RECAPITULATIE WERELDGEBEUREN 1945

JANUARI

3. **Turkije** verbreekt diplomatieke betrekkingen met **Japan.**
5. Het **Poolsche comité van Lublin** door Rusland erkend als voorloopige regeering; Engeland en de Ver. St. blijven de Poolsche regeering te Londen erkennen (zie 28 Juni).
9. Amerikaansche strijdkrachten landen op **Luzon** (op 9 Dec. 1941 door Japan overweldigd).
11. De Russen trekken **Warschau** binnen.
20. Wapenstilstand met **Hongarije** in Moskou onderteekend. **Engelschen trekken bij Roermond over de Maas.**

FEBRUARI

4. **België** definitief bevrijd.
4—11. **Conferentie te Yalta (Krim) tusschen Churchill, Roosevelt en Stalin:** plannen voor de overwinning op Duitschland, bezetting en contrôle; verklaring betreffende bevrijd Europa; samenwerking tot vestiging en handhaving vrede.
6. De Fransche minister van voorlichting verklaart, dat Frankrijk voornemens is voor den duur van den oorlog, de militaire bescherming van **Syrië** en den **Libanon** te handhaven (zie 19 Mei).
8. **Britsche en Canadeesche troepen openen een offensief ten Z.O. van Nijmegen;** Kleef en Gennep veroverd. Nederl. Regeering te Londen treedt af.
12. Vrede geteekend in Griekenland tusschen **regeering** en **E.A.M.**
13. **Boedapest** geheel door Russen onder gen. Malinowski bezet.
14. Churchill en Eden in **Athene;** staat van beleg opgeheven.
15. **Fransch-Russisch pact** (geteekend in Dec. 1944) geratificeerd door Frankrijk. De Joego-Slavische min.pres. vertrekt uit Londen naar **Belgrado.**
19. Amerikaansche troepen landen op **Iwo Jima** (Vulkaaneilanden).
23. **Nieuw Nederlandsch kabinet Gerbrandy te Londen gevormd.**
24. De minister presid. v. **Egypte** Ahmed Maher Pasha na de oorlogsverklaring aan de as-mogendheden vermoord. **Manilla** geheel door Amerikanen bezet.

MAART

2. Koning Peter van **Joego-Slavië** benoemt drie regenten. **Venlo en Roermond bevrijd.**
3. De constitutie der **Arabische Liga** te Cairo geteekend. **Britsch bombardement van den Haag.**
6. De Amerikanen bezetten **Keulen.**
7. De Amerikanen steken bij **Remagen** den Rijn over.
12—23. **H. M. Koningin Wilhelmina bezoekt de bevrijde Nederl. gebieden.**
22. Pact van Eenheid der **Arabische Staten** te Cairo geteekend.
23. De geallieerde legers trekken onder bevel van Veldmaarschalk Montgomery bij Wezel **den Rijn** over.
27. De 1.050ste (en laatste) **V.raket** bereikt Engeland bij Orpington.

APRIL

1. Invasie van **Okinawa** (Rioe-Kioe eilanden) door de Amerikanen. **Bevrijding van Enschedé.**
5. **Rusland** zegt neutraliteitspact met **Japan** op.
9. **Koningsbergen** capituleert voor de Russen. De **Ver. St.** en **Engeland** hervatten dipl. betrekk. met **Argentinië.**
11. **Von Papen** gearresteerd. Verdrag tusschen **Rusland** en **Joego-Slavië.**
12. President **Roosevelt** overleden. **Spanje** verbreekt dipl. betr. met **Japan.**
15. **Oost Nederland — behoudens zuiveringsacties — geheel bevrijd.**
19. **Dijken Wieringermeer doorgestoken.**
24. **Himmler** biedt aan te capituleeren voor de **Anglo-Amerikanen.** Engelschen en Canadeezen rukken **Bremen** binnen. **Contact Amerik. en Russische troepen in Torgau aan de Elbe.**
25. Opening **Conferentie van San Francisco.**
28. **Mussolini** door Italiaansche partisanen geëxecuteerd.
29. **Onvoorwaardel. overgave der Duitsche troepen in Italië;** de vijandelijkheden eindigden op 2 Mei (12 uur v.m.). Dr. Renner vormt voorloopige regeering in **Oostenrijk. Weenen** bevrijd. **Eerste voedseltransporten door de lucht naar N.W. Nederland.**

MEI

1. **Duitschers melden dood van Hitler.**
2. **Berlijn capituleert voor de Russen.**
3. **Terugkeer Koningin Wilhelmina en Prinses Juliana naar Nederland. Hamburg** veroverd door Britten. **Rangoon** veroverd door 14e Britsche leger.
5. **Overgave van alle Duitsche troepen in Nederland, N.W. Duitschland en Denemarken.**
7. **Onvoorw. overgave van alle Duitsche troepen onderteekend te Reims;** (op 9 Mei te Berlijn geratificeerd; in werking op 5 Juni). Dood van **Goebbels** (zelfmoord) gemeld.
10. Russen bezetten **Praag.**
19. Ongeregeldheden in **Syrië en den Lybanon** n.a.v. de landing van Fransche troepen.
Zelfmoord van **Himmler** in Lüneburg.
31. Noorweegsche regeering keert terug naar **Oslo.**

JUNI

5. Duitsche overgave van kracht.
9. Overeenkomst te Belgrado tusschen de regeeringen van Engeland, de V. St. en Joego-Slavië betreffende **Venezia Giulia.**
14. **Von Ribbentrop** te Hamburg gearresteerd.
21. De georganiseerde tegenstand op **Okinawa** gebroken.
23. **Kabinet Schermerhorn gereed.**
26. **Het Handvest der Vereen. Volken te San Francisco geteekend.**
28. **Poolsche** voorloopige **regeering** van Nationale eenheid gevormd.
29. Overeenkomst tusschen **Rusland** en **Tsjechoslowakije; Roethenië** komt aan Rusland.

JULI

1. Australiërs landen te **Balikpapan (Borneo).**
5. **Philippijnen** geheel bevrijd.
9. **Min. Lieftinck kondigt eerste maatregelen aan betr. monetaire saneering.**
12. Britsche en Amerikaansche zônes in **Berlijn.**
13. **S.H.A.E.F.** ontbonden.
14. **Japan** gebombardeerd door Am. oorlogsschepen.
17—25. **Conferentie te Potsdam tusschen Truman, Stalin en Churchill** (later vervangen door Attlee) Proclamatie aan Japan.
26. **Verkiezings-overwinning van Labourparty; Churchill treedt af; Attlee vormt Labour-regeering** (op 27ste).
30. Eerste zitting geallieerde contrôleraad te **Berlijn.**

AUGUSTUS

3. **Het Prinselijk gezin definitief in Nederland terug.**
6. **Eerste atoombom geworpen op Japan (Hiroshima);** tweede en laatste op 9 Aug. op Nagasaki.
8. **Russische oorlogsverklaring aan Japan;** van kracht op 9 Aug.
14. **Japan capituleert onvoorwaardelijk. Russisch-Chineesch vriendschapsverdrag.**
15. **Maarschalk Pétain ter dood veroordeeld.** (Gen. de Gaulle wijzigt vonnis in levenslange gevangenisstraf).
17. **Russisch-Poolsch grensverdrag.**
18. **Republiek „Indonesia" uitgeroepen.**
20. Pres. Truman annuleert alle **leen- en pachtovereenkomsten.**
21. Leden van de **Spaansche Cortes** van 1939 vormen in Mexico een regeering. Bijeenkomst te Londen van de **Internat. Commissie voor de luchtvaart.**
29. **Amerikaansche troepen landen in Japan.**
30. Britten bezetten **Hongkong.**

SEPTEMBER

2. **Onvoorw. overgave v. Japan geteekend.** Uitbreken Anamitische ongeregeldheden in **Fr. Indo China.** Amerika's **Leen- en Pachtwet** buiten werking gesteld.
5. Britsche troepen landen te **Singapore.**
6. Overgave der Jap. in de Z.W. Pacific te **Raboul** geteekend.
8. **Gen. Mac. Arthur arriveert te Tokio. Overgave der Jap. in Ned.-Oost-Indië** - idem in **Bougainville** (N. Nieuw Guinea).
9. **Overgave der Jap. in China te Nankirg geteekend** (gen. Okamura).
10. **Quisling** door het Noorsche Hof ter dood veroordeeld. Ontbinding **Japansch Keizerlijk Hoofdkwartier** (op bevel van MacArthur).
11. Eerste zitting **Raad v. ministers van buitenl. zaken te Londen. Gen. Tojo** gearresteerd.
12. Officieele Jap. overgave in **Z.O. Azië** te Singapore.
13. **Opening Anglo-Amerik. fin.- en handelsbesprekingen te Washington.**
Overgave der Jap. troepen in **Malakka;** Overgave Jap. 13e leger op **N. Guinea.**
16. Jap. overgave in **Hongkong.**
17. Italianen eischen geheel Venezia **Giulia** op.
19. Nieuw plan voor **Britsch-Indië** aangekondigd.
24. **Petroleum overeenkomst** tusschen Engeland en V.S.
25. **Consulta** te Rome geopend (voorzitter: Graaf Sforza). Eerste zitting. **Int. contrôle-commissie voor Tanger. Wereldvakvereenigingsconferentie te Parijs.**
Ned. Tweede Kamer voor 't eerst bijeen. Max Blokzijl ter dood veroordeeld.
30. **Hongaarsche regeering** door de V.S. erkend.

OCTOBER

1. **Verbroederingsverbod in Duitschland** voor geall. troepen **opgeheven.**
2. Conferentie **Raad v. min. v. buitenl. zaken te Londen mislukt.**
3. **Lt. Gouv.-Gen. dr. Van Mook arriveert in Batavia.**
8. Alg. verkiezingen in **Noorwegen** (terugkeer socialistische regeering).
9. **Pierre Laval** ter dood veroordeeld (op 15 Oct. geëxecuteerd). **Grieksche regeering** (adm. **Vulgaris**) treedt af; (de Grieksche regent **Damaskinos** werd op 17 Oct. premier; 1 Nov. werd de regeering **Kanelopoulus** gevormd; trad op 20 Nov. af; **Sophoulis** vormde nieuwe regeering).
11. Internationale status van **Tanger** hersteld.
15. **Gen. MacArthur kondigt de vol-**

tooiing aan der ontwapening van 7.000.000 Japanners.
16. Het Handvest van de „United Nations Food and Agricultural Organisation" te Quebec geteekend. **Regeeringsverklaring over Ned. O. Indië** (min. **Logemann**): **„Onderhandelen, maar niet met Soekarno".**
17. Aartsbisschop Damaskinos vormt **Grieksche regeering.**
20. De geallieerden erkennen regeering Renner in **Oostenrijk.**
21. **Fransche verkiezingen:** drie groote partijen (comm.; S.F.I.O.; M.R.P.) overwinning voor De Gaulle; voor de eerste maal stemrecht voor vrouwen en soldaten.
22. **Gevechten tusschen troepen der Chin. regeering en communisten in Shantoeng.**
24. Offic. overgave der Jap. troepen in **Birma.**
25. **Robert Ley** (leider „Deutsche Arbeitsfront") pleegt zelfmoord in zijn cel te Neurenberg.
26. **Vaststelling Finsch-Russische grens.**
27. **12 punten der Amerik. buitenl. politiek** (pres. Truman).
28. **Britsche troepen op Java door Indonesiërs aangevallen.** Opening Parlement v. **Tsjecho-Slowakije** (voor het eerst sinds Dec. 1938); President Benesh teekent decreten betreffende nationalisatie van 1.000 groote industrieën.
29. President Vargas van Brazilië afgetreden (opgevolgd op 30 Oct. door Linhares).
30. **Britsche commandant van Soerabaje door Indonesiërs vermoord.** Alg. verkiezingen in **Denemarken**; minderheidsregeering gevormd op 7 Nov.
31. **Eerste bijeenkomst Gen. Synode Ned. Herv. Kerk.**

NOVEMBER

1. Grieksche regeering gevormd onder Kanelopoulus; afgetreden op 20 Nov.
2. Alg. staking en ongeregeldheden door **Arabieren** in Cairo en Alexandrië (protest tegen Balfour-verklaring). **Lord Gort** afgetreden als Hooge Commissaris van **Palestina.**
4. **Alg. verkiez. in Hongarije;** coalitieregeering gevormd op 15 Nov.
6. Opening **Fransche constituante;** Gen. de Gaulle hoofd der regeering; drie partijenregeering.
7. **Wereldsnelheidsrecord** gebroken te Herne Bay (Engeland) door Gloster Meteor IV. (gemidd. snelh. 606 mijl p. u.) **Dr. van Mook maakt te Batavia een Beginselprogram bekend; deelgenootschap in Koninkrijk.**
10. **Albaneesche regeering** door „big three" erkend.
15. Gemeenschapp. verklar. van de V. St., Engeland en Canada betreffende het toekomstige gebruik van de **atoomenergie.** Autonomische beweging in **Azerbeidsjan** (Iran).
17. **Hongaarsche regeering** door Engeland erkend.
18. **Alg. verkiez. in Portugal.** Einde **proces-Belsen** (30 van de 44 schuldig; 11 ter dood veroordeeld en op 13 Dec. geëxecuteerd). **Alg. verkiez. in Bulgarije.**
19. **Britsche regeering** kondigt vijfjarenplan voor de **nationalisatie** aan.
20. **Aanvang proces tegen voornaamste oorlogsmisdadigers te Neurenberg. Opening Staten-Generaal.**
23. De Engelsche min. v. buitenl. zaken oppert plan tot vorming van een algemeene **wereldvergadering,** rechtstreeks door de volken gekozen.
24. Eerste zitting **Voorbereid. Commissie der Ver. Volken. Ital. regeering** (Parri) afgetreden.
25. **Alg. Verkiez. in Oostenrijk;** meerderheid voor Christ. Volkspartij.
26. Uitroeping **republiek in Joego-Slavië.** (op 22 Dec. door Engeland en V. St. erkend).

DECEMBER

2. Wet op de nationalisatie van de **Banque de France** (met 521 tegen 35 stemmen) aangenomen.
6. **Anglo-Amerik. financieele overeenkomst** te Washington geteekend.
9. Italiaansche regeering-de Gasperi gevormd.
12. **Wieringermeer droog.**
15. **Verklaring over politiek der Ver. Staten t.o.v. China.**
16—26. **Conferentie der ministers v. buitenl. zaken van Rusland, Engeland en de V. St. in Moskou.**
17. **Ir. A. A. Mussert ter dood veroordeeld.**
18. Gen. Tsjang Kai Sjek arriveert te **Nangking,** waaruit de Chineezen in Dec. 1937 verdreven werden.
20. **Dr. Renner** president van Oostenrijk.
21. De Britsche autoriteiten trekken de directe contrôle over alle **kolenmijnen in de Britsche bezettingszône** in Duitschland aan zich.
26. Devaluatie **Fransche franc. Mgr. dr. J. de Jong aartsbisschop van Utrecht tot kardinaal benoemd.**
27. **Eng.-Ned. besprekingen te Engeland i.z. Ned. O. Indië.**

Nederland

A. Oudejaarsrede min.-pres. Schermerhorn - De geallieerde politiek in Duitschland —

2 Jan. — In zijn oudejaarsrede heeft min.-pres. prof. ir. W. Schermerhorn zijn bezorgdheid uitgesproken over den gang van zaken in Duitschland.
Zal men — aldus de min.-pres. — in Duitschland dezelfde fout maken van 1918, n.l. door het te vroeg verschaffen van zelfbestuur aan Duitschland met gebruik van de weinige beschikbare werkelijk democratische elementen? Opnieuw zullen dan alle na-oorlogsche catastrofen door een verblind volk op de rekening der Rathenau's en Stresemann's worden geschreven, zoodat nog eens de democratie in het hart van Europa in discrediet wordt gebracht. Daar ligt in wezen een der allergrootste vragen, op welker beantwoording wij helaas niet zeer gerust zijn.
Zullen de verantwoordelijke staatslieden het vraagstuk Europa als zoodanig willen onderkennen en tot een oplossing brengen of gaan wij den ouden, door slechte resultaten beproefden weg? De grooten der aarde hebben de macht, laten zij bedenken, dat daaruit ook de verantwoordelijkheid voortvloeit."
(A.N.P.)
(V. b. min.-pres. Schermerh. 6569; 6557 B)

B. Consentgeld ter financiering van rijksbureaux —

3 Jan. — Ter financiering van de rijksbureaux zal weer een consentgeldregeling worden ingevoerd, welke hoofdzakelijk zal drukken op den invoer van grondstoffen (1½ pct.) en eindproducten (¾ pct.), alsmede op enkele binnenlandsche grondstoffen en fabricaten. De consentgelden mogen in de prijzen worden doorberekend, behalve als een vaste maximumprijs is vastgesteld. (N.R.C.)

C. Scheepvaartbeweging Rotterdam en Amsterdam toegenomen —

3 Jan. — Uit onderstaande opgave blijkt, hoe het aantal binnengekomen schepen in de havens van Amsterdam en Rotterdam blijft toenemen. Voor de maand October zijn er minder schepen en tonnage binnengekomen, hetgeen moet worden toegeschreven aan de Engelsche havenstaking. In Rotterdam zijn de eerste maanden na de bevrijding veel groote schepen binnengekomen, terwijl in October en November veel kleine kustvaarders de haven aandeden, vandaar het feit dat bij een grooter aantal binnengekomen schepen te Rotterdam de inhoud in b.r.t. niet veel verschilt met dien van de maand Juni.

Amsterdam

	aang. schepen	inh. in m3
Mei '45	—	—
Juni	2	10.848
Juli	25	62.461
Augustus	52	210.723
September	91	491.744
October	89	463.093
November	110	507.800
December	101	409.690
	470	2.156.359

Rotterdam

	aang. schepen	inh. in m3
Mei	40	44.800
Juni	101	281.600
Juli	98	239.850
Augustus	141	290.150
September	213	290.440
October	193	259.220
November	252	288.375
December	300	373.625
	1338	2.068.060

(Alg. H.b.)
(V. b. R'dam 6363 G; IJmuiden 6424 C)

D. Effecten - Verkoop - Opening A'damsche beurs - Opheffing stopkoersen —

29 Dec. — De Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) maakte de volgende uitvoeringsmaatregelen bekend met betrekking tot den verkoop van effecten:
1. Alle voorschriften met betrekking tot stopkoersen zijn buiten werking getreden.
2. Alle vroeger opgegeven en nog niet ingetrokken orders tot aan- of verkoop van effecten worden als vervallen beschouwd.
3. Met ingang van Maandag 7 Jan. 1946 zal er te Amsterdam dagelijks, behalve Zaterdags. beurs worden gehouden van 13.30 tot 14.30 uur.
4. Voor de schriftelijke mededeeling welke na elken verkoop aan de Vereeniging moet worden gedaan, kan gebruik worden gemaakt van daartoe bestemde formulieren „Verkochte Effecten", welke verkrijgbaar zijn bij de N.V. De Beursdrukkerij, Warmoesstraat 117—119, Amsterdam-C.
5. Leden, die ten behoeve van particulieren aanvragen indienen tot het verkrijgen van Effectenverkoopvergunningen, zijn verplicht dezen particulieren (waaronder begrepen zijn Rijksorganen, Rijksinstellingen en Rijksfondsen), boven en behalve de aan de Vereeniging verschuldigde 2% vergunningsprovisie, voor hun bemoeiingen een provisie in rekening te brengen ten bedrage van ¼% van de nominale waarde van de te verkoopen effecten, voorzoover het vaste rente dragende schuldbrieven betreft, resp. ¼% van de effectieve waarde van de te verkoopen effecten, berekend naar de laatst bekende koersen, wanneer het andere effecten dan vaste rente dragende schuldbrieven betreft. (N.R.C.)
(V. b. 5962 A)

Nederland

A. Nederland en het proces te Neurenberg - Seyss-Inquart over N.S.B.-verraad en Mussert —

29 Dec. — Tijdens een kort verblijf in Nederland heeft mr. A. M. Baron van Tuyll van Serooskerken, vertegenwoordiger van de Nederlandsche regeering bij het proces tegen de oorlogsmisdadigers te Neurenberg, aan een redacteur van het A.N.P. het een en ander verteld over hetgeen binnenkort door den Franschen aanklager over het Nederlandsche aandeel in de processtukken ter sprake zal worden gebracht. Begin Januari zal de Fransche aanklager, Menthon, aan het woord komen.

Op de vraag, waarom Nederland niet zelfstandig in de gelegenheid is gesteld, de misdaden der Duitschers, in Nederland tijdens den oorlog bedreven, in het proces ter sprake te brengen, deelde de heer Van Tuyll van Serooskerken mede,

Seyss-Inquart in de beklaagdenbank
(zie 6485 F)

dat de aanklacht beperkt blijft tot die van de Vereenigde Staten, Engeland, Frankrijk en Rusland. Wanneer men ook den overigen betrokken landen de gelegenheid zou geven het woord te voeren, zou dit tot verbrokkeling en versnippering leiden, terwijl de duur van het proces aanmerkelijk zou worden verlengd.

De belangen der West-Europeesche landen worden door Frankrijk, die der Oost-Europeesche staten door Rusland behartigd. Op deze wijze wordt een beter harmonisch geheel van de gezamenlijke aanklachten verkregen.

Door de Nederlandsche delegatie wordt naast tal van andere documenten een „vertrouwelijk rapport van Seyss-Inquart aan Hitler" overgelegd, waarin Seyss-Inquart den toestand in Nederland beschrijft gedurende de periode van 29 Mei tot 19 Juli 1940. Zeer belangwekkend is de passage, waarin het aandeel van de N.S.B.-ers in den strijd tegen Duitschland wordt beschreven. Seyss-Inquart schreef hierover woordelijk het volgende:

„Es liegen konkrete Anhaltspunkten dafür vor, dass N.S.B.-leute in Uniform niederländischen Soldaten zu Gunsten der einmarschierenden Reichstruppen eingegriffen haben."

(Er zijn concrete bewijzen aanwezig, dat N.S.B.-ers in de uniform van Nederlandsche soldaten ten gunste van de binnenrukkende Duitsche troepen hebben ingegrepen).

Interessant is verder het oordeel van Seyss-Inquart over Mussert. Na eerst te hebben geconstateerd, dat Mussert bang was voor het Groot-Duitsche Rijk, vervolgt Seyss-Inquart: „Seine politischen Qualitäten dürften die eines durchschnittlichen Gauleiters im Reiche nicht erreichen." (Zijn politieke capaciteiten staan ten achter bij die van den gemiddelden Duitschen gouwleider). (Alg. Hb.)
(V. b. v. Tuyll v. Sk.: 6449 D; Seyss-Inquart: 6510 B; Mussert: 6529 F; Neurenberg: 6563)

B. G.A.C. en de voordracht voor lidmaatschap Hoogen Raad - Stellingname prof. Cleveringa —

27 Dec. — De Groote Adviescommissie der Illegaliteit (G.A.C.) heeft een adres gericht aan H.M. de Koningin waarin zij eerbiedig in overweging geeft niet tot benoeming te willen overgaan van mr. P. H. Smits tot lid van den Hoogen Raad.

Mr. Smits werd door den H.R. als no. 1 geplaatst op de voordracht, welke door de Tweede Kamer op 14 Dec. na stemming werd overgenomen. In het adres wordt overwogen, dat mr. Smits zijn benoeming uit handen van den gewezen Rijks-commissaris Seyss-Inquart aanvaardde en dat tegen mr. Smits nog geen onderzoek heeft plaats gevonden of is beëindigd door de met de zuivering in de rechterlijke macht belaste lichamen het Hooge College en de Rechterlijke Zuiveringsraden.

De G.A.C. geeft ten slotte te kennen, dat zij zich verwant gevoelt aan de houding van prof. mr. R. P. Cleveringa, die op grond van de voordracht van mr. Smits, zijn functie als voorzitter van de studentenzuiveringscommissie te Leiden neerlegde. (Alg. H'blad)
(V. b. H.R.: 6546 C; zuiv. Rl. macht: 6558 A; Cleveringa 6441; G.A.C. 6425 I; 6364 F)

C. Landwacht geen Duitsche dienst - Gevangenisstraf gewijzigd in doodstraf - Twee belangrijke uitspraken Bijz. Raad v. Cassatie —

2 Jan. — Voor de tweede maal heeft de bijzondere Raad van Cassatie dezer dagen een landwachter ontslagen van rechtsvervolging, den 29-jarigen Haagschen matroos Albert Starink, die door het Bijzondere Gerechtshof tot 10 jaar gevangenisstraf was veroordeeld. Ook in dit geval ging de Bijzondere Raad er van uit, dat — in de bewoordingen der overweging — diegenen die bij deze Nederlandsche Landwacht dienst namen, niet in Duitschen krijgsdienst zijn getreden, omdat deze formatie door den bezetter niet was bestempeld tot een onderdeel van zijn krijgsmacht, terwijl van deze landwachters evenmin gezegd kan worden in eenigen anderen Duitschen staats- of publieken dienst te hebben gestaan.

Het ten laste gelegde „toetreden" tot de Nederlandsche landwacht houdt zonder meer nog niet een misdrijf in, doch het dienstdoen als landwachter en feitelijke misdragingen, daarbij voorgevallen, hadden moeten zijn ten laste gelegd.

Tegelijkertijd wees de Bijzondere Raad een ander opzienbarend arrest door het vonnis van 20 jaar gevangenisstraf jegens Adrianus Steentjes te vernietigen en te wijzigen in de doodstraf.

Zoowel de procureur-fiscaal als de veroordeelde was in beroep gegaan, eerstgenoemde wegens verkeerde toepassing van de art. 9 en 10 W. v. S.

Steentjes zat in Januari 1942 opgesloten in het Huis van Bewaring te Den Haag wegens clandestien slachten. Om zijn eigen straf te verzachten en de door de Duitschers uitgeloofde judaspremie van 250 gulden te bemachtigen, heeft hij, gebruikmakende van hetgeen hij in de cel van een politieken medegevangene te weten was gekomen, een Westlandsche sabotagegroep bij de politie aangegeven. Een lid van deze groep is door de Duitschers gefusilleerd.

De Bijzondere Raad heeft ten dezen overwogen, dat Steentjes zeer goed geweten heeft, aan welke gevolgen hij zijn dorpsgenooten blootstelde. Immers tot October 1941, het tijdstip waarop hij werd ingesloten, waren reeds meer dan 30 Nederlanders door den bezetter ter dood gebracht. Het misbruik van vertrouwen jegens zijn medegevangenen en de minderwaardige motieven hebben aanleiding gegeven de zwaarste straf op te leggen, welke onze wet kent. (Par.)
(V. b. 6505 D.)

D. Schiermonnikoog weer Nederlandsch bezit —

27 Dec. — Schiermonnikoog dat sedert 1892 Duitsch bezit was, is krachtens art. 3 van het besluit vijandelijk vermogen van rechtswege in eigendom overgegaan aan den Nederlandschen staat.

Tot ongeveer het midden der zestiende eeuw behoorde het eiland toe aan het klooster Claerkamp. De bewoners van dit klooster, de Claerkampster monniken, grijze of schiere monniken, zijn de oudste eigenaars, die bekend zijn. Zij gaven aan het eiland zijn naam en in het wapen van Schiermonnikoog staat nog altijd haar beeltenis. Toen in 1580 de Friesche kloostergoederen in beslag genomen werden, werd het eiland provinciaal domein. De Staten van Friesland kregen echter in 1638 geldgebrek en verkochten een deel der domeinen, waaronder ook het geheele eiland, dat later van hand tot hand ging. In 1853 werd het voor ƒ 98.000 gekocht door mr. E. J. Banck te 's-Gravenhage, die het eiland in 1892 overdeed aan een Duitschen graaf, in 1903 opgevolgd door zijn zoon, G. E. A. Graf von Bernstorff. (A.N.P.)

E. Moerdijkbrug weer open —

2 Jan. — Op 1 Jan. heeft ir. W. J. H. Harmsen, directeur-generaal van den Rijkswaterstaat, de verkeersbrug over de Moerdijk officieel in gebruik gesteld. De door de Duitschers vernielde overspanningen werden voorloopig vervangen door 2 overspanningen van de spoorbrug en door Engelsche Callender-Hamilton-bruggen. (Par.)
(V. b. Spoorbr. Oosterb. 6550 C.)

F. Zeesleepvaart - De vloot van L. Smit & Co. te Rotterdam —

31 Dec. — De vloot van zeesleepbooten bestaat op het oogenblik uit de volgende schepen: Zwarte Zee, motorsleepboot, 4200 P.K.; Thames, m.s. 3000 P.K.; Ganges, stoomsleepboot, 1200 P.K., Schelde, s.s., 900 P.K.; Seine, s.s., 850 P.K., Hudson, m.s., 800 P.K., Ebro, s.s. 600 P.K.; Blankenburg, m.s., 750 P.K.; Maas, s.s., 600 P.K., Donau, s.s., 500 P.K.; Tyne, m.s., 1100 P.K. (in 1944 gebouwd); Witte Zee, m.s., 850 P.K. (in 1944 gebouwd); Poolzee, m.s. 850 P.K. (in 1944 gebouwd). Verloren zijn gegaan de Roode Zee, m.s., 1800 P.K.; Humber, s.s., 1500 P.K.; Witte Zee, s.s., 1200 P.K.; Indus, s.s. 1100 P.K.; Oostzee, s.s., 900 P.K.; Noordzee, s.s., 750 P.K.; Lauwerzee, s.s., 600 P.K. en Java Zee, m.s., 850 P.K. (in 1944 gebouwd).
(N.R.C.) **(V. b. Scheepvaart 6550 B)**

Nederland

A. A.N.O.V. - Generaal appèl der onderwijzersbonden —

31 Dec. — Het Alg. Ned. Onderwijzersverbond, de federatie van het Kath. Onderwijzersverbond, het N.O.G. (waarin de Bond van Ned. Ond. is opgegaan) en de Unie v. Chr. Ond., is op 28 Dec. te Utrecht voor het eerst in vergadering bijeen gekomen, de voorzitter, de heer W. Wiltschut uit Arnhem, opende dit „generaal appèl". Het A.N.O.V. vertegenwoordigt 33.000 onderwijzers.
(Alg. H.bl. - V.V.) **(V. b. 6551 C)**

B. Mgr. dr. J. de Jong, Aartsbisschop van Utrecht, benoemd tot Kardinaal —

27 Dec. — Paus Pius XII heeft den Aartsbisschop van Utrecht, mgr. dr. J. de Jong benoemd tot Kardinaal. Kard. de Jong is de vierde kardinaal van Nederlandschen bloede.

Min.-pres. Schermerhorn wenscht Kard. de Jong geluk met zijn benoeming.

(1. Adriaan Florisz. Boeyens geb. te Utrecht in 1459, de latere — en eenige Ned. Paus —, 2. Willem van Enckevoirt, geb. te Mierlo in 1464 en 3. Willem, Marinus van Rossum CssR, te Zwolle geboren in 1854). Kard. de Jong werd op 12 Sept. 1885 te Nes op Ameland geboren. Hij bezocht de Seminaries te Culemborg en Rijsenburg. Op 15 Aug. 1908 werd hij priester gewijd. Hij voltooide zijn opleiding te Rome, waar hij promoveerde in de wijsbegeerte (1910) en theologie (1911). Na eenige jaren van zielzorg volgde in 1914 het professoraat in de Kerkgeschiedenis aan het Groot-seminarie te Rijsenburg-Driebergen. In 1929 verscheen van zijn hand een uitgebreid Handboek van Kerkgeschiedenis.
In 1933 werd hij Kanunnik Poenitentiarius van het Metropolitaan Kapittel. In 1935 titulair-aartsbisschop van Rusio en tot coadjutor met recht van opvolging van Mgr. J. H. G. Jansen (geconsacreerd 12 Sept. 1935). Op 14 Febr. 1936 volgde hij dezen op als aartsbisschop van Utrecht.
(Par. - Msb.) **(V. b. 2176 D)**

C. Bisschopswijding Mgr. Baeten.

29 Dec. — Op 27 Dec. is in de kathedraal van Breda, Mgr. J. W. H. Baeten, coadjutor met recht van opvolging van den bisschop van Breda, door dezen tot titulair bisschop van Doryla gewijd. (O.B.)
(V. b. mgr. Baeten 6497 F)

D. Het Kerkelijk leven in het jaar 1945 —

In de N.R.C. van 29 Dec. wordt een terugblik gegeven over het Kerkelijke leven in Nederland, in het jaar 1945, waarbij tevens wordt teruggegrepen naar de oorlogsjaren vóór 1945.
Het blad wijst op den geest van verzet tegen den Duitschen overweldiger en de volharding in het geloof, die de kerken te zien gaven. Uit het gemeenschappelijk verzet werd een geest van eendracht geboren. De ecumenische beweging won aan kracht. Als voorbeeld van samenwerking noemt het blad het Interkerkelijk Overleg (I.K.O.) waaraan alle belangrijke kerkgenootschappen medewerkten. De kloeke houding der kerken, aldus het blad, wekte grootere belangstelling van den kant der overheid, de publieke organen en de openbare meening voor haar wezen en streven en werden die kerken zelve gedwongen om zich steeds weer rekenschap te geven van de concrete eischen van het Evangelie.
Het blad vervolgt dan:
Het smartelijkst is het **Ned. Israëlietisch Kerkgenootschap** getroffen en tot het geteisterde volk der Joden gaat zeker de deernis thans uit van heel de beschaafde wereld. Door beestachtigen moord gedecimeerd, zag dit oude cultuurvolk zijn synagogen verwoest, zijn Joodsche leven uitgeroeid. Hier en daar worden er weer synagogediensten gehouden, zij het ook voor sterk gedunde gemeenten.
Voor de **Ned. Herv. Kerk** was het jaar al zeer belangrijk. Het „bracht" de Generale Synode *), waarbij principieel met 1816 werd gebroken en een dusdanige kerkorde wordt bedoeld, dat voortaan de kerk, op den bodem der belijdenisschriften, meer overeenkomstig wat in haar lééft zich op elk gebied kan openbaren. Aan deze wedergeboorte der kerk werkten alle richtingen mede, hoewel een deel der vrijzinnigen protesteerde tegen de „orthodoxe zuiging" en zich organiseerde rondom het orgaan „Zwingli".
Velerlei was dit jaar de bemoeiing der kerk met de publieke vraagstukken en vele boodschappen gingen van haar uit. De kerk wil meer „midden in het leven" staan.
De **Roomsch-Katholieke Kerk** handhaafde onder de krachtige leiding van haar aartsbisschop haar anti-nationaal-socialistische houding en sprak in haar bisschoppelijke brieven een duidelijke taal. Ook van haar dienaren vielen er velen en bij de organisatie en betrachting der christelijke chariteit nam zij een belangrijke positie in.
In de **Gereformeerde Kerk** nam het bekende conflict over de leer van het Genadeverbond steeds scherpere vormen aan. Prof. dr. Schilder werd het vorige jaar uit zijn ambt ontzet en prof. dr. Greidanus voor drie maanden geschorst. Predikanten en ouderlingen volgden. Diverse kerkeraden protesteerden en maakten zich vrij van „het synodale juk".
Naast het kerkgenootschap der **Gereformeerden in Hersteld Verband,** dat rustig voortbestaat en waarmee de Ned. Herv. Kerk waarschijnlijk een overeenkomst zal aangaan, zijn nu ook de **„Vrijgemaakte Gereformeerde Kerken"** ontstaan, die thans een eigen theologische faculteit hebben, in het hospitium der Theologische school te Kampen.
De **Oud-Katholieke Kerk** had natuurlijk ook onder den oorlog te lijden — de oude fraaie Laurentiuskerk te Rotterdam ging verloren — en telde ook hare martelaren, maar kwam er relatief toch nog vrij behoorlijk af. Het belangrijke ecumenische werk, dat deze kerk placht te verrichten, heeft zij met vertrouwen en energie weer ter hand gevat.
De **Doopsgezinde Gemeenten** en de **Remonstrantsche Broederschap** kregen samen met den **Protestantenbond,** de **Vrije Gemeente** en de **Vereeniging van Vrijzinnige Hervormden** een nieuwen liederenbundel.
Bijzonder zwaar waren de verliezen, die de **Zending in Indië** leed onder haar dienaren: Christenvervolgingen teisterden de Indische gemeenten, die onzegbaren druk hadden te weerstaan.
Het **Leger des Heils** kon in Nederland zijn werk hervatten en kreeg een nieuwen commandant in Charles Durman.

*) Op 31 October 1945 kwam deze Gen. Synode in de Nieuwe Kerk te Amsterdam voor het eerst bijeen. In de plaats van een klein bestuur, dat van boven af regeerde en geen bevoegdheid had de geestelijke vragen der kerk geheel aan de orde te stellen, treedt thans een groote Synode op, waarin vertegenwoordigers van groepen gemeenten (Classes) met nieuwe opdracht zitting hebben.
(V. b. N. H. Kerk 6568 G) (J.M. 9 Nov.)

Ned. O.-Indië

E. De extremisten - De Indo-Europeanen - Het K.N.I.L. - Dreigende hongersnood - Houding georganiseerde Indonesiërs - De Nederlanders in Indië - Verklaringen van dr. Van Mook en dr. Verboeket —

27 Dec. — In een interview met den Indischen redacteur van het A.N.P. heeft dr. Van Mook verklaard, dat geen vergoelijkende houding wordt aangenomen tegenover de excessen der extremisten, maar dat dezen niet het grootste probleem vormen. Men onderscheidt onder de nationalisten in Indië actieve, passieve, extremistische en gematigde elementen, doch onder den invloed van de bezettingsjaren zijn de nationalistische gevoelens bij het geheele volk

doorgedrongen, ook tot den eenvoudigen dessaman, die vóór den oorlog wellicht niet door deze problemen werd beroerd. Dr. Van Mook constateerde de volgende feiten:

1. Het Indo-Europeesche volksdeel verkeert, omdat het gewoonlijk buiten de kampen vertoeft, in het grootste gevaar, hoewel Indië hun vaderland is. Zoo mogelijk worden zij echter speciaal beschermd.
2. Er is nimmer sprake geweest van het terugtrekken der inheemsche soldaten van het K.N.I.L., slechts werd voorkomen, dat zij gewapend patrouilleerden binnen de stad om onnoodige conflicten te vermijden. Ze bewaken echter de kampen.
3. Op Midden-Java dreigt ernstige hongersnood en de regeering zal alles doen om door rijstinvoer dien nood te lenigen, al is medewerking der Indonesiërs daarbij noodzakelijk.
4. De houding der georganiseerde Indonesiërs in Nederland kwam dr. Van Mook bijzonder beheerscht en constructief voor, hoewel hij het niet in alle opzichten met hen eens was.

De dr. Van Mook vergezellende perschef dr. Verboeket meende, dat 90% der Nederlanders in Indië achter de politiek der regeering staat. (Alg. H'bl.)
(V. b. v. Mook: 6569; extremisten 6559 G; K.N.I.L. 6551 H; Indon. 6532 F; Ned. in Indië 6522 H; reg. beleid Indië 6535).

Ned. O.-Indië

A. Luchtmacht - Ned. escadrille te Soerabaja —

18 Dec. — Het Nederlandsche escadrille — bekend als de 321ste RAF-escadrille — die eerst op Colombo haar basis had en later van de Cocos-eilanden uit heeft geopereerd, is te Soerabaja gestationneerd. **(V. b. 6388 a)** (Tr.)

B. Maritieme activiteit der Indonesiërs —

20 Dec. — In een officieel communiqué van de Nederlandsche vloot werd melding gemaakt van de eerste maritieme activiteit van de Indonesiërs, aldus bericht A.P. Op 14 December heeft, volgens dit communiqué, een houten motorschip, dat voorzien was van een Roode Kruisteeken, geschoten op troepen, die te Billiton van den torpedobootjager „Kortenaer" aan land gingen. Eén soldaat werd gedood. Het Indonesische schip en nog twee andere Indonesische vaartuigen werden buitgemaakt.
(N.R.C.) **(V. b. Indonesiërs 6522 I)**

C. Indonesisch volksleger mag Japanners ontwapenen - De veiligheid der geïnterneerden —

24 Dec. — Uit Batavia werd gemeld dat een overeenkomst is gesloten, krachtens welke het Indon. Volksleger Japanners mag ontwapenen en concentreeren.
Deze overeenkomst is het resultaat van stafbesprekingen die op Britsch initiatief gehouden zijn.
De Indon. zullen (naar een officieele zegsman verklaarde) de geïnterneerden in veiligheid brengen. Deze overeenkomst betreft gebieden van Midden- en Oost-Java, die niet onder Britsche contrôle staan. (Par.) **(V. b. Ind. Volksleger 6476 D)**

D. De Japansche oorlogsmisdadigers op Java —

21 Dec. — De commissie tot onderzoek naar oorlogsmisdaden op Java heeft een kaartsysteem kunnen samenstellen dat een zoo goed als volledig overzicht bevat van alle wreedheden, die door de Japanners op dit eiland bedreven zijn. Er is een lijst van ruim 200 oorlogsmisdadigers opgesteld, waarvan er tot nog toe 43 zijn gearresteerd. Tot de beruchtsten der gearresteerden behoort luitenant generaal Imamura, die voor het vermoorden van 300 Britsche officieren en manschappen verantwoordelijk wordt gesteld.
De voornaamste oorlogsmisdadigers zullen terecht staan voor een Britsch Militair Gerechtshof, waaraan Nederlanders zullen worden toegevoegd indien Nederlandsche belangen in het geding zijn. Professor Jonkers, procureur-generaal te Batavia, treedt op als hoofd van het regeeringsbureau voor het opsporen van oorlogsmisdadigers. De Japansche „Gestapo", de Kempeitai is officieel ontbonden. (A.N.P. - Aneta)
(V. b. Jap. oorlogsmisd. 6562 C)

E. Aanslag op Sharir —

27 Dec. — Een auto waarin Sharir gezeten was, werd op 26 Dec. op den Mentengweg te Batavia door een anderen auto ingehaald, uit welken op Sharir werd geschoten. Sharir werd niet geraakt.
Britsche autoriteiten hebben verklaard, dat de menschen, die de schoten losten, niet wisten dat Sharir in den auto zat.
Van republikeinsche zijde wordt evenwel gesproken van een aanslag op Sharir; de plegers van den aanslag zouden Indo-europeanen en Surinamers in Nederlandsche uniform zijn geweest.
De Britsche militaire politie heeft de vier belagers van Sharir's auto gearresteerd. **(V. b. Sharir 6559 E.)** (N.R.C.)

F. Christison neemt actieve maatregelen - Sharir wil medewerken.

27 Dec. — Generaal Christison heeft in een verklaring geconstateerd, dat hij gedwongen is actievere maatregelen dan tot dusver te nemen, om wet en orde te handhaven, nu eenige verbetering in den toestand is uitgebleven en zijn troepen, die het beginsel hadden aangenomen niet te vuren, tenzij zij werden aangevallen, dagelijks verliezen lijden door terroristische en extremistische organisaties. Bij de nieuwe maatregelen zal gen. Christison gaarne de medewerking der Indonesische leiders ontvangen. Hij stelt voor, dat zij die afdeelingen van het „leger tot handhaving van den vrede" (TKR), die hij noodig zou kunnen hebben, tot zijn beschikking stellen. U.P. verneemt, dat reeds bepaalde stappen zijn ondernomen. De besprekingen in het geallieerde hoofdkwartier tusschen Christison, Sharir en Sjarifoeddin duren voort. (Tijd)
28 Dec. — Sharir heeft na een conferentie met generaal Christison verklaard, dat hij in beginsel instemt met de plannen van den generaal. „Wij zijn nu even ver als eenige maanden geleden — voegde hij er aan toe —; toen vroeg men ons onofficieel samen te werken. Een van onze voorwaarden voor samenwerking zal zijn, dat hier niet meer Nederlandsche troepen zullen landen." Hij zei voorts, dat de oproep van generaal Christison de positie van de Britsche troepen op Java, waarover na de conferentie van Singapore twijfel was geweest, duidelijk maakt. Ook wordt het door de republikeinen zeer belangrijk gevonden, dat de oproep van den generaal geen enkele zinspeling maakte op herstel van de Nederlandsche souvereiniteit.
Generaal Christison heeft Sharir en Sjarifoeddin bezocht om persoonlijk een beroep op samenwerking te doen.
Het optreden van generaal Christison moet beschouwd worden als het resultaat van rechtstreeksche orders der Britsche regeering aan het S.E.A.C. (N.R.C.)
(V. b. Christison 6551 G; 6532 B)

G. Ontbinding Indonesische politie - Britsch-Indonesisch-Nederlandsch politiecorps ingesteld —

De geheele Indonesische burgerlijke politie te Batavia is door generaal Christison ontbonden. Alle leden van de politie, officieren en manschappen, zijn ontwapend en in hun hoofdkwartieren opgesloten. Het dragen van uniformen is verboden. Een grootscheepsche overval op de Indonesische politie-hoofdkwartieren had geen volledig succes, daar vele Indonesische politiemanschappen niet aanwezig waren.
Intusschen is een nieuw politiekorps, waarin Britsch, Indonesisch en Nederlandsch personeel is opgenomen, ingesteld. De Britsche militaire politie (hierbij inbegrepen de Britsch-Indische militaire politie) zal verantwoordelijk zijn voor het geheele stadsgebied en in het bijzonder voor die deelen, waar verschillende nationaliteiten bij elkaar wonen. Het Indonesische contingent van de nieuwe politiemacht is verantwoordelijk voor de Indonesische wijk van de stad, en de Nederlanders voor het beschermde gebied. De leden van deze politiemacht zullen een khaki uniform dragen en een zwarten armband met witte letters C.P.; zij zullen alleen met pistolen gewapend zijn. De politiemacht staat onder commando van den Britschen lt.-kol. H. C. G. Harding. (N.R.C.)

H. Meldingsplicht vloot-personeel.

31 Dec. — De fungeerende bevelhebber van de Nederlandsche zeestrijdkrachten in Nederlandsch-Indië maakt bekend, dat alle geregelde leden van de Nederlandsche vloot en de Nederlandsche vlootreserve als ook de vloot-dienstplichtigen die na hun vrijlating uit krijgsgevangenkampen en die sinds hun werkelijke beëindiging van hun actieve diensten tengevolge van de bezetting, zich nog niet gemeld hebben bij het hoofdkwartier van de vloot, dit alsnog zoo spoedig mogelijk moeten doen.
De redenen van dezen maatregel zijn:
a) dat de huidige toestand het noodzakelijk maakt, dat we kunnen beschikken over het geheele personeel van de Nederlandsche vloot en
b) de noodzaak tot zooveel mogelijk volledige registratie van hen, die in de periode tusschen 25 Februari en 8 Maart 1942 uit den actieven dienst zijn afgevloeid, als afwezig zijn opgegeven of die om andere redenen aan krijgsgevangenschap ontsnapt zijnde, nog steeds als „vermist" vermeld staan. (G.K.)
(V. b. 6551 H)

Ned. W. Indië

I. Bezwaren H.M. de Koningin tegen Curaçao's begrooting —

31 Dec. — Minister Logemann heeft aan gouverneur Kasteel te kennen gegeven, dat H.M. de Koningin bezwaren heeft tegen de begrooting van Curaçao over het jaar 1946 zooals vervat in het schrijven van den gouverneur aan de wetgevende vergadering. De begrooting zal bij de wet worden vastgesteld. (Tijd)
(V. b. Curaçao 6565 B)

K. Het Curaçaosche Roode Kruis adopteert 1000 kinderen —

4 Jan. — Het Curaçaosche Roode Kruis heeft een plan bekend gemaakt inzake het adopteeren van 1000 peetkinderen. Het zal ƒ 30.000.— ter beschikking stellen, waarvoor ten hoogste 1000 pakketten ad ƒ 30.— zullen worden samengesteld, die aan 1000 kinderen zullen worden uitgereikt. Bovendien zal het een hulpactie onder de Curaçaosche bevolking organiseeren.

Engeland

A. **Delegatie Alg. Vergadering Vereenigde Volkeren —**

20 Dec. — De Britsche delegatie voor de eerste Algemeene Vergadering der Vereenigde Volken is samengesteld uit Premier Attlee, den minister van buitenl. zaken Bevin, den minister van staat Noel Baker, den minister van Onderwijs Wilkinson en den „Attorney-General" Shawcross. (Reuter)
(V. b. 6561 M; Attlee: 6523 F; Bevin 6552 G; Noel Baker: 6552 H; Wilkinson: 6384 G; Shawcross: 6559 P)

Frankrijk

B. **Broodkaart opnieuw ingevoerd.**

28 Dec. — Bij decreet is ingaande 1 Jan. 1946 de broodkaart, die op 1 Nov. 1945 was afgeschaft, weer ingevoerd. (Le Monde)

C. **Socialisten treden uit „delegatie der linksche groepen" —**

29 Dec. — De S.F.I.O. heeft besloten zich terug te trekken uit de „delegatie der linksche groepen". Deze groepeering was vóór de October-verkiezingen gevormd op initiatief van de communisten en omvatte de radicaal-socialisten, de communisten, de syndikalisten en de vertegenwoordigers van de „Liga van de rechten van den Mensch". (L'Humanité)
(V. b. S.F.I.O. 6516 F)

D. **De Gaulle dreigde met aftreden —**

2 Jan. — Naar aanleiding van een socialistische motie, welke voorstelde de legeruitgaven met 20% te verminderen, kwam het in de Constituante tot hevige debatten. De motie was bedoeld als protest tegen „de verkwisting in het leger". De Gaulle verklaarde: „De door de regeering gevraagde credieten zijn noodzakelijk om de uitgaven van de overgangsperiode, welke aan de reorganisatie van het leger voorafgaat, te dekken. Het gaat om den overgang van het oorlogsapparaat naar dat van den vrede."
De Gaulle dreigde te zullen aftreden als de motie werd aangenomen.
De communistische afgevaardigde Jean Duclos verklaarde aan de zijde der socialisten te staan, maar wilde niet, dat dit beschouwd zou worden als een houding van wantrouwen tegenover de regeering.
Ten slotte werd overeenstemming in zake een amendement bereikt. De vermindering zal namelijk pas na 15 Febr. a.s. in werking treden en dan alleen indien de regeering vóór dien datum geen wet tot reorganisatie van het leger heeft ingediend. Deze toevoeging werd zoowel door de socialisten als de regeering goedgekeurd. (L'Aube)
(V. b. 6516 F)

Griekenland

E. **E.A.M. veroorzaakt ongeregeldheden —**

28 Dec. — Achtduizend leden der E.A.M. werden op 27 Dec. vrijgelaten. Aanhangers der E.A.M. die afkondiging van volledige amnestie eischen, hebben naar aanleiding van deze gedeeltelijke vrijlating te Athene gedemonstreerd tegen de regeering en ongeregeldheden veroorzaakt. (Exchange)
(V. b. E.A.M. 6359 B; amnestie 6561 F)

Indo-China (Fr.)

F. **Fransch-Chineesche overeenkomst —**

26 Dec. — Frankrijk en China zijn het eens geworden over het bewind in Noord Indo-China. De Franschen zullen de troepen in Tonkin en Noord Annam gaan vervangen en zullen in Cochinchina de taak van de Engelschen overnemen, zoodat sinds het einde van den oorlog met Japan geheel Indo-China weer voor het eerst onder Fransch bewind staat.
Indo-Chineesche studenten te Parijs hebben vierentwintig uur gevast uit protest tegen het optreden van de Fransche strijdkrachten in Indo-China en het bombardeeren van Dalat in Annam. (Dit laatste geschiedde door de Britsche luchtmacht op verzoek van de Fransche autoriteiten). (Reuter)
(V. b. 6532 O)

CONFERENTIE TE MOSKOU

G.

Communiqué der „Big Three"

28 Dec. — Ondanks de verklaring van Truman, (zie 6534 F) dat hij verdere bijeenkomsten der „Big Three" niet noodzakelijk achtte is van 16 tot 27 Dec. te Moskou een conferentie gehouden tusschen de ministers van Buitenl. zaken van Rusland, Engeland en de Ver. Staten (Molotov, Bevin, Byrnes).
Na eenige voorloopige mededeelingen via Radio Moskou werd op 27 Dec. het volgende slotcommuniqué uitgegeven.

Opstelling vredestractaten —

Aan Frankrijk en China is verzocht de volgende procedure van voorbereiding bij het opstellen van de vredestractaten goed te keuren:

1) Aan het opstellen van de vredestractaten met Italië, Roemenië, Bulgarije, Hongarije en Finland door den raad van ministers van buitenlandsche zaken zullen slechts die leden van den raad kunnen deelnemen, die de wapenstilstandsvoorwaarden hebben onderteekend alsmede de ministers van buitenlandsche zaken van de landen, die daartoe zijn aangewezen bij het besluit tot instelling van den raad van ministers van buitenlandsche zaken, dat op de conferentie te Berlijn is genomen, tenzij en totdat de raad verdere stappen onderneemt, voorzien bij de overeenkomst om andere leden van den raad uit te noodigen om deel te nemen aan de bespreking van quaesties, die hen rechtstreeks aangaan.
2) Zoodra de voorbereidingen tot het opstellen van elk dezer vredestractaten zullen zijn getroffen, zal de raad van ministers van buitenlandsche zaken een conferentie bijeenroepen teneinde genoemde vredesverdragen te bestudeeren. Deze conferentie zal bestaan uit 5 leden van den raad van ministers van buitenlandsche zaken, tezamen met alle leden van de U.N.O., die met een behoorlijk militaire kracht tegen de vijandelijke staten in Europa oorlog gevoerd hebben. Hiertoe worden gerekend: de USSR, het Ver. Koninkrijk, de Ver. Staten, China, Frankrijk, Australië, België, Wit-Rusland, Brazilië, Nieuw-Zeeland, Canada, Tsjecho-Slowakije, Ethiopië, Griekenland, Indië, Nederland, Noorwegen, Polen, Zuid-Afrika, Zuid-Slavië en de Oekraine.
De conferentie zal uiterlijk 1 Mei 1946 worden gehouden.
3) Na de besprekingen op deze conferentie en rekening houdende met hare adviezen zullen de mogendheden, die de wapenstilstandsvoorwaarden met Italië, Roemenië, Bulgarije, Hongarije en Finland hebben onderteekend (hiertoe wordt met betrekking tot Italië ook Frankrijk gerekend), den tekst opstellen van de vredestractaten.
4) De uiteindelijke teksten van de vredestractaten zullen worden onderteekend door vertegenwoordigers van die Staten, vertegenwoordigd ter conferentie, die met de betrokken vijandelijke mogendheden in oorlog zijn. De teksten der resp. vredestractaten zullen vervolgens worden voorgelegd aan de andere vereenigde volken die met de betrokken vijandelijke mogendheden in oorlog zijn.
5) De vredesverdragen zullen van kracht worden terstond na hun ratificatie door de onderteekenaars.

Korea —

Met het oog op het herstel van Korea als onafhankelijken staat, zal er een voorloopige democratische regeering gevormd worden.
Met het doel hulp te verleenen bij de vorming van de voorloopige Koreaansche regeering zal er een gemengde commissie ingesteld worden, bestaande uit vertegenwoordigers van het Amerikaansche opperbevel in Zuid-Korea en het Russische opperbevel in Noord-Korea.

China —

De ministers van buitenlandsche zaken hebben van gedachten gewisseld over de situatie in China. Zij waren het eens over de noodzakelijkheid van een eensgezind en democratisch China onder een nationale regeering, van het deelnemen van democratische elementen aan alle takken van de nationale regeering en van het eindigen van den burgerstrijd. Zij hernieuwden hun verzekering, dat zij een politiek wenschten van niet-inmenging in de aangelegenheden van China.
Molotov en Byrnes hebben enkele malen besprekingen gehouden over de Sovjet- en Amerikaansche strijdkrachten in China. Beiden waren het volkomen met elkander eens wat betreft de wenschelijkheid der terugtrekking van de vreemde troepen uit China op een zoo spoedig mogelijk practisch bereikbaar oogenblik als overeenkomt met het zich kwijten van hun verplichtingen en verantwoordelijkheden.

Adviescommissie Verre Oosten.

Met instemming van China is overeenstemming bereikt betreffende het instellen van een adviescommissie voor het Verre Oosten. Bepaald is o.a.:
1. Deze commissie voor het Verre Oosten, welke thans is ingesteld, is gevormd uit vertegenwoordigers van de U.S.S.R., het Ver. Koninkrijk, de Ver. Staten, China, Frankrijk, Nederland, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Indië en de Philippijnen.
2. De functie der commissie zal zijn:
a) Het formuleeren van de politieke beginselen en maatstaven, in overeenstemming waarmede Japan zijn verplichtingen volgens de wapenstilstandsvoorwaarden dient na te komen.
b) Op verzoek van eenig lid de richtlijnen te toetsen, welke aan den geallieerden opperbevelhebber gegeven zijn, of de maatregelen te beoordeelen, welke door den opperbevelhebber genomen zijn, voorzoover daarmede politieke beslissingen gemoeid zijn, die binnen de bevoegdheid van de commissie vallen.
c. De aangelegenheden, die door de deelnemende regeeringen bij overeenkomst, gesloten in overeenstemming met de stemprocedure voorzien bij artikel

5—2 hiervolgend, aan haar worden voorgelegd.
De commissie zal geen voorstellen doen met betrekking tot het voeren van militaire operaties of met betrekking tot territoriale correcties.
De commissie zal bij haar werk uitgaan van het feit dat er een geallieerde raad voor Japan gevormd is, zij zal de bestaande bestuursmachinerie, met inbegrip van de commando-verbindingen tusschen de regeering der Vereenigde Staten en het opperbevel der bezettingsmacht, eerbiedigen.
3. a) De regeering der V.S. zal richtlijnen voorbereiden in overeenstemming met de politieke beslissingen der commissie en zij zal deze aan den opperbevelhebber overbrengen.
b) Wanneer de commissie besluit, dat een richtlijn of handeling, herzien in overeenstemming met art. 2, veranderd moet worden, zal haar beslissing beschouwd worden als een politieke beslissing.
c. De regeering der V.S. is gerechtigd interimaire richtlijnen uit te vaardigen, hangende een actie door de commissie, wanneer er dringende aangelegenheden zich voordoen, die niet zijn voorzien bij de politieke richtlijnen, die reeds door de commissie zijn geformuleerd. Richtlijnen met betrekking tot fundamenteele veranderingen in de Japansche constitutioneele structuur zullen worden uitgegeven na overleg met en na het bereiken van overeenstemming in de commissie voor het Verre Oosten.
4. Het instellen van de commissie sluit andere methoden van overleg over aangelegenheden van het Verre Oosten door de deelnemende regeeringen niet uit.
5. De commissie zal bestaan uit een vertegenwoordiger van ieder der bij deze overeenkomst betrokken partijen. Het aantal leden van de commissie kan vergroot worden bij overeenkomst tusschen de deelnemende mogendheden.
De commissie kan handelen ook bij gebrek aan eenstemmigheid, mits er tenminste een meerderheid van stemmen is bij alle afgevaardigden, met inbegrip van de volgende mogendheden: de Vereenigde Staten, Engeland, de Sovjetunie en China.

Geallieerde raad voor Japan.
Met instemming van China is tevens overeenstemming bereikt ten aanzien van een geallieerden raad voor Japan. Er zal een geallieerde raad ingesteld worden met zetel te Tokio, onder voorzitterschap van den opperbevelhebber, optredend voor de geallieerde mogendheden.
De leden van den geallieerden raad zullen gevormd worden door den opperbevelhebber, die voorzitter zal zijn, en als leden: de Vereenigde Staten, de Sovjet-Unie, China en een vertegenwoordiger van Engeland, Australië, Nieuw-Zeeland en Britsch-Indië gezamenlijk.

Roemenië.
De drie regeeringen zijn bereid koning Michael advies te verstrekken aangaande de uitbreiding van de Roemeensche regeering. Aan den koning zal worden geadviseerd om een lid van de nationale boerenpartij en een lid van de liberale partij in de regeering op te nemen.
De drie regeeringen nemen er nota van, dat de aldus gereorganiseerde Roemeensche regeering moet verklaren, dat zoo spoedig mogelijk vrije verkiezingen zullen worden gehouden op de basis van algemeen en geheim kiesrecht. Alle democratische en anti-fascistische partijen zullen het recht hebben aan deze verkiezingen deel te nemen.
Zoodra een en ander is gewaarborgd zullen de Vereenigde Staten en Engeland tot erkenning overgaan.

Bulgarije.
De drie regeeringen kwamen overeen, dat de Sovjetregeering de taak op zich neemt om op vriendschappelijke wijze advies te verstrekken aan de Bulgaarsche regeering wat betreft de wenschelijkheid in de Bulgaarsche regeering, welke thans door het vaderlandsche front wordt gevormd, nog twee vertegenwoordigers op te nemen van andere democratische groepeeringen. Hierop zal erkenning volgen.

Controle der atoomenergie —
De besprekingen over het onderwerp der atoomenergie hadden betrekking op het vraagstuk der oprichting van een commissie door de algemeene vergadering van de Vereenigde Volken. De Ministers zijn overeengekomen om aan de algemeene vergadering van de vereenigde volken in overweging te geven over te gaan tot de oprichting van een commissie ter bestudeering van de atoom-problemen. Zij zijn overeengekomen om de andere permanente leden van den veiligheidsraad n.l. Frankrijk en China, alsmede Canada uit te noodigen met hen het initiatief te nemen voor het indienen van de volgende resolutie in de eerste bijeenkomst van de algemeene vergadering van de Vereenigde Volken in Januari 1946: „De algemeene vergadering van de Vereenigde Volken besluit over te gaan tot de oprichting van een commissie, waarvan de samenstelling en competentie nader wordt uiteengezet en welke de vraagstukken zal behandelen, verband houdend met de ontdekking van de atoomenergie en andere hierbij betrokken aangelegenheden.
De commissie wordt opgericht door de algemeene vergadering.
De commissie zal haar rapporten en aanbevelingen voorleggen aan den veiligheidsraad en deze rapporten en aanbevelingen zullen bekend worden gemaakt, tenzij de veiligheidsraad in het belang van den vrede en de veiligheid anders bepaalt. De veiligheidsraad zal deze rapporten eventueel overdragen aan de algemeene vergadering en aan de leden der Vereenigde Volken, evenals aan den economischen en socialen raad en aan de andere organen binnen het kader van de vereenigde volken.
De commissie zal haar werkzaamheden met den grootsten spoed verrichten, alle phases der vraagstukken onderzoeken en naar gelang van haar bevindingen van tijd tot tijd aanbevelingen doen. Meer in het bijzonder zal de commissie voorstellen doen: a. voor een uitbreiding tusschen alle landen van de uitwisseling van wetenschappelijke inlichtingen voor vredelievende doeleinden: b. voor de contrôle der atoomenergie tot een omvang, noodig voor de verzekering van haar gebruik, uitsluitend voor vredelievende doeleinden; c. voor de verwijdering van de atoomwapens en alle andere belangrijke (major) wapens, welke gebruikt kunnen worden voor massale vernietiging, uit de nationale bewapeningen; d. voor een doeltreffende beveiliging door middel van toezicht en andere middelen ter bescherming van de zich aan de bepalingen onderwerpende staten tegen de gevaren van overtredingen en ontduikingen.
De werkzaamheden van de commissie moeten volgens afzonderlijke phases verloopen. De met succes bekroonde voltooiing van elk dezer phases zal het noodzakelijke vertrouwen der wereld doen ontstaan, voordat met de volgende phase wordt begonnen. De commissie zal geen inbreuk maken op de verantwoordelijkheden van eenig orgaan van de Vereenigde Volken, doch zal aanbevelingen indienen ter bestudeering van deze organen, ter uitvoering van hun taken volgens de bepalingen van het Handvest der Vereenigde Volken" (N.R.C.)

(V. b. 6561 I; Raad min. v. buit. zaken 6478 E en 6394; Korea 6430 A; China 6562 H; Adv. Comm. V. O. 6533 C; zie ook 6519; Roemenië 6438 A; Bulgarije 6559 M; Veil.h. raad 6495; Atoomenerg. 6523 F en G; 6526 I; 6502 B en C)

Internationaal

A. Persstemmen conferentie van Moskou —

Vereenigde Staten:
Terwijl de diplomatieke medewerker van de **„New York Herald Tribune"** persoonlijke opvattingen van officieele kringen citeert, volgens welke de genomen besluiten vergaande concessies aan de Sov. Unie beteekenen, noemt de **„New York Times"** de overeenkomst van Moskou het beste Kerstgeschenk dat deze conferentie kon geven. Zij wil bovenal zeggen, dat de vredesverdragen, die den grondslag moeten vormen voor de Vereenigde Volkeren en de toekomstige wereld, niet gedicteerd zullen worden door machtspolitiek alleen, doch onderworpen zullen zijn aan het geweten en de critiek van een uitgebreider vredesconferentie, waarop de belangen van individueele naties elkaar waarschijnlijk zullen neutraliseeren.

Engeland:
De **„Times"** spreekt van een opvallend succes. De **„Yorkshire Post"** schrijft: „Het wantrouwen wijkt langzaam voor het begrip". De **„Manchester Guardian"** (Lib.) schrijft n.a.v. het ontbreken van een verklaring Iran betreffende: Laten wij hopen, dat Bevin in staat was, Molotov en Stalin te overtuigen, dat onze troepen in het Nabije Oosten niet wachten, tot Rusland door den Kaukasus stoot. Hoe dwaas dit denkbeeld ook moge schijnen, toch gaf de Russische pers den laatsten tijd voldoende bewijzen, dat dergelijke plannen ernstig door het Kremlin werden overwogen. Spannen wij onze verwachtingen te hoog, indien wij aannemen, dat Molotov heeft ingezien dat de Russische actie in Azerbeidsjan en de aanspraken van Georgie t.o.v. Turkije niet de beste wijze vormen om het begrip en vertrouwen der geallieerden te winnen.
Naar aanleiding van de verklaring over de atoomenergie zegt de **„Daily Express"** (cons.): De „geheimzinnigdoenerij" blijft en dat is niet goed. De **Daily Worker** (com.) zegt, dat alleen de onophoudelijke waakzaamheid tegen saboteerende reactionairen, het voeren van een internationale democratische politiek kan verzekeren.

Frankrijk:
„Zeker is niet alles geregeld", schrijft **„Liberation".** Iran, de zeeëngten, het probleem Triëst en ook het klemmende atoomvraagstuk zijn niet opgelost. Toch is de balans in het algemeen gunstig. De **„Franc Tireur"** zegt dat i.p.v. de „samenzweringen", waarvan men de laatste weken sprak een loyale samenwerking is gekomen. **L'Humanité** verklaart, dat het wederkeerig begrip bij de toekomstige conferenties, zeer goed kan blijven bestaan. Dit is ook het beste voor Frankrijk, daar oneenigheid het Duitsche gevaar weer zou versterken.

Italië:
Het aan de zijde van de Gasperi staande blad „Il Popolo" beklaagt zich over de uitsluiting van Italië van de vredesonderhandelingen met die staten, waartegen het aan de zijde der geallieerden gestreden heeft. Het blad spreekt van een „Byzantijnsche procedure".

Rusland:
De **„Prawda"** schrijft: „Groote en practische beteekenis moet men toekennen aan het besluit het atoomprobleem over te dragen aan een commissie der Volken." „De vorming van twee internationale organen voor de samenwerking en contrôle in het Verre Oosten beantwoordt aan een steeds meer gevoelde behoefte".
De **„Iswestiga"** schrijft: „In de door oorlog verscheurde wereld verwachten alle volken allereerst zekerheid voor de toekomst. Zonder de samenwerking der drie groote mogendheden is deze zekerheid ondenkbaar; zonder deze samenwerking kan er geen vertrouwen in de stabiliteit van den vrede bestaan.

Internationaal

A. Commissie voor de Caribische eilanden —

21 Dec. — Frankrijk en Nederland hebben de Anglo-Amerikaansche uitnoodiging om zitting te nemen in de in Maart 1942 door Engeland en Amerika gevormde Commissie voor de Caribische eilanden, aangenomen. (Reuter)

Luxemburg

B. Voormalige „Gauleiter" pleegt zelfmoord —

21 Dec. — De vroegere „Gauleiter" van Luxemburg Gustaaf Simon heeft zich in zijn cel opgehangen.
Simon werd 19 Dec. door een Engelsch kapitein aangehouden in de Britsche zône in Duitschland. Tijdens de bezetting voerde hij den verplichten militairen dienst voor de Luxemburgers in. (L.N.)
(V. b. 4334 A)

Oostenrijk

C. Samenstelling kabinet —

20 Dec. — De samenstelling van het nieuwe Oostenrijksche kabinet is als volgt:
Dr. Leopold Figl (soc.): kanselier en buitenl. zaken; **Adolf Schaerf** (soc.): vicekanselier; **Oscar Helmer** (soc.): binnenlandsche zaken; **Felix Hurdes** (volkspartij): opvoeding; **Joseph Gerve** (partijloos): justitie; **George Zimmerman** (partijloos): financiën; **Joseph Kraus** (volkspartij): landbouw; **Eugen Fleischacker** (volkspartij): handel; **Franz Fensel** (soc.): voedselvoorziening; **Karl Meisel** (soc.): soc. verzekering; **Vincent Uebeleis** (soc.): verkeer; **Peter Krauland** (volkspartij): openbare werken en wederopbouw; **Karl Waldbrunner** (soc.): onder-secr. openb. werken en wederopbouw; **Karl Altmann** (comm.): energie; **Alois Weinberger** (volkspartij): zonder portefeuille; **Karl Gruber** (volkspartij): waarnemend buitenlandsche zaken; **Ferdinand Graf** (volkspartij): ondersecretaris voor de veiligheid. De regeering is op 19 Dec. goedgekeurd door de Geallieerde Contrôle Raad. (Dail. Tel.)
(V. b. 6553 G; 6570 H)

Rusland

D. Oorlogsmisdadigers te Smolensk berecht —

20 Dec. — De Sovjet-radio meldde, dat een te Smolensk gehouden proces tegen negen Duitsche oorlogsmisdadigers is geëindigd. Zes beschuldigden zijn tot den dood door ophanging veroordeeld en de drie anderen resp. tot 20, 15 en 12 jaar dwangarbeid. (A.F.P.)
(V. b. Rusland 6562 F)

Vaticaan

E. Nieuwe kardinalen benoemd —

24 Dec. — Een extra-editie van de Osservatore Romano heeft de namen van 32 nieuw-gecreëerde gepubliceerd. Slechts vier hunner zijn van Italiaansche nationaliteit, waardoor de Italiaansche Kardinalen voor het eerst in de annalen der Kerkgeschiedenis, in het II. College de minderheid vormen.
In vier eeuwen tijds is dit het grootste aantal benoemingen, ooit door één Paus in één keer verricht. Het college van Kardinalen is hierdoor weer op volle sterkte (70) gebracht.
De nieuwe benoemingen zijn:
Argentinië: Mgr. Caggiano, bisschop van Rosario.
Australië: Mgr. Gilpoy, aartsbisschop van Sydney.
Brazilië: Mgr. Camara, aartsbisschop van Rio de Janeiro; Mgr. de Cascencellos Mottas, aartsbisschop van Sao Paulo.
Canada: Mgr. Mac Guigan, aartsbisschop van Toronto.
Chili: Mgr. Rodriguez, aartsbisschop van Santiago de Chile;
China: Mgr. Tien, apostolisch vicaris van Tsingtao.
Cuba: Mgr. Artega y Beons, aartsbisschop van Havanna.
Duitschland: Mgr. Fring, aartsbisschop van Keulen; Mgr. von Preysing, bisschop van Berlijn; Mgr. von Galen, bisschop van Münster.
Engeland: Mgr. Griffin, aartsbisschop van Westminster.
Frankrijk: Mgr. Saliège, aartsbisschop van Toulouse; Mgr. Roques, aartsbisschop van Rennes; Mgr. Petit de Julleville, aartsbisschop v. Rouaan.
Hongarije: Mgr. Mindszenti, aartsbisschop van Esztergom.
Italië: Mgr. Ruffini, aartsbisschop van Palermo; Mgr. Masella, apostolisch nuntius te Rio de Janeiro; Mgr. Micaro, apostolisch nuntius voor België en Luxemburg; Mgr. Bruno, secretaris van de H. Congregatie van het Concilie.
Nederland: Mgr. dr. J. de Jong, aartsbisschop van Utrecht.
Peru: Mgr. Guevara, aartsbisschop van Lima.
Polen: Mgr. Sapieha, aartsbisschop van Krakau.
Portugeesch Oost-Afrika: Mgr. de Gouvcia, aartsbisschop van Lourenco-Marques.
Spanje: Mgr. Parrado y Garcia, aartsbisschop van Granada; Mgr. Pla y Daniel, aartsbisschop van Toledo; Mgr. Arce y Ochotorena, aartsbisschop van Tarragona.
Syrië: Mgr. Agágquianian, patriarch van den Armeenschen ritus.
Vereenigde Staten: Mgr. Spellman, aartsbisschop van New York; Mgr. Stritch, aartsbisschop van Chicago; Mgr. Mooney, aartsbisschop van Detroit; Mgr. Giennon, aartsbisschop van Saint Louis. (Tijd)
(V. b. Kard. De Jong 6574 B)

F. Kerstboodschap van den Paus - Gerechtigheid - De tyrannie van den totalitairen staat —

27 Dec. — In een Kerstboodschap, die ook via de radio werd uitgesproken heeft Paus Pius XII o.m. gezegd, dat de volken de handen ineen moeten slaan, met elkaar moeten samenwerken en onderling de rivaliteit en vijandschap moeten uitbannen, die den vrede kunnen verstoren. De bestraffing van de schuldigen en het opleggen van herstelbetalingen moeten geschieden op moreelen grondslag, met eerbied voor de onschendbare rechten der natuur. Moge ook dezelfde geest van gerechtigheid overheerschen in de betrekkingen tusschen de overwinnaars en overwonnenen.
De H. Vader besloot Zijn Kerstboodschap als volgt: „De kracht van den totalitairen staat heeft haar tyrannie getoond. Een pennestreek en grenzen werden veranderd. Een haastig besluit en millioenen menschen hadden te lijden. Dit was een systeem, dat in strijd was met het menschelijke welzijn. Slechts één oplossing blijft er over: terug te keeren naar God en naar het ware christendom. (Msb.)
(V. b. 6526 C)

Vereenigde Staten

G. Generaal Patton overleden —

22 Dec. — Generaal George Patton, de commandant van het 3e Amerikaansche leger is te Heidelberg ten gevolge van verwondingen opgeloopen bij een autoongeluk, overleden.

Generaal George Patton werd op 11 Nov. 1885 te San Gabriel in Californië geboren. Ofschoon hij aanvankelijk de cavallerie had verkozen, ging hij in Juli '40 bij het tankcorps. Met zijn onstuimig temperament en zijn typische uitingen van pronkzucht (hij droeg pistolen met paarlemoeren kolven en een Franschen degen) was hij een van de meest besproken geallieerde generaals. Evenals voor zichzelf was hij ook voor zijn soldaten niet gemakkelijk. Bij den geallieerden doorbraak in Normandië in Aug. 1944 was hij door Eisenhower aan het hoofd van het befaamde derde Amerikaansche leger gesteld. Zijn tankdoorbraken vanuit de Ardennen naar het hart van het „Reich" hebben geschiedenis gemaakt en een groot aandeel gehad in het keeren van Von Rundstedts laatste wanhoopsoffensief. Als commandant was Patton bekend om zijn nimmer verslappende aandacht voor de uitrusting van zijn manschappen. Na de overwinning in Europa werd Patton benoemd tot bevelhebber van het oostelijke militaire district van de Amerikaansche bezettingszône in Duitschland. Op grond van beweringen, dat hij in Beieren een te langzame denazificatiepolitiek voerde, werd hij van dezen post ontheven en aangesteld tot bevelhebber van het vijftiende Amerikaansche leger, dat uit niet veel meer dan een hoofdkwartier bestond, en belast was met het opschrijven van de geschiedenis der Amerikaansche deelneming aan den oorlog in Europa. (Dail. Tel. - A.N.P.) **(V. b. 6469 A)**

Op 27 Dec. hadden op „Chequers", het buitenverblijf van den Engelschen premier Engelsch-Nederlandsche besprekingen plaats i.z. Ned. Oost-Indië: De Ned. delegatie v.l.n.r.: Jhr. E. Michiels van Verduynen, Ned. Ambassadeur in Londen, Prof. G. H. A. Logemann (min. overz. geb.), Prof. ir. W. Schermerhorn (min.-pres.) en dr. H. J. van Mook, lt. gouv.-gen. van Ned. Oost.-Indië. (Ass. Press)

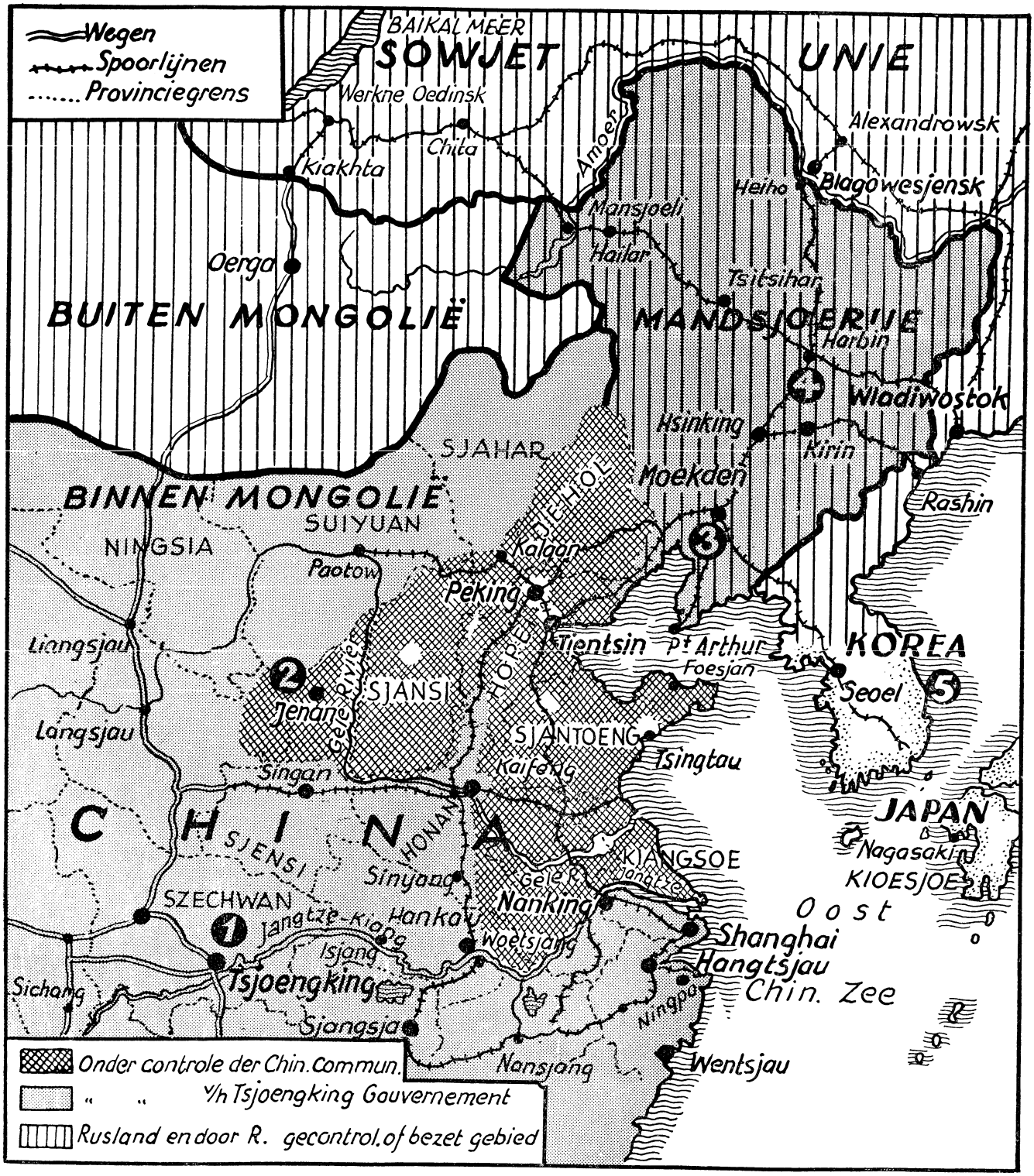

Na het einde van den oorlog tegen Japan, werd de oude tegenstelling tusschen Kwomintang (regeeringspartij) en communisten in China weer manifest. Tusschen Tsjoengking (1), hoofdstad van de Chineesche regeering van Tsjang Kai Sjek en Jenan (2), hoofdstad der communisten werden onderhandelingen gevoerd, maar toch deden zich ernstige gewapende conflicten voor.

Amerikaansche transportvliegtuigen brachten regeeringstroepen over naar Zuid-Mandsjoerije (3), dat geleidelijk door de Russen wordt ontruimd. In Korea (5) dat een onafhankelijke staat zal worden is een Russische en Amerikaansche bezettingszône. (Zie ook 6522 P.) (naar New York Times)

Nederland

A. Waarom generaal Reijnders in 1940 aftrad - Sterke of symbolische verdediging van het Zuiden - Vaststelling der verantwoordelijkheid gevraagd - Brochure van gen. Reijnders —

Het aftreden van Generaal I. H. Reijnders als opperbevelhebber van Land- en Zeemacht (28 Aug. 1939 - 6 Febr. 1940) (zie 4122 G en 4128 A) was gedurende langen tijd oorzaak van vele geruchten. De verklaring van de zijde der regeering sprak destijds slechts van „verschil van inzicht van technisch militairen aard."

Wrijving Regeering-Opperbevelhebber.

Thans heeft gen. Reijnders een brochure gepubliceerd*) waaruit — naar de N.R.C. mededeelde — blijkt, dat er gedurende de geheele periode van zijn opperbevelhebberschap wrijving is geweest tusschen de regeering en hem en wel over de noodzakelijkheid van de afkondiging van den Staat van Beleg voor het geheele land, over de onder s.d. leiding staande mobilisatieclubs, doch tenslotte vooral over de strategische uitvoering van de landsverdediging. Wat dit laatste punt betreft, merkt de generaal op, dat hij gedurende de jaren, dat hij chef van den generalen staf was, ter zake een vaste lijn heeft gevolgd (die aan den minister van defensie als oud-stafofficier volkomen bekend was) en dat dientengevolge zijn operatieplan het resultaat was van jarenlange studie en overdenking.

De Peel - Raamstelling.

Dit plan was de uitwerking van een z.g „neutraliteitsopstelling", waarvan een der wezenlijke bestanddeelen was de (op den N. vleugel het sterkst bezette) Peel-Raamstelling, als eerste lijn van weerstand in Brabant, zulks om den doormarsch van een belligerent naar België te vertragen, ook al had de Z. vleugel van deze linie geen aansluiting aan het Belgische verdedigingsstelsel. Voorts was het beginsel van het plan het voeren van de hoofdverdediging ten N. van de groote rivieren in de Vesting Holland, doch zou de eerste ernstige weerstand worden geboden in de Grebbelinie, teneinde de evacuatie van het gebied vóór het Oostfront van de Vesting Holland te dekken, waarna de troepen van de Grebbelinie (twee legerkorpsen) zouden terugtrekken op dat Oostfront. Hiertegenover bleek de heer Dijxhoorn als minister zeer sceptisch gestemd omtrent de uitvoerbaarheid van dezen terugtocht, waaruit tenslotte voortvloeide de aan den opperbevelhebber gestelde eisch, dat in beide laatstgenoemde linies verdeeld verzet zou worden geboden, een standpunt dat generaal Reijnders onaanvaardbaar achtte.

Dit was evenzeer het geval met 's ministers standpunt, dat de verdediging ten Z. van de groote rivieren met een minimum aan troepen zou moeten geschieden, zoodat daar slechts een symbolisch optreden zou worden getoond. Dit in Januari 1940 acuut geworden geschil leidde tot de ontslagaanvrage van generaal Reijnders.

De N.R.C. teekent hierbij aan, dat het verloop van den vijfdaagschen oorlog in Mei 1940 de juistheid van de inzichten van generaal Reijnders heeft bevestigd, omdat:

a. de Zuidelijke vleugel van de Peel-Raamstelling niet door de Duitsche troepen strategisch is omvat;

b. de hoofdaanval der Duitsche troepen bezuiden de Maas is gericht geweest op den Noordelijken vleugel van die stelling bij Mill;

c. Fransche troepen met groote snelheid zijn opgerukt naar Noordbrabant om de verdediging van de Peel-Raamstelling te versterken;

d. de terugtocht van het Nederlandsche veldleger uit de Grebbelinie naar het Oostfront der Vesting Holland is gelukt en nog wel onder uiterst bezwarende omstandigheden. (N.R.C.)

In zijn brochure vraagt gen. Reijnders aan het Kabinet om een onderzoek naar het beleid der verschillende autoriteiten die voor het ingrijpen in het krijgsbeleid verantwoordelijk zijn. (Red. K.H.A.)

(V. b. Reijnders 4128 A; zie ook 6488 E)

*) De wisseling in het opperbevel van Land- en Zeemacht in Febr. 1940 — hare oorzaken en hare gevolgen, Den Haag '45.

B. Critiek op het nieuwe leger - Het „oude leger" verzoekt om een nieuwen bevelhebber - Petitie officieren —

Een aantal officieren, zich noemende soldaten van het „oude leger", heeft een petitie gericht tot H. M. de Koningin, waarin zij hun bezorgdheid uitspreken om het behoud van het Koninkrijk en over de wanordelijkheid en ondoelmatigheid van 's lands defensiebeleid. De petitie gaat vergezeld van een uitvoerig memorandum.

In dit memorandum wordt het defensiebeleid scherp becritiseerd.

Hoewel reeds in Juni 1940 hier te lande begonnen werd met de ondergrondsche reconstructie van het leger, dat, ondanks verliezen door executie en krijgsgevangenschap, bij de bevrijding voldoende intact was om zijn zware taak met hulp van de Nederlandsche troepen uit Engeland ten uitvoer te leggen, werd dit leger toen zonder geldig motief en met de grootste ondankbaarheid opzij geschoven, aldus de strekking van het betoog, dat vervolgens opmerkt: „Thans zien wij echter, dat achter al deze tegenwerking en miskenning sinistere, onze onafhankelijkheid in wezen vijandige krachten werkten en nog werken.

Tijdens de bezettingsjaren maakten antinationale duisterlingen gebruik van jeugdige onbezonnenheid, maar even voor de bevrijding van avonturiers en zelfzuchtige opportunisten. Het werk der soldaten van Mei 1940, tevens de soldaten van het nieuwe leger in Juni van dat jaar opgericht, werd als onbelangrijk gedoodverfd, zijn discipline als lafheid gehekeld, zijn vaderlandsliefde „bespot".

Het memorandum wijst er vervolgens op, dat ondanks het prediken van een z.g. „nieuwen geest", muiterij, dienstweigering enz. aan de orde van den dag zijn. „Persoonlijke eerzucht, zucht tot avontuur en dorst naar bloedvergieten alleen uit strijdlust, worden — in stede van volkomen ondergeschikt te moeten zijn aan een christelijk ideaal — tot einddoel gemaakt, ja, zelfs van ministerieele zijde gepredikt. De geoefendheid beperkt zich tot exercitie, om op parades en inspecties een schoonschijnenden indruk te geven." „Onbegrijpelijk en onverantwoordelijk was het verzuim der legerleiding om niet het voorbeeld te volgen, dat in België en in Frankrijk werd gegeven, om na bevrijding van de zuidelijke provinciën en naderhand na de geheele bevrijding des lands het geoefende kader op te roepen. Ten gevolge dáárvan is Nederland slechts in staat tot het naar Indië verschepen van enkele losse bataljons, waarvan niet alleen de gevechtswaarde te gering is door gebrek aan ervaren kader en onvoldoende training, maar waarvan de ontoereikende discipline en zelftucht bovendien op zichzelf een gevaar vormen voor de noodzakelijke pacificatie van dat zoo uitermate belangrijk deel van ons Koninkrijk, waar thans over de toekomst van ons volk wordt beslist".

„De wijze, waarop onze geldzuivering behandeld, ons verkeer hersteld en ons land weer aan het water ontrukt wordt, bewijst, dat, waar vakmenschen het roer in handen hebben, de toekomst beveiligd is."

„Wij kunnen", aldus de petitie, „onder Gods zegen met het door ons opgebouwde apparaat, mits wij de beschikking krijgen over het voorhanden zijnde materieel, Nederland aanstonds een leger teruggeven, dat door zijn vakkundige leiding, zijn goede organisatie, zijn zelfverloochening en discipline, in staat zal zijn de orde, rust en veiligheid in ons Rijk in Europa en overzee te verzekeren."

De petitie vraagt voorts aan de „oude soldaten" van 1940 nogmaals vertrouwen te willen schenken en dit te belichamen in een legerleiding en hoogste legeraanvoering door een volkomen en beproefd vakkundige, dien de groote meerderheid van ons volk kent en vertrouwt. „Het schijnt ons overbodig," aldus de petitie, „Uwe Majesteit zijn naam in dit petitionnement te noemen. 1941 sprak hierin een duidelijke taal."

De onderteekenaars zijn: lt.-gen. der art. Van Ermel-Scherer; gen.-maj. hoofdintendant Numans; gen.-maj. tit. der art. Oudendijk; kol. K.N.I.L. dr. Feuilleteau de Bruyn; lt.-kol. der huzaren v. d. Wall-Bake; res. lt.-kol. der inf. Willemsen; res. maj. der inf. De Groot; res. maj. der inf. v. d. Burg; res. kap. der mil. adm. Hoedemaekers; res. kap. der art. Bijl; res. 1e luit. der inf. Augustijn; res. kap. der inf. Kluck; res. kap. der inf. Geurts; res. 1e lt. der art. Merkus; res. 1e lt. der art. Bos; res. 1e lt. der inf. Kwint; 2e lt. K. N.I.L. Navis; res. 2e lt. der inf. v. d. Bosch; res. 2e lt. der inf. Jans; adj. onderoff. instr. Timmermans. (A.N.P.)

(V. b. leger 6488 C; lichting '45 6520 F; Winkelman over Mei '40 6488 E)

C. Sympathiebetuiging vorming leger doordrongen van christelijke beginselen —

Een aantal personen, zich bewust van de ernstige gevaren, die de grondslagen, de orde en de rust van onze volksgemeenschap, ook na de bevrijding bedreigen, betuigt zijn sympathie met het streven, om zoo spoedig mogelijk te komen tot het vormen van een leger, dat in zijn leiding, zijn doelstelling en zijn streven doordrongen is van den geest der christelijke beginselen, waarop heel onze volksgemeenschap moet zijn opgebouwd. Onder hen bevinden zich dr. Poels, oud hoofd-aalmoezenier van soc. werken; jhr. De Jonge, oud-min. v. Oorlog en oud gouv.-gen. van Ned.-Indië; prof. C. Gerretson; A. C. de Bruyn, voorz. Ned. Kath. Arbeidersbeweging; F. P. Fuykschot, secr. Chr. Nat. Vakverbond in Nederland; Timmermans, voorz. Ned. R. K. Bond van Spoor- en Tramwegpers.; Jan Maenen, waarn. voorz. Kath. Arbeiders-beweging in Limburg; Fr. Dohmen, voorz. R.K. Mijnwerkersbond; J. H. Krooshof, voorz. Prot. Christ. Mijnwerkersbond; prof. dr. H. v. Rooy, O.F.M. Lid Nation. Raad Gen. oud-ill. Werkers en der Groote Advies Commissie. (N.R.C.-V.V.)

D. Officieren naar Amerik. legercursus te Biarritz —

4 Jan. — Op uitnoodiging der Amerikaansche legerautoriteiten volgen 8 Ned. officieren een 8 weken durende Amerikaansche legercursus te Biarritz (Fr.) (A.N.P.)

(V. b. leger 6545 G en 6520 F)

Nederland

A. „Firefly" jagers voor Marine —

5 Jan. — De Nederl. Marine heeft in Engeland een aantal „firefly" verkenningsjagers besteld. Dit is de eerste verkoop van Britsche oorlogsvliegtuigen aan een buitenlandsche mogendheid.
De „firefly" (vuurvlieg) is een standaard tweezits verkenningsjager van de Britsche marine. Zij is ontworpen voor operaties van een vliegtuigmoederschip af. De vleugels kunnen opgevouwen worden. Het eerste Britsche vliegtuig, dat boven Tokio vloog, was een „vuurvlieg".
(A.N.P.) **(V. b. photo 6586a; Marine 6357 A; photo vliegtuigmoederschip 6370b)**

B. Oorlogsverliezen Ned. Luchtmacht —

12 Jan. — De Voorlichtingsdienst van de Kon. Ned. Luchtmacht meldde:
„Tusschen 15 Mei 1940 en het einde van den oorlog hebben 247 van het 521 man sterke vliegend personeel der Nederlandsche luchtmacht opereerend van Engeland uit den dood gevonden. Nog 13 vliegers werden als vermist opgegeven, doch moeten nu eveneens geacht worden den dood te hebben gevonden. Deze cijfers omvatten niet de verliezen onder de mannen die naar Engeland vlogen en later naar het Verre Oosten zijn gegaan. Evenmin zijn hierin begrepen de verliezen onder het personeel van vliegdekschepen." (N.D.)
(V. b. oorlogsslachtoffers 6506 D)

C. Het bombardement van Rotterdam op 14 Mei 1940 - Officieele cijfers —

11 Jan. — In zijn Nieuwjaarsrede tot den nood-gemeenteraad heeft burgemeester Oud van Rotterdam officieele gegevens bekend gemaakt met betrekking tot het bombardement van 14 Mei 1940, dat, zooals hij zeide, aan ruim 900 burgers het leven heeft gekost. Het verwoeste gebied beslaat 258 H.A. 11.000 panden, 24.601 woningen, 1212 fabrieken en werkplaatsen, 2393 winkels, 566 café's en hotels, 21 kerkgebouwen, 4 ziekenhuizen, 69 scholen, 20 bankgebouwen, 12 bioscopen, 2 schouwburgen en 6 vergaderzalen werden met den grond gelijk gemaakt. 77.000 inwoners werden door het bombardement dakloos. (N.D.)
(V. b. 6558 D)

D. Oud-minister Burger over zijn ontslag —

10 Jan. — De oud-minister van binnenlandsche zaken in het Londensche kabinet, mr. J. A. W. Burger, heeft op een te Groningen gehouden Nieuwjaarsbijeenkomst van de Groninger afdeeling van de S.D.A.P. gesproken over zijn ontslag. (25 Jan. 1945 - Red. K.H.A.)
Toen spr. in het bevrijde deel van ons land kwam, in zijn hoedanigheid van minister van Binnenlandsche Zaken, heeft hij daar een bureau Binnenlandsche Zaken opgericht, om overschrijding van de bevoegdheden van het M. G. tegen te gaan.
De werkzaamheden en mogelijkheden van dit bureau werden zeer beperkt door toedoen van anderen zoodat het niet veel resultaat kon hebben.
Spr. heeft den toenmaligen minister-president geschreven van plan te zijn het ambt van minister van Binnenlandsche Zaken neer te leggen, indien het M. G. niet binnen de grenzen van zijn bevoegdheden zou blijven; indien er geen vertegenwoordigende lichamen zouden komen en tenslotte indien er geen katholieke ministers in het kabinet zouden worden opgenomen.
Dit ontslag volgde inderdaad, maar de Regeering greep voor de motiveering ervan terug op een door spr. reeds ongeveer veertien dagen eerder gehouden radiorede over de zuivering. Van de zuiverings-politiek van de regeering kon spr. niet afgeweken zijn, omdat hij, als minister van Binnenlandsche zaken, die politiek zelf vaststelde. Tenslotte was overleg met den minister-president niet noodig, omdat schriftelijk was vastgelegd, dat èn de te Londen èn de in Nederland verblijvende ministers dezelfde bevoegdheden zouden hebben. Tenslotte herinnerde mr. Burger er aan, dat Radio Oranje het gelijktijdige ontslag van de minister Albarda en v. d. Tempel veertien dagen later dan het heengaan van spreker heeft gepubliceerd, en wel nadat dit via een Amerikaanschen zender was uitgelekt. (N.R.C.)
(V. b. Burger 6565 A en 6001)

E. „Partij van den Arbeid" — Resultaten politiek overleg S.D.A.P., N.V.B., V.D.B., C.D.U. en „Christofoor" —

10 Jan. — De secretaris van het politiek overleg tusschen Ned. Volksbeweging, S.D.A.P., Vrijz. Dem. Bond, Chr. Dem. Unie en een deel van de Christofoorgroep meldde:
De vergadering van het politiek overleg van 5 Januari is met haar voorstellen betreffende de stichting van een partij van den arbeid gereed gekomen. De voorstellen zijn met algemeene instemming aanvaard. Teneinde gerezen misverstand weg te nemen, wijst de commissie er op, dat naar haar meening de nieuwe partij, die uiteraard zal optreden met een nieuw bestuur, een nieuwe vertegenwoordiging in de openbare lichamen en een nieuwe vlag, er te zijner tijd recht op heeft, beoordeeld te worden naar haar eigen daden en program. Een nieuw begin bleek mogelijk, omdat de samenwerkende partijen en groepen een ontwikkeling hebben doorgemaakt, waardoor ze thans staan voor een gezamenlijke politieke taak.
Ten aanzien van de symbolen erkent de commissie het als wenschelijk, dat de leidinggevende kringen gemeenschappelijk de verantwoordelijkheid aanvaarden voor het groeiproces dat te dien opzichte gaande is. Daarbij wordt uiteraard eenerzijds van niemand verloochening gevraagd van wat hem lief is, anderzijds van allen gevergd elkander niets op te dringen en een geest van verdraagzaamheid te waarborgen. De commissie is van oordeel, dat de discussies over deze aangelegenheid onnoodig misverstand hebben gewekt; misverstand, dat in de practijk der samenwerking naar haar meening stellig zal verdwijnen.
De constitueerende vergadering van de partij van den arbeid zal begin Februari worden gehouden, terstond na de verschillende partijcongressen.

Uitgangspunt.
In de uitgangspunten, welke hebben geleid tot de voorstellen, wordt o.m. gezegd:
1. Bij talloozen is reeds vóór den oorlog de vurige begeerte en wil gegroeid van een waarlijk nieuw begin in het Nederlandsche politieke leven.
2. De te stichten Partij v. d. Arbeid erkent het innig verband tusschen levensovertuiging en politiek inzicht, maar verwerpt principieel en practisch de organisatie van het politieke partijleven op grondslag der godsdienstige belijdenis (Antithese).
3. Zij wil derhalve in zich vereenigen allen die, bij welk diepgaand verschil in levensovertuiging ook, een zelfde economisch, sociaal en politiek program willen verwezenlijken.
4. Zij zal het thans nog verspreide verzet tegen de kapitalistische maatschappij samenbundelen.

Beginselprogram.
Het voorgestelde beginselprogram behelst o.a. het volgende:
1. De partij plaatst zich op den grondslag der democratie, die als beginsel, niet uit opportuniteit wordt aanvaard en verwerpt elken vorm van staatsabsolutisme, dictatuur of één-partijstelsel.
2. De partij verwerpt het winstbejag als richtsnoer voor het economische leven; zij streeft naar planmatige leiding en ordening van voortbrenging en verdeeling. Socialisatie van de voortbrengingsmiddelen behoort te worden toegepast met het algemeen welzijn als richtsnoer.
3. Noodzakelijk is een rechtsorde van den arbeid.
4. De staat moet zijn een rechtsstaat.
5. De partij erkent de rechtsgelijkheid op politiek en economisch gebied van alle leden der gemeenschap.
6. De overheid is geroepen het zedelijk en geestelijk leven van het volk te beschermen en te bevorderen, doch is gehouden daarbij de verdraagzaamheid te betrachten. Den Kerken wordt de vrijheid gewaarborgd haar roeping te vervullen.
7. De partij erkent de groote waarde van huwelijk en gezin voor een gezonden opbouw van de samenleving.
8. De partij acht handhaving van rechten en plichten der ouders inzake onderwijs en opvoeding noodzakelijk.

Verkiezingen.
Teneinde den invloed van de Partij van den Arbeid, waarvan de organisatie, (statuten en huish. regl.) eerst na de verkiezingen definitief kan worden geregeld, reeds bij de verkiezingen zoo sterk mogelijk te doen zijn, wordt besloten:
1. een voorloopig partijbestuur in te stellen;
2. een candidatenlijst der partij voor ditmaal op te stellen door de vergadering van het voorl. partijbestuur met een vertegenwoordiging der fuseerende partijen en groepen.
3. Voor de Kamerverkiezingen wordt een later te publiceeren urgentie- en verkiezingsprogram vastgesteld.
4. Ook andere dan de thans fuseerenden worden uitgenoodigd, hetzij vóór of na de verkiezingen, zich aan te sluiten.
(N.R.C.-Alg. H.bl.) **(V.b. 6550 L.)**

F. Roestam Effendi uit de C.P.N. geroyeerd —

12 Jan. — In de huishoudelijke zitting van het congres der C.P.N. „De Waarheid" is het Tweede Kamerlid Roestam Effendi, die reeds eerder door het partijbestuur geschorst was als resultaat van een geheime stemming, uit de C.P.N. geroyeerd. (A.N.P.)
(V. b. 6521 F)

G. Alg. Ned. Grafische Bond opgericht - Pleidooi voor medezeggenschap - Geen afstand van stakingsrecht —

11—12 Dec. — Op 10 Jan. is te Amsterdam de Alg. Ned. Grafische Bond opgericht. Deze bond is voortgekomen uit de fusie van den Alg. Ned. Typografenbond, den Ned. Litho-, Foto- en Chemigrafenbond, den Nederl. Grafischen Bond en de Ned. Ver. van Chefs in het Grafisch Bedrijf.
De bondsvoorzitter, de heer H. Korte Jr. zeide in een rede o.m.:

„Het is onze vaste overtuiging, dat het meer dan ooit noodzakelijk is te streven naar een stelsel, waarbij de werknemers in elken tak van industrie medezeggenschap en mede-verantwoordelijkheid zullen hebben op elk terrein van het sociaal-economische leven".
Dit zal slechts bereikt kunnen worden door een stelsel van publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties, dat, naar sprekers meening, gedragen moet worden door de vrije organisaties van werkgevers en werknemers.
De bond heeft nadrukkelijk uitgesproken, dat hij geen afstand wenscht te doen van het stakingsrecht. (V.V.)
(V. b. stakingsrecht 6408 A; medezeggenschap 6558 E)

Nederland

A. Verlaging rente Rijkspostspaarbank —

In verband met de onder de huidige omstandigheden geboden rentepolitiek is bij K.B. van 28 Dec. 1945 (Stbl. F 335) met ingang van 1 Jan. 1946 de door de Rijkspostspaarbank aan hare inleggers uit te keeren rente van 2,64 % verlaagd tot 2,16%. (Stct. 28 Dec.)
(V. b. Rijksp. Sp.bk. 5996 A.)

B. Buitengewone commissarissen Herstelbank aangewezen —

5 Jan. — Bij beschikking van den minister van financiën zijn aangewezen als buitengewoon commissaris bij de Maatschappij tot Financiering van het Nationaal Herstel N.V.: Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden, prof. dr. J. Tinbergen en mr. W. van Elden. (Msb.)
(V. b. Pr. Bernh. en Herstelb. 6490 D)

C. Grootboekschuld 1946 - Spaarcertificaten —

5 Jan. — Blijkens een vanwege den min. van Financiën, huis aan huis bezorgd prospectus wordt ingaande 15 Jan. de inschrijving opengesteld voor de 3% Grootboekschuld 1946 en 2½% Spaarcertificaten.
Naast de mogelijkheid om nieuw gespaard, vrij geld op veilige wijze te beleggen, biedt deze inschrijving in het bijzonder de gelegenheid om een nuttige bestemming te geven aan de overgebleven geblokkeerde tegoeden. Dit laatste is te belangrijker, nu het vrijgeven van deze tegoeden in beginsel is stopgezet, hetgeen voor de eigenaars de bestendiging van een zeer onbevredigende situatie zou beteekenen. Inschrijving op 3% Grootboekschuld 1946 biedt nu een uitweg, welke tevens het nationaal belang dient in den vorm van consolidatie van een zoo groot mogelijk deel van de vlottende schuld.
De voordeelen van de inschrijvingen op het Grootboek boven geblokkeerd tegoed zijn in de eerste plaats het hoogere rendement (3%) en de mogelijkheid om de inschrijvingen uiterlijk 1 Maart 1949 over te dragen. Voorts zal de Grootboekschuld kunnen worden gebruikt voor de voldoening van aanslagen in de te verwachten Vermogensaanwasbelasting en de Vermogensheffing, waarbij zij tot de nominale waarde zal worden aangenomen. Op nader te stellen voorwaarden zal zij als zekerheid voor herstelcredieten kunnen worden verbonden.
De inschrijving zal kunnen geschieden door alle natuurlijke en rechtspersonen voor elk gewenscht bedrag, mits afgerond op ƒ 100.— of een veelvoud daarvan. De koers van uitgifte is 100 pct. De storting moet plaats vinden op 1 Maart a.s.
Op de 2½% Spaarcertificaten, groot ƒ 100.—, met een looptijd van 5 jaar, zullen uitsluitend natuurlijke personen (dus geen rechtspersonen) kunnen inschrijven. Voor zoover men daarbij gebruik wil maken van geblokkeerd geld, is men gebonden aan een maximum van ƒ 300.— per geblokkeerde rekening. Afgezien van de rente, ligt het voordeel dezer certificaten voornamelijk in het feit, dat zij verhandelbaar zullen zijn, al zullen zij anderzijds niet door de Nederlandsche Bank in onderpand worden genomen. De nota's van aan- en verkoop zijn vrijgesteld van beursbelasting. De certificaten zullen kunnen worden gebruikt voor de betaling van Vermogensaanwasbelasting, Vermogensheffing en Successierechten. De koers van uitgifte bedraagt 100%. De storting is bepaald op 15 Februari a.s.
Zoowel bij inschrijving op de Grootboekschuld als op de Spaarcertificaten moet een strook, welke zich aan de prospectussen bevindt, in tweevoud worden ingeleverd bij de kantoren van de leden van de Vereeniging voor den Effectenhandel (bedrijfsgroep Effectenhandel, de bedrijfsgroepen Handelsbanken, Landbouwcredietbanken en Spaarbanken), alsmede bij de Nederlandsche Bank. De gelegenheid tot inschrijving op de Grootboekschuld staat open tot en met 5 Febr. 1946; voor de Spaarcertificaten zal alsnog een einddatum worden bekend gemaakt. **(V. b. 6566 A)** (Ec. N.)

D. Min. Lieftinck tegen loterijspel.

7 Jan. — In antwoord op vragen van het Kamerlid Hofstra heeft minister Lieftinck medegedeeld, dat hij niet bereid is de op 8500 geschatte particuliere loterijagenten bij den verkoop van staatsloten in te schakelen. Voor degenen, die beslist in een loterij willen spelen, is hij bereid de gelegenheid daartoe open te stellen, zoodat hij een goed gecontroleerde staatsloterij wel wil handhaven, maar aangezien hij het loterijspel principieel afkeurt, wil hij niet dat tot zoodanig spel wordt aangemoedigd, hetgeen zou geschieden, indien een leger van agenten in staat zou zijn het koopen van loten aan te prijzen. (V.K.)
(V. b. Lieftinck 6566 A; st.loterij 6528 D)

E. Distributie - Aantal levensmiddelen in vrijen verkoop —

Van 1 Jan. af worden de volgende artikelen in vrijen verkoop gebracht: grutterswaren, vermicelli-puddingpoeder, peulvruchten, zout, biscuits, toast, paaschbrood (matzes), paneermeel, koekjes, banket, gebak, ontbijtkoek en taaitaai; voor poffertjes e.d. is nog een wisselbon boter vereischt.
Hiermede wordt de eerste stap gedaan op den weg naar geleidelijke liquidatie van de officieele rantsoeneering en distributie van levensmiddelen.
(Ministerie Lb., en Vissch. en Voedselvrz. 31 Dec.) **(V. b. distr. 6545 D.)**

F. Plannen walvischvaart - Intern. conferentie - Het seizoen 1946-1947

4 Jan. — Van 20—24 Nov. 1945 werd te Londen een internat. walvischconferentie gehouden. In verband met de plannen van particuliere zijde om de walvischvaart te gaan uitoefenen, werd ook van Nederlandsche zijde aan deze conferentie deelgenomen. Er werd o.m. besloten den duur van het seizoen 1946—'47 vast te stellen op vier maanden, nl. van 8 December 1946 tot 7 April 1947. Vóór den oorlog was het seizoen beperkt tot drie maanden. In verband met de dringende behoeften aan vet en door de omstandigheid, dat in het volgende seizoen nog geen voldoend aantal schepen zal kunnen uitvaren, is een verlenging van het seizoen met één maand gerechtvaardigd. Teneinde den walvisch tegen uitroeiing te beschermen werd tevens bepaald, dat niet meer dan 16.000 blue whale units mogen worden verwerkt, wat neerkomt op een traanproductie van ruim 400.000 ton per seizoen. Daartoe zullen de expeditie wekelijks hun vangsten seinen naar het „International Bureau of Whaling Statistics" te Oslo.
Er bestaan plannen om in het seizoen 1946—47 één Nederlandsche eenheid te laten uitvaren en dit aantal in de toekomst tot vier uit te breiden.
(Persd. dep. Lb., Vissch. en Voedselvoorz.)
(V. b. Walvischvangst 5783 C.)

G. Productie mijnen 1940-1945 —

5 Jan. — De productie der steenkolenmijnen bedroeg (in mill. tonnen):

1940	12.145	....	1943	12.497
1941	13.356	....	1944	8.312
1942	12.330	....	1945	5.097

In het topjaar 1937 werden 14.321.000 ton gedolven. In 1945 bedroeg de productie tot en met Juli minder dan 400.000 ton, van Juli tot en met September meer dan 400.000 ton, in October en November meer dan 600.000 ton, doch in December slechts 505.000 ton door de vele vacantiedagen.
(Ec. N.) **(V. b. mijnen 6550 H)**

H. Aankoop Amerikaansche bouwmaterialen —

5 Jan. — De Ned. regeering heeft, ten behoeve van den wederopbouw, tot een bedrag van 685.965 dollar aankoopen van bouwmaterialen gedaan uit Amerikaansche surplusvoorraden.
Hieronder bevinden zich meer dan 1.000.000 voet ijzerdraad en henneptouw, 4.000.000 pond spijkers, 22.550 handzagen, 137.000 voet staaldraad-afrastering en verder groote hoeveelheden boren, vijlen enz.
(Persd. dep. H. en N.)
(V. b. aank. i. h. buitenl. 6521 C en 6504 H)

I. Het vraagstuk der motorvoertuigen - Radiorede min. Van Schaik —

12 Jan. — Op 11 Jan. heeft de minister van Verkeer en Energie, ir. Th. S. G. J. van Schaik in het radiopraatje „op de brug" een overzicht gegeven van den stand van zaken op het gebied van de motorvoertuigen, dat wij als volgt samenvatten:

Motorrijwielen: Van de 65.000, die er in 1939 op den weg waren, zijn er nu reeds weer ongeveer 30.000 in bedrijf en ca. 15.000 kunnen bij aanvoer van banden en onderdeelen gebruiksklaar gemaakt worden.

Vrachtwagens: Tegenover een aantal van 48.000 in 1939 staat op het oogenblik een park van 37.000 stuks, hetgeen gedeeltelijk te danken is aan een belangrijken import.

Autobussen: Er rijden er thans ongeveer 1000 tegenover 5000 in 1939. Als noodmaatregel zullen 1000 vrachtwagens dienst moeten doen voor autobusvervoer. Tegen het einde van het jaar zal het autobuspark waarschijnlijk zoodanig uitgebreid zijn, dat een redelijke voorziening kan plaats vinden.

Personenauto's: Tegenover 100.000 in 1939 rijden er nu minder dan 50.000. Het inkoopbureau zal dit jaar waarschijnlijk niet meer dan 10.000 nieuwe wagens, die vrijwel alle noodig zijn ter vervanging van nu rijdende wagens leveren.

Prioriteit-vordering-artsen: Er is een rangorde van prioriteit opgemaakt, waarbij de voorziening van de noodgebieden, de medische verzorging en de noodzakelijkste overheidsbemoeienissen bovenaan staan.

Voor uiterst dringende behoeften zal overgegaan kunnen worden tot vordering van wagens, die gebruikt worden voor minder dringende gevallen. Het particuliere belang zal hier moeten wijken voor het algemeene, al is dit voor de betrokkenen nog zoo onaangenaam. Ieder geval zal echter met de grootste zorgvuldigheid worden uitgezocht en een commissie ter plaatse, waarin de belanghebbenden zijn vertegenwoordigd, zal worden gehoord.
De laatste maanden zijn ongeveer 1000 motorrijwielen en wagens voor medische verzorging gereserveerd; in November waren echter reeds 5800 rijvergunningen voor dit doel verleend. De inspectie voor de volksgezondheid maakt uit welke individueele arts voor een wagen in aanmerking komt. (A.N.P.)
(V. b. autoverkeer 6491 F; artsen: 6565 A en 6496 F; min. v. Schaik 6448 A)

Nederland

A. De financiering van de N.S.B. - Vraag aan den minister —

7 Jan. — Het tweede Kamerlid Mr. L. A. Donker (s.d.) heeft den minister van Justitie schriftelijk gevraagd of het juist is, dat, zooals tijdens de behandeling van de zaak-Mussert voor het Bijzonder Gerechtshof te Den Haag de verdachte heeft beweerd, het geld, waarmede de N.S.B. propaganda kon maken, niet uit Duitschland doch uit Indië kwam. De heer Donker vraagt of de minister, indien deze bewering juist is, na kan gaan wie de geldschieters zijn geweest, en of hij bereid is de Staten-Generaal van het resultaat van een diepgaand onderzoek op de hoogte te stellen. (V.V.)
(V. b. Donker 6439 C; Mussert 6547 B; zie ook: 6531, kol. II).

B. Taak Tribunaal - Het leekenclement - Geen wraakneming - Installatie Tribunaal Amsterdam —

9 Jan. — Op 8 Jan. werd door den vicepresident van het Amsterdamsche gerechtshof mr. A. W. Vos het tribunaal te Amsterdam geïnstalleerd. Mr. Vos zeide o.m.:

De zaken, die wij ter behandeling zullen krijgen, zijn voor verreweg de meesten van ons geheel nieuw. Voor het overgroote deel der leeken-leden echter is de strafrechtspraak totaal vreemd. Ik zou hun dan ook nog eens, voor zooveel dat noodig mocht zijn, ernstig op het hart willen binden, dat hun taak als lid van dit tribunaal zal zijn: recht te spreken en dat de tribunalen niet zijn in het leven geroepen om te fungeeren als veiligheidsklep voor de overigens niet ongegronde rancune van ons volk tegenover hen, die zich in den bezettingstijd misdroegen. Dat dit ook bezig is door te dringen tot wat men zou kunnen noemen het openbare geweten, moge blijken uit hetgeen daaromtrent den laatsten tijd in de dagbladen en andere organen van de pers wordt geschreven. Toch is een woord van waarschuwing hier wellicht niet misplaatst. Hij die met strafrechtspraak wordt belast, moet zich bij het nemen van iedere beslissing in hoofdzaak omtrent drie punten rekenschap geven: 1. Zijn de feiten, die den verdachte worden ten laste gelegd, bewezen? 2. Zijn die feiten strafbaar? 3. Welke straf of maatregel behoort hem te dier zake te worden opgelegd? De laatste vraag zal u ongetwijfeld het meeste hoofdbreken kosten. Bij de beantwoording daarvan speelt de persoonlijkheid van den rechter een groote rol. Maar juist omdat wij recht spreken, moet steeds in het oog worden gehouden, dat er geen wanverhouding ontstaat tusschen het gepleegde feit en de straf of maatregel die wordt opgelegd.
Men zal er voor moeten waken, dat de beslissingen niet het karakter krijgen van een wraakoefening. Aan den anderen kant hoede men zich voor te lankmoedige uitspraken. Niet uit het oog moet worden verloren, dat alle verdachten, die voor u worden gebracht, indien zij schuldig worden bevonden, de een meer, de ander minder, passief of actief, door woord of daad, op grond van meer of minder laakbare motieven, hebben getoond te staan aan den kant van den vijand van onze Vorstin en van ons land. (N.R.C.)
(V. b. Trib. 6537 VI)

C. Repatrieering uit Indië - Eerste groep in Nederland - Radiotoespraak H.M. de Koningin —

4 Jan. — Op 3 Jan. arriveerde de „Almanzora" uit Southampton met 1804 repatrieerenden aan boord te A'dam, o.w. 157 brancardpatiënten. Het was een gedeelte der 3800 repatrieerenden, die door de „Nieuw Amsterdam" naar Southampton waren gebracht. H. K. H. Prinses Juliana was bij de ontvangst aanwezig. Met de „Almanzora" kwamen 40 politieke gevangenen mede. (A.N.P.)

7 Jan. — H. M. de Koningin heeft op 6 Jan. tot de gerepatrieerden uit Ned. Indië en tot de uit gevangenkampen teruggekeerden een radio-toespraak gehouden waarin Zij deze landgenooten hartelijk welkom heette. Na haar groote bewondering te hebben uitgesproken voor de houding en het bezielend voorbeeld van deze strijders en strijdsters, zeide Zij, dat wij aan onze driekleur, die ons in deze jaren zoo dierbaar is geworden, verplicht zijn te toonen, dat het ons diepen ernst is met onze dankbaarheid tegenover al deze vrouwen en mannen, die het beste gaven voor Nederland, voor ons Rijk en voor ons. Het is onze eereplicht, hen niet teleur te stellen. (Telex)
(V. b. Repatr. 6548 B)

D. Reizen naar het buitenland - Geen uitreisvergunning noodig —

10 Jan. — De chef-staf Militair Gezag heeft besloten met ingang van 15 Januari 1946 de uitreisvergunningen voor reizen naar het buitenland af te schaffen.
Noodig blijven voorloopig een geldig paspoort en visum. Voor zakenreizen, waarvoor men deviezen wenscht, blijven de z.g. „Ordres de mission", te verkrijgen bij het ministerie van Handel en Nijverheid, Bezuidenhout 58, Den Haag, noodig. (N.D.)
(V. b. reizen Duitschland 6350 A)

E. Delegatie Alg. Verg. Ver. Volken

5 Jan. — De Ned. delegatie voor de Alg. Vergadering der Vereenigde Volken is als volgt samengesteld:

Vertegenwoordigers: Mr. E. N. van Kleffens, minister van Buitenlandsche Zaken, hoofd der delegatie; mr. J. H. van Roijen, minister zonder portefeuille, plv. hoofd der delegatie; jhr. mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen, ambassadeur te Londen; A. Pelt, oud-chef van den Regeeringsvoorlichtingsdienst.

Plv. Vertegenwoordigers: A. Th. Lamping, gezant te Londen; prof. mr. F. M. baron van Asbeck, hoogleeraar te Leiden; prof. dr. J. Tinbergen, hoogleeraar te Rotterdam; generaal-majoor ir. J. B. Ridder de van der Schueren; mevr. dr. H. Verwey-Jonker, vertegenwoordigster van het Ned. Vrouwencomité.

Rechtskundig adviseur is: prof. dr. J. H. W. Verzijl, hoogleeraar te Leiden; **deskundigen** zijn: jhr. mr. G. Beelaerts van Blokland, gezantschapssecretaris der eerste klasse; mr. H. van Blankenstein, ambtenaar aan het Dep. van Handel en Nijverheid; mr. ir. B. W. Haveman, secr. van den minister-president; jhr. mr. M. P. M. van Karnebeek, oud-burgemeester van Zwolle; B. J. de Leeuw, oud-directeur van Financiën in Ned.-Indië; mr. E. M. J. A. Sassen, lid van Ged. Staten van Noord-Brabant; P. J. Schmidt, ref. aan het Dep. van Alg. Oorlogvoering; mr. Z. Zain.

Secretarissen: mej. J. M. ten Bosch; de heer R. Fack; mej. dr. A. F. W. Lunsingh Meijer; de heer mr. C. W. van Santen; jkvr. P. J. M. Schimmelpenninck; mej. mr. M. Z. N. Witteveen; mej. C. W. A. Walburgh Schmidt. (Alg. H.b.)
(V. b. Ver. Volk. 6570 E)

F. „Europeesche actie voor Federale Unie" —

De Vereenigingen „Europeesche Actie" en „Federale Unie", die zich beide ten doel hebben gesteld, in zeer nauwe samenwerking met soortgelijke organisaties in het buitenland, te streven naar het tot stand komen van een democratische Europeesche federatie, zijn een fusie aangegaan, onder den voorloopigen naam „Europeesche Actie voor Federale Unie". (A.N.P. - 2 Jan.)

G. Vereeniging voor Internationale Rechtsorde —

8 Jan. — Te 's-Gravenhage is, voornamelijk uit de kringen dergenen, die hebben behoord tot de „Vereeniging voor Volkenbond en Vrede", opgericht de „Vereeniging voor Internationale Rechtsorde". Zij stelt zich ten doel: 1e, het bevorderen van vrede en veiligheid op den grondslag der internationale rechtsorde; 2e. bevorderen van de versterking van den rechtsgrondslag der Vereenigde Naties; 3e. wekken van belangstelling voor vraagstukken van internationale staatkunde.
Als leden van het voorloopig hoofdbestuur treden op de heeren P. J. S. Serrarens, voorzitter; K. Vorrink en mevr. Bakker-Van Bosse, ondervoorzitters; mr. N. J. C. M. Kappeyne van de Coppello, penningmeester; H. Ch. G. J. van der Mandere, algemeen secretaris; mr. A. M. Joekes, mej. mr. G. J. H. van der Molen; R. Peereboom en G. J. de Voogd. Het secretariaat is voorloopig gevestigd: Riviervischmarkt 3a te 's-Gravenhage. (Alg. H.bl.)
(V. b. Ver. v. Volkenb. en Vrede 3279 D)

H. Cultureel contact met V.S. en Engeland - Cultureele conventie - Ned. Instituut te Londen - Cultureele attachés —

7 Jan. — Op een vergadering van het Haagsche leerarenconvent deelde oud-minister Bolkestein mede:

Een cultureele conventie tusschen Engeland en Nederland kan zeer spoedig tot stand komen. Een Nederlandsch Instituut te Londen is in voorbereiding. Blijkens een ministerieele mededeeling wordt het plan overwogen, cultureele attachés aan verschillende ambassades te verbinden. Bij de nieuwe oriënteering van ons onderwijs zal het Engelsch een belangrijke plaats moeten innemen en het Duitsche studieboek door het Angelsaksische moeten worden vervangen. (Alg. H.bl.)
(V. b. cult. cont. 6505 B; cult. att. 6459 H)

I. Benoeming gezant in Tsjecho-Slowakije —

4 Jan. — Benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Praag de heer A. Merens. (Alg. H.b.)
(V. b. gez. Arg. 6528 A)

Nederland

A. Oorlog of vrede - Onderzoek publieke opinie - Vergelijking met de Ver. Staten - De invloed der kleine staten —

Het Nederlandsch Instituut voor de Publieke Opinie te Amsterdam heeft een onderzoek ingesteld naar de meening van het Nederlandsche volk over de volgende vraag: „Wat denkt U, zullen wij nog eens een **wereldoorlog** meemaken of blijft het in onzen tijd wel vrede? (De enquêteurs wezen er hierbij nadrukkelijk op, dat „plaatselijke" conflicten (China, Java) niet bedoeld werden).
De antwoorden waren als volgt:

Nog een wereldoorlog 50%; vrede 29%; geen oordeel 21%.

Antwoorden:	Oorlog	Vrede	Geen oordeel
20 t/m 34 jarigen	57%	20%	23%
35 t/m 49 jarigen	53%	25%	22%
50 t/m 64 jarigen	40%	39%	21%
65 jaar en ouder	34%	48%	18%

Mannen en vrouwen zijn vrijwel dezelfde meening toegedaan.
(Over hetzelfde vraagstuk zijn gedurende dit jaar in de Vereenigde Staten eenige opinie-peilingen gehouden door het National Opinion Research Center van de University of Denver. Bij de laatst gehouden enquête (September 1945) bedroeg het percentage, dat een derden oorlog, waaraan de U.S. zal deelnemen, verwachtte: 69%, vrede verwachtte 18%, en 15% had geen oordeel).

De invloed der kleine staten.

Een tweede vraag, die met het probleem „Oorlog-Vrede" nauw verband houdt, werd in dezelfde enquête gesteld, n.l.:
„Kunnen kleine landen, zooals Nederland, naar Uw meening eenigen werkelijken invloed op het behoud van den wereldvrede uitoefenen?"
Antwoorden: Wel invloed 43%; geen invloed 39%; geen oordeel 18%.

Antwoorden:	Wel invloed	Geen invloed	Geen oordeel
20 t/m 34 jarigen	37%	45%	18%
35 t/m 49 jarigen	38%	43%	19%
50 t/m 64 jarigen	58%	32%	10%
65 jaar en ouder	46%	21%	33%

Welke invloed?
Van alle ondervraagden zijn er 16%, die den invloed van Nederland en andere kleine staten op het behoud van den wereldvrede van het stimuleeren van **internationale samenwerking** verwachten. 10% ziet dezen invloed in het geven van een goed voorbeeld, door, ook als klein land, op het Recht te wijzen en door het Nederlandsche intellect, 8% geeft andere redenen op waaronder Nederlands internationale verbindingen en de internationale handel het meest genoemd worden. (Inst. v. Publ. Op. 19 Dec.)
(V. b. Publ. opinie 6505 F)

B. Letterkunde - Van der Hoogtprijs 1941 en 1945 - Regeeringsprijzen —

De Nederlandsche Maatschappij van Letterkunde heeft den prijs van aanmoediging, den Lucy B. en C. W. van der Hoogtprijs 1945 toegekend aan **Ida Gerhardt** voor haar bundel „Het Veerhuis" en aan **dr. K. Heeroma (Muus Jacobse)** voor zijn clandestien verschenen verzen, thans verzameld in **„Vuur en Wind"**. De Van der Hoogtprijs 1941 is alsnog toegekend aan **Beb Vuyck** voor haar roman „Duizend Eilanden". Deze schrijfster verblijft op het oogenblik in Batavia. (Parool 27 Dec.)

Op advies van de commissie voor toekenning van letterkundige prijzen heeft de regeering aan eenige schrijvers prijzen van duizend gulden toegekend. De overweging was dat in de bezettingsjaren geen prijzen zijn verleend. De prijzen zijn onder meer toegekend aan: **A. Roland Holst,** voor Helena's Inkeer, aan **H. M. van Randwijk** voor Celdroom, aan **Theun de Vries** voor W.A.-man, aan **Yge Foppema** voor Spijkerschrift, aan **dr. K. H. Heeroma (Muus Jacobse)** voor „Vuur en Wind", aan **Fedde Schurer** voor verspreide gedichten in het Friesch en Nederlandsch, aan **Jan H. de Groot** voor verspreide gedichten en aan **Jan Engelman** voor zijn bundel Vrijheid.
(V. b. 6374 B) (N. R. C. 27 Dec.)

C. Muziekprijs voor Rudolf Escher —

3 Jan. — De prijs van ƒ 1.000 door **de gemeente** Amsterdam uitgeloofd voor een instrumentale of vocale compositie gedurende den afgeloopen oorlog gemaakt, is op voorstel van de beoordeelingscommissie, bestaande uit de heeren dr. K. Ph. Bernet Kempers, Eduard van Beinum en Willem Pijper, toegekend aan den heer Rudolf Escher te Amsterdam.
(V. b. Muziek 6551 B.) (Alg. H.bl.)

D. Ned. Federatie van kunstenaars opgericht —

7 Jan. — Onder groote belangstelling van tal van kunstenaars en officieele persoonlijkheden heeft op 5 Jan. in het Stedelijk Museum te Amsterdam de plechtige oprichting plaats gevonden van de Nederlandsche Federatie van Beroepsvereenigingen van Kunstenaars.
Dr. C. H. van der Leeuw, voorzitter van de Federatie, wees op het verheugende feit, dat minister Van der Leeuw een open oog had voor de eischen van de kunstenaars, evenals zijn collega van Financiën. Prof. dr. G. H. van der Leeuw, minister van O., K. en W., zeide, dat de kunstenaars zich niet buiten de maatschappij stellen. Aan de beroepsopleiding valt allerlei te verbeteren. „Wil de kunst universeel zijn, dan moet zij ook populair wezen," aldus de minister. (Alg. H.bl.)

E. „Stichting Kath. Volkshoogescholen" —

5 Jan. — Officieel is tot stand gekomen de Stichting tot oprichting van volkshoogescholen op Katholieken Grondslag. De leiding berust voorloopig bij de bestuursleden van het Kath. gemeenschapsoord „Drakenburg" bij Hilversum.
(A.N.P.)

F. Pers - D. Hans overleden —

5 Jan. — De hoofdredacteur van het Haagsche dagblad „De Telex", is op 63 jarigen leeftijd plotseling overleden. De heer Hans werd op 4 Dec. 1882 te Hellevoetsluis geboren. Na een opleiding voor het onderwijs, begaf hij zich in de journalistiek. Hij was achtereenvolgens redacteur van „De Telegraaf" (sport-parlement), hoofdredacteur van verschillende periodieken, hoofdred. „Avondpost" 1930—1940). Hij was jarenlang voorzitter van den Ned. Journalistenkring. Zoowel op journalistiek als op sportgebied en in de politiek nam hij een vooraanstaande plaats in. Hij was off. i. d. orde van Oranje-Nassau, Off. i. d. orde van de Witte Roos van Finland en drager van het Witte Mobilisatiekruis. (Telex)
(V. b. Pers 6556 E)

G. D. J. Lambooy hoofdredacteur A.N.P. —

8 Jan. — De heer D. J. Lambooy, chef van de persafdeeling van de Regeerings Voorlichtings Dienst, heeft ontslag gevraagd in verband met zijn benoeming tot algemeen hoofdredacteur van het A.N.P. (Bh.)
(V. b. Reg. voorl. d. 6423 A.)

Ned. O.-Indië

H. Bataljons mariniers te Priok geland —

31 Dec. — Een bataljon Ned. mariniers (800 man) in de V. S. opgeleid, is op 30 Dec. in Tandjong Priok aangekomen. Het zal de Ned. inheemsche troepen, die buiten Batavia worden gestationneerd, vervangen bij de wachtdiensten. De Indonesische leiders zijn van de komst van deze eenheid op de hoogte gesteld. De mariniers staan onder bevel van den bekenden kolonel der mariniers De Bruyne.
(Tijd)

3 Jan. — Op order van den geallieerden bevelhebber, lt.-gen. Sir Philip Christison, zullen de afdeelingen mariniers, die nog aan boord zijn, niet aan land gaan; de Noordam vertrekt spoedig weer uit Priok. Dit beteekent, zoo seinde de Aneta-correspondent, dat de in Amerika getrainde Ned. brigade mariniers gesplitst is. Andere schepen, die de rest van de brigade vervoeren, zullen geen koers naar Java zetten. (Telex)

7 Jan. — De „Noordam" is met 1200 Nederlandsche mariniers teruggekeerd naar Singapore. Slechts een gedeelte van de in de V. S. opgeleide 3000 mariniers is in Batavia aan land mogen gaan; volgens verklaringen te Batavia, waren de ontscheepten voor het meerendeel geen gevechtstroepen. (Alg. H'bl.)
(V. b. opl. mariniers 6556 B.)

I. De tinmijnen op Banka - Jap. contrôle —

5 Jan. — Te Batavia heeft een langdurige conferentie plaats gevonden tusschen een groep tin-experts en den Japanschen commandant van het eiland Banka (dat in tegenstelling tot het onder Nederlandsch bestuur staande Billiton nog steeds onder Japansche contrôle staat) over den toestand der tinmijnen.
(Alg. H'blad)

K. Admiraal Helfrich naar Nederland —

2 Jan. — Luit.-admiraal Helfrich zal, zoo meldt A.N.P., naar Den Haag terugkeeren om zich daar geheel te wijden aan zijn functie van commandant der marinestrijdkrachten, daar de thans bestaande éénhoofdige leiding over alle strijdkrachten in het Verre Oosten komt te vervallen. Administratief zijn de marine, het Nederlandsch-Indische en het Nederlandsche leger steeds gescheiden gebleven, doch admiraal Helfrich leidde ze alle als Bevelhebber Strijdkrachten Oost. Nadat een reorganisatie zal zijn doorgevoerd in overeenstemming met het geallieerd opperbevel, zal admiraal Helfrich naar ons land terugkeeren.
(Alg. H'bl.) **(V. b. Opperbevel 6557 G; Helfrich 6450 E)**

L. Dagorder van adm. Helfrich - Zelfbeheersching en discipline geëischt —

3 Jan. — Luitenant-admiraal C. E. L. Helfrich heeft een dagorder uitgegeven voor alle Ned. troepen, die onder bevel staan van den opperbevelhebber der Ned. strijdkrachten in het Verre Oosten. In dit stuk wordt gezegd:

„Het is misschien niet aan u allen bekend, dat ik onlangs openlijk heb verklaard, volledig in te stemmen met de krachtiger maatregelen door den verantwoordelijken geallieerden opperbevelhebber in Ned. Oost-Indië aangekondigd en terstond in werking gesteld.
De opzet van deze maatregelen was grootere veiligheid te verzekeren in dat gedeelte van Java, dat thans door de geallieerden bezet is. Deze maatregelen zijn niet alleen noodzakelijk voor de persoonlijke veiligheid van al diegenen, die sedert het optreden der extremisten hun leven niet langer zeker zijn, maar ook — in steeds toenemende mate — is hun doel een goede basis te scheppen voor vruchtbare uitwisseling van opvattingen tusschen vertegenwoordigers der Nederl. regeering en de Indonesiërs.
De waarde, welke in de huidige phase aan zulke besprekingen moet worden gehecht, wordt kritisch beoordeeld door velen, die belangen op het spel hebben staan, evenals het succes, dat door Nederland bereikt kan worden door dergelijke onderhandelingen: succes voor Nederland, zoowel als voor de weldenkende bevolking van Ned. Indië.
Omdat ik in mijn positie van opperbevelhebber een beter inzicht kan hebben in hetgeen wij kunnen en moeten doen, gaf ik in mijn bovenvermelde openlijke verklaring uitdrukking aan mijn verlangen, dat — zij het ten koste van veel geduld en zelfbeheersching — recht en wet zoo spoedig en zoo volledig mogelijk moesten worden hersteld. Daartoe heb ik de medewerking verzocht van burgers zoowel als van militairen.
Sedert deze nieuwe phase is ingegaan, schijnt het mij, dat deze uitdrukkelijke wensch van mij door het militaire personeel niet is uitgevoerd. Reeds hebben berichten mij bereikt van agressie, door sommigen uwer gepleegd, hetgeen in volstrekte tegenstelling staat tot de militaire waardigheid. Zeker geldt dit in een tijd, waarin zoowel burgers als militairen niet weten, wie vriend en wie vijand is en waarin recht en orde in de waagschaal liggen.
Ik weet maar al te goed, hoe het u te moede moet zijn, wanneer gij tot non-activiteit verplicht bent en soms zelfs passief de gebeurtenissen moet afwachten, die uw gevoelens van recht en eer schokken.
Ik eisch niettemin — in het volle besef van wat er op het spel staat — de uiterste zelfbeheersching en discipline, zelfs al zouden anderen fouten maken. Represaille en vergelding kunnen slechts haat brengen en vervreemding en onze reputatie schaden.
Het geheele militaire personeel dat onder mijn bevel staat, moet zich in ieder opzicht verre houden van daden, hoe gering ook, die recht en orde kunnen verstoren. (N.R.C.)

Ned. O.-Indië

A. Ontslagaanvrage lt.-gen. Van Oyen - Gen. Uhl met pensioen - Commentaar N.I.G.I.S. —

7 Jan. — Nederlandsche militaire kringen te Batavia hebben bevestigd, dat luitenant-generaal L. H. van Oyen aan H. M. de Koningin zijn ontslag heeft aangevraagd, omdat hij het niet eens kan zijn met de politiek der Nederlandsche regeering. De tegenwoordige chef-staf, generaal Uhl, heeft verzocht op pensioen te worden gesteld. (N.D.)

8 Jan. — Op de ontslagaanvragen van hooge officieren in Nederl.-Indië heeft een zegsman van de N.I.G.I.S. (de Nederl. Regeeringsvoorlichtingsdienst te Melbourne) den volgende commentaar geleverd:
„De Nederlandsche regeering is zich er van bewust, dat de situatie in Nederlandsch-Indië buiten de contrôle van oudere Nederlandsche militairen ligt en de bestuursautoriteiten hebben een scherpomlijnde politiek vastgesteld, volgens welke plaats moet worden gemaakt voor de jongeren, die door nauwer contact beter op de hoogte zijn met de situatie.
Luitenant-generaal Van Oyen is van dezen gang van zaken reeds eenige weken op de hoogte en heeft daarin aanleiding gevonden zijn ontslag te nemen. Hij heeft zich terecht tot de Nederlandsche regeering gewend om gepensioneerd te worden. Als gevolg van de regeeringspolitiek zal zijn aftreden niet een alleenstaand geval blijven. De regeering heeft ingezien, dat de persoonlijke overtuiging van oudere ambtenaren er niet op berekend is te leiden tot de meest vlotte en de meest billijke regeling van de moeilijkheden in Ned.-Indië."
(V. b. ontslag 6559 A)

B. Uitbreiding kabinet-Sharir —

7 Jan. — Sharir heeft zijn „kabinet" uitgebreid met de benoeming van den vroegeren „minister" zonder portefeuille Rasjidi tot „minister" voor Religieuze Zaken en Soepeno tot staatssecretaris voor de „Pemoeda"-jeugdbeweging. Sjarifoeddin is afgetreden als „minister" van Voorlichting en zal worden benoemd tot hoofd van de T.K.R. (het Indonesische Volksleger). De nieuwe „minister" van Voorlichting is Mohammed Nasir. Soekarno, Hatta en Sjarifoeddin hebben Djokjakarta als hoofdkwartier gekozen. Sharir zal met de overige leden van zijn „kabinet" in Batavia, den zetel van de Republikeinsche „regeering" blijven.
(N.D.) **(V. b. Sharir 6575 F; foto 6570b)**

C. Britsche verliezen —

7 Jan. — De totale verliezen den Engelschen in Nederlandsch-Indië tot 1 Jan. 1946 bedroegen: 1289 dooden, gewonden en vermisten. (Alg. H'bl.)
(V. b. oorlogsverl. 6508 H)

D. Alle Japanners van Java naar Galang —

8 Jan. — Alle Japanners op Java, in totaal ongeveer 70.000 man, worden naar het onbewoonde, woeste eiland Galang overgebracht. De eerste 500 zijn reeds daar aangekomen. (N.R.C.)
(V. b. Jap. in Indië 6575 D)

E. De actie tegen Ned. schepen in Australië - Schade van 20 millioen p. st. —

9 Jan. — A.N.P.-Aneta meldde uit Sydney:
Er liggen goederen ter waarde van 5 millioen p. st., bestemd voor Ned. Indië, in de loodsen der Australische havens opgeslagen. Hieromtrent heeft de directeur van den Australischen bond voor export en import verklaard: „Sedert September worden deze goederen hier opgehouden. Het zijn machines, handgereedschappen, rijstbouwwerktuigen, huisraad, dekens en wollen goederen, die alle van vitaal belang zijn voor den wederopbouw van Ned. Indië".
Op het oogenblik liggen 11 schepen in de Australische havens te wachten. De directeur verklaarde, dat de actie tegen de Nederlandsche schepen reeds een schade van 20 millioen p. st. (over een jaar gerekend) aan den handel van Ned. Indië en Australië heeft berokkend.
(N.R.C.) **(V. b. stak. Australië 6532 D)**

Albanië

F. Uitroeping republiek —

12 Jan. — In de Constitueerende Vergadering is op 11 Jan. mededeeling gedaan van het einde der regeering van Koning Zogoe en van de instelling der Albaneesche republiek. (Reuter)
(V. b. 6551 N)

China

G. Einde van den strijd - Democratiseering —

11 Jan. — Eenige uren nadat Tsjang Kai Sjek een exposé had gegeven van het regeeringsprogram tot democratiseering van China, is op 10 Jan. het bevel gegeven om het vuren te staken. Het program van Tsjang Kai Sjek bevat de volgende vier punten:

1. De beperkingen en politieke wetten uit den oorlogstijd worden opgeheven of herzien.

2. Alle politieke partijen mogen volgens de wet bestaan en krijgen gelijke rechten.

3. Het bestuur zal in al zijn geledingen gedemocratiseerd worden.

4. Alle politieke gevangenen worden vrijgelaten, met uitzondering van misdadigers. (Par.)

(V. b. Oproep Truman: 6562 H; comm. Moskou: 6576 G; Kaart 6573b).

Egypte

H. Osman Pasja doodgeschoten —

7 Jan. — Reuter meldde uit Kaïro, dat de voormalige Wafdistische minister van financiën, Amin Osman Pasja, in een van de straten der binnenstad werd doodgeschoten. De 22-jarige moordenaar, Hoessin Tewfik, is een zoon van den tegenwoordigen onderminister van verkeer en staat bekend wegens zijn anti-Britsche gezindheid. Amin Osman Pasja had een belangrijk aandeel in de onderhandelingen over het Britsch-Egyptische verdrag van 6 November 1936. Zijn begrafenis, op 6 Jan., gaf aanleiding tot betoogingen der Wafdisten tegen de regeering. (Reuter)
(V. b. Egypte 6508 F; Wafd 5653 D)

Engeland

I. Betalingsbalans —

Men verwacht, dat de betalingsbalans van Engeland ongeveer 5 jaar passief zal zijn. Voor 1946 wordt het tekort geschat op £ 750 mill. en voor 1947 op £ 150 mill. De buitenlandsche schuld bedroeg 30 Juni 1945 £ 3.355 mill., geografisch verdeeld als volgt:

In het Sterling gebied:	in mill. £
Dominions	384
Br. Indië en het Midden Oosten	1.732
Andere landen	609
	2.725
Buiten het Sterling gebied:	
Noord en Zuid Amerika	303
Europa	267
Andere landen	62
Totaal	3.357

(E.N. - 7 Jan.)

K. Churchill krijgt „Orde van Verdienste" —

2 Jan. — De Engelsche koning heeft aan Winston Churchill de „Orde van Verdienste" verleend. Dit is de hoogste onderscheiding, welke een burger kan ontvangen. De orde telt 24 leden. (Man. G.)
(V. b. Churchill 6500 C en 6489 B)

Engeland

A. Admiraal Keyes overleden - De held van Zeebrugge - Verdediger van Koning Leopold —

Op 26 Dec. is Adm. Lord Keyes op 73 jarigen leeftijd overleden. In 1885 kwam hij bij de vloot. Hij maakte den Bokseropstand mee en werd bekend door zijn verovering van het fort Takoe.

Tijdens den oorlog van 1914—18, voerde Lord Keyes het bevel over het smaldeel dat op 23 April 1918 er in slaagde de uitgangen van de havens van Ostende en Zeebrugge te blokkeeren, door het tot zinken brengen van eenige eenheden in de havengeulen.

In Mei 1940 werd hij Britsch verbindingsofficier bij het Belgisch opperbevel. Naderhand verdedigde hij het optreden van koning Leopold in verband met de militaire operaties en verzekerde, dat de overgave van het Belgisch leger te velde onvermijdelijk was.

De held van Zeebrugge, zooals hij gewoonlijk werd genoemd, ontwikkelde het plan van de kommando-operaties. Hij ontwierp persoonlijk de eerste kommando-aanvallen in Noorwegen, in 1941, en werd daarbij gesteund en aangemoedigd door Winston Churchill.

Zijn oudste zoon, luitenant-kolonel Geoffrey Keyes werd gedood in 1941, terwijl hij een kommando-aanval tegen het hoofdkwartier van Rommel in Noord-Afrika leidde. (Dail. Tel. 27 Dec.)

B. William Joyce („Lord Haw Haw") terechtgesteld —

3 Jan. — William Joyce, bijgenaamd „Lord Haw Haw", die tijdens den oorlog in Duitschen dienst was en zich aan anti-Britsche radio-uitzendingen schuldig maakte, is in de gevangenis van Wandsworth te Londen terechtgesteld.
(V. b. Joyce 6445 B) (Dail. Her.)

Finland

C. Herstelbetalingen aan Rusland - Verlenging betalingstermijn —

2 Jan. — De Sovjet-regeering heeft op 31 Dec. een overeenkomst betreffende de verlenging van den leveringstermijn der Finsche herstelbetalingen onderteekend. Finland heeft reeds 50 millioen dollar betaald. In plaats van 5 jaarlijksche betalingen van 50 millioen dollar zullen nog 7 jaarlijksche betalingen, elk van 36 millioen dollar, plaats vinden. (N.Z.Zt.)
(V. b. oorlogsschuld 6569 H)

Internationaal

Eerste Algemeene Vergadering der U.N.O.

D. *Ontvangst der gedelegeerden door Engelschen Koning - Openingsrede Attlee - Spaak voorzitter*

Op den vooravond van de eerste Alg. Vergadering der U.N.O. (United Nations Organisation: Organisatie der Vereenigde Volken) heeft Koning George tijdens het officieele banket in het paleis van St. James een welkomstrede tot de gedelegeerden uitgesproken, waarin hij o.m. zeide:

„Het is u in handen gegeven, het geluk van millioenen medemenschen en millioenen nakomelingen te maken of te breken. Gij zult de fundamenten moeten leggen voor een nieuwe wereld, waarin geen conflict, als waardoor onze wereld nog pas op de grens van algeheele vernietiging is gebracht, meer mogelijk mag zijn".

Openingsrede Attlee

Op 10 Jan. had in de Central Hall te Londen de eerste vergadering plaats.

De voorzitter van de voorbereidende commissie, Dr. Eduard Zuleta Angel, gedelegeerde van Columbia, opende de zitting met een korte rede.

Vervolgens sprak de Britsche Minister-President Clement Attlee. Deze zeide o.a.: Als nooit tevoren wordt de wereld voor een keuze gesteld. Twee keer in een generatie heeft de oorlog ongekende ellende gebracht en indien er een derde zou uitbreken zou de opwaartsche weg der beschaving waarschijnlijk tot stilstand komen.

Door de eensgezinde samenwerking werden er in den oorlog unieke prestaties bereikt, zoowel door het Britsche volk en de wereld als de verzetsbewegingen in vele landen. Het eenige doel was de overwinning. Particuliere belangen en nationale aspiraties weken voor de gemeenschappelijke inspanning. Thans echter, nu de overwinning is behaald, is het onze taak de blijvende voorwaarden voor den vrede te scheppen.

De U.N.O (United Nation Organisation) moet de overheerschende factor in de buitenlandsche politiek worden. Na den eersten wereldoorlog bestond er de neiging om den toenmaligen Volkenbond te

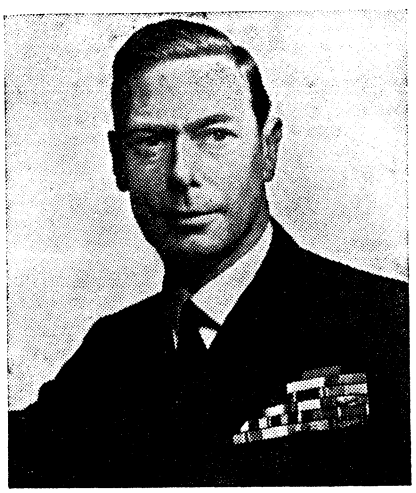

(Foto Anefo)
Koning George van Engeland

beschouwen als iets, dat buiten de gewone sfeer der buitenlandsche politiek lag. De regeeringen zetten de oude politiek voort en volgden den weg van de machtspolitiek, daar zij niet begrepen, dat de wereld in een nieuw stadium was getreden. Zoo werd er vroeger op dit eiland door edelen oorlog gevoerd, die het gezag van de centrale regeering niet erkenden. Maar de tijd kwam, dat de particuliere legers werden afgeschaft en recht en wet in Engeland werden vastgelegd. Wat in Groot-Brittannië en in andere landen op kleine schaal heeft plaats gevonden, moet ook nu over de geheele wereld geschieden. Thans moeten allen de waarheid erkennen van het woord, dat de Russische Min. van Buit. Zaken in Genève sprak: „De vrede is ondeelbaar". Wij moeten allen inzien, dat het welzijn van een ieder nauw verbonden is met het welzijn van de geheele wereld. Het verheugt mij, dat het Handvest niet alleen over regeeringen, staten, oorlog en vrede handelt, maar ook over de eenvoudige elementaire behoeften van de menschelijke wezens, ongeacht hun ras, kleur of godsdienst.

Sprekend over de ontwikkeling van de vernielingswapens, met als climax de ontdekking van de atoombom verklaarde Attlee, dat de atoombom de laatste der vele waarschuwingen is, dat — tenzij de krachten der vernietiging onder contrôle kunnen worden gebracht — een ontzettende ruïne het lot zou worden van de meeste hoogbeschaafde deelen van de menschheid. Ik verwelkom daarom de beslissing om het geheele probleem van de contrôle op de atoomenergie over te dragen aan een commissie van de U.N.O. Thans rust op de volkeren der aarde de taak hun keuze te maken tusschen leven en dood.

De oude volkenbond had vele gebreken en was waarschijnlijk het meest gehandicapt door het feit, dat twee groote landen, nl. de V.S. en de Sovjet-Unie, niet hadden deelgenomen aan de oprichting. Thans echter is de wereld meer dan ooit tevoren verbonden. De constitutie van de nieuwe organisatie getuigt van zeer grooten zin voor de werkelijkheid, daar zij uitgaat van de toepassing van machtsancties teneinde de rechtsregelen te handhaven.

In de doeleinden van de organisatie der vereenigde volken hebben wij het bereiken van vrijheid van vrees verbonden aan de bevrijding der menschheid van de vrees voor gebrek. Voor den individueelen burger is het uitzicht op economische onzekerheid iets, dat voor hem dreigender is dan de oorlogsdreiging. Zonder sociale rechtvaardigheid en zekerheid bestaat er geen werkelijke grondslag voor den vrede, want vooral onder de sociaal misdeelden vinden de bandieten en de aanvaller hun aanhangers. Ik ben daarom van meening, dat hoe belangrijk de arbeid van den veiligheidsraad ook moge zijn, het van niet minder vitaal belang is den economischen en socialen raad tot een doeltreffend internationaal instrument te maken.

Wij wenschen den voorrang te bevestigen van recht boven macht en van het algemeene welzijn boven zelfzuchtige en groepsbelangen.

Spaak president.

De Belgische minister van Buitenlandsche Zaken Paul, Henri Spaak, werd vervolgens met 28 tegen 23 stemmen tot voorzitter van de Algemeene Vergadering van de Uno gekozen.

De Sovjet-Russische gedelegeerde, Gromyko, had de keuze voorgesteld van den Noorschen minister van Buitenl. Zaken, Trygve Lie, welk voorstel gesteund werd door de Oekraine, Polen en Denemarken. Het voorstel om Lie bij acclamatie te kiezen werd verworpen, waarna een geheime stemming volgde met bovengenoemd resultaat.

De leider van de Sovjet-delegatie, Wysjinsky, was niet aanwezig geweest op de openingsvergadering, daar hij nog eenige dagen in Sofia zal blijven.
(Times) **(V. b. Ver. Volk. 6582 E; Koning George 6399 B; Attlee 6576 A; Spaak 6508 C)**

Internationaal

A. Dollar-koers op de zwarte markten van Europa —

Op de zwarte markten, die momenteel de eenige zijn, die de bewegingen van de geldkoersen weergeven, is de dollar vaster dan ooit. Het aanbod van dollars is afkomstig van hen, die in het begin van den oorlog zich niet gehouden hebben aan de order van de bellingerente regeeringen om hun tegoed in dollars in het bellingerente land of in het buitenland te repatrieeren. Daar de meerderheid wel het bevel van de betrokken regeeringen heeft opgevolgd, werden de dollars zeldzaam, doch er werd op de zwarte markt een zeer levendige handel in gedreven met een zeer aanzienlijke stijging van de koersen. Doch niet alleen in het buitenland, ook in Amerika zelf heeft de dollar een goede positie, zooals de zwarte markt in edele metalen te New York laat zien. De noteering voor goud bedroeg aldaar tijdens den oorlog $ 48 en is nu gezakt tot $ 36, hetgeen al zeer dicht de officieele noteering van $ 35 nadert. In de vroegere oorlogsgebieden van Europa is de dollar sedert September 1939 met 240% à 150.000% gestegen. De koers van den dollar in Brussel, die vóór den oorlog B frs 29,58 bedroeg, bedraagt op de zwarte markt nu B frs 100. In Frankrijk bedragen deze cijfers respectievelijk F frs. 36.80 tegen F frs. 140. In Nederland kost een „zwarten" dollar ƒ 7,00 tegen ƒ 1,47 voor den oorlog. Het onderstaande staatje biedt een vergelijkend overzicht:

	Dec. 1945	Vóór den oorlog	Stijging in %
België, francs	100	29.58	238
Frankrijk, francs	140	36,80	280
Nederland, guldens	7	1,47	376
Joego-Slavië, dinars	400	55	627
Roemenië, lei	1.000	137	729
Tsj.-Slowakije, kronen	250	24,81	907
Oostenrijk, schilling	40	4.20	950
Griekenland, drachme	1.300	113.60	1.044
Duitschland, marken	35	2,48	1.311
Italië, lires	400	19,—	2.005
Polen, zlotys	200	8,91	2.114
Hongarije, pengös	20.000	3,39	600.000

(Ec. N. 12 Dec.)

(V. b. off. dollarkoers in gld. 6350 A)

Oostenrijk

B. Erkenning door Engeland, Ver. Staten, Frankrijk en Rusland - Geallieerde raad nog hoogste gezag.

8 Jan. — Oostenrijk is door Engeland, Amerika, Frankrijk en Rusland erkend als staat met dezelfde grenzen als in 1937, in afwachting van een definitieve grensregeling. Dr. Renner is als staatshoofd, en het Kabinet-Figl als wettige regeering erkend. De positie van den geallieerden raad als hoogste gezag in Oostenrijk blijft onaangetast. (Reuter)

(V. b. Renner: 6570 H; Kab. Figl: 6578 C.)

C. Oostenrijk eischt het Noordelijk deel van Z. Tirol—Trentino —

De Oostenrijksche regeering heeft een nota gericht tot de regeeringen van Engeland, Rusland en de V. S., waarin zij aanspraak maakt op het Noordelijk deel van Z. Tirol. Trentino wordt daarentegen erkend als Italiaansch gebied. De Ital. premier heeft onlangs verklaard, dat Zuid-Tirol autonomie zou krijgen. (Reuter 26 Dec.)

Zuid Tirol (omvattend de vroeger Oostenrijksche provincies Alto, Adige en Trentino), werd bij het Verdrag van St. Germain (1919) aan Italië toegewezen. De Italiaansche indeeling in provincies is: Bolzano en Trento, met de steden Bolzano (Bozen), Merano (Meran), Salorno (Salurn) en Trento (Trent). (Times)

(V. b. Oostenrijk 6553 H; It. grenz. 6446)

Palestina

D. Engelsch-Amerikaansche commissie bijeen - Voorstel van Sir Allan Cunningham - Beduchtheid der Arabieren —

9 Jan. — Nu de Engelsch-Amerikaansche onderzoekingscommissie voor Palestina te Washington bijeengekomen is, worden de Arabieren kennelijk beducht voor een toevloed van de Joden naar hun land van herkomst; temeer daar Sir Allan Cunningham, de hooge commissaris voor Palestina dezer dagen heeft voorgesteld maandelijks 1500 Joden toe te laten. (Volgens het Engelsche witboek van 1939 mogen per jaar 75.000 Joden immigreeren - red. K.H.A.). De Arabieren willen thans alles wat Joodsch is meer dan ooit boycotten en een geheime organisatie dreigt zelfs met den dood aller Arabische renegaten, die land aan Joden verkoopen. (N.R.C.)

(Overz. 6527; Cunningh. 6510 C)

Polen

E. Kolen-, staal- en textielproductie —

In een radio-boodschap heeft de Poolsche president Bierut o.m. gezegd, dat de steenkoolindustrie de vóóroorlogsche productie reeds heeft overschreden. De staal-industrie levert 75% en de textielindustrie 50% van de vóóroorlogsche productie. (N.Z.Zt. 27 Dec.)

Rusland

F. De verkiezingen - Candidatuur Stalin - Legerchefs candidaat voor opperste Sovjet —

4 Jan. — Generalissimo Stalin is candidaat gesteld in het kiesdistrict Stalin. Er zullen 656 leden voor den raad van afgevaardigden en 631 leden voor den raad der nationaliteiten gekozen worden. De lijsten zijn niet beperkt tot communistische candidaten.

De bekende legerchefs gen. Zjoekov, Koniev, Rokossovsky, Malinovsky en Meretskovsky, zijn candidaat gesteld voor de verkiezing van de opperste Sovjet. (Reuter)

(V. b. Stalin 6562 F)

G. De Russische geestelijkheid en de komende verkiezingen —

In de nieuwe kieswet, die in Moskou is aangenomen met het oog op de Algemeene Verkiezingen, die in Februari in Rusland gehouden zullen worden, is vastgelegd, dat de geestelijkheid kiesrecht zal hebben en gekozen kan worden in de opperste Sovjet. Reeds in 1936 was aan de geestelijken al weer kiesrecht gegeven, maar dit is de eerste maal, dat de hoogste bestuursorganen van de U.S.S.R. ook voor hen geopend zijn. (Persber. N.H. Kerk - 19 Nov.)

(V. b. 6555)

H. Alle mannen boven de 33 jaar gedemobiliseerd —

11 Jan. — De demobilisatie in Rusland is thans zoover gevorderd, dat alle mannen boven de 33 jaar uit den militairen dienst zijn ontslagen, uitgezonderd de officieren en manschappen in het Verre Oosten. (Tijd)

(V. b. Rusl. 6578 D; demob. 6555.)

Siam

I. Vredesverdrag met Engeland - Herstel der diplomatieke betrekkingen met de Ver. Staten —

6 Jan. — Op 1 Jan. is tusschen Engeland en Siam een vredesverdrag gesloten. Hierbij is bepaald, dat Siam het tusschen 1942 en 1945 veroverde gebied teruggeeft, voorts zal Siam zijn rijstoverschot (1,5 millioen ton) uitleveren. Een Engelsch-Amerikaansche commissie zal voor de requireering en verdeeling onder de vroegere importeurs (Britsch-Indië, Achter-Indië, Nederl. Indië en Hongkong) zorg dragen. De staatkundige grenzen van 1941 worden hersteld.

De Ver. Staten die aanvankelijk bezwaar maakten tegen het sluiten van een vredesverdrag, waarover zij niet geraadpleegd zouden worden, hebben intusschen de diplomatieke betrekkingen met Siam weer opgevat. (Dail. Tel. - A.F.P.)

(V. b. 5604 C)

Vaticaan

K. Encycliek „Quemadmodum" —

5 Jan. — Z.H. de Paus heeft een encycliek „Quemadmodum" uitgegeven, waarin de aandacht wordt gevraagd voor het lijden van duizenden kinderen, die door den oorlog van alles beroofd zijn.

De H. Vader herinnert aan de belangstelling, die de Katholieke Kerk in den loop der eeuwen, zoowel geestelijk als materieel, voor de kinderen gehad heeft. Hij prijst het werk, dat reeds gedaan is, maar de nooden der kinderen zijn zóó groot, dat een intense activiteit ten bate van het kind nu geboden is. (Msb.)

(V. b. Paus P. XII 6578 F; encycl. 4001 A)

Vereenigde Staten

L. Buitenlandsche handel 1941-'44.

De **export** steeg in de jaren 1941—'44 van $ 5 mrd tot $ 14 mrd. Grootendeels is dit een gevolg van de leveringen onder de Leen- en Pachtwet. De export van reuzel is naar schatting verdrievoudigd, die van melkproducten is meer dan verdrievoudigd, terwijl de export van groenten, visch, rijst en suiker in mindere mate is gestegen.

De **import** steeg in totaal van $ 3,2 mrd in 1941 tot $ 3,9 mrd in 1944, te verdeelen als volgt (in mill. dollars):

	1941	1944
tarwe	8	163
koffie	177	326
suiker	17	212
whisky en andere dranken ..	45	89

(E.N. - 7 Jan.)

(V. b. leen- en pachtwet 6388 K)

M. Staatsfinanciën 1940-1945 —

De publieke schuld van de Ver. St. bedraagt nu £ 68,7 mrd d.i. vier en een half maal zooveel als in den zomer van 1940. De inkomsten beliepen in 1940 £ 1.250 mill. en £ 11.5 mrd in 1945. De uitgaven stegen echter van £ 2.240 mill. in 1940 tot £ 25 mrd in 1945. Van deze laatste uitgaven betroffen ongeveer 90 % de oorlogvoering. (E. N. - 7 Jan.)

(V. b. staatsschuld 4253 F)

N. Memorandum val van Singapore - Verdediging door de Nederlanders —

De Amerikaansche enquêtecommissie in zake den Japanschen overval op Pearl Harbour behandelde een memorandum van de generaals Marshall en Stark, waarin gewezen wordt op het practisch ontbreken van Britsche schepen voor de verdediging van Malakka. De verdediging ter zee van deze positie was uitsluitend toevertrouwd aan de strijdkrachten van de Vereenigde Staten en van Nederland. (Alg. H'bl. 14 Dec.)

(V. b. Pearl Harbour 4934; 5002 A; 6429 A)

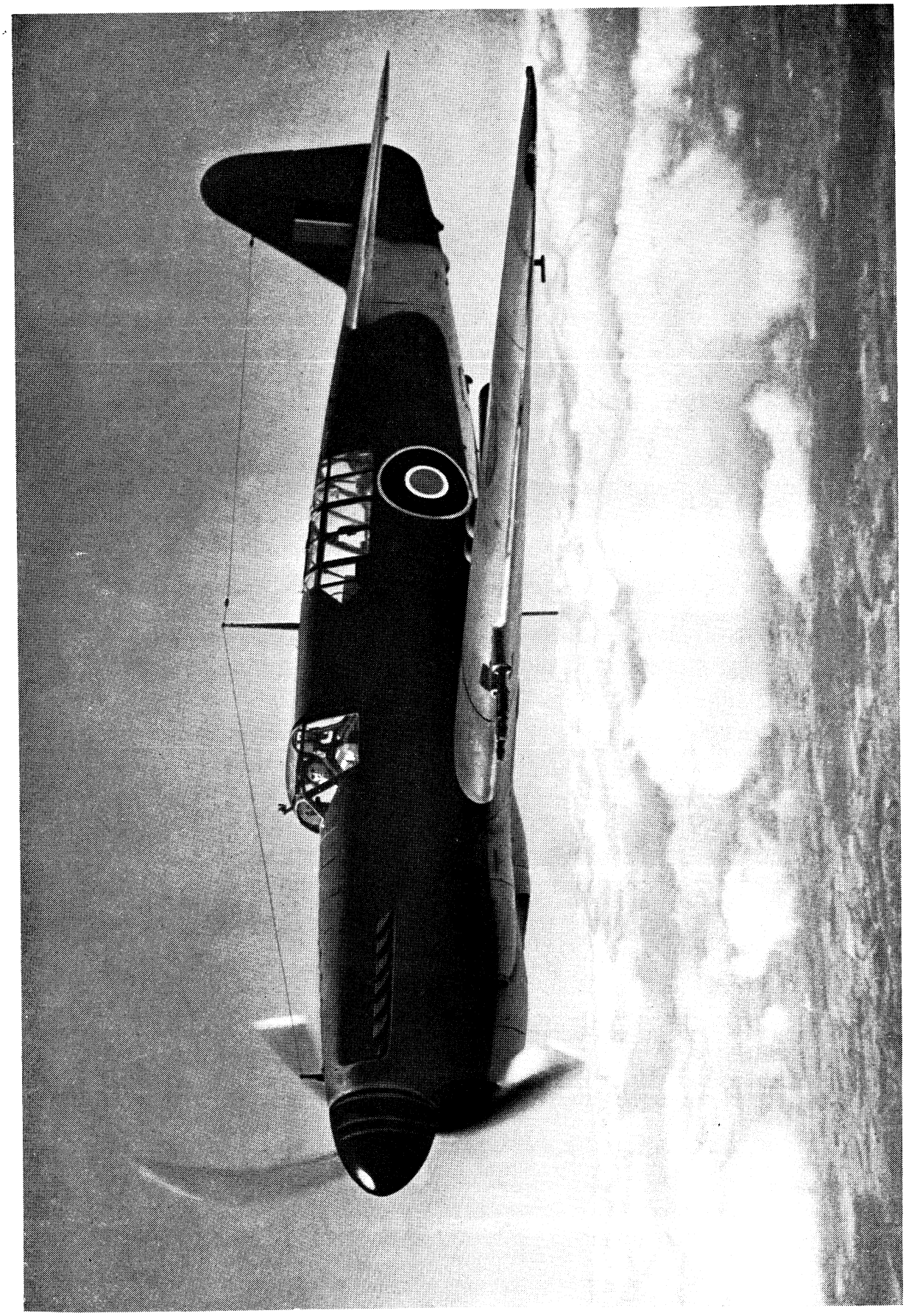

„Firefly" jager-verkenner tijdens vlucht. De Kon. Ned. Marine zal een aantal vliegtuigen van het bovenstaande type in gebruik nemen. Vleugelwijdte: ruim 13 m.; lengte: ruim 11 m.; motor: één Rolls-Roice Griffon II; schroef: driebladig; snelheid: geheim; bewapening: vier 20 m.m. Hispano-snelvuurkanonnen. De vleugels kunnen naar achteren worden omgeklapt, om het toestel manoeuvreerbaar te maken op vliegdekschepen. (foto Shaef.)

De Spaansche troonpretendent Don Juan (foto A.B.C. Press)

HET TESTAMENT VAN ADOLF HITLER

Zijn laatste uren — Huwelijk met Eva Braun — Laatste verklaring van Goebbels — Dood van Bormann

Het politieke en particuliere testament van Hitler, alsmede zijn trouwacte zijn onlangs door leden van den Anglo-Amerikaanschen contraspionnagedienst in een landhuis te Tegernsee, 50 km ten Z. van Muenchen, gevonden. Alle documenten zijn gedateerd 29 April 1945, juist voor de weerstand van Duitschland geheel in elkaar zakte.

Zij maken het waarschijnlijk, dat Hitler en zijn vrouw Eva Braun in den nacht van 29 op 30 April 1945 vrijwillig den dood zijn ingegaan.

Op den avond van den 28sten April kwam Hitler tot de conclusie, dat het einde in zicht was en dat er voor het belegerde Berlijn geen hulp meer mogelijk was. Op 29 April, om 2 of 3 uur 's nachts, trad hij in het huwelijk met Eva Braun. Om vier uur 's nachts dicteerde hij zijn testament. Om 10 uur trof Hitler maatregelen om de verzending der documenten te waarborgen: een boodschapper ging naar admiraal Doenitz in Flensburg, een tweede naar veldmaarschalk Schoerner in Praag, een derde stel documenten bleef in reserve achter. In een begeleidend schrijven aan Doenitz van Bormann, zegt deze: „Aangezien al onze divisies hebben gefaald en de toestand hopeloos schijnt, heeft de Fuehrer gisteravond bijgaand testament onderteekend, dat aan uw zorgen wordt toevertrouwd. Heil Hitler". De boodschappers hebben hun doel niet bereikt en vertrokken naar huis. Inmiddels had Doenitz een telegram ontvangen van Bormann, waarin deze hem mededeelde, dat Hitler Doenitz tot zijn opvolger had benoemd. Op 1 Mei telegrafeerden Goebbels en Bormann aan Doenitz, dat Hitler dood was en de „regeering" van Doenitz door Hitler was benoemd.

Het huwelijk van Hitler had plaats ten overstaan van een Berlijnschen magistraat Walter Wagner. In de huwelijksakte worden Bormann en Goebbels als getuigen genoemd. Voorts staat er in: „Adolf Hitler en Eva Braun verklaren, dat zij van zuiver arische afstamming en met geen erfelijke ziekte belast zijn."

HITLERS TESTAMENT

In een particulier testament zegt Hitler o.m.: „Het is mijn wensch, dat Eva Braun, die met mij huwde toen zij vrijwillig op zich nam mijn lot in het belegerde Berlijn te deelen, onmiddellijk gecremeerd wordt, op de plaats, waar ik het grootste deel van mijn werk gedurende twaalf jaar van dienst aan mijn volk, heb verricht. Mijn vrouw en ik hebben den dood gekozen om te ontsnappen aan de schande gedwongen te worden tot aftreden of overgave."

In zijn politiek testament geeft Hitler Engeland en het „internationale jodendom" de schuld van het uitbreken van den oorlog.

„Het is niet waar, dat ik of wie ook in Duitschland in 1939 den oorlog wenschte. Alleen de internationale staatslieden van Joodschen oorsprong en zij die voor Joodsche belangen werkten, hebben den oorlog gewild en uitgelokt."

„Ik heb duidelijk uiteengezet, vervolgt Hitler, dat indien de volkeren van Europa opnieuw werden beschouwd als stukken in het spel, gespeeld door de internationale samenzwering van geld en financiën, de Joden, de werkelijk schuldige partij in dezen strijd, hiervoor verantwoordelijk zouden worden gesteld. Ik heb niemand in twijfel gelaten, dat ditmaal niet slechts millioenen kinderen van het Arische ras zouden verhongeren, dat niet slechts honderdduizenden vrouwen en kinderen den dood zouden vinden in gebombardeerde steden, doch dat ook de werkelijke schuldigen voor hun schuld zouden moeten betalen, zij het ook door humaner middelen dan den oorlog."

„Na zes jaren oorlog, die ondanks allen tegenslag eens in de geschiedenis zal worden beschreven als de meest glorierijke en heldhaftigste manifestatie van strijd om het bestaan van een volk, kan ik de hoofdstad van dit land niet verlaten."

„Onze troepen zijn te zwak om nog langer den vijandelijken aanval tegen deze plaats staande te houden en onze eigen verdedigers, eenvoudige blinde automaten, zullen zich van lieverlede uitputten; daarom wensch ik het lot te deelen van de millioenen anderen, die in deze stad gebleven zijn."

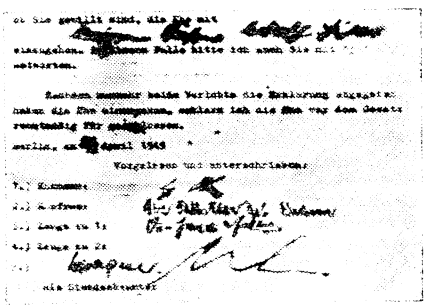

Fragment van de huwelijksakte.

„Ik zal niet in handen van den vijand vallen."

„Ik sterf met een voldaan hart, bewust van de onvergelijkbare heldendaden van onze soldaten op het front, van onze vrouwen in hun haardsteden, van de prestaties van onze boeren en onze arbeiders en van de deelneming, eenig in de geschiedenis, van de jeugd die mijn naam draagt.

Ik verzoek den bevelhebbers van de legers, van de marine en van de luchtmacht, den geest van verzet van onze soldaten door alle mogelijke middelen te verstevigen, evenals hun nationaal-socialistisch geloof, door in het bijzonder het feit te beklemtonen, dat ik, stichter en bezieler van de beweging, den dood verkies boven een laffe berusting of zelfs boven de capitulatie.

Dat het in de toekomst voor de Duitsche officieren, zooals dit reeds in onze marine het geval is, een punt van eer weze, dat er geen sprake kan zijn van de overgave van een district of van een stad, en dat boven alles de bevelhebbers een stichtend voorbeeld moeten geven van de trouwe plichtsvervulling tot in den dood."

Goering en Himmler uit de partij gesloten.

„Alvorens te sterven sluit ik uit de nationaal-socialistische partij een voormaligen maarschalk van het Reich, Hermann Goering, en ik ontneem hem alle rechten, die hem toegekend werden bij verordening van 29 Juni 1941 en in mijn redevoering van 21 September 1939 in den Reichstag."

„Eveneens sluit ik uit de partij den voormaligen Reichsfuehrer en minister van Binnenlandsche Zaken, Heinrich Himmler, en verklaar ik hem van alle ambten vervallen."

„Goering en Himmler hebben niet alleen verraad gepleegd te mijnen opzichte, maar zij hebben ook het land en geheel de natie in een onuitwischbare schande gedompeld door zonder mijn medeweten en mijns ondanks, in geheime onderhandelingen te treden met den vijand en door hun poging, om op onwettige wijze het bewind in handen te krijgen."

Kabinet Doenitz.

Vervolgens benoemt Hitler het nieuwe Rijkskabinet en geeft het de opdracht om den strijd met alle middelen voort te zetten. Aangewezen werden: Doenitz (president); Goebbels (Rijkskanselier); Bormann (min. voor de N.S.D.A.P.), Seyss-Inquart (buitenl. zaken); Gauleiter Giesler uit Muenchen (binnenl. zaken); gen. Schoerner (opperbevelh. van het leger), gen. Greim (opperbevelh. van de luchtmacht), Gauleiter Hanke uit Silezië (Reichsfuehrer SS en hoofd der politie); Funk (ec. zaken), Backe (landbouw); graaf Schwerin von Krosigk (financiën), Thierack, president van het Volksgerechtshof (justitie), Scheel (religie); Hupfauer (arbeid) en Ley (arbeidsfront).

(Uit deze ministerlijst blijkt, dat ook Ribbentrop afgedaan had - red. K.H.A.)

Het testament was gedateerd: Berlijn 29 April 1945 te 4 uur en onderteekend door Hitler met als getuigen: Goebbels, Bormann, Burgdorff en Krebs.

VERKLARING VAN GOEBBELS.

Bij het gevonden testament was gevoegd een bijlage van Joseph Goebbels, gedateerd 29 April 1945 5 u. 30 voormiddag, 1½ uur na Hitlers testament. Hierin verklaart Goebbels, dat hij besloten heeft voor de eerste maal een bevel van Hitler niet op te volgen en tot het einde bij hem te blijven. „Mijn vrouw en kinderen sluiten zich bij deze weigering aan." (Het stoffelijk overschot van Goebbels werd op 2 Juli 1945 in de binnenplaats van de Rijkskanselarij gevonden - Reuter)

MARTIN BORMANN DOOD

Naar de Britsche Secret Service nog meldde staat het vast, dat Martin Bormann (waarnaar langen tijd gezocht is) gedood werd, toen hij trachtte te ontsnappen uit den bunker onder de rijkskanselarij, waarin Hitler en eenige andere leidende figuren verbleven. De tank, waarin hij zich tijdens zijn vlucht bevond, vloog in de lucht.

De dertig personen, die bij Hitler in den bunker waren, hadden een plechtigen eed gezworen den dood te zoeken aan 's Fuehrer's zijde, doch zoodra de lijken van Hitler en Eva Braun verbrand waren, hebben zij getracht achter tanks uit de kanselarij te ontkomen.

Het feit, dat ook Bormann bij de „zelfmoordgroep" in de rijkskanselarij was, werd het eerst onthuld door Hanna Reitsch, de pilote, die per vliegtuig de laatste documenten uit Berlijn haalde.

(Dail. Tel. - N.Z.Zt. - N.R.C. - Ad. dgb.)

(V. b. Hitler en Eva Braun 6500 A; Bormann 6493 D; Goebbels: 6352 C; Goering: 6517; Hanna Reitsch: 5320 B)

Nederland

A. Tweede Kamer - Vervolg debatten over nota i.z. het regeeringsbeleid - De kabinetsformatie, het te Londen gevoerde beleid, de rechtskracht der wetsbesluiten (hoofdst. I, III en V) - De „Partij van den Arbeid" - Socialisatie - Vrouwelijke burgemeesters - Het rechterlijke toetsingsrecht —

8—11 Jan. — Tijdens de voortgezette debatten over de regeeringsnota in zake het regeeringsbeleid betwistte de heer **Schouten (a.r.)** het huidige kabinet het predicaat nationaal. Het droeg het stempel van de 6 ministers, die aanhangers zijn van de N.V.B. en van de 3 socialistische ministers. Spr. had een „Godsvrede" gewild, maar hij kon geen combinatie van humanisme en christendom aanvaarden. „Mijn principieele leven, mijn geloof, mijn buigen voor het Woord van God laten dat niet toe. Ik zou het niet mogen, want wat de kracht is van mijn leven, maakt dit niet mogelijk."
Het kabinet is de bureaucratie — een groot gevaar — nog niet meester. Dit is ook een gevolg van het overladen program. Het overleg tusschen regeering en Staten-Generaal is onvoldoende. De nota kwam laat.
De heer **Tilanus (c.h.)** vroeg, wat men onder „personalistisch socialisme" had te verstaan.
Dr. Kortenhorst (r.k.) vroeg evenals de heer **Bierema (lib.)** opheldering met betrekking tot de nieuwe „Partij van den Arbeid".
De S.D.A.P. — aldus de R.K.-afgevaardigde — ijvert volgens het program van 1937 principieel voor een maatschappij op den grondslag van gemeenschapsbezit. Aanvaardt de minister en ook het kabinet deze opvatting van een maatschappelijke structuur? De Roomsch-Katholieken wenschen een bedrijfsorganisatie onder toezicht van den staat, maar met handhaving van den privaten eigendom.
Minister-president Schermerhorn heeft op deze en andere vragen en verwijten een bevredigend antwoord trachten te geven en legde daarbij een belijdenis af van zijn socialistische beginselen. Het was volgens hem nooit de bedoeling geweest een N.V.B.- plus S.D.A.P.-ministerie te vormen.
Bij de samenstelling van het kabinet was ook de heer Schouten geraadpleegd; ook aan een a.r. verzetsleider was een portefeuille aangeboden. De medewerking der A.R.-partij was afgestuit op den antirevolutionnairen eisch van onmiddellijk herstel der oude Tweede Kamer, na aanvulling uit de candidatenlijsten en dat zij een bepaalde reeds vergeven portefeuille zouden krijgen.
Als feitelijke bijzonderheid stippen wij aan, dat de Groote Advies-Commissie der illegaliteit zal blijven bestaan tot er een normaal verkozen parlement voorhanden is. Het kabinet hoopt uiterlijk 1 Maart de begrooting 1946 bij de Kamer in te dienen.
Socialisatie — aldus de minister — is geen programmapunt van het kabinet. Het ministerie acht een privé-bezit een noodzakelijken factor voor de vorming der menschelijke persoonlijkheid. Maar daarom behoeven in de visie van dit kabinet niet alle productie-middelen in **privaten eigendom** blijven.
Van geval tot geval zal worden nagegaan bij welke productiemiddelen men dit niet wenschelijk acht.
De minister-president hield nog eenige beschouwingen over de Partij van den Arbeid, die hij als een doorbreking van het enge isolement van de oude partijdiscipline beschouwt en met veel warmte verdedigde.
Het memorandum van prof. Gerbrandy is gereed. Echter met deze restrictie, dat deze oud-premier daaromtrent alsnog met enkele vroegere Londensche ambtgenooten overleg wil plegen.
Over het geval De Geer zoomede over het ontslag van generaal Reijnders suggereerde de minister de Kamer een enquête-commissie in te stellen.
Minister Beel stelde de benoeming van vrouwelijke burgemeesters in het vooruitzicht.
Een spannend debat werd gevoerd over de kwestie of de 7 à 8 honderd tusschen 14 Mei 1940 en 20 Nov. 1945 (toen de voorl. Staten-Generaal bijeenkwamen) uitgevaardigde besluiten rechtsgeldig waren. Een oogenblik leek het er op dat **min. Kolfschoten** de portefeuille-kwestie zou stellen, maar tenslotte werden twee moties, een van **mr. Joekes (v.d.)**, waarin de regeering werd uitgenoodigd wetsontwerpen tot legalisatie van deze besluiten in te dienen en één van **mr. Donker (s.d.)**, waarin onmiddellijke bekrachtiging van de besluiten werd gevraagd, met de bepaling, dat zij binnen een zekeren tijd zouden vervallen en de materie dan bij de wet geregeld zou worden verworpen; resp. met 49 tegen 17 en 42 tegen 24 stemmen.
Wat de juridische zijde van de kwestie betreft, had de minister reeds een wetsontwerp toegezegd, waarbij art. 124 der Grondwet 2e lid toepasselijk wordt verklaard op deze kon. besluiten, zoodat ook deze wetsbesluiten onschendbaar zijn en aan het toetsingsrecht der rechterlijke macht worden onttrokken.
(Tr. - N.R.C. - V.V. - Alg. H'bl. - Tijd - V.K. - Wh.) **(V. b. Tw. K. deb. 6565 A; Reg.-nota: 6535 I, 6537 III en V, 6543 XV, 6544 XXI; Partij v. d. Arb.: 6580 E; Reijnders 6579 A; De Geer 6399 E)**

B. Aanvullende nota regeeringsbeleid i.z. Indië - Gunstige en ongunstige veranderingen - De mutaties —

15 Jan. — In een nota aan de Tweede Kamer over het regeeringsbeleid in zake Nederlandsch-Indië heeft min. Logemann medegedeeld, dat het algemeene beeld van den toestand, zooals dat is gekenschetst in de nota van 11 December en in de regeeringsverklaring van 21 Dec. niet in beslissende mate is gewijzigd.
Gunstiger elementen welke zich sindsdien hebben voorgedaan zijn de volgende:

1. de voortschrijdende consolidatie van den toestand in de buitengewesten, waar nieuwe samenwerking werd bereikt;
2. de in Batavia en Soerabaja sinds 27 December ingetreden verandering ten gunste van het handhaven der orde;
3. de medewerking der bevolking bij de muntzuivering buiten Java;
4. de medewerking van het Indonesische vredesleger, de TKR, bij het optreden tegen ongeregelde benden, het bewaken van transporten en het evacueeren der geïnterneerden, die thans overal veilig kunnen worden geacht behalve in de streek van Bantam en tusschen Cheribon en Semarang. 13.000 hunner bevinden zich nog buiten de door de geallieerden bezette gebieden. 7000 geëvacueerden zijn thans in Nederland aangekomen, doch de overbrenging van velen is een belang van de eerste orde, mede omdat de toestand der opeengehoopte menschenmenigten veel te wenschen laat;
5. het contact dat verkregen is met personen die een rol spelen in de nationalistische beweging buiten den kring der republikeinen;
6. het voortgezet contact met de groep-Sharir;
7. de overeenstemming tusschen de Nederlandsche en Britsche regeering, ook inzake de interne politieke moeilijkheden op Java, waarin ook Engeland is verwikkeld. Buiten den tekst der indertijd afgelegde verklaring over de besprekingen te Londen kunnen geen verdere mededeelingen worden gedaan. Zoowel inzake het scheppen van voorwaarden tot een overeenkomst met de Indonesiërs als wat betreft het herstel der orde is met de Engelsche regeering volledige overeenstemming bereikt.

Ongunstiger factoren die zich hebben voorgedaan zijn:

1. verslechtering van den toestand ter Oostkust van Sumatra;
2. moeilijkheden, mede door voortgezette stakingen in Australië, bij den aanvoer van consumptie-goederen en dus bij herstel van het economische leven;
3. de algemeene toestand in Bandoeng, Buitenzorg en Semarang, waar volslagen anarchie heerscht;
4. het zorgbarende voedseltekort op Java.

In zake de talrijke mutaties merkt de minister op, dat oudere ambtenaren physisch of psychisch minder geschikt waren in de veranderde omstandigheden, hoewel zij den lande groote diensten hebben bewezen, terwijl verjonging van het officierenkorps met het oog op de vele dreigende gevaren gewenscht bleek. (Alg. H.bl.) **(V. b. nota: 6535 II; zie ook: 6565 A)**

C. Geen geheime overeenkomst tusschen Van Mook en Sharir - R.V.D. ontkent bewering van „Trouw" —

11 Jan. — De Regeeringsvoorlichtingsdienst neemt stelling tegen een op 9 Jan. in „Trouw" gepubliceerd artikel, waarin de formeele vraag wordt gesteld „of er een geheime overeenkomst bestaat tusschen dr. Van Mook en Sharir".
„Anders gezegd," aldus „Trouw", „heeft dr. Van Mook buiten het Nederlandsche volk en zijn volksvertegenwoordiging om, in afwachting van de overgave der Nederlandsche souvereiniteit aan de rebellenregeering de uitoefening dier souvereiniteit maar vast stopgezet?"
De regeering wenscht op deze vraag een categorische ontkenning als antwoord te geven. Zij voegt er aan toe, dat zij ook reeds het opwerpen van een dergelijke vraag ten zeerste betreurt, zoowel omdat de persoon van dr. Van Mook aldus volkomen onverdiend wordt aangetast, alsook omdat hooge internationale belangen van het koninkrijk hierdoor kunnen worden geschaad. (A.N.P.)
(V. b. v. Mook 6569; photo 6578a; Sharir: 6584 B)

D. De berichtgeving over Indië - De minister beantwoordt vragen van den heer Welter —

12 Jan. — Op vragen van het Eerste Kamerlid Welter heeft de minister van Overzeesche Gebiedsdeelen medegedeeld, dat het de regeering niet mogelijk is geregeld gegevens te verstrekken over den toestand in Indië. De minister wijst o.m. op de slechte verbindingen, die de berichtgeving belemmeren. Voorts meent hij, dat de Aneta-berichten juist zijn, zoodat voorloopig volstaan kan worden met het rectificeeren van voorkomende onjuiste berichten. (A.N.P.)
(V. b. vragen Welter: 6528 E)

Nederland

A. Financieele positie burgerlijk rijkspersoneel en onderwijzend personeel —

16 Jan. — Een Kon. besluit van 15 Jan. 1946 (Stbl. G 13) bevat de voorloopige maatregelen ter verbetering van de financieele positie van burgerlijk rijkspersoneel en onderwijzend personeel.
Het besluit geeft een samenvatting van de reeds vroeger en thans genomen maatregelen tot verbetering. Deze bestaan uit:

1. Een vaste verhooging van 15 pct. en een tijdelijke verhooging van 5 pct. van de salarissen, zooals die op 10 Mei 1940 luidden;

2. Een tijdelijke verhooging voor de lager bezoldigden van 5 pct. van de salarissen, zooals die op 10 Mei 1940 luidden;

3. Vermindering van de minimum kindertoelage van ƒ 200 per jaar, per kind, tot ƒ 150.— per jaar, per kind.
Tegenover de onder 1 t.m. 3 omschreven maatregelen, die reeds van 1 Januari, resp. 1 Mei 1945 in werking zijn, staat, dat voor hen die daaronder vallen, niet meer gelden de tijdens de bezetting genomen maatregelen tot verbetering der financieele positie, te weten: intrekking van de 5 pct. korting 1936, zoomede de salarisverhoogingen van 6 pct. en 10 pct. voor het lager bezoldigde rijkspersoneel. Als nieuwe maatregelen worden thans met ingang van 1 September 1945 voor meerderjarigen twee toelagen geïntroduceerd, n.l.:

4. Een tijdelijke overbruggingstoelage ten bedrage van ƒ 240.— per jaar voor gehuwden en van ƒ 120.— per jaar voor ongehuwden;

5. Een garantietoelage, waardoor bereikt wordt, dat het ambtsinkomen van gehuwden ten minste ƒ 1800 (1e kl. standplaats), ƒ 1675 (2e kl. standplaats) of ƒ 1550 (overige standplaatsen) per jaar bedraagt en voor ongehuwden ten minste ƒ 1400, ƒ 1325 of ƒ 1250.

De garantiebezoldiging van de gehuwden ad ƒ 1550 komt neer op een loon van 62 cts. per uur, waardoor aansluiting is verkregen bij den z.g. loonvloer, welke op het oogenblik voor particuliere werknemers geldt. Tot nu toe bedroeg de gegarandeerde minimum bezoldiging voor meerderjarigen ƒ 1200 per jaar;

6. Ten slotte is bepaald, dat de vroegere kindertoelage van ƒ 200 per jaar, per kind, van 1 Februari 1946 af weer onbeperkt zal gelden voor de kinderen, waarvoor die kindertoelage vóór 1 Mei 1945 werd genoten. Daartegenover staat afschaffing van de door den bezetter geïntroduceerde bepaling, krachtens welke bij eerste huwelijk aan meerderjarig mannelijk personeel een toelage ineens van ƒ 360.— werd gegeven. (Msb.)
(V. b. salarissen 5419 A)

B. Oorlogsschade aan huisraad - Regeling vergoeding —

In de St.ct van 9 Jan. No. 6, is ter uitvoering van het Besluit op de Materieele Oorlogsschaden 1945 gepubliceerd de Regeling Oorlogsschade aan Huisraad.
Krachtens deze regeling wordt voor elk stuk verloren gegaan huisraad, aan welk begrip een ruime uitleg is gegeven, in het algemeen vergoed de aankoopprijs verminderd met een redelijk bedrag voor afschrijving. Mocht de op deze wijze berekende vergoeding evenwel beneden de verkoopwaarde blijven, dan wordt deze verkoopwaarde aangehouden. Anderzijds worden bij herstelbaar beschadigde goederen de herstelkosten vergoed.
Naast beperkende bepalingen ten aanzien van luxe-voorwerpen en weeldeartikelen, zooals bontmantels, sieraden, plezierjachten, renpaarden enz. en de uitsluiting van een vergoeding voor verloren gelden, geldswaardige papieren en genotmiddelen, bindt de Regeling de bijdrage, die het Rijk per gezin zal verstrekken aan een maximum, dat verband houdt met de huurwaarde van de woning, of, wanneer het huisraad op een schip betreft, met de grootte van het schip. Zoo zal bij een huurwaarde van ƒ 500.— per jaar in de groote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht ten hoogste ƒ 4500, in kleinere steden ten hoogste ƒ 5550.— en op het platteland ten hoogste ƒ 6000.— worden toegekend, terwijl voor het huisraad op een sleepschip van 300 m³ waterverplaatsing niet meer dan ƒ 1500.— beschikbaar zal worden gesteld. Het maximum wordt echter voor elk inwonend gezinslid beneden de 6 jaar verhoogd met ƒ 75 en voor ieder ander inwonend gezinslid met ƒ 125.—.
De uitbetaling van een rijksbijdrage, die op ƒ 100.— of meer is vastgesteld, geschiedt niet in contanten, maar door overschrijving van het toegekende bedrag op een spaarbankboekje van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. Het tegoed, dat 2¾% rente bedraagt, kan slechts opgenomen worden om de aanschaffing van ander huisraad te betalen. (St.ct) **(V. b. Besluit mat. oorl.sch. 1945: 6512 D; zie ook: 6538 VII)**

C. De doodstraf - Vóór en tegen - Herderlijke brief van Generale Synode der Ned. Herv. Kerk - Manifest Landelijk Comité van Actie tegen de doodstraf —

18 Jan. — In een uitvoerigen herderlijken brief aan classes en kerkeraden heeft de Synode der Ned. Herv. Kerk zich uitgesproken over de doodstraf. Zij verklaart, „dat de overheid als dienaresse Gods, zich gesteld ziende voor de taak de gerechtigheid te handhaven en de daarop gepleegde inbreuken te bestraffen, naar Gods Woord het recht heeft in geval van zeer zware schuld de doodstraf toe te passen".
Het Landelijk Comité van Actie tegen de doodstraf gaf een manifest uit tegen de wederinvoering van de doodstraf. Het is door ongeveer 700 Nederlanders onderteekend, doch bij het afdrukken waren reeds 1500 adhaesiebetuigingen binnengekomen van mannen en vrouwen, die „één in hun afwijzing van de nationaalsocialistische levens- en wereldbeschouwing, zich met den meesten nadruk verzetten tegen de wederinvoering van de doodstraf en hun landgenooten oproepen alles in het werk te stellen, opdat deze schande ons volk bespaard blijve."
(Alg. H.bl.) **(V. b. Ned. Herv. Kerk: 6574 D; 6568 G; 6506 F; doodstraf: 6505 F)**

D. Ned.-Belg. cultureel accoord —

14 Jan. — Door min. A. Buisseret (voor België) en min. prof. Van der Leeuw (voor Nederland) werd een cultureel accoord onderteekend. Het accoord is een voortzetting van vóór den oorlog afgesloten overeenkomsten. Het heeft betrekking op het onderwijs, de uitwisseling van scholieren, studenten en leeraren, een nauwer contact tusschen de jeugdbewegingen van beide landen, de wetenschappen en alle kunstvormen. België heeft reeds een dergelijk accoord met Frankrijk afgesloten, terwijl aan een accoord met Engeland nog wordt gewerkt. (A.N.P.)
(V. b. 6444 G; cult. contact met V. St. en Engeland: 6582 H)

E. Crediet-overeenkomst met Canada —

16 Jan. — Het Ministerie van Financiën deelt mede, dat Hr. Ms. gezant te Ottawa is gemachtigd een overeenkomst met Canada te onderteekenen betreffende nieuwe belangrijke credieten voor Nederland, welke zullen dienen voor den aankoop van Canadeesche goederen en het transport daarvan naar ons land.
In de eerste plaats zijn de gezamenlijke credieten, welke Nederland in de periode van 1 Mei 1945 tot 1 Mei 1947 zou verkrijgen (55 millioen) verhoogd tot 125 millioen Can. dollar.
In de tweede plaats is de looptijd van deze leeningen belangrijk langer dan in het eerste accoord werd overeengekomen. De aflossing zal namelijk plaats vinden over een periode van 27 jaar, te beginnen in 1950. Ook de reeds opgenomen 25 millioen, welke krachtens het eerste accoord op vijf jaar was geleend is onder de nieuwe aflossingsvoorwaarden gebracht, hetgeen dus een consolidatie beteekent. In verband met den langeren looptijd is de rente van alle credieten (met inbegrip van de eerste 25 millioen) op 3,05 pct. bepaald. (Msb.)
(V. b. 6481 C; cred. V.S. 6496 C; zie ook: 6543 XVI)

F. Nieuwe legerleiding - Britsch voorbeeld —

De N.R.C. van 21 Dec. wijdde een beschouwing aan de nieuwe samenstelling van de legerleiding, waaraan wij het volgende ontleenen: Met ingang van 1 Nov. 1945 werd de samenstelling van de legerleiding door den Minister van Oorlog vastgesteld. Ze wijkt in hooge mate af van die van vóór 1940 en heeft kennelijk den invloed van de organisatie der Britsche legerleiding ondergaan.
Deze reorganisatie zal het mogelijk maken, sneller en met minder wrijvingen belangrijke beslissingen te nemen, dan vroeger het geval was. Voorts is een einde gemaakt aan den toestand van vóór 1 November 1945, toen onze Nederlandsche bevelsverhoudingen onvoldoende waren vastgesteld. Deze toestand was ontstaan na de bevrijding van het Zuiden des lands. De destijds gevormde Nederlandsche infanteriebataljons, pionier-eenheden en overige formaties maakten deel uit van de XXIe Britsche Legergroep en stonden onder de bevelen van Prins Bernhard, die tevens commandant van de Binnenlandsche Strijdkrachten was. Naast deze Nederlandsche troepen en Binnenlandsche Strijdkrachten werden in Juni 1945 de Generale Staf en de Inspecties der Genie, van den Geneeskundigen Dienst en van de Militaire Administratie opgericht. Na 8 Augustus gingen de Binnenlandsche Strijdkrachten gedeeltelijk over in de infanteriebataljons, welke voor Indië werden bestemd en gedeeltelijk in de gezagstroepen, die onder den Chef van den Staf van het Militair Gezag met bewakingsdiensten werden belast. Bovendien stond naast al deze formaties de Expeditionnaire Macht, waarvan het kader in Engeland werd opgeleid voor den oorlog in het Verre Oosten.

Positie Chef Generalen Staf —
Thans is de Chef van den Generalen Staf belast met het bevel over alle Nederlandsche troepen, ook die zich in Engeland en Duitschland bevinden, waardoor aan den min of meer chaotischen toestand een einde is gemaakt en tal van wrijvingen zullen kunnen worden voorkomen. Door dezen maatregel is de positie van den Chef van den Generalen Staf volkomen gewijzigd.

Vóór 1940 stonden deze autoriteit en de Commandant van het Veldleger naast elkander; wanneer thans over eenigen tijd weder een Commandant van het Veldleger zal worden benoemd, komt deze autoriteit onder de bevelen van den Chef van den Generalen Staf te staan, die dus hoogste bevelvoerende autoriteit van de Landmacht is. Een tweede kenmerkend verschil met den toestand van vóór 1940 is, dat destijds de Chef van den Generalen Staf in vredestijd alléén belast was met de voorbereiding van de mobilisatie en van de oorlogvoering, terwijl de hoogste instructieve macht was gelegd in handen van den Commandant van het Veldleger. Thans zijn beide bevoegdheden aan den Chef van den Generalen Staf gegeven, die dus troepencommandant is geworden, zij het in hoogste instantie. Het is ons (red. N.R.C.) bekend, dat vele oudere officieren deze figuur niet gelukkig vinden en de oplossing van vóór 1940 verkozen, omdat toen de zuiver voorbereidende werkkring van den chef van den Generalen Staf was gescheiden van de opleidende autoriteit (den Commandant Veldleger), aan wien uit hoofde van zijn taak geheel andere eischen moesten worden gesteld. De tijd zal moeten leeren of bedoeid bezwaar al dan niet te hoog werd aangeslagen. Bovendien is thans het voordeel verkregen, dat de hoogste landmachtautoriteit tevens verantwoordelijk is voor alle opleidingen en dus voor de gevechtsvaardigheid van het leger, dat hij in oorlogstijd zal moeten aanvoeren.

Vorming leger —

De Chef van den Generalen Staf vormt dus het leger. Hij moet hiertoe beschikken over personeel en over materieel. Deze worden hem ter beschikking gesteld door twee autoriteiten, het personeel door den Adjudant-Generaal, het materieel door den Kwartiermeester-Generaal. Deze organisatie is zuiver Britsch. In het geheele Engelsche legerstelsel treft men in alle staven deze 3 diensten aan: de z.g. „G" Staff (General-Staff), belast met oefening en operatiën, de „A"-Staff voor de personeelsvoorziening en de „Q"-Staff voor de materieelvoorziening. De Adjudant-Generaal is opgenomen in de organisatie van het Ministerie van Oorlog, waar hij alle personeels- en dienstplichtafdeelingen onder zich heeft, terwijl de Kwartiermeester-Generaal naast den Chef van den Generalen Staf rechtstreeks onder den Minister van Oorlog ressorteert en slechts voor enkele aangelegenheden onder den Chef van den Generalen Staf staat. Voorts staan eveneens rechtstreeks onder den Minister van Oorlog de Inspecteur-Generaal en Inspecteurs van den Geneeskundigen Dienst en van de Militaire Administratie. Tenslotte heeft de Minister als raadgevend lichaam een Militair Kabinet en is een Legerraad in het leven geroepen. (N.R.C.)

(V. b. 6579 A en B)

Nederland

A. Militaire keuring - Nieuw systeem - Differentiatie - Psychologisch onderzoek —

18 Jan. — Dezer dagen is de keuring begonnen van de in 1925 geborenen, die als de „lichting 1945" in het voorjaar onder de wapenen komen. Zij zullen, na opgeleid te zijn, een divisie vormen, welke in het najaar naar Indië zal vertrekken. Bij deze keuring wordt een geheel nieuw systeem gevolgd, sterk afwijkend van dat vóór 1940.

Een keuringscommissie van vijf artsen en een selectiecommissie bestaande uit personeel van den in ons leger nieuwen psychologischen dienst houden zich bezig met een uitgebreid medisch en zielkundig onderzoek, dat voor iederen keuringsplichtige twee volle dagen in beslag neemt.

De keuring is sterk gedifferentieerd en voor elken betrokkene wordt nagegaan voor welke militaire diensten en functies hij lichamelijk geschikt of ongeschikt is. Deze diensten en functies zijn daartoe in groepen verdeeld — bij de landmacht alleen al dertig — en voor al deze groepen werden minimum-eischen vastgesteld.

Aan hen, die frontdiensten moeten kunnen verrichten worden zwaardere eischen gesteld dan aan degenen wier taak in het etappengebied of achterland zal zijn gelegen.

Voor chauffeurs van pantserwagens liggen de eischen hooger dan voor collega's van niet-bewapende voertuigen; voor zware wagens moet meer worden gevraagd dan voor lichte, enz., enz.

Met dit medisch onderzoek gaat een psychologisch onderzoek gepaard door de genoemde selectie-commissie. Hierbij wordt elke keuringsplichtige aan een serie tests onderworpen, terwijl hij vervolgens nader wordt beoordeeld in een persoonlijk onderhoud met den selectie-officier. Dit verschaft den jongeman tevens gelegenheid zich uit te spreken omtrent zijn wenschen en voorkeur ten aanzien van wapen, troepen-onderdeel, functie, garnizoensplaats, enz.

Op deze wijze wordt er naar gestreefd elken dienstplichtige te brengen op de plaats waarvoor hij psychisch de meeste geschiktheid toont, waarbij met zijn persoonlijke wenschen wordt rekening gehouden in zooverre deze met de resultaten van de medische en psychologische keuring zijn overeen te brengen.

Dit rekening houden met persoonlijke wenschen zal niet altijd mogelijk zijn, want de indeeling geschiedt niet door de keuringsraden, maar door het departement, dat met de behoeften van elk wapen rekening moet houden. (Msb.)

(V. b. leger: 6579 D)

Ned. O. Indië

B. Instelling Ned. Mil. Gerechtshoven - Oprichting bijzondere gerechtshoven —

4 Jan. — De geallieerde opperbevelhebber zal in Indië Nederlandsche voorloopige militaire gerechtshoven instellen; deze zullen berechten hen, die voorschriften van het geallieerde militaire bestuur hebben overtreden en die niet onderworpen zijn aan de Britsche krijgswet. Het zullen Nederlandsche hoven zijn, aldus een officieele verklaring, omdat Nederland in Indië souverein is. Zij zullen een integreerend deel vormen van het geallieerde militaire bestuur. De hoven zullen bestaan uit een Nederlandschen president en leden, van wie een of meer Indonesiërs kunnen zijn, die daarvoor geschikt worden geacht. Doodvonnissen zullen slechts na beoordeeling door den geallieerden opperbevelhebber ten uitvoer gelegd kunnen worden. Vonnissen boven twee jaar zullen niet ten uitvoer worden gelegd dan na beoordeeling door den opperbevelhebber van de geallieerde landstrijdkrachten in Ned.-Indië.

Twee dezer hoven zijn reeds ingesteld, n.l. te Batavia en te Soerabaja. De president van het hof te Batavia is kolonel mr. J. H. Peter; leden zijn kapitein mr. L. Tielenius Kruythoff, luitenant-kolonel mr. J. Breekouer, auditeur-militair is majoor P. Okma. De president van het hof te Soerabaja is mr. J. Zeydner, leden zijn mr. A. J. W. Arsa, mr. J. P. Roelofsz, auditeur-militair is mr. Kiveron.

Bovendien zijn nog twee bijzondere gerechtshoven opgericht, een voor civiele en een voor die strafrechtelijke zaken, welke buiten de competentie van de militaire gerechtshoven vallen; de civiele zaken worden door een landrechter behandeld. Ook in de Buitenbezittingen zullen voorloopige militaire gerechtshoven opgericht worden; landrechters, onder wie verscheidene Indonesiërs zijn daar reeds in functie. (N.R.C.)

C. Pest in Bandoeng —

11 Jan. — Bandoeng, waar een rattenplaag heerscht, wordt thans door pest geteisterd. Het leven in het Noordelijk gedeelte van de stad, waar de Europeanen verblijven, is zeer primitief. Vele districten hebben geen water of electriciteit. De voedseltoestand is slecht. (N.D.) **(V. b. Bandoeng 6532 F; pest 3087 A)**

D. Gen.-maj. N. L. W. van Straaten vraagt ontslag uit mil. dienst.

11 Jan. — Generaal-majoor N. L. W. van Straaten van het K.N.I.L. heeft ontslag uit den militairen dienst gevraagd. In een interview heeft hij er den nadruk op gelegd, dat zijn ontslagaanvrage in geen verband stond met de mogelijkheid, dat een jongere officier tot commandant van het K.N.I.L. zou worden benoemd. (Par.) **(V. b. v. Straaten 6559 A; ontslag: 6584 A; zie ook 6588 B)**

E. Samenwerking op Borneo —

12 Jan. — Uit Bandjermasin (Borneo) komen berichten over een nauwe samenwerking tusschen de Nederlandsche en Indonesische bevolking. Onder auspiciën van de „Nigeo" is door de oude handelshuizen de export weer ter hand genomen. Het „Rubberfonds" tracht de vooroorlogsche uitvoercapaciteit weer te bereiken. De bevolking wordt met voorraden uit Amerika en Australië door de Ned.-Indische regeering van voedsel en kleeding voorzien. In kleinere plaatsen, ten Zuiden van Bandjermasin, met Sampit als centrum, is een eenigszins wanordelijke toestand ontstaan door de aanwezigheid van eenige niet-inheemschen (waarschijnlijk Javanen), die de bevolking trachten te terroriseeren. Er is een afdeeling uitgezonden om de orde en rust te herstellen. (Tijd)

(V. b. Borneo: 6569)

F. Open brief aan H.M. de Koningin van Mas Slamet —

14 Jan. — In een Open Brief aan H.M. de Koningin heeft de bekende financieele expert mr. Mas Slamet zich verklaard tegen fascistische strekkingen in de nationalistische beweging en zijn droefheid uitgesproken over den onwrichtenden chaos op Java. Schrijvende „met het zelfrespect van een Indonesiër die zich gedurende de Japansche bezetting naar eer en geweten heeft gedragen" en die zich thans bedreigd acht door landgenooten, meent hij dat het zeker is „dat talrijke Indonesiërs met rijke ervaring en kennis naar voren zullen komen om het huis der vrijheid op te bouwen, wanneer de vrees en de verschrikking waarin men nu leeft zullen zijn geweken." (Alg. H'b.)

G. Britsch Lagerhuislid in Batavia.

14 Jan. — Het Britsche Lagerhuislid Arnold Davies is in Batavia aangekomen, naar men meent om rapport uit te brengen aan minister-president Attlee. (A.N.P.)

Ned. O. Indië

A. De besprekingen op „Chequers" - Reactie van Sharir —

16 Jan. — Tijdens een persconferentie met republikeinsche persoonlijkheden heeft Sharir met bewogen stem een verklaring voorgelezen: „Te Londen zijn tusschen Britsche en Nederlandsche instanties besprekingen gehouden over Indonesië. Een ieder moet duidelijk weten, dat wij, Indonesiërs, niet veel acht kunnen slaan op beslissingen over ons, die buiten ons om genomen zijn. Wij kunnen geen overeenkomst over de positie van ons land als voor ons bindend beschouwen, tenzij wij zelf aan het opstellen daarvan actief hebben deelgenomen.
Wij willen een vredelievende regeling van alle moeilijkheden, die gerezen zijn door onzen strijd voor vrijheid. Wij zien gaarne iederen stap van toenadering tot ons als vrije natie tegemoet. Wij willen Van Mook beschouwen en verwelkomen als den eersten afgevaardigde van een vreemd maar bekend land om met ons naar wij hopen op de meest vriendschappelijke manier de Nederlandsche belangen en het Nederlandsche standpunt te bespreken. Maar wij kunnen in de toekomst als vrije natie tusschen alle andere vrije naties van de wereld geen fundamenteel verschil maken tusschen Nederland en de andere volkeren der aarde." (N.R.C.) **(V. b. Chequers 6569)**

B. Verhouding tusschen Nederlanders en Engelschen - Gen. Christison vraagt begrip —

18 Jan. — Op 1 Jan. heeft gen. Christison een brief gericht tot alle Britsche en Britsch-Indische officieren van den rang van majoor of hooger en tot alle officieren der Britsche marine en luchtmacht van gelijken rang, dienende in Ned.-Indië.
De generaal noemt hierin de Britsche critiek op de Hollanders onrechtvaardig, daar de Nederlanders zich gedurende den oorlog edelmoedig in dienst hebben gesteld van de geallieerde zaak en de Nederlandsche marine, de koopvaardij en de luchtvloot grootsch werk hebben verricht, zij aan zij met de Engelschen. De Nederlanders hebben alles verloren, huizen, auto's, geld en kleeren en zij moeten toezien, dat in vele gevallen huizen en auto's door anderen gebruikt worden. Nog de laatste maanden zijn honderden mannen en vrouwen ontvoerd en vermoord, anderen zijn uitgesloten van markten, zij en de Nederlandsche troepen moeten vernederingen ondergaan. Moet het dan verwondering wekken, dat hun tucht en moreel niet zijn zooals men normaal zou verwachten? Indien zij er slecht gekleed en slordig uitzien, is dat niet hun schuld.
Het is waar, dat een gering percentage der ontvoeringen door de Nederlanders is geschied, maar we zijn geneigd hun wandaden breed uit te meten en die van de andere zijde te vergoelijken. Wij vinden de Nederlanders ongemanierd en verwonderen ons over hun gebrek aan dankbaarheid, maar wij moeten ons voor oogen houden, dat zij niet denken zooals wij en dat de meerderheid dezer ongelukkige Nederlanders geestelijk is geschokt. Velen hunnen beseffen niet, dat zonder Engeland de oorlog zou zijn verloren, dat wij reeds 1200 dooden en gewonden hebben verloren bij onze pogingen hen te redden. Indien zij als onbruikbaar, onzakelijk en tuchteloos worden beschouwd, niet bereid met ons samen te werken voor de gemeenschappelijke zaak, mogen we niet vergeten, dat hun moreel door de Japanners is vernietigd en dat de meerderheid van hen nog in dezelfde verschrikkelijke omstandigheden verkeert als voorheen. Wij becritiseeren hen om baldadige aanvallen op Indonesiërs, maar menschen, die hun evenwicht verloren hebben en dorsten naar wraak, kunnen of willen geen onderscheid maken tusschen gematigden en terroristen. Zij zien de Britten onder veel gerieflijker omstandigheden. Hoe zouden wij, Engelschen, zelf reageeren, wanneer dit in Engeland gebeurde en de Amerikanen de bezettingsmacht zouden vormen?
Ten slotte wekt generaal Christison op tot verdraagzaamheid en hulpvaardigheid jegens de Nederlanders. (Alg. H'bl.) **(V. b. Christison: 6575 F)**

België

C. Borms opnieuw ter dood veroordeeld —

7 Jan. — August Borms, de leider der Vlaamsche nationalisten, die met de Duitschers samenwerkten, is door het Militair Gerechtshof ter dood veroordeeld. In Oct. l.l. had de krijgsraad hem reeds bij verstek ter dood veroordeeld. (Na den oorlog van 1914-'18 werd Borms eveneens ter dood veroordeeld, doch kreeg toen gratie). (Alg. H.bl.) **(V. b. V.N.V. 6391 E)**

D. Ontbinding parlement —

10 Jan. — De Belgische minister-president Van Acker heeft op 9 Jan. in de Kamer een door den Regent onderteekend decreet voorgelezen, waarbij het huidige parlement wordt ontbonden.
Het thans ontbonden parlement werd gekozen in 1939. Het mandaat der gekozenen moest normaal vier jaar later vervallen, maar de regeering te Londen verlengde den duur ervan.

Verkiezingen 1939.
Bij de laatste verkiezingen werden de zetels in de Kamer van Volksvertegenwoordigers verdeeld als volgt:

Liberalen	33
Katholieken	73
Socialisten	64
Communisten	9
V. N. V.	17
Rexisten	4
Afzonderlijken	2
Totaal	202

De samenstelling van den Senaat was als volgt:

Liberalen	25
Katholieken	62
Socialisten	61
Communisten	3
V. N. V.	12
Rexisten	4
Totaal	167

Bij de verkiezingen van 1936 werden gekozen voor de Kamer: 23 liberalen, 63 katholieken, 70 socialisten, 9 communisten, 16 V.N.V.-ers en 21 rexisten. (L.N.) **(V. b. België 6559 L; verkiez. 1939: 3729 B)**

Britsch-Indië

E. Soebhas Chandra Bose zou nog leven - Verklaring van Gandhi —

Gandhi heeft verklaard dat hij gelooft, dat de Indische Nationalistenleider Soebhas Chandra Bose, waarvan in Aug. 1944 gemeld was, dat hij bij Tokio met een vliegtuig verongelukt was, nog leefde en zich verborgen hield. „Ik bewonder zijn moed en patriottisme" — aldus Gandhi — „maar ik heb geen vertrouwen in de door hem toegepaste methode. Het volk van Indië kan de vrijheid niet winnen met het zwaard."
(Man. Guard - 3 Jan.) **(V. b. Soebhas Chandra Bose 6411 C; Gandhi 6366 A en 5449 A)**

Duitschland

F. Nieuws over den Rijksdagbrand - Het bloedbad van 30 Juni 1933.

Een pas gevonden document heeft eenig licht geworpen op den brand in het Duitsche Rijksdaggebouw in 1933. Het is een brief, een paar dagen na het bloedbad van 30 Juni waarbij alle leiders van de S.A. uit den weg geruimd werden, door Ernst Kruse aan president Hindenburg geschreven. Deze Kruse behoorde tot den staf van den S.A.-leider Röhm. De brandstichting is uitgevoerd door twee groepen van vijf S.A.-mannen, die op den avond van den 27en Februari het Rijksdaggebouw binnendrongen. Elke groep had een cellophanen zak bij zich met een poeder gevuld en rollen celluloid. Nadat de zakken op de bestemde plaatsen waren, werd het celluloid afgerold tot waar zich een ondergrondsche vluchtgang bevond. Toen Röhm het bericht kreeg, dat ook Van der Lubbe, die als dader moest fungeeren, zich in het gebouw bevond, gaf hij bevel het celluloid aan te steken.
Kruse beschrijft, hoe Van der Lubbe door Röhm tot medewerking was overgehaald met de belofte, dat hij na een paar maanden gevangenis, welvoorzien van geld, naar Amerika gezonden zou worden.
Volgens Kruse is het bloedbad van 30 Juni een uitvloeisel van den Rijksdagbrand. De moord op Röhm volgde op zijn dreigement alles bekend te maken. Ook ex-kanselier Schleicher wist, blijkens een uitlating van hem, dat hij zich niet wenschte te verbinden met mannen, die schuldig aan brandstichting waren, te veel. (N.R.C.)
(V. b. Rijksdagbrand 1844 B; Röhm 1370 A; v. d. Lubbe 1120 F; Schleicher 1720 I)

Egypte

G. Bezoek van Koning Ibn Saoed aan Caïro - De Arabische rechten in Palestina - De Arabische Liga - Verklaring van Koning Ibn Saoed en Koning Faroek - De „Times" over het bezoek —

Koning Ibn Saoed van Saoedi-Arabië heeft tijdens een officieel bezoek aan Egypte tezamen met Koning Faroek van Egypte een verklaring afgelegd, waarin o.m. wordt gezegd:
„Wij zijn één met alle Arabieren in hun geloof, dat Palestina een Arabisch land is, en dat zijn bevolking — evenals alle Arabieren, waar dan ook — het recht heeft, het als een Arabisch land te bewaren."
„Wij bevestigen de constitutie van de Arabische Liga, welke inhoudt, dat elk Arabisch land het recht heeft om zijn eigen toekomst te bepalen en om onafhankelijk te zijn. Wij verlangen, dat onze regeeringen en volken snel voorwaarts gaan op den weg naar eenheid, dat zij overeenkomsten aangaan en een toenadering tot elkander tot stand brengen."
De „Times" van 9 Jan. kent groote beteekenis toe aan het bezoek van Koning Abdoel Aziz Ibn Saoed aan Koning Faroek en schrijft:
„Een jaar geleden ontmoetten de twee koningen elkaar voor het eerst in Yambo, een havenplaats in Hedsjas, waar zij door onderling overleg den overgang der Arabische Liga van het voorbereidende stadium naar den status van politieke organisatie verzekerden."
En verder: „Er is geen beter voorbeeld van de kracht der stroomingen naar Arabische eenheid, dan deze nieuw, gegrondveste samenwerking tusschen

Egypte en Saoedi Arabië. De huidige omstandigheden der twee landen, hun economische ontwikkeling en hun geschiedenis zijn geheel verschillend. Egypte is een uitstekend voorbeeld van een Arabisch land, dat vele Europeesche instellingen heeft overgenomen en zoo een brug werd, waarlangs de denkbeelden van Oost en West vrijelijk kunnen passeeren. Saoedi Arabië staat in wezen op de oude grondslagen der Arabische grootheid, vandaar vloeien de zuivere en krachtige stroomen van Islamitische energie uit naar de geheele Arabische wereld. Het is van niet weinig belang voor de rust in het Nabije Oosten, dat de vertegenwoordigers van beide landen harmonieus samenwerken.

De „Times" wijst er verder op, dat het aan het beleid van Koning Ibn Saoed, die een geweldig gezag heeft in de geheele Arabische wereld, te danken is, dat de Arabische Liga (in oorsprong een plan van bepaalde staatslieden uit Irak en Egypte) niet vastgeloopen is in een eng nationalisme. Dit laatste zou de samenwerking — op basis van gelijkheid — tusschen Oost en West in gevaar gebracht hebben. De Liga bouwt — terwijl zij moedig de Arabische belangen verdedigt — aan een samenwerking met de Westersche mogendheden. Het feit, dat Ibn Saoed een zoodanige samenwerking steeds sterk begunstigd heeft, maakt de ontmoeting der twee heerschers — op een oogenblik, dat een aantal problemen die de Arabische wereld in beroering brengen, om een oplossing vragen (Palestina, de Levant, verdragsherziening) — bijzonder belangrijk. (Times)

(V. b. Ibn Saoed 1721 E; Farouk 6508 F)

Finland

A. Oorlogsverliezen —

17 Jan. — In de twee Finsch-Russische oorlogen zijn 80.458 Finsche soldaten gesneuveld — twee procent van de Finsche bevolking. Hierbij zijn meer dan 1000 vrouwen (Lotta's en verpleegsters) begrepen. In den eersten, den zoogenaamden winteroorlog, vielen in totaal 24.817 soldaten. (Tijd)

(V. b. Finl. 6585 C; Winteroorlog 4163 A)

Frankrijk

B. Politiek t.o.v. Duitschland - Saar en Roer —

18 Jan. — De min. van buitenl. zaken, Georges Bidault, heeft op 17 Jan. in de Constituante een rede gehouden, waarvan de belangrijkste punten als volgt kunnen worden samengevat:

1. De mijnen in het Saargebied dienen weer in Frankrijks bezit te komen en het gebied zelf worde in het Fransche economische en monetaire stelsel opgenomen. Een in overeenstemming met de groote geallieerden genomen beslissing zal den bestuursvorm van het Saargebied bepalen.
2. De Fransche regeering meent, dat de rijkdommen van het Roergebied dienstbaar behooren te worden gemaakt aan de welvaart en den vrede van geheel Europa. Bijgevolg dient dit gebied èn politiek èn economisch genationaliseerd te worden. (N.R.C.)

(V. b. politiek t.o.v. Duitschland 6501 A; Bidault 6517)

Internationaal

C. Rede Minister-president Schermerhorn voor de U.N.O. —

11 Jan. — Minister-president prof. ir. W. Schermerhorn, voor eenige dagen optredend als leider van de Nederlandsche delegatie, heeft in de Assemblee der Vereenigde Volkeren een lange rede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:

Tengevolge van wat de volken, die direct bij den oorlog betrokken zijn geweest, hebben meegemaakt, bestaat er bij hen een sterke hunkering naar nieuwe politieke vormen en naar toepassing van de beginselen van menschelijkheid en recht. Hij wees er op, dat dezelfde moreele beginselen die gelden in de binnenlandsche politiek, ook de internationale moeten beheerschen. Ook daar is macht noodig, mits in toom gehouden door de ethiek. Hoewel Nederland niet in alle opzichten tevreden is over de nieuwe wereldorganisatie, zal ons land toch alle medewerking verleenen. Want, slagen de Vereenigde Volken niet in hun taak, dan overwint de Duitsche opvatting: „recht is, wat nuttig is voor den staat". De vrees alleen echter voor het atoomwapen zal niet voldoende zijn den oorlog uit te bannen; moreele beginselen behooren daartoe den impuls te geven.

P. H. Spaak, voorzitter van de Alg. Vergadering der U.N.O. (zie: 6585 D)

Bijzondere belangstelling vroeg minister Schermerhorn voor het vraagstuk der uitgewekenen, dat internationaal geregeld moet worden; voorts wenschte hij een korte bespreking teneinde handelsbelemmeringen en voorkeurstelsels op te heffen. Het credietvraagstuk kan opgelost worden door het instrument dat te Bretton Woods geschapen is.

Gaarne had de Nederlandsche delegatie gezien, dat de algemeene vergadering een permanent comité voor vrede en veiligheid had ingesteld, maar zij had besloten een gunstiger moment af te wachten om daar op aan te dringen.

Nogmaals wees de minister op den vooruitstrevenden geest in Nederland. In Nederlandsch-Indië grenst de sociale verandering zelfs aan een omwenteling. De vraagstukken, die zich daarbij voordoen, worden door ons land, in samenwerking met de volken van Indonesië, aangevat volgens de moreele normen, die algemeen bij den herbouw van het land worden toegepast. (N.D. - N.R.C.)

(V. b. Schermerhorn 6569)

D. Norman Makim voorzitter Veiligheidsraad —

17 Jan. — Norman Makim, de Australische minister van Marine, hoofd van de Australische delegatie bij de Ver. Volkeren, is tot voorzitter van den veiligheidsraad gekozen. (Tijd)

E. U.N.O.-samenstelling Veiligheidsraad - Economische en Sociale Raad - Verschillende commissies —

11—15 Jan. — Als niet permanente leden van den **Veiligheidsraad** der Ver. Volken zijn gekozen: Australië, Brazilië, Polen (elk voor 2 jaar), Egypte, **Nederland** en Mexico (elk voor 1 jaar).

Krachtens het Handvest van San Francisco hebben de 5 groote mogendheden (Engeland, de Ver. Staten, Rusland, Frankrijk en China) permanent zitting in den Raad.

Tot leden van den **Economischen en Socialen Raad** zijn gekozen: België, Br.-Indië, Canada, Chili, China, Columbia, Cuba, Engeland, Frankrijk, Griekenland, Joego-Slavië, Libanon, Noorwegen, Oekraine, Peru, Rusland, Tsjecho-Slowakije en de Ver. Staten.

Tot voorzitter zijn gekozen van de

1. **Politieke commissie:** Manoeilski (Oekraine).
2. **Econ. en fin. commissie:** Kanderski (Polen).
3. **Sociale commissie:** Peter Fraser (Nieuw Zeeland).
4. **Commissie voor „Trusteeship":** Mac Achen (Uruguay).
5. **Administratieve en budgetaire commissie:** Al Khoery (Syrië).
6. **Jurid. commissie:** Roberto Jimenez (Panama).

(Times - l'Aube - N.R.C.) **(V. b. Ver. Volk.: 6585 D; zie oo: 6495)**

F. Wereldfederatie van Vakvereenigingen - Verzoek toelating tot U.N.O. —

16 Jan. — Louis Saillant, voorzitter van de Wereldfederatie van Vakvereenigingen heeft tot den president der voorbereidende commissie van de UNO een, in zeer dringende termen gesteld, schrijven gericht waarin de toelating van de wereldfederatie tot deze organisatie wordt geëischt. (Wh.)

(V. b. 6462 D)

G. Charter voor mijnwerkers —

De kolenmijn-commissie der Intern. Arbeidsorganisatie, welke in December 1945 te Londen heeft vergaderd, heeft haar werkzaamheden voltooid met de aanneming van acht grondbeginselen voor een internationaal charter voor mijnwerkers. Deze zijn:

1. Geregelde werkgelegenheid, bevorderd door stabilisatie van de productie en het gebruik van steenkool en de ontwikkeling van alternatieve gebruiksmogelijkheden voor steenkool.
2. Loonen, welke een aanlokkelijk inkomen bieden vergeleken bij de industrie in het algemeen. Voldoende jaarlijksche vacantie met behoud van loon.
3. De werktijd in de mijnen moet effectief korter zijn dan in de industrie in het algemeen.
4. Voorwaarden, welke veiligheid, gezondheid en gerief bevorderen; schema's voor het voorkomen van ongelukken; compensatie bij ongelukken.
5. Sociale verbeteringen.
6. Voldoende pensioenen.
7. Opleidingscursussen.
8. Samenwerking tusschen de belangen betrokken bij het succes der industrie, met inbegrip van het voeren van collectieve onderhandelingen. (Ec. N. - 18 Dec.)

H. Kosten wereldoorlogen —

De kosten van den tweeden wereldoorlog tot den zomer van 1945 bedroegen ruw geschat 680 milliard dollar. Als men den dollar van 1913 omrekent in den dollar van 1945, kostte de eerste wereldoorlog 180 milliard dollar. (N.D. - 12 Jan.)

Internationaal

A. Plan voor een internationale handelsorganisatie —

De bepalingen van de Britsch-Amerikaansche credietovereenkomst geven duidelijk aan, dat deze overeenkomst voor de geheele wereld van groote beteekenis is. Niet alleen heeft de Britsche Regeering toegezegd, dat zij zich zal aansluiten bij de bepalingen van Bretton Woods, maar ook worden de Lend-Lease-verplichtingen definitief geregeld. Tijdens de besprekingen te Washington werd door Amerika een plan voorgelegd, dat „voorstellen, te overwegen door een internationale handelsconferentie" behelst. De Britsche Regeering heeft dit plan in beginsel goedgekeurd.

Het doel van de handelsconferentie is het sluiten van overeenkomsten, die de vrije ontwikkeling van den internationalen handel mogelijk zullen maken. Men gaat van het standpunt uit, dat economische samenwerking der naties een voorwaarde vormt voor den Wereldvrede. Als basis van deze samenwerking moet een „Internationale Handelsorganisatie der Vereenigde Volkeren" gesticht worden. Deze organisatie zal bestaan uit drie hoofdorganen, te weten de **voltallige vergadering, een uitvoerend bestuur** en een **secretariaat,** terwijl er voorts drie permanente commissies aan verbonden zullen zijn en wel een **handelspolitieke commissie, een commissie voor handelspraktijk** en een **commissie voor wereldproducten.** De bepalingen betreffende het lidmaatschap zijn met opzet zeer algemeen gehouden, omdat het in de bedoeling ligt, de organisatie een wereld omvattend karakter te geven. Alle besluiten van de voltallige vergadering zullen worden genomen met meerderheid van stemmen; ieder deelnemend land heeft slechts één stem.

Het uitvoerend bestuur bestaat uit 18 landen; de belangrijkste landen hebben permanent zitting, terwijl de overige zetels voor telkens drie jaar door landen van minder beteekenis zullen worden ingenomen. Het aantal niet-permanente zetels zal grooter zijn dan het aantal permanente. Men streeft dus welbewust niet naar een dictatuur van de groote mogendheden.

Aan het hoofd van het secretariaat zal een **Directeur-Generaal** staan, die zal worden geassisteerd door drie of meer vice-Directeuren. De commissies zullen onder het uitvoerend bestuur staan en zullen de grootst mogelijke vrijheid van handelen genieten; experts worden als lid benoemd. De Handelsorganisatie is als zoodanig onafhankelijk, maar er zal naar worden gestreefd, een nauw contact tot stand te brengen met het Verbond der Vereenigde Volkeren en met andere internationale organisaties zooals de Voeding- en Landbouworganisatie.

Beginselen.

Alle leden van de Handelsorganisatie moeten zich verplichten, hun internationale handelspolitiek te laten leiden door bepaalde vastgestelde principes. Deze principes hebben betrekking op de volgende gebieden: 1) Regeeringsmaatregelen in de afzonderlijke landen, die den internationalen handel moeten beïnvloeden. 2) Beperking van handelsrestricties, voortvloeiend uit tweezijdige overeenkomsten. 3) Regeling van de wereldmarkten.

De voorstellen onder (1) zijn zeer gedetailleerd en hebben betrekking op accijnzen, im- en exportrestricties, staatssubsidies, staatsmonopolies enz. De voorstellen onder (2) hebben vooral betrekking op internationale handelscombinaties.

Veertien landen, waaronder ook Nederland, zullen door Amerika worden uitgenoodigd tot het houden van voorbesprekingen betreffende de in den volgenden zomer te houden groote handelsconferentie. (Kees. Fin. Arch. - 27 Dec.)

(V. b. 6554 E; Ver. Volk. 6592 E)

B. Proces Neurenberg - Seyss-Inquart vraagt Nederlandsche getuigen à décharge —

15 Jan. — De speciale correspondent van het A.N.P. te Neurenberg vernam, dat Seyss-Inquart het gerechtshof heeft verzocht dr. Hirschfeld, voormalig secretaris-generaal van de departementen van handel, nijverheid en scheepvaart en van landbouw en visscherij, in persoon als getuige à décharge te dagvaarden. Voorts verzocht hij om schriftelijke getuigenissen van prof. Van Dam, voormalig secretaris-generaal van het Departement van opvoeding, wetenschap en kultuurbescherming, van mr. Woltersom, voorzitter van den raad voor het bedrijfsleven, en van dr. Hannema, voormalig directeur van het Museum Boymans te Rotterdam. (N.R.C.)

(V. b. 6573 A; Hirschfeld 6407 I; Woltersom 6425 A en 6407 I; v. Dam 6441)

C. De aanklacht van West-Europa - De Fransche aanklager De Menthon aan het woord - Systematische criminaliteit - De plundering van Nederland - Aantal slachtoffers —

18 Jan. — Voor het eerst sinds vele weken was de gerechtszaal in Neurenberg weer bezet en aandachtig, toen op 17 Jan. de

François de Menthon (foto A.B.C.)

Fransche aanklager F. de Menthon in een rede, die den geheelen dag duurde, de aanklacht van West-Europa behandelde. Door citaten van Nietzsche, Fichte en Hegel verklaarde hij de mythe van de door een elite geregeerde massa, de rassenleer, het pangermanisme, de verheerlijking van den oorlog, de theorie van de levensruimte en het staatstotalitarisme, zoodat men niet staat tegenover toevallige misdaden maar tegenover een systematische criminaliteit die noodzakelijk voortspruit uit een monsterachtige leer.

Daarna ging hij over tot de verschillende aspecten der Duitsche misdaden: slavenarbeid, economische plundering, misdaden tegen personen en tegen de menschheid. Hij wees Sauckel, Speer en Goering aan als hoofdschuldigen aan den slavenarbeid.

In Nederland waar Seyss-Inquart de door Sauckel ingestelde verordeningen uitvoerde, werden bij de razzia in Nov. 1944 vijftig duizend menschen opgepakt. De Menthon wees Goering aan als een van de grootste zwarthandelaren toen hij betoogde, dat Duitschland zijn als wettig gecamoufleerde aankoopen aanvulde met koopacties van clandestien karakter.

Men kan bijvoorbeeld in een rapport van het Duitsche ministerie van Buitenlandsche Zaken van 4 Sept. 1942 lezen, dat Goering bevolen heeft dat alle goederen, die voor Duitschland bruikbaar waren, **moesten worden opgekocht, zelfs al zou** dat inflatie in het bezette gebied tengevolge hebben.

„In Nederland," zei hij, „was de Duitsch roof zoo sterk, dat het, ofschoon het in verhouding tot zijn bevolking een van de rijkste landen ter wereld was, thans vrijwel volslagen geruïneerd is. De financieele lasten, hier door den bezetter opgelegd, bedragen meer dan 20 milliard gulden."

Hoe zeer Nederlands bevolking heeft geleden kwam tot uiting toen De Menthon in dit verband achtereenvolgens de executie van gijzelaars, de politie-misdaden, de deportaties, de misdaden tegen krijgsgevangenen, de terreur tegen het verzet behandelde. Het is niet mogelijk exacte cijfers van slachtoffers te geven, maar men zal waarschijnlijk beneden de werkelijkheid blijven, wanneer men spreekt van 250.000 voor Frankrijk, 1000 voor Luxemburg, 5000 voor Denemarken en Noorwegen, 120.000 voor Nederland en 37.000 voor België zeide hij.

Nu de Fransche aanklacht is begonnen, aldus A.N.P., is ook Nederland in de zittingszaal vertegenwoordigt. Aan de lange middentafel van den openbaren aanklager heeft kolonel van Tuyll van Serooskerken plaats genomen, met Luxemburgsche en Belgische collega's.

De Fransche aanklager te Neurenberg, De Menthon, heeft verzocht van zijn functie te worden ontheven wegens zijn benoeming tot voorzitter van de constitutioneele commissie van de Assemblée Nationale. Zijn opvolger zal de voormalige minister Auguste Champetier de Ribes zijn. (Tijd)

(V. b. Neurenberg: 6573 A)

Italië

D. Edda Ciano verbannen —

Gravin Edda Ciano, echtgenoote van den vroegeren Italiaanschen minister van buitenl. zaken en dochter van Mussolini is door een gerecht te Messina voor twee jaar verbannen naar de Liparische eilanden. (N. Z. Zt. - 20 Dec.)

(V. b. 6428 G)

Japan

E. Vijf ministers afgetreden - Verkiezingen - Meer dan twintig politieke partijen - Het einde van 's Keizers „goddelijkheid" —

12 Jan. — Minister-president Shidehara deelde mede, dat 5 ministers, die gedurende den oorlog hooge ambten bekleedden, zijn afgetreden. (N.Z.Zt.)

14 Jan. — Generaal Douglas MacArthur heeft de Japansche regeering gemachtigd algemeene verkiezingen te houden na 15 Maart aanstaande.

In zijn onlangs gepubliceerd rapport merkte gen. MacArthur op: „Het blijkt, dat in verband met het feit, dat het partijwezen in Japan jarenlang beperkt is gebleven, de begrippen van democratie en menschelijke waardigheid voor de meeste Japanneezen slechts vaag zijn. Op het oogenblik zijn er meer dan 20 politieke en zoogenaamde politieke partijen, doch over het algemeen kunnen zij in vier hoofdgroepen worden verdeeld n.l. uiterst rechts, conservatief, socialistisch en communistisch." (A.N.P.)
In een nieuwjaarsproclamatie heeft Keizer Hirohito de legende van zijn goddelijkheid als onwaar bestempeld. Voorts verzekerde hij plechtig, dat hij de in 1868 door Keizer Meiji afgelegde 5 beloften zou verwezenlijken. In dit charter van 1868 wordt gesproken van: gelijk recht voor allen, afschaffing der privileges der leidende klassen, volksvertegenwoordiging, afschaffing der verouderde gebruiken, opening van Japan voor de buitenwereld. (Times - N.Z.Zt.)
(V. b. 6570 G; zie ook: 4457)

Joego-Slavië

A. Oorlogsschade —

De oorlogsschade in Joego-Slavië wordt geraamd op een bedrag van 402,2 milliard dinar (9,1 milliard dollar). (Ec. N. - 7 Dec.)
(V. b. Joego-Slavië 6553 D)

Oostenrijk

B. Karel Rudolf en Lodewijk van Habsburg in Innsbruck - Monarchistische activiteit in Tirol —

19 Jan. — Karel Rudolf en Lodewijk van Habsburg zijn eenige dagen geleden in Innsbruck aangekomen. De afdeeling Tirol van de monarchistische „Reichsbund" heeft brochures over het herstel van de monarchie verspreid, naar aanleiding waarvan de secretaris is gearresteerd. (Tijd)
(V. b. Habsburg 3057 B; Tirol 6586 C)

Polen

C. Nationalisatie industrie —

15 Jan. — De Poolsche regeering heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij alle ondernemingen worden genationaliseerd, waar per ploeg meer dan 50 arbeiders werken. Daaronder bevinden zich de transportmiddelen, mijnen, banken, fabrieken en openbare nutsbedrijven. De Minister van Nijverheid raamt, dat ongeveer één derde van alle basisindustrieën zonder compensatie onder staatscontrôle zullen komen, aangezien zij vroeger Duitsch bezit waren. Compensatie zal worden betaald aan onderdanen van geallieerde landen in den vorm van obligaties of contanten. Hij gaf geen cijfers aan van het buitenlandsch bezit, dat onder het decreet valt. (Ec. N.)
(V. b. Polen: 6586 E)

D. Protest te Londen - Poolsche troepen in Engeland —

17 Jan. — De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken heeft — naar A.P. meldde — officieel bij het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken geprotesteerd tegen het instandhouden van Poolsche strijdkrachten, die in Engeland gerecruteerd zijn door de voormalige Poolsche regeering in Londen.
De bedoelde Poolsche strijdkrachten worden in de eerste plaats gevormd door het leger van generaal Vladislaf Anders, dat gestationneerd is in Italië en waarvan het effectief wordt geschat op ongeveer 100.000 man. (V.K.)
(V. b. 6526 A)

Roemenië

E. Uitbreiding regeering - Verkiezingen aangekondigd - Geallieerde missie geslaagd —

9 Jan. — De geallieerde missie, bestaande uit de Russische vice-commissaris voor buitenlandsche zaken Wischinsky, de Amerikaansche en Engelsche ambassadeurs in Moskou, Harriman en Sir Archibald Clark-Kerr, die ingevolge de besluiten van Moskou (zie 6576 G) op 31 Dec. te Boekarest arriveerde, heeft na een lange reeks van besprekingen met Koning Michael en de regeering, bereikt dat op 7 Jan. in het Roemeensche kabinet-Groza twee nieuwe ministers zijn opgenomen, nl. Hatieganoe (Nat. boerenpartij) en Romiceanoe (nat. lib. partij). Zij hebben geen bepaalde portefeuille. Bij de eedsaflegging in het Koninklijk paleis was ook premier Groza aanwezig. Dit was het eerste contact sedert vijf maanden tusschen Koning Michael en Groza. Het kabinet Groza bestond tot nu toe uit communisten, socialisten, eenige deskundigen en aanhangers der kleine liberale groepeering van Tatarescoe. De communisten hebben de belangrijke portefeuilles van binnenl. zaken, justitie, verkeer, onderwijs en voorlichting.
Voorts heeft de Roemeensche regeering verklaart, dat — in overeenstemming met de Anglo-Amerikaansche voorwaarden voor erkenning der regeering — zoo spoedig mogelijk algemeene en geheime parlementsverkiezingen zullen worden gehouden. De vrijheid van pers, spreken, godsdienst en van vergadering wordt gegarandeerd. (N. Z. Zt.)
(V. b. Roemenië: 6438 A; Moskou: 6576 G)

Rusland

F. Voorloopig geen deelneming aan „Bretton Woods" —

16 Jan. — De Sovjet-Unie heeft de V.S. medegedeeld, dat zij niet voornemens is, thans reeds deel te nemen aan de Bretton Woods overeenkomst. Men wenscht het resultaat nog nader te bestudeeren. Niet-deelneming der Sovjet-Unie beteekent, dat een aanzienlijk deel van het kapitaal voor het Stabilisatie-fonds en de Bank voor het Intern. Herstel ontbreekt. Maar bepaald is, dat als 82% van het totaal-kapitaal aanwezig is, de overeenkomst in werking treedt.
(Kees. Fin. Arch.) **(V. b. Rusland 6586 H)**

G. Geologisch onderzoek ten dienste van de economie —

500 verschillende geologische expedities (16.000 geologen) zijn bezig met een grootsch opgezet geologisch onderzoek in Westelijk Siberië, den Oeral en de steppen van Centraal-Azië. Reeds zijn nieuwe goud-, tin-, koper-, lood- en nikkellagen ontdekt. Ook zijn er zeldzame mineralen gevonden.
(L'Humanité - 25 Dec.)

Spanje

H. Vrijlating van gen. L. Castello.

10 Jan. — Gen. L. Castello, die bij het uitbreken van den Spaanschen burgeroorlog in 1936 enkele dagen minister van oorlog was in het kabinet-Giral, is vrijgelaten. Castello werd tijdens de Duitsche bezetting van Frankrijk gearresteerd en aan Spanje uitgeleverd. In Spanje werd hij ter dood veroordeeld, welk vonnis werd veranderd in levenslange tuchthuisstraf. (N.Z.Zt.)
(V. b. Spanje 6554 B)

Turkije

I. Nieuwe Democratische Partij in Turkije —

9 Jan. — De vroegere minister-president Jelal Bayar, heeft de vorming aangekondigd van een nieuwe Democratische Partij, waarvan hij de leider is. Het program van de nieuwe partij komt in groote trekken overeen met dat van de Volkspartij. Zij is eenigszins links georiënteerd. Het hoofddoel is de onmiddellijke en onbeperkte toepassing van de Turksche grondwet en een grootere invloed van het volk op de aangelegenheden van den staat. (Times)
(V. b. Turkije 6534 E en 6502 E)

Vereenigde Staten

K. Sumner Welles bepleit toelating van Zweden, Zwitserland, Eire en Portugal tot de Ver. Volken - Uitsluiting van Spanje —

Sumner Welles bepleitte in de New York Herald Tribune de toelating van Zweden, Zwitserland, Eire en Portugal tot de Organisatie van de Vereenigde Volkeren, terwijl Spanje moet uitgesloten blijven als gevolg van den aard van de Regeering van Franco en Spanje's politiek tijdens den oorlog. Zweden en Zwitserland behooren sedert lang tot de meest vooruitstrevende democratieën. Zweden heeft een belangrijke rol gespeeld in den Volkenbond. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren voor de stevige grondvesting van de wereldorganisatie. Portugal heeft de Azoren in gebruik afgestaan aan de Britsche en Amerikaansche lucht- en zeestrijdkrachten. Wanneer men de genoemde vier Europeesche Staten niet onverwijld tot de Vereenigde Volkeren toelaat zal daardoor de politieke reconstructie van Europa worden vertraagd. (Usis - 3 Jan.) **(V. b. Ver. Volk. 6592 C; Sumner Welles: 4584 B en 6483)**

L. Immigratie 1940—1945 —

In de periode tusschen 1 April 1940 en 1 Juli 1945 kwamen 187.327 immigranten Amerika binnen en 552.375 vreemdelingen voor tijdelijk verblijf. (Usis)

M. Spionnen en saboteurs in Noord- en Zuid Amerika —

Gedurende den oorlog werden er in Noord- en Zuid Amerika meer dan 1500 spionnen, saboteurs, propagandisten en andere agenten van de As gearresteerd. In Amerika werden verder gedurende den oorlog 16.062 gewone vijandelijke onderdanen gearresteerd. Dit laatste om het optreden van een vijfde colonne te voorkomen. (Usis)

Wetenschap

N. Atoomenergie en de medische wetenschap —

Aan de Universiteit van Rochester hebben sedert 1943 geheim gehouden onderzoekingen plaats gehad omtrent de mogelijke goede resultaten van de productie van atoomenergie voor medische doeleinden. De observatie van het effect van zoowel chronische als groote plotselinge doses radiumstralen, zal, naar werd bericht, belangrijke resultaten opleveren voor de behandeling van shock, zooals die in de gewone medische practijk voorkomt.
Geen enkele arbeider van de vele duizenden, die bij de productie van de atoombom in honderden fabrieken door het heele land betrokken waren, ondervond nadeeligen invloed van radiumuitstraling of dergelijke verschijnselen.
(Usis) **(V. b. 6529 A; zie ook 6563 kol. 2)**

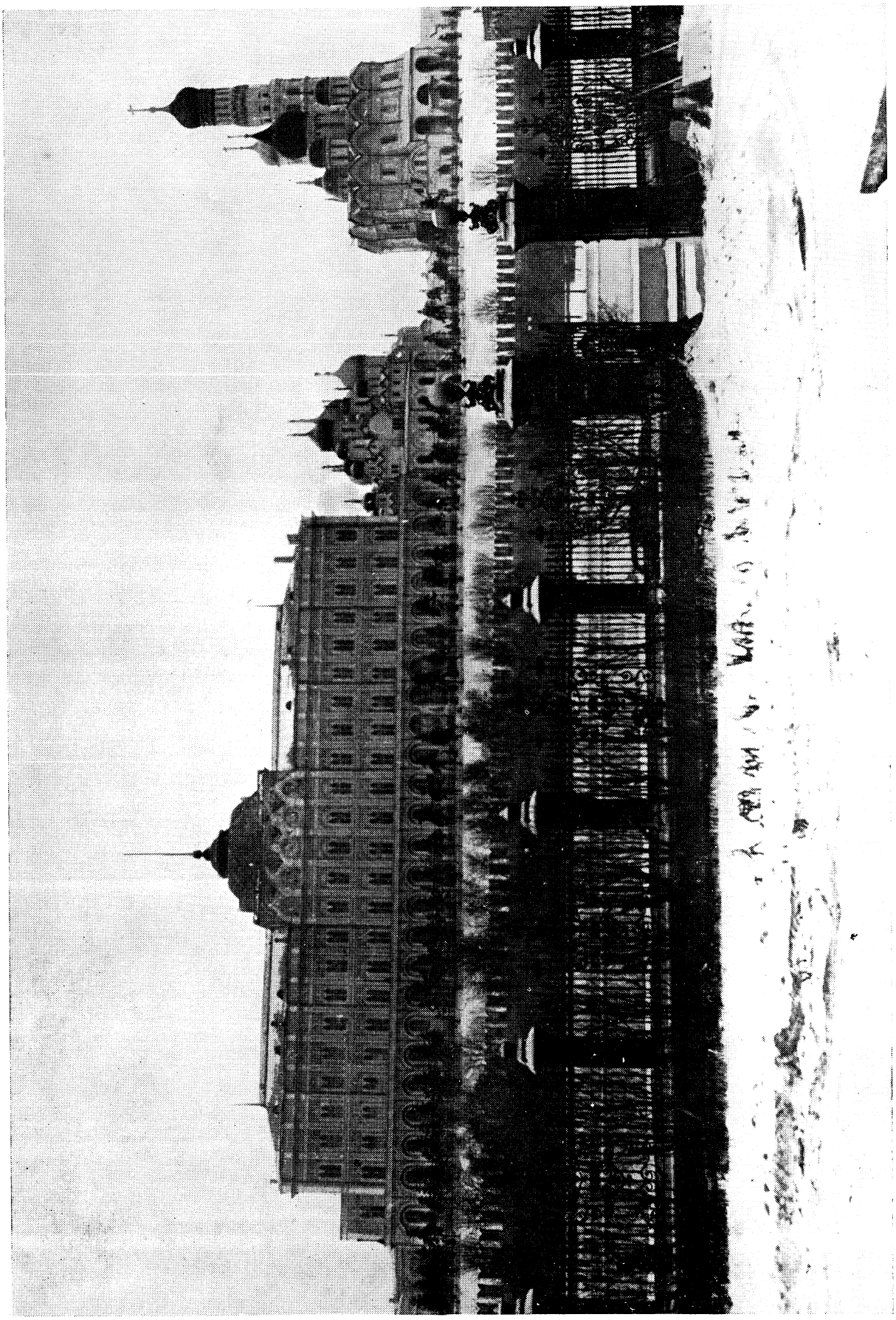

Het Kremlin te Moskou: Een groep geheimzinnige gebouwen, (Paleizen, Kerken, een Arsenaal en de bureaux der centrale regeering) omgeven door een hoogen muur. Uiterst rechts: de kerk van Iwan de verschrikkelijke; daarnaast de Ouspensky Kathedraal, waar vroeger de Tsaren gekroond werden. (foto Ass. Press)

Tonsil: Een raket-batterij, waarmede de Engelsche marine experimenteerde, bij de bestrijding van de Duitsche vliegende bommen. De batterij van 20 op vrachtwagens gemonteerde projectors kon 400 raketten tegelijk afschieten.

(foto A.B.C. Press)

Hervorming van het Duitsche Grondbezit

In de Russische zône

Ongeveer vier maanden geleden kondigde het Duitsche bestuur dat werkzaam is in de Russische bezettingszône, aan, dat in de onder Russische contrôle staande provincies een hervorming van het grondbezit moest worden doorgevoerd.
Op het oogenblik kan deze drastische sociale maatregel als uitgevoerd worden beschouwd en wel met een stiptheid en grondigheid, welke maar weinig toeschouwers voor mogelijk hebben gehouden.

In het begin van September, werd de wereld en het Duitsche volk verrast door de publicatie van deze van boven af bevolen revolutie. Het eene provinciale bestuur na het andere kondigde wetten af, waarbij alle landeigenaren met meer dan 250 acres grond, benevens alle oorlogsmisdadigers en leidende leden der Nazi-partij hun bezit aan grond verloren.

Het land moest onmiddellijk worden geleverd en verdeeld onder kleine boeren, pachters, boerenarbeiders en refugiés uit het Oosten. Elk dezer moest een stukje grond toegewezen krijgen van ongeveer 12½ acres. Bij uitzondering mochten de nieuwe boerenbedrijven 25 acres groot zijn. Het was wel duidelijk, dat deze hervorming niet plaats vond op verzoek van de talrijke boeren zonder land of boerenarbeiders. Hoewel zij niet door de Russische autoriteiten zou zijn verzocht of voorgeschreven, geschiedde de hervorming ongetwijfeld met hun uitdrukkelijke instemming. Hoe de houding van het Duitsche volk bij het doorvoeren van deze maatregelen zou zijn, kon men moeilijk voorzien.

De nieuwe bezitters

De wettelijke verdeeling heeft plaats gehad met een verbazingwekkenden spoed en geheel volgens het voorgenomen tijdrooster. Wat niet zeggen wil, dat de nieuwe bezitters in staat zijn geweest ook in feite bezit te nemen van de hun toegewezen bedrijven. Vele vroegere eigenaars verlieten al in een vroegtijdig stadium hun bezittingen en maakten het de verdeelingscommissie op deze wijze gemakkelijk. Maar er is weinig voor gedaan, dat de nieuwe kolonisten zich ook konden vestigen. Het bezit van land is op zich zelf van zeer weinig waarde voor den kleinen man, als hij niet tegelijk beschikt over een bedrijfskapitaaltje voor levensonderhoud, het aanschaffen van machinerieën, voor zaad enz. Hier lag de groote moeilijkheid der hervorming.

In de geheele Russische zône hadden de bezettingslegers voor hun eigen gebruik en ter voorziening in de behoeften van de uitgeplunderde Russische gebieden paarden en vee, tractors en andere werktuigen, graan en aardappelen gevorderd. In Brandenburg, dat waarschijnlijk meer te lijden had dan de gebieden, die grenzen aan de Britsche en Amerikaansche zônes daalden de voorraden in enkele maanden tijds met meer dan 50 %. In verschillende dorpen is geen enkel dier meer te zien. Tal van nieuwe grondeigenaars hebben geen middelen om hun grond te bewerken. Onder deze omstandigheden is het niet te verwonderen, dat door de boeren onderlinge hulpcommissies gevormd zijn, om het landbouwbedrijf zoo goed en zoo kwaad als het kan weer op gang te brengen in de zoo gewijzigde omstandigheden. In andere streken werd de feitelijke overdracht van het land tot later uitgesteld en namen beheerders de landgoederen voorloopig onder hun hoede.

Collectief Boerenbedrijf?

Men heeft de vraag gesteld, of deze toestand al of niet tot het collectieve boerenbedrijf zal voeren. De kans is er ongetwijfeld groot voor. Het ontbreken van de meest essentieele uitrustingsstukken maakt de bewerking van elk stukje door den nieuwen bezitter of zijn familie bijna onmogelijk. Toch ontkennen de leiders van de communisten hardnekkig, dat het de bedoeling zou zijn het land te collectiviseeren.

De voorzitter van de Duitsche Communistische Partij, Pieck en Hoerne, hoofd van het directoraat voor den landbouw te Berlijn hebben uitdrukkelijk verklaard, dat het principe van particulieren eigendom zal worden gerespecteerd, zoodra de nieuwe verdeeling van het land geheel ten uitvoer gelegd zal zijn. Van den anderen kant zijn in sommige deelen van de Russische zône de nieuwe bezitters er van op de hoogte gebracht, dat zij maar één vierde van hun land naar keuze kunnen bebouwen (in hoofdzaak voor eigen levensonderhoud). De rest moet met de aangrenzende gronden van andere eigenaren in exploitatie worden gebracht. De overeenkomst met het Russische landbouwsysteem is duidelijk.

De houding, welke het Duitsche volk tegenover deze gebeurtenissen aanneemt, varieert naar hun politieke overtuiging. De communisten zijn de eenige onvoorwaardelijke voorstanders van de hervorming. Maar eenigen hunner zijn tenvolle overtuigd, dat de moeilijkheden tengevolge van het te geringe weerstandsvermogen der nieuwe boeren enorm zijn. Leidende sociaal-democraten vinden, dat de herverdeeling, hoe moeilijk de toestanden ook zijn, de vervulling is van een hunner voornaamste politieke leuzen. Zij zouden de stukjes grond alleen wat grooter willen zien dan 12½ acres. Zij vreezen, dat op de manier van thans een agrarisch boerenproletariaat zal worden gevormd, waarmee de reactionnairen straks een gemakkelijk spel zullen kunnen spelen. De Christen Democraten eischen met nadruk, dat alle landeigenaren schadeloos gesteld zullen worden. Gebeurt dit niet, dan willen zij niet geacht worden, met de nieuwe landverdeeling in te stemmen.

Over het algemeen kan men zeggen dat er onder die boeren en landarbeiders, welke geen politieke belangstelling hebben, wel eenig enthousiasme is voor de hervorming. Dit geldt in het bijzonder voor de tallooze refugiés, die de Oder overstaken en daardoor hun grondbezit in het Oosten verloren. Deze willen weer zoo spoedig mogelijk aan den slag. Zelfs in de moeilijkste omstandigheden.

In de westelijke zônes

Ook in de Westelijke zônes zijn er landarbeiders, die een dergelijke hervorming van het grondbezit wenschen.

In Helmstadt, waar de Britsche en Russische zônes elkander ontmoeten, kan men menschen treffen, die vier maanden geleden nog 10.000 acres grond bezaten, en die vandaag niets meer bezitten dan het veege lijf. Twintig mijl verder vertoont zich een geheel ander beeld. Bij uw aankomst op het bedrijf van laat ons zeggen Graaf Wartenberg zal men u verzoeken te willen wachten in de groote hall, die alle teekenen vertoont van geaccumuleerde weelde. Gij zult buigende dienaren zien en bekenden en verwanten, die de hand kussen van de gravin. Misschien vindt gij dat ceremoniëel in dezen tijd wel een beetje misplaatst. Zoo denken er tenminste tal van West-Duitschers over. Niet alleen Duitsche arbeiders, maar ook Duitsche intellectueelen zijn de meening toegedaan, dat nu maar eindelijk eens moet worden afgerekend met deze overblijfselen van Germaansch feodalisme, niet alleen in het Oosten van het land, maar ook in het Westen.

Pro en Contra

De westersche geallieerden zijn op de hoogte van deze stroomingen en overwegen het pro en contra van een landverdeeling in het Westen. Het zou echter heel wat gemakkelijker zijn geweest als de Russische autoriteiten hun geallieerde vrienden even hadden geraadpleegd alvorens zij met een zoo alles ingrijpende verandering der sociale structuur waren gekomen, een verandering, die de demarcatielijn tusschen Oost en West in een permanente grenslijn kan veranderen.

De Russische stap zou de Geallieerden ook kunnen dwingen een besluit te nemen tègen hun wil. Zij weten immers, dat van de 12½ millioen acres land, welke vroeger in bezit waren van Duitschland's groote landeigenaren 80% was gelegen in dat deel van het Rijk, wat nu onder Russisch bestuur staat of onder Poolsch bewind is gekomen. Het bolwerk van het Jonkerdom lag in het Oosten en dit is in den loop van de laatste vier maanden totaal geslecht. In het Westen is minder dan 10% van het land in handen van grootgrondbezitters en een herverdeeling van het land zou in normale omstandigheden zoowel uit politiek als uit economisch oogpunt, van betrekkelijk weinig belang worden geacht. Maar de omstandigheden zijn op het oogenblik in Duitschland nu eenmaal niet normaal. Voor millioenen refugiés zal moeten worden uitgezien naar een plaats van vestiging. Daar het Duitsche industrieele apparaat aanzienlijk aan capaciteit heeft ingeboet, lijkt de eenige oplossing van althans een der meest urgente problemen, dat een zoo groot mogelijk aantal Duitschers in het agrarisch bedrijf wordt opgenomen. Toch moet de kans om het vluchtelingenvraagstuk op te lossen door middel van verdeeling van het grootgrondbezit niet al te hoog worden aangeslagen. Het Duitsche bestuur in de Russische zône heeft zoo juist cijfers gepubliceerd over de verdeelingen, welke in het Oosten hebben plaats gegrepen. Ongeveer 7.000 bezittingen met in totaal een gebied van plus minus 4.000.000 acres werden verdeeld; 200.000 kleine boeren en landarbeiders hebben ieder ongeveer twaalf acres land gekregen, terwijl 65.000 nieuwe kolonisten ieder 17 acres ontvingen. Voor vluchtelingen, welke in de komende maanden worden terug verwacht, blijven 25.000 stukken grond gereserveerd. Gezien de uitgebreidheid van het probleem is de uitkomst van deze hervorming in de bakermat der Jonkers, eenigszins teleurstellend.

Dit heeft de Amerikaansche bezettingsautoriteiten niet weerhouden om het vraagstuk wat hun deel betreft in overweging te nemen. Zij zijn echter bang, dat zij de Amerikaansche burgers maar moeilijk zullen kunnen overtuigen, dat er in hun gebied slechts enkele Jonkers zijn. Het ontslag van gen. Patton waarschuwde menig officier voor

wat hem kan overkomen indien hij zich niet „progressief" toont.
De Britsche houding is anders. De Britsche bezettingsautoriteiten stellen zich allereerst het economisch herstel en de voeding van de noodlijdende bevolking ten doel. Zij vreezen, dat een verandering in de bestaande sociale structuur hun plannen in de war zal sturen. Waarschijnlijk zullen zij er den voorkeur aan geven de groote landgoederen onder beheer te stellen van de militaire bevelhebbers der verschillende districten, zooals ook met de kolenmijnen in het Roergebied is geschied. Voorts zullen zij waarschijnlijk de politieke groepeeringen aansporen, zich over de onderhavige kwesties uit te spreken en hun bereidheid te toonen, om de verantwoordelijkheid te aanvaarden voor een beslissing, die de sociale en economische structuur van Duitschland definitief kan veranderen. (Man. Guard. 2—3 Jan.)
(V. b. 6428 B; kaart bezettingszônes 6560; Patton 6578 G)

Nederland

A. Overzicht handels- en betalingsverkeer met de Ver. Staten - Belemmeringen - „Lend-lease" - Credieten - Geblokkeerde saldi - Particuliere handel —

17 Jan. — De Persdienst van het Ministerie van Handel en Nijverheid heeft een overzicht gegeven van het handels- en betalingsverkeer met de Ver. Staten, waaraan wij het volgende ontleenen:
Ten tijde van de bevrijding en gedurende de daarop volgende maanden geschiedde de aanvoer van goederen uit de U.S.A. op basis van lend-lease. Na de beëindiging op 28 Augustus 1945 van dezen vorm van hulpverleening, werden de reeds gecontracteerde, doch nog niet uitgevoerde lend-lease requisities uit een overbruggingscredïet, het z.g. 3C-crediet gefinancierd. Het bedrag aan binnen het kader van lend-lease en 3C-crediet geplaatste orders beloopt ca. $ 28.000.000. Behalve het reeds verkregen crediet van de Chase National Bank, ten bedrage van $ 100.000.000 en een bedrag aan goudbeleening van $ 35.000.000 werden hierop van de Ex- en Importbank achtereenvolgens 2 credieten elk van $ 50.000.000 verkregen, terwijl ten slotte $ 31.000.000 als leening op Indische fondsen voor aankoopen uit de U.S.A. ter beschikking stonden.
Van het aldus in totaal beschikbaar verkregen dollarbedrag van $ 293.000.000 was reeds voor de bevrijding van het Westen des lands een belangrijk deel voor de eerste noodaankoopen, zooals voor voedings- en transportmiddelen en primaire grondstoffen besteed, resp. bestemd. Gedurende de laatste maanden zijn in dusdanigen omvang, ten behoeve van de meest urgente voorziening in de Nederlandsche behoeften, aankoopen in de Vereenigde Staten verricht, dat tegen het einde van het vorige jaar deze aankoopen wegens gebrek aan betalingsmiddelen, moesten worden stopgezet. Binnen het kader der getroffen disposities is hierna in vele gevallen door allerlei omzettingen gepoogd in plaats van sommige dringend noodzakelijke artikelen andere artikelen aan te schaffen, waaraan nog grooter behoefte bestond.

Ten einde den omvang van de behoefte aan goederen uit de dollar-area te bepalen, was aanvankelijk een aankoopprogramma opgesteld voor 1946, ten bedrage van in totaal rond $ 500.000.000, dat als basis zou kunnen worden gebruikt voor onderhandelingen omtrent een nieuw te sluiten crediet.

Geblokkeerde saldi.

Daarnaast mocht worden verwacht, dat Nederland de beschikking zou verkrijgen over een bedrag van ca. $ 200.000.000 van de nog in Amerika te deblokkeeren Nederlandsche tegoeden aan renten, coupons enz. Voor dit bedrag werd een urgentieprogramma opgesteld, binnen het kader waarvan de aankoop van goederen in de U.S.A. voortgang zou kunnen vinden. De besprekingen omtrent de deblokkeering dezer tegoeden, welke in den beginne een vlot verloop schenen te hebben, werden al spoedig vertraagd door de van Amerikaansche zijde gestelde voorwaarden. welke in hoofdzaak neerkomen op de zekerheid, welke men zich van Amerikaansche zijde wil stellen ten aanzien van de mogelijk in deze tegoeden aanwezige vijandelijke vermogens.

Terwijl dus thans eenerzijds voor den invoer van de allernoodzakelijkste goederen gedurende het eerste kwartaal 1946 geen betalingsmiddelen uit de oude credieten beschikbaar zijn en ook de revenuen uit den export naar de U.S.A. nog te belangrijk zijn om daaruit te putten, kan anderzijds, wat de te deblokkeeren tegoeden betreft, voor de naaste toekomst op de ontdooiing van maximaal $ 100.000.000 gerekend worden. Dit beteekent, dat in het gunstigste geval gedurende het eerste kwartaal 1946 een bedrag van $ 50.000.000 ter beschikking komt. Als gevolg van de uit anderen hoofde reeds bestaande betalingsverplichtingen zal slechts een gedeelte van dit laatste bedrag voor de meest urgente aankoopen in de U.S.A. kunnen worden besteed. Het is duidelijk, dat onder de gegeven omstandigheden ook zelfs niet ten deele aan de meest dringende invoerwenschen uit de U.S.A. kan worden voldaan.

Wijze van aankoopen.

Uiteraard konden de aankoopen voor de voorziening van Nederland vóór de bevrijding slechts van Regeeringswege geschieden. Ook gedurende de eerste maanden na de bevrijding stond met het oog alleen al op het ontbreken van voldoende communicatiemiddelen geen andere weg open. Daarnaast evenwel leverden de voorwaarden, waaronder de Amerikaansche credieten aan de Nederlandsche Regeering als eenige crediet-nemer, werden verleend, ten aanzien van de besteding en de wijze van beschikken vrijwel onoverkomelijke hinderpalen op, om te komen tot de inschakeling van den particulieren handel. Van Nederlandsche zijde zijn alle maatregelen genomen om aankoopen door den particulieren handel, uiteraard binnen het aankoopprogramma onverwijld te doen aanvangen, zooals deze ook ten aanzien van vrijwel alle landen waarmee reeds handelsverkeer mogelijk is, reeds in praktijk worden gebracht. Voorwaarde hiervoor is echter, dat in redelijken omvang en op hanteerbare wijze over betalingsmiddelen kan worden beschikt. Voor de wijze van aankoopen is het onverschillig of de dollars waartegen in de U.S.A. gekocht moet worden uit eigen middelen stammen dan wel uit credieten beschikbaar zijn. De huidige situatie is helaas van dien aard, dat credieten niet meer beschikbaar zijn en wellicht na moeizame en langdurige onderhandelingen beschikbaar zouden komen, terwijl de procedure om te komen tot vrijmaking der eigen Nederlandsche middelen in de U.S.A. als gevolg van de Amerikaansche voorwaarden en voorschriften dermate traag en moeilijk is, dat voorshands uit deze bron niet over een zoodanigen omvang aan betalingsmiddelen kan worden beschikt, dat op eenigszins beteekenende schaal voor den particulieren handel gelegenheid tot het afsluiten van contracten kan worden opengesteld.
(Persd. Min. H. en N.) **(V. b. lend-lease: 6429 H; Am. cred. 6496 C; geblokk. saldi 6491 A; zie ook 6543 XVI)**

B. Zuivering - Eervol ontslag mr. dr. K. J. Frederiks —

14 Jan. — De minister van binnenlandsche zaken heeft overeenkomstig het advies van de commissie, bedoeld in het zuiveringsbesluit 1945 (voorzitter prof. mr. Paul Scholten), met toepassing van het besluit van 10 October 1945 eervol ontslag met wachtgeld toegekend aan mr. dr. K. J. Frederiks, oud-secretaris-generaal van het departement van binnenlandsche zaken.

De minister heeft daarbij overwogen, dat uit een ter zake ingesteld onderzoek, mede naar het oordeel van vorengenoemde commissie, is gebleken, dat de heer Frederiks, hoewel aan zijn trouw aan de Koningin en het vaderland niet valt te twijfelen en hij inderdaad door zijn aanblijven ook veel leed en schade heeft weten te voorkomen, niettemin door te veel toegeven aan de eischen van den bezetter en het verleenen van medewerking, waar een stellige weigering op haar plaats ware geweest, een verslappenden invloed uitoefende op den weerstand tegen den vijand en het vertrouwen verloor van hen, die zich onvoorwaardelijk en principieel tegen den bezetter en alle door dezen gepropageerde beginselen te weer stelden.
(N.R.C.) **(V. b. zuivering 6553 A)**

C. Het stemrecht der politieke delinquenten —

16 Jan. — Op de vraag: „Kunnen de N.S.B.-ers en andere politieke delinquenten en collaborateurs aan de verkiezingen deelnemen?" gaf het A.N.P. het volgende antwoord:

Allen, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd (dus alle geïnterneerden) zijn krachtens art. 3 van de Kieswet uitgesloten van de uitoefening van het kiesrecht.

Volgens art. 11 van het Besluit Politieke Delinquenten 1943 zijn zij, die voorwaardelijk buiten vervolging zijn gesteld, voor tien jaar uitgesloten van het kiesrecht. Onder deze groep vallen de z.g. „lichte gevallen".

De derde categorie, de groep die in vrijheid is gesteld in afwachting van verdere berechting, zonder dat hieraan eenige voorwaarde is verbonden, heeft het kiesrecht behouden. Dit betreft dus de „lichtste gevallen".

Natuurlijk zijn zij, wien door tribunaal of Bijz. Gerechtshof het kiesrecht is ontnomen, ook uitgesloten. (Alg. H'bl.)
(V. b. 6491 B; zie ook 6537 VI)

D. Eerste Rijksbrandweerschool geopend —

15 Jan. — In de brandweerkazerne Van Ostadestraat 341 te Amsterdam is op 14 Jan. de eerste Nederlandsche Rijksbrandweerschool geopend door den hoofdinspecteur van het Brandweerwezen en de Luchtbescherming, den heer P. J. van Boven. (N.D.)

Regeeringsnota i. z. financieel beleid

Belastingen - Vermogensaanwas en heffing ineens

In een nota aan de Tweede Kamer doet de minister van financiën o.m. mededeeling van de in de naaste toekomst op het gebied der rijksbelastingen te treffen voorzieningen.

Vermogensvermeerdering

Wat de bijzondere voor eenmaal te treffen maatregelen betreft, is de minister van oordeel, dat in de eerste plaats in aanmerking komt een heffing ineens over de tijdens den oorlog ontstane vermeerderingen van vermogens. Voor betaling van die belasting komen in de eerste plaats in aanmerking de personen en lichamen, die door hulp te verleenen aan den vijand of door gebruik te maken van den nood van ons volk, rechtstreeks oorlogswinst hebben gemaakt. Naast deze, uit nationaal oogpunt bezien, ongerechtvaardigde vermogensvermeerdering gedurende den oorlog, staan de normale vermogensvermeerderingen, voor een groot deel ontstaan door besparingen van inkomsten verkregen uit werkzaamheden, waarop uit nationaal oogpunt bezien geen critiek kan worden geleverd, voor een ander deel ontstaan uit vermogensvermeerderingen door stijging van de waarde van activa. Voor het onderwerpen ook van die vermogensvermeerderingen aan een zware belasting kan een voldoende rechtsgrond worden aangewezen. Degenen die uit dezen oorlog zijn gekomen met een grooter vermogen dan waarmede zij den oorlog zijn ingegaan, nemen in verhouding tot anderen een zoo bevoorrechte positie in, dat van hen in de eerste plaats een bijzondere bijdrage tot verlichting van den financieelen last welke op ons volk rust mag worden gevraagd, en wel voordat aangesproken worden degenen, die zijn achteruitgegaan, althans gelijk zijn gebleven. De minister ziet hierbij niet voorbij, dat het toenemen van de in guldens uitgedrukte waarde van de vermogens nog niet een reëele verrijking van den bezitter er van beteekent, doch hij merkt op, dat het probleem dat hier aan de orde is in den grond van de zaak het vraagstuk is van een op redelijke wijze verdeelen van de verarming van ons volk. Degene, die in guldens is vooruitgegaan, kan in ieder geval meer dragen dan hij, die ook in guldens niet is vooruitgegaan, of zelfs is achteruitgegaan.

Oirbaar en onoirbaar

Bij de vaststelling van het tarief wordt onderscheid gemaakt tusschen vermogensaanwassen, welke op oirbare wijze zijn verkregen en vermogensaanwassen, welke op onoirbare wijze zijn verkregen, laatstbedoelde aanwassen worden belangrijk zwaarder belast.

De moeilijkheden (welke een dergl. onderscheid met zich meebrengt) kunnen eenigermate worden beperkt door onder de omschrijving van de op onoirbare wijze verkregen aanwassen enkel de meer sprekende verkeerde voordeelen te doen vallen en overigens door een speciale instantie in het leven te roepen, die bedoeld criterium zal hanteeren.

Voorloopig houdt de minister rekening met een bate ter zake van de heffing van vermogensaanwasbelasting van ƒ 3 à 4 milliard.

Hoe belangrijk deze bate ook is, nochtans is de min. van oordeel, dat daarnaast een heffing ineens over de waarde van alle vermogens — uiteraard berekend met aftrek van de reeds te betalen vermogensaanwasbelasting — niet zal kunnen worden ontgaan. In het desbetreffende ontwerp van wet zal men de kleinere vermogens op bijzondere wijze ontzien. Personen en lichamen, die indertijd in verband met de oorlogsomstandigheden Nederland hebben verlaten, behooren, naar het oordeel van den minister te worden onderworpen aan de vermogens aanwasbelasting, onverschillig of zij hier te lande terugkomen of niet.

Herziening belastingstelsel

De minister acht een gedeeltelijke herziening van het belastingstelsel noodzakelijk en zal bevorderen dat een ontwerp van wet waarin deze is belichaamd, binnenkort aan de Kamer zal worden aangeboden. In dit ontwerp is de afschaffing van de vennootschapsbelasting voorzien. Evenmin kan naar de meening van den minister gehandhaafd blijven de vermogensbelasting voor lichamen. Daartegenover zal de minister de totstandkoming van een niet te hooge belasting bevorderen, welke van alle ondernemingen, onverschillig of zij door natuurlijke personen of rechtspersonen worden gedreven, zal worden geheven naar de z.g. overwinst. Voor de berekening van de overwinst zullen belangrijke reserveeringen, zoomede een vast percentage van het in de onderneming gestoken kapitaal en een vergoeding voor ondernemersloon op de winst in mindering mogen worden gebracht.

Versterking van de inkomsten

De uit bovenstaande voorzieningen voortvloeiende vermindering van inkomsten en de ook overigens voor 's Rijks schatkist bestaande noodtoestand, dwingen den minister anderzijds uit te zien naar maatregelen tot versterking van de inkomsten. Hij is van oordeel, dat daarvoor in de eerste plaats in aanmerking komt een **verhooging van de rechten van successie en van schenking.** Die verhooging zal in het bijzonder betrekking hebben op de grootere verkrijgingen in rechte lijn, welke tot dusverre met een zeer matige belasting worden getroffen.

In de tweede plaats zal worden voorgesteld om de ondernemingsbelasting, welke tot dusver nagenoeg alle landbouwbedrijven vrij laat, om te zetten in een **algemeene belasting op alle binnenlandsche bedrijven,** zulks voorloopig in afwachting van de vraag, welke herzieningen overigens deze belangrijke bron van inkomsten behoeft.

Daarnaast heeft de minister in overweging een **verhooging van het algemeene tarief van de omzetbelasting** van 2 procent tot 3 procent. Hij onderschat niet de bezwaren, welke daaraan zijn verbonden, doch van alle kwaden heeft hij dezen maatregel gekozen, die over een groot vlak wordt gedragen en in staat is een belangrijke bate op te brengen. Hij heeft daarbij mede overwogen, dat tijdens de bezetting een zoodanige sterke verschuiving van druk naar de directe belastingen heeft plaats gehad — men bedenke dat ook de invoerrechten zijn weggevallen —, dat een algemeene verhooging van de tarieven in den sector der directe belastingen niet in aanmerking komt.

Bij den minister bestaat intusschen geen twijfel, dat onverwijld de omzetbelasting in dien zin moet worden gewijzigd, dat een **hoog tarief op weelde-artikelen** moet worden ingevoerd, terwijl aan den anderen kant, vooral ten bate van de minst draagkrachtigen en van de groote gezinnen, sommige voor den oorlog bestaande, doch door den bezetter ingetrokken, vrijstellingen van omzetbelasting voor noodzakelijke levensbehoeften moeten worden hersteld.

De minister is tot de overtuiging gekomen, dat het aanbeveling verdient met betrekking tot naamlooze vennootschappen en andere winstverdeelende lichamen, als voorheffing op de inkomstenbelasting, een z.g. **winstgerechtigdenbelasting** te heffen Deze belasting zal verschuldigd zijn door winstverdeelende lichamen naarmate winst wordt gemaakt, ten einde op de aandeelhouders en andere winstgerechtigden te worden verhaald, zoodra zij wordt uitgedeeld.

De minister merkt nog op, dat naar zijn meening te gelegener tijd ook de **ondernemersbelasting** op de helling zal moeten komen. In verband echter met de omstandigheid, dat bij zoodanige herziening het netelige onderwerp der financieele betrekking van het Rijk tot de gemeenten ten nauwste is betrokken, zal dit punt in de thans in het oog gevatte gedeeltelijke herziening niet principieel aan de orde komen. Wel bestaat aanleiding om onverwijld de voor de ondernemingsbelasting geldende, doch niet voldoende gemotiveerde, vrijstellingen voor landbouwbedrijven in te trekken. De baten van dien maatregel zullen ten goede komen aan de gemeenten.

Verdere plannen

Het zal daarna noodig zijn algemeen te bezien, welke belastingen bij de bestaande gewijzigde situatie van ons land, mede uit internationaal oogpunt bezien de meest juiste zijn. Behalve andere belastingen, zullen daarbij tevens de invoerrechten en accijnzen, vooral ook in verband met de met België gesloten douane-overeenkomst aan de orde moeten komen.

Tenslotte zal het niet alleen noodig zijn te onderzoeken, welke belastingen hier te lande moeten worden geheven, maar zal bovendien een technisch-juridische herziening van de belastingwetgeving ter hand moeten worden genomen. De belastingwetgeving is immers in den loop van den tijd op vele onderdeelen dermate verward en onoverzichtelijk geworden, dat verbetering in dezen toestand dringend gewenscht is. Daarbij zal, in het belang van een betere systematiek, het tot stand brengen van een algeheele wet betreffende de rijksbelastingen een eerste punt van overweging moeten uitmaken.

In het volgend archief komen wij op deze nota terug. — red. K. H. A.

(N.R.C.-23 Jan.)

(V. b. Lieftinck: 6581 D; nota 6565 A; zie ook: 6535 vlg.)

A. Vennootschapsbelasting - Aanmoediging buitenlandsche kapitaalverstrekking —

16 Jan. — Krachtens een ministerieele beschikking zullen buitenlandsche deelnemingen in Nederland, zoolang de vennootschapsbelasting blijft bestaan, in het algemeen slechts dividendbelasting verschuldigd zijn. Deze aanzienlijke belastingverlichting is verleend met terugwerkende kracht tot den dag van het inwerking treden van de vennootschapsbelasting.

Aldus wordt het vestigen van buitenlandsche dochterondernemingen aangemoedigd, evenals buitenlandsche kapitaalverstrekking door deelneming in het Nederlandsche bedrijfsleven. (Alg. H'bl.)

(V. b. Vennootschapsbelasting 5588 A)

Nederland

A. Tweede Kamer - Voortgezette debatten over regeeringsbeleid - Scherpe critiek op Indisch beleid - Indië internationale kwestie - Motie Van Poll: Kamercommissie naar Indië - De zuivering —

16-18 Jan. — Na een debat van drie dagen over het regeeringsbeleid i.z. Indië, werd, op voorstel van den heer van Poll (R. K.), met 49 tegen 30 stemmen een motie aangenomen, waarin de Kamer als haar oordeel uitspreekt, dat zij niet over voldoende gegevens beschikt om zich een zelfstandig oordeel te vormen over het beleid van den lt. Gouverneur-Generaal en de regeering wordt uitgenoodigd te bevorderen, dat een commissie uit beide Kamers der Staten-Generaal naar Ned.-Indië wordt afgevaardigd. Vóór stemden de r.k. fractie (behalve de heer Bachg), voorts de a.r., c.h., s.g., c.d. en drie van de vier liberalen (één afwezig). In de voorafgegane debatten werd vooral critiek uitgeoefend op dr. van Mook. De heer **Schouten (a.r.)** vertelde o.m., dat dr. van Mook in een bijeenkomst van jeugdorganisaties te Amsterdam had gezegd, dat op het oogenblik niet alles volgens het „boekje" ging, maar dat men het daarmee niet zoo nauw kon nemen; met dat „boekje" was de grondwet bedoeld. **Minister Logemann** zeide in antwoord op de scherpe critiek van de rechterzijde o.m.:

De Indische kwestie is een internationale aangelegenheid, die zoo delicaat is, dat de regeering heeft moeten afzien van het geven van volledige opheldering aan het parlement in comité-generaal.

Het vastloopen van besprekingen met de Sharir-groep zou een ernstige zaak zijn, maar het zou dan aan de wereld duidelijk worden, dat Nederland op zeer ruime wijze de nationalistische aspiraties tegemoet wenscht te treden. Bij afwijzing zou de regeering kunnen rekenen op internationale instemming om dan die maatregelen te nemen, welke noodig zouden blijken. De minister ontkende ten stelligste, dat ook de groep-Sharir moet worden beschouwd als Japansche wajang-poppen. Velen hebben deelgenomen aan het verzet.

19-23 Jan. — Ook over het hoofdstuk zuivering hebben vele sprekers het woord gevoerd. Algemeen was de Kamer van gevoelen, dat de aan te leggen maatstaf strenger dient te zijn naarmate de aangeklaagde een meer verantwoordelijke post bekleedde. Oud-minister **Burger** (s.d.) poneerde wederom de stelling, dat het niet gaat om het vinden van fouten, maar om het vinden van hen die fout zijn geweest.

Een onderwerp, door bijna alle sprekers aangeroerd, is de studentenzuivering, waarbij de nadruk werd gelegd op de divergentie in de maatregelen tegen studenten en tegen professoren.

Dr. Kortenhorst (r.k.) achtte in het bijzonder de behandeling van de secretarissen-generaal niet juist. Het Landoorlog-reglement en de Aanwijzingen waren voor de ambtenaren maatstaven en daar dient men bij hun beoordeeling rekening mee te houden.

Minister Beel erkende weliswaar de rechtskracht van de Aanwijzingen van '37, doch hij ontkende, dat het beroep van een ambtenaar op deze Aanwijzingen opgaat, aangezien zij zijn verplichting, om de bepalingen, die werden uitgevaardigd, aan zijn eigen geweten te toetsen, niet ophieven. Ook stelde minister Beel, dat het regeeringsgezag, de jure liggend bij de regeering te Londen, de facto in de handen der Duitschers was, van wie de secretarissen-generaal hun gezag slechts afleidden. Dr. Kortenhorst betoogde daartegenover, dat het gezag de jure inderdaad mede bij de secretarissen-generaal berustte. Bij monde van Snouck-Hurgronje hebben zij aan de Duitschers verklaard, dat zij hun gezag niet van dezen afleidden, doch het ontleenden aan eigen recht. De minister zal overleg plegen over het aan de Kamer ter inzage geven van het dossier van den ontslagen secret.-gen. Frederiks.

Wat de studentenzuivering betreft: **Minister Van der Leeuw** blijft „teekenen" als een criterium voor het opleggen van maatregelen beschouwen. Men moet, aldus de bewindsman, het teekenen zien in het licht van de verordening betreffende den numerus clausus en een daarmee verband houdende beschikking van secretaris-generaal Van Dam, waar het streven achter zat jonge mannen beschikbaar te krijgen voor „den inzet in den strijd tegen het bolsjewisme". Wie dit streven niet wilde steunen moest weigeren te teekenen.

In verband met de perszuivering ontkende **minister Beel**, dat de dagbladpers in het algemeen afhankelijk zou zijn van het groot-kapitaal, en eveneens bestreed hij de generaliseerende veroordeeling van de oude pers, die tijdens de bezetting bleef doorverschijnen. De pers, aldus de minister, had meer te doen dan berichten van den vijand te publiceeren. Zij vervult een onmisbare taak in het maatschappelijk leven. De minister trok zelfs een parallel met de spoorwegen. (N.R.C.-Alg. H.bl.-Tr.-Tijd-V.K.-V.V.-Wh.)

(V.b. Tw. K. deb.: 6588 A; Reg. nota: 6535 II en 6544 XX; aanv. nota: 6588 B; berichtgeving Indië: 6588 D, Indië zie ook 6568 A en 6569; Kunstzuiv. 6551 B; stud. zuiv. 6551 D; zuiv. recht.l. macht: 6558 A; H.R. 6573 E)

B. De Tweede-Kamerleden Beaufort en Roestam Effendi bedanken —

23 Jan. — De Tweede Kamerleden mr. dr. L. J. C. Beaufort (R.K.) en Roestam Effendi (comm.), die respectievelijk sinds 1937 en 1933 deel uitmaken van de Tweede Kamer, hebben als zoodanig bedankt. (Tr.)

(V. b. Beaufort 6487 A; Roestam Effendi 6580 F)

C. Het Nederlanderschap van oud-Spanjestrijders - Massabetooging te Amsterdam - Vragen aan den minister —

Op 5 Januari werd te Amsterdam een massabetooging gehouden tegen het Franco-regime in Spanje. Aan deze betooging, welke in samenwerking met verschillende politieke partijen en vakcentrales was georganiseerd door het Initiatief-comité „Vrij-Spanje" werd deelgenomen door 20.000 à 25.000 personen, o.w. een aantal oud-Spanjestrijders. Mr. Benno Stokvis deelde mede, dat hij de kwestie der oud-Spanjestrijders (die, zooals bekend, door hun deelnemen aan den burgeroorlog in Spanje de Nederl. nationaliteit verloren) op openhartige wijze met minister-president Schermerhorn, en den minister van justitie heeft besproken.

Als gevolg daarvan zullen de oud-Spanjestrijders, binnen afzienbaren tijd de Ned. nationaliteit terugkrijgen. (A.N.P.)

21 Dec. — Op desbetreffende vragen van het lid der Tweede Kamer, van der Goes van Naters, heeft de min. van justitie geantwoord: De regeering is van oordeel, dat een aantal Nederlanders, door zich zonder verlof van de Koningin in Spaanschen krijgsdienst te begeven, geacht moet worden het Nederlanderschap te hebben verloren. Zij acht het zeer twijfelachtig, of artikel 7 van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap toelaat, het indertijd niet verleende verlof, in vreemden krijgsdienst te treden, alsnog te geven. Toepassing van een bijzondere wetsbepaling op deze groep van personen acht de regeering niet wenschelijk, daar zij de oplossing zooveel mogelijk binnen het kader van de bestaande wetgeving zou willen houden.

De regeering is voornemens wetsontwerpen, waarbij naturalisatie in dit bijzondere geval kosteloos, verleend wordt, met bekwamen spoed bij de Staten-Generaal aanhangig te maken. (N.R.C.)

(V. b. verbod deeln. strijd Spanje 2831 A)

D. Landelijk Comité voor Rechtszekerheid —

14 Jan. — Te Amsterdam is gesticht het Landelijk Comité voor rechtszekerheid; doel der stichting is o.a. de bevordering dat de in de grondwet en de wetten neergelegde beginselen omtrent recht, rechtszekerheid en grondrechten zoo spoedig mogelijk weer in vollen omvang en ten aanzien van iedereen door de verschillende Overheidsorganen worden geëerbiedigd. In den Raad van Advies namen vooraanstaande politici zitting; secretariaat Vondelstraat 30. (Alg. H'bl.)

(zie ook 6565 A)

E. Gen. Christiansen aan Nederlandsche autoriteiten uitgeleverd Hij zal in Nederland terechtstaan.

14—15 Jan. — Op 14 Jan. heeft de Netherlands Warcrimes Commission op het Departement van Justitie in Den Haag, den voormaligen Wehrmachtsbefehlshaber in den Nicderlanden, generaal Christiansen aan de Nederlandsche autoriteiten overgegeven.

De ex-bevelhebber werd, na geregistreerd te zijn, naar de strafgevangenis te Arnhem vervoerd, alwaar hij werd opgesloten.

Christiansen wordt er o.a. van verdacht in October 1944 het bevel te hebben gegeven het dorp Putten plat te branden en de mannelijke bevolking te fusilleeren als represaille-maatregel in verband met het doodschieten van twee Duitsche officieren.

Oberst Fritz Fullriese, die in naam van Christiansen het bevel gaf om te Putten huizen in brand te steken en de mannen naar Duitschland te transporteeren, is gearresteerd. Zijn uitlevering aan de Nederlandsche autoriteiten is binnenkort te verwachten. (N.R.C.)

(V. b. 6497 C)

F. Beleediging Militair Gezag - Aanklacht lt.-gen. Kruls —

22 Jan. — Luit.-generaal mr. H. J. Kruls heeft in zijn functie van chef van den staf van het militair gezag, bij den officier van justitie te Breda een klacht ingediend naar aanleiding van een in de Bredasche Courant opgenomen artikel, waarin de schrijver zich in beleedigenden vorm over het Militair Gezag heeft uitgelaten. (A.N.P.)

(V. b. M.G. 6488 A; Kruls 6488 C)

G. Contact Commissie Onroerende Zaken —

19 Jan. — Officieel is opgericht de Contact Commissie voor Onroerende zaken. Deze commissie bouwt voort op het werk, hetwelk reeds voor den oorlog in beperkter verband op dit gebied werd verricht en sindsdien ook gedu-

durende den bezettingstijd ondershands werd voortgezet en uitgebreid.
Het correspondentie-adres is voorloopig: Beursplein 5, Amsterdam-C.(N.R.C.)

Nederland

A. Walserij van de Hoogovens uit Duitschland terug —

24 Jan — De directie der Kon. Nederl. Hoogovens en Staalfabrieken te IJmuiden heeft van den minister van buitenlandsche zaken de mededeeling ontvangen, dat de Britsche autoriteiten de walserij voor zware platen, welke in 1943 door de Duitschers is weggesleept, hebben vrijgegeven. (N.R.C.)
(V. b. Hoogovens 6482 C)

B. H. M. de Koningin decoreert leden der koopvaardij —

22 Jan. — Op 21 Jan. heeft H.M. de Koningin in het Instituut voor Scheepvaart en Luchtvaart te Rotterdam aan een aantal leden der Koopvaardijvloot, die zich tijdens den oorlog, bijzonder verdienstelijk gemaakt hebben, onderscheidingen uitgereikt:
het bronzen kruis aan de kapiteins E. H. van der Veen en C. J. H. Wyker, aan den tweeden machinist H. Goosens en aan den olieman J. B. Klein; het kruis van verdienste met gesp aan den hoofdmachinist D. J. E. Mos en voorts het kruis van verdienste aan de kapiteins J. Bakker, M. J. H. G. Corten, B. van Dijk, C. Drijver, A. van Duyn, J. M. van Driest, J. Fooy, T. C. van Gelder, A. H. Helsdingen, A. van Hilten, C. L. A. den Hamer, W. Jansen, H. Karssies, S. van Keulen, N. K. Kruisinga, K. T. van der Kooi, M. J. H. Meyer, R. Postma, E. Roukema, W. J. Schneider, H. Schaap, C. J. Tapperwyn, J. C. Vinken, J. Vermast, A. Verhoef, C. de Vries den eersten marconist C. Hissink, den tweeden machinist A. A. Goedhart, den vierden stuurman J. J. Petersen en de matrozen J. Bakker en J. Spaans. (N.R.C.)
(V. b. H. M. 6582 C)

C. H. M. de Koningin verdeelt giften uit Curaçao en het buitenland —

13 Jan. — Gedurende den oorlog en na de bevrijding zijn door H.M. de Koningin, zoowel in Engeland als in Nederland, vele giften ontvangen.
Op de lange lijst van schenkers vindt men de namen van Engelsche schoolmeisjes, van een Engelsche Zondagsschool, van Nederlandsche kolonies in Zuid-Amerika, van Engelsche en Amerikaansche particulieren en den Keizer van Abessinië, Haile Selassi. Met groote erkentelijkheid werd een zeer aanzienlijk bedrag ontvangen van de Curaçaosche regeering.
H.M. de Koningin heeft gemeend de ontvangen bedragen als volgt te moeten besteden:
1. Aan het Groene Kruis: ƒ 50.000.
2. Aan het Wit-Gele Kruis: ƒ 50.000.
3. Aan de Ned. Ver. ter Bestrijding van Tuberculose: ƒ 140.000.
4. Aan het comité voor Kinderuitzending naar Engeland: 40.000 Engelsche ponden. (Alg. H'bl.)
(V. b. H.M. de Koningin 6582 C)

D. Nieuwe radioregeling - Voorloopige oplossing - Bezwaren der regeering - „Herrijzend Nederland" verdwijnt —

19 Jan. — Op 18 Jan. sprak min. van der Leeuw voor de radio over de (op 20 Jan. in werking getreden) stichting Radio Nederland in den overgangstijd.
De voorloopige oplossing, aldus de minister moest een compromis zijn. Wat bereikt is, is dat aan de nieuwe stichting, waarin vertegenwoordigers van de omroepvereenigingen zitting hebben naast buiten die vereenigingen staande representanten van de groote geestelijke richtingen in ons volk, de algeheele uitvoering van het radioprogramma is toevertrouwd.
Elk der omroepvereenigingen brengt een deel der programmastof in, welke deelen worden gerangschikt en zooveel mogelijk tot een geheel verwerkt door een coördinatiecommissie. Ook de stichting zelf kan programmastof in brengen. Voor de aanvaarding daarvan is in het algemeen de instemming van de meerderheid der omroepvereenigingen noodig; één der vereenigingen kan, als zij principieel bezwaar heeft, de aanvaarding tegenhouden.
Intusschen zijn er twee dingen in deze nieuwe regeling, waarbij de regeering zich niet kan neerleggen. Het eerste bezwaar betreft de mogelijkheid, dat één enkele vereeniging het volstrekte vetorecht in de programma-coördinatiecommissie zou hebben. In de tweede plaats is de regeering van meening, dat de kerken ook aanspraak op zendgelegenheid mogen maken buiten de eigenlijke godsdienstoefeningen om. Zij behoudt zich dan ook voor binnen korten tijd op deze punten in gemeen overleg met de Staten-Generaal terug te komen. (N.R.C. - Par.)

(Na een activiteit van 15 maanden verdwijnt hiermede „Herrijzend Nederland" uit den aether.
Op 3 Oct. 1944 begon deze Nederl. zender op Nederl. bodem — eerst in Eindhoven, later in Hilversum — haar uitzendingen, die vooral in het nog bezette Westen zeer welkom waren).

E. Manifest vóór nationalen radio-omroep —

22 Jan. — Een aantal Nederlanders uit geheel verschillende kringen hebben een manifest uitgegeven, teneinde den bevoegden autoriteiten met den meesten aandrang te verzoeken, zonder concessies aan een verouderd en onsamenhangend radiobestel, met de grootst mogelijke voortvarendheid te streven naar de totstandkoming van een waarlijk nationalen omroep. Zij verstaan daarbij onder nationalen omroep niet een z.g. neutralen of staatsomroep, maar een omroep, die aan de levende verscheidenheid van ons volk op religieus, cultureel en sociaal terrein gestalte geeft in een met eerlijke zorg vastgestelde en wettelijk gegarandeerde verhouding".
De onderteekenaars van het manifest zijn: ds. B. J. Aris, predikant bij de Vrijzinnig Ned. Hervormden, mr. dr. E. Brongersma, advocaat en procureur, ds. J. J. Buskes, Ned. Hervormd predikant, prof. dr. F. J. J. Buytendijk, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen, mej. mr. P. E. Eldering, hoofdredactrice van „De Vrije Katheder", ds. K. H. E. Gravemeijer, secretaris der Generale Synode van de Ned. Hervormde Kerk, dr. C. P. Gunning, rector van „Het Amsterdamsch Lyceum", Pieter 't Hoen (F. J. Goedhart), lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, A. J. Koejemans, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, H. M. van Randwijk, hoofdredacteur „Vrij Nederland", mr. dr. A. A. van Rhijn, oud-minister van Landbouw, prof. dr. Th. Rutten, hoogleeraar aan de R.K. Universiteit te Nijmegen, dr. Jos. M. A. F. Smits van Waesberghe, S.J., N. Stufkens, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, J. G. Suurhoff, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (Tijd) **(V. b. 6568 E en F)**

Ned. O. Indië

F. Comité voor gebiedsuitbreiding

14 Jan. — Te Bandoeng is een Ned.-Indische afdeeling van het Nederlandsche comité voor gebiedsuitbreiding opgericht. (N.R.C.)**(V. b. gebiedsuitbr. 6557 B)**

G. De nieuwe politie in Batavia —

15 Jan. — De nieuwe politiemacht in Batavia zal bestaan uit 300 Nederlandsche, 300 Indonesische en 20 Chineesche beambten onder leiding van den Britschen luitenant-kolonel Harding. Zij zullen Amerikaansche uniformen dragen.
(V. b. 6575 G) (Alg. H.bl.)

H. Mr. Peradiredja over de oorzaken van de moeilijkheden in Indië

17 Jan. — Mr. H. K. Peradiredja die in October 1945 door het ministerie van Overzeesche Gebiedsdeelen ter beschikking van de Ned. Indische regeering werd gesteld, om zich een meening te vormen aangaande de huidige politieke situatie op Java, heeft tegenover den Indischen redacteur van het A.N.P. o.m. verklaard, dat de „republiek" niet door toedoen van den Japanschen overheerscher ontstond, maar werd mogelijk gemaakt door diens verzwakte positie.
Onder de oorzaken, die het ontstaan van de gruweldaden mede in de hand hebben gewerkt, noemde mr. Peradiredja o.a. het feit, dat direct na de capitulatie Ned. geïnterneerden, die door hun verblijf in de kampen niet op de hoogte van de gewijzigde verhoudingen waren, op verschillende plaatsen de rood-witte vlaggen afrukten en zoodoende de inheemsche bevolking ten zeerste tegen zich innamen. (Tijd)

I. Reactie op motie-Van Poll - Commentaar R.V.D. —

19 Jan. — In alle kringen te Batavia is de grootste verbazing uitgedrukt over het bericht, dat de Tweede Kamer verzocht heeft de uitzending van een parlementaire commissie naar Java te bevorderen.
„Dit bericht is als een bominslag" zei Sharir. „Het bezoek van de commissie beteekent, dat het Nederlandsche parlement dr. van Mook niet vertrouwt".
Een welingelichte Britsche commentator heeft te Batavia verklaard: „Een zoodanige daad zal waarschijnlijk het werk van de laatste maanden teniet doen. Wij hebben getracht een gematigde groep aan te moedigen waarmede onderhandelingen mogelijk zijn. Een reactionnaire daad zou hen verzwakken en de positie der extremisten versterken".
Sharir heeft verklaard, dat hij er de voorkeur aan zou geven „af te wachten en te zien, welke ontwikkelingen nog op het aannemen van de motie zouden volgen". Hij was echter duidelijk over het feit, dat als een commissie inderdaad in Indië zou aankomen, om naast dr. van Mook op te treden bij mogelijke besprekingen „er weinig reden zou zijn voor dergelijke besprekingen".
De regeeringsvoorlichtingsdienst meldde n.a.v. bovenstaande berichten:
„Blijkens persberichten maakt men zich in Indië een onjuiste voorstelling van de strekking der door de Tweede Kamer aangenomen motie-Van Poll. De strekking is geen andere, dan om deze door eigen waarneming de voorlichting te verschaffen, waaraan zij behoefte gevoelen. De gedachte is dan ook onjuist, dat de uitzending dezer commissie het door de regeering en namens haar door den lt.-gouverneur-generaal te voeren beleid zou gaan doorkruisen"
(Zie ook 6598 A) (A.N.P. - Aneta)

Ned. O. Indië

A. Oprichting „Democratische Liga" - Tegen Soekarno —

17 Jan. — Zeer binnenkort zal in Indië de „democratische liga" worden opgericht, een nieuwe politieke groepeering van inheemsche intellectueelen. Een voorbereidend comité van 8 personen onder voorzitterschap van Mr. Mas Slamet, die onlangs een open brief aan Kon. Wilhelmina zond, zal een schets opstellen van een werkschema voor een democratische groepeering, die zich uiteindelijk tot een politieke partij zal kunnen ontwikkelen.

De andere leden van dit comité zijn: Mr. Koesomo Oetojo, P. F. W. Wakary, (beiden oud-functionarissen bij de Ned. Ind. regeering), A. C. Toepamahoe (Ambonnees), R. Joostenz, Roebini, OngKie-Hong (dit Chineesche lid van het comité bekleedt op het oogenblik een functie bij het Ned. Ind. dep. van Financiën) en J. L. F. Rhemrev. Doel van de Liga is de uiteindelijke onafhankelijkheid van Indië, doch zij is scherp gekant tegen de „Republiek" van Soekarno. Het aannemen of weigeren van Ned. voorstellen dient niet bepaald te worden door „het dictatorschap van Soekarno, maar moet voorgelegd worden aan een competent lichaam dat een werkelijke vertegenwoordiging is van het Indonesische volk". Volgens het werkschema zal een zoodanig lichaam samengesteld moeten worden bij vrije verkiezingen, met stemrecht voor iedereen, onafhankelijk van ras of geloof, die „een zekeren graad van ontwikkeling heeft". De groep zal alleen diegenen als lid aannemen, „wier onkreukbaarheid bewezen is en die gedurende de Japansche bezetting van onbesproken gedrag zijn geweest".

(V. b. Mas Slamet 6590 F) (Telex)

B. Sir Archibald Clark Kerr als bijzondere Engelsche ambassadeur naar Batavia —

21 Jan. — Het Engelsche ministerie van buitenlandsche zaken heeft op 19 Jan. een communiqué uitgegeven waarin o.m. wordt medegedeeld, dat Z. Ms. regeering — met toestemming van de Nederl. regeering — besloten heeft „dat Sir Archibald Clark Kerr, Z. Ms. ambassadeur te Moskou, zich naar Batavia zal begeven als een speciale ambassadeur ten einde Z. Ms. regeering in te lichten over de ontwikkelingen en om op alle mogelijke wijzen behulpzaam te zijn in het bereiken van een vriendschappelijke en bevredigende regeling". (A.N.P.)

De Londensche correspondent van de N. R.C. teekende bij dit communiqué aan: De passage uit de Britsche verklaring omtrent de missie van Sir Archibald Clark Kerr, waarin gezegd wordt dat hiertoe besloten werd met instemming van de Nederlandsche regeering, is geen leege phrase. Hoewel het misschien te ver zou gaan te zeggen, dat het initiatief voor dit plan van Nederlandschen kant is gekomen, lijdt het toch geen twijfel, dat het besluit van de Engelsche regeering een van de meest vooraanstaande Britsche diplomaten naar Batavia te sturen voorziet in een reeds lang door Nederlandsche autoriteiten gevoelde behoefte. In de afgeloopen weken hebben onze vertegenwoordigers in hun besprekingen met de Britten er geen geheim van gemaakt, dat het voor den goeden gang van zaken in het driehoeksverkeer Batavia-Londen-Den Haag wenschelijk was, dat de Britten in Batavia op politiek niveau vertegenwoordigd waren door iemand, die meer gewicht in de schaal legt en zijn regeering een duidelijker beeld kan geven van de gecompliceerde problemen op Java dan met de bestaande Britsche bezetting te Batavia mogelijk is gebleken. Dit houdt geen geringschatting in voor den persoon van Mountbatten's politieken adviseur, Denning, daar deze laatste het grootste deel van zijn tijd te Singapore moet doorbrengen met vele andere taken, die op zijn schouders zijn gelegd, en dus niet in staat is zijn volle aandacht aan het Indonesische probleem te wijden. (N.R.C.)

(Eng.-Ned. bespr. 6569; Clark Kerr 6594 E; Denning 6492 kol. 2)

België

C. De monarchie - Koning Leopold wil referendum - Weigering door Belgische regeering —

21 Jan. — Leopold III heeft een brief gericht tot de regeering te Brussel, waarin hij voorstelt een referendum te doen houden onder het Belgische volk over zijn al of niet aanblijven als Koning der Belgen. Hij zegt daarin dat het koningschap altijd buiten en boven den partijstrijd is gebleven en dat het conflict rondom zijn persoon het gevaar insluit het werk van den wederopbouw van het land te belemmeren. Hij wil alles doen om te vermijden dat het koningschap het onderwerp van een verkiezingsstrijd wordt en stelt daarom voor om op een datum dien het parlement zou bepalen een referendum te houden over zijn persoon, nadat beide dossiers, dat van het secretariaat van den Koning en van de regeering, gelijktijdig zouden gepubliceerd zijn.

„Indien de natie zich niet klaar en duidelijk te mijnen gunste uitspreekt, zal ik aftreden", — aldus Leopold — „indien zij mij haar vertrouwen bekrachtigt, zal ik de uitoefening van mijn prerogatieven hervatten." De Koning voegt er aan toe, dat zijn aanwezigheid in het land gedurende den oorlog door het vermijden van binnenlandschen strijd het snelle herstel van België na den oorlog heeft mogelijk gemaakt.

Op dit schrijven heeft minister-president van Acker geantwoord dat de bewering van den Koning in zake zijn aanwezigheid in België gedurende den oorlog niet gefundeerd is. Integendeel heeft de aanwezigheid van den Koning tweedracht gezaaid, en de pers, in dienst van den vijand, heeft niet nagelaten den Koning en zijn neutraliteit en de Belgische regeering, die te Londen den strijd aan de zijde der geallieerden verder voerde, tegenover elkaar te zetten. Het voorstel van een referendum is tegen de grondwet. Van Acker verklaart ten slotte dat het principe van de monarchie, noch dat van de dynastie worden bestreden: deze twee zullen blijven, ongeacht den persoon die ze vertegenwoordigt.

(Alg. H.bl. - N.R.C.)

(V. b. Kon. Leopold 6430 D, photo 6534 b; Van Acker 6591 D)

China

D. Regeeringstroepen in Moekden -

17 Jan. — De eerste regeeringstroepen zijn onder commando van gen. Tu Liming, opperbevelhebber der Nationale Chineesche troepen in Mandsjoerije, Moekden binnengerukt. Er waren nog een groot aantal Russische troepen in de stad. Deze zouden binnen tien dagen vertrekken. (Dail. Tel.) **(V. b. 6584 G)**

Duitschland

E. Eerste vrije verkiezingen sinds 1933 —

24 Jan. — Bij de gemeenteraadsverkiezingen in groot-Hessen (Amerik. zône) hebben de sociaal-democraten 156.000 stemmen gekregen, de christen-democraten 95.000 en de communisten ongeveer 16.000.

In totaal werden 356.000 stemmen uitgebracht d.i. door 83 pct. van alle stemgerechtigden. Dit zijn de eerste vrije Duitsche verkiezingen sinds 1933. (A.N.P.)

(V. b. Verk. Hessen '31 106 E; Dl. '33 692 G; 497 A)

F. Amerikaansche zône - Soldaten ontevreden over demobilisatie - Gen. McNarney verbiedt massabetoogingen —

17 Jan. — Naar aanleiding van onlangs in de door de Amerikaansche troepen bezette zône van Duitschland gehouden demonstraties, tijdens welke Amerikaansche soldaten hun ontevredenheid uitten over de trage demobilisatie, heeft gen. MacNarney alle, niet te voren goedgekeurde, massabijeenkomsten van soldaten verboden. (Dail. Tel.)

(V. b. bezettingszônes 6560; McNarney 6518 C)

G. Toekomstige staalproductie —

23 Jan. — Onlangs besloot de geallieerde contrôleraad, dat de Duitsche staalproductie de 5.8 millioen ton niet te boven zou gaan. In de raadszitting van 21 Jan. kwam een Britsch voorstel ter sprake, aan Duitschland een productie van 7.4 millioen ton toe te staan. De Russen zijn evenwel van meening, dat den Duitschers daardoor de mogelijkheid tot herbewapening geboden zou worden. Een beslissing werd nog niet genomen. (N. Z. Zt.)

(V. b. Contrôleraad 6560 B)

Engeland

H. Opperrabbijn dr. Joseph Hertz overleden —

15 Jan. — De opperrabbijn van het Britsche Empire, dr. Joseph Hertz is op 14 Jan. te Londen in den ouderdom van 73 jaar overleden. (Exchange)

Frankrijk

I. De betrekkingen met Spanje - Nota aan Engeland en de Ver. St. - Breuk met Franco - Motie van de Constituante —

19 Jan. — Onlangs heeft Frankrijk aan de regeeringen der V. St. en van Engeland voorgesteld, om gezamenlijk de betrekkingen met het Spanje van Franco te verbreken. Amerika verklaarde zich bereid besprekingen hierover te houden; hoewel ook Engeland zich hiertoe bereid verklaarde, werd in het Engelsche antwoord tevens gezegd, dat de Engelsche regeering niet te zeer in de binnenlandsche aangelegenheden van Spanje wilde ingrijpen. Thans heeft de „Assemblée nationale constituante" een motie aangenomen, waarin de Fransche regeering wordt uitgenoodigd om de betrekkingen met Spanje te verbreken, het asylrecht toe te staan aan de verbannen Spaansche republikeinen, in het bijzonder aan de leidende politieke tegenstanders van Franco, en om met deze laatsten in contact te treden. (l'Humanité)

(V. b. Spanje: 6594 H)

K. De Gaulle afgetreden - Félix Gouin kabinetsformateur —

21-24 Jan. — Op 20 Sept. heeft Gen. Charles de Gaulle in een korte kabinetzitting medegedeeld, dat hij aftreedt als president van de voorloopige Fransche regeering.

In een brief aan den voorzitter der Constituante Félix Gouin zeide de Gaulle o.m., dat hij zijn taak het land te brengen naar de bevrijding, overwinning en souvereiniteit, als beëindigd beschouwt.

Nadat de communisten aanvankelijk Maurice Thorez, secret. gen. der comm. partij en minister van staat, als candidaat hadden voorgesteld, werd Félix Gouin met 497 van de 555 geldige stemmen tot president van de te vormen drie-partijen-regeering gekozen.
Bij de M.R.P. bleek een sterke strooming te bestaan (onder Teitgen) om de drievoudige coalitie (comm., soc. en m.r.p.) niet te vernieuwen en om in de oppositie te gaan.
Felix Gouin, het nieuwe hoofd der voorloopige Fransche regeering, werd te Peypin, dep. Bouches du Rhône geboren. Hij studeerde rechten aan de universiteit van Aix-en-Provence. In 1904 trad hij toe tot de socialistische partij, welke hij sedert 1924 als afgevaardigde van Aix in de Kamer vertegenwoordigde. Hij behoorde tot de tachtig opposanten, die na de capitulatie weigerden, de republiek aan de regeering Laval uit te leveren. Tijdens het proces van Riom trad hij op als een der advocaten van Leon Blum. In Augustus 1942 vluchtte hij naar Londen, vanwaar hij zich in 1943 naar Algiers begaf. Hij was de officieele vertegenwoordiger van de socialistische partij bij de regeering De Gaulle.
(l'Aube - l'Humanité - N.R.C.)
(V. b. Frankrijk: 6592 B; de Gaulle: 6576 D; Kabinet: 6516 F; Gouin: 6508 I)

Frankrijk

A. Commissariaat voor atoomenergie - Frédéric Joliot benoemd tot Hooge Commissaris —

Op 30 October 1945 werd een commissariaat voor de atoomenergie ingesteld.
Thans is benoemd tot Hooge Commissaris de beroemde geleerde Fréderic Joliot-Curie.
Joliot werd op 19 Maart 1900 te Parijs geboren. Hij is professor in de kernphysica aan de „Ecole de Physique et Chimie" te Parijs.
Sedert de bevrijding van Frankrijk is hij directeur van het „Centre National de la Recherche Scientifique". Met zijn vrouw Irène Joliot-Curie ontving hij den Nobelprijs voor hun ontdekking van de kunstmatige radio-activiteit.
(l'Humanité - 5 Jan.)

Griekenland

B. Burgeroorlog - De Engelsche bezettingstroepen —

23 Jan. — De berichten over den burgeroorlog in Griekenland gewagen van een herleving van gevechten, welke sinds de Duitsche nederlaag het land immer hebben geteisterd.
Het Grieksche extremisme, monarchistisch, annexionistisch (het wilde behalve de Dodekanesos ook het eiland Cyprus, groote gedeelten van Albanië en van Bulgarije aanhechtten) en terroristisch, heeft immer gevechten geleverd met de linksche EAM, waarin de ook weinig democratische communisten der KKE onder leiding van Zachariades een groote rol spelen. In dezen strijd is het gebeurde in den Peloponnesos, waarbij 2200 goed bewapende monarchisten der KHI van bijna 200 gijzelaars er acht terechtstelden en zich toen terugtrokken slechts een incident. De groote grief der communisten, die dreigen met een algemeene staking, is, dat de regeering-Sofoelis niet krachtig optreedt tegen de monarchisten, wier gelederen vol zitten met pro-fascistische collaborateurs uit den bezettingstijd.
De politieke verwarring wordt ten zeerste in de hand gewerkt door den economischen chaos, werkloosheid, levensmiddelenschaarschte, zwarte handel (die zich ook meester maakt van UNRRA-goederen, welke den hongersnood moesten voorkomen), prijsstijging, noodzakelijke loonstijging en inflatie, een cirkelgang zonder einde. In de maanden November en December stegen de prijzen tot het viervoudige. Daarbij komt nog, dat door buitengewone droogte en gebrek aan meststoffen de graanoogst, die normaal 800.000 ton oplevert, slechts 350.000 ton groot was.
De aanwezigheid der Engelsche bezettingstroepen heeft ten gevolge, dat de linkerzijde er de Engelschen van beschuldigt, de reactionnairen te beschermen, hun ontwapening te verhinderen en aldus de EAM bloot te stellen aan de terreur der tegenstanders. Hier nu treedt het internationale aspect der kwestie duidelijk naar voren. De Grieksche communisten zijn, in overeenstemming met de Russische politiek, voor een Balkanbond, waarin Griekenland tot overeenstemming zou komen met Bulgarije en Joego-Slavië. Indien het naar het Pan-slavisch blok zou overhellen, zou Saloniki de haven worden voor de Slavische Balkanvolkeren, en Griekenland zou worden opengesteld voor een Russischen invloed, die er naar streeft, den weg open te breken naar de Middellandsche Zee, dezen slagader van het Britsche Rijk. Parallel met de Panslavische actie inzake Griekenland loopt die tegen Turkije. Men weet, dat de Russen trachten, bases te verkrijgen aan de Dardanellen, en dat Turkije zich fel daartegen verzet, gerugsteund door Engeland. In hetzelfde verband herinnere men zich, hoe weinig geneigd men in Londen is, Triëst af te staan aan Joego-Slavië. (Alg. H.bl.)
(V. b. Griekenl. 6524 D; EAM 6576 E; UNRRA 6429 I; Dardan. 6534 E; Triëst 6446 kol. 1)

Hongarije

C. Bardossy terechtgesteld —

12 Jan. — De vroegere Hongaarsche min.-pres. Bardossy, die in Nov. 1945 door het Volksgerecht wegens samenwerking met den vijand ter dood veroordeeld was, is op 10 Jan. gefusilleerd. (N. Z. Zt.)
(V. b. 5737)

Internationaal

D. Wereldkoopvaardijvloot —

21 Jan. — De wereldkoopvaardijvloot telt thans 86 millioen bruto register ton, waarvan de **Ver. Staten** 42.5 millioen ton of bijna de helft bezitten, **Engeland** 14 millioen ton en **Nederland** 1.680.000 ton. Een vergelijking met de cijfers van 1939 doet de groote verschuivingen zien, die sindsdien voor de genoemde landen zijn ingetreden. **In 1939** bedroeg n.l. de wereldtonn. bijna 69½ millioen b.r.t. waarvan de **Ver. Staten** 11.784.384 b.r.t., **Engeland** 18 millioen b.r.t. en **Nederland** 2.890.000 b.r.t. bezaten. De tonnage der Ver. Staten was als volgt verdeeld: zeevaart 2733 schepen met 9.336.155 b.r.t. en vaart op de Groote Meren 537 schepen met 2.538.229 b.r.t. (N.R.C.)
V. b. Koopvaardijvloot 4033 A)

E. Ver. Volk - Salaris secretarisgeneraal —

22 Jan. — Het salaris van den secretarisgeneraal der Vereenigde Volken is vastgesteld op 40.000 dollar per jaar; vrij van belasting. (N.R.C.)
(V. b. organ. U.N.O. 6592 E)

F. Wyshinski te Londen gearriveerd

22 Jan. — De Russische vice-commissaris voor buitenl. zaken Wyshinski is op 22 Jan. te Londen gearriveerd waar hij de leiding der Russische delegatie ter U.N.O.-vergadering van Gromyko zal overnemen. (Reuter)
(V. b. Wyshinski 6594 E)

G. Vereenigde Volken - Perzische Indonesische en Grieksche kwestie voor Veiligheidsraad —

18 Jan. — De Perzische delegatie heeft de kwestie Azerbeidsjan voorgelegd aan den Veiligheidsraad.
22 Jan. — Dr. Manoeïlski, het hoofd van de delegatie der Oekraïne heeft in een

Dr. Manoeïlski

brief het Indonesische probleem bij den Veiligheidsraad aanhangig gemaakt. De brief luidt als volgt:
„De delegatie van de Oekraïnsche Sovjet Socialistische Republiek bij de eerste zitting van de algemeene vergadering der Vereenigde Volken vestigt in opdracht van haar regeering de aandacht van den Veiligheidsraad op de situatie, die in Indonesië gerezen is. Zooals bekend is, worden in dat land reeds gedurende eenige maanden militaire acties ondernomen, welke gericht zijn tegen de plaatselijke bevolking, waaraan zoowel Engelsche strijdkrachten als Japansche gewapende strijdkrachten deelnemen.
Naar het oordeel van de Oekraïnsche regeering schept deze situatie een staat van bedreiging tegen de handhaving van den internationalen vrede en veiligheid, welke wordt omschreven in artikel 34 van het Handvest.
De Oekraïnsche delegatie vraagt den Veiligheidsraad, de noodzakelijke onderzoekingen te doen en de maatregelen te nemen, waarin het Handvest voorziet, om aldus een einde te maken aan de tegenwoordige situatie".
23 Jan. — Namens Rusland zal de „Grieksche kwestie" aan den veiligheidsraad worden voorgelegd. De leider der sovjetdelegatie ter Uno-vergadering heeft op 22 Jan. een desbetreffend schriftelijk verzoek ingediend. Rusland wenscht de terugtrekking uit Griekenland van alle zich daar nog bevindende Britsche troepen. De aanwezigheid van Engelsche legerafdeelingen in Griekenland acht Rusland „nadeelig voor de binnenlandsche situatie van het land". Moskou ziet er een interventie in, in de binnenlandsche Grieksche aangelegenheden; „interventie, welke ernstige consequenties met zich sleept, zoowel voor Griekenland zelf, als voor het handhaven van vrede en veiligheid". (Dail. Tel. - N.R.C. - Msb.)
(V. b. Ver. Volk 6592 F; Iran 6570 F; Griekenland 6576 E en 6601 B)

Iran

H. Regeering-Hakimi afgetreden —

22 Jan. — De reeds geruimen tijd dreigende ministercrisis in Perzië is een feit geworden. De eerste minister, Hakimi,

heeft zijn ontslag bij den Shah ingediend. Hakimi verklaarde, dat, nu hij er in geslaagd was, de Perzische kwestie aan de organisatie der Vereenigde Volken voor te leggen hij meende gerust te kunnen aftreden. Dit aftreden van den minister-president brengt tevens het heengaan van het geheele kabinet mede.
(V. b. Iran 6570 F; ber. op U.N.O. 6601 G)

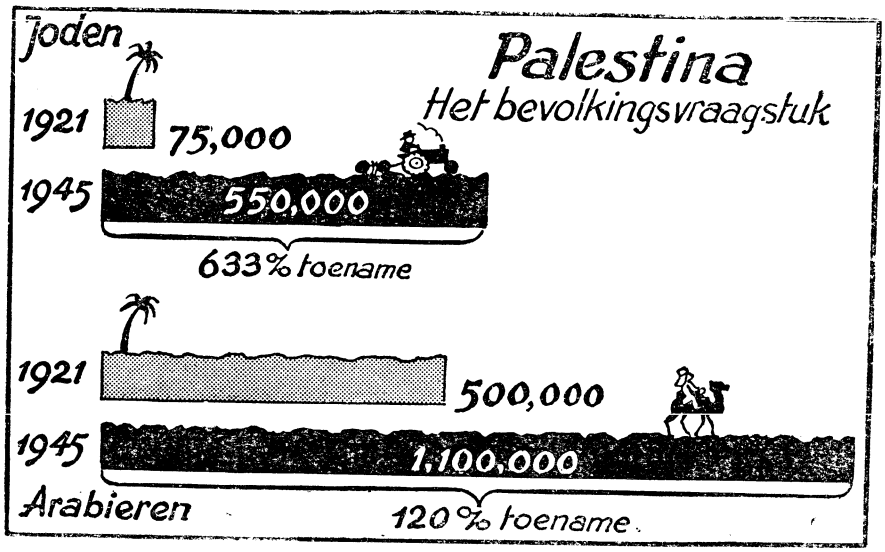

Rusland

A. Het patriottisme der Russische Kerk - Het patriarchaat en Rome

Het afgeloopen jaar is belangrijk geweest voor de Russisch orthodoxe kerk. In het binnenland heeft zij haar positie geconsolideerd en in het buitenland is haar invloed toegenomen. In dit jaar werd de tegenwoordige patriarch geïnstalleerd, en een kerkvergadering gehouden, die door kerkelijke leiders uit vele deelen der wereld werd bijgewoond. Vele kerkgebouwen en kloosters werden hersteld en heropend.

Russische kerkelijke waardigheidsbekleeders bezochten de heilige plaatsen van het Nabije Oosten en door bezoeken aan Engeland werden de banden tusschen Russische en Engelsche geloovigen versterkt.

Terzelfdertijd is het gezag van het Moskousche Patriarchaat onder de orthodoxe gemeenten in Parijs, Mandsjoerije, in den Karpatho-Oekraine, en eenigermate in Noord Amerika hersteld.

Naar men zegt, is onder de lagere geestelijkheid van de (met Rome) geunieerde kerk in het westen van den Oekraine een spontane beweging ontstaan, die zich snel uitbreidt, om terug te keeren binnen de Russische Kerk.

Door de opening van nieuwe seminaries is het aantal candidaten voor het priesterschap toegenomen. Te oordeelen naar haar patriottische publicaties is de Russisch Orthodoxe Kerk van plan te volharden in de heftige oppositie tegen de „politieke machinaties" van het vaticaan, die — zoo zegt men — „er op gericht zijn, de vijanden van Rusland te vereenigen en de basis van den vrede te verzwakken, door tweedracht te zaaien tusschen de Sovjet-Unie en haar bondgenooten. (Man. Guard. - 8 Jan.)
(V. b. 6586 G; zie ook 6602 B)

Vaticaan

B. Pauselijke encycliek - Rome en de Roetheensche Kerk —

21 Jan. — De „Osservatore Romano" van 20 Januari publiceerde een pauselijke encycliek „Orientales omnes ecclesias" ter herdenking van de 350ste verjaring van de vereeniging der Roetheensche kerk met de kerk van Rome.

De encycliek bevat drie deelen, waarvan het eerste de geschiedenis geeft van de Roetheensche kerk en het tweede de weldaden opsomt, gesproten uit de vereeniging der Roetheensche kerk met Rome, voor het Roetheensche volk. Deel III geeft een beeld van den droevigen toestand waarin heden ten dage de Roetheensche kerk zich bevindt. Herinnerd wordt o.a. aan den brief, dien onlangs de schismatieke patriarch van Moskou Alexis, tot de Roetheensche kerk richtte en waarin hij deze openlijk aanspoorde tot apostasis.

In Roethenië wordt alle kerkelijk bestuur verboden. De bisschoppen en de geestelijken worden gevangen genomen. Onder het politieke voorwendsel dat de katholieken vijanden zouden zijn van den staat, wordt alle godsdienstvrijheid afgeschaft. (Msb.)
(V. b. 6586 K; zie ook 6602 A)

Vereenigde Staten

C. Begrootingsplan - Rede van Truman - Beroep op werkgevers en arbeiders - Loonsverhooging —

22 Jan. — Afwijkend van de tot dusverre gevolgde gewoonte heeft president Truman het uitbrengen van de jaarlijksche boodschap aan het Congres over den toestand in de Ver. Staten dit jaar gecombineerd met het algemeene begrootingsprogramma. De boodschap van den president, welke wordt uitgesproken temidden van een der ernstigste industrieele crises der Ver. Staten bevat een ernstig beroep voor het tot standkomen van den bedrijfsvrede, waarbij de president de werkgevers er op wijst, dat het zakendoen een zaak van publiek vertrouwen is, terwijl hij tot de arbeiders de waarschuwing richt, dat met de stijging van hun macht ook een stijging van hun verantwoordelijkheid gepaard is gegaan. Terwijl Truman zich met kracht uitspreekt voor aanzienlijke loonsverhoogingen, wijst hij er op, dat de meeste industrieën en maatschappijen heel goed in staat zijn om de loonen te verhoogen. Vervolgens zet de president voor dit „jaar der beslissing" de plannen uiteen welke voor elk gebied van het nationale leven der V.S. zijn opgesteld. Dit plan omvat o.m. de volgende punten: verlenging van de aan den president toegekende volmachten en voortzetting van de vele in den oorlog totstandgekomen contrôle- en subsidie-maatregelen, staatshulp ter bevordering van de kleine bedrijven, het opmaken van een inventaris van de nationale hulpbronnen, uitvoering van programma's op het gebied van publieke werken, woningbouw, gezondheid en opvoeding.

Uit Truman's begrootingsboodschap blijkt dat de begrooting der V. S. uitkomt op een totaal bedrag van $ 35.8 milliard voor het jaar 1947. Voor het eerst sinds 1930 zal, naar Truman mededeelt, in 1947 geen sprake behoeven te zijn van een stijging van de nationale schulden. (N.R.C.)
(V. b. Truman 6562 H; begr. 5814 C; zie ook 6421 G)

D. Staking in de staalindustrie - Aantal stakers en werkloozen —

21-24 Jan. — Ingaande 20 Dec. 24 uur zijn 800.000 staalarbeiders in staking gegaan. 1292 ondernemingen zijn bij deze staking betrokken.

Zij is een gevolg van de weigering der United States Steel Corporation (waarin alle staalmagnaten zijn georganiseerd) om een compromis voorstel van pres. Truman, (dat door de C.I.O. was geaccepteerd), en dat een loon vaststelde 3½ dollar-cent hooger dan de Corporation wenschte te geven, te aanvaarden. Alleen Henry Kaiser heeft de looneischen ingewilligd. Zijn fabrieken werken door.

Het totale aantal stakers in Amerika bedraagt op het oogenblik 1.622.000, het hoogste cijfer sedert de massale staking na den vorigen oorlog. Volgens officieele gegevens bedroeg het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten in December j.l. 3 millioen. (Wh. - Alg. H.b. - V.K.)
(V. b. staking 6554 G)

E. Export- en Importbank —

Bij de opvoering van den Amerikaanschen uitvoer zal de Export- en Importbank een belangrijke rol gaan spelen. Deze reeds in 1934 ten dienste van de Amerikaansche handelspolitiek opgerichte bank is een publieke instelling ter financiering van het goederenverkeer tusschen de Vereenigde Staten en het buitenland. Daartoe mogen allerlei bankzaken worden behartigd, mits den particulieren banken geen concurrentie wordt aangedaan. Ook mag de Export- en Importbank geen aandeelen koopen; evenmin mag worden deelgenomen aan emissies van aandeelen. Ter aanvulling van haar grondkapitaal van $ 1 milliard kan de bank bij den staat nieuwe leeningen sluiten tot een bedrag van $ 2½ milliard.

De credietverleening door de Export- en Importbank geschiedt overeenkomstig de volgende richtlijnen: de bevordering van den Amerikaanschen buitenlandschen handel vereischt de directe financiering van den invoer, resp. uitvoer van bepaalde goederen; de export kan echter ook worden gefinancierd in combinatie met ontwikkelingsschema's voor de betreffende landen. Een dergelijk schema beoogt de verhooging van productie- en inkomstenpeil van een bepaald land, opdat dit zoowel een betere leverancier als afnemer van de Vereenigde Staten wordt.

De looptermijn van de leeningen is afhankelijk van het gefinancierde object; aldus kan voor consumptiegoederen slechts crediet op korten termijn worden verleend. De rentevoet moet volgens den aard van het crediet zoo worden vastgesteld, dat de bank zich financieel zelf zal kunnen onderhouden.

(Ec. N. - 12 Jan.)
(V. b. Export-, imp.bank: 6481 E; 6421 H)

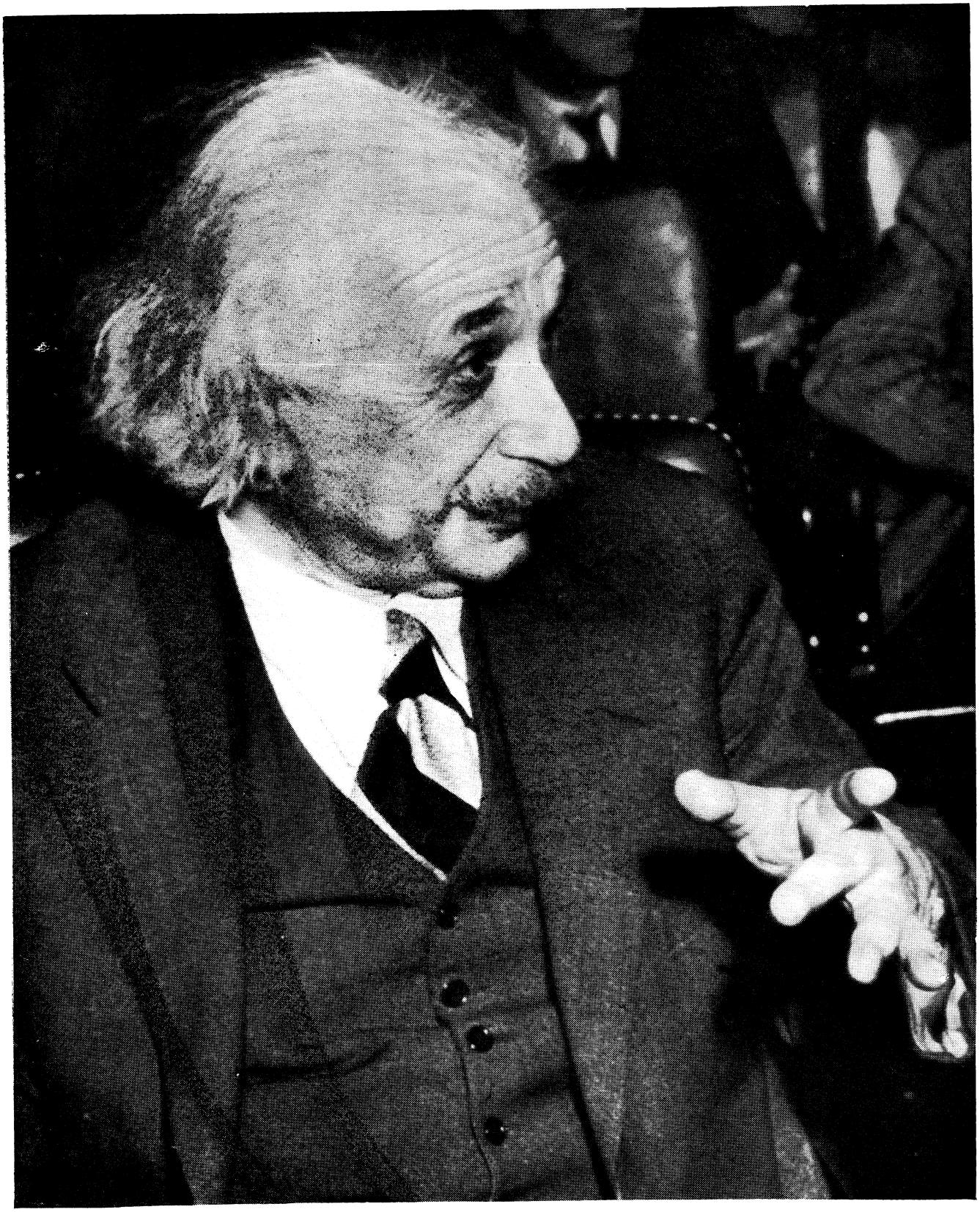

De beroemde physicus prof. Albert Einstein, die na uit Duitschland verbannen te zijn, in Amerika een nieuw vaderland vond, speelde een leidende rol bij het construeeren van de atoombom. (Zie: 6455) (foto Ass.pr.)

Bij het herstel der oorlogsschade van de Kathedraal van Weenen werd op een muur van het koor een zeer oude wandschildering van een onbekenden kunstenaar ontdekt. (foto Ass.pr.)

Regeeringsnota i.z. financieel beleid

Vervolg

In een nota aan de Tweede Kamer, gedateerd 22 Jan. 1946 heeft de minister van financiën een overzicht gegeven van de binnen- en buitenlandsche financieele politiek der regeering. Reeds namen wij (zie 6597) een en ander over uit het hoofdstuk belastingen. Aangezien de nota van groot belang is voor de kennis van den na-oorlogschen ontwikkelingsgang in Nederland laten wij nog een uitvoerig uittreksel volgen.

I De Valutapolitiek

Het belangrijkste onderdeel van de valutapolitiek vormt het vaststellen van den wisselkoers met het buitenland. Door de bezetting van bijna het geheele Koninkrijk had na den val van Java de wisselkoers van Nederland met het buitenland practisch geen beteekenis meer. De beteekenis van de gebiedsdeelen Suriname en Curaçao is voor de vaststelling daarvan te gering.

De vraag van het vaststellen van een koers voor den Nederlandschen gulden en later voor den Nederlandsch-Indischen gulden is tijdens dit vacuum het eerst opgenomen in verband met de verstrekking aan de geallieerde troepen van het zgn. invasiegeld in Noord-Afrika.

Bij de Britsche autoriteiten werd er op aangedrongen, dat bij een eventueele invasie op het vaste land van Europa, de nationale munt-eenheden zouden worden gebruikt.

Deze biljetten, in den vorm van muntbiljetten, zijn in het buitenland voor dit doel aangemaakt en ook aangewend.

Het monetair belang, van het gebruik van deze nationale munt-eenheden lag voor de hand. Voorkomen werd het in circulatie brengen van vreemde valuta met alle gevolgen van dien, waarvan wel het belangrijkste is de koersvorming in het binnenlandsche verkeer. Deze koersvaststelling kon bij het nu gekozen systeem te voren plaats vinden, zonder dat in het binnenland er veel van zou worden bemerkt.

Het op grond van belangrijke overwegingen gekozen systeem van het gebruik der nationale munt-eenheden bracht met zich mede, dat te voren een koers moest worden vastgesteld omdat de geallieerde Regeeringen deze munteenheden tegen contante betaling in dollars, resp. ponden wenschten over te nemen.

De samenwerking met de Belgische Regeering is in deze voor Nederland van groote beteekenis geweest. In verband met het feit, dat Belgisch Congo gedurende den oorlog een intensief handelsverkeer met de geallieerden had onderhouden en de koers van den Congo-franc in 1940 was gedevalueerd van frs. 120/£ tot frs. 176/£ en deze koers ook voor het Belgische moederland werd aanvaard, werd in de Nederlandsch-Belgische monetaire overeenkomst van 21 Oct. 1943 de voor-oorlogsche koers tusschen franc en gulden aangenomen. Jegens den bovenvermelden koers van den franc t.o.v. het £ impliceerde deze handhaving van de voor-oorlogsche pariteit tusschen franc en gulden, dat de Nederlandsche gulden t.o.v. het pond in dezelfde mate depreciëerde als de franc. De Nederlandsche £ koers belandde aldus op het peil van ∫ 10.09.

Toen deze koers eenmaal vaststond, was het voor de hand liggend dat deze ook gebruikt werd bij verrekeningen met de militaire autoriteiten, terwijl het reeds in het Zuiden op gang gebrachte handelsverkeer gebruik maakte van de wisselkoersen, vastgesteld in de Belgisch Nederl. monetaire overeenkomst.

De Minister heeft, na overweging geen vrijheid gevonden te pogen in dien koers verandering aan te brengen. Wel is naar zijn gevoelen de koers van den gulden met betrekking tot zekere onderdeelen van het Nederlandsch economische leven in hun verhouding tot het buitenland eer te laag dan te hoog. Daar staat tegenover, dat van een harmonisch uitgebalanceerd prijspeil in Nederland op dit oogenblik nog niet kan worden gesproken, terwijl ook de vastheid van den koers op zich zelf een wezenlijk element is, dat in de valuta-politiek een eerste beteekenis heeft.

Een punt dat nog geregeld moet worden is de vaststelling van den datum van koerswijziging van den Nederlandschen gulden. De ondergeteekende is voornemens een desbetreffend wetsontwerp, waarin deze datum wordt vastgesteld op 1 April 1945, binnenkort aan de Staten-Generaal voor te leggen.

Ten opzichte van den Ned. Indischen gulden was de situatie anders, daar deze nog steeds een officieelen koers had, ingevolge een op 14 Juli 1940 met de Engelsche regeering gesloten overeenkomst, welke steeds van kracht is gebleven. Het verschil in politiek met betrekking tot den Nederlandschen en Nederlandsch-Indischen gulden berustte niet op een verschillende beoordeeling van den monetairen toestand in de twee gebiedsdeelen, maar op het feit, dat het Indische bestuur van meening was, dat men zich t.o.v. den monetairen toestand van Nederlandsch-Indië geen enkel oordeel kon vormen en daarom geen basis had voor afwijking van den eenmaal bij overeenkomst met Engeland vastgestelden koers. Het reeds genoemde Britsch-Nederlandsche betalingsverdrag van 7 Sept. 1945 bracht in deze situatie geen wijziging van beteekenis. Weliswaar trad de Indische Regeering principieel toe tot deze overeenkomst, maar art. 10 daarvan vermeldt uitdrukkelijk, dat daardoor de bepalingen van het accoord van 14 Juli 1940 niet ter zijde worden gesteld.

In dit verband is nog van belang, dat hierdoor de pariteit tusschen den Ned.-Ind. gulden en het pond sterling is gefixeerd op ∫ 7.60 in het pond voor den duur van de overeenkomst van 14 Juli 1940. Dit verdrag loopt evenwel automatisch af zes maanden na de totstandkoming van het vredesverdrag, hoewel de mogelijkheid van eerdere beëindiging met wederzijdsch goedvinden van de betrokken partijen op elk oogenblik openstaat.

Voor West-Indië ligt de situatie anders. Voor den geheelen duur van den oorlog heeft hier het betalingsverkeer met het buitenland practische beteekenis gehad. Op 25 Juni 1940 was daartoe reeds met de Britsche Regeering een overeenkomst aangegaan, waarbij, zonder meer werd uitgegaan van den toestand op 10 Mei 1940. Deze overeenkomst werd ter gelegenheid van de onderteekening van het Britsch-Nederl. verdrag van 7 Sept. 1945 opgeheven. West-Indië is van dien datum af begrepen in het laatste verdrag, dat op de Nederl. monetaire area, d.w.z. het Rijk in Europa en Overzee, betrekking heeft. De pariteit van den Curaçaoschen en Surinaamschen gulden is intusschen gehandhaafd op ∫ 7.60 in het pond. Voor dezen koers ontbreekt echter eenige verdragsbasis. Uitgangspunt hiervoor is de gedachte, dat de koersverhouding tusschen de valuta's van moederland en overzeesche gebiedsdeelen een zuiver intern Nederlandsch vraagstuk is. Het Britsch-Nederlandsch monetair verdrag fixeert uitsluitend de pariteit tusschen de moedervaluta's, te weten het pond sterling en den Nederlandschen gulden.

II. De monetaire accoorden.

Reeds gedurende den oorlog is het der Regeering duidelijk geworden, dat na de bevrijding het betalingsverkeer niet op vooroorlogsche vrije wijze kon worden hervat. Gecentraliseerd beheer van onzen deviezenvoorraad, neergelegd in het Deviezenbesluit 1945, werd daartoe noodzakelijk geacht. Het voor-oorlogsche clearing-systeem met zijn lange wachttermijnen kwam voor het betalingsverkeer met het buitenland niet meer in aanmerking en daar te dien opzichte niet gewacht kon worden op het inwerkingtreden van het voorgestelde monetaire fonds en de reconstructiebank (Bretton Woods), werd getracht met de afzonderlijke Staten tot het afsluiten van monetaire verdragen te komen, welke ten doel hadden het verkeer met de betrokken landen op bilaterale basis op gang te brengen.

In de meeste tweezijdige monetaire verdragen is met het oog op de internationale financieele samenwerking steeds de clausule opgenomen waarin de mogelijkheid, dat deze verdragen t.z.t. zullen worden opgelost in een multilateraal transferstelsel, is voorzien. Er is derhalve een duidelijk verschil tusschen deze monetaire verdragen, waarbij noodgedwongen het accent op het bilaterale karakter ligt, en het type clearing-verdrag van voor den oorlog, dat bewust tweezijdig was opgezet. Bovendien bevatten alle verdragen de bepaling, dat transacties met derde landen over het betreffende monetaire accoord kunnen worden verrekend, mits de beide partners daarvoor hun bestemming hebben gegeven. Hierin komt wederom tot uiting het verlangen tot multilaterale verrekening, ook al kan deze binnen het kader dezer verdragen slechts incidenteel worden toegelaten.

Van financieel-technisch standpunt bezien hebben de gesloten monetaire verdragen niet onaanzienlijke voordeelen boven het oudere type. Zij missen de starheid der vroegere clearingverdragen, ten gevolge waarvan elke onevenwichtigheid zich uitdrukte in een wachttermijn voor den exporteur van het land, dat een actief saldo in de clearing bezat. Bovendien hield het clearingverdrag geen rekening met verschil in betalingscondities voor den import en den export, waardoor deze figuur in verscheidene gevallen leidde tot vervalsching van de ware credietverhoudingen.

Het huidige monetaire verdrag houdt zoowel rekening met seizoensinvloeden als met verschil in de betalingscondities. Het erkent dat ook bij een evenwichtige ontwikkeling van de betalingsbalans voortdurend kortloopende afwijkingen van het evenwicht normaal zijn. Vandaar dat partijen elkaar rentevrije credietmarges toestaan, die als stootkussens fungeeren, waardoor de nu eenmaal onvermijdelijke afwijkingen van het evenwicht soepel kunnen worden opgevangen. De vroegere correctieven van den gouden standaard, te weten een binnen de goudpunten flexibele wisselkoers en goudbewegingen zoodra de koers een der goudpunten overschrijdt, zijn verdwenen, terwijl de internationale credietverleening op korten termijn, welke vroeger als evenwichtsherstellende factor van de grootste beteekenis was, door de deviezencontrole vleugellam is geraakt. Van spontane goederen- en dienstenstroomen uitgelokt door variaties in den wisselkoers, kan onder de huidige omstandigheden al evenmin sprake zijn. Het tegenwoordige bilaterale evenwicht kan daarom alleen worden verkregen door het binden van den invoer en den uitvoer aan een programma. Doch zelfs bij de meest nauwkeurige planning zijn kortloopende schommelingen van de betalingsbalans normaal, waardoor het noodig was aan het op zich zelf starre organisme der betalingsverdragen de benoodigde veerkracht te geven, hetgeen geschiedt door de wederzijdsche credietmarge. Indien het verdrag goed functionneert, zullen derhalve deze rekeningen afwisselend debet en credit moeten staan.

Worden de credietmarges overschreden, dan treden bepaalde sancties in werking. De verrekening van het extra genoten crediet geschiedt hetzij in goud, hetzij in goud of in een voor den crediteur acceptabele valuta, terwijl ook de

MONETAIRE VERDRAGEN

Datum van Afsluiting	Land	Koersfixatie	Crediet-marge (maxima)	Bijzonderheden.
21—10—'43	België—Luxemburg	Ned. gld. 6,053 = B. frs. 100 (20 belga's)	B. frs. 1.000.000.000 Ned. gld. 60.500.000	1. De overeenkomst omvat tevens de overzeesche gebiedsdeelen onder souvereiniteit of mandaat der contracteerende Staten. 2. Van 1 Januari 1949 af kan de overeenkomst op 1 Januari van elk jaar worden beëindigd met een opzeggingstermijn van 2 jaar. 3. Overeenkomst opent mogelijkheid gezamenlijk toe te treden tot multilaterale overeenkomsten betreffende stabilisatie van wisselkoersen. Derde landen kunnen tot de overeenkomst toetreden.
7— 9—'45	Gr. Brittannie	Ned. gld. 10.691 = £ 1	£ 5.000.000 plus een additioneele som equivalent aan Nederlandsche sterlingsaldi op datum afsluiting overeenkomst. Ned. gld. 53.450.000,—	1. De overeenkomst geldt voor een „sterling-area" en een „gulden-area". Onder „sterling-area" wordt verstaan het gebied, zooals omschreven door de British Exchange Control, terwijl de „gulden-area" Nederland en de overzeesche gebiedsdeelen omvat. Hierbij neemt Nederlandsch-Indië een bijzondere positie in, daar de koers van den Ned.-Indischen gulden 7,60 blijft en valuta wederzijds zonder beperking wordt afgegeven. De Indische sterling-vorderingen worden gebracht onder de in de overeenkomst getroffen regeling t. a. v. de additioneele som. De afrekening, zoowel voor Curaçao als Suriname zal geschieden op basis van ƒ 7.60. 2. De Nederlandsche vorderingen in sterling vormen een onderdeel van pl.m. 4 milliard £, die Engeland in totaal aan verschillende landen schuldig is. De liquidatie dezer sterlingschulden is een moeilijk probleem. Voor Nederland is de oplossing gekozen, dat voor den individueelen houder de saldi vrij komen, maar Engeland haar aankoopen in de „gulden-area" in sterling kan voortzetten boven de vastgestelde marge tot het bedrag van haar schuld op het moment van het afsluiten van het accoord, met dien verstande, dat voor het bedoelde bedrag door Nederland een doorloopend aanvullend crediet wordt verschaft. Dit bedrag wordt genoemd „additioneele som". Het voordeel voor Nederland is, dat de additioneele som vrij binnen de sterling-area kan worden gebruikt, terwijl, naarmate Engeland meer in de gulden-area koopt, voor Nederland nieuwe aankoopmogelijkheden in de sterling-area ontstaan. 3. De overeenkomst geldt voor 3 jaar, doch kan tusschentijds met een opzeggingstermijn van 3 maanden worden beëindigd. 4. Er is voorzien in de mogelijkheid dat partijen toetreden tot een internationaal monetair accoord.
20—10—'45	Tsjecho-Slowakije	Tsj. Kr. 1884.75 = Ned. gld. 100	Tsj. Kr. 94.237.500 Ned. gld. 5.000.000,—	1. De monetaire overeenkomst is een integraal deel van het betalings- en handelsverdrag met Tsjecho-Slowakije. 2. Looptijd 6 maanden. 3. De overeenkomst regelt het commercieele betalingsverkeer.
6—11—'45	Noorwegen	Ned. gld. 53.455 = N. Kr. 100	Kr. 37.410.000 Ned. gld. 20.000.000,—	1. De Nederlandsche monetaire zône omvat Nederland, Nederlandsch-Indië, Curaçao en Suriname. 2. Onbepaalde looptijd met een opzeggingstermijn van 3 maanden. 3. Vrachten verdiend door Noorsche resp. Nederlandsche schepen, gecharterd door inwoners van beide landen, anders dan voor het vervoer van goederen tusschen de twee landen, vallen onder de overeenkomst indien uitgedrukt in kronen of guldens. 4. Er is voorzien in de mogelijkheid, dat partijen toetreden tot een internationaal monetair accoord.
10—11—'45	Zweden	Ned. gld. 100 = Zw. Kr. 158.0769	Zw. Kr. 31.620.000 Ned. gld. 20.000.000,—	1. De overeenkomst omvat onder „Nederlandsch monetair gebied" eveneens Nederlandsch-Indië, Curaçao en Suriname. 5. Aansluitend op het monetair verdrag is een handelsverdrag met Zweden gesloten. 4. Er is voorzien in de mogelijkheid, dat partijen toetreden tot een internationaal accoord. 2. Looptijd tot 31 December 1949, tenzij anders overeengekomen, terwijl tusschentijdsche beëindiging mogelijk is met een opzeggingstermijn van 3 maanden. 3. Indien credietmarge met meer dan 1/3 overschreden wordt, zal 2% rente in rekening gebracht worden.
24—11—'45	Zwitserland	Ned. gld. 100 = 162,29 Zw. frs.	Zw. frs. 25.000.000 Ned. gld. 15.000.000	1. De overeenkomst verstaat onder Nederland uitsluitend Nederland, terwijl onder Zwitserland mede begrepen is het vorstendom Lichtenstein, zoolang dit vorstendom een douane-overeenkomst met Zwitserland heeft. 2. Duur van de overeenkomst 3 jaar met stilzwijgende verlenging van jaar tot jaar, behoudens opzegging 3 maanden vóór het tijdstip van beëindiging. 3. De overeenkomst regelt het commercieele betalingsverkeer. 4. Tegelijkertijd is een handelsverdrag afgesloten.

Verdragen met Frankrijk en Denemarken zijn in voorbereiding.

variant voorkomt dat het surplus wordt geconsolideerd in schatkistpapier van den debiteur, waardoor dus het extra crediet rentedragend wordt gemaakt.

Structureele onevenwichtigheden kunnen alleen worden opgevangen door een wijziging van de pariteit, indien de oorzaak een blijvende is, en verder door kapitaaluitvoer en door commercieele credieten, indien mag worden aangenomen dat het evenwicht zich na afloop van den credietduur zal hebben hersteld. In de phase waarin het Nederlandsche bedrijfsleven thans verkeert, d.w.z. de periode van wederopbouw die vooraf dient te gaan aan het ontplooien der exportactiviteit, is het steunen op commercieele credieten onvermijdelijk. Het is onder de huidige omstandigheden niet steeds mogelijk deze credieten aanstonds op te nemen voor een termijn die voldoende is om het bedrijfsleven gelegenheid te geven zich van de slagen, welke het door den oorlog zijn toegebracht, te herstellen. De Regeering blijft er evenwel naar streven een consolidatie dezer credieten te bereiken zoodra de omstandigheden dit mogelijk maken.

III. De buitenlandsche leeningpolitiek.

De omvangrijke verwoesting van het Nederlandsche productie-apparaat, zoowel in de industrieele als de agrarische sector, stelt ons land voor welhaast onoverkomelijke moeilijkheden. Een daarvan is het totaal gebrek aan grondstoffen en het groot gemis aan productiemiddelen zoowel in den vorm van kapitaalgoederen als werktuigen.

Het overgroote deel ervan moet — wil het productieproces weer op gang komen — in het buitenland worden aangekocht. In normale omstandigheden was de financiering daarvan voor Nederland geen probleem. De credit-posten van de betalingsbalans, bestaande uit kapitaalsrevenuen, betalingen voor dienstprestaties, met name van de scheepvaart en de opbrengsten van onze goederen gaven practisch steeds een overschot boven de behoeften van het betalingsverkeer naar het buitenland uit hoofde van hetgeen dat buitenland ons op allerlei gebied verschafte.

Export en scheepvaart komen slechts langzaam op gang; de eerste is geheel aanvang van deze paragraaf genoemde goederen.

Voor de financiering van dezen invoer zijn op dit oogenblik twee bronnen voorhanden, de opbrengst van de Nederlandsche beleggingen in het buitenland en eventueel deze beleggingen zelve en voorts buitenlandsche credieten en leeningen.

In de practijk is nog slechts de tweede bron aangeboord.

Hiervoor zijn verschillende redenen aan te voeren.

De bron der kapitaalopbrengsten was door de Regeering terstond na haar aankomst te Londen gestopt, teneinde te verhinderen dat deze in handen van den bezetter zouden kunnen geraken. Daartoe diende het op 24 Mei 1940 uitgevaardigde K. B. A 1.

Maar tezelfdertijd vielen deze beleggingen onder de autonome bepalingen der verschillende geallieerde Regeeringen die daarmede hetzelfde doel najaagden. Hierdoor was het onmogelijk, gedurende den oorlog de gelden, welke uit die beleggingen voortvloeiden, te gebruiken.

HERSTELCREDIETEN.

A. Overbruggingscredieten op korten termijn.

Datum van afsluiting	Credietgever	Hoofdsom in valuta		Koers	Ned. Crt.	Rentevoet	Aflossingsmodaliteiten
13— 4—'44	Engelsche Regeering	$	10.000.000	10.691	106.910.000	1 %	Terugbetaling binnen 12 maanden na de bevrijding v. Nederland, d.w.z. dus vóór 7 Mei '46.
16—10—'44	Id.	,,	2.500.000		26.727.500		
19—10—'44	Belgische Regeering	B. frs.	50.000.000	6.053	3.026.500	renteloos	Aflossing in 25 maandelijksche termijnen van B. frs. 20.000.000 van 1 Januari 1946 af.
24—11—'44	Id.	,,	70.000.000		4.237.100		
13— 3—'45	Id.	,,	80.000.000		4.842.400		
9— 6—'45	Id.	,,	300.000.000		18.159.000		
8— 2—'45	Chase Nat. Bank c.s.	$	100.000.000	2.65285	265.285.000	1½%	Terugbetaling uiterl. 1 Nov. 1947.
Oct. 1945	Federal Res. Bank	,,	35.000.000	2.65285	92.849.750	1 %	Terugbetaling vóór 31 Jan. 1946.
5—12—'44	Fransche Regeering	Fr. frs.	50.000.000	5.345	2.672.500	2 %	Terugbetaling in kader af te sluiten monetaire overeenkomst.
9— 4—'45	Id.	,,	150.000.000		8.017.500		

B. Credieten op langen termijn.

1— 5—'45	Canadeesche Regeering	Can. $	25.000.000	2.402	60.050.000	2¼%	Aflossing van 1 Mei 1950 af in halfjaarlijksche termijnen gedurende 5 jaar.
16—10—'45	Id.	,,	15.000.000		36.030.000		
2—10—'44	Zweedsche Regeering	Zw. Kr.	50.000.000	63.26	31.630.000	3 %	Aflossing te beginnen 3 jaar na de bevrijding van Nederland (dus van 7 Mei 1948) in 5 gelijke jaarlijksche termijnen.
19—1—'45	Id.	,,	25.000.000		15.815.000		
23— 8—'45	Id.	,,	25.000.000	63.26	15.815.000	1 %	Terugbetaling in 3 gelijke jaarlijksche termijnen van 1949 af.
23—11—'44	Soc. de Banque Suisse Crédit Suisse Union de Banques Suisses	Zw. frs	25.000.000	61.62	15.405.000	3½%	Terugbetaling 3 jaar na eerste betaling uit het crediet, d.w.z. April 1948. Openingsprovisie ½%. Driemaandelijksche provisie ⅛% van opgenomen bedrag.
25—10—'45	Soc. de Banque Suisse Crédit Suisse Union de Banques Suisses	,,	50.000.000	61.62	40.053.000	3¾%	Terugbetaling 5 jaar na afsluiting van het crediet, d.w.z. 25 October 1950. Openingsprovisie ½%.
		,,	15.000.000				
30— 4—'45	Amer. Regeering	$	85.000.000	2.65285	225.492.250	2⅜%	Aflossing van 1 Juli 1946 af in 30 jaar.
22— 9—'45	Export Import Bank	,,	50.000.000	2.65285	132.642.500	2⅜%	Aflossing van 30 Juni 1946 af in 60 halfjaarlijksche termijnen.
31—10—'45	Id.	,,	50.000.000	2.65285	132.642.500	2½%	Promessen, vervallen 31 Dec. 1950, kunnen omgezet worden in aflossingen als volgt: 10 halfjaarlijksche termijnen, rente 2½%, van 30-6-1951 af. 10 halfjaarlijksche termijnen, rente 3%, van 30-6-1956 af. 10 halfjaarlijksche termijnen, rente 3½%, van 30-6-1961 af.
13— 7—'45	Deensche Regeering	D. Kr.	10.000.000	55.28	5.528.000		Terugbetaling in kader van toekomstig monetair accoord.

Na het beëindigen van de vijandelijkheden en de bevrijding van het Koninkrijk heeft de Regeering zich er terstond toe gezet tot ontdooiing van deze financieele tegoeden te geraken.
Deze ontdooiing vereischt evenwel het voldoen aan verschillende eischen, ten deele van formeelen aard. Een van de belangrijkste hiervan is wel dat voldoende waarborgen moeten worden geschapen teneinde te voorkomen, dat de ontdooide en terugkeerende saldi in handen komen van eventueele wel formeel rechthebbenden, maar door hun bedrag gedurende de bezetting of hun nationaliteit van dat recht vervallen personen of maatschappijen.
Hier ligt zoowel een Nederlandsch belang als een interesse van de andere mogendheid.
Een en ander vereischt nader onderzoek en veelal diepgaand overleg. De eerste stappen tot opheffing van het beslag onder het vermelde K.B. zijn reeds genomen.
Teneinde het noodzakelijk overleg met de Regeering der Ver. Staten te plegen, vertoeft te Washington een delegatie, waarvan de eerste rapporten een goeden voortgang der besprekingen melden.
Blijkt uit het voorgaande reeds dat er met alle kracht naar wordt gestreefd de kapitaalopbrengsten in het buitenland voor de financiering van het herstel vrij te maken, zoo is het niet de bedoeling, dan alleen bij uiterste noodzaak, deze kapitalen zelf daarvoor aan te wenden. De buitenlandsche beleggingen van ons land hebben steeds een niet te onderschatten steun gevormd voor onze betalingsbalans. Ook vormen deze kapitalen een peiler van Amsterdam als internationaal financieringscentrum.
Voorgaande beschouwingen maken het duidelijk waarom de Regeering te Londen ter financiering van de aankoopen in het buitenland — met name in Noord- en Zuid-Amerika — gedwongen werd haar toevlucht te nemen tot het opnemen van credieten in het exportland. Het opnemen van crediet werd meestal afgestemd op de mogelijkheden van aankoop van goederen, hetgeen verklaart het eenigszins onoverzichtelijke en onsystematische geheel der gesloten crediet- en leeningsovereenkomsten.
In de buitenlandsche leeningspolitiek zijn drie phasen te onderscheiden.
De eerste phase wordt gevormd door het tijdvak, dat reeds vóór de bevrijding is begonnen en waarin credieten van Regeeringswege werden opgenomen ter financiering van de voorbereiding van het herstel van Nederland en waarbij de aankoopen vooral op consumptiegoederen werden gericht, terwijl in een iets later stadium ook aandacht aan kapitaalgoederen werd besteed. Deze credieten staan in geen enkel verband tot de regeling van het betalingsverkeer van Nederland met die andere landen.
In de tweede en derde phase is dit anders. Daar wordt de credietverleening nauwkeurig afgestemd op de regeling en prognose van het betalingsverkeer. Hiervoor werden reeds uiteengezet de beginselen der gesloten monetaire accoorden, waarbij de wederzijdsche monetaire autoriteiten elkaar wel ter dekking van een deficit in het betalingsverkeer crediet verleenen, maar waarbij uitdrukkelijk dit crediet dient ter voorziening in een tijdelijk tekort.
Het gaat in feite om dekking van seizoenschommelingen in de betalingsbalans. De credietbehoefte van Nederland heeft echter een wijdere strekking. Het crediet dient ter overbrugging van het tijdvak tusschen den invoer van kapitaalgoederen en grondstoffen en den met behulp daarvan te herstellen goederenuitvoer. Hieruit volgt, dat deze credieten een langeren duur moeten hebben en wel zoolang mogelijk als noodig is totdat het evenwicht in de betalingsbalans is hersteld.
Aanvankelijk neemt de Regeering nog het initiatief bij het afsluiten der credietovereenkomsten, waarmede de aangeduide tweede phase is getypeerd. Dit afsluiten van credieten dient evenwel ten spoedigste door het particuliere bedrijfsleven te worden overgenomen, waarbij de taak der Overheid zich vooral zal beperken tot een toezicht zoodanig, dat deze credieten slechts worden toegelaten naarmate er een mogelijkheid bestaat de terugbetaling er van binnen een aangegeven termijn te bewerkstelligen. Het spreekt voor zich zelf, dat dit criterium ook bij de Regeeringscredieten in acht wordt genomen.
(V. b. buitenl.hand.pol. 6543 XVI; met Ver. St. 6596 A; Exp.-Imp. bank 6602 E; „Bret. Woods" 6594 F)

IV. De rijksbelastingen.

Na een overzicht van de rijksbelastingen welke ten tijde van het uitbreken van den oorlog werden geheven en van de voornaamste wijzigingen, door den bezitter in de belastingwetgeving aangebracht, geeft de nota een overzicht van:

Na de bevrijding op het gebied der belastingen getroffen maatregelen.

Hierbij moet worden opgemerkt, dat de door den vijand uitgevaardigde bezettingsmaatregelen op het gebied van 's Rijks belastingen voorloopig zijn gehandhaafd.

A. **Zekerheidsstelling voor belastingen.**
Bij het K.B. van 11 Juni 1945, Stbl. no. F 90, is de Min. van Fin. gemachtigd, ter bevordering van de regelmatige heffing, zoo van bestaande als van mogelijk nieuw in te voeren belastingen, algemeen verbindende voorschriften uit te vaardigen met betrekking tot het verplicht of vrijwillig stellen van zekerheid, in geld of anderszins, voor bestaande of toekomstige belastingschulden. Deze maatregel was noodig om de administratie der belastingen in staat te stellen te kunnen vooruitloopen op te verwachten heffingen voor eenmaal, die anders voor een belangrijk deel niet invorderbaar zouden kunnen blijken, terwijl zij tevens de mogelijkheid opende om vooruitbetalingen te doen geschieden — vrijwillig of gedwongen — op de normale belastingen, in de heffing waarvan een belangrijke achterstand was ontstaan.

B. **Navordering van belastingen.**
Bij K.B. van 3 Sept. 1945, Stbl. no. F 159, is de mogelijkheid tot het instellen van navordering verruimd en zijn verdere maatregelen getroffen welke bevorderlijk zijn voor het alsnog tot de juiste bedragen heffen van belastingen over het tijdperk van de bezetting. Ingevolge dit besluit is voor verschillende met name genoemde belastingen de termijn voor navordering verlengd tot en met 31 Dec. 1950, terwijl voorts enkele andere voor navordering geldende beperkende bepalingen zijn ter zijde gesteld en een complex van wettelijke vermoedens in het leven is geroepen, strekkende om de heffing van inkomstenbelasting, vermogensbelasting, ondernemingsbelasting en vennootschapsbelasting te vergemakkelijken. Op grond van dat besluit zijn voorts aan groote groepen belastingplichtigen buitengewone aangiftebiljetten uitgereikt, terwijl voorts aan een ieder die gedurende de bezetting te weinig belasting heeft voldaan, de verplichting is opgelegd zoodanig aangiftebiljet aan den inspecteur te vragen, indien hem niet een biljet is uitgereikt.
Voor dengene die het buitengewoon aangiftebiljet volledig en naar waarheid invult, geldt een **generaal pardon voor tijdens de bezetting gepleegde belastingfraude.**
Ten slotte behelst het besluit de verplichting aan een ieder om desgevorderd aan den inspecteur en aan andere belastingambtenaren alle gegevens te verstrekken welke van hem, ten behoeve van de uitvoering van het Buitengewoon Navorderingsbesluit of ten behoeve van de heffing van eenige rijksbelasting, worden gevorderd. Daarmede is ook **het bankgeheim ter zijde gesteld.**
In verband hiermede is ook, ter uitvoering van het Buitengewoon Navorderingsbesluit, een ministerieele beschikking tot stand gebracht (Beschikking Fiscale Recherche), ingevolge welke bepaalde categorieën personen, als banken, girodiensten, commissionnairs, verzekeringsmaatschappijen, notarissen, administrateurs en anderen, gehouden zijn aan de administratie der belastingen opgaven te verstrekken nopens saldi, aflossingen op geldleeningen of andere schuldvorderingen, afgesloten polissen en dergelijke.

C. **Uitbreiding bevoegdheden belastingambtenaren.**
Bij K.B. van 9 Nov. 1945, Stbl. no. F 254, zijn aan de ambtenaren van 's Rijks belastingdienst tijdelijk eenige bijzondere bevoegdheden toegekend. Vooreerst hebben zij het recht verkregen van toegang tot en onderzoek van alle plaatsen, ten aanzien waarvan ernstig vermoeden bestaat, dat zich aldaar gegevens of voorwerpen bevinden, waarvan de kennisneming van belang is voor de heffing van belastingen, of welke in aanmerking komen voor het leggen van beslag.
Vervolgens is op dat besluit gegrond de plaats gehad hebbende blokkeering van safes en in gesloten bewaring gegeven trommels, koffers, enz.
Ten slotte behelst het besluit de bevoegdheid om, ter invordering van belastingen, op eenvoudige wijze conservatoir beslag te leggen op roerende en onroerende zaken.

D. **Directe belastingen.**
Bij K.B. van 6 Mei 1945, Stbl. No. F 219, zijn in het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 een tweetal wijzigingen aangebracht.
Vooreerst is het, door het vervallen van art. 14, onder 5, van het besluit, mogelijk gemaakt uitgaven ten algemeenen nutte en voor liefdadige, kerkelijke en dergelijke doeleinden, bij de berekening van de winst in aftrek te brengen.
Voorts is door intrekking van art. 19 de z.g. minimum-belasting afgeschaft.
Bij K.B. van 15 Aug. 1945, Stbl. no. F 139, is **het belastingjaar** van de personeele belasting, tot dien tijd samenvallende met het kalenderjaar, gewijzigd; het **vangt thans aan op 1 Juni en eindigt met 31 Mei.** Deze wijziging vindt haar oorzaak in de noodzakelijkheid om bij de belastingadministratie een opeenhooping van werkzaamheden te vermijden.
Een bijzondere regeling is getroffen in zake de belastingheffing van belastingplichtigen, die indertijd in verband met de oorlogsomstandigheden Nederland hebben verlaten om zich aan den greep van den bezetter te onttrekken. Bij het ontwerpen van deze regeling is onder meer overwogen, dat het, voor zooveel natuurlijke personen betreft, niet aangaat deze achteraf nog aan de hooge door den bezetter opgedrongen belastingen over de verstreken jaren te onderwerpen, te minder nu in vele gevallen — te recht of ten onrechte — de opvatting heeft bestaan, dat heffing van de hier te lande geldende belastingen niet zou plaats hebben. Dit overwegende en mede op practische en organisatorische gronden is besloten de belasting op gewone wijze te heffen over het jaar van bezetting en over dat van bevrijding, terwijl over de tusschenliggende jaren deze personen als „buitenlanders" zullen worden beschouwd. Zij zullen dus gedurende laatstbedoelde jaren in de inkomstenbelasting en in de vermogensbelasting slechts betrokken worden voor hun „binnenlandsche" bronnen en hun „binnenlandsche" vermogensbestanddeelen. Tot deze „binnenlandsche" bronnen worden niet gerekend in het buitenland uitbetaalde salarissen en loonen uit 's Rijks kas, noch de loonen e.d. van scheepsbemanningen. Zulke inkomsten worden niet tot het inkomen gerekend, ook niet — zulks om practische redenen — indien zij genoten zijn in het jaar 1945. Lichamen zullen gedurende de bezetting geacht worden nog hier te lande te zijn gevestigd ook al hebben zij hun zetel of leiding naar het buitenland overgebracht. Met betrekking tot de heffing van de vennootschapsbelasting en de vermogensbelasting over de jaren 1941 tot en met 1944, en van de ondernemingsbelasting over de belastingjaren 1942 tot en met 1945, zal echter een restrictie wor-

den aangelegd en wel in dier voege, dat alleen de hier te lande door middel van een vaste inrichting of van een vasten vertegenwoordiger behaalde winst en de niet in het buitenland gelegen vermogensbestanddeelen bij de belastingheffing in aanmerking zullen worden genomen. De bedoelde personen en lichamen behooren, naar het oordeel van den Minister wel te worden onderworpen aan de eventueel in te voeren vermogensaanwasbelasting, onverschillig of zij hier te lande terugkomen of niet.

E. Accijnzen.
Bij K.B. van 29 Maart 1945, Stbl. no. F 36, zijn de opcenten op den accijns van tabaksfabrikaten — welke voor sigaren en sigaretten 200 en voor rooktabak, pruimtabak en snuif 300 beliepen — teruggebracht tot 100. Bij K.B. van 10 Oct. 1945, Stbl. no. F 223, zijn voorts de opcenten op den accijns van sigaretten voor het tijdvak van 1 Oct. 1945 tot en met 30 April 1946 verlaagd van 100 tot 40. Deze laatste verlaging vindt haar rechtvaardiging in de pogingen, om door de daardoor mogelijk geworden verlaging van den prijs van sigaretten, den gifhandel een goeden slag toe te brengen. Bij K.B. van 14 Nov. 1945, Stbl. no. F 263, is de accijns op bier tot de helft teruggebracht, welke vermindering echter slechts een technisch karakter draagt. Immers in verband met de vergrooting van de dichtheid van het bier, is de accijns berekend per hectoliter bier dezelfde gebleven.
Bij K.B. van 13 Nov. 1945, Stbl. no. F 261, is de tijdens de bezetting tot stand gebrachte vervanging van den wijnaccijns door een invoerrecht op wijn ongedaan gemaakt.

F. Omzetbelasting.
Ingevolge het Besluit Bezettingsmaatregelen is de bijzondere regeling voor de omzetbelasting en de invoerbelasting, getroffen met betrekking tot de verhouding Nederland-Duitschland, buiten werking gesteld.

G. Invoerrechten.
Ingevolge het Besluit Bezettingsmaatregelen is de vrijstelling van invoerrecht bij invoer van goederen van Duitschen oorsprong buiten werking gesteld.
Op aanwijzing van het Militair Gezag is te kennen gegeven, dat bij invoer van goederen uit alle landen, heffing van invoerrecht, invoerbelasting, statistiekrecht en accijns achterwege zal blijven voor alle goederen, waarvoor een invoervergunning werd overgelegd of welke in opdracht of met machtiging van de Regeering worden ingevoerd. Deze regeling is bij beschikking van den Minister van Financiën na de bevrijding van het Noorden van het land voor het geheele land van toepassing verklaard.
Voorts zij hier de aandacht gevestigd op de in Sept. 1944 te Londen tusschen Nederland eenerzijds en België en Luxemburg anderzijds, gesloten douane-overeenkomst, houdende, in het algemeen gesproken, vrijstelling van invoerrecht over en weer bij invoer van goederen, herkomstig uit de verdragsluitende landen, en vaststelling van een gemeenschappelijk tarief bij invoer van goederen, herkomstig uit derde landen. De wederzijdsche regeeringen hebben om practische redenen bij notawisseling van Juni 1945, de toepassing van de belangrijkste artikelen van de douane-overeenkomst opgeschort.
De heffing van invoerrecht is echter tijdelijk geschorst met het oog op de aan de douane-overeenkomst ten grondslag liggende gedachte. Dit niet heffen van invoerrecht lijdt uitzondering voor die goederen, waarvan hier te lande accijns wordt geheven: als aequivalent voor dien accijns zijn ingevolge K.B. rechten vastgesteld.
(V. b. toek. maatr. 6597; acc. en invoerr. 6520 B; fisc. rech. 6459 G; Venn.sch.bel. 6597 A; blokk. safe 6513 G)
(Vervolg nota in volg. arch.)

Opbrengst van de vroeger van Rijkswege geheven belastingen (in millioenen guldens)

Naam der belasting		1939	*)
Inkomstenbelasting	108,5		
Gemeentefondsbelasting	130,1		
Belastingen naar het inkomen		238,6	id.
Vermogensbelasting	36.4		
Verdedigingsbelasting I	10,8		
Belastingen naar het vermogen		47,2	
		285,3	id.
Dividend- en tantièmebelasting		32,7	—32,7
Winstbelasting			+ 57,5
Couponbelasting		4,7	
Belasting van de doode hand		2,2	— 2,2
Grondbelasting		54,5	
Personeele belasting		70,9	
Rechten van successie, overgang en schenking		44,2	+ 5,5
Registratierecht		13.5	
Zegelrecht		18,0	
Invoerrechten		122,8	+ 16,0
Statistiekrecht		2,5	
Accijnzen (te zamen)		153.3	+ 5,5
Motorrijtuigenbelasting		23,8	
Rijwielbelasting		8.4	
Belasting op gouden en zilveren werken		0.6	
Omzetbelasting		88,8	
Totaal		926,7	+ 83,5

*) Wijzigingen voor 1940 gedeeltelijk ook nog van toepassing op 1939.

Opbrengst van de thans van Rijkswege geheven belastingen (in millioenen guldens)

Naam der belasting		1943
Inkomstenbelasting	453,8	
Loonbelasting	191,4	
Dividendbelasting	12,0	
Belastingen naar het inkomen		657,2
Vermogensbelasting (natuurlijke personen)		49,2
		706,4
Vennootschapsbelasting		127,6
Vermogensbelasting (lichamen)		31,7
Ondernemingsbelasting		118,1
Commissarissenbelasting		2,0
Vereveningsheffing		98,4
Grondbelasting		82,9
Personeele belasting		57,5
Rechten van successie, overgang en schenking		56,2
Registratierecht		20,3
Zegelrecht		11,6
Invoerrechten		9,3
Statistiekrecht		1,1
Accijnzen (te zamen)		172,6
Motorrijtuigenbelasting		6,6
Belasting op gouden en zilveren werken		0,7
Omzetbelasting		196,2
Totaal		1699,2

Nederland

A. Financieele zelfstandigheid gemeenten - staatscommissie ingesteld —

28 Jan. — Ingesteld is een staatscommissie in zake herstel der financieele zelfstandigheid van gemeenten en provincies. Voorzitter is mr. P. J. Oud; vicevoorzitter prof. mr. C. W. de Vries.
(Alg. H.bl.) **(V. b. 6545 XXIII)**

B. Ver. v. d. Effectenhandel wijst bedrijfschappen af —

28 Jan. — In een op 26 Jan. te Amsterdam gehouden alg. ledenvergadering werd een bespreking gehouden over het advies, dat ter zake van het „Voorontwerp van Wet op de Bedrijfschappen" aan den minister, op diens verzoek, zal worden uitgebracht.
Nadat verscheidene sprekers, o.a. prof. mr. A. C. Josephus Jitta en prof. dr. G. M. Verrijn Stuart, het woord hadden gevoerd, werd bij acclamatie een motie aangenomen, waarin het bestuur werd verzocht, aan den minister van Handel en Nijverheid een afwijzend advies uit te brengen.
Prof. Josephus Jitta vatte zijn bezwaren als volgt samen:
De bedrijfschap krijgt een onmogelijke taak, waartoe zij niet geschikt en bestemd is. Uitgangspunt is, wat producenten en consumenten behoeven, zonder dat nagegaan is, of het kan worden betaald, zonder dat gelet is op het belang van export en consumptie. Kunnen wij niet meer exporteeren, dan sterven wij langzaam. Dit stelsel beteekent de toepassing van de totalitaire gedachte op economisch gebied gecamoufleerd in den vorm van moderne gilden, die alle initiatief dooden allen ondernemingsgeest blusschen. Als de ondernemers niet meer kunnen of willen ondernemen, ziet het er slecht voor ons uit.
(Alg. H.bl. - V.V.) **(V. b. 6543 XV)**

C. Eereraad voor het Driemanschap der Ned. Unie —

26 Jan. — Prof. Schermerhorn heeft op verzoek van het driemanschap der voormalige Ned. Unie een eereraad ingesteld. Deze zal de gedragingen van het driemanschap tijdens den bezettingstijd beoordeelen. In den raad hebben zitting: Jhr. mr. W. M. de Brauw, advocaat te 's-Gravenhage; H. M. J. Dassen, adj.-dir. Gew. Arbeidsbureau te Heerlen; dr. J. P. Fockema Andreae, oud-comm. der Koningin te Groningen, Bilthoven; mr. W. A. Offerhaus, notaris te Groningen; prof. dr. F. L. R. Sassen, dir.-generaal van het Onderwijs te 's-Gravenhage; dr. L. W. G. Scholten, dir. bijzondere kweekschool te Utrecht; mr. L. J. A. Trip, dir. Nederlandsche Bank te Amsterdam; mr. J. in 't Veld, burgemeester van Zaandam. Secretaris is mr. J. de Visser, Plein 1813 nr. 4, 's-Gravenhage. (Alg. H.bl.)
(V. b. Driemanschap 6521 G)

D. Spion ontsnapt - het vergaan van de „Simon Bolivar" —

29 Jan. — Uit de strafgevangenis in Scheveningen is Jan Kloosterboer ontsnapt. K. wordt er van verdacht in de laatste jaren vóór den oorlog spionnagewerk te hebben verricht ten gunste van de Duitschers en hun o.a. te hebben doorgegeven, dat het s.s. „Simon Bolivar" de haven van Amsterdam had verlaten, het-

geen de torpedeering tot gevolg heeft gehad. (18 Nov. 1939). Bij deze ramp verloren 86 menschen het leven, o.w. de kapitein van het schip, Voorspuy.
Kloosterboer werd in Januari 1940 gearresteerd, doch voordat het onderzoek naar zijn gedragingen geheel was geëindigd, capituleerde ons land. Vast is komen te staan, dat Kloosterboer onmiddellijk door de Duitschers uit de strafgevangenis te Groningen, waar hij was opgeborgen, is bevrijd. Na de nederlaag van de Duitschers werd hij gearresteerd en ter beschikking van het bureau Nationale Veiligheid gesteld. Dit bureau heeft een uitvoerige instructie tegen hem gevoerd, waarvan het resultaat vooralsnog geheim is. Op 11 Jan j.l. was dit onderzoek gereed en is K., die opgesloten was in de cellenbarak te Scheveningen, ter beschikking gesteld van den procureur fiscaal in Groningen. (Msb.)
(V. b. „Simon Bolivar 4025 A; Spionnage 4213)

Nederland

A. Ned. Spoorwegen - opbouw modern bedrijf - ondergrondsche verbindingen —

29 Jan. — Tijdens de te Utrecht gehouden eerste alg. persconferentie na de bevrijding heeft de president der N.S. ir. W. Hupkes een uiteenzetting gegeven van de plannen der N.S. Gewerkt wordt aan den opbouw van een nieuw modern spoorwegbedrijf, dat een plaats en een taak heeft, speciaal voor het vervoer op groote afstanden, voor het vervoer tusschen dichtbevolkte steden en het forensenvervoer; het vervoer dus met groote snelheden en frequenties. De bedoeling is in den kortst mogelijken tijd de snelheden der electrische treinen op te voeren tot 150 à 160 km per uur, waarbij het den reiziger mogelijk blijft te lezen en te schrijven. De consequentie is, dat de baan wordt vernieuwd (steenslag inplaats van grint), de rails worden verzwaard, het seinwezen gemoderniseerd (automatische lichtseinen). Het electrisch materieel zal goeddeels in het binnenland worden gemaakt, de electrische uitrustingen zullen in het buitenland besteld worden. De overwegen in niveaukruising gaan er uit, om ze te vervangen door kruisingen op twee verdiepingen. Het is niet de bedoeling van de Spoorwegen zich meester te maken van het wegvervoer. Toch behouden zij zich het recht vóór ook ander vervoer dan het railvervoer ter hand te nemen, speciaal wanneer het buslijnen betreft, die parallel gaan aan de treinroute.
De coördinatie van het verkeer is afhankelijk van de regeling, welke de overheid voorbereidt, ook voor het goederenvervoer. (De regeling van '39 geldt uitsluitend voor het vervoer van personen).
Zal het goederenvervoer per spoor met de te ontwikkelen snelheden geen groote concurrentie meer te duchten hebben, ook van het luchtvervoer verwachten de Spoorwegen hier te lande, met zijn relatief korte afstanden geen ernstige concurrentie. De luchtvaart krijgt groote kansen in het internationale verkeer.
In de toekomst zal er naar gestreefd worden ook de groote internationale verbindingen door middel van D.E.-treinen belangrijk te versnellen (Amsterdam—Parijs in 4½ uur, Amsterdam—Bazel in 8 uur). Voor electrificatie komt het allereerst Amsterdam—Brussel in aanmerking.
Het hierboven geschetste urgentieprogram zal binnen 4-5 jaar uitgevoerd zijn.
Het euvel, dat in de groote steden de stations steeds verder verwijderd zijn komen te liggen van de eigenlijke woon-centra, heeft de gedachte doen rijzen aan ondergrondsche verbindingen, waarmee de bestaande lijnen tot diep in de stad worden verlengd, een Nederlandsche métro dus. Tenslotte staat een spoorlijn over den Afsluitdijk op het programma. (N.R.C.) **(V. b. 6439 A en B)**

Ned. O. Indië

B. Dr. van Mook te Batavia - Algemeene toestand verbeterd —

31 Jan. — Na zijn vertrek op 12 Jan. uit Nederland, is dr. van Mook, na eenige dagen door ziekte te Cairo te zijn opgehouden, te Batavia gearriveerd.
In een pers-conferentie verklaarde hij o.m. het volgende: In Nederland bestaat veel begrip voor de noodzaak, om zoo spoedig mogelijk te komen tot een toestand van autonomie in Ned. Indië. Tenslotte verklaarde hij, dat hij onder den indruk was van de verbetering in den algemeenen toestand. (A.N.P.)
(V. b. v. Mook 6574 E)

C. Christison wordt vervangen —

28 Jan. — Luitenant-generaal Christison zal zijn commando in Indië neerleggen; hij wordt bevorderd tot generaal en zal naar Londen gaan om daar het opperbevel over het Britsche Noordelijke commando op zich te nemen. Zijn opvolger in Indië is luit.-generaal sir Montague Stopford, thans militair gouverneur in Birma. (N.R.C.) **(V. b. Christison 6591 B)**

D. Lt.-generaal van Oyen draagt commando over aan lt.-gen. S. H. Spoor —

31 Jan. — Lt.-gen. L. H. van Oyen, waarnemend commandant van het leger en hoofd van het departement van oorlog in Ned.-Indië, heeft op zijn verzoek, eervol ontslag verkregen uit den militairen dienst.
Hij heeft het bevel overgedragen aan Lt.-gen. S. H. Spoor. De tijdel. kolonel van den Gen. Staf S. H. Spoor werd benoemd tot gen. majoor, onder tijdelijke benoeming tot lt.-generaal.
Lt.-gen. van Oyen is bevorderd tot commandeur in de orde van Oranje-Nassau. (A.N.P.) **(V. b. v. Oyen 6584 A)**

E. Kunstschatten op Java —

29 Jan. — Uit Batavia wordt gemeld, dat de Japanners de zeer rijke kunstschatten der Javaansche Musea ongemoeid hebben gelaten, ondanks hun gebrek aan goud en diamanten. Zelfs de uit Japan afkomstige „Decima-collectie" is gespaard. (Alg. H.b.)

België

F. Bert Decorte krijgt staatsprijs voor poëzie —

De dertig-jarige Vlaamsche dichter Bert Decorte is bekroond met den drie-jaarlijkschen Belgischen staatsprijs voor de poëzie over het tijdvak 1940-'43.
Decorte debuteerde in het Juni-nummer (1935) van het litteraire maandblad „Forum" met een groot gedicht: „De Ruiters" dat onmiddellijk sterk de aandacht trok. Dit en later werk werd gebundeld in „Germinal" ('37).
Van Decorte zagen behalve bovengenoemde nog het licht de bundels: Orpheus gaat voorbij; Een stillere dag, driemaal 24 sonnetten. Refreinen, Yoshiwara, vertaalde Geisha-liedjes. (Tr.)
(V. b. België 6600 C)

Duitschland

G. Schuld aan den oorlog - het Duitsche volk in de oogen van Amerikaansche soldaten —

Volgens een enquête, die onder de leden van het Amerikaansche leger in Duitschland werd gehouden, en waarvan de resultaten tot nog toe geheim waren gehouden, zijn de Amerikaansche soldaten, die Duitschland bezetten, geneigd het Duitsche volk niet de schuld van den oorlog te geven.
De enquête die — aldus A. P. — verleden jaar in den herfst onder de troepen werd gehouden, toonde aan dat 51% geloofde, dat Hitler voor 1939 het rijk veel goed gedaan had.
Een hoog percentage van de soldaten, die ondervraagd werden, is geneigd de massa van het Duitsche volk niet verantwoordelijk te stellen voor de gruwelen, bedreven in de concentratiekampen. De meerderheid der soldaten echter was voor een tienjarige Amerikaansche bezetting; algemeen heerscht de opinie, dat de Amerikaansche militaire regeering niet streng genoeg optreedt. Uit de enquête blijkt sterk de invloed op de Amerikaansche troepen der Duitsche verontschuldigingen voor den oorlog.
Negentien procent verklaarden te gelooven, dat Duitschland tot op zekere hoogte, of grootendeels terecht het wereldconflict heeft ontketend; elf procent zeiden dat zij het niet zeker wisten; negen en twintig procent moesten toegeven, dat zij sedert de bezetting een „gunstiger" indruk van hun vroegere vijanden hadden gekregen. Daartegenover meenden slechts 14%, dat zij tijdens de bezettingsperiode minder gunstig tegenover de Duitschers waren komen te staan. **(V. b. Am. zône 6600 F)** (V.K. 25 Jan.)

Engeland

H. Minister Stansgate over Roer en Rijn —

25 Jan. — Stansgate, de Britsche minister van Luchtvaart, heeft bij de discussies in het Hoogerhuis gewezen op de noodzakelijkheid te verhinderen, dat Duitschland ooit weer het Rijnland kan gebruiken als springplank voor agressie.
Het arsenaal van de Ruhr mag niet in Duitsch bezit zijn en het Rijnland mag nooit meer voor hetzelfde doel door Duitschland worden gebruikt. Behalve de vier landen van de contrôlecommissie zijn ook België, Nederland en Luxemburg bij deze kwestie geïnteresseerd.
Het initiatief ligt bij Frankrijk, zeide de minister. (Tijd)
(V. b. Fransch standpunt 6592 B)

Frankrijk

I. Maurois in opspraak - Terugkeer in Frankrijk niet gewenscht —

Na de ineenstorting van Frankrijk in Juni 1940 is de bekende Fransche schrijver, André Maurois naar Engeland vertrokken. Van het begin van den oorlog af bleek hij sympathieën te hebben voor de figuur van Pétain, die hem destijds een zetel in de Académie heeft bezorgd en met wien hij trouwens nog andere vriendschapsbanden had.
Maurois heeft niet kunnen of willen breken met het verleden, wat hem thans zeer kwalijk wordt genomen. Als verbindingsofficier was hij aan het hoofdkwartier van lord Gort, den commandant van het Britsche expeditieleger in Frankrijk, toegevoegd en als zoodanig kwam hij in Engeland aan.
„Wij dachten in hem een vriend te krijgen, maar wij kregen alleen maar een klant" zou Churchill van Maurois in Juni 1940 gezegd hebben. Na een paar radiotoespraken voor de B.B.C. stak de schrijver over naar Amerika, waar hij zijn vrouw terugvond en lezingen ging houden voor verschillende universiteiten, zooals Princeton. Verder schreef hij er

eenige boeken, die hij in New York deed uitgeven: zijn Mémoires o.a. en hij begon een Histoire des Etats Unis. In deze mémoires blijft hij Pétain trouw en ook in verschillende artikelen in Amerikaansche bladen verschenen, geeft Maurois Pétain een aureool, dat op zijn zachtst gezegd onverdiend moet worden genoemd.
Na de landing in Noord-Afrika duikt Maurois weer op en zocht aansluiting bij generaal Giraud, die hem tenslotte met een missie naar Amerika terugstuurt. Nog altijd kan hij niet besluiten kleur te bekennen en zich aan te sluiten bij generaal de Gaulle. Thans zou hij gaarne naar Frankrijk terugkeeren, maar zijn komst wordt allerminst gewenscht.
(N.R.C. 19 Jan.)

Maurois schreef een beschouwing over de oorzaken van de Fransche ineenstorting in 1940, waarin hij vooral inging op de tegenstelling tusschen en de intriges rondom de twee laatste Fransche premiers vóór de bezetting, Daladier en Reynaud. Dit boekje „Tragédie en France" werd tijdens de bezetting Nederland binnengesmokkeld, en clandestien uitgegeven. (Red. K.H.A.)
(V. b. Pétain 6516 D; Giraud 5620 D; de Gaulle 6600 K; Daladier 6420 B; Reynaud 6420 B)

Frankrijk

A. Nieuwe regeering - Gouin minister-president - regeeringsprogramma - nationalisatie - verlaging militair budget - Vincent Auriol president van de Constituante —

28-30 Jan. — Felix Gouin is er in geslaagd een nieuw 3-partijen-kabinet samen te stellen. Twaalf leden van de regeering de Gaulle hebben ook zitting in het nieuwe Kabinet, dat bestaat uit 7 socialistische ministers (en 2 soc. staatssecretarissen), 6 communisten (en 2 staatssecretarissen) en 6 leden van de M.R.P. (en 1 staatssecretaris) en 1 onafhankelijke.

Felix Gouin

De socialistische leden zijn de premier **Felix Gouin**, die tegelijkertijd minister van Nationale Defensie is; **André le Troquer**, Binnenlandsche Zaken; **André Philip** voor Financiën en Nationale Economie; **Pierre Tanguy-Prigent** Landbouw; **Marcel Naegelen**, Onderwijs; **Jules Moch**, Openbare Werken en Transport; **Marius Moutet**, Koloniën (en als staatssecretarissen **Gaston Deferre**, Voorlichting en **André Gazier** voor Nationale Economie).
De communistische ministers zijn: **Maurice Thorez**, vice-premier, **Charles Tillon**, Bewapening, **Marcel Paul**, Industrieele Productie; **Ambroise Croizat**, Arbeid; **François Billoux**, Wederopbouw; **Laurent Casanova**, Aangelegenheden van Oudstrijders (en **Auguste le Coeur**, als staatssecretaris voor Productie en Kolen, toegevoegd aan het kabinet van den president).
De MRP is vertegenwoordigd door **Francisque Gay**, vice-premier en evenals Thorez minister zonder portefeuille; **Pierre Henri Teitgen**, Justitie; **George Bidault**, Buitenlandsche Zaken; **Armand Michelet**, Leger; **Jean Letourneau** minister van PTT; **Robert Prigent** Openbare Gezondheid; (en de staatssecretaris voor Arbeid, **Marius Patinaud**).
Partijloos **Henry Longchambon**, minister van voedselvoorziening.
Twee staatssecretarissen zullen nog worden benoemd.
Felix Gouin heeft in de Nationale Vergadering de nationalisatie van handelsbanken, bepaalde verzekeringsmaatschappijen en van mijnbouwondernemingen aangekondigd, alsmede een drastische verlaging der uitgaven voor civiele en militaire zaken. Hij zeide, dat de regeering in geen geval haar toevlucht zal nemen tot wetsdecreten.
Met betrekking tot Groot-Brittannië zeide Gouin, dat een nieuwe alliantie met dit land ten zeerste gewenscht is, doch dient te worden ingeschakeld in een drielandenaccoord van de Sovjet-Unie, Engeland en Frankrijk.
Over het koloniale vraagstuk zeide Gouin den toestand van loyale en vertrouwelijke samenwerking tusschen Frankrijk en de volken langs den weg van democratie en vrijheid te willen herstellen. Het Duitsche probleem wil Frankrijk trachten te regelen in het teeken van internationale samenwerking.
Het streven blijft gericht op internationalisatie van het Roergebied.
De wetgevende vergadering heeft met 514 tegen 51 stemmen haar vertrouwen in de regeering Gouin uitgesproken.
1 Febr. — Met 457 van de 467 stemmen is **Vincent Auriol (soc.)** gekozen tot president der constituante.
(Wh. - N.R.C. - Alg. H.b. - l'Humanité - l'Aube) **(V. b. Kabinet 6600 K; nationalisatie 6552 K; Roergebied 6592 B)**

B. Leon Blum buitengewoon ambassadeur —

29 Jan. — Leon Blum is benoemd tot buitengewoon ambassadeur. Het zal zijn taak zijn met de bevriende mogendheden verdragen af te sluiten, waardoor aan de slechte voedselpositie van Frankrijk op korten termijn een einde komt.
(Wh.) **(Vor. ber. Blum 6600 K)**

Internationaal

C. Vereenigde Volken - de mandaatgebieden: Tanganjika, Kameroen, Togo, Roanda-Oeroendi, Austral. Nieuw Guinea - prof. van Asbeck over „Trusteeship" —

18-19 Jan. — Nadat Engeland op 17 Jan. bij monde van zijn minister van buitenlandsche zaken de mandaatgebieden Togo, Tanganjika en Kameroen ter beschikking had gesteld, zijn ook België en Australië gevolgd, resp. met Roanda-Oeroendi en Australisch Nieuw-Guinea.
Bevin heeft verklaard, dat Groot-Brittannië gaarne bereid was over de gebieden, waarover het tot dusver het mandaat had gevoerd, het trusteeship uit te oefenen.
Ook Frankrijk heeft er in toegestemd, zijn mandaatgebieden onder U.N.O.-contrôle te plaatsen. (Tijd - N.R.C. - Alg. H.b.)
24 Jan. — De Ned. afgevaardigde prof. F. M. van Asbeck heeft te Londen in het comité voor het voogdijschap verklaard, dat, hoewel artikel 77 van het handvest inzake het voogdijschap de leden schijnbaar niet verplicht de mandaatsgebieden onder voogdijschap te stellen, de geest van het handvest dat wel degelijk eischt. Hij stelde voor, dat gedurende de liquidatie-periode van den Volkenbond en het oprichten van den raad van voogdijschap de gebieden onder gezag van de Ver. Volken zouden komen. Nederland als lid van de Ver. Volken voelt zich gedeeltelijk verantwoordelijk voor de taak het welzijn der afhankelijke volkeren te bevorderen.
De samenwerking tusschen den raad van voogdijschap, het bestuursapparaat en de betrokken volken moet gebaseerd zijn op vertrouwen en samenwerking.
(U.P. - V.V.)
(V. b. Ver. Volk. 6601 G; Trusteeship 6495)

D. Vereenigde Volken - Resolutie i. z. atoomenergie —

24 Jan. — De Alg. Verg. der O.V.V. heeft nadat de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Byrnes, en de waarnemende Sovjet-minister van Buitenlandsche Zaken, Wyshinski, het woord hadden gevoerd, de voorgestelde resolutie inzake de oprichting van een commissie voor de atoomenergie met algemeene stemmen aangenomen. (Reuter - V.V.)
(V. b. Atoomenergie 6601 A; 6585 D, 6576 G)

E. Veiligheidsraad - Perzië, Griekenland en Indonesië op agenda - Russisch en Britsch en Nederl. standpunt —

26 Jan. — De veiligheidsraad heeft in zijn bijeenkomst van gistermiddag besloten, zoowel de Perzische als de Indonesische en de Grieksche kwestie op zijn agenda voor de volgende vergadering te plaatsen.

Wyshinski

Het hoofd van de Sovjet-delegatie, Wyshinski, zeide, dat de Sovjet-delegatie wenschte voor te stellen, dat de Perzische kwestie niet door den veiligheidsraad in behandeling zou worden genomen.
De Britsche delegatie-leider, Bevin, drong aan op volledige en openhartige behandeling van de Indonesische en Grieksche kwestie. „Al die aantijgingen van de Sovjetregeering in besloten bijeenkomst ben ik beu", zeide Bevin. De Britsche regeering is, in de Grieksche kwestie, op de eerste plaats verantwoordelijk. In-

donesië is echter een aangelegenheid, welke op de eerste plaats de Nederlandsche regeering aangaat, aldus de Britsche minister.
Toen nam de Nederlandsche gedelegeerde, minister Van Kleffens het woord: „De gedelegeerde van het Vereenigd Koninkrijk heeft gezegd, dat de kwestie-Indonesië een aangelegenheid is, welke op de eerste plaats de Nederlandsche regeering aangaat. Ik wil hierbij verklaren, dat wij er geen bezwaar tegen hebben, dat deze kwestie, zooals zij is geformuleerd, op de agenda voor de volgende vergadering wordt geplaatst". Minister Van Kleffens legde sterken nadruk op de woorden „zooals zij is geformuleerd". (Msb.) **(V. b. 6601 G)**

Internationaal

A. Veiligheidsraad - Russisch-Iraansch overleg —

29-31 Jan. — Nadat de Iraansche gedelegeerde, wiens land geen lid is van den Veiligheidsraad, de gelegenheid had gekregen het standpunt van Iran uiteen te zetten, verklaarde Wyshinski, dat de Russen het Iraansche voorstel om het Iraansch-Russisch geschil door den Raad te laten beoordeelen, in strijd achtten met hun waardigheid.
De Iraansche delegatie verklaarde zich vervolgens bereid tot rechtstreeksche onderhandelingen met Rusland, mits, onder oppertoezicht van den Raad. Na ampele discussies diende mr. Van Kleffens een voorstel in om den partijen te verzoeken, den Raad in te lichten, zoodra zij overeenstemming hebben bereikt, opdat de aangelegenheid van de agenda kan worden afgevoerd, zonder dat de Raad echter afstand doet van zijn recht, de behandeling ervan, indien noodig, weer op te nemen.
Dit voorstel werd, na het aanbrengen van een aantal amendementen door Engeland overgenomen en door den Veiligheidsraad aanvaard.
(V. b. 6609 E) (V.V. - Alg. H.bl.)

B. De uitvoering van de overeenkomst van Bretton Woods —

29 Jan. — De Regeering der Vereenigde Staten heeft uitnoodigingen gezonden aan de staten-leden van het Internationale Monetaire Fonds en van de Internationale Bank voor Reconstructie, om de eerste vergaderingen van de Raden van Bestuurders bij te wonen. De vergaderingen zullen gehouden worden in Wilmington Island, bij Savanna (Georgia) op 8 Maart 1946, teneinde de twee instellingen te constitueeren.
Staten-leden van het Fonds en van de Bank zijn: België, Bolivia, Brazilië, Canada, Chili, China, Columbia, (lid van het Fonds, doch nog niet van de Bank), Costa Rica, Cuba, Tsjecho-Slowakije, de Dominicaansche republiek, Ecuador, Egypte, Ethiopië, Frankrijk, Griekenland, Guatamala, Honduras, IJsland, Indië, Iran, Irak, Luxemburg, Mexico, Nederland, Noorwegen, Paraguay, Peru, de gemeenebest der Philippijnen, Polen, de Unie van Zuid Afrika, Engeland, de Vereenigde Staten, Uruguay en Joego-Slavië.
De volgende landen zijn uitgenoodigd om waarnemers naar deze vergaderingen te zenden: Australië, El Salvador, Denemarken, Haiti, Liberia, Nieuw Zeeland, Nicaragua, Panama, Rusland en Venezuela.
(Usis) **(V. b. Br. Woods 6593 A; 6594 F; 6561 H)**

Ver. Staten

C. Harry L. Hopkins overleden —

30 Jan. — Harry Hopkins, een intiem vriend van wijlen president Roosevelt, is op 29 Jan., op 55-jarigen leeftijd te New York overleden.
Tijdens den oorlog doorkruiste hij de geheele wereld om een nauwere samenwerking tot stand te brengen tusschen de Vereenigde Volkeren. Na Roosevelt's dood in April van het vorige jaar bleef Hopkins in regeeringsdienst. Ondanks zijn zwakke gezondheid ging hij op verzoek van President Truman naar Moskou.
Hopkins begon zijn carrière als maatschappelijk werker in New York City en werd later directeur van de New Yorksche T.B.C.-vereeniging. Sedert 1933 vervulde hij verschillende ambten bij de werkverschaffing, terwijl hij in 1938 tot minister van Handel werd benoemd. In 1940 nam hij ontslag in verband met zijn gezondheidstoestand. Toen Amerika in den oorlog kwam werd Hopkins een van Roosevelt's voornaamste adviseurs. Hij nam o.a. deel aan de conferentie van Casablanca in Januari 1943, in Quebec in Augustus 1943, in Cairo en Teheran in November 1943 en in Yalta in Februari 1945. Hij nam ook deel aan de conferentie aan boord van een oorlogsschip in Augustus 1941 toen het Atlantisch Handvest werd opgesteld. Toen in Maart '41 de Lend-lease-wet werd aangenomen, werd Hopkins benoemd tot speciaal administrateur van de Lend-lease. Hij ging later naar Londen en Moskou om den weg te effenen voor de uitbreiding ervan tot Engeland en Rusland. (Usis)
(V. b. Hopkins 5643 I; Roosevelt 6571)

D. De organisatie van de oorlogsvloot - 12e vloot naar Middellandsche Zee —

De Amerikaansche oorlogsvloot zal uit 1979 gevechtseenheden bestaan. Het ligt in de bedoeling de schepen te laten rouleeren tusschen de vloten der beide oceanen. (Atlantic en Pacific)
Het Hoofdkwartier van den Opperbevelhebber van de Pacific-vloot zal in Pearl Harbour gehandhaafd blijven. Admiraal Raymond A. Spruance zal later worden opgevolgd door Generaal John S. Towers als opperbevelhebber Pacific Vloot. De 5de vloot onder vice-admiraal Frederick C. Sherman, zal haar basis hebben in Amerikaansche havens en zal in den centralen en oostelijken Pacific opereeren. Zoowel de 5de als de 7de vloot, zal zware schepen omvatten en in het bijzonder vliegtuigmoederschepen. De 3de vloot zal de reserve-vloot voor den Pacific vormen en zal belast worden met de opleiding van reserve-personeel aan de Pacific kust.
De Atlantische vloot, met Admiraal Jonas S. Ingram als opperbevelhebber, zal de 4de, 8ste en 10de vloot omvatten. De 8ste vloot onder Admiraal Marc A. Mitscher zal over een sterke macht van vliegtuigmoederschepen beschikken en over hulpschepen, die in Amerikaansche havens gestationneerd zullen zijn, en die onder normale omstandigheden zullen opereeren in den Noordelijken Atlantischen Oceaan en de Caribische zee. De 10de vloot onder Vice-Admiraal Bernhard H. Bieri, bestaande uit kruisers en destroyers en eventueel andere aan te wijzen schepen, zullen de Caribische zee en den zuidelijken Atlantischen Oceaan bestrijken.
De 4de vloot zal de Atlantische reserve vloot vormen en zal de opleiding van het reserve personeel in het gebied van den Atlantischen Oceaan leiden. De 12de vloot onder bevel van Admiraal Henry K. Hewitt zal bestaan uit eenheden, die in de Europeesche wateren en in de Middellandsche zee noodig zullen zijn.
(V. b. Vlootbases 6429 K) (Usis 14 Jan.)

E. Sterkte Oorlogsvloot vergeleken met die van Japan —

F. Wereldsnelheid en hoogterecord autogiro —

Een autogiro-toestel van het Amerikaansche leger heeft een voor dit type nieuw wereldhoogterecord bereikt van 7000 meter en een wereldsnelheidsrecord van 183 km. per uur. (V.K. 14 Jan.)

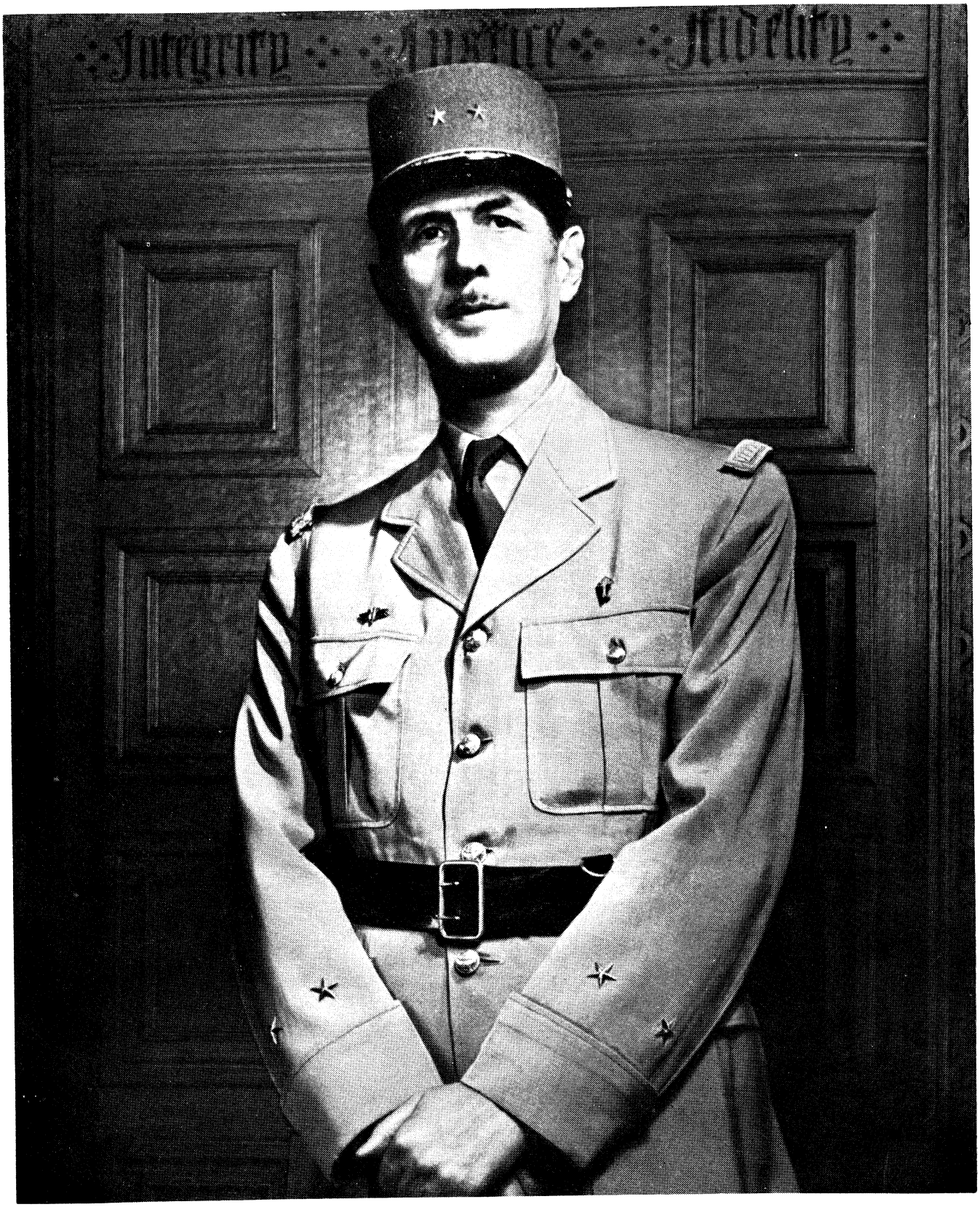

De onlangs afgetreden President der Fransche voorloopige regeering, gen. Charles de Gaulle. (zie 6600 K)

(foto Anefo)

De eerste zitting van den veiligheidsraad in het „Church House" te Londen op 17 Januari 1946: Van l. n. r.: Zygmunt Modzelewski (Polen), M. Andrey A. Gromyko (Rusland), Ernest Bevin (Engeland), Stettinius (U.S.A.), Gladwyn Jebb (secretaris executive), J. O. Makin (Australië), M. C. de Freita-Balle (Brazilië), dr. Wellington Koo (China), Abdul Hamid Badaw Pasha (Egypte), V. Auriol (Frankrijk), Alfonso de Rosenzweig Diaz (Mexico), Dr. E. N. van Kleffens (Nederland). (zie ook 6609 E)

(foto A.B.C.)

Regeeringsnota i.z. financieel beleid

Vervolg van pag. 6607

De geldzuivering.

In den bezettingstijd werd het evenwicht tusschen de hoeveelheid geld (in chartalen en giralen vorm) en de hoeveelheid goederen volkomen verstoord. Eenerzijds nam de hoeveelheid goederen sterk af, terwijl anderzijds de hoeveelheid geld door de wijze van financiering der Staatsuitgaven (geldcreatie tegen afgifte van schatkistpapier), door gedwongen goederenexporten naar het Oosten (geldcreatie tegen vorderingen in Rijksmarken) en door desinvesteering enorm werd vergroot.

Deze situatie borg groote gevaren van inflatoiren aard in zich. Weliswaar verhinderden de distributie- en prijsbeheerschingsmaatregelen de vrije in- en doorwerking van den geldovervloed op het stelsel van prijzen en loonen, maar de aanwezigheid van ettelijke milliarden „zwevende koopkracht" bemoeilijkte in hooge mate de handhaving der genoemde maatregelen en werkte de zwarte markt in de hand.

Met het oog hierop was het noodzakelijk de overtollige hoeveelheid geld af te roomen en het monetaire evenwicht te herstellen. Dit was tegelijkertijd een der onmisbare voorwaarden om den strijd tegen den zwarten handel met meer succes te voeren. In de derde plaats kan de monetaire saneering worden dienstbaar gemaakt aan fiscale doeleinden, nl. door een inventarisatie van het liquide vermogensbezit en door blokkeering van een gedeelte daarvan bij wijze van verhaalsobject voor reeds bestaande of in de toekomst op te leggen belastingen, resp. heffingen.

Als eerste maatregel werden bij K.B. van 5 Juli 1945 (Stbl. No. F 115) de bank- en muntbiljetten van ƒ 100 buiten omloop gesteld, zulks met ingang van 9 Juli. De betrokken biljetten konden tot 13 Juli worden ingeleverd bij de banken, die de tegenwaarde op geblokkeerde rekening van de inleveraars crediteerden. De bankbiljettencirculatie, die na haar hoogtepunt op 7 Mei 1945 (ƒ 5518 millioen) op 9 Juli reeds geleidelijk was gedaald tot ƒ 4901 millioen, onderging na laatstgenoemden datum een scherpe daling, die in de volgende cijfers tot uiting komt.

Bankbiljetten in omloop (millioenen guldens).

Datum weekstaat	Bedrag	Datum weekstaat	Bedrag
9-7-1945	4901	6-8-1945	3087
16-7-1945	4676	13-8-1945	2858
23-7-1945	4005	20-8-1945	2723
30-7-1945	3448	27-8-1945	2573
		3-9-1945	2532

Deze voortgezette daling kan niet alleen worden toegeschreven aan de intrekking der ƒ 100 biljetten, waarvan een bedrag van ca. ƒ 1750 millioen in omloop was. Klaarblijkelijk ging het publiek, onder invloed van de veranderde omstandigheden en van de verwachte verdere geldzuiveringsmaatregelen, er toe over zich van zijn overmatige kassaldi te ontdoen.

Ter verzekering van de snelle tenuitvoerlegging van alle maatregelen, die het verdere verloop van de monetaire zuivering zou vereischen, werd afgekondigd het Machtigingsbesluit Geldzuivering (K.B. van 3 Aug. 1945, Stbl. no. F 133.) Krachtens dit besluit is de Min. v. Fin. gedurende een tijdvak van een jaar gemachtigd tot vaststelling van alle door hem noodig geachte bepalingen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen. Op grond van deze machtiging konden verdere geldzuiveringsmaatregelen bij ministerieele beschikkingen worden uitgevaardigd. Deze beschikkingen worden in het Staatsblad opgenomen. Als eerste belangrijke beschikking verscheen de Beschikking Geldzuivering 1945 van 12 Sept. 1945 (Stbl. no. F 169). Hierbij werd met ingang van 26 Sept. alle papieren geld ingetrokken en werden voorts alle saldi geblokkeerd. Na afloop van de blokkadeweek (3 Oct.) werd onmiddellijk op grond van de Beschikking Deblokkeering 1945, van 26 Sept. 1945, (Stbl. No. F 196) een begin gemaakt met de deblokkeering en wel op zoodanige wijze, dat de chartale circulatie, die in haar werking het minst controleerbaar is, voorshands zoo beperkt mogelijk werd gehouden.

In dit verband is het mede van belang, dat omstreeks 1 Oct. de hoeveelheid beschikbaar nieuw bankpapier nog ontoereikend was, zoodat ook uit dien hoofde de chartale circulatie moest worden beperkt. Aan de verkeersbehoefte werd zooveel mogelijk tegemoet gekomen door een bepaalde hoeveelheid geld giraal ter beschikking te stellen. Ter regeling van deze materie verschenen een aantal Aanvullingsbeschikkingen Deblokkeering '45 in het Stbl. (F 202, F 211, F 216, F 239, F 262 en F 307) en een aantal Uitvoeringsbeschikkingen Deblokkeering 1945 in de Ned. Stcrt.

In nauw contact met bankwezen en bedrijfsleven werd voorts met de individueele behoeften van bepaalde categorieën van burgers en bedrijven rekening gehouden door middel van verdere ontdooiing van het geblokkeerde geld. De Nederlandsche Bank nam deze deblokkeeringstaak op zich, waarbij zij, ter vermindering der administratieve werkzaamheden, zooveel mogelijk trachtte categorieën van gelijksoortige individueele vergunningen in algemeene vergunningen samen te vatten. Op deze wijze werd een elastisch stelsel geschapen, dat de eischen van het economisch verkeer als het ware op den voet volgde.

Als gevolg van de deblokkeering bewoog de aanvankelijk sterk ingekrompen chartale en girale circulatie zich weer in stijgende lijn. Over den omvang der girale circulatie kunnen, als gevolg van het feit, dat de gegevens van de banken door de overstelpende drukte met groote vertraging beschikbaar komen, geen recente cijfers worden verstrekt. Volgens een waarschijnlijk betrouwbare schatting bestond aan het einde van het jaar 1945 het bij de banken uitstaande geld voor 10% uit vrije, voor 30 à 35% uit girale en voor 55 à 60% uit geblokkeerde saldi. Onderstaand staatje geeft een beeld van de ontwikkeling der bankbiljettencirculatie onder invloed der zuiveringsmaatregelen der tweede phase.

Bankbiljetten in omloop (millioenen guldens)

Datum weekstaat	Bedrag	Datum weekstaat	Bedrag
10- 9-1945	2445		Nw. Oud
17- 9-1945	2118	12-11-1945	890 485
24- 9-1945	1683	19-11-1945	942 463
1-10-1945	1161	26-11-1945	1011 440
	Nw. Oud	3-12-1945	1111 349
8-10-1945	398 855	10-12-1945	1162 344
15-10-1945	613 718	17-12-1945	1320 327
22-10-1945	668 630	31-12-1945	1386 327
29-10-1945	748 563	7- 1-1946	1442 322
5-11-1945	830 521	14- 1 1946	1541 314

Op 10 Dec. '45 had de nieuwe circulatie het peil van 1 Oct. jl. weer bereikt. De geleidelijke daling der bedragen oud bankpapier illustreert het inloopen van den achterstand, die in de administratieve verwerking van het bij de banken ingeleverde papier was ontstaan. Op de niet ingeleverde biljetten is ten bate van 's Rijks schatkist een winst gemaakt, waarvan de hoogte thans nog niet definitief vaststaat, maar die kan worden geraamd op een bedrag van ƒ 200 à ƒ 300 millioen.

De totale circulatie heeft thans een dusdanig peil bereikt, dat het monetaire en fiscale belang eischt de verdere uitholling van het geblokkeerde geldvolume ingrijpend te beperken. Met ingang van 1 Dec. '45 werd reeds een aantal algemeene vergunningen ingetrokken, terwijl het verkrijgen van individueele deblokkeeringsvergunningen werd verzwaard. Voor het geval de behoefte zou rijzen aan het verwerven van liquide middelen anders dan langs den weg der deblokkeering, werd de mogelijkheid tot credietverleening verruimd, ook als men nog over geblokkeerd geld beschikt; de terugvloeiing van door credietverleening in het verkeer gebracht geld, na beëindiging der transactie, die tot de credietverleening aanleiding gaf, wordt daardoor gestimuleerd.

In den loop van de maand December was de ontwikkeling bovendien zoover voortgeschreden, dat het verantwoord werd geacht aan te kondigen dat met ingang van 1 Jan. 1946 de girale rekening zou worden opgeheven. De girale rekening heeft eenerzijds een zeer nuttige functie verricht doordat zij het mogelijk heeft gemaakt het tijdstip van de geldzuivering enkele weken vroeger te stellen dan op grond van de beschikbare hoeveelheid nieuw bankpapier mogelijk zou zijn geweest. Anderzijds echter gaf zij in het betalingsverkeer tot moeilijkheden en wijzigingen aanleiding. De Minister heeft, ondanks de laatst genoemde nadeelen, nagelaten de girale rekening reeds in den loop van het najaar af te schaffen, omdat aanvankelijk van de tegoeden, die aldus in de semiblokkade van het girale verkeer zouden worden onttrokken, geen normale beleggingsmogelijkheid beschikbaar was. Het gevaar leek onder die omstandigheden niet denkbeeldig, dat het girale geld, indien eenmaal vrijgemaakt, in grooten omvang een uitweg zou zoeken op de zwarte markt. Een en ander is ondervangen door de thans geopende mogelijkheid tot inschrijving op de 2½% Spaarcertificaten.

Aan houders van geblokkeerde geldrekeningen is tezelfder tijd de gelegenheid geboden door middel van inschrijving op het Grootboek 1946 (en voor zoover particulieren aangaat evencens tot een beperkt bedrag op de reeds genoemde spaarcertificaten) van hun bezit een behoorlijke rente te kweeken; de mogelijkheid om bepaalde belastingen en de heffingen ineens hieruit te voldoen, zal overigens blijven gehandhaafd.

Als ten slotte de thans in voorbereiding zijnde maatregelen tot reguleering van het kapitaalverkeer (met de opening van de Effectenbeurs op bescheiden schaal is hiermede inmiddels een eerste begin gemaakt) van kracht zullen zijn geworden, zal de volledige aandacht moeten worden geconcentreerd op maatregelen ter verbetering der budgetaire positie om nieuwe inflatoire tendenties tegen te gaan.

De minister stelt zich voor binnen enkele weken de Kamer een witboek voor te leggen, waarin betreffende alle ter zake van de geldzuivering getroffen maatregelen volledig verantwoording zal worden afgelegd

(V. b. geldzuiv. 6566 A. nota 6603)

Nederland

A. Berechting van oorlogsmisdadigers —

26 Jan. — Staatsblad no. G 5 bevat het besluit van 4 Januari, bepalende de bekendmaking van de toetreding van Nederland tot de te Londen op 8 Augustus onderteekende overeenkomst tusschen de regeering van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Noord-Ierland, de regeering van de Vereenigde Staten van Amerika, de voorloopige regeering van de Fransche Republiek en de regeering van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken voor de vervolging en bestraffing van de groote oorlogsmisdadigers van de Europeesche as. (N.R.C.)

(V. b. ber. oorl.misd. 6593 C; overeenk. 6393 G)

Nederland

A. Tweede Kamer - Voortgezet debat over regeeringsbeleid - De vergoeding van oorlogsschade (nota, hoofdst. VII) - Waarom geen vervangingswaarde herziening regeling huisraadschade - Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening (hoofdst. XIV) - Intensiveering van den landbouw - Organisatie bedrijfsleven (hoofdst. XV) —

24—25 Jan. — In de zitting van 23 Jan. kwam de financieele voorziening met betrekking tot de oorlogsschade ter sprake. Aanvaarde de Kamer in het algemeen den grondslag van de regeling, dat „de schade, welke aan de economische goederen van een deel van het Nederlandsche volk door den oorlog is toegebracht, door de getroffenen ten behoeve van het geheele volk is geleden", de regeling zelf, was voorwerp van felle critiek. Het werd door eenige leden betreurd, dat deze materie bij K.B. en niet bij de wet was geregeld.

Ernstiger echter waren de bezwaren tegen de waarde in Mei 1940 als grondslag voor de schadevergoeding. Vrij algemeen vond men, dat de vervangingswaarde de grondslag moest zijn. Het werd door eenige leden onjuist geacht, dat de huurwaarde was gekozen als norm voor de vergoeding van huisraad. Ook werd opgekomen tegen de bureaucratie die op de schaderegeling woekert. Speciale aandacht werd gevraagd voor Walcheren, het zwaarst getroffen gebied.

In zijn repliek op 24 Jan. heeft minister Lieftinck uiteengezet, waarom de regeering niet van het beginsel schadevergoeding op basis van 1940 kan afwijken. Inflatie is het groote argument van den minister. Hij deelde mede, dat per 31 Mei 1945 het totale bedrag der molestverzekering beliep 25.8 milliard, terwijl de verzekerde schade, voorzoover bekend bij de maatschappijen, die over de cijfers beschikten, bedroeg 2.5 milliard.

De geraamde schade-aangifte bij de schade-enquête-commissies is pl.m. 4.5 milliard. De minister rekende het niet precies voor, maar hij gaf de Kamer toch een zoodanige aanwijzing, waar integrale schadevergoeding op zou neerkomen, dat zij er stil van werd.

De regeering houdt vast aan haar beginsel, dat het niet haar taak kan en mag zijn de menschen terug te brengen tot den ouden toestand, doch dat zij zich ermede moet vergenoegen, hun een redelijken bestaanstoestand terug te geven. Voorts deelde de minister mede, dat de gemaakte opmerkingen over de vergoeding van de huisraadschade voor hem aanleiding waren te overwegen de bestaande regeling te herzien t.a.v. 3 belangrijke punten: 1. de normen voor de schadevergoedingen voor de laagste klassen te verhoogen of de tabel voor de laagste klasse te schrappen; 2. de vergoeding per gezinslid te verhoogen; 3. het verschil in huisraadschade tusschen stads- en plattelandsgemeenten opnieuw te bezien.

26-30 Jan. — In de vergadering van 25 Jan. hebben meer dan een dozijn sprekers het woord gevoerd over het hoofdstuk Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening. De prijzen, kleine boeren, verkaveling en de organisatie van den Land- en Tuinbouw waren het onderwerp van de belangrijkste redevoeringen.

Minister Mansholt zeide in zijn antwoord, maatregelen te willen nemen om de concurrentiecapaciteit op te voeren: door onzen kostprijs in overeenstemming te brengen met de wereldmarkt. Met bijzonderen nadruk wees de minister voorts op het belang van her- en ruilverkaveling, ten aanzien waarvan dwingend moet worden opgetreden.

Intensiveering van onzen landbouw — ziedaar het kernprobleem van het geheele vraagstuk. Hebben wij dat opgelost, dan kunnen wij den kostprijs drukken en tevens een bijdrage leveren tot het kwijtraken van onze overtollige boeren. Aan de oplossing van dit laatste probleem moeten natuurlijk ook middelen te pas komen als voortgezette inpoldering, industrialisatie van het platteland en op den duur emigratie. Voorts zal er — dit om de kleine boeren niet te doen verpauperen — een teeltplan worden opgesteld. En om den tuinbouw te helpen zou in de eerste plaats het areaal worden teruggebracht tot dat van 1939, vervolgens de productie worden opgevoerd en alles worden gezet op export, niet alleen van onze overtollige producten.

In de zitting van 29 Jan. kwam ook nog het hoofdstuk organisatie van het bedrijfsleven aan de orde. In feite ging het over niets anders dan over een voorontwerp van wet (van min. Vos) dat nog niet bij de Kamer is ingediend. Minister Vos wees erop, dat nu de adviezen waren gevraagd van het bedrijfsleven, het onjuist zou zijn op de eigenlijke discussie vooruit te loopen.

(N.R.C. - Tijd - Alg. H.bl. - V.K. - Tr. - Msb. - Par. - Wh. - V.V.)

(V. b. Tw. Kam. deb. 6598 A; oorlogsschade 6538 VII; Nota reg.bel. hfst. XIV: 6543 XIV; Bedrijfsorg. 6607 B)

B. Tweede Kamer-kieswetwijziging - Opkomstplicht - Afschaffing verworpen - Geen stemming voor Kamer en Prov. Staten op één dag - Kiesgerechtigde leeftijd van 25 op 23 jaar gebracht —

31 Jan. — De Kieswet, Gemeentewet en Provinciale wet moesten worden gewijzigd wegens de bijzondere omstandigheden waaronder met den grootsten spoed verkiezingen moeten worden gehouden. Van deze gelegenheid heeft de regeering gebruik willen maken om behalve eenige tijdelijke technische wijzigingen ook een aantal blijvende veranderingen voor te stellen. Een der wijzigingen van deze laatste soort was de afschaffing van den verschijningsplicht, meestal — doch strikt genomen ten onrechte — stemplicht genoemd. Een amendement van den heer **Ruys de Beerenbrouck** (R.K.), strekkende tot handhaving van deze verschijningsplicht werd met 37 tegen 36 stemmen aangenomen. Vóór stemden R.K., C. H. en Lib. Een amendement van den heer **Van den Heuvel** (A.R.) dat de mogelijkheid uitsluit van stemming voor de Kamer en de Prov. Staten op één dag, werd met 50 tegen 21 stemmen aangenomen. Vóór stemden: A.R., R.K., C.H. en Lib.

Overigens werd de „aanvulling en wijziging van de kieswet, de prov. wet en de gemeentewet, alsmede bijzondere voorzieningen met het oog op de in 1946 te houden verkiezingen" z. h. st. aangenomen. In het wetsontwerp, zooals het thans is aangenomen, wordt voorgesteld, den kiesgerechtigden leeftijd van 25 jaar tot 23 te verlagen.

(Tijd - Alg. H.bl. - N.R.C. - Msb. - V.V.)

(V. b. verkiez. 6480 A; 6567 A; stemr. pol. del. 6596 C)

C. Demobilisatie marine-personeel

4 Febr. — Het dienstplichtig reserve- en hersteld actief personeel der marine beneden den rang van officier, dat in Nederland is opgekomen en dat sedert 10 Mei 1940 onafgebroken in werkelijken dienst is, zal uiterlijk 1 Juli 1946 uit Oost- en West-Indië naar Nederland terugkeeren ter demobilisatie. Het overeenkomstige personeel, dat in Nederland of in het Vereenigd Koninkrijk in werkelijken dienst is, zal niet meer naar Oost- of West-Indië worden uitgezonden en zoo spoedig mogelijk na 1 Juli 1946 worden gedemobiliseerd. **(V. b. 6575 H)** (V.K.)

D. Protest van onderofficieren tegen uitzending —

25 Jan. — Ongeveer 300 dienstplichtige onderofficieren van de Kon. Mil. Academie te Breda hebben dezer dagen aan den min. van Oorlog een request ingediend, waarin zij bezwaar maken tegen het h.i. willekeurige oproepen voor de expeditionnaire macht. In een begeleidend schrijven, waarvan een afschrift aan alle leden van de Staten-Generaal is gezonden, wijzen zij erop, dat zich nu reeds een ontstemming bij de opgeroepenen openbaart.

De adressanten verzoeken tenslotte maatregelen te nemen, die hun bezwaren kunnen wegnemen en dat de lasten van den militairen dienst gelijkelijk over alle daarvoor in aanmerking komende Nederlanders verdeeld worden.

(Wh.) **(V. b. 6579 B)**

E. Officieren van civielen dienst - Nieuwe functie bij landmacht —

31 Jan. — Er is bij de Kon. landmacht een nieuwe functie ingesteld namelijk die van officieren van civielen dienst.

Deze officieren worden bij K.B. benoemd en door den minister van oorlog als zoodanig bij schriftelijke benoeming aangesteld.

Voor benoeming tot officier van civielen dienst kunnen in aanmerking komen ambtenaren in overheids- of in semi-officieelen overheidsdienst, zij die door eenig ministerie van alg. bestuur op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst zijn genomen of zij die zich zonder kosten van het rijk ter beschikking hebben gesteld.

De officier civiele dienst staat onder de bevelen van de autoriteit die hem voor de benoeming heeft voorgedragen, en heeft ten aanzien van legering en voeding aanspraak op gelijke behandeling als een officier van de landmacht. (Msb.)

(V. b. landmacht 6590 A)

F. Oorlogsmuseum te Overloon —

2 Febr. Te Overloon zal een oorlogsmuseum worden ingericht in dezelfde bosschen, waar in het najaar van '44 twee tankdivisies van het Amerikaansche eerste leger slag hebben geleverd met de Duitsche Tiger- en Panthertanks.

(V.K.)

G. Mr. Röling lid Int. Hof ter berechting van Jap. oorlogsmisdadigers —

1 Febr. — Mr. B. V. A. Röling, thans rechter in de Arrondissementsrechtbank te Utrecht, is door de Nederlandsche regeering aangewezen om te worden benoemd tot lid van het Internationale Hof dat te Tokio de Japansche oorlogsmisdadigers zal berechten.

(Ad. Dgb.) **(V. b. Jap. 6570 G)**

H. Nationale feestdag op 4 Mei —

26 Jan. - De Regeering heeft besloten, den nationalen feestdag, waarvoor als datum de 5e Mei was vastgesteld, dit jaar op den 4en Mei te vieren, zulks in verband met het feit, dat 5 Mei op een Zondag valt. **(V. b. Nat. feestd. 6398 E)** (Tr.)

Nederland

A. Kapt. A. Romijn, „dapperste kapitein der koopvaardij" —

6 Febr. — Te Rotterdam werd, aan boord van de „Oranjefontein" Kapt. Ary Romijn gehuldigd als „dapperste kapitein der koopvaardij".
Min. De Booy heeft hem daarbij den zilveren beker uitgereikt, welke door den heer A. Groenenberg uit Cardiff beschikbaar was gesteld voor den Nederlandschen zeeman, die bij moeilijke en gevaarlijke operaties den meesten moed betoonde.
Kapitein Romijn sloeg in Januari 1943 als gezagvoerder van het m.s. „Aagtekerk" een duikboot-aanval af, waarbij de onderzeeër vermoedelijk tot zinken werd gebracht. Hiervoor werd hij door H.M. de Koningin onderscheiden met den bronzen leeuw. Tijdens een Malta-convooi werd zijn schip door een aanval van een vijandelijk vliegtuig tot zinken gebracht.

Kapt. A. Romijn en dochter

Ofschoon zelf ernstig gewond, heeft kap. Romijn toen het uiterste gedaan om passagiers, schip en lading (deze bestond uit 1100 ton petroleum en benzine) te bergen. Voor deze daad ontving hij het kruis van verdienste met gesp. Voorts heeft H.M. hem gedecoreerd, omdat hij twee jaar lang gezagvoerder was in gevaarlijke zeegebieden; ook werden hem diverse Britsche onderscheidingen uitgereikt. (Alg. Hbl.)
(V. b. Koopv. 6573 F; Wer. Koopv. 6601 D; onderscheid. 6599 B)

B. Repatrieering - Koers ingeleverde Rijksmarken —

25 Jan. — De tegenwaarde van de Rijksmarken, welke door gerepatrieerden aan de grens werden ingeleverd, zal krachtens een nieuwe ministerieele beschikking, niet tegen een Markenkoers van ∫ 0.265 maar van ∫ 0.7536 worden berekend. (Par.) **(V. b. 6568 K)**

C. Effectenregistratie - Bevoegdheid en verplichting tot aangifte —

30 Jan. — Bij Besluit no. F 272 van 16 Nov. 1945, tot wijziging van het Besluit herstel rechtsverkeer (E 100) en van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) werd een uitvoerige regeling gegeven voor de registratie van alle effectenbezit. Doel van deze registratie is, het opsporen van oorlogswinsten, het achterhalen van vijandelijk effectenbezit en het opsporen van gestolen of geconfisceerde effecten.
Voor een ieder die op onrechtmatige wijze het bezit van effecten heeft verloren, wordt de gelegenheid opengesteld een aanvraag tot herstel van recht met betrekking tot deze effecten in te dienen. Hierbij wordt niet alleen gedacht aan handelingen van den vijand, maar ook aan oorlogsmolest, verlies, diefstal en brand.
Diegene, aan wien het bekend is, dat iemand op onrechtmatige wijze bezit van effecten heeft verloren, is verplicht hiervan aangifte te doen. De gedupeerde zelf zal in vele gevallen b.v. doordat hij is gedeporteerd en niet is teruggekeerd, niet voor zijn belangen kunnen opkomen. Een andere aangifteverplichting geldt voor een ieder, die weet, dat een effect of een zakelijk recht op een effect op of na 10 Mei 1940 toebehoorde aan of is afgegeven ten gunste van een vijandelijken staat of een vijandelijken onderdaan dan wel een lid van de N.S.B. of een soortgelijke organisatie.
Er bestaat ook een aangifteverplichting voor allen die binnenlandsche effecten hebben uitgegeven of te hunnen laste hebben uitstaan, (dus niet alleen vennootschappen maar ook b.v. fondsen, vereenigingen en organisaties, onverschillig of zij rechtspersoonlijkheid bezitten of niet).
De gelegenheid tot aangifte is opengesteld tot 15 Febr. 1946. Voor alle aanvragen en aangiften geldt echter, dat deze alleen moeten plaats vinden, indien de effecten en vooral de nummers, volledig bekend zijn.
Men dient zich voor alle aanvragen en aangiften tot een bank of commissionnair te wenden.
Het spreekt van zelf, dat de uitvoering van dit proces geruimen tijd in beslag zal nemen.
De min. van Financiën prof. P. Lieftinck, verklaarde in een persconferentie ten aanzien hiervan, dat hiermede ongeveer een jaar gemoeid zal zijn, behoudens de gevallen, waarover geprocedeerd moet worden. (Ec. N. - N.R.C. - V.V.)
(V. b. Eff.reg. 6566 Kol. 2)

D. Ir. S. L. Louwes adviseur van de F.A.O. - Ir. A. H. Boerma regeeringscomm. voor buitenl. agrar. aangelegenheden - Ir. J. S. Keyser pl.v.v. direct.gen. voedselvoorz. —

31 Jan. — Ir. S. L. Louwes, treedt op als adviseur van Sir John Orr, directeur-generaal van de Food and Agriculture Organisation der Ver. Volkeren. Ir. A. H. Boerma, de wnd. directeur-generaal van de voedselvoorziening, is benoemd tot regeeringscommissaris voor buitenlandsche agrarische aangelegenheden. Dit commissariaat is wegens onze omvangrijke bemoeiïngen in het buitenland op het gebied van den landbouw, ingesteld voor het onderhouden van buitenlandsche agr. betrekkingen. Met ingang van 1 Febr., is benoemd tot plaatsvervangend directeur-generaal van de voedselvoorziening, ir. J. S. Keyser te Zwolle, voorheen prov. voedselcommissaris voor Overijsel. (A.N.P.)
(V. b. ir. Louwes 6480 D; F.A.O. 6496 A)

E. Werkloosheid per 31 Dec. 1945 —

31 Jan. — Volgens opgave van het Centr. Bureau voor de Statistiek bedroeg het aantal geregistreerde geheel werkloozen in Nederland op 31 Dec. j.l. 90.446, terwijl 43.500 personen op dien datum nog geheel of gedeeltelijk onder een wachtgeldregeling vielen. Bij den Dienst Uitvoering Werken (D.U.W.) waren aan het einde van 1945 63.000 arbeiders geplaatst. Per 30 September 1945 bedroegen deze cijfers resp. 91.941, 90.400 en 43.000.
(V.V.) **(V. b. 6541 D en E, 6542 XII, 6520 M)**

F. Overleg met Ned. Indië — Massavergadering in Amsterdam —

4 Febr. — Onder auspiciën van de vereeniging „Nederland-Indonesië", heeft Zaterdag 2 Febr. in de Markthallen te A'dam, een massabetooging plaats gehad voor overleg met Ned.-Indië.
Deze bijeenkomst werd door 20.000 personen bijgewoond. Achtereenvolgens werd door de volgende sprekers het woord gevoerd:
Dr. J. A. Verdoorn, lid van het landel. bestuur der vereeniging „Nederland-Indonesië, ds. J. J. Buskes, mej. E. G. Poetiray, lid van het hoofdbestuur van de „Perhimpoenan Indonesia", P. de Groot, afgevaardigde van de C.P.N. en mr. G. J. van Heuven Goedhart, hoofdredacteur van „Het Parool".
Er werd een resolutie aangenomen, waarin tot uitdrukking werd gebracht, dat het „Indonesische conflict" opgelost moet worden, niet door gewapend geweld, doch door vreedzaam overleg met de regeering-Sharir. „Het is slechts deze politiek" — aldus de resolutie — „welke een oorlog van volk tegen volk kan voorkomen." (N.R.C. - Par. - Wh.)
(V. b. Indië 6608 B/E; Tweede Kamer i.z. Indië 6598 A)

G. Publieke opinie i.z. Indische vraagstuk —

2 Febr. — De Nederlandsche Stichting voor Statistiek heeft in haar serie opinie-onderzoekingen getracht de meening van het Ned. volk i. z. Ned. Indië te peilen.
De eerste vraag welke aan het publiek werd voorgelegd luidde: Heeft u een meening over de verhouding Nederland-Indië?
De antwoorden wezen uit, dat 73 procent der Nederlandsche bevolking deze vraag bevestigend kon beantwoorden.
Zooals verwacht mocht worden, is dit percentage niet gelijk voor de verschillende samenstellende deelen van de bevolking. Zoo bleek van de mannen 84 procent, daarentegen van de vrouwen slechts 63 procent over dit vraagstuk een meening te hebben.
Van de leeftijdsgroep 18-24 jarigen, bleek gemiddeld 70 procent een meening te hebben. Bij personen van 55 jaar en ouder bleek dit percentage 75 te bedragen.
Vrij sterke variaties in het al of niet hebben van een meening treden naar voren, indien men de ondervraagden groepeert naar hun politieke sympathieën:

	Wel een meening	Geen meening
V.D.	86	14
A.R.	84	16
Lib. St.Partij	83	17
C.P.N.	80	20
C.H.U.	79	21
S.D.A.P.	79	21
R.K.S.P.	69	31
Overige partijen	75	25
N.V.B.	73	27
Geen partij	63	37

Deze meening wordt nader bepaald door de antwoorden gegeven op de volgende vragen:
Hoe moeten de betrekkingen tusschen Nederland en Indië thans worden geregeld:

a. op dezelfde wijze als voor den oorlog, of
b. met een belangrijke versterking van den Indonesischen invloed, of
c. Indië onafhankelijk van Nederland?
De resultaten wijzen uit, dat 70 procent der ondervraagden een belangrijke versterking van den Indonesischen invloed wenscht, 11 procent wil Indië geheel onafhankelijk van Nederland zien, terwijl 17 procent de betrekkingen wil laten zooals ze voor den oorlog waren. Voegt men de personen die b of c kozen samen, dan blijkt dus dat 81 procent der bevolking, voor zoover deze zich inzake het Indische vraagstuk een meening gevormd heeft, een nieuwen koers in Indië wenscht.
Een splitsing naar politieke gezindheid geeft zeer uiteenloopende cijfers te zien. Wij vermelden de cijfers hieronder en nemen tevens hierbij op de percentages van de personen, die de vooroorlogsche situatie gehandhaafd willen zien[1]).

	Verhouding als voor den oorlog	Belangrijke versterking Indonesischen invloed	Indië onafhankelijk
N.V.B.	3	94	3
V.D.	12	82	6
C.H.U.	17	79	4
S.D.A.P.	7	74	17
A.R.	24	73	1
Overige partijen	8	73	19
R.K.S.P.	25	69	3
Geen partij	19	65	13
Lib. St. Partij	41	57	2
C.P.N.	3	30	67

Het blijkt, dat het den voorstanders van een belangrijke versterking van den Indonesischen invloed met dit woordje „belangrijk" ook wel degelijk ernst is. Wel wil men dezen grooteren invloed vooral op het terrein der binnenlandsche politiek een rol laten spelen. Het blijkt nl., dat 65 procent dezen invloed op het gebied der binnenlandsche politiek ook van doorslaggevenden aard wil doen zijn; 26 procent wilde zoo ver niet gaan, terwijl 9 procent zich hier van een oordeel onthield. Op het gebied van buitenlandsche politiek is evenwel slechts 11 procent voorstander van een doorslaggevenden Indonesischen invloed, 77 procent is daarvan in dit geval een tegenstander, terwijl 12 procent zich hierover geen meening gevormd bleek te hebben.
[1]) Voor zoover het totaal niet op 100 uitkomt, wordt het ontbrekende gedeelte gevormd door wie geen meening te kennen gaven. (Elsev. Wbl.)
(V. b. Opinie-onderzoek: 6583 A; Tw. Kam. over Indië: 6598 A)

Nederland

A. Partijcongres C.P.N. —

8—14 Jan. — Tijdens een te Amsterdam gehouden congres der Communistische Partij Nederland werd een nieuw partijbestuur gekozen, dat als volgt is samengesteld:
Paul de Groot, G. Wagenaar, F. Baruch, A. J. Koejemans, J. Brandenburg, C. Borst, N. v. d. Drift, F. Reuter, C. Koenen, J. van Santen, B. v. d. Ham, mevr. v. d. Zaken, Annie Averink, M. H. Gregoire, J. Haken, W. Mans, H. Otto, B. Gillerion, F. Dias, J. Weistra, J. Teiwis, J. Schalker, K. Coolen, W. Kremer.
Candidaatbestuurders werden: G. Geelhoed, H. Goudkuil, J. van Wieringen, Marcus Bakker, R. Kogenhop-Huig.
In zijn openingsrede op 7 Jan. wees de Heer Paul de Groot er o.m. op, dat het kapitalisme sterk verzwakt, het socialisme versterkt is o.m. door de totstandkoming van de internationale vakvereenigingseenheid. „Onze politiek — aldus de heer de Groot — is de politiek van Stalin, de zegevierende toepassing van het Marxisme op onzen huidigen tijd. Onze vijanden noemen dit smalend „Stalinisme". Welnu, wij nemen dezen scheldnaam over.
„Stalin heeft het socialisme gebouwd en tegen alle Trotzkistische aanvallen in tot een onoverwinlijke kracht gemaakt. Onder zijn leiding is de Sovjet-Unie opgebouwd, waaraan de menschheid het thans te danken heeft, dat zij van het Hitlerdom is verlost en den weg naar den vooruitgang is geopend.
Daarom vereeren wij hem, die als grootste wereldhervormer van alle tijden de geschiedenis zal ingaan, den zoon van het werkende volk, onzen kameraad Stalin." (Wh.)
(V. b. C.P.N. 6390 H, zie ook 6440 C)

B. A.R.partij - Federatieve samenwerking met C.H. Unie - J. Schouten partijleider —

24 Jan. — In een te Utrecht gehouden deputatenvergadering van het centraal comité van A.-R. kiesvereenigingen is eenstemmig besloten tot federatieve samenwerking met de C.-H. Unie. De heer J. Schouten is als nieuwe partijleider gekozen. (Alg. H.b.)
(V. b. 6528 G)

C. Britsch eeredoctoraat voor prof. Kraemer —

30 Jan. — Op 1 Maart aanstaande zal vanwege de St. Andrews-universiteit het eere-doctoraat in de Godgeleerdheid worden verleend aan prof. H. Kraemer te Leiden. (Par.)

D. Psychologisch instituut voor Limburg —

6 Febr. — Door de samenwerking tusschen R.K. stands- en vakorganisaties en andere R.K. vereenigingen, is het mogelijk geworden binnen het kader van den Gemeenschapsdienst, te Heerlen, een instituut in het leven te roepen, dat de psychologische verzorging van geheel Limburg op zich kan nemen.
Er zijn drie afdeelingen, een voor Opleidings- en Beroepsoriëntatie, een afdeeling psychotechniek voor Handel, Verkeer en Industrie, en een psycho-paedogogische afdeeling.
Het instituut, dat onder leiding staat van Drs. Benders, psycholoog bij de staatsmijnen, is reeds met zijn werkzaamheden begonnen. (G. v. L.)

E. Jhr. Mr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer ambassadeur te Parijs - H. M. verleent Grootkruis in de orde van den Ned. Leeuw —

4 Febr. — H. M. de Koningin heeft aan Jhr. mr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, die onlangs tot ambassadeur te Parijs benoemd is, het Grootkruis in de Orde van den Nederlandschen Leeuw verleend.
Tjarda van Starkenborgh Stachouwer werd in 1936 benoemd tot G.G. van Ned. O.-Indië, als opvolger van Jhr. B. C. de Jonge. Na de overweldiging van Ned.-Indië door de Japanners werd hij geïnterneerd en eerst na de Japansche capitulatie herkreeg hij zijn vrijheid.
Op 15 Dec. 1945 vroeg hij eervol ontslag uit zijn ambt, hetgeen hem door H. M. de Koningin werd verleend. (A.N.P.)
(V. b. Tj. 6474 A; biogr. 2349 A)

F. Erkenning Oostenrijksche regeering —

5 Febr. — De Nederlandsche regeering is er toe overgegaan, de tegenwoordige Oostenrijksche administratie te erkennen als voorloopige Oostenrijksche regeering. (V.K.) **(V. b. Oost.r. 6594 B)**

G. Monetair verdrag met Denemarken —

1 Febr. — Tusschen Nederland en Denemarken is een monetaire overeenkomst gesloten. De koers van de Deensche Kroon is daarbij vastgesteld op 55,28 ct.; wederzijds wordt een monetair crediet verleend van 20 millioen gulden. Het voor onbepaalden tijd geldende verdrag, omvat ook de Nederlandsche overzeesche gebiedsdeelen. (V.V.)
(V. b. Denem. 6569 B; monet. verdr. 6604)

Ned. O. Indië

H. Overeenkomst met Australiërs

24 Jan. — Na besprekingen tusschen den Australischen minister van buitenlandsche zaken dr. Evatt en den Nederlandschen gezant Baron van Aerssen is volledige overeenstemming bereikt tusschen beide landen.
Dr. Evatt verklaarde, dat geen botsing van belangen had plaats gehad en dat Australië volledig de rechten en belangen van Nederland in het Zuid-Westelijk deel der Stille Zuidzee erkende. (Alg. H.bl.)
(V. b. Austr. 6584 E)

I. Radio en pers te Batavia onder censuur —

26 Jan. — Met ingang van 24 Januari zijn de kranten en het radiostation te Batavia onder geallieerde supervisie gesteld, in dier voege, dat zij door de geallieerden kunnen worden overgenomen, blijvend kunnen worden gecontroleerd dan wel tijdelijk of blijvend geschorst.
Het geallieerde hoofdkwartier is de eenige rechter in deze aangelegenheid. (N.D.) **(V. b. 6600 A en B; 6608 B/E)**

K. Parade van Britsche en Nederlandsche troepen —

1 Febr. — Ter eere van den achtsten verjaardag van prinses Beatrix werd op Java de eerste officieele parade gehouden na de capitulatie van de Japanners.
De parade werd afgenomen door den lt. gouverneur-generaal, dr. van Mook, admiraal Helfrich en den commandant van de geallieerde strijdkrachten. De beide laatsten zijn intusschen vervangen.
Dit was tevens de eerste parade, waaraan zoowel Britsche als Nederlandsche troepen deelnamen. (Times)
(V. b. v. Mook: 6608 B; Helfrich 6583 L)

L. Stopford te Batavia —

1 Febr. — Sir Montague Stopford is op het vliegveld Kemajoran bij Batavia aangekomen. Generaal Christison verwelkomde zijn opvolger.
Ook lt.-generaal Spoor was bij de aankomst tegenwoordig. (Ad. dgb.)
(V. b. Stopford en Christison 6608 C; Spoor 6608 D)

M. Vorming van een volksfront op Java —

1 Febr. — Volgens het nationalistische blad „Merdeka", hebben zich 141 „Indonesische" organisaties vereenigd tot een „Volksfront", hetwelk een minimumwerkprogram heeft aangeboden aan de „republikeinsche regeering". Dit program vraagt o.m.: „opvordering en voortzetting van de exploitatie der cultures en industrieën welke aan den vijand behooren".
Tot zijn leiders behooren o.a. Sudirman, hoofd van het „republikeinsche volksleger" en Atmadji, hoofd van de zeestrijdkrachten der T.K.R. (Tr.)

Ned. O. Indië

A. Buitengewesten onder Ned. bestuur - Timor nog onder Australiërs —

2 Febr. — Volgens een officieel communiqué uit Batavia zullen alle aan den buitenkant gelegen eilanden van Ned.-Oost-Indië, met uitzondering van Timor, vanaf 2 Febr. onder het A.F.N.E.I. (Allied Forces Netherlands East Indies) ressorteeren. Timor zal door de Australiërs bezet blijven. (V.V.)
(V. b. Buitengewesten 6569 en 6551 I)

België

B. Opheffing staat van beleg —

26 Jan. — De staat van beleg die op 10 Mei 1940 werd afgekondigd is voor geheel België opgeheven. (Le Monde)

C. Diamantbeurs heropend —

31 Jan. — In Antwerpen is de bekende diamantbeurs in de Pelikaanstraat heropend. (Ec. N.) **(V. b. België 6600 C; 6608 F)**

China

D. Volledige overeenstemming in China - Samenstelling Nationale vergadering —

1 Febr. — De subcommissie van de Chineesche politieke conferentie, die een evenwichtige politieke verdeeling in China tot stand tracht te brengen, is tot overeenstemming gekomen over de reorganisatie van de Nationale Vergadering. Haar beslissing is formeel goedgekeurd door het machtige uitvoerende comité van de Kwomintang (de regeeringspartij). Dit beteekent het einde van de impasse, die ontstaan was over de zetelverdeeling in de nieuwe Nationale Vergadering.
De Nat. Vergadering zal bestaan uit 2.050 leden. 930 leden, waarvan 60% aanhangers zijn der Kwomintang, waren vroeger reeds benoemd. 450 leden zullen nog gekozen worden (inclusief 150 uit Mandsjoerije en Formosa) de rest zal worden benoemd en wel in de volgende verhouding:
Kwomintang 220; Comm.: 190; Democr. Liga: 120; Partij der jeugd 100; Partijloos: 70. De Nat. Verg. zal op 5 Mei bijeenkomen om een nieuwe constitutie vast te stellen, welke intusschen door een uit 35 leden bestaande revisie-commissie zal ontworpen worden. Hiervoor is een ¾ meerderheid der Nat. Verg. vereischt.
(Times) **(V. b. 6584 G)**

Engeland

E. Het atoomonderzoek —

30 Jan. — Eerste-minister Attlee, deelde in het Lagerhuis mede, dat Luchtmaarschalk Lord Portal, voormalig stafchef bij de R.A.F., tot leider van de organisatie benoemd is, die het materiaal moet verschaffen, dat het instituut voor atoomonderzoek, bij Didcut, 30 kilometer van Oxford verwijderd, noodig heeft. Tot directeur van het instituut is benoemd prof. Cockroft, destijds leider van het Canadeesche atoomonderzoek. (N. Z. Zt.)
(V. b. Atoomonderz. 6523 F; in Fr.r. 6601 A)

F. Montgomery Chef van den Imperialen Generalen Staf —

1 Febr. — Het min. van Oorlog, heeft als opvolger van veldmaarschalk Lord Alanbrooke, tot chef van den Imperialen generalen staf, benoemd veldmaarschalk Sir Bernard Montgomery. De koning heeft de benoeming van veldmaarschalk Montgomery met ingang van 26 Juni 1946, goedgekeurd.
Lord Alanbrooke, die in 1941 veldmaarschalk Sir John Dill opvolgde en die op speciaal verzoek van Z. M.'s regeering na het einde van den oorlog nog in dienst bleef, zal dit ambt dan precies 4½ jaar hebben bekleed. (Dail. Tel.)
(V. b. Montg. 6430 a)

G. Britsch pleidooi voor Westersch blok —

25 Jan. — Lord Vansittart verklaarde gisteren in het Hoogerhuis, dat een nauwere samenwerking van West-Europa ook voor Engeland een van de belangrijkste kwesties is.
Het samenwerkingsschema voor het Westen, aldus Vansittart, zou veel minder strak zijn dan het schema, dat aan het Oosten is opgelegd. In het Westen zou er geen vooruitzicht zijn op overheersching door één mogendheid. De samenwerking in West-Europa zou op de eerste plaats Engeland, Frankrijk, Nederland, België, Luxemburg en Scandinavië moeten omvatten.
Vansittart wees de beweringen, dat een dergelijke samenwerking een blokvorming tegen Sowjet-Rusland en de Vereenigde Staten zou beteekenen, van de hand. (Alg. H.bl.)
(V. b. Fr. pleid. v. West. Blok 6501 A)

H. E. Phillips Oppenheim overleden

3 Febr. — De beroemde schrijver van avontuurlijke romans, E. Phillips Oppenheim is op tachtig jarigen leeftijd in zijn huis te St. Peter Port in Guersney overleden. Oppenheim schreef meer dan 100 romans, waarvan vooral „Rijk en geen geld" in Nederland groote bekendheid verwierf. (A.N.P.)

I. Drastische verlaging rantsoenen - Gevolg van wereldvoedseltekort - Contact met Ver. Staten, Canada en Australië —

2 Febr. — De Minister van Voedselvoorziening, Sir Ben Smith, heeft in het Lagerhuis een drastische verlaging van de voedselrantsoenen in Engeland afgekondigd. „De maatregelen, waartoe de Britsche regeering zich ziet genoodzaakt over te gaan", aldus de minister, „beteekenen een terugkeer naar de soberheid en beperking uit de oorlogsjaren." De vermindering, waartoe Engeland thans in de voedselrantsoenen heeft moeten besluiten, is een gevolg van een wereldvoedseltekort, droogte en transportmoeilijkheden. Het ontstellende tekort aan tarwe en rijst heeft er toe geleid, dat in Britsch-Indië groote hoeveelheden landbouwproducten worden vastgehouden, waardoor de vetpositie in Engeland ernstig in gevaar wordt gebracht.
De minister verklaarde, dat de regeering in nauw contact stond met de regeeringen van de Ver. Staten, Canada en Australië met het doel, den export uit deze landen te verhoogen.
„Wij vertrouwen er op, zei de minister, dat zij geen krachten zullen sparen. De behoeften van de landen, welke van import afhankelijk zijn, schreeuwen om hulp.
Sir Ben Smith deelde het Huis mee, dat hij de cijfers van de huidige voedselpositie in de landen van West-Europa aan president Truman had voorgelegd, en dat de president hem had beloofd, dat de Ver. Staten alles in het werk zouden stellen, om meer graan voor de rest van de wereld beschikbaar te stellen.
(V.K.) **(V. b. Engeland 6608 H)**

K. Nationalisatie der mijnen - Door het Lagerhuis aangenomen - De verwaarloozing dezer industrie —

5 Febr. — In een Lagerhuis-zitting, die duurde tot drie uur in den morgen, werd dezer dagen het regeeringsvoorstel tot nationalisatie van de Engelsche mijnen in tweede lezing aangenomen.
Hugh Dalton, Kanselier van de Schatkist, noemde de wet „een groot avontuur". „Wij zijn vastbesloten," aldus Dalton, „voor den eersten keer aan de mijnwerkers te geven wat hun toekomt. Het is tijd, dat aan deze mannen recht geschiedt." Eden leidde de oppositie in Churchill's afwezigheid en deed het met een te verwachten gebrek aan overtuiging en geestdrift. Zijn integriteit is te groot, om de waarheid op te offeren aan louter politieke doordrijverij. Wat is de waarheid? Dat in deze achterlijkste van alle Engelsche industrieën meer dan 12.000 mijnwerkers omkwamen in twaalf jaar tijd; dat ieder jaar 170.000 mijnwerkers niet op het werk verschijnen ten gevolge van beroepsziekten en verwondingen; dat tusschen 1924 en 1945 het aantal produceerende mijnen terugliep van 2.718 tot 1.634, het aantal mijnwerkers van 1.172.000 tot 694.000, en de productie van 267.000.000 tot 174.000.000 ton. De Liberalen steunen, veelbeteekenend, de Labourregeering in haar nationalisatieplan en hun zegsman Clement Davies sprak de volgende krasse veroordeeling uit over de mijnindustrie: „Deze industrie heeft een lange geschiedenis van een particuliere onderneming op zijn slechts — een geschiedenis van louter verwaarloozing in de meest belangrijke industrie in het land." (N.D.) **(V. b. 6523 E)**

L. Sir Maurice Drummond Peterson ambassadeur te Moskou —

3 Febr. — De koning heeft de benoeming van sir Maurice Drummond Peterson, ambassadeur te Ankara, tot ambassadeur te Moskou, als opvolger van Sir Archibald Clark Kerr, goedgekeurd. (A.N.P.)
(V. b. Clark Kerr 6600 B; Turkije 6594 I; Eng. 6608 H)

Egypte

M. Herziening van het Engelsch-Egyptisch verdrag - Engeland bereid te onderhandelen - De Soedan —

31 Jan. — De tekst van de nota's, gewisseld tusschen de regeeringen van Engeland en Egypte zijn gepubliceerd. Hieruit blijkt, dat de Britsche regeering bereid is te onderhandelen over de herziening van het verdrag van 1936. Egypte verlangt grootere contrôle over den Soedan, met het uitzicht op aaneensluiting.
(Man. Guard.)
(V. b. 6584 H; 6508 F; Verdrag 2556 F)

Finland

N. Beperking persoonlijke vrijheid

28 Jan — Op grond van de - ondanks felle critiek in den Rijksdag - verlengde wet tot bescherming van den Staat, heeft de Finsche regeering een verordening uitgevaardigd, door welke de communistische minister van binnenlandsche zaken verstrekkende volmachten krijgt ter beperking der persoonlijke vrijheid. Volgens de verordening kan eenieder, die een activiteit ontwikkelt, schadelijk voor de landsverdediging of voor de betrekkingen met andere staten, of die aanleiding geeft tot gegronde vermoedens van een zoodanige activiteit, uit zijn verblijfplaats uitgewezen, onder politietoezicht gesteld of gearresteerd worden. Beroep op een hooge instantie is niet mogelijk; slechts in het geval van arrestatie, moet de regeering onverwijld een definitieve beslissing nemen.
De sociaaldemocratische en burgerlijke dagbladen hebben scherpe critiek geleverd op de verordening. Het liberale blad „Nya Pressen" schreef, dat zelfs gedachten in de toekomst niet zonder risico zullen zijn.

De „Suomen Sosialdemokrati" verklaarde, dat de verordening zoo ver van de democratie verwijderd is, als de hemel van de aarde. (N.Z.Zt.) **(V. b. Finl.: 6592 A)**

Finland

A. Sterkte Koopvaardijvloot —

30 Jan. — De totale sterkte van de Finsche handelsvloot bedraagt op het oogenblik 302.000 BRT, verdeeld over 120 schepen. (Ec. N.) **(V. b. Finl. 6592 A; Wereldkoopvaardij 6601 D)**

Frankrijk

B. Monetaire positie précair - Legerleiding protesteert tegen beperking der defensiebegrooting —

2 Febr. — Frankrijk gaat nog steeds gebukt onder den last der overheidsuitgaven, die de inkomsten vèr overtreffen. Het deficit over 1945 bedroeg niet minder dan frs 325 milliard. Een derde van de uitgaven was bestemd voor het leger, een ander derde voor staatssubsidies en den aankoop van materiaal en machines voor den wederopbouw en de rest was voor civiele doeleinden. De openbare schuld, welke op 31 Dec. 1938 frs. 421 milliard beliep, is gestegen tot frs 1.860 milliard in Oct. 1945. De schuld aan het buitenland beliep op 31 Dec. j.l. $ 1.282 millioen. Het kapitaalverlies gedurende den oorlog wordt geraamd op frs 3000 milliard, wat overeenkomt met frs 75.300 per hoofd der bevolking.

Gezien deze ontwikkeling valt het niet te verwonderen dat nieuwe rigoureuze maatregelen worden overwogen voor steun aan den franc. In financieele en beleggingskringen is reeds eenige opschudding ontstaan.

Hoewel het niet in de bedoeling der regeering schijnt te liggen de banksaldi te blokkeeren, vreest men toch dat maatregelen zullen worden genomen om de contante deposito's te steriliseeren. Er is een vlucht in goederen gekomen. Postzegels, schilderijen en tweedehandsch meubelen doen opgeld. De Louis d'or steeg in prijs van frs 6500 tot 6900, terwijl veertien dagen geleden de koers frs 5000 bedroeg. (Tr.)

4 Febr. — De Fransche minister van financiën André Philip, heeft de commissie voor de financiën van de Nationale Vergadering voorgesteld, de begrooting van defensie tot op de helft te verminderen. Het voorstel heeft verzet uitgelokt van generaal De Lattre de Tassigny, den inspecteur-generaal van het leger. De Lattre heeft geprotesteerd bij Gouin, en naar men zegt, heeft het onderhoud een stormachtig karakter gedragen.

Zoowel Michelet (M.R.P.), minister voor de strijdkrachten als Tillon (communist) minister van bewapening, achten de voorgestelde verlagingen eveneens te drastisch en gevaarlijk. (Msb.)

(V. b. 6609 A; Devaluatie 6570 B)

Griekenland

C. Britsche hulp aan Griekenland

26 Jan. — De Britsche min. van Buitenlandsche Zaken, heeft in het Lagerhuis een overeenkomst met de Grieksche regeering bekend gemaakt. Deze overeenkomst voorziet in hulp aan Griekenland, voor het uitvoeren van een uitgebreid plan voor econ. herstel.

De Britsche regeering zal een crediet verleenen van £ 10.000.000 voor stabilisatie van de Grieksche munt. Er zal geen rente in rekening worden gebracht, terwijl de terugbetaling niet voor 1951 zal beginnen. Bovendien wordt afgezien van de terugbetaling van de £ 46.000.000, die in 1940 en '41 aan Griekenland werden geleend. Van deze som was reeds £ 19.000.000 door de Grieksche banken vastgehouden om dienst te doen als extra dekking voor de Grieksche munt en voor den aankoop van belangrijke importgoederen.

„We waren op die manier reeds voorbereid, op het verleenen van allen steun aan het Grieksche programma van wederopbouw", aldus Bevin. Over het Grieksche inflatieprobleem zei Bevin, dat maatregelen genomen zullen worden, om de prijzen en de productiekosten te controleeren, de loonen te herzien en het tekort op de begrooting te verminderen. (Man. Guard.)

(V. b. 6609 E; 6601 B; zie ook 6617 G)

Hongarije

D. Uitroeping republiek - Zoltan Tildy president - Russische invloeden - Overname nationale bank door Russen —

3 Febr. — Op 1 Febr. is in Hongarije de republiek uitgeroepen. De leider van de partij der Kleine boeren, Zoltan Tildy, is met eenparigheid van stemmen tot president gekozen.

De correspondent van de „Observer" constateert in Hongarije een toenemende ongerustheid over de politieke ontwikkeling. De communisten en socialisten, zoo schrijft hij, hebben met het presidentschap van Tildy, ingestemd op voorwaarde, dat een socialist eerste minister en een communist voorzitter van de nationale vergadering zou worden. De partij der kleine boeren heeft zich hiermede slechts met tegenzin accoord verklaard, gezien de door haar bij de recente verkiezingen behaalde meerderheid. De socialist Arpad Szakasits zal nu vermoedelijk ministerpresident worden. Er kan geen twijfel over bestaan, zoo vervolgt de correspondent, dat deze ontwikkeling aan Sovjet-Russische invloeden moet worden toegeschreven. Men heeft opgemerkt, dat sinds het recente bezoek van maarschalk Worosjilof aan Moskou een neiging is ontstaan om den socialisten en communisten meer invloed te geven. Deze nieuwe politiek beteekent ongetwijfeld een vasteren Russischen greep op Hongarije. Moskou meent bij de zuivering des lands van reactionnaire elementen beter op beide genoemde arbeiderspartijen te kunnen vertrouwen dan op de kleine boeren.

De partijleiders zijn besloten hun samenwerking te handhaven, hoewel steeds meer berichten doorsijpelen over grootere binnenlandsche spanning, teekenen van wantrouwen tusschen de arbeiderspartijen en de kleine boeren en ernstige persoonlijke moeilijkheden in de partijen. Voorts vraagt men zich af, wat de ware bedoelingen van maarschalk Worosjilof zijn voor het overnemen van de nationale bank, die onlangs heeft plaats gehad. Sovjet-Russische officieren hebben thans de leiding hierover in handen. Ook hebben zij de namen opgevraagd van alle commissarissen en aandeelhouders der particuliere banken en industrieën. (Msb. - N.Z.Zt. - A.N.P.)

(V. b. Hong. 6601 C; Tildy 6552 L; Worosjilof: 6509 A)

Internationaal

E. Geheim pact tusschen de „Big Three" — De Koerillen en Z. Sachalin —

30 Jan. — Op de conferentie van Yalta (4—11 Febr. '45) werd tusschen de „Big Three" een geheime overeenkomst gesloten, waarbij de Japansche Koerillen en het zuidel. gedeelte van Sachalin aan Rusland werden toegewezen, aldus de Am. min. van Buitenl. Zaken, James Byrnes.

Ofschoon hij zelf bij de Yaltaconferentie tegenwoordig is geweest, wist hij tot voor kort niets van het bestaan van deze overeenkomst af. Dit document is steeds zorgvuldig geheim gehouden, omdat Rusland toen nog niet in oorlog met Japan was en een publicatie van dit pact Tokio had kunnen waarschuwen.

„Ik ben echter van meening," aldus Byrnes, „dat de toewijzing van eenig territoriaal gebied, bij de vredesonderhandelingen bevestigd moet worden. (Dail. Her.)

(V. b. Yalta 6571 (Febr.); Sachalin en Koerillen 6428 O)

F. Het proces te Neurenberg - De plundering van Nederland - Ariseering der bedrijven - Roof van Nederl. kunstschatten - De verantwoordelijkheid van Seyss-Inquart - Koos Vorrink getuige —

22 Jan.—2 Febr. — Door den Franschen aanklager werden lange staten met getallen aan het Hof in Neurenberg voorgelegd, betreffende den door de Duitschers in Nederland gepleegden massaroof. Eind 1943 hadden de Duitschers 600.000 varkens, 275.000 koeien en 30.000 ton vleesch in blik naar Duitschland gesleept. In totaal werd tijdens de bezetting voor 300 millioen gulden aan landbouw en veeteeltproducten geroofd. 56 procent van de locomotieven werd gestolen; van de 30.000 goederenwagons verdwenen er 28.950, van de 1950 personenwagens gingen er 1466 in Oostelijke richting en van de 300 electrische wagens 215, terwijl er van de 37 Dieseltreinen, 36 naar Duitschland verhuisden. Voorts werd anderhalf millioen ton ruimte aan binnenvaartuigen door de Duitschers in beslag genomen, alsmede een millioen fietsen en 600.000 radiotoestellen. De materieele schade aan het Nederlandsche vermogen sinds 1 Sept. 1939 bedraagt 11.425 millioen, door productiederving gedurende de oorlogsjaren 4 milliard gulden. De Duitsche bezetting kostte ons land per maand 300 millioen gulden.

In het geheel kan men het verlies van Nederland op 25 milliard 725 millioen ramen.

Aangaande de „ariseering" van Nederlandsche bedrijven, door Seyss Inquart verordend, zijn belangrijke documenten voorgelegd. Oorspronkelijk kwamen 21.000 ondernemingen daarvoor in aanmerking, doch 10.000 zaken vielen successievelijk af, omdat zij tijdens de operatie ophielden te bestaan. Daarna werden 8000 bedrijven van de lijst geschrapt, omdat Joden er slechts met aandeelen bij waren betrokken. Er werden dus 3000 ondernemingen feitelijk geariseerd; 400 (een kapitaal van 60.5 millioen gulden vertegenwoordigend) gingen in niet-Joodsche handen over; 340 andere (waarde 103 millioen gulden) werden aan Duitschers gegeven; 250 waren voor Nederlandsche „oorlogsvrijwilligers" gereserveerd. Ten slotte had Mussert voorgesteld leden van de N.S.B. van de ariseering te laten profiteeren (het bleken leden te betreffen, die Mussert liever niet langer op belangrijke posten in de partij wilde zien!)

Seyss Inquart was van oordeel, dat de Nederlanders tijdens de Duitsche inflatie honderden millioenen hadden verdiend en nu de geariseerde zaken voor een matigen prijs kregen. Zij dienden de verwijdering van de Joden als een weldaad te beschouwen. Tevens zou de ariseering Duitschland en Nederland nauwer aan elkaar binden.

Hoezeer Seyss Inquart zich ook beijverd heeft met betrekking tot den Duitschen roof van kunstschatten, blijkt uit de brieven, die in het Haagsche Bureau van

den „Rijkscommissaris" zijn gevonden. Een zekere Mühlman was hem hierbij behulpzaam. De „Führer" kwam aldus in het bezit van Rembrandts zelfportret uit zijn sterfjaar (geschatte marktwaarde 2 millioen mark).
Tenslotte werd Seyss Inquart verantwoordelijk gesteld voor de systematische destructies en roof van grondstoffen bij het keeren van de krijgskansen, voor de aanstelling van Rauter en dientengevolge voor alle moorden, op bevel van Rauter gepleegd en voor het veroorzaken van den hongersnood.
Op 1 Febr. is door den Franschen aanklager Faure in Neurenberg gesproken over de pogingen tot verduitsching van verscheidene West-Europeesche landen. In Luxemburg kregen de onderwijzers een exemplaar van „Mein Kampf" en hun werd drie maanden tijd gegeven om overtuigde nazi's te worden; na dien tijd moesten zij den eed van trouw op Hitler afleggen.
Als hoofdgetuige voor de Nederlandsche regeering trad Koos Vorrink op. Hij verklaarde, dat in 1940, toen de ruïnes van Rotterdam nog rookten, de N.S.B. een demonstratie hield, waarbij aan Göring de groote bronzen klok der Nederlandsche nazi's werd aangeboden uit dankbaarheid voor alles, wat hij voor Nederland had gedaan.
(V.K. - Alg. Hbl. - V.V.)
(V. b. Neurenberg 6593 B en C)

Internationaal

A. Emigranten en verplaatste personen in Europa, China en Japan —

1 Febr. — George L. Warren, adviseur van het Amerikaansche Departement van Buitenlandsche Zaken, inzake vluchtelingen en verplaatste personen, heeft in een bespreking van het vraagstuk van de internationale migratie er de aandacht op gevestigd, dat er een neiging schijnt te bestaan om bij de immigratie selectie toe te passen, waarbij de aandacht geconcentreerd wordt op immigranten, die bijzondere beroeps-, technische of landbouwkundige vaardigheden bezitten, welke noodig zijn om de binnenlandsche economie van het betrokken land in evenwicht te brengen.
Wat de verplaatste personen in Europa betreft, zal de repatrieering in het voorjaar 1946 worden hervat en waarschijnlijk voltooid. Eerst dan zal het mogelijk zijn om vast te stellen, welk aantal personen niet in staat of niet bereid is om terug te keeren naar hun land van oorsprong. Er worden op het oogenblik nog 1.125.000 verplaatste personen in Duitschland verzorgd, in afwachting van hun repatrieering.
In China wordt het aantal verplaatste personen, van de kust in Westelijke richting, geraamd op 20.000.000. In Japan werden 12.000.000 personen van verschillende nationaliteiten verplaatst. Daarbij zijn 2.000.000 Koreaansche arbeiders, die nu naar Korea gerepatrieerd worden. De repatrieering van 6.500.000 Japansche burgers uit China, Mandsjoerije, Korea, Formosa enz. begint thans eerst te loopen.
(Usis)

B. De liquidatie van den Volkenbond —

31 Jan. — De door de voorbereidende commissie der Ver. Volkeren, ingestelde commissie voor de overdracht van de bezittingen van den Volkenbond, aan de Organisatie der Ver. Volkeren maakte het volgende bekend:
De Commissie houdt het voor wenschelijk, dat de Volkenbond zoo spoedig mogelijk ophoudt te bestaan. Om de liquidatie te bespoedigen stelt de commissie voor, dat de Ver. Naties alle bezittingen van den Volkenbond overneemt. Dit betreft o.a. de gebouwen in Genève, benevens de omliggende gronden, meubilair, kantoorinrichtingen en archieven. De gezamenlijke waarde dezer goederen wordt op 47½ millioen Zw.frs. geschat. (N. Z. Zt.)
(V. b. Volkenb. 6413 B)

C. Aantal vermoorde Europeesche Joden —

6 Febr. — Blijkens een statistiek van het in Duitschland werkzame „Joint Distribution Committee", welke door het te München verschijnende Amerikaansche blad „Die Neue Zeitung" gepubliceerd is, hebben van de 6 millioen Joden, die vroeger in Europa leefden, slechts 1½ millioen Hitler overleefd.
De statistiek geeft verder voor de verschillende landen de cijfers aan van de Joden, die er vroeger woonden en die er nu nog leven. Deze cijfers zijn, in volgorde van de tegenwoordige grootte:

Roemenië	325.000	vroeger	850.000
Hongarije	280.000	vroeger	403.000
Frankrijk	175.000	vroeger	300.000
Duitschland	85.000	vroeger	240.000
Polen	80.000	vroeger	3.250.000
Tsj.-Slowakije ..	36.000	vroeger	360.000
Nederland	30.000	vroeger	150.000
België	22.000	vroeger	110.000
Oostenrijk	20.000	vroeger	60.000
Joegoslavië	14.000	vroeger	70.000
Griekenland	9.000	vroeger	75.000

Het zwaarst hebben de Joden in Polen geleden, waar meer dan 97 pct. vermoord werd. De cijfers voor Duitschland en Oostenrijk misleiden eenigszins, daar zij mede de vele vluchtelingen omvatten. Van de Duitsche Joden bleven slechts 10.000, van de Oostenrijksche niet meer dan 5.000 gespaard.
Van de gevluchte Joden, die in Beiersche kampen vertoeven, wenschen 95 pct. naar Palestina te emigreeren. Een gering aantal wenschte naar de V.S. of naar andere landen te gaan. Sommigen antwoordden: „Naar het crematorium".
(Tr.)

D. Int. Hof van Justitie - Rechters gekozen - Het salaris —

7 Febr. — Tot rechter van het internationale hof van justitie zijn door de algemeene vergadering en den veiligheidsraad der vereenigde volken gekozen: Mo Hsoe (China), C. de Visscher (België), J. Basdevant (Frankrijk), J. G. Guerrero (Salvador), S. V. Krylow (Rusland), Sir Arnold McNair (Groot-Brittannië), A. Fabela (Mexico), G. H. Hackworth (Ver. Staten), A. Alvarez (Chili), Badawy Pasja (Egypte), J. E. Read (Canada), M. Zoritsjitsj (Zuidslavië) en J. P. Azevedo (Brazilië). Er moeten nog twee rechters gekozen worden. De Nederlandsche candidaat Prof. Mr. J. H. W. Verzijl kon niet het vereischte stemmenaantal verkrijgen. Het salaris van de rechters is vastgesteld op ƒ 54.000.
(N.R.C.) **(V. b. 6413 B; fot. 6502 b)**

E. De commissie van den militairen staf bijeen —

4 Febr. — De eerste bijeenkomst van de commissie van den militairen staf der U.N.O. heeft plaats gehad. De commissie bestaat uit de vertegenwoordigers van de chefs van staven van de Sovjet-Unie, de V. S., Groot-Brittannië, Frankrijk en China. Haar eerste taak bestaat uit het kiezen van een voorzitter en het doen van voorstellen betreffende de organisatie en procedure. Als de voorstellen eenmaal door den veiligheidsraad zijn goedgekeurd, zal de commissie verder gaan met het werk tot vorming van een internationaal apparaat ter handhaving van den vrede. Dit zal besprekingen met ledenstaten vereischen nopens de sterkte van de strijdkrachten, die zij voor de internationale politiemacht kunnen leveren en de regelingen voor de vrije beweging van marine-luchtstrijdkrachten onder controle van de U.N.O. door de geheele wereld.
(Reuter) **(V. b. 6510 H)**

F. Ver. Volken - Trygve Lie secretaris-generaal —

2 Febr. — De Noorsche min. v. Buit. zak., Trygve Lie is op 1 Febr. door de Al-

Trygve Lie

gemeene Vergadering der Vereenigde Volken met 46 tegen 3 stemmen gekozen tot secretaris-generaal der O.V.V.
(Reuter) **(V. b. 6601 E)**

G. Grieksche kwestie in den Veiligheidsraad - De Russische afgevaardigde Wyshinski beschuldigt Engeland, den vrede in gevaar te brengen —

2-5 Febr. — De Russische aanklacht, dat de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland een bedreiging vormt voor den vrede, is Vrijdag 1 Febr. voor den Veiligheidsraad gekomen.
De leider van de Russische delegatie, **Wyshinski** drong aan op een snelle en onvoorwaardelijke ontruiming van Griekenland door de Britsche troepen. „Er zijn immers geen Duitschers meer te verdrijven, terwijl het handhaven der orde in Griekenland een zaak is die uitsluitend de Grieksche regeering aangaat."
Bevin beschuldigde in zijn antwoord de Grieksche communisten ervan, een minderheidsregeering te willen vormen en maakte vergelijkingen tusschen het pogen van de Britten om een democratische regeering tot stand te brengen, met het optreden der Russen op den Balkan.
Engeland wenscht niets liever dan vrije verkiezingen en zou samen met Amerika en Frankrijk hierbij behulpzaam zijn. Ook de Sovjet-Unie was uitgenoodigd hieraan deel te nemen, maar had geweigerd. Bevin kon niet gelooven, dat de zaak aanhangig was gemaakt om Engelands optreden in Griekenland; er moest een dieperen grond zijn.
Bevin eischte vervolgens, dat de raad met ja of neen zou antwoorden, op de

vraag of Engeland den vrede in gevaar had gebracht door op verzoek van de Grieksche regeering troepen naar Griekenland te zenden. De Grieksche gedelegeerde Aghnides verklaarde, dat het Grieksche volk de aanwezigheid van Britsche troepen nooit had beschouwd als een van buiten af opgelegde verplichting; deze was het gevolg van een verzoek der Grieksche regeering, geteekend door alle politieke partijen, inclusief de uiterste linker vleugel.

De zitting van 4 Febr. werd geopend door een rede van **Wyshinski**.

„Niets is zoo erg in de rede van Bevin," aldus Wyshinski, „als zijn verklaring, dat een door Moskou geïnspireerde anti-Britsche propaganda een bedreiging vormt voor den wereldvrede. Dergelijke beschuldigingen zijn ook in het verleden herhaaldelijk geuit, en ook thans weer wordt critiek van de Sovjet-Unie op het buitenlandsch beleid van Engeland als „propaganda" betiteld. Daarentegen acht de Sovjet-Unie de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland een bedreiging van den wereldvrede en zij blijft bij haar eisch, dat deze troepen onverwijld moeten worden teruggetrokken.

In zijn antwoord wees **Bevin** er op, dat men niet kan beweren, dat hij onvriendelijk gestemd is jegens Rusland.

De beschuldiging, dat Engeland in Griekenland de rechterzijde steunt wees Bevin van de hand.

Hij eindigde met te zeggen, dat het voor het vlotte regelen van internat. zaken beter was, wanneer klachten zooals deze, via de gewone diplomatieke wegen ter kennis van de Britsche regeering waren gebracht.

De leider der Amerikaansche delegatie, **Stettinius** verklaarde dat de Am. regeering overtuigd is, dat de aanwezigheid van Engelsche troepen in Griekenland, geen gevaar oplevert voor den wereldvrede, en dat de veiligheidsraad niet juist zou handelen, wanneer hij in dezen stappen zou ondernemen. De Fransche, Australische en Poolsche gedelegeerden sloten zich hierbij aan.

Wyshinski stelde een motie voor, dat „in verband met de Britsche verklaring, dat de Engelsche troepen zoo spoedig mogelijk zullen worden teruggetrokken, de raad van oordeel is, dat de kwestie is afgehandeld". **Bevin** eischte evenwel een duidelijke verklaring, dat de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland geen bedreiging voor den vrede vormen. Tenslotte legde de voorzitter de volgende verklaring ter goedkeuring aan den raad voor:

„De meerderheid van de leden van den Raad heeft uitdrukking gegeven aan haar meening, dat de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland geen gevaar voor den wereldvrede oplevert en dat de aangelegenheid als afgedaan moet worden beschouwd. De Raad gaat over tot de orde van den dag."

Wyshinski weigerde deze verklaring te aanvaarden. Hij wilde wel met de volgende procedure genoegen nemen:

1o. de Veiligheidsraad neemt geen formeele beslissing met betrekking tot de situatie in Griekenland; 2o. de Sovjetdelegatie zal tevreden zijn met een verklaring afgelegd door den voorzitter; 3o. de verklaring van den voorzitter moet inhouden, dat de Veiligheidsraad acte genomen heeft van de verklaringen, afgelegd door de Sovjet-Unie, het Vereenigd Koninkrijk en Griekenland, en eveneens door de vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten, Frankrijk, China, Polen, Egypte en Nederland met betrekking tot de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland, zooals deze zijn vastgelegd in de notulen van de vergaderingen. De Raad verklaart dan dat de zaak is afgedaan.

Nadat de zitting een half uur was geschorst verklaarde **Bevin** bij de heropening, dat hij met genoegen had geconstateerd, dat de Sovjet-Unie niet langer bij haar oorspronkelijke eischen persisteerde. Aangezien de afgevaardigden van de Vereenigde Staten, Australië, Frankrijk, China, Polen, Egypte, Brazilië en Nederland hebben verklaard dat de aanwezigheid van Britsche troepen in Griekenland geen bedreiging voor den vrede oplevert, ben ook ik bereid — aldus Bevin — tot concessies en zal ik niet langer op een formeele uitspraak van den Raad aandringen. (Times - Alg. H.b. - V.V. - N.R.C. - Msb. - Wh. - Tr.)
(V. b. 6609 E.)

Internationaal

A. Syrië en de Libanon eischen terugtrekking der Britsche en Fransche troepen —

5 Febr. — Faris al Khoery, chef van de Syrische delegatie bij de U.N.O., heeft bekend gemaakt, dat Syrië en de Libanon een gemeenschappelijken eisch bij den Veiligheidsraad hebben ingediend, tot onmiddellijke terugtrekking der Britsche en Fransche troepen. (Tr.)
(V. b. Syrië en Libanon: 6561 B; U.N.O. 6609 C; Al Khoery 6592 E)

B. Motie van Uruguay - Geen doodstraf voor oorlogsmisdadigers - Ingetrokken —

7 Febr. — Een motie van Uruguay, om de beklaagden van Neurenberg niet met den dood te bestraffen werd gisteren in de Algemeene Vergadering door den Oekraïenschen gedelegeerde Manoeilskij als fascistisch bestempeld.

Wist men niet, dat de motie was ingediend door een lid van de U.N.O., zoo zei hij, men zou geloofd hebben dat zij van Nazi-Duitschland afkomstig was. Manoeilskij herinnerde aan de honderdduizenden burgers, die zijn omgebracht in de Oekraïensche hoofdstad Kiew en aan de duizenden paren schoenen van kinderen, die het leven lieten in gaskamers.

Het voorstel van Uruguay werd door den gedelegeerde Fernandez verdedigd met het motief, dat in zijn land doodstraf in strijd met de wet is en deze ook niet als de zwaarste straf beschouwd moet worden.

De motie werd hierna op verzoek van voorzitter Spaak door den gedelegeerde van Uruguay ingetrokken. In den Veiligheidsraad sprak Gromyko er zijn verontwaardiging over uit.

Het voorstel werd ook door de autoriteiten te Neurenberg eenparig verworpen, als zijnde gedaan door een land dat van Hitler's Blitzkrieg geen notie had. (Tr.)

Iran

C. Nieuwe minister-president - Het geschil met Rusland —

28 Jan. — Het Iraansche parlement heeft Ghavam Sultanah met een kleine meerderheid van stemmen tot minister-president gekozen. Ghavam Sultanah is grootgrondbezitter uit Noordelijk Iran.

De nieuwe premier van Iran heeft verklaard, dat hij aan de Iraansche delegatie bij de Vereenigde Naties opdracht heeft gegeven te onderhandelen met de Russische delegatie over het geschil betreffende Azerbeidsjan. (N.D.)
(V. b. 6610 A; 6601 H)

Oostenrijk

D. Moordenaar van Dolfuss gearresteerd —

7 Febr. — In een krijgsgevangenenkamp in Noorwegen, is een Oostenrijksche nazi, Winter genaamd, ontdekt, die deel heeft genomen aan den moord op den Oostenrijkschen bondskanselier Dolfuss. Hij ontving daarvoor van Hitler de z.g. bloedorde.

Winter heeft bekend, inderdaad medeplichtig te zijn geweest. (Msb.)
(V. b. Dolfuss: 6637 C)

Polen

E. Repatrieering uit Rusland —

30 Jan. — Tot 15 Jan. zijn 900 000 Polen uit Rusland gerepatrieerd; nog 300.000 zullen er in de eerstvolgende drie maanden terugkeeren. Zij zullen zich voornamelijk in het westelijk deel van Polen vestigen. (N.Z.Zt.) **(V. b. Rusl. 6594 G)**

F. Nationalisatie in Polen —

26 Jan. — Over de nationalisatie van de Poolsche industrie deelt Le Monde nog het volgende mede: Onder het decreet van Jan. '46, vallen niet de ondernemingen die toebehooren aan vakvereenigingen en aan coöperaties. Bovendien zullen alle ondernemingen die thans nog door den staat beheerd worden, en die niet onder de wet op de nationalisatie vallen, aan de eigenaars worden teruggegeven. (Le Monde) **(V. b. Nat. ind. 6594 C)**

Rusland

G. Polemiek tegen Ver. Staten i.z. Korea —

27 Jan. — Het Russ. persbureau Tass publiceerde een officieele mededeeling, waarin o.m. werd gezegd: „Men kan vaststellen, dat in de onder Amer. contrôle staande Z. Koreaansche bladen een zeer onnauwkeurige berichtgeving over de besluiten van Moskou i.z. Korea plaats heeft".

De Sovjetunie, heeft den nadruk gelegd op de vorming van een nationale Z. Koreaansche regeering, niet op de instelling van een orgaan der vier mogendheden, zooals dit oorspronkelijk door de Amerikanen, was voorgesteld. De Sovjet-Unie stelde ook voor de periode van het „Trusteeship" tot 5 jaren te beperken. De Amerikanen hadden een event. verlenging met nog 5 jaren voorgesteld.
(N.Z. Zt.) **(V. b. 6576 G)**

Ver. Staten

H. Spaatz opperbevelhebber luchtstrijdkrachten —

26 Jan. — President Truman heeft de benoeming bekend gemaakt van gen. Carl A. Spaatz als opperbevelhebber der luchtstrijdkrachten. Spaatz volgt gen. Henry Arnolds op. (Le Monde)

I. Naoorlogsche sterkte luchtmacht

Volgens mededeeling van het Departement van Oorlog zal de sterkte van de luchtmacht van het leger teruggebracht worden tot 400.000 officieren en manschappen, zulks per 30 Juni. Hiervan zullen ongeveer 150 000 man gestationneerd worden in de Vereenigde Staten. De resteerende 250 000 man zullen verdeeld worden over de bezettingstroepen in Europa en den Pacific en verder over ver weg gelegen verdedigingsbases. Voor Europa is 66.828 man luchtmachtpersoneel van het leger bestemd en voor den Pacific 107.672 man. (Usis)
(V. b. Luchtm. 6429 D)

De nieuwe Fransche regeering: Eerste rij van l. n. r.: M. Moutet (overz. geb.), J. Moch (verkeer), F. Gay (vice-pres.), F. Gouin (pres. en verded.), M. Thorez (vice-pres.), P. H. Teitgen (justitie), A. Le Troquer (binn. zak.); tweede rij. v. l. n. r. G. Bidault (buitenl. zak.), Ch. Tillon (bewap.), M. Paul (productie), G. Deferre, M. Naegelen (opvoed.), A. Philip (Fin.); de rde rij v. l. n. r. J. Letourneau (P.T.T.), E. Michelet (leger), L. Casanova (veteranen), F. Billoux (wederopb.), H. Longchambon (voedselvoorz.), P. Tanguy Prigent (landb.), A. Croizat (arbeid), R. Prigent (gezondh.). (zie ook 6609 A) (foto Ass.pr.)

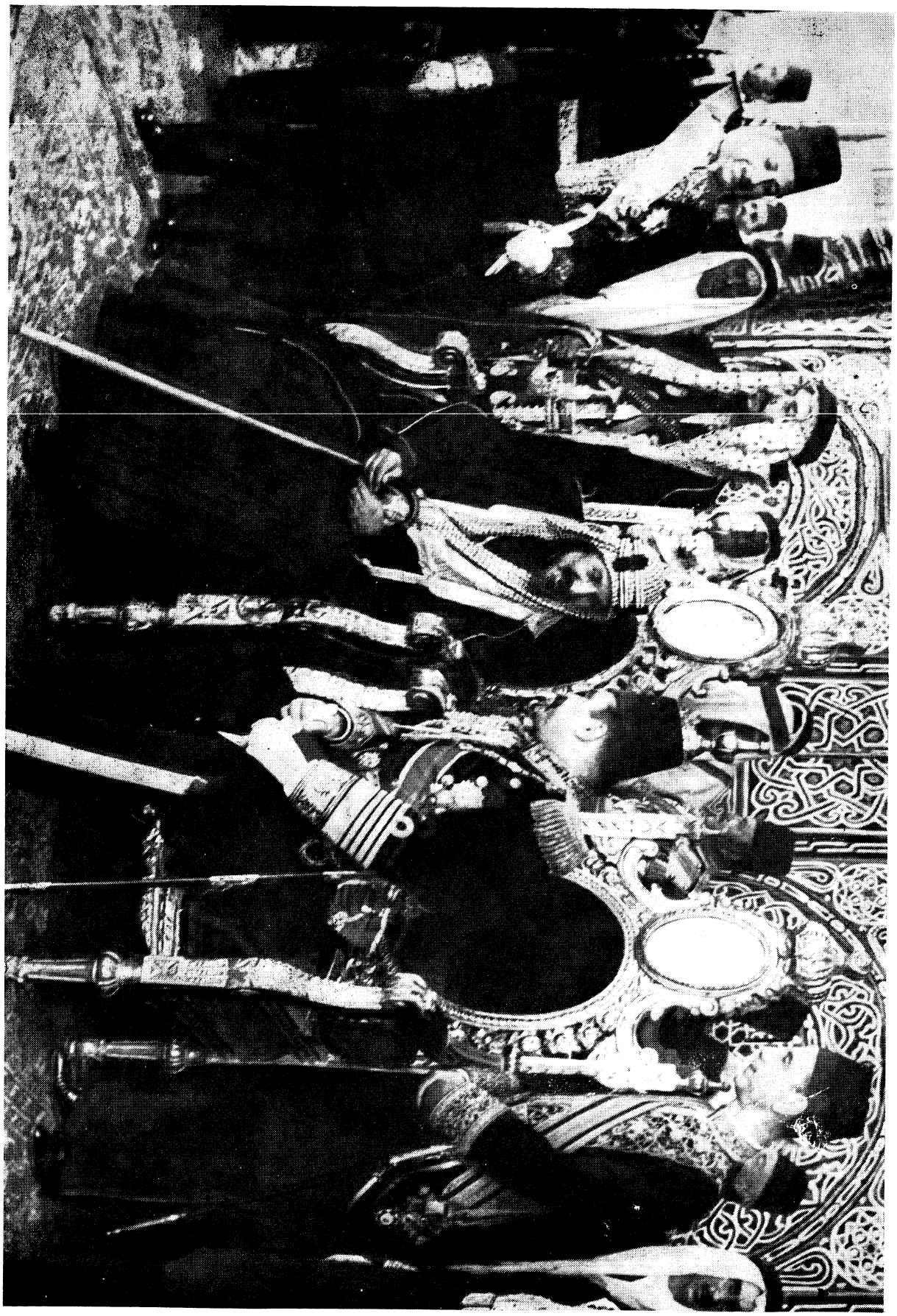

De Koning van Saoedi-Arabië, Ibn Saoed III, arriveerde op 10 Jan. in Port Tewfik bij Suez voor een officieel bezoek van 14 dagen aan Koning Faroek I van Egypte. V.l.n.r.: De Egypt. min.-pres. Mohammed Fahmy-el-Nokraschi; de jongste broeder van Koning Ibn Saoed, prins Abdoellah-ibn-Abdoelrahman; Koning Ibn Saoed; Koning Faroek de Secretaris-Generaal der Arabische Liga, Azzam-Pascha. (Zie ook: 6591 G.)

(foto Ass.pr.)

Regeeringsvoorstellen: Gemeenebest Indonesië

Op 10 Febr. werd tegelijkertijd in den Haag, Londen en Washington een verklaring der Nederlandsche Regeering gepubliceerd, waarin het Nederl. standpunt t.a.v. aen toekomstigen status van Ned. Indië is neergelegd. De tekst luidt als volgt:

11 Febr. — De Nederlandsche regeering gaat bij haar beleid ten aanzien van Indonesië uit van de overtuiging, uitgedrukt in de rede van H. M. de Koningin van 6 December 1942, met de woorden: „Ik weet, dat geen politieke eenheid en verbondenheid op den duur kunnen blijven bestaan, die niet door de vrijwillige aanvaarding en trouw van de overgroote meerderheid der burgerij worden gedragen."

Zij plaatst zich, daarop voortbouwend, op het standpunt, dat de bevolking van Indonesië na een begrensde periode van voorbereiding in vrijheid over haar staatkundig lot zal moeten kunnen beslissen. Mitsdien acht zij het haar plicht, uit hoofde van de op haar rustende en door haar diep gevoelde verantwoordelijkheid, alles in het werk te stellen om zoo spoedig mogelijk de voorwaarden in het leven te roepen of tot vervulling te brengen, die zulk een vrije beslissing mogelijk zullen maken en haar internationale erkenning zullen verzekeren, daarmede tevens uitvoering gevende aan het bepaalde in artikel 73 van het Charter der United Nations.

Zij is daarbij, zonder iets aan het in den aanvang gestelde beginsel te kort te doen, harerzijds eveneens overtuigd, dat ook daarna het heil van het land en van de onderscheiden volken van Indonesië zijn besten waarborg zal kunnen blijven vinden in de vrijwillige bestendiging naar de woorden van H. M. van „een Rijksverband, waarin Nederland, Indonesië, Suriname en Curaçao tezamen deel zullen hebben, terwijl zij ieder op zichzelf de eigen inwendige aangelegenheden in zelfstandigheid en steunend op eigen kracht, doch met den wil elkander bij te staan, zullen behartigen".

Op den grond van het vorenstaande stelt de Nederlandsche regeering zich voor om in overleg met veelzijdig gekozen, gezaghebbende vertegenwoordigers van Indonesië een structuur te ontwerpen voor het Koninkrijk en voor Indonesië, gebaseerd op een deelgenootschappelijken democratischen grondslag. Deze structuur zal gelden voor een begrensden tijdsduur, binnen welken het mogelijk wordt geacht, dat de voorwaarden voor de hierboven bedoelde vrije beslissing zullen zijn vervuld. Aan het einde van dien tijdsduur zullen de deelgenooten zelfstandig beslissen omtrent de voortzetting hunner betrekkingen op den grondslag van een alsdan volledig en vrijwillig deelgenootschap. Verschil van meening over de vraag of die tijdsduur alsnog behoort te worden verlengd voordat een vrije beslissing mogelijk is, zal worden onderworpen aan een verzoeningsprocedure of, zoo noodig, aan arbitrage.

Ten aanzien van de in de vorige alinea genoemde structuur zal het overleg worden gevoerd aan de hand van de volgende hoofdregels:

1. Er zal zijn een Gemeenebest Indonesië, deelgenoot in het Koninkrijk, samengesteld uit landen met uiteenloopende graden van zelfregeering.
2. Er zal ingesteld worden een Indonesisch burgerschap voor allen, die in Indonesië geboren zijn. Nederlandsche en Indonesische burgers zullen bevoegd zijn tot het uitoefenen van alle burgerschapsrechten in alle deelen van het Koninkrijk.
3. De inwendige aangelegenheden van het Gemeenebest Indonesië zullen door de eigen organen van dat Gemeenebest zelfstandig worden geregeld, waarbij voor het Gemeenebest als geheel wordt gedacht aan een op democratische wijze samengestelde volksvertegenwoordiging, derhalve met een substantieele Indonesische meerderheid, een ministerie samengesteld in politieke harmonie met de volksvertegenwoordiging en een vertegenwoordiger van de Kroon als Hoofd van de Regeering.
4. Ten einde in staat te zijn om de plichten na te komen, die art. 73 van het Handvest der Vereenigde Volken op het Koninkrijk legt, zal de vertegenwoordiger van de Kroon onder verantwoordelijkheid van de Regeering van het Koninkrijk met enkele bijzondere bevoegdheden bekleed zijn ter waarborging van fundamenteele rechten, van goed bestuur en gezonde financiën. Hij oefent deze bijzondere bevoegdheden alleen uit indien deze rechten en belangen worden aangetast.
5. De Constitutie, waarin de vorenbedoelde structuur zal zijn vervat, zal waarborgen bevatten ten aanzien van fundamenteele rechten als godsdienstvrijheid, rechtsgelijkheid, ongeacht geloof en ras, bescherming van persoon en goed, onafhankelijkheid der rechtspraak, bescherming van de rechten van minderheden, vrijheid van onderwijs, vrijheid van meening en meeningsuiting.
6. De centrale organen, die functies uitoefenen voor het geheele Koninkrijk, zullen worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de rijksdeelen. Gedacht is aan een Rijkskabinet samengesteld uit ministers uit alle rijksdeelen en aan een rijkswetgeving, die de instemming behoeft van de volksvertegenwoordigingen der onderscheiden rijksdeelen.
7. Na de inwerkingtreding van de bovengenoemde constitutie zal de Nederlandsche regeering de spoedige toelating bevorderen van het Gemeenebest Indonesië als lid van de U.N.O.

(Alg. H.bl.) **(V.* b. Br.-Ned. bespr.: 6569, 6591 A; Reg. voorst.: 6497 G en H; Rede H. M. de Koningin 6463)**

A. Artikel 73 van het Handvest van San Francisco —

Members of the United Nations which have or assume responsibilities for the administration of territories whose peoples have not yet attained a full measure of self-government recognise the principle that the interests of the inhabitants of these territories are paramount, and accept as a sacred trust the obligation to promote to the utmost, within the system of international peace established by the present Charter, the well-being of the inhabitants of these territories, and, to this end:

a) To ensure, with due respect for the culture of the peoples concerned, their political, economic, social and educational advancement, their just treatment, and their protection against abuses.

b) To develop self-government, to take due account of the political aspirations of the peoples, and to assist them in the progressive development of their free political institutions, according to the particular circumstances of each territory and its peoples and their varying stages of advancement.

c) To further international peace and security.

d) To promote constructive measures of development, to encourage research, and to co-operate with one another and, when and where appropriate, with specialised international bodies with a view to the practical achievement of the social, economic and scientific purposes set forth in this Article; and

e) to transmit regularly to the Secretary-General for information purposes, subject to such limitation as security and constitutional considerations may require, statistical and other information of a technical nature relating to economic, social and educational conditions in the territories for which they are respectively responsible other than those territories to which Chapters XII (International Trusteeship System.) and XIII (The Trusteeship Council Composition) apply. (Handvest, uitg. Sijthoff, Leiden) **(V. b. Ver. Volken Trusteeship 6609 C; Handvest: 6495; door Eerste K. aangenomen: 6495 A)**

B. Toelichting min. prof. Logemann

11 Febr. — De minister van overzeesche gebiedsdeelen, prof. dr. J. H. A. Logemann, hield op 10 Febr. een radiorede, waarin hij o.m. zeide:

„Gij allen weet, dat vandaag in Batavia besprekingen worden geopend, die voor de toekomst van Nederland en Indonesië beide van beslissende beteekenis kunnen worden.

De poging, die daar wordt ondernomen om een einde te maken aan de vernietiging van levens en eigendommen, welvaart en cultuurgoed, een einde aan de negatie van al wat tusschen onze volken aan eerbied en genegenheid gegroeid was — die poging zal door het geheele Nederlandsche volk met spanning worden gevolgd. Zij wordt ook, ik ben daar zeker van, door de groote meerderheid van ons volk goedgekeurd, ondanks al hetgeen het in al zijn lagen en groepeeringen te verduwen heeft over de wijze waarop dit conflict is ontstaan en over het leed en het onrecht, dat de revolutie heeft gestapeld op het lijden onzer landgenooten onder de Japansche overweldiging."

„Evenals in de ontwikkeling van ons eigen Nederland en nog in veel grooter mate heeft de oorlog in de ontwikkeling van Indië een geestelijke breuk gebracht. Het Nederlandsch bewind heeft vóór 1940 eerlijk gestreefd naar een geleidelijke ontplooiing van Indonesische volkskracht. Wij hebben het land goed bestuurd en goed toegerust. Maar wij hebben de spanningen onderschat, die in de menschelijke ziel veroorzaakt worden door de dooreenstrengeling in één enkele samenleving op ongelijken voet van twee volken, dragers van tweeërlei cultuur, tweeërlei godsdienst, tweeërlei economie, tweeërlei levensrhythme.

Daarom heeft de plotselinge nabijheid der vrijheid de Indonesiërs zelf overrompeld. Daarom heeft de breuk ons verrast en ontgoocheld. Maar ze heeft ons ook gebracht tot bezinning. Die is noodig aan beide zijden.

Want de breuk in de ontwikkeling heeft het feit niet weggevaagd, dat de Indische samenleving in haar meest wezenlijke stoffelijke en geestelijke elementen is opgebouwd uit dat samen-leven van Indonesiër en Nederlander. Het Nederlandsche element laat zich niet verwij-

deren zonder noodlottige gevolgen voor welvaart en cultuur. Daarom mag Nederland zijn verantwoordelijkheid niet prijsgeven voor de toekomst van Indonesië. Daarom snijdt Indonesië in eigen vleesch als het den Nederlander zou pogen uit te werpen uit zijn maatschappij en zijn staat.

Wat noodig is, is het vinden van den nieuwen vorm van samenwerking, waarin de Indonesiër ontlast zal zijn van den psychischen druk waaronder de oude verhoudingen hem stelden en dien hij als zijn onvrijheid voelde.

De Nederlandsche regeering is bereid tot een uiterste poging om dien nieuwen vorm te vinden. In harmonie met de door haar als grondslag aanvaarde Koninklijke rede van 1942 denkt zij zich een mate van zelfregeering voor Indonesië, waarin Nederland slechts steun verleent en overigens een laatste verantwoordelijkheid draagt voor de waarborging van internationale maatstaven van goed bestuur.

Zij denkt zich een behartiging der gezamenlijke belangen in een Rijksstructuur, waarin Indonesiërs gelijkwaardig naast Nederlanders (en natuurlijk vertegenwoordigers van Suriname en Curaçao) aan de bewindstafel zullen plaats nemen en waarin zij de noodige internationale ervaring kunnen opdoen.

En vooral is zij bereid als duidelijk en binnen afzienbaren tijd bereikbaar doel te stellen voor Indonesië's staatkundige ontwikkeling datgene, wat in het Atlantisch Handvest en in het Handvest der Vereenigde Volkeren als het rechtmatig doel van ieder volk is erkend: het recht van zelfbeschikking.

De regeering honoreert daarmede niet alleen de handteekeningen, die namens Nederland onder die documenten zijn gezet. Zij honoreert er ook mede de belofte, die uiteindelijk in de sedert 1901 aanvaarde politiek van zedelijke verplichting jegens Indië lag verscholen. Zij erkent, dat de tijden gaan rijpen en zij meent, dat alsdan geen beteren waarborg te vinden is voor de blijvende eenheid van ons rijk, dan de vrijheid van zijn samenstellende deelen."

„Landgenooten, ik weet dat de mannen, die daarginds in Batavia zullen samenkomen, beschikken over verantwoordelijkheidsbesef, werkelijkheidszin en tegelijk idealisme. Daarom durf ik hopen, dat zij den vreedzamen uitweg zullen vinden, die onze volken leiden zal uit de tragische impasse, waarin zij zich bevinden." (Alg. H.bl.)

(V. b. Logemann 6598 A; 6588 B; 6556 C; 6535 II)

Nederland

A. Afschaffing bezettingsrecht - Staatscommissie uitgesteld —

13 Febr. — De minister van justitie heeft een staatscommissie geïnstalleerd, welke de opdracht heeft de regeering van advies te dienen inzake de afschaffing van het bezettingsrecht of de vervanging daarvan door voorzieningen van den Ned. wetgever en inzake het opstellen van het noodige overgangsrecht.

Voorzitter der commissie is dr. J. P. Fockema Andreae, leden zijn de heeren mr. M. de Boer, prof. mr. M. G. Levenbach, prof. dr. J. Verzijl en dr. J. Bruins Slot, de vier opstellers van het z.g. souverein noodbesluit, alsmede de Tweede Kamerleden Donker en Kortenhorst. (Msb.)

(V. b. Fockema Andreae: 6607 C; De Boer: 6364 F; Levenbach: 6521 A; Verzijl 6617 D en 6364 F; Bruins Slot: 6364 F; Donker: 6588 A; Kortenhorst 6598 A)

B. S.D.A.P., V.D.B., C.D.U., R.D.V., en „politiek dakloozen" besluiten tot opgaan in „Partij van den Arbeid" - Eerste congres Partij van den Arbeid —

Van 6—8 Febr. is te Amsterdam het 46ste congres gehouden van de Soc. Dem. Arbeiders Partij. Dit was tevens het laatste congres der S.D.A.P., daar in de vergadering van 8 Febr. op voorstel van het partijbestuur met algemeene stemmen besloten werd de partij te doen opgaan in de nieuwe „Partij van den Arbeid". Het voorstel hiertoe werd door den voorzitter van de S.D.A.P., Koos Vorrink toegelicht. Deze schetste de ontwikkeling, welke de S.D.A.P. heeft doorgemaakt, de perspectieven welke de nieuwe partij voor het democratisch socialisme biedt en de onmogelijkheid om met de C.P.N. samen te werken.

„De communisten hebben, hun traditie getrouw, een brief aan dit congres gezonden, maar aangezien de sociaaldemocraten alles, wat zweemt naar dictatuur, zonder aarzeling van de hand wijzen, kunnen wij op hun uitnoodigingen niet ingaan."

„De Partij van den Arbeid zal voor een radicale politiek niet terugschrikken, maar het moet zijn een radicale politiek op de basis der werkelijkheid. Wie een dergelijke politiek met ons willen voeren, moeten niet blijven in een partij, die het omtrent de hoofdpunten van politiek beleid nog niet met zichzelf eens is."

„Voor het eerst hebben de democratische socialisten de gelegenheid de grootste partij des lands te worden, dat beteekent, dat mogelijkheden zullen openbreken, waarnaar wij hunkerend hebben uitgezien." (V.V.)

9 Febr. — Ook op de congressen van den **Vrijz. Dem. Bond** (te A'dam) en der **Chr. Dem. Unie** (te Utrecht), werd besloten toe te treden tot de nieuwe partij. Een zich verzettende minderheid der C.D.U., besloot tot oprichting van een Chr. Dem. Volkspartij.

In de vergadering van het hoofdbestuur der **Rad. Dem. Volkspartij** (te Utrecht) werd, met één stem tegen, besloten de leden te adviseeren, zich individueel bij de Partij van den Arbeid aan te sluiten. Te Amsterdam werd voorts nog een bijeenkomst gehouden van de z.g. „Politiek Dakloozen". Gesproken werd o.m. door S. Tas namens de groepeeringen rondom „Het Parool", „De Baanbreker" en een deel van de groep „Vrij Nederland" en mr. dr. E. Bungersma namens een deel van de Christofoorgroep. Voorts werd het woord nog gevoerd door prof. mr. P. Lieftinck en prof. ir. W. Schermerhorn. Aan het eind van de bijeenkomst besloot men tot de Partij van den Arbeid toe te treden.

11 Febr. — Na al deze vergaderingen werd op 9 Febr. te Amsterdam het eerste congres van de Partij van den Arbeid gehouden.

Prof. dr. W. Banning, voorzitter van de politieke studie-commissie, die de vergadering leidde, voerde het eerst het woord. Hij zeide o.m.: „Het socialisme dat ons vereenigt, heeft vier essentieële kenmerken:

1. Het is onverbrekelijk verbonden met de democratie.
2. Het gaat uit van de persoonlijke waarde van den mensch.
3. Het erkent het recht en den plicht der gemeenschap om in bezitsverhoudingen door socialisatie of andere middelen, in te grijpen.
4. Het wil geen levensbeschouwing zijn; het is dus aan geenerlei philosophie gebonden.

Er werd bekend gemaakt, dat het partijbestuur als volgt is samengesteld:

J. J. Vorrink, mej. mr. A. E. Ribbius Pelletier, W. Drees, jhr. mr. M. van der Goes van Naters, L. N. Palar, ds. N. Stufkens, C. van Lienden, J. van de Kieft, C. Woudenberg voor de vroegere S.D.A.P., prof. mr. R. Kranenburg, mr. P. J. Oud, mr. A. M. Joekes, J. Harmsen voor den vroegeren Vrijz. Dem. Bond, G. Ruygers en J. Willems voor de Christofoor-groep, R. van den Brug en Coenraads voor de vroegere Chr. Dem. Unie, C. Kleywegt en mr. ir. B. W. Haverman voor de vroegere dakloozen en prof. ir. W. Schermerhorn.

Dit bestuur zal uit zichzelf een praesidium van vijf leden kiezen, die om beurten den voorzittershamer zullen hanteeren.

Het congres heeft aan het bestuur machtiging verleend, zich, indien noodig, uit te breiden met vertegenwoordigers van andere groepen, zooals bijv. die rond „Het Parool" en „De Baanbreker".

(Alg. H.bl. - Msb. - V.V. - Par.)

(V. b. 6580 E)

C. Accoord over fusie N.V.V.-E.V.C.

14 Febr. — Blijkens een gezamenlijk communiqué van het N.V.V. en de E.V.C. is tijdens de op 12 en 13 Febr. gehouden fusiebesprekingen tusschen vertegenwoordigers van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen en de Eenheids Vak Centrale, op bijna alle punten overeenstemming bereikt.

Aan een kleine commissie is opgedragen een fusierapport samen te stellen, dat binnen den kortst mogelijken tijd aan de wederzijdsche besturen zal worden voorgelegd. Zoodra het rapport door deze besturen is aanvaard, zal het ter verdere behandeling aan de betrokken organisaties van beide vakvereenigingen worden doorgegeven. (V.V.)

(V. b. bespr. E.V.C.-N.V.V. 6528 H)

D. Het A'dam-Rijn-kanaal - Nieuwe verbinding klaar voor 1949.

11 Febr. — In Trouw werd een beschouwing gewijd aan de kanaal-verbinding A'dam-Rijn, waaraan wij het volgende ontleenen:

De regeering heeft besloten, het Amsterdam-Rijnkanaal, als een der meest urgente objecten spoedig te laten voltooien.

Hoewel het geheele object reeds voor 75 procent voltooid is, moet er nog enorm veel werk verzet worden.

Het is de bedoeling, dat het van Amsterdam naar Utrecht loopende Merwedekanaal allereerst wordt verbeterd en op de vereischte breedte wordt gebracht. Hoewel zij een handicap voor de scheepvaart vormen, moeten de drie spoorbruggen over dit kanaal voorloopig gehandhaafd blijven, daar de kosten van het omhoogbrengen zeer hoog zijn en daarmede toch geen bevredigende oplossing verkregen zou worden. In beginsel is echter besloten, de bruggen mettertijd door nieuwe te vervangen.

Ten Noorden van Utrecht zal dan het nieuwe kanaal naar Tiel op het Merwedekanaal aansluiten. Ten Zuiden van deze stad is er een aftakking naar de Lek bij Vreeswijk.

Is het geheele kanaal voltooid, dan zal de Amsterdamsche scheepvaart de Lek bij Wijk bij Duurstede en bij Vreeswijk kunnen bereiken met slechts één schutting en de Waal bij Tiel met twee schuttingen. Alleen bij zeer hooge water-

standen — ongeveer 20 dagen per jaar — zal de sluis bij Ravenswaay ook dienst moeten doen. Over het kanaal van Utrecht naar Tiel komen slechts vaste hooge bruggen, die zoodanig worden gebouwd, dat zij geen plaatselijke insnoeringen van het kanaalprofiel vormen.
Van de sluis bij Tiel zijn alleen de binnenhoofden gereed en waar het kanaal moet komen is nu nog grond. Het spoor- en wegverkeer zal niet, zooals in de meeste gevallen, langs aparte bruggen geleid worden, maar over een brug boven de sluis. Waterstaat acht het mogelijk, het geheele object in drie jaar te voltooien.

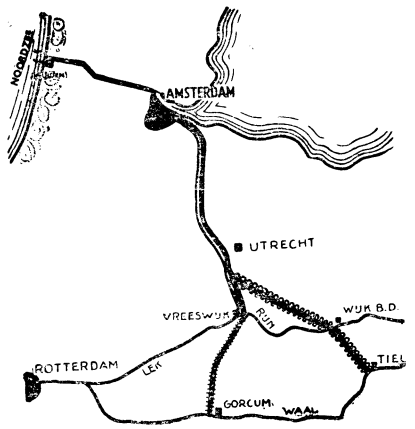

(Cliché „Trouw")

De voordeelen van dit nieuwe kanaal blijken duidelijk uit het volgende:
De verbinding Amsterdam—Pannerden langs de oude route, via Merwedekanaal (Gorcum) v.v. neemt 40 uur in beslag, via Merwedekanaal (Vreeswijk) 29 uur, maar via A'dam-Rijnkanaal (Tiel) slechts 20 uur.
Daar komt nog bij, dat de afstand Rotterdam—Tiel 82 en Amsterdam—Tiel slechts 72 km bedraagt. Bovendien is de verbinding met Amsterdam beter. In de sluizen zullen Rijnschepen van elk type geschut kunnen worden. (Tr.)
(V. b. 3256 A)

Nederland

A. Am. leen- en pachtleveranties 1941—1945 - Ned. tegenprestaties -

7 Febr. — De Amerikaansche leen- en pachtleveranties aan Nederland, over de periode van 1 Maart 1941 tot 1 October 1945 hadden een waarde van $ 162.157.000 (iets meer dan 1/3% van de totale door de Ver. Staten verrichte leen- en pachtleveranties).
De door de Ver. Staten van Nederland ontvangen leen- en pachtleveranties hadden een totale waarde van $ 2.050.000, waarvan $ 917.000 uit Curaçao en Suriname. (Ec. N.)
(V. b. 6596 A; zie ook: 6586 L en 6543 XVI)

B. Niet afgeleverde bommen - Actie van Ned. Regeering bij het Federale Hof te New York —

7 Febr. — De Nederlandsche regeering heeft op 5 Febr. een actie ondernomen bij het Federale Hof, teneinde 495.962 dollar van de „American Asmendt Corporation" terug te ontvangen. Hierbij werd verklaard, dat geld vooruit werd gegeven, bij drie contracten, voor het vervaardigen van bommen, welke niet zijn afgeleverd. De Nederlandsche inkoopcommissie heeft, volgens de verklaring, de helft van den prijs vooruit betaald, maar in Febr. 1943, toen nl. de Amerikaansche regeering de contracten annuleerde, is één geheel en de beide andere gedeeltelijk onvervuld gebleven. (A.N.P.)

C. Canadeesch crediet van $ 100.000.000 —

13 Febr. — Op 5 Febr. jl. is door den Canadeeschen minister van Financiën en den Nederlandschen gezant jhr. J. W. M. Snouck Hurgronje een overeenkomst geteekend, waarbij Canada aan Nederland als aanvulling op de reeds verstrekte leening van $ 25 millioen een nieuwe leening van $ 100 millioen zal toestaan. (Par.)
(Overzicht buitenl. cred. 6605 III, A en B)

D. Repatrieering - 33.122 Nederlanders uit Rusland teruggekeerd —

25 Jan. — Het Tweede Kamerlid Le Poole had de regeering om inlichtingen gevraagd over het aantal Nederlanders, dat zich nog in de Russische zône van Duitschland of in de Sovjet-Unie bevindt. De ministers Van Royen en Drees hebben hierop schriftelijk geantwoord, dat van dit aantal geen schatting kan worden gemaakt, omdat niet bekend is, hoeveel naar het oosten gedeporteerde arbeiders zijn omgekomen en hoeveel leden van „Nederlandsche" SS, vrijwillige frontarbeiders enz. zich nog in deze gebieden schuilhouden. Het overgroote deel der Nederlanders uit Russische gebieden — in totaal 33.122 personen — is reeds gerepatrieerd. Omtrent de nog vermiste personen zal de Russische regeering gegevens verstrekken, zoodra zij deze heeft gekregen van den Nederlandschen gezant te Moskou. Het is niet waar, dat de Russische autoriteiten geweigerd hebben medewerking te verleenen aan de repatrieering van hen die voor den vijand hebben gewerkt. Wel zijn in het begin soms, behalve zij, die vrijwillig voor den vijand werkten, personen die door de Duitschers waren weggevoerd, te werk gesteld. Zij werden dan echter behandeld en gevoed als Sovjet-arbeiders. (V.V.)
(V. b. repatr. uit R'land: 6547 C)

E. Dies Leidsche universiteit - Rede H. M. de Koningin —

9 Febr. — Onder groote belangstelling werd voor het eerst sedert de bevrijding op plechtige wijze de „dies natalis" van de Leidsche Universiteit gevierd.
H. M. de Koningin hield een rede, waarin zij den strijd herdacht van hoogleeraren en studenten tijdens de bezetting. (A.N.P.) **(V. b. Leidsche Un.: 6441; H.M. de Koningin: 6599 B en C)**

F. Leidsch eere-doctoraat voor Churchill —

9 Febr. — Prof. Escher, rector magnificus van de Leidsche Universiteit, heeft bij gelegenheid van den Dies mededeeling gedaan van een door den senaat genomen besluit, om het eere-doctoraat in de rechtsgeleerdheid te verleenen aan den grooten Engelschen staatsman Winston Churchill, waarbij prof. mr. R. P. Cleveringa te zijner tijd als promotor zal optreden. (Tijd)
(V. b. Churchill 6584 K)

G. Waarschuwing aan militairen - oproeping onderofficieren —

9 Febr. — Het ministerie van oorlog vestigde er de aandacht op, dat binnen korten tijd, voorzoover niet reeds ten uitvoer gebracht, de oproep is te verwachten van alle dienstplichtige onderofficieren der lichtingen 1939 t.m. 1930 en van reserve-officieren, vaandrigs en kornets t/m den leeftijd van 45 jaar. (N.R.C.)
(V. b. 6612 D)

H. Rauter in de gevangenis te Scheveningen —

14 Febr. — Rauter, die tijdens de bezetting commissaris-generaal voor de Veiligheid en de Politie was, vertoeft op het oogenblik in de gevangenis te Scheveningen. Er is nog geen beslissing genomen voor welk Bijzonder Gerechtshof hij terecht zal staan. (Alg. H.bl.)
(V. b. Rauter: 6448 G en 6409 B)

I. Overste J. Feenstra voor het Bijzonder Gerechtshof - Doodstraf geëischt —

9 Febr. — Op Vrijdag 8 Febr. stond Overste J. Feenstra, de ex-commandant van de Marechaussee in het Gewest Arnhem, voor het Bijzonder Gerechtshof te Arnhem, terecht.
De dagvaarding behelsde o.m., dat Feenstra in dertien gevallen mannen en vrouwen aan den S.D. had overgeleverd, nadat zij eerst waren mishandeld. De proc.-fiscaal, mr. H. A. J. Reumer, eischte de doodstraf. (N.R.C.)
(V. b. pol. proc.: 6598 E, 6573 C)

K. Het Nederlandsch Oorlogsgraven Comité opgericht —

4 Febr. — Te Amsterdam is opgericht „Het Nederlandsch Oorlogsgraven Comité", dat zich ten doel stelt de graven van alle in Nederlandschen bodem rustende eigen en geallieerde soldaten te doen verzorgen door het Nederlandsche volk. (A.N.P.)

L. Internationaal Persmuseum —

9 Febr. — In Den Haag is men bezig met de inrichting van een Internationaal Persmuseum (Javastraat 32). De oprichter, de heer W. N. van der Hout, privaatdocent in de publiciteitsleer aan de Rijks Universiteit te Utrecht, heeft in den loop der jaren een rijke verzameling dagbladen, nieuwsbladen, tijdschriften, een groot aantal curiosa, alsmede een uitgebreide bibliotheek op het gebied der Pers bijeengebracht.
De verzameling bevat ongeveer zeven en twintig duizend exemplaren van het begin der 17e eeuw af, uit vrijwel alle landen ter wereld, alsmede een boekerij van ongeveer vijf en twintig honderd nummers, en daarnevens een uitgebreide collectie perscuriosa van den meest uiteenloopenden aard. (Lond. V.N.)

M. Emigranten uit Rusland - Mennonieten van Ned. afkomst —

10 Febr. — Aan den grenspost te Glanerbrug arriveerden een aantal nakomelingen van de Nederlandsche Mennonieten, die tijdens de regeering van keizerin Catharina op haar verzoek naar de Oekraine vertrokken. Zij vormden daar kleine gemeenschappen.
Toen de Duitsche troepen in dezen oorlog de Oekraine binnendrongen, beschouwde het Duitsche bestuur hen als Rijksduitschers. Toen de Duitschers moesten terugtrekken, dreven ze de Mennonieten voor zich uit, de mannen werden ingelijfd bij SS-regimenten en velen hunner werden gedood.
Na Duitschlands capitulatie eischte het Russische bestuur, dat de Mennonieten weer naar de Oekraine zouden terugkeeren. Zij besloten echter een ander vaderland te zoeken en wel Canada.
Honderden Mennonieten passeeren in deze dagen de grens, vanwaar zij naar Amsterdam en andere plaatsen in het westen zullen gaan, om van daar uit te trachten Canada te bereiken.
Hoewel de meesten hunner de Nederlandsche taal niet meer machtig zijn, dragen deze Mennonieten vrijwel alle nog echt Nederlandsche namen. (A.N.P.)

Nederland

A. De door de Duitschers geroofde goederen - Activiteit van het C.G.R. —

„Commentaar" van 11 Febr. wijdde een beschouwing aan de activiteit van het Commissariaat-Generaal voor de Nederl. Econ. Belangen in Duitschland (Comm.-Gen.-Recuperatie, zooals het kortweg genoemd wordt). Uit deze beschouwing blijkt dat de restitutie van de door de Duitschers geroofde goederen geleidelijk op gang komt.

De autoriteiten in de Fransche, Amerikaansche en Engelsche bezettingszône verleenen hierbij hun medewerking. Met de Russische zône, waar ook vele Nederlandsche goederen liggen, wil het nog niet vlotten, ondanks de bemoeiingen van het Min. van Buitenlandsche Zaken.

Om een indruk te geven van de soorten van goederen, die teruggevoerd worden, volgt hier een lijstje van alles wat tot 1 Januari 1946 is gerestitueerd:

234 gereedschapswerktuigen; 1800 ton plaatijzer, stafmateriaal, etc.; 8 lieren; 45 m^3 teakhout; 1 telefooncentrale; 1 radiozendinstallatie; 150 ton celvezel; 2993 paarden; 1091 karren; 2160 tuigen; 300 schepen; 316 locomotieven; 615 personenwagons; 4000 goederenwagons; 19862 handdoeken; 9450 borden; 77 rollen canvas; ong. 500 schilderijen; 300 kerkklokken. Verder een plaatwals van de Hoogovens, de installatie van Gazelle's rijwielfabriek en zelfs kwam te Arnhem een schip aan vol met meubelen die door de Duitschers uit deze stad waren gestolen.

Op landbouwgebied (vee, transportmateriaal, e.d.) ziet het er niet rooskleurig uit. Van hetgeen is buitgemaakt, wordt niet veel teruggevonden en het is bovendien moeilijk aantoonbaar wat oorspronkelijk Nederlandsch bezit was. Hier blijft de restitutie dus in gebreke, hetgeen de vraag wettigt, in hoeverre levering van overeenkomstige goederen van Duitschen oorsprong kan worden verkregen.

Het Commissariaat-Generaal bepaalt zich er toe de goederen in Nederland terug te brengen. Het bemoeit zich niet met het terugleveren aan den oorspronkelijken eigenaar. Zoodra het teruggevondene in Nederland is, draagt het C.G.R. het over aan een overheidsdienst en wel als het economische goederen zijn aan Rijksmetallum en het overige aan de Stichting Nederlandsch Kunstbezit.

(Commentaar) **(V. b. C.G.R. 6372 E; Restitutie 6416 E; zie ook: 6599 A; 6558 H; 6529 C; 6467 F; 6391 A)**

B. 2700 processen-verbaal wegens prijsovertredingen —

5 Febr. — In de maand December van 1945, werden bijna 2700 processen-verbaal wegens prijsovertredingen opgemaakt.

976 wegens prijsovertredingen in levensmiddelen, 576 wegens veronachtzaming van den prijsaanduidingsplicht en de overige wegens een bonte verscheidenheid van te hooge tarieven en prijzen op allerlei gebied.

In dezelfde periode werden niet minder dan 1807 klachten ingediend en groote partijen goederen in beslag genomen.

(Persd. Min. H. en N.)

(V. b. Prijsbeh. 6565 A; 6540 VIII)

C. Opheffing censuur op civiele post van en naar Indië —

9 Febr. — De regeering heeft opdracht gegeven de censuur op de burgerlijke in- en uitgaande post van en naar Ned.-Indië stop te zetten.

Op 31 Jan. had de min.-president in de Tweede Kamer medegedeeld, dat er alleen censuur op de militaire post werd uitgeoefend. Hem was op dien datum niet bekend, dat de opdracht tot stopzetting der civiele censuur nog niet was uitgegaan. (A.N.P.)

(V. b. censuur 6435 G)

Ned. O. Indië

D. Clark Kerr ontvangt Sjahrir - Besprekingen tusschen Van Mook en Sjahrir begonnen - De voorlichting gecoördineerd —

4-12 Febr. — Op Zondag 3 Febr. had de eerste ontmoeting plaats tusschen Sir Arch. Clark Kerr en Sjahrir.

Nadat Sjahrir van een reis naar Midden-Java was teruggekeerd, werden op 10 Febr. de eerste formeele besprekingen tusschen Van Mook, Sjahrir en Clark Kerr gehouden. Door de Britsche ambassade te Batavia werd het volgende communiqué uitgegeven:

Op Zondag 10 Februari 1946 te 15 uur heeft een bijeenkomst tusschen dr. Van Mook, dr. Sjahrir en sir Archibald Clark Kerr in de ambassade plaats gehad.

Het eerste onderwerp van discussie vormde de coördinatie van de voorlichting gedurende den voortgang der besprekingen. Men is ten aanzien van de volgende punten tot overeenstemming gekomen.

1. De officieele instanties voor voorlichting van elke partij moeten de officieele verklaringen van de andere partij in haar geheel publiceeren.

2. Er zullen door geen der partijen eenige moeilijkheden in den weg gelegd worden aan de circulatie van zuiver en rechtstreeksch nieuws en commentaar.

3. De drie partijen zullen haar best doen iedere toespeling van provocatieve en opruiende publiciteit tegen te gaan.

Voorts besloot men een gemeenschappelijke Commissie van Voorlichting te vormen. Deze bestaat uit: den heer dr. Posthumus, hoofd van den Ned.-Indischen regeeringsvoorlichtingsdienst, als vertegenwoordiger van dr. Van Mook, den heer G. Whitteridge, namens Sir Arch. Clark Kerr, lt.-kolonel Wilcox namens gen. Stopford en mr. Ali Boediardja namens Sjahrir.

Deze commissie zal tot taak hebben gemeenschappelijke verklaringen voor de pers op te stellen en zal voorts fungeeren als inlichtingenbureau.

Dr. Van Mook overhandigde aan Sjahrir de voorstellen der Nederl. regeering.

Op 12 Febr. heeft dr. Van Mook ten huize van Sir Archibald Clark Kerr een bespreking gehad met Soetan Sjahrir. De bijeenkomst was voor het grootste deel gewijd aan het toelichten van bepaalde punten uit de verklaring der Nederlandsche regeering. (Tr. - V.V. - Msb.)

(V. b. Van Mook: 6614 K; Clark Kerr: 6600 B; Sjahrir: 6599 I; zie ook: 6619)

E. Java in den bezettingstijd - Japansche invloed op alle gebied van het publieke leven —

4 Febr. — In „Commentaar", wijdt mr. K. F. J. Verboeket, onderhoofd van den regeeringsvoorlichtingsdienst te Batavia een beschouwing aan de toestanden op Java tijdens de bezetting door de Japanners.

Onmiddellijk na de bezetting heeft de Japansche propaganda een zorgvuldig voorbereide, grootscheepsche actie ingezet om de Ned.-Indische gemeenschap geheel in te schakelen bij het Japansche militaire bestuur.

Te dien einde vormden de Japanners op vrijwel ieder gebied organisaties op zuiver fascistischen grondslag, op het terrein van de politiek, den godsdienst, de politie en het leger, terwijl speciale aandacht besteed werd aan de Indische jeugd. De jeugd hebben de Japanners van den aanvang af vereenigd in een enkele jeugdvereeniging, de „Seimendan", die onder Japansche militaire leiding stond en geoefend werd volgens militaire principes.

Aan de militaire opleiding werd trouwens zeer veel aandacht besteed. Van den aanvang der bezetting af werd de gelegenheid opengesteld zich te laten inschrijven als „Heiho", als hulpsoldaat. Deze werden opgenomen in het Japansche leger en geheel volgens het Japansche systeem gedrild. De oorspronkelijke kern werd gevormd door inlandsche soldaten van het vroegere K.N.I.L. Het meerendeel van de Menadoneesche en Ambonneesche soldaten weigerden echter toe te treden en bleef in krijgsgevangenschap.

Het inheemsche bestuursapparaat, de ruggegraat van het Nederlandsche gezagsstelsel hebben de Japannners vrijwel geheel afgebroken. Zij hebben de, aan bestuursambtenaren ter beschikking staande, politie geheel onder directe Japansche leiding gesteld. Inheemsche bestuursambtenaren werden openlijk vernederd en mishandeld, hun gezag werd volledig ondermijnd. In vrijwel elke dessa werd een „Keilodan" ingesteld, een soort hulpdessapolitie. De agenten werden speciaal geoefend voor politiespion en verklikker. Naast deze „gewone" politie trad op de geheime militaire politie, de beruchte Kempai, de Japansche Gestapo.

Op het economisch terrein werden overal „Kai's", d. z. corporatics, opgericht, waarin elk ambacht en beroep werd georganiseerd. Buiten deze corporaties was al het economische leven officieel onmogelijk.

In 1944 en '45 hebben deze kai's aanzienlijke contingenten ervaren ambachtslieden en zelfs doctoren moeten leveren voor het Japansche leger, dat deze menschen slavenarbeid liet verrichten. Ongeveer 2 millioen man zijn hierdoor uit Java weggevoerd. (Comm.)

(V. b. Indië 6614 H - 6615 A; zie ook: 6535 II en 6588 B)

F. Suikerproductie 1942-1945 —

9 Febr. — De suikerproductie op Java daalde tijdens de Japansche bezetting als volgt

Jaar	Aantal fabrieken	Prod.
1942	75	1.326.000
1943	51	680.000
1944	47	500.000
1945	13	84.000

(Ec. N.) **(V. b. Ec. toest. 6398 A; prod. '38-'39: 4115 A)**

G. Het republ. leger van naam veranderd —

In een officieele verklaring, geteekend door Soekarno en Sjarifoedin, maakt de „republikeinsche regeering" bekend, dat de T.K.R. in het vervolg de „eenige militaire organisatie van de republiek zal zijn, welke op internationale militaire basis is ingericht."

De naam T.K.R. is veranderd in T.R.I. hetgeen beteekent „Tentara Repoeblik Indonesia" (leger van de republiek Indonesië).

Het republikeinsche leger heeft nu voor de derde maal zijn naam veranderd, het was eerst bekend als B.K.R. (Barisan Keamanam Rajat).

(A.N.P.) **(V. b. rep. leger: 6575 C)**

Ned. W. Indië

A. Geen devaluatie van gulden te Curaçao - Devaluatie in Suriname?

14 Febr. — Op een persconferentie te Willemstad verklaarde de heer Rutgers, lid van de Nederlandsche economische missie in Amerika, dat de financieele toestand van Suriname totaal verschillend is van dien van Curaçao. De kwestie van een eventueele devaluatie van den Curaçaoschen gulden is volledig opgelost. De Nederlandsche regeering is namelijk niet van plan tot devaluatie over te gaan. Hij zei echter, dat indien de Surinaamsche gulden niet werd gedevalueerd, de exportprijzen verlaagd zouden moeten worden, en daarmede ook de loonen. (Tijd)

(V. b. koers gulden overz. geb.d. 6603 I; zie ook 6415 G)

België

B. Pirenne weerlegt beschuldigingen tegen Leopold III —

13 Febr. — In een persconferentie, verklaarde Pirenne, secretaris van Koning Leopold III, o.m. het volgende:

Het is onjuist, dat de Koning zich naar Seneffe zou hebben begeven om er generaal von Falkenhausen, den militairen gezagvoerder van België te ontmoeten. Canaris, die in België aan het hoofd van de Gestapo heeft gestaan, heeft in een verslag over de besprekingen van Falkenhausen te Seneffe de aanwezigheid aldaar van Leopold III in het geheel niet vermeld. De Koning, vervolgt Pirenne, is niet alleen niet naar Seneffe gegaan, maar hij heeft evenmin betrekkingen van persoonlijken aard met von Falkenhausen of met andere Duitschers gehad.

De Koning heeft nooit verklaard, dat de oorlog voor België op 28 Mei 1940 was geëindigd. Uit diverse door Pirenne geciteerde uitlatingen blijkt, dat de Koning, België als nog steeds in oorlog zijnde beschouwde, dat hij verzekerd had nimmer te zullen onderhandelen met den bezetter en dat hij het ongeoorloofd achtte voor den vijand te werken. De Koning heeft nimmer een onderhoud met Hitler aangevraagd. Hitler heeft den Koning verzocht naar Berchtesgaden te komen. Eerst heeft de Koning dit verzoek van de hand gewezen, maar op 19 November 1940 heeft hij er ten slotte gevolg aan gegeven. (N.R.C.)

(V. b. Leopold III 6600 C)

C. Terechtstelling Burgemeester en Districtshoofd van Groot-Luik —

8 Febr. — Theophile Dargent, voormalig burgemeester van Groot-Luik en Maurice Jadoul, burgemeester van Jemeppe-sur-Meuse en Districtshoofd van Groot-Luik, zijn gefusilleerd. Eerstgenoemde had talrijke patriotten aan de Duitschers verraden en stond voortdurend in verbinding met de Gestapo en de rexistische leiders. Jadoul trad vooral op als hoofd van de rexistische politie van de provincie Luik. (A.N.P.)

(V. b. polit. proc.: 6591 C)

Denemarken

D. Hulp aan Nederland —

6 Febr. — De heer Hedtoft, ex-minister van Arbeid en Sociale Zaken in Denemarken heeft een bezoek gebracht aan Nederland. Hij heeft o.a. als vertegenwoordiger van de Deensche Soc.-Democratische partij, waarvan hij voorzitter is, het congres der S.D.A.P. bijgewoond. Over de hulp van Denemarken aan Nederland deelde hij het volgende mede:

In de afgeloopen maanden bezochten 200 illegale werkers, 300 huisvrouwen, 350 intellectueelen en 450 kinderen Denemarken. De bond van Deensche spoorwegarbeiders heeft 250 kinderen van Hollandsche spoorwegbeambten uitgenoodigd hun gast te zijn. Op het oogenblik bevinden zich in Denemarken 1300 Hollandsche kinderen en in het voorjaar zullen er weer 1000 kinderen worden opgenomen.

In totaal zullen 35.000 kinderen in Denemarken te gast zijn. Het transport van al deze menschen wordt door de Deensche regeering verzorgd en heeft reeds 2½ millioen Deensche kronen gekost.

Ook het vervoer van de 2000 kinderen, die Zweden zal opnemen, wordt door de Denen geregeld. 60.000 levensmiddelenpakketten zijn door het comité „Help the children" naar Nederland gestuurd om te worden verdeeld onder de noodlijdende jugd. (N.D.) **(V. b. 6482 A)**

Duitschland

E. Massagraven in Lansdorf ontdekt —

4 Febr. — Naar radio Moskou berichtte heeft men in Lansdorf (Silezië) massagraven ontdekt, waarvan sommige meer dan dertig voet diep zijn. Deze waren gevuld met de lijken van ongeveer 190.000 Russische, Poolsche, Fransche en Engelsche krijgsgevangenen, die in rijen van 10 en 12 op elkaar gelegd waren. Op grond van een medisch onderzoek vermoedt men, dat de gevangenen òf werden doodgeschoten òf door volledige lichamelijke uitputting, ziekte of marteling stierven. Het stoffelijk overschot van de lijken is onder groote belangstelling plechtig ter aarde besteld. De feitelijke gegevens over deze massale vernietiging zullen aan het militaire tribunaal te Neurenberg worden voorgelegd. (A.N.P.) **(V. b. massagraf: 6553 I)**

F. Sir Shalto Douglas opperbevelhebber in Britsche zône —

14 Febr. — Sir Shalto Douglas, maarschalk van de R.A.F., is benoemd tot opperbevelhebber van de Britsche troepen in Duitschland, militair bestuurder van de Britsche zône en Engelsch lid van den geallieerden contrôleraad in opvolging van veldmaarschalk Montgomery. **(V. b. Montgomery 6615 F)** (N.R.C.)

G. „Zuid-Sleeswijksche Unie" wil afscheiding van Duitschland —

10 Febr. — Een deputatie van afgevaardigden der „Zuid-Sleeswijksche Unie" heeft bij de Deensche regeering een petitie, geteekend door meer dan 500.000 personen, ingediend, waarbij om volledigden der „Zuid-Sleeswijksche Unie" verzocht. (Reuter)

Engeland

H. Oorlogskosten en -schulden —

Het Engelsche volk ziet zich voor de buitengewoon moeilijke taak van de overschakeling van oorlogs- naar vredesproductie en het gelijktijdige herstel van de oorlogsschade gesteld. Ongetwijfeld zal bij de vervulling van deze taak het groote Amerikaansche crediet van $ 4,4 milliard van groot belang blijken te zijn. Weliswaar is op deze credietovereenkomst van alle kanten critiek uitgeoefend, maar men heeft de voorwaarden van deze leening toch geaccepteerd, daar men de leening als een noodzakelijk kwaad beschouwde.

Het Witboek, dat gelijk met deze credietovereenkomst werd gepubliceerd, geeft een overzicht van de door Engeland gemaakte oorlogskosten. Hieruit blijkt, dat Engeland als gevolg van den oorlog ongeveer een vierde van zijn nationaal vermogen heeft ingeboet, nl. 7,3 van 30 milliard £. De tonnage van de handelsvloot is van 22,1 tot 15,9 millioen t. teruggeloopen, zoodat het nettoverlies meer dan een kwart bedraagt; 210.000 gebouwen zijn totaal verwoest en 250.000 zijn zoo ernstig beschadigd, dat zij voor bewoning ongeschikt zijn.

De volgende tabel geeft een overzicht van de verdeeling der oorlogskosten over de loopende consumptie en het nationaal vermogen.

	in procenten van het nationale inkomen		
	1938	1941	1944
Oorlogsbehoeften	8	53	53
Consumptie	87	62	57
Netto toe- of afneming van het nat. vermogen	5	—15	—10

Uit het Witboek blijkt tevens, dat de totale buitenlandsche schuldenlast van Groot-Brittannië van £ 467 millioen in Aug. 1939 tot £ 3,355 milliard in Juni 1945 is gestegen. De schulden, voortvloeiend uit de Lend-Lease Bill, zijn hier evenmin inbegrepen als de schulden uit den vorigen wereldoorlog. Deze laatste worden door de Ver. St. blijkens de overeenkomst van Washington van 6 Dec. 1945 als geliquideerd beschouwd, waaraan echter door de openbare meening wel zeer weinig aandacht wordt geschonken. Deze groote toeneming van Engelands schuldenlast is slechts voor een zeer klein deel, nl. 11 % (£ 303 mill.) door middel van leeningen geconsolideerd. De resteerende £ 2,576 milliard worden in den vorm van banktegoeden aangehouden, waarin de landen van het sterlinggebied met niet minder dan £ 2,723 milliard (80 %) een overwegend aandeel hebben.

Ondanks den enormen aanwas van de buitenlandsche schuldenlast bedragen de bruto-ontvangsten uit buitenlandsche investeeringen nog steeds £ 170 millioen. Hieruit is te concludeeren, dat Groot-Brittannië nog steeds over een groot bedrag aan buitenlandsche beleggingen beschikt.

De netto-opbrengsten liepen echter veel sterker terug en wel van £ 203 millioen tot £ 97 millioen. Een verdere daling van dit bedrag wordt verwacht, doordat het aan het buitenland te betalen bedrag, door de consolideering van de buitenlandsche schuld, zal toenemen. Bovendien is na 1952 gedurende 50 jaar een jaarlijksch bedrag van £ 36 mill. noodig voor rentebetaling en aflossing van de Amerikaansche leening. (Ec. N. 29 Jan.)

(V. b. Br.-Am. fin. acc. 6554 E; Wereldkoopv. 6601 D.)

I. Serawak aan Britsche Kroon —

6 Febr. — Sir Charles Vyner Brooke, de blanke radjah van Serawak (Br. N. Borneo), heeft zijn onafhankelijk vorstendom afgestaan aan de Britsche kroon. De voorwaarde is, dat de Britsche regeering een fonds ter waarde van een millioen pond sterling zal vormen ten bate van den radjah en zijn familie. (V.K.)

Griekenland

K. E.A.M. stelt eischen —

11 Febr. — De E.A.M. heeft aan Engeland, Frankrijk en Amerika medegedeeld, dat zij de Grieksche verkiezingen zal boycotten, indien niet aan de volgende voorwaarden wordt voldaan: 1. vorming van een democratische regeering, waarin de E.A.M. een groot aandeel heeft; 2. ontbinding van rechtsche terroristische groepen; 3. algemeene amnestie voor alle leden der verzetsbeweging; 4. zuivering der kiezerslijsten; 5. verwijdering der collaborateurs uit het leger. (N.R.C.)

(V. b. 6616 C)

Internationaal

A. Het proces te Neurenberg - Russische aanklagers aan het woord Von Paulus getuige - Massamoord in het bosch van Katyn —

9-14 Febr. — Op Vrijdag 8 Febr. werd begonnen met de Russische aanklacht. Hoofdaanklager was lt.-generaal Roedenko, die o.m. een overzicht gaf van

Roedenko

de vernielingen die de Duitschers in Rusland hebben aangericht. De Duitschers hebben op Sovjet-gebied 1670 Grieksch-Orthodoxe kerken, 237 katholieke kerken en 532 synagogen verwoest. Zij hebben 1710 steden en meer dan 7000 dorpen vernietigd, meer dan 6 millioen huizen en gebouwen verbrand en 25 millioen menschen verdreven van hun woonsteden. Zij hebben 40.000 kilometer spoorlijnen vernield, 40.000 ziekenhuizen, 84.000 scholen en 43.000 openbare bibliotheken.

Zij hebben in Rusland zeven millioen paarden, 17 millioen stuks vee, 20 millioen varkens, 27 millioen schapen en geiten gestolen. De totale schade, welke aan Rusland werd berokkend, wordt geraamd op 679 billioen roebels, waarde 1941.

Roedenko sprak van de vervolging der Joden en van het lijden van hen, die opgesloten waren in de concentratiekampen, waarvan hij de lange lijst opsomde. Te Riga leefden bij het uitbreken van den oorlog 80.000 Joden. Op het oogenblik der bevrijding waren er nog 140 van over.

Kolonel Pokrovsky, de tweede Russische aanklager, heeft vervolgens het bewijsmateriaal overgelegd. Hij heeft in het bijzonder uitgeweid over de actie der vijfde colonne in Tsjecho-Slowakije. Volgens een uitlating van Karl Hermann Frank, den adjunct van den stadhouder voor dit land, had de partij van Henlein al sedert 1936 geregeld geld uit Duitschland gekregen door tusschenkomst van den Duitschen gezant te Praag.

Pokrovsky heeft ook uiteengezet op welke wijze de activiteit der fascistische partijen in het buitenland steeds door de Duitsche diplomatieke vertegenwoordigingen werd gesteund.

Na de behandeling van de Duitsche aanvallen op Polen en Zuid-Slavië, begon op 11 Febr. de Russische aanklager Zorya met dat gedeelte van de aanklacht, dat den aanval op Rusland behandelt. Hieruit bleek, dat het plan voor den aanval op Rusland al van Juli 1940 dateerde.

Toen de verdediging bezwaar maakte tegen een schriftelijke getuigenis van veldmaarschalk Von Paulus, den bevelhebber van het voor Stalingrad vernietigde 6de leger, had de aanklager een verrassing in petto, door te verklaren dat Von Paulus persoonlijk gehoord kon worden.

Von Paulus zeide in Sept. 1940 opdracht te hebben gekregen het nog niet voltooide plan Barbarossa uit te werken. De aanval had op 10 Mei 1941 moeten beginnen, maar Hitlers besluit eerst Zuid-Slavië aan te vallen, leidde tot vijf weken uitstel. Het doel van Hitler was Rusland tot de lijn Wolga—Archangel te veroveren.

Voorts heeft Von Paulus verklaard, dat de inhoud van de meeste telegrammen van aanhankelijkheid, welke door de bezetting van Stalingrad aan Hitler werden gezonden, hem volkomen onbekend was.

In de zitting van 12 Febr. moest Von Paulus een kruisverhoor door 9 verdedigers ondergaan.

De verdediger van Jodl, Exner, merkte op, dat Von Paulus het volste vertrouwen van Hitler bezat en zelfs in aanmerking kwam boven Jodl, met wien Hitler niet meer wilde samenwerken.

Voorts heeft de Russische aanklager zijn betoog over Duitschlands oorlogsvoorbereidingen voortgezet.

Tenslotte memoreerde hij, dat de Duitsche doeleinden niet alleen betrekking hadden op Rusland maar ook op verdere militaire ondernemingen: Iran, Perzische Golf, Egypte, Turkije en Gibraltar.

Dit was tevens de honderdste zitting van het tribunaal.

In de zitting van 13 Februari gaf de Russ. aanklager Pokrovsky, een opsomming van de onmenschelijke martelingen, die de Russische gevangenen in Duitschland moesten ondergaan.

Voorts werd de Finsche president Mannerheim er van beschuldigd, mede schuldig te zijn aan de agressie tegen Rusland.

In de zitting van 14 Febr. werd den massamoord op 15.000 Poolsche krijgsgevangenen, in het bosch van Katyn, behandeld.

Voorts sprak de Russische aanklager Smirnoff over de 54.804 rapporten betreffende Duitsche misdaden tegen de burgerbevolking. (N.R.C. - Msb.)

(V. b. pr. Neurenb. 6616 F; Von Paulus 5412 A; massagraf Katyn 6553 I; Mannerheim 6093 A)

B. Intern. spoorwegcongres te Brussel —

3 Febr. — De vaste commissie van het Internationaal Verbond van Spoorwegcongressen heeft te Brussel een vergadering gehouden onder voorzitterschap van den heer Henning, algemeen directeur van de N.M.B.S. Voor den oorlog reeds brachten de spoorwegadministraties van de diverse landen hun bevindingen en de uitslagen van hun wetenschappelijke navorschingen ter algemeene kennis. Om deze samenwerking weer mogelijk te maken, nam België het initiatief de afgevaardigden bijeen te roepen van China, Tsjechoslovakije, Gr.-Brittannië, Frankrijk, Zwitserland, Nw. Zeeland, Nederland, Zuid Afrika, Spanje en Italië.

De vaste commissie werd opnieuw samengesteld en verkoos tot voorzitter dhr. Henning en tot ondervoorzitters de heeren Goursa, algemeen directeur der Fransche spoorwegen, en Ghilain, directeur bij de N.M.B.S. Tot leden van het directie-comité werden de heeren Dorges, vertegenwoordiger van de Fransche regeering, Hurcomb, vertegenwoordiger van de Britsche regeering en Sir William Wood, voorzitter van de E.M.U. benoemd. (A.N.P.)

C. Ver. Volken - De permanente zetel —

12 Febr. — Met 22 tegen 17 stemmen heeft de speciale zetelcommissie van de Algemeene Vergadering der Ver. Naties zich voor de vestiging van het permanente U.N.O. hoofdkwartier in het gebied van Wechester, County New York, en het aangrenzende Fairfield County, Connecticut, uitgesproken.

Hiermede is het Nederlandsche voorstel, zooals dat geamendeerd was door Canada, aangenomen. Dit beteekent dus, dat eerst later in dit jaar besloten zal worden waar de permanente zetel van de U.N.O. precies gevestigd zal worden, al is men het er over eens, dat dit aan de Oostkust van Amerika zal zijn. (Tr.)

(V. b. zetel U.N.O. 6561 M)

D. Ver. Volken - Vrouwelijke gedelegeerden spreken —

13 Febr. — In de Alg. vergadering van de U.N.O. hebben op 12 Febr. vier vrouwelijke gedelegeerden gesproken over het aandeel van de vrouw in het openbare leven en in de aangelegenheden van de wereld.

Namens de Ver. Staten sprak mevr. Roosevelt, namens de republiek San

Mevr. Roosevelt

Domingo, mej. Bernardine, mevr. Darlen namens Noorwegen en mevr. Verwey—Jonker namens Nederland. De Engelsche minister van Staat, Noel Baker, stelde voor, verantwoordelijke posten in het secretariaat door vrouwen te laten bekleeden en de informatie-afdeeling van de UNO in nauw contact te brengen met de groote wereldvrouwenbewegingen. (N.R.C.)

E. Ver. Volken - Spaak's Voorzitterschap der Algemeene Vergadering

6 Febr. — Paul Henri Spaak, Voorzitter van de Algemeene Vergadering der Organisatie der Vereenigde Volkeren te Londen, zal ook bij de bijeenkomsten in de V.S. — welke bijeenkomsten aanstaanden herfst worden gehouden — presideeren, daar de Algemeene Commissie heeft besloten, dat de zitting van Sept. zal beschouwd worden als „het tweede gedeelte der eerste Algemeene Vergadering". (Reuter)

(V. b. Spaak 6618 B, 6585 D; foto: 6592)

Internationaal

A. Ver. Volken - Wereldtekort aan voedsel —

13-15 Febr. — Aan het einde van de op 13 Febr. gehouden vergadering der Vereenigde Volken werd besloten aan alle regeeringen van de Europeesche landen, die lid zijn van de Vereenigde Volken en aan de Turksche regeering, telegrammen te zenden met de uitnoodiging om hun ministers van voedselvoorziening naar een conferentie over de Europeesche voedselsituatie te zenden. Deze conferentie wordt volgende maand te Londen gehouden.

Dit besluit was het resultaat van een zeer ernstige, door Bevin ingeleide bespreking, waarin de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken er op wees, dat de wereld te kampen heeft met een tekort van vijf millioen ton tarwe en twee millioen ton rijst. Bevin hield een pleidooi voor een algemeene krachtsinspanning over de geheele wereld om hongersnood te voorkomen.

In de zitting van 14 Febr. sprak o.a. de afgevaardigde van Britsch-Indië die o.m. een beroep deed op Rusland, om datgene te verschaffen, wat noodig is voor het in leven houden van millioenen Indiërs.

Aan het slot der vergadering werd bij acclamatie een resolutie van de „Groote Vijf" aangenomen, waarin een beroep wordt gedaan op de leden van de U.N.O. om „onmiddellijke en ingrijpende maatregelen" te nemen ten einde de voorraden te bewaren en een maximale graanproductie te verzekeren. (V.K.)

(V. b. 6615 I)

B. Voedselpositie der groote graan- en rijstproducenten —

13 Febr. — In Rusland is de voedselpositie t.o.v. het peil van 1943 belangrijk gestegen, doch zij ligt nog steeds beneden dat van vóór den oorlog. De Argentijnsche tarwe-oogst wordt geraamd op 2/3 van de raming in den vorigen herfst. De Canadeesche tarweoogst van 1945 ligt 10% beneden de aanvankelijke verwachtingen. De voedselproductie in Australië blijft 14% beneden die van vóór den oorlog. De Japansche rijstoogst brengt 15% minder op dan het gemiddelde. Het overschot der rijstproduceerende gebieden in Z.O.-Azië staat ver ten achter bij de aanvankelijke raming. Ook in China is de voedselproductie verminderd. De droogte in de Zuidelijke deelen van Britsch-Indië is oorzaak, dat de vooruitzichten voor den winteroogst belangrijk minder gunstig zijn. (Ec. N.)

C. Atlantic Shipping Conference —

De leidende scheepvaartmaatschappijen welke lid zijn geweest van de vooroorlogsche Atlantic Shipping Conference, zijn op 6 Februari in Londen bijeengekomen voor de heroprichting van deze conferentie voor het Noord-Atlantische passagiersvervoer. Op deze conferentie waren vertegenwoordigd Engeland, Polen, Zweden, Nederland, Frankrijk, België, Noorwegen en de Ver. Staten. (Ec. Nieuws)

Japan

D. Yamashita ter dood veroordeeld - geen herziening vonnis —

5 Febr. — Het Amerikaansche Hooggerechtshof heeft de uitspraak gedaan, dat het proces van de Amerikaansche legerautoriteiten tegen den Japanschen generaal Tomoyuki Yamashita, voormalig bevelhebber van de Japansche strijdkrachten in de Philippijnen, een wettelijke berechting was en dat het vonnis, waarbij Yamashita schuldig werd verklaard, niet in aanmerking komt voor herziening door het Hooggerechtshof. Slechts het Militaire Gerechtshof zou het vonnis kunnen herzien. Yamashita werd schuldig bevonden aan oorlogsmisdaden tijdens een proces, dat in Manilla gevoerd werd door een Amerikaansche Militaire Commissie, ingesteld door Generaal Mac Arthur. (Usis)

(V. b. oorl.misd.: 6575 D; 6562 C; Intern. Hof Tokio: 6612 G; zie ook: 6570 G; 6519)

Noorwegen

E. Halvard Lange opvolger van Trygve Lie als min. v. buitenl. zaken —

1 Febr. — Halvard Lange, die de opvolger wordt van Lie als Noorwegens min. van buitenlandsche zaken, is daartoe aangewezen door de socialistische fractie van het Storting. De nieuwe minister zal zeer binnenkort zijn ambtsbezigheden aanvaarden. Hij is 43 jaar oud, een vooraanstaande figuur in de socialistische partij en lid van het Nobelcomité uit het Storting. (A.F.P.)

(V. b. Lie: 6617 F)

Rusland

F. Critiek op Fransche socialisten

5 Febr. — In het orgaan van het centraal comité der Communistische Partij („de Bolsjewiek"), wordt in een artikel de houding der socialisten in Frankrijk becritiseerd.

Het blad doet een aanval op Léon Blum en zijn „reactionnairen aanhang".

„Deze groep," aldus het blad, „bestrijdt met alle middelen den steeds grooter wordenden invloed der Communistische partij en de solidariteit der arbeidende klasse en steunt het imperialisme in Frankrijk." (N.Z.Zt.)

(V. b. Rusl. 6618 G; Blum 6609 B)

Ver. Staten

G. Minister Ickes neemt ontslag - Critiek op Truman —

14 Febr. — Truman heeft het ontslag aanvaard van den Amerikaanschen min. van Binnenlandsche Zaken, Harold Ickes. Ickes heeft zich op bittere wijze uitgelaten over Truman's keuze van ministers en adviseurs. In het bijzonder beschuldigt hij den pas benoemden onderminister van Marine, Pauley, van pogingen tot het aanwenden van zijn politieken invloed ten eigen bate, en wel in een geschil, dat hangende is tusschen de regeering en den staat Californië en betrekking heeft op oliegebieden.

Ickes is leider van den New-Deal-vleugel der democraten en men verwacht, dat de dreigende politieke crisis door zijn aftreden acuut wordt. Deze zou het geheele program der regeering de leening aan Engeland inbegrepen, in gevaar kunnen brengen, meldt Reuter. (Tr.)

(V. b. Truman 6602 C)

H. Het Vakvereenigingswezen - groei - machtspositie —

De georganiseerde arbeid komt in een veel sterkere positie ten opzichte van de werkgevers uit dezen oorlog te voorschijn, dan na den vorigen oorlog het geval was. Tegenwoordig behoort 1/3 deel der industrie-arbeiders tot een vakvereeniging, terwijl dit cijfer in 1919 ongeveer 1/7 was.

Van de 30.000.000 personen, geregistreerd als industrie-arbeiders, waren er na den vorigen oorlog slechts 4.300.000 aangesloten bij een vakvereeniging. Dit was tot op dat tijdstip een hoogtepunt. Aan het einde van den tweeden wereldoorlog zijn er ongeveer 43.000.000 industrie-arbeiders, waarvan ong. 14.500.000 tot een vakvereeniging behooren, hetgeen een recordcijfer is.

De beschikbare cijfers geven het volgende beeld:

In 1919. American Federation of Labour, 4.000.000 leden; onafhankelijke organisaties 300.000. Er was toen geen **Congress of Industrial Organisations** en in de industrieën der massaproductie stond het vakvereenigingswezen nog in zijn kinderschoenen. De vereenigingen werden toen voornamelijk georganiseerd op vaktechnischen grondslag.

De vakverbonden maakten vele slappe jaren door na het bereiken van het hoogtepunt in 1919. Tijdens de depressie zakte het ledenaantal tot ongeveer 3.000.000. Ongeveer 10 jaar geleden begonnen zij weer sterker te worden, en sindsdien zijn zij steeds vooruit gegaan.

In 1945. A.F.L. 7.000.000; **C.I.O.** 6.000.000; **United Mine Workers of America** 600.000; **Standard Railroad Brotherhoods** 450.000, overige vereenigingen 450.000. In deze laatste groep zijn ongeveer 200.000 georganiseerde telefoon-arbeiders en 80.000 brouwerij-arbeiders inbegrepen. In de industrieën der massaproductie zijn de vakvereenigingen tegenwoordig het machtigst.

De twee belangrijkste factoren voor den snellen groei der vakvereenigingen waren het tot stand komen van de wet op de nationale arbeids-verhoudingen en de oprichting van het C.I.O., dat onmiddellijk begon met een actie onder de industrie-arbeiders.

De vakverbonden worden tegenwoordig beschouwd als een machtige factor bij de verkiezing voor openbare ambten. Toch vertegenwoordigen zij slechts een minderheid der arbeiders. Vaak moeten zij het tegen hun niet-georganiseerde mede-burgers afleggen. De politieke sterkte der vakverbonden is ongeveer gelijk aan die van den bond van oud-strijders. Vele oud-strijders zijn evenwel ook aangesloten bij een vakvereeniging.

Bij de onderhandelingen over loonsverhoogingen zijn de vakverbonden tegenwoordig eenigszins in het nadeel, niettegenstaande hun toegenomen ledenaantal. De oorzaak hiervan is, dat de vakverbonden in het verleden dikwijls in staat zijn geweest voordeelen te behalen ten koste van den niet-georganiseerden arbeid. De aangesloten arbeiders kregen loonsverhooging, die hoogere prijzen tengevolge hadden, welke mede betaald moesten worden door de niet-aangesloten arbeiders, die geen verhooging hadden gekregen. Nu een groot deel van alle arbeiders aangesloten is, hebben de organisaties minder gelegenheid om zichzelf te bevoordeelen, zonder reacties te veroorzaken in de geheele industrie, en zonder alle consumenten te treffen.

De vakvereenigingen vormen de grootste georganiseerde groep in de Ver. Staten. (U.S. News - 4 Jan.)

(V. b. 6602 D)

I. Scheepsbouw 1939—1945 —

De scheepswerven leverden in totaal aan koopvaardijschepen af, in:

	Aantal	Tonnage
1939:	28	341.219
1940:	55	641.056
1941:	99	1.137.163
1942:	746	8.089.732
1943:	1896	19.238.626
1944:	1677	16.343.436
1945:	1070	10.523.550

(N.R.C. - 7 Febr.) **(V. b. 6601 D)**

De Vereenigde Staten, bankiers der wereld

President Truman, secretaris van de schatkist Fred Vinson, onderstaatssecretaris Dean Acheson en ten slotte staatssecretaris James Byrnes, zij allen hebben een beroep gedaan op de publieke opinie in de Ver. Staten ten gunste van de Anglo-Amerikaansche leeningsovereenkomst, die inmiddels ter goedkeuring aan het Congres is voorgelegd en waartegen nogal wat oppositie blijkt te bestaan. Hoewel ingewijden meenen, dat de meeningsverschillen tusschen Bevin en Wyshinski in den Veiligheidsraad, de stemming gunstig zal beïnvloeden (uit deze incidenten zou immers geconcludeerd kunnen worden dat „Labour-Engeland" niet zoo linksch is als in kapitalistische kringen werd aangenomen), toch hebben de propagandisten der Amerikaansche regeering het hoofd te bieden aan een heftige agitatie.

De reactionaire, ultra-nationalistische en isolationnistische bladen — met aan het hoofd de pers van den krantenkoning Hearst — voeren sedert twee maanden een hardnekkige campagne tegen de leening, waarbij zij gebruik maakt van de wapens haar door de Engelschen zelf verstrekt. Deze hebben n.l., te snel oordeelend, Uncle Sam vergeleken met den woekeraar Shylock. Bovendien hebben zij te verstaan gegeven, dat Engeland, geruïneerd door de economische clausules van de overeenkomst, waarschijnlijk niet in staat zou zijn de geleende som terug te betalen. De vraag ligt voor de hand, waarom Truman vasthoudt aan zijn plan, om aan Engeland milliarden te leenen, welke door dit land op een zoo weinig bevallige wijze aanvaard worden.

De leening en de wereld-economie.

Het antwoord werd door president Truman zelf gegeven in zijn persoonlijke boodschap aan het Congres: de Britsche leening is slechts een der onderdeelen van een groot plan, gericht op het herstel der handelsvrijheid en van de monetaire stabiliteit in de geheele wereld, welke twee dingen de wezenlijke voorwaarden vormen voor de welvaart der Ver. Staten, wier geweldig productie-overschot behoorlijke afzetgebieden eischt en wel in landen die economisch gezond en politiek stabiel zijn. Het internat. monet. fonds, en de internat. bank voor de reconstructie („Bretton Woods"), de hulpverleening door de Unrra, de besluiten van „Hot Springs" met betrekking tot de voedselvoorziening en den landbouw der Vereenigde Volken, de Britsche leening tenslotte — dat alles zijn de kernpunten der economische wereld-politiek van de Ver. Staten.

Het Witte Huis en het State-department, verwachten dat dit organisch opgebouwd geheel van maatregelen, veel meer dan hun zuiver diplomatieke overeenkomsten, zal bijdragen tot een herstel van het evenwicht in de naoorlogsche wereld. Een evenwicht dat — naar zij wenschen en hopen — aan de Vereenigde Staten een overwegende invloed in de wereld zal verzekeren.

Het geld door de Export-Import Bank voorgeschoten, is niet à fonds perdu geleend, zelfs indien het slechts gedeeltelijk wordt terugbetaald. Het dient om de voorwaarden te scheppen voor de Amerikaansche macht van morgen, die volstrekt economisch moet zijn.

Economische en politieke garanties.

Deze millioenen dollars worden evenwel niet zoomaar gegeven, er moeten garanties tegenover staan: niet alleen moet instemming betuigd worden met de nieuwe economische wereldorde (en deze clausules hebben in Engeland de meeste oppositie opgeroepen), niet alleen moet afstand gedaan worden van elk systeem van autarkie en imperiale preferenties, van alle eng koloniale opvattingen, en van elke bilaterale overeenkomst met derden, maar ook moeten er zuiver politieke garanties gegeven worden: stabiliteit van régime, ondersteuning door de publieke opinie van de regeering en „liberale" geest. Niet zonder reden heeft de Britsche premier Cl. Attlee tijdens zijn verblijf te Washington, aan het Congres de verzekering gegeven, dat de Labour party in het geheel niet totalitair was, maar integendeel vasthoudt aan „de groote lijn der vrijzinnige partijen". Hoewel het om politieke redenen natuurlijk was, dat de Europeesche deelgenoot in het Anglo-Saksische blok het eerst profiteerde van de Amerikaansche herstelfondsen, ligt het niet in de bedoeling van Washington om de voorschotten tot Engeland alleen te beperken. Washington's slogan is dat „de welvaart evenals de vrede ondeelbaar is".

Het is duidelijk, dat de reacties van plaatselijke crises minder voelbaar zullen zijn in het nieuwe economische systeem, naarmate het draagvlak van dit systeem uitgestrekter is. Organisaties als in de overeenkomst van Bretton Woods voorzien, en als de Unrra, geven aan, dat de economische plannen der Ver. Staten wereld-omvattend zijn. Men behoeft er zich dan ook niet over te verwonderen, dat alle landen die zwaar door het oorlogsgeweld geleden hebben — zelfs indien zij aan de zijde van de „As" hebben gestreden — zich verdringen aan de loketten van de Export-Import Bank. Italië, Tsjecho-Slowakije, Polen, Joego-Slavië, Finland, China en eenige andere landen vragen voor hun voedselvoorziening en wederopbouw credieten, die — indien zij zonder meer verleend werden — het astronomische cijfer van 16 milliard dollar zouden opleveren (7 maal het bedrag dat in 1945 door de Ver. Staten werd uitgeleend).

De Ver. Staten willen evenwel weten, aan wie zij leenen, waarvoor de geleende bedragen gebruikt worden en hoe zij de komst van de nieuwe economische wereldorde kunnen bespoedigen. (Een der voornaamste argumenten van president Truman in zijn reeds genoemde boodschap was, dat de leening aan Engeland het uitstel in de toepassing van het systeem van „Bretton Woods" aanzienlijk zou bekorten).

Wat de garanties betreft: Volgens „officieele kringen" zouden Tsjecho-Slowakije en Joego-Slavië — in verband met de „onzekere toestanden" aldaar — weinig kans maken voor het einde van 1946 iets van de gevraagde bedragen te ontvangen. Met deze onzekere toestanden zouden dan bedoeld worden het regime van maarschalk Tito en de Russische invloed in de Tsjechische Republiek. Polen is gewaarschuwd dat het op geen enkele hulp behoeft te rekenen, indien de plannen tot nationalisatie de Amerikaansche belangen in dit land zouden benadeelen. Met betrekking tot China, heeft president Truman duidelijk te kennen gegeven, dat het geen financieele hulp zou ontvangen, zoolang zijn binnenlandsche problemen niet op een gelukkige wijze zouden opgelost zijn.

Griekenland heeft, ondanks de bouwvalligheid van zijn economisch systeem, als eerste een Amerikaansch crediet gekregen.

De Amerikanen zien blijkbaar in de aanwezigheid van Britsche troepen een waarborg voor de „orde". Bovendien heeft de Grieksche regeering een Amerikaan uitgenoodigd om zitting te nemen in de onlangs opgerichte monetaire commissie en heeft het verder ter dege nota genomen van wat het State-department het „vriendschappelijk belang" der Ver. Staten bij een program van „economisch herstel en stabilisatie", noemde.

Rusland en Frankrijk en de Amerikaansche dollars.

Wat Rusland betreft, weet men alleen, dat Stalin het vorige jaar tegenover een lid van het Amerikaansche parlement verklaard heeft, dat Sovjet-Rusland 6 milliard dollar zou kunnen gebruiken en voorts, dat een aanvang werd gemaakt met onderhandelingen betreffende een leening van 100 millioen dollar, voor den aankoop van Amerikaansche surplusvoorraden in Europa en terug te betalen binnen 30 jaar. Overigens wordt in officieele kringen een voistrekt stilzwijgen in acht genomen. Men heeft het nog niet-deelnemen van Sovjet-Rusland aan de overeenkomsten van Bretton Woods wel geïnterpreteerd als een poging om druk uit te oefenen op de regeering der Ver. Staten, ter verkrijging van een voorschot van minstens 600 millioen dollar.

Frankrijk heeft in 1945 reeds een aanzienlijk Amerikaansch crediet gekregen (850 millioen dollar), maar daarmede heeft het geen wonderen verricht: de economische toestand in Frankrijk is nog zeer verontrustend. Voor een nieuwe leening (van 2 tot 6 milliard dollar) is het moment niet zeer gunstig, nu de politieke situatie op zijn zachtst gezegd precair is. Reeds werd na het vertrek van De Gaulle, door invloedrijke Amerikaansche kringen gewezen op het „bolsjewistische gevaar". Door dit alles zal de missie van Léon Blum een zeer delicate zijn. Te meer, daar deze figuur in de Ver. St. niet overal populair is.

Ook het feit dat een der Fransche dagbladen de Ver. Staten onlangs beschreef als „de woekeraars der wereld", zal de publieke opinie niet gunstig beïnvloeden. („Terre des Hommes" - 9 Febr.)

(V. b. Eng. fin. overeenk. 6554 E; Truman 6618 H; Bevin-Wyshinski in Veiligh.r. 6617 G; „Bretton Wood" 6610 B; Unrra 6429 I; F.A.O.: 6613 D; Exp.-Imp. Bank 6602 E; Attlee 6615 E; De Gaulle 6600 K; Blum: 6609 B; Stalin 6586 F)

A. Argentinië beschuldigd van collaboratie —

13 Febr. — Door het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Washington werd een gedocumenteerd memorandum gepubliceerd, waarin de regeering van Peron er rechtstreeks van wordt beschuldigd „positieve hulp" te hebben verleend aan de Asmogendheden en het Amerikaansche blok te hebben „ondermijnd" door een „camouflage-strategie". Hierdoor is de regeering van Argentinië volgens de verklaring der Amerikaansche regeering er gedeeltelijk in geslaagd op het Westelijk halfrond een „totalitairen staat" te stichten.

In de documenten wordt aangevoerd, dat Franco in het Duitsch-Argentijnsche systeem was ingeschakeld om de Zuid-Amerikaansche staten in den ban van de As te lokken. (A'd. Dgbl.)

(V. b. Argentinië 6559 K; Franco: 6554 B)

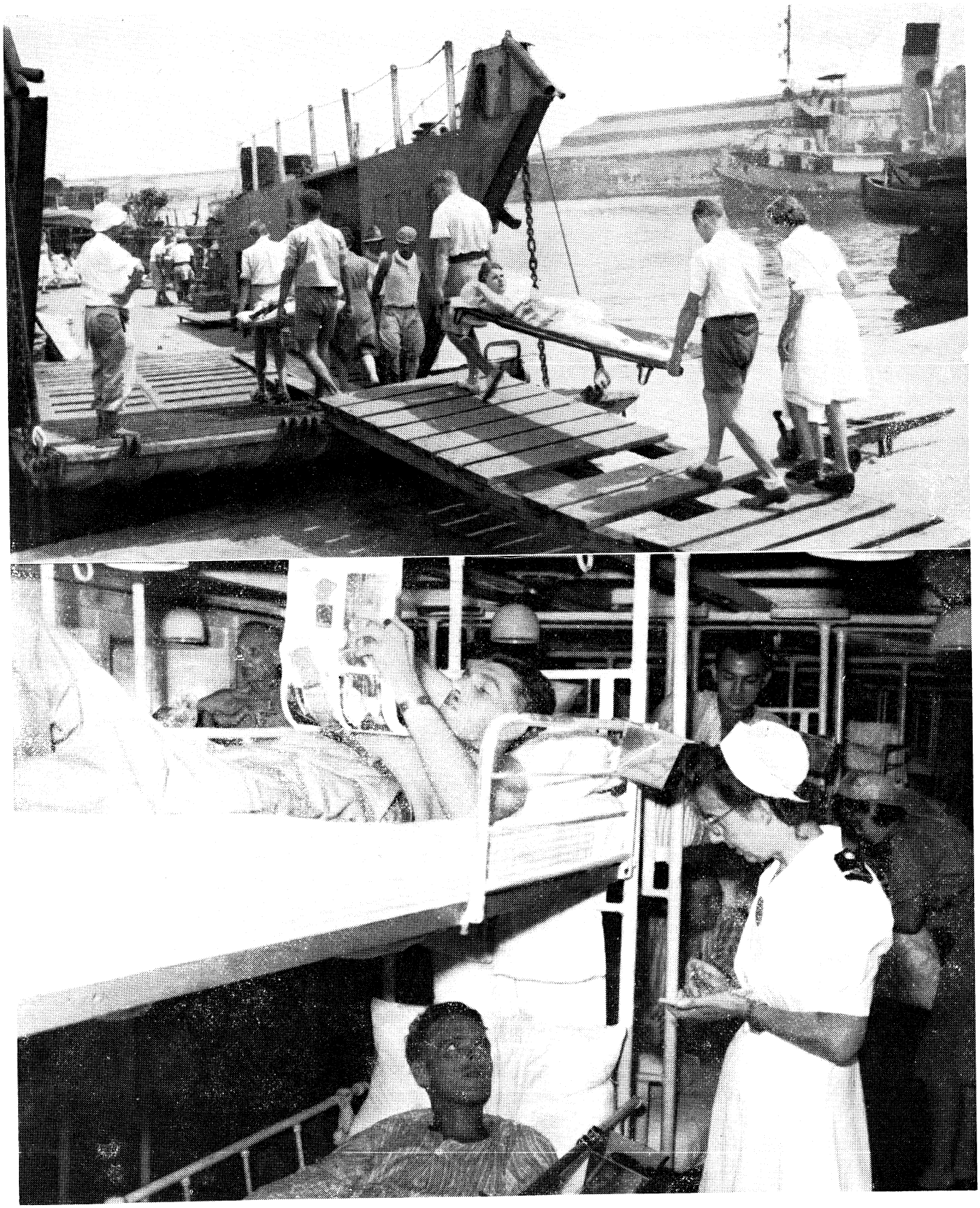

Repatriëering uit Ned. O. Indië: Boven: Zieken en lichamelijk zwakken worden aan boord van het hospitaalschip „Oranje" gebracht. Beneden: In één der ziekenzalen van de „Oranje" worden de noodige gegevens genoteerd. (foto-A.B.C.)

Vereenigde Volken. Boven: Wyshinski (Rusland) en Bevin (Engeland) drukken elkaar voor den aanvang van een der zittingen van den Veiligheidsraad de hand; naast Bevin zit Stettinius (Ver. Staten). In midden: de eerste bijeenkomst van den militairen staf. Onder v.l.n.r.: Trygve Lie (Noorwegen) legt den eed af als secr.-gen. van de U.N.O.; Byrnes (Ver. Staten) houdt in de Alg. Verg. een pleidooi voor de contrôle op de atoomenergie.

(foto-A.B.C., Anefo, Ass.pr.)

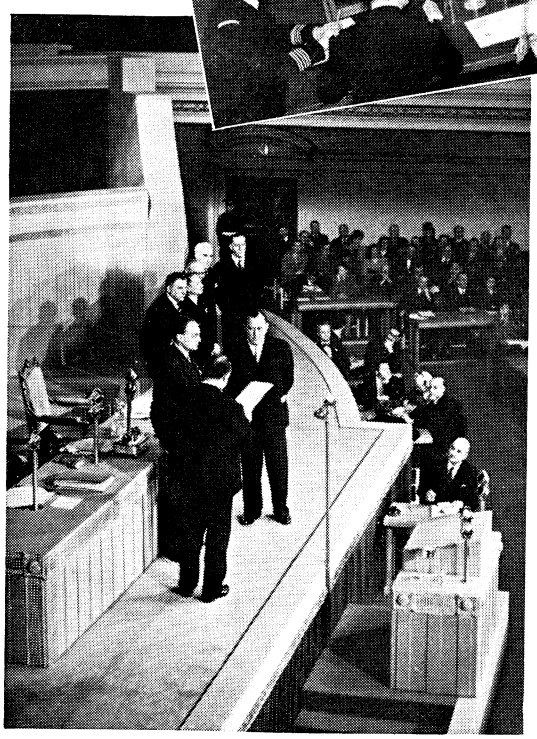

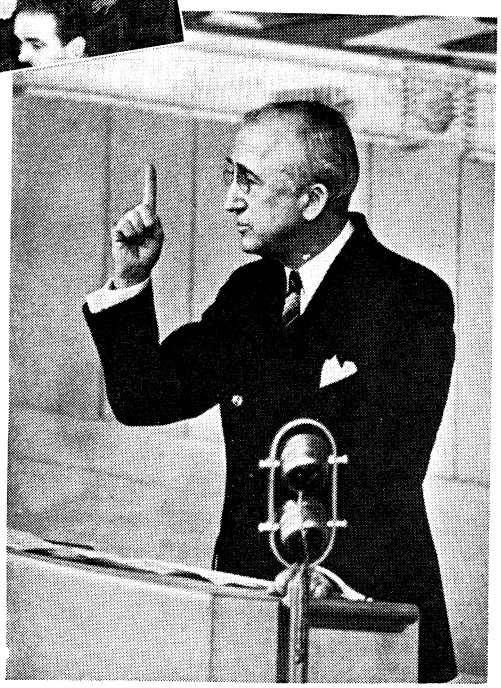

Mussert voor den Bijzonderen Raad van Cassatie

Advocaat-Fiscaal concludeert: doodstraf

20—21 Febr. — Op 20 Febr. omstreeks tien uur is in het gebouw van den Hoogen Raad aan het Plein te Den Haag een aanvang gemaakt met de laatste phase van de berechting van ir. A. A. Mussert, leider der N.S.B.
Door den Bijzonderen Raad van Cassatie werd Musserts verzoek om cassatie van het doodvonnis van het Bijzonder Gerechtshof te Den Haag, behandeld.
De Raad was samengesteld uit mr. Haga, president, prof. Van Brakel, mr. dr. Feber en prof. mr. Kranenburg als juridische leden; mr. Tollenaar en mr. Van Driest als militaire leden. Advocaat-fiscaal was prof. mr. G. E. Langemeier.
Als verdedigers van Mussert traden op mr. C. R. C. Wijckerheld Bisdom, te 's-Gravenhage, en mr. J. H. de Pont, te Amsterdam.
Mr. Zaayer had in zijn dagvaarding Mussert drie punten ten laste gelegd, t.w. het trachten Nederland onder vreemde (Duitsche) heerschappij te brengen, het pogen den grondwettelijken regeeringsvorm van het Koninkrijk der Nederlanden omver te werpen en hulpverleening aan den vijand.

Cassatiemiddelen.

De verdedigers hebben zes cassatiemiddelen naar voren gebracht, welke op juridische gronden moesten aantoonen, dat het vonnis van het Bijzonder Gerechtshof ten onrechte was geveld.
Volgens het eerste cassatiemiddel leverde het desbetreffende deel van de tenlastelegging niet op het trachten een ander, n.l. Adolf Hitler, te bewegen eenig misdrijf mede te plegen, noch hield het tenlastegelegde in, dat die ander het oogmerk bezat het geheele rijk onder vreemde heerschappij te brengen. Het tweede cassatiemiddel verzette zich er tegen dat het hof in zijn sententie had beslist, dat het rijk, opgenomen in den door verdachte bevorderden Bond van Germaansche volken, geacht zou kunnen worden onder vreemde heerschappij te zijn gebracht. Ten derde werd aangevoerd, dat het van toepassing geachte art. 93 W. v. S. alleen doelde op het onder feitelijke vreemde heerschappij brengen van het rijk, terwijl daarvan blijkens de tenlastegelegde feiten niet kon worden gesproken.
Het vierde cassatiemiddel betrof Musserts plan zich tot regent te laten benoemen. Het hof had dit plan ongrondwettig genoemd, omdat volgens de Grondwet een dergelijke benoeming niet zonder medewerking van de Staten-Generaal kon worden gedaan. Dit voorschrift gold, aldus het vierde cassatiemiddel, alleen als de mogelijkheid voor de Staten-Generaal bestond te vergaderen, wat tijdens de bezetting niet het geval was. Bovendien werd bestreden, dat de benoeming van een regent, als door Mussert bedoeld, een vernietiging van den grondwettelijken regeeringsvorm zou hebben beteekend.
Het vijfde cassatiemiddel hield in, dat het hof geen gemotiveerde beslissing had gegeven op Musserts verweer, dat hij naar eigen overtuiging steeds het belang van Nederland en het Nederlandsche volk had gediend. Het zesde en laatste middel bestreed, dat de opgelegde doodstraf geacht kon worden te beantwoorden aan den ernst van de tenlastegelegde misdrijven, de omstandigheden waaronder zij zijn gepleegd en de persoonlijke omstandigheden van den veroordeelde.
De eerste vier middelen werden toegelicht door mr. Wijckerheld Bisdom, de laatste twee door mr. De Pont.

Verhoor.

Nadat prof. Kranenburg als rapporteur de sententie van het Bijzonder Gerechtshof had voorgelezen en ook aan de andere gebruikelijke formaliteiten was voldaan, stelde mr. Haga Mussert de vraag of hij wist, dat de Duitschers Nederland in Mei 1940 zouden binnenvallen.
„Weten deed ik het niet," aldus Mussert, „maar na den inval in Noorwegen moest het iedereen duidelijk zijn geweest, dat de Duitschers ook bij ons zouden binnenvallen. Ik had geen enkele relatie met Duitschland."

De president las echter een verslag voor van een onderhoud met een afgezant van Goebbels, waaruit de plannen der Duitschers duidelijk bleken.
De ondervraging richtte zich vervolgens op de aanbieding van de N.S.B.-klok aan Goering. Mussert motiveerde dit door te zeggen, dat hij de hoop had Goering uit te kunnen spelen tegen Himmler, welke opzet overigens een volkomen mislukking werd. „Den eenigen steun, welken ik vond was bij Reichskommissar Schmidt," aldus Mussert. „Maar achter ons stond Hitler, die ons niets wilde ontnemen. In hem had ik vertrouwen. Hitler wilde in het Oosten zijn uitbreiding hebben. Niet in het Westen."
Vervolgens vroeg mr. Haga: „Wist u niet, dat Hitler vele beloften had gedaan zonder ze ooit na te komen?"
Mussert: „Men vertelde zooveel propagandaverhalen over Hitler, die ik niet kon gelooven!"
„Nadat Schmidt was vermoord, verloor u toen niet uw zelfvertrouwen?" was de volgende vraag.
„Ik mocht toen het schip niet meer verlaten," antwoordde Mussert.
Het gesprek tusschen Mussert en den president kwam vervolgens op het punt uit zijn ontwerp-statuten voor den bond van Germaansche staten, waarin Mussert spreekt over het Koninkrijk Zweden en het Rijk der Nederlanden. Mussert verklaarde, dat door de afwezigheid van H.M. de Koningin het zeker niet meer vast stond, dat ons land als koninkrijk zou herrijzen en hij dus niet als zoodanig over ons land kon spreken.

De president haalde een gesprek aan tusschen mr. Schriecke en Funder, Duitsch staatssecretaris, waarin gezegd is, dat Nederland door Duitschland met huid en haar zou worden opgeslokt. Mussert ontkende ooit van dit gesprek geweten te hebben.

Bij de voortgezette ondervraging verdedigde Mussert de hulp aan het Oostfront door te zeggen dat hij Europa als een geheel tegenover Azië beschouwde. De Arbeidsdienst? „Was mij steeds een doorn in het oog." Geld van de Duitschers? „Heb ik nooit aangenomen; ik was zelf gefortuneerd." Er den boel bij neergooien? „Ondanks alles wat Seyss-Inquart enz. deden, was ik overtuigd, dat Hitler zou ingrijpen „en alles zich ten goede zou keeren."
De president bracht vervolgens het antisemitisme der N.S.B. ter sprake. Mussert ontkende, dat de N.S.B. de wreedheden der Duitschers ten opzichte van de Joden goedkeurde. „Integendeel, het was mijn plan in 1938 om alle Joden naar Guyana te vervoeren. Was dat gebeurd, dan zouden zij nu nog allen leven."
De president haalt evenwel een brief aan van Mussert aan Seyss-Inquart, waarin Mussert naar aanleiding van den moord op Duitsche soldaten in Januari 1943 te Haarlem zegt: „Het was een verstandige maatregel als represaille Joodsche communisten dood te schieten. Wij moeten er consequent mee doorgaan: voor iederen nationaal-socialist die valt tien Joodsche communisten."

Prof. Van Brakel vroeg vervolgens of Mussert een voorbeeld kon geven waaruit zou blijken dat hij ooit wel eens iets had gedaan dat ten voordeele van het Nederlandsche volk, doch tegelijkertijd ten nadeele van de N.S.B. of Mussert had kunnen zijn. Mussert moest op deze vraag een antwoord schuldig blijven.
„Zelfs toen u zag, dat Duitschland verloor, heeft u vastgehouden aan samenwerking met Duitschland ten nadeele van Nederland," vervolgde prof. Van Brakel. Mussert onthulde hierop, dat met hem door de Duitschers over een atoombom is gesproken, zoodat hij dus altijd is blijven gelooven in een Duitsche overwinning.

Op een vraag van mr. Haga antwoordde Mussert: „De verhouding tusschen Seyss-Inquart en mij was van het begin af een gewapende vrede."
Prof. Kranenburg vroeg Mussert of het feit, dat hij den titel regent ambieerde, wilde uitbeelden, dat hij slechts tijdelijk de koninklijke macht aan zich wilde trekken.
Mussert: „Er viel op dat moment geen beslissing te nemen. Ik wilde trachten, hoe dan ook, de macht over het Nederlandsche staatsapparaat weer in Nederlandsche handen te brengen."

Vervolgens verklaarde hij, dat hij alles heeft gedaan om te toonen, dat hij een tegenstander is geweest van Gestapo en concentratiekampen. „Dat ik het lot van Schmidt (door de Duitschers uit den weg geruimd te worden, Red. Alg. Hbld.) niet heb gedeeld, is uitsluitend het gevolg van het feit, dat Himmler uit angst voor de reactie van Hitler, mij niet dorst aan te vallen."
Mussert had zich een referendum over den terugkeer van de Koningin heel goed kunnen denken; Hitler had immers zelf een referendum in Duitschland gehouden!

Toelichting van Mussert.

Gedurende een half uur kreeg Mussert gelegenheid zelf zijn standpunt uiteen te zetten.

„De strijd tegen Rusland en het communisme was voor mij een heilige oorlog", aldus Mussert. „Niet alleen ik was getroffen door het feit, dat Nederland na vier en een halven dag moest capituleeren. Dat blijkt uit het adres van het „oude leger". Ik heb misschien fouten gemaakt. Mag men echter de fouten en laagheden van de incorrecte leden van de N.S.B. op de geheele partij verhalen? Ik was in een positie die mij was opgedrongen en heb trachten te bereiken wat te bereiken was. Nu is voor mij het einde gekomen. Ik geloof niet in een wereldvrede, tenminste niet op het oogenblik. Maak daarom de breuk niet grooter in ons volk."

Pleidooi.

Nadat mr. Wyckerheld Bisdom had gepleit over den zuiveren juridischen gang van zaken, schorste de president de zitting tot 3 uur 's middags.

Na heropening van de zitting werd het woord gegeven aan den tweeden toegevoegden verdediger, mr. J. H. de Pont uit Amsterdam. Deze behandelde in hoofdzaak het derde punt der tenlastelegging: de huipverleening aan den vijand, en vroeg zich ten slotte af, of Mussert strafrechtelijk inderdaad de doodstraf heeft verdiend.

„Ik geloof niet," aldus mr. De Pont, „dat Mussert dom of ijdel was of lijdende aan een minderwaardigheidsbegrip of aan machtswellust. Hij is alleen maar iemand die uitsluitend met concrete dingen kan omgaan en die het abstracte niet begrijpt". „Bij de behandeling voor het Bijz. Gerechtshof is overduidelijk gebleken, dat Mussert heeft gehandeld volgens idealistische motieven. Is het rechtvaardig dezen man de doodstraf op te leggen?"

Conclusie.

Hierop kreeg de advocaat-fiscaal, prof. mr. G. E. Langemeyer, het woord:

„De tragiek van Mussert is, dat, wanneer hij zich nooit met politiek had beziggehouden, hij thans een ingenieur van groot aanzien zou zijn. Hij heeft een zeer ernstig feit gepleegd, niet in de eerste plaats uit lage, maar toch in ieder geval uit bedenkelijke motieven. Hij zal hiervoor een ernstige straf moeten ondergaan."

De drie punten besprekende, die Mussert ten laste zijn gelegd, zeide de advocaat-fiscaal:

„Het is duidelijk, dat Mussert alles wat in zijn vermogen lag, heeft toegepast om Hitler te bewegen Nederland onder vreemde heerschappij te brengen."

„Mussert heeft een regentschap willen doen instellen op een wijze, welke in strijd is met de Grondwet; bovendien zou de regent, Mussert zelf, zeker tegen den wil van H. M. de Koningin worden benoemd en zich daarenboven nog op het standpunt stellen de Koningin niet meer als wettig staatshoofd te erkennen."

„Het Bijzonder Gerechtshof", zeide spr. vervolgens, „heeft Musserts beroep op overmacht niet erkend. Ik onderschrijf dit oordeel volkomen."

De advocaat-fiscaal besloot:

„Inderdaad vallen er punten aan te voeren ten gunste van Mussert. Hij is niet een typische landverrader, maar hij is wel een typische hoogverrader, die onderwijl niet teruggedeinsd is voor het feit, ook landverraad te plegen. Een matelooze zelfoverschatting en een hooge moreele lichtvaardigheid hebben hem tot zijn daden gebracht.

Zijn daden zijn zeker niet gespeend geweest van een zekere mate van idealisme, doch dit rechtvaardigt niet het hem onthouden van de zwaarste straf. Mussert heeft gemeend dat hij met Duitschland moest samenwerken. Dit bewijst zijn moreele stompheid. Iedereen kon reeds voor 1940 begrijpen, dat samenwerken met het Duitsche regiem nooit in het belang van Nederland kon zijn. Hoe nauw het nationaal-socialisme van Mussert aansloot bij de ideeën van Hitler blijkt uit het feit, dat het programma der N.S.B. een slechte vertaling was van Hitlers programma.

Zijn gebrek aan inzicht heeft een zware moreele schuld op hem geladen, doordat hij getracht heeft niet uit innerlijke slechtheid, doch uit lust een rol te spelen, Nederland medeplichtig te maken aan de wreedheden van het Duitsche regiem.

Ik verzoek derhalve verwerping van het beroep, dus bevestiging van de doodstraf."

Uitspraak over vier weken of eerder.

(N. R. Crt. - Alg. Hbld.)

(V. b. Proc. Mussert 6547 B.)

Nederland

A. Tweede Kamer - Critiek op R.V.D. - „Geestelijke voorlichting niet geoorloofd" —

1 Febr. — In de zitting van 31 Jan. werd felle critiek uitgeoefend op den Regeerings-Voorlichtings Dienst. Met name werd zijn regeeringscommissaris dr. H. Brugmans verweten, zich bemoeid te hebben, met de politieke opvoeding van het Ned. volk, met de Kerk, met interne journalistieke kwesties enz. Ook voor „Oog en Oor" had de Kamer weinig goede woorden. De R.V.D. kost per jaar ƒ 700.000, van welk bedrag ƒ 600.000 voor rekening van „Oog en Oor" komt.

Minister Schermerhorn meende, dat bij het geven van voorlichting volstrekte objectiviteit een fictie is: hij vond het gewenscht, dat de regeering eenigen invloed blijft uitoefenen.

Tenslotte verklaarde hij, dat „het geven van geestelijke voorlichting (geestelijke leiding), door den R.V.D. niet geoorloofd is". (V.V. - Alg. H'bl.)

(V. b. Tw. K. 6612 A; R.V.D. 6588 C; Brugmans 6480 F, 6423 A, 6415 A; Schermerhorn 6620 B; 6607 C)

B. Commissie-Van Poll samengesteld —

21 Febr. — De parlementaire commissie Ned. Indië is als volgt samengesteld: M. J. M. van Poll, voorzitter; H. A. Korthals, H. J. W. A. Meijerink, jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman, Ch. J. I. M. Welter, leden.

Tot haar secretaris heeft de commissie benoemd mr. J. van Andel Gzn., commies-griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. De commissie stelt zich voor op korten termijn naar Ned.-Indië te vertrekken. Zij zal haar arbeid beperken tot het inwinnen van inlichtingen. Interviews zal de commissie of hare leden niet kunnen toestaan. (Alg. H'bl.)

(V. b. motie v. Poll: 6599 I)

C. Katholieke Volkspartij - Urgentieprogram: aansluiting aan program der Partij van den Arbeid —

11 Febr. — Tijdens de op 9 Februari te Utrecht gehouden vergadering van den partijraad der Katholieke Volkspartij werd een communiqué uitgegeven, waarin de K.V.P. mededeelde, na kennisneming van het gepubliceerde urgentie-programma van de Partij van den Arbeid, een ontwerp voor een gezamenlijk urgentie-program te hebben opgesteld, dat mede ten grondslag zal liggen aan besprekingen, die terzake met een aantal daartoe uitgenoodigde partijen zullen worden gevoerd. In dit ontwerp der K.V.P. is voorzoover mogelijk aansluiting gezocht aan het urgentieprogramma van de Partij van den Arbeid. Meerdere punten daarvan zijn hierin zelfs letterlijk opgenomen. Het bevat voorts, naast wijzigingen, een niet onbelangrijk aantal aanvullingen. Hierdoor is bereikt, aldus het communiqué, dat het ontwerp zoowel voor wat den inhoud als voor wat de daaruit blijkende sfeer betreft rekening houdt met de bijzondere staatkundige en maatschappelijke eischen die uit de beginselen der K.V.P. voortvloeien. (N.D.)

(V. b. K.V.P. 6566 B; P. v. d. A. 6620 B)

D. Prins Bernhard onderscheiden —

19 Febr. — De koning van Engeland heeft, op voordracht van veldmaarschalk Sir Bernard Montgomery, aan Z.K.H. Prins Bernhard het Grandcross in the order of the British Empire verleend, als erkenning van zijn groote verdiensten als bevelhebber der Nederlandsche strijdkrachten gedurende de operaties in Noord-West Europa. (N.D.)

(V. b. Pr. Bernh. 6489 A en 6581 B; Montg. 6623 F)

E. Helfrich in Nederland terug —

21 Febr. — Luitenant-admiraal C. E. L. Helfrich is op 20 Febr. op Schiphol aangekomen. Minister-president Schermerhorn was ter verwelkoming aanwezig. Admiraal Helfrich dankte voor de hartelijke ontvangst en zeide o.m., dat hij gereed was mede te werken aan het herstel van een ongeschonden koninkrijk. (N.R.C.)

(V. b. Helfrich: 6614 K)

F. Inschrijving Grootboek en Spaar-certificaten —

16 Febr. — Op de 3 pCt. Grootboekschuld 1946 is ingeschreven voor ƒ 1003 millioen en op de 2½ pCt. Spaarcertificaten voor ƒ 117 millioen. (Tijd)

(V. b. 6581 C)

G. Wijziging Besluit Politieke Delinquenten —

20 Febr. — Verschenen is Staatsblad G 32 waarin bepaald is, dat het K. B. van 19 November 1945, houdende wijziging van het besluit politieke delinquenten 1945 in werking treedt met ingang van 1 Maart 1946. (Par.)

(V. b. Besl. Pol. Del. 6537 VI)

H. Politieke moord - Doodstraf voor de vijf daders —

13 Febr. — Het Bijzondere Gerechtshof te 's-Hertogenbosch heeft de doodstraf uitgesproken tegen de daders van den politieken moord op den burgemeester van Soeren en Asten in Augustus 1944. Het Hof verklaarde zich, in tegenstelling tot het betoog der raadslieden, bevoegd, en veroordeelde H. Kromhout en B. J. Besteman, die behalve voor moord, ook nog terechtstonden wegens het indienststreden bij een vijandige mogendheid, J. S. van der Ploeg, en J. Rollema, wien medeplichtigheid en uitlokking ten laste was gelegd en J. R. P. van Lieshout-Esbers, die beschuldigd werd van het uitleveren van gegevens aan den vijand hetgeen den dood van anderen tengevolge had, ter dood met recht op cassatie. (A.N.P.)

(V. b. pol. proc. 6621 I)

I. Voorwaardelijke gevangenisstraffen voor collaborateurs - Bijzondere praestaties als voorwaarden —

15 Febr. — De scheepsbouwers W. J. Baarveld en G. Stapel uit Zaandam, die tijdens den oorlog kotters voor de Duitsche weermacht bouwden, zullen als straf gratis voor de Zuid-Hollandsche Reddingmaatschappij een motorreddingboot exclusief motor moeten bouwen ter vervanging van de verloren gegane reddingboot van Cadzand. De boot moet binnen twee jaar zijn voltooid; gedurende den resteerenden proeftijd van drie jaar moeten de scheepsbouwers voor het onderhoud van de boot zorgen. Dit is de voorwaarde gesteld bij het opleggen van een voorwaardelijke straf van onderscheidenlijk een jaar en tien maanden gevangenisstraf en ƒ 1000 en ƒ 600 boete door het Bijz. Gerechtshof te Amsterdam.

De gebroeders Cornelis en Roelof Gort uit Nieuw-Vennep, die houtwol hadden vervaardigd, die als camouflage werd gebruikt voor de startbanen te Schiphol moeten gedurende drie jaar elk kwartaal onderscheidenlijk ƒ 3000 en ƒ 1000 storten bij de Kon. Vereen. voor Lucht-

vaart te Den Haag, welk bedrag voor nationale luchtvaartdoeleinden zal worden gebruikt. Ook dit is een voorwaarde gesteld bij het vonnis van het Bijz. Gerechtshof te Amsterdam, dat den gebroeders Gort resp. voorwaardelijk een jaar en zes maanden gevangenisstraf en ƒ 4000 en ƒ 1000 boete oplegde. (Alg. H.bl.) **(V. b. collaboratie 6357 Kol. 2)**

Nederland

A. Studentenzuivering - Centrale beoordeelingscommissie —

16 Febr. — De centrale commissie van beoordeeling studenten (hooger beroep studentenzuivering) heeft haar taak aangevangen.

Gemotiveerde verzoekschriften om in hooger beroep te komen moeten worden gericht tot den min. van O., K. en W., voor Wageningsche studenten, aan den min. van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening en voor studenten der gem. universiteit van A'dam tot burgemeester en wethouders van A'dam. Deze verzoekschriften moeten zijn ingediend uiterlijk 1 Maart 1946, of voor zoover de beslissing van den rector-magnificus gedagteekend is na 31 Januari 1946, uiterlijk een maand na deze dagteekening." (Tijd) **(V. b. stud.zuiv.: 6598 A)**

B. „Humanistisch Verbond" opgericht —

18 Febr. — Op 17 Febr. is opgericht het „Humanistisch Verbond". Het doel is een wereldbeschouwing op redelijken grondslag te propageeren, en door publicaties, cursussen, ontspanning, maatschappelijk werk, cultureele bijeenkomsten, niet-geloovigen filosofische verdieping, geestelijken steun en bezieling te verschaffen.

Het rekent tot een van zijn voornaamste taken, den niet-geloovigen leden van de Partij van den Arbeid een geestelijk tehuis te verschaffen. Met verwante vereenigingen zal samenwerking, zoo mogelijk versmelting nagestreefd worden. Zoo onder meer met De Dageraad, van welke men zich onderscheiden acht, doordat het optreden van het verbond een minder defensief karakter zal dragen, terwijl de positieve uitwerking der levensbeschouwing meer naar voren zal treden.

In het bestuur werden o.m. gekozen: prof. Hoetink, voorz., drs. J. P. v. Praag, secr., dr. Brandts Corstius, prof Tielrooy, mr. Waslander, dr. G. Stuiveling.

C. Repatrieering Sovjet-burgers -

15 Febr. — Het Russische persbureau Tass heeft een bericht verspreid van zijn Haagschen correspondent, dat de repatrieering van Sovjet-burgers in Nederland zeer langzaam zou verloopen en dat een aanzienlijk aantal in Nederlandsche kampen wordt vastgehouden. Sovjet-ambtenaren zouden de aanwezigheid van meer dan 700 Sovjet-burgers op Nederlandsch grondgebied hebben vastgesteld, terwijl de verblijfplaats van nog 300 tot dusver onbekend is. Het A.N.P. verneemt, dat het departement van Buitenlandsche Zaken einde December j.l. in een nota, gericht tot de Sovjet-ambassade in Den Haag, uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven, dat de Nederlandsche regeering bereid is alles te doen om alle Sovjet-burgers, die naar de U.S.S.R. willen terugkeeren met den meesten spoed te repatrieeren.

Bevoegden Sovjet-autoriteiten, die den wensch te kennen geven Nederlandsche kampen te bezoeken, waar zich Sovjetburgers bevinden, worden daartoe alle faciliteiten verleend. (N.R.C.)

Gebruik van geblokkeerd geld

Ook velen, die hun geld niet in den zwarten handel hebben verdiend, hebben een geblokkeerd tegoed gekregen, hetgeen geenszins in strijd is met de bedoelingen, welke aan de geldsaneering ten grondslag liggen. Meermalen is in officieële verklaringen duidelijk te verstaan gegeven, dat zij dit tegoed niet „kwijt" zijn, maar anderzijds vragen deze bezitters van een geblokkeerd tegoed zich af: „Wat kan ik er nu toch eigenlijk mee doen?"

In het hier volgende artikel wordt daarom een gedétailleerd overzicht gegeven van alle mogelijkheden, welke er op 't oogenblik ten aanzien van het gebruik van geblokkeerd geld bestaan.

In het algemeen denkt men allereerst aan deblokkeering. Afgezien van deblokkeering krachtens de later nog te noemen algemeene vergunningen van De Nederlandsche Bank of voor productieve investeeringen, welke naar de meening der overheid in het urgentieprogramma van het economisch herstel passen, kunnen particulieren hun geblokkeerd tegoed eigenlijk alleen nog vrij krijgen in zeer bijzondere gevallen. Want de Min. van Financiën wil het geblokkeerde tegoed zooveel mogelijk uit de geldsfeer overhevelen naar de kapitaalsfeer. Doet zich echter zulk een uitzonderingsgeval voor, dan kan de betrokkene een verzoek tot individueele deblokkeering indienen bij de instelling, waar hij het tegoed heeft staan. Alleen indien het geblokkeerde tegoed bij den Postchèque- en Girodienst staat, moet het verzoek rechtstreeks aan De Nederlandsche Bank, afd. Deblokkeering worden gezonden.

Ook zonder individueele deblokkeering staan er echter nog verschillende wegen voor het geblokkeerde geld open, welke wij hier samenvatten in een zestal mogelijkheden.

1. BETALING VAN BELASTINGEN

Betaling van de ten laste van den rekeninghouder of zijn echtgenoote (dan wel van de rekeninghoudster en haar echtgenoot) komende belastingen in de daarvoor aangewezen gevallen.

Bij de opstelling der geldzuiveringsmaatregelen werd als theoretisch uitgangspunt het principe aanvaard, dat alle belastingen, welke verband hielden met de inkomsten, die na 26 September 1945 zouden ontstaan, met nieuw geld zouden behooren te worden betaald; de bedragen, verschuldigd over een vroegere periode, zouden uit geblokkeerd tegoed kunnen worden voldaan. Voor de practijk was dit omslachtig, omdat dan bij de belastingen, welke volgens kohieren worden geheven, een splitsing der aanslagen in een gedeelte van vóór 26 September 1945 en een gedeelte van na dien datum noodig zijn. In den oorspronkelijken tekst van de Beschikking Deblokkeering 1945 werd daarom bepaald, dat de grens niet bij 26 September 1945, maar bij 1 Januari 1946 zou worden getrokken. Aanvankelijk werd deze regeling gemakshalve uitgebreid tot alle belastingen, doch later werd de grens voor de niet-kohierbelastingen, alsmede voor retributies (zooals college- en examengelden), omslagen, boeten enz., verlegd naar 5 December 1945.

Aldus moeten drie groepen worden onderscheiden, waarbij voldoening uit geblokkeerd tegoed is toegestaan:

a. Kohierbelastingen

Inkomstenbelasting	t/m het belastingjaar 1945
Ondernemingsbelasting	„ „ „ 1946
Vermogensbel. v. natuurlijke personen	„ „ „ 1945
Vermogensbelasting van lichamen	„ „ boekjaar 1945 of 1945-1946
Vennootschapsbelasting	„ „ „ 1945 of 1944-1945
Personeele belasting	„ „ belastingjaar 1945-1946
Grondbelasting	„ „ „ 1945

Nog in te voeren heffingen voor eenmaal.

Zekerheidsstellingen, voorzoover zij dienen tot dekking van de hierboven genoemde belastingen.

Indische belastingen tot en met het belastingjaar 1945.

Gemeentelijke belastingen, die volgens kohieren worden geheven.
(bijvoorbeeld de wegen-, straat- en vaartbelasting, de woonforensenbelasting) tot en met het belastingjaar 1945 of 1944-1945.

Schoolgelden tot en met het schoolgeldjaar 1945 of 1944-1945.
(Hieronder vallen alle schoolgelden, zoowel voor het openbaar als voor het bijzonder onderwijs).

Waterschapslasten e.d. tot en met het belastingjaar 1945 of 1944-1945.

b. Niet-Kohierbelastingen

Loonbelasting Vereveningsheffing Omzetbelasting	a. bij betaling per maand: t/m Nov. 1945 en bovendien 13% van de belasting over December 1945; b. bij betaling per kwartaal: t/m het 3e kwartaal 1945 en bovendien 70% over het 4e kwartaal van 1945; c. bij de omzetbelasting bij betaling over het 2e halfjaar 1945 of over het geheele jaar 1945: het geheele bedrag.
Commissarissenbelasting:	wat salarissen en andere vaste beloonigen betreft: conform de loonbelasting; wat tantièmes betreft: de tantièmes, die vóór 5 December 1945 zijn genoten.

Dividendbelasting Superdividendbelasting	de belasting over het voor 5 December 1945 gedeclareerde dividend.
Invoerrechten Invoerbelasting Statistiekrecht	de belasting verschuldigd ter zake van invoer of uitslag uit entrepot, welke uiterlijk op 4 December 1945 heeft plaats gehad.
Successierecht Schenkingsrecht Recht van overgang	de belasting verschuldigd terzake van een overlijden, schenking of overgang, welke uiterlijk op 4 December 1945 heeft plaats gehad.
Motorrijtuigenbelasting:	de belasting over belastingtijdvakken welke vóór 5 December 1945 zijn aangevangen.
Vermakelijkheidsbelasting:	de belasting terzake van voorstellingen e.d., welke uiterlijk op 4 December 1945 hebben plaats gehad.

Met betrekking tot de accijnzen, de **registratierechten, de zegelrechten, de belasting op gouden en zilveren werken**, het recht op de mijnen, enz. wordt volstaan met op te merken, dat slechts die belasting uit geblokkeerd tegoed mag worden voldaan ten opzichte waarvan het feit of de gebeurtenis, waaraan de belastingheffing is vastgeknoopt, vóór 5 December 1945 heeft plaats gehad.

c. Retributies, omslagen, boeten.
Slechts die **retributies** mogen uit een geblokkeerd tegoed worden voldaan, welke vóór 5 December 1945 materieel zijn verschuldigd. „Materieel verschuldigd" is de retributie, zoodra het feit of de gebeurtenis, waaraan zij is vastgeknoopt, heeft plaats gehad.
Onder deze retributies vallen bijv. de collegegelden en examengelden aan universiteiten en hoogescholen, welke vóór 5 December 1945 moeten worden voldaan. Hoewel de Beschikking Deblokkeering hieromtrent niets zegt, zijn de schoolgelden voor het bijzonder onderwijs voor de uitvoering van de hier besproken regelingen gelijkgesteld met die voor het openbaar onderwijs. Onder retributies vallen niet: domeingelden, erfpacht, huren en pachten aan de overheid, bedragen verschuldigd aan overheidsbedrijven, bijv. terzake van electriciteit, gas, water, enz.
Wat de **omslagen** betreft, zullen deze voor zoover ze aan waterschappen, veenschappen en polders verschuldigd zijn, in het algemeen onder de hierboven (aan het slot onder a) genoemde waterschapslasten vallen. Is dit niet het geval, dan kunnen zij, evenals omslagen, kosten e.d. verschuldigd aan van overheidswege ingestelde bureaux, diensten of andere instellingen, uit een geblokkeerd tegoed worden voldaan, indien zij vóór 5 December materieel verschuldigd zijn geworden. Hieronder vallen ook premies, welke verschuldigd zijn aan Raden van Arbeid.

Geldboeten, welke vóór 5 December 1945 bij rechterlijk vonnis onherroepelijk zijn geworden en geldbedragen, welke vóór 5 December 1945 ingevolge afdoening buiten proces moesten worden voldaan, mogen eveneens uit een geblokkeerd tegoed worden bestreden.

2. AANKOOP VAN EFFECTEN

Aankoop van effecten ter beurze, waar tot dusver alleen binnenlandsche obligaties en pandbrieven worden verhandeld.

3. STAATSLEENINGEN

Inschrijving op nieuw uit te geven staatsleeningen. Tot en met 5 Februari was het aldus mogelijk in te schrijven op de 3% Grootboekschuld 1946. Met het oog op het feit, dat de storting uiterlijk op 1 Maart moet plaats hebben, moest de inschrijving op 5 Februari worden gesloten. O.a. in verband met het ontstaan van nieuwe geblokkeerde rekeningen (bijv. door uitkeering van achterstallige Amerikaansche dividenden) mag worden verwacht, dat de inschrijving binnen afzienbaren tijd zal worden heropend, waarbij uiteraard een nieuwe stortingsdatum zal worden vastgesteld.

4. LEVENSVERZEKERING OF LIJFRENTE

Het sluiten van een levensverzekering of een lijfrente. Aanvankelijk bestond op dit punt alleen een regeling voor het geblokkeerde deel van een kapitaaluitkeering en dan nog uitsluitend voor het geval, dat hiervan gebruik werd gemaakt voor het verzekeren van niet-periodieke uitkeeringen Sedert 21 Januari 1946 hebben de algemeene vergunningen nrs. 45 en 46 van De Nederlandsche Bank de mogelijkheden zóódanig verruimd, dat thans elk geblokkeerd tegoed voor het sluiten van een levensverzekering of lijfrente mag worden gebruikt en zulks zoowel ter verzekering van periodieke als van niet-periodieke uitkeeringen.

Niet-periodieke uitkeeringen vallen hierbij geheel onder de regels van de „Beschikking Levensverzekeringsuitkeeringen 1945", zoodat de met geblokkeerd geld verzekerde niet-periodieke uitkeering op den overeengekomen datum voor 75% op geblokkeerde rekening en voor 25% in vrij geld zal worden uitgekeerd.

Ten aanzien van **periodieke uitkeeringen** waren naast de regels van de „Beschikking Levensverzekeringsuitkeeringen 1945", nog eenige beperkende bepalingen noodig en wel ter voorkoming van ongerechtvaardigde verkapte deblokkeeringen, bijv. door met geblokkeerd geld de uitbetaling van een paar (normaliter vrije) periodieke uitkeeringen te verzekeren. Hierbij moet nog onderscheid worden gemaakt tusschen levensverzekering en spaarverzekering eenerzijds en lijfrente anderzijds.

a. Levensverzekering en spaarverzekering:
De met geblokkeerd geld verzekerde periodieke uitkeeringen mogen alleen in vrij geld worden uitbetaald, wanneer de uitkeeringen afhankelijk waren van het overlijden van den verzekerde. Zoolang de verzekerde leeft, mogen eventueele uitkeeringen dus alleen op geblokkeerde rekening worden uitbetaald. Pas als de verzekerde is overleden, mogen de bedoelde uitkeeringen in vrij geld plaatshebben.

b. Lijfrenten:
In dit geval worden de met geblokkeerd geld verzekerde periodieke uitkeeringen **wel** in vrij geld uitbetaald, indien aan drie voorwaarden is voldaan, n.l. dat de uitkeeringen (1) niet ingaan voor den zestigsten verjaardag van den verzekerde; (2) zullen voortduren tot zijn overlijden en (3) niet meer bedragen dan ƒ 3000.— per jaar. Het beschikken over geblokkeerd tegoed tot het aangaan van een overeenkomst van lijfrente zal daarom pas mogelijk zijn, nadat het Secretariaat van de Bedrijfsgroep Levensverzekering heeft verklaard, dat na 26 September 1945 ten behoeve van denzelfden begunstigde geen overeenkomst(en) van lijfrente met geblokkeerd tegoed is (zijn) gesloten, welke tezamen met de te sluiten overeenkomst een bedrag in het uitzicht stelt (stellen) van meer dan ƒ 3000.— per jaar.

5. ALGEMEENE VERGUNNINGEN

Overschrijvingen toegestaan volgens algemeene vergunningen van De Nederlandsche Bank:

no. 1 (levensonderhoud van ingezetenen voor rekening van hen, die in de overzeesche gebiedsdeelen wonen);
no. 2 (aankoop van buitenlandsche reismiddelen);
no. 11 (levensonderhoud van ingezetenen voor rekening van Nederlanders in Australië);
no. 15 (geblokkeerde afrekeningen door notarissen en advocaten);
no. 20 (geblokkeerde afrekeningen door deurwaarders enz.);
no. 22A (geblokkeerde overboekingen wegens voorschotpremies, omslagen etc. ter zake van molestverzekering);
no. 26 (provenu van de ontvangsten in vreemde valuta);
no. 27 (geblokkeerde overboekingen wegens oorlogsmolestuitkeeringen);
no. 33 (beschikkingen door bedrijfsorganisaties);
no. 34 (bijdragen aan bedrijfsorganisaties);
no. 37 (geblokkeerde afrekeningen door rentmeesters);
no. 39 (uitkeeringen van levensverzekeringsmaatschappijen);
no. 40 (credietgeving door banken enz.);
no. 41 A (geblokkeerde onderlinge overboekingen tusschen leden van de bedrijfsgroep Makelaars in Assurantiën, Assurantiebezorgers en Assurantie-agenten);
no. 44 (hypothecaire geldleeningen van hypotheekbanken voor belastingbetaling);
no. 45 / no. 46 sluiting van een levensverzekering of een lijfrente);
no. 47 (betalingen aan publiekrechtelijke lichamen uit tegoed van woningbouwvereenigingen);
no. 48 (geblokkeerde overboeking van toevertrouwde gelden);
no. 49 (geblokkeerde overboeking voor rechtspersonen wegens 3% Grootboekschuld);
no. 50 (geblokkeerde overboeking voor gehuwde vrouwen wegens 3% Grootboekschuld ten behoeve van haar echtgenoot);
no. 51 (kosten wegens sociale verzekering voor zoover materieel verschuldigd vóór 5 December 1945).

6. GIFTEN AAN LIEFDADIGE INSTELLINGEN

Overmaking van bijdragen aan daarvoor aangewezen instellingen met charitatief doel, zooals Volksherstel, de Stichting 1940-1945, Herstellingsoorden van Nederlandsche Oud-Illegale werkers, Nationale Hulpactie Roode Kruis, het Nederlandsche Roode Kruis, het Nationale Steunfonds enz., enz.
Tenslotte zij er hier nog op gewezen, dat geblokkeerde rekeningen, die ten name

van dènzelfden rekeninghouder luiden, door overboeking kunnen worden samengevoegd. Ook in andere gevallen mogen geblokkeerde rekeningen alleen in haar geheel worden overgeboekt. Banken, effectenkantoren, enz. zijn verplicht de desbetreffende opdrachten van rekeninghouders uit te voeren
(Commentaar - 18 Febr.)
(V. b. geldzuiv. 6611)

Nederland

A. Schaderegeling voor getroffen woningen —

13 Febr. — Bij definitief herstel van getroffen woningen, waarvoor minder dan ƒ 3.000 vereischt is, betaalt het Rijk of 75 procent of 100 procent. 75 procent der kosten ontvangen degenen, die voor definitief herstel maximum ƒ 3.000 moeten uitgeven en in het belastingjaar 1943 aan inkomstenbelasting, loonbelasting hierbij inbegrepen, moesten betalen ƒ 300 of meer. Tot deze categorie behooren ook degenen, die over het jaar 1943 in de vermogensbelasting zijn aangeslagen of aangeslagen hadden moeten zijn. 100 procent der kosten ontvangen degenen, die minder dan de bovengenoemde bedragen aan inkomstenbelasting, loonbelasting inbegrepen, over 1943 verschuldigd waren, of niet in de vermogensbelasting over dat jaar waren aangeslagen of hadden moeten zijn. Rechtspersonen ontvangen steeds 75 procent. (Tijd)
(V. b. Schadereg. 6612 A)

B. Herstel beschadigde woningen - Noodwoningen - Nieuwbouw - Tekort bouwvakarbeiders in verwoeste gebieden - Glasvoorziening

22 Febr. Dr. ir. Z. IJ. v. d. Meer, algemeen commissaris voor den wederopbouw, heeft tijdens een excursie van journalisten naar de Betuwe medegedeeld, dat van de 300.000 beschadigde woningen er 270.000 hersteld zijn. Er zijn sinds de bevrijding 7000 noodwoningen gebouwd. In 1946 zullen 10.000 nieuwe woningen worden gebouwd, voornamelijk arbeiders- en middenstandswoningen. De bouwvakarbeiders in niet-geteisterde provincies zullen in de verwoeste gebieden voor den wederopbouw aan het werk kunnen gaan.
Het is niet gelukt om alle noodwoningen nog voor den winter klaar te krijgen. Verwacht wordt, dat de laatste noodwoningen voor 1 April a.s. gereed komen. Men hoopt, dat deze noodwoningen over 5 jaar kunnen worden verlaten, in ieder geval over 10 jaar. De 10.000 nieuw te bouwen huizen zullen grootendeels in de gebieden Zeeuwsch-Vlaanderen, Noord Limburg en de Betuwe komen. In deze streken bestaat echter een groot tekort aan bouwvakarbeiders. Deze zullen van elders moeten worden aangevoerd. In de door den oorlog nauwelijks geteisterde provincies, zooals Utrecht, Friesland en Noord-Holland zal dit jaar vrijwel niet worden gebouwd. De bouwvakarbeiders uit deze gebieden zullen derhalve in de voornoemde streken werk kunnen vinden. Gezorgd zal worden voor een goede sociale verzorging, huisvesting en ontspanning voor deze menschen.
Uit Zweden komen dit jaar 700 houten noodwoningen, uit Engeland komen 1000 „pre-fabricated houses". Bruijnzeel's fabrieken zullen 600 houten woningen leveren.
Door den oorlog is in Nederland een achterstand ontstaan van ongeveer 300.000 woningen. Men hoopt dezen achterstand in tien jaar tijds te kunnen inhalen, hetgeen niet gemakkelijk zal zijn. De kosten van nieuwbouw worden in 1946 geschat op 2½ maal het peil van 1939. Een moeilijk probleem zal de scholing en herscholing van bouwvakarbeiders zijn. Gestreefd zal moeten worden naar een rationalisatie van den woningbouw. Men zal zooveel mogelijk tot besteding overgaan. Op het oogenblik doet zich het verschijnsel voor, dat de bouwprijzen een neiging tot dalen vertoonen.
Een moeilijk probleem is gelegen in de glasvoorziening. In totaal is in Nederland 13 millioen m² glas noodig. Verwacht wordt dat hiervan dit jaar niet meer dan 3,3 millioen kan worden ingevoerd. (Tr.)
(V. b. woningbouw 6418 F; invoer glas 6504 H; arb. in verw. geb. 6466 A)

C. Gen. Synode der Geref. Kerken - Poging tot herstel der kerkelijke eenheid —

19 Febr. — De Generale Synode der Gereformeerde Kerken heeft een beslissing genomen, welke een belangrijken stap beteekent op den weg naar herstel van de verbroken eenheid. Naar aanleiding van het eerste gedeelte van het rapport der commissie tot herstel van de kerkelijke eenheid heeft de Synode namelijk eenstemmig besloten, zeven deputaten te benoemen, wien wordt opgedragen contact te zoeken met de Geref. kerken onderhoudende art. 31 K.O. en met de Chr. Geref. kerk om met de eventueel door die beide kerkformaties aangewezen deputaten samen te spreken op de basis der H. Schrift en der Drie Formulieren van Eenigheid, teneinde gezamenlijk voorstellen te ontwerpen, welke leiden tot overeenstemming inzake leerpunten, welke de Geref. kerken, de „vrijgemaakte" Geref. kerken en de Chr. Geref. kerk tot nu toe nog gescheiden houden. Deze deputaten zullen ook het gevoelen vragen der buitenlandsche kerken, met welke de Geref. kerken in correspondentie zijn, over de bedoelde leerpunten, terwijl de afgevaardigden naar de dezen zomer in Amerika te houden internationale Synode over de kerkelijke moeilijkheden, voor zoover die dan nog niet opgelost zijn, advies zullen vragen.
(N.R.C.) **(V. b. 6574 D en 6441 D)**

D. Verkeer met België - Geen pasvisa meer noodig —

16 Febr. — Officieel werd medegedeeld, dat, krachtens een tusschen de Nederlandsche en de Belgische regeering gesloten overeenkomst de wederzijdsche onderdanen, die voornemens zijn naar België of Nederland te reizen, in welk land zij zich ook bevinden, met ingang van 1 Maart, vrijgesteld worden van het inreis-, uitreis- en transit-visum.
Voor hun legitimatie bij overschrijding van de grens, moeten de Nederlandsche onderdanen voorzien zijn van een geldig paspoort en de Belgische onderdanen van een geldig paspoort of van een geldig toegangsbewijs ter vervanging van een reispas te hunnen name, waaruit blijkt, dat de houder Nederlandsch, resp. Belgisch onderdaan is. (N.D.)

Ned. O. Indië

E. Petitie van „Democratische Liga" —

15 Febr. — De „Democratische Liga" van Mas Slamet heeft aan Sir Montague Stopford een petitie gezonden, waarin wordt verzocht: a. zoo spoedig mogelijk herstel van recht en orde in geheel Indonesië, b. verwijdering van alle fascistische elementen ongeacht hun nationaliteit, zoomede van andere gevaarlijke lieden, zooals „misdadigers tegenover de gemeenschap", daar dit een onmisbare voorwaarde is om het bovengenoemde te verwezenlijken. c. gelegenheid te geven tot het vormen van een waarlijk democratische coalitie, welke het recht tot vrije meeningsuiting en vrijheid van vergadering en pers zal verkrijgen en welke de beschikking over radiozendtijd zal mogen hebben. De Democratische Liga wil het huidige conflict tusschen Nederland en Indonesië door vreedzame onderhandelingen en zonder brute kracht of dreiging blijvend doen oplossen. (Par.)
(V. b. Dem. Liga 6600 A; Stopford 6614 L)

F. Ex-lid van den Volksraad wegens collaboratie gearresteerd

21 Febr. — De Britsche geheime dienst heeft op beschuldiging van collaboratie den Indo-Europeaan Dahler, ex-lid van den Volksraad, gearresteerd. (Alg. H.bl.)

G. Schout-bij-Nacht Pinke bevorderd —

14 Febr. — Schout-bij-nacht A. S. Pinke, opvolger van adm. Helfrich, als opperbevelhebber van de Kon. Ned. Marine in Ned.-Indië, is met ingang van 28 Dec. 1945 bevorderd tot vice-admiraal. (A.N.P.)
(V. b. Helfrich 6614 K)

H. Militaire mutaties —

16 Febr. — Kolonel Buurman van Vreede, opvolger van gen.-majoor Uhl als chefstaf van het K.N.I.L., is thans te Batavia aangekomen. Overste Van Gulick volgt kolonel Buurman van Vreede op als Nederlandsche adviseur bij den staf van Mountbatten.
Voorts is te Batavia aangekomen gen.-majoor Daubenton, belast met de medische verzorging van de Nederlandsche troepen in Indië. (N.R.C.)
(V. b. Uhl 6584 A)

I. Verjonging officierencorps K.N.I.L. —

21 Febr. — Ten einde in het Kon. Ned. Ind. Leger een jonger officierencorps te verkrijgen zijn de oudere officieren in staat gesteld, tegen 30 April ontslag aan te vragen, zonder dat daaruit voor hen geldelijke nadeelen voortvloeien.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Verj. off.c. 6588 B; zie ook 6584 A)**

K. Dertien officieren ontslagen —

15 Febr. — Dertien officieren van de Nederlandsche kustwacht — de Gouvernementsmarine — zijn, onder beschuldiging van collaboratie tijdens de Japansche bezetting, ontslagen. (Alg. H'bl.)

L. Muiterij te Menado —

22 Febr. — Te Batavia is het volgende officieele communiqué uitgegeven: Onder inheemsche soldaten van het Nederlandsch-Indische leger te Menado (Celebes) is muiterij uitgebroken. Als redenen voor de muiterij worden opgegeven de verschillen, die gemaakt zouden worden bij de bezoldiging en de voeding tusschen Nederlandsche en inheemsche militairen. Het geheele militaire en burgerlijke gezag is door de aanvoerders der muiters overgenomen.
Alle Nederlandsche mannen en vrouwen zijn gearresteerd; de aanvoerders hebben verklaard, dat zij goed verzorgd worden. Er is een missie aangekomen bestaande uit subalterne Britsche en Nederlandsche officieren, die een onderzoek zullen instellen en zullen trachten den toestand op te helderen. (A. N. P.)
(V. b. Celebes 6569; Buitengewesten 6615 A., 6590 E., 6551 I.)

Ned. O. Indië

A. 30 à 35.000 Europeanen in Indonesische handen —

18 Febr. — Twee vertegenwoordigers van het Internationale Roode Kruis, die zijn teruggekeerd van een inspectiereis deelden mede, dat zij het aantal Europeanen, die zich in Indonesische handen bevinden, op 30.000 à 35.000 schatten. De toestand in de kampen konden zij „met eenige reserve bevredigend" noemen. (N.R.C.)

B. Tom Dribergen: gen. Mallaby niet vermoord, maar gesneuveld.

22 Febr. — In het Britsche Lagerhuis heeft de Labour-afgevaardigde, Tom Driberg, die kortgeleden een bezoek aan Ned.-Indië heeft gebracht, verklaard dat generaal Mallaby, Britsch opperbevelhebber in Soerabaja, niet vermoord, doch in den strijd gevallen is. De mogelijkheid bestaat zelfs — aldus Driberg — dat Mallaby door een Britsche granaat is gedood. (V. K.)
(V. b. Driberg 6552 H.; Mallaby 6491 G.)

C. Verklaring van het Indonesische „Min. v. Voorlichting" - Onderhandelingen nog niet begonnen —

19 Febr. — Het Indonesische „Ministerie van Voorlichting" heeft de volgende verklaring afgelegd:

„De twee ontmoetingen, welke tusschen Sjahrir en dr. Van Mook zijn gehouden, schijnen den indruk te hebben gevestigd, dat de onderhandelingen begonnen zijn. De huidige stand van zaken is echter als volgt:

a. Tijdens de eerste ontmoeting, welke 10 Februari op uitnoodiging van Sir Archibald Clark Kerr geschiedde, heeft dr. Van Mook aan Sjahrir een voorstel van de Nederlandsche regeering overhandigd, dat een basis moest vormen voor onderhandelingen;

b. Tijdens de tweede ontmoeting, op 12 Februari, lichtte dr. Van Mook eenige dezer voorstellen toe;

c. De ontmoetingen waren tot dusverre zuiver informeel en droegen een informatief karakter;

d. De Nederlandsche regeering heeft uitsluitend een voorstel als basis voor onderhandelingen naar voren gebracht. Bijaldien zijn de onderhandelingen nog niet begonnen. (N.D.)
(V. b. onderhand. 6622 D; zie ook 6619)

D. Indonesisch „Werk-Comité" wijst Ned. voorstellen af - Besprekingen in Djokjakarta - Nat. Comité zal beslissen of voorstellen in beginsel aanvaardbaar - Kabinetswijziging? —

21 Febr. — Het Indonesische „Werk-Comité", geselecteerd uit leden van het Nationale Comité (het Republikeinsche parlement) heeft in een resolutie de regeering-Sjahrir opgedragen, de U.N.O. te verzoeken, een commissie te zenden ten einde zich te vergewissen dat alleen de „Indonesische Republiek" de feitelijke souvereiniteit over Indonesië bezit en om een volksstemming te laten houden ten einde vast te stellen, dat de verantwoordelijkheid, welke door de Nederlanders ten aanzien van de Indonesiërs wordt gevoeld, zonder basis is, daar de Indonesiërs de „Republikeinsche Regeering" daarmede hebben belast. In de toelichting op het besluit verklaarde het Comité: „De Indonesiërs erkennen de Indonesische regeering als de eenige instantie welke bevoegd is namens Indonesië te onderhandelen. De Nederlanders negeeren dit standpunt door zichzelf naar voren te brengen als de eenige regeering.
„Dit beteekent, dat zij de erkenning van een Nederlandsche koloniale regeering vragen. Ten eerste ontkennen de Nederlanders, dat de toestand veranderd is en dat sinds 9 Maart 1942, toen de Nederlanders zich onvoorwaardelijk aan de Japanners hebben overgegeven, de souvereiniteit in andere handen is overgegaan. Ten tweede negeeren zij de proclamatie van de Indonesische onafhankelijkheid op 17 Augustus 1945, welk recht op onafhankelijkheid door het handvest van de vereenigde volken is erkend. Ten derde negeeren zij het de facto bestaan van de Indonesische regeering." (Alg. Hbld.)
22 Febr. — Sjahrir is uit Djokjakarta te Batavia teruggekeerd na besprekingen met Soekarno, waaraan leden van zijn kabinet hebben deelgenomen. De vertegenwoordiger van het A.N.P. bij Aneta schrijft dat de beslissing over de houding ten aanzien van de Nederlandsche voorstellen eerst genomen zal worden op de vergadering van het Centrale Comité op 28 Februari.

Sjahrir

Het besluit, dat te Djokjakarta genomen is, beteekent, dat in feite aan het Nationale Comité wordt overgelaten, vast te stellen of de voorstellen in beginsel aanvaardbaar zijn als basis voor de besprekingen.
Het tweede punt van bespreking te Djokjakarta was de aangelegenheid betreffende de kabinetswijziging, waarop onlangs in Indonesische politieke kringen, vooral door het „Volksfront", het Werkcomité en de Masjoemi (een vereeniging van de voornaamste Islamietische partijen) sterk is aangedrongen.
Deze aangelegenheid is ook uitgesteld tot na de vergadering van het Centrale Nationale Comité. (Alg. H'bl.)
(V. b. Ned. voorst. 6619, 6622 D.; Nat. Conventie 6551 E, 6522 G; Sjahrir 6622 D; Soekarno 6584 B., 6506 H., 6491 G.; Ind. „Kab." 6584 B., 6559 E.; Volksfront 6614 M.)

Australië

E. Einde boycot Nederlandsche schepen —

20 Febr. — De Australische conferentie van vakvereenigingen heeft een resolutie aangenomen, waarin een beroep op de betrokken vakbonden wordt gedaan om de Nederlandsche schepen onmiddellijk te bemannen en te laden, daar de volkeren van Indonesië dringend behoefte hebben aan voedsel en medicamenten. Deze stap werd aanbevolen onder Nederlandsche garantie, dat de voorraden ten goede zullen komen van hen, die er het meest behoefte aan hebben, ongeacht hun politieke overtuiging, met absolute voorkeur voor vrouwen en kinderen.
(V. b. 6614 H) (U.P. - Par.)

België

F. Aantal niet teruggekeerde politieke gevangenen —

18 Febr. — Gillet, voorzitter van het Fonds voor Politieke gevangenen en onder-voorzitter van het Nationaal Verbond van Politieke gevangenen, heeft medegedeeld, dat van de 25.000 naar Duitschland gevoerde politieke gevangenen er 16.500 niet teruggekeerd zijn. (L.N.)

G. Kabinet afgetreden - De Schrijver ontvangt informatie-opdracht

19 Febr. — Minister-pres. Van Acker heeft den Prins-regent het ontslag van de regeering aangeboden. De Prins heeft het ontslag aanvaard.
De Prins-regent heeft den heer De Schrijver, voorzitter van de Christelijke Volkspartij, een informatie-opdracht gegeven in verband met het samenstellen van een nieuwe regeering. (L. N.)
(V. b. Van Acker 6600 C.; De Schrijver 6411 B.)

H. Uitslag wetgevende verkiezingen - Groote winst van Katholieken en Communisten —

20 Febr. — De op 17 Febr. gehouden wetgevende verkiezingen hebben een rustig verloop gehad. De samenstelling van de Kamer is (kleine wijzigingen voorbehouden) als volgt:

Christelijke Volkspartij (Kath.)	92	(+ 19)
Socialisten	69	(+ 5)
Communisten	23	(+ 14)
Liberalen	17	(— 16)
Union Démocratique Belge	1	(—)
Totaal	202	

Door de eerste vier partijen in de verschillende provincies behaalde zetels:

	C.V.P.	Soc.	Comm.	Lib.
Brab.	16 (+4)	14 (+3)	6 (+3)	5 (—6)
Antw.	16 (+5)	10	1 (+1)	2 (—1)
W. Vl.	14 (+3)	6 (+1)	—	2 —
O. Vl.	17 (+4)	8	2 (+2)	2 (—2)
Heneg.	7	14 (—2)	8 (+5)	3 (—3)
Luik	7 (+2)	10 (+1)	5 (+2)	2 (—3)
Limb.	7 (+1)	1 (+1)	—	1 (+1)
Luxemb.	4	2	—	—
Namen	4	4 (+1)	1 (+1)	— (- 2)

De U.D.B. behaalde haar zetel in Brabant.
De definitieve samenstelling van den nieuwen Senaat is nog niet bekend, aangezien bij de gehouden (rechtstreeksche) verkiezingen slechts een deel (101) der 167 te kiezen senatoren gekozen werden. Van deze 101 zetels behaalde de C.V.P. **51 zetels (+13), de Socialisten 34 (—1),** de Communisten 11 (+ 8) en de Liberalen 5 (— 11).
Door de provinciale raden moeten nog 44 provinciale Senatoren aangewezen worden, daarna wijst de Senaat zelf nog 22 leden aan. (L. N.)
(V. b. 6591 D.)

Canada

I. Russische spionnage i.z. atoombom-productie - Meening van Joseph Davies: Ruslands recht tot spionnage —

16 Febr. — Naar de Canadeesche min.-president Mackenzie King heeft medegedeeld, heeft de Royal Canadian Mounted Police, de Canadeesche politie, een niet nader genoemd aantal personen in

hechtenis gesteld wegens het mededeelen van „geheime en vertrouwelijke" inlichtingen — naar men zegt over atoomenergie — aan leden van een buitenlandsche missie te Ottawa. (Tr.)
19 Febr. — Uit Ottawa werd gemeld, dat een jonge Sovjet-Rus, Iwor Gosenko, zou hebben onthuld, dat de Russische ambassade zou beschikken over geheime gegevens inzake de atoombomproductie in Canada en de Ver. Staten. Hij zou hebben gehandeld uit vrees dat een derde oorlog onvermijdelijk zou zijn, indien ook Rusland atoombommen zou kunnen vervaardigen. Gosenko en zijn vrouw, die zich bedreigd achten door hun landgenooten, werden in arrest gesteld.
De voormalige Amerikaansche ambassadeur in Moskou, J. E. Davies heeft verklaard, dat Rusland uit een oogpunt van zelfverdediging het recht had, door middel van spionnage te trachten, het geheim van de atoombom te verwerven. Volgens hem hadden Engeland en Amerika schuld aan het bestaande wantrouwen, daar de Ver. Staten en Engeland de Russen als kinderen behandelden, door te trachten hun de atoomgeheimen te onthouden. „Dit is niet de weg naar den vrede," aldus Davies — „op deze manier wordt het zaad voor een nieuwen oorlog gezaaid."
Uit Toronto werd nader gemeld, dat Fransche communisten er toe zouden hebben medegewerkt, om Russische agenten van Fransche papieren te voorzien, terwijl zij via Parijs een koeierdienst op Moskou zouden hebben onderhouden. (Tr. - Alg. H.bl. - Dail. Her.)
(V. b. atoomenergie: 6615 E, 6609 D; zie ook: 6634 G)

China

A. Opnieuw conflict in Mandsjoerije - Roode Leger nog niet teruggetrokken —

18 Febr. — In Mandsjoerije dreigt opnieuw burgeroorlog tusschen de communisten en de strijdkrachten van Tsjoengking, aldus de correspondent van de Times te Washington. De communisten verlangen een sterk door hen beïnvloed autonoom regiem voor Mandsjoerije, welk gebied bij de onlangs te Tsjoengking gevoerde vredesbesprekingen buiten beschouwing is gelaten. De communisten beweren, dat de gevechten reeds in vollen gang zijn en dat steeds meer Tsjoengking-troepen met Amerikaansche hulp worden aangevoerd.
Van den anderen kant is de voortdurende aanwezigheid van het Roode Leger in Mandsjoerije, dat per 1 Februari j.l. had moeten zijn vertrokken, een bron van groote bezorgdheid voor de Chineesche regeering. (Tijd)
(V. b. overeenstemming: 6615 D; Mandsjoerije 6522 P, 6462 E)

Duitschland

B. Schoengarth, „Befehlshaber der Sicherheits Polizei" in Nederland, als oorlogsmisdadiger ter dood veroordeeld - Het „Kommando Beeck" —

13 Febr. — Het bijzondere militaire gerechtshof te Burgstein Furt veroordeelde vijf voormalige leden van de Sicherheitspolizei in Nederland tot den dood door middel van den strop, omdat zij betrokken waren geweest bij het dooden van een krijgsgevangen gemaakten onbekenden geallieerden vlieger, die op 21 November 1944 met zijn parachute uit een aangeschoten 4-motorigen bommenwerper gesprongen was en terecht was gekomen op het terrein van de villa „De Hooge Boekel" bij Enschede dat in dien tijd bezet was door het „Einsatzkommando Beeck".
Er waren in totaal zeven verdachten, waarvan de voornaamste was dr. Eberhardt Schoengarth, destijds „Befehlshaber der Sicherheits Polizei" in Nederland en plaatsvervanger van Rauter. Dit heerschap wordt ook verantwoordelijk geacht voor de représaillemaatregelen, die genomen zijn naar aanleiding van den aanslag op Rauter, waarbij vele honderden onschuldige Nederlandsche burgers werden doodgeschoten.
Hij werd ter dood veroordeeld, evenals de commandant van het Kommando Beeck, dat onder meer betrokken is geweest bij den moord op zes gijzelaars in Gorssel in de maand September van het jaar 1944, Friedrich Beeck. (Msb.)
(V. b. Oorl.misd. 6624 A; Rauter 6621 H)

Egypte

C. Graf uit Oudheid ontdekt —

21 Febr. — In een verborgen kamer in een graftombe te San el Hagar in Egypte heeft een Fransche archeologische expeditie onder leiding van prof. Montet de mummie gevonden van een generaal uit den tijd van koning Pasb Khanoe, de eerste van de zeven koningen van Tanis der 21ste dynastie. Bij de mummie bevonden zich tal van kostbaarheden, sieraden en beeldjes; het gelaat was bedekt met een gouden masker, zijn vingers en teenen met gouden kokers. (Alg. H'bl.)
(V. b. Archeologie: 6480 B; Toet-Ank-Amen: Synopsis 38 AG)

Engeland

D. Lord Keynes, gouverneur van de Int. Bank voor Herstel en Wederopbouw —

20 Febr. — Lord Keynes, de Engelsche financieele expert, is benoemd tot Gouverneur van het Internationaal Monetair Fonds en de Internationale Bank voor Herstel en Wederopbouw. (Reuter)
(V. b. Keynes 6446 B en C)

Frankrijk

E. Militaire uitgaven gehalveerd - Sterkte leger, vloot en luchtmacht

12 Febr. — De Fransche Generale Staf heeft toegestemd in een verlaging van de militaire begrooting van 200 milliard francs tot 96 milliard francs. Teneinde een geleidelijke inkrimping van de strijdkrachten mogelijk te maken, zullen echter nog buitengewone credieten ter hoogte van 46 milliard francs worden verstrekt. In ieder geval zal het nationale budget dus met 60 milliard francs worden ontlast.
Het Fransche landleger zal voor het einde van Juli 1946 worden verminderd van 700.000 tot 400.000 man, de luchtmacht van 110.000 tot 50.000, de vloot van 70.000 tot 45.000 man. (V.V.)
(V. b. 6616 B)

Internationaal

F. Ver. Volken - Slotzitting Alg. Vergadering - Rede Attlee —

15 Febr. — In de slotzitting van de Alg. Vergadering der Ver. Volken, die op 14 Febr. des nachts om 12 uur begon, hield min.-pres. Attlee een rede, waarin hij de bereikte groote resultaten memoreerde en teleurstellingen aan té hoog gespannen verwachtingen weet. Hij achtte het zeer belangrijk, dat de macht van de publieke unie nu haar invloed heeft kunnen doen gelden.
Ook de commissie voor de atoom-energie achtte Attlee een „groote gebeurtenis" in de wereldgeschiedenis.
Om 0.35 uur sloot de voorzitter de vergadering. De 51 landen zullen niet eerder dan in September weer bijeenkomen.
(Reuter) **(V. b. Alg. Verg. 6624 D, 6625 A; Attlee 6615 E)**

G. Ver. Volken - Levant-kwestie in Veiligheidsraad - Wyshinski maakt gebruik van veto - Frankrijk en Engeland aanvaarden Amerikaansch voorstel —

15-18 Febr. — De kwestie van de Fransche en Engelsche troepen in Syrië en den Libanon is in den Veiligheidsraad, ondanks het feit, wat Wyshinski van het veto-recht gebruik heeft gemaakt, tot een oplossing gekomen. Engeland en Frankrijk hebben n.l. beloofd, het Amerikaansche voorstel te aanvaarden volgens hetwelk de Veiligheidsraad nota neemt van de verklaringen, afgelegd door de vier betrokken partijen en de andere leden van den Raad, terwijl deze er zijn vertrouwen in uitspreekt, dat de buitenlandsche troepen zoo spoedig mogelijk zullen worden teruggetrokken en onderhandelingen te dien einde onmiddellijk zullen beginnen met het verzoek aan de betrokkenen, den Raad van de resultaten op de hoogte te houden.
De reden, dat Wyshinski van zijn vetorecht gebruik maakte, was de verwerping van drie Russische amendementen o.m. inhoudende, dat de Raad zal aanbevelen, dat de Engelsche en Fransche troepen onmiddellijk zullen worden teruggetrokken en dat daarover technische besprekingen door de betrokken partijen zullen worden gevoerd.
Bevin en Bidault, die beiden vrijwillig van deelneming aan de stemming hadden afgezien, zeiden tenslotte, dat zij zich met het Amerikaansche voorstel accoord verklaarden.
Onvoorziene omstandigheden voorbehouden, zal de Veiligheidsraad op 31 Maart te New York weer bijeenkomen.
(A'd. Dgb.) **(V. b. Levant kwestie 6618 A; Veiligh.raad: 6617 G)**

H. Ver. Volken - De heeren Pelt, Sobolew en Feller benoemd tot adjunctsecretarissen-generaal —

17 Febr. — De secretaris-generaal der U.N.O., Lie heeft de heeren A. Pelt (Ned.), Sobolew (Rusl.) en A. H. Feller (Am.) benoemd tot adjunctsecretarissen-generaal.
De heer A. Pelt was gedurende den oorlog hoofd van den Nederlandschen Regeeringsvoorlichtingsdienst te Londen. Van 1909 tot 1919 werkte hij bij de redacties van verschillende Ned. dagbladen. Van 1920 af maakte hij deel uit van den Inlichtingendienst van den Volkenbond, van welke afdeeling hij in 1940 directeur was. In dat jaar begaf hij zich naar Londen. De heer Pelt maakte deel uit van de Ned. delegatie bij de conferentie te San Francisco.
De heer Sobolew is buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van de Sovjet-Unie. Op 43-jarigen leeftijd werd hij Secr.-Gen. van het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken, welke functie hij van 1932 tot 1942 vervulde. Nadien werd hij raadsheer met den rang van minister bij de Sovjet-ambassade te Londen. Hij was Sovjetgedelegeerde bij de conferenties te Dumbarton Oaks en San Francisco. Te Berlijn was hij hoofd van de Sovjetdelegatie bij de commissie voor herstelbetalingen. Hij was ook adviseur van generaal Zjoekof en is een voortreffelijk kenner van vreemde talen

De 41-jarige Amerikaan A. H. Feller heeft reeds een belangrijke loopbaan in Amerikaanschen regeeringsdienst achter zich. Van 1942 tot 1944 was hij onderdirecteur en algemeen raadsheer van het bureau voor oorlogsvoorlichting, bekleedde eenige belangrijke functies bij de Unrra en was adviseur van de Amerikaansche delegatie bij de eerste algemeene zitting van de Vereenigde Volken. (A.N.P.) **(V. b. Pelt: 6582 E; Ver. Volken: 6624 B — 6625 A)**

Internationaal

A. Het Proces te Neurenberg - Goering en het weelderige Nederland - Nederlanders aan het Oostfront: „zwemmen of zinken" —

21 Febr. — Een der Russische aanklagers, Leo Romanowits Sheynin, citeerde het stenogram van een op 6 Aug. 1942 te Berlijn onder leiding van Goering gehouden bijeenkomst van Duitsche leiders uit de bezette gebieden, waaraan ook Rosenberg, Seyss-Inquart en Frank hebben deelgenomen. In deze vergadering heeft Goering met verbazingwekkende openhartigheid toegegeven, dat Duitschland niet anders deed dan rooven, wat er te rooven viel. „Weet," zeide hij, „dat gij niet zijt uitgezonden om te werken voor het belang van de u toevertrouwde volken, maar om het uiterste uit hen te halen ten bate van Duitschland. Met de bezorgdheid voor vreemde volken moet het eens en voor goed gedaan zijn. Ik zal u zeggen, welke leveringen ik verwacht en het interesseert mij heelemaal niet, wanneer gij opmerkt, dat het volk, dat u is toevertrouwd, zal honger lijden." Tot Seyss-Inquart richtte Goering bij deze gelegenheid de volgende woorden: „Zware luchtaanvallen hebben de bevolking van het Roergebied ernstig doen lijden. Voor de poorten van het Roergebied ligt het weelderige Nederland. Het zou veel meer groenten naar het getroffen gebied kunnen sturen dan tot nu toe. Wat de Nederlanders er van denken laat me onverschillig.

„Het zou nog zoo kwaad niet zijn, als de weerstandskracht van het Nederlandsche volk ernstig werd verzwakt, want, van ons standpunt beschouwd, zijn zij niets anders dan een natie van verraders. Op zichzelf kan ik hun dat niet kwalijk nemen, want ik zou in hun plaats niet anders doen. Maar het is niet onze taak een volk te voeden, dat ons vijandig gezind is. Wordt dit volk zoo zwak, dat het niet langer de hand tegen ons kan opheffen, dan is dat des te beter, tenminste voor zoover wij het niet noodig hebben voor het verrichten van arbeid. Als dit volk zóó wordt verzwakt zal het niet tegen ons kunnen opstaan, als wij in den rug worden bedreigd.

Het is mij om het even of de Nederlanders Germanen zijn of niet. Als zij het zijn, dan zijn zij er slechts des te meer stijfkoppen om en in het verleden hebben reeds grootere menschen getoond, hoe Germaansche stijfkoppen moeten worden behandeld."

Ook protesteerde Goering nog tegen het feit, dat in Nederland fabrieken, die slechts in naam voor de bewapening werkten, nog extra-voedsel voor haar arbeiders kregen. „Ik zal hun wat oude Kozakken-zadels sturen," zeide hij. „De Russen hebben die ook gegeten."

Goering gaf verder te verstaan, dat hij zelfs de Nederlanders, die als vrijwilligers aan den Duitschen kant vochten, niet vertrouwde. Toen Daluege opmerkte, dat hij tevergeefs had getracht in Nederland een paar bataljons voor het Oosten bij elkaar te krijgen, zeide Goering: „De kunst is slechts hen zonder wapens naar het partisanengebied te lokken en hun daar pas wapens te geven. Dan moeten ze zwemmen of zinken." (N.R.C.)

(V. b. Proces Neurenberg: 6624 A)

B. West-Indische conferentie geopend —

22 Febr. — Op 21 Febr. is op St. Thomas de West-Indische Conferentie geopend. Zij staat onder auspiciën van de leden der Caraïbische Commissie (Amerika, Engeland, Frankrijk en Nederland). Er wordt aan deelgenomen door afgevaardigden van een veertiental gebieden zonder zelfbestuur, waaronder Suriname en Curaçao. President Truman richtte een boodschap tot de conferentie, waarin hij allen steun toezegde aan elk plan ter bevordering van de sociale en conomische ontwikkeling der volkeren van de Caraïbische zee en ter voorbereiding van hun zelfbestuur.

De voorzitter zei, dat er twee handvesten noodig waren, één van de rechten en één van de plichten van den mensch. (Tr.)

(V. b. Car. Commissie: 6578 A)

Iran

C. Het geschil met Rusland - Perzische delegatie te Moskou —

20 Febr. — De Perzische minister-president Ghavam Sultanah, is te Moskou aangekomen. Hij werd door Molotow op het vliegveld begroet. De Russisch-Perzische besprekingen moeten voor de volgende zitting van den veiligheidsraad (dus binnen één maand) ten einde zijn gebracht. (N.R.C.) **(V. b. 6618 C)**

Italië

D. Leening van de Ver. Staten —

12 Febr. — De Ver. Staten hebben aan Italië een crediet op langen termijn van $ 60 mill. verleend voor den aankoop van restanten der Amerikaansche legeruitrusting en -voorraden in Italië. (Ec. N.)

Japan

E. Gen. Yamashita geëxecuteerd —

22 Febr. — Generaal Yamashita, de „Tijger van Malakka", die door een tribunaal als oorlogsmisdadiger ter dood was veroordeeld, is te Manilla opgehangen. **(V. b. Yamashita 6625 D)** (Tr.)

Polen

F. Nat. Poolsche Kath. Kerk —

14 Febr. — In het Poolsche staatsblad is een decreet gepubliceerd, waarin het bestaan van de nationale Poolsche Katholieke Kerk voor de wet wordt erkend. Deze kerk volgt den Romeinschen ritus, maar erkent het gezag van den Paus niet. (A.F.P. - Tijd)

Rusland

G. Russische regeering bekent spionnage in Canada - Aanval op Canada —

21 Febr. — Radio-Moskou heeft een officieele verklaring uitgezonden, waarin gezegd werd, dat Sovjet-agenten in Canada „bepaalde technische inlichtingen" hebben verkregen, „waaruit echter bleek, dat de Sovjettechniek op dit gebied verder is gevorderd". Deze agenten waren niet gemachtigd tot deze actie en zij zijn teruggeroepen.

De verklaring voegt hieraan toe dat het hier individueele medewerkers van den militairen Sovjet-attaché in Canada betrof, die tegen het einde van den oorlog van Canadeesche burgerkennissen eenige inlichtingen van vertrouwelijken aard hadden verkregen. Deze inlichtingen, welke voor de Sovjet-autoriteiten van geen belang waren, hadden betrekking op bepaalde technische gegevens, die „met het oog op de hoogere technische prestaties in de Sovjet-Unie", door de Sovjet-regeering niet werden verlangd.

De verklaring legde er den nadruk op, dat de Sovjet-ambassadeur en andere medewerkers van de ambassade in Canada in geen enkel opzicht bij de zaak zijn betrokken.

Vervolgens werd een fellen aanval gedaan op de Canadeesche regeering, die er van beschuldigd werd een campagne op touw gezet te hebben om de Sovjet-Unie politieke schade te berokkenen. (Dail. Her.)

(V. b. atoomenergie: 6615 E, 6609 D; zie ook: 6632 I)

H. Beperking echtscheiding - Nieuwe bepalingen - Belastingverhooging voor ongehuwden en kleine gezinnen —

22 Febr. — De echtscheidingsbepalingen zijn op drastische wijze verscherpt door een decreet van het presidium van den oppersten sovjetraad van Juli 1944. Hierin wordt voorgeschreven, dat echtscheidingen slechts verkregen kunnen worden door berechting door een openbare rechtbank. De eisch moet worden ingediend bij de volksrechtbank, terwijl daarbij volledig de redenen voor echtscheiding moeten worden ingediend en honderd roebels betaald dienen te worden. Tezelfdertijd werden bepalingen uitgevaardigd tot verhooging der belasting voor kinderlooze burgers en voor gezinnen met weinig kinderen.

Officieele cijfers zijn niet beschikbaar doch onlangs is verklaard, dat sinds de nieuwe bepalingen in werking zijn getreden, het aantal echtscheidingen tot op een derde van het normale is teruggebracht. (Msb.)

Ver. Staten

I. Truman kondigt nieuwe loon- en prijspolitiek aan - Einde staking staal-industrie —

15 Febr. — President Truman heeft bekendgemaakt, dat hij een nieuwe loon- en prijspolitiek zal gaan voeren, waardoor een einde zal worden gemaakt aan de sociale conflicten. De president heeft met de uitvoering van deze nieuwe politiek den huidigen directeur van de prijsbeheersching, Bowles, belast.

Truman heeft een grens gesteld aan de loonsverhoogingen, opdat de prijsverhoogingen de limiet, die de regeering heeft gesteld, nl. ongeveer 17%, niet zullen overschrijden. De verhooging van de staalprijzen zijn nog niet vastgesteld, doch deze zullen spoedig in overeenstemming gebracht worden met de nieuwe politiek. Ten slotte deed Truman een beroep op werknemers en werkgevers om den arbeid te hervatten. (Par.)

16 Febr. — De staalondernemingen en de vakvereenigingen in de Vereenigde Staten zijn tot overeenstemming gekomen. De arbeiders zullen een loonsverhooging krijgen van 18½ dollarcent per uur. Deze loonsverhooging stemt overeen met die, welke Truman vóór de staking had bepleit.

Men verwacht dat de overeenkomst met de U.S. Steel den terugkeer naar het werk van 625.000 metaalarbeiders zal verzekeren. (Par.)

(V. b. Truman: 6626 en 6625 G; vakver.: 6625 H; staal-stak.: 6602 D; loon- en prijspolitiek 6602 C)

Harry L. Hopkins, intiem vriend en adviseur van wijlen pres. Roosevelt is op 29 Jan., op 55-jarigen leeftijd overleden. (Zie 6610 C) (foto-Shaef)

Amerikaansche surplus-voorraden. In de verste uithoeken der aarde bevinden zich enorme hoeveelheden Amerikaansche goederen, waaraan leger en vloot, nu de oorlog ten einde is, geen behoefte meer hebben. De Ver. Staten zijn bezig deze voorraden te verkoopen. De foto geeft een beeld van een parkeerterrein voor overtollig geworden vrachtauto's. (foto-Ass.pr.)

DE SLAG IN DE JAVAZEE

Op 27 Febr. werd alom in den lande in scholen en openbare plechtigheden de slag in de Javazee herdacht. Hoewel alle bijzonderheden van dezen voor onze vloot zoo noodlottigen slag nog niet bekend zijn, nemen wij uit „Je Maintiendrai" het volgende overzicht der gevechtshandelingen over.

In de laatste jaren voor den tweeden wereldoorlog was in Nederland het besef levendig geworden, dat wij geografisch en economisch een groote mogendheid vormden, doch staatkundig en maritiem slechts tot de kleine mogendheden waren te rekenen. De plannen om het evenwicht te herstellen, beloofden werkelijkheid te worden: 2 kruisers, 4 torpedobootjagers, 10 onderzeeërs en een aantal kleinere hulpvaartuigen stonden op stapel of waren reeds aan de sterkte toegevoegd. Bovendien was de Regeering tot de overtuiging gekomen, dat in verband met de veranderingen in de algemeene politieke situatie in Oost-Azië en Europa, het noodzakelijk was de maritieme verdediging van Nederlandsch-Indië op een belangrijk hooger peil te brengen. De gedachtengang, die uitgangspunt was bij het vaststellen van de vlootsterkte in de periode 1927—1930 kon niet meer worden gehandhaafd, n.l. dat, gezien het stelsel der collectieve veiligheid van den Volkenbond, de militaire machtsmiddelen slechts een supplementaire term behoefden te vormen bij de beveiliging van de normale, vreedzame ontwikkeling van ons overzeesch gebied in Oost-Azië.

Het doel werd nu, de beschikking te verkrijgen over een zeemacht, welke Nederlands neutraliteit ook in dat deel der wereld kon doen eerbiedigen en zoo noodig met klem Nederlands rechten in het Verre Oosten zou kunnen handhaven. De artilleristische kracht werd daar gevormd door de aanwezigheid van lichte kruisers en hoe goed de bemanningen daarvan ook geoefend waren, een andere zeemogendheid van eenige beteekenis zou niet meer dan een zeker aantal zwaardere kruisers noodig hebben, om de zeegebieden in den Indischen Archipel te beheerschen.

Het zou hier te ver voeren, om alle overwegingen op te sommen, welke tenslotte leidden tot het plan om 3 slagkruisers van 27.000 ton te bouwen. Volstaan kan worden met te memoreeren, dat het plan behalve de slagkruisers, nog omvatte: een tankboot, 18 onderzeebootjagers, een 40.000 tons droogdok en de bouw van nieuwe havenwerken in Soerabaja. De totale kosten zouden ƒ 283,2 millioen bedragen, verdeeld over de jaren 1940—1945. Zoo was de toestand toen wij in Mei 1940 overvallen werden.

De Koninklijke Marine was er op 14 Mei in geslaagd de meeste schepen naar Engeland over te brengen, maar deze waren, op eenige onderzeebooten na, bestemd om den oorlog in de Europeesche wateren voort te zetten, zoodat een noemenswaardige versterking van het eskader in de Ind. wateren onmogelijk was. Op den laatsten dag van den vrede in den Pacific — 6 Dec. 1941 — was de Japansche Marine reeds sterker dan de gezamenlijke Pacificvloten van de landen, die den volgenden dag met haar in oorlog zouden zijn. Wel was de keizerlijke vloot kleiner dan de zeemacht van de Vereenigde Staten, maar de eerste was geconcentreerd in den Pacific, terwijl de laatste verdeeld moest worden over twee oceanen. In den Atlantischen Oceaan had de Duitsche duikboot-agressie het punt van den onverklaarden oorlog bereikt, zoodat van de 216 schepen waaruit de Amerikaansche bovenwaterstrijdkrachten bestonden — slagschepen, vliegdekschepen, kruisers en torpedobootjagers — er zich 114 op den Atlantischen Oceaan bevonden. De overige 102 schepen waren in den Pacific gestationneerd, van de Philippijnen tot aan de kust van Zuid-Amerika.

Ongeveer 2/3 van deze schepen bevond zich in Pearl Harbour, Oahoe en Hawaii op den dag van den Japanschen overval. Tegenover deze 102 schepen en de ong. 50 bovenwaterschepen van de Koninklijke Nederlandsche Marine, Engeland, Australië en Nieuw-Zeeland, bracht Japan er minstens 180 in actie en waarschijnlijk zelfs meer.

Schout-bij-Nacht Karel Doorman

In deze moeilijke omstandigheden aanvaardde Schout-bij-Nacht Doorman op 1 Februari 1942 het commando over het Geallieerde Eskader.

De situatie was verre van rooskleurig voor de Geallieerde Pacific-mogendheden, temeer daar het resultaat van den overval op Pearl Harbour op het eerste bericht verpletterend leek voor de Amerikanen: 8 slagschepen gezonken of beschadigd, 3 kruisers getroffen en vele kleinere schepen uitgebrand of gezonken. (Alle schepen, behalve het slagschip „Arizona" werden later geborgen en hersteld). Nog slechter werden de omstandigheden, toen de „Prince of Wales" en de „Repulse" bij Malakka ten onder gingen. De vinger van het noodlot wees onafwendbaar op Nederlandsch-Indië en na de inleidende gevechten in de eerste weken van Februari 1942, werden op 26 Februari onmiskenbare aanwijzingen ontvangen, dat de Japanners hun convooien naar het Zuiden dirigeerden.

Het sinds jaren verwachte oogenblik was aangebroken. Een laatste bespreking werd door Schout-bij-Nacht Doorman gehouden in het Marine-hoofdkwartier te Soerabaja: de algemeene toestand was zeer ernstig en het Geallieerde Eskader zou volledig in den strijd gaan om de Japansche landingspogingen zooveel mogelijk afbreuk te doen. Bij deze actie zou het eskader bestaan uit de kruisers „De Ruyter", „Exeter" (Eng.), „Houston" (V.S.), „Perth" (Austr.) en „Java", voorts de torpedobootjagers „Witte de With" en „Kortenaer" (Ned.), „Jupiter", „Electra" en „Encounter" (Eng.) en de Amerikaansche „Edwards", „Alden", „Ford" en „Paul Jones". Van de 7 in Indië aanwezige Hollandsche torpedobootjagers waren er reeds 3 gezonken en 2 lagen in reparatie. Onze lichte kruiser „Tromp" was op 23 Februari, voor herstel van de tijdens het nachtgevecht in Straat Bandoeng opgeloopen schade, naar Australië vertrokken.

De eerste verkenningsoperatie bracht geen contact met den vijand, zoodat de eskader-commandant de vloot naar Soerabaja liet terugkeeren. Toen men echter het Westervaarwater binnenstoomde, werd een verkenningsbericht ontvangen en de schepen gingen onmiddellijk op tegenkoers. Met een 25-mijls vaart ging het op de Japanners af en om 10 minuten over vier kwam het eerste contact tot stand met 'n vijandelijk dekkingseskader, bestaande uit 2 zware en 2 lichte kruisers en 12 torpedobootjagers. Op 27.000 m. afstand openden de zware Japansche kruisers het vuur met hun 20 cm.-geschut. Alleen de „Houston" en „Exeter" beschikten over 20 cm.-kanons en konden het vuur beantwoorden. Spoedig werd echter over stuurboord naar den vijand toegedraaid om ook de 15 cm-batterijen van de lichte kruisers in den strijd te kunnen brengen.

De Japanners trachtten dit te beletten, door een torpedo-aanval: zes jagers maakten hun run op de Geallieerde kruiserlinie, waarbij de voorste door het vuur van de kruisers in den grond werd geboord. De overige jagers bliezen den aftocht.

Ongeveer een uur na het begin van den slag, werd de „Exeter" getroffen, waardoor 6 van de 8 ketels uitvielen en de kruiser uit de gevechtslinie moest draaien. Tien minuten daarna werd de „Kortenaer" door een torpedo geraakt en brak in tweeën. De Britsche jagers maakten een nevelgordijn om de „Exeter" op zijn aftocht te dekken, waarbij de „Electra" in een duel geraakte met drie Japansche jagers en in den grond werd geboord, na zware schade aan een der aanvallers te hebben toegebracht.

Hierop volgde een vuurgevecht van de „Exeter", „Jupiter" en „Witte de With" met een lichten kruiser en eenige jagers terwijl de overige schepen door het vijandelijke cordon probeerden te breken om een slachting onder de invasie-transportschepen te kunnen aanrichten. De ongunstige verhouding in zware artillerie — zes 20 cm. kanons van de „Houston" tegen 20 stukken van de beide zware Japansche kruisers — maakte dit echter onmogelijk. Bovendien moest de aftocht van de langzaam wegvarende „Exeter" gedekt worden. Door de inmiddels toenemende duisternis hadden de vloten elkaar om 6.30 uit zicht verloren.

Een uur later kwamen vier Japansche kruisers opdagen en op 8000 m. afstand ontspon zich een artillerie-duel. Vermoedelijk vuurde de vijand torpedo's af, waardoor afgedraaid moest worden. Het eskader bleef zoeken naar de vijandelijke transportvloten en daarbij vloog om 9.25 de „Jupiter" tengevolge van onderzeeboottorpedo's in de lucht.

Alleen de vier kruisers waren nu nog over — de Amerikaansche jagers waren naar Soerabaja gestoomd om brandstof en torpedo's te laden.

Om kwart over elf werden twee zware Japansche kruisers gesignaleerd en een heftig gevecht ontbrandde op een afstand van ca. 8000 m. De „De Ruyter" ontving een zwaren treffer in het achterschip, waardoor afgedraaid werd en tijdens dezen afdraai werden het vlaggeschip zoowel als de „Java" door torpedo's getroffen.

Onmiddellijk braken op de beide schepen felle branden uit. De bemanning van de „De Ruyter" verzamelde zich op het voorschip, want het heele achterschip tot aan de catapult stond in vlammen. Daarna begon de 40-mm. ammunitie te explodeeren, waardoor velen werden getroffen en het schip moest worden verlaten. Het zonk binnen enkele minuten. Eenigen tijd bleef de commandobrug nog boven water, toen sloot het water van de Javazee zich, na een zware explosie in den kruiser, boven het graf van ons vlaggeschip. Ook de „Java" verdween in de golven.

De „Houston" en „Perth" zetten met hooge vaart koers naar Tandjong Priok. De slag in de Javazee was hiermede afgeloopen; aan Geallieerde zijde waren verloren gegaan de kruisers „De Ruyter" en „Java", zwaar beschadigd was de „Exeter". Van de torpedobootjagers waren gezonken de „Kortenaer", „Electra" en „Jupiter". De „Witte de With" werd op 1 Maart 1942 door een bomtreffer te Soerabaja vernield, de „Perth" en „Houston" trachtten tezamen met onzen torpedobootjager „Evertsen" door Straat Soenda den Indischen Oceaan te bereiken, maar werden onderschept door een Japansche overmacht en zonken de een na den ander. Ook de „Exeter" was eenzelfde lot beschoren en het gelukte alleen den vier Amerikaanschen jagers, na een gevecht in Straat Bali, om den Indischen Oceaan te bereiken.

Aan Japansche zijde werden vermoedelijk één kruiser en twee jagers in den grond geboord, één kruiser en één jager werden beschadigd.

In materieel opzicht is deze slag niet succesvol geweest: er moest gestreden worden met de schepen, die op dat moment beschikbaar waren, onder voor ons ongunstige weersomstandigheden zonder bescherming van en verkenning door vliegtuigen en tegen een groote overmacht. De Japanners waren echter aan de grens van hun maritieme kracht, waardoor een directe aanval op Australië uitbleef en de Amerikaansche vloot den tijd kreeg om de noodige „Task Forces" samen te stellen die via den slag in de Koraalzee (9 Mei '42) en den slag bij Midway (4—6 Juni '42) den Pacific-oorlog uit het defensieve naar het offensieve stadium leidden.

Meer dan 800 Hollandsche marinemannen hadden hun graf gevonden in de Javazee ten N. van Rembang bij de verdediging van Indonesië. (J. W. Klinkenberg in J. M. van 23 Febr. 1946) **(V. b. Slag in Javazee 5018; „De Ruyter" 2484 B)**

Nederland

A. Minister Meynen licht toe - Opbouw nieuwe leger - De oproepingen - Tekort aan kader - Bestemming opgeroepenen - De troepen op Malakka - Het oude en nieuwe leger - Decoraties -

26—27 Febr. — In een persconferentie heeft de minister van Oorlog, mr. J. Meynen, dezer dagen inlichtingen verstrekt over den opbouw van het leger. De minister wees, aan de hand van cijfers, op het tekort aan kader en zeide, dat dit de oorzaak was van de oproeping van officieren en onderofficieren.

Officieren.

In 1940 waren aanwezig omstreeks 1600 beroeps- en 11.000 reserve-officieren. Vijf jaar lang hebben we de normale aanvulling van onder op moeten missen. Voorts vielen er heel wat af door overlijden, afkeuring, pensionneering, onbetrouwbaarheid en ongeschiktheid.

Het resultaat is dat er van het oude kader beschikbaar zijn: ongeveer 1200 beroepsofficieren, die allen ingedeeld zijn, en 3700 reserve-officieren, van wie er momenteel 2600 in dienst zijn. Hieraan kunnen worden toegevoegd een 900 vaandrigs, die na de bevrijding tot officier werden benoemd, een 1500 beroeps- en dienstplichtige onderofficieren, die als tijdelijk officier werden aangesteld. Zoo komt men tot een totaal van 6200 officieren. Op een leger van 90.000 man is dat uitermate weinig (in het oude leger was de verhouding 1 op 10) zoodat er zelfs nog eenige honderden officieren te kort zijn.

Onderofficieren.

Ten aanzien van de onderofficieren is de toestand dezelfde. De **beroepsm**enschen zijn, voorzoover zij in aanmerking komen, volledig ingedeeld (2317 van de 2359).

Van de **dpl. onderofficieren** waren er op 15 Febr. 43.292 geregistreerd, van wie 20.849 ingedeeld, terwijl 681 onbetrouwbaar worden geacht en 1.585 vrijstellingen zijn verleend. De overigen, ruim 20.000, zijn dus nog niet opgeroepen. Ten deele zijn zij afgekeurd, te oud of behooren tot oudere lichtingen dan die van 1930. De tot dusver gedane oproepingen zouden voldoende zijn, ware het niet, dat voor Indië ongeveer 40 pct. der opgeroepenen wordt afgekeurd.

Bestemming opgeroepenen.

De mannen, die thans opgeroepen worden, hebben tweeërlei bestemming. Een deel van hen zal, na een aanvullende training doorgemaakt te hebben, het kader vormen van de tweede divisie, die in October op moest komen.

Een ander deel is bestemd voor Indië. De lichte infanterie-bataljons, die thans grootendeels nog op Malakka liggen, zullen nl. omgevormd worden tot twee lichte divisies. Infanterie is daarom in voldoende mate aanwezig. Deze moet echter aangevuld worden met artillerie, mortieren, tanks, enz.

Vrijstellingen.

Oproeping van het kader is dus uit militair oogpunt beslist noodzakelijk. Maar er kunnen andere, niet minder gewichtige belangen door geschaad worden. Daardoor is echter de mogelijkheid van vrijstelling geopend.

Er komen practisch evenveel verzoeken om vrijstelling binnen als er menschen opgeroepen worden. Personen beneden de 30 jaar komen nagenoeg in het geheel niet voor vrijstelling in aanmerking.

Door een commissie samengesteld uit vertegenwoordigers van verschillende departementen zijn richtlijnen opgesteld, volgens welke het verleenen van vrijstelling plaats heeft. De beslissing ligt bij een ambtenaar, niet van het departement van Oorlog, maar van Sociale Zaken. Er is dus geen sprake van, dat alleen maar naar het militair belang gekeken wordt. Wel is het zoo, dat slechts enkele categorieën voor vrijstelling in aanmerking komen. Voedsel- en kolenvoorziening en de kleedingindustrie nemen daarbij de eerste plaatsen in.

Rechtmatigheid uitzending.

Over de rechtmatigheid van de uitzending, aldus minister Meynen op de persconferentie, bestaat geen twijfel. Ze berust op een **K.B. van 22 Juni 1944 (St. E 45)**, een zoogenaamd wetsbesluit, gebaseerd op het staatsnoodrecht, waardoor in bepaalde gevallen wet en grondwet terzijde gesteld worden. Zoowel de regeering als de Raad van State kennen aan deze besluiten volledige rechtskracht toe.

De troepen op Malakka

Ook over den toestand, waarin onze jongens op Malakka zich bevinden, komen allerlei klachten binnen, meest naar aanleiding van brieven van deze soldaten. Niet de minister, maar Leonard Huizinga, die zelf geheel onaangekondigd enkele kampen heeft bezocht, vertelde daarover iets. Er wordt niet de lijn getrokken, maar integendeel hard gewerkt. En met animo. Wat echter direct opvalt, is de groote teleurstelling, die er onder de jongens heerscht. „Waarom gaan we nu niet naar Indië?" Die teleurstelling maakt hen soms down en dan gaan er brieven naar huis met klachten. Te begrijpen als men bedenkt hoe het idealisme van deze jongens vastgeloopen is in het steeds maar afwachten op Malakka. Maar juist daardoor geven deze brieven geen juist beeld van den toestand.

Met name is onjuist de bewering dat de troepen aan moreel verval ten prooi zouden zijn en dat de venerische ziekten zich sterk zouden uitbreiden. Bij een bataljon van 800 man, dat blijkens een brief van een soldaat 10 pct. lijders aan deze ziekten zou tellen, werden bij medisch onderzoek slechts twee gevallen geconstateerd.

Het „oude" en „nieuwe" leger.

Met klem betoogde minister Meynen, dat een tegenstelling tusschen het oude en het nieuwe leger niet bestaat. De cijfers wijzen het uit, hoe het gros van het oude kader weer onder de wapenen is. Een tegenstelling mag hier niet gemaakt worden. Het goede van het oude en het goede van het nieuwe behooren samen te gaan in de Koninklijke Landmacht, die voor 1940 bestond en nu nog bestaat.

Wel heeft aan den top een afvloeiing plaats gehad. Men bedenke, dat gedurende de bezetting alle officieren vijf jaar ouder geworden zijn. Daar kwam bij, dat verscheiden jonge officieren (tusschen de 40 en 50 jaar), den oorlog in Engeland hadden meegemaakt en dus op de hoogte waren met den opbouw van moderne legers. Zij, die na de bevrijding in Engeland een aanvullingstraining hebben meegemaakt, weten hoezeer we in deze vijf jaar achtergeraakt zijn.

Op grond daarvan achtte de minister het den juisten weg, aan deze officieren uit Engeland de verantwoordelijke taken aan den top toe te vertrouwen. Tevens kwam daardoor ruimte voor jonge officieren, b.v. de tijdelijke officieren en die, welke straks van de school voor reserve-officieren te Harderwijk komen. Van een disqualificatie van het oude leger is hiermee echter geen sprake.

Decoraties.

Het verwijt wordt gehoord, dat nog steeds geen decoraties zijn uitgereikt. Voor vijf dagen oorlog zijn 800 voorstellen ingediend tot uitreiking van de Militaire Willemsorde! Dat is meer, dan het geheele Engelsche expeditieleger gekregen heeft voor den veldtocht van Cotentin tot Berlijn.

De maatstaf voor heldenmoed is blijkbaar niet de juiste geweest. Er zal dus

streng geselecteerd moeten worden. Bovendien zijn in Londen naast de M.W.O. ingesteld het Bronzen Kruis, de Bronzen Leeuw en het Kruis van Verdienste. Het onderzoek, aan wie en welke decoraties verleend zullen worden, vergt zoodoende veel tijd en is nog gaande.
(Tr. - N.R.C.) **(V. b. Meynen: 6556 A; oproepingen: 6621 G; „oude leger" 6579 B)**

Nederland

A. Min. Van Kleffens permanent vertegenwoordiger voor Nederland in Veiligheidsraad - Min. Van Royen hoofd Buitenlandsche Zaken

26 Febr. — De R.V.D. meldde:
Het lidmaatschap van den permanenten te New York zetelenden Veiligheidsraad der Vereenigde Naties vereischt, dat Nederland daarin, evenals de andere statenleden, permanent vertegenwoordigd is.

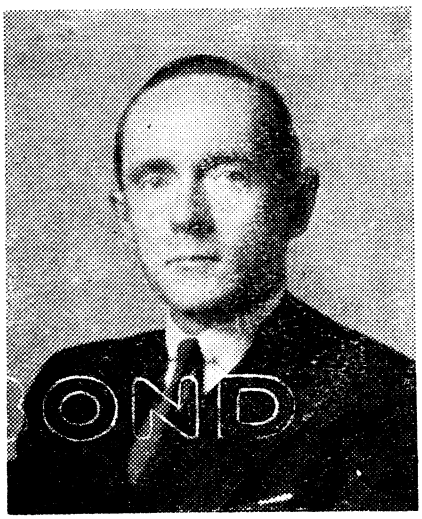

Mr. J. H. van Royen.

De regeering heeft besloten, dat mr. E. N. van Kleffens Nederland in den Raad zal vertegenwoordigen. Aangezien de minister van Buitenlandsche Zaken in den regel te 's-Gravenhage aanwezig moet zijn, heeft de Koningin goedgevonden, dat mr. Van Kleffens aftreedt als hoofd van het departement van Buitenlandsche Zaken, en in deze hoedanigheid wordt opgevolgd door mr. J. H. van Royen, tot dusverre minister zonder portefeuille, terwijl de heer Van Kleffens deel blijft uitmaken van het kabinet als minister zonder portefeuille.
Politieke beteekenis heeft deze eerstdaags intredende wijziging niet. (N.R.C.)
(V. b. Van Kleffens 6610 A; Van Royen 6582 E)

B. Prof. dr. F. Sassen hoogleeraar te Leiden - Dr. P. Idenburg dir.-gen. van het Onderwijs —

27 Febr. — Bij K. B. is prof. dr. F. L. R. Sassen, directeur-generaal van het Onderwijs, met ingang van 1 Maart benoemd tot hoogleeraar in de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijksuniversiteit te Leiden.
Met denzelfden datum is hem eervol ontslag verleend uit zijn functie van directeur-generaal van het Onderwijs onder dankbetuiging voor de in die functie aan den lande bewezen diensten.
Met ingang van 1 Maart is dr. P. H. J. Idenburg benoemd tot directeur-generaal van het Onderwijs met verleening van eervol ontslag als directeur van het Centraal Bureau voor de statistiek, onder dankbetuiging voor de in die functie aan den lande bewezen diensten. (Tijd)
(V. b. Sassen 6607 C; Idenburg 6407 E)

C. Nieuwe Kamerleden benoemd —

22 Febr. — De benoemingscommissie voor de voorloopige Staten-Generaal heeft als opvolgers van pater dr. L. Beaufort en den heer R. Effendi tot leden der Tweede Kamer benoemd mag. dr. J. G. Stokman te Utrecht en den heer C. Borst te Amsterdam. (Msb.)
(V. b. Beaufort en R. Effendi 6598 B; Stokman 6364 F)

D. Grondwetsherziening - Staatscommissie ingesteld —

28 Febr. — Bij K. B. is ingesteld de Staatscommissie, welke tot taak heeft op zoo kort mogelijken termijn te onderzoeken in hoeverre het wenschelijk is, wijziging te brengen in de bepalingen van de Grondwet.
De commissie zal in zake de punten, waaromtrent zij niet eenparig oordeelt, bij meerderheid van stemmen beslissen. Het staat echter aan de leden vrij, hun gevoelen, voor zoover dit van dat der meerderheid afwijkt, in een afzonderlijk advies tegelijk met dat der commissie kenbaar te maken.
Benoemd zijn: tot voorzitter dr. L. J. M. Beel, minister van Binnenlandsche Zaken; tot vice-voorzitters mr. H. A. M. T. Kolfschoten, minister van Justitie en prof. dr. J. H. A. Logemann, minister van Overzeesche Gebiedsdeelen; tot leden dr. S. E. B. Bierema, mr. L. N. Deckers, jhr. mr. M. van der Goes van Naters, mr. A. M. Joekes, allen leden der Tweede Kamer; mr. J. C. A. M. van de Mortel, M. A. Reinalda, leden van de Eerste Kamer; J. Schouten, H. W. Tilanus en G. Wagenaar, leden der Tweede Kamer; tot secretaris met raadgevende stem dr. M. J. Prinsen, secretaris-generaal van het departement van Binnenlandsche Zaken; tot adjunct-secretaris mr. B. H. Kazemier, referendaris bij het departement van Justitie. (Parool)
(V. b. grondwetsherz. 6511)

E. De geldzuivering - geblokkeerde saldi beneden ƒ 100 vrij —

28 Febr. — Het ministerie van Financiën deelde mede, dat tegoeden op geblokkeerde rekening, welke volgens den stand per 1 Maart 1946 na kassluiting minder dan ƒ 100.— bedragen, naar vrije rekening worden overgeboekt. (Par.)
(V. b. geblokk. geld: 6629)

F. Ned. saldi in de V. S. gedeblokkeerd - Am. bezit in Nederland —

18 Febr. — De min. van Fin. der V.S., Fred Vinson, heeft op 4 Febr. het ontdooien van de Nederlandsche geblokkeerde saldi in de V.S. aangekondigd.
Het vrijmaken van de Nederlandsche saldi zal geschieden volgens een procedure van certificaten, zooals reeds voor de Fransche, Belgische, Noorsche en Finsche activa in werking is.
Het betreft hier een bedrag van $ 1800 millioen. Van zijn kant heeft Nederland de blokkeering opgeheven, welke was toegepast op het bezit van Amerikaansche staatsburgers tijdens de Duitsche bezetting, en verder een procedure in het leven geroepen om afwezige eigenaren in hun rechten te herstellen.
In afwachting van de ontdooiing der saldi werden reeds groote bestellingen in de V.S. geplaatst, die thans kunnen worden uitgevoerd. Een groot deel van het tegoed wordt echter gevormd door het effectenbezit, dat, zooals minister Lieftinck heeft verklaard, indien mogelijk in tact wordt gelaten. (Tr.)
Nu de deblokkeering van Nederlandsche saldi in de V.S. van Amerikaansche zijde is geregeld, kan een aanvang worden gemaakt met het vrijgeven uit de Nederlandsche blokkade, welke een gevolg was van het door de Nederlandsche regeering te Londen uitgevaardigde K.B. van 24 Mei 1940 (Staatsblad a 1). In bepaalde gevallen — n.l. wanneer er vijandelijke belangen bij betrokken zijn — zal in overleg met de Amerikaansche autoriteiten ook van Nederlandsche zijde echter niet tot vrijgave worden overgegaan.
Uitdrukkelijk zij er hier op gewezen, dat noch de Amerikaansche deblokkeering, noch de Nederlandsche vrijgave uit de A 1-blokkade beteekenen, dat Nederlandsche deviezen-ingezetenen vrijelijk over de betrokken saldi kunnen beschikken, aangezien de beperkende bepalingen van de Nederlandsche deviezenwetgeving onverminderd van kracht blijven.
Bij de vergoeding van de tegenwaarde der saldi in guldens moet bovendien rekening worden gehouden met de geldsaneeringsmaatregelen.
Wanneer in een A.N.P.-Aneta-bericht van 13 Februari j.l. wordt gezegd, dat „in feite alle belemmeringen voor valutatransacties met Nederland begin December zijn opgeheven", dan wordt daarmede kennelijk bedoeld, dat volgens de „general license no. 94" van 7 Dec. 1945 van Amerikaansche zijde geen beperkende bepalingen meer bestonden voor de sedert 7 Dec. 1945 nieuw opgekomen Nederlandsche saldi in de Ver. Staten. (N.R.C.)
(V. b. 6605 III; 6596 A; registr. Am. vermog.w. 5090 D)

G. Totaal der Amerikaansche credieten —

27 Febr. — Volgens een mededeeling van het ministerie van Financiën, heeft ons land tot dusver in de V.S. **$ 185 millioen lang en $ 135 millioen kort crediet** opgenomen. Van het korte crediet is inmiddels $ 35 millioen afgelost, zoodat totaliter uitstaat $ 285 millioen, of ong. ƒ 756 millioen. Wat het lang crediet betreft, in April 1945 verleende de Amerikaansche regeering een crediet van $ 85 millioen tegen 2⅜%, aflosbaar in 30 jaar. De Export-Import Bank verstrekte (in September en October 1945) 2 credieten van $ 50 millioen, resp. à 2⅜ en 2½%. Het eerste crediet zal in 30, het tweede in 20 jaar moeten worden afgelost.
Wat de kortloopende credieten betreft, in Februari 1945 verstrekte de Chase National Bank een crediet van $ 100 millioen à 1½%, dat uiterlijk op 1 Nov. 1947 moet worden terugbetaald, terwijl de Federal Reserve Bank in October 1945 een crediet gaf van $ 35 millioen, dat 31 Januari 1946 moest worden terugbetaald.
In zake het verzoek van een aanvullend Amerikaansch crediet van $ 200 millioen heeft volgens A.P. een Amerikaansche financieele autoriteit als zijn meening te kennen gegeven, dat de a.s. besprekingen met minister Lieftinck een accoord zullen bevorderen. Hij voegde er echter aan toe, dat de Export-Import Bank de overtuiging moest hebben, dat Nederland zijn andere beschikbare bronnen tot de uiterste grens gebruikt, voordat een nieuw crediet kan worden toegestaan. (Par.)
(V. b. Am. cred. 6596 A; overz. buitenl. cred. 6605 III A en B; Exp.-Imp. Bank: 6626, zie ook: 6602 E)

Nederland

A. Bijz. Alg. Verg. der C.H.U. - Nauw contact tusschen protestantsche partijen gewenscht - De federatieve samenwerking met de A.R.P. —

28 Febr. — In een op 27 Febr. te Amsterdam gehouden bijz. algemeene vergadering der Christelijk-Historische Unie is met groote meerderheid van stemmen uitgesproken, dat, in verband met de staatkundige ontwikkeling in Nederland een nauw contact tusschen de protestantsch-christelijke partijen gewenscht is, zoodat het dagelijksch bestuur van de C.H.U. met het moderamen der Anti-Revolutionnaire Partij contact moet bewaren.

Met betrekking tot het voorstel van federatieve samenwerking tusschen beide partijen werd voorts besloten, dat de plaatselijke kiesvereenigingen vrij gelaten moesten worden om in dezen naar plaatselijke omstandigheden te handelen.

De heer A. A. v. Rhijn, secretaris-generaal van het departement van Sociale Zaken, oefende hierbij scherpe critiek uit op het beleid van het hoofdbestuur, terwijl hij bovendien meende, dat door de houding van de Chr. Hist. Unie in het verleden verschillende economische en sociale verbeteringen waren tegengewerkt. Dit gaf aanleiding tot groote oneenigheid en interrupties uit de zaal.

In de middagzitting bleek bij alle sprekers de wensch naar behoud van de zelfstandigheid der C.H.U. sterk te leven.

Over het besluit tot en de mate van samenwerking met de A.R. Partij bestond verschil van meening. Enkele sprekers wezen federatieve samenwerking geheel af òf uit vrees voor stemmenverlies, òf uit angst voor een scheuring in de Unie. De overgang naar de Partij van den Arbeid van prof. mr. P. Lieftinck, prof. mr. P. Scholten e.a., werd door hen betreurd.

Prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman noemde het voorstel van het hoofdbestuur „een uiterst minimum".

Velen in Nederland zijn zeer teleurgesteld, dat nog steeds niet tot een fusie met de A.R. besloten is. Onvermijdelijk zou z.i. de C.H.U. te zamen met de A.R. partij tegenover „het Roomsch Roode blok" in de oppositie gedrongen worden. (Par.) **(V. b. samenwerking C.H.U.-A.R.P. 6614 B; critiek: 6528 G)**

B. K.V.P. en Partij v. d. Arbeid - Geen gemeenschappelijk urgentieprogram —

28 Febr. — Het partijbestuur van de Partij v. d. Arbeid heeft het voorstel van de Kath. Volkspartij om met een gemeenschappelijk urgentieprogram uit te komen, afgewezen. Het bestuur acht het niet gewenscht, dat beide partijen met een gelijkluidend verkiezingsprogram den verkiezingsstrijd ingaan, omdat het daardoor den kiezers onmogelijk gemaakt zou worden zich een begrip te vormen aangaande de verschillen tusschen de beide partijen. (A.N.P.) **(V. b. K.V.P. 6628 C; P.v.d.A.: 6628 C; gemeensch. urgentieprogr.: 6628 C)**

C. Indo-Europeesch comité „Vrij Indonesië" opgericht —

26 Febr. — In Den Haag is opgericht het „Indo-Europeesche comité Vrij Indonesië". Het comité gaat er van uit, dat de Indo-Europeesche bevolkingsgroep deel uitmaakt van het Indonesische volk en dat Indonesië voor deze groep het vaderland is. Het streeft naar onverkorte handhaving en onmiddellijke erkenning van Indonesië's politieke onafhankelijkheid (secretariaat Nieuwe Schoolstraat 115). (N.R.C.)

D. Prof. dr. W. Banning opgevolgd door mr. G. E. van Walsum, als voorzitter van de N.V.B. —

22 Febr. — Dr. W. Banning, die onlangs tot buitengewoon hoogleeraar in de Kerk. Sociologie aan de Universiteit te Leiden werd benoemd, is als voorzitter van de Nederlandsche Volks Beweging opgevolgd door mr. G. E. van Walsum. (N.R.C.) **(V. b. Banning 6620 B, 6440 B; v. Walsum 6550 L, 6364 F; N.V.B. 6580 E)**

E. Prins Bernhard moet rust nemen Gezondheidstoestand van Prinses Juliana vooruitgaande —

27 Febr. — Prins Bernhard is in ernstige mate overwerkt door de opeenhooping van taken, welke Hij vervult, en moet op medisch advies eenige weken volstrekte rust houden. Te dien einde heeft Z.K.H. zich naar een herstellingsoord begeven, dat uitsluitend is gereserveerd voor geallieerde officieren, die rust behoeven.

De gezondheidstoestand van Prinses Juliana die lijdt aan een lichte longontsteking, is langzaam vooruitgaande, doch laat nog niet toe, dat H.K.H. den Prins vergezelt. Het ligt in de bedoeling van de Prinses om zich, zoodra Zij geheel zal zijn hersteld, naar de verblijfplaats van den Prins te begeven. (N.R.C.) **(V. b. Pr. Bernh. 6628 D; Pr. Jul. 6582 C)**

F. Amerikaansche hulp - Kruis van Verdienste voor H. Mansfield —

26 Febr. — Aan den heer H. Mansfield, penningmeester van het American Relief for Holland, is het Kruis van Verdienste uitgereikt. Deze onderscheiding viel den heer Mansfield ten deel voor het vele werk dat hij na de bevrijding voor Nederland heeft verricht. (N.R.C.) **(V. b. Am. Relief f. Holland: 6450 D)**

G. Bat. Petr. Mij. - Schenkingen voor wetenschappelijke doeleinden

28 Febr. — De N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij heeft aan den staat der Nederlanden aangeboden:

1) ƒ 1.000.000 voor den bouw en inrichting van een natuurkundig laboratorium voor de Leidsche universiteit, ter vernieuwing van het beroemde Kamerlingh Onnes laboratorium. (Het is de bedoeling, dat dit laboratorium wordt voorzien van de modernste installaties voor het verkrijgen van lage temperaturen).

2) ƒ 1.000.000 voor den bouw en inrichting van een laboratorium voor physische technologie aan de Technische Hoogeschool te Delft.

3) ƒ 1.000.000 voor uitbreiding en inrichting van het laboratorium voor chemische technologie aan de Technische Hoogeschool.

4) De Bataafsche stelt verder gedurende de volgende vijf jaren jaarlijks een twintigtal studiebeurzen beschikbaar voor studenten aan Nederlandsche universiteiten en de T.H.; elke beurs is ten hoogste ƒ 2000 per jaar groot en wordt voor maximaal vier jaren uitgereikt.

5) Tevens worden toelagen gegeven voor binnen- en buitenlandsche studiereizen. Voor beurzen en toelagen is in totaal ƒ 900.000 uitgetrokken.

6) Ten slotte zal de Bataafsche bijdragen in de kosten, verbonden aan het geologische veldwerk, dat Nederlandsche studenten voor hun studie in het buitenland moeten verrichten, waarvoor ƒ 200.000 beschikbaar is gesteld.

De Staat der Nederlanden heeft, bij monde van den minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen, prof. dr. G. van der Leeuw, de directie der Bataafsche dank betuigd. (N.R.C.) **(V. b. B.P.M. 3569 A)**

H. Tooneel - Marie van Westerhoven overleden —

28 Febr. — Marie van Westerhoven, een der oudste actrices van ons land, is op 89-jarigen leeftijd overleden. Zij kwam uit een echt tooneelspelersgeslacht; haar moeder was de actrice Christine Stoetz een telg der Majofski's die getrouwd was met A. S. van Westerhoven. Reeds als zevenjarig kind speelde zij rollen in „Het welbewaakte Kind" en „De gesluierde wichelares". Later, gehuwd met L. Chrispijn, speelde zij in Nederland en Vlaanderen veel komisch werk. In 1912 vergezelde zij Cor Ruys en Tilly Lus naar Indië. (Par.) **(V. b. Marie v. Westerhoven 1706 A en photo 2794 A)**

I. Arrestaties bij de Unilever - Verduistering van minstens 500.000 boterbonnen - 24 arrestaties —

13—23 Febr. — Door de recherche te Rotterdam zijn de directeuren van de N.V. Unilever Verkoopcentrale, alsmede enkele leidende functionarissen gearresteerd. Zij worden verdacht van het verduisteren en het daarna weer in omloop brengen van minstens 500.000 boterbonnen. De zaak kwam aan het licht door de aanhouding op straat van een man, die 15 kg margarine bij zich had. Deze deelde bij een verhoor mede, dat hij de margarine had gekocht van een vertegenwoordiger van de Unilever. Ook deze werd gearresteerd en hij bekende, dat hij in den loop der jaren voor duizenden kg margarine in bonnen en in natura had verkocht aan diverse lieden voor den chef van een afdeeling van de genoemde onderneming, die belast was met de administratie van de bonnen.

Nadat de bonnen-administrateur was gearresteerd, verklaarde deze, dat hem in het begin van den bezettingstijd een groote partij bonnen ter hand was gesteld door den procuratiehouder van de Unilever-Verkoopcentrale. Gedurende de oorlogsjaren, aldus de administrateur, werden een half millioen, maar het kan ook zijn twee tot drie millioen, rantsoenbonnen in omloop gebracht. Bij het achterhouden van bonnen was ook betrokken de administratieve leider van de U.V.C. te Rotterdam, die eveneens werd gearresteerd.

De procuratiehouder deelde na zijn aanhouding mee dat hij in opdracht van zijn directeur had gehandeld. De directeur van de U.V.C. en de drie adj.-directeuren kregen zeer groote aantallen bonnen, de directeur soms duizend per week. Hij voerde daarmee ruilhandel. Na de bevrijding werd opnieuw een reservepot met achtergehouden bonnen gevormd op instigatie van dezen directeur, met medeweten van de adj.-directeuren.

In het kantoor van de U.V.C. werd het restant, 180.000 rantsoenbonnen, in beslag genomen. Voorts werd gearresteerd een magazijnchef van de U.V.C., die zorgde voor de afgifte van margarine op achtergehouden bonnen aan het personeel en die ook zichzelf niet vergat en op groote schaal zwarten handel dreef.

Deze verklaarde, dat de directeur alleen al vele duizenden kg vet en margarine, alsmede eenige duizenden flesschen slaolie heeft gehad. In het kantoor van de U.V.C. is een groote partij levensmiddelen in beslag genomen, verkregen door

het ruilen met margarinebonnen. Er waren een paar vrachtauto's noodig om alles te vervoeren.
Bij het naspeuren van de wegen, waarlangs de bonnen en de margarine in den zwarten handel kwamen, werden bovendien nog elf zwarte handelaren, niet behoorende tot het personeel van de onderneming, gearresteerd. In totaal zijn 24 personen in arrest. (Msb. - N.R.C.)
(V. b. Unilever 4754 E)

Ned. O. Indië

A. Toelichting op regeeringsvoorstellen i.z. Indië - Volledige zelfbeschikking beoogd —

26 Febr. — De Nederlandsch-Indische regeering heeft een toelichting op de regeeringsvoorstellen van 10 Februari bekendgemaakt, waarin zij bevestigt, dat de voorstellen de volledige zelfbeschikking van Indonesië beoogen. De regeering aanvaardt uitdrukkelijk den plicht om zoo spoedig mogelijk het rechtmatige Indonesische ideaal van vrij zelfbeschikkingsrecht te verwerkelijken. De verklaring verwerpt de opvatting, dat de voorstellen een uitgangspunt zouden kunnen bieden voor koloniale politiek in een nieuw spoor.
De verklaring gaat voort met te zeggen, dat de duur van de overgangsperiode inderdaad een aangelegenheid voor overleg is.
„Wanneer men de zekerheid in het oog houdt, dat vrij zelfbeschikkingsrecht aan het einde van deze overgangsperiode staat, dan kan de duur van deze periode eenerzijds bepaald worden in overeenstemming met de zware taak van uitbreiding der consolideering en anderzijds met de uitdrukkelijke bedoeling van de regeering om zoo krachtig mogelijk mee te werken tot verdere ontwikkeling van Indonesië als natie".
Men moge er van uitgaan, dat de aldus bepaalde overgangsperiode haar eindpunt zal hebben binnen den arbeidsduur van de thans opgroeiende generatie.
Na gewezen te hebben op de democratische basis, waarop de Volksvertegenwoordiging gebouwd zal worden waarin de Indonesiërs een groote meerderheid zullen hebben, vervolgt de verklaring: „De mogelijkheid van inmenging in Indonesische zaken wordt beperkt tot eenige duidelijk aangegeven punten, welke uitsluitend verband houden met de internationale verantwoordelijkheid en de verplichtingen van Nederland. Ook dan zou het geen eenzijdige Nederlandsche inmenging zijn, maar een daad van een bestuursapparaat, waarin Indonesië is vertegenwoordigd." (Par.)
(V. b. Reg.voorstellen 6632 D)

B. Australische waarnemer bij Nederlandsch-Indische besprekingen.

25 Febr. — Keith Officer, vertegenwoordiger van de Australische regeering, zal, op weg naar Bangkok, eenigen tijd te Batavia verblijven en waarschijnlijk als officieele Australische waarnemer de Nederlandsch-Indonesische besprekingen bijwonen. (N.R.C.)
(V. b. bespr. 6632 D)

C. Worden Britsch-Indische troepen teruggetrokken - Verklaring van gen. Auchinleck —

28 Febr. — Generaal Sir C. Auchinleck, opperbevelhebber in Britsch-Indië, heeft heden in het Hoogerhuis (den Raad van State te New-Dehli) verklaard, dat op 29 Febr. een begin zal worden gemaakt met het terugtrekken van Britsch-Indische troepen uit Indonesië.
(A.N.P. - Aneta) **(V. b. Br. troepen 6614 K)**

België

D. Uitbreiding koopvaardijvloot —

18 Febr. — De regeering heeft 500 millioen frs ter beschikking gesteld voor de voltooiing van de 20 schepen, die voor rekening van de Duitschers op de Belgische werven moesten worden gebouwd. Aldus zullen binnen een tijdsbestek van 30 maanden 80.000 brutoton beschikbaar komen. (Ec. N.)
(V. b. wereldkoopv. 6601 D)

China

E. De Russische troepen in Mandsjoerije - Het weghalen van machines - Verklaringen van gen. Trotsenko en Byrnes —

27 Febr. — Luitenant-Generaal Trotsenko heeft een verklaring afgelegd over het terugtrekken van de Sovjettroepen uit Mandsjoerije. Hij verklaarde, dat reeds in November 1945 met dit terugtrekken een aanvang was gemaakt, doch dat het, op herhaald verzoek van de Chineesche regeering, werd opgeschort tot 1 Febr. Een aanzienlijk gedeelte der Sovjettroepen heeft Mandsjoerije reeds verlaten. Het terugtrekken ondervindt evenwel vertraging daar de troepen van de Chineesche regeering, die de Sovjettroepen moeten komen vervangen, slechts in langzaam tempo en met vertraging arriveeren. Tezelfdertijd is van Russische zijde aan Un. Press verklaard, dat het weghalen van zware machines uit Mandsjoerije, gebeurd is krachtens afspraak der Groote Drie.
Byrnes daarentegen heeft op een persconferentie te Washington verklaard, dat hij geen berichten had ontvangen omtrent het terugtrekken van de Sovjettroepen uit Mandsjoerije. Evenmin wist Byrnes er iets van, dat er een afspraak bestaan zou omtrent het weghalen van machines. (Tijd)
(V. b. Mandsjoerije 6633 A; Byrnes 6626 en 6609 D; photo 6626 b)

Egypte

F. Nieuw kabinet — Ismail Sedky Pasja premier

18 Febr. — Nadat op 16 Febr. gemeld was, dat het kabinet van Nobrosji Pasja, mede ten gevolge van het uittreden der onafhankelijke Wafdisten, was afgetreden, werd op 18 Febr. de samenstelling van het volgende kabinet onder Ismail Sedky Pasja bekend gemaakt.
Ismail Sedky Pasja, voorz., Binn.l. Zak. en Fin.; **Ahmed Loefti Ensayed Pasja,** Handel en Bevoorrading; **Abd el Kawi Ahmed Pasja,** Op.b. Werk; **Abd el Gabil Abusamri Pasja,** Soc. Zak.; **Hefni Mahmoed Pasja,** Verkeer; **Lewa Ahmeatia Pasja,** Defensie; **Mohamed Kamel Poersi Pasja,** Just.; **Mohamed el Abhmawi Pasja,** Opvoed.; **Hussein Enan Pasja,** Landb.; **Soliman Azmi Pasja,** Volksgez.h.; **Dessoeki Abza Pasja,** Eeredienst.
Het nieuwe kabinet is samengesteld uit 3 liberalen en 8 onafhankelijken.
De parlementaire oppositie bestaat uit de leden van de Saad-, Wafd- en Kotlapartijen.
Ismail Sedky Pasja, de vormer van het nieuwe kabinet, is 71 jaar oud.
Hij studeerde aan het college van de broeders van de Christelijke Scholen te Kaïro, en presideert thans het verbond der oud-leerlingen van deze belangrijke instelling voor Fransche opvoeding in Egypte.
Hij was reeds een eerste maal minister in 1914, en nam actief deel aan de nationalistische beweging. Ismail Sedky Pasja werd door de Britten in 1919 naar Malta verbannen. In 1921 kreeg hij de portefeuille van Binnenlandsche Zaken, in het kabinet van Saroit Pasja, wiens toenaderingspolitiek tot Groot-Brittannië hij steunde.
Hij diende zijn ontslag in toen hij heftig door de Wafdisten werd aangevallen.
Daarna hield Ismail Sedky Pasja zich bezig met financieele en industrieele zaken, en werd een vermaard economist. In 1930 vormde hij een kabinet. Drie jaar lang bleef hij aan het bewind, niettegenstaande de heftige oppositie van de Wafd-partij, door Nahas Pasja geleid. In 1933 diende hij weer zijn ontslag in. In 1936 maakt hij deel uit van de Egyptische afvaardiging die er mede belast was met Groot-Brittannië te onderhandelen met het oog op een bondgenootschapsverdrag.
Sindsdien hield Ismail Pasja zich uitsluitend bezig met economische zaken. Hij is de voorzitter van de Egyptische Nijverheidsfederatie.
(A.F.P. - Gaz. v. Antw.) **(V. b. Wafd 6584 H; Sedky Pasja 638 C)**

G. Regeering eischt onmiddellijke ontruiming van Caïro en Alexandrië door de Engelsche troepen —

28 Febr. — De Egyptische regeering heeft in een nota aan het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken de onmiddellijke ontruiming van Caïro en Alexandrië door de Engelsche troepen verzocht. (Tijd)
(V. b. eisch tot ontruiming 6615 M)

Engeland

H. Bevin in het Lagerhuis - Het bondgenootschap met Rusland - „Westelijk Blok" - Geen starre vredesverdragen - De status van het Roergebied - Italië, Dodekanesos, Turkije, Dardanellen, Perzië - De Poolsche troepen in Italië —

22 Febr. — In zijn rede in het Lagerhuis maakte Bevin op 21 Febr. bekend, dat hij in December j.l. te Moskou den Russen had aangeboden, het bondgenootschap met dertig jaren te verlengen, dus tot 1991. In dit verband zou dan ook de kwestie van een Westelijk blok ter sprake moeten komen. Rusland wil goedgezinde buren hebben. Engeland heeft daar ook recht op, maar het zal niets doen, wat Rusland schaadt, en Rusland van alles op de hoogte houden. Bevin was tegen starre vredesverdragen, zooals het verdrag van Versailles. Uit het oogpunt van veiligheid was hij nog niet tot een conclusie gekomen over den toekomstigen status van het Roergebied. In ieder geval mogen echter de groote industrieën niet meer over dit „hart van agressie" beschikken. Er zijn menschen die zeggen: voor onze veiligheid is het beter, dat de industrieën in het Roergebied ontmanteld worden. Hoe echter zal Duitschland dan ooit zijn schuld kunnen betalen? Is het niet beter om er een gemeenschappelijk productie-centrum voor Europa (Rusland inbegrepen) te maken onder het toezicht van alle regeeringen? Deze, en niet particulieren, zouden dan het bestuurslichaam moeten uitmaken. De productie zou beperkt moeten worden tot half voltooide artikelen. De voltooiing zou dan moeten geschieden in andere landen. Over deze kwestie is Engeland in voortdurend contact met Frankrijk, België en Nederland. Wanneer zij tot overeenstemming zullen zijn gekomen, zullen zij Amerika en Rusland raadplegen.
Bij het opmaken van het vredesverdrag met Italië komt men voor het conflict te staan tusschen de ethnische grenzen

en economische belangen. Men moet Italië niet behandelen alsof het nog onder Mussolini staat. Engeland doet al het mogelijke om Italië economisch weer op de been te helpen.
Ook tegenover Griekenland wordt dezelfde politiek gevolgd. Volgens Bevin verzet Rusland zich niet tegen de teruggave van den Dodekanesos aan Griekenland.
Over Turkije sprekende, zeide Bevin, dat hij te Moskou eenigszins geschrokken was van den zenuwoorlog, die tegen dat land gaande was. Wat de grensprovincies tusschen Rusland en Turkije betreft — sinds den vorigen oorlog zijn er daar zooveel volksverhuizingen geweest, dat er geen minderhedenprobleem meer is. Bovendien is de huidige grens indertijd door Stalin zelf vastgesteld. De Dardanellen leveren een andere kwestie op. De Sovjet-Unie denkt, dat wij Rusland thans anders behandelen dan toen het onder den Tsaar stond. Wat wij echter den Tsaar aan den Bosporus aanboden, is in een moderne wereld overbodig geworden. Wij zijn bereid de kwestie der zeeëngten te herstellen, maar ik geloof niet, aldus Bevin, dat het zal bijdragen tot den vrede, indien een bepaalde mogendheid daar bases krijgt en een ander niet.
Om de moeilijkheden met Perzië op te lossen, had hij getracht een commissie in te stellen bestaande uit de drie onderteekenaars van het verdrag van 1942. Dit is toen niet gelukt. Het geschil is toen voor den veiligheidsraad gekomen, tegen Bevin's advies in. Hij geloofde echter niet, dat de betrekkingen tusschen Engeland en Rusland erdoor in gevaar waren gebracht. De Sovjet-Unie is een land van proletariërs, ik ben ook een proletariër zeide Bevin, en proletariërs zijn gewend hard toe te slaan, maar de vriendschap onder elkaar blijft. De discussies in den veiligheidsraad zijn eerlijk en openhartig geweest en in het geval van Perzië is de oplossing goed: het blijft op de agenda; als de Perzen niet tevreden zijn, kunnen ze terugkomen.
De Poolsche troepen in Italië, de mannen, die ons verdedigd hebben toen de vijand voor Kaïro stond, zal Engeland nooit in den steek laten; het doet evenwel zijn best een oplossing voor de moeilijkheden, die zij opleveren, te vinden.
(N.R.C.) **(V. b. Bevin: 6617 G; „West. Blok": 6615 G; Roergebied: 6592 B; Dodekanesos: 6601 B en 6387 B; Dardan. 6601 B; Perzië in Veiligh.r: 6618 C; Poolsche troepen: 6594 D)**

Engeland

A. Vloot - Sir Algernon Willis opvolger van Admiraal Cunningham.

21 Febr. — Sir Algernon Willis is benoemd tot opvolger van admiraal Sir John Cunningham als opperbevelhebber van de Britsche Middellandsche-Zeevloot. (N.R.C.) **(V. b. Cunningham 4938 G)**

B. Sterkte beroepsleger —

21 Febr. — Het nieuwe Britsche beroepsleger zal naar schatting een sterkte hebben van 1.100.000 man. Dit is meer dan tweemaal de sterkte van voor den oorlog. De kosten zullen veel hooger zijn dan voorheen, o.a. als gevolg van de betere uitrusting. Van de drie takken van dienst — leger, luchtmacht en vloot — zal de R.A.F. in verhouding de sterkste worden. (V.K.) **(V. b. vooroorlogsche sterkte 2161 F; oorlogsverliezen 6367 I)**

Finland

C. Staatslieden veroordeeld —

22 Febr. — Het Finsche gerechtshof voor oorlogsmisdaden heeft na een langdurig proces uitspraak gedaan tegen een achttal aangeklaagde staatslieden. De straffen varieeren van twee tot tien jaar dwangarbeid.
Ex-president Ryti kreeg tien jaar, de gewezen premier Linkomies en ex-min. Tanner beiden vijf en een half jaar. De voormalige gezant in Berlijn, Kivimaki kreeg vijf jaar. Vertegenwoordigers der Geallieerde Contrôlecommissie woonden de slotzitting bij. (Tr.)
(V. b. Ryti 6046 B; Linkomies 6014 A; Tanner 5793)

Frankrijk

D. Fransche regeering vraagt voedsel aan de Sovjet-Unie —

27 Febr. — Op voorstel van den communistischen minister Thorez heeft de Fransche regeering tot de Sovjet-Unie het verzoek gericht voor de leverantie van 5 millioen centenaar graan. (Alg. H.bl.)

Internationaal

E. Herstelbetalingen - Bureau te Brussel —

26 Febr. — Het geallieerd bureau voor herstelbetalingen, opgericht in uitvoering van het accoord, dat op 21 Dec. 1945 te Parijs onderteekend werd, is thans definitief samengesteld. Het bureau omvat de volgende 18 landen, die belang hebben bij de herstelbetalingen uitgaande van de Fransche, Engelsche en Amerikaansche zônes in bezet Duitschland: Albanië, de Vereenigde Staten, Australië, België, Canada, Denemarken, Egypte, Frankrijk, Groot-Brittannië, Griekenland, Britsch-Indië, Luxemburg, Noorwegen, Nw.-Zeeland, Nederland, Tsjecho-Slowakije, de Zuid-Afrikaansche Unie en Joego-Slavië.
Het Bureau heeft zijn vasten zetel te Brussel. (Belga) **(V. b. herstelbet. 6570 D)**

F. Ver. Volken - Indonesische kwestie in Veiligheidsraad - Langdurige discussies - Geenerlei actie ondernomen —

8-14 Febr. — Op 7 Febr. begon de Veiligheidsraad met de behandeling van de Indonesische kwestie. Zulks naar aanleiding van de door de Sovjet-republiek der Oekraïne aanhangig gemaakte klacht inzake het gebruik van Britsche en Britsch-Indische troepen in Indonesië. De Oekraïnsche afgevaardigde Manoeïlski verklaarde aan de hand van citaten uit de „Daily Mail", „Observer" en „Times", die van oorlogshandelingen gewaagden, „dat er in Indonesië een toestand heerschte, die een gevaar beteekende voor den internationalen vrede". Hij haalde artikel 1, par. 2 van het handvest aan en zeide, dat de aanwezigheid van Britsche troepen in strijd was met deze bepalingen. Ook art. 73 (zie 6619 A) werd volgens hem geschonden.
De Oekraïnsche delegatie stelde niet de kwestie der terugtrekking van de Britsche troepen, doch zij achtte zich verplicht de aandacht van den Veiligheidsraad te vestigen op de „abnormale en ontoelaatbare situatie" van het gebruik van Japansche troepen. Zij stelde voor een commissie te benoemen om ter plaatse een onderzoek in te stellen
Bevin, de Britsche minister van buitenlandsche zaken, zeide in zijn antwoord: „Het is mij niet duidelijk, waarop ik antwoord moet geven. De heer Manoeïlski vraagt niet om de terugtrekking van de Britsche troepen uit Indonesië en ik neem aan, dat zulks beteekent dat de aanwezigheid van de Britsche troepen niet als een gevaar voor den vrede wordt beschouwd.
Na hem zette **dr. Van Kleffens** het Nederl. standpunt uiteen.
Honderden geïnterneerden waren op afschuwelijke wijze vermoord door extremisten, nadat de Japanners reeds verslagen waren. De Britsche troepen waren gekomen om deze slachtoffers van den oorlog te bevrijden en hij prees nadrukkelijk de gematigdheid van de Engelsche troepen onder groote provocaties.
„Wat?," vroeg Van Kleffens, „zou een Oekraïnsche soldaat in het Sovjetleger doen als hij werd beschoten tijdens zijn dienst op het Deensche eiland Bornholm?" Met grooten nadruk verklaarde minister Van Kleffens, dat de Nederlandsche regeering zich niet verzet tegen het nationalistisch streven van de Indonesiërs.

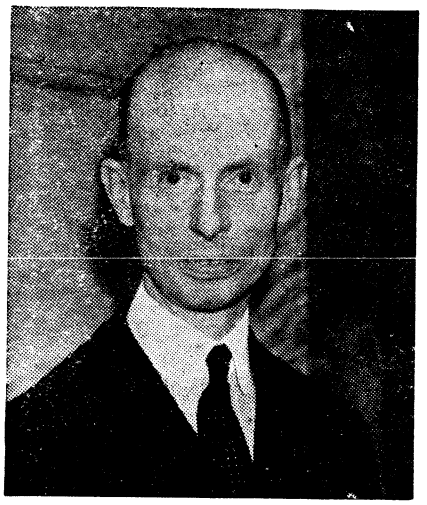

Dr. van Kleffens

Wat de interne situatie betrof herinnerde hij den Veiligheidsraad aan het feit, dat de raad niet de competentie bezat zich te bemoeien met de interne aangelegenheden van een land. Evenals Bevin begreep hij niet, wat de Oekraïne eigenlijk verlangde. „Zij eischt niet, dat de Britsche troepen zich terug zullen trekken. Wat wil zij dan?" Wat ten slotte het zenden van een commissie betrof, dat was een aangelegenheid, waarover de in het dispuut betrokken partijen moesten beslissen, de Oekraïne en Groot-Brittannië. Hij had over dit onderwerp niets te zeggen.
In de zitting van 9 Febr. stelde **Manoeïlski** een resolutie voor, waarin werd gevraagd om een commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van Groot-Brittannië, de Vereenigde Staten, de Sovjet-Unie, China en Nederland, welke commissie naar Indonesië zou moeten gaan om te dezer zake een onderzoek in te stellen, vrede tot stand te brengen en verslag uit te brengen aan den Raad.
De voorzitter, **Makin**, stelde toen het probleem, of de Oekraïnsche afgevaardigde, die geen zitting in den Raad had, doch daar slechts zijn aanklacht voordroeg, wel het recht had om een dergelijk voorstel te doen.
Van Kleffens stelde voor, het voorstel ontvankelijk te verklaren, hetgeen geschiedde.
Voorzitter **Makin** constateerde, dat de Oekraïne de noodzaak eener Commissie niet had aangetoond.
Vervolgens kreeg de Amerikaansche gedelegeerde **Stettinius** het woord. Hij deelde de meening van Makin en verklaarde zich tegen het instellen van eenige commissie van onderzoek. „De Vereenigde Volken moeten beginnen met elkanders goede trouw te veronderstellen," zoo zeide hij, „en zulk een com-

missie zou getuigen van twijfel dienaangaande. De beste hoop op een oplossing ligt in de onderhandelingen, die momenteel tusschen de Nederlanders en Indonesiërs gevoerd worden en het zou ernstig zijn als de Raad iets zou ondernemen wat het succes daarvan zou kunnen schaden."
De Chineesche afgevaardigde **dr. Wellington Koo** zeide, dat de Raad de bespreking van het Oekraïnsche voorstel behoorde te verdagen, totdat het resultaat van de huidige onderhandelingen te Batavia bekend zou zijn.
In de zitting van 12 Febr. stelde de Egyptische afgevaardigde, **Riaz,** een amendement voor, op de resolutie van Manoeïlski.
Dit amendement hield in, dat de Britsche troepen in Indonesië onder geen voorwaarde tegen de Indonesische beweging zouden worden gebruikt. Zij zouden worden teruggetrokken, zoodra zij zich van hun rechtmatige taak — de bescherming van personen uit de geallieerde landen en het ontwapenen der Japansche troepen — zouden hebben gekweten. De Raad hoopt — aldus het amendement — dat de onderhandelingen, die nu in Indonesië begonnen zijn, gunstige resultaten zullen hebben, in overeenstemming met het Atlantisch Handvest en het recht van zelfbeschikking der volken. Voorts verlangt de Raad den uitslag der onderhandelingen te vernemen **en behoudt zich het recht voor in de** toekomst acties te voeren, welke de Raad noodig acht.
De Russische gedelegeerde, **Wyshinski,** verklaarde dat het Egyptische voorstel „het bestudeeren waard was".
In de zitting van 13 Febr. werd het voorstel der Oekraïne verworpen. Polen en Rusland stemden vóór. Vervolgens werd de Egyptische resolutie besproken. **Bevin** zei, dat de resolutie van Egypte inhield, dat Britsche troepen tegen de nationalisten waren gebruikt en nog gebruikt worden. „Een dergelijke uitlating", aldus Bevin, „ is een zeer groote onvriendelijkheid, waardoor de eer van het geheele Britsche rijk op het spel wordt gezet".
Minister **Van Kleffens** verklaarde, dat hij, hoewel Nederland hiertoe geenszins verplicht was, de Nederlandsche regeering zou verzoeken den Raad van de onderhandelingen in Batavia op de hoogte te houden.
De resolutie werd verworpen. Vóór stemden Egypte, Mexico en Polen.
Een amendement van den Russischen afgevaardigde, **Wyshinski,** om een commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van Engeland, Amerika, Rusland, China en Nederland uit te zenden om een onderzoek in te stellen naar den toestand in Indonesië, werd eveneens verworpen. Alleen de Sovjet-Unie en Polen stemden vóór. **Bevin** verklaarde, dat dit een herhaling was van het voorstel der Oekraïne.
De Raad ging hierna over tot het volgende punt van de agenda (het Zuid-Slavische voorstel tot toelating van Albanië als lid van de U.N.O.), zonder tot het ondernemen van een actie inzake Indonesië te besluiten. (Dail. Tel. - N.R.C. - Msb. - Alg. H.bl. - V.V. - N.D.)
(V. b. Indon. kwestie 6609 E; zie ook 6619 en 6631 E — 6632 D)

Rusland

A. Verkiezingsuitslagen - Het kiesstelsel —

15 Febr. — Bij de op 10 Febr. gehouden verkiezingen hebben 101.717.686 kiezers (99.18%) hun stem uitgebracht. Ongeveer 900.000 Sovjet-burgers stemden tegen de (eenige) officieele lijst.
Na de verkiezingen bestaat de Opperste Sovjet uit 1339 leden van den Raad der Unie en 647 van den Raad der Nationaliteiten. De verkiezing beteekent het grootste vertrouwensvotum voor de communistische partij sinds de revolutie.
Ondanks den oorlog is het aantal kiezers sinds 1937 toegenomen met ongeveer 8.300.000, voornamelijk afkomstig uit de Baltische republieken, de Westelijke Oekraïne, Bessarabië, Roethenië en Karelië, welke gebieden in 1939 en 1940 ingelijfd werden.
Maarschalk Stalin en Molotov werden herkozen in den nieuwen Oppersten Sovjet. Kalinin werd eveneens herkozen. De bekende militaire leiders, de maarschalken Malinovsky, Timosjenko, Zjoekov, Worosjilov, Rokossovsky, Tolboekine en Bagramiane werden eveneens gekozen. (N.Z. Zt. - Reuter)

Het Kiesstelsel

Volgens de Stalinistische Grondwet van de U.S.S.R. van 1936 en de nieuwe uitgebreide wettelijke regeling in de Kieswet van 11 October 1945 is het actief kiesrecht algemeen, gelijk, enkelvoudig, direct en geheim. Ieder burger zonder onderscheid van ras, nationaliteit, godsdienst, genoten onderwijs. welstand, woonplaats, afkomst of vroegere werkzaamheid heeft het recht te kiezen. Slechts krankzinnigen en diegenen, aan wie bij rechterlijk vonnis het kiesrecht ontnomen is, zijn uitgesloten. Ook de geestelijken hebben recht op de kiezerslijsten geplaatst te worden. Vrouwen en mannen staan gelijk. Ook de militairen, die onder dienst zijn, hetzij zij zich op Sovjet-grondgebied bevinden, hetzij daarbuiten nemen aan de verkiezingen deel.
De Raad van de Unie bestaat uit één afgevaardigde op de 300.000 inwoners. Volgens een decreet van het presidium van den Oppersten Raad waren er ditmaal 656 districten. Deze vaardigen elk één gedelegeerde af. De candidaat, die de absolute meerderheid behaalt, wordt in het district gekozen. Behaalt geen der candidaten deze, dan heeft er herstemming plaats. De Raad der Nationaliteiten telt 25 afgevaardigden van elke federatieve republiek, 11 van elke autonome republiek, 5 van elk autonoom gebied, en één van elk nationaal district.
Wat het passief kiesrecht betreft, elke burger is verkiesbaar, mits hij den leeftijd van 23 jaar bereikt heeft. Deze leeftijdsgrens was eerst lager maar is sinds 1945 verhoogd. De afgevaardigden kunnen — theoretisch althans — ieder oogenblik teruggeroepen worden.
De candidaatsstelling in de districten kan volgens artikel 141 van de Grondwet slechts door de maatschappelijke organisaties en vereenigingen van de werkers geschieden: de communistische partijorganisaties, de vakvereenigingen, de coöperaties, de jeugdorganisaties en de cultureele vereenigingen. In de Kieswet wordt dit herhaald. Volgens deze nadere wettelijke regeling betreft dit niet alleen de centrale, maar ook de regionale en plaatselijke organisaties, terwijl ook de vergaderingen van de arbeiders en employé's in de fabrieken en andere ondernemingen, van de boeren op de kolchozen en de sovchozen en in de dorpen, van de militairen in hun eenheden candidaten kunnen stellen. De verkiezingsvergaderingen zijn kosteloos voor een ieder toegankelijk.
Het kiezen geschiedt door het stembiljet in een afgesloten hokje in te vullen en in de stembus te werpen. In de stemlokalen en ook in hospitalen, ziekenhuizen, sanatoria, in de regimenten en in de treinen op langen afstand. Er zijn stembureau's en als bij ons, een centraal stembureau, van welk laatste Vassili Kugnetsov van het Hoofdbestuur van de Sovjet Vakvereenigingen voorzitter is. (Paraat - 9 Febr.)
(V. b. Verk. 6586 F en G; verk. 1937 3059 C)

De Spaansche Republiek in ballingschap

De laatste dagen van Madrid.

In Febr. 1939 is de positie van Madrid, het belangrijkste bolwerk der Spaansche Republiek, welhaast wanhopig geworden. Op 1 Maart treedt de president, Azana, af. Verkiezing van een nieuwen president (door algemeene verkiezingen) is onmogelijk. Door dit aftreden wordt een zware slag toegebracht aan het gezag van de regeering Negrin. In feite is er geen constitutioneele regeering meer. Negrin, overtuigd van een spoedig uitbreken van den tweeden wereldoorlog, tracht tot het uiterste vol te houden en verzet zich tegen de vredespropaganda. Kolonel Casado, opvolger van gen. Miaja, als verdediger van Madrid, wil een waardigen vrede voor alle Spanjaarden. Negrin en zijn ministers vertrekken uit Madrid. Hun vertrek wordt door de belegerden als een vlucht gevoeld. Hij doet nog een laatste poging om zijn gezag te herstellen. Hij kondigt een reorganisatie van het leger af en plaatst het onder communistische leiding. Hiermede verspeelt hij het weinige gezag, dat hem overgebleven was. Een nationale verdedigingsraad, met gen. Miaja als president, maar waarvan kolonel Casado in feite de leiding heeft, verklaart zich voor vredesonderhandelingen. De bevolking is den oorlog moe en betuigt zijn instemming. Op 8 Maart rukken twee divisies onder het bevel van communistische officieren op, om Madrid te bezetten. Straatgevechten ontbranden. Des middags wordt bekend, dat Negrin met zijn ministers, politieke en militaire leiders in Toulouse is aangekomen. Casado onderhandelt met de communisten die den legalen coup van Negrin, ondanks diens vertrek willen doorzetten. Na hevige straatgevechten is de nationale veiligheidsraad op 11 Maart meester van de situatie.
Op 18 Maart richt de oude leider van de socialistische partij, Besteiro, zich namens den raad tot Franco. De raad vraagt hem de integriteit van het Spaansche grondgebied te waarborgen, het leven te eerbiedigen van de burgers en militairen die aan den oorlog hebben deelgenomen en geen politieke represailles toe te passen; om een termijn van 25 dagen vast te stellen, binnen welke de evacuatie kan plaats hebben van hen, die Spanje wenschen te verlaten, en tenslotte, om de Marokkaansche en Italiaansche troepen terug te trekken. Op 22 Maart accepteert Franco het aanbod tot onderhandelen, maar op 26 Maart zet hij een offensief in tegen Cordova. Casado wil een bloedbad vermijden en beveelt geen tegenstand te bieden. Hij telegrafeert aan Chamberlain en Lebrun om schepen te zenden, om hen die Spanje willen verlaten, te evacueeren. Op 27 Maart valt Franco Toledo aan. Op 28 Maart is Madrid aan de beurt en het leger van meer dan

300.000 man, dat de hoofdstad verdedigt, geeft zich na een belegering van twee jaar, zonder slag of stoot over.
Engeland en Frankrijk — slecht ingelicht en besluiteloos — komen te laat om de politieke vluchtelingen te redden. Het door Negrin in Frankrijk gevormde internationale anti-fascistische comité stuurt twee schepen. Ook deze komen te laat.

Republikeinen in ballingschap.
Van de 478 leden der Spaansche Cortès, waren er tijdens den burgeroorlog 27 gefusilleerd door de Republikeinen, 56 door Franco. Achttien andere werden door den dictator tot lange gevangenisstraffen veroordeeld. Sedert 1939 zijn er 19 een natuurlijken dood gestorven, 41 zijn aanhangers van Franco geworden. Overigens zijn ong. 100 leden in Spanje gebleven, waar zij het verzet tegen Franco hebben georganiseerd. 132 leden vonden een toevluchtsoord in Amerika, terwijl er 75 naar Frankrijk of de Fransche koloniën uitweken.
Zeer spoedig organiseerden deze ballingen zich weer, naar hun oude politieke richting.
Idalecio Prieto, socialistisch leider en oud-minister van oorlog, organiseerde in Mexico de „Junta de Auxilios a los republicanos espanoles", terwijl Juan Negrin te Londen de „Service d'evacuation des réfugiés espagnols" stichtte.
Couranten en periodieken werden opgericht, politieke en cultureele centra gesticht (vooral in N. en Z. Amerika).
Het groote aantal afzonderlijke instellingen gaf spoedig een getrouwe spiegeling van de veelheid der meeningen bij de Spaansche republikeinen onderling. Een in hun verlangen om het regime van Franco omver te werpen, botsten de meeningen met betrekking tot de middelen en de inrichting van de nieuwe republiek.
Juan Negrin vroeg in Londen erkenning van zijn regeering, er op wijzend, dat hij het hoofd van de wettige regeering der Spaansch Republiek was. Martinez Barrio, radicaal republikein en president van de Cortès en de socialist Prieto, die naar Mexico gevlucht waren, verzetten zich tegen de pretenties van Negrin wien zij zijn communistische sympathieën niet vergaven.

Barrio president der Republiek.
Barrio riep voor den 20sten Januari 1945 te Mexico de Cortès bijeen om een nieuwen president te kiezen. Negrin verklaarde deze bijeenkomst voor illegaal. Toch had zij plaats, maar het voor de presidentsverkiezing vereischte quorum werd niet bereikt.
Terwijl er tusschen Londen en Mexico luidruchtige onderhandelingen plaats hadden, kwam de Europeesche pers met het sensationeele nieuws:
Franco zou bereid zijn plaats te maken voor een overgangsregeering onder leiding van den rechtschen republikein. Miguel Maura. Deze verklaarde, dat hij Spanje een nieuwen wereldoorlog wilde besparen. Na een niet gewelddadige zuivering, zou hij de constitutie van 1931 herstellen en zijn ontslag aanbieden aan Martinez Barrio. Maura kon evenwel niet tot overeenstemming komen met de afgezanten van Franco. Dit échec schijnt voor een deel te wijten aan de houding van non-interventie der Anglo-Saksische mogendheden. Door te verklaren dat geen economische pressie op Spanje zou worden uitgeoefend en dat „een pressie van buiten af de positie van den Caudillo slechts kon versterken", hergaven Byrnes en Bevin aan Franco het vertrouwen in de toekomst, dat hij een oogenblik verloren scheen te hebben.
Gedurende de eerste 6 maanden van 1945 bemiddelde Alvarez del Vayo, oud-min. van Buitenl. Zaken tusschen Negrin en Barrio. Tijdens een reis naar Toulouse en Pau, slaagde Negrin er in de eenheid tot stand te brengen tusschen de in Frankrijk vertoevende republikeinsche groepeeringen en de Baskische en Catalaansche organisaties; tevens kreeg hij contact met de leiders van de Spaansche (ondergrondsche) binnenlandsche strijdkrachten. Allen verklaarden zich bereid, de groote republikeinsche eenheidsbeweging, in Mexico voorbereid, te steunen.

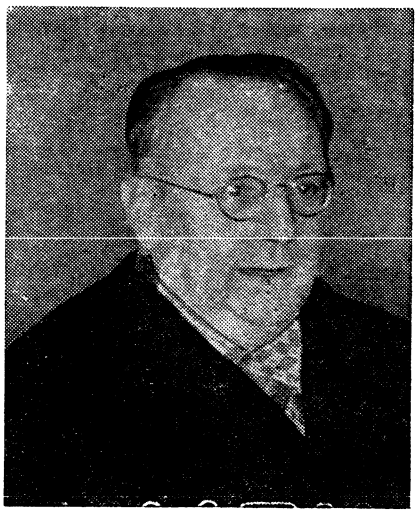

Giral

Negrin vertrok naar Mexico en kwam met Del Vayo en den president van het Spaansche Comité der Nationale Bevrijding, Alvaro de Albornoz, tot overeenstemming i.z. de bijeenroeping van de Cortès en de verkiezing van Martinez Barrio tot president van de Republiek. De meerderheid der partijen was het hier mee eens, alleen Maura en de communisten hielden zich afzijdig.
Op 8 Augustus definieerde Barrio in een proclamatie de vijf punten der republikeinsche politiek.
1) Onmiddellijke bijeenroeping van de Cortès en verkiezing van den president der Republiek.
2) Eedsaflegging door den president voor de Cortès.
3) Een periode van overleg tusschen de politieke leiders.
4) Vorming van een regeering samengesteld uit, in Spanje populaire en door het buitenland gerespecteerde, persoonlijkheden.
5) Vestiging van den president en de regeering in Frankrijk om te kunnen voortgaan met de werkzaamheden noodzakelijk voor de wederinvoering van een constitutioneel republikeinsch regime.
Op 15 Augustus kozen 140 Cortès-afgevaardigden in de oude raadzaal van Mexico, Barrio tot president der Republiek. De Mexicaansche regeering had de zaal voor deze gelegenheid tot exterritoriaal gebied verklaard.

De regeering Giral.
Op 25 Augustus kreeg José Giral, oud-president van den Raad der Spaansche Republiek opdracht tot vorming eener regeering. Deze vormde een kabinet van nationale eenheid, dat bij acclamatie een vertrouwensvotum kreeg.
In deze regeering namen zitting: vier linksch-republikeinen, een lid van de republikeinsche Unie, twee syndicalisten (vertegenwoordigers van de Marxistische Arbeidersunie en van het anarchistische vakverbond), drie Katholieken (waarvan een Bask en een Catalaan), een u't Spanje gekomen verzetsleider en een militair.
Deze regeering heeft zich op 9 Febr. in Parijs gevestigd. Alleen de vrienden van Maura, eenige aanhangers van Negrin en de communisten hebben zich tot nu toe afzijdig gehouden. De communisten zeggen ondergeschikt te zijn aan een te Madrid in de illegaliteit gevormde republikeinsche junta.
Giral heeft zich bereid verklaard ook vertegenwoordigers van nog niet vertegenwoordigde groepen in zijn „regeering van alle Spanjaarden" op te nemen.
In zijn regeeringsverklaring heeft Giral uitvoerig het program zijner regeering uiteengezet. De regeering zal de grondwet van 1931 en de wetten die in 1939 van kracht waren, herstellen om zoodoende te kunnen terugkeeren naar het parlementaire stelsel en de republikeinsche instellingen. Er zullen weer algemeene verkiezingen gehouden worden. Een rechtvaardige zuivering zal plaats hebben.
Godsdienstvrijheid zal gewaarborgd worden, maar de Kerk zal uit het politieke leven verdwijnen. Binnen het kader van de Spaansche Republiek zullen de autonomistische strevingen gerespecteerd worden: Baskenland en Catalonië zullen hun oude grenzen herkrijgen. De militaire uitgaven zullen verlaagd worden. Een republikeinsch leger zal gevormd worden. Een groot plan voor openbare werken zal uitgevoerd worden. Met den steun der syndicalistische bewegingen, zal een systeem van sociale zekerheid ontworpen worden, geïnspireerd door de plannen van Parodi en Beveridge.
Het — gelaïceerde — onderwijs zal voor allen toegankelijk zijn. De agrarische wetten der tweede Republiek zullen weer ingevoerd worden en een einde maken aan het schandaal der, voor de agrarische ontwikkeling zoo schadelijke, latifundia.
(Naar „Terre des Hommes" - 23 Febr.)
(V. b. capitulatie Madrid: 3723 C; Azana 3680 C; Negrin: 6369 D, 5361 D; Casado: 3686 C; Miaja 3834 A; Besteiro: 3873 E; Franco: 6554 B; Prieto: 2786 E en 2656; Del Vayo: 3460 D; Giral 2786 E)

Ver. Staten

B. Diplomatieke privileges voor leden van de U.N.O. en andere internat. organisaties —

20 Febr. — President Truman heeft bepaalde diplomatieke privileges toegestaan aan de leden van de U.N.O. en 4 andere internationale organisaties. Dit zijn de Unrra, de Internationale Organisatie voor Voedsel en Landbouw, de Pan American Union en de International Labor Organization.
De 5 genoemde organisaties vallen hierdoor onder de Amerikaansche International Organizations Immunities Act van December 1945. Daardoor zullen de leden van deze organisaties, welke geen Amerikaansch staatsburger zijn, vrij gesteld worden van Amerikaansche Inkomstenbelasting, terwijl zij evenmin onder het immigratiequotum van hun land vallen. De bezittingen en activa van deze organisaties zullen vrij zijn van onderzoek en belastingen. De leden van de organisaties zullen niet gearresteerd kunnen worden voor daden begaan in de uitoefening van hun plicht. (Usis)
(V. b. Truman 6634 I; UNO 6633 A)

Op het Waterlooplein te Amsterdam had op 25 Februari een herdenking plaats van de groote staking in 1941, protest tegen het beestachtige optreden van den bezetter en zijn knechten tegen de Joden. Deze staking die spontaan en algemeen was, heeft de Duitsche plannen tot uitroeiing der Joodsche landgenooten niet kunnen verhinderen (van de ruim 700 in de Februaridagen te Amsterdam gegrepen en weggevoerde Joden kwam er geen terug - Parool), maar zij heeft den stoot gegeven tot een krachtigen groei der verzetsbeweging, die voor dien tijd slechts uit een kleine Gideonsbende bestond.
De foto geeft een overzicht van de herdenkingsplechtigheid: Burgemeester de Boer deelt mede, dat H. M. de Koningin besloten heeft aan het wapen van Amsterdam een devies toe te voegen luidende: „Heldhaftig, vastberaden, barmhartig". (foto Anefo)

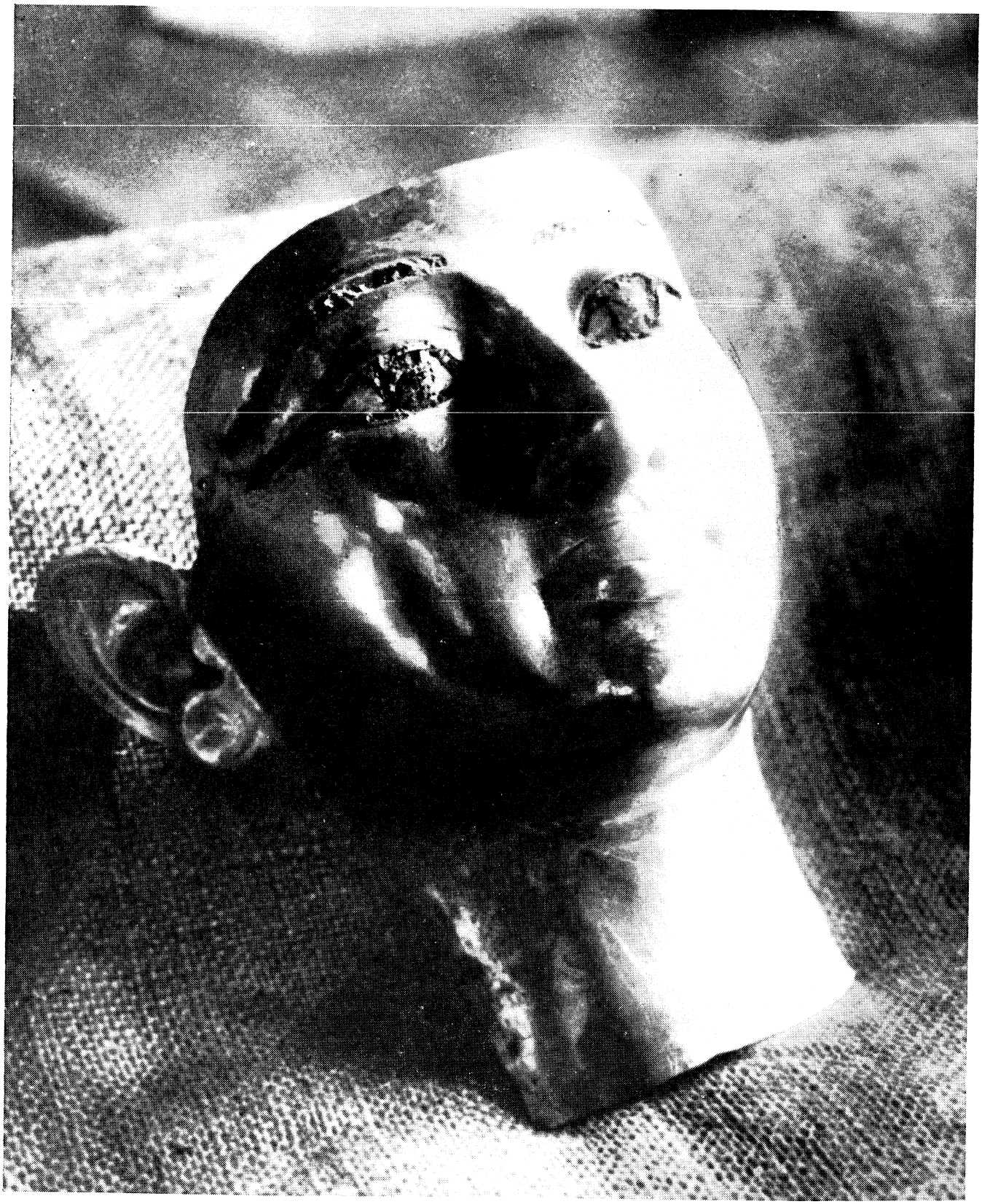

Het gouden masker van een generaal uit den tijd van Koning Pasb Khanoe, gevonden in een door prof. Pierre Montet in Egypte ontdekt graf. (zie ook: 6633 C)

Buitenlandsche hulp aan Nederland

22 Febr. — Het buitenland heeft zich tegenover den grooten nood in Nederland niet onbetuigd gelaten. Van de landen, die in het achter ons liggende jaar hebben medegewerkt om ons land er weer bovenop te helpen, kunnen als voornaamste worden genoemd: Amerika, Engeland, Denemarken, Zweden en Zwitserland. Vele andere landen, zooals Argentinië, Brazilië, Canada, Portugal, Ierland, België en Zuid-Afrika hebben eveneens door aanzienlijke giften van hun medeleven blijk gegeven.
Ten opzichte van den omvang der in natura verleende hulp spreken de volgende cijfers een duidelijke taal.

Amerika
Door de Amerikaansche reliefacties zijn van Februari t/m December 1945 166.315 kisten of colli naar Nederland verscheept. De inhoud van deze kisten bestond voor het grootste deel uit nieuwe en gebruikte kleeren en schoenen, keukengerei, looden afvoerbuizen, geconserveerde voedingsmiddelen, waaronder kindervoedsel en melkproducten, zeep- en zeeppoeder, levertraan, ledikanten en dekens. Voor doktoren zullen bovendien nog 25 auto's worden gezonden, waarvan er reeds vier zijn aangekomen. Verder kwamen nog mee 17 driewielers, 16 kisten gereedschap en 4 cartons serviesgoederen.

Engeland
Uit Engeland waren op 1 November 1945 in totaal bijna 1 millioen artikelen naar Nederland verscheept. Deze goederen bestonden voornamelijk uit kleeren, ondergoed, kinderkleeren, dekens, schoenen en laarzen, bedden en fietsen. Bovendien werden groote hoeveelheden timmergereedschappen, spijkers en rubberzolen en -hakken verzonden. Als speciaal geschenk van het Engelsche volk werden 133 ambulanceauto's aan Nederland aangeboden, terwijl 14.000 boeken, waaronder romans en wetenschappelijke werken, ten behoeve der getroffen Nederlandsche bibliotheken werden geschonken. In totaal is in Engeland een bedrag van £ 161.000 in gereed geld voor Nederland geofferd. Bovendien werd £ 12.200 beschikbaar gesteld voor den aankoop van kleeren, fietsen en boeken ten behoeve van de studenten. Door de Society of Friends werd een bedrag van £ 4.750 toegezegd als bijdrage in de helft van de kosten voor het in stand houden van de zoogenaamde medical teams, die voortreffelijk werk verrichten in de verwoeste streken in de Betuwe en op Walcheren. Bovendien werden door de Help Holland Council 27 Tea-cars en Mobile canteens en 115 „Help Holland Council"-wagens gegeven. Deze laatste zijn gedeeltelijk aan de H.A.R.K., gedeeltelijk aan doktoren uitgeleend.
Door het Ministry of Food werden 6 convoy's of Queens Messengers ter leen aangeboden.
In het tijdvak van 1 November 1945—1 Januari 1946 deed Engeland ons nog toekomen: 17.679 colli met goederen van allerhande aard. Bovendien werden vier ambulancetrailers geschonken.

Denemarken.
Tot eind December werden uit Denemarken in totaal 3690 ton levensmiddelen naar Nederland geëxpedieerd. Deze bestonden voornamelijk uit meel, eieren, kaas, marmelade, boter, worst en ingeblikte artikelen. Ook werden verzonden, alleen in het tijdvak van 1 November—1 Januari, 100 ton huishoudelijke artikelen en gereedschappen, 190 ton levensmiddelen en 242 colli, bestaande uit meubelen en doktersartikelen. Bovendien werd een plan van „Collega-Hulp" ontworpen, waarbij een bepaalde bevolkingsgroep in Denemarken eenzelfde bevolkingsgroep in Ned. zal helpen. Teneinde de buitengewoon groote offervaardigheid van de Denen ten behoeve van Nederland te illustreeren kan het volgende voorbeeld worden genoemd. Op een in Kopenhagen en in de provincie georganiseerden „Hollanddag" werd ingezameld: 1100 ton levensmiddelen en 1.085.000 kronen aan contant geld.

Zwitserland.
Door den Zwitserschen Bondsraad is een bedrag van Zw. frs. 100.000.000 geschonken voor alle geteisterde gebieden in Europa. Door de Zwitsersche bevolking is bovendien nog een bedrag van Zw. frs. 50.000.000 bijeengebracht, waarvan 65% voor Nederland is bestemd. Door de „Croix Rouge Suisse" is een groote partij medicijnen en watten beschikbaar gesteld, terwijl ook een groot aantal huishoudelijke artikelen uit Zwitserland in Nederland is aangekomen. Vanzelfsprekend ontbraken ook de kaas en gecondenseerde melk niet. Tevens werden verzonden 10.000 paar schoenen, 110.000 stuks nieuwe kleeren en 3.000 wollen dekens (ten behoeve van Gelderland) en 40 kisten timmergereedschap. Daarbij kwamen nog 7947 colli huisraad, dekens, bedden, kleeding en schoenen gedurende het tijdvak 1 October tot 31 December 1945. Afzonderlijke vermelding verdient, dat Zwitserland een 140-tal barakken, vroegere legerbarakken, ter beschikking heeft gesteld. Deze barakken zijn compleet ingericht en dienen voor huisvesting van arbeiders in Zeeuwsch-Vlaanderen, op Walcheren, in de Betuwe en in Noord-Limburg. terwijl ook een aantal voor noodwoningen voor gezinnen wordt gebruikt.

Zweden
De hulp uit Zweden is reeds vóór de capitulatie van Duitschland begonnen. Het Zweedsche brood en de Zweedsche margarine, welke Nederland gedurende de laatste oorlogsmaanden ontving, zullen wel niet worden vergeten. Na den oorlog bracht Zweden in totaal Kr. 2.000.000 bijeen voor algemeene hulpverleening aan Nederland. Bovendien werd 5 ton papier geschonken, terwijl ook kleeren, huishoudelijke artikelen en gereedschap den weg naar Nederland vonden. Buitengewoon veel is in Zweden gedaan voor de Nederlanders, bevrijd uit Duitsche concentratiekampen.

Overige landen.
Uit de overige landen, uit Argentinië, Brazilië en Canada werden talrijke pakketten levensmiddelen en kleeren ontvangen. Door Portugal werden stoffen aangekocht, welke thans tot kleeren worden verwerkt. Ierland schonk ons zuivelproducten en slachtvee en uit Zuid-Afrika werden 25.000 kisten met reliefgoederen verzonden, bestaande uit jam, rozijnen, erwten, boonen en babyvoedsel, terwijl nog een geschenk van 1.000.000 sigaretten en 13 balen dekens kan worden vermeld. (Ec. Voorl.)
(V. b. buitenl. hulp 6623 D)

Nederland

A. Opheffing bijzonderen staat van beleg - Einde M.G. —

5 Mrt. — Met ingang van 4 Mrt. is de bijzondere staat van beleg in geheel Nederland opgeheven. Deze staat van beleg steunde op het Besluit op den bijzonderen staat van beleg, hetwelk bepaalde, dat het grondgebied van het Rijk in Europa, naar gelang het door den vijand werd ontruimd, in bijzonderen staat van beleg zou komen te verkeeren. Het besluit, dat op 4 September 1944 in werking trad, zou behoudens tusschentijdsche verlenging slechts voor 6 maanden werken. De oorlogsomstandigheden hebben echter medegebracht, dat de duur van den bijzonderen staat van beleg tot tweemaal toe met zes maanden moest worden verlengd.
De opheffing beteekent o.m. het einde van de bevoegdheden van het M.G. en de buitenwerkingtreding van de 56 nog bestaande verordeningen van het M. G.; geen mogelijkheid meer van briefcensuur; het afloopen van vorderingen-in-gebruik van roerende en onroerende goederen (vorderingen-in-eigendom blijven van kracht), tenzij zij op grond van de Inkwartieringswet en de Alg. vorderingsregeling 1944 en niet ten behoeve van het M. G. zelf zijn geschied.
Zuiveringsmaatregelen getroffen op grond van door het M. G. toegekende bevoegdheden blijven in het algemeen van kracht.

Maatregelen t.a.v. politieke verdachten zijn grootendeels overgenomen door burgerlijke autoriteiten (Besluit politieke delinquenten). Alleen de vrijheidsbeperkende maatregelen als huisarrest, gedwongen verblijfplaats, meldingsplicht en beperkte bewegingsvrijheid konden slechts door het M. G. worden opgelegd en zijn thans komen te vervallen. Dit geldt uiteraard niet voor soortgelijke maatregelen, door de procureurs-fiscaal bij voorwaardelijke buitenvervolgingstelling opgelegd.
Voor afwikkeling van loopende zaken van het M. G. is een Afwikkelingsbureau M. G. ingesteld: Parkstraat 26, Den Haag. (Alg. H.bl. - N.R.C.) **(V. b. Bijz. st. v. bel. 6407 D; M.G.: 6537 IV en 6488 A en B; besl. pol. del. 6628 G)**

B. Nederlandsch goud in Amerika

5 Mrt. — Bij K. B. van 16 Febr. 1946 is een regeling getroffen ten aanzien van de deposito's van de Nederlandsche Bank in de Ver. Staten.
Destijds werd te Londen bij K.B. van 18 Mei '44 bepaald, dat alle rechten en aanspraken van de Nederlandsche Bank op haar rekening-courantsaldi en gouddeposito's bij de Federal Reserve Bank of New York in eigendom van den Nederlandschen staat overgingen en voor zoover noodig ten behoeve en in het belang van den staat konden worden aangewend. Op grond van het laatste werd goud tot een gewicht van 123.772 kg fijn gebruikt.

Bij het jongste K. B. is thans de minister van financiën gemachtigd de overgebleven rekening-courantsaldi ten bedrage van $ 285.10, alsmede een gouddeposito ter grootte van 177.482 kg fijn, bij de Federal Reserve Bank te New York terug te brengen in den eigendom van de Nederlandsche Bank. Het goud werd door den staat van de Nederlandsche Bank gekocht tegen een bedrag van ƒ 259.674.001. (N.R.C.)
(V. b. gebl. saldi in Am. 6637 F; goudvoorraad 6350 A)

Nederland

A. Nederlandsche militairen in Japansche krijgsgevangenschap - Ruim 20 % overleden —

27 Febr. — Door bemiddeling van het Zweedsche gezantschap zijn van Japansche zijde cijfers verkregen omtrent het aantal overledenen onder de Nederlandsche krijgsgevangenen in en buiten Japan.

Aan het einde van den oorlog waren in totaal 24.794 nog in leven. Overleden waren van de gevangenen in Japan 508 van de 6000 man (ongeveer 8 pct.) en buiten Japan 4125 krijgsgevangenen (benevens ongeveer 1800 man in Siam, wier aantal niet in de rapporten staat vermeld). In totaal derhalve ongeveer 6000 van de bijna 24.000 man of 30 pct.

Tezamen genomen zijn van ruim 30.000 man er 6400 overleden of meer dan 20 pct. (Alg. H.bl.)

(V. b. Ned. krijgsgevangenen 6444 B)

B. Walvischvaart - Nederl. maatschappij opgericht —

2 Mrt. — Op 22 Februari is te Amsterdam officieel opgericht de Nederlandsche Maatschappij voor de Walvischvaart. Het doel der Vennootschap is:

a. het uitoefenen van de walvischvaart, zoo voor eigen rekening als voor rekening van derden, in den ruimsten zin des woords, onder meer door het koopen, verkoopen, bouwen, verbouwen, inrichten, in de vaart brengen, charteren, huren, in charter geven, verhuren en exploiteeren van schepen, moederschepen, jagers, transportschepen en verder benoodigd drijvend materiaal, bestemd voor de walvischvaart en de tankvaart;

b. het verwerken aan boord en aan den wal van den walvisch en zijn producten, alsmede het verhandelen der producten van de vangst, zoo voor eigen rekening als voor rekening van derden;

c. het exploiteeren van de benoodigde installaties aan den wal voor opslag der producten van de vangst, waaronder begrepen het koopen, verkoopen, huren en verhuren van zoodanige installaties, zoo voor eigen rekening als voor rekening van derden;

d. het oprichten en exploiteeren van bureaux en laboratoria voor onderzoek en techniek ten dienste der met de walvischvaart en de walvischproducten samenhangende industrie, zoo voor eigen rekening als voor rekening van derden en in den ruimsten zin des woords.

Het kapitaal der vennootschap bedraagt ƒ 15.040.000.— verdeeld in 40 preferente en 15.000 gewone aandeelen, elk groot ƒ 1000.—. Verder worden 600 oprichtersbewijzen uitgegeven. Van deze aandeelen zijn geplaatst en volgestort alle preferente en 3.366 gewone aandeelen.

Tot de oprichters behooren o.m. Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden, de Nederlandsche Handel Maatschappij, de Twentsche Bank, de Amsterdamsche Droogdok Mij, de Nederlandsche Dok Mij, Vinke & Co., Pierson & Co., Handel Mij. H. Alb. de Bary, Radio-Holland en vele vooraanstaande persoonlijkheden uit het zakenleven.

De Directie wordt gevoerd door de firma Vinke & Co. Tot commissarissen werden benoemd de heeren C. J. Baron Collot d'Escury, ir. W. v. d. Laan, mr. H. F. van Leeuwen, P. Schoen en A. M. Versluys. (Ec. Voorl.)

Inmiddels is te Amsterdam het Noorsche tankschip „Pan Gothia" van 10.409 bruto ton gearriveerd, dat zal worden verbouwd tot een drijvende traankokerij voor de pas opgerichte walvischvangstonderneming. Het schip krijgt den naam „Willem Barentsz". (Red. K.H.A.)

(V. b. Walv.vangst: 6581 F)

C. K.L.M. - Aankoop en pacht van Amerikaansche vliegtuigen —

1 Mrt. — De K.L.M. heeft van de overtollige Amerikaansche legervoorraden voor 250.000 dollar 10 vliegtuigen van het type C 47 aangekocht en voor 210.000 dollar 14 vliegtuigen van het type C 54, gepacht.

De C 47's, die tijdens den oorlog als twee-motorige Workhouse-vliegtuigen bekend stonden, hebben een bemanning van drie man en een vermogen van drie ton aan vracht (of 21 passagiers). (Tr.)

(V.b. K.L.M. 6514 G en 6491 E; photo Am. surplusvoorraden: 6634b)

D. Nieuwe leden Radioraad —

1 Mrt. — De voorzitter en de leden van den Radioraad zijn herbenoemd t.m. 31 Dec. 1949. Voor de eerste maal zijn benoemd F. von Eugen, Amsterdam; mr. C. M. J. Hustinx, Nijmegen; dr. Ph. J. Idenburg, 's-Gravenhage; J. van der Kieft, Amsterdam; J. Meyer, Amsterdam; prof. dr. B. van der Pol, Eindhoven; H. M. van Randwijk, Amsterdam; mevrouw mr. A. de Ranitz—Cohen, Winsum en ir. F. C. M. Wijffels, Bussum. (Tijd)

(V. b. Radioraad 6568 F)

E. Amsterdam - Afscheid burgemeester De Boer - Gouden stadsmedaille verleend —

28 Febr. — In de op 27 Febr. gehouden zitting van den Amsterdamschen gemeenteraad heeft de waarnemend burgemeester, F. de Boer afscheid genomen.

De raad heeft, overwegende, dat de heer De Boer, als waarnemend burgemeester, zich jegens de stad in hooge mate verdienstelijk heeft gemaakt, hem de gouden medaille der stad verleend. (Par.)

F. de Boer

1 Mrt. — Nu de waarnemend burgemeester, de heer F. de Boer, is afgetreden, is de oudste wethouder, de heer B. C. Franke, waarnemend burgemeester. De heer Franke werd op 22 November 1889 te Kapelle-Biezelinge (Z.) geboren. In 1931 werd hij lid van den raad; van 1939—1941 was hij wethouder van Openbare Gezondheid en Volkshuisvesting. Nadat hij in 1941 van zijn functie ontheven was, werd hij op 7 Mei 1945 opnieuw wethouder, thans van Arbeidszaken, Levensmiddelen en Distributie. De heer Franke is lid van de Partij van den Arbeid. (Par.)

(V. b. De Boer 6529 B; Franke 3842 A)

F. Kardinaal De Jong geïnstalleerd en gehuldigd —

28 Febr. — Op 27 Febr. is de nieuwe Ned. kardinaal Z. Em. dr. J. de Jong, te Utrecht gehuldigd.

In de ochtenduren had in de Kathedrale Kerk aan de Lange Nieuwstraat de plechtige overreiking plaats van de kardinaalsbonnet door den pauselijken internuntius, mgr. Giobbe. Talrijke officieele persoonlijkheden woonden de plechtigheid bij. Toen de vertegenwoordiger van het Koninklijk Huis, J. H. F. Graaf du Monceau, het kerkgebouw betrad, speelde het orgel het Wilhelmus. Voorts waren aanwezig de minister-president prof. Schermerhorn, de ministers Beel, Kolfschoten en Van Schaik, de minister van staat mr. Aalberse, de voorz. der Tweede Kamer mr. J. R. van Schaik, de buitengewoon geheim-kamerheeren met kap en degen van den paus, R. Graaf de Marchant et d'Ansembourg en W. J. R. graaf Dreesmann, de commissarissen der Koningin in de provincies Utrecht, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel, zoomede de pastoor van Ameland, waar mgr. De Jong is geboren, en verschillende particuliere betrekkingen en oud-schoolvrienden van den nieuwen kardinaal.

De internuntius deed voorlezing van de pauselijke breve en wenschte den kardinaal namens den Paus geluk, waarop de kardinaal in enkele hartelijke bewoordingen antwoordde. Toen mgr. De Jong ten overstaan van den internuntius den eed had afgelegd werd hem de roode bonnet, de „kardinaalshoed" overhandigd. Hierna werd een pontificale hoogmis gecelebreerd.

Des middags werd in Tivoli een bijeenkomst gehouden. Prof. G. Brom hield een feestrede, waarin hij getuigde van de trouw van katholiek Nederland aan paus en kerk. Nederland ziet op het oogenblik de verbroedering van ons volk bezegeld door het bloed dat katholieken en protestanten samen voor de vaderlandsche vrijheid geofferd hebben.

Des avonds werd een groote fakkeloptocht gehouden, waaraan duizenden deelnamen en welke door den nieuwen kardinaal uit het bisschoppelijk paleis aan den Maliebaan werd gadegeslagen.

Wij memoreeren nog dat bij de opening van de Gereformeerde Synode te Utrecht kardinaal De Jong in het gebed is herdacht. (Msb. - Tijd - N.R.C.)

(V. b. kard. De Jong: 6574 B)

G. „Vastenbrief" der R.K. Bisschoppen - Eenheidsvakbeweging voor Katholieken verboden - Het N.V.V.

Op Zondag 3 Maart werd in alle R.K. Kerken van Nederland een brief van den Aartsbisschop en de Bisschoppen voorgelezen, waaraan wij het volgende ontleenen:

„In de afgeloopen jaren hebben Wij onophoudelijk getuigd, dat zonder de aanvaarding van de christelijke grondslagen geen maatschappelijke en staatkundige orde mogelijk is. Daarom is het de plicht van iederen katholiek om èn als goed Nederlander èn als trouw lidmaat der Katholieke Kerk aan den wederopbouw van ons dierbaar Nederland mede te verken op den grondslag der christelijke beginselen, waarop ook het leven van staten en volkeren moet zijn opgebouwd. Over deze fundamenteele doelstelling kan er onder ware christenen geen verschil van meening zijn. Het is daarom ook zonder meer duidelijk, dat organisaties, wier beginselen in strijd zijn met de christelijke leer of wier daden en practijken in feite den christelijken

geest ondermijnen, voor katholieken onaanvaardbaar zijn.
Wanneer wij derhalve op sociaal terrein zien, dat een Eenheidsvakbeweging, onder het mom van nationale eenheid, haar doel nastreeft met middelen, die onbetwistbaar een communistisch karakter verraden en daarom bij het weldenkend deel van ons volk afkeuring vinden, is het geen vraag meer, of de katholieken lid mogen zijn van deze Eenheidsbeweging.
Wat Wij vroeger bepaalden omtrent het lidmaatschap van communistische vereenigingen, geldt thans ongetwijfeld ook voor de Eenheidsvakbeweging. Aan katholieken die lid daarvan zijn moeten de H.H. Sacramenten geweigerd worden.
In socialistische vereenigingen, zooals het N.V.V., openbaart zich een streven om deze vereenigingen los te maken van de door de Kerk steeds veroordeelde marxistische grondslagen en louter materialistische doelstellingen.
Hoewel Wij geenszins de oogen sluiten voor de ontwikkeling, die zich thans in socialistische vereenigingen afteekent, meenen Wij toch, dat de deugd van voorzichtigheid eischt, dat Wij onze vroegere bepalingen omtrent het lidmaatschap van socialistische vereenigingen handhaven, totdat uit de feiten blijkt, dat haar streven niet meer in strijd is met de christelijke beginselen of den christelijken geest. Te zijner tijd zullen Wij daaromtrent een nadere verklaring geven."
De brief wijst er vervolgens op, dat de plaats van den katholiek niet is in algemeene neutrale organisaties.
„Allerminst sluit dit uit — aldus het schrijven — een samenwerking met hen, die alhoewel zij niet op den grondslag der christelijke beginselen staan, toch, op welke gronden dan ook, bij den opbouw eener betere maatschappelijke samenleving naar soortgelijke richtlijnen als de katholieke te werk willen gaan. Samenwerking met behoud van eigen zelfstandigheid en handhaving der christelijke beginselen is de aangewezen weg om het doel van aller streven te bereiken. De wederopbouw van het vaderland is een gemeenschappelijke zaak, die slechts door de samenwerking van alle goede vaderlanders bereikt kan worden" (Tijd) **(V. b. herderlijk schrijven 6363 E; E. V. C. 6620 C; N. V. V. 6620 C)**

Nederland

A. Geref. Kerken in hersteld verband - Hereenigd met Herv. Kerk

7 Mrt. — De generale synode der Ned. Herv. Kerk heeft in de op 6 Maart gehouden vergadering met algemeene stemmen de voorstellen ter hereeniging van de Geref. kerken in hersteld verband met de Herv. Kerk aangenomen. Deze hereeniging zal op 15 Mei haar beslag krijgen en betreft de in 1926 van de Geref. kerken afgescheiden kerk, tellende 21 gemeenten, 17 predikanten en 7000 belijdende lidmaten. (Par.)
(V. b. Geref. Kerk 6631 C)

B. Deel der C.D.U. naar de C.H.U.

1 Mrt. — Dezer dagen zijn besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers — o.a. twee Provinciale bestuursleden — van een groote groep van de Chr. Democratische Unie in Friesland, voor zoover deze niet wenscht over te gaan naar de Partij van den Arbeid, en een commissie uit het Kamerkringbestuur der Chr. Historische Unie in Friesland. Tusschen beide groepen werd, wat Friesland betreft, algeheele overeenstemming bereikt. Een fusie is tot stand gekomen. (Tr.) **(V. b. C.H.U.: 6638 A; C.D.U.: 6620 B)**

C. Bestuur van de Partij van den Arbeid —

7 Mrt. — Het bestuur van de Partij van den Arbeid is aangevuld, waardoor het presidium is samengesteld uit K. Vorrink, algemeen voorzitter, R. v. d. Brug, mr. A. M. Joekes, G. Ruygers, voorzitters en het secretariaat uit C. Woudenberg algemeen secretaris, J. Willems en W. Thomassen secretarissen. Leden zijn: J. Coenraads, W. Drees, F. J. Goedhart, mr. M. v. d. Goes van Naters, J. Harmsen, mr. ir. B. W. Havelman, J. van der Kieft, C. Kleywegt, prof. mr. R. Kranenburg, C. J. van Lienden, mr. P. J. Oud, L. N. Palar, mevr. mr. A. E. Ribbius Pelletier, prof. ir. W. Schermerhorn en mr. G. E. van Walsum.
Het secretariaat van het werkverband op katholieken grondslag staat onder leiding van dr. V. A. M. Beerman te Nijmegen, het protest.-christelijke werkverband onder leiding van mr. G. E. van Walsum te Rotterdam. (Par.)
(V. b. Partij v. d. Arb. 6638 B)

D. Verb. van Prot. Chr. Werkgevers tegen het voorontwerp inzake bedrijfsorganisaties —

25 Febr. — Het Verbond van Prot. Chr. Werkgevers heeft zich overeenkomstig een voor het Verbond door een commissie uitgebracht rapport uitgesproken tegen het voorontwerp van minister Vos inzake bedrijfsorganisaties. Besloten werd minister Vos in een adres de gedachten van het Verbond kenbaar te maken. (Msb.)
(V. b. Bedr.org. 6607 B)

E. Mr. W. F. G. Borgerhof Mulder openbaar aanklager voor Nederland bij het internat. tribunaal te Tokio —

28 Febr. — Mr. W. F. G. Borgerhof Mulder, rechter in de arrond. rechtbank en raadsheer in het bijzonder gerechtshof te 's-Gravenhage zal optreden als openbaar aanklager voor Nederland bij het internationale tribunaal ter berechting van Japansche oorlogsmisdadigers, dat te Tokio zal zetelen en waarvan vermoedelijk de installatie-bijeenkomst op 16 Maart zal plaats hebben. Deze benoeming is geschied door generaal Mac Arthur, op voordracht van de Nederlandsche regeering. (N.R.C.)
(V. b. Int. Trib. Tokio 6612 G)

F. Doodstraf geëischt voor verraders - Vijf gulden voor het aanbrengen van een Jood —

5 Mrt. — De advocaat-fiscaal van het bijzonder gerechtshof te Amsterdam heeft de doodstraf geëischt tegen drie employé's van de Zentralstelle für Jüdische Auswanderung, te weten F. H. Meyer uit Amsterdam, H. W. J. Tomlo uit Scheveningen en H. P. M. Bartelsman uit Amsterdam, die samen met nog twee anderen, van wie er één reeds dood is en de tweede onvindbaar, aan de hand van de door hen zelf bijgewerkte kartotheek in hun vrijen tijd Joodsche families uit hun huizen haalden en aan den S.D. uitleverden. Ze kregen ƒ 5.— voor iederen Jood, dien ze aanbrachten. (N.R.C.) **(V. b. doodstraf 6628 H; 6627)**

Ned. O. Indië

G. Generaal pardon voor politieke overtredingen —

1 Mrt. — In een officieele verklaring betreffende de personen, die met de Japanners gecollaboreerd hebben, herhaalt de Ned.-Indische regeering, dat niemand in dit land vervolgd zal worden louter en alleen vanwege politieke collaboratie met de Japanners, daar het noodzakelijk is, dat men het verleden afsluit en men aan den wederopbouw begint. Wat betreft de verschillende handelingen, begaan als gevolg van nationalistisch enthousiasme en politieke overdrijving gedurende de periode, volgende op de Jap. bezetting, meent de regeering, die zich tenvolle bewust is van de noodzaak om onderscheid te maken tusschen vaderlandschlievende en misdadige bedoelingen, dat gelijksoortige maatstaven aangelegd moeten worden, daar de toekomst van Indonesië eischt, dat pacificatie niet vergezeld ga van politieke vervolging of wraak. (Msb.)
(V. b. collabor. i. Indië: 6631 F en K)

H. Japansch geld door Ned.-Ind. geld vervangen — Bestrijding inflatie - Nieuw papiergeld slechts tijdelijk - Geen vreemde valuta meer voor Indische pensioenen —

6 Mrt. — Bij proclamatie van lt.-generaal Stopford, bevelhebber van de geallieerde landstrijdkrachten in Nederlandsch-Indië, is met ingang van 6 Mrt. het Nederlandsch-Indische geld in Nederlandsch-Indië formeel ingevoerd en de intrekking van het Japansche geld bevolen. Het Japansche geld zal van 7 Maart af ingekocht worden tegen een koers van 3 cent per Japanschen gulden. Bankbiljetten, welke door de Javasche bank zijn uitgegeven en het vooroorlogsche Nederlandsch-Indische geld zullen uit de circulatie worden genomen, maar zilverbons van 1 gulden, twee en een halven gulden en van vijf gulden kunnen tegen dezelfde waarde voor het nieuwe geld worden ingewisseld. Regelingen betreffende de inwisseling van bankpapier van tien gulden en hooger zullen later worden bekendgemaakt.
De inwisseling van Japansch en vooroorlogsch geld zal aan onderdanen van vijandelijke staten, gewezen onderdanen of collaborateurs worden geweigerd. Ook zal inwisseling geweigerd worden, wanneer men vermoedt, dat het ter inwisseling aangeboden Japansche geld voor minder dan drie cent per gulden is verkregen. Een ter inwisseling aangeboden bedrag kan ook op een geblokkeerde rekening worden gecrediteerd.
De uitvoer van Japansch geld, evenals dat van vooroorlogsch Nederlandsch-Indisch geld is verboden. Overtreding wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaren of een geldboete van ten hoogste 10.000 Nederlandsch-Indische guldens.
De uitvoer van meer dan 50 Nederlandsch-Indische guldens is eveneens verboden.
Van officieele zijde wordt er op gewezen, dat het nieuwe papiergeld slechts tijdelijk gebruikt zal worden en zoo vroeg mogelijk zal worden vervangen door „een soort bankpapier, dat in het kader van de grondwet, welke voor deze gebieden zal worden opgesteld, zal passen".
Voorts legt men er van officieele zijde den nadruk op, dat de Japansche bezetters een enorme inflatie teweeg hebben gebracht. Indien men deze inflatie nog langer zou doen voortduren, zou een economische chaos hiervan het gevolg zijn. De wisselwaarde van een Japanschen gulden (één gulden tegen 3 cent van het nieuwe geld) wordt, het prijspeil in Batavia en andere steden in aanmerking genomen, hoog geacht, doch daar de prijzen in het binnenland niet zoo gestegen zijn, heeft men gemeend tot deze verhouding te moeten besluiten.
Daar men het beter acht, op de zeer

beperkte markt niet te veel geld vrij te geven, zal de hoogere waarde der vooroorlogsche Indische guldens gecrediteerd worden op geblokkeerde rekeningen. Deze zullen zoo spoedig mogelijk met volledig behoud van de waarde worden vrijgegeven.
Volgens een schatting van gezaghebbende zijde zijn er thans drie milliard Japansche guldens op Java en Sumatra in omloop. Het aan de circulatie onttrekken van dit geld zal honderd millioen Nederlandsch-Indische guldens kosten.
De directeur van het Ned.-Indisch departement van Financiën heeft besloten, dat na 1 Mei 1947 geen vreemde valuta voor de betaling van in het buitenland wonende Ned.-Indische gepensionneerden meer beschikbaar zullen worden gesteld. Het Deviezeninstituut is gemachtigd om dezen termijn in zeer bijzondere gevallen te verlengen. Dit beteekent, dat vrijwel alle gepensionneerden, die in het buitenland leven en geen eigen middelen hebben, vóór dezen datum naar Nederland of Indonesië zullen moeten terugkeeren. (Tr.)

8 Mrt. — Officieel is medegedeeld, dat het met ingang van 2 Maart aan inwoners van Nederlandsch-Indië niet langer zal zijn toegestaan te beschikken over de in hun bezit zijnde vreemde betaalmiddelen. Alle vrijstellingen zijn ingetrokken. Het publiek moet zijn vreemd bezit onmiddellijk laten registreeren bij een van de volgende banken: de Javasche Bank, de Nederlandsche Handelmaatschappij, de Nederlandsch-Indische Handelsbank of de Nederlandsch-Indische Escomptomaatschappij. De overdracht zal geschieden met omrekening tegen den officieelen wisselkoers. (N.R.C.)

Ned. O. Indië

A. Koers Ned. Ind. gulden gelijk aan Ned. gulden —

4 Mrt. — De koers van den Ned.-Indischen gulden is verlaagd van ƒ 140—141½ tot ƒ 99¾—100¼ voor telegrafische en schriftelijke overmaking en tot ƒ 100 per ƒ 100 Ind. courant voor binnenlandsche verrekening.
De koers, waartegen de door het Ned.-Indische gouvernement uitgegeven nieuwe muntbiljetten worden overgenomen ten behoeve van uit Ned. Indië gerepatrieerde personen, is op ƒ 99½ bepaald. (Tijd) **(V. b. Koers overz. valuta 6603 I - 6415 G; W. Indië: 6623 A)**

B. Bijeenkomst Centrale Nationale Comité - Sjahrir aanvaardt opdracht tot vorming van nieuwe regeering - Volksfront deel van Centr. Nat. Comité —

1 Mrt. — Op 28 Febr. kwam het Indonesische Centr. Nat. Comité te Djokjakarta bijeen. Het besloot met 140 tegen 67 stemmen, dat Sjahrir's kabinet moest worden uitgebreid in overeenstemming met de politieke constellatie.
Sjahrir trad af als minister-president.
Op den derden dag van de vergadering gaf Soekarno Sjahrir opdracht tot het vormen van een nieuw kabinet.
Volgens een republikeinsch woordvoerder zou Sjahrir de aanvaarding van een nieuwe opdracht afhankelijk hebben gesteld van de volgende voorwaarden:
a) vorming van een politiek kabinet, waarvoor de verschillende Indonesische politieke partijen of combinaties candidaten naar voren konden brengen:
b) volledige vrije hand om zulk een kabinet samen te stellen;
c) volledige verantwoordelijkheid tot het door hemzelf kiezen van afgevaardigden en tot het voeren van de onderhandelingen met de Nederlanders, zonder dat telkens ruggespraak behoeft te worden gehouden met Djokjakarta. (A.N.P. - N.R.C.)

5 Mrt. — Sjahrir heeft van het Centrale Nationale Comité, een opdracht gekregen, die uit de volgende vijf punten bestaat:
a) De onderhandelingen moeten worden gevoerd op den grondslag van erkenning van de republiek.
b) Er moeten voorbereidingen voor de verdediging van de Indonesische republiek getroffen worden op het stuk van defensie, economische en sociale zaken.
c) Een democratische grondslag voor het centrale en het provinciale bestuur zal worden gevestigd.
d) Ontwikkeling van een zoo groot mogelijke productie en van een billijke distributie van voedsel en kleeding.
e) Onontbeerlijke ondernemingen en industrieën moeten onder het toezicht van de regeering worden gebracht. (N.R.C.)

5 Mrt. — Op een persconferentie heeft Sjahrir medegedeeld, dat in het ledental van het Centrale Nationale Comité een kleine wijziging was gekomen, doordat de hoofdvertegenwoordigers van het volksfront tot leden zijn gekozen. (Alg. H.bl.) **(V. b. Sjahrir, Nat. Comité, Volksfront: 6632 D)**

C. Kleine Soenda-eilanden bezet —

8 Mrt. — De kleine Soenda-eilanden Soembawa, Flores, Soemba en Roti zijn alle door Nederlandsche troepen, politieformaties en Nica-detachementen „vreedzaam bevrijd". (N.R.C.)

Ned. W. Indië

D. Arbeidsbemiddeling op Curaçao

4 Mrt. — De gouverneur van Curaçao, de heer P. Kasteel, heeft bij de wetgevende vergadering een wetsontwerp voor arbeidsbemiddeling ingediend. Hierdoor zal voorloopig worden voorzien in de uitwisseling van arbeidskrachten tusschen Curaçao en Aruba. (N.R.C.) **(V. b. Curaçao 6634 B en 6623 A)**

Australië

E. Critiek van Menzies op regeeringsbeleid t.a.v. Indonesië - Boycot van Ned. schepen —

7 Maart — Robert Menzies, leider van de oppositie in Australië, heeft ernstige critiek uitgeoefend op de houding van de Australische regeering t.a.v. Indonesië in de laatste maanden. In den tijd, dat vele geïnterneerden verhongerden, had de regeering schepen met voedsel en medicamenten moeten zenden, c.q. het vertrekken van die schepen niet mogen beletten door directen of indirecten steun aan de stakers. Hij drong aan op hulpverleening, zoolang de ongeregeldheden voortduren.
Chifley ontkende, dat de groote sympathie voor een nieuwe orde in Nederlandsch O.-Indië tot de vakvereenigingskringen beperkt zou zijn en evenmin is zij uitsluitend communistisch. Hij was bevreesd dat een krachtdadige actie tot beteugeling van de havenarbeiders tot industrieelen stilstand in alle havens zou leiden.

Op een te Sydney gehouden conferentie van de federatie der vakvereenigingen is op alle herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan schepen, die eigendom zijn van, of van welke men vermoedt, dat ze eigendom zijn van Nederlandsche autoriteiten, een boycot ingesteld (N.R.C.)

(V. b. boycot Ned. sch. 6632 E; Menzies 6383 E; Chifley 6402 B)

België

F. Provinciale verkiezingen —

26 Febr. — De uitslagen van de op 24 Febr. gehouden verkiezingen voor de provincie-raden, zijn als volgt:

	C.V.P.	Lib.	Soc.	Com.	Soc.-lib. Cartel
Antwerpen	50	5	33	2	—
Brabant	36	12	33	9	—
W. Vlaand.	51	4	23	2	—
O. Vlaand.	53	8	26	3	—
Henegouw.	22	5	45	18	—
Luik	26	7	37	16	—
Limburg	49	5	6	—	—
Luxemb.	31	3	3	3	10
Namen	26	4	25	5	—
Totaal	344	53	231	58	10
In 1936	227	88	221	28	—
(Gaz. v. Antw.)			(V. b. Verkiez. 6632 H)		

G. De regeeringscrisis - De Schrijver van informatieopdracht ontheven - Hij weigert opdracht tot kabinetsformatie - Spaak na mislukte informatieopdracht, kabinetsformateur - Standpunt der partijen —

1 Mrt. — De voorzitter van de Chr. Volkspartij, De Schrijver, belast met een informatieopdracht onderhandelde met de leiders der andere partijen om te komen tot de vorming van een nieuwe regeering. Hij onthield zich hierbij van de regeling der ministerportefeuilles, daar hij eerst overeenstemming over een regeeringsprogramma wilde bereiken. Ook had hij de leiding van de regeering, namelijk het eerste-ministerschap onverlet gelaten.
Hier volgt het ontworpen programma:
1. De koopkracht van de munt verhoogen door een economische politiek van volledige tewerkstelling. Vermeerdering der nijverheids -en landbouwproductie; grootere omvang van den uitvoer; verbetering van de industrieele uitrusting en van het technisch onderwijs.
2. Een vooruitstrevende sociale politiek.
3. Bedrijfsorganisatie van den handeldrijvenden middenstand.
4. Toezicht, in het algemeen belang, over de feitelijke monopolies.
5. Versnelde terugkeer naar vrijheid der handels- en landbouwverrichtingen: contrôle over de hoedanigheid der waren.
6. Vastleggen der verhoudingen tusschen eigenaars en pachters.
7. Normale werking van de vrije politieke en parlementaire instellingen.
8. Zoeken naar een formule tot raadpleging der Belgen over de koningskwestie.
9. Verwezenlijking van het vrouwenkiesrecht voor Kamer- en provincieraadsverkiezingen.
10. Begrootingsevenwicht.
11. Het vastleggen der lasten, die zullen voortvloeien uit het billijk herstel, verschuldigd aan de burgerlijke en militaire oorlogsslachtoffers en aan de geteisterden: financieringsplan dezer uitgaven.
12. Familiepolitiek, woningpolitiek en politiek van volksgezondheid.
13. Maatregelen ten einde het leger aan de nieuwe toestanden aan te passen.
14. Zedelijke erkentelijkheid van de Natie tegenover diegenen, die hun land hebben gediend ten koste van persoonlijke offers.
15. De andere punten van het algemeen programma zouden later worden besproken.

Op 28 Febr. verzocht De Schrijver van zijn opdracht ontheven te worden. Hij verklaarde dat de Belgische socialistische

partij een voorstel van de Christelijke Volkspartij, om een coalitie te vormen, verworpen had, wijl een dergelijke coalitie het deelnemen van de communistische partij aan de regeering zou uitsluiten.
Een tweede oorzaak voor het mislukken der onderhandelingen was: de oppositie der socialisten tegen een volksreferendum inzake de koningskwestie.
De prins-regent belastte vervolgens den heer Spaak met een informatie-opdracht. (L.N. - N.R.C.)

4 Mrt. — Op 3 Mrt. werd ook Spaak van zijn taak ontheven. Zijn poging slaagde niet, daar de liberalen niet wenschten in te gaan op het voorstel tot vorming van een socialistisch-liberaal-communistische regeering. Zij voerden hiervoor voornamelijk twee redenen aan. De eerste was dat het kiezerscorps de liberale partij op 19 Febr. heeft gedesavoueerd en een houding van niet-deelneming aan een linksch kabinet voorschrijft. De tweede was dat de meerderheid van slechts één stem in den Senaat een linksche combinatie bovendien te riskant zou maken. (L.N. - N.R.C.)
8 Mrt. — Nadat de heer De Schrijver een verzoek tot vorming van een regeering van de hand had gewezen, heeft de heer Spaak deze opdracht aanvaard.
De Belg. communistische partij maakte op 7 Maart de politieke situatie nog gecompliceerder, door mede te deelen, dat de communisten met geen kabinet van nationale eenheid zouden samengaan, waaraan de Katholieken deelnemen. De eenige samenwerking, die de communistische leiders wilden aangaan, zou zijn met een linksch-georiënteerde democratische regeering. Zooals uit het voorgaande blijkt staan de liberalen zulk een coalitie echter in den weg. (Tr.)
(V. b. De Schrijver 6632 G; Spaak 6624 E)

Biographie

A. **Clark Kerr —**
Anders dan in de Vereenigde Staten, waar het State Department voor de vervulling der belangrijkste diplomatieke posten herhaaldelijk een beroep doet op zakenlieden, militairen en andere personen buiten den eigenlijken dienst om, spant het Foreign Office zijn wereldwijde web in het algemeen via ervaren beroepsdiplomaten, in wier beperkten kring een wel haast eeuwenoude traditie, vertrouwdheid met vraagstukken van wereldpolitiek en begaafdheid tot het vinden van een compromis deed groeien. Nummer één op de ranglijst dezer Engelsche diplomaten staat de Rt. Hon. Sir Archibald John Kerr Clark Kerr, de vijfde zoon van een met weinig aardsche goederen gezegend Schotsch edelman uit Lanarkshire. Hij bezocht noch één der bekende public schools noch Cambridge of Oxford. Hij had zijn onderwijs privé gekregen toen hij in 1906, op zijn 22ste jaar, in diplomatieken dienst trad. Een vroolijk leventje was hem toevertrouwd en zijn eerste posten in Berlijn, Buenos Aires, Washington, Rome en Teheran boden hem daartoe de noodige variatie. In 1918 werd hij opgenomen in het beroemde keurcorps der Scots Guards. Na den oorlog werd hij eerst in Tanger geplaatst, waarna hij naar Caïro vertrok en daar als legatieraad zijn eersten belangrijken post kreeg. Toen de Sirdar, de Britsche opperbevelhebber, Sir Lee Stack in 1924 vermoord werd, was hij het die aan de Egyptische regeering het Britsche ultimatum overhandigde. Het jaar daarop werd hij gezant bij de Midden-Amerikaansche Republieken. Na drie jaar verwisselde hij dezen post voor dien van gezant in Chili, waar hij in 1929 met Maria Teresa Diaz Salas in het huwelijk trad. Nog eenmaal werd hij als gezant overgeplaatst, nu naar Zweden, waar hij tot 1935 verbleef. Toen volgde een nieuwe promotie: Sir Archibald werd ambassadeur, eerst in het voor de Britten zoo belangrijke Baghdad, daarna in 1938, in China. Op het dieptepunt van den oorlog, toen de Duitschers steeds verder Rusland binnendrongen, werd hij geroepen tot de moeilijkste taak waarvoor het Foreign Office een diplomaat kon plaatsen: het moeizaam door Sir Stafford Cripps herstelde contact met de Russen uit te bouwen en te bestendigen. Clark Kerr's eerste ontmoeting met Stalin had onder het loeien der sirenes plaats in een schuilkelder. Het waren niet alleen vraagstukken van wereldbelang die daar ter sprake kwa-

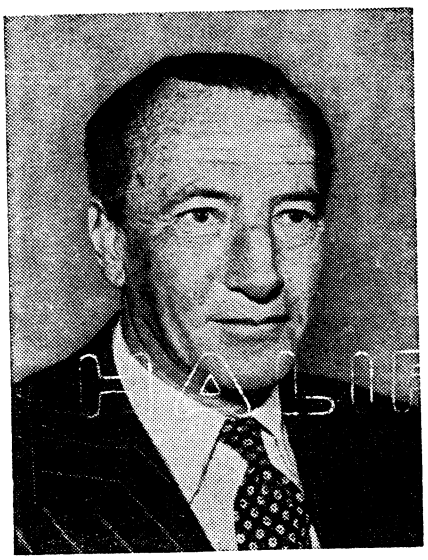

Clark Kerr

men. Een tactvolle hint van Sir Archibald aan Stalin om zijn leeggerookte pijp niet direct weer te vullen, maar hem eerst te laten afkoelen om er dan met meer smaak van te kunnen genieten, brak het conventioneele ijs tusschen beiden. Stalin, weinig toegankelijk voor de in Moskou geaccrediteerde diplomaten, wist Clark Kerr's bezoeken op prijs te stellen. Hij zal ze voortaan moeten missen, want na Batavia zal niet Moskou, maar Washington de standplaats van Sir Archibald worden.
(I. O. in „Je Maintiendrai")
(V. b. Clark Kerr: 6622 D)

Buiten-Mongolië

B. **Verdrag met Rusland —**
2 Mrt. — De Sovjet-Unie en de republiek Buiten-Mongolië hebben voor den duur van 10 jaar een verdrag van wederzijdsche vriendschap en hulp geteekend. Volgens de bepalingen van dit verdrag zullen de Sovjet-Unie en Buiten-Mongolië elkander raadplegen en onmiddellijk maatregelen nemen, indien een der landen door een ander land bedreigd wordt. Indien één der beide landen aangevallen wordt, zal het andere militaire hulp verleenen.
Ook een economisch en cultureel accoord werd gesloten.
Het nieuwe verdrag geeft een concreten vorm aan het in 1934 geteekende „gentleman's agreement" en het vriendschapsverdrag van 1932.
Buiten-Mongolië had in 1932 een bevolking van ruim 500.000 inwoners. Het land bezit goud- en andere mijnen. De in 1924 ingevoerde grondwet vertoont veel overeenkomst met die van de Sovjet-Unie.
(Le Monde) **(V. b. Buit.-Mong.: 6421 D)**

China

C. **Fransche exterritoriale rechten in China opgeheven —**
1 Mrt. — De Fransche exterritoriale rechten in China zijn in een verdrag dat te Tsjoengking geteekend is, opgeheven. (N.R.C.) **(V. b. Vichy en exterr. rechten 5449 G)**

Duitschland

D. **Berlijns banken door Russische troepen bezet —**
7 Maart — Naar de Berlijnsche correspondent van de „Daily Express" berichtte hebben gewapende Russische troepen alle groote banken in de Russische zone van Berlijn bezet. Zij arresteerden alle hoofdbeambten en fouilleerden de rest van het personeel ter plaatse.
De banken waren sinds Juni voor het publiek gesloten, maar werkten achter gesloten deuren door ten behoeve van houders van bankrekeningen. (Par.)
(V. b. Russ. zône 6595)

Engeland

E. **Koning George ontvangt het Samoerai-zwaard van Terachi —**
28 Febr. — Aan koning George is een historisch zwaard der Samoerai aangeboden, dat het eigendom is geweest van den Japanschen veldmaarschalk Graaf Terachi en in diens naam als teeken van de overgave der Japansche strijdkrachten aan Lord Louis Mountbatten was aangeboden.
Het zwaard is in 1420 door den befaamden wapensmid Osafune Yasumitsu vervaardigd en werd als een van Japan's nationale kunstschatten beschouwd. Het heeft een kort gebogen kling, een gevest van wit segrijn en een met lakwerk versierde schede, terwijl het in een met rood brocaat bekleed étui geborgen is.
Lord Louis ontving tezelfdertijd een ander zwaard van veldmaarschalk Hisaichi. Beide zwaarden waren toen in houten doozen verpakt, omdat het schenken van een onverpakt zwaard in Japan wordt beschouwd als een verzoek om daarmede harakiri te plegen.
(A. N. P. - Aneta) **(V. b. overz. capitulatie: 6478a en 6571; Kon. George: 6585 D; Lord L. Mountbatten: 6551 G)**

F. **De Bisschop van Chichester over de gedwongen volksverhuizingen in Oost-Europa - Een gevaar voor den vrede —**
4 Mrt. — De Bisschop van Chichester heeft de aandacht van het Hoogerhuis gevestigd op de massale volksverplaatsingen van Duitschers uit Polen, Tsjecho-Slowakije en Oost-Duitschland. Hij schatte dat hierbij veertien millioen personen waren betrokken en wees er met nadruk op, dat men zich niet hield aan de overeenkomst van Potsdam, waarin bepaald was, dat deze verplaatsing op een ordelijke en menschelijke wijze zou plaats hebben
„Nog nimmer, zelfs niet in de geschiedenis van het oude Azië," zoo zeide de Bisschop, „heeft een dergelijke volksverhuizing plaatsgehad. Het gaat hier niet alleen om een overdracht van land, maar om een volledige ontworteling van enorme bevolkingsgroepen uit rassenoverwegingen, teneinde plaats te maken voor nieuwe bewoners. Er wordt hier

een groot onrecht bedreven. Men ontkent totaal de rechten van den mensch en in principe is dit moeilijk te onderscheiden van de massa-deportaties der burgerbevolking, waarvoor de nationaal-socialistische leiding nu terecht staat in Neurenberg. Ik weet, dat op grond van de ervaringen, die de Tsjechen met Himmler opgedaan hebben, er maatregelen noodig waren om Duitschers uit Polen en Sudetenland te verwijderen."
„Doch hoe dit ook zijn moge, in ieder geval zijn we verplicht, acht te slaan op het meedoogenlooze rassenonderscheid, dat er gemaakt wordt bij het oprichten van deze homogene nationale staten en op het precedent, dat nu geschapen wordt. Waar zijn de grenzen, indien de volkeren dit alles wordt toegestaan? Wij moeten ook het onberekenbare gevaar overwegen, dat er zoo ontstaat voor den toekomstigen vrede van Europa . . ."
(Persbur. Ned. Herv. Kerk) **(V. b. Overeenk. Potsdam 6403; volksverhuiz. 6560 B)**

Engeland

A. Bevins populariteit gestegen —

7 Mrt. — In December van het afgeloopen jaar stelde het instituut Gallup een onderzoek in naar de opinie van het Engelsche volk over het beleid van den minister van Buitenlandsche Zaken Bevin. De vraag, die werd voorgelegd luidde: „Bent u van meening dat Bevin zich goed van zijn taak als minister van Buitenlandsche Zaken kwijt"? 47 pct. antwoordde ja, 18 pct. neen, en 35 pct. had geen meening.
Sindsdien is de U.N.O. bijeen geweest, en hebben de scherpe discussies van Bevin met Wyshinski over de Engelsche politiek in Griekenland, Indonesië en het Verre Oosten plaats gehad. Het onderzoek van December is dezer dagen herhaald, met de volgende resultaten: 73 pct. zeide ja, 12 pct. neen en 15 pct. had geen meening. (A.N.P.)
(V. b. Bevin: 6640 F; U.N.O.: 6642 B)

Frankrijk

B. Schaken - Zuiveringscommissie onderzoekt Aljechins houding tijdens oorlog —

28 Febr. — De voorzitter van den Franschen Schaakbond heeft meegedeeld, dat de door zijn bond samengestelde zuiveringscommissie het geval-Aljechin gaat onderzoeken, ten eerste diens artikelen in o.a. de Deutsche Zeitung en Pariser Zeitung, ten tweede zijn omgang in Duitschland met Gauleiter Frank, in wiens omgeving hij tijdens den oorlog verblijf hield. (Par.)
(V. b. Aljechin: 3060 A; photo 3052 A)

C. Twee-kamerstelsel - Compromisvoorstel van Auriol door partijleiders aangenomen —

1 Mrt. — De leiders van de drie voornaamste partijen in Frankrijk hebben zich in beginsel accoord verklaard met het plan van Vincent Auriol, den voorzitter van de nationale vergadering, om het Fransche parlement uit twee kamers te doen bestaan, en wel één kamer, die de souvereine vergadering zal vormen en één kamer, die een zuiver adviseerend lichaam zal zijn.
De M.R.P. wilde aanvankelijk, dat ook de tweede vergadering wetgevende bevoegdheid zou krijgen, terwijl de socialisten en communisten voorstanders van één enkele kamer waren. De nieuwe voorstellen vormen een compromis tusschen deze twee meeningen. (Msb.)
(V. b. Auriol en M.R.P. 6609 A; Tweek.st. 6386 A)

DE ROL VAN DARLAN

Onthullingen van Churchill - Eisenhower aan Darlans kant - Meening van Wendell Willkie.

Men zal zich herinneren, dat Darlan destijds deel uitmaakte van de Vichy-regeering en daar zelfs een zeer belangrijke rol in speelde. Plotseling echter, toen Darlan op een inspectiereis in Noord-Afrika was, kwamen er berichten, dat Darlan „niet fout" was en hij werd zelfs tot Hooge Commissaris voor Fransch Noord Afrika benoemd. Op 24 December 1942 werd hij echter in Algiers door een jongen Franschman, Fernand Bonnier de la Chapelle vermoord en generaal Giraud volgde hem toen op.

Over deze heele historie hing tot nu toe een geheimzinnig waas. Niemand begreep eigenlijk, hoe het mogelijk was, dat een man, die zóó'n groote rol in Vichy had gespeeld, onderhandelde met de geallieerden. De speech, die Churchill op 23 April 1942 in de geheime zitting van het Lagerhuis hield en die onlangs door het Amerikaansche weekblad „Life" werd gepubliceerd, werpt een nieuw licht op deze affaire.

„Het verwondert mij niet," zei Churchill, „dat dit geval-Darlan heel wat stof heeft opgeworpen. Het is echter noodzakelijk om vast te stellen, dat de regeering en in hooge mate het volk van de Vereenigde Staten niet zoo over Darlan denken als wij. Hij heeft hen niet verraden, hij heeft tegen hen geen gemeene streken uitgehaald. Zij zijn niet buitengewoon op hem gesteld, maar zij haten en verachten hem niet, zooals wij dat doen." Churchill besprak de Amerikaansche politiek jegens Vichy en de Amerikaansche activiteit in Noord-Afrika, die er op gericht was om bij een invasie een vriendelijke ontvangst voor de Amerikaansche legers te kunnen verwachten. Aangezien de Amerikanen geloofden, dat de Britten zeer onpopulair waren bij de Franschen, werd de geheele invasie-organisatie op Amerikaansche basis geschoeid. Vele Fransche officieren vonden echter nog steeds, dat de autoriteit van den Franschen staat berustte bij „dien antieken défaitist Pétain". Zij kronkelden zich in allerlei bochten, maar stemden er ten slotte toch in toe om Darlan als hun leider te aanvaarden. Den dag daarna bezette Hitler, tegen alle voorwaarden van den wapenstilstand in, het onbezette Frankrijk, Pétain had nu geheel afgedaan en zijn autoriteit ging in N.-Afrika over op Darlan. Na vastgesteld te hebben, dat generaal Eisenhower Darlan als de hoogste Fransche autoriteit beschouwde, ging Churchill voort: „Over al deze haastige transacties werd de Engelsche regeering niet geraadpleegd en wij kenden evenmin de details van de veelbewogen gebeurtenissen, die plaats hadden.

President Roosevelt moest beslissen of hij gen. Eisenhower dekte of desavoueerde. Hij besloot hem te steunen. De zaak voor ons was toen, of wij Eisenhower al dan niet moesten afwijzen, met het risico, dat een zeer ernstige breuk met de U.S.A. zou ontstaan. Wij zouden onvoorzichtig geweest zijn met de levens van onze soldaten en de belangen van de gemeenschappelijke zaak, als wij het daarop hadden laten aankomen."

Churchill citeerde voorts een brief van Darlan aan generaal Clark, den Amerikaanschen commandant in Afrika, waarin Darlan schreef:

„Informaties uit verschillende bronnen bevestigen mijn gevoel, dat ik slechts een citroen ben dien de Amerikanen zullen weggooien, nadat ze hem leeggeperst hebben!" Ten slotte zei hij nog, dat het publiceeren van de feiten in de zaak-Darlan achterwege moest worden gelaten, toen De Gaulle het hoofd van een bevrienden staat (i. c. Frankrijk) werd.
(Wereldkroniek - 2 Maart)

Wendell L. Willkie, die van 26 Aug.—14 Oct. 1942 per vliegtuig een wereldreis maakte, tijdens welke hij alle fronten bezocht en met tallooze politieke en militaire leiders sprak, heeft in een boek („One World") een verslag van deze reis gegeven. In dit merkwaardige boek maakt hij ook een opmerking n.a.v. een gesprek met den commandant van de Fransche vloot in Alexandrië. Het is interessant deze opmerking te vergelijken met bovenstaande onthullingen. Wij laten haar hier volgen:

„Two memories stand out in my mind today of Alexandria. The first was a long discussion with Rear Admiral René Godfroy, in command of the forlorn units of the French fleet in the harbor. His ships were visible from all over town. Their breechblocks were on the shore, their hulls were covered with barnacles, they had oil for only a short run. But still they represented an important potential striking power. And their presence there, great machines of death into which French peasants had poured their savings and French engineers and sailors their skill, useless, crippled and without honor while France was still enslaved by the Nazis, was a tragic reminder that this war was still a confused and dirty business in which too many men and groups have not yet chosen sides.
Admiral Godfroy was sorely troubled by the turn of events in France and almost uneducated in any meaning of the war outside his simple officer's discipline. He had obviously been deeply embittered by the naval actions of the British against French ships after June, 1940. But he expressed great friendship for the United States and a desire for our victory. Although, he said, he took his orders only from Marshal Pétain so long as the Marshal was alive, it was obvious from what he said to me about his own feelings, as well as the feelings of his sailors, that he hoped that American forces would come, and he gave me every indication that if they did the resistance of his fleet would be only a token one.
Since my talk with him and with other French officers, sailors, and soldiers in North-Africa, I have never accepted without discount stories of the probable losses we would have sustained at the hands of the French if we had gone in directly as Americans without dealing with Darlan. I have always suspected tales that can be neither proved nor disproved and which too aptly support a political policy."
(Willkie, „One World" - New York 1943)
(V. b. Darlan 6570 A; W. Willkie: 5712 en 5265 A)

Internationaal

A. Het herstel van de Rijnscheepvaart —

1 Maart — Met medewerking der geallieerde bezettingsautoriteiten is te Duisburg opgericht het Interim Rhine Working Committee, dat in samenwerking met de European Centr. Inland Transp. Organization (E.C.I.T.O.) optreedt. Tegenover een al te sterken invloed op de Rijnscheepvaart hebben de op vrijheid van handelen bedachte regeeringen, betrokken bij de scheepvaart op den Rijn er op gewezen, dat voor het herstel van normale verhoudingen uitsluitend de tot aan het uitbreken van den oorlog optredende Centrale Commissie voor de Rijnscheepvaart in aanmerking komt. Deze commissie bestaande uit Fransche, Belgische, Nederlandsche, Zwitsersche, Engelsche en Amerikaansche regeeringsvertegenwoordigers heeft dan ook op 20 Nov. 1945 hare werkzaamheden hervat. Zij onderhoudt contact met het Interim Rhine Working Committee en met de E.C.I.T.O. Een der voornaamste vraagstukken, die zich bij het herstel voordoen is dat der economische organisatie der Rijnscheepvaart. Vooral de behandeling van de groote Duitsche scheepvaartmijen, die voor en gedurende den oorlog een zeer belangrijke rol hebben gespeeld, vormt een probleem. Hierbij komt dan nog de vraag, of Frankrijk, België en Nederland als schadeloosstelling voor hun scheepsverliezen Duitsche schepen krijgen toegewezen. Voorloopig worden de in Duitschland gevonden schepen door de bezettingsautoriteiten gebruikt. Hieruit blijkt, dat de scheepvaart op den Rijn nog lang niet is teruggekeerd tot de voor den oorlog bestaande vrijheid inzake de aanwending van schepen, welke van oudsher een kenmerk vormde van de internationale Rijnscheepvaart. Een ander bezwaar is het feit, dat sommige landen aan Duitsche bemanningen geen toestemming geven in hun gebied te varen. Hierdoor wordt het reeds bestaande gebrek aan personeel nog vergroot. De zuiver economische belangen worden thans nog overheerscht door overwegingen van politieken en militairen aard, zoodat ten opzichte der Rijnscheepvaart slechts gesproken kan worden van geleide economie.

Door den oorlog is ongeveer de helft van de tonnage der Rijnvloot verloren gegaan. Tengevolge van gebrek aan materiaal hebben bergings- en herstelwerkzaamheden tot heden slechts weinig resultaat opgeleverd. De kolenvoorziening vormt thans geen bezwaar meer, wel die van stookolie. De van de monding tot Straatsburg geopende vaargeul is op sommige plaatsen slechts 25 meter breed. Sommige moeilijke passages bij vernielde bruggen, wrakken en noodbruggen bemoeilijken de vaart en hebben het verkeer op den Rijn gereduceerd tot een fractie van hetgeen het voor den oorlog was.

Desondanks rekent men er op, dat in het komende voorjaar de voornaamste moeilijkheden overwonnen zullen zijn. (Kees. Fin. Archief) **(V. b. 6424 E)**

B. Capaciteit waterkracht-installaties —

23 Febr. — De totale productie-capaciteit van alle bestaande waterkrachtinstallaties ter wereld bedroeg op 31 Dec. 1945 77.800.000 PK. Daarvan leverden de waterkracht-installaties van Amerika 24.200.000 PK en die van Canada 10.284.000 PK. In de laatste 5 jaar is de capaciteit van de waterkracht in Amerika jaarlijks met meer dan 1.000.000 PK gestegen. Juiste verliezen in andere landen ten gevolge van oorlogshandelingen zijn niet bekend, doch het grootste verlies was dat ten gevolge van de vernietiging van den Dnjepr-dam in Sovjet-Rusland, welke een vermogen had van 810.000 PK. (Usis)

C. Herstelbetalingen - Nederlandsche gedelegeerden bij Agentschap te Brussel —

27 Febr. — Tot permanent gedelegeerde van Nederland bij het intergeallieerde agentschap voor de herstelbetalingen te Brussel is benoemd oud-minister prof. dr. ir. H. C. J. H. Gelissen. Tot plaatsvervangende gedelegeerden zijn aangewezen mr. E. D. M. Koning, directeur voor handels- en industriebeleid bij het ministerie van handel en nijverheid en mr. E. A. Lieftinck, hoofdambtenaar bij het ministerie van financiën. (A.N.P.) **(V. b. 6640 E)**

Japan

D. Prov. Hirosjima Britsche bezettingszône —

26 Febr. — Uit alle deelen van het Britsche Rijk zijn troepen op weg naar de Japansche provincie Hirosjima, het aan de Engelschen als bezettingszône toegewezen gebied. De troepen staan onder bevel van Generaal Northcott. (Tijd)

Oostenrijk

E. Monarchistische groepen mogen geen partijen vormen —

28 Febr. — Het verzoek van zeven Oostenrijksche monarchistische groepen om wettige partijen te mogen vormen, is door den geallieerden contrôleraad afgewezen. (Alg. H.bl.) **(V. b. Monarch. activiteit 6594 B)**

Portugal

F. Duitsche diplomaten en journalisten moeten het land verlaten —

1 Mrt. — De Portugeesche reg. heeft den Duitschen diplomaten en journalisten, die hotels te Sintra bewonen, doen weten dat zij het land moeten verlaten. (Wh.)

Rusland

G. Stalin Volkscommissaris der Russische strijdkrachten —

26 Febr. — Stalin is benoemd tot Volkscommissaris van de strijdkrachten der Sovjet-Unie en tot Opperbevelhebber van de Sovjet-Unie. Aldus voert Stalin thans het bevel over alle gewapende machten van de Sovjet-Unie, te land, ter zee en in de lucht. Aan deze benoeming is de instelling van een nieuw commissariaat van gewapende machten, in de plaats van het commissariaat van defensie, voorafgegaan. Het commissariaat van de vloot is opgeheven. (Reuter) **(V. b. Stalin 6641 A en 6586 F)**

H. Timosjenko gezant in Abessinië

28 Febr. — Maarschalk Timosjenko is tot buitengewoon gezant van Sovjet-Rusland in Abessinië benoemd. (Tijd) **(V. b. 6641 A)**

I. Verzoek aan de Ver. Staten om leening —

2 Mrt. — De Amerikaansche minister van financiën heeft medegedeeld, dat Rusland aan de Ver. Staten om een leening ter grootte van $ 1 milliard heeft verzocht. (N.R.C.) **(V. b. 6626)**

Spanje

K. Druk op Franco - Terechtstelling van 10 republikeinen - Sluiting Fransch-Spaansche grens - Amerikaansch Witboek i.z. Franco's collaboratie met de „As" - Drie mogenhedenverklaring: vreedzame regeeringswisseling —

26 Febr. — De terechtstelling van tien republikeinen, o. w. Cristino Garcia, Rodriguez en Vega, heeft het Spaansche vraagstuk, dat reeds een internationaal vraagstuk was geworden, acuut gemaakt. Te elfder ure hadden de Fransche, Britsche en Amerikaansche regeeringen een beroep op Franco gedaan den veroordeelden gratie te verleenen, waarop niet werd gereageerd.

Garcia was majoor in de F. F. I. Gedurende den Spaanschen burgeroorlog was hij officier bij de guerillatroepen. Na 1940 heeft hij de Spaansche maquis in Zuid-Frankrijk georganiseerd en geleid.

Hij nam deel aan talrijke operaties; één maal maakten zijn troepen 2000 Duitschers krijgsgevangen. Hij werd één maal gewond.

Na Frankrijks bevrijding heeft Garcia zich opnieuw gevoegd bij de guerillatroepen in Spanje.

Nadat de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Bidault, in den ministerraad een overzicht van den internationalen toestand had gegeven, besloot de regeering:

1. Tot een nieuwe diplomatieke démarche, met het doel de Engelsche en Amerikaansche regeeringen nogmaals te wijzen op de gevaren, die het tegenwoordige régime in Spanje voor de internationale veiligheid beteekent.
2. De Fransch-Spaansche grens te sluiten met ingang van 1 Maart te middernacht.

Franco sloot evenwel op 27 Febr. de Fransch-Spaansche grens. Alle verloven voor de Spaansche troepen in de grensstreken werden ingetrokken. Berichten van de Spaansch-Fransche grens maakten melding van toenemende concentratie van Moorsche troepen. (Alg. H.bl. - Par. - N.R.C. - Dail. Her.)

5 Mrt. — Het Departement van Buitenlandsche Zaken der Ver. St. heeft een Witboek van 37 pagina's gepubliceerd, bevattende 15 documenten, die de Spaansche collaboratie met de As-mogendheden tijdens den oorlog onthullen en Spanje's positieve voornemen bewijzen om aan den oorlog tegen de Geallieerden deel te nemen.

Het Witboek bevat documenten, die als strikt geheim gemerkt zijn, die door Franco en Spaansche regeeringspersonen aan Hitler en Mussolini werden overgebracht. De namen van den Spaanschen minister van Binnenlandsche Zaken, Serrano Suner, van Graaf Ciano en van Von Ribbentrop komen veelvuldig in de geheime documenten voor, waaruit duidelijk blijkt, dat Spanje volledig aan de zijde van de As-mogendheden stond.

In een document gedateerd 8 Augustus 1940 rapporteerde de Duitsche Ambassadeur in Spanje, dat Spanje had aangeboden aan de zijde van Duitschland en Italië aan den oorlog deel te nemen op het tijdstip, dat daarvoor het meest geschikt was. Een andere boodschap van Franco aan Hitler deed mededeeling van zijn plannen om de As te helpen en verklaarde dat een van de hoofddoelen zou zijn een zoo spoedig mogelijke verovering van Gibraltar op de Engelschen.

waardoor de Britsche „levenslijn" in de Middellandsche Zee zou worden doorgesneden.
In een brief d.d. 22 September 1940 gaf Franco Hitler de plechtige verzekering van „onveranderlijke en oprechte loyaliteit jegens U persoonlijk, jegens het Duitsche volk en de zaak, waarvoor Gij vecht". Uit den brief blijkt verder, dat Hitler Franco o.a. modern oorlogsmateriaal, geoefende troepen, een sterke luchtmacht en economische hulp aanbood.
In een anderen brief aan Hitler van 26 Februari 1941 schreef Franco o.a.: Ik zal altijd een loyaal aanhanger van Uw zaak zijn. Ik beschouw het zoo, dat Gij, zooals Gij zelf ook doet, door het lot met mij en met den Duce door onverbreekbare handen verbonden zijt. In een strikt geheim rapport aan Berlijn schreef de Duitsche Ambassadeur Stohrer op 8 Aug. 1940, dat hij de volledige zekerheid had, dat Spanje aan den oorlog zou deelnemen. In een brief aan Mussolini van Augustus 1940 berichtte Franco hoe Spanje alle krachten inspande bij zijn voorbereidingen om aan den oorlog deel te nemen aan de zijde van de As bij een gunstige gelegenheid.
De plannen voor de verovering van Gibraltar door de As werden besproken op een bijeenkomst van den Spaanschen minister van Binnenlandsche Zaken Suner en Hitler in Berlijn in September 1940. De Spaansche Afgezant verzekerde Hitler, dat Spanje gereed was om aan den oorlog deel te nemen, zoodra de voorziening met levensmiddelen en oorlogsmateriaal verzekerd was. Uit gewisselde telegrammen en documenten blijkt verder, dat de Spaansche regeering Duitsche tank-schepen in afgelegen baaien aan de Spaansche kust gelegenheid gaf Duitsche torpedo-jagers en onderzeeërs van brandstof te voorzien. (Usis)
5 Mrt. — De regeeringen van Frankrijk, Engeland en Amerika hebben hunne inzichten uitgewisseld omtrent de huidige Spaansche regeering en hunne betrekkingen met dat regiem. De naar aanleiding hiervan gepubliceerde drie mogendheden-verklaring kan in de volgende punten worden samengevat:
1. Zoolang Franco aan het bewind is kunnen er geen hartelijke betrekkingen bestaan met de landen die het Nazisme en het Fascisme ten val brachten, welke regiems het huidige Spaansche regiem aan de macht hielpen.
2. Geen inmenging in de binnenlandsche zaken van Spanje. Het Spaansche volk moet zijn eigen politieke lot bepalen. De drie regeeringen hopen dat er geen nieuwe burgeroorlog zal ontstaan.
3. Franco moet op vreedzame wijze tot aftreden gedwongen worden. De Falange moet worden afgeschaft.
4. Er moet een Interim-regeering worden gevormd om het Spaansche volk de gelegenheid te geven zijn eigen regeeringsvorm en leiders te kiezen.
5. Politieke amnestie, terugkeer van Spaansche bannelingen, vrijheid van vergadering en politieke vereeniging, alsmede vrije openbare verkiezingen zijn noodzakelijk.
6. Met de Interim-regeering zouden volledige diplomatieke betrekkingen kunnen worden onderhouden. Hulp bij de oplossing van Spanje's economische problemen zou mogelijk zijn.
7. Instandhouding of verbreking van de diplomatieke betrekkingen met het huidige Spaansche regiem is een zaak, die beslist zal worden in het licht van de gebeurtenissen en rekening houdende met de pogingen van het Spaansche volk om zijn eigen vrijheid te verwerven. (Usis)
(V. b. 6641; polit. proc. 6554 B; Fr. betrekk. m. Sp. 6600 I; Engelsche opinie over Franco 6552 G; 6569 G)

Vaticaan

A. Vaticaan heeft nooit vredesplannen voorgesteld —

In Vaticaanstad heeft men officieel tegengesproken, dat Z.H. de Paus tijdens den oorlog ooit een vredesplan zou hebben voorgesteld. Toegegeven werd alleen, dat de H. Vader, vroeg in 1940, voorstellen uit zekere Duitsche kringen aan de geallieerden heeft overgebracht.
(Msb. - 12 Febr.) (V. b. Vaticaan 6602 B)

Ver. Staten

B. Julius Krug - Opvolger van Ickes —

27 Febr. — De afgetreden Amerikaansche minister van binnenlandsche zaken, Harold L. Ickes, zal worden opgevolgd door Julius Krug. (Alg. H.bl.)
Krug zal het jongste lid van het Kabinet zijn (38 jaar). Voordat hij in 1941 als hoofd-consulent voor electriciteit aan het Bureau van de Productieleiding naar Washington kwam, was hij hoofdingenieur bij het Tennessee-Valley project. Toen het Bur. v. d. Prod.leiding werd omgezet in den Raad v. d. Oorlogsprod. bleef Krug in functie en werd tenslotte voorzitter van een van de belangrijkste commissies. Van April tot Augustus 1944 diende hij bij de Marine als Lieutenant Commander. Toen Donald Nelson aftrad als voorzitter van den Raad voor Oorlogsproductie benoemde President Roosevelt Krug als zijn opvolger. Sedert November 1945 werkte Krug in New York City bij zijn eigen Ingenieursfirma. De benoeming van Krug moet worden goedgekeurd door den Senaat.
(V. b. Ickes 6625 G) (Usis)

C. Buitenlandsche politiek - Rede van Byrnes —

2 Mrt. — De minister van Buitenl. Zaken heeft op 28 Febr. voor de „Overseas Press Club" een rede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:
„Ik zou in oprechtheid te kort schieten, wanneer ik zou zeggen, dat de wereldsituatie op het oogenblik gezond of geruststellend is. Overal om ons heen is er argwaan en wantrouwen, die op hun beurt weer argwaan en wantrouwen kweeken. Sommige verdenkingen zijn ongegrond en onredelijk. Van sommige andere kan dat niet worden gezegd. Dat vereischt openhartige bespreking tusschen de groote mogendheden van de dingen, die aanleiding geven tot argwaan. Door tot de Vereenigde Volkeren toe te treden hebben wij ons verbonden om geen geweld te gebruiken, behalve ter verdediging van het recht volgens de bepalingen van het Handvest," aldus Byrnes.
Byrnes wees er voorts op, dat de vele problemen tusschen de groote mogendheden het wenschelijk kunnen maken, voor zoover zij twee of drie of vier betreffen, deze telkens in conferenties van twee of drie of vier te bespreken, naar gelang van wie daarbij het nauwst betrokken zijn.
Speciaal met het oog op de betrekkingen met de Sovjet-Unie, zeide Byrnes, dat slechts een niet te verontschuldigen tragedie van vergissingen een ernstig conflict tusschen de Ver. Staten en de Sovjets zou kunnen veroorzaken. Hij wees er op, dat vele regelingen te hunnen gunste waren goedgekeurd en daardoor veel ernstige twijfel opgelost.
Ondanks de verschillen in levenswijze, zoo zeide Byrnes, bewondert en respecteert ons volk onze geallieerden en het wenscht ook verder vrienden en partners te zijn in een wereld van toenemende vrijheid en stijgenden levensstandaard. Doch in het belang van den wereldvrede en van onze traditioneele vriendschap moeten wij het duidelijk maken, dat de Ver. Staten het Handvest wenschen te verdedigen. Wij willen niet en kunnen niet afzijdig blijven staan, wanneer geweld of bedreiging met geweld wordt gebruikt in strijd met de bedoelingen en de principes van het Handvest.
Geen mogendheid heeft het recht zichzelf aan beweerd vijandelijk bezit te helpen in bevrijde gebieden, voordat door de geallieerden overeenstemming is bereikt over een herstelregeling. Wij zullen er niet in toestemmen, dat eenige andere mogendheid voor zichzelf uitmaakt, wat zij uit die landen zal nemen. Wij moeten het vestigen van de aandacht op situaties, welken den vrede in gevaar zouden kunnen brengen, niet beschouwen als een affront voor de natie of naties, die verantwoordelijk zijn voor zulke situaties. (Tr.)
(V. b. Byrnes: 6626; Truman over buitenlandsche politiek: 6494 E)

D. De regeering protesteert tegen de aanwezigheid van Russische troepen in Mandsjoerije —

6 Mrt. — De Amerikaansche regeering heeft tot Moskou een protestnota gericht tegen de voortgezette aanwezigheid der Russische troepen in Mandsjoerije.
Minister Byrnes heeft meegedeeld, dat Rusland een voorstel heeft gedaan om de voornaamste industrieën in Mandsjoerije gezamenlijk met China te exploiteeren. China heeft het voorstel van de hand gewezen. (Tr.) **(V. b. 6639 E)**

E. Vliegtuigproductie 1942-1944 —

Volgens een rapport van de Amerikaansche vereeniging voor de luchtvaartindustrie hebben de Ver. St. in de jaren 1942 tot 1944 meer vliegtuigen geproduceerd dan Engeland en Rusland tezamen. Uit de statistieken blijkt, dat de Ver. St. in de jaren 1942 tot 1944 de productie hebben verdubbeld en totaal 230.188 toestellen in drie jaar hebben vervaardigd. (Ec. N. - 22 Febr.)

Zweden

F. Opperbevelhebber Jungs van meening dat Zweden zich moet aansluiten bij de Ver. Volken —

5 Mrt. — De Zweedsche opperbevelhebber Jungs heeft in een aan het ministerie van buitenlandsche zaken toegezonden verklaring Zweden aangeraden zich bij de organisatie der Vereenigde Volken aan te sluiten. Jungs zegt in deze verklaring onder meer het volgende:
„Indien Zweden zich bij de U.N.O. aansluit, moet men trachten eenig voorbehoud te maken bijv. dat elke Zweedsche legereenheid, die gerequireerd wordt, onder Zweedsche contrôle zal staan. Toetreding tot deze organisatie impliceert het opgeven van de neutraliteit, hoewel Zweden in geval van een conflict tusschen de groote mogendheden kan staan op het handhaven van zijn traditioneele neutraliteit, welke in dat geval door een effectieve verdediging ondersteund moet worden". (Reuter)
(V. b. Zweden 6526 K; Sumner Welles over toelating van Zweden: 6594 K)

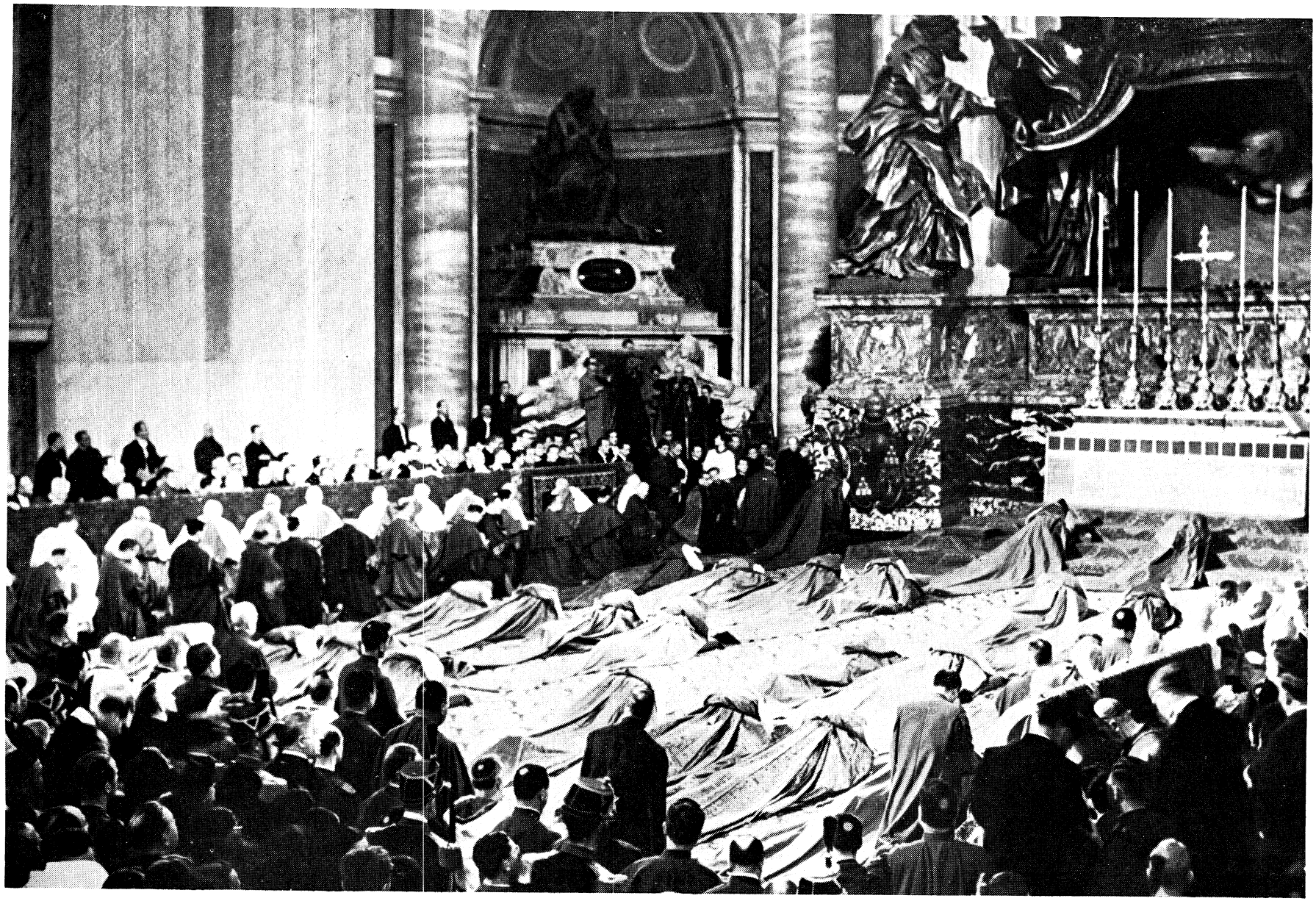

Paus Pius XII hield op 21 Febr. in de Sint Pieterskerk te Rome een openbaar consistorie, waarbij 28 van de 32 onlangs (zie 6578 E) gecreëerde Kardinalen als teeken van hun waardigheid de roode bonnet ontvingen. De foto geeft een moment van de plechtigheid. (foto Ass. press)

Nederland

A. Het voorontwerp-Vos i.z. bedrijfsschappen - Brief aan regeering van Stichting v. d. Arbeid - Sociaal-Economische Raad als adviesinstantie van de regeering, voorgesteld —

12 Mrt. — De Stichting van den Arbeid heeft een brief gericht aan de ministers van Handel en Nijverheid, Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening, Sociale Zaken, Verkeer en Energie; Openbare Werken en Wederopbouw, Scheepvaart en Financiën. In dezen brief worden eenige algemeene conclusies getrokken van meer opbouwenden aard, waarover vrijwel algemeene overeenstemming zal blijken te bestaan, zoowel in kringen van ondernemers als in de georganiseerde arbeidersbeweging.

Na o.m. hun teleurstelling te hebben uitgesproken over het feit, dat over dit voorontwerp geen voorafgaand overleg is gepleegd met daarvoor in aanmerking komende instanties uit het bedrijfsleven, zooals bij herhaling is gevraagd, stellen de onderteekenaars de volgende drie punten als hoofdbeginselen voorop:

1. Het mede-betrekken van de arbeiderswereld in het dragen van verantwoordelijkheid;
2. het handhaven zoolang en zooveel mogelijk van het beginsel van autonomie;
3. de uiteindelijke zeggenschap van de overheid.

Uitgaande hiervan worden de volgende practische suggesties naar voren gebracht:

a) Men late het bedrijfsleven vrij zich te organiseeren op de wijze, als door het bedrijfsleven zelf doeltreffend wordt geoordeeld, mits aan de overheid ter samenwerking worden aangeboden organen, die op sociaal en/of economisch gebied representatief zijn voor bepaalde door de overheid aan te wijzen gebieden der volkshuishouding. Komt een dergelijk orgaan binnen een daarvoor naar redelijkheid te stellen termijn niet tot stand, dan behoudt uit den aard de overheid de bevoegdheid, een orgaan in te stellen.

b) Aan dergelijke bedrijfsorganen worden, binnen bij de wet te stellen normen, door de overheid bevoegdheden toegekend, resp. opdrachten verstrekt, naarmate de onderwerpen, die door het bedrijfsorgaan worden behandeld, zich daartoe leenen. Aan de overheid komt een recht van veto toe ten aanzien van beslissingen, die naar haar meening onvoldoende rekening houden met het algemeen belang.

c) Het bedrijfsorgaan regelt zijn eigen financiën, regelt zijn bestuursinrichting, formeert zijn eigen bestuur enz. Een passende vorm voor contact met de overheid zal moeten worden gevonden.

d) Organen van centrale samenwerking van ondernemers en arbeiders, gelijk b.v. de Stichting van den Arbeid en de Stichting voor den Landbouw dienen in de komende bedrijfsorganisatie hun plaats te vinden.

e) Er kome een Sociaal-Economische Raad als adviesinstantie van de regeering en met verdergaande bevoegdheden, al naarmate zulks wenschelijk en mogelijk wordt geoordeeld.

f) Over door de overheid te stellen richtlijnen op sociaal-economisch gebied, wordt de Sociaal-Economische Raad gehoord.

De onderteekenende organisaties — te weten het Centraal Sociaal Werkgevers Verbond, het Verbond van Nederlandsche Werkgevers, de Algemeene Katholieke Werkgeversvereeniging en het R. K. Verbond van Werkgeversvakverenigingen, het Verbond van Protestantsch-Christelijke Werkgevers in Nederland, de Stichting voor den Landbouw, de Raad van Bestuur in Middenstandszaken, het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, de Nederlandsche Katholieke Arbeidersbeweging en het Chr. Nat. Vakverbond — bevelen den minister aan een kleine, doch representatieve commissie van vertegenwoordigers van de overheid en van het georganiseerde bedrijfsleven opdracht te geven tot uitwerking van den hierboven geschetsten gedachtengang, overtuigd als zij zijn, dat dit de eenige methode is om tot een snelle en vruchtdragende oplossing te komen van het organisatie-vraagstuk.

(Alg. H.bl.) **(V. b. Voorontw.-Vos 6645 D; Stichting v. d. Arbeid: 6638 B)**

B. Productieve investeeringen uit geblokkeerd tegoed - Commissie benoemd —

11 Mrt. — De minister van financiën heeft een investeeringscommissie benoemd, waarin zitting hebben de vertegenwoordigers van de ministeries van handel en nijverheid en openbare werken en wederopbouw van de Nederlandsche Bank, de Herstelbank, de hoofdgroepen industrie en handel en van het Centraal Planbureau.

De taak van deze commissie zal zijn te beslissen of en in hoeverre de financiering van het herstel van de productie in uitgebreiden zin, den wederopbouw en het ontwikkelen van den handel, kan worden toegelaten uit geblokkeerd tegoed. Aanvragen voor deblokkeering moeten bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam of haar agentschappen worden ingediend. (N.R.C.)

(V. b. geblokk. tegoed: 6637 E)

C. Verplichte inlevering van goud, edele metalen en deviezen - Sieraden uitgezonderd —

12 Mrt. — Volgens een mededeeling in de Ned. Staatscourant moeten ingezetenen rechtstreeks of door tusschenkomst van een deviezenbank het in hun bezit zijnde goud, edele metalen en buitenlandsche betaalmiddelen aan de Nederlandsche Bank aanbieden en desverlangd in eigendom overdragen. Het betreft hier waarden, welke in het binnenland berusten.

Onder goud wordt verstaan: gouden munten (Nederlandsche en buitenlandsche ongeacht of deze gangbaar zijn of niet), fijn goud en alliages van goud (onbewerkt of halffabrikaat). Sieraden en gebruiksvoorwerpen worden derhalve niet als goud beschouwd. Met edele metalen worden bedoeld zilver, platina en platina-metalen (onbewerkt of halffabrikaat). Ook hier zijn sieraden en gebruiksvoorwerpen uitgezonderd. De buitenlandsche betaalmiddelen omvatten ten slotte metalen geld, bankbiljetten, muntbiljetten en soortgelijke betaalmiddelen. Van de verplichting tot inlevering van goud en edele metalen zijn de ondernemingen in den zin van de goud- en zilverbeschikking No. 1 uitgezonderd, terwijl geen aanbieding behoeft te geschieden van buitenlandsche betaalmiddelen welke vóór 10 Mei 1940 niet meer gangbaar waren. Ook is het geoorloofd buitenlandsche betaalmiddelen vóór het sluiten van den inleveringstermijn aan een deviezenbank te verkoopen. Deze bekendmaking is op 11 Maart in werking getreden. (Par. - Stct.)

D. Leden Centraal College voor de Reclasseering —

11 Mrt. — Tot lid van het Centr. College voor de Reclasseering zijn benoemd prof. mr. W. P. J. Pompe, hoogl. te Utrecht; mr. A. Rombach, adv.-gen. Hoogen Raad; dr. C. Kortenhorst te Vught; mr. M. Ch. de Jong, rechter arr.-rechtbank te 's-Gravenhage; dr. G. Th. Kempe te Utrecht; mr. G. H. A. Feber, raadsheer Bijz. Raad van Cassatie te 's-Gravenhage. Herbenoemd zijn mr. dr. W. A. J. M. Fick, tevens voorz., mr. E. L. M. H. baron Speijart van Woerden, prof. dr. H. Dooijeweerd en mr. dr. N. Muller.

(Tijd)

E. Gentsch eeredoctoraat voor min.-pres. Schermerhorn —

11 Mrt. — De universiteit van Gent heeft aan minister-president prof. ir. W. Schermerhorn het eeredoctoraat dier universiteit verleend. (A.N.P.)

(V. b. Schermerhorn 6588 A)

F. Generaal Kruls gehuwd —

12 Mrt. — Lt.-Generaal mr. H. J. Kruls, chef van den Generalen Staf is te Londen in het huwelijk getreden met mevr. M. E. Rowland-Dyxhoorn, Res. Kapitein V.H.K. (A.N.P.)

(V. b. Kruls 6598 F)

G. Unie van Nederlandsche Ambtenaren opgericht - strijd tegen corruptie —

11 Mrt. — Opgericht is de Unie van Nederlandsche Ambtenaren; doel van deze organisatie is den strijd aan te binden tegen alle corruptieve toestanden en zich daaraan schuldig makende ambtenaren. De U.N.A. stelt zich voorts te weer tegen overtollige ambtenarij en bureaucratie. (Alg. H.bl.)

H. Geraamde im- en export 1946 - inschakeling particulieren handel - bezoek van min. Vos aan Ver. Staten —

Teruggekeerd van een kort bezoek aan de Ver. Staten heeft de minister van Handel en Nijverheid o.m. medegedeeld, dat men schat, dat Nederland in 1946 voor 3 milliard gulden zal invoeren en voor 1 milliard gulden zal uitvoeren. Een derde van den invoer — dus ongeveer een milliard gulden — zal uit de Vereenigde Staten moeten komen.

Deze import zal voornamelijk betrekking hebben op grondstoffen, hulpstoffen en machines. Wij hebben uit Amerika o.a. noodig, metalen, als ijzer, grondstoffen voor de textielindustrie, chemicaliën, steenkool, olie, benzine, etc.

Van de drie à vierhonderd millioen dollar, die daarvoor benoodigd zijn, zal een zeer groot gedeelte in den vorm van crediet moeten worden verstrekt, aangezien de dollars, die wij uit de blokkade krijgen, niet voldoende zijn om deze importen te financieren. Of wij deze credieten krijgen, hangt voornamelijk af van de vraag, hoe het zal loopen met het groote crediet aan Engeland en met de ontwikkeling van de verhouding tusschen Amerika en Rusland. Het was den minister n.l. zoowel op de persconferentie als in Amerikaansche bladen opgevallen, dat Nederland zelf als behoorlijken debiteur wordt beschouwd, dat de moeilijkheden in Indië bij de beoordeeling voor de credietwaardigheid van Nederland geen rol van beteekenis schijnen te spelen, maar dat het vooral de eerstgenoemde factoren zijn, die de bereidheid van de Amerikanen om gelden in Europa te investeeren beïnvloeden.

De indruk, dien de Minister in Amerika gekregen had, was deze, dat men algemeen van oordeel was, dat de particuliere handel in zoo snel mogelijk tempo dient te worden ingeschakeld. Hierbij zal toch echter de noodige omzichtigheid moeten worden betracht. In de allereerste plaats zijn er nog goederen, waarvoor 'n allocatiesysteem van toepassing is en in die gevallen moeten de aankoopen door de Regeringsapparatuur plaats hebben. Nu is het gebleken, dat indien de allocaties waren togewezen en men na de toewijzing den particulieren handel wilde inschakelen, het wel eens voorkwam, dat door gebrek aan contanten de particuliere handel de allocaties niet ten volle kon opnemen.

Verder is er een aantal producten dat nog schaarsch is. Indien hier de particuliere handel geheel wordt vrijgelaten, dan bestaat er vrees voor prijsopdrijving. Het ligt in de bedoeling om de door de overheidsinstanties in Amerika gesloten contracten in ieder geval door die instanties te laten afhandelen. In Engeland hebben wij getracht de A.R.R.-contracten over te doen aan particulieren, doch toen bleek dat de Nederlandsche importeurs wel bereid waren, de contracten uit te voeren, maar dat de Engelsche exporteurs de regeeringsgarantie prefereerden boven particuliere garanties.

Wat onze uitvoermogelijkheden met Amerika betreft, memoreerde minister Vos, dat wij vooral bloembollen gezonden hebben. De Amerikanen hebben verder vooral belangstelling voor kaas en jenever en voor industrieele specialiteiten — geen massa-artikelen — dus voor producten van onze kunstnijverheid en ambachtsbedrijven. (Ec. Voorl.)

(V. b. Vos: 6565 A; buitenl. handel 6596 A)

Nederland

A. Luchtvaart - Herstel K. L. M. - binnen- en buitenlandsche verbindingen - Sterkte luchtvloot —

Het Nederlandsche burgerluchtverkeer vertoont thans reeds in Europa een groei die in het bijzonder met het oog op de deviezenpositie verheugend genoemd mag worden. Het Europeesche luchtnet van de K.L.M. telt van 4 Maart af weer 7 lijnen, terwijl verschillende buitenlandsche maatschappijen in samenwerking met de K.L.M. dit aantal nog belangrijk vergrooten. Op genoemden datum zijn de K.L.M.-diensten op Londen, Brussel en Parijs heropend.

De dienst Amsterdam-Londen is de oudste K.L.M.-lijn. Op den 17den Mei 1920 steeg van Croydon een open vliegtuigje op, om bijna 4 uur later op Schiphol te landen met twee journalisten aan boord, een zak met ochtendbladen en een brief van den Lord Mayor aan den burgemeester van Amsterdam.

De luchtverbinding tusschen Groot-Brittannië en Nederland heeft zich sederdien gestadig uitgebreid en in 1939, vlak voor het uitbreken van den oorlog, werden 8 diensten per dag en één dagelijksche nachtpostdienst tusschen beide landen onderhouden.

De luchtverbinding tusschen Londen en ons land werd dadelijk na de bevrijding van het Zuiden hersteld door de Netherlands Military Air Transport Service, die dezen dienst van September 1944 tot 4 Mrt. heeft onderhouden.

Onder commando van Majoor M. S. Kamphuis en later van Lt. C. Sobels werden van September 1944 tot eind 1945 meer dan 26.000 passagiers vervoerd, terwijl bovendien aanzienlijke hoeveelheden medicijnen en andere dringend noodige goederen werden vervoerd.

Deze militaire luchtverbinding werd op 4 Maart door het burgerluchtverkeer overgenomen. Op 4 Februari j.l. reeds openden de Britsche European Airways, onderdeel van de Britsche luchtvaartmaatschappij B.O.A.C., een luchtverbinding Londen-Amsterdam. Van 4 Maart af onderhouden de K.L.M. en de B.O.A.C. 4 retourdiensten per dag tusschen Nederland en Engeland.

Het hervatten van de luchtverbinding Amsterdam-Brussel door de K.L.M. valt samen met de opening van een dienst Brussel-Amsterdam door de Belgische luchtvaartmaatschappij Sabena. De vliegtuigen van de K.L.M. zullen alle werkdagen des ochtends van Schiphol opstijgen, terwijl ook de terugreis voor den middag wordt gemaakt. Het vertrek van de vliegtuigen van de Sabena uit Brussel en uit Amsterdam zal in den namiddag geschieden.

Ook de verbinding Amsterdam-Parijs zal door de K.L.M. op werkdagen worden onderhouden. De dienst van Air France, die het traject Parijs-Amsterdam driemaal per week vliegt, wordt naast onze eigen K.L.M.-lijn gehandhaafd. Een definitieve dienstregeling voor de nieuwe verbindingen zal binnenkort worden vastgesteld.

Er worden nu weer geregelde diensten onderhouden:
naar Stockholm per K.L.M.-A.B.A.;
naar Kopenhagen-Malmö per K.L.M. of A.B.A.;
naar Praag per K.L.M.;
naar Zürich per K.L.M. of Swissair;
naar Brussel per K.L.M. of Sabena;
naar Parijs per K.L.M. of Air France;
naar Madrid-Lissabon per K.L.M.;
naar Londen per K.L.M. of B.O.A.C.;
naar Batavia of tusschenliggende stations per Netherlands Government Air Transport;
naar New York per American Overseas Airlines, aan welk verkeer de K.L.M. zeer binnenkort ook zal gaan deelnemen;
en in het binnenlandsche luchtnet:
naar Eindhoven-Maastricht, naar Enschedé en naar Leeuwarden-Groningen per Regeeringsvliegdienst.

(De Stem van Nederland - 2 Mrt.)

Op een persconferentie te Brussel ter inwijding van den regelmatigen handelsluchtdienst Brussel—Amsterdam, deelde een vertegenwoordiger van de K.L.M. mede, dat de K.L.M.-vloot thans bestaat uit 18 Skymasters. 4 Douglas DC4, 4 Lockheeds, die ieder 64 personen kunnen vervoeren, 21 Douglas DC 3 en Dakota's. Thans, 10 maanden na de bevrijding, is de luchtvloot dus grooter dan in 1940, terwijl ook de inkomsten beduidend hooger zijn. (Ec. Voorl.)

(V. b. K.L.M. 6644 C)

B. „Stichting Unievisch" - diepgevroren vischfilet - nieuwe industrie —

11 Mrt. — Een aantal groothandelaren in zeevisch te IJmuiden hebben de „Stichting Unievisch" opgericht, die zich zal bezighouden met productie van en handel in „diepgevroren vischfilet". Reeds is contact gelegd met een reederij, die zich op dit werk zal toeleggen. Ook de kleinhandel zal worden ingeschakeld. Er zal zoowel voor de binnenlandsche markt als voor export gewerkt worden. (Alg. H.bl.)

C. Uittreden uit C. H. U. —

11 Mrt. — Mr. dr. A. A. van Rhijn, mr. M. Ch. de Jong en de heer J. M. Krijger Jr., hebben in het besluit van de algemeene vergadering der Chr. Historische Unie tot het bewaren van contact met de A.R. Partij, aanleiding gevonden voor het lidmaatschap der C.H. Unie te bedanken.

In een schrijven aan het hoofdbestuur voeren zij als motief voor hun besluit aan, „dat zij de genomen beslissing een miskenning achten van het beginselprogram der C.H. Unie, dat de kerk een bijzondere positie toekent en dat bovendien wijst in nationale en niet in separatistische lijn." (Tr.)

(V. b. C.H.U. 6645 B; van Rhijn: 6638 A)

D. Partij van de Vrijheid - manifest tot oprichting nieuwe politieke partij —

12 Mrt. — Een comité van initiatief tot oprichting van een nieuwe politieke partij („Partij van de Vrijheid") heeft het volgende manifest uitgegeven:

„De eerste voorwaarde voor een op Christelijken grondslag berustende samenleving als de onze is de vrijheid. Alleen in vrijheid kan de mensch zijn persoonlijkheid ontwikkelen. Deze vrijheid, gepaard aan verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid en gewaarborgd in een rechtsstaat, bewerkt welvaart en geluk en is noodzakelijk voor het bereiken van een menschwaardig bestaan voor alle groepen onzer maatschappij.

Dit uitgangspunt eischt een vrije uitoefening van bedrijf en arbeid, een vrije beschikking over de vruchten hiervan en een vrije maatschappelijke organisatie, waarbij de staat, wakende voor het belang der gemeenschap, een corrigeerende taak heeft. Onverbrekelijk verbonden aan de vrijheid is de sociale gerechtigheid. In het bedrijfsleven worde deze door samenwerking tusschen werkgevers en werknemers nagestreefd.

Zij, die zich verzetten tegen socialistische systemen, welke onvermijdelijk leiden tot dwang en tot het heerschen van weinigen over velen, en zich niet thuis gevoelen bij naar kerk of confessie gevormde politieke partijen, verlangen naar de vorming van een nieuwe politieke groepeering, die den strijd voor de vrijheid binnen door het algemeen belang gestelde grenzen zal voeren.

Uit dit inzicht is geboren: de Partij van de Vrijheid, die de eenheid van het Koninkrijk der Nederlanden en binnen dit Koninkrijk eigen meesterschap der deelen en gewesten vooropstelt".

Het initiatief-comité is samengesteld uit: Mr. D. U. Stikker, prof. mr. R. P. Cleveringa, J. M. F. A. van Dijk, mevr. A. Fortanier-de Wit, mej. dr. Jane de Iongh, drs. H. A. Korthals, mr. K. P. van de Mandele, mr. C. H. Telders, R. Zegering Hadders.

Het voorloopig secretariaat is gevestigd: 2e Weteringplantsoen 21, Amsterdam-C. (N.R.C.) **(V. b. Stikker 6364 F; Cleveringa 6441; v. d. Mandele 6364 F)**

E. Voetbal - Nederland wint met 6—2 van Luxemburg —

Het Nederlandsche Elftal heeft zijn eersten officieelen interlandwedstrijd na den oorlog gewonnen. Het won in Luxemburg met 6—2 van het Luxemburgsche Elftal. (A.N.P.)

(V. b. Interl. wedstrijd 4214 A)

F. Oproer van politieke delinquenten te Amsterdam —

11 Mrt. — In het interneeringskamp voor politieke delinquenten aan de Levantkade te Amsterdam hebben zich op 10 Maart ernstige ongeregeldheden voorgedaan, waarbij de gevangenen kans hebben gezien, een der loodsen in brand te

steken. De bewaking slaagde er ten slotte met veel moeite in, den opstand te bedwingen; zeven personen werden gewond. (Par.)
(V. b. pol. delinq. 6643 A)

Nederland

A. Het proces-Carp - De „Vrederechtspraak" De Hooge Raad - Levenslang geëischt —

5 Mrt. — Mr. J. H. Carp, die in den bezettingstijd president is geweest van het z.g. vredegerechtshof, heeft terecht gestaan voor het bijzonder gerechtshof te 's-Gravenhage. Carp trad destijds op als secretaris van het kabinet van staat van Mussert. Hij ontwierp ook het statuut voor den Germaanschen statenbond, dat in het proces-Mussert zulk een groote rol heeft gespeeld. Hem werd o.m. ten laste gelegd, dat hij de geestelijke ontwikkeling in Nederland in nationaal-socialistischen zin heeft bevorderd door middel van de rechtspraak van het vredegerechtshof, welke in haar algemeene strekking ten doel had het verleenen van steun door de rechterlijke macht in den strijd voor de nieuwe orde en om bij het volk in het algemeen een nieuw besef van recht en onrecht te wekken in nationaal-socialistischen geest, waarbij de justitie optrad als vormend orgaan voor de voorbereiding van den nieuwen tijdgeest met een opvoedende taak. Deze taak bestond in het bijbrengen aan het volk van begrip voor een gewijzigde rechtswaardeering, o.m. tot uitdrukking komende in zware bestraffing van hen, uit wier optreden een gezindheid sprak, die op ontbinding van de nat.-soc. gemeenschap was gericht.
Op de eerste vragen van den president, mr. A. L. M. van Berckel, trachtte verd. tot een discussie te komen, maar de president hield hem bij de feiten.
Verd. zeide, dat de tijd nog niet rijp was geweest voor de nieuwe rechtspraak. De eenige reden, waarom de vrederechtspraak was ingesteld, zulks met instemming van de Duitschers, was om orde en rust te handhaven.
Het straffen van menschen, die N.S.B.-ers voor landverrader hadden gescholden, geschiedde alleen, aldus verd., om de orde en rust te handhaven. Dat in geschriften gepleit werd voor het geven van steun door de rechterlijke macht aan de „nieuwe orde", gaf verd. na veel praten toe. Partij-rechtspraak, al had het hiervan misschien soms den schijn, werd niet gepleegd, meende hij te kunnen zeggen.
De president las daarna gedeelten voor uit arresten van het vredegerechtshof, waaruit bleek, dat het bijvoorbeeld W.A.-mannen niet kwalijk werd genomen, als zij tegenstanders sloegen.
Getuige à décharge Smink, evangelist van beroep, die vlak bij verd. woonde, verklaarde, dat verd. moest hebben geweten dat er bij hem illegalen vergaderden, maar dat hij dit nimmer heeft aangebracht.
De procureur-fiscaal, mr. J. Zaayer, schetste de verschillende functies van verd., waarin hij het nationaal-socialisme bevorderde. Essentieel was niettemin zijn werk voor de z.g. vrederechtspraak. Hij werd uit overtuiging N.S.B.-'er maar ontwikkelde zich later tot een bondgenoot van de Duitschers. Zijn houding voor het Hof thans kon de proc.-fiscaal niet bewonderen. Den eerlijken afscheidsbrief van Van Genechten stelde hij dan ook ten voorbeeld. Over het bewijs meende mr. Zaayer kort te kunnen zijn. Het boek, de artikelen en de arresten van verd. geven de feiten en den geest, waarin zij werden bedreven, duidelijk weer. De bedoeling was, propaganda voor het nationaal-socialisme te maken.
Scherpe verwijten richtte mr. Zaayer tot den Hoogen Raad, die door tekort aan moreelen moed er zich toe leende de leden van het vredegerechtshof te beëedigen en te erkennen. In principe gaat de procureur-fiscaal ervan uit, dat leidende figuren van de N.S.B. de doodstraf verdienen. In het optreden van verd. valt evenwel op te merken dat dit soms meer de bedoeling had ten goede dan ten kwade te werken. Hij heeft niettemin de Nederlandsche justitie verlaagd tot een propagandamiddel voor den vijand. Hierdoor is de Nederlandsche justitie grievend beleedigd, evenals ons geheele volk. Mr. Zaayer wilde verhoeden, dat professioneele ressentimenten — in zekeren zin is ons rechtswezen partij in deze zaak — de straf zouden verhoogen. Ook is er de betreurenswaardige houding van den Hoogen Raad.
Wegens opzettelijke hulpverleening aan den vijand eischte spr. levenslange gevangenisstraf met levenslange ontzetting uit het recht ambten te bekleeden en uit de beide kiesrechten. (V.V. - N.R.C.)
(V. b. Carp: 6529 F; proces-Mussert: 6627; Vredegerechtshof: 5771 A; Van Genechten 6567 F; Hooge Raad in bezettijd: 6479)

Ned. O. Indië

B. Nederl. troepen op Java geland - protest van Sjahrir - terugtrekking Britsche troepen —

9 Mrt. — Negen Nederlandsche bataljons zijn te Batavia aan land gegaan. Grootere eenheden zouden, volgens Reuter, tegelijk landen bij Semarang en Soerabaja. Men neemt aan, dat ze de voorhoede vormen van 20.000 man, welke uit Malakka en uit deelen van den Archipel buiten Java worden aangevoerd.
Soetan Sjahrir was op 8 Mrt. op de hoogte gesteld van deze landingen, terwijl een Britsch verbindingsofficier ook Soekarno ervan heeft verwittigd.
Sjahrir heeft bij generaal Stopford krachtig geprotesteerd tegen de landingen. (Alg. H.bl.)
11 Mrt. — Het protest van Sjahrir luidt als volgt:
„Wederom zijn Nederlandsche troepen in Batavia ontscheept. Ik herhaal met nadruk het standpunt van mijn regeering, dat de Nederlandsche militaire inval in Indonesië een schending van de souvereiniteit van de Indonesische republiek beteekent.
„De tegenwoordigheid van Nederlandsche troepen kan in dezen tijd van spanning geen enkele goede uitwerking hebben en zal niet nalaten de sfeer der onderhandelingen nadeelig te beïnvloeden.
„Tenzij de Nederlandsche regeering inderdaad zekere vijandelijke voornemens koestert, gaat het boven ons begrip, waarom deze versterkingen nu noodzakelijk zijn. Ik protesteer met kracht tegen de nieuwe versterkingen en tegen dergelijke gebeurtenissen in de toekomst." (Alg. H.bl.)
11 Mrt. — De aankomst van Nederlandsche bataljons moet, zoo blijkt o.m. uit een relaas van een correspondent van A.N.P.-Aneta, worden beschouwd als een begin van een aflossing der Britsche en Britsch-Indische troepen. Tot terugtrekking daarvan is kort geleden besloten; men schat dat een periode van ongeveer zes maanden noodig zal zijn voor al deze troepen uit Indië zijn vertrokken. Tot zoolang zal het militaire commando in Indië in Engelsche handen blijven. (N.R.C.) **(V. b. landing Ned. tr. 6646 C)**

C. Twee dagorders van Gen. Spoor - aanmaning tot discipline —

12 Mrt. — Luitenant-generaal Spoor heeft in een dagorder hulde gebracht aan het derde bataljon, dat Banka heeft gezuiverd en het eerst op Java landde. (Alg. H.bl.)
12 Mrt. — Lt.-gen. S. H. Spoor, opperbevelhebber van het K.N.I.L., heeft opnieuw met nadruk gewezen op het gebrek aan discipline onder de soldaten, zoowel als onder de officieren van het Ned.-Ind. leger. Hoewel hij toegeeft, dat daarvoor wel verontschuldigingen aan te voeren zijn, legt generaal Spoor er nogmaals den nadruk op, dat het absoluut noodzakelijk is aan dezen toestand, welke een schande is voor het leger, een einde te maken. (Msb.)
(V. b. Spoor: 6608 D)

D. Japansche overgave op Bali - bezet door Nederl. troepen —

11 Mrt. — Generaal-majoor B. Mansergh, geallieerd opperbevelhebber op Oost-Java, heeft op 8 Mrt. in de residentie Bali en Lombok de Samurai-zwaarden van den Japanschen kolonel Kobungo Tsunuha ontvangen ten teeken van de onvoorwaardelijke overgave van alle Japansche strijdkrachten op Bali. (N.R.C.)
Op 2 Mrt. waren Nederlandsche troepen op Oost-Bali aan land gegaan. Den Pasar en later Singaradja op Noord-Bali werden zonder incidenten bezet.
De bevolking was rustig en nam over het algemeen een vriendelijke houding aan. (Exchange)
(V. b. 6646 C en 6615 A)

E. De muiterij in de Minahassa geëindigd —

13 Mrt. — De muiterij te Menado is geëindigd. De leiders der rebellen, drie inheemsche sergeants, die zichzelf tot resp. kolonel, majoor en kapitein „bevorderd" hadden, werden op 11 Maart door hun eigen manschappen gearresteerd en naar H. M. „Piet Hein" gevoerd. Hierna kwamen drie peletons uit de bemanning van het schip, volledig bewapend en met de Nederlandsche vlag voorop, aan land. Zij marcheerden dwars door de stad naar de kazernes om het bevel daarover op zich te nemen en werden zeer geestdriftig verwelkomd.
Pamfletten met een boodschap van Koningin Wilhelmina tot de „twaalfde provincie" werden onder de bevolking verspreid. (Tijd)
(V. b. muiterij: 6631 L)

F. Nieuw Kabinet Sjahrir —

12 Mrt. — Sjahrir heeft een kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld: **Sjahrir:** premier en Buitenlandsche Zaken; **Soedarsono:** Binnenlandsche Zaken; **Darma Setiawan:** Openbare Gezondheid; **ir. Soerachman:** Financiën; **ir. Darmawan:** Handel en Industrie; **dr. Djamaloedin Rasat:** Handel en Voedselvoorziening; **dr. Amir Sjarifoedin:** Defensie; **mr. Soewandi:** Justitie; **Mohamed Sjafei:** Opvoeding; **Mohamed Natsir:** Informatie ad int.; **Maria Ulfah Santoso:** Sociale Zaken; **Hadji Rasjidi:** Godsdienst ad int.; **mr. Abdoel Karim:** Verbindingen; **ir. Poetoehena:** Openbare Werken; **Wikana:** minister zonder portefeuille; **ir. Djoeanda** (Verkeer).
Voor bijna alle ministeries zijn vice-ministers benoemd, nl. Hadji Agoes Salim

(Buitenlandsche Zaken); Samadikoen (Binnenlandsche Zaken); dr. Leimena (Gezondheid); dr. Sjafroedin (Financiën); Samsoe Oedaja (Handel en Industrie); dr. Saksono (Landbouw en Voedselvoorziening); Aroedji (Defensie) hij heeft een speciale taak, n.l. van minister van de Indonesische vloot; mr. Hadi (Justitie); dr. Moelia (Opvoeding); mr. Djojoadiningrad (Sociale Zaken); dr. Laoh (Openbare Werken).

Van dit ministerie zijn elf ministers overgenomen uit het vorige. Nieuw zijn de volgende: dr. Djamaloedin Rasat, Mohamed Sjafei, Maria Ulfah, Mohamed Natsir. Tot de Masjoemi, de Islamietische massa-partij, die niet vertegenwoordigd is door haar meest radicale figuren behooren: de heeren Natsir en Rasjidi. Mej. Ulfah heeft in Leiden gestudeerd; zij heeft een actieve rol gespeeld in de vrouwenbeweging en heeft in het bijzonder geijverd voor een burgerlijke regeling van het huwelijk.

Noch communisten, noch vertegenwoordigers van het volksfront zijn in het kabinet opgenomen. De meest radicale minister Wikana (zonder portefeuille), een links-nationalist van de vroegere Gerindo Sjafei (P.N.I.) en vice-minister Saksono, zijn beiden onderwijsdeskundigen, de meeste overigen waren vroeger aan regeeringsdepartementen verbonden. Sjafroedin (financiën) is tevens voorzitter van het werkcomité en de meest invloedrijke vice-minister. Van de vice-ministers noemen wij verder dr. Leimena, (openb. gezondheid), medicus en Christen Ambonnees, ir. Saksono, (landbouw), radicaal-nationalist, die te Wageningen heeft gestudeerd, dr. Moelia (onderwijs) een ger. Christen Batak, mr. Abdoelmadjid Djojoadiningrad, (sociale zaken) bekend P.I.-lid. (Par.)

(V. b. Sjahrir: 6646 B; kabinet: 6559 E)

Ned. O. Indië

A. Reactie op invoering nieuw geld - decreet van Soekarno —

9 Mrt. — De eerste reactie op de invoering van het nieuwe geld was een zeer sterke stijging der prijzen. De politie treedt echter streng op tegen prijsopdrijving. (N.R.C.)

12 Mrt. — Volgens een bericht in de Merdeka heeft Soekarno bij decreet de thans in Indië geldende strafwet gewijzigd. De wijzigingen houden ook in een verhooging van gevangenisstraf tot 15 jaar als straf voor het in circulatie brengen van geld, dat niet door de regeering als wettig wordt erkend. (N.R.C.) **(V. b. 6645 H)**

B. Republ. universiteit geopend —

9 Mrt. — Het Nationalistische dagblad Merdeka meldt de opening van de Republikeinsche universiteit Gadjah Mada te Djokjakarta. (N.R.C.)

Abessynië

C. Aanspraken op Ital. Erythrea en Somaliland —

9 Mrt. — De minister-president van Abessynië, Makonnen Endal-Katchew, heeft de aanspraken van Abessynië op de vroegere Italiaansche koloniën, Erythrea en Somaliland, verdedigd. Hij zeide dat de bevolking van deze koloniën uit oude Ethiopische volksstammen bestaat en eischte de overgave van deze omstreden gebieden aan Abessynië. (N.Z.Zt.) **(V. b. Abess. 5360 B)**

Australië

D. Houding der havenarbeiders - minister Evatt over betrekkingen met Nederland en Indonesië —

14 Mrt. — In een op 13 Mrt. gehouden vergadering van de havenarbeiders van Brisbane heeft volhard bij het besluit om te weigeren, de Nederlandsche schepen te laden.

Dr. H. V. Evatt, de Australische minister van buitenlandsche zaken, heeft in het parlement verklaard, dat het voor Australië van vitaal belang is, de vriendschappelijke betrekkingen, die men tijdens den oorlog met Nederland onderhield, te behouden. Over Ned.-Indië zeide hij, dat het belangrijk was goede betrekkingen met de Indonesiërs aan te knoopen, zoowel als met andere afhankelijke volken in de wereld, die bezig zijn zich een grootere mate van zelfbestuur te verwerven. (N.R.C.)

(V. b. havenarb. 6646 E; Evatt 4858 D)

België

E. Nieuwe regeering van socialisten en specialisten —

14 Mrt. — Paul-Henri Spaak, aftredend minister van Buitenlandsche Zaken in het kabinet-Van Acker, is er in geslaagd een nieuw ministerie te vormen, dat als volgt is samengesteld.

Eerste-Min. en buitenlandsche zaken: **Spaak (soc.)**; binnenlandsche zaken: **Joseph Merlott (soc.)**; justitie: **Henri Rolin (soc.)**; economische zaken: **Achille van Acker (soc.)**; buitenlandsche handel: **De Smaele (partijloos)**; oorlogsschade en oorlogsgetroffenen: **Pierre Vermeylen (soc.)**; openbare werken: **Herman Vos (soc.)**; verkeer: **Ernest Rongvaux (soc.)**; financiën: **Frans De Voghel (partijloos)**; opvoeding: **Leon Collard (soc.)**; koloniën: **Lode Craeybeeckx (soc.)**; landbouw: **Arthur Wauters (soc.)**; volksgezondheid: **prof. Van Beneden (partijloos)**; bevoorrading: **Moens de Fernig (partijloos)**.

De minister van landsverdediging moet nog aangewezen worden. (L.N. - Gaz. v. Antw.) **(V. b. 6646 G)**

F. Geroofde kunstschatten uit Duitschland —

12 Mrt. — 27 meesterwerken, waaronder twee werken van Memling, een „Madonna" van Van der Weyden, een „Madonna met het kind" van Quinten Massijs, een Rubens, een Albert Cuyp, een Van Goyen, een Ruysdael, een Potter, twee Taddeo Gaddi, een schilderij van den meester Willem van Keulen en een beeldhouwwerk dat aan Veit Stess wordt toegeschreven zijn uit Duitschland in het museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel aangekomen. (Belga)

Canada

G. Rapport over Russische spionnage —

5 Mrt. — De premier, Mackenzie King, heeft een rapport gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat 4 ambtenaren in openbaren dienst direct of indirect aan vertegenwoordigers van de Sovjet-Unie geheime en vertrouwelijke inlichtingen hebben verstrekt, waardoor zij de wet op officieele geheimen van 1939 hebben overtreden.

De Russische agenten kregen in Augustus 1945, tegen het einde van den oorlog in den Stillen Oceaan, opdracht van Moskou, om „inlichtingen in te winnen over het verplaatsen van Amerikaansche troepen uit Europa naar de Ver. Staten en den Stillen Oceaan".

Kolonel Zaboltin, militaire attaché bij de Sovjet-ambassade in Ottawa, heeft volgens het rapport getracht den zetel van de hoofdkwartieren van eenige tientallen Amerikaansche divisies of legerkorpsen en die van het negende Amerikaansche leger op te sporen. (V.K.)

(V. b. spionnage: 6634 G)

China

H. De Russische troepen in Mandsjoerije - Vrouwen eischen terugtrekking - anti-Russische betoogingen - Russische troepen trekken zich uit Moekden terug - spanning tusschen communistische en regeeringstroepen —

8 Mrt. — Meer dan 7000 vrouwen, vertegenwoordigsters van 36 vrouwen-organisaties, hebben tijdens een door mevr. Tsjiang Kai-sjek voorgezeten vergadering de terugtrekking der Russische troepen uit Mandsjoerije geëischt.

In Tsjoengking en andere Chineesche steden hebben anti-Russische betoogingen plaats gehad. (N.Z. Zt.)

11 Mrt. — Het Chineesche nieuwsbureau „Central News" heeft medegedeeld, dat de Russen zonder voorafgaande waarschuwing begonnen zijn met de evacuatie van Mandsjoerije.

Hetzelfde persbureau meldt, dat de toestand in Moekden, de voornaamste stad in Zuid-Mandsjoerije, waarvan de evacuatie door de Sovjetstrijdkrachten is voltooid, „gespannen" is. De Chineesche communisten treden actief op in de voorsteden, waar branden woeden.

De regeeringstroepen trachten de stad in bezit te krijgen. (Alg. H.bl.)

(V. b. Mandsjoerije: 6650 D)

Duitschland

I. Britsch zône - Rantsoenen der bevolking met een derde verminderd —

28 Febr. — De voedselschaarschte in de wereld en speciaal in het Britsche Rijk heeft het militaire bestuur in de Britsche zône van Duitschland genoopt tot drastische vermindering der rantsoenen voor de Duitsche burgerbevolking. Naar officieel is medegedeeld, zal met ingang van 4 Maart aanstaande het rantsoen met een derde worden verminderd.

De nieuwe rantsoenen voor Duitschers in deze zône zijn teruggebracht van 1500 cal. per dag tot 1014. Het was noodzakelijk de broodrantsoenen terug te brengen tot op de helft: van 10.000 gr. tot 5000 gr. per 4 weken. Ook andere levensmiddelen zijn eveneens tot op de helft verminderd. (Tr.)

K. Socialistische eenheidspartij opgericht in Russische zône - Critieke voedselpositie - sombere vooruitzichten - import Nederl. groente - export van machines en onderdeelen —

2 Mrt. — De leiders der socialistische en communistische partijen in de Russische bezettingszône van Duitschland hebben besloten over te gaan tot het oprichten van een gemeenschappelijke partij, die bekend zal staan als de „Duitsche socialistische eenheidspartij". (V.K.)

11 Mrt. — De Berlijnsche correspondent van de N.R.C. seinde aan zijn blad:

De uiterst kritieke voedselpositie en de min of meer gedwongen samensmelting

van sociaal-democraten en communisten in de Russische zône zijn de feiten, die op het oogenblik in het middelpunt der belangstelling staan. Aangaande de voedselsituatie heeft de plaatsvervanger van Montgomery den persvertegenwoordigers medegedeeld, dat, indien er geen zendingen van overzee komen, de rantsoenen nog meer zullen moeten worden verlaagd, hoewel deze reeds thans ver beneden het minimum zijn. Het ligt allerminst in de bedoeling der Engelschen om de Duitschers te laten verhongeren. Zulks niet zoo zeer uit medelijden, maar om politieke redenen, daar men het gevaar niet wil loopen, dat ten slotte toch weer radicale opvattingen de overhand krijgen. Zooals de situatie thans is in de Britsche zône, moeten tien millioen menschen tevreden zijn met het onvoldoende rantsoen van duizend calorieën. Berichten uit de Fransche en de Russische zône toonen aan, dat de levensmiddelenpositie aldaar eveneens kritiek is. Voor ons is het belangwekkend te vernemen, dat de Engelschen, om de bevolking van de industriegebieden in hun zône eenigszins te ondersteunen, in Nederland zevenduizend ton versche groente hebben aangekocht. Een deel hiervan is bereids aangekomen, terwijl de rest onderweg heet te zijn. Uit Engeland is elfduizend vijfhonderd ton groente geïmporteerd, terwijl ook de Amerikanen bij ons onder meer groente en zaden hebben gekocht voor hun zône. Ten einde den import van levensmiddelen te kunnen betalen, is het Amerikaansche militaire bestuur er toe overgegaan, voorraden machines en machineonderdeelen, speelgoed, pharmaceutische producten, huishoudelijke artikelen en meetinstrumenten uit te voeren. Op de lijst van goederen, die mogen worden uitgevoerd, komen voor auto-motoren, rotatiepersen, micrometers, grindmolens, klinkmachines en generatoren. De aankoopen moeten echter in dollars worden betaald, terwijl de Duitsche verkooper dan het equivalent in marken ontvangt. (N.R.C.)

Duitschland

A. Arrestaties van communistische leiders te Berlijn —

11 Mrt. — Gedurende de laatste dagen zijn twaalf communistische leiders te Berlijn gearresteerd. Volgens een Duitsch persagentschap zullen zij voor een militair tribunaal worden gebracht onder beschuldiging, dat zij getracht hebben functionarissen te intimideeren en dat zij tegen de bestuursregelen van het Amerikaansche bestuur hebben gehandeld. (Msb.)

B. Nieuwe Duitsche partij - Democratisch Socialistische Unie - Vereenigde Staten van Europa - politieke amnestie —

13 Mrt. — In Düsseldorf is de eerste vergadering gehouden van een nieuwe Duitsche partij, de Democratisch Socialistische Unie. Zij stelt zich ten doel de bevordering van het denkbeeld der Vereenigde Staten van Europa, naar het voorbeeld van Amerika. De partij juicht toe, als voorbereidende stappen tot dit doel, de vorming van federale staten in Duitschland, zooals thans geschied is met Beieren, Wurtemberg en Hessen. Een soortgelijken bestuursvorm wenscht de partij ook voor het Rijnland.
De vergadering keurde met groote meerderheid goed den geallieerden mogendheden voor te stellen om op den „eersten verjaardag van de overwinning" een politieke amnestie te verleenen aan de partijleden van de N.S.D.A.P. (A.N.P.)
(V. b. pol. partij 6569 D)

C. Geen bezetting van Berlijnsche banken —

13 Mrt. — De Sovjet-vertegenwoordigers bij de geallieerde bestuurscommissie voor Berlijn hebben verklaard, dat de berichten volgens welke de banken in den Sovjet-Russischen sector van Berlijn zouden zijn bezet, onjuist zijn. De banken waren al sinds Juni jl. gesloten geweest, maar door officieele personen waren clandestiene transacties — tegen de Russische orders in — voortgezet. Daarom waren gewapende machten voor 35 van de 150 banken geplaatst.
(Alg. H.bl.) **(V. b. 6647 D)**

D. Duitsche oorlogsmisdaden tijdens Ardennen-offensief —

6 Mrt. — De Belgische commissie voor oorlogsmisdaden heeft een rapport gepubliceerd over den massamoord op Belgische burgers tijdens het tegenoffensief van Von Rundstedt in de Ardennen in December 1944. Te Bande in de Belgische provincie Luxemburg werden 34 jongemannen, willekeurig gekozen door agenten van de Gestapo, neergeschoten. Slechts één man kon ontsnappen.
(Reuter)

Engeland

E. Verdachte scheepsbranden - sabotage? —

11 Mrt. — In de laatste dagen hebben in verscheidene Britsche havens scheepsbranden gewoed, die aan kwaadwilligheid worden toegeschreven. Te Liverpool brandde de „Empire Waveney", te Southampton het grootste passagiersschip ter wereld, de „Queen Elisabeth". Voorts brak brand uit op nog zes andere schepen. Te Devonport ontstond brand op het vliegdekschip „Victorious" (27.000 ton). De branden konden snel worden beperkt, doch er zijn uitgebreide politiemaatregelen genomen, daar in de haven van Southampton ook de „Ile de France", de „Athlone Castle", de „Alcantara" gemeerd liggen en de „Queen Mary" en de „Aquitania" in aantocht zijn.
Drie van sabotage verdachte vreemdelingen worden gezocht. (Alg. H.bl.)

Finland

F. President Mannerheim afgetreden - Paasikivi nieuwe president

5 Mrt. — De Finsche premier Paasikivi maakte in een radiorede bekend, dat veldmaarschalk Carl Gustav baron Mannerheim om gezondheidsredenen afgetreden is als president der Finsche Republiek.
Paasikivi wees er in zijn rede op dat op het critieke oogenblik in Augustus 1944 niemand anders dan Mannerheim het ambt van president op zich kon nemen. Reeds maanden lang was Mannerheim het object van felle aanvallen van linksradicale zijde. Door de onthullingen tijdens het proces tegen Finsche politici achtte men zijn positie onhoudbaar geworden. (N.Z.Zt.)
12 Mrt. — Juho Kovho Paasikivi is tot opvolger van Mannerheim gekozen.
Paasikivi is 75 jaar oud. (G.v.A.)
(V. b. Mannerheim: 6067 B; Paasikivi: 6395 D; pol. proces: 6640 C)

Frankrijk

G. François Mauriac bepleit politieke amnestie —

8 Mrt. — In verband met een langen brief dien François Mauriac ontving van een jongen katholieken Belg, die wegens collaboratie met den vijand ter dood werd veroordeeld en terechtgesteld, schreef hij in „Le Figaro":
„Men geraakt maar niet gewend (tenzij wij het al te gewoon gaan vinden) aan deze gruwzame tijden, waarin misdadigers — die van uit een bepaald standpunt gezien werkelijk misdadigers kunnen genoemd worden — tevens menschen kunnen zijn die dorsten naar waarheid en wier hart van liefde kan blaken. Op welk ander oogenblik van het menschelijk drama heeft de geschiedenis onze jonge menschen zoo parten gespeeld, hun politieke hartstochten, hun abstracte verdwazing benut, om hun dan plotseling rekenschap te vragen en ze vervolgens neer te schieten na ze van hun eer te hebben beroofd?"
„Wat mijn land betreft, aldus Mauriac — vraag ik mij af: of men voor eeuwig de levenspoorten zal sluiten voor de massa onvoorzichtigen, menschen van allen leeftijd die op een dwaalspoor werden gebracht, en in de eerste plaats voor de jongeren, die onder den invloed van hun omgeving zijn gaan denken en gelooven wat zij gedacht en geloofd hebben, en of men hen zal verbieden, zich aan te sluiten bij de ploegen, die werken aan den wederopbouw van Frankrijk.
Mauriac geeft toe, dat er een gevaar aan verbonden is, en nochtans in weerwil van dit gevaar, nu de verkiezingen voor de deur staan, oordeelt hij dat het de plicht van de Christenen is openlijk voor het land de amnestie-kwestie te stellen. Alvorens hun stem uit te brengen, zoo zegt hij, hebben zij het recht aan de partijen te vragen welk antwoord zij hierop denken te geven.
(Belga - Gaz. v. Antw.)

H. Oogst 1945 slechtste dezer eeuw - import Russisch graan—

11 Mrt. — De Fransche min. v. staat, Thorez, heeft verklaard, dat de Fransche oogst van 1945 de slechtste van deze eeuw in Frankrijk is geweest.
De Russische regeering heeft medegedeeld, dat Rusland aan Frankrijk 500.000 ton graan zal leveren. (L'Humanité)
(V. b. 6640 D)

I. 240.000 Franschen vroegen tijdens den oorlog Duitsche naturalisatie aan —

11 Mrt. — De Amerikaansche autoriteiten hebben Duitsche archieven aan de Fransche regeering overgedragen, waaruit blijkt dat 240.000 Fransche onderdanen tijdens de bezetting Duitsche naturalisatie aanvroegen. (A.F.P.)

K. Koopvaardijvloot - De opheffing van de „scheepvaartpool" —

7 Mrt. — In Frankrijk betreurt men het besluit tot ontbinding der internationale scheepvaartpool. Men acht er een verdere internationale samenwerking op scheepvaartgebied noodzakelijk.
Dit standpunt is te verklaren, als men weet, dat Frankrijk thans niet meer in staat is de dringend noodzakelijke invoeren met een eigen vloot te doen geschieden. Volgens cijfers der statistische afdeeling der United States Maritime Commission is de Fransche handelsvloot

van 3 millioen ton in 1939 gedaald tot 1.1 millioen ton begin 1946. Er wordt nog 400.000 ton hersteld op verschillende werven en 430.000 ton is in aanbouw.
Men verlangt, dat Engeland of Amerika aan Frankrijk scheepsruimte ter beschikking zal stellen. Met het oog op Amerika's surplus aan tonnage schijnt dit land daartoe het meest aangewezen te zijn. (Kees. Fin. Arch.)
(V. b. Fr. Koopv.vl.: 6524 C; int. scheepv. pool: 6478 D; wereldkoopv.: 6601 D)

Griekenland

A. Tien ministers afgetreden - de verkiezingen - boycot door linksche partijen - brief van Bevin - buitenlandsche waarnemers —

11 Mrt. — Tien republikeinsche ministers zijn afgetreden.
Rechtsche kringen te Athene zijn van meening, dat de republikeinsche ministers zijn afgetreden, omdat „zij nu geplaatst zijn tegenover het onweerlegbare bewijs, dat zij bij de verkiezingen zullen worden verslagen".
Linksche kringen zeggen, dat onder de huidige omstandigheden gedeeltelijk gewapende royalisten onpartijdige verkiezingen op 31 Maart onmogelijk zullen maken.
De Grieksche premier Sofoulis heeft verklaard dat de algemeene verkiezingen op 31 Maart zullen doorgaan. De linksche partijen zullen deze verkiezingen boycotten; als een der redenen hiervoor geven zij op, dat de kiezerslijsten op onjuiste wijze zijn samengesteld.
De Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Bevin, heeft in een brief aan Sofoulis verklaard het te betreuren, dat de linksche partijen zich afzijdig zullen houden; dit kan volgens hem echter slechts beteekenen, dat deze partijen niet op den steun van het volk durven te rekenen. Bevin ziet in dit besluit van de linkerzijde geen reden om het Grieksche volk de gelegenheid te onthouden vrijelijk zijn eigen regeering te kiezen en hij vertrouwt, dat Sofoulis zal weten te voorkomen, dat de monarchistische groep zal worden versterkt door de Grieksche politie. In elk geval kan Bevin niet inzien, hoe deze monarchistische organisatie de kiezers zou kunnen dwingen tegen hun overtuiging in te stemmen, als er geheime verkiezingen worden gehouden.
Meer dan zeventig leden van het Engelsche parlement, meerendeels behoorende tot de Arbeiderspartij, hebben een verklaring onderteekend, waarin de mogelijkheid om reeds eind Maart geheime verkiezingen te houden, in twijfel wordt getrokken. De regeering-Sofoulis, die enkele maanden geleden nog een centrum-regeering was, is snel naar rechts afgezakt, aldus deze verklaring.
Ongeveer 250 Engelsche, Amerikaansche en Fransche officieren zijn begonnen met de voorbereidingen voor hun ambt van waarnemers bij de verkiezingen.
(Alg. H.bl. - V.V. - Reuter) **(V. b. 6623 K)**

Hongarije

B. Rusland pacht Hongaarsche vliegvelden - Russisch-Hongaarsche luchtvaartmaatschappij —

11 Mrt. — Het Hongaarsche kabinet heeft een overeenkomst met de Russische regeering goedgekeurd.
Volgens deze overeenkomst verpacht de Hongaarsche regeering Hongaarsche vliegvelden en het gebruik van land voor vliegvelden en werkplaatsen voor den duur van dertig jaar, terwijl de Sovjet-Unie voor de technische uitrusting zorg draagt.
De Hongaarsche regeering moet de verpachte vliegvelden binnen vijf jaar in orde maken. Er zal een Sovjet-Russisch—Hongaarsche maatschappij voor de burgerluchtvaart worden gevormd die internationale luchtvaartverbindingen zal onderhouden. De raad van commissarissen zal bestaan uit drie Sovjet-Russische en drie Hongaarsche leden. Er zal een Sovjet-Russische directeur en een Hongaarsche onder-directeur zijn. (Tr.)
(V. b. betr. met R'l. 6616 D)

Indo-China (Fransch)

C. Fransche regeering erkent de Republiek Viet-Nam - deel van de Indo-Chineesche Federatie en van de Fransche Unie —

16 Mrt. — Op 6 Maart werd te Hanoi (Indochina) een overeenkomst geteekend door Ho Sji Minh, president van de republiek Viet-Nam (de oude, thans herleefde naam van de gebieden Annam en Tonkin tezamen), en den vertegenwoordiger van den Franschen Hoogen Commissaris, Sainteny.
Er bestaat een groote mate van analogie tusschen de verhouding Frankrijk —Indochina en de verhouding Nederland—Indonesië, een analogie, waarop thans in de Engelsche pers de aandacht wordt gevestigd. Zoowel Indochina als Indonesië waren door Japan bezet; in beide gebieden hebben de Japanners gepoogd, bestaande vrijheidsverlangens ten eigen bate te exploiteeren; Franschen noch Nederlanders konden terstond na Japans nederlaag de gebieden in Z.O.-Azië her-bezetten; zooals Indonesië aanvankelijk werd „overgenomen" door de Engelschen, zoo werd Viet-Nam aanvankelijk „overgenomen" door de Chineezen; en zoowel in Viet-Nam als in Indonesië ontwikkelde zich na Japans nederlaag met toegenomen snelheid en kracht het streven naar onafhankelijkheid.
De tekst van het accoord, thans bereikt tusschen Frankrijk en Viet-Nam (dat het Noord-Oostelijke dichtst-bevolkte deel van Indo-China omvat) luidt als volgt:
„1o. De Fransche regeering erkent de Republiek Viet-Nam als een vrijen staat, met een eigen regeering, een eigen parlement, een eigen leger en eigen financiën, een staat die deel uitmaakt van de Indo-chineesche Federatie en van de Fransche Unie; zij verplicht zich, de besluiten te bekrachtigen, welke door de bevolkingen bij referendum zullen worden genomen. (Dit doelt op de aansluiting van andere gebieden, zooals Cochinchina, bij Viet-Nam).
2o. De regeering van Viet-Nam verklaart zich bereid, het Fransche leger vriendschappelijk te ontvangen, wanneer dit, krachtens de internationale accoorden, de Chineesche troepen aflost. Een toevoegsel bij deze voorloopige overeenkomst zal de methoden vaststellen, volgens welke de aflossing in haar werk zal gaan.
3o. Bovenstaande bepalingen zullen terstond na de uitwisseling der handteekeningen van kracht worden. Elk der contracteerende partijen zal alle vereischte maatregelen treffen voor het terstond beëindigen van de vijandelijkheden, haar troepen in de huidige stellingen laten, en een sfeer scheppen, die gunstig is voor het onmiddellijk aanknoopen van vriendschappelijke betrekkingen met Frankrijk. De onderhandelingen zullen o.a. gaan over de diplomatieke betrekkingen van Viet-Nam met andere staten, over den toekomstigen status van Indochina, en over economische en cultureele belangen.
Hanoi, Saigon of Parijs kunnen worden aangewezen als zetel van de conferentie."
Later werd nog medegedeeld, dat Tonkin zal worden bezet door 10.000 man van het leger van Viet-Nam en 15.000 Franschen, allen onder Fransch opperbevel. Jaarlijks zullen 3000 Franschen vertrekken, zoodat over vijf jaar geen Fransche troepen meer aanwezig zullen zijn. In geen geval mogen Japanners worden gebruikt voor handhaving van de orde.
Terstond na het onderteekenen van de overeenkomst gingen Fransche troepen in Tonkin aan land. (Gr. Amsterd.)
(V. b. 6576 F, zie ook: 6427 G)

Internationaal

D. Fransch voorstel tot conferentie van vier i.z. Duitschland —

5 Mrt. — De Fransche regeering heeft aan de regeeringen te Washington, Londen en Moskou het houden eener viermogendhedenconferentie voorgesteld ter bestudeering van alle problemen, die Duitschland betreffen. (Msb.)
(V. b. centr. Duitsche best.: 6532 I; Bevin over Duitschl.: 6639 H)

E. Duikbootverliezen van de as tijdens den tweeden wereldoorlog

8 Mrt. — Volgens mededeeling van de Britsche en Amerikaansche Admiraliteiten werden in wereldoorlog II in totaal 996 vijandelijke onderzeeërs vernietigd, waarvan 781 Duitsche, 85 Italiaansche en 130 Japansche. De Engelschen vernietigden 524 Duitsche vaartuigen en Amerika 174. De Britten brachten 68 Italiaansche onderzeeërs tot zinken, de Amerikanen 4. De andere schepen gingen door andere oorzaken verloren. In den Pacific brachten Amerikaansche vliegtuigen, schepen en mijnen 110 Japansche onderzeeërs tot zinken en de Engelschen 9. (Usis)
(V. b. oorlogsverliezen D'tschl.: 6392 F; Italië: 5862 C; Japan: 6414 L en M)

F. De verdeeling der Duitsche koopvaardijvloot - Het rapport van de commissie voor de koopvaardijvloot goedgekeurd —

8 Mrt. — Op de conferentie van Potsdam (17 Juli—2 Aug. 1945) zijn Rusland, Engeland en de Ver. St. overeengekomen, dat de Duitsche Koopvaardijvloot gelijkelijk tusschen de drie mogendheden zou worden verdeeld, met uitzondering van de binnenschepen en de kustvaartuigen. Amerika en Engeland zouden uit hun deel schepen afstaan aan Geallieerde mogendheden, wier koopvaardijvloot zware verliezen leden in den gemeenschappelijken strijd tegen Duitschland. Rusland zou uit zijn deel schepen afstaan aan Polen.
Het rapport van de Commissie voor de Koopvaardijvloot van de drie mogendheden ten aanzien van deze verdeeling is door de drie betrokken regeeringen goedgekeurd en inmiddels is met de verdeeling een begin gemaakt. Totaal zijn er koopvaardijschepen beschikbaar met een gezamenlijke tonnage van 1.189.600 bruto register ton. Zij vertegenwoordigen een waarde van ruim 20.000.000 Pond Sterling.

Een aantal schepen van onder de 2.250 ton, totaal 200.000 ton, zal aan Duitschland gelaten worden voor de instandhouding van de Duitsche vredeseconomie. De beschikking over de Duitsche visschersvloot, baggerschepen, havenfaciliteiten en binnenscheepvaart-tonnage zal het onderwerp vormen voor een aparte mededeeling. (Usis)
(V. b. commun. Potsdam i.z. koopv. 6403)

Internationaal

A. West-Indische conferentie geëindigd - aanbevelingen opgesteld

14 Mrt. — De West-Indische Conferentie in St. Thomas, Virginia-eilanden, werd besloten met een rede van Gouverneur Rexford G. Tugwell uit Puerto Rico. Drie Commissies hebben aanbevelingen opgesteld voor de instelling van een Centraal Secretariaat, gevestigd binnen het Caraibische gebied, voor de toevoeging van een Economische Sectie aan de bestaande Caraibische Commissie en voor de oprichting van een Regionale Organisatie ter Bevordering van het Toeristenverkeer. Deze aanbevelingen zullen thans onderworpen worden aan de gezamenlijke goedkeuring van Frankrijk, Engeland, Nederland en Amerika.
Er werden ook nog aanbevelingen opgesteld op het gebied van de sociale wetgeving o.a. ten opzichte van loonderving, maatschappelijke zekerheid en kinderarbeid. Een ander Commissie-verslag wijst op de noodzakelijkheid van internationale besprekingen, en wel zoo spoedig mogelijk, aangaande de voornaamste export-landbouwproducten in het West-Indische gebied, teneinde zoo spoedig mogelijk tot een algemeen aanvaarde internationale politiek en gespecificeerde programma's te komen omtrent productie-prijzen, distributie en verbruik. (Usis)
(V. b. 6634 B)

B. Rede van Churchill - Samengaan der Engelsch sprekende volken bepleit - aanval op Rusland - Critiek van Stalin —

5 Mrt. — Winston Churchill, die reeds eenige maanden in de Ver. Staten vacantie houdt, heeft eenige redevoeringen gehouden, die de aandacht van de geheele wereld hebben getrokken. De eerste werd in aanwezigheid van president Truman uitgesproken in het Westminster College te Fulton (Missouri) (Churchill ontving van dit College het eere-doctoraat).
Churchill is van oordeel, dat de U.N.O. niet in aanzien zal kunnen stijgen zonder een broederlijke vereeniging van de Engelsch-sprekende volken, d.w.z. een bijzonder nauw contact tusschen het Britsche Rijk en de Ver. Staten. Dit dient gepaard te gaan met het handhaven van de huidige faciliteiten voor de wederzijdsche veiligheid door het gemeenschappelijk gebruik van alle vloot- en luchtmachtbases der beide landen over de geheele wereld. Ten slotte zou men wellicht zelfs kunnen geraken tot een gemeenschappelijk staatsburgerschap.
De tijd dringt, zoo zeide hij, want niemand weet, wat Sovjet-Rusland in de nabije toekomst van plan is. Churchill stelde voor, de U.N.O. onmiddellijk van een internationale gewapende macht te voorzien. Hevig kantte hij zich tegen het prijsgeven van het geheim der atoombom.
Het samengaan van de Vereenigde Staten en het Britsche Gemeenebest is in geenen deele in strijd met de verplichtingen ten opzichte van de U.N.O. Het zal integendeel de eenige manier zijn waarop deze organisatie tot volle ontplooiing zal kunnen komen.
Bijzondere aandacht wijdde hij vervolgens aan de politiek van Sovjet-Rusland. Ondanks zijn groote bewondering voor het dappere Russische volk en zijn oorlogskameraad Stalin, kon hij toch moeilijk zeggen, dat dit het Europa was, waarvoor de geallieerden zoo hard gevochten hadden.
Churchill gaf als zijn meening te kennen, dat de communistische partijen, die in de landen van Oost-Europa van weinig beteekenis waren, thans een macht hebben gekregen, welke ver boven haar getalsterkte uitsteekt. Overal trachten zij een totalitairen invloed te verwerven; in bijna al die landen heerscht een politie-regime. Uitgezonderd in het Britsche Rijk en in de Vereenigde Staten, waar het communisme nog in zijn kinderjaren is, zijn de communistische partijen of vijfde colonnes een toenemende uitdaging en gevaar voor de Christelijke beschaving.
„Ik geloof niet, dat de Sovjet-Unie oorlog wil," zoo vervolgde Churchill, „zij verlangt de vruchten van den oorlog en een onbeperkte uitbreiding van haar macht en leerstellingen."
„Hier moeten de Westelijke democratieën kracht tegenoverstellen, want voor niets hebben de Russen zoo'n minachting als voor militaire zwakte. Deze tweede wereldoorlog had ook op een dergelijke manier voorkomen kunnen worden en wij mogen nu niet weer dezelfde fout maken. Nu, in 1946, moet een goede verstandhouding met Rusland op alle punten bereikt worden onder de autoriteit van de Vereenigde Volkeren en deze goede verstandhouding moet door dit wereldinstrument gehandhaafd worden met steun van de geheele kracht der Engelsch sprekende volkeren.
Laat niemand, zoo besloot Churchill, de verborgen kracht van het Britsche rijk en gemeenebest onderschatten.

Churchill bij zijn aankomst in Fulton: beschermd door gewapende detectives en zelfs pantserwagens rijdt hij door de straten.

9 Mrt. — Te Richmond, Virgina, heeft Churchill, in aanwezigheid van generaal Eisenhower, lord Halifax, generaal Maitland Wilson en andere autoriteiten een tweede rede gehouden, waarin hij wederom aandrong op nauwe Engelsch-Amerikaansche samenwerking, om den vrede te handhaven.
De vrede, zoo zeide hij, zal niet behouden worden door vrome gevoelens, uitgedrukt in alledaagsche bewoordingen, officieele gebaren en diplomatieke beleefdheden, noch door in gevaarlijke tijden de wapenrusting ter zijde te leggen, doch door gezamenlijk sterk te blijven. Hij meende, dat het op deze wijze bewaren van den vrede de wensch was van het overwegend deel der 200 millioen Amerikanen en Engelschen.

Antwoord van Stalin - Churchill oorlogsophitser - Oorlogsverliezen - Groei van het communisme.

14 Mrt. — In een door radio-Moskou uitgezonden interview met de Prawda heeft Stalin geantwoord op de rede van Churchill te Fulton.
Churchill heeft nu de houding van een oorlogsophitser aangenomen, aldus Stalin, en hij is evenals Hitler die ophitsing begonnen met het proclameeren van een rassentheorie. Stalin noemde Churchill's rede gevaarlijk en berekend op het zaaien van tweedracht en op het verhinderen van een samenwerking tusschen Groot-Brittannië en de Sovjet-Unie.
Wat de Sovjet-politiek in Oost-Europa betreft, merkte Stalin op, dat slechts een dolleman kan spreken van een neiging bij de Russen, om hun macht onbeperkt uit te breiden.
Hitler heeft geleerd, aldus Stalin, dat alleen de Duitschsprekende volken een waarachtig volk waren. Zoo is nu ook Churchill zijn oorlogsophitserij begonnen met een rassentheorie, die beweert, dat de Engelsch sprekende voiken de eenige volken van werkelijke waarde zijn en over de andere volken der aarde moeten heerschen. Om duidelijk te zijn: Chur-

chill en zijn vrienden stellen aan al die andere volken een soort ultimatum.
Stalin verklaarde, dat er geen twijfel over kan bestaan, dat Churchill's koers gericht is op een oproep tot oorlog tegen de Sovjet-Unie. Een koers, die met het bestaande vriendschapsverdrag tusschen Engeland en Rusland onvereenigbaar is. Daarom kan men de valsche verklaringen van Churchill's vrienden in Engeland, om dit verdrag te verlengen tot 50 jaar, niet ernstig opvatten, want het is nu reeds tot een waardeloos vodje papier gemaakt.
Met zijn beweringen over „de matelooze neiging tot expansie" der Sovjet-Unie, welke blijken zou in Warschau, Berlijn, Praag, Weenen, Boedapest, Belgrado, Boekarest en Sofia, heeft Churchill de Sovjet-Unie en haar buren ruw en niet ontziend belasterd.
Stalin wees er op, dat de Sovjets in den oorlog 7 millioen dooden méér hebben dan Engeland en Amerika te zamen. Is het dan zoo verwonderlijk, zoo zei hij, dat wij pogen, om in de naburige landen loyale regeeringen te vestigen?
Sprekende over den regeeringsvorm in de Oost-Europeesche landen, zei Stalin: in Engeland heeft de oppositie geen recht om aan de regeering deel te nemen en dat noemt Churchill ware democratie. In de Oost-Europeesche landen daarentegen zijn blokken van vier tot zes partijen aan het roer en als de oppositie min of meer loyaal is, mag ze aan het bewind deelnemen, maar dat noemt Churchill totalitair.
Waarom? Verwacht geen antwoord van Churchill, aldus Stalin.
Stalin sprak ten slotte over den historischen groei van het communisme in Europa, welke niet kan worden tegengehouden. De communisten hebben zich in den strijd tegen het fascisme moedige partisanen betoond. Millioenen eenvoudigen geven thans de voorkeur aan linksche partijen. Daarom zal Churchill's tweede militaire campagne tegen de Sovjet-Unie zeker mislukken.
(N.R.C. - Alg. H.bl. - V.V. - Tr. - Times)
(V. b. Churchill: 6621 G; Stalin: 6649 G)

Internationaal

A. Commissie voor het Verre Oosten - Dag. best. samengesteld

De Commissie voor het Verre Oosten te New York heeft een dagelijksch bestuur samengesteld uit vertegenwoordigers van Engeland, Indië en Sovjet-Rusland. De Groote Drie en China hebben in deze commissie het recht van veto. (Tijd)
(V. b. Comm. v. V.O.: 6576 G)

Irak

B. Nieuwe regeering - Eisch tot herziening van het verdrag met Engeland —

8 Mrt. — Na een regeeringscrisis van 24 dagen heeft Tawfik Assuwaidi op 24 Febr. een regeering gevormd. Hijzelf heeft de portefeuille van Buitenlandsche Zaken. Saad Salih is minister van Binnenlandsche Zaken.
Irak heeft de herziening gevraagd van het verdrag met Engeland van 1930. Dit verdrag regelde de betrekkingen tusschen de twee landen op basis van een bondgenootschap tusschen twee onafhankelijke en gelijke staten. Er werd in voorzien dat Groot-Brittannië, van 1932 af — d.w.z. van het jaar waarop Irak, ingevolge zijn opneming in den Volkenbond, vrijgesteld werd van de contrôle vanwege de gemandateerde mogendheid — verantwoordelijk zou zijn voor de verdediging van het land gedurende 25 jaar, d.w.z. tot in 1957. (Reuter)
(V. b. Irak 5982 E)

Iran

C. Russisch-Iraansche besprekingen mislukt - Russische troepen niet teruggetrokken - Britsche en Amerikaansche nota's - parlement ontbonden —

8 Mrt. — Ghavam Sultaneh de Perzische premier, is, eenige dagen later dan oorspronkelijk was aangekondigd, te Teheran teruggekeerd. Radio Moskou heeft in een communiqué betreffende de besprekingen, die Sultaneh te Moskou met de Sovjet-regeering heeft gevoerd, verklaard, dat de besprekingen in vriendschappelijken geest zijn gevoerd.
In Perzië zelf is het allesbehalve rustig. Dagelijks hebben betoogingen plaats der linksche pro-Russische Tudeh-partij tegen de regeering en tegen het huidige parlement.
Engeland heeft op 5 Maart aan de Russische regeering opheldering gevraagd over het Russische besluit om Perzië slechts gedeeltelijk te ontruimen. Engeland acht dit besluit in strijd met het Britsch-Russisch-Iraansche verdrag van 1942, volgens welk verdrag de Britsche en Russische troepen met ingang van 2 Maart zouden worden teruggetrokken.
De Sovjet-radio had medegedeeld, dat tijdens de conferentie in Moskou op 25 Febr. aan den Iraanschen premier is gezegd, dat met ingang van 2 Maart een begin zou worden gemaakt met de ontruiming van de gebieden Meshed, Sjahroed en Benlan in Oostelijk Iran. De Sovjet-troepen in de andere gebieden zouden blijven „totdat de situatie is opgehelderd".
Op 6 Maart heeft de regeering der Ver. Staten in een in vriendschappelijke termen gestelde nota een beroep gedaan op de Russische regeering om Iran te ontruimen.
„De aanwezigheid van troepen — aldus de nota — op het grondgebied van een land, dat ook lid is van de Vereenigde Volkeren, zonder toestemming van de regeering van dat land, is niet in overeenstemming met de beginselen van de Vereenigde Volkeren. Het terugtrekken van zoodanige troepen behoort niet afhankelijk te worden gemaakt van andere kwesties".
14 Mrt. — Inmiddels kwamen tallooze berichten binnen, die melding maakten van Russische troepenbewegingen. Reuter meldde, dat volledig met tanks en pantserwagens uitgeruste troepen de steden Mianeh (152 km ten Z. O. van Tebris), Maragha en Miandoeab (80 en 130 km ten Z. van Tebris) zijn binnengerukt.
Maarschalk Bagramian, Russisch tankexpert zou te Tebris zijn. Ook werden bewegingen in de richting van de Turksche grens gemeld.
Na afloop van een besloten vergadering gedurende welke de Iraansche premier verslag heeft gedaan van zijn onderhandelingen te Moskou, werd het parlement ontbonden.
Er werd een presidentieel lichaam opgericht, dat de aan het parlement toegewezen bevoegdheden zal uitoefenen.
De premier heeft verklaard, dat zijn reis naar Moskou geen enkel resultaat heeft opgeleverd. (N.R.C. - Alg. H.bl. - V.V. - N.Z.Zt. - Reuter - Dail. Her.)
(V. b. 6634 C)

Japan

D. De uitschakeling van Japan als exportland —

14 Mrt. — Het Amerikaansche Ministerie van Handel heeft voor de eerste maal officieel bevestigd, dat de uitschakeling van Japan als exporteur van industriëele producten een feit zal worden.
In een overzicht wordt aangetoond, dat vóór den oorlog 56½% van de goederen, die Amerika naar het Verre Oosten exporteerde, naar Japan gingen. Japan leverde ongeveer een zesde deel van zijn geheelen export aan Amerika en ongeveer 75% van de goedkoope producten op de Aziatische markt.
(Kees. Fin. Arch.)

Libanon

E. Ontruiming door Britsche en Fransche troepen in 1947 voltooid

12 Mrt. — De ontruiming van den Libanon, door de Fransche en de Britsche troepen, zal op 1 April 1947 geëindigd zijn.
De Britsche troepen zullen den Libanon op 30 Juni 1946 verlaten hebben, doch de Fransche troepen (ongev. 8.000 man) en het Fransche materieel zullen de ontruiming in drie periodes uitvoeren, zij zal op 1 April 1947 geëindigd zijn.
Deze besluiten zijn genomen, tijdens de besprekingen tusschen Fransche en Britsche militaire deskundigen, die te Parijs van 2 tot 6 Maart hebben plaats gehad. (Gaz. v. Antw.)
(V. b. 6633 G)

Palestina

F. Britsch-Amerikaansche Palestina-commissie in Jeruzalem - Arabisch voorstel: volledig burgerschap voor Joden in Arabischen staat —

15 Mrt. — Een memorandum dat het Arabische bureau in Palestina heeft overhandigd aan de op 6 Maart te Jeruzalem gearriveerde Engelsch—Amerikaansche commisie van onderzoek voor Palestina, biedt volledig burgerschap aan in een voorgestelden democratisch-Arabischen staat Palestina voor de 500.000 Joden, die de laatste 25 jaar in Palestina zijn binnengekomen. (A.F.P. - V.V.)
(V. b. Palestina 6586 D; zie ook: 6591 G en 6602)

Roemenië

G. Samengaan van socialisten en communisten —

11 Mrt. — Het congres van de Roemeensche sociaal-democratische partij heeft zich met 232 tegen 29 stemmen en zestig onthoudingen uitgesproken voor een samengaan met de communisten in een regeeringsblok bij de komende algemeene verkiezingen. (Reuter)
(V. b. Roemenië: 6594 E)

Ver. Staten

H. Einde staking General Motors

14 Mrt. — Na een staking van 113 dagen is overeenstemming bereikt bij de General Motors. De 175.000 arbeiders, die hierbij betrokken waren, krijgen een loonsverhooging van 16½ percent, d.i. 18½ Am. cent per uur. (N.R.C.)
(V. b. Staking 6634 I)

„Weerbare democratie": In de Nieuwe Kerk te Amsterdam werd op 1 Maart door min.-pres. ir. W. Schermerhorn een groote verzetstentoonstelling geopend. Onder auspiciën van de Groote Advies Commissie der illegaliteit werkten talrijke kunstenaars mede om het verzet tegen den Duitschen overweldiger in beeld te brengen.

(foto Arbeiderspers)

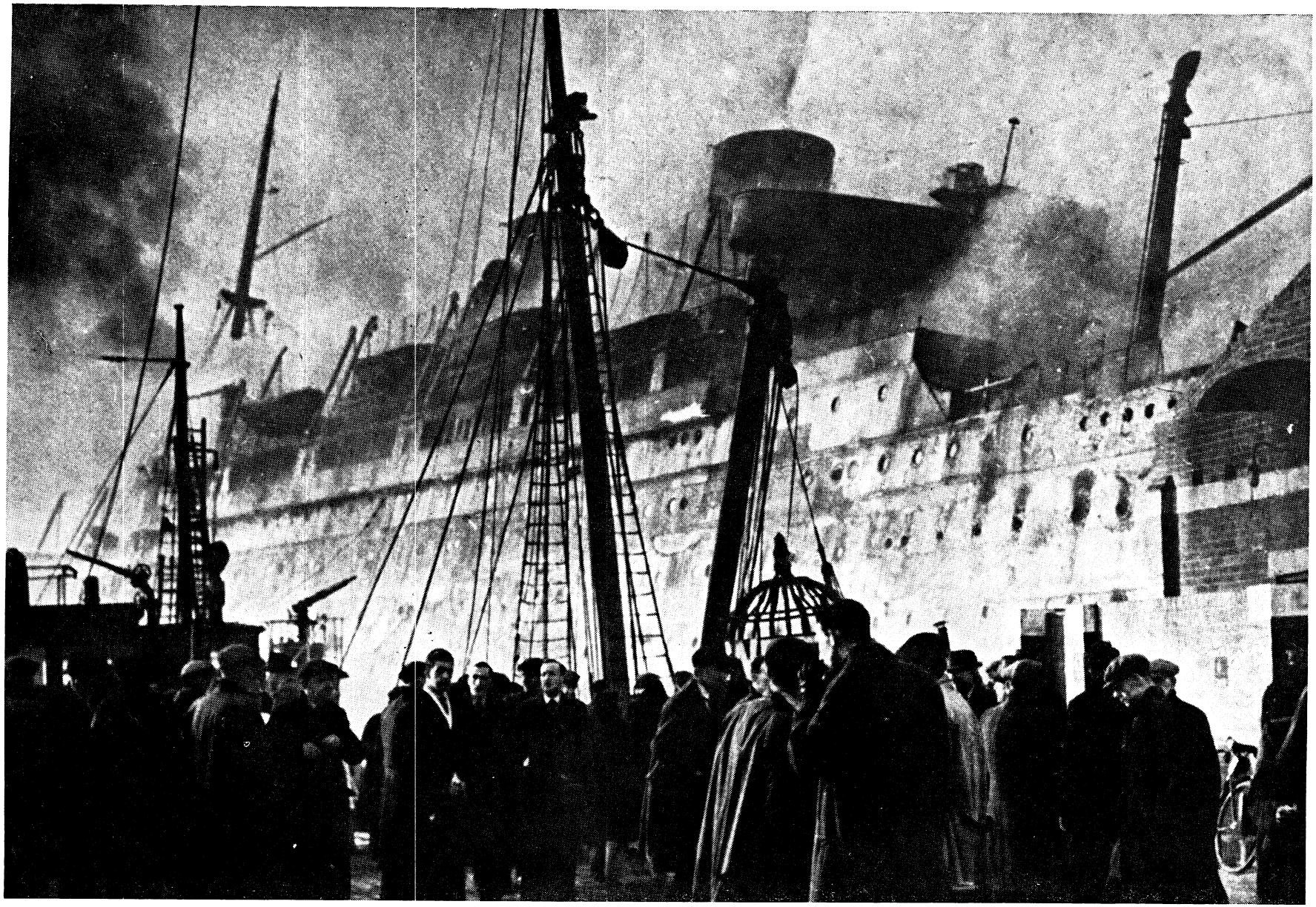

In verschillende Engelsche havens woedden in de laatste dagen scheepsbranden, waarvan het ontstaan aan sabotage werd toegeschreven. Hierboven: het voormalige „Kraft durch Freude"schip, dat door de geallieerden was buitgemaakt en omgedoopt in „Empire Waveney", in brand in de haven van Liverpool. (zie ook 6655 E)

(foto Anefo)

De Toekomst der Engelsche Democratie

In October 1945 verscheen bij de Blandford Press Ltd. in Londen een werkje van den Engelschen journalist Peter Howard, getiteld "Men on trial". Het is in de eerste plaats een persoonsbeschrijving van de grootste Engelsche politieke figuren van dezen tijd, Churchill, Attlee, Eden, Bevin, Morrison, Cripps, Shinwell en anderen. Het heeft echter een veel meer dan anecdotische beteekenis door de wijze, waarop de algemeene aspecten van de politieke situatie binnen Engeland er in wordt toegelicht. Onderstaande beschouwing is een samenvatting van den tekst, los van de persoonsbeschrijvingen.

Twee hoofd-vragen zullen in de toekomst beantwoord moeten worden en het antwoord zal beslissen over het wezen der Engelsche — en daarmee in belangrijke mate over de geheele Westersche — democratie. De eerste is, door welk begrip Labour geleid zal worden in zijn regeeringsbeleid. Zal het een Labour zijn, dat de wereld een ander aanzien zal kunnen geven, of zal het alleen den huidigen chaos een ander aanzien verleenen? De tweede vraag is, welk aandeel de conservatieven in de toekomst zullen kunnen hebben. Hun kans om vitaal en constructief werk te leveren, is op het oogenblik minstens even groot als toen zij de regeering in handen hadden. Engeland heeft behoefte aan de tradities van trouw en vaderlandsliefde, die het Engelsche conservatisme op zijn best belichaamt.

Churchills rol behoeft, naar het inzicht van politieke deskundigen, verre van uitgespeeld te zijn; dat is trouwens in de Lagerhuisdebatten reeds gebleken. Weliswaar is hij reeds over de zeventig, maar hij is nog vol energie en strijdlust. Gladstone won de moeilijkste verkiezing van zijn leven, toen hij al over de tachtig was. En tenslotte beschikt de leider der oppositie nog over een van de machtigste politieke partijen, die er ooit bestaan hebben, en die over tweehonderd zetels beschikt. Ten tijde van Duinkerken verklaarde premier Churchill, dat kapitaal en arbeid beide hun belangen terzijde hadden gesteld ten bate van de gemeenschappelijke zaak. Thans is deze eensgezindheid minstens evenzeer van noode, doch ver te zoeken. Het is mede aan Churchill en zijn partij, òf haar tot stand te helpen brengen en zoo een nieuwe beteekenis te geven aan het begrip democratie, òf om de natie scherper te verdeelen dan zij voor den oorlog reeds was.

Het beslissende moment in deze verhouding ligt, naar de zienswijze van Engelsche schrijvers, in de wijze, waarop de Tories op den duur zullen blijken te reageeren op hun stembus-nederlaag. Er is onder de conservatieven een school, die gelooft aan een politieke ontwikkeling, die met den naam „slinger" wordt aangeduid. In „Review of World Affairs" werd deze theorie als volgt samengevat: „De landverschuiving, die de Tories nu heeft getroffen, kan op het einde toch wel blijken een voordeel te zijn. Wanneer de tijd rijp is, zal de machtige wet der reactie beginnen te werken en een nationale partij met de macht bekleeden, misschien op een oogenblik, dat het regeeren gemakkelijker zal zijn, dan het de naaste jaren zal blijken te wezen".

Deze theorie gaat uit van de veronderstelling, dat de politieke beweging naar links haar hoogtepunt reeds of bijna, heeft bereikt, maar zij voorziet niet in de mogelijkheid, dat de kiezers ook op den langen duur geen terugkeer wenschen naar de denkbeelden, die de Tories de laatste vijfentwintig jaar hebben voorgestaan. Wanneer de conservatieven onder die omstandigheden onveranderd blijven wachten op een terugkeer van den politieken slinger, zal op een gegeven oogenblik, wanneer teleurstelling ontstaat ten aanzien van het Labourbeleid, geen terugkeer naar rechts volgen, maar een nog verder verschuiven naar uiterst links, waar reeds nu zonder ophouden een zeer militante levenshouding wordt gepropageerd.

Het is van belang in dit opzicht aandacht te wijden aan de Jong-Tories, die een grondige wijziging van het conservatieve programma voorstaan. Zij nemen op het oogenblik ongeveer veertig zetels van de banken der oppositie in en deden in 1943 voor het eerst in een welomschreven vorm van zich spreken, toen zij aankondigden, dat het conservatisme niet alleen gegrondvest kon zijn op een verlangen naar den goeden ouden tijd en den wensch de socialisten te bestrijden. Zij verlangden nationale veranderingen, eenheid en vooruitgang, gebaseerd op een eenheid, die boven elk partijverband uitgaat, zooals die mogelijk was onder het gezamenlijk dragen van de ontberingen van den oorlog. Tot de Jong-Tories behooren mannen als Quintin Hogg, Arthur Hugh Esdale, Peter Thorneycroft en Lord Hitchingbroke.

Het is typisch voor de gesteldheid van het Engelsche politieke leven, dat de verdeeling der partijen geenszins correspondeert met de grenzen der maatschappelijke klassen. De Labour-Partij is geen klasse-partij. Zij wortelt in de arbeidersklasse, maar evengoed in de midden-klasse en zelfs in de aristocratie. Even goed nu, als onder de Jong-Tories de overtuiging leeft, dat het niet mogelijk is terug te keeren naar den goeden ouden tijd, houden bekende vertegenwoordigers van de Labour-groep zich bezig met het probleem, dat noch de overwinning op Duitschland, noch de stembus-zege van Labour alle garanties bevatten voor een betere toekomst. Politici uit beide kampen zijn het erover eens, dat de beslissing over de Engelsche democratie — en daarmee in belangrijke mate ook die der landen waar het Engelsche voorbeeld een directen en uitgebreiden invloed heeft — niet ligt in de verwezenlijking van louter materialistische politieke programma's. Het grootste gevaar, aldus redeneeren zij, dat de politieke partijen bedreigt, is dat van teleurstelling. Kiezers, die met een programma en met beloften zijn gevoed, vragen steeds meer en de politieke leiders, die op een gegeven oogenblik niet meer kunnen geven, loopen het gevaar hun invloed te verliezen — onafwendbaar aan hen, die meer beloven. Dit is geen slingerende beweging, maar een rechtlijnige, met eventueel eenige vorm van dictatuur aan het eind.

Het kernprobleem der Engelsche democratie is dan ook van geestelijken en niet uitsluitend van materieelen aard. Er is al opgemerkt, dat de werkelijke scheidingslijn in het Engelsche parlement niet meer loopt tusschen rechts en links, maar tusschen de elementen in beide kampen, die willen streven naar een geestelijk doel, dat in het algemeen gekenschetst wordt als christelijke democratie, en tegenover hen een groep, die thans nog in de minderheid is en welbewust streeft naar materialistische doeleinden, macht en klasse-overheersching. Aan het einde van den vorigen wereld-oorlog teekende dit probleem zich reeds af. Het is in de jaren er na niet opgelost. Thans zijn de gevaren van een mislukte oplossing veel grooter geworden. Vandaar dat men spreekt van de vuurproef der democratie.

(Red. K.H.A.) **(V. b. Churchill: 6657 B; verkiezingen: 6376)**

Nederland

A. Bouwplan 1946 - tewerkstelling arbeiders in getroffen gebieden - cijfers schade-opgaven —

15 Mrt. — Het college van Algemeene Commissarissen voor den Wederopbouw heeft het „bouwplan 1946" gepubliceerd. Het gaat uit van o.a. de volgende beginselen: 1. inschakeling van alle beschikbare bouwvakarbeiders. 2. In eenige der zwaarst getroffen gebieden worden arbeiders uit de overige minder zwaar getroffen gebieden te werk gesteld. 3. de op deze wijze in elk bouwbureau beschikbaar komende of blijvende arbeiders verrichten in de eerste plaats het daar nog resteerende herstel der lichte schade. Vervolgens het herstel van zware schade tot ten hoogste 50 pct. van het aantal gevallen en in de derde plaats den herbouw c.q. den noodzakelijken nieuwbouw. Voorts wordt uitgegaan van een gebiedsvolgorde (eerst de zwaarst geteisterde, vervolgens de minder zwaar geteisterde gebieden en het laatst de gebieden zonder noemenswaardige schade).

Volstrekte prioriteit van de zwaarst getroffen gebieden vereischt een volstrekte mobiliteit van het arbeiderscorps. Dit is èn uit een oogpunt van huisvesting en uit sociale en gezins-overwegingen onaanvaardbaar. Het zou bovendien in de practijk onuitvoerbaar blijken.

Er is dus een redelijke maatstaf aangenomen voor de maximaal op den grondslag van vrijwilligheid te verwachten mobiliteit en het aldus als mobiel aangenomen gedeelte van het arbeiderscorps is toegevoegd aan die plaatsen, waar, op grond van de schadecijfers, aanvoer van arbeidskrachten noodig bleek.

Voor het met de beschikbare arbeidskrachten maximaal te verwezenlijken bouwprogramma is een relatieve maatstaf ingevoerd, welke voor dit bouwplan werd gevonden in het begrip schade-niveau, dat voor elk bouwbureau werd uitgedrukt in het cijfer van de totale schade per inwoner, waarbij als geografische grondslag werd uitgegaan van de indeeling der bouwbureaux.

Bij de vraag of de arbeidsmogelijkheid of de materiaalpositie maatgevend dienden te zijn is duidelijk de eerste gekozen.

Het programma omvat voorts als hoofdbestanddeelen: een gebouwenprogramma (woningbouw, bedrijfsbouw, openbare gebouwen) en een openbare werkenprogramma, beide gebaseerd op de meest urgente schadereductie.

Cijfers schade-opgaven.
De schadeopgaven van de bouwbureaux naar den toestand op 1 Jan. 1946 leveren de volgende cijfers op: Schadegroep 1 (totaal verwoest) 773.5 millioen; schadegroep 2 (zwaar beschadigd) 214.7 millioen; schadegroep 3 (licht beschadigd) 66.0 millioen, totaal 1054.2 millioen.
Deze bedragen zijn uitgedrukt in geldswaarde 1939.
Voor de groep openbare werken kon vooralsnog alleen beschikt worden over een ruwe schatting van de totale schade. Deze bedraagt plm. 500 millioen gulden op basis 1939.
Aan de hand van de schadegegevens betreffende gebouwen en het aantal inwoners per bouwbureau werd het „schadeniveau", d.w.z. de nog te herstellen schade per inwoner per bouwbureau berekend.

Aantal beschikbare timmerlieden maatstaf.
Bij de voorstudie bleek, dat de nauwste doorgang in absoluten zin bepaald wordt door het aantal beschikbare stucadoors. In overleg met deskundigen werd besloten, het bouwplan niet te koppelen aan het aantal stucadoors, daar dit een te groote beperking van de bouwactiviteit met zich zou brengen. Dit houdt evenwel in, dat maatregelen dienen te worden genomen om het stucadoorswerk zooveel mogelijk te beperken en te vervangen, en voor de stucadoors overwerk te bepleiten. Na ampele overwegingen werd het aantal timmerlieden een geschikte maatstaf geacht voor het bepalen van het mogelijke bouwvolume. Op basis van het aantal beschikbare timmerlieden werd dan ook het plan berekend.

De woningbouw.
De in 1946 te bouwen woningen worden als volgt over de provincies verdeeld:

Groningen	400
Friesland	250
Drenthe	250
Overijsel 1)	700
Gelderland	1000
Utrecht	150
Noord-Holland 2)	1750
Zuid-Holland 3)	4550
Zeeland	600
Noord-Brabant 4)	1500
Limburg	1350
Totaal	12.500

1) w.o. 100 voor den Noordoostpolder.
2) w.o. 500 voor Amsterdam
3) w.o. 1000 voor 's-Gravenhage en 2500 voor Rotterdam.
4) w.o. 600 voor Eindhoven.

Verondersteld wordt, dat van de 12.500 woningen in 1946 aan te vangen, er eind 1946 10.000 voltooid zijn.
Het openbare-werkenprogramma vertegenwoordigt op basis van geldswaarde 1939 een bedrag van ƒ 116.000.000. Door het aantrekken van niet-geschoolde bouwvakarbeiders kan men, indien daartoe behoefte bestaat, dit plan nog aanmerkelijk uitbreiden. Krijgt het evenwel den in het ontwerp vastgestelden omvang, dan zal de verwezenlijking daarvan in 1946 ƒ 290.000.000 vereischen.
Het totale bouwplan is dus tezamen rond ƒ 790.000.000 (geldswaarde 1946).
De deviezenbehoefte voor 1946 wordt voor het bouwplan voorloopig globaal bepaald op rond ƒ 234.000.000. (Msb.)
(V. b. 6631 A en B)

Nederland

A. K. L. M. - Vanaf 1 April weer een luchtlijn op Oslo —

18 Mrt. — Ingaande 1 April zal elken Maandag, Woensdag en Vrijdag een K.L.M.-vliegtuig van Schiphol naar Oslo vertrekken. (N.R.C.)
(V. b. K.L.M. 6652 A)

B. Amsterdam - Katholieken houden eersten „Stillen Omgang" na den oorlog —

18 Mrt. — In den nacht van 9 op 10 Mrt. en van 16 op 17 Mrt. hebben vele Katholieken voor het eerst na den oorlog hun „Stillen Omgang" gemaakt.
In den nacht van 16 op 17 Mrt. namen ongeveer 20.000 Amsterdammers en 25.000 niet-Amsterdammers deel aan dezen bede-tocht.
De spoorwegen hadden veertien extra-treinen ingelegd en meer dan 100 autobussen voerden van nabij en ver de leden aan van het gezelschap.
Tot de deelnemers in dezen tweeden nacht behoorde ook Haarlems bisschop Mgr. J. P. Huibers. (A.N.P.)
(V. b. Stillen Omgang 4176 B)

C. Prins Bernhard en Prinses Juliana met vacantie in Berner Oberland —

12 Mrt. — Naar Ass. Press meldde vertoeft Prins Bernhard met vacantie te Wengen in het Berner Oberland.
21 Mrt. — H.K.H. Prinses Juliana is per vliegtuig naar Zwitserland vertrokken.
(V. b. Prins. Paar: 6638 E)

D. Commissie Van Poll naar Indië vertrokken —

16 Mrt. — De Commissie Van Poll is per vliegtuig naar Indië vertrokken. Prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman was wegens ziekte verhinderd mee te gaan. (A.N.P.) **(V. b. Comm. V. Poll 6628 B.)**

E. Uitkeering ineens voor mobilisatieslachtoffers —

18 Mrt. — De minister van Oorlog heeft in antwoord op vragen van het Tweede-Kamerlid Van Steen medegedeeld, dat maatregelen in voorbereiding zijn om aan de mobilisatieslachtoffers over 1945 een uitkeering ineens ad 25 pCt. te verleenen. Hierdoor zal in feite de verhooging voor bedoelde categorie, als gevolg van reeds eerder tot stand gebrachte verbeteringen, zelfs meer bedragen dan 25 pCt. boven het peil van Mei 1940. Overwogen wordt, in hoeverre er aanleiding is om tot een verder gaande verbetering van de positie der mobilisatieslachtoffers te geraken. Contact is hiertoe gezocht met het ministerie van Sociale Zaken waardoor bereikt zal worden, dat de eventueel tot stand te brengen wijzigingen zullen passen in het raam van de maatregelen tot uitbreiding van de sociale verzekeringen. (Tr.)
(V. b. Mobilisatie 4122 G)

F. Doodvonnis tegen Blokzijl voltrokken —

16 Mrt. — Namens den minister van justitie werd medegedeeld, dat het doodvonnis tegen M. Blokzijl, wiens gratieverzoek door de Koningin werd afgewezen, is voltrokken.
De executie geschiedde op de schietbaan van de Waalsdorpervlakte in den ochtend van 16 Mrt. om vijf minuten voor zeven. De omtrek was afgezet door gezagstroepen. (N.R.C.) **(V. b. Blokz. 6547 A)**

G. S.S.-man Mooyman gearresteerd

18 Mrt. — Op 16 Mrt. heeft de politie te Bodegraven aangehouden Gerardus Mooyman, drager van het Duitsche Ridderkruis en van nog negen andere kruisen. Hij was in gezelschap van een zekeren Puyker, lid van de Kriegsmarine.
Eenige dagen geleden waren zij uit een interneeringskamp in Duitschland ontvlucht.
Zooals bekend was Mooyman destijds onderscheiden, omdat hij 34 Russische tanks buiten gevecht had gesteld. De N.S.B. maakte daarna met hem een geweldige reclame. Als een kermisattractie werd hij door het land gevoerd en door de nazi-pers als een Germaansche held bewierookt. In Voorburg werd zelfs een plein naar hem genoemd. Beiden zijn thans aan den P.O.D. uitgeleverd. (Tr.)
(V. b. Mooyman 5448)

H. Kolenproductie verhoogd, maar nog onvoldoende - Tekort aan arbeiders —

15 Mrt. — De productie der Limburgsche Mijnen is bij lange na niet voldoende om aan de Nederlandsche behoefte aan huisbrand en industriekolen te voorzien. Bedroeg het voor-oorlogsche verbruik 14 millioen ton per jaar, thans wordt slechts een productie van 7 millioen ton per jaar bereikt.
Door 't vertrek van vele duizenden Duitschers en personen welke in de Mijnen waren „ondergedoken", alsmede een lagere — alhoewel redelijke — arbeidsprestatie, welke thans ongeveer 80 pCt. van die van 1938 bedraagt, blijft de productie ver beneden het mogelijke peil. In de Mijnen is nog plaats voor minstens 6000 ondergrondsche arbeiders. (G.v.L.)
Toch is de gemiddelde dagproductie weer stijgende, zooals uit onderstaande statistiek, die wij aan het „Stat. Bulletin van het Centr. Bur. voor de Statistiek" ontleenen, duidelijk blijkt.

De kolenpositie

	1945							1946	
	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.*)	Nov.*)	Dec.*)	Jan.*)	Febr.*)
Productie Limburgsche mijnen ..	372.219	400.274	404.703	473.776	618.574	610.832	500.346	623.260	585.000
Productie per werkdag	14.316	15.395	16.863	18.951	22.910	24.433	23.826	23.972	24.400
Idem, indexcijfers (1938 = 100) ..	32	34	38	42	51	55	53	53	54
Verzonden door de mijnen voor binnenlandsche behoefte	189.597	376.265	378.296	391.838	467.362	449.196	400.039	474.314	412.886 1)
Ingevoerd uit het buitenland	17.258	102.012	58.178	192.290	285.947	201.460	222.643	219.905	265.000

*) Voorloopige gegevens. 1) Tot 26 Februari 1946.

(C.B.S.) **(V. b. kolenprod. 6550 H en 6459 E)**

Nederland

A. Rechteloosheid en rechtszekerheid - Oud-minister mr. J. A. W. Burger over Tribunaalrechtspraak - opening Tribunaal te Dordrecht

16 Mrt. — Ter gelegenheid van de plechtige opening van het Tribunaal te Dordrecht heeft de president, oud-min. mr. J. A. W. Burger, een uitvoerige rede gehouden, waarin hij een schets gaf van de Tribunaalrechtspraak zooals hij die zag en in menig opzicht critiek oefende op den toestand van rechteloosheid, waarin volgens hem de velen verkeeren, die — thans van hun vrijheid beroofd — verblijven binnen de kampen zonder een redelijk uitzicht op een spoedige afdoening van hun zaak.

Anders dan bij het strafrecht speelt bij de Tribunaalrechtspraak het element van de gezindheid waaruit de gelaakte handelingen voortvloeien een beslissende rol, zoo vervolgde mr. Burger. De daad is niet zonder meer beslissend, maar de vraag of en in hoeverre de dader moet geacht worden „des-bewust" het Nederlandsche volk te hebben benadeeld. Weliswaar eischt de rechtszekerheid de vaststelling der daden, maar dit op zich zelf alleen is niet voldoende; het gaat niet om het vinden van begane fouten, maar om het vinden van hen die fout waren. Deze opvatting, aldus spr., is geen constateering zonder meer, maar de constateering van een wettelijke situatie, zooals die werd en wordt nagestreefd, zoowel door de Londensche regeering, als door de regeering Schermerhorn—Drees. Het laatste meende spr. te mogen afleiden uit het feit, dat hij tot president van het Tribunaal was benoemd, nadat hij nogmaals uitdrukkelijk van zijn inzichten ten deze had blijk gegeven. Met betrekking tot de vraag waarom het Londensche Tribunaal-besluit, waarvan art. 1 zoozeer zijn inzichten weergeeft, wèl door den heer Gerbrandy werd mede-onderteekend, niettegenstaande hij een, zooals later is gebleken van de meerderheid van den Ministerraad afwijkende opvatting voorstond, en daarentegen niet door spr., moet de oorzaak hiervan worden gezocht in het feit, dat belangrijke Kon. Besluiten in Londen bij voorkeur door alle ministers werden onderteekend, ook door hen, die bezwaren hadden.

Dat spr. de mede-onderteekening naliet, had niet zijn oorzaak in het bovengenoemde art. I noch in den al te centralistischen en onpractischen opbouw, die zich zoozeer in de vertraging van de uitvoering van het Tribunaalbesluit heeft gewroken, maar in art. 37. Krachtens dit art. n.l., heeft de uitvoerende macht de bevoegdheid om dengene wiens invrijheidstelling door het Tribunaal is gelast, niettemin gevangen te houden. De rechter beveelt invrijheidstelling, de administratie houdt gevangen. Deze regeling nu, aldus spr., is dictatoriaal en onvereenigbaar met de rechtsstaatgedachte.

Volgens spr. is het verzet daartegen in kringen van rechtsgeleerden dan ook zóó algemeen geweest, dat de minister van Justitie dit voorschrift in feite buiten werking heeft gesteld.

Vervolgens terugkomende op de Tribunaal-rechtspraak was mr. Burger van meening, dat niet de strikt innerlijke gezindheid van den te berechten persoon ter beoordeeling staat, maar wel de gezindheid zooals die zich openbaart uit de daden. Wij mogen uit reactie tegenover het geleden leed niet vervallen in de fouten der Nat.-Socialisten, en geestelijke vrijheid gaan uitsluiten; dat zou toch een overwinning van den nazigeest beteekenen. Slechts recht, ook wanneer het streng en hard is, worde betracht met inachtneming van alle waarborgen. Dat slechts rechtvaardigheid worde gediend, zulks met uitbanning van alle elementen van wraak.

Hoezeer ook nu nog de noodzaak van noodweer tegen den geest van de Nazi-terreur voorhanden is, moge volgens spr. blijken uit de rechteloosheid, die nog steeds in ongekende mate onder ons heerscht. Duizenden, zoo zeide hij, zijn van hun vrijheid beroofd zonder de mogelijkheid van eenig beroep op een rechter. Duizenden worden door den Nederlandschen staat behandeld alsof de Nazi-staat den oorlog gewonnen had en niet de vrijheid. Het is waarlijk niet alléén op dit terrein, aldus mr. Burger, dat recht nog ver te zoeken is.

Het wegnemen van dezen kanker van rechteloosheid in ons staatsbestel is mede de taak van het Tribunaal. De rechter beslist uiteindelijk over vrijheidbeneming, niet de administratie.

Mr. Burger sprak de hoop uit, dat niettemin voor de Tribunaal-leden uitsluitend eigen rechtsovertuiging binnen het kader der wet zal gelden, zooals goeden rechters betaamt. Maar het zal onvermijdelijk zijn, aldus spreker, te blijven streven naar een toestand dat niemand gevangen zij dan na een rechterlijk oordeel, bij voorkeur dat van eigen Tribunaal. (N.D.)

(V. b. Burger: 6580 D; Tribunaal-rechtspraak: 6582 B; zie ook: 6537 VI)

B. Dr. Carp veroordeeld tot achttien jaar gevangenisstraf —

19 Mrt. — Het Bijzonder Gerechtshof te 's-Gravenhage heeft dr. J. H. Carp, tijdens de bezetting president van het Vredegerechtshof en secretaris van Musserts „kabinet van staat", veroordeeld tot 18 jaar gevangenisstraf met ontzetting uit het actief en passief kiesrecht voor het leven.

Dr. Carp heeft het recht van cassatie. (Tr.)

(V. b. Carp 6653 A)

C. Overtreder van het „Persbesluit 1945" voor de rechtbank - beroep op grondwettelijke persvrijheid —

15 Mrt. — De rechtbank te Rotterdam heeft de zaak behandeld tegen den 25-jarigen journalist W. van G., die in de periode September tot en met December 1945, in strijd met het Tijdelijk Persbesluit 1945, het veertiendaagsche tijdschrift Criterion heeft uitgegeven; hij had ook geen opgave gedaan aan den Persraad van redacteuren en medewerkers en geen volledige lijst opgenomen van de namen en functies van redactie, directie, uitgever en drukker.

De verdachte verklaarde geen vergunning te hebben gevraagd. Hij had de beschikking over voldoende papier en was van oordeel, krachtens het artikel betreffende de persvrijheid in de Grondwet, van niemand machtiging of vergunning noodig te hebben. Het Persbesluit 1945 was hem niet bekend.

De officier, mr. Van Oosten, betoogde dat wel is waar de Grondwet vrijheid van drukpers waarborgt, maar er was een noodtoestand ontstaan, die het nemen van bijzondere maatregelen noodzakelijk maakte.

De officier eischte een boete van ƒ 10.— en een boete van ƒ 5.—, subs. 5 en 3 dagen hechtenis.

De verdediger, mr. Hoogenbergh, was van oordeel, dat de rechtbank moest kiezen tusschen onze democratische Grondwet en een autocratisch Persbesluit. De handhaving van de Grondwet prevaleert. Koninklijke besluiten zijn geen wetten en bovendien kunnen de rechters niet beoordeelen, of er inderdaad van een noodtoestand sprake was. De rechters moeten de feiten toetsen aan de Grondwet. Er was trouwens geen sprake van een noodtoestand, meende de raadsman, die vrijspraak vroeg. (N.R.C.)

(V. b. Persbesl.: 6443 C)

D. Joodsch vermogen - Lippmann, Rosenthal & Co. verstrekt voorschotten - Administratie een chaos.

15 Mrt. — Het Beheersinstituut heeft Lippmann, Rosenthal & Co., gemachtigd voorwerpen en rechten, waarop derden kennelijk geen rechten kunnen doen gelden, aan de rechthebbenden te restitueeren. Uiteraard blijven de algemeen geldende beperkingen van monetairen aard, betreffende effecten, enz. ook hierop van toepassing.

In dit verband wordt medegedeeld, dat van de ingeleverde sieraden, meubels, e.d. nagenoeg niets meer aanwezig is; deze voorwerpen werden zoo spoedig mogelijk van de hand gedaan. Ook spaarbankboekjes zijn er vrijwel niet meer. Het meerendeel der levensverzekeringspolissen is afgekocht. Courante aandeelen zijn op een enkele uitzondering na verkocht, obligaties zijn in sommige gevallen nog aanwezig, incourante aandeelen grootendeels.

De Phöbus Mij. tot het voeren van Administraties, Beheer en Financieele Zaken N.V. heeft alleen bij uitzondering over de gecedeerde vorderingen beschikt of deze geïnd, in tegenstelling met „Lippmann". De terugboeking van de rekeningen zal rechtstreeks met de betrokken bankinstellingen geschieden, zoodat belanghebbenden zich het eerste met deze in verbinding dienen te stellen. Voorzoover waarden vóór 25 Mei 1945, toen „Lippmann" onder beheer werd gesteld, zijn verkocht, hebben de betrokkenen alleen een geldvordering. Voor het vaststellen van de vorderingen ontbreken echter in de meeste gevallen de noodige gegevens, doordat alles na 1 Jan. op een „Sammelkonto" werd geboekt. Getracht wordt deze rekening uiteen te rafelen.

De financieele positie van L. is niet bij benadering te beoordeelen. Deze positie is vooral ook afhankelijk van de vraag, hoe groot de vordering van L. is op de „Vermögens-verwaltung und Rechten-Anstalt", aan welke stichting groote geldbedragen en fondsenpakketten werden afgedragen, zonder dat zij daarvoor iets ontving en hoe de financieele positie van deze stichting is. De administratie dier stichting is nog steeds zoek.

Alle in omloop gebrachte taxaties van hetgeen nog van het Joodsche vermogen aanwezig zou zijn, missen dan ook volgens de beheerders een feitelijken grondslag.

Hoewel het verstrekken van een voorschot derhalve wegens het ontbreken van een betrouwbare basis uiterst bezwaarlijk is, is, met het oog op de bestaande dringende behoeften aan een kleine uitkeering, aan de beheerders een machtiging verstrekt om voorschotten te verleenen van ten hoogste ƒ 1000 per persoon. Voor zoover dit straks de uiteindelijke uitkeering mocht overtreffen, zal echter het verschil moeten worden teruggetaald.

De restitutie en voorschotverleening kan voorloopig slechts geschieden aan rekeninghouders zelf of aan over hen benoemde bewindvoerders. (Alg. H.bl.)

(V. b. Lippmann: 5120 A)

Nederland

A. Prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman overleden —

18 Mrt. — Na een kort ziekbed is te Utrecht op 62-jarigen leeftijd overleden, prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman

Met hem is één van de meest vooraanstaande persoonlijkheden in de C. H. Unie heengegaan.

De heer De Savornin Lohman werd in 1883 geboren, kreeg zijn opleiding aan het Chr. Gymnasium, te Utrecht, en studeerde daarna aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, in de rechtswetenschappen.

Hij promoveerde in 1910 cum laude en vestigde zich spoedig als advocaat en procureur. Tevens werd hij lid van de redactie van het dagblad „De Nederlander". In 1912 werd hij benoemd tot hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht in het Nederlandsch staatsrecht, het administratief recht en de wijsbegeerte van het recht (algemeene staatsleer).

Van 1918—1927 was hij rechter-plaatsvervanger in de rechtbank te Utrecht en van 1921—1927 lid van den Onderwijsraad. Sinds 1926 maakte de overledene deel uit van de Eerste Kamer. In 1929 werd hij voorzitter van de Chr. Hist. Kamerfractie. Hij was voorts lid van de Legercommissie sinds 1929 en van de commissie tot herziening van de grondwet, ingesteld in 1936. Zijn scherpe bestrijding van het Nederlandsch-Belgische verdrag in 1927 trok destijds sterk de aandacht. In 1928 heeft hij een reis naar Ned.-Indië gemaakt, ter bestudeering van het koloniale vraagstuk. Hij was ook benoemd tot lid van de commissie-Van Poll die Zaterdag 16 Mrt. naar Ned.-Indië is vertrokken, doch zijn ongesteldheid verhinderde hem aan deze studiereis deel te nemen.

Prof. Lohman heeft in den tijd der bezetting ongeveer vier jaren in het kamp der gijzelaars te St. Michielsgestel doorgebracht. In de eind Februari gehouden algemeene vergadering der C. H. Unie bepleitte hij met vuur en overtuiging samenwerking tusschen C. H. Unie en A. R. Partij.

(Tr.) **(V. b. Sav. Lohman 6638 A.; C. H. U. 6645 B.)**

B. Dr. A. Bredius overleden —

15 Mrt. — In den nacht van 13 op 14 Mrt. is de bekende kunstkenner dr. A. Bredius te Monaco overleden. De begrafenis heeft op 15 Mrt. aldaar plaats gehad. Namens den minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen heeft de heer Kuyper daarbij het woord gevoerd.

Abraham Bredius werd 18 April 1855 te Amsterdam geboren. Hij werd aanvankelijk voor muziek opgeleid, maar door het contact met verscheidene kunstgeleerden, dat hij in Italië had, begon zijn belangstelling vooral uit te gaan naar de beeldende kunst en liet hij zijn muziekstudie varen. Zijn uitgebreid archiefonderzoek en diepgaande studiën leidden tot ontelbare publicaties.

Hij was tevens een scherpzinnig beoordeelaar. Zijn speurzin en vrijgevigheid hebben talrijken musea in ons land zeldzame aanwinsten bezorgd. Bij zijn vertrek naar het buitenland in 1922 gaf hij de door hem uitgebreide kunstverzameling van zijn grootvader en vader, ondergebracht in het Museum Bredius aan de Prinsegracht te 's-Gravenhage en die oude schilderijen, antiek porselein, zilver en kristal omvat, voor den duur van zijn leven in bruikleen aan deze gemeente. (N.R.C.)

(V. b. museum Bredius: 3916 E)

Ned. O. Indië

C. Sjahrir protesteert tegen invoering van Nederlandsch geld - Ned.-regeering wijst protest af —

16 Mrt. — De Nederlandsche regeering heeft het protest van Sjahrir tegen de uitgifte van Nederlandsch geld in Indonesië, omdat Nederland een overeenkomst met de Indonesiërs zou hebben gesloten om geen geld in de circulatie te brengen voor het einde der onderhandelingen, van de hand gewezen. Zij ontkent, dat er zulk een overeenkomst zou hebben bestaan. (U.P. - V.V.)

(V. b. protest i. z. nieuw geld: 6654 A)

D. Extremisten vallen Britsche convooien aan - Hevig gevecht bij Soekaboemi —

12 Mrt. — Indonesische extremisten hebben twee Britsche convooien bij Soekaboemi aangevallen. Deze aanvallen hebben tot omvangrijke gevechtshandelingen geleid, waarbij Thunderbolts ondersteuning hebben verleend. Beide convooien waren op weg van Batavia naar Bandoeng. Thunderbolts ontdekten, dat deze convooien in de buurt van Soekaboemi tot staan waren gebracht. Hulp uit de lucht bleek dringend noodzakelijk, aangezien een hevig vuurgevecht gaande was. De Thunderbolts deden vijf aanvallen in scheervlucht en wisten een einde te maken aan het vuren van de Indonesische sluipschutters.

Het officieele Britsche communiqué deelde o.m. mede:

Tot 11 Mrt. des avonds acht uur waren onze verliezen in de gevechten bij Soekaboemi tot zeven dooden en 25 gewonden gestegen. (N.R.C.)

13 Mrt. — Ongeveer 25.000 man Britsche troepen waren betrokken bij de gevechten om het tusschen Soekaboemi en Tjiandjoer staande convooi. Tankcolonnes uit Buitenzorg voegden zich bij het convooi, doch leden zware verliezen ten gevolge van landmijnen. Een brug bij Tjibadak, ten Zuiden van Buitenzorg, werd door Indonesiërs opgeblazen, nadat de tankcolonne was gepasseerd, klaarblijkelijk om den aanvoer van verdere versterkingen te voorkomen.

De verliezen der geallieerden waren in totaal 10 dooden en 59 gewonden. (Alg. H.bl.)

15 Mrt. — Na het beëindigen van de gevechten is de aanvoer-colonne uit Soekaboemi, op 14 Mrt. des avonds om 19.00 uur, te Bandoeng aangekomen. (N.R.C.) **(V.b. Br. troepen 6639 C; extr. 6559 B)**

E. Besprekingen tusschen dr. Van Mook en Sjahrir begonnen - Dr. Van Mook heeft volmacht tot onderhandelen —

13 Mrt. — De besprekingen tusschen dr. Van Mook en Sjahrir zijn op 13 Mrt. om 17.15 plaatselijken tijd in tegenwoordigheid van Clark Kerr in diens ambassade te Batavia begonnen.

De Indonesische delegatie bestaat uit Soetan Sjahrir (leider), dr. Darmawan, dr. Darma Setiawan, Hadji Agoes Salim en dr. A. K. Pringgodigdo (secretaris). De Ned. delegatie bestaat uit dr. Van Mook, graaf Van Bijlandt, dr. Idenburg en dr. Koets. Deze laatste is kortgeleden uit Bangkok te Batavia aangekomen. Voor den oorlog was hij ambtenaar en op het oogenblik is hij directeur van het Ned.-Ind. departement van onderwijs en eeredienst. De delegaties zullen permanent zijn.

Bijzonderheden werden niet bekend gemaakt, maar in den ochtend had een Indonesische woordvoerder verklaard, dat Sjahrir tegenvoorstellen zou doen, daar de Ned. voorstellen omtrent een gemeenebest onaanvaardbaar zijn. (Tijd)

Aan het einde van de bespreking, welke twee uur duurde, zeide een officieele woordvoerder:

„Ik geloof, dat er een werkelijke voortgang gemaakt is".

Op een vraag, of dr. Van Mook op de voorstellen van Sjahrir antwoord uit Den Haag ontvangen had, antwoordde de woordvoerder: „Dr. Van Mook heeft volmacht tot onderhandelen".

17 Mrt. — Over de tweede bespreking tusschen Sjahrir en dr. Van Mook werd het volgende communiqué uitgegeven: „Op den 16en Maart om 15.30 uur heeft ten huize van den Britschen gezant wederom een ontmoeting plaats gehad tusschen de Nederlandsche en de Indonesische delegatie. Over de te volgen procedure is overeenstemming bereikt. Er zijn sub-commissies gevormd om de bijzonderheden te behandelen. Zoodra de sub-commissies verslag uitgebracht hebben zal de conferentie worden voortgezet". (Msb.)

19 Mrt. — De beide sub-commissies, welke zijn benoemd om voorbereidend werk ten behoeve van de verdere besprekingen tusschen dr. Van Mook en Sjahrir te verrichten, zijn op 18 Mrt. in vergadering bijeen geweest. (V.K.)

(V. b. Sjahrir 6653 F; Van Mook 6632 C)

F. Twee nieuwe politieke groepeeringen - „Democr. Bond van Indonesië" en „Org. van rep. Indo-Europeanen" opgericht —

14 Mrt. — Onder voorzitterschap van L. Rubini is op 10 Maart een „Democratische Bond van Indonesië" opgericht. De bond streeft naar „de erkenning van het recht van „Indonesië" op zelfbeschikking als een vrijen staat en natie, met een regeeringsvorm op democratischen grondslag, overeenkomstig de in het Atlantisch Handvest neergelegde beginselen".

Tot den bond, die zich tegen alle totalitaire vormen, zoowel als tegen de kolo-

niale verhouding verklaart, kan ieder, die in Nederlandsch-Indië is geboren, toetreden.
Voorts is onlangs een organisatie van republikeinsche Indo-Europeanen, de „Badan Deroesa Deranakan Repoeblik Indonesia", opgericht. Deze organisatie staat onder leiding van ir. Berkely en Verhey, die hun namen veranderd hebben in resp. Waloejo en Hardjo Slamet. Waloejo is benoemd tot lid van het „Centrale Nationale Comité". Voor deze benoeming heeft hij in een radio-rede zijn dank uitgesproken. Hierin heeft hij erop aangedrongen, dat geen geïnterneerden bevrijd zouden worden, zoolang Dahler, een Indo-Europeaan, gearresteerd op de beschuldiging van collaboratie met de Japanners, alsmede de Pemoeda's die op het eiland „Onrust", worden vastgehouden, niet in vrijheid worden gesteld. (A.N.P.)
(V. b. pol. part. 6600 A; Dahler 6631 F)

Ned. O. Indië

A. Partij van den Arbeid opgericht.

9 Mrt. — Leden van de vroegere Ind. Soc.-Dem. Partij hebben thans een Partij van den Arbeid opgericht op gelijken basis als de Nederlandsche. Een werkprogram is in voorbereiding.
(Stem v. Ned.) **(V. b. P. v. d. Arb. in Ned.: 6645 C)**

B. Nieuwe benoemingen bij het K.N.I.L.

12 Mrt. — De Ned. Indische voorlichtingsdienst deelde mede: Kolonel S. de Waal, die eenigen tijd geleden het commando over de troepen in het gebied ten Zuiden van Batavia van gen. majoor W. Schilling had overgenomen, heeft thans het bevel gekregen over alle troepen die in het gebied van Batavia onder commando van zijn voorganger hebben gestaan. Luit.-kolonel Statius Muller is in plaats van luitenant-kolonel Fokkema, die naar Nederland vertrekt, benoemd tot territoriaal bevelhebber. Kol. C. van de Hoogenband is als chef-staf van het troepencommando vervangen door majoor J. M. J. Wegner. De sultan van Koetei is benoemd tot luitenant-kolonel bij den generalen staf. (N.R.C.)
(V. b. benoemingen K.N.I.L. 6631 H)

C. Republikeinsche leger trekt de verloven in —

15 Mrt. — Het republikeinsche persbureau Antara heeft gemeld, dat alle verloven van de manschappen der T.R.I., het nationalistische Indonesische leger, zijn ingetrokken. Alle officieren en manschappen hebben het bevel ontvangen naar hun garnizoenen terug te keeren. (Tr.) **(V. b. T.R.I. 6622 G)**

D. Medicamenten voor de burgerbevolking —

16 Mrt. — Tot half Februari zijn te Batavia 12.000 ton medicamenten aangekomen voor de burgerbevolking van Ned.-Indië, ongeacht haar nationaliteit. Een belangrijk deel hiervan is afkomstig uit de Vereenigde Staten. De waarde der medicamenten wordt geschat op 7½ millioen dollar. De medicijnen worden vrij aan de bevolking verstrekt.
(V.V.) **(V. b. medic. v. geïnt. 6435 H)**

Australië

E. De regeering wenscht geen Amerikaansche contrôle over bases in Australië's rechtsgebied —

18 Mrt. — Chifley, de Australische minpresident heeft verklaard, dat Australië zich krachtig verzet tegen Amerika's wensch, contrôle te mogen uitoefenen over haar bases, gelegen in het rechtsgebied van Australië. (N.R.C.)
(V. b. Australië: 6654 D; Am. vlootbases: 6429 K)

België

F. Nieuwe schrijfwijze van de Nederlandsche taal - De Belgisch-Nederlandsche studiecommissie brengt verslag uit —

16 Maart — De Belgisch-Nederlandsche studiecommissie betreffende de schrijfwijze van de Nederlandsche taal bracht voor kort haar verslag uit. De Prinsregent van België heeft het bekrachtigd en dezer dagen zal het desbetreffende besluit in het Belgische Staatsblad verschijnen.
In Nederland is de procedure niet zoo eenvoudig. Hier moet een desbetreffend wetsontwerp aan het parlement worden voorgelegd.
Van de hieronder vermelde bepalingen kan dus nog altijd worden afgeweken. De nieuwe regeling zal binnen hoogstens drie jaar worden ingevoerd.

De wijzigingen

De voornaamste bepalingen zijn:
De officieele schrijfwijze van de Ned. taal is de schrijfwijze volgens De Vries en Te Winkel, met inachtneming van het onderstaande:
1. De „e" wordt in open lettergrepen niet verdubbeld. De dubbele „e" blijft echter aan het einde van een woord alsmede in samenstellingen en afleidingen van woorden op „ee", als weemoed, zeeschip enz.
Als samenstelling met woorden op „ee" worden ook beschouwd samenstellingen waarvan het eerste lid, op „ee" uitgaande, niet of niet meer als afzonderlijk woord voorkomt, zooals deemoed, eega enz.
2. De „o" wordt in open lettergrepen niet verdubbeld. De „oo" blijft echter in goochelen, goochem, loochenen, alsmede in hun samenstellingen en afleidingen. Verkleinwoorden van woorden op „o" worden behandeld als de overeenkomstige woorden op „a" en „u": Strootje, evenals slaatje, vlaatje en derg.
3. „sch" wordt alleen daar geschreven, waar de „ch" uitgesproken wordt. De „ch" blijft echter in het achtervoegsel „isch".
4. De uitgangen „-e" en „-en" van het lidwoord „een", van „geen" en van de bijvoeglijke bezittelijke voornaamwoorden „mijn", „uw", „zijn", „hun" en „haar" mogen, behalve in staande uitdrukkingen als „hare majesteit", „te zijnen huize" e.d. worden weggelaten.
5. De naamvalsuitgang „-n" bij lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of daarmede gelijkstaande woorden mag, behalve in staande uitdrukkingen als onder 4 bedoeld, worden weggelaten.

Overgangsbepalingen

1. a) Op de schrijfwijze van de Nederlandsche aardrijkskundige namen zijn de regels 1—5 niet van toepassing, totdat een officieele spelling van deze namen zal zijn vastgesteld.
b) In woorden, die van aardrijkskundige namen zijn afgeleid en niet van zoodanige namen deel uitmaken, volgt het achtervoegsel de regels 1 tot 3.
Het grondwoord of het gedeelte daarvan, dat in de afleiding voorkomt, behoudt den vorm, dien het volgens het onder a) bepaalde heeft, evenwel met dien verstande, dat de regels 1—2 worden toegepast op den klinker van de lettergreep, die onmiddellijk aan het achtervoegsel voorafgaat. Voorbeelden: Utrechtse theerandjes, Leidse kaas, Brugse kant enz.
In afleidingen van aardrijkskundige namen, die volgens a) „sch" aan het einde hebben, blijft „s(sch)" bewaard. Voorbeelden: Oudenbossche kwekers, Bossche koek.
c. Namen van straten, pleinen, lanen e.d. worden niet als aardrijkskundige namen behandeld en volgen mitsdien de spelregels met inachtneming van het onder b) bepaalde. Voorbeelden: Hoogeveense, Naamse vest, Grote markt, Roosendaalse.
d. Namen van landen, zeeën, rivieren, steden enz. buiten Nederland en België, waarvoor het Nederlandsch een eigen vorm heeft, alsmede hun samenstellingen en afleidingen, volgen de regels 1—3. Voorbeelden: Wenen, Duitsland, Parijse mode.
2. Ten aanzien van het voornaamwoordelijk gebruik en het gebruik van tweede-naamvalsvormen als „der", „dezer", „zijner" enz. zullen aanwijzingen worden gegeven in een samen te stellen volledige woordenlijst. Totdat deze van kracht wordt, richte men zich naar de woordenlijst van De Vries en Te Winkel.
3. De schrijfwijze van de bastaardwoorden, alsmede die van de z.g. tusschenklanken in samenstellingen zal nader worden geregeld in de onder 2 (overgangsbepalingen) bedoelde woordenlijst. Totdat deze van kracht wordt, geldt de schrijfwijze van de woordenlijst van De Vries en Te Winkel.
Een vaste commissie van advies zal ermee worden belast de regeering voorstellen te doen inzake de verdere uitvoering en toepassing. **(V. b. spelling 6401 H)** (Msb.)

G. De Senaat definitief samengesteld —

15 Mrt. — De Senaat is definitief samengesteld. Hij bestaat uit 167 leden, waarvan 83 katholieken, 55 socialisten, 17 communisten en 12 liberalen. (A.N.P.)
(V. b. Senaat 6632 H; 6646 F)

H. Kabinet volledig —

15 Mrt. — De persdienst van den eersteminister verstrekte 14 Mrt. de volgende mededeeling:
„De heer A. van Acker zal het ondervoorzitterschap van den ministerraad waarnemen. Hij is belast met de coördinatie van de economische politiek en is minister van Arbeid en Sociale Voorzorg.
L. E. Troclet wordt minister van Economische Zaken. Kolonel De Fraiteur is houder van de portefeuille van Landsverdediging. (L.N.) **(V. b. Kabinet 6654 E)**

I. Nieuwe treinen rijden traject Antwerpen-Brussel in 25 minuten.

15 Mrt. — Onlangs werden op de lijn Antwerpen—Brussel drie nieuwe treinen in dienst genomen, die zonder oponthoud te Mechelen, het traject afleggen in 25 minuten. (G.v.A.)

K. Aantal doodvonnissen en terechtstellingen sedert de bevrijding.

14 Mrt. — Sedert de bevrijding tot 1 Mrt. 1946 hebben de krijgsraden 2222 doodvonnissen uitgesproken bij verstek en 1064 contradictoire. 78 personen werden terechtgesteld. Geen enkele van deze straffen werd gewijzigd. (A.N.P.)
(V. b. pol. proc.: 6623 C).

L. IJzer-monument door dynamietaanslag volkomen verwoest —

18 Mrt. — In den nacht van 16 op 17 Mrt. werd het gedenkteeken der Vlaamsche gevallenen in den oorlog '14—'18, dat bekend stond onder den naam van IJzermonument, door een dynamiet-aanslag volkomen vernietigd. Deze daad heeft

onder de Vlamingen een groote opschudding verwekt.
Het monument, bestaande uit een groot kruis is steeds een symbool geweest van de Vlaamsche Beweging en werd als een soort van heiligdom beschouwd, mede door het feit dat er een achttal Vlaamsche soldaten begraven lagen. Er werden jaarlijksche IJzerkruis-bedevaarten gehouden, welke georganiseerd werden door de thans gesequestreerde gelijknamige beweging. De leiders daarvan werden aangehouden. Want men kan niet ontkennen, dat — ofschoon heel Vlaanderen deze plek vereerde — het toch vooral de kringen der flaminganten waren, die achter deze vereeniging geschaard stonden.
Zoo werden ook tijdens den oorlog deze bedevaarten gehouden, ingericht door het V.N.V., waarbij dan het bekende Gebed voor het IJzer-kruis van de hand van Pater Callewaert (zoo pas veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf wegens collaboratie) werd gebeden. (N.D. - G.v.A.) **(V. b. IJzerbedev.: 4341 B)**

België

A. Regeeringsprogram van Spaak - Vertrouwenskwestie - Kabinet afgetreden —

20 Mrt. — Op 19 Mrt. is minister-president Spaak met zijn kabinet, bestaande uit uitsluitend socialisten en twee technici, voor het parlement verschenen.
In zijn regeeringsverklaring zeide Spaak, dat zijn ministerie een minderheids- en tevens een noodregeering is. Betreffende de koningskwestie verklaarde hij, dat zijn regeering het logisch acht, indien een wetsvoorstel inzake een volksreferendum zou worden ingediend. Wordt dit niet goedgekeurd, dan zou kunnen worden geconstateerd, dat een dergelijke oplossing niet mogelijk is. Het ware alsdan gewenscht, dat de politieke partijen overleg pleegden aangaande een andere oplossing.
Ten aanzien van de taalkwestie betoogde Spaak, dat er thans geen Vlaamsche, doch een Waalsche kwestie is, voortspruitend uit een buitensporige daling van het geboortecijfer, economische moeilijkheden, cultureele aspiraties in het Walenland. De toekomst van België vereischt, dat zij onverwijld wordt opgelost.
Een wijziging der kieswetten is in voorbereiding. De regeering wil de waarde van den franc handhaven en de kosten van het levensonderhoud verlagen en de productie opvoeren om de buitenlandsche afzetgebieden te heroveren. De regeeringspolitiek zal noch inflatie, noch deflatie inhouden, noch nationalisatie van de nijverheid en den handel. De regeering is nochtans van oordeel, dat het geloof en de wil om terug te keeren naar de economische vrijheid, een gevaarlijke utopie zou zijn. De economie dient heden volgens een vast plan te worden geleid, doch binnen het bestek van dit program moet aan het particulier initiatief de grootst mogelijke vrijheid worden gelaten.
Terzake van de buitenlandsche politiek zeide Spaak, dat België, getrouw aan de verbintenisen, die het heeft aangegaan, niet wenscht deel te nemen aan de vorming van een politiek blok, dat — in hoe geringe mate ook — tegen eenig lid der Vereenigde Naties zou zijn gericht. Het staat er echter op, gebruik te maken van zijn recht om bepaalde problemen in het regionale kader te regelen.
Van Cauwelaert werd tot voorzitter der Kamer, Gillon tot voorzitter van den Senaat herkozen.
In de zitting van 20 Maart werd de motie van vertrouwen der nieuwe regeering-Spaak met één stem meerderheid verworpen. Voor stemden 89 leden, 90 tegen en 15 blanco (de liberalen). Een communistische afgevaardigde protesteerde dat zijn stem niet was geteld. Men stond hem toe alsnog vóór Spaak te stemmen, waardoor de uitslag 90—90 werd, dus nog één stem te weinig om Spaak aan een meerderheid te helpen.
21 Mrt. — Spaak heeft bij den prins-regent het ontslag van zijn kabinet ingediend, deze heeft het ontslag aanvaard. (Alg. H.bl. - L.N.) **(V. b. kab. Spaak 6654 E)**

B. Wederom informatie-opdracht voor De Schrijver. —

22 Mrt. — De leider der Chr. Volkspartij, De Schrijver, is door den prins-regent wederom belast met een informatie-opdracht. **(V. b. De Schrijver 6646 G)** (L.N.)

Bulgarije

C. Amerikaansch memorandum aan Bulgaarsche regeering - Notawisseling tusschen de Ver. Staten en de Sovjet-Unie —

13 Mrt. — Op 22 Febr. zond het Amerikaansche State-department een memorandum aan de Bulgaarsche regeering, waarin het volgende werd gezegd:
„De regeering der Ver. Staten interpreteert de overeenkomst van Moskou (zie 6576 G) aldus, dat de Bulgaarsche regeering en de oppositie worden uitgenoodigd, om een voor beide partijen aanvaardbare basis te vinden tot deelneming van twee werkelijk representatieve leden der oppositie-partijen aan de tegenwoordige Bulgaarsche regeering.
Het is nooit de opvatting der Ver. Staten geweest, dat op de oppositie druk uitgeoefend zou worden om pro forma twee candidaten te benoemen, zonder acht te slaan op de voorwaarden van hun deelneming. Ofschoon in het akkoord van Moskou geen enkele specifieke voorwaarde voor deze deelneming aan de regeering, werd vastgelegd, is de regeering van de Vereenigde Staten van oordeel dat deze vertegenwoordigers aan de regeering zullen moeten deelnemen op basis van wederzijdsch aanvaardbare voorwaarden, zoowel voor de Bulgaarsche regeering als voor de oppositie.
„De regeering van de Vereenigde Staten hoopt nog steeds dat de vertegenwoordigers van de regeering en van de oppositie in Bulgarije verzoeningsgezind zullen zijn en zullen kunnen en willen samenwerken op een beiderzijds aanvaardbare basis die het aan twee werkelijk representatieve leden van de oppositie zal mogelijk maken deel uit te maken van de regeering".
Nader werd gemeld dat dit memorandum door de Engelsche regeering werd ondersteund.
De Russische regeering werd tegelijkertijd van den inhoud op de hoogte gebracht.
Radio-Moskou deelde op 8 Mrt. mede, dat de Sovjet-regeering aan de regeering der Ver. St. een antwoordnota zond, waarin deze laatste er van beschuldigd werd zich niet te houden aan de overeenkomst van Moskou. Het aanbieden van het memorandum werd door de Russische regeering als een ontoelaatbare unilaterale stap beschouwd.
Radio-Moskou gaf nog het volgende commentaar:
„De Russische regeering heeft reeds gelegenheid gehad de aandacht van de regeering der Vereenigde Staten te vestigen op het feit, dat de heer Barnes, Amerikaansch vertegenwoordiger te Sofia, de leden van de Bulgaarsche oppositie er stelselmatig toe aanzet te handelen niet in overeenstemming met de te Moskou genomen besluiten, doch nieuwe voorwaarden te stellen voor hun deelnemen aan de regeering.
De verklaring van de regeering der Vereenigde Staten is doordrenkt met een neiging, overeenkomende met die welke de activiteit van Barnes kenmerkt en kan slechts de vertegenwoordigers van de Bulgaarsche oppositie aanmoedigen weerstand te bieden aan de toepassing der besluiten van Moskou".
Een Amerikaansche antwoord-nota van 10 Maart verklaart, dat de inhoud van het Amerikaansche memorandum aan Bulgarije door de regeering der Ver. Staten beschouwd wordt als de kern van de overeenkomst van Moskou, waarover in Bulgaarsche kringen misverstand scheen te bestaan.
Het uit den weg ruimen van misverstand was dan ook het doel van den Amerikaanschen stap.
Ten aanzien van het uni-laterale optreden wordt er aan herinnerd, dat op 16 Februari 1946 in Londen over deze aangelegenheid werd gesproken door een raadsman van het Amerikaansche Departement van Buitenlandsche Zaken met den Heer Wyshinski, onder-Commissaris voor Buitenlandsche Zaken van de Sovjet-Unie. Bij die gelegenheid werden de Sovjet-Unie de inzichten van de Amerikaansche Regeering in deze aangelegenheid medegedeeld, zooals die vervolgens werden uiteengezet in het memorandum aan Bulgarije.
De activiteit van den politieken vertegenwoordiger der Ver. Staten in Sofia — aldus besluit de nota — is geheel in overeenstemming met zijn instructies en gericht op de samenwerking van alle partijen. (N.Z.Zt. - Reuter - Usis) **(V. b. Bulgarije: 6559 M; comm. Moskou: 6576 G)**

China

D. Mandsjoerije - Ook Britsch protest i.z. wegvoering industrieele uitrustingsstukken - Communisten en Kwomintang - Het nieuwe leger - Verklaringen van gen. Marshall - Situatie in Mandsjoerije kritiek - Rapport van gen. Liu Fei.

13 Mrt. — Naar de Chineesche regeering mededeelde, heeft zij nooit verzocht, dat de Russische troepen hun vertrek uit Mandsjoerije zouden uitstellen. Daarentegen was op 31 Dec. overeengekomen dat deze troepen niet zouden terugtrekken.
De Chineesche regeering was niet op de hoogte gebracht van het vertrek der Sovjet-troepen uit Moekden.
De Britsche regeering heeft te Moskou een protest ingediend tegen het als oorlogsbuit wegvoeren van machines en industriegoederen uit Mandsjoerije. Deze fabrieksinstallaties zouden volgens de Britsche nota toebehooren aan China. Er is nog geen antwoord van Moskou op deze nota ontvangen. (Le Monde - N.D.)
15 Mrt. — Volgens het Chineesche persbureau „Central News" hebben de Chineesche communisten, terwijl het overnemen van Noord Moekden door de regeeringstroepen, vertraagd werd, in de Mandsjoerijsche provincies Kirin, Heiloeng-Kiang en Hokiang marionettenregeeringen gevormd. (Reuter)
17 Mrt. — Het bestuur van de Chineesche regeeringspartij heeft een communiqué uitgegeven, waarin de wil wordt uitgedrukt het accoord met de communisten na te komen en den vrede te versterken

door nauwere vriendschap met de Sovjet-Unie. De strikte naleving van het Sovjet-Chineesche verdrag van vriendschap en bondgenootschap is echter de eerste voorwaarde voor het vermeerderen van het wederzijdsch vertrouwen, aldus het communiqué. (Reuter - A.N.P.)

18 Mrt. — De buitengewoon ambassadeur der Ver. Staten in China, generaal Marshall, tijdelijk te Washington teruggekeerd, heeft aldaar de verklaring afgelegd, dat de situatie in Mandsjoerije „buitengewoon kritiek" is. Hij zeide de volgende twee maanden van enorm belang voor China en den toekomstigen wereldvrede te achten.

Hij deelde mede, dat thans een Chineesch leger naar Mandsjoerije onderweg is. De nationale Chineesche troepen bestaan uit 250 divisies, waarvan 39 door Amerika uitgerust en opgeleid zijn. Het communistische leger bestaat uit 1.300.000 man. China zal binnen het jaar een doelmatig, modern leger van 50 à 60 divisies, dat ongeveer 1.500.000 man omvat, opbouwen. Het nieuwe leger zal volkomen onafhankelijk zijn van de politieke partijen en volgens de overeenkomst tusschen de regeeringspartij en de communisten worden gerecruteerd door een systeem van algemeenen dienstplicht. Het zal trouw verschuldigd zijn aan den staat en niet langer aan de traditioneele krijgsheeren. Generaal Marshall zal waarschijnlijk een belangrijke medezeggenschap hebben in het vormen van het nieuwe nationale leger onder vereenigd opperbevel. (Reuter)

19 Mrt. — Gen. Liu Fei, vice-minister voor de militaire operaties, heeft in een rapport aan het Centraal Executief Comité o.m. verklaard, dat de Chineesche Nationale regeering slechts ongeveer 3% van de Noord-oostelijke provincies heeft overgenomen. Ofschoon regeeringstroepen Moekden hebben bezet, wordt deze stad omringd door communistische troepen. Het totale aantal der communistische troepen in de Noordoostelijke provincies is 300.000 man. Hiervan schijnen 100.000 man — na het sluiten van de overeenkomst tusschen de communisten en de Centrale regeering doorgedrongen te zijn in de meer zuidelijk gelegen provincies.

Gen. Liu Fei gaf de volgende gegevens met betrekking tot de Sovjet-Chineesche onderhandelingen: Krachtens een eerste, op 15 Oct. tusschen gen. Hsjung Sjih-Lui en gen. Malinovski gesloten overeenkomst, zouden de Sovjet-troepen in 3 phasen teruggetrokken worden. Op 1 Dec. zouden zij het Sovjet-gebied bereikt hebben.

In het begin van October maakte de Sovjet-commandant van Tsjang-Tsjoeng bezwaar tegen de landing van Chineesche troepen in Dairen, hij had geen bezwaar tegen landingen in Yinkow en Hulutao. Op 29 October stelde gen. Malinovski voor, dat de Chineesche troepen tusschen 6 en 10 November te Yinkow aan land zouden gaan, maar toen zij daar op 6 Nov. aankwamen, bleek de haven reeds op 4 Nov. door communisten bezet te zijn. Op 14 Jan. werd het regeeringsgarnizoen in Yinkow volkomen overweldigd door 10.000 met artillerie en tanks aanvallende communisten. (Times)

(V. b. China: 6654 H; Marshall: 6526 E)

China

A. De Chineesche oorlogsbuit - Repatrieering Japanners —

11 Mrt. — Op het Chineesche oorlogsterrein hebben 1.283.000 Japanners gecapituleerd. De Chineesche oorlogsbuit omvat 1400 Japansche schepen (54.000 ton), 15.000 motorvoertuigen, 3000 tanks en pantserwagens en 10.000 stukken geschut. China heeft de beschikking gekregen over 100 „Liberty"-schepen voor de repatrieering der Japanners. Tot 20 Febr. werden 440.000 Japanners gerepatrieerd. In Noord-Indo-China werden 29.800 Japanners ontwapend. (N.Z.Zt.)

Duitschland

B. Duitsche geleerden in Russischen dienst. —

19 Mrt. — Duitsche geleerden en technici zijn bezig onder Russisch toezicht van geheim gehouden plaatsen aan de Baltische kust uit V 2 projectielen af te schieten. De Duitsche natuurkundigen, die aan de atoomsplitsing werkten, werken nu voor de Russen. (Alg. H.bl.)

C. Ontploffing in politiekazerne te Berlijn. —

18 Mrt. — Officieel is medegedeeld dat een zware explosie op 16 Mrt. de Alexander-politiekazerne in de Russische zône te Berlijn heeft verwoest. Er werden drie personen gedood en meer dan honderd gewond.

Eenerzijds verluidt dat het onhandig hanteeren van een handgranaat de oorzaak zou zijn, anderzijds heet het dat een Duitsche politie-agent een handgranaat wierp op een munitie-depot op het terrein van de kazerne.

De schade is zeer groot en vele omwonenden zijn dakloos geworden.

(Alg. H.bl.) **(V. b. Russ. zône 6655 C)**

D. Russische troepen worden door militaire politiemacht vervangen.

18 Mrt. — Het roode leger trekt uit Oost-Duitschland terug en wordt vervangen door een kleine, goedgedisciplineerde en uitgeruste militaire politiemacht, aldus meldde een correspondent van de „Observer".

Naar schatting is reeds 75 procent van de oorspronkelijke bezettingstroepen vertrokken. De rest zal in de komende weken vertrekken.

Het terugtrekken der troepen is vrijwel onopgemerkt geschied. (Msb.)

(V. b. Russ. troepen 6647 D)

Engeland

E. De arbeidstoestand in cijfers —

De veranderingen, die de oorlog in Engeland heeft veroorzaakt en de moeilijkheden, die er een gevolg van zijn, worden op duidelijke wijze toegelicht door een nieuwe Engelsche publicatie, „Monthly Digest of Statistics", waaraan wij de volgende cijfers ontleenen:

	Juni 1939	Nov. 1945
Totale werk. bevolking (in duizendtallen)	19.750	2.134
Mannen	14.656	14.813
Vrouwen	5.094	6.321
Hiervan waren in het leger:		
Mannen	477	3.929
Vrouwen	—	319
Bij Politie, Brandweer e.d.:		
Mannen	80	109
Land- en tuinbouw	910	1.010
Mijnen	873	785
Rijksdienst	539	950
Gemeentedienst	846	850
Transportwezen	1.273	1.308
Fabrieken	6.940	6.423
Bouwwerken	1.310	860
Winkels e.d.	2.887	2.037
Handel, vermakelijkheden, wasscherijen	2.105	1.529
Werkloozen	1.270	816

Uit deze cijfers blijkt, dat het aantal werkende vrouwen met ongeveer 25% vermeerderd is.

De vermindering van ongeveer 10 pct. van het aantal werklieden in de mijnen verklaart de veel lagere kolenproductie, met alle fatale gevolgen zooals moeilijkheden in de fabrieken en verminderde steenkolen export, die vroeger van zooveel belang was.

Het aantal ambtenaren is er met ongeveer 80% toegenomen met ongeveer gelijke gevolgen als bij ons.

Het terugloopen van het aantal fabrieksarbeiders is een veeg teeken, gezien de algemeene behoefte aan waren, als gevolg van de oorlogsvernielingen en van de onmogelijkheid tijdens den oorlog iets nieuws te koopen.

Het aantal bouwvakarbeiders is met bijna 40% achteruit gegaan. Daar ongeveer een derde van alle woningen in Engeland beschadigd zijn en tijdens den oorlog vrijwel geen enkele woning gebouwd kon worden, is dit een onrustbarende achteruitgang.

De cijfers voor diverse afdeelingen der productie zijn dikwijls teekenend voor den toestand. Zoo werkten in de

Metaalindustrie	1939 (Juni)	Eind 1945
Mannen	2.289,6	2.356,0
Vrouwen	427,1	916,0

Deze vooruitgang is mede te verklaren uit den noodzaak te exporteeren. Bij de verdere demobilisatie kan verwacht worden, dat het aantal nog sterk toeneemt.

Chemische industrie:

Mannen	210,5	73,9
Vrouwen	209,9	142,7
In Juni 1943 waren die cijfers	272,9	292,4

Hetgeen te verklaren is uit den noodzaak tot productie van enorme hoeveelheden munitie. Ook de cijfers over 1945 werden nog sterk beïnvloed door de productie van munitie voor het nog steeds enorme leger.

Het aantal werkloozen, die verzekerd waren, bedroeg in

	Juli 1938	Eind 1945	Juli 1939
Mannen	1.380,4	184,8	988,0
Vrouwen	466,1	127,6	262,6

Vergelijkt men deze laatste cijfers met die voor ons land (Aug. '39: 191,3 en Jan. '46: 83,3) dan blijkt, dat de tegenwoordige toestand in Engeland in dit opzicht veel beter is dan bij ons (rekening houdend met een bevolking, die 5 maal zoo groot is). **(V. b. arbeid 6532 M)**

F. De toekomst van India - Britsche regeeringsdelegatie naar India Verklaring van Attlee: desgewenscht volledige onafhankelijkheid —

23 Mrt. — In verband met het uitzenden naar India, van een regeeringscommissie die in New Delhi zal onderhandelen over India's toekomst, heeft minister-president Clement Attlee op 15 Maart in het Lagerhuis de volgende verklaring afgelegd:

„India zal moeten beslissen, welke regeeringsvorm het huidige regime moet vervangen. Wij zijn verlangend, India te helpen, onverwijld het apparaat op te bouwen, dat het besluit nemen moet. Daarbij stuit men soms op de moeilijkheid om zulk een apparaat op gang te krijgen. Wij zijn vastbesloten, dat het op gang zal komen, en wij streven er naar, de grootst mogelijke medewerking van alle Indische leiders te verkrijgen om dit te bereiken. India zelf moet uit-

maken, hoe zijn toekomstige constitutie er uit zal zien en wat zijn positie in de wereld zal zijn."
„Ik hoop, dat het Indische volk er de voorkeur aan zal geven, binnen het Britsch Gemeenebest te blijven. Ik ben er van overtuigd, dat het daarbij veel baat zal vinden, en dat in onze dagen de eisch, een volkomen op zichzelf staande volksgemeenschap te zijn, los van de rest van de wereld, uit den tijd is. Of de eenheid nu komt door middel van de Vereenigde Volken of door het Britsch Gemeenebest, een groot volk kan niet op zichzelf staan en geen deel hebben aan wat er in de wereld gebeurt."
„Als India in het Gemeenebest wil blijven, dan moet dat geschieden door zijn eigen vrijen wil. Het Britsche Rijk wordt niet bijeengehouden door ketenen van dwang. Het is een vrij verbond van vrije volken. Als India de voorkeur geeft aan onafhankelijkheid, dan is het onzes inziens daartoe gerechtigd, en dan is het onze plicht, den overgang zoo soepel en vlot mogelijk te maken."
De bovengenoemde commissie bestaat uit de minister voor India Lord Pethick-Lawrence, de minister van Handel Sir Stafford Cripps en de minister van Marine A. V. M. Alexander. Politiek, economie en defensie zijn dus gelijkelijk vertegenwoordigd in de Britsche commissie, die, nauw samenwerkend met den Onderkoning Lord Wavell, het beslissende gesprek met India's vertegenwoordigers gaat voeren. (Man. Guard. - Gr. Amsterd.) **(V. b. Br. Indië: 6591 E; verklaring Attlee en Wavell i.z. toek. status: 6444 H; Ind. reactie: 6451 C)**

Hongarije

A. Politieke crisis - Concessie van partij der kleine bezitters - Nationalisatie —

15 Mrt. — Een politieke crisis is geëindigd door het besluit van de partij der kleine bezitters om twintig door de communisten en socialisten als reactionnair beschouwde leden uit het parlement te verwijderen en de nationalisatie van de bauxiet-mijnen, de oliebronnen en de energiebedrijven te aanvaarden.
De communisten en socialisten hadden van Ferenc Nagy, eerste minister en leider der partij der kleine bezitters, de verwijdering van zestig leden geëischt. (N.R.C. - Reuter) **(V. b. 6616 D)**

Internationaal

B. De Iraansche kwestie - Verklaring van Bevin - Iran protesteert bij Veiligheidsraad —

14 Mrt. — Bevin verklaarde op 14 Maart in het Lagerhuis, dat de Britsche regeering elke oplossing van de Iraansche kwestie zou betreuren, die van een Perzische regeering — terwijl zich nog Sovjet-troepen in een deel van het land bevonden, — zou worden afgedwongen.
„Het is moeilijk voor de Britsche regeering — aldus Bevin — de tegenwoordige politiek van de Sovjet-Unie in deze aangelegenheid te begrijpen en nog moeilijker is het voor ons te gelooven, dat alle door de Sovjet-autoriteiten gedane verzekeringen t.a.v. de verplichte ontruiming van het Perzische gebied, niet zouden worden nagekomen. Thans wachten wij het antwoord van de Sovjet-regeering af op de vragen die wij haar hebben gesteld."
20 Mrt. — De Iraansche ambassadeur in de Ver. St. heeft op 19 Mrt. verzocht om behandeling van de Iraansche kwestie door den Veiligheidsraad. Dit verzoek is op de voorloopige agenda geplaatst van de zitting, die op 25 Maart in New York zal beginnen. Op de eerste bijeenkomst van den Veiligheidsraad zal de voorloopige agenda ter goedkeuring worden voorgelegd.
De Secretaris-Generaal van de U.N.O. heeft medegedeeld, dat Iran het geschil met de Sovjet-Unie onder de aandacht van den Veiligheidsraad brengt overeenkomstig art. 35, par. 1 van het Handvest. Het geschil is ontstaan op grond van het feit, dat de Sovjet-Unie troepen op Iraansch grondgebied handhaaft na 2 Maart 1946, in strijd met het driemogendheden-verdrag van 29 Januari 1942. Voorts gaat de Sovjet-Unie door met zich te mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van Iran door middel van Sovjet-agenten, ambtenaren en gewapende troepen. Deze daden zijn tevens in strijd met de verklaring van Teheran en het Handvest. (Manch. Guard. - Reuter - Usis) **(V. b. 6658 C)**

C. Lehman afgetreden als directeur-generaal van de UNRRA - La Guardia zijn opvolger —

13 Mrt. — Herbert H. Lehman zal om gezondheidsredenen per 15 Maart als directeur-generaal van de UNRRA aftreden. Sedert December 1942 toen President Roosevelt een beroep op hem deed en hij 3 weken voor het einde van zijn ambtsperiode als gouverneur van den Staat New York aftrad, heeft hij zich aan de taak van de UNRRA gewijd. De organisatie van dit groote apparaat voor hulpverleening over de geheele wereld was het werk van Lehman.
De UNRRA heeft reeds meer dan 6.000.000 ton goederen gezonden naar de noodlijdende volkeren. Behalve door het zenden van voedsel en andere goederen heeft zij ontelbare en waardevolle diensten bewezen op het gebied van de gezondheidszorg, maatschappelijk werk, herstel van landbouw en industrie. Zij heeft de Geallieerde autoriteiten bijgestaan door de zorg op zich te nemen voor vele millioenen „verplaatste personen" en vluchtelingen in verschillende deelen van de wereld.

22 Mrt. — De voormalige burgemeester van New York, La Guardia, is benoemd tot opvolger van Lehman. (Usis - Tr.) **(V. b. Lehman: 6553 E; La Guardia 6534 K)**

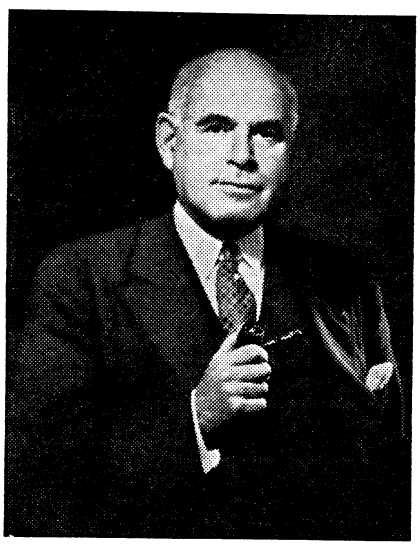

Herbert H. Lehman

Polen

D. De Poolsche troepen buiten Polen - Demobilisatie - Advies van Bevin: keer terug naar uw vaderland —

21 Mrt. — Op 14 Febr. eischte de Poolsche regeering in een nota aan de Engelsche regeering de liquidatie van de onder Engelsch commando staande Poolsche troepen (in Italië, Groot-Brittannië, Duitschland en het Nabije Oosten). Op 13 Maart werd uit Londen gemeld, dat Generaal Anders, Poolsch opperbevelhebber der Poolsche troepen in Italië te Londen was aangekomen. Daar werden langdurige besprekingen gehouden tusschen de ministers Attlee en Bevin en de Poolsche bevelhebbers.
Op 20 Maart maakte Bevin in het Lagerhuis de overeenkomst bekend die met betrekking tot de Poolsche soldaten onder Britsch bevel bereikt is. De Britsche en Poolsche regeeringen hebben besloten aan iederen Poolschen militair een geschrift uit te reiken, waarin de voorwaarden genoemd worden, die hem den terugkeer en de vestiging in Polen mogelijk maken. Bij dit geschrift is een boodschap van Bevin gevoegd, waarin hij verklaart, dat de Britsche regeering de verklaringen van de Poolsche regeering bevredigend acht en het als den plicht van alle Poolsche soldaten beschouwt, thans te besluiten naar het vaderland terug te keeren. Hun, die desondanks weigeren te repatrieeren, zal de Britsche regeering zooveel steun verleenen als in haar vermogen ligt. Zij kan echter geen waarborg geven voor de vestiging van al deze menschen in Britsch gebied. Wat ook hun besluit zal zijn, in ieder geval zullen alle Poolsche troepen gedemobiliseerd worden. Daarom vertrouwt Bevin erop, dat een overweldigende meerderheid van deze gelegenheid om terug te keeren gebruik zal maken, te meer daar hij niet kan garandeeren, dat er zich nog eens een dergelijke gelegenheid zal voordoen.
(Reuter - N.R.C.) **(V. b. 6594 D)**

Spanje

E. Antwoord op Amerikaansch Witboek —

19 Mrt. — De Spaansche regeering heeft in antwoord op het Amerikaansche Witboek, waarin Franco van collaboratie met de „As" beschuldigd wordt, een document van 30 pagina's gepubliceerd. Hierin wordt er op gewezen, dat 13 van de 15 door de Ver. St. gepubliceerde documenten dateeren uit den tijd voor Pearl Harbour (7 Dec. 1941), toen zoowel Spanje als de Ver. St. nog neutraal waren. Het document somt voorts 20 bewijzen op voor den goeden wil van Spanje jegens de Vereenigde Volken. (Times) **(V. b. Witboek: 6649 K)**

Zwitserland

F. Diplomatieke betrekkingen met Sovjet-Unie —

19 Mrt. — Het Zwitsersche min. van Buit. landsche Zaken heeft bekend gemaakt, dat Zwitserland en de Sovjet-Unie overeengekomen zijn om de diplomatieke betrekkingen, die sinds den val van het tsaristisch bewind verbroken waren, te herstellen.
Het accoord tusschen beide regeeringen over deze aangelegenheid is uitgedrukt in twee nota's, die op 18 Maart te Belgrado zijn uitgewisseld tusschen den Zwitserschen gezant in Joego-Slavië en den zaakgelastigde der Sovjet-Unie aldaar. (Reuter - A.N.P.)

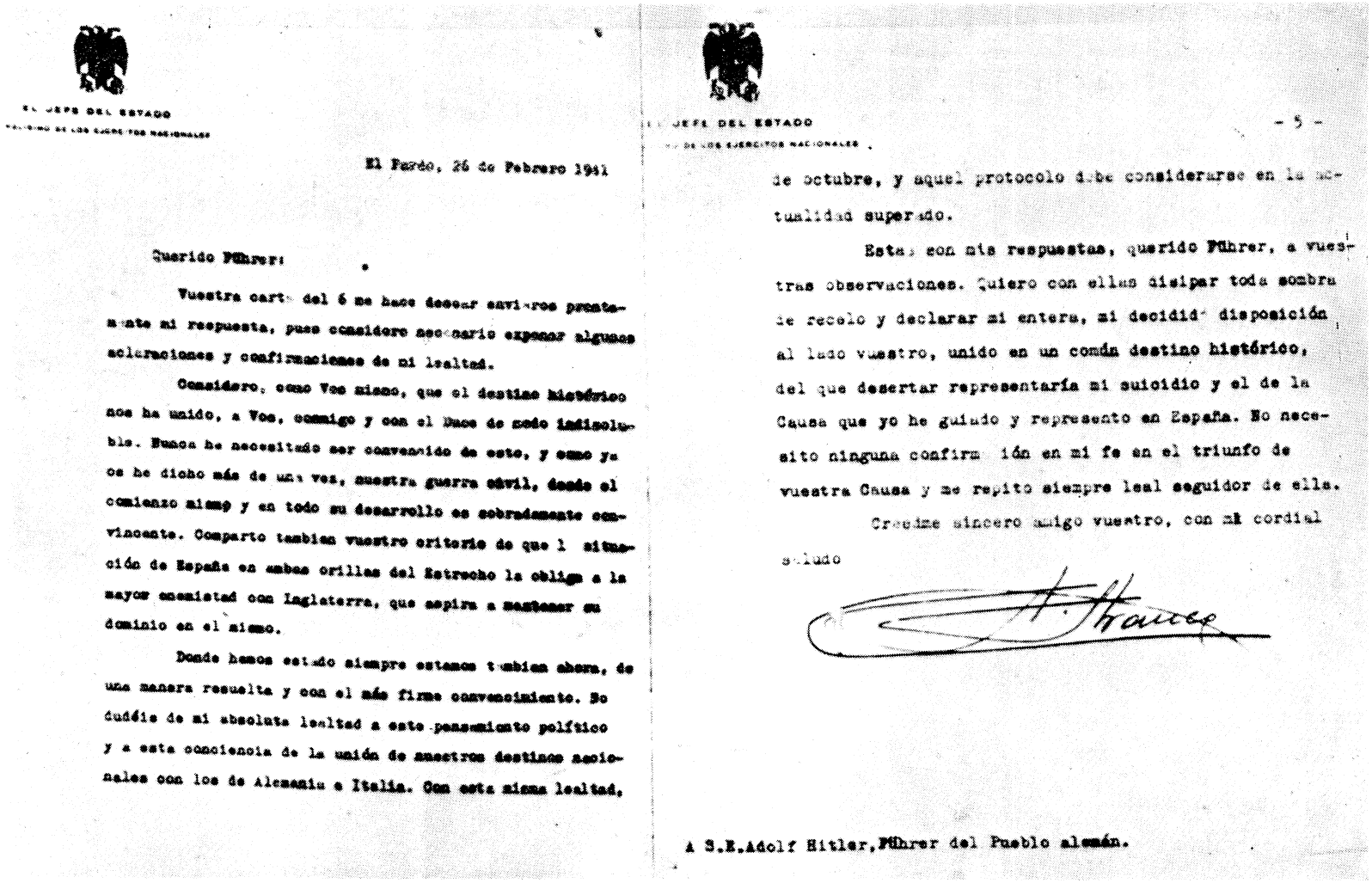

JEFE DEL ESTADO
Y DE LOS EJERCITOS NACIONALES

El Pardo, 26 de Febrero 1941

Querido Führer:

Vuestra carta del 6 me hace desear enviaros prontamente mi respuesta, pues considero necesario exponer algunas aclaraciones y confirmaciones de mi lealtad.

Considero, como Vos mismo, que el destino histórico nos ha unido, a Vos, conmigo y con el Duce de modo indisoluble. Nunca he necesitado ser convencido de esto, y como ya os he dicho más de una vez, nuestra guerra civil, desde el comienzo mismo y en todo su desarrollo es sobradamente convincente. Comparto tambien vuestro criterio de que la situación de España en ambas orillas del Estrecho la obliga a la mayor enemistad con Inglaterra, que aspira a mantener su dominio en el mismo.

Donde hemos estado siempre estamos tambien ahora, de una manera resuelta y con el más firme convencimiento. No dudéis de mi absoluta lealtad a este pensamiento político y a esta conciencia de la unión de nuestros destinos nacionales con los de Alemania e Italia. Con esta misma lealtad,

JEFE DEL ESTADO
Y DE LOS EJERCITOS NACIONALES

- 5 -

de octubre, y aquel protocolo debe considerarse en la actualidad superado.

Estas son mis respuestas, querido Führer, a vuestras observaciones. Quiero con ellas disipar toda sombra de recelo y declarar mi entera, mi decidida disposición al lado vuestro, unido en un común destino histórico, del que desertar representaría mi suicidio y el de la Causa que yo he guiado y represento en España. No necesito ninguna confirmación en mi fe en el triunfo de vuestra Causa y me repito siempre leal seguidor de ella.

Creedme sincero amigo vuestro, con mi cordial saludo

F. Franco

A S.E.Adolf Hitler, Führer del Pueblo alemán.

Het State-department der Ver. Staten publiceerde een aantal documenten, die een scherp licht werpen op de Spaansch-Duitsche verhoudingen tijdens den oorlog. In den bovenstaanden brief van Franco aan Hitler, gedateerd 26 Februari 1941 (wij reproduceeren hier de eerste en laatste pagina), schrijft Franco: „Ik beschouw het zoo, dat Gij, zooals Gij zelf ook doet, door het lot met mij en met den Duce door onverbreekbare banden verbonden zijt". De brief besluit met te verklaren dat „hij", Franco, „gereed staat aan de zijde van Hitler, en geheel tot zijn beschikking is, vereenigd in een gemeenschappelijke historische lotsbestemming". (foto Anefo)

Gezicht op een gedeelte van den Birma-weg, welke door de Ver. Staten wordt geabandonneerd, aangezien de installaties onverkoopbaar blijken te zijn. De Birma-weg was tijdens den oorlog van vitaal belang voor den toevoer van levensmiddelen en wapens naar het China van Tsjiang Kai-Sjek. (foto Shaef)

Nederland

A. Nationaal welvaartsplan - Centraal planbureau - Project voorloopig voor drie jaar —

28 Mrt. — De ministers van handel en nijverheid, van landbouw, visscherij en voedselvoorziening, van scheepvaart a.i., van verkeer en energie, van openbare werken en wederopbouw, van financiën a.i., van buitenlandsche zaken, van overzeesche gebiedsdeelen en van sociale zaken hebben bij de Tweede Kamer ingediend een ontwerp van „wet tot voorbereiding van de vaststelling van een nationaal welvaartsplan".

In de memorie van toelichting wordt o.m. gezegd dat overheidsingrijpen geboden blijft, sociaal gezien om de bevolking te vrijwaren voor de gevolgen van het vrije spel van blinde economische krachten, economisch gezien om het economische leven in banen te leiden, waardoor binnen het kader der internationale mogelijkheden de grootste nationale economische prestatie kan worden verkregen.

Het tijdstip is daarom genaderd, waarop men in het beheer der volkshuishouding enkele der middelen kan gaan bezigen, die hun waarde bewezen hebben bij het beheer eener groote onderneming. Tot deze middelen behoort het werken volgens een centraal plan, gebaseerd op ramingen van de productie- en afzetmogelijkheden. Deze overweging geldt ondanks het feit, dat het gewenscht kan zijn, groote deelen van de volkshuishouding te doen verzorgen door particuliere bedrijfshuishoudingen.

Het regeeringsbeleid zal in groote lijnen moeten worden uitgestippeld, voorloopig voor een periode van drie jaren — voor enkele onderdeelen, als een program voor woningbouw, voor langeren tijd —, terwijl aan de hand van dit plan telkens voor een periode van een jaar een meer gedétailleerd overzicht dient te worden opgesteld.

In verband met de verantwoordelijke taak, die het opstellen van zulk een plan beteekent, is het gewenscht, dat de desbetreffende werkzaamheden uitgevoerd worden door een goed geoutilleerd bureau, waarin de uiteenloopende vormen van deskundigheid vertegenwoordigd zijn, welker samenwerking hiertoe onmisbaar is. Ter verwezenlijking van de boven geschetste gedachte ware het gewenscht, aldus de toelichting, een centraal planbureau en de verdere noodzakelijke apparatuur: centrale plancommissie, raad van advies voor het nationaal welvaartsplan en werkcommissies in het leven te roepen.

De taak van het centraal planbureau en de bijbehoorende commissies beperkt zich tot advies aan de regeering omtrent het economische regeeringsbeleid.
Het centraal bureau voor de statistiek vormt het apparaat dat de economisch-statistische gegevens verzamelt en bewerkt, het centraal planbureau heeft tot taak met dit materiaal en de daaruit gewonnen conclusies een project te ontwerpen voor het economische beleid.

Uit de bijgevoegde begrooting van het centraal planbureau over het jaar 1946 blijkt dat het totaal der personeelsuitgaven is geraamd op ƒ 289.414 en het totaal der materieele uitgaven op ƒ 68.775.
Verder wordt uitgetrokken voor den post „reis- en verblijfkosten" ƒ 10.000, voor den post „overige uitgaven" ƒ 15.000 en voor den post „onvoorzien" ƒ 10.000.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Welv.plan 6544 XVII; zie ook: 6347 kol. III)**

B. Vergoeding van oorlogsschade in den landbouw - Waarde in Mei 1940 basis —

20 Mrt. — Voor de vergoeding van oorlogsschade in den landbouw zal voor de rijksbijdrage in principe de basis van de waarde in Mei 1940 worden aangehouden, aldus ir. J. Sevenster, directeur van den Rijksdienst voor Landbouwherstel, voor de radio.
De pachtvergoedingen zullen om verschillende redenen worden uitgekeerd aan de gebruikers en niet, zooals eerst in de bedoeling lag, aan de eigenaren. De vaststelling van de meest juiste pachtvergoedingen geschiedt in nauwe samenwerking met de landbouwkundigen van de afdeeling grond- en pachtzaken van de directie van Grondgebruik en Landbouwherstel en met de grondkamers.
De vergoeding voor de herstelkosten wordt alleen gegeven voor de eerste periode, wanneer de opbrengsten nog onvoldoende zijn om de bewerkings- en andere kosten te dekken.
Voor de werktuigen en de boomgaarden op de zwaar getroffen bedrijven zal de rijksbijdrage eveneens gebaseerd zijn op basis Mei 1940. Voor producten, handelsvoorraden en gewassen te velde zijn de productiekosten of de oogstwaarde de basis.
Het zal mogelijk zijn den veestapel te vergoeden tot ongeveer ¾ van de huidige officieele aankoopprijzen. De vergoeding van deze schade heeft echter voor het grootste gedeelte in natura plaats gehad.
(N. D.) **(V. b. Landbouwschade 6538 VII, 6487 C; Tw. K. over verg. schade 6612 A)**

C. Installatie Radioraad - regeering wenscht nieuwe radiowet —

21 Mrt. — De minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen, prof. dr. G. van der Leeuw, heeft op 21 Maart den onlangs benoemden Radioraad geïnstalleerd. Hij zeide hierbij o.m., dat de regeering gaarne zal zien, dat deze raad zoo spoedig mogelijk een ontwerp van een nieuwe radiowet zal samenstellen. Niemand wenscht hier een staatsomroep, wel een nationalen omroep, met een straffe organisatie van het geheele zend- en omroepbedrijf. Te bereiken valt dit door elke omroepvereeniging haar eigen specialité de la „maison" te laten verzorgen, inplaats van dat ieder een radio-programma in elkaar zet van preek tot lunchmuziek en gymnastiek.
De omroepvereenigingen dienen zich bij het bepalen van hun voorkeur te richten naar drie gezichtspunten: wereldbeschouwing, politiek en maatschappelijke structuur. (N.R.C.)
(V. b. Radioraad: 6644 D; toekomst radio: 6599 E; V. d. Leeuw: 6599 D)

D. Dr. G. Brouwer over: De ontwikkeling van de loon- en prijspolitiek - grens van aanpassing bereikt - verbruiksgoederen — straffe prijspolitiek gehandhaafd —

27 Mrt. — De directeur-generaal van de prijzen, dr. G. Brouwer, heeft voor de radio gesproken over: De ontwikkeling van de prijspolitiek.
Daarbij wees hij er op, dat wij, wat de prijsontwikkeling aangaat, op een beslissend punt zijn aangekomen.
Wij hebben sedert de bevrijding een periode van aanpassing achter den rug, zoowel wat prijzen als loonen betreft. Wij hebben dit proces op beheerschte wijze laten verloopen, het is bijna afgewikkeld. Maar nu geldt het ook, tot hiertoe en niet verder, aldus spr. Wordt de grens, die wij op het oogenblik hebben bereikt, belangrijk overschreden, dan ontstaat gevaar voor onzen guldenkoers en kunnen wij aanstonds in de concurrentie op de wereldmarkt niet mee.
Hoe meer wij produceeren, hoe lager de kostprijs en hoe goedkooper het levensonderhoud wordt.
Daarnaast zal de straffe prijspolitiek nog geruimen tijd gehandhaafd moeten worden en hier en daar zelfs moeten worden verscherpt. Zoo zal de broodprijs niet verhoogd kunnen worden. Andere prijzen zullen nog omlaag gaan, al zal daar waarschijnlijk een zekere verhooging van den vleeschprijs, die zwaar gesubsidieerd wordt, tegenover moeten staan. Op korten termijn zullen voorts de vischprijzen opnieuw naar beneden moeten. Met betrekking tot de groenten wordt verwacht, dat het aanbod over eenigen tijd dusdanig zal zijn, dat de vrije werking van vraag en aanbod tot redelijke prijzen voor de nieuwe groenten zal leiden.
Voor zoover dat financieel verantwoord is zullen de subsidies op levensmiddelen gehandhaafd worden teneinde de kosten van het levensonderhoud te blijven drukken. De huren zullen in de naaste toekomst niet worden verhoogd.
Daarnaast zijn echter nog tal van andere maatregelen noodig. Textiel, schoenen, meubelen, glas en aardewerk, potten en pannen, kortom huishoudelijke artikelen van alle mogelijke soort, zullen binnenkort in iets ruimere mate beschikbaar komen.

De prijscalculaties van de schoenindustrie worden verscherpt. Voor meubelen is een zeer belangrijke maatregel getroffen. Na overleg met de meubelindustrie is 'n viertal typen van ameublementen ontworpen, die tegen belangrijk lagere prijzen dan tot dusver aan de markt zullen komen.

Zoowel voor textiel als voor schoenen, aardewerk, meubelen, enz. zal de productie in de eerste plaats gericht moeten worden op de behoefte van de massa van het volk. Deze goederen zullen tegen de laagst mogelijke prijzen op de markt moeten worden gebracht. Eventueel kunnen de prijzen van de goederen voor beter gesitueerden dan wat worden verhoogd. (N. D.)
(V. b. loon- en prijspolit. 6540 VIII; in Tw. K. 6565 A; verhooging huren: 6565 E)

E. Molestuitkeeringen - Uitsluitend storting op geblokkeerde rekening der Herstelbank —

22 Mrt. — Bij beschikking van den Minister van Financiën is bepaald dat onderlinge molestverzekeringsmaatschappijen verplicht zijn alle uitkeeringen, van welken aard ook, ter zake van schade aan roerende en onroerende goederen, z.n. na daartoe van de Ned. Bank verkregen vergunning, te storten op een ten name van den betrokken verzekerde te openen geblokkeerde rekening bij de Herstelbank, zulks z.n. in afwijking van de bepalingen der desbetreffende overeenkomsten.
Onder uitkeeringen zijn niet begrepen die, welke verschuldigd zijn op grond van een overeenkomst van transportverzekering op goederen. (Msb.)
(V. b. Verzek. 6557 D; Molest 3799 A; Herstelbank: 6490 D)

F. Hoofden van scholen, beneden den rang van officier, vrij van militairen dienst —

22 Mrt. — Na overleg met den minister van Onderwijs heeft de minister van Oorlog zich bereid verklaard aan hoof-

den van scholen beneden den rang van officier en, in zeer bijzondere gevallen ook aan onderwijzers van bijstand vrijstelling van opkomst onder de wapenen te verleenen. (Msb.)
(V. b. mil. dienst: 6636 A)

Nederland

A. Prof. Kaag regeeringsvertegenwoordiger bij de Unilever —

22 Mrt. — De Regeeringsvoorlichtingsdienst deelde mede, dat de regeering, in verband met de onregelmatigheden bij de Unilever Verkoop Centrale maatregelen beraamt om een meer direct toezicht te kunnen oefenen op die bedrijven, die in het verband van de distributieregeling voor de voedselvoorziening van ons land van vitaal belang zijn.
Zij heeft met instemming van den raad van bestuur van Lever Brothers en Unilever N.V. besloten, in afwachting van een meer algemeene regeling van deze materie, reeds thans bij de Nederlandsche bedrijven van Lever Brothers en Unilever N.V. een regeeringsvertegenwoordiger aan te stellen. Deze regeeringsvertegenwoordiger krijgt tot taak de regeering in staat te stellen zich een volledig inzicht in die bedrijven te verschaffen.
In hoeverre overheidsorganen in de uitvoering van hun taak te kort zijn geschoten, wordt op het oogenblik grondig onderzocht. De regeering zal niet aarzelen ook daar zoo noodig krachtig in te grijpen. (Tr.)
23 Mrt. — Prof. Kaag, hoogleeraar aan de R.K. Econ. Hoogeschool te Tilburg, is aangewezen als regeeringsvertegenwoordiger bij de Unilever. (Msb.)
(V. b. Unilever: 6638 I)

B. Mr. Van Kleffens lid der Atoomcommissie —

25 Mrt. — De Secretaris-generaal van de Vereenigde Naties heeft medegedeeld, dat mr. Van Kleffens tot Nederlandsch vertegenwoordiger bij de commissie der Vereenigde Naties voor de atoom-energie is benoemd.
Van bevoegde Nederlandsche zijde werd naar aanleiding van dit bericht medegedeeld, dat de heer Van Kleffens, als vertegenwoordiger van Nederland in den Veiligheidsraad, ambtshalve ook zitting heeft in de atoomcommissie. Als deskundige staat hem hierbij terzijde prof. dr. H. A. Kramers uit Leiden.
(N.D. - A.N.P.) **(V. b. Van Kleffens: 6640 F en 6637 A)**

C. Distributie - Verlaging broodrantsoen - de wereldvoedselpositie - handhaving suikerrantsoen door leening van Engeland —

23 Mrt. — In een radiorede heeft minister Mansholt de onvermijdelijkheid van de op 1 April ingaande verlaging van het broodrantsoen tot 2400 gram uiteengezet. Hij wees hierbij op de ongunstige wereldvoedselpositie.
Niemand behoeft echter bevreesd te zijn voor een acuten voedselnood in Nederland. Het broodverbruik bedraagt ongeveer een derde méér dan de vooroorlogsche consumptie. Er kon een zeer behoorlijke reserve-voorraad worden aangelegd.
Het geraamd tekort aan broodgraan voor het eerste halfjaar van 1946 in de wereld is 8 millioen ton. In het kader van de herverdeeling van broodgraan zullen wij 50.000 ton aan Frankrijk moeten afstaan.
Na September zal de binnenlandsche oogst van groote beteekenis kunnen zijn. Van het huidige rantsoen wordt ca. 10% niet opgenomen.
25 Mrt. — Op 24 Mrt. werd voorts bekend gemaakt, dat de in Maart hier te lande aanwezige voorraad suiker, die zal moeten dienen voor het verbruik in Maart en April 22.000 ton bedraagt. Voor een distributieperiode van vier weken is echter 13.000 ton noodig, zoodat er voor April een tekort van 4000 ton zou zijn. Reeds is er een zending suiker van Cuba op komst, waarover men begin Mei zal kunnen beschikken. Daarom was voorgesteld in April een pond inplaats van een kilogram per persoon beschikbaar te stellen en in Mei datgene, wat de verbruikers in April te kort zouden zijn gekomen, te suppleeren. Met dit denkbeeld is de regeering echter niet accoord gegaan. Ingevolge haar opdracht heeft de heer S. Rietstra, secretaris van het bedrijfschap voor suiker, in Engeland een leening voor een hoeveelheid geraffineerde suiker afgesloten, teneinde aldus het suikerrantsoen over April ongewijzigd te handhaven. Daarna zal dezertijds een gelijke hoeveelheid Cubaansche ruwe suiker aan Engeland worden teruggegeven.
Aan deze oplossing is het nadeel verbonden, dat aldus de bijproducten van het raffineeren ons ontgaan. Bovendien ligt het gemiddelde van de raffinagekosten in Engeland belangrijk hooger dan in Nederland; deze transactie zal ∫ 5 à 600.000 aan deviezen kosten. (N.R.C.)
(V. b. distributie 6581 E; wereldvoedselpositie: 6625 A en B)

D. Minister Van der Leeuw over onderwijsvernieuwing - Neutrale school onmogelijk - „De school een werkgemeenschap" —

23 Mrt. — Minister Van der Leeuw heeft bij de opening van een onderwijscongres, dat in Groningen werd gehouden, verschillende belangwekkende dingen gezegd over de onderwijsvernieuwing, die wordt nagestreefd. Deze vernieuwing, zoo zeide hij, moet van binnen uit komen en zich niet alleen beperken tot de wettelijke bepalingen. De vernieuwing beteekent echter niet, dat de historische ontwikkeling uit het oog mag worden verloren. De vrijheid van het onderwijs blijft; er komt geen wijziging in de verhouding tusschen het bijzonder en het openbaar onderwijs. Het openbare onderwijs zal echter op eenige punten dichter bij het bijzondere komen; opvoeding is niet mogelijk zonder besef van normen, en de minister achtte dan ook een „neutrale" school een onmogelijkheid.
Op de openbare school zal godsdienstonderwijs worden gegeven; de regeering zal, indien mogelijk, hiertoe na de verkiezingen een wetsontwerp indienen.
Voorts zag de minister de openbare school minder als een overheidsinstelling en meer als een werkgemeenschap van kinderen, leerkrachten en ouders, die zich onder een zeker toezicht van den staat vereenigen.
Minister Van der Leeuw kondigde aan dat de Onderwijsraad verordenende bevoegdheid zal krijgen en dat de regeering de beteekenis van het experimenteele onderwijs metterdaad zal erkennen. Uitbreiding van de leerstof, vooral wat de lichamelijke en aesthetische opvoeding betreft, is noodig. Gebroken zal dienen te worden met het systeem, dat allen alles en allen het zelfde moeten leeren. Dat beteekent dus ook: breken met het examenstelsel van onpersoonlijke eischen. De school zal in grootere mate een werkgemeenschap moeten zijn.
De minister heeft tenslotte toegezegd, dat hij, indien hem na de verkiezingen verdere verantwoordelijkheid gegeven zal worden, hij zijn uiterste best zal doen voor het verbeteren van de onderwijzerssalarissen. (Stem v. Nederl.)
(V. b. Onderwijs 6589 A)

E. „Stichting Putten's Jeugd" - oproep van min.-pres. Schermerhorn —

25 Mrt. — Minister-president Schermerhorn heeft op 24 Mrt. voor de radio een woord van aanbeveling gesproken voor de „Stichting Putten's Jeugd". Deze Stichting, aldus spr., is in het leven geroepen, om de zoo zwaar getroffen jeugd van Putten bij te staan en te helpen, zoowel moreel als financieel bij het zoeken van een nieuwe levensmogelijkheid. Zooals bekend hebben de Duitschers 675 mannen weggevoerd, van wie slechts 40 levend zijn teruggekeerd. In Putten zijn thans 300 weduwen, en 1000 kinderen zonder vader.
De minister-president deed een hartelijk beroep op allen, om de stichting financieel te steunen. (N.D.)
(V. b. Putten: 6356 A; zie ook: 6598 E; Schermerhorn: 6651 E)

F. De geregelde lijndienst Rotterdam-Hull v.v. hersteld —

21 Mrt. — Op 15 Maart jl. arriveerde te Rotterdam de „Molrose Abbey" van de Associated Humber Lines. Hiermede is de geregelde lijndienst Rotterdam—Hull v.v. hersteld. Ofschoon de dienst voorloopig nog eenmaal per week wordt onderhouden, ligt het in de bedoeling de afvaarten nog gedurende dit jaar twee à driemaal per week te doen plaats hebben. (Ec. N.)

G. Rotterd. Loyd hervat geregelde bootdienst op Indië —

27 Mrt. — Het 7300 ton groote passagiersschip van de Rotterd. Lloyd, de „Kota Gede", kort geleden door de geallieerden aan de mij. teruggegeven, heeft op 26 Mrt. voor het eerst weer de reis naar Ned.-Indië aanvaard. Hiermede is de geregelde dienst op Indië hervat. (Msb.)
(V. b. Scheepvaart 6550 B)

H. Mariniers naar Indië —

21 Mrt. — 850 mariniers en 50 marinespecialisten zijn van de Javakade te Amsterdam per „Boissevain" van de K.P.M. naar Indië vertrokken. Dit is het eerste transport van in Nederland opgeleide mariniers naar Indië. Het staat onder leiding van den majoor der mariniers H. A. G. van den Hardt Aberson. (N.R.C.)
(V. b. Mariniers 6583 H)

I. Scheepsbouw - Buitenlandsche opdrachten —

27 Mrt. — De bouw van het nieuwe vlaggeschip van de Norske-Amerika-lijn, ter vervanging van de „Oslo-fjord" die in den oorlog verloren ging, is gegund aan de Nederlandsche Dok- en Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam.
De bouw voor Noorsche rekening van het nieuwe schip, dat uitsluitend voor passagiersvervoer zal dienen en plaats biedt voor 550 personen, is de grootste buitenlandsche opdracht, welke de Nederlandsche werven ooit op het gebied van passagiersschepen hebben ontvangen. Na de „Oranje" met een inhoud van 20.000 ton, welke in 1939 gebouwd werd, zal dit het grootste passagiersschip zijn, dat de Ned. Dok Mij. gebouwd heeft.
De technische installatie van dit 16.000 ton metende schip, dat een vaarsnelheid

van 20 knoopen zal hebben, is opgedragen aan de fa. Stork te Hengelo, die twee Dieselmotoren van 8000 en een van 4000 P.K. hiervoor zal leveren.
Bovendien zijn vijf vrachtschepen van 9500 ton bij de Dok-Mij. besteld; ook hiervoor zal Stork de technische installaties verzorgen. Het bouwprogram is op twee jaar gesteld.
De firma Stork heeft bovendien uit Zwitserland opdracht ontvangen voor een aantal scheepsinstallaties voor eenige groote Rijnsleepbooten, met een totale capaciteit van 2000 P.K.
Voorts worden door de Ned. Scheepsbouwmaatschappij voor Russische rekening de schepen „Molotov" en „Stalin" resp. gedokt en gebouwd. (Tr. - Alg. H.bl.)
(V. b. Scheepsbouw 3852 D)

Nederland

A. Cassatieberoep van Mussert verworpen - familieleden vragen gratie —

20 Mrt. — De Bijzondere Raad van Cassatie heeft in hoogste instantie uitspraak gedaan in de zaak tegen ir. A. A. Mussert, die door het Bijzonder Gerechtshof te 's-Gravenhage ter dood is veroordeeld wegens hulpverleening aan den vijand.
De Raad van Cassatie heeft het door Mussert tegen de sententie van het Hof ingestelde cassatieberoep verworpen.
De president, mr. Haga, las de sententie van den Raad voor. Ir. Mussert was ook ditmaal volkomen onbewogen. Bij het betreden van de rechtszaal maakte hij een buiging voor den Raad, evenals na de uitspraak.
De Raad overwoog in zijn uitspraak o.m., dat ir. Mussert „tot zijn houding slechts is kunnen komen, doordat hij, de oogen sluitend voor de verwerpelijkheid van het regime van den bezetter en den weerzin daartegen van het Nederlandsche volk, eigengerechtigd een rol heeft willen vervullen, welke hem maakte tot een valsch, doch voor velen verleidelijk symbool van toenadering en zelfs vriendschap met den vijand, terwijl hij deze rol nog is blijven vervullen in een tijd, toen de door den bezetter begane gruwelen iedere zoodanige toenadering zelfs voor hem onaanvaardbaar moesten maken." (Tr.)
26 Mrt. — Familieleden van ir. A. A. Mussert hebben bij de Koningin te zijnen behoeve een verzoek om gratie ingediend.
Mussert zelf heeft geen gratieverzoek ingediend. (A.N.P.)
28 Mrt. — De verdediger, mr. C. R. C. Wijckerheld Bisdom, deelde mede, dat ir. Mussert er prijs op stelt te verklaren, dat de indiening van een gratieverzoek door een zijner familieleden is geschied buiten zijn voorkennis en zonder zijn instemming. (N.R.C.)
(V. b. Mussert: 6627)

B. „Engelandvaarders" verraden - doodstraf geëischt —

25 Mrt. — Voor een van de Rotterdamsche kamers van het Haagsch bijzonder gerechtshof heeft terechtgestaan de 42-jarige garagehouder H. Luijendijk uit R'dam. Verd. had in Maart 1942 met een groepje z.g. Engeland-vaarders afgesproken een auto te leveren, die hen naar Simonshaven zou brengen, alwaar een boot op de Engelandvaarders lag te wachten. L. verried echter het plan aan den S.D. Het gezelschap reed naar Simonshaven, doch werd in de nabijheid van de boot gearresteerd. Zes van hen, o.w. J. F. Goedhart, die met een regeeringsopdracht naar Engeland zou gaan, werden later ter dood gebracht. Twee anderen zijn tijdens hun verblijf in een concentratiekamp eveneens omgekomen. De procureur-fiscaal, mr. J. C. Donker eischte de doodstraf. (N.R.C.)
(V. b. verraad: 6645 F)

C. De berechting van Duitschers in Nederland —

25 Mrt. — Op vragen van den heer Goedhart betreffende de berechting van Duitschers, die zich hier te lande aan misdaden jegens het Nederlandsche volk hebben schuldig gemaakt, heeft de min. van Justitie het volgende geantwoord:
Het strafrechtelijke optreden tegen de Duitschers verkeert grootendeels nog in het stadium van het opsporingsonderzoek. Voor zoover over voldoende gegevens inzake de identiteit der daders wordt beschikt — van velen hunner zijn vooralsnog namen noch nadere bijzonderheden bekend —, wordt de opsporing met kracht ter hand genomen. Daar de meeste verdachten niet in Nederland verblijven, moet hun overbrenging aan de bevoegde Geallieerde autoriteiten worden gevraagd, hetgeen veel en tijdroovend overleg vereischt. (N.R.C.)
(V. b. 6598 E)

D. Onderzoek naar de gedragingen van „Koninklijke" vereenigingen tijdens de bezetting —

26 Mrt. — H.M. de Koningin heeft opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de gedragingen gedurende de bezetting van die vereenigingen, waarvan Zij lid of beschermvrouwe is of waaraan Zij het praedicaat „Koninklijk" heeft verleend. (Tr.)
(V. b. H. M. de Koningin: 6621 E)

E. Italiaansche activa - Italiaansch protest tegen eventueele confiscatie

26 Mrt. — Uit Rome meldde A.F.P., dat de Italiaansche minister van buitenlandsche zaken een protest heeft ingediend bij den Nederlandschen zaakgelastigde te Rome tegen een voornemen, dat bij de Nederlandsche regeering zou bestaan om Italiaansche activa in Nederland te blokkeeren. Voorts meldt A.F.P. dat de Nederlandsche legatie Italiaansche houders van Nederlandsche fondsen verzocht heeft, daarvan aangifte te doen vóór 31 Maart, daar niet aangegeven fondsen waardeloos zullen worden.
Over deze kwestie vernam het A.N.P. van bevoegde zijde:
Het Wetsbesluit E. 133 van October 1944 bepaalt, dat alle vermogensbestanddeelen van vijandelijke staten en onderdanen, waaronder ook de Italiaansche geconfiskeerd worden. De mogelijkheid werd echter tevens geschapen voor incidenteele „ontvijanding".
Thans is een wetsontwerp in voorbereiding, waarbij bepaald wordt, dat alle vermogensbestanddeelen van den Italiaanschen staat en van Italiaansche onderdanen, welke in Nederland zijn, en ontstaan na het herstel der diplomatieke betrekkingen, geheel vrij zijn. Hierbij zouden Italië en Italiaansche onderdanen niet meer als vijanden worden beschouwd.
Naar het A.N.P. verder verneemt, is te verwachten, dat 90 procent van de individueele gevallen, waarbij confiscatie is toegepast, op korten termijn zullen worden geacht niet meer tot vijandelijk vermogen te behooren, terwijl voor de overblijvende gevallen het onderzoek in welwillenden zin zal worden bespoedigd. (N.R.C.) **(V. b. Vijandelijk vermogen: 6613 C en 6520 C)**

F. Samenwerking uitgetreden leden der C.H.U. met de Herv. (Geref.) Staatspartij —

25 Mrt. — In een op 23 Mrt. j.l. te Utrecht gehouden vergadering van uit de C.H.U. getreden leden en van het hoofdbestuur der Herv. (Geref.) Staatspartij is besloten met één lijst deel te nemen aan de komende Kamerverkiezingen. (A.N.P.)
(V. b. C.H.U. 6652 C)

G. Sociaal-Democratisch Centrum opgericht - radicale en principieel-socialistische groepeering in Partij van den Arbeid —

Naar de „Vlam" meldde is op 17 Maart te Amsterdam een Sociaal-Democratisch Centrum opgericht. Een voorloopig bestuur werd gevormd, waarin zitting hebben: Edo Heere, Ria de Korte, D. Langkemper, W. Romijn, mr. Joh. Rugge, ds. dr. A. K. Schipper, Adr. Scholten en S. de Wolff.
Het secretariaat wordt waargenomen door Adr. Scholten, Marnixlaan 92 bis, Utrecht.
Deze werkgemeenschap ziet eenerzijds de socialisatie der productie-middelen en anderzijds de verwezenlijking van een volledige democratie, niet alleen op politiek, maar ook op sociaal en economisch gebied, als onafwijsbare voorwaarden voor het tot stand komen van een socialistische maatschappij-orde. (De Vlam - 30 Mrt.) **(V. b. partij v. d. arb.: 6638 B)**

H. Generale Synode der Ned. Herv. Kerk over Indië - Herderlijk schrijven —

26 Mrt. — De Generale Synode der Ned. Herv. Kerk heeft een herderlijk schrijven doen uitgaan over de Indonesische kwestie. Zij meent dat de Koninklijke toezegging van 1942 behoort te worden gestand gedaan: een gelijkwaardig en gelijkberechtigd deelgenootschap binnen een vrijwillig aanvaard Rijksverband aan Indonesië aan te bieden schijnt haar de eenige loyale wijze van handelen na de gedane beloften en een weg om met klaarder besef hetgeen het Nederlandsche volk aan de Indonesische volkeren schuldig is te realiseeren. De Synode spreekt daarnaast den wensch uit, dat aan de Kerk in Indonesië eenzelfde vrijheid gelaten zal worden als in Nederland en aan de zending de volle vrijheid tot ontplooiing blijve gewaarborgd.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Ned. Herv. Kerk 6645 A; 6574 D; 6568 G; Rede Koningin '42: 6463)**

I. Utrechtsche eeredoctoraten voor Kard. De Jong, ds. Gravemeyer en den heer A. van Luyk —

27 Mrt. — De 310de dies der Universiteit te Utrecht is op plechtige wijze gevierd met een bijeenkomst in het groot auditorium, waarbij drie eeredoctoraten werden verleend. Er was zeer veel belangstelling uit kerkelijke, universitaire, studenten- en maatschappelijke kringen.
Na een rede van den rector-magnificus prof. dr. J. Boeke over „Analyse en Synthese", ging men over tot het verleenen van de eeredoctoraten. Prof. dr. J. Severijn las het besluit van den Senaat voor, waarbij ds. K. H. E. Gravemeyer tot doctor in de theologie werd benoemd, waarna prof. dr. H. Th. Obbink ds. Gravemeyer de cappa uitreikte. Prof. Severijn sprak vervolgens den promovendus toe. Kardinaal De Jong wien het eeredoctoraat in de letteren en wijsbegeerte werd verleend, werd toegesproken door prof. dr. P. Geyl, waarna prof. H. Wagenvoort hem de cappa overhandigde.
De toekenning der eeredoctoraten aan Kard. De Jong en ds. Gravemeyer kan

beschouwd worden als een erkenning van hun beider beteekenis voor het geestelijk verzet tijdens de bezetting.
Aan den heer **A. van Luyk** werd het eeredoctoraat in de wis- en natuurkunde verleend. Deze heeft zeer verdienstelijke onderzoekingen gedaan op mycologisch en phytopalhologisch gebied. Op grond van antagonistische werkingen tusschen plantaardige parasieten kwam hij tot onderzoekingen over antibiotische stoffen, die geheel parallel liepen aan de Engelsch-Amerikaansche onderzoekingen over penicilline.
Nadat prof. V. Koningsberger de cappa had overhandigd, werd deze promovendus toegesproken door prof. dr. Johanna Westerdijk, die de groote verdiensten van dezen autodidact uiteenzette. Vijf-entwintig jaar lang werkte hij onverdroten doch zijn ijver is beloond door de groote vondsten, die hij gedaan heeft.
(N. R. C. - Msb.) **(V. b. De Jong 6644 F; Penicilline 6485 C)**

NEDERLAND

A. Cultureel contact tusschen België en Nederland - Tentoonstelling van „Hieronymus Bosch tot Rembrandt" in Brussel; „van Jan van Eyck tot Rubens" in Amsterdam - Nederlandsche schrijvers gast in België —

22—26 Mrt. — Het onlangs tusschen België en Nederland gesloten cultureel accoord is geen doode letter gebleven. Het is al aanstonds gevolgd door een levendige uitwisseling van cultuurschatten.
In Brussel werd op 2 Maart een tentoonstelling geopend van door Nederland tijdelijk afgestane meesterwerken „Van Hieronymus Bosch tot Rembrandt". In enkele dagen tijds bezochten 40.000 personen de tentoonstelling.
Met de oude Nederlandsche schilderijen is een aantal Nederlandsche schrijvers enkele weken geleden naar Brussel getogen als gasten der Belgische regeering en van de Vlaamsche Vereeniging van Letterkundigen en het Vlaamsche PEN-Centrum. In Mei wordt een tegenbezoek van Belgische letterkundigen aan Nederland verwacht.
Op 22 Maart werd in het Rijksmuseum een tentoonstelling geopend van door België tijdelijk afgestane meesterwerken „Van Jan van Eyck tot Rubens".
Jhr. D. C. Roëll, directeur van het Rijksmuseum, had van de Belgische regeering en kardinaal Van Roey, aartsbisschop van Mechelen, volledige vrijheid gekregen om uit de Belgische musea en kerken te kiezen wat hij voor de tentoonstelling noodig achtte. Er is dan ook een selectie gemaakt eenig in haar soort. Er zijn verscheidene schilderijen aanwezig, die nog nimmer buiten België zijn geweest.
In den catalogus van de Amsterdamsche tentoonstelling schreef de Belgische minister van Openbaar Onderwijs, Aug. Buisseret, o.m.:
„Een paar weken geleden hadden wij de eer meer dan honderd doorluchtige vertegenwoordigers van Nederlands glorie welkom te heeten in onze hoofdstad. Rembrandt, Bosch, Vermeer, Ter Borch, Hals, De Hooch en de andere hooge gasten brengen ons niet alleen het getuigenis van een roemrijk verleden, maar leggen ook een belofte af voor de toekomst. Een natie, die haar beschaving op zulke basis heeft gegrondvest, trotseert zegevierend de zwaarste stormen. In dezen tijd van materieele zorgen en moreele ontwrichting is geen tijding ons zoo dierbaar als de verheven boodschap dier uitzonderlijke kunstenaars, die de diepste essentie van hun volksaard hebben vertolkt en tevens toppunten hebben bereikt van algemeen-menschelijke kultuur. In hun gezelschap voelen wij ons sterker, groeit ons vertrouwen in de grootheid van den Mensch en in den zin van de beschaving.
België heeft gemeend dergelijk koninklijk bezoek met een gelijkwaardig tegenbezoek te moeten beantwoorden en heeft aan de besten zijner oude meesters opdracht gegeven aan het Nederlandsche volk den groet en de hulde te brengen van een innig bevriende natie. Onze ambassadeurs zijn in het bezit van geloofsbrieven, die te allen tijde in de Lage Landen als adellijke vrijgeleiden werden beschouwd. Jan van Eyck, die in zijn „Aanbidding van het Lam Gods" de heerlijkheid van Hollands torens heeft vereeuwigd; Hieronymus, die den naam van 's-Hertogenbosch onsterfelijk maakte; Jordaens, die verkoos in Noord-Brabantsche aarde te rusten; Dieric Bouts, de Haarlemmer, die in de Vlaamsche kunst iets van de nuchtere distinctie der Nederlanders heeft ingevoerd; allen zullen zij zich in het Rijksmuseum en in het museum Boymans volkomen thuis gevoelen. En de meesters Memling, Van der Weyden, Van der Goes, Rubens en Van Dijck zullen gewis ook in het Hollandsche klimaat niets van hun luister inboeten. Laten wij den grooten Bruegel in het middelpunt plaatsen van dit uitgelezen gezelschap. Alle kloven overbruggend, staat hij Noord zoo na als Zuid, want hij belichaamt den eigen aard van al de menschen, die wonen omheen de rijke delta van Schelde, Maas en Rijn".
(L.N. - Alg. H.bl. - Msb. - red. K.H.A.)
(V. b. cult. contact 6589 D)

Ned. O. Indië

B. Tan Malaka, Soebardjo e.a. door T.R.I. gearresteerd —

23 Mrt. — De communistenleider Tan Malaka, de organisator van het zoogenaamde volksfront, is door de T.R.I. gearresteerd.
Tan Malaka. die in het nationalistische hoofdkwartier in Djokjakarta gevangen zou zitten, heeft een aanzienlijken aanhang onder de extremistische jeugd, onder wie officieren van de T.R.I.
Zijn invloed was in het bijzonder groot in West-Java. (Tr.)
Behalve Tan Malaka zijn op bevel van minister Sjarifoedin ook gearresteerd Soekarni (Volksfront), Joesoef (communist), Tjokrosoejoso (Mohamm. Masjoemipartij), Yamin (Trotzkist) en twee leiders der jeugdbeweging. (Alg. H.bl.)

27 Mrt. — Officieele Indonesische kringen bevestigen, dat Soebardjo, minister van Buitenlandsche Zaken in het eerste Indonesische kabinet, in Djokja is gearresteerd. Uit de op hem gevonden documenten is gebleken, dat hij een staatsgreep tegen Soekarno beraamde. Hij spande met Tan Malaka, Soekarni en anderen, samen. Volgens een republikeinschen woordvoerder waren de motieven van Soebardjo hoofdzakelijk van persoonlijken aard, daar hij meende door Soekarno opzij gezet te zijn. (V.V.)
(V. b. Volksfront 6653 F; 6646 B; Masjoemipartij 6653 F, 6632 D; Soebardjo 6476 D)

C. 26.000 Japanners op Midden-Java nog niet onder Britsche contrôle —

25 Mrt. — De Engelsche minister van Oorlog, Lawson, heeft medegedeeld, dat zich in Ned. Indië, naar schatting, nog 54.000 Japanneezen onder Britsche contrôle bevinden, waarvan 50.000 op Java en Sumatra. Bovendien zijn er nog 26.000 Japanneezen in Midden-Java, die niet onder Britsche contrôle zijn. (Tr.)
(V. b. Japanners in Indië: 6653 D)

D. Ned.-Indische troepen bezetten Depok - Nederlandsche strijdkrachten landen op Lombok —

25 Mrt. — Op 24 Mrt. is Depok, aan de spoorlijn van Batavia naar Buitenzorg, door Nederlandsch-Indische troepen van het eerste en tweede regiment infanterie bezet. (N. D.)
27 Mrt. — Een communiqué der Ned. marine meldde dat Nederlandsche strijdkrachten zijn geland op Lombok. De landing, die plaats had in den morgen van 27 Mrt. verliep zonder tegenstand en werd uitgevoerd 20 km ten Zuiden van Ampenam. De Nederlanders werden geestdriftig verwelkomd. (Msb.)
(V. b. Landing op Bali 6653 D)

E. Derde bijeenkomst van de Nederlandsche en Indonesische delegaties —

25 Mrt. — De derde plenaire bijeenkomst van de Nederlandsche en Indonesische delegaties is 23 Mrt. gehouden. O.a. werden behandeld toestand en evacuatie van geallieerde krijgsgevangenen en geïnterneerden, die zich nog in de binnenlanden van Java bevinden. Er werd besloten een subcommissie te vormen, welke de aangelegenheden zal behandelen met betrekking tot het maken van een constitutie. (N.D.) **(V. b. besprekingen 6662 E)**

F. Mountbatten verwacht spoedige overeenstemming - Hongersnood bedreigt Z.-O.-Azië —

26 Mrt. — Lord Louis Mountbatten, de opperbevelhebber voor Z.O.-Azië, heeft in Canberra verklaard, dat hij hoopvol gestemd is ten aanzien van een spoedige overeenstemming in Nederlandsch-Indië. Hij was van meening, dat Sjahrir een „redelijk" man is, en de Nederlanders zien, naar hij meende, in, dat men over millioenen Indonesiërs geen dwangheerschappij kan oefenen. Overigens was hij er van overtuigd, dat het nationalisme der Indonesiërs is aangewakkerd door de Japanners en dat de Indonesische terroristen een belemmering vormen voor de regeering van Sjahrir. (Alg. H.b.)
Lord Mountbatten was somberder gestemd ten aanzien van de voedselvoorziening in Zuid-Oost-Azië. Hij zeide, dat hongersnood al deze streken bedreigt. (Tr.) **(V. b. Mountbatten: 6551 G)**

G. Geruchten over Russische duikbooten aan de Zuid-kust van Java - 23ste Britsche divisie geeft verklaring —

27 Mrt. — In den avond van 21 Mrt. werd bericht dat Russische duikbooten aan de Zuid-kust van Java gesignaleerd zouden zijn. Op 26 Mrt. heeft de 23ste Britsche divisie betreffende deze kwestie het volgende geseind:
„Men zegt, dat de onderzeebooten inderdaad de Russische vlag hebben gevoerd, doch, naar verluidt, bestonden de bemanningen uit Japanneezen of Indonesiërs en werd de vlag gevoerd voor propagandadoeleinden, n.l. om den indruk te wekken, dat de Sovjet-Unie de Indonesische onafhankelijkheidsbeweging steunt. (N. D.)

H. Prijzen der levensmiddelen thans en voor den oorlog —

27 Mrt. — „Het Dagblad" te Batavia vergelijkt de prijzen van de voornaamste voedingsmiddelen voor den oorlog en

thans. Rijst kostte voor den oorlog 8 cent per kg thans officieel 12 cent en 60 cent op de zwarte markt. Brood kostte vroeger 10 cent per zes ons, thans 36 cent. Aardappelen vroeger 12 cent per kilo, thans een gulden vijftig. Rundvleesch vroeger 80 cent per kilo, thans 2 gulden. Varkensvleesch vroeger 80 cent per kilo, thans 6 gulden. Klapperolie vroeger 12 cent per liter, thans een gulden tachtig. Suiker vroeger 8 cent per kilo, thans 15 cent en op zwarte markt een gulden. Vruchten zijn gemiddeld vijf maal zoo duur als voor den oorlog. (N.R.C.)
(V. b. prijzen 6645 H)

Ned. O. Indië

A. Brief van den Labourafgevaardigde Tom Driberg, aan Sjahrir —

18 Mrt. — De Heer Tom Driberg, Labourafgevaardigde in het Britsche Lagerhuis, en een der deskundigen in zake het Verre Oosten van de Labourpartij, heeft den volgenden brief, gedateerd 4 Maart, aan Sjahrir gestuurd:
Zeer Geachte Heer Sjahrir,
Hoewel voor U een vreemde, neem ik de vrijheid U een brief te schrijven. Gij weet wellicht, dat ik sinds eenigen tijd een diepe en meelevende belangstelling koester voor den verwarden, doch hoopvollen toestand in Uw land. Door het vertrek van Zarin Zain, Uw collega en mijn vriend, naar Indonesië word ik in de gelegenheid gesteld U een persoonlijke boodschap te zenden en daarin tot uitdrukking te brengen, hoe zeer vervuld van warm medeleven en bezorgdheid velen onzer in de Labourfractie van het parlement en in de Labourbeweging in Engeland de ontwikkeling op Java volgen. Gij weet, hoe moeilijk het voor ons is op zulk een afstand de gebeurtenissen te volgen. De berichten zijn onvolledig en soms verminkt. Niet ter zake dienende vooroordeelen zijn er in geslopen en zoodoende hebben wij, overigens met de beste bedoelingen, hetgeen gij en uw vrienden hebt gedaan, verkeerd uitgelegd. Ook op het oogenblik, dat dit geschreven wordt, is het ons niet duidelijk hoe het resultaat van de onderhandelingen, welke gij nu voert, zal zijn. Gij kunt er echter zeker van zijn, dat wij geheel en al aan uw kant staan in uw strijd om voor Indonesia de volledige onafhankelijkheid te verwerven en een vrije, democratische en socialistische samenleving op te bouwen.
Met broederlijke groeten, Tom Driberg".
(A.N.P.) **(V. b. Driberg 6632 B)**

Ned. W. Indië

B. De toekomst van Suriname en Curaçao - deel van „Nieuwe Wereld" - Oost Indische bestuursmethoden misplaatst —

De Maasbode wijdde een beschouwing aan de toekomst van Suriname en Curaçao, in verband met de ontwikkeling in Ned.-Oost-Indië. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De ontwikkeling der gebeurtenissen in Indië heeft in de West en vooral in Suriname, een zeer diepen indruk gemaakt. Ten einde moeilijkheden daarginds, onder de oogen der V.S., met hun voortreffelijk ingericht State Department, te voorkomen, zullen onderhandelingen met de Indonesische nationalisten gepaard moeten gaan met een positieve politiek ten opzichte van de West.
De regeerings-verklaring van 16 Juni '41 werd vooral te Paramaribo ontvangen met groote koelheid, zoo niet met openlijke vijandigheid en de verklaring van 7 December 1942 maakte geen indruk en werd in Suriname reeds spoedig gevolgd door een langdurige periode van politieke onrust en verbittering.
Suriname en Curaçao hebben zich, vooral sinds den oorlog, meer en meer ontwikkeld tot Amerikaansche gebieden met een Amerikaanschen blik op het leven. Niets verwekt onder de bevolking dieper ontstemming dan dat hoogbezoldigde Indische bestuursambtenaren, die volkomen vreemd staan tegenover de Nieuwe Wereld, en niet de minste neiging hebben zich aan haar aan te passen, Oost-Indische bestuursmethoden komen toepassen. Overschakeling van een volkomen misplaatst Oost-Indisch systeem tot een Amerikaansch, een Nieuwe-Wereldsysteem, is de allereerste noodzakelijkheid. Het is een veel dringender noodzakelijkheid dan overschakeling van het feitelijk nog steeds vigeerende koloniale systeem tot een autonoom systeem.
Een liberale en elastische interpretatie en toepassing van de bestaande staatsregelingen zal in Suriname en Curaçao veel meer bijdragen tot een betere verstandhouding tusschen „Inheemschen" en „Hollanders", en tot het aanwakkeren van loyaliteit jegens het Moederland, dan hoogdravende verklaringen betreffende toekomstige constitutioneele rijkshervormingen, die slechts wantrouwen gaande maken zoolang de bestaande democratische mogelijkheden geïgnoreerd worden ten gunste van een stram koloniaal gezagsbeleid.
In aanmerking zal genomen moeten worden, dat de z.g. Creool (West Indiër van Afrikaansche afstamming) beheerscht wordt door dezelfde emancipatie-gedachten als de Noord- en Latijnsch Amerikaansche kleurlingen; dat hij zich beschouwt als lid van de groote Amerikaansche kleurlingen-gemeenschap, en zich niet anders dan in Amerikaanschen geest ontwikkelen wil, en verder dat de numeriek sterke Aziatische bevolking niet behandeld moet worden volgens het dessa-stelsel.
Geen staatkundige hervorming zal tot eenig practisch resultaat kunnen voeren, indien niet eerst gepoogd wordt een hechtere belangengemeenschap tot stand te brengen tusschen de verschillende bevolkingsgroepen, in plaats van deze tegen elkaar uit te spelen.
Elk streven naar gelijkvormigheid in constitutioneele hervormingen in de Oost en in de West zou in laatstgenoemd gebied opgevat worden als een bewijs, dat van Nederlandsche zijde de onvermijdelijke Amerikaansche ontwikkelingsgang van de West niet begrepen wordt, en dat het probleem bezien wordt als een van koloniale ontwikkeling.
Het zal niet gewenscht zijn het ontwerpen van een positief plan uit te stellen tot na de bijlegging der moeilijkheden in de Oost. (Msb. - 20 Mrt.)
(V. b. W. Indië 6646 D)

C. Juridische Hoogeschool op Curaçao —

27 Mrt. — De Staten van Curaçao hebben op 25 Maart een wetsontwerp van den gouverneur P. Kasteel aangenomen, betreffende de oprichting van een jurid. Hoogeschool. (A.N.P.)
(V. b. Curaçao: 6646 D)

België

D. Koning Leopold zal geen troonsafstand doen —

26 Mrt. — „Koning Leopold III koestert geenszins het voornemen eerlang afstand te doen van den troon, noch wat hem zelf, noch wat zijn zoon Boudewijn betreft. Het heeft nooit in 's Konings bedoeling gelegen af te treden" aldus een verklaring van het secretariaat van Koning Leopold III te Genève aan het Agentschap France Presse. Dit laatste is hiermede tevens gemachtigd een onlangs door het Luikschе blad „Le Gaulois" gepubliceerd bericht, te logenstraffen. (Belga)
(V. b. Leopold 6623 B)

E. De regeeringscrisis - standpunt der communisten - De Schrijver niet geslaagd - Van Acker formateur —

26 Mrt. — Het politiek bureau van de Belgische communistische partij heeft een motie aangenomen, waarin het tot dusver gevoerde beleid van de kamerfractie ten volle wordt goedgekeurd. Men stelt vast, dat de nederlaag van de regeering van Spaak volstrekt niet inhoudt dat nu de vorming van een regeering van de linkerzijde uitgesloten zou zijn. Het bureau verzet zich thans ten sterkste tegen de deelneming van de katholieke volkspartij aan de regeering. Ook neemt men stelling tegen de vorming van een zoogenaamde regeering van nationale unie. (Wh.)
27 Mrt. — De leider der Katholieken, August de Schrijver, heeft aan Un. Press verklaard, dat hij den prins-regent heeft medegedeeld, dat hij zijn informatieve opdracht tot kabinetsvorming beëindigd heeft.
De Schrijver zeide, toe te geven dat hij voor de tweede maal geslagen was en dat „de partijleiders volhardden in hun weigering om een nationale eenheid te vormen". (U.P.)
De Prins-Regent heeft den vroegeren premier Van Acker belast met de vorming van een regeering.
Vooraf had Van Acker de bijeenkomst van den socialistischen partijraad bijgewoond. Op deze vergadering werd de gedachte van een vezamelregeering der vier partijen door verschillende sprekers opgeworpen, maar de vergadering, die geleid werd door den partijvoorzitter Buset, besloot ten slotte, dat nog eens een poging tot vorming van een linksche regeering moest ondernomen worden. Anderzijds werden van katholieke zijde bezwaren geopperd tegen den persoon van Van Acker als eerste-minister, in verband met de regeling van de koningskwestie.
De heer Van Acker verklaarde 's avonds dat hij zich niet zou laten storen door banbliksems van rechts of van links en dat hij vastbesloten was een regeering te vormen. Hij zou een financieel en economisch programma voorstellen, dat eenieders goedkeuring zal wegdragen.
(L.N.) **(V. b. De Schrijver: 6664 B; Van Acker: 6654 E en 6600 C)**

F. Oprichting vlootmacht —

28 Mrt. — Een besluit houdende oprichting van een vlootmacht werd door den ministerraad goedgekeurd en zal eerlang den minister ter handteekening voorgelegd worden en in het Staatsblad verschijnen.
De vlootmacht bestaat in hoofdzaak uit volgende eenheden:
1) Het fregatschip „Artevelde". Dit schip dat oorspronkelijk bedoeld was als visscherijwachter en om te dienen bij officieele plechtigheden in het buitenland, stond nog op stapel toen de oorlog in België uitbrak. De Duitschers hebben het achteraf van een tamelijk zware bewapening voorzien. Het werd na den oorlog in een Duitsche haven weergevonden. Het staat zoowat gelijk met een torpedojager.

2) De oude visscherijwachter „Zinnia", schip dat in 1918 van Groot-Brittannië werd verkregen.
3) Het passagiersschip „Marie-José", dat als kazerneschip gebruikt zal worden.
4) Acht mijnvegers, die door het Britsche ministerie van Marine geleend werden, voor den duur van het mijnvegen in de territoriale wateren.
5) Zes sneibooten, die zullen dienen bij de zeevaartpolitie in de kustwateren en de Schelde. Zij zullen eveneens kunnen dienen voor de reddingswerken van in zee gevallen vliegeniers en zeelieden.
Behalve het vegen der mijnen, zal de vlootmacht een opvoedende taak worden toegewezen. De officieren, waarvan het statuut eerlang zal worden vastgesteld, zullen overkomen uit de koopvaardij en de staatsmarine. Het lager kader zal gevormd worden uit de 500 tot 600 leden van de Belgische afdeeling der Royal Navy.
De manschappen zullen vrijwilligers zijn. Militianen zullen op hun verzoek bij de vloot-macht kunnen worden ingelijfd. Zoo zij wenschen kunnen zij hiertoe een jaar vóór hun dienstklasse worden opgeroepen. De diensttijd zal dezelfde zijn als voor het leger. Zij zullen in de vlootmacht een onderricht krijgen dat in hen den zucht naar het zeeleven zal ontwikkelen, en waardoor zij, na hun diensttijd, twee jaar kunnen volgen aan de hoogere zeevaartschool te Antwerpen, waar de officieren voor de koopvaardijvloot gevormd worden.
De vlootmacht zal in totaal een 1000 tal manschappen bedragen. In vredestijd zal zij onder het beheer staan der marine, in oorlogstijd onder het ministerie van Landsverdediging. (Gaz. v. Antw.)

Duitschland

A. „Vrije markten" in Berlijn —

18 Mrt. — De Amerikaansche, Britsche en Fransche bezettingsautoriteiten hebben in aansluiting op het reeds door de Russen ingevoerde systeem, in Berlijn z.g. vrije markten opgericht. 30 procent der uit de omgeving van Berlijn (Russische zône) komende landbouwproducten kunnen daar tegen niet gecontroleerde prijzen verkocht worden. (N.Z.Zt.)
(V. b. voedselpositie 6654 K)

B. Veldmaarschalk Von Blomberg overleden —

14 Mrt. — Veldmaarschalk Werner von Blomberg, minister van oorlog in Hitler's eerste kabinet, is op 13 Mrt. in een Amerikaansch legerhospitaal te Neurenberg, tengevolge van een hartaanval overleden. Hij was 67 jaar oud. (Dail. Her.)
(V. b. Blomberg: 2821 C)

Engeland

C. Churchill over Rusland, Anglo-Amerikaansche samenwerking, Spanje en het communisme —

16 Mrt. — Churchill heeft tijdens een diner te New York een rede gehouden, waarin hij o.m. zei, dat volgens hem oorlog noch onvermijdelijk noch ophanden was. Hij geloofde niet, dat de machthebbers in de Sovjet-Unie thans oorlog wenschen.
„Mijn eerbied en bewondering voor het Russische volk en mijn oprechte wensch, dat Rusland een beveiligd en welvarend land zij, kunnen niet verzwakt worden door welke beweringen van anderen ook".
Spreker wenscht, dat dit land een eervolle plaats zou innemen aan de spits van de wereldorganisatie. Of dit geschieden zal of niet, hangt af van een handvol bekwame mannen, die over het lot van honderd tachtig millioen Sovjetburgers en vele millioenen meer buiten de Sovjet-Unie beslissen.
Als de Sovjet-regeering van de sympathie voor het Russische volk, die de Engelsch sprekende wereld toont, geen vruchten wil plukken, dan valt op haar de verantwoording voor die houding.
Churchill betoogde, dat hij nooit om een militair verbond of verdrag met de Vereenigde Staten had gevraagd, wel om een vrijwillig broederlijk samengaan. Niemand kon ontkennen, dat een harmonieuze samenwerking tusschen Groot-Brittannië en de Vereenigde Staten de voornaamste hoop is, die de wereld koestert. (Msb.)
22 Mrt. — Aan den vooravond van zijn vertrek naar Engeland heeft Churchill aan boord van de „Queen Mary" een interview met de „United Press" gehad. Hij zeide o.a. ironisch, dat Franco de Fransche regeering zeer dankbaar moet zijn, dat deze zijn bestaan heeft willen verlengen. Hij betreurde het dat de regeering te Parijs onder den druk der communisten een twist met Spanje is begonnen. De Spanjaarden houden er niet van dat vreemde mogendheden hun voorschrijven wat zij moeten doen en laten. Zij herinneren zich hun strijd tegen Napoleon. Zij zullen zelf wel een vrijheidslievender bewind scheppen.
Met betrekking tot het communisme zeide Churchill: „Het is mij nooit gelukt sympathie te koesteren voor het communisme. Wij moeten niet vergeten dat alle communisten ter wereld er mede accoord zouden zijn gegaan wanneer Engeland door de vloot van Hitler-Duitschland ten onder zou zijn gebracht. De Sovjet-Unie heeft zich pas met de moderne wereld verbonden, toen zij zelf werd aangevallen". (Le Monde - Alg. H.bl.)
(V. b. Churchill: 6657 B)

D. Manifest der Labour Party - Scherpe reactie op voorstel der communistische partij tot samengaan —

28 Mrt. — Op een onlangs van communistische zijde gedaan voorstel tot samengaan, heeft de Britsche Labour Partij in een uiterst scherp manifest geantwoord.
In dit manifest wordt gezegd, dat er in de „Labour Party geen plaats is voor een tweede volledige partij met eigen statuten en program". De communisten beschouwen democratie als „een burgerlijke bedriegerij"; een voorkeur voor de dictatuur heeft hun innerlijke organisatie geinfecteerd, de politiek der partij wordt over de hoofden harer leden bepaald. De communisten, „geïsoleerd in hun celletjes en zich bedienend van een vreemd jargon, zijn totaal ontoegankelijk voor de gedachten en wenschen van normale mannen en vrouwen". (Alg. H.bl.)

E. Levering van electrische centrales aan Spanje —

24 Mrt. — De eerste van dertien electrische centrales, die aan Spanje verkocht zijn, is afgeleverd. De centrales zijn gebouwd op spoorwegwagons. Volgens een beslissing van het Departement van Buitenlandsche Zaken mogen de centrales niet voor de gewapende macht worden gebruikt.
De centrales waren oorspronkelijk voor Sovjet-Rusland gebouwd door Metro-Vickers, doch niet afgenomen. Men hoopte dat zij door een lid van het Britsche gemeenebest zouden worden aangekocht, doch de Franco-regeering deed een bod en de koop werd gesloten. (Reuter - A.N.P.)

Frankrijk

F. Léon Blum in Amerika - Onderhoud met president Truman - Frankrijks internationale politiek

22 Mrt. — Léon Blum, de vroegere Premier van Frankrijk, die voor een speciale financieele missie in Washington verblijft, heeft in een onderhoud met Pres. Truman medegedeeld, dat Frankrijk in dezelfde richting als Amerika wenscht te werken door een internationale organisatie voor de veiligheid op te bouwen, waarbij Frankrijk zal medewerken zoowel op politiek als economisch gebied. Frankrijk voert een liberale, economische en financieele politiek, die deel uitmaakt van de Fransche internationale politiek als geheel. Frankrijk zou onder alle omstandigheden het zijne bijdragen om den internationalen handel weder op te bouwen. Wanneer Frankrijk echter niet wordt geholpen bij zijn eigen economisch herstel, zou het langeren tijd duren, voor het in staat zou zijn alle beperkende maatregelen op zijn internationalen handel op te heffen. (Usis)
(V. b. Blum: 6626)

Internationaal

G. Proces tegen oorlogsmisdadigers van Neuengamme begonnen —

19 Mrt. — Op 18 Mrt. is te Hamburg het proces tegen 14 leden van den voormaligen staf van het concentratiekamp Neuengamme begonnen. Alle verdachten verklaarden „niet schuldig" te zijn.
De acte van beschuldiging echter houdt in, dat de Kampcommandant Max Pauly, en twee „doktoren" met voorbedachten rade de geïnterneerden hebben vermoord door uitputtenden arbeid, honger, medische experimenten en schandelijke hygienische toestanden. Van de 90.000 personen, die in het kamp hebben vertoefd, zijn 40.000 overleden.
(V. b. oorl.misd. 6633 B) (Alg. H.bl.)

H. Veiligheidsraad en Iraansche kwestie - Russen verzetten zich tegen behandeling vóór 10 April - voorstel tot uitstel verworpen - Russen verlaten vergadering - de Russische eischen aan Iran —

28 Mrt. — Op 25 Maart werd te New York de tweede zitting van den Veiligheidsraad door den Amerikaanschen min. van buitenlandsche zaken, Byrnes, geopend. Byrnes las een boodschap van Truman voor. Met deze tweede zitting begon — zooals in het handvest is voorgeschreven — de Veiligheidsraad onafgebroken te functionneeren.
Op 26 Maart werd een Russisch voorstel om de Russisch-Perzische kwestie niet op de agenda te plaatsen, met 9 tegen 2 stemmen verworpen. De Sovjet-Unie en Polen stemden voor (zie 6666 B).
Reeds op 21 Maart had de Russische gedelegeerde, Gromyko tot tweemaal toe gevraagd om de zitting van den raad uit te stellen tot 10 April. De Ver. Staten eischten echter (bij monde van Stettinius) dat de zitting op den vastgestelden datum geopend zou worden.
Het motief van Gromyko was, dat de Perzische kwestie „onverwacht" op de agenda was geplaatst. Onverwacht, omdat de onderhandelingen tusschen Perzië en de Sovjet-Unie nog aan den gang waren. Nadat het bovengenoemde Sovjet-Russische voorstel was verworpen, verklaarde Gromyko, dat uitstel van de behandeling dezer kwestie tot 10 April als een minimum-eisch van de Sovjet-Russische regeering moest worden beschouwd. „Indien niet tot uitstel wordt overgegaan,"

aldus voegde hij er aan toe, „zal de Sovjet-regeering niet bereid zijn, aan de discussies over de kwestie deel te nemen."
De Nederlandsche afgevaardigde **mr. Van Kleffens** zeide in de hierop volgende discussie o.m.: „De belangen van Perzië zijn betrokken bij de discussie over de vraag, of de behandeling van de kwestie al dan niet moet worden uitgesteld. Perzië behoort aan deze tafel vertegenwoordigd te zijn. Wanneer de Raad besluit de kwestie te behandelen, behoort, naar mijn meening, geen individueel lid een dergelijke actie te verlammen door bij voorbaat mede te deelen, dat hij er geen deel aan zal nemen. Dat is een soort van pressie uitoefenen."
Henri Bonnet, de Fransche ambassadeur te Washington stelde voor, een subcommissie van drie gedelegeerden te benoemen, welke commissie de verschillende voorstellen, om uit de impasse te geraken, zou moeten bestudeeren en hierover den volgenden dag aan den Raad rapport zou moeten uitbrengen.
Dit voorstel werd aanvaard. Alleen Nederland en Mexico stemden tegen. De voorzitter van den Raad weigerde in de sub-commissie zitting te nemen. De gedelegeerden van de Vereenigde Staten, de Sovjet-Unie en Frankrijk werden daarop tot leden van de sub-commissie benoemd.
De voorzitter van den raad, **dr. Kwo Tai Tsji,** deelde op 27 Maart mede, dat de pogingen van de sub-commissie om tot een overeenkomst te geraken waren mislukt. Hij zeide dat de Raad daarom moest stemmen over:
1. het Russische verzoek, dat de besprekingen tot 10 April zouden worden uitgesteld.
2. een Egyptisch voorstel, dat de Perzische afgevaardigde zou worden uitgenoodigd een verklaring af te leggen.
3. een Australisch voorstel, dat de Perzische afgevaardigde een geschreven verklaring over zou leggen.
Gromyko las vervolgens een verklaring van Stalin voor, waarin melding wordt gemaakt van „positieve" resultaten der onderhandelingen, en één van Sultaneh die gezegd zou hebben, dat de kwestie van het uitstellen „vrijwel geen belang voor hem" had. **Byrnes** ontkende dat een regeling van het geschil bereikt zou zijn. Byrnes verklaarde: „Indien de Perzische delegatie geen kans krijgt om gehoord te worden, zal de organisatie der Vereenigde Naties kort na haar geboorte sterven".
Minister **Van Kleffens** vroeg vervolgens: „Wat zijn de voorwaarden van wat Gromyko „overeenkomst" en „overeenstemmig" heeft genoemd? Waarom wil hij dit uitstel? Wat bepaalt de keuze van dien datum, 10 April, welke tamelijk willekeurig schijnt?"
Het Russisch voorstel werd daarop verworpen, en **Gromyko** verliet de bijeenkomst.
Na eenige discussie kwam men overeen de vergadering voort te zetten en de Perzische verklaring aan te hooren.
De Perzische ambassadeur in de Ver. Staten, **Hoessein Ala,** zeide daarop dat de Perzische regeering de volgende Russische eischen had verworpen:
1. In sommige deelen van Perzië zouden roode troepen achterblijven.
2. De autonomie van Azerbeidsjan zou erkend moeten worden.
3. In een op te richten Perzisch-Russische olie-maatschappij zou de Sovjet-Unie 51% der aandeelen moeten bezitten.
Intusschen is de situatie nog verwarder geworden, doordat volgens U. P. de Amerikaansche en Engelsche gezanten in Iran den indruk hebben, dat er wèl een geheime Russisch-Perzische afspraak zou bestaan.
(Dail. Her. - V.K. - N.R.C. - Alg. H.bl.)
(V. b. Veilig.h.r. : 6640 F; Iran in Veilh.r.: 6609 E; Iran: 6666 B; zie ook: 6674 A)

Internationaal

A. UNRRA-bijeenkomst in Atlantic City - Voedseldistributie over de geheele wereld gewenscht - critiek op Russisch beleid in Oostenrijk —

26 Mrt. — De sedert 16 Maart te Atlantic City vergaderende raad van de Unrra heeft eenstemmig de resolutie aangenomen, waarin erop wordt aangedrongen, dat alle vereenigde naties rantsoeneering van levensmiddelen zullen invoeren. De directeur-generaal, Laguardia, zal nagaan in hoeverre de voedsel-leverende landen hun leveringen aan de verarmde landen zullen kunnen verhoogen.
De Amerikaansche gedelegeerde Tyler Wood becritiseerde het vorderen van land voor het bezettingsleger, door de Russische bezettingsautoriteiten in Oostenrijk.
Hij zeide, dat het roode leger in Oostenrijk land gevorderd had, genoeg om brood en meel te verschaffen aan 25.000 personen. Hij werd gesteund door den Britschen afgevaardigde sir George Rendel.
De raad verklaarde zich daarop voor het intrekken van Unrra-leveringen aan landen, waar de bezettende strijdkrachten land vorderen. De Russische afgevaardigde weigerde aan de beraadslagingen deel te nemen, terwijl de Oekraïne zich niet gebonden verklaarde door de resolutie en Zuidslavië zich onthield van stemming. De Russische afgevaardigde verliet de bijeenkomst, die daarop werd verdaagd. (Dail. Tel.)
(V. b. UNRRA 6666 C)

B. Internationale tarwe markt —

In de vooroorlogsche jaren bedroeg de wereldtarweproductie ongeveer 5,35 milliard bushel per seizoen. Hiervan produceerde Sovjet-Rusland 1,35 milliard bushel. Van de overige 4 milliard bushel was ruim 2/5 van Europa afkomstig en bijna 2/5 van de vier groote overschotgebieden: de U.S.A., Canada, Argentinië en Australië. De tarwehoeveelheden, die op de internationale markt verhandeld werden, bedroegen echter niet meer dan 1/8 van de totale wereldproductie. Meer dan 4/5 van den wereldexport was afkomstig van de vier groote overschotgebieden van het Westelijk halfrond. Een even groot aandeel van den wereldimport werd door het Europeesche continent opgenomen. Over een lange tijdsperiode gerekend wegen de importen van Engeland en het vasteland tegen elkaar op. Tijdens den oorlog is de tarweproductie van Groot-Brittannië sterk toegenomen en bereikte haar hoogtepunt in 1943, toen de opbrengst 129 millioen bushel bedroeg, terwijl deze in 1939 slechts 61 millioen bushel bedroeg. Sindsdien is de productie weer dalende. Het land consumeert ongeveer 250 millioen bushel per jaar, zoodat men sterk van import afhankelijk is. De Britsche reservevoorraden, welke in de afgeloopen jaren werden gevormd, zullen einde 1946 verbruikt zijn, aangezien de import momenteel niet groot is. De oorlogsomstandigheden zijn oorzaak, dat de import van het vasteland van Europa dit jaar minstens 2½ maal zoo hoog zal zijn als vóór den oorlog. De Balkanlanden, die vóór den oorlog meer dan 10% van den wereldexport leverden, zijn thans zelf op import aangewezen. In het totale tekort van 500 à 600 millioen bushel zal voorzien moeten worden door de vier groote leveranciers van het Westelijk Halfrond. De totale wereld-importbehoefte over de periode Augustus 1945/Juli 1946 zal een milliard bushel bedragen. De importbehoefte van het eerste halfjaar van 1946 bedraagt 635 millioen bushel. Beschikbaar zijn echter slechts 448 millioen bushel.
Na den eersten wereldoorlog had een groote verandering in de verhoudingen plaats. Rusland, eens „de graanschuur van Europa" viel uit als exportland. De ontginning van de uitgestrekte prairiën en de mechanisatie van den landbouw maakte Amerika tot den grootsten graanleverancier. De graanoverschotten van Noord- en Zuid-Amerika konden tijdens den oorlog niet naar Europa geëxporteerd worden. Deze werden grootendeels gebruikt voor veevoeder, voor de alcoholbereiding en als brandstof. Voor de periode 1945/1946 hebben de groote overschotgebieden een hoeveelheid van 938 millioen bushel beschikbaar. Nog steeds wordt echter een groot deel van het beschikbare graanoverschot in Noord- en Zuid-Amerika gebruikt voor veevoeder. Blijkens de resolutie van de Vereenigde Volkeren zal overgegaan worden tot een sterke beperking van het gebruik van tarwe voor veevoederdoeleinden, waardoor meer beschikbaar komt voor export. Indien dit jaar de oogst niet gunstig zal zijn, zal de internationale tarwepositie zeer ernstig worden, aangezien de aanwezige reservevoorraden ook sterk zullen inkrimpen. Tot een verbetering van de tarwepositie zal bijdragen: 1. De goede oogsten van voedergranen; 2. De intensieve rijstverbouw in het Verre Oosten; 3. Vergrooting van het tarweareaal. De vergrooting van de Europeesche productie zal in sterke mate afhankelijk blijven van de beschikbare machines, transportmiddelen, meststoffen, zaaigoed en arbeidskrachten.
(N.Z.Zt. - Ec. Voorl. 26 Maart)
(zie ook volgend bericht)

C. Raming van de wereldroggeproductie —

Het Amerikaansche Departement van Landbouw schat den wereldroggeoogst voor 1945 op 1,4 mrd bushels, hetgeen 10% minder is dan het vooroorlogsche gemiddelde. De Europeesche oogst ligt ver beneden het gemiddelde. Deze geringe oogst, welke de geringste sedert 1920 is, maakt dat de rogge het meest schaarsche van alle granen is. De oorzaken zijn: een tekort aan kunstmeststoffen, grondhervormingen, volksverhuizingen, vorderen van paarden, vermindering van het zaaien in den herfst van 1944 als gevolg van de oorlogshandelingen. Voor 1945 wordt de oogst van het Europeesche Continent op 573 millioen bushels geschat. Dit rogge-tekort heeft voor Centraal-, Oost- en Noord-Europa, waar rogge normaliter het voornaamste broodgraan is, ernstige gevolgen. De verminderde Europeesche voorraden komen op een tijdstip, waarop elders ter wereld heel weinig voor uitvoer beschikbaar is. Kleine oogsten in Canada en de Vereenigde Staten sluiten de mogelijkheid van eenige beteekenenden uitvoer naar Europa uit.
(A.N.P. - Ec. Voorl. - 26 Maart)
(V. b. 6625 B en 3572 E; zie ook hier boven)

D. Wereld-Varkensstapel —

Naar verluidt bedroeg de grootte van den wereldvarkensstapel bij het begin van 1945 249 millioen stuks, hetgeen 16% be-

neden het cijfer voor 1940 is en 13% minder dan het gemiddelde van de voorafgaande 10 jaren. De daling was scherp in Centraal Europa en geringer in Canada en Argentinië. Deze vermindering werd slechts gedeeltelijk door matige uitbreiding in de Vereenigde Staten, Frankrijk, Rusland en geringere elders gecompenseerd. De oorzaak moet men zoeken in het wereldgraantekort. Voor 1946 wordt buiten de Vereenigde Staten een verdere vermindering van het aantal varkens voorspeld. Het Amerikaansche Departement van Landbouw dringt er bij de Amerikaansche boeren op aan het verbruik van graan als veevoeder te beperken, indien elders in de wereld in dringende behoefte aan graan voor menschelijk verbruik moet worden voorzien. (A.N.P. - Ec. Voorl. - 26 Mrt.)
(V. b. wereldveestapel: 4758a)

Iran

A. Separatistische beweging der Koerden - optreden van Moella Moestapha —

21 Mrt. — Uit Teheran werd gemeld, dat de Koerden, die onlangs een nieuwe partij (Koomeleh-partij) opgericht hebben, in een aan de west-grens van Iran liggende stad een republiek hebben uitgeroepen.

22 Mrt. — Naar uit Teheran werd gemeld hebben 3.000 Koerden de Iraansche garnizoenen Sakkys, Baneh en Serdecht aangevallen.

Zij zouden hun regeering in Mehabad gevestigd hebben en den grooten weg in het Noorden, die naar Irak leidt, controleeren. Volgens berichten uit Bagdad zouden 30.000 Koerden zich in Azerbeidsjan concentreeren onder leiding van Moella Moestapha, de leider der Iraaksche Koerden.

De Iraaksche en Britsche troepen in Irak hebben maatregelen genomen ter bescherming van de petroleumvelden en pijpleidingen in de omgeving van Kirkuk. (Le Monde)
(V. b. Koerden: 6561 N)

Joego-Slavië

B. Generaal Mihailowitsj gearresteerd —

26 Mrt. — Op 24 Maart heeft de minister van binnenl. zaken Rankowitsch bekend gemaakt, dat de bekende generaal Mihailowitsj zich sedert 13 Maart in handen der regeering bevindt.

Mihailowitsj wordt beschuldigd van steun aan de Duitsche bezettingstroepen door het gebruiken van zijn „Tsjetniks" tegen de partisanen van Tito, in plaats van tegen den werkelijken vijand. Deze oud-officier van het leger weigerde de capitulatie van het Zuid-slavische leger te erkennen en bleef met een klein troepje getrouwen doorvechten tegen de Duitschers en Italianen. Voor de geallieerden was hij een gewaardeerd bondgenoot.

Toen echter Rusland aan den oorlog was gaan deelnemen, waren de communisten ook in Zuidslavië het verzet gaan organiseeren. Zij beloofden o.a. een federatieve indeeling des lands, afzwering der monarchie, rechtvaardige verdeeling van bezit en inkomen en wonnen veel aanhang. Mihailowitsj, trouw aan den koning en aan Servië, zag in die beweging voor beiden een groot gevaar, maar juist door zijn trouw aan koning en eigen landsdeel had hij niets aantrekkelijks om tegenover de beloften der communisten te stellen. In 1943 verklaarde de Russische regeering, dat Mihailowitsj handelde in overleg met elementen van de spil. In November van dat jaar waarschuwde de Engelsche opperbevelhebber in het Midden-Oosten de „Tsjetniks" om den strijd tegen de partisanen te staken — zonder succes. Het gevolg was dat Churchill in 1944 verklaarde, dat alle hulp zou worden overgebracht van Mihailowitsj naar Tito, omdat gene naliet den vijand te bevechten. (N.R.C.)
(V. b. Mihailowitsj 6393 H)

Midden-Oosten

C. Engelsche en Amerikaansche oliemijen in het Midden Oosten —

29 Mrt. — Met het oog op de Russische troepenbewegingen in Perzië geven we hier enkele bijzonderheden over oliemaatschappijen, werkzaam in het Midden Oosten:

Anglo-Iranian Oil; Iraq Petroleum; Mosul Petroleum (een zustermij. van de Iraq Petroleum); Basra Petroleum (een zustermij. van de Iraq Petroleum); Petroleum Concessions (een zustermij. van de Iraq Petroleum); Syria Petroleum (een zustermij. van de Iraq Petroleum); Khanagin Oil (een zustermij. van de Anglo-Iranian); Kuwait Oil (50% A.I.O.C., 50% Gulf Oil V.S.), Bahrein Petroleum (een Canadeesche Mij., maar onder contrôle van de V. S.); Arabian American Oil.

De Anglo-Iranian Oil heeft, nadat zij in 1901 een concessie gekregen had, een pijpleiding aangelegd naar de raffinaderij in Albadan aan de Perzische golf. Vlak voor den oorlog werd ongeveer 10 millioen ton per jaar geëxporteerd.

De Iraq-Petroleum Company kreeg in 1925 een concessie en begon te boren in de omgeving van Kirkuk. Er werd besloten een pijpleiding aan te leggen van Kirkuk tot de Middellandsche Zee. De Mij. was het eigendom van vijf andere maatschappijen; 95% van de aandeelen der Iraq Petroleum Company waren gelijkelijk verdeeld onder de Anglo-Iranian, Royal Dutch Shell, de Near East Development Corporation en de Compagnie Française des Petroles. De resteerende 5% waren in het bezit van Mr. Gulbenkian. Omstreeks '39 bedroeg de jaarlijksche opbrengst ongeveer 4 millioen ton; tijdens den oorlog werd een raffinaderij bij Haifa gebouwd.

Door middel van de Mosul Petroleum en de Basra Petroleum bezit de Iraq Petroleum Cy. bovendien concessies in heel Irak, een gedeelte van Syrië en Palestina. Van deze maatschappijen heeft de V. S. (d.m.v. de Near East Development Corp.) 23¾% der aandeelen in handen.

Voorts zijn de V. S. voor 50% geïnteresseerd bij Kuwait Oil Company, welke concessies heeft in het Zuid Oosten van Irak.

Ook de Bahrein Company staat onder Amerikaansch toezicht, door de Standard Oil Cy. of California en de Texas Cy., die in 1931 de concessie voor een groep eilanden in de Perzische Golf kreeg.

Sinds 1939 exporteerde de Bahrein Company 1 millioen ton per jaar. De beide Amerikaansche maatschappijen bezitten door de Arabian-American Oil bovendien concessies in Saudi Arabië. In 1944 werd voorgesteld een pijpleiding van de Kuwait en Saudi-Arabische olievelden naar de Middellandsche Zee aan te leggen. Toen vooral bleek dat de toenemende Amerikaansche belangstelling voor het Midden Oosten vooral de enorme oliebronnen gold. Men veronderstelt, dat er zich nog olie in het Noorden van Iran bevindt. Rusland vroeg reeds een jaar geleden om concessies in dit gebied.

De Perzische regeering weigerde evenwel en verklaarde, dat geen concessies verleend zouden worden, zoolang er zich vreemde troepen op Perzisch grondgebied bevonden. (Kees. Fin. Arch. - 28 Mrt.)
(V. b. Iran 6666 B; Petroleum 5958 B)

Rusland

D. Stalin over de Vereenigde Naties

23 Mrt. — In een interview met Ass. Press heeft Stalin zijn vertrouwen uitgesproken in de Ver. Naties als instrument ter handhaving van den vrede en de veiligheid in de wereld, en hij verklaarde overtuigd te zijn, dat noch de mogendheden, noch de militairen naar een oorlog streven.

„Ik geloof dat de huidige angst voor oorlog veroorzaakt wordt door handelingen van bepaalde politieke groepeeringen, die bezig zijn propaganda te voeren voor een nieuwen oorlog, en daarom het zaad der tweedracht en onzekerheid zaaien".

Stalin achtte het noodzakelijk een tegenpropaganda te organiseeren, de oorlogshetzers aan de kaak te stellen en hun geen gelegenheid te geven, de vrijheid van meeningsuiting te gebruiken ten nadeele van den vrede".

„De kracht der Ver. Naties", zoo zeide Stalin nog, „bestaat hierin, dat de organisatie op het beginsel van de gelijkberechtigdheid der naties is gebaseerd, en niet op het beginsel van overheersching van één staat over een anderen". (Alg. H.bl.)
(V. b. Stalin 6649 G)

Spanje

E. Spaansche kwestie niet voor Veiligheidsraad - Nieuw Fransch voorstel - Spaansche nota aan Ver. Staten —

27 Mrt. — Officieel wordt medegedeeld, dat Frankrijk er in heeft toegestemd zijn voorstel om de Spaansche kwestie aan den Veiligheidsraad voor te leggen, voorloopig in te trekken. De Fransche regeering vraagt thans om bespreking van de kwestie door den raad der geallieerde ministers van buitenlandsche zaken en stelt tevens aan de Ver. Staten en Engeland voor den export naar Spanje stop te zetten, de ambassadeurs te Madrid terug te roepen en ze te vervangen door „diplomatieke gedelegeerden".

De Spaansche regeering heeft een nota aan de regeering der Ver. Staten overhandigd, waarin generaal Franco wordt verdedigd en waarin de communisten worden beschuldigd van actie tegen het regiem van Franco. Zij zouden bij alle aanvallen op den achtergrond staan. (Alg. H.bl.)
(V. b. 6666 E)

Ver. Staten

G. Duitsche geleerden in Amerikaanschen dienst —

22 Mrt. — De minister van Oorlog Patterson heeft medegedeeld, dat er op het oogenblik 160 Duitsche geleerden in Amerika werkzaam zijn aan militaire projecten in verband met veroverd Duitsch materiaal. Men overweegt nog ongeveer 120 Duitsche geleerden naar Amerika over te brengen, op grond van een desbetreffend program, dat oorspronkelijk na V.E.-dag werd opgesteld. Volgens het oorspronkelijke plan zou men bij het offensief tegen Japan op groote schaal gebruik maken van Duitsche experts. Na de Japansche capitulatie werd dit plan drastisch ingekrompen.

De geleerden werden geselecteerd uit een groep van ongeveer 6000 vrijwilligers. De grootste groep bestaat uit experts op het gebied van raketprojectielen.

(Usis - A.N.P.) **(V. b. Duitsche geleerden in Russ. dienst: 6665 B)**

(foto Marvo-Stevens)

Landing op Bali — Nederlandsche L.C.A.'s naderen in formatie de kust van Bali. (zie 6653 D)

Landing op Bali — Boven: De Japanners met aan het hoofd Col. K. Tsunuha nemen de bevelen van Kapt. ter Zee Tetenburg in ontvangst.
Beneden: Twee Ned. marine L.C.T.'s zetten manschappen en materiaal aan land. (foto Marvo-Stevens)

Amerikaansch crediet voor Nederland

Minister Lieftinck die, als hoofd van de Nederlandsche delegatie, deelgenomen heeft aan de op 8 Maart te Wilnington Island bij Savannah begonnen besprekingen i.z. de uitvoering der z.g. Bretton-Woods plannen (oprichting Internat. Monet. Fonds en Intern. Herstelbank), heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om besprekingen te houden met de financieele autoriteiten der Ver. Staten. Nederland staat n.l. voor het probleem, hoe de noodzakelijke importen te financieren, nu de reeds verkregen credieten zijn uitgeput en het nog wel eenige maanden zal duren, eer de Internat. Herstelbank haar werkzaamheden zal beginnen. In Nederlandsche financieele kringen bestond de vrees, dat in verband hiermede overgegaan zou worden tot gedwongen liquidatie van het Amerikaansche effectenbezit. In een op 29 Maart voor de radio uitgesproken rede, heeft minister Lieftinck een overzicht gegeven van den stand van zaken en van de bereikte resultaten. Aan deze rede ontleenen wij het volgende:

8 December 1790.

Op 8 December 1790 hield President George Washington een rede in een zitting van het eerste Congres van de Vereenigde Staten, waarin hij mededeelde, dat de Amerikaansche regeering erin was geslaagd, in Nederland een leening van 3.000.000 gulden op te nemen. Hij sprak daarbij zijn bijzondere voldoening uit over het bewijs van vertrouwen in de credietwaardigheid van den jongen Amerikaanschen staat, dat hieruit was gebleken. Ook in de handelingen van volgende zittingen van het Amerikaansche Congres wordt herhaaldelijk melding gemaakt van financieele hulp, die door Nederland aan de regeering der V.S. verleend werd.

Vergeleken met de verhoudingen, die omstreeks 1790 bestonden, zijn de rollen tusschen Nederland en de V.S. wel volkomen verwisseld. Toen had de jonge Amerikaansche staat juist zijn onafhankelijkheid bevochten en zocht men daar naar crediethulp uit het bevriende buitenland, om zich van den strijd te herstellen en de nationale economie te versterken. In dien tijd gold Nederland als een der kapitaalkrachtigste landen ter wereld.

Maart 1946.

Thans moeten wij om buitenlandsche hulp vragen, teneinde voedingsmiddelen, grondstoffen en fabrikaten, noodig voor het herstel en den wederopbouw, van elders te kunnen importeeren.

Onze invoerbehoefte is voor de eerstkomende jaren abnormaal groot; onze uitvoer kan voorloopig slechts beperkt zijn. De opbrengsten in vreemd geld van onze koopvaardijvloot zijn sterk teruggeloopen. In de inkomsten van buitenlandsche beleggingen zijn diepe gaten geslagen.

De Nederlandsche betalingsbalans vertoont dus vanzelfsprekend een groot tekort, dat slechts met behulp van aanzienlijke buitenlandsche leeningen is aan te vullen.

Noord-Amerika is inmiddels uitgegroeid tot het economisch sterkste land ter wereld, zoowel wat zijn goederenuitvoervermogen als wat zijn kapitaalkracht betreft. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat practisch alle West-Europeesche bondgenooten, zoowel de groote (met Engeland en Frankrijk vooraan), als de kleinere, maar ook Rusland en China, die alle economisch min of meer zijn uitgeput, nu bij de V.S. aankloppen om daar crediet te verkrijgen.

De Amerikaansche regeering is zich er van bewust, dat hier voor haar waardevolle mogelijkheden liggen om den uitvoer van het eigen land te bevorderen en andere landen bij het herstel te helpen. Nog voor het einde van den oorlog ging zij over tot de oprichting van een export-importbank, waaraan met machtiging van het Congres eenige milliarden dollars ter beschikking werden gesteld, om leeningen aan het buitenland te kunnen verstrekken.

Ook Nederland heeft reeds eerder bij deze bank aangeklopt en tot tweemaal toe een lang crediet van 50.000.000 dollars bij haar gekregen.

Aan het begin van dit jaar waren deze credieten echter uitgeput en bleek het noodig een nieuw beroep te doen op de Amerikaansche kapitaalmarkt, teneinde de noodzakelijke aankoopen voor het loopende jaar te kunnen betalen.

Nederl. bezit in Amerika.

Inmiddels waren de noodige maatregelen genomen om de tijdens de bezettingsjaren opgeloopen renten en dividenden, die voortvloeien uit ons Amerikaansch bezit, ter vrije beschikking te krijgen.

Deze zijn namelijk door de Amerikaansche regeering geblokkeerd, eenerzijds om deze saldi te reserveeren voor de Nederlandsche rechthebbenden, anderzijds om te gelegener tijd de hand te kunnen leggen op die bestanddeelen, waarvan mocht blijken, dat zij, hoewel staande op een Nederlandschen naam, in feite Duitsche of andere vijandelijke belangen vertegenwoordigen. Deze blokkade strekt zich niet enkel uit over de opbrengsten van ons effectenbezit, maar tevens over het effectenbezit zelf.

Het bedrag aan dollars, waarover ons land door een deblokkeering van genoemde opbrengsten, de beschikking kan krijgen, een bedrag dat zich laat schatten op ongeveer 120.000.000, is echter bij verre na niet voldoende om aan onze behoeften voor het loopende jaar te kunnen voldoen. Bovendien verloopt de deblokkeering in verband met de daaraan verbonden formaliteiten in een te langzaam tempo.

Dientengevolge was eenige weken geleden een vrij hachelijke toestand ontstaan. Wegens gebrek aan voldoende dekking moesten onze bestellingen in het dollargebied practisch worden stopgezet.

Credietonderhandelingen.

De onderhandelingen over een verder crediet, die reeds maandenlang gaande waren, wilden niet vlotten. De Export-Importbank, stond op het standpunt, dat de Amerikaansche particuliere banken zoo spoedig mogelijk een deel van de buitenlandsche credietverleening van haar moesten overnemen. Dit leidde de besprekingen in de richting van een z.g. gemengd crediet, van de particuliere banken en de Export-Importbank samen. Maar noch de eene, noch de andere instantie toonde zich bijzonder geneigd om aan onze wenschen tegemoet te komen; de particuliere banken niet, in verband met den onzekeren internationalen toestand en voor de Export-Importbank gold het bezwaar, dat zij ten behoeve van allerlei andere landen reeds over zulke groote bedragen had beschikt, dat zij een aanvullende machtiging van het Congres behoefde om haar fondsen te versterken. Bovendien maakte de verstrekking van een groote leening van de V.S. aan Engeland een punt uit van heftigen binnenlandschen strijd, hetgeen niet naliet de houding van de betrokken Amerikaansche instanties t.a.v. het verleenen van buitenlandsche credieten in het algemeen ongunstig te beïnvloeden. Tenslotte waren velen in de Ver. Staten bevreesd, dat — door een voortgaande credietverleening aan het buitenland — de vraag naar Amerikaansche goederen, die, tengevolge van de groote binnenlandsche koopkracht reeds buiten verhouding staat tot het aanbod, nog grooter zou worden.

Al deze factoren tezamen werkten op den voortgang der besprekingen uitermate remmend.

Onder deze omstandigheden besloot de Regeering door een persoonlijke afvaardiging van een der leden van het Kabinet een rechtstreeksch beroep te doen op de Amerikaansche Regeering.

De eerste bijeenkomst van de Gouverneurs van het Internationale Monetaire Fonds en van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, die gedurende de eerste helft van deze maand in Savannah in den staat Georgië werd gehouden, bood daartoe een welkome aanleiding. Op deze conferentie toch bestond een ruime gelegenheid tot persoonlijk contact met den Amerikaanschen Minister van Financiën, den heer Vinson, die als voorzitter der vergaderingen optrad en die vergezeld werd door een staf van deskundigen onder wie leden van de Nationale Adviescommissie van de Export-Import Bank.

Tijdens deze conferentie werd bereikt, dat de aanvrage van de Nederlandsche Regeering voor een groot crediet op de agenda van de eerstvolgende vergaderingen van de Nationale Advies Commissie en van de directie van de Export-Import Bank zou worden geplaatst, hetgeen, gelet op de vele aanvragen, die op behandeling wachtten, reeds getuigde van een hoopvolle tegemoetkomendheid. De oprichting van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling („Bretton Woods" - red. K.H.A.), waartoe op deze conferentie de voorwaarden werden geschapen, opende voor een verdere toekomst een weg tot credietopneming op langen termijn, waarvan ook Nederland t.z.t. stellig gebruik zal wenschen te maken. Op het inwerking treden van deze bank kan echter voor het einde van dit jaar nauwelijks worden gerekend, zoodat onze credietbehoeften voor 1946 door een overbruggingscrediet moeten worden gedekt. Gezien de terughoudendheid der particuliere banken kwam voor de verleening daarvan alleen de Export-Import Bank in aanmerking. Dit overbruggingscrediet zou zeker 200.000.000 dollars moeten bedragen.

Verkoop effectenbezit.

Het is niet geheel onbegrijpelijk, dat van Amerikaansche zijde de wensch werd geuit, dat Nederland onder de omstandigheden, waarin het verkeert, door verkoop van een deel van zijn effectenbezit zijn bereidheid zou toonen zooveel mogelijk zich zelf te helpen.

Op korten termijn zou een dergelijke verkoop echter op zeer groote moeilijkheden stuiten. Niet alleen zouden de daaraan verbonden formaliteiten zeker geruimen tijd vorderen, maar bovendien zou een geforceerde liquidatie slechts

mogelijk zijn door een overhaaste onteigening van particulier bezit. Voorts zou van een plotseling aanbod van groote, door de Regeering overgenomen, partijen Amerikaansche effecten op de New Yorksche beurs een koersdalende invloed zijn te verwachten.
Ook een verpanding onzer effecten werd te berde gebracht. In dat geval zou de liquidatie geleidelijk kunnen geschieden, waardoor het laatstgenoemde bezwaar zou vervallen, althans in veel mindere mate zou zijn te duchten. Ook dit zou echter een overhaaste onteigening vereischen terwijl bovendien na den eigendomsovergang der effecten het koersrisico der verpande fondsen voor rekening zou komen van den Staat. Het grootste bezwaar, dat aan een verpanding van effecten was verbonden, bestond echter hierin, dat dit de credietwaardigheid van ons land zou hebben ondermijnd. Het standpunt kon en moest worden ingenomen, dat een land als Nederland, dat nog nooit in gebreke is gebleven aan geldelijke verplichtingen tegenover het buitenland te voldoen, aanspraak mag maken op een ongedekt crediet en mag vergen, dat aan de regeering zelf wordt overgelaten tijdig de middelen te vinden om dit crediet af te lossen.
Voor deze argumenten bleek men van Amerikaansche zijde niet ongevoelig en zij werden, toen na afloop van de conferentie van Savannah de credietonderhandelingen in Washington begonnen, dan ook al spoedig als juist aanvaard.
Dit alles verklaart, dat ondanks de, door de behandeling van buitenlandsche credietaanvragen ongetwijfeld ongunstige, omstandigheden, het door de Nederlandsche regeering ingediende verzoek om crediet op de dezerzijds bepleite voorwaarden werd ingewilligd. Zoowel t.a.v. den looptijd van het overbruggingscrediet, die op twee jaar werd bepaald, als t.a.v. de rente, die 2¼ pct. zal bedragen, waren de resultaten bevredigend.
De noodige maatregelen om tijdig aan onze verplichtingen te kunnen voldoen zullen thans door de regeering met voortvarendheid worden getroffen. Onder deze maatregelen zullen voorzieningen, om te komen tot een zooveel mogelijk vrijwilligen verkoop van een gedeelte van het Nederlandsche effectenbezit in Amerika niet kunnen worden gemist.
(Commentaar 1 April) **(V. b. Totaal d. Am. cred. 6637 G; Min. Vos over import uit V.S. 6651 H; Exp.-Imp. Bank 6637 G; deblokk. Ned. Saldi in V.S. 6637 F; V.S., bank d. wereld 6626; Eng.-Am. fin. acc. 6554 E; Fr.-Am. cred. onderh. 6672 F; Russ. verz. om Am. Cred. 6649 I; „Bretton Woods" 6610 B)**

Nederland

A. Internationale pakketpost hervat - pakketten voor den handel - pakketpost naar Indië - Roode Kruis pakketten voor geïnterneerden - medewerking Indonesische Roode Kruis —

31 Mrt. — Met ingang van 1 April zal de internationale pakketpost met België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, N.-Ierland, Luxemburg, Noorwegen, Portugal, Zwitserland, de Ver. Staten van Amerika, Canada, Curaçao, Suriname, de Unie van Zuid-Afrika en eenige andere landen worden hervat. Voorloopig zullen slechts postpakketten voor den handel verzonden worden. (N.R.C.)

2 April — Met ingang van 2 April is het weer mogelijk particuliere pakketten per zeepost naar Ned. Indië te verzenden. Het gewicht van de pakketten mag ten hoogste 5 kg bedragen, de pakketten kunnen worden verzonden aan burgers in en buiten de kampen, en wel naar de volgende plaatsen: Batavia, Buitenzorg, Bandoeng, Semarang, Soerabaja, Borneo, Celebes, Ambon, Ternate, Koepang, Morotai, Tandjong-Pandan, Medan, Palembang, Pandang en Sabang. (Tr.)
3 April — De delegatie van het internationale comité van het Roode Kruis van Genève maakte bekend, dat pakketten met levensmiddelen, kleeren, geneesmiddelen, tabak en familiefoto's — mits niet zwaarder dan 1 kg — kunnen worden gezonden naar de geïnterneerden in het niet onder geallieerde contrôle staande deel van Java. Het Indonesische Roode Kruis zal zorgdragen voor het vervoer en de distributie der pakketten. (N.R.C.)

B. Postverkeer met Duitschland hervat —

3 April — Met ingang van 3 April is het postverkeer met Duitschland hervat. De P.T.T. deelde mede, dat uitsluitend zijn toegelaten: brieven tot en met 20 gr. en niet geïllustreerde briefkaarten. Voorts zal de inhoud van strikt persoonlijken aard moeten zijn. (Tr.)

C. Wetsontwerp Wijziging Tijdelijk Persbesluit 1945 —

29 Mrt. — Verschenen is het wetsontwerp Wijziging Tijdelijk Persbesluit 1945. Aan de Mem. van Toelichting ontleenen wij, dat ook redacteuren en andere functionarissen van persbureaux en fotopersbureaux zich aan de perszuivering zullen hebben te onderwerpen. Er zijn dagbladen, zoo gaat de Memorie van Toelichting verder, welke zich tijdens de bezetting op zoo ergerlijke wijze hebben geleend voor de verbreiding van vijandelijke propaganda, dat een herverschijning van zulk een blad — onder welke leiding ook — in breede kringen terecht groote verontwaardiging zou wekken. Het is gebleken, dat in enkele gevallen de naam van een dergelijke courant toch een zoodanige goodwill in zich bergt, dat een opnieuw uitgeven onder denzelfden naam uit commercieel oogpunt aantrekkelijke aspecten zou bieden. De voorgestelde wijziging opent de mogelijkheid om een dusdanig besmetten naam voor geruimen tijd uit de perswereld te bannen. De commissie voor de perszuivering is de aangewezen instantie om hierin een beslissing te nemen.
Toepassing van het tweede lid van art. 14 (waarbij aan een drukkerij, die een „oude" krant drukte, de opdracht kan worden gegeven den druk van een „nieuwe" krant te verzorgen) kan een bron van ongenoegen zijn tusschen den eigenaar van de drukkerij — tevens uitgever van een courant — en den uitgever, wiens blad mede op deze drukkerij wordt verzorgd. Indien blijkt, dat sprake is van bewuste tegenwerking van de zijde van den drukker, is de mogelijkheid, om de desbetreffende onderneming onder bewind te stellen, onontbeerlijk.
De termijn der zuiveringsprocedure, die op een maand was gesteld, is ontoereikend gebleken. Voorgesteld wordt deze op 120 dagen te brengen. (Alg. H.bl.)
(Persbesluit 1945: 6443 C; perszuivering: 6522 C; zie ook: 6661 C)

D. Wetsontwerp consumentencrediet - Ten hoogste *f* 100 per persoon —

1 April — Bij de Tweede Kamer is ingediend het wetsontwerp betreffende het consumentencrediet, dat beoogt, door verleening van voorschotten, het aankoopen van onontbeerlijke duurzame gebruiksgoederen voor degenen, die deze aanschaffingen niet uit hun loopende inkomens kunnen bekostigen, te vergemakkelijken.
De bedragen, die zullen worden verstrekt, zijn ten hoogste ƒ 100.— per persoon. Een gezin kan ƒ 100.— extra krijgen. De voorschotten zullen alleen worden verstrekt in zooverre daaraan behoefte bestaat. Er zal rekening worden gehouden met het inkomen en met de grootte van het gezin, met dien verstande, dat inkomsten van verdienende gezinsleden tot een lager voorschot zullen leiden. Ook met eventueel bezit zal rekening worden gehouden. De geheele regeling moet worden gezien als een noodmaatregel.
De credieten zullen moeten worden terugbetaald op basis van ƒ 1.— per week voor iedere 100 gulden, die men gekregen heeft. In gevallen, waarin daartoe aanleiding bestaat, kan echter verlaging van de afbetalingsbedragen worden toegestaan. Bij werknemers zal de afbetaling geschieden in den vorm van inhouding op het loon, waarvoor de werkgever zegels zal moeten plakken op een spaarkaart.
De credieten zullen worden verstrekt in den vorm van waardebonnen, die geleidelijk zullen worden geldig verklaard en die slechts zullen kunnen worden gebruikt voor den aankoop van bepaalde goederen, waarbij vooral moet worden gedacht aan kleeding en schoeisel. De winkeliers, die deze artikelen mogen verkoopen, zullen verplicht zijn de bonnen aan te nemen. Zij zullen deze kunnen verzilveren bij de kantoren der Middenstandsbank en wellicht ook bij de Boerenleenbanken. (Tr.)
(V. b. consum. cred.: 6541 C)

E. Nederlandsche activa in Zwitserland vrij —

31 Mrt. — Zwitserland heeft erin toegestemd, de in Zwitserland sinds 1940 bevroren Nederlandsche activa vrij te geven. (Msb.)
(V. b. deblokk. saldi in V. St.: 6637 F)

F. Handelsovereenkomst met Denemarken —

1 April — Tusschen Nederland en Denemarken is op 29 Maart een handelsovereenkomst gesloten voor de periode 1 April 1946 tot 31 Maart 1947.
Denemarken zal in dat jaar voor een waarde van 29 millioen gulden leveren, o.a. boter, vee, zaden, huiden, zalm, pharmaceutische producten, kryoliet en machines.
Nederland's export in dezelfde periode wordt op 20 millioen gulden getaxeerd en zal o.a. bestaan uit tuinzaden, bloembollen, kunstzijden garens, stukgoederen, confectie, linoleum, chemicaliën, radiomateriaal en machines. De betaling van interest en aflossing op door Denemarken in ons land opgenomen leeningen zal het importoverschot aan Nederlandsche zijde dekken. (V.V.)
(V. b. mon. accoord: 6614 G)

G. Reizen naar Frankrijk - Geen visum meer noodig - Transitvisum voor Spanje blijft vereischt —

2 April — Krachtens een tusschen de Ned. en de Fransche regeering gesloten overeenkomst zullen met ingang van 15 April a.s. de wederzijdsche onderdanen zijn vrijgesteld van het verplichte bezit van een pasvisum voor toelating in, doorreis door of uitreis uit beide landen. Het bezit van een geldig paspoort is voldoende.
Voor doorreis naar Spanje blijft Frank-

rijk echter een transitvisum eischen. Voor een verblijf in Frankrijk langer dan 2 maanden heeft men een verblijfsvergunning noodig. (Msb.)
(V. b. visa België 6631 D)

Nederland

A. Eervol ontslag mr. A. C. baron van Voorst tot Voorst als commissaris van Overijsel —

4 April — Aan mr. A. C. baron van Voorst tot Voorst is met ingang van 6 Mei eervol ontslag verleend als commissaris der Koningin in Overijsel met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, door hem aan den lande bewezen. (N.R.C.)
(V. b. V. Voorst tot Voorst: 4789 B)

B. Eerste vrouwelijke burgemeester benoemd —

4 April — Met ingang van 16 April is benoemd tot burgemeester van Oost-West- en Middelbeers (N.-Br.): mevrouw C. Th. M. Smulders—Belien. Zij is de eerste vrouw in Nederland, die aan het hoofd van een gemeente zal staan.
Mevrouw Smulders is de weduwe van den vroegeren burgemeester, J. W. A. Smulders, die in een Duitsch concentratiekamp om het leven kwam.
(N.R.C.) **(V. b. Vrouw. burgem.: 6588 A)**

C. Vorderingen van schippers op geallieerden - overgenomen door regeering —

1 April — Nederlandsche schippers, die transporten voor geallieerde rekening, in Nederland en/of in het bezette Duitschland, hebben uitgevoerd of nog zullen uitvoeren, ondervinden moeilijkheden doordat zij niet voldoende op de hoogte zijn van de betalingsmogelijkheden.
De Nederlandsche regeering heeft daarom besloten, de vorderingen terstond na de beëindiging van de prestaties over te nemen en aan de rechthebbenden te doen uitbetalen. De overheid heeft daarvoor aangewezen de firma's R. Mees en Zn. te Rotterdam en Pierson en Co. te Amsterdam. (A.N.P.)

D. Verliezen der K. P. M. —

2 April — Tijdens den oorlog heeft de Koninklijke Paketvaart Mij. groote verliezen geleden.
Van het personeel vonden 300 man den dood. De luxe- en vrachtschepen gingen voor meer dan 70 pct. verloren, terwijl prauwen, lichters, sleep- en motorbooten zoo goed als alle verloren gingen. De werkplaatsen zijn er nog, doch de gereedschappen zijn verdwenen. Van de pakhuisruimte bleef nog geen derde deel gespaard.
De Parapattan kolenmijnen, bezit van de K.P.M., zijn door de Japanners vernield.
(Alg. H.bl.) **(V. b. K.P.M. 6550 B)**

E. Oorlogsverliezen Nederlandsche tankvloot —

2 April — Volgens Nederl. scheepvaartkringen te Batavia zijn de oorlogsverliezen van de Nederlandsche tankvloot de volgende: La Corono Petroleum maatschappij van 36 schepen (tonnage 261.673) 36 pct. verloren, Curaçaosche Stoomvaart Mij. 37 schepen (100.260 ton) 10 pct. verloren; Maas Stoomvaart Mij. 22 schepen (78.200 ton) 61 pct. verloren; Petroleum Industrie Mij. 3 schepen (26.000 ton) alle verloren, Nederlandsche Koloniale Tank Mij. 4 schepen, (16.000 ton) alle verloren; Nederlandsch-Indische Tankscheepvaart Mij. 22 schepen, (78.000 ton) 60 pct. verloren. (U.P. - V.V.)

F. Aanslag op Rauter opgehelderd

30 Mrt. — Langen tijd heeft een waas van geheimzinnigheid gehangen over den aanslag op Rauter op 6 Maart 1945 bij de Woeste Hoeve, die tengevolge had, dat daar 117 Nederlanders werden vermoord. Thans is duidelijk geworden hoe de zaak zich heeft toegedragen. Een K.P.-groep uit Apeldoorn moest de beschikking hebben over een auto. Zooals dit wel meer gebeurde, werd door vier leden van de groep, op den weg bij de Woeste Hoeve, een wagen aangehouden. De inzittenden openden, toen zij bemerkten, dat zij met een verzetsgroep te maken hadden, het vuur en zoo ontstond een hevige schietpartij, waarbij Rauter werd gewond. Het gevecht trok de aandacht van de in de buurt gelegerde Duitschers en de K.P.-groep wist ternauwernood te ontsnappen. Eerst den volgenden dag vernam men, dat Rauter in den wagen had gezeten.
Toen de K.P. hoorde van de voornemens tot massa-executies, ontwierp men een plan, om door gewapend optreden deze moordpartij te verhinderen, doch het moest bij een plan blijven, omdat men er, voornamelijk door vervoersmoeilijkheden, niet in kon slagen, den ongelukkigen te hulp te komen. (Alg. H.bl.)
(V. b. Rauter: 6621 H)

G. Oud-secretaris-generaal mr. J. J. Schrieke ter dood veroordeeld - cassatie aangeteekend —

2 April — Het bijzondere gerechtshof te 's-Gravenhage heeft prof. mr. J. J. Schrieke, die in bezettingstijd secretaris-generaal van het departement van justitie is geweest, overeenkomstig den eisch van den procureur-fiscaal, ter dood veroordeeld.
In Juni 1940 trad mr. Schrieke toe tot de N.S.B. In 1941 werd hij secretaris-generaal van justitie.
Hem werd ten laste gelegd, dat hij in zijn hoedanigheid van secretaris-generaal den Duitschers op verschillende wijzen hulp heeft verleend. De dagvaarding noemde allereerst het verleenen van steun aan de verwezenlijking van een Duitsch plan om de Nederlandsche marechaussee aan of achter het front tegen Rusland krijgs- of politiedienst te laten doen. Het uitvaardigen van het besluit — door de Duitschers gewenscht en voorbereid — waarbij het vredegerechtshof werd ingesteld en de vrederechters werden aangesteld. Voorts het medewerken aan de ten uitvoerlegging van strafvonnissen van Nederlandsche rechters in kampen te Ommen en Heerte (Duitschland), over welke kampen slechts Duitsche autoriteiten zeggenschap hadden.
Het spreken met sollicitanten over hun standpunt ten aanzien van de „nieuwe orde" op een wijze, waaruit bleek, dat het voor hun kansen gunstig zou zijn, indien bij hen daarvoor sympathie bestond.
Het aandringen bij Seyss-Inquart op evacuatie van mr. J. Donner, toen deze ontslag had gevraagd als lid van den Hoogen Raad, uit het gebied rondom Den Haag, onder toevoeging, dat, indien mr. Donner het ontslag al te licht werd gemaakt, ongetwijfeld meer verzoeken tot ontslag van leden van den Hoogen Raad en van rechters te verwachten waren.
Het tegengaan in een vergadering van de secretarissen-generaal van een brief aan Seyss-Inquart, waarin hem zou worden medegedeeld, dat de inbeslagneming van het vermogen van het Huis van Oranje-Nassau de verhouding tusschen ons volk en de bezetters veel slechter zou maken. Alsook het tegengaan van een collectieven stap van genoemd college ten gunste van de vervolgde Joden.
In het college van de secretarissen-generaal heeft verd. ook zijn misnoegen uitgesproken over het achterwege blijven in het begin van '42 van nieuwjaarswenschen namens dit college aan Seyss-Inquart.
In de zitting van het Hof op 19 Maart had de procureur-fiscaal mr. J. Zaayer de doodstraf geëischt voor dezen „weldoordacht handelenden, intelligenten landverrader in het groot".
De bewijsvoering was grootendeels gebaseerd op een uitvoerig rapport, samengesteld door de ook als getuige gehoorde mej. Eusman, vroeger secretaresse van den verdachte, thans van minister Kolfschoten. Zij had hiertoe kunnen putten uit de notulen van vertrouwelijke vergaderingen van het college van secretarissen-generaal en de departementale archieven.
Het hof, onder presidium van mr. A. L. M. van Berckel, achtte bijna alle ten laste gelegde feiten bewezen en verwierp het door den verdediger, mr. C. B. Reinhold, aangevoerde, dat prof. Schrieke een ondergeschikte positie bekleedde en geen hoofd van het departement was. In feite was hij wel hoofd, aangezien hij bekleed was met zuivere regeeringsbevoegdheden. Het hof wees in zijn sententie voorts op toespraken, welke prof. Schrieke tot Duitsche autoriteiten, o.a. Himmler heeft gehouden, op een brief welken hij aan Rauter schreef na den op Rauter gepleegden aanslag, voorts op het brengen van den Duitschen groet met „Heil Hitler". Kenschetsend voor zijn beleid is ook de waardeering, van Duitsche zijde voor zijn persoon uitgesproken, terwijl hij uitnoodigingen ontving, in Duitschland lezingen te komen houden. Toegegeven wordt, dat zijn nationaal-socialistisch en Duitsch-gezind bestuur soms overeenkwam met het welzijn van het Nederlandsche volk, doch dit ging ten koste van hoogere belangen. Daar prof. Schrieke er zich op beriep de functie te hebben aanvaard om nog grootere verwarring te voorkomen, wijst het hof erop, dat dit in 1941 zeker niet meer kon gelden, terwijl hij zelfs, toen hij wist, dat Duitschland de annexatie van Nederland voorstond, verzuimde daarvan Mussert in kennis te stellen en zijn landverraderlijk bedrijf voortzette. Prof. Schrieke heeft cassatie aangeteekend. (N.R.C. - Par. - 19 Mrt. en 2 Apr.)
(V. b. Schrieke: 5950; pol. proces 6653 A; aanslag op Rauter: zie hierboven)

H. Collaboratie - drie jaar gevangenisstraf voor directeuren der Amsterdamsche Ballastmaatschappij

1 April — Het Bijzonder Gerechtshof te Amsterdam heeft A. F. de Vilder en C. F. de Vilder, directeuren der Amsterdamsche Ballastmaatschappij, beschuldigd den vijand hulp te hebben verleend door het uitvoeren van werken aan vliegvelden e.d., veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, door te brengen in een Rijkswerkinrichting. Daarbij ontzegde het Hof beiden verdachten voor het leven het recht een beroep of een functie uit te oefenen in het grond- en bouwbedrijf, alsmede het actief en passief kiesrecht.
Het Hof hield er rekening mede: dat verdachten onder druk van de Duitschers hebben gehandeld aan welken druk zij als directeuren der Amsterdamsche Ballastmaatschappij meer dan een kleinere onderneming hebben blootgestaan; dat verdachten geen blijk hebben gegeven

van pro-Duitsche gezindheid; en dat zij reeds geruimen tijd onder moeilijke omstandigheden in voorarrest hebben doorgebracht.
De proc.-fisc. mr. W. P. Bakhoven had op 19 Maart resp. 5 en 3 jaar Rijkswerkinrichting geëischt. (Tr.)
(V. b. collaboratie 6628 I)

Nederland

A. Aantal politieke gevangenen - ontvluchtingen - snellere afdoening - vrijlating - niet veel onschuldigen meer in arrest —

3 April — Op een, namens den directeur-generaal voor de bijzondere rechtspleging bijeengeroepen, persconferentie werden de volgende cijfers verstrekt:
Na de bevrijding zijn meer dan 100.000 politieke verdachten gearresteerd, van wie er nog 78.400 gedetineerd zijn. In totaal berusten bij de P.R.A. (Politieke Recherche Afdeeling, vroeger Politieke Opsporingsdienst) in geheel Nederland ongeveer 290.000 dossiers; circa 90.000 dossiers zijn afgewerkt.
In totaal zijn 1692 personen uit de kampen ontvlucht; hiervan zijn er 1039 weer gegrepen; 653 zijn nog voortvluchtig. (V.V.)

Mr. R. Prins, hoofd van de afd. juridische zaken wees er op, dat gebrek aan materieel o.m. oorzaak is van het zoo langzaam op gang komen van tribunalen. Betere leiding en organisatie der P.R.A. zullen de vlottere beschikbaarstelling der dossiers en daarmee de snellere afdoening door de procureurs-fiscaal, bespoedigen. Mr. Prins legde er nog eens den nadruk op, dat invrijheidstelling nog niet beteekent, dat de gedetineerde „er af" is.
Het Besluit Politieke Delinquenten-1945 kent verschillende mogelijkheden, waardoor een politieke delinquent op vrije voeten kan komen, nl. invrijheidstelling en buitenvervolgingstelling, en deze laatste al dan niet voorwaardelijk. Geschiedt de buitenvervolgingstelling voorwaardelijk, dan kan daaraan bijv. de verplichting worden verbonden tot betaling van een bepaald bedrag. Hierop moge in 't bijzonder de aandacht worden gevestigd, omdat vaak de meening wordt vernomen, dat politieke delinquenten „vrij" gekomen zijn, nadat zij een zeker bedrag aan geld hadden betaald.
Mr. Prins gaf als zijn meening te kennen, dat er in de kampen niet veel onschuldigen meer zitten. De kampcommandanten laten niet vrij. (Alg. H.bl.)
(V. b. politieke delinquenten: 6652 F)

B. Internationaal Crimineel Voorlichtingsbureau opgericht - samenwerking met New Scotland Yard

26 Mrt. — Einde 1945 heeft het Nederlandsche ministerie van Justitie, afdeeling politie, in overleg met New Scotland Yard te Londen, het „Internationaal Crimineel Voorlichtingsbureau" opgericht. Het is gevestigd in Den Haag.
Men is hiertoe gekomen, daar men van meening was, dat, met het oog op den internationalen toestand en de zich overal uitbreidende criminaliteit, langer wachten met internationale samenwerking op het gebied der crimineele opsporing noodlottig zou kunnen worden.
De taak van het bureau is het voorkomen en ontdekken van internationale misdrijven, zooals namaak en vervalsching van geld, waardepapieren en documenten, internationale bankovervallen, hoteldiefstallen, zakkenrollerij en handel in vrouwen en verdoovende middelen. Te dien einde bevordert het bureau een internationale uitwisseling van politie-gegevens. Om ten aanzien van die uitwisseling tot afspraken te komen, stelt het bureau zich voor, binnenkort een samenkomst van politie-autoriteiten van de geinteresseerde landen te organiseeren.
Met de leiding en de verzorging van de officieele publicaties van het bureau is belast de heer J. A. Adler, die vroeger te Weenen adviseur was van de internationale commissie voor crimineele politie. Toen Oostenrijk in 1938 werd geannexeerd, week hij uit naar Nederland. (V.K.)

C. Mr. dr. Elize van Dorp overleden —

26 Mrt. — De bekende strijdster voor den vrijen handel mej. mr. dr. E. C. van Dorp, is, naar thans bekend is geworden, een dag na haar 73sten verjaardag op 6 September j.l. in een kamp te Banjoe Biroe bij Ambarawa door uitputting overleden. Kort vóór den oorlog was zij naar Indië vertrokken.
Elize van Dorp werd in 1922 lid der Tweede Kamer voor de groep-Van Houten; zij bleef dat tot 1928. Later trad zij toe tot den Vrijheidsbond; zij werd lid van het hoofdbestuur, maar legde deze functie in 1936 neer wegens diepgaand meeningsverschil over de agrarische politiek.
Ook aan de actie voor het vrouwenkiesrecht heeft zij krachtig deelgenomen. Op economisch gebied heeft zij zich vooral bekendheid verworven door haar in 1931 verschenen studie over de geldtheorie en de geldpolitiek, waarin zij de renteleer van Böhm-Bawerk verwerkte. (Alg. H.bl.)

D. Tooneel - Elias van Praag in 1942 overleden —

1 April — Bevestiging is ontvangen van het bericht, dat de tooneelspeler Elias van Praag in December 1942 in het Duitsche concentratiekamp Mauthausen het leven heeft verloren.
Elias van Praag kreeg aanvankelijk een universitaire opleiding. Na het behalen van zijn diploma aan de Tooneelschool kwam hij bij de „Nederlandsche Tooneelvereeniging", de gezelschappen van Royaards en H. Heijermans en „Het Masker". De laatste jaren van zijn leven wijdde hij aan het radio-hoorspel. (Alg. H.bl.)

E. Verzameling Bredius aan den Staat vermaakt - legaat voor de gemeente 's-Gravenhage —

2 April — Bij testament van 26 April 1944 heeft dr. A. Bredius een zeer belangrijke verzameling schilderijen (o.w. 7 doeken van Rembrandt), welke zich in het Mauritshuis te Den Haag bevindt, aan den Staat der Nederlanden vermaakt.
Voorts heeft hij aan de gemeente 's-Gravenhage gelegateerd alle schilderijen en alle kunstvoorwerpen, die in het museum Bredius daar ter stede zijn tentoongesteld, en aan den Staat, ten behoeve van het rijksbureau voor kunst-historische documentatie, alle onuitgegeven wetenschappelijke aanteekeningen, welke hij in den loop der jaren in archieven heeft gemaakt. (N.R.C.) **(V. b. Bredius 6662 B)**

F. Herstellingsoord voor oud-illegale werkers in Het Loo geopend - H. M. de Koningin aanwezig —

1 April — H. M. de Koningin heeft op 30 Mrt. de feestelijke opening bijgewoond van het herstellingsoord voor oud-illegale werkers in Het Loo. Dit herstellingsoord is ondergebracht in een vleugel van het koninklijk paleis, die door H. M. hiervoor ter beschikking is gesteld. Behalve de Koningin waren aanwezig de minister van Binnenlandsche Zaken, de heer Beel, de oud-commandant der B.S., generaal-majoor Koot en verschillende andere militaire en civiele autoriteiten. Men kan in dit herstellingsoord 300 patiënten verplegen. (V. K.)
(V. b. 6459 D; H. M. de Koningin: 6669 D)

G. Liberale Staatspartij steunt de Partij van de Vrijheid —

3 April — De algemeene vergadering van de Liberale Staatspartij heeft, op voorstel van het hoofdbestuur, met slechts één stem tegen (afdeeling Breda) besloten, om bij de aanstaande verkiezingen voor de Tweede Kamer, de Provinciale Staten en de gemeenteraden geen candidaten te stellen, maar samen te werken met de Partij van de Vrijheid en de candidaten van deze partij te steunen. (Alg. H.bl.)
(V. b. Partij v. d. Vrijheid: 6652 D)

H. De spelling - 70% der bevolking voorstander van vereenvoudiging - enquête C. B. D. —

Volgens een enquête van het Centraal Bureau voor Documentatie, is bijna 70% der bevolking voorstander van een of anderen vorm van vereenvoudiging der spelling.
5% van de ondervraagden had geen meening over dit vraagstuk.
Van degenen, die wel een meening hadden, wenschten 30.5% de oude spelling, 69.5% een nieuwe spelling, en wel 45.5% de spelling Marchant en 24% een andere nieuwe spelling.
Bij de diverse beroepsgroepen waren de percentages van degenen, die hun meening te kennen gaven, als volgt

Beroepsgroep	Oude spell. %	March. %	Andere nieuwe spell. %
Vrije beroepen	29	39	32
Studenten	9	68	23
Ambt., onderwijzers ..	26	46	28
Zakenmenschen	38	41	21
Hand.- en Kant.pers.	32	44	24
Landb. en Veeteelt ..	44	43	13
Arbeiders	30	49	21
Huisvrouwen	34	47	19

(Paraat - 30 Mrt.) **(V. b. spelling: 6663 F)**

I. Prijsstijging - indexcijfers —

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft evenals vroeger weer index-cijfers bekend gemaakt van de prijzen in den klein- en groothandel. Uit deze cijfers blijkt, dat zich groote veranderingen hebben voorgedaan, en dat verhoogingen tot meer dan driemaal het normale niet tot de uitzonderingen behooren, zelfs voor de allernoodigste zaken.
Als basis heeft het bureau de maanden Juli 1938-Juni 1939 genomen, hiervan is het indexcijfer op 100 gesteld. De groothandelsprijzen bleken toen einde Dec. 1945 gestegen te zijn tot 216,7, d.w.z. tot meer dan het dubbele. De kleinhandelsprijzen zijn voor een zestal Nederlandsche gemeenten berekend en deze waren gestegen tot 161,8.
Deze stijgingen blijken over verschillende groepen zeer uiteenloopend te zijn. Wanneer het index-cijfer voor den kleinhandel voor de periode 1938-1939 weer op 100 gesteld wordt, dan bleken deze in September 1945 te zijn voor:

voeding	165,6
kleeding	325,2
schoeisel	290,0
reiniging	234,3
meubilair	308,6
overige art.	121,3

Hieruit blijkt, dat in Sept. j.l. kleeren, schoenen en meubilair drie maal zoo duur als vroeger waren. De kosten van

ons voedsel hebben gelijken tred gehouden met de algeheele stijging. Sinds September zijn er een aantal prijzen niet onbelangrijk verlaagd, na ingrijpen van de prijsbeheersching. Dit geldt bijv. voor kleeren, schoenen en wasscherijen, die onder „reiniging" vallen. Ook meubels zijn goedkooper geworden. (Stem v. Ned. - 23 Mrt.) **(V. b. ind.-cijfers 2880 A)**

Ned. O. Indië

A. Doodenlijn Bangkok-Moulmein kostte duizenden Nederlandsche krijgsgevangenen het leven —

28 Mrt. — In de jaren 1942 en '43 zijn 17.391 Nederlandsche krijgsgevangenen naar Birma en Siam getransporteerd, waar zij werden gebruikt voor den aanleg van een spoorlijn, tusschen Bangkok en Moulmein. Deze spoorweg staat sindsdien bekend als „de doodenlijn". Van deze krijgsgevangenen zijn er 3096 in Birma en Siam gestorven en toen op den 16den Augustus 1945 de bevrijding kwam, kon men langs de spoorlijn 144 kerkhoven zien liggen. Men weet nog niet nauwkeurig, hoevelen er gestorven zijn van de verscheidene duizenden, die in de jaren 1944 en '45 uit Siam en Birma naar Singapore, Malakka, Indo-China en Japan gevoerd zijn. (Msb.)
(V. b. Ned. Krijgsgevangenen 6644 A)

B. De landing van Ned. troepen op Java - verklaring Ned.-Ind. regeering —

29 Mrt. — Omtrent de beteekenis van de landing der Ned. troepen op Java, heeft de Ned.-Indische regeering thans een officieele verklaring afgelegd.
Zij constateert daarin, dat geen enkel verband bestaat tusschen deze landing en de gevoerde onderhandelingen en vervolgt dan o.m.:

„Op grond van zuiver militaire overwegingen en met het doel Britsche en Britsch-Indische eenheden af te lossen, worden deze troepen naar Java overgebracht. Het feit, dat er zich nog groote groepen gewapende Japanneezen buiten het door de geallieerden gecontroleerde gebied bevinden en het feit, dat vroegere geïnterneerden en krijgsgevangenen in onmiddellijk gevaar verkeerden of daarmede bedreigd worden, zijn op zichzelf voldoende redenen om het handhaven van een militaire macht noodzakelijk te maken.
Het hoeft nauwelijks meer herhaald te worden, dat het niet in de bedoeling van de Nederlandsche regeering ligt den strijd aan te binden met de nationalistische beweging als zoodanig."

Inmiddels deelde de Ned. Ind. regeeringsvoorlichtingsdienst mede, dat weer eenige Ned. bataljons, ingedeeld bij de tiende Britsche brigade, te Tandjong Priok zijn gearriveerd en onmiddellijk naar Soerabaja doorgezonden.
Een bataljon Friezen, onderdeel van de vijfde Britsche brigade, dat te Batavia is gearriveerd, verblijft momenteel in een doorgangskamp te Priok. (N.R.C.)
(V. b. landing op Java: 6653 B; op Lombok: 6670 D)

C. Nederlandsch-Indonesische besprekingen - voortzetting in Nederland —

1 April — Officieel wordt uit Batavia gemeld, dat op den 30en Maart ten huize van Clark Kerr een plenaire vergadering gehouden is. Uit de besprekingen bleek, dat de gezichtspunten van de Nederlandsche en de Indonesische delegaties betreffende de toekomst van Indonesië nu voldoende elkaar genaderd waren, om een bezoek van dr. Van Mook aan Nederland ter raadpleging van zijn regeering te rechtvaardigen.
Daarom zal dr. Van Mook met eenige van zijn raadgevers Batavia verlaten en op Donderdag 4 April naar Den Haag reizen. Sir Archibald Clark Kerr zal hem vergezellen om de besprekingen te vergemakkelijken en een middel te vinden de nog resteerende moeilijkheden op te lossen.
Tevens zullen meekomen dr. Idenburg, de Sultan van Pontianak en twee inheemsche officieren van het K.N.I.L.
Sjahrir heeft dr. Soewandi, dr. Soedarsono en dr. A. K. Pringgodigdo aangewezen om mee naar Nederland te reizen.
Dr. Soedarsono, lid van de Partai Sosialist (van dezelfde partij derhalve als Sjahrir en Sjarifoedin) behoort tot de intellectueelen. Hij geldt als een bekwaam en rustig man, wiens artikelen tot de meest leesbare in de inlandsche pers behooren.
Dr. Soewandi heeft voor den oorlog op het Indische departement van Onderwijs gewerkt. Hij is partijloos, en zeker niet fel anti-Nederlandsch. Tijdens den oorlog bleef hij zijn functie vervullen, maar hij mag niet als collaborateur worden beschouwd.
Dr. Pringgodigdo is een deskundige, een econoom. Hij is een stille figuur, geen staatsman maar een zeer bekwaam ambtenaar. Hij wordt als een typische intellectueel en eerlijke nationalist beschouwd, die echter los van het volk staat.
Dr. van Mook heeft medegedeeld, dat hij hoopte, dat de komende onderhandelingen in Den Haag slechts een kwestie van een week of korter zouden zijn en hij voegde er aan toe, dat de onderhandelingen in Batavia zouden worden afgesloten.
De overeenkomst tusschen Frankrijk en Annam had de onlangs gehouden besprekingen belangrijk bevorderd — hoewel de omstandigheden in Indonesië verschillend waren — en een oplossing gegeven, welke anders moeilijk te vinden zou zijn geweest.
Dr. Van Mook heeft medegedeeld, dat hij dat de contingenten Nederlandsche troepen, welke in de toekomst nog zouden landen, moesten worden beschouwd als louter plaatsvervangers en zeker niet als een overmachtig leger.
De onderhandelingen hadden alleen den grondslag voor een nieuwe constitutie tot onderwerp. Met het eigenlijke opstellen van een staatsregeling kon slechts een begin worden gemaakt, indien andere bevolkingsgroepen, die niet hadden deelgenomen aan de huidige besprekingen, waren gehoord.
Sjahrir is naar Djokjakarta gevlogen om Soekarno in te lichten. (Alg. H.bl. - Msb.)
(V. b. besprek. 6670 E; Sjahrir, Van Mook Clark Kerr, Pringgodigdo 6662 E; Soedarsono, Soewandi 6653 F)

D. Eisch tot schadevergoeding door Japan —

30 Mrt. — Op verzoek van de Ver. Staten heeft de Ned.-Indische regeering een eisch tot schadevergoeding door Japan ingediend. De vordering beloopt een bedrag van enkele milliarden Nederlandsche guldens. (N.R.C.)

E. Extra uitkeering aan ambtenaren en gepensionneerden i.v.m. waardevermindering Ned.-Ind. gulden —

3 April — Om de burgerlijke landsdienaren en de gepensionneerden, die door de devaluatie van den Ned.-Ind. gulden getroffen zijn, te helpen, heeft de Ned.-Ind. regeering besloten, gedurende een overgangsperiode van vier maanden een extra-uitkeering te doen, overeenkomend met 40 pct van de desbetreffende bedragen. Deze maatregel heeft betrekking op: 1) De „delegaties" voor de in Nederland wonende families van de Ned.-Ind. burgerlijke landsdienaren; 2) de salarissen der in opdracht van de Ned.-Ind. regeering in het buitenland vertoevende burgerlijke landsdienaren; 3) het inkomen van de in het buitenland wonende gepensionneerden, voorzoover dit door Ned.-Indië betaald wordt. **(V. b. 6645 H en 6646 A)** (Msb.)

F. Alle Japanners en geïnterneerden zullen worden geëvacueerd - verklaring van Sjarifoedin —

4 April — Op een persconferentie heeft Sjarifoedin aangekondigd, dat de evacuatie van de Japanners en de geïnterneerden binnen tien dagen zal beginnen. De geallieerden zullen aan de Indonesiërs verstrekken: vrachtauto's, kolen, technici, medisch personeel en vliegtuigen voor het onmiddellijke transport van de zieken. Bovendien zal de T.R.I. krijgsmateriaal, voldoende voor 2 bataljons, in leen krijgen om in staat te zijn de geïnterneerden op hun reis te beschermen.
Sjarifoedin veronderstelde, dat de geheele operatie ongeveer 2 of 4 maanden zou duren. Het aantal Japanners op Java bedraagt thans 36.653. Sjarifoedin schatte, dat ongeveer 14.000 door de Japanners geïnterneerden zullen worden geëvacueerd. Er blijven verder nog ongeveer 16.000 anderen over, die door de republikeinen of onafhankelijke groepen zijn geïnterneerd. Ook zij kunnen vertrekken. (N.R.C.) **(V. b. Sjarifoedin: 6653 F; T.R.I.: 6670 B, 6663 C)**

G. Groote schade aan theecultuur - De beste gebieden echter gespaard gebleven —

11 Mrt. — Het totale areaal der theeondernemingen op Java, die in 1943 door de Japanneezen werden overgenomen, bedroeg 260.802 acres. Omtrent 171.590 acres kwamen regelmatig berichten binnen. Midden 1945 waren 134.120 acres nog steeds intact. Door de Japanners zijn dus gerooid 37.470 acres (22%). De theeproductie op Java was beperkt en bedroeg niet meer dan 4.3 millioen pond in 1943 en 3.4 millioen in 1944. Daarvan ging 1/3 naar de bevolking. Vijftig theefabrieken werden in bedrijf gehouden. In 1941 was het aantal theefabrieken 220. Het totale areaal aan de Oostkust van Sumatra bedroeg 53.660 acres, waarvan 14.850 acres werden gerooid. De geheele theeproductie op Sumatra in 1944 wordt geschat op 6 millioen pond, dit is 1/10 van de standaardproductie van 1941. De positie van de theecultuur in Ned.-Indië is echter niet slecht. Groote gebieden der beste ondernemingen zijn gespaard en thee kan niet vervangen worden.
(Tr.) **(V. b. Cultuur 6622 F; zie ook 5659 G)**

Argentinië

H. Kolonel Perón tot president gekozen —

28 Mrt. — Op 24 Februari werden in Argentinië presidentsverkiezingen gehouden. Een hartstochtelijke en bloedige verkiezingsstrijd, voornamelijk tusschen den leider der Democratische Unie, dr. Tamborini, en den leider der Laboristen, kol. Perón, ging er aan vooraf. Volgens de laatste berichten is kol. Perón, met 27 stemmen meer dan hij noodig had, tot president gekozen. (N.Z.Zt. - Reuter)
(V. b. Perón 6484 A)

Argentinië

A. Antwoord op Blauwboek der Ver. Staten —

30 Mrt. — In een memorandum aan de ministers van buitenl. zaken der Amerikaansche staten heeft de Argentijnsche regeering geantwoord op het Blauwboek der V.S. Het memorandum wijst alle beschuldigingen der Ver. Staten met betrekking tot sympathieen van de vroegere en tegenwoordige regeering voor de as-mogendheden af. Het Blauwboek wordt onjuist, inopportuun en een aanval op de Argentijnsche souvereiniteit genoemd.

De Argentijnsche neutraliteitspolitiek wordt vergeleken met de isolationistische richting in de Ver. Staten.

(N.Z.Zt. - Times) **(V. b. 6626 A)**

België

B. Raming oorlogsverliezen - Nationale rijkdom gehalveerd —

26 Mrt. — Uit een raming van de oorlogsverliezen, opgesteld door de Belgische regeering en bestemd voor de Commissie voor de Herstelbetalingen, blijkt, dat België meer dan de helft van zijn nationalen rijkdom heeft verloren. De Belgische oorlogsverliezen worden daarbij gesteld op 237 mrd frs., terwijl de vooroorlogsche rijkdom geschat wordt op 450 mrd frs. De aan eigendommen aangerichte schade vertegenwoordigt iets meer dan ¼ van het totale verlies. (Ec. V.)

(V. b. oorlogsschade 6508 B; Herstelbetalingen 6649 C)

C. Belgische bezettingstroepen in Britsche zône —

3 April — Een onlangs tusschen Bevin en Spaak gesloten overeenkomst betreffende de deelneming van de Belgische strijdkrachten aan de bezetting in de Britsche zône in Duitschland trad op 1 April in werking.

De Belgische troepen zijn ondergebracht in de streken van Aken, Keulen, Godesberg en Bonn, welke tot dusver door de Britsche troepen waren bezet.

De Belgische regeering is van plan voor deze bezetting twee divisies te gebruiken. (L. N.)

D. Nieuw kabinet-Van Acker - socialisten, liberalen, communisten en partijloozen - C. V. P. weigerde deel te nemen —

1 April — Achille van Acker heeft een uit zes socialisten, vier communisten, zes liberalen en drie extra-parlementairen samengesteld kabinet gevormd.

De portefeuilles zijn als volgt verdeeld: minister-president en minister van kolenproductie: **Van Acker (soc.)**; vice-voorzitter van den ministerraad en economische zaken: **Devèze (lib.)**; buitenl. zaken en buitenl. handel: **Spaak (soc.)**; binnenl. zaken: **Buisseret (lib.)**; financiën: **De Voghel** (extra-parl.); justitie: **Van Glabbeke (lib.)**; landbouw: **Levebvre (lib.)**; nationale verdediging: **kol. De Fraiteur (extra-parl.)**; koloniën: **Godding (lib.)**; invoer: **Kronacker (lib.)**; voedselvoorziening: **Lalmand (com.)**; volksgezondheid: **Marteaux (com.)**; arbeid en sociale voorzorg: **Troclet (soc.)**; openbare werken: **Borremans (com.)**; onderwijs, kunsten en wetenschappen: **Herman Vos (soc.)**; Spoorwegen en P.T.T.: **Rongvaux (soc.)**; budget: **Merlot (soc.)**; wederopbouw: **Terfve (com.)**; nationaal herstel: **de Smaele (extra-parl.)**.

Van Acker verklaarde aan de pers dat de regeering zich slechts met economische, financieele en sociale zaken zal bezighouden. Men veronderstelt dat dit de koningskwestie en andere politieke kwesties buitensluit. (L.N.)

De Christelijke Volkspartij had besloten niet deel te nemen aan een vier partijen-regeering onder Van Acker, daar deze regeering feitelijk de regeering-Van Acker zou zijn van een jaar geleden, voordat de katholieken besloten deze te verlaten na de incidenten i.z. de koningskwestie. De katholieken willen niet den

Achille van Acker

indruk geven, dat zij over de geheele linie toegeven aan Van Acker. Wèl zouden zij bereid zijn toe te treden tot een katholiek-socialistische of een katholiek-liberaal-socialistische regeering onder Van Acker. De C.V.P. stelde ten slotte een zgn. zakenkabinet voor, dat geen politieke problemen zou oplossen. Dit zakenkabinet zou een aantal extra-parlementairen omvatten en voorts vertegenwoordigers der politieke partijen, die echter niet door deze partijen zouden zijn aangewezen. **(V.V.) (V. b. Kabinetscrisis 6671 E)**

Bulgarije

E. Nieuw kabinet-Georgiev —

1 April — De op 21 Maart afgetreden min.-president, Kimon Georgiev, heeft een nieuwe regeering gevormd. Zij bestaat voornamelijk uit leden van het „Vaderlandsche Front" (een coalitie der linksche partijen). Er zijn geen leden der oppositie in opgenomen.

Het kabinet is als volgt samengesteld: Min.-president: **Kimon Georgiev (Zveno-Unie)**; vice-premier en electrificatie: **Kostov (com.)**; vice-premier en landbouw: **Obov (Agrar.)**; buitenl. zaken: **Kulichev (Zveno-Unie)**; binnenl. zaken: **Yugov (com.)**; opvoeding: **Kostoerkov (radicaal)**; oorlog: **Kolonel Velchev (Zveno-Unie)**; verkeer: **Tonchev (agrar.)**; openb. werken: **Dragnev (agrar.)**; soc. zaken: **Popov (soc.dem.)**; financiën: **prof. Stefanov (com.)**; volksgez.h.: **dr. Angelov (com.)**; voorlichting **Kazasov (onafh.)**; Nijverheid: **Lilkov (Zveno-Unie)**; president van den Hoogen Economischen Raad: **Tarpechev (com.)**. (Times)

(V. b. 6664 C)

Denemarken

F. De Russen ontruimen Bornholm

4 April — De Russen zijn begonnen het Deensche eiland Bornholm te ontruimen. De ontruiming geschiedt in een zeer snel tempo.

Koning Christiaan heeft op 1 April aan gen. Yakushev en diens staf tijdens hun afscheidsbezoek aan Kopenhagen onderscheidingen uitgereikt. Gen. Yakushev was commandant van de Russische troepen op Bornholm. (N.Z.Zt. - Wh.)

(V. b. Bornholm: 6640 F)

Duitschland

G. Kardinaal Von Galen overleden

23 Mrt. — Graaf Clemens, kardinaal Von Galen, aartsbisschop van Münster (Westfalen), die kort geleden den kardinaalshoed heeft ontvangen, is te Münster op 68-jarigen leeftijd overleden.

30 Mrt. — Kardinaal Von Galen is in de ruïnes van zijn kathedraal te Münster ter aarde besteld. De begrafenis werd bijgewoond door kardinaal Bernard Eriffin, aartsbisschop van Westminster, vertegenwoordigers van het Britsche militaire bestuur en vele hoogwaardigheidsbekleeders van de Katholieke kerk in Duitschland. (Msb.)

(V. b. Von Galen: 6578 E)

H. Ondergrondsche nazi-organisatie ontdekt - beïnvloeding jeugd —

1 April — Naar officieel wordt meegedeeld, is er in de Britsche en Amerikaansche zône van Duitschland een wijdvertakte ondergrondsche nazi-organisatie ontdekt.

Zes leiders dezer organisatie, welke bestond uit voormalige leden van de „Hitlerjugend" en van den „Bund deutscher Maedel" zijn gearresteerd o.a. Arthur Axmann, rijks-jeugdleider.

De organisatie, die werkte onder den camouflagenaam „Kindergarten", stelde zich niet ten doel om sabotage of directe acties tegen de bezettingstroepen uit te voeren, doch zij trachtte op langen termijn vat op de jeugd te krijgen, teneinde de nazi-ideologie te doen voortleven.

(Msb.) **(V. b. Axmann: 5794 A)**

I. Sociaal-democraten in Berlijn tegen fusie met communisten —

1 April — De sociaal-democraten in Berlijn hebben op 31 Mrt. hun stem uitgebracht, bij een referendum inzake onmiddellijke fusie met de communistische partij. De stembureaux in de Russische zône werden, na een uur open te zijn geweest, op bevel van de Russische autoriteiten gesloten. De bijna volledige uitslag was: 19.000 tegen fusie, 3000 voor, 10.000 onthoudingen. (Reuter - V.V.)

(V. b. fusie: 6654 K)

K. Vermindering van het voedselrantsoen —

1 April — Officieel is medegedeeld dat met ingang van 1 April het voedselrantsoen in Duitschland van 1550 tot 1275 calorieën zal worden teruggebracht.

(Alg. H.bl.) **(V. b. rantsoen: 6367 D)**

L. Economisch herstel - Gemeenschappelijk plan van geallieerden

29 Mrt. — De Ver. Staten, Rusland, Engeland en Frankrijk hebben een gemeenschappelijk plan goedgekeurd voor de positie van Duitschland op economisch gebied, ten doel hebbend de Duitsche oorlogsmachinerie te vernietigen en Duitschland een levensstandaard te geven, die niet hooger ligt dan de rest van Europa. Het plan geldt tot 1949 en bevat de volgende vier punten:

1. Er wordt een contrôle ingesteld op het gebruik van grondstoffen; welke deze contrôles zijn, zal op de vredesconferentie beslist worden;

2. De Duitsche levensstandaard komt te liggen op ongeveer 2/3 van die van onmiddellijk vóór den oorlog;

3. Duitschland wordt in staat gesteld te exporteeren om voor essentieele importen te betalen. De exporten zullen voornamelijk bestaan uit producten der lichte of vredesindustrieën.

4. Duitschland krijgt toestemming om 5.800.000 ton staal per jaar te produceе-

ren, doch geen magnesium, eenwaardig aluminium, synthetische rubber, vliegtuigen en wapenen. (Alg. H.bl.)
(V. b. 6600 G; zie ook: 6394 en 6403)

Engeland

A. Lord Gort overleden —

1 April — In een ziekenhuis te Londen is op zestigjarigen leeftijd Lord Gort overleden. Gort was bij het uitbreken van den oorlog bevelhebber van het Britsche expeditieleger in Frankrijk. Later werd hij gouverneur van Malta en tenslotte hooge commissaris voor Palestina en Transjordanië. In den eersten wereldoorlog kreeg Gort reeds het Victoria kruis; toen koning George in 1943 Malta bezocht, heeft hij Gort tot veldmaarschalk benoemd. (N.R.C.)
(V. b. Gort: 6502 A)

Frankrijk

B. Begrootingstekort van 318 milliard francs - steenkoolgebrek - buitenlandsche credieten - rede van Gouin —

25 Mrt. — In een op 24 Maart te Straatsburg gehouden rede zeide de president van de voorloopige regeering, Felix Gouin, o.m.:
Het eerste deel van een programma voor groote bezuiniging wordt thans uitgevoerd, om het ongehoorde begrootingstekort van 318 millioen francs weg te werken. (Uitgaven: 607 milliard, waarvan 407 voor civiele en 200 voor militaire doeleinden; inkomsten: 289 milliard). Het financieele verval is het kernprobleem van dit oogenblik en vereischt een duidelijk plan, dat aller medewerking vraagt. De sleutels tot de verbetering van het bedrijfsleven liggen in den landbouw, de kolenmijnen, de electrische centrales en de metaalnijverheid. Daarop dienen in de eerste plaats de inspanningen gericht te zijn. In hooge mate lijdt het Fransche bedrijfsleven aan steenkoolgebrek. Frankrijk had zijn hoop gesteld op steenkool van de bondgenooten. Groot was onze verbazing, aldus Gouin, toen wij bemerkten, dat het verdeelingsplan van Duitsche steenkool voor het tweede trimester van 1946 slechts voorzag in den export van 1.121.000 ton, waarmede de voor Frankrijk gereserveerde tonnage werd gehalveerd. „Hiermede worden wij in een ongunstiger toestand dan Duitschland geplaatst."
Buitenlandsche credieten zijn ook noodig, aangezien Frankrijk geen voldoende kapitaal kan opbrengen, noodig om het productie-apparaat te moderniseeren. De medewerking die wij daartoe vragen van de groote Amerikaansche republiek is bestemd om onze productie te verhoogen door een snellen invoer in Frankrijk van alle noodige productiemiddelen en grondstoffen, waarvan wij beroofd zijn.
(A.F.P. - A.N.P.) (V. b. Gouin 6600 K)

C. S. F. I. O. en de komende verkiezingen - geen samenwerking met communisten - De nieuwe grondwet —

3 April — Het buitengewone congres van de Fransche socialistische partij (S.F.I.O.) in Montrouge heeft zich duidelijk uitgesproken over de verkiezingstactiek en de regeeringspolitiek. Met een groote meerderheid is besloten den verkiezingsstrijd in te gaan met eigen lijsten en niet langer in samenwerking met verzetsgroepen. Een samengaan van de communisten werd eveneens met groote meerderheid verworpen. Depreux, de voorzitter van de socialistische fractie in de Constituante, deelde mede, dat zeker drie kwart der socialisten tegen een socialistisch-communistische regeering zijn, hoewel de omstandigheden haar natuurlijk noodzakelijk kunnen maken.
Het congres besloot verder de onderhandelingen over de laatste belangrijkste geschilpunten betreffende de constitutie in vol vertrouwen over te laten aan de parlementaire fractie, maar sprak zich niettemin uit voor een president van de Republiek, uitsluitend gekozen door één Kamer. Het sprak zich voorts uit tegen de contrôle van de wetten op hun grondwettigheid.
De M.R.P. stelt zulk een contrôle op elke nieuwe wet voor, wat het gevaar inhoudt, dat de oppositie in de Kamer elke nieuwe wet in opspraak kan brengen door haar voor een constitutioneel lichaam te brengen. (V.V.)
(V. b. S.F.I.O.: 6576 C)

D. Frankrijk en het Roergebied - - internationaal consortium voorgesteld - geen annexatie van Rijnland —

1 April — In de laatste week van Maart heeft het hoofd der regeering, Félix Gouin, zich driemaal uitgelaten, en nog wel coram populo, over het Fransche standpunt inzake de toekomst van westelijk Duitschland.
Temidden der Elzassers in Straatsburg verkeerend, heeft president Gouin op 24 Maart in een ook door de radio verspreide rede zich uitgesproken ten gunste van een internationaal consortium, dat de mijn- en staalindustrie in het Roergebied zal controleeren. „Een zeer ruime formule, die niet de politieke afscheiding van dit gebied van de rest van Duitschland beteekent", zoo interpreteerde Le Monde deze presidentieele verklaring, en het gezaghebbende blad voegde eraan toe, dat politieke afscheiding een oplossing is, waartegen alle geallieerden gekant schijnen te zijn, en dat deze nieuwe formule een nuttige gedachtenwisseling met de betrokken mogendheden zal moeten veroorloven. Van annexatie van het Rijnland, in welken vorm ook, kan geen sprake zijn, verklaarde Gouin in dezelfde rede, en hij bepaalde zich tot den eisch van een geprolongeerde militaire bezetting.
De afgevaardigde Captain (een aanhanger van De Gaulle) vroeg in de Constituante van 27 Maart, of Gouin met bovenvermelde verklaring het oorspronkelijke standpunt gehandhaafd had of dat hij een stap terug gegaan was. Captain preciseerde zijn vraag als volgt:
„De Fransche veiligheid, gelijk De Gaulle definieerde, was, dat Rijn- en Roergebied dienden te worden afgescheiden van Duitschland; handhaaft gij deze opvatting?"
Gouin verklaarde, dat hij geen stap terug had gedaan, en dat hij bleef bij de opvatting, dat het gebied van Rijnland en Westfalen nooit meer de springplank van een Duitsche aggressie tegen Frankrijk mag worden.
Ten derden male zich in het openbaar uitsprekend, en wel ter gelegenheid van het congres der soc. partij, heeft Gouin op 31 Maart gezegd, dat men de administratie en contrôle van het Saargebied, het Rijnland en het Roergebied uit een internationalen hoek moet bezien.
Met de uiterlijke onbewogenheid, die den beroepsdiplomaat eigen heet te zijn, werd in den loop van de week op de Quai d'Orsay verklaard, dat het schier klassieke Fransche standpunt niet veranderd was, dat men op buitenlandsche zaken overtuigd blijft van het feit, dat de territoriale afscheiding van het Roergebied één van de essentieele voorwaarden blijft voor Frankrijk's veiligheid.
De Quai d'Orsay ten spijt mag men aan deze openhartigheid van president Gouin wel bijzondere aandacht wijden. Het woord consortium, door één van de ochtendbladen den sleutel van de Straatsburgsche rede genoemd, biedt eenig houvast.
Tot goed begrip van Gouin's standpunt dient men in aanmerking te nemen een serie artikelen, verschenen in het socialistisch orgaan Le Populaire van de pen van Rosenfeld. Daarin wordt de stelling geponeerd en verdedigd, dat de geprolongeerde militaire bezetting in de zône, waarnaar Frankrijk's bijzondere belangstelling uitgaat, plus een economische contrôle dier gebieden niet alleen een voldoende waarborg, maar de gewenschte oplossing is voor Frankrijk's veiligheid. Deze stelling verder uitwerkend, concludeert Rosenfeld, dat geheel West Europa en dus ook de overige deelnemers aan den laatsten oorlog bij zulk een oplossing baat zouden vinden. Het is een stelling, die veel bekoring heeft, vooral voor den Nederlander met het belang van zijn land voor oogen. Rotterdam b.v. zou weer een transitohaven van beteekenis kunnen worden, wanneer het consortium, waarin ook ons land in den socialistischen gedachtengang een plaats zou krijgen, West-Duitschland weer tot eenigen bloei zou kunnen brengen, met natuurlijk de gewapende macht als onontbeerlijken stok achter de deur. (N.R.C.)
(V. b. Gouin: 6609 A; Fr. standp. i. z. Roergebied: 6592 B)

Internationaal

E. Ver. Volken - betaling contributies —

2 April — De Secretaris-Generaal van de U.N.O. heeft medegedeeld, dat Wyshinski telegrafisch een bedrag v. $ 1.723.000.— heeft overgemaakt als Rusland's aandeel in het fonds voor het werkkapitaal van de U.N.O.
Behalve Rusland hebben België, Noorwegen en Nederland het volledige bedrag van hun aandeel betaald. Amerika heeft totnutoe $ 500.000 betaald van zijn aandeel van $ 6.152.500, dat 24,61 procent bedraagt van het werkkapitaal van $ 25.000.000. Engeland heeft $ 300.000 betaald van zijn aandeel van $ 3.690.000. Frankrijk's aandeel bedraagt $ 1.400.000, en dat van China $ 1.600.000. (Usis)

F. Voedselconferentie te Londen - Verklaring van min. Mansholt —

4 April — De voedselconferentie te Londen, waaraan vertegenwoordigers van 18 Europeesche landen deelnemen, is op 3 April door den Britschen minister van buitenlandsche zaken geopend.
Noel Baker, de Engelsche minister van staat, die de conferentie presideert, heeft er op gewezen, dat men rekening zal moeten houden met een eventueele verlaging van rantsoenen in sommige Europeesche landen, teneinde het leed van andere te verzachten.
Tijdens de conferentie werd onder meer het voorstel gedaan, de Sovjet-Unie te verzoeken een gedeelte van haar voorraden aan gebreklijdende landen af te staan.
Min. Mansholt heeft op deze conferentie verklaard, dat de behoefte aan broodgraan van Nederland tot midden Juni is gedekt. De nieuwe oogst is pas begin October beschikbaar. De minimum import zal 90.000 ton moeten bedragen. De oogst in 1946 zal slechter zijn dan die, welke het land ooit gekend heeft, zulks als gevolg van het optreden van een ge-

nadeloozen bezetter, alsmede door het tekort aan arbeidskrachten en kunstmest. Het melkvee is met 20 pct. verminderd. De productie van vleesch is ver onder normaal, gelukkig is er wel veel jong vee. De regeering had gehoopt het aantal dagelijksche calorieën op te voeren tot 2800, maar het bedroeg op 1 April slechts 2150, inclusief 250 calorieën van ongerantsoeneerd voedsel. Door verlaging van het broodrantsoen is dit getal thans gedaald tot 2.000. Ook de vetpositie is ongunstig; slechts 15.000 ton zijn geïmporteerd van de toegewezen hoeveelheid van 60.000 ton. Indien men realistisch is, kan men niet verwachten, dat het wereldtekort van 8 millioen ton graan over de eerste helft van 1946 kan worden gedekt. De toestand zou minder ernstig zijn, indien wij een overzicht hadden van hetgeen beschikbaar is. De Nederlandsche regeering heeft bewondering voor den arbeid van den Combined Food Board, maar zij acht het gewenscht, dat in de organisatie veranderingen worden aangebracht, opdat zij doelmatiger kan functionneeren. Daartoe strekkende voorstellen zullen door de Nederlandsche delegatie worden ingediend. (N.R.C.)

(V. b. wereldvoedselsituatie: 6673 A en B)

Internationaal

A. Veiligheidsraad - Iraansche kwestie - vragen aan Rusland en Iran - voorloopige overeenstemming —

4 April — In verband met talrijke berichten over terugtrekking der Russische troepen uit Iran en over Russisch-Iraansche onderhandelingen, besloot de Veiligheidsraad, op voorstel van den Amerikaanschen minister van buitenl. zaken, **Byrnes**, aan Rusland en Iran vragen te stellen omtrent den stand hunner onderhandelingen. Hoewel de Russische afgevaardigde, **Gromyko**, bleef weigeren om op de zittingen, tijdens welke de Iraansche kwestie werd behandeld, te verschijnen, zond hij een schriftelijk antwoord op de door den raad gestelde vragen. In dit antwoord werd o.m. gezegd:

„De besprekingen tusschen de Sovjet-Unie en Iran hebben reeds geleid tot een mondelinge overeenkomst betreffende de kwestie van de terugtrekking van de Sovjet-troepen uit Iran. Die overeenkomst werd hernieuwd op 24 Maart van dit jaar en de terugtrekking zal gereed zijn in anderhalve maand, iets waarvan ik den Veiligheidsraad reeds op 26 Maart officieel op de hoogte had gesteld.

„Daardoor is de kwestie, die op 18 Maart in den Veiligheidsraad door de Iraansche regeering naar voren werd gebracht betreffende de evacuatie van de Sovjettroepen, opgelost door een mondelinge overeenkomst, die bereikt werd tusschen de Sovjet-Unie en Iran.

„Wat de andere kwesties betreft, zij houden geen verband met de kwestie van het terugtrekken der troepen. Zooals bekend, is de kwestie betreffende olie-concessies of de vorming van een gemengde maatschappij, in 1944 begonnen, en houdt daarom geen verband met de kwestie van de evacuatie der troepen."

De Iraansche gedelegeerde **Hoessein Ala** had weder verklaard, dat de Russische voorstellen van 25 Maart (vorming van een Russisch-Perzische oliemaatschappij, erkenning der autonomie van Azerbeidsjan en terugtrekking der Russische troepen behoudens onvoorziene omstandigheden), onaanvaardbaar waren geacht.

Toen **Byrnes** de vraag stelde, welk voorstel Perzië kon doen, antwoordde Hoessein Ala:

„Indien de vertegenwoordiger van de Sovjet-Unie bereid zou zijn, zijn voorwaarde van de „onvoorziene omstandigheden", die verbonden is aan de evacuatie, terug te trekken, en indien zijn regeering dezen Raad de verzekering geeft, dat de terugtrekking van de Russische troepen onvoorwaardelijk zal geschieden vóór 6 Mei a.s., dan kan ik zeggen, dat Perzië bereid zal zijn niet verder aan te dringen op deze kwestie, mits deze ter overweging op de agenda geplaatst blijft."

Hierna is men in den veiligheidsraad tot een voorloopige overeenstemming gekomen.

De gedelegeerden hebben de Russische verzekering, dat de Sovjet-troepen op 6 Mei onvoorwaardelijk Perzië zullen hebben verlaten, geaccepteerd en hebben besloten de besprekingen van de Perzische kwestie tot dien datum uit te stellen. Beide partijen zal worden verzocht dan opnieuw een rapport bij den raad in te dienen. (Dail. Her. - Alg. H.bl.)

(V. b. 6672 H)

B. Diamantindustrie —

Het aantal diamantbewerkers te Amsterdam bedraagt momenteel ongev. 1000 tegen 2400 in 1939 en 8500 in 1919. Ter vergelijking van het belang van verschillende centra voor diamantbewerking kunnen onderstaande cijfers, welke de thans aldaar werkzame arbeidskrachten geven, dienen: België 13.000, Ver. Staten 4.000, Brazilië 4.000, Palestina 3.500, Cuba 2.500. (Kees. Fin. Arch. - 4 Apr.)

Iran

C. Accoord met Moskou - onvoorwaardelijke terugtrekking Russische troepen - de olie van Noord-Perzië —

5 April — Naar Ass. Pr. uit Teheran meldde, hebben de Iraansche premier, Ghavam es Sultaneh, en de Sovjet-ambassadeur te Teheran een overeenkomst geteekend, volgens welke de Sovjettroepen Iran „onvoorwaardelijk" zullen verlaten binnen zes weken, te rekenen vanaf 24 Maart.

Deze formeele overeenkomst kan gezien worden als het effectief worden der verzekeringen, op 4 April in den Veiligheidsraad gegeven.

Sultaneh en de Sovjet-ambassadeur hebben ook een overeenkomst getroffen tot oprichting van een gemengde olie-onderneming in Noord-Perzië.

Deze overeenkomst zal in werking treden, zoodra de Sovjettroepen geheel zullen zijn teruggetrokken en een nieuw gevormd parlement de wet zal hebben herroepen, welke het verleenen van olieconcessies aan elke buitenlandsche mogendheid verbiedt.

Het probleem-Azerbeidsjan wordt als een zuiver binnenlandsche aangelegenheid erkend. (Ass. Pr. - Tr.)

(V. b. 6658 C; Iran in Veilh.r.: 6672 H)

Portugal

D. Dr. Alexander Aljechin overleden —

26 Mrt. — De wereldkampioen schaken, dr. A. Aljechin, is op 24 Maart te Lissabon overleden.

Aljechin werd in 1892 in Moskou geboren uit welgestelde Russische ouders; hij bezat de laatste jaren de Fransche nationaliteit. In 1913 won hij in Scheveningen zijn eerste tournooi, van 1914 tot 1918 was hij in Duitschland geïnterneerd. Na 1920, in welk jaar hij Rusland verliet, begon zijn opmarsch naar den wereldtitel, dien hij in 1927 op den Cubaan Capablanca veroverde.

In 1935 verloor Aljechin zijn wereldtitel aan dr. Euwe, doch in 1937 slaagde hij er in, dank zij zijn enorme wilskracht, zijn kampioenschap te heroveren.

De Fransche schaakbond was bezig een onderzoek in te stellen naar Aljechin's gedragingen tijdens den oorlog. (V.K.)

(V. b. Aljechin: 6648 B)

Rusland

E. Luchtvaartovereenkomst met Polen —

24 Mrt. — Radio Moskou meldde, dat te Moskou een overeenkomst is geteekend ten aanzien van de oprichting van een burgerluchtvaartdienst tusschen de Sovjet-Unie en Polen. De overeenkomst betreft drie luchtvaartverbindingen: Moskou-Warschau, Moskou-Warschau-Berlijn en Warschau-Berlijn. (A.N.P.)

Spanje

F. Don Juan's aanspraak op den troon —

30 Mrt. — De rechtsche partijen in Spanje hebben 12 punten opgesteld in verband met de aanspraak van Don Juan op den Spaanschen troon. Don Juan heeft deze verklaring aan Franco doen toekomen. De voornaamste punten zijn de volgende: 1. Vrijheid van godsdienst; 2. handhaving der nationale eenheid; 3. roomsch-katholicisme als staatsgodsdienst, maar garantie van gelijke rechten voor aanhangers van andere godsdiensten; 4. de staat moet zorgen voor een eerlijker verdeeling van goederen en het levenspeil der minderbedeelden verhoogen; 5. de Spaansche monarchie moet een gematigde zijn binnen de wettige ethische en traditioneele grenzen; 6. de rechten en plichten van de Spaansche monarchie moeten in den persoon van Don Juan belichaamd zijn.

De essentieele bepalingen zouden, volgens het plan der rechtsche partijen, ter goedkeuring aan een volksreferendum onderworpen moeten worden, behoudens het feit dat zij voorloopig in werking zullen treden, van het oogenblik af, dat de monarchie wordt uitgeroepen. (N.R.C.)

(V. b. Don Juan: 6369 D; photo: 6586b)

Ver. Staten

G. Surplus-voorraden —

27 Mrt. — Tot op heden is voor een waarde van $ 14.000.000.000 aan Amerikaansche regeeringsgoederen enz. in Amerika, de overzeesche gebieden en bezittingen tot surplusvoorraden verklaard. Hierbij is inbegrepen een bedrag van $ 5.000.000.000 aan onverkoopbare vliegtuigen. Van dit totaal is ongeveer $ 2.000.000.000 verkocht, terwijl voor $ 1.600.000.000 aan onverkoopbare vliegtuigen voor den sloop is bestemd. De verkochte surplus-voorraden brachten ong. $ 900.000.000 op. (Usis)

(V. b. Photo surpl. voorr. 6634b)

H. Vloedgolf teistert kusten van Hawaii-eilanden, Alaska en Californië —

2 April — Een groote vloedgolf heeft de kusten van de Hawaïi-eilanden. Alaska en Californië geteisterd. Vele personen werden gedood. Duizenden menschen zijn dakloos geworden. Er werd voor millioenen dollars schade aangericht. De vloedgolf schijnt ontstaan te zijn door een onderzeesche aardbeving.

(Reuter - Msb.)

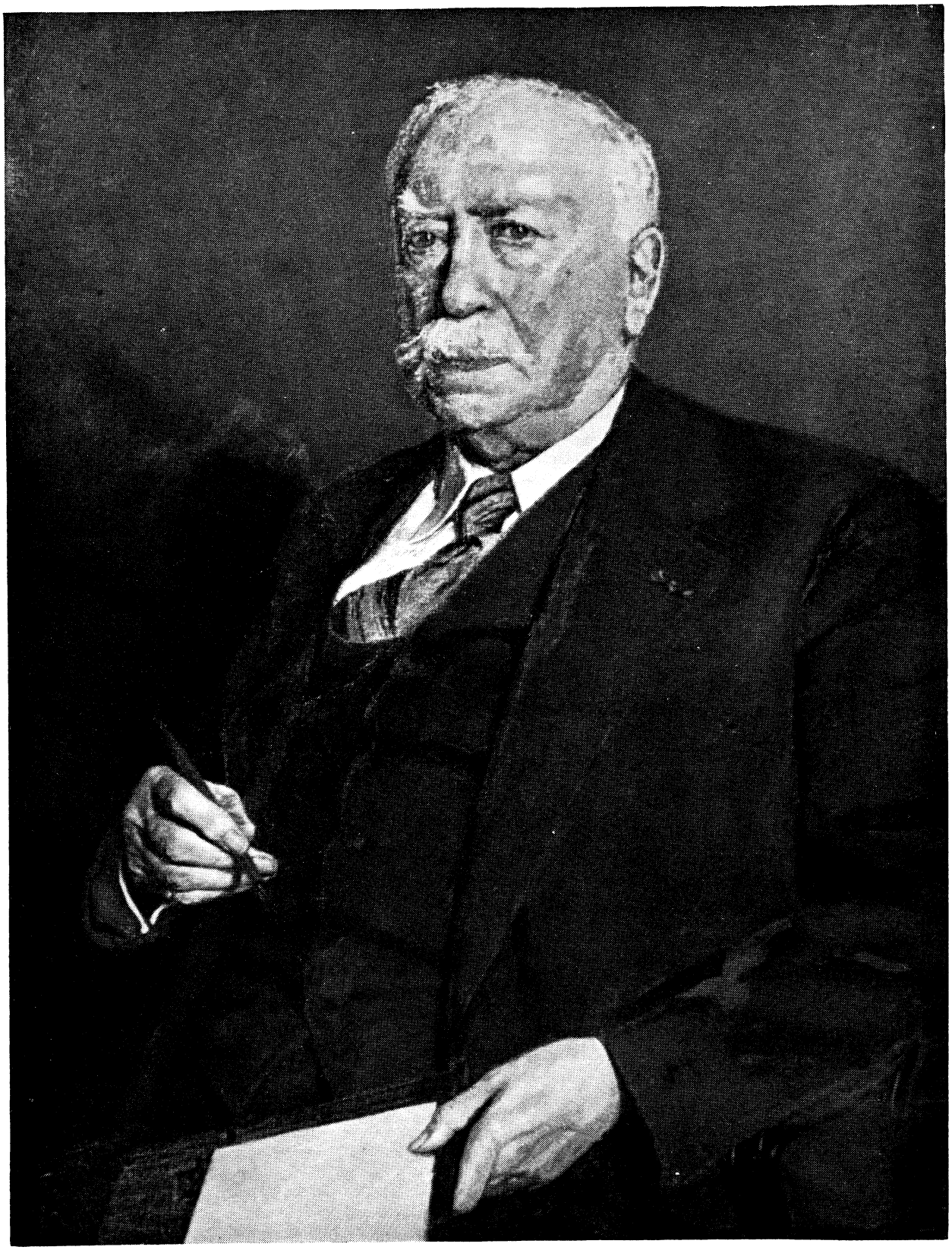

De onlangs overleden kunstkenner dr. A. Bredius, naar een schilderij van den Hongaarschen schilder Somos-Talbor. (zie 6662 B) (foto „Trouw")

Boven v.l.n.r.: vice-admiraal V. Bogdenko en Gen. majoor I. Saraev (Rusland) in gesprek met generaal Chin Chang (China), tijdens de openingszitting van den Veiligheidsraad in het Hunter College te New York. (25 Maart)
Onder: de „Big Three" tijdens de discussies in den Veiligheidsraad; aan tafel v.l.n.r.: A. Gromyko (Rusland), Sir Alex. Cadogan (Engeland) en Edw. R. Stettinius (Ver. Staten). (zie ook 6672 H) (foto Ass. Press)

DE BIRMA-WEG

China's levensader tijdens den oorlog wordt aan de elementen prijsgegeven - De „Vliegende Tijgers"

Amerika zal den beroemden Stilwell-Road en 11 militaire vliegvelden in Birma abandonneeren, in verband met het feit, dat verschillende installaties onverkoopbaar zijn. Er zouden meer dan 12.000 Amerikaansche soldaten en ruim 11.000 Inlandsche arbeiders noodig zijn om den Stilwell-Road in stand te houden. De kosten van onderhoud zouden buiten verhouding staan tot het nut in vredestijd, daar de weg door den moesson gedeeltelijk onbruikbaar wordt en geen der regeeringen van de landen, waarin hij gelegen is hem wenscht aan te koopen.
Amerika heeft in den Stilwell-Road, voorheen genaamd Ledo-Road een bedrag van $ 137.000.000.—, in de vliegvelden $ 15.000.000.— belegd. Deze bedragen vertegenwoordigen grootendeels de kosten van verrichten arbeid, veel meer dan van installaties. (Usis - 11 Mrt.)

In 1937, toen China reeds jaren zuchtte onder den druk der Japansche overweldigers, toen de groote Chineesche havensteden in handen van den vijand waren gevallen, gaf Tsjiang Kai-sjek opdracht een weg aan te leggen, die Birma met Tsjoengking, het centrum van het Chineesche verzet, zou verbinden. Honderdduizenden Chineezen hakten in den rotsigen bodem van Zuid-Azië dezen weg uit en anderhalf jaar later stroomden oorlogsmateriaal en levensmiddelen via deze route naar de bedreigde Chineesche vesting.
De Birmaweg was er, maar hij was primitief en onbetrouwbaar, niet berekend op modern transport. Amerikaansche ingenieurs kwamen er aan te pas. In alle stilte hielp Amerika het strijdende China. In alle stilte want tusschen Washington en Tokio bestonden nog „vriendschappelijke" betrekkingen. Weldra leidde een moderne verkeersweg naar het hart van China, maar nóg waren de moeilijkheden niet overwonnen. De auto-colonnes werden keer op keer overvallen door Japansche vliegtuigen, die een gemakkelijke prooi vonden in de voertuigen, die tusschen de rotsen in volstrekt weerloos waren. Maar wéér kwam Amerika te hulp. In het geheim werden vrijwilligers aangeworven, moedige, vermetele mannen, avonturiers misschien, trokken naar de oerwouden en rotsgebergten van dit ontoegankelijke land. Deze mannen waren de vliegers die den Birmaweg zouden moeten verdedigen. Nog voor den Japanschen overval op Pearl Harbour Amerika in den oorlog bracht, hadden deze vliegers den strijd tegen de Japanners aangebonden. Zij vochten in Amerikaansche toestellen zonder Amerikaansche kenteekenen. Hun embleem bestond uit een springenden tijger, op de flanken geschilderd. Hun eerste optreden was voor de Japanners, die zich heer en meester waanden in de lucht, een volslagen verrassing, en het doel werd bereikt: de Birma-weg was weer begaanbaar. De Japanners ondervonden dat hun beste jagers niet opgewassen waren tegen de „Vliegende Tijgers".

Ook na het uitbreken der vijandelijkheden tusschen Amerika en Japan bleef de formatie gehandhaafd. De „Vliegende Tijgers" vochten boven Rangoon en Mandalay en niemand minder dan Winston Churchill getuigde, dat deze mannen in moed en bekwaamheid de piloten, die in 1940 Engeland redden, naar de kroon staken.
Honderden Japansche jagers en bommenwerpers werden door de „Tijgers" — door mevrouw Tsjiang Kai-sjek „mijn engelen" genoemd — neergeschoten. Ook de Amerikanen leden verliezen, doch voor elken neergeschoten „Tijger" moesten minstens 10 Japanners het onderspit delven. Het Zuidelijk deel van den Birma-weg werd ten slotte door de Japanners overstroomd, doch via Britsch-Indië bleef China's levensader intact, want, hoewel de Japanners talrijke pogingen deden ook het Noordelijk gedeelte af te snijden, wisten de „Tijgers" steeds door vernietigende aanvallen de Japansche tankcolonnes tot den aftocht te dwingen.
In 1942 hadden de „Tijgers" hun taak vervuld, de Amerikaansche luchtmacht was groot en sterk genoeg geworden om uit de handen van deze vrijwilligers de verdediging over te nemen, die later in een ontzaglijk offensief zou overgaan. **(V. b. Birma-weg 5724 E; photo: 6666b)**

Nederland

A. Handelsverdrag met Frankrijk - Monetair accoord voor onbepaalden tijd - Koers franc —

10 April — De op 27 Maart te Parijs geopende handelsbesprekingen hebben geleid tot de totstandkoming van een verdrag dat op 9 April is onderteekend. Tezelfdertijd is een betalingsovereenkomst gesloten.

Frankrijk zal exporteeren: phosphaten, chemische producten, potasch, metaalwaren, inlandsche en tropische houtsoorten, cacao, wijnen en likeuren, enz., alsook kunstnijverheidsartikelen. Nederland zal daartegenover leveren: landbouwproducten, aardappelen, zaden van vlas en suikerbieten, fokdieren, versche visch, hennep, industrieproducten, benzol en cokes.
Frankrijk heeft ook belangrijke bestellingen in Nederland gedaan voor het vervaardigen van baggermaterieel en haveninstallaties, aken en zeeschepen. Het verdrag loopt van 1 April tot 31 December 1946.

De monetaire overeenkomst geldt voor onbepaalden tijd en kan steeds met een termijn van drie maanden worden opgezegd.

De koers van den Franschen franc is vastgesteld op ∫ 2.2273 per fr. 100 en kan slechts worden gewijzigd na voorafgaand overleg tusschen beide partijen.

Er wordt wederzijds een monetair crediet verleend van ∫ 40 millioen (resp. een overeenkomstig bedrag in francs). Wanneer het saldo na compensatie der wederzijdsche rekeningen dit crediet overschrijdt, is het crediteurland gerechtigd goud te verlangen.
(Alg. H.bl.) **(V. b. overz. mon. acc.: 6604; devaluatie franc: 6570 B; acc. met Denem.: 6676 F; zie ook: 6675)**

B. K. H. Broekhoff, waarnemend Hoofd-Commissaris van politie te Amsterdam, medewerker en supervisor van het Historisch Archief, overleden —

Tot onze diepe droefheid is in den nacht van 10 op 11 April overleden, onze medewerker en supervisor (Crimineele Zaken), de heer K. H. Broekhoff, waarnemend Hoofd-Commissaris van politie te Amsterdam.

UITGEVERS EN RED. K.H.A.

De heer Karel Henri Broekhoff, die op 28 April 1886 te Amsterdam werd geboren, trad op 1 December 1906 als surnumerair bij de Amsterdamsche politie in dienst en werd een jaar later bevorderd tot inspecteur derde klasse. Op 1 Mei 1912 volgde zijn benoeming tot inspecteur 2e klasse, op 1 Augustus '16 werd hij inspecteur 1e klasse en op 15 Mei 1922 hoofdinspecteur. Bovendien werd hij bij K.B. van 13 Maart 1926 benoemd tot commissaris van rijkspolitie (een onbezoldigde functie). Tot commissaris van gemeentepolitie werd hij aangesteld op 23 November 1932. Een dag voor het uitbreken van den Tweeden Wereldoorlog, nl. op 2 September 1939 kwam het K.B. af, waarbij de benoeming van den heer Broekhoff tot waarnemend Hoofd-Commissaris bekend werd gemaakt.
Tijdens de bezetting heeft hij slechts korten tijd zijn functie kunnen blijven uitoefenen: de bezetter had andere figuren noodig op zulke hooge posten en op 31 Augustus 1941 werd hij door Rauter ontslagen. Hij werkte samen met den O. D. en maakte verder deel uit van 't Strijdend Gedeelte der N.B.S. Na de bevrijding keerde de heer Broekhoff terug en het sprak vanzelf, dat de militaire commissaris in het district Amsterdam hem belastte met de waarneming van het ambt van Hoofd-Commissaris te Amsterdam. Korten tijd later werd de heer Broekhoff ziek en opgenomen in het Diaconessen-ziekenhuis te Utrecht.
De heer Broekhoff werd in 1914 gedetacheerd bij de centrale recherche en jarenlang heeft hij de functie van chef van het bureau voor falsificaties bekleed, waarvoor hij vele malen naar het buitenland reisde, o.m. naar Indië. Ook was hij het hoofd van de Nederlandsche centrale, in zake falsificaties en internationale misdadigers.
De overledene was ridder in de orde van Oranje-Nassau, officier in de orde van Leopold II, officier de l'Instruction publique (een Fransche onderscheiding), terwijl hij voorts drager was van het commandeurskruis in de orde van St. Sava (Joego-Slavië). (Par.)

C. Politie-maatregelen tegen Bond van Oud-Illegale Werkers-Anti-Fascisme - arrestaties te Groningen - officieel communiqué —

10 April — Te Groningen is de politie overgegaan tot de arrestatie van een aantal leden van den Bond van Oud-Illegale Werkers-Anti-Fascisme (B.O.I.W.-A.F.).

Van officieele zijde werd het volgende communiqué verstrekt:
„In het Noorden des lands ageeren sedert eenige maanden lieden, die zich vaak door het misbruiken van de goodwill van de verzetsbeweging, allerlei bevoegdheden aanmatigen, waarover zij niet beschikken.
Soms bevinden zij zich onbevoegd in het bezit van wapens en verschillende gevallen van terreur onder de bevolking

zijn voorgekomen. De bevoegde politieorganen hebben in den afgeloopen nacht een aantal arrestaties verricht ten einde krachtdadig een einde te maken aan deze praktijken.
De terugkeer van Nederland tot den toestand van rechtsstaat vereischt ook, dat de politieele taak en de gezagshandhaving uitsluitend worden toevertrouwd aan de daarvoor door de overheid ingestelde organen. Elk particulier initiatief op dit terrein schaadt het gezag en zal door de regeering krachtig worden bestreden". (Tr.)

Nederland

A. De toestand van 's Rijks financiën - totale staatsschuld 23 milliard - het regeeringsapparaat te Londen - Kosten M. G. - rente politiek - vrijwillige of gedwongen besparingen —

6 April — In een memorie van antwoord heeft minister Lieftinck een nadere toelichting gegeven van den stand van 's Rijks financiën.
Allereerst wordt opgemerkt, dat de financieele positie van het Rijk moeilijk kan worden beoordeeld zonder een inzicht te hebben verkregen in den stand der financiën van de andere publiekrechtelijke lichamen en wel in het bijzonder van die der gemeenten. De gemeentelijke rekeningstekorten over de jaren 1940 t/m 1943 vertoonen over het algemeen een veel gunstiger beeld dan zich aanvankelijk bij de begrooting liet aanzien, hoewel nauwkeurige cijfers nog niet beschikbaar zijn.
Vast staat eveneens, dat de uitkomsten voor de jaren 1944 en 1945 belangrijk ongunstiger zullen zijn. Als factoren, die de ontwikkeling nadeelig beïnvloed hebben, moeten worden genoemd: het uitvallen van de openbare nutsbedrijven, de scherpe daling van de opbrengsten der belastingen t. b. v. het gemeentefonds en die de gemeenten rechtstreeks ontvangen. De financieele verhouding rijk—gemeente vormt het onderwerp van bestudeering door een daartoe benoemde commissie onder voorzitterschap van mr. P. J. Oud, burgemeester van Rotterdam. Voorts is een interdepartementale commissie voor gemeentefinanciën ingesteld.

Totale staatsschuld.
Volgens de momenteel ten dienste staande gegevens moet de totale Staatsschuld per 31 December 1945 op ƒ 23 milliard worden becijferd en wel volgens onderstaande specificatie:

Geconsolid. staatsschuld	ƒ 5.800.000.000
Storting op Staatsschuld door institutioneele beleggers	,, 1.300.000.000
Schatkistpapier	,, 8.800.000.000
Door den Staat over te nemen vorderingen van de Nederlandsche Bank op Duitschl. in Reichsmarken	,, 4.500.000.000
Grootboek Wederopbouw	,, 1.500.000.000
Andere verplicht. wegens oorlogsschade	,, 1.500.000.000
Overige verplichtingen	,, 6.600.000.000
	ƒ 30.000.000.000
Waartegenover staan:	
Banksaldi, grondbezit en diverse vorderingen	,, 7.000.000.000
	ƒ 23.000.000.000

Een overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het Londensche regeeringsapparaat zal worden samengesteld. Ook het memorandum van prof. Gerbrandy zal in hoofdzaken een beeld geven van het financieele beleid aldaar. Het Londensche apparaat wordt ingekrompen en telt momenteel 928 ambtenaren, van wie 509 werkzaam zijn bij het kantoor van de Bewindvoering der Koopvaardij.

Begrootingstekort.
De schatting van het begrootingstekort over 1945 ad ƒ 3,5 milliard acht de Minister eerder aan te lagen dan aan te hoogen kant. Ook voor 1946 zal de begrooting voor den geheelen dienst een tekort van buitengewoon ernstigen omvang aanwijzen.
Bijzondere aandacht verdient, dat een groot deel dier tekorten ontstaat uit de noodzaak van den wederopbouw van leger, vloot en luchtmacht en van een reconstructie van ons industrieel en agrarisch productie-apparaat, alsmede van de volkshuisvesting en het verkeer. De Minister wijst nadrukkelijk op het feit, dat de economische politiek in al haar vertakkingen van het grootste belang is voor de ontwikkeling der Rijksfinanciën, waarbij het hoofddoel de vergrooting van het nationale inkomen is. Om dit doel te bereiken moeten het productieapparaat, de productietechniek, de geschooldheid van den arbeid, de bedrijfsleiding en organisatie zooveel mogelijk op de hoogte van den tijd worden gebracht. Herstel van den export is voor een stijging van het nationale inkomen stellig één der voorwaarden, doch niet de eenige. In dit verband is ook gedacht aan de samenwerking met onze nabuurlanden, België, Luxemburg en Frankrijk. Aan het in de Nota reeds aangekondigde liquidatieschema wordt nog voortdurend gewerkt. Enkele organen, die voor liquidatie in aanmerking komen, zijn: het Bureau Nationale Veiligheid, „Oog en Oor" de P.O.D. e.d., alsmede de Rijksbureaux en diensten in het buitenland, zooals de Netherlands Purchasing Commission enz.

Kosten M.G.
De kosten van het M.G. hebben de bijzondere belangstelling van den Minister gehad. Eerst over enkele maanden zal een overzicht kunnen worden verstrekt van de totale kosten. Een schatting hiervan luidt echter als volgt:

1ste halfj. 1945 (incl. enkele maanden 1944)	ƒ 30.000.000
2de halfj. 1945	,, 67.220.000

Het laatstgenoemde bedrag kan worden gesplitst in:

Kosten Staf Militaire Commissariaten, Commissariaat Noodvoorziening B 2 en geteisterde gebieden, repatrieering en B.N.V.	ƒ 14.370.000
Benzinekosten	- 4.250.000
Telefoon- en telegraafkosten	- 250.000
Interneeringskampen	- 33.500.000
P.O.D.	- 9.100.000
N.S.B.-kinderen	- 5.750.000
	ƒ 67.220.000

De kosten van liquidatie worden op ƒ 1.5 millioen geschat. Wat de politiek van lage rente betreft, is de minister er zich van bewust, dat het bereiken en handhaven van een lageren rentestand gedurende de periode van wederopbouw niet mogelijk zal zijn, zonder een zekere beheersching van vraag en aanbod op de kapitaalmarkt, welke eveneens noodzakelijk is voor het doen slagen van het investeeringsprogramma.
Het hooge bedrag der vlottende schuld maakt, dat consolidatie voor de naaste toekomst het voornaamste doel van de leeningpolitiek blijft. Van het loopende inkomen zal zooveel mogelijk moeten worden bespaard. Alles zal dan ook gedaan worden om de benoodigde middelen te mobiliseeren. Het zal hierbij van de bereidheid van het publiek tot het doen van vrijwillige besparingen afhangen of in het uiterste geval in den een of anderen vorm gebruik zal moeten worden gemaakt van een systeem van gedwongen besparingen. (Ec. Voorl.)
(V. b. Nota fin. bel. 6611; Begrooting 6546; M. G. 6643 A.)

B. Hypothecaire geldleening in vrij geld —

3 April — Onder verband van hypotheek geleende bedragen, afkomstig uit vrij tegoed of vrije betaalmiddelen van den credietgever, mogen op vrije rekening of in vrije betaalmiddelen aan den credietnemer worden uitbetaald, indien partijen reeds vóór Zaterdag 23 Maart 1946 ter zake van de hypothecaire geldleening met elkander definitief overeenstemming hadden bereikt en de voorbereiding dezer transactie vóór genoemden datum reeds ten minste zoodanig was gevorderd, dat nog slechts aan formaliteiten moest worden voldaan.
Het verlijden van de hypotheek-acte en de inschrijving van de hypotheek in de daartoe bestemde registers moet plaatshebben vóór 1 Mei 1946. (Alg. H.bl.)
(V. b. 6630 Nr. 5)

C. Jaarbeurs te Utrecht - Koninklijke belangstelling - buitenlandsche deelneming groot - gunstige perspectieven - Najaarsbeurs voor een deel exportbeurs —

12 April — Van 2—11 April werd te Utrecht de 46e jaarbeurs (de eerste na den oorlog) gehouden. Bij de openingsplechtigheid waren o.m. aanwezig: H.M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana, min.-pres. Schermerhorn, min. ir. H. Vos, de Amerikaansche ambassadeur, Hornbeck, en de Britsche ambassadeur, Sir Neville Bland.
Ondanks de moeilijkheden die verbonden zijn aan het internationaal handelsverkeer waren toch eenige landen officieel vertegenwoordigd, te weten: België, Frankrijk, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije, terwijl naast individueele firma's uit deze landen er ook individueele deelneming was uit Amerika, Denemarken, Engeland en Zweden, hetzij door haar Nederlandsche vertegenwoordiging, hetzij direct.
Het totaal aantal deelnemers bedroeg 1.463, waarvan 526 uit het buitenland.
Er waren 175 firma's uit Groot-Brittannië, 91 uit de V.S., 83 uit Zwitserland, 61 uit België, 32 uit Frankrijk, 47 uit Tsjecho-Slowakije, 21 uit Zweden, 10 uit Denemarken, 4 uit Canada, 1 uit Portugal en 1 uit Noorwegen. België, Frankrijk, Tsjecho-Slowakije en Zwitserland hadden een eigen sectie.
Ook deze Jaarbeurs diende naar het oude recept, maar onder de geldende omstandigheden in veel sterkere mate dan in normale jaren, het contact tusschen fabrikant en afnemer; het karakter van de Nederlandsche Jaarbeurs echter, die tot nu toe voornamelijk haar functie vervulde ten bate van het binnenlandsche handelsverkeer, is thans dermate gewijzigd, dat haar reeds aanwezige functie ten dienste van het internationale verkeer, met één slag aanmerkelijk is uitgebreid.
Deze wijziging bergt mogelijkheden, die de grootste aandacht verdienen. Besloten is nu een deel van de najaarsbeurs, die van 10—19 September zal worden gehouden, het karakter van een speciale exportbeurs te geven. Behalve dat er plannen zijn voor een vierde jaarbeursgebouw, verkeeren ook de plannen voor den bouw van een nieuw administratie-

gebouw in vergevorderden staat van voorbereiding.
„Wij hopen op een stukje erfenis van Leipzig," zeide de voorzitter van het Jaarbeursbestuur, dr. F. H. Fentener van Vlissingen. Utrecht kan in West-Europa een nog belangrijker punt worden dan vroeger. (Ec. Voorl. - N.R.C. - Alg. H.bl. - Tijd) **(V. b. Jaarbeurs: 743 E)**

Nederland

A. „Comité van Belgisch-Nederlandsch-Luxemburgsche samenwerking" —

12 April — Onlangs werd opgericht het „Comité van Belgisch-Nederlandsch-Luxemburgsche samenwerking". Dit comité heeft tot doel de cultureele, sociale en economische banden tusschen deze landen nauwer aan te halen en de voorwaarden te scheppen voor een beter contact, zoo deelde de heer L. Thole, secretaris van de Nederlandsche afdeeling mede.
Hiertoe is men begonnen met de coördinatie van de bestaande organen, die op dit terrein werkzaam waren. Doch daarnaast stelt men zich voor, de samenwerking tusschen de landen uit te breiden tot gebieden, die tot nog toe door geen enkele vereeniging werden bestreken.
Het comité bestaat uit drie afdeelingen, een Belgische onder leiding van den heer J. Hoste, een Luxemburgsche onder voorzitterschap van P. Frieden, en een Nederlandsche. Hiervan is de heer F. Beelaerts van Blokland voorzitter, oud-min. Bolkestein vice-president, en de heer L. Thole secretaris.
Op 28 en 29 Maart heeft het comité in Brussel een vergadering van de drie landelijke afdeelingen gehouden. Daar heeft men besloten, dat in alle drie de landen overgegaan zal worden tot oprichting van een cultureele, een economische, een technische en een sociale studiecommissie. De cultureele commissie zal verdeeld worden in een juridische en een letterkundige afdeeling en een afdeeling voor toerisme. De technische commissie zal zich speciaal met waterwegen en stedebouwkundige vraagstukken bezighouden, terwijl de sociale afdeeling vooral het loonniveau in de verschillende landen zal bestudeeren. De Belgische economische afdeeling zal een nauw contact met de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Brussel onderhouden. (Par.)
(V. b. cult. contact met België: 6670 A)

B. De toekomst van de Rotterdamsche havens - Aanpassing aan veranderde omstandigheden noodzakelijk —

2 April — Voor het departement 's-Gravenhage van de Nederl. Maatschappij voor Nijverheid en Handel sprak de heer ir. N. Th. Koomans over „de toestand en de toekomst van de Rotterdamsche havens". In zijn uitvoerig overzicht van de vernielingen die door de Duitschers in en na September 1944 systematisch zijn toegebracht, belichtte spreker in het bijzonder de moeilijkheden, die ontstaan zijn door het tekort aan opslagruimte. Hoewel het stukgoederenverkeer nog slechts op een intensiteit van plm. 25% van het peil van 1938 gekomen is, en van de vroeger ter beschikking staande 700.000 m² vloerruimte in loodsen en pakhuizen nog de helft intact is gebleven, is het tekort door de eenzijdige instelling van het tegenwoordige handelsverkeer (immers: vrijwel alleen invoer) zeer aanzienlijk te noemen. In de Duitsche havens is ook veel opslagruimte weggevallen. Er zijn goede mogelijkheden voor Rotterdam, bij het overnemen van deze stapelfunctie der Duitsche Rijnhavens. Het herstelwerk in de Rotterdamsche haven, dat wegens de groote risico's en de onzekerheid voorloopig in regie wordt uitgevoerd, maakt goeden voortgang. Een combinatie van vijf Nederlandsche en drie Engelsche aannemingsmaatschappijen is ingeschakeld. De vraag doet zich voor, of de herbouw in den ouden vorm zal geschieden. Men streeft naar een saneering en vereenvoudiging bij de verdeeling der beschikbare terreinen. Door combinatie hoopt men met een mindere outillage toch een groot rendement te bereiken. In plaats van de 26 verloren laadbruggen, zou men dan met 8 of 9 van deze werktuigen, heel wat kunnen doen.
Hoewel door de vernielde Rijnbruggen, het tekort aan scheepsruimte en vooral ook door het gebrek aan sleepkracht de Rijnvaart nog lang niet op volle toeren kan draaien, is het te verwachten, dat in den loop van dit jaar gunstiger toestanden bereikt zullen worden.
Belemmeringen van economischen en politieken aard, spelen, naast de technische moeilijkheden, een rol.
Rotterdam zal zich echter moeten aanpassen aan de veranderde omstandigheden. Het transitoverkeer zal misschien nooit meer zijn ouden vorm aannemen en een overschakeling op de industrie zal dan noodig blijken. Reeds is er veel vraag van industrieelen naar terreinen in de omgeving van Rotterdam.
Het verkeer op Zwitserland en Tsjecho-Slowakije biedt, op zijn minst genomen, zoo zei ir. Koomans, bemoedigende perspectieven evenals de mogelijkheid tot het overnemen van een deel der distributiehandel op Skandinavië en Rusland. (Ec. Voorl.) **(V. b. 6363 G)**

C. Liquidatie van het Ned. Arbeids Front —

10 April — Naar mr. F. W. Blase Ezn., bij afwezigheid van den regeeringscommissaris voor de liquidatie van het Ned. Arb. Front, mr. Hacke, in een persconferentie mededeelde, is de situatie van den N.A.F.-boedel als volgt:
De totale vordering der vroegere bonden, vereenigingen en organisaties (die wij verder als „de oude bonden" zullen aanduiden) op den N.A.F.-boedel bedraagt ƒ 36.427.000 (waarbij de door de oude bonden in het buitenland belegde gelden, tot een totaal van ƒ 6 millioen, en het kapitaal der werkloozenkassen, tot een totaal van ƒ 12 millioen, buiten beschouwing zijn gelaten).
Hiertegenover staat een vermogen van het N.A.F. in liquidatie van circa ƒ 29.180.000.
Bij een ponds-ponds gewijze verdeeling van den boedel onder de oude bonden zal de uitkeering zeker boven de 70 pct. liggen.
Voorts zullen de oude bonden, die gelden in het buitenland belegd hebben, die saldi volledig terugkrijgen. Woudenberg heeft hierop nooit beslag kunnen leggen. De gelden van de werkloozenkassen vormen een vordering der oude bonden op den Staat.
De liquidatie van het N.A.F. is op tweeërlei wijze mogelijk. Geschiedt zij via den Raad voor het Rechtsherstel, dan zullen alle oude bonden de van hen afkomstige goederen en rechten, voor zoover die zich nog in den N.A.F.-boedel bevinden, terug krijgen. Dan zal er een klein actief overblijven, waartegenover de nog niet bevredigende vorderingen van de oude bonden en de overige crediteuren staan. Dit restant zal dan onder alle crediteuren pond-ponds gewijze moeten worden verdeeld.
De liquidateur is echter van meening, dat dit tot groote onbillijkheden zal leiden en daarom stelt hij een andere werkwijze voor, n.l. dat alle oude bonden gelijkelijk in het nog aanwezige actief deelen.
Verreweg de meeste belanghebbende bonden hebben te kennen gegeven, dat zij het standpunt van den liquidateur volkomen deelen.
De regeering zal ten deze een beslissing moeten nemen.
Op voorstel van den liquidateur heeft de minister van Sociale Zaken inmiddels goedgevonden, dat, in afwachting van de beslissing over de wijze van liquidatie, reeds nu aan de oude bonden kunnen worden overgedragen: de saldi in het buitenland, de onroerende goederen, al dan niet bezwaard met hypotheek, hypotheken, uitgezette gelden, uitstaande leeningen en effecten, voor zoover deze aan de hand van de door de oude bonden te verstrekken nummers als vroegere eigendom aanwijsbaar zijn.
Het reëele vermogen, dat op deze wijze naar de oorspronkelijke eigenaren zal terugkeeren, wordt (de ƒ 6 millioen der saldi in het buitenland buiten beschouwing gelaten) getaxeerd op circa ƒ 25 millioen. **(V. b. N.A.F. 6390 E)** (Tr.)

D. Film - Bioscoopbond contra monopolie der groote Amerikaansche filmmaatschappijen —

10 April — De Bioscoopbond heeft dezer dagen mededeelingen gedaan over een conflict met de groote Amerikaansche filmmaatschappijen. De bond is tot deze mededeelingen gedwongen door een open brief aan minister-president Schermerhorn in het Engelsche blad „Cinema Weekly", waarin Nederland ondankbaarheid wordt verweten, omdat het de condities van de Amerikaansche filmverhuurmaatschappijen niet wenscht te accepteeren.
Nadat de SHAEF als filmdistributieapparaat was verdwenen en met hem het aandeel in de recettes van ongeveer 80 pct., arriveerden Amerikaansche zakenlieden, die dergelijke condities stelden voor de huur van Amerikaansche films. Ter oriënteering diene, dat het normale percentage, waaraan de Bioscoopbond ook nu vasthoudt, 35 pct. bedraagt.
De Bioscoopbond had zijn voordeel gedaan met de voorgeschiedenis in andere bevrijde deelen van Europa: De geallieerde legers werden n.l. gevolgd door Amerikaansche kooplieden, die probeerden links en rechts filmtheaters op te koopen ten einde op deze wijze de algeheele zeggenschap te krijgen in de filmexploitatie op het continent.
In Noord-Afrika hadden de Amerikanen 80 pct. van de recette bedongen, in Indië dito, in België 60 pct, in Engeland 50 pct. Dat wilde men hier tot elken prijs verhinderen, want de gevolgen voor den bioscoopexploitant zouden funest zijn. En een exploitant, die met handen en voeten aan Amerikaansche filmmaatschappijen gebonden is, vertoont uiteraard nog slechts uitsluitend Amerikaansche films.
De maatregel der Nederlandsche regeering, die den verkoop van onroerende goederen boven ƒ 2000 verbood, sneed in Nederland den film-Amerikanen den pas af.
De Bioscoopbond had inmiddels nog andere regelingen ingevoerd. Zoo werd het den leden (440 in getal) verboden

„blind" te boeken, d.w.z. een film te huren zonder haar te hebben gezien.
„Blokvorming", d.w.z. het koppelen aan één „milliondollar-production" van soms twintig of dertig den exploitant onbekende films, werd verboden voor meer dan zes films tegelijk.
Vijf Amerikaansche maatschappijen, 20th. Century Fox, Paramount, Warner Bros, Metro-Goldwyn-Mayer en R.K.O. traden, toen zij hun zin niet kregen, uit den Bond. Wie geen lid is van den Bond, kan in Nederland geen films verhuren en dus stond de import van Amerikaansche films goeddeels stop. Slechts United Artists en eenige kleinere maatschappijen verhuren op het oogenblik in Nederland nog films. In totaal zullen er dit jaar 300 films worden ingevoerd; honderd hiervan zijn Amerikaansche, de andere komen uit Frankrijk, Engeland, Scandinavië, België en Rusland.
Het is een merkwaardig en belangrijk facet van den strijd, dat — hoewel dit misschien in den beginne niet zoo in het oog sprong — hier een lans wordt gebroken voor de filmproductie van de kleinere landen. Door het wegblijven van een monopolistische hoeveelheid Amerikaansche films krijgen de Fransche, Engelsche, Deensche, Zweedsche, Russische en Zwitsersche films in ons land een kans, die zij, op de met Amerikaansche films overstroomde markt van voor den oorlog, nimmer ontmoetten.
Het is dan ook niet te verwonderen, dat het conflict met de Amerikaansche maatschappijen en de pogingen van den Nederlandschen Bioscoopbond baas in eigen huis te blijven, de belangstelling hebben in andere kleine landen, die deels reeds zijn gezwicht, deels nog in een dergelijken strijd als te onzent, zijn gewikkeld. Er is reeds eenmaal een poging tot bemiddeling gedaan. Merkwaardig genoeg — en typisch voor de pogingen van de zijde der Amerikaansche maatschappijen, om het conflict op een ander plan te brengen dan het zuiver zakelijke — via de Amerikaansche Ambassade en het departement van O., K. en W. De maatschappijen verklaarden zich bereid om op dezelfde voorwaarden, als gesteld door den Bond, films te leveren, echter zonder weer lid te worden van den Bond.
Dit op het oog redelijke voorstel verborg klaarblijkelijk de bedoeling, om een tijdlang de markt te voorzien van Amerikaansche films, het publiek en daardoor de bioscoop-exploitanten aan deze producten te wennen en te binden en om zoodoende een greep te krijgen op de exploitanten, buiten den Bond om. Dit zou den weg effenen voor elke conditie die de maatschappijen zouden wenschen te stellen. Het voorstel werd derhalve verworpen. Een daaropvolgend bezoek van den vertegenwoordiger van de Export Association, Henry Kahn, kon evenmin tot overeenstemming leiden.
(V.K. - Alg. H.bl.) **(V. b. Film: 6522 E)**

Nederland

A. Prof. Gerbrandy over houding van Colijn in 1940 - vorming van één Chr. Nationale Partij bepleit - critiek op Indisch beleid —

30 Mrt. — Prof. mr. P. S. Gerbrandy heeft in een op 29 Mrt. te Amsterdam gehouden vergadering der A.R. Kiesvereeniging „Nederland en Oranje", een rede gehouden, waarin hij o.m. zeide:
„Toen dr. Colijn in 1940 in zijn brochure („Op de grens van twee werelden") de Ned. regeering verweet, dat zij was gevlucht, was dat een dolkstoot in den rug van de regeering, die voor uw bevrijding bleef strijden. Het anti-revolutionnaire volk had zich toen van Colijns beleid moeten afkeeren."
„De A.R. partij moet — aldus prof. Gerbrandy — afstand doen van het begrip „leider". Na Groen en Kuyper was de tijd voor zulk een leider voorbij. Noodig is een scherpe uitwisseling van gedachten.
Een heroriënteering als in de R.K. Staatspartij (waar de deur voor toetreding van Protestanten op een kier is opengezet) en in de S.D.A.P. (een verbinding van ijzer en leem, die, naar spr. meent, geen stand kan houden), kan hij niet bewonderen."
Ernstig klemt echter de eisch van één Chr. Nationale Partij, waarin ook de mogelijkheid gelegen is om van de verstarring los te komen en die kan zijn de klaroenstoot van „het waarachtig christelijk beginsel".
Met betrekking tot Indië zeide prof. Gerbrandy o.m.:
„Toen Japan capituleerde had men den G.G., jhr. Tjarda van Starkenborgh, die tijdens de bezetting van Ned.-Indië het lot der door hem geregeerde volken is blijven deelen — een standpunt, dat door de regeering te Londen ten volle is gewaardeerd en als juist is erkend —, moeten uitnoodigen de taak van den G.G. weer op zich te nemen en men had hem weer boven den Luitn. G.G., dr. Van Mook, moeten stellen, terwijl het te volgen beleid in overleg en overeenstemming met den G.G. had moeten worden bepaald.
Men heeft niet het standpunt ingenomen, dat, hetgeen in Indië geschieden moest, was het liquideeren van een stukje van den oorlog. Men heeft jhr. Van Starkenborgh laten gaan, den man, die, beter dan iemand, in staat was de mentaliteit en de rijpheid voor zelfstandigheid der inlandsche bevolking te peilen — welk peilen niet kon plaats hebben, zoolang er terreur door de inlandsche beweging werd geoefend — en men is gaan onderhandelen met de z.g. regeering van de z.g. republiek Indonesië, met Sjahrir, den z.g. vertegenwoordiger van Soekarno.
Bij die onderhandelingen wordt er met onze constitutie gesold en het prestige van het Ned. gezag is in ernstige mate geschaad! Deze onderhandelingen moeten dood loopen. Wie met de revolutie onderhandelt, mist den vasten bodem, waarop alleen de staatkunde kan staan".
Ten slotte zeide spr., dat onze politiek ten aanzien van Ned.-Indië hierdoor bepaald moet worden, dat Nederland, i. c. het Ned. gezag, van God geroepen is het waarachtig belang der inlandsche bevolking te behartigen en het tot zelfstandigheid binnen de Rijkseenheid te leiden.
„Alleen als men die taak zoo ziet, kan men zich veilig weten en in dien weg zal een vaste, staalharde politiek noodig zijn". (Alg. H.bl. - Tr.)
(V. b. Gerbrandy: 6537 III; A.R.P. 6638 A; Kath. Volkspartij 6638 B; P.v.d.A. 6669 G; Tj. v. Starkenb.: 6614 E; Colijn: 4704, 5712, 6448 F)

B. De a.s. verkiezingen - Candidaatstelling Kamerverkiezingen - elf partijen nemen deel —

10 April — De candidaatstelling voor de verkiezing van leden der Tweede Kamer had op 9 April in de achttien kieskringen plaats. Bij de candidaatstelling is gebleken, dat in totaal 11 partijen aan de verkiezingen zullen deelnemen, n.l.: Anti Revolutionnaire Partij, Partij van den Arbeid, Protestantsche Unie (een onlangs tot stand gekomen concentratie van eenige politieke groepen, o.w. de Vrij Christ. Hist. en de Herv. Ger. Staatspartij, Katholieke Volkspartij, Staatkundig Gereformeerde Partij, Christelijk Historische Unie, Communistische Partij Nederland (De Waarheid), Partij van de Vrijheid, Nederlandsche Bellamy Partij, Onafhankelijke Partij (groep Lopez, een uit de lezers van het Amsterdamsche weekblad „de Ochtendpost" voortgekomen groepeering), en de Christelijk Democratische Volkspartij.
Het aantal deelnemende partijen is vergeleken met vroegere Kamerverkiezingen aanmerkelijk teruggeloopen. In 1933 was dit aantal 54; in 1937 (toen voor het eerst ƒ 250.— gestort moest worden bij de indiening van elke candidatenlijst) 20.
De Nederlandsche Bellamypartij heeft candidaten gesteld in de kieskringen V Rotterdam, VI 's-Gravenhage, X den Helder, XI Haarlem en XVI Groningen; de Onafhankelijke Partij (groep Lopez) in de kieskringen V Rotterdam en IX Amsterdam en de Christelijk Democratische Volkspartij in de kieskringen IX Amsterdam en XVI Assen. De andere staatkundige partijen hebben in alle achttien kieskringen candidaten gesteld met uitzondering van de Protestantsche Unie, welke partij geen lijst heeft ingediend in de kieskringen IV Nijmegen en XVIII Maastricht. (Red. K.H.A. - N.R.C.)
(V. b. candidaatstelling 1937: 2757 B)

C. Tegen Franco-Spanje - resolutie Kamerleden Partij van den Arbeid

11 April — De leden der Tweede Kamer, behoorende tot de Partij van den Arbeid, hebben een resolutie van den volgenden inhoud aan de regeering gezonden:
„De leden der Tweede Kamer, behoorende tot de Partij van den Arbeid, hebben met verontrusting en verontwaardiging kennis genomen van de tegemoetkomende houding, tijdens den oorlog door het Franco-regime in Spanje aangenomen tegenover het fascistische Italië en het nationaal-socialistische Duitschland, zooals mede uit het onlangs gepubliceerde Amerikaansche witboek is gebleken, waarin thans nog wordt volhard door het verleenen van asyl aan oorlogsmisdadigers.
Zij zijn voorts van oordeel, dat ook de recente terechtstellingen en vervolgingen van personen van alle richtingen, die het verbod van vrije meeningsuiting en van vereeniging en vergadering hebben overtreden, toestanden openbaren, die ter wille van de menschelijkheid en de handhaving van vrede en veiligheid niet kunnen worden geduld.
Zij spreken de wenschelijkheid uit, dat de regeering nauw overleg pleegt met de andere Westersche democratieën, om, op grond van haar gezamenlijke verantwoordelijkheid voor West-Europa, te bevorderen, dat het thans in Spanje bestaande regime wordt vervangen door een werkelijk democratisch, op vrije meeningsuiting en vrije partijvorming berustend stelsel, waarbij zij gezamenlijk de taak hebben, dit democratische Spanje door economische en financieele hulp in zijn wederopbouw bij te staan.
(V.V.) **(V. b. P.v.d.A.: 6645 C; Am. witboek: 6666 E)**

D. Door Duitschers gestolen boeken terug —

5 April — Met het beurtschip „Ideaal" zijn 371 kisten met, door de Duitschers in Nederland gestolen en in Duitschland teruggevonden, boeken, te Amsterdam aangekomen. Er zijn zeer beroemde verzamelingen bij, o.a. de collectie van het Spinozahuis, de Rosenthaliana van de

Amsterdamsche Universiteitsbibliotheek (de grootste boekenverzameling over joodsche aangelegenheden ter wereld), die alleen al 194 kisten beslaat, de bibliotheek van de Port. Isr. gemeente Amsterdam (109 kisten) en andere collecties. (Tr.) **(V. b. 6622 A)**

Nederland

A. Voedselsituatie - bezoek van oud-president Hoover aan Nederland —

Herbert Hoover, die van 1928—1932 president der Ver. Staten was, arriveerde op 9 April op Schiphol. De 71-jarige oud-president maakt, in opdracht van pres. Truman, een reis door Europa om zich op de hoogte te stellen van de voedselsituatie. (A.N.P.)
(V. b. Hoover 6369 H; wereldvoedselsituatie: 6681 F)

B. Amerikaansche onderscheiding voor luit.-gen. A. Q. H. Dijxhoorn

9 April — De militaire attaché der Vereenigde Staten, kolonel Johnson, heeft aan den oud-minister van oorlog, luit.-gen. A. Q. H. Dijxhoorn, de versierselen van het commandeurskruis van de „Legion of merit" overhandigd. (N.R.C.)
(V. b. Dijxhoorn: 6488 B)

C. Baldadigheid der jeugd - politiebevoegdheid voor onderwijzers —

12 April — Ter bestrijding van de baldadigheid onder de jeugd, die ook in Hilversum ernstige vormen heeft aangenomen, heeft de burgemeester, mr. J. A. G. M. van Hellenberg-Hubar, een groot aantal leerkrachten bij het lager, middelbaar en nijverheidsonderwijs beëedigd als onbezoldigd rijksveldwachter. (Par.)

D. Politiek-sociale faculteit aan de Amsterdamsche universiteit —

6 April — De Senaat der universiteit van A'dam heeft het voorstel van de daartoe benoemde Senaatscommissie, zich met een uitgewerkt ontwerp tot oprichting eener politiek-sociale faculteit, tot het gemeentebestuur te wenden, aangenomen. Deze zevende faculteit zal volgens het ontwerp drie afdeelingen omvatten: een politiek-sociale ter opleiding van diplomatieke en consulaire ambtsdragers, een voor z.g. „planning," d.w.z. maatschappelijken en materieelen opbouw, speciaal stedebouw, en de derde voor sociale psychologie en paedagogie, ten behoeve van hen, die de psyche van de massa willen bestudeeren; deze laatste afdeeling zal niet voor een bepaald ambt of beroep opleiden. (Alg. H.bl.)
(V.b. Universiteit A'dam: 6441)

E. Dr. Van Mook, Sir Archibald Clark Kerr en Indonesische delegatie in Nederland gearriveerd —

8 April — Dr. Van Mook, Sir Archibald Clark Kerr en de Indonesische afgezanten, Soewandi, Soedarsono en Pringodigdo zijn op Schiphol gearriveerd. Het vliegveld was voor het publiek gesloten en werd streng bewaakt door marechaussees.
Ter verwelkoming waren van Nederlandsche zijde o.a. aanwezig mr. P. Sanders, secretaris-generaal van Algemeene Oorlogvoering, jhr. mr. H. F. L. K. van Vredenburgh, chef afd. Politieke Zaken van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, en mr. P. T. A. Westerouen van Meeteren, chef van het kabinet van het min. van Overz. Gebiedsdeelen. Ook de Engelsche ambassadeur Sir Neville Bland was aanwezig. Dr. Van Mook en Sir Archibald Clark Kerr weigerden verklaringen af te leggen en reisden na korten tijd door naar Den Haag.
De drie leden van de Indonesische delegatie begaven zich, omstuwd door leden van den Perhimpoenan, getooid met de zwart-fluweelen mutsen en Javaanschen sarong, naar de ontvangstloods.
Op de stoep van de loods hield de heer Soewardi een kleine toespraak tot zijn geestdriftige, met rood-witte strikjes getooide landgenooten. Enthousiast „Merdeka" (vrijheid)-geroep en de Maleische versie van „lang leve een vrij Indonesië" klonken op. Gebalde vuisten werden opgestoken.
„Wij hopen," zei de heer Soewardi ons, „dat onze missie met succes zal worden bekroond. Wij zijn niet alleen gekomen om besprekingen te voeren, maar ook om ons op de hoogte te stellen van de gevoelens van de Nederlandsche regeering en van het Nederlandsche volk ten opzichte van de voorstellen, die dr. Van Mook overbracht."
Op de vraag, of het waar was, wat eenige Nederlandsche bladen schreven, dat de Indonesische delegatie naar Nederland komt, omdat de Indonesische eischen de bevoegdheden en de opdracht van dr. Van Mook te boven gaan, wilde de heer Soedarsono geen commentaar geven.
„Zijn de landingen van Nederlandsche troepen en de gebeurtenissen in Bandoeng van invloed geweest of nog van invloed op de onderhandelingen?" werd den heer Soedarsono gevraagd. „Het was beter geweest," aldus het Indonesische kabinetslid, „als zij niet hadden plaats gevonden, maar zij hebben geen invloed op de onderhandelingen." De missie is zuiver informatief en heeft geen volmachten. Op 20 April wordt de delegatie weer te Batavia terugverwacht.
Aan het eind van den middag vertrok de Indonesische delegatie naar de „Hooge Veluwe", waar in het jachtslot Sint Hubertus, dat zoo mogelijk nog strenger bewaakt wordt dan het vliegveld Schiphol, besprekingen zullen plaats hebben.
(A.N.P. - Alg. H.bl.) **(V. b. 6679 C)**

F. Minister Schermerhorn dankt Lord Inverchapel (Sir Archibald Clark Kerr) - vrije samenwerking tusschen Europa en Azië —

10 April — Aan Sir Archibald Clark Kerr, die inmiddels door den Engelschen koning tot baron verheven is en den titel Lord Inverchapel heeft aangenomen, werd door de regeering een diner aangeboden. Minister-president prof. ir. W. Schermerhorn hield tijdens dit diner een rede, waarin hij Lord Inverchapel uit naam van de Ned. regeering welkom heette en zijn waardeering betuigde voor de wijze, waarop hij de moeilijke taak had vervuld, waarmede de Britsche regeering hem had belast.
Gedurende uw verblijf op Java, aldus spr., hebben zich bepaalde denkbeelden over een mogelijke oplossing ontwikkeld. Wij hopen van ganscher harte, dat deze resultaten het eerste begin zullen vormen van een definitieve oplossing.
Sprekende over de verhouding tusschen Europa en Azië, merkte de minister op, dat de betrekkingen tusschen Europa en Azië anders zullen worden, dan zij zijn geweest in de jaren voor den eersten, en zelfs voor den tweeden wereldoorlog. Vele Europeanen, die al hun kennis en energie hebben gegeven aan de ontwikkeling van het economische en sociale leven van Z.O. Azië, kunnen nauwelijks begrijpen, wat er aan den overkant bezig is te gebeuren. Maar wij hopen allen, dat de Europeesche naties, die zooveel gedaan hebben voor de ontwikkeling van de gebieden van overzee, een weg zullen vinden, die naar een nieuwe toekomst leidt, een toekomst, waarin vrije samenwerking tusschen Europa en Azië de beste waarborg zal vormen voor het belang beider volkeren. (A.N.P. - Msb.)

G. Schaken - Dr. Euwe in dienst van de K.N.S.B. —

4 April — Dr. Euwe heeft aan het bestuur van den Kon. Ned. Schaakbond voorgesteld, dat hij bij dit lichaam tegen een vast honorarium in dienst zal treden en in ruil hiervoor een aantal simultaanseances geven en lezingen houden. Hierdoor kan hij zijn functie als leeraar opgeven en den noodigen tijd vrij houden om zich te wijden aan het schaakspel.
De Bondsraad van den K.N.S.B. heeft dit voorstel met algemeene stemmen aangenomen. De nieuwe regeling zal op 1 September van kracht worden en telkens na verloop van een jaar wederzijds bekrachtigd moeten worden. (N.R.C.)
(V. b. schaken 6682 D; dr. Euwe: 5272)

Ned. O. Indië

H. Bestellingen in Australië geannuleerd —

11 April — De NIGIEO (N.-I. Gouvernements Import-Export Organisatie) heeft aan meer dan 250 Australische firma's brieven gericht, waarin de annuleering van orders tot een waarde van 6.000.000 pd. st. wordt medegedeeld en waarin tevens wordt verklaard, dat het vasthouden van Nederlandsche schepen in de Australische havens den handel tusschen Nederland en Australië onmogelijk maakt.
In de brieven wordt erkentelijkheid uitgedrukt voor de door Australische fabrikanten aan de Nederlandsch-Indische regeering verleende hulp. Voorts wordt gezegd, dat de NIGIEO had gehoopt de goederen in ontvangst te nemen en op te slaan, totdat zij verscheept konden worden, doch dat vier pakhuizen de huur hadden opgezegd. (A.N.P. - Aneta)
(V. b. betr. met Australië: 6654 D)

I. Britsche tanks worden door Ned. Ind. leger overgenomen —

10 April — De generaal-kwartiermeester van het Ned. leger, generaal-majoor S. van den Bergh, heeft verklaard, dat een zeer groote hoeveelheid Britsche uitrustingsstukken op Java door het Ned. Ind. leger zal worden overgenomen, daar het tekort aan scheepsruimte het onmogelijk maakt, dat de Britten op de terugreis hun uitrusting meenemen. Tot de uitrusting behooren middelgroote Stuart-tanks, welke, al zijn zij veel gebruikt, nog in goeden staat zijn. Oorspronkelijk was het Ned.-Ind. leger niet bereid deze tanks over te nemen, met het oog op gebrek aan geoefende bemanning, maar deze beslissing werd gewijzigd, toen het mogelijk was maatregelen te treffen, manschappen door ervaren instructeurs in Indië te laten opleiden. De opleiding van geregelde tankbemanningen in Indië zal drie tot vijf maanden duren. (Msb.)

K. Commissie-Van Poll —

11 April — De commissie-Van Poll heeft in de vorige weken op diverse plaatsen in Indië besprekingen gevoerd. Zij is naar de Groote Oost vertrokken. Drs. H. A. Korthals is evenwel reeds op 10 April in ons land gearriveerd. (Tijd)
(V. b. 6660 D)

Ned. O. Indië

A. Hoofd van de Kempeitai op Java gearresteerd —

4 April — Gen.-majoor Nishida, vroeger hoofd van de Kempeitai (Japansche gestapo) op Java, is gearresteerd.
(N.R.C.) **(V. b. Kempeitai: 6622 E)**

B. Britsche verliezen op Java en Sumatra —

3 April — De Britsche militaire verliezen op Java en Sumatra bedroegen tot 16 Maart: Britten: 34 dooden, 70 gewonden en 10 vermisten; Britsch-Indiërs 274 dooden, 957 gewonden en 24 vermisten.
(V.K.) **(V.b. Britsche verliezen: 6584 C)**

C. Britten nog drie maanden op Java —

5 April — De chef van den staf van den Britschen opperbevelhebber op Java, heeft op een persconferentie verklaard, dat de Britsche strijdkrachten op Java zullen blijven totdat alle Japansche troepen zijn afgevoerd en de geïnterneerde vrouwen en kinderen geen gevaar meer van de extremisten te duchten hebben. De Engelsche troepen zullen Java zeker niet eerder dan over 3 maanden kunnen verlaten. Voorwaarde is, dat het evacuatie-plan vlot verloopt en een Nederlandsch-Indonesische overeenkomst is bereikt. Het ligt niet in de bedoeling, de Britsche troepen man voor man door Nederlandsche te vervangen. De Engelschen zullen bij de afvoering van de Japanners en de beveiliging der geïnterneerden het opperbevel op Java houden.
(V.K.) **(V. b. vertrek Br. troepen: 6653 B en 6639 C; evacuatie: 6679 F)**

D. Volksfront op Sumatra —

8 April — Terwijl op Java de invloed van het „Volksfront" aan het afnemen is en de Indonesische minister van Defensie de leiders ervan heeft doen arresteeren, is op Sumatra in een massavergadering te Fort de Kock, een eenheidsfront van partijen en organisaties gevormd, volgens hetzelfde schema als het volksfront op Java. (Alg. H.bl.)
(V. b. Sumatra: 6532 B; Volksfront 6670 B)

E. Stopzetting evacuatie naar Nederland —

11 April — Na 15 April zal de evacuatie naar Nederland worden stopgezet. Alleen voor geïnterneerden, die nog in Midden- en Oost-Java verblijven, zal een uitzondering worden gemaakt, aldus meldt A.N.P. uit Batavia. (Alg. H.bl.)
(V. b. evacuatie: 6679 F)

Albanië

F. De verhouding met Engeland en de nabuurstaten - het regime - grensgeschillen: Epirus en Kossowo - Toekomst —

5 April — Engeland heeft besloten voorloopig niet over te gaan tot de uitwisseling van diplomatieke vertegenwoordigers met Albanië. De aangewezen Britsche gezant, die al eenigen tijd te Bari wachtte om over te steken, is teruggeroepen en de Engelsche regeering zal te Tirana laten weten, dat het haar niet mogelijk is een Albaneeschen gezant te Londen te ontvangen. Voorts is er volgens Reuter reden om aan te nemen, dat Engeland niet bereid zal zijn Albanië's verzoek tot toelating bij de V.N. te steunen. Een en ander is een gevolg van de vijandige houding door Albanië tegen Engeland aangenomen. De Britsche militaire missie, welke nog te Tirana vertoefde uit de oorlogsdagen, is al sinds maanden vrijwel geïnterneerd.

Om deze zaak goed te begrijpen, moet men weten, dat Albanië thans, evenals Zuidslavië, communistisch geregeerd wordt. Evenals daar hebben de communisten onmiddellijk bij het staken der vijandelijkheden de macht gegrepen, wat Hoxha, hun leider, des te gemakkelijker viel, daar hij niet als Tito een Mihailowitsj of een emigrantenregeering tegenover zich had. Hoxha heeft, bijgestaan door dr. Malesjowa, die zijn vorming in Rusland genoten heeft en als minister van volksopvoeding optreedt, zijn volk een constitutie gegeven naar het Russische model. In zijn toespraak bij de afkondiging dezer constitutie sprak hij van de beslissende rol van de Sovjet-Unie in de overwinning op het fascisme en prees haar als de betrouwbaarste verdediger der kleine volken, hun souvereiniteit en onafhankelijkheid. Voorts sprak Hoxha bij die gelegenheid de hoop uit op vriendschappelijke samenwerking met Bulgarije, Polen, Tsjecho-Slowakije en Frankrijk.

Tevens echter wees hij op de stelselmatige uittartingen van de Grieksche royalisten op de Albaneesche grens, d.w.z. in Epirus, dat, sinds Albanië na den tweeden Balkanoorlog zijn zelfstandigheid verkreeg, een twistpunt tusschen beide landen is geweest.

Ook met Zuidslavië bestaat een grensgeschil en wel over de streek van Kossowo, dat thans echter vanwege de communistische broederschap onaangeroerd wordt gelaten.

Albanië is van huis uit een arm land. De Italianen hadden grootsche plannen ontworpen om het tot ontwikkeling te brengen, maar van uitvoering daarvan is weinig gekomen. Ook Hoxha's regeering heeft goede plannen, maar door de verwijdering van de Italiaansche technici, de invoering van een onberaden grondherziening en het overbelasten van den koopmansstand, naast de enkele groote landheeren de eenige groep bemiddelden in den lande, werkt zij indirect het herstel tegen. Thans teert het land nog op zijn voorraden en zijn bovengenoemden geringen rijkdom, straks zal het hulp van buiten behoeven.

Daar de bodemschatten van het land nog vrijwel onontgonnen zijn, de landbouw, (die bij een goede organisatie voldoende zou zijn om het heele millioen inwoners te voeden) achterlijk en de bevolking onontwikkeld — de vice-premier van de huidige regeering kan lezen, noch schrijven — zal de ontwikkeling des lands een werk van langen adem zijn, dat eerst op den langen duur profijt zal opleveren.
(N.R.C.) **(V. b. Albanië: 6584 F)**

Argentinië

G. Stijging volksinkomen 1935-1945

Uit een door de Centrale Bank gepubliceerd overzicht van de ontwikkeling van het Argentijnsche volksinkomen in de jaren 1935 tot 1945 blijkt, dat het totale inkomen van de bevolking, vooral tijdens de jaren 1940 tot 1945, tengevolge van de oorlogsconjunctuur buitengewoon is toegenomen. Voor het jaar 1935 wordt het inkomen aangegeven met 7,16 milliard pesos, voor 1940 met 9,42 milliard pesos, d.i. een stijging van meer dan 30 pct., terwijl de toeneming van 1940 tot 1945 niet minder dan 60 pct. bedraagt, daar het volksinkomen in het jaar 1945 15,06 milliard pesos bedroeg.
(N.Z.Zt. - Ec. Voorl. 28 Mrt.)

Australië

H. Verklaring van dr. Evatt i.z. „Indonesische kwestie" —

4 April — De Australische minister van buitenlandsche zaken, dr. Evatt, heeft in het parlement verklaard:
Australië erkent, dat de souvereiniteit over Ned. Indië berust bij de Nederlandsche regeering, welke heeft verklaard, dat de volken van Indonesië na zekeren tijd over hun eigen politiek lot zullen kunnen beslissen. De regeeringsvorm van Ned.-Indië is thans het onderwerp van onderhandelingen tusschen de Nederlanders en Indonesiërs. Australië hoopt dat spoedig een overeenkomst zal worden bereikt. (N.R.C.)
(V. b. Australië en Indonesië: 6654 D)

België

I. Van Acker voor Kamer van Volksvertegenwoordigers - motie van vertrouwen goedgekeurd —

5 April — Achille van Acker heeft op 3 April in de Kamer van Volksvertegenwoordigers zijn regeeringsverklaring afgelegd, waarin hij o.m. zeide:
„De regeering zal een drievoudigen slag hebben te leveren: den kolenslag, den prijzenslag en den uitvoerslag". De eerste slag vereischt een maximumproductie van kolen, de tweede beoogt hoofdzakelijk de koopkracht van den frank te verhoogen. Door de eerste twee slagen te winnen zal ook de derde worden gewonnen: de herovering der buitenlandsche markten. Aangaande de binnenlandsche politieke aangelegenheden zeide Van Acker, dat de regeering zal afzien van elk initiatief inzake de Koningskwestie, daar dit de Belgen zou verdeelen op het oogenblik dat het onontbeerlijk is alles in het werk te stellen om ze te vereenigen. De regeering bevestigt echter ten volle de suggesties der vorige regeering te dien aanzien (een volksreferendum).
Op 4 April werd een motie van vertrouwen met 107 tegen 91 stemmen aangenomen. Vrijwel alle afgevaardigden van de Christelijke Volkspartij stemden tegen. Met uitzondering van den communist Dispy en den socialistischen partijvoorzitter Buset, die tegenstander blijft van een verstandhouding met de C.V.P., opperden de sprekers de mogelijkheid van vorming van een vier-partijen-regeering in een min of meer nabije toekomst. Kamiel Huysmans hield een van zijn beste redevoeringen: hij verdedigde het standpunt van die socialisten, die voor toenadering tot de C.V.P. zijn.
Oud-minister Eyskens (C.V.P.) sprak over de constructieve oppositie, die zijn partij zou voeren; hij oefende scherpe critiek uit op de liberalen, die onevenredig sterk in de regeering zijn vertegenwoordigd.
Na de Kamerzitting verklaarde De Schrijver (C.V.P.), dat zijn fractie slechts tegen de regeering zal stemmen, als er principieele kwesties worden behandeld.
(L. N. - Alg. H.bld. - V. V.)
(V. b. Kabinet-v. Acker 6680 D)

Britsch-Indië

K. Gandhi over onafhankelijkheid

3 April — Gandhi heeft na een onderhoud met Sir Stafford Cripps verklaard, dat, hoewel Engeland voorheen vele beloften niet had vervuld, hij geloofde, dat het huidige aanbod ernstig gemeend was, hoewel het zoo vèrstrekkend is, dat Indië er nauwelijks aan durft gelooven. Indien Indië onafhankelijk zal zijn, zullen goede betrekkingen met Groot-Brittannië gewaarborgd zijn. (Alg. H'bl.)
(V. b. Gandhi: 6591 E; aanbod onafhankelijkheid: 6665 F)

Canada

A. De spionnage-affaire - verklaring der Russische ambassade —

5 April — De Russische ambassade heeft voor het eerst een verklaring gepubliceerd i.z. de spionnage-affaire. Hierin wordt met betrekking tot de door Gusenko tegenover de Canadeesche politie afgelegde verklaringen o.m. gezegd: De bron der lasterlijke aantijgingen, Gusenko, een vroegere beambte van de ambassade, is een gewone misdadiger, die op de ambassade geld gestolen heeft en bij zijn terugkeer naar Rusland daarvoor terecht zal staan. Zijn beweringen missen iederen grond. (U.P. - N.Z.Zt.)

(V. b. 6654 G)

China

B. Amerikaansche troepen gaan vertrekken - De Amerikaansche belangen in China - ex- en import

2 April — De opperbevelhebber der Amerikaansche troepen in China, generaal Wedemeyer, heeft medegedeeld, dat slechts 3 à 4 duizend Amerikaansche soldaten in China zullen blijven. De overigen zullen na 22 Mei het land verlaten. (Exchange - N.Z.Zt.)

8 April — De strategische problemen, die tusschen de V.S. en de Sovjet-Unie bestaan, komen nergens duidelijker tot uiting dan in het Verre Oosten; nergens heeft Amerika zijn plannen zoo duidelijk ontvouwd als daar. Er rijzen voortdurend geschillen tusschen Rusland en Amerika betreffende de bezetting van Japan, de toekomst van Mandsjoerije en de wrijving tusschen Tsjiang-Kai-sjek en Yenan (hoofdstad der communisten).

Ongetwijfeld hebben de Amerikaansche troepenbewegingen na V.J.-day voorkomen, dat de communisten hun macht in N. China uitbreidden. Yenan was voornemens dat deel van China, dat bestuurd werd door Tsjiang-Kai-sjek af te sluiten van Mandsjoerije, waar vele producten gewonnen worden, die Zuid-China dringend noodig heeft, zooals staal, ijzererts, kolen, magnesium, hout enz.

Washington wenscht een rustig China onder één bestuur, namelijk van Tsjiang en het is — terecht of ten onrechte — van meening, dat Moskou meer voelt voor een evenwicht tusschen de politieke partijen. In ieder geval mag men wel aannemen, dat Moskou ietwat wantrouwend tegenover de regeering Tsjiang staat, die volkomen afhankelijk is van de Ver. Staten.

Het is begrijpelijk, dat Amerika het herstel van China zooveel mogelijk wenscht te bespoedigen. Amerika wil den wereldhandel uitbreiden en het richt zich hiertoe vooral op het Verre Oosten, waar de handel nog onontwikkeld is. De industrialisatieplannen van Sun Yat sen moeten voorloopig uitgesteld worden, maar de regeering-Tsjiang heeft schema's opgesteld voor het aanleggen van duizenden kilometers spoorlijnen en autowegen voor het oprichten van staalfabrieken, chemische industrieën, electriciteitsbedrijven, enz. Reeds voor het beëindigen van den oorlog bestudeerde een Amerikaansche missie in China, welke industrieele mogelijkheden dit land biedt. De Chineesche regeering zal in de Yang-tse vallei installaties gaan bouwen voor het opwekken van electrische energie en voor het irrigeeren van uitgestrekte gebieden. De plannen hiervoor zijn ontworpen door het Amerikaansche Bureau of Reclamation. Zoodra het werk voltooid is, zal men ongeveer drie maal zooveel energie kunnen opwekken als de machtige Amerikaansche installaties (zooals de Grand Coulee, Great Boulder en Shasta Dams), en zal men 10 millioen acres kunnen bevloeien.

Het Amerikaansche Commerce Department zoekt naar middelen om de Chineesch—Amerikaansche handelsbalans meer in evenwicht te brengen. Voor den oorlog was de buitenlandsche handel van China betrekkelijk onbeduidend. De voornaamste uitvoerproducten waren ruwe zijde, olie, thee en varkenshaar. Al deze producten openen goede mogelijkheden voor den na-oorlogschen handel, ofschoon zijde en varkenshaar verdrongen zouden kunnen worden door synthetische producten, zooals kunstzijde en nylon.

In het laatste „normale jaar" steunde China's betalingsbalans voor een groot deel op onzichtbare bronnen, zooals toeristenverkeer, uitgaven van missionarissen, diplomaten enz. Ongeveer $ 200 millioen werd op deze wijze in China besteed; de uitvoer van goud en zilver beliep $ 100 millioen, de commercieele uitvoer slechts $ 250 millioen.

Behalve de genoemde producten heeft China ook wolfram, antimonium, tin en ijzererts uitgevoerd. Het is voor China van groot belang de exploratie en exploitatie van haar ertslagen uit te breiden, vandaar dat de regeering-Tsjiang zooveel belangstelling heeft voor Mandsjoerije.

Hieronder volgen eenige gegevens omtrent den handel van Amerika met China. In 1944 bestond 70 pct. van den export uit Lend Lease leveranties.

Export (in millioenen $)

	1936	1940	1944
Plantaardige producten	8.1	14.3	1.6
Textielgoederen	1.4	12.9	—
Metalen, mineralen	13.7	19.5	1.4
Machinerieën etc.	12.3	16.3	39.3
Chemische producten	3.4	5.5	—
Andere goederen	7.8	8.8	9.4
Totaal	46.7	77.3	51.7

Import (in millioenen $)

	1936	1940	1944
Dierlijke producten	19.8	19.4	1.8
Plantaardige prod.	21.0	20.8	0.1
Textielgoederen	21.3	33.2	0.4
Metalen enz.	2.8	5.3	9.0
Andere goederen	8.7	8.3	0.1
Totaal	73.6	87.5	11.4

(Fin. Times - Kees. Fin. Arch.)

(Yang-Tse: 6532 G; handel 3094 A; kaart 6578b)

Engeland

C. Begrootingstekort - het financieele accoord met de Ver. Staten

11 April — Het tekort op de Britsche Begrooting voor het per 31 Maart geëindigde jaar bedraagt £ 2.2 milliard. De inkomsten waren £ 3284 en de uitgaven £ 5484 mill. groot.

In zijn Begrootingsrede zeide de minister van Financiën, Dalton, dat de vooruitzichten voor 1946 minder somber zijn dan sommigen het willen voorstellen. De uitgaven worden geraamd op £ 3837 mill. — waaronder £ 1667 mill. voor defensie en bevoorrading — en de ontvangsten op £ 3193 mill., het tekort derhalve op £ 694 mill. Dit noemde de minister „iets om grootsch op te gaan". Bij ons streven naar een Begrootingsevenwicht over een reeks van jaren zal worden gehandeld naar gelang van de algemeene financieele en economische situatie.

Indien het financieel accoord met de V.S. niet zou doorgaan, zal de invoer drastisch verlaagd moeten worden.

(Alg. H.bl. - Dail. Tel.)

(V. b. Begrooting 6485 B; Amer. leening 6623 H en 6626)

Finland

D. Een millioen Finnen wil emigreeren —

11 April — Een „Gallup-onderzoek" heeft uitgewezen, dat van de 4 millioen inwoners er meer dan 1 millioen wenschen te emigreeren.

Deze menschen (28 pct. van Finlands inwoners) meenen, dat de mogelijkheden in het buitenland gunstiger zijn, in het bijzonder in Zweden en de Ver. Staten. Alleen reeds naar Zweden wenschen een half millioen menschen te emigreeren en ongeveer hetzelfde aantal naar de Ver. Staten, terwijl Australië, de Sovjet-Unie, Canada en Duitschland door kleine aantallen geprefereerd wordt. (V. K.)

(V. b. Finland 6655 F)

Frankrijk

E. Smokkelhandel in aandeelen der „Koninklijke Olie" —

6 April — De Fransche recherche houdt zich op het oogenblik bezig met een onderzoek naar effectensmokkel op belangrijke schaal.

Uit Tsjecho Slowakije en Duitschland afkomstige aandeelen Koninklijke Olie zijn het land binnengesmokkeld en verkocht met een winst van 40.000 frs. per stuk. Deze handel werd geruimen tijd gedreven. Voor de schatkist beteekende dit een verlies van 500 millioen francs. Een twintigtal personen wordt van dezen smokkelhandel beschuldigd.

Meer dan 1500 aandeelen ter waarde van 150 millioen francs, voorzien van valsche zegels, zijn in omloop.

Een drukker te Parijs, André van Oosterom, heeft tijdens de bezetting en daarna, zegels vervalscht, waardoor in Frankrijk niet verhandelbare aandeelen, wel verkoopbaar werden. (Msb. - Aube)

(V. b. 6516 E)

Hongarije

F. Maatregelen op economisch gebied - Amerika vraagt terugtrekking Sovjet-personeel van Hongaarsch-Amerikaansche olievelden

4 April — Een door de Hongaarsche regeering opgesteld schema ter verbetering van de financieele en economische situatie, omvat een stabilisatie van de valuta tegen den herfst van 1946 en sluit krachtige maatregelen in tot vermeerdering van de steenkool- en landbouwproductie en de betrachting van de uiterste spaarzaamheid. Het plan brengt met zich nationalisatie van de kolen-, bauxiet- en aluminiummijnen, de petroleumvelden, de electrische centrales en de ijzergieterijen. Er zal een centraal grondstoffen- en goederenbureau worden opgericht en de buitenlandsche handel zal onder leiding van den Staat gesteld worden. De Nationale Bank zal Staatsbank worden en andere banken zullen met ingang van 16 Mei onder staatscontrôle komen.

(A.N.P. - Ec. Voorl.)

5 April — De Amerikaansche militaire missie heeft een nota gericht tot den voorzitter van de Geallieerde Contrôle Commissie, Maarschalk Klementi Woroshilov, waarin verklaard wordt, dat Amerika wenscht, dat het Sovjet-personeel van de Hongaarsch-Amerikaansche olievelden in Zuid-West Hongarije wordt teruggetrokken. (Usis)

(V. b. nationalisatie: 6666 A; zie ook: 6656 B)

Internationaal

A. Wereldvoedselconferentie - rede van Hoover —

6 April — Hoover, voorzitter van de Amerikaansche nood-commissie heeft op de Wereld-Voedselconferentie te Londen een rede gehouden. Mijn gevoelens van ongerustheid, zoo zeide hij, zijn na mijn reis door Europa eer toe- dan afgenomen. 22 landen met 300 millioen menschen verkeeren in nood. Bij

Herbert Hoover (foto Br. Inf. Serv.)

een gemiddeld noodzakelijk minimumrantsoen van 2300 calorieën komt het rantsoen slechts in een paar landen boven de 1250 calorieën uit en voor naar schatting iets meer dan de helft der stedelijke bevolking van Europa boven 1000 calorieën per dag! Slechts vijf kleine landen met 40 millioen menschen kunnen zeggen, dat hun behoeften tot den volgenden oogst gedekt zijn.

Het gebrek aan eiwit en vet is vooral voor kinderen noodlottig. Hoover schatte, dat zeker twintig millioen kinderen tusschen de grens van Rusland en het Kanaal lijden aan t.b.c., Engelsche ziekte, bloedarmoede en andere kwalen ten gevolge van ondervoeding. In sommige steden bedraagt de kindersterfte meer dan 20 pct. per jaar!

De kinderen moeten geholpen worden, indien Europa een toekomst wil hebben, aldus Hoover.

Resoluties werden aangenomen van den volgenden inhoud:

1. een voorstel aan alle ter conferentie vertegenwoordigende landen, het percentage tarwe en rogge, dat bij uitmaling overblijft, minstens op resp. 85 en 90 te brengen.
2. De mogelijkheid moet worden overwogen dit percentage voor tarwe tot 90 te verhoogen.
3. Alle daarvoor in aanmerking komende landen moeten de vermenging van meel met ongeveer 5 pct. andere granen dan rogge in overweging nemen.
4. Het gebruik van alle soorten graan, vooral gerst, en ook van aardappels voor andere dan voedingsdoeleinden moet tot een minimum worden gereduceerd.
5. Alle landen worden opgewekt onmiddellijk speciale acties op touw te zetten om voedselverspilling op boerderijen, bij de verdeeling, bij de verwerking op fabrieken en in de huizen, benevens voedselverlies door ouderwetsche behandeling, zooals het schillen van aardappels en het te lang laten koken van groente, tegen te gaan. (Alg. H.bl.)

(V. b. wereldvoedselconferentie: 6681 F)

B. Tijdelijke zetel der Uno op Long Island —

11 April — W. Odwyer, de burgemeester van New York, heeft medegedeeld, dat het terrein op Long Island, waar voor den oorlog de wereldtentoonstelling is gehouden, tot tijdelijken zetel voor de bijeenkomsten van de Vereenigde Naties is gekozen. De afstand tusschen het centrum van New York en de nieuwe vergaderplaats wordt door den ondergrondschen spoorweg in 40 minuten afgelegd. Volgens Odwyer is de fabriek van de Sperry Gyroscopan, eveneens op Long Island, tot hoofdbureau van de V.N. gekozen. (Par.)

(V. b. zetel UNO: 6624 C)

C. Polen brengt Spaansche kwestie in Veiligheidsraad —

11 April — Polen heeft den Veiligheidsraad verzocht de handelingen van de regeering van Franco als een bedreiging van den wereldvrede te beschouwen. Het verzoekt de situatie, voortspruitende uit het bestaan en de handelingen van het regiem van Franco in Spanje ter overweging op de agenda te plaatsen, en tevens het beramen van de maatregelen, voorzien in het Handvest der Vereenigde Naties. (Alg. H.bl.)

(V. b. Spanje: 6682 F; Veiligh.r.: 6682 A)

Polen

D. Nieuwe echtscheidingswet —

6 April — Ondanks herhaalde protesten van de zijde van het Poolsche Episcopaat heeft de Poolsche regeering een echtscheidingswet ingevoerd, die van 1 Jan. 1946 af van kracht zal zijn en de echtscheiding zeer vergemakkelijkt. (Christofoor)

(V. b. Polen 6666 D)

Roemenië

E. Diplomatieke betrekkingen met Franco verbroken —

4 April — De Roemeensche regeering heeft in een officieel communiqué verklaard, dat zij de diplomatieke betrekkingen met de regeering-Franco heeft verbroken. Zij heeft het personeel van de Roemeensche legatie te Madrid reeds opdracht gegeven te repatrieeren. (Tr.)

(V. b. Franco 6674 E)

Ver. Staten

F. Goedkeuring leening aan Engeland door Senaatscommissie —

11 April — De Amerikaansche senaatscommissie voor het bank- en geldwezen heeft de Amerikaansche leening aan Engeland met 15 tegen 5 stemmen goedgekeurd. (Tr.)

(V. b. Leening 6626; zie ook: 6675)

G. Legerdag - De buitenlandsche politiek - het Verre Oosten - regionaal Amerikaansch pact - rede President Truman —

8 April — Pres. Truman heeft ter gelegenheid van den Am. legerdag gepleit voor unificatie der Amerikaansche strijdkrachten, voor verlenging van den dienstplicht met opnieuw een jaar en algemeene militaire oefening, teneinde de Ver. Staten „voor te bereiden op den oorlog, als ooit nog ongelukkigerwijze een oorlog mocht ontstaan". De volgende maal immers — als er nog een volgende maal zal zijn — zal Amerika het eerste doel zijn, aldus Truman. De president waarschuwde er voor dat de internationale rivaliteit in het Nabije Oosten plotseling in een conflict zou kunnen overgaan, als de situatie daar niet beheerscht zou kunnen worden.

Amerika erkent, aldus Truman, dat Rusland, Engeland en andere landen in het Verre Oosten aanzienlijke belangen hebben. Maar wij eischen daartegenover de erkenning, dat ook Amerika belang heeft bij het handhaven van vrede en orde in die gebieden. Tot zoover Reuter.

Volgens „Ass. Press" heeft Truman een „universeele" Amerikaansche buitenlandsche politiek geproclameerd, ten doel hebbende een eind te maken aan dwangmaatregelen en het binnentrekken van zwakke landen. Verder drong president Truman aan op krachtige militaire reserves in vredestijd.

Voorts zeide hij, dat de Ver. Staten hopen op een „vreedzame oplossing van de oneenigheid, die ontstaan is tusschen de koloniale bevolking en de koloniale heerschers".

„De Ver. Staten zijn van plan, gezamenlijk met andere souvereine republieken van Amerika een regionaal pact te sluiten, om te voorzien in een gemeenschappelijke verdediging tegen een aanval", aldus eindigde Truman. (Alg. H.bl. - Msb)

(V. b. Truman 6494 E; Buit. polit. 6650 C)

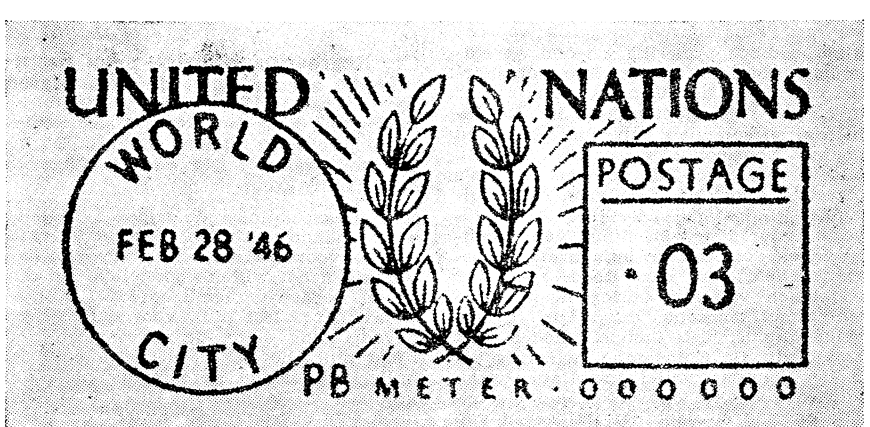

Het in Bronx - N. York, voor de officieele stukken van de U.N.O., gebruikte poststempel. (foto Anefo)

In het kader van het cultureel accoord tusschen België en Nederland, werd op 22 Maart in het Rijksmuseum te Amsterdam een tentoonstelling geopend van door België tijdelijk afgestane meesterwerken der Vlaamsche schilderkunst: „Van Jan van Eyck tot Rubens". Hierboven reproduceeren wij een door Jan van Eyck (pl.m. 1385 — 1441) geschilderd portret van zijn vrouw, Margaretha.

(z. o. z.)

(foto Rijksmuseum, A'dam)

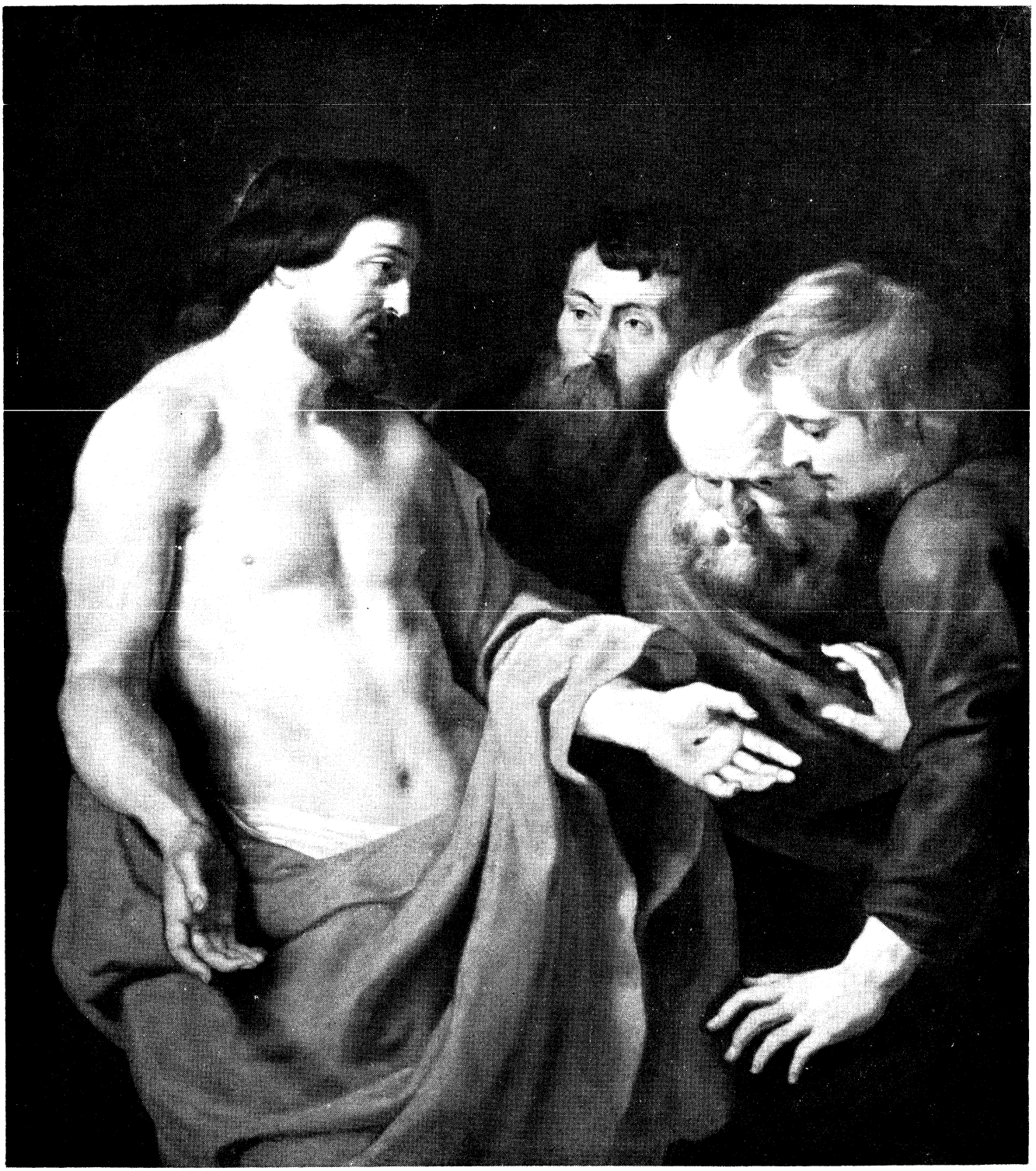

Het middenstuk van een door Pieter Pauwel Rubens (1577 — 1640) geschilderd drieluik: Thomas' ongeloof.

(Zie ook 6670 A.)

(foto Kon. Museum v. Schoone Kunsten, Antwerpen)

De financiering van den wederopbouw

Rede van minister Ringers

17 April — Minister Ringers (Openbare Werken en Wederopbouw) heeft op 16 April in een radiorede o.a. medegedeeld:

Zooals bekend verleent de regeering een vergoeding voor de geleden oorlogsschade, welke is gebaseerd op de prijzen van 9 Mei 1940. Met deze vergoeding alleen kan de wederopbouw niet tot stand komen, want de prijzen voor de materialen zijn, evenals de loonen, zeer sterk gestegen.

Wanneer de bouwkosten stijgen, zouden ook de huren voor nieuwbouw hooger worden, waardoor de huur der bestaande gebouwen omhoog zou worden getrokken. Dat is echter tot dusver bij de huidige kosten van het levensonderhoud, ondanks de gestegen loonen, voor vele huishoudens nog niet te dragen.

De regeering verhindert daarom de huurstijging. Waar de bouwkosten boven het niveau van Mei 1940 gestegen zijn, is er een deel van deze kosten niet rendabel. En een huiseigenaar noch een woningbouwvereeniging kan daarmede zonder hulp gaan bouwen. Men zou dus zeggen: als gij, regeering, het noodig oordeelt dat er huizen gebouwd worden, schenk ons, den bouwers dan het verschil tusschen de op de huur gebaseerde waarde en de bouwkosten. Dat mag de regeering niet doen als zij eraan wil medewerken dat de tijd eens aanbreekt dat huren en bouwkosten weer in evenwicht zijn. Immers als dit door huurstijging geschiedt, zou den bouwer deze bijdrage als geschenk in den schoot zijn geworpen.

Indien de woning geheel is vernield, zal voor de financiering van den herbouw boven de rijksbijdrage op basis van de waarde op 9 Mei 1940 een hypothecair crediet (opbouwhypotheek) worden verstrekt, waarbij moet worden bekeken, op welk bedrag de huur moet worden vastgesteld. Indien een huurverhooging te zijner tijd noodzakelijk en mogelijk mocht blijken, zal dit beteekenen, dat ook het overschot van de exploitatie, dat overblijft voor rente en aflossing, grooter wordt, hetgeen weer beteekent, dat het rentedragende deel van de opbouwhypotheek zal stijgen. Dan moet worden nagegaan, welke lasten (en tot welk bedrag) van de huuropbrengst mogen worden afgetrokken.

Ten aanzien van de opbouwhypotheek wees spr. er op, dat het geld pas in de laatste plaats van rijkswege verstrekt zal worden.

Zoo veel mogelijk moet worden getracht het geld bij particulieren of andere geldgevers te vinden. Indien dit geschiedt, zal het rijk de rente over het deel dat renteloos zou zijn verstrekt, vergoeden. Periodiek zal worden nagegaan in hoeverre het mogelijk is, door de stijging van de inkomsten, een gedeelte van het crediet, dat renteloos is gegeven, rentedragend te maken, of omgekeerd wanneer het saldo kleiner mocht zijn geworden een gedeelte van het rentedragend crediet alsnog renteloos te verstrekken.

Het is de bedoeling, dat voor 1 Januari 1956 beslist zal worden over de handhaving, matiging of kwijtschelding van de hoofdsom der opbouwhypotheek, alsmede over het eventueel opleggen van een verplichting tot betaling van rente en aflossing over de uiteindelijk verleende credieten.

Aan den omvang van den financieelen steun zijn de volgende grenzen gesteld:

1. Het gedeelte van de opbouwhypotheek, dat zonder rente en aflossing wordt verstrekt, zal voorloopig niet grooter zijn dan 60 pct. van de bouwkosten;
2. de totale hypothecaire belasting van een pand zal niet meer mogen zijn dan 90 pct. van de som van de bouwkosten en de waarde van den grond.

Voor woningen boven de 500 m³ zal naar gelang van de grootte der woningen de financiering ongunstiger uitkomen.

Het is voorgekomen, dat tijdens de bezetting financieele toezeggingen zijn gedaan voor herbouw, welke nog niet zijn uitgekeerd tengevolge van het feit, dat, in verband met het destijds bestaande bouwverbod, niet kon worden gebouwd. Indien deze toezeggingen schriftelijk zijn gedaan en de getroffenen zich er ook mede accoord hebben verklaard, zullen zij worden gehandhaafd.

Het is duidelijk, dat de geschetste wijze van financiering, nl. de bepaling van de voorwaarden aan den exploitatie-opzet te ontleenen, slechts kan worden toegepast op gebouwen, welke in den regel plegen te worden verhuurd. Anders is dit bijv. bij een fabrieksgebouw: een huur is hier niet vast te stellen, omdat het gebouw doorgaans alleen voor het speciale bedrijf geschikt is. Voor de financiering van den herbouw van zoodanige gebouwen is derhalve een bedrijfseconomisch onderzoek van het geheele bedrijf noodzakelijk, en de voorwaarden waartegen de credieten ter overbrugging van het verschil tusschen de hooge bouwkosten en de bijdrage op basis van 9 Mei 1940 kunnen worden verstrekt, zullen voor ieder bedrijf weer anders zijn.

Een uitzondering is gemaakt voor den wederopbouw van pakhuizen te Rotterdam. Reeds tijdens den oorlog bestond er een regeling, waarbij de bijdrage in de oorlogsschade wordt verhoogd met 25 pct. Deze regeling zal weer van kracht worden, want de pakhuizen in Rotterdam moeten worden beschouwd als te zijn van openbaar nut, omdat de herbouw van Rotterdams haven van overwegend sociaal economisch belang is.

Wat de financiering van het herstel van de beschadigde en dus niet geheel verwoeste woningen betreft, uit practische overwegingen hebben wij een grenslijn getrokken bij ƒ 3.000 herstelkosten. Alles wat daar beneden ligt beschouwen wij als lichte herstelgevallen. Van deze soort zijn er ruw geschat 300.000 en daarvoor is bepaald, dat deze herstelkosten volledig door het rijk zullen worden betaald voor diegenen, die onvermogend zijn. Zij, die in de vermogensbelasting zijn aangeslagen of tenminste ƒ 300 inkomstenbelasting verschuldigd zijn, krijgen deze herstelkosten voor ¾ vergoed en moeten dus zelf ¼ betalen. Bedragen de herstelkosten meer dan ƒ 3000 dan noemen wij deze zware herstelgevallen. Daarvan zijn er globaal 40.000. Voor de financiering van het herstel van deze gevallen is weer in de eerste plaats beschikbaar de bijdrage per 9 Mei 1940. Daarboven zal de overheid met een hypothecair crediet, een z.g. opbouwhypotheek te hulp komen, en wel met een crediet waarvoor gedeeltelijk geen rente en voorloopig ook geen aflossing zal worden gevraagd. Welk gedeelte van het crediet renteloos en welk gedeelte rentedragend zal zijn hangt af van de grootte van de woningen.

De gunstige regeling voor den herbouw van geheel vernietigde kerken is bestendigd. Zij houdt in, dat ongeveer 80 pct. van de bouwkosten voor rekening van de overheid worden genomen. Dit percentage wordt bepaald na een onderzoek van de draagkracht van de kerkelijke gemeente.

Alleen die gevallen genieten rijkshulp, waarvan vaststaat dat de gemeenschap behoefte heeft aan den herbouw van het getroffen pand. (Msb. - N.R.C.)

(V. b. bouwplan 1946 6659 A; verg. oorl. schade: 6612 A)

A. Wetsontwerp i.z. wijziging grondwet - rapport staatscommissie - schermutselingen in Tweede Kamer —

9 April — Om te komen tot een vereenvoudiging van de procedure voor grondwetswijziging is bij K.B. van 22 Febr. j.l. deze materie aan een staatscommissie in onderzoek gegeven. 1 April heeft zij aan de Koningin haar rapport uitgebracht en op 5 April reeds werd een wetsontwerp bij de Tweede Kamer ingediend.

De regeering acht ingeval van grondwetswijziging een beroep op de kiezers vooralsnog onder alle omstandigheden geboden. Dit beroep zal echter in een eenvoudiger en meer sprekenden vorm moeten worden ingekleed, terwijl ontbinding en verkiezing van nieuwe Kamers moet worden vermeden, o.a. in het belang der continuïteit van het staatsbeleid.

Met het oog hierop volgt de regeering gaarne het voorstel van de meerderheid van de staatscommissie om een bijzondere kamer voor grondwetsherziening over de verandering te doen beslissen. Deze kamer, welke uitsluitend met het oog op de aanhangige wijziging zal oordeelen, en welke zal worden samengesteld op de wijze, in de Grondwet voor de samenstelling der Tweede Kamer voorgeschreven, mag geacht worden een zuiver en volledig beeld te geven van de in het volk met betrekking tot de wijziging levende opvattingen.

De regeering meent, dat in deze Kamer een meerderheid van drie vijfden (thans twee derden) van het wettelijk aantal leden voor het aannemen der grondwetswijziging noodzakelijk moet worden geacht.

Voorgesteld wordt, dat de beraadslaging en stemming over de Grondwetsverandering in eerste instantie in een vereenigde vergadering zullen plaats hebben. Buiten twijfel wordt gesteld, dat een voorstel tot grondwetsherziening ook van de Staten-Generaal kan uitgaan op voordracht van de Tweede Kamer.

Bepaald is in het ontwerp, dat na de afkondiging der wet binnen twee maanden een verkiezing moet worden gehouden voor een kamer voor grondwetsherziening.

Ook wordt voorgesteld de kamer voor grondwetsvoorziening op te bouwen naar het model van de Tweede Kamer.

(Msb. - 6 April)

Na afloop van de openbare vergadering der Tweede Kamer van 11 April, zou dit wetsontwerp in de afdeelingen in overweging genomen worden, aldus het besluit van de Centrale Afdeeling.

De heer Schouten (A.R.) maakte er bezwaar tegen, dat deze wijziging van de Grondwet op zoo korten termijn moest geschieden. Hij noemde het een „impro-

visatie", „een gelegenheidswetgeving", waarbij het plechtige karakter dat een grondwetswijziging moet hebben in het gedrang kwam en waarop de aandacht van het volk niet voldoende geconcentreerd kon zijn in dezen tijd van verkiezingsvoorbereiding.

„Er is maar één grond om voor wijziging van hoofdstuk 13 van de grondwet dezen spoed te betrachten en dat is de verhouding Indië-Nederland; en juist die grond wordt aangevoerd.

De regeering vraagt dezen spoed op algemeene gronden. Of er spoed kan worden betracht, hangt af van het beleid van de regeering. Nog schijnt het, dat de regeering de Staten-Generaal niet wil inschakelen. Ik constateer dat met groote duidelijkheid in het beleid van de regeering. In de laatste maanden en ook nu. De regeering staat zelf een vlotten gang van zaken in den weg door het terzijde stellen van de Staten-Generaal en door het ter zijde stellen van de bepalingen van de grondwet."

De heer Schouten kreeg steun van de heeren Bierma (lib.) en Tilanus (C.H.). Een voorstel van den heer Schouten de grondwetswijziging nog niet in de afdeelingen te onderzoeken, werd met 53 tegen 20 stemmen verworpen. Vóór stemden de A.R., de C.H., de lib. en de S.G.P.
(N.D. - N.R.C. - Tr.) **(V. b. grondwetswijziging 6637 D; Tw. Kamer 6628 A)**

Nederland

A. Statenverkiezingen - zestien partijen stellen candidaten —

17 April — Zestien partijen en groepen hebben candidaten gesteld voor de verkiezingen van de Provinciale Staten der onderscheidene provinciën, welke verkiezingen op 29 Mei a.s. worden gehouden, n.l. Anti-Rev. Partij, Partij van den Arbeid, Prot. Unie, Kath. Volkspartij, St. Ger. Partij, Chr. Hist. Unie, Comm. Partij Nederland „De Waarheid", Partij van de Vrijheid, Chr. Dem. Volkspartij, Actiegroep Katholieke Jongeren, Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, Ned. Chr. Soc. Corporatieve Unie, Partij van Alg. Belang, groep d' Hert, groep Blommaert en groep Echtermeyer.

De Partij van den Arbeid, de Kath. Volkspartij en de C.P.N. „De Waarheid" hebben in de elf provincies candidaten gesteld: de A.-R. Partij en de C. H. U. in 10 provincies, in de provincie Limburg komen zij met een gecombineerde lijst uit. De Partij van de Vrijheid heeft in 10 provincies candidaten gesteld, in Limburg niet. De St. Ger. Partij diende geen lijsten in in Groningen, Drente en Limburg. De Chr. Dem. Volkspartij stelde uitsluitend in Noord-Holland en Groningen candidaten, de Prot. Unie alleen in Noord-Holland, uitsluitend in de kieskringen Amsterdam, Haarlem, Velsen en Weesp. De „Actiegroep Kath. Jongeren" verscheen alleen in Noord-Brabant met lijsten in de kieskringen Den Bosch, Tilburg en Breda. Ook de Ned. Chr. Soc. Corp. Unie leverde in Noord-Brabant lijsten in in de kieskringen Den Bosch, Tilburg, Helmond, Eindhoven, Breda, Zevenbergen en Bergen op Zoom. De „Bond van Werkers in het Mijnbedrijf" stelde candidaten in Limburg in de kieskringen Maastricht, Sittard en Heerlen. De „groep d'Hert" verscheen alleen in kieskring Hulst, Zeeland, zooals ook de „groep Blommaert". Ten slotte is er nog de „groep Echtermeyer" in den kieskring Heerlen en de „Partij van het algemeen Belang" in kieskring Appingedam, Groningen. (A.N.P.)
(V. b. candidaatstelling 2e K.: 6686 B; Statenverkiezingen 1939: 3774 C)

B. Prijzenbeschikkingen Pension en Logies 1946 —

17 April — In de Staatscourant van 16 April 1946, No. 75, zijn afgekondigd de prijzenbeschikkingen Pension en Logies 1946. Deze pensionprijsregeling is gebaseerd op 40 pct. verhooging van de prijzen van voor den oorlog. Met nadruk wordt er op gewezen, dat de getroffen regeling de betrokken exploitanten redelijke prijzen en voldoende inkomsten waarborgt. De organisatie van hoteliers en pensionhouders gaat met deze regeling dan ook volledig accoord. Politie en prijsbeheersching zullen in de komende maanden een speciale actie instellen, teneinde een stipte naleving van deze regeling te waarborgen.

De prijzen voor woonpensions per maand varieeren van ƒ 47.50 voor een kleine zolderkamer tot ƒ 140 voor een zeer groote kamer, in een eerste klasse pension. De luxepensions zijn uiteraard duurder. De dagprijzen in vacantiepensions varieeren van ƒ 3.75 tot ƒ 8.25. (Stct. - V.V.)
(V. b. prijsbeheersching 5987 A)

C. De Duitsche bezetting kostte 9½ milliard gulden —

9 April — De minister van Financiën heeft aan de Staten-Generaal een Witboek doen toekomen, waarin een samenvattend overzicht over den toestand der Rijksfinanciën in de jaren 1940 tot en met 1944 is opgenomen. Uit dit Witboek blijkt, dat de kosten veroorzaakt door maatregelen, die een rechtstreeksch gevolg waren van de Duitsche bezetting achtereenvolgens beliepen:

Jaar		
1940	ƒ 625	millioen
1941	- 1786	„
1942	- 1745	„
1943	- 2028	„
1944	- 2646	„

Wegens credieten voor de Duitsche Weermacht, met inbegrip van de bijzondere schattingen, die door den bezetter werden opgelegd, werd over de jaren 1940 tot en met 1945 het enorme bedrag van 8.449 millioen gulden aan de Nederlandsche schatkist onttrokken. Dit bedrag moet nog met 959 millioen gulden worden verhoogd, wegens uitgaven voor het Duitsche civiele bestuur, de arbeidsbureau's, landwacht, Oostcompagnie, Arbeidsdienst en dergelijke.

Met inbegrip van de Duitsche Weermachts-uitgaven, aan Nederland opgelegd over 1945, beloopt het totaal-cijfer van de Duitsche bezettingskosten ƒ 9573 millioen. Daarenboven bezit de Nederlandsche Bank nog een vordering van ƒ 4.500 millioen op de Duitsche Rijksbank.
(V.V.) **(V. b. Rijksfinanciën: 6684 A)**

D. Wetsontwerp i.z. geldleeningen ten laste van Ned.-Indië —

16 April — De ministers van overzeesche gebiedsdeelen en van financiën hebben bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp betreffende het: aangaan van geldleeningen ten laste van Nederlandsch-Indië, tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste driehonderd vijftig millioen gulden, Ned.-Ind. courant. Aan de M. v. T. ontleenen wij het volgende:

Door de Indische regeering zijn tegen voordeelige prijzen overtollige Amerikaansche voorraden op Nieuw Guinea overgenomen, tot nu toe ten bedrage van $ 65.000.000. De mogelijkheid bestaat verdere aankoopen te doen, zoodat er een totaal bedrag van $ 100.000.000 mee gemoeid zal zijn.

De Amerikaansche regeering is bereid hiertoe een crediet te verstrekken met een aflossingstermijn van 10 jaar en een rentevoet van 2⅜%.

Ook met Australië worden credietonderhandelingen gevoerd ter betaling van reeds gedane uitgaven voor het leger en voor verdere aankoopen. Het bedrag hiermee gemoeid zal rond 12.000.000 Australische ponden bedragen.

De credietgevers eischen echter, dat het moederland de leeningsverplichtingen van de Indische regeering garandeert. (Msb.)

E. Haringvisscherij 1945 —

„Commentaar" van 15 April geeft een overzicht van de situatie in de haringvisscherij, dat wij als volgt samenvatten:

Bij het einde van den oorlog waren van de vroeger 265 schepen tellende haringvloot slechts 44 vaartuigen over, die ter haringvisscherij konden uitvaren. De rest werd door de Duitschers voor marinedoeleinden omgebouwd. Deze verbouwingen bemoeilijkten de opsporing ten zeerste. In den loop van de haringteelt 1945 konden 18 opgespoorde schepen weer voor de haringdrijfnetvisscherij worden ingericht. Het aantal aan de haringvisscherij 1945 deelnemende schepen bedroeg dus 62 (23,4 pct. vloot 1940). Ten opzichte van 1939 is de gemiddelde aanvoer in 1945 ongeveer verdrievoudigd. Op 19 Januari 1946 zijn de laatste schepen binnengekomen en werd de teelt 1945 gesloten. De aanvoer 1945 (vergeleken met 1939 en 1938) was als volgt op onderstaande staatje.

De aanvoeren werden voornamelijk in het binnenland afgezet. De versche haring werd versch (50 pct.), dan wel gestoomd (30 pct.) verkocht, terwijl een gedeelte (20 pct.) aan de conservenfabrieken ter verwerking werd toegewezen.

Naar Palestina, Tsjecho-Slowakije, Luxemburg, Amerika en Frankrijk werd tot 1 Maart j.l. ong. 693.000 kg — voornamelijk gezouten — haring uitgevoerd.

De vooruitzichten voor de teelt 1946 zijn over het algemeen gunstig. Verwacht wordt, dat met ongeveer 80 schepen begonnen zal worden, welk aantal in den loop van de teelt 1946 zal stijgen tot ong. 140. Op 15 Mei mogen de eerste schepen uitvaren. **(V. b. haringvisscherij: 4892 B en 3650 A)**

	1945	1939	1938
Aanvoer	24.529.946 kg	30.663.951 kg	81.570.510 kg
Waarde	ƒ 11.276.871.—	ƒ 5.329.386.—	ƒ 7.211.131.—
Aantal deeln. vaartuig.	63	232	245
Gemiddelde aanvoer p. vaartuig	389.364 kg	132.172 kg	332.941 kg
Gemiddelde besomming p. vaartuig	ƒ 178.998.—	ƒ 22.972.—	ƒ 29.433.—

Nederland

A. Rumoer rond Arnold Meyer - uit Vught ontsnapt, heeft hij zich thans ter beschikking van de justitie gesteld - compromitteerende stukken? - het lidmaatschap van „Nationaal Front" —

12 April — Naar aanleiding van publicaties in verschillende bladen waarin de verwondering werd uitgesproken over het feit, dat Arnold Meyer (leider van het uit „Zwart Front" voortgekomen „Nationaal Front") nog steeds op vrije voeten rondliep, werd door den dir.-generaal voor de Bijzondere Rechtspleging het volgende medegedeeld:

„Kort na de bevrijding van het Zuiden des lands is Arnold Meyer gearresteerd en ingesloten in het kamp te Vught. In het voorjaar van 1945 is hij ontvlucht en sedertdien heeft hij zich schuil gehouden. Door den chef van den staf Militair Gezag is toen aan alle politieke recherchediensten een bijzondere opdracht gegeven, hem aan te houden en in te sluiten. Pogingen, die in het werk gesteld werden, om hem wederom te arresteeren, mislukten, doordat hij zich veelal op Belgisch grondgebied bevond.

Nadat het bijna gelukt was hem ergens in Brabant te arresteeren, heeft hij zich door bemiddeling van zijn raadsman tot het Militair Gezag gewend met de mededeeling, dat hij bereid was zich ter beschikking te stellen voor een onderzoek, waartoe hij zich zou begeven naar een nader te bepalen, hem aan te wijzen plaats, die hij dan niet zou verlaten. Van de zijde van het Militair Gezag is hierop ingegaan en is overleg gepleegd met den procureur-fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch om te komen tot het aanwijzen van een gedwongen verblijfplaats, waar het onderzoek tegen hem zou kunnen worden ingeleid.

Er is toen door den raadsman voorgesteld, hem het Trappistenklooster „Koningshoeve" bij Tilburg als gedwongen verblijfplaats aan te wijzen en een regeling voor zijn verblijf aldaar, waardoor contact van Arnold Meyer met de buitenwereld onmogelijk zou zijn, werd vanwege het M.G. vastgesteld. Toen het zoover was, dat hij zich zou melden, is hij niet verschenen en de regeling heeft dus nimmer uitvoering gevonden. Nadat Arnold Meyer geweigerd had, de aanvankelijk zijnerzijds voorgestelde regeling te aanvaarden, werd deze door het Militair Gezag als vervallen beschouwd. Tot zoover hebben de feiten zich ontwikkeld, onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van den chef van den staf M.G.

Het is aannemelijk, dat bij het eindigen van den Staat van Beleg op 4 Maart j.l. het door dezen uitgevaardigde arrestatiebevel zijn kracht heeft verloren. Op grond van artikel 1 van het besluit „Politieke delinquenten 1945" is echter thans elke aan de politieke recherche verbonden opsporingsambtenaar bevoegd, iemand, die verdacht wordt van het plegen van een strafbaar feit, waarop het besluit „Buitengewoon Strafrecht" van toepassing is of van een gedraging, genoemd in artikel 1 van het „Tribunaalbesluit" aan te houden.

Arnold Meyer staat in het politiek opsporingsregister vermeld". (Par.)

Onder leiding van twee hulprechercheurs van de P.R.A. te Amsterdam, Kief en Schulz, en een leerling-journalist van „Het Vrije Volk", Ten Kate, werd een klopjacht op Arnold Meyer georganiseerd, waarbij — aldus een A.N.P.-verslag — een zekere C. Jansen te Tilburg wederrechtelijk van zijn vrijheid werd beroofd. De hulprechercheurs werden ontslagen, toen zij weigerden hun chef, mr. J. P. Engels, eenige inlichtingen te verstrekken. Zij beweerden tot geheimhouding verplicht te zijn. Kief verklaarde, dat hij handelde op grond van een regeeringsopdracht. (A.N.P.)

Naar het Alg. H.blad van 15 April berichtte, zou het bij den speurtocht naar Arnold Meyer minder om hem zelf te doen zijn geweest, dan wel om bepaalde voor eenige vooraanstaande figuren compromitteerende stukken uit den bezettingstijd, die zich in diens bezit zouden bevinden. De heer Meyer zou deze stukken hebben opgenomen in een boek, waarvan reeds 2000 exemplaren zijn gedrukt, doch nog niet verspreid; aan de regeering zou hij reeds veertien dagen geleden eenige exemplaren hebben gezonden. (Alg. H.bl.)

16 April — Vanwege den minister van justitie werd het volgende bekend gemaakt:

„De minister van justitie heeft den proc.-fiscaal bij het bijzonder gerechtshof te 's-Hertogenbosch opgedragen om, ongeacht de in de afgeloopen weken kunstmatig ontwikkelde agitatie rondom dit geval, voort te gaan met het treffen van die maatregelen, welke tot een regelmatig verhoor van Arnold Meyer, voormalig leider van de door den bezetter ontbonden organisatie „Nationaal Front", en tot een onderzoek naar diens houding en gedragingen tijdens de bezetting zouden kunnen leiden. Deze maatregelen, hebben er toe geleid, dat Arnold Meyer zich op 15 April bij voornoemden procureur-fiscaal heeft gemeld.

Deze heeft hem ter begunstiging van het onderzoek in het interneeringskamp te Tilburg in bewaring doen stellen en hem, hangende het onderzoek, dit kamp tot verblijfplaats aangewezen. Arnold Meyer heeft zich aan deze maatregelen onderworpen.

De uitslag van een onbevangen onderzoek door de bevoegde justitieele autoriteit kan thans zonder verdere politieke opwinding worden afgewacht". (V.V.)

17 April — Een verslaggever van de N.R.C. heeft een onderhoud gehad met den proc.-fiscaal te 's-Hertogenbosch, mr. F. Deelen, waarin deze o.m. heeft verklaard, dat Arnold Meyer op precies dezelfde wijze zal worden behandeld als elke andere verdachte. Zij het dan, nu zijn zaak vooral ook wegens het geruchtmakende karakter dat zij heeft gekregen, boven andere zaken zal praevaleeren en dus zoo spoedig mogelijk zal worden afgedaan. De vraag waarmede het onderzoek zich vooral bezighoudt is of aan Meyer een onvaderlandsche daad ten laste moet worden gelegd. Zou dat niet het geval zijn, dan zou hij, als elk ander die ten onrechte werd verdacht, worden vrijgelaten. Het feit alleen, dat Arnold Meyer leider was van Nationaal Front, zou geen aanleiding kunnen zijn hem te vervolgen.

(N.R.C.) **(V. b. Arnold Meyer: 4742 A)**

B. Reserve-officieren onttrekken zich aan dienstplicht —

9 April — Reeds kort na de bevrijding bleek dat een deel van het kader zich aan den registratieplicht onttrok. Thans blijkt dat van de ongeveer 1000 reserve-officieren, die in de afgeloopen weken zijn opgeroepen voor de Tweede Divisie, er 250 onvindbaar zijn. Of zij hebben aan den oproep geen gehoor gegeven, òf zij hebben zich niet laten registreeren, òf zij blijken bij de registratie al dan niet opzettelijk een onjuist adres te hebben opgegeven. (Msb.)

(V. b. oproep res.-officieren: 6636 A)

C. Subsidieering voedselpakket —

12 April — De minister van landbouw, visscherij en voedselvoorziening, ir. S. L. Mansholt, heeft op een persconferentie o.m. verklaard, dat de regeering verwacht, dat dit jaar nog ong ƒ 450.000.000 zal moeten worden bijgepast ter subsidieering van het voedselpakket. (N.D.)

(V. b. subsid. 6540 VIII; 6382 H)

D. Herdenking opstand der Georgiërs op Texel —

8 April — Zaterdag 6 April had op Texel een plechtige herdenking plaats van den opstand der Georgiërs tegen de Duitschers (6 April 1945).

De commandant der marine van Den Helder, de burgemeester van Texel (namens de regeering) en de Russische ambassadeur, Valkof, hielden toespraken.

In Januari 1945 waren de op Texel gedetacheerde Kaukasiërs overgeplaatst naar Noord-Holland. Zij werden vervangen door een bataljon (ongeveer 800 man) Georgiërs. Beide Russische legerafdeelingen waren in Jan. '42 krijgsgevangen gemaakt en voor de keus gesteld: sterven of inlijving bij het Duitsche leger voor dienst in het achterland. Zij besloten tot het laatste. Gedurende hun verblijf in Holland werden verbindingen gelegd met de verzetsorganisaties. De Georgiërs waren nog maar enkele maanden op het eiland, toen zij voor de keus kwamen te staan: in opstand te komen, of naar Gelderland te worden vervoerd voor het aanbinden van den strijd met de Engelschen.

Onder leiding van kapitein Loladse Schalwa werd een opstand voorbereid. Hij verkreeg verbinding met de Texelsche verzetsgroepen, maar de tijd bleek te kort om de situatie tot in onderdeelen te overzien.

In den nacht van 5 op 6 April, om klokslag één uur, begint dan de opstand. Een hevige strijd ontbrandt en aanvankelijk met succes. De Koog, Den Burg en Oude Schild worden genomen. Bij het aanbreken van den dag lijkt het of de Duitschers uitgeroeid zijn en het eiland geheel in handen is van de vrijheidsstrijders. De bevolking van Texel juicht en de B.S.-ers maken zich op, om samen met de Russen het eiland te zuiveren. Onderwijl blokkeert de sabotagegroep in Noord-Holland de toegangswegen naar Den Helder.

Ten Noorden van Alkmaar vliegt een spoorbrug in de lucht en bij Beverwijk komt een trein dwars op de rails te staan.

De vrijheidsdroom is slechts kortstondig. Van de Noorder-batterij bij Cocksdorp, de Zuider bij den Hoorn, van Vlieland en van den vasten wal barst een kanonnade los. Texelsche arbeiders worden gedwongen munitie te versleepen. Hulp van geallieerde zijde blijft uit. De Duitschers zien kans 3000 man, 60 vlammenwerpende tanks en 40 stukken geschut aan land te brengen. Voor deze overmacht moeten de Georgiërs wijken. Zij trekken terug naar den Eierlandschen polder.

Loladse, de aanvoerder, is gesneuveld, doch met revolvers en geweren zetten zij den guerillastrijd voort onder leiding van Congladze en Artemidse. Dappere Texelaren steunen de soldaten.

Eindelijk, enkele weken na de officieele capitulatie van het Duitsche leger, komt een klein groepje Canadeezen hen ontzetten. (Alg. H.bl. - V.V. - Wh.)

Nederland

A. Britsch-Nederlandsche besprekingen te Londen - Engelsche troepen zullen hun taak op Java beeindigen - Nota over geallieerde econ. politiek in Duitschland - Ned. bezettingstroepen in Duitschland —

12—15 April — De minister-president prof. ir. W. Schermerhorn, de minister van buitenlandsche zaken dr. J. H. van Royen, de minister van overzeesche gebiedsdeelen, prof. dr. J. H. A. Logemann en de luitenant gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, dr. H. J. van Mook vertrokken op 12 April per vliegtuig naar Londen.

Zij hebben aldaar besprekingen gevoerd met de Engelsche regeering. Op 12 April werd hierover het volgende communiqué gegeven:

De minister-president, de minister van Buitenlandsche Zaken en de minister van Overzeesche Gebiedsdeelen, vergezeld door den luitenant-gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië en Harer Majesteits ambassadeur te Londen, hebben hedenmiddag op nummer 10 Downing-street een samenkomst gehad met den Britschen minister-president, vergezeld door den minister van Buitenlandsche Zaken, Bevin, sir Orme Sargent, lord Inverchapel, den Britschen ambassadeur te Den Haag, sir Neville Bland en den chef van den imperialen generalen staf, veldmaarschalk lord Alanbrook.

De gelegenheid werd benut om recente ontwikkelingen in Nederlandsch-Indië onder oogen te zien.

Een gedachtenwisseling had plaats en overeenstemming werd bereikt nopens de nog noodzakelijke maatregelen tot liquidatie van den oorlog tegen Japan en de geleidelijke terugtrekking van Britsche troepen en hun vervanging door Nederlandsche strijdkrachten.

Het belangrijkste doel van de besprekingen — een verzekering dat de Engelsche troepen hun taak op Java tot het einde toe zouden voltooien — werd hiermede bereikt.

Geallieerde politiek in Duitschland.

Voorts werd door de Ned. regeering een nota overhandigd waarin de ongunstige economische gevolgen voor Nederland van bepaalde regelingen van het geallieerd militair bestuur in Duitschland uiteen werden gezet. Een soortgelijke nota werd aan de Amerikaansche regeering aangeboden.

In deze nota werd er in het bijzonder op gewezen, welke moeilijkheden voor Nederland ontstaan uit den geallieerden eisch, dat allen invoer uit Duitschland, in dollars moet worden betaald. Zooals wellicht bekend, is deze regeling sinds verschillende maanden van kracht. Er is indertijd toe besloten uit hoofde van de overweging, dat Duitschland alleen voldoende dollar-valuta zal kunnen verwerven, om zijn invoer van Amerikaansch graan en voedingsmiddelen te betalen, door zijn uitvoer steeds in dollars te factureeren, ongeacht de nationaliteit van de landen waar die uitvoer heen gaat. De uitvoer naar Amerika zelf is nl. bij lange na niet voldoende om de benoodigde dollars op te brengen. Dies werd besloten, dat andere landen, die Duitsche goederen kochten, eveneens in dollars zouden moeten betalen. Dit beteekende dus, dat Nederland voor alles wat het uit Duitschland wilde invoeren, op zijn dollar-saldo moest trekken.

Op aandrang van het Emergency Committee for Europe werd hierin op 15 Maart in zooverre een verbetering gebracht, dat van dien datum af alleen nog het invoersurplus van Duitsche goederen in dollars moest worden betaald. Nederland's uitvoer naar Duitschland wordt verrekend met invoer uit Duitschland, maar voor het nadeelig saldo moet nog op de dollar-rekening worden getrokken. Daarmede zijn de problemen dus nog allerminst opgelost. Omdat de geallieerden betaling in dollars willen ontvangen voor hun leverantie van voedingsmiddelen aan Duitschland is het in hun belang, het Duitsche en dus uitvoer-overschot in zijn handel met andere landen, dat immers in dollars betaald moet worden, zoo groot mogelijk te maken door den uitvoer naar die landen aan te moedigen, en den invoer uit die landen te beperken. Amgot, die den heelen internationalen handel van Duitschland in handen heeft, doet dit thans op een wijze, welke vooral voor den export van Nederlandsche diensten (Rijnvaart en havendiensten) fnuikend zou kunnen worden. Rotterdam dreigt in het bijzonder daarvan het slachtoffer te worden. Inplaats van, zooals voor den oorlog, het transito-verkeer van Duitschland naar de buitenwereld over Rotterdam te laten loopen, worden thans om de hierboven genoemde reden, Duitsche havens zooals Bremen en Hamburg voor dit verkeer ingeschakeld. Hiertegen wordt in de Nederlandsche nota ernstig bezwaar gemaakt. De Nederlandsche regeering verklaart zich noodgedwongen bereid om de regeling van 15 Maart als een oplossing op korten termijn te aanvaarden. Zij stelt daar echter tegenover, dat het Nederland door de maatregelen van Amgot niet mogelijk wordt gemaakt zijn uitvoer van diensten en goederen naar Duitschland op peil te houden. Te dien einde wordt in de nota voorgesteld een samenkomst van Engelsche, Amerikaansche en Nederlandsche deskundigen te arrangeeren.

Een ander probleem, dat tevens in de nota werd aangeroerd, betreft de belemmeringen die Nederland tengevolge van de bestaande regeling bij zijn invoer uit Duitschland ondervindt. Hoewel het, zooals reeds gezegd, de wensch van Amerika is, den Duitschen uitvoer zoo veel mogelijk te bevorderen, komt daarvan in de practijk vaak weinig terecht. De reden is, dat het commercieel verkeer met Duitschland sterk gehandicapt en vooral vertraagd wordt door den eisch, dat alle transacties over de Amgot moeten loopen. Ook uit dien hoofde blijft de Nederlandsche regeering er dus op aan dringen, dat de bestaande regeling, waarbij de handel met Duitschland aan den dollar en daardoor weer aan de Amgot is vastgekoppeld, zoo spoedig mogelijk wordt opgeheven.

Ook de vorming van een Nederlandsche bezettingszône in Duitschland vormde een van de onderwerpen, welke ter sprake zijn gebracht.

De besprekingen hierover verkeeren nog in een eerste stadium, aldus verklaarde prof. Schermerhorn, zoodat daarover nog niets naders kan worden medegedeeld.

Op Zaterdag 13 April keerde de delegatie, vergezeld van den Britschen ambassadeur, Sir Neville Bland, weer in Nederland terug. De min.-president prof. Schermerhorn, verklaarde niet ontevreden te zijn over de gevoerde besprekingen. (N.R.C. - V.V. - Alg. H.bl.)

B. Salarieering der onderwijzers - gebrek aan leerkrachten —

12 April — Naar de heer A. C. Zevenbergen, vice-voorzitter van het Alg. Ned. Onderwijzersverbond mededeelde, heeft het A.N.O.V. in een adres van 25 October 1945 den Minister van Onderwijs verzocht een regeling te treffen, waarbij o.a. het aanvangssalaris van een volledig bevoegd onderwijzer (bezitter van de hoofdakte) op 21-jarigen leeftijd zal bedragen ƒ 1800 en het maximum ƒ 3800, welke bedragen voor gehuwden met ƒ 400 zouden verhoogd moeten worden.

In een audiëntie op 24 Jan. 1946 is dit toegelicht. Op 21 Febr. werd andermaal om een particuliere audiëntie verzocht, daar de toestand van het onderwijs en de onderwijzers steeds meer précair wordt. Dit verzoek werd op 18 Maart telegrafisch herhaald, doch tot op heden heeft het A.N.O.V. daarop geen antwoord ontvangen.

De spanning in het corps der onderwijzers neemt met den dag toe en het gebrek aan leerkrachten is ontstellend groot, zoodat men er op sommige plaatsen reeds toe overgaat een onderwijzer tegen „zwarte prijzen" in dienst te nemen. Onder allerlei mooie voorspiegelingen als „vrije kost" e.d. maakt men een aanbieding van een onderwijzersplaats aantrekkelijk, omdat sollicitanten anders uitblijven. (N.R.C.)

(V. b. A.N.O.V.: 6574 A; financ. positie onderw. 6589 A)

C. Nederlandsche graanleening aan Frankrijk —

6 April — Volgens een door minister Mansholt bevestigd bericht van radio Parijs is Nederland, in verband met de Fransche voedselpositie, bereid gevonden aan Frankrijk 70.000 ton graan en bloem te leenen, welke in Juni zullen worden gerestitueerd. (A.N.P.)

(V. b. Russ. graanlev. 6655 H)

D. Fransche orders voor Ned. scheepswerven —

8 April — De Fransche regeering heeft een belangrijke order voor de levering van baggermateriaal, ten behoeve van de havens Le Havre en Brest en voor de koloniale havens Dakar en van de Ivoorkust, in Nederland geplaatst. In totaal is hiermede een bedrag van ƒ 20.000.000 gemoeid. De order zal worden uitgevoerd door Verschure en Co., de fa.'s J. en K. Smit en L. Smit en Zn. te Kinderdijk, Werf Gusto te Schiedam en Scheepswerf De Klop te Sliedrecht. (N.R.C.)

E. K.L.M. - Opening wekelijksche vliegdienst Schiphol-Curaçao - tweewekelijksche dienst Schiphol-New-York —

8 April — Met ingang van 10 April werd een speciale wekelijksche vliegdienst Schiphol—Curaçao geopend. Beurtelings zullen een DC 4-toestel en de Skymaster-vliegtuigen dezen dienst verzorgen. De route gaat over Lissabon—Dakar—Natal. Met ingang van 26 Mei zal een tweewekelijksche vliegdienst op New York geopend worden. De route hiervan is Amsterdam—Prestwick (Schotland)—Sander—New York. Hiervoor zal het DC 4-toestel ingeschakeld worden. (Msb.)

(V. b. K.L.M.: 6660 A)

F. Studenten en politiek —

In een artikel in „De Vrije Pers" (Assen) geeft de rector van het Groninger Studenten Corps enkele interessante mededeelingen over de belangstelling der studenten voor politiek. Bij ongeveer 200 studenten werd hiernaar geïnformeerd. Merkwaardigerwijze bleek daarbij, dat de verlaging van den stemgerechtigden leeftijd van 25 tot 23 jaar niet de minste instemming vond. Slechts

enkele studenten stelden er prijs op, hun stem bij de verkiezingen uit te brengen. De grens van 25 jaar werd eerder te laag dan te hoog geoordeeld.
Velen gaven te kennen, dat zij ook 30 jaar zouden accepteeren.
Bij het lezen van deze gegevens vraagt men zich natuurlijk af, of de gemiddelde student zich dan aan alle verantwoordelijkheid wil onttrekken en buiten de maatschappij een onbezorgd leventje leiden. Deze vraag wordt door den schrijver echter ontkennend beantwoord. Hij trof bij vele studenten een levendige politieke belangstelling aan. Men wilde zich gaarne op de hoogte houden van het politiek gebeuren, maar voelde behoefte aan een diepere fundeering en betere oriëntatie alvorens voor een bepaalde partij te kiezen. Dat er voor een deel ook tegenzin tegen het partijwezen in het spel was, werd intusschen niet ontkend. (Vr. Pers - Je Maintiendrai - 12 April) **(V. b. stemger. leeftijd 6612 B)**

Nederland

A. Prinses Juliana en Prins Bernhard naar Scandinavië - vergezeld van het Concertgebouworkest —

14 April — H.K.H. Prinses Juliana en Prins Bernhard hebben van 5—13 April officieele bezoeken gebracht aan Denemarken en Zweden en een semi-officieel bezoek aan Noorwegen. De reis geschiedde per vliegmachine.
In Kopenhagen en Oslo recipieerden zij de verschillende organisaties voor hulpverleening aan Nederland. Zij brachten den dank over van het Nederlandsche volk en reikten onderscheidingen uit.
De Koning van Denemarken begiftigde Prinses Juliana en Prins Bernhard met de hoogste Deensche onderscheiding en benoemde Hen tot Ridder in de Orde van den Olifant. Koning Gustaaf van Zweden verleende Hun de hoogste onderscheiding der Serafijn-orde.
Het Concertgebouworkest, dat het Prinselijk Paar op deze reis vergezelde, gaf onder leiding van Eduard van Beinum een aantal concerten in Kopenhagen, Stockholm en Oslo. Eduard van Beinum werd door Koning Christiaan van Denemarken benoemd tot ridder in de Daneborg-orde en door den Zweedschen Koning tot ridder in de orde van de Noordster. (A.N.P. - red. K.H.A.)
(V. b. Prinselijk Paar: 6660 C)

B. Waarschuwing aan het Nederlandsche volk - geen experimenten bij den wederopbouw —

12 April — Een groot aantal vooraanstaande Nederlanders uit industrieele, financieele en intellectueele kringen, onder wie prof. mr. A. C. Josephus Jitta, prof. dr. A. B. A. van Ketel, G. H. Crone, dr. E. Heldring en dr. R. J. Th. Meurer, hebben een manifest geteekend, waarin wordt verklaard, dat zij met voortdurend toenemende ongerustheid den gang van zaken op financieel en economisch gebied in Nederland volgen.
Zij achten het een plicht niet langer bewegingloos toe te zien en door zwijgzaamheid den indruk te wekken van lijdzaamheid of instemming, waardoor zij zich uiteindelijk mede verantwoordelijk zouden gevoelen voor de gevolgen van het beleid der voorloopige regeering.
Onderteekenaars verklaren met nadruk, dat de regeering zooveel mogelijk behoort af te gaan op het oordeel van practisch geschoolde figuren. Beproefde methodes moeten worden gevolgd voor den wederopbouw van ons land. Men onthoude zich van experimenten.
De toekomst van ons volk, van zijn munt en dus ook van het geld der kleinste spaarders, hangt af van de mate, waarin de kiezers zullen beseffen, dat het belang van alle klassen en gezindten niet gediend kan zijn met een systematische bestrijding van het nog overblijvende dynamisme in Nederland.
Ons volk heeft in vrijheid de moeilijkste tijden van zijn geschiedenis doorleefd. Het heeft periodes van bloei bereikt door de vrijwillige inspanning van particulieren, niet door de inmenging van ambtenaren of het opleggen van dwangmaatregelen. (N.R.C. - V.V.)

C. Lidmaatschap Nederlandschen Bond van Militairen verboden —

5 April — De Opperbevelhebber van het Nederlandsche Leger heeft de volgende dienstorder aan alle troepen-afdeelingen gezonden: „Ingevolge beslissing van het Min. van Oorlog is het tot nader order voor alle militairen van de Koninklijke Landmacht verboden, lid te worden van den Nederlandschen Bond van Militairen. Zij, die lid zijn, moeten oogenblikkelijk bedanken. Compagnies-Commandanten wordt verzocht, dit ter kennis van de militairen, die onder hun bevel staan, te brengen en op de naleving streng toe te zien." (Whd.)

17 April — De minister van Oorlog, mr. J. Meynen, heeft op desbetreffende vragen van het Kamerlid Gerben Wagenaar (C.P.N.) verklaard, dat het verbod berust op het feit, dat de bond niet voldoet aan de voorwaarden, neergelegd in het „Reglement houdende beginselen nopens de werkzaamheid van militaire belangenvereenigingen, toegelaten voor militairen beneden den rang van officier". De verklaring gaat voort: „De vrijheid van organisatie en meeningsuiting wordt slechts beperkt door de eischen, die een goede krijgstucht zonder welke geen krijgsmacht bestaan kan, vordert."
Zoodra de bond voldoet aan de eischen van het reglement, is de minister bereid het verbod in te trekken. (Whd.)
(V. b. Kon. Landmacht: 6667 F)

D. Britsche onderscheiding voor Jhr. mr. dr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer —

16 April — De Britsche ambassadeur heeft namens Koning George aan jhr. mr. dr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, den ex-gouverneur-generaal van Nederlandsch Oost-Indië, thans Nederlandsch ambassadeur te Parijs, het onderscheidingsteeken van het „Knight Grand Cross of the Order of the British Empire" uitgereikt.
De plechtigheid had plaats in de Britsche ambassade. De onderscheiding werd toegekend als blijk van waardeering voor de waardevolle wijze, waarop jhr. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer tijdens zijn gouverneurschap met de Britten heeft samengewerkt toen de Japanners hun aanval pleegden op de gemeenschappelijke Nederlandsche en Britsche belangen. (N.R.C.) **(V. b. Tj. v. Starkenb. 6614 E)**

E. Ex-burgemeester van Rotterdam, F. E. Müller tot 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld —

16 April — Voor het Bijzonder Gerechtshof te Rotterdam, heeft op 5 April terecht gestaan de ex-burgemeester van Rotterdam, ir. F. E. Müller, die o.a. beschuldigd werd van samenwerking met den vijand en het uitzenden van arbeiders naar Duitschland. Als getuige werd o.m. gehoord de gemeente-secretaris, mr. M. Smeding, die een overzicht gaf van de pogingen van verd. zooveel mogelijk gemeente-personeel naar Duitschland te sturen.
De advocaat-fiscaal, mr. Donker, eischte 10 jaar gevangenisstraf, met ontzetting uit het actief en passief kiesrecht gedurende het leven.
Op 16 April werd hij conform den eisch veroordeeld. (N.D.)
(V. b. Müller: 5779 A)

F. Aantal leden der C.H.U. treden toe tot de Partij v. d. Arbeid —

16 April — Een aantal personen, die uit de C. H. Unie zijn getreden, omdat zij zich met de leiding der partij niet meer konden vereenigen, heeft zich bij de Partij van den Arbeid aangesloten. Tot hen behooren mr. dr. A. A. van Rhijn en mr. M. Ch. de Jong, die destijds in de C. H. Unie het initiatief namen tot het verzet tegen de federatieve samenwerking met de A.R. partij. (Tr.)
(V. b. C.H.U.: 6645 B; Van Rhijn: 6638 A; P.v.d.A.: 6669 G; A.R.P.: 6686 A)

G. Personalia —

Benoeming en bevordering

3 April — **Mr. dr. L. N. Deckers** tot lid van den Raad van State. (Msb.)
(V. b. 6448 A)

6 April — **Dr. M. W. Holtrop,** (tot nu toe directeur der Kon. Ned. Hoogovens) tot president der Nederl. Bank. (ing. 1 Mei). (V.K.)

12 April — **Kolonel D. C. Buurman van Vreeden,** bevorderd tot generaal-majoor. (Msb.)

12 April — **Mr. dr. A. A. van Rhijn,** secr.-gen. van Sociale Zaken tot lid van den Radioraad. (Par.) **(V. b. 6667 C)**

12 April — **N. A. Rost van Tonningen,** Kapt. ter zee, tot adjudant-gen. en chef van het mil.huis van H.M. de Koningin; tevens tot schout bij nacht titulair. (Tr.)

13 April — **Sultan Sharif Hamid van Pontianak,** lt. kol. van het K.N.I.L. en adviseur van dr. V. Mook, tot adjudant in buitengew. dienst van H.M. de Koningin. (V.V.)

16 April — **W. F. R. baron van der Feltz,** tot lid van de Eerste Kamer (vacature-De Savornin Lohman) en **dr. Chr. Mol** tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal (vacature-Deckers). (Alg. H.bl.)

Overleden

3 April — **Jhr. mr. dr. J. H. D. de Beaufort,** (65 jaar oud), oud-secretaris van den Raad van State, staatsraad i.b.d., Kamerheer i.b.d. van H.M. de Koningin. (Tr.) **(V. b. 6407 G)**

6 April — **Prof. mr. J. Oranje,** hoogleeraar in het handels-, faillissements- en burgerlijk procesrecht a. d. Vrije Universiteit (48 jaar oud). Prof. Oranje werd in 1898 te Berkel (Z.H.) geboren. Van 1919 tot '26 was hij leeraar bij het middelbaar onderwijs te Pretoria (Z. Afr.). Tijdens een verlofjaar (1925) deed hij doctoraal-examen in de rechten. In 1927 werd hij secretaris der directie bij de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken. In 1938 promoveerde hij aan de V.U. tot doctor in de rechtsgeleerdheid. (proefschrift „Rights affecting the use of broadcasts"). Op 9 Febr. 1940 werd hij hoogleeraar aan de V.U. Tijdens den oorlog was hij o.a. voorzitter van het Professorenverzet en van de Adviescommissie van den leider van de K.P. Eenige jaren was prof. Oranje voorzitter van de commissie die het vraagstuk van den radio-omroep had te regelen. Spoedig na de bevrijding heeft hij hiervoor bedankt. Sinds 1943 was hij rector magnificus der V.U. (Tr.) **(V. b. 6441)**

Ned. O. Indië

A. Oproeping dienstplichtigen - familieleden in Nederland van militair personeel naar Indië —

17 April — Officieel werd door den voorlichtingsdienst van het Ned.-Indische leger aangekondigd, dat men in beginsel heeft besloten alle dienstplichtige mannen (n.l. zij, die geboren zijn in 1927 of vroeger) te registreeren en op te roepen. Dit is noodzakelijk ten einde het ernstige vraagstuk van het scheppen van het „nieuwe leger", zij het dan ook slechts gedeeltelijk, op te lossen.

Dientengevolge zal het nieuwe legerpersoneel, waarbij inbegrepen zijn de dienstplichtigen en de reservisten, die niet of nog niet in actieven dienst zijn, Ned. Indië niet mogen verlaten, tenzij men daartoe toestemming heeft verkregen uit medische overwegingen of indien men: a. den leeftijd van 45 jaar heeft bereikt (voorzoover dienstplichtig); b. den leeftijd van 48 jaar heeft bereikt (voor zoover reservist); c. geboren is in 1928, of later.

Binnenkort zal in Nederland een begin worden gemaakt met het oproepen van familieleden van personeel, dat in Batavia dienst doet. „Voorrang" hebben diegenen, die het langst gescheiden zijn geweest. Beambten van de Nica, die zijn of zullen worden overgenomen door particuliere instellingen, zullen eveneens toestemming krijgen om met hun families vereenigd te worden, indien hun werkgevers er in toestemmen de financieele lasten op zich te nemen. (Msb.)

Ned. W. Indië

B. Curaçao - Opening Staten-Generaal - Troonrede van gouverneur P. Kasteel - sociale wetgeving —

16 April — Op 2 April werden de Staten-Generaal plechtig geopend met een troonrede van den Gouverneur, P. Kasteel.

Na een korte beschouwing over het verleden, gaf de Gouverneur enkele richtlijnen aan voor de toekomst, met name op het gebied van de sociale wetgeving. Hiervoor zullen opcenten op de inkomsten- en winstbelasting alsmede de gehalveerde opcenten op het bijzondere invoerrecht van benzine worden gehandhaafd. Tot nu toe dienden deze om uitgaven voortvloeiende uit den oorlogstoestand op te vangen, thans worden zij voor verbetering van de sociale en economische toestanden van het gebiedsdeel aangewend.

De Gouverneur wees in zijn rede op de welvaart die onverminderd voortgaat. Werkloosheid was en is onbekend; de begrooting voor een land van 127.000 menschen werd opgevoerd tot ƒ 29.435.000. Op economisch gebied wees de Gouverneur op de moeilijkheden van invoer uit de U.S.A., waar allerlei restricties bleven bestaan. De prijzen liepen op. Sociale maatregelen werden genomen op het gebied van ongevallenregeling, ziekteregeling, stuwadoorslaadsverordening; zij zullen genomen worden op het gebied van havencentrale, arbeidsbemiddeling, loongrenzen, arbeidsgeschillen, enz. Op onderwijsgebied bleef men uitbreiden, maar er blijft een tekort aan leerkrachten (de Inspecteur van het Onderwijs, dr. Goslinga, is momenteel in Europeesch Nederland, om krachten aan te werven). Een Rechtsschool zal worden gesticht ter opleiding van Practizijns (zooals advocaten op Curaçao heeten).

Een der ernstigste en moeilijkst oplosbare problemen noemde Gouverneur Kasteel den woningnood, maar men zal trachten wat men kan.

Een radio-telefonische verbinding tusschen Nederland en Curaçao via New York is binnen afzienbaren tijd te verwachten, terwijl een post voor aankoop van een rechtstreekschen zender op de begrooting wordt geplaatst. (N.R.C.)
(V. b. 6671 B)

Australië

C. Veto tegen uitreis Ned. schepen

17 April — Naar aanleiding van het feit, dat zeven Nederlandsche schepen in Australische havens liggen te wachten om voorraden in te nemen voor Ned.-Indië, heeft de algemeen-secretaris van de vakvereeniging voor zeelieden gezegd: „Deze schepen zullen niet uitvaren, totdat de kwestie van de Indonesische onafhankelijkheid tot tevredenheid is opgelost. (Msb.)

België

D. Nationalisatie van het mijnwezen en verschillende industrieën —

11 April — Wetsvoorstellen zijn ingediend, houdende oprichting van een Belgische nationale mijnmaatschappij, de nationalisatie van de fabricage en den handel in vuurwapenen en ammunitie en van de nationalisatie der electrische centrales. (Msb.)

E. Kabinet-Van Acker voor den Senaat - Motie van vertrouwen aangenomen —

12 April — Op 11 April is door den Senaat met 84 tegen 82 stemmen een motie van vertrouwen in het kabinet-Van Acker aangenomen.

De regeering kreeg zelfs, daar één afgevaardigde der rechterzijde wegens ziekte ontbrak, een meerderheid van 2 stemmen. In de wandelgangen van het Huis had men den indruk, dat de christelijke volkspartij niet onmiddellijk tot een aanval op de regeering zal overgaan, maar voorloopig een afwachtende houding zal aannemen. (G.v.A. - N.R.C.)
(V. b. kab. 6688 I)

F. Dr. August Borms terechtgesteld

12 April — Om 6.45 u. werd dr. August Borms, geboren te St. Niklaas op 14 April 1878, op de binnenplaats van de gendarmerie-kazerne te Etterbeek- Brussel, gefusilleerd. Hij werd op 4 Januari l.l. door het Krijgshof ter dood veroordeeld.

Om zijn activiteit tijdens den oorlog 1914-18, werd dr. Borms reeds op 2 Sept. 1919 door het Hof van Assisen van Brabant tot de doodstraf veroordeeld.

De straf werd toen echter niet uitgevoerd en naderhand werd aan dr. Borms amnestie verleend. In 1928 werd hij zelfs te Antwerpen bij een partieele kamerverkiezing vóór den liberalen tegencandidaat geplaatst, hetgeen hem, vanwege zijn aanhangers, den titel bezorgde van „ongekroonde koning van Vlaanderen".

Tijdens den oorlog 1940-45 heeft dr. Borms andermaal onomwonden een anti-Belgische en nationaal-socialistische, pro-Duitsche houding aangenomen.
(V. b. Borms: 6591 C)

Canada

G. Eerste vonnis in spionnage-affaire —

13 April — Het eerste vonnis in de Canadeesche spionnage-affaire is uitgesproken. Een vroegere medewerkster van de code-afdeeling van het Canadeesche ministerie van Buitenlandsche Zaken is tot twee en half jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens het verschaffen van geheime inlichtingen aan de Sovjet-Unie. (U.P. - V.V.) **(V. b. spionnage: 6689 A)**

China

H. Russen uit Mandsjoerije teruggetrokken - Toenemende spanning tusschen communistische- en regeeringstroepen —

15 April — Met het terugtrekken uit Tsangtsjoeng is de ontruiming van Mandsjoerije door de Russische troepen op den vastgestelden tijd voltooid.

Intusschen wordt het Chineesche garnizoen van deze stad (bestaande uit regeeringstroepen) bedreigd door een communistische legermacht van ongeveer 30.000 man.

Gen. Tsjoe En-lai, communistisch gedelegeerde te Tsjoengking heeft verklaard, dat Mandsjoerije een slagveld zal worden, indien de regeering zich niet aan de afspraken houdt.

„Wij hebben 300.000 man in Mandsjoerije. Tot nu toe hebben wij slechts getracht ons te verdedigen tegen de aanvallende, door Amerika bewapende, regeeringstroepen. Wij zijn niet van plan om ons nog langer in een hoek te laten drukken. Het alternatief is: het lanceeren van tegenaanvallen". (Dail. Tel.)
(V. b. Mandsj.: 6664 D; zie ook: 6689 B)

Duitschland

I. Generaal Sokolovski opvolger van Maarschalk Zjoekov —

12 April — Generaal Sokolovski is benoemd tot opvolger van Maarschalk Zjoekov, als lid van de geallieerde contrôlecommissie te Berlijn.

Maarschalk Zjoekov werd onlangs benoemd tot opperbevelhebber van de landstrijdkrachten der Sovjet-Unie. (Le Monde) **(V. b. Zjoekov 6427 I)**

K. Paul Löbe treedt uit het partijbestuur der S. D. P. —

17 April — Paul Löbe, de laatste voorzitter van den Duitschen Rijksdag voor de overneming van de macht door Hitler in 1933, is uit het partijbestuur van de Duitsche sociaal-democratische partij getreden, omdat hij zich niet kan vereenigen met de thans practisch voltooide fusie tusschen socialisten en communisten. Löbe acht deze fusie onvereenigbaar met de democratische tradities. (V.V.)

Engeland

L. Labourfractie wenscht steun voor Duitsche sociaal-democraten

10 April — De parlementsfractie van de Labour-Partij heeft tijdens een vergadering in het Lagerhuis een resolutie aangenomen, die uiting geeft aan de ziens-wijze, „dat steun zou moeten worden verleend aan de Duitsche sociaal-democratische partij bij haar eischen tot volledige vrijheid voor organisatie, instelling en propaganda, welke het recht dient te zijn van alle politieke partijen van anti-nazi-gezindheid in geheel Duitschland". De resolutie vraagt de nationale uitvoerende commissie van de partij om wegen en middelen na te gaan om zulks te bereiken. (Reuter - A.N.P.)

M. Standpunt t.o.v. Russische olieconcessies in Iran —

18 April — Minister Bevin verklaarde in het Lagerhuis, dat zoover wij het kunnen zien, de Russische olieschikkingen in Noord-Iran niet in strijd zijn gekomen met Britsche belangen aldaar. „Wij hebben er geen bezwaar tegen gemaakt, dat de Sovjet-regeering schikkingen trof om

olie uit Noord-Iran te krijgen. We dringen er echter op aan, dat onderhandelingen tot dit doel niet onder druk geschieden". Bevin zeide dan nog, dat de Engelsche regeering verlangend is met de Iraansche regeering in verder contact te treden, doch dat zij meent, dat de kwestie, voordat de buitenlandsche troepen zijn teruggetrokken, niet opnieuw te berde mag komen. (Alg. H.bl.)
(V. b. Russ. concessies 6682 A en C)

Frankrijk

A. Frankrijk wil 2 millioen immigranten toelaten —

6 April — De Fransche onderstaatssecretaris voor bevolking, Pierre Pflimlin, heeft verklaard dat Frankrijk in tien jaar zal trachten 2 millioen zorgvuldig geselecteerde immigranten uit Italië, Nederland, Zwitserland en „bepaalde andere landen" aan zijn bevolking toe te voegen. Dit plan valt in het kader van het streven om de gestadige vermindering van het bevolkingscijfer tot stilstand te brengen. In 1946 zullen „bij wijze van proef" 30.000 Italianen en kleinere aantallen Nederlanders en Zwitsers kunnen binnenkomen.
Verder zullen alle kinderen, gedurende den oorlog of de bezetting geboren uit een Duitsche moeder en Franschen vader of uit een Fransche moeder en Duitschen vader als Fransche onderdanen worden beschouwd. Indien de Fransche ouder niet kan worden opgespoord zullen zij op staatskosten worden opgevoed. (Alg. H.bl.) **(V. b. bevolking 6561 D)**

B. Goudvoorraad raakt uitgeput —

16 April — De Fransche minister van Financiën, heeft de financieele commissie van de Fransche assemblée ervan in kennis gesteld, dat het noodzakelijk is onmiddellijk 35 milliard francs te onttrekken aan den goudvoorraad van de Banque de France ter betaling van essentieele aankoopen in Amerika.
Verantwoordelijke financieele autoriteiten te Parijs zijn van meening dat tegen het eind van het jaar Frankrijk geen ons goud meer zal bezitten. Het door den min. van Financiën, Philip, genoemde bedrag maakt 27 pct. uit van den officieelen goudvoorraad; het bedrag is overigens practisch reeds besteed. Men hoopt te Parijs dat de Fransche goudvoorraad inderdaad tot het eind van het jaar zal strekken en dat Frankrijk tegen dien tijd zal beschikken over credietfaciliteiten. (Msb.)
(V. b. Amerik. crediet: 6681; 6672 F)

C. Confiscatie van collaboratie verdachte courantenbedrijven —

17 April — De Fransche nationale constitueerende vergadering heeft een wetsontwerp aangenomen, dat den staat machtigt de eigendommen van alle van collaboratie verdachte courantenbedrijven en drukkerijen te confiskeeren en over te dragen aan een onlangs gevormde nationale maatschappij voor het beheer van drukkerijen, die de betreffende bedrijven zal distribueeren over de bonafide zaken. (Msb.)

D. De roofmoordenaar Petiot, ter dood veroordeeld —

5 April — Petiot, een arts te Parijs, die beschuldigd werd van moord op 27 personen, (de jury achtte 24 gevallen bewezen), is na een langdurig en sensationeel proces, op 4 April ter dood veroordeeld. Petiot bracht tijdens de bezetting menschen, die uit Frankrijk wilden vluchten (v.n.l. Joden), in den waan dat hij hen naar het buitenland, buiten het bereik

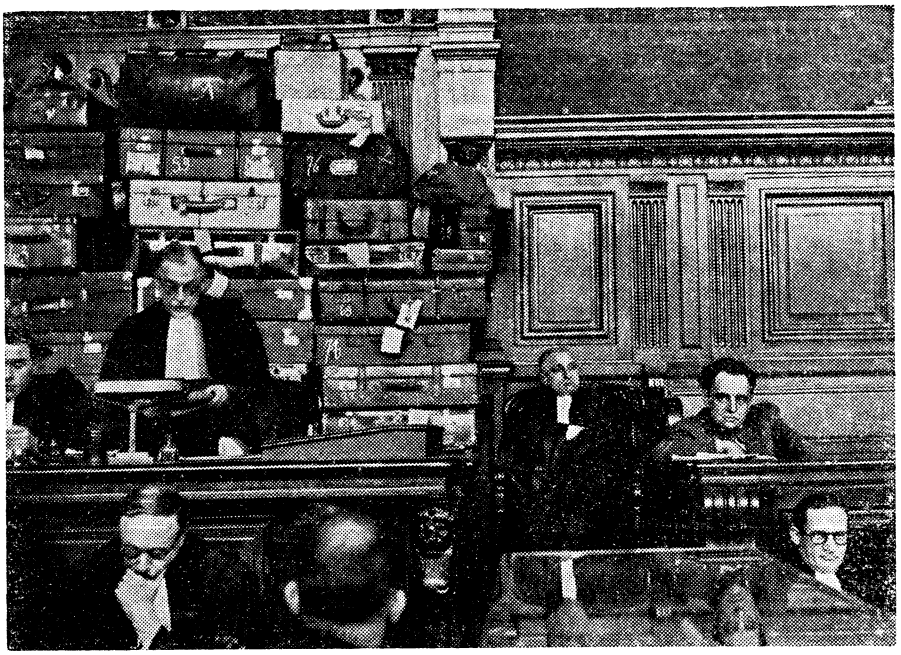

Petiot in de beklaagdenbank; men ziet tevens een gedeelte van de bewijsstukken: koffers vol kleeren en kostbaarheden van zijn slachtoffers.

van de Duitschers kon brengen. Hij vermoordde en beroofde hen echter en verbrandde hun overblijfselen in een oven in zijn huis.
Op 24 Maart 1944 kwam de justitie deze zaak op het spoor. Petiot wist zich aan een arrestatie te onttrekken. Na de bevrijding van Frankrijk werd hij echter gearresteerd. Hij droeg toen de uniform van Kapitein der F.F.I. (Binnenlandsche Strijdkrachten).
De psychiaters, die hem onderzochten, concludeerden: „volkomen verantwoordelijk, wel erfelijk belast en volkomen amoreel".
Petiot verdedigde zich met de bewering, dat de vermoorde personen gestapoagenten waren, die hij in opdracht van een geheel onafhankelijk werkende verzetsgroep, de „Fly Fox", liquideerde.
Het kwam evenwel vast te staan, dat zijn slachtoffers steeds zeer welgestelde lieden waren (o.a. 15 Joden) of menschen, die bezwarende getuigenissen konden afleggen. Zijn moorden leverden hem 20 tot 25 millioen francs op. De genoemde 27 slachtoffers konden geïdentificeerd worden, maar nog tallooze menschenresten werden in zijn huis aan de Rue Lesueur aangetroffen. (Le Monde - Elseviers Weekblad - Red. K. H. A.)

Internationaal

E. Veiligheidsraad - de Poolsche aanklacht tegen de regeering-Franco —

18 April — Op 17 April is de Veiligheidsraad begonnen met de behandeling van de Poolsche aanklacht tegen Spanje. De Poolsche afgevaardigde dr. Oscar Lange verklaarde o.m.:
„De regeering-Franco werd tegen den wil van het Spaansche volk aan de macht gebracht door de gewapende strijdkrachten van de asmogendheden, die den oorlog tegen de Vereenigde Naties hebben gevoerd. Het Franco-regiem is de schepping en de overlevende partner van onze vijanden. Het deed alles wat in zijn vermogen lag om bij te dragen tot een overwinning van de asmogendheden. Franco-Spanje leverde explosieven, chemicaliën, ijzer, lood, zink en nitrogeen aan Duitschland.
Dr. Lange verklaarde dat de regeering van generaal Franco haar havens als duikbootbasis uitleende en de Luftwaffe van vliegtuigen voorzag om de Britsche en Amerikaansche scheepvaart aan te vallen.
Dr. Lange zeide voorts, dat er zes uraniummijnen in Spanje zijn en dat projecten op het gebied van de atoomenergie op het oogenblik worden uitgevoerd. Er worden wapenen gemaakt naar blauwdrukken, die uit Duitschland gesmokkeld werden. Franco-Spanje blijft bestaan als centrum van fascistische infectie en als springplank voor oorlog. De wapenindustrie bloeit er en deelen van de grens zijn versterkt.
Dr. Lange stelde daarop een resolutie voor, waarin de Raad: 1e. verklaart, dat „het bestaan van het Franco-regiem in Spanje tot internationale wrijving heeft geleid en den vrede in gevaar brengt; 2e. alle leden oproept de diplomatieke betrekkingen met het Franco-regiem te verbreken."
De Fransche en Mexicaansche gedelegeerden steunden dit voorstel. Mr. Van Kleffens (Ned.) meende op grond van het voorgelegde bewijsmateriaal niet te kunnen zeggen, dat er voldoende aanwijzingen zijn voor de uitspraak, dat het Franco-regiem den internationalen vrede in gevaar brengt. Hij verklaarde geen sympathie voor het regiem te hebben, maar zag toch geen geldige reden voor den Raad om meer te doen dan de zaak te bespreken. Zoolang de vrede niet werkelijk door het regiem verstoord wordt, moet het al-of-niet continueeren ervan uitsluitend aan het Spaansche volk worden overgelaten.
Stettinius (V.S.) verwees naar de verklaringen van San Francisco en Potsdam; Amerika streeft twee doelen na: het Franco-régime moet zoo spoedig mogelijk door het Spaansche volk zelf, vervangen worden door een democratisch régime, en deze verandering van régime moet geschieden met vreedzame middelen, opdat het Spaansche volk niet op-

nieuw in een burgeroorlog gedompeld zal worden. Sedert verscheidene maanden werden er langs diplomatieken weg besprekingen gevoerd om deze twee doelen te bereiken, en elke maatregel, die te dien einde wordt voorgesteld, zal door Amerika welwillend worden onderzocht. (Alg. H.bl. - Tr. - V.V. - Times)
(V. b. Veiligheidsraad 6690 C)

Internationaal

A. De Poolsche beschuldigingen - leden van den Veiligheidsraad uitgenoodigd tot onderzoek —

17 April — De Spaansche ambassade te Londen heeft op 16 April een verklaring uitgegeven, waarin gezegd wordt, dat de Spaansche regeering de regeeringen van Engeland, de Vereenigde Staten, Australië, Nederland, Egypte en Brazilië via hun vertegenwoordigers te Madrid heeft uitgenoodigd om een commissie van technische deskundigen te zenden, „teneinde zich te overtuigen, dat de beschuldigingen van den Poolschen gedelegeerde bij den Veiligheidsraad geheel ongegrond zijn". (N.R.C.)
Op 11 April deelde een woordvoerder van het state-department der Ver. Staten mede, dat de Ver. Staten op de hoogte waren van het feit, dat een aantal Duitsche geleerden een toevlucht hadden gevonden in Spanje en dat door hen op verschillende plaatsen onderzoekingen op het gebied der atoomenergie en radar worden verricht. Genoemde zegsman verklaarde, dat de Ver. Staten herhaaldelijk aan Spanje en andere neutrale landen verzocht had, actieve leden der nazipartij uit te wijzen.
De regeering der Ver. Staten heeft reeds verschillende Duitsche wetenschappelijke werkers in Spanje geïdentificeerd en vervolgens aan de Spaansche regeering medegedeeld, waar deze personen werken. (V.K. - 12 April)

Italië

B. Socialistisch congres te Florence - onafhankelijkheid der socialistische partij gehandhaafd —

18 April — Het congres der Italiaansche socialisten te Florence, heeft besloten de onafhankelijkheid der socialistische partij te handhaven en geen fusie aan te gaan met de communisten. Weliswaar behaalde de groep van den partijvoorzitter Nenni, die voor de nauwste samenwerking met de communisten is, het grootste aantal stemmen, maar zij werd op den voet gevolgd door de groep van den bekenden schrijver Ignazio Silone. Bovendien wist Giuseppe Saragat, de vroegere Italiaansche ambassadeur te Parijs, die nog meer dan Silone tegen de communisten is gekant, een aanzienlijk aantal stemmen op zich te vereenigen, zoodat niet gesproken kan worden van een overwinning van de fractie-Nenni. Teminder omdat deze fractie om stemmen te winnen haar oorspronkelijk programma van fusie met de communisten had prijs gegeven en slechts vroeg om de voortzetting van het gemeenschappelijke plan van actie met de communisten. (V.V.)

Japan

C. Verkiezingen —

15 April — De op 10 April gehouden parlementsverkiezingen leverden de volgende resultaten op: Van de 466 zetels wonnen de liberalen er 139, de soc. dem. 92, de progressieve partij 91, de coöperatieve partij 16, de communisten 5, de onafhankelijken 84 en de overige partijen 38. Een zetel is nog niet toegewezen. Van de 80 vrouwelijke candidaten zijn er 38 gekozen. Van de 465 afgevaardigden werden er 373 voor de eerste maal gekozen. (Le Monde)

Joego-Slavië

D. De arrestatie van Mihailowitsj - Amerikaansche nota —

5 April — De regeering heeft een Amerikaansch verzoek, om getuigen toe te laten ten gunste van gen. Mihailowitsj, afgewezen.
Op 28 Maart had het state-department der Ver. Staten een desbetreffende nota gezonden aan de regeering van Joego-Slavië. In deze nota werd er op gewezen dat Mihailowitsj een aanzienlijke bijdrage geleverd heeft voor de geallieerde zaak. Vele Amerikaansche vliegers werden door zijn onversaagd optreden gered en teruggebracht naar de geallieerde linies.
Een aantal van deze personen en anderen in Amerika — aldus de nota — die in nauwe betrekking hebben gestaan met Generaal Mihailowitsj, zijn in het bezit van bewijzen uit de eerste hand, welke niet anders dan van beteekenis kunnen zijn voor de beschuldigingen omtrent collaboratie met den vijand, die, naar de Joego-Slavische autoriteiten hebben aangeduid, door hen zullen worden ingebracht tegen Generaal Mihailowitsj. (A.N.P. - Usis) **(V. b. 6674 B)**

Oostenrijk

E. Handhaving grondwet van 1929 - tegen wensch van den geallieerden contrôleraad in —

15 April — Het Oostenrijksche parlement heeft op 13 April met vrijwel algemeene stemmen (alleen de 4 communistische afgevaardigden stemden tegen) een motie aangenomen waarin het verklaart de grondwet van 1929 integraal te handhaven en den kanselier verzoekt den geallieerden raad van dit standpunt in kennis te stellen.
Het besluit van het parlement beteekent een weigering om de beslissing van den geallieerden raad op te volgen, die onlangs de grondwet van 1929 niet had willen goedkeuren en de regeering verzocht had, vóór Juli een nieuw wetsontwerp in te dienen.
De voorzitter van de vergadering had eerst een nota van den geallieerden raad voorgelezen, waarin verklaard werd dat het grondwetsontwerp, dat aan den raad was voorgelegd, niet overeenkwam met den nieuwen toestand waarin Oostenrijk zich bevindt. Kanselier Figl verklaarde vervolgens:
„Oostenrijk heeft van nu af een definitieve grondwet en dat is die van 1929".
Onder-kanselier Schaerf (socialist) had van zijn kant er de aandacht op gevestigd, dat de geallieerde raad niet had laten weten op welk punt van de grondwet zijn bezwaren betrekking hadden.
Slechts de communistische afgevaardigde Ernst Fischer heeft zich verzet tegen de opvattingen der andere partijen en zeide van de grondwet van 1929 dat zij was uitgewerkt onder den druk van het groeiende fascisme op een oogenblik dat de Heimwehren zich gereed maakten voor de bestrijding van de democratie.
(V. b. Oostenrijk 6649 E) (G. v. A.)

Polen

F. Poolsche vluchtelingen in Duitschland willen niet repatrieeren —

15 April — Het Amerikaansche militaire gouvernement in Frankfort, heeft medegedeeld, dat hun pogingen om Poolsche vluchtelingen er toe te bewegen naar hun land terug te keeren, teleurstellende resultaten hebben gehad.
In de eerste 11 dagen van hun campagne accepteerden slechts 6.430 Polen het aanbod tot repatrieering, ofschoon de faciliteiten een aantal van 7.200 per dag mogelijk maakten.
In totaal bevinden zich meer dan 165.000 Poolsche vluchtelingen in Duitsche kampen. (Times)

Rusland

G. Novikov ambassadeur in de Ver. Staten - Gromyko permanent vertegenwoordiger in Veiligheidsraad —

12 April — Radio Moskou heeft medegedeeld, dat het bestuur van den Oppersten Sovjet Nikolaï Vassilievitsj Novikov aangesteld heeft, als Russisch ambassadeur te Washington ter vervanging van Gromyko.
Voorts werd er in de mededeeling aan toegevoegd dat Andrei Gromyko van zijn post ontheven werd, tengevolge van zijn werkzaamheden als permanent afgevaardigde van de U.S.S.R. in den Veiligheidsraad van de Organisatie der Vereenigde Naties. (L.N.) **(V. b. Gromyko 6682 A)**

Spanje

H. Duitsche handelsactiviteit aan banden —

16 April — De handelsactiviteit van 330 Duitsche maatschappijen, vennootschappen en natuurlijke personen in Spanje is door een decreet van de Spaansche regeering aan banden gelegd. (V.K.)

Ver. Staten

I. Herziening standpunt t.o.v. Argentinië - uitvoerbeperkingen opgeheven —

12 April — Het ministerie van Handel der Vereenigde Staten heeft, op bevel van het staatsdepartement, Argentinië geschrapt van de lijst der landen voor welke de uitvoer beperkt is.
Gedurende zes maanden, bevond Argentinië zich wat betreft de uitvoervergunningen, bij dezelfde categorie als de voormalige Asmogendheden en hun satellieten. **(V. b. betr. Arg. 6388 I)** (G. v. A.)

K. Roosevelt's sterfdag herdacht - zijn buitenverblijf aan den staat overgedragen —

13 April — De president der Ver. Staten Harry S. Truman, heeft op 12 April in Hyde Park (New York) de nagedachtenis geëerd van zijn voorganger, wijlen president Franklin Delano Roosevelt, tijdens een indrukwekkende plechtigheid voor een uitgelezen gezelschap van nationale en internationale leidende figuren.
De plechtigheid had plaats ter gelegenheid van den eersten verjaardag van het overlijden van president Roosevelt in Warm Springs (Georgia) en van de aanvaarding door de Amerikaansche republiek van wijlen president Roosevelt's verblijf, als een nationaal historisch monument. De schenking werd verricht door mevrouw Roosevelt. (Msb.)

L. Officieele verklaring i.z. terugtrekking uit Iran —

15 April — In een officieele verklaring wordt medegedeeld, dat maatregelen, die met Perzische hulp genomen zijn om te voorkomen, dat Perzië als basis tegen Sovjet-Rusland zou kunnen worden gebruikt, het terugtrekken van Sovjettroepen uit Perzië mogelijk hebben gemaakt. **(V. b. 6682 C)** (Msb.)

K. H. BROEKHOFF †

In leven waarnemend Hoofd-Commissaris van Politie te Amsterdam. Medewerker en Supervisor van Keesings Historisch Archief. Overleden te Utrecht in den nacht van 10 op 11 April 1946. (Zie pag. 6683 B.)

Foto boven: Het Prinselijk paar bij hun bezoek aan Magleby, een stadje nabij Kopenhagen, waarvan de inwoners van Nederlandsche afkomst zijn.

Beneden: De Indonesische delegatie met minister-president prof. ir. W. Schermerhorn op het terras van het slot St. Hubertus. V. l. n. r.: Dr. Soedarsono, dr. Soewandi, dr. A. K. Pringgodigdo, prof. ir. W. Schermerhorn, overste Soerio Santosso. (foto Anefo)

RIJKSBEGROOTING 1946

De minister van Financiën, P. Lieftinck, heeft ter begeleiding van de ontwerp-begrooting 1946, d.d. 12 April, de gebruikelijke Nota betreffende den toestand van 's Rijks financiën overgelegd.

Deze Nota behelst:

a) een beschouwing over de dienstjaren 1940 tot en met 1945;

b) opmerkingen en beschouwingen over de ontwerp-begrooting voor 1946,

c) een beschouwing over de ontwerp-begrooting voor 1946, geplaatst in het kader van het door het Centraal Planbureau ontworpen nationale budget.

Wij laten hieronder een uittreksel volgen van a en b. De vorm der nota is in zooverre nieuw, dat voor het eerst een nationaal budget is opgenomen (c). Hiervan geven wij in Archief No. 776 een uittreksel.

A. Dienstjaren 1940 tot en met 1945

1. NEDERLAND

Voor de rekeningcijfers betreffende het jaar 1940 wordt verwezen naar de vorige nota betreffende den toestand van 's Rijks financiën (zie pag. 6546).

Dienstjaar	1941	1942	1943	1944	1945
	(in ∫ 1000)				
Gew. dienst:					
Uitgaven	1.065.594	1.641.402	1.932.973	1.839.724	1.046.523
Middelen	1.384.935	1.748.112	1.705.200	1.462.966	549.320
Saldo	319.341	106.710	— 227.773	— 376.758	— 497.203
Kapitaaldienst:					
Uitgaven	2.391.181	2.368.128	2.069.460	1.871.990	1.039.520
Middelen	365.031	122.982	182.150	62.054	90.027
Nad. saldo	2.026.150	2.245.146	1.887.310	1.809.936	949.493
Geheele dienst:					
Uitgaven	3.456.775	4.009.530	4.002.433	3.711.714	2.086.043
Middelen	1.749.966	1.871.094	1.887.350	1.525.020	639.347
Nad. saldo	1.706.809	2.138.436	2.115.083	2.186.694	1.446.696

1941 Voorloopige rekeningcijfers. Het nad. saldo van het voormalig Herstelfonds ad ∫ 117.615.987 is niet begrepen in het nadeelig saldo van den kapitaaldienst.

1942 Vermoedelijke uitkomsten. Het nad. saldo Herstelfonds ad ∫ 282.190.627 is niet begrepen in het saldo van den kapitaaldienst.

1943 Vermoedelijke uitkomsten. Onder de uitgaven van den kapitaaldienst is opgenomen ∫ 363.373.539 (saldo opgeheven Leeningfonds 1940). In het nadeelig saldo van den Gew. dienst is niet begrepen het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds, geraamd op ∫ 90.000.000, terwijl bij den kapitaaldienst buiten beschouwing is gelaten het nadeelig saldo van het Herstelfonds ad ∫ 178.449.837.

1944 Begrootingscijfers. Het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds ad ∫ 128.330.000 is niet begrepen in het nadeelig saldo van den gewonen dienst, terwijl bij den kapitaaldienst moet worden gerekend met het tekort van het voormalig Herstelfonds 1940 ad ∫ 118.203.618. De na de begrooting op het budget gelegde verplichtingen worden voor den gewonen dienst geschat op ∫ 135.000.000 en voor den kapitaaldienst op ∫ 780.000.000.

1945 Begrootingscijfers betrekking hebbende op het 2e halfjaar 1945. In de cijfers is geen rekening gehouden met het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds, dat is geraamd op ∫ 264.000.000.

2. LONDEN

Voor de gegevens over 1940-'44 wordt verwezen naar de vorige nota betreffende den toestand van 's Rijks Financiën (zie pag. 6546).

Dienstjaar 1945 (1ste halfjaar) Begrootingscijfers in £ 1000.

Gew. dienst:		Dienst terugkeer Nederland:	
Uitgaven	17.259	Uitgaven	2.036
Middelen	559	Middelen	—
Nad. saldo	16.700	Nad. saldo	2.036
Kapitaaldienst:		Geheele dienst:	
Uitgaven	8.734	Uitgaven	28.030
Middelen	—	Middelen	558
Nad. saldo	8.734	Nad. saldo	27.472

Aan het eind van het 1ste kwartaal 1945 bedroeg het nadeelig verschil tusschen de gedane uitgaven en ontvangen middelen ten aanzien van deze begrooting £ 1.316.966. Voor het 2de halfjaar 1945 zijn de uitgaven ten behoeve van de Londensche bureaux binnen het kader der gewone Rijksbegrooting geraamd en wel meerendeels op afzonderlijke begrootingen voor de betreffende Ministeriën, voorzien van de aanduiding „Uitgaven buiten Nederland".

Deze ramingen bedragen in totaal ∫ 125.436.575, waarvan ∫ 94.995.708 voor den Gewonen Dienst en ∫ 30.440.867 voor den Buitengewonen Dienst.

B. Ontwerp-Begrooting voor 1946

Verzamelstaat van de ontwerp-begrooting 1946 naar de verschillende hoofdstukken, voor wat den Gewonen Dienst betreft. Bij deze cijfers zijn in een nevenkolom cijfers voor 1945 gegeven, welke gevonden zijn door de ramingen, voorzien in de ontwerp-begrooting tweede halfjaar 1945, te verdubbelen, behoudens in die gevallen, waarin deze verdubbeling een onjuist beeld zou geven.

UITGAVEN GEWONE DIENST

(in millioenen guldens)

	Hoofdstuk	1946	2e halfj. 1945 verdubb.
I.	Huis der Koningin	1.6	1.6
II.	Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin	2.8	2.5
IIA.	Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk	2.5	1.6
III.	Buitenlandsche Zaken	15.8	22.5
IV.	Justitie	75.0	112.8*
V.	Binnenlandsche Zaken	234.8	147.1
VI.	Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	235.1	190.8
VIIA.	Nationale Schuld	716.9	656.4
VIIB.	Financiën	112.5	98.1
VIIIA.	Oorlog	193.3	421.7
VIIIB.	Marine	248.8	181.4
IXA.	Openbare Werken en Wederopbouw	123.3	149.8
IXB.	Verkeer en Energie	59.9	55.5
X.	Handel en Nijverheid	28.0	24.5†
XA.	Scheepvaart	6.6	7.9
XI.	Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening	61.4	58.8
XII.	Sociale Zaken	107.4	130.9
XIII.	Overzeesche Gebiedsdeelen	5.3	5.8
XIV.	Onvoorziene Uitgaven	—	—
	Bijdrage aan den Buitengewonen Dienst (VII B)	163.0	—
	Totaal van den Gew. Dienst	2.394.0	2.269.7

* Hierin begrepen het totaal van het inmiddels opgeheven hoofdstuk IVA (Politie) ad ∫ 76.2 millioen.

†) Hierin begrepen het totaal van het inmiddels opgeheven hoofdstuk XB (Direct.-Gen. v. de Prijzen) ad ∫ 8.4 millioen.

Toelichting bij eenige hoofdstukken

ad IIA: De stijging t.o.v. de verdubbelde raming voor 1945 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de opgenomen ramingen voor twee nieuwe diensten: den **Centralen Veiligheidsdienst** en den **Buitenlandschen Inlichtingendienst.**

ad III: Verschil voornamelijk veroorzaakt door de voorgenomen samenvoeging van de diplomatieke en consulaire diensten tot één buitenlandschen dienst.

ad IV: Doordat de kosten der politiekorpsen in de acht grootste gemeenten wederom ten laste van deze gemeenten komen en niet meer (zooals tijdens de Duitsche bezetting) van het Rijk is de raming aanmerkelijk lager.

ad V: De verwachte stijging der gemeentelijken tekorten alsmede de hulpverleening aan oorlogsslachtoffers verklaren de verhoogde raming.

ad VI: Voor bijna de helft is de verhooging een gevolg van hoogere uitgaven voor het L. O. (o.a. salarisverbetering). Ook het M. O. en H. O. eischen hoogere bedragen (nieuwe leerstoelen, verbetering outillage, verhooging Rijksbeurzen).

ad VIIIA: Zie ook overzicht Buitengewonen Dienst.

ad XII: Raming lager, doordat de kosten van den tijdelijken toeslag op de uitkeeringen krachtens de Kinderbijslagwet sedert 1 Jan. 1946 ten laste van de werkgevers komen.

MIDDELEN GEWONE DIENST

De middelen van den Gewonen Dienst bedragen in totaal ∫ 2.394 millioen, waarvan ∫ 2.206 millioen aan belastingen.

GERAAMDE OPBRENGST DER BELASTINGEN

Specificatie

(in millioenen guldens)

Omschrijving	1946	1945
Inkomstenbelasting	890.0	480.0*
Loonbelasting	250.0	—
Dividendbelasting	8.0	—
Voorheffing van in het buitenland geaccumuleerde inkomsten	55.0	—
Vermogensbelasting natuurlijke personen	100.0	10.0
Vermogensbelasting voor lichamen	33.0	10.0
Vennootschapsbelasting	115.0	100.0
Commissarissenbelasting	1.0	1.0
Vereveningsheffing	110.0	90.0
Motorrijtuigenbelasting	15.0	— †
Invoerrechten	25.0	1.0
Statistiekrecht	1.3	—
Accijns op zout	6.5	3.0
Accijns op wijn	0.6	—
Bijzondere wijnbelasting	0.3	—
Accijns op gedistilleerd	22.0	7.0
Accijns op bier	25.0	10.0
Accijns op suiker	50.0	20.0
Accijns op tabak	120.0	24.0
Belasting op gouden en zilveren werken	0.6	—
Omzetbelasting	300.0	100.0
Rechten van zegel	8.0	5.0
Rechten van registratie	10.0	6.0
Rechten van successie	60.0	45.0
	2.206.3	912.0

In het totaal van 2.206.3 millioen gulden aan belastingen zijn de volgende bedragen begrepen, welke ten bate van 1946 zullen komen wegens het inhalen van achterstand in de belastingheffing.

Inkomstenbelasting	290	mln.
Voorheffing op in het buitenland geaccumul. inkomsten	55	,,
Dividendbelasting	4	,,
Vermogensbelasting natuurlijke personen	47	,,
Vermogensbelasting v. lichamen	13	,,
Vennootschapsbelasting	65	,,
Tabaksaccijns	18	,,
	492	mln.

* Hieronder begrepen Loon- en Dividendbelasting.

† In 1945 onder de Middelen van hoofdstuk IXA, Openbare Werken en Wederopbouw, opgenomen tot een bedrag van ∫ 5.500.000.

OVERZICHT VAN DEN BUITENGEWONEN DIENST

(in millioenen guldens)

Evenals in de ontwerp-begroting voor het tweede halfjaar 1945 (zie pag. 6546) zijn ten laste van den Buitengewonen Dienst gebracht:

a) de uitgaven, welke voorheen ten laste van den kapitaaldienst werden gebracht;

b) de uitgaven van afloopend karakter, voortvloeiend uit de bijzondere tijdsomstandigheden, zooals de uitgaven voor de pacificatie van Indië, die voor den wederopbouw, voor landbouwherstel, distributie, bijzondere rechtspleging en dergelijke.

Omschrijving	Uitg.	Middelen	Saldo b = batig n = nad.
Pacificatie van Indië en liquidatie oorlogvoering	712.6	102.3	n. 610.3
Steun bij den herbouw	938.5	6.7	n. 931.8
Op gang brengen bedrijven	5.7	0.4	n. 5.3
Noodhulp	103.9	11.4	n. 92.5
Voorzieningen in afwachting en ten behoeve van de wederinschakeling v. arbeiders in het productieproces	72.7	1.4	n. 71.3
Overheidsbemoeiing met distributie en prijsregeling	413.9	327.2	n. 86.7
Bijzondere rechtspleging	129.6	5.2	n. 124.4
Afwikkeling Arbeidsdienst	9.5	11.2	b. 1.7
Inkomsten, voortvloeiende uit de geldsanering	—	200.0	b. 200.0
Bijdragen van den Gewonen Dienst van Hoofdstuk VII B der Rijksbegrooting	—	163.0	b. 163.0
Totaal zonder kapitaalsuitgaven	2.386.4	828.8	n. 1.557.6
Kapitaalsuitgaven:			
Kapitaalverstrekking en credietverleening aan Staatsbedrijven, -fondsen en -instellingen	150.8	23.8	n. 127.0
Credietverleening aan particuliere bedrijven	52.6	—	n. 52.6
Voorschotten aan de Mij. tot financ. van het Nationaal Herstel N.V.	212.6	—	n. 212.6
Aanschaffing van mat. uitrusting leger en vloot	191.0	—	n. 191.0
Overige kapitaalposten	144.6	59.3	n. 85.3
Totaal van den Buitengewonen Dienst	3.138.0	911.9	n. 2.226.1

Wat de **pacificatie van Indië en de liquidatie oorlogvoering** betreft, de voornaamste uitgaven, welke onder deze rubriek zijn samengebracht, zijn:

a. de buitengewone uitgaven van het Departement van Oorlog;

b. de buitengewone uitgaven van het Departement van Marine;

c. het nadeelig saldo van het Scheepvaartfonds;

d. de ingevolge het Besluit vergoeding militaire vorderingen en aanschaffingen 1945 (Staatsblad no. F 292) uit te keeren vergoedingen.

Met betrekking tot dezen laatsten post wordt aangeteekend, dat het totaalbedrag van de uit te keeren vergoedingen, verband houdende met de vorderingen door de bondgenooten, wordt geschat op ∫ 230.000.000.

Het totaalbedrag der toe te kennen vergoedingen wegens vorderingen door het Militair Gezag wordt begroot op ∫ 50.000.000.

In totaal zal derhalve wegens vergoedingen moeten worden toegekend een bedrag van ∫ 280.000.000. Aangenomen is, dat in 1946 een bedrag van ∫ 200.000.000 zal worden uitgekeerd.

Tegenover dezen post is onder de middelen opgenomen een bedrag van ∫ 100.000.000, op welk bedrag de terugbetalingen door de bondgenooten in dit jaar worden geraamd.

Wat den **steun bij den herbouw** van onroerende goederen en schepen betreft, verwacht het ministerie van openbare werken en wederopbouw, dat in 1946 ruim 435 millioen zal worden verwerkt. Als rijksbijdrage hierin zal naar raming een totaal van 223 millioen uit hoofde van het „besluit materieele oorlogsschade 1945" opeischbaar worden. Het verschil tusschen deze twee bedragen zal overbrugd dienen te worden door middel van de door de herstelbank ter hand te nemen aanvullende herstelfinanciering. Tot het tijdstip, waarop de herstelbank in staat zal zijn deze aanvullende financiering te verzorgen, zal het rijk haar daartoe in 1946 voorschotten tot een bedrag van ruim 212.000.000 verleenen, welke uiteraard te zijner tijd zullen worden terugbetaald.

Onder **„bijzondere rechtspleging"** zijn o.m. samengebracht de uitgaven voor bijzondere rechtspleging: de bijzondere jeugdzorg, het herstel rechtsverkeer en de zuiveringsmaatregelen.

Ten behoeve van de om politieke redenen gedetineerden zal in 1946 in totaal een bedrag van 175 millioen noodig zijn, aangezien naast de uitgaven voor bijzondere rechtspleging ad 93.582.310 gulden en bijzondere jeugdzorg ad 15.230.000 gulden o.a. nog ongeveer 50.000.000 gulden is geraamd voor de kosten der bewaking. Deze aangelegenheid heeft de bijzondere aandacht der regeering, te meer omdat als gevolg van de detentie ongeveer 100.000 personen aan den arbeid zijn ontrokken en het hierdoor gederfde volksinkomen op rond 130.000.000 gulden per jaar kan worden geschat.

Overzicht eindcijfers

Gewone Dienst.	
Gewone middelen	∫ 2.394.024.742
Gewone uitgaven	- 2.230.977.094
Batig saldo	∫ 163.047.648
Bijdrage aan de middelen van den Buitengewonen Dienst	- 163.047.648
Buitengewone Dienst.	
Uitgaven van afloopend karakter, voortvloeiende uit de bijzondere tijdsomstandigheden	∫ 2.386.417.911
De daartegenover staande middelen beloopen	- 665.726.167
	∫ 1.720.691.744
Bijdrage van den Gewonen Dienst aan de middelen van den Buitengewonen Dienst	- 163.047.648
Nadeelig saldo van den Buitengewonen Dienst, zonder inachtneming van de kapitaalsuitgaven en -ontvangsten	∫ 1.557.644.096
Kapitaalsuitg. ∫ 751.602.908	
Kapitaalsontv. - 83.112.737	
Nadeelig saldo kapitaalsuit- en -ontv.	- 668.490.171
Nadeelig saldo Buitengewone Dienst	∫ 2.226.134.267*

* Hierin is niet begrepen het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds ad ∫ 376.240.000.

(V. b. Begrooting 1945 6546; Nota i.z. financieel beleid 6611)

A. Wetsontwerp i.z. dienstplichtvoorziening —

17 Apr. — De ministers van oorlog en van marine hebben bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp dienstplichtvoorziening.

In hun toelichting wordt o.a. gezegd dat er voor vrijstelling wegens broederdienst geen plaats meer is.

Ook vrijstelling wegens kostwinnerschap zal, althans in den naasten tijd, buiten toepassing blijven, daar het in de bedoeling ligt kostwinnersvergoeding toe te kennen aan de verwanten van die dienstplichtigen, wier geldelijke hulp voor het levensonderhoud van de verwanten onmisbaar is. Een der redenen hiervoor is gelegen in de moeilijkheid om alle plaatsen bij leger en vloot met daarvoor geschikte personen te bezetten en om tevens daarenboven aan zekere groote maatschappelijke belangen tegemoet te komen.

Naast de vrijstelling wegens kostwinnerschap staat die wegens persoonlijke onmisbaarheid; dat is in den zin der dienstplichtwet persoonlijke onmisbaarheid voor het in stand houden van het middel van bestaan van verwanten van den dienstplichtige. Deze vrijstelling, waarvoor een geldelijke vergoeding niet in de plaats kan treden, wenschen de ondergeteekenden niet aan te tasten.

Omtrent de sterkte aan gewone dienstplichtigen zijn de plannen nog in wording. Alleen voor de eerst aan de beurt zijnde lichting, de lichting 1945, rekent de regeering voor de landmacht te zullen noodig hebben rond 27.500 man, voor de zeemacht slechts een zeer klein getal.

Omtrent de eerste oefening hebben de voornemens nog geen vasten vorm aangenomen.

Het ligt voor de hand, dat, zoolang de tegenwoordige buitengewone omstandigheden voortduren, het verblijf in werkelijken dienst niet beperkt zal kunnen blijven tot den normalen duur van de eerste oefening. (N. R. C.)

(V. b. Dienstplicht 6636 A)

Nederland

A. De besprekingen op de „Hooge Veluwe" beëindigd - de Indonesische delegatie vertrokken —

23-25 April — De laatste besprekingen tusschen de Ned. regeering en de Indonesische delegatie werden op Woensdag 24 April niet op het slot St. Hubertus, doch te 's-Gravenhage gehouden. Op 25 April werd door de Regeeringsvoorlichtingsdienst het volgende medegedeeld:

„De conferentie op de Hooge Veluwe, die thans tot het verleden behoort, heeft een waardevolle bijdrage geleverd tot de oplossing van het Indonesische probleem. In de officieele verklaring van 6 April j.l. werd medegedeeld, dat de reis van dr. Van Mook ten doel had, een nieuwe poging om tot een vergelijk te komen, aan het oordeel van de Nederlandsche regeering te onderwerpen en naar aanleiding daarvan nieuwe instructies te verkrijgen.

Tevens werd medegedeeld, dat drie republikeinsche vertegenwoordigers den luitenant-gouverneur-generaal vergezelden, aangezien men er van die zijde prijs op stelde, zijn inzichten zelf aan de Nederlandsche regeering uiteen te zetten. Bij dit persoonlijk overleg konden uiteraard niet alle geschillen worden overbrugd, reeds hierom niet, omdat de Indonesische afgevaardigden geen mandaat hadden. Niettemin zijn op diverse punten vorderingen gemaakt.

Van groot belang is tevens, dat men over en weer een beter inzicht heeft verkregen in de wederzijdsche zienswijzen in de politieke moeilijkheden, waarmee men van weerskanten rekening moet houden bij het streven naar een voor allen aanvaardbare oplossing.

Aanteekening verdient nog, dat de suggesties, die dr. Van Mook naar Nederland meebracht, tot onmiddellijk doel hadden een zwijgen der wapenen mogelijk te maken. Voor de daarop volgende besprekingen nopens den status van Indonesië vormt de regeeringsverklaring van 10 Febr. 1946 nog steeds den grondslag.

De Nederlandsche regeering is thans in de gelegenheid het probleem in zijn vollen omvang aan de Staten-Generaal voor te leggen en daarna de instructies op te stellen, op grond waarvan dr. Van Mook de besprekingen in Batavia wederom zal kunnen opnemen."

De Indonesischie delegatie is Donderdag 25 April per vliegtuig naar Ned.-Indië teruggekeerd. Voor zijn vertrek heeft Soedarsono verklaard, dat geen resultaten bereikt waren. Naar verluidt heeft de vorm van de erkenning van de Indonesische republiek een der grootste moeilijkheden opgeleverd.

(A.N.P. - Alg. H.bl. - V.K.)

(V. b. 6687 E en F; zie ook: 6694 A; foto: 6698b)

B. Nederlandsch-Belgisch-Luxemburgsche besprekingen - de tolunie

18-20 April — Vijf Belgische en drie Luxemburgsche ministers arriveerden op 17 April in Den Haag om met hun Nederlandsche collega's de inwerkingtreding van de gesloten tolunie tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Nederland te bestudeeren. De resultaten van deze besprekingen werden op 20 April in een officieel communiqué bekend gemaakt:

„Besloten is, op korten termijn het gemeenschappelijk tarief, geldende t.a.v. andere landen volledig te maken, ten einde voor het einde van het jaar het overeengekomen douane-regime te kunnen toepassen.

Bovendien is besloten de technische bepalingen uit te werken, welke noodig zijn om voor het einde van 1947 te geraken tot de definitieve afschaffing van invoerrechten aan de gemeenschappelijke grens tusschen Nederland en de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie. De vraagstukken, welke verbonden zijn aan een voortschrijdende aanpassing van de economische structuur der betrokken landen, zullen ten onderzoek worden opgedragen aan een Raad der Economische Unie van de drie landen. Deze raad zal in het bijzonder voorstellen moeten doen omtrent alle maatregelen, strekkende tot het doen vervallen van andere belemmeringen dan douanerechten in het economisch verkeer tusschen de betrokken landen en zal den overgang voorbereiden van het in 1944 vastgestelde douane-regime naar een economische unie.

De Raad voor de Handelsaccoorden, voorzien in de overeenkomst van 5 September 1944, zal reeds dadelijk de middelen in studie nemen om de ten aanzien van derde landen te volgen handelspolitiek te coördineeren."

In een persconferentie heeft minister Spaak nog medegedeeld, dat beide regeeringen besloten hebben het gemeenschappelijk douanetarief te completeeren en te verbeteren tegen uiterlijk 1 Aug. 1946.

Vóór eind 1947 zal de tol-unie een voldongen feit zijn, maar men stuit op zeer belangrijke technische moeilijkheden niet slechts t.a.v. douane-rechten, maar ook inz. accijnzen, compenseerende rechten, vergunningen enz.

Wij zijn verder nu reeds begonnen met het treffen van maatregelen voor een economische unie; men heeft bovendien besloten binnenkort een handelsovereenkomst te sluiten, die van 15 Mei af in werking zal treden. De groote moeilijkheid hierbij is, dat België thans belangrijke bedragen aan Nederland verschuldigd is. A.s. week zullen hierover te Brussel onderhandelingen beginnen. Beide landen zullen voorts een gemeenschappelijke houding aannemen op de conferentie voor de Intern. Handels Organisatie en werkschaffing, welke dit najaar in Amerika zal worden gehouden.

(N.D. - Alg. H.bl.)

(V. b. Tolunie: 5836 A; zie ook: 6685 A; Int. hand. org.: 6593 A)

C. De a.s. verkiezingen - opinie-onderzoek —

20 April — Het „Nederlandsch Instituut voor de Publieke Opinie" heeft voor het dagblad „Het Parool" gedurende eenige maanden een onderzoek ingesteld naar de opinie van het Ned. volk over de a.s. verkiezingen. Hierbij werd de volgende vraag gesteld:

„Indien de verkiezingen vandaag zouden plaats hebben, op welke partij zoudt U dan stemmen?"

De uitslag was:

	Begin Jan.	Begin Febr.	Begin Mrt.	Begin April
P. v. d. Arb.	10%	21%	37%	37%
S.D.A.P.	20%	16%	3%	—
N.V.B.	11%	6%	1%	—
Vrijz. Dem. ..	3%	3%	1%	—
Kath. V.p.	27%	26%	30%	30%
Anti-Rev. ..	9%	9%	9%	9%
Chr. Hist.	6%	5%	6%	7%
C.P.N.	6%	6%	5%	7%
P. v. d. Vr. .. (v.h. Lib.)	2%	4%	5%	7%
Andere	6%	4%	3%	3%

Van de drie procent, die de vorige maal nog op de S.D.A.P. wilden stemmen — naar men mag aannemen de arbeidersaanhang der S.D.A.P., die niet aan de Partij van den Arbeid kon wennen — is inmiddels het grootste deel naar de C.P.N. gegaan. De Partij van de Vrijheid heeft de aarzelende middenstanders van N.V.B. en Vrijz. Dem. aangetrokken.

(Par.)

(V b. opinie-onderzoek 6613 G; verkiezingen 6692 A)

D. Staatscontrôle en vrije concurrentie - opinie-onderzoek —

Het Ned. Instituut voor de Publieke Opinie heeft in Maart j.l. het antwoord op de volgende vraag geënquêteerd:

„Er wordt vaak beweerd, dat de vrije concurrentie en vermindering van de staatscontrôle op het economisch leven, het beste is voor handel en industrie en de welvaart van het geheele land. Bent u het daarmee eens of niet?"

54% van alle ondervraagden uit ons heele volk antwoordde: ja.
35% tegen.
11% had geen oordeel.

De vrije concurrentie vond haar meeste voorstanders onder de personen in leidende functies (72%), de minste bij arbeiders en ambtenaren, hoewel bij dezen de meeningen vóór en tegen vrijwel gelijk verdeeld zijn.

Het hoogste percentage tegenstanders vond men in de Partij van den Arbeid, n.l. 46%. Toch zijn nog 38% van de leden dezer partij voor vrije concurrentie en minder staatscontrôle. Voorstanders bevonden zich het meest bij de Liberalen: 94% en de Anti-Revolutionnairen: 61%.

(Alg. H.bl. - 11 April)

(V. b. Opinie-onderzoek: 6613 G; zie ook: 6695 B)

E. Wederopbouw - Dertig duizend arbeiders in 140 kampen - „Centrale Commissie voor Cultureele Verzorging" geïnstalleerd —

15 April — Op 14 April heeft minister Ringers de „Centrale Commissie voor Cultureele Verzorging van Arbeiders in Arbeiderskampen" geïnstalleerd. Mr. A. M. Joekes, lid van de Tweede Kamer, is voorzitter der commissie; J. v. Ringen v. h. ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, ondervoorzitter. Dr. H. P. de Vries-Reilingh vertegenwoordigt het ministerie van O., K. en W., mr. Werner, het ministerie van Sociale Zaken. Verder hebben als vertegenwoordigers van de Stichting van den Arbeid zitting genomen mr. B. Bouman, J. G. Suurhof, lid van de Tweede Kamer, H. J. Kuiper en J. Schipper. Secretaris, tevens leider van het uitvoerend orgaan, is J. Lieftinck. De installatievergadering werd bijgewoond door afgevaardigden van het inter-kerkelijk overleg ds. A. A. Wildschut en mgr. dr. Th. Verhoeven. Het ligt in de bedoeling, dat de kerken officieel door twee leden in de commissie zullen zijn vertegenwoordigd.

In de installatierede zeide minister Ringers o.m.: „Zóó groot is de omvang van het werk voor den wederopbouw, dat Nederland tevreden mag zijn als het in acht jaar gereed zal komen. Waarschijnlijk echter zal het wel honderd jaar duren. En in ieder geval staat Nederland voor de situatie, dat dit jaar ruim dertigduizend arbeiders in 140 kampen buiten hun woonplaats zullen moeten leven. Dat wil zeggen: 15.000 man voor de uitvoering van het Bouwplan 1946, 8000 man voor de Noordoostpolder, 5000 man voor de DUW en 3000 voor landbouwherstel."

Minister Ringers wees er op, dat wel is waar het grootste deel dezer arbeiders in den zomer 's Zondags naar huis zal kunnen, maar dat toch ongeveer twintig percent slechts om de veertien dagen verlof zal krijgen.
Gedurende 10 jaren, zoo vervolgde de minister, zullen dus een groot aantal vakarbeiders ver van hun gezinnen moeten wonen. Deze arbeiders missen hun gezinsleven, normale ontspanning in eigen woonplaats, conversatie met buurtgenooten en vrienden, hun sport, het eigen vereenigingsleven, hun eigen kerk. Dit gemis zal moeten worden aangevuld. De cultureele verzorging van deze arbeiders zal het werk der nieuwe commissie zijn. (V.K.)
(V. b. Wederopbouw: 6695 B; arbeiders in verwoeste geb.: 6659 A)

Nederland

A. Doodstraf voor den beul van Ommen - Eisch luidde 15 jaar —

17 April — Het Bijzonder Gerechtshof te Amsterdam veroordeelde den 35-jarigen Maarten Scheffer, die gevangenbewaarder was in het strafkamp te Ommen, tot de doodstraf.
Scheffer, die bekend stond als „de beul van Ommen", had zich schuldig gemaakt aan tallooze mishandelingen. De eisch luidde 15 jaar gevangenisstraf. (Alg. H.bl.)
(V. b. doodstraf: 6669 B)

B. Vrijlating van politieke delinquenten —

23 April — In het ressort van het bijz. gerechtshof te Den Haag zijn tot 10 April j.l. in totaal 5575 politieke delinquenten, al dan niet voorwaardelijk, buiten vervolging gesteld.
In het ressort 's-Hertogenbosch waren dat er 1000, Amsterdam 625, Arnhem 825 en Leeuwarden 700. In Den Haag werd bij de invrijheidstelling terstond beslist of dit al dan niet voorwaardelijk geschiedde, in de overige districten werd die beslissing aangehouden.
Op 10 April j.l. heeft de minister van justitie er bij de procureurs-fiscaal nogmaals met klem op aangedrongen op grooter schaal en meer uniform gebruik te maken van de bevoegdheid tot vrijlating gecombineerd met voorwaardelijke buitenvervolgingstelling. Als richtlijn werd daarbij gesteld, dat alle onder het Tribunaalbesluit vallende politieke delinquenten, ten aanzien van wie geen interneeringsmaatregel is te verwachten, binnen een half jaar voorwaardelijk buiten vervolging zouden worden gesteld. **(V. b. vrijlating: 6678 A)** (Msb.)

C. Plan voor bouw van nieuwe vloot - Drie smaldeelen in 1952 gereed - In 1955 op volle sterkte —

24 April — De opbouw van de Koninklijke Marine is in vollen gang.
„De gedachten richten zich op een Nederlandsche vloot, die in hoofdzaak zal bestaan uit een aantal smaldeelen, welke onder bevel van een Nederlandschen vlagofficier als eenheid kunnen optreden in geallieerd verband en evenzeer bruikbaar zijn voor de onmiddellijke verdediging van de aan ons toevertrouwde belangen bij een onverhoedschen aanval", aldus de Minister van Marine J. M. de Booy in de Memorie van Toelichting op de marine-begrooting.
Het aantal van deze smaldeelen moet, in verband met de groote afstanden waarop de verschillende deelen van het koninkrijk van elkaar gelegen zijn op ten minste drie worden gesteld. In elk smaldeel is voor de luchtstrijdkrachten ten minste één vliegdekschip noodzakelijk. Daarnaast dient een groep, bestaande uit 2 kruisers en 4 moderne jagers te staan.
Een „jagerscherm" is noodig voor de vliegdekschepen, zoo heeft de oorlogservaring geleerd. Per schip zijn voor dit doel vier torpedojagers noodzakelijk.
De samenstelling van elk smaldeel zal dus zijn: 1 „lightfleetcarrier", 2 kruisers en 8 jagers, zoodat uiteindelijk de totale in dienst zijnde vloot zal bestaan uit 3 „lightfleetcarriers", 6 kruisers en 24 jagers.
Ook het onderzeebootwapen zal niet mogen worden verwaarloosd. Gezien de te verwachten snelle wijzigingen in een lijn, die nog niet valt te overzien, is het niet verantwoord reeds dadelijk met den aanbouw van een aanzienlijk aantal onderzeebooten te beginnen.
Voor het kleine materieel, als mijnenleggers en -vegers, patrouillevaartuigen etc. wordt een plan opgemaakt dat thans echter nog niet gereed is.
De drie smaldeelen zullen in den loop van 1952 gereed zijn; de geheele vloot, de reserve inbegrepen, voor 1 Januari 1955.
Het opbouwplan van den Marineluchtvaartdienst strekt zich over de eerstkomende vijf jaar uit, waarbij 1946 het beginjaar is. Volgens dit plan zullen in 1950 voor gebruik in eerste lijn gereed zijn:
3 eskaders elk van 12 viermotorige lange afstandsverkenners tevens bommenwerpers; 6 eskaders elk van 20 tweemotorige aanvalsvliegtuigen; 3 eskaders elk van 20 jachtvliegtuigen; 60 ingescheepte jachtvliegtuigen; 48 ingescheepte aanvalsvliegtuigen; 1 eskader van 20 transportvliegtuigen, tezamen ruim 340 vliegtuigen.
De snelheid, waarmee de Kon. Marine kan worden uitgebreid wordt hoofdzakelijk bepaald door die, waarmede het personeel kan worden opgeleid. Met onze Britsche bondgenooten zijn besprekingen gevoerd, waardoor in de huidige periode, zoodra het benoodigde personeel is opgeleid, het daarmee te bemannen materieel te onzer beschikking wordt gesteld. Bij de verdere uitbreiding wordt zooveel mogelijk de Nederlandsche industrie ingeschakeld.
Het zal duidelijk zijn, dat de eischen die op het oogenblik in het Verre Oosten aan de K.M. worden gesteld, vertragend werken op de uitbreiding der opleidingsmogelijkheden, aangezien kader aan de opleiding moest worden onttrokken.
Meer dan voorheen zal het noodig zijn gebruik te maken van dienstplichtigen voor het bemannen der vloot. Dan echter dient de eerste oefening aanzienlijk te worden verlengd. Een daartoe strekkend wetsontwerp is aanhangig gemaakt. Als compensatie zullen de herhalingsoefeningen vervallen.
Het eindcijfer van de begrooting is ƒ 326 millioen, waarvan 248.7 op den gewonen en 77.3 op den buitengewonen dienst.
(Alg. H.bl.) **(V. b. aank. Marine 6580 A)**

D. De toekomst der Ned. Luchtvaart - het beheer der vliegvelden - Rijkscommissie ingesteld - geraamde inkomsten K.L.M. —

20 April — Het laat zich aanzien, dat de luchtvaart een belangrijke bron van welvaart zal worden. Teneinde te voorkomen dat de voordeelen van het vervoer van passagiers en goederen door de lucht vrijwel uitsluitend aan buitenlandsche luchtvaartondernemingen ten goede zouden komen, dient het streven er op gericht te zijn het aandeel van Nederland in het internationale luchtverkeer zoo groot mogelijk te doen zijn.
Voor den opbouw van het Nederlandsche luchtverkeer en om opgewassen te zijn tegen de eischen van het in omvang sterk toenemende internationale luchtverkeer, was het noodig den rijksluchtvaartdienst te reorganiseeren en uit te breiden.
In totaal zou hiervoor ƒ 897.534 noodig zijn. Dit bedrag zal voor 1946 niet geheel noodig zijn, omdat de volledige bezetting in dat jaar niet zal worden bereikt, in verband waarmede met ƒ 746.000 kan worden volstaan.
Met het doel de regeering voor te lichten inzake den beheersvorm, de dimensionneering en de keuring der luchtvaartterreinen, zoowel voor het militaire als voor het burgerlijke luchtverkeer, is een Rijkscommissie ingesteld.
Het ligt in het voornemen der regeering de Nederlandsche luchtvaartterreinen, waarop zoowel nationaal als internationaal burgerlijk luchtverkeer zal plaats hebben, te doen beheeren door naamlooze vennootschappen, waarin het Rijk zal deelnemen. Een belangrijk deel der kosten zal door het Rijk dienen te worden gedragen.
Terwijl de omzet van de K.L.M. in 1939 ƒ 11.000.000 beliep, worden voor het jaar 1946 de ontvangsten tusschen ƒ 50.000.000 en ƒ 60.000.000 geraamd.
Indien de gestelde doelen worden bereikt, zullen daarmede de grondslagen zijn gelegd voor een Nederlandsch luchtverkeer, dat intercontinentaal werkzaam is.
Teneinde tegenvallers in het bedrijf te kunnen opvangen, wordt het noodig geacht een bedrag van ƒ 1.600.000 als subsidie uit te trekken.
Als subsidie voor de Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart is ƒ 175.000 uitgetrokken.
(V. b. K.L.M.: 6694 E) (N.D.)

E. Radio-telefoonverbinding met Curaçao —

18 April — Op 16 April is te 16 uur, de nieuwe radio-telefoondienst tusschen Nederland en Curaçao geopend met een telefoongesprek tusschen den minister van overzeesche gebiedsdeelen, prof. dr. J. H. A. Logemann en den gouverneur van Curaçao P. A. Kasteel. (N.R.C.)
(V. b. Curaçao: 6696 B; radio-tel. verb. Sur. 6481 F)

F. Wegen - Wacht van den A.N.W.B. —

16 April — De Kon. Ned. Toeristenbond, A.N.W.B. heeft een Wegen-Wacht in het leven geroepen, die in geelgekleurden motor met zijspan over de wegen zal patrouilleeren, om hulp te verleenen aan gestrande automobilisten enz. (N.R.C.)
(V. b. A.N.W.B.: 5601 A en 5594 A)

G. De haven van Rotterdam - concurrentie van Duitsche havens - scherpe critiek van burgemeester Oud op geallieerd beleid —

20 April — In de gemeenteraadszitting van 17 April heeft burgemeester Oud o.m. gezegd:
„Het is in hooge mate onbevredigend, dat de haven van Rotterdam door middel van haar geroofde installaties, welke in Duitsche havens gebruikt worden, zelf wordt beconcurreerd".
De burgemeester ging ook verder in op de politiek der geallieerden om het transitoverkeer over Duitsche havens te leiden en verklaarde: „Wanneer de geallieerden gebruik maken van Duitsche havens kost het hun geen deviezen, maar het Nederlandsche standpunt moet zijn, dat de geallieerden met onze belangen rekening moeten houden. Wat de haven van Rotterdam in 1940 en 1944 geleden

heeft onder Duitsche bezetting maakt, dat Rotterdam aanspraak heeft op een redelijk aandeel in het verkeer.
In de Duitsche havens wordt gewerkt met kranen en bokken, welke te Rotterdam geroofd zijn. Van het commissariaat-generaal voor de economische belangen in Duitschland wordt niet al te veel medewerking ontvangen met betrekking tot het vrijgeven van drijvend en ander materiaal". (Tr.)
(V. b. Rott. haven: 6685 B; comm.-gen. ec. bel. 6622 A)

Nederland

A. De huidige papiersituatie - Aankoop in het buitenland —

24 April — De heer J. ter Steege, directeur van het rijksbureau voor papier, heeft in een radio-causerie een en ander gezegd over de ontwikkeling in de papierindustrie. Hij deelde o.a. mede, dat de fabrieken van courantenpapier momenteel werken op 20 pct. van hun vroegere capaciteit, terwijl de productie van andere papiersoorten gemiddeld 50 pct. van vroeger bedraagt. Voor den oorlog moest ongeveer 20 pct. van het benoodigde papier worden ingevoerd.
Voor den oorlog produceerden ongeveer 40 Ned. papierfabrieken circa 25.000 ton papier per maand in alle mogelijke soorten. Daarnaast werd nog ongeveer 5000 ton per maand geïmporteerd.
Momenteel is er ten aanzien van de grondstoffen over het algemeen geen reden tot ernstige ongerustheid meer.
Met de kolenvoorziening voor de papierindustrie is het echter niet rooskleurig, want voor 1000 kg papier zijn 900 kg kolen noodig en voor 1000 kg stroocarton 400 kg kolen.
Voor den oorlog werd alleen voor de productie al 30.000 ton kolen per maand gebruikt. Eerst in Augustus van het vorige jaar kon voor de papierfabrieken een kolencontingent beschikbaar worden gesteld, zoodat pas in September de productie in bescheiden mate kon beginnen. Sedert dien werd het kolencontingent regelmatig verhoogd tot ongeveer Januari 1946 en na een tijdelijke inzinking in de afleveringen is weer een verhooging in het uitzicht gesteld.
In totaal krijgen de dag- en nieuwsbladen en de tijdschriften ongeveer 2000 ton papier per maand toegewezen, waarvan de dagbladen ca. 1500 ton. Het verbruik van papier voor couranten en tijdschriften samen is ongeveer 1/6 deel van wat deze groep voor den oorlog gebruikte.
Dat deze kleine hoeveelheid tot nu toe gehandhaafd kon blijven, is voor een groot deel te danken aan de aankoopen van courantenpapier vooral uit Canada. Deze partijen zijn echter vrijwel verbruikt. Daarom worden er thans opnieuw, op instigatie van minister Vos, ernstige pogingen in het werk gesteld om in het buitenland courantenpapier aan te koopen, mede om in staat te zijn den omvang van de kranten te vergrooten. Tevens is in overweging de hoeveelheid kolen, welke voor de binnenlandsche productie van courantenpapier beschikbaar is, op te voeren, doch momenteel is het technisch niet mogelijk hooger te komen dan tot een productie van ruim 2000 ton per maand. De mogelijkheid van vergrooting van den omvang van de Ned. pers hangt dus geheel af van de vraag, of het ons inderdaad lukken zal de noodige extra hoeveelheden op de wereldmarkt te krijgen.
(Msb.) **(V. b. Papier 6739 A; 5723 A)**

B. Pacifistische organisatie opgericht —

20 April — Te Amsterdam is de Stichting „Algemeene Nederlandsche Vredesactie" tot stand gekomen. In het voorloopige bestuur hebben zitting: ir. C. C. J. de l'Espinasse, 's-Gravenhage; mej. Van Wijk—Eriks, Bennebroek; dr. W. Jong, Heemstede; drs. G. J. de Voogd, 's-Gravenhage en ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol. Het secretariaat is voorloopig gevestigd te Ammerstol. (Alg. Hbl.)

C. Kol. prof. dr. E. J. G. Baas Becking terug in Nederland —

23 April — Op 20 April is, na een verblijf van ruim zeven maanden op Java, kol. prof. dr. E. J. G. Baas Becking, de vroegere hoogleeraar in de botanie aan de Leidsche Universiteit en een der baanbrekers van het verzet der docenten aan de academie tijdens de bezetting, per vliegtuig in ons land teruggekeerd.
Prof. Baas Becking, wiens twee mislukte ontvluchtingspogingen naar Engeland uit dien tijd wel bekend zijn, heeft zich sedert zijn aankomst op Java in September 1945 als officier bij den generalen staf van het K.N.I.L. beziggehouden met de sociale zorg voor de inheemsche bevolking. Onder zijn leiding zijn reeds vele poliklinieken en hospitalen op Java ingericht waarin tallooze Javanen thans worden verpleegd.
Zijn verblijf in Nederland zal van korten duur zijn. Hij heeft Java slechts verlaten, omdat hij met verschillende instanties, als het Centrale Roode Kruis, de Welfareorganisaties, de Rockefeller-foundation en de coördinatie-commissie besprekingen van natuurwetenschappelijken aard moet voeren over den wederopbouw van de laboratoria op Java en de rehabilitatie van de laboratoriumwerkers. (Tr.)

D. Personalia —

Benoeming en bevordering

20 April — **Mr. R. H. Baron van Lynden en Jhr. mr. H. Th. A. M. van Rijckevorsel,** beiden werkzaam op het departement van Buitenl. zaken, tot eerste gezantschapssecretarissen. (A.N.P.)
W. Spycher erkend en toegelaten als consul van Zwitserland te A'dam. (Msb.)
Ir. G. Friedhoff, hoofdingenieur bij den dienst van openb. werken te Haarlem, tot Rijksbouwmeester. (Alg. H.bl.)

Dr. ir. T. P. Bijhouwer, lector te Wageningen, tot gew. hoogleeraar in de tuin- en landschapsarchitectuur aan de landbouwhoogeschool en de heer **A. Kruidhof** tot gew. hoogleeraar in de landmeetkunde aan dezelfde hoogeschool.

Dr. A. C. Bouwman, hoogleeraar aan de universiteit te Stellenbosch tot gew. hoogleeraar te Leiden, voor het onderwijs in de alg. taalwetenschap, de talen der oud Germaansche volken en hun letterkunde. (N.R.C.)

24 April — **Mr. J. C. S. Warendorf,** tot juridisch adviseur (legal council) van de U.N.E.S.C.O. (United Nations Educational Scientific and Cultural Organisation). (Par.)

Ontslag en aftreden

8 April — **Mr. L. J. A. Trip** (op zijn verzoek, eervol), als president der Nederl. Bank. (V.V.) **(V. b. Trip 6466 E)**
8 April — **Jhr. mr. O. E. W. Six** (op zijn verzoek, eervol), als secr.-gen. van het **dep. van Overz. Gebiedsdeelen.** (Msb.)
9 April — **G. A. Ilgen,** Gen.-maj. van het K.N.I.L. vroeger divisiecommandant in Indië (op zijn verzoek, eervol). (V.V.)
9 April — **Prof. dr. W. L. L. Carol** (op grond van het zuiveringsbesluit) als hoogleeraar aan de Amsterdamsche Universiteit. (Par.)
10 April — **C. Mörzer Bruyns** (op zijn verzoek, eervol) als hoofd-inspecteur van den haven-arbeid. (N.R.C.)
18 April — **Ir. F. G. den Hollander** (op zijn verzoek, eervol), als directeur-generaal van het verkeer bij het ministerie van verkeer en energie. (Msb.)
18 April — Oud-minister **M. P. J. Steenberghe** zal van 1 Mei af geen voorzitter van de economische missie in Amerika meer zijn. Hij gaat naar het particuliere bedrijf terug. (V.K.)
20 April — Op grond van het zuiveringsbesluit uit het notarisambt: **G. Zeeuw** te Den Helder, **J. H. Krom** en **J. F. Rodenberg,** beiden te Amsterdam. (N.R.C.)

Overleden

18 April — **Mgr. H. J. M. Taskin** (81 jaar oud), oud-praeses van het groot-seminarie te Warmond, proost van het Haarlemsche Kathedraal Kapittel. (Msb.)

Ned. O. Indië

E. Stichting van Indonesische luchtmacht —

17 April — Op 9 April is een Indonesische luchtmacht in het leven geroepen, die zal staan onder het commando van Soedirman, den opperbevelhebber van de T.R.I. Een opleidingskamp voor Indonesische officieren in Midden-Java is op 14 April officieel in gebruik genomen.
(V.K.) **(V. b. T.R.I. 6670 B en 6663 C)**

F. Nederlanders in Australië - alleen indien noodzakelijk deviezen beschikbaar voor verblijf —

17 April — In verband met de Nederlandsche deviezenmoeilijkheden zullen die Nederlandsche onderdanen, wier verblijf in Australië een niet noodzakelijke deviezen-uitgave beteekent, dat land dienen te verlaten.
Reeds eerder werd gemeld, dat degenen, die uit Ned. Indië naar Australië waren geëvacueerd, zouden moeten vertrekken. (V.K.)
De geldelijke ondersteuning aan deze ongeveer 5000 geëvacueerden kost Nederland maandelijks een bedrag van 2.500.000 Australische ponden.
De mannen moeten, voorzoover zij geschikt zijn bevonden voor den militairen dienst en burgerlijke betrekkingen, naar Indië terugkeeren, terwijl hun vrouwen de keuze hebben hen te begeleiden of naar Nederland te gaan. (Alg. H.bl.)

G. Australische leening aan Ned.-Indië —

20 April — De Australische regeering heeft toegestemd in een leening aan de Nederlandsch-Indische regeering tot een maximum van £ 7.500.000.
De leening zal berusten op het principe, dat voor iedere hoeveelheid goederen ter waarde van £ 1, die de Ned.-Indische regeering afneemt, £ 1 zal worden geleend. (Alg. H.bl. - Tr.)
(V. b. Austr. leening 6692 D)

H. Sumatra - Sultan van Langkat overleden - vorsten vermoord —

24 April — De sultan van Langkat (Sumatra's Oostkust), die door extremisten op zijn buiten gevangen gehouden werd, is overleden. Verder blijkt, dat de kroonprins en de broers van den sultan, evenals zijn secretaris en diens broers eenigen tijd geleden door de extremisten zijn vermoord.
Voorts werd medegedeeld, dat de vorst van Koeala Simpang (Zuid-Oost-Atjeh), die door extremisten was gearresteerd, gedwongen werd, zijn eigen graf te graven, waarin hij vervolgens levend begraven is. (N.R.C.)
(V. b. Sultan v. Langkat 6559 C)

Ned. O. Indië

A. Sumatra - „Nationaal Comité" en „Raad van extremisten" opgericht - Verklaring van Sjarifoedin over de arrestatie van Volksfront-leiders —

20 April — Uit Fort De Kock (Sumatra's westkust) werd gemeld, dat aldaar een Nationaal Comité voor Sumatra is opgericht, tijdens een bijeenkomst, welke door Sjarifoedin (een van Sjahrir's „ministers") en een honderdtal Indonesische afgevaardigden uit geheel Sumatra werd bijgewoond. Sjarifoedin gaf aanwijzingen om het republikeinsche bestuur van Sumatra op denzelfden grondslag te organiseeren als dat in Java is geschied. (V.K.)

Tijdens zijn verblijf te Medan deelde Sjarifoedin mede, dat oorspronkelijk door het volksfront aan Soekarno verzocht was, tijdens de tweede kabinetscrisis een nieuwe regeering te vormen. Soekarno heeft toen echter aan Sjahrir verzocht, een „coalitie-kabinet" te vormen. De leiders van het Volksfront daarentegen drongen er op aan, dat hun geheele programma, dat o.m. de confiscatie van alle Europeesche industrieele en agrarische ondernemingen omvatte, zou worden aangenomen. Daarop trachtte het Volksfront de vorming van een tweede kabinet-Sjahrir te saboteeren en het deed vervolgens zelfs pogingen, de republikeinsche regeering omver te werpen, waarop de leiders van het Volksfront, o.m. de communistische leider Tan Malakka, gearresteerd zijn. (Commentaar)

25 April — Het „Nationale Comité" heeft besloten, dat Medan de hoofdstad van het eiland zal zijn en dat Sumatra den status zal hebben van een autonome provincie, ondergeschikt aan Java, hetgeen een maximum aan vrijheid binnen het kader van de republiek beteekent.

Verder is er een „Raad van extremisten" gevormd, die zijn hoofdkwartier te Pematang Siantar ten Zuid-Oosten van Medan heeft. Dit wordt beschouwd als een nieuwe aanwijzing dat de extremisten op Sumatra hoe langer hoe meer hun gevoelens tegenover de gematigden tot uitdrukking gaan brengen. (Par.)

(V. b. Sumatra 6638 D; Sjarifoedin 6679 F; Volksfront 6638 D; Tan Malakka 6670 B)

B. Kyai Hadji Mansoer gearresteerd

20 April — Door de Indonesiërs is gearresteerd Kyai Hadji Mansoer, een bekende figuur uit Mohamedaansche politieke kringen.

Hij maakte tijdens de Japansche bezetting deel uit van het zoogenaamde „klaverblad van vier" met Soekarno, Hatta en Dewantoro, waaraan de leiding en de organisatie van de Indonesische beweging door de Japansche overheid was opgedragen. (Commentaar)

C. Groote rijstoogst verwacht - Sjahrir belooft rijst aan Britsch-Indië —

24 April — Het republikeinsche blad „Merdeka" („Vrijheid") deelde onlangs mede, dat Sjahrir 500.000 ton rijst aan Britsch-Indië heeft aangeboden.

In een nadere verklaring heeft Sjahrir thans gezegd, dat de rijstoogst dit jaar, volgens de laagste schatting, 5.000.000 ton en volgens de hoogste 7.000.000 ton zal bedragen.

Het werkelijk verbruik op Java, zoo zegt de verklaring verder, lag vóór 1940 onder de 4.000.000 ton, tijdens de Japansche bezetting onder de drie millioen.

Sjahrir zegt voorts, dat zelfs, indien er geen overschot zou zijn het Indonesische volk gaarne 500.000 ton rijst zou willen geven voor textielgoederen en werktuigen, waaraan zoo dringend behoefte bestaat.

„Wij hebben veel sympathie voor het Indische volk en wij zouden het aanknoopen van economische en geestelijke banden tusschen de Republiek en India als twee vrije volken toejuichen". (Alg. H.bl.)

(V. b. Rijst 4427 E)

D. Arrestatie van journalisten —

24 April — Op last van den procureur-generaal zijn vijf personen in preventieve hechtenis gesteld, in afwachting van het verhoor met betrekking tot hun activiteit gedurende de Japansche bezetting. De gearresteerden zijn: A. Zimmerman (voor den oorlog hoofd van den Voorlichtingsdienst van het K.N.I.L., die eenige weken geleden uit dezen dienst werd ontslagen. Of dit ontslag al of niet cervol is, zal beslist moeten worden door de rechterlijke autoriteiten), J. G. H. Ritman (voor den oorlog hoofd van den Nederlandsch-Indischen regeeringsvoorlichtingsdienst), Van Leeuwen (journalist, van wien geen voorletters bekend zijn), mr. Christiaan de Vries (hoofdredacteur van de Javabode), A. Cohen (vroeger hoofdredacteur binnenland van het A.N.P., na de capitulatie van Nederland naar Indië uitgeweken). (V.K.)

(V. b. Collaboratie 6677 H)

E. Uit Australië gerepatrieerde Indonesiërs gearresteerd —

15 April — Een groep Indonesiërs, die onlangs uit Australië naar Java waren teruggekeerd en officieel ontvangen waardoor Soekarno en Sjahrir, zijn gearresteerd en in de gevangenis der militaire politie van het TRI (Indonesische leger) geworpen. Men gelooft, dat zij gestraft zullen worden wegens „het trachten schade toe te brengen aan de eenheid van het Indonesische volk". (Par.)

België

F. Van Acker kondigt loon- en prijsstop aan - strenge sancties op overtreding - samenwerking met vakverbonden —

15 April — Na een conferentie van 3½ uur met vertegenwoordigers der Belgische vakbonden over de prijs- en loonpolitiek heeft Eerste-Minister Van Acker op 13 April een zeer ver strekkend programma voor den economischen wederopbouw van België bekend gemaakt.

De vertegenwoordigers van alle vakvereenigingen (Alg. Belg. Vakverb., Christ. Vakverb. en het Alg. Verb. der Liberale vakvereenigingen) hebben zich accoord verklaard met het programma, dat ter goedkeuring aan den ministerraad zal worden voorgelegd. Het programma bestaat hoofdzakelijk uit de volgende punten:

1. Alle prijzen worden vastgesteld. 2. Een drastische politiek tot prijsverlaging zal met alle vereischte middelen worden doorgevoerd met medewerking der vakvereenigingen, waarvan de vertegenwoordigers voortdurend met den Eerste-Minister zullen samenkomen, om de doelmatigheid der getroffen maatregelen na te gaan. 3. Een commissie voor de prijsbeheersching wordt ingesteld. 4. Industrieele bedrijven, die de prijspolitiek niet naleven, die hamsteren of zich aan bedrieglijken uitvoer schuldig maken, zullen onder sekwester worden geplaatst; hun voorraad grondstoffen zal onmiddellijk verbeurd verklaard worden.

Handelsondernemingen, die zich aan soortgelijke handelingen schuldig maken, zullen worden gesloten; ook hun voorraden zullen in beslag worden genomen. 5. Een loon-stop wordt ingevoerd. De bedrijven, die op eenigerlei wijze de loonen verhoogen, zullen onder sekwester worden geplaatst. 6. In Mei zal een „Nationale Conferentie van den Arbeid" van vertegenwoordigers van vakbonden en werkgeversorganisaties worden gehouden, om de prijs- en loonpolitiek te bespreken, alsmede maatregelen tot verhooging van de koopkracht der arbeiders.

Van Acker wees er nog op, dat België in het gevaarlijkste stadium verkeerde sedert de bevrijding. Als de stijging der prijzen en loonen voortduurde, zou devaluatie onvermijdelijk zijn; deze kan slechts door drastische maatregelen worden geweerd. De besprekingen met de vakbondleiders waren niet van een leien dakje geloopen, maar de leiders hadden beseft, dat devaluatie tenslotte de arbeiders het ergst zou treffen.

In sommige beroepen heerscht er gebrek aan werkkrachten; het zijn juist die bedrijven waar de loonen het laagst zijn, rekening gehouden met het af te leveren werk. Vooral de mijnen worden verlaten. Wat de textielbedrijven betreft mag gezegd worden, dat zij hun vooroorlogsch rendement kunnen bereiken, indien zij slechts over de noodige arbeidskracht beschikken.

Een zeer strenge contrôle zal op de prijzen der bouwmaterialen uitgeoefend worden, zoo besloot de Hr. Van Acker, „want hierin bloeit de zwarte markt op waarlijk schandalige wijze". (V.V. - Volksg.)

(V. b. Van Acker 6696 E)

G. Nederlandsche Kamer van Koophandel te Brussel - Nederl.-Belg.-Luxemburgsche samenwerking - rede van dr. L. G. Kortenhorst —

15 April — De Nederlandsche Kamer van Koophandel voor België en Luxemburg heeft, voor het eerst sedert Maart 1940, te Brussel haar jaarlijksche algemeene vergadering gehouden, onder het voorzitterschap van den heer C. van Schaardenburgh.

De Nederlandsche Kamer telt thans 3.220 leden. Tot bestuursleden werden gekozen: L. Liebreghts, Ed. V. E. Regout, W. Schmidt, F. Schiff, E. Stulemeyer en J. Verhagen. De Kamer benoemde den heer C. van Schaardenburgh tot voorzitter en de heeren Regout en Verhagen, respectievelijk tot eersten en tweeden ondervoorzitter.

Dr. L. G. Kortenhorst, lid van de Nederlandsche Tweede Kamer, hield een rede, waarin hij een duidelijk overzicht gaf van de economische betrekkingen tusschen België, Nederland en Luxemburg. Hij betoogde, dat de voorwaarden voor de tot standkoming van een tolunie nooit zoo gunstig zijn geweest. Hij achtte het voor den oorlog steeds opgeworpen bezwaar tegen toenadering n.l. het verschil in prijs- en loonniveau thans opgeheven. Wanneer na het tot stand komen van de douane-unie de drie landen ten overstaan van de anderen als een geheel optreden, is het van het grootste gewicht dat interne belangentegenstellingen zooveel mogelijk worden opgeheven. Zakelijke belangengemeenschappen lijken daartoe het meest geëigende middel. De toekomstige tolunie zal intusschen in geen enkel opzicht tegen andere landen gericht mogen zijn. Integendeel zal deze Unie open moeten staan voor toetreding van andere landen. Er valt niet aan te denken, dat de tolunie autarkisch zal zijn.

De regeeringen zullen het eens moeten worden over de heffing van gelijke invoerrechten. Een gelijkvormige tariefwet is onmisbaar.

In het onderling verkeer zouden het statistiekrecht, de omzetbelasting, de luxebelasting en de compenseerende invoer-

rechten op de veraccijnsde goederen moeten worden opgeheven, hetgeen alleen mogelijk is wanneer deze belastingen in de drie landen op gelijken voet worden geheven.
In een volgend stadium zal de mate van staatsbemoeiing met het bedrijfsleven in onderling overleg op dezelfde wijze ingericht moeten worden.
De economische samensmelting der drie landen zal nog veel studie, overleg en goeden wil vereischen. Spreker noemde de loon- en prijspolitiek, de sociale politiek, de monetaire politiek (geldsaneering, muntunie), de belastingpolitiek, de credietpolitiek, den omvang, den vorm en het tempo van de door sommigen voorgestane nationalisatie en socialisatie van het bedrijfsleven, waarvan spr. zich in het algemeen geen voorstander toonde, de scheepvaart- en havenproblemen, de agrarische politiek, de deviezenpolitiek, en de verhouding tot de overzeesche gebieden.
De evolutie zal zich slecht geleidelijk kunnen voltrekken en vóór alles zal moeten blijken, dat de leiders van het economisch leven deze ontwikkeling begeeren. De drie volken moeten dan ook elkander beter leeren begrijpen en waardeeren. **(zie ook 6701 B)** (H. Volk)

Duitschland

A. Fusie tusschen communisten en socialisten te Berlijn —

23 April — Op 21 April is in de Berlijnsche Opera de fusie tusschen de communisten en socialisten in de Russische zône tot standgekomen.
Onder geweldig applaus drukten de leider der communisten Wilhelm Pieck en die der socialisten, Otto Grotewohl, elkander de hand. Pieck verklaarde, dat de nieuwe Socialistische Eenheidspartij zal werken in harmonie met de bezettingsautoriteiten.
Tijdens de bijeenkomst werden de namen van de leidende communisten en socialisten, die door de nazi's werden vermoord, voorgelezen, hetgeen, aldus de corr. van Ass. Pr., de journalisten herinnerde aan de bijeenkomsten van de N.S. D.A.P. (Ass. Pr. - Tr.)
(V. b. fusie 6680 I)

Engeland

B. Lord Vansittart voor een federatief Duitschland —

17 April — Lord Vansittart sprak op 16 April in het Hoogerhuis de waarschuwing uit, „dat wij getuige zijn van de eerste phase eener nieuwe poging om een nieuwen afzonderlijken totalitairen staat op te bouwen, welks leidende ideologie opnieuw nationalisme zal zijn."
Vansittart, sprekend in het debat over de leger- en luchtmacht-begrooting, zeide, dat het opnieuw instellen van een overgecentraliseerd Duitschland onvereenigbaar is met de Europeesche veiligheid en dat de eenige, van Europeesch standpunt bezien, veilige oplossing voor Duitschland „een federatieve" is.
Hij zeide, dat in Duitschland centralisatie en nationalisme hand in hand gingen en dat op het oogenblik nationalisme een even groot gevaar is als nationaalsocialisme. (U.P. - N.D.)
(V. b. Vansittart: 6615 G)

C. Nationalisatie staal-industrie aangekondigd - felle critiek van Churchill —

18 April — De minister van Bevoorrading, John Wilmot heeft op 17 April in het Lagerhuis aangekondigd, dat een groot gedeelte der Engelsche ijzer- en staalindustrie voor nationaliseering in aanmerking zal komen. Alvorens het zoover is, zal een contrôle-raad worden opgericht, welke de functie zal overnemen van het lichaam, dat gedurende den oorlog belast was met de contrôle van de ijzer- en staalindustrie.
Wilmot riep in herinnering, dat op verzoek van de regeering de Britsche ijzer- en staalfederatie plannen heeft ingediend voor de ontwikkeling van de industrie. Voor de kosten van deze ontwikkeling worden voor de komende vijf tot zeven jaar 168.000.000 pond sterling uitgetrokken. Wilmot zeide, dat de programma's voor moderniseering zouden worden uitgevoerd.
Hoewel er bij deze mededeeling geen gelegenheid tot debat was, stond Churchill onmiddellijk op, om critiek uit te oefenen op deze aankondiging, die hij „een groot schandaal" noemde. De regeering had geen eigen plan, zoo zeide hij; zij wist zelfs niet, in hoeverre zij de ijzer- en staalindustrie wenschte te nationaliseeren. Het scheen, of zij in de eerste paar jaren naar redenen zou moeten zoeken, om haar besluit te billijken.
Churchill werd herhaaldelijk onderbroken, zoowel door zijn volgelingen als door zijn tegenstanders.
(Par. - V.V. - Dail. Her.) **(V. b. Nationalisatie 6615 K; Churchill 6672 C)**

D. Malakka - verzet tegen de „Maleische Unie" —

Op 1 April is in werking getreden de „Maleische Unie". Dit is aanleiding geworden tot ernstige ontevredenheid op het schiereiland Malakka. Verschillende sultans, ondersteund door de bevolking, hebben bij de Britsche Kroon verzet aangeteekend tegen de annexatie van de Maleische vorstendommen door het Britsche Rijk.
De Maleische Sultanaten waren vroeger protectoraten en stonden in een volkenrechtelijke verhouding tot het Britsche Rijk. In November j.l. heeft een Engelsche afgezant de sultans afgereisd om, na de Japansche bezetting, hun loyaliteit te onderzoeken en bij gelegenheid van deze „zuivering" heeft hij hen een verdrag laten teekenen, waarin de sultans „het volledig gezag en de jurisdictie overdragen aan Z.M. den Koning". Er is een nieuwe Maleische Unie gevormd uit de negen protectoraten en de Straits-Settlements, welke Unie haar bureaucratisch apparaat uit Londen krijgt opgelegd.
Alle Sultans hebben te kennen gegeven zich van de bij verrassing geteekende overeenkomst te willen losmaken.
George Hall, de Britsche minister van Koloniën, heeft het parlement in een schriftelijke verklaring verzekerd, dat hij geen reden ziet de verdragen als ongeldig te beschouwen en niet het recht kan erkennen van een der partijen om zich aan plechtig gesloten verdragen te onttrekken. (Tijd)

E. Lord Keynes overleden - bekend econoom —

23 April — Lord J. M. Keynes, de bekende Engelsche econoom, adviseur van de Engelsche schatkist en directeur van de Bank of England, is, 62 jaar oud, op 21 April te Tillon Firle in Sussex in zijn woning aan de gevolgen van een hartaanval overleden.
Keynes werd in Juni 1883 te Cambridge geboren. Hij behoorde reeds op jongen leeftijd tot de voornaamste economen van zijn land. In 1919 vertegenwoordigde hij Engeland als financieel deskundige op de Parijsche vredesconferentie. Hij trok zich daarvan terug toen hij bemerkte, dat de mogendheden — in tegenstelling tot zijn opvattingen — onmogelijk te vervullen herstelbetalingen wilden opleggen.
Zijn werk „Economic consequences of the war", gevolgd door „Economic consequences of the peace", heeft na den eersten wereldoorlog sterk de aandacht getrokken. Hij was de drager van het systeem van „managed currency", waarbij het prijsniveau door monetaire maatregelen wordt beheerscht, een systeem, dat na 1931 in Engeland ook toepassing vond.
Nog tijdens den tweeden wereldoorlog deed Keynes vooral van zich spreken in verband met het door hem ontworpen plan betreffende het herstel van het internationaal betalingsverkeer, dat vooral afgestemd was op Engelands imperiale belangen. Het „Keynes-plan ging uit van de gedachte eener internationale clearing-unie, met een wereldbetaalmiddel — bancor genaamd — dat door alle landen zou worden gebruikt in het internationale betalingsverkeer.
Het stond tegenover het Amerikaansche plan-White, welk laatste systeem meer dan het plan-Keynes in de overeenkomst van Bretton Woods werd belichaamd.
In September van het vorig jaar ging hij in opdracht van de Engelsche regeering naar de Ver. Staten, om te onderhandelen over een Amerikaansche leening aan Engeland.
Zijn voornaamste kracht was zijn volstrekt ondogmatisch denken, waardoor alles wat hij publiceerde aanleiding gaf tot levendige discussies, welke zeer vruchtdragend waren voor de ontwikkeling der economie, doch die tevens belangrijke politieke consequenties hadden. De geheele moderne conjunctuurpolitiek grijpt terug op zijn, in 1936 verschenen, „General theory of employment, money and interest". In dit werk breekt hij radicaal met de oude opvatting, dat een werkloosheid door een loonsverlaging kan verdwijnen en wees op het belang van een politiek van openbare werken ter bestrijding van een chronische werkloosheid. Tevens wees hij op de wenschelijkheid van een verkorting van den arbeidsduur bij gelijkblijvend loon.
In 1940 wees hij er in een brochure „How to pay for the war" op, dat de arbeiders in den vorigen oorlog wel is waar loonsverhoogingen hadden genoten, doch dat de prijzen der consumptiegoederen sneller waren gestegen. Door inperking van de koopkrachtige vraag, — door middel van gedwongen sparen — hoopte hij te bereiken, dat het prijsniveau slechts weinig zou behoeven te stijgen en de arbeiders na den oorlog de vruchten van hun werk zouden incasseeren. (Times - Alg. H.bl. - Par.)
(V. b. Keynes 6633 D; leening 6699 C; Bretton Woods 6610; zie ook 5994)

Frankrijk

F. Ontwerp - grondwet door Constituante aangenomen - M.R.P. tegen - geen verbreking regeeringscoalitie —

20 April — In de op 19 April gehouden zitting van de Fransche constitueerende vergadering is de nieuwe Fransche grondwet met 309 tegen 249 stemmen en 28 onthoudingen aangenomen. Vóór stemden de communisten, de socialisten, een aantal leden van de U.D.S.R. (verzetsgroep van het centrum) en alle leden van de M.U.R.F. (comm. verzetsgroep). De M.R.P. (Mouv. Rep. Popul.) stemde tegen.

De nieuwe Fransche grondwet is gebaseerd op een parlement, dat uit één kamer bestaat. De meeste rechten, die in Groot-Brittannië of de Ver. Staten in handen zijn van de kroon of den president, zullen in Frankrijk door het parlement zelf worden uitgeoefend. De president der republiek zal door de Assemblée worden gekozen en kan de Assemblée niet ontbinden. Indien de regeering aftreedt, draagt de president de namen van de candidaten voor het premierschap voor, maar de Assemblée heeft het laatste woord bij de verkiezing van den premier.

De Assemblée zal in het vervolg worden terzijde gestaan door twee raadgevende lichamen: een nationalen economischen raad en een raad van de Fransche Unie (een rijksparlement zonder wetgevende bevoegdheden).

Aan de stemming is een week van onderhandelingen voorafgegaan om tot een compromis te komen tusschen M.R.P. eenerzijds en de communisten en socialisten anderzijds. De M.R.P. stelde als voorwaarden tot goedkeuring van het ontwerp:

1. De Raad der Fransche Unie moet als een soort Senaat functionneeren (tweekamerstelsel). 2) De president moet, niet door de Nationale Vergadering alleen, maar door een grooter college gekozen worden. 3) De president moet het recht hebben de Vergadering te ontbinden. 4) Onafhankelijkheid der rechters van de uitvoerende organen. Deze eischen werden door de communisten en socialisten afgewezen.

Op 5 Mei zal dit ontwerp aan een volksreferendum worden onderworpen. De M.R.P. heeft te kennen gegeven, dat het conflict tusschen de partijen over de grondwet niet tot een verbreking van de regeeringscoalitie zou leiden.

(Le Monde - V.V. - Alg. H.bl. - Tr.)
(V. b. grondwet 6681 C; 6648 C)

Frankrijk

A. Nieuwe leden van de Académie Française —

Paul Claudel, Maurice Garçon, le comte de Chambrun, Marcel Pagnol, Jules Romains en prof. Henri Mondor zijn gekozen tot lid van de Académie Française. (Le Monde - 9 April)

Internationaal

B. Elf millioen weezen in Europa als gevolg van den oorlog —

23 April — Maurice Pate, die als adviseur van den Amerikaanschen ex-president Hoover, een reis door Europa gemaakt heeft, heeft verklaard, dat er in Europa tengevolge van den oorlog, massale afslachting, gedwongen emigratie en hongersnood elf millioen weezen en halfweezen zijn. (Alg. H.bl.)

C. Veiligheidsraad - Iraansche kwestie blijft op de agenda —

24 April — In den Veiligheidsraad verzocht de Russische afgevaardigde Gromyko wederom de Perzische kwestie van de agenda af te voeren. „Het schijnt dat sommige leden van den Veiligheidsraad de waarachtigheid van de Russische en Perzische verklaringen betwijfelen", aldus Gromyko. Op 6 Mei zullen de Russische troepen Perzië hebben verlaten.

Sir Alexander Cadogan, de Britsche afgevaardigde, zeide, dat hij niets in het Handvest kon vinden dat zeide, dat de Raad een aangelegenheid van de agenda moet afvoeren, indien de beide partijen bij het geding die meening waren toegedaan. „Het wil mij voorkomen dat dit een aangelegenheid is, die op de agenda moet blijven tot 6 Mei — en wij hopen, dat de zaak dan gelukkig afgedaan kan worden", aldus Cadogan.

De Nederlandsche gedelegeerde stemde hiermee in, evenals de Amerikaansche en Australische.

De Raad verwierp vervolgens met negen tegen drie stemmen een Fransch bemiddelingsvoorstel, dat de Perzische kwestie zou hebben geseponeerd tot de vergadering van de Assemblée in Augustus. Rusland en Polen steunden het Fransche voorstel.

Gromyko verklaarde hierop: „De Sovjet-delegatie acht het niet mogelijk deel te nemen aan de discussie over de Perzische kwestie in den Veiligheidsraad". Gromyko verliet echter de vergadering niet, voor deze werd verdaagd. (Alg. H.bl.)
(V. b. Veiligh.r.: 6698; Iraansche kw.: 6682 A en C)

D. Viermogendheden conferentie te Parijs - voorbereiding vredesverdragen - prélude in mineur —

25 April — Te Parijs is op 25 April een conferentie begonnen tusschen de ministers van Buitenlandsche Zaken van Rusland (Molotov), de Ver. Staten (Byrnes), Engeland (Bevin) en Frankrijk (Bidault). (A.N.P.)

Het doel van de conferentie is het ontwerpen van vredesverdragen met de verslagen bondgenooten van Duitschland. De afgevaardigden van de ministers van buitenlandsche zaken hadden dit reeds gedurende twaalf weken geprobeerd.

Zij faalden, omdat Rusland zijn overheerschende positie op den Balkan wenschte te consolideeren en in het gebied van de Middellandsche Zee wenschte door te dringen, terwijl de Westersche mogendheden zich met alle kracht hiertegen verzetten.

1. Rusland eischte een trusteeship over Tripolitanië, uitgeoefend alleen door Rusland; de Ver. Staten echter wenschten een trusteeship uitgeoefend door de vier mogendheden.

2. Rusland wilde Triëst aan het Joego-Slavië van Tito toebedeeld zien, terwijl de Ver. Staten en Engeland het aan Italië wilden laten, onder voorbehoud dat de haven zelf onder internationale contrôle zou komen.

3. Rusland wilde dat de regeering van Bulgarije erkend werd, de Ver. Staten en Engeland achtten deze echter niet representatief.

4. Rusland eischte van Italië herstelbetalingen tot een bedrag van 300 millioen dollar, waarvan een derde aan Rusland zou komen en de rest aan Joego-Slavië en Griekenland. De Ver. Staten en Engeland brachten daar echter tegen in, dat dit Italië, dat toch al reeds bankroet is, voor eeuwig zou ruïneeren. Indien deze conferentie volledig mislukt, zal de vredesconferentie die op 1 Mei is vastgesteld, uitgesteld moeten worden. (Times - 22 April)
(V. b. confer. Moskou: 6576 G)

Iran

E. Verhouding Teheran-Azerbeidsjan - regeeringstroepen tegen „democraten" en Koerden —

23 April — De Perzische premier heeft in een verklaring inzake Azerbeidsjan vastgesteld:

1. De officieele taal in geheel Perzië blijft het Perzisch.

2. In Azerbeidsjan kunnen sommige autoriteiten zich van twee talen bedienen.

3. Het staatsbestuursapparaat zal op voorstel van de provinciale raden worden gevormd.

4. Het aantal Azerbeidsjaansche afgevaardigden in het nieuwe parlement zal worden uitgebreid.

5. De democratische organisaties in Azerbeidsjan zullen even vrij zijn als elders in Iran. (Alg. H.bl.)

Naar een Engelsch journalist seinde, woeden in Iran twee burgeroorlogen. In de provincie Hamadan vechten Iraansche regeeringstroepen tegen het „democratische leger". Dit laatste gebruikt Sovjetwapens.

De tweede burgeroorlog ontwikkelt zich in de provincie Ardelen, waar het Iraansche hoofdkwartier te Sanandaj is gevestigd. De regeeringstroepen „trachten te verhinderen, dat het bandietenleger der kort geleden gestichte „republiek Koerdistan" zich naar het Zuiden in de richting van Kermansjah beweegt".

A. P. bevestigt bovenstaand bericht met een mededeeling van radio-Tebriz, dat de „democraten" het aanvankelijk aan de regeeringstroepen verloren gebied hebben heroverd. (Tijd - Par.)
(V. b. 6682 C)

Italië

F. Het stoffelijk overschot van Mussolini geroofd —

24 April — Het gemeentebestuur van Milaan deelde mede, dat op 22 April het stoffelijk overschot van Mussolini, die op 25 April 1945 te Milaan gedood werd, op de begraafplaats Maggiore te Milaan door onbekenden is opgegraven en weggevoerd.

De kist, die het lichaam van den Duce had bevat, was ledig en vernield. Het stoffelijk overschot was oorspronkelijk ter aarde besteld op een eenzame plek, waar ook Duitsche soldaten begraven liggen. Het graf droeg geen bepaalde kenteekenen. Zij die den roof hebben gepleegd, wisten dus precies waar het zich bevond.

Het is uitgesloten, dat het lichaam door familiebetrekkingen van den Duce is weggehaald. Deze verblijven allen in de gevangenis of onder bewaking, met uitzondering van Vittorio, die zich in ballingschap bevindt.

Op het graf werd een briefje gevonden, onderteekend door „democratische fascisten".

Naar aanleiding van dit briefje zijn studenten in verhoor genomen, die verdacht worden van monarchistische en neofascistische activiteit.

De „Giornale d'Italia" vermeldde het gerucht, dat het lijk van Mussolini reeds ongeveer zes maanden geleden gestolen zou zijn en niet in den nacht van 23 April j.l.

In dien nacht zou slechts sprake zijn geweest van een mise-en-scène.

Volgens U. P. echter hebben vier mannen, met behulp van tuinschoppen van de begraafplaats, het lijk van Mussolini opgegraven en vervolgens op een kruiwagen weggevoerd. De voetstappen van de daders waren duidelijk in de zachte aarde te zien, aldus verklaarde de politiechef, die met de leiding van het onderzoek belast is.

Het wordt door bepaalde Ital. politie-instanties mogelijk geacht, dat het stoffelijk overschot van Mussolini niet door zijn aanhangers, maar door uiterst-linksche elementen werd geroofd.

(Alg. H.bl. - Tijd) **(V. b. Mussolini 6454 D)**

De secretaris-generaal der Vereenigde Volken Trygve Lie. (foto Anefo)

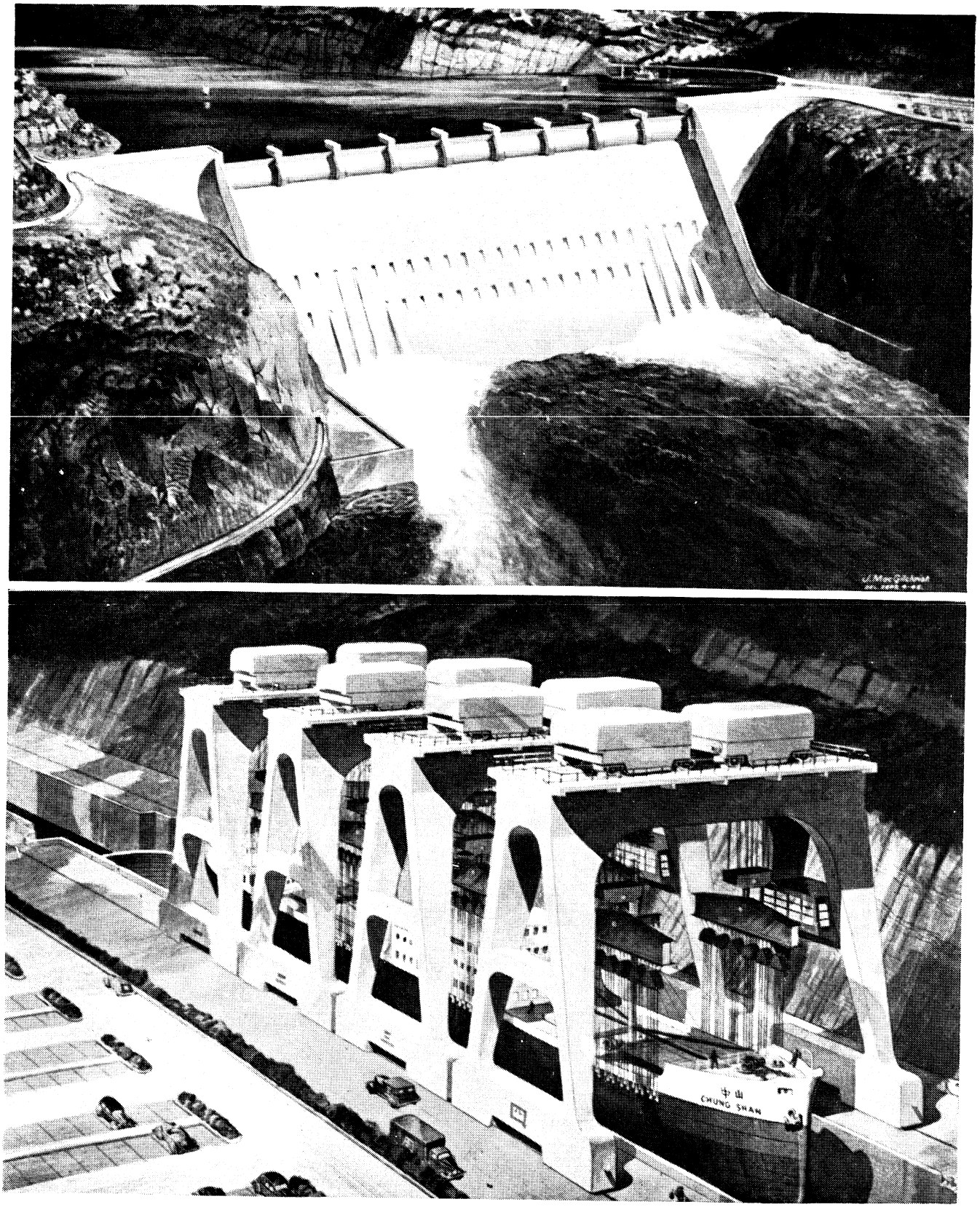

Het project van den stuwdam in de Yangtze, door Amerikaansche ingenieurs in opdracht van de Chineesche regeering ontworpen.
Het zal de grootste stuwdam ter wereld worden. (Zie ook 6689 B).

OVERZICHT AANVOERDERS DER LIJSTEN IN DE 18 KIESKRINGEN

Kieskringen	Lijst No. 1 P. v. d. Arbeid	Lijst No. 2 Katholieke Volkspartij	Lijst No. 3 Anti-Rev. Partij	Lijst No. 4 Christ. Hist. Unie	Lijst No. 5 Partij v. d. Vrijheid	Lijst No. 6 Comm. Partij Ned.	Lijst No. 7 Protest. Unie	Lijst No. 8 Staatk. Ger. Partij	Lijst No. 9 Bellamy Partij	Lijst No. 9 Groep Lopes
I Den Bosch	Prof. ir. W. Schermerhorn	F. van Vliet	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Fortanier-de Wit	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
II Tilburg	Prof. ir. W. Schermerhorn	Dr. Chr. Mol	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Fortanier-de Wit	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
III Arnhem	Mr. M. v. d. Goes v. Naters	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Fortanier-de Wit	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
IV Nijmegen	Mr. M. v. d. Goes v. Naters	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	S. E. B. Bierema	G. Wagenaar	—	Ds. P. Zandt	—	—
V Rotterdam	Prof. ir. W. Schermerhorn	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	H. A. Korthals	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
VI Den Haag	W. Drees	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	G. Vonk	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
VII Leiden	W. Drees	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	H. A. Korthals	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
VIII Dordrecht	Mr. J. A. W. Burger	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	H. A. Korthals	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
IX Amsterdam	J. J. Vorrink	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. H. W. Hacke	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	L. A. Rodr. Lopes
X Den Helder	S. L. Mansholt	W. J. Andriessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	S. E. B. Bierema	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
XI Haarlem	S. L. Mansholt	Prof. mr. C. P. Romme	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. H. W. Hacke	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
XII Middelburg	Mr. J. A. W. Burger	Prof. mr. C. P. Romme	J. Schouten	H. W. Tilanus	H. A. Korthals	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
XIII Utrecht	Prof. mr. P. Lieftinck	F. van Vliet	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Fortanier-de Wit	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
XIV Leeuwarden	Mr. A. M. Joekes	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	S. E. B. Bierema	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
XV Zwolle	Ir. H. Vos	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	S. E. B. Bierema	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
XVI Groningen	J. J. Vorrink	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	S. E. B. Bierema	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	Mr. L. B. v. d. Muyzenberg	—
XVII Assen	J. J. Vorrink	Dr. J. G. Stokman	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Zegering Hadders	G. Wagenaar	J. M. Krijger	Ds. P. Zandt	—	—
XVIII Maastricht	Prof. ir. W. Schermerhorn	Dr. W. J. Droessen	J. Schouten	H. W. Tilanus	A. Fortanier-de Wit	G. Wagenaar	—	Ds. P. Zandt	—	—

Hierachter volgen de programma's der politieke partijen, waarin door ons slechts weinig is bekort en alleen in zooverre als de ons toegestane plaatsruimte (8 pagina's) zulks noodzakelijk maakte.

Indien het eene programma meer plaats in beslag neemt dan het andere is zulks uitsluitend te wijten aan den oorspronkelijken tekst, dien wij logischer wijze niet kunnen beïnvloeden. Zoo telt het program van een der partijen in zijn oorspronkelijken vorm negen bladzijden, het program van een andere partij ruim vijf bladzijden, terwijl het program van weer een andere partij een omvang heeft van slechts een enkele bladzijde.

Wij meenden goed te doen, ter voorkoming van misverstand, hierop de aandacht te vestigen.

Wat willen de politieke partijen?

De opzet van KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF is zijn lezers in te lichten over de belangrijkste gebeurtenissen van den dag. Tot die belangrijke gebeurtenissen behooren zeker de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die op 17 Mei a.s. zullen plaats hebben. De Redactie van Keesings Historisch Archief meende dat de lezers nut konden hebben van een overzicht van de programma's der voornaamste politieke partijen, nu de doelstellingen en de groepeeringen op politiek gebied sinds de vorige verkiezingen zulke ingrijpende veranderingen hebben ondergaan.

Anti-Revolutionnaire Partij

Program van Actie

De Anti-Revolutionnaire Partij roept het gansche Nederlandsche volk op tot gehoorzaamheid aan Gods geboden. Zij ziet alleen in den terugkeer tot die gehoorzaamheid redding uit den nood waarin ons volk verkeert.
Ware vrijheid is alleen mogelijk bij handhaving van een krachtig en rechtvaardig gezag.

1. Handhaving van het gezag — De Overheid heeft zich steeds voor oogen te stellen, dat zij is dienaresse Gods, het volk ten goede.
Daarom is het haar roeping en plicht het gezag, dat haar is toevertrouwd, te handhaven en te herstellen, waar het niet wordt geëerbiedigd.

2. Overzeesche Gebiedsdeelen — Herstel, met kracht en beleid, van het wettig gezag in Indië. Evenzoo van den rechtsstaat, gepaard gaande met verdere ontwikkeling daarvan.
De politiek zij gericht op krachtige bevordering van de ontwikkeling der samenleving ten bate van de bevolking, en op het zoo spoedig mogelijk tot stand brengen van volledige autonomie, evenwel met besliste handhaving van de eenheid van het Koninkrijk.

3. Defensie — Opgebouwd worde een kwalitatief sterke en modern uitgeruste krijgsmacht.

4. Geestelijke Vrijheid — De niet-neutrale, de Christelijke Staat heeft de geestelijke vrijheid te handhaven en te bevorderen, de geestelijke verscheidenheid te eerbiedigen.
Inzake de radio worde teruggekeerd tot het wettelijk bestel. Wijziging op radiogebied zij het resultaat van het gemeen overleg tusschen Regeering en Staten-Generaal.

5. Zedelijke Volkskracht — Voor haar deel bevordere de Overheid de moreele defensie van ons volk, dat alleen door ontwikkeling van eigen nationaal, in de historie wortelend, karakter zijn zelfstandigheid handhaven en zijn zedelijke volkskracht herwinnen kan.
Daartoe houde de Overheid hoog het eigen recht van het gezin, van de Kerken, van de scholen, en van de zelfstandige kringen in het maatschappelijk leven.

6. Rechtsstaat en Democratie — Het beleid der Overheid worde gekenmerkt door:
a. strenge en onpartijdige handhaving van recht en wet; b. erkenning van de vrijheden, welke ons volk door de constitutie zijn gewaarborgd; c. volledige toepassing van het gemeen overleg met de Staten-Generaal.

7. Financieel beleid — Het financieel beleid zij in het belang van heel het volk gericht op de gezondmaking van het in deplorabelen toestand verkeerend Rijksbudget, met name ter voorkoming van inflatie en ter verkrijging van de middelen welke noodig zijn tot dekking van de Rijkskosten der in dit program opgenomen sociale voorzieningen. Het belastingstelsel worde zoodanig hervormd, dat eenerzijds op rechtvaardige wijze rekening wordt gehouden met de draagkracht der onderscheidene bevolkingsgroepen en anderzijds de particuliere ondernemingsgeest niet wordt gefnuikt.

Nummering der lijsten - Tien partijen —

29 April — Het centraal stembureau in Den Haag heeft de volgende nummering vastgesteld van de lijsten voor de verkiezingen der Tweede Kamer. Op aanvragen van voorkeurnummers werden vastgesteld:
1. Partij van de Arbeid; 2. Kath. Volkspartij; 3. A.R. Partij; 4. Chr. Hist. Unie; 5. Partij van de Vrijheid; 6. Comm. Partij Nederland; 7. Protestantsche Unie. Na loting: 8. Staatk. Geref. Partij; 9. Bellamy Partij. In kieskring 9 (Amsterdam), waarin geen lijst is ingediend voor de Bellamy-partij, draagt de lijst L. A. Rodrigues Lopes no. 9.
Gebleken is, dat de lijst Lopes, welke eveneens was ingediend in den kieskring V, Rotterdam, geschrapt is. Hetzelfde is het geval wat betreft de candidatenlijsten van de Christelijk Dem. Volkspartij in de kieskringen IX, Amsterdam, en XVI, Assen, welke niet door het hoofdstembureau van de betrokken kieskringen zijn aanvaard.
In totaal nemen dus 10 partijen of groepen aan de verkiezingen deel. (Alg. H.bl.)
(V. b. candidaatstelling 6686 B)

8. Onderwijs — De grondwettelijke gelijkstelling van bijzonder- en openbaar onderwijs worde nauwgezet gehandhaafd, en tot uitvoering gebracht ten aanzien van het buitengewoon lager onderwijs.
Voor kinderen met aanleg en begaafdheden van onbemiddelde ouders worde de gelegenheid geopend voor hun verdere ontwikkeling.

9. Overheidsdiensten — Met krachtige hand worde een doeltreffende organisatie van de Overheidsdiensten tot stand gebracht. Het ambtelijk apparaat, dat het volksleven dreigt te overwoekeren, moet worden genormaliseerd en beperkt, en de drukkende en doodende bureaucratie dient intensief te worden bestreden.

10. Gemeentelijke Autonomie — De gemeentelijke autonomie, welke door de Duitsche maatregelen en het mede daardoor geldende belastingsysteem zeer geleden heeft, worde hersteld. Eveneens vinde herstel plaats van de autonome bevoegdheden van den gemeenteraad.
Herziening van de verdeeling van de bestuurstaak over de drie bestuursorganen (Raad, B. en W. en Burgemeester).
Mede ter beperking van de Overheidsuitgaven dient de in den „Duitschen tijd" sterk doorgevoerde centralisatie van het bestuur zooveel doenlijk door een gedecentraliseerd bestuur te worden vervangen.

11. Herstel en Wederopbouw — De arbeid tot herstel van onze nationale goederen en den wederopbouw van wat in staat en maatschappij vernield en beschadigd werd, worde met kracht en practisch inzicht voortgezet. Daarbij make de Regeering een ruim gebruik van de medewerking der gemeenten.
Daartoe stelle zij handel en bedrijf waaronder mede zijn begrepen de handeldrijvende en de industrieele middenstand, zoo spoedig mogelijk in de gelegenheid hun normale functie weder uit te oefenen.
Gezorgd worde:
a. voor herstel van het tijdens oorlog en bezetting geleden onrecht, voor zoover dit mogelijk is;
b. voor een vergoeding van de oorlogsschade, welke herstel en wederopbouw krachtig bevordert.
Voorzien worde in een genoegzame verzorging van hen, die slachtoffers zijn van deelneming aan den oorlog (te land, ter zee of in de lucht), of den verzetsstrijd, en van de nagelaten betrekkingen dergenen, die in den oorlog of den verzetstijd gevallen zijn.

12. Sociaal-Economische Maatregelen — I. Bedrijfsorganisatie — Bevordering van de totstandkoming eener bedrijfsorganisatie, welke vrucht is van de samenwerking van vrije patroons- en vrije arbeidersorganisaties.
Aan deze organisaties worde de taak toevertrouwd de regelingen tot stand te brengen, waaraan het arbeids- en bedrijfsleven behoefte heeft. Met behulp van deze regelingen worden zoowel het arbeids- als bedrijfsleven tot verdere ontwikkeling gebracht, met het doel te bevorderen dat de levensverhoudingen op het terrein van den arbeid beantwoorden aan de beginselen van recht en moraal.
De Overheid heeft tot rechtstaak de voor de bedrijfsorganisatie noodige wettelijke voorzieningen te treffen en op den arbeid van deze organisatie toezicht en contrôle uit te oefenen. Zij belaste die organisatie met de uitvoering van de daarvoor in aanmerking komende wettelijke regelingen.

II. Socialisatie, geleide economie en Overheidsbedrijfs-organisatie.
Afgewezen wordt:
a. de socialisatie, d.i. de geleidelijke algemeene opheffing van den privaten eigendom op den grond en de productiemiddelen; b. de geleide economie, waaronder is te verstaan de blijvend door de Overheid gedirigeerde economie; c. de bedrijfsorganisatie, gedacht als zuivere Overheidsorganisatie, welke een verlengstuk is van de bestuursorganen der Overheid, met name ook zooals deze in het voor-ontwerp van wet op de bedrijfsschappen van het huidige Kabinet is voorgesteld.

III. Conjunctuurpolitiek — Voorzoover het voor de Overheid mogelijk blijkt, zonder het sociaal-economische leven aan zich te trekken, door haar beleid de inwerking van stoornissen op het economisch leven te voorkomen of te temperen, dient zulk een beleid te worden bevorderd en gesteund.

IV. Werkloosheid — De werkzaamheid van de Overheid en van de maatschappe-

lijke krachten moet gericht zijn op het voorkomen van werkloosheid.
In de geldelijke gevolgen van de werkloosheid voor de arbeiders dient te worden voorzien:
a. door het in het leven roepen van een bedrijfsgewijze arbeidersreserve; b. door een wettelijke regeling van de werkloosheidsverzekering.

V. Invaliditeits en Ouderdomsverzekering — Herziening van de Invaliditeits- en Ouderdomsverzekering teneinde tot verhooging van renten en pensioenen te geraken.
Wettelijke regeling van een Ouderdomsverzekering voor de kleine zelfstandigen.
Bevordering met name door de bedrijfsorganisatie, van bedrijfsgewijze regelingen voor ouderdomspensioen.

VI. Woningvoorziening — Maatregelen tot geleidelijke opheffing in een zoo snel mogelijk tempo, van den woningnood.

VII. Landbouwmaatregelen — Ontginning van daarvoor geschikte gronden.
Inpoldering van hetgeen daarvoor in aanmerking komt.
Bevordering van de ruilverkaveling, met inachtneming van de rechten der kleine boeren. Bij de huidige loonpolitiek worde gestreefd naar een coördinatie, waardoor de vlucht uit den landarbeid wordt tegengegaan. **(Verkort - red. K.H.A.)**

Christelijk-Historische Unie

In de inleiding op het urgentie-program der C.H.U. wordt verwezen naar het Beginsel-program van 1928, in het bijzonder naar de artikelen 1 tot en met 8.

Urgentie-Programma

I. Algemeene richtlijnen.
a. Het geloof, dat God Souverein is over al het geschapene, dringt ons te streven naar het verstaan van Zijn wil en het volbrengen van Zijn geboden, ook op staatkundig en maatschappelijk terrein.
b. Het gezag der Overheid moet worden geëerbiedigd en gehandhaafd, omdat het zijn oorsprong vindt in God.
c. Primaire taak van den staat is de handhaving van het recht, nationaal en internationaal. Voor zoover de staat daarenboven, tot wering van het kwaad en tot heil van het Volk, aan het volksleven leiding geeft, geschiede dit steeds met erkenning van het eigen recht der Kerk en van de maatschappelijke levenskringen, en met zorgvuldige eerbiediging van de geestelijke vrijheid.
d. De Overheid heeft zich te gedragen naar de eischen van het Evangelie en de doorwerking van dat Evangelie in het Volksleven te bevorderen. Daarom verwerpt de Christelijk-Historische Unie de gedachte van den neutralen staat.
e. Alleen een staatsvorm, waarin de geestelijke vrijheid is gewaarborgd, kan door ons worden aanvaard. Historie en heden wijzen ons daarom de constitutioneele monarchie onder het Huis van Oranje als staatsvorm voor Nederland aan.

II. Urgente punten.
1. Handhaving van den democratischen Regeeringsvorm.
2. Wijziging van de kieswet, ter bestrijding van het euvel van de kleine partijen. Verdeeling van het land in zoodanige kiesdistricten, dat, met behoud van het stelsel van Evenredige Vertegenwoordiging, een nauwer band ontstaat tusschen den volksvertegenwoordiger en den kiezer.
3. Zoo nauw mogelijke samenwerking met die Partijen, welke den democratischen regeeringsvorm willen handhaven.
4. Versnelde berechting van oorlogsmisdadigers.
5. Handhaving van de drukpersvrijheid; tegen misbruik worde krachtiger dan voorheen gewaakt, mede door de publiekrechtelijke organisatie van de pers.
Handhaving van het recht van vereeniging en vergadering met toezicht van Overheidswege, dat niet gehandeld wordt in strijd met de openbare orde en goede zeden.
6. De Overheid erkenne een interkerkelijk instituut, hetwelk zich officieel tot de Overheid kan wenden en waartoe de Overheid zich kan wenden met betrekking tot vragen, die het geestelijk en zedelijk welzijn van het Volk raken.
7. Hoe ook de oplossing op radiogebied moge zijn, erkend dient te worden het recht der Kerk op een aantal zenduren tot voldoening van haar taak haar boodschap uit te dragen door kerkdiensten, voordrachten of lezingen zoowel tot de bevolking hier te lande als in de Overzeesche gebiedsdeelen.
8. Toekenning van grootere zelfstandigheid aan Universiteiten en Hoogescholen.
Beperking van de leerstof van de middelbare scholen met verdieping van de studie van enkele leervakken.
Karaktervorming bij alle onderwijs.
Invoering van godsdienstonderwijs op alle openbare scholen met vrijstelling voor die leerlingen, wier ouders zulks verlangen.
Bevordering van eenvoudig en degelijk ingericht ambachtsonderwijs, land- en tuinbouwonderwijs en nijverheidsonderwijs voor meisjes.
9. Actieve buitenlandsche politiek, overeenkomstig de waardigheid en de beteekenis van het Rijk in Europa en de Overzeesche gebiedsdeelen.
Bij uitbreiding van ons grondgebied in Oostelijke richting geschiede dit ter verkrijging van oorlogsschadevergoeding en mits de in bedoelde streken gevestigde Duitsche bevolking buiten het Nederlandsche gebied wordt verplaatst.
10. Behoorlijke inrichting van Vloot, Leger en Luchtmacht overeenkomstig de eischen van eigen veiligheid en internationale verplichtingen.
Behartiging van de godsdienstige en zedelijke belangen van den militair.
11. De inwendige aangelegenheden van de Overzeesche gebiedsdeelen worden zooveel mogelijk ter behartiging overgelaten aan bevoegde organen in die gebiedsdeelen.
Aan inheemsche krachten worde ruime gelegenheid gegeven tot het bekleeden van Overheidsambten.
Aan zending en bijzonder onderwijs worde alle vrijheid van ontwikkeling gelaten.
Aan de stoffelijke belangen der bevolking worde bij voortduring alle zorg besteed. Bevordering van de verdere ontplooiing van den bodemrijkdom van Nederlandsch Indië.
12. Spoedige maatregelen ter verzekering van de positie van alle oorlogsslachtoffers en hun nagelaten betrekkingen.
13. Binding van de loonen in den landbouw aan die van industriëele arbeiders.
De diensten van de landbouwende bevolking aan de andere bevolkingsgroepen bewezen, behooren naar denzelfden maatstaf te worden beloond als zij hare diensten aan de landbouwende bevolking beloond krijgt.
14. Uitbouw, verbetering en vereenvoudiging van de sociale verzekering.
Betere verzorging van ouden van dagen en kleine zelfstandigen. Verplichte instelling van bedrijfspensioenen.
15. Actieve middenstandspolitiek, met krachtigen steun van door oorlogsgeweld vernielde levenskrachtige bedrijven.
16. De ontwikkeling van het arbeidsrecht, ga gepaard met de erkenning van het beginsel van arbeidsplicht.
17. Maatregelen tot herstel van verwoeste gebieden en tot het weder in werking stellen van industrie, handel, scheepvaart en visscherij.
Bevordering van den woningbouw, waarbij de huurprijzen binnen redelijke grenzen worden gehouden.
18. Krachtige bevordering van de stoffelijke welvaart van ons Volk. Doelbewuste leiding van Overheidswege van het economische leven in verband met: a. de behoeften van het eigen volk; b. de export- en importmogelijkheden; c. de verzekering van arbeidsgelegenheden; d. de voorkoming van werkloosheid.
19. Bij de regeling van de zware lasten, die voorshands onvermijdelijk zullen zijn, worde ernstig rekening gehouden met de draagkracht der bevolkingsgroepen. Voorkomen worde, dat de regeling der belastingen het ondernemers-initiatief zou dooden. Ten aanzien van collaborateurs en profiteurs dienen ingrijpende fiscale maatregelen te worden getroffen.
(Verkort - red. K.H.A.)

Communistische Partij van Nederland (De Waarheid)

Verkiezingsprogram

A. Productie, nationalisatie, loonen —
1. Opvoering van de productie, werk voor allen. Het richten van de productie voornamelijk op de voortbrenging van voedsel, kleeding en massaverbruiksartikelen.
2. Herscholing der arbeiders door het Rijk op groote schaal, met voldoende vergoeding.
3. Krachtige en planmatige leiding van het bedrijfsleven door de Overheid.
Nationalisatie van de banken, de mijnen, de groote havenbedrijven, de groote scheepvaart- en luchtvaartmaatschappijen, de groote metaalbedrijven en scheepswerven, de Philipsfabrieken, de textielfabrieken, de bedrijven van de Unilever en andere monopolistische bedrijven, alsmede de verzekeringsmaatschappijen, spaar- en voorschotbanken.
4. Organisatie van het bedrijfsleven op den volgenden grondslag: Terugdringing van de dictatuur van het groot-kapitaal; medezeggenschap der arbeiders in het bedrijfsbeheer; uitbreiding van het aandeel van het kleinbedrijf in het bedrijfsleven; medezeggenschap van de arbeiders en den kleinhandel bij de prijsbepaling en in de distributie; vaststelling van loonen en arbeidsvoorwaarden door collectieve contracten in vrije overeenkomst tusschen arbeiders- en ondernemers-organisaties afgesloten; onvoorwaardelijke erkenning der E.V.C.; geen verordenende bevoegdheid voor organen, die niet direct of indirect aan de volksvertegenwoordiging verantwoording schuldig zijn.
5. Vergrooting van de koopkracht van loonen en salarissen, hoogere belooning en lagere prijzen. Vaststelling van een loonvloer van gemiddeld ƒ 50 per week voor gezinshoofden.
6. Gelijk loon voor gelijke arbeidsprestatie van man en vrouw.
7. Toepassing van de collectieve arbeids-

overeenkomst voor water-, spoor- en wegenbouw bij den D.U.W.
8. Wettelijke vacantieregeling van minimum 14 werkdagen met uitkeering van dubbel loon.
9. Onmiddellijke uitbetaling van overbruggingsgeld voor de trekkers van ouderdomspensioen en andere gepensioneerde werkers, in verhouding tot de levensduurte. Invoering van premie-vrij ouderdomspensioen voor allen. Invoering van een algemeene sociale verzekering voor het geheele volk, ook de zelfwerkende boeren en kleine zelfstandigen omvattend, met rechtvaardige verdeeling van de lasten over de verzekerden, door ondernemingen en den Staat.

B. **Boer en Tuinder —**
1. Een bodem- en pachtwet, die het gebruik van den grond en de vruchten van den arbeid aan den zelfwerkenden boer en tuinder verzekert.
Een betere verdeeling van de cultuurgronden.
Splitsing van groote bedrijven. Stichting van een nationaal bodem-fonds.
2. Een politiek van lage pachten en goedkoope kredieten.
Vorming van een staats-hypotheekbank.
3. Aflevering tegen vaste prijzen aan den staat van al het verbouwde graan en staatsmonopolie van in- en uitvoer van graan en graanproducten.
Door den staat vastgestelde verkoopsprijzen van alle graansoorten voor broodgraan, voedergraan en graan voor industrieele doeleinden.
4. Verzekering van loonende prijzen voor de zelfwerkende land- en tuinbouwers van staatswege. Een algemeene teeltregeling, die de hoeveelheden aangeeft welke van bepaalde producten worden vereischt en hun verdeeling vaststelt. Een en ander door vrije overeenkomst tusschen het Rijk en land- en tuinbouworganisaties. Zoo spoedig mogelijk invoering van de vrijheid voor de boeren en tuinders bij de inrichting en het beheer van hun bedrijven. Geen bureaucratische inmenging in het bedrijf en geen verordenende bevoegdheid van bedrijfsorganen.
5. Intensiveering van den land- en tuinbouw en maatregelen tot het winnen en verbeteren van cultuurgronden. Nieuw gewonnen gronden te gebruiken voor versterking van het Nationale Bodemfonds, door den staat te verpachten.
6. Krachtige bevordering van de teelt van varkens en pluimvee, ter bescherming van den melkveestapel.
7. Bevordering van land- en tuinbouwwetenschappen en land- en tuinbouwonderwijs, dat voor allen toegankelijk moet zijn.
Eischen van bekwaamheid voor de vestiging en uitoefening van land- en tuinbouw-bedrijven.
8. Verbetering van wegen- en spoorwegverbindingen. Uitbreiding van het aantal onderwijsinstellingen, cultuur-instellingen, geneeskundige en hygiënische diensten op het platteland. Stichting van landarbeiders-scholen. Bouw van landarbeiderswoningen, die aan hygiënische en cultureele eischen voldoen.
9. Afschaffing kinderarbeid in den landbouw.

C. **Voeding, woning, kleeding —**
1. Instelling van een Ministerie van Voedselvoorziening en bevoorrading.
2. Uitbreiding en verhooging van de kwaliteit van het distributiepakket.
3. Geen vrije verkoop van artikelen, waarvan onvoldoende voorraad is.
4. Bestemming zooveel mogelijk, van de in ons land geproduceerde levensmiddelen en massa-verbruiksartikelen voor eigen gebruik. De Nederlandsche boter voor de Nederlanders.
Herstel van beschadigde woningen en nieuwbouw van woningen op groote schaal voor het werkende volk, onder beheer van gemeente- en woningbouwvereenigingen. Distributie van beschikbare woningruimte.

D. **Oorlogsslachtoffers —**
1. Samentrekking van alle hulpbronnen en beschikbare werkkrachten tot spoedigen wederopbouw der verwoeste gebieden, bij voorkeur ter plaatse.
2. Bij de wet geregelde, voldoende moreele en materieele zorg voor alle slachtoffers van oorlog en verzet en voor de nabestaanden van onze gevallenen.
3. Voorrang voor de niet-kapitaalkrachtige gedupeerden bij de vergoeding van oorlogsschade.

E. **Financiën —**
1. Inbeslagneming van alle winsten, die door handel met of diensten voor den vijand zijn verkregen.
2. Inbeslagneming van de bezittingen van alle collaborateurs en zwarte handelaars.
3. Progressieve heffing ineens op de groote vermogens. Sterkere progressiviteit bij de heffing der inkomsten- en vermogensbelasting.
4. Progressieve verhooging der successie- en schenkingsrechten.
5. Progressieve belasting op winsten van groote ondernemingen.
6. Beperking van de indirecte belastingen op massa-verbruiksgoederen en levensmiddelen.
7. Opvordering van de z.g. vluchtkapitalen, die in het buitenland belegd zijn.
8. Verlaging van abnormaal hooge salarissen en pensioenen van ambtenaren. Bezuiniging op de militaire uitgaven.
9. Een „uitgave-plafond" op basis van een behoorlijken levensstandaard. Vorming van een investeeringsfonds uit de gedwongen besparing uit inkomens boven het verbruiksmaximum.
10. Overname door het Rijk van de ten gevolge van den oorlog door de gemeente gemaakte schulden.

F. **De jeugd —**
1. Extra distributie van levensmiddelen, versnaperingen en kleeding voor de opgroeiende jeugd.
2. Steun aan jeugdorganisaties.
3. Actief kiesrecht op 21-jarigen leeftijd en passief kiesrecht op 23-jarigen leeftijd.

G. **Nederland en Indonesië —**
1. Volledige afschaffing naar vorm en geest van het koloniale regime in Indonesië, Suriname en Curaçao. Terugtrekking van de Britsche en Nederlandsche oorlogsstrijdkrachten uit Indonesië.
Geen uitzending van Nederlandsche dienstplichtigen of vrijwilligers zonder hun toestemming naar Indonesië, in overeenstemming met de Grondwet. Intrekking van het desbetreffend Koninklijk Besluit.
2. Toepassing van het recht van Indonesië op staatkundige zelfstandigheid op den volgenden grondslag:
Een zelfstandige Indonesische regeering, die verantwoording schuldig is aan een gekozen volksvertegenwoordiging, die over alle democratische bevoegdheden beschikt, ook de bevoegdheid om de regeering tot aftreden te dwingen.
Uitoefening van het gezag in Indonesië door een Indonesisch bestuursapparaat, politie- en rechterlijke macht.
Beschikking van het Indonesische volk over de natuurlijke rijkdommen van het land.
Streven naar vrijwillige samenwerking op elk gebied tusschen Indonesië en Nederland in een Gemeenebest met gelijke burgerrechten voor Indonesiërs en Nederlanders in beide landen.

H. **Democratie —**
1. Strengere zuivering aan den top. Afwikkeling van de zuivering vóór het einde van het jaar.
2. Arrestatie van alle groote collaborateurs.
3. Berechting van alle landverraders en ten uitvoerlegging van de vonnissen voor het einde van het jaar.
4. De kogel voor de verantwoordelijke leiders der N.S.B. en andere oorlogsmisdadigers. Toepassing op ruime schaal van voorwaardelijke straffen door de Tribunalen voor lichte gevallen.
5. Bescherming van de burgerij en den staat door strenge strafbepalingen tegen corruptie.
6. Vereenvoudiging en inkrimping van het ambtelijk apparaat, bestrijding der bureaucratie.
7. Formeele opheffing van het verbod van lidmaatschap der linksche organisaties voor overheidspersoneel.
8. Volledige gelijkstelling van man en vrouw voor de wet, herziening der huwelijkswetgeving in dien zin.
9. Afschaffing van de Eerste Kamer.

I. **Kunsten en Wetenschappen —**
1. Vernieuwing van het onderwijs. Vrijmaking der nog bezette schoolruimten en bouw van nieuwe scholen. Verlaging van de leerlingenschaal. Gratis schoolvoeding. Ingrijpende verbetering van de salarieering der leerkrachten. Uitbreiding van het vakonderwijs. Uitbreiding van het hooger onderwijs en vereenvoudiging der toelating.
2. Krachtige bevordering van staatswege der beoefening van de kunsten. Ruime subsidies aan begaafde jonge kunstenaars.
3. Bescherming van het gezin. Versterking der moraal van ons volk. Bevordering van orde en discipline. In eere houden van den geest van het nationale verzet. Verbod van antisemietische propaganda.
4. Nationale radio-omroep met verzekerde uitingsmogelijkheid voor alle geestelijke, sociale en politieke stroomingen, onder leiding van een omroepbestuur, waarin deze stroomingen naar evenredigheid van hun invloed zijn vertegenwoordigd.
5. Onafhankelijkheid van het perswezen van elken invloed der monopolies en groot-kapitalisten.
6. Krachtige bevordering van de volksgezondheid.
7. Bescherming van natuurschoon en stedenschoon.

K. **Leger en vloot —**
1. Democratiseering van leger en vloot met inschakeling van de uit het verzet voortgekomen krachten tot in de hoogste rangen. Toelating tot de kaderopleiding van allen die daartoe de bekwaamheid bezitten, ongeacht hun maatschappelijke positie.
2. Volledige politieke meeningsvrijheid en vrijheid van organisatie voor alle militairen.
3. Aanpassing van de bezoldigingen aan de levensduurte.
4. Wettelijke bepaling dat dienstplichtigen in hun oude betrekking moeten teruggenomen worden na beëindiging van hun diensttijd.
5. Beperking van den omvang der militaire macht tot het aandeel van Nederland in de internationale beveiliging.

L. **Vrede en veiligheid —**
1. Onvoorwaardelijke deelneming van Nederland aan de uitvoering der besluiten van de conferenties van Potsdam 1945 en der conferentie van San Francisco.

2. Eenheid der Vereenigde Naties rondom het bondgenootschap van de Sovjet-Unie, de Ver. Staten en Groot-Brittannië.
Geen blokvorming.
3. Volledige schadeloosstelling van Nederland door Duitschland in den vorm van leveranties in natura en diensten, met onverwijlde teruggave der geroofde goederen.
4. Verbreking van de diplomatieke en handelsbetrekkingen met Franco-Spanje.
Nauwe politieke, economische en cultureele samenwerking met alle democratische staten, in het bijzonder met België en Frankrijk.
Uitbreiding der vriendschappelijke politieke, cultureele en economische betrekkingen met de Sovjet-Unie en de democratische landen in Oost- en Zuid-oost Europa.
5. Reorganisatie van den diplomatieken dienst volgens democratische beginselen.
(Verkort - red. K.H.A.)

Groep-Lopes

Een uit den lezerskring van het weekblad „De Ochtendpost" voortgekomen groepeering. Aanvoerder van deze lijst is de heer L. A. Rodrigues Lopes, hoofdredacteur van genoemd blad, die zijn program ongeveer als volgt formuleerde:
1. Het einde van de „visschers in troebel water", door:
het aan de kaak stellen van hun zonden, en het ontnemen hunner machtsposities.
2. Het herstel van onze volks-economie, door deze in handen te stellen van practici, en niet van theoretici;
inkrimping van het militair apparaat; inkrimping van het ambtenaren-apparaat; voor loonarbeiders een minimum inkomen geraamd naar de ware kosten van het voedselpakket en andere levensbenoodigdheden; werkverschaffing ten bate van daadwerkelijken wederopbouw en bevordering van emigratie naar overzeesche gebiedsdeelen.
3. Het einde van onrecht en willekeur door herstel van de Nederlandsche Grondwet en uitbreiding harer Algemeene Bepalingen.
Afschaffen van onnoodige rechts-instanties. Beroeps-magistraten en beroepspolitie uit de rangen der juristen en ordebewakers, die hetzij in de verzetsbeweging, hetzij „bovengrondsch" hun afkeer van den vijand daadwerkelijk hebben bewezen.
Instelling van een lichaam ter herziening van aanstellingen en vonnissen.
Onmiddellijke vrijlating van allen, die op geen wettigen grond vervolgd kunnen worden.
Géén arrestaties zonder vooronderzoek of zonder machtiging van bevoegden.
Strenger onderzoek naar de „groote" collaborateurs.
Afschaffing van alle Duitsche methodes en uitschakeling van blinde wraakzucht.
4. Herstel van ons buitenlandsche prestige.
Indië geregeerd door een representatieve en gedisciplineerde regeering, en niet door „visschers in troebel water". Eerst dan kan gesproken worden over het zelfbeschikkingsrecht en een nieuwe, niet-koloniale basis voor samenwerking tusschen Nederland en Indië.

Katholieke Volkspartij

Urgentie-program

I. Geestelijke en zedelijke grondslagen
1. Tot herstel van de diep geschokte publieke moraliteit is allereerst vereischt, dat de Overheid binnen de grenzen van haar taak den eerbied voor God en godsdienst bevordert, en de waarde van de menschelijke persoonlijkheid, het gezin, het gezag en het vaderland verdedigt en beschermt.
2. Vrijheid van godsdienst worde in alle gebiedsdeelen van het Rijk gewaarborgd. De bestaande beperking van de openbare godsdienstuitoefening worde uit de Grondwet verwijderd.
3. De Overheid bevordere de Zondagsrust.
4. Het verbod aan bedienaren van den godsdienst, tot het verrichten van huwelijkssplechtigheden zonder voorafgaand burgerlijk huwelijk tusschen partijen, worde ingetrokken.
5. Er worde overwogen de instelling eener vordering tot echtscheiding te binden aan een wachttijd en haar toewijzing slechts mogelijk te doen zijn, indien de daartoe aangevoerde gronden materieel zijn bewezen.
6. Met kracht dienen alle publieke uitlatingen en practijken te worden tegengegaan, die, ingegeven door rechtmatige verafschuwing van het ons aangedane kwaad, in de overweldigers van ons volk geen medemenschen meer erkennen.
7. Door krachtige maatregelen dienen bevorderd te worden de erkenning en de practische naleving van zedelijke normen. In het bijzonder zijn maatregelen vereischt tegen de corruptie in allerlei vorm, de woeker, de openlijke bevordering van het Neo-Malthusianisme en de uitspattingen op het gebied van het amusementsleven.
8. Tegenover de individualistische opvatting van de grondwettelijke vrijheden moet nadruk gelegd worden op de verantwoordelijkheid tegenover de gemeenschap van allen, die van deze grondwettelijke vrijheden gebruik wenschen te maken.
9. Zoowel het Bijzonder als het Openbaar Onderwijs worde gericht op het besef van de waarde van den godsdienst voor het individu en de gemeenschap, op het aankweeken van aanhankelijkheid aan ons Vorstenhuis en ons Vaderland, op de karakter- en persoonlijkheidsvorming.
De Openbare school worde beschouwd als een aanvulling van de Bijzondere.
Alle onderwijs, dat op een bijzondere en niet tegen den Staat gerichte levensbeschouwing gegrond is, worde in gelijke mate als het openbaar onderwijs uit de openbare kassen gefinancierd. Erkend worde de plicht der Overheid om begaafde jongelieden, die daartoe financieel niet bij machte zijn, ruimere gelegenheid te geven ook hooger onderwijs deelachtig te worden.
10. Op basis van de zelfstandigheid der levensrichtingen en van de erkenning van de rechten der ouders bevordere de Overheid, ook door de toekenning van subsidies, de jeugdbeweging en de vrije jeugdvorming.
11. Over het geheele terrein van gemeenschappelijke voorziening, zoowel economisch-sociaal als cultureel-sociaal, dienen eigen publiekrechtelijke organisaties te worden gevormd, welke niet alleen het gemeenschappelijk belang der betrokkenen binnen het kader van het algemeen welzijn behartigen, maar ook strekken tot versterking van hun zedelijk besef en sociale verantwoordelijkheid.
12. Er kome een nationaal omroepbestel, als publiekrechtelijk lichaam opgebouwd uit zelfstandige organisaties der verscheiden levensbeschouwingen. Aan ieder dezer organisaties worde voldoende zendtijd toegekend, waarover zij autonoom kan beschikken voor het uitdragen der eigen beginselen en de door deze beginselen beïnvloede levensuitingen en cultuurgoederen.
13. Het cultureele leven in de gewesten worde bevorderd.
14. Aan de cultureele verzorging van het platteland dient alle aandacht te worden geschonken. De trek van het platteland naar de stad worde zooveel mogelijk voorkomen.
15. De berechting van politieke delinquenten en de zuivering worde snel en rechtvaardig afgehandeld.
De heropvoeding van kinderen en jeugdige personen, worde zooveel noodig uitgebreid tot hen, die zelf — of wier ouders — bij nationaal-socialistische organisaties waren aangesloten.

II. Wederopbouw —
1. Voor alles dient de woningbouw, in het bijzonder in de geteisterde gebieden, ter hand te worden genomen.
2. Maatregelen dienen te worden getroffen om te voorzien in de voornaamste levensbehoeften.
3. Met klem worde geëischt de volledige teruggave of vervanging van de door den bezetter geroofde goederen.
4. Bij de regeling van het vraagstuk der oorlogsschade worde uitgegaan van het beginsel, dat deze door de Overheid wordt vergoed, volgens het richtsnoer van het geestelijk en sociaal-economisch belang van de gemeenschap.
5. Alles worde in het werk gesteld om het bedrijfsleven weder op te bouwen, landbouw en industrie aan grondstoffen en machinerieën te helpen en het ontwrichte verkeer te herstellen. Zonder te kort te schieten in haar taak in algemeenen zin leiding te geven aan- en toezicht te houden op de ontwikkeling van het economisch leven, geve de Overheid aan het particulier initiatief ruim baan voor deelneming aan dezen wederopbouw.
6. Bij den wederopbouw dient te worden in acht genomen, dat kerken, scholen en vereenigingsgebouwen een onmisbaar bestanddeel vormen van het gemeenschapsleven.
7. Voor de ruimtelijke ordening worde een nationaal plan ontworpen, met eerbiediging van de gewestelijke zelfstandigheid.

III Volksgezondheid —
1. De geestelijke en lichamelijke volksgezondheid zij in het Overheidsbeleid een punt van voortdurende zorg.
2. Er worde nauwlettend aandacht besteed aan de lichamelijke ontwikkeling en de gezondheid van het opgroeiende geslacht.
3. De Overheid verleene ruimen steun voor de geneeskundige verzorging van oorlogsinvaliden en andere gebrekkigen.
4. Onder meer in verband met de bijzondere eischen, die de bestrijding der tuberculose en der geslachtsziekten in dezen naoorlogschen tijd stelt, moeten de particuliere organisaties door krachtdadigen steun in staat gesteld worden haar werkzaamheden ten bate van de volksgezondheid aan te passen aan den huidigen nood.
5. Een wettelijke regeling van het ziekenfondswezen dient een einde te maken aan den ziekenfondsstrijd.
6. De overheid richte zich in haar beleid op de verwezenlijking van een algemeen gezondheidsplan, dat voorziet in een publiekrechtelijke organisatie, die het werk van alle op het gebied van de gezondheidszorg werkzame instellingen coördineert.
7. In deze organisatie en in het toezichthoudend overheidsapparaat dient aan het medisch element een belangrijke plaats te worden gegeven.

8. Passend in het algemeen gezondheidsplan, als bedoeld sub 6, worde de totstandkoming van districtsgezondheidsdiensten bevorderd.

IV Economisch-sociale grondslagen van het volksleven —

1. De Overheid streve met alle kracht naar beteugeling van een inflationistische prijsontwikkeling.

2. De Overheid voere een constructieve prijs- en loonpolitiek, welke evenzeer gericht is op het belang van den consument als op dat van den producent.

In de loon en prijspolitiek worde, naarmate de omstandigheden dit toelaten, het zwaartepunt van bemoeiing van de Overheid naar het publiekrechtelijk georganiseerd bedrijfsleven verplaatst.

3. Gewaarborgd moet worden, dat alle arbeiders voor zich en hun gezinnen, groot of klein, een redelijk bestaan vinden en een redelijk aandeel verkrijgen in de nationale welvaart en de toeneming daarvan. Daartoe dienen vooreerst loonminima te worden vastgesteld, die naar behoefte worden herzien. Met inachtneming van dit behoeftecriterium worde zooveel mogelijk ernaar gestreefd het prestatiebeginsel in de loonvorming tot uitdrukking te brengen.

Voorts worde bevorderd, dat aan de arbeidsfactor boven het vastgestelde loon een aandeel in de baten van de onderneming wordt toegekend.

4. Een blijvende regeling worde getroffen om onrechtvaardige beëindiging van arbeidsovereenkomsten te voorkomen.

5. Op grondslag der publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties dient te worden gestreefd naar verbetering, uitbreiding en vereenvoudiging der sociale verzekeringen en voorzieningen, zoowel voor loontrekkers als voor tot dezelfde inkomensklassen behoorende zelfstandigen, (kleine middenstanders, boeren en tuinders), met behoud der persoonlijke verantwoordelijkheid.

Een bevredigende wachtgeld- en pensioenverzekering, alsook een verplichte toekenning van vacanties worde ingevoerd.

6. Instandhouding en uitbreiding van de werkgelegenheid eischt de voortdurende zorg der Overheid. Alleen indien alle indirecte middelen zijn uitgeput, ga de Overheid er toe over zelf rechtstreeks werkgelegenheid te scheppen voor niet ingeschakelde arbeiders.

7. Gestreefd worde naar de spoedige verwezenlijking van zelfstandige publiekrechtelijke lichamen voor het bedrijfsleven, die geen Staatsorganen zijn, doch binnen het kader van het algemeen regeeringsbeleid, onder toezicht der Overheid het bedrijfsbelang behartigen. Zij hebben derhalve een sociale en een economische taak. In deze lichamen moeten de verschillende groepen van medewerkers in het productieproces zijn vertegenwoordigd. Aan de vertegenwoordigers der arbeiders dient niet alleen in sociale, maar ook in economische aangelegenheden medezeggingschap te worden toegekend.

8. In de onderneming worde onderling overleg en wederzijds begrip tusschen werkgever en werknemer aangekweekt. Door herziening van het vennootschapsrecht worde krachtig bevorderd, dat naast de medezeggingschap der kapitaalverschaffers medezeggingschap der werknemers wordt verkregen. Noch de medezeggingschap der kapitaalverschaffers, noch ook die der werknemers mag echter oorzaak zijn, dat de ondernemer in de goede uitoefening van zijn leidende functie wordt belemmerd.

9. Wettelijke voorziening worde getroffen inzake de arbeidsvoorwaarden, gewaarborgd door een behoorlijken rechtsgang, hetgeen medebrengt een verbod van uitsluiting en staking.

10. De uitbreiding van het privaatbezit over de massa van het volk worde stelselmatig bevorderd.

11. De Overheid treffe krachtige maatregelen, dat het ondernemingsleven in zijn economisch-sociale functie zich richt op het gezamenlijk belang van alle betrokkenen in het kader van het algemeen welzijn. Op het bankwezen, zoomede het kartel- en concernwezen worde bijzonder toezicht uitgeoefend. In die bijzondere gevallen, waarin socialiseering van den eigendom in het algemeen belang is, worde hiertoe overgegaan.

12. De Overheid bevordere een doelmatige bedrijfsorganisatie van den voor het algemeen belang zoo gewichtigen detailhandel en van het ambacht. Voorts bescherme de Overheid den zelfstandigen middenstand tegen onredelijke en onnoodige uitbreiding van het grootbedrijf.

13. De landbouw en tuinbouw worde gelijk berechtigd in het nationale welvaartsstreven. Bij haar prijzenpolitiek betreffende de eerste levensmiddelen verlieze de Overheid de noodzakelijkheid van een loonende bedrijfsuitkomst voor het agrarisch bedrijf niet uit het oog. Aan het kleine boeren- en tuindersbedrijf worde een economisch verantwoorde grondslag gegeven.

14. Een grondpolitiek worde gevoerd, die de grond- en pachtprijzen stabiliseert en die zorgt voor een goede verdeeling van den grond over de bedrijven met behoud van het zelfstandig klein- en middenbedrijf. Bij overgang van cultuurgronden dient voorkeur te worden gegeven aan den gebruiker boven den niet gebruiker en aan den natuurlijken persoon boven den rechtspersoon. Het landheeren-absenteïsme moet worden bestreden. Bezwaring van cultuurgronden dient onderworpen te zijn aan beperkende bepalingen, waardoor speculatie wordt uitgesloten, een rationeele voortbrenging niet wordt belemmerd en het behoud van een gezonden boerenstand wordt bevorderd.

De landarbeiderswet worde aangepast aan de gewijzigde omstandigheden.

15. Het scheppen van vestigingmogelijkheden buiten de landsgrenzen voor jonge boeren en tuinders en van arbeidsgelegenheid voor jonge landarbeiders moet krachtig worden bevorderd en gesteund, met inachtneming van een goede zorg voor de cultureele en godsdienstige belangen, waarvoor blijvend groepsverband de beste waarborgen biedt.

16. De salarissen van ambtenaren en onderwijzend personeel en de schadeloosstelling van vertegenwoordigers in publiekrechtelijke lichamen dienen in meerdere mate in overeenstemming te worden gebracht met de belooning in het bedrijfsleven, zulks overeenkomstig de hooge waarde van hun arbeid.

17. De bestaande pensioenen en de ten laste der Overheid loopende ouderdomsuitkeeringen dienen meer in overeenstemming te worden gebracht met de gestegen kosten van levensonderhoud.

18. Een regeling worde getroffen, waardoor op redelijke wijze steun wordt verleend aan de daarvoor in aanmerking komende nagelaten betrekkingen van de voor het Vaderland gevallenen.

V. Financieel herstel.

1. De beteugeling van inflationistische ontwikkeling van prijzen en loonen maakt noodzakelijk, dat de sterk gestegen staatsschuld tot een houdbaar niveau worde teruggebracht.

2. De hiertoe benoodigde middelen zullen o.m. door het treffen van eenmaal toe te passen fiscale maatregelen moeten worden gevonden, met name door een zeer hooge heffing van de vermogensaanwas tijdens den oorlog met een redelijke vrijstelling voor de kleinere progressies en voorzoover mogelijk, een belastingheffing van 100 pCt. op alle winsten, ontleend aan zwarten handel of aan transacties voor of met den vijand. Daarna is een algemeene vermogensheffing noodzakelijk.

3. Het beheer der overheidsfinanciën zij voorzichtig en zuinig, ook met betrekking tot den omvang van het ambtelijk apparaat. De Staatsbegrooting worde het eenjarig hoofdstuk van een meerjarig nationaal welvaartsplan.

4. De geldpolitiek en in nauw verband daarmede de belastingpolitiek dienen zoodanig te zijn, dat niet alleen het streven naar productieve aanwending van arbeid en kapitaal wordt ondersteund, doch dat tevens onevenwichtigheden tusschen het productief en consumptief vermogen van ons volk verzwakt worden en bij de inkomstenbesteding een gezonde verhouding tusschen besparing en verbruik wordt bevorderd.

5. In het belastingstelsel worde de huidige tariefering, voorzoover die rekening houdt met gezinssterkte en al of niet gehuwd zijn, in hoofdzaak aangehouden. Onder handhaving van een sterk progressieve en hooge belasting op het persoonlijk inkomen worde gezorgd, dat de ondernemingslust niet te sterk worde belemmerd.

VI. Herstel en uitbouw van het Koninkrijk.

1. De verhouding tusschen Nederland en de Overzeesche gebiedsdeelen worde gezien in het licht van het welzijn van het geheel en dat der deelen afzonderlijk.

Ter liquidatie der koloniale verhoudingen, het snel tot stand brengen, in vrijwillige samenwerking van een staatkundige hervorming, op den grondslag van zelfregeering, op voet van gelijkwaardigheid, in gecoördineerd Rijksverband, met andere gebiedsdeelen van het Koninkrijk, overeenkomstig het Koninklijk woord van 6 December 1942.

2. Onverwijld worde voorbereid een Grondwetsherziening, waarbij de wezenlijke kenmerken van het Koninkrijk worden vastgelegd.

3. Voor het Rijk in Europa dienen in de Grondwet nadere regelen te worden gesteld inzake de inschakeling in het Staatsbestel van autonome organen van het georganiseerde maatschappelijke leven, zoowel op economisch als op cultureel terrein.

4. De volksinvloed in de gemeenten, de provincies en het Rijk dient zoo spoedig mogelijk hersteld te worden. De ministeriëele verantwoordelijkheid, evenals de verantwoordelijkheid van bestuurders van provincies en gemeenten, blijve onaangetast.

5. De kiesgerechtigde leeftijd worde bij Grondwetsherziening gebracht op 21 jaar.

6. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel behoort centralisatie van werkzaamheden door het Rijk beperkt te worden tot het noodzakelijke.

7. Bij de regeling en het bestuur van de zaken van den Staat is een evenwichtige invloed vanuit de verschillende deelen des lands, mede omwille van de staatseenheid, een dwingende eisch.

8. De financieele verhouding tusschen het Rijk en de lagere publiekrechtelijke

lichamen worde op den grondslag van de zelfstandigheid dezer lichamen geregeld.
9. De zelfstandige werkingssfeer der provincie worde uitgebreid.
10. In het bestuur der Gemeenten dient ruimer mogelijkheid te worden geboden aan het plaatselijk eigene, door onderscheiding in zeer groote, groote en kleine gemeenten.
11. Wettelijke waarborgen worden geschapen voor de openbaarheid der werkzaamheid van de politieke partijen, het beheer van haar geldmiddelen en van de democratie binnen de partijen.

VII. Internationale orde.

1. De zelfstandigheidspolitiek, zooals deze voor den oorlog door Nederland werd gevoerd, dient te worden verlaten. Nederland streve daarbij naar goede betrekkingen met de andere mogendheden, in het bijzonder met die landen, die door hun verleden, hun structuur, hun ligging, hun verdeeling over de wereld, de beste waarborgen bieden voor een gemeenschappelijke behartiging van het geestelijk en materieel welzijn, zoowel van het Koninkrijk als van de geheele wereld.
2. Bij de regeling van de internationale betrekkingen eische Nederland de volledige erkenning van zijn positie als middelgroote mogendheid.
3. Nederland neme actief deel aan de totstandkoming van de handhaving van een doeltreffende orde en een rechtvaardigen vrede in de internationale betrekkingen. Bevorderd worde de ontwikkeling naar een internationaal orgaan op democratischen grondslag.
4. Voor de handhaving van den vrede en de internationale rechtsorde moet het Koninkrijk over een sterke land-, zee- en luchtmacht beschikken, die in alle gebiedsdeelen kan optreden.
5. Bij een doelmatige ordening van de internationale betrekkingen zal in het bijzonder gelet moeten worden op de cultuurverwantschap der volkeren en op de onderlinge economische verhoudingen der Staten.
6. Een goed geregelde verhouding tot het buitenland eischt de doorvoering van het beginsel, dat vreemde invloeden, die niet strooken met den wezenlijken karaktertrek van den Nederlandschen Staat, met alle kracht worden geweerd.
7. De economische structuur van Nederland en zijn bevolkingsdichtheid brengen de noodzaak met zich mede een levendig economisch verkeer met het buitenland te onderhouden.
8. Nederland eische, dat in de vredesverdragen een zoodanige omvang der schadeloosstelling worde vastgesteld, dat dientengevolge de lasten, die de overwonnen volken zullen hebben te dragen, moreel verantwoord zijn. Anders dan na den vorigen oorlog zal bij de opstelling der herstelplannen van meetaf aan rekening gehouden moeten worden met de economische mogelijkheden, alsmede met den economischen weerslag der op te leggen verplichtingen.
9. Nederland eische, dat bij de verdeeling der beschikbaar komende herstelleveranties en herstelbetalingen over de onderscheiden crediteuren, rekening worde gehouden niet alleen met den absoluten, maar ook met den relatieven omvang der schade in de betrokken landen.
10. Bij de vaststelling van de vredesverdragen eische Nederland als schadeloosstelling, een beperkte strook Duitsch grondgebied, waaruit slechts die bevolkingsgroepen verwijderd dienen te worden, welke een gevaar inhouden voor de handhaving van de openbare orde en rust en de assimilatie van de aldaar wonende bevolking.
11. Nederland eische medezeggenschap bij de internationale inmenging in het beheer van het economisch leven in Duitschland.
12. De diplomatieke dienst worde gedemocratiseerd. **(zie ook 6638 B)**
(Verkort - red. K.H.A.)

Nederlandsche Bellamy-partij

De Internationale Vereeniging Bellamy, die ook in ons land een tak heeft, is door den loop der jaren getrouw gebleven aan haar beginsel zich niet te interesseeren in de practische politiek. Na den jongsten oorlog evenwel heeft een bepaalde groep in deze vereeniging den wensch te kennen gegeven ook daadwerkelijk aan het politieke leven deel te nemen.

De Internationale Vereeniging Bellamy handhaaft evenwel haar beginsel en zoo is de Nederlandsche Bellamy-Partij in leven geroepen, die zich, zooals uit haar naam blijkt uitdrukkelijk distancieert van de Internationale Vereeniging, doch haar gedragslijn zoeken zal in de twaalf punten, waarin de hoofdprincipes kunnen worden samengevat van Edward Bellamy's economie.

Deze punten zijn:

1. De welvaart der gemeenschap is de welvaart van het individu. Een volk is niet welvarend, zoolang niet ieder gelijkelijk in de welvaart deelt.
2. De hulpmiddelen tot het scheppen van welvaart behooren in handen te zijn van de gemeenschap.
3. Het voornaamste middel tot welvaart is de arbeid. De gemeenschap heeft recht op de arbeidskracht van al hare leden.
4. Geen enkel individu heeft uitsluitend rechten. Ieder heeft ook plichten tegenover de gemeenschap. Arbeidsplicht rust op ieder; het recht op aandeel in den arbeid of in het geproduceerde kan niemand worden onthouden.

De vrouw heeft dezelfde rechten en plichten als de man. De arbeid in het gezin strekt tot nut van de gemeenschap en is dus gelijkwaardig aan iederen anderen arbeid.

5. Het is de plicht van den meest begaafde en den sterkere, betere of meerdere arbeid te verrichten dan een naar lichaam en geest zwakkere. Zoo hij die plicht verwaarloost, is hij in gebreke. Het aandeel in plicht en welvaart is dus voor ieder gelijk.
6. De moeilijkheid van den arbeid bepaalt niet het loon, doch weerspiegelt zich in den arbeidsduur.
7. Het gelijke aandeel in de gemeenschappelijke welvaart is onvervreemdbaar eigendom van ieder lid der natie gedurende het geheele leven.
8. Ieder individu krijgt de volle gelegenheid, zijn gaven te ontplooien.
9. Daar de machine een zeer belangrijk middel is tot productie en distributie van het noodige en nuttige, behoort zij aan de gemeenschap. Indien de voortschrijdende ontwikkeling der techniek het produceeren en distribueeren vergemakkelijkt, wordt de arbeidstijd verkort.
10. Ieder is vrij, zijn aandeel te besteden naar eigen smaak en verkiezing. De vraag regelt de productie. Het aandeel is van bepaalden geldigheidsduur, wordt na het verstrijken daarvan vernieuwd en is strikt persoonlijk.
11. Internationale goederen- en dienstenruil wordt door het landsbestuur geregeld.
12. Elke godsdienstige en ethische richting vindt volkomen vrijheid van uiting.
(Verkort - red. K.H.A.)

Partij van de Arbeid

Urgentie-Programma

1. Inzet van alle krachten tot herstel van de door den oorlog aangerichte moreele en materieele schade.
Krachtige voortzetting van den wederopbouw en de vernieuwing op economisch, sociaal en cultureel gebied.
2. Herstel en uitbouw van den rechtsstaat.
Bevordering der zelfwerkzaamheid op staatkundig, sociaal-economisch en cultureel gebied, in gewesten en gemeenten, binnen het kader van de nationale eenheid.
Overdracht van bevoegdheden naar nieuwe organen voor het beroeps- en bedrijfsleven, op democratischen grondslag, zoodanig, dat de leiding berust bij Overheid, ondernemers en arbeiders gezamenlijk.
Wettelijke waarborgen voor de openbaarheid van de werkzaamheid der politieke partijen, het beheer van haar geldmiddelen en van de democratie binnen de partijen.
3. Erkenning van het zelfbeschikkingsrecht der bevolking van de Overzeesche gebiedsdeelen.
Voor de naaste toekomst, ter liquidatie van de koloniale verhoudingen, het snel tot stand brengen, in vrijwillige samenwerking, eener staatkundige hervorming op den grondslag van zelfregeering van de deelen van het Koninkrijk, op voet van gelijkwaardigheid, in gecoördineerd Rijksverband.
4. Bescherming tegen ambtelijke willekeur; tegengaan van bureaucratie; krachtige bestrijding van corruptie. Snelle en rechtvaardige afhandeling van de berechting van politieke delinquenten en van de zuivering.
5. Nationaal welvaartsplan ter bevordering van bestaanszekerheid bij een behoorlijk bestaanspeil voor allen.
Socialisatie van het mijnbedrijf, van de circulatiebank, van bedrijven van openbaar nut, zoomede van daarvoor in aanmerking komende monopolistische bedrijven.
Overheidscontrôle op het credietwezen.
Democratiseering van de onderneming.
Bescherming van het consumentenbelang. Binnen het raam der op het algemeen belang gerichte welvaartspolitiek, speciale zorg voor de bescherming en bevordering van het gezonde kleinbedrijf.
6. Planmatige productie- en afzetpolitiek in den landbouw. Bevordering van loonende prijzen voor boer en tuinder; redelijke belooning van den landarbeider; een grondpolitiek, die de grond- en pachtprijzen stabiliseert, die zorgt voor een goede verdeeling van den grond over de bedrijven en die in handen van de gemeenschap brengt ontginningen en nieuwe inpolderingen, zoomede ongebruikte gronden en gronden van groote verpachters, voor zoover het algemeen welzijn vereischt.
Intensieve bebosschings- en herbebosschingspolitiek. Bevordering van cultureele uitwisseling tusschen stad en platteland.
7. Invoering van een het geheele volk omvattend stelsel van sociale verzekering. Een toereikend ouderdomspensioen. Bevordering van werkgelegenheid voor

alle daarvoor geschikte mannen en vrouwen. Gelijkgerechtigheid van mannen en vrouwen. Spoedige en bevredigende financieele en maatschappelijke voorziening voor de slachtoffers van oorlog en verzet. Blijvende regeling van het ontslagrecht. Verplichte vacantieregeling. Verbetering van de zorg voor de volksgezondheid.

8. Nationaal plan voor de ruimtelijke ordening. Bijzondere maatregelen tot hulpverleening en wederopbouw der geteisterde gebieden. Woningbouw op groote schaal, op den grondslag van een tienjaren-plan. Ordening van het bouwbedrijf. Bescherming van huurders, onderhuurders en kamerbewoners.

9. Doelmatigheid in de staathuishouding; gezondmaking van de overheidsfinanciën. Vermogensheffing alsmede heffing van gedurende den oorlog verkregen vermogensaanwas. Progressieve belastingpolitiek, welke rekening houdt met de groote gezinnen. Verlaging van de belastingen op de eerste levensbehoeften. Verhooging en herziening van het successierecht. Vergrooting van de financieele bewegingsvrijheid der gemeenten. Vergoeding van geleden oorlogsschade naar billijkheid binnen de grens der mogelijkheden.

10. Moreele en materieele bescherming van het gezin; uitbreiding der kinderbescherming. Staatsburgerlijke vorming in onderwijs, jeugdorganisatie, leger en volkshoogeschool. Instelling bij de wet van een onderwijs-raad met verordenende bevoegdheid, waarin vertegenwoordigd behooren te zijn alle takken en richtingen van het onderwijs, de Overheid en de ouders. Vernieuwing van ons onderwijs zoodanig, dat dit dienstbaar wordt gemaakt aan de karaktervorming en het vinden van de juiste plaats in de maatschappij. Versterking van de aesthetische vorming in het onderwijs; grooter plaats voor de lichamelijke opvoeding. Rechtstreeksche invloed van de ouders, ook bij het openbaar onderwijs. Hervorming van de opleiding en verbetering van de bezoldiging der onderwijzers. Krachtige bevordering van het nijverheidsonderwijs en het lager landbouwonderwijs.

Eigen bestuursorganen voor de universiteiten.

11. Actieve cultuurpolitiek bij vrije ontwikkeling der kunstrichtingen. Bevordering van het cultureele leven in de gewesten met inschakeling van alle gewesten in het nationale cultureele leven. Nationale Radio-omroep met zelfstandige uitingsmogelijkheid voor de belangrijke geestelijke en maatschappelijke stroomingen. Stimuleering van en steun aan de jeugdorganisaties. Raadpleging van de kerken in zaken, die tot haar bevoegdheid behooren en eventueel ook van andere daarvoor in aanmerking komende organisaties.

12. Actieve buitenlandsche politiek, uitgaande van Nederland's taak en roeping op internationaal gebied. Versterking van het bestel der Vereenigde Naties, op den grondslag van het internationale recht, als orgaan der internationale rechtsordening en tot uitbanning van den oorlog.

Bevordering van de ontwikkeling naar een internationaal orgaan op democratischen grondslag. Bereidheid tot het sluiten van regionale verdragen met landen, die tot denzelfden cultuurkring behooren. Democratiseering van den diplomatieken dienst. Democratiseering van het militaire apparaat, dat bescherming van de nationale veiligheid en van de internationale rechtsorde ten doel heeft. Krachtige bevordering van den terugkeer van door Duitschland geroofde goederen.

(Verkort - red. K.H.A.)

Partij van de Vrijheid

Het beknopte programma van de Partij van de Vrijheid luidt:

1. Eenheid van het Koninkrijk der Nederlanden en binnen dit Koninkrijk eigen meesterschap der deelen.

2. Behoud van de constitutioneele parlementaire monarchie onder het Huis van Oranje.

Handhaving van de rechten van het Parlement.

Bij voorbereiding en uitvoering van wetten worden de in de vrije maatschappij gegroeide lichamen betrokken.

3. De regeering handhave het gezag.

Krachtige bestrijding van corruptie.

Rechtsstaat

4. Onverwijlde terugkeer van den rechtsstaat in alle deelen van het Koninkrijk.

Bespoediging van het vooronderzoek en van de berechting van de politieke delinquenten, met toekenning van een behoorlijke verdedigingsmogelijkheid en vermijding van onnoodig voorarrest.

Spoedige afwikkeling van de zuivering, met doorzetting van de rechtmatig gevallen beslissingen.

Instelling van administratieve rechtspraak op elk gebied, waar ambtelijke willekeur mogelijk is.

5. Volledige medewerking aan de organisatie van de Vereenigde Naties en in het kader hiervan een zoo nauw mogelijk samengaan op alle gebieden met die landen, met welke wij aardrijkskundig, historisch, cultureel en commercieel het nauwst verbonden zijn.

Modern toegeruste lucht-, zee- en landmacht, georganiseerd met inachtneming van internationale eischen en Nederlandsche tradities, te gebruiken ter bescherming van alle gebiedsdeelen. De rangen staan voor ieder open overeenkomstig zijn talenten.

Arbeid en bedrijf

6. Vrije uitoefening van arbeid en bedrijf, vrije beschikking over de vruchten hiervan en een vrije maatschappelijke organisatie, waarbij de Staat, wakende voor het belang der gemeenschap, een corrigeerende taak heeft.

De organisatie van het bedrijfsleven dient het resultaat te zijn van de samenwerking van de vrije organisaties van werkgevers en werknemers. De hoofdbeginselen daarbij dienen te zijn:

a. Het medebetrekken van de arbeiderswereld in het dragen van verantwoordelijkheid.

b. Het handhaven zoo lang en zooveel mogelijk van het beginsel der autonomie.

c. De uiteindelijke zeggenschap van de Overheid.

Socialisatie wordt afgewezen, aangezien deze leidt tot een machtspositie, die daardoor alle gebieden des levens onderwerpt aan dwang, welke de geestelijke vrijheid en den rechtsstaat ondermijnt.

Bestrijding van monopolies ter waarborging van de vrijheid van bedrijf, ook voor die van den kleinen ondernemer en handelsman, èn ter waarborging van de veiligheid van den Staat.

7. Sociale gerechtigheid in het bedrijfsleven te betrachten door samenwerking van werkgevers en werknemers.

De Staat bevordere, dat de inrichting van de maatschappij zoodanig zij, dat een ieder daarin werk kan vinden tegen een loon, dat den werknemer veroorlooft in het onderhoud van zich en zijn gezin te voorzien en hem tevens in staat stelt te sparen. Gestreefd worde naar uitbreiding van het privaatbezit over de massa van het volk, mede door deelneming in de winst van de onderneming.

Krachtige maatregelen ter voorkoming en bestrijding van werkloosheid. Vernieuwde regeling van de sociale verzekeringen, ook tegen werkloosheid, op te bouwen met medewerking van de verzekerden. Verbetering van de ouderdoms- en invaliditeitsvoorziening, en opneming van kleine zelfstandigen in de sociale verzekeringen.

Wettelijke erkenning van het recht op wachtgeld bij ontslag.

Krachtige bevordering van den woningbouw.

Financiën

8. Streven naar evenwicht in de begrooting van rijk, provincie en gemeente.

Herstel van de financieële zelfstandigheid der gemeenten als hoeksteen van haar eigen-meesterschap. Sober overheidsbeheer; een beperkt, redelijk bezoldigd ambtenarencorps. Herziening van de belastingwetgeving, berustend op het beginsel van belasting naar draagkracht, welke nòch den spaarzin van den burger, nòch de ontwikkeling van het bedrijfsleven belemmert; matige, zoo mogelijk geen belasting op eerste levensbehoeften.

Bij alle financieele maatregelen behoort vooral rekening te worden gehouden met de belangen van ouden van dagen en kleine spaarders.

Kapitaalsheffingen alleen ter delging van staatsschuld.

Beperking en waar mogelijk afschaffing van inkomende rechten, in- en uitvoerverboden en andere handelsbelemmeringen.

Bevordering van vrij verkeer met het buitenland voor menschen, goederen en geld.

9. Herstel van vrije bedrijfsuitoefening in akkerbouw, veeteelt en tuinbouw.

Erkenning van de waarde van den zelfstandigen kleinen boer.

Bevordering van den uitvoer.

Uitbreiding van landbouwonderwijs en voorlichting.

10. Moreele en materieele bescherming van het gezin als de kern van de maatschappij.

Gelijkstelling van man en vrouw voor de wet.

Verbetering van de huwelijkswetgeving.

Onderwijs

11. De grondslag van ons onderwijs zij naast de verstandelijke ontwikkeling: de zedelijke normen van het Christendom, de karaktervorming, de lichamelijke opvoeding, de opvoeding tot persoonlijkheid, tot bewustzijn van de verplichtingen, die een democratisch bestuurde staat aan zijn burgers oplegt.

Op de Openbare School worde den leerlingen kennis van den Bijbel bijgebracht.

De financieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs blijve gehandhaafd, doch maatregelen dienen getroffen om de openbare school in de praktijk gelijke mogelijkheden te bieden als de bijzondere. Sterke uitbreiding van de kansen voor onbemiddelde begaafde leerlingen om voortgezet en Hooger Onderwijs te volgen.

Verbeterde opleiding en bezoldiging van de leerkrachten.

Toekenning van grootere zelfstandigheid aan de openbare universiteiten en hoogescholen.

Pers en radio

12. Herstel van de grondwettelijke persvrijheid.
Een nationale omroep, die geen staatsomroep is. Hij worde bij de wet geregeld; hij eerbiedige ieders godsdienstige en staatkundige begrippen en dient te staan onder vrij beheer van een uit het maatschappelijk leven voortgekomen orgaan; daarnaast zij er voor de verschillende richtingen gelegenheid om zich te uiten.

(Zie ook 6652 D)

(Verkort - red. K.H.A.)

Protestantsche Unie

De Protestantsche Unie, een onlangs tot stand gekomen concentratie van eenige politieke groepen, waaronder de Vrij Christelijk Historische en de Hervormd Gereformeerde Staatspartij, heeft het volgende beginselprogramma:

1. Het Woord Gods is het richtsnoer voor de Overheid.
2. De profetische taak der Kerk tegenover Overheid en Volk moet erkenning vinden.
3. Het reformatorische karakter van Nederland worde bewaard.
4. De Overheid is geroepen voor de zelfstandigheid van het Rijk in en buiten Europa, te waken mede door het in stand houden van leger, vloot en luchtmacht. Zij heeft het Rijk positief te doen medewerken in de gemeenschap der volkeren en naar vermogen bij te dragen aan de totstandkoming en den uitbouw van een internationale rechtsorde.
5. De Overheid vinde als Christelijke Overheid haar taak ten aanzien van de binnen het Rijksverband besloten overzeesche gebiedsdeelen in de handhaving en het herstel van de welvaart aldaar, in het scheppen van een nieuwen staatsrechtelijken status van de daar wonende volkeren en in het waarborgen van de mogelijkheid tot kerstening van het openbare leven.
6. Aangezien het geheele volk tot het heil en den dienst Gods geroepen is, erkent de Protestantsche Unie geen groepeering van het Nederlandsche volk in geloovigen en ongeloovigen en verwerpt zij op bijbelschen grond iedere principieele antithese tusschen menschen en menschen.
7. In de vormen van onze nationale cultuur in den breedsten zin des woords (onderwijs, kunst, wetenschap, radio, sport) moet het geheele volk eendrachtig den dienst Gods zoeken.
8. Op grond van de in Christus bepaalde waarde van den mensch moet met kracht voor sociale rechtvaardigheid worden opgekomen, opdat ieder mensch naar lichaam en geest de ruimte hebbe om zich in het leven te verheugen.
9. Het volk dient gezien te worden als een gemeenschap van werkers, waarin alle tegenstellingen tusschen werkgevers en werknemers, hoofd- en handarbeiders, stedelingen en plattelanders moet worden bestreden en iedere werker moet deelnemen in de verantwoordelijkheid in zijn arbeidsgemeenschap. De plicht tot, en het recht op arbeid van ieder, die kan werken, worde erkend.
10. Bij de vraag naar de taak der Overheid op economisch terrein, zij het algemeen belang, tezamen met de erkenning van den mensch als persoonlijkheid de eenige maatstaf, waarbij tot het uiterste gewaakt worde tegen werkloosheid.

(Verkort - red. K.H.A.)

Staatkundig Gereformeerde Partij

Het Program van beginselen der Staatkundig Gereformeerde Partij omvat de volgende negentien artikelen:

1. De Staatkundig Gereformeerde Partij staat voor de regeering van het volk geheel op den grondslag van de in de Heilige Schrift geopenbaarde ordening Gods.
2. De Staatkundig Gereformeerde Partij stelt zich ten doel de beginselen van Gods woord op Staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen in den lande. Haar streven is niet zoozeer gericht op een meerderheid van kiezers als wel op de handhaving en doorwerking van de beginselen, door haar beleden, waarvan haar Program een korte samenvatting vormt.
3. De overheid regeert bij de gratie Gods. Zij ontleent dus haar gezag niet en kan dat ook nimmer ontleenen aan het volk.
4. De overheid zal ook in haar ambt naar Gods wet geoordeeld worden en heeft dus voor naleving van deze wet zorg te dragen. Daarom is zij geroepen:

A. strafbaar te stellen de ontheiliging van Gods Naam en dag;

B. den eed te eischen;

C. tegen te gaan het misbruik van sterken drank;

D. te waken voor de openbare zedelijkheid op wegen en in publieke gebouwen;

E. de Staatsloterij zonder eenigen overgang af te schaffen;

F. in alle samenkomsten te verbieden het verbreiden van beginselen, die de eere Gods en het gezag der Overheid aanranden;

G. Lijkverbranding te beletten.

5. Uit wetgeving en bestuur verwijdere de Overheid alles wat de prediking van het Evangelie belemmert of krenkt; zij bescherme de Kerke Christi en behandele haar naar haar eigen rechten, waarin de kerk wel is onderscheiden van elke vereeniging.
6. De rechtspraak geschiede naar de beginselen, gebouwd op het in de Heilige Schrift geopenbaarde recht des Heeren. De Overheid drage het zwaard niet tevergeefs. Zij is van God geroepen het kwaad te straffen, opdat het geschonden recht worde hersteld. Dit geschonden recht vordert rechtvaardige, maar ook rechtmatige straffen; dienovereenkomstig roept het recht tot wederinvoering van de doodstraf.
7. De verzorging der armen behoort niet tot het werk der Overheid. Wel heeft zij te beschermen die deelen en standen van ons volk, die dreigen in den maatschappelijken strijd te bezwijken. Doch armenzorg blijve aan kerkelijke en particuliere instellingen overgelaten. De Overheid late die instellingen geheel vrij haar arbeid zelf te regelen en grijpe in die regeling dan ook nimmer in.
8. Op de Overheid rust de zorg voor de openbare gezondheid van het volk; zoo verhindere zij de verontreiniging van het water en den openbaren weg en van den dampkring; zij hoede tegen de uitbreiding van besmettelijke ziekten, wanneer en waar die voorkomen, met zulke middelen als tegen het Woord Gods niet strijden (afzondering ontsmetting); zij dwinge echter niet tot een kunstbewerking aan den lijve (geen vaccinatie dus), waardoor èn de vrije beschikking over eigen lichaam en over dat zijner kinderen èn de vrijheid der consciëntie wordt gekrenkt.
9. Onwettige drang der consciëntie harer onderdanen door de Overheid wordt ook uitgeoefend door de sociale wetten, in 1913 door H. M. de Koningin uitgevaardigd, wier uitvoering God verhoede, zoowel als hare uitbreiding. De Staatkundig Gereformeerde Partij protesteert tegen verplichte verzekering en wapent zich tegen uitbreiding.
10. Het schreiend onrecht, aan een Christelijke natie geschied in de berooving der scholen van Gods Woord, waardoor met staatshulp en belastinggeld een groot deel van het opkomend geslacht buiten kennis van de Schrift groot werd, worde hersteld. Die herstelling hebbe zoo plaats, dat de roeping der ouders bij het onderwijs der kinderen voorop ga. Alleen bij het ingebreke blijven van de vervulling dier ouderlijke roeping, doe de Overheid onderwijs geven. Het bijzonder onderwijs worde regel, het openbare onderwijs slechts aanvulling. Uit alle onderwijs worde geweerd wat de eere des Heeren en het gezag der Overheid aanrandt. Het toezicht der Overheid bepale zich alleen tot die zaken, die in den aard van de roeping der Overheid liggen en belemmere nimmer de vrije levensbeweging der Christelijke school.
11. Ook voor Middelbaar en Hooger onderwijs drage de regeering zorg naar dezelfde regelen en gelde dezelfde eisch der vrijheid.
12. Haar gezag oefent de Overheid uit onder medewerking van het volk. Die medewerking wordt verkregen door het kiesrecht zooveel mogelijk allen kringen van ons volk toe te kennen. De Staatkundig Gereformeerde Partij staat een organisch kiesrecht voor, dat rekening houdt met het gezin als de cel der samenleving.
13. Vrouwenkiesrecht echter strijdt met de roeping der vrouw en stemdwang met de vrijheid der burgers.
14. De Overheid bescherme de rechten van den arbeid, zoowel voor patroon als arbeider. De verhouding van patroon en arbeider zij overeenkomstig de regelen van Gods Woord. Derhalve worde staking en uitsluiting geweerd.
15. Staatsbemoeiing mag nimmer het particulier initiatief drukken. De Overheid doe hare bemoeiingen zoo klein mogelijk zijn en beperke het getal bezoldigde ambtenaren tot het onvermijdelijke, ook opdat de belastingen niet noodeloos worden verzwaard.
16. Bij de regeling der belastingen worde rekening gehouden met de draagkracht der verschillende kringen des volks. De Overheid zij op haar hoede tegen opzettelijke bevoorrechting van de eene volksgroep ten koste van de andere.
17. De Overheid drage op doeltreffende wijze zorg voor de defensie des lands, beide door leger en vloot, ook al hebbe zij te waken tegen toomlooze opdrijving der krijgslasten.
18. Optredend voor het Moederland beheere de Overheid de koloniën als bezittingen van het Nederlandsche volk op onbaatzuchtige wijze. Zij bevordere de Evangelie-prediking in Oost- en West, zorge voor goede defensie tegen mogelijken vijandelijken aanval en richte haar bestuur daarheen, dat de inlandsche bevolking naar eigen geaardheid zich ontwikkele.
19. Welke regeeringsvorm, overigens ook goed moge zijn, voor ons land is het constitutioneele Koningschap, opgedragen aan het Huis van Oranje, de van God gegevene.

(Verkort - red. K.H.A.)

RIJKSBEGROOTING 1946

Vervolg van pag. 6700

„Voor een juiste beoordeeling van de ramingen der uitgaven en inkomsten des Rijks dienen deze te worden beschouwd tegen den achtergrond van de volkshuishouding als geheel. Eerst dan kan worden vastgesteld hoe staatshuishouding en volkshuishouding zich tot elkaar verhouden; met name hoe zwaar de druk der belastingen is en welke beteekenis de Overheidsuitgaven hebben voor de productie en consumptie als geheel" — aldus minister P. Lieftinck in zijn nota ter begeleiding van de ontwerp-begrooting 1946. Wij laten hier het derde deel (C) van deze nota volgen.

C. Begrooting en Nationaal Budget voor 1946.

De volkshuishouding is zeer gecompliceerd. Zij bestaat uit individueele huishoudingen van zeer uiteenloopenden aard, die op velerlei wijzen met elkaar en met het buitenland in verbinding staan. Zij kan dan ook niet doelmatig worden beschreven door één enkele begrooting van inkomsten en uitgaven, doch vereischt te harer beschrijving een stelsel van zoodanige begrootingen, die ieder op een groep gelijksoortige huishoudingen betrekking hebben. Ten einde het overzicht toch zoo eenvoudig mogelijk te maken, onderscheidt de nota vier groepen van huishoudingen n.l. de gezinshuishoudingen, de bedrijfshuishoudingen, de overheidshuishoudingen en het Buitenland. Daarnaast wordt nog afzonderlijk de kapitaalmarkt behandeld, die de credietbehoeften van het bedrijfsleven en van de Overheid tot een totaal van 3 milliard zal moeten bevredigen.

De begrooting der Nederlandsche volkshuishouding geeft dus een overzicht van de geldstroomen, die zich waarschijnlijk tusschen deze vier groepen van huishoudingen zullen bewegen; daarnaast beschouwt zij afzonderlijk de kapitaalmarkt, waar de met vermogensveranderingen samenhangende geldstroomen bijeenkomen.

Alle geldstroomen komen in de begrooting uiteraard tweemaal voor: eenmaal onder de ontvangsten en eenmaal onder de uitgaven.

VERKORT NATIONAAL BUDGET 1946 IN MLD. GULDENS [1])

I Gezinshuishoudingen

Ontvangsten:		Uitgaven:	
a. Productieve inkomens, uitgekeerd door het bedrijfsleven (II g) ..	6.1	d. Consumptie (II a)	6.2
b. Idem uitgekeerd door de Overheid (III f)	1.5	e. Belastingen (III a)	1.2
c. Overgedragen inkomens (III g) ..	1.0	f. Te besparen (s) (IV a)	1.2
	8.6		8.6

II Bedrijfshuishoudingen (Incl. Overheidsbedrijven)

Ontvangsten:		Uitgaven:	
a. Leveranties aan gezinshuishoudingen (I d)	6.2	g. Belooning van productiefact. (I a)	6.1
b. Id. aan de Overheid †) (III e) ..	1.8	h. Leveranties van andere bedrijfshuishoudingen voor:	
c. Id. aan andere bedrijfshuishoudingen (II h1 + 2)	2.7	1. Nieuwe investeeringen (II c) §)	1.8
d. Leveranties aan buitenland (uitvoer) (V c) ca.	1.0	2. Vervangingsinvesteeringen (IIc)	0.9
e. Steun door de Overheid (III h) ..	0.2	i. Leveranties van buitenl. (invoer) (V a) ca.	2.8
f. Opgenomen „crediet" (S) (IV c)	1.2	j. Belastingen (III b)	1.1
	13.1	k. Overige betalingen aan Overheid (III c)	0.4
			13.1

III Overheid (excl. Overheidsbedrijven en wederopbouw)

Ontvangsten:		Uitgaven:	
a. Belastingen, opgebr. door gezinshuishoudingen (I e)	1.2	e. Leveranties van bedrijfshuishoud. (materieel) (II b)	1.8
b. Idem, opgebr. door bedrijfshuishoudingen (II j)	1.1	f. Belooning van productiefactoren (I b)	1.5
c. Overige betalingen van bedrijfshuishoudingen (II k)	0.4	g. Overgedragen inkomens (I c) ..	1.0
d. Leeningen (S) (IV d)	1.8	h. Steun aan het bedrijfsleven (II e)	0.2
	4.5		4.5

IV Kapitaalmarkt

Ontvangsten:		Uitgaven:	
a. Te besparen d. particulieren (I f)	1.2	c. „Crediet"verstrekking aan bedrijfsleven (II f)	1.2
b. Op te nemen buitenlandsch crediet en te mobiliseeren buitenlandsch vermogen (V d)	1.8	d. Leeningen opgenomen door overheid (III d)	1.8
	3.0	e. Kapitaalexport (V b)	—
			3.0

V Buitenland

Ontvangsten:		Uitgaven:	
a. Invoer (II i) ca.	2.8	c. Uitvoer (II d) ca.	1.0
b. Aan buitenland verstrekt crediet (IV e)	—	d. Door buitenland verleend crediet (S) (IV b)	1.8
	2.8		2.8

*) Achter elken post wordt verwezen naar den tegenpost. S = Sluitpost.
†) Materieele uitgaven ∫ 1.7 mld., plus nieuwe investeeringen ten behoeve van de overheid ∫ 0.1 mld. De vervangingsinvesteeringen zijn in de materieele uitgaven inbegrepen.
§ Nieuwe investeeringen ∫ 1.9 mld., minus die in den overheidssector ad ∫ 0.1 mld.

Toelichting

I. Gezinshuishoudingen.

Aan de zijde der ontvangsten wordt de belangrijkste post gevormd door de „productieve inkomens, uitgekeerd door het bedrijfsleven", 6.1 milliard. Deze post is op de volgende wijze geraamd:

In 1938 was de netto-productie der bedrijfshuishoudingen 4.6 milliard. Deze netto-productie zal in 1946 geringer zijn daar:

a. de beschikbare beroepsbevolking gedaald is met 2% (geïnterneerden, militairen, ambtenaren);

b. de arbeidsproductiviteit aanmerkelijk lager zal zijn en wel naar schatting 80% is van die in 1938.

De werkloosheid daarentegen kan op 11% worden gesteld tegen 16% in 1938.

Het niveau der binnenlandsche productiekosten kan worden geraamd op 180% van 1938.

Deze verschillende factoren in aanmerking nemende, wordt de netto-productie der bedrijfshuishoudingen $0.98 \times 0.80 \times \frac{89}{84} \times 1.80 \times 4.6 = 6.9$ milliard.

Dit bedrag der netto-productie wordt niet in zijn geheel aan de gezinshuishoudingen uitbetaald. Het omvat ook reserveeringen van N.V.'s en betalingen van het bedrijfsleven aan de Overheid. In het licht van ervaringscijfers konden de bedragen voor reserveeringen van N.V.'s en betalingen van bedrijfsleven aan Overheid tezamen op 0.8 milliard worden geschat. Daarmee worden dan de productieve inkomens uitgekeerd door het bedrijfsleven aan de gezinshuishoudingen 6.9 — 0.8 = 6.1 milliard.

De productieve inkomens, uitgekeerd door de Overheid, omvatten de loon- en salarisuitgaven benevens de rente van de schuld van vóór 1940 (de tijdens den oorlog gemaakte schuld heeft niet tot een uitbreiding der reëele activa geleid; de rente over deze schuld is derhalve niet tot de productieve, maar tot de overgedragen inkomens gerekend).

De overgedragen inkomens bestaan uit de volgende posten:

a. Annuïteit Alg. Burg. Pensioenfonds en pensioentoelagen ..	ca. 90	millioen
b. Ondersteuning door het Rijk	„ 359	„
c. Ondersteuning door de Gemeenten	„ 150	„
d. Rente over schuld na 1940	„ 320	„
e. Overzeesche gewesten	„ 30	„
f. Subsidies	„ 90	„

Het cijfer voor de consumptie-uitgaven (6.2 milliard) is geraamd op basis van de huidige rantsoenen.

De schatting der, door de gezinshuishoudingen te dragen belastingen (1.2 milliard), omvat zoowel de belastingen, welke in de Rijksbegrooting werden opgevoerd, als provinciale en gemeentelijke belastingen. In deze schatting is er mede gerekend, dat een deel van de betalingen uit hoofde van achterstallige belasting uit het inkomen van 1946 zal moeten worden voldaan; van het overige deel is aangenomen, dat het zal worden voldaan uit vermogen. Het laatstgenoemde gedeelte werd niet opgenomen in de schattingen van het nationale budget.

Het te besparen bedrag van 1.2 milliard is als sluitpost gevonden. Bij dit bedrag dient men zich te realiseeren, dat het overschot van premiebetalingen voor levensverzekeringspolissen boven de uitkeering en de rente door verzekeringsbedrijven geïnd op hunne beleggingen ook als besparingen zijn aangemerkt.

II. Bedrijfshuishoudingen.

De rekeningen der bedrijfshuishoudingen omvatten behalve de particuliere ondernemingen ook de Overheidsbedrijven. Bovendien worden de wederopbouwwerkzaamheden, die door de Overheid worden uitgevoerd of gefinancierd, hieronder eveneens begrepen. In Werkelijkheid zal dus bijv. de post Opgenomen crediet (IIf) ook de schadevergoedingen van de Overheid omvatten.

Onder de leveranties aan andere bedrijfshuishoudingen zijn hier alleen de investeeringen gerekend. Alle onderlinge leve-

ringen van halffabrikaten zijn buiten beschouwing gelaten. De investeeringen zijn te onderscheiden in nieuwe investeeringen en vervangingsinvesteeringen.
In verband met de zeer groote moeilijkheden bij het verkrijgen van buitenlandsche kredieten, zal het noodzakelijk blijken de leveranties aan het buitenland zoo hoog mogelijk op te voeren, desnoods ten koste van de eigen consumptie.
Het opgenomen crediet, moet als sluitpost worden beschouwd. Het bedrag, waarmee de uitgaven de ontvangsten overtreffen, moet op de kapitaalmarkt worden opgenomen. Van de posten aan de zijde der uitgaven zijn verschillende reeds in het bovenstaande toegelicht. De belooning van productiefactoren komt onder de ontvangsten der gezinshuishoudingen voor.
Voor de raming van de leveranties van het buitenland is uitgegaan van het totaal der thans bestaande invoerplannen. Gezien de hierboven reeds vermelde moeilijkheid bij het opnemen van buitenlandsche credieten zal dit bedrag echter zoover moeten worden verlaagd als mogelijk is zonder de binnenlandsche productie ongunstig te beïnvloeden. De invoer van militair materieel is in de hierbedoelde buitenlandsche leveranties mede begrepen.
De belastingen, welke de bedrijfshuishoudingen moeten opbrengen, werden geschat op grond van de vermelde schattingen voor inkomens en consumptie. Ook hier werd aangenomen, dat een deel der achterstallige belastingen uit het vermogen der bedrijfshuishoudingen zal worden voldaan en een ander deel uit de winst van het loopende jaar.

III. Overheid.

Een vergelijking van deze begrooting met de ontwerp-Rijksbegrooting voor 1946 wordt bemoeilijkt door het feit, dat deze begrooting niet alleen betrekking heeft op het Rijk, doch ook op de provincies, gemeenten en waterschappen.
De betalingen tusschen het Rijk en de Rijksfondsen, welke in de Rijksbegrooting tot uiting komen in de z.g. verrekenposten, zoomede de geldstroomen tusschen het Rijk en de andere publiekrechtelijke lichamen onderling, zijn hier uiteraard niet meegeteld. Voorts zijn niet opgenomen de uitgaven voor den wederopbouw. Evenmin zijn opgenomen de uitgaven wegens aflossing van de door de Overheid aangegane schuld.
Een vergelijking met de Rijksbegrooting wordt verder bemoeilijkt, aangezien deze laatste naar de Departementen (organiek) wordt opgesteld, terwijl de begrooting voor de Overheid er een is, ingedeeld in kostensoorten.
Ook dient niet uit het oog te worden verloren, dat deze Overheidsbegrooting is samengesteld op een tijdstip, waarop de ontwerp-Rijksbegrooting voor 1946 nog niet bekend was, zoodat noodgedwongen met oudere gegevens moest worden gewerkt.
Gezien het geheel verschillend punt van uitgang is het niet verwonderlijk, dat de sluitpost van de door het Centraal Planbureau samengestelde Overheidsbegrooting (1.8 milliard) afwijkt van de som van de nadeelige saldi van de Rijksbegrooting (2.2 milliard, te vermeerderen met 0.4 milliard wegens het nadeelig saldo van het Landbouwcrisisfonds) en van de nadeelige saldi der begrootingen der lagere publiekrechtelijke lichamen (te stellen op 0.2 milliard). Immers in laatstgenoemde bedragen zijn dus in tegenstelling met het eerste zoowel de aflossingen als de bijdragen aan de Overheid in den Wederopbouw begrepen.

IV. Kapitaalmarkt.

Hier komen de leeningen van de Overheid en het bedrijfsleven en de besparingen van particulieren te zamen. Het bedrag ad ∫ 1.8 milliard, dat is opgevoerd wegens op te nemen buitenlandsch crediet en te mobiliseeren buitenlandsch vermogen is het maximum, dat uit dien hoofde ter beschikking kan komen. Tot dit bedrag kan dus de invoer den uitvoer overtreffen. Opgemerkt moet worden, dat het gegeven beeld van de kapitaalmarkt zeer onvolledig is.

Conclusies.

Het nationale inkomen, hetwelk uit bovenstaande ramingen resulteert, bedraagt bijeengeteld de netto-productie der bedrijfshuishoudingen = 6.9 milliard + de productieve inkomens, uitgekeerd door de Overheid = 1.5 milliard, dus totaal 8.4 milliard gulden.
De gezamenlijke belastingen, uit inkomens en winsten van 1946 te voldoen, bedragen 2.3 milliard gulden, hetwelk dus ruim 27% van het nationale inkomen uitmaakt. Zonder de betaling van achterstallige belasting uit het nationale inkomen van 1946 zou dit percentage ± 25% bedragen. Ter vergelijking diene, dat de belastingdruk in Engeland ongeveer 1/3 van het nationale inkomen bedraagt.
Intusschen leveren de belastingbronnen voldoende op om den Gewonen Dienst der Rijksbegrooting met een overschot te doen sluiten, welk overschot tot een bedrag groot 163 millioen gulden, ten bate van de middelen van den Buitengewonen Dienst wordt gebracht.
Gelet op den omvang van de uitgaven op den Buitengewonen Dienst, waarop belangrijke posten als b.v. het consumentencrediet, nog pro memorie voorkomen, is dit een te laag bedrag.
Het streven is er n.l. op gericht overschotten op den gewonen dienst te kweeken en deze aan te wenden ten bate van den buitengewonen dienst. Eigenlijk zou zeker een bedrag van 20% der buitengewone uitgaven aldus ten laste van den gewonen dienst moeten zijn gebracht. Onvoldoende middelen en inefficiency van het overheidsapparaat maakten dit onmogelijk, doch de toeneming van het nationale inkomen en het effect der organisatorische maatregelen zullen op dit gebied op korten termijn verbetering moeten brengen.
Gezien de omstandigheden lijkt het verantwoord een aanmerkelijk deel van de buitengewone uitgaven niet met gewone middelen te dekken, omdat die uitgaven o.a. ten doel hebben het economische leven in Nederland weer op gang te brengen, waardoor de arbeidsproductiviteit zal stijgen en daardoor ook het nationale inkomen.
Deze stijging zal haar uitdrukking vinden in de loopende belastingopbrengst, die bij een dalend uitgaaf-totaal van den Buitengewonen Dienst dus een toeneming zal vertoonen. De verbetering van de budgetsituatie in verhouding tot 1945 is hiervan reeds een duidelijk symptoom. Echter rijst de vraag of de enorme bedragen aan uitgaven op den Gewonen en Buitengewonen Dienst binnen het kader van de mogelijkheden, welke de Nederlandsche volkshuishouding biedt, wel kunnen worden gefinancierd.
De sluitpost voor deze financiering wordt gevormd door het bedrag der op te nemen leeningen en van het te mobiliseeren buitenlandsch vermogen, welk bedrag, binnen het raam van het nationaal budget, wordt geraamd op 1.8 milliard gulden. Te zamen met de credietbehoefte van het bedrijfsleven wordt het bedrag, dat van de kapitaalmarkt wordt verwacht, gesteld op 3 milliard gulden. Dit bedrag moet, voorzoover daarin niet wordt voorzien door buitenlandsch crediet en mobilisatie van buitenlandsch vermogen, uit binnenlandsche besparing ontstaan. Deze laatste post, welke op 1.2 milliard gulden is gesteld, vormt een sluitpost.
Het bovengenoemde bedrag van 1.8 milliard zal moeten worden verkregen door liquidatie van bepaalde buitenlandsche bezittingen, als b.v. gedurende den oorlog opgeloopen dividenden en interest van Amerikaansche en Britsche waardepapieren en andere vorderingen. Ook konden, als uit de omschrijving van den post blijkt, tot aanmerkelijke bedragen leeningen worden afgesloten bij de Amerikaansche, Canadeesche en andere bevriende Regeeringen, terwijl de particuliere credietrelaties in den loop van dit jaar zeker

De Nederlandsche Volkshuishouding 1946

in mld guldens

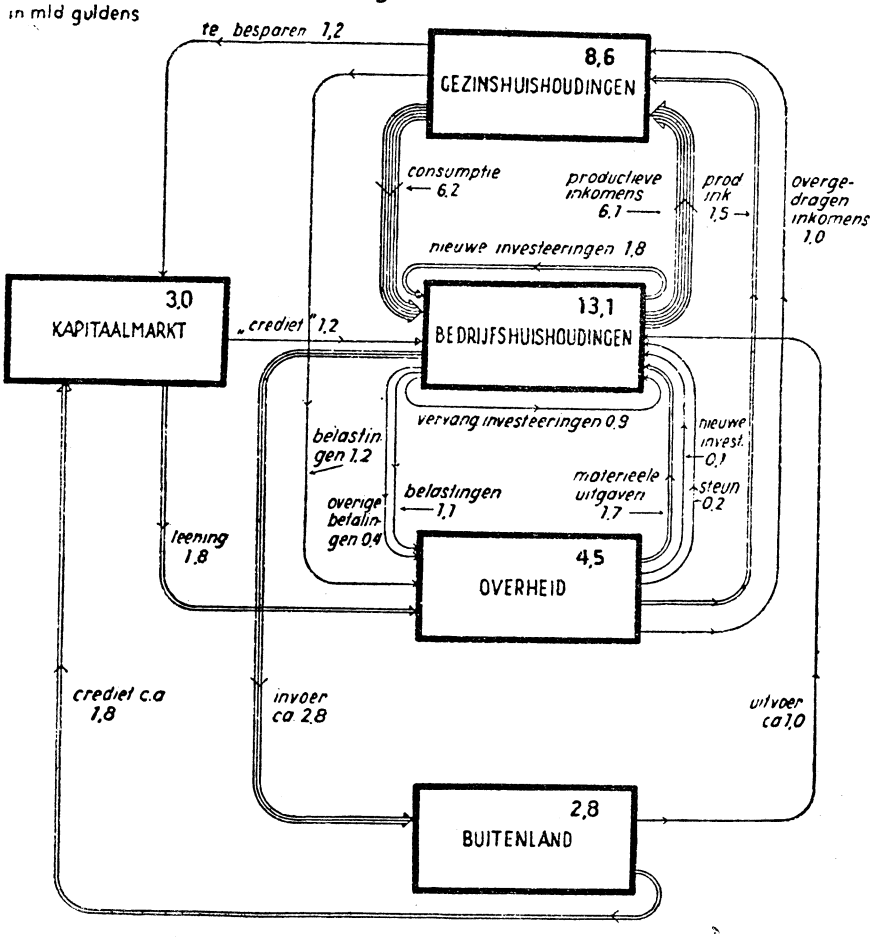

weer zullen worden aangeknoopt. Ten slotte moet, wanneer op deze wijze niet voldoende wordt verkregen, een beroep worden gedaan op de Nederlandsche bezitters van buitenlandsche waardepapieren, om deze te liquideeren en de deviezenopbrengst er van in handen van de Overheid te stellen, ter besteding voor algemeene welvaartsdoeleinden. Wel moet hierbij worden bedacht, dat een zeer belangrijk deel der opbrengst hiervan, althans aanvankelijk, bestemd is om te dienen tot aflossing van opgenomen kortloopende credieten. Al met al is echter te verwachten, dat uit al deze middelen gedurende het loopende jaar zeker niet meer dan 1.8 milliard gulden is te verwachten. Een groot deel van de middelen moet dan ook komen uit binnenlandsche besparingen.

Wat het bedrag aan binnenlandsche besparingen (1.2 milliard gulden) aangaat, zij opgemerkt, dat in normale jaren er op kon worden gerekend, dat van het nationale inkomen vrijwillig werd gespaard ± 10%. Dit zou volgens dezen maatstaf een bedrag van ongeveer 0.8 milliard gulden opleveren. Evenwel wordt hiervoor belangrijk meer, n.l. 1.2 milliard, geraamd. Het gezinshuishoudingenbudget vermeldt, als gezegd, dit bedrag dan ook uitdrukkelijk als een sluitpost.

De minister erkent, dat een zoo groot bedrag aan vrijwillig samengebrachte, reëele binnenlandsche besparingen niet is te verwachten, behoudens wanneer het Nederlandsche volk er in zou slagen om zijn arbeidsproductiviteit belangrijk te verhoogen, en daarbij de consumptie vrijwel onveranderd op het genoemde peil van 6.2 milliard te houden.

Het kapitaalmarktbudget geeft duidelijk aan, dat de noodzaak van een dergelijk hoog bedrag aan binnenlandsche besparingen mede voortvloeit uit het hooge bedrag van 1.8 milliard gulden aan leeningen, door de Overheid op te nemen. Hierbij moet worden bedacht, dat, hoe grooter de bijdrage van de Overheid is in de financiering van den wederopbouw, hoe sterker de credietbehoefte van de Overheid stijgt.

Ingeval de Overheid inderdaad het hooge bedrag van 1.8 milliard heeft te financieren en de binnenlandsche besparingen (hetzij vrijwillig, hetzij gedwongen) niet kunnen worden opgevoerd tot 1.2 milliard gulden, zal een additioneele geldschepping niet kunnen uitblijven. Tenzij de daaruit voortvloeiende geldvermeerdering door een verhoogde liquiditeitsvoorkeur zou worden gecompenseerd, liggen de gevolgen van een zoodanige ontwikkeling voor het monetair evenwicht voor de hand. Reeds eerder (zie 6546 en 6611) heeft de minister gewezen op het deflationistisch effect der buitenlandsche leeningen. Dit effect heeft slechts een korten duur en mag voor de financieele situatie van het jaar 1946 niet in die mate worden verdisconteerd als voor 1945 kon geschieden.

De minister stelt welbewust het alternatief van zoo groot mogelijke arbeidsinspanning, zoo hoog mogelijk opgevoerde besparingen, zoo ver mogelijk doorgevoerde zuinigheid en efficiency — of anders inflatie.

Het monetair evenwicht zal alleen gehandhaafd kunnen blijven door een combinatie van de zes hierna genoemde middelen:

a. opvoering van de arbeidsproductiviteit;

b. handhaving der consumptie op het bestaande niveau, met een minimaal noodzakelijke aanvulling van de voorraden duurzame consumptiegoederen;

c. zoo groot mogelijke besparing als uitvloeisel van beide voorgaande middelen;

d. concentratie van den invoer op die goederen, die de arbeidsproductiviteit kunnen verhoogen;

e. opvoering van den uitvoer van goederen en diensten met opoffering van een verhooging der binnenlandsche consumptie, om een zoo groot mogelijk deel van den invoer te kunnen betalen;

f. intering van vermogen in het buitenland om het tekort op de betalingsbalans aan te vullen, dat niet door buitenlandsche leeningen kan worden gedekt.

(V. b. 6699)

Regeeringsverklaring i.z. Nederlandsch-Indië

2 Mei — De minister van Overzeesche Gebiedsdeelen, prof. dr. J. H. Logemann, heeft in de Tweede Kamer een regeeringsverklaring afgelegd over het beleid van de regeering ten aanzien van Indië. De minister begon met te verklaren, dat de regeering besloten had haar mededeelingen in openbare vergadering te doen, hoewel dit niet zonder bezwaar was, v.n.l. daarom, omdat nog geen volledige overeenstemming werd bereikt. Het overleg zal onverwijld worden voortgezet en het spreekt vanzelf, dat het bij een dergelijken staat van zaken niet opportuun kan worden geacht om alle pogingen en suggesties, die het voorwerp van onderzoek hebben uitgemaakt, in het publiek te brengen. De regeering is overtuigd, dat er wezenlijke vorderingen zijn gemaakt in het begrijpen en waardeeren van de wederzijdsche standpunten van de partijen in het conflict en de openbaarheid, die in dit stadium aan de zaak kan worden gegeven, moet daarom ondergeschikt zijn, zij het gelukkig slechts in onbeteekenende mate, aan het streven om de gesponnen draden niet af te doen breken.

De „Republiek Indonesia"

Tegenover de regeeringsverklaring van 10 Februari 1946 (zie Kees. Hist. Archief 6619) heeft de nationalistische beweging aanvankelijk het standpunt ingenomen, dat de erkenning van de „Republiek Indonesia" als souvereine staat uitgangspunt behoorde te zijn.

De Nederlandsche regeering van haar kant heeft zich uiteraard op het standpunt gesteld, dat een dergelijke constructie niet in overeenstemming kon worden geacht met de verantwoordelijkheden, die aan het Koninkrijk der Nederlanden ten aanzien van Indonesië toekomen.

Uit de impasse, waarin de pogingen om tot een vreedzame oplossing van het conflict te komen, dreigden te geraken, scheen zich een uitweg voor te doen, toen bleek, dat in Indonesischen kring waardeering bestond voor de wijze, waarop in Indo-China een analoge moeilijkheid tusschen Frankrijk en de republiek Viet-Nam, waarin het voormalige keizerrijk Annam zich had getransformeerd, tot oplossing was gebracht. (zie 6656 C)

De lt.-Gouverneur-Generaal heeft daarop het initiatief genomen tot een benadering van het vraagstuk langs deze lijnen. De hoofdgedachte van de tusschen de Fransche republiek en Viet-Nam gesloten „convention preliminaire" is, dat Viet-Nam als een „état libre" deel zal uitmaken van de „Fédération Indo-Chinoise" en daarmede van de „Union Française".

Deze gedachte, overgebracht op den toestand in Nederlandsch-Indië, leidde tot het denkbeeld, dat de „Republiek Indonesië" erkenning zou kunnen vinden als onderdeel van een federatief gemeenebest Indonesië, dat zelf, overeenkomstig de verklaring van 10 Februari 1946, als deelgenoot zal optreden naast Nederland, Suriname en Curaçao in het Koninkrijk der Nederlanden.

Wat de plaats betreft, die de republiek in het geheel van Indonesië zou kunnen innemen, is men in nationalistischen kring overtuigd, dat zij ook in de Buitengewesten algemeen zou worden aanvaard, indien men gelegenheid had om ook daar vrijelijk propaganda voor haar te voeren en haar organisatie in te richten.

Men erkent echter, dat op het oogenblik haar gezag de facto beperkt is en vandaar de bereidheid om vooralsnog genoegen te nemen met een plaats als onderdeel van het geheel van Indonesië.

De republiek als onderdeel van het Koninkrijk —

Voor de Nederlandsche zijde bestond de aantrekkelijkheid van een oplossing in den aangeduiden geest daarin, dat de bereidheid van de republiek om als constituëerend deel van Indonesië te treden in het koninkrijk, impliceert het loslaten van de revolutie. Tot de erkenning van de souvereiniteit van het koninkrijk met even zoovele woorden was men bereid en daarnaast is uitgesproken de bereidheid om de toekomstige structuur van Indonesië in het algemeen te baseeren op de beginselen, die belichaamd waren in de verklaring van 10 Februari 1946. Gegeven het feit, dat in die verklaring Indonesië gedacht is als 'n federatief verband van zelfregeerende onderdeelen, laat deze verklaring voor de opname daarin van de republiek alle ruimte.

De bijzondere bevoegdheden, die aan den vertegenwoordiger van de Kroon op den grondslag van evenbedoelde verklaring zullen moeten worden voorbehouden, opdat het koninkrijk de uiteindelijke verantwoordelijkheid zal kunnen dragen voor de eerbiediging van fundamenteele rechten, voor goed bestuur en gezonde financiën, werken voor het geheele gemeenebest Indonesië en dus uiteraard ook in zijn constituëerende onderdeelen.

Voor het populaire misverstand, dat erkenning van de republiek zou beteekenen abdicatie van het koninkrijk, is dus geen plaats gelaten.

Wel dient hierbij te worden beseft, dat de regeering van het koninkrijk in den gedachtengang van de verklaring van 10 Februari, uit vertegenwoordigers van de verschillende deelgenooten zal zijn samengesteld.

De erkenning van de republiek op den beschreven voet past zeer wel binnen het kader van de verklaring van 10 Februari 1946. De vraag kan slechts zijn, of zij voor een bepaald gebied inderdaad in aanmerking kan komen, om beschouwd te worden als de autonome organisatie van een der samenstellende landen van het gemeenebest.

De regeering is van oordeel, dat deze opvatting voor Java inderdaad kan worden aanvaard. Het staat voor haar vast, dat een zelfregeerend Java, geleid door dezelfde groepen, die thans het gezag in de „Republiek Indonesia" uitoefenen, voor de geheele Indonesische bevolking van Java de juiste expressie van hare staatkundige verlangens zal zijn.

Terwijl de regeering van meening is, dat de wezenlijke elementen voor een vreedzame liquidatie van het staatkundig conflict op Java aanwezig zijn, blijken nog vele zaken aan het tot stand komen van een gunstige oplossing in den weg te staan. De heer Sjahrir en zijn medestanders zijn echter bereid, ter wille van het tot stand brengen van een accoord, waardoor het wapengeweld een einde zal kunnen nemen, hun aanspraken te beperken tot die gebieden, waarover de republiek de facto gezag uitoefent. Over den omvang van dit gebied bestaat echter een tot dusver niet opgelost meeningsverschil tusschen hen en de Nederlandsche regeering. De Nederlandsche regeering van haar zijde is bereid te erkennen, dat de „republiek Indonesia" de facto gezag uitoefent over die deelen van Java en Madoera, die niet behooren tot de door de geallieerde troepen beschermde arealen.

Andere eilanden
Van Indonesische zijde wordt ditzelfde volgehouden ten aanzien van het geheele eiland Sumatra en zelfs gesteld, dat men goede reden zou hebben deze aanspraak ook geldend te maken voor het grootste gedeelte van Celebes en een aantal andere eilanden. De aanspraak op Sumatra kan door de Nederlandsche regeering op dit oogenblik niet worden toegegeven.
Ten aanzien van alle Buitengewesten, dus ook van Sumatra, staat de Nederlandsche regeering op het standpunt, dat zij zich vrijelijk zullen mogen uitspreken over hun wenschen nopens hun toekomstigen status binnen Indonesië.
De regeering stelt zich dus te dezer zake op een zuiver democratisch standpunt, maar zij moet dan ook vasthouden aan den democratischen eisch, dat de bevolking der Buitengewesten zich in vrijheid en veiligheid zal kunnen uitspreken. Propaganda-methoden, die van bedreiging of geweld gebruik zouden willen maken, kunnen natuurlijk niet worden toegelaten.
Het bleek, dat men van Indonesische zijde met eenig wantrouwen stond tegenover de gedachte, dat Indonesië een federatieven bouw zou krijgen. Men zag daarin ten onrechte een poging om te verdeelen en daardoor te heerschen. De motieven, die de Nederlandsche regeering tot deze gedachte hebben geleid, zijn echter geen andere dan deze, dat bepaalde gedeelten van de Buitengewesten zeer uitdrukkelijk bezwaar hebben gemaakt om op dit oogenblik in den eenheidsstaat Indonesië op te gaan. Met name geldt dit voor bepaalde gedeelten van de Groote Oosten van Borneo. De regeering zou het in strijd achten met hare verplichtingen tegenover deze volken, aan wier loyaliteit zij zoo veel te danken heeft, indien zij hen dwong in te gaan in een staatkundig verband, waarin zij zich niet veilig gevoelen.

Gemeenebest of vrijstaat.
Van Indonesische zijde blijkt men weinig te gevoelen voor den term gemeenebest. Eensdeels omdat deze het federatief element onderstreept, en ten andere omdat er geen goede vertaling voor te vinden is. De voorgeslagen term vrijstaat, die de democratische gedachte accentueert, valt zeker te overwegen, indien blijkt, dat er zich geen misverstand omtrent den status van Indonesië binnen het koninkrijk vasthecht.
De regeering moest bezwaar maken tegen het neerleggen van het resultaat der besprekingen in een verdrag, aangezien zij zichzelf niet de constitutioneele bevoegdheid kan toekennen om zulk een verdrag te sluiten. H. i. behoeft dit niet in den weg te staan aan het verkrijgen en vastleggen van materieele overeenstemming.
Het laat zich uiteraard nog niet zeggen in hoeverre men van Indonesische zijde bereid zal zijn om de boven uiteengezette vraagstukken onder hetzelfde licht te bezien als de Nederlandsche regeering. Ongetwijfeld zijn hier nog vele bezwaren te overwinnen.
Indien men daarin mocht slagen, is de Nederlandsche regeering uiteraard bereid het vertrouwen, dat ze in den heer Soetan Sjahrir en de zijnen stelt, uit te strekken tot hun organisatie, de „Republiek Indonesia". Maar zij heeft toch niet nagelaten daarbij uitdrukkelijk te doen weten, dat een zeer groote moeilijkheid om tot dezen stap te komen voor het Nederlandsche volk, zijn vertegenwoordiging en zijn regeering, nog steeds daarin is gelegen, dat in de republiek te veel Japansche invloeden op allerlei wijzen werkzaam zijn gebleven. Ten aanzien van alle behandelde punten geldt bovendien, dat de regeering verklaard heeft geen enkele afzonderlijke toezegging te doen. Alles moet zich uiteindelijk samenvoegen tot een aanvaardbaar geheel; wat in een bepaald verband aannemelijk is, kan los daarvan volstrekt onaannemelijk zijn.

Geïnterneerden.
Ten slotte heeft de regeering met nadruk gesteld, dat de bevrijding en in veiligheid brenging van de geïnterneerden, die zich thans nog in het niet-bezette gedeelte van Java bevinden, door haar beschouwd wordt als een absolute fatsoensplicht.
De besprekingen te Batavia en hier te lande hebben steeds de beperkte strekking gehad, de nationalistische beweging ertoe te brengen de wapens neer te leggen, de revolutie te laten vallen en door deelneming aan de rijksconferentie mede te gaan werken aan de vreedzame hervorming van het Koninkrijk. Men dient dit goed te bedenken, om in te zien, dat het begrijpelijk verlangen van die bevolkingsgroepen, die de regeering steeds trouw zijn gebleven, om mede aan het woord te komen, in dit stadium nog slechts zeer ten deele kon worden vervuld.
Intusschen heeft de regeering bijzonder nut gehad van de Indonesische adviseurs dien den lt.-Gouverneur-Generaal, naast de representanten van de wederpartij, hebben vergezeld.
De regeering betreurt het, dat de door dr. Van Mook onder hare verantwoordelijkheid met zooveel beleid en volharding gevoerde besprekingen nog niet tot een uiteindelijk resultaat hebben geleid. Zij vertrouwt nochtans, dat hier een uitweg ligt uit den toestand, die steeds dieper Indië's en met name Java's welvaart en geestelijk welzijn aanvreet. Zij vertrouwt nog steeds, dat het land dank zij een diep verantwoordelijkheidsbesef aan beide zijden voor een ramp kan worden behoed. (Tijd)
(V. b. communiqué „Hooge Veluwe": 6701 A)

Nederland

A. Politiek debat tusschen prof. dr. W. Schermerhorn en prof. C. W. de Vries —

25 April — Op 24 April had te Rotterdam een politiek debat plaats, tusschen den minister-president, prof. ir. W. Schermerhorn en prof. C. W. de Vries, hoogleeraar aan de Economische Hoogeschool te Rotterdam. De uitdager was prof. De Vries, die de beginselen van de Partij van de Vrijheid onderschrijft.
De voorzitter van dezen avond was Mgr. Dr. J. Witlox, hoofdredacteur van „De Maasbode".
Prof. De Vries kwam het eerst aan het woord en koos tot titel van hetgeen hij te zeggen had: eenheid door democratie. Hij ging uit van een vergelijking tusschen de Aprilbeweging van 1853 — daarbij het accent leggend op den invloed van Thorbecke's Armenwet — en wat hij noemde de Aprilbeweging 1946. Hij verweet zijn opponent bevoorrechting van de illegaliteit en verder gebrek aan continuïteit en gebrek aan openbaarheid. Is het noodparlement voldoende ingeschakeld, vroeg spr.; is voldoende geschied om de mogelijkheid van spoedige verkiezingen geheel uit te buiten?
Een volgend verwijt was: ontrouw aan het constitutioneel mandaat van het kabinet. O.a. ging volgens prof. De Vries het kabinet te ver in de richting van de geleide economie. In dit verband raakte spr. ook de kwestie Indie. Spr. maakte zich bezorgd over de uitlating van minister V. d. Leeuw, dat de openbare school dichter moest naderen tot de bijzondere. Hij vreesde in dit verband een geheel nieuw protestantsch clericalisme.
Prof. Schermerhorn protesteerde o.m. tegen het al te lichtvaardig identiek verklaren van het beleid van dit kabinet met dat van de Partij van den Arbeid. De functie, aan de verzetsbeweging toebedeeld, verdedigde hij o.m. uit de noodzaak van een weerbare democratie tegenover de voorbije autoritaire periode. Het was spr. niet duidelijk wat prof. De Vries eigenlijk met de Aprilbeweging van 1946 bedoelde. Prof. Schermerhorn meende dat zijn opponent de Aprilbeweging identificeerde met een vrij hevige oppositie. Het verwijt van discontinuïteit wees hij af met een verwijzing naar zijn programrede van 27 Juni 1945. Snelle verkiezingen zouden, afgezien van de technische onmogelijkheid, ook haar bezwaren gehad hebben. Wat de behandeling van het noodparlement betreft, meende spr. dat dit altijd was ingeschakeld wanneer dit vereischt was. Wat Ned.-Indië betreft, wees spr. b.v. op de openbare behandeling in de Kamer en op het comité-generaal. Indien wij verder zouden gaan dan de verklaring van de Koningin van 7 December 1942, zou zulks moeten worden gesanctionneerd door de Staten-Generaal. Mocht het noodig zijn, dan zou het kabinet zich een versterkt en vernieuwd mandaat doen geven. Een scherpe discontinuïteit in het Indisch beleid na de verkiezingen zou volgens spr. tot catastrophale gevolgen leiden. Wat de geleide economie betreft, meende spr., dat de program-rede van 27 Juni 1945 in alle duidelijkheid de bedoelingen van het kabinet had gesteld. De twee categorieën in dit verband genoemd n.l.: de boeren en de havenbedrijven konden volgens prof. Schermerhorn een geleide economie wel allerminst ontberen, al was het b.v. alleen al om de te scherpe concurrentie tusschen de verschillende havens te matigen. Wat het onderwijs betreft: de uitlating van prof. V. d. Leeuw bedoelde alleen, dat de openbare school in sterker mate ouderschool moest worden. Ten aanzien van de komende kabinetsformatie achtte prof. Schermerhorn samenwerking mogelijk tusschen de Katholieke Volkspartij en de Partij van den Arbeid op een gemeenschappelijk regeeringsprogram, dat nooit een zuiver socialistisch program zou kunnen zijn.

De replieken
In zijn repliek bracht prof. De Vries opnieuw de Indische kwestie ter sprake. Spr. vroeg of het thans geen tijd was, nu de besprekingen toch een eind op weg zijn, de thans nog door de Indonesiërs vastgehouden Nederlandsche onderdanen vrij te laten en daarop sterk aan te dringen? Spr. wees verder op het gevaar van het Pruisisch socialisme, dat wij door het socialisme in Nederland binnenhalen.
Ook de verzekeringsmenschen zien zich terecht in hun bestaan bedreigd door de ver gaande sociale verzekeringsplannen van deze regeering. Spr. betrok ook nog de bedrijfsorganisatie, die hij in wezen Roomsch-Katholiek noemde, in zijn betoog en richtte zich tegen de figuur van den rijkscommissaris bij de wet op de bedrijfschappen. Tenslotte bracht spr. hulde aan den minister-president voor het feit, dat hij zich niet alleen aan de practijk wilde houden maar door in dezen debatavond toe te stemmen, ook gelegenheid wilde geven om de theorieën eens nader onder de oogen te zien.
De minister-president, hierna het woord verkrijgend, wees nog eens op het belang

van de illegaliteit in het na-oorlogsche proces. Wat de vraag van prof. De Vries omtrent Indië betrof, kon spr. verklaren, dat deze vraag een bevredigend antwoord heeft gekregen. Wij verwachten, aldus spr., dat de resultaten ook in werkelijkheid zullen zichtbaar worden. Wij hebben n.l. de erkenning gekregen van het ontoelaatbare van den toestand, dat Nederlanders in Indië nog worden vastgehouden en de belofte om hierin verbetering te brengen en wij hebben ook het vertrouwen dat die belofte, zij het niet zonder moeite, zal worden nagekomen.
Een hartelijk applaus toonde den dank van de vergadering voor prof. Schermerhorn. Dit was het eenige applaus dat was toegestaan en dat door prof. De Vries zelf voor zijn tegenstander was gevraagd als dank voor het feit, dat hij het in Juni 1946 had aangedurfd de zwaarste taak op zich te nemen, die in Nederland mogelijk was. (Msb.) **(V. b. Schermerhorn 6687 F)**

Nederland

A. Luchtvaart - regeeringsvliegdienst opgeheven - vrije boeking binnenland —

29 April — De regeeringsvliegdienst heeft opgehouden te bestaan. De K.L.M. heeft het binnenlandsche luchtverkeer weer geheel voor haar rekening genomen. Voor dit verkeer staat de mogelijkheid tot vrije boeking voor iedereen weer open.
Men is voornemens den vliegdienst te onderhouden met Dakota's, plaats biedend aan 21 personen. Deze machines zullen gaan vliegen op de lijnen Amsterdam—Twente, Amsterdam—Eindhoven en Amsterdam—Beek. Met de machines van den regeeringsvliegdienst zal de K.L.M. diensten onderhouden op Groningen en Leeuwarden. Op al deze lijnen wordt voorloopig viermaal daags gevlogen.
Op 29 April opende de K.L.M. den zomerdienst op de buitenlandsche (Europeesche) lijnen. Ook 's Zondags zal gevlogen worden. Op Londen en Zürich wordt op werkdagen tweemaal daags gevlogen en op Brussel, in samenwerking met de Sabena, driemaal daags. (A.N.P. - V.K.)
(V. b. K.L.M.: 6702 D)

B. Het eerste Ned. vliegtuig naar Moskou —

Op 28 April is het eerste Ned. vliegtuig naar Moskou van Schiphol gestart. Het vliegtuig had o.m. 30.000 bloembollen aan boord, een Nederlandsch geschenk aan Molotov ten behoeve van Moskou.
(N.R.C.)

C. Dienstbodenprobleem - Proefneming met mannelijke dienstboden te Amsterdam —

27 April — Ter leniging van den nijpenden dienstbodennood zal binnenkort in Amsterdam een proef worden genomen met mannelijke dienstboden, gerecruteerd uit werklooze magazijnbedienden, zeelieden, hotelbedienden of glazenwasschers, die ouder zijn dan 45 jaar en bij het Arbeidsbureau staan ingeschreven.
Dit plan is ontworpen door de Ned. Vereeniging van Huisvrouwen en heeft de volle medewerking van den directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau. Het minimumloon zal zijn ƒ 36 per week.

D. Prijzen benzine en gasolie —

29 April — Met ingang van 1 Mei wordt de prijs voor benzine van 30 op 20 cent per liter verlaagd en die voor gasolie van 10 op 8 cent per liter. Tengevolge van de prijsverlaging van benzine zullen de prijzen voor het vervoer langs den weg eveneens verminderen. Voor het goederenvervoer per vrachtauto beteekent dit een reductie van 5,4 procent en meer, naarmate de afstand grooter is; voor het personenvervoer per autobus een algemeene verlaging van 5 procent. De tarieven van het personenvervoer per huurauto ondergaan een verlaging van omstreeks dezelfde grootte. (N.R.C.)

E. Comité van Ned. oorlogsgraven geïnstalleerd —

27 April — Het comité van Ned. oorlogsgraven is op 26 April door minister Meijnen geïnstalleerd. Het comité heeft ten doel, graven van geallieerde militairen in Nederland te adopteeren; met 15.000 van de 20.000 is dit reeds geschied.
(N.R.C.)
(V. b. Comité v. d. Oorlogsgraven 6621 K)

F. Driedaagsch landelijk onderwijscongres te Utrecht - De min. van O., K. en W. houdt inleidende bespreking - prof. dr. Banning spreekt over „Economische en Sociale vorming —

24-27 April — Van 23—26 April werd te Utrecht een landelijk congres voor vernieuwing van het onderwijs gehouden.
De minister van O., K. en W., prof. dr. G. v. d. Leeuw hield een openingswoord, waarin hij o.m. den nadruk legde op de noodzakelijkheid van grooter vrijheid en soepelheid van het leerplan, van de aanvulling en correctie van de exameneischen door psychologisch onderzoek en van de opvoeding in nationalen geest. In het bijzonder werd gewezen op de noodzakelijkheid van een geestelijken grondslag voor alle onderwijs, zoowel het openbare als het bijzondere, al zou deze grondslag bij de eerste soort meer algemeen en bij de tweede uiteraard confessioneel zijn. In dit verband besprak de minister de hem onlangs toegedichte plannen betreffende het godsdienstonderwijs op de openbare lagere school. Van het daarbij gestelde ideaal van een soort algemeen godsdienstonderwijs, staat hij zoover af als maar mogelijk is. Integendeel: hier ligt een taak voor de kerken. Want godsdienstonderwijs kan niet anders tot zijn recht komen dan in de sfeer van het geloof. Een wetsontwerp, dat deze materie regelt en het geven van godsdienstonderwijs op de openbare scholen vanwege de kerken en door de onderwijzers vergemakkelijkt, ligt thans bij den Raad van State. Het spreekt van zelf, dat daarbij de vrijheid, zoowel der ouders, die dit onderwijs voor hun kinderen niet wenschen, als van de leerkrachten, die het niet willen geven, gewaarborgd is.
In de volgende zittingen ontwikkelde prof. dr. D. C. v. Houte eenige gedachten over de karaktervorming, waarbij hij betoogde, dat het onderwijs radicaal reformatorisch moet worden aangevat. Het ontbreekt de Nederlandsche school aan den moed zich zelf te zijn. Dezen moed te vinden beteekent den weg naar vernieuwing inslaan.
Volgens prof. J. Waterink, die sprak over de intellectueele vorming, behoort de lagere school, zonder te letten op de toelatingseischen der middelbare scholen, te worden ingedeeld in vijf klassen, want tusschen het 7e en 11e jaar kan de intellectueele vorming doorgevoerd en het spreken omgezet worden in stellen
De dames J. Schaap en dr. H. W. F. Stellwag zetten met betrekking tot de vorming van onderwijskrachten uiteen, dat scheppend vermogen en organisatietalent onmisbaar zijn voor hen, die zich tot het onderwijs voelen aangetrokken.
Op den derden en laatsten dag van het congres sprak prof. dr. Banning over „Economische en Sociale vorming".
Wij leven in den overgang van de kapitalistische orde naar iets anders zoo begon spr. De maatschappij is hard en onbarmhartig en het is moeilijk nog wat humaniteit te redden.
Temidden van de worsteling van krachten om een nieuwe maatschappij komt nu het probleem der opvoeding te staan. De paedagogische taak moet o.a. zijn de vorming der individuen tot sociale bewustheid. De vorming der opvoeders moet daarom gericht zijn op de veranderende maatschappij.
Het is noodig, dat de opvoeders weten, wat het beteekent, lid te zijn van het gemeenebest en van den Nederlandschen rechtsstaat in de twintigste eeuw van onze cultuurgeschiedenis en welke geest onze samenleving drijft tot haar onbarmhartigheid.
Aan de universiteiten zou een verplicht studium generalum moeten worden ingevoerd. Er is nl. in onze wetenschap een ver doorgevoerde specialisatie waar te nemen en dit is een gevaar.
Hetzelfde geldt voor kweekscholen en middelbare scholen, waar verplicht onderwijs in den Bijbel en het Christendom zou moeten worden ingevoerd. Hier zou het humanisme nadrukkelijker moeten worden genoemd.
Eerherstel van het gezin is verder ook allereerst noodzakelijk. Daartoe moeten alle meisjes op hun toekomstige taak als moeder, worden voorbereid en verplicht worden twee jaar opvoeding te ontvangen in de moederzorgen en de plichten in het huishouden. En waarom zou men den jongen ook niet helpen, bij zijn toekomstige taak als vader en gezinshoofd?
Naar sprekers diepe overtuiging is de nood, ook in Nederland, heel groot. Een breuk met het verleden brengt haar eigen hardheid mee, maar het is geen natuurgebeuren. Zakelijk realisme en een brandende verantwoordelijkheid is ook bij elke vernieuwingspoging noodzakelijk, zoo eindigde spr.
Op 25 April heeft H.K.H. Prinses Juliana een bezoek gebracht aan het congres.
(Tr. - N.R.C. - V.V.)

G. Het Amerikaansche crediet - Inschakeling particuliere banken verloopt vlot - Consolidatie in het vooruitzicht —

27 April — Het Ministerie van Financiën deelt mede: Ten aanzien van de credietverleening van de Ver. Staten aan Nederland ten bedrage van $ 200.000.000 kunnen nog de volgende bijzonderheden worden bekend gemaakt. Van het oorspronkelijk door de Export-Import Bank aan Nederland aangeboden crediet van $ 200.000.000 heeft een aanzienlijk aantal particuliere banken uit alle deelen van de V.S. zich bereid verklaard de helft van deze leening, ten bedrage van $ 100.000.000, over te nemen, zonder daarvoor eenige garantie van de Export-Import Bank te verkrijgen.
Het feit, dat de particuliere banken in de V.S. aan Nederland een dergelijk groot ongedekt crediet willen verleenen, is ten zeerste verheugend, aangezien het een bewijs is van de credietwaardigheid van Nederland en het vertrouwen in het herstel van ons land. Het is reeds bekend, dat deze kortloopende leening één van de middelen is om in de overbruggingsperiode te voorzien, waarna onze dollarpositie zal moeten worden geconsolideerd, o.a. door het afsluiten van leeningen op langen termijn.
Voor het deel van de leening, dat de particuliere banken zullen overnemen, gelden niet de bezwarende voorwaarden ten aanzien van verscheping en assurantie, die door de Export-Import Bank uit

hoofde van haar statuten zijn gesteld. Dit laatste is nog een voordeel te meer voor den particulieren handel, die voor zijn inkoopen van dit crediet gebruik zal kunnen maken.
Uit Washington wordt nog gemeld, dat de helft van het crediet is geplaatst bij ca. 50 handelsbanken.
De Chase National Bank is een van de grootste inschrijfsters op de leening.
Volgens A.N.P.-Aneta zouden de voorbereidingen voor de uitgifte der consolidatieleening in de eerstkomende maanden worden voltooid.
Van het crediet op langen termijn dat door de Export- en Import-Bank verleden jaar aan Nederland tot een bedrag van $ 100 mill. werd verleend, is reeds $ 41 mill. opgenomen.
Een aan Polen verstrekt crediet van $ 90 mill. kan indirect aan ons land ten goede komen, daar Polen o.a. spoorwegmaterieel hiermede zal koopen en de kans bestaat, dat Nederland dientengevolge Poolsche kolen zal kunnen krijgen. (N.R.C.) **(V. b. Am. Crediet 6675)**

Nederland

A. Boodschap van de R.A.F. voor H.M. de Koningin —

29 April — Op 29 April heeft een Engelsch Lancaster-vliegtuig, dat in Engeland was opgestegen met een bloemenhulde voor de Koningin, zijn kleurigen last met een persoonlijke boodschap van den maarschalk der R.A.F., Lord Tedder, boven paleis Soestdijk uitgeworpen. De bloemen vielen helaas te pletter. De boodschap luidde als volgt:

Mevrouw, het doet mij veel genoegen, U ter gelegenheid van den eersten verjaardag van de operatie van het bommenwerpers-commando, waarbij voedsel, toen Uw volk in zulk een nijpenden nood verkeerde, naar Nederland werd gebracht, U mijne groeten te zenden.
Het was voor mij en voor ons allen, die aan deze operatie deelnamen, een groote vreugde, in staat te zijn U te helpen en wij zullen nimmer de prachtige geestesgesteldheid vergeten, waarvan het Nederlandsche volk blijk gaf in den bitteren tijd, toen Uw land bezet was door een harden en meedoogenloozen vijand. Wij allen zijn vol bewondering voor de geweldige en succesrijke krachtsinspanning, die de Nederlanders zich getroosten om de oorlogsschade te herstellen.
Namens de Royal Air Force zend ik Uwe Majesteit en in U aan Uw volk de beste wenschen.
Gedurende den oorlog was de vriendschap tusschen het Nederlandsche volk en de Royal Air Force standvastig en oprecht. Moge deze in de komende jaren blijven bloeien.

Ik heb de eer te zijn, Mevrouw,
Uwer Majesteits gehoorzame
dienaar,
(N.R.C.) (w.g.) Tedder.
(V. b. R.A.F.: 6508 H; H. M. de Koningin 6621 E)

B. Verjaardag van H.K.H. Prinses Juliana - Prins Bernhard reikt onderscheidingen uit —

30 April — Voor de eerste maal na den oorlog heeft prinses Juliana haar verjaardag in Nederland, en wel in Soestdijk gevierd. Het vorige jaar kon de prinses door het slechte vliegweer het bevrijde gedeelte van het vaderland niet bereiken.
In het paleis, waar ook de Koningin vertoefde, heeft prins Bernhard een aantal officieren en minderen het vliegerkruis en het kruis van verdienste uitgereikt.
Prins Bernhard hield na afloop een korte toespraak, waarin hij er zijn blijdschap over uitte, dat deze onderscheidingen, die soms al van een jaar geleden dateeren konden worden uitgereikt. (V.V.)
(V. b. Prinses Juliana en Prins Bernhard: 6695 A)

C. Viering van 1 Mei —

2 Mei — Allerwegen in den lande zijn bijeenkomsten gehouden ter viering van den eersten Mei.

Op een groote bijeenkomst van de Partij van den Arbeid in de Apollohal te Amsterdam spraken prof. Schermerhorn en Koos Vorrink.

De Amsterdamsche Bestuurdersbond hield in het Concertgebouw een bijeenkomst, waar E. Kupers, de voorzitter van het N.V.V., sprak.

In Den Haag hield de P. v. d. A. een meeting in de remise van de H.T.M., nadat de deelnemers in optochten daarheen waren getrokken. Ir. S. A. Posthumus en minister Drees voerden het woord.

De C.P.N. „De Waarheid" hield tezelfdertijd in de Houtrusthallen een vergadering, waar de secretaris van de C.P.N., Jan Schalker, sprak voor een gehoor van vijftien- à twintigduizend menschen. Het residentieorkest bracht Tsjaikowski's 5e Symphonie ten gehoore. Circa 60.000 hoofdstedelingen namen op het IJsclubterrein deel aan een massabetooging van de C.P.N. „De Waarheid". Een groep Indonesiërs zong „Indonesia Raja". Nel Postma en Paul de Groot voerden het woord. (Alg. H.bl.)

Ned. O. Indië

D. Protest Ned.-Ind. regeering —

1 Mei — De Nederlandsch-Indische regeering heeft bij het hoofdkwartier van de geallieerde strijdkrachten in Nederlandsch-Indië een protest ingediend tegen de landing van een met rood-witte emblemen voorzien Japansch vliegtuig op het vliegveld van Kemajoran, aldus deelt de voorlichtingsdienst van de Nederlandsch-Indische regeering mede.
(Met dit vliegtuig was de Indonesische generaal Soedibyo op 23 April naar Batavia gevlogen — Red. A.N.P.) (Tr.)

E. Suiker en rubber —

3 Mei — Enorme voorraden suiker en rubber liggen in Nederlandsch-Indië te wachten totdat er schepen komen om deze voorraden naar de wereldmarkten te vervoeren. Dit werd, naar A.P. meldt, door Eric T. Bradley, directeur van de Amerikaansche commissie tot liquidatie van buitenlandsche eigendommen verklaard.
Bradley, die juist van een wereldreis is teruggekeerd, zei, dat in Indonesië een geweldige markt bestaat, zoowel voor aan- als verkoopen. (V.K.)

België

F. De Ruhrkwestie en de Conferentie te Parijs —

23 April — De Hr. Spaak, Minister van Buitenlandsche Zaken, en de Hr. Godding, Minister van Koloniën, hebben zich naar Londen begeven. Men meent te weten dat de Hr. Spaak den Hr. Bevin heeft medegedeeld dat België van meening is dat het recht heeft op de Conferentie der Vier Grooten te Parijs vertegenwoordigd te zijn, indien de Ruhrkwestie wordt besproken, zoomede de kwesties van het Rijnland en het Saargebied. In welingelichte kringen te Londen gelooft men dat Groot-Brittannië veel sympathie voelt voor het Belgische standpunt. (H. Volk)

G. Voorstellen voor Nationalisatie van de Nationale Bank van België e.a. —

24 April — De socialistische volksvertegenwoordiger L. Craeybeekx, heeft bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel ingediend, dat de nationalisatie van de munt-, de spaar- en credietinrichtingen beoogt. Het is zeer breedvoerig toegelicht en beslaat meer dan honderd bladzijden druks. Volgens dit voorstel zouden genationaliseerd worden en onder uitsluitend gezag van den Staat gesteld: de Nationale Bank van België, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, het Herdisconteerings- en Waarborg instituut, de Bank van Belgisch Congo. Bij koninklijke besluiten zouden dezelfde beschikkingen kunnen worden uitgebreid tot de discontokantoren, tot al de inrichtingen welke geheel of ten deele onder het gezag van openbare besturen zijn gesteld, zooals het Gemeentekrediet van België en tot de private banken die onder de toepassing vallen van het K. B. van 9 Juli 1935 en de private spaarkassen welke onder de toepassing vallen van het K. B. van 15 December 1934.
Van den anderen kant werd door den communistischen volksvertegenwoordiger Jacqmotte een wetsvoorstel ter tafel gelegd dat de nationalisatie van de effectengenootschappen of trusts ten doel heeft. Het voorziet de oprichting van een Nationalen Dienst van de Openbare Portefeuille (N.D.O.P.) die voor rekening van den Staat het beheer zou waarnemen van de effectenportefeuille die door verschillende privaatrechtelijke organismen zou moeten afgestaan worden. (N. St.)

China

H. Mandsjoerije - Russisch antwoord op Amerikaansche protestnota - gen. Marshall's bemiddelingspoging in conflict tusschen regeering en communisten mislukt —

27 April — In antwoord op de Amerikaansche protestnota i.z. het weghalen van industrieele installaties uit Mandsjoerije door het Roode leger, heeft de Russische regeering verklaard, dat alle installaties die vervoerd kunnen worden en waarvan de Japanners op een of andere manier geprofiteerd hebben, als legale krijgsbuit beschouwd kunnen worden.
Dean Acheson, die den in Parijs verblijvenden staatssecretaris Byrnes vervangt, noemde het Russische antwoord onbevredigend. (N.Z. Zt.)

30 April — Volgens een bericht uit Tsjoengking, wordt in wel ingelichte Chineesche kringen verklaard, dat generalissimus Tsjang Kai-sjek, de communistische generaal Tsjoe En-Laj en de Amerikaansche generaal George Marshall niet tot een accoord zijn geraakt omtrent het stopzetten der vijandelijkheden in Mandsjoerije. (Reuter - G. v. A.)
(V. b. Mandsjoerije 6696 H; Nota 6664 D en 6650 D)

Duitschland

I. Graaf Hermann Keyserling overleden —

29 April — Te Innsbruck is op 65-jarigen leeftijd overleden de Duitsche schrijver en philosoof, Graaf Hermann Keyserling. Hij was afkomstig uit Rusland en verwierf de Duitsche nationaliteit. Het resultaat van vele reizen legde hij vast in

zijn boek „Reisebuch eines Philosophen". Dit boek en zijn „Spektrum Europas" maakten hem in wijden kring bekend. Hij stichtte te Darmstadt de z.g. „School der Wijsheid". De Nazi's verboden hem lezingen te houden en te publiceeren. (Man. Guard.)

Egypte

A. Verklaring van Maarschalk Smuts over ontruiming van Egypte

26 April — Maarschalk Smuts, eerste minister van de Unie van Zuid-Afrika, heeft een onderhoud gehad met Sedky Pasja, eerste minister van Egypte. Hij verklaarde hierna, dat hij niet geloofde, dat het terugtrekken van de Britsche troepen uit de Suez-strook en uit Egypte een gevaar zou vormen voor de internationale veiligheid.
Hij voegde eraan toe, dat hij de besprekingen over revisie van het Engelsch-Egyptische verdrag van 1936, met vertrouwen tegemoet zag. (Le Monde)
(V. b. Egypte 6639 F en G; Smuts 6562 K)

Engeland

B. Critiek van Sir William Beveridge op geallieerde politiek tegenover Duitschland - beslissing van Potsdam in strijd met het Atlantisch handvest —

29 April — Sir William Beveridge heeft heftige critiek uitgebracht op de behandeling van Duitschland door de geallieerden. Hij verklaarde: „Het doet werkelijk vreemd aan, wanneer men thans het Atlantisch Handvest overleest. De principes er van werden volledig miskend door de beslissingen die te Potsdam werden genomen. De overwinnaars meenen het economisch welzijn der overwonnenen te kunnen verzekeren door 74 millioen Duitschers te verplichten te leven in een ruimte waarin slechts 67 millioen leefden, en hun beperking der industrie op te leggen. Hoe kan Duitschland op gelijken voet behandeld worden wat den handel betreft en hoe kan het beschikken over de grondstoffen van de wereld? Men moet Duitschland geen militaire macht laten worden en zich niet laten voorbereiden tot een nieuwen aanval, doch het mag niet slechter behandeld worden dan om het even welke andere natie, wat de economische, financieele en sociale aangelegenheden betreft."
Sir William Beveridge verklaarde dat de beslissingen van Potsdam kunnen toegepast worden door een vreemde macht, die bestendig in Duitschland blijft.
Verder zei hij: „Het Liberalisme eischt eerbied voor het recht van alle volkeren om het politieke regime te kiezen dat zij wenschen. De Britsche liberalen wenschen de vriendschap van alle volkeren, maar zij eischen niet dat al hun buurstaten eveneens een vriendschappelijk gezinde regeering hebben, dat is, dat hun regeering een weergave is van het Britsche regeeringssysteem". (G. v. A.)
(V. b. Beveridge: 6376; Atlant. Handvest: 6495 en Potsdam: 6403)

Frankrijk

C. Het staatsburgerschap voor inwoners der overzeesche gebiedsdeelen —

26 April — Een wetsontwerp, waarbij aan alle inwoners van overzeesche Fransche gebiedsdeelen het Fransche staatsburgerschap wordt toegekend, is door de constituante aangenomen. (N.R.C.)

D. Nationalisatie kolen-industrie —

29 April — Op 26 April is een ontwerp van wet aangenomen, krachtens welke de geheele kolenindustrie genationaliseerd zal worden. Er zal een organisatie opgericht worden („Charbonnages de France") aan het hoofd waarvan een raad komt te staan van 18 leden n.l. 6 vertegenwoordigers der betrokken ministeries, 6 van de consumenten en 6 van de vakvereenigingen. De directeur-generaal zal door dezen raad voorgedragen en bij decreet benoemd worden.
(Times) **(V. b. Nationalisatie: 6609 A)**

Hongarije

E. Inflatie - één dollar: 220 millioen pengö —

3 Mei — In Boedapest werd een bankbiljet van 100 millioen pengö uitgegeven. De Amerikaansche dollar, waarvoor men voor den oorlog 5 pengö kon koopen, doet thans 220 millioen pengö.
In Hongaarsche financieele kringen wordt gezegd, dat de nationale Bank een biljet van 1 milliard pengö aanmaakt uit te geven binnen 30 dagen indien de inflatie onbeteugeld voortgaat.
Het geld is zoo waardeloos geworden, dat biljetten van 5 tot 1000 pengö als oud papier worden gekocht voor meer dan hun nominale waarde. Als gevolg hiervan trekt de regeering deze biljetten in.
Intusschen blijven de prijzen van het voedsel voor de Hongaren, van wie velen slechts 1 dollar per maand verdienen, stijgen. In September 1945 kostte een ei 60 pengö, maar in Maart 1946 6.000, in April 350.000 en thans 2.400.000 pengö. (V.K.)

Internationaal

F. Spanje in den Veiligheidsraad · Voorstel van Australië voor commissie van onderzoek - Tien stemmen vóór - Gromyko onthoudt zich van stemming —

20-30 April — Op 29 April heeft de Veiligheidsraad zijn besprekingen over de Spaansche kwestie hervat.
De voorzitter stelde onmiddellijke stemming over een Australisch voorstel tot benoeming van een commissie van onderzoek voor. Deze commissie zou in opdracht van den Veiligheidsraad naar Spanje gaan. De Poolsche afgevaardigde, dr. Lang, kwam tusschenbeide met twee amendementen:
1. 31 Mei als limiet voor het verslag van de commissie, welke een onderzoek zal instellen naar de Spaansche kwestie, en
2. een toevoeging aan het voorstel van de woorden „eenstemmige moreele veroordeeling" van het regiem van Franco.
Dr. Lang zeide, dat hij deze voorstellen deed, omdat hij hiermede hoopte een eensgezinde actie van den raad te verzekeren. De Australische afgevaardigde zeide de twee amendementen te aanvaarden.
De Russische vertegenwoordiger Gromyko kondigde toen aan dat hij zich van stemming over de Spaansche kwestie zou onthouden.
„Het aannemen van dit voorstel beteekent, dat de veiligheidsraad, in plaats van het nemen van doelmatige maatregelen, uitstel en geen actie zoekt in de kwestie van het Spaansche fascisme. De Sovjet-Unie blijft zich ronduit tegen dit voorstel verzetten", aldus Gromyko.
De raad nam vervolgens het Australische voorstel aan met tien stemmen voor en één onthouding van Gromyko.
De raad werd daarna verdaagd, zonder dat een datum voor de volgende bijeenkomst werd vastgesteld.
Er werd overeengekomen, dat de commissie, welke de documenten zal bestudeeren en een verder onderzoek naar het regiem van Franco zal instellen, zal worden samengesteld uit de Australische, Braziliaansche, Chineesche, Fransche en Poolsche afgevaardigden, terwijl de Australische gedelegeerde als voorzitter zal fungeeren.
De voorzitter zeide: „Wij zullen bijeenkomen, wanneer wij iets op de agenda hebben." Er werd geen veto uitgesproken en de voorzitter kondigde formeel aan, dat het voorstel was aangenomen.
(Tijd - Msb. - Alg. H.bl.)
(V. b. Spanje i. d. Veiligh.raad: 6698 A en 6690 C)

G. 1 Mei-viering 1946 - Oproep Wereldfederatie van Vakvereenigingen —

30 April — De Wereldfederatie van Vakvereenigingen, waarbij in Nederland zoowel het N.V.V. als de E.V.C. aangesloten zijn, heeft ter gelegenheid van den eersten Mei 1946 een oproep gericht tot de arbeiders over de geheele wereld. In dezen oproep wordt er aan herinnerd, hoe de grondslagen van de Wereldfederatie gelegd zijn gedurende den tweeden wereldoorlog en hoe het einde van dezen strijd, in tegenstelling met den oorlog 1914—'18, een wereldeenheid van alle vakbonden bracht. De Wereldfederatie doet een beroep op die organisaties, die nog los van haar staan, tot de groote wereldvakbondsgemeenschap toe te treden.
(Whd.)
(V. b. Wereldfed. v. Vakver. 6462 D)

Italië

H. Katholieken spreken zich uit vóór de republiek - Koninkl. familie verlaat het land —

29 April — De Italiaansche koninklijke familie zal naar Zwitserland vertrekken. De uitslag van de op het Congres der Christelijk-democratische partij gehouden stemming, waarbij van de 1.060.500 leden zich 730.000 uitspraken ten gunste van een Republiek (bij 4000 blanco-biljetten en 75.000 onthoudingen) schijnt dit besluit tot vertrek verhaast te hebben. De familie zou nog voor de verkiezingen Italië verlaten. (A.F.P. — Alg. H.bl.)
(V. b. 5981 D)

Japan

I. Complot tegen MacArthur ontdekt —

30 April — Officieel is medegedeeld, dat te Tokio een complot tot het vermoorden van generaal Douglas MacArthur, den geallieerden opperbevelhebber in Japan, ontdekt is.
In de mededeeling wordt verklaard, dat het complot tot bedoeling had, MacArthur als bij toeval om het leven te laten komen tijdens de communistische parade, welke op 1 Mei gehouden zou worden.
Volgens de bekendmaking was de leider van het complot een zekere Hide Tokayama, die nog voortvluchtig is. Hieraan werd toegevoegd, dat ook „andere als samenzweerders bekende personen nog voortvluchtig zijn doch dat zij worden opgespoord".
Voorts werd medegedeeld, dat MacArthur opnieuw weigerde toe te staan, dat eenige buitengewone voorzorg voor de bescherming zou worden genomen. (Tr.)
(V. b. MacArthur 6570 G)

K. Oorlogsmisdadigers - acte van beschuldiging —

30 April — Te Tokio is een lijst van Japansche oorlogsmisdaden en -misdadigers gepubliceerd. De beschuldigingen zijn in 3 groepen onderverdeeld:

1) tegen den vrede: 36 beschuldigden; 2) moorden: 16 beschuldigden; 3) misdrijven tegen de oorlogsovereenkomsten en tegen de menschheid: 13 beschuldigden.

In de 40 volgende bladzijden komen verscheidene aanhangsels voor. Het eerste bevat de lijst van de voornaamste gebeurtenissen, waarop de beschuldiging steunt, nl. 1) de militaire aanval op Mandsjoerije; 2) de militaire aanval op de rest van China; 3) de economische aanval op China en Oost-Azië; 4) de corruptie- en dwangmethodes in China en de overige bezette gebieden; 5) de algemeene voorbereiding op den oorlog; 6) het richten van de Japansche politiek en van de openbare opinie op den oorlog; 7) samenwerking van Japan met Duitschland en Italië evenals de aanval tegen Fransch Indochina en Thailand; 8) de aanval tegen de Sovjet-Unie; 9) de vijandelijkheden tusschen Japan, de Vereenigde Staten, de Philippijnen en het Britsche Imperium; 10) de misdaden in Nederlandsch Indië en in de Portugeesche koloniën.

Het tweede aanhangsel geeft de lijst der clausules van de verdragen, welke Japan heeft geschonden. Er worden 22 verdragen en 47 clausules vermeld. De lijst vangt aan met de overeenkomst van Den Haag in 1899 en behandelt vervolgens het handvest van den Volkenbond van 1919, het verdrag der 9 mogendheden van 1922, het verdrag van Portsmouth tusschen Rusland en Japan, van 1905, het Sovjet-Japansch accoord van Peking (1925) en het neutraliteitspact dat in 1941 te Moskou werd onderteekend.

Het derde aanhangsel, dat één bladzijde beslaat, geeft in 't kort de lijst van 15 officieele verzekeringen welke Japan sinds 1931 heeft gegeven omtrent zijn vredelievende plannen ten opzichte van Mandsjoerije, China, Groot-Azië en Indochina, verzekeringen welke Japan niet is nagekomen.

Het vierde aanhangsel geeft de lijst van de internationale overeenkomsten betreffende het oorlogvoeren.

Het vijfde en laatste aanhangsel geeft een korte levensbeschrijving van elken beschuldigde.

Genoemd worden o.m.: **Hideki Tojo** (voorm. premier), **Adm. Shimada** (min. v. Marine), **Shigenori Togo** (min. v. buitenl. zak.), **lt.-gen. Teichi Suzuki** (min. v. munitie), **Naoki Hoshino, adm. Osami Nagano** (Chef v. d. gen. marine-staf), **Iwane Matsui** (opperbevelhebber in China) **Koki Hirota** (premier en min. v. buitenl. zak.), **Yosuke Matsuoka** (min. v. buitenl. zak.), **Toshio Shiratori** (ambassadeur v. Italië) en **lt.-gen. Hiroshi Oshima** (ambass. v. Duitschl.). (G. v. A. - Dail. Tel.)
(V. b. oorl. misd. 6562 C)

Religie

A. Russisch-Orthodoxe Kerk in Ver. Staten en Canada weigert onderwerping aan Patriarch van Moskou —

Aartsbisschop Alexei van Yaroslav en Rostov, belast met de opdracht, de orthodoxe Russen van de Ver. Staten en Canada over te halen bij de Russische Kerk van Moskou aan te sluiten, is in zijn pogingen gefaald. De Russisch-Orthodoxe Kerk in de Ver. Staten en Canada, die sedert de Russische Revolutie onafhankelijk is, weigert zich te onderwerpen aan het gezag van den Patriarch van Moskou. (Tijd - 20 April)
(V. b. R. orth. Kerk 6602 A)

Rusland

B. 1 Mei-viering - Dagorder van Stalin —

2 Mei — Ter gelegenheid van den eersten Mei heeft Stalin in een dagorder gewezen, op de noodzaak, de militaire wetenschap en techniek verder te ontwikkelen. De volkeren, die niet langer op de oude wijze wenschen voort te leven, moeten een democratische orde vestigen en daadwerkelijk strijden tegen reactionnairen en oorlogsaanstichters. Rusland zal trouw blijven aan zijn politiek van vrede en veiligheid en van gelijkheid en vriendschap tusschen de volkeren, aldus Stalin. Verder weidde hij uit over den socialistischen opbouw, die steeds door de gewapende macht moet kunnen worden beschermd „als onze oogappel".
Een groote militaire parade werd gehouden, welke meer dan 6 uur duurde.
(Reuter - Alg. H.bl. - V. K.)
(V. b. Stalin 6674 D)

Spanje

C. Geheim verdrag Franco-Hitler?

30 April — Documenten, buitgemaakt door eenheden van den inlichtingendienst van het Roode Leger gedurende den slag om Berlijn, toonen aan, dat Franco in Februari 1943 een militair bondgenootschap met Hitler heeft gesloten, aldus Radio Moskou. Onder de documenten bevindt zich de briefwisseling tusschen Von Ribbentrop en de Duitsche ambassade te Madrid over een protocol en een conceptmilitair protocol, dat op 12 Februari 1943 te Madrid is geteekend. (Alg. H.bl.)
(V. b. Franco 6697 E; 6698 A; Amerik. Witboek 6666 E)

Ver. Staten

D. De veiligheid der Ver. Staten - Verklaring van Gen. Eisenhower —

30 April — Generaal Eisenhower heeft in een openbaar gemaakt verslag o.m. verklaard, dat de veiligheid der Ver. Staten tegen een verrassingsaanval, waarbij buitengewone middelen of tot nog toe ongekende wapens zouden worden aangewend, dit land er toe dwingt, zijn inspanningen te wijden aan het vliegwezen en aan de wetenschappelijke navorschingen, alsmede aan de oprichting van een over geheel de wereld vertakten inlichtingendienst.
Volgens generaal Eisenhower is het thans aan elk land, dat over voldoende wetenschappelijke hulpbronnen beschikt en dat er toe besloten is de vijandelijkheden te ontketenen, mogelijk ook bij de machtigste naties dood en vernieling te zaaien.
(A.F.P. - L. N.)
(V. b. Eisenhower: 6554 D; Luchtmacht: 6618 I; Truman over veiligh.: 6690 G)

E. Crediet aan Rusland —

De „New York Herald Tribune" meldde uit Washington, dat Byrnes een nota aan de Russische Ambassade heeft gezonden, waarin hij mededeelt, bereid te zijn zoo spoedig mogelijk de onderhandelingen te openen over de voorwaarden van een crediet van een milliard dollar, waarom de regeering van Moskou verleden jaar Augustus heeft gevraagd. Daarbij wordt de wensch te kennen gegeven, dat Rusland zal deelnemen aan de Wereldbank ter uitbreiding van den wereldhandel.
(V. b. 6626) (Alg. H.bl. - 20 April)

F. Crediet voor Polen ——

De Amerikaansche Regeering heeft een crediet van $ 90.000.000 aan Polen toegestaan. Er werd overeenstemming bereikt omtrent dit crediet na een notawisseling, waarbij Polen de verzekering gaf dat er dit jaar vrije en onbelemmerde verkiezingen zouden worden gehouden in overeenstemming met de Poolsche belofte in Potsdam en Yalta. (Usis - 25 April)

Wetenschap

G. De grootste telescoop ter wereld

Bij het observatorium van Mount Palomar in Californië wordt de laatste hand gelegd aan een reuzen-telescoop voorzien van een spiegel van ruim 5 meter middellijn. Deze heeft $ 6.000.000 gekost, terwijl er 19 jaar aan gewerkt is. Deze kijker is zoo sterk, dat de maan er door op een afstand van 40 km van de aarde wordt gehaald. Een hoog gebouw, zooals de Eifeltoren te Parijs zou er op de maan door waarneembaar worden.

De astronomen zijn zeer verlangend om den telescoop te gebruiken om de explosies op de sterren waar te nemen, tengevolge van de atoom-energie, explosies van een zoodanige kracht, dat Hirosjima in vergelijking daarmee slechts een kleinigheid was. Sterren, die op een afstand van 1.000.000.000 lichtjaren zijn gelegen, zullen zichtbaar worden. De problemen, die men door dezen telescoop hoopt op te lossen zijn talrijk en varieeren van de bewoning der planeten tot de verificatie van de theorieën van Einstein. (Usis)

Zuid-Afrika

H. Belangrijke goudontdekking —

26 April — De Anglo-American Corp. publiceerde belangrijke goudvondsten op de terreinen der Western Holdings en Blinkpoorts, bij Odendaalsrust in Oranje Vrijstaat.
Er zijn goudaders aangetroffen van een rijkdom, zooals nog maar zelden is voorgekomen. Dientengevolge stegen de koersen van goudaandeelen op de beurzen van Londen en Johannesburg in zeer sterke mate.
Sir Oppenheimer, de president van de Anglo-American Corporation, die een domineerend belang heeft bij de Westernholdings, verklaarde, dat het goudveld zoo snel mogelijk tot ontwikkeling gebracht moet worden en dat alle mijnen tegelijkertijd geëxploiteerd moeten worden. (Kees. Fin. Arch. - Fin. Koer.)
(V. b. 3520 A)

Zweden

I. Het Duitsche tegoed in Zweden

Volgens de publicatie van de Zweedsche regeering in den zomer van het vorige jaar bedraagt het Duitsche tegoed in Zweden ongeveer 350 millioen kronen, welk bedrag nog met een Duitsch clearingtegoed van 130 millioen verhoogd moet worden. Het eerste bedrag bestaat uit ruim 100 millioen kronen Duitsche vermogenswaarden, het restant vertegenwoordigt Zweedsche schuld aan Duitsche crediteuren. Tegenover deze Duitsche vordering van totaal dus 480 millioen kronen staat een Zweedsche vordering van nominaal 420 millioen kronen op obligatieleeningen, waarvan 90 millioen kr. van de Youngleening, 32 millioen van de Dawesleening en 210 millioen van de Kreugerleening, voorts nominaal 260 millioen op Duitsche aandeelen en tenslotte nog 235 millioen uit anderen hoofde.
Over de onteigeningen van het Duitsche tegoed worden nu in Washington onderhandelingen gevoerd, doch de verwachting is, dat Zweden, evenals Zwitserland, niet bereid zal zijn, het Duitsche tegoed aan de Gealleerden over te dragen.
(Ec. Voorl. - 16 April)

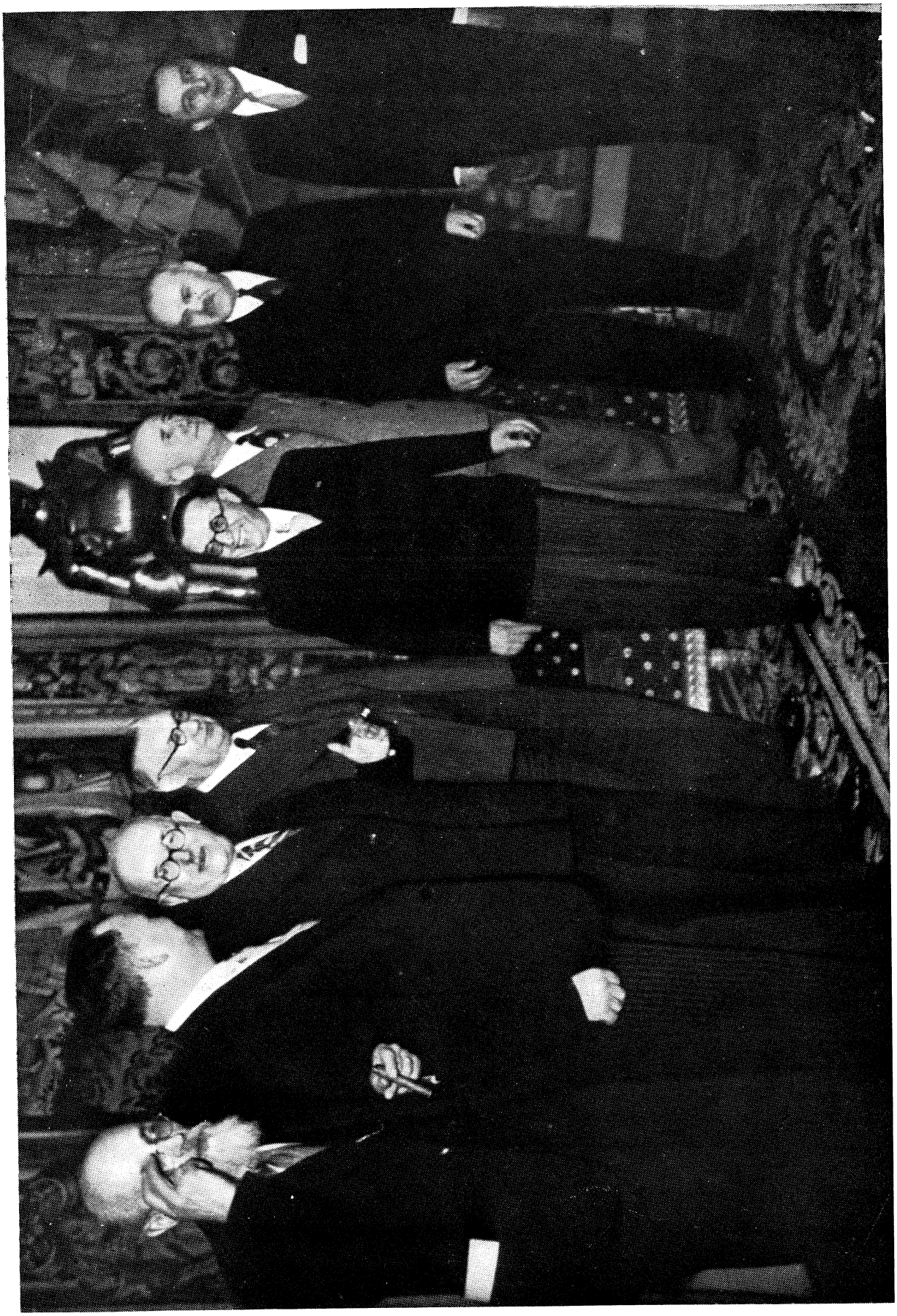

Op 26 April begon te Parijs de conferentie der ministers van buitenlandsche zaken van Engeland, Rusland en de Ver. Staten, ter voorbereiding van de vredesverdragen voor de voormalige bondgenooten van de As. De foto werd genomen bij een ontvangst door den Franschen minister-president Félix Gouin. V. l. n. r.: De Fransche ministers F. Gay, M. Thorez en V. Auriol; Bevin. (Engeland), Gouin, Byrnes (V. St.), Molotov (Rusland) en Bidault (Frankrijk). (foto: A.F.P./Anefo)

(Zie ook: 6706 D.)

De omstandigheden waarin de Europeesche geïnterneerden in de kampen op Java leven. De foto's werden genomen in het Tjideng Kamp bij Batavia.
(foto - Anefo)

Churchill in Nederland

De oud-premier van Engeland, Winston Churchill, arriveerde op 8 Mei met zijn vrouw en zijn dochter Mary op het vliegveld Schiphol voor een officieel bezoek aan Nederland. Ter begroeting waren o.a. aanwezig: min.-pres. ir. W. Schermerhorn, min. mr. J. H. van Royen, Schout-bij-nacht N. Rost van Tonningen (namens H. M. de Koningin) en de Britsche Ambassadeur Sir Neville Bland. Geestdriftig toegejuicht door een groote menigte reed Churchill door Amsterdam naar het Paleis op den Dam, waar H. M. de Koningin hem ontving.

Op 9 Mei werd hij in de vereenigde vergadering der Staten-Generaal in de ridderzaal te Den Haag ontvangen. Na de woorden van welkom, uitgesproken door den voorzitter, baron de Vos van Steenwijk hield Churchill een rede, waarin hij o.m. zeide:

„Mag ik u op mijn beurt feliciteeren met de vorderingen sinds de verdrijving der Duitsche overweldigers gemaakt? Nederland heeft zeer snel zijn stabiliteit en kracht in Europa herkregen. De stabiliteit van de Nederlandsche constitutie, gebaseerd op de vereeniging van Kroon en volk, is een voorbeeld voor vele landen. Ik vertrouw, dat uw aangelegenheden in het buitenland even voorspoedig zullen gaan als die in het binnenland".

Na, met voorbeelden uit de geschiedenis, op den vrijheidsdrang van Nederland en Engeland te hebben gewezen, dankte Churchill nogmaals voor de schenking van de Koningin en de Nederlandsche regeering der 613 brieven, die John Churchill geschreven heeft aan den raadpensionaris Heinsius, tijdens de tien jaren der groote alliantie, die hij geleid en met overwinning bekroond heeft. Hij bracht verder hulde aan het deel, dat Nederland gedragen heeft in de omverwerping van Hitler's tyrannie.

„De krachtdadigheid en karaktervastheid, die tijdens de grimmige jaren van buitenlandsche onderdrukking aan den dag werden gelegd, vormden een definitieven **factor van den uiteindelijken** val van het **nazidom, en de verzetsbeweging,** waarvoor zoovele duizenden vaderlanders hun leven hebben gegeven, heeft een zelfs nog belangrijker rol gespeeld. Alle eer aan hen, die hun leven voor de goede zaak hebben gegeven. Moge hun nagedachtenis de eenheid van alle goede Nederlanders versterken.

Ook verheugt het mij, hier mijn vriend, prof. Gerbrandy, te ontmoeten, die in de donkere dagen in Engeland bij ons was, en die zich zulk een waakzaam en getrouw kampioen voor de rechten en belangen van Nederland toonde."

Naar aanleiding van den godsdienststrijd in vroeger eeuwen zeide Churchill:

„Er is een belangrijk en een heilzaam nieuw feit, dat elkeen in gedachten dient te houden. De Kerk van Rome heeft zich geschaard aan de zijde van degenen, die de rechten en de waardigheid van het individu, alsook de zaak van de persoonlijke vrijheid overal ter wereld verdedigen."

Churchill achtte het zijn eersten plicht de heiligheid der rechten van de kleine landen vast te leggen. „Het is de plicht der groote mogendheden er voor te zorgen, dat deze rechten strikt worden nageleefd. Het is de plicht der Vereenigde Naties die rechten internationaal te sanctionneeren en tevens toe te zien, dat de macht van het recht uiteindelijk door de macht van het geweld zal worden beschermd."

Hij stelde de vraag of het nationalisme een kwaad of een goed is. Waar nationalisme het verlangen naar macht of de zucht beteekent, de voornaamste in de wereld te zijn, daar is het een gevaar. Waar het beteekent liefde voor traditie en beschaving, den opbouw van een sociaal geheel, dat nationaal in aanzien staat, is het de eerste van alle deugden, de pijler voor een vooruitstrevende volken-familie.

Was er een nieuwe oorlog noodig? Churchill was van meening, dat deze voorkomen had kunnen worden, indien de Vereenigde Staten actief aan den Volkenbond hadden deelgenomen en de Volkenbond gereed was geweest om vereenigd, krachtig op te treden, zelfs al waren er alleen Europeesche strijdkrachten op de been gebracht om de herbewapening van Duitschland te verhinderen. „De tornado is nu voorbij. De onderdrukkers zijn verslagen. Wij mogen gewond en verarmd zijn, wij leven nog en zijn vrij. De toekomst ligt voor ons. Wij kunnen er iets van maken of wij kunnen haar bederven.

Wij staan voor twee voorname taken: de welvaart van Europa moet herleven en de Europeesche beschaving moet weer oprijzen uit den chaos. Tegelijkertijd moeten alle maatregelen worden genomen voor de veiligheid van de wereld, ten einde een nieuwe ramp te verhinderen. In deze beide taken heeft Nederland een belangrijk aandeel. En nu de andere groote taak: het bouwen van een wereldomvattende veiligheidsorganisatie, waarbij alle volkeren, groote en kleine, een groot en diepgaand belang hebben. Hoe meer de groote mogendheden van thans te zamen gebonden zijn met banden van trouw en kracht, des te doeltreffender zullen de waarborgen tegen den oorlog zijn en des te grooter de veiligheid van staten en volkeren."

Churchill gewaagde er van, dat de aangelegenheden in Groot-Brittannië en het Britsche gemeenebest steeds meer verweven worden met die der Vereenigde Staten en dat een onderling ten grondslag liggende eenheid van gedachte en overtuiging groeiende is, een fundamenteele synthese, die voor de geheele wereld niets dan voordeel kan beteekenen. Wij hopen, zoo zeide hij, dat ons twintigjarig verdrag met Sovjet-Rusland een van de zekere plechtankers van den wereldvrede zal blijken te zijn.

„Wij vertrouwen, zoo ging hij voort, dat de natuurlijke eenheid tusschen Groot-Brittannië en Frankrijk opnieuw haar bevestiging moge vinden in een formeel document. Wij verheugen ons er over Frankrijk te zien terugkeeren naar zijn oude plaats, welke, indien zij open bleef, voor Europa een levensgevaarlijke wonde zou beteekenen. Wij hopen, dat de Westelijke en Oostelijke democratieën in Europa in steeds hechter vriendschap zullen optrekken. Dit is een zaak, die ernstig bestudeerd en, van vele kanten uit, met de grootste volharding nagestreefd dient te worden. Bijzondere verbonden binnen den kring der Vereenigde Naties zouden, verre van de samenstelling van het opperste lichaam der Vereenigde Naties te verzwakken, er toe kunnen dienen, deze naties samen te binden, onoverwinnelijk en onscheidbaar te maken. Ik zie, aldus besloot Churchill zijn speech, geen reden, waarom niet tenslotte, onder de hoede van een wereldorganisatie, de Vereenigde Staten van Europa zouden verrijzen, zoowel van Oost- als West-Europa, welke Vereenigde Staten het continent zouden kunnen vereenigen op een sedert den val van het Romeinsche rijk ongekende wijze, waarbinnen haar bevolking zou kunnen samenleven in voorspoed, rechtvaardigheid en vrede."

(N.R.C. - Tijd - V.V. - V.K.)

(V. b. Churchill: 6705 C)

A. De bevrijding herdacht - redevoeringen van H.M. de Koningin, min.-president Schermerhorn en H.K.H. Prinses Juliana —

4-6 Mei — In geheel Nederland werd op 4 Mei de eerste verjaardag van de bevrijding gevierd. Op 3 Mei werd op verschillende plaatsen een plechtige herdenking gehouden van de in de oorlogsjaren 1940-1945 gevallenen. Op de Vughterheide, nabij het voormalige Duitsche concentratiekamp, hield **H. M. de Koningin** tijdens zulk een herdenking een rede, waarin Zij o.m. zeide:

„Wij komen samen op deze plek, die gedrenkt is door het bloed van zoovele gemartelden, mannen en vrouwen, vaderlanders, die hier het hoogste offer brachten, dat een mensch kan geven, na een strijd en een lijden te hebben doorstreden, waarvan wij de verschrikking nimmer ten volle kunnen peilen. Samengekomen zijn wij om op den vooravond van de herdenking onzer bevrijding hun aller nagedachtenis eerbiedig hulde te brengen en getuigenis af te leggen van onze niet onder woorden te brengen dankbaarheid.

Allen, die wij herdenken, waren zich bewust, dat zij vielen voor een goede zaak, voor de hoogste goederen der menschheid, voor een betere wereld, waarin deze goederen toetssteen en maatstaf zouden zijn voor het leven van menschen en volkeren. Mochten allen, die over het heengaan van een, die hun dierbaar is, treuren, in die gedachte troost vinden". H. M. wees op de problemen en kwalen van dezen tijd en spoorde Haar toehoorders aan de oplossing er van bij Christus te zoeken.

Min.-pres. prof. ir. W. Schermerhorn sprak voor de radio een rede uit, waarin hij wees op den plicht van het Nederlandsche volk tegenover zijn dooden, om hun strijd voort te zetten en hun idealen door te geven.

Op 4 Mei werd in het stadion te Amsterdam, onder leiding van Carel Briels en A. den Doolaard voor ong. 50.000 toeschouwers een bevrijdingsspel opgevoerd. H.K.H. Prinses Juliana en Prins Bernhard waren daarbij tegenwoordig.

De Britsche Ambassadeur Sir Neville Bland, de Amerikaansche Ambassadeur mr. Stanley K. Hornbeck, de Canadeesche Gezant mr. P. Dupuy en veldmaarschalk Lord Montgomery hebben woorden van gelukwenschen gericht tot het Nederlandsche volk, welke boodschappen door den vroegeren radiospreker van de Shaef in Nederland, mr. Stanley Wright voor de beide Ned. zenders zijn voorgelezen.

Aan het slot der herdenkingsplechtigheden van de bevrijding heeft **H.K.H. Prinses Juliana** zich per radio over beide zenders tot het Nederlandsche volk en in het bijzonder tot de jongeren daaronder gericht.

H.K.H. herinnerde aan het werk, dat talrijke jongeren in de illegaliteit verricht hebben. De jeugd van omstreeks twintig jaar heeft zich doen kennen als een jeugd, waarvan de geest niet bedorven kon worden door de Duitsche overweldigers. Thans zijn velen van hen teleurgesteld door den gang van zaken na de bevrijding. In den bezettingstijd hebben zij geleerd snel te handelen en te beslis-

sen en thans gaat alles, volgens hun gevoel, zoo langzaam. Daardoor is een drang naar het buitenland ontstaan. Het land, waarvoor zij vijf jaar lang illegaal gestreden hebben, is hun thans te klein geworden. Veel beter deden de jonge menschen echter, indien zij in Nederland bleven, omdat Nederland hen zoo dringend noodig heeft.

(Alg. H.bl. - N.D. - Par. - N.R.C.)

(V. b. H. M. de Koningin: 6720 A; Prinses Juliana en Prins Bernhard: 6720 B; Schermerhorn 6718 A)

Nederland

A. Tweede Kamer - wetsontwerp i.z. Grondwetsherziening aangenomen - uitzending van militairen naar Indië krachtens speciale wet

3 Mei — De Tweede Kamer heeft met 42 tegen 20 stemmen een wetsontwerp aangenomen, dat wijziging beoogt te brengen in hoofdstuk XII van de Grondwet. De anti-revolutionnairen, de Christelijk-historischen en de liberalen stemden tegen. De communisten onthielden zich van stemming.

Met 54 tegen 2 stemmen werd een wetsontwerp aangenomen, dat de strekking heeft artikel 192 van de Grondwet buiten werking te stellen. Dit artikel zegt, dat geen soldaat tegen zijn wil naar het rijksgebied overzee kan worden gestuurd.

De regeering stelde niet voor het geheele artikel 192 te schrappen, doch wilde het slechts veranderen in dier voege, dat de landsoldaten niet dan krachtens een speciale wet verplicht kunnen worden naar Nederlandsch-Indië, Suriname of Curaçao te gaan.

(A.N.P. - Tijd) **(V. b. grondwetsherz. 6691 A)**

B. H.M. de Koningin verleent gratie

3 Mei — Bij gelegenheid van de viering van de bevrijdingsfeesten op 4 Mei heeft H.M. de Koningin bij besluit van 29 April 1946, Staatsblad G 103 gratie verleend van:

a. De tijdens de bezetting uitgesproken, nog niet ondergane onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen van drie maanden of minder en nog niet betaalde onvoorwaardelijke geldboeten van vijfhonderd gulden of minder, opgelegd voor feiten tijdens de bezetting gepleegd, alsmede het nog niet ondergane of nog niet betaalde gedeelte van zoodanige straffen.

b. Het nog niet ondergane gedeelte van tijdens de bezetting onderbroken vrijheidsstraffen, waarvan op het tijdstip van de onderbreking, het overblijvende gedeelte niet meer dan drie maanden bedroeg. (A.N.P.)

(V. b. H. M. de Koningin 6723 A)

C. Vorrink treedt af als regeeringsgevolmachtigde —

9 Mei — De regeeringsvoorlichtingsdienst deelde mede:

De beschuldigingen*) gericht tegen den heer J. J. Vorrink, regeeringsgemachtigde in algemeenen dienst bij het ministerie voor alg. oorlogvoering van het Koninkrijk en tevens voorzitter van de Partij van den Arbeid in verband met de zaak Arnold Meyer, hebben den heer Vorrink aanleiding gegeven tot een krachtig openbaar verweer, waarin het beleid van de bijzondere rechtspleging ter zake in het geding is gekomen.

De regeering heeft het volste vertrouwen, zoowel in den heer Vorrink, als in het beleid van het directoraat-generaal voor de bijzondere rechtspleging, maar heeft in de discussie, die is ontstaan, aanleiding gevonden haar standpunt ter zake van de vereenigbaarheid van de ambtelijke en de politieke functie die de heer Vorrink tot nog toe heeft bekleed te herzien.

Zij erkent de bezwaren, aan de dubbele positie van den heer Vorrink verbonden, te hebben onderschat. Laatstgenoemde heeft op grond daarvan besloten zijn ontslag te vragen als regeeringsgemachtigde in algemeenen dienst. (A.N.P.)

*) Verschillende dagbladen met name de Telex en de Gelderlander hebben in den loop der laatste weken artikelen gepubliceerd waarin van Koos Vorrink o.m. gezegd werd, dat hij in het begin der bezetting besprekingen heeft gevoerd met Arnold Meyer, leider van het voormalige „Nationaal Front". Vorrink zou tijdens deze besprekingen kenbaar gemaakt hebben, dat hij als lid van Nationaal Front wilde toetreden. Hij zou daarbij de volgende eischen gesteld hebben:

1. Het program van Nationaal Front achtte hij onvoldoende t.a.v. de staatssocialisatie. N.F. moest hierin verder gaan.
2. Het program van Nationaal Front t.a.v. de handhaving en uitbreiding der Bijzondere School kon hij niet onderschrijven. Hij wenschte, dat de heer Meyer een nationale school zou propageeren.
3. Vorrink eischte, dat hij bij zijn toetreding tot Nationaal Front plaatsvervangend leider zou worden.

In een groote vergadering op 27 April in de Apollohal te Amsterdam heeft Koos Vorrink deze beschuldiging als laster afgewezen. Hij zou, met medeweten van diverse vooraanstaande politici, slechts eenmaal contact gehad hebben met Meyer en wel op diens uitdrukkelijk verzoek. Vorrink heeft alle aanbiedingen van Meyer, die de bedoeling hadden de S.D.A.P. voor zijn beweging te winnen, van de hand gewezen.

Tegen den hoofdredacteur van de Gelderlander-pers, Louis Frequin, heeft Vorrink een aanklacht wegens smaad ingediend. (Red. K.H.A.)

(V. b. Vorrink: 6706 I; Meyer: 6693 A)

D. Opleiding beroepsofficieren - school voor parachutisten —

7 Mei — Het ligt niet in de bedoeling de Kon. Mil. Academie te doen herleven. De opleiding van beroepsofficier zal volgens de plannen, bij de legerleiding bestaande, aansluiten aan de opleiding tot reserveofficier.

Zij, die zich voelen aangetrokken tot het beroep van officier, kunnen zich aanmelden tot vervroegde opkomst onder de wapenen, waarna zij, na een normalen diensttijd bij den troep te hebben doorgebracht en als reserve-officier te zijn opgeleid, in aanmerking kunnen komen voor de wetenschappelijke beroepsopleiding.

Op het oogenblik zijn bij de hooge legerleiding plannen in overweging tot oprichting van een parachutisten-school, die wellicht reeds het volgende jaar gewoon dienstplichtigen, die zich daartoe vrijwillig melden, zal opleiden. Het is mogelijk, dat ter aanmoediging van de aanmelding aan elken sprong premies zullen worden verbonden. (N.D.)

(V. b. Landmacht 6695 C)

E. Flottieljeleider „Tromp" terug in het Vaderland —

3 Mei — De flottieljeleider „Tromp" is, na een afwezigheid van 7 jaren, onder commando van Kapitein-ter-zee F. Stam in het vaderland teruggekeerd. De Tromp heeft ong. tien maal de lengte van den omtrek der aarde afgelegd, grootendeels in oorlogstochten.

In een koperen plaat staan de krijgsverrichtingen van dit oorlogsschip gegrift. Hier volgt de eerelijst:

„In dienst Amsterdam 18 Augustus 1938. Naar Nederlandsch-Indië 19 Augustus '39. Oorlog met Duitschland 10 Mei 1940. Convooireizen in Pacific. Oorlog met Japan 8 December 1941. Convooireizen naar Singapore. Actie bij Kangean-eilanden 4 Februari 1942. Actie bij Banka (Black Sunday) 15 Februari 1942. Nachtgevechten Straat Bandoeng, Bali, 20 Februari 1942, Ingedeeld bij Zevende Amerikaansche Vloot. Escortediensten in Australische wateren en Indischen Oceaan. Ingedeeld bij Britsche Eastern Fleet. Actie tegen Sabang 19 April 1944. Actie tegen Soerabaja 17 Mei 1944. Actie in Sabangbaai 25 Juli 1944. Actie tegen Padang 24 Augustus 1944. Landing bij Rangoon, bombardement Andamanen en Nicobaren 30 April—7 Mei 1945. Actie in Straat Malakka 16 Mei 1945. Naar Zevende Amerikaansche Vloot. Heroovering van Balik Papan 19 Juni—6 Juli 1945. Terug naar Britsche East Indies Fleet. Als eerste Nederlandsch oorlogsschip terug te Batavia 16 September 1945. Bevrijding Billiton 21 October 1945. Vertrek uit Batavia 20 Januari 1946".

(A.N.P. - Elseviers Weekblad)

9 Mei — H.M. de Koningin heeft den flottieljeleider „Tromp", die ligplaats genomen had aan het Steenen Hoofd in het IJ, te Amsterdam, geïnspecteerd. (Tr.)

F. Wet Zuivering Kunstenaars —

Op 25 April is de Wet Zuivering Kunstenaars, in werking getreden.

Op dien dag is bij beschikking van den minister van O., K. en W. een centrale eereraad ingesteld, die de uitspraken van de eereraden voor de kunst in beroep zal beoordeelen. Deze raad zal voorloopig met drie kamers werken. Tot voorzitter is benoemd: Mr. A. W. J. van Vrijberghe de Coningh te 's Gravenhage.

Voorts zijn door dezen minister, na overleg met zijn ambtgenoot van justitie, beschikkingen gegeven ter uitvoering van de artikelen 5 en 12 van deze wet. Respectievelijk regelende de procedure voor de eereraden voor de kunst en de procedure voor den centralen eereraad. Bij deze beschikkingen wordt den kunstenaars een behoorlijke procesgang gewaarborgd. Klachten tegen kunstenaars kunnen mits binnen 30 dagen na het inwerkingtreden der wet, mondeling of behoorlijk onderteekend schrijven worden ingediend bij den centralen eereraad (adres Jan Pietersz. Coenstraat 20 te 's-Gravenhage), of bij den minister van O., K. en W.

Ten slotte zijn bij een vierde beschikking regelen gegeven betreffende de tenuitvoerlegging van de uitspraken van de eereraden voor de kunst en van den centralen eereraad. (Par. - 27 April)

(V. b. Zuivering kunstenaars 6551 B)

G. Staking zeelieden en havenarbeiders - Mededeeling R.V.D. —

10 Mei — De Regeeringsvoorlichtingsdienst deelde mede:

Sinds haast een maand is in de havens een staking gaande. De ontwrichting, die aldus ontstaat, bedreigt onze geheele bevolking. Belangrijke hoeveelheden suiker, maïs, gerst en lijnzaad liggen in Amerika op verscheping te wachten. Indien de ongelost liggende soyaolie niet deze week ter beschikking van de margarinefabrieken komt, dreigt 26 Mei een rantsoenverlaging van vet.

De reden van deze staking ligt in het feit, dat in verband met een nieuwe C.A.O. van zeelieden, waarbij de loonen zeer zorgvuldig geregeld waren (een gewoon matroos ontvangt een basis-

loon van ƒ 195 per maand), een deel der betrokkenen onder leiding van de E.V.C. volstrekt onaanvaardbare nieuwe eischen stelde en tot staking overging. Toen de zeeliedenstaking zelf weinig succes opleverde (een minderheid staakte), heeft de E.V.C. de havenarbeiders in het conflict betrokken, ten einde het laden en lossen te verhinderen.
De levensbelangen van het Nederlandsche volk worden zoodoende speelbal gemaakt van den machtsstrijd eener kleine groep. Een dergelijke staking mag door de Nederlandsche regeering en het volk niet worden geduld. Alle ten dienste staande maatregelen zullen worden genomen om het scheepvaartverkeer, alsmede het laden en lossen voortgang te doen vinden. (Par.)
(V. b. havenstaking 6475 F)

Nederland

A. Onderzoek in affaire De Geer —

8 Mei — Het departement van Justitie heeft in het rapport-Gerbrandy aanleiding gevonden, het Parket van het Bijzonder Gerechtshof te Amsterdam opdracht te geven een onderzoek in te stellen naar de gedragingen gedurende den bezettingstijd, van oud-minister-president jhr. D. J. de Geer, ten einde klaarheid te brengen in deze affaire en na te gaan of hier sprake is van benadeeling van den Staat in eenigerlei vorm.
Het onderzoek is aan het Amsterdamsche Parket opgedragen, daar de huidige woonplaats van jhr. De Geer, Soest, onder dit Parket ressorteert.
Alhoewel op dit oogenblik niet bij benadering kan worden gezegd, wanneer het onderzoek zal zijn geëindigd, verklaarde mr. Bakhoven, dat van de zijde van het Parket, nu het eenmaal in de affaire-De Geer is gekend, dit onderzoek met alle voortvarendheid en kracht zal worden ingesteld. (Alg.. H.bl.) **(V.b. De Geer 6399E)**

B. Aankoop Amerikaansche surplus-voorraden —

8 Mei — De gevolmachtigde voor de liquidatie van buitenlandsche eigendommen te Parijs, heeft bekend gemaakt, dat de Ned. regeering voor meer dan tien millioen dollar overtollig Amerikaansch oorlogsmateriaal heeft gekocht. De betaling zal volgens Ass. Press, in Ned. guldens geschieden. Onder het gekochte materiaal bevinden zich kranen, luchtcompressoren, schuiten, sleepbooten, militaire kleeding en 13 millioen doosjes lucifers.
Nederland heeft een aanvullend crediet aangevraagd en er worden onderhandelingen gevoerd over den verderen aankoop van overtollig materiaal, waaronder eenige duizenden jeeps. (Usis)
(V. b. 6682 G)

C. Ned. Herv. predikanten te Utrecht bijeen —

1 Mei — Op uitnoodiging van het moderamen der Generale Synode van de Ned. Herv. Kerk zijn te Utrecht ruim 700 predikanten dezer kerk bijeengekomen. In de Domkerk heeft de praeses der Synode, ds. W. A. Zeydner van Rotterdam, de aanwezigen in een wijdingsdienst begroet en uiteengezet, dat het doel der vergadering is om zich onderling in eenheid te beraden over eenige actueele en theologische aangelegenheden.
's Middags kwam men in een der zalen van het Jaarbeursgebouw bijeen. Dr. T. Dokter van Terkaple sprak over „De beteekenis van het dogma voor den opbouw der kerk". In de avondvergadering trad prof. dr. K. H. Miskotte van Leiden als spreker op met het onderwerp „Het kerkelijk gesprek".
Prof. Miskotte zeide o.a., dat het kerkelijk gesprek, zooals Gemeenteopbouw dat wil, niet bedoelt ketterijen te ontdekken, maar de onaandoenlijkheid der kerk te doorbreken. Het kerkelijk gesprek, aldus spr., dreigt nu weer te verzanden en te ontaarden in de oude partijdigheid. Velen zijn weer vergeten den zegen, dien God in de Generale Synode gaf. Er wordt voorbarig critiek uitgebracht op haar werk en het vertrouwen ondergraven. Er moeten nog onderscheiden moeilijkheden worden overwonnen. Spr. wees hierbij vooral op de geweldige taak der herkerstening van ons volk. Bij alle noodig en onmisbaar buitenkerkelijk werk mag, besloot spr., de gemeente niet te kort komen. Met haar moet levend contact blijven bestaan. (Tr.) **(V. b. 6669 H)**

D. Invasiegeld voor onderwijzers —

2 Mei — De meeste ambtenaren hebben destijds een gesloten enveloppe ontvangen met een maand salaris, welke enveloppe eerst geopend mocht worden, wanneer men door de toen te verwachten invasie der geallieerde troepen in geldnood zou komen te verkeeren.
Later is bepaald, dat de ambtenaren den inhoud der enveloppe mochten behouden. Thans heeft de ministerraad goedgekeurd, dat aan de onderwijzers alsnog een invasievoorschot verleend wordt. (Tr.)
(V. b. Invasiegeld 6504 B)

E. Reorganisatie Hooger Onderwijs

2 Mei — De minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, prof. dr. G. van der Leeuw, heeft te 's-Gravenhage de commissie tot reorganisatie van het Hooger Onderwijs geïnstalleerd. De minister schetste in groote lijnen de taak van de commissie: coördinatie der diverse uitgewerkte plannen, verbetering van de algemeene vorming, verbetering van methode en leerplan, verlaging van collegegelden of herziening van het beurzensysteem opdat alle Nederlanders gelijke kansen tot universitaire vorming hebben, verbetering van verhouding en contact tusschen openbaar en bijzonder Hooger Onderwijs enz. De minister sprak de hoop uit dat de commissie binnen een à anderhalf jaar met haar taak gereed zal zijn. (Tr.) **(V. b. 6719 F)**

F. „Nederlandsch Opleidingsinstituut voor Buitenlandschen Dienst" opgericht —

Voor den oorlog organiseerden talrijke groote bedrijven, speciaal die welke op Nederlandsch-Indië georiënteerd waren, een eigen opleiding voor die employé's, die zij naar het buitenland wilden uitzenden. Thans is opgericht het „Nederlandsch Opleidingsinstituut voor Buitenlandschen Dienst" (N.O.I.B.D.).
Men stelt zich voor jongelui op te leiden voor handel en industrie, voor consulairen en diplomatieken dienst, voor verkeer, bankwezen, journalistiek en hotelwezen. De opleiding zal in beginsel sterk afwijken van elke tot dusverre in Nederland bekende opleiding.
De studie zal niet te lang zijn en zal in bijzondere mate gericht zijn op karaktervorming en „esprit de corps". Zij is bedoeld voor jongelui die de middelbare scholen hebben afgeloopen en duurt twee jaar met een voorcursus van vier maanden. De eerste cursus zal in September 1946 beginnen. De eerste zes weken worden de leerlingen hoofdzakelijk met elkaar in kennis gebracht en lichamelijk getraind, terwijl zij onderwijs krijgen in enkele algemeene vakken. Daarna gaat ieder in het door hem gekozen vak een studiereis maken van b.v. een maand, waarna de leerling nog van vak veranderen kan. Vervolgens wordt nog een maand op het Instituut gewerkt en in Januari begint dan de eigenlijke opleiding, welke twee jaar duurt. De eerste 18 maanden krijgen alle groepen nagenoeg een gemeenschappelijk programma en in het laatste half jaar volgen meer gespecialiseerde programma's voor de verschillende richtingen.
Men heeft den internaatsvorm gekozen, mede, omdat het de bedoeling is leerlingen van elken rang en stand toe te laten, mits beschikkende over de noodige begaafdheid en enthousiasme.
Het Stichtingskapitaal zal waarschijnlijk ƒ 1.000.000 bedragen, en zal bijeengebracht worden door de instellingen die belang hebben bij een dergelijke opleiding. Het bestuur bestaat uit: ir. A. Plate, voorzitter (Mij. van Nijverheid en Handel), jhr. H. G. A. Quarles van Ufford (B.P.M.), A. Plesman (K.L.M.), ir. F. Roeterink (Philips), H. J. P. van Hoek (Twenthe), A. Schram (Unilever), mr. J. J. Klaassesz (P.T.T.). (Ec. Voorl. - 30 April) **(V. b. Opleid. diplom. d. 6687 D)**

G. Hoogste Nederlandsche civiele onderscheiding voor prof. mr. P. S. Gerbrandy —

6 Mei — H. M. de Koningin heeft prof. mr. P. S. Gerbrandy begiftigd met het Grootkruis van de orde in den Nederlandschen Leeuw.
Het Grootkruis van den Nederlandschen Leeuw is de hoogste Nederlandsche civiele onderscheiding. Het kan echter ook aan militairen worden gegeven; gen. Snijders was er mede begiftigd, Prins Bernhard bezit het Grootkruis en voorts zijn er, buiten prof. Gerbrandy, nog twee dragers, n.l. oud-gouverneur-generaal Tjarda van Starkenborgh Stachouwer en de voorzitter der Eerste Kamer, mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Gerbrandy 6686 A)**

H. Een „Van der Velde" voor twee flesschen jenever weer in Ned. bezit —

Een Nederlandsche officier, wandelende door de Russische zône te Berlijn, ontdekte hoe soldaten voor een flat „uitverkochten". Op straat stond tusschen allerlei huisraad een groot schilderij met 17e eeuwsche oorlogsschepen, dat de aandacht van den Nederlander trok, omdat een aantal schepen de Princevlag in top had. Juist ging dit schilderij voor een kruik „Schnaps" van de hand en een Duitscher zou het mee naar huis hebben genomen, als de Hollander niet had ingegrepen en schilderij èn Duitscher had „opgebracht" naar den dichtstbijzijnden Engelschen post.
Daar leenden de Engelschen aan den Staat der Nederlanden twee flesschen Schnaps; wilde de Duitscher verder geen last krijgen, dan had hij daarmee genoegen te nemen. Zoo werd het schilderij voor den Staat der Nederlanden in beslag genomen.
Achteraf is nu gebleken:
dat het hier een befaamde Van der Velde betrof, De Vierdaagsche Zeeslag, eertijds bezit der familie Van Aalst en door deze aan het Centraal Museum te Utrecht in bruikleen afgestaan;
dat het later aan de firma Catz te Dieren werd verkocht;
dat het in oorlogstijd van Dieren naar het particulier bezit van Göring verhuisde;
dat deze het aan groot-admiraal Raeder cadeau deed. Het was de flat van Raeder, die „uitverkocht" werd.
(Alg. H.bl. - 4 April)

HET INDISCH BELEID

Rapport der commissie Van Poll - Tweedaagsche Kamerdebatten - Motie Van Poll aangenomen: voortzetting der besprekingen - Laatste zitting der Tweede Kamer.

Rapport Van Poll —

3 Mei — De commissie uit de beide Kamers der Staten-Generaal, welke ingevolge de op 17 Januari door de Tweede Kamer aangenomen motie Van Poll naar Indië is geweest, heeft zoo talrijke gegevens en documenten ontvangen, dat het niet mogelijk is deze in een verslag te verwerken voordat de Tweede Kamer door een anders samengestelde zal zijn vervangen. Zij meent evenwel dat zij ook de Staten-Generaal in hun huidige samenstelling niet onkundig moet laten van haar bevindingen en is op grond daarvan tot het besluit gekomen, op den kortst mogelijken termijn in beperkt bestek haar waarnemingen aan het parlement voor te leggen.

De commissie heeft een bezoek kunnen brengen aan Batavia, Bandoeng, Semarang, Soerabaja, Den Passar (Bali), Makassar, Ambon, Koebang, Balikpapan, Menado, Bandjermasin, Medan en Singapore, terwijl een der leden nog Billiton bezocht.

De commissie heeft trachten na te sporen hoe de verhoudingen in de Nederlandsche bevolkingsgroep waren en thans zijn; hoe deze onder de autochtone bevolking waren en thans zijn; hoe zij waren en zijn onder de overige bevolkingsgroepen, met name de Indo-Europeanen en de Chineezen; hoe de betrekkingen tusschen deze groepen zijn; hoe de positie is der bezettende geallieerde macht en hoe in verband hiermede de internationale betrekkingen liggen.

Het meest algemeene, onweersprekelijke feit is wel, aldus het rapport, dat het karakter van den huidigen revolutionnairen toestand beslissend is bepaald door de Japansche bezetting.

Nadat de commissie de toestanden heeft beschreven in de Japansche gevangenkampen, die alle beschrijving tarten, en heeft opgemerkt, dat desondanks de geest der Nederlanders ongebroken was gebleven, terwijl buiten de kampen een ondergrondsche beweging van Nederlanders, Ambonneezen en Javanen bestond, welke na de Japansche capitulatie te weinig erkenning heeft ondervonden, betreurt zij, dat de geïnterneerde hoogere ambtenaren na de capitulatie onvoldoende zijn gewaardeerd. Dezen beweren, dat, indien zij onmiddellijk naar hun standplaatsen hadden mogen terugkeeren, toen de Inheemsche bevolking den Nederlanders nog gunstig gezind en de Japanners onderworpen waren, de nationalistische beweging volkomen erkenning zou hebben gevonden, doch het terrorisme zou zijn voorkomen. Deze ambtenaren kregen echter bevel in de kampen te blijven. De Indische regeering te Brisbane meende dat de geïnterneerden physiek te zwak waren en dat zij den toestand te gunstig beoordeelden. De commissie betreurt echter het negeeren der vroegere autoriteiten.

Terwijl vrije openbare critiek in de gemeenschap der Nederlanders niet mogelijk is, beschikt de Indonesische pers over vele bladen. De berichtgeving is over en weer zeer onvoldoende, maar het staat voor de commissie vast, dat eerst na de capitulatie de Japanners gelegenheid hebben gekregen, de Javanen en Sumatranen, en vooral de jongeren, tot kookhitte op te hitsen. Het gevolg van het niet-ingrijpen van Nederlandsche zijde, is de ontbinding der eenheid van Indië. West-Java (Bantam) is een onafhankelijke republiek; elders heeft het kabinet-Sjahrir weinig invloed; van vrije partijvorming in de „Republiek" is geen sprake, in tegenstelling tot de bevrijde gebieden, waar zich een nieuw partijwezen ontwikkelt. Waar geen terreur wordt geduld blijkt duidelijk, dat de nationalisten, die een andere oplossing wenschen, dan de voorstanders der Republiek, veel talrijker zijn dan voorheen kon blijken.

De commissie heeft niet kunnen ontdekken, welke de motieven zijn geweest voor de houding van generaal Christison, maar het gevolg van zijn optreden was een sterke begunstiging van de „Republiek Indonesia", wat men zeker niet aan de thans bevelvoerende generaals kan verwijten. Acht maanden na de capitulatie van Japan is - aldus constateert de commissie - de opdracht der geallieerden aan de Britsche bezettende macht niettemin nog steeds niet uitgevoerd. De grondfout moet, volgens de commissie, worden gezocht in het feit, dat de erkende Nederlandsche souvereiniteit niet berust bij de Nederlandsch-Indische regeering, doch bij de bezettende macht, ten gevolge waarvan Indië als bezet vijandelijk gebied wordt behandeld, waar de erkende souverein op gelijken voet wordt bejegend als de zich op haar gebied gevestigd hebbende zich noemende regeering der Republiek, die volgens de commissie in verbinding staat met communistische organisaties in het buitenland.

De totale schade aan cultures, fabrieken enz. wordt geschat op 8 milliard goudguldens.

De commissie hoopt, dat innige samenwerking tusschen Nederlanders en Indonesiërs in het belang der bevolking van Nederlandsch-Indië en van den wereldvrede mogelijk zal zijn.

Kamerdebatten - Motie Van Poll aangenomen.

8 Mei — Na een tweedaagsch debat over het beleid inzake Indië heeft de Tweede Kamer met 45 tegen 26 stemmen een motie van den heer Van Poll aangenomen, waarin wordt gezegd, dat „de Kamer, op grond van de heden en vroeger gehouden beraadslagingen eenstemmig van oordeel is, dat aan het Nederlandsch-Indische gebiedsdeel, als deelgenoot van het Koninkrijk, een autonome bestuursvorm behoort te worden toegekend". Voorts, dat het noodzakelijk moet worden geacht de reeds langen tijd aan den gang zijnde besprekingen ook met vertegenwoordigers van de buitenge-

De directeur-generaal van den Britschen radio-omroep (B.B.C.), Sir William Haley en zijn staf hebben van 23—26 April, op uitnoodiging van de Nederlandsche regeering, een bezoek aan Nederland gebracht. V.l.n.r.: Frank Gillard, Sir William Haley, Francellar (de z.g. Londenaar) en John Snagger. Allen welbekend bij hen die tijdens de bezetting clandestien naar radio-Londen luisterden. (foto Anefo-Hof)

westen te voeren en dat intusschen voor die gewesten al dadelijk met kracht naar de vorming van autonome organen behoort te worden gestreefd.
„Dat het derhalve gewenscht is de reeds geruimen tijd in voorbereiding zijnde Rijksconferentie zoo snel mogelijk bijeen te roepen.
Dat bij de vormbepaling der hier bedoelde autonomie eenigerlei republikeinsche vorm voor het inwendig bestel van het autonome gebiedsdeel of van een zijner onderdeelen, mits gezuiverd van Japansche invloeden, niet bij voorbaat uitgesloten behoeft te worden geacht.
Dat evenwel bij de voortzetting der besprekingen allereerst dient vast te staan, dat de thans in gang zijnde invrijheidstelling van de nog in interneeringskampen vastgehouden Nederlandsche onderdanen snel en regelmatig zal worden afgewikkeld, dat het uitblijven van deze invrijheidstelling een beletsel zou vormen voor den verderen voortgang der besprekingen".
De motie besluit met een verzoek aan de regeering, om de in gang zijnde besprekingen voort te zetten overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen.
Tijdens de vóór het aannemen van deze motie gehouden, debatten werd door verschillende leden critiek uitgeoefend op het regeeringsbeleid met name door de heeren Bajetto, Schouten, Meyerink, Korthals en Van Poll.
Minister Logemann verhelderde verschillende punten, waarop in het rapport der commissie Van Poll en tijdens de debatten critiek was uitgeoefend.
Daar is vooreerst het kwaad, dat er over de Brisbane-regeering wordt gesproken. De minister ontkende, dat zij zonder meer de geïnterneerden heeft uitgeschakeld. In den raad van Departementshoofden zijn er drie uit de kampen en drie uit de Brisbane-regeering. Er is dan ook geen sprake van een eenmans-bestuur, evenmin als er sprake is, dat Van Mook een „Stuw"-politiek" volgt. Het geheele kabinet immers, waarlijk niet bestaande uit leden van de „Stuw", staat achter deze politiek.
De Luit.-Gouv. Generaal heeft voorts niet de menschen naar de kampen teruggestuurd, integendeel, hij heeft door de radio voorzichtig aangeraden, dat zij uit de kampen zouden komen en hun posities zouden hernemen, doch het is Lord Mountbatten geweest die hen in de kampen heeft doen terugkeeren en Van Mook heeft over zijn advies een aanmerking van den Geallieerden opperbevelhebber te hooren gekregen.
Maar wat de ingediende plannen betreft, welke Van Mook altijd maar weer verworpen zou hebben, waarom heeft men ze dan nooit aan hem, den minister, getoond?
Over het nationalisme sprekend heeft minister Logemann nog eens omstandig gewezen op het feit, dat het nationalisme in Indië op het oogenblik allen en alles verbindt.
Terwille van dat nationalisme schaart men zich achter Sjahrir en neemt men voorloopig ook de leelijke dingen, in de overtuiging, dat men deze later wel zal wegwerken.
Daarom heeft de republiek op vele plaatsen in de Buitengewesten wel degelijk een been aan den grond en dengenen, die deze realiteit niet willen zien, verweet de minister te leven in een droomwereld.
Zich fel keerend tegen den heer Bajetto zeide hij: „Als deze spreekt over gezagshandhaving en van neerslaan van de revolutionnaire tendenzen en dan zegt „Er kome van wat wil", dan bedoelt hij klaarblijkelijk alleen het prijsgeven van de economische voordeelen. Maar wat dan met de geïnterneerden?
Welnu, die verantwoordelijkheid draagt de regeering."
In deze laatste vergadering van de Tweede Kamer in haar huidige samenstelling heeft de voorzitter Van Schaik zich in een slotwoord gericht tot de scheidende Kamerleden en speciaal tot den heer Dumaer van Twist, die 45 jaar lid der Kamer is geweest. (N.R.C. - V.V. - Alg. H.bl. - Tijd) **(V. b. regeer.verkl.: 6717; comm. V. Poll: 6687 K)**

Ned. O. Indië

A. Officieele Indonesische reactie op Regeeringsverklaring —

7 Mei — Volgens „U.P." wordt de officieele Indonesische reactie op de verklaring van minister Logemann in de Tweede Kamer als volgt omschreven:
„De Ned. regeering is geheel verantwoordelijk voor de verklaring van minister Logemann, waarvan de republikeinsche regeering van Indonesië vooraf geen kennis droeg. De republikeinsche regeering handhaaft haar standpunt, dat aanvaard is door het centrale nationale comité, en heeft het plan, haar standpunt opnieuw te bepalen, als dr. Van Mook met nieuwe voorstellen komt". (Msb.)
(V. b. Verkl. Logemann 6717)

B. Van Mook terug in Batavia —

8 Mei — Dr. Van Mook is te Batavia teruggekeerd.
Hij heeft verklaard, dat hij tevreden was over het debat in de Tweede Kamer. „Wij weten nu, hoever de regeering en het parlement wenschen te gaan". Hij voegde er aan toe, dat hij de besprekingen met de republikeinen zoo spoedig mogelijk zou hervatten.
Voorts verklaarde hij, dat hij „zekere instructies van de regeering" had meegebracht en zeide, dat deze grootendeels waren gebaseerd op de verklaring, die minister Logemann onlangs heeft afgelegd. Dr. Van Mook zeide, dat hij de besprekingen met de republikeinen zou voortzetten zonder het resultaat van de verkiezingen of de samenstelling van de nieuwe regeering, waarmee nog wel eenige tijd gemoeid zal zijn af te wachten. (Tr.) **(V. b. V. Mook 6701 A)**

C. Atjeh onder de Japansche bezetting - Verzet van de bevolking —

6 Mei — Aan de hand van archiefstukken e.d. is een overzicht samengesteld van Japan's economisch beleid in de residentie Atjeh, waaruit blijkt, dat de Japanners alles in het werk hebben gesteld om de voedselproductie zoo hoog mogelijk op te voeren, daar immers het leger voor zijn voeding nagenoeg geheel afhankelijk was van hetgeen het land opbracht. Alle economische maatregelen waren dan ook hier op gericht, terwijl de belangen van de bevolking voor die van het leger moesten wijken. Het is den Japanners echter niet gelukt de medewerking van de bevolking te verkrijgen. Dit leidde weer tot het stellen van scherpe sancties en dwangmaatregelen, maar uit de verstrekte gegevens blijkt, dat dwars daartegenin de bevolking voortging, de getroffen maatregelen te saboteeren.
Ditzelfde geldt voor alle andere gebieden, waar de Japanners hebben getracht regelend op te treden. Alle maatregelen leidden onverandelijk tot lijdelijk, soms zelfs tot openlijk verzet. Slechts op een enkel terrein heeft het ingrijpen van de bezettende macht tot eenig profijt voor de bevolking geleid zooals bijv. het bevorderen van de inheemsche weefnijverheid. Ook de opvoering van de productie van tal van voedingsgewassen, die vroeger slechts in zeer beperkte mate werden aangeplant, heeft er toe bijgedragen, de economische positie van de bevolking in de oorlogsjaren te versterken. **(V. b. Jap. bezet. 6670 C)** (N.R.C.)

Ned. W. Indië

D. Suriname en de rede der Koningin van December 1942 —

6 Mei — Een commissie uit de burgerij van Suriname heeft tijdens een in het gebouw der Staten van Suriname gehouden vergadering besloten, propaganda te voeren voor het denkbeeld, een delegatie uit de Staten naar H. M. de Koningin te zenden met het verzoek, Suriname's autonomie te laten baseeren op de Koninklijke rede van Dec. 1942. Leden van de Staten woonden de vergadering bij. (A.N.P.) **(Rede H.M. 6463)**

België

E. Klacht bij Veiligheidsraad i.z. Léon Degrelle —

6 Mei — De Belg. reg. heeft een klacht ingediend bij de commissie uit den Veiligheidsraad, belast met het onderzoek naar Franco-Spanje, gegrond op het feit, dat de Spaansche regeering weigert den rexistischen leider Léon Degrelle aan België uit te leveren. (U.P. - V.V.)
(V. b. Degrelle: 5849 A; Sp. in Veil.h.r.: 6721 F)

F. Canadeesche leening —

7 Mei — Canada heeft aan België een leening toegestaan van 75 millioen Canadeesche Dollar, waardoor het tot heden verleende crediet op $ 100 millioen komt. De leening dient tot betaling van den Belgischen invoer uit Canada. (Alg. H.bl.)

Bulgarije

G. Memorandum aan conferentie der vier ministers te Parijs —

1 Mei — Aan de conferentie der vier ministers te Parijs is een memorandum overhandigd betreffende de Bulgaarsche vredeswenschen. De punten er van zijn: 1. Een verklaring over de activiteit der Bulgaarsche verzetsbeweging in den oorlog; 2. Bulgarije's deelneming aan den strijd tegen Duitschland na October 1944, toen de wapenstilstand met Rusland werd geteekend; 3. het verzoek om een rectificatie van de grens met Griekenland; 4. verzoek om toegang tot de Egeïsche Zee, waarvan Bulgarije door Griekenland wordt gescheiden; 5. een zeer gereserveerde aanvaarding der verplichtingen inzake de schuldbetalingen aan Griekenland. (U.P. - V.V.)
(V. b. conferentie v. Parijs: 6706 D)

Duitschland

H. Saargebied - economische aanhechting aan Frankrijk gevraagd

30 April — De voorzitter van de soc. dem. partij en de Christelijke volkspartij in het Saargebied hebben in een telegram aan de ministers van buitenlandsche zaken van Engeland, Frankrijk, Rusland en de Ver. Staten de economische aanhechting aan Frankrijk gevraagd. (Le Monde)
(V. b. Saar 6592 B)

I. Monument te Belsen - twee duizend R.K. Priesters stierven in Dachau - proces tegen gen. Student - doodstraf voor leiding van concentratiekamp Neuengamme —

Op de plaats van het beruchte kamp Belsen is op 14 April een gedenkteeken onthuld ter gelegenheid van den

eersten verjaardag van de bevrijding van dit kamp. De inscriptie van het gedenkteeken luidt: „Israël en de wereld zullen zich de dertig-duizend Joden, die in het kamp te Belsen onder de handen van de Nazi-moordenaars vernietigd werden, herinneren. Verberg het bloed, dat over U kwam, niet". De plechtigheid was voorbereid door het centraal joodsche comité in de Britsche zône.
(Reuter - A.N.P. 14 April)

Volgens de berichten, die het Vaticaan hebben bereikt, zou het aantal R.K. priesters, die in Dachau stierven, tenminste tweeduizend bedragen.
Het laatste, door de nazi-autoriteiten opgemaakt, rapport gedateerd 15 Maart '45, vermeldde, dat zich onder de gevangenen 1495 geestelijken bevonden, zoowel regulieren als seculieren, waaronder een aartsbisschop en een bisschop. Zij behoorden tot 23 verschillende nationaliteiten en de meerderheid bestond uit paters Jesuieten, Benedictijnen en Franciskanen. Onder hen telde men 122 Franschen, 75 Tsjechen, 791 Polen, 38 Belgen, 34 Nederlanders, 2 Zwitsers, 1 Spanjaard en 1 Noor. (Msb. 13 April)

7 Mei — In Lüneburg is een proces begonnen tegen den commandant der Duitsche parachute-troepen, Generaal Kurt Student, die in Mei 1941 op Kreta gevangen werd genomen.
Hij wordt verantwoordelijk gesteld voor verschillende oorlogsmisdaden o.a. het gebruik van Britsche krijgsgevangenen als dekking voor zijn troepen (N.Z. Zt.)
8 Mei — Elf leden van den staf van het concentratiekamp Neuengamme bij Hamburg, o.w. Max Pauly, zijn ter dood veroordeeld. (Alg. H.bl.)
(V. b. Belsen 6552 D; Dachau 6451 E)

Egypte

A. Britsch-Egyptische onderhandelingen - Terugtrekking van Britsche troepen - Oppositie van Churchill in het Britsche Lagerhuis —

8 Mei — De Britsche regeering heeft aan Egypte voorgesteld, dat Engeland zal overgaan tot terugtrekking van alle Britsche marine-, leger- en luchtstrijdkrachten uit Egypte en dat men de stadia en den datum van deze ontruiming door onderhandelingen zal vaststellen. De Egyptische regeering zal maatregelen moeten treffen, die het mogelijk maken, in tijd van oorlog, of voor het geval van een acute bedreiging, overeenkomstig het bondgenootschap, wederzijdsche hulp te verleenen.
Van bevoegde zijde te Londen werd een uiteenzetting gegeven over de beteekenis van het terugtrekken der Britsche troepen uit Egypte. Sedert 64 jaren zijn er Britsche troepen in Egypte geweest. Bij terugtrekking zal de Britsche vloot de groote marinehaven van Alexandrië verlaten en dit houdt in, dat het verdedigingssysteem van de Britsche verbindingslijn door Middellandsche Zee en Suez-kanaal geheel gereorganiseerd zal moeten worden. Er zal beschikt moeten worden over oorlogsvoorraden ter waarde van 120 millioen pond sterling. Een geheel leger van deskundigen zal moeten vertrekken en havens, spoorweginstallaties en vliegvelden, waaraan in de afgeloopen jaren groote sommen gelds zijn besteed, zullen geruimd moeten worden. Het oude Britsch-Egyptische verdrag zal van kracht blijven totdat het door een nieuwe regeling, als resultaat van de huidige onderhandelingen vervangen zal worden.
De Britsche eerste minister Clement Attlee, heeft het bovengenoemde voorstel aan het Lagerhuis medegedeeld. Winston Churchill verzocht, dat er terstond over gedebatteerd zou kunnen worden.
„Zestig jaar lang", aldus Churchill, „heb ik met regeering en diplomatie te maken gehad en ik moet thans beleven, dat dingen, die met zorg en moeite waren verworven, op schandelijke en dwaze wijze worden weggeworpen".
Op een desbetreffende vraag gaf Attlee de verzekering, dat de Soedan buiten het voorgestelde plan valt.
Eden verklaarde, dat de Britsche troepen in Egypte er waren in overeenstemming met de geallieerden ter verdediging van het Suez-kanaal. Eden refereerde aan het Britsch-Egyptische verdrag van 1936, volgens hetwelk de Egyptische regeering toestond troepen te legeren tot op het tijdstip, waarop het Egyptische leger in staat zou zijn, zèlf de veiligheid van het kanaal te verzekeren.
„Heeft de regeering zich ervan overtuigd", aldus vroeg Eden, „dat de verdediging van het kanaal kan worden uitgevoerd zonder legering van Britsche troepen?" Evenals Churchill twijfelde hij daaraan.
Op 7 Mei heeft het Lagerhuis een motie van vertrouwen in het beleid der regeering aangenomen met 327 tegen 158 stemmen. **(Msb. - Alg. H.bl.)(V. b. 6721 A)**

Engeland

B. Afkeuring fusie tusschen socialisten en communisten in Duitschland - resolutie Labourfractie —

9 Mei — De Lagerhuisfractie der Britsche Arbeiderspartij heeft een resolutie aangenomen, waarin de fusie tusschen de sociaal-democraten en communisten in de Russische zone van Duitschland wordt afgekeurd. Van de 27 leden der fractie, die onlangs een boodschap met hun gelukwenschen aan het bestuur der nieuwe partij hebben gestuurd, heeft zich een aantal van deze boodschap gedistancieerd. Acht afgevaardigden stemden tegen de motie, terwijl er meer dan 100 afgevaardigden aanwezig waren. (Reuter - V.V.)
(V. b. fusie 6705 A; zie ook 6696 L)

C. Atoomgeheimen - geleerde veroordeeld tot 10 jaar dwangarbeid

3 Mei — De Britsche natuurkundige dr. Alan Nunn May is wegens overtreding van de „Official Secrets Act" tot 10 jaar dwangarbeid veroordeeld. May speelde een belangrijke rol bij het atoom-onderzoek in Canada. Hij heeft aan een onbekende nog niet gepubliceerde gegevens verstrekt betreffende de atoomsplitsing. Als belooning ontving hij een klein bedrag in dollars, alsmede een flesch whiskey. De verdediger zeide dat dr. May gehandeld had als een geleerde, die vond, dat een uitvinding „ten bate van de menschheid", niet beperkt mocht blijven tot een bepaald land of tot een bepaald volk alleen. (Times - V. K.)
(V. b. Atoomenergie 6696 G)

D. Woningbouw - nieuwe steden

In Groot-Brittannië zijn in den afgeloopen oorlog vier millioen huizen en gebouwen verwoest of zwaar beschadigd. Het oplossen van het woningprobleem is een van de zwaarste taken, waarvoor zich een Britsche regeering ooit geplaatst heeft gezien.
Kort na het aanvaarden van haar werkzaamheden heeft de Labourregeering een comité benoemd, onder leiding van Lord Reith. Dit comité werd belast met het zoeken naar de beste manier om steden te bouwen en plaats te vinden voor de daklooze bevolking. Het moest verder nagaan hoeveel huizen er ruw geschat noodig waren en wat de kosten zouden worden. Het comité heeft op 21 Januari en op 9 April van dit jaar rapporten uitgebracht en aan de hand hiervan is thans een wet verschenen op het bouwen van nieuwe steden.
De regeering vraagt een crediet van 50 millioen pond om voor de eerste vijf jaar de kosten van uitvoering van het bouwprogramma te dekken.
De uitvoering van het geheele plan zal vermoedelijk tusschen de 10 en 12 jaren duren, waarbij men er op rekent, dat tegen het midden van 1949 de productie op volle toeren zal zijn. Tegen dien tijd hoopt men de beschikking te hebben over 1¼ millioen werkkrachten. Voorts hoopt men per jaar gemiddeld 4 à 500.000 huizen te bouwen. Er zijn volgens het tweede rapport-Reith in totaal 4 millioen nieuwe huizen noodig. Deze zullen worden gebouwd door de overheid en door particuliere aannemers. Deze laatsten zullen het grootste deel te bouwen krijgen.
Op het oogenblik wordt de vooruitgang nog steeds belemmerd door het gebrek aan werkkrachten en aan materiaal, vooral aan baksteenen. Dat het met het bouwen van nieuwe huizen nog niet erg vlot gaat komt ook, omdat in de steden, die het zwaarst van de luchtaanvallen hebben geleden, voorrang wordt gegeven aan het reparatiewerk aan de lichtbeschadigde huizen. Dit vereischt veel werklieden en veel materiaal.
De „nieuwe stedenwet" schat dat een stad van 50.000 inwoners ongeveer 19 millioen pond zal gaan kosten (190 millioen gulden). Van dit bedrag zal 15½ millioen pond door de regeering worden betaald. De rest door de gemeente zelf. Het zal ongeveer 10 jaar duren voordat zulk een stad klaar is. Deze nieuwe steden zullen „onafhankelijk" worden, dat wil zeggen, wat bijvoorbeeld de voorziening van gas en water betreft, niet afhangen van een grootere stad in de buurt. De eventueel nog te bouwen kleine plaatsen zullen wel gedeeltelijk afhankelijk worden, o.a. wat betreft het onderwijs.
De plaats waar men de steden zal gaan oprichten, zal worden uitgemaakt door de ministeries van stedenbouw, handel en volksgezondheid. Bij de uitvoering van dit groote plan zal de waarde blijken van het instituut van het „maatschappelijk onderzoek" („social survey").
Door een, door dit instituut toegepast, systeem van vragenstellen aan bepaalde groepen der bevolking is het mogelijk geworden om de regeering in groote lijnen op de hoogte te stellen van hetgeen het publiek noodig heeft en hetgeen het wenscht. Zoo kan bijvoorbeeld met zekerheid worden aangenomen, dat in de nieuwe steden de industrie dusdanig zal zijn gevestigd, dat degenen die er werken, niet te veraf wonen, dat er „gemeenschapscentra" zullen komen voor onderricht en vermaak, en dat de steden voldoende „longen" zullen hebben, d.w.z. parken en tuinen. (V.K. 28 April)

E. Organisatie burger-luchtvaart - niet volledig genationaliseerd —

De plannen voor de toekomstige organisatie van de Britsche burgerluchtvaart zijn thans gereed en zijn in den vorm van een wetsontwerp bij het Lagerhuis ingediend. De bedoeling is de verkeersvliegerij in zooverre te nationaliseeren, dat de drie op te richten verkeersmaatschappijen eigendom van den Staat zullen zijn, doch overigens als particuliere maatschappijen zullen functionneeren. M.a.w., het personeel der betrokken maatschappijen is geen ambtenaar en

de leiding is vrij alle maatregelen te nemen, noodig om de beste resultaten te bereiken. Op deze manier hoopt men verstarring te voorkomen en in staat te zijn aan de zeer krachtige buitenlandsche, voornamelijk Amerikaansche concurrentie het hoofd te blijven bieden.
Wat de voorgestelde drie maatschappijen betreft, British Overseas Airways Corporation, de tegenwoordige officieele Britsche luchtverkeersmaatschappij, zal belast worden met de verbindingen binnen het Britsche Gemeenebest, d.w.z. de lijnen naar Britsch-Indië, Australië, Zuid-Afrika en Canada te exploiteeren, krijgen plus eventueele uitbreidingen van die lijnen, zooals bijv. Singapore-Hongkong, Australië-Nieuw-Zeeland-Canada en aanvoerlijnen.
Een tweede maatschappij zal het Europeesche net krijgen te verzorgen, terwijl een derde maatschappij zich speciaal zal bezig houden met het luchtverkeer op Midden- en Zuid-Amerika.
Niet alleen zullen deze maatschappijen het geregelde luchtverkeer verzorgen en als zoodanig een monopolie bezitten, doch zij zullen ook het recht hebben vliegtuigen te verhuren voor speciale vluchten. Verder zullen alle luchthavens overgaan aan den Staat.
Met toestemming van het ministerie van Financiën zullen deze verkeersmaatschappijen gelden mogen leenen tot een bedrag van £ 80.000.000, terwijl gedurende de eerste tien jaren subsidies kunnen worden toegekend; daarna hoopt men, dat zij zich in alle opzichten zelf kunnen bedruipen. Van een volledige nationalisatie, zooals oorspronkelijk het plan was, kan dus niet worden gesproken, ook al blijven de uitgaven en de inkomsten onder de contrôle van den Staat en zal ook het ministerie van Luchtvaart een belangrijke stem in het kapittel hebben voor wat betreft de aanschaffing van materieel. (N.R.C. - 20 April)

Engeland

A. Onbemande bommenwerpers —

3 Mei — Engeland stelt thans pogingen in het werk, om de R.A.F. een luchtvloot van 600 onbemande bombardementsvliegtuigen te geven, welke in twee uur tijd heen en terug naar Berlijn kunnen vliegen. De snelheid van deze bombardementsvliegtuigen zal 900 K.M. per uur bedragen.
De experimenten, waarbij radar en de nieuwste typen van automatische piloten een groote rol spelen, zijn reeds in een vergevorderd stadium. Een moeilijkheid is nog het veilig landen in den mist.
De vliegtuigen zullen, geleid door radar, boven het doel gekomen, de bommen afwerpen door het uitzenden van radiogolven. De machines zouden op een hoogte van 20.000 meter geen last van jagers of afweergeschut kunnen ondervinden. (V. K.)
(V. b. Radar: zie bijlage Wetenschap en Techniek pag. 1)

Frankrijk

B. Grondwet bij referendum verworpen —

6 Mei — De einduitslagen van het op 5 Mei gehouden referendum over de Fransche grondwet luiden aldus:
Van de in totaal 19 mill. uitgebrachte stemmen waren er 10.058.079 tegen en 8.966.792 vóór.
Parijs, Straatsburg en Nice leverden een meerderheid tégen, Marseille vóór op. Er werden nergens incidenten gemeld.
De „socialistisch-communistische" grondwet, zooals de rechterzijde deze door de linkerzijde ontworpen constitutie betitelde, was gebaseerd op het één-Kamerstelsel en verschafte de Wetgevende Vergadering een overheerschende positie. Zij zou o.a. den president der republiek kiezen en de keuze der rechterlijke macht controleeren.
Nu het ontwerp is verworpen, zal er een nieuwe Wetgevende Vergadering moeten worden gekozen, die zeven maanden tijd krijgt om een nieuwe grondwet te ontwerpen, welke einde van dit jaar door een nieuw referendum moet worden bekrachtigd. (Le Monde - Alg. H.bl.)
(V. b. grondwet 6705 F)

Hongarije

C. Terugkeer van graaf Károlyi —

7 Mei — Graaf Michael Karolyi, die Eerste-Minister en later President was van de Hongaarsche Republiek, die in 1918 werd uitgeroepen, maar slechts kort bestond, is op verzoek van den voorzitter van het Hongaarsche parlement naar Hongarije teruggekeerd. Voor zijn vertrek uit Londen, waar hij de laatste zeven jaren van zijn langdurige ballingschap heeft gewoond, heeft Károlyi o.m. verklaard, dat hij het als zijn allereerste taak beschouwt om het Hongaarsche volk en de Westersche mogendheden duidelijk te maken, dat een onafhankelijk Hongarije zijn toekomst moet zoeken in nauwe vriendschappelijke relaties met de Sovjet-Unie. (Man. Guard.)

Internationaal

D. Vlootverliezen van Duitschland en Italië - de duikbootoorlog - verklaring van Doenitz —

Blijkens een bekendmaking van de Amerikaansche marine hebben Duitschland en Italië in den loop van den laatsten oorlog te zamen 1110 onderzeeërs en 162 andere oorlogsschepen verloren.
Duitschland verloor 6 slagschepen, 1 vliegtuigmoederschip, 6 zware kruisers, 12 lichte kruisers, 63 torpedo- en 994 onderzeeërs.
Italië verloor 3 slagschepen, 7 escortevliegdekschepen, 7 zware kruisers, 12 lichte kruisers, 63 torpedojagers en 116 onderzeeërs.
Na de capitulatie kwamen 204 Duitsche en 49 Italiaansche marinevaartuigen aan de geallieerden. (A. P. - Tr. 26 April)

Admiraal Doenitz verklaarde voor het tribunaal te Neurenberg, dat Duitschland 640 à 670 onderzeebooten gedurende den oorlog heeft verloren en dertigduizend man personeel op een totaal van veertigduizend. Van hen werden 25.000 gedood en vijfduizend gevangen genomen.
(U. P. - Tijd 10 Mei) **(V. b. 6656 E)**

E. De Nederlandsch-Belgisch-Luxemburgsche tol-unie —

10 Mei — De Fin. Times schreef met betrekking tot deze tol-unie:
Het feit, dat de gezamenlijke buitenlandsche handel van Nederland, België en Luxemburg in 1939 de derde plaats innam op de lijst der voornaamste handeldrijvende naties, na dien van de Ver. Staten en Engeland, is van groot belang voor de nauwe samenwerking, waartoe genoemde landen hebben besloten. De gesloten overeenkomst zal een gezond evenwicht tusschen landbouw en industrie bevorderen. De taak van het gezamenlijk herstel zal er door vergemakkelijkt worden, vooral voor Nederland. Later kan de aaneensluiting der drie landen een factor van beteekenis worden in den wederopbouw van de wereld en bij de ontwikkeling der overzeesche gebiedsdeelen. De band tusschen de drie landen wordt nog versterkt door hunne gemeenschappelijke belangen ten opzichte van Duitschland. Rekening houdend met de uitgebreide relaties, die steeds tusschen de drie landen en Engeland hebben bestaan, is het duidelijk dat het besluit tot nauwe samenwerking op economisch terrein in Engeland algemeen wordt goedgekeurd en toegejuicht.
(Fin. Times - Kees. Fin. Arch.)
(V. b. 6704 G)

F. Veiligheidsraad - Iraansche kwestie aangehouden —

9 Mei — De veiligheidsraad heeft, op voorstel van den Amerikaanschen afgevaardigde Stettinius, met algemeene stemmen besloten, de behandeling van de Iraansche kwestie uit te stellen, totdat de Iraansche regeering een volledig rapport over het terugtrekken van het roode leger zal hebben uitgebracht.
De Russische afgevaardigde Gromyko was afwezig.
Weliswaar had de Iraansche ministerpresident op 7 Mei in Teheran verklaard dat de ontruiming voltooid was, maar hij had nog geen officieele verklaring afgelegd tegenover de Vereenigde naties. (Times) **(V. b. 6706 C en E)**

Japan

G. Kabinet Sjidehara afgetreden - socialistische formateur benoemd —

7 Mei — Op 22 April is het kabinet Sjidehara afgetreden. Volgens Reuter geschiedde dit ter stabilisatie van den politieken toestand.
Besprekingen tusschen de liberalen en sociaal-democraten leidden niet tot overeenstemming omtrent de vorming van een coalitie-regeering. Zoowel de leider der sociaal-democraten, Katayama, als die der liberalen Hatoyama, maakte aanspraak op het min.-presidentschap.
Intusschen gaf Mac Arthur te kennen dat hij een benoeming van Hatoyama niet zou dulden.
Op 5 Mei werd bekend gemaakt, dat Katayama benoemd was tot kabinetsformateur. (N.Z.Zt. - Times)

Palestina

H. Rapport Britsch-Amerikaansche commissie gepubliceerd —

2 Mei — Te Londen en Washington werd een rapport van de Britsch-Amerikaansche commissie voor Palestina gepubliceerd. In dit rapport worden de volgende aanbevelingen gedaan:
1. Het onmiddellijk toelaten in Palestina van 100.000 Joden. 2. Palestina moet uiteindelijk onder voogdijschap van de O.V.V. worden gesteld; in de overgangsperiode moet het Britsche mandaat gehandhaafd blijven. 3. Palestina behoort een Joodsche noch een Arabische staat te zijn. Geen der twee rassen mag het andere overheerschen; de Arabieren behooren dezelfde voorrechten te genieten als de Joden, zoowel op economisch-politiek als op onderwijsgebied. 4. Met de immigratie van Joden moet worden voortgegaan, maar de commissie heeft geen nieuwe quota vastgesteld. 5. Palestina kan niet alle Joden, die het slachtoffer zijn der Jodenvervolgingen, opnemen: de commissie beveelt ook andere landen aan een woonplaats te verschaffen aan Joodsche vluchtelingen. 6. Aanbevolen wordt een nieuwe regeling voor den verkoop en verpachting van land, zonder onderscheid van ras of geloof. 7. De regeering moet het toezicht op zich nemen over de heilige plaatsen. 8. Zoowel Joden als Arabieren moeten afzien van het gebruik van geweld door illegale strijdkrachten. (V. V.)

7 Mei — Het Hooge Arabische Comité heeft besloten, dat Moussa Alami, Arabisch leider in Palestina, naar Londen zal gaan om contact te zoeken met de Britsche regeering en een dringende boodschap te overhandigen. In deze boodschap zou een waarschuwing staan, dat, tenzij de politiek voor Palestina gebaseerd op het Anglo-Amerikaansche onderzoek, gewijzigd wordt, alle Arabische leiders zullen deelnemen aan de tactiek der Arabische communisten te Haifa en een Arabische delegatie naar Moskou zullen zenden teneinde Russische hulp te vragen.
Alami zal de reis naar Londen via Parijs maken. In de Fransche hoofdstad zal hij een onderhoud hebben met den vroegeren Groot-Moefti Haj Amin Hoesseini.
Deze heeft zich tijdens den oorlog als een vriend van Duitschland en een vijand van Groot-Brittannië doen kennen, doch de Engelschen hebben nooit officieel zijn uitlevering verzocht aan de Fransche regeering, met het oog op de groote populariteit van den Groot-Moefti in de Arabische wereld. (Par. - Alg. H.bl.)
(V. b. 6658 F)

Polen

A. Boerenpartij in oppositie —

1 Mei — De Poolsche boerenpartij van Mikolajczyk is in openlijke oppositie tegen de regeering gegaan en heeft zich onthouden van stemming over een motie van vertrouwen in het kabinet, ingediend door de vijf andere partijen in de Poolsche nationale vergadering, tijdens de bespreking van de begrooting.
Het is nog niet bekend, of Mikolajczyk thans uit het kabinet zal treden, doch in politieke kringen meent men dat zijn positie niet langer houdbaar is.
De laatste dagen was er door de andere partijen een felle actie tegen hem gevoerd. (N.R.C.) **(V. b. Boerenpartij 6428 M)**

B. Poolsche troepen in het buitenland weigeren terug te keeren —

7 Mei — De meerderheid van de 135.000 man Poolsche troepen, die gedurende den oorlog voor de geallieerden hebben gevochten, weigert naar Polen terug te keeren, ondanks de Poolsche verzekering aan Engeland, dat de soldaten niet het slachtoffer zouden worden van hun besluit om wel terug te gaan.
De Engelsche regeering heeft de toekomst van de mannen in beschouwing genomen en een verzoek aan de Ver. Staten om medewerking te verleenen, wordt overwogen. Van de dominions valt niet veel hulp te verwachten, omdat die zich reeds voor het oplossen van hun eigen problemen geplaatst zien.
(V.K.) **(V. b. Poolsche tr. buiten Polen 6666 D)**

Spanje

C. Duitsche belangen in Spanje —

In de Spaansche Staatscourant is een lijst verschenen van 330 firma's welke toebehooren aan of gecontroleerd worden door Duitschers. Duitsche belangen daarin mogen niet in andere handen overgaan zonder voorafgaande toestemming van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken. Deze maatregel is genomen overeenkomstig een te Bretton Woods aangenomen resolutie, welke door Spanje mede onderteekend is. Bekende concerns, die op de zwarte lijst stonden, als A.E.G., AGFA, Bosch, Continental Tyrefactory, M.A.N., Osram, Schering, Siemens, Telefunken, diverse banken, verzekerings- en scheepvaartmaatschappijen, alsmede de nieuwsbureaux D.N.B. en Transozean, vallen eronder. (Econ. Voorl. 25 April)

Ver. Staten

D. Proeven met atoombommen - uitnoodiging tot bijwoning —

8 Mei — De plaatsvervangende minister van buitenlandsche zaken, Dean Acheson, deelde mede, dat met machtiging van president Truman, uitnoodigingen zijn verzonden aan alle leden van de Commissie van Onderzoek inzake Atoom-Energie van de U.N.O., tot het bijwonen der proeven met atoombommen, die gedurende Juli en Augustus zullen plaats hebben bij Bikini Atol en de Marshall Eilanden.
De proeven geschieden geheel onder auspiciën van de Amerikaansche regeering en betreffen geen gecombineerde of internationale operatie. De Commissie van Onderzoek inzake Atoom-Energie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende landen:
Australië, Brazilië, China, Egypte, Frankrijk, Mexico, Nederland, Polen, Rusland, het Vereenigd Koninkrijk en de Vereenigde Staten, allen leden van den Veiligheidsraad, en Canada. (Usis)
(V. b. atoomenergie 6728 C)

E. Myron Taylor weer naar het Vaticaan —

6 Mei — President Truman heeft Myron Taylor, die reeds in '40 door wijlen president Roosevelt als diens persoonlijke vertegenwoordiger naar het Vaticaan gezonden werd, benoemd tot zijn persoonlijken vertegenwoordiger, met den rang van ambassadeur, bij Z. H. den Paus. In een desbetreffende verklaring zeide president Truman o.m.:
„Ik voel dat voor mijn leiding de medewerking en raadgeving van alle goedwillende mannen en vrouwen, hetzij in zaken betreffende Godsdienst en regeering of bij de gebeurtenissen in het dagelijksch leven, noodzakelijk zijn.
Ik heb daarom om het advies verzocht van leiders van verschillend geloof en overtuiging, niet alleen in dit land doch ook in het buitenland. Ik voel, dat zij belangrijk tot de goede zaak kunnen bijdragen. (Usis) **(V. b. 4849 O)**

F. Inter-Amerikaansche militaire samenwerking —

6 Mei — President Truman heeft aan het Congres een wetsvoorstel voorgelegd, waarbij een programma van militaire samenwerking met andere Amerikaansche staten, Canada inbegrepen, wordt voorgesteld. Dit programma bevat o.m. de opleiding, de organisatie en de uitrusting der troepen van die landen. (G. v. A.)
(V. b. 6690 G)

G. De begrooting voor het Amerikaansche leger —

7 Mei — President Truman diende bij het Congres de begrooting in voor het militair programma voor het begrootingsjaar 1947. Deze beloopt $ 7.246.335.200. Bij de ramingen is gerekend op de handhaving van een leger dat in sterkte vermindert van 1.550.000 officieren en manschappen op 30 Juni '46 tot 1.070.000 aan het einde van Juni 1947. Bovendien is een bedrag van $ 500.000.000 uitgetrokken voor de hulpverleening aan en het bestuur van de bezette gebieden, benevens $ 200.000.000 voor de z.g. Atomic Service, tot nu toe bekend onder den naam van Manhattan Project. Verder zijn bedragen uitgetrokken voor het wederom actief maken van de nationale garde en de georganiseerde reserve. Gedurende de begrootingsjaren 1945 en 1946 beliepen de bedragen respectievelijk $ 52.000.000.000 en $ 19.300.000.000. (Usis)
(V. b. 6690 G)

H. Staking in steenkool-industrie

8 Mei — Op 1 April begon een staking in de steenkool-industrie. Deze staking heeft intusschen zulk een tekort in de kolenvoorraden veroorzaakt, dat — naar de minister van Binnenlandsche Zaken, Krug, mededeelde — de uitwerking vele maanden zal worden gevoeld. In een door het Witte Huis gepubliceerd rapport werd o.m. gezegd:
„Als gevolg van de reeds een maand durende staking in de steenkool-industrie, sluiten over het geheele land fabrieken. Sleutel-industrieën — vooral staalfabrieken — werden het allereerst door deze staking gehandicapt. Tot nu kon de schok min of meer worden opgevangen door de reeds ter beschikking staande voorraden. Doch van nu af aan zullen de nadeelige gevolgen zich in versterkte mate doen gevoelen en het zal maanden duren voor de schade, toegebracht aan de omschakeling naar de vredeseconomie, kan worden hersteld". (Usis)
(V. b. staking: 6658 H)

I. Radar gedeeltelijk vrijgegeven —

De Amerikaansche regeering heeft meegedeeld dat 90 pct. der uitvindingen, welke betrekking hebben op Radar, zijn vrijgegeven en aan het buitenland mogen worden verkocht. (Usis - 1 Mei)
(V. b. Radar: zie bijlage Wetenschap en Techniek pag. 1)

K. Prijsstijging —

Sedert het begin van den oorlog in Europa zijn in de Vereenigde Staten de prijzen met 31 pct. gestegen, tegen een stijging van 108 pct. gedurende de inflatieperiode van den eersten wereldoorlog. Volgens de statistieken van het Bureau voor Arbeidsstatistiek is het algemeene prijspeil voor kleeren in 3 jaar 17,2 pct. omhoog gegaan, terwijl de kosten van woninginrichting in denzelfden tijd 18,5 pct. stegen. Doch deze en andere gemengde posten, die groote stijgingen vertoonen, maken slechts ongeveer een/derde uit van het gezinsinkomen. Huishuren, levensmiddelen, gas enz. zijn slechts weinig gestegen. De prijzen van levensmiddelen zijn bijna 2½ pct. lager dan 3 jaar geleden. Sedert 8 April 1943, toen wijlen president Roosevelt de prijsbeheerschingsbepalingen uitvaardigde, zijn de prijzen voor de verbruikers slechts 3,4 pct. gestegen, industrieele grondstoffen-prijzen 4,8 pct. en de groothandelsprijzen 3,5 pct.
(A.N.P. - Ec. Voorl. - 13 Apr.) **(V. b. 6634 I)**

IJsland

L. Aankoop „invasie-havens" —

7 Mei — IJsland, dat alleen in Reijkjavik over een goede havenoutillage beschikt, heeft de invasiehavens gekocht, die in 1944 in Frankrijk gebruikt werden. Zij zullen dienstbaar gemaakt worden aan de visschersvloot en ten spoedigste met sleepbooten naar IJsland worden versleept. (Ec. Voorl.)

M. Amerikaansche voorstellen i.z. militaire bases verworpen —

3 Mei — Naar de „Times" uit Reijkjavik meldde, heeft de IJslandsche regeering de Amerikaansche voorstellen voor het benutten van de havens en vliegvelden op het eiland, als militaire bases van de U.S.A., verworpen. In Londen hebben de regeeringen van de Engelsche Dominions eveneens uitvoerig de Amerikaansche eischen tot het instellen van militaire bases, op eilanden in de Stille Zuidzee, zoowel vroegere Japansche als Australische, Britsche, Fransche en Nederlandsche, besproken. Er werd besloten een conferentie van de belanghebbende landen bijeen te roepen. (Whd.)

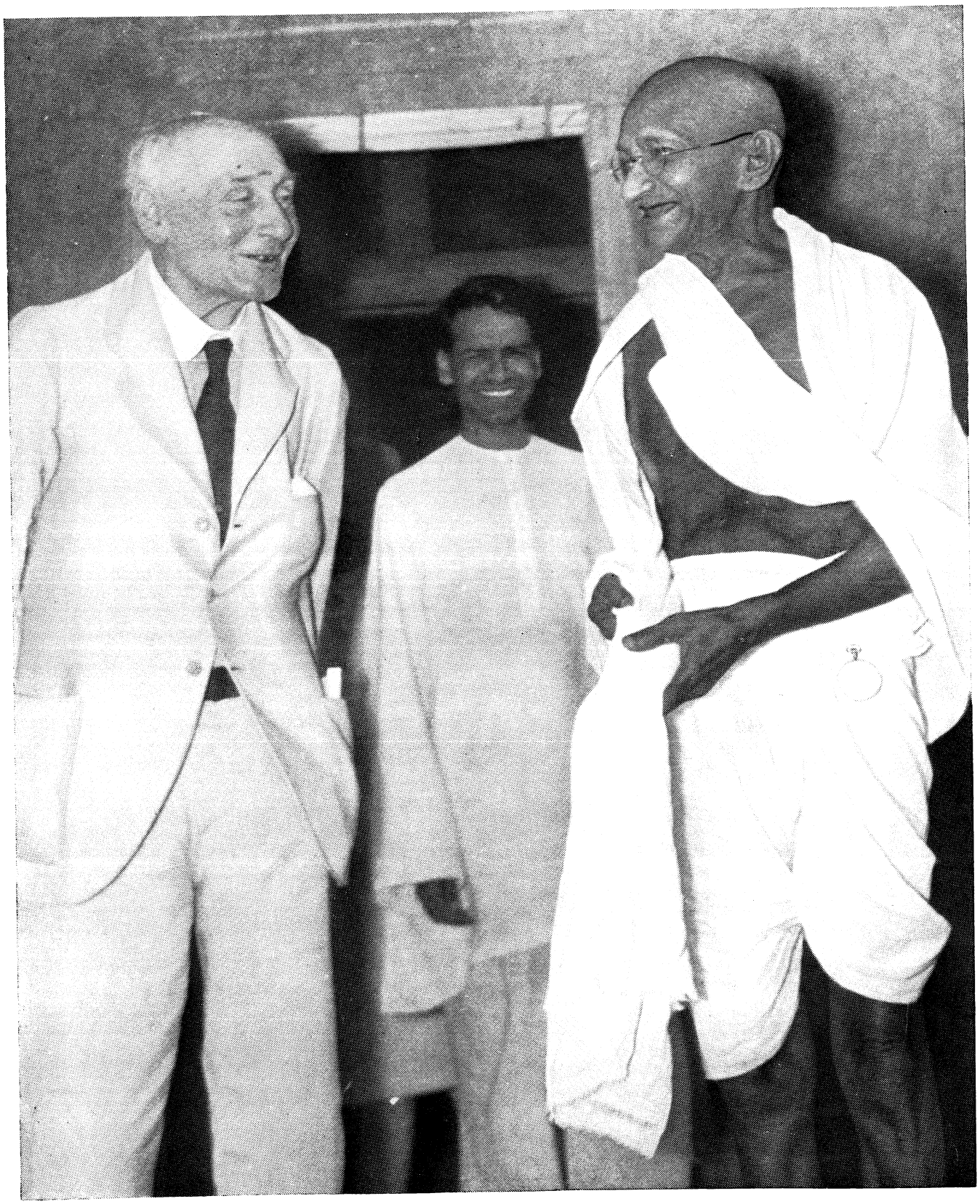

In Britsch-Indië worden belangrijke besprekingen gehouden met betrekking tot den toekomstigen status van India. Hierboven: Mahatma Gandhi in gesprek met Lord Pethick-Lawrence, lid van de Britsche missie in India. (Zie ook 6665 F.)
(foto Ass. Press)

De inflatie in Hongarije. De Amerikaansche dollar (beneden), waarvoor men voor den oorlog 5 pengö kon koopen was (op het oogenblik van het afdrukken dezer foto's) 220 millioen pengö waard. Boven: de prijzen in een etalage in Boedapest. (Zie ook pag. 6721.)

(foto: A.B.C.)

Nederland

A. Verzetskruis ingesteld - posthuum toegekend aan verschillende verzetslieden —

7 Mei — De regeerings-voorlichtingsdienst meldt:

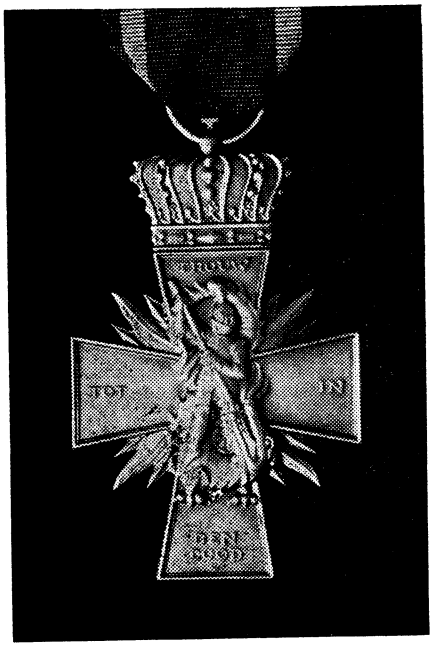

„Op gemeenschappelijke voordracht van alle ministers is bij K.B. van 3 Mei 1946 ter erkenning van bijzonderen moed en beleid, aan den dag gelegd bij het verzet tegen de vijanden van de Nederlandsche zaak en voor het behoud van de geestelijke vrijheid — een onderscheiding ingesteld, genaamd het Verzetskruis. Dit Verzetskruis kan ook posthuum worden toegekend.
Mogelijk zal de erkenning van verzetsdaden, welke een meer militair karakter dragen, langs den weg van militaire onderscheidingen geschieden.
Uiteraard is het voor het verzet zelf uitermate bezwaarlijk medewerking te verleenen aan het kiezen van hen, die voor deze nieuw ingestelde onderscheiding in aanmerking komen.
De regeering heeft zich derhalve in haar opdracht aan H.M. de Koningin beperkt tot personen, die op duidelijke wijze representatief zijn geweest voor bepaalde aspecten van het verzet".

9 Mei — Op 9 Mei heeft de Koningin in het paleis te Amsterdam voor de eerste maal deze onderscheiding symbolisch uitgereikt aan de nabestaanden van de omgekomen verzetslieden: ir. H. J. van Aalderen uit Bilthoven; P. van As, Rotterdam; J. v. d. Bosch, Eindhoven; ds. D. A. v. d. Bosch, Den Haag; J. H. Bosch, Enschedé; Pater Bleys, Tilburg; M. Crans, Bilthoven; dr. R. J. Dam, Kampen; H. Dienske, Amsterdam; F. Duwaer, Amsterdam; G. H. Gelder, Leiden; W. Gertenbach, Zandvoort; P. G. S. Guermonprez, Amsterdam; mr. C. H. de Groot, Amsterdam; W. van Hall, Zaandam; Th. W. L. baron van Heemstra, Amersfoort; J. Hendriks, Tienray; W. J. Heukels, Maartensdijk; J. baron van Hövell tot Westerflier, Maastricht; H. Hos, Haarlem; A. W. L. Hesselbergs, Den Haag; J. v. d. Horst, Kampen; L. Jansen, Amsterdam; dr. G. W. Kasteyn, Den Haag; ds. A. Keuter, de Wijk bij Meppel; H. Th. Kuypers—Rietberg, Winterswijk; A. Meerwaldt, Amsterdam; prof. dr. ir. J. A. A. Mekel, Delft; mr. D. Mesritz, Den Haag; L. Moonen, Heerlen; F. Nieuwenhuysen, Amsterdam; B. Oosthoek, Den Haag; prof. mr. J. Oranje, Amsterdam; Tj. Pannekoek, Groningen; J. Post, Oegstgeest; prof. mr. V. H. Rutgers, Wassenaar; W. Santema, Sneek; A. Schaft, Haarlem; prof. ir. H. L. A. Schoemaker, Delft; W. Speelman, Nieuwveen; prof. mr. B. M. Telders, Den Haag; O. R. Thomson, Utrecht, T. W. Tourton de Bruins, L. M. Valstar, Naaldwijk; G. v. d. Veen, Amsterdam; P. M. R. Versteegh, Bussum; C. Vlot, Overveen; dr. H. B. Wiardi Beckman, Overveen; J. H. Westerveld, Den Haag; J. Wüthrich, Amsterdam.
(Alg. H.bl. - Msb.)
(V. b. H. M. de Koningin 6724 B; Uitr. ondersch. 6720 B)

B. Oorlogsherinneringskruis ingesteld —

10 Mei — Op 2 Mei 1946 heeft H. M. de Koningin een besluit bekrachtigd, volgens hetwelk alle militairen, die in Mei 1940 feitelijk aan den strijd tegen den Duitschen aanvaller hebben deelgenomen m.a.w. daadwerkelijk in gevecht zijn geweest, en in alle opzichten een goede plichtsbetrachting en goed gedrag hebben getoond, in aanmerking kunnen komen voor een machtiging tot het dragen van het Oorlogsherinneringskruis met de gesp voor bijzondere krijgsverrichtingen „Nederland Mei 1940", voor zoover althans hun gedrag tijdens de bezettingsperiode niet met de eer van den Nederlandschen soldaat in strijd is geweest.
Binnenkort zullen nadere instructies volgen, waarin wordt voorgeschreven hoe vorenbedoelde machtiging dient te worden verkregen. (N. D.)

C. Schadeloosstelling Tweede Kamerleden —

10 Mei — In een gewijzigd ontwerp van wet betreffende wijziging van de bedragen van schadeloosstelling en pensioen van de leden der Tweede Kamer wordt overwogen, de vergoedingen ten behoeve van de leden als volgt te verhoogen: de leden ontvangen een schadeloosstelling van ƒ 5000 's jaars, benevens, volgens regels door de wet te stellen, vergoeding van reiskosten; aan den voorzitter wordt bovendien een toelage van ƒ 5000 's jaars toegekend; aftredende leden ontvangen een pensioen van ƒ 150 's jaars voor elk jaar, gedurende hetwelk zij lid der Kamer waren, tot een maximum van ƒ 3000. (N.R.C.)

D. Ontbinding van het parlement - Laatste plechtige bijeenkomsten —

16 Mei — Op 16 Mei is een Koninklijk Besluit verschenen, waarbij is vastgesteld, dat de Tweede Kamer zal worden ontbonden met ingang van Maandag 3 Juni. De Eerste Kamer zal worden ontbonden met ingang van Maandag 22 Juli.
De tegenwoordige zitting der Staten-Generaal zal in vereenigde vergadering worden gesloten op Zaterdag 1 Juni te 3 uur 's middags, namens H. M. de Koningin door den minister van Binnenlandsche Zaken.
De eerste samenkomst van de buitengewone zitting van de (oude) Eerste Kamer en de nieuwe Tweede Kamer zal plaats hebben in vereenigde vergadering op Dinsdag 4 Juni. De minister van Binnenlandsche Zaken zal namens H. M. deze zitting openen.
De verkiezing van leden der Eerste Kamer zal plaats hebben op Vrijdag 12 Juli, de candidaatstelling op Vrijdag 21 Juni.
De sluiting van de buitengewone zitting van de (oude) Eerste en de nieuwe Tweede Kamer zal op 20 Juli geschieden door den minister van Binnenlandsche Zaken des middags te 3 uur.
De nieuwe zitting van de beide nieuwgekozen Kamers zal in vereenigde vergadering worden geopend op Dinsdag 23 Juli. (Par.)
(V. b. Tw. K. 6726 en 6724 A; E. K. 6528 E)

E. Politieke delinquenten mogen niet stemmen —

16 Mei — De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de gemeentebesturen medegedeeld, dat zij, die op 31 Dec. 1945 rechtens van hun vrijheid waren beroofd, ingevolge de desbetreffende bepalingen van de kieswet niet op de kiezerslijst mogen worden geplaatst. Door allerlei omstandigheden is het echter mogelijk, dat politieke deliquenten, die uit het kiesrecht zijn ontzet, toch op een kiezerslijst voorkomen.
Ondanks dit voorkomen op de kiezerslijst en het tengevolge daarvan oproepen voor de stemming, mogen deze personen niet aan de stemming deelnemen.
Doen zij dit toch, dan stellen zij zich bloot aan ernstige bestraffing.
Personen, die vóór 31 Dec. 1945 onvoorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, mogen natuurlijk wel stemmen. (Tijd)
(V. b. 6596 C)

F. De verkiezingen - verklaring der R.K. Bisschoppen —

13 Mei — In verband met de op 17 Mei te houden verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd op 12 Mei in de R.K. Kerken een verklaring der Bisschoppen van Nederland voorgelezen, waarin o.m. het volgende werd gezegd:
„In de voorbije jaren van onderdrukking en overheersching hebben wij aan den lijve ondervonden, wat het zeggen wil, als het volk van iederen werkelijken invloed op het staatsbestuur beroofd is.
Daarom moeten alle katholieken niet alleen het hun gegeven kiesrecht als een voor het algemeen welzijn nuttige instelling waardeeren, maar ook metterdaad den hun bij de wet opgelegden kiesplicht vervullen. En daar ook het staatkundig leven op de zedelijke normen van het Christendom gebaseerd moet zijn, moeten zij het zich tot plicht rekenen slechts die personen te kiezen, waarvan zij met recht mogen verwachten, dat zij zich op het terrein van wetgeving en bestuur zullen laten leiden door deze normen, welker naleving naar Onze overtuiging in de gegeven omstandigheden het best gewaarborgd wordt door de Katholieke Volkspartij". (Msb.) **(V. b. verkiez. 6707)**

G. Herdenking Meidagen 1940 - Onderscheiding voor gen. Winkelman —

14 Mei — Op 14 Mei heeft Nederland den tegenstand, welke het oude leger in 1940 gedurende vijf dagen heeft geboden tegen een overmachtigen vijand, herdacht.
Op de plaatsen, waar de strijd het felst was, vond deze herdenking met groote plechtigheid plaats.
Bij de herdenkingsplechtigheid op den Grebbeberg waren o.m. aanwezig: H.K.H. Prinses Juliana en Prins Bernhard; namens de regeering minister-president Schermerhorn, namens de Koningin schout-bij-nacht Rost van Tonningen, chef van het militaire huis van de Koningin, voorts luit.-gen. Dijxhoorn, luit.-gen. J. J. C. baron van Voorst tot Voorst, oud-commandant v. h. veldleger, luit.-gen. Kruls, luit.-gen. Muller Massis, luit.-gen. jhr. Roëll, gen.-majoor van Hoogenhuijzen, gen.-majoor Koot, de secretarissen. van het departement van oorlog, de

heer Rietveld, vice-admiraal Fürstner, het kapittel van de Militaire Willemsorde met luit.-gen. ten Zeldendam, voorts de militaire attaché's, die in ons land zijn geaccrediteerd, alsmede deputaties van de Kon. Marine, van de luchtstrijdkrachten, de B. S. en de koopvaardij. Generaal Winkelman was wegens ziekte verhinderd aanwezig te zijn.

Na zijn komst begroette de minister-president Schermerhorn eerst het vaandel en daarna de nabestaanden van gesneuvelden en de aanwezige invaliden.

In een rede zei de min.-president o.m.: „Zij, die hier liggen, behooren tot de eersten van de 200.000 Nederlanders, die in den strijd en tijdens de bezetting zijn gevallen. Het verloop van den strijd in de Mei-dagen heeft Nederland veel verdriet gedaan, vooral omdat zooveel persoonlijke heldenmoed niet het resultaat had, dat hij verdiende. Toch is deze strijd niet zinloos geweest. Hij toonde aan, dat recht op leven heeft hij, die bereid is het te verdedigen en dat de onafhankelijkheid het hoogste offer waard is.

De Koningin heeft onzen oud-opperbevelhebber, mede wegens zijn houding na de capitulatie, de hoogste onderscheiding toegekend, het grootkruis van de orde van den Nederlandschen Leeuw. Daarmede wordt generaal Winkelman geëerd en in hem het heele oude leger".

Luit.-gen. J. J. G. Baron van Voorst tot Voorst, oud-commandant van het veldleger, schilderde in details den strijd van en om den Grebbeberg die 60 uur duurde tegen een enorme overmacht.

Ook het laaghartige optreden der Duitschers riep de generaal in herinnering, zooals het gebruiken van Nederlandsche uniformen en burgerkleeding en het misbruiken van gevangenen om zich te dekken.

Spr. noemde daarna de namen van de zeer dapperen in den strijd: ritmeester Alex de Vries, res. kap. D. Sluis, majoor W. P. Landzaat, majoor J. Jacometti, sergeant-vlieger A. Liend, soldaat G. Migchelbrink, die de vlag redde, res. officier van gezondheid J. Kamerling, den soldaat J. Stoelen, ridder Militaire Willemsorde, kapt. der marechaussee G. Gelderman, ridder M. W. O. en luit. gen. W. Hennink. Den dooden helden, die hier rusten, zoo besloot de generaal, beloven wij, dat wij in het vaderland rechtvaardigheid zullen nastreven en dat wij het weerbaar zullen maken.

De Prins reikte de Militaire Willemsorde posthuum uit o.m. aan de nabestaanden van soldaat J. Stoelen en kapt. der marechaussee G. Gelderman.

De Koningin stelt zich voor, de niet posthuum verleende en nog te verleenen eereteekenen der Militaire Willemsorde en van andere eerbetooningen binnen eenige maanden op de traditioneele wijze met een parade uit te reiken. (N.R.C.)

Nederland

A. Posthume onderscheidingen voor heldendaden in de oorlogsdaden van Mei 1940 —

14 Mei — Het heeft H.M. de Koningin behaagd de volgende leden van de Koninklijke Landmacht, die zich gedurende de oorlogsdagen van Mei 1940 in den strijd tegen den aanvaller hebben onderscheiden en daarbij zijn gesneuveld of sindsdien zijn overleden, posthuum te begiftigen met het ridderkruis der 4e klasse der Militaire Willemsorde: wijlen majoor W. P. Landzaat, van het wapen der infanterie, wijlen reserve-majoor J. J. N. Cramer (inf.), wijlen kapitein I. H. Bolman (inf.), wijlen res. 1e luit.-vlieger A. H. Bodaan (mil. luchtvaart), wijlen res. 1e luitenant F. P. de Jager (artillerie), wijlen 2e luit. C. E. F. Schnabel (art.), wijlen res. 2e luit.-waarnemer B. Swagerman (mil. luchtvaart), wijlen res. 2e luit. G. J. L. Maduro (cavalerie), wijlen wachtmeester W. J. Kenninck (cavalerie), wijlen dienstpl. soldaat B. Beekmans (infanterie), wijlen dienstpl. soldaat G. Migchelbrink (infanterie) en wijlen dienstplichtige soldaat C. M. Oome (pontonniers en torpedisten). (Msb.)

B. Kon. Landmacht - Nieuwe Korpsen opgericht —

10 Mei — Bij K.B. is bepaald, dat zullen worden opgericht: Regiment „Prinses Irene", Regiment Stoottroepen, 1e, 2e en 3e mitrailleursbataljon, 1e verkenningsregiment, 9e regiment veldartillerie, 1e, 2e, 3e en 4e regiment pantserafweergeschut, 3e regiment luchtdoelartillerie, 1e regiment pioniers, 1e regiment verbindingstroepen, 1e, 2e, 3e en 4e geneeskundige afdeeling, 1e, 2e, 3e en 4e bataljon aan- en afvoertroepen, 1e afdeeling technische troepen en 1e bataljon uitrustingstroepen, van welke eenheden de vredessamenstelling nader zal worden vastgesteld. (N.D.) **(V. b. Kon. Landm.: 6695 C)**

C. Opruiming van mijnen en munitie —

14 Mei — In de periode van 30 Maart tot 14 April heeft de mijnopruimingsdienst in ons land ruim 13.300 mijnen geruimd. De opruimings- en bergingsdienst heeft 93 ton munitie onschadelijk gemaakt, waaronder 21 bommen. Walcheren is nu voor ruim 50 pct. van mijnen gezuiverd; in de bovengenoemde periode werden daar ruim 12.500 mijnen geruimd. (N.D.)
(V. b. 6410 D)

D. Beurshandel hervat —

11 Mei — Op Vrijdag 10 Mei 1946, naar dag en datum precies zes jaar, nadat de Duitschers Nederland binnen vielen en de Amsterdamsche Beurs moest worden gesloten, werd de handel weer op ruime schaal hervat. Bovendien was het zeventig jaar geleden, dat de Vereeniging voor den Effectenhandel werd gesticht en precies 200 jaar geleden, dat de eerste „actiën" in Amsterdam officieel werden genoteerd.

Op 7 Jan. 1946 was de beurs opengesteld voor den handel in obligaties (in geblokkeerd geld).

Na langdurige onderhandelingen tusschen de Vereeniging voor den Effectenhandel en den Minister van Financiën is men er tenslotte in geslaagd een systeem te ontwerpen, waardoor ook de handel in aandeelen kon worden hervat. Het stelsel van verkoopvergunningen is buiten werking getreden. „Oud" en „nieuw" bezit is gelijk gesteld. De kooper moet in vrij geld betalen. De eerste verkooper krijgt de helft, de tweede verkooper het totaal van de opbrengst afgerekend.

E. Congres Ambtenarenbond - Fusie met Ned. Bond van Pers. in Overh. dienst —

11 Mei — Het congres van den Ambtenarenbond, dat te Amsterdam werd gehouden, heeft met algemeene instemming het voorstel aangenomen tot fusie met den Ned. Bond van Personeel in Overheidsdienst. De vergadering verklaarde naast een aanmerkelijke verbetering van de salarieering van het overheidspersoneel, o.a. de volgende maatregelen urgent: herziening van de pensioenwet met verhooging van de maxima voor weduwen-pensioenen in verband met de veranderde levensomstandigheden; beperking van het instituut van het arbeidscontract, zoodat tijdelijke aanstelling slechts bij uitzondering wordt toegepast en invoering van een werktijd van maximaal 8 uur per dag. (Alg. H.bl.)

F. „De Oude S.D.A.P." —

10 Mei — Door een aantal leden van de voormalige S.D.A.P. is een organisatie opgericht, „De Oude S.D.A.P." geheeten. Het is de bedoeling een eigen blad uit te geven dat den naam „Het Nieuwe Volk" zal dragen. Het secretariaat is gevestigd bij mevr. de wed. Jos. Loopuit, Keizersgracht 548 te Amsterdam. (Par.)

G. Achttienhonderd geïnterneerden meldden zich voor arbeid in de mijnen —

7 Mei — Bijna 1800 N.S.B.-ers hebben zich in de verschillende kampen voor politieke gedetineerden vrijwillig aangemeld voor arbeid in de Nederlandsche mijnen. Een 500-tal politieke delinquenten, voor het grootste deel geschoolde arbeiders, is al aan het werk op enkele particuliere mijnen, in afzonderlijke afdeelingen. Van de 1800, die zich hebben gemeld, zullen als gevolg van afkeuringen ten slotte ongeveer 1000 man eveneens in afzonderlijke afdeelingen te werk worden gesteld. (V.K.)
(V. b. geïnterneerden: 6702 B)

H. Voetbal - Nederland—België 6—3 —

13 Mei — De eerste wedstrijd Nederland—België sedert de bevrijding eindigde in een 6—3 overwinning voor het Nederlandsche elftal.

De wedstrijd werd bijgewoond door H.M. de Koningin en H.K.H. Prinses Juliana en Prins Bernhard. (V.K.)
(V. b. Ned.—België: 4214 A; Ned.—Lux.: 6652 E)

I. Gratieverzoek voor Mussert afgewezen - Vonnis voltrokken —

7 Mei — Op 6 Mei werd namens den minister van Justitie bekend gemaakt, dat het gratieverzoek, ingediend ten behoeve van ir. A. A. Mussert, door H.M. de Koningin was afgewezen.

Op 7 Mei werd medegedeeld, dat het vonnis in den vroegen ochtend van 7 Mei door middel van den kogel is voltrokken. (Alg. H.bl.)
(V. b. Mussert 6669 A)

K. American Businessmen's Club —

15 Mei — In het „Polmanshuis" te Amsterdam heeft de American Businessmen's Club (A.B.C.) de vele leden, relaties en vrienden en pers ontvangen aan een lunch. De bedoeling van deze stichting is het bevorderen van connecties met de Ver. Staten op wetenschappelijk en cultureel gebied. De stichting is ontstaan op instigatie van overheidsinstanties en particulieren. De bedoeling is Amerikaanschen bezoekers behulpzaam te zijn op allerlei gebied en Nederlanders gelegenheid te geven de Amerikanen te ontmoeten en zoo de gelegenheid te openen relaties te kweeken. Het eere-voorzitterschap is door den wnd. burgemeester B. C. Franke aanvaard. (Msb.)

UITSLAG VERKIEZINGEN TWEEDE KAMER

In het geheele land werden bij de op 17 Mei gehouden verkiezingen voor de Tweede Kamer uitgebracht 4.760.206 geldige stemmen. Het totaal aantal kiezers bedroeg 5.243.798 (in 1937: 4.462.859 en in 1939: 4.623.414). De kiesdeeler was 47.602. Totaal-uitslag:

	Partijen		Stemmen	%	zetels	zetels in 1937
1.	Partij v. d. Arb.	S.D.A.P.				23
		V.D.				6
		C.D.U.				2
			1.347.664	28.31	29	—
2.	K.V.P. (R.K.S.P.)		1.466.510	30.81	32	31
3.	Anti-Rev. Partij		614.177	12.90	13	17
4.	Chr. Hist. Unie		373.191	7.84	8	8
5.	Partij v. d. Vrijheid (Lib.)		305.202	6.41	6	4
6.	Comm. Partij Ned.		502.935	10.57	10	3
7.	Prot. Unie (H. Ger. St. P.)		32.013	0.67	0	0
8.	Staatk. Ger. Partij		101.772	2.14	2	2
9.	Bellamy Partij		11.205	0.23	0	—
10.	Groep Lopez		5.537	0.12	0	—
	Overige partijen		—	—	—	4

Bij de eerste verdeeling van de zetels werden aan de Partij van den Arbeid toegewezen 28 zetels, aan de Kath. Volkspartij 30 zetels, aan de A.-R. Partij 12 zetels en aan de Chr.-Hist. Unie 7 zetels.

Daarna verkregen restzetels: de Partij van den Arbeid 1, totaal 29; de Kath. Volkspartij 2, totaal 32; de A.-R. Partij 1, totaal 13; de Chr.-Hist. Unie 1, totaal 8. De andere partijen verkregen geen restzetels.

(A.N.P.) **(V. b. Cand.stell. 6686 B; Overzicht partijprogramma's 6707 V.V.; Verdeeling Tw. K. zetels 1901—1937: 2846 A)**

DE UITSLAGEN IN DE KIESKRINGEN

	I Den Bosch		II Tilburg		III Arnhem	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	37722	12.98	29359	11.93	89325	31.93
2. Kath. Volkspartij	223939	77.07	192834	78.38	46035	16.46
3. A.R. Partij	10340	3.56	7249	2.94	41518	14.84
4. C.H. Unie	5787	1.99	6540	2.66	48256	17.25
5. Partij v. d. Vrijh.	2858	0.99	2877	1.17	22292	7.97
6. C.P.N.	6788	2.34	5232	2.12	16829	6.02
7. Protest. Unie ..	816	0.28	878	0.35	2263	0.80
8. Staatk. Ger. Partij	2302	0.79	1103	0.45	12142	4.34
9. Bellamy-groep ..					1072	0.39
Geldige stemmen	290552		246067		279732	

	IV Nijmegen		V Rotterdam		VI Den Haag	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	55024	23.87	131733	38.89	87478	31.70
2. Kath. Volkspartij	115225	49.98	48219	14.24	57767	20.93
3. A.R. Partij	19525	8.47	44355	13.09	37250	13.50
4. C.H. Unie	17902	7.77	15867	4.68	15605	5.65
5. Partij v. d. Vrijh.	10523	4.56	25210	7.44	31592	11.45
6. C.P.N.	6384	2.80	62042	18.32	36721	13.31
7. Protest. Unie ..			1589	0.47	4574	1.66
8. Staatk. Ger. Partij	5957	2.58	6789	2.00	2088	0.76
9. Bellamy-groep ..			2921	0.87	2882	1.04
Geldige stemmen	230540		338725		275957	

	VII Leiden		VIII Dordrecht		IX Amsterdam	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	57505	23.60	95443	31.02	140485	32.69
2. Kath. Volkspartij	69076	28.35	42076	13.68	74315	17.29
3. A.R. Partij	41819	17.16	69567	22.61	36570	8.51
4. C.H. Unie	31269	12.84	33029	10.73	12963	3.02
5. Partij v. d. Vrijh.	19442	7.98	23336	7.58	27755	6.46
6. C.P.N.	11690	4.80	20884	6.79	129189	30.07
7. Protest. Unie ..	1913	0.79	1562	0.51	2148	0.49
8. Staatk. Ger. Partij	10902	4.48	21778	7.08	796	0.18
9. Bellamy-groep ..					5537	1.29
9a. Rodriguez-groep .					8	
Geldige stemmen	243616		307670		429788	

	X Den Helder		XI Haarlem		XII Middelburg	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	76173	35.30	83688	30.22	33497	24.60
2. Kath. Volkspartij	65249	30.24	74279	26.82	28545	20.96
3. A.R. Partij	20477	9.49	35516	12.82	22224	16.32
4. C.H. Unie	7391	3.43	18382	6.64	23539	17.28
5. Partij v. d. Vrijh.	11475	5.32	24993	9.03	9699	7.12
6. C.P.N.	32191	14.92	33299	12.03	3755	2.76
7. Protest. Unie ..	506	0.23	2244	0.81	1579	1.26
8. Staatk. Ger. Partij	1195	0.55	2524	0.91	13344	9.80
9. Bellamy-groep ..	1128	0.52	1989	0.72		
Geldige stemmen	215785		276914		136182	

	XIII Utrecht		XIV Leeuwarden		XV Zwolle	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	78735	29.01	88869	37.56	92333	28.70
2. Kath. Volkspartij	70051	25.87	15637	6.61	85621	26.61
3. A.R. Partij	46847	17.26	56390	23.84	44815	13.93
4. C.H. Unie	26151	9.64	36999	15.64	34873	10.84
5. Partij v. d. Vrijh.	16807	6.19	11096	4.69	17208	5.35
6. C.P.N.	20514	7.56	23834	10.08	33621	10.45
7. Protest. Unie ..	2828	1.04	2184	0.92	4492	1.40
8. Staatk. Ger. Partij	9486	3.49	1567	0.66	8751	2.72
9. Bellamy-groep ..						
Geldige stemmen	271419		236576		321714	

	XVI Groningen		XVII Assen		XVIII Maastricht	
	Stemmen	%	Stemmen	%	Stemmen	%
1. Partij v. d. Arb.	83355	35.51	49524	39.38	37391	12.53
2. Kath. Volkspartij	12965	5.52	7271	5.78	237418	79.56
3. A.R. Partij	52858	22.51	24100	19.16	2731	0.91
4. C.H. Unie	21863	9.31	15149	12.05	1633	0.55
5. Partij v. d. Vrijh.	26239	11.18	19866	15.79	1932	0.65
6. C.P.N.	34173	14.56	8954	7.12	16835	5.64
7. Protest. Unie ..	1816	0.77	621	0.49		
8. Staatk. Ger. Partij	281	0.12	286	0.23	481	0.16
9. Bellamy-groep ..	1213	0.52				
Geldige stemmen	234763		125771		298421	

Nederland

A. De Havenstaking —

16 Mei — In een naar aanleiding van de havenstaking gehouden radio-rede heeft min.-pres. prof. ir. W. Schermerhorn o.m. verklaard:

„Thans wordt gedreigd deze staking ook op andere bedrijven te doen overslaan. De E.V.C. poogt de binnenvaart en den groenten-export, dus speciaal de groenteveilingen bij deze staking te betrekken. De krachtige pogingen van de regeering om alle transport, dat hiervoor maar eenigszins in aanmerking komt over Nederlandsche havens te leiden, ten einde aldus het verloren gegane transport naar het verwoeste Duitsche achterland te vervangen, worden door de staking tot mislukking gedoemd. Zoo is het gevaar groot, dat alle moeite, die werd gedaan om Rotterdam evenals voor den oorlog te doen fungeeren als de importhaven van bananen voor geheel West-Europa vergeefs is geweest. De minister-pres. wees er op, dat tegenslagen als deze niet neerkomen op de hoofden van de „vuige kapitalisten", doch van de arbeiders, die worden opgeofferd aan het prestige van de E.V.C."

„Er zijn drie mogelijkheden om de stakingen in de havens van Rotterdam en Amsterdam te beëindigen," aldus besloot de min.-president zijn toespraak:

„De eerste, waarop ik nog altijd vurig hoop, is, dat aan het begin van de volgende week de arbeiders van de havens onzer groote koopsteden het werk zullen hervatten, in de overtuiging, dat dit de eenige stap is, die hun het respect van de rest van het Nederlandsche volk bezorgt. De volgende stap is het gebruik van vrijwillige arbeiders van elders, waartoe maatregelen zijn getroffen. Niet dan in de uiterste noodzaak zouden wij de derde mogelijkheid, het gebruik van militairen voor dit doel, willen aanwenden. Maar ook voor deze uiterste noodzaak zullen wij niet uit den weg gaan. Aan dezen chaos moet een einde komen." (A.N.P.) **(V. b. 6724 G)**

Nederland

A. Vijftien jaar voor graaf M. V. E. H. J. N. de Marchant et d'Ansembourg —

14 Mei — De Limburgsche Kamer van het Bijzonder Gerechtshof te Maastricht heeft uitspraak gedaan in de zaak tegen graaf de Marchant et d'Ansembourg, voormalig commissaris der provincie Limburg, ex-districtsleider der N.S.B. in die provincie, ex-bijzondere gemachtigde van Mussert en ex-hoofdraadsheer der N.S.B.

Het Hof achtte de Marchant et d'Ansembourg schuldig aan het voortgezette misdrijf van opzettelijke hulpverleening aan den vijand in tijd van oorlog. Het veroordeelde hem tot vijftien jaar gevangenisstraf met levenslange ontzetting uit beide kiesrechten en met recht van cassatie.

Tegen hem was op 29 April de doodstraf geëischt. De verdediger was mr. B. van Oppen. (V. b. 5480) (G. v. L.)

B. Huwelijk met vreemde onderdanen —

10 Mei — Het secretariaat van de commissie voor huwelijken met vrouwen van vijandelijke of andere vreemde nationaliteit is gevestigd Nassauplein no. 8, Den Haag.

Ter verkrijging van een vergunning, tot voortgezet verblijf hier te lande van vrouwen, op wie van toepassing is het Kon. besluit van 16 November 1945, waarbij de wettigheid van huwelijken van Nederlanders met vijandelijke onderdanen wordt erkend, zal men zich uitsluitend kunnen wenden tot het hoofd van de plaatselijke politie van de gemeente van inwoning, zulks met een schriftelijk verzoek. Hetzelfde geldt voor hen, die willen vragen om vergunning tot vestiging hier te lande, ten behoeve van vrouwen, die nog in het buitenland verblijf houden.

Het indienen van dit schriftelijk verzoek moet geschieden voor Juni 1946.

Wordt het verzoek gedaan ten behoeve van vrouwen, vijandelijke onderdanen, dan dient te worden getoond het bewijs, dat ƒ 50 voor administratiekosten is gestort op postrekening no. 1 van 's-rijks schatkist. Zij, die reeds een verzoek hebben ingediend behoeven geen nieuw verzoekschrift in te dienen, doch behooren zoo spoedig mogelijk ƒ 50 te storten.
(N.R.C.) (V. b. 6528 C)

C. Vorrink beschuldigde O.D. van „autoritair streven" - Verklaring van jhr. P. J. Six, oud-chef staf O.D. —

15 Mei — In een persconferentie, die op 3 Mei te Amsterdam werd gehouden en door de Partij van den Arbeid was uitgeschreven naar aanleiding van de affaire Vorrink-Meyer, heeft Koos Vorrink met betrekking tot de voormalige O.D. o.m. het volgende gezegd:

Om Arnold Meyer staan groepen, die willen probeeren het autoritaire streven weer naar voren te brengen. En die groepen zijn gewapend.

Er zijn voorzichtig uitgedrukt duizenden gewapend. Achter het autoritaire streven zit nog een andere gewapende groep: de oude O.D. uit de illegaliteit: de „Ordedienst". In die groep, waarmee spr. in de illegaliteit verbindingen had, kwam het autoritaire streven steeds meer naar voren.

Eén van de weinigen uit het politieke verzet die er in geslaagd is naar Londen te komen, kon eerst na drie maanden doordringen bij de Koningin en als de niet O.D. gezinde Nederlanders in Londen niet hadden opgepast, was hij nog in de gevangenis beland, want ook in Londen waren de menschen met O.D.-opvattingen sterk vertegenwoordigd.

Deze zouden volgens Vorrink ook gezorgd hebben dat Nationaal Front niet op de lijst van de verboden organisaties werd geplaatst.

Later zijn zij ondergedoken in het M.G. van waaruit zij trachtten sleutelposities in te nemen. „Wij houden ze in de gaten," aldus Vorrink.

Naar aanleiding hiervan heeft de v.m. chef-staf van den Ordedienst, res. kol. jhr. P. J. Six, een uitvoerig schrijven gericht aan de redactie van het Alg. H.bl., waarin hij met nadruk verklaart dat de verantwoordelijke leden van den O.D. niet tot Nationaal Front behoorden, nòch daarmede in verband stonden. „Ook de mededeeling, dat de leiding van den O.D. actie zou hebben gevoerd om Nat. Front niet op de lijst van verboden organisaties te plaatsen, moet beslist worden tegengesproken. Vorrink beschuldigt de leiding van den O.D. ervan, dat zij Pas de Loup met Wiardi Beckman naar Engeland zou hebben willen zenden om politieke contra-adviezen te verstrekken. Afgezien van het feit, dat de O.D. zich steeds op het standpunt heeft gesteld, dat zij niet aan politiek wenschte te doen, zoo als een militaire organisatie past, verklaart jhr. Six uitdrukkelijk, dat het nimmer in de bedoeling heeft gelegen Pas de Loup, die thans dood is naar Londen te zenden. Samen met Wiardi Beckman zou vertrekken de huidige luit. t. z. 2e klasse C. A. Dogger, die echter geen enkele politieke instructie had en ter zake ook geen adviezen heeft gegeven, toen hij, na het mislukken van de gezamenlijke poging met Wiardi Beckman om per schip Engeland te bereiken, na een tocht via Spanje en Portugal in Engeland was aangekomen.

Dat een koerier van den heer Vorrink drie maanden noodig heeft gehad om tot H. M. de Koningin door te dringen, mag, indien deze vertraging inderdaad te danken is aan Nederlanders te Londen (over wie hier te lande practisch niets bekend was), zeker niet den O.D. in Nederland worden verweten.

Uit het bovenstaande volgt, dat de bewering aangaande het onderduiken in het M.G. van leden uit den O.D. die Nat. Front hebben gesteund, voor wat betreft de verantwoordelijke O.D.-functionarissen hier te lande, niet waar kan zijn.

De arrestatie van Arnold Meyer in het najaar van 1944, direct na de bevrijding van Brabant, is geschied op last van den gewestelijken commandant der B.S. West-Brabant.

De eer van den O.D. en van zijn vele gevallenen nopen jhr. Six, volgens zijn zeggen, tot publicatie over te gaan nu de heer Vorrink in gebreke is gebleven te voldoen aan jhr. Six verzoek van 6 Mei, om een onderhoud vóór 11 Mei, ter bespreking van de in breeden kring bestaande verontwaardiging over Vorrinks uitlatingen in de gesignaleerde persconferentie. (V.V. - Alg. H.bl.)
(V. b. 6724 C)

D. Hereeniging Geref. Kerken (in H.V.) en Ned. Herv. Kerk —

16 Mei — Ter gelegenheid van de hereeniging der Gereformeerde Kerken in Nederland (in hersteld verband) met de Nederlandsch Hervormde Kerk, is op 15 Mei in de Nieuwe Kerk te Amsterdam een dankdienst gehouden, waarin als voorgangers spraken ds. W. A. Zeydner, praeses van de Generale Synode der Ned. Hervormde Kerk, en dr. J. G. van Geelkerken, praeses van de Alg. Vergadering der Gereformeerde Kerken in Nederland (in hersteld verband).

Ds. Zeydner herdacht de scheuringen in de Hervormde Kerk van 1834 en 1886 en sprak de bede uit, dat thans, nu na de verschrikkingen van den oorlog twee Christenkerken in één evangelie tot elkander gekomen zijn, ook andere mogen volgen.

Dr. Van Geelkerken gaf uiting aan zijn gevoelens van vreugde, omdat door de hereeniging een groote evangeliseerende kracht in Nederland gekomen is.

De onderteekening van de Acte van hereeniging geschiedde door ds. W. A. Zeydner, ds. K. H. E. Gravemeyer, ds. F. H. Landsman en ds. H. J. Honders, te zamen vormend het moderamen van de Gen. Synode der Ned. Herv. Kerk, en dr. J. G. Geelkerken, ds. B. A. Venemans, ds. E. L. Smelik en ds. P. G. v. d. Hooff, te zamen vormend het moderamen van de Alg. Vergadering van de Geref. Kerken in H. V. (Par. - Tr.)
(V. b. 6645 A)

E. Ned. Hervormde kerk en de vakbeweging - afwijzing E. V. C. —

11 Mei — In de op 8 Mei gehouden zitting van de Generale Synode der Ned. Herv. Kerk is een rapport over de verhouding tusschen kerk en vakbeweging behandeld.

Het rapport, uitgebracht door prof. Banning, prof. Haitjema, mr. M. Ch. de Jong en mr. G. E. van Walsum, ziet als ideaal voor de kerk een vakbeweging, die zich in haar doen en laten richt naar den eisch van Gods Woord. De feitelijke toestand beantwoordt aan dit verlangen niet. In deze situatie sprekende constateert het rapport, dat het ten aanzien van de E.V.C. verantwoord is, den leden der kerk aan te raden, zich van het lidmaatschap daarvan te onthouden, zoolang het optreden van deze organisatie door haar feitelijk handelen de vrees wekt, dat deze vakcentrale niet bereid is mede te werken aan een rechtsorde van den arbeid, zooals de kerk deze ziet als uitvloeisel van den eisch der gerechtigheid, waarvoor Gods woord ons stelt.

Over het C.N.V. (Christelijk Nationaal Vakverbond) wordt gezegd, dat men niet mag beweren, dat er voor de christ. vakbeweging thans geen plaats meer is. De kerk zal echter nimmer kunnen erkennen, dat het een eisch van het chr. beginsel is, zich bij een chr. vakbeweging aan te sluiten.

Wat het N.V.V. betreft wordt gezegd, dat met erkentelijkheid wordt geconstateerd, dat door dit verbond gestreefd wordt, de materialistische levensbeschouwing te doorbreken en een sfeer te scheppen, waarin ook de Christen krachtens zijn overtuiging kan leven. Wanneer deze ontwikkeling zich doorzet en de mogelijkheid, om in de organisatie te getuigen van de beteekenis van Gods woord voor de vragen van het sociale leven, gewaarborgd wordt, is er voor de kerk zeker geen reden, haar leden in het algemeen aansluiting bij deze vakbeweging te ontraden.

De kerk zal aan de bestaande vakvereenigingen den eisch mogen stellen, open te zijn voor haar gansche woord en ten minste moeten verlangen, dat de formuleeringen in haar beginselverklaring daarvoor geen belemmeringen opleveren.

Het rapport is, na enkele redactioneele wijzigingen, met groote meerderheid van stemmen aanvaard. (N. R. C.)
(V. b. 6669 H en 6620 C)

Nederland

A. Churchill in Nederland - eerepromotie aan de Leidsche universiteit —

10—15 Mei — Op 10 Mei had in de Pieterskerk te Leiden de eerepromotie van Winston Churchill in de rechtswetenschappen plaats. Dit was de eerste eerepromotie na die van H. M. de Koningin in 1925.

Als promotor trad op prof. mr. R. P. Cleveringa.

In zijn toespraak schetste de promotor de beteekenis van het „ingeschapen rechtsgevoel" voor den jurist. Het recht heeft dienaren van verschillend kaliber noodig: denkers, kunstenaars en strijders. Het is onmogelijk er bij de rechtsoefening alleen te komen met scherp vernuft.

Het werk van den jurist krijgt meer beteekenis naarmate zijn gemoed wijder openstaat voor het machtige rechtvaardigheidsverlangen van de menschheid en naarmate zijn instinctieve functie dit te zuiverder weet te vatten en te vertolken; gelijk wijze rechters en wijze staatslieden dit vermogen.

Dit alles is steeds miskend door de theorieën, die geen ander recht aannemen dan wat ten goede komt aan een zoo groot mogelijke staatsmacht van den ouden Chineeschen Heer van Shang af over Macchiavelli tot Hitler toe. Wie als hoogste doel aanvaardt wat deze mannen als zoodanig naar voren schoven, komt tot steeds weerzinwekkender uitkomsten. Toen Duitschland en zijn regeerders en trawanten opnieuw een dergelijk ideeënstelsel gingen belijden en toepassen, heeft de menschheid het als een kwade zaak afgewezen in haar geloof in vrije menschen en volkeren.

Voor dit geloof bond men den strijd aan met het steeds valscher en woedender onrecht en men zag om naar mannen, die den banier er van hoog ophouden en wilden houden en achter wie men zich in vol vertrouwen op hun inzicht en gezindheid kon scharen; naar wijze staatslieden met rechtsgenialiteit in den grooten nood. Zulk een gids was de wereld destijds zoo gelukkig te vinden in den huidigen promovendus; niet slechts in dier voege, dat hij het onrecht afwees, maar — wat meer is — doordat hij samen met den diep betreurden Roosevelt, dien de Senaat, ware het mogelijk geweest, zoo gaarne mede den eeredoctorsgraad had toegekend, den 14en Aug. 1941 de stellige belijdenis uitsprak, dat men zich had aan te gorden voor, zooals het heette, „een betere toekomst voor de wereld", waaruit over Moskou, Dumbarton Oaks, Yalta en San Francisco het Handvest der Vereenigde Volkeren is gegroeid.

Al mag het een menschelijke onderneming zijn en al vertoont het als zoodanig bij gelegenheid zijn gebreken in de uitvoering, het reikt naar wat rechtskundig als het hoogste en beste moet worden erkend. De man, die hiertoe als een voortrekker drong, verdient te worden gerekend tot de kunstenaars des rechts met „zeer uitstekende verdiensten".

Wij heffen hem heden in deze hoedanigheid op het schild der eere, en terzelfder tijd als den onverschrokken stoeren, beleidvollen en bezielenden strijder voor het recht tevens.

Er zijn omstandigheden, waarin het recht het meest en best wordt gediend door een rustig, geduldig, toegewijd, klaar denken, en andere, waarin het de lichtende vlam behoeft, die opschiet uit des kunstenaars genie. Maar in perioden als de donkere dagen na den 10en Mei 1940, toen de bondgenooten in West-Europa in minder dan anderhalve maand de vreeselijkste verliezen en nederlagen leden en het voor den wanhopige en den moedelooze den schijn kon hebben alsof elke tegenstand tegen de uitbarsting van het duivelsch geweld nutteloos was, heeft het een bezielend en sterkend strijder noodig, die in staat is op te roepen en op te wekken en te stalen en wiens woorden met recht en algemeen worden aangenomen als hij aanvuurt met toespraken, die van een onvervaard en onbevreesd vertrouwen spreken in den slottriomf der rechtvaardigheid.

Hem, die destijds zich inzette voor het welzijn der wereld; die haar vervolgens stug en staag en stoer steunde en die door de grootste nooden en gevaren heen haar opstuwde naar haar redding; die haar midden in het meest gigantische gevecht wees naar hooger levenspeil; dien kunstenaar en dien strijder voor het recht der menschheid tooien wij met dezen krans, buiten welken wij geen schooner kunnen vlechten; hem roepen wij aan deze Universiteit, die zelf opkwam uit een worsteling om verlossing uit den greep van weerzinwekkend onrecht, uit tot „doctor iuris honoris causa".

Hierna hield Churchill een rede waarin hij o.m. het volgende zeide:

„Laten wij den handdruk bekrachtigen, die ons verbindt met die groote mogendheid, de Vereenigde Staten van Amerika, eens de wijkplaats voor verdrukten van alle rassen en onze krachtigste bron van hoop voor de toekomst der menschheid. Laten wij tevens de vriendschap handhaven, die besloten ligt in de banden tusschen Nederland en Engeland, welke zooveel beproevingen hebben doorstaan en die door de achter ons liggende jaren opnieuw werden gesmeed. Laten wij deze banden bewaken en opkweeken, om vervolgens te bemerken, dat wij zelfs gedurende ons leven hebben bijgedragen tot de veilige en onwankelbare vestiging van de grondslagen van een betere en gelukkiger wereld."

„In dezen tijd," zoo zeide Churchill verder, „rust er op hen die de jonge mannen en vrouwen onderwijzen een bijzondere verantwoordelijkheid. Wij moeten er voor zorgen dat niet de eene vorm van tyrannie gevolgd wordt door een anderen. Ik ben — en was altijd — gekant tegen tyrannie in iedere vermomming.

„Ik ben voorstander, aldus Churchill, „van verscheidenheid in het patroon van het leven. Er behoorde verscheidenheid in de opvoeding te zijn. Ik hoop, dat deze eeuw van mechanisatie niet haar stempel zet op onze universiteiten. De machines zijn gemaakt voor de menschen en niet de menschen voor de machines."

Op 11 Mei werd aan Churchill de gouden medaille van de stad Amsterdam aangeboden. Op denzelfden dag maakten H. M. de Koningin en Churchill een rondvaart door de Amsterdamsche haven. Op 12 Mei bracht de Engelsche gast een bezoek aan het paleis Soestdijk. Op den zesden en laatsten dag van zijn bezoek aan Nederland werd hem in een speciale zitting van den Rotterdamschen gemeenteraad het eerelidmaatschap van dien raad aangeboden.

Uitgeleide gedaan door Z.K.H. prins Bernhard, prof. W. Schermerhorn, de minister van Buitenlandsche Zaken, dr. J. H. v. Royen, schout-bij-nacht N. Rost van Tonningen, kap. R. v. Zinnicq Bergmann, de Engelsche gezant en Lady Bland en verschillende andere autoriteiten, vertrok Winston Churchill op 13 Mei van het vliegveld „Valkenburg" weer naar Engeland. (A.N.P. - Par. - N.R.C. - N.D.) **(V. b. 6723)**

B. Levensverzekeringen - verhooging der premies —

6 Mei — De levensverzekeringsmaatschappijen zullen de premies voor kapitaal- en pensioenverzekeringen per 5 Juni 1946 wederom verhoogen. De per 1 December 1945 toegepaste verhooging vervalt en wordt vervangen door een verhooging, die in vele gevallen tweemaal zoo veel of meer bedraagt.

De verhooging der premies voor pensioenverzekeringen van 6% plus een toeslag van ƒ 1.50 op de jaarpremie wordt bijvoorbeeld gewijzigd in een verhooging van 12% plus een toeslag van ƒ 4.50, terwijl de pensioenpremies voor vrouwelijke verzekeringnemers nog een extra-verhooging ondergaan. (N.D.)

(V. b. 6557 D; tar.verh.: 6521 B)

C. Vergadering Mijnidustrieraad - Geen ondernemingsraden - Staking - Mededeeling van de „Vakunie" - Nieuwe pensioenregeling —

11 Mei — De Mijnindustrieraad heeft op 10 Mei te Heerlen vergaderd.

Tot nu toe zijn de directies van de particuliere mijnen niet bereid gevonden mede te werken aan de totstandkoming van ondernemingsraden voor hun bedrijven. Daarom besloot de M.I.R. voorloopig in de plaats te treden van deze ondernemingsraden. Voor iedere mijn zal een college worden benoemd, dat de beslissingen van den M.I.R. zal voorbereiden. Omtrent een onlangs uitgebroken staking op de mijnen Laura en Julia werd gemeld, dat de beheerder van de mijnen en de vertegenwoordigers van de vakbonden (de Vakunie) gezamenlijk hebben medegedeeld:

„Na hervatting van het werk op de mijnen Laura en Julia zal overleg worden gepleegd, om tot een behoorlijke oplossing te komen van de moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het conflict (het weder in dienst stellen van een geschorsten opzichter).

De beheerder is bereid, om bij de uitvoering van de beslissingen der revisiecommissie (die de herplaatsing in het bedrijf beoordeelt) vooraf in overleg te treden met de betrokken organen van de bedrijfsorganisatie".

De M.I.R. heeft een stemmig geoordeeld, dat de staking volstrekt moet worden afgekeurd. De raad verklaarde zich tenslotte accoord met tewerkstelling van andere dan bonafide Duitschers, als deze slechts op enkele mijnen, en afgescheiden van de overige arbeiders, zal geschieden.

Uit een mededeeling, van den voorlichtingsdienst der mijnen blijkt, dat als gevolg van de staking vorige week ongeveer 9200 ton kolen minder zijn gedolven dan normaal. (N.R.C.)

14 Mei — De pensioenregeling voor de mijnen, zooals die na overleg in den Ministerraad voorloopig is vastgesteld, is thans bekend gemaakt. Het bestuur van het Alg. Mijnwerkersfonds is gemachtigd de regeling op basis van de toezeggingen der vorige regeering voorloopig ten uitvoer te leggen, totdat een wettelijke regeling, waartoe de voorstellen onverwijld zullen worden ingediend, is tot stand gekomen. De gevraagde wijziging van de hst. IV en V moet op de wettelijke regeling wachten, maar de uitkeeringen mogen op basis van de voorgestelde wijzigingen geschieden, uitgezonderd art. 63;

de voorgestelde verhooging van het weduwenpensioen van 50 pct. op 60 pct. wordt niet aanvaard. Het uitbetalen van de nieuwe pensioenen op de basis van de nieuwe regeling zal voor 100 pct. geschieden. De reeds vroeger toegekende pensioenen moeten zoo spoedig mogelijk worden omgerekend en voor 100 pct. uitbetaald met terugwerkende kracht tot 1 Mei 1946.
(N.D.) **(V. b. staking mijnen 6350 A)**

Nederland

A. H. F. Portielje eeredoctor wis- en natuurkundige faculteit —

15 Mei — In een plechtige openbare senaatszitting in de aula der Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam is aan den heer H. F. Portielje het eeredoctoraat verleend in de wis- en natuurkundige faculteit.
De promotor, prof. G. Revesz, wees in zijn rede op de groote verdiensten van den heer Portielje, wiens naam ook buiten onze grenzen een bekenden klank heeft. Zoowel op biologisch als op psychologisch gebied heeft dr. Portielje bewezen een der vooraanstaande onderzoekers en leermeesters te zijn. (V.V.)

B. Rehabilitatie van ir. Louwes —

10 Mei — „Ir. S. L. Louwes heeft een bij voortduring op de belangen der Nederlandsche bevolking gericht beleid ter zake van de levensmiddelenvoorziening gevoerd en hij heeft daarbij groote diensten aan den lande bewezen", aldus luidt de conclusie van de commissie, welke de minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening op verzoek van ir. Louwes had benoemd om een onderzoek in te stellen naar het beleid, dat hij als directeur-generaal van de Voedselvoorziening tijdens de bezetting heeft gevoerd.
De commissie, bestaande uit de heeren dr. F. H. Fentener van Vlissingen, voorzitter, ir. J. W. Albarda, E. H. Ebels, G. W. J. van Koevorden, jhr. mr. P. G. M. van Meeuwen, leden en mr. J. le Poole, secretaris, voegde aan haar conclusie toe, dat hoewel zij sommige handelingen van den heer Louwes niet goedkeurt, zulks der commissie geen aanleiding geeft wijziging te brengen in deze conclusie.
De minister heeft naar aanleiding van dit rapport ir. Louwes schriftelijk zijn dank betuigt voor de zoo gewichtige diensten, die hij den lande onder zoo moeilijke omstandigheden heeft bewezen. (Par.)**(V. b. ir. Louwes: 6613 D)**

C. Installatie commissie herziening onderwijzerssalarissen —

14 Mei — Ten departemente van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is de commissie van advies en overleg ter voorbereiding van de herziening van de onderwijzerssalarissen geïnstalleerd.
In zijn installatierede heeft minister Van der Leeuw opgemerkt, dat ondanks den zorgwekkenden toestand van 's lands financiën een zoo spoedig mogelijke verbetering van de salarissen voor de onderwijskrachten ter hand moet worden genomen. **(V. b. 6694 B)** (A.N.P.)

D. Deblokkeerings-aanvragen —

13 Mei — In het vervolg moet op de deblokkeeringsaanvragen worden opgegeven de tegoeden van den aanvrager op geblokkeerde, girale en vrije rekening per 2 October 1945, 1 Januari 1946 en den datum van inzending van de aanvrage, zoo noodig door specificatie aan de achterzijde van de formulieren.
Het verdient verder aanbeveling, dat de aanvragers afzonderlijk melding maken van geblokkeerd tegoed indien dit is ontstaan uit verkoop van effecten krachtens de Beschikking Beursverkeer 1946.
Geblokkeerd tegoed, afkomstig van lossingen of oude dividendbetaling, dat geblokkeerd is krachtens voorschrift van de Afdeeling Effectenregistratie van den Raad voor het Rechtsherstel, kan door de Nederlandsche Bank niet worden vrijgegeven vóórdat de Rechtsherstelblokkade is opgeheven. (Commentaar) **(V. b. 6629)**

E. Nivelleering van inkomens — de totale geldcirculatie - Indië en het nationale inkomen —

14 Mei — Prof. dr. J. Tinbergen deelde op 13 Mei, tijdens een door het departement van Handel en Nijverheid georganiseerde ontvangst van een aantal Fransche journalisten, o.m. mede, dat het streven van de Nederlandsche regeering gedurende de laatste 10 maanden er op gericht is geweest, de groote inkomensverschillen te nivelleeren.
Duidelijk blijkt dit o.m. uit de gevolgde belastingpolitiek. Prof. Tinbergen heeft berekend hoeveel lage en hooge inkomens (waarvoor hij ƒ 10.000 aannam) in 1938 en nu bedroegen na aftrek der directe belastingen. Zoodoende kan men dus bepalen welk bedrag de inkomentrekkers uiteindelijk in handen krijgen. Uit deze berekening blijkt dat de lage inkomens nu 50% meer ontvangen dan in 1938 het geval was, terwijl de inkomensstijging bij de hoogere inkomens na aftrek der belastingen slechts 25% bedraagt. De loonen zijn gemiddeld met 65% gestegen, doch in den landbouw, waar voor den oorlog de loonen veel te laag waren, valt een vermeerdering van 140% te constateeren. Bij de fabrieksarbeiders bedroeg de stijging gemiddeld 55%. Verder wees hij er op, dat onze totale geldcirculatie, dus de bankbiljettenomloop plus het bankgeld te zamen, op het oogenblik ongeveer vijf milliard gulden bedraagt. Hij meende, dat deze circulatie iets aan den hoogen kant is, doch hij achtte den omloop nog niet verontrustend.
Ook vestigde hij er de aandacht op, dat ons land met groote problemen te kampen heeft in verband met het wegvallen van het Duitsche achterland en door het ontbreken van een actief handelsverkeer met Indonesië. Wat Indonesië betreft wees hij er op, dat het nationale inkomen van ons land voor circa 15% afhankelijk is van onze betrekkingen tot Indonesië. (Par.) **(V. b. 6546)**

F. Vernieuwing van hooger onderwijs - staatscommissie ingesteld —

15 Mei — Bij K.B. is ingesteld een staatscommissie, welke tot taak heeft aan den Minister van O., K. en W. rapport uit te brengen inzake een vernieuwing van het hooger onderwijs aan de Nederlandsche universiteiten en hoogescholen.
Tot leden van de commissie zijn benoemd 71 personen, professoren, doctoren, juristen en anderen. Tot voorzitter werd benoemd mr. H. J. Reinink te 's-Gravenhage en tot secretaresse: mevrouw mr. M. J. Koch-Kijlstra. (A.N.P.)**(V. b. 6725 E)**

G. Luchtvaartschool geopend —

16 Mei — Minister Van Schaik heeft op 15 Mei in tegenwoordigheid van tal van bekende figuren uit de luchtvaartwereld de Rijksluchtvaartschool te Gilze Rijen geopend.
Waar op 1 Januari nog slechts puinhopen lagen, is thans een geriefelijk barakkenkamp verrezen, waarin vijf en zeventig leerling-vliegers zijn ondergebracht, terwijl er dezen zomer nog zestig bij zullen komen. Op het oogenblik wordt er gelest met twaalf toestellen, welk aantal tot vier en zeventig zal worden opgevoerd.
Het is de bedoeling, dat de school over eenige jaren naar Deelen zal verhuizen, waarvoor architect Kuypers een schoolgebouw ontwerpt. Daar zullen dan ook de marconisten en werktuigkundigen worden opgeleid.
Voor de school is een vijfjarenplan opgezet. Binnen vier jaar hoopt men driehonderd verkeersvliegers aan de K.L.M. te kunnen afleveren. Waarschijnlijk zullen de eerste gebrevetteerde vliegers reeds dit jaar de school verlaten.
Nadat minister Van Schaik de vlag had geheschen, voerden tal van sprekers het woord. Een demonstratie door de leerlingen besloot den middag. (Par.)

H. De leiding der K.L.M. —

15 Mei — Op grond van besluiten van de algemeene vergadering van aandeelhouders zijn de raad van commissarissen, de raad van bestuur en de directie van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. voortaan als volgt samengesteld
Raad van commissarissen: voorzitter dr. F. H. Fentener van Vlissingen; leden: jhr. I. L. van den Berch van Heemstede; Sidney J. van den Bergh, prof. mr. G. W. J. Bruins, G. A. Dunlop, E. Fuld, mr. J. B. Kan, mr. H. F. van Leeuwen, mr. A. F. Lodeizen, dr. A. A. L. Rutgers, mr. H. L. Woltersom, Raad van Bestuur: voorzitter: jhr. J. A. G. Sandberg, vicevoorzitter dr. ir. M. H. Damme. Leden: mr. H. Albarda, ir. J. Blackstone, B. Th. W. van Hasselt, ir. W. Hupkes, jhr. mr. J. Luyten, dr. J. Ridder, ir. Th. P. Tromp, Directie: A. Plesman, president-directeur; H. Martin en H. Veenendaal, directeuren. (Par.)**(V. b. K.L.M. 6719 A)**

I. Wetsontwerp i.z. herziening ontslag ambtenaren tijdens de bezetting —

15 Mei — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp in zake de „Herziening van tijdens de bezetting verleende ontslagen en andere maatregelen ten aanzien van personen in overheidsdienst", waarin de schadeloosstelling, bedoeld in art. 4 van het nog niet in werking getreden K. B. van 20 Nov. 1945 („Sts.blad" F 298), van 70 tot 100% van de gederfde inkomsten wordt opgevoerd, echter met een maximum van ƒ 9000 per jaar. Voorts zal volgens dit ontwerp herziening plaats vinden van alle ontslagen, tijdens de bezetting verleend, terwijl tevens de aanspraken die, ondergedoken niet ontslagen overheidspersoneel op financieel gebied kan doen gelden, worden geregeld.
(Alg. H.bl.)

Ned. O. Indië

K. Cijfers repatrieering —

15 Mei — Op 1 Mei 1946 hadden 37.750 repatrieerenden Ned.-Indië verlaten, en wel 19.800 uit Java, 5.400 uit Sumatra, 10.000 uit Singapore, 2.400 uit Ceylon, 1.000 uit Siam, 200 uit Manilla, 550 uit Borneo en Groote Oost en 600 uit Australië en Nieuw-Zeeland. Op dien datum wachtten in totaal nog 27.800 landgenooten op repatrieering, n.l. 15.000 op Java, 4.300 op Sumatra, 1.900 te Singapore, 600 op Ceylon, 2.600 in Siam en 3.400 in Australië en Nieuw-Zeeland. (A.N.P.)
(V. b. repatrieering 6726; 6688 E)

L. Japansche instructeurs voor T.R.I. —

15 Mei — Volgens de republikeinsche radio te Batavia zijn een aantal Japanners, behoorende tot het tweede transport van Japansche krijgsgevangenen van het binnenland naar Probolinggo, in het binnenland voorloopig vastgehouden ten einde te worden aangesteld tot leiders of instructeurs van de T.R.I. (Telex)
(V. b. T.R.I.: 6679 F)

Ned. O. Indië

A. Van Mook optimistisch - grens der concessies bereikt —

16 Mei — Dr. H. J. van Mook, die zich optimistisch uitliet over een eventueele heropening der onderhandelingen met de Indonesiërs, zeide, dat hij de toekomstige regeling zag als een soort „federatie" van de Indonesische eilanden met een algeheele gecombineerde Nederlandsch-Indonesische contrôle. Hij verklaarde, dat de uitgesproken wenschen van het volk een beslissende factor zouden zijn in de gebieden, waar de republiek zou worden erkend en een bepaalde mate van plaatselijke autonomie toegestaan.
Gevraagd naar zijn meening, of autonomie de bevoegdheid tot het zich terugtrekken uit de „federatie" zou insluiten, antwoordde dr. Van Mook, dat hij er zeker van was, dat geen enkel gebied zich zou terugtrekken, omdat dit uitsluitend in het eigen nadeel zou zijn. Hij baseerde zijn optimisme op het inzicht aan beide zijden, dat de tot nu toe bereikte resultaten weer te niet zouden worden gedaan, als de huidige impasse blijft voortduren.
Dr. Van Mook zeide verder, dat hij thans precies de bevoegdheden van zijn mandaat wist en dat hij bezig was een definitieve regeling op te stellen op de basis van zijn nieuwe instructies, die naar zijn meening de grens der Nederlandsche concessies inhouden. (U. P. - Par.)
(V. b. V. Mook 6727 B; zie ook: 6726)

B. Commando-overdracht in Oost-Java —

14 Mei — De commandant van de 5e Britsch-Indische divisie te Soerabaja, generaal-majoor G. K. Bourne, heeft het commando over Oost-Java aan den Nederlandschen bevelhebber kolonel Giebel overgedragen. Voor zijn vertrek heeft generaal Bourne in een proclamatie de bewoners van Soerabaja bedankt voor de hulp, welke zij den troepen verleend hebben tijdens de moeilijke dagen in October en November j.l. en tijdens de daaropvolgende periode van wederopbouw. (N.R.C.)

Australië

C. Gezant voor Nederland —

10 Mei — De waarnemende minister van buitenlandsche zaken in Australië heeft de benoeming van Frank Keith Officer tot Australisch gezant in Nederland bekend gemaakt.
De nieuw benoemde gezant is o.a. zaakgelastigde te Moskou en te Tsjoengking geweest. (N.R.C.)

België

D. Van Acker stelt 10% verlaging van de prijzen voor —

14 Mei — De Belgische premier Van Acker heeft op een bijeenkomst met vertegenwoordigers der arbeiders en ondernemers een verbod voorgesteld tot vehooging der loonen en een onmiddellijke verlaging van alle officieele prijzen met 10 procent. Binnen 14 dagen zou deze verlaging van kracht moeten worden.
De vertegenwoordigers hebben dit voorstel in overweging genomen. (Tr.)
(V. b. V. Acker 6704 F)

Britsch-Indië

E. Conferentie van Simla mislukt - verklaring van de Britsche regeeringsmissie —

13 Mei — De conferentie van de Britsche regeeringsmissie met de leiders van de Indische Congrespartij en van de Indische Mohammedanen, welke te Simla werd gehouden, is volgens officieele mededeeling afgebroken. (N.R.C.)
17 Mei — Op 16 Mei werd tegelijkertijd in New Delhi en in het Engelsche Lagerhuis (door Attlee) een verklaring van de regeeringsmissie bekend gemaakt.
Buiten de Moslemsche Liga, aldus constateert de missie, werd vrijwel unaniem de wensch voor de eenheid van Indië uitgesproken. Desniettemin heeft de missie nauwkeurig en onpartijdig de mogelijkheid van een verdeeling onderzocht. Het door de Liga verlangde Pakistan zou uit twee gebieden bestaan; een in het Noord-westen, bestaande uit de provincies Pundjaab, de grensprovinciën en Balottsjistan en een in het Noordoosten; de provincies Bengalen en Assam.

Pakistan

Het argument voor een afzonderlijk Pakistan was gebaseerd, ten eerste op het recht van de Moslemsche meerderheid om haar eigen bestuur in te richten, ten tweede op de noodzakelijkheid om binnen dezen staat aanzienlijke gebieden met een Moslemsche minderheid op te nemen om Pakistan tot een administratief en economisch hanteerbaar geheel te maken.
Zoo wonen b.v. in Pundjaab 16 millioen Moslems tegen één millioen niet-Moslems, in Bengalen 33 millioen tegen 27 millioen, terwijl Assam zelfs een meerderheid van 6 millioen niet-Moslems tegenover 3 millioen Moslems heeft.
In het overige Britsch-Indië wonen dan nog 20 millioen Moslems verspreid op een totale bevolking van 188 millioen.
Met een verdeeling zou dus het minderheidsprobleem niet zijn opgelost. Een kleiner Pakistan, alleen bestaande uit de gebieden met een Moslemmeerderheid, zou een verscheuring van den Pundjaab en Bengalen met zich meebrengen, gebieden met een gemeenschappelijke traditie en geschiedenis, terwijl bovendien een verdeeling van den Pundjaab de Sikhs (een afzonderlijke zelfstandige bevolkingsgroep) weer zou verdeelen. Afgezien van deze overwegingen, zegt de missie, is het geheele transport, post- en telegraafsysteem en de defensie opgebouwd op de basis van een vereenigd India. De zelfstandige gebieden (de Indische staten) zouden in een verdeeld India zich minder makkelijk schikken en de beide helften van het voorgestelde Pakistan zouden een 1000 KM. van elkaar verwijderd liggen, zoodat de communicatie toch weer van den goeden wil der Hindoes afhankelijk zou zijn.

De voorstellen

De missie beveelt den volgenden grondslag voor een constitutie aan:
1. Een Unie van India, die zoowel Britsch-Indië als de Indische staten omvat, die zich inlaat met buitenlandsche zaken, defensie en communicatie en de bevoegdheid heeft hiertoe belastingen te heffen. 2. De Unie heeft een uitvoerend en een wetgevend orgaan, bestaande uit vertegenwoordigers van Britsch-Indië en van de staten. Voor iedere kwestie, die de Hindoe-Moslemsche tegenstelling in belangrijke mate te berde brengt, is in de wetgevende vergadering voor een beslissing naast de gewone meerderheid tevens de meerderheid van de vertegenwoordigers van ieder der beide groote bevolkingsgroepen (Moslems en Hindoes) vereischt. 3. De bevoegdheden voor alle andere dan Uniezaken berusten bij de provincies. 4. De staten behouden alle andere bevoegdheden behalve die, welke aan de Unie zijn afgestaan. 5. De provincies kunnen groepen vormen met eigen uitvoerende en wetgevende organen en iedere groep kan bepalen, welke provinciale zaken gemeenschappelijk zullen worden behandeld. Voor de samenstelling van het lichaam, dat een constitutie op deze basis moet maken, stelt de commissie voor, dat in de onlangs verkozen provinciale vergaderingen ieder der drie groote bevolkingsgroepen (Hindoes, Moslems en Sikhs) op grond van de bevolkingssterkte afzonderlijk afgevaardigden zal kiezen (ruwweg één per millioen).
Hieraan zullen afgevaardigden van de staten worden toegevoegd. Onderwijl moet het bestuur worden voortgezet.
De onderkoning heeft onderhandelingen geopend om te komen tot een interimbestuur waarin alle portefeuilles, die van oorlog incluis, in handen zullen worden gegeven van Indische leiders, die het volle vertrouwen der bevolking hebben.
De Britsche regeering zal aan dit bestuur alle mogelijke medewerking verleenen.
„Wij hadden gehoopt", besluit de missie, „dat de Indische bevolking zelf een weg had gevonden om een nieuwe constitutie te maken. Wij bieden u deze voorstellen aan, die u in staat zullen stellen, in den kortst mogelijken tijd de onafhankelijkheid te bereiken. Wij hopen, dat het nieuwe onafhankelijke India verkiezen zal een lid van het Britsche gemeenebest te zijn. Wij hopen, dat gij in ieder geval in een nauwe en vriendschappelijke relatie met ons volk zult blijven. Maar dit zijn zaken voor uw eigen vrije keus". (Par.)
(V. b. 6665 F; foto 6730 a)

Duitschland

F. Wetenschappelijk onderzoek - Atoomenergie —

10 Mei — De geallieerde Contrôle-raad heeft besloten aan alle Duitsche geleerden, die geen actieve nationaal-socialisten zijn geweest, toe te staan hun wetenschappelijk onderzoek te hervatten.
Deze toestemming geldt ook voor onderzoekingen op het gebied der atoom-energie, van aeronautische problemen en raketten. Gifgassen, Radar en infraroode stralen blijven verboden objecten.
Professor Werner Heisenberg zal zijn atoom-onderzoek in het Kaiser Wilhelm-Institut mogen voortzetten. Professor Otto Hahn zal hem assisteeren. (N.Z.Zt.)
(V. b. Duitsche geleerden 6674 G; Atoomenergie 6730 D; zie ook 6455)

G. De schade in Essen —

15 Mei — De schade, welke door de stad Essen in den loop van den oorlog werd geleden, bedraagt 4 milliard mark. 87 percent van de industrieele ondernemingen werden geheel of gedeeltelijk vernietigd. (A.N.P.)

Engeland

H. Herstel van de Engelsche koffiemarkt —

10 Mei — De Engelsche regeering treft maatregelen die zullen leiden tot het herstel van den Britschen entrepôthandel in Zuid-Amerikaansche koffie.
Andere maatregelen zijn er op gericht, dat de kooplieden hun internationale transacties in koffie zullen kunnen hervatten. De minister voor de Voedselvoorziening verklaarde in dit verband, dat het mogelijk is Londen als internationale koffiemarkt te herstellen. (Alg. H.bl.)

I. Duitsche technici in Engelschen dienst —

15 Mei — Het Engelsche Ministerie van Handel heeft medegedeeld, dat de regeering heeft besloten, ongeveer 200 bekwame Duitsche technici naar Engeland te laten overkomen, teneinde aldaar onderzoekingen op industrieel gebied te verrichten. Het betreft hier experts, die over

veel ervaring en bijzondere capaciteiten beschikken en die een bijdrage zullen leveren tot de ontwikkeling van nieuwe industrietakken in Engeland; allen komen geheel vrijwillig.
(N. Z. Zt. - Kees. Fin. Arch.)

Frankrijk

A. Amerika vergoedt verlies van de Normandie —
16 Mei — Frankrijk zal voor het verlies van het meer dan 79.000 ton metende luxe-passagiersschip de „Normandie" van Amerika een vergoeding ontvangen van 25 millioen dollar. De „Normandie" was Frankrijks grootste zeekasteel, en behaalde op 23 Maart 1937 den „blauwen wimpel". Door de geallieerden werd het schip gedurende den oorlog gebruikt als troepentransportschip. In de haven van New York brandde het uit en zonk.
De schadevergoeding voor het verlies van de „Normandie" is een der resultaten van de missie van Léon Blum naar Amerika. (Le Monde)
(V. b. Normandië 2891 A; Blum: 6672 F)

B. De Gaulle aan het graf van Clemenceau —
14 Mei — Voor het eerst sinds zijn aftreden in Januari j.l. is De Gaulle in het openbaar verschenen. Op 12 Mei was hij de hoofdfiguur van een herdenking der overwinning aan het graf van Clemenceau, „vader der overwinning" van 1918. Velen zien hierin een teeken, dat De Gaulle van plan is aan den vooravond der verkiezingen in de politiek terug te keeren. Deze gebeurtenis viel des te meer op, daar hij tevoren een uitnoodiging van de regeering om de officieele herdenkingsplechtigheid te Parijs bij te wonen van de hand had gewezen, waaruit opgemaakt wordt, dat hij niet met de huidige regeering geassocieerd wenscht te worden. (Le Monde - N.R.C.)
(V. b. Gen. de Gaulle 6600 K.)

Hongarije

C. Bankbiljet van een milliard —
16 Mei — Op 15 Mei is in Boedapest een nieuw Hongaarsch bankbiljet van 1 milliard pengö in circulatie gebracht. Vóór den oorlog zou dit bankbiljet, dat op slecht papier gedrukt is, 200 millioen dollar waard zijn geweest. Nu is het nog geen 50 dollarcenten waard. (A.N.P.)
(V. b. Inflatie 6720 E)

Italië

D. Troonsafstand van Victor Emanuel - Kroonprins Umberto volgt hem op —
10 Mei — Koning Victor Emanuel heeft, naar officieel uit Rome werd medegedeeld, op 9 Mei afstand van den Italiaanschen troon gedaan ten gunste van zijn zoon Umberto.
Kroonprins Umberto heeft na den troonsafstand van zijn vader den titel van koning Umberto II aangenomen.
Het Fransche persbureau A.F.P. meldt uit Rome, dat koning Victor Emanuel en koningin Helena zich aan boord hebben begeven van den Italiaanschen kruiser „Duca Degli Abruzzi", die in de haven van Napels voor anker lag.
Victor Emanuel werd 11 November 1869 te Napels geboren en heeft op 29 Juli 1900 den troon bestegen. Kroonprins Umberto werd 15 September 1905 geboren. Victor Emanuel wordt in hooge mate het accepteeren van de fascistische dictatuur toegerekend.
Na een zitting van vijf uur nam het kabinet-De Gasperi het besluit, Umberto II als koning te erkennen, doch in zijn titel de woorden „door de genade Gods en den wil van het volk" te schrappen. Door het compromis, op dit punt bereikt, werd een regeeringscrisis voorkomen.
(V. K. - Tr. - N.Z.Zt.) **(V. b. 6721 H.)**

Joego-Slavië

E. Verdragen met Tsjecho-Slowakije en Polen —
9 Mei — Maarschalk Tito en de minister-president van Tsjecho-Slowakije Fierlinger hebben een verdrag van wederzijdsche hulp en vriendschap tusschen Joego-Slavië en Tsjecho-Slowakije onderteekend. Het geldt voor 20 jaar. Een soortgelijk verdrag werd op 18 Maart 1946 tusschen Joego-Slavië en Polen gesloten. (N.Z.Zt.)
(V. b. Tito 6437 A; Fierlinger 6510 G)

Polen

F. Leider Poolsche boerenpartij gearresteerd —
15 Mei — Volgens Radio Moskou heeft de veiligheidspolitie te Warschau den secretaris van de Poolsche Boerenpartij, Vonalsky, te Kielce in Zuid-Polen gearresteerd. Tevens is bekend geworden, dat het Poolsche ministerie van openbare veiligheid heeft besloten om de activiteit van de Poolsche Boerenpartij in eenige dorpen van Polen te verbieden, onder beschuldiging van terroristische actie.
In Juli 1945 werd de Poolsche Boerenpartij van Mikolaszcyk in de regeering Warschau opgenomen, overeenkomstig een accoord van de Groote Drie. (N.D.)
(V. b. Poolsche boerenpartij: 6730 A)

Religie

G. Nieuwe chef Leger des Heils —
10 Mei — Op de bijeenkomst van den raad van het Leger des Heils te Sunbury-on-Thames is de 59-jarige Londenaar Albert W. T. Orsborn tot hoofd van het Leger des Heils benoemd. De nieuwe generaal, die reeds sedert 1905 officier in het leger is, is hoofd van het evangelische werk in Engeland. (Tr.)
(V. b. Leger d. H.: 4016 C)

Rusland

H. Bouw koopvaardijvloot —
14 Mei — De Sovjet-Unie zal een van de grootste koopvaardijvloten van de wereld bouwen. Als onderdeel van het vierde vijfjarenplan (1946—1950) is een aanvang gemaakt met het bouwprogramma. Er bestaan plannen voor den bouw van twee nieuwe scheepsbouwwerven, een aan de Zwarte Zee, welke zeevarende vrachtschepen zal bouwen, en een aan de Oostzee, die trawlers en Oceaan-sleepbooten zal vervaardigen.
De havencapaciteit wordt aanmerkelijk vergroot. (Alg. H.bl.)

Spanje

I. Opening Cortez - Rede van Franco —
15 Mei — In een rede voor de Spaansche Cortez heeft Franco zijn regiem verdedigd. Hij zeide o.a. dat de Spanjaarden bij het aanstaande referendum in staat zullen zijn over hun lot te beslissen. Hij verweet de buitenwereld, dat zij de „vrije Christelijke democratie die in Spanje bestaat" niet begreep. Hij verwierp de „conventioneele democratie", ontkende dat zijn regiem dictatoriaal was, verzekerde dat in zijn land wettelijkheid en orde heerschten en brandmerkte de beschuldigingen ten opzichte van zijn leiding als „dwaas". Ten aanzien van de wettigheid van zijn regeering, constateerde hij dat de meeste regeeringen van revolutionnairen oorsprong waren. Franco bracht hulde aan Duitschland, dat hulp verleende „op ernstige oogenblikken in Spanje's geschiedenis". Hij herinnerde er aan, dat zijn regiem door alle landen erkend is, Rusland en Mexico uitgezonderd. Met Rusland bestaan „ideologische geschillen" en Mexico weigert het goud en de juweelen terug te geven „die door de republikeinen van de Spaansche kerken en banken gestolen zijn". Franco noemde de Poolsche klacht bij den Veiligheidsraad „paradoxaal". (A.N.P.) **(V. b. Franco: 6722 C)**

Transjordanië

K. Emir Abdullah wenscht een Groot-Syrië —
10 Mei — Emir Abdullah van Transjordanië heeft tegenover een Reuter-correspondent o.m. verklaard, dat hij zich verplicht voelt, het plan van zijn vader, de vereeniging van alle Arabieren, Koning Hussein, te voltooien. Mijn vader, aldus Abdullah, wenschte Syrië, Transjordanië en Palestina tot een Arabischen staat samen te smelten. (Reuter - N.Z.Zt.)

Turkije

L. Congres republikeinsche volkspartij - vorming van nieuwe partijen —
13 Mei — Het te Ankara gehouden congres van de republikeinsche volkspartij — de eenige politieke partij in Turkije, totdat kortgeleden de „democratische partij" werd opgericht — heeft besloten den bestaanden regel, dat de president „permanent en onafzetbaar is", in te trekken. Voorts is een voorstel, waarbij de vorming van politieke partijen en vereenigingen, die zich baseeren op klasseverschillen wordt toegestaan, aangenomen. De vorming van partijen, „die hun oorsprong buiten het land hebben" en „van die, welke den godsdienst als middel voor hun politiek gebruiken", blijft verboden. (N.R.C.) **(V. b. 6594 I)**

Ver. Staten

M. Senaat keurt leening aan Engeland goed —
11 Mei — De Senaat van de Ver. St. heeft op 10 Mei met 46 tegen 34 stemmen het wetsvoorstel tot het verstrekken van een leening van 3748 millioen dollar aan Groot-Brittannië goedgekeurd.
De Britsche premier Attlee heeft verklaard, dat hij hoogst voldaan was. Ook minister Bevin zei, dat het nieuws hem een groot genoegen deed. Dit zal ons meer en meer één maken, aldus Bevin, en een bijdrage vormen tot den wereldvrede. De conservatief Lord Beaverbrook echter, een befaamd tegenstander van de leening, gaf dezen commentaar: „Wij hebben het imperium verkocht voor een onbelangrijke som gelds. In het vervolg zullen de Vereenigde Staten oogsten waar wij gezaaid hebben". (Tr.)
(V. b. 6690 F)

N. Mijnstaking onderbroken —
11 Mei — De leider van de mijnwerkers in de Ver. St., John Lewis, heeft aan de 400.000 stakende mijnwerkers order gegeven weer aan het werk te gaan tot 25 Mei a.s.
Deze hervatting van het werk werd echter afhankelijk gesteld van de toezegging der directies om de loonsverhooging, die bij de onderhandelingen eventueel zal worden vastgesteld, over de komende twaalf dagen met terugwerkende kracht te betalen. Deze toezegging is gedaan. (Tr.)
(V. b. staking: 6658 A)

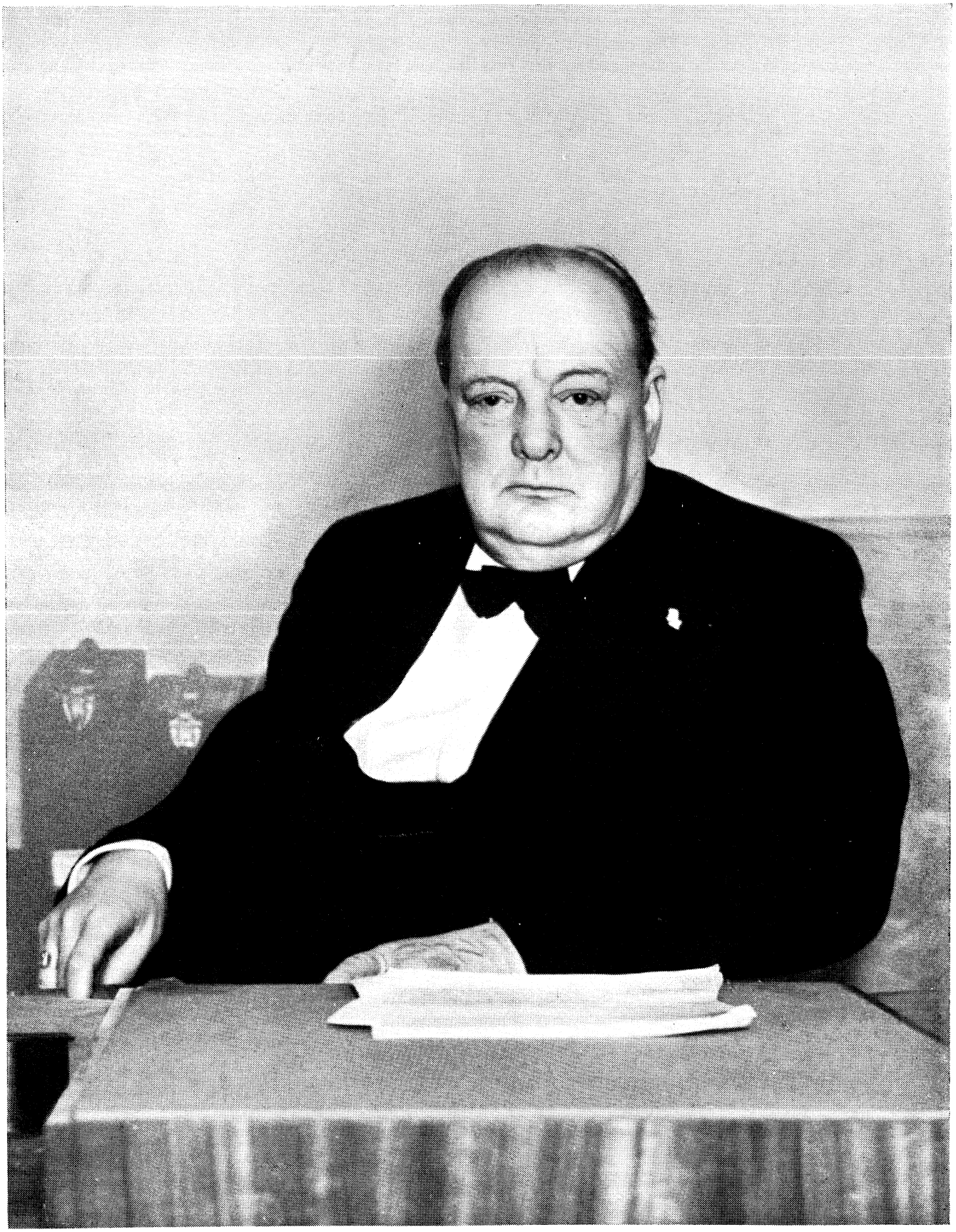

Ter gelegenheid van het bezoek van Winston Churchill aan Nederland, drukken wij bovenstaande foto van den grooten oorlogsleider af. Zij werd genomen in het eerste jaar van den oorlog, na een van zijn bekende „Bulldog-speeches" voor de radio. (foto Brit. Inf. Serv.)

Winston Churchill begroet de menigte, die hem bij zijn aankomst op het Binnenhof te den Haag geestdriftig toejuichte. (Zie 6723)
(foto Arb. Pers)

Persstemmen over den verkiezingsuitslag

18 Mei — **„De Volkskrant"** schrijft: „De eerste indruk is, dat er twee partijen staan, die boven alle in den uitslag om de aandacht vragen. Dat zijn de partijen der twee diametraal tegenover elkaar staande wereldmachten: „de katholieken — de communisten".

„Het Vrije Volk" schrijft: „Door dezen uitslag is het onzeker geworden, of het kabinet-Schermerhorn—Drees wel de gelegenheid zal krijgen, zijn ingezette vernieuwingspolitiek voort te zetten."

„De Waarheid" noemt het „groote succes der Communistische Partij" in vele gemeenten, „een werkelijk roode doorbraak". „De kiezers hebben hun oordeel gegeven over de kwabbelpolitiek van Schermerhorn." Het blad acht „de politiek van dit kabinet veroordeeld; het kan niet terugkeeren". „Met ondersteuning der Vrijheidsbonders is een rechtsche coalitie niet onmogelijk geworden."

„De Tijd" ziet in den verkiezingsuitslag een duidelijke nederlaag voor de P. v. d. A. Als een verklaring voor de comm. winst noemt het blad vier factoren: Ten eerste, de bewondering voor de adembenemende oorlogsprestaties van Sovjet-Rusland, die in Europa nog sterk nawerkt; ten tweede, het feit dat de arbeidsloonen in tal van ambachten en bedrijven onvoldoende zijn tegenover de prijzen van elementaire levensbenoodigdheden; ten derde, het feit dat de Communisten zonder zich eenige beperking te behoeven op te leggen in hun bestrijding van de Regeering de dolste propaganda hebben kunnen voeren, en ten vierde, doordat de andere partijen opvallend weinig aandacht aan directe contra-communistische propaganda hebben besteed."

De **„Nat. Rotterd. Crt."** spreekt van verrassingen en vraagt wat er waar gebleken is van de bij de stichting van de Partij van den Arbeid met zooveel ophef aangekondigde doorbraak der oude politieke verhoudingen?

De christelijke **„Rotterdammer"** verklaart den beoogden doorbraak mislukt; de eenige gelukte doorbraak is die naar links. „Zoo straft de formatie van de P. v. d. Arbeid zichzelf gevoelig". De hechtheid van de Kath. Volksp. is het gevolg van een gefundeerde principieele overtuiging. Het a.r. orgaan is tevreden en vraagt om een nationaal kabinet.

„Trouw" schrijft: „Niet slechts aan de stoutste, maar ook aan de bescheidenste verwachting van de P. v. d. A. werd de bodem ingeslagen. De verkiezingsuitslag is een desavoueering van het beleid inzake regeering en partijvorming. Alleen de communisten profiteeren van de ongelukkige politiek van Schermerhorn en Drees. Ons volk is politiek stabiel; de onveranderlijke kracht der christelijke partijen is bewezen."

De **„Nieuwe Nederlander"** erkent, dat de doorbraak, welke de P. v. d. Arbeid beoogde, niet is geslaagd. „Beteekent dit, dat de opzet van de P. v. d. A. is mislukt? Dat zeker niet. Daarvoor hebben de nieuwe mogelijkheden, welke deze partij biedt, te veel weerklank gevonden in uiteenloopende kringen".

„Het Parool" is teleurgesteld. „Er kan geregeerd worden als Romme zijn taak begrijpt en niet denkt aan coalitie met de gehavende a.r. en christ. hist.

„De Maasbode" is verheugd over het feit dat „de Kath. Volkspartij zich onder de moeilijkste omstandigheden niet alleen handhaafde op een reeds hoog niveau, maar daar nog boven uitging."
„Maar er is er nog een verheugend feit dat met dit succes samenhangt, en dat wij nauwelijks lager aanslaan, n.l. dat de stembus van het vrije, christelijke Nederland een beslist positief christelijke meerderheid opleverde."

In het **„Alg. Handelsblad"** schrijft mr. D. U. Stikker: „Wat mij het meest opvalt is de klaarblijkelijke trouw van groote Nederlandsche groepen aan hun kerk; ik denk daarbij uiteraard het eerst aan het katholieke volksdeel, doch ook aan de kerkelijke kiezers, die hun stem gaven aan de Christ. Hist. Unie en aan de Anti-Revolutionnaire Partij.
De toeneming van het aantal communistische stemmen moet als een typisch crisisverschijnsel worden beschouwd"
(Alg. H.bl. - Msb. - red. K.H.A.)
(V. b. Uitslag der verk.: 6733)

A. Kabinet Schermerhorn demissionnair —

18 Mei — Op 17 Mei hebben de ministers hun portefeuilles ter beschikking van de Koningin gesteld. De Koningin heeft deze ter beschikkingstelling in overweging genomen en den ministers verzocht, inmiddels al datgene te blijven verrichten, wat zij in het landsbelang noodig achten. (N.R.C.) **(V. b. Kab. Schermerhorn 6343)**

B. Fractieleiders bij de Koningin —

In verband met de kabinetsvorming heeft de Koningin op 23 Mei op het paleis Soestdijk vier fractieleiders uit de Tweede Kamer ontvangen, n.l. prof. Romme (Kath.), jhr. mr. Van der Goes van Naters (P. v. d. A.) en de heeren Schouten (A.-R.) en Wagenaar (Comm.). Op 24 Mei werden dr. Bierema, fractieleider van de Partij van de Vrijheid, en de heer Tilanus, de C.-H. fractieleider, door H.M. ontvangen. (N. R. C.)

C. Prof. mr. C. P. M. Romme fractie-leider van de K.V.P. —

21 Mei — De katholieke fractie van de pasgekozen Tweede Kamer heeft prof. mr. C. P. M. Romme tot haar voorzitter gekozen.
Dr. L. G. Kortenhorst is belast met de functie van het secretariaat. Het bestuur wordt verder gevormd door de heeren W. J. Andriessen, mr. J. H. van Maarseveen en mr. F. C. J. N. Teulings. (V.K.)
(V. b. prof. Romme 2836; Kortenhorst 6598 A; Andriessen 6439 C; Maarseveen 6439 C; Teulings 6567 A)

D. H.M. de Koningin zal Surinaamsche delegatie ontvangen —

20 Mei — In Paramaribo is officieel bekend gemaakt, dat de koningin zich bereid heeft verklaard, om een delegatie van de Surinaamsche Staten te ontvangen. (V. V.)
(V. b. H. M. de Koningin 6731 A)

E. Bezoldiging burgerlijke rijksambtenaren —

20 Mei — De beschikking van den minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is een commissie van advies en overleg ingesteld ter voorbereiding van de herziening van het bezoldigingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren, voorzoover dit op de salarissen van de onderwijzers betrekking heeft. In de commissie zijn benoemd tot lid en voorzitter dr. M. J. H. Wesselings, raadadviseur aan het departement; tot secretaris J. A. Zwarts. Verder is ingesteld een commissie van advies en overleg ter voorbereiding van de herziening van het bezoldigingsbesluit voor zoover dit op de salarissen van directeuren en leeraren van de kweekscholen voor onderwijzers en/of onderwijzeressen betrekking heeft. (N.R.C.)
(V. b. Sal. Onderw. 6694 B)

F. Inschrijving op 3% Grootboekschuld —

21 Mei — Het ministerie van Financiën deelde mede, dat van 4 tot en met 14 Juni a.s. wederom de gelegenheid zal worden opengesteld om in te schrijven op de 3 procent Grootboekschuld. Het betreffende prospectus zal een dezer dagen verschijnen.
Op deze nieuwe staatsleening zal ook met geblokkeerd geld kunnen worden ingeschreven, terwijl voor bepaalde doeleinden de inschrijvingen tegen vrij geld te verkoopen zullen zijn (V.V.)
(V. b. 3% Staatsleening 6628 F)

G. Missie-Steenberghe wordt opgeheven —

22 Mei — De missie voor economische, financieele en scheepvaartaangelegenheden voor het westelijk halfrond wordt met ingang van een nader te bepalen datum opgeheven; de werkzaamheden worden overgenomen door de Nederlandsche ambassade te Washington. Aan mr. M. P. L. Steenberghe wordt op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als voorzitter en aan mr. D. Crena de Iongh als plaatsverv. voorzitter dezer missie en als voorzitter der commissie voor Ned. Indië, Suriname en Curaçao, welke deel uitmaakte van de missie. (Alg. H.bl.)
(V. b. Missie Steenberghe 6432 B)

H. De havenstakingen - Contact tusschen min. Schermerhorn en E.V.C. - Militairen aan het werk

20 Mei — Het Hoofdbestuur der Eenheidsvakcentrale deelde mede:
„Op 18 Mei is er contact opgenomen tusschen minister Schermerhorn en de E.V.C. In verband hiermede deelt de leiding der E.V.C. mede, dat de staking der Nederlandsche zeelieden en de daaruit voortvloeiende havenstakingen onverminderd zullen voortduren en dat op 20 Mei in Rotterdam en Amsterdam vergaderingen met de zeelieden zullen worden gehouden, waarin de situatie zal worden besproken".
Op 20 Mei werd besloten, dat de voor het lossen van schepen te Rotterdam aangekomen militairen om 1 uur aan het werk zouden gaan. Hierdoor is de arbeid in de haven volledig hervat. Op alle schepen, waarop nog niet werd gewerkt, kwamen ploegen soldaten.
In de Amsterdamsche haven liggen twaalf schepen op lossing te wachten. Slechts op enkele wordt gewerkt; het getal vrijwilligers (voornamelijk studenten) is te gering om de lossing in voldoend tempo te doen geschieden. Ongeveer 1000 militairen, voor het meerendeel uit de Oostelijke en Noordelijke gebieden van ons land, zijn in het havengebied aangekomen. De manschappen zijn op een van de schepen van de K.N.S.M. gelegerd. (N.R.C.) **(V. b. Havenst. 6733 A)**

I. Reeders wijzen E.V.C. voorstel af —

21 Mei — De Nederlandsche Reedersvereeniging zoowel als de organisaties hebben afwijzend beschikt op het verzoek van de E. V. C. om toegelaten te worden tot eventueele komende onderhandelingen

over de arbeidsvoorwaarden in de scheepvaart. De Nederlandsche regeering heeft zich met dit standpunt volkomen accoord verklaard, nadat de heer Brautigam in zijn kwaliteit van neutraal voorzitter der commissie minister Schermerhorn op de hoogte had gesteld van dit besluit. (Par.) **(V. b. Staking 6739 H)**

Nederland

A. Staking bij de A. D. M. —

22 Mei — Bij de Amsterdamsche Droogdok Mij. is een staking uitgebroken, waarbij 800 man van het personeel betrokken zijn. De oorzaak van deze staking ligt in het feit, dat 35 leden van de A. D. M. uitgezonden waren om te werken op het door de E.V.C. „besmet" verklaarde s.s. Singkep, liggende bij de K.N.S.M. De 35 arbeiders weigerden aan boord van de Singkep te gaan en toen daarop de directie van de A. D. M. dreigde met ontslag, gingen 800 man van het personeel in staking. (N. D.)

B. Zuivering van den Adel —

21 Mei — In de Memorie van Antwoord betreffende het wetsontwerp tot zuivering van Nederlandsche Ridderorden, deelt de minister van Binnenlandsche Zaken mede, dat een wetsontwerp tot zuivering van den Nederlandschen adel in vergevorderden staat van voorbereiding is. (Par.)

C. De vliegdienst Amsterdam-New York geopend - Toespraak H. Martin - Staking op Schiphol belemmert opbouw —

23 Mei — Op 21 Mei om 14 uur is het DC-4 toestel „Rotterdam" van Schiphol opgestegen als eerste vliegtuig van den dienst der K.L.M. Amsterdam—New York. Voor het vertrek heeft de directeur der K.L.M., de heer H. Martin, enkele woorden tot passagiers en gasten gesproken en daarbij met groote voldoening gewag gemaakt van de ontwikkeling van de Nederlandsche luchtvaart gedurende het jaar van de bevrijding. Hij betreurde zeer, dat de enorme inspanning, die men zich daarvoor heeft moeten getroosten en nog zal moeten getroosten gedurende den komenden winter bij het zoo sterk toenemende internationale luchtverkeer, thans bedreigd wordt door de staking op Schiphol, die zeer belemmerend werkt voor de vereischte verdere ontwikkeling en voor den nationalen wederopbouw.

Tot de passagiers van de „Rotterdam", die in dezen dienst „The Flying Dutchman" heet, behooren wethouder mr. W. F. Schokking en wethouder J. van Tilburg, respectievelijk de vertegenwoordigers van Amsterdam en Rotterdam, die met officieele zendingen naar den burgemeester van New York gaan. Nadat het Nederlandsche en het Amerikaansche volkslied waren gespeeld, vertrok het toestel, waarvan Evert van Dijk commandant is, voor zijn vlucht over den Oceaan. Na een voorspoedige vlucht landde het toestel op 22 Mei op het Laguardia vliegveld te New York.

Hier werd een receptie gehouden waarop de burgemeester van New York, O'Dryer, en de Nederlandsche ambassadeur, dr. J. Loudon, het woord hebben gevoerd.

(N.R.C.) **(V. b. K.L.M. 6736 H)**

D. Verplichte melding van beschikbare woonruimte in Amsterdam —

22 Mei — Eigenaren en beheerders zijn verplicht de hun toebehoorende of bij hen in beheer zijnde woningen, welke leeg zijn of leeg zullen komen, te melden bij het Centraal Bureau v. Huisvesting. Van 1 Juni 1946 af zal 10 pct. der te melden woningen bij het C.B.H. moeten worden aangegeven, zonder dat daarvoor door den eigenaar of beheerder een gegadigde wordt genoemd, met dien verstande, dat iedere eigenaar of beheerder de eerste woning, welke op of na genoemden datum vrijkomt, moet melden zonder candidaat. Voor de overige 90 pct. kan een voorkeur-gegadigde worden opgegeven, zooals tot heden gebruikelijk was. Indien voor de woningen, welke ingevolge bovenstaande regeling ter vrije beschikking van het C.B.H. dienen te komen, toch door den verhuurder een voorkeur-gegadigde wordt genoemd, zal deze door het C.B.H. niet worden aanvaard. (V. K.)

E. Broodrantsoen verlaagd tot 2200 gram per week —

22 Mei — In verband met de internationale graanpositie zal het broodrantsoen met ingang van 26 Mei voor de leeftijdsgroepen boven 4 jaar met 200 gram per week per persoon worden verlaagd. Het rantsoen bloem zal op dien datum voor alle leeftijden worden verminderd tot 50 gram per persoon per week.

Met het oog op het wereldtekort aan graan heeft de Combined Food Board geadviseerd het wekelijksch broodrantsoen te bepalen op 2100 gram per persoon. Daar het huidige broodrantsoen in ons land 2400 gram voor volwassenen bedraagt — met enkele variaties bij de andere leeftijdsgroepen — zal door een nieuwe verlaging van het broodrantsoen ons voedingspeil verder aan de critieke internationale voedselsituatie van het oogenblik worden aangepast. Onze binnenlandsche graanvoorziening is, dank zij de vroegtijdige aankoopen der regeering, in vergelijking met enkele andere landen niet ongunstig. Hieruit vloeit voor ons de verplichting voort — voor zoover mogelijk — mede te werken aan een billijke verdeeling der beschikbare voorraden. Zooals bekend, heeft ons land aan Frankrijk reeds een aanzienlijke hoeveelheid tarwe geleend. Het is, in verband met de calorische waarde van het huidig levensmiddelenpakket in ons land, op dit oogenblik niet verantwoord het broodrantsoen verder te verlagen dan tot 2200 gram per normalen verbruiker per week.

(N.D.) **(V. b. Broodrantsoen 6668 C)**

F. Verlies aan arbeidsdagen door geschillen —

Aan het Statistisch bulletin van het Centraal bureau voor de statistiek ontleenden wij onderstaanden tabel over het maandelijksch verlies aan arbeidsdagen door arbeidsgeschillen.

	Maandgemiddelden						
	1919	1920	1938	1939	1940 Jan.-April	1945 Mei-Dec.	1946 Jan.-Maart
Aantal verloren arbeidsdagen	91.225	194.492	10.400	7.619	10.775	20.150	23.655
w.o. in verkeersbedr.	7.916	94.614	942	2.813	35	4.368	1.880
Indexcijfer aantal verloren arbeidsdagen (1938-1939 = 100)	1.012	2.159	115	85	120	224	263

G. Maatregelen tegen den smokkelhandel —

22 Mei — In de Ned. Staatscourant is een beschikking afgekondigd van den minister van Financiën, waarbij het een ieder verboden is in een strook van 500 meter breedte langs de Nederlandsch-Duitsche en de Nederlandsch-Belgische grens in de open lucht aanwezig te zijn.

Dit verbod geldt niet ten aanzien van personen, die o.m. uit beroepsoverwegingen of noodgedwongen zich in deze zône moeten ophouden. (N. D.)

H. Graanpositie weinig bemoedigend - Minder granen voor veevoeder - Huisslachtregeling 1946-1947

21 Mei — Daar de graanpositie zoowel hier te lande als elders de voedselvoorziening der bevolking en het herstel van den veestapel bemoeilijkt, heeft de Nederlandsche regeering evenals die van vele andere landen maatregelen getroffen om het beschikbare graan zooveel mogelijk voor menschelijke consumptie te reserveeren.

Om te voorkomen dat granen, die dringend noodig zijn voor de voedselvoorziening van ons volk, bestemd zullen worden voor veevoeder, zijn in de nieuwe huisslachtingsregeling voor het seizoen 1946—1947 scherpere bepalingen opgenomen dan in voorgaande jaren. Thans komen voor een vergunning tot het houden van een mestvarken alleen in aanmerking personen, die hoofdzakelijk in het levensonderhoud van zichzelf en hun gezin voorzien door arbeid op land- of tuinbouwbedrijven. Onder hen zijn begrepen boeren en tuinders, die zelfstandig een bedrijf voeren of als zetboer of bedrijfsleider de dagelijksche werkzaamheden op het bedrijf regelen. Zij moeten daar ook wonen of althans in de onmiddellijke nabijheid van de bedrijfsgebouwen. Eveneens vallen onder de nieuwe regeling de vaste arbeiders op boerderij of tuinderij en de losse krachten, die evenwel minstens acht maanden per jaar in land- of tuinbouw werkzaam moeten zijn. (N.D.)

(V. b. Graanpositie 6681 F)

I. Nederlanders in Duitschland - verbetering der voedselverstrekking —

21 Mei — Er zal eenige verbetering komen in de verstrekking van voedsel aan in Duitschland wonende of verblijvende Nederlanders. Thans is na interdepartementaal overleg een nadere regeling getroffen voor het beschikbaarstellen van levensmiddelen aan landgenooten in Duitschland. De Nederlandsche militaire missie bij den geallieerden bestuursraad in Duitschland, onder leiding van vice-admiraal L. A. C. M. Doorman, heeft zich bereid verklaard de uitreiking van deze levensmiddelen te verzorgen.

Uitgesloten zijn die Nederlanders op wier politiek gedrag aanmerkingen zijn te maken en zij, die er uit particuliere overwegingen de voorkeur aan geven in Duitschland te blijven wonen. (A.N.P.)

K. Nederlandsche vertegenwoordiging bij Allied Control Council te Berlijn —

20 Mei — Dr. W. Huender, chef van de directie Duitschland aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken, zal per 1 Juni den vice-admiraal Doorman opvolgen als hoofd van de Nederlandsche militaire missie bij den Allied Control Council te Berlijn. Daar Duitschland op het oogenblik door een geallieerden militairen raad wordt bestuurd, kan men onze Nederlandsche missie aldaar het beste beschouwen als een ambassade bij dat centrale Duitsche bestuur.

Dr. Huender, die op het oogenblik den diplomatieken rang bekleedt van buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister, zal worden bevorderd tot ambassadeur. Wegens het militaire karakter van den Allied Control Council zal hij tevens den rang verkrijgen van generaal-majoor. (Alg. H.bl.) **(V. b. A.C.C. 6737 F)**

Nederland

A. Min. Mansholt naar Amerika - Conferentie F.A.O. —

20 Mei — De minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening, de heer S. L. Mansholt, is per vliegtuig naar de Vereenigde Staten vertrokken om de leiding op zich te nemen van de Nederlandsche delegatie op de conferentie van Food Agriculture Organisation.
(Alg. H.bl.) (V. b. Mansholt 6681 F; F.A.O. 6613 D)

B. Amsterdamsche studenten kiezen hun eigen parlement —

20 Mei — Tegelijk met de verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben van de 2700 Amsterdamsche studenten, die lid zijn van de Algemeene Studentenvereeniging Amsterdam, 2025 hun stem uitgebracht voor de verkiezing van een nieuwen ledenraad, het parlement der studenten, dat in alle belangrijke problemen, de studentenwereld betreffende, beslissingen neemt. Voor de 50 zetels waren 107 candidaten gesteld.
De verkiezingsstrijd tusschen de vijf gezelligheidsvereenigingen onderling, die bij de A.S.V.A. zijn aangesloten en de z.g. nihilisten, die geen lid van de club zijn, maar wel van de A.S.V.A., is in een overwinning voor het studentencorps geëindigd. De 50 zetels zijn als volgt verdeeld: Corps 14, Thomas 11, A.V.S.V. 5, U.S.A. 6, S.S.R. 2 en de nihilisten 12.
(N.D.)

C. Bevorderingsmogelijkheden bij de Marine —

21 Mei — Teneinde te komen tot een verjonging van de korpsen marine-officieren door gunstiger bevorderingsmogelijkheden voor daartoe geschikte jongere officieren, heeft de minister van Marine ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de „Bevorderingswet voor de zeemacht 1902" en de „Pensioenwet voor de zeemacht".
Het ligt in de bedoeling om bij de bevordering tot de rangen van kapiteinluitenant-ter-zee en hooger, welke bij keuze geschiedt, een strengere selectie toe te passen, ten einde bevordering voor leidende functies te beperken tot de meest geschikten onder de officieren. Voor hen, die door het feit, dat zij niet voor bevordering in aanmerking zijn gekomen, niet meer met opgewektheid hun dienst kunnen verrichten, wordt het mogelijk gemaakt om uit den zeedienst op verzoek te worden ontslagen onder toekenning van dadelijk ingaand evenredig pensioen. Voorwaarde: Ten minste 20 jaren werkelijke dienst en verplichting na het ontslag nog ter beschikking van de Kon. Marine te blijven tot den leeftijd van 50 jaren.
Het verzoek om ontslag kan worden geweigerd, indien het belang van den dienst zich hiertegen verzet. Er zal naar worden gestreefd, dat de enkelen, die bestemd zijn voor vlagofficier, dezen rang reeds zullen bereiken op ongeveer 50-jarigen leeftijd.
Het in te voeren dadelijk ingaand evenredig pensioen kan ook worden toegekend aan onderofficieren boven den rang van korporaal.
Ten einde het mogelijk te maken om de gepensionneerden na het einde van hun verplichting tot dienst bij het res.-personeel der zeemacht in tijd van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden weder in actieven dienst te kunnen stellen, zijn de Bevorderingswet voor de zeemacht 1902 en de Pensioenwet voor de zeemacht met een artikel aangevuld. (Tr.)
(V. b. marine pers. 6612 C)

D. Dr. H. M. Hirschfeld eervol ontslagen —

20 Mei — Van bevoegde zijde wordt medegedeeld, dat de ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening op 10 Mei j.l. met toepassing van het besluit van 10 October 1945 (stsbl. nr. F 221) eervol ontslag met wachtgeld hebben toegekend aan dr. H. M. Hirschfeld, secretaris-generaal van de voormalige departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij.
De ministers hebben daarbij overwogen, dat uit een terzake ingesteld onderzoek is gebleken, dat dr. H. M. Hirschfeld als secretaris-generaal van de voormalige departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij, hoewel aan zijn trouw aan de Koningin en het vaderland niet valt te twijfelen en hij inderdaad door zijn aanblijven ook veel schade en ontreddering heeft weten te voorkomen, niettemin door het verleenen van medewerking aan den bezetter ook in gevallen, waar een stellige weigering op haar plaats was geweest, een belemmerenden invloed uitoefende op den weerstand tegen den vijand van hen, die zich onvoorwaardelijk tegen den bezetter en alle door deze gepropageerde beginselen te weer stelden. (Alg. H.bl.)
(V. b. Hirschfeld: 6407 I)

E. Auto's voor artsen - Aankoop in Amerika — Departement van Verkeer en Energie eischt belangrijk gedeelte op —

22 Mei — Op Amsterdams initiatief zijn in Amerika 3000 auto's gekocht ten behoeve van Nederlandsche artsen. Een bekende Amerikaansche fabriek heeft zich bereid verklaard deze wagens voor dit doel direct te leveren. Het Departement van Financiën te 's-Gravenhage heeft zijn goedkeuring aan dezen aankoop gehecht.
Het Departement van Verkeer en Energie is echter, na eerst geëischt te hebben, dat de 600 reeds eerder aan de artsen geleverde auto's van dit getal afgetrokken moesten worden, thans voor den dag gekomen met een vordering van nogmaals 60 pct. van de resteerende 2400 wagens voor andere doeleinden. Dit zou beteekenen, dat slechts 960 van de 3000 auto's door de Amerikanen voor de Nederlandsche medici beschikbaar gesteld, aan de doktoren te goede zouden komen.
In dokterskringen, waar de behoefte aan wagens tusschen de vier en vijfduizend ligt, is men zeer verontwaardigd over dezen dreigenden gang van zaken.
(V.K.) **(V. b. auto's v. artsen: 6496 F)**

F. Ministers van Alg. Oorlogvoering en Justitie antwoordden op vragen i.z. affaire Arnold Meyer —

21 Mei — Op vragen van den heer Van der Goes van Naters in zake de affaire-Arnold Meyer hebben de ministers van Algemeene Oorlogvoering en van Justitie, behalve dat zij een bevestiging gaven van allerlei reeds bekende feiten, o.a. het volgende geantwoord:
Het niet meer te controleeren gerucht gaat, dat Arnold Meyer bij zijn ontvluchting uit Vught op 5 Mei 1945 gebruik heeft gemaakt van een Canadeesche legerauto. Blijkbaar hield hij zich sindsdien veelvuldig op Belgisch grondgebied schuil. Na hun bezoek aan het klooster Koningshoeve te Tilburg hebben eenige Amsterdamsche P.R.A.-rechercheurs met voorbijgaan van den minister van Justitie aan minister Schermerhorn een machtiging gevraagd om militaire kampementen te betreden ten behoeve van de opsporing van Arnold Meyer. Deze minister heeft hen toen geïntroduceerd bij zijn ambtgenoot van Oorlog, die hun een machtiging als gevraagd heeft afgegeven. Na de bekende jacht in Noord-Brabant weigerden zij aan het hoofd van de politieke recherche te Amsterdam inlichtingen te geven en zijn deswege ontslagen door hun directen chef.
Van al hetgeen zij zonder opdracht van hun bevoegden chef verrichtten, was noch den ondergeteekenden, noch den dir.-generaal voor bijzondere rechtspleging, noch den procureurs-fiscaal te Amsterdam en Den Bosch iets bekend. Zij zijn derhalve door de overheid noch belemmerd, noch op last van de overheid ontslagen.
C. G. A. Jansen te Tilburg stond inderdaad in relatie met Arnold Meyer, maar zulks levert geen legalen grondslag op voor zijn arrestatie.
De destijds ontworpen regeling om Meyer een gedwongen verblijfplaats aan te wijzen, was niet in strijd met de vigeerende wettelijke bepalingen. Alleen de minister van Justitie was er vóór de perspublicaties van begin April van op de hoogte, dat de regeling geen doorgang had gevonden. (Alg. H.bl.)
(V. b. Arnold Meyer: 6734 C)

G. Arnold Meyer 12 Juni voor het Bijzonder Gerechtshof - De ten lastelegging —

23 Mei — Arnold Meyer zal 12 Juni voor het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch terecht staan. De tenlastelegging houdt in, dat hij tusschen Mei 1940 en het einde van 1941 opzettelijk ten voordeele van den vijand als leider van Nationaal Front in het openbaar in het regelmatig in Nederland verschijnende en verspreid wordende weekblad „De Weg" en het dagblad „Nederlandsch Dagblad" veelvuldig een propaganda heeft gevoerd, welke was gericht op het breken van het geestelijk verzet van het Nederlandsche volk tegen den bezetter, en op het ontrouw worden van dat volk aan zijn regeering, en de gemeenschappelijke zaak der tegen Duitschland strijdende mogendheden. Ten bewijze hiervan citeert de tenlastelegging achttien passages uit van zijn hand afkomstige artikelen in bovengenoemd weekblad en dagblad. (Alg. H.bl.)
(V. b. Arnold Meyer 6741 F)

H. Aanhangers van Arnold Meyer verspreidden valsche stembiljetten

20 Mei — De Tilburgsche recherche heeft de heeren C. C. A. en A. M. J. A., beiden uit Tilburg, betrapt bij het vervoeren van valsche stembiljetten.
In den wagen werden 127 stembiljetten aangetroffen voor de verkiezing der Tweede Kamer kieskring Den Bosch. Zij droegen aan de achterzijde de handteekening in druk van den burgemeester van den Bosch mr. Loeff, en zouden gedrukt zijn door de Kon. druk-

kerijen Teulings te 's-Hertogenbosch. Auto en stembiljetten werden in beslag genomen en de verdachten ter beschikking gesteld van den commissaris van politie. (N.D.)

Nederland

A. Cultureel accoord tusschen Nederland en België onderteekend —

17 Mei — Op 16 Mei hebben ten departemente van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage de Belgische ambassadeur in Nederland, de heer L. C. Nemry en de minister van Buitenlandsche Zaken, dr. J. H. van Royen, het cultureele verdrag tusschen Nederland en België officieel onderteekend.

Het verdrag, dat op 14 Januari van dit jaar door de Belgische en Nederlandsche ministers van Onderwijs is geparafeerd en dat moet worden beschouwd als het resultaat van besprekingen, welke reeds gedurende den laatsten wereldoorlog op de onderwijsconferentie te Londen zijn gevoerd, geeft uitbreiding aan de soortgelijke conventie, welke in 1927 tusschen beide landen is gesloten. Het heeft ten doel, door bestendig contact van de beide partijen de goede betrekkingen tusschen beide landen op het gebied van onderwijs, wetenschap en schoone kunsten op een hechter basis te grondvesten en te ontwikkelen.

Het voorziet o.a. in de uitwisseling van hoogleeraren en studenten, alsmede van leerkrachten van de andere takken van onderwijs, benevens in de organisatie van concerten en tentoonstellingen van artistieken en wetenschappelijken aard. Ten aanzien van het vraagstuk van de gelijkwaardigheid van getuigschriften zal door middel van dit verdrag naar een regeling worden gestreefd.

(Alg. H.bl.) **(V. b. Cult. acc. 6589 D)**

B. Vlaamsche schrijvers gasten van het Pencentrum —

20 Mei — Een twintigtal Vlaamsche schrijvers zijn de gasten geweest van het Nederlandsche Pencentrum. Zij zijn ontvangen door hun Nederlandsche kunstbroeders, door de gemeente en door de regeering.

Op 18 Mei is, bij monde van den Belgischen minister Herman Vos, te Amsterdam, in den kunsthandel Santee Landweer, Keizersgracht 463, overgedragen een verzameling kunstwerken en boeken, welke de Belgische kunstenaars bijeen hebben gebracht om de slachtoffers der oorlogsgevolgen onder de Nederlandsche kunstenaars steun te verleenen. (V.V.)
(V. b. Pen-centrum 6670 A)

C. Hoofdaanklager Jackson naar Nederland —

17 Mei — Op uitnoodiging van de Nederlandsche regeering zal de hoofdaanklager van de V.S. te Neurenberg, Justice Jackson, op 31 Mei of 1 Juni een bezoek brengen aan Nederland. Jackson zal vergezeld worden door enkele medewerkers en den Nederlandschen vertegenwoordiger, Van Tuyll van Serooskerken. (Tr.)
(V. b. Jackson 6563)

D. Minister Schermerhorn in België - Rede te Leuven - Pleidooi voor personalistisch socialisme —

22 Mei — Minister Schermerhorn heeft op 21 Mei te Leuven onder auspiciën van den kring voor buitenlandsche politiek, in bijzijn van vertegenwoordigers van politiek en cultureel leiding gevend Vlaanderen, een rede gehouden over de positie van de lage landen in de West-Europeesche gemeenschap.

Gemeenschappelijk gedragen leed en gemeenschappelijke strijd hebben beide volken heel dicht naast elkaar geplaatst, aldus de minister. Voorts zijn er andere krachten, die beide landen verbinden.

Als zoodanige kracht bepleitte spreker tegenover wat hij noemde de ontpersoonlijking van de groote massa, de mechanisatie van den geest: het personalistisch socialisme. In beide landen trof spr. elementen daarvan aan in de katholieke en socialistische partijen, die zich beide te weer hebben te stellen, ook intern, tegen kapitalistisch streven eenerzijds, tegen collectivistisch streven anderzijds. Het personalistische socialisme was naar sprekers meening het juiste geestelijk klimaat voor vruchtbare Belgisch-Nederlandsche samenwerking, waarvan spr. eenige aspecten aanstipte. Het zal tevens in staat zijn, den lagen landen een positie te verschaffen, die meer is dan een positie tusschen Oost en West en die, omdat zij een eigen karakter heeft, leidinggevende beteekenis kan hebben. (N.R.C.)
(V. b. min. Schermerhorn 6733 A; Pers. socialisme 6440 B)

E. Bezoek van het Prinselijk Paar aan Zwitserland —

23 Mei — Van 20 t./m. 22 Mei hebben H.K.H. Prinses Juliana en Z.K.H. Prins Bernhard een semi-officieel bezoek gebracht aan Zwitserland. Zij werden door den Bondsraad, bij monde van den president van de Bondsrepubliek, dr. Karl Kobelt, verwelkomd.

Op 21 Mei heeft Prinses Juliana, in het gebouw van het Nederlandsche gezantschap te Bern aan den Zwitserschen Bondsraad een geschenk overhandigd uit naam van de Nederlandsche regeering.

Het is een schilderij van den Nederlandschen meester Jan van Goyen, dat een Rijnlandschap voorstelt. In den bovenrand van de lijst is de volgende inscriptie aangebracht: „Geschenk van de Nederlandsche regeering". Zij hield hierbij een toespraak, waarin Zij het Zwitsersche volk dankte voor de aan Nederland bewezen hulp.

Zij dankte zeer in het bijzonder de „Don Suisse", het Internationale Roode Kruis, het Zwitsersche Roode Kruis, benevens alle particuliere organisaties en Zwitsersche particulieren, die de handen ineen geslagen hebben ten bate van Nederland. (Tr.) **(V. b. Prinses Juliana en Prins Bernhard 6720 B; Zw. hulp aan Ned. 6643)**

F. Pleidooi voor saneering der staatsfinanciën - Nota aan den min. van financiën —

17 Mei — De heeren prof. dr. J. R. M. v. d. Brink, Tj. Greidanus, L. M. A. Thole, mr. dr. J. P. van Tienhoven, prof. dr. G. M. Verrijn Stuart en prof. mr. F. de Vries hebben den Minister van Financiën een Nota, gedateerd 18 Mei, gezonden, naar aanleiding van „de zorg, die hen vervult over den uiterst bedenkelijken toestand waarin 's lands financiën zich bevinden". Zij stellen hierin vast:

1. Het deblokkeeringsstelsel veel te ingewikkeld is en betreuren, dat het denkbeeld, het geblokkeerde geld op korten termijn om te zetten in verhandelbare, niet beleenbare staatsschuld, tot dusverre werd verworpen.

2. Nadat de loon- en prijsbeheersching aanvankelijk bevredigend verliep, zijn thans vele goederenprijzen ver boven het nagestreefde peil gestegen, terwijl de loonbeheersching ernstige lacunes vertoont, vooral als gevolg van de hooge overheidsloonen, die in geen verhouding staan tot een redelijke loonvorming op de arbeidsmarkt. Bovendien is de opvoering van de goederenproductie vertraagd door de stroeve werking van het overheidsapparaat.

3. De wisselkoers van 10.69 voor het Pond en 2.65 voor den dollar past niet bij een intern prijssysteem van 150 tegenover 1939, doch — zelfs indien men aanneemt, dat de daling van de koopkracht van pond en dollar zich beperkt tot ca. 40% — veeleer bij een prijsniveau van 200 (1.4 ×140). De groote subsidies op buitenlandsche en binnenlandsche producten zijn een gevolg van deze prijspolitiek.

4. Het meest betreurenswaardig is het alle redelijke proporties te buiten gaande begrootingstekort. De opbrengst van de vermogensaanwasbelasting zal nauwelijks het tekort over 1945 kunnen dekken.

Conclusies

Als gevolg van de verarming mogen de loonen niet even sterk stijgen als de prijzen. Een stabilisatie der loonen op gemiddeld 180% van 1939 lijkt gewenscht, uitgaande van een reëel nationaal inkomen, dat 25% blijft beneden dat van 1939 en een prijspeil van 200% van 1939. De loonen in de laagste loonklassen moeten echter de prijsstijging volgen of daarbovenuitgaan. De prijssubsidies zullen dan kunnen vervallen.

Op grond van den inflatiesleutel van 180/100 worden de uitgaven voor den gewonen dienst van de begrooting, incl. ƒ 300 mill. voor uitbreiding van overheidsdienst en ƒ 400 mill. voor defensie en ƒ 700 mill. voor den rentedienst, geraamd op ƒ 3 milliard, terwijl daarnaast de staatsschuld, minus een opbrengst V.A.B. ad 3½ milliard, wordt geraamd op 23.2 milliard.

Vergeleken met vóór den oorlog blijken de gewone staatsuitgaven zonder leeningdienst te zijn gestegen van 14.6 tot 28% van het nat. inkomen, en incl. den rentedienst, doch zonder aflossingen, tot 37% (voorheen 18% incl. aflossingen). Een zoo zware belasting van ons volk ten behoeve van de staatshuishouding wordt als volslagen onmogelijk verworpen.

Weg uit de impasse

Een verhooging van het prijspeil boven 200% van 1939 wordt verworpen. Een ongebreidelde inflatie kan slechts worden voorkomen door drastische verlaging van het begrootingstekort en staatsschuld. De rentebesparing der V.A.B. wordt illusoir door de begrootingstekorten, die de opbrengsten der bijzondere heffingen dreigen op te slokken. Daarom heeft een vermogensheffing alleen zin, indien ze gepaard gaat met vermindering der staatsschuld, hetgeen eerst het geval kan zijn, als de begrooting in evenwicht is gebracht! Als overgangsmaatregel zou het budget in afwachting daarvan reeds kunnen worden ontlast met de rente der te vernietigen staatsschuld. Op grond van de daling van den rentevoet tot 3% en den inflatiesleutel is slechts een staatsschuld van ten hoogste 13 milliard aanvaardbaar en een vermindering van 10 milliard noodzakelijk, en wel vóór uiterlijk 1948.

Laatstgenoemd bedrag dient door de vermogensheffing te worden geliquideerd.

Op dat tijdstip zal het tevens mogelijk zijn, de grootte van het volksvermogen en van het volksinkomen nauwkeuriger te bepalen, daar het prijsniveau zich voldoende kan hebben aangepast.

Tegen vermeerdering van de buitenlandsche schuld bestaat geen bezwaar, mits de geleende bedragen uitsluitend strekken tot herstel van ons productie-apparaat op korten termijn. De consument dient voortaan den kostenden prijs ten volle te betalen. De regeering moet, bij aankoop op crediet in het buitenland, de in het binnenland ontvangen contanten aanwenden tot schuldvermindering.

(Alg. H.bl.) **(V. b. Rijksbegrooting 6715)**

Nederland

A. Bezorgdheid omtrent onze staatsfinanciën - Centraal adviseerend college bepleit ingrijpende maatregelen op korten termijn —

13 Mei — Het Centraal Adviseerend College op financieel gebied — waarin zitting hebben de bankiersvereenigingen te Amsterdam en Rotterdam, de verschillende bedrijfsgroepen op financieel en verzekeringsgebied, de Rijksfondsen en de semi-officieele fondsen — geeft in een open brief aan de regeering uitdrukking aan haar toenemende bezorgdheid ten aanzien van de ontwikkeling der staatsfinanciën.

(De brief werd niet onderteekend door de Rijksfondsen).

Erkend wordt, dat de regeering na het Duitsche wanbeheer aan een uitbreiding van het overheidspersoneel en hooge beleidsuitgaven, niet kon ontkomen, en dat de bijzondere omstandigheden de cijferverhoudingen van het budget wel aanmerkelijk moesten doen verschillen met die van voor den oorlog.

Niettemin worden thans ingrijpende maatregelen noodzakelijk geacht om op korten termijn een einde te maken aan de ontstellende begrootingstekorten, die de resultaten van de geldsaneering niet alleen voor een groot deel teloor doen gaan, doch bovendien de resultaten van de bijzondere heffingen illusoir kunnen maken.

De uitgaven van ƒ 5.3 milliard en het nadeelig saldo van den geheelen dienst van ƒ 3,1 milliard staan niet alleen in wanverhouding tot het vooroorlogsche nationale inkomen van ƒ 5,1 mrd, doch tevens tot de geschatte opbrengst van de vermogensaanwasbelasting ad ƒ 3,5 à ƒ 4 milliard. Het voor 1946 geraamde nationale inkomen van ƒ 8,4 milliard is geflatteerd door de prijsstijgingen. Wegens de gedaalde arbeidsproductiviteit is het reëele nationale inkomen ten opzichte van 1939 veeleer gedaald.

Gewezen wordt voorts op de voortdurende geld- en credietcreatie, op de noodzakelijkheid, de bestuursuitgaven te besnoeien. Daartoe zijn strenge voorschriften voor en de contrôle op alle uitgaven noodzakelijk.

De overheid dient op de hooge salarieeringen, waarmede zij personeel uit het bedrijfsleven trekt, aanzienlijk te bezuinigen. Deze maatregelen kunnen slechts tot hun doel leiden, indien wordt voorkomen, dat de overheid taken blijft verrichten en nieuwe taken tot zich trekt, waarvan het nut niet opweegt tegen de kosten.

Daarnaast wordt een uitbreiding van de productie met een nieuwe particuliere vermogensvorming door besparingen noodzakelijk geacht.

Nieuwe particuliere investeeringen vereischen herstel van vertrouwen. Het doelbewust aansturen op een lage rente benadeelt de vorming van spaarkapitaal. De bijzondere heffingen dienen uitsluitend te worden aangewend tot delging van oude staatsschuld. Monopolievorming moet verhinderd, gezonde concurrentie in het belang van een natuurlijke prijsdaling en vergroot goederenaanbod, hersteld worden. (Alg. H.bl.)

(V. b. Staatsfin. 6742 F)

B. Handelsbetrekkingen met Finland —

21 Mei — Te Stockholm zullen besprekingen plaats hebben tusschen Finsche en Nederlandsche regeeringsvertegenwoordigers over een af te sluiten handelsovereenkomst. (A.N.P.)

C. Benzine, smeerolie en vetten vrij - Rijvergunningen blijven gehandhaafd —

11 Mei — De distributie van benzine, van motorolie en van alle andere smeerolièn en vetten zal met ingang van 1 Juni a.s. worden opgeheven.

De voorraadpositie van benzine is in de laatste maanden veel gunstiger geworden en deze situatie deed de Regeering overwegen of de distributie kon worden opgeheven. Twee factoren zijn bij het nemen van haar besluit van doorslaggevende beteekenis geweest:

Ten eerste het feit, dat in de toekomst op een bevredigenden aanvoer kan worden gerekend, zij het dan dat door stakingen of andere onvoorziene gebeurtenissen teleurstellingen niet zijn uitgesloten.

Ten tweede zal door de opheffing van de benzinedistributie het verbruik niet beduidend kunnen stijgen, omdat het stelsel volgens hetwelk voor het gebruik van motorvoertuigen door de Regeering vergunning moet worden gegeven, streng zal blijven gehandhaafd terwijl ook het rijverbod voor de Zon- en feestdagen van kracht blijft; bovendien zal scherpe contrôle op beide maatregelen worden uitgeoefend.

Daarenboven wordt er door de opheffing van de benzine-distributie een bedrag van ca. 1½ millioen gulden per jaar bespaard, terwijl een groot aantal ambtenaren voor andere bezigheden beschikbaar komt.

Aangezien de voorraad- en de aanvoerpositie van motorolie en van smeerolièn en vetten in het algemeen even gunstig is als die van benzine en de distributie van motorolie voor een belangrijk deel wordt verzorgd door dezelfde ambtenaren, die belast zijn met die van benzine, wordt ook de distributie van deze oliën en vetten opgeheven. (A.N.P.)

(V. b. Prijsverlaging benzine 6719 D)

Ned. O. Indië

D. Radio-rede van dr. H. J. van Mook - Overleg met vrije bevolkingsgroepen in Indië —

22 Mei — Op 21 Mei heeft dr. H. J. van Mook over radio-Batavia een rede gehouden. Hij zeide o.m.:

In afwachting van de ontwikkeling op Java en Sumatra acht de regeering het noodzakelijk om, nu zij haar beleid in groote lijnen duidelijk heeft aangegeven, die bevolkingsgroepen te raadplegen, welke zich vrij kunnen uiten. Dit heeft in de eerste plaats ten doel, de regeeringsplannen nader uit te leggen en te verduidelijken; voorts wil men dan vaststellen, op welke wijze de verschillende bevolkingsgroepen in de huidige omstandigheden hun gevolmachtigde vertegenwoordigers op de rijksconferentie zullen benoemen. Dit overleg zal voor de verschillende deelen van Borneo en voor den Oostelijken Archipel, zoomede voor de Riouw-eilanden, Banka en Billiton, gearrangeerd worden op een nader vast te stellen plaats in de buitengewesten. De vertegenwoordigers van de Nederlandsche bevolkingsgroep, welke voor het grootste deel thans eveneens in vrijheid kan samenwerken, zullen worden geraadpleegd te Batavia.

Zoo spoedig mogelijk zullen bovendien met de Indo-Chineesche en de Indo-Arabische bevolkingsgroepen besprekingen worden gehouden. De onderhandelingen kunnen wellicht in de tweede helft van Juni een aanvang nemen.

Dr. Van Mook waarschuwde tegen zwaarmoedigheid. Hij zeide, dat er een reëele basis voor de toekomst aanwezig was, welke ons tot zelfvertrouwen kan stemmen. In de eerste plaats bestaat er het feit van de historische verbondenheid, welke herhaaldelijk de noodzaak tot samenwerking tusschen de Indonesiërs en de Nederlanders aan de orde stelt. Daarnaast zijn er de nooden van het land, welke „schreeuwen om verlichting, een roep, die steeds duidelijker klinkt boven het wapengekletter en de politieke machinerie". In de derde plaats wees hij op de offers, voor dit land gezamenlijk gebracht door duizenden menschen van iedere nationaliteit. Ten slotte is er de realiteit van het Indonesische nationalisme, dat zich bewust moet zijn van het belang van het werk aan den wederopbouw.

„Destructieve elementen moeten met geweld gekeerd worden, doch onder de opbouwende factoren zal het actieve nationalisme een vooraanstaande plaats innemen. Indonesië zal iets anders zijn dan Nederlandsch-Indië, evenals het hedendaagsche Azië geheel verschillend is van dat van gisteren. Een volledige breuk met het verleden beteekent dit evenwel niet en hoe sneller wij er in slagen, de blijvende en kostbare elementen van het verleden met de eischen van den nieuwen tijd te verzoenen, des te eerder zullen wij in staat zijn, aan den wederopbouw te beginnen. De meerderheid van het Nederlandsche volk erkent de wenschelijkheid en de noodzaak van een stelselmatige evolutie en van zelfregeering in Indonesië. Van een Nederlandsche regeering kan geen herstel van het oude koloniale systeem worden verwacht. In Sjahrir vindt men een vertegenwoordiger van een georganiseerd en verantwoordelijk nationalisme, dat op Java en in een aantal gebieden daarbuiten zijn aanhangers bezit".

Dr. Van Mook beëindigde zijn rede met te zeggen, dat er in het nieuwe Indonesië een behoorlijke plaats zal zijn voor alle Nederlanders, die de gewijzigde toestanden begrijpen en aanvaarden. (N.R.C.)

(V. b. dr. H. J. van Mook 6737 A)

E. Evacuatie op Java vertraagd - Indonesiërs komen hun beloften niet na —

22 Mei — Een officieele Britsche militaire woordvoerder, die commentaar geleverd heeft op het feit, dat de Indonesiërs hun belofte om per trein geïnterneerden uit het binnenland te evacueeren, nog niet in daden hadden omgezet, zeide o.a., dat hij er bij de republikeinsche autoriteiten op had aangedrongen, dat zij zich aan hun afspraak zouden houden en de treinen zouden laten vertrekken. De Britsche woordvoerder zeide, dat Sjahrir zich zeer hulpvaardig had getoond, maar dat generaal-majoor Soedibyo hem geen antwoord had kunnen geven op de vraag, waarom tot op heden nog niets was bereikt. (Tr.) **(V. b. Evacuatie 6736 K)**

F. Moord op secr. Intern. Roode Kruis op Bali —

17 Mei — De Nederlandsche regeering heeft de delegatie van het Internationale Roode Kruis ervan verwittigd, dat op Bali het lijk van den secretaris van de delegatie, den Zwitser Anderlegg uit Zürich, is gevonden. De heer Anderlegg verliet op Goeden Vrijdag (19 April) Batavia met bestemming Bali. Het doel van zijn reis was medewerking te verleenen bij de opsporing van een vermisten Engelschen officier, welke tot nu toe geen resultaat heeft afgeworpen. (Tr.) **(V. b. moord d. extr. 6703 H)**

Ned. O. Indië

A. Bewijs van trouw der Dajakkers aan Nederlanders —

21 Mei — Een opmerkelijk bewijs van trouw en aanhankelijkheid leverden acht Dajaks van de Ketoengau. Zij vervoegden zich aan het landschapsziekenhuis te Sintang en brachten daar de moederoverste van de missie een groote kist en andere goederen terug, die de moederoverste even voor de komst van de Japanners ter bewaring had toevertrouwd.

Naar zij mededeelden, hadden zij diep in het oerbosch een hut gebouwd om het hun toevertrouwde veilig te bewaren. De kist bevatte o.m. medicamenten en een microscoop.

De assistent-resident van Sintang heeft de Dajaks toegesproken en bedankt. (Tr.)

B. Wijziging in het opperbevel —

21 Mei — Met ingang van 1 Juni a.s. zal de kolonel der infanterie S. de Waal worden benoemd tot opperbevelhebber van West-Java, de kolonel der infanterie Van Lanten tot opperbevelhebber van midden-Java, Djokjakarta en Soerakarta en de kolonel der luchtmacht C. Giebel tot opperbevelhebber van Oost-Java, Bali en Lombok. (Msb.)

(V. b. opp. bev. 6663 B)

Argentinië

C. Japansche en Duitsche scholen gesloten —

20 Mei — De Argentijnsche regeering heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de sluiting van 53 Duitsche en Japansche scholen gelast wordt. (Msb.)

(V. b. Argentinië: 6688 G)

Australië

D. Immigratie - Per jaar 70.000 immigranten —

20 Mei — De Australische regeering heeft het voornemen per jaar 70.000 immigranten in het land toe te laten, zoo heeft de Australische afgevaardigde bij het comité voor uitgewekenen bij de V.N. verklaard. Ook andere dan Britsche onderdanen zullen voor immigratie in aanmerking komen, doch het zal nog wel twee jaren kunnen duren, eer zij aan de beurt komen. Australië zal eerst zijn verplichtingen dienen na te komen tegenover bepaalde groepen, die recht op voorrang hebben. Voorts moeten de Australische gedemobiliseerden nog in de maatschappijen worden opgenomen en zal men moeten wachten tot er voldoende scheepsgelegenheid naar en huisvestingsmogelijkheid in Australië is.

(N.R.C.) **(V. b. immigratie: 6515 C)**

België

E. Nationalisatie der mijnen —

21 Mei — De Belgische minister van Economische Zaken heeft een voorontwerp van Wet toegezonden aan de belanghebbenden, waarin de nationalisatie van de mijnen wordt aangekondigd. De bedoeling is, dat uit de ruim 90 mijnondernemingen 5 groote maatschappijen worden gevormd, één voor elk kolenbekken. Verder zou er een nationaal kolenkantoor komen, dat alle geproduceerde steenkolen opkoopt en distribueert. (V.K.)

(V. b. nationalisatie der mijnen 6721 D)

Britsch-Indië

F. Communisten vijanden van den Islam —

21 Mei — De provinciale raad van de Mohammedaansche Liga in de Br.-Indische provincie Pendsjaab heeft een resolutie in overweging genomen, welke een voorteeken is van een zuivering van de liga van communisten, die reeds uit de Congrespartij der Hindoes zijn verwijderd. De resolutie betoogt, dat de communisten in Britsch-Indië „de grootste vijanden van den Islam" zijn en „de vijfde colonne" vormen. (N.D.)

(V. b. Br. Indië: 6737 E)

G. Proces tegen schuldigen van „doodenlijn" in Birma —

21 Mei — Bij opening van het proces te Singapore tegen de oorlogsmisdadigers van de „doodenlijn" in Birma zijn drie beschuldigingen naar voren gebracht tegen majoor Mizutani, commandant van het krijgsgevangenenkamp aldaar, op grond van onmenschelijke behandeling van Nederlandsche, Britsche, Amerikaansche en Australische krijgsgevangenen, welke den dood en het lijden van velen tot gevolg heeft gehad. De openbare aanklager kenschetste de „doodenlijn" als „Via Dolorosa", waar het menschelijk lijden practisch ondraaglijk was. Wanneer iemand een menschelijken Frankenstein construeert en dat monster de vrijheid laat, dan is hij verantwoordelijk voor de daden daarvan. Dit is nu juist wat Mizutani gedaan heeft: hij bouwde een monster, dat langs de lijn sloop en een spoor van menschelijk lijden, van ziekte en dood achter liet." (N.D.) **(V. b. doodenlijn 6679 A)**

Duitschland

H. Onwettige geboorten in Amerikaansche zône —

18 Mei — Het aantal onwettige geboorten in de Amerikaansche zône van Duitschland is in sommige steden het aantal wettige voorbij gestreefd, terwijl het gemiddelde in 50 Beiersche steden 32 procent bedraagt. (Tijd)

(V. b. Amerik. zône 6608 G)

I. Protest van het Duitsche Episcopaat —

20 Mei — Naar Radio Vaticana meldt, heeft het Duitsche episcopaat in een herderlijken brief, die verboden is in de Russische en Amerikaansche zônes, doch gepubliceerd is in de Britsche zône, geprotesteerd tegen de behandeling van het bezette Duitschland, vooral tegen de agrarische hervormingen in het oostelijk deel van Duitschland, die zuiver communistisch zijn, de meedoogenlooze wijze, waarop ambtenaren van hun posten worden ontheven onder het voorwendsel van denazificatie, de ellende van 10 millioen vluchtelingen en den hongersnood.

(Msb.) **(V. b. Duitsche Episcopaat 6508 E)**

K. Razzia op den Donau - Meer dan 3000 arrestaties —

22 Mei — De „politie"-afdeeling van de Amerikaansche bezettingstroepen in Beieren heeft dezer dagen den Donau bij Vilshofen (Beieren) plotseling over een afstand van 72 K.M. afgesloten en 372 schepen van de voormalige Hongaarsche marine in beslag genomen.

Uit de schepen, waaronder 12 kanonneerbooten, kwam een groote hoeveelheid contrabande, machinegeweren en andere wapens, kortegolfzenders, goederen van de zwarte markt en heele scheepsladingen voorraden van de „Wehrmacht" te voorschijn.

Meer dan 3000 menschen zijn gearresteerd, verdacht van zwarten handel, het smokkelen van verdoovende middelen en wapens en het onderhouden van een ondergrondschen spoorweg om vroegere S.S.-lieden te laten ontsnappen.

Ieder schip wordt thans bewaakt, gewapende manschappen langs de oevers en aan den omringenden heuvelrand voorkomen het ontsnappen van verdachte personen. Men is vooral op zoek naar admiraal Trunkwalter, den tegenwoordigen bevelhebber van de Hongaarsche vloot. (Msb.) **(V. b. Arrest. 6655 A)**

L. Bonnen als betaalmiddel voor geallieerde troepen in Britsche zône —

23 Mei — Met ingang van 1 Augustus zullen in de Britsche bezettingszône van Duitschland speciale bonnen voor de geallieerde troepen worden uitgegeven. Hierdoor zullen de troepen een betaalmiddel hebben, dat geheel afwijkt van dat der Duitsche bevolking. De Britsche soldaten zullen met de marken, welke ze door het verkoopen van hun rantsoenen op de zwarte markt verdienen, niet meer kunnen koopen in de officieele cantines en winkels van het bezettingsleger. Voor de Duitsche bevolking zullen de bonnen waardeloos zijn. (V. K.)

(V. b. Br. zône 6654 I)

Engeland

M. Nationalisatie van de Engelsche luchtvaart - Protest der oppositie

14 Mei — De oppositie in het Engelsche Lagerhuis heeft zich scherp verzet tegen het voorstel van het Luchtvaart-ministerie om de burgerluchtvaart in Engeland te nationaliseeren.

De oppositie baseerde haar verzet in hoofdzaak op één grond, t.w.: dat zoowel de monopoliseering als de staatsgarantie van elk verlies de exploitatie duur zal maken en dat terwijl het publiek geen enkel middel gelaten wordt druk uit te oefenen op te hooge vrachtprijzen en onvoldoende veiligheidsmaatregelen.

Opvallend is dat deze argumenten dezelfde zijn, als die gebruikt werden tegen staatsexploitatie van post, telegraaf, telefoon, trein en autobus, terwijl het zakelijke argument waarom de zeevaart steeds vrij bleef van staatscontrôle door de oppositie niet werd aangevoerd, hoewel het karakter van de luchtvaart geheel en al overeenkomt met dat van de scheepvaart.

Het oppositie-voorstel om de wet te verwerpen kreeg slechts 126 stemmen tegen 315. (N.R.C.) **(V. b. Nat. Luchtvaart 6728 E)**

Frankrijk

N. Vier-jarenplan - Twee-en-een-half millioen arbeiders aan landbouw onttrokken? —

21 Mei — Volgens de Parijsche bladen „Le Figaro" en „Le Populaire" hebben de Ver. Staten hun goedkeuring gehecht aan het Fransche plan, om, wat de ijzer- en staalproductie betreft, Frankrijk de plaats te doen innemen, welke tot nu toe door Duitschland ingenomen werd.

De Fransche regeering heeft hiervoor een vier-jarenplan gereed liggen, maar moet, teneinde tot de verwezenlijking hiervan te komen, kunnen beschikken over voldoende hoeveelheden kolen en ertsen, afkomstig uit alle beschikbare bronnen over de heele wereld.

Als voorwaarden zouden de Ver. Staten gesteld hebben, dat Frankrijk zich zekere beperkingen moet opleggen betreffende verbruiksartikelen, levensmiddelen en bewapening. Van deze laatste industrie zouden de arbeiders overgeheveld worden naar de niet-militaire productie.

Frankrijk van zijn kant wil twee-en-een-half-millioen arbeiders aan den land-

bouw onttrekken — waar machines het handwerk zullen vervangen — om ze toe te voegen aan de industrie.
Het Fransche voorstel en de voorwaarden ervan zullen verder ter sprake komen tusschen Léon Blum en Tinson, den Amerikaanschen secretaris van financiën, tijdens het verblijf van eerstgenoemde in de Ver. Staten. (Tijd)
(V. b. Blum 6738 A)

Frankrijk

A. Nationaliseering van verzekeringsmaatschappijen —

Krachtens een wet van 25 April jl., wordt met ingang van 1 Juli 1946 een aantal met name genoemde maatschappijen op het gebied van de kapitaals-, ongevallen- en levensverzekering, genationaliseerd.
Met betrekking tot de spaarverzekeringsmaatschappijen is de Regeering gemachtigd binnen 6 maanden na inwerkingtreding van de wet voorschriften te geven betreffende haar financieele beleid en haar eventueele coördinatie met de op dit gebied bestaande officieele en semi-officieele instellingen.
De wet voorziet in de instelling van een nationalen verzekeringsraad, onder voorzitterschap van den Minister van Financiën en behalve dezen bestaande uit 21 leden. Van deze 21 leden worden 7 van Regeeringswege benoemd, 7 uit den kring der verzekerden en 7 uit den kring der verzekerings-vakmenschen. De nationale verzekeringsraad doet aan de Regeering voorstellen betreffende den technischen en financieelen kant der verzekeringen en oefent verder de bevoegdheden uit, van de aandeelhoudersvergadering der genationaliseerde maatschappijen. (Ec. Voorl. - 14 Mei)

B. Eerste Nederlandsche graanzending gearriveerd —

21 Mei — Het eerste schip met Nederlandsch graan is in Rijssel door den prefect van het departement in ontvangst genomen. In totaal zullen 10.000 ton per binnenschip vervoerd worden. (Msb.)
(V. b. graanlev. aan Fr. 6694 C)

Internationaal

C. Internationale bijeenkomst van socialisten - Internationale bureau voor inlichtingen te Londen —

20 Mei — In het Engelsche badplaatsje Clacton zijn dezer dagen socialisten bijeen geweest uit een groot aantal landen, hoofdzakelijk om het internationaal contact te herstellen. Er zijn nog geen bepaalde voorstellen gedaan tot heroprichting van een Socialistische Internationale of tot stichting van een Internationale met de communisten. Voor dit laatste denkbeeld voelden o.m. de socialisten uit Polen, Frankrijk, Italië en Roemenië veel.
Besloten werd, dat te Londen een internationaal bureau voor het uitwisselen van inlichtingen zal worden gevestigd.
Reuter verneemt, dat dit voorstel gedaan werd door Noorwegen. Een tweede, eveneens aangenomen, voorstel tot het beleggen van een nieuwe conferentie in Londen in October a.s., werd gedaan door Kamiel Huysmans van België, die voorzitter is geweest van de in naam nog steeds bestaande Tweede Internationale. (V.V.)

D. De voedselschaarschheid —

21 Mei — Herbert Hoover, die in opdracht van president Truman ter bestudeering van het voedselprobleem een reis gemaakt heeft van 55000 km., heeft in een radio-rede verklaard dat meer dan 500 millioen menschen met hongersnood worden bedreigd.
President Truman heeft een beroep gedaan op Maarschalk Stalin om zich bij de andere landen aan te sluiten ter bevoorrading van de door hongersnood geteisterde landen. De leider van het Engelsche Lagerhuis Herbert Morrison, die naar Amerika vloog met een voorstel tot samenwerking ter bestrijding van de voedselschaarschheid, heeft tijdens een persconferentie verklaard, dat Groot-Brittannië bereid is 200.000 ton graan voor het einde van September af te staan.
Morrison kondigde een algemeene overeenkomst aan tusschen de Britsche en de Amerikaansche regeering, i.z. de bestrijding van hongersnood, en hij verklaarde eveneens een principieel akkoord bereikt te hebben betreffende een gelijke rantsoeneering in de Britsche, Amerikaansche en waarschijnlijk ook de Fransche zône in Duitschland.
Hoewel de bijzonderheden van die overeenkomst nog moeten bepaald worden, gaf hij zijn vertrouwen te kennen dat de dreigende crisis in de Britsche zône zou kunnen vermeden worden.
Verder deelde hij mede dat aan India aanzienlijker hoeveelheden zullen geleverd worden.
Morrison voegde er aan toe, dat de totale voorraden van Mei tot September 10 millioen ton bedragen, terwijl er 13.400.000 ton noodig zijn. (Reuter)
Intusschen werd bekend, dat Stalin het beroep op hem van president Truman om samen te werken in den strijd tegen den wereldhonger, heeft afgewezen.
Stalin zou er op gewezen hebben, dat hij in dit opzicht reeds verplichtingen had. (Tr.) **(V. b. 6690 A)**

E. Veiligheidsraad - Bespreking lidmaatschapsaanvragen —

18 Mei — De veiligheidsraad kwam op 17 Mei bijeen onder voorzitterschap van den permanenten Franschen afgevaardigde Alexandre Parodi.
Het voorstel van den Australischen afgevaardigde, waarbij aanvragen voor het lidmaatschap van de Vereenigde Naties eerst door de algemeene vergadering besproken dienden te worden en daarna pas door den veiligheidsraad in behandeling zouden worden genomen, werd met tien tegen één stem verworpen. Besloten werd dat de veiligheidsraad eventueele aanvragen in overweging zou nemen, alvorens deze aan de algemeene vergadering voor te leggen. (N.R.C.)
(V. b. Veiligheidsraad 6729 F)

F. Veiligheidsraad - De Iraansche kwestie - Azerbeidsjan ontruimd - Verklaring van Hoessein Ala —

23 Mei — Op 22 Mei had de Iraansche ambassadeur in Washington, Hoessein Ala Pasja, aan den Veiligheidsraad een telegram van den Iraanschen eersten minister overhandigd, volgens welk telegram er geen spoor van Sovjet-troepen in Azerbeidsjan zou te vinden zijn. Volgens betrouwbare personen ter plaatse zou Azerbeidsjan op 6 Mei j.l. geheel door het roode leger ontruimd zijn.
Tijdens de vergadering van 22 Mei kwam de Iraansche kwestie opnieuw ter sprake.
De Amerikaansche vertegenwoordiger, Stettinius, verklaarde, dat het verslag van de Iraansche regeering over de ontruiming door de Russische troepen van Iraansch grondgebied alleen sprak over een deel van Azerbeidsjan en niet afdoende was.
De voorzitter las vervolgens het telegram van Soeltaneh voor.
Stettinius stelde voor, dat de Iraansche kwestie op de agenda van den raad zou blijven, daar geen bevredigende berichten waren ontvangen.
De Britsche afgevaardigde, Cadogan, zeide over de mededeeling van de Iraansche regeering: „Ik kan dit bericht niet als definitief of in elk opzicht bevredigend beschouwen."
Dr. Van Kleffens de Nederlandsche afgevaardigde, stelde voor, den Iraanschen vertegenwoordiger, Hoessein Ala, aan de besprekingen te laten deelnemen. Deze deelde den Raad mede, dat „de Sovjettroepen langen tijd na den 6en Mei Azerbeidsjan hadden verlaten" en dat de moeilijkheden in Azerbeidsjan het gevolg waren van vroegere inmenging. Een vijandelijk leger van opstandelingen, geschapen onder toezicht van de Sovjettroepen, verhinderde de strijdmacht van de Iraansche regeering. Azerbeidsjan binnen te trekken, aldus Ala. Hij zeide voorts, dat de Sovjet-ambassadeur te Teheran had getracht, Soeltaneh over te halen, in te stemmen met hetgeen de opstandelingen wenschten, Ala noemde dit inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van Iran en zeide, dat hij den Raad niet kon mededeelen, of de inmenging in Azerbeidsjan heeft opgehouden, „daar wij in dat gebied geen gezag hebben".
Stettinius verklaarde hierop, dat het een fout zou zijn, de Iraansche kwestie te laten vallen.
De vergadering werd verdaagd, na eerst een Nederlandsch voorstel te hebben aangenomen, om de bespreking voor een korten tijd uit te stellen. (N.R.C. - V.V.)
(V. b. Ir. kwestie 6729 F)

G. Parijsche conferentie verdaagd - Plaatsvervangers der ministers blijven in Parijs - De balans —

17 Mei — De conferentie der vier ministers van buitenlandsche zaken te Parijs is nu, na een bijna ononderbroken reeks besprekingen van drie weken verdaagd tot den 15den Juni.
Britsche, Amerikaansche en Russische commissies, met hun experts en staven, blijven in Parijs om verslagen uit te werken, die aan de vier ministers voorgelegd zullen worden wanneer zij over een maand weer bijeenkomen.
Minister Byrnes noemde in een commentaar, dat hij over de conferentie gaf en dat door alle Amerikaansche zenders werd uitgezonden, de resultaten „teleurstellend klein".
Zij kunnen in de volgende balans worden samengevat:

Italiaansch vredesverdrag: 1. Koloniën — niets beslist, teruggezonden naar de plaatsvervangende ministers van buitenlandsche zaken.
2. Italiaansch—Yougoslavische grens en Triëst — niets beslist, verwezen als voren.
3. Herstelbetalingen — niets beslist, verwezen als voren.
4. Fransch-Italiaansche grens — niets beslist, hoewel de ministers het wel met elkaar eens waren, verwezen als voren.
5. De toekomst van de marine en het beschikken over eenheden van de marine die een surplus vormen — in principe overeenkomst wat betreft de toekomstige grootte van de vloot maar verschil van meening over de beschikking van de surplus-eenheden.
6. Bi-laterale verdragen — niets beslist.
7. Geallieerde Verdragscontrôle-commissie — niets besloten.
8. Zuid-Tyrol — Oostenrijksche verzoek om teruggave van Italië geweigerd.
9. De eilanden van den Dodecanesus — niets beslist, verwezen als voren. Overeenkomst was bereikt over ondergeschikte punten.

Roemenië: 1. Grenzen — de status quo van Roemenië's huidige grenzen werd erkend.
2. Fascistische organisaties — moeten ontbonden worden.
3. Geallieerde contrôle-commissie inzake oorlogsmisdadigers — niets beslist.
Bulgarije: 1. Grenzen — de huidige status quo erkend. Aan Bulgarije en Griekenland zal worden toegestaan hun standpunt uiteen te zetten over hun gemeenschappelijke grens op de vredesconferentie.
2. Terugtrekking van Sovjet-bezettingstroepen — niets beslist.
Hongarije: 1. Grenzen — status quo erkend.
2. Herstelbetalingen — niets beslist.
(Ass. Pr. - Usis) **(V. b. Par. conf. 6706 D)**

Internationaal

A. De Internationale voedselconferentie —

23 Mei — Aan de Internationale Voedsel- en Landbouw-Organisatie (F.A.O.) welke te Washington haar congres houdt, dat een voortzetting is van de bijeenkomsten van Hot Spring en Quebec, is een Engelsch-Amerikaansch-Canadeesch plan voor een nieuwe internationale organisatie van een 20-tal landen, die de plaats van de „Combined Food Board" in zou kunnen nemen bij de voedseltoewijzingen aan door hongersnood bedreigde landen, aangeboden. Het plan houdt in:
1) De organisatie vertegenwoordigt alle belangrijke ex- en importeerende landen.
2) De contrôle zou berusten bij de leden van de tegenwoordige „Combined Food Board" (Engeland, V.S. en Canada) plus vier andere naties.
3) De F.A.O. zou worden benut als secretariaat en voorlichtingsdienst.
Dezelfde drie landen hebben voorgesteld, Rusland op te nemen als lid van dezen „internationalen noodvoedselraad".
(Alg. H.bl.) **(V. b. voedselconf. 6690 A)**

Iran

B. Iraansche leger slaags met troepen van Azerbeidsjan —

20 Mei — Radio-Tebris meldde op 19 Mei, dat Iraansche troepen Azerbeidsjan hebben aangevallen. De aanval werd ingezet vanuit het Zuidwesten, uit de streek der Koerden rondom het meer van Oermia. In Tebris is de staat van beleg afgekondigd. Er is een militaire regeering gevormd en ieder, die zich na 11 uur des avonds op straat vertoont, wordt neergeschoten.
Het nationale leger van Azerbeidsjan had reeds bevel ontvangen om te vechten, indien het werd aangevallen. De oorlog dreigde reeds, toen de onderhandelingen in Teheran met den „ministerpresident van Azerbeidsjan" over den status van deze provincie binnen het Iraansche Rijk mislukte. In een radiorede had Pisjevari reeds het voornemen van Azerbeidsjan om zich met geweld te verzetten tegen elke poging der centrale regeering de provincie binnen te trekken, tot uitdrukking gebracht.
(Alg. H.bl.) **(V. b. 6706 E)**

Japan

C. Het nieuwe kabinet - Goedkeuring van MacArthur —

21 Mei — De Japansche premier Yosjida is er in geslaagd, een nieuw kabinet samen te stellen, bestaande uit 5 liberale, 4 progressieve en 4 partijlooze ministers. MacArthur heeft zijn goedkeuring aan het nieuwe kabinet gehecht. (Par.)
(V. b. Jap. kabinet 6729 G)

Joego-Slavië

D. Britsche en Amerikaansche getuigenis voor Mihailowitsj —

23 Mei — Het Dep. van Buitenl. Zaken der Ver. Staten publiceerde op 15 Mei den tekst van een nota aan Joego-Slavië, waarin werd verzocht om toelating als getuigen van Amerikaansche vliegeniers, die gedurende den oorlog waren gered door strijdkrachten van Generaal Draja Mihailowitsj, bij het aanstaande proces tegen dezen Generaal.
De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Bevin, heeft in het Lagerhuis meegedeeld, dat de Britsche regeering een schriftelijke getuigenis zal sturen ten gunste van generaal Mihailowitsj, die binnenkort te Belgrado terecht zal staan. Het document wordt geteekend door Britsche militairen, die tijdens den oorlog als verbindingsofficier bij den generaal hebben gefungeerd. (Usis - A.N.P.)
(V. b. 6698 D)

Polen

E. Regeering verbreekt handelsbetrekkingen met Italië —

20 Mei — De Poolsche regeering heeft de handelsbetrekkingen met Italië verbroken. Een officieel communiqué geeft als reden op, dat de Italiaansche autoriteiten beslag hebben gelegd op het Poolsche schip „Atory". De Italiaansche regeering verklaart, dat het schip haar als waarborg moet dienen voor de terugbetaling der schulden, die de oude scheepvaartmaatschappij „Gdynia America", vóór den oorlog heeft gemaakt. (Msb.)

Rusland

F. Zeebodem-onderzoek door middel van televisie —

17 Mei — Radio Moskou meldde, dat Russische geleerden met de perfectionneering van een televisie-apparaat bezig waren, dat zal moeten dienen, om de wrakken van gezonken schepen en andere voorwerpen op den zeebodem te onderzoeken. Met dit toestel „hydroperiscoop" genaamd, zal het mogelijk zijn om de zeefauna op een diepte van 10 voet te bestudeeren en te photographeeren. (N.D.)

G. Russen trekken door Tsjecho-slowakije —

21 Mei — Reuter meldt, dat Russische troepen zich op 26 Mei, wanneer in Tsjecho-Slowakije verkiezingen worden gehouden, van den Donau in het Zuiden door het land naar Duitschland zullen begeven. De plannen zijn in samenwerking met den Tsjechischen generalen staf uitgewerkt. Zij zouden geen politieken achtergrond hebben. De troepenbewegingen zullen van 26 Mei tot 29 Mei duren. Nadere berichten luidden dat de troepenbewegingen tot na de verkiezingen zullen worden uitgesteld. (Par.)

Tsjecho-Slowakije

H. Frank ter dood veroordeeld - Vonnis voltrokken —

23 Mei — Karl Hermann Frank, de voormalige Duitsche Rijkscommissaris voor Bohemen en Moravië, werd door het Tsjechische Volkstribunaal ter dood veroordeeld.
Het tribunaal achtte Frank verantwoordelijk voor de uitroeiing en verwoesting van het dorp Lidice.
Dit dorp werd na den aanslag op Heydrich, als represaillemaatregel, met den grond gelijk gemaakt. De bewoners werden vermoord.
Het vonnis is op 22 Mei, op het voorplein van de Pancragevangenis te Praag, voltrokken. (N. Z. Zt.) **(V. b. Frank 5650 A; Aansl. Heydrich 5239 D)**

Turkije

I. Wijziging van de kieswet —

17 Mei — De Turksche regeering heeft aan de nationale vergadering een wetsontwerp voorgelegd tot wijziging van de kieswet, waarbij het directe algemeene kiesrecht wordt ingevoerd. Tevens wordt bij dit wetsontwerp aan de oppositiepartijen het recht toegekend om de stemming te controleeren. Voorts heeft de Turksche regeering besloten de bestaande beperkingen in de vrijheid van het volk, zooals t.a.v. de pers, de bevoegdheden der politie en het recht van vergaderen af te schaffen. Als gevolg van dit besluit wordt verwacht, dat de oppositie aan de komende verkiezingen zal deelnemen.
(N.R.C.) **(V. b. Turkije 6738 L)**

Ver. Staten

K. De spoorwegen staken - Fatale gevolgen voor hongerend Europa —

24 Mei — De reeds lang dreigende staking van het Amerikaansche spoorwegpersoneel is op 23 Mei begonnen. Op verzoek van president Truman, was de staking vier dagen uitgesteld, doch, aangezien de inmiddels op het Witte Huis gevoerde onderhandelingen niet tot eenig resultaat hebben geleid, werd besloten het werk neer te leggen. Eén kwart millioen man zijn bij deze staking betrokken.
Volgens verklaringen van ambtenaren van hulpverleeningsorganisaties zou de vertraging in het vervoer van levensmiddelen, den dood van duizenden menschen in hongerend Europa ten gevolge hebben. (Msb.)

L. Mijnwerkersstaking - Voorstel tot arbitrage verworpen —

17 Mei — President Truman heeft voorgesteld het conflict tusschen mijnwerkers en werkgevers aan arbitrage te onderwerpen. Hij verklaarde op een persconferentie, dat de V. S. in een wanhopige situatie zullen geraken, als de mijnwerkers niet aan het werk gaan.
Mijneigenaars echter zoowel als de mijnwerkers hebben deze arbitragevoorstellen verworpen.
John D. Small, bestuurder voor de burgerlijke productie in de V. S., beval daarna ter legalisatie een voorstel aan, waardoor stakingen gedurende ten minste zes maanden onwettig gemaakt zouden worden.
Small zeide, dat de voorzitter der vakvereeniging van mijnwerkers, John L. Lewis, bij zijn leiding van de steenkolenstaking, het algemeene welzijn had genegeerd en een chaotischen toestand in de industrie der Vereenigde Staten had geschapen.
De staking in de bruinkoolindustrie heeft thans een veel verder reikende uitwerking dan eenige andere staking in de geschiedenis van de Amerikaansche mijnen. Andere stakingen hebben wel anderhalf jaar geduurd, maar enorme reserves „verzachtten" de uitwerking ervan op de Amerikaansche industrieën, spoorwegen en openbare nutsbedrijven. (N.D.)
(V. b. Mijnw.staking 6738 N)

Zwitserland

M. Duitsche activa in Zwitserland

22 Mei — Inzake de Duitsche activa in Zwitserland is thans overeenstemming met den geallieerden bereikt. Voor het Duitsche goud wordt Zw. fr. 250 mill. betaald. De Zwitsersche vergoedingen worden gebruikt voor herstelbetalingen.
(Alg. H.bl.)

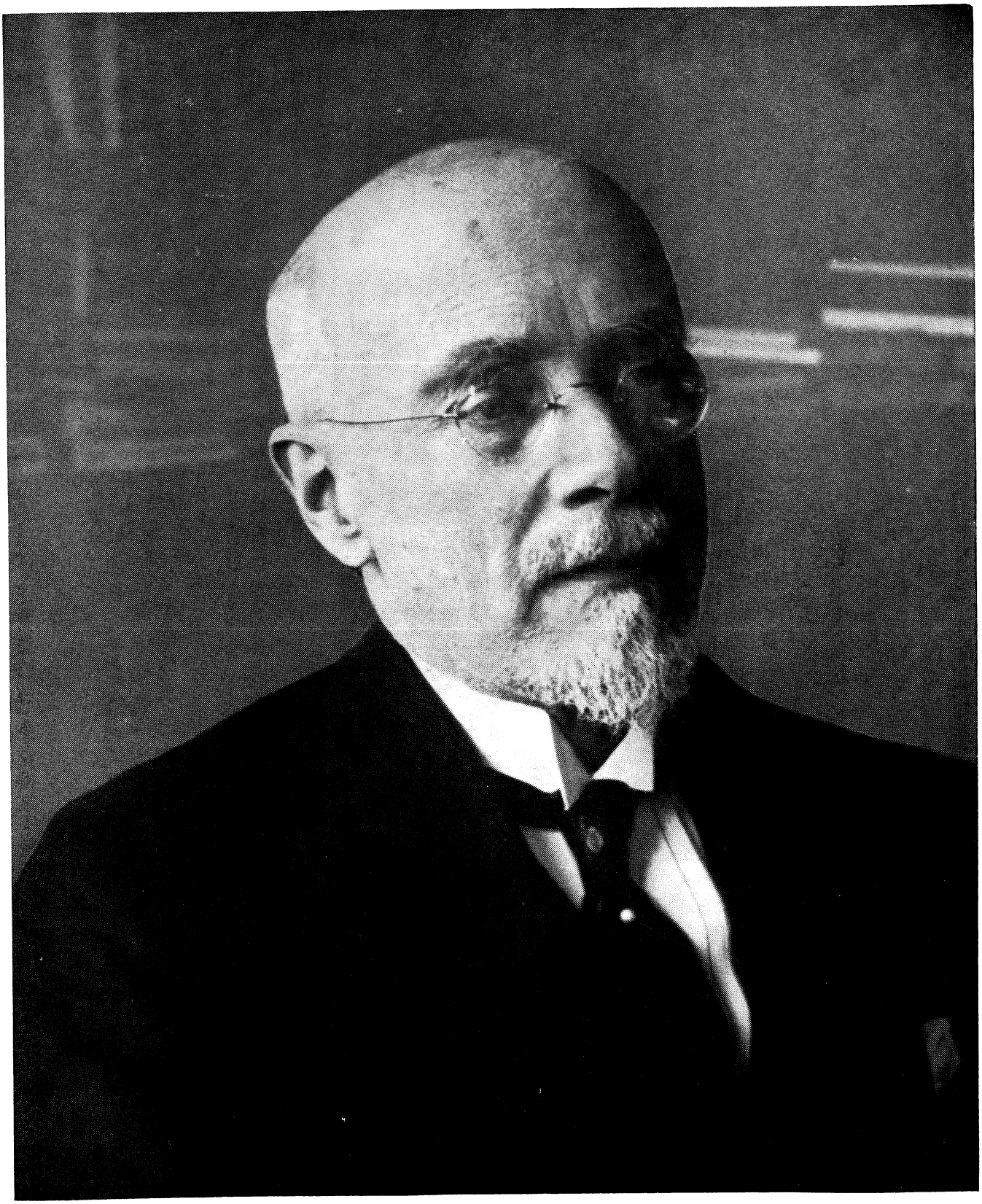

Prof. mr. Paul Scholten (geb. te Amsterdam 26 Aug. 1875), oud-hoogleeraar aan de universiteit van Amsterdam en een der meest bekende juristen van Nederland, is op reis naar Canada plotseling overleden.

Warschau 1945: Waar eens Polen's meest moderne bouwwerken stonden, ligt nu een woestijn van puin.

(foto International-Anefo)

Uitslag verkiezingen voor de Provinciale Staten

De op 29 Mei gehouden verkiezingen voor de Provinciale Staten hadden de volgende resultaten:

Totaal aantal verkregen stemmen en percentages in alle provinciën tesamen.

Partijen	Geldig uitgebrachte stemmen: Prov. Staten 1946	2de Kamer 1946	Prov. Staten 1939	Percentage: Prov. Staten 1946	2de Kamer 1946	Prov. Staten 1939
Katholieke Volkspartij *)	1.468.820	1.466 510	1.228.536	31.4	30.8	29.8
Partij v. d. Arbeid †)	1.206.275	1.347.664	1.245.429	25.8	28.3	30.3
Anti-Rev. Partij	588.766	614.177	519.432	12.6	12.9	12.6
Chr.-Hist. Unie	454.883	373.191	405.512	9.7	7.8	9.9
Partij v. d. Vrijheid §)	297.431	305.202	250.009	6.4	6.4	6.1
Communistische Partij	533.182	502.935	132.700	11.4	10.6	3.2
Protestantsche Unie	5.905	32.013	11.160	0.1	0.7	0.3
Staatk. Geref. Partij	100.959	101.772	84.617	2.2	2.2	2.1
Overige partijen	17.982	16.742	236.447	0.4	0.3	5.7
Totaal	4.674.203	4.760.206	4.113.842	100.0	100.0	100.0

DE ZETELVERDEELING

Partijen	Noord-Brabant 1946	1939	Gelderland 1946	1939	Zuid-Holland 1946	1939	Noord-Holland 1946	1939	Zeeland 1946	1939	Utrecht 1946	1939	Friesland 1946	1939	Overijssel 1946	1939	Groningen 1946	1939	Drente 1946	1939	Limburg 1946	1939	Totaal 1946	1939
Kath. Volksp. *)	53	53	21	20	16	16	19	18	9	8	11	12	3	3	13	13	2	2	2	1	39	40	188	186
P. v. d. Arb. †)	6	5	16	15	24	29	24	30	10	9	12	12	18	21	13	15	16	22	13	14	4	3	156	175
A.-R. Partij	2	2	7	8	14	14	7	8	6	7	7	8	12	12	6	6	10	10	7	7)		—	78	82
Chr.-H. Unie	2	2	10	11	8	8	4	5	8	8	5	5	9	9	7	7	5	3	5	5)	0	—	63	63
P. v. d. Vrijh. §)	—	1	4	4	7	6	5	5	4	5	2	2	2	2	2	2	5	3	6	5	—	—	37	35
Communisten	1	—	3	—	10	2	18	6	1	—	3	—	6	1	5	1	7	2	2	—	2	—	58	12
St. Ger. Partij	—	—	1	1	3	3	—	—	4	4	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	10	10
Over. Partijen	—	1	—	3	—	4	—	5	0	1	—	1	—	2	0	2	—	3	—	3	—	2	—	27
Totaal	64	64	62	62	82	82	77	77	42	42	41	41	50	50	47	47	45	45	35	35	45	45	590	590

De uitslag in de provinciën

Partijen:	Noord-Brabant Kieskring I en II: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Gelderland Kieskring III en IV: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Zuid-Holland Kieskr. V, VI, VII, VIII: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Noord-Holland Kieskr. IX, X, XI: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten
Kath. Volkspartij *)	409528	416773	345597	170287	161260	129855	220676	217138	191218	215769	213843	182327
Partij v. d. Arbeid †)	48475	67081	33613	123537	144349	104448	335411	372159	358850	283676	300346	320305
Anti-Rev. Partij	19765	17589	13305	55169	61043	49653	191302	192991	160935	84759	92563	88391
Christ.-Hist. Unie	15859	12327	13640	81469	66158	71917	115252	95770	102734	50051	38736	58324
Partij v. d. Vrijheid §)	6374	5735	10967	32944	32815	30878	95784	99580	80261	58167	64223	59672
Communisten	12561	12020	—	23824	23213	3912	141436	131337	31104	204559	194679	70039
Protestantsche Unie	—	1694	—	—	2263	—	—	9638	—	5905	4898	—
Staatk. Ger. Partij	2414	3405	1860	14655	18099	10618	47461	41557	40301	5085	4515	3859
Groep Kath. Jongeren	6436	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Christ. Dem. Volkspartij	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1808	—	—
Overige partijen	1044	—	11347	—	1072	23682	—	5803	74428	—	8672	58868
Totaal	522456	536624	430329	501885	510272	424963	1147322	1165978	1039831	909779	922475	841785

Partijen:	Zeeland Kieskring XII: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Utrecht Kieskring XIII: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Friesland Kieskring XIV: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Overijssel Kieskring XV: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten
Kath. Volkspartij *)	26540	28545	23419	70246	70051	59289	15360	15637	13053	86056	85621	69119
Partij v. d. Arbeid †)	28969	33497	26869	72559	78735	63196	81667	88869	82218	82607	92333	84819
Anti-Rev. Partij	19852	22224	20951	43430	46847	43151	55434	56390	47183	42281	44815	33257
Christ.-Hist. Unie	25877	23539	23580	34987	26151	27894	41387	36999	36473	44682	34873	37712
Partij v. d. Vrijheid §)	13399	9699	13637	16746	16807	14264	12039	11096	8100	17241	17208	15342
Communisten	3118	3755	—	21763	20514	3348	26765	23834	6486	34723	33621	6452
Protestantsche Unie	—	1579	—	—	2828	—	—	2184	—	—	4492	—
Staatk. Ger. Partij	12760	13344	10619	9047	9486	8855	1469	1567	1017	8072	8751	7514
Groep Kath. Jongeren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Christ. Dem. Volkspartij	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overige partijen	2360	—	4707	—	—	8950	—	—	13305	—	—	13709
Totaal	132875	136182	123782	268778	271419	228947	234121	236576	207835	315662	321714	267924

Partijen:	Groningen Kieskring XVI: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Drente Kieskring XVII: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten	Limburg Kieskring XVIII: 1946 Prov. Staten	1946 Tw. Kamer	1939 Prov. Staten
Kath. Volkspartij *)	12902	12965	10004	7422	7271	5129	239917	237418	193995
Partij v. d. Arbeid †)	76825	83355	99010	52233	49524	41344	26695	37391	18047
Anti-Rev. Partij	50195	52858	41604	24990	24100	19295	(	2731	1773
Christ.-Hist. Unie	25588	21863	16623	20036	15149	13170	(5529	1633	3581
Partij v. d. Vrijheid §)	24177	26239	13321	23541	19866	14295	—	1932	1555
Communisten	37921	23173	9591	10650	8954	1806	17210	16835	—
Protestantsche Unie	—	1816	—	—	621	—	—	481	—
Staatk. Ger. Partij	—	281	—	—	286	—	—	—	—
Groep Kath. Jongeren	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chr. Dem. Volkspartij	18813	—	—	—	—	—	—	—	—
Overige partijen	1232	1213	13656	—	—	9534	3289	—	15073
Totaal	230653	234763	203809	138872	125771	104573	292640	298421	239024

*) In 1939 R.K. Staatspartij.
†) Vergeleken met de stemmen in 1939 uitgebracht op de S.D.A.P., V.D.B. en C.D.U. en door deze partijen verkregen zetels.
§) Vergeleken met de, in 1939, op de Liberale Staatspartij uitgebrachte stemmen en door deze partij verkregen zetels.
(A. N. P.)

(V. b. Verk. Prov. St. 1939 3758 E; Overz. Partijprogramma's 6707 v.v.)

Nederland

A. Dr. L. J. M. Beel formateur —
27 Mei — H.M. de Koningin heeft op 27 Mei dr. L. J. M. Beel in gehoor ontvangen en hem de opdracht verstrekt tot het vormen van een kabinet, dat geacht mag worden het vertrouwen van de Tweede Kamer te genieten.
Dr. Beel heeft H.M. verzocht, deze opdracht in beraad te mogen houden.
(Msb.) **(V. b. dr. Beel: 6449 E; dem. kabinet: 6739 A)**

B. Communisten willen een driepartijen-regeering —
27 Mei — De communistische Kamerfractie heeft een resolutie aangenomen, waarin zij aandringt op een regeering, waarin de Katholieken met de Partij van den Arbeid en de communisten samengaan. Ondanks de essentieele verschillen tusschen de drie partijen, zegt de resolutie, gelooft de communistische partij, dat het mogelijk zal zijn overeenstemming te bereiken ten opzichte van een gemeenschappelijk program.
Dit program moest inhouden: verhoogde productie, den strijd tegen de inflatie, de regeling van het Indonesische program, het aannemen van algemeene sociale verzekering, het snel berechten van de collaborateurs en het behoeden van de democratie in Nederland. (Whd.)
(V. b. C.P.N.: 6614 A)

C. De Zeeliedenstaking - De E.V.C. geeft verklaringen - R.V.D. geeft commentaar —
De heer B. Blokzijl heeft namens de E.V.C. in een persconferentie mededeelingen gedaan over het zeeliedenconflict. „Direct na de radiorede van den minister-president van 16 Mei hebben wij contact met hem gezocht," aldus de heer Blokzijl, „en in een onderhoud van 2½ uur is men tot overeenstemming gekomen over de wijze, waarop het conflict kon worden beëindigd. Dit zou aldus gebeuren, dat van de rijksbemiddelaars bereidheid zou gevergd worden, om na de werkhervatting met de E.V.C. de zaak opnieuw aan de orde te stellen (immers, waar gestaakt wordt, kan niet gepraat worden, volgens de spelregels). Hierbij zou de E.V.C. gelegenheid krijgen bezwaren kenbaar te maken. Dit overleg met de rijksbemiddelaars zou geëindigd moeten zijn alvorens de eerste ƒ 25 van den toeslag van ƒ 50 zou worden afgetrokken."
Naar de heer Blokzijl verklaarde, ging hij verheugd naar Amsterdam, om enkele uren later echter opgebeld te worden door prof. Schermerhorn, die mededeelde dat de overeenkomst „helaas niet kon doorgaan". Hij had zich met „eenige instanties" in verbinding gesteld (wèlke dat waren, werd niet gezegd) die bezwaar maakten tegen de regeling. Zij hadden ook bezwaar gemaakt tegen het onderhoud met den heer Blokzijl op zichzelf, een bezwaar dat prof. Schermerhorn overigens niet deelde.
Er is daarna voortdurend getelefoneerd tot ten slotte prof. Schermerhorn verklaarde: „Ik kan in dezen niets meer doen". Vervolgens richtte de E.V.C. zich tot de reeders met de verklaring, dat zij in het contract opgenomen wilde worden (hetgeen aanvaarding van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst beteekende) mits geen rancune-maatregelen zouden worden getroffen en de E.V.C. bij de toekomstige besprekingen betrokken zou zijn. Dit voorstel was op den avond van dienzelfden dag al beantwoord: het bekende antwoord van den heer Brautigam, dat een afwijzing inhield.
„Deze gang van zaken is in strijd met de spelregels," aldus de heer Blokzijl, want een van deze regels luidt: „als de E.V.C. de staking opheft, kan er gepraat worden". Mijns inziens zijn er krachten aan het werk, die de regeering drijven. Prof. Schermerhorn verklaarde van zijn rede: Ik sprak haar uit, maar ik heb haar niet alleen opgesteld. „De reeders", aldus de heer Blokzijl, „zoeken naar middelen om de zeelieden die 5 jaar hebben gevaren, te vervangen door andere. Dit was prof. Schermerhorn met mij eens, en hij keurde het af. Wil men nu een snelle oplossing van het conflict, welnu laat dan de overeenkomst, die Zaterdag 18 Mei tusschen den minister-president en ons tot stand kwam, voortgang vinden."

Mededeeling R.V.D.
Het bovenstaande overzicht van den heer Blokzijl geeft den Regeeringsvoorlichtingsdienst na informatie bij den minister-president, aanleiding het volgende hierbij aan te teekenen:
1. Inderdaad is prof. Schermerhorn van meening, dat een organisatie als de E.V.C., die grooten invloed heeft op bepaalde arbeidersgroepen, zou moeten worden betrokken in het overleg over de arbeidsvoorwaarden.
2. Anderzijds is de minister-president uiteraard volkomen doordrongen van het feit, dat er geen vruchtbaar overleg mogelijk is, dan alleen door partijen die bereid zijn de regels van het spel te eerbiedigen. Terecht wordt van de zijde der overige vakbewegingen betwijfeld, of de E.V.C. aan deze voorwaarde voldoet.
3. Met dat al bevinden wij ons, aldus prof. Schermerhorn, in een slop. De E.V.C. blijft prestige-politiek voeren, met alle noodlottige gevolgen van dien, zoolang men haar niet erkent, en van de andere zijde eischt men met reden een loslaten van de tot dusver gevolgde tactiek, alvorens tot erkenning en samenwerking over te gaan.
4. Zijnerzijds is het streven van den minister-president er op gericht geweest, dezen vicieuzen cirkel te doorbreken, hetzij doordat men bereid zou zijn het risico te nemen van een erkenning der E.V.C. (ondanks de ervaringen van dit jaar), hetzij men, aan de zijde der E.V.C., zou kunnen komen tot een principieele verwerping van het prestigeconflict als strijdmiddel. Tot dusver heeft dit streven echter nog geen succes gehad. (N.R.C.) **(V. b. Radiorede Schermerhorn 6733 A; havenstaking en E.V.C. 6739 I)**

D. De havenstaking - Ook veembedrijven staken - Tabak en suikervoorziening in gevaar - Taak der militairen —
28 Mei — Zooals bekend, is ons land de laatste maanden voor zijn suikervoorziening geheel aangewezen op invoer. De stakingen in de havens van Rotterdam en Amsterdam hebben er toe geleid, dat groote hoeveelheden aangevoerde ruwe suiker niet konden worden gelost. Ofschoon hierin de laatste week (door het tewerkstellen van vrijwilligers en militairen), een wijziging is ingetreden, heeft de staking reeds te lang geduurd om het suikerrantsoen onverminderd te kunnen handhaven. Daarbij is nog gekomen de staking in de Westersuikerraffinaderij te Amsterdam, zoodat thans van een regelmatige suikervoorziening geen sprake meer kan zijn.
Men moet er dan ook rekening mede houden, dat na den loopenden bon voorloopig geen bon voor consumptiesuiker zal kunnen worden aangewezen.
Daar ook de veembedrijven in staking zijn gegaan, weigerden de arbeiders de lading van een lichter, die uit tabak bestond, in het veem op te slaan. Hierdoor dreigt ook de voorziening der bevolking met tabak in gevaar te komen.
(N.R.C. - Tr.)

Taak der militairen in de havens
28 Mei — In verband met geruchten, die in omloop zijn gebracht, deelt de Regeerings Voorlichtingsdienst het volgende mede:
Toen het arbeidsconflict in de havens dreigde te leiden tot welhaast catastrofale gevolgen voor het geheele Nederlandsche volksleven, heeft de regeering het noodzakelijk geacht, over te gaan tot het gebruik van militairen als werkkrachten. Voor zoover deze bewapend zijn, doen zij als versterking der politie dienst ter bescherming van de werkende arbeiders en de vrijwilligers. Een andere taak valt aan de ingezette troepen niet toe. Zij hebben instructie, elke agressieve houding tegenover de stakers te vermijden. Mede daarom werden op last van den burgemeester de van zware wapens voorziene marechaussee uit Rotterdam teruggetrokken. (V.V.) **(V. b. staking 6739 I)**

E. Staking op Schiphol duurt voort
28 Mei — De plaatselijke bedrijfsgroep bouwvakken van de E.V.C. belegde op 27 Mei een vergadering, teneinde de staking op Schiphol nader te bespreken. Van de 526 aanwezigen stemden 500 voor voortzetting van de staking.
De vergadering besloot een telegram te zenden aan de 3000 stakende arbeiders van de bedrijfsgroepen transport en metaal om daarin aan haar sympathie uiting te geven. (N.D.)
(V. b. staking Schiphol 6740 C)

F. „Ambtenarencentrum" gesticht
25 Mei — Opgericht is het ambtenarencentrum, dat de belangen wil behartigen der ambtenaren (ook arbeidscontractanten) in dienst bij rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en semi-publiekrechtelijke lichamen. Het ambtenarencentrum is gebaseerd op federatieve samenwerking van reeds bestaande vereenigingen van ambtenaren en draagt een algemeen karakter.
Tot het centrum zijn op het oogenblik reeds toegetreden de Alg. Bond van provinciaal personeel, Bond van technische ambtenaren in overheids- en semi-overheidsdienst, Centrale van hoogere gemeente-ambtenaren, Centrale van vereenigingen van personeel in 's Rijksdienst en Ned. Bond van gemeente-ambtenaren, tezamen ongeveer 18.000 ambtenaren omvattende. (Alg. H.bl.)

G. Bakkers krijgen 12 dagen vacantie - Dit jaar nog geen toeslag —
25 Mei — De besprekingen in het bakkersbedrijf over de regeling van het vacantievraagstuk, die sinds eenigen tijd gaande waren, zijn thans beëindigd. Zij werden o.a. bijgewoond door prof. Romme, voorzitter van het college van Rijksbemiddelaars en door den raad van vakcentralen.
Prof. Romme verklaarde dat een vacantietoeslag dit jaar nog niet goedgekeurd kan worden.
De werkgevers verklaarden zich bereid dit jaar in plaats van zes dagen twaalf dagen vacantie te geven met aftrek van den nationalen feestdag en den Koninginnedag indien er dan niet gebakken wordt.

Voor 1947 zegden zij toe, twaalf vacantiedagen zonder aftrek van bijzondere feestdagen voor hun leden te willen verdedigen. Tevens verklaarden zij zich bereid met de werknemersorganisaties te willen spreken over een vacantietoeslag voor 1947. De drie arbeidersorganisaties zijn hiermee accoord gegaan. (Tr.)

Nederland

A. Loon politieke gedetineerden - Gezin krijgt 10 procent —

28 Mei — De regeering heeft besloten om 10 pct. van het loon van werkende politieke gedetineerden ter beschikking te stellen van hun vrouwen, voorzoover dezen de zorg hebben voor kinderen onder de 18 jaar.
Overeenkomstig de regeling voor gewone gevangenen werd 5 pct. van het loon der werkende politieke delinquenten gestort in de cantine-kas en 5 pct. in de z.g. uitgaanskas, terwijl de rest in de staatskas ging. (A.N.P.)
(V. b. pol. ged. 6732 G)

B. Meubelen van gedetineerden —

24 Mei — Twee vorderingsbeschikkingen regelen een probleem, dat door de geleidelijke invrijheidstelling van politieke gedetineerden urgent is geworden, n.l. het vraagstuk hoe deze menschen aan meubilair moeten worden geholpen, nu hun meubelen bij hun arrestatie veelal door M.G. of het Beheersinstituut in beslag zijn genomen en verdeeld onder oorlogsslachtoffers.
Aangezien het onrechtvaardig geacht wordt, dezen nieuwen bezitters het meubilair weer af te nemen, is bepaald, dat de op deze wijze verkregen meubelen kunnen blijven waar zij thans zijn en dat de in vrijheid gestelde politieke delinquenten zullen worden voorzien uit den in beslaggenomen voorraad meubelen die nog niet verdeeld was en zich nog bevindt in de opslagplaatsen van het Beheersinstituut. (Tr.)

C. De export van bloembollen naar Engeland —

21 Mei — Voor den oorlog was Engeland de voornaamste afnemer van Nederlandsche bloembollen. Vanaf 1933, welk jaar ook voor den export van bloembollen een dieptepunt beteekende, is de uitvoer van 20.000 ton per jaar met kleine schommelingen gestegen tot 28.000 ton in 1938. Onder invloed van de gebeurtenissen is dat cijfer in 1939 teruggeloopen tot 17.000 ton. Na de bevrijding heeft men door een nauwe samenwerking tusschen exporteurs en officieele instanties in '45 ± 4.000 ton bloembollen naar Engeland kunnen uitvoeren. In verband met de in Engeland heerschende economische omstandigheden, is men daar weinig geneigd den invoer van luxe artikelen te bevorderen.
Thans wordt gemeld, dat van 1 Juli 1946 tot 1 Maart 1947 6.000 ton bloembollen uit Nederland zonder invoervergunning in Engeland geïmporteerd mogen worden. (A.N.P.) **(V. b. Bloemb. export 6424 H)**

D. Machtigingsbesluit Geldzuivering - Verlenging gevraagd —

28 Mei — De Minister van Financiën heeft bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot verlenging van de machtiging als bedoeld in art. 1, lid 1, van het machtigingsbesluit Geldzuivering.
Geconstateerd kan worden, aldus de Mem. v. Toelichting, dat de geldzuiveringsmaatregelen tot dusverre in het algemeen aan hun doel hebben beantwoord. Maar als straks met het opleggen van aanslagen in de vermogensaanwasbelasting en de vermogensheffing een aanvang wordt gemaakt, zullen nieuwe spanningen optreden, die een verder reguleerend en corrigeerend ingrijpen op monetair gebied noodzakelijk maken. Ten einde de reeds behaalde resultaten te kunnen veilig stellen, is het wenschelijk de bij het machtigingsbesluit aan den minister verleende machtiging met één jaar te verlengen. (Msb.)
(V. b. Geldzuivering 6736 D)

E. Staatsuitgaven - Plan tot saneering —

28 Mei — Minister Lieftinck heeft in de Eerste Kamer medegedeeld, dat op zijn departement een plan tot budgetaire saneering is uitgewerkt. Hierbij is men gekomen tot een vermindering der staatsuitgaven van 1¼ milliard, verdeeld over de verschillende departementen.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Staatsuitg. 6742 F)**

F. K. L. M. - Luchtlijn naar Bazel

28 Mei — De K.L.M. zal ingaande 1 Juli een rechtstreekschen dienst op Bazel openen. Het ligt voorts in de bedoeling deze lijn op den duur door te trekken via Genève naar Milaan, en waarschijnlijk tot Genua. (Alg. H.bl.)
(V. b. K.L.M. 6740 C)

G. Vacantiefonds voor den landbouw —

24 Mei — Ter uitvoering van het bepaalde in het alg. gedeelte der af te sluiten collectieve arbeidsovereenkomsten voor den akkerbouw en de veehouderij voor het contractjaar 1946—1947 wordt opgericht een „vacantie fonds voor den landbouw" met het doel, losse arbeiders in den landbouw uitkeeringen te verstrekken wegens loonderving op vacantie- en feestdagen. Te dien einde zullen de losse landarbeiders van hun werkgever bij de wekelijksche loonbetaling bonnen ontvangen, welker waarde in totaal het 2½-voud van het uurloon bedraagt. Het verstrekken der bonnen moet met terugwerkende kracht van 1 Mei 1946 af geschieden. (V.V.)

H. Nederland brengt dank aan de B.B.C. —

25 Mei — De Nederlandsche ambassadeur te Londen, jhr. mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen, heeft in aanwezigheid van tal van leden van den staf van de B.B.C. den oud-minister-president prof. dr. Gerbrandy, de drie bestuursleden van het comité „Nederland dankt de B.B.C." en een viertal leden van den vroegeren staf van „Radio Oranje", uit naam van het Nederlandsche volk een plaquette aangeboden uit dankbaarheid jegens de B.B.C.
De groote bronzen plaquette, welke vervaardigd is door den heer H. J. Etienne, is in de eiken lambrizeering naast den hoofdingang in de bestuurszaal van de B.B.C. aangebracht.
Na afloop van de plechtigheid werden een 40-tal verkleinde copieën van de origineele plaquette, eveneens in brons uitgevoerd, aangeboden aan diegenen, die tijdens de oorlogsjaren zoowel van Engelsche als Nederlandsche zijde, aan de Nederlandsche uitzendingen uit Londen hebben meegewerkt. (Alg. H.bl.)
(V. b. B.B.C.: 6726)

I. Nederlandsche eigendommen in Duitschland - Onderzoek in Am.-zone beëindigd —

27 Mei — Het Nederlandsche onderzoek naar door de Duitschers meegenomen uitrusting van de Ned. Spoorwegen, scheepswerven en fabrieken in de Amerikaansche zone van Duitschland is thans beëindigd.
Ontdekt werden 1250 ton staal in verschillende stadia van bewerking, 102 van de 302 gestolen tramwagens, rails, een volledige vloot-bibliotheek van duizend boeken, hotel-meubilair, groote hoeveelheden onderdeelen van kleine Nederlandsche fabrieken, brandbluschmateriaal, enz.
Te Blumenthal werd in een kelder een volledig radiostation gevonden, vroeger in Nederland gebruikt voor de verbinding met West-Indië. Bij de gevonden uitrusting der Spoorwegen bevond zich o.a. het volledige materiaal van de lijn Amsterdam-Utrecht. Drie Nederlandsche kustvaartuigen zijn thans bezig het gevonden materiaal van Bremen naar Nederland over te brengen. (N.D.)
(V. b. Ger. goederen in Duitschl.: 6686 D)

K. Vonnis de Marchant et d'Ansembourg - Advocaat-fiscaal in cassatie —

28 Mei — Tegen het vonnis tegen de Marchant et d'Ansembourg heeft de advocaat-fiscaal in Den Bosch, die de doodstraf had geëischt, cassatie aangeteekend. (Alg. H.bl.)
(V. b. March. et d'Ans.: 6734 A)

L. Dr. Hirschfeld gaat in beroep —

27 Mei — Dr. Hirschfeld, aan wien de regeering eervol ontslag heeft verleend als secretaris-generaal heeft gebruik gemaakt van de bevoegdheid in beroep te gaan bij de Kroon, op grond dat dit besluit genomen is in afwijking van het advies der commissie-Scholten. (Msb.)
(V. b. Ontslag Hirschfeld: 6741 D)

M. Stembiljetvervalschers vrijgelaten —

24 Mei — Bij het verhoor van de verdachten door den rechter-commissaris is gebleken dat hun manipulaties, hoe afkeurenswaardig ook, geen voldoende aanwijsbare feiten bevatten, die volgens de wet strafbaar zijn. De beide verdachten zijn daarop weer op vrije voeten gesteld. (V.V.) **(V. b. stemb.verv. 6741 H)**

N. Uitmalingspercentage van tarwe verhoogd tot 90% —

22 Mei — Met ingang van 20 Mei j.l. is de uitmaling van tarwe voor broodbloem verhoogd tot 90%. Deze maatregel, die o.a. ook reeds in Engeland is getroffen, heeft tot doel meer broodbloem uit de tarwe te halen, waardoor de broodvoorziening gunstig wordt beïnvloed. Het brood zal iets donkerder van kleur zijn, hetgeen evenwel op de kwaliteit geen invloed heeft. (A.N.P.)
(V. b. broodrantsoen 6740 E)

O. Ministers waarschuwen tegen onvoorzichtig omgaan met oorlogstuig —

28 Mei — De min. van Binnenlandsche Zaken, van Oorlog, van Marine en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, vestigen er nogmaals de aandacht op, dat zij, die verborgen partijen munitie, ontplofbare stoffen e.d. vinden, onmiddellijk aangifte moeten doen bij de plaatselijke politie, die daarvan den mijnopruimingsdienst in kennis stelt. Deze instantie zorgt dan voor het verwijderen of onschadelijk maken van de voorwerpen. Men moet intusschen, indien men dergelijke voorwerpen vindt, niets aanraken, alles laten liggen zooals het ligt en zelfs onderdeelen van projectielen e.d. niet „onderzoeken", daar ook die in zeer vele gevallen kunnen explodeeren.
Afgezien van het feit, dat het mee naar huis nemen van projectielen e.d., om

die als oorlogssouvenir te bewaren, strafbaar is ingevolge de vuurwapenwet, is het ook buitengewoon gevaarlijk, zoowel voor den vinder als voor zijn omgeving. Een speciaal beroep doen de ministers op ouders, voogden, onderwijzers en jeugdleiders, om de jeugd toch met den meesten nadruk te wijzen op de gevaren, welke verbonden zijn aan het spelen met projectielen en dergelijke voorwerpen. Het zal ook goed zijn, als ouders er op toezien, dat hun kinderen geen projectielen in of bij hun woningen verbergen. Ten slotte wordt er nog opgewezen dat het levensgevaarlijk is, terreinen te betreden waar waarschuwingsteekens staan en die nog niet van mijnen gezuiverd zijn. (Tr.)

Nederland

A. Personeelssterkte en omzetten Nederlandsche Industrie —

Een onlangs vanwege het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde Statistisch Bulletin, geeft aangaande rond 9.000 industrieele ondernemingen de volgende cijfers:

		Omzetten (× ƒ 1.000)		
Maand	Personeelssterkte	Binnenland	Buitenland	Totaal
Juni 1945	347.073	103.151	1.019	104.170
Dec. 1945	507.183	305.688	11.724	317.412
Jan. 1946	518.701	305.523	13.741	319.264
Febr. 1946	539.397	314.639	12.448	327.087

(A.N.P.)

B. Repatrieering uit Rusland —

27 Mei — Te Eindhoven zijn op 25 Mei driehonderd Nederlanders gearriveerd, die door de Duitschers als S.S.-frontarbeiders naar Duitschland waren gevoerd, later in het door de Russen veroverde gebied waren terechtgekomen en na maandenlang reizen thans konden repatrieeren.

Ongeveer 8000 Nederlanders zouden zich nog in Russische krijgsgevangenschap bevinden. Verwacht wordt, dat zij allen naar het vaderland kunnen worden teruggebracht. (V.V.)

(V. b. rep. uit Rusland 6547 C)

C. Prijzen der kolen verhoogd - Stijging der gas- en electriciteitstarieven —

31 Mei — De regeering heeft besloten het subsidie voor kolen, dat ƒ 6.20 per ton bedroeg, te verlagen tot ƒ 1.70 per ton. De kolenprijzen zullen daardoor worden verhoogd.

De nieuwe kolenprijzen liggen nog beneden de in het buitenland geldende prijzen. De besparing voor de schatkist, die het gevolg is van dezen maatregel, zal ongeveer 30 millioen gulden voor de resteerende maanden in 1946 bedragen.

De prijsverhooging van ƒ 4.50 per ton, die per 1 Juni ingaat, beteekent een verhooging van den prijs voor anthraciet met ƒ 0.35 per hectoliter en van cokes met ƒ 0.22½ per hectoliter. Als gevolg hiervan zullen de gastarieven met ƒ 0.01 per m3 en de electriciteitstarieven met een ½ cent per khw. worden verhoogd. (Alg. H.bl.) **(V. b. prijzen 6719 D)**

D. Handelsverdrag met België onderteekend - Wederzijdsche leveringen voor 500 millioen gulden —

28 Mei — In aansluiting aan de besprekingen, die op 17 en 18 April 1946 tusschen de desbetreffende Belgische, Luxemburgsche en Nederlandsche ministers hebben plaats gehad te 's-Gravenhage, zijn op 24 Mei op het Belgisch ministerie van Buitenlandsche Zaken door den Nederlandschen ambassadeur te Brussel, baron Van Harinxma thoe Slooten voor het Koninkrijk der Nederlanden en den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, den heer Paul Spaak voor de Belgisch—Luxemburgsche Economische Unie twee overeenkomsten geteekend.

De Nederlandsche minister van Financiën, prof. mr. P. Lieftinck en zijn Belgische ambtsgenoot, de heer L. de Voghel, waren bij deze plechtigheid aanwezig.

Deze overeenkomsten regelen het economisch verkeer tusschen de twee landen voor de periode loopende van 1 Juni 1946 tot 31 Mei 1947. De onmiddellijke behoeften van den wederopbouw van Nederland hebben ertoe geleid, dat aanzienlijke orders bij de Belgisch-Luxemburgsche Unie geplaatst zijn, welk feit een tijdelijk en uitzonderlijk gebrek aan evenwicht in het ruilverkeer tusschen de twee landen ten gevolge heeft. De moeilijke vraagstukken, die dezen stand van zaken veroorzaken, zijn door beide partijen in een geest van vriendschap en samenwerking bestudeerd.

De financiering van hetgeen Nederland in België meer koopt dan verkoopt, wordt door de betalingsovereenkomst geregeld. Deze voorziet in een reeks van verschillende middelen: credieten, terugbetaling van schulden, leeningen, dienstverleeningen, waartoe beide landen geheel volgens hun beste vermogen bijdragen, rekening houdende met de toekomst en den monetairen toestand in beide landen.

Het handelsverdrag voorziet in wederzijdsche leveringen voor een totale waarde van ongeveer ƒ 500 millioen (8 milliard Belgische Franken).

De Belgisch—Luxemburgsche Economische Unie zal naar Nederland exporteeren verschillende soorten textielgoederen, vensterglas, wederopbouwmaterialen, houtproducten, ijzer, staal en metallurgische producten, banden, chemische producten, papierproducten, sierplanten en kunstmeststoffen.

Nederland zal naar de Belgisch—Luxemburgsche Unie exporteeren: electrotechnische- en radio-artikelen, zand en grint, chemische producten, vlas, pootaardappelen, land- en tuinbouwzaden, fokvee (stieren en varkens), bloembollen, boomkweekerijproducten en visscherijproducten.

Bovendien is overeengekomen een gemengde commissie in te stellen, die tot taak heeft de contingenten aan de omstandigheden aan te passen en alle moeilijkheden, die zich bij de uitvoering van de overeenkomst mochten voordoen, op te lossen.

Toelichting op betalingsovereenkomst.

Dr. F. G. A. Keesing, hoofd van de afd. Geldwezen, heeft in een interview met het A.N.P. de betalingsovereenkomst, die met België tegelijk met het handelsverdrag is gesloten, nader toegelicht.

Het nadeelig verschil in den Belgisch-Nederlandschen handel is voor de periode van 1 Juni 1946—1 Juni 1947 bepaald op fr. 2½ milliard. Van de aan ons toegezegde credieten ad totaal fr. 1 milliard was in Maart jl. reeds fr. 300 millioen ontvangen. Voor het crediet worden tranches van telkens fr. 100 millioen Nederlandsch schatkistpapier afgegeven, dat naar behoefte op de Belgische markt zal worden geplaatst.

Nederland had de voorkeur gegeven aan een leening op langen termijn, maar in België wenschte men hiertoe niet over te gaan. De voornaamste reden hiervoor is, dat de toestand op de Belgische kapitaalmarkt een dergelijke emissie niet zou toelaten. In de betalingsovereenkomst is een clausule opgenomen, waarin wordt bepaald, dat beide partijen binnen een jaar opnieuw zullen bijeenkomen om de dan bestaande mogelijkheden ter consolidatie te bestudeeren, dit laatste mede in verband met de practische gevolgen van de overeenkomsten van Bretton Woods.

Wat het vroegere Belgische crediet van 500 millioen frs. betreft, waarvan tot dusverre per maand fr. 20 millioen moest worden afgelost, heeft België er in toegestemd, dat Nederland eerst na 1 Juli 1947 verdere aflossingen op dit crediet behoeft te hervatten.

Een ander middel tot het wegwerken van het nadeelige verschil — naast dienstverleeningen — betreft de afstooting van Nederlandsche beleggingen in België. Van Belgische zijde heeft men daarbij alle medewerking toegezegd. Verschillende Belgische mijen, welke indertijd in Nederland obligatieleeningen hebben opgenomen, beschikken thans over ruime middelen en zijn gaarne bereid deze leeningen af te lossen.

Een systeem is ontworpen, dat een rechtstreeksch verband legt tusschen de Belgische credietverleening en de Nederlandsche scheepvaartdiensten en desinvesteeringen. (Msb. - Alg. H.bl.)

(V. b. handelsovereenk. met België: 6701 B; Belg. crediet: 6605 A; Bretton Woods: 6610 B)

E. Voetbal - België—Nederland 2—2 —

31 Mei — De op Hemelvaartsdag 30 Mei te Antwerpen gehouden voetbalwedstrijd België—Nederland, eindigde in een gelijk spel (2—2). (V.V.)

(V. b. Ned.—België: 6732 H)

F. Gedenkplaat voor wijlen prof. Leo Polak —

27 Mei — Op initiatief van de Ver. „De Dageraad" is een gedenkplaat aangebracht aan den gevel van de woning aan de Keizersgracht te Amsterdam, waar wijlen prof. Leo Polak, in 1941 in Sachsenhausen overleden, jaren heeft gearbeid. Nadat het woord was gevoerd door de professoren Tielrooy en Van Oven, namens de Amsterdamsche en Leidsche universiteiten, door dr. Brandt namens het Humanistisch Verbond en door de heeren De Ronde en Constandse, is de gedenkplaat onthuld door mevr. de Wed. H. Polak—Schwartz.

Ook de Vrije Gemeente was vertegenwoordigd. (Alg. H.bl.) **(V. b. 6629 B)**

G. Oorlogsmuseum te Overloon geopend —

27 Mei — In het Brabantsche dorpje Overloon, dat in het najaar van 1944 totaal verwoest is — het wordt wel het tweede Caen genoemd — is op 25 Mei onder belangstelling van vele autoriteiten, onder wie minister Beel en een Engelsche militaire delegatie, een oorlogsmuseum geopend. (N.R.C.)

(V b. Oorlogsmuseum Overloon: 6612 F)

H. Plannen tot vorming van een Jac. P. Thysse-fonds —

25 Mei — Ter nagedachtenis aan den grooten Nederlandschen natuurliefhebber dr. Jac. P. Thysse, wil men een permanent fonds stichten, het „Dr. Jac. P. Thysse-fonds", dat tot algemeen doel de voortzetting van zijn levenswerk, de bescherming en bevordering der studie van de natuur zal hebben.

Een comité van meer dan 150 bekende personen is gevormd naast het Eerecomité, waarin ook H.M. de Koningin zitting heeft.

Degenen, die aan de oprichting van dit fonds financieele medewerking willen verleenen, kunnen dat doen per giro aan de Rotterdamsche Bankvereeniging te Amsterdam onder toevoeging „Eerbetoon dr. Thysse", gironummer 3011. (Tr.)
(V. b. Thysse 4306 D)

Ned. O. Indië

A. Dr. Van Mook confereert te Singapore - Lt. gen. Stopford opperbevelhebber van het S.E.A.C.

27 Mei — Dr. Van Mook heeft te Singapore besprekingen gevoerd met de Britsche autoriteiten.
Na zijn terugkeer is het volgende communiqué uitgegeven:
„Op 25 Mei is op het hoofdkwartier van het S.E.A.C. een conferentie over den toestand in Nederlandsch-Indië gehouden. De conferentie werd gepresideerd door den opperbevelhebber, admiraal Mountbatten, voorts waren aanwezig: lord Killearn, luit.-gen. Stopford, luit.-gen. Mansergh en vooraanstaande Nederlandsche militaire en politieke adviseurs. Onder de aangelegenheden, die besproken werden, waren de ontwapening en de evacuatie van de Japanners, welke thans voortgang vinden, het in veiligheid brengen van de geïnterneerden en andere kwesties, die op de liquidatie van den oorlog betrekking hebben; ook heeft men gesproken over de aflossing van Britsche troepen door Nederlandsche.
Men nam ook den politieken toestand in oogenschouw en men wijdde voorts aandacht aan de voedselsituatie in Nederlandsch-Indië. Op de conferentie werd aangekondigd, dat na Mountbatten's vertrek naar Engeland luit.-gen. Stopford zal optreden als opperbevelhebber van het S.E.A.C.; luit.-gen. Mansergh zal opperbevelhebber der geallieerde troepen in Nederlandsch-Indië blijven".
(N.R.C.) **(V. b. S.E.A.C.: 6397 A; Mountb. 6670 F; Stopford: 6631 E; v. Mook: 6743 D)**

B. Aanbod van Sjahrir - „Geïnterneerden kunnen vrij op Java leven of geëvacueerd worden" —

28 Mei — Sjahrir heeft verklaard, dat de Indonesische „regeering" den nog overgebleven 30.000 geïnterneerden op Java zal aanbieden in vrijheid op Java te wonen of geëvacueerd te worden naar de door de Nederlanders gecontroleerde gebieden.
Hij zeide, dat voor dit plan reeds de goedkeuring van het „kabinet" is verkregen en dat de „regeering" thans garanties van de leiders van het republikeinsche leger probeert te verkrijgen, dat de veiligheid van de geïnterneerden, nadat zij losgelaten worden, verzekerd zal zijn. (U.P. - N.D.)
(V. b. Evac. op Jav. 6743 E)

C. Conferentie te Djokjakarta - Sjahrir's aftreden waarschijnlijk - Pessimisme te Batavia —

28 Mei — Naar aanleiding van zijn besprekingen met Soekarno heeft Sjahrir in een persconferentie op 24 Mei verklaard dat hij de „uiterste" voorstellen van dr. Van Mook aan Soekarno en het kabinet heeft voorgelegd en dat deze daar in studie zijn genomen. Hij beschreef de algemeene reactie in het binnenland op de voorstellen als „een teleurgestelde stemming". Hij legde er den nadruk op, dat de laatste voorstellen niet zoo ver gingen als hetgeen met dr. Van Mook was besproken, toen Clark Kerr te Batavia was, in het bijzonder ten opzichte van Sumatra.
Ook maakte hij melding van een „verschil in zienswijze" tusschen de leden van het kabinet te Djokjakarta en die te Batavia. Het meeningsverschil strekte zich niet uit tot eenige vitale kwesties.
Op 28 Mei is Sjahrir wederom naar Djokjakarta vertrokken voor een laatste bijeenkomst met het kabinet. De atmosfeer die in Batavia heerscht, is pessimistisch. Het optimisme is zoowel aan Nederlandsche als aan Indonesische zijde niet groot, daar het thans duidelijk is, dat het laatste Nederlandsche aanbod voor de Indonesiërs onaanvaardbaar is, terwijl het onwaarschijnlijk wordt geacht dat de Nederlanders nog verdere concessies zullen doen. Sjahrir verklaarde, dat de kwestie of hij deze week te Djokjakarta al dan niet zal aftreden, afhankelijk is van de oplossing van twee problemen: verzekering van de algemeene contrôle over het republikeinsche leger, en de mogelijkheid om den linkervleugel te bevredigen, zonder personen in het kabinet op te nemen, die zijn politiek niet zouden willen volgen.
Sjahrir zeide dat zijn waarschijnlijkste opvolger zou zijn Soekarno zelf of Hatta, doch gaf toe, dat de mogelijkheid nog blijft bestaan dat zijn aftreden de oppositie zou dwingen hem een nieuwe regeering te doen vormen, gelijk dit reeds eenmaal is geschied. Sjahrir zou ook de kwestie van interventie te berde brengen door de V.N. — waarschijnlijk via een Australischen stap in den Veiligheidsraad — teneinde te verhinderen dat de strijd op Java blijft voortduren, ondanks het feit dat vele Indonesische leiders en met name Soekarno tegen zulks een interventie gekant zijn.
(N.R.C. - Alg. H.bl.) **(V. b. Sjahrir 6662 E; Soekarno 6654 A; V. Mook 6743 D)**

D. Zelfbestuur in de buitengewesten - Reeds maatregelen op Celebes en Borneo —

28 Mei — De Ned.-Indische regeering is druk bezig het zelfbestuur van verscheidene Ned.-Indische gebiedsdeelen voor te bereiden, zoo deelde dr. W. Hove, waarnemend directeur van het binnenlandsch bestuur, mede.
In Zuid-Celebes is de z.g. „Raad van Zuid-Celebes" gevormd, met het doel een nieuwen democratischen regeeringsvorm te scheppen voor zelfbesturende landstreken. Er worden voorbereidingen getroffen voor een federatie van de zeven meest belangrijke gemeenschappen met een wetgevend lichaam. Bovendien hebben kleinere gebieden het initiatief genomen in groepen samen te werken.
In de Minahassa, de Noordelijke punt van Celebes, wordt thans een voorbereidende raad gevormd, bestaande uit 18 Indonesiërs, 2 Nederlanders en een Chinees.
De Molukken zullen verdeeld worden in twee hoofdgroepen:
De Zuidelijke Molukken, w.o. de eilanden Ambon, Ceram en Boeroe, en de Noordelijke Molukken, waartoe o.a. Halmaheira zal behooren. Nauwe samenwerking tusschen de twee deelen kan worden verwacht. Tot welken vorm van samenwerking zal worden besloten, hangt geheel af van den wil der bevolking.
Voor de eilanden Timor, Flores en Soemba zullen federaties van zelfbesturende landschappen worden voorbereid, waarin elk landschap vertegenwoordigd zal zijn.
Op Borneo zijn, in overeenstemming met een reeds lang bestaand plan, de vroegere Zuider- en Oosterafdeelingen gesplitst. Er zal een raad, gekozen door de bevolking, worden ingericht.
De zelfstandige bestuursorganen van West-Borneo zullen een federatie vormen, waarvan het gebied, dat rechtstreeks onder de Nederlandsch-Indische regeering staat, eveneens deel kan uitmaken op grond van een speciale constructie, mogelijk gemaakt door een regeeringsbesluit.
Op Bali zal elk der acht vorstendommen een raad vormen. Deze acht raden zullen worden overkoepeld door een Balineesche federatie, welke zorg zal dragen voor de belangen van het geheele eiland.
(Tr.) **(V. b. Buitengew. 6631 L)**

E. Botsingen tusschen Britsche troepen en extremisten —

29 Mei — De voorlichtingsdienst van het K.N.I.L. meldt toenemende onrust in Medan, gepaard gaande met herhaaldelijke botsingen tusschen Britsche troepen en extremisten. Nadat een aanval op een Britsche patrouille had plaats gehad, zijn de Britten een grootscheepsche zuiveringsactie begonnen. Verschillende gebouwen in het centrum der stad, die tot nog toe in het bezit van de Indonesiërs waren, hebben zij bezet. (N.R.C.)
(V. b. Bots. Br. troepen en extr. 6662 D)

Argentinië

F. Argentinië wenscht immigratie

25 Mei — Argentinië voert onderhandelingen voor de toelating van 200.000 Polen, 100.000 Joegoslaven, 20.000 Oekrainiërs, 20.000 Syriërs en Libaneezen, 150.000 Littauers, Estlanders en Letlanders en 5000 Arabieren. Deze immigratie zou in drie jaar tijds voltooid moeten zijn. (Alg. H.bl.)**(V. b. Argentinië 6744 C)**

België

G. Protest tegen spellings-ontwerp

25 Mei — Tegen het nieuwe „spellingsaccoord", dat door de Ned.-Belgische spellingscommissie is getroffen, heeft de Belgische deskundige dr. J. van Mierlo S.J. in een brochure protest aangeteekend: schr. meent dat deze regeling het Nederlandsch als cultuurtaal zal ondermijnen.
Sch. meent voorts, dat de Belgische leden der commissie, die op deze wijze een groot succes meenen te hebben bereikt, inderdaad het paard van Troje hebben binnengehaald: verschil van schriftelijk taalgebruik in Nederland en België. (Alg. H.bl.)**(V. b. spelling 6663 F)**

H. Mijnwerkersstaking in het Luiksche steenkolenbekken —

23 Mei — Sedert 20 Mei liggen 12 mijnen van het Luiksche steenkolenbekken stil, ingevolge de staking, die zich thans tot 48 mijnen van dit bekken heeft uitgebreid.
De stakers eischen prijsverlaging, loonsverhooging en een betere inrichting der sociale wetgeving. (N.R.C.)

I. Minister-president Van Acker over de stakingen - Loon- en prijspolitiek —

27 Mei — Van Acker, de minister-president, heeft te Brussel gewezen op de ernstige toestanden in de industrie van het land. 14.000 arbeiders in de metaalnijverheid hebben het werk neergelegd, terwijl ook vanuit het steenkolencentrum Luik, een gevaarlijke agitatie begonnen is, die de geheele gas- en electriciteitsvoorziening dreigt lam te leggen.
Van Acker wees erop, dat de meeste arbeiders zelf niet weten waarom zij

het werk hebben neergelegd. De stakingen zijn het werk van Trotskiistische organisaties, die met het arbeidsprobleem zelve niets te maken hebben. Het noodlottige gevolg van deze stagnatie in het arbeidsproces zou kunnen zijn, dat de geheele loon- en prijzenpolitiek van de regeering gaat stagneeren.
In verband met de pas afgekondigde economische maatregelen, deelde de min.-pres. mede, dat het onmogelijk zal zijn de loonen aan te passen aan het huidige niveau van de prijzen. Alleen prijsverlaging kan hier uitkomst brengen, zoowel in binnenlandsch gebruik als in de export. (L.N.)**(V. b. Van Acker 6737 D)**

Canada

A. Scheepvaartpersoneel in staking

28 Mei — Vijfduizend man scheepvaartpersoneel van de kustvaart en de vaart op de groote meren zijn in staking gegaan, nadat de laatste pogingen om tot een oplossing te geraken schipbreuk hadden geleden. Het belangrijke vervoer van vruchten, groenten en grondstoffen voor de industrie tusschen Canada en de Ver. Staten wordt hierdoor vooral benadeeld. De Canadeesche scheepvaartbond, een zeer machtig lichaam, eischt den achturigen werkdag inplaats van den thans geldenden twaalfurigen. (Msb.)
(V. b. Canada 6696 G)

China

B. Chineesche troepen heroveren Tsjangtsjoen —

25 Mei — De Chineesche regeeringstroepen hebben Tsjangtsjoen, de hoofdstad van Mandsjoerije, welke stad door Chineesche communisten werd bezet gehouden, heroverd. (V.K.) **(V. b. 6696 H)**

Denemarken

C. Wetsontwerp tot kapitaalsheffing ingediend —

27 Mei — Een wetsontwerp tot kapitaalsheffing is bij het Deensche parlement ingediend. Door een progressieve belasting op vermogens boven 17.500 kronen en een gedwongen staatsleening op vermogens boven 30.000 kronen hoopt men twee milliard kronen aan de circulatie te kunnen onttrekken. (Msb.)
(V. b. Denemarken 6680 F)

Duitschland

D. Leider van het Centraal Bureau van de S.S. gearresteerd —

29 Mei — Bij Bremen is een van de belangrijkste Nazi's, die zich nog op vrije voeten bevinden, gearresteerd: Oswald Pohl, de leider van het Centraal Bureau van de S.S. In deze functie had Pohl het bevel over alle Nazi-concentratiekampen en was hij slechts aan Himmler ondergeschikt. Pohl wordt door de Amerikaansche, Britsche, Fransche, Nederlandsche, Belgische, Noorsche, Deensche, Poolsche en Russische autoriteiten gezocht wegens moord op hun landslieden. (N.R.C.) **(V. b. Arr. 6744 K)**

E. Herstelbetalingen in Amerikaansche zone opgeschort —

28 Mei — De plaatsvervangend militair-gouverneur in de Amerikaansche bezettingszone in Duitschland, luitenant-generaal Lucius Clay, heeft verordend dat alle herstelbetalingszendingen in de Amerikaansche zone, met uitzondering van die, welke reeds zijn toegewezen, onmiddellijk moeten worden gestaakt. De order zou van kracht zijn tot beslist is of Duitschland al dan niet ooit weer als een economische eenheid zal worden behandeld. Clay zeide, dat hij zich realiseerde, dat de West Europeesche landen over deze Amerikaansche beslissing niet verheugd zouden zijn. Hij was echter van meening dat hij de productiecapaciteit van de Amerikaansche zone niet verder in gevaar kon brengen voordat beslist is of deze zone al dan niet zal moeten trachten een op zichzelve steunende eenheid te worden. Het herstelbetalingsprogram was gebaseerd op de veronderstelling dat alle zonegrenzen zouden verdwijnen. (Alg. H.bl.)
(V. b. Am. zone 6744 H; herstelbet. 6532 O)

F. Puinruimen in Berlijn - Begrooting ingediend —

28 Mei — De aan de geallieerde „Kommandantur" in Berlijn voorgelegde Berlijnsche begrooting voor opruiming van het puin en voor den opbouw in 1946 bedraagt 170 millioen R.M. Hierbij komt nog 30 millioen van hetgeen uit het boekjaar 1945 is overgeschoten. (V.K.)
(V. b. verw. Berlijn 6360)

G. Compromis over erkenning Vereenigde Soc. Partij —

23 Mei — Er is een compromis bereikt tusschen de Engelschen en Russen over de erkenning van de Vereenigde Socialistische Partij in Duitschland. In het gebied van Berlijn zal deze partij worden erkend, terwijl de Russen van hun kant hebben toegezegd, dat de sociaal-democraten, die tegen de fusie met de communisten zijn gekant, hun verboden werk in den Russischen sector weer mogen opnemen. Deze erkenning zal voorts den weg vrij maken voor de gemeenteraadsverkiezingen, die thans waarschijnlijk in September zullen worden gehouden. (V.V.)**(V. b. 6705 A)**

Engeland

H. Engeland steunt opbouw van Fransche luchtmacht —

31 Mei — De onderminister van Buitenlandsche Zaken, Hector McNeil, heeft verklaard, dat Engeland er in heeft toegestemd, de luchtmacht van de Fransche vloot op te leiden en van uitrusting te voorzien. Tevens zal Engeland helpen bij den wederopbouw van de Fransche luchtmacht, zoowel in het moederland als in de koloniën, terwijl het licenties krijgt voor de fabricage van Engelsche vliegtuigen en motoren in Fransche fabrieken. (Alg. H.bl.)

I. Egypte - Debat in het Lagerhuis - Scherpe critiek op de regeering

25 Mei — Op 24 Mei is het debat in het Britsche lagerhuis over de beslissing van de regeering tot terugtrekking der Britsche troepen uit Egypte door Eden ingeleid. Eden zeide, dat de oppositie het als haar plicht beschouwde, de buitenlandsche politiek buiten de binnenlandsche politiek en politieke tegenstellingen te houden. Dit voor oogen houdend wilde hij de Egyptische kwestie bespreken.
Hij beschouwde de opvatting, dat het Anglo-Egyptische verdrag van 1936 een vernedering voor Egypte zou beteekenen, als geheel en al ongerechtvaardigd. Gedurende den oorlog had hij nimmer uitlatingen van die strekking gehoord. Slechts de voortgezette aanwezigheid van Britsche troepen in de groote steden van Egypte na den oorlog zou aanleiding tot het nemen van aanstoot kunnen zijn. Een tijdige terugtrekking van de troepen uit de groote steden, zou, aldus meende Eden, de buitensporige eischen, welke thans worden gesteld, hebben kunnen voorkomen.
De vlieger Crawley (labour) zeide dat de Britten Egypte met geweld overheerscht hadden. Indien men van gelijkrechtigdheid sprak, aldus Crawley, was dat huichelarij. Er kon geen sprake zijn van gelijkheid, indien aanzienlijke Britsche strijdkrachten zich in Egypte en de kanaalzône bevonden.
Churchill, de leider der oppositie, verklaarde vervolgens, dat, indien de regeering haar huidige politiek zou blijven volgen, zij de Britsche belangen in het midden-Oosten, de verbindingswegen in den Indischen en Stillen Oceaan en de levenslijn van het Britsche imperium zou vernietigen. (Msb.) **(V. b. 6728 A)**

K. Zitting van het Lagerhuis - Nederlandsche troepen naar Duitschland —

31 Mei — In het Engelsche Lagerhuis is op 30 Mei de volgende verklaring afgelegd:

De Europeesche Adviescommissie heeft in September 1944 besloten, dat ieder der mogendheden, die Duitschland bezet, het recht heeft onder de strijdkrachten, welke belast zijn met de bezetting, contingenten op te nemen van de strijdkrachten van iedere andere geallieerde mogendheid, die heeft deelgenomen aan de militaire operaties tegen Duitschland. Kort daarna werden uitnoodigingen gezonden aan de regeeringen van Nederland en België om troepen te zenden bestemd voor de bezetting van Duitschland.

De Belgische regeering heeft de uitnoodiging aanvaard en er is nu een divisie Belgische troepen in de Britsche zône. Het is de Britsche regeering bekend, dat Nederlands taak in het Verre Oosten het tot dusver de Nederlandsche regeering moeilijk heeft gemaakt een contingent aan te bieden voor gebruik in Duitschland, doch toen de Nederlandsche minister-president de vorige maand een bezoek aan Engeland bracht, heeft hij verklaard, dat de Nederlandsche regeering verlangend was een bepaald aantal troepen af te staan. De Britsche regeering heeft dit met instemming begroet en zij bestudeert thans de practische aspecten er van. (Alg. H.bl.)
(V. b. Schermerh. in Londen 6694 A)

L. Sir Ben Smith afgetreden —

28 Mei — Sir Ben Smith, de minister van Voedselvoorziening, is afgetreden. In zijn plaats is John Strachey, parlementair onderstaatssecretaris voor luchtvaart benoemd. Deze op zijn beurt zal worden opgevolgd door Geoffroy de Freitas.
(N.R.C.) **(V. b. Smith 6615 I)**

M. Decentralisatie buitenlandsche politiek van het Imperium —

24 Mei — De leiders van het Britsche Gemeenebest hebben het voeren van een gemeenschappelijke buitenlandsche politiek afgestemd, en zijn overeengekomen de „gedecentraliseerde" banden te handhaven.
Speciaal Canada en Australië waren gekant tegen elken stap in de richting van een gemeenschappelijke rijkspolitiek wat de buitenlandsche politiek betreft.
De conservatieven in Engeland hadden een dergelijke buitenlandsche politiek geëischt, speciaal na het besluit van de Labour-regeering om de Britsche troepen uit Egypte weg te halen.

Op het gebied van de handelspolitiek van het Britsche Gemeenebest werd overeenstemming bereikt, al hielden alle deelen van het Britsche Gemeenebest zich het recht voor op internationale handelsconferenties hun eigen standpunt te bepalen.
(A.P.) **(V. b. Br. Dominions 6728 A)**

Frankrijk

A. De Gaulle uitgenoodigd voor de overwinningsfeesten te Londen —

28 Mei — Generaal Charles de Gaulle, de vroegere Fransche regeeringschef, is door de Britsche regeering uitgenoodigd tot bijwoning van de overwinningsfeesten in Londen. (Alg. H.bl.)
(V. b. de Gaulle 6738 B)

B. Artsenstaking in 18 departementen —

25 Mei — De staking van de artsen in 18 Fransche departementen dreigt zich over geheel Frankrijk uit te breiden.
De artsen eischen meer benzine en meer banden. Zij weigeren verklaringen van geboorte en overlijden te teekenen.
Vertegenwoordigers van den artsenbond verklaarden, dat de artsen slechts 200 auto's hebben ontvangen, terwijl er 3000 dringend noodig zijn. (Alg. H.bl.)
(V. b. Auto's voor artsen in Ned. 6741 E)

C. Spaansche socialisten wijzen communisten af —

25 Mei — Het congres der Spaansche socialisten te Toulouse heeft besloten, direct, noch indirect met de communistische partij samen te werken. Er werd den nadruk op gelegd, dat de aanwezigheid van één communist, Carillo, in de republikeinsche regeering-Giral geen enkelen vorm van samenwerking tusschen de twee partijen met zich meebracht. (V.V.)

D. Petiot terechtgesteld —

25 Mei — Dr. Petiot, de beruchte Fransche massa-moordenaar, is op 25 Mei om vijf minuten over vijf te Parijs geguillotineerd.
De executie had plaats nadat president Gouin het verzoek om gratie had verworpen. De omgeving van de Santé-gevangenis, waar de guillotine op de binnenplaats was opgesteld, was onderworpen aan een uitgebreide politiebewaking.
(V. b. Petiot 6697 D)

E. Amerikaansch crediet voor Frankrijk - Export-Importbank ingeschakeld —

29 Mei — De Amerikaansche regeering heeft met Frankrijk een overeenkomst aangegaan, waarbij aan Frankrijk een lng. wordt toegestaan van $ 1.370.000.000. De Export-Import Bank verleent een crediet van $ 650 millioen, terwijl een verder bedrag van $ 720 millioen wordt toegekend voor aankoop van goederen in Amerika sedert het einde van den oorlog. Afgescheiden hiervan worden besprekingen gevoerd over een aanvullend crediet voor den aankoop door Frankrijk van 750.000 ton scheepsruimte.
Volgens een door beide landen geteekende verklaring zijn zij overeengekomen, dat de groote handeldrijvende landen accoorden dienen te sluiten om de handelsbarrières te verminderen nog vóór de wereldhandelsconferentie zal aanvangen.
De onderhandelingen over de leening, die door de Import-Export Bank wordt verstrekt en daardoor niet de ratificatie van het Congres behoeft, hebben elf weken geduurd. (Alg. H.bl.)
(V. b. Blum in Amerika 6738 A; Exp.-Imp. Bank 6675)

Griekenland

F. In September plebisciet over het koningschap —

De Engelsche regeering heeft toegestemd in het verzoek van de monarchisten, die op het oogenblik de regeeringspartij vormen, om het plebisciet, dat over de toekomst der monarchie zal beslissen, in September aanstaande te houden. De Engelsche regeering heeft overleg gepleegd met de Amerikaansche en Fransche ministeries van buitenlandsche zaken. Engeland zal, te zamen met Amerika, waarnemers sturen. Het is nog niet bekend of de linksche partijen óók het plebisciet zullen boycotten. (Whd. - 11 Mei)
(V. b. 6665 A)

Hongarije

G. Pogrom in Hongarije - Strenge maatregelen tegen anti-semietisch optreden —

27 Mei — In een Hongaarsch dorp is een pogrom uitgebroken, waarbij drie Joden zijn gedood en zeventien gewond. Een delegatie van het Hongaarsche parlement zal een onderzoek instellen; er zijn 120 arrestaties verricht. Het Hongaarsche kabinet heeft besloten strenge maatregelen te treffen ten einde anti-semietisch optreden te voorkomen. (V.V.)
(V. b. Hongarije 6738 C)

Internationaal

H. Siameesche klacht over Fransche grensschending —

28 Mei — De Siameesche regeering heeft een Fransche grensschending ter kennis van de Vereenigde Naties gebracht. Fransche troepen hebben volgens Siameesche berichten een stad aan de grens tusschen Siam en Indo-China gebombardeerd, zijn de grensrivier overgetrokken en hebben roof gepleegd. Het betreft hier gebied, dat tijdens de Japansche bezetting van Indo-China door Siam is geannexeerd, welke annexatie nooit door Frankrijk is erkend. Geheime onderhandelingen daarover waren kort te voren in Saigon mislukt.
Het hoofdkwartier van het Fransche expeditieleger te Saigon heeft in een communiqué de Siameesche berichten naar het rijk der fantasie verwezen. (Tr.)
(V. b. Siam 6534 D)

I. Voedselconferentie beëindigd - Wereldvoedselorganisatie —

29 Mei — De conferentie van de Voedsel- en Landbouw-organisatie der Vereenigde Volken te Washington is beëindigd.
Aan den Directeur-Generaal Sir John Boyd Orr is opdracht gegeven plannen uit te werken voor een permanente wereldvoedsel-organisatie met uitvoerende macht, die tot taak zal hebben het wereldvoedsel-overschot te verdeelen.
Ter bestrijding van het verwachte graantekort van 10 millioen ton tarwe heeft de conferentie besloten aan te bevelen dat overal ter wereld het uitmalingspercentage van graan ten minste 85 pct. zal bedragen, dat minstens 5 pct. aardappelmeel zal worden toegevoegd aan het meel voor menschelijke consumptie, dat geen broodgraan zal worden gebruikt als veevoeder en dat de rantsoeneering van brood, voor zoover nog niet ingevoerd, in overweging genomen moet worden. (V.V.)
(V. b. voedselconf. 6746 A)

K. Verklaring van Molotov over Parijsche conferentie - Byrnes antwoordt Molotov —

27 Mei — Molotov heeft in een persconferentie het Russische standpunt in de jongste Parijsche ministersconferentie toegelicht. Het werd steeds duidelijker, zeide hij, dat zekere mogendheden poogden haar wil aan de andere op te leggen. Sommige Amerikaansche kringen willen met medewerking van hun Britsche vrienden een wereldomvattende keten van lucht- en vlootbases vormen. Er zijn zekere kringen, die er op uit zijn de samenwerking tusschen de geallieerden te verstoren en een sfeer van ruzie in de conferentiezaal te scheppen. De Sovjet-Russische delegatie was niet genegen met het vredesverdrag te beginnen, alvorens de noodige preliminaire overeenkomsten t.a.v. het ontwerp van de verdragen tot stand gekomen waren. Het is onmogelijk dat mogendheden, die niet behooren tot de Donaulanden, zich veroorloven, haar wil in zake den Donau op te leggen aan de Donaustaten.
Molotov herhaalde Ruslands recht op een aandeel in Italië's herstelbetalingen, terwijl het heeft afgezien van de Italiaansche koloniën.
Byrnes, de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, heeft hierop verklaard, dat Stalin vorig jaar December Byrnes' voorstel tot het sluiten van een viermogendhedenverdrag van 25 jaar over Duitschland, toejuichte. Byrnes sprak de verklaring van Molotov, die hem van onnauwkeurigheid had beschuldigd, met nadruk tegen. Byrnes verklaarde voorts, dat er geen Engelsch-Amerikaansch blok bestaat en dat de Amerikaansche regeering bereid is wereldproblemen aan de wereldopinie voor te leggen. In antwoord op de beschuldiging van Molotov van Amerikaansch imperialisme bij de pogingen van Amerika om bases op IJsland te verkrijgen, zeide Byrnes, dat de Amerikaansche voorstellen voor bases op IJsland aan de Russische en Britsche regeering waren voorgelegd voor zij aan de regeering van IJsland waren overhandigd. (Tr. - V.K.)
(V. b. Par. Conf. 6745 G; Molotov 6706 D; Byrnes: 6706 D)

L. Steenkool-conferentie te Parijs - Beroep op alle regeeringen - Maximale export uit Duitschland

24 Mei — De internationale steenkoolconferentie, georganiseerd door de „European Coal Organisation" (E.C.O.), die te Parijs werd gehouden, is op 23 Mei geëindigd. Men is tot de volgende conclusie gekomen: Tenzij een speciale actie wordt ondernomen, zal Europa in het jaar na Juni 1946 voor een steenkooltekort van 46 millioen ton staan, hetgeen groote werkloosheid en een ernstige vertraging van het na-oorlogsche herstel zou kunnen veroorzaken.
De conferentie heeft besloten een beroep te doen op alle betrokken regeeringen en internationale organisaties, om:
1. te zorgen voor voldoende voedsel voor de mijnwerkers;
2. door het stellen van bepaalde gunstige voorwaarden nieuwe arbeidskrachten aan te trekken;
3. aan het vervaardigen en distribueeren van materiaal voor de mijnen voorrang te verleenen;
4. aan het transport faciliteiten te verleenen.

Het toepassen van deze maatregelen is essentieel ter vermijding van de ontwrichting van nagenoeg alle industrieën. Toch zou men op deze wijze nog niet aan de minimumbehoeften van Europa kunnen voldoen, tenzij de maatregelen gepaard gaan met een scherpe contrôle op het verbruik en met een maximalen export uit Duitschland.
De mogelijkheden van het volgen van nieuwe methoden bij den handel in steenkool (met inbegrip van bilaterale overeenkomsten als een prikkel om de productie te verhoogen), zullen door de Europeesche Steenkool Organisatie in beschouwing worden genomen. Bij het vaststellen van de toewijzigingen voor steenkool en cokes zal rekening worden gehouden met het gebruik voor speciale doeleinden, voornamelijk voor de staalindustrie. (N.R.C.)

Iran

A. Verklaring van Soeltaneh - Hoessein Ala uit zijn functie ontheven

31 Mei — De Iraansche premier, Soeltaneh, heeft nogmaals verklaard, dat officieel is komen vast te staan, dat geheel Azerbeidsjan door de Sovjet-Russische troepen is ontruimd.

Prins Firoez, de chef van den Iraanschen propaganda-dienst, zeide dat ambassadeur Hoessein Ala in de Ver. Staten in geen enkel opzicht de meening van de Iraansche regeering had weergegeven, dat hij slechts zijn persoonlijke visie had gegeven en dat hij van den premier de boodschap had ontvangen, zich voortaan van dergelijke verklaringen te onthouden.

Nader werd nog gemeld, dat Hoessein Ala ontheven is uit zijn functie van vertegenwoordiger bij den Veiligheidsraad. Als ambassadeur te Washington blijft hij voorloopig gehandhaafd. (Reuter - N.R.C.) **(V. b. Iran i. d. Veiligh.raad.: 6745 F)**

Rusland

B. Practische toepassing atoomenergie —

29 Mei — De Russische natuurkundige Brodsky heeft in de „Pravda" verklaard, dat de Sovjet-geleerden thans een methode gevonden hebben, die het mogelijk maakt de atoomenergie practisch toe te passen. Dit resultaat, zoo schrijft Brodsky, is bereikt na een halve eeuw onderzoekingswerk, waaraan geleerden uit alle landen het hunne hebben bijgedragen en de Sovjet-geleerden een belangrijk aandeel hebben gehad. Het is nog niet mogelijk precies te zeggen, hoe de atoomenergie zal worden gebruikt, maar onlangs zijn belangrijke problemen in deze richting opgelost. De atoomenergie zal in ruime mate in industrie en transport (vooral het vliegwezen) worden toegepast. De juist gedane ontdekkingen zijn van zeer groot belang voor de nationale economie van de Sovjet-Unie. (Whd.) **(V. b. Atoomenergie 6730 D)**

C. Geen troepen naar overwinningsfeesten te Londen —

28 Mei — De Sovjetunie heeft besloten geen troepen naar Londen te sturen ter gelegenheid van de Britsche overwinningsparade op 8 Juni a.s. De Britsche onderminister van buitenlandsche zaken gaf voor deze beslissing geen redenen op. (N.R.C.)**(V. b. Russ. troepen 6746 G)**

Spanje

D. Spanje zal beslissing van subcommissie der Ver. Naties niet erkennen —

29 Mei — Spanje heeft op 23 Mei aan de geallieerde diplomaten te Madrid een nota gezonden, waarin het zegt dat het iedere beslissing door de sub-commissie van de Ver. Naties omtrent het regime-Franco met onverschilligheid zal ontvangen.

De sub-commissie heeft juridisch geen recht over Spaansche zaken te oordeelen, aldus de nota. Het onderzoek van de sub-commissie is een ongeoorloofde inmenging in de Spaansche binnenlandsche zaken door een lichaam, waar Spanje geen deel van uitmaakt en onder welks leden zich vertegenwoordigers bevinden van naties, die openlijk vijandig tegenover Spanje staan, daarom kan de subcommissie niet als onpartijdig worden beschouwd. (Alg. H.bl.)
(V. b. Comm. voor onderz. i. z. Spanje 6698 A en 6697 E)

Tsjecho-Slowakije

E. Uitslag der verkiezingen - Linksche meerderheid —

27 Mei — De verkiezingen in Tsjecho-Slowakije zijn op 26 Mei zonder incidenten verloopen.

In de Tsjechische landen stonden tegenover elkaar de communisten, de sociaal-democraten, de Tsjechische socialisten (partij van Masaryk en Benesj) en de Christelijke Volkspartij (katholieken); in Slowakije waren de beide tegenstanders de communisten en de rechtsche democraten. Nog twee andere volkomen nieuwe groepen deden hier mee, de z.g. Katholieke Partij van de Vrijheid en de Partij van den Arbeid, maar zij bleven ver ten achter bij de eerstgenoemden.

De officieele einduitslag van de verkiezingen in Bohemen en Moravië luidt als volgt: totaal uitgebrachte stemmen 5.529.960; Communisten 2.217.711; Nationale Soc. 1.303.463; Volkspartij 1.126.777 Sociaal-Democraten 862.494; blanco 19.515.

De eindcijfers voor de stad Praag zijn voor de belangrijkste partijen: communisten 240.117; nationale socialisten 221.836; Volkspartij 105.566; sociaal-democraten 96.900. Op grond van de resultaten der verkiezingen zal de nieuwe Nationale vergadering ongeveer als volgt zijn vastgesteld:

Communisten (Tsjechen en Slowaken samen) 115 zetels; Tsjechische socialisten (Benesj) 55 zetels; Chr. Volkspartij (katholieke Tsjechen) 47 zetels; Rechtsche Democraten (Slowaken) 42 zetels; Tsjechische sociaal-democraten 36 zetels; Partij van de Vrijheid (Slowaaksch) 3 zetels; Partij v. d. Arbeid (Slowaaksch) 2 zetels. De meerderheid is dus in handen van de partijen van het linksche blok (communisten, sociaal-democraten en partij v. d. Arbeid). (N.R.C.)
(V. b. Tsjecho-Slow. 6746 H; verk. 3311 C)

F. President Benesj wordt herkozen

29 Mei — Alle Tsjechische en Slowaaksche partijen hebben besloten om dr. Benesj eenstemmig door de nieuwe Nationale Vergadering als president der republiek te doen herkiezen. Tevens zal een wet tot stand komen, volgens welke Benesj herkozen wordt voor het leven. (Alg. H.bl.) **(V. b. Benesj: 3989)**

Vaticaan

G. Pauselijk staatssecretariaat wordt uitgebreid —

24 Mei — Z. H. de Paus heeft de kardinalen Masella en Micara, voorheen nuntii resp. te Rio de Janeiro en te Brussel, aan het Pauselijk staatssecretariaat toegevoegd. Zij zullen meer in het bijzonder belast worden met de hervorming van de Romeinsche congregaties, speciaal van die, welke de zaken der kerk regelen.

Het ontwerp dezer hervorming, dat sedert enkele maanden in studie genomen is, zal binnenkort voltooid zijn. (Msb.)
(V. b. Vaticaan 6650 A)

Ver. Staten

H. Spoorwegstaking beëindigd - Loonsverhooging van 18·5 cent per uur - Wetsontwerp tot beperking der vakvereenigingsrechten —

27 Mei — Het conflict bij de Amerikaansche spoorwegen is geregeld.

Steelman, adviseur voor arbeidszaken van den president, deelde mede, dat de spoorwegmaatschappijen en de arbeidersorganisaties tot overeenstemming waren gekomen, waarbij een loonsverhooging van 18½ cent per uur en een uitstel van wijziging van arbeidsvoorschriften voor een jaar werd overeengekomen.

Het normale treinverkeer is met ingang van 0 uur 26 Mei weer begonnen.

In het Congres vroeg president Truman een wet goed te keuren, welke stakingen verbiedt in door de regeering overgenomen bedrijven.

Na de rede van den president heeft de Kamer van afgevaardigden, met 310 stemmen voor en 13 tegen, het wetsontwerp aangenomen en naar den senaat gezonden.

Deze nam des nachts het voorstel aan, dat belangrijke beperkingen oplegt aan de rechten der vakvereenigingen.

Indien het ontwerp tot wet wordt, krijgt de President macht om leiding en personeel te bevelen, het werk te hervatten, indien de regeering de industrie heeft overgenomen. Niet opvolgen van dit bevel kan gestraft worden met een boete van 1.250 dollar of een jaar gevangenisstraf of beide, alsmede met het verlies van verschillende rechten. (N.R.C.)
(V. b. Spoorwegstaking 6746 K)

I. Stettinius neemt ontslag —

31 Mei — Stettinius heeft ontslag genomen als gedelegeerde der Ver. Staten bij de organisatie der Vereenigde Naties. De reden van Stettinius' besluit zou zijn, dat hij ontevreden was over de wijze, waarop hij door het Amerikaansche ministerie van buitenlandsche zaken werd behandeld. Naar hij zeide, had hij het gevoel of hij slechts een loopjongen was. Het departement van buitenlandsche zaken te Washington heeft geweigerd zich over deze kwestie uit te laten. (N.R.C.)**(V. b. Stett. 6626b; photo: 6617 G)**

K. Staking in bruinkoolmijnen ten einde - Staking in anthracietmijnen begonnen —

31 Mei — J. A. Krug, de Amerikaansche minister van Binnenlandsche Zaken, heeft 31 Mei bekend gemaakt, dat de staking in de bruinkolenmijnen afgeloopen was. Hij heeft tegen de pers gezegd, dat hij en John Lewis, de voorzitter van de Vereenigde Mijnwerkersbonden, een contract geteekend hadden en dat Lewis te kennen had gegeven, dat hij den mijnwerkers opdracht had gegeven het werk onmiddellijk te hervatten.

Door de overeenkomst kunnen 400.000 mijnwerkers, die sedert het begin van April in staking zijn — met uitzondering van een bestand van 14 dagen in het begin van Mei — direct aan het werk gaan.

De administratie van de vaste brandstoffen schatte het verlies aan bruinkolen sedert 1 Mrt. op 89.400.000 ton.

Het nuttig effect van deze overeenkomst wordt echter overschaduwd door een stakingsproclamatie van 75.000 arbeiders in de anthracietmijnen. Hun eischen komen overeen met die der arbeiders in de bruinkolenmijnen. (Usis - V.V.)
(V. b. 6746 L)

L. Autoproductie - Een tekort van 10 millioen stuks —

Het aantal personenauto's in de Ver. Staten daalde in den oorlog met 40 pct. Het tekort in Amerika wordt thans op 10 millioen stuks geschat; dit tekort groeit jaarlijks met circa 3 millioen wagens, die naar den slooper moeten.

In 1945 werden in de Ver. Staten 82.500 personenauto's gefabriceerd.

De wereld-autoproductie wordt in 1946 op iets meer dan 6 millioen geschat, waarvan 4 millioen in de Ver. Staten.

Eerst over drie jaar zullen de Ver. Staten, naar men verwacht, geheel in eigen behoeften kunnen voorzien (Doc. 9 Mei)
(V. b. Am. auto productie 2729 E)

Koning Umberto II van Italië. (Zie 6738 D) (foto Ass. Press)

Foto boven: De koninklijke familie op het balcon van het paleis te Rome, dankend voor de toejuichingen van de samengestroomde monarchisten.

Nederland

A. Voorloopige zitting der Staten-Generaal gesloten - Opening buitengewone zitting - Samenstelling nieuwe Tweede Kamer —

Nadat minister Beel in naam van H. M. de Koningin op 1 Juni de voorloopige zitting der Staten-Generaal gesloten had, heeft hij op 4 Juni de buitengewone zitting der Staten-Generaal (oude Eerste en nieuwe Tweede Kamer) geopend.

De nieuwe Tweede Kamer is blijkens het Besluit van het Centr. Stembureau, bedoeld in art. 97 der kieswet, gepubliceerd in het bijvoegsel van de Ned. St. Crt. van 29-5-'46, no. 105, als volgt samengesteld:

Anti-Rev. Partij: J. Algera, J. A. H. J. S. Bruins Slot, J. Fokkema, C. v. d. Heuvel, H. J. W. A. Meijerink, A. B. Roosjen, J. Schouten, C. Smeenk, A. Stapelkamp, J. Terpstra, E. P. Verkerk, J. A. de Wilde, C. v. d. Zaal.

Christelijk Hist. Unie: H. K. J. Beernink, W. F. E. v. d. Feltz, H. Kikkert, Tj. Krol, J. de Ruiter, J. J. R. Schmal, H. W. Tilanus, C. W. I. Wttewaal van Stoetwegen.

Comm. Partij Nederland: C. Borst, P. de Groot, J. Haken, J. Hoogcarspel, A. C. Koenen, W. v. d. Muijzenberg geb. Willemse, A. D. Schoonenberg, J. H. C. Spijkers, B. J. Stokvis, G. Wagenaar.

Katholieke Volkspartij: W. J. Andriessen, F. J. H. Bachg, L. J. M. Beel, H. M. J. Dassen, W. J. Droessen, J. Groen Azn., Th. S. J. Hooij, Th. D. J. M. Koersen, W. L. P. M. de Kort, L. G. Kortenhorst, A. M. Lucas, J. H. v. Maarseveen, J. H. Maenen, Chr. G. Matser, A. J. J. M. Mes, Chr. Mol, J. M. Peters, M. J. M. van Poll, C. P. M. Romme, E. G. M. Roolvink, G. A. M. J. Ruys de Beerenbrouck, H. Ruyter, E. M. J. A. van Sassen, J. R. H. van Schaik, P. J. S. Serrarens, F. J. M. Smits van Oyen, W. Steinmetz, J. G. Stokman, F. G. C. J. M. Teulings, F. van Vliet, M. P. v. d. Weyden, J. M. Zegers.

Partij v. d. Arbeid: H. J. v. d. Born, R. v. d. Brug, J. A. W. Burger, L. A. Donker, W. Drees, M. v. d. Goes, C. J. A. M. ten Hagen, A. M. Joekes, E. Kupers, G. v. d. Leeuw, P. Lieftinck, C. J. van Lienden, J. H. A. Logemann, S. L. Mansholt, L. N. Palar, J. H. Scheps, W. Schermerhorn, J. Schilthuis, T. A. J. W. Schorer, H. van Sleen, J. E. Stokvis, J. G. Suurhoff, N. S. C. Tendeloo, J. Tuin, E. A. Vermeer, J. J. Vorrink, H. Vos, G. E. van Walsum, J. M. Willems.

Partij v. d. Vrijheid: S. E. B. Bierema, A. Fortanier geb. de Wit, A. H. W. Hacke, F. den Hartog, H. A. Korthals, G. Vonk.

Staatk. Ger. Partij: C. N. van Dis, P. Zandt. (A.N.P. - Staatscourant)

Naar het Vrije Volk van 5 Juni mededeelde heeft jhr. mr. T. A. J. W. Schorer (P. v. d. A.) bedankt. Zijn plaats wordt ingenomen door ir. S. A. Posthumus. G. Suurhoff (P. v. d. A.), die buitenlands vertoeft, heeft de termijn van inzending zijner geloofsbrieven voorbij laten gaan, zoodat de heer Goedhart zijn plaats zal innemen. Het is echter krachtens art. 130 der Kieswet mogelijk, dat de heer Goedhart weer afstand doet ten gunste van Suurhoff.

(V. b. leden Tw. Kamer: 6439 C; verkiezingen: 6733)

B. Handelsverdrag met Finland —

3 Juni — De handelsbesprekingen met Finland, te Stockholm gevoerd, hebben geleid tot de parafeering op 28 Mei van een handels- en betalingsovereenkomst. Finland levert o.a. gezaagd hout, mijnhout, andere houtproducten, houtpulp, papier, carton en graniet, terwijl Nederland o.m. machines, electrische apparaten, vlas, kunstzijden garens, chemische producten, medicamenten, zaden en haring zal exporteeren.

Verwacht wordt dat het handelsverkeer, waarvoor het monetair verdrag de normale betalingsmogelijkheid opent, een omvang zal hebben van ca. 25 millioen gulden aan beide zijden.

Het handelsverdrag treedt in werking op 1 Juni en heeft een looptijd van 3 jaar, waarna het stilzwijgend kan worden verlengd. De bij het verdrag overeengekomen goederenleveranties hebben plaats van 1 Juni 1946 tot 1 Juni 1947, waarna het handelsverkeer door een gemengde Nederlandsch-Finsche commissie voor een volgende periode opnieuw zal worden geraamd. (Alg. H.bl.)

(V. b. handelsverdr. m. buitenl. 6750 D en 6743 B)

C. Het geblokkeerde geld - min. Lieftinck wekt op tot inschrijving op de Grootboekschuld —

31 Mei — Min. Lieftinck heeft op 31 Mei in een radio-rede opgewekt tot inschrijving uit geblokkeerde rekeningen op de 3 pct. Grootboekschuld 1946. Het geblokkeerde tegoed — aldus de minister — beloopt in totaal verscheidene milliarden. Een ieder moet het duidelijk zijn, dat, indien deze enorme geldhoeveelheid, die door de Duitschers tijdens de bezetting in het verkeer werd gebracht, zou worden vrijgegeven, vele onheilen zouden geschieden. De eenige bestemming, die in feite voor het geblokkeerde geld is overgebleven, is belastingbetaling t.w. achterstallige belastingen en zekerheidstellingen, in afwachting van de invordering der vermogensaanwasbelasting en van de vermogensheffing ineens. Bij de eerste inschrijving in Januari van dit jaar is door bijna 155.000 landgenooten gebruik gemaakt voor een bedrag van circa een milliard gulden. Op het oogenblik zijn er nog bezwaren tegen het onbeperkt in vrij geld verhandelbaar stellen der Grootboekinschrijvingen, doch als de omstandigheden zich blijven ontwikkelen zooals gehoopt en verwacht wordt, dan zal het binnen een paar jaar mogelijk zijn — en wellicht reeds eerder — om dit standpunt te herzien. (N.R.C.)

(V. b. geblokk. geld: 6736 D; Grootboekschuld 1946: 6739 F)

D. Ned. Bank - Verslag April '44—Dec. '45 —

Onlangs is door de Nederlandsche Bank een verslag gepubliceerd over den financieelen en economischen toestand van Nederland in het tijdvak 1 April 1944—31 Dec. 1945. Het is het laatste verslag dat de onderteekening draagt van den thans afgetreden president mr. L. J. A. Trip.

Mr. Trip wijst er op dat Nederland het niet kan stellen zonder hulp van het buitenland. In de wereldhuishouding doen zich de gevolgen van vijf jaren oorlog overal voelen. „Monetair en financieel is het gemis aan evenwicht vooral duidelijk op het gebied van kosten en prijzen, op het budgetaire terrein en in de onderlinge verhoudingen tusschen de in de onderscheiden landen aanvankelijk geschapen niveaux van den levensstandaard. Ongetwijfeld wordt in verschillende dier landen met groote en bewonderenswaardige krachtsinspanning gearbeid om een zekere stabiliteit binnen de eigen grenzen te verkrijgen, maar de wereld als geheel vestigt nog steeds te zeer den indruk van in los verband oprukkende eenheden, zonder algemeene leiding en zonder vooropgesteld doel."

Welvaartsherstel is, zoo zegt de President, afhankelijk van vertrouwen in de toekomst, harden arbeid, het betrachten van soberheid en efficiëncy, het gebruik maken van individueele krachten en talenten, het bevorderen en mogelijk maken van besparingen en kapitaalvorming.

Monetaire en budgetaire saneering.

De eerste voorwaarde van ons herstel werd vervuld door de energiek doorgevoerde geldsaneering.

De eischen der budgetaire saneering sluiten zich hierbij onmiddellijk aan; doorvoering hiervan zal aanzienlijk minder eenvoudig blijken te zijn. Mr. Trip toont zich in dezen een voorstander van een conservatief beleid en wijst op de gevaren, die z.i. aan de toepassing van zgn. „nieuwe theorieën", waarbij hij vermoedelijk het stelsel der anticyclische budgetteering op het oog heeft, verbonden zijn. Vervolgens spreekt de President zijn voldoening uit over het feit, dat Nederland is toegetreden tot de overeenkomsten van Bretton Woods. „Na de ontwrichting, die de jongste wereldoorlog in nagenoeg alle landen gebracht heeft, is het een bij uitstek groot belang, dat een met internationaal gezag bekleed, invloedrijk lichaam zijn krachten inspant en doet gelden, teneinde een begin te maken met den opbouw van een internationale monetaire samenwerking, die de mogelijkheid opent van het uitgroeien tot een internationaal systeem". Een zekere mate van beperking van de eigen beslissingsvrijheid der verschillende landen is hiervoor onvermijdelijk; anderzijds ook mist ons land de krachten om een geheel zelfstandige politiek te voeren; inschakeling in het geallieerd blok is voor Nederland noodig en onmisbaar. In dit verband betreurt Mr. Trip de beslissingen, door de te Londen zetelende Regeering genomen t.a.v. de buitenwaarde van den gulden, welke na de bevrijding het karakter van een fait accompli bleken te dragen.

De Nederlandsche Bank tijdens de oorlogsjaren.

Mr. Trip schetst dan, hoe het met de Bank bij de voortdurend straffer wordende financieele inlijving van Nederland bij Duitschland steeds verder bergafwaarts ging, zooals uit onderstaande staat blijkt:

		Buitenl. activa (na Mei 1940 nagenoeg uitsluitend Duitsche)	Metaalvoorraad	Bankbiljetten circulatie	Rekening courant saldi	Metaaldekking (proc.)
			millioenen guldens			
8 Mei	1940	12.0	1.132.7	1.149.4	226.6	82.3
31 Maart	1941	84.3	1.115.4	1.593.3	149.0	64.0
31 „	1942	1.204.7	1.037.3	2.229.7	287.2	41.2
31 „	1943	2.221.0	896.3	2.840.3	599.1	26.1
31 „	1944	3.816.8	931.7	3.979.6	845.7	19.3
7 Mei	1945	4.488.2	931.6	5.518.3	677.3	15.0

De eenige remedie tegen de gevaren, voortvloeiend uit den voortdurend stijgenden omvang van onze vorderingen op Duitschland, zou, aldus Mr. Trip, hebben gelegen in het inzicht, dat het hier betalingen voor rekening van den Staat der Nederlanden betrof; deze betalingen hadden derhalve ook aanstonds ten laste van den Staat gebracht moeten worden. Ware deze weg gevolgd, „dan zou de Staat genoopt zijn geweest, ter voorziening in zijn geldbehoeften, deze zooveel mogelijk door plaatsing van schatkistpapier in de open markt te dekken en zou de geldruimte hier te lande nimmer den fatalen omvang verkregen hebben, die thans onvermijdelijk moest intreden".
(Ec.-Stat. Berichten - 29 Mei) **(V. b. Ned. Bank 6466 E; Trip 6703 D; Jaarversl. 5586 A)**

Nederland

A. Prof. Brouwers over loonen en prijzen - de critiek op de financieele politiek - huurverhooging in het vooruitzicht —

29 Mei — De dir.-gen. van de prijzen, prof. G. Brouwers heeft in een rede voor de Ned. Kamer van Koophandel te Brussel o.m. gezegd, dat de critiek, die een dezer dagen tegen de financieele — en de daarmede verbonden prijs- en loonpolitiek tot uitdrukking is gebracht, gebaseerd is op een miskenning der feiten en onder de huidige omstandigheden dus gevaarlijk is.
Deze critiek, die zich anti-inflationistisch voordoet, spoort zelf tot inflatie aan. Zij adviseert snel tot een algemeen prijsniveau van 200 te komen en adviseert daarnaast op een allerminst gemotiveerde wijze het loonpeil te doen oploopen tot 180. Een prijsniveau voor alle goederen en diensten tezamen van 200 is reeds bereikt. Een algemeene verhooging van het huidige loonpeil zou een regelrechte verhooging der prijzen beteekenen en daarom direct inflationistisch werken.
In den loop van dit jaar komen een aantal fabrieksgoederen aan de markt waaraan de behoefte zeer groot is. De invloed daarvan op het loon moet niet worden onderschat.
Op den duur zal voorts een correctie van het huurpeil niet te ontgaan zijn; zoodra de reparatie en de wederopbouw van beteekenis worden, zullen deze gefinancierd moeten worden uit een matige verhooging annex huurbelasting. Subsidies zullen gezien de precaire staatsfinanciën, op den duur moeten worden afgeschaft. Voor kolen is dit reeds geschied, maar ook levensmiddelen zullen ten slotte moeten volgen. (Alg. H.bl.)
(V. b. critiek 6742 F, 6743 A)

B. De toestand in de interneeringskampen - Verslag Tweede Kamercommissie —

De vaste commissie der Tweede Kamer, voor privaat en strafrecht, heeft onlangs een uitvoerig verslag uitgebracht over de toestanden in de concentratiekampen voor politieke delinquenten.
Er zijn op alle gebieden groote verschillen te constateeren in de diverse kampen. De huisvesting is in vele gevallen onhoudbaar; een schrikbarende overbevolking maakt sommige kampen onbewoonbaar.
De behandeling is over het algemeen behoorlijk. De excessen, die vooral in de eerste maanden na de bevrijding nogal eens voorkwamen, zijn zoo goed als verdwenen. Alleen de strafcellen zijn soms ontoelaatbaar. In het kamp Hoek van Holland werd met een middeleeuwsche pijnbank gewerkt.
Overmatige strengheid is veelal ontaard in plagerij, zooals b.v. in het kamp Levantkade, waar de relletjes uit begin Mei hun oorsprong vonden in het feit, dat men een vrouw een foto van haar kind afnam. (Het Vrije Volk van 3 Juni berichtte, dat dit kamp in liquidatie is). In totaal zijn er momenteel 74235 gevangenen, o.w. 14333 vrouwen. Voeding is in het algemeen zeer voldoende, de kleeding doorgaans versleten. De medische verzorging is in opzet wel goed, doch wordt ernstig gehandicapt door een gebrek aan medicamenten.
Het grootste gebrek is de tewerkstelling. Deze is uitermate onbevredigend en de commissie adviseert hierin onmiddellijk te voorzien. Er dient materiaal te komen om een werkgelegenheid te scheppen.
Voorts is daar de Noord-Oostpolder, die om arbeidskrachten schreeuwt. De commissie ziet er geen bezwaar in het ontginningswerk hier door geïnterneerden te doen verrichten.
De geestelijke verzorging is goed, de sociale ontbreekt in de meeste kampen.
De stemming onder de gevangenen is ondanks alle goede dingen slecht. Niet in het minst zal de slecht georganiseerde bewaking hiertoe bijdragen, alsmede het feit, dat er geen selectie heeft plaats gehad, waardoor lichte en zware gevallen bij elkaar leven. De laatste doen hun uiterste best de andere lotgenooten voor zich te winnen.
Voegt men daarbij nog, dat velen reeds maanden gevangen zitten zonder verhoord te zijn, dan kan men begrijpen, dat de commissie er van overtuigd is, dat de gedetineerden na het ophouden der nationaal-socialistische propaganda eerder in de vrije maatschappij, dan in het kamp genezen zouden zijn.
De vrijlating laat te wenschen over, evenals de volgorde waarin de zaken behandeld worden. Zij is te willekeurig en doet de betrokken personen van corruptie spreken.
De minister van Justitie moge er door de Kamer, zoo besluit het verslag, toe worden gebracht met groote kracht naar verbetering te streven, opdat bereikt mag worden, dat binnen afzienbaren tijd de interneering aan redelijke eischen zal beantwoorden. (Tr. - V.K. - 14 Mei)
(V. b. toest. in intern.kamp. 6678 A; Vrijlating 6702 B)

C. Het Unilever-proces - Officier van justitie teekent hooger beroep aan —

4 Juni — De officier van Justitie te Rotterdam heeft hooger beroep aangeteekend van de uitspraken, welke gedaan zijn met betrekking tot het Unileverschandaal door den politierechter, belast met de berechting van economische delicten, in de volgende zaken: A. v. der Polder (1 jaar en 8 maanden) en W. F. V. Dingemans (9 m.), directeuren van het verkoopkantoor, J. A. C. Kolkman (9 m.), A. Leezer (8 m.), H. F. ten Haave (4 m.), H. A. Honig (6 m.), adj.-directeuren van het verkoopkantoor. Voorts teekende de officier beroep aan in de zaken van J. B. Moonen (8 m.), C. van Vliet (4 m.), W. A. van der Steen (8 m.), A. P. Keulemans (9 m.), allen beambten bij de Unilever, en P. R. Douwes (ƒ 1000 boete of 1 maand hechtenis), boterhandelaar te Wassenaar. (Msb.)
(V. b. 6668 A)

D. Conti[illegible]le pension-prijzen —

5 Juni — Het directoraat-generaal van de prijzen is een actie begonnen om te bevorderen, dat aan vacantiegangers redelijke prijzen worden berekend.
Wat de pensionprijzen betreft kan men als algemeene richtlijn aannemen, dat prijzen, die 30 à 40 pct. liggen boven het voor-oorlogsche peil, niet als onredelijk beschouwd mogen worden. Slechts na voorafgaande goedkeuring door het directoraat-generaal van de prijzen mag in bepaalde gevallen een hoogere prijs worden berekend. (Tr.) **(V. b. 6692 B)**

E. De Statenverkiezingen - Chr. Hist. Unie verliest in Z. Holland één zetel aan Partij v. d. Arbeid —

4 Juni — Bij de berekening van de zetelverdeeling voor de Prov. Staten der provincie Zuid-Holland werd abusievelijk aangenomen, dat de Christ. Hist. Unie haar lijsten in alle kieskringen der provincie met elkaar verbonden had. Dit blijkt echter niet het geval te zijn. De lijst in den kieskring Ridderkerk bleek niet verbonden te zijn met de andere lijsten en was dus een op zich zelf staande lijst. Dit heeft tot gevolg, dat de C. H. Unie 1 zetel minder toegewezen krijgt dan werd berekend en de Partij van den Arbeid 1 zetel meer. (Msb.)
(V. b. Statenverk. 6747)

F. E.V.C. dagvaardt den Staat der Nederlanden en minister Drees —

5 Juni — De E.V.C. deelde mede, dat zij den Staat der Nederlanden en den Minister van Sociale Zaken heeft gedagvaard. Artikel 6 der Arbeidsbemiddelingswet verbiedt namelijk den openbaren organen van arbeidsbemiddeling bij werkstakingen bemiddeling te verleenen bij het plaatsen van werkzoekenden in een bedrijf waar staking of uitsluiting heerscht. De Minister van Sociale Zaken, minister Drees, heeft echter aanwijzingen gegeven dat de gewestelijke arbeidsburaux alsook de gemeentelijke bureaux voor sociale zaken alle bij hun ingeschreven havenarbeiders moeten doorgeven aan de bij de staking betrokken bedrijven. Arbeiders, die weigeren aan een oproep van dit bedrijf gevolg te geven, worden van de steunregeling en overbruggingsuitkeering uitgesloten.
In die soorten van arbeidsbemiddeling, waaraan bovendien dwang is verbonden, ziet de E.V.C. een schending van genoemd artikel 6 der Arbeidsbemiddelingswet en heeft zij deswege den Staat der Nederlanden en den Minister van Sociale Zaken wegens een onrechtmatige overheidsdaad in kort geding gedagvaard.
(Alg. H.bl.)

Het „Vrije Volk" teekent bij dit bericht aan, dat de opvatting van de E.V.C. op een misverstand berust. „De arbeidsbureaux bemiddelen namelijk niet en de Arbeidsbemiddelingswet wordt dan ook niet overtreden.
Ondersteuningen, wachtgelden en dergelijke zijn niet in de Arbeidsbemiddelingswet geregeld". **(V. b. E.V.C. 6748 C)**

G. Doodstraf geëischt voor verrader van joden —

4 Juni — Voor het Bijzonder Gerechtshof stond terecht de 48-jarige stoffeerder C. J. H. Ganzevles, voorheen woonachtig te Hilversum. Deze heeft 67 Nederlanders, onder wie 60 joden, gedurende de bezettingsjaren aan den S.D. verraden.
G., die zich voordeed als ondergrondsch medewerker van „Vrij Nederland" en onder meer met foto's van de Koninklijke familie rondliep, wist op deze manier van vele menschen het vertrouwen te winnen. Hij deed het voorkomen alsof hij de joden hielp, wist zoogenaamd onderduikadressen en zelfs wegen om naar het buitenland te ontkomen. Hij leverde

echter zijn slachtoffers aan de Duitschers over.
Te zijner „verdediging" voerde verdachte aan, dat hij niet uit winstbejag, doch zuiver uit anti-joodsche gezindheid had gehandeld.
De advocaat-fiscaal mr. Geeling eischte de doodstraf en verzocht het Hof dringend geen toestemming tot beroep in cassatie te verleenen. (Tr.)
(V. b. verr. van joden: 6645 F)

Nederland

A. Commissie van advies voor arbeid van vrouwen —

1 Juni — Op 29 Mei heeft minister Drees een commissie van advies voor den arbeid van vrouwen en meisjes, geïnstalleerd. De taak van de commissie is het gevraagd of ongevraagd geven van advies aan de regeering, over dit vraagstuk. De commissie bestaat in meerderheid uit vrouwen, en staat onder voorzitterschap van mej. mr. E. Ribbius Peletier. (Whd.)

B. Postverkeer met Duitschland - Practisch niet mogelijk —

4 Juni — Onlangs is meegedeeld, dat het postverkeer van Nederland met Duitschland zou worden hersteld. Deze mededeeling berustte op een officieele kennisgeving van geallieerde bezettingsautoriteiten in Duitschland. Intusschen liet men van dien kant na aan het hoofdbestuur der P.T.T. te berichten op welke wijze de post naar Duitschland zou kunnen worden vervoerd; m.a.w. de theoretische mogelijkheid van briefverkeer naar Duitschland was geopend, maar de technische uitvoering was nog niet geregeld. (Alg. H.bl.) **(V. b. 6676 B)**

C. Autobevrachtingsdienst opgeheven —

5 Juni — Met ingang van 1 Juni 1946 is de Autobevrachtingsdienst (A.B.D.) opgeheven.
De voorwaarden op de rijvergunningen, vermeldende, dat de vergunningen uitsluitend geldig zijn voor het vervoer, dat plaats heeft met goedkeuring of door bemiddeling van den Autobevrachtingsdienst, alsmede het verbod van plaatselijk vervoer zonder toestemming van den Rijksinspecteur van het Verkeer, zijn in verband hiermede sedert 1 Juni vervallen. Aan alle rijvergunningen voor beroeps- en eigen vervoer wordt thans de voorwaarde verbonden, dat de vergunninghouder verplicht is wekelijks een opgave te verstrekken van gegevens betreffende het gebruik van en het verrichte vervoer met het motorrijtuig. Formulieren daartoe worden door den Rijks(Hoofd-)inspecteur van het Verkeer op aanvraag verstrekt. (V.K.) **(V. b. 6743 C)**

D. Havenstakingen duren voort —

3 Juni — In een tweetal groote vergaderingen, die op 1 Juni te Amsterdam en Rotterdam werden gehouden, en waarbij ruim tienduizend stakers aanwezig waren is met meerderheid van stemmen besloten de staking onverminderd te laten voortduren. (N.R.C.) **(V. b. staking 6748 D)**

E. Beleid van mr. Van Spaendonck tijdens de bezetting —

Na een uitvoerig onderzoek heeft de Minister van Handel en Nijverheid besloten, dat de tegen het beleid van mr. B. J. M. van Spaendonck, directeur van het Rijksbureau voor Textiel, ingebrachte bezwaren, in het licht van de wijze waarop hij zich over het geheel van zijn taak heeft gekweten, geen voldoende gewicht in de schaal leggen om tot een zuiveringsmaatregel over te gaan. (A.N.P.) **(V. b. 6407 I)**

F. Personalia —

Benoeming en bevordering

1 Mei **J. M. Kiveron** tot secretaris gen. der Overz. geb.deelen. (N.D.); **mr. L. J. A. Trip** tot comm. der Ned. Bank. (Par.)
7 Mei **P. A. Kerstens** tot hoofdred. dagbl. „De Tijd".
14 Mei **Prof. dr. J. Verzijl** tot lid v. h. permanente hof van arbitrage. (Msb.)
15 Mei **Mr. H. J. Reinink** tot secr. gen. van O. K. en W. (Stct.).
24 Mei Tot gew. leden van de Kon. Ned. Akademie v. Wetensch.: **prof. dr. F. D. K. Bosch; prof. dr. A. W. Bijvanck; prof. mr. R. P. Cleveringa; prof. mr. P. N. van Eyck; prof. dr. G. G. Kloeke; prof. dr. R. D. Kollewijn; mr. J. G. Koopmans; prof. dr. J. H. Kramers; Z. Exc. prof. dr. J. H. Logemann; dr. J. D. Meerwaldt; prof. dr. R. R. Post; prof. dr. Z. W. Sneller; prof. dr. J. Tinbergen,** tot buiteni. lid: **prof. dr. T. Bauer,** te Gent; **prof. dr. E. van Divoel** te Leuven; **prof. dr. S. Eitreun** te Oslo; **prof. dr. J. Jud** te Zürich; **prof. dr. M. Leumann** te Zürich; **prof. dr. L. Massignon** te Parijs; **dr. W. W. Tarn** te Londen. (Msb.)
31 Mei **Kol. S. de Waal** tot gen. maj. bij het wapen der inf. v. h. K.N.I.Leger.

Ontslag en aftreden

9 Mei **Mr. W. v. Iterson,** als hoogleeraar Universiteit Leiden, **E. A. van Genderen Stort,** als buitengew. hoogleeraar a. d. Techn. Hoogeschool Delft, en **Dr. ir. H. G. Nolen** als hoogleeraar a. d. Techn. Hoogeschool Delft (op grond v. Kon. Besl. 10 Oct. '45) (Stct.)
29 Mei **Prof. dr. A. van Schelven** (op zijn verzoek eervol — na onderzoek naar zijn gedragingen tijdens de bezetting.) (Msb.)
4 Juni **Prof. mr. C. P. M. Romme** heeft den minister van Sociale Zaken verzocht om ontheffing van het ambt van lid en voorzitter van het College van Rijksbemiddelaars. (V.K.)
(V. b. Romme 6739 C; Coll. R.bem. 6480 B)

Overleden

29 April **Prof. mr. Paul Scholten,** oudhoogl. a. d. Un. v. A'dam. Prof. Scholten was een der meest bekende Nederl. juristen. Hij werd op 26 Augustus 1875 te A'dam geboren, hij studeerde rechtswetenschappen aan de Amsterdamsche universiteit en behaalde in 1899 het doctoraat, cum laude. Hij vestigde zich als advocaat en procureur. In 1903 werd hij benoemd tot rechter plaatsvervanger en in 1915 tot raadsheer plaatsvervanger bij het gerechtshof te A'dam. Inmiddels was hij in 1907 benoemd tot hoogleeraar aan de Amsterdamsche universiteit. Aanvankelijk doceerde hij Romeinsch recht. In 1910 burgerlijk recht en rechtsvordering. In 1927 werd hij ontheven van de colleges in rechtsvordering en belast met die in de wijsbegeerte van het recht, onderwijl hij burgerlijk recht bleef doceeren. Op 25 Oct. 1945 gaf hij zijn afscheidscollege. (A.N.P.)

G. Unilever N.V. - winst afgeloopen 6 jaren —

29 Mei — Gedurende den oorlog heeft de Lever Brothers & Unilever N.V. geen dividend uitgekeerd en in de gepubliceerde jaarstukken konden uiteraard de resultaten van onderhoorige maatschappijen in andere wereldeelen niet worden opgenomen. Thans zijn deze resultaten te zamen met bedragen, die enkele Europeesche onderhoorige maatschappijen betreffen en die eveneens eerst na de bevrijding bekend zijn geworden in de winst over 1944 verwerkt. Afgezien van metterdaad naar Nederland overgemaakte winst is, wegen gemis van gegevens daaromtrent over de boekjaren 1939 t/m 1944 geen winst of verlies opgenomen van onderhoorige maatschappijen in Duitschland en andere Midden- en Oost-Europeesche landen, evenmin als voor zooveel de boekjaren 1941 t/m 1944 betreft, van onderhoorige maatschappijen in het Verre Oosten.
De geconsolideerde netto winst (na reserveering voor belastingen) over de 5 boekjaren 1939-'43 beliep ƒ 51.615.318. In het boekjaar 1944 (met inbegrip van een aanzienlijk bedrag aan winst in vroegere jaren behaald) bedroeg de winst ƒ 56.558.660. De bedragen door onderhoorige maatschappijen behouden, waarmede dientengevolge het totaal harer onverdeelde winsten, na aftrek van verliessaldi, is gestegen, beliepen ƒ 10.802.719, zoodat de netto-winst over de zes boekjaren 1939-1944 ƒ 102.371.259 was.
Na aftrek van dividenden reeds uitgekeerd of nog uit te keeren, op alle soorten pref. aandeelen ad ƒ 44.776.952, en reserve div. belangen ad ƒ 6.000.000 is beschikbaar voor gewone aandeelhouders ƒ 51.594.307. Het interim-dividend over 1939 uitgekeerd in Dec. 1939 vereischte ƒ 5.152.500. Thans is nog ter verdeeling beschikbaar ƒ 46.441.807.
Het saldo-winst over te brengen naar 1945, bedraagt ƒ 5.344.813.
Het dividend van 26.95 pct. bestaat uit een uitkeering van 22.5 pct. en 4.45 pct. Het dividend van 22.5 pct. komt overeen met het slotdividend over 1939 van 5¼ pct. en de dividenden over de jaren 1940 tot en met 1943 van telkens 5 pct. door Lever Brothers & Unilever Ltd. aan haar gewone aandeelhouders uitgekeerd; het dividend van 4.45 pct. komt op de zelfde wijze overeen met het gewone dividend van 5 pct. van Lever Brothers & Unilever Ltd. over 1944.
Het eerstgenoemde dividend van 22.50 pct. zal voor 20 pct. worden voldaan door uitreiking per gewoon aandeel van nom. ƒ 1000 van twee onderaandeelen van 4 pct. aflosbare cum. pref. aandeelen, elk groot ƒ 100, deelend in de winst over de jaren 1946 e.v. De resteerende 2.5 pct. en het dividend van 4.45 pct. zullen in contanten worden uitgekeerd.
De uit te reiken 4 pct. aflosbare cum.-pref. aandeelen, resp. onderaandeelen daarvan, zullen ten aanzien van de beschikkingsbevoegdheid onderworpen zijn aan de voorschriften van het Besluit Herstel Rechtsverkeer en in verband daarmede bij de inleveringskantoren geblokkeerd blijven. Voorts is te verwachten dat de uit te reiken 4 pct. pref. aandeelen, resp. onderaandeelen, bij eersten verkoop zullen worden afgerekend in geblokkeerd tegoed. (Tr.)

H. Zevenhonderd-jarig bestaan van Delft —

29 Mei — De stad Delft heeft haar 700sten verjaardag gevierd. Dit ging gepaard met talrijke feestelijkheden. Op de Markt werd onder regie van Kees van Iersel een groot openluchtspel opgevoerd. (A.N.P.)

I. Mr. Mas Slamet —

3 Juni — Mr. Mas Slamet, die thans in Nederland vertoeft, heeft op 1 Juni te Rotterdam een uiteenzetting gegeven van zijn standpunt inzake de Indonesische kwestie.
Hij wees er op, dat Nederland en Indië door de geschiedenis onverbrekelijk verbonden zijn en dat deze band, hoewel door de oorlogsjaren uiterlijk verbroken, innerlijk sterker is geworden door het gezamenlijk gedragen leed.
Overal waar de Nederlanders terugkee-

ren, worden zij door de bevolking met vreugde begroet en het huidige conflict is dan ook slechts het gevolg van acties van een kleine, door den Japanschen geest besmette minderheid, onder leiding van den collaborateur Soekarno. Tot een oplossing kan het volgens spr. slechts komen door een algeheele uitschakeling van de Japanners en de onder hun invloed staande elementen.
In dit verband is ook de figuur van Sjahrir, gezien diens relaties met Soekarno, niet aanvaardbaar.
Thans dienen orde en rust te worden hersteld, alvorens met mogelijke kans op succes onderhandelingen betreffende staatkundige hervormingen gevoerd zullen kunnen worden. (N.R.C.)
(V. b. 6590 F)

Ned. O. Indië

A. „Indonesische" kwestie voor den Veiligheidsraad? - Voorstel van leden van Amerikaansch congres

4 Juni — Tien democratische leden van het Amerikaansche Congres hebben er in een schrijven aan Stettinius op aangedrongen, de „Indonesische" kwestie ter onmiddellijke behandeling op de agenda van den Veiligheidsraad van de Vereenigde Volkeren te doen plaatsen.
De brief wees er op, dat „gewapende Japansche troepen onder bevel van Britsche commandanten zich ter plaatse bevinden om „wet en orde" te handhaven". (V.K.) **(V. b. Ind. i. d. Veil. raad 6640 F)**

B. De „Tasman" ondanks tegenwerking uit Australië vertrokken

3 Juni — Ondanks tegenwerking van twee vakvereenigingen en ondanks bedreiging met geweld jegens de Australische leden der bemanning, is men er niet in geslaagd het vertrek van het Nederlandsche schip de „Tasman" uit Sydney naar Batavia, te beletten.
Het schip had 110 Nederlanders aan boord, alsmede een groote hoeveelheid voedsel ten behoeve van hen, die onlangs uit de Japansche kampen zijn verlost. (A.N.P. - Aneta) **(V. b. 6687 H)**

C. Verklaring van Sjahrir - Nederlandsche voorstellen onaanvaardbaar —

5 Juni — Sjahrir heeft na zijn terugkomst van de conferentie te Djokjakarta in Batavia een verklaring afgelegd, waarin hij het volgende zeide:

1. De Nederlandsche voorstellen zijn volgens het algemeen gevoelen der nationale concentratie ver beneden de verwachtingen gebleven.
2. De onafhankelijkheid van Sumatra moet de facto worden erkend.
3. Binnen een of twee dagen zullen tegenvoorstellen worden ontworpen, die ter goedkeuring zullen worden voorgelegd aan Soekarno, als president der Republiek.
4. De regeering en de T.R.I. zijn gereorganiseerd na het aftreden van drie ministers. Soekarno onderhandelt nog met de partijleiders en de nationale concentratie voordat het nieuwe kabinet definitief zal worden gevormd.
5. Alle mogelijkheden, die zich zouden kunnen voordoen, indien de Nederlanders de Indonesische tegenvoorstellen niet zouden aanvaarden, zijn overwogen.
6. In het binnenland staat men niet sympathiek tegenover de rijstleveranties aan de gebieden onder geallieerde contrôle, omdat men daar den indruk heeft, dat de besprekingen met de Nederlanders zijn mislukt.
7. Sjahrir zou ook de onafhankelijkheid van Bali en Zuid-Celebes eischen, al „valt daarover te praten".
8. Er zou geen verschil meer bestaan tusschen extremisten en gematigden, nu ook de laatsten de Nederlandsche voorstellen hebben verworpen, daar deze minder ver zouden gaan dan het plan, opgesteld door de bemiddeling van Clark Kerr.
(U.P. - Alg. H.bl.) **(V. b. Sjahrir 6751 C)**

D. Verwarde toestand op Sumatra - diefstal van tabak en thee —

3 Juni — Op Sumatra blijft de toestand nog steeds verward. Volgens de republikeinsche bladen op Sumatra heeft in de residentie Tapanoeli een gevecht plaats gehad, toen de republikeinen van de Oostkust trachtten, de plaatselijke autoriteiten ten val te brengen.
Te Taroetoeng, een der belangrijkste plaatsen in Tapanoeli, zouden vele personen, van de Oostkust afkomstig, gearresteerd zijn.
Gedurende de maand April werden in Tapanoeli 43 personen door het „Volksfront" gearresteerd. Toen deze arrestanten voor de rechtbank te Baligé werden geleid, werden zij vrijgesproken, waarna op hun beurt alle beschuldigers gearresteerd werden.
Intusschen werd uit betrouwbare bron te Medan vernomen, dat in de maand Maart door Indonesiërs 300.000 kg tabak en 13.000 kg. thee van diverse ondernemingen op de Oostkust van Sumatra gestolen zijn. Zij hebben deze artikelen naar Malakka verhandeld. (Comm.)
(V. b. Sumatra 6704 A)

Ned. W. Indië

E. Suriname - ontwerp vijfjarenplan —

1 Juni — Gouverneur Brons heeft aan de Staten van Suriname bekend gemaakt, dat de rijksregeering heeft besloten, een wetsvoorstel in te dienen waardoor de regeering in staat zal zijn een ontwerp te maken voor een vijfjarenplan voor de ontwikkeling en het welzijn van Suriname. De kosten van het plan worden geschat op 40 millioen gulden. (Tijd)
(V. b. Suriname 6727 D en 6671 B)

F. Curaçao - Het rapport der Curaçaosche commissie - Politieke opvattingen en wenschen —

De commissie voor onderzoek en bestudeering van de politieke opvattingen en wenschen in Curaçao en ter voorbereiding van de rijksconferentie, heeft onlangs een tweehonderd bladzijden tellend rapport gepubliceerd.
De commissie verklaarde, dat de bestaande verhoudingen tusschen Curaçao en Nederland niet voldoen, daar zij verouderd zijn en de Nederlandsche volksvertegenwoordiging in feite de souvereine macht in Curaçao heeft. De commissie was wel van oordeel dat de gouverneur moet worden benoemd door de Kroon, zooals de raad van bestuur en de rechterlijke macht. Ook de hoofden der bestuursafdeelingen dienen door de uitvoerende macht benoemd te worden. Wat de onderlinge verhouding der verschillende staatsdeelen betreft is de commissie van oordeel, dat algemeene belangen ook algemeen dienen te worden geregeld. Bij verdere regeling brengt elk staatsdeel stemmen uit in verhouding tot zijn beteekenis. De commissie stelt voor den naam van het staatsdeel te veranderen in Nederlandsch-West-Indië.
Als overkoepelend orgaan heeft de commissie een rijksparlement gedacht met wetgevende en controleerende macht, waarvan de afgevaardigden benoemd worden door den gouverneur, de Staten en den raad van bestuur ofwel door een college uit deze drie samengesteld. De onderwerpen, waarmede het rijksparlement zich dient bezig te houden, zijn onder meer defensie, de staatsregeling, Nederlanderschap en buitenlandsche zaken. Het rijksparlement geeft de grondslagen aan, die verder uitgewerkt worden bij landsverordeningen. De commissie legt den nadruk op de noodzakelijkheid van herziening van de nationaliteitsregeling. De commissie verklaart zich tegen een rijkskabinet, maar is voor aanstelling van hooge ambtenaren, verantwoordelijk aan het rijksparlement, genaamd directeuren of staatssecretarissen, die de vergaderingen van het rijksparlement bijwonen en een raadgevende stem bezitten. De commissie dringt met klem aan op de instelling van een directoraat-generaal van voorlichting, is een tegenstandster van voorloopige wijziging van de staatsregeling, maar wenscht wel spoedige bijeenroeping van de rijksconferentie en vraagt in afwachting daarvan strikte toepassing van de artikelen 49 en 50 van de Curaçaosche staatsregeling, die bepalen, dat geen algemeene maatregelen genomen mogen worden zonder den raad van bestuur of de Staten te behooren.
De commissie wenscht herziening van de positie van den gouverneur daar hem een te groote taak is opgesteld. Zij stelt voor, het bestuur in handen te leggen van een college met den gouverneur als voorzitter, bijgestaan door gedeputeerden uit de Staten, wier plaats in de Staten door reserve-candidaten ingenomen wordt. De gouverneur is niet verantwoordelijk aan de volksvertegenwoordiging. Het college beslist, de uitvoering blijft bij den gouverneur. Het college zou den naam Raad van Bestuur dragen en de tegenwoordige raad van bestuur zou den naam Raad van Advies krijgen. Een en ander analoog met de Nederlandsche gemeenten. Daar de bestuursraad uit de volksvertegenwoordiging geboren is, zijn conflicten tusschen bestuur en volksvertegenwoordiging practisch uitgesloten. De gouverneur heeft een dubbele functie: hij is vertegenwoordiger van de Kroon en deelnemer aan het bestuursapparaat van Curaçao.
De commissie wenscht voorts uitbreiding van de volksvertegenwoordiging, maar spreekt zich niet uit over de gedeeltelijke benoeming daarvan (bij de tegenwoordige regeling worden vijf leden of een derde der Staten benoemd). Verder wenscht de commissie gedeeltelijke uitbreiding van het kiesrecht. (N.R.C. - 28 Mei) **(V. b. 6671 B)**

België

G. De Philipsfabrieken te Leuven

4 Juni — De grondoppervlakte van de Philipsfabrieken te Leuven bedraagt thans 29.000 m.2. Het aantal arbeiders ruim 900. Op verschillend gebied breidt de productie zich uit. Met de fabricage van radiolampen is een aanvang gemaakt. Binnen niet te langen tijd zal de fabriek 3 millioen lampen per jaar kunnen produceeren.
De grootte van het laatste model radiolamp is 1/4 van de thans in gebruik zijnde lampen. Wanneer de tolunie in werking zal zijn getreden, zal de productie van radiolampen op 6 millioen stuks per jaar worden gebracht. (Alg. H.b.) **(V. b. Philipsfabrieken: 6529 A)**

Duitschland

HET VERDEELDE „REICH"

De geallieerde politiek t.a.v. Duitschland

Het Engelsche blad, „The Economist", publiceerde in zijn nummer van 18 Mei j.l. een artikel, waaraan wij het volgende ontleenen:

Een uniform doorgevoerde politiek van de geallieerden t.o.v. Duitschland is er niet. Al slaagt de Contrôle-Commissie er in tot overeenstemming te komen over kwesties als „het verwijderen van alle Duitsche oorlogsgedenkteekenen", over de grootere politieke vraagstukken is er géén overeenstemming. Waar er op papier een overeenkomst bereikt is, zooals over de opheffing van de Duitsche industrie, gelooft niemand aan de uitvoering er van. Het plan tot drastische vermindering van de Duitsche industrie is gebaseerd op de opvatting dat Duitschland een economische eenheid zal zijn. Toch blijft Frankrijk doorgaan de centralisatie van het bestuur te saboteeren om politieke redenen, en het jongste Russische besluit om aan een gecombineerde import en export alle medewerking te onthouden is de laatste schakel in het stelselmatige verzet van de zijde tegen de economische unificatie.

Dit alles overwegend, heeft „Byrnes" een herziening voorgesteld van de „politiek van Potsdam" (communiqué v. Potsdam: pag. 6394 en 6403). Het Amerikaansche standpunt is, dat een ontmanteling van de industrieën in de Amerikaansche zone een chaos zal veroorzaken, tenzij de economische eenheid van Duitschland een feit wordt. De Amerikanen zijn daarom niet bereid hiermede door te gaan voordat een nieuwe overeenkomst tot stand is gekomen. Byrnes zoekt een oplossing in een commissie, aan te wijzen door de Vier Mogendheden, met als taak: een onderzoek naar de mogelijkheid van overeenkomst inzake de economische eenheid van Duitschland en de toekomst der westelijke grenzen. Deze vraagstukken vallen buiten de competentie der Contrôle-Commissie, maar het uitblijven van een oplossing, maakt haar werk in zijn geheel **vruchteloos.**

Het initiatief van Byrnes komt zeer laat, want in de laatste negen maanden is de kloof tusschen de Russische en Westersche politiek steeds verbreed. Het is niet gemakkelijk de Russische politiek te definieeren, want zij varieert nog al eens. De Russen schijnen de voornaamste voorstanders te zijn van het idee van een vereenigd, gecentraliseerd Reich. De Socialistische Eenheids Partij in hun zone kan hiervoor als maatstaf dienen. Zij roept nationale sentimenten wakker, om ze in verzet te doen komen tegen een eventueele afscheiding van het Roergebied en Rijnland van Duitschland of tegen decentralisatie van Duitschland op federatieve basis. In een recente verklaring veroordeelden alle partijen in de Russische zone het federalisme.

Economisch echter, is de Russische politiek een mengsel van destructie en reconstructie. Een enorme verhuizing naar Rusland heeft plaats gehad, van grondstoffen, machines en levende have. Veel ook, dat geproduceerd is in de fabrieken van de Russische zone is oostwaarts gegaan. Voedsel, dat anders had kunnen dienen tot handhaving van het rantsoen in de overbevolkte en te zeer geïndustrialiseerde Britsche zone.

Toen de propaganda kwam voor een fusie van socialisten en communisten, werd de Russische economische politiek meer gematigd. In Maart kondigde de communistische leider Ulbricht een nieuwe politiek aan, van economische heropbouw in de Oostelijke zone: 3800 fabrieken zouden worden vrijgegeven voor productie voor de Duitschers, Rusland zou grondstoffen leveren. Inderdaad is er katoen ingebracht om de textielfabrieken aan het werk te houden en zelfs zouden andere grondstoffen teruggegeven zijn. De industrieele activiteit is in de Russische zone grooter geweest dan in de Britsche. Anderzijds zijn er berichten over hernieuwde wegvoering van fabrieksinstallaties naar Rusland nadat de propaganda tot fusie eenmaal succes had opgeleverd. De waarheid is waarschijnlijk, dat twee verschillende Sovjet-departementen tegelijk een tegenovergestelde politiek voeren. Een Russische politiek gebaseerd op politieke eenheid onder communistische leiding en op industrieel herstel heeft dit aantrekkelijke voor de Duitschers, dat zij zich een voorstelling kunnen maken van de toekomst en van hun levenskansen bij hard werken en politieke onderdanigheid. Dit beeld stemt evenwel niet overeen met de beslissingen van Potsdam, noch met de overeenkomst inzake den omvang der Duitsche industrie, noch met de idee van werkelijk g e a l l i e e r d e politiek. De Russen voeren een volkomen onafhankelijke politiek.

De Britsche politiek is nog steeds gebaseerd op het verlangen, dat het bestuur door de vier bezettende mogendheden geschiedt na onderling overleg te Berlijn en de Engelschen vermijden angstvallig alles wat de eenstemmigheid in den contrôle-raad te Berlijn zou kunnen verstoren. Daarom volgden zij o.m. geen enkele positieve politieke lijn en onthielden zij zich bijvoorbeeld van ondersteuning der sociaal-democraten.

Toch is er een meer positieve toenadering en wel tusschen de Britsche en Fransche ministeries van buitenlandsche zaken die gemeenschappelijk een aantal voorstellen van Bevin bestudeeren, betreffende de Roer en het Rijnland.

Deze zijn niet definitief maar geven een beeld van Engelands opvattingen.

Economisch één, moet Duitschland politiék een federatie worden. De Britsche zone zou te verdeelen zijn in drieën: Sleeswijk-Holstein (met de Hanze steden: Hamburg, Bremen en Lübeck met achterland) een Groot-Hannover en een Roer-Rijn-provincie (met inbegrip van Westfalen). Deze laatste provincie zou volledig gesocialiseerd worden en andere naties zouden deelnemen aan de contrôle over haar zware industrie. Dit plan zou kunnen verwezenlijkt worden in een vereenigd-federatief-Reich en zou ook kunnen passen in een West-Europeesche groepeering indien de Elbe-barrière niet opgeheven werd.

De Franschen zijn weinig afgeweken van hun oorspronkelijk voorstel tot afscheiding van het Rijnland en het Roergebied zoowel politiek als economisch en tot instelling van een internationale contrôle over deze gebieden. Zij zijn ook voorstanders van het opnemen van een autonoom Saargebied in de nieuwe Fransche federatie (Union Française).

Veel moeilijker nog is het, een definitie te geven van de Amerikaansche politiek. In Amerika zijn er geen ministers of gevolmachtigden die verantwoordelijk zijn voor den gang van zaken in Duitschland, zooals Engeland en Frankrijk die kennen. Vele beslissingen worden genomen in Duitschland zelf waarbij militaire overwegingen meestal den doorslag geven.

Het voornaamste militaire probleem van de Amerikaansche autoriteiten in Duitschland is ongetwijfeld het moreel van de bezettingstroepen, en dit probleem is zoo acuut, dat een zoo spoedig mogelijke terugkeer van de Amerikaansche troepen het doel moet zijn van de te volgen politiek. De vroege verkiezingen en de snelle overgang naar regionale besturen vormen een aspect van dit probleem. Tijdens de conferentie van Parijs stelde Byrnes een Vier-mogendhedenverdrag voor als waarborg voor Duitschlands ontwapening, „na het terugtrekken der bezettingstroepen". Hoe voor de hand liggend dit verlangen naar een spoedig terugtrekken der troepen ook is en hoe gerechtvaardigd ten opzichte van Oostenrijk, toch geven de Amerikanen zich er wel rekenschap van, dat de tegenwoordige toestand van Duitschland en de onderlinge betrekkingen van de bezettende mogendheden een dergelijke terugtocht nog niet toe laten. De teleurstelling hierover uit zich in een groeiend wantrouwen tegen de bedoelingen niet slechts van Rusland maar ook van Engeland.

Critiek met name uit liberale kringen stelt Engeland verantwoordelijk voor de spanning tusschen de Westersche mogendheden en Rusland. Hierop reageerde Rusland door zijn offensief vooral tegen Engeland te richten. Deze opvatting wordt o.m. gedeeld door den bekenden politieken journalist Walter Lippmann. Men gaat zoo ver, dat men zegt dat Engeland Duitschland als basis wil gebruiken voor een toekomstigen oorlog waarbij Amerika's hulp zou worden ingeroepen „To save the British Empire". Deze beschuldigingen zijn gedeeltelijk een herhaling van die van Maarschalk Zhukov in December van het vorige jaar, die later werden ingetrokken. Te dien tijde was er inderdaad een te groot deel van de Wehrmacht gehandhaafd. Op het oogenblik staan er echter niet meer dan 120.000 Duitschers in de Britsche zone, onder krijgstucht. Zij worden gebruikt De klacht van Amerika dat Engeland voor mijnenvegen e.d.

zijn zone mobiliseert tegen Rusland heeft ernstige politieke gevolgen, want hoe moet er dan overeenstemming komen over de toekomst van Duitschland. Tot nu toe liep de Amerikaansche en Britsche politiek in zooverre parallel dat de Amerikanen economische eenheid propageeren en door de schepping van drie „staten" n.l. Beieren, Württemberg en Groot-Hessen, de basis legden voor een federalistisch systeem.

De ondersteuning van den Franschen eisch tot verhooging van den kolenexport uit het „Engelsche" Roergebied naar Frankrijk kan evenwel een teeken zijn van een toenadering tot de Fransche politiek van afscheiding van het gebied van Roer en Rijn.

Het politiek negativisme van de Westersche mogendheden, hun oneenigheid over den status van het Roergebied, en het feit dat zij niet in staat zijn om aan de Duitschers eenig hoopvol perspectief te bieden, aldus besluit „The Economist", hebben aan de Russen onverwacht voordeel bezorgd met betrekking tot de behandeling van de politieke problemen in hun zone. (The Economist)

(V. b. Potsdam 6394 en 6403; geallieerde politiek in Dl. 6519; Soc. Eenh. Partij 6752 G; Agrar. hervorm. in Russ. zone 6595; Opschorting Herstelbet. 6752 E)

Engeland

A. De Britsch-Egyptische onderhandelingen —

3 Juni — Te Londen voert Lord Stansgate, de leider van de Britsche delegatie in Egypte, thans onderhandelingen met Bevin en den ministerraad.

Het gaat niet zoozeer over een principieele kwestie, maar over de formuleering van het verdrag, daar Egypte in ieder geval bereid is, Groot-Brittannië, in geval van een wereld-crisis, als militaire partner te erkennen.

De Egyptische staatslieden aarzelen echter, bepalingen over deze wederzijdsche hulpverleening, met alle noodzakelijke details in een Alliantieverdrag op te nemen, dat gedeeltelijk tegen het eigen volk als een politiek instrument gebruikt zou kunnen worden. Engeland blijft echter staan op het standpunt, dat de garanties bij verdrag geregeld moeten worden, omdat de binnenlandsche toestanden in Egypte niet als stabiel beschouwd kunnen worden en wellicht in de toekomst een nieuw regiem tot veranderingen zou kunnen leiden, waarvan men de strategische positie niet afhankelijk wil maken. (N.Z. Zt.) **(V. b. 6752 I)**

B. Lagerhuis - Rede van Bevin - De betrekkingen met Rusland - de territoriale problemen - het Roer- en Saargebied - De Britsche troepen in Ned. O. Indië —

5 Juni — Op 4 Juni heeft Bevin het tweedaagsche debat over de buitenlandsche politiek geopend.

Bevin verklaarde o.m.:

„Alleen met de onbelemmerde medewerking van de Sovjet-Unie kan er in Europa van een duurzamen vrede sprake zijn".

De opvatting der Sovjets, die hierop zou neerkomen, dat alleen het Sovjet-stelsel democratisch is en alle overige systemen openlijk of bedekt fascistisch zijn, noemde hij een der grootste hindernissen voor den vrede.

Naar aanleiding van uitlatingen van Molotov, dat Engeland en Amerika geen belangen in de Donaustaten hadden, vroeg Bevin zich af, wat de werkelijke Sovjetbelangen in de Donaustaten zijn. Aangaande het Italiaansch-Joegoslavische grensprobleem merkte hij op, dat het Sovjetvoorstel (n.l. het toewijzen aan Joegoslavië van groote gebieden die sinds 1866 aan Italië hebben behoord en voordien deel uitmaakten van de republiek Venetië) zou beteekenen: alle Slovenen uit Italië, maar meer dan 500.000 Italianen in Joegoslavië. „Ik kan er niet toe komen", zei Bevin, „Triëst af te staan aan Joegoslavië. Triëst moet een internationale haven worden zooals op de conferentie te Londen reeds besproken werd en niet een pion in het internationale politiek schaakspel".

Voorts wenschte Bevin dat de Sovjet-Unie bereid zou zijn het Oostenrijksche probleem tegelijk met het Italiaansche en dat van het Donaubekken te behandelen. Er zijn hiervoor belangrijke redenen, aldus Bevin:

1e. de drie groote mogendheden kwamen in 1943 in Moskou overeen, dat Oostenrijk zijn onafhankelijkheid zou herkrijgen.

2e. Indien er tusschen Italië en Oostenrijk een toestand van vrede heerscht, is er geen enkele noodzaak om communicatielijnen of troepen van eenige gealliëerde macht in het Donaubekken zoowel als in het N. van Italië te handhaven. Dit beteekent dat alle troepen in Oostenrijk, in N. Italië, Bulgarije en Roemenië teruggetrokken kunnen worden en dat in alle Donaustaten weer een normale toestand kan ontstaan. Engeland had getracht handelsovereenkomsten te sluiten met Roemenië, Hongarije en andere landen, maar was overal op moeilijkheden gestuit. Engeland wil de betrekkingen tusschen deze landen en de Sovjet-Unie niet in den weg staan, maar het wenscht voor zichzelf de oude relaties te herstellen, zooals ze altijd geweest zijn.

Met betrekking tot Eritrea en Somaliland verklaarde Bevin, dat hij het onrechtvaardig van Molotov vond Groot-Brittannië ervan te beschuldigen ten koste van Italië zijn imperium te willen uitbreiden. Voorts kan Engeland niet goedkeuren, dat de Sovjet-zone in Duitschland gesloten blijft, terwijl de Britsche open staat voor inspectie.

Over het Ruhrgebied zeide Bevin dat dit een groot oorlogspotentieel bevat, doch evenzeer een groot vredespotentieel en een mogelijkheid tot bevordering van verhooging van den levensstandaard van geheel Europa. Terwijl men nog niet tot uiteindelijke beslissingen over de toekomst van het Ruhrgebied is gekomen, zullen de voorloopige voorstellen op objectieve wijze met Frankrijk, Nederland, Luxemburg en België in eerste instantie besproken kunnen worden. Naar zijn meening zou een aparte provincie onder internationale contrôle, welke uiteindelijk in een federaal Duitschland, indien dit gevestigd zou worden, zou kunnen worden ingelascht, een beteren waarborg bieden dan een politieke afscheiding van het Ruhrgebied van Duitschland. Bevin zeide, dat hij zich ten volle bewust was van alle gevaren van een gecentraliseerd Duitschland. Hij verklaarde voorts dat de regeering de aanhechting van het Saargebied aan Frankrijk voorstond.

Over de „Indonesische kwestie" zei Bevin: „De terugkeer van dr. Van Mook naar Batavia, opent een nieuwe phase in de langdurige onderhandelingen tusschen de Nederlanders en de Indonesiërs.

Ik hoop dat de Britsche troepen zoo spoedig mogelijk uit Ned. Oost-Indië kunnen teruggetrokken worden. Omdat de militaire taak, die bestond uit het evacueeren van geallieerde krijgsgevangenen en geïnterneerden en Japanners uit het binnenland van Java, slechts langzaam vorderde, is dit tot nu toe niet mogelijk geweest". (Times)

(V. b. Bevin over buitenl. pol. 6639 H; Molotov en Byrnes over conf. v. Parijs 6753 K)

C. Bouw van nieuwe luchtvloot —

De bekende Engelsche expert op het gebied der „jet-propulsion" Air-commodore Frank Whittle, is belast met de leiding over den opbouw van een geheel nieuwe luchtvloot voor de R.A.F., de vloot en de burgerluchtvaart. Bij alle nieuwe vliegtuigen zal de „straal-aandrijving" worden toegepast. (Dail. Herald)

Frankrijk

D. Verkiezingen - groote winst voor M.R.P. - Communisten verliezen zes zetels doch boeken stemmenwinst - socialisten verliezen 16 zetels —

4 Juni — De op 2 Juni gehouden verkiezingen voor de nieuwe Assembleé Constituante leverden de volgende resultaten op:

Het aantal **geldig** uitgebrachte stemmen bedroeg 19.803.330, het **totaal** aantal uitgebrachte stemmen bedroeg 20.322.581 zoodat 82,4% van de stemgerechtigden (24.676.826) hun stem uitbrachten. De stemmen waren als volgt verdeeld:

Partij	Aantal stemmen	Perc. %	Perc. 21-10 1945 %
P. v. d. Comm. Intern.	44.915	0,23	0,07
Comm. Partij en U.R.R.	5.145.325	25,98	26,1
S.F.I.O. (soc.) ..	4.187.747	21,14	23,4
Rad. Soc.; U.D.S.R., Jeune Rép.; div. l. partijen	2.299.963	11,60	10,6
M.R.P.	5.589.213	28,22	23,9
P.R.L., Rep. Onafh., Rep. Kartel, Boerenp. en div. rechtsche lijsten	2.526.872	12,77	15,2
Div. lijsten	11.295	0,06	0,73
	19.805.330	100,00	100,00

De zetelverdeeling is als volgt:

	2 Juni 1946	Vorige aantal
Communisten	144	148
U.R.R.	4	6
Rad. Soc.; U.D.S.R.; Jeune république; div. linksche partijen	40	41
S.F.I.O.	120	136
M.R.P.	162	145
P.R.L.	35	35
Dem. All.; Linksch Rep.; Rad. Onafh.; Rep. Federatie	24	21
Boerenpartij	8	8
Div. partijen	11	8
	548	548

Op grond van dezen uitslag eischt de Mouvement Républiquain Populair voor zich het recht op een nieuwe regeering te vormen. Als formateur wordt genoemd George Bidault. (Le Monde)

(V. b. Verkiezingen 6485 D; referendum 6729 B)

Internationaal

E. Het vraagstuk der „displaced persons" - conferentie te Londen - verschil van opvatting tusschen Oost- en West-Europa - positie der Duitsche Joden - Ned. voorstel tot overbrenging van 10.000 personen naar Suriname —

1 Juni — Na acht weken inspannenden arbeid heeft het Vluchtelingen-Comité van den Socialen en Economischen Raad van de Organisatie der Vereenigde Naties zijn beraadslagingen te Londen besloten. Het comité had tot taak een onderzoek naar het vluchtelingenvraagstuk in te stellen en een internationale vluchtelingen-organisatie voor te bereiden. Beslissingen daarover zullen in September a.s. door de Assemblee van de V.N. worden genomen.

Het probleem, dat wordt geschapen door de aanwezigheid in Europa van meer dan anderhalf millioen van huis en haard verdreven menschen, bleek buitengewoon gecompliceerd te zijn. Daarbij komt dat de opvattingen van Oosten West-Europa ook op het punt van hulpverleening aan de voormalige Nazislachtoffers tegenover elkaar staan. De Sovjet-Unie is bevreesd, dat de oorlogsmisdadigers en andere ongewenschte elementen een veilig heenkomen zullen vinden en in de toekomst blijvende haarden van onrust zullen vormen. Zij eischen daarom methoden van onderzoek, die door de overige landen niet aanvaard worden, omdat deze vreezen dat de gewetensvrijheid van de betrokkenen in het gedrang zal raken.

De westelijke landen willen het onderzoek dienaangaande aan een staf van

uiterst deskundigen en voor dit werk geschoolden toevertrouwen; zij stellen als eisch dat op zoo humaan mogelijke wijze hulp wordt geboden, ongeacht politiek, ras of religie.
Op initiatief van Nederland werd vastgelegd dat geen uitzonderingsregeling zou mogen worden gemaakt voor Joodsche personen van Duitsche en Oostenrijksche origine. Deze zouden volgens de delegaties van Engeland en de Libanon niet in aanmerking mogen komen voor hulp door de nieuwe organisatie, aangezien deze opgericht is om menschen te helpen die uit hun land verdreven zijn. De desbetreffende Joodsche slachtoffers hebben, zoo redeneeren zij, hun land nooit verlaten en het is gevaarlijk om het principe te aanvaarden van bescherming van onderdanen van een bepaald land tegen hun eigen regeering. De tegenstanders van deze zienswijze — en dat was de meerderheid der conferentie — voerden aan, dat deze Duitsche en Oostenrijksche Joden technisch weliswaar in andere omstandigheden verkeerden dan de uit hun land verdrevenen, doch dat hun feitelijke toestand dezelfde is als die der overigen. De Engelschen waren echter van meening, dat deze categorie Joodsche personen een belangrijke taak heeft te vervullen bij den opbouw van het nieuwe Duitschland. Zoo er al bepaalde personen onder hen speciale hulp behoefden of zich elders wilden vestigen, omdat zij niet langer willen leven in het land, dat hun bloedverwanten en vrienden heeft afgeslacht, zou deze door andere hulporganisaties dan de hier besprokene moeten worden verleend.
Men werd het er over eens dat voor degenen, die niet te repatrieeren zijn, een internationale organisatie verantwoordelijk zal zijn en dat deze organisatie los zal staan van de V.N. met zetel te Parijs.
Nederland behoort tot de weinige landen, die een concreet voorstel tot het opnemen van vluchtelingen en overlevenden hebben gedaan. Zooals gemeld acht men het mogelijk 10.000 personen naar Suriname over te brengen. Het groote probleem daarbij is echter de financiering, aangezien deze in dollars zal moeten geschieden. Nederland is niet in staat dit alleen voor zijn rekening te nemen. Het is evenmin financieel bij machte menschen in ons land zelf op te nemen. Wel bestaat het plan om 3000 mijnwerkers uit het Poolsche leger in Italië naar Limburg over te brengen. Deze zullen door een speciale commissie worden geselecteerd. (Alg. H.bl.)
(V. b. displ. pers.: 6617 A)

Internationaal

A. Duitsche herstelbetalingen - verdeeling Duitsche koopvaardijvloot - winst en verlies der geallieerde vloten —

30 Mei — Het intergeallieerd bureau voor herstelbetalingen te Brussel heeft de aan de verschillende rechthebbende landen toegewezen percentages van de Duitsche Koopvaardijvloot gepubliceerd. Verdeeld zijn 249 schepen met een totale tonnage van 689.286 ton. De waarde wordt geschat op ongeveer 12 millioen pond sterling (waarde 1938). Deze schepen omvatten 15 paketbooten, waaronder de „Europa" van 50.000 ton, die naar Frankrijk overgaat, een dertigtal petroleumtankschepen, bijna 200 vrachtschepen, en twee drijvende fabrieken, die voor de walvischvangst zijn uitgerust. De verdeelde vloot vertegenwoordigt ongeveer 2/3 van de beschikbare schepen. Rusland krijgt het laatste derde gedeelte.
De Ver. Staten, die op grond van de geleden verliezen recht hadden op 133.700 ton stelden zich tevreden met 46.925 ton, waardoor het aandeel van de overige landen verhoogd kon worden. De cijfers van de toegewezen tonnage laten wij hieronder volgen.

Landen	bruto ton
Australië	1.279
België	11.195
Canada	10.797
Denemarken	20.410
Egypte	1.923
Vereenigde Staten	46.925
Frankrijk	60.142
Vereenigd Koninkrijk	354.512
Griekenland	42.440
Nieuw-Zeeland	1.418
Noorwegen	77.593
Nederland	51.916
Zuidslavië	8.697

(L. Nieuws)

4 Juni — Volgens de laatste gegevens is de balans van winst en verlies der verschillende landen als volgt:
Vereenigde Staten + 400 t.h.; Groot Brittannië — 10 t.h.; Noorwegen — 16 t.h.; Nederland — 33 t.h.; Zweden + 14 t.h.; Frankrijk — 50 t.h.; Griekenland — 60 t.h.; Denemarken — 20 t.h.; Spanje + 10 t.h.; België — 60 t.h. (L. Nieuws)
(V. b. 6640 E)

B. Veiligheidsraad - rapport i.z. Spanje - verbreking der diplomatieke betrekkingen geadviseerd —

3 Juni — De subcommissie van den Veiligheidsraad voor Spanje heeft op 1 Juni rapport uitgebracht. De commissie stelt voor dat, tenzij de regeering van Franco aftreedt, de algemeene vergadering van de vereenigde volken er bij de leden op aan zal dringen de diplomatieke betrekkingen met Spanje te verbreken. De regeering van Franco vormt geen bedreiging voor den vrede doch „schept een situatie die een potentieele bedreiging vormt voor den internationalen vrede en die het handhaven van den internationalen vrede wellicht in gevaar brengt, zooals bedoeld in artikel 34 van het handvest der vereenigde naties". De subcommissie omschrijft de beginselen van de verklaring en voegt er aan toe: „Indien tot tevredenheid van de algemeene vergadering van de vereenigde naties is aangetoond dat alle voorwaarden, vermeld in deze verklaring, zijn vervuld, n.l. het aftreden van de regeering-Franco, politieke amnestie, terugkeer van verbannen Spanjaarden, vrijheid van politieke vergadering en vereeniging en drukpers en vrije openbare verkiezingen, dan stelt de subcommissie voor dat de vereenigde naties in overweging nemen een vrijelijk gekozen Spaansche regeering tot het lidmaatschap van de vereenigde volken toe te laten".
Het rapport wordt gesteund door alle leden van de commissie; alleen de Poolsche afgevaardigde wenschte zoowel de potentieele als de onmiddellijke bedreiging van den vrede opgenomen te zien.
(Usis - N.R.C.) **(V. b. 6745 F)**

Italië

C. Uitslag referendum - Italië wordt republiek - stand der parlementsverkiezingen —

5 Juni — Te Rome is officieel bekend gemaakt, dat bij de volksstemming de republiek de meerderheid heeft behaald. De (niet officieele) cijfers luiden: 10.050.000 voor republiek, 8.120.000 voor monarchie.
Wat de verkiezingen voor het parlement betreft, hebben de rechtsche Christen-Democraten een groote overwinning behaald. Zij verwierven tot dusver 7.598.783 stemmen, de socialisten 4.512.333, de communisten 4.129.222, de gematigde Nationaal-Democratische Unie 1.392.227, de Beweging van den Gewonen Man (Uomo Qualunque) 1.106.726. (A.F.P. - Alg. H.bl.) **(V. b. 6738 D)**

Korea

D. Russische en Amerikaansche bezettingspolitiek —

De huidige toestand in Korea toont het dwaze van de indeeling in zones even duidelijk aan, als die in Oostenrijk of Duitschland. Hier zijn er echter slechts twee bezettende machten: de Sovjet-Unie in het kolengebied ten Noorden van de 38e breedtecirkel en de Vereenigde Staten in de veel meer geïndustrialiseerde streek in het Zuiden.
Gedurende eenige maanden was er slechts weinig samenwerking tusschen de twee militaire machten. Men volgde een verschillende politiek. De Russen moedigden politieke ontwikkeling aan, agrarische hervorming en staatscontrôle over financieele en industrieele organisaties, terwijl de Amerikanen, onder excuus dat de Koreanen onvoldoende ontwikkeld waren, Japansch overheidspersoneel op sleutelposities handhaafden. Na de conferentie van Moskou in December 1945 werd een Russisch-Amerikaansche commissie gevormd om voorstellen te doen die zouden leiden tot een Voorloopig Bewind, dat de goedkeuring zou moeten hebben van China, Engeland, Rusland en Amerika.
Deze commissie die in Maart te Seoul, de hoofdstad van de Amerikaansche zone, bijeenkwam, kon geen basis tot overeenstemming vinden.
De Amerikanen waren voor unificatie, de Russen achtte de commissie niet competent tot het nemen van een dergelijke beslissing, die volgens hen door de Koreanen genomen diende te worden. Groote oneenigheid bestaat echter met betrekking tot de vraag, welke groepen Koreanen dan wel competent kunnen worden geacht.
De Amerikanen weigerden van het begin af iedere samenwerking met de Koreaansche bevrijdingscomité's die spoedig na den aanval op Hiroshima (atoombom) openlijk gingen optreden, en zij gebruikten Japansche politie om deze comité's te onderdrukken. Voorts steunden zij de grondbezitters en groote zakenlieden (Koreaansche Democratische Partij) en brachten twee Koreaansche ballingen terug: Kun Koo en Synhman Rhee, die tegenover deze bevrijdingscomité's staan als Tsjang Kai-Sjek tegenover het Yenan-regime. (New Statesman and Nation)
(V. b. Korea 6618 G)

Nabije Oosten

E. Bijeenkomst der Arabische staatshoofden - de Palestijnsche kwestie - Tripolitanië en Cyrenaika —

31 Mei — De koningen Ibn Saoed van Saoedi-Arabië, Faroek van Egypte, Jehia Hamid Oedbin van Jemen, Aboellah Ibn Hoessein van Transjordanië, de prins-regent van Irak (voor den 11-jarigen Koning Feisal II) en de presidenten van Syrië en Libanon hebben een tweedaagsche conferentie gehouden. In een daarna uitgegeven communiqué werd o.m. gezegd, dat de conferentie zich bezig gehouden heeft met de Palestijnsche kwestie, den status van Tripolita-

nië en Cyrenaika en de Egyptisch-Britsche besprekingen.
Palestina — aldus het communiqué — is een Arabisch land, en alle Arabische landen zullen er voor vechten dat het Arabisch blijft. De conferentie spreekt de hoop uit, dat Groot-Brittannië en de Ver. Staten niets zullen doen, wat de Arabieren in de geheele wereld zou dwingen, vergeldingsmaatregelen te nemen. De conferentie was eenstemmig van oordeel dat de onafhankelijkheid van Tripolitanië en Cyrenaika een natuurlijke en rechtvaardige zaak is. Egypte moet volledige souvereiniteit krijgen en de Britsche troepen moeten tot den laatsten man worden teruggetrokken. De andere Arabische staten moeten in hun streven naar volkomen onafhankelijkheid ondersteund worden.
(N.Z.Zt.)

Uit het bovenstaande blijkt, dat de Arabische Liga zich verzet tegen de Russische aanspraken op een trusteeship over Tripolitanië. (red. K.H.A.)
(V. b. Arabische Liga: 6591 G; Palestijnsche kwestie: 6729 H; Eg.-Br. besprek.: 6728 A)

Polen

A. Boerenpartij tegen afschaffing van Senaat —

4 Juni — De Poolsche boerenpartij, waarvan de vice-premier Mikolajczyk de leider is, heeft besloten haar aanhangers aan te raden bij het a.s. referendum „neen" te stemmen op de vraag of de senaat afgeschaft dient te worden, zooals door het door de communisten geleide blok wordt voorgestaan. De vragen over de nationalisatie, de agrarische hervorming en over Polens nieuwe Westelijke grenzen zal zij bevestigend beantwoorden. (Reuter - N.R.C.)
(V. b. Boerenpartij: 6738 F)

Roemenië

B. Engelsche en Amerikaansche protestnota's —

1 Juni — De regeeringen van Engeland en de Ver. Staten hebben op 27 Mei protestnota's gezonden aan den Roemeenschen minister van Buitenlandsche Zaken. Beide nota's zijn zeer scherp van toon. De Roemeensche regeering wordt er van beschuldigd zich niet gehouden te hebben aan de overeenkomst van Moskou, zich schuldig te maken aan schending van de vrijheid van pers, van spreken van vergadering en van godsdienst. Met nadruk wordt er op gewezen, dat de Roemeensche regeering nog geen tijdstip voor de vrije algemeene verkiezingen heeft gepubliceerd. (N.Z.Zt.)
(V. b. 6594 E; besl. v. Moskou: 6576 G)

C. Antonescu terechtgesteld —

3 Juni — De voormalige dictator van Roemenië, Antonescu, zijn broeder Mihail en eenige andere fascistische leiders zijn op 1 Juni door een vuurpeleton geëxecuteerd, nadat Koning Michael hun verzoek om gratie had afgewezen.
(Alg. H.bl.) **(V. b. Antonescu 6438 A)**

Rusland

D. Michail Kalinin overleden —

4 Juni — Michail Iwanowitsj Kalinin, die tot Maart 1946 president van den Oppersten Sovjet en daarmee president van de Sovjet-Unie was, na een langdurige ziekte, overleden.
Kalinin, die in 1875 werd geboren, was een der veteranen der Russische revolutie. Hij was de zoon van een kleinen boer en op zeer jeugdigen leeftijd trok hij naar de stad. Daar kwam Kalinin in aanraking met de eerste revolutionnaire arbeidersgroepen, waarbij hij zich onmiddellijk aansloot.
Al spoedig begon Michail Kalinin naam te krijgen onder de arbeiders maar werd hij tevens bekend bij de Tsaristische politie en verschillende malen werd hij gearresteerd en naar Siberië gestuurd. Op voorstel van Lenin werd hij in 1919 benoemd tot president van den Oppersten Sovjet. Dit beteekende, dat hij tevens het staatshoofd van de Socialistische Radenrepubliek werd.

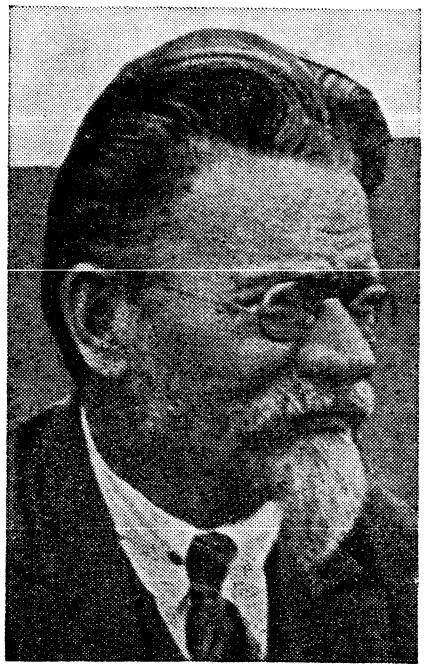

In Maart 1946 trad Kalinin, die aan een ernstige oogziekte leed, af als president en werd in zijn plaats Nikolai Swernik gekozen. Kalinin behield echter zijn plaats in het presidium van den Oppersten Sovjet. (N.R.C. - Whd.)
(V. b. Kalinin: 6534 B)

Vaticaan

E. Radio-toespraak van Z.H. de Paus —

3 Juni — In een toespraak tot het college van kardinalen, die ook door Radio-Vaticana werd uitgezonden heeft Z.H. de Paus op 1 Juni een algemeen overzicht gegeven van de taak van de Katholieke Kerk.

„Onze gedachten gaan terug naar een jaar geleden, toen de oorlog juist ten einde was", aldus de Paus. „In de harten van alle menschen leefde toen groote hoop, doch thans beseffen wij, dat wij er goed aan gedaan hebben de wereld toen te waarschuwen. De weg naar den werkelijken vrede is lang en moeilijk. Wij hebben den indruk dat die vrede op het oogenblik verder en verder terugwijkt. Geen waarlijke vooruitgang naar den werkelijken vrede kan gemaakt worden totdat de bedreiging van geweld en politieken en economischen druk van ons weggenomen is.
Het is altijd de groote taak van de Kerk geweest, in een iegelijk het gevoel voor rechtschapenheid, gematigdheid en eerbied voor waarheid en recht in te prenten. Deze taak is des te dringender in tijden van verwarring en crises.
Wij hebben berichten uit de geheele wereld voor ons en in spijt van alle tegenspraak en van alle fouten die zijn begaan, kunnen wij vaststellen, dat de Kerk in Haar geheel inwendig en uitwendig sterk en één is.
Het is van cardinaal belang in dit oogenblik, dat de katholieken en allen, die in een persoonlijken God gelooven, zich door niets ter wereld laten intimideeren en het bewustzijn van hun eigen kracht behouden. Zij moeten zich daarom bewust zijn, wat zij, en zij alleen, kunnen bijdragen tot het herstel van de wereld, omdat dit herstel nooit zal slagen, als het niet gegrondvest is op recht, orde en vrijheid. Met vrijheid bedoelen wij die ware en goede vrijheid, welke in harmonie is, met het welzijn van elk volk in het bijzonder en van de geheele volkerenfamilie in het algemeen. Deze vrijheid heeft de Kerk altijd voorgestaan en verdedigd".
De H. Vader deed een beroep op de Italianen en Franschen bij de verkiezingen te toonen of deze twee naties, zullen blijven staan op de vaste rots van het Christendom, of dat zij hun lot zullen toevertrouwen aan de onmogelijke almacht van een materialistischen staat zonder God.
De Paus deed daarna een beroep op de overwinnende naties om de honderdduizenden krijgsgevangenen en verplaatste personen zoo spoedig mogelijk te hulp te komen. Het is waar, dat het internationale recht de overwinnaars niet verplicht hen voor het sluiten van den vrede vrij te laten. De Paus hoopte echter, dat de zedelijke en geestelijke nooden van hun familieleden en de heilige rechten van het huwelijk en het gezin zwaarder zouden wegen, dan wetteksten. (N.D.)
(V. b. 6586 K)

Ver. Staten

F. Stalin twee maal uitgenoodigd voor bezoek aan Washington —

1 Juni — Tijdens een persconferentie onthulde President Truman, dat hij Stalin twee maal had uitgenoodigd voor een bezoek aan Washington, de eerste maal tijdens de vorig jaar gehouden conferentie te Potsdam, de tweede maal in den introductiebrief, die door den Amerikaanschen Ambassadeur in Rusland, W. Bedell Smith, op 4 April te Moskou was afgegeven.
Beide malen had Stalin geweigerd, verklarende dat zijn arts hem had medegedeeld, dat zijn zwakke gezondheid een dergelijke lange reis niet toeliet. (Usis)
(V. b. Truman 6722 D; Stalin 6722 B)

G. De Poolsche generaal Bor (Komarowski) in New York - diplomatiek incident —

28 Mei — De stad New York heeft een officieele ontvangst georganiseerd ter eere van den leider van den opstand in Warschau in 1944, generaal Komarowski (meer bekend onder den naam Generaal Bor). Tijdens een door Burgemeester O'Dwyer aangeboden banket, begroette de plaatsvervangende secretaris-generaal der Vereenigde Volken, John Huston den Generaal „in naam der Ver. Volken".
Zoowel de Poolsche gedelegeerde bij de U.N.O., Lange, als de Russische, Gromyko, hebben bij den Secretaris-Generaal Trygve Lie hiertegen geprotesteerd, daar Gen. Bor (die weigert de regeering der Poolsche Republiek te erkennen), als een „vijand van het Poolsche volk" beschouwd moet worden en zijn optreden in de Ver. Staten een „deel is van een openlijke propaganda-actie voor een derden wereld-oorlog. (N.Z.Zt.)
(V. b. Opst. Warschau 6069 D)

Foto boven: Het nieuwe type machine dat de K.L.M. in de toekomst op alle lijnen zal gaan gebruiken: „The Flying Dutchman".

Beneden: Het vertrek van het eerste vliegtuig in den geregelden dienst der K.L.M. op New-York. (Zie: 6740 G)

(foto Anefo)

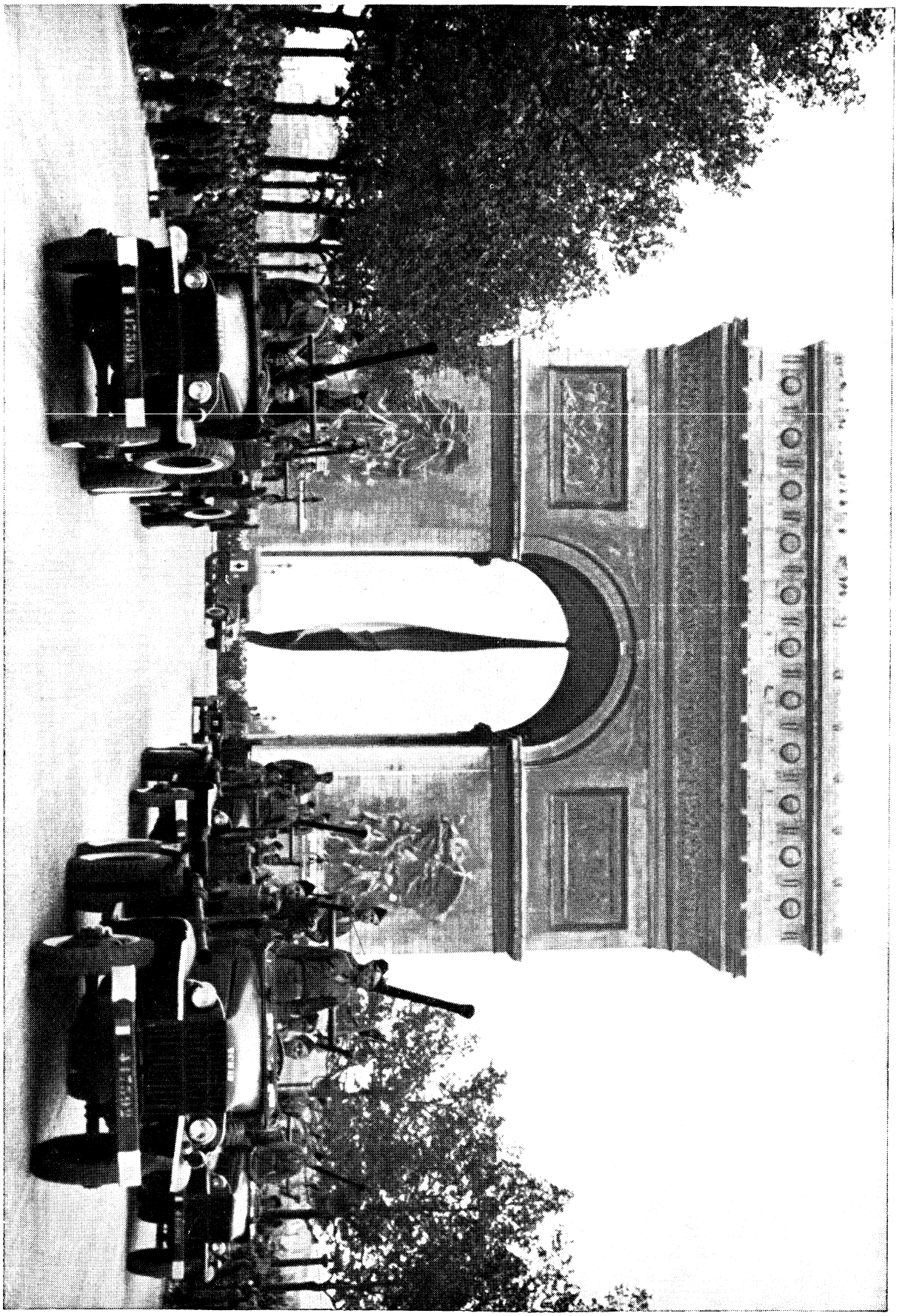

Op 12 Mei vierde Frankrijk den V.E.dag. De foto toont een défilé van gemotoriseerde troepen te Parijs. (foto Anefo)

A. Tweede Kamer - mr. Van Schaik voorzitter - voorzitters afdeelingen - nieuw lid —

7 Juni — In de op 6 Juni gehouden vergadering der Tweede Kamer heeft mr. J. R. H. van Schaik het voorzitterschap aanvaard. (N. D.)

Tot voorzitters der afdeelingen werden benoemd de heeren Van der Goes van Naters (P. v. d. A.), Schouten (A. R.), Tilanus (C.-H.), Romme (R.-K.), en Wagenaar (comm.). Voor het eerst is een communist voorzitter van een afdeeling. (V. V.)

De heer H. Ruyter (K. V. P.) heeft in verband met een ernstige ziekte het lidmaatschap van de Tweede Kamer niet aanvaard. Hij wordt opgevolgd door den heer B. A. A. Engelbertink. (Msb.)
(De heer Ruyter is inmiddels overleden). **(V. b. 6755 A)**

B. Kleeding - prijzenbeschikking - exportbureau Kleedingindustrie —

Een behoorlijk afgewerkt driedeelig colbertcostuum zal volgens een nieuwe prijzenbeschikking heerenmaatkleeding, te Amsterdam, Rotterdam en Den Haag ca. ƒ 125 mogen kosten (bij een stofprijs van ƒ 8 p. m.) en in alle overige gemeenten ƒ 105.

Er zijn vier klassen van afwerking bepaald, waarvoor uiteraard verschillende prijzen gelden. De kleermakers echter, die op grond van een betere afwerking een hoogeren prijs dan de genoemde willen berekenen, moeten hiervoor schriftelijke toestemming hebben van het directoraat-generaal van de prijzen.

Een nieuwe damesmantel in het meest voorkomende „z.g. „middengenre", dat ca. 60% van de geheele productie uitmaakt, zal volgens een in de Staatscourant gepubliceerde beschikking gemiddeld ƒ 50 mogen kosten; mantels in het „populaire genre" ongeveer ƒ 33, terwijl voor het betere genre de prijzen uiteraard zeer uiteenloopend en veel hooger zijn. (Alg. H.bl. - 18 Mei)
(V. b. Prijzenbesch. 6667 D)

7 Juni — Het belang inziende van export, heeft de Amsterdamsche Vereeniging van Confectiefabrikanten het initiatief genomen tot oprichting van een exportbureau. Samenwerking met de Bedrijfsgroep Kleedingindustrie heeft er toe geleid, dat dit bureau thans den vorm krijgt van een landelijke organisatie onder den naam: Exportbureau der Nederlandsche Kleedingindustrie. Het doel daarvan is alles te doen wat den export van geconfectionneerde artikelen op het gebied van dames- en heeren-, boven- en onderkleeding kan bevorderen. Het bureau is gevestigd te Amsterdam. (Alg. H.bl.)

C. Oliewinning in Drente en annexatie —

De directie der Kon. Olie zou de aandacht der autoriteiten gevestigd hebben op het belang van annexatie van terreinen, oostelijk van de Nederlandsche grens, welke een voortzetting vormen van de olievelden in de omgeving van Coevorden. De productie, welke thans in Drente circa 100 ton per dag oplevert zou opgevoerd kunnen worden met 300 ton uit Duitschland. (Kees. Fin. Arch. - 29 Mei) **(V. b. oliewinning 6470b; annexatie: 6557 B)**

D. Kustvaartuigen weer aan reeders —

8 Juni — De Nederlandsche kustvaartuigen zullen na 30 Juni a.s. niet langer op tijd-charter voor de Regeering varen, doch weder geheel ter beschikking van de reeders worden gesteld. (Msb.)

E. Indexcijfers kosten van levensonderhoud voor arbeidersgezinnen —

1938-39 = 100 *)

	Totaal	Voeding	Kleeding	Schoeisel	Reiniging	Woninginr. en huisraad	Overige uitg.
1939:	101.9	101.7	107.9	110.2	107.7	106.7	100.4
1944: Januari/Juli			279.8	244.9	189.0	232.0	116.0
1945: September	161.8	165.6	325.2	296.0	234.3	308.6	121.3
December	166.2	169.1	310.5	315.8	279.5	299.6	127.2
1946: Maart	170.1	174.7	308.9	321.6	303.4	301.4	128.6
April	173.2	181.8	316.9	326.9	303.4	302.1	128.0

*) Gemiddelden in zes gemeenten t.w. Groningen, Enschede, Eindhoven, Tilburg, Dongen en Heerlen. Tot en met 1944 zijn deze cijfers samengesteld in de veronderstelling, dat hetzelfde werd aangeschaft als in 1935-36, in welke periode een budgetonderzoek werd gehouden. Van September 1945 af zijn echter de niet verkrijgbare artikelen uit de berekening weggelaten. (Stat. Bull. C.B.S. - 12 Juni) **(V. b. 6678 I)**

F. Voedselvoorziening - suiker, vet en haring —

8 Juni — Nadat onlangs was medegedeeld, dat voorloopig geen suiker in distributie gebracht zou worden, heeft minister Mansholt op een persconferentie verklaard, dat de voedseltoestand in ons land reeds critiek was, vooral wat de vet- en suikerpositie betrof, vóórdat de havenstaking uitbrak. De verlaging van het suikerrantsoen was dan ook geen truc om de staking te breken. Om het tekort aan suiker in te halen, moet men thans naar andere middelen uitzien. Daarom zal de ruwe suiker worden gelost door vrijwilligers en soldaten, en onmiddellijk in distributie worden gebracht. Deze ongeraffineerde suiker is niet in thee te gebruiken, echter wel in koffie.

Voorts zullen er, als we de grondstoffen voor de vetvoorziening uit Indië niet spoedig krijgen, ernstige moeilijkheden ontstaan. De rantsoenen kunnen nu nog op peil gehouden worden door het doen lossen door vrijwilligers.

De prijs van de haring, welke ƒ 200 à ƒ 400 per kantje was, is teruggebracht op ƒ 35 per kantje. Dit zal de maximumprijs worden, welke dan nog vier maal zoo hoog is als die van voor den oorlog. Voor de consumenten komt dan de haring beschikbaar voor acht cent. (Tijd)
(V. b. Mansholt 6741 A; suiker 6668 C; haringvisscherij 6692 E; havenstaking 6757 D)

G. Postverkeer met Duitschland —

11 Juni — Volgens mededeeling van den directeur-generaal der P.T.T. is verzending van post naar Duitschland thans weer mogelijk. De verzending is echter aan verschillende bepalingen onderworpen. (Msb.)**(V. b. 6757 B)**

H. Ontwerp „Wet Belastingherziening 1946" —

13 Juni — Minister Lieftinck heeft bij de Tweede Kamer een ontwerp „Wet Belastingherziening 1946" ingediend. Dit beoogt een verzwaring van den aanslag voor de hoogere en een verlichting voor de lagere inkomens. Voor ongehuwden is het voorgestelde tarief iets milder dan het bezettingstarief. Voor gehuwden zonder kinderen wordt het belastingvrije inkomen met 1/3 verhoogd tot ƒ 1.000. De loonbelasting zal zooveel mogelijk bij de inkomstenbelasting moeten aansluiten.

Bij de vermogensbelasting zal het verschil tusschen ongehuwden en gehuwden worden verkleind, eenerzijds door een verhooging voor het belastingvrije vermogen der ongehuwden van ƒ 7.500 tot ƒ 10.000 en een verlaging van het belastingvrije vermogen per kind van ƒ 7.500 tot ƒ 5.000.

De omzetbelasting zal — onder uitsluiting van de eerste levensbehoeften — worden verhoogd van 2 op 3%, waardoor de opbrengst van deze belasting geschat wordt met ƒ 95 millioen te zullen toenemen, terwijl men van de wederinvoering van de weeldebelasting een bate van ƒ 35 millioen verwacht.

Successierechten in de rechte lijn worden verhoogd.

De Vennootschapsbelasting wordt tot 25% verlaagd. De opbrengstvermindering wordt op ƒ 15 millioen geraamd. De Vermogensbelasting op lichamen wordt verlaagd (geschatte daling ƒ 22 millioen).

Een gedeelte van de reserveeringen — voor financiering uit eigen middelen en voor compensatie van toekomstige verliezen — zal van heffing worden vrijgesteld, waarvoor een belastingverlaging, van ƒ 100 millioen wordt geraamd.

Ondernemingsbelasting zal tot landbouwbedrijven worden uitgebreid, wat een extra-bate van ƒ 30 millioen moet opleveren.

In totaal schat men, dat de belastingopbrengsten met circa ƒ 25 millioen zullen toenemen.

Inkomstenbelasting

De nieuwe tarieven van de inkomstenbelastingen beteekenen voor sommigen een belastingverlaging, voor anderen een belastingverhooging (zie staat op pag. 6764), doch minister Lieftinck heeft er voor gezorgd, dat de totale opbrengst gelijk bleef. Volgens de bestaande tarieven werden de ongehuwden te zwaar belast, terwijl de groote gezinnen relatief te weinig in de belastingen bijdroegen. Ook gehuwden zonder kinderen, die een inkomen hebben van minder dan ƒ 7.000 per jaar, komen in een gunstiger positie. Het belastingvrije minimum wordt voor hen tot ƒ 1000 verhoogd. De kinderaftrek wordt eenigszins verruimd voor de zeer hooge inkomens. Een sterker verlaging der inkomstenbelasting is thans nog niet mogelijk, doch de minister vertrouwt, dat deze over eenige jaren wel zal kunnen plaats hebben.

Omzetbelasting

Minister Lieftinck bepleit voorts een verhooging van de omzet-belasting. Hij wil het percentage van twee op drie procent verhoogen. Dit moet echter gepaard gaan met een vrijstelling daarvan voor eerste levensbehoeften als aardappelen, melk en brood. De weeldebelasting, welke in 1940 was komen te vervallen wordt zij het in eenigszins gewijzigden vorm en met een aanmerkelijk hooger tarief weer ingevoerd. De hoogte van het percentage van heffing zal worden vastgesteld door de Kroon, met dien verstande dat niet hooger kan worden gegaan dan vijf en twintig procent.

De schepen der binnenvaart en luchtvaartuigen wil men van de omzetbelasting vrijstellen. Er wordt echter wel voor gezorgd dat de binnenscheepvaart niet boven het vervoer per trein, motorrijtuig, etc. wordt bevoordeeld. Het internationale vervoer van goederen wil de minister niet in de heffing van omzetbelasting betrekken.

De inkomstenbelasting volgens het nieuwe wetsontwerp

Zuiver inkomen	ongehuwden		gehuwden		1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		7 kinderen	
	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud
1.200	53,40	96,80	16,90	57,20	—	36,30	—	17,60	—	—	—	—	—	—
1.800	162,50	199,65	95,60	133,10	50,60	105,60	19,60	80,30	2,40	57,20	—	—	—	—
2.400	298,00	364,65	198,50	243,10	131,50	190,30	78,80	147,40	40,10	112,20	14,50	68,20	—	—
3.000	455,00	589,05	319,00	392,70	239,50	316,80	161,50	243,10	96,70	180,40	51,50	112,20	—	—
3.600	629,00	816,75	454,50	544,50	362,50	443,30	273,00	354,75	186,00	266,20	102,90	159,77	—	—
4.000	760,00	968,55	556,50	645,70	457,50	544,50	366,00	443,30	264,50	342,10	171,00	200,20	—	—
5.500	1.283,00	1.537,80	965,00	1.025,20	840,00	873,40	717,00	721,60	595,50	607,75	475,00	455,95	125,60	86.35
6.100	1.512,00	1.765,50	1.145,00	1.177,00	1.011,00	1.025,20	879,00	873,40	746,00	721,60	616,00	569,80	236,00	147.40
7.000	1.900,00	2.107,05	1.452,00	1.404,70	1.302,00	1.252,90	1.154,00	1.101,10	1.008,00	949,30	862,00	797,50	718,00	342.10
10.000	3.260,00	3.341,25	2.529,00	2.227,50	2.336,00	2.062,50	2.144,00	1.897,50	1.953,00	1.732,50	1.763,00	1.567,50	1.199,00	1.101.10
20.000	8.034,00	9.680,00	7.049,00	6.468,00	6.807,00	6.154,50	6.766,00	5.857,50	6.385,00	5.560,50	6.085,00	5.263,50	5.367,00	4.471.50
50.200	29.495,00	32.780,00	24.891,00	25.459,50	24.771,00	25.063,50	24.495,00	24.667,50	24.219,00	24.271,50	23.944,00	23.875,51	23.118,00	22.291.50
75.000	48.134,00	51.953,00	41.848,00	41.893,50	41.644,00	41.497,50	41.439,00	41.101,50	41.235,00	40.705,50	41.030,00	40.309.50	39.827,00	39.121.50
100.000	66.944,00	71.126,00	59.947,00	60.500,00	59.651,00	60.500,00	59.354,00	60.142,50	59.058,00	60.142,50	58.760,00	59.680,50	57.872,00	58.294.50
124.600	85.394,00	89.089,00	78.245,00	75.383,00	77.945,00	75.383,00	77.765,00	75.383,00	77.345,00	75,383,00	77.046,00	75.383,00	76.146.00	75.383.00

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting zal over de (boek)jaren, welke na 31 Dec. 1944 eindigen tot 25% verlaagd worden. Hieromtrent wordt in de toelichting nog opgemerkt, dat ook vóór den oorlog in het grootste van de niet-Europeesche deelen van het Koninkrijk de vennootschapsbelasting naar een tarief van 25% werd geheven.

De vermogensbelasting voor lichamen zal van ƒ 5 tot 0.50 per ƒ 1000 worden verlaagd, terwijl het minimum bedrag van ƒ 120, hetwelk verschuldigd is door binnenlandsche vennootschappen, welker kapitaal geheel of ten deele in aandeelen is verdeeld, zal worden teruggebracht tot ƒ 6. Voorgesteld wordt deze vermogensbelasting na 1 Jan. 1947 geheel af te schaffen.

Voorts mag voor het eerst bij het einde van het boekjaar, dat in of met 1946 afloopt, onder de aftrekbare passiva een onbelaste reserve worden opgenomen. Dit geldt zoowel voor hen, die belastingplichtig zijn voor de inkomstenbelasting, als voor lichamen, welke onder de vennootschapsbelasting vallen. Deze onbelaste reserve mag ten hoogste 20% bedragen van de waarde der lichamelijke zaken, welke voor de uitoefening van het bedrijf worden gebruikt of van de op deze zaken gevestigde zakelijke rechten en 10% van de waarde der bedrijfsvoorraden, alsmede 10% van de waarde der overige activa. Hiermede wordt een plafond aangegeven, waarboven de onbelaste reserve niet kan stijgen. Dit plafond is echter niet altijd even hoog en varieert naar den omvang van het bedrijf.

Voorts wordt nog overwogen de onder de bezetting ingevoerde commissarissenbelasting te doen verdwijnen en de opbrengst van commissariaten zwaarder te treffen in de inkomstenbelasting. Ook afschaffing van het Besluit op de Dividendbeperking 1941 met zijn — thans niets meer opleverende — superdividendbelasting en herkapitalisatiebelasting is bij den minister in overweging. (Par.)
(V. b. 6699)

Nederland

A. Luchtvaart - oprichting van één enkele vliegtuigfabriek - opdracht voor Fokker —

In Augustus 1945 wendde de directie van de N.V. Ned. Vliegtuigenfabriek Fokker zich tot de regeering met het verzoek een principieele uitspraak te doen over het probleem van de vliegtuigindustrie.

Was het n.l. vóór den oorlog reeds moeilijk voldoende opdrachten te krijgen, om een regelmatige bezetting van de fabriek te handhaven, nà den oorlog kwam hierbij de onzekerheid met betrekking tot de door leger, vloot en K.L.M. te volgen bestelpolitiek.

Reeds op 20 September ontving de Fokkerfabriek van den Minister van Verkeer en Energie de mededeeling, dat de Regeering een vliegtuigindustrie in Nederland voor de toekomst noodzakelijk achtte. De wijze waarop de regeering steun zou verleenen werd afhankelijk gesteld van het advies van een te zelfder tijd ingestelde Interdepartementale Commissie, onder voorzitterschap van den Oud-Minister van Waterstaat, Ir. Th. P. Tromp.

Na kennis genomen te hebben van het in Maart j.l. uitgebrachte rapport van deze commissie, nam de regeering een beslissing, die als volgt kan samengevat worden:

Oprichting van één enkele vliegtuigfabriek in Nederland, waarin de bestaande fabrieken dienen op te gaan.

Het in uitzicht stellen van financieelen steun voor ontwikkelingskosten van nieuwe vliegtuigtypen.

Door dezen steun worden de betrokken fabrieken tevens in staat gesteld, om, zonder verdere kapitaal-intering, het tot nu toe gevoerde beleid voort te zetten.

Door de regeering is als vertrouwensman aangewezen de voorzitter van de bovengenoemde interdepartementale adviescommissie, Ir. Th. Tromp, die tot taak zal hebben de regeering bij te staan bij het nader uitwerken van deze beslissing.

Samenhangend met het regeeringsbesluit, ofschoon er geen deel van uitmakend, omdat het in dit geval alleen de Fokkerfabriek betreft, kan nog worden vermeld, dat de regeering een bijdrage heeft toegezegd, waardoor het mogelijk zal zijn, ondanks de nog onvolledige fabrieksuitrusting, de opdracht tot den bouw van 100 eenmotorige vier-persoons zakenvliegtuigen type F-25, die de Frits Diepen Vliegtuigen N.V. bereid is te geven, te aanvaarden.

(Vliegwereld 15 Mei, 1 Juni) **(V. b. 6450 A)**

B. Persconferentie bij de Ned. Bank - de deviezenpositie - dollar- en pondensaldi —

13 Juni — Evenmin als in een moderne, op zedelijke grondslagen opgebouwde samenleving de verdeeling van voedsel bij dreigenden hongersnood kan worden overgelaten aan de vrije markt, evenmin kan thans, nu ons land letterlijk hongert naar buitenlandsche goederen, de verdeeling der deviezen worden overgelaten aan het vrije spel der economische krachten, aldus deelde dr. M. W. Holtrop, de nieuwe president van de Nederlandsche Bank in een persconferentie — een novum in de geschiedenis van de Nederlandsche Bank — mede.

In 1946 zal voor ƒ 2 à ƒ 2.3 milliard moeten worden ingevoerd tegen een export van 600 à 700 millioen. Daar onze dienstenbalans — scheepvaartdiensten, verzekeringsdiensten enz. — nauwelijks eenig overschot zullen vertoonen, zal het tekort van 1400 à 1600 millioen op de een of andere wijze moeten worden aangezuiverd. Onze export dekt den import slechts voor ongeveer 30% wat zeer ongunstig genoemd kan worden. In 1938 bedroeg dit percentage 74, terwijl het voor Engeland nu 69, voor België 52 en voor Frankrijk 28 bedraagt.

Ons land zal daarom den import zoo gering mogelijk moeten houden en den export zooveel als maar eenigszins mogelijk opvoeren, terwijl wij verder buitenlandsche credieten zullen moeten opnemen (wat tot dusver tot een bedrag van ongeveer twee milliard gulden is geschied). Ten slotte zal een gedeelte van onze buitenlandsche beleggingen geliquideerd moeten worden.

Daar de vrije economie over geen mechanisme beschikt dat catastrofale evenwichtsverstoringen op dit moment op maatschappelijk aanvaardbare wijze kan herstellen, moet een stelsel van in- en uitvoervergunningen worden geschapen, terwijl het geheele deviezenverkeer onder contrôle van de Nederlandsche Bank moest worden gesteld. Deze maatregelen vormen de onmisbare voorwaarde voor het herstelprogramma van ons land.

In dit verband wees dr. Holtrop er op, dat het zeer te betreuren valt, dat de aanbieding en inlevering van $- en £-vorderingen zoo traag geschiedt. Dit remt het herstel in hooge mate. De president deelde mede, dat binnenkort een wijziging in de blokkeeringsbepalingen van aangeboden $ en £ is te verwachten. De tegenwaarde van vrijwillig ten verkoop aangeboden vreemde valuta zal worden afgerekend voor 40% op vrije en voor 60% op geblokkeerde rekening.

(Par.) **(V. b. 6755 D)**

C. Bedelbrieven naar Amerika - de H.A.R.K. —

8 Juni — Het ministerie van sociale zaken deelde mede, dat talrijke Nederlanders zich niet ontzien hebben bedelbrieven naar Amerika en andere landen te schrijven, waarin zij zich tevens beklagen over de onbillijkheid bij de verdeeling der reliefgoederen. Met kracht dient dit euvel bestreden te worden met het oog op de ernstige schade die door dergelijke klachten aan den naam van ons land in den vreemde wordt berokkend. Er wordt op gewezen dat uitsluitend de stichting Nationale H(ulp) A(ctie) R(oode) K(ruis) belast is met de verdeeling.

Tot heden heeft de H.A.R.K. ruim tien millioen stuks goederen uit het buitenland ontvangen en onder de bevolking verdeeld. Aanvankelijk, tot October 1945, is dit buitenlandsche reliefgoed uitsluitend naar de zgn. noodgebieden gegaan. Na dien datum heeft men ook het overige deel van Nederland, althans voor wat betreft kleeding en schoeisel, in de hulpverleening betrokken, al wordt bij de procentsgewijze verdeeling nog altijd extra rekening gehouden met de noodgebieden. Alleen al in deze noodgebieden was volgens de cijfers van het Commissariaat Noodvoorziening zestig millioen stuks dringend gewenscht.
De H.A.R.K. kan slechts trachten de ergste nooden op het gebied van kleeding, schoeisel, huisraad enz. te lenigen en is uit den aard der zaak gebonden aan de hoeveelheden, welke zij uit het buitenland ontvangt. Dat nu ook de H.A.R.K. niet bij machte is om geheel afdoende te helpen, wekt ontstemming.
Men krijgt achterdocht, en die achterdocht wordt gevoed doordat inderdaad in het groote H.A.R.K.-apparaat met zijn ongeveer 10.000 medewerkers — van wie slechts een zéér klein percentage gesalarieerd wordt — wel eens verkeerde dingen zijn gebeurd, doordat eenige medewerkers zwak in hun schoenen bleken te staan en voor de verleiding zijn bezweken. De Justitie heeft onmiddellijk ingegrepen en het ministerie van Sociale Zaken heeft in volledige samenwerking met de H.A.R.K.-leiding alle maatregelen getroffen, teneinde verdere onregelmatigheden te voorkomen.
Uit het onderzoek van Sociale Zaken is komen vast te staan, dat de bedoeling der buitenlandsche gevers zeker tot haar recht is gekomen en dat voor een verguizing van het H.A.R.K.-apparaat, dat aan het Nederlandsche volk in nood zoovele diensten heeft bewezen en nog bewijst, geen aanleiding bestaat.
(N.R.C. - N. D.)

Nederland

A. Duitschland roofde voor 4 milliard gulden - wat werd teruggevoerd —

12 Juni — De totale waarde van de door de Duitschers uit ons land geroofde goederen, bedraagt ruw geschat 4 milliard gulden op basis van het prijspeil van 1938. Daarvan is, met medewerking van het Commissariaat-Generaal voor de Nederlandsche Economische Belangen in Duitschland, voor een waarde van ca. ƒ 40.000.000 teruggevoerd. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd: Industrieele goederen, machinerieën, fabrieksuitrustingen, enz. ƒ 10.000.000. (Hierbij bevinden zich o.a. de inventaris van de Michelinfabriek te 's-Hertogenbosch, die van de aluminiumfabriek te Oudenrijn, van de Gazelle Rijwielfabriek, installaties van Philips, van de Plaatmakerij van de Kon. Ned. Hoogovens enz.).

Binnenvaartschepen	ƒ 5.000.000
Juweelen, diamant, enz. . .	ƒ 1.250.000
Kunstvoorwerpen, waaronder meer dan 1100 schilderijen .	ƒ 16.000.000
Spoorwegmaterieel	ƒ 8.000.000

(Comm.) **(V. b. 6749 I)**

B. Het probleem Nederland-Duitschland - de positie van de Ned. havens —

10 Juni — In een voor den Ned. Wereldomroep uitgesproken causerie over „De economische betrekkingen tusschen Nederland en Duitschland", zeide het hoofd van den Persd. van het Min. van Handel en Nijverheid Drs. M. Weisglas o.m., dat wij niet vergeten moeten, dat Duitschland een buurstaat van ons is en blijft. „Dat houdt in, dat handelsverkeer met dat land onvermijdelijk is. Dit is geen misplaatste vergevingsgezindheid. Dit is zuiver eigen belang. En wat toonen de feiten?
Deze toonen, dat wij tegenover een niet onaanzienlijken invoer van steenkolen uit de Duitsche gebieden nauwelijks eenigen uitvoer kunnen stellen, en dat onze havens door de geallieerden in hooge mate worden genegeerd ten voordeele van de Duitsche havens. Ja, dat we voor goederen, die we uit Duitschland invoeren, zelfs dollars moeten betalen." Om de bevolking voor hongersnood te vrijwaren, moeten n.l. levensmiddelen, in het bijzonder graan, uit Amerika ingevoerd worden, hetgeen dollars kost. Hiertegenover dient Duitschland goederen uit te voeren, waarvan de opbrengst aan de geallieerden, ten goede moet komen. Aangezien deze voedselleveranties Engeland en Amerika dollars kosten, wenschen deze landen, dat de opbrengst van den uitvoer uit Duitschland ook in dollars betaald wordt. Dit leidt er toe, dat het geallieerde bestuur er op uit is deze opbrengst zoo groot mogelijk te doen zijn. Hiertoe wordt de uitvoer uit Duitschland bevorderd, de invoer naar Duitschland besnoeid en het gebruik van andere havens dan Duitsche, beperkt. In de practijk beteekent dit, dat Hamburg, Bremen en Embden voorrang krijgen boven Rotterdam en Amsterdam.
De Nederlandsche Rijnvaart, die de belangrijkste van alle landen was, en voor onze havens een der hoofdbronnen van hun welvaart, wordt hierdoor ten zeerste geschaad. Met groote moeite kunnen we groente en andere goederen naar Duitschland uitvoeren.
We willen dit, omdat we de uit Duitschland ingevoerde steenkool liever betalen met groente, die anders bederft, dan met voor ons zoo kostbare dollars. Inmiddels is een regeling getroffen, waardoor dit laatste inderdaad mogelijk is.
„Ons handelsverkeer met Duitschland verloopt traag en ondervindt veel moeilijkheden. De vergoeding van onze schade is onzeker en ongewis. De terugvoer van Nederlandsche gestolen eigendommen verloopt niet onbevredigend, maar slechts een klein deel vinden we terug. Het probleem Duitschland is in wezen een internationaal vraagstuk, waarbij onze Regeering niet na zal laten ons standpunt naar voren te brengen en te verdedigen." (Comm.)
(V. b. Geall. pol. t.a.v. D.l. 6759; Ned. nota 6694 A; Toekomst Rd. haven 6685 B; Critiek Burgem. Oud 6702 G)

C. Dr. Goedewaagen gearresteerd

11 Juni — Dr. T. Goedewaagen is dezer dagen in Duitschland gearresteerd in de Engelsche zone. De voormalige secretarisgeneraal van het N.S.B.-departement van Volksvoorlichting en Kunsten was ondergedoken in het administratieve apparaat van het geallieerde hoofdkwartier te Hannover. (Tr.)
(V. b. dr. T. Goedewaagen 6401 K)

D. Herdenkingsplechtigheid op den Grebbeberg - toespraak van generaal Winkelman —

11 Juni — Op 10 Juni werd op het kerkhof op den Grebbeberg een plechtigheid gehouden ter herdenking van de gesneuvelde soldaten van het 8ste regiment infanterie.
Generaal Winkelman hield hierbij een toespraak, waarin hij een overzicht gaf van den toestand, waarin het Ned. leger kort voor den oorlog en gedurende de vijf oorlogsdagen in Mei 1940 verkeerde. Hij zeide, dat het Ned. leger in dien tijd zeer gedemoraliseerd was door invloeden van bepaalde kerkelijke instanties en vereenigingen, die een sterke anti-militairistische propaganda voerden. Voorts wees hij aan de hand van voorbeelden op het groote verschil in bewapening dat er tusschen het Duitsche en het Ned. leger bestond, toen ons land zich tegen den aanvaller had te verdedigen.
De generaal memoreerde, hoe bij den afsluitdijk, waar het Ned. leger over moderne middelen beschikte, het den Duitschers niet is gelukt door te breken.
„Ware het niet — aldus de Generaal —, dat Rotterdam met algeheele vernietiging werd bedreigd, dan hadden onze troepen zich achter de Hollandsche waterlinie nog langer kunnen verdedigen." (Msb.)
(V. b. Herd. Grebbeberg 6731 G; Winkelman 6488 F en 6579 A)

E. Turnfeest K.N.G.V. —

11 Juni — Op den tweeden Pinksterdag (10 Juni) werd door het Kon. Ned. Gymnastiek Verbond op de Sonsbeekerheide te Arnhem een groot turnfeest gehouden, waaraan 22.000 turners uit alle deelen van het land deelnamen. (A. N. P.)

Ned. O. Indië

F. Soekarno kondigt staat van beleg af op Java en Madoera —

8 Juni — Op 7 Juni heeft Soekarno over den radio-zender van Djokjakarta den staat van beleg afgekondigd voor geheel Java en Madoera. Hij voegde er aan toe: „De bevolking moet zijn voorbereid op alle eventualiteiten, hoewel de besprekingen met de Nederlanders nog steeds voortgang hebben."
Soekarno zeide vervolgens: „Ons land is in gevaar. Indien de Nederlanders onze souvereiniteit niet willen erkennen en mochten trachten ons hun wil op te dringen, dan zullen wij geweld met geweld antwoorden."
Het Indonesische ministerie van voorlichting ontkent, dat deze verklaring de afkondiging van de mobilisatie beteekent. Het betreft hier „slechts een alarmtoestand voor het land." (Tr.)

G. Massamoord op Chineezen - Verklaring van Sjahrir - Chineesche nota aan de Ned. regeering —

5—12 Juni — Chineesche vluchtelingen, die op 5 Juni uit het gebied van Tangerang in Batavia aankwamen, deelden mede, dat Indonesiërs een aantal van naar schatting 1000 Chineesche mannen, vrouwen en kinderen hadden vermoord, die het Tangerang-district, ongeveer 30 km ten W. van Batavia, wilden verlaten. Tangerang ligt in de nabijheid van de Tjisadane-rivier, die de gebieden gecontroleerd door Nederlanders en Indonesiërs van elkaar scheidt.

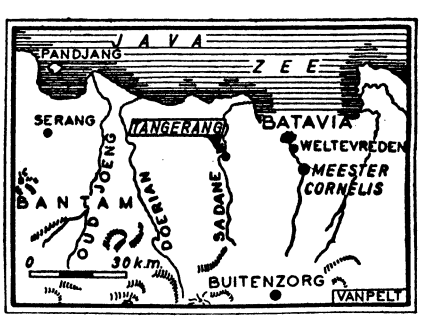

Het vermoeden, dat deze Indonesische daad verklaard zou kunnen worden, uit het feit dat zich vele Chineezen be-

vonden onder de Ned. troepen die Tangerang opnieuw bezet hebben, wordt door de Ned.-Indische voorlichtingsdienst als onjuist gequalificeerd. Er bevonden zich geen Chineezen onder deze bezettingstroepen.
Op 6 Juni heeft Sjahrir een radio-rede gehouden, waarbij hij uitdrukking gaf aan zijn spijt over dezen massa-moord. Volgens Sjahrir waren deze gebeurtenissen te wijten aan het feit, dat „ons leger gedwongen was om uit Tangerang, dat tot nu toe onder onze contrôle had gestaan, terug te trekken".
Hij besloot zijn rede met de woorden: ‚De strijd ter verdediging van de republiek is geenszins gericht tegen gevaren van buiten af, doch is altijd geweest en zal in de toekomst in nog hooger mate zijn een strijd om de veiligheid in het land".

De Chineesche ambassade in Den Haag heeft op 11 Juni naar aanleiding van dezen massa-moord een protestnota overhandigd.
In deze nota wordt o.a. gezegd:
„De massa-slachting gebeurde op een tijdstip, dat Nederlandsche gewapende strijdkrachten het gezag overnamen in het bewuste gebied, dat door de Indonesische troepen verlaten werd. Daarom waren op dat oogenblik de Nederlandsche strijdkrachten voldoende sterk en ook in de gelegenheid om bescherming te verleenen aan de Chineesche onderdanen in dat gebied.
Derhalve eischt de Chineesche regeering, dat zij, die de misdaad begingen, gestraft zullen worden, dat aan de families der slachtoffers schadevergoeding wordt verleend en dat practische en doeltreffende maatregelen worden genomen om een herhaling van zulke incidenten te voorkomen."
In de nota wordt verder gezegd, dat de Chineesche regeering zich verder het recht voorbehoudt om schadevergoeding te vragen voor éventueel geleden verliezen.
Een zegsman van het ministerie van Buitenlandsche Zaken deelde Associated Press mede, dat een officieel Nederlandsch antwoord op de Chineesche nota pas gegeven kan worden, indien het onderzoek, dat thans ingesteld wordt, ten einde is.
Voor zoover echter tot nu toe kan worden nagegaan, aldus de zegsman, was een groot percentage van de slachtoffers Nederlandsch onderdaan van Chineesche afstamming. Volgens berichten die tot nu toe ontvangen zijn, bevonden zich geen Nederlandsche troepen in het gebied, waar de moorden zijn gepleegd. De zegsman verklaarde ten slotte, dat de Nederlandsche regeering van meening is, theoretisch wel de verantwoordelijkheid te dragen voor gebeurtenissen in het geheele gebied van Nederlandsch-Oost-Indië, maar dat zij in de practijk niet verantwoordelijk gesteld kan worden voor gebieden, die onder het gezag van Sjahrir staan.
(Alg. H.bl. - V.K. - Par.)
(V. b. Sjahrir 6758 C; extrem. 6751 E)

Ned. W. Indië

A. Curaçao - begrooting 1947 —

11 Juni — Na een beraadslaging van drie dagen hebben de Staten van Curaçao de ontwerp-begrooting voor 1947 aangenomen. Het totaal der uitgaven wordt geraamd op ƒ 30.538.497, dat der inkomsten op ƒ 31.380.023. De Staten hebben het voorstel van het gouvernement tot een vrijwillige bijdrage aan Nederland van ƒ 2.240.000 verworpen. Het voorstel van den administrateur van financiën om in het reservefonds zoowel als in het pensioenfonds een millioen te storten, werd aanvaard. De uitgaven voor de schutterij zijn gehalveerd en op ƒ 1.150.000 gebracht. Voorts is voor onderwijs meer dan ƒ 4.500.000 uitgetrokken. Voor openbare gezondheid meer dan een millioen en voor sociale en economische zaken meer dan twee millioen. (Msb.)
(V. b. Curaçao 6758 F; begr. Suriname 6551 M)

Argentinië

B. Perón officieel president - Het nieuwe kabinet - diplomatieke betrekkingen met Rusland —

3-7 Juni — Perón is officieel voor den tijd van zes jaar tot president van Argentinië benoemd. Hij werd in Februari, als candidaat van de partij van den arbeid, tot president gekozen.

Perón

Het nieuwe kabinet is als volgt samengesteld:
Buitenl. Zaken: Juan Atilio Bramuglia; Binnenl. Zaken: Angel Borlenghi; Financiën: Ramon Cereijo; Justitie: Belisarie Gache Piran; Oorlog: Generaal Humberto Sosa Molina; Marine: Kapt. Fidel Anadon; Landbouw: Juan Carlos Picazo Elordy; Openb. werken: Generaal Pistarini.
Perón heeft in zijn programma een plan opgenomen tot nationalisatie van honderden ondernemingen.
Ook in de buitenlandsche politiek heeft hij een ingrijpende koerswijziging aangebracht.
Op 6 Juni werd officieel bekend gemaakt dat Argentinië de diplomatieke betrekkingen met Rusland (sedert 1917 verbroken) hervat had. Reeds eerder waren handelsbesprekingen gehouden.
Het besluit tot hervatting der diplomatieke betrekkingen is des te opmerkelijker wanneer men in aanmerking neemt, dat Rusland gedurende den geheelen oorlog Argentinië als een bondgenoot van de Nazi's heeft gebrandmerkt en toelating tot de U.N. (Ver. Volken) steeds heeft bestreden. Van Russische zijde wijst men erop, dat de hervatting der diplomatieke betrekkingen met Argentinië een einde zal maken aan de bevoorrechte positie die Engeland en Amerika in dit land, op economisch gebied, bezitten.
Eveneens zal de onafhankelijkheid van Argentinië tegenover het „Noord-Amerikaansche imperialisme" versterkt worden. (N. Z. Zt. - Le Monde)
(V. b. Perón 6484 A)

Australië

C. Weigering om reparaties aan de „Piet Hein" te verrichten —

11 Juni — De Ned. gezant in Australië, baron Van Aerssen, heeft tegenover de pers in Melbourne een verklaring afgelegd inzake de weigering om reparaties te verrichten aan de „Piet Hein". Hij wees erop, dat de torpedojager „Piet Hein" een oorlogsbodem is, die zij aan zij met de Australische marine gestreden heeft voor vrijheid en recht. De Nederlanders zullen niets begrijpen van deze behandeling en zij zullen geneigd zijn deze te beschouwen als een beleediging voor de wapenbroederschap en schadelijk voor de toekomstige betrekkingen tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het gemeenebest van Australië. (Msb.)
Een detachement van de „Piet Hein" heeft op 10 Juni deelgenomen aan de overwinningsparade in Sydney; de uit 60 Nederlanders en 6 Indonesiërs bestaande troep werd door de menigte toegejuicht. (R.V.D.) **(V. b. 6696 C en 6688 H)**

België

D. Oorlogsverliezen —

6 Juni — Bij het uitbreken van den oorlog beschikte het Belgische leger over ongeveer 260 pantserauto's en 180 vliegtuigen. Ten minste 110 pantserauto's gingen verloren. Op 10 Mei 1940 waren reeds 58 vliegtuigen uitgeschakeld, op 11 Mei werd het vliegwezen door 31 nieuwe verliezen getroffen. Op 18 Mei gingen er nog 22 verloren. Bij de capitulatie bleven er nog 15 vliegtuigen over.
De getalsterkte van het Belgische leger was op 10 Mei 1940 600.000 man, waarvan er 375.000 tot het veldleger behoorden.
Tijdens den achttiendaagschen veldtocht zijn er 6.098 soldaten en officieren gevallen. Daarenboven zijn er 526 militairen als vermist gemeld. Tot heden werden de rechten op pensioen van 8.692 oorlogsinvaliden van 1940 erkend.
Het ministerie van Landsverdediging bezit slechts benaderende cijfers aangaande de Belgen, die den dood vonden in den weerstand tijdens de bezetting en bij de bevrijdingsgevechten.
Er zijn ongeveer 8000 dooden en 3000 vermisten te betreuren. (L. Nieuws)

E. Koopvaardijvloot 1940-1945 —

13 Juni — Blijkens het verslag der Belgische reeders over de oorlogsjaren omvatte de koopvaardijvloot op 1 September 1939 90 schepen met een totale tonnenmaat van 359.234 BRT. Tot aan de bezetting van België gingen 11 schepen verloren van totaal 31.559 BRT. In dien tijd werden evenwel 22 nieuwe schepen gebouwd van totaal 95.674 BRT, zoodat België op 10 Mei 1940 over 101 schepen met 422.949 BRT beschikte. Op 1 Januari was het tonnageverlies t.o.v. 10 Mei 1940 75 pct., tegenover 70 pct. t.o.v. 1 Sept. 1939. (Ec. Voorl.)

Britsch-Indië

F. De Britsche voorstellen - oordeel van Gandhi - door Moslem-Liga aanvaard —

4 Juni — In het weekblad „Harijan" heeft Gandhi het Britsche plan goedgekeurd om de macht in Indië aan een inlandsche regeering over te maken.
In verband met het behoud van Britsche troepen in het land, zegt de Mahatma: „Tijdens de overgangsperiode moeten wij leeren gaan met de hulp van iemand anders, indien wij alleen willen kunnen loopen wanneer we vrij zullen zijn". (Reuter - L. Nieuws)

8 Juni — De Moslem-Liga heeft de voorstellen der Britsche kabinetsmissie aanvaard. Zij zal haar medewerking verleenen bij het tot stand komen der nieuwe constitutie en deelnemen aan de te vormen interimregeering. De leider der Liga, Mohammed Ali Jinnah, heeft volmacht gekregen met den Britschen onderkoning te onderhandelen. De stichting van een onafhankelijken Mohammedaanschen staat, Pakistan, blijft ook nu nog het voornaamste doel der Liga, zoo wordt in een resolutie gezegd. (Reuter - V.V.) **(V. b. confer. 6737 E; Gandhi 6730a en 6688 K)**

China

A. Narcotica als strijdmiddelen tegen de Chineezen —

Gedurende den oorlog importeerden de Japanners van Iran en Turkije uit enorme hoeveelheden narcotica, terwijl in Dairen en Charbin ruw opium verwerkt werd tot het vele malen sterkere morphine en heroïne; alles werd verkocht onder toezicht van Japansche officieren.

Sedert V. J. Day (overwinning op Japan) hebben de Japanners den verkoop van verdoovende middelen, hun eerste en beste wapen tegen de Chineezen, gestaakt.

Het aantal sterfgevallen onder de verslaafden, die plotseling geen verdoovende middelen meer kunnen krijgen, is buitengewoon groot en velen zijn geraakt in een jammerlijken toestand van lichamelijke en psychische ellende; allen zijn als werkkracht volkomen onbruikbaar geworden. Naar schatting is 50% van de bevolking van Moekden verslaafd aan opium, morphine of heroïne.

(Science Digest - Juni '46)

Engeland

B. Lagerhuisdebat over de buitenlandsche politiek —

6 Juni — Tijdens den tweeden dag van de debatten over de buitenlandsche politiek prees Churchill het beleid van Bevin. „Het jaar dat verloopen is sedert het einde van den oorlog — aldus Churchill — werd verduisterd door de mislukking van het gemeenschappelijk overleg en de samenwerking tusschen de drie groote mogendheden, evenals door den achteruitgang van den Britschen invloed. Het zou verkeerd zijn verwijten te richten tot den min. van Buitenlandsche zaken. Wij zijn er van overtuigd, dat hij zijn best gedaan heeft om het hoofd te bieden aan de droevige en gevaarlijke stroomingen, waarmee wij te kampen hebben. Hij vertegenwoordigde met zijn beleid veel van wat wijs en moedig is in het Britsche karakter."

„Ik ben een tegenstander van de socialistische partij, maar ik geef grif toe dat zij veel heeft bijgedragen tot de zaak van den wereldvrede".

Churchill wendde zich tijdens zijn rede herhaaldelijk rechtstreeks tot zijn „ouden oorlogsmakker Stalin". Hij stelde vast, hoe zeer de stemming ten opzichte van de Sovjet-Unie in den loop der laatste twaalf maanden veranderd is. Hij besloot zijn rede met den uitroep:

„Wij waren niet in staat onzen wil op te leggen aan onze geallieerden, maar wij kunnen minstens onze eigen overtuiging duidelijk uitspreken. Dat Duitschland leve, en dat Oostenrijk en Hongarije vrij wezen, dat Italië zijn plaats herneme in het Europeesche stelsel en dat Europa zich opnieuw in alle glorie ontplooie, om door zijn kracht en zijn eendracht, den wereldvrede te verzekeren". (Times) **(V. b. 6760 B)**

Herziening v.h. Engelsch-Egyptische verdrag

C. *Engelands militaire positie in het Nabije Oosten.*

Het is steeds een der grondstellingen geweest van de Britsche buitenlandsche politiek om Egypte nooit door eenige andere mogendheid te laten beheerschen, daar dit Engelands verbindingen met het Nabije Oosten, met Britsch-Indië, en later ook met Australië en Nieuw-Zeeland in gevaar zou hebben gebracht.

Dit was reeds het geval voor de opening van het Suez Kanaal. Om deze verbindingen te verbreken deed Napoleon dan ook zijn inval in Egypte. Maar reeds een maand na zijn landing werd hij door Nelson verslagen.

Na de opening van het Suez Kanaal in 1869 werd Egypte, dat toen nog deel uitmaakte van het Turksche Rijk, onder een door Turkije aangestelden Gouverneur, den Khedive, voor Engeland van nog veel grooter belang. In 1875 kocht Disraeli het grootste deel der aandeelen van het Suez Kanaal op van den in voortdurenden geldnood verkeerenden Khedive Ismail. In 1882 werd Egypte door Britsche troepen bezet, naar aanleiding van een opstand tegen den Khedive door een Egyptische groep, en werd een Britsche Hooge Commissaris in Egypte geplaatst, gedurende de eerste 20 jaar de latere Lord Cromer. Ook zoo bleef Egypte evenwel deel uitmaken van het Turksche Rijk, en bleef de Khedive officieel aan het hoofd. Toen in 1914 Turkije evenwel de zijde van Duitschland koos tegen Engeland, en de Khedive zich toevallig in Stamboel bevond, werd de souvereiniteit van den Sultan opgezegd, en Egypte tot een Britsch protectoraat verklaard. Dit werd ook door andere mogendheden erkend.

In 1922 werd dit protectoraat opgeheven, en Egypte onafhankelijk verklaard onder Koning Foead, de vader van den tegenwoordigen Koning. Tegelijk werd de Soedan onder condominium geplaatst van Egypte en Engeland. Er werd evenwel overeengekomen, dat Britsche troepen ook verder in Egypte zouden blijven om de verbindingen van het Britsche Rijk via het Suez Kanaal te bewaken, en Egypte te verdedigen tegen iedere agressie van derden. Tusschen dezen en den vorigen oorlog was de veiligheid van het Suez Kanaal een belangrijke factor voor Engeland om in vele opzichten tegemoet te komen aan de wenschen der Arabische Staten.

Het Engelsch-Egyptische verdrag van 1936 bepaalde o.a., dat maximum 10.000 Britsche soldaten en 400 piloten in bepaalde deelen van de Kanaalzone zouden blijven ter verdediging van het Kanaal, in samenwerking met Egyptische troepen, en dat Engeland hier tevens marine- en luchtbases zou mogen hebben, tot beide partijen van meening waren, dat Egypte zelf volledig voor de veiligheid kon zorgen. Het verdrag bepaalde verder, dat revisie kon plaats hebben na 10 jaar, indien beide partijen dit wenschten, maar dat zij pas noodig zou zijn na 20 jaar.

Tijdens het allergrootste deel van dezen oorlog was Egypte officieel neutraal, en het verklaarde pas begin 1945 den oorlog aan Duitschland. Het ging zelfs niet in den strijd, toen de vijand aan de grens stond. Egypte verzette zich evenwel niet, dat Engeland hier een zeer groot aantal troepen had, en Egypte tot een der voornaamste bases maakte voor zijn oorlogvoering in het Middellandsche Zeegebied.

In December 1945 zond Egypte een nota aan de Britsche Regeering, dat onderhandelingen zouden worden geopend over de herziening van het verdrag van 1936. Hierbij gaat het voornamelijk om twee eischen van Egypte: evacuatie der Britsche troepen, en de vereeniging met Egypte van den Soedan. Tegen dezen laatsten eisch bestaat onder een deel van de bevolking van den Soedan groote oppositie; zij wenschen of volledige onafhankelijkheid, of een vorm van Britsch protectoraat alleen. Engeland is van meening, dat hier de wensch van de meerderheid der bevolking moet worden gevolgd.

Nog voor de onderhandelingen aanvingen heeft de Britsche Regeering te kennen gegeven, bereid te zijn haar geheele land-, zee- en luchtstrijdkrachten uit Egypte terug te trekken. In plaats daarvan wenscht zij een volledig militair verbond met Egypte voor wederzijdschen bijstand in geval van oorlog of bedreiging met oorlog; hierbij zou Egypte haar eigen onmiddellijke verdediging op zich nemen en de verantwoordelijkheid voor die bases en dat materiaal die Engeland noodzakelijk acht voor de daadwerkelijke handhaving van dit verbond, dat een essentieel onderdeel zou vormen van de Britsche verdedigingspolitiek voor het Midden Oosten. Ook wenscht Engeland tijd voor het inrichten van nieuwe militaire bases in andere deelen van het Midden Oosten, voor het zijn troepen geheel zal terugtrekken.

Dit voorstel van de Britsche Labour Regeering heeft veel critiek gewekt, van de Conservatieven, van de Dominions, en in Egypte zelf. Het Egyptische leger, dat in 1938 niet meer dan 23.000 man omvatte, is, ook al is het later versterkt, zeker niet bij machte om een modernen aanval te weerstaan. Bovendien heeft Egypte zoo goed als geen oorlogsschepen. De Conservatieven hebben dan ook bij monde van Churchill en Eden Minister Attlee heftig aangevallen. De Dominions zijn van meening, dat dit besluit had moeten worden genomen in overleg met hen.

In Egypte zelf blijft de steeds anti-Britsche Wafd-partij krachtige aanvallen op Engeland doen. Maar ook de Egyptische Premier, Sidky Pascha, heeft verklaard, dat het nieuwe verdrag Egypte niet tot militaire samenwerking met Engeland mag dwingen, daar, zoolang Engeland kan beslissen wat voor Egypte een oorlogsbedreiging vormt, dit land aan Engeland blijft overgeleverd. Hij wenscht, dat Egypte een verdrag zal sluiten met den Veiligheidsraad waarbij de Egyptische strijdkrachten en het recht van doortocht door Egypte ter beschikking zouden worden gesteld van dezen Raad. Hij wenscht verder, dat alle Britsche troepen Egypte binnen 6 maanden na sluiting van het verdrag zullen hebben verlaten.

In Engeland is men evenwel van meening, dat dit zeer veel langer zal duren, daar het hier niet alleen evacuatie van troepen betreft, maar ook van enorme militaire installaties, dit in tegenstelling met b.v. de Levantstaten en Perzië. Zooals reeds gezegd werd Egypte n.l. in den oorlog tot een der grootste bases ter wereld, en ook nu nog voorziet het de Britsche troepen in Palestina,

Griekenland, en zelfs Venezia Giulia voor een groot deel van het benoodigde.
Inderdaad heeft Engeland thans, in tegenstelling met 1936, ook andere militaire bases in het Midden Oosten, vanwaar het Suez Kanaal eventueel kan worden verdedigd, waardoor het haar gemakkelijker zal vallen Egypte op te geven. Geen daarvan kan evenwel tegen Egypte opwegen. Zoo zijn er in Palestina sinds eenigen tijd sterke garnizoenen, maar van eigenlijke bases daar is toch geen sprake, zelfs niet bij Gaza. Het onlangs door Engeland met Transjordanië gesloten verdrag (zie 6770 E) bepaalt, dat Engeland daar troepen kan stationneeren. Het aantal zal evenwel waarschijnlijk slechts gering zijn. Indien Engeland ook ten aanzien van den Soedan toegeeft, zal het ook daar geen troepen kunnen handhaven. Verder zijn er Britsche luchtbases in Irak, ten Westen van de Euphraat, maar deze hebben in vredestijd slechts weinig personeel, en de strijdkrachten van Irak zijn ook gering, en telden in 1938 slechts 28.000 man. Bovendien heeft Engeland in Irak, Transjordanië en Saoedi-Arabië reeds alle installaties en uitrustingen, die het daar tijdens den oorlog had, ter beschikking van de plaatselijke Regeering gesteld. Ook is er nog geen vlootbasis, die Alexandrië kan vervangen. Ten slotte is er sprake van het graven van een nieuw kanaal van de Middellandsche Zee naar de Roode Zee, van Gaza naar Aqaba, ter eventueele vervanging van het Suez Kanaal; al zou dit kanaal gereed kunnen zijn, voor het eigendom van het Suez Kanaal in 1969 aan de Egyptische Regeering komt, toch zullen met het tot stand komen er van op zijn minst 10 jaar zijn gemoeid. Aan den anderen kant brengt de ontwikkeling van de lange-afstands wapenen en de mogelijkheid van troepenverplaatsing op groote schaal een volkomen herziening van de tot dusver gevolgde strategie voor het Midden Oosten mee, en wordt thans door Engeland gedacht aan het vestigen van haar voornaamste bases in Oost- en Zuid-Afrika, terwijl de onmiddellijke verdediging van het Midden Oosten kan worden overgelaten aan de bevolking daar.
Een ander probleem, dat het terugtrekken der Britsche troepen zal meebrengen, is b.v., dat zij werk en hoog loon verschaffen aan een zeer groot aantal Egyptische arbeiders, ook nu nog 250.000. Aangezien het Egyptische leger naar alle waarschijnlijkheid niet belangrijk zal worden uitgebreid, zal dit dus een aanzienlijk werkloosheidsprobleem scheppen in Egypte. (Dr. H.e.B.) **(V. b. 6752 I)**

Engeland

A. Labour-congres - Bevin's beleid goedgekeurd - delegatie naar Rusland - fusie met communisten afgewezen - Nederlandsch-Indië —

13 Juni — Tijdens een te Bournemouth gehouden congres van de „Labour Party" heeft het bestuur van deze partij de Russische regeering medegedeeld, dat het er prijs op stelt een delegatie naar Rusland te sturen. Moskou heeft geantwoord dat de Russen deze delegatie met genoegen zullen ontvangen.
Bevin hield wederom een rede over het buitenlandsche beleid, waarbij hij een beroep deed op Stalin en Molotov om te geraken tot vriendschap en samenwerking.
Bevin zeide het pessimisme ten aanzien van de conferentie te Parijs niet te deelen. Hij gaf te verstaan, dat afzonderlijke vredesverdragen zouden afgesloten worden met de as-mogendheden en hun aanhangers, indien de aanstaande besprekingen der „Groote Vier" geen oplossing zouden brengen voor de huidige impasse.
Den eisch tot onmiddellijke toelating van honderdduizend Joden in Palestina, voorgesteld door den president der V. S. en overgenomen door de Anglo-Amerik. commissie, zeide Bevin te verwerpen. Hij wees ook het toepassen van diplomatieke sancties tegen Spanje van de hand. „Een gebaar zonder een positieve politiek er achter is waardeloos", aldus de minister.
Het congres keurde Bevin's beleid goed. De motie, waarin samensmelting met de communistische partij werd voorgesteld, werd verworpen (408.000 vóór, 2.670.000 tegen).
De vice-minister van Buitenl. Zaken, Noel Baker, verklaarde tijdens dit congres dat het zeer onrechtvaardig was te spreken van Nederlandsch imperialisme, zooals dit is gebeurd in één van de ontwerpen der resoluties tegen het gebruik van Britsche troepen in Indonesië.
„Wij moesten naar Indonesië gaan omdat we er door Mac Arthur heen werden gezonden teneinde de Japanners te ontwapenen en geïnterneerden te bevrijden. Wij zijn daarbij gestuit op een beweging bestaande uit vele onverantwoordelijke lieden, die door de Japanners waren bewapend. De Nederlandsche eerste minister heeft goed werk geleverd bij de voorbereiding van een regeling. Het is te hopen, dat de laatste phase in het oplossen van het Indonesische probleem zeer spoedig bereikt wordt."
(Tijd - Dail. Herald - Alg. H.bl.)
(V. b. Buitenl. beleid 6760 B; Fusie met communisten 6672 D)

Frankrijk

B. C.G.T. eischt loonsverhooging —

7 Juni — De onder communistische leiding staande C.G.T., de grootste Fransche vakvereeniging, die ongeveer vijf millioen leden telt, heeft een onmiddellijke en algemeene loonsverhooging geeischt van 25 pct., daar de prijzen, ondanks alle beloften en pogingen van de regeering om het prijspeil te handhaven, onrustbarend gestegen zijn. (Le Monde - L'Humanité)

C. Nieuwe constituante bijeen - regeering-Gouin neemt ontslag - program der M.R.P. —

13 Juni — Op 11 Juni kwam onder voorzitterschap van den 77-jarigen communistischen afgevaardigde Marcel Cachin de nieuwe constituante bijeen. De president van de voorloopige Fransche regeering heeft het ontslag van zijn regeering aangeboden.
Het dagelijksche bestuur van de Fransche republikeinsche volksbeweging, die zich bereid verklaard heeft de vorming van een regeering op zich te nemen, heeft een programma opgesteld. De voornaamste punten zijn:

1) De landbouwproductie opvoeren door een soepele reglementeering; de vrije hand laten aan de sectoren met evenwichtige productie; 2) strijd tegen de zwarte markt; 3) bevorderen van den ruilhandel; 4) modernisatie van de industrieele uitrusting; 5) verhooging van den gezinstoeslag, van de loonen, de salarissen, de pensioenen, en een geleidelijke prijsdaling evenredig met de vermeerdering van de productie; 6) bevordering van den wederopbouw en verzachting van het lot der oorlogsslachtoffers. (Le Monde - L'Aube)
(V. b. 6760 D)

Internationaal

D. Congres Int. Christ. Vakverbond - program van actie - samenstelling bestuur —

Van 4 tot 7 Juni werd te Amsterdam een congres gehouden van het Intern. Christ. Vakverbond. Een program van actie werd vastgesteld, waarvan wij de volgende punten aanstippen:
Zondagsarbeid en nachtarbeid moeten tot het strikt onvermijdelijke beperkt blijven. De arbeiders moeten een wekelijkschen rusttijd van twee opeenvolgende dagen hebben.
Voor zwaren en ongezonden arbeid moeten snelle maatregelen tot verkorting van den arbeidsduur getroffen worden.
Voor continubedrijven moet het vierploegen-stelsel worden ingevoerd.
Nachtarbeid voor vrouwen en jeugdige arbeiders onder 18 jaar moet worden verboden. Loonarbeid voor gehuwde vrouwen moet geleidelijk verdwijnen.
Iedere arbeider heeft recht op een minimumloon, toereikend, om hem en zijn gezin een menschwaardig bestaan te verschaffen. Dit loon moet worden aangevuld met gezinstoeslagen. De hoogte van dit minimumloon moet bepaald worden in overeenstemming met de kosten van het levensonderhoud, aan de hand van objectieve, statistische gegevens.
Het loon moet een belooning zijn voor vakbekwaamheid, bepaald volgens wetenschappelijke methoden.
Boven het aldus vastgestelde loon uit moet het aandeel van den arbeider overeenkomen met de waarde van zijn arbeidsprestaties in de waarde van het eindproduct.

In een der vergaderingen sprak de voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond A. C. de Bruyn, over de verhouding van het I.C.V. tot Duitschland en tot het Wereldvakverbond. Volgens de heer De Bruyn wordt van geallieerde zijde eenheid van organisatie in Duitschland bevorderd en zelfs bevolen; principieele organisaties worden tegengewerkt. Dit is in strijd met de democratische beginselen met de doelstellingen van den oorlog, die voor de vrijheid gevoerd werd.
De heer De Bruyn stelde vast, dat met het Wereldvakverbond, waarin ook Russen zitting hebben, slechts federatieve samenwerking mogelijk is.

In de slotzitting werd het bestuur als volgt samengesteld:

H. Pauwels, Brussel, voorzitter (Alg. Chr. Vakverbond, België); P. J. S. Serrarens, Utrecht, secretaris-penningmeester (Ned. Kath. Arbeidersbeweging); G. Tessier, Parijs (Fransch Chr. Vakverbond); F. P. Fuykschot, Utrecht (Chr. Nationaal Vakverbond, Nederland). De laatstgenoemde twee zullen fungeeren als vice-voorzitter. De zittingsduur is zes jaar. Tot bestuurslid werden gekozen de heeren J. A. Schaafsma, Utrecht (Internationale van Chr. Houtbewerkers en Bouwvakarbeiders); M. Garnier, Parijs (Intern. v. Chr. Spoorwegarbeiders) en Jac. van Buggenhout, Brussel (Intern. van Chr. Mijnwerkers). (Tr. - V.K.)
(V. b. 6412 E)

E. Veiligheidsraad - opvolger van Stettinius —

6 Juni — President Truman heeft den republikeinschen senator Warren Austin benoemd tot opvolger van Stettinius, als vertegenwoordiger der Ver. Staten in den Veiligheidsraad. (Exchange - N.Z.Zt.)
(V. b. 6754 I)

Internationaal

HET PROCES TE NEURENBERG

Verhoor en Verdediging

Nadat ter zitting van het op 20 November begonnen proces te Neurenberg tegen de oorlogsmisdadigers uit het Duitsche Rijk de dagvaarding was voorgelezen en de aanklacht tegen een groep van personen en organisaties (die terechtstaan wegens a. samenzwering tegen den vrede, b. het voorbereiden en uitvoeren van oorlogsmisdaden, c. het plegen van misdaden tegen de menschelijkheid), uitvoerig was toegelicht, begon op 18 Maart met het verhoor en de verdediging van Goering, een nieuwe phaze in het proces: het afzonderlijk berechten der beklaagden.

„Ik ben bereid, voor mijn geloof in Adolf Hitler te sterven", aldus Goering. „Nadat ik den Führer in zijn persoonlijke eigenschappen had leeren kennen, gaf ik hem de hand, en zeide: „Ik wensch mijn lot aan het uwe te verbinden, wat er ook moge gebeuren". Diep heeft het mij bedroefd, dat de Führer in zijn laatste uren zou hebben moeten gelooven, dat ik hem ontrouw zou zijn geworden". Met deze uitspraak poogde Goering zich op te werpen als leider der beklaagden, wier dikwijls hulpelooze, aarzelende, ontkennende houding den indruk wekte van groote zwakheid. Niettemin is van een gesloten linie bij de verdediging geen sprake geweest: bijna ieder sprak voor zichzelf en niet zelden, zooals Hjalmar Schacht, onder het uiten van krachtige critiek op het nationaal-socialistische regiem in dienst waarvan hij had gestaan. Niettemin traden verschillende strekkingen bij de verdediging aan het licht. a. De poging, om de „Hitlerlegende" in Duitschland levend te houden, is na Goering's verhoor bijna door allen voortgezet. Hoewel de hoogste militairen zich er op beriepen, dat Hitler hun elke bewegingsvrijheid ontnam, en de laatste legerorder van den Führer (van Jan. 1945), gevonden onder de stukken welke Jodl bij zich had, tot bewijs daarvan moest dienen, bleven zij in Hitler „een militair genie" zien (Keitel) en een vertrouwenwekkenden gids. Dientengevolge kon o.a. geen zekerheid worden verkregen aangaande Hitler's mondelinge opdracht, gevangen genomen geallieerde vliegers zonder proces te dooden. b. Bij voortduring heeft de verdediging het Duitsch-Russische verdrag van 28 Augustus 1939 ter sprake gebracht, om te betoogen, dat voor den aanval op Polen — aanleiding voor de Fransche en Engelsche oorlogsverklaring aan Duitschland — de Russen evenzeer de verantwoording dragen als de Duitschers. Volgens den getuige Baron von Weizsäcker hield dit geheim verdrag in, dat Rusland de vrije hand zou krijgen in Finland, Estland, Letland en het Oosten van Polen (de voorheen Russische provincies) terwijl de Russische invloedssfeer in Oct. 1939, toen Molotov verklaarde, dat het intusschen verdeelde Polen nimmer meer zou herrijzen, werd uitgebreid over Litauen. De moeilijkheden vingen aan, toen de Sovjet-Unie ook zeggenschap wenschte over Roemenië en Bulgarije, en aanspraak maakte op de Dardanellen. Ook de verdediger van Hess, Dr. Seidl, bracht deze overeenkomst ter sprake. Het verzet der Russische aanklagers voorkwam, dat dit punt uitvoeriger kon worden behandeld. c. De beschuldiging, dat de nationaal-socialisten het vredesverdrag van Versailles hebben geschonden, werd — o.a. door Schacht — afgewezen met de bemerking, dat daarin geen oorlogsmisdrijf kon schuilen, omdat de Vereenigde Staten evenzeer hebben geweigerd, dit verdrag te aanvaarden, daar het in strijd was met de veertien door Wilson opgestelde punten. Vandaar dat de Ver. Staten zich erugtrokken en ook geen deel namen aan den arbeid van den Volkenbond. d. Sterk werd de nadruk gelegd op den tot uitdrukking gebrachten wensch, met Engeland samen te werken. De vlucht van Rudolf Hess — met wien de Hertog van Hamilton blijkens de stukken op 10 Mei 1941 een onderhoud had — bedoelde, aan de Engelsche regeering voor te stellen, dat Duitschland het overwicht zou verkrijgen op het vasteland van Europa, dat Rusland zou worden teruggedrongen tot Azië, dat de Duitschers het bestaan van het Britsche Rijk zouden garandeeren en het zelfs eventueel zouden helpen verdedigen, en dat de regeering te Londen als concessie slechts de troepen uit Irak zou moeten terugtrekken en Churchill door een anderen premier zou moeten vervangen. Ook kwam ter sprake een voorstel dat de Zweedsche bemiddelaar Dahlerus reeds op 29 Augustus 1939, namens Hitler en Goering, aan de Britsche regeering overgebracht, waarin soortgelijke doeleinden werden geformuleerd, doch tevens de Duitsche rechten op Dantzig en den Poolschen corridor werden geformuleerd, hoewel de Poolsche souvereiniteit en onafhankelijkheid daarin nog werden gegarandeerd.

Dahlerus verkreeg geen contact met de Britsche ministers, en het Duitsch-Russische accoord maakte elk verder pogen overbodig.

Bijzondere gevallen en getuigen

Tot de bijzondere gevallen, welke ter sprake zijn gekomen, behooren verschillende voordien niet opgehelderde problemen.

1. Natuurlijk is er aandacht geschonken aan den Rijksdagbrand in Februari 1933, welke den nazis het voorwendsel verschafte, tegen de communisten op te treden en met de burgerlijke partijen een accoord aan te gaan ter afwending van het gevaar eener revolutie. Teneinde Van der Lubbe, den veroorzaker van den brand, te kunnen veroordeelen, werd aan de rechtspraak het beginsel opgedwongen, dat een wet kon worden aangenomen, welke met terugwerkende kracht de strafmaat bepaalde voor een misdrijf.

Er is ter rechtzitting een brief overgelegd van den S.A.man Ernst Kruse aan Hindenburg, gedateerd 18 Juli 1934, waarin de lezing van het Bruinboek wordt weergegeven, namelijk dat Van der Lubbe het werktuig was van Goering, die v. d. Lubbe liet schuldig verklaren, terwijl zijn eigen mannen, door een geheimen gang komend, den werkelijken brand stichtten. Doch deze brief is geschreven door een aanhanger van Roehm, die zich wilde wreken over diens executie op 30 Juni 1934, en derhalve niet zeer betrouwbaar. De belangrijke getuige Dr. Hans Bernd Gisevius, die van 1933—1944 werkzaam was bij de Gestapo, deelnam aan het complot tegen Hitler van Juli 1944, spionnagediensten verrichtte voor de Amerikanen, en in 1944 naar Zwitserland uitweek, heeft een zeer uitvoerig rapport — onderdeel van een in Zwitserland verschenen boek — gedeponeerd, waaruit blijkt, dat geen bewijzen bestaan, dat handlangers van Goering den brand hebben gesticht, hoewel hij het onmogelijk acht, dat van der Lubbe

Göring en Rosenberg aan „de lunch". (foto Anefo)

alleen zulk een brand zou hebben kunnen veroorzaken. Wel spreekt ook hij van een zeer ongunstig bekend staand lid der NSDAP, die vermoord is door zijn partijgenooten, omdat hij beweerde, v. d. Lubbe te hebben bijgestaan in het aansteken van den brand. Neurenberg heeft dit probleem niet opgelost.

2. Dezelfde Gisevius trachtte overigens, Keitel zeer te belasten, door te verklaren, dat deze geheel op de hoogte was van de wreedheden door het leger bedreven, terwijl hij von Papen en von Neurath minder schuldig achtte: zij waren geen intimi der beweging. De getuige Karl Severing, van 1928—1930 minister van binnenlandsche zaken in Pruisen, achtte admiraal Raeder een betrouwbaar militair — na Juli 1944 viel hij in ongenade — doch meende, dat Schacht, als geslepen financier en politicus, zeer schuldig was aan de praktijken der nazis.

3. Het torpedeeren van de „Athenia" met haar 1500 passagiers, 1 Sept. 1939 waarvan de nazis immer hadden beweerd, dat de Engelschen zelf het schip hadden doen zinken om stemming te maken tegen de Duitsche oorlogsmethoden, bleek een daad der Duitsche marine te zijn, waaraan admiraal Doenitz schuldig moest worden geacht.

4. Omtrent den moord op ruim 8000 Poolsche officieren te Katyn, wier massagraf door de Duitschers werd geopend, terwijl dezen verklaarden, dat de Russen de officieren hadden gedood, voerde de Russische aanklager materiaal aan, tegelijk met 54.000 rapporten over door Duitschers tegen burgers begane misdaden, waaruit bleek, dat de moord door Duitsche militairen met medeweten van Keitel zou zijn gepleegd. (C.)
(V. b. overzicht 6563; 6634 A)

Italië

A. Na het referendum - Monarchistische demonstraties - ongeregeldheden te Napels - proclamatie van Umberto - de Gasperi voorloopig staatshoofd —

10 Juni — Na het referendum hadden in Zuid-Italië monarchistische betoogingen plaats.

Alcide de Gasperi.
(Foto A.B.C. Press)

In Napels kwam het tot ernstige ongeregeldheden.
Er werd in pamfletten opgewekt, in het Zuiden een onafhankelijke staat te vormen „los van het verraderlijke Noorden".
Intusschen werd op 10 Juni door het Italiaansche hooggerechtshof de volgende eindcijfers van het referendum bekend gemaakt:
Voor de republiek 12.672.767 stemmen.
Voor de monarchie 10.688.905 stemmen.
Umberto zou aanvankelijk geweigerd hebben zich bij deze uitspraak neer te leggen.
Op 13 Juni is de koning uit Italië vertrokken en op doorreis naar Portugal in Barcelona aangekomen. In een proclamatie, welke vijf uur na zijn vertrek openbaar werd gemaakt, beschuldigt Umberto II de Italiaansche regeering er van, dat zij bevoegdheden welke haar niet toekomen aan zich heeft getrokken. De regeering heeft hierop geantwoord, dat deze proclamatie „een pijnlijk document is, gebaseerd op leugens".
De regeering opperde verder het vermoeden dat de proclamatie in het geheel niet door den koning geschreven zou zijn.
De leider der Christen-democraten en eerste-minister Alcide de Gasperi, is belast met de voorloopige uitoefening der bevoegdheden van het staatshoofd.
(Alg. H.bl. - Gaz. v. Antw.) **(V. b. 6761 C)**

Nabije Oosten

B. Groot-Moefti van Jeruzalem uit Frankrijk ontsnapt - hij zou zich in Syrië bevinden —

13 Juni — Op 13 Juni werd bekend, dat de Groot-Moefti van Jeruzalem, Hoesseini, die tijdens den oorlog in Duitschland anti-Joodsche en anti-Britsche propaganda voerde en zich na Duitschland's ineenstorting naar Frankrijk begaf, met een Amerikaansch vliegtuig naar Syrië was gevlogen.
In Londen werd er op gewezen, dat de Fransche regeering op de hoogte was van het Engelsche verlangen, dat Hoesseini niet naar het Nabije Oosten zou terugkeeren.
Op het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken hield men vol, dat de moefti den status van politiek vluchteling had en zelfs niet onder toezicht had gestaan.
Het religieuse hoofd der Mohammedanen, el Hoesseini, vluchtte in 1941, na een mislukten opstand tegen Engeland, via Irak, Iran en Afghanistan naar Italië.
Ten tijde van El Alamein sprak hij zich in radio-uitzendingen uit voor een Duitsch-Italiaansche overwinning.
Hoewel groot-collaborateur, werd zijn uitlevering door Londen niet gevraagd, uit vrees voor de te verwachten reactie in de Arabische landen. Zijn terugkeer in het Nabije Oosten is van aanzienlijk belang voor de verdere ontwikkeling van de Palestijnsche crisis.
(L'Aube - A.P. - Tr.) **(V. b. 5166 A; 5816 b)**

Oostenrijk

C. Om de toekomst van Oostenrijk - min. Gruber bij Bevin —

De Oostenrijksche minister van Buitenl. Zaken, dr. Karl Gruber, voert te Londen besprekingen met den Britschen min. Bevin, die zouden gaan over de volgende punten:

1) Het sluiten van een verdrag tusschen de geallieerden en Oostenrijk, dat de positie van dit land duidelijk zou vaststellen (geen vredesverdrag, daar Oostenrijk geen oorlog verklaarde). 2) Opheffing der indeeling in zonen en geleidelijke terugtrekking der bezettingstroepen. 3) Correctie der grenzen van Zuid-Tirol. 4) Het openstellen van den Donau voor de schepen van alle Donau-landen van de bron af tot aan de monding. 5) Vrije toegang tot en volledig gebruik van de haven van Triëst. 6) Het annuleeren van alle eischen tot herstelbetalingen in den vorm van industrieele installaties. 7) Toelating van Oostenrijk tot de U.N. (Ver. Volk.). (Exchange - N.Z.Zt.)
(V. b. Oostenrijk 6698 E; Donauscheepvaart 6753 K; Triëst 6745 G; Toelating tot U.N.O. 6592 F; Bevin o. Oostenrijk 6752 B)

Roemenië

D. Antwoord aan Engeland en de Ver. Staten —

6 Juni — Te Londen en Washington werd medegedeeld, dat een Roemeensch antwoord is ontvangen op de onlangs gepubliceerde protestnota's. Het antwoord wordt zoowel in Londen als te Washington onbevredigend geacht.
De bewering der Roemeensche regeering, dat voor de oppositie volledige vrijheid van pers bestaat, dat spoedig verkiezingen gehouden zullen worden en in Roemenië volledige politieke vrijheid heerscht, is — aldus de Londensche reactie — in strijd met door de Britsche regeering ontvangen berichten.
Een soortgelijke reactie werd in Washington vernomen.
(Manch. Guard. - N.Z.Zt.) **(V. b. 6762 B)**

Transjordanië

E. Onafhankelijkheid en Koningskroning —

Op 22 Maart werd tusschen den Emir van Transjordanië en Engeland een verdrag gesloten, krachtens hetwelk Transjordanië een onafhankelijke staat is geworden. Het verdrag voorziet voorts in een nauwe economische en politieke samenwerking. Op 25 Mei had de plechtige kroning plaats van Emir Abdoellah tot Koning van Transjordanië.
Alle Arabische vorsten (uitgezonderd de oude tegenstander van Abdoellah, Koning Ibn Saoed van Saoedi-Arabië) waren bij deze plechtigheid vertegenwoordigd.
(Times) **(V. b. 6738 K)**

Wetenschap

F. Radar en weervoorspelling —

5 Juni — De Britsche meteorologische dienst heeft op 3 Juni voor het eerst Radar gebruikt bij het opstellen van zijn weerberichten. Het is nu mogelijk om de richting en snelheid van een regenzone op een afstand van meer dan 300 Km. te signaleeren, daar regendruppels de „pulses" van Radargolven reflecteeren. De scherpte van het beeld der „gereflecteerde regendruppels' op het radarscherm is een maatstaf voor hun grootte. Hieruit kan de intensiteit van een opkomend onweer bepaald worden. Men kan den regenval 10 uur van tevoren bijna op de minuut af voorspellen. Ook in de tropen wordt dit systeem toegepast om schepen voor een naderende typhoon te waarschuwen. (Exchange - N.Z.Zt.)
(V. b. Radar 6730 I)

Zuid-Afrika

G. Toelating immigranten —

13 Juni — Tengevolge van de ontdekking van nieuwe goudaders in den Oranje-Vrijstaat zal de Unie van Zuid-Afrika de immigratie van 2 tot 10 millioen Europeanen toestaan, mits zij in het bezit zijn van £ 100 of van een arbeidsovereenkomst. (Ec. Voorl.)**(V. b. Goud 6722 H)**

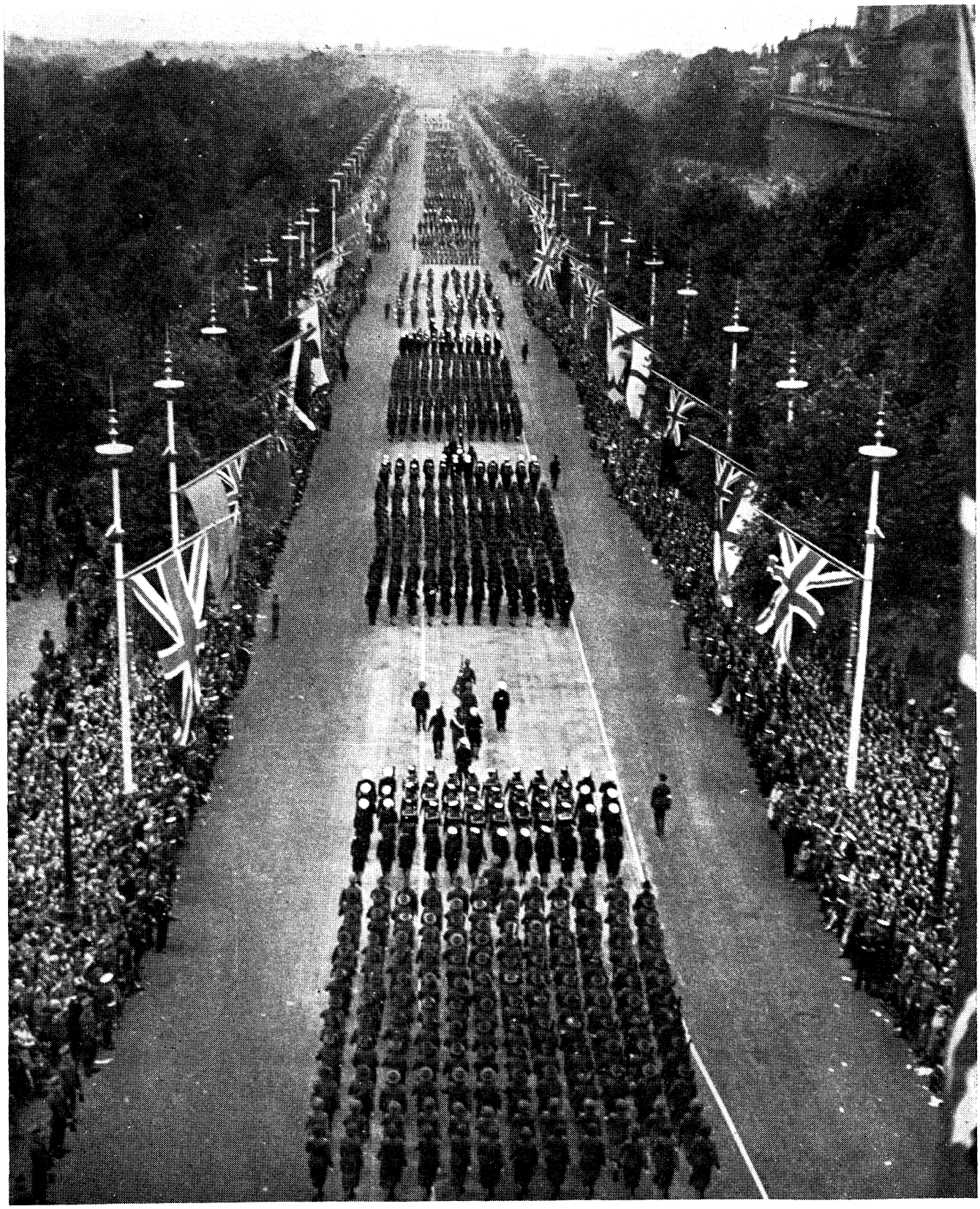

Op 8 Juni werd te Londen een „Victory Parade" gehouden waaraan alle geallieerde landen (behalve Rusland, Polen en Joego-Slavië) deelnamen. De foto geeft een overzicht over de „Mall" tijdens de parade. (foto Ass. Press)

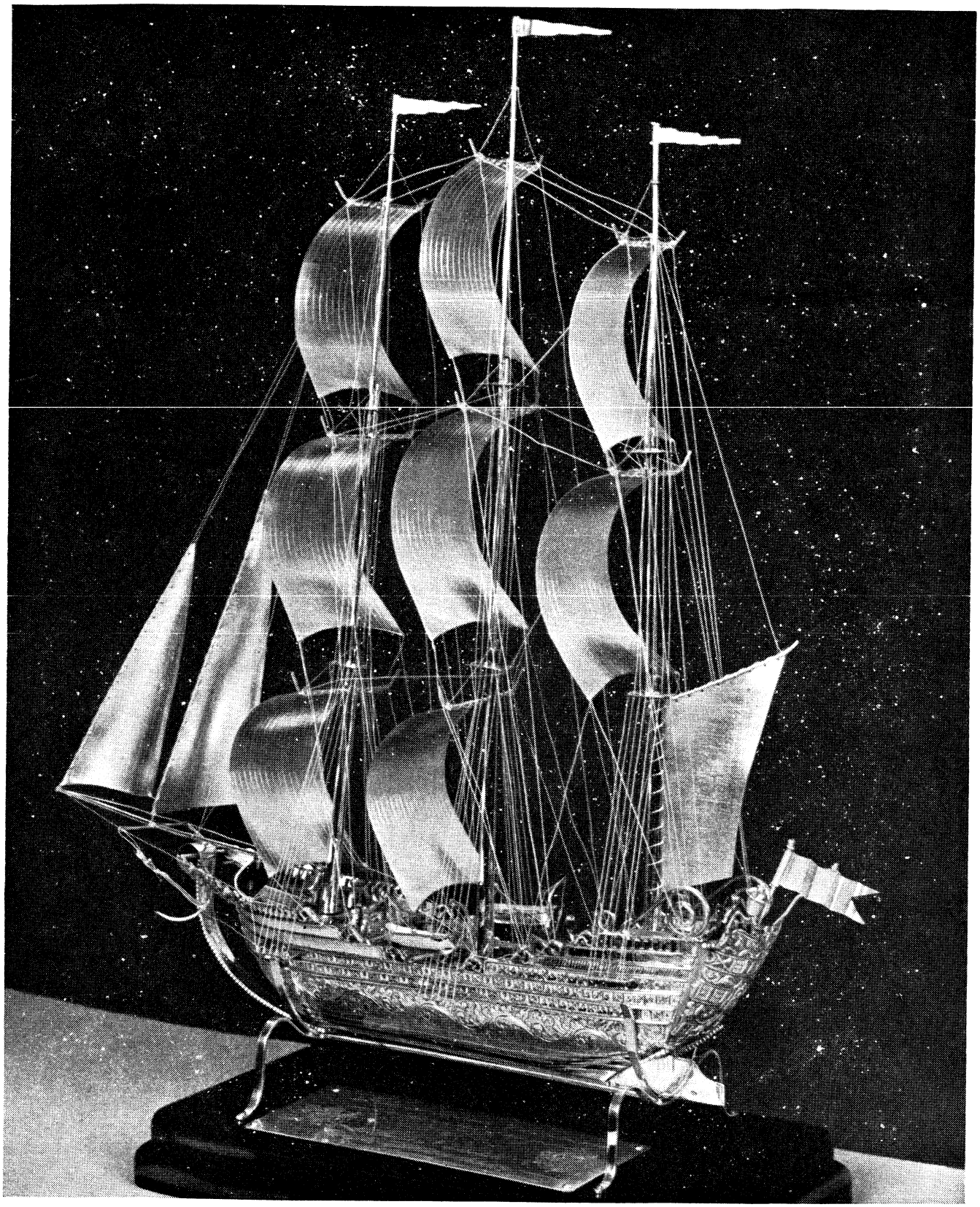

De federatie Goud en Zilver, waarin alle fabrikanten, grossiers, juweliers en ambachtslieden vereenigd zijn, bood aan Winston Churchill tijdens zijn bezoek aan Nederland een zilveren fregat aan. De driemaster (type tweede helft der achttiende eeuw) rust op een zilveren standaard, die op een coromandelhouten voetstuk is gemonteerd. De zilveren plaat, die op dit voetstuk is bevestigd, is versierd met twee wapens, dat van Churchill en het Nederlandsche wapen. Daartusschen is de tekst aangebracht: The Gold- and Silversmiths of the Netherlands made this ship as a token of their gratitude to Mr. Winston Churchill, the great up holder of Liberty" (zie ook 6723) (foto Hamelberg)

A. *Nederland*

De Koninklijke Marine tijdens den oorlog

De Verliezen

In de oorlogsjaren 1940—1945 heeft de Kon. Marine haar bijdrage geleverd tot de overwinning der geallieerde strijdkrachten op Duitschland, Italië en Japan. De vloot heeft hierbij echter zeer zware verliezen geleden.

Meidagen 1940 — Reeds bij de Duitsche overrompeling van Nederland gingen in den strijd verloren: de torpedobootjager „Van Galen", de kanonneerboot „Johan Maurits van Nassau", de kleinere kanonneerbooten „Friso" en „Brinio", de oude rivier-kanonneerbooten „Balder", „Braga", Bulgia", „Freyr", „Hefring", „Hydra", „Thor" en „Vidar".
Diverse mijnenvegers zijn verloren gegaan, òf door vijandelijke aanvallen, òf door het tot zinken brengen door de eigen bemanning. Het zijn de „Abraham van der Hulst", de „Pieter Floriszoon", de „M I", „M II", „M III" en „M IV".
De onderzeebooten „O 8", „O 11" en „O 13" en „O 22" respectievelijk in Helder in reparatie waren, werden tot zinken gebracht. Een zelfde lot trof den ouden kruiser „Heemskerck", die als batterij-schip „IJmuiden" steun verleende aan de kustverdediging bij de IJmuidensche haven.
In Duitsche handen vielen het artillerie-instructieschip „Gelderland" en het pantserschip „Hertog Hendrik", alsmede de in aanbouw zijnde torpedobootjager „Tjerk Hiddes". De „Philips van Almonde" (torpedobootjager), werd door personeel van de werf, waar zij op de helling stond, vernield. De torpedoboot „Z 3" werd door eigen bemanning op de pier gezet bij Enkhuizen, terwijl de „G 16" te Willemsoord tot zinken werd gebracht, de „Christiaan Cornelis" bij Numansdorp.
Deze lijst kan nog worden aangevuld met een aantal logementschepen als de „Noord-Brabant" en de „Koningin Emma der Nederlanden", het wachtschip te Den Helder.

Na de capitulatie van ons leger op 14 Mei 1940 heeft de Koninklijke Marine zij aan zij gestreden met de Britsche zeemacht. Beschouwen wij den tijd tusschen de capitulatie en het begin van den oorlog in de Aziatische wateren op 7 December 1941, dan zijn hierin eveneens verliezen te betreuren.
Hierbij keerden de beide onderzeebooten „O 13" en „O 22" respectievelijk in Juli en November 1940 niet terug van een patrouilletocht in de Noorsche wateren.
De oude torpedobooten „Z 5", „Z 6", „Z 7" en „Z 8", die uit het jaar 1915 stamden, werden wegens onbruikbaarheid uit de sterkte afgevoerd en in Engeland gesloopt. Dit geschiedde ook met de nog oudere „G 13" en „G 15", twee torpedobooten van 1913. De mijnenlegger „Van Meerlant" is door een mijnexplosie in Britsche wateren vergaan.
In den strijd tegen Japan behaalde Nederland groote successen doch werden ook zware verliezen geleden. De beide kapitale schepen, de kruisers „De Ruyter" en „Java", werden tijdens den slag in de Java Zee getorpedeerd.
Het meerendeel van onze torpedobootjagers ging verloren.
De „Van Ghent" is tijdens een nachtelijke actie op 15 Februari 1942 in de Stolze Straat tusschen Banka en Billiton op een rif geloopen en verloren gegaan;
de „Evertsen" werd op den 28sten van die maand, in een gevecht met Japansche kruisers zwaar beschadigd en aan den grond gezet op het eiland Seboehoe in Straat Soenda;
de „Piet Hein" werd tijdens een nachtelijken aanval op een Japansche vlootconcentratie in Straat Bandoeng, na zware schade aan den vijand toegebracht te hebben, door de groote overmacht van de sterkere Japansche schepen beschoten en vernietigd;
de „Kortenaer" ging in den slag in de Java Zee verloren;
de „Witte de With" en de „Banckert" werden beide, na ernstige bommenschade door Japansche vliegtuigen, op het Marine Etablissement te Soerabaja vernietigd;
de „Van Nes" tenslotte werd tijdens het evacueeren als escorteschip, ten Zuiden van Banka door Japansche bommenwerpers vernietigd.
De onderzeebooten „K VII", „K X", „K XIII", „K XVI", „K XVII" en de beroemde „K XVIII". Ook de „O 16" en „O 20", gingen na onvergetelijke successen voor onze marine verloren.
Van de mijnenleggers en mijnenvegers zijn in den strijd gebleven de „Pro Patria", de „Krakatau", de „Prins van Oranje", de „Gouden Leeuw", de „A", „B", „C" en „D", de nieuwere mijnenvegers „Jan van Amstel", „Pieter de Bitter" en „Eland Dubois". Verder, vermoedelijk door eigen bemanning in Maart 1942 bij de capitulatie tot zinken gebracht, de vegers „Alor", „Ardjoeno", „Aroe", „Bantam", „Bogor", „Ceram", „Cheribon", „Kawi" en „Salah".
Een van onze grootste oorlogsbodems, n.l. het kustverdedigingsschip „Soerabaia", het schip met het zwaarste geschut van de K.M. (n.l. o.a. 2 kanons van 28 cm.), werd op het Marine Etablissement te Soerabaja door Japansche bomtreffers tot zinken gebracht.

Hoewel de regeering in Engeland er voor zorg droeg dat de K.M. geregeld van nieuwe schepen voorzien werd, konden de verliezen niet volledig worden aangevuld.
Ook in de laatste phase van den oorlog leed de vloot nog gevoelige verliezen.
De kruiser „Sumatra" ging bij de invasie in Normandië voor de K. M. verloren.
Tijdens het olie-laden voor de Noord-Afrikaansche kust werd de moderne torpedobootjager „Isaac Sweers" door een vijandelijke onderzeeboot getorpedeerd.
De „Gerard Callenburgh", een torpedobootjager, die in de Meidagen van 1940 door de eigen bemanning tot zinken was gebracht, daar het schip nog niet zoo ver was voltooid, dat het naar Engeland kon uitwijken, was door de Duitschers gelicht en als „ZH I" in dienst gesteld. Dit schip werd kort voor de invasie door Engelsche zeestrijdkrachten in het Kanaal tot zinken gebracht.
Van de onderzeebooten werden er verschillende gesloopt. Dit lot ondergingen de „O 14", „K XI" en „K XII".
De „O 19" leed in Mei 1945 in Japansche wateren schipbreuk.
Van de gedurende den oorlog aangekochte schepen gingen verloren: de motortorpedoboot „203", de „Marken" en de „Terschelling".
Uit deze indrukwekkende lijst, die nog niet volledig is, kan men zich voorstellen, wat onze Koninklijke Marine heeft geleden door de gevechten in de achter ons liggende oorlogsjaren.
(Commentaar - 17 Juni)
(V. b. K.M. 6741 C; Slag i. Javazee 6635)

B. Radio-toespraak van Prinses Juliana - overschrijvingen uit geblokkeerde rekeningen aan het Fonds Noodgebieden - het Prins Bernhardfonds —

H. K. H. Prinses Juliana heeft op 17 Juni in haar kwaliteit van presidente van Ned. Volksherstel voor de radio gesproken over haar bezoeken aan de geteisterde gebieden.
H. K. H. deed een beroep op allen, hun verantwoordelijkheid voor de getroffen landgenooten bij de actie voor de noodgebieden daadwerkelijk te toonen.
Het ministerie van financiën heeft toestemming verleend bedragen uit geblokkeerde rekeningen aan het Fonds Noodgebieden over te maken.
Volgens een besluit van Prins Bernhard zal het „Prins Bernhard Fonds" dat in 1940 te Londen werd opgericht (en dat meer dan 21 millioen gulden ter beschikking kon stellen voor den aankoop van materieel als bijdrage in de geallieerde oorlogsvoering), blijven voortbestaan met als nieuw doel het beschikbaar stellen van die middelen, welke noodig zijn om elk initiatief te verwezenlijken, dat is gericht op het herstel, het behoud en de vergrooting van de geestelijke weerbaarheid van ons volk. Z. K. H. Prins Bernhard is regent van het fonds; prof. mr. R. P. Cleveringa heeft zich bereid verklaard het voorzitterschap te aanvaarden.
Op 29 Juni, de verjaardag van den Prins, zal de eerste groote inzameling plaats hebben. (Alg. H.bl.)
(V. b. Pr. Juliana 6742 E; Prins Bernhard 6742 E)

C. De Rijksconferentie —

17 Juni — Naar het A.N.P. van bevoegde zijde verneemt, heeft de huidige regeering, die overigens niet kan vooruitloopen op het besluit van het nieuwe kabinet, als richtsnoer gesteld, dat de Rijksconferentie zoo mogelijk op 1 September a.s. moet bijeenkomen. In de Kamer is gebleken, o.a. bij het debat over de motie-Van Poll, dat alle partijen vóór een spoedig bijeenroepen dier conferentie zijn. De besprekingen met de bevolking der buitengewesten en andere groepen in Ned.-Indië vangen volgende maand aan, en van den duur dezer beraadslagingen hangt natuurlijk mede den aanvangsdatum der Rijksconferentie af. Men hoopt echter, dezen te kunnen handhaven. (Alg. H.bl.)
(V. b. Rijksconf.: 6520 K)

D. Om de autonomie van Suriname en Curaçao - commissies in Nederland - petitie aan H. M. de Koningin —

14 Juni — De commissies die door de Staten van Curaçao en Suriname zijn afgevaardigd, om H.M. de Koningin een petitie aan te bieden en dringende wijzigingen in de constitutie, in overeenstemming met de omstandigheden, te behandelen, zijn op 14 Juni in Nederland gearriveerd.
De Curaçaosche delegatie bestaat uit dr. M. F. da Costa Gomez (voorzitter van de katholieke fractie in de Staten), voorzitter, E. Jonkheer (ondervoorzitter van de Staten en voorzitter van de

democratische partij), F. J. Q. Kwartsz en C. A. Eman (landraad van Aruba); de Surinaamsche delegatie bestaat uit F. H. R. Lim a Po (voorzitter), A. C. J. Alberga, J. E. Ho a Sjoe, H. Miskin, S. Rambaran Mishre, A. L. R. Smit en A. M. van Eyck (secretaris).

De tekst van de opdracht door de Staten van Curaçao, aan de commissie gegeven, luidt als volgt: „De petitie moet aan de Koningin worden aangeboden en na haar goedkeuring worden voorgelegd aan de regeering. De commissie moet leiding geven bij de besprekingen, die betrekking hebben op de autonomie van Curaçao op grondslag van wederzijdschen goeden wil, samenwerking, zelfbeschikkingsrecht en gelijkheid, zooals deze zijn neergelegd in de rede van de Koningin van December 1942.

De commissie mag niet afwijken van de volgende richtlijnen:

1. De autonomie moet zoo volledig mogelijk zijn en zij moet dezelfde bevoegdheden inhouden als de overige gebiedsdeelen zullen verkrijgen.

2. De commissie dient te streven naar een staatsburgerschap, dat gelijk staat met het Nederlanderschap.

3. Een vertegenwoordiger van de Kroon zal het rijk vertegenwoordigen in de Ned. Antillen. Zijn bevoegdheden zullen in alle zaken het rijk betreffende bij de wet worden geregeld. Hij zal het recht van veto hebben met zekere beperkingen. Indien dit veto door de bevoegde instanties binnen deze grenzen niet wordt bevestigd, dan verliest het zijn kracht.

4. De bevoegdheden van den vertegenwoordiger van de Kroon zijn:
a. diplomatieke en politieke betrekkingen met het buitenland, terwijl de Nederl. Antillen de plaatselijke economie zelfstandig zullen regelen.
b. Verdediging van het gebiedsdeel.
c. De beslissing in geschillen over het begrip „binnenlandsche aangelegenheden".

5. In die instanties zal een aantal vertegenwoordigers van de Ned. Antillen zitting hebben, dat voldoende is om de belangen daarvan op effectieve wijze te bevorderen.

6. „Binnenlandsche aangelegenheden" zullen de volgende punten omvatten:
a. volledige bevoegdheid de grondwettelijke positie van de Ned. Antillen te bepalen in overeenstemming met de nieuwe constitutie, terwijl de leden van de hoogste gerechtshoven zullen worden benoemd op voorstel van de staten van de Ned. Antillen.
b. Volledige bevoegdheid om te beschikken over de eigen financiën, waaronder wordt begrepen het recht om de uitgaven van het gebiedsdeel te bepalen.
c. Bevoegdheid om de wetten des lands uit te voeren.
d. Handhaving van binnenlandsche orde en rust door eigen organen.

De Staten machtigen de commissie, de autonomie en dringende wijzigingen in de constitutie van Curaçao te behandelen in overeenstemming met de omstandigheden. De commissie dient tijdens de besprekingen verslag uit te brengen."
(Alg. H.bl. - N.R.C.) **(V. b. 6758 F)**

A. Ned. Spoorwegen - electrificatie

19 Juni — Ir. Hupkes heeft het volgende electrificatie-programma van de Nederl. Spoorwegen bekend gemaakt.

5 Augustus 1946: Utrecht—Hilversum, Amsterdam—Zaandam.

15 October 1946: Haarlem—Uitgeest, Velsen—IJmuiden.

1 December 1946: Zaandam—Alkmaar, Utrecht—Amersfoort.

Vóór 1 Mei 1947: Den Haag-Rotterdam—Gouda—Utrecht, Utrecht—Arnhem—Nijmegen, Amsterdam—Breukelen—Utrecht, Utrecht—Eindhoven, Harmelen—Breukelen, Rotterdam—Pijnacker—Leidschendam (Den Haag—Scheveningen).

1 Mei 1949: Dordrecht—Roosendaal; Roosendaal—Breda—Tilburg—Den Bosch, Lage Zwaluwe—Breda, Tilburg—Boxtel, Eindhoven—Maastricht; Sittard—Heerlen, Maastricht—Heerlen.

1 Mei 1950: Amersfoort—Deventer—Hengelo—Oldenzaal-Enschede, Arnhem—Deventer—Zwolle.

Vóór 1 Mei 1950: Roosendaal—Vlissingen.

1 Mei 1951: Amersfoort—Zwolle—Meppel—Groningen—Leeuwarden.

(Tijd) **(V. b. N.S. 6608 A)**

B. „Silbertanne"-moorden opgelost - Alle betrokkenen gearresteerd

15 Juni — Het bureau Opsporing Oorlogsmisdadigers is er in geslaagd de hand te leggen op nagenoeg alle S.D.-ers, S.S.-mannen en overige Duitschers, die zich in de „Aussenstelle Amsterdam des S.D." gedurende de jaren 1943 en 1944 hebben schuldig gemaakt aan z.g. „Silbertanne"-moorden, aanslagen op willekeurige burgers bij wijze van represalie op verzetsdaden. De moord op A. M. de Jong te Blaricum, op dokter Buller te Beverwijk, de moorden in de Beemster en bij Hoorn zijn alle tot klaarheid gebracht. (Par.)

C. s.s. „Meerkerk" op een mijn geloopen - elf opvaranden vermist

17 Juni — Het achtduizend ton metende vrachtschip „Meerkerk" van de Vereenigde Nederlandsche Scheepvaart-Maatschappij is in den nacht van 15 op 16 Juni, in de Scheldemonding ter hoogte van West-Kapelle op een mijn geloopen en in tweeën gebroken. Van de ongeveer honderd opvarenden worden nog elf man — twee Nederlanders en negen Laskaren — vermist. (Tr.)

D. Nederlandsche schepen in aanbouw —

Volgens de tot dusverre bekend geworden gegevens bevinden zich thans voor Nederland 92 schepen in aanbouw. Hiervan is er echter een aantal besteld door het Ministerie van Scheepvaart. In het onderstaande overzicht, waarin deze schepen aangeduid zijn met (S) — vindt men een overzicht van de in aanbouw zijnde schepen, onderverdeeld naar de desbetreffende reederijen.

Wat de schepen betreft die voor rekening van het Ministerie van Scheepvaart worden gebouwd kan worden medegedeeld, dat deze naar alle waarschijnlijkheid zullen worden toegewezen aan de reederijen, waaronder zij in onderstaande opstelling vermeld staan.

	Passag. schepen	Lijnvr. schepen	Tankers
Kon. Paketvaart Mij.			
8 m.s. type Batavia elk 1.280 brt. (S)		10.240	
8 m.s. type v. d. Capellen elk 2.070 brt. (S)		16.560	
6 m.s. type Sipirok elk 1.800 brt.		10.800	
4 m.s. type Reyniersz elk 3.500 brt.		14.000	
4 m.s. type Waibalong elk 2.600 brt.		10.400	
10 m.s. type Taroena elk 180 brt. (S)		1.800	
6 m.s. type Sitsen elk 300 brt. (S)		1.800	
Rotterd. Lloyd.			
2 m.s. type Bantam elk 9.300 brt.		18.600	
1 m.s. „Mataram"		9.300	
1 m.s. bouwnummer 214 bij werf „De Schelde"	19.500		
3 s.s. type Limburg elk ± 8.000 brt. (S)		± 24.000	
1 m.s. type „Empire Scotia"		9.200	
Ver. Nederl. Scheepv. Mij.			
1 m.s. „Annenkerk"		7.900	
1 m.s. „Arendskerk"		7.900	
2 m.s. elk 6.500 brt.		13.000	
1 s.s. „Friesland" (S)		± 8.000	
Mij. „Nederland".			
1 m.s. „Borneo"		9.280	
1 m.s. „Bali"		9.280	
1 m.s. „Celebes"		9.280	
4 s.s. type „Limburg" elk ± 8.000 brt.		± 32.000	
Holland-Amerika Lijn.			
1 m.s. „Westerdam"	12.000		
1 s.s. type Limburg (S)		± 8.000	
Kon. Nederl. Stoomboot Mij.			
1 m.s. „Pesiander"		2.000	
1 m.s. „Mentor"		5.000	
1 m.s. „Nestor"		5.000	
4 m.s. elk 3.000 brt. en 3.200 dwt.		12.000	
2 m.s. elk 3.000 brt. en 4.500 dwt.		6.000	
Gebr. van Uden.			
1 stoomschip		7.200	
2 m.s. elk 800 brt.		1.600	
Mij. Zeetransport.			
1 m.s. „Prins Alexander"		2.750	
1 m.s. „Frederik Hendrik"		2.000	
Wm. H. Müller & Co.			
2 m.s. elk 800 brt.		1.600	
2 m.s. elk 600 brt.		1.200	
Holl. Stoomboot Mij.			
1 m.s. „Grebbestroom"		725	
1 m.s. „Lingestroom"		725	
Cur. Scheepvaart Mij.			
1 s.s. „Galeomma"			4.800
1 s.s. „Ganeselia"			4.800
1 s.s. „Geomitra"			4.800
1 s.s. „Gouldia"			4.800

(N.R.C. - Kees. Fin. Arch. - 20 Juni)

A. Meyer Schwenke gearresteerd —

17 Juni — A. Meyer Schwenke is gearresteerd, verdacht van ernstige collaboratie.

Meyer Schwenke was jarenlang directeur van de Vereenigde Persbureaux te 's-Gravenhage, een bureau, dat reeds voor den oorlog nauwe relaties met Duitsche instanties onderhield. Toen hij in de tweede helft van 1944 tot de conclusie kwam, dat de oorlog voor Duitschland verloren was, wendde hij zich tot de illegaliteit, waaraan hij belangrijke geldsommen zou hebben geschonken. In het Oosten des lands had hij zich het bezit van een groot landhuis verzekerd.

Hij zal aan een psychiatrisch onderzoek worden onderworpen, daar hij in het bezit van een doktersattest is, dat hij zenuwziek zou zijn. (Alg. H.bl.)

B. Dr. Carp tot twaalf jaar gevangenisstraf veroordeeld —

17 Juni — Met vernietiging van de sententie van het Bijzonder Gerechtshof te 's-Gravenhage, waarbij dr. J. H. Carp, gewezen president van het Vredegerechtshof in Den Haag, wegens samenwerking met den vijand, was veroordeeld tot 18 jaren gevangenisstraf, heeft de Bijzondere Raad van Cassatie hem heden, overeenkomstig den eisch veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf. (Tr.)

(V. b. Carp 6661 B)

C. Lichting 1945 - intelligentiepeil

19 Juni — Luitenant-kolonel A. H. L. J. Fievez, heeft voor de radio mededeelingen gedaan over zijn ervaringen, opgedaan met de lichting 1945, welke sedert kort onder de wapenen is geroepen.

Deze lichting, welke bestaat uit jongelui, die in 1925 geboren zijn, bleek omstreeks 79.000 man sterk te zijn.

Bij de keuring bleek 2% tuberculose te hebben, waarvan 1% inactief en 1% actief, van welke laatste groep de helft z.g. „open tuberculose" had. Vijftienduizend dienstplichtigen verschenen niet voor de keuring, omdat 10.000 van hen reeds als oorlogsvrijwilligers dienst deden, terwijl de overige 5000 geestelijken waren, die wettelijk zijn vrijgesteld, alsmede gedetineerden, geïnterneerden en andere bijzondere gevallen. Ten slotte waren er 150 gevallen die uit anti-militairistische overwegingen dienst weigerden. Van de 64.000 jonge mannen, die dus voor de keuring verschenen, bleken 77% geschikt, 21% ongeschikt en 2% tijdelijk geschikt. Het aantal afgekeurden was ditmaal lager dan in de jaren voor den oorlog toen dit varieerde van 25-30%.

Bij een intelligentie-onderzoek, waarbij de resultaten beoordeeld werden naar Engelsche normen, bleek dat er naar verhouding meer Ned. jongens in de hoogere intelligentie-klassen vallen, dan Engelsche. Dit vindt trouwens bevestiging in de rapporten van Engelsche commandanten over de opleiding van Ned. troepen in Engeland.

Desondanks werd van de afgekeurden het grootste aantal afgekeurd wegens verminderde intelligentie (circa 3% van de geheele lichting).

Onder de 49.000 goedgekeurden waren er ruim 8000 die, hoewel goedgekeurd, toch lichamelijk of geestelijk minder geschikt voor indeeling schenen en die men daarom voorloopig ook niet voor indeeling in aanmerking gebracht heeft.

De ruim 40.000 overigen kregen een aanwijzing voor de functie in het leger waarvoor zij het meeste geschikt geacht werden. Hiervan kreeg nog een duizendtal vrijstelling van militairen dienst, wegens persoonlijke onmisbaarheid of arbeid in de mijnen, terwijl aan 5000 militairen uitstel van eerste oefening werd verleend. Zoo bleven er 34.000 over voor indeeling, waarvan het grootste deel thans onder de wapenen geroepen is; de rest zal spoedig volgen. Samen met de 10.000 die reeds als oorlogsvrijwilliger dienst deden, leverde de lichting 1945 dus een resultaat op van 44.000 jonge soldaten. **(Msb.)(V. b. Landmacht 6732 B)**

D. Opperrabbijn van Palestina in Nederland —

15 Juni — De opperrabbijn van Palestina dr. I. Herzog, die een rondreis maakt door Europa, heeft ook Nederland bezocht, hij werd door H. M. de Koningin ontvangen.

Hij voerde besprekingen met den min.-president en den min. v. justitie betreffende het herstel van de Joodsche Gemeenschap en over de Joodsche kinderen, die gedurende en na den oorlog bij niet-Joodsche Nederlanders zijn ondergebracht. **(V. b. 6391 B)**

E. Nederlandsche code was aan Duitschers bekend —

19 Juni — Minister Schermerhorn heeft in antwoord op desbetreffende vragen van het Tweede-Kamerlid Le Poole medegedeeld, dat het juist is, dat in het najaar van 1941 door een onder het ministerie van Oorlog ressorteerenden dienst een agent naar het bezette gebied is gezonden, vergezeld van een marconist, die beiden in het voorjaar van 1942 door de Duitschers zijn gearresteerd, en toen mededeelingen hebben gedaan betreffende de wijze van overkomst van andere Nederlandsche agenten en tevens den door hen gebruikten code hebben bekendgemaakt.

Daar zulks aanvankelijk te Londen aan de Nederlandsche autoriteiten onbekend is gebleven, werden ca. veertig Nederlanders die successievelijk naar het bezette gebied werden gezonden, direct na hun aankomst door de Duitschers gearresteerd. De activiteit van den betrokken dienst werd gestaakt, toen de gegeven feiten te Londen bekend werden.

Dat het verder vermoedelijk juist is dat de Duitschers dank zij den verkregen inlichtingen een Nederlander Van der Waals hebben opgedragen zich te oriënteeren omtrent politieke en andere ondergrondsche activiteit in Nederland en dat deze er in geslaagd is het vertrouwen van vooraanstaande Nederlanders (o.a. van het z.g. comité-Ringers) te wekken daar het hem mogelijk was door zijn bekendheid met den seincode als introductiemiddel aan hem opgegeven woorden of zinnen door Radio-Oranje te doen uitzenden. Dat het eerst na de bevrijding mogelijk was een doeltreffend onderzoek in te stellen naar de gestie van den betrokken dienst en dit onderzoek nog niet geëindigd is, zoodat omtrent de resultaten nog niets kan worden medegedeeld. (Par.) **(V. b. Le Poole 6621 D)**

F. Ongeregeldheden in het interneeringskamp Duindorp - Enkele dooden en gewonden —

17 Juni — In het interneeringskamp Duindorp hebben zich op 16 Juni ongeregeldheden voorgedaan. Omstreeks 19 uur heeft een 10-tal gedetineerden getracht oproer in het kamp te verwekken. Er werd een blokpost bestormd en een brandje gesticht. Aangezien aanvankelijk een massaal oproer dreigde te ontstaan, hebben de kampleiding en de detachementscommandant zeer uitgebreide voorzorgsmaatregelen genomen. Dank zij de voortreffelijke samenwerking tusschen militairen en binnenbewaking, was de rust spoedig hersteld.

De ongeregeldheden vonden haar oorzaak in het feit, dat enkele gedetineerden de onbewapende binnenbewaking zijn gaan sarren. Toen een der bewakers met een klap reageerde, ontstond een gevecht waarbij de N.S.B.-ers de bewakers met tafelpooten, dakpannen en stukken ijzer te lijf gingen. De binnenbewaking moest zich terugtrekken en riep de hulp in van de bewapende buitenbewaking, die tot vuren overging. Er zijn in totaal twee dooden en vier gewonden onder de gedetineerden gevallen. (Tijd)**(V. b. Int. kampen 6756 B)**

G. Maximumprijs voor haring - protest van handelaren —

20 Juni — Ondanks protesten van vischhandelaren en haringventers heeft de minister den maximumprijs voor maatjesharing voor den consument gehandhaafd op 8 cent per stuk. Voor het schoonmaken mag echter één cent meer in rekening worden gebracht dan aanvankelijk was bepaald, zoodat het schoonmaken ten hoogste 2 cent per stuk kan kosten. (Tijd) **(V. b. 6763 F)**

H. Financiën - Jaarverslagen Amsterdamsche Bank; Philips' Gloeilampenfabrieken; Incasso-bank —

8—19 Juni — **Amsterdamsche Bank:** In het jaarverslag van de Amsterdamsche Bank over 1945 wordt medegedeeld, dat de interestrekening vergeleken met 1944 een aanzienlijke stijging vertoont. De onkosten-rekening was belangrijk hooger in verband met de uitbreiding van personeel, verhooging van salarissen enz. Aan het pensioenfonds is een extrabedrag van ƒ 2.500.000 toegevoegd. Er wordt voorgesteld een dividend uit te keeren van 3 pct. (tegen 2 pct. in 1944).

De winst- en verliesrekening staat o.a. debet voor: alg. onkosten ƒ 7.898.070 (ƒ 6.150.113); pensioenfonds ƒ 480.996 (ƒ 527.060); pensioenfonds extra storting ƒ 1.200.000 (—); belastingen ƒ 1.375.614 (ƒ 2.889.816); saldo winst ƒ 1.757.521 (ƒ 1.191.820), en credit voor: interest en wissels ƒ 11.235.963 (ƒ 8.448.149), provisie ƒ 2.075.700 (ƒ 2.325.130). (N.R.C.)

(V. b. 2978 A)

Philips' Gloeilampenfabrieken: Aan het verslag der N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven over 1944-45 is het volgende ontleend:

Om de rechten der aandeelhouders te beschermen tegen de gevolgen van de bezetting, werden in 1939 overeenkomsten gesloten met The Midland Bank Executor en Trustee Co. Ltd. te Londen en met de Hartford Nat. Bank en Trust Co. te Hartford, Connecticut. In beide overeenkomsten werd de mogelijkheid geschapen bepaalde vermogensbestanddeelen der vennootschap aan de daarbij ingestelde trusts in eigendom over te dragen, met dien verstande, dat de begunstigden in beide trusts zijn de aandeelhouders van de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven resp. van de N.V. Gem. Bezit Aandeelen Philips. De aan de trusts overgedragen bedrijfsdeelen behooren thans niet tot het vermogen der N.V. Per 30 April 1944 bedroeg de waarde van het in de Engelsche en in de Amerikaansche trust ondergebrachte vermogen resp. £ 4.446.000 en $ 18.260.000. De overgedragen vermogensbestanddeelen keerden nog niet naar de N.V. terug en zijn daarom niet in de balans opgenomen. Door aanwending van stille reserves is de balanspositie daardoor niet belangrijk beïnvloed.

Men verwacht dat in de fabrieken in Nederland, in hoofdzaak voor export werkend, dit jaar het vooroorlogsche productieniveau zal worden bereikt en waarschijnlijk overschreden. De vooruit-

zichten voor nieuwe producten zijn gunstig. Als gevolg van de oorlogsomstandigheden vertoont de loopende exploitatierekening van 1 Mei 1945 af een niet onaanzienlijk verlies. Sedert begin 1946 kwam hierin aanzienlijke verbetering. Verwacht mag worden, dat in de resteerende maanden van 1 Mei 1945—31 December 1946 het verlies gedeeltelijk wordt ingehaald.
De balans per 30 April 1945 vermeldt o.a. aan activa: deeln. en voorsch. ƒ 58.720.175, voorr. ƒ 19.059.777, debiteuren ƒ 14.530.008, kas en bankiers ƒ 16.763.614, effecten genot. ter beurze A'dam ƒ 5.124.497, belegd res. fonds ƒ 983.620, oorlogsschade Ned. ƒ 94.707.541 en als passiva:
Gew. aandeelenkap. ƒ 52.220.250, 6 pct. cum. pref. winstd. aandeelenkapitaal ƒ 16.322.250, alg. res. ƒ 24.753.122, res. v. uitbr. ƒ 3.000.000 res. loopende risico's i. v. m. oorlogsomstandigheden ƒ 38.030.426, bankiers en financieringscred. ƒ 44.236.780 en crediteuren ƒ 34.790.520. (Msb.)
(V. b. 6529 A)

Incasso-bank: Blijkens het verslag van de Incasso Bank over 1945 bedroeg de winst uit incasso, commissie eff. en arbitrage ƒ 2.369.840 (2.401.984), inter. ƒ 8.469.634 (5.672.571). Totaal ƒ 10.839.475 (8.074.556). Na aftrek van onkost. ad ƒ 5.294.601 (4.487.987) bijdrage pensioenfonds ad ƒ 205.318 (182.886) en afschrijving op gebouwen ad ƒ 400.000 (onv.) blijft er een netto winst over van ƒ 4.939.555 (3.003.683), waaruit 4% (3% in 1944) dividend wordt uitgekeerd, terwijl aan de reserve ƒ 100.000 en aan de bijzondere reserve ƒ 3.479.555 (in 1944 ƒ 1.303.683) wordt toegevoegd. (Alg. H.bl.)
(V. b. 3243 B)

A. Oprichtingscongres „Oude S.D.A.P." te Utrecht —

17 Juni — Op 15 en 16 Juni is in den Raadskelder te Utrecht een congres van de „oude SDAP" gehouden. Ongeveer honderd oud-leden der SDAP hadden aan den oproep van het initiatief-comité gehoor gegeven.
Met algemeene stemmen werd besloten tot oprichting van de „Oude Sociaal-Democratische Arbeiderspartij". Een voorloopig partijbestuur van 19 leden werd aangewezen, waarvan als voorzitter zal optreden de heer J. C. Louwerse, Zeist. Secretaresse is mevr. wed. Jos Loopuit, Amsterdam. (Alg. H.bl.)
(V. b. 6732 F)

B. Algemeen Mijnwerkersfonds - verkiezing fondscommissies —

19 Juni — In de Limburgsche mijnstreek heeft de verkiezing plaats gehad van de leden der fondscommissies van het Algemeen Mijnwerkersfonds, waarbij alle mijnwerkers verzekerd zijn. Van de 27.000 stemgerechtigden kwamen er 7500 niet op en stemden ruim 1800 ongeldig. De Eenheidsbond (niet aangesloten bij de EVC) kreeg 9120 stemmen, de Vakunie (R.K. Protestantsch-Christelijke en Sociale mijnwerkersbond) 8548 stemmen. In totaal zal de Eenheidsbond 31, de Vakunie 29 zetels bezetten. Op zeven mijnen is de Eenheidsbond in de meerderheid, op de vijf andere de Vakunie. (Par.)
(V. b. 6735 C)

C. Het zeeliedenconflict - contact tusschen EVC en regeering —

18 Juni — Naar de EVC mededeelde, werd door de zeelieden, in overleg met de EVC contact met de regeering opgenomen. Tegelijkertijd werd uit havenkringen contact gezocht met de EVC.
Met de regeering werd besproken op welke wijze eventueel door de reeders en havendirecties te nemen rancunemaatregelen konden worden tegengegaan. In de bespreking met een vertegenwoordiger van werkgeverszijde, kwamen dezelfde voorstellen ter tafel als reeds voorgesteld aan de Nederlandsche Reedersvereeniging dd. 20 Mei, waarop het bekende antwoord van den heer Brautigam gevolgd was, hetwelk een afwijzing der voorstellen inhield. De regeering heeft thans doen weten, dat zij van de EVC eischt, haar voorstellen, gedaan aan de Nederlandsche Reedersvereeniging, in te trekken. Doet ze dit niet, dan weigert de regeering verder haar gezag te doen gelden om bij beëindiging der staking rancunemaatregelen van de zijde der werkgevers tegen te gaan. (N.D.)
(V. b. staking 6757 D; afwijzing voorstel 6739 I)

D. Gedenkteeken generaal Snijders

18 Juni — In het Ned. Legermuseum te Leiden is in tegenwoordigheid van een aantal autoriteiten, alsmede van ritmeester Dorhout Mees als vertegenwoordiger van Z. K. H. Prins Bernhard, een gedenkteeken onthuld voor wijlen generaal C. J. Snijders, opperbevelhebber van land- en zeemacht in de oorlogsjaren 1914—1918. (A.N.P.)
(V. b. Gen. Snijders 3828a en 3808 C)

E. Schaken - Euwe wint Zaansch tournooi —

15 Juni — Het internationale schaaktournooi, georganiseerd door de Zaansche schaakvereeniging eindigde met den volgenden eindstand:
Euwe 9½; Ekström, Szabó 8½; Stoltz 8; List 5½; Christoffel, Kramer, Mühring 4½; Soultanbeieff 4; Wood 3½; Thomas, Znosko Borovsky 2½.
Het reserve-tournooi A werd gewonnen door T. D. van Scheltinga met 8½ punt uit 11 partijen.
In het reserve-tournooi B behaalde Th. D. van Tol met 9½ punt uit 11 partijen den eersten prijs. (Par.) **(V. b. Euwe 6687 G)**

F. H. M. de Koningin verleent onderscheidingen aan helden van de fronten en het verzet —

20 Juni — Op het vliegveld Soesterberg heeft H.M. de Koningin aan een aantal personen, die zich aan de fronten of bij het verzet hebben onderscheiden, gedecoreerd.
Generaal H. G. Winkelman, ontving het grootkruis in de orde van den Nederlandschen Leeuw; Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden, het commandeurs-kruis der Militaire Willemsorde („wegens de uitnemende en bezielende leiding bij de bevrijding van het vaderland als bevelhebber der Nederlandsche strijdkrachten en tevens als erkenning van de uitstekende daden van moed, beleid en trouw, door genoemde troepen in dit tijdperk bij herhaling bedreven"). Ridder in de Militaire Willemsorde werden: kol. W. F. Hennink, lt. kol. T. Beets, maj. G. J. W. Gelderman, 1e lt. H. J. Mulder, 1e lt. J. van der Houwen, serg. maj. A. van Vlierden, serg. J. F. C. Toelen, wachtm. A. M. Schouten, dpl. sold. C. J. H. Sleegers. De bronzen leeuw werd uitgereikt aan: lt. kol. H. D. Scherpenhuyzen, lt. kol. S. Mante, maj. N. W. Sluyter, mej. B. van der Stok, ritmeester J. L. Hollert, 1e lt. A. J. Eenkhoorn, 1e lt. R. B. Lewis, 2e lt. Th. J. Vrins, 2e lt. S. J. Postma, serg. C. v. d. Wetering, serg. J. Wiardi, serg. J. van Rossum, serg. Ch. J. P. Bakx, serg. L. Holtz, korp. L. Breevoort, korp. J. H. Mertens, korp. G. Hekhuizen, huzaar 1e klasse H. A. Barendregt.
(Alg. H.bl.) **(V. b. ondersch. 6732 A; H. M. de Koningin: 6739 D)**

Ned. O.-Indië

G. Sjahrir's tegenvoorstellen overhandigd —

De Regeeringsvoorlichtingsdienst deelde mede:
„Op den 17den Juni zijn aan den lt. G. G. vanwege den heer Sjahrir de voorstellen overhandigd, waarmede hij die van Ned. zijde beantwoordt. De voorstellen omvatten het sluiten van een verdrag, inhoudende in hoofdzaak een de facto erkenning van het gezag der regeering van de republiek Indonesia over Java en Sumatra en de samenwerking met die regeering tot de vestiging van een Indonesischen vrijen staat, die met Nederland in een bondgenootschap zal treden.
De vijandelijkheden zullen worden gestaakt en van weerszijden zal geen uitbreiding worden gegeven aan de ingenomen posities en aanwezige troepenmachten.
Vertegenwoordigers der buitengewesten zullen deelnemen aan de onderhandelingen over de vestiging van den Indonesischen vrijen staat. Een bijzondere verhouding daartoe en tot het Koninkrijk der Nederlanden zal worden geschapen voor die gebiedsdeelen, die bezwaren maken tegen een onvoorwaardelijke toetreding. Over deze verhouding zal na drie jaren verder bij volksstemming worden beslist.
Deze voorstellen vormen een ernstige terugtred ten aanzien van die, welke in April j.l. aan de Ned. regeering ter beoordeeling zijn voorgelegd. Deze laatste toch voorzagen o.a. in een intreden van de republiek als constitueerend onderdeel van een vrijstaat „Indonesië" in het Koninkrijk en hielden geen beperking in van den toevoer van Ned. troepen.
In de besprekingen op de Hooge Veluwe werd ten aanzien van twee punten geen overeenstemming bereikt, t.w. de verdragsvorm (waartegen uit constitutioneele redenen bezwaren moesten worden gemaakt) en de erkenning van het de facto-gezag der republiek over Sumatra (hetwelk in strijd werd geacht met de feiten). Verwacht mocht worden, dat op deze basis naar verdere overeenstemming zou worden gezocht.
Het plotseling loslaten van het geleidelijk bereikte doet nu de hoogst ernstige vraag rijzen, of de gesprekspartner der Nederlanders wel in een positie verkeert, waarvan men zich resultaten mag voorstellen.
De Regeering bestudeert de thans ontstane situatie". (Par.)
(V. b. bespr. 6758 C; Sjahrir 6765 G en 6758 C; Van Mook 6751 A)

H. Aantal geïnterneerden —

17 Juni — Op vragen van den heer Bajetto, betreffende de kampen op Java, heeft de minister van Overzeesche Gebiedsdeelen o.m. geantwoord, dat kampverband nog slechts daar geacht kan worden te bestaan, waar het voedsel van hoogerhand wordt verstrekt, in centrale keukens wordt toebereid en aldus aan den consument wordt uitgereikt. Bij toepassing van dit criterium leven nog in kampverband (toestand tweede helft April): in totaal 7.518 mannen, 11.735 vrouwen, 2.337 kinderen, in totaal dus 21.590 personen. (Par.) **(V. b. 6751 B)**

I. Bezwaren tegen overleg der bevolkingsgroepen —

18 Juni — De Eenheidsgroep, de Christelijk Staatkundige Partij, de Democratische Bond, de Perkoempoelan Kebangsaan Maloekoe (Democratische Nationale Moluksche Eenheidspartij) en de Persoe-

tan Timoer Besar (vereeniging van de Groote Oost) hebben een schrijven gericht aan dr. Van Mook. Zij hebben hierin hun bezwaren geuit tegen het door dr. Van Mook voorgestelde overleg met de bevolkingsgroepen, daar dit overleg in democratischen geest eerst mogelijk is in een sfeer, waarin vrije meeningsuiting bestaat, hetgeen in groote deelen van Java en Sumatra nog niet het geval is.
De briefschrijvers meenen, dat alleen sprake kan zijn van „overleg", indien de vaagheid van de uitnoodiging opgeheven wordt, alsnog een welomschreven agenda wordt overhandigd, ruggespraak van de vertegenwoordigers met hun geestverwanten mogelijk is en indien de bijeengeroepenen ten volle gelegenheid zullen krijgen hun standpunt uiteen te zetten. (Alg. H.bl.) **(V. b. Overleg 6717)**

A. Evacuatie van Japanners —
18 Juni — Een geallieerde militaire zegsman heeft de volgende cijfers gegeven omtrent de evacuatie van de Japanners. Geëvacueerd van O. Java: 24.000 man, 3.000 achterblijvers zullen spoedig volgen; van Midden-Java 7.000 (evacuatie voltooid); van West-Java 19.000 man (nog 12.000 man achtergebleven waarvan 7.000 voorloopig zullen blijven voor het verrichten van herstelwerkzaamheden); van Sumatra 48.000 man (nog 19.000 man achtergebleven); van de andere eilanden van Ned. O.-Indië 152.000 man (evacuatie voltooid). (Times) **(V. b. 6736 L)**

B. Indonesische concentraties bij Soerabaja - Britsch ultimatum —
15 Juni — Britsche vliegtuigen hebben rondom het gebied van Soerabaja pamfletten met het volgende ultimatum uitgeworpen:

„Indonesische strijdkrachten worden thans in de nabijheid van Soerabaja geconcentreerd. Dit is in strijd met de door uw leiders gegeven verzekering, dat alles zou worden gedaan om een gewapend conflict tusschen geallieerden en Indonesiërs tijdens den voortgang van de onderhandelingen te vermijden. Indien niet alle troepenbewegingen en verdere maatregelen in het gebied, begrensd door de lijn Pangkon—Lamongan—Modjokerto, de rivier de Porong en de kust onmiddellijk worden gestaakt, zullen de concentraties — binnen 24 uur en zonder verdere waarschuwing — uit de lucht worden aangevallen." (Alg. H.bl.)
(V. b. Br. troepen 6751 A; Ind. strijdkrachten 6663 C)

C. Wederom moord op Chineezen - Zuivering in het gebied van Tangerang wordt voortgezet —
17 Juni — Het geallieerde communiqué te Batavia meldt, dat zeventig Chineesche vluchtelingen, die Bekassi, in het geallieerde gebied, twintig mijl ten Oosten van Batavia, hebben bereikt, mededeelden dat bij een nieuwe uitbarsting tegen de Chineesche gemeenschap op Java, 25 Chineezen door de Indonesiërs zijn vermoord. Voorts verklaarden zij, dat tweehonderd Chineezen door de extremisten gevangen waren genomen en dat de geheele Chineesche kolonie in het gebied ten Oosten van Bekassi gedwongen werd zich in het dorp Karang Tjongkok te verzamelen.

Thans is vastgesteld, dat een groep gijzelaars uit Tangerang, waarvan het meerendeel uit Europeanen bestaat, te Rangkasbireng, ten Zuidwesten van Tangerang is bijeengebracht. Kort voor de bezetting van Tangerang zijn zij in twee bussen onder escorte van de T.R.I. naar Rangkasbitoeng gebracht.
De zuivering van het gebied van Tangerang vindt intusschen voortgang. In de omgeving zijn groote hoeveelheden wapenen buitgemaakt. Enige extremisten zijn gearresteerd. (Tr.) **(V. b. 6765 G)**

Abessynië

D. De aanspraken op Erythrea en Ital. Somaliland —
17 Juni — Keizer Hailé Selassie verklaarde in een interview, dat Erythrea aan Abessynië behoorde te komen. Gedurende eeuwen — aldus de keizer — is Erythrea de oudste provincie geweest van Abessynië en zijn bevolking is met die van Abessynië verbonden door banden van gemeenschappelijke afstamming, taal en traditie. Het Amerikaansche voorstel om Erythrea met de overige Ital. koloniën onder trusteeship te stellen van de U.N. (Ver. Volken), na tien jaar gevolgd door de schepping van een onafhankelijken staat, was volgens den Keizer een grove onrechtvaardigheid en niet aanvaardbaar. Trusteeship over Erythrea en Ital. Somaliland zou slechts een nieuw woord zijn voor koloniaal bestuur. Tenslotte zei de Keizer dat Erythrea en Ital. Somaliland niet als afzonderlijke eenheden kunnen bestaan. (Manch. Guard.) **(V. b. 6654 C)**

E. Aankomst van maarschalk Timosjenko - Opening Russische ziekenhuizen —
17 Juni — Na de aankomst van den nieuwen Russischen Ambassadeur, maarschalk Timosjenko, zijn in Addis Abeba en in de provincie Harrar Russische ziekenhuizen geopend, die zeer modern zijn ingericht; zoowel de inrichting als de bezoldiging van de Russische artsen en verpleegsters, worden geheel door Rusland bekostigd. (United Press - N.Z.Zt.)
(V. b. Timosjenko 6649 H)

Australië

F. De verdediging van het gebied der Stille Zuidzee - militaire bases
20 Juni — Premier Joseph B. Chifley verklaarde in het Huis van Afgevaardigden, dat Australië zich moest voorbereiden op het dragen van een grootere verantwoordelijkheid voor de verdediging va het gebied der Stille Zuidzee. Door overeenstemming tusschen Engeland, Australië, de Ver. Staten en andere naties met bezittingen in dit gebied, behoorde men te komen tot een gemeenschappelijk defensieplan. Met betrekking tot suggesties, dat de Ver. Staten bases zouden willen gebruiken in door Australië gecontroleerd gebied, zeide Chifley: „Wij zouden een overeenkomst betreffende het gemeenschappelijk gebruik van bases op grondslag van wederkeerigheid toejuichen, maar het vraagstuk der bases is slechts een onderdeel van het geheele militaire verdedigingsplan."
(Manch. Guard.) **(V. b. bases 6663 E; voor verdediging Br. Gemeenebest zie ook onder Zuid-Afrika)**

G. Betrekkingen met Nederland - verklaring van Chifley —
20 Juni — De Australische premier Chifley heeft in het huis van afgevaardigden onthuld, dat er tusschen de Australische regeering en de vertegenwoordigers van Nederlandsch-Indië in Australië eenigszins gespannen betrekkingen bestaan.
In antwoord op vragen waarom de Nederlandsche torpedobootjager die in den oorlog beschadigd was, in Australië niet gerepareerd had kunnen worden, gispte Chifley de verklaringen van den Nederlandschen gezant baron Van Aerssen, die critiek had geoefend op den tegenzin der arbeiders om het schip te repareeren.
„Zulke verklaringen berokkenen schade aan de Australische regeering", zeide Chifley. „Zij verbeteren de diplomatieke betrekkingen niet. Het was onhandig den torpedobootjager naar Sydney te sturen, in verband met de moeilijkheden die er op dat oogenblik in de haven waren.
We hebben getracht de Nederlanders met hoffelijkheid tegemoet te komen en zij garandeerden mij dat de correspondentie betreffende de Nederlandsch-Australische besprekingen niet door de Nederlanders ter beschikking van de pers zou worden gesteld. Verwikkeling in een krantencontroverse verbetert de situatie niet."
Chifley voegde hieraan toe: „Het ware beter geweest indien hij de zaak direct met de Australische regeering had opgenomen. De moeilijkheid is ontstaan door geschillen tusschen de Nederlanders en hun onderdanen in Indonesië". (Tr.)
(V. b. 6758 B)

België

H. Terrein van IJzertoren onteigend —
18 Juni — De kabinetsraad heeft besloten om het terrein van den vernielden IJzertoren te onteigenen en ter plaatse een gedenkteeken ter nagedachtenis van de nationale helden van den oorlog op te richten.
Het dagelijksch bestuur van het Comité voor Herstel van het IJzerkruis heeft, bij monde van prof. J. Cardijn, protest aangeteekend tegen deze beslissing, welke als noodlottig voor de eenheid van het vaderland bestempeld wordt.
(L. Nieuws) **(V. b. 6663 L)**

I. De buitenlandsche politiek - het probleem Duitschland —
De senaatscommissie voor Buitenlandsche Zaken heeft verslag uitgebracht over de voorgestelde begrooting van dit Ministerie.
In de inleiding wijst zij er op, dat alle politieke partijen het eens zijn over de leidende beginselen van de buitenlandsche politiek van België.
De commissie betreurt het, dat België zooals iedere kleine mogendheid, geweerd wordt van de besprekingen, die aan de vredesverdragen voorafgaan. Zij betreurt ook, dat geen enkel beginsel ten grondslag ligt aan de conferentie van de ministers van Buitenlandsche Zaken te Parijs.
Zij hoopt dat België ten minste zal uitgenoodigd worden aan de besprekingen deel te nemen, alvorens een beslissing t.a.v. Duitschland genomen wordt. De commissie betoogt, dat in Duitschland een decentralisatie moet uitgevoerd worden. Indien het Roergebied en het Rijnland 'n afzonderlijk statuut verkrijgen, dienen de andere betrokken landen gemeenschappelijk dit statuut te waarborgen. Indien dit niet het geval is, schijnt de voorgestelde scheiding eerder een gevaarlijke, dan wel een nuttige maatregel voor de veiligheid te zijn.
Indien de afscheiding van het Roergebied en het Rijnland niet plaats heeft hecht België belang aan de internationalisatie van de steenkolenmijnen en de zware nijverheid van de Roer.

Verder wordt in het verslag verklaard, dat het des te moeilijker zal zijn te zeggen wat de herstelbetalingen zullen opleveren, daar de opbrengst van den Duitschen uitvoer voor alles dient tot de financieering van den invoer noodig voor de ravitailleering.
Zoo moet België de kolen, die het uit het Roergebied invoert, in dollars beta-

len. Er valt ook op te merken dat voor het oogenblik elke geallieerde — dus ook België — zelf den last draagt voor zijn bezettingstroepen. (L. Nieuws)
(V. b. 6720 F; bezett.troepen 6630 C; herstelbet. 6508 B; Ned. en Dl. 6765 B)

Canada

A. Spionnage - zes jaar gevangenisstraf voor parlementslid —

20 Juni — Het communistische parlementslid Fred Rose is wegens het verstrekken van inlichtingen aan Rusland veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf. In September zal hij nog terecht moeten staan wegens schending van vier artikelen der Official Secrets Act. Rose is een der 22 lieden, die beschuldigd werden van spionnage ten behoeve van Rusland. (Manch. Guard.) **(V. b. 6696 G)**

B. Overdracht Alaska Highway aan Canada - Gemeenschappelijk plan van de Ver. Staten en Canada tot verdediging van het Noorden —

Besprekingen tusschen de regeeringen van de V.S. en van Canada hebben er toe geleid, dat op 3 April de Alaska Highway aan Canada is overgedragen, tegelijk met andere verdedigingswerken, welk gedurende den oorlog in N.W.-Canada zijn gebouwd. De Alaska Highway, die de V.S. via Canada rechtstreeks met Alaska verbindt, werd om zuiver militaire redenen aangelegd, daar men een Japansche invasie op het vasteland van Amerika verwachtte. De weg is echter ook uit economisch oogpunt van buitengewoon groote beteekenis, omdat hierdoor tot nu toe ontoegankelijke gebieden in de Noord-Westelijke provincies van Canada ontsloten zijn. Reeds voor den bouw van dezen verkeersweg was het waarschijnlijk, dat men in N.W.-Canada aanzienlijke grondstoffen-reserves zou aantreffen. Inmiddels hebben reeds voorloopige onderzoekingen plaats gehad, die bemoedigende resultaten hebben opgeleverd. In den komenden zomer zullen de onderzoekingen naar mineralen op groote schaal worden voortgezet.
(N.Z.Zt. - Kees. Fin. Arch. - 13 Mei)

Uit Washington werd gemeld, dat de Ver. Staten en Canada een plan zullen opstellen tot gemeenschappelijke verdediging van het hooge Noorden. Men gaat hierbij uit van de veronderstelling, dat Canada's uitgestrekte Noorden in een volgenden oorlog slagveld zou kunnen worden.
Eenige dagen voor het bekend worden van dit plan had de Canadeesche gezant in de Ver. Staten Lester B. Pearson, in een toespraak te Princeton o.m. gezegd: „Waarom zouden Canada en de Ver. Staten geen schikkingen treffen voor een gezamenlijke defensie? Wij in Canada worden ons steeds meer bewust van onze beteekenis als arctische mogendheid en het effect hiervan op onze betrekkingen met de Ver. Staten en de Sovjet-Unie. Wij zijn zeer verlangend de economische bronnen van ons Noorden te ontwikkelen. Een van de groote vindplaatsen van uranium bevindt zich binnen het Canadeesche arctische gebied. Bij de ontwikkeling van dit Poolgebied wenschen wij de meest nauwe samenwerking met de Ver. Staten". (Time - 27 Mei)

China

C. „Wapenstilstand" in Mandsjoerije —

7—17 Juni — Op 7 Juni werd een wapenstilstand van 14 dagen van kracht, gedurende welke de Amerikaansche ambassadeur, gen. Marshall zou trachten de communisten en de regeering van Tsjang Kai Sjek tot overeenstemming te brengen met betrekking tot de volgende punten: 1) overeenkomst tot het beëindigen der vijandelijkheden; 2) herstel der verbindingen; 3) de definitieve uitvoering van de overeenkomst van 1 Febr. over de demobilisatie, de reorganisatie en de samensmelting van alle bewapende troepen.
Intusschen werd de wapenstilstand reeds drie uur na het inwerking treden door de communisten verbroken. Volgens de Manchester Guardian zou er evenwel tusschen Tsjang Kai Sjek en de communistische gedelegeerde in Nanking, gen. Tsjoe En-lai een nieuwe „interim-vrede" gesloten zijn, in afwachting van een definitieve overeenkomst". (N.Z.Zt. - Manch. Guardian) **(V. b. 6752 B; overeenk. regeer. en comm. 6615 D en 6584 G)**

Duitschland

D. Duur der bezetting - verklaringen van gen. Koenig en gen. Eisenhower —

11 Juni — De opperbevelhebber in de Fransche bezettingszone, gen. Koenig heeft verklaard, dat Duitschland minstens 20 jaar bezet zou moeten blijven.
(N. Z. Zt.)

21 Juni — Gen. Eisenhower heeft aan het Amerikaansche Congres meegedeeld, dat de bezetting van Duitschland en Japan minstens drie jaar, doch indien de omstandigheden tegenwerken misschien wel tien jaar zal moeten duren. Voor het overige worden door het Amerikaansche leger plannen uitgewerkt om Duitschland minstens 25 jaar „symbolisch" te bezetten. (A.P. - Par.)**(V. b. 6759)**

E. Britsche zone - beperking van het aantal partijen —

18 Juni — De Britsche contrôle-commissie heeft besloten, tot na de provinciale verkiezingen in September en October de vorming van nieuwe partijen te verbieden. De bestaande partijen zijn: de Sociaal-democraten, de Chr. democraten en de Communisten, welke drie partijen in de geheele Britsche zone candidaten mogen stellen, de Rijnlandsche Volkspartij (separatistisch) en de rechtsche „Aufbaupartei" die slechts in bepaalde streken candidaten mogen stellen. (Times)
(V b. Br. zone 6744 L)

F. Bijeenkomst van de Christen-Democraten - de toekomstige staatsvorm —

17 Juni — Tijdens de eerste conferentie der Christen-Democraten, waaraan ongeveer 2000 gedelegeerden uit het geheele land deelnamen, verklaarde de voorzitter, Jacob Kaizer o.m., dat de leden van de partij de feiten onder de oogen moesten zien en het beginsel van een federatief ingerichten staat aanvaarden. De afscheiding van het Rijnland zou een snede zijn door het „levende hart van Duitschland".
Ernst Lemmer keerde zich in scherpe bewoordingen tegen een „Balkanisierung" van midden-Europa en tegen de verdeeling van Duitschland in verschillende staten die slechts door een tol-unie verbonden zouden zijn. Hij deed een beroep op de bezettende mogendheden om de grenzen tusschen de zonen op te heffen en Duitschland de nationale souvereiniteitsrechten terug te geven.
De huidige wanhoopsstemming in Duitschland was niet gunstig voor de ontwikkeling eener democratie en kon slechts leiden tot een romantisch nationalisme, aldus Lemmer.
(Dail. Tel. - N.Z.Zt.)

G. Gerhardt Hauptmann overleden

11 Juni — De Duitsche schrijver Gerhardt Hauptman is te Agnetendorf in Silezië overleden.
Gerhart Hauptmann, grondlegger van het naturalistische drama, werd op 25 Nov. 1862 te Salzbrunn in Silezië geboren. Aanvankelijk was hij werkzaam in den landbouw, daarna student in de beeldende kunsten, de natuurwetenschappen en ten slotte, na eenige jaren verblijf buitenslands, dramaturg. In 1889 verscheen Vor Sonnenaufgang, drie jaar later „Die Weber". Zijn „Die versunkene Glocke" (1897) en „Die Weber" oogstten veel succes. Achtereenvolgens publiceerde hij een reeks sociale drama's en enkele historische en verhalende werken. In 1912 kreeg hij den Nobelprijs voor Literatuur. (Tr.)
(V. b. 568 F)

H. Rusland en Duitschland in 1950

Onderstaand overzicht geeft in groote trekken weer, hoeveel Duitschland omstreeks 1950 zal produceeren, volgens de bepalingen van den geallieerden Contrôleraad, en hoe groot de Russische productie zal zijn, overeenkomstig het vierde vijf-jaren plan; ter vergelijking zijn tevens de cijfers voor 1939 vermeld. Uit het overzicht blijkt o.a., dat de productie van de Duitsche zware industrie, waarvoor als voorbeeld de staalproductie is gekozen, in 1950 slechts 22 pct. van de Russische productie zal bedragen, tegen meer dan 125 pct in 1939. Binnen enkele jaren zal Rusland op elk gebied aanzienlijk meer vervaardigen dan Duitschland; in ongeveer 10 jaar zijn de verhoudingen dus geheel omgekeerd. De eenige uitzondering vormt de productie van consumptiegoederen, hier voorgesteld door de papierproductie. Ook op dit gebied echter is de verhouding ten gunste van Rusland gewijzigd.

	Duitschl.		Rusland	
Productie	1939	1949	1940	1950
Staal (mill. ton.)	23.7	5.8	18.8	25.4
Kolen (mill. ton)	250	155	160	250
Electr. Energie (mrd. Kw/u)	66	35	48	82
Auto's (duizenden)	342	80	300	500
Papier (mill. ton)	2.9	2.1	0,8	1.3

De besluiten, welke de geallieerde Contrôleraad betreffende de Duitsche industrie heeft genomen, zullen tot gevolg hebben, dat het Duitsche volk tot algeheele armoede vervalt. Het is onmogelijk, dat een modern industrie-land zijn industrie ontmanteld op zulk een groote schaal en in zulk snel tempo, als de geallieerde contrôleraad voor Duitschland heeft bepaald, zonder dat dit proces gepaard gaat met een hevige economische depressie.
Vóór den oorlog bedroeg de Duitsche productie ongeveer één derde van de totale productie van het Europeesche continent. Het op zulk een drastische wijze ontmantelen van de Duitsche industrie, zal den voorspoed in Europa ongetwijfeld in gevaar brengen. (Business Week - Kees. Fin. Arch. - 19 Juni)

Frankrijk

I. Georges Bidault hoofd der regeering —

15 Juni — Het socialistische kamerlid Vincent Auriol is met 466 tegen 28 stemmen gekozen tot voorzitter van de Assemblée Constituante.
17 Juni — De secr.-generaal der communistische partij heeft medegedeeld, dat zijn partij niet zal deelnemen aan een regeering onder leiding van een lid der Republikeinsche Volksbeweging (M.R.P.)
18 Juni — De secretaris-generaal der

Socialistische partij, Daniel Mayer heeft verklaard, dat zijn partij in de gegeven omstandigheden niet de leiding van een nieuwe regeering op zich zal nemen.

Georges Bidault

20 Juni — Met 384 stemmen vóór en 161 onthoudingen (o.w. de geheele communistische fractie) is de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Georges Bidault (Republ. Volksbew.) gekozen tot hoofd van de voorloopige regeering.
(Le Monde - L'Humanité) **(V. b. 6768 C)**

A. Gen. de Gaulle over de toekomstige staatsinrichting —

16 Juni — Bij de herdenking van de aankomst van Generaal de Gaulle op Franschen bodem (16 Juni 1944) heeft de generaal te Bayeux een rede gehouden, waarin hij o.m. zijn visie gaf op de toekomstige Fransche staatsinrichting.
De geweldige schokken, aldus gen. de Gaulle, die wij gedurende de laatste generaties te verduren hebben gehad, hebben in ons publieke leven giften doen binnensluipen, die verdeeldheid en twist hebben veroorzaakt. Achter tegengestelde idiologieën schuilen machten waartusschen wij dreigen beklemd te geraken en vaak komt hierdoor het landsbelang in het gedrang. Het nationaal temperament spreekt hierbij ook een woord mee. Nochtans vereischt de toekomst van het land en van de democratie dat onze instellingen rekening houden met deze feiten en zich er tegen beschermen, ten einde het vertrouwen in de wet en het prestige van den staat te doen voortduren, om dictatuur te vermijden en toestanden te voorkomen die de Italiaansche democratie, de Duitsche Republiek van Weimar en de Spaansche Republiek ten val hebben gebracht. Dictatuur is niet anders dan een groot avontuur. In het begin lijkt alles mooi. Doch het is het noodlot van de dictatuur dat zij zich aan overdrijving schuldig maakt. Zij moet tot iederen prijs, om de ongeduldige burgers te bevredigen, steeds nieuwe successen boeken. De risico's, de inspanning gaan geleidelijk alle perken te buiten. In binnen- en buitenland stapelen de moeilijkheden zich op en ten slotte breken de veeren. Het grootsche bouwwerk stort ineen in ellende en bloed. Dit moeten wij voor oogen houden. Het is een kwestie van leven of dood. De positie, de onafhankelijkheid en zelfs het bestaan van ons land en van de „Union française" staan op het spel.
Natuurlijk vereischt democratie meeningsuiting en dat hieraan door de stembus vorm wordt gegeven voor publieke actie en wetgeving. Maar alle principes en alle ervaringen vereischen tevens scheiding en evenwicht in wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht en daarboven nationale arbitrage die borg staat voor de continuïteit temidden van alle combinaties.
Het is juist dat over wetten en budgetten gestemd wordt door een vergadering door algemeen kiesrecht gekozen. Doch de eerste handeling van zulk een vergadering garandeert nog geen helderziendheid en volkomen zuiverheid. Een tweede vergadering op andere wijze gekozen en samengesteld dient openlijk te bestudeeren wat de eerste in overweging heeft genomen, amendementen te formuleeren en voorstellen te doen. Want een politiek lichaam als de Kamer van Volksvertegenwoordigers is, verliest soms allerlei belangen uit het oog, administratieve, locale en die van de overzeesche gebieden. Revisie van wetsvoorstellen of het in overweging geven van wetten dient derhalve door een tweede lichaam te kunnen gebeuren, waarin vertegenwoordigers van economische, familie- en intellectueele instellingen zitting dienen te hebben om de stem van het groote actieve leven des lands, te doen hooren. Eenheid, samenhang, binnenlandsche discipline dienen heilige dingen te zijn om te voorkomen dat de leiding van het land onmachtig wordt en ongeschikt voor haar taak. Daarom dient ook een staatschef te worden gekozen, die boven de partijen staat. Hij dient president te zijn van de „Union française", zoowel als van de Republiek, die de uitvoerende macht beheerscht. Zulk een staatschef moet het algemeen belang in evenwicht houden bij het kiezen van zijn menschen, rekening houdend met de richting van het Parlement; hij moet ministers kunnen benoemen zoowel als den premier, die leiding heeft te geven aan de politiek en het werk der regeering; de staatschef kondige de wetten af, hij presideere de regeeringsraden en zorge voor continuïteit, zonder welke een volk het niet kan stellen; hij zij scheidsrechter boven politieke geschillen of in tijden van ernstige verwarring, het volk alsdan uitnoodigend, door verkiezingen, haar souverein besluit kenbaar te maken; aan hem zij de taak, als het land in gevaar is, de garant te zijn van nationale onafhankelijkheid en van de verdragen door Frankrijk gesloten.
Laten we niet tegen ons zelf verdeeld zijn. Onze geschiedkundige grootheid berust op een vrij volk, gegroepeerd rond een sterken staat.

(„Le Monde" 18 Juni 1946)
(V. b. de Gaulle 6753 A; Grondw. 6729 B)

Hongarije

B. Het Hongaarsche goud in de Ver. Staten - Amerikaansch crediet

20 Juni — Het Departement van Buitenlandsche Zaken heeft bekend gemaakt dat het Hongaarsche goud dat zich thans in verzekerde bewaring bevindt bij de Amerikaansche strijdkrachten in Duitschland aan de Hongaarsche Regeering zal worden teruggegeven en dat de Amerikaansche Regeering in overweging zal nemen uitbreiding te geven aan de crediet-regeling voor den aankoop van Amerikaansche surplusgoederen in het buitenland door Hongarije.

(U.S. Information Service)

India

C. Initiatief van onderkoning - vorming van een interim-regeering

17 Juni — Daar de besprekingen tusschen de Moslems en de congrespartij over de vorming van een coalitiekabinet practisch mislukt waren, heeft de onderkoning van Britsch-Indië 14 Indiërs uitgenoodigd zitting te nemen in een interim-regeering. Deze zou bestaan uit 5 leden van de Congrespartij (o.w. Pandit Nehroe), 5 leden van de Moslem-liga (o.w. Mohammed Ali Jinnah) en voorts vertegenwoordigers van de Christenen, Sikhs en paria's.
De congrespartij heeft intusschen de voorstellen van de Britsche kabinetsmissie, die door de Moslem-liga en de Indische vorsten waren goedgekeurd, **verworpen.** (Dail. Herald)**(V. b. 6766 F)**

Internationaal

D. U.N. (Ver. Volk.) - Amerikaansch en Russisch voorstel i.z. contrôle der atoomenergie —

15-18 Juni — Op 27 Januari werd door de Algemeene Vergadering der U.N. (Ver. Volk.) een Commissie voor de Atoomenergie ingesteld, waarin de leden van den Veiligheidsraad en Canada zitting hebben. Tijdens de eerste vergadering van deze commissie kwam de Amerikaansche gedelegeerde Baruch met een voorstel tot afschaffing van de atoombom en tot strenge contrôle op de atoomenergie over de geheele wereld.
Het plan voorziet in de oprichting van een internationaal lichaam met vèrstrekkende bevoegdheden en de mogelijkheid om elken staat te straffen, die zich niet houdt aan de contrôle-bepalingen.
Op deze voorwaarden zijn de Vereenigde Staten bereid, om het geheim van de atoombom aan bedoeld lichaam over te dragen, om alle atoombommen, welke zij bezitten, te vernietigen en om de vervaardiging van nieuwe te staken.
Amerika wenscht de oprichting van een internationale organisatie, „Atomic Development Authority", afgekort ADA, welker bevoegdheden geregeld dienen te worden in een speciaal handvest. Deze komen neer op de volgende punten:
1. De ADA moet een volledig overzicht hebben van alle vindplaatsen van uranium en thorium ten einde aan de hand daarvan een program te kunnen opstellen voor de winning, de verdeeling en de bewerking van deze grondstoffen.
2. De ADA oefent volledige contrôle op alle fabrieken die in aanmerkelijke hoeveelheid splitsbare elementen produceeren en wordt in het bezit gesteld van al de producten dier fabrieken.
3. Alleen de ADA heeft het recht om nasporingen te doen bij de aanwending van de atoomenergie voor explosieve doeleinden. Zij heeft alle fabrieken waar dit geschiedt in eigen beheer. Deze nasporingen dienen niet op één plaats doch overal ter wereld te geschieden.
4. De ADA moet het gebruik van de atoomenergie voor vreedzame doeleinden bevorderen. Zij zal aan staten en burgers een zekere vrijheid moeten laten om op dit gebied te experimenteeren.
5. Elke inbreuk op de op te stellen contrôle-bepalingen zal worden gebrandmerkt als een internationale misdaad, die gestraft moet worden, onverschillig wel-

ke staat de overtreding gepleegd heeft. Dit zou dus een afschaffing inhouden van het recht van veto, althans voor zoover het de atoomenergie betreft.
Cadogan (Engeland) heeft zijn instemming betuigd met het Amerikaansche plan. Gromyko (Rusland) kwam met een eigen voorstel, een ontwerp van een internationaal verdrag, dat alle productie van atoom-wapens verbiedt en de vernietiging beveelt van de bestaande voorraden atoomwapens binnen drie maanden.
Het ontwerpverdrag verplicht de aangesloten landen geen wapens te gebruiken of te produceeren welke berusten op de atoomenergie, waarbij zij met name de volgende verplichtingen aanvaarden:

1. In geen enkel geval zal een atoomwapen worden gebruikt.
2. De productie en het voorradig houden van deze wapenen is verboden.
3. Binnen drie maanden, na teekening van het verdrag, zullen alle atoomwapenen worden vernietigd.
4. Het verdrag geldt voor een onbepaalden tijd.
5. Het verdrag kan door leden en niet leden van de organisatie der Vereenigde Volkeren onderteekend worden.
6. Het verdrag zal van kracht worden na goedkeuring door den Veiligheidsraad en na onderteekening door de helft van de voor teekening in aanmerking komende naties.
7. Na het inwerking treden van het verdrag zullen alle naties al of niet lid van de Vereenigde Volkeren verplicht zijn de bepalingen na te komen op straffe van sancties.

Gromyko verzette zich fel tegen de opheffing van het vetorecht, zooals dit in het Amerikaansche plan was voorgesteld. Hij verklaarde, dat de pogingen, om de eensgezindheid van de leden van den Veiligheidsraad te ondermijnen in zaken van belang, tegen de beginselen van het Atlantic Charter indruischen.
(Dail. Her. - Tr. - Whd.) **(V. b. 6609 D)**

A. Veiligheidsraad - Spaansche kwestie - Russisch veto —

20 Juni — In de zitting van den Veiligheidsraad op 18 Juni werden de aanbevelingen van de subcommissie i.z. Spanje met 9 tegen 1 stem (Rusland) en een Nederlandsche onthouding, aangenomen. De voorzitter deelde mede, dat Rusland van zijn veto-recht gebruik gemaakt had en de aanbevelingen dus niet waren aangenomen. De Poolsche gedelegeerde, dr. Lange, verklaarde vervolgens, dat hij zijn oorspronkelijk voorstel, volgens hetwelk de Veiligheidsraad de leden van de U.N. (Ver. Volk.) zou verzoeken de diplomatieke betrekkingen met Spanje te verbreken, wilde vernieuwen.
(Le Monde) **(V. b. 6761 B)**

Italië

B. Italië officieel republiek - Umberto in Portugal —

19 Juni — Het Italiaansche Opperste Gerechtshof heeft een proclamatie gepubliceerd, waarin officieel ter kennis wordt gebracht, dat het Italiaansche volk de republiek als staatsvorm heeft gekozen. De definitieve cijfers van het referendum luidden: voor de republiek 12.717.923 stemmen, voor de monarchie 10.719.284.
Ex-koning Umberto van Italië heeft onder den naam van Graaf van Sarre met zijn gezin zijn intrek genomen in een villa te Iguaria Sintra, een voorstad van Lissabon. De naam Sarre is die van een kasteel in de Vallei van Aosta, dat aan het Huis van Savoje toebehoort.
(Alg. H.bl.) **(V. b. 6770 A)**

C. Definitieve uitslagen der verkiezingen —

18 Juni — De minister van Binnenlandsche Zaken heeft de definitieve uitslagen van de verkiezingen van 2 Juni bekend gemaakt. In totaal waren uitgebracht 22.951.880 stemmen, die als volgt over de partijen waren verdeeld:
Christelijk-democraten 8.830.208; Socialisten 6.744.749; Communisten 4.342.722; Nat. democr. Unie 1.559.417; „Uomo Qualunque" 1.209.918; Republikeinen 997.690; Vrijheidsblok 680.493; Actionisten 353.758; Chr. Concentratie 97.270; Nat. Unie 70.987; Conc. van Socialisten 50.220; Andere partijen 826.488. (Le Monde) **(V. b. 6761 C)**

Joego-Slavië

D. Verdrag met Rsuland - wapenleveranties —

11 Juni — Maarschalk Tito is van een bezoek aan Moskou in Belgrado teruggekeerd. Radio-Belgrado meldde, dat op 8 Juni een verdrag met Rusland is gesloten, volgens hetwelk de Sovjet-Unie het leger van Joego-Slavië zal voorzien van wapens en munitie en Joego-Slavië zal helpen bij de oprichting van een eigen wapen-industrie. Rusland zal voorts grondstoffen leveren en op het gebied van industrie en handel nauw met Joego-Slavië samenwerken. (N. Z. Zt.)

Oostenrijk

E. Deel der Russische bezettingstroepen teruggetrokken —

8 Juni — Volgens mededeeling uit Oostenrijksche bron hebben de Russen tusschen de 30.000 en 40.000 man troepen uit Oostenrijk teruggetrokken. Zij zullen tegen Juli nog slechts 60.000 man bezettingstroepen in Oostenrijk hebben.
(Ass. Pr. - Tijd) **(V. b. Russ. tr. i. Oostenr. 6501 G)**

Portugal

F. De Anglo-Amerikaansche steunpunten op de Azoren —

5 Juni — De Portugeesche regeering heeft aan Engeland en Amerika toegestaan de vliegvelden op de Azoren (voorloopig gedurende 18 maanden) te blijven gebruiken. (N. Z. Zt.) **V. b. Azoren 5705 A)**

Rusland

G. Grensverdrag met Afghanistan

15 Juni — Tusschen de Sovjet-Unie en Afghanistan is een verdrag gesloten, waarbij de grenzen tusschen beide landen geregeld worden. Rusland zou concessies gedaan hebben.
Volgens Engelsche berichten hebben de Russen gedurende de laatste maanden in Afghanistan een intensieve pro-Russische propaganda gevoerd. Het Russische blad „Iswestya" schreef naar aanleiding van het nieuwe verdrag, dat de Sovjet-Unie opnieuw haar loyale houding tegenover de behoeften en rechten der kleinere naties heeft getoond. (N. Z. Zt.)

Tsjecho-Slowakije

H. Dr. Benesj president van Tsjecho-Slowakije —

20 Juni — Dr. Eduard Benesj is met algemeene stemmen herkozen als president van Tsjecho-Slowakije. Benesj heeft het ontslag van den socialistischen premier Fierlinger aanvaard en den leider der communisten, Gottwald opdracht gegeven een kabinet te vormen.
De communist Zapotocky is, met steun van de socialisten, gekozen tot voorzitter van het parlement. (V.V. - Whd.)
(v. b. 6754 F)

Wetenschap

I. Het IJsgebied der poolzeeën —

Uit onderzoekingen is gebleken, dat in de jaren 1920—1940 het ijsgebied der poolzeeën tot op de helft is ingekrompen.
Men neemt aan dat de toenemende temperatuur der poolzeeën de oorzaak is.
(Exchange - N. Z. Zt. - 22 Mei)
(V. b. poolzeeën 6526 H)

K. Vijftig soorten synthetische rubber —

Prof. Carl S. Marvel heeft verklaard, dat er door geleerden, verbonden aan de Universiteit van Illinois, in de afgeloopen drie jaar 50 nieuwe soorten synthetische rubber zijn vervaardigd. Hij voorspelde, dat de synthetische rubber binnen twee jaar het natuurproduct zal overtreffen, waardoor de industrieën in de V.S. niet langer van het buitenland afhankelijk zullen zijn.
Een van de belangrijkste nieuwe producten is het natrium-rubber, dat bij voorloopige proefnemingen niet scheurde en buitengewoon goed bestand bleek te zijn tegen hitte. Men kan reeds autobanden produceeren, die nagenoeg equivalent zijn aan natuurrubberbanden. De banden, die in 1942 uit synth. rubber vervaardigd werden, waren bij een snelheid van 45 km per uur, na 45.000 km versleten; thans kan men met deze banden ongeveer 85.000 km rijden bij een snelheid van 80 km per uur.
(Science Digest - Juni '46)

Zuid-Afrika

L. Smuts over de Engelsch-Egyptische onderhandelingen - de voormalige Italiaansche Koloniën - de vredesconferentie —

20 Juni — De Zuid-Afrikaansche premier, generaal Smuts, hield op 19 Juni in het parlement een rede, waarin hij o.m. zeide, dat het nieuwe verdrag tusschen Egypte en Engeland (zie 6767 C) geen gevaar zou opleveren voor de handhaving van de verbinding door de Middellandsche Zee. Mocht er (door het terugtrekken der Britsche troepen uit Egypte) een vacuum ontstaan in de verdediging van deze verbinding, dan zou op andere wijze de veiligheid gewaarborgd worden. „Er bestaat geen twijfel, aldus gen. Smuts, dat, indien wij deze route zouden moeten prijsgeven, een der meest belangrijke pijlers van vrede en veiligheid in de wereld zou wegvallen."
Het Britsche Gemeenebest maakte, volgens Smuts geen aanspraak op de voormalige Italiaansche koloniën, Tripolitanië, Cyrenaica, Erythrea en Italiaansch Somaliland (zie ook onder Abessynië), maar het wenschte geen enkele regeling, die de verbindingen (world line of communications) in gevaar zou brengen.
Smuts verklaarde zich voorstander van het houden van een vredesconferentie, ondanks de Russische oppositie. Op de vraag, of afzonderlijke vredesverdragen verwacht konden worden, antwoordde Smuts: „Het is mogelijk dat er een oogenblik komt, dat de meerderheid der volken afzonderlijke vredesverdragen wil sluiten, en het aan de overige volken (de minderheid) zal overlaten hun eigen verdragen te regelen, maar dat zou gevaarlijk zijn, want het zou de verdeeling van Europa in twee kampen beteekenen. Bij het sluiten van vrede, moeten wij trachten zoo veel mogelijk tot overeenstemming te komen, maar deze overeenstemming mag niet uitloopen op een ramp voor Europa, die hetzelfde karakter en denzelfden omvang zou hebben als een oorlog. (Manch. Guard.)
(V. b. Smuts 6352 D)

Boven: In verband met de staking in de Ned. havens werden militairen belast met het lossen van schepen. De foto toont het lossen van een Engelsch schip aan de Borneokade te Amsterdam (zie ook 6748 D). Beneden: Japansche krijgsgevangenen verrichten herstelwerkzaamheden in de straten van Batavia.
(foto Anefo - Raucamp - Josephson)

Boven: De Ver. Staten verleenden aan Frankrijk een crediet van $ 1.370.000.000. De foto toont (v.l.n.r.) president Truman, den Franschen ambassadeur in de V.S., Henri Bonnet, en den specialen afgezant Leon Blum, in gesprek na het sluiten van de overeenkomst. (Zie ook 6753 E.) Beneden: Duitsche krijgsgevangenen werpen op bevel der geallieerden wapens en munitie in een meer in Zuid-Oostenrijk. (foto's Ass. Press)

Nederland

A. Delegaties uit Ned. W.-Indië door Koningin ontvangen - overhandiging der petities - zelfbestuur en samenwerking in Rijksverband

26 Juni — Op 25 Juni hebben de afgevaardigden uit Curaçao en Suriname op het Loo hun petities aan H. M. de Koningin overhandigd.

De Curaçaosche commissie vraagt overleg met de regeering over de wijze waarop het gelijkgerechtigde deel van het Koninkrijk kan worden. Ook Suriname verzoekt de vrijheid, eigen inwendige aangelegenheden te regelen.

In beide petities wordt met groote instemming gewaagd van de radiorede der Koningin op 6 December 1942. In die voor Curaçao stelt men vast dat dit gebiedsdeel, met verantwoordelijkheidsgevoel en offerbereidheid bezield, zijn aandeel zal bijdragen tot de overwinning en de herrijzenis van het Rijk, waarna dit staatsdeel met trots zijn plaats als gelijkgerechtigd deel van het bevrijde Nederlandsche rijk zal innemen.

Men constateert voorts dat het bestuur van Curaçao berust op verouderde koloniale beginselen, nog heden autocratisch is en dus een democratische structuur onmogelijk maakt.

Men wil verder dat, hangende de besprekingen, in de Curaçaosche staatsregeling wijzigingen worden opgenomen, opdat zonder tijdverlies aan het huidige bestuur in Curaçao een einde wordt gemaakt. Ook spreekt de petitie den wensch uit dat op voordracht van de staten, Curaçaosche adviseurs bij de Nederlandsche regeering worden benoemd.

In de petitie van Suriname uit men eveneens het verlangen, reeds aanstonds wijzigingen in het staatsbestuur te mogen aanbrengen, die tegemoet zullen komen aan het in dit gebiedsdeel levende verlangen naar grootere zelfstandigheid.

Men vraagt kiesrecht voor alle burgers boven den leeftijd van 21 jaar en een burgerschap van Suriname.

De gouverneur, die met de hoofden van departementen de regeering uitoefent, zal door de Kroon voor vier jaar benoemd worden uit een voordracht van de Staten van drie personen. De verantwoordelijkheid van de hoofden der departementen zal bij de wet worden geregeld.

De gouverneur heeft het recht van benoeming en ontslag van de hoofden van departementen en van de overige ambtenaren der regeering.

De Staten zullen bestaan uit 21 leden, ouder dan 25 jaar.

De wetgevende macht wordt uitgeoefend door den gouverneur en de staten.

Verder worden allerlei wettelijke regelingen gevraagd, zooals vaststelling der begrootingen, de middelen tot dekking en het muntstelsel.

Aan de districten kan de bevoegdheid worden verleend hun huishoudelijke zaken zelfstandig te regelen.

Er worde recht gesproken in naam des Konings, door rechters, door den gouverneur uit een voordracht van de Staten benoemd.

Alle godsdiensten zullen gelijkelijk worden beschermd.

De regeling omtrent de verdediging van het grondgebied van Suriname geschiede bij wet. Er zal openbaar en bijzonder onderwijs worden gegeven.

Na hun bezoek aan de Koningin, hebben de West-Indische delegaties gezamenlijk het volgende communiqué uitgegeven:

„De mogelijkheid van een misverstand, dat onze komst de zorgen van de Nederlandsche regeering zou kunnen vergrooten, willen wij uit den weg ruimen door te verklaren, dat het doel van onze petities is, een grondslag te leggen voor samenwerking in rijksverband voor wat betreft Suriname en Curaçao. Daarvoor is noodig, dat de volken in West-Indië in de gelegenheid worden gesteld mede te werken door middel van eigen besturen. Invoering van zelfbestuur is mogelijk binnen het kader zelfs van de bestaande grondwet. Wij zijn uitgegaan van de veronderstelling, dat er een rijkseenheid tot stand komt in den geest, door de Koningin in haar Koninklijke rede van 6 December 1942 tot uitdrukking gebracht".

Protesten.

Er is een delegatie van vroegere regeeringsautoriteiten op weg naar Nederland om aan H. M. de Koningin een petitie te overhandigen, waarin gevraagd wordt, de verzoeken van de commissie, die zich thans in Nederland bevindt om autonomie voor Curaçao en de andere West-Indische koloniën te bewerkstelligen, af te wijzen. De bedoelde delegatie bestaat uit de heeren Ch. Delatrey, A. L. Statius Muller en S. A. Senior.

Voorts wordt vernomen, dat de vertegenwoordiger van Aruba, E. N. Staten, naar Nederland getelegrafeerd heeft, dat Aruba geen afscheiding van het moederland wenscht, echter wel van Curaçao. (N.R.C. - Alg. H.bl.)
(V. b. 6771 D; rede H.M. de Kon. 6 Dec. '42 6463)

B. Ir. Otten over het Indische probleem - critiek naast waardeering

Op een persconferentie in Den Haag heeft ir. P. F. S. Otten, president-directeur van het Philips-concern, gesproken over zijn indrukken van een reis naar Indië. Ir. Otten meende dat dr. Van Mook, een „eenzame" figuur, groote gaven bezat maar de werkelijkheid niet juist zag.

Van den anderen kant heeft zijn tegenspeler in zijn persoonlijk karakter al evenzeer vele eigenschappen die tegenwerken, maar wat beiden missen, dat is de steun en het vertrouwen van het volk, dat zij vertegenwoordigen — dr. Van Mook vooral het vertrouwen, Sjahrir vooral het gezag en de orde. Als deze beide mannen al tot een oplossing zouden komen, zal de massa dan volgen?

Nog een andere figuur duidt ir. Otten heel scherp aan: „den man, die door de voordeur het paleis te Batavia heeft verlaten en er door de achterdeur weer is ingekomen, en van wien het volk denkt, dat hij er niet meer is. Om duidelijk te zijn: de heer Van der Plas". Het is niet nuttig, zegt ir. Otten, dat de man aanwezig blijft, omdat hij de gemeenschap schuwt en denkt het allemaal alleen te weten en alleen te kunnen.

Veel kan binnen korten tijd ten goede worden veranderd, doch dan moeten wij niet meenen, het alleen te kunnen, aldus de spreker, die geloofde, dat veel hulp van de Vereenigde Staten zou kunnen worden verkregen. Dan evenwel moet de voorlichting, niet slechts in het buitenland, maar ook in ons land en Indië veel doeltreffender worden. Zij is geheel onvoldoende en in Indië zelf weten tal van soldaten, die ongebroken van geest doch bitter zijn gestemd, niet waarvoor zij vechten, in tegenstelling tot de Amerikaansche soldaten, die door het geheele Amerikaansche volk werden gesteund, ook moreel, en goed werden voorgelicht.

Wat de verhouding betreft tot de Engelschen, deze had veel beter kunnen zijn. De eerste Engelsche generaal was geen gelukkige keuze, maar wij hadden daarna van de samenwerking meer kunnen maken.

Teleurstellend noemde de spreker de corruptie in Indië, de macht van de drie C's: corruptie, connecties, chantage. Daaronder lijdt ook de stemming in het leger, dat overigens uitstekend geleid en geoefend is. Maar wanneer onze jongens zien, dat door sommigen volop whisky en bier wordt gedronken en zij ontvangen één fleschje limonade per week, dan worden zij helsch, aldus ir. Otten, die aldus eindigde: „Er zijn nog vele flinke kerels en kleine J. P. Coen's: laten we ze ontdekken en aan het werk zetten, dan kan er nog veel worden bereikt."
(Alg. H.bl. - N. D.)

C. De koopvaardijvloot - Aanwinst van 10.000 ton - m.s. Westerdam voltooid —

25 Juni — Het m.s. Westerdam voor hetwelk in 1939 bij Wilton-Fijenoord de kiel gelegd is en dat eerst thans is voltooid, is op 24 Juni aan de Holland Amerika Lijn overgedragen. De Westerdam, die op 28 Juni naar New York vertrekt, zal het eerste schip zijn, dat weer in een geregelden lijndienst op Amerika zal varen. (Alg. H.bl.) **(V. b. 6772 D)**

D. Staking op Schiphol, bij de Ned. Dok en Scheepsbouwmij. en bij A. D.M. beëindigd —

17—26 Juni — Nadat de patroonsvereenigingen een voorstel van den wnd. burgemeester van Amsterdam, Franke, inzake de hervatting van het werk op Schiphol reeds op 14 Juni hadden aangenomen, is dit zelfde voorstel op 17 Juni ook aanvaard door de E. V. C. en door de andere vakorganisaties. Hierdoor zijn de arbeiders op Schiphol op 19 Juni weer aan het werk gegaan. Een week na de opheffing der staking komen aannemers en vertegenwoordigers der vakbonden bijeen, teneinde het probleem te bespreken, hoe voortaan door werkgevers en werknemers zal worden onderhandeld over vraagstukken voortvloeiend uit personeels-aangelegenheden, die buiten de voorgeschreven arbeidsregeling vallen.

Mochten deze besprekingen niet tot een overeenkomst leiden, dan zullen de rijksbemiddelaars verzocht worden hieromtrent een bindende uitspraak te doen.

De arbeiders van de Nederlandsche Dok- en Scheepsbouwmaatschappij hebben op 17 Juni, na acht weken staking, het werk hervat zonder eenig resultaat te hebben bereikt. Deze staking was gericht tegen het tariefstelsel en stond in geen verband met het zeeliedenconflict.

Bij de N. D. S. M. werden besprekingen tusschen directie en arbeiders weer opgevat zooals dat voorheen steeds het gebruik is geweest.

Deze besprekingen leverden als voorloopig resultaat op:

1. Zoo spoedig mogelijk zal worden overgegaan tot de samenstelling van een prestatie-toeslag-commissie. Deze commissie zal advies uitbrengen over de meest gewenschte wijze van bepaling en uitkeering van prestatie-toeslagen. Zij zal bestaan uit vertegenwoordigers van de bedrijfsleiding en van de arbeiders.
2. Als overgangsmaatregel zal tot het oogenblik, waarop de aan de hand van het advies der prestatie-toeslag-commissie te bepalen regeling zal zijn ingevoerd, in elke afdeeling maandelijks het gemiddelde uitwinst-percentage worden uitgekeerd. Dit uitwinst-percentage per afdeeling zal intern worden vastgesteld.

door de bedrijfsleiding, in overleg met een door de kern aan te wijzen vertegenwoordiger der betrokken groep arbeiders. In een op 26 Juni gehouden personeelsvergadering van de Amsterdamsche Droogdok-Maatschappij waren aanwezig 504 stakers. Over al of niet opheffing der staking hebben 426 arbeiders gestemd. Vóór opheffing 382, tegen 37, blanco 4, ongeldig 3. Een groote meerderheid was dus voor opheffing. Het werk is hervat. (V.V. - N.D.)
(V. b. Staking op Schiphol 6748 E)

A. Nationale Havenraad —

21 Juni — De ministers van Alg. Oorlogvoering, Binnenl. Zaken, Buitenl. Zaken, Handel en Nijverheid, Openbare Werken en Wederopbouw, Scheepvaart, Sociale Zaken en van Verkeer en Energie, hebben ingesteld een nationalen havenraad, welke een tijdelijk karakter zal dragen en tot taak zal hebben den minister desgevraagd of eigener beweging van advies te dienen inzake Nederlandsche havenproblemen. (Msb.)

B. Toekomst der Ned. Vliegtuigindustrie - overeenkomst Fokker-Beech Aircraft - luchttaxibedrijf

25 Juni — Op een persconferentie die door de heeren J. E. van Tijen, directeur van de Fokkerfabrieken en F. Diepen, directeur van Frits Diepen Vliegtuigen N.V., werd gegeven, werd door den heer Van Tijen medegedeeld dat door regeeringshulp de financieele basis van de nationale vliegtuigindustrie, die geconcentreerd zal worden in één fabriek, is verzekerd. Waar de fabriek zal komen is nog niet beslist. Waarschijnlijk zal de keuze vallen op Amsterdam of Rotterdam. Een overeenkomst van wederzijdschen steun werd met de Beech Aircraft Corp. afgesloten, waardoor o.m. Nederlandsche technici in Amerika zullen medewerken aan het ontwerpen en den bouw van een ultramodern vliegtuigproject met straalaandrijving. Fokker ontvangt bovendien fabrieksuitrusting terwijl de Beechfabrieken zullen deelnemen in het kapitaal van de Fokkerfabrieken. De heer F. Diepen plaatste een order voor 100 zakenvliegtuigen van het type F 25, een vierpersoons vliegtuig met duwschroef en dubbelen staart. Van de honderd zakenvliegtuigen, die door Regeeringssteun tegen een redelijken prijs zullen worden verkocht, gaat een deel naar het buitenland voor deviezen. Voor de bezitters van privé-vliegtuigen wordt een centraal onderhoudsbedrijf ingericht op het vliegveld Ypenburg bij Den Haag; hierdoor is het grootste bezwaar van het privé-bezit voor den oorlog ondervangen. Bovendien zal Nederland, als eerste land van Europa, waarschijnlijk reeds in September a.s. een geheel nieuwe onderneming ten doop houden: het luchttaxibedrijf. Tot slot deelde de heer Van Tijen nog mede, dat ook met de K.L.M. onderhandelingen voor het ontwerp en bouw van toestellen worden gevoerd, die naar hij verzekerde waarschijnlijk gunstig zullen eindigen. (Tr.) **(V. b. 6764 A)**

C. Plannen van K.L.M. - verbinding van drie werelddeelen —

22 Juni — De heer Plesman heeft op 21 Juni tijdens een lunch, waarbij de voltallige commissies van Suriname en Curaçao die in ons land vertoeven aanwezig waren, ter gelegenheid van den feestelijken luchtdoop van de „Paramaribo", een nieuwe DC 4 voor den Trans-Atlantischen Flying-Dutchmandienst, grootsche plannen, die de K.L.M. nog dit jaar hoopt te verwezenlijken, ontvouwd.

In November zal driemaal per week een luchtlijn gevlogen worden Amsterdam—New York—Curaçao; in October tweemaal per week Amsterdam—Lissabon—Dakar—Buenos Aires en tweemaal per week Miami—Paramaribo—Rio de Janeiro—Buenos Aires. Zoo zullen tien machines drie werelddeelen verbinden. (N.D.) **(V. b. K.L.M. 6749 F)**

D. Memorie van Antwoord op wetsontwerp consumenten-crediet - kosten zullen vijf millioen gulden bedragen —

19 Juni — In de Memorie van Antwoord op het wetsontwerp consumentencrediet wordt o.m. het volgende gezegd:
Het invoeren van een consumentencrediet zal gekoppeld moeten worden aan een spaar- en afbetalingssysteem. Het crediet is bedoeld als een overbrugging voor één maal en het ligt niet in de bedoeling om met het verleenen van credieten door te gaan.
De credieten zullen niet in geld, maar in waardebonnen worden verstrekt. Om handel in bonnen te voorkomen, zullen voorschotboekjes worden uitgegeven op naam en de winkeliers zullen verplicht worden de boekjes met de stamkaarten te vergelijken. De geldigverklaring van de waardebonnen zal gelijktijdig geschieden met het beschikbaar komen van de goederen.
De credieten zullen worden verstrekt aan diegenen, die tijdelijk niet in de gelegenheid zijn de goederen, die zij dringend noodig hebben, aan te schaffen, indien deze personen door besparingen de voor aankoop noodige gelden later kunnen opbrengen. Voor gevallen, waarin dit onmogelijk is, zullen speciale maatregelen moeten worden getroffen. De ministers verwachten, dat het voor deze spaarregeling noodige apparaat rond vijf millioen zal kosten. Bij het verstrekken van de credieten zal men rekening houden met de voor hetzelfde doel reeds opgezette regelingen uit het bedrijfsleven. (V.V.)
(V. b. cons. crediet 6676 D)

E. Tentoonstelling van de Kon. Ned. Marine te Amsterdam - vice-adm. Helfrich tegen samenvoeging van het dep. van Marine en Oorlog —

22 Juni — Op Zaterdag 22 Juni werd door vice-admiraal Helfrich, in de expositiehal van „De Bijenkorf" te Amsterdam, een tentoonstelling van den Marine Voorlichtingsdienst geopend.
De tentoonstelling geeft een volledig overzicht van de prestaties van de Kon. Ned. Marine in de vijf oorlogsjaren.
In zijn openingsrede zeide vice-admiraal Helfrich o.m.:
„Het departement van Marine mag niet met dat van Oorlog worden samengevoegd. Het moet een onafhankelijk instrument blijven. Samenvoeging is een beleediging voor de Marine, die drieduizend vermisten telt, en getuigt niet van waardeering voor hetgeen zij gepresteerd heeft". (Tr.)**(V. b. adm. Helfrich 6631 G; Kon. Marine 6771 A)**

F. Distributie van ruwe suiker - 21.000 balen gearriveerd - geen schadelijke bestanddeelen —

20 Juni — Een lading van 21.000 balen ruwe suiker is uit Havanna met het Nederlandsche s.s. „Stad Maassluis" te Rotterdam gearriveerd.
Omstreeks einde Juni zal een begin worden gemaakt met de distributie van ruwe suiker op basis van een rantsoen van 400 gram per persoon per veertien dagen voor alle leeftijdsgroepen.
Het Centraal Instituut voor Voedingsonderzoek te Utrecht heeft de ruwe suiker op haar kwaliteiten voor consumptiedoeleinden onderzocht. Er bleken geen schadelijke stoffen in de ruwe suiker aanwezig te zijn en evenmin kon een schadelijke werking door bacteriën worden geconstateerd. De geruchten, dat ruwe suiker schadelijk zou zijn voor de gezondheid, zijn van allen grond ontbloot. (N.D.) **(V. b. 6763 F)**

G. Coöperatief wegvervoer in voorbereiding —

22 Juni — Na opheffing van den Autobevr.-dienst tracht men in de kringen van kleine vervoerders te komen tot een nationaal wegvervoer op coöperatieven grondslag, waarin alle wegvervoerders in Nederland zullen samenwerken. Over de uitvoering is men reeds grootendeels tot overeenstemming gekomen. Slechts in Noord-Holland stuit men nog op bezwaren, daar men hier met de combinatievorming reeds ver gevorderd was. Zoodra ook deze bezwaren uit den weg zijn geruimd, zal de stichting van „De Coöperatieve Vervoersonderneming Wegtransport" een feit zijn. Deze Coöperatie waarborgt, zoowel den vervoerder, als den verlader, een redelijke prijs. (V.K.)
(V. b. Oph. A.B.D. 6757 C)

H. Mirakelfeesten te Amsterdam - grootsche plechtigheid in het stadion te Amsterdam —

22—24 Juni — Op 15 Maart 1945 was het zeshonderd jaar geleden, dat in de Kalverstraat te Amsterdam, het wonder met een geconsacreerde hostie gebeurde, dat men uitvoerig beschreven vindt in het eerste deel der Geschiedenis van Amsterdam door prof. dr. H. Brugmans. Wegens de oorlogsomstandigheden, werd de plechtige viering dezer herdenking uitgesteld tot 1946.
Anton van Duinkerken schreef hierover in het „Vrije Volk":
Van Woensdag 18 t/m Zondag 23 Juni hebben de katholieke inwoners van Amsterdam het zesde eeuwfeest gevierd van het Wonder, dat in den nacht van 15 op 16 Maart 1345 in de Kalverstraat gebeurde, volgens getuigenis van den toenmaligen baljuw Floris van Boechorst. Deze feesten bestonden uit kerkelijke plechtigheden, gedeeltelijk gevierd op het Begijnhof, gedeeltelijk in de groote Willibrorduskerk aan de Amstel, voorts uit een congres in het Concertgebouw, een tweetal schouwburgvoorstellingen en een tweetal concerten en tot besluit massale bijeenkomsten in het Stadion, waar liturgische plechtigheden plaats vonden, des morgens gecelebreerd door den bisschop van Haarlem, des namiddags door den pauselijken Nuntius, mgr. P. Giobbe, en door kardinaal De Jong. De middagplechtigheid in het Stadion werd bijgewoond door alle bisschoppen van Nederland, zoomede door negen abten. De Deken van Amsterdam, die voorzitter was van het uitvoerende comité, werd op den eersten dag van het congres door ziekte verhinderd, zijn functie waar te nemen.
Als geheel genomen, zijn de plechtigheden en bijeenkomsten schitterend geslaagd. Zij betroffen een belangrijk onderdeel van de katholieke Kerkleer, dat op het denken en voelen der katholieke bevolking in alle eeuwen zeer grooten invloed heeft uitgeoefend. Misschien moet men in ons land wel zeggen, dat de leer der transsubstantiatie het bij uitstek onderscheidende kenmerk van de katholieke geloofsleer is. Hierdoor bleven de feesten tot katholieke deelneming beperkt. Voor wie zelf niet katholiek is, hadden zij

slechts de beteekenis eener massale demonstratie van vroomheid. Naar algemeen oordeel van degenen, die de plechtigheden bijwoonden, is deze eeuwfeestviering geworden tot een historischen datum in de ontwikkeling der katholieke bevolkingsgroep van Amsterdam. Al wat naar machtsvertoon kon zweemen, werd verre gehouden. Tot uitdrukking kwam slechts, doch dit dan ook op massale wijze, het godsdienstige gemoedsleven en het was een vreugde te kunnen constateeren, dat dit door den oorlog niet blijkt geleden te hebben. Speciale vermelding verdient een tentoonstelling van Zes Eeuwen Amsterdam, die in het Waaggebouw op de Nieuwmarkt georganiseerd is en die geopend blijft tot 20 Juli a.s. Men ziet hier tal van schilderijen en andere waardevolle stukken, die men niet meer zoo licht bijeen zal vinden, want zij komen uit zeer verschillende collecties en zijn voor een gedeelte kerkbezit. („Elsevier" - V.V.)
(V. b. Stille Omgang 6660 B)

A. Moeilijkheden bij „Radio Nederland" —

25 Juni — In het bestuur van de Stichting „Radio Nederland" is een crisis ontstaan, daar een deel van de leden niet meer aan de vergaderingen deelneemt. Het betreft hier de leden van de oude omroepvereenigingen die bezwaar maken tegen den financieelen directeur van de Stichting „Radio Nederland", die gezuiverd is, maar wiens zuiverheid zij, ondanks de uitspraak van de zuiveringscommissie, in twijfel meenen te moeten trekken. (Alg. H.bl.)
(V. b. Radio Nederl. 6512 A; Radioraad 6667 C)

B. Aantal vrijgelaten politieke delinquenten —

22 Juni — Minister Kolfschoten heeft, in antwoord op vragen van het Tweede-Kamerlid den heer Ploeg eenige cijfers medegedeeld betreffende de buiten vervolgingstelling van politieke delinquenten; zij loopen over de periode 5 Mei—2 Juni.
Ressort Bijz. Gerechtshof Den Haag: buiten vervolging 1779; vrijgelaten 1150; Amsterdam: resp. 1890—1265; Den Bosch: 646 en 637; Arnhem 440 en 415; Leeuwarden 447 en 311. (Alg. H.bl.)
(V. b. vrijl. pol. del. 6702 B)

C. Groente naar Am. bezettingstroepen in Duitschland —

22 Juni — Met de Nederl. regeering is een contract gesloten voor de levering van meer dan een millioen pond versche groente voor de voorziening van het Amerikaansche bezettingsleger in Duitschland, zoo werd door den Amerikaanschen kwartiermeester van het hoofdkwartier bekend gemaakt. Tusschen 18 en 30 Juni zullen kool, wortelen, komkommers, sla, uien, andijvie, groene erwten en tomaten geleverd worden aan de koelhuizen te Bremen, Frankfort en Mannheim.
Thans wordt nog onderhandeld over contracten voor de levering van groente in Juli en Augustus. (Msb. - U.P.)
(V. b. Am. bez. troepen 6608 G)

D. Arnold Meyer veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf - de zaak-Kief —

13—26 Juni — De zaak-Arnold Meyer, die nog al wat stof heeft doen opwaaien — zie 6693 A, 6724 C, 6734 C, 6741 F, G en H — kwam op 26 Juni tot een (voorloopig) einde, door een vonnis van het Bijzonder Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, waarbij de leider van het voormalige „Nationaal Front" (ontstaan uit „Zwart Front"), wegens „het voortgezet misdrijf van opzettelijk in tijd van oorlog den vijand hulp verleenen", conform den eisch, veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van 5 jaar. (Afgetrokken werd de tijd van het voorarrest, waaronder tevens begrepen is de tijd, dien hij op last van het Militair Gezag in het kamp te Vught heeft doorgebracht). Hij werd voorts ontzet uit het actief en passief kiesrecht voor den tijd van 10 jaar. Het recht van cassatie werd hem toegekend.
Het Hof verklaarde bewezen (voor de tenlastelegging zie 6741 G), dat de door verd. gepubliceerde artikelen ten voordeele van Duitschland aangevoerde propaganda bevatten, en gericht zijn geweest op het breken van het geestelijk verzet van het Nederlandsche volk tegen den vijandelijken bezetter en het ontrouw worden van dat volk aan de gemeenschappelijke zaak der tegen Duitschland strijdende mogendheden.
Ten aanzien van de op te leggen strafmaat wordt o.m. overwogen, dat de bewezen verklaarde feiten als hoogst ernstig moeten worden beschouwd, vooral daar verd. handelde als leider van een politieke beweging, doch dat anderzijds moet worden in aanmerking genomen de tijd waarin verd. handelde en voorts dat aannemelijk is, dat verdachte's einddoel niet was de zaak der Duitschers te bevoordeelen; dat reeds einde 1941 zijn beweging door de Duitschers is ontbonden, kennelijk omdat hij hun niet voldoende ter wille wilde zijn en dat hij steeds openlijk en nadrukkelijk stelling heeft genomen tegen ieders streven, ook van Duitsche zijde, dat gericht was tegen onze onafhankelijkheid. (A.N.P. - N.D.)
(V. b. Meyer 6741 G)

Kief in vrijheid gesteld - eisch: één jaar voorwaardelijk.

24 Juni — De Rechtbank te Breda heeft op 22 Juni tot laat in den avond de zaak behandeld tegen den 38-jarigen hulprechercheur J. C. Kief, die ervan wordt beschuldigd, bij een speurtocht naar Arnold Meyer den Tilburgschen industrieel C. G. A. Jansen, op vermoeden, dat deze meer van de verblijfplaats van Meyer zou weten, uit zijn bed te hebben gelicht en mee naar Breda te hebben vervoerd. Kief heeft Jansen, na een rondrit door Oisterwijk en Eindhoven, thuis gebracht.
Bij het getuigenverhoor zei Jansen, lid van „Nationaal Front" te zijn geweest, maar niet meer aan politiek te doen. Hij vertelde verder, dat Kief hem met een pistool had bedreigd.
Na verder getuigenverhoor zeide de president, dat Kief schandelijk misbruik had gemaakt van het vertrouwen van Jansen.
Verdachte Kief zeide, dat het bekend was, dat Meyer er een gewapende lijfmacht op na hield, waarvan Jansen lid was.
De officier van Justitie, mr. Van der Dussen, meende, dat er sprake was van wederrechtelijke vrijheidsberooving. Het is noodig, zeide hij, op te treden tegen willekeurige arrestaties. Er zijn verzachtende omstandigheden; verdachte had steun van hooge autoriteiten. Eisch: een jaar voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar en ontzegging van het recht, gedurende vijf jaar een ambt bij de politie te bekleeden.
De verdedigster, mevr. mr. Mazurel, vroeg de onmiddellijke in-vrijheidstelling van verdachte. De rechtbank willigde dit verzoek in. (Alg. H.bl.)
(V. b. Kief 6693 A; 6741 F)

E. Ganzevles ter dood veroordeeld

18 Juni — Het Hof heeft den verrader van joden G. J. H. Ganzevles, conform den eisch, ter dood veroordeeld.
Hem werd geen recht van beroep in cassatie verleend. (V.V.)
(V. b. 6756 G)

F. Kort geding rechercheurs P.R.A. Velsen contra „De Ochtendpost" - eisch rechercheurs afgewezen —

24 Juni — In kort geding heeft de president van de arrondissements-rechtbank te Amsterdam, mr. C. W. Thöne, den eisch, die door de P. R. A.-rechercheurs Van der Voort, Haak en Maas uit Velsen, Kuntkes en Baart uit Amsterdam en den heer Fischer van het Beheersinstituut te Velsen, tegen den hoofdredacteur L. A. Rodrigues Lopes en de uitgevers van het weekblad „De Ochtendpost" was ingediend, afgewezen en de eischers veroordeeld tot het betalen van de kosten van het geding plus ƒ 25.— aan den advocaat van den heer Lopes, mr. H. J. Boelen.
De aanklacht was ingediend naar aanleiding van ernstige beschuldigingen, die het weekblad over deze rechercheurs had gepubliceerd over handelingen, tijdens en na de bezetting gepleegd. De politiemannen hadden daarop geeischt, dat de publicaties tegen hen stopgezet zouden worden.
Deze eisch is thans afgewezen. De publicaties overschrijden, volgens de rechtbank de grens van het toelaatbare niet. Daar „De Ochtendpost" thans een klacht heeft ingediend bij den ambtenaar van het O.M. in zake strafrechtelijke daden van deze rechercheurs, acht de president het echter in overeenstemming met het journalistiek fatsoen, dat „De Ochtendpost" zich tot de uitspraak onthoudt van dergelijke publicaties. (Par.)

G. Nederlandsch-Belgische samenwerking - gemeenschappelijk secretariaat —

21 Juni — De minister van Handel en Nijverheid heeft aangekondigd dat te Brussel een gemeenschappelijk Nederlandsch-Belgisch secretariaat zal worden gevestigd aan het hoofd waarvan de Nederlander dr. E. J. M. H. Jasper zal staan als secretaris-generaal. Hij zal worden bijgestaan door een adjunct-generaal van Belgische nationaliteit.
In de aankondiging wordt medegedeeld dat bij de overeenkomst in zake een tolunie tusschen Nederland en België drie raden zijn ingesteld, n.l. een voor de douane-aangelegenheden, een voor de algemeene economische politiek en een voor de vaststelling van de handelspolitiek ten opzichte van andere landen. Deze drie raden zullen ressorteeren onder het gemeenschappelijke secretariaat-generaal, dat tevens een nauwere economische samenwerking tusschen beide landen zal voorbereiden en zorgdragen voor den inlichtingendienst, waarin de overeenkomst voorziet. Het secretariaat zal gevestigd zijn in de Kanselarijstraat te Brussel (Tr.)
(V. b. 6750 D)

H. Bestuur Kath. Cultureele Federatie —

24 Juni — Tijdens een bijeenkomst op het landgoed „Drakenburgh", werd het bestuur van de Kath. Cultureele Federatie als volgt samengesteld:
Bern. Verhoeven, wnd. voorzitter; J. W. M. Pasdeloup, secr.; mej. drs. C. J. Struycken; A. E. Rohling en als assessoren de heeren mr. S. Smeets, E. A. Melis en C. C. Th. Groos. (Msb.)

A. **Nederlandsche kustvaarders naar de Middellandsche Zee —**
24 Juni — Voor de Nederlandsche kustvaart zal door het wegvallen van het achterland en de randstaten een groot werkterrein verloren gaan, waarom besloten werd een nieuw gebied op te zoeken. Met volledige medewerking van het ministerie voor scheepvaart werd opgericht de N.V. Vereenigde Nederlandsche Kustvaartbelangen i.o. gevestigd te Amsterdam, onder directie van de firma's Dammers en v. d. Heide te Rotterdam, Gruno Scheepvaartbedrijf N.V. te Amsterdam, firma J. J. Onnes te Groningen en J. Tavenier Scheepvaartkantoor te Zaandam.
Het doel van deze nieuwe N.V. is de exploitatie van Nederl. kustvaartuigen in de geheele Middell. Zee.
Marseille zal de hoofdbasis worden. Van hieruit zullen de schepen uitvaren, zij zullen er gerepareerd en geravitailleerd kunnen worden. Hier bevindt zich ook een kantoor waar steeds een der directieleden aanwezig zal zijn, om de kapiteins bij alle moeilijkheden ter zijde te staan. (Kees. Fin. Arch. - V.K.)
(V. b. Kustv. 6763 D)

B. **Ministerieele besprekingen te Londen —**
24 Juni — De ministers Drees, Beel en Van Royen hebben te Londen een ontmoeting gehad met mr. E. N. van Kleffens, den vertegenwoordiger van Nederland in den Veiligheidsraad, en jhr. mr. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, den Nederlandschen ambassadeur te Parijs. De Nederlandsche ambassadeur te Londen, jhr. mr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen was bij de ontmoeting aanwezig. (N.D. - Alg. H.bl.) **(V. b. 6748 A)**

C. **Communistische demonstraties tegen „reactionnaire regeering" —**
20 Juni — Op 19 Juni hadden te Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Zaandam en Enschedé communistische betoogingen plaats om te protesteeren tegen de vorming van een „reactionnaire regeering". (Whd.)

D. **Jaarvergadering „Vereeniging van Letterkundigen" —**
25 Juni — Op Zaterdag 22 Juni heeft de „Vereeniging van Letterkundigen", welke tegenwoordig deel uitmaakt van de Federatie van Beroepsvereenigingen van Kunstenaars, voor het eerst sinds 1941 te Amsterdam een normale jaarvergadering gehouden.
Voorzitter prof. N. Donkersloot gaf in zijn openingsrede een overzicht van de gebeurtenissen in de sindsdien verstreken jaren en wees op de vele moeilijkheden, die nog te wachten staan: invoering van een modelcontract, verbetering der auteursrechten, invoering van een leeszegel bij uitleenbibliotheken.
Ontslag uit het bestuur hebben genomen A. Defresne, H. M. v. Randwijk en Johan van der Woude. In hun plaatsen werden gekozen Halbo C. Kool tot tweeden secretaris en voorts mevr. Emmy Hugenholz-Van Lokhorst en Sj. Leiker. (V.V.)

E. **Gemeenteraadsverkiezingen - candidatenlijsten van C.P.N. te Deventer en K.V.P. te Nijmegen te laat ingediend - prof. mr. dr. G. v. d. Bergh stelt noodwet voor —**
26 Juni — In Deventer werd de candidatenlijst der C.P.N. voor de komende raadsverkiezingen te laat (kwart over vier) ingediend en werd daarom niet geaccepteerd.
In Nijmegen werd de candidatenlijst der K.V.P. te laat (3 min. over vier) aangeboden. Het hoofdstembureau besliste hier, dat zij alsnog kon worden aanvaard. Tegen deze uitspraak werden echter protesten ingediend. De Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben daarop de lijst ongeldig verklaard.
Eveneens hebben Ged. Staten van Overijssel het verzoek van de C.P.N. om haar candidatenlijst voor Deventer alsnog geldig te verklaren, afgewezen.
Prof. mr. dr. G. van den Bergh, vestigde naar aanleiding hiervan in een artikel in het „Vrije Volk" de aandacht op het feit, dat de midden-Europeesche tijd, welken wij thans voeren, niet op de wet, noch op een bezettingsverordening steunt, zoodat wettelijk thans de Amsterdamsche tijd geldt. Zoodoende zouden candidatenlijsten geldig hebben kunnen worden ingediend tot 4.40 uur. Hij pleitte voor de afkondiging van een noodwetje, welke het mogelijk zou maken, dat deze lijsten alsnog geldig kunnen worden verklaard. (Msb. - V.V.)

F. **Reorganisatie van het Bureau Nationale Veiligheid —**
22 Juni — Het Bureau Nationale Veiligheid zal per 1 Augustus a.s. geheel worden gereorganiseerd. De opsporingsdienst zal worden opgeheven, (het personeel daarvan heeft ontslag aangezégd gekregen), terwijl het ingekrompen bureau voornamelijk een documentatietaak zou krijgen. Het opsporingswerk zou hoofdzakelijk worden overgenomen door de P.R.A. (Alg. H.bl.) **(V. b. 6537)**

G. **Legerorder - verbod tot deelneming aan vierdaagsche voor militairen - majoor Breunese trekt zich terug —**
22 Juni — Eenige maanden geleden heeft de Minister van Oorlog zich gewend tot den Ned. Bond voor Lichamelijke Opvoeding met de mededeeling, dat hij bezwaar maakte tegen deelneming van leden der Kon. Ned. Landmacht aan de vierdaagsche afstandsmarschen, die van 23 tot en met 26 Juli worden gehouden, zoolang genoemde bond den heer Breunese zou handhaven als leider dier marschen.
Als gevolg van het feit, dat de bond den heer Breunese handhaafde, is een legerorder verschenen, waarin bepaald wordt, dat het aan ieder lid der Kon. Ned. Landmacht veboden is, aan deze marschen deel te nemen. Voor commandanten is het verboden ook maar eenigen steun in welken vorm ook, te verleenen.
Als gevolg hiervan heeft majoor Breunese aan het actie-comité voor de vierdaagsche officieel bericht, dat hij, in overleg met het bestuur van de N. B. V. L. O., heeft besloten, af te zien van het leiderschap van de vierdaagsche voor dit jaar.
De heeren Van Wageningen, Bijleveld en dr. Avenarius, bestuursleden van de N. B. V. L. O., zullen nu de leiding van de vierdaagsche op zich nemen. (V.V. - Msb.)
(V. b. Vierdaagsche 3370 C; maj. Breunese 4785 G)

H. **Restant van lichting 1945 wordt in October opgeroepen —**
22 Juni — Het grootste deel van de nog niet opgeroepen dienstplichtigen van de lichting 1945 zal in October, tegelijk met de lichting 1946, onder dienst komen. Tusschentijds kunnen echter incidenteele oproepingen plaats vinden, o.a. in begin Juli; dit is afhankelijk van de inkwartieringsruimte en van den materialenvoorraad. (V.V.)
(V. b. lichting '45: 6773 C)

I. **Heroprichting Instituut Arbeidersontwikkeling —**
24 Juni — Op 22 en 23 Juni werd op een druk bezocht congres, waar de verschillende afdeelingen vertegenwoordigd waren, besloten tot de heroprichting van het Instituut voor arbeidersontwikkeling. Dit instituut zal onder den ouden naam organisatorisch los komen te staan van het N.V.V. en eenige politieke partij. (Par.)

Ned. O.-Indië

K. **Java-Suikerindustrie „genationaliseerd" —**
21 Juni — De Indonesische republiek heeft een verordening gepubliceerd, waarbij de suikerindustrie op Java onder „staatscontrôle" wordt gebracht. (Tr.)
(V. b. Suiker 6720 E)

L. **Britsche troepen bevrijdden gevangenen uit concentratiekamp —**
24 Juni — 52 mannen, vrouwen en kinderen zijn door Britsche troepen uit een Indonesisch concentratiekamp te Batoe Boesoek, 20 km. van Padang, bevrijd. Van 82 gevangenen waren er in een paar weken tijds 30 gestorven van ontbering. Volgens het republikeinsche ministerie van voorlichting werden bij deze actie 60 Britsche soldaten gedood en 20 Indonesiërs gedood of gewond. (Tijd)
(V. b. Br. troepen 6775 B)

M. **Voorbereidingen voor de Rijksconferentie —**
25 Juni — Op de a.s. conferentie, tusschen de Ned. regeering en de buitengewesten van Ned. Indië zal Sumatra niet tegenwoordig zijn. Op deze bijeenkomst zullen de vertegenwoordigers voor de a.s. Rijksconferentie worden aangewezen. Een belangrijk punt van bespreking op deze Malino-conferentie, die onder presidium van dr. Van Mook staat, betreft de organisatie van Borneo en de Groote Oost binnen het raam van Indonesië. Tevens zal de instelling van een algemeen regeeringscommissariaat besproken worden. (Tijd)**(V. b. Rijksconf. 6771 C)**

N. **Indonesische protesten bij de geallieerde bevelhebbers —**
22 Juni — Leden van het kabinet-Sjahrir hebben bij de geallieerde bevelhebbers geprotesteerd tegen het bezetten van Bekassi, omdat de onderhandelingen daarover nog niet zouden zijn geëindigd, toen de Nederlandsche troepen de plaats binnendrongen, en tegen de arrestatie van Dr. Iksan, sedert 3 Juni burgemeester van Semarang. Deze, aldus het persbureau Antara, werd naar Semarang gezonden, omdat de geallieerden hadden te kennen gegeven, prijs te zullen stellen op de aanwezigheid van een Indonesische autoriteit in die stad, doch Iksan werd daarna gearresteerd. (Alg. H.bl.)
(V. b. Prot. 6720 D)

O. **De positie der Chineezen —**
24 Juni — Nadat in het Tangerangsche nog eenige duizenden Chineezen bevrijd waren, had ten Oosten van Batavia een nieuwe anti-Chineesche uitbarsting plaats, waarbij 25 Chineezen gedood en 20 Chineezen door de Indonesiërs gevangen genomen zouden zijn.
Aneta seinde den 17den Juni, dat eenige honderden Chineesche vluchtelingen uit verschillende plaatsen ten noorden en ten zuiden van Bekassi te Meester-Cornelis waren aangekomen.
Ook op Sumatra verkeeren de Chineezen nog steeds in een benarde positie. Volgens Indonesische persberichten uit Sumatra's Westkust zou in een bijeenkomst van het algemeen nationaal comité op 2

Juni voorgesteld zijn, alle Chineezen op de Westkust te interneeren. De geheele Chineesche bevolking in het district Painan, ter sterkte van ongeveer 2000 zielen, was te Kambang verzameld.
Volgens republikeinsche kringen heeft men maatregelen genomen om de Chineezen tegen de extremisten te beschermen. Hun eigendommen zouden door de T.R.I. in bescherming genomen worden. (Comm.) **(V. b. Chin. 6775 C)**

A. **Troepenverplaatsing in het gebied van Batavia —**
Uit gezaghebbende bron wordt vernomen, dat alle Nederlandsche troepen in het gebied van Batavia binnenkort zullen worden vervangen door Britsch-Indische troepen uit Bandoeng. De Nederlandsche troepen zullen naar het gebied van Bandoeng worden gezonden. (Msb. - A.N.P. - Aneta)

België

B. **Spaak over Westersch Blok - - het probleem Duitschland —**
21 Juni — Sprekende over de buitenlandsche politiek, heeft minister Spaak in den Senaat o.m. gezegd, dat van communistische zijde blijk gegeven wordt van overdreven zenuwachtigheid wanneer gesproken wordt over samenwerking in West-Europa. Men verzet zich tegen de mogelijkheid van een zoogenaamd Westersch blok. Hoe is het echter in Oost-Europa gesteld? Daar heeft Rusland met Polen, Tsjecho-Slovakije, Zuidslavië en andere landen talrijke overeenkomsten gesloten van politieken, economischen, financieelen en militairen aard. Indien men aanneemt, dat deze overeenkomsten goed zijn, waarom zou men zich dan bij voorbaat verzetten tegen overeenkomsten in het Westen?

Naast de overeenkomsten van bovenvermelde landen met Rusland zijn er ook onderlinge overeenkomsten die van een zoodanigen aard zijn, dat men ze in België niet zou aanvaarden. In zekere van deze landen werd aan Rusland 51 t.h. van de aandeelen in sommige nijverheden toegekend. In Tsjecho-Slovakije werd de heele economische politiek in de Russische economie ingeschakeld. In die omstandigheden kan men de houding van de Belgische communisten niet begrijpen. Ofwel keuren zij deze overeenkomsten goed en dan hebben zij geen reden om zich tegen overeenkomsten in het Westen te verzetten, ofwel moeten zij alle overeenkomsten afkeuren, dus ook in Oost-Europa.

Spaak verklaarde nog, dat de regeeringen van België en Nederland eenzelfde standpunt innemen t.a.v. het probleem Duitschland. (Laatste Nieuws)
(V. b. buitenl. polit. 6675 I; Westersch blok: 6639 H; Spaak 6680 D)

C. **Prof. Frans Daels ter dood veroordeeld —**
27 Juni — Prof. Frans Daels is door den Krijgsraad te Gent bij verstek van de Belg. nationaliteit vervallen verklaard en ter dood veroordeeld. Tevens werd hij veroordeeld tot het betalen van 10 millioen francs aan den staat.

Na de capitulatie in 1940 heeft Daels met zijn vrienden Staf de Clercq (overleden) en Elias (gewezen burgemeester van Gent en leider van het V.N.V.) geageerd voor de aansluiting van België bij Nederland („Het Dietsche Rijk"). Hij bewerkte het samengaan van Rex-Vlaanderen, het V.N.V. en „De Vlag". Voorts maakte hij propaganda voor het aanwerven van soldaten voor de Waffen SS. (Laatste Nieuws)

Chili

D. **President Rios overleden —**
27 Juni — Juan Antonio Rios president van Chili, is op 57-jarigen leeftijd in de hoofdstad Santiago, overleden. Rios was sinds Febr. '42 president en de opvolger van Auguirre Cerda, wiens presidentsschap evenals dat van Rios binnen de zes jaar (regeeringsduur van den president in Chili) door den dood werd beëindigd. (Reuter - A.N.P.) **(V. b. 4992 B)**

Duitschland

E. **Kolen uit het Ruhrgebied naar Finland en Italië - niet ten koste van Nederlandsch quantum —**
25—27 Juni — Op 24 Juni werd bericht dat steenkool uit het Ruhrgebied zal worden verscheept naar twee vroeger vijandelijke landen: Italië en Finland, en naar drie neutrale landen: Zweden, Zwitserland en Portugal. Tot dusver ontvingen uitsluitend zes geallieerde landen t.w. Frankrijk, Nederland, België, Noorwegen, Denemarken en Luxemburg toewijzingen Ruhrsteenkolen.
Volgens een Engelschen zegsman zou de Britsche zone van Duitschland het meest te lijden hebben van het besluit om nog vijf andere landen van steenkool te voorzien, maar ook België en Nederland, zoo zeide hij, zouden hiervan den invloed ondervinden.
Naar aanleiding van dit bericht verklaarde de heer Fentener van Vlissingen, Dutch liaison officer W.G.C.C., dat deze kolenleveranties geen beperking van de leveranties aan Nederland zullen beteekenen.
De hoeveelheden, welke bovengenoemde landen ontvangen, zijn n.l. vrij gemaakt door de toewijzingen voor het Duitsche binnenland dienovereenkomstig te verminderen. (Alg. H.bl. - Msb.) **(V. b. 6356)**

F. **De toekomst van Duitschland - Duitsche stemmen —**
21 Juni — De leider van de sociaal-democraten in de westelijke zonen, Kurt Schumacher, heeft op een door 20.000 man bijgewoonde vergadering o.m. gezegd: „Ik durf te zeggen, dat er bij de overwinnaars een „veiligheids-ziekte" is uitgebroken. Dat kan men zien aan alle maatregelen die met betrekking tot onze grenzen en onze industrie genomen worden. De geallieerden moeten ons of een snellen en pijnloozen dood laten sterven, of ons de mogelijkheid tot leven geven. Duitschland krijgt of zijn exporthandel terug of de menschen zullen sterven."
(Daily Tel.)

26 Juni — Het vertegenwoordigend lichaam, dat op 24 Juni onder voorzitterschap van dr. Lange, professor te Jena, zijn eerste vergadering hield, heeft een resolutie aangenomen, waarin de afschaffing van de verdeeling in bezettingszonen en het herstel der Duitsche eenheid gevraagd wordt. (Le Monde)
(V. b. 6776 F, zie ook 6759)

G. **Directorium voor Beieren, Groot-Hessen en Wurtemberg —**
24 Juni — Op 21 Juni kwam voor de eerste maal bijeen het „directorium" der drie in de Amerikaansche zone gelegen „Staten" (Beieren, Groot-Hessen en Wurtemberg). Dit door de Amerikanen ingestelde directorium heeft tot taak de werkzaamheden der locale besturen te coördineeren. Dr. Erich Rossmann is secretaris-generaal van dit College, dat 7 leden telt. (Le Monde)
(V. b. Staten in Am. zone 6759)

Engeland

H. **Verdedigingsraad en politiek comité voor Z. O.-Azië —**
20-23 Juni — Naar uit Singapore wordt gemeld is aldaar samengesteld, een verdedigingsraad voor Z.O.Azië. De raad, die zal bestaan uit Malcolm MacDonald (voorzitter), Lord Killearn, de bijzondere commissaris voor Z. O. Azië en Lt.-generaal Sir Montague Stopford, de geallieerde bevelhebber in Z. O. Azië, zal de verdedigingsvraagstukken van dit gebied voortdurend in studie houden.
Eveneens is samengesteld een politiek comité voor hetzelfde gebied. Het bestaat uit Malcolm MacDonald en Lord Killearn. De gouverneur van Malakka, Singapore, Sarawak en Noord-Borneo zullen, indien noodig, tesamen met de afgevaardigden van het geallieerde opperbevel, de vergaderingen van het comité bijwonen.
Lord Killearn zal de regeering, inzake vraagstukken van buitenlandsche politiek in dit gebied, adviseeren terwijl Malcolm MacDonald ditzelfde zal doen inzake koloniale vraagstukken. (Times)

I. **Noel Baker over de Indonesische politiek —**
25 Juni — Op 24 Juni zeide de minister van staat, Philip Noel Baker, in het Lagerhuis o.m., dat hij verwachtte, dat de nieuwe Nederlandsche regeering niet alleen de besprekingen met Sjahrir zou voortzetten, maar ze ook „snel en bevredigend ten einde zou brengen".
„Wij zijn aangewezen, aldus Noel Baker, op de politiek, welke zoowel Indonesiërs als Nederlanders als grondslag voor de onderhandelingen hebben aanvaard. Mijn hoop is gebaseerd op het feit, dat aan beide zijden de lieden met een vooruitzienden blik weten, dat het een alles overheerschend belang is deze aangelegenheid snel en in onderlinge overeenstemming tot een goed einde te brengen".
(Reuter - Tijd)

K. **Rantsoeneering van brood —**
28 Juni — De Britsche regeering heeft besloten, na de jongste inlichtingen, welke de minister van Voedselvoorziening, Strachey, die Amerika en Canada heeft bezocht, het kabinet verstrekte, met ingang van 21 Juli over te gaan tot brood- en bloemrantsoeneering. Het basisrantsoen zal ongeveer 280 gram per dag bedragen. Handarbeiders krijgen 425 gram, kleine kinderen 50 tot 225 gram, kinderen van 11 tot 18 jaar 340 gram. (Reuter - V.K.)

Frankrijk

L. **C.G.T. handhaaft eisch tot loonsverhooging —**
26 Juni — De onder communistische leiding staande C(onfédération) G(énérale du) T(ravail) heeft een resolutie aangenomen, waarin gezegd wordt, dat de door Bidault toegezegde loonsverhooging van 15 pct. onvoldoende is, en de eisch tot een verhooging van 25 pct. gehandhaafd wordt. (L'Humanité)
(V. b. 6768 B)

M. **Samenstelling regeering-Bidault - vertrouwensvotum van constituante —**
24—25 Juni — Na pogingen om een regeering te vormen op breedere basis dan de vorige, welke pogingen mislukten door de weigering van den rad.-socialist Herriot, heeft Georges Bidault een kabinet samengesteld van socialisten, communisten en M. R. P. en de met deze partijen samenwerkende groepen. De communisten besloten tot deelneming nadat Bidault, hun eisch tot een alge-

meene salaris- en pensioenverhooging, gepaard met een prijzenstop, in principe (tot 15%, de communisten hadden aanvankelijk 25% geëischt) had aanvaard.
De samenstelling van de regeering is als volgt:
President der voorloopige regeering en minister van Buitenl. Zaken: **Georges Bidault (M.R.P.)**; Vice-presidenten: **Félix Gouin (S.F.I.O.)** en **Maurice Thorez (Comm.)**; Min. van Staat: **F.Gay (M.R.P.)**

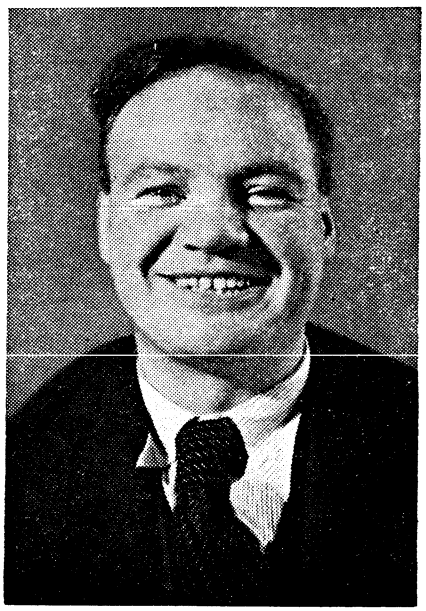

Maurice Thorez
Secretaris-Generaal der Fransche Communistische Partij -en vice-president der voorl. regeering.

en **Alex. Varenne (Rassemblement des Gauches)**; Justitie: **P. H. Teitgen (M.R.P.)**; Binnenl. Zaken: **Ed. Depreuse (S.F.I.O.)**; Leger: **Edm. Michelet (M.R.P.)**; Bewapening: **Ch. Tillon (Comm.)**; Financiën: **R. Schuman (M.R.P.)**; Nat. Economie: **Fr. de Menthon (M.R.P.)**; Landbouw: **Tanguy-Prigent (S.F.I.O.)**; Industr. productie: **M. Paul (Comm.)**; Nat. Opvoeding: **M. Naegelen (S.F.I.O.)**; Openb. Werken en Verkeer: **J. Moch (S.F.I.O.)**; P.T.T.: **J. Letourneau (M.R.P.)**; Overzeesche geb.: **M. Moutet (S.F.I.O.)**; Arbeid: **Ambr. Croizat (Comm.)**; Bevolking: **Rob. Prigent (M.R.P.)**; Openb. Gezondh.: **R. Arthaud (Comm.)**; Bevoorrading: **Yves Farge**; Wederopbouw: **Fr. Billoux (Comm.)**; Oud-strijders en Gedeport.: **L. Casanova (Comm.)**; Secr.-Gen. voorlichting: **André Colin (M.R.P.)**.
Onderstaatssecretarissen: G. Gosnat (Bewapening - Comm.), M. Patinaud (Arbeid - Comm.), Aug. Lecoeur (Industr. prod. - Comm.), R. Bichet (M.R.P.), P. Schneiter (Buitenl. Zaken - M.R.P.), P. Pflimlin (Economie - M.R.P.), J. Biondi (Binnenl. Zaken - S.F.I.O.), Alb. Gazier (Openb. Werk. - S.F.I.O.) en Andrée Vienot (Jeugd - S.F.I.O.).

27 Juni — De constituante heeft met 517 stemmen tegen 4 haar vertrouwen uitgesproken in de regeering-Bidault. In zijn regeeringsverklaring zeide Bidault o.m., dat in October een nieuwe constitutie, de grondslag van de vierde republiek, er diende te zijn. De arbeidersklasse zal gesteund worden door maatregelen, die in het kader van de economische en financieele politiek van het land haar een ruimer bestaan waarborgen dan tot dusverre. Een conferentie van vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers zal op basis van de 15 pct. zeer binnenkort de vraagstukken van salarissen, prijzen en productie, drie onafscheidelijke elementen, in studie nemen.
(L'Humanité - Le Monde - N.R.C.)
(V. b. Kab.form. 6776 I; Samenst. vorige reg. 6609 A; Loonsverh. 6768 B; Thorez 6655 H)

A. Herdenking 18 Juni 1940 - anti-communistische betooging —

18—22 Juni — In Frankrijk had een officieele herdenking plaats van den 18den Juni 1940, den dag waarop generaal De Gaulle van Londen uit zijn bekende proclamatie tot het Fransche volk richtte, waarin hij zeide, dat het een veldslag, maar niet den oorlog verloren had. Na de officieele plechtigheden ontstonden er relletjes, waarbij een groep studenten, onder het roepen van: „De Gaulle aan de macht" en „Thorez aan de galg", een aanval deed op het hoofdkwartier van de communistische partij. De ruiten van de boekhandel van de „Humanité" werden ingegooid en boeken en brochures op straat verbrand. Als antwoord hierop organiseerde de communistische partij een proteststaking. In de Constituante protesteerde het communistische lid, Jacques Duclos, tegen deze fascistische wandaden. „Zoo begonnen de aanhangers van Hitler ook; dit was geen demonstratie van onverantwoordelijke kinderen," aldus Duclos. (L'Humanité)

Hongarije

B. De inflatie —

26 Juni — In Hongarije werden met ingang van 4 Juni de loonen met 200 pct verhoogd. Een nieuw bankbiljet ter waarde van 100.000 milliard pengö is in Hongarije in omloop gebracht.
Men kan er niet meer dan een kop koffie voor koopen.
Men denkt dat op 1 Augustus nieuw geld zal in omloop gebracht worden, doch de financiers zijn de meening toegedaan dat die munt den weg van de pengö volgen zal. (N.D. - Laatste Nieuws)
(V. b. inflatie 6738 C en 6730 b)

India

C. Geen interim-regeering - voorstel op langen termijn aanvaard —

27 Juni — Zoowel de Moslem-Liga als de Congres-partij hebben het Engelsche plan-op-langen-termijn voor de onafhankelijkheid van India aanvaard.
De congrespartij heeft het voorstel tot vorming van een interim-regeering verworpen. De onderkoning heeft daarop zijn voorstel teruggenomen en er zal nu een waarnemend bewind van niet-politici worden gevormd. De kabinetsmissie zal in Engeland verslag gaan uitbrengen.
(Manch. Guard.) **(V. b. 6777 C)**

Internationaal

D. Int. Scheepvaart-congres te Amsterdam —

27 Juni — De delegaties van 17 landen, die deel hebben genomen aan de eerste geheime zitting van de United Maritime Consultative Council te Amsterdam, die duurde van 18 t/m 25 Juni, hebben ter vergadering o.m. het vraagstuk besproken van een op te richten internationale organisatie voor de behandeling van internationale scheepvaartzaken.
De raad heeft een commissie benoemd, waarvan de taak zal zijn na te gaan hoe een dergelijk internationaal scheepvaart-lichaam zou moeten worden opgezet en welk arbeidsterrein en werkwijze het zou moeten hebben.
De commissie die over enkele weken reeds met haar werkzaamheden zal kunnen beginnen, is samengesteld uit vertegenwoordigers van België, Canada, Frankrijk, Nederland, Noorwegen, Polen, Groot-Brittannië en de Ver. Staten.
De overige landen, die als leden van U.M.C.C. aan het congres hebben deelgenomen, t.w. Australië, Chili, Denemarken, Griekenland, Britsch-Indië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Zweden en Tsjecho-Slowakije, van welk laatste land vertegenwoordigers als waarnemers het congres bijwoonden, zullen gelegenheid hebben hun gezichtspunten ter kennis van de commissie te brengen.
Zooals is besloten in de laatste vergadering van de United Maritime Authority (U.M.A.) in Febr. 1946, bij welke gelegenheid tot oprichting van de U.M.C.C. werd overgegaan, zal de raad die als een tijdelijke organisatie haar werkzaamheden verricht, krachtens haar opdracht niet langer dan tot 31 Oct. a.s. in stand blijven. De Nederlandsche regeering heeft op verzoek van den raad het secretariaat van de U.M.C.C. op zich genomen tot het moment waarop in den herfst de delegaties opnieuw bijeen komen.
Het congres stond onder voorzitterschap van mr. J. J. Oyevaar, secr.-generaal van het Ministerie van Scheepvaart. (Alg. H.bl. - Kees. Fin. Arch.)
(V. b. U.M.A.: 6478 D)

E. Veiligheidsraad - Twee Russische veto's in Spaansche kwestie

27 Juni — Na afwijzing van het Poolsche voorstel (zie 6778 A) werd een Australisch-Britsche resolutie met 9 tegen 2 stemmen aangenomen. In deze resolutie werd verklaard, dat de veroordeeling van het regime van Franco, zooals deze vervat was in het verleden maand ingediende rapport van de subcommissie, wordt gehandhaafd en dat, zonder afbreuk te doen aan de rechten van de algemeene vergadering, de Veiligheidsraad de kwestie op de agenda houdt, zoodat te allen tijde maatregelen tot het handhaven van den internationalen vrede en veiligheid genomen kunnen worden.
Gromyko, die met dr. Lange tegen gestemd had, zeide dat de resolutie niet was aangenomen, omdat een der permanente leden van den raad, Rusland, van zijn recht van veto gebruik had gemaakt. Het betreft hier, aldus Gromyko, geen voorstel van orde, maar een reëel onderwerp. Er volgde een juridisch debat over de vraag, onder welke van deze beide categorieën de resolutie gerangschikt moest worden.
Minister Van Kleffens verklaarde dat de resolutie een voorstel van orde en dus niet aan het veto onderworpen was. Men zag nu maar eens tot welke onmogelijke situaties het vetorecht kan leiden. Hij stelde voor dat de Vereenigde Naties later het vetorecht zouden wijzigen.
Evatt was het geheel met Van Kleffens eens en sloeg voor dat de raad zou stemmen over de beslissing van den voorzitter, dat de resolutie een voorstel van orde was.
De raad besloot met zes tegen één stem, dat het hier een voorstel van orde betrof en dat het dus niet aan het vetorecht onderworpen was. Maar het was Gromyko, die tegen had gestemd en de voorzitter besliste, dat de uitslag geannuleerd moest worden, aangezien de kwestie of een zaak een voorstel van orde is, dan wel een reëel onderwerp, op zich zelf aan het vetorecht onderworpen is.
(N.R.C.) **(V. b. 6778 A)**

HET PROCES TE NEURENBERG

Verhoor van Seyss-Inquart

11—20 Juni — Op 10 Juni werd begonnen met het verhoor van Seyss-Inquart.

Na een uitvoerige schildering van de ontwikkeling in Oostenrijk tot den Anschluss en van zijn rol in Polen, kwam zijn optreden als rijkscommissaris in Nederland, ter sprake. Seyss-Inquart ving aan met breedvoerig uit zijn eigen redevoeringen te citeeren, ten bewijze, dat hij nooit de bedoeling had gehad, het nationaal-socialisme aan Nederland op te dringen.

De Justitie - executies - gijzelaars - concentratiekampen - de Joden.

Uitvoerig sprak hij over de justitie, waarbij hij zeide, het hoogstaande Nederlandsche rechtsapparaat geheel te hebben overgenomen en daar slechts economische rechters aan toegevoegd te hebben, omdat die meer begrip hadden van de economische situatie. Dat Duitsche rechtbanken ingevoerd werden, was volgens hem niet meer dan natuurlijk. Geen doodvonnis was zonder overweging van genade uitgevoerd.

Echte gijzelaars-executies waren volgens beklaagde slechts die van Augustus 1942 en het was aan hem te danken, dat er toen niet vijftig doch slechts vijf werden neergeschoten. Van executies in het kamp Vught had hij eerst in Neurenberg gehoord. Aan den moord in Putten en de represailles voor den aanslag op Rauter had hij evenmin iets kunnen doen, zij waren door Himmler geëischt. Voor Rauter wilde Himmler vijfhonderd personen laten doodschieten. Uiteindelijk waren er volgens Seyss 230 gefusilleerd.

De massa-executies kwamen in 1944 en nadien op grond van Hitler's bevel van 30 Juli 1944, zeide hij. Hiertegen hadden zoowel Seyss als Rauter bezwaar gemaakt.

De toestand in het kamp Michielsgestel wilde Seyss geheel voor zijn verantwoording nemen. Het was volgens hem geen gevangenis. Niet een van deze gijzelaars is doodgeschoten, zeide hij. Voor de toestanden in de Nederlandsche concentratiekampen noemde Seyss zich niet verantwoordelijk. Zij stonden onder de politie.

Over zijn optreden tegen de joden zei hij het volgende:

„Ik moet openlijk zeggen, dat ik als anti-semiet naar Holland gekomen ben." Hij zag de joden als vijanden van nazi-Duitschland en meende slechts met dit feit rekening te moeten houden. Na Heydrichs eerste bezoek was de registratie gekomen en daarna was men stap voor stap verder gegaan. „Het uiteindelijk resultaat had ik niet voorzien".

De arbeidsinzet.

Langdurig sprak Seyss over den arbeidsinzet, waarbij hij toegaf, dat van het half millioen Nederlanders in Duitschland de helft gedwongen was. De eischen waren door Bormann gesteld. Hij zeide niet te zijn opgetreden tegen de sabotage van Nederlandsche ambtenaren, waardoor een millioen vrijstellingen werden gegeven. In 1944 had hij nieuwe eischen van Sauckel voor 250 duizend man afgewezen. De daarna door de weermacht uitgevoerde razzia's waren bedoeld als maatregel tegen de verzetsbeweging en vielen buiten zijn verantwoordelijkheid. Onder den druk van deze razzia's waren daarna nog meer geregelde deportaties voorgekomen, waarvoor Seyss de volle verantwoording op zich nam.

De financiën.

Ten aanzien van de financieele kwestie had Trip bezwaren tegen de opheffing der deviezengrens aan Berlijn doorgegeven, doch zonder succes. Het was niet te zien, dat de maatregel voor Nederland zoo catastrofaal zou worden als naderhand bleek, want Duitschland stond toen op het hoogtepunt van zijn macht en had bij een anderen afloop van den oorlog de deviezenschulden gemakkelijk kunnen terugbetalen. Overigens was volgens Seyss de invoer in Nederland in 1941 grooter dan de uitvoer naar Duitschland.

De Fransche aanklager, Dubenest, stelde Seyss-Inquart voor weinig moeilijkheden en wel zeer duidelijk bleek het bezwaar, dat het verhoor niet door een Nederlander, die met de Nederlandsche zaken volkomen op de hoogte is, werd afgenomen.

De vernieling van de havens in 1944 was een hoog bevel. In Berlijn wilde men de vergissing van Antwerpen niet herhaald zien. Wat de plunderingen betreft: een aantal niet gebruikte microscopen waren naar Duitschland gegaan, maar door Seyss' bemiddeling was 't Kamerlingh Onnes-instituut gered. Seyss liet doorschemeren, dat de Nederlanders er atoomonderzoekingen deden.

Roof van kunstschatten? Geen sprake van, integendeel. Hij had zelfs complimenten van een museumdirecteur gehad, omdat door hem uit Duitschland gehaalde schilderijen „mooier waren dan de oude". Het opblazen van dijken gaf Seyss toe, maar Bormann's bevel de „politiek van de verschroeide aarde" in Nederland toe te passen en de Noordzee-duinen op te blazen had hij verhinderd.

De economische plundering

Op den derden dag van zijn getuigen verklaring moest Seyss-Inquart toegeven, dat de Duitsche soldaten in Nederland, Nederlandsche boter, kaas en andere levensmiddelen naar huis mochten zenden, bijna zonder aan eenige beperkingen gebonden te zijn. Als zij met verlof gingen mochten zij zooveel meenemen als zij dragen konden, aldus Seyss.

In het kader van de economische plundering van Nederland werden de Joden 400 millioen gulden en de vrijmetselaars 8 tot 10 millioen gulden lichter gemaakt. Het geld, zoo verklaarde Seyss, moest op deposito-rekeningen van banken geplaatst worden.

Seyss verklaarde, dat Nederland een ondergrondsch leger van 50.000 man bezat, dat na de geallieerde landingen in Normandië door de Nederlandsche regeering in Londen was gevormd en zoogoed met moderne wapens was uitgerust, dat het bijna sterker was dan het Duitsche bezetingsleger in West-Nederland. Seyss probeerde door deze verklaring de deportatie van de Nederlandsche burgers te rechtvaardigen, ofschoon hij er den nadruk op legde, dat het bevel voor de deportaties niet door hem maar door den weermachtsbevelhebber in Nederland was uitgevaardigd.

Getuigenis van dr. Wimmer

Op 13 Juni trad dr. Wimmer, plaatsvervanger van Seyss-Inquart en gewezen commissaris-generaal voor Justitie, op als getuige. Hij sauveerde zijn vroegeren chef volkomen. Kon hij niet ten gunste van zijn ex-chef spreken, dan was zijn antwoord steeds: „Kan ik mij niet herinneren".

Getuige, niet minder op zijn hoede dan Seyss-Inquart, vond het natuurlijk dat met de N.S.B. werd samengewerkt, want welke bezettingsmacht zou samenwerken met de oppositie?. Evenwel had hij Nederland voor een N.S.B.-bewind behoed.

Getuigenis van dr. Hirschfeld

Dr. Hans Hirschfeld, secr.-generaal van het dep. van Handel, Nijverheid en Scheepvaart van 1931 tot 1940 en verder tijdens de Duitsche bezetting, deelde vervolgens als getuige mede, dat hij als Nederlander zijn functie tijdens de bezetting had vervuld op verzoek van de Nederlandsche regeering. Seyss-Inquart mengde zich niet persoonlijk in de administratieve aangelegenheden, doch „zijn functionarissen trachtten dit te doen". Wij wezen hen echter af, aldus getuige.

De deportatie van Nederlandsche arbeiders naar Duitschland werd streng uitgevoerd. De recruteering van alle gezonde Nederlandsche mannen in 1944 werd, volgens dr. Hirschfeld, door de Wehrmacht uitgevoerd.

Op de vraag of Seyss-Inquart die actie had verzwakt door het maken van uitzonderingen, antwoordde Hirschfeld:

„Daar heb ik weinig van gehoord". De rijkscommissaris had zich echter wel verzet tegen de vernieling van haveninstallaties te Amsterdam en Rotterdam. Dr. Hirschfeld bevestigde de verklaring van den beklaagde, dat hij de inundaties tot de helft had weten te beperken.

Dr. Hirschfeld verklaarde verder dat Funk had getracht te bewerken, dat mr. Trip president van de Nederlandsche Bank zou blijven, maar dat Goering anders had beslist en Rost van Tonningen had aangesteld.

Tenslotte verklaarde dr. Hirschfeld, dat de Nederlandsche economische verliezen door Duitsche plundering en roof van industrieele uitrusting en schepen worden geschat op vijf en twintig milliard gulden. De bezetting kostte den Nederlanders acht-en-een-half milliard gulden. (N. R.C. - Tijd _ V.V.) **(V. b. Neurenberg 6769; Seyss-Inquart 6634 A)**

Italië

A. **Amnestie —**
22 Juni — De regeering heeft als een der eerste daden van de Republiek een groote amnestie afgekondigd.
Volledige amnestie werd goedgekeurd voor politieke gevangenen, die veroordeeld zijn van den dag der bevrijding af tot aan 18 Juni 1946. Moord is hiervan buitengesloten.
Alle straffen tot 5 jaar werden kwijtgescholden. Doodvonnissen werden gewijzigd in levenslang en levenslang in 30 jaren. (Times - N.R.C.)

B. **Britsche bases? —**
24 Juni — Volgens een bijzonderen correspondent te Parijs van het Sovjetpersbureau Tass zouden Britsche afgevaardigden de Italiaansche regeering een ontwerpverdrag hebben voorgelegd, waarin wordt voorgesteld dat Italië zijn belangrijkste bases aan de Britsche strijdkrachten zal overdragen. Bij deze overeenkomst zou Engeland het recht krijgen strijdkrachten in Italië te stationneeren en gebruik te maken van de zeehavens, de spoorwegen, de radio, de telegraaf en de scheepswerven. Bovendien zou Groot Brittannië het recht hebben zijn eigen jurisdictie te behouden en concentratiekampen in te richten voor hen, die op Italiaansch grondgebied zijn veroordeeld, aldus Tass' correspondent. (N.R.C.)

Japan

C. **Moord op guerillastrijders —**
27 Juni — Ten minste duizend Nederlandsche, Britsche, Australische en Amerikaansche guerillastrijders, die tusschen Maart 1942 en December 1943 door de Japanners op Java werden gevangen genomen, werden in manden bijeengepakt, waarin men varkens pleegt te vervoeren, op lorries geladen en bij Soerabaja in zee verdronken. Dit is met zekerheid vastgesteld door het departement van den Auditeur Militair te Soerabaja op grond van getuigenrapporten. (V.K.)

Nabije Oosten

D. **De Moefti in Caïro —**
20 Juni — Op 19 Juni werd in een officieel communiqué van het Egyptische kabinet bekend gemaakt, dat de groot-Moefti van Jeruzalem in Caïro was gearriveerd en door den koning ontvangen.
Hij zou aan den koning „asyl" hebben aangevraagd, hetgeen hem zou zijn toegestaan.
In het Lagerhuis heeft minister Noel Baker verklaard, dat de Britsche regeering niet zou toestaan dat de Moefti naar Palestina zou terugkeeren.
(Dail. Her.) **(V. b. 6770 B)**

Polen

E. **Aantal uitgewezen Duitschers —**
21 Juni — De minister voor de nieuwe Poolsche gebieden, Gomulka, heeft medegedeeld, dat tot nu toe 600.000 Duitschers van de westelijke Poolsche (eertijds Duitsche) gebieden naar de Britsche zône van Duitschland zijn overgebracht. Nog meer dan 1.500.000 Duitschers zullen gedeporteerd worden. Voor den oorlog woonden in deze westelijke gebieden 800.000 Polen. Dit aantal wordt aangevuld met Polen die nu uit Rusland en van achter de Curzonlijn terugkeeren. (Times)

Ver. Staten

F. **Rubber uit het Verre Oosten —**
Overeenkomsten zijn gesloten, na besprekingen tusschen de Amerikaansche Regeering en de regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Nederland en Frankrijk, betreffende den aankoop van natuur-rubber uit Britsche, Nederlandsche en Fransche bronnen in het Verre Oosten. De overeenkomsten gelden voor de periode van 1 Juli tot en met 31 December 1946.
De beslissende factoren bij de totstandkoming van de overeenkomsten waren het voortdurende tekort aan natuurrubber in verband met de vraag en de huidig buitengewoon hooge productiekosten van natuur-rubber in deze gebieden.
De betrokken regeeringen kwamen overeen de internationale toewijzing van natuur-rubber door de Gecombineerde Rubber Commissie voor de hierbovenaangegeven periode te blijven steunen.
De Amerikaansche Regeering zal bij de Gecombineerde Rubber Commissie gedurende deze periode rubberverschepingen aanvragen tot een hoeveelheid van 145.000 ton uit Britsche, Fransche en Nederlandsche bronnen. (Usis)

G. **Wetsontwerp voor de totstandkoming van een eenhoofdige leiding voor de strijdkrachten —**
17 Juni — President Truman diende bij het Congres een wetsontwerp in voor de unificatie in de leiding van de Amerikaansche gewapende strijdkrachten onder één enkel Departement van Militaire Zaken.
Krachtens het voorgestelde programma, zouden de drie takken van dienst, Leger, Vloot en Luchtmacht, onder één Departement van Militaire Zaken worden gecoördineerd. Aan het hoofd van elken dienst zou een burger-minister staan, terwijl elke afdeeling wat betreft het interne bestuur volledig autonoom zou zijn.
Volgens het programma zou ook een Nationale Raad van Defensie worden gesticht voor het integreeren van de buitenlandsche- en de militaire politiek. (Usis)

H. **John W. Snyder minister van Financiën —**
26 Juni — Vinson, de minister van Financiën, is benoemd tot „Chief Justice" van het Oppergerechtshof. Zijn opvolger is John W. Snyder, voormalig directeur van het bureau voor overschakeling van oorlogs- op vredeseconomie. (Usis)

I. **Zeeliedenstaking voorkomen - overeenkomst met de C.I.O. —**
17 Juni — De zeeliedenstaking, die op 15 Juni zou aanvangen, heeft men vijf minuten voor het vastgestelde begintijdstip nog kunnen voorkomen, aldus werd te Washington in een officieel communiqué bekend gemaakt.
De overeenkomst die men met de leiders van de C.I.O. heeft kunnen bereiken, is door bemiddeling van den directeur van het bureau voor Scheepvaart gedurende oorlogstijd, Granville Conway, tot stand gekomen.
De voornaamste voorwaarden van de overeenkomst luiden:
40-urige werkweek in plaats van de vroegere 44-urige voor zeelieden tijdens hun verblijf in de havens; 48-urige werkweek in plaats van de vroegere 56-urige gedurende hun verblijf op zee, met een extra-toeslag van $ 1.— per uur voor de volgende 8 overuren; een algemeene loonsverhooging van $ 17.50 per maand met terugwerkende kracht tot 1 April; aan de havenwerkers wordt een loonsverhooging toegekend van 22 $ct. per uur met terugwerkende kracht tot 1 October; betaling van 8 tot 10.000.000 dollar achterstallig loon aan havenarbeiders per 30 October; verdere onderhandelingen inzake een aantal aanverwante vraagstukken gedurende de volgende 30 dagen, die daarna aan arbitrage zullen worden onderworpen indien geen overeenstemming is bereikt.
De oorzaak van het geschil was een scherpe daling in de verdiensten na het beëindigen van den oorlog. Ofschoon de contractgage $ 100 per maand bedroeg, verdienden de zeelieden met overuren en premies mee ongeveer $ 200 per maand. In October 1945 behaalde de National War Board dat de normale gage tot $ 145 per maand zou worden verhoogd, doch door de intrekking van de oorlogstoelagen verdienden de zeelieden toch nog ongeveer $ 60 dollar per maand. minder dan voorheen.
Ongeveer 3000 schepen waren bij het conflict betrokken. (N.Z.Ztg. - Usis)
(V. b. stak. in Am. 6754 K)

Verre Oosten

K. **Koning van Siam overleden —**
De koning van Siam is op 10 Juni dood in zijn paleis gevonden.
Volgens de officieele berichten is hij door een ongeval om het leven gekomen. Een zegsman van de koninklijke hofhouding weet de oorzaak aan de explosie van een geweer, als gevolg waarvan de koning door een kogel in het hoofd werd getroffen.
De Wetgevende Vergadering van Siam heeft met algemeene stemmen prins Phumiphon Adoeldet, den achttienjarigen broer van den overleden Ananda Mahidol, als troonopvolger aangewezen en een uit drie leden bestaanden regentschapsraad benoemd. (Par.)
(V. b. 6534 D)

Wetenschap

L. **Ziekteverschijnselen, veroorzaakt door atoom-aanvallen —**
Japansche slachtoffers van de atoombom vertoonden ziekteverschijnselen, volkomen gelijk aan die, welke in de V.S. zijn waargenomen bij patiënten, die ziek werden tengevolge van te groote doses X-stralen of radium. Koorts, een onwel gevoel, verlies van eetlust, bloedend tandvleesch en bloedige diarrhee waren de voornaamste symptomen. De tanden konden gemakkelijk met de hand verwijderd worden; velen verloren hun haar, dat echter in sommige gevallen na een maand weer begon te groeien. Aangenomen mag worden, dat een groot deel van de eerste slachtoffers stierf door de werking van radio-actieve stralen. De straling was bijzonder schadelijk voor het beenmerg. Vele patiënten leden aan anaemie (aplastische vorm). Hun bloed vertoonde tekort aan roode bloedlichaampjes en haemoglobine, terwijl bij een aantal patiënten het aantal witte bloedlichaampjes ongeveer een vijfde of een zesde bedroeg van het normale aantal; in enkele gevallen verdwenen de witte bloedlichaampjes voor den dood zelfs geheel. Huidverbranding tengevolge van X-stralen kwam nagenoeg niet voor.
Vele patiënten sterven tengevolge van infecties, die zij na het bombardement opliepen, in het bijzonder bronchopneumonia. In het algemeen beschikten jonge menschen over meer weerstandsvermogen, maar het was steeds zeer moeilijk, de prognose voor de verschillende gevallen vast te stellen. Gebruik van penicilline en plasma had gunstige resultaten. (Science News L. - 9-3 Juni '46)
(V. b. Atoomenergie 6777 D; zie ook bijlage Wetensch. en Techn. 30)

In Normandië had op 16 Juni een herdenking plaats van den terugkeer van gen. de Gaulle op vrijen Franschen bodem. Hierbij hield de Gaulle te Bayeux een rede, waarin hij o.m. zijn visie gaf op de toekomstige Fransche staatsinrichting. Deze rede trok in Frankrijk sterk de aandacht, en werd als een aanduiding beschouwd van een terugkeer van de Gaulle in het staatkundige leven. (Zie ook 6777 A).
De foto toont den generaal (in het midden) op de plaats, waar hij op 16 Juni 1944 aan land ging. (foto Ass. press)

Oost en West. Boven: de voorzitters der Statencommissies van Suriname en Curaçao die op 25 Juni petities aan H. M. de Koningin hebben aangeboden, waarin om autonomie gevraagd wordt. V.l.n.r.: Dr. M. F. da Costa Gomez (Curaçao) en F. H. R. Lim a Po (Suriname). Onder: De evacuatie per „Dakota" van geïnterneerden uit centraal Java naar Batavia. (foto Ass. press)

Nederland

A. Prof. ir. W. Schermerhorn over Nederland en de wereldproblemen - de samenwerking met België en Luxemburg —

27 Juni — Prof. ir. W. Schermerhorn heeft op 26 Juni te Den Haag een rede gehouden voor de Vereeniging voor Internationale Rechtsorde.

Spr. verklaarde, dat het waarnemen van het leven en denken van het Nederlandsche volk in het jaar na de bevrijding hem tot de overtuiging heeft gebracht, dat de taak van de vereeniging: ons volk tot inzicht te brengen omtrent zijn taak en plaats in internationaal verband, hard noodig is. Hij meende te hebben vastgesteld, dat men wel is waar kennis neemt van de nijpende problemen van dezen tijd, maar dat men er vrij lauw tegenover staat.

Hij gewaagde van de tegenstellingen en het wantrouwen in de internationale verhoudingen, die na het winnen van den oorlog in snel tempo weder aan den dag zijn getreden. Het oog vervolgens richtend op onze ligging in Europa, een van de wrijvingsvlakken tusschen Rusland en Amerika, betoogde spr., dat Europa er niet in mag berusten object van machtspolitiek te zijn.

De politiek van België tegenover Nederland is een andere dan na den vorigen wereldoorlog. De samenwerking met den Belgischen staat, zooals die zich thans bezig is te ontwikkelen, biedt meer kansen en een vrij wat gunstiger perspectief. De stichting van de economische unie van Luxemburg, België en Nederland, brengt deze landen met de daarbij behoorende overzeesche gebiedsdeelen, in welk staatkundig verband die dan ook moge worden gebracht, op het gebied van in- en uitvoer, op de derde plaats in de wereld.

Duitschland is voor ieder, die er bij betrokken is, een schadepost geworden. Wij zijn het er over eens, dat er geen gezonde toestand in Europa denkbaar is, zonder dat het Duitsche volk opnieuw een bescheiden levensmogelijkheid krijgt.

Toen wij begrepen, dat van geld geen sprake was, hebben wij gemeend, langs den weg van aanhechting van Duitsche gebiedsdeelen een vergelijkbaar effect te kunnen bereiken. Langzamerhand is het tot ons doorgedrongen, dat reeds alleen zuiver economisch gezien, elke belangrijke annexatie op ons land voor langen tijd alleen maar lasten legt. In het onzalige geval, dat overeenstemming tusschen Nederland en de anderen omtrent de behandeling van Duitschland achterwege zou blijven, zullen Nederland en België ook in dit geval een plan dienen uit te werken, waarbij West-Duitschland in de economische sfeer van West-Europa wordt opgenomen met de consequenties, die hieruit op staatkundig gebied dienen te worden getrokken. In het geval, dat overeenstemming wel wordt bereikt, zullen wij onze medewerking aan een groot project voor den herbouw van Centraal-Europa niet mogen weigeren, aldus prof. Schermerhorn. (Par.)

(V. b. Schermerhorn 6742 D; Ec. Unie België-Lux.-Ned. 6781 G)

B. De H.A.R.K. uitdeelingen - een totaal van 10 millioen stuks bereikt - de goederenspreiding —

24 Juni — Het hoofdbestuur van de H.A.R.K. heeft bekend gemaakt, wat zij tot 1 Mei 1946 in totaal over het geheele land heeft gedistribueerd aan door haar ontvangen reliefgoederen.

Tot October 1945 werden vrijwel alle goederen naar de noodgebieden gezonden. Wel werd direct na de bevrijding een aanvang gemaakt met goederenverdeelingen benoorden de groote rivieren, maar het grootste deel bleef ter beschikking van de Zuidelijke noodgebieden.

Van 1 October 1945 af geschiedt de spreiding van deze reliefgoederen volgens een door een goederen-commissie vastgesteld plan. Vastgesteld werd, dat 20 pct. uitsluitend aan de noodgebieden ten goede komt, terwijl de resteerende 80 pct. over alle provinciën verdeeld worden.

Later is besloten, dat per 1 December 1945 10 pCt. der uit te reiken goederen ter beschikking gesteld zullen worden van liefdadige instellingen, die door andere organisaties niet geholpen kunnen worden. Het percentage voor elke provincie wordt vastgesteld in verhouding tot het aantal inwoners per provincie. Om een inzicht te geven in de spreiding der goederen, geven wij hieronder een schematische indeeling naar de verschillende provincies.

In 1945 zijn de volgende aantallen verdeeld:

Goederenspreiding 1945

Ontv. per prov.	Gebruikt	Nieuw	Totaal
Nrd.-Holland ..	290.780	162.823	453.603
Zd.-Holland ..	425.815	280.308	706.123
Zeeland	256.564	143.918	400.482
Utrecht	38.089	107.917	146.006
Nrd.-Brabant ..	393.143	476.106	869.249
Limburg	485.827	218.296	704.123
Gelderland ..	651.057	397.472	1.048.529
Overijssel	97.475	19.990	117.465
Drente	126.090	79.091	205.181
Friesland	86.766	22.599	109.365
Groningen	89.011	23.896	112.907
Div. Instellingen (vanaf 1 Dec. '45	52.552	106.245	158.797
Totaal Generaal	2.993.169	2.038.661	5.031.830

In de maanden Januari, Februari, Maart en April van dit jaar was de goederenspreiding als volgt:

	stuks
Tot. gespreid Bruto 100 pCt.	5.623.433
Aan div. instellingen	650.018 (af)
Restant = Netto 100 pCt.	4.973.415

Ontv. per prov.	Gebruikt	Nieuw	Totaal
Noord-Holland .	452.280	139.005	591.285
Zuid-Holland ..	592.312	408.073	1.000.385
Zeeland	117.227	154.513	271.740
Utrecht	129.332	68.450	197.782
Noord Brabant .	403.739	332.603	736.342
Limburg	301.411	157.590	459.001
Gelderland ..	596.838	241.081	837.919
Overijssel	316.358	104.090	420.448
Drente	86.374	49.320	135.694
Friesland	103.114	50.572	153.686
Groningen	138.396	30.747	169.133
Totaal Generaal	3.237.371	1.736.044	4.973.415

(Comm.) **(V. b. H.A.R.K. 6764 C)**

C. Beperking van het aantal onderscheidingen —

25 Juni — De Regeeringsvoorlichtingsdienst deelt mede:

De regeering is van meening, dat een beperking van het aantal uit te reiken onderscheidingen zeer gewenscht is, willen deze hun volle waarde behouden. In verband daarmede zullen in de toekomst geen decoraties meer worden verleend aan bestuursleden enz. van jubileerende vereen. en instellingen. De waardeering gaat in die gevallen in de eerste plaats uit naar de jubileerende vereeniging of instelling zelve. Aan deze waardeering hoopt de regeering voortaan op andere wijze uiting te geven dan door de uitreiking van een onderscheiding aan bestuursleden enz., die op dat oogenblik toevallig in functie zijn. In bepaalde gevallen echter, b.v. wanneer het 25-jarig bestaan van een organisatie samenvalt met het jubileum van hem, die haar oprichtte en er sindsdien leiding aan gaf, kan de persoonlijke verdienste van laatstgenoemde aanleiding geven tot het uitreiken van een onderscheiding.

(Alg. H.bl.) **(V. b. Ondersch. 6774 F)**

D. Tweede Kamer van het Zwolsche tribunaal in staking - conflict met Bijz. Gerechtshof —

26 Juni — De tweede kamer van het Zwolsche tribunaal, bestaande uit de heeren mr. K. Bes (president); Joh. Don en A. Velzel (leden), belast met de berechting van Kamper politieke delinquenten, heeft geweigerd haar werkzaamheden voort te zetten. Reden is, de gang van zaken in het proces tegen den van collaboratie verdachten Kamper wijnhandelaar J. W. Siebrand. Het dossier, dat reeds door genoemde tweede kamer in studie is genomen, is door den president van het Zwolsche tribunaal, mr. Groenix van Zoelen, na een persoonlijk onderhoud met den verdachte, doorgezonden naar den procureur-fiscaal bij het bijz. gerechtshof te Arnhem, mr. des Tombe, die vervolgens onvoorwaardelijke buiten vervolging stelling gelastte. Deze afdoening van de zaak heeft geleid tot de weigering van de kamer, haar werkzaamheden voort te zetten. (N.R.C.)

E. Personalia —

Benoeming en Bevordering:

11 Juni '46: **Dr. F. J. J. Buytendijk** tot gew. hoogleeraar aan d. Rijksuniv. te Utrecht (Tr.). **Kap. t. zee J. A. Gauw** bev. tot schout bij Nacht (Stscrt). **Ir. C. Staf** tot regeerings-commissaris v. d. bodemproductie. (Stscrt)

12 Juni '46 **Mr. S. J. Fockema** tot rijksarchivaris b. h. alg. rijksarch. te 's-Gravenhage. (N.R.C.)

13 Juni '46 **Schout b. Nacht F. J. Heeris** tot vice-adm. (Stscrt.)

14 Juni '46 **Dr. J. G. v. Gelder** tot gew. hoogleeraar a. d. Rijksuniv. te Utrecht. (Stscrt.). **Dr. C. Romijn** tot gew. hoogleeraar a. d. Rijksuniv. te Utrecht (Stscrt). **Dr. E. W. Hofstee** tot hoogleeraar a. d. Landbouwhoogeschool te Wageningen (Stscrt).

20 Juni '46 **Mr. H. W. Groeneveld** tot voorzitter; **Phs. v. Ommeren** tot lid en pl. voorz.; **Jhr. mr. J. A. de Jonge; H. A. C. L. Barentsen; jhr. mr. P. A. van Holthe tot Echten; J. C. Schröder; F. C. Haanebrink; R. Kramer; J. A. Verbaarschott; J. Vermaas; C. W. v. Driel; J. v. d. Meulen; J. F. van Muylwijk; J. Riedel** tot leden; **Mr. D. Koning** tot lid en 1ste secr.; **W. Th. ten Bosch** tot lid en 2de secr. v. d. commissie, welke tot taak heeft een wetsvoorstel te ontwerpen met betrekk. tot een **pensioenreg. voor opv. ter koopvaardij.** (Stscrt.)

21 Juni '46 **C. G. Matser** tot burgemeester van Arnhem. (N. D.)

24 Juni '46 **Mr. M. P. L. Steenberghe** tot groot-off. in de orde van Or. Nassau. (Stcrt.)

Ontslag:

11 Juni '46 **Dr. ir. G. A. v. Mourik Broeckmann,** op zijn verzoek eervol, als gew. hoogleer. a. d. Techn. Hoogeschool te Delft (Stscrt). **Ir. W. Schermerhorn,** op zijn verzoek eervol, als gew. hoogleeraar a. d. Techn. Hoogeschool te Delft (Stscrt).

15 Juni '46 **Mr. A. H. Fabius,** ongevr. eervol, als off. v. justitie b. d. rechtbk. te Utrecht. (Alg. H.bl.) **Mr. H. W. B. Thien** op grond v. K.B. v. 26 Oct. '45, als raadsheer i. d. Hoogen Raad der Nederl. (Msb.)

Overleden:
8 Juni '46 **Prof. dr. J. J. A. Muller,** 90 j. oud, oud-buitengew. hoogl. a. d. Univ. te Utrecht, oud-chef v. d. Driehoekmetingen in Indië. (N.R.C.)
14 Juni '46 **H. Ruyter,** 53 j. oud, lid v. d. Tweede Kamer der Staten. Gen.-hoofdbest. en secr. v. de Aartsdiocesane Boeren- en Tuindersbond, oud lid der Eerste Kamer (V.K.).
24 Juni '46 **R. A. Baron van Hardenbroek van Hardenbroek,** 72 jaar oud, opper-ceremoniemeester van H. M. de Koningin (Tijd). **Prof. Thos. T. H. Ferguson,** 75 jaar oud, oud-dir. bij de Chineesche douane-adm., oud-hoogleeraar in de sinologie a. d. Rijksuniversiteit te Utrecht. (N.R.C.)

Ned. O.-Indië

A. Ned. vloot patrouilleert op de Java-zee —

29 Juni — Ten einde te voorkomen, dat extremisten uit Java eenige dorpen in het gebied van Ketapang op West-Borneo binnendringen, waar zij tegen de Chineezen opereeren, patrouilleert de Nederlandsche vloot op actieve wijze op de Java-zee en controleert het zeeverkeer tusschen Java en Borneo. (Tr.)

B. Britsche troepen verlaten Bandoeng —

28 Juni — De Britsche radio te Batavia heeft bekend gemaakt, dat de Britsche troepen Bandoeng hebben verlaten. (N.D.)
(V. b. Br. troepen 6782 L)

China

C. De industrieele toestand in Mandsjoerije —

De „Paufey reparations mission" heeft een voorloopig rapport opgesteld omtrent den toestand van de industrie in Mandsjoerije. De leden van de missie hebben ongeveer 80% van de Japansche oorlogsindustrie in Mandsjoerije geïnspecteerd en zijn tot de bevinding gekomen, dat de Russen in September en October 1945 zooveel machinerieën hebben weggevoerd, dat er van buitenaf aanzienlijke hulp zal moeten worden verleend om dit belangrijke industrieele gebied in staat te stellen de vroegere productie-capaciteit te herwinnen. De Russen hebben voornamelijk groote hoeveelheden machinale werktuigen en electrische installaties weggevoerd; overbrenging van complete fabrieksinstallaties is zelden geschied, maar de wegvoering van vitale machinerieën uit vele bedrijven heeft tot resultaat gehad, dat de capaciteit van de industrie als geheel tot een minimum gedaald is. Vooral de wegvoering van electrische installaties had een buitengewoon nadeeligen invloed. In de voornaamste productie-centra is de capaciteit tot minder dan 10% gedaald. De kolenproductie is momenteel zeer gering (voor den oorlog produceerde Mandsjoerije per jaar gemiddeld 52 mill. ton), de prod. van de ijzer- en staalbedrijven is met 50% gedaald, de fabrieken, welke gereede producten of halffabrikaten vervaardigen. liggen vrijwel geheel stil, enz.
De textiel-industrie echter werd nauwelijks aangetast, voornamelijk omdat deze is gelegen in het Zuiden van Mandsjoerije, waar de Russische invloed onvoldoende was om tot overbrenging op groote schaal over te kunnen gaan. De missie heeft van ooggetuigen vernomen, dat Chineesche communistische strijdkrachten in enkele plaatsen handwerktuigen hebben weggevoerd.
(Times - 18 Juni 1946) **(V. b. industrie i. Mands. 6720 H)**

Duitschland

D. Contrôle over het Ruhrgebied - een federaal Duitschland? - rapport internat. commissie —

De internationale commissie ter bestudeering van Europeesche problemen, waarvan Robert Borel secretaris-generaal is en waarin o.m. ook Lord Vansittart zitting heeft, heeft in een rapport o.m. het volgende verklaard: „Het Ruhrgebied moet onder contrôle van de U.N.O. gesteld worden daar de Duitsche industrie een wezenlijke bedreiging zal blijven vormen voor den buitenlandschen handel van de geallieerde landen. Vele — en zeer belangrijke — fabrieken zijn intact gebleven, en wanneer besloten wordt, dat deze fabrieken de productie zullen hervatten, dan zal de Duitsche wapenindustrie het vroegere productiepeil zonder veel moeite weer kunnen bereiken, ja zelfs overschrijden. De Krupp-fabrieken zouden binnen enkele maanden op volle capaciteit kunnen werken, terwijl de fabrieken van de I.G. Farben nagenoeg geheel intact zijn". In het rapport wordt voorgesteld, het Ruhrgebied te internationaliseeren, binnen het raam van een federaal Duitschland en onder supervisie van den veiligheidsraad der U.N. (Ver. Volken). Frankrijk, Nederland, België, Luxemburg en Groot-Brittannië zouden in den Raad van Bestuur over het Ruhrgebied permanent zitting moeten hebben. Indien Duitschland het bewijs zou leveren, democratische beginselen voor te staan, dan zouden ook enkele Duitsche vertegenwoordigers in het bestuur zitting kunnen nemen. Deze internationale contrôle zou 30 jaar gehandhaafd moeten worden; aan het einde van de 30 jaar zouden de U.N. moeten beslissen, of de contrôle al of niet opgeheven moet worden.
In het rapport wordt verder gezegd, dat een federaal Duitschland op zichzelf „geen enkele garantie biedt voor de veiligheid in Europa". Er bestaat gevaar, dat Duitschland met een bevolking van 74 millioen in de toekomst bestuurd zal worden door „een enkele politieke partij". In het rapport worden drie mogelijkheden aangegeven, om dit te voorkomen:

1) Annexatie van Duitsche gebiedsdeelen door andere landen, zooals Rusland en Polen gedaan hebben in Oost-Duitschland in 1945.

2) Internationalisatie van bepaalde gebieden in Duitschland.

3) Stichting van onafhankelijke Duitsche staten. (Le Monde - 19 Juni)
(V. b. 6759; Vansittart: 6705 B)

Frankrijk

E. Académie française - literatuurprijzen - de prix Goncourt 1940 —

26 Juni — De Académie française heeft den Grand Prix de littérature (10.000 francs) toegekend aan Daniel Rops (voor zijn geheele oeuvre). Orieux kreeg den Prix du Roman (5.000 francs) voor zijn roman Fontagre. Verzetsprijzen werden o.m. toegekend aan Simone Saint-Clair („Ravensbruck, l'enfer des femmes") en Roger Nicolle („Comme tant d'autres"). (Le Monde)
De prix Goncourt 1940, die gereserveerd was voor een door de Duitschers gevangengenomen schrijver, is toegekend aan Francis Ambrière voor zijn boek „Les Grandes Vacances". (L'Aube)
(V. b. Acad. Française: 6706 A en 3320 F)

Internationaal

F. Het industrieele programma van de UNRRA —

29 Juni — Ongeveer 20% van de meer dan $ 3½ milliard, waarover de „United Nations Relief and Rehabilitation Administration" beschikt, zal worden besteed voor het herstel van de industrie in de bevrijde landen. De benoodigde installaties, materialen en grondstoffen zullen grootendeels (voor 68%) door de V.S. worden geleverd. Voor de uitvoering van het industrieele programma van de UNRRA is in den loop van dit jaar ongeveer $ 693 mill, noodig, in dit cijfer zijn echter ook orders begrepen, welke eerst later zullen worden uitgevoerd. Het behoort echter geenszins tot de taak van de UNRRA deze industrieën weer geheel op te bouwen of uit te breiden. Grondstoffen en onderdeelen zijn derhalve van primair belang; de vernieuwing van geheele installaties geschiedt alleen dan, wanneer dit de eenige mogelijkheid is om de productie te hervatten. In de volgende landen heeft de UNRRA orders geplaatst: Amerika (68%), Groot-Brittannië (19.5%), Canada (5.5%), Australië en Nieuw-Zeeland (2.5%) en andere landen (4.5%). Zelfs bevrijde landen werken mede aan de uitvoering van het programma; Polen b.v. leverde 100.000 ton kolen en 30.000 ton cement aan de naburige landen.

In den loop van 1946 zal de UNRRA tienduizenden trucks, jeeps en andere motorvoertuigen verstrekken, voornamelijk uit de overtollige legervoorraden in Europa. Het programma van de UNRRA omvat voorts levering van locomotieven; goederenwagens; materiaal voor het herstel van: gas- en energiebedrijven, bruggen en gebouwen, telegraaf- en telefoonnetten, mijn-installaties enz.; de volgende landen zullen het grootste deel van de leveranties ontvangen: Polen, Tsjecho-Slowakije, China, Italië, Albanië, Griekenland, Joego-Slavië, Oekraine, Wit-Rusland.

Het Europeesche brandstoffenprobleem heeft de volle aandacht van de UNRRA; eind Maart 1946 was reeds voor ongeveer $ 30.000.000 kolen, olie en benzine geleverd, terwijl er orders liepen voor ongeveer $ 33.000.000; hiervan zal Italië in totaal 57% ontvangen, Polen, Joego-Slavië, Tsjecho-Slowakije ieder 10%. Voor het verstrekken van materialen en grondstoffen (o.a. ijzer en ijzererts, tin, koper, lood, chemicaliën, timmerhout) is voor 1946 een bedrag uitgetrokken van $ 96 mill.

Een nieuw onderdeel van het industrieel programma is het plan, technici en instructeurs uit te zenden, teneinde behulpzaam te zijn bij de herstelwerkzaamheden. Hiertoe worden speciale teams van ervaren personen samengesteld. Men stelt zich voor, 78 specialisten uit te noodigen en wel voor de volgende onderdeelen van handel en industrie: binnenlandsch transport (10), gas- en energiebedrijven e.d. (5), bouwbedrijf (30), mijnwezen (5), metallurgische industrie (2), productie-leiding (4), economische aanwending van machinerieën (10) en andere, niet nader gespecificeerde gebieden (12). Verder bestaat het voornemen, $ 1.75 mill. te besteden voor het aankoopen van laboratorium-benoodigdheden, test-apparaten enz. Ongeveer $ 80.000 zal worden uitgegeven voor het vervaardigen van instructieve films, terwijl voor het drukken van handleidingen enz. bijna $ 300.000 is uitgetrokken.
(Business Week - Keesing's Fin. Arch.)
(V. b. U.N.R.R.A. 6673 A)

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN MET VOORTDUREND BIJGEWERKTEN INDEX

PERMANENTE INDEX VOOR DE PERIODE 1 JULI 1943—2 JULI 1944.

Handleiding bij het gebruik van den index

De verwijzing naar het berichtenmateriaal geschiedt in den index door vermelding van pagina, kenletter, maand en jaartal (7-43 is Juli 1943). De berichten zijn gerangschikt volgens Landen of Gebieden (België, Italië, Insulinde, Europa, enz.) of — indien het berichten van algemeenen aard betreft — volgens trefwoorden, zooals:

AFBEELDINGEN (Kaarten, Grafieken, Foto's, enz.)
BEVOLKING
BIOGRAFIEEN
CONFERENTIES
ECONOMIE - FINANCIEN
ENERGIE
GRONDSTOFFEN
INDUSTRIE
INTERN. ORGANISATIES (Roode Kruis, Volkenbond)
KUNST - KULTUUR (Beeldende Kunst, Film, Fotografie, Grafische Kunst, Literatuur, Musea, Muziek, Radio, Televisie, Tentoonstellingen, Tooneel)
LANDBOUW
NATUURRAMPEN
PERSWEZEN
RELIGIE
SPECIALE PAGINA'S
SPORT
VEETEELT
VERDRAGEN (Pact van Drie, Atlantic Charter)
VERKEER (Luchtvaart, Post, Scheepvaart, Spoorwegen, Telefoon, Telegraaf, Tourisme, Wegverkeer)
VISSCHERIJ
WERELDOORLOG
WETENSCHAPPEN

De namen van Landen en Gebieden zijn dooréén met de trefwoorden alphabetisch gerangschikt. De onder ieder Land opgenomen berichten zijn verdeeld in groepen, welke worden aangegeven door alphabetisch gerangschikte trefwoorden. Voor Nederland luiden deze trefwoorden o.a.

ARBEIDSDIENST
ARBEIDSFRONT
ARBEIDSINZET
BEZETTING (Rijkscommissariaat)
BINNENLAND
BUITENLAND
DISTRIBUTIE
EMIGRANTENREGEERING
FINANCIEN
GERMAANSCHE SS
HANDEL - NIJVERHEID
JEUGD
JUSTITIE (Politie)
KUNST
LANDAANWINNING
LANDBOUW - VEETEELT (Boschbouw)
N.S.B.
ONDERWIJS - OPVOEDING
OOSTKOLONISATIE
PERSWEZEN
PRIJSBEHEERSCHING
RELIGIE
SOCIALE ZAKEN (Verzekering, Volksdienst, Volksgezondheid, Werkloosheid, Winterhulp)
SPORT
VERKEER
VISSCHERIJ
VOLK EN BODEM (Heemkunde, Opgravingen)
WEERMACHT
WETENSCHAPPEN

Voor KRIJGSVERRICHTINGEN der diverse landen, zie het chronologisch overzicht onder „WERELDOORLOG (2e)"

A.

AFBEELDINGEN

FOTO'S BINNEN TEKST:

Berkel, van, 2-44 ..... 5835 A
Duitsche postzegel, 11-43 5729
Durigo, Ilona, 1-44 .... 5813 B
Heldengedenkdag Utrecht, 11-43 5732
Japikse, dr. N., 3-44 .. 5883 B
Royaards, Ben, 6-44 .... 5971 A
Seyss-Inquart, 11-43 .... 5730 A
Verschaeve, Cyriel, 5-44 5932 C
Zimmermann, Louis, 7-43 5601 A
Zutphen, J. van, 10-43 .. 5697 A

FOTO'S BUITEN TEKST:

Amerik. bommenwerper (brandend), 6-44 ..... 5976b
A'dam, Karthuizerhofje — luchtaanval, 7-43 .... 5606a
Arbeid in D'land, prop. bilj., 4-44 ..... 5920a
Arbeidsdienst, recl.pl., 3-44 ..... 5888a/b
Arbeidsfront, recl.platen, 6-44 ..... 5992b
Arnhem, Openluchtmuz., 7-43 ..... 5614a
Atlantikwal, oefeningen, 4-44 ..... 5904a
Berlijn, luchtaanvallen, 12-43 ..... 5768b
Berlijn; concert i. d. Dom, 3-44 ..... 5872b
Berlijn; brandende Fransche dom, 6-44 ..... 5976b
Boeren bewaken de oogst, 8-43 ..... 5638a
Bonn, universiteit, 10-43 5710a
Boris III, koning, 9-43 5654a
Budapest, riviergezicht, 4-44 ..... 5920b
Bulgaarsche regenten bij Hitler, 11-43 ..... 5726a
Cassino, Monte, luchtaanv., 3-44 ..... 5864b
Duitsche duikboot in actie, 12-43 ..... 5760b
Duitsche krijgsgev., 11-43 5752a
Duitsche officieren beëedigd, 12-43 ..... 5784a
Duitsche Spoorwegm., dag v. d. 5776a
Duitsche wapenfabr., 1-44 5808a
Dwergtank „Goliath", 4-44 ..... 5904b
Engelsche krijgsgev., 11-43 ..... 5752b
Enkhuizen, „Peperhuis", 1-44 ..... 5800b
Führerbau München, 1-44 5824b
Gobelin J. Semey, 4-44 5912a
Goering, bespr. i. h. hoofdkwartier, 8-43 .. 5630a
Grondstoffenbesparingsplaten, 3-44 ..... 5896a
Grootmoefti insp. Bosnische vrijw., 1-44 ..... 5816b
„Hermanusburg" en „Iwangbrod" aan Narwafront, 5-44 ..... 5952b
Himmler, bez. Avegoor, 2-44 ..... 5848b
Hitler, bespr. i. h. hoofdkwartier, 8-43 ..... 5630a
Hitler, ontm. m. Mussolini, 5-44 ..... 5936a
Hongaarsche troepen i. d. Karpathen op marsch, 6-44 ..... 6000a
Ind. Nat. Regeering; receptie Berlijn, 12-43 .. 5760a
Inundatie in Nederland, 6-44 ..... 5992a
Invasie Frankrijk; zweefvliegtuigen, brandend Caen, krijgsgevangenen, 6-44 ..... 5976a
— idem: Vluchtelingen, D'sche pantsergrenadiers, vestingw. „Atl.-Wall", puinhoopen Caen, 6-44 ..... 6000b
Italiaansche front, 11-43 5752a
Ital. front; Duitsche ravitailleeringscolonne, 5-44 ..... 5960b
Ital. oorlogstooneel, 1-44 5816a
Japansche ambassade Berlijn; receptie, 12-43 .. 5776a
Keulen, Dom, 7-43 .... 5590a
Keulen, beschadig. Dom 11-43 ..... 5752a
Kustverdediging i. h. Oosten, 11-43 ..... 5752a
Ley, dr., bez. Utrecht, 2-44 ..... 5856b
Luchtaanval; neerstortende bommenwerper, brandende Fransche dom Berlijn, 6-44 .... 5976b
Luchtafweertoren D'land, 3-44 ..... 5872a
Luchtbescherming; recl.-platen, 6-44 ..... 5976b
Messerschmitt-Gigant .. 5744a
Milaan, Dom. 8-43 .... 5646a
München, Feldherrenhalle,, 11-43 ..... 5736a
München; Maximilianeum, 2-44 ..... 5848a
München, pinacotheek, 4-44 ..... 5928a
Mussert, rede verjaard. Hitler te Nijmegen, 4-44 ..... 5928b
Mussolini, bevrijd., 9-43 5670a
Mussolini, ontm. met Hitler, 5-44 ..... 5936a
Nat. Soc. Bew. 12 jr. bestaan, 12-43 ..... 5776a
„Nederland in oorlogstijd" I (Arbeidsdienst), 3-44 ..... 5888a
„Nederland in oorlogstijd" II (Grondstoffenbesp.), 3-44 ..... 5896a
„Nederland in oorlogstijd" III (Arbeid in D'land), 4-44 ..... 5920a
„Nederland in oorlogstijd" IV (Winterhulp), 5-44 ..... 5944a
„Nederland in oorlogstijd" V (Ned. Volksdienst), 5-44 ..... 5952a
„Nederland in oorlogstijd" VI (Luchtbescherming), 6-44 ..... 5976b
„Nederland in oorlogstijd" VII (Arbeidsfront), 6-44 ..... 5992b
Neergesch. bommenwerper, 11-43 ..... 5752b
Nevelwerpers, 12-43 .... 5768a
„Nibelungenmot" (opera), 3-44 ..... 5896b
Nowrotny, 12-43 ..... 5776a
Nijmegen, luchtaanv., 3-44 ..... 5864a
— begraf. slachtoffers, 3-44 ..... 5864b
Ontr. Oostel. geb., 11-43 5752b
Paaschgebr. Twenthe, 4-44 ..... 5912b
Parijs, Sacre Coeur, 5-44 5944b
Postzegels Heldengedenkd., 3-44 ..... 5880a
Rembrandt als herdersjongen, 12-43 ..... 5784b
Ribbentrop, v., 11-43 .. 5726a
Rommel, Inspectiet. West-Europa, 1-44 ..... 5808b
Rosenberg, Vergadering A'dam, 6-44 ..... 5968b
Ruyter-cantate, de, 2-44 5832b
Seyss-Inquart, dr. Nieuwjaarsreceptie, 1-44 .... 5800a
— beëed. D'sche Akademie, 2-44 ..... 5848a
Sigarettenkaart N.O.C., 2-44 ..... 5856a
Simeon II, koning, 9-43 5654a
Slagschip „Scharnhorst", 1-44 ..... 5792a
Speer, bespr. i. h. hoofdkwartier, 8-43 ..... 5630a
Strauss, R., 6-44 ..... 5984a
Studenten, vrijwilligers n. Oostland, 9-43 .... 5622a
Tanks, oefening, 11-43 .. 5752b
Vegte, ir. v. d.; onderscheiding, 6-44 ..... 5987 A
Venlo, gedenkbord 600-j. best., 1-44 ..... 5792b
Verkeer in oorlogstijd, 2-44 ..... 5840a en b
Verpleegsters Duitsche Roode Kruis, Nederl. vrijw., 5-44 ..... 5960a
Volksdienst, recl.platen, 5-44 ..... 5952a
Volksduitschers trekken terug, 11-43 ..... 5752a
Vrouwen in manlijke beroepen 5744b
Wageningen, kerk, 12-43 5776a
Winterhulp, recl.platen, 5-44 ..... 5944a
Zeeman, prof., 10-43 .. 5718a

GRAFIEKEN:

Bevolking: Pruisen, bevolkingsdichtheid, 8-43 5623 A
— Zuigelingensterfte en Volksinkomen, 8-43 .. 5623 A
— A'dam, bev. pyram., 8-43 ..... 5639 A
— A'dam, leeft. ind., 8-43 5639 A
Effectenhandel A'dam, '41-'43, 10-43 ..... 5716 A
Engeland, staatssch., 10-43 5700 B
Goud; wereldprod. 1913-'23 en 1940-'43, 12-43 .. 5767 C
Hout: Zweedsche houthandel, 8-43 ..... 5642 B
Nederl. bevolking .... 5583 A
— boekenprod. 1938-'42, 7-43 ..... 5608 B
— Staatsschuld, 8-43 5650
Petroleum: prod. 9-43 .. 5684 B
Scheepv. wereldtonnage, 11-43 ..... 5747 A
Tabak: prod. en verbr., 8-43 ..... 5635 D
Woningen, Ned. leeftijdsverdeeling, 3-44 .. 5889 A
Zweden: Houthandel, 8-43 5642 B

KAARTJES:

Adriatische zee, 10-43 .. 5694a
Afrika, diamantprod., 11-43 ..... 5750 A
Azoren, 10-43 ..... 5705 A
Birmaansch-Indisch oorlogstooneel, 5-44 ..... 5936b
Birmawegen, 10-43 .... 5724 E
Corsica, 10-43 ..... 5686a
Dodecanesus, 10-43 .... 5702a
Egeïsche zee, 10-43 .... 5702a
Estland, 3-44 ..... 5880b
Fransche Riviera, 10-43 5686a
Griekenland, 10-43 .... 5702a
Italië, 9-43 ..... 5662a
Italië, oorlogsterr. 12-43 5776b
Ital. Riviera, 10-43 .... 5686a
Kanaalkust, 6-44 ..... 5968a
Kroatië, 10-43 ..... 5694a
Letland, 3-44 ..... 5880b
Libanon, 11-43 ..... 5742 A
Litauen, 3-44 ..... 5880b
Montenegro, 10-43 ..... 5694a
Nieuw-Brittannië, 1-44 .. 5800 B
Oostelijk front, 1-44 .... 5824a
Oostzeegebied 5880b
Philippijnen, 10-43 ..... 5708 A
Sardinië, 10-43 ..... 5686a
Sicilië, 7-43 ..... 5598 A
Sovjet-Unie, 9-43 ..... 5678a
Thailand, grenswijziging, 7-43 ..... 5604 C
West-Europa m. afst. kringen, 2-44 ..... 5832a

TEEKENINGEN:

Phosphorrubberbus, 12-43 5753a
Steenkool als industriegrondst., 1-44 ..... 5823 E

ALBANIE

Nederl. betalingsverk., 8-43 ..... 5649 A
Onafh. uitger., 9-43 .... 5677 B
Politieke status, 11-43 .. 5724 A

ARGENTINIE

ALGEMEEN:

Robinsonade, 11-43 .... 5735 F
Ontbinding pol. part., 1-44 ..... 5797 B
Aardbeving, 1-44 ..... 5812 B
Vijfling geboren, 3-44 .. 5882 B

BINNENLAND:

Social. arbeidersp. verboden, 8-43 ..... 5628 F
Nationale partij ontb., 8-43 ..... 5652 C
Politieke situatie, 3-44 5869 B

BUITENLAND:

Brazilië: gen. Rawson amb., 8-43 ..... 5643 E
Chili, overeenk., 8-43 .... 5652 D
Ver. Staten, pacht- en l.-wet, 9-43 ..... 5683 B
D'land, Japan; dipl. betr. verbroken, 2-44 ..... 5829 B
Frankrijk, Bulgarije, Hongarije, Roemenië; dipl. betr. verbroken, 2-44 .. 5837 B
Ver. Staten, dipl. betr. verbroken, 3-44 ..... 5869 B
Politiek ongew., 3-44 .. 5875 B

ECONOMIE, FINANCIEN:

Ver. Staten, econ. pressie 8-43 ..... 5628 F
— Pacht- en leenw., 9-43 5683 B
Industrialisatie; vakarbeidersgebrek, 3-44 .... 5891 B

LANDBOUW:

Maïs, oogst, 7-43 ..... 5604 D

REGEERING:

Kabinet Ramirez:

Buitenl. z., min. afgetr., 9-43 ..... 5683 B
Mutatie, 10-43 ..... 5709 A
Samenstelling, 11-43 .... 5735 F
Mutatie, 2-44 5830
Afgetr., 2-44 ..... 5854 B

Kabinet Farrell:

Gevormd, 2-44 ..... 5854 B
— idem ..... 5875 B

AUSTRALIE

Parlement, ontbinding, nwe verkiezingen, 7-43 5602 E
Hert. v. Gloucester gouv.-gen., 11-43 ..... 5750 C
Boschbrand, 1-44 ..... 5820 B
Ned. Ind. emigr.reg., heroveringspl., 3-44 .. 5885 A
Oorlogsverliezen, 4-44 .. 5908 B

B

BALKAN

Unie v. Soc. Sovjetrepublieken, 6-44 ..... 5966 C

BELGIE

BEVOLKING:

Bevolking toek. ontw., 8-43 ..... 5643 C
Bevolking, 5-44 ..... 5948 C

BEZETTING:

Inlevering radiotoestellen, 4-44 ..... 5917 A

DISTRIBUTIE:

Aardapp.rants. verh. 7-43 5610 B
Levensmidd. pr., 8-43 .. 5643 C
Broodrants., verh., 9-43 5677 E
Vetrantsoen, verh., 9-43 5677 E
Levensmidd. pos., 1-44 .. 5812 C
Distributie, overz. rantsoenen, 5-44 ..... 5957 A
Brood- en boterrantsoen gewijzigd, 6-44 ..... 5982 D

EMIGR. REGEERING:

Valutaverdr. m. Nederl., 11-43 ..... 5723 A
Tolunie m. Nederl., 2-44 5836 A
Overeenk. m. Engeland; verkl. Eden, 6-44 ..... 5965 A

FINANCIEN:

Fin. ontwikkeling in oorlogstijd, 6-44 ..... 5989 D

HANDEL, NIJVERHEID:

Levensmidd. pr., 8-43 .. 5643 C
Nederland, handelsverk., 9-43 ..... 5669 A
— Handelsverdrag, 9-43 5673 A

JEUGD:

Vlaamsch H.J. opger., 11-43 ..... 5750 B

JUSTITIE:

Aanslagen:

Bovesse vermoord, 3-44 5861 D
Overzicht, 3-44 ..... 5875 C
Optreden D'sche politie 4-44 ..... 5908 C

KUNST, KULTUUR:

Letterkunde:

„Charles de Costerprijs", 7-43 ..... 5595 E
Duitsche vertalingen, 10-43 5706
Cyriel Verschaeve 70 jr, 5-44 ..... 5932 C

LANDBOUW:

Aardappelpositie, 7-43 .. 5610 B
Ontw. tuinbouw, 6-44 .. 5998 C

LEOPOLD, KONING:

Nieuwe verblijfplaats, 6-44 ..... 5989 D

LUCHTAANVALLEN:

Luchtaanvallen beperking onderwijs, 5-44 .. 5959 C
Protest kard. v. Roey, 6-44 ..... 5964 A
Overzicht Anglo-Amerik. aanvallen, 6-44 ..... 5976 B

ONDERWIJS:
Beperkingen a.g.v. luchtaanvallen, 5-44 ..... 5959 C
VLAAMSCH NAT. VERB.:
10-jarig bestaan, 10-43 .. 5707 F
Wachtbrigade, 3-j. best., 6-44 ..... 5964 A
WEERMACHT:
Div. „Wallonië" b. Tsjerkassy bevr.; Degrelle onderscheiden, 2-44 ... 5849 A
Oproep van Dr. Borms, 5-44 ..... 5959 C

BEVOLKING

Zielental en welvaart, 8-43 ..... 5623 A
Verdeeling n. leeftijden, wereld, 1-44 ..... 5809 A
Bevolking en industr. cap., 1-44 ..... 5818 B
Geboortecijfer jongens, 1-44 ..... 5823 C
Vijfling in Argentinië, 3-44 ..... 5882 B

BIOGRAFIEEN

Ambrosio, 8-43 ..... 5624 A
Arrese, 1-44 ..... 5802 A
Axmann, A., 1-44 ..... 5794 A
Backe, 7-43 ..... 5592 A
Badoglio, 7-43 ..... 5608 A
Ba Mau, dr., 8-43 ..... 5632 A
Berkel, W. A. v., 2-44 .. 5835 A
Blokzijl, M., 8-43 ..... 5625 A
Boissevain, W., 5-44 .... 5932 A
Bonomi, I., 6-44 ..... 5981 D
Bosjilof, 9-43 ..... 5672 A
Brinon, de ..... 5866 A
Callenfels, P. C., 9-43 .. 5673 A
Cuypers, Hubert, 12-43 .. 5788 A
Dijt, prof. ir. M. D., 11-43 5756 A
Exel, H. v., 8-43 ..... 5641 A
Faassen-Braakensiek, M., 6-44 ..... 5980 A
Frank, dr., 11-43 ..... 5754 A
Frick, dr., 2-44 ..... 5826 A
—, aanvulling, 2-44 .... 5834 A
Garms, C. M., 2-44 .... 5836 A
Gentile, prof. G., 4-44 .. 5926 B
George, H., 10-43 ..... 5707 B
Gerbrandy, 11-43 ..... 5743 E
Ghéon, H., 6-44 ..... 5993 A
Ghyczy, v., 7-43 ..... 5611 B
Goebbels, 12-43 ..... 5786 A
Graziani, 10-43 ..... 5689 A
Grondijs, dr. L. H., 6-44 5963 A
Guilbert. Yv., 2-44 ..... 5846 G
Hall, H. ter, 6-44 ..... 5971 A
Henkel, M. D., 6-44 .... 5971 A
Hessing, prof. J., 4-44 .. 5927 A
Hierl, 7-43 ..... 5600 A
Hong. ministers, 3-44 .. 5887
Imredy, B. v., 6-44 .... 5965 B
Ibn Saoed, 8-43 ..... 5648 A
Ital. ministers, 7-43 .... 5611 C
Japikse, dr. N., 3-44 .. 5883 B
Kal, prof, N., 4-44 .... 5900 A
Kalff, mr. J., 5-44 .... 5955 A
Kernkamp, prof. G. W., 10-43 ..... 5698 A
Kessler, dr. J. H. H., 9-43 ..... 5669 A
Keynes, J. M., 6-44 .... 5994 A
Kraus, W., 6-44 ..... 5997 A
Kuiler, K., 5-44 ..... 5947 A
Landré, W., 6-44 ..... 5980 A
Latzko, A., 9-43 ..... 5669 A
Laurel, dr. J. de. 11-43 5738 A
Lewis, 2-44 ..... 5834 A
Ley, dr., 12-43 ..... 5762 A
Lincoln, Trebitsj, 10-43 .. 5699 F
Loon, H. W. van, 3-44 5882 A
Lugten-Reys, mevr. S. J. A., 4-44 ..... 5915 A
Lunteren, Mr. van, 3-44 5881 A
Manditsj, 10-43 ..... 5704 A
Mondriaan, 2-44 ..... 5846 G
Mosley, 12-43 ..... 5778 A
Munch, E., 2-44 ..... 5846 G
Navratil, 10-43 ..... 5712 A
Neditsj, 8-43 ..... 5640 A
Noeri es Saïd, 11-43 .... 5746 A
Noordewier - Reddingius, 9-43 5658
Offers, M., 2-44 ..... 5828 A
Pavolini, 10-43 ..... 5696 A
Pfitzner, dr. H., 5-44 .. 5942 A
Revel, Th. di., 8-43 .... 5615 A
Royaards, B., 6-44 ..... 5971 A
Rust, 11-43 ..... 5720 A
Rijke, mr. W. de, 8-43 .. 5633 A
Sikorski, 7-43 ..... 5596 F
Singer, W. H., 1-44 .... 5836 A
Stalin, 11-43 ..... 5743 E
Taverne, prof., 3-44 .. 5874 A
Thijssen, Theo, 12-43 .. 5788 A
Tojada, S., 5-44 ..... 5939 D
Tuka, 1-44 ..... 5818 A
Vasvari, L., 4-44 ..... 5910 D
Verschaeve, C., 5-44 .. 5932 L
Vos, Floris, 7-43 ..... 5608 B
Wigersma, ir. B., 6-44 .. 5963 A
Wynandts-Francken, dr. C. J., 4-44 ..... 5911 E
Wijnveldt, J., 4-44 .... 5907 A
Zeeman, prof. P., 10-43 5698 A
Zimmerman, L., 7-43 .. 5601 A

BIRMA

BUITENLAND:
Japan schenkt onafhankel., 8-43 ..... 5620 E
Oorlogsverklaring a. Engeland en Ver. Staten, 8-43 ..... 5620 E
HANDEL, NIJVERHEID:
Ec. structuur, 8-43 ..... 5644 C
REGEERING:
Onafhankelijkheidsverkl., 8-43 ..... 5620 E
Dr. Ba Maw, 8-43 ..... 5620 E
— Biografie, 8-43 ..... 5632 A

BOLIVIA

BUITENLAND:
Kab. Villaroel niet erkend door Engeland, Ver. Staten en Am. staten, 2-14 ..... 5830 A
— Verklaring Ver. Staten, 2-44 ..... 5830 A
HANDEL, NIJVERHEID:
Tin; prod., verbruik, 8-43 5620 B
REGEERING:
Omwenteling, 12-43 .... 5788 B
Kabinet Villaroel:
Regeeringsprogram, 12-43 5788 B
Nwe regeering erk., 1-44 5805 A
Mutaties, 2-44 ..... 5845 A
Reorganisatie, 4-44 .... 5908 D

BRAZILIE

Argentinië; gen. Rawson ben., 8-43 ..... 5643 E

BULGARIJE

BINNENLAND:
Comm. aansl., 8-43 .... 5636 G
Nwe volksorganisatie, 2-44 5854 C
Maatregelen tegen partisanen, 4-44 ..... 5908 E
Huwelijkspremie, 6-44 .. 5967 C
BUITENLAND:
Italië (rep.) erkend. 10-43 5693 A
Waarschuw. Ver. Staten, 12-43 ..... 5774 A
Argentinië, dipl. betr. verbr., 2-44 ..... 5837 B
JODEN:
Evacuatie, 11-43 ..... 5757 A
JUSTITIE:
Duitschl. verdrag, 8-43 .. 5651 E
REGEERING:
Algemeen:
Koning Boris III overl., — Simon II opv., 8-43 .. 5651 E
— foto buiten tekst, 9-43 5654a
Regenten verk., 9-43 .... 5667 D
Regenten bij Hitler, 11-43 5723 C
Voogden Simeon II, 11-43 5725 B
Kab. Bosjilof:
— kabinet, 9-43 ..... 5677 C
Bosjilof, biografie, 9-43 5672 A
Verklaring, 9-43 ..... 5684 F
Mutatie, 10-43 ..... 5707 E
Ministers b. Hitler, 11-43 5742 B
Afgetreden, 6-44 ..... 5973 A
Kab. Bagrianof:
— kabinet, 6-44 ..... 5973 A
Verklaring, 6-44 ..... 5973 A

C

CANADA

BINNENLAND:
Status, toekomstige, 7-43 5602 D
BUITENLAND:
Quebec, Britsch-Amerik. conf.. 8-43 ..... 5635 A
— Versl. Br.-Am. conf., 8-43 ..... 5643 I
— Geall. vredesvoorw., 8-43 ..... 5643 I
— Slotcommuniqué, 8-43 5652 A
— Verkl. Churchill, 8-43 5652 A
— Verkl. Roosevelt, 8-43 5652 A
— Rede Churchill, 9-43 5659 A
HANDEL, NIJVERHEID:
Baconleveringen aan Engeland, 3-44 ..... 5883 A
— idem, 6-44 ..... 5967 E

CHILI

Trans-Andestunnel voltooid, 12-43 ..... 5780 C
Argentinië, overeenk., 8-43 ..... 5652 D

CHINA (TSJOENGKING)

BINNENLAND:
Int. Concessie Sjanghai, opgeheven, 7-43 ..... 5595 B
BUITENLAND:
Japan geeft bestuursrechten over Sjanghai terug, 7-43 ..... 5595 B
Japan, bondgenootschap, 11-43 ..... 5724 B

CHINA (NANGKING)

Pres. Lin Sen overl., 8-43 5644 E
Sovjet-Unie, terugtocht, 10-43 ..... 5707 G
Ravitaill.wegen, 11-43 .. 5724 E
Conf. Cairo Tsjang Kai-Sjek, 11-43 ..... 5765 B
Buitenmongolië, grensincident, 4-44 ..... 5901 B

COLUMBIA

Regeering afgetr., 8-43 .. 5644 B
Regeering afgetr., 3-44 5876 B

CONFERENTIES

Quebec, 8-43 .... 5635 A, 5643 I
Cairo, 12-43 ..... 5765 B
Teheran, 12-43 ..... 5773 C
Britsch-Amerik. olieconf., 5-44 ..... 5934 G
— Voorbespr. geëindigd, 5-44 ..... 5939 E
Empireconferentie; rede Churchill, 5-44 ..... 5940 B
— gesloten, 5-44 ..... 5956 C
Teheran; aanbod Kieler Kanaal, 5-44 ..... 5956 B

CUBA

Kabinet, mutaties, 3-44 .. 5876 C
— Comm. minister, 3-44 5882 C
R. G. Sanmartin, president, 6-44 ..... 5982 F

D

DENEMARKEN

BEVOLKING:
Geboorteoverschot, stijgend, 7-43 ..... 5595 H
Beroepstelling, 6-44 .... 5978 B
BEZETTING:
Uitzonderingstoest., 9-43 5658 B
Uitzonderingstoest., 10-43 5699 E
FINANCIEN:
Staatsuitgaven, financiering, 7-43 ..... 5610 C
HANDEL EN NIJVERHEID:
Nederland, handelsverdr., 8-43 ..... 5632 B
Nederland, betalingsverkeer, 10-43 ..... 5692 A
Econ. positie, 10-43 .... 5701 B
JODEN:
D'tsche maatreg., 10-43 .. 5699 E
LANDBOUW:
Zuivelprod. gestegen, 4-44 ..... 5901 C
Omvang veestapel, 6-44 5973 C
N.S.A.P.:
Clausen als leider afgetr., 5-44 ..... 5955 G
REGEERING:
Kab. Scavenius afgetr., 9-43 ..... 5658 B
VOLK EN BODEM:
2000 jr. oude ploeg gevonden, 6-44 ..... 5997 B
WEERMACHT:
Kryssing, luit.-kol., generaal Waffen ᛋᛋ, 8-43 .. 5628 E
IJSLAND:
Opheffing bondsacte, 1-44 5814 D
Nota i.z. opheffing bondsacte, 4-44 ..... 5927 C
Boodschap kon. Christiaan, 5-44 ..... 5939 C
Republiek uitger.; afscheidswoord koning Christiaan, 6-44 ..... 5990 C

DUITSCHLAND

ARBEIDSDIENST:
Hierl. rijksmin., 8-43 .... 5650 A
ARBEIDSFRONT:
Ley, dr., biogr. ..... 5762 A
— Bez. a. Nederl., 2-44 5851 A
— Modelbedr. onderscheiden, 3-44 ..... 5869 D
Meirede dr. Ley, 5-44 .. 5930 B
ARBEIDSINZET:
Sportbeoefening, 7-43 .. 5594 A
Buitenlanders, 12 milioen tewerkgest., 7-43 .. 5601 C
Berlijn, uitbr. Ned. Kerkdiensten, 7-43 ..... 5609 A
Nederlanders (35.000) te Berlijn, 7-43 ..... 5609 A
Stopzetting bedrijven geëindigd, 7-43 ..... 5609 A
Arbeidspotentieel, 9-43 5676 A
Oorlogsprod., éénh. leid., 9-43 ..... 5676 A
Nederl. arbeiders, aantal, 10-43 ..... 5696 B
Buitenl. arbeiders, 10-43 5717 B
Nieuwjaarsopr. Speer en Sauckel, 1-44 ..... 5795 A
Poolsche arb. pos. 2-44 5837 C
Ned. arb. houding 2-44 5851 A
Rede dr. Ley in Nederl., 2-44 5852
Modelbedr. onderscheiden; rede dr. Ley, 3-44 5869 D
Nederl. arb. verlof uitgest., 3-44 ..... 5873 A
Een millioen Fransche arb., 3-44 ..... 5884 B
Reisbeperking buitenl. arbeiders, 4-44 ..... 5926 D
Pioniers v. d. Arbeid benoemd, 5-44 ..... 5933 A
Wijz. syst. tewerkstelling buitenl., 5-44 .... 5942 A
Ned. Boekw. in Potsdam, 1-44 ..... 5942 A
Stopzetting industrie, 5-44 ..... 5957 B
Rijksverdedigingsverordening Sauckel, 6-44 .. 5697 A
ARCHAEOLOGIE:
Opgravingen Trier, 11-43 5745 B
BEVOLKING:
Repatrieering uit de Sovjet-Unie, 2-44 ..... 5845 B
— id., 3-44 ..... 5882 D
Geb.-sterfte-huwelijkscijfers '43, 5-44 ..... 5942 A
BINNENLAND:
Algemeen:
Dr. Goebbels opent Kunsttent. München, 7-43 ..... 5597 B
Woonruimte, distr., 9-43 5677
Wichelroede afgesch., 9-43 ..... 5681 B
Voedingsgewoonten, 11-43 5751 E
Heldengedenkdag, 3-44 5876 E
Oostmark, herd. aansluiting, 3-44 ..... 5882 D
Protectoraat, herd. 5-j. best., 3-44 5883
Bevolking:
Burgerl. stand, 10-43 .. 5704 B
Nieuwjaarsboodsch., 1-44 5795 A
Luchtaanvallen:
Witboek luchtaanvallen burgerbevolking, 7-43 5597 B
Dr. Goebbels; verkl. luchtaanv., 8-43 ..... 5635 B
Berlijn vergelding; rede dr. Goebbels, 11-43 .. 5757 B
Vergelding, 12-43 ..... 5764 B
Rede plv. perschef Sündermann, 12-43 ..... 5790 A
Overzicht aanv. '43, 1-44 5797-C
Wederopbouw 1-44 ..... 5797 C
Amerik. piloten door bevolking gedood, 6-44 .. 5972 B
Schadereg. v. Nederlanders, 6-44 ..... 5980 A
Anglo-Amerik. aanvallen op neutrale en hospitaalschepen, 6-44 5982 B
BUITENLAND:
Algemeen:
Driemogendhedenpact, 3e verj., 10-43 ..... 5692 C
Bondgenootschap m. Italië en Japan, 2e verj.: Rede v. Ribbentrop, 12-43 ..... 5772 B

Verkl. v. Ribbentrop betr. buitenl. politiek Sovjet-Unie en positie geall. i.v.m. verkl. Molotof, 4-44 ..... 5908 F

Landen:

Argentinië, dipl. betr. verbroken, 2-44 ..... 5829 B
— Verkl. v. Ribbentrop, 2-44 ..... 5829 B
Denemarken: maatr. tegen Deensche joden, 10-43 5699
Eire; boodschap i.z. veiligh. v. Rome, 4-44 .. 5926 B
Europa, verh. tot, 11-43 5758 A
— idem, 12-43 ..... 5761 A
Hongarije, mil. samenw. versterkt, 3-44 ..... 5886 F
— Dr. Vessenmeyer gezant te Boedapest, 3-44 5887
Italië (kon.), oorlogsverkl., 10-43 ..... 5707 H
Italië (rep.) erkend, 10-43 ..... 5693 A
— 5 j. bestaan vriendschapspact, 6-44 ..... 5966 D
Iran, oorlogsverkl., 9-43 5667 B
9-43 ..... 5659 C
Philippijnen erk., 10-43 5708 A
Portugal: wolframexport gestaakt, 6-44 ..... 5981 G
Spanje: wolframexport beperkt, 5-44 ..... 5942 B
Turkije; v. Papen n. Berlijn, 11-43 ..... 5743 D
— handelsverdr. hern., 3-44 ..... 5871 E
Turkije; chroomleveringen gestaakt, 4-44 .. 5925 C
Vaticaan; verh. t., 9-43 5683 E
Zweden: Transitoverkeer, 8-43 ..... 5628 B
— anti-D'sche perscamp., 10-43 5699
— waarsch. a. d. pers t.a.v. berichtgeving bombardementen, 4-44 5908 F

DISTRIBUTIE:

Broodrants. verh., 9-43 5683 C

EMIGRANTENREGEERING:

Sovjet-Unie, com. Vrij Duitschland opger., 8-43 5627 A

FINANCIEN:

Staatsschuld, stijg., 7-43 5609 A
— overz., 8-43 ..... 5642 A
Probleem der oorlogsschulden, rede dr. Funk, 3-44 ..... 5878 B
Oorl.financiering; rede graf Schwerin-Krosigk 4-44 ..... 5909 B
Staatsschuld, overzicht, 5-44 ..... 5942 A

GOEBBELS:

Open. kunsttent. München, 7-43 ..... 5597 B
Verklaring luchtaanv., 8-43 ..... 5635 B
Rede i. z. vergelding luchtaanv., 11-43 .... 5757 B
Biografie, 12-43 ..... 5786 A
Kerstboodschap, 12-43 .. 5790 B
Nieuwjaarsboodsch., 1-44 5795 A
Dr. Seyss Inquart pres. D'sche Akademie, 2-44 5845 B
Oostmark, herd. aansluiting, 3-44 ..... 5882 D
Overz. mil. en pol. situatie, 4-44 ..... 5901 D
Stadpresident v. Berlijn, 4-44 ..... 5909 B
Rede 55ste verjaardag Hitler, 4-44 ..... 5921 A

GOUVERNEM.-GENERAAL:

Ned. Studenten, arbeidsinzet (foto buiten tekst), 8-43 ..... 5622a
— Vertrek, 8-43 ..... 5625 A
Situatie d. Russische opmarsch; rede dr. Frank, 4-44 ..... 5901 D
Tuinbouw, ontwikkel., 6-44 ..... 5988 C

HANDEL, NIJVERHEID:

Olievoorziening, 10-43 .. 5699 A
Ruilhandel, 10-43 ..... 5708 B
Ontbinding kartels, 11-43 5750 D
Geen monopolies, 1-44 .. 5821 A
Stopzetting industr., 5-44 5957 B
Concentratie v. d. handel, 6-44 ..... 5972 B

HITLER:

Mussolini bespr. militaire kwesties, 7-43 ..... 5609 A
Verjaarsgeschenk Mussolini, 8-43 5616
Seyss-Inquart en Mussert, telegr.wissel., 8-43 5619 A
Militair-politieke besprekingen, 8-43 ..... 5628 D
(foto buit. tekst), 8-43 5630a
Ned. Sleepb.kap. onderscheiden, 8-43 ..... 5633 A
Rede Italië, 9-43 ..... 5665 A
Mussolini ontv., 9-43 .. 5677
Neditsj ontv., 9-43 5677
Noorwegen, verkl. inz., 9-43 ..... 5681 C
Overz. situatie, 10-43 .. 5698 B
Geschenk verlofgangers, 10-43 ..... 5707 B
Graziani ontv., 10-43 .. 5707 B
Bulg. reg. ontvangen, 11-43 ..... 5723 C
Heldengedenkdag, rede, 11-43 ..... 5727 A
Bulg. min. ontv., 11-43 5742 B
Mussert en dr. Seyss-Inquart ontv., 12-43 .... 5762 B
Toespr. officieren, 12-43 5765 A
Telegramw. m. Mussert, 12-43 ..... 5769 B
Nieuwjaarsboodsch., 1-44 5795 A
Elfde verj.d. machtsovername, 2-44 ..... 5827 A
Quisling ontv., 2-44 .... 5830 C
Corpsch. d. b. Tsjerkassy bevr. divisies ontvangen; gen. Stemmermann, Lieb, Gille en Leon Degrelle onderscheiden, 2-44 ..... 5849 A
Lijfarts, dr. Morel, onderscheiden, 3-44 ..... 5861 C
Manditsj en Peritsj ontvangen, 3-44 ..... 5871 F
Verkl. Wapenstilstandsvoorwaarden d. Sovj. Unie aan Finland, 3-44 5884 A
Viering 55ste verjaard.; rede dr. Goebbels, 4-44 5921 A
Conf. m. Mussolini, 5-44 5933 A
Ontvangt Tiso en Tuka, 5-44 ..... 5948 D
Telegram a. Mussolini, 6-44 ..... 5966 D
Telegram v. Mussert i.z. invasie, 6-44 ..... 5979 A
Stojay ontvangen, 6-44 5981 C

JEUGD:

Oproep Hitler, 11-43 .... 5723 C
Bulg. regenten ontv., 11-43 .....5723 C
Reichsjugendf. Axmann, biogr., 1-44 ..... 5794 A

JODEN:

Maatregelen, 10-43 5699

JUSTITIE:

Bulgarije, verdr., 8-43 .. 5651 E
Défaitisme, doodstr., 9-43 5677
Minister Frank, biogr., 11-43 ..... 5754 A
Schending volkenrecht, 2-44 ..... 5830 C
Twee Nederl. terdoodveroordeeld w. clandestien slachten, 4-44 5901 D

KUNST, KULTUUR:

München, opening dr. Göbbels, 7-43 ..... 5597 B
Theater, reorg. Berlijn, 7-43 ..... 5601 C
Zarah Leander, 9-43 .... 5683 C
Nederl. boeken vert., 10-43 5706
Heinr. Georg 50 jaar, 10-43 ..... 5707 B
Seyss-Inquart president Deutsche Akad., 2-44, 5845 B
Hans Pfitzner 75 jaar, 5-44 ..... 5942 A
Werner Kraus 60 jaar, 6-44 ..... 5997 A

LANDBOUW:

Boeren ondersch., 10-43 5693
Oogstdankdag, 10-43 .. 5693
H. Backe, rijksminister, 4-44 ..... 5909 B
Voedselvoorziening, 5-44 5958 C
Tuinbouw Gouv.-Gen., 6-44 ..... 5988 C
Groenteproductie, 6-44 .. 5997 A

N.S.D.A.P.

S.A.-leiding: Schepmann ben., 8-43 ..... 5642 A
Oprichtingsherdenking, 3-44 ..... 5869 C
Gouwl. Wagner overleden; Giesler ben., 4-44 ..... 5926 D

OEKRAINE RIJKSCOMM.:

Landbouw, prod. opvoering, premiestelsel, 7-43 5601 C
Arbeidsdienstplicht, lichtingen 1922-1926, 7-43 5602
Massagraven, Winnitza, 7-43 5602
Tabaksexport, 7-43 ..... 5609 A
Massagraven, Winnitza, 7-43 ..... 5609 A

ONDERWIJS:

Studenten, toen. aant., 9-43 ..... 5683 C
Bonn, univers. 125 jaar, 10-43 ..... 5710a
Minister Rust bez. Ned., 10-43 ..... 5715 A
Bonn, univers. 125 jaar, 10-43 ..... 5717 B
Minister Rust, biogr., 11-43 ..... 5720 A
400 j. bestaan Universiteit Koningsbergen, 6-44 ..... 5997 A

OOSTLAND RIJKSCOMM.:

Wit-Roethenië; gouwl. Kube verm., 9-43 ..... 5683 C
— gouwl. v. Gottberg ben., 10-43 ..... 5699 A
Estland, mobilisatie, 2-44 5837 E

PERS:

Frankf. Ztg. opgeh., 8-43 5642 A
Rede dr. Dietrich, 12-43 5765 A
Dr. Kastenholz overl., 3-44 ..... 5876 E

PROTECTORAAT:

5-jarig bestaan, 3-44 .. 5883

REGEERING:

Algemeen:

Publicatie oorzaken wereldoorlog, (Roosevelt) 7-43 ..... 5603 H
Militair-politieke bespr., 8-43 ..... 5628 D
(foto buit. tekst), 8-43 5630a
— (Fransch Doc.), 8-43 5634 D
Leiderconf. Hoofdkwartier, 10-43 ..... 5698 B
Leiderconf. Hoofdkwartier, 10-43 ..... 5717 B
Leiderconf. München, 11-43 ..... 5742 B
Propagandal. conf., 1-44 5812 D

Ministeries:

Arbeidsdienst Hierl rijksmin., 8-43 ..... 5650 A
Binnenl. Z., dr. Frick afgetr., 8-43 ..... 5650 A
— Himmler ben., 8-43 .. 5650 A
Bohemen, Moravië, von Neurath afgetr., 8-43 .. 5650 A
— Dalüge afgetr., 8-43 .. 5650 A
— dr. Frick ben., 8-43 .. 5650 A
Staatsministers, Frank ben., 8-43 ..... 5650 A
Bewap. en Oorl.prod., prof. Speer ben., 9-43 5676 A
Himmler 43 jr., 10-43 .. 5704 B
Rust, min. v. Onderwijs bez. Nederl., 10-43 .... 5715 A
Mutaties, 11-43 ..... 5757 B
Dr. Ley bezoekt Nederl., 2-44 ..... 5851 A
Landbouw, H. Backe rijksminister, 4-44 .... 5909 B
Volksvoorl. en prop.-staatssecr. Gutterer opgev. d. dr. Naumann, 5-44 ..... 5933 A
Dr. Rosenberg bezoekt Nederland, 6-44 ..... 5961 A

RELIGIE:

Bisschopsconf. Fulda, 8-43 ..... 5653 B
Subs. R.K. kerk, 9-43 .. 5660 B

SOCIALE ZAKEN:

Woonruimte, distr., 9-43 5677
Soc. Verz. Duitschers in Nederl., 10-43 ..... 5691 A

SPORT:

Harbig gesneuveld, 4-44 5900 A

VERKEER:

Rijksspoorw., jaarverslag 1942, 7-43 ..... 5597 B
Benzine niet voor particulieren, 11-43 ..... 5723 A
75 jaar Postwisselverk. m. Nederl., 12-43 ..... 5764 A
Omvang spoorwegwezen, 12-43 ..... 5772 B
— Rede dr. Goebbels, 12-43 ..... 5772 B
Dag D'sche Spoorwegmann., 12-43 ..... 5772 B
Bep. briefverkeer n. Nederl., 1-44 ..... 5811 A
Blokkadebreker geridderd, 3-44 ..... 5869 C
Beperk. telefoonverk. m. Nederland, 4-44 .. 5908 A

WEERMACHT:

Luchtaanv. burgerbevolk., Witboek, 7-43 .. 5597 B
Rundstedt, v., bezoekt Nederland, 7-43 ..... 5600 B
Oorzaken wereldoorlog publicatie, 7-43 ..... 5603 H
Militair-politieke bespr., 8-43 ..... 5628 D
(foto buit. tekst), 8-43 5630a
Oorzaken wereldoorlog publicatie, 8-43 ..... 5634 D
Jeschonnek, gen., overl., 8-43 ..... 5642 A
Dalüge, afgetr., rijksprot. Boh. Mor., 8-43 ..... 5650 A
Korten, stafchef luchtw., 9-43 ..... 5660 B
Mussolini bevrijd, 9-43 .. 5667
— idem, 9-43 ..... 5674 A
— Skorzeny, 9-43 5675
Rangen Weermacht en ᛋᛋ, 9-43 5675
Führergeschenk, 10-43 .. 5707 B
Nieuw wapen, 10-43 .... 5717 B
Krijgsgev. uitwisseling, 10-43 ..... 5717 B
Nieuw vliegtuig, 11-43 .. 5742 B
Toespraak t. officieren d. Hitler, 12-43 ..... 5765 A
Nieuw wapen, 12-43 .... 5772 B
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
Nwjaarsdagorder Hitler, Göring, Doenitz, Himmler, 1-44 ..... 5795 A
Prestaties bew.ind. 1-44 5821 A
Uitr. dr. Todt-prijs, 2-44 5845 B
Lichtingen 1884-'93 opger., 2-44 ..... 5845 B
Batalj.comm. ᛋᛋ-brig. „Nederland" onderscheiden, 3-44 ..... 5861 C
Huwel.bem. oorlogsgew., 3-44 ..... 5861 C
Koopvaardijkap. geridderd, 3-44 ..... 5869 C
Runstedt, inspectiereis Atlantikw., 3-44 ..... 5874 A
Heldengedenkdag; rede adm. Dönitz, 3-44 .... 5876 E
Verklaring bewapening; rede dr. Funk, 3-44 .. 5883
Karpatenpassen bezet, 3-44 5887
Verklaring situatie Gen. Gouvernem. dr. Frank 4-44 ..... 5901 D
v. Manstein en v. Kleist onderscheiden. 4-44 .. 5902 A
Nieuw wapen, dwergtank, 4-44 ..... 5902 A
Mutaties en onderscheidingen, 4-44 ..... 5926 D
Hube omgekomen, 5-44 5933 A
Gille onderscheiden, 5-44 5933 A
Nieuwe wapens, 5-44 .... 5948 B
Adm. Dönitz; laatste zoon gesneuveld, 6-44 5966 D
Legerleiding Kanaalkust, 6-44 ..... 5972 B
Vergeldingswapen; 1e vermelding O.K.W., 6-44 5984
Vergeldingswapen „V 1", beschrijving 1e optreden, 6-44 ..... 5985 A
Vrouwen bij luchtdoelart., 6-44 ..... 5997 A

ECONOMIE, FINANCIEN

Bankbiljettencirc., stijging, 7-43 ..... 5603 F
— Intern. overz., 9-43 .. 5669 B
Bankbilj.circ., 2-44 ..... 5839 F
Leenbanken, historisch overzicht, 4-44 ..... 5897 A
Goud en grondstoffen in intern. ruilverk, 5-44 .. 5951 A
Int. bankbiljetten-circulatie, 5-44 ..... 5957 C
Geleide economie Engeland, 6-44 ..... 5967 E
Kosten levensonderhoud intern., 6-44 ..... 5990 A

ECUADOR

Grensgeschil m. Peru bijgelegd, 6-44 ..... 5964 B
Revolutie; kabinet afgetreden, 6-44 ..... 5964 B

EGYPTE

Sprinkhanen, bestrijding, 7-43 ..... 5603 D
Wafdpartij, 8-43 ..... 5653 D
Pan-Arab. congr., 9-43 5660 A
Sovjet-Unie, herstel dipl. betr., 9-43 ..... 5672 E
Caïro, conf. Roosevelt, Churchill, Tsjang Kai-sjek, 12-43 ..... 5765 B
Caïro, conf. Roosevelt, Churchill, Inönü, 12-43 5773 E
Hongersnood, 5-44 ..... 5933 C

EIRE

Voorstel V. S. t. verbr. dipl. betr. m. D'land afgewezen, 3-44 ..... 5875 D
Engeland staakt reisverkeer, 3-44 ..... 5875 D
Verklar. Churchill, 3-44 5883 A
Telefoonverk. m. Engeland gestaakt, 4-44 .. 5909 A
Boodschap i.z. veiligh. v. Rome, 4-44 ..... 5926 B
Parlementaire nederlaag De Valera; nwe verkiezingen, 5-44 ..... 5948 E
Koopvaardijvloot, vorming, 6-44 ..... 5967 B
De Valera herkozen, 6-44 5973 F

ENERGIE

Electr. verbr. voorn. landen, 10-43 ..... 5775 A
Toek. Eur. electr. voorzien., 1-44 ..... 5820 C
Windturbines, 2-44 .... 5839 G
Lichtgas in Nederland, 3-44 ..... 5895 B
Windmolens, toenemend in Nederl.. 4-44 ..... 5927 A

ENGELAND

ALGEMEEN:
Londen, beteekenis, 6-44 5997 C
ARBEIDSINZET:
Vrouwendienstpl., 8-43 .. 5636 E
10-43 ..... 5707 C
Verplichte mijnarbeid, 12-43 ..... 5766 A
BINNENLAND:
Sir Oswald Mosley uit gevangenis ontsl., 12-43 5766 A
— Biografie, 12-43 ..... 5778 A
Evacuatie Z. en O.kust, 3-44 5862
— Zuidkust, 3-44 ..... 5891 C
— Beperking postverkeer, 3-44 ..... 5891 C
BUITENLAND:
Italië, Churchill over, 8-43 ..... 5620 C
Birma; oorlogsverkl. v., 8-43 ..... 5620 E
Spanje, dipl. bespr., 8-43 5652 E
Sovjet-Unie, verh. t., 9-43 5682 C
Oorl. sit. exp. Church., 9-43 ..... 5682 C
Oorlogsverkl. Vrij Indië, 11-43 ..... 5723 B
Conf. Turkije, 11-43 .... 5735 H
Conf. Caïro, 12-43 ..... 5765 B
Conf. Teheran, 12-43 .... 5773 C
Conf. Caïro, Inönü, 12-43 5773 E
Eire, reisverkeer gestaakt, 3-44 ..... 5875 D
Turkije; handelsbetr. verbroken. Britsche militairen verlaten Turkije, 3-44 ..... 5877 D
Ver. Staten, olieconf., 3-44 ..... 5879 A
Eire, verkl. Churchill, 3-44 ..... 5883 A
Turkije; Unaydin benoemd, 3-44 ..... 5885 E
Oorlogssit., verk. Churchill, 3-44 ..... 5891 C
Eire, telefoonverk. gestaakt, 4-44 ..... 5909 A
Zweden; stopzetting handelsverkeer met D'land geëisch, 4-44 5917 B
Turkije; stopzetting handelsverkeer met D'land geëisch, 4-44 5917 B
Spanje; Eng. protest te Madrid, 4-44 ..... 5917 B
Turkije; chroomlevering a. D'land gestaakt 4-44 ..... 5925 C
Zweden; nota t.a.v. handelsverk. m. D'land afgewezen, 4-44 ..... 5925 D
Ver. Staten: valutaovereenkomst, 4-44 ..... 5927 G
Portugal; stopzetting leveringen a. D'land geëisch, 5-44 ..... 5934 B
Zweden; antwoord inz. handelsverkeer met D'land, 5-44 ..... 5934 C
Sovjet-Unie; bezoek Eden; invasie geëischt, 5-44 ..... 5940 B
— Bezoek Eden aan Stalin, 5-44 ..... 5955 C
Sovjet-Unie; leveranties, 5-44 ..... 5958 D
Nederland; overeenk.; verkl. Eden, 6-44 .... 5965 A
België; overeenk.; verkl. Eden, 6-44 ..... 5965 A
Noorwegen; overeenk.; verkl. Eden, 6-44 .... 5965 A
Min. Lyttelton over Roosevelts houding t. a. v. Japan, 6-44 ..... 5997 C
CHURCHILL:
Londen, eereburger, 7-43 5595 D
Offensief, over, 7-43 .... 5596 D
Italië, over, 8-43 ..... 5620 C
Quebec, te, 8-43 ..... 5635 A
Verklaring, 8-43 ..... 5652 A
Quebec, rede, 9-43 .... 5659 A
Terug uit Am., 9-43 .... 5677 A
Lagerhuisrede; invasie i. h. Westen, 9-43 ..... 5682 C
Rede oorlog 1944, 11-43 .. 5742 C
Conf. Caïro, 12-43 ..... 5765 B
Conf. Teheran, 12-43 .... 5773 C
Conf. Caïro, Inönü, 12-43 5773 E
Terug in Engeland, 1-44 5812 E
Aank. gr. gebeurt., 1-44 5821 B
Lagerhuisrede, 3-44 .... 5861 E
Verklaring Eire, 3-44 .. 5883 A
Verklaring t.a.v. d. oorlog, 3-44 ..... 5891 C
Motie v. vertrouwen gevraagd, 4-44 ..... 5902 B
Rede conf. dominion-premiers, 5-44 ..... 5940 B
Leveringen aan de Sovjet-Unie, 5-44 ..... 5958 D
Lagerhuisrede betr. buitenl. pol., 6-44 ..... 5965 A
Lagerhuisrede Invasie, 6-44 ..... 5981 B
DIPLOMATIE:
Sovjet-Unie; Maiski afgetr., Goesew ben., 8-43 5628
Turkije; Orbay afgetr., 3-44 ..... 5877 D
Beperk. dipl. verkeer, 4-44 ..... 5924 B
Beperking dipl. verk. opgeheven, 6-44 ..... 5997 C
DOMINIONS:
Rede Churchill, 5-44 .... 5940 B
Empireconferentie Londen, 5-44 ..... 5956 C
Militair aandeel, 5-44 .. 5956 C
FINANCIEN:
Buitenl. schulden, 8-43 5643 A
Staatsschuld, 10-43 ..... 5700 B
Begrooting, oorlogskosten, 4-44 ..... 5902 B
Bank of England, lord Catto gouvern., 4-44 .. 5910 A
Britsch-Amerik. valutaovereenk., 4-44 ..... 5927 G
Staatsuitgaven, 5-44 .... 5933 D
Oorlogsuitgaven en kosten v. levensonderhoud, 5-44 ..... 5955 C
J. M. Keynes, biografie, 6-44 ..... 5994 A
HANDEL, NIJVERHEID:
Baconpolitiek gewijzigd, 3-44 ..... 5883 A
Kolenexport n. neutrale landen gestaakt, 4-44 .. 5910 A
Petroleum: conf. met Ver. Staten, 5-44 ..... 5934 G
— voorbespr. m. Ver. Staten geëindigd, 5-44 5939 E
Bacon: Canadeesche leveringen, 6-44 ..... 5967 E
Geleide economie, 6-44 5967 E
KON. HUIS:
Hert. v. Gloucester G.-G. v. Australië, 11-43 .... 5750 C
LUCHTAANVALLEN:
Schade, 2-44 ..... 5830 D
REGEERING:
Kab. Churchill:
Financ.; K. Wood overl., 9-43 ..... 5685 A
Mut. kabinet, 9-43 ..... 5685 A
Mutatie, 11-43 ..... 5742 C
Mutatie, 2-44 ..... 5837 D
RELIGIE:
Aartsbisschop v. York n. Moskou ..... 5677 D
Aartsbisschop v. Canterbury, Lenin-orde, 7-43 5596 D
SOCIALE ZAKEN:
Stakingen, 10-43 ..... 5693 D
Staking Ned. Zeel., 10-43 5707 C
Stakingen, 12-43 ..... 5773 A
Mijnwerkersstaking, 3-44 5876 D
Mijnwerkersstaking, 4-44 5910 A
Anti-stakingsmaatr., 4-44 5927 A
Loonovereenk. mijnen, 4-44 ..... 5927 A
Stakingen overzicht, 5-44 5955 C
VERKEER:
Amer. schepen, 8-43 .... 5636 E
Beperking postverkeer, 3-44 ..... 5891 C
Reisverbod, 5-44 ..... 5933 D
VOLKSVERTEGENW.
Commonwealth-partij, verkiezingsoverw., 1-44 5812 E
Parlementaire nederl. regeering; motie van vertrouwen aangenomen, 4-44 ..... 5902 B
WEERMACHT:
Geheime Dienst, „News Review" over —, 7-43 5602 A
Mountbatten, Lord, opperbev. Z.O. Azië, 8-43 5651 D
Found afgetr. admir., 10-43 ..... 5700 A
Cunningham, A. ben. admir., 10-43 ..... 5700 A
Krijgsgev. uitwisseling, 10-43 ..... 5717 B
Mutatie leger-, vlootleiding, 11-43 ..... 5725 C
Verklaring gen. Alexander, 11-43 ..... 5725 C
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
Mutaties leiding, 12-43 .. 5791 A
— id., 1-44 ..... 5798 B
— id., 1-44 ..... 5805 B
— id., 1-44 ..... 5821 C
— id., 2-44 ..... 5854 D
— id., 3-44 ..... 5876 D
Marinesteunpunt d. Ver. Staten overgen., 3-44 5891 C
Sovjet-onderscheiding v. Harris, 5-44 ..... 5955 C
Aandeel Dominions, 5-44 5956 C
Mutaties leiding, 6-44 .. 5990 D

ESTLAND

Mobilisatie, 2-44 ..... 5837 E

EUROPA

Geallieerde adviesommissie, 11-43 ..... 5750 E
Voedingsgewoont., 11-43 5751 E
Verhouding D'land-Europa, 11-43 ..... 5758 A
Nat. vrijheid in Europ. eenheid, 12-43 ..... 5761 A
Toek. electr. voorziening, 1-44 ..... 5820 C
Rubberplanten, 2-44 .... 5834 B
Veestapel en vleeschverbr., 3-44 ..... 5894 D
Levensonderh.; prijzen en kosten, 5-44 ..... 5935 B
Literatuurgeschiedenis, 5-44 ..... 5953 A

FINLAND

Regeeringsverkl., 9-43 .. 5677 F
Id., 9-43 ..... 5684 C
Onafhankelijkheidsherd., Rede Ryti, 12-43 ..... 5773 B
Kabinet, mutatie, 1-44 .. 5812 G
Ver. Staten, ult. eischen, 2-44 ..... 5845 C
Wapenstilst.voorw. Sovjet-Unie, 3-44 ..... 5862 A
Svinhufvud overleden, 3-44 ..... 5870 A
Rijksdagzitting, geheime, 3-44 ..... 5870 A
Wapenstilst.voorw. Sovjet-Unie, 3-44 ..... 5870 A
— D'sch commentaar dr. Schmidt, 3-44 ..... 5870 A
— Verworpen, 3-44 .... 5884 A
— Brief koning Gustaaf, 3-44 ..... 5884 A
— Verkl. Hitler, 3-44 .. 5884 A
— Antw. a. d. Sovjet-Unie., 3-44 ..... 5887 A
— Verkl. der Sovjet-Unie ..... 5887 A
Econ. positie, 3-44 ..... 5892 A
Kabinet, mutatie, 4-44 5902 C
Rijksdagzitting, 4-44 .. 5902 C
Besloten rijksdagzitting, 4-44 ..... 5918 A
Vredesonderhand. m. de Sovjet-Unie gestaakt, 4-44 ..... 5925 B
Verklaring min. Salovaare i.z. Karelië, 6-44 5965 C
Amerik. zwarte lijst, 6-44 5982 G
Ver. Staten: Finsche gezant uitgewezen, 6-44 .. 5989 E

FRANKRIJK

ARBEIDSDIENST:
Ontbonden; manschappen ter beschikking v. d. staat, 6-44 ..... 5982 A
ARBEIDSINZET:
Wettel. reg., 2-44 ..... 5837 F
Een millioen arbeiders in D'land, 3-44 ..... 5884 B
BINNENLAND:
Geboorten, stijging, 7-43 5596 A
Parijs, octrooi opgeh., 8-43 ..... 5635 F
Menton terug, 10-43 .... 5699 B
Wederopbouw, problemen, 12-43 ..... 5782 B
Na-oorlogsche positie, 12-43 ..... 5789 B
Ontr. Middell.z. kust, 1-44 ..... 5821 D
Luchtaanv.: aant. slachtoffers, 1-44 ..... 5821 D
Overz. pol. situatie, 2-44 5831 B
Evacuatie Z.kust, 2-44 .. 5846 A
Evacuatie N.-Fr., 3-44 .. 5862 B
Evacuatie en inundatie, 4-44 ..... 5903 J
Protest Kardinalen tegen Anglo-Amer. bombardement, 5-44 ..... 5959 B
Overzicht Anglo-Amerik. luchtaanv., 6-44 ..... 5976 B
Invasie; radiotoespr. Pétain en Darnand, 6-44 .. 5982 A
— 35.000 burgerslachtoffers, 6-44 ..... 5998 A
Geboorte- en sterftecijfers 1939-'43, 6-44 ..... 5982 A
BUITENLAND:
Na-oorlogsche positie, 12-43 ..... 5789 B
Argentinië, dipl. betr. verbr., 2-44 ..... 5837 B
EMIGRANTENREGEERING:
Gouv.-gen. Boisson, aftr., Cournarie ben., 7-43 .. 5596 B
Gaulle, de, politieke leiding, 8-43 ..... 5620 D
Giraud, opperbevelhebber, 8-43 ..... 5620 D
Pucheu gearrest., 8-43 .. 5643 F
Officiëele erk. .... 8-43 5651 B

Sovjet-Unie, Bogomolof ben., 10-43 ..... 5700 E
Giraud afgetreden, 11-43 5743 A
Flandin, Peyrouton, Boisson gearr., 12-43 .. 5766 B
Proces c. Boisson, Flandin etc., 1-44 ..... 5812 H
Helleu terugger. Levant, 2-44 ..... 5846 A
Pucheu ter dood veroordeeld, 3-44 ..... 5876 A
— terechtgesteld, 3-44 .. 5884 B
Reorganisatie; De Gaulle opperbevelh.; Giraud weigert aftreden, 4-44 ..... 5910 B
Processen beëindigd, 5-44 ..... 5933 F
Derrien gevonnist, 5-44 .. 5949 A
Naamsverandering, 5-44 5954 B
Gr. Fransch en Spaansch-Marokko gesloten, 6-44 5982 H
Kunstenaars terdoodveroordeeld, 6-44 ..... 5998 A

FINANCIEN:
Staatsbegr. 1944, 2-44 .. 5855 C
Staatsschuld, 5-44 ..... 5949 A
Kapitaalmarkt, overz., 6-44 ..... 5982 A

HANDEL, NIJVERHEID:
Ind. ontwikkel., 9-43 .... 5684 G

JODEN:
Maatregelen, 10-43 ..... 5707 D

JUSTITIE:
Guillotine buiten werking, 11-43 ..... 5757 C
Symbol. bedreigingen strafbaar, 1-44 ..... 5798 D
Verscherpte actie tegen terreur, 3-44 ..... 5892 B
Représailles t.a.v. processen emigr.-reg., 5-44 5933 F
Représailles tegen processen emigr.-reg., 5-44 5933 F
„Maquisards" gevonnist, 5-44 ..... 5949 A
Repressaille tegen vonsen v. Algiers, 5-44 5949 A, 5956 D
„Maquisards" francs-tireurs, 6-44 ..... 5989 B

KUNST, KULTUUR:
Ghéon, Henri overl., 6-44 5998 A
Girandoux, J. overl., 2-44 5846 G
Guilbert, Y. overl., 2-44 5846 G

LANDBOUW:
Agrar. problemen, 3-44 5886 E

PETAIN:
Kerstboodschap 12-43 .. 5790 B
Radiotoespr. invasie, 6-44 5982 A

REGEERING:
Reorganisatie, 1-44 ..... 5798 D
Darnand hoofd der politie, 1-44 ..... 5821 D
Brinon, de, biogr., 3-44 5866 A
Déat, M., min. v. Arbeid, 3-44 ..... 5884 B
Darnand staatssecr. binnenl. zaken, 6-44 .... 5989 B

RELIGIE:
Kardinalen protest. tegen Anglo-Amer. bombardementen, 5-44 ..... 5959 B

VERKEER:
Electrificatie spoorwegnet, 6-44 ..... 5998 A

WEERMACHT:
44 opgericht, 8-43 ..... 5628 G
„Richelieu" in geall. dienst, 11-43 ..... 5757 C
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
„Maquisards" franc-tireurs, 6-44 ..... 5989 B

G

GEALLIEERDEN

Pressie op bondgenooten v. Duitschland, 5-44 .. 5949 B

GRIEKENLAND

Inflatie, 1-44 ..... 5805 C
Emigrantenreg., Prof. Evolos d. Moskou benoemd, 1-44 ..... 5812 F
— min.-pres. Tsuderos afgetr., 4-44 ..... 5910 C
— Sovjet-Unie verbr. dipl. betrekkingen, 4-44 ..... 5910 C
— Kab. Venizelos afgetr.; Papandreu min.-pres., 5-44 ..... 5933 B
— Nieuw kabinet Papandreu, 5-44 ..... 5955 E

GRONDSTOFFEN

Aluminium: wereldprod. en verbr., 10-43 ..... 5700 H
— Prijsontw. en toepassing, 12-43 ..... 5782 D
Bauxiet: wereldpr., 7-43 5583 B
Cacao: wereldprod., 9-43 5672 D
Celwol, wereldprod., 3-44 5866 D
Chilisalpeter, wereldprod., 3-44 ..... 5861 B
Diamant: wereldprod., 11-43 ..... 5750 A
Goud: Wereldprod. 1913-'23—'40—'43, 12-43 ..... 5767 C
— intern. beteekenis en functie, 5-44 5935
— en grondstoffen in internat. ruilverkeer, 5-44, ... 5951 A
Hout: Overz. Zweden, 8-43 ..... 5642 C
Katoen: Prod. overz., 8-43 5642 C
— wereldoogst, 2-44 .... 5855 I
— wereldproductie en -verbruik, 5-44 ..... 5957 D
Koper: o. Borneo, 8-43 .. 5636 D
— wereldprod., 8-43 .... 5636 F
— Rhodesia, 8-43 ..... 5643 G
— wereldproductie en verbr., 10-43 ..... 5700 H
— na-oorlogsche probl., 1-44 ..... 5814 G
Kunstzijde wereldprod., 3-44 ..... 5866 D
Kwikzilver: wereldproductie, 12-43 ..... 5775 B
Lood: wereldproductie en verbr., 10-43 ..... 5700 H
Mais: wereldproductie, 1-44 ..... 5814 F
Meststoffen, wereldprod., 3-44 ..... 5861 B
Nikkel: wereldproductie en verbr., 10-43 ..... 5700 H
Petroleum: probl. V. St., 7-43 ..... 5602 B
— wereldprod. 1942, 8-43 5636 B
— nwe vindplaatsen, 9-43 5668 A
— wereldprod., 9-43 .... 5684 B
— Duitsche voorz., 10-43 5699 A
— Jaarversl. Kon. Olie, 10-43 ..... 5700 I
— Ver. Staten, buitenl. bel., 10-43 ..... 5709 B
— Reserves i. h. Nab. Oosten, 12-43 ..... 5775 B
— Roem. prod., 1-44 .... 5805 E
— Uitputting N. Am. reserves, 2-44 ..... 5831 C
— Verdr. Ver. Staten—Saoedi—Arabië, 2-44 .. 5846 E
— Vér. Staten pol. i. h. Nab. Oosten, 3-44 .... 5863 B
— Strijd om petr.gebieden in Voor-Azië, 3-44 5879 A
— Engelsch-Amerik. conf., 3-44 ..... 5879 A
— Verzet tegen Amerik. reg.plannen, 3-44 ..... 5879 A
— Hist. overz. gebruik, 4-44 ..... 5906 A
— Britsch-Amerikaansche conf., 5-44 ..... 5934 G
— idem; voorbespr. geëindigd, 5-44 ..... 5939 E
— Turkije weigert concessies aan Ver. Stat., 5-44 ..... 5940 C
— Sovj.-Unie, productie, 5-44 ..... 5958 B
Platina: Productiestijging, 12-43 ..... 5767 B
Rubber: prijsverh. kunstrubber, 7-43 ..... 5611 A
—, prod. kunstrubb. V.S., 9-43 ..... 5683 D
— productiekosten, 12-43 5766 C
— Wereldpr. en voorr., 12-43 ..... 5772 A
— planten i. Europa, 2-44 5834 B
— prod. synth. r. Ver. Staten, 2-44 ..... 5854 E
— Amer. prod. synth. rubber, 5-44 ..... 5941 B
— Int. comité ontbonden., 5-44 ..... 5957 D
Steenkool: grondstof bedrijfsl., 1-44 ..... 5823 E
Suiker: Europ. pos., 8-43 5636 C
—, Java, prod., 8-43 .... 5636 D
— Wereldprod., 9-43 .... 5658 A
— productie Java, 10-43 5716 B
— Br.-Indische suiker verdringt Javasuiker, 3-44 ..... 5886 D
Tabak: wereldprod., Eur. verbr., 8-43 ..... 5635 D
Tarwe: wereldprod. en verbr., 10-43 ..... 5701 A
Thee: internat. restrictie verl., 6-44 ..... 5967 F
Tin: prod., verbruik, 8-43 5620 B
— wereldproductie en verbr., 10-43 ..... 5700 H
Titanium: wereldproductie en verbr., 10-43 .. 5709 B
Tschleder: productie, 12-43 ..... 5783 D
Wol: wereldvoorraden, 12-43 ..... 5775 B
— Bedr. d. kunstvezels, 1-44 ..... 5805 F
Zeewater: theor. mogelijkheden, 11-43 ..... 5759 B
Zink: wereldproductie en verbr., 10-43 ..... 5700 H
Zijde: wereldproductie, 12-43 ..... 5775 B
— id. 1940—'42, 3-44 .... 5877 F

H.

HONGARIJE

BINNENLAND:
Regeering Stojay beh. situatie, 4-44 ..... 5902 D
Geheime zenders Budapest ontdekt, 4-44 .... 5910 D
Nat.-soc. in vrijheid gesteld, 4-44 ..... 5910 D
Liberale en anti-D'sche partijen verboden, 4-44 5918 B
Opheffing pol. partijen en vakvereen., 4-44 .. 5902 D

BUITENLAND:
Italië (rep.) erkend, 10-43 ..... 5693 A
Buitenl. politiek, 12-43 .. 5766 E
Waarsch. Ver. Staten, 12-43 ..... 5774 A
Nederland, Handelsovereenk., 1-44 ..... 5802 B
Argentinië, dipl. betr. verbr., 2-44 ..... 5837 B
D'land, milit. samenw. versterkt, 3-44 ..... 5886 F
Duitschland, dr. Vessenmeyer gezant te Budapest, 3-44 5887

Diplomatie:
Gezanten te Madrid en Stockholm staatsburgerschap ontnomen, 3-44 ..... 5894 C

JODEN:
Regeling jodenvraagst., 4-44 ..... 5902 D
— maatregelen, 4-44 .... 5903 A
Uitschakeling Joodsche advocaten en journalisten, 4-44 ..... 5910 D

JUSTITIE:
Amnestie v. pol. misdrijven, 4-44 ..... 5926 E

ONDERWIJS:
Onderwijs gestaakt, 4-44 5903 A

REGEERING:
Kab. v. Kallay:
Mutatie, min. Buit.l. Zaken, 7-43 ..... 5611 B
Afgetreden, 3-44 5887
Kab. Stojay:
Benoemd, 3-44 5887
Levensloop ministers, 3-44 5887
Beëdiging, 3-44 ..... 5894 C
Verklaring, 4-44 ..... 5903 A
Vasvari staatssecr. v. nijverheid, 4-44 ..... 5910 D
Arnothy vertegenw. v. d. min-president, 4-44 5910 D
Imredy, min. z. portef., 6-44 ..... 5965 B
Regeeringsverkl., 6-44 .. 5965 B
Stojay bezoekt Hitler, 6-44 ..... 5981 C

WEERMACHT:
Honvedleger v. h. Oostfront terug, 12-43 .... 5766 E
D'sche troepen bezetten Karpatenpassen, 3-44 5887
Dagorder Horthy, 4-44 .. 5918 B
Mut. legerleiding, 4-44 5926 E
Ver. Oostfrontstrijders; rede Imredy, 6-44 .... 5998 E

I

INDIE

BINNENLAND:
Hongersnood, aanb. Bose, 8-43 ..... 5653 A
— id., 11-43 ..... 5735 G
— id., 11-43 ..... 5743 B
Gandhi; vrijlating geëischt, 4-44 ..... 5903 B
Bengalen, hongersnood, 5-44 ..... 5933 G
Gandhi in vrijheid, 5-44 5939 B

ONAFH. LIGA:
Bose, president, 7-43 .... 5596 E
Voorl. regeering vrij Indië, 7-43 ..... 5596 E
Reg. Vrij Indië gev., 11-43 ..... 5723 B
Oorlogsverkl. Engeland, Ver. Staten, 11-43 .... 5723 B
Bose bezoekt Java, 12-43 5782 C
Regeering Vrij Indië overgebr. naar Vóór-Indië, 4-44 ..... 5926 C

WEERMACHT:
Onafhankelijkheidsleger, 7-43 ..... 5596 E

INDUSTRIE

Potloodfabricage, 11-43 .. 5759 A
Scheepsbouw, 12-43 .... 5774 C
Werelddeelen, industrialisatie, 10-43 ..... 5709 B
Scheepsbouw, 1-44 ..... 5815 B
Bevolking en industr. cap., 1-44 ..... 5818 B

INSULINDE

ALGEMEEN:
Prof. C. de Bussy, overl., 5743 C
Ontwikkeling dagbladwezen, 12-43 ..... 5782 C
Vorming Ned. emigr.-reg. in Australië, 3-44 5885 A
Amerik. persstemmen t.a.v. rechten n. herovering, 6-44 ..... 5966 B

ARBEIDSINZET:
Javaansche arbeiders n. Malakka, Borneo en Sumatra, 10-43 ..... 5700 G
Arbeidsdienst Java. 3-44 5885 A

BORNEO:
Industrie, organis., 7-43 5595
Koper, 8-43 ..... 5636 D
Econ. Bet., 9-43 5660
Javaansche arbeid., 10-43 5700 G
Econ. ontw., 3-44 ..... 5876 F

CELEBES:
Industrie, organis., 7-43 5595
Exploitatie. 12-43 ..... 5782 C
Econ. ontw., 3-44 ..... 5876 F

ECONOMIE, FINANCIEN:
Bankbiljettencirc., Java, 7-43 ..... 5601 B
Exportrecht Java, 8-43 .. 5644 D
Prijsontw., Java, 8-43 .. 5644 D
Econ. ontw., Java, 9-43 .. 5659 G
Econ. bet. Borneo, 9-43 5660
Liq. Eur. Banken, 11-43 5743 C
Orden. bedr.l. Sumatra, 2-44 ..... 5838 A
Econ. ontw. Borneo, Celebes, Sumatra, 3-44 5876 F
Econ. toestand Java, 4-44 ..... 5918 D

GRONDSTOFFEN:
Koper o. Borneo, 8-43 .. 5636 D

INDUSTRIE:
Java, Sumatra, Borneo en Celebes, 7-43 5595
Java, 9-43 ..... 5683 A

JAP. BEZETTING:
Bestuursindeeling, 7-43 5594 B
Centr. Civiele Raad, 8-43 5636 D
Tweej. bezetting Java; Jap. verkl., 3-44 ..... 5885 A

JAVA:
Grondstoffen, contrôlemijen, 7-43 5595
Industrie, organis., 7-43 5595
Bankbiljettencirc., 7-43 5601 B
Soerabaja, luchtaanval, 7-43 ..... 5606 A

Centr. Civiele Raad, 8-43 5636 D
Suikerprod., 8-43 ..... 5636 D
Prijsontw., 8-43 ..... 5644 D
Exportrecht, 8-43 ..... 5644 D
Econ. ontw. 9-43 ..... 5659 G
Chem. ind., 9-43 ..... 5683 A
Bandoengsche hoogesch. herop., 10-43 ..... 5716 B
Suikerprod., 10-43 ..... 5716 B
Bezoek van Bose, 12-43 5782 C
Bewegingsvrijheid Chineezen, 12-43 ..... 5782 C
Econ. ontw.; Arbeidsdienst, 3-44 ..... 5885 A
Tweejar. bezetting; Jap. verkl., 3-44 ..... 5885 A
Econ. en pol. toestand, 4-44 ..... 5918 D

LANDBOUW:
Suikerprod. Java, 8-43 .. 5636 D

NIEUW-GUINEA:
Nederl. bestuur in Hollandia hersteld, 5-44 .. 5932 B

ONDERWIJS:
Bandoengsche hoogesch. herop., 10-43 ..... 5716 B

SUMATRA:
Industrie, organis., 7-43 5595
Javaansche arbeid., 10-43 5700 G
Orden. bedr.l., 2-44 .... 5838 A
Econ. ontw., 3-44 ..... 5876 F

VERKEER:
Telegrafie:
Nederl., verb., 8-43 .... 5636 A

WEERMACHT:
Krijgsgevangenen; hulpverleening Roode Kr., 8-43 ..... 5618 A

INTERN. ORGAN.

GEALLIEERDEN:
Adv.comm. v. Europa, 11-43 ..... 5750 E

JOURNALISTENBONDEN, UNIE V. NAT.:
Congres Weenen, 7-43 .. 5603 A

KOMINTERN:
Stalin, geheim bev., 8-43 5627 A

OLYMP. COMITE:
50-jarig bestaan, 6-44 .. 5988 B

ROODE KRUIS:
Zwitserland stuurt gecondenseerde melk v. Utr. kinderen, 7-43 .. 5593 A
Krijgsgevangenen Oost-Azië; hulpverleen., 8-43 5618 A
Telegr. verk. Ned.-Ind., 8-43 ..... 5636 A
Uitwisseling krijgsgev., 10-43 ..... 5717 B
Zweedsch schip v. d. krijgsgev. gecharterd, 12-43 ..... 5782 A
Insuline v. Nederl. diabetici, 12-43 ..... 5789 A
Werk v. Krijgsgevangenen, 1-44 ..... 5798 E
Oproep a. d. regeeringen v. oorlogvoerende landen, 1-44 ..... 5804 A
Missies n. Japan en Ver. Staten, 2-44 ..... 5830 E
Postverkeer, 2-44 ..... 5854 F
Anglo-Amerik. bomaanvallen op hospitaalschepen, 6-44 ..... 5982 B
Nederland: toezending pakketten krijgsgev., 6-44 ..... 5996 A
— Vorming chirurg. ploegen, 6-44 ..... 5996 A

VOLKENBOND:
Raadszaal te Genève verbrand, 4-44 ..... 5911 D

IRAK

Noeri es Saïd, biogr., 11-43 ..... 5746 A
Regeering; Noeri es Saïd afgetr.; Hamdi al Badschadschi premier, 6-44 5982 E

IRAN

Oorlogsverkl. a. D'land, 9-43 ..... 5667 B
Geall. conferentie te Teheran. 12-43 ..... 5773 C
Geallieerde verklaring, 12-43 ..... 5773 C
Mutaties kabinet, 12-43 .. 5783 E
Regeering afgetreden, 3-44 ..... 5892 D
Nieuwe regeering gevormd, 4-44 ..... 5903 C

ITALIE

(Zie na pag. 5684 D
ITALIE (KONINKR.) en ITALIE (REPUBL.)

BADOGLIO:
Biografie, 7-43 ..... 5608 A
Kabinetsformateur, 7-43 5611 C
Proclamatie, 7-43 ..... 5611 C
Ordemaatr., oproep, 7-43 5612
Capitulatie, 9-43 ..... 5663 A
Uitgeweken n. Sicilië, 9-43 5664

BINNENLAND:
Algemeen:
Proclamatie, 8-43 ..... 5611 C
Ordemaatregelen, 7-43 .. 5612
Triëst, betoogingen, 7-43 5612
Situatie, overzicht, 8-43 5615 A
Comm. agitatie, 8-43 .... 5626 B
Vakver., toezicht, 8-43 .. 5626 B
Regeeringsmaatr., 8-43 .. 5626 B
Corp. organen opgeh., 8-43 5642
Partijlidm. overh.pers. verb., 8-43 ..... 5651 C
Procl. fasc. reg., 9-43 .. 5664
Rep. fasc. partij opger., 9-43 5675
Rome:
Rome, bevolking, 7-43 .. 5595 I
—, bomaanval, 7-43 5605-6
—, protest paus, 7-43 .... 5610 E
—, open stad, 8-43 ..... 5634 B
—, pos. open stad, 8-43 5641 D
—, gouverneur, 8-43 5642
—, pos. open stad, 8-43 5651 C

BUITENLAND:
Polit. ongewijzigd, 8-43 5615 A
Capitulatie reg. Badoglio, 9-43 ..... 5663 A
Wapenstilst. voorw., 9-43 5663 A
Geh. Britsch-Ital. bespr. te Lissabon, 9-43 .... 5663 A
Verslag D'sche zaakgel., 9-43 5664
Dalmatië d. Kroatië geannexeerd, 9-43 ..... 5667 C
Verdr. d. Kroatië opgezegd, 9-43 ..... 5667 C

DIPLOMATIE:
D'land Pariani ben., 9-43 5659 C
Turkije, Bastianini ben., 8-43 ..... 5634 B
— Rocco ben., ... 9-43 5659 C
Vaticaan; Ciano, graaf, afgetr., 8-43 5616
—, Riggo B., ben., 8-43 5626 B

FINANCIEN:
Staatsfinanciën, overzicht begr. tekort, 8-43 5627
Verhouding Lire, pond, dollar, 8-43 ..... 5641 D

HANDEL, NIJVERHEID:
Corp. organen opgeh., 8-43 5642
Ned. betalingsverk., 8-43 5649 A

JUSTITIE:
Politie:
Chef benoemd, 7-43 5612
Militarisatie, 8-43 ..... 5626 B
Rechtbanken:
Bijz. rechtbanken opgeheven, 8-43 ..... 5615 A
Gerechtsh. Dalmatië opgeh., 8-43 ..... 5641 D

MUSSOLINI:
Conf. m. Hitler, militaire kwesties, 7-43 ..... 5609 A
Afgetreden, 7-43 ..... 5611 C
Annunziaten, orde v.; ridderrechten, 7-43 .... 5615 A
60ste verj.d.; geschenk Hitler, 8-43 5616
Bevrijding, 9-43 5667
— (f. buiten tekst), 9-43 5670a
— idem, 9-43 ..... 5674 A
— Skorzeny bevord., 9-43 5675
Leider fasc. rep. partij, 9-43 5675
Radiotoespraak, 9-43 5675
Dagorders, 9-43 5675
Bezoek a. Hitler, 9-43 .. 5677

PERSWEZEN:
„Giornale d'Italia", 7-43 5612
„Tribuna", 8-43 ..... 5615 A
Reorganisatie pers, 8-43 5616
Regeeringsverandering, weerklank, 8-43 5627
Reorganisatie pers, 8-43 5651 C

REGEERING:
Kabinet Mussolini (I):
Verkeer, min. v., afgetr., 7-43 ..... 5610 A
Mussolini afgetr., 7-43 .. 5611 C

Kabinet Badoglio:
Badoglio benoemd, 7-43 5611 C
—, samenst. kabin., 7-43 5611 C
Duitsch commentaar, 7-43 5611 C
Duitsch commentaar, 8-43 5616
Binnenl. Zaken, Fornaciari afgetr., 8-43 .... 5634 B
—, Ricci ben., 8-43 .... 5634 B
Buitenl. Zaken, Quariglia afgetr., 8-43 .... 5634 B
—, Rocco ben., 8-43 .... 5634 B
Volksvoorl., Rocco afgetr., 8-43 ..... 5634 B
—, Galli ben., 8-43 ..... 5634 B

Kabinet Mussolini (II):
Dagorders, 9-43 5675
Samenstelling, 9-43 .... 5684 D

Koning Victor Emanuel:
Proclamatie, 8-43 ..... 5611 C
Regeering beëedigd, 8-43 5615 A
Capitulatie, 9-43 ..... 5663 A
Uitgeweken naar Sicilië, 9-43 5664

REP. FASC. PARTIJ:
Oprichting, 9-43 5675
Pavolino, secr., 9-43 5675

SICILIE:
Econ. gesteldheid, 7-43 .. 5596
Kaartje, 7-43 ..... 5598 A
Land. Geallieerden, 7-43 5598 A
Bezet. Geallieerden, 8-43 5637 A

SOCIALE ZAKEN:
Vakvereenigingen, staatstoezicht, 8-43 .. 5626 B

VERKEER:
Spoorwegen:
Electrificatie, 7-43 5596

VOLKSVERTEGENWOORDIGING:
Groote Raad Fasc. partij, besluiten 24 Juli, 8-43 5615 A
—, ontbonden, 8-43 ..... 5615 A
Kamer Fasc. Corp. ontbonden, 8-43 5616
—, Parl. onschendb. opgeh., 8-43 5627
Senaat; pres. Suardo afgetr.; T. di Revel benoemd, 8-43 ..... 5615 A

WEERMACHT:
Mobilisatie, uitbr., 7-43 5610 A
Fasc. militie, positie, 7-43 5612
Militarisatie overheidspersoneel, 8-43 5616
Ambrosio, stafchef, 8-43 5626 B
Militarisatie politie, 8-43 5626 B
Oorlogstoestand afgek., 8-43 5627
Capitulatie reg. Badoglio, 9-43 ..... 5663 A
Wapenstilstandsvoorw., 9-43 ..... 5663 A
Duitsche maatr., 9-43 .. 5665
Ricci, comm. vrijw. mil., 9-43 5675
Ontslag eed v. tr. Vict. Em., 9-43 5675

ITALIE (KONINKR.)

BUITENLAND:
Kroatië, dipl. betr. verbroken, 10-43 ..... 5693 B
Duitschland, oorlogsverkl., 10-43 ..... 5707 H
Verraad, Badoglio, 10-43 5716 C
Geall. contrôle comm., 11-43 ..... 5735 C
Sovjet-Unie, dipl. betr. aangeknoopt, 3-44 .... 5885 B
Sovjet-Unie; prof. Kostilew t. dipl. vert. der Sovjet-Unie ben., 4-44 5911 A
Sovjet-Unie; econ. onderhandelingen, 4-44 5925 E
Frankrijk; wapenstilst. herroepen, 6-44 ..... 5981 D

JEUGD:
Kinderen n. d. Sovjet-Unie, 12-43 ..... 5783 F
— Schip vergaan, 2-44 .. 5830 B

JODEN:
Jodenwetten opgeh., 2-44 5846 B

KUNST, KULTUUR:
Kunstschatten naar Amerika, Engel., 10-43 5717

PERS:
18 couranten verboden, 6-44, ... 5998 F

REGEERING:
Kab. Badoglio:
Samenstelling, 10-43 .... 5699 C
Mutaties, 11-43 ..... 5751 A
Mutaties, 2-44 ..... 5854 G
Mutaties, 4-44 ..... 5926 A
Afgetreden, 6-44 ..... 5981 D

Kab. Bonomi:
Samenstelling, 6-44 .... 5981 D
Beëedigd, 6-44 ..... 5998 F

Koning Victor Emanuel:
Positie, 10-43 5708
Bezit onteigend, 11-43 .. 5725 D
Geen keizer van Abessinië. koning van Albanië, 12-43 ..... 5766 D
Verzoek om steun aan kon. v. Engeland, 1-44 5823 A
Abdicatieplannen, 4-44 5918 C
Afgetreden, 6-44 ..... 5981 D

WEERMACHT:
Gen. Roatta ontsl., 11-43 5735 C
Mutaties gen. staf, 11-43 5757 D
Rangen luchtwapen, 12-43 5781 A
Overz. verliezen, 3-44 .. 5862 C
Uitlevering vloot a. d. Sovjet-Unie, 3-44 .... 5871 B
Soldaten in dienst v. d. Sovjet-Unie, 4-44 .... 5911 A
Wapenstilst. m. Frankrijk herroepen, 6-44 .. 5981 D

ITALIE (REPUBL.)

ARBEIDSINZET:
Totale mobilisatie, 12-43 5791 E

BINNENLAND:
Bomaanval Monte Cassino, 2-44 ..... 5854 H
Boodschap Iersche reg. i.z. Rome, 4-44 ..... 5926 B
Nieuwe vlag, 6-44 ..... 5966 A
Rome ontruimd, verkl. Mussolini, 6-44 ..... 5981 E

BUITENLAND:
Bondgenootschap met D'land en Japan; 2e verj.; verkl. Mussolini, 12-43 ..... 5772 B
Eire, boodsch. i.z. Rome, 4-44 ..... 5926 B
Nieuwe vlag, 6-44 ..... 5966 A
5-j. bestaan vriendschapspact m. D'land, 6-44 ..... 5966 D

HANDEL, NIJVERHEID:
Social. bedrijfsleven, 1-44 5821 E

JODEN:
Neurenbergerwetten, 11-43 5735 B
Confiscatie kunstbezit, 11-43 ..... 5757 E
Naar concentratiekampen, 12-43 ..... 5782 E
Vijandel. vermogen, 2-44 5838 B

JUSTITIE:
Graaf Ciano etc. ter dood veroord., 1-44 ..... 5812 I
Proces legerleiders, 2-44 5838 B
Belangr. industrieelen in arrest, 3-44 ..... 5885 C
Bastianini ter dood veroord. en naar Zwitserland gevlucht, 4-44 .. 5926 B
Scorza vrijgesproken, 4-44 ..... 5926 B
Admiraals terdoodveroordeeld, 6-44 ..... 5966 A

MUSSOLINI:
Constitueerende bijeenk., 10-43 ..... 5693 A
Staatshoofd, 10-43 ..... 5693 A
Regeeringsprogram, 11-43 5725 D
Conf. m. Hitler, 5-44 .. 5933 A
Telegram a. Hitler, 6-44 5966 D
Ontruiming Rome, verkl., 6-44 ..... 5981 E

REGEERING:
Kabinet Mussolini (II):
Graziani, biogr., 10-43 .. 5689 A
Constitueerende bijeenk., 10-43 ..... 5693 A
Erkenning bondgenooten, 10-43 ..... 5693 A
Pavolini biographie, 10-43 5696 A
Zetelverplaatsing, 10-43 5699 C
Uitbreiding, 10-43 ..... 5699 C
Graziani bezocht Hitler, 10-43 ..... 5707 B
Programma, 11-43 ..... 5725 D
Venetië, zetel, 11-43 .... 5725 D
Programma, 11-43 ..... 5750 F
Naamgeving; Soc.wetten, 11-43 ..... 5757 E

PERS:
Gayda omgekomen, 3-44 5885 C

RELIGIE:
Medew. Kath. Actie, 11-43 ..... 5750 F

VERKEER:
Nwe Postzegels, 2-44 .... 5838 B
WEERMACHT:
Gambara stafchef, 10-43 5717 A
Rangen luchtw., 12-43 5781 A
300.000 man opgeroepen, 12-43 ..... 5782 E
Overz. verliezen, 3-44 .. 5862 C
Maatr. t. verst. d. nat. verdediging, 4-44 .... 5926 B
Nieuwe vlag, 6-44 ..... 5966 A
Bestrijding partisanen, 6-44 ..... 5973 B
WETENSCHAPPEN:
Prof. Gentile overl., 4-44 5926 B

J.

JAPAN

ARBEIDSINZET:
Alg. mob., 9-43 ..... 5685 C
Thee- en geishahuizen gesloten, 3-44 ..... 5871 C
Inkrimping aantal banken, 3-44 ..... 5871 C
Tot. arb.mobilisatie, 3-44 5876 H
BUITENLAND:
Sjanghai's concessies aan Nanking-China, 7-43 .. 5595 B
Maleische sultans voor samenwerking, 7-43 .. 5603 C
Ital. reg.wisseling, 8-43 5636 H
Argentinië; dipl. betr. verbroken, 2-44 ..... 5829 B
Bondgenootschap met D'land en Italië; 2e verj.; verkl. Sjigemitsoe, 12-43 ..... 5772 B
China (Nanking), bondgenootsch., 11-43 ..... 5724 B
Italië (rep.) erkend, 10-43 5693 A
Philippijnen, erk., 10-43 5708 A
— verdrag, 10-43 ..... 5708 A
Sovjet-Unie, visscherijverdr. gesl., 4-44 .... 5903 D
KOLONIEN:
Zie Insulinde, Philippijnen en Malakka
REGEERING:
Kabinet Tojo:
Bewapeningsmin. ingest., 10-43 ..... 5693 C
Mutaties, 10-43 ..... 5700 D
Overz. oorlogsv. Tojo, 1-44 ..... 5821 F
Mutaties, 2-44 ..... 5855 B
Overz. situatie Tojo, 3-44 5892 E
SOC. ZAKEN:
Arbeidstijden en -loonen, 6-44 ..... 5998 B
VERKEER:
Beperk. verkeer, 7-43 .. 5595 C
Ontwikkeling, 7-43 ..... 5610 D
WEERMACHT:
Krijgsgevangenen; hulpverl. Roode Kruis, 8-43 5618 A
—, Opgave, 8-43 ..... 5641 B
Rangen luchtwapen, 12-43 5781 A
Amerik. vlootsterkte, 3-44 ..... 5885 F
Adm. Koga gesneuveld; adm. Tojoda opperbevelhebber, 5-44 ..... 5939 D

KROATIE

BUITENLAND:
Dalmatië geannexeerd, 9-43 ..... 5667 C
Verdr. m Italië opgezegd, 9-43 ..... 5667 C
Italië (rep.) erkend, 10-43 5693 A
Italië (kon.) dipl. betr. verbr., 10-43 ..... 5693 B
REGEERING:
Kab. Manditsj:
Min. president Manditsj ben., 9-43 ..... 5659 F
Oorlog, min. v. Navratil ben., 9-43 ..... 5659 F
Manditsj, biogr., 10-43 .. 5704 A
Reorg. kabinet, 10-43 .. 5707 A
Navratil, biogr., 10-43 .. 5712 A
Mutatie, 11-43 ..... 5735 I
Mutaties, 2-44 ..... 5839 D
Manditsj en Peritsj b. d. Führer, 3-44 ..... 5871 F
Mutatie, 5-44 ..... 5933 E
WEERMACHT:
Zuiveringsactie partisanen, 7-43 5606

KUNST, KULTUUR

ALGEMEEN:
Bescherm. kunstschatten in oorlogstijd, 5-44 5935 A
BEELDENDE KUNSTEN:
W. H. Singer, overl., 1-44 5836 A
P. Mondriaan, overl., 2-44 5846 G
E. Munch, overl., 2-44 .. 5846 G
$ 127.000 v. e. Frans Hals, 2-44 ..... 5855 E
LITERATUUR:
Y. Guilbert, overl., 2-44 5846 G
J. Giraudoux, overl., 2-44 5846 G
Europeesche lit.geschiedenis, 5-44 ..... 5953 A
MUZIEK:
Bizet, opera ontd., 10-43 5709 D
Ilona Durigo, overl., 1-44 5813 B
Toonstelsel, prof. Fokker, 1-44 ..... 5806 A
Y. Guilbert overl., 2-44 5846 G
Hans Pfitzner 75 jr., 5-44 5942 A
TOONEEL:
Y. Guilbert, overl., 2-44 5846 G
Doel en taak tooneelwetensch.; rede prof. Kindermann, 3-44 .... 5865 A
W. Kraus, 60 jr., 6-44 .. 5997 A
H. Ghéon overl., 6-44 .. 5998 A

L

LANDBOUW

Bacteriën uitzetting, Nederland N.O.-polder, 7-43 ..... 5583 C
Sprinkhanen-bestrijding Egypte, 7-43 ..... 5603 D
Agrar. probl. in Frankrijk, 3-44 ..... 5886 E
Nederland; bron van volksbestaan, 4-44 .... 5919 B

L

LIBANON

Confl. de Gaulle, 11-43 .. 5742 A
Idem, 11-43 ..... 5751 B
Idem, 11-43 ..... 5757 F

LIBERIA

Oorlogsverkl. Asmogendheden, 2-44 ..... 5839 E

LITAUEN

Ex-pres. Smetona overl., 1-44 ..... 5813 A

M

MALAKKA

Maleische sultans werken met Japan samen, 7-43 5603 C
Javaansche arbeid., 10-43 5700 G
Industrialisatie, 3-44 .. 5892 C

MAROKKO

Grens Spaansch- en Fransch-Marokko gesloten, 6-44 ..... 5982 H

MARTINIQUE

Aansluiting, Geallieerden, 7-43 ..... 5596 C

MONTENEGRO

Onafh. uitger, 9-43 .... 5677 B

N

NATUURRAMPEN

Aardbeving Turkije, 11-43 5757 G
Aardbeving Argentinië, 1-44 ..... 5812 B
Boschbrand Australië, 1-44 ..... 5820 B
Aardbeving Turkije, 2-44 5839 B
Vesuvius uitbarsting, 3-44 ..... 5893 A

NEDERLAND

ARBEIDSDIENST:
Vrijwill. n. Oostl., 7-43 5607 A
Ouderdag, 8-43 ..... 5648 B
Arbeidsmannen uit Oostland terug, 11-43 .... 5722 A
Oogstwerkzaamheden, 11-43 ..... 5722 A
Diphtherie-inenting, 11-43 5723 A
Overz. prestaties, 11-43 5738 B
Tentoonstelling, 12-43 .. 5778 B
Werkobj. Odoorn overgedr., 3-44 ..... 5860 A
3-jar. best. A.D.M., 3-44 5881 A
Aanleg van nooddijken, 5-44 ..... 5938 A
Studenten a. D'sche hoogescholen dienstplichtig, 6-44 ..... 5962 A
Strafbepalingen dienstonttrekking, 6-44 .... 5978 A
Vrijwilligers naar Oostland, 6-44 ..... 5994 B
ARBEIDSFRONT:
„Drakenburg", vorm. Oord: Opening, H. J. Woudenberg, 7-43 .... 5593 A
Putten, Jeugdvorm., oord. Geopend, 7-43 .. 5593 A
Werkloozenuitkeering: Bijslag, 7-43 ..... 5593 A
—, Extra-uitkeering verv., 8-43 ..... 5620 A
Concertt. Mozartkoor, 8-43 ..... 5633 A
Mussert, bezoek, 10-43 5704 B
„Vreugde en Arbeid" 3 jr., 11-43 ..... 5738 B
Samenk. m. Econ. front, 12-43 ..... 5770 A
Gem. v. d. Arbeid; overz. werkzaamh., 12-43 .... 5770 A
Kinderclubs, 2-44 ..... 5851 A
Hulp a. begaafden, 3-44 5881 A
Jeugdweek, 3-44 ..... 5881 A
Bezoek Rauter, 4-44 .. 5898 A
Tentoonstelling H'lem, 4-44 ..... 5927 A
Meirede's Woudenberg en Mussert, 5-44 ..... 5930 A
ARBEIDSINZET:
Dienstn. Duitsche weermacht, 8-43 ..... 5593 A
Lichting 1924, verb. tewerkstell., 7-43 ..... 5593 A
Vrijst. dienstn. Duitsche weermacht, 7-43 ..... 5593 A
Sportbeoefening arbeiders in Duitschland, 7-43 .. 5594 A
Vrouwen, dienstverplicht., 7-43 ..... 5601 A
Vrijst. dienstn. Landwacht, 7-43 ..... 5607 A
Lichting 1922 en '23, verb. tewerkstelling, 8-43 .. 5625 A
Boetenstelsel, 8-43 .... 5633 A
Loonovermaking, 8-43 .. 5633 A
Verloven uitgesteld, 9-43 5669 A
Aantal Nederl. i. h. buitenl., 10-43 ..... 5696 B
Arbeidsprestatie vergel. m. buitenl., 10-43 .... 5701 C
Verlof Ned. arbeiders D'land, 11-43 ..... 5739 A
Soc. toelage arb. in D'land, 11-43 ..... 5747 B
Verl. ambtsper. ambtenaren, 12-43 ..... 5770 A
Vrouwenarbeid ..... 5770 A
Vergoed. b. verpl. tewerkstelling, 1-44 .... 5802 B
Nwe reg. vrijstelling tewerkstell., 2-44 ..... 5843 A
Houding Ned. arb. in D'land, 2-44 ..... 5851 A
Bezoek dr. Ley, 2-44 .. 5851 A
Op. Arbeitskammer D. A.F., 2-44 5852
Verlof Ned. arbeiders D'land uitgest., 3-44 .. 5873 A
Z-kaarten v. d. voedselvoorzieningsbedr., 3-44 5890 A
Regeling arbeidsvoorw. D'sche instanties, 4-44 5898 A
Twee Nederl. arbeiders i. D'land wegens clandestien slachten terdoodveroordeeld, 4-44 5901 D
Geen straf voor „opduikers", 4-44 ..... 5914 A
Maatr. tegen ongeoorl. verzuim, 4-44 ..... 5926 F
Verlof arb. in D'land toegestaan, 5-44 ..... 5938 A
Verlofsverbod verlengd, 5-44 ..... 5946 A
Straffeloosheid v. onderduikers; verkl. Max Blokzijl, 6-44 ..... 5962 A
Premies bij bedrijfsverbeteringen, 6-44 ..... 5970 A
BEZETTING:
Algemeen:
Burg. stand Duitschers, 10-43 ..... 5704 B
Prestatiewedstr. D'sche bedrijven, 5-44 ..... 5931 A
Uitzonderingstoestand bij invasie, 5-44 ..... 5946 A
Brochure prof. Schrieke, 5-44 ..... 5950 A
Onbevoegd in- en uitreizen, 5-44 ..... 5956 A
N.S.D.A.P.:
Arbeitsbereich 3 jaar, 11-43 .....5720 B
Jungvolk en Jungmädel opgenomen in H.J., 3-44 ..... 5890 A
Vergadering Arnhem; rede Ritterbusch, 4-44 5900 A
Dr. Rosenberg bezoekt Nederland, 6-44 ..... 5961 A
Inwijding B. D. M. wimpels, 6-44 ..... 5978 A
Ritterbusch:
Rede Tilburg, 11-43 .... 5720 B
Ben. Arbeitsber. Leiter, 12-43 ..... 5771 A
Rede Eindhoven, 2-44 .. 5827 A
Bezoek N.S.K.K., 2-44 .. 5837 A
Opname Jungvolk en Jungmädel i. d. H.J., 3-44 ..... 5890 A
Rede Arnhem, 4-44 .... 5900 A
Rijkscommissariaat:
Schmidt, Gen. Komm., omgekomen; herdenk. Den Haag; begrafenis Münster, persbeschouw., 7-43 ..... 5584 A
Artsen, brief a. Rijkscommissaris maatr. Sicherheitspol., 7-43 ..... 5587 A
Ritterbusch, Diensl. W., benoemd; levensbeschr., 7-43 ..... 5592 B
Artsen, Aanbied. verontschuldigingen, 7-43 .... 5600 B
Fr. Schmidtschule geop., 1-44 ..... 5810 A
Seyss-Inquart:
Herd. rede G. K. Schmidt, Den Haag en Münster, 7-43 ..... 5584 A
—, Rede Landwacht, 8-43 5617 A
—, Hitler, telegramwissel., 8-43 ..... 5619 A
—, N.S.K.K., bez. Motorschule, 8-43 ..... 5625 A
—, Begr. mr. Reydon, 8-43 ..... 5649 A
— ‡‡ Sportwedstr. Rijswijk, 9-43 5658
Rede oogstdankf. Gron., 10-43 ..... 5690 A
Rede Arnhem, 11-43 .... 5720 B
Rede Heldengedenkdag, 11-43 ..... 5730 A
Bezoek a. Hitler, 12-43 .. 5762 B
Rede 12 j. best. N.S.B., 12-43 ..... 5769 A
President D'sche Academie, 12-43 ..... 5781 C
Kerstgeschenk zusters D'sche Roode Kruis, 12-43 ..... 5791 B
Nieuwjaarsboodsch., 1-44 5796 A
Install. pres. Deutsche Akademie, 2-44 ..... 5845 B
Huldiging Tsjerkassystrijders, 4-44 ..... 5916 A
Rede 55ste verjaardag Hitler, 4-44 ..... 5921 B
Uiteenzetting 4 jr. Rijkscommissariaat, 6-44 .. 5969 A
Inwijding B. D. M. wimpels, 6-44 ..... 5978 A
Verordeningen:
Niet-kerkklokken, aangifte, 7-43 ..... 5585 A
Verblijfbeperk. Gelderl., Overijssel, Drente, Groningen, Friesl., 8-43 .. 5624 B
Oorlogsschadereg., 8-43 5648 B
Bezettingsschaderegeling, 9-43 ..... 5668 B
Verbl.verbod Overijssel, Groningen, Friesland, strumenten, 2-44 ..... 5829 A
Drente, Gelderland, opgeheven, 11-43 ..... 5722 A
Aanm. electr. meetin-

Vlagverbod, 6-44 ..... 5970 A
Meenemen vliegtuigonderdeelen verboden, 6-44 ..... 5970 A

BINNENLAND:
Algemeen:
Vos, Floris, overl., 7-43 5608 B
Rambonnet, J. J., overl., 8-43 ..... 5624 B
Verblijfsbeperk., Gelderl., Overijssel, Drente, Groningen, Friesl., 8-43 .. 5624 B
Oorlogsschadereg., 8-43 5648 B
Bezettingsschaderegeling, 9-43 ..... 5668 B
Sluitingsuur, Zeeland, 9-43 5668 B
Ambtenaren, pos. tijdel., 10-43 ..... 5692 A
Verbl.verbod Overijssel, Groningen, Friesland, Drente, Gelderland, opgeheven, 11-43 ..... 5722 A
Verduisteringsvoorschriften, 11-43 ..... 5722 A
Verduisteringsvoorschr. verscherpt, 12-43 ..... 5763 A
Walvisch op Texel, 1-44 5823 B
Overstrooming Werkendam, 2-44 ..... 5829 A
Ambtenaren, pos. tijdel., 4-44 ..... 5898 A
Afsluiting gemeenterekening 1942, 5-44 .... 5931 A
Uitzonderingstoestand bij invasie, 5-44 ..... 5946 A
Brochure prof. Schrieke, 5-44 ..... 5950 A
Bezoldiging Wethouders, 6-44 ..... 5986 A

Bevolking:
Geboorten, sterften, huwelijken, grafiek, 7-43 .. 5583 A
's-Gravenhage, vermind., 7-43 ..... 5592 B
Amsterdam, overz., 8-43 5639 A
Overzicht 1e halfj. 1943, 10-43 ..... 5703 A
Cijfers 31 Dec. '42, 12-43 5791 B
Honderdjarigen, 1-44 .... 5799 A
Nijmegen 100.000 inw., 2-44 ..... 5853 A
Oudste inwoonster overled., 3-44 ..... 5868 A
Nationale Plan, 3-44 .... 5873 A
le huwelijk N.O. polder, 3-44 ..... 5881 A
Levensduur woningen, 3-44 ..... 5889 A
Archieven Noord-, Zuid-Holland en Zeeland n. d. Cannenburch, 3-44 .. 5890 A
Vrouwenoverschot dalend, 4-44 ..... 5899 A
Amsterdam, inwonertal 1-1-'44, 6-44 ..... 5978 A
Gezondheidstoestand '42, 6-44 ..... 5988 A

Gemeenten:
Amsterdam, luchtaanv., 7-43 ..... 5601 A
—, hulp Volksd. luchtaanv., 8-43 ..... 5640 B
—, opheffing korte ritten, 11-43 ..... 5749 A
— Gas- en electr. tariefverh., 12-43 ..... 5762 B
— Opheffing tramverkeer op Zondag, 12-43 .... 5771 A
— Opnamereg. ziekenhuizen, 12-43 ..... 5789 A
— Omnibussen op Zondag, 12-43 ..... 5789 A
— Bevolk., 31-12-42, 12-43 5791 B
— verpl. aanm. leege woningen, 1-44 ..... 5810 A
— Opstaan v. ouderen in tram, 2-44 ..... 5829 A
— Decentr. politie, 2-44 5837 A
— Groentevoorziening, 2-44 ..... 5844 A
— Monumenten in teekening gebracht, 4-44 .. 5907 A
— Walr. Bossevain overleden, 5-44 ..... 5932 A
— Gemeenterekening '42, 6-44 ..... 5962 A
— Citroenendistributie, 6-44 ..... 5963 A
— Dalend inwonertal, 6-44 ..... 5978 A
— Begrooting '44, 6-44 .. 5980 A
Arnhem, luchtaanv., 3-44 ..... 5859 A
Burgemeesters, Mut., Den Bosch, Kerkrade en Maastricht, 7-43 ..... 5592 B
Enschede, luchtaanv., 3-44 ..... 5859 A
Financ overz., 9-43 .... 5685 B
's-Gravenhage: verplichte diphtherie inent., 10-43 ..... 5715 A
— opheffing korte ritten, 11-43 ..... 5749 A
— Bevolk., 31-12-42, 12-43 5791 B
— luchtaanval, 4-44 .... 5914 A
Hilversum, nwe burgem., 12-43 ..... 5771 A
— install. burg. Fijn, 2-44 5843 A
— Groentevoorziening, 2-44 ..... 5844 A
Leiden; verord. gehuwde vrouwen, 8-43 ..... 5620 A
Middelburg, oorlogsschadereg., 8-43 ..... 5648 B
Nijmegen, 100.000 inw., 2-44 ..... 5853 A
— luchtaanval, 3-44 .. 5859 A
Rotterdam, wethouder Dykhuis, 7-43 ..... 5592 B
—, Oorlogsschadereg., 8-43 ..... 5648 B
— Zeehavenprobl., 9-43 5671 A
— Schade onderzoek, 11-43 ..... 5725 A
— Bevolk., 31-12-42, 12-43 5791 B
— Eerste ruilwarenbeurs, 4-44 ..... 5899 A
— Tewerkstelling bevolking, 6-44 ..... 5970 A
Utrecht, Geertekerk, 8-43 5640 B
— Jongens 's av. v d. straat, 1-44 ..... 5803 A
Vlissingen, Callenfels burgem., 9-43 ..... 5673 A
Wethouders, bezoldiging, 6-44 ..... 5986 A

Luchtaanvallen:
Amsterdam, 7-43 ..... 5601 A
Zeeuwsche veerb., 9-43 .. 5658
Oosten des lands, 10-43 5697 A
Veerbooten, 11-43 ..... 5740 A
Openluchtmuseum, 11-43 5748 A
Enschede, Nijmegen, Arnhem, 3-44 ..... 5859 A
— id., 3-44 ..... 5868 A
's-Gravenhage, 4-44 .... 5914 A
Treinen en schepen gemitrailleerd, 6-44 .... 5961 A
Roosendaal gebombardeerd; treinen gemitrailleerd, 6-44 ..... 5971 A
Luchtaanval Nijmegen, film, 6-44 ..... 5972 A
Schadereg. Nederl. i. D'land, 6-44 ..... 5980 A
Joodsch kamp beschoten, 6-44 ..... 5980 A
Loos gerucht Eindhoven, 6-44 ..... 5987 A
Kindertehuis Ermelo beschoten, 6-44 ..... 5987 A
Verkeersmiddelen beschoten, 6-44 ..... 5995 A

Luchtbescherming:
Voorschriften, 5-44 .... 5931 A

Provinciën:
Verblijfbeperk. Gelderl., Overijssel, Drente, Groningen, Friesl., 8-43 .. 5624 B
Overijssel, Rijke, mr. W. de, comm., 8-43 ..... 5633 A
Zeeland, sluitingsuur, 9-43 5668 B
Noord-Holland, begrooting 1944. 4-44 ..... 5898 A
Zeeland „Sperrgebiet", 5-44 ..... 5930 A
Zuid-Holland; uitbreiding verboden gebied, 5-44 ..... 5938 A

Waterstaat:
Secr.-Gen. Spitzen, mr. D. G. W., ontsl., 8-43 5633 A
— v. d. Vegte, Ir. W. L. Z. v. d., benoemd, 8-43 5633 A
E. D. Brands direct. generaal, 12-43 ..... 5764 A
König, oud-min. overl., 2-44 ..... 5835 A

BUITENLAND:
Zwitserland schenkt gecondenseerde melk aan Utrechtsche kinderen, 7-43 ..... 5593 A
Am. insuline v. diabetici, 12-43 ..... 5789 A
Vaticaan schenkt levertraan v. zieke kinderen, 5-44 ..... 5956 A

DIERENBESCHERMING:
Wijz. Vogelbesluit, 2-44 5843 A

DISTRIBUTIE:
Papierbesparing: Lijst toegest. art., 7-43 .... 5589 A
Drukwerkorders; beperk. oplaag, 7-43 ..... 5589 A
Methaangas: Aangewezen, 7-43 ..... 5589 A
Verk. voorschr. kweek., 7-43 ..... 5589 A
Meubelen; verkoopverbod, 7-43 ..... 5607 A
Groenten, Fruit; klantenbinding, 7-43 ..... 5607 A
Levensmidd., extra aardappelen, suikerwerk en pruimen, 7-43 ..... 5607 A
Overzicht Aug. '43, 8-43 5649 A
Geen benzine v. particulieren, 11-43 ..... 5723 A
Overz. Sept., 10-43 ..... 5692 A
Edelgesteenten, glas, keramiek en houtproducten distributiegoed, 10-43 ..... 5697 A
Overz. October, 11-43 .. 5723 A
Productieverb. „De Tijd" 3 × p. w. 11-43 ..... 5723 A
Papierbesp. Verpakkingsvoorschr., 11-43 ..... 5723 A
Textiel uitbr. verg. stelsel, 11-43 ..... 5739 A
Papierbesp. Verpakkingsvoorschr., 11-43 ..... 5739 A
Extra kerstrantsoenen, 11-43 ..... 5747 B
Verkoopverb. Bouillon, 11-43 ..... 5747 B
Optreden C.C.D., 11-43 .. 5748 A
Scheermesjes, 12-43 .... 5762 B
Generaal pardon, 12-43 5762 B
Fonds v. prijspolitiek, 12-43 ..... 5771 A
Appelen v. d. Haag en A'dam, 12-43 ..... 5778 B
Levensmiddelenrantsoenen in 1941 en '42, 12-43 5787 A
Rantsoen vervang.midd. verh., 1-44 ..... 5803 A
Uitgifte nwe stamkaarten, 2-44 ..... 5844 A
Appelen groote steden, 2-44 ..... 5844 A
Croquettenber. verboden, 3-44 ..... 5860 A
Melkrants. tijd. verl., 3-44 ..... 5860 A
Brandstoffenrants. verl., 3-44 ..... 5860 A
Schoenrep. klantenbinding, 3-44 ..... 5868 A
Geen brood op beschuitbonnen; eenheidsshag; vermind. energierants. hotels, etc., 3-44 ..... 5873 A
Wijz. melkrantsoen i. h. volle melkgebied, 3-44 5890 A
Extra-rantsoenen v. visschers, 3-44 ..... 5890 A
Samenst. brood, 3-44 .. 5890 A
Groenteregeling voor zieken, 4-44 ..... 5899 A
Melkrantsoen verhoogd, 4-44 ..... 5915 A
Textielpunten geldig, 5-44 ..... 5932 A
Suiker in voorschot, 5-44 ..... 5932 A
Scheermesjes, 5-44 ..... 5946 A
Bijz. rantsoen vette kaas, 5-44 ..... 5955 A
Overheidsgroentewinkels Wassenaar, 5-44 ..... 5956 A
Citroenen A'dam, 6-44 .. 5963 A
Paarlen distributiegoed, 6-44 ..... 5970 A
Kantoormeubelen; vergunningstelsel, 6-44 .. 5987 A
Abrikozen v. kinderen, 6-44 ..... 5994 B
Aardappelrants. tijd. verminderd, 6-44 ..... 5994 B
Stroop op voorschot, 6-44 ..... 5994 B

EMIGR.-REGEERING:
Protest tegen achterstell., 7-43 ..... 5592 B
Valutaverdrag m. België, 11-43 ..... 5723 A
Gelukwensch a. d. Sovjet-Unie, 11-43 ..... 5743 E
Gerbrandy, prof., levensloop, 11-43 ..... 5743 E
Rede kon. Wilhelmina, 11-43 ..... 5754 B
Tolunie m. België, 2-44 5836 A
Verkl. luchtaanval Enschede, Nijmegen, Arnhem, 3-44 ..... 5859 A
Leden hofhouding bij bombardem. op Londen gedood, 3-44 .... 5860 A
Sovjetamb. d. koningin ontvangen, 3-44 ..... 5860 A
Radio Oranje over luchtaanv. op Nijmegen, 3-44 ..... 5868 A
Ned. Ind. regeering in Australië; heroveringspl., 3-44 ..... 5885 A
Scheepsbouwopdrachten in de V.S., 5-44 ..... 5958 E
Overeenk. m. Engeland; verkl. Eden, 6-44 .... 5965 A

FINANCIEN:
Algemeen:
N.V. ontwikkeling, 8-43 5639 B
Buitenl. vorderingen, 8-43 5640 B
Betalingsverk. Italië, Albanië, 8-43 ..... 5649 A
Gemeentel. fin. overz. 9-43 ..... 5685 B
Betalingsverk. Denemarken, 10-43 ..... 5692 A
Faillissementen; daling, 10-43 ..... 5697 A
Betalingsverk. Zweden, 10-43 ..... 5706 A
Fin. verhouding Rijk, Gem., Prov., 10-43 .. 5715 A
Aanpassing D'sch prijspeil, 11-43 ..... 5738 B
Loterijen verb., uitbr. staatsloterij, 11-43 .... 5739 A
Faillissementen in 1943, 1-44 ..... 5799 A
Rijksuitk. a. d. gemeenten, 1-44 ..... 5803 A
Spaargelden '38-'43, 2-44 5835 A
Uitbreiding staatsloterij, 2-44 ..... 5844 A
Spaargelden '43, 2-44 .... 5853 A
Staatsschuld 1905-'44, 2-44 5855 A
Buitenl. kap.bel. opbrengst, 3-44 ..... 5866 B
Bep. inw. D'sch bankpapier, 3-44 ..... 5878 A
Overz. bankbilj. circulatie, 3-44 ..... 5878 A
Begrooting Noord-Holl., 4-44 ..... 5898 A
Regeling rente publiekrechtelijke leeningen, 4-44 ..... 5915 A
Fin. regeling van het D'sche reisverkeer n. Nederl., 4-44 ..... 5915 A
Afsl. gemeenterekening, 1942, 5-44 ..... 5931 A
Naaml. Venn. overzicht, 5-44 ..... 5938 A
Econ. Hist. Archief jaarverslag, 5-44 ..... 5932 A
Overzicht coöperaties en commanditaire vennootschappen, 5-44 .... 5947 A
Amsterdam, gemeenterek. 1942, 6-44 ..... 5962 A
Duitsch deviezenbeschermingscommando ingesteld, 6-44 ..... 5970 A
Amsterdam, begrooting 1944, 6-44 ..... 5980 A
Hypotheken, daling uitstaand bedrag '43, 6-44 5986 A
Spaargelden 1942, 6-44 .. 5996 A

Bankwezen:
Spaarbanken, inl., 8-43 5632 B
Bouwspaark., ontw., 9-43 5672 B
Landel. Hypotheekb., 12-43 ..... 5771 A
Fonds v. prijspolitiek, 12-43 ..... 5771 A
Spaarbanken '38-'43, 2-44 5835 A
— id., 2-44 ..... 5853 A
Leenbanken, hist. overzicht, 4-44 ..... 5897 A
Emissie Landel. Hyp. Bank, 4-44 ..... 5925 A
Spaarbanken in '42, 6-44 5996 A

Belastingen:
Vennootschapsbel. 1942, wijz., 7-43 ..... 5588 A
Zegelwet, wijz., 7-43 .. 5588 A
Opcenten pers. en grondbel., 9-43 ..... 5657 A
Vermogensbel. '41, 11-43 5748 A
Dubbele belasting, 12-43 5762 B
Beurszegel, opbr., 1-44 .. 5799 A
Couponbel.; heffing gestaakt, 1-44 ..... 5810 A
Inkomstenbel. navordering, 3-44 ..... 5860 A
Person. bel. bij evacuatie, 3-44 ..... 5874 A
Afsluiting gemeenterekening 1942, 5-44 .... 5931 A
Pers. belasting 1942, 5-44 5931 A
Accijns gedistilleerd verhoogd, 6-44 ..... 5970 A
Inh. loonbelasting, 6-44 .. 5996 A

Clearinginstituut:
Directie, Mutatie, 8-43 .. 5625 A
Verplaatsing n. A'dam, 9-43 ..... 5657 A

Effecten:
Duitsche effecten, aangifte, 8-43 ..... 5649 A
—, handel, 8-43 ..... 5649 A
Handel A'dam '41-'43, 10-43 ..... 5716 A
Opheffing stopkoersen, 11-43 ..... 5748 A
Dividenduitk. 1939-'42, 11-43 ..... 5759 C
Emissies in 1943, 1-44 .... 5803 A
Couponbel.; heffing gestaakt, 1-44 ..... 5810 A
Uitgiften en afl. in 1942, 1-44 ..... 5810 A
Omzetten hoogste en laagste koersen 1943, 1-44 ..... 5819 A
Divid. i. natura, 2-44 .. 5828 A
Duitsche effecten, stopkoersen, 6-44 ..... 5962 A
Emissies 1940-'43, 6-44 .. 5996 A

Nederlandsche Bank:
Statuut, wijz., 7-43 .... 5585 A
Directie, mut., 7-43 .... 5586 A
Jaarverslag 1942-43, 7-43 5586 A
Directie, mut., 8-43 .... 5640 B
Directie, mut., 4-44 .... 5907 A

Staatsleeningen:
3½% 1943, ∫ 1 milliard, 7-43 ..... 5600 B
—, Overz., 7-43 ..... 5600 B
—, Geslaagd, 8-43 ..... 5619 A
Overzicht, 8-43 5650
Verkoop ∫ 100 mill. 3% Grootb. inschr., 4-44 .. 5899 A
Uitgifte schatkistpapier, 6-44 ..... 5996 A

Verordeningen:
—, Uitstel v. rente en aflossing, Bataafsche Petr. Mij., 8-43 ..... 5619 A
Deviezenbesl. wijz., 10-43 5692 A
Deviezenreisverk., 10-43 5692 A
Loterijenverbod, 11-43 .. 5739 A
Duitsche deviezenbeschermingscommando ingesteld, 6-44 ..... 5970 A

Verzekeringswezen:
Organisatie, 8-43 5650
Levensverz. prod. 1940-'42, 10-43 ..... 5697 A
Schadeonderzoek R'dam, 11-43 ..... 5725 A
Levensverz.bedr. 1942, 12-43 ..... 5778 B
Assurantiewezen, ordening, 12-43 5779
Risicoverz. bedrijven, 3-44 ..... 5881 A

GERM. LANDDIENST:
Kerstverlof, 12-43 ..... 5787 B

GERMAANSCHE ᛋᛋ:
Sportwedstr., 9-43 5658
Beëed. vrijw., 9-43 .... 5681 A
Avegoor, sportveld geop., 10-43 ..... 5697 A
Taak en opvatting, 10-43 5714 A
Grootgermaansch/Groot-Duitsch, 11-43 ..... 5739 A
Joelfeest, 12-43 ..... 5779 A
Bezoek Reichsführer Himmler, 2-44 ..... 5842 A
— Rede Rauter, 2-44 .. 5842 A
— Germ. Leistungsrune, 2-44 ..... 5842 A
Tournée Feldmeyer Germaansche jeugd, 5-44 .. 5954 A
Vergadering Berlijn; reden Heubel en v. d. Veen, 6-44 ..... 5963 A
Reichsschule Valkenburg, 6-44 ..... 5970 A
Jeugdbijeenk. A'dam, Den Haag; toespr. Feldmeyer, 6-44 ..... 5986 A

HANDEL, NIJVERHEID:
Algemeen:
Uniformen, verord. i.z. vervaard., 7-43 5594
Meubelen; vergunningsstelsel, 7-43 ..... 5607 A
Stroocarton, prod., 7-43 5607 A
Centralisatie prijzencontrôle, 8-43 ..... 5631 A
Financieele resultaten '42, 8-43 ..... 5631 A
Onroer. goederen, verkoop, 8-43 ..... 5631 A
Prijsbeheersching, verslag 1941-'43, 8-43 ..... 5631 A
Tabaksbelangen, Mij. v., 8-43 ..... 5632 B
Steunr. kl. zelfstandigen, 8-43 ..... 5640 B
Steunverl. bedrijven 9-43 5657 A
Kamer v. Kooph., mr. de Kock v. Leeuwen afgetr., 9-43 ..... 5681 A
Hout, verkoop- en afleververbod, 10-43 ..... 5697 A
Verboden handelsnamen, 10-43 ..... 5697 A
Steunverl. bedr., 10-43 5704 B
Im-, export, productie levensmidd. '38, 10-43 5714
Productieverbod aardew. etc., 11-43 ..... 5723 A
Verpakkingsvoorschriften 11-43 .....5739 A
Verkoopverb. Bouillon, 11-43 ..... 5747 B
Bep. naaimachinehandel, 11-43 .....5748 A
Boekenverk., aanb. v. na den oorlog verb., 11-43 5755 A
Inventarisatie hotelgoederen, 12-43 ..... 5771 A
Bedrijfssluiting Kerstmis/Nieuwjaar, 12-43 5779 A
Commissie Woltersom opgeheven, 12-43 ..... 5787 B
Prijsreg. nieuwe huizen, 2-44 ..... 5829 A
Berkel, van, 75 jaar, 2-44 5835 A
Rijksdienst v. grondstoffenbesparing, 2-44 .... 5844 A
Bruinkoolwinning Kerkrade, 2-44 ..... 5853 A
Veilingen, regeling, 3-44 5874 A
Baksteenind. overz., 3-44 5878 A
Duitsche orders, vergunningsstelsel, 3-44 ..... 5881 A
Regeling risico-verzekering bedr., 3-44 ..... 5881 A
Zweden, handelsverk., 3-44 ..... 5881 A
Wijz. Engelsche baconpol., 3-44 ..... 5883 A
Raamadvert. verboden, 3-44 ..... 5890 A
Lichtgasproductie, 3-44 5895 B
Ruilwarenbeurs R'dam, 4-44 ..... 5899 A
Vestigingsverbod Leesbibliotheken, 4-44 .... 5915 A
Econ. Hist. Arch., jaarversl., 5-44 ..... 5932 A
Verbruikscoöp. i. d. kl.-handel, 5-44 ..... 5941 A
Verpakkingsvoorschriften, 6-44 ..... 5962 A
Wijz. Engelsche baconpol., 6-44 ..... 5967 E
Industrie t. b. Zuiderzeevisschers bev., 6-44 .. 5977 A
Verscherpte contr. op uitvoer n. D'land, 6-44 5986 A
Kantoormeubelen; vergunningstelsel, 6-44 .. 5987 A
Bloembollenhandel, overzicht, 6-44 ..... 5993 A

Handelsverdragen:
België, onderh., 9-43 .... 5669 A
—, Handelsverdr., 9-43 .. 5673 A
Denemarken, overeenk., 8-43 ..... 5632 B
Hongarije, overeenk., 1-44 ..... 5802 B
Zuid-Slavië, betalingsverkeer, wijz., 7-43 5594

JEUGD:
Vrouw. jeugd 's avonds niet op straat, R'dam, 7-43 ..... 5592 B
Zwitserland schenkt melk v. Utr. kinderen, 7-43 ..... 5593 A
Vormingsoord N.A.F. Putten geopend, 7-43 5593 A
Jeugdherbergen, toez., 7-43 ..... 5601 A
Verantw. minderjarigen, 9-43 ..... 5657 A
Vrouw. jeugd 's avonds niet op straat, Utrecht, 9-43 ..... 5657 A
Ned. Jeugdherb. Centr.; plannen, 11-43 ..... 5735 A
Marine Jeugdstorm, 11-43 5740 A
Identiteitskaarten, 12-43 5763 A
Jeugdk. Ned. Omr., 1-44 5802 B
Utr. jongens 's avonds v. d. straat, 1-44 ..... 5803 A
Opstaan v. ouderen in A'damsche tram, 2-44 5829 A
Kinderclubs N.A.F., 2-44 5851 A
Jeugdweek N.A.F., 3-44 5881 A
Jeugddag Ned. Omr., 3-44 ..... 5882 A
Tournée Feldmeyer Germaansche jeugd, 5-44 .. 5954 A
Geschenk Vaticaan zieke kinderen, 5-44 ..... 5956 A
Inwijding B. D. M. wimpels, 6-44 ..... 5978 A
Jeugdbijeenk. Germ. ᛋᛋ; toespr. Feldmeyer, 6-44 5986 A
Unie v. speeltuinorg., 6-44 ..... 5995 A

JODEN:
Opeischbaarh. vorderingen, 10-43 ..... 5692 A
Joodsche kerkgenootsch. niet-commerc. vereen., 12-43 ..... 5762 B

JUSTITIE:
Aanslagen:
Aanslag bevolkingsregister A'dam, 7-43 .... 5588 A
—, Bestraffing, 7-43 .... 5588 A
W.A.-man vermoord. Het Zandt, 7-43 ..... 5589 A
Comm. Nijmegen, 7-43 5592 B
Kaay, opperlnt. Enschedé, 7-43 ..... 5592 B
Overval distr. kant., Huizen, 7-43 ..... 5607 A
Wilde, A. de (v. d. Waals) R'dam, 7-43 ..... 5608 B
Bisschop, Reilingh, Oost-indiën vermoord, 8-43 5634 A
Comm. Bussum, 8-43 .. 5640 B
Jeugdstormkw. A'dam 8-43 ..... 5649 A
Kerlen, pol.pres. Utr., verm., 9-43 ..... 5668 B
Bruyn, pol.beambte Rotterdam, verm., 9-43 .. 5669
—, Bestraffing, 9-43 .... 5681 A
Overzicht Febr.-Sept., 10-43 ..... 5689 B
Kerlen, pol.pres. Utrecht vermoord; daderes gearrest., 10-43 5691
Meppel, moordaansl., 10-43 5691
Duyn, P. v. vermoord, H'stede, 10-43 ..... 5706 A
Jong, A. M. de, doodgesch., 10-43 ..... 5715 A
Wijkbrug en Wageningen, 11-43 ..... 5721 A
Doppenberg doodgesch., 11-43 ..... 5722 A
Arts Wageningen vermoord, 11-43 ..... 5734 B
Overval distr.kant. Boskoop, 12-43 ..... 5779 A
Overval postkant. Sittard, 12-43 ..... 5789 A
Buurtboerenleider verm., 12-43 ..... 5799 A
Op overheidsdienaren, 1-44 ..... 5803 A
Op politiebeambte te Rotterdam, 1-44 5811
Op politiewachtm. Amsterdam, 3-44 ..... 5860 A
Op politiewachtm. Rotterdam, 3-44 ..... 5860 A
Op postkant. R'dam, 3-44 5861
Op rijksduitscher Singenstreu, 6-44 ..... 5970 A
Op Landwacht, 6-44 .... 5979 A
Kap. v. Pol. Ragut doodgeschoten, 6-44 ..... 5995 A
Districtscomm. Drenthe vermoord, 6-44 ..... 5995 A
Opperw.meester Stap doodgeschoten, 6-44 .. 5995 A
Algemeen:
Arbeidsverpl. gedetineerden, 8-43 ..... 5632 B
D'sche kinderen, toez., 10-43 ..... 5706 A
Mil. Strafkamer Haagsche rechtbank opgeh., 10-43 ..... 5706 A
Mr. Hannema, vice-pres. econ. gerechtsh., 11-43 5735 A
Optreden C.C.D., 11-43 .. 5748 A
Gen. Quanjer lid Vredegerechtshof, 12-43 .... 5771 A
Uitbr. bevoegdh. president, 2-44 ..... 5835 A
Parketwachters in functie, 2-44 ..... 5835 A
Mr. P. IJssel de Schepper overl., 3-44 ..... 5860 A
Prof. Taverne overl., 3-44 ..... 5874 A
Mr. v. Lunteren lid Hooge Raad, 3-44 .... 5881 A
Mr. J. Wijnveldt proc.-gen. Hooge Raad, 4-44 5907 A
Crisis contrôle dienst; overzicht optreden, 5-44 ..... 5939 A
Uitzonderingstoestand bij invasie, 5-44 ..... 5946 A
Brochure Secr.-gen. Schrieke, 5-44 ..... 5950 A
Mr. N. S. Hoekstra adv.-gen. Hooge Raad, 6-44 5987 A
Processen:
Aanslag bevolk.reg. Amsterdam, 7-43 ..... 5588 A
Commun. actie, 7-43 .... 5588 A
Roofoverval, 7-43 ..... 5588 A
Wapenbezit, 7-43 ..... 5588 A
Sabotage d. moord, 7-43 5588 A
Sabotage, 7-43 ..... 5592 B
Echtscheiding, bij kinderloosheid, 7-43 .... 5600 B
Verzuim verplichte verg. gestraft, 7-43 ..... 5600 B
Spionnage, 8-43 5619
Sabotage, 9-43 ..... 5625 A
Sabotage, 8-43 ..... 5632 B
Spoorwegdiefst., 8-43 .. 5633 A
Verbergen onderduikers, 8-43 ..... 5640 B
Misdrijf voedselvoorz., 8-43 ..... 5648 B
Prijsopdrijving, 9-43 .... 5668 B
Radiotoestell. inl., 9-43 .. 5673 A
Aansl. N.S.B., 9-43 .... 5681 A
Sabotage, 9-43 ..... 5681 A
Ambt. O.M. veroord., 9-43 ..... 5681 A
Moord Joodsche vrouwen, 10-43 ..... 5690 A
Verbergen onderduikers, 10-43 ..... 5690 A
Moordaansl., sabotage. Moord gen. Seyffardt, 10-43 ..... 5690 A
Rumpunexfabriek, 10-43 5697 A
Comm. actie, 10-43 ..... 5706 A
Volksschädl., gestr., 10-43 5706 A
Onttrekking tewerkstell., 10-43 ..... 5715 A
Prijsopdr. verhuiz., 10-43 5715 A
Sabotage, 11-43 ..... 5721 A
W.A.-man veroord., 11-43 5722 A
Doodvonnis roofmoord 5734 B
Echtsch. w. kinderloosh., 11-43 ..... 5740 A
Schilderijen kultuurgoed, 11-43 ..... 5741 A
Deviezensmokkel, 11-43 5755 A
Cland. stoffenhandel, 12-43 ..... 5771 A
Zwarte vleeschhandel, 12-43 ..... 5771 A
Deviezensmokkel, 12-43 5771 A
Alcoholknoeierij, 12-43 5779 A
Doodvonnis moorden. dr. Posthuma, gen. Seyffardt, echtpaar Reydon, 1-44 ..... 5810 A
Doodvonnissen v. sabotage, 1-44 5811

Doodvonnissen v. terr. activit. en sabotage, 1-44 5811
Rotterdam, politiebeambte vermoord, 1-44 5811
Schilderijen kultuurgoed, 2-44 ..... 5836 A
Doodvonnissen v. terroristen, 2-44 ..... 5853 A
Doodvonnissen w. sabotage en wapenbezit, 3-44 ..... 5860 A
Doodvonnissen w. sabotage, 3-44 ..... 5868 A
Doodvonnis w. verb. bezit wapenen, 3-44 .... 5890 A
Doodvonnis w. terreur en ill. actie, 4-44 .... 5915 A
Doodvonnis w. moord, 4-44 ..... 5925 A
Ambtenaren v. Vredesgerechtshof, 5-44 ..... 5931 A
Doodvonnis w. sabo-, tage, 5-44 ..... 5938 A
Veldpostdief gevonnist, 5-44 ..... 5947 A
Doodvonnissen wegens sabotage, 5-44 ..... 5947 A
Doodvonnissen wegens sabotage, verb. wapenbezit en ill. prop., 5-44 5955 A
Doodvonnissen w. sabotage, ill. actie en benadeeling weerm., 6-44 5962 A
Doodvonnissen w. overvallen, aanslagen en verboden wapenbezit, 6-44 ..... 5978 A
Doodvonnisen w. sabotage en terrorisme, 6-44 5986 A
Tafelpartij, 6-44 ..... 5987 A

Vergrijpen:
Kerkdiefstall. Den Bosch, 1-44 ..... 5799 A
Platina electroden gestolen, 1-44 ..... 5819 A
Wetgeving:
Wetb. v. Strafr. aanv., 7-43 ..... 5588 A
Wetb. v. Strafrecht, beschouwing, 7-43 ..... 5591 A
Cassatie, beperk., 8-43 .. 5648 B
Verantw. minderjarigen, 9-43 ..... 5657 A
Politiestandgerecht; bevoegdh., 9-43 ..... 5673 A
Scherper maatr. tegen onwillige boeren, 12-43 5788 A
Doodstraf aansl. gemeenteh. etc., 2-44 ..... 5855 F
Wijz. tijdsduur voorl. hechtenis, 3-44 ..... 5881 A
Economisch sanctiebesluit, 6-44 ..... 5970 A
Testamenten v. Nederl. i. buitenland, 6-44 ..... 5978 A
Strafbepalingen onttrekking N.A.D., 6-44 .... 5978 A

KOLONIEN:
Depart. n. Zutphen, 10-43 5704 B

KUNST- KULTUUR:
Algemeen:
Reydon, mr. H., overl. 8-43 ..... 5649 A
Goedewaagen, prof. dr. T., lid Kultuurr., 10-43 5692 A
Gew. bureau Kultuurkamer Utrecht, 11-43 .... 5748 A
3-jar. best. v. Depart. Volksvoorl. en Kunsten, 11-43 ..... 5756 A
Ned.-D'sche inl.bur., 12-43 ..... 5780 A
Overzicht 1943 v. h. Dept. v. Volksvoorl. en Kunsten, 1-44 ..... 5803 A
„Kitschzaken" maatregelen tegen, 3-44 .... 5882 A
2e Nederrijnsche Kultuurdag, 6-44 ..... 5971 A
Prijsvraag Volksmeubelen, 6-44 ..... 5971 A

Beeldende Kunsten:
Kuno Brinks hoogleeraar 9-43 ..... 5681 A
Rietstapprijs herald., 10-43 ..... 5705 B
Schilderijen kultuurgoed, 11-43 ..... 5741 A
W. H. Singer overl., 1-44 5811 A
C. M. Garms overl., 2-44 5836 A
P. Mondriaan overl., 2-44 5846 G
„Kitschzaken" maatregelen tegen, 3-44 .... 5882 A
Rietstapprijs heraldiek, 4-44 ..... 5915 A

Film:
40 jr. bioscoopth., 10-43 5698 A
Kleurenfilm, 11-43 ..... 5755 A
Tabaksfilm, 12-43 ..... 5771 A
Prijsvraag v. kinderfilm, 5-44 ..... 5947 A
H. ter Hall overleden, 6-44 ..... 5971 A
Dr. Vlimmen verfilmd, 6-44 ..... 5980 A

Literatuur:
Boekenprod., 1938-'42, 7-43 ..... 5608 B
Ned. Taal en Volkscultuur, Inst., 8-43 ..... 5626 A
Latzko, Andreas, overl., 9-43 ..... 5669 A
D'sche vertalingen, 10-43 5706
Jong, A. M. de, doodgesch., 10-43 ..... 5715 A
Naoorl. aanb. verboden, 11-43 ..... 5755 A
Thyssen, Theo, overleden, 12-43 ..... 5768 A
Loon, W. H. v., overl., overl., 3-44 ..... 5882 A
Vestigingsverbod leesbibliotheken, 4-44 .... 5915 A
Mevr. S. J. A. Lugten—Reys overl., 4-44 ..... 5915 A
Boekwezen, 5-44 ..... 5954 A

Monumentenzorg:
Geertekerk, Utr., onteig., 8-43 ..... 5640 B
Cunerakerk, Rhenen, 8-43 ..... 5649 A
A'damsche monumenten in teekening gebracht, 4-44 ..... 5907 A
Inventarisatie stedenschoon, 5-44 ..... 5939 A

Musea:
Gem.museum Den Haag dir. dr. G. Knuttel ontsl., 7-43 ..... 5593 A
Openluchtmuseum Arnh. 25 jr., 7-43 (foto) 5614a
Voorts, Huize de, afgebr., 8-43 ..... 5640 B
Rijksmuseum in 1942, 12-43 ..... 5791 B
Bezoek 1943, 3-44 ..... 5874 A
M. D. Henkel overleden, 6-44 ..... 5971 A

Muziek:
Onderwijs, rijkscommissie ingesteld. 7-43 .... 5593 A
Prijs v. Leo Ruygrok, 7-43 ..... 5601 A
Zimmermann, Louis, 70 jaar., foto binn. tekst, 7-43 ..... 5601 A
Nederl.-Fransch concert Parijs, 8-43 ..... 5626 A
Mozartkoor, H. J., 8-43 5633 A
Noordewier-Reddingius 75 jr., 9-43 5658
Hutschenruyter overl., 11-43 ..... 5755 A
J. Vincent 75 jaar, 12-43 5762 B
Hubert Cuypers 70 jaar, 12-43 ..... 5788 A
Jaarversl. R'damsch Phil. Ork., 1-44 ..... 5796 A
Leo Ruygrok overl., 1-44 5799 A
Toonstelsel prof. Fokker, 1-44 ..... 5806 A
Opv. Ruytercantate d. N. J. S., 1-44 ..... 5806 A
Maartje Offers overl., 2-44 ..... 5828 A
Bading's opera „De Nachtwacht", 2-44 .... 5853 A
J. P. J. Wierts overled., 2-44 ..... 5853 A
Jaarverslag Concertgebouw A'dam, 3-44 .... 5890 A
Schoolonderwijs, 4-44 .. 5899 A
Activiteit dep. v. Volksvoorl. en Kunsten, 5-44 5946 A
Kor Kuiler met pensioen, 5-44 ..... 5947 A
Willem Landré 70 jaar, 6-44 ..... 5980 A

Radio:
Inlever. toestellen, 9-43 5673 A
Inlevering toestellen, gen. pardon, 10-43 5691
Muziekfeest, 10-43 ..... 5698 A
Versch. strafbep., 10-43 5706 A
Jeugdkamp Ned. Omr., 1-44 ..... 5802 B
Prijsvr. hoorsp. Trek n. h. Oosten, 1-44 ..... 5811 A
3-jar. best. Ned. Omroep, 3-44 ..... 5868 A

Tentoonstellingen:
Kunsttentoonst. Haarl., 8-43 ..... 5619 A
„Soldaten am Atlantikwall", 11-43 ..... 5722 A
Ned. Arb. Dienst, 12-43 5778 B
Arbeidsfront, tentoonstelling H'lem, 4-44 .. 5927 A
Ver. „Hendrick de Keyser", 6-44 ..... 5971 A

Tooneel:
Hooykaas gez., 10-43 5706
v. d. Viesprijs v. Ank v. v. d. Moer, 2-44 ..... 5853 A
H. ter Hall overleden, 6-44 ..... 5971 A
Ben Royaards opvolger van C. v. d. Lugt Melsert te A'dam, 6-44 .. 5971 A
Mien Faassen-Braakensiek overleden, 6-44 .. 5980 A
Deutsche Theater; spec. weermachtsvoorstellingen, 6-44 ..... 5987 A

LANDAANWINNING:
Noordoostpolder, bacteriënuitzetting, 7-43 5583 C
1e Boerenl.bnk. N.O. polder, 1-44 ..... 5806 B
Noordoostp.; overz. 2-44 5853 A
Noordoostp. wrak gev., 3-44 ..... 5861 A
Wieringermeer zelfstandig, 3-44 ..... 5869 A
Noordoostp. grondbew., 3-44 ..... 5874 A
Noordoostp., 1e huwelijk, 3-44 ..... 5881 A
Industrievestiging t. b. Zuiderzeevisschersbev., 6-44 ..... 5977 A

LANDBOUW- VEETEELT:
Algemeen:
Bacteriënuitzetting, N.O. polder, 7-43 ..... 5583 C
Oogstwerkzaamh., inkwartiering t.b.v., 7-43 5594 A
Dierenartsenkamer, 8-43 5649 A
Boeren- en Tuindersb. — Damave ontsl., 9-43 .. 5669 A
— van Til benoemd, 9-43 ..... 5669 A
Oogstdankfeest, 10-43 .. 5690 A
Mond- en klauwz. bestr., 10-43 ..... 5706 A
Veeartsenijkundig virusber. inst., 10-43 ..... 5715 A
Oogstwerk Arbeidsd., 11-43 ..... 5722 A
Mond- en klauwz. bestr., 11-43 ..... 5741 A
Mond- en klauwz. bestr., 11-43 ..... 5759 C
Tabaksfilm, 12-43 ..... 5771 A
Scherper maatr. tegen onwillige boeren, 12-43 5788 A
Tabaksoogst 1943, 12-43 .. 5788 A
Tabaksteelt, 1-44 ..... 5806 B
Nederl. vlasinst. opger., 1-44 ..... 5811 A
Agrarisch inkomen, 1-44 5819 A
Veeprijzenreg., 2-44 .... 5837 A
Wijz. Engelsche baconpol., 3-44 ..... 5883 A
Veeregeling v. geëvacueerde boeren, 3-44 .... 5890 A
Loonregeling, wijziging, 4-44 ..... 5899 A
Landbouw als bron v. volksbestaan, 4-44 .... 5919 B
Dr. Posthuma, graaf Grote herdacht, rede Mussert, 6-44 ..... 5979 A
Bijenteelt, 6-44 ..... 5987 A
Bloembollenhandel, 6-44 5993 A

Landstand:
Damave ontslagen, 9-43 5669 A
Roskam ontslagen, 10-43 5691 A
Bierma benoemd, 11-43 5723 A

Voedselvoorziening:
Groenten en fruit, verkoopvoorschr. kweekerij, 7-43 ..... 5589 A
Voedselpositie, 9-43 .... 5673 A
Voedselposit.; Overzicht ir. Louwes, 10-43 .... 5713 A
Volkstuinwezen, 11-43 .. 5745 A
Teeltplan 1944, 12-43 .... 5779 A
Volkstuinen in bedrijfsverb., 1-44 ..... 5799 A
Verpl. aardappelt. volkstuinders opgeh., 1-44 .. 5811 A
Voedselvoorz. gr. steden, 2-44 ..... 5844 A
Samenst. brood, 3-44 .. 5890 A
Gevolgen der inundaties, 4-44 ..... 5916 A
C.C.D.; overzicht optreden, 5-44 ..... 5939 A
Teelt braakliggende gronden, 5-44 ..... 5939 A
Wijzigingen tengevolge van den oorlog, 5-44 .. 5954 A
Prijsaanduiding groente en fruit, 6-44 ..... 5972 A
Wijz. stelsel oogstleveringen, 6-44 ..... 5980 A
Oogstjaar 1945, Scheuring hooiland, 6-44 ..... 5995 A

NAT. SOC. BEWEGING:
Algemeen:
Geen wederopn. na bedanken, 7-43 ..... 5589 A
Afstamm.onderz., 8-43 .. 5634 A
Aanslag in Drente, 8-43 5634 A
Vorming, Nachenius, J. C. ben., 8-43 ..... 5634 A
Volksdag Limburg, 8-43 5634 A
Staatskamp Lunteren, 8-43 ..... 5640 B
Voorhoeve, E., terug, 8-43 ..... 5648 B
Reydon, Mr. H., overl., 8-43 ..... 5649 A
Ambtsdragers, houding t.o.v. N.S., 9-43 ..... 5668 B
Aansl. Drente bestraffing, 9-43 ..... 5681 A
Aanslagen, overz. Febr.-Sept. '43 ..... 5689 B
Bewapening, 10-43 ..... 5689 B
Rede van Geelkerken, 10-43 ..... 5696 B
Mut. distr.leid. R'dam, 10-43 ..... 5696 B
Groep Geleen 10 jaar, 11-43 ..... 5720 B
Rede v. Geelkerken Tilburg, 11-43 ..... 5720 B
Rede v. Geelkerken Amsterdam, 11-43 ..... 5755 A
Ereteeken 10-j. lidmaatsch., 11-43 ..... 5755 A
12-jarig bestaan, 12-43 .. 5769 A
Leeuwenberg propagandaleider, 12-43 ..... 5780 A
Uniformen beschermd, 12-43 ..... 5788 A
Nat. Dagbl., mut. hoofdred., 1-44 ..... 5797 A
Elfde verj.d. machtsovername D'land; rede v. Geelkerken, Eindhoven, 2-44 ..... 5827 A
Nat. Dagbl., Zwiers hoofdred., 2-44 ..... 5844 A
Bezoek dr. Ley, 2-44 5852
Symph. l. opgeheven; opengesteld toetreding nwe leden, 2-44 ..... 5853 A
Bijeenk. Breda; rede Mussert, 3-44 ..... 5861 A
Prop. actie „Strijd om A'dam"; Rede Mussert, 3-44 ..... 5867 A
Zijlma hoofd afd. agrarzaken, 3-44 5868
Raad v. d. magistratuur ingest., 4-44 ..... 5915 A
Ordemaatregelen; regeling lidmaatschap nevenorganisaties, 4-44 5925 A
Boekwinkel Potsdam, 5-44 ..... 5942 A
F. v. d. Veen, stafleider in Duitschland, 5-44 .... 5948 A
Vergadering Berlijn; reden Henkel en v. d. Veen, 6-44 ..... 5963 A
Prop.actie „Strijd om A'dam" beëindigd, Rede Mussert, 6-44 .. 5879 A
Uniformen nevenorg. beschermd, 6-44 ..... 5979 A
Opbrengst Frontzorgcollecte, 6-44 ..... 5979 A
Ir. v. d. Vegte onderscheiden, 6-44 ..... 5987 A

Econom. front:
Samenk. m. N.A.F., 12-43 5770 A
Landwacht:
Oprichting, 11-43 ..... 5741 A
V. Geelkerken inspect. gen., 11-43 ..... 5755 A
Feldmeyer en mr. Zondervan insp., 11-43 .... 5755 A
Taak en bevoegdheid, 12-43 ..... 5764 A
Doelstelling, 2-44 ..... 5828 A
In functie getr., 3-44 .. 5882 A
Inval te Dordrecht, 4-44 5925 A
Aanslagen, 6-44 ..... 5879 A
Distr.comm. Drenthe vermoord, 6-44 ..... 5995 A

Medisch front:
Landdag, 9-43 ..... 5667 E
Mussert, ir. A. A.:
Herdenkt G. K. Schmidt, 7-43 ..... 5584 A
Inspecteert Landwacht, 7-43 ..... 5600 B
Inspecteert Landwacht, 8-43 5617 A
Ridder telegramwissel., 8-43 ..... 5619 A
Verklaring „Vova", 8-43 5619 A
Rede Volksdag Limburg, 8-43 ..... 5634 A
Exel. v. ontvangen, 8-43 5641 A
Begr. mr. Reydon, 8-43 5649 A
Bezoek Drente, 9-43 .... 5657 A
Proclamatie, 9-43 ..... 5673 A
Rede N.S.V.O., Arnhem, 10-43 ..... 5689 B
Rede Oogstdankfeest Groningen, 10-43 ..... 5690 A
Himmler, fel., 10-43 .... 5704 B
N.A.F., bezoek, 10-43 .. 5704 B
Rede Landstorm, 10-43 5707
V.N.V. 10 jaar, 10-43 .... 5707 F
Rede Studentenfront, 11-43 ..... 5721 A
Rede Heldengedenkdag, 11-43 ..... 5730 A
Rede Oude W.A., 11-43 5748 A
Rede Technisch Gilde, 11-43 ..... 5755 A
Bezoek a. Hitler, 12-43 5762 B
Rede 12 j. best. N.S.B., 12-43 ..... 5769 A
Telegramw. m. Hitler, 12-43 ..... 5769 B
Bezoek a. Hengelo, 12-43 5780 A
Rede Landstorm, 12-43 .. 5780 A
Kerstgroet Ned. arbeiders in D'land, 12-43 .. 5787 B
Bezoek Vreugde en Arbeid-Kerstfeest R'dam, 12-43 ..... 5788 A
Nieuwjaarswensch, 1-44 5796 A
Afscheid vrijwill., 1-44 5812 A
Bezoek Alkmaar, 1-44 5819 A
Bezoek N.S.K.K., 2-44 .. 5837 A
Rede te Breda, 3-44 .... 5861 A
Rede A'dam; prop. actie, 3-44 ..... 5867 A
Install. Zijlma, agrar. zaken, 3-44 5868
Woord t.h. Nederl. volk, 4-44 ..... 5899 A
2e oproep t. h. Nederl. volk, 4-44 ..... 5907 A
Nederl. pos. n. d. oorlog, 4-44 .. .. 5915 A
Huldiging Tsjerkassystrijders, 4-44 ..... 5916 A
Rede 55ste verjaardag Hitler, 4-44 ..... 5921 B
Rede A'dam-Noord, 4-44 5924 C
Rede fr.zorgactie Breda, 4-44 ..... 5924 C
Mei-rede, 5-44 ..... 5930 A
Vijftig jaar, 5-44 ..... 5945 A
idem ..... 5947 A
„Mussert als ingenieur", 5-44 ..... 5947 A
Reden A'foort, Rotterdam, Den Haag, 6-44 .. 5963 A
Rede A'dam, prop.actie, 6-44 ..... 5979 A
Telegram a. Hitler i. z. invasie, 6-44 ..... 5979 A
Bezoek N. Overijssel, 6-44 5979 A
Dr. Posthuma en graaf Grote herdacht, 6-44 .. 5979 A
Rede Arnhem o. vergelding, 6-44 ..... 5995 A

Nat. Jeugdstorm:
Landd. vrijw. Danzig, 8-43 ..... 5640 B
Aanslag kwartier A'dam, 8-43 ..... 5649 A
Negenj. bestaan, 9-43 .. 5681 A
Dag Oude Jeugdstorm, 9-43 ..... 5681 A
Marineafdeeling, 11-43 .. 5740 A
Kerstverlof Germ. Landdienst, 12-43 ..... 5787 B
Opv. „Ruytercantate", 1-44 ..... 5806 A
Inschak. nat. weerbaarh., 2-44 ..... 5829 A
IJsfeest, 3-44 ..... 5869 A
Bijeenk. A'dam, 3-44 .. 5882 A
Zeiltocht N. en Z. Holland, 4-44 ..... 5907 A
Jongmaatsgilde opger., 5-44 ..... 5939 A
Jeugdstormers opgenomen N.S.B., 5-44 ..... 5948 A
Zonnewendefeest, 6-44 .. 5995 A
Nat. Soc. Vr. Org.:
Mutatie leiding, 8-43 .. 5625 A
Bijeenk. Arnhem, 10-43 5689 B
Studentenfront:
Landdag, 3e, 11-43 ..... 5721 A
Technisch Gilde:
Jaarvergadering, 11-43 .. 5755 A
Rede v. d. Vegte, 11-43 .. 5755 A
W.A.:
W.A.-man vermoord te Het Zandt, 7-43 ..... 5589 A
W.A.-man vermoord in Drente, 8-43 ..... 5634 A
Frontzorgactie, 8-43 .... 5640 B
Sportfeest Utrecht. 8-43 5648 B
W.A.-man veroord., 11-43 5722 A
Dag Oude W.A., 11-43 .. 5748 A
Rede Zondervan, 11-43 5748 A
Luchtvaartschool geop., 4-44 ..... 5899 A
Frontzorgactie; Rede Zondervan en Mussert, 4-44 ..... 5924 C

ONDERWIJS, OPVOEDING:
Algemeen:
Jeugdvormingsoord NAF Putten geopend, 7-43 5593 A
Schoolgeldreg. M.O., 7-43 5593 A
Studenten, vrijw. arb.-inzet Oostland (foto buiten tekst), 8-43 .... 5622a
—, Vertrek, 8-43 ..... 5625 A
Collegegelden, betaling 8-43 ..... 5633 A
Reydon, Mr. H., overl. 8-43 ..... 5649 A
Duitsche scholen, schoolverz. 9-43 ..... 5673 A
Collegegelden, betaling, 10-43 ..... 5705 B
Bezoek Rijksmin. Rust, 10-43 ..... 5715 A
Eeredoctoraat J. v. Dam, 10-43 ..... 5717 B
Thyssen, Theo, overleden, 12-43 ..... 5788 A
Studenten a. D'sche hoogescholen arbeidsdienstplichtig, 6-44 .. 5962 A
Voorziening vacatures, 6-44 ..... 5963 A
Particulier onderwijs, toezicht, 6-44 ..... 5980 A
Muz.onderwijs op sch., 4-44 ..... 5899 A
Noodeindexam. kweekscholen, 4-44 ..... 5900 A
Bestr. tekort studieboeken, 4-44 ..... 5908 A
Hooger onderwijs:
A'dam, ontsl. prof. dr. J. D. v. d. Waals en dr. H. D. Herderschee, 7-43 ..... 5589 A
—, dr. G. M. Verrijn Stuart, 8-43 ..... 5625 A
—, ben. K. Brinks, 9-43 5681 A
— prof. Offerhaus ontsl., 10-43 ..... 5698 A
— prof. Zeeman overl., 10-43 ..... 5698 A
— prof. Kernkamp overleden, 10-43 ..... 5698 A
— ben. dr. K. Muller t. buitengew. hoogl., 1-44 5806 B
— prof. dr. F. C. Bursch benoemd, 5-44 ..... 5930 A
— Prof. Faddegon ontsl., 5-44 ..... 5948 A
Delft, prof. N. Kal overleden, 4-44 ..... 5900 A
Groningen, prof. Dijt ben., 11-43 ..... 5756 A
— prof. Kreuzwendedich v. d. Borne overl., 12-43 ..... 5788 A
— prof. Kapteyn afgetreden, 2-44 ..... 5843 A
— prof. Rompelman ben., 2-44 ..... 5843 A
— prof. ir. B. Wigersma ben., 6-44 ..... 5963 A
— prof. Kapteijn herbenoemd, 6-44 ..... 5980 A
Leiden, prof. dr. R. v. Genechten ben., 8-43 .. 5633 A
— prof. J. Hessing overleden, 4-44 ..... 5927 A
— prof. L. H. Grondijs ben., 6-44 ..... 5963 A
Utrecht, prof. dr. C. G. N. de Vooys ontslagen, 7-43 ..... 5607 A
—, prof. dr. E. v. Everdingen, ontsl., 8-44 .. 5633 A
— Dr. L. J. Del Baere benoemd, 5-44 ..... 5948 A
Lager onderwijs:
Geen schoolgeld '42/'43, 11-43 ..... 5749 A
Spijbelen, 11-43 ..... 5749 A
Wijz. toelatingsleeftijd, 3-44 ..... 5874 A
Uitbr. aantal leerkrachten, 4-44 ..... 5900 A
Schoolgeldregeling, 6-44 5987 A
Middelbaar onderwijs:
Schoolgeldreg., 7-43 .... 5593 A
Eindexamen vervr., 10-43 5705 B
Staatsexamen vervr., 11-43 ..... 5735 A
Exameneischen verlicht, 12-43 ..... 5763 A
— id., 3-44 ..... 5874 A
OOSTKOLONISATIE:
Vrijwill. Arbeidsdienst n. Oostland, 7-43 ..... 5607 A
Studenten n. Gen. Gouvernement (foto buiten tekst), 8-43 ..... 5622a
—, Vertrek, 8-43 ..... 5625 A
Ned. Oost-Instituut opgericht, 8-43 ..... 5625 A
Tabaksbel. Mij. v., 8-43 5632 B
Nat. Jeugdst. n. Danzig, 8-43 ..... 5640 B
Ned. Oost Comp., P. S. Heerema, 8-43 ..... 5649 A
— Overdracht staatsgoed T., 9-43 ..... 5673 A
Arbeidsmannen terug uit Oostland, 11-43 ..... 5722 A
Result. N.O.C. in Litauen, 1-41 ..... 5796 A
Prijsvraag Ned. Oost Inst., 1-44 ..... 5811 A
Vertrek boeren n. h. O., 2-44 ..... 5835 A
J. Barendrecht overl., 3-44 ..... 5869 A
Gauleiter dr. Meyer, bezoek, 6-44 ..... 5972 A
Vrijwill. Arbeidsdienst n. Oostland, 6-44 ..... 5994 B

PERS:
Blokzijl, Jubileum, 8-43 5625 A
„De Tijd" 3 x p. week, 11-43 ..... 5723 A
3-jar. best. Dep. Volksvoorl. en Kunsten, 11-43 ..... 5756 A
Uitr. dr. Goedewaagenprijs, 12-43 ..... 5789 A
100-j. best. N. R. Crt., 1-44 ..... 5797 A
Mut. hoofdred. Nat. Dagblad, 1-44 ..... 5797 A
Off. toestemming b. ben. hoofdredact 1-44 .... 5819 A
P.K.man W. Kuyper gesn., 2-44 ..... 5844 A
Ned. prop comp., 2-44 .. 5844 A
M. Zwiers hoofdred. Nat. Dagbl., 2-44 .... 5844 A
„De Tijd" 2 x p. week, 3-44 ..... 5869 A
Dr. Kastenholz overl., 3-44 ..... 5876 E
Mr. Kalff overleden, 5-44 5955 A
POLITIE:
Nijmegen, Comm. moordaanslag, 7-43 ..... 5592 B
Enschede, opperlnt. Kaay vermoord, 7-43 ..... 5592 B
Preventieve politie, ingegest. v. Limburg en N.-Brabant, 7-43 ..... 5600 B
Directoraat n. Nijmegen, 8-43 ..... 5625 A
Maj. Van Dijk overleden, 9-43 ..... 5657 A
Utrecht, pol.pres. vermoord, 9-43 ..... 5668 B
Kooymans, kol. P. J. stafchef, 9-43 ..... 5668 B
Rotterdam, pol.beambte vermoord, 9-43 5669
Politiestandger.; bevoegdheid, 9-43 ..... 5673 A
Radiotoestellen, waarsch. inl., 9-43 ..... 5673 A
Kerlen, pol.pres. Utrecht vermoord; daderes gearrest. 10-43 5691
Radiotoestelen inl.; gen. pardon, 10-43 5691
— Versch. strafb., 10-43 5706 A
Duyn, P. v., vermoord, H'stede, 10-43 ..... 5706 A
v. Hilten landspol.pres., 11-43 ..... 5749 A
Inkwartiering, 12-43 .... 5763 B
Aanmeldingsplicht, 12-43 5763 B
Sociale politie A'dam, 12-43 ..... 5779 A
Brandweer politieonderdeel, 12-43 ..... 5788 A
Kol. Kooymans n. Oostfr., 1-44 ..... 5799 A
Oldenzaal, Groningen, politiemannen verm., 1-44 ..... 5803 A
Decentr. A'damsche recherche, 2-44 ..... 5837 A
Aanslagen pol.wachtm. te A'dam en R'dam, 3-44 ..... 5860 A
Utrecht pol.pres. benoemd, 3-44 ..... 5869 A
Zaandam, kap. Ragut vermoord, 6-44 ..... 5995 A
Opperw. Stap doodgesch., 6-44 ..... 5995 A

PRIJSBEHEERSCHING:
Verslag 1941-'43, 8-43 .. 5631 A
—, Centralisatie prijzencontrôle, 8-43 ..... 5631 A
—, Groepsprijzen, 8-43 .. 5631 A
Prijsopdrijving, proc., 9-43 ..... 5668 B
Overzicht 1943, 1-44 ..... 5810 A
Fonds v. d. prijspol., 1-44 5810 A
Prijsreg. nieuwe huizen, 2-44 ..... 5829 A
Makelaars beboet, 2-44 5837 A
Gedw. prijsverl. luxeartikelen, 3-44 ..... 5882 A
Contrôle op verhuizingen, 4-44 ..... 5900 A
Consumptieijs, prijsregeling, 4-44 ..... 5916 A
Optreden C.C.D., 5-44 .. 5939 A
Prijsaanduiding v. uitgestalde waren, 5-44 .. 5948 A
Prijsaanduiding groenten en fruit, 6-44 .... 5972 A
Optreden t. bloemenwinkels, 6-44 ..... 5987 A
RELIGIE:
Friesche bijbel, 9-43 .... 5682 A
Bierens de Haan, dr. J. D., overl., 10-43 ..... 5692 A
Prof. dr. K. Schilder geschorst, 3-44 ..... 5891 A
Bijbelverkoop Ned. Bijbelgenootschap, 5-44 5930 A
SOCIALE ZAKEN:
Algemeen:
Ambten. pos. tijd., 10-43 5692 A
Ongev.w. herz. contr., 11-43 ..... 5740 A
Gem. v. d. Arb.; overz. werkzaamh., 12-43 .... 5770 A
Verlenging ambtsperiode ambtenaren, 12-43 .... 5770 A
Vrouwenarbeid, 12-43 .. 5770 A
Mevr. Ketelaar-v. Goch overl., 3-44 ..... 5891 A
Uitkeeringen inval. en ouderdomswet, 5-44 .. 5948 A
Besmettelijke ziekten:
Diphtherie, 9-43 ..... 5667 E
— Opgave, 9-43 ..... 5673 A
— id. 9-43 ..... 5681 A
— id. 10-43 5692
— id. 10-43 ..... 5696 B
— id. 10-43 ..... 5704 B
— id. 10-43 ..... 5715 A

— verplichte inent. Den Haag, 10-43 ..... 5715 A
— overz., 11-43 ..... 5723 A
— Inenting Arbeidsd., 11-43 ..... 5723 A
Dysenterie, 9-43 ..... 5667 E
— overz., 10-43 ..... 5696 B
— overz., 10-43 ..... 5704 B
— overz., 11-43 ..... 5723 A
Kinderverlamming, 8-43 5641
— Overzicht, 8-43 ..... 5647 A
— Opgave, 8-43 ..... 5649 A
— id. 9-43 ..... 5657 A
— id. 9-43 ..... 5667 E
— id. 9-43 ..... 5673 A
— id. 9-43 ..... 5681 A
— id. 10-43 5692
— id. 10-43 ..... 5696 B
— id. 10-43 ..... 5704 B
— id. 10-43 ..... 5715 A
— id. 10-43 ..... 5723 A
Besmettelijke ziekten, verpl. inenting, 5-44 .. 5948 A

Verzekeringswezen:
Verhooging bedr.. 8-43 5634 A
Organisatie, 8-43 5650
Verz. kleine zelfstandigen, 3-44 ..... 5877 G

Volksdienst:
Verslag 1942-'43, 8-43 .... 5620 A
Luchtaanv. A'dam, 8-43 5640 B
Luchtaanv. Nijmegen, 3-44 ..... 5859 A
— id., 3-44 ..... 5882 A

Volksgezondheid:
Artsen concentratiekamp, 7-43 ..... 5587 A
Zwitserland stuurt gecondens. melk v. Utr. kinderen, 7-43 ..... 5593 A
Artsen, aanb. verontschuldigingen, 7-43 .... 5600 B
Medisch Front, landdag, 9-43 ..... 5667 E
Tandheelk. verz.: 8000 pat. p. arts, 10-43 5697
Tuberculosebestr.: J. van Zutphen 80 jr., 10-43 .. 5697 A
Gesl.ziekten, bestr., 10-43 5704 B
Publ. vrouwen toez., 10-43 ..... 5704 B
Opname A'damsche Ziekenh., 12-43 ..... 5789 A
Overz. overheidsmaatr. 1942, 12-43 ..... 5789 A
Insuline v. diabetici, 12-43 ..... 5789 A
Kosten Ziekenf. besl. '42, 1-44 ..... 5820 A
Tandheelk. verz., reg., 2-44 ..... 5837 A
Tandheelk. verz. bijbet. v. prothese, 3-44 ..... 5891 A
Dr. F. O. Bruyning overl., 3-44 ..... 5891 A
Geschenk Vaticaan zieke kinderen, 5-44 ..... 5956 A
Gezondheidstoestand '42, 6-44 ..... 5988 A
Vorming chirurg. ploegen Roode Kruis, 6-44 5996 A

Werkloosheid:
Bijslag leden N.A.F., 7-43 5593 A
Extra-uitk. leden N.A.F. vervallen, 8-43 ..... 5620 A
Steunr. kl. zelfstandigen, 8-43 ..... 5640 B
Kerstuitk. a. ondersteunden, 12-43 ..... 5789 A

Wetgeving:
Kinderbijsl. verruimd, 9-43 ..... 5657 A
Ziekenfondsbesl., 9-43 5668
Ziekengeld, uitk., 9-43 .. 5673 A
Duitschers, soc. verz., 10-43 ..... 5691 A
Ziektewet, premieverh., 10-43 ..... 5691 A
— Aanvulling, 10-43 .... 5691 A
Huispersoneel vrije middag, 11-43 ..... 5723 A
Ongev.wet herz. contr., 11-43 ..... 5740 A
Ziektewet-Kraamgeldregeling, 11-43 ..... 5740 A
Ziekenfondsbesl. Uitk. b. overlijden, 12-43 ..... 5763 A

Winterhulp:
Toezicht, 8-43 ..... 5649 A
Jaarversl. 1942-'43, 10-43 5696 B

SPORT:
Elfstedentocht, te voet, 7-43 ..... 5594 A
Ned. arb. in D'land, voetbal, 7-43 ..... 5594 A
H-wedstr. Rijswijk, 9-43 5658
Kessler, dr. J. H. H., overl., 9-43 ..... 5669 A
Blankers-Koen, mevr., wereldrec. vèrspr., 9-43 5673 A
Sportbeoef. Ned., 11-43 5749 A
Paardensport 1943, 1-44 .. 5819 A
IJsfeest N.J.S. en Hitl. Jugend, 3-44 ..... 5869 A
Ir. Paulen, voorz. N.A.U., 3-44 ..... 5875 A
Demonstratie Medau Schule, 4-44 ..... 5916 A
Kolfbaan A'dam, 6-44 .. 5971 A
Verboden water pleiziervaartuigen, 6-44 .. 5995 A

VERKEER:

Algemeen:
Fin. regeling van het D'sche reisverk. naar Nederland, 4-44 ..... 5915 A
Onbevoegd in- en uitreizen, 5-44 ..... 5956 A

Luchtvaart:
K.L.M. zetelverplaatsing, 10-43 5698
— Lijn Curaçao, Cuba, U.S.A., 11-43 ..... 5723 A
W.A. luchtvaartschool geopend, 4-44 ..... 5899 A

Post, Telef., Telegr.:
Postzegels, uitgifte nwe, 7-43 ..... 5594 A
Reorg. P.T.T., 8-43 ..... 5619 A
Insulinde, verb., 8-43 .. 5636 A
Legioenzegels, opbr., 10-43 ..... 5698 A
Gelukstelegrammen, etc. afgeschaft, 11-43 ..... 5723 A
Beperking telefoonverk., 11-43 ..... 5741 A
75 jaar postwisselverk. m. D'land, 12-43 ..... 5764 A
Verz. aanget. stukken, 12-43 ..... 5780 A
Overval postkant. Sittard, 12-43 ..... 5789 A
Bep. briefverk. uit D.-land, 1-44 ..... 5811 A
Aanget. stukken, 1-44 .. 5811 A
Beperking tel. oproepen, 2-44 ..... 5829 A
Jaarcijfers 1943, 3-44 .... 5858 C
Aanslag postkant. Rotterdam, 3-44 5861
Bep. interloc. telef., 3-44 5869 A
Huis-aan-huis-bestelling gestaakt, 4-44 ..... 5901 A
Beperking postdienst, 5-44 ..... 5932 A
Beperking telefoonverkeer, 5-44 ..... 5938 A
Beperking telef. verkeer m. Duitschland, 4-44 .. 5908 A
Telefon. door en voor derden verboden, 5-44 5948 A
Onderscheiding ir. v. d. Vegte, 6-44 ..... 5987 A
Beperking telefoonverkeer, 6-44 ..... 5988 A
— idem, 6-44 ..... 5995 A

Scheepvaart:
Sleepb.kap. door Führer ondersch., 8-43 ..... 5633 A
Luchtaanv. Zeeuwsche veerb., 9-43 5658
Zeehavenproblemen, 9-43 5671 A
Verboden gebied vaart., 9-43 ..... 5673 A
— id., 9-43 ..... 5681 A
In- en uitladen verord., 10-43 ..... 5697 A
11-43 ..... 5746 B
Bemanning binnenvaart. sch., 11-43 ..... 5723 A
Binnenscheepv., overz., Nieuwe waterweg 75 jr., 11-43 ..... 5756 A
Monstering, via Seemansamt, 4-44 ..... 5901 A
Scheepsbouwopdrachten in de V.S., 5-44 ..... 5958 E

Spoorwegen:
Diefstallen, 8-43 ..... 5633 A
In- en uitladen verord., 10-43 ..... 5697 A
Diefstallen, 10-43 ..... 5704 B
100 jr. A'dam-Utrecht, 12-43 ..... 5764 A
Voor en achter in- en uitstappen, 6-44 ..... 5988 A

Tourisme:
A.N.W.B., jaarversl. '42, 7-43 ..... 5594 A
Jeugdherbergwezen, toezicht, 7-43 ..... 5601 A
Ned. Jeugdherb. Centr.; plannen, 11-43 ..... 5735 B
Vreemdelingenverk. '43, 6-44 ..... 5972 A
Verboden water pleiziervaartuigen, 6-44 .. 5995 A

Wegverkeer:
Trouwpartijen, vereenv., 10-43 5698
Benzine niet voor particulieren, 11-43 ..... 5723 A
Korte ritten tramverkeer A'dam en Den Haag opgeheven, 11-43 ..... 5749 A
Meubeltransport, vergunningstelsel, 12-43 ..... 5764 A
Tramverk. op Zondag te A'dam opgeheven, 12-43 5771 A
Intern. contact, 9-43 5658
Omnibussen op Zondag te A'dam, 12-43 ..... 5789 A
Verpl. aang. motorrijtuigen, 12-43 ..... 5789 A
Verwijdering vluchtheuvels, 1-44 ..... 5820 A
Opstaan v. ouderen in A'damsche tram, 2-44 5829 A
Opr. Centr. Ned. Motorvoertuigenbedr., 4-44 5907 A
Wijziging max. snelheid, 6-44 ..... 5972 A
Meubeltransport, reg. loc. verk., 6-44 ..... 5995 A

VISSCHERIJ:
Paling, levensgew., 7-43 5599 A
Achteruitgang sedert '18, 8-43 ..... 5633 A
Scheldevisschers, 9-43 .. 5681 A
Vischboekjes, 10-43 .... 5706 A
Wolhandkrabben, 11-43 5741 A
Beperking vischgebied, 4-44 ..... 5916 A

VOLK EN BODEM:
Openl. museum, Arnhem, 7-43 .....5614a
Ned. Taal en Volkscultuur, Inst., 8-43 ..... 5626 A
Terpen, bescherming, 9-43 5658
Friesche bijbel, 9-43 .... 5682 A
Dr. Holwerda 70 jr., 12-43 ..... 5771 A
Spadehuis Frank. werkgemeensch. geop., 1-44 5811 A
Opgr. Drenthe, 2-44 .... 5837 A
Collectie Ubagh, 2-44 .. 5854 A
Wrak in N.O.-polder gev., 3-44 ..... 5861 A
Orchideeën bescherm., 3-44 ..... 5874 A
Windmolens, toenemend aantal, 4-44 ..... 5927 A

WEERMACHT:

Algemeen:
Mil. strafkamer Haagsche rechtb. opgeh., 10-43 ..... 5706 A
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
Invasie, mogel. gevolgen, 2-44 ..... 5828 A
— id., 2-44 ..... 5836 A
Heldengedenkd. Grebbeberg, 3-44 ..... 5883 B

Christiansen:
Inspectiereis, '43 ..... 5589 A
—, N.S. Fliegerkorps, ontheven leiding, 9-43 5625 A

Duitsche verdediging:
Rundstedt, Gener.-veldmaarschalk v., bezoek, 7-43 ..... 5600 B
Bezettingsschadereg., 9-43 ..... 5668 B
Kustverd.maatr., 9-43 .. 5668 B
— Uitbr. verb. gebied vaartuigen, 9-43 ..... 5673 A
—, id. 9-43 ..... 5681 A
— Scheldevisscherij, 9-43 ..... 5681 A
Rauter, rede Landstorm, 10-43 5707
Kinderverzorging, 11-43 5722 A
Tentoonstelling „Soldaten am Atlantikwall", 11-43 ..... 5722 A
Frontboekhandel, 12-43 .. 5764 A
Rauter, rede Landstorm, 12-43 ..... 5780 A
Bezoek Rommel, 1-44 .. 5799 A
Evacuatiemaatr., 2-44 .. 5854 A
Rundstedt, v., inspectie, 3-44 ..... 5874 A
Rommel, inspectie, 4-44 5901 A
Inundatiemaatregelen, 4-44 ..... 5924 A
Zeeland „Sperrgebiet", 5-44 ..... 5930 A
Zuid-Holland, uitbreiding verboden gebied, 5-44 ..... 5938 A
Uitzonderingstoestand bij invasie, 5-44 ..... 5946 A
Duitsche Roode Kruiszusters beëedigd, 5-44 .. 5948 A
Geneesk. behand. leden Duitsche weerm., 5-44 5956 A
Tewerkstelling bevolking R'dam, 6-44 ..... 5970 A
Ondersteuning krijgsgevangenen en onderdanen vijandel. staten verboden, 6-44 ..... 5972 A
Deutsche Theater; spec. weermachtsvoorstellingen, 6-44 ..... 5987 A
Verboden wateren v. pleiziervaartuigen, 6-44 5995 A

Krijgsgevangenschap:
Korps motordienst en 13de, 14de, 15de, 16de, 17de en 18de R. I., 7-43 5589 A
Infant., Huzaren, Wielrijders en Zeemacht opger., 7-43 ..... 5592 B
Veldart., luchtvaart en spec. afd. oproep, 7-43 5600 B
Wielrijders, artill., spec. afd., laatste opr., 7-43 5607 A
Koloniale reserve, 8-43 5625 A
Briefpakjes, verzending, 8-43 ..... 5633 A
Toez. pakketten, 11-43 5722 A
Aalmoezeniers, 1-44 .... 5806 B
Wegens moedig gedrag vrijgelaten, 4-44 5917
Ondersteuning krijgsgev. verboden, 6-44 ..... 5972 A
Toezending pakketten, 6-44 ..... 5996 A

Landstorm:
Oprichting, beëed. 10-43 5707
Beëed. nwe formaties: regimenten „Gen. Seyffardt" en „De Ruyter", 12-43 ..... 5780 A
Diensttijd verl., 2-44 .. 5844 A
Beëediging, 4-44 ..... 5925 A

Landwacht:
Opleidingstijd verl. t. 4 mnd., 7-43 ..... 5600 B
Vrijstelling tewerkst. in D'land, 7-43 ..... 5607 A
Beëediging, 8-43 ..... 5617 A

N.S.K.K.:
Rijkscommissaris, bezoek, 8-43 ..... 5625 A
Bezoek Mussert, Ritterbusch, 2-44 ..... 5837 A

Rauter:
Rede Landwacht, 8-43 .. 5617 A
—, Beëed. H-vrijw., 9-43 5681 A
Rede Landstorm, 10-43 5707
id. 12-43 ..... 5780 A
Bezoek Arbeidsfront, 4-44 ..... 5898 A
Huldiging Tsjerkassystrijders, 4-44 ..... 5916 A

Vloot:
Lot sedert Mei '40, 1-44 5797 A

Vrijwilligers Oostfront:
Vertrek, 7-43 ..... 5589 A
Vrijstelling v. arbeidsinzet, 7-43 ..... 5593 A
Exel, v., ondersch., 8-43 5641 A
Vertrek, 10-43 ..... 5691 A
Vertrek, 11-43 ..... 5734 B
Vertrek, 11-43 ..... 5749 A
Vertrek, 1-44 ..... 5812 A
P.K.man Kuyper gesn., 2-44 ..... 5844 A
Ned. prop. comp., 2-44 .. 5844 A
Wiking-div. b. Tsjerkassy bevr., 2-44 ..... 5849 A
Comm. brig. „Nederland" ondersch., 3-44 5861 C
Ned. verpleegsters n. D'land, 3-44 ..... 5891 A
Vertrek, 4-44 ..... 5901 A
Huldiging Tsjerkassystrijders, rede's Rauter, Mussert en dr.

Seyss-Inquart, 4-44 .. 5916 A
Dr. J. B. v. Heutsz onderscheiden, 5-44 ..... 5955 A
Frontzorgcollecte, opbrengst, 6-44 ..... 5979 A
Comm. ⸸-brigade Nederland onderscheiden, 6-44 ..... 5988 A

WETENSCHAPPEN:
Geschiedenis:
Japikse, dr. N., overl., 3-44 ..... 5883 B
Wijsbegeerte:
Bierens de Haan, dr. J. D., overl., 10-43 ..... 5692 A
Wijnaendts Francken, dr. C. J., overl., 4-44 .. 5911 E
Hessing, prof. J., overleden, 4-44 ..... 5927 A
Prof. dr. Goedewaagen over Ned.-Duitsche wijsgeerige betrekkingen, 5-44 ..... 5960 A

NOORWEGEN

BINNENLAND:
Wetgeving, herz., 10-43 .. 5708 C
Ontploffingsramp Bergen, 4-44 ..... 5927 F
BUITENLAND:
Europ. pos., 9-43 ..... 5681 C
Sovjet-Unie, verlangens, 5-44 ..... 5949 C
EMIGRANTENREGEERING:
Overeenkomst met Sovjet-Unie en Geallieerden, 5-44 ..... 5955 D
Overeenk. m. Engeland; verkl. Eden, 6-44 .... 5965 A
KUNST, KULTUUR:
E. Munch overl., 2-44 .. 5846 G
ONDERWIJS:
Oslosche studenten in arrest, 12-43 ..... 5766 F
QUISLING:
Bezoek a. Hitler, 2-44 .. 5830 C
Protest Sovjet-aanspr., 5-44 ..... 5957 E
VERKEER:
Benzine niet voor particulieren, 11-43 ..... 5723 A
WEERMACHT:
Officieren krijgsgevangen, Förer-garde, Germ. ⸸ inged., 8-43 .. 5643 B

P

PALESTINA

H. Grafkerk geopend v. niet-Christenen, 3-44 .. 5863 A
Bomaanslagen, 3-44 .... 5893 B

PARAGUAY

Gen. Morinigo president, 8-43 ..... 5644 A
Munthervorming, 10-43 .. 5700 F

PERS

Journalistencongres, Weenen, 7-43 ..... 5603 A
1e berichtgeving invasie, 6-44 ..... 5989 A

PERU

Grensgeschil m. Ecuador bijgelegd, 6-44 ..... 5964 B

PHILIPPIJNEN

Onafh. uitger., 10-43 .... 5708 A
Japan verdrag, 10-43 .... 5708 A
Laurel, dr. J. de, biogr., 11-43 ..... 5738 A

POLEN

ALGEMEEN:
Katyn, massagraven, identificatie lijken, 7-43 5597
— Dtsch. Witb., 11-43 .. 5751 A
— D'sche verkl., 2-44 .. 5839
Kol. Beck overleden, 6-44 5982 C
EMIGR.-REGEERING:
Mikolajczyk, min.-president ben., 7-43 ..... 5596 F
Sikorski, omgekom., 7-43 5596 F
Emigr.reg. te Moskou, 2-44 ..... 5846 C
BUITENLAND:
Grenzen m. d. Sovjet-Unie, 1-44 ..... 5805 D
— Poolsch antw., 1-44 .. 5813 C
— Poolsche verkl. verw. d. Sovjet-Unie, 1-44 .. 5814
— Bem. voorstel Ver. Staten afgewezen, 2-44 5830 F
— Curzongrens afgew., 3-44 ..... 5862 D
— Antw. Stalin, 3-44 .. 5877 A

PORTORICO

Onafh.h. streven, 8-43 .. 5643 H

PORTUGAL

Stakingen, 8-43 ..... 5628 A
Voorzorgsmaatr., 9-43 .. 5659 E
Azoren, Engelsche steunp., 10-43 ..... 5705 A
Geall. graanlev. gestaakt; brooddistributie, 3-44 ..... 5871 G
Engeland eischt stopz. leveringen a. D'land,
— afw. antwoord, 5-44 .. 5934 B
— Wolframuitvoer n. D'land gestaakt, 6-44 .. 5981 G
Achtjarenplan industrie, 6-44 ..... 5981 G

R

RELIGIE

Orthodox Russ. Kerk, 7-43 ..... 5603 G
— Sergius metrop. Moskou, 9-43 ..... 5677 D
— Sergius overl., 5-44 .. 5958 B
— Alexei metrop. Moskou, 6-44 ..... 5967 K
R.K. Kerk, encycl. Paus Pius XII, 7-43 ..... 5603 G
— Bisschopsconf. Fulda, 8-43 ..... 5653 B
— Subs. D'land, 9-43 .. 5660 B
— College v. Kardinalen, 12-43 ..... 5783 A
— H. Grafk. geopend v. niet-Christenen, 3-44 .. 5863 A
— Houding t.a.v. communisme, 3-44 ..... 5866 C
— encycl. Paus Pius XII, 4-44 ..... 5927 E
— Verkiezing vic. gen. Jezuïeten, 5-44 ..... 5932 D

RHODESIE

Koperprod., 8-43 ..... 5643 G

ROEMENIE

BINNENLAND:
Petroleumprod., 1-44 .. 5805 E
Positie i.v.m. Sovjet-opmarsch, 3-44 ..... 5893 D
BUITENLAND:
Italië (rep.) erkend, 10-43 ..... 5693 A
Waarschuw. Ver. Staten, 12-43 ..... 5774 A
Argentinië, dipl. betr. verbr., 2-44 ..... 5837 B
Sovjet-Unie; verklaring Molotof, 4-44 ..... 5903 E
JUSTITIE:
Verscherpte ordemaatr., 4-44 ..... 5911 B
REGEERING:
Kabinet Antonescu:
Mutatie, 10-43 ..... 5700 C
Mutatie, 4-44 ..... 5903 E
Mutatie, 5-44 ..... 5934 D
WEERMACHT:
Kinderen v. frontstrijders, 7-43 ..... 5603 E
Reserves opgeroepen, 3-44 ..... 5893 D
Dagorder Antonescu, 4-44 ..... 5918 E

S

SAN MARINO

Regeeringswisseling, 8-43 5634 C

SAN SALVADOR

Revolution. beweging, 4-44 ..... 5911 C
Pres. Martinez vervangen d. Menendez, 5-44 5949 D
Nieuw Kabinet, 5-44 .... 5949 D

SAOEDI-ARABIE

Ibn Saoed, biograf., 8-43 5648 A
Ver. Staten olieovereenkomst, 2-44 ..... 5846 E

SERVIE

Moordaanslag Serajewo 1914, 7-43 ..... 5610 F
Min.-pres. Neditsj, biografie, 8-43 ..... 5640 A
— Bezoek a. Hitler, 9-43 5677

SLOWAKIJE

Italië (rep.) erkend, 10-43 ..... 5693 A
Tuka; prof. dr., biogr., 1-44 ..... 5818 A
Vijfjarig bestaan, 3-44 .. 5885 D
Tiso en Tuka door Führer ontvangen, 5-44 5948 D

SOVJET-UNIE

BINNENLAND:
Opstand Kaukasus, 8-43 5641 C
Nieuw Volkslied; „Internationale" verouderd, 12-43 ..... 5791 D
Grondwetsherz., 2-44 .... 5838 C
— Rede Molotof, 2-44 .. 5838 C
BUITENLAND:
Vrij Duitschland, Comité opger., 8-43 ..... 5627 A
Egypte herst. dipl. betr., 9-43 ..... 5672 E
Engeland, verhoud., 9-43 5682 C
Frankrijk, dipl. betr. em.reg., 10-43 ..... 5700 E
Turkestan, terugtocht, 10-43 ..... 5707 G
Geallieerde conferentie Moskou, 11-43 ..... 5734 A
Gelukwensch Ned. em. reg., 11-43 ..... 5743 E
Conf. Teheran, 12-43 .. 5773 C
Joegoslav em.gr. reg. te Moskou, 12-43 ..... 5773 D
Verdrag m. voorm. Tsj.-Slovakije, 12-43 ..... 5783 B
Grenzen m. Polen, 1-44 5805 D
Griekenl. Prof. Evolos benoemd, 1-44 ..... 5812 F
Poolsche grenskwestie, Poolsch antw., 1-44 .. 5813 C
Poolsche verkl. verworpen, 1-44 5814
Ver. Staten, handelsov.-eenk., 1-44 ..... 5814 A
Poolsche grenskwestie, bemidd. V. St. afgew., 2-44 ..... 5830 F
Poolsche em.reg. te Moskou, 2-44 ..... 5846 C
Finland, wapenstilst.-voorw., 3-44 ..... 5862 A
Poolsche grenskwestie, Curzonl. afgew., 3-44 .. 5862 D
Finland, wapenstilst.-voorw., 3-44 ..... 5870 A
Zweedsch protest i.z. luchtaanv. Stockh. afgewezen, 3-44 ..... 5871 A
Poolsche grenskwestie; antw. Stalin, 3-44 .. 5877 A
Finland, wapenstilst.-voorw. verw., 3-44 .. 5884 A
— Antw. a. d. Sovjet-Unie, 3-44 ..... 5887 A
— Verkl. Sovj. Unie, 3-44 5887 A
China (Tsjoengking) grensincident, 4-44 .. 5901 B
Japan, Visscherijverdr. gesl. 4-44 ..... 5903 D
Roemenië; Verklaring Molotof, 4-44 ..... 5903 E
Griekenl.; dipl. betr. m. emigr. reg. verbroken, 4-44 ..... 5910 C
Finland; vredesonderh. gestaakt, 4-44 ..... 5925 B
Italië (Koninkr.); econ. onderhandelingen, 4-44 5925 E
Noorwegen, verlangens t.a.v., 5-44 ..... 5949 C
Naoorlogsplannen met Duitsche weerm., 5-44 5955 B
Conferentie Teheran, Kieler Kanaal, 5-44 .... 5956 B
Overeenkomst Noorsche emigranten, 5-44 ..... 5955 D
Protest van Quisling tegen Sovjet-eischen t. a. v. Noorwegen, 5-44 .. 5957 E
Engelsche leveranties, 5-44 ..... 5958 B
Balkan; unie v. soc. Sovjetrepublieken, 6-44 .. 5966 C
Ver. St.; handelsbespr. afgebroken, 6-44 .... 5973 D
DIPLOMATIE:
Engeland, Maiski afgetr., Goesew ben., 8-43 5628
Corps dipl. n. Moskou, 8-43 ..... 5635 E
Ver. Staten, Litwinof afgetr., Gromyko ben., 8-43 ..... 5641 C
Italië (koninkr.) dipl. erkenning, 3-44 ..... 5885 B
IJsland; Sovjetgezant aangekomen, 3-44 .... 5886 B
Italië (Koninkr.); prof. Kostilew benoemd tot dipl. vert., 4-44 ..... 5911 A
HANDEL, NIJVERHEID:
Kapt. Kravtsjenko legt functie i. d. Sovjet-Russ. inkoop-comm. i. d. Ver. Stat. neer, 4-44 5918 F
Petroleumwinning, 5-44 5958 E
Ver. Staten; handelsbespr. afgebroken, 6-44 .. 5973 D
OEKRAINE:
Nwe regeering, 2-44 5839
REGEERING:
Volkscommissarissen:
Buitenl. Zaken; Maiski pl.v. volkscomm., 8-43 5628
Mutaties, 2-44 ..... 5838 C
Volkscommissaris v. Wit-Roethenië, 4-44 ..... 5903 F
RELIGIE:
Sergius metrop. Moskou, 9-43 ..... 5677 D
Raad v. kerk. aangel., 10-43 ..... 5700 E
Sergius overleden, 5-44 5958 B
Alexei metrop. Moskou, 6-44 ..... 5967 K
STALIN:
Geheim bevel, 8-43 ..... 5627 A
Levensloop, 11-43 ..... 5743 E
Conf. Teheran, 12-43 .... 5773 C
Meirede; 2e front geëischt, 5-44 ..... 5940 B
WEERMACHT:
Stalin, geh. bevel, 8-43 5627 A
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
Sjoekov pl.verv. opperbev., 2-44 ..... 5855 D
Ital. vloot uitgel., 3-44 5871 B
Mutatie leiding, 3-44 .. 5877 A
Ital. soldaten in dienst, 4-44 ..... 5911 A
Gen. Watoetin overl., 4-44 ..... 5918 F
WIT-ROETHENIË:
Volkscommissaris ben., 4-44 ..... 5903 F

SPANJE

BINNENLAND:
Monarchisme, 8-43 ..... 5652 E
Zevenj. bewind Franco, 10-43 ..... 5692 B
Reorg. Falanx, 12-43 .. 5790 C
Besluiten ministerr., 3-44 5871
BUITENLAND:
Engeland, dipl. bespr., 8-43 ..... 5652 E
Verh. tot Engeland, 1-44 5822 B
Verslechtering betr. m. geallieerden, olieëmbargo, 2-44 ..... 5830 G
Handh. neutr., 2-44 .... 5839 A
Olieëmbargo ver., 2-44 5855 H
Overz. buitenl. pol., rede Arrese, 3-44 .... 5877 B
Engeland; protest te Madrid i.z. in beslag genomen petroleum, 4-44 5917 B
Acc. m. geall. t.a.v. export n. D'land; uitl. Ital. oorlogsschepen, 5-44 ..... 5942 B
D'land: wolframexport beperkt, Consul. Tanger gesloten, 5-44 .... 5942 B
Ver. Staten: Petroleumembargo opgeh., 5-44 5942 B
Grens Spaansch- en Fransch-Marokko gesloten, 6-44 ..... 5982 H
FINANCIEN:
Tabaks- en lucif.monopolie, 1-44 ..... 5822 B
JUSTITIE:
Amnestie, 12-43 ..... 5790 C
idem, 3-44 ..... 5871 H
Spionnen veroordeeld, 6-44 ..... 5981 F
PERSWEZEN:
Grooter persvrijheid, 12-43 ..... 5790 C
REGEERING:
Arrese, biogr., 1-44 .... 5802 A
Jordana, verkl. buitenl. pol., 2-44 ..... 5830 G

Arrese, verkl. buitenl. pol., 3-44 ..... 5877 B
WEERMACHT:
Dienstplicht, voorl. wet, 7-43 ..... 5595 A

SPECIALE PAGINA'S

Bevolking Ned. '43, 10-43 5703 A
Bevolking: Zielental en welvaart, 8-43 ..... 5623 A
— Verdeeling n. leeftijden, 2-44 ..... 5809 A
Bloembollenhandel, overzicht, 6-44 ..... 5993 A
Duitschland en Europa, 12-43 ..... 5761 A
Europ. literatuurgeschiedenis, 5-44 ..... 5953 A
Geneeskunde: Kinderverlamming, 9-43 ..... 5647 A
Leenbanken, hist. overzicht, 4-44 ..... 5897 A
Luchtoorlog, gegevens, 5-44 ..... 5937 A
Mussert 50 jaar, 5-44 .... 5945 A
Nationale Plan, 3-44 .. 5873 A
Paling, levensgewoonten, 7-43 ..... 5599 A
Phosphorbommen, 11-43 5753 A
Rijkscommissariaat 4 jr.; uiteenzetting dr. Seyss-Inquart, 6-44 ..... 5969 A
Vergeldingswapen „V 1"; omschrijving 1e optreden, 6-44 ..... 5985 A
Volkstuinwezen, 11-43 .. 5745 A
Wetb. v. Strafr., aanvulling Nederland, 7-43 .. 5591 A
Woningen, levensduur, 3-44 ..... 5889 A
Zuiderzeevisschersbev., industrie t. b., 6-44 .. 5977 A

SPORT

Overzicht sportbeoef. Nederl., 11-43 ..... 5749 A
Aljechin krankz., 12-43 5771 A
Aljechin niet krankz., 1-44 ..... 5814 E
Athletiekwereldrecords, 1-44 ..... 5815 C
Harbig gesneuveld, 4-44 5900 A
Intern. Olymp. Com. 50 j. bestaan, 6-44 ..... 5988 B

SYRIE

Pres. Sjoekri el Koewetli gek., 8-43 ..... 5644 F

T

TANGER

Duitsch consulaat gesloten, 5-44 ..... 5942 B

THAILAND

Japan geeft provincies terug, 7-43 ..... 5604 C

TIBET

Tasji Lama; troonsbestijging, 6-44 ..... 5967 H

TSJECHO-SLOWAKIJE (VOORM.)

Verdrag m. Sovjet-Unie, 12-43 ..... 5783 B

TURKIJE

BINNENLAND:
20-j. bestaan repl., 11-43 5725 E
Aardbeving, 11-43 ..... 5757 G
— id., 2-44 ..... 5839 B
BUITENLAND:
Ital. amb. Bastianini benoemd, 8-43 ..... 5634 B
— Rocco ben.. 9-43 ..... 5659 C
Conf. Menemencioglu-Eden, 11-43 ..... 5735 H
Papen v., n. Berlijn, 11-43 ..... 5743 D
Buitenl. pol., 11-43 .... 5751 D
Papen v. n. Ankara terug, 12-43 ..... 5766 G
Conf. Inönü, Churchill, Roosevelt, 12-43 ..... 5773 E
Buitenl. pol. ongew., 12-43 ..... 5773 E
Geall. wapenlev. gestaakt; olieembargo, 3-44 ..... 5871 E
Duitschl. handelsverdr. hern., 3-44 ..... 5871 E
Engeland; handelsbetr. verbroken; Britsche militairen verlaten het land, 3-44 ..... 5877 D
Comment. afstand Ital. vloot a. d. Sovj. Unie, 3-44 ..... 5877 D
Engeland; Orbay afgetr., 3-44 ..... 5877 D
Engeland; Unaydin benoemd, 3-44 ..... 5885 E
Ver. Staten; leen- en pachtleveringen gestaakt, 4-44 ..... 5903 G
Engeland en Ver. Staten verlangen stopzetting handelsverkeer met Duitschland, 4-44 .... 5917 B
Duitschland; chroomleveringen gestaakt, 4-44 5925 C
Duitschland, handelsbetrekkingen; verkl. Menemencioglue, 5-44 .. 5934 A
Intern. toestand; verkl. Menemencioglue, 5-44 .. 5940 C
Ver. Staten; petroleumconcessies geweigerd, 5-44 ..... 5940 C
REGEERING:
Kabinet Saraciogloe:
Min. v. oorlog overl., 11-43 ..... 5751 D
Menemencioglue afgetr., 6-44 ..... 5989 C
VERKEER:
Uitbr. spoorwegn., 9-43 5660 C
Motoriseering, 6-44 .... 5998 D
WEERMACHT:
Mut. leiding, 1-44 ..... 5814 B
Maatr. t. landingen, 6-44 5967, I

V

VATICAAN

ALGEMEEN:
Uitbr. paus. paleisw., 2-44 ..... 5839 C
Bevolking verdrievoudigd, 4-44 ..... 5927 B
BUITENLAND:
Duitschl. verh. t., 9-43 5683 E
DIPLOMATIE:
Ital. ambass. graaf Ciano afgetr., 8-43 5616
—, Riggo, B., ben., 8-43 5626 B
PAUS PIUS XII:
Engelsche gezant audiëntie geweigerd wegens luchtaanv., 7-43 ..... 5595 F
Encycl. „Mystici corporis Christi", 7-43 .... 5603 G
Protest bomaanv. Rome, 7-43 ..... 5610 E
Radiotoespraak, 9-43 .. 5659 D
Positie, 10-43 ..... 5699 D
Kerstboodschap, 12-43 .. 5790 B
Protest bomaanv. Castel Guandolfo, 2-44 ..... 5846 D
Protest bombardement Monte Cassino, 3-44 .. 5871 I
Encycl. „Orientalis ecclesiae decus", 4-44 .. 5927 E
Geschenk Ned. zieke kinderen, 5-44 ..... 5956 A
ROME:
Basiliek San Lorenzo gebombardeerd, 7-43 5605

VEETEELT

Mond- en klauwz. bestr. Nederl., 10-43 ..... 5706 A
Europ. veestapel en vleeschverbr., 3-44 .... 5894 D

VERDRAGEN

Zweden-Duitschl.: transitoaccoord, 8-43 ..... 5628 B
Nederl.-Denem. handelsovereenk., 8-43 ..... 5632 B
Nederl.-Ital. betalingsovereenk., 8-43 ..... 5649 A
Bulg.-Duitsch justitioneelverdr., 8-43 ..... 5651 E
Arg.-Chili, overeenk., 8-43 ..... 5652 D
Kroat.-Ital. verdr. opgezegd, 9-43 ..... 5667 C
Nederl.-België, handelsverdr., 9-43 ..... 5673 A
Driemogendhedenpact 3e verj.d., 10-43 ..... 5692 C
Japan - Philippijnen, 10-43 ..... 5708 A
Nederl.-België, handelsverdr., 11-43 ..... 5723 A
Bondgenootschap D'land, Italië, Japan, 2e verj., 12-43 ..... 5772 B
Sovjet-Unie—Tsjecho-Slovakije, 12-43 ..... 5783 B
Nederl.-Hongarije, handelsovereenk., 1-44 .. 5802 B
Sovjet-Unie—Ver. Staten, handelsverdr., 1-44 .... 5814 A
Nederl.-België, tolunie, 2-44 ..... 5836 A
D'land-Turkije, handelsverdr., 3-44 ..... 5871 E
Sovj.-Unie—Japan; visscherijverdrag, 4-44 .. 5903 D
Engeland—Ver. Staten; valutaovereenkomst, 4-44 ..... 5927 G
Noorwegen, Ver. Staten, Engeland, Sovj. Unie; burg. overeenk., 5-44 .. 5955 D

VER. STATEN

ARBEIDSINZET:
Arbeidsdienstpl. vrouwen, 7-43 ..... 5597 A
Arbeidsdienstplicht, 1-44 5806 C
— Verzet A. F. L., 1-44 5823 D
BEVOLKING:
Opgave, 4-44 ..... 5903 H
Naturalisatie, toen. aantal, 6-44 ..... 5967 A
BUITENLAND:
Birma: oorlogsverkl. v., 8-43 ..... 5620 E
Argentinië, econ. pressie, 8-43 ..... 5628 F
Sovjet-Unie, Litwinof afgetr., Gromyko ben., 8-43 ..... 5641 C
Portorico, verz. onafh., 9-43 ..... 5643 H
Argentinië, buitengesl. Pacht- en leenw., 9-43 5683 B
Oorlogsverkl. Vrij Indië, 11-43 ..... 5723 B
Conf. Cairo, 12-43 ..... 5765 B
Conf. Teheran, 12-43 .... 5773 C
Conf. Cairo, Inönü, 12-43 5773 E
Waarsch. a. Bulgarije, Hongarije, Roemenië, 12-43 ..... 5774 A
Wijz. leen- en pachtwet, 1-44 ..... 5798 A
Sovjet-Unie, handelsov.-eenk., 1-44 ..... 5814 A
Bolivia, Nwe reg. niet erkend; verkl. Hull, 2-44 ..... 5830 A
Spanje; olieembargo, 2-44 5830 G
Finland; ult. eisch, 2-44 5845 C
Saoedi-Arabië, olieovereenk., 2-44 ..... 5846 E
Spanje; olieembargo verl., 2-44 ..... 5855 H
Argentinië, dipl. betr. verbroken, 3-44 ..... 5869 B
Eire, voorstel tot verbr. dipl. betr. m. D'land afgewezen, 3-44 ..... 5875 D
Sovjet-Unie, verzoek om inlichtingen i.z. erkenning reg. Badoglio, 3-44 ..... 5885 B
Overzicht standpunt der Ver. Staten, 3-44 .... 5893 C
Turkije, leen- en pachtwetleveringen gestaakt 4-44 ..... 5903 G
C. Hull waarschuwt neutrale landen; overz. buitenl. pol., 4-44 .... 5910 E
Zweden; stopzetting handelsverkeer met D'land geëischt, 4-44 5917 B
Turkije; stopzetting handelsverk. m. D'land geëischt, 4-44 ..... 5917 B
Turkije; chroomleveringen a. D'land gestaakt, 4-44 ..... 5925 C
Zweden; nota t.a.v. handelsverk. met D'land, afgewezen, 4-44 ..... 5925 D
Engeland; valutaovereenkomst, 4-44 ..... 5927 G
Confer. van Teheran Kielerkanaal, 5-44 .... 5956 B
Sovjet-Unie; handelsbespr. afgebroken, 6-44 .. 5973 D
Finland; zwarte lijst, 6-44 5982 G
Finland; gezant uitgewezen, 6-44 ..... 5989 E
DISTRIBUTIE:
Levensmidd.voorz., nieuwe gevolmachtigde 7-43 5597 A
ECONOMIE, FINANCIEN:
Argentinië. econ. pressie, 8-43 ..... 5628 F
—, Pacht- en leenw., 9-43 5683 B
Overz. leveringen Leen- en Pachtwet, 12-43 .. 5774 A
Wijz. leen- en pachtwet, 1-44 ..... 5798 A
Vanderbilt, W., overl., 1-44 ..... 5814 C
Begrooting 1944-'45, 1-44 5814 C
Belastingvoorst. Roosevelt afgew., 3-44 ..... 5862 E
Winsten door belastingen geabsorbeerd, 3-44 ..... 5871 K
Leen- en pachtwet één jaar verlengd, 3-44 .. 5893 C
Leen- en pachtwet één jaar verlengd, 4-44 .... 5927 D
Britsch-Amerik. valutaovereenkomst, 4-44 .. 5927 G
Nieuw credit leen- en pachtwet, 5-44 ..... 5949 E
Oorlogsuitgaven, 5-44 .. 5956 B
Staatsschuld, 6-44 ..... 5981 A
HANDEL- NIJVERHEID:
Rubberprijzen, 7-43 .... 5611 A
Tin: prod. en verbruik, 8-43 ..... 5620 B
Oorlogsindustrie, 8-43 .. 5635 C
Scheepsb. v. Engel., 8-43 5636 E
Rubber (kunst) prod., 9-43 ..... 5683 D
Scheepsbouw, productie, 10-43 ..... 5709 C
Conjunctuuroverzicht '41-'43, 2-44 ..... 5847 A
Petrol.voorziening, 7-43 5602 B
— buitenl. bel., 10-43 .. 5709 B
— Olieres. Nabije Oosten, 12-43 ..... 5775 B
— Uitp. Am. reserves, 2-44 ..... 5831 C
— Verdr. m. Saoedi-Arabië, 2-44 ..... 5846 E
— Oliepol. in Nab. Oosten,, 3-44 ..... 5863 B
— Conf. m. Engeland, 3-44 ..... 5879 A
— Verzet tegen regeeringsplannen, 3-44 .... 5879 A
Winsten door belastingen geabsorbeerd, 3-44 ..... 5871 K
Petroleum: conf. met Engeland, 5-44 ..... 5934 G
— voorbespr. m. Engeland geëindigd, 5-44 .. 5939 E
Rubber; prod. synth. rubber, 5-44 ..... 5941 B
Zwarte lijst; neutrale firma's, 5-44 ..... 5941 B
— 437 Zweedsche firma's, 6-44 ..... 5990 B
Winsten industrieconcerns, 5-44 ..... 5956 B
Scheepsbouwopdrachten Ned. emigr.-reg., 5-44 5958 E
Sovjet-Unie; handelsbespr. afgebroken, 6-44 .. 5973 D
KUNST- KULTUUR:
Film:
Greta Garbo ontsl., 7-43 5597 A
Letterkunde:
H. W. v. Loon overl., 3-44 ..... 5882 A
REGEERING:
Pres.schap-cand. Willkie, Wendell, 7-43 ..... 5604 A
Buitenl. Z. Sumn. Welles afgetr. 9-43 ..... 5684 A
—, Stettinius ben., 9-43 5684 A
Wendell Willkie geen presidentschapscandidaat, 4-44 ..... 5910 I
Marine; Frank Knox overl., 5-44 ..... 5934 I
Gen. MacArthur geen pres. candidaat, 5-44 .. 5934 I
Forrestal, min. v. Marine, 5-44 ..... 5949 I

ROOSEVELT:
Conf. Quebec, 8-43 .... 5635 A
Conf. Caïro, 12-43 ..... 5765 B
Conf. Teheran, 12-43 .... 5773 C
Conf. Caïro, Inönü, 12-43 5773 E
Kerstrede, 12-43 ..... 5790 B
Congresboodschap, 1-44 5806 C
Uitnood. 4e candidatuur, 2-44 ..... 5831 A
SOCIALE ZAKEN:
Anti-stakingsw. aangen., 7-43 ..... 5597 A
Stakingen uitgebr., 7-43 5597 A
Stakingen, 11-43 ..... 5735 E
Stakingen, 1-44 ..... 5797 D
Overeenk. m. spoorwegarb., 1-44 ..... 5811 B
Spoorw. weer in part. beheer, 1-44 ..... 5823 D
Verzoening Green Lewis, 2-44 ..... 5831 A
Lewis, biogr., 2-44 ..... 5834 A
Stakingen, overz. 1928-'43, 3-44 ..... 5877 E
Toenemend aantal stakingen, 5-44 ..... 5949 E
VERKEER:
„Normandie" gelicht, 11-43 ..... 5724 D
— idem, 3-44 ..... 5895 A
VOLKSVERTEGENWOORDIGING:
Opheffing comm. partij, 6-44 ..... 5967 A
WEERMACHT:
Oorlogsindustrie, 8-43 .. 5635 C
Verliezen, 11-43 ..... 5724 D
Rangen luchtwapen, 12-43 ..... 5781 A
Mutaties leiding, 12-43 .. 5791 A
— id., 1-44 ..... 5798 B
— id., 1-44 ..... 5805 B
— id., 1-44 ..... 5821 C
— id., 2-44 ..... 5846 F
Vlootsterkte; Jap. opgave, 3-44 ..... 5885 F
Zoon van Roosevelt krijgsgev., 3-44 ..... 5886 A
Engelsch marinesteunpunt overgen., 3-44 .. 5891 C

VERKEER

LUCHTVAART:
Burgerluchtv., toekomstige, 7-43 ..... 5604 B
Zeetransp., vergel., 7-43 5611 A
Na-oorl. mogel., 10-43 .. 5703 B
Wolkvorming, 11-43 .... 5741 B
Na-oorl. probl., 1-44 .... 5822 A
SCHEEPVAART:
Luchttransp., verg., 7-43 5611 A
Zeehavenproblemen, 9-43 5671 A
Ned. Binnensch.v., 11-43 5746 B
Wereldkoopvaardijvloot, 11-43 ..... 5747 A
Overzicht scheepv. en scheepsb., 12-43 ..... 5774 C
Toenemend aantal zeilscheepsb., 12-43 ..... 5781 B
Vredesplannen Am. reeders, 1-44 ..... 5815 B
Na-oorl. probl., 1-44 .... 5822 A
Intern. verg. overz., 2-44 5847 B
Verliezen neutr. koopvaardijvl., 6-44 ..... 5967 L
WEGVERKEER:
Autos: aantal, toekomst, 9-43 ..... 5672 C
— Am. auto's n. d. oorlog, 3-44 ..... 5865 C

VISSCHERIJ

Algem. overzicht, 11-43 5758 B
Walvischvangst, 12-43 .. 5783 C

W.

WERELDOORLOG (1e)

Moordaanslag Serajewo, 7-43 ..... 5610 F

WERELDOORLOG (2e)

ALGEMEEN:
Churchill over offensief, 7-43 ..... 5596 D
Birma: oorlogsverkl. a. Engeland en Ver. Staten, 8-43 ..... 5620 E
Italië; wapenstilstandsvoorw. geallieerden, 8-43 ..... 5626 B
Oorlogsmisdadigers, 10-43 ..... 5707 C
Phosphorbommen, 11-43 5753 A
Tanks verschill. landen, 11-43 ..... 5756 B
Engelsche en Am. vliegt., 12-43 ..... 5774 B
Luchtoorl.: verkl. D'sche perschef Sündermann, 12-43 ..... 5790 A
Mogelijkheden 1944, 1-44 5798 C
Kosten, 1-44 ..... 5807 A
Atlantikwall, 1-44 ..... 5807 B
Overzicht situatie, 4-44 5919 A
Luchtoorlog; gegevens, 5-44 ..... 5937 A
— Ontwikkeling sedert '42, 6-44 ..... 5973 E
Vergeldingswapen „V 1", omschrijving 1e optreden, 6-44 ..... 5985 A
BALKAN:
Zuiveringsactie Kroatië en Servië, 7-43 ..... 5605 A
Luchtaanv. Roem. petr.-geb., 8-43 ..... 5621 A
Zuiver.actie Kroatië, 8-43 5638
Spalato bezet, 9-43 .... 5686 A
(zie voorts Zuidel. front)
INVASIE:
Mogelijkheden, 2-44 .... 5841 A
Engeland; evacuatie Z. en O. kust, 3-44 5862
Mogelijkheden, 3-44 .... 5865 B
Engeland; evacuatie Z. kust, 3-44 ..... 5891 C
—, beperk. postverk., 3-44 5891 C
Nederl.; inundatie, 4-44 5916 A
Mogelijkheden, 4-44 .... 5923 A
Nederl.; inundatie, 4-44 5924 A
Engeland; dipl. verkeer onder contrôle, 4-44 .. 5924 B
—, Scheepsconcentraties d. D'sche vliegtuigen gebombardeerd, 4-44 .. 5928 A
— Uitreisverbod, 5-44 .. 5923 D
Stalin verlangt 2e front, 5-44 ..... 5934 E
Dreigement als wapen. 5-44 ..... 5940 A
Geall. landingsmat., 5-44 5940 A
Sovjets eischen invasie, 5-44 ..... 5940 B
Vermelding O.K.W., 5-44 5952 A
D'sche legerleiding Kanaalkust, 6-44 ..... 5972 B
Begonnen; landingen Seinebaai, schiereil. v. Cherbourg, 6-44 ..... 5974 A
Telegram Mussert a. Hitler, 6-44 ..... 5979 A
Verklaring Churchill, 6-44 ..... 5981 B
Radiotoespraak Pétain, 6-44 ..... 5982 A
Radiotoespraak Darnand, 6-44 ..... 5982 A
Gevechten in Normandië m. toen. hevigh. voortgezet; zware geall. verliezen; geen besl. wijz. i. d. situatie, 6-44 .... 5983 A
Eerste berichtgeving, 6-44 ..... 5989 A
Contr. dipl. verkeer Engeland opgeh., 6-44 .. 5997 C

Zie voorts voor Krijgsverrichtingen onder Westelijk front.

JAPAN:
Salomons eil., operaties op Nw. Guinea, 7-43 5590
Luchtaanval op Ceylon; gevechten op Nieuw-Georgië; luchtaanv. op Soerabaja, 7-43 ..... 5606 A
Zeegevecht b. Salomonseil.; luchtaanval Hongkong, 7-43 ..... 5614 A
Luchtaanv. op Rendova, 8-43 ..... 5622 A
Bougainville, strijd op, 8-43 ..... 5630 A
Luchtaanv. op Balik Papan, gev. bij Vella, convooisl. b. Guadalcanar, 8-43 ..... 5638 A
Kiska ontr., luchtaanv. op Tsjoenking, aank. „Thor", landing Santuau, aanv. Koelembangra afgesl. 8-43 .. 5646 A
Am. landing Arundel, 9-43 ..... 5654 B
Overz. Aug. verl. Nw. Georgië, 9-43 ..... 5662 A
Strijd Salomonseil.: Salamaua, Lae ontr., 9-43 5678 B
Geall. land. i. Finschhafen, 9-43 ..... 5686 B
Jangtse-offensief; aanv. op Wake afgesl., 10-43 5694 B
Geall. duikb.verl.; zeegev. b. Vella Lavella; Jap. terugt. op Kalambangra, Vella Lavella; 12.000 Br.-Ind. soldaten overgeloopen; geall. luchtaanv. op Rabaul, 10-43 ..... 5702 B
Strijd in Birma, 10-43 .. 5710 B
Am. landing Mono; overz. geall. scheepsverl.; str. op N.-Guinea en Birma, 10-43 ..... 5718 B
Am. landing op Choiseul en Bougainville; Zeeslag bij Bougainville, 11-43 ..... 5726 B
2e Zeeslag bij Bougainville, 11-43 ..... 5736 B
3e, 4e en 5e slag bij Bougainville, 11-43 ..... 5744 B
Aanval op Bali; 1e slag b. d. Gilbert-eil., 11-43 5752 B
2e, 3e en 4e slag bij de Gilbert-eil., 11-43 .... 5760 B
Hernieuwde strijd in China; 6e luchtslag b. Bougainville; Luchtsl. b. de Marshall-eil.; overz. wederzijdsche verliezen, 12-43 ..... 5768 B
Chin. verliezen October, 12-43 ..... 5776 B
Jap. luchtaanv. op Bougainville, 12-43 ..... 5776 B
Am. land. op Nw.-Brittannië, 12-43 ..... 5784 B
Eilanden Gilbert-archipel ontruimd, 12-43 ..... 5784 B
Jap. successen b. Nw.-Brittannië, 12-43 ..... 5784 B
Strijd op Nw.-Brittannië, 12-43 ..... 5792 B
Strijd in China; oper. b. Tsjangtheh geëindigd, 12-43 ..... 5792 B
Am. landing op Nw.-Guinea; de strijd op Nw.-Brittannië, 1-44 ..... 5800 B
Luchtaanvallen op Gilbert-eil.; Borneo en Celebes, 1-44 ..... 5808 B
Luchtslag bij Nw.-Brittannië, 1-44 ..... 5816 B
Am. landing op Marshalleil.; geall. vliegt. verl. op Nw.-Brittannië, 2-44 5832 B
Strijd in Birma; actie Ind. nat. leger; strijd b. d. Marshall-eil., 2-44 5840 B
Strijd in Birma; Britsche div. omsingeld; geall. aanv. op Truk, 2-44 ..... 5848 B
Aanval op Truk afgesl.; 7e Br. div. in Birma vern.; Am. aanv. op Marianen; Jap. bez. Kwadjelin en Wotho overweld., 2-44 ..... 5856 B
Aanval op Am. vloot bij Marianen; Am. landing Admiraliteitseil., 3-44 ..... 5864 B
Strijd o. d. Admiraliteitseil., 3-44 ..... 5872 B
Jap. offens. op Bougainville; Jap. opm. i. Birma, 3-44 ..... 5880 B
Jap. troepen passeeren Br. Ind. grens, 3-44 .. 5888 B
Opmarsch in Br. Indië; overzicht strijd op Nw. Guinea, 3-44 ..... 5896 B
Omsingeling Imphal; ravitailleering gen. Stillwell bedr.; luchtaanval op Am. vloot bij Carolinen, 4-44 ..... 5904 B
Strijd in Birma; Kindat d. Jap. troepen bezet; Japansche opmarsch n. d. Brama-Poetra-vlakte 4-44 ..... 5912 B
Luchtaanval op Sabang; Jap. offensief in Br. Indië, richting Sengmai en Kohima-Dimapoer, 4-44 ..... 5920 B
Paletwa d. Jap. tr. veroverd; geallieerde landingen op Nieuw-Guinea; Hollandia heroverd; Jap. opmarsch in Honan (China), 4-44 5928 B
Britsche terugt. in Birma, Jap. veroveren Tsjengtsjau, 5-44 .... 5936 B
Jap. aanval op Parel; Loyang d. Jap. troepen bedreigd; nieuwe geall. landingen op Nieuw-Guinea, 5-44 .. 5944 B
Overzicht strijd in China; Loesjan en Lojang bezet; omsingeling Imphal. (Br. Indië) voltooid; 15.000 Br. Indiërs overgeloopen; Luchtaanval op Oost-Java en Soerabaya; Amer. landing op Biak, 6-44 5976 A
Amerik. luchtaanval op Japan; Amerik. vlootaanv. o. d. Marianen, 6-44 ..... 5984 A
Tsjangsja bezet; Amerik. landing o. d. Marianen; Zeeslag Stillen Oceaan, 6-44 ..... 5992 A
Strijd rond de Marianen; Strijd in China; Hengjang bereikt; Pinghsiang bereikt, 6-44 .. 6000 B

LUCHTOORLOG:

Luchtmachtverl.; Geall. aanval op Keulen, 7-43 5590
Br. aanv. Aken en Parijs, 8-43 ..... 5598 A
Geall. aanval op Hamburg, Dronthjem, Kiel, Hannover, Kassel en Remscheid, Duitsche aanv. op Hullen Londen, 7-43 5614
Geall. aanval op Roem. petr.gebied, Noorwegen, Hamburg, 8-44 .. 5622
Geall. aanval op Mannheim, Neurenberg, Bonn, Bochum, Duitsche aanv. op Engeland, 8-43 5630
Duitsche aanval op Engeland; geall. aanval op Vlissingen en Parijs, 8-43 5638
Luchtaanv. o. Berlijn, Engelsche steden, 2-43 5646
Luchtaanv. op München-Gladb., Rheydt en Berlijn, 9-43 ..... 5654 A
Verhoogde luchtactiviteit; aanvallen op Parijs, Berlijn, Mannheim, Stuttgart, München en Brussel, 9-43 5662
Luchtaanv. op Parijs en Nantes, 9-43 ..... 5670 A
Luchtaanv. op Hannover, Oldenburg, Nantes, Ludwigshafen, Mannheim, Darmstadt, Aken en Engeland, 9-43 .... 5678 A
Luchtaanvallen op Hannover, Brunswijk, Bochum en Hagen, 9-43 5686 A
Aanv. op München, Kassel, Frankfurt, Stuttgart en Londen, 10-43 5694 A
Aanval op Bremen, Hannover, Schweinfurt en Münster; luchtslag boven D'land; kol. Philipp gesneuveld. 10-43 5702 A
Aanval op Londen, Nisj, Napels ,Cassel en Frankfurt en convooi Middell. zee; kap. Nowotny ondersch.; 10-43 5710 A
Aanval op Great Yarmouth, Wiener Neustadt en Napels, bolsjew. verliezen, 10-43 .. 5718 A

Aanval op Wilhelmshaven, Keulen, Düsseldorf, Ipswick en Vaticaanstad, 11-43 ..... 5726 A
Aanval op Napels, Londen, West-Duitschland, en convooien Middell. zee, 11-43 ..... 5736 A
Aanval op N.W. D'land, Plymouth, Noorwegen, Mannheim en Londen, 11-43 ..... 5744 A
Aanval op Berlijn, Toulon, Sofia, Stuttgart, Frankf. a. M., Offenbach en Bremen, 11-43 5752 A
Phosphorbommen, 11-43 5753 A
Luchtaanval Berlijn; vergelding rede dr. Goebbels, 11-43 ..... 5757 B
Aanvallen op Bremen, Berlijn en Leipzig 12-43 ..... 5760 A
6000ste overwinn. jachteskader 52; 115 Sovjettoestellen van 4-7 Dec. vern., 12-43 ..... 5768 A
Aanval op Emden, Bari, Innsbruck, Bremen, Berlijn, 12-43 ..... 5776 A
Aanval op Innsbruck, Bremen, Frankfort a. M., Offenbach, Mannheim en Sofia; D'sche aanv. op Theemsmonding. 12-43 ..... 5784 A
Aanvallen op Berlijn, Aken, Rome en West-D'land, 12-43 ..... 5792 A
Aanval op Mannheim, Ludwigshafen, Parijs, Berlijn, Kiel en Stettin, 1-44 ..... 5800 A
Aanv. op San Remo, Lucca, Sofia, Midd. D.-land, Rome, 1-44 ..... 5808 A
Aanv. op Klagenfurt, Berlijn, Maagdenburg, 1-44 ..... 5816 A
Aanv. op Berlijn; prins zu Sayn-Wittgenstein gesneuveld, 1-44 ..... 5824 A
Aanv. op Frankf. a. M.; Londen, Brunswijk, Maagdenb.; 806 Br.-Am. toestellen in Jan. b. W. Europa vern., 2-44 ..... 5832 A
Aanval Zweedsch R. Kr. schip „Wiril"; Frankf. a. M., Brunswijk, Ludwigshafen, 2-44 ..... 5840 A
Aanval Londen, Rome, abd. v. Cassino, Castel Gandolfo, Berlijn, Helsinki, 2-44 ..... 5848 A
Overz. luchtaanv. op Londen, 2-44 ..... 5850 A
Aanval op Londen, Leipzig, Stuttgart, Schweinfurt, Gotha; 806 Anglo-Am. vliegt. in Januari vernietigd, 2-44 ..... 5856 A
Aanval op Augsburg, Regensburg, Fürth, Helsinki, Brunswijk, Londen, Vaticaanstad, Parijs en Rome, 3-44 5864 A
Luchtaanv. op Bonn, Keulen, Berlijn en Rome; luchtslag b. h. IJsselmeer, 3-44 ..... 5872 A
Aanval op Ital. steden, Londen, Stuttgart, Brunswijk, Augsburg en Ulm; Duitsch schip in Spaansche w. vernietigd, 3-44 ..... 5880 A
Aanval op München, Friedrichshafen, Frankf. a. d. Main, Ludwigshafen, Berlijn, Hull en Londen, Maj. zum Lippe-Weissenfeld gesneuveld, 3-44 .. 5888 A
Aanval op Ruhrgebied, Bristol, Brunswijk, Neurenberg; kol. Wilke gesneuveld, 3-44 .. 5896 A
Aanval op Z.W., Z.O. D'land, Zwitserland, Boedapest, Boekarest en Ploesti, 4-44 ..... 5904 A
Aanval op W., M., N., O. en M. D'land. Brunswijk, Posen, Stettin, Aken, Augsburg, Schweinfurt en Boedapest, 4-44 ..... 5912 A
Aanvallen op Belgrado, Boedapest, Kroonstad, Berlijn, Parijs, Kassel, Paderborn, Keulen, Londen en Hull; Zw. hospitaalsch. d. Amer. vliegt. tot zinken gebracht, 4-4 ..... 5920 A
Aanvallen op Hamm, Koblenz, Dusseldorf, Brunswijk, Weenen, Mannheim, Boekarest, Friedrichshafen, Karlsruhe, Essen, Schweinfurt, München, Bristol en havens en scheepsconcentraties a. d. Engelsche kust, 4-44 .... 5928 A
Aanvallen op Berlijn, Plymouth, Florence, Frankrijk, Ploesti en Turnu-Severin. Overzicht geall. verliezen 1944, 5-44 ..... 5936 A
Aanvallen op Kroonstad, Boekarest, Berlijn, Rouaan, Elboeuf, Seine-et-Oise, Brussel, Mechelen, Namen, Brunswijk, Luik, Karijk. Wiener-Neustadt en Saarbrücken, 5-44 5944 A
Voorbereiding invasie O.KW., 5-44 ..... 5952 A
Aanvallen op Kanaalkust, Balkan, N.W. en Midden Duitschland, op steden Brüx, Berlijn, Leuven, Stettin, Osnabrück, Bristol, Portsmouth, Herenthals, Lokeren, Aarschot, Luik, Hasselt, Antwerpen, Namen, Bijssel, Valenciennes, Epinal, Belgrado, Ploesti, Brunswijk, Keulen, 5-44 .... 5952 A
Aanvallen op Duitschland; op steden Duisburg, Kiel, Dortmund, Brunswijk, Portmouth, Saarbrücken, Berlijn, Wiener-Neustadt, Aken en Müllhausen, 5-44 .... 5960 A
Aanvallen op Mannheim, Ludwigshafen Saarbrücken, Trier, Aken, Keulen, Torquay, Brighton, Leipzig, Posen, Kottbus, Falmouth, Portsmouth, Osnabrück, Hamm en Ploesti; Overzicht geall. vliegtuigverliezen Mei '44, 6-44 ..... 5968 A
Aanvallen op Ploesti, Kroonstad, Turnu-Severing, Belgrado, München, 6-44 5975
Overzicht luchtaanvallen op België en Frankrijk, 6-44 ..... 5976 B
Aanvallen op Bulg.-Roem. gebied, Recklinghausen, Essen, München, Boedapest, 6-44 5984
Aanvallen met vergeldingswapen „V 1" op Londen en Z. Engeland, 6-44 5984
Aanvallen met vergeldingswapen „V 1" voortgezet; bijzonderheden, 6-44 ..... 5985 A
Aanvallen op Weenen, Presburg, Hamburg, Bremen, Hannover, Wesermünde, Maagdenburg, Stettin, Berlijn; Vergeldingsaanvallen op Londen en Z. Engeland, 6-44 5992
Aanvallen op Giurgiu, Ploesti, Bremen, Boedapest, Weenen, Saarbrücken, Maagdenburg en Wittenberg, 6-44 .. 6000
„V 1"-storingsvuur op Londen voortgezet, 6-44 6000

NAOORLOGSPLANNEN:

Voorstel der Sovjet-Unie met Duitsche weermacht, 5-44 ..... 5955 B

OOSTELIJK FRONT:

Strijd ontbrand, pantserslag Bjelgorod-Orel, 7-43 5590
Veldslag bij Bjelgorod en Orel, 7-43 ..... 5598 A
Sovjet-offensief; Sovjetverl.: overz.; Aanval Noorsche kust, 7-43 .. 5605 A
Sovjet-aanval gebied v. Orel; Bolchof ontruimd, 7-43 ..... 5613 A
Sovjet-offensief; Orel ontruimd. Roem. petroleumgeb. gebombard., 8-43 ..... 5621 A
Strijd in sectoren Orel, Bjelgorod en Wjasma, 8-43 ..... 5629 A
Hev. Sovjet-aanvallen langs geh. front; 14.500 tanks vernietigd, doorbraakpog. afgeslagen, 8-43 ..... 5637 A
Charkof, Bjelgorod, Achtyrka ontr. 8-43 ..... 5645 A
Taganrog ontr., 9-43 .... 5654 A
Stalino en Mariopol ontr.; Aanv. op Spitsbergen, 9-43 ..... 5661 A
Frontverkorting, Novorossisk en Briansk ontr. 9-43 ..... 5670 A
Frontverkorting; Poltawa, Anapa ontr. 9-43 .. 5678 A
Roslawl, Smolensk, Temrjoek ontr., 9-43 5686 A
Taman, Krementsjoeg ontruimd. Sovjet aanv. afgeslagen. Sovjet-verliezen overz., 10-43 .... 5694 A
Koebanbruggenhoofd, Saporosje ontr., 10-43 .. 5702 A
Sovjet-offensief hervat; Dnjeprdoorbraak afgedamd, landing Krim afgesl., 10-43 ..... 5710 A
Melitopol en Dnepropetrofsk ontruimd; tankslag bij Krivoy Rog, 10-43 ..... 5718 A
D'tsche tegenaanv. bij Kriwoy Rog; Sovjetlanding o. d. Krim; Aanv. bij Perekop; offensief bij Kief, 11-43 5726 A
Kief ontruimd; Sovjetoffensief bij Newel en Kief, 11-43 ..... 5736 A
Regen en sneeuw. Sjitomir ontruimd. D'sch tegenoffensief bij Kief. Poolsche troepen overgeloopen, 11-43 ..... 5744 A
Sjitomir heroverd; Gomel ontruimd, 11-43 .. 5752 A
Aanh. zware gevechten; Korosten heroverd; 12-43 ..... 5760 A
Belemmerende weersomstandigheden; landingshoofd in Straat v. Kertsj opger., 12-43 .. 5768 A
Tsjerkassy ontruimd; Succesv. D'sche tegenaanvallen; Sovjetverl. 3 Nov.-13 Dec., 12-43 .... 5776 A
Bolsj. aanvallen b. Cherson, Kirowograd, Newel, Nikopol en Wittebsk afgeslag.; D'sche tereinwinst bij Kirowograd en Korosten, 12-43 ..... 5784 A
Geslaagde D'sche aanvallen bij Resjitsa en Kirowograd; Korosten ontruimd, 12-43 ..... 5792 A
Overz. situatie per 6 Jan., 1-44 ..... 5800 A
Overzicht situatie p. 15 Jan., 1-44 ..... 5808 A
Slag n. h. Noorden verpl.; overz. slag b. Witebsk, 1-44 ..... 5816 A
Overz. situatie; elast. D'sche verd. i. h. N.; D'sche initiatief in h. Z., 1-44 ..... 5824 A
Bolsj. offens., 4 brandp. Jamburg, Rowno, Loezk ontr., 2-44 ..... 5832 A
Nikopol ontr.; overzicht situatie, 2-44 ..... 5840 A
Verm. activiteit; Staraja Roessa ontr.; ingesl. divisies bevrijd, 2-44 5848 A
Bevr. d. b. Tsjerkassy ingesl. divises, 2-44 .. 5849 A
Distanc.bew.; Cholm, Kriwoi-Rog, Rogatsjef ontr.; Optr. Estl. vrijwilligers, 2-44 ..... 5856 A
Sovj.aanv. o. d. Narwa; offensief richting Witebsk; D'sch afweersucc. b. Rogatsjef, Newel, Kriwoi-Rog, 3-44 5864 A
Sovjettroepen dringen D'sche linies bij Kriwoi Rog binnen; spoorl. Tarnopol-Odessa bereikt; Oeman ontruimd, 3-44 ..... 5872 A
Zw. gev. i. d. Zuid. sector; aanval op Tarnopol afgesl.; Cherson ontr.; Reg. „Gen. Seyffardt" eerv. vermeld, 3-44 ..... 5880 A
Strijd tusschen Boeg en Dnjestr, Winnitza en Smerinka ontr., 3-44 .. 5888 A
Sovjet-offensief voortgezet; Balti, Proeskoerov, Nicolajef, Czernowitz ontruimd; D'sche tegenaanv. b. Kowel; maj. Rudel onderscheiden, 3-44 .... 5896 A
Sovjet-aanvallen afgesl., Duitsch afweersucces tusschen Dnjepr en Tsjaussy; distancieeringsbew. t. O. v. d. Dnjepr voortgezet; garnizoen v. Kowel, 4-44 ..... 5904 A
Sovjetopmarsch op de Krim; Kertsj en Odessa ontruimd; Sovjetopmarsch in Roemenië tot staan gebracht; D'sch-Hong. tegenaanval b. Stanislau; Delatijn heroverd, 4-44 5912 A
Teodosia en Simferopol ontruimd; strijd bij Tarnopol geëindigd; Nadworna en Ottynia heroverd, 4-44 ..... 5920 A
Bolsjew. aanvallen aan beneden-Dnjepr hervat; doorbraakpogingen bij Jassy verijdeld; aanvallen op Sebastopol afgeslagen; D'sche terreinwinst bij Kowel, 4-44 ..... 5928 A
Sovj. aanv. a. Dnjestr en Sereth afgeslagen; D'sche terreinwinst bij Kowel, 5-44 ..... 5936 A
Sebastopol ontr.; sovj.-bruggenh. a. d. ben.-Dnjestr opgeruimd, Afweerslag tusschen Proeth en Moldau beeindigd, 5-44 ..... 5944 A
Ontruiming v. de Krim, 5-44 ..... 5952 A
Gevechten tusschen Karpathen en Dnjestr en Z. van Berezina, Duitsche luchtaanv. op Ostrof, Pleskau, Smolensk, Rowno, Sarny, Sd lboenowo, 5-44 ..... 5952 A
Beperkte gevechtsactiviteit; D'sche luchtaanvallen op spoorwegknooppunten en troepenconcentraties, 5-44 5960 A

Beperkte activiteit; Duitsche terreinwinst b. Jassy; Sovjet-achterl. gebombardeerd, 6-44 .. 5968 A
Beperkte activiteit, nwe D'sche terreinw. b. Jassy; Sovjet-offensief tegen Finland geopend, 6-44 5975
Sovjet-offensief o. Karelische landengte; Finsche terugtocht; Wederz. voorbereidingen op zomeroffensief, 6-44 5984
Voortzetting Sovjet-offensief tegen Finland; Wiborg ontruimd; bolsjewistisch zomeroffensief i. d. sector Orsja begonnen, 6-44 ..... 5991 A
Witebsk en Orsja ontruimd; garnizoenen breken omsingelingsring; Karhumaeki en Petroskoj door Finsche troepen prijsgegeven, 6-44 ..... 6000 A

RECAPITULATIE:

1-9-39—31-12-39 5655
—. id. 1-1-40—19-5-40 5679
— 20-5—25-9-40 5687
— 26-9—31-12-40 5695
— 1-1-41—28-2-41 5711
— 1-3—2-4-41 5719
— 3-4-41—30-4-41 5737
— 1-5-41—30-6-41 5777
— 1-7-41—31-8-41 5785
— 1-9-41—31-10-41 5793
— 1-11-41—31-12-41 5801
— 1-1-42—28-2-42 5817
— 1-3-42—31-5-42 5825
— 1-6-42—31-7-42 5833
— 1-8-42—30-9-42 5857
— 1-10-42—31-10-42 5905
— 1-11-42—30-11-42 5913
— 1-12-42—31-12-42 5929

WESTELIJK FRONT:

Overvallen Kanaalkust afgeslagen; Dover, Deal en Folkestone gebombardeerd, 12-43 ..... 5792 A
Beschieting Kanaalkust, 1-44 ..... 5816 A
Schiereiland Cherbourg afgesneden; aanval op de vesting begonnen; overzicht verliezen invasievloot, 6-44 ..... 5991 A
Cherbourg ingesloten; stad ontruimd, havens verwoest, verbeten tegenstand forten; zware gevechten in het gebied van Caen en Tilly, 6-44 ..... 5999 A

ZEEOORLOG:

Gevechten Midd. Zee, 7-43 5590
Geall. scheepsverl., 7-43 5598 A
Geall. verl., Midd. Zee, 7-43 5606
Br. aanv. schepen voor de Ned. kust, 7-43 5606
Geall. verl., 7-43 5614
Tonnageverlies, Juli, geallieerden, 796.991 br.t., 8-43 5622
Aanv. o. Gibraltar, 8-43 5622
Tonnageverlies 1e halfj. '43, geall. 3.1 mill. ton, 8-43 5630
Convooislagen Atl. Oc. en Middell. Zee, 8-43 .. 5638
Engelsche kruiser vern., 8-43 5646
Tonnageverl. Aug. '43, geall. 377.000 brt., 9-43 5654 A
Ital. vloot n. Malta, 9-43 5670 A
Hern. activiteit Duitsche duikb., 9-43 ..... 5678 A
Tonnageverl. Sept. '43, geall. 315.700 br.t., 9-43 5686 A
Convooislag Middell.zee, 10-43 ..... 5694 A
114.200 brt. Anglo-Am. scheepsruimte vernietigd, 10-43 ..... 5702 A
54.000 brt. Anglo-Amerik. tonn. vernietigd, 10-43 5710 A
Zeegev. Kanaal. Britsche kruiser vernietigd; kap. Lüth ondersch., 10-43 ..... 5718 A
Tonnageverlies Oct. '43 • geallieerden 301.700 brt.; 28.500 door duikbooten vern., 11-43 ..... 5726 A
Luchtaanvallen convooien Middell. zee; aanval motortorpedobooten in Kanaal; duikbootactie, 11-43 ..... 5736 A
Luchtaanvall. konvooien Atl. Oc. en Middell. Z.; 56.000 b.r.t. vernietigd, 11-43 ..... 5742 A
Tonnageverlies Nov. 1943 geall. 306.900 brt., 36.000 brt. door duikbooten vern., 12-43 .. 5760 A
43.000 brt. door duikbooten vern.; gevecht v. d. Nederl. kust, 12-43 .... 5768 A
Duikbooten i. d. Finsche Golf vernietigd, 12-43 5784 A
34.500 ton Anglo-Amerik. tonn. en 9 torpedojagers vernietigd; slagsch. „Scharnhorst" tot zinken gebracht, 12-43 5792 A
225.200 brt. Anglo-Amer. tonnage in Dec. vernietigd; 47.500 brt. handelstonnage getorpedeerd; 21 torpedojagers vernietigd, 1-44 .. 5800 A
Aanval kust v. Cyrenaika; aanv. Alg. kust, 32.000 ton vernietigd, 1-44 ..... 5808 A
36.500 ton, 3 torpedoj., 2 duikb. vern., 1-44 .. 5816 A
178.000 brt. Anglo-Amer. tonnage, 44 oorlogsch. in Jan. vernietigd; 32.000 brt. i. d. N. IJszee t. zinken gebr., 2-44 ..... 5832 A
70.000 brt. scheepsr. vernietigd, 2-44 ..... 5840 A
Zeegevecht v. IJmuiden, 2-44 ..... 5848 A
Operaties b. Nettuno; escortejagers i. d. Atl. Oceaan vern.; Britsch convooi in Kanaal aangev., 2-44 ..... 5856 A
Tonnageverlies Februari '44 geall. 144.000 ton; 35.000 ton d. duikbooten vern., 3-44 ..... 5864 A
Zeegevecht b. IJmuiden; geall. convooi v. d. Alger. kust aangevallen; 16 torpedojagers d. D'sche duikb. vernietigd, 3-44 ..... 5872 A
46.000 ton en 5 torpedojagers d. D'sche duikb. vernietigd, 3-44 ..... 5888 A
Tonnageverlies Maart '44 156.000 ton; 23.000 ton d. duikbooten vern., 3-44 ..... 5896 A
14 Torpedojagers vernietigd; slagschip„ Tirpitz" in actie, 4-44 .. 5904 A
37.000 ton en 3 oorlogsschepen door D'sche duikbooten vernietigd, 4-44 ..... 5912 A
Aanval op Br. convooi b. d. Engelsche Zuidkust; 9100 b.r.t. vernietigd, 4-44 ..... 5928 A
Tonnageverlies April '44, 153.820 ton en 34 oorlogschepen; 32.000 ton en 5 torpedojagers in N. IJszee vernietigd; Overz. geall. verliezen 1944 5-44 .. 5936 A
Geall. convooi bij Alg. aangevallen, 5-44 .... 5944 A
Tonnageverlies Mei '44 131.700 ton en 30 oorlogsschepen, 6-44 .... 5968 A
13.000 ton door D'sche duikb. tot zinken gebracht, 6-44 6000

ZUIDELIJK FRONT:

Eng. aanval It. gebied, luchtmachtverl., 7-43 .. 5590
Eng.-Am. landing op Sicilië, overz., 7-43 .... 5598 A
West Sicilië ontruimd; Am. aanval op Rome; aonv. op Napels, 7-43 5605 A
Geall. aanval op Livorno en Kreta; hevige strijd op Sicilië, Nicosia ontruimd, 7-43 ..... 5613 A
Catania (Sicilië) ontr., Roem. petr.gebied gebombard., 8-43 ..... 5621 A
Sicilië: elast. verdediging, luchtaanvallen o. Rome, Milaan, Turijn, 8-43 ..... 5629 A
Sicilië ontruimd; zware luchtaanv. op Italië, 8-44 ..... 5637 A
Luchtaanv. Ital. steden, 8-43 5646
Engelsche landing Z.-Italië, 9-43 ..... 5654 A
Ontw. Ital. legers; Anglo-Am. landingen b. Calabrië en Salerno .. 5661 A
Hev. strijd m. Anglo-Am. troepen; ontw. Ital. legers; Ital. vloot naar Malta, 9-43 ..... 5670 A
Overz. geall. verliezen; Sardinië ontr., 9-43 .. 5678 A
Napels ontr., Spalato en Korfoe bez., 9-43 .... 5686 A
Corsica ontr., Kos bezet, 10-43 ..... 5694 A
Voortgezette Anglo-Am. aanvallen, 10-43 ..... 5702 A
Plaatselijke gevechten, 10-43 ..... 5710 A
Vertraagde activiteit in Italië; Levitka verov., 10-43 ..... 5718 A
Plaats. gevechten, 11-43 5726 A
Toenemende gevechtsactiviteit, 11-43 ..... 5736 A
Landing op Leros; eilanden bij Fiume bezet, 11-43 ..... 5744 A
Geall. steken Sangro over; Samos bezet, 11-43 ..... 5752 A
Engelsch offensief, 12-43 5760 A
Heen- en weer golvende operaties in Italië; voortz. zuiveringsactie in den Balkan, 12-43 .. 5768 A
Britsche doorbr. poging in Z. Italië verijdeld, 12-43 ..... 5776 A
Britsche aanvallen bij Ortona; benden in Bosnië vernietigd, 12-43 .. 5784 A
Ortona ontruimd; 12-43 5792 A
Strijd t. W. v. Venaïro, bij Cervarro en Monte Forchia, 1-44 ..... 5808 A
Am. landing b. Nettuno; geall. aanv. b. Casino afgesl., 1-44 ..... 5824 A
Hev. strijd bij Nettuno en Cassino, 2-44 ..... 5832 A
Aanv. op Cassino afgesl.; Anglo-Amer. aanv. op Castel Gandolfo; geall. verl. bij Nettuno, 2-44 5840 A
Geall. teruggedr. b. Nettuno, aanv. op Cassino afgesl., 2-44 ..... 5848 A
Overz. landing b. Nettuno, 2-44 5850
D'sche stellingen b. Nettuno verbeterd, 2-44 .. 5856 A
5700 gevangenen b. Nettuno; geall. troepen bij Aprilia vern., terreinwinst b. Anzio, 3-44 5864 A
Bep. activiteit in Italië; Februari-resulaten v. d. strijd in den Balkan, 3-44 ..... 5872 A
Toen. activiteit bij Nettuno en Cassino, geall. aanv. afgesl., le comm. repl. Ital. troepen, 3-44 ..... 5880 A
Cassino, geall. aanv. afgesl.; aanval op convooi bij N.-Afrika, 3-44 ..... 5888 A
Geen verandering i. d. situatie bij Cassino, 3-44 ..... 5896 A
Aanval op convooi v. N. Afrika; stoottroepactiviteit bij Cassino, 4 44 ..... 5904 A
Aanval op Rhodos afgeslagen; 42.000 ton i. d. Middell. Zee beschadigd; geall. steunpunten b. Nettuno vernietigd, 4-44 ..... 5912 A
Steunpunten bij Nettuno heroverd; convooi v. d. Afr. kust gebombardeerd, 4-44 .. 5920 A
Steunpunt bij Nettuno heroverd; aanval bij Aprilia afgeslagen, 4-44 5928 A
Overz. geall. verliezen April op de Balkan; geen wijzigingen i. It., 5-44 ..... 5936 A
Beperkte activiteit in It.; kerngeb. Kroatië v. comm. benden bevrijd, 5-44 ..... 5944 A
Offensief der Geallieerden bij Cassino, 5-44 5952 A
Duitschers ontruimen Cassino en trekken zich bij Gaeta en Pontecorno terug, 5-44 .... 5952 A
Opleving activiteit Nettunofront, 5-44 ..... 5952 A
Voortz. geall. offensief; D'sche troepen trekken op Rome terug; geall. verbinding tusschen Cassino- en Nettuno-front, 5-44 ..... 5960 A
Voortzetting geall. offensief; Aprillia, Ceccano, Carpineto ontruimd; D'sche distancieeringsbeweging voortgezet, 6-44 ..... 5968 A
Voortzetting geall. offensief; Rome ontruimd; Civita Vecchia en Tarquinia door Anglo-Amerikanen bezet; succesvolle D'sche operaties in Kroatië en op de Balkan; Overzicht geall. verliezen April o. d. Balkan, 6-44 5975
Duitsche terugtocht; Viterbo, Aquapendento, Orvieto ontruimd, 6-44 5984
Duitsche terugtocht; Elba ontruimd, 6-44 .... 5991 A
Terugtochtsbewegingen i. Italië voortgezet; comm. benden o. d. Balkan vernietigd, 6-44 6000

WETENSCHAPPEN

ALGEMEEN:

Uitr. Nobelpr. uitgesteld, 11-43 ..... 5757 H

ARCHEOLOGIE:

Opgravingen Trier, 11-43 5745 A

ASTRONOMIE:

Nieuwe planeet, 12-43 .. 5767 A
Veranderende hemelpool, 1-44 ..... 5804 B
Levensduur der sterren, 5-44 ..... 5943 A

BIOLOGIE:

Paling, levensgewoonten, 7-43 ..... 5599 A

DIERGENEESKUNDE:

Mond- en klauwzeer, 11-43 ..... 5741 A
— id., 11-43 ..... 5759 C

GENEESKUNDE:

Kinderverlamming, 8-43 5647 A
Geneesmiddelen, nwe, 9-43 ..... 5671 B
Phosphorwonden, 11-43 5753 A
Geneesm. nwe, 3-44 .... 5858 B
Nw. middel tegen suikerziekte, 3-44 ..... 5886 C
Penicilline, 3-44 ..... 5894 A
Nieuwe behandeling bevriezingen, 5-44 .... 5933 H

GEOLOGIE:

Wichelr. D'land afgesch., 9-43 ..... 5681 B

METEOROLOGIE:

Europ. klim.wijz., 9-43 .. 5671 C
Wolkvorming vliegtuigen, 11-43 .....5741 B
Kunstm. klim.vorm., 3-44 ..... 5858 A

NATUURKUNDE:

Atoomsplitsing, 9-43 .... 5682 B
Ultrasonore trillingen, 3-44 ..... 5894 B

PARAPSYCHOLOGIE:
Voordr. prof. Greven, 12-43 ..... 5780 B
PHYSIOLOGIE:
Geestelijke ontwikkeling en rijpheid, 5-44 ..... 5958 A
PRAEHISTORIE:
Opgravingen in Kenya, 5-44 ..... 5943 A
SCHEIKUNDE:
Zeewater als leverancier van grondst., 11-43 .... 5759 B
WIJSBEGEERTE:
Dr. C. J. Wijnaendts Francken overl., 4-44 5911 E
Prof. Hessing overl., 5-44 ..... 5927 A
Prof. Goedewaagen over Ned.-Duitsche wijsg. betrekkingen, 5-44 .. 5959 A
ZOOLOGIE:
De mustang in N. Amerika, 1-44 ..... 5815 A
Kl. walvisch op Texel, 1-44 ..... 5823 B

IJ

IJSLAND

Opheffing bondsacte m. Denemarken, 1-44 .... 5814 D
Sovjetgezant aangekomen, 3-44 ..... 5886 B
Nota Deensche reg., 4-44 5927 C
Boodschap koning van Denemarken, 5-44 .... 5939 C
Volksstemming, 6-44 .... 5966 F
Republiek uitgeroepen; Bjömsson president, 6-44 ..... 5990 C

Z

ZUID-AFR. UNIE

„Cape Corps" onlusten, 7-43 ..... 5595 D
Gouv.-g. Duncan, overl., Ren, J. de, ben., 7-43 5602 C
Rede Smuts, 12-43 ..... 5766 H
Rede Smuts over naoorlogsprobl., 6-44 .... 5967 G

ZUID-SLAVIE

Zetelverplaatsing v. Londen n. Kairo, 8-43 .... 5628 C
Comm. emigr. regeering Moskou, 12-43 ..... 5773 D
Tito, maarschalk, 12-43 5773 D
Positie koning Peter, 12-43 ..... 5791 C
Rand. Churchill b. maarsch. Tito, 3-44 .. 5871 D
Emigr.-reg. kabinetswijziging, 5-44 ..... 5955 F
Onderhandel. koning Peter en maarsch. Tito, 6-44 ..... 5989 F

ZWEDEN

BEVOLKING:
Aantal per eind '43, 5-44 5934 C
BINNENLAND:
Verkl. Hansson, 2-44 .... 5845 D
Soc.-democraten weigeren samenwerking m. communisten, 6-44 .... 5967 D
BUITENLAND:
Duitschl., transitoverk., 8-43 ..... 5628 B
— incident zeestrijdkr., 8-43 ..... 5653 C
— Critiek Duitsche pers, 9-43 ..... 5660 B
Eng. neutr. schending, 8-43 ..... 5651 A
Protest inzake arrestatie Noorsche studenten, 12-43 ..... 5766 F
Troonrede kon. Gustaaf, 1-44 ..... 5804 C
Aanval vreemde vliegt., 2-44 ..... 5855 G
— Protest d. Sovjet-Unie afgewezen, 3-44 5871 A
Bemiddeling Finland—Sovjet-Unie, 3-44 .... 5884 A
Overz. buitenl. pol., 3-44 5894
Duitschland, waarsch. a. d. pers t.a.v. berichtgeving bombardementen, 4-44 ..... 5908 F
Engeland en Ver. Staten verlangen stopzetting handelsverkeer m. D'land, 4-44 ..... 5917 B
—, Geall. nota t.a.v. handelsverkeer met D'land afgewezen, 4-44 5925 D
— Antwoord Zweedsche regeering, 5-44 ..... 5934 C
— Geall. onderh. met part. firma's, 5-44 .... 5949 F
— 437 firma's op geall. zwarte lijst, 6-44 ..... 5990 B
Ver. Staten, noodlanding bommenwerpers, 6-44 .. 5997 D
HANDEL, NIJVERHEID:
Houth. overz., 8-43 .... 5642 B
Nederl. betal.verk., 10-43 5706 A
Positie Kreugerconcern, 3-44 ..... 5893 E
REGEERING:
Kab. Hansson:
Justitie, min. afgetr., 9-43 ..... 5659 B
— Bergquist ben., 9-43 5659 B
— Zonder portef. Quensel, Rübbestad ben., 9-43 ..... 5659 B
VERKEER:
Vrije doorvaart Skagerrak stopgezet, 11-43 .. 5724 C
VOLKSGEZONDHEID:
500.000 rheuma-patiënten, 6-44 ..... 5990 B
WEERMACHT:
Invasie, prevent. maatr., 7-43 ..... 5603 B
Mobilisatiekosten, 3-44 5875 G
Partisanenformaties, 4-44 ..... 5903 I
Mut. legerleiding, 4-44 5903 I
Noodl. Amerik. bommenwerpers, 6-44 ..... 5997 D
WETENSCHAPPEN:
Uitr. Nobelpr. uitgesteld, 11-43 ..... 5757 H

ZWITSERLAND

BINNENLAND:
Eidgenoess. Sammling, opheffing, 7-43 ..... 5595 G
Nat. Gem. Schaffhausen, opheffing, 7-43 ..... 5595 G
Nicole gearrest., 8-43 .... 5652 B
—, vrijgel., 9-43 ..... 5684 E
Nat. Raad, samenstell., 11-43 ..... 5735 D
Volkenbondsraadzaal verbrand, 4-44 ..... 5911 D
Soc.-dem. partij zuiveringsactie, 6-44 ..... 5966 E
BUITENLAND:
Roode Kruis schenkt gecondenseerde melk aan Utrechtsche jeugd, 7-43 5599 A
Wering van vluchtelingen, 5-44 ..... 5959 D
LUCHTAANVALLEN:
Bern en Genève, protest, 7-43 ..... 5602 F
Am. vliegers geïnt., 8-43 ..... 5643 D
Schaffhausen gebombardeerd; Amer. verontschuldiging, 4-44 .. 5811 D
— schade, 5-44 ..... 5949 G
VERKEER:
Toerisme:
Hotelwezen, ontwikkeling, 7-43 ..... 5595 G
WEERMACHT:
Am. vliegers geïntern., 8-43 ..... 5643 D
Mobilisatie grenstr., 9-43 5667 A

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEÏLLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN MET VOORTDUREND BIJGEWERKTEN INDEX

PERMANENTE INDEX VOOR DE PERIODE 3 JULI 1944—1 JULI 1945

Handleiding bij het gebruik van den index

De verwijzing naar het berichtenmateriaal geschiedt in den index door vermelding van pagina, kenletter, maand en jaartal (7-43 is Juli 1943). De berichten zijn gerangschikt volgens Landen of Gebieden (België, Italië, Insulinde, Europa, enz.) en enige andere rubrieken als:

AFBEELDINGEN (Bekendmakingen, Foto's, Grafieken, Kaarten)
BIOGRAFIEEN
INTERNATIONAAL (Conferenties, Organisaties, enz.)
OVERZICHTSPAGINA'S
WERELDOORLOG
WETENSCHAP EN TECHNIEK

DE RUBRIEK NEDERLAND IS GESPLITST IN NEDERLAND (bezet) EN NEDERLAND (bevrijd)
Al de bovenvermelde rubrieken zijn alphabetisch gerangschikt.
De in iedere rubriek opgenomen berichten zijn verdeeld in groepen, welke worden aangegeven door alphabetisch gerangschikte trefwoorden. Voor Nederland luiden deze trefwoorden o.a.

ARBEID (-sdienst, -sinzet, -sorganisaties enz.)
BELASTINGEN
BEVOLKING
BEZETTING (Rijkscommissariaat, verorden. enz.)
BUITENLAND
DISTRIBUTIE
GELD- EN BANKWEZEN
GEMEENTEN
GODSDIENST
HANDEL - NIJVERHEID (w.o. Prijsvorming en -beheersing)
JUSTITIE (Politie)
KUNST EN CULTUUR
MILITAIRE ZAKEN
N.S.B.
OPVOEDING, ONDERWIJS EN JEUGDBEWEGING
OORLOGSSCHADE
PERS
RADIO
RODE KRUIS
SOCIALE ZAKEN
SPORT
STAATKUNDE
VERKEER EN ENERGIE
VERZEKERINGEN
VOEDSELVOORZIENING (Distributie, Land- en Tuinbouw, Veeteelt en Visserij)

Voor KRIJGSVERRICHTINGEN der diverse landen, zie het chronologisch overzicht onder „WERELDOORLOG (2e)".

ABESSINIE

Aanspr. op It. Eritrea, 9-4-45 ..... 6257 H
£ 10.000 voor S.U., 9-4-45 ..... 6257 I

AFBEELDINGEN

BEKENDMAKINGEN E.D.

Bekanntmachung begin Sept. '44, 9-44 ..... 6075 A
Zuinig met gas en electra, 9-44 .. 6075 A
Oproep a. Duitsche soldaten door S.H.A.E.F., 9-44 ..... 6084 A
Oproep N.S.B.ers, 9-44 ..... 6085 A
Bekanntmachung te Utrecht, 9-44 6086 A
Nur für Wehrmacht, 9-44 6105
Bekenmaking Zaandijk, 12-44 6165
Bekendm. v. Enkhuizen, 12-44 .... 6170a
Aankondiging der Duitschers om te werken, 12-44 6179
Opr. t. aanmelding om te werken 6188b
Affiche-oproep. arbeiders voor Meppel-Groningen 6217
Affiche illegaliteit voor oproep arbeiders 6235
Affiche Goebbels „moed houden" 6237
Bekendmaking Centr. Keuken te Den Haag 6242
Geall pamfl. voor D. soldaten 6243
Oproep omtr. oorlogsbuit 6299
Tweede procl. luit-gen. Foulkes .. 6301
Oproep der D. 6194b
Opr. D. antw. illigaliteit 6198b
Zevenaar: Bekendmaking 6212a

FOTO'S BINNEN TEKST:

Aalders, prof. dr. W., 3-45 ..... 6247 H
Amerik. postzegel ter herinn. a. landing op Iwojima 6256
Amerik. in strijd bij Okinawa 6256
Ammers-Küller, J. v., 8-44 6051
Ansingh, Lizzy, 3-45 ..... 6230 B
Bernhard, Z.K.H. Prins 7-5-45 6279
Beaverbrook, 10-44 ..... 6108 K
Bosch, jhr. Ridder von Rosenthal 6281
Breitscheid, 9-44 6088
Capitulatie Duitsland 6274
Capitulatie-overeenk. v. Nederland 6275
Capitul.-overeenk. v. Duitschl. .. 6278
Capitulatie Wageningen 6280
Churchill, 9-44 ..... 6100 A
Colijn, Dr. H., 12-11-44 ..... 6153 F
Concentratiekam Hannover-Harlen 6296
Curzon, 12-44 ..... 6168 E
Dagorder Prins Bernhard aan B.S. 6292
Damaskinos, 1-45 ..... 6185 C
Deutsche Zeitung - dood Hitler .. 6272
De Vlugt, dr. W., 2-45 6210
Dewey, Th., 8-44 ..... 6050 A
Doolaard, A. den, 11-44 ..... 6160 A
Doriot, Joe, 2-45 ..... 6219 D
Drees, W. ..... 6313 A
Eden, 24-4-45 ..... 6267 C
Eisenhower 6194a
Fabricius, Johan, 11-44 ..... 6160 A
Foulkes, lt.-gen. 6279
Friedeburg teekent cap. op Russ. Hoofdkwartier 6288
Gaulle, De, 10-44 ..... 6109 F
Gerbrandy, mr. P. S., 4-45 ..... 6251 B
Grohé ..... 6029 A
Guderian, Gen.ob., 8-44 ..... 6036 B
Gustaaf, Kon., 1-45 ..... 6192 E
Harold Alexander, 11-44 ..... 6162 C
Heuven Goedhart, mr., 11-44 ..... 6153 C
Himmler na zelfmoord 6302
Hoover, Herbert, 10-44 ..... 6131 D
Huizinga, prof. dr. Joh., 2-45 ..... 6209 C
Keitel teekent cap. op Russ. H.K. 6288
Kleffens, mr. E., 10-44 ..... 6106 B
Kluge, v., 7-44 ..... 6012 A
Koningin, H.M. de 6274
Koolen, mr. dr. D., 3-45 ..... 6247 A
Kruls, 9-44 ..... 6097 A
Kruls, gen-maj. H. J. 6280
Lammers, dr. H., 8-44 ..... 6034 A
Léhar, Frans, 30-4-45 ..... 6277 H
Lloyd George, 3-45 ..... 6248 C
Lijken in Zuiderkerk, 1-45 6200
Mackenzie King, 12-44 ..... 6165 G
Mannerheim, maarsch., 8-44 ..... 6046 B
Michael, Kon., 9-44 ..... 6077a
Molotov, 24-4-45 ..... 6267 C
Montgomery 6205c
Morawski, 1-45 ..... 6185 I
Mussert, ir. A. gearresteerd, 9-5-45 6282 D
Nimitz, adm. 6270
Osmena Sergo 6270
Paasiviki, Dr. J. K. ..... 6150 F
Paus Pius XII ..... 6080 E
Peinbaur, prof. Joseph, 4-45 ..... 6263 A
Pétain ..... 6087 C
Plastiras, 1-45 ..... 6185 D
Polet. J., 8-44 ..... 6060 A
Prins Bernhard, 9-44 6073
Ranitz, jhr. mr. S. M. S. de, 7-44 6017 A
Rembrandtpenning, 7-44 ..... 6027 A
Roland Holst, mevr. H., 12-44 .... 6179 B
Roosevelt, Pres. 6087
Rundstedt, Von, 9-44 ..... 6092 E
Rutgers, prof. dr. V., 3-45 ..... 6247 D
San Francisco, int. conf., 24-4-45 6267 C
Schermerhorn, prof. ir. ..... 6313 A
Schwerin v. Krosigk, 3-5-45 ..... 6273 A
Scobie, 12-44 ..... 6176 B
Seyss-Inquart, 9-5-45 ..... 6285 F
Speenhoff, Koos, 3-45 6230
Speer, 4-5-45 ..... 6273 G
Spitzen ..... 6236 C
Starkenborgh, Jhr. Tjarda v. 6217a
Stettinius, 24-4-45 ..... 6267 C
Tiso, Dr., 9-44 ..... 6078 B
Truman, Harry, 4-45 ..... 6259 A
Valkov Wassely ..... 6326 E
V. d. Steur, ir. J. v. d., 2-45 ..... 6218 D
v. Vloten 9-44 6076
Verhongerde vrouw 6294
Vliegende Hollander (laatste nr.) 6286
Wallace, Henry, 1-45 ..... 6202 A
Zwarte handel in A'dam. jordaan 6300

FOTO'S BUITEN TEKST:

Aanslag op Hitler, 7-44 ..... 6032a
Aanslag op Hitler; verg. R Ley; demonstratie Weenen, 8-44 .... 6040b
Airborne troops op weg n. Nederland, 9-44 ..... 6096a
Aken, slag om 6118a
Akropols als Britsche vesting 6174a
Amerika: pres.verk. 6148b
Amerik. aanval op Jap. Mar.basis 6261b
Amerik.-Russ. ontmoet. a. Elbe .. 6270b
Amer. passeeren Rijn 6256a
Amsterdam: C.S. t. spoorw.stak. .. 6198a
Amsterdam: intocht Canad. op 9-5-45 ..... 6283, 6284
Amsterdam: verwoestingen 6140b
Ardennenfront 6208b
Arnhem - Parachutisten 6112a
Arnhem: na de bevrijding 6260b
Beek - bevrijding, 9-44 ..... 6104a
Bernhard, Z.K.H. Prins 6216a
Betonnen schepen, 8-44 ..... 6072a
Birma, Japansche soldaat op wacht, 8-44 ..... 6048a
Blaskowitz 6290a
Bommen: Amer. 10 m l. en 1 m diam. 6264a
Bormann, 7-44 ..... 6032a
Borneo: landing Austr., Am. en Ned. marine-eenheden 6342b
Bosch, Den: Br. tr. en B.S. 6134a
Bose, S. Ch., bez. Singapore, 8-44 6048a
Boxtel: Vluchtelingen 6134b
Br. Kon. fam. en Churchill gehuldigd op 28-5-'45 ..... 6290b
Britsche troepen in Italië 6174b
Cadogan, Alex 6118b
Cap. D. off. te Wageningen 6290a
Capitulatie: zitting in schoollokaal te Reims 6290b
Cherbourg, ruïnes, 7-44 ..... 6016a
Chineesche muur m. Jap. soldaat, 7-44 ..... 6024b
Churchill 6164a
Churchill 6290b
Churchill en Montgomery steken Rijn over 6246b
Dachau: kamp door Amerikanen bezet, D. burgers gedwongen bezoek. 6278a
Dönitz, 7-44 ..... 6032a
Duitsche gemob. colonne na luchtaanv. in Gognes Chauvée 6182b
Duitsche gevangenen bij Limbicht en Nijmegen, 9-44 ..... 6096b
Duitsche krijgsgevangenen 6256a
Duitsche krijgsgev. 6246a
Duitsche krijgsgev in Engel., 9-44 6104b
Duitsche krijgsgev. ingescheept .. 6304a
Duitsche krijgsgevang. ontw. 6304a
Duitsche oproep om te werken .. 6194b
D. oproep - antw. illegaliteit 6198b
Duitsche wapens en mat. in België 6182b
Duitschers op Engelsch eiland in Engeland 6158a
Duitschland: Amer. opmarsch 6228a
Duitschland: binnentrekken geall. troepen, witte vlag 6250b
Dumberton Oaks conferentie 6118b
Echt: Br. tr. 6208b
Eenmanstorpedo, 7-44 ..... 6032b
Eisenhower 6178a
Eisenhower, Generaal 6320a
Enkhuizen: D.bekendmaking 6170b
Essen: Krupfabr. na bombard. 6328a
Fegelein, 7-44 ..... 6032a
Flakhelferinnen, 7-44 ..... 6016b
Förster, gen. 6016b
Foulkes 6290a
Geall. versterk. lossen op Franse kust, 9-44 ..... 6090b
Geïnundeerde gebieden 6212b
Gennep: opm. d. geall. 6240a
Goering, 7-44 ..... 6032a
Goering: zijn kunstschatten gev. 6308a
Halifax 6118b
Hamsun, Knut, 8-44 ..... 6040a
Helder: inscheping D. krijgsgev. 6304a
Hitler, 7-44 ..... 6032a
Honger: dood-tochten 6198b
Hongertochten 6212b
Houtzagen in hongerwinter 6126b
Hull, Cordell 6118b
Italië: Britten in straat gevechten 6256b
It. krijgsgevangenen 6188a
Iwojima: d. Am. tr. verov. 6228b
Japan: parade in Tokio, 8-44 ..... 6048a
Jap. soldaat bij Chin. muur 6024b
Jap. troepen in gevecht m. Amerikanen, 8-44 ..... 6048a
Juliana, H.K.H. en 3 prinsesjes, 9-44 ..... 6082b
Juliana, H.K.H. Prinses bij V.K.H. in Engeland 6158b
Kesseling, maarschalk, 8-44 ..... 6064b
Keulen: na bombardementen 6328a
Kinderen: voeding in W.-Nederl. 6240b
Koo, Wellington 6118b
Korten 6064b
Korten, gen. bijzetting Tannenberg-monument, 8-44 ..... 6064b
Kunstschatten gevonden in Z.-Duitschl. 6308a
Ley, dr. 6040b
Lisieux Eng. oorl.materiaal, 9-44 .. 6090a
Loerzer, 7-44 ..... 6032a
Londen: verw. door V. project. .. 6264b
Luchtlandingen, 9-44 ..... 6096a
Magne Lord 6152b
Mannerheim, president v. Finland, 8-44 ..... 6064b
Michilsgestel, St.: D. gevang. gen. 6134a
Milaan: bevrijd. Partisanen 6278b
Mollary, Sir Stafford 6152a
Montfoort: Br. tr. bez. 6208b
Montgomery 6178a
Montgomery 6246b
Montgomery, Veld-maarschalk .. 6320a
Mussolini, 7-44 ..... 6032a
Mussolini; vaandelwijding, 8-44 .. 6064b
Nanuur: Amer. landing - vernielingen der Jananners 6308b
Nederland: hongerwinter 6208a
Nederland: voedselnood .. 6198b, 6204b
Nederland: zwervende kind. 6204a
Neuegamme: toestanden in kamp 6304b
Nomoera, Adm. Noakoe, 8-44 .... 6064b
Nijmegen; verwoestingen, 9-44 .. 6096a
Nijmegen: verwoestingen 6194a
Osaka, Jap. mil. at. 6016b
Okinawa: strijd 10de Am. leger .. 6328b
Okinawa: voorber. v. landing 6250a
Ontwapening Duitsche militairen 6126a
Oosterbeek - Parachutisten 6112a
Oostfront - Stormaanv. der Russen 6188a
Oproep: antw. illegaliteit 6198b
Opr. tot aanmelding om te werken 6188b
Osaka: na Am. bomb. 6342a
Overgave van Rhodes 6126a
Pantserschrik, 7-44 ..... 6016b
Pantservuist, 7-44 ..... 6016b
Philippijnen: kaart 6148a
Pierlot, H 6164b
Porkeys, 7-44 ..... 6008a/b
Postzegels, 7-44 ..... 6008a/b
R.A.F. bomb. op spoorl. Bangkok-Singapore 6312b
Rangoon: Austr. leger bezet 6312a
Ravenna (Italië) bereikt - Bouw noodbrug 6178b
Razzia's te A'dam 6126b
Rembrandt: Eedracht v. h. land, 7-44 ..... 6024a
Rivièra geall. handen, 27-8-44 .... 6064a
Roof van materiaal uit Ned. 6126b
Roosevelt, F. D. 6148b
Roosevelt 6164a
Roosevelt, F. D. 6260a
Russ.-Amerik. ontmoet. a. Elbe .. 6270b
Rijkskanselarij 6320b
Rijkskanselarij: de adelaar te pletter gevallen 6320a
Siegfriedlinie: Am. tr. 6234a
Sjoekov, maarschalk 6320a
Stettinius 6118b
Straatsburg, kathedraal, 8-44 .... 6056b
Tank, Engelsche, 9-44 ..... 6096a
Tannenberg-monument; bijzetting gen. Korten, 8-44 ..... 6064b
Tilburg: bevrijd. d. Br. tr. 6134b

Tilly, ruïnes, 7-44 ..... 6016a
Tito, J. Broz. 6170b
„Tirpitz" tot zinken gebracht 6182a
Truman, H. 6148b
Tsjiang-Kai Sjek 6164a
Tsjiang-Kai-Sjek, mevr. 6164a
Vl, 7-44 ..... 6032b
Vl, voor en tijdens den start, 8-44 6056a
V.E.-day in Amerika 6298a
V.E.-day in Londen 6298a
V.E.-day in Moskou 6298a
Verre Oosten: Am. soldaten 6148b
Vliegtuigmoederschip (Amer.) 6112b
Vluchtelingen, 8-44 ..... 6072b
Voedselbomb. boven Ned. 6270a
Voedseltransport 6204b
Voedselvoorz. in W.-Nederland .. 6240b
Vught: galg 6216a
Wallace, H. 6148b
Walcheren: houding geall. 6140a
Walcheren - landing der Br. Mar. 6182a
Walcheren: onder water 6222a
Westkapelle: zwaar gehavend 6222b
Weteringschansplantsoen 6240b
Wilhelmina. Kon., 9-44 ..... 6082a
Willemstad 6212b
Witzleben, Von voor Volksgerecht, 8-44 ..... 6048b
Zevenaar: bekendmaking 6212a
Zwaar geschut, 7-44 ..... 6016b

GRAFIEKEN:

Energieproductie, 3-44 ..... 6069 C
In- en uitvoercijfers D'land, 7-44 .. 6020 A
Vischaanv. Noordzee, 8-44 6041

KAARTJES:

Caen, 7-44 6009
Normandië, 7-44 6007
Oostel. front Centr. sector, 7-44 .. 6008
Ital. Westfront 6024
Ital. oorlogstooneel, 7-44 6032
Oost. front, 8-44 ..... 6039a
Seinebaai, 8-44 6040
Westfront, 9-44 6094
Westfront, 23-9-44 ..... 6101 A
Philippijnen 6148a
Philippijnen 6188
Westfront (Nijmegen) 6221
Westfront (Z. Limburg) 6221
Philippijnen 6234
Actie Prinses Irene Brigade 6293

ALBANIE

Dipl. betr. Duitschl. herv., 13-7-44 6021 K
Italië erkent Alb. reg., 9-4-45 ..... 6258 E

ANDORRA

Fransche bezetting, 16-11-44 ..... 6149 L

ANNAM

Annam verkl zich zelfst., 3-45 .... 6236 I

ARGENTINIE

BEVOLKING

Bevolking '42 ..... 6021 L

BUITENLAND

Uitgetr. uit Pan.-Amer. Unie, 1-45 6190 G
Oorl.verkl. a. Dld. en Jap., 27-3-45 6248 A
ambas. uit Washington teruggeroepen, 8-44 ..... 6037 C
Dipl. betrekk. m. Engel. en Am. hersteld, 10-4-45 ..... 6257 K

STAATKUNDE

Oud-pres. Ramon Castillo overleden, 9-10-44 ..... 6114 C

VERKEER EN ENERGIE

Scheepvaartbep. d. Ver. St., 28-9-44 6099 A

AUSTRALIE

Labourpartij tegen de commun., 28-5-45 ..... 6305 O

BELGIE

ARBEID

Mijnwerkersstaking, 27-1-45 ..... 6200 F
Stakingsverbod afgekond., 15-5-45 6296 A
Mijnw.staking opgeschort, 21-5-45 6302 B
Staking in Luiksche kolenbekken, 9-6-45 ..... 6318 B

BEVOLKING

Geboorte en sterftecijfers 1943, 8-44 6054 E
Overeenk. m. Ned. betreff. vluchtelingen, 1-45 ..... 6187 C

BEZETTING

Grohe rijkscommissaris; ambtsaanvaarding; toespr. secr.-generaal, 7-44 ..... 6029 A
Rijverbod auto's, 8-44 ..... 6046 F
Junclaus mil. bevelh., 8-44 ..... 6061 H

BUITENLAND

Algemeen

Gelukwensch v. Kon. Gustaaf, 9-44 6099 C
Stopzett. grensverk. m. Ned., 11-44 6149 C
Min. Spaak te Londen over voedselpositie, 11-44 ..... 6149 O
Onderh. m. geall. over voedseltoestand, 12-44 ..... 6161 K
Degrelle in Spanje, 9-5-45 ..... 6286 F

Overeenkomsten

Tolunie met Ned., 6-9-44 ..... 6074 A
Overeenk. m. Ned. betr. vluchtelingen, 1-45 ..... 6187 C

ECONOMIE

Econom. problemen, 15-1-45 ..... 6195 H
Tolunie m. Ned. en Luxemb.; 9-44 6074 A

GELD EN BANKWEZEN

Financ. maatr. der Reg., 6-9-44 .. 6080 F
Financ. maatr., 13-10-44 ..... 6114 O
Sanering geldcirculatie, 11-44 .... 6135 M
Fin. herstelmaatr., 14-11-44 ..... 6149 M
Geblokk. goud in Ver. St., 1-45 .. 6190 E

Staatsfinanciën

Staatsbegrooting '44, 8-44 ..... 6054 E

HANDEL EN NIJVERHEID

Prijsstabilisatie, 9-11-44 ..... 6142 A
Nat. oorl.industrie, 12-44 ..... 6175 L
Milit. helpers bij steenk.prod.. 1-45 6188 M

JUSTITIE

Hendrik de Man schuldig - 50.000 verdachten, 6-11-44 ..... 6141 L
Polit. zuivering, 15-1-45 ..... 6195 G
Degrelle in Spanje, 9-5-45 ..... 6286 F

KONINKLIJK HUIS

Prins Karel Regent, 9-44 ..... 6092 B
Soc. partij wenscht aftreden Kon. Leopold, 5-5-45 ..... 6271 K
Kon. Leopold bevrijd, 8-5-45 ..... 6286 C
Kon. Leopold n. Brussel?, 9-5-45 .. 6286 D
Kon. Leopold keert voorl. niet terug, 12-5-45 ..... 6286 E
De Koningskwestie, 18-6-45 ..... 6327 A
Boodschap Kon. Leopold, 26-6-45 6331 D

MIJNBOUW

Hulp v. militairen in steenkolenmijnen, 14-1-45 ..... 6190 H
Mijnwerkersstaking, 27-1-45 ..... 6200 F
Staking in Luiksche kolenbekken, 9-6-45 ..... 6218 B

MILITAIRE ZAKEN

Ordebewaring d. geall. tr., 16-11-44 6154 K
Ontwap. verzetsgroepen, 19-11-44 6154 L
Milit. helpen bij steenk.prod., 1-45 6188 H

OORLOGSSCHADE

Overz. oorlogsschade, 7-4-45 ..... 6251 K
Verl. te Antwerpen door vliegende bommen, 21-4-45 ..... 6261 H

OPVOEDING

Onderw.beperk. a.g.v. luchtaanvallen, 5-44 ..... 5959 C

SOCIALE ZAKEN

Soc. maatregelen, 6-1-45 ..... 6183 E

STAATKUNDE

Algemeen

Prins Karel regent, 21-9-44 ..... 6092 B
Politieke spanning, 25-10-44 ..... 6128 F
Relletjes te Brussel, 25-11-44 ..... 6155 A
Gespannen pol. toest., 28-11-44 .. 6161 H
Politieke en econ. probl., 15-1-45 6195 H

Parlement

Eerste zitting parlement, 20-9-44 6092 B

Politieke partijen

Comm. steunen reg. Pierlot, 3-11-44 6135 N
Comm. oproep tot democr., 18-11-44 6149 P
Soc. partij eischt aftr. Kon. Leopold, 5-5-45 ..... 6271 K
Samenwerk. comm. en soc., 18-6-45 6327 B

Regeering

Reg. op Vad. bodem; samenstell. kab., 8-9-44 ..... 6080 F
Reorg. kab. Pierlot, 22-9-44 ..... 6099 B
Gelukwensch Kon. Gustaaf, 26-9-44 6099 C
Comm. steunen reg. Pierlot, 11-44 6135 N
Oneenigh. in reg. - Comm. min. afgetreden, 16-11-44 ..... 6149 N
Spaak over voedselpositie, 11-44 .. 6149 O
Radiorede Pierlot, 16-11-44 ..... 6154 I
Reg. Pierlot vraagt volm., 21-11-44 6154 M
Pierlot over voedseltoest., 11-44 .. 6155 B
Demonstr. t. kab. Pierlot, 11-44 .. 6161 H
Reoorg. kab. Pierlot, 2-12-44 ..... 6161 I
Kab. Pierlot afgetr., 2-2-45 ..... 6205 D
Kab. v. Acker gevormd, 13-2-45 .. 6213 G
Reg. en partijen en de Koningskwestie, 18-6-45 ..... 6327 A

VERKEER EN ENERGIE

Rijverbod auto's, 8-44 ..... 6046 F
Stopzett. grensverk. m. Ned., 11-44 6149 C

VERZETSBEWEGING

Activiteit verzetsbew., 31-10-44 .. 6135 K
Liquidatie verzetsbew., 1-11-44 .... 6135 L
Ontwap. verz.groepen, 19-11-44 .... 6154 L
Relletjes te Brussel, 25-11-44 ..... 6155 A

VOEDSELVOORZIENING

Levensmidd.gebrek, 25-10-44 ..... 6128 F
Verbetering voedselpositie, 11-44 6141 K
Voedselpos. blijft ernstig, 18-11-44 6149 O
Pierlot over voedseltoest., 26-11-44 6155 B
Zorgelijke voedseltoestand, 1-12-44 6161 K
Voedselvoorz. wordt beter, 9-6-45 6318 C

ZUIVERING V. H. OPENB. LEVEN

Zuiveringsacties, 10-44 ..... 6108 D
De Man schuldig - 55.000 verdachten, 11-44 ..... 6141 L
Pol. zuiv., 15-11-45 ..... 6195 G

BIOGRAFIEEN

Aalders, prof. dr. W., 3-45 ..... 6247 H
Ansingh, Lizzy, 3-45 ..... 6230 B
Boudier-Bakker, Ina, 16-4-45 ..... 6261 G
Bürchel, J., 9-44 ..... 6099 H
Caillaux, Joseph, 22-11-44 ..... 6155 I
Cassel, G., 7-44 ..... 6002 A
Catto, lord, 7-44 ..... 6018 A
Churchill, 11-44 ..... 6166 B
Colijn, dr. H., 12-11-44 ..... 6153 F
Curzon, 12-44 ..... 6168 E
Dewey, Thomas, 14-8-44 ..... 6050 A
Dietl, 7-44 ..... 6012 A
Dönitz, adm. 6272
Dudok, M. W., 7-44 ..... 6010 B
Eisenhower, 1-45 ..... 6194 A
Fischer, dr. F., 1-45 ..... 6200 E
Graad v. Roggen, W., 3-5-45 ..... 6271 I
Hamsun, Knut, 7-8-44 ..... 6042 A
Henriot, Ph., 7-44 ..... 6006 G
Holdert, H. M. C., 7-44 ..... 6027 A
Huizinga, prof. dr., 2-45 ..... 6209 C
Jannings, Emil, 7-44 ..... 6028 A
Jonai, 7-44 ..... 6030 A
Kaiser, Henry, 28-8-44 ..... 6066 A
Kesselring, 7-44 ..... 6028 A
Kluge, v., 7-44 ..... 6012 A
Koiso, 7-44 ..... 6030 A
Koolen, mr. dr., 3-45 ..... 6247 A
Kruls, H. J., 9-44 ..... 6097 A
Lammers, dr. H., 8-44 ..... 6034a
Leley, Jan, 4-45 ..... 6251 I
Lloyd George, 3-45 ..... 6248 C
Montgomery, 1-45 ..... 6205 C
Ovink, Prof. dr. B. J., 8-44 ..... 6059a
Pembaur, prof. Joseph, 20-4-45 .. 6263 A
Polet, Joh., 8-44 6060
Roland-Holst, H., 12-44 ..... 6179 B
Rolland Romain, 1-45 ..... 6237 E
Rundstedt, Von, 7-44 ..... 6012 A
Rutgers, prof. dr. V., 3-45 ..... 6247 D
Speenhoff, Koos, 3-45 ..... 6229 E
Stettinius, E R., 7-44 ..... 6010 A
v. d. Steur, prof. ir. J., 2-45 .... 6218 D
Thijsse, dr. Jac., 1-45 ..... 6190 C
De Vlugt, dr. W., 2-45 ..... 6209 G
Zaalberg, C. J. Ph., 7-44 ..... 6011 A

BOLIVIA

Kab. erkend door Engeland en Ver. Staten, 7-44 ..... 6006 F

BRAZILIE

Aranha, min. v. buitenl. zaken afgetreden, 8-44 ..... 6067 F
Hervatt. dipl. betrekk. m. S.U., 20-3-45 ..... 6243 A
Oorlogsverklaring aan Jap., 7-6-45 6310 I
Levensmidd. v. bevrijd Eur., 13-6-45 6318 D

BRITSCH INDIE

Gandhi; rede v. congresvertegenwoordigers, 7-44 ..... 6014 C
Boodsch. Bose a. Gandhi, 7-44 .... 6021 I
Congresleid. bijeenkomst, 30-10-44 6136 A

BULGARIJE

ALGEMEEN

Uitzond.toest. opgeheven, 9-10-44 6114 G

BUITENLAND

Griekenland; eischen, 8-44 ..... 6069 A
Sovj.-Rusl. verkl. de oorlog, 9-44 6077 B
Wapenstist. verzocht, 9-44 ..... 6077 B
Oorlogsverkl. aan D'land, 9-44 .. 6077 B
Verhoud. m. Griekenl., 9-44 ..... 6099 K
Telegramwiss. m. D'land, 10-44 .. 6108 I
Wapenstilst.voorw., 12-10-44 ..... 6114 E
Wapenstilst. m. Rusl., 11-10-44 .... 6114 F

Geall. wapenstilst.voorw., 10-44 .. 6136 A
Erkenn. Pools Lublin reg., 5-2-45 6210 A
Betrekk. m. Duitschl. verbr., 9-44 6077 B
Betrekk. m. Italië, Kroatië en Slowakije verbroken, 9-44 ..... 6077 B
Betrekk. m Hongarije verb., 9-44 6099 D

JUSTITIE
Arrestaties, 22-9-44 ..... 6092 C
Ex-regenten gevonnisd, 2-45 ..... 6205 E
1027 doodvonnissen, 29-3-45 ..... 6248 B
Politieke zuivering, 10-4-45 ..... 6257 L

MILITAIRE ZAKEN
Rusl. verklaart de oorlog, 9-44 .. 6077 B
Oorlverkl. a. Duitschl., 9-44 ..... 6077 B
Wapenst.st.voorwaarden, 10-44 .... 6114 E
Wapenstlst. m. Rusl., 10-44 ..... 6114 F
Geall. wapenst.st.voorw., 30-10-44 6136 B

STAATKUNDE
Buitengew. parl.zitting; redevoeringen v. Bragianof, Zankof, Draganof, 8-44 ..... 6069 A
Kab. Bragianof afgetr., 9-44 ..... 6077 B
Moeravief president, 9-44 ..... 6077 B
Reg.verklaring, 9-44 ..... 6077 B
Moeravief afgetr. - Georgyef premier; nat. tegenregeering, 9-44 .. 6087 A
Ex-regenten gevonn. en terechtgesteld, 3-2-45 ..... 6205 E
Nation.-soc. wetten opgeh., 10-44 .. 6114 G

CANADA

BUITENLAND
Russ. schadevergoed. v. d. Finsche nikkelmijnen, 21-10-44 ..... 6120 C

ECONOMIE
Russ. schadevergoed v. Finsche nikkelmijnen, 21-10-44 ..... 6120 C

HANDEL EN NIJVERHEID
Omvang oorlogsprod., 12-44 ..... 6180 B

MILITAIRE ZAKEN
Dienstpl. v. overz. troepen, 24-11-44 6155 C
Verzet t. geall. strategie, 28-11-44 6161 L
Voortzetting oorlogsinspanning - motie vertr. in Mack. King .... 6165 G
Omv. der oorlogsprod., 29-12-44 .. 6180 B

STAATKUNDE
Voortz. oorl.inspanning - Motie v. vertr. in Mackenzie King, 8-12-44 6165 G
Nederlaag der socialisten ..... 6310 K

CHILI

Oorl.verklaring a. Japan, 15-2-45 6213 H
Oorl.verklaring a. Japan, 6-4-45 .. 6251 L

CHINA

Bezoek Wallace, vice-pres. V.S., 7-44 ..... 6005 B
Overeenk. Tsjiang Kai-sjek met communisten, 7-44 ..... 6014 D
Stillwell uit China teruggeroepen, 23-10-44 ..... 6131 B
Am. ambass. afgetr., 30-10-44 .... 6137 H
Ontslag van gen. Stillwell, 6-11-44 6146 A
Zweden doet afstand van exterritoriale rechten in China, 9-4-45 ..... 6259 B

DENEMARKEN

ARBEID
Algem. staking uitgebr., 17-9-44 6088 E

BEVOLKING
Toeneming, 8-44 ..... 6045 C

BUITENLAND
Verdr. m. V.S. i.z. Groenl.,10-5-45 6286 G
Rus. troep. op Bornholm, 12-5-45 6286 H
Econ. en cult. samenwerking met Sovjet-Unie, 28-5-45 ..... 6305 P

ECONOMIE
Econ. positie, 10-43 ..... 5701 B

GELD EN BANKWEZEN
Kosten Duitsche bezetting, 21-5-45 6302 C

JUSTITIE
Politie ontbonden, 19-9-44 ..... 6092 D

MILITAIRE ZAKEN
Britsche tr. in Kopenh., 6-5-45 .. 6276 A
Opleid. bezett.troepen, 15-5-45 .. 6296 B

STAATKUNDE
Nieuwe regeering, 6-5-45 ..... 6276 B
Open. v. h. parlement, 10-5-45 .... 6286 G

DUITSCHLAND

ALGEMEEN
Tannenberg monum. opgebl., 1-45 6198 C
Dittmar over pos. Duitschl., 7-44 6009 A
Na-oorlogsche maatr. der geall., 27-9-44 ..... 6099 E

ARBEID

Algemeen
Rijksarb.leider Hierl 70 j., 27-2-45 6224 B
Tewerkstell. D. in S.U., 9-3-45 .... 6231 A
Verkiez. arb.vertegenw., 16-6-45 .. 6318 G

Arbeidsdienst
Overz. Arbeidsdienst, 9-10-44 ..... 6115 F
Arbeidsdienstpl. in Oekraïne, 7-43 5602

Arbeidsinzet
Ondersch. buitenl. arb., 7-44 ..... 6028 A
Mobilis. arb.reserves, 7-44 ..... 6028 A
Tct. oorl.voering; decreet v. d. Führer. 8-44 ..... 6036 B
— Maatregelen, 8-44 ..... 6036 B
— idem 6 punten, bep. postverkeer, pers- en filmwezen, 8-44 .. 6052 A
— Concentr. v. d. pers, 8-44 ..... 6059 C
— Bep. eff.handel, 8-44 ..... 6059 C
— Maatr. in protector., 8-44 ..... 6059 C
— Sluit. v. theaters, uitg. en scholen; vac.verbod; strafbep., 8-44 6068 A
Theaters gesloten, 9-44 ..... 6079 E
Beperkende maatr., 9-44 6080
Arb.mobilisatie, 14-9-44 6088
Instruc. buitenl. arb., 9-44 ..... 6097 C
Arb.mobilisatie, 28-9-44 ..... 6099 G
Nieuwe verord., 10-44 ..... 6108 G
Instruct. buitenl. arb., 12-44 ..... 6162 A
Sauckel over pos. buit.l. arb., 1-45 6195 I
Geall. opr. tot buitenl. spoorwegarbeiders, 12-2-45 ..... 6213 K
Bevrijd. buitenl. arbeiders, 30-4-45 6276 H

BEVOLKING
Geboorte-, sterfte-, huwelijkscijfers '43, 5-44 ..... 5942 A
Repatr. Volksduitschers, 9-7-44 .. 5028 A
Geall. instruct. a. D. volk, 9-44 .. 6093
Na-oorl. maatr. d. geall., 9-44 .... 6099 E
Instruct. bevolk. v. Oostenr., 10-44 6108 F
Bevolk. v. Keulen, 26-5-45 ..... 6305 Q

BUITENLAND

Algemeen
H. Backe bez. Ned.; rede over Ned. pos. i. d. Eur. landb., 7-44 .. 6001 A
Finl.; bez. v. Ribbentrop; toezegging D'sche steun, 7-44 ..... 6006 A
Ver. St. protest. moord krijgsgevangenen, 8-44 ..... 6052 A
Bulg. verkl. oorl. a. D'land, 9-44 6077 B
D. bezetten Slowakije, 9-44 ..... 6078 B
Transitoverk. via Zweden verboden, 9-44 ..... 6079 C
Protest behand. kr.gevang., 9-44 .. 6079 E
Zweedsche leverant. beperkt, 2-44 6093 G
Vierde verj. drie-mog.-pact, 9-44 6099 F
Telegr.wisseling met Bulgarije en Roemenië, 4-10-44 ..... 6108 I
Grensincid. op Zweedsche grens, 16-11-44 ..... 6151 H
Protest schending volkenr., 3-12-44 6166 A
Rede Ribbentrop - verj. bondgenootschap m. Italië en Jap., 12-44 6171 L
Uitw. zwaargew., 24-1-45 ..... 6200 I
Repatr. v. buitenlanders, 27-5-45 6302 G

Dipl. betrekkingen
Albanië; dipl. betrekkingen aangeknoopt, 7-44 ..... 6021 A
Turkije verbr. dipl. betr., 8-44 .. 6045 A
V. Papen terug uit Turkije, 8-44 .. 6053 C
D. gezantsch. in Roemenië geïsoleerd. 25-8-44 6070
Bulg. verbr. dipl. betr., 9-44 ..... 6077 B
Betrekk. m. Finl. verbr., 9-44 .... 6078 D
D gezant in Roem. gesneuveld, 9-44 6087 B
Zweden en Spanje verbr. dipl. betrekkingen, 8-5-44 ..... 6287 B

CONCENTRATIEKAMPEN
Behand. der gevangenen, 18-5-45 6296 H
Zeven millioen dooden in Treblinka, 14-5-45 ..... 6296 I
Het kamp te Birkenau, 14-5-45 .. 6296 K
51.000 dooden in Buchenwald, 19-5-45 6297 A

DEPORT., EVACUATIE ENZ.
Repatr. Volksduitschers, 7-44 .... 6028 A
2½ millioen krijgsgevangenen keeren terug ..... 6307 B

GEESTELIJK LEVEN
Boodsch. D. Bisschoppen aan het leger, 6-11-44 ..... 6142 B

GELD EN BANKWEZEN
Beperk. eff. handel, 8-44 ..... 6059 C
Pruis. min. v. fin. opgeheven, 9-44 6079 E
Oorl.uitgaven, 10-44 ..... 6129 A
Bankbilj.circul., 11-44 ..... 6155 D
Ontd. goudvoorr. en kunstschatten door Amer. leger, 8-4-45 ..... 6252 B
Waarde mark t.a.v. dollar, 18-5-45 6296 G

HANDEL EN NIJVERHEID
Bijeenk. leiders oorl.ind., 7-44 .... 6013 A
In- en uitvoer 1938, 7-44 ..... 6020 A
Amer. controleur der metaal-ind., 25-5-45 ..... 6305 R

HITLER
Zie Staatkunde

HUISVESTING
300.000 noodwoningen geb., 10-44 6121 B

JUSTITIE
Zitting volksgerecht, 8-44 ..... 6049 A
Strafbep. arb.mobil., 8-44 ..... 6068 A
Polit. deeln. v. aansl. op Hitler gevonnist, 11-9-44 ..... 6087 E
Himmler Russ oorl.misd., 24-12-44 6176 K
Tweede burgem. v. Breslau terechtgesteld, 1-45 ..... 6203 G
Vonnissen v. h. standgericht, 7-2-45 ..... 6210 C
Offic. terechtgesteld wegens verzuim, 19-3-45 ..... 6243 B
Nieuwe arrestaties, 13-5-45 ..... 6287 F
Reg. Dönitz gevangen gen., 24-5-45 6302 D
Rauter gearrest., 3-6-45 ..... 6311 D
Börmann gearresteerd, 15-6-45 .... 6318 E
Von Ribbentrop gearrest., 16-6-45 6318 H

KUNST
Emil Jannings 60 jaar, 7-44 ..... 6028 A
Bperk. Filmwezen, 14-8-44 ..... 6052 A
Sluit. theath. e.d., 8-44 6068 A en 9-44 ..... 6079 E
Tentconst. gesloten, 9-44 6080
Ontdekk. goud en kunstschatten d. Amerik. leger, 8-4-45 ..... 6252 B
Prof. Joseph Pembauer 70 jaar, 20-4-45 ..... 6263 A
De kunstverz. van Goering, 29-5-45 6305 U

MILITAIRE ZAKEN
Panthertanks als nw. wapen, 7-44 6006 B
Gen. Dietl. omgekomen, 7-44 ..... 6012 A
Gen. v. Rundstedt d. Gen. v. Kluge verv., 7-44 ..... 6012 A
Gen. Dollman overl., 7-44 ..... 6013 A
Gen. v. Wickede en Eglseer verongelukt, 7-44 ..... 6013 A
Gen. Rendulic opvolger van gen. Dietl., 7-44 ..... 6013 A
Pantserschrik en Pantservuist als nwe wapens, 7-44 ..... 6013 A
V1; verkl. Churchill; bijzerh., 7-44 6013 C
Nwe wapens; beschr. N.R.C., 7-44 6020 A
Aansl. op Hitler en Gen. Staf. 7-44 6025 A
Himmler bevelh. binn.l. leger, 7-44 6025 A
Guderian chef gen. staf; toespr., 7-44 6026
Eenmanstorpedo, 7-44 ..... 6028 A
Kesselring ondersch.; levensl., 7-44 6028 A
Duitsche groet, 8-44 ..... 6036 B
V.1, proefnemingen en prod., 8-44 6038 F
Dagorder Himmler, 8-44 ..... 6044 A
Maj. Remer bevorderd, 8-44 ..... 6044 A
Eereraad v. daders aansl. Hitler, 8-44 ..... 6044 A
Gen. Kreipe stafchef luchtw., 8-44 6044 A
Veldmaarsch. Rommel gew., 8-44 .. 6044 A
Gen. Sepp Dietrich ondersch., 8-44 6052 A
Overz. mil. situatie v. gen. Ditmar, 8-44 ..... 6057 A
Veldmaarsch. Model ondersch., 8-44 6059 C
Veldmaarsch. Mannerheim onderscheiden, 8-44 ..... 6067 B
Verkl. veldmaarschalk v. Brauchitsch, 8-44 ..... 6068 A
Gen. Jüttner pl.verv. v. Himmler, 8-44 ..... 6068 A
Gen. Jüttner pl.verv. v. Himmler, 8-44 ..... 6068 A
Krijgsgev.; uitwiss., 8-44 ..... 6068 D
D. troep. bezetten Slowakije, 9-44 6078 B
Guderian roept jeugd op, 9-44 6080
Pol. d. verschroeide aarde, 9-44 .. 6080
Model volgt v. Kluge op, 8-9-44 .. 6081
Vernielingsboot. 16-9-44 6088
Duitschers contra Finnen, 9-44 .. 6088 F
V. Rundstedt weer in functie, 9-44 6092 E
en, 9-44 6093
Geall. instruct. a. D. volk, 19-9-44 6093
Het V.1-wapen, 23-9-44 6093
Gen. Schmundt overl., 10-44 ..... 6108 A
Meded. Churchill over oorlogsmisdaigers, 10-44 ..... 6109 A
Mil. situatie in D., 10-10-44 ..... 6114 H
Dagorder v. v. Rundstedt, 12-10-44 6114 I
Geall. bezet.maatr., 12-10-44 ..... 6114 K
Rommel overleden, 10-44 ..... 6114 L
Hitler Jugend in mil. dienst, 10-44 6115 A
Vorming Volkssturm, 10-44 ..... 6120 E
Eerste appèl Volkssturm, 10-44 .... 6121 A
De Volkssturm, 23-10-44 ..... 6128 G
Duitsche legerleiding, 26-10-44 .... 6128 H
Nieuw pantsertype, 26-10-44 ..... 6128 I

Goebbels over mil. sit., 27-10-44 .. 6128 U
Oorlogsuitgaven, 10-44 ..... 6129 A
Radio-Oranje over Volkssturm, 19-10-44 ..... 6129 B
Boodschap R.K. Bissch. aan leger, 7-11-44 ..... 6142 C
V.2 in gebruik, 10-11-44 ..... 6142 D
Volkssturm beëed., 12-11-44 ..... 6142 B
Nieuw jachtvliegtuig, 16-11-44 .... 6149 Q
Mil situatie, 11-44 ..... 6161 M
Vrouwen in mil. dienst, 5-12-44 .... 6166 B
Nieuwe marine-strijdmidd., 12-44 .. 6180 D
Dagorder a. d. wehrmacht, 1-45 .. 6183 A
Gouden Eikenloof ingest., 1-45 .... 6183 B
Tannenberg monument opgeblazen, 23-1-45 ..... 6200 G
Textiel inzam., 1-45 ..... 6200 H
Uitwiss. zwaargew., 1-45 ..... 6200 I
De verded. v. Berlijn, 2-45 ..... 6204 A
Russ. offic., 29-1-45 ..... 6205 F
2e Burgem. v. Breslau terechtgesteld, 30-1-45 ..... 6205 G
Verdediging v. Berlijn, 1-2-45 .... 6205 H
Russ. troep. i. D'sche dienst, 2-45 6206 B
Dittmar: mil. situatie, 6-2-45 .... 6210 B
Vrouwen in Volkssturm, 12-2-45 .. 6213 I
Duitsche verl. in O.-Pruisen ..... 6219 A
Verscherp. duikb.oorlog, 4-3-45 .. 6224 C
Overz. mil. situatie, 5-3-45 ..... 6230 C
Offic. terechtgesteld wegens verzuim, 18-3-45 ..... 6243 B
Overz. mil. sit. i. h. Westen, 3-45 6243 C
Börmann: geall. opmarsch, 3-4-45 6251 M
Opr. „Weerwolfbeweging", 7-4-45 6252 A
Geen open steden, 13-4-45 ..... 6257 M
Verbod tot overgeven v. steden, 16-4-45 ..... 6261 I
Dagorder Hitler voor sold. Oostfront, 16-4-45 ..... 6261 K
Goebbels: verded. v. Berl., 22-4-45 6262 B
Hitler te Berlijn, 24-4-45 ..... 6266 D
Beschr. v. Berlijn, 25-4-45 ..... 6266 E
Goering afgetr. - v. Greim opperbevelhebber, 28-4-45 ..... 6266 F
Aanbod: onvoorw. overgave aan Engeland en V.S., 28-4-45 ..... 6266 G
Zweden bemiddelaar - Hitler ziek, 29-4-45 ..... 6266 H
Hitler ontving Von Greim, 30-4-45 6272 A
Hooge onderscheid. v. Axmann, 30-4-45 ..... 6272 B
Bijz. over bemidd. Graaf Bernadotte, 30-4-45 ..... 6272 C
Dood v. Hitler - Adm. Dönitz opvolger - Proclamaties en dagorders 6272
Dagorder Gen.-Ob. Blaskowitz. 3-5-45 ..... 6273 E
D'sche cap. in Ned. en Denem. 6274
Berlijn gevallen, 4-5-45 ..... 6276 D
Geall. krijgsgev. achtergel., 2-5-45 6276 E
D. leger in Italië capitul., 2-5-45 .. 6276 F
Capitulatie 1e en 2e leger, 3-5-45 .. 6276 G
Onvoorw. overgave aan geall. - Capitulatie te Reims - Radiorede, v. Dönitz, 7-5-45 6286
Ratificatie capitul. te Berl., 9-5-45 6287
Duitsche verliescijfers, 10-5-45 .... 6287 G
Duikb. geven zich over, 16-5-45 .. 6296 C
Duikbootverl., 17-5-45 ..... 6296 E
Fransche bezett.zone, 19-5-45 ..... 6297 H
Het laatste verzet, 31-5-45 ..... 6305 V

NAT.-SOCIALISME

Gouwleider Bürckel overl., 29-9-44 6099 H
Generaal Schmundt overl., 7-10-44 6108 H

OORLOGSCHADE

300.000 noodwoningen geb., 19-10-44 6121 B

OPVOEDING

Scholen gesloten ..... 6068 A
Beperk. onderwijs, 9-44 ..... 6079 E

PERS

Concentratie, 8-44 ..... 6059 C
Tijdschriften beperkt, 9-44 ..... 6079 E

SPORT

Reichsportf. Breitmeyer bezocht Nederland, 7-44 ..... 6022 A

STAATKUNDE

Algemeen

H. Backe bezoekt Ned.; rede over Ned. pos i. Eur. landb., 7-44 .... 6001 A
Himmler bevelhebber binnenl. leger, 7-44 ..... 6025 A
Crohé rijkscomm. België en Nrd.-Frankrijk, 7-44 ..... 6029 A
Lammers, dr. H., biografie, 8-44 .. 6034 A
Himmler, dagorder, 8-44 ..... 6044 A
Breitscheid en Thälmann gedood, 9-44 6088
Herd. 9 Nov., 12-11-44 ..... 6142 E
Onvoorw. overgave a. d. geall. - Capitulatie te Reims - Radiorede van Dönitz, 7-5-45 6286

Geallieerde politiek

Naoorl. maatregelen, 25-9-44 ..... 6049 E
Min. Morrison over de vrede, 4-9-44 ..... 6079 A
Churchill over oorl.misd.. 10-44 .. 6109 A
Geall. bezet.maatr., 18-44 ..... 6114 K
Gemeensch. bestuur v. Duitschl., 12-5-45 ..... 6287 D
Verord. v. geall. mil. gezag, 13-5-45 6287 E
Verklar. v. bestuur van D'land, 17-5-45 ..... 6296 D
Reg Dönitz niet erkend, 17-5-45 .. 6296 F
Reg. Dönitz gev. gen., 24-5-45 .... 6302 D
Geall. hoofdkw. te Frankf., 27-5-45 6302 F
Overeenk. i.z. bezetting, 6-6-45 .. 6310 M
Russen wenschen demarcatielijn meer westelijk ..... 6311 A
Wijz. demarcatielijn. 6-6-45 ..... 6311 B
Fransche bezett. van Rijnland, 9-6-45 ..... 6311 C
Bezett.pol. Rusl. - Slag om Berl. - Verkl. v. Maarschalk Sjoekov, 11-6-45 ..... 6318 F
Montgomery over toestand in Duitschland, 22-6-45 ..... 6327 C

Hitler

Rede leiders v. d. oorl.industr., 7-44 6013 A
Afscheidswoord generaal Dietl, 7-44 6012 A
Aansl.; radiorede; off. verklar. complot; achtergr.; dagorder, 7-44 6025 A
Aansl.; rede dr. Goebbels, 8-44 .. 6033 A
Mussert over aanslag, 8-44 ..... 6034 B
Decreet oorlogsvoering, 8-44 ..... 6036 B
Mussolini, bespreking, 8-44 ..... 6037 A
Aanslag; namen daders, 8-44 .... 6037 A
— dr. Goerdeler voortvluchtig, 8-44 6044 A
— Majoor Remer bevorderd, 8-44 6044 A
— Eereraad leger; daders v. Volksgerecht. 8-44 ..... 6044 A
— Zitting Volksgerecht, 8-44 .... 6049 A
Leidersconf., rede, 8-44 ..... 6052 A
Goerdeler, dr. gearr., 8-44 ..... 6052 A
Brauchitsch over oorlog, 8-44 6068
Pol. deeln. aansl. gevonnisd, 9-44 6087 E
Pavelitsj bij Hitler, 9-44 ..... 6093 D
Gen. Schmundt overl., 10-44 ..... 6108 H
Churchill over oorl.misd., 10-44 .. 6109 A
Hitler over Volkssturm, 10-44 .... 6120 E
Herdenk. 9de Nov., 12-11-44 ..... 6142 E
Goebbels over Hitler, 12-44 ..... 6180 B
Nieuwj.boodsch. Hitler, 1-45 ..... 6189 A
Dagorder v. d. Wehrm., 1-45 ..... 6189 B
Hitler over 12e verj. machtsovername, 1-45 ..... 6206 D
Goebbels: Hitlers verj., 21-4-45 .. 6262 A
Hitler te Berlijn, 24-4-45 ..... 6266 D
Hitler ontving v. Greim, 30-4-45 .. 6272 A
Dood v. Hitler - Adm. Dönitz opvolger - Procl. en dagorders .. 6272
Hitler en Goebbels pleegden zelfmoord, 3-5-45 ..... 6273 C
Lijken van Hitler en Goebbels gevonden, 5-5-45 ..... 6273 D
Lijk v. Hitler gevonden, 11-5-45 .... 6287 C

Politieke partijen

(Zie ook Nat. Socialisme)

Breitscheid en Thälmann gedood, 15-9-44 6088
Samenwerk. tusschen soc.democr. en comm. te Berlijn, 24-6-45 .... 6327 D
Commun. proclamatie. 26-6-45 .... 6332 A

Regering

Leidersconf. oorl.industrie, 7-44 .. 6013 A
Goebbels over mil.-pol.toest., 10-7-44 ..... 6020 A
Himmler bevelhebber binnenl. leger, 7-44 ..... 6025 A
Crohé rijkscomm. België en Nrd.-Frankrijk, 7-44 ..... 6029 A
Bürckel overleden, 9-44 ..... 6099 H
Arbeidsmobil., 8-44 6068 A; 9-44 6079 E; 9-44 6099 G; 10-44 ..... 6108 G
Goebbels over mil sit., 27-10-44 .... 6128 K
Goebbels over beëed. Volkssturm. 11-44 ..... 6142 C
Goebbels bez grensstreken, 11-44 .. 6155 E
Goebbels over Hitler, 28-12-44 .... 6180 C
12e verj. machtsovername, 30-1-45 6206 C
Herdenk. 24 Febr. 1920 - Rede van Hitler, 24-2-45 ..... 6218 H
Radiorede dr. Goebbels, 28-2-45 .. 6224 A
Heldengedenkdag, 11-3-45 ..... 6237 A
Graaf Schwerin, min. v. buitenlandsche zaken, 3-5-45 ..... 6273 A
Radiorede v. Schwerin-v. Krosigh 6273 B
Proclam. Seyss-Inquart, 2-5-45 .... 6273 F
Radiotoespraak Speer, 4-5-45 ..... 6273 G
Leidende fig. gev. genomen, 6-5-45 6276 I
Onvoorw. overg. a. geall. - Capit. te Reims - Radiorede v Dönitz, 7-5-45 6286
Lijken v Goebbels en zijn gezin gevonden, 8-5-45 ..... 6287 A
Himmler pleegt zelfmoord, 25-5-45 6302 E

VERKEER EN ENERGIE

Reisbeperking, 7-44 ..... 6020 H
Beperk. postverk., 14-8-44 ..... 6052 A
Zweden verbiedt transito-verkeer m. Noorwegen, 4-9-44 ..... 6079 C
D'sche Rijkszender staakt de uitzendingen, 3-5-45 ..... 6276 C

VOEDSELVOORZIENING

Oogst en voedselvoorz., 2-10-44 .. 6108 E
Verl. der rantsoenen, 2-45 ..... 6206 A
Voedselvoorz. en volksgezondheid 6305 S
Moeil. voedselpos. in Rijnl, 28-5-45 6305 T

ECUADOR

Geen gebiedsafst.; verk. Galapagoseil. gewijzigd, 8-44 ..... 6069 B

EGYPTE

Nahas Pasja opgevolgd door Ahmed Maher Pasja, 9-10-44 ..... 6115 B
Moordaansl. op Lord Moyne, 9-11-44 6142 F
Moordenaars Lord Moyne t. dood veroordeeld, 22-1-45 ..... 6201 A
Egypte in oor. m. asmogendheden, 24-2-45 6219
Moordaansl. op Ahmed Maher, 24-2-45 ..... 6219 C

EIRE

Nieuwe president, 23-6-45 ..... 6327 F

ENGELAND

ALGEMEEN

Luchtbescherming, 23-10-44 ..... 6129 D
Verduist. gedeelt. opgeh., 7-9-44 .. 6079 A
Koude golf, 1-45 ..... 6199 C
Koudegolf, 27-1-45 ..... 6201 C
Opheffing verduist. maatregelen, 20-4-45 ..... 6262 D

ARBEID

Organ. na-oorl. herstel, 3-10-44 .. 6109 B
Eng.-Russ. vakbond-com. over D. misstanden, 19-10-44 ..... 6121 E

BUITENLAND

Bolivia; kab. erk., 7-44 ..... 6006 F
Frankr.; pos. maguisards; verklar. Eden, 7-44 ..... 6013 B
Z.-Slavië; geen steun aan Milhailowitsj, 7-44 ..... 6014 B
Ver. St.; petr.overeenk., 8-44 .... 6053 A
Churchill over oorl.misd., 5-10-44 .. 6109 H
Buitenl. overz., 10-44 ..... 6116 E
Churchill en Eden in Egypte en Italië, 23-10-44 ..... 6129 C
Ned. aanspr. op Duitsch gebied gesteund, 9-11-44 ..... 6141 A
Churchill en Eden naar Parijs, 14-11-44 ..... 6149 R
De aansl. op Lord Moyne, 18-11-44 6150 E
Eng. tegen Spaansche aanwezigh. op a.s. vredesconferentie, 15-11-44 6151 D
Churchill bezoek aan Parijs - Comment. Radio-Oranje, 11-4 .. 6155 H
Verklar. Churchill en Eden i.z. Griekenland, 5-12-44 ..... 6167 A
Churchill over Poolsche grens - reg. kwestie. 15-12-44 ..... 6172 E
Churchill en Eden voeren besprek. te Athene, 26-12-44 ..... 6181 C
Hoogerhuis over hulpverl. a. bevrijde gebieden, 27-2-45 ..... 6225 E
Churchill over Krimconf., 27-2-45 6226
Levensmidd.pos. en hulpverl. aan bevrijde gebieden, 22-3-45 ..... 6244 A
Mrs. Churchill bezoekt Sovjet-U., 29-3-45 ..... 6248 D
Fransch-Eng. financ. overeenk., 2-4-45 ..... 6252 C
Mrs Churchill door Stalin ontvangen, 9-4-45 ..... 6257 N
Eng. parl.leden n. D. concentratiekampen, 19-4-45 ..... 6262 C
Rap. parl.leden over Buchenwald, 28-4-45 ..... 6267 A
Boodsch. Churchill, Stalin, Truman, 27-4-45 6269
Telegr. Kon George aan Eisenhower, 8-5-45 ..... 6287 I
Churchill rede v. 10 Mei ..... 6297 B
Eng. wenscht geen gebiedsuitbr., 30-5-45 ..... 6306 D
Telegr.wiss. Churchill-Tito, 28-5-45 6306 E
Gift aan „Help Holland Council", 17-6-45 ..... 6319 A

GEESTELIJK LEVEN
Biddag voor Nederland, 14-10-44 .. 6115 D
Dr. Temple aartsbisschop v. Canterbury overleden, 30-10-44 ..... 6136 D
Dr. Fisher aartsbisschop v. Canterbury, 5-1-45 ..... 6184 D
Benoem. Dr. Fisher bevestigd, 22-1-45 ..... 6201 B

GELD EN BANKWEZEN
Lord Catto, biografie, 7-44 ..... 6018 A
Staatbegroting 1945, 17-10-44 ..... 6121 C
Oorlogsuitgaven, 20-10-44 ..... 6121 D

HANDEL EN NIJVERHEID
Petrol., Eng.-Am. overeenk., 8-44 6053 B
Overheidsinvloed op bedrijfsleven, 8-44 ..... 6059 B
Herovering der uitvoermarkten, 6-11-44 ..... 6143 D
Plan Beveridge ter voorkoming werkloosheid, 9-11-44 ..... 6143 F
Grootere exportfaciliteiten, 18-11-44 6150 C
Uitvoer in 1944, 17-2-45 ..... 6213 L

MILITAIRE ZAKEN
Algemeen
Verliezen in Italië, 7-44 ..... 6006 C
Bijzonderheden over V.1, 7-44 .... 6013 C
Mutaties leiding, 8-44 ..... 6046 A
Bevelh. Middell. zeegebied, 8-44 .. 6061 E
Eisenhower opperbevelh. i. Frankrijk, 8-44 ..... 6061 E
Krijgsgev., uitwiss., 8-44 ..... 6068 D
V.1 buiten werking, 9-44 ..... 6079 A
Montgomery bevord. tot veldmaarschalk, 4-9-44 ..... 6079 A
Milit. sit., overzicht, 25-9-44 ..... 6100 A
Ontplof. mun. opslagplaats, 11-44 6102 C
Beschieting Z.-Eng. gestaakt, 10-44 6108 L
Luchtbescherming, 10-44 ..... 6129 C
Sir J. Dill overl., 6-11-44 ..... 6143 C
Rede Churchill, 9-11-44 ..... 6143 E
Churchill over V.2, 10-11-44 ..... 6143 G
Luchtmaarsch. Mallory omgek., 18-11-44 ..... 6150 D
Mutaties legerleiding, 11-44 ..... 6162 B
Omvang Eng. oorl.inspann., 12-44 6166 C
Nieuwe oproepingen, 12-44 ..... 6175 N
Commando-wisseling a. W. front, 1-45 ..... 6184 E
Verliezen door vijand. luchtacties, 13-1-45 ..... 6190 K
Churchill over taak in Middenl. Zee, 18-1-45 ..... 6196 A
Verliescijfers Britsche Rijk, 1-45 .. 6196 B
Biografie Montgomery ..... 6205 C
Prinses Elisabeth bij Vrouwelijk Hulpkorps, 5-3-45 ..... 6231 B
Slachtoffers der V.-wapens, 9-4-45 6257 O
Verliescijfers, 11-4-45 ..... 6257 P
Opheff. verduist.maatr., 20-4-45 .. 6262 D
Einde aanv. V.-wapens, 27-4-45 .. 6266 I
Viering overw. op D'land, 8-5-45 6287 H
Telegr. Koning George a. Eisenhower, 8-5-45 ..... 6287 I
Verl. oorl.vloot en koopvaardij, 13-5-45 ..... 6288 A
Opheffing censuur, 16-5-45 ..... 6297 C
Gedeelt. demobil., 17-5-45 ..... 6297 D
Britsche oorl.verl., 31-5-45 ..... 6306 B
Geall. zeeverliezen ..... 6306 C
Luchtmacht
Sir H. R. Mollory overl., 4-44 ..... 6150 D
Nieuw type vliegt., 12-44 ..... 6135 M
Vloot
Adm. Fräser vlootchef, 7-8-44 .... 6046 A
Scheepsbouw, 2-11-44 ..... 6142 G
Benoemingen bij de vloot, 12-44 .. 6171 M
Overz. marine verl.. 1-45 ..... 6184 C

MIJNBOUW
Dalende kolenprod., 14-11-44 ..... 6150 A

OORLOGSSCHADE
Algemeen
Organ. na-oorl. herstel, 10-44 ..... 6109 B
Schade door V.1 project., 10-44 .. 6129 D
Churchill over V.2, 10-11-44 ..... 6143 G
Verl. en schadecijfers ..... 6166 C
Verl. door vijand. luchtacties, 1-45 6190 B
Verl. d. vijand. luchtactie, 13-1-45 6190 K
Verliescijfers Br. Rijk, 1-45 ..... 6194 B
Luchtaanvallen
V.1 verklar. Churchill, 7-44 ..... 6013 C
Schade, 8-44 ..... 6046 A
Schade door V. project., 28-10-44 .. 6129 E
Schade door luchtaanv., 15-11-44 .. 6150 B

OVERZEESCHE GEBIEDSDEELEN
Hertog v. Windsor afgetreden als gouvern. Bahama-eil., 17-3-45 .... 6237 B

SOCIALE ZAKEN
Min. v. soc. verz. in opr., 26-9-44 6100 B
Sociale plannen, 3-11-44 ..... 6143 A
Plan-Beveridge ter voork. werkloosheid, 9-11-44 ..... 6143 F

STAATKUNDE
Algemeen
Lloyd George neemt afscheid v. d. politiek, 28-12-44 ..... 6180 E
Lloyd George overl., 26-3-45 ..... 6248 C
Churchill
(Zie ook regering)
Verliezen in Italië, 7-44 ..... 6006 C
Churchill over V 1, 7-44 ..... 6013 C
Lagerhuisrede mil. sit., 8-44 ..... 6046 A
Churchill in Italië, 8-44 ..... 6070 C
Lagerhuisrede, 29-9-44 ..... 6100 A
Churchill over oorlogsmisd., 5-10-44 6109 A
Lagerhuisrede, 31-10-44 ..... 6136 C
Rede Churchill, 9-11-44 ..... 6143 E
Churchill over V.2, 10-11-44 ..... 6143 G
Lagerhuisrede, 30-11-44 ..... 6162 D
Churchill over Poolsche grens - reg. kwestie, 15-12-44 ..... 6172 E
Churchill over taak in Middenl. Zee. 18-1-45 ..... 6196 A
Politieke partijen
Jaorverg. Labour partij, 12-44 .... 6171 N
Commonwealth partij assoc. met Labour, 12-1-45 ..... 6190 I
Verkiez.progr. Labourpartij, 21-4-45 6262 E
Het program v. Labour, 30-5-45 .. 6306 A
Bernard Shaw communist, 21-6-45 6332 C
Regeering
Min. Morrison o. d. vrede, 6-9-44 .. 6079a
Lagerhuisrede Churchill, 29-9-44 .. 6100 A
Beverbrook en Lyttelon d. Sovjet-reg. onderscheiden, 5-10-44 ..... 6108 K
Mutaties in het kabinet, 9-10-44 .. 6115 C
Lagerhuisrede v. Churchill, 31-10-44 6136 C
Rede v. Churchill, 9-11-44 ..... 6143 E
Regeeringsbenoemingen, 22-11-44 .. 6155 F
Lagerhuisrede Churchill, 30-11-44 6162 D
Churchill over taak in Middenl. Zee, 18-1-45 ..... 6196 A
Churchill en Eden in Egypte en Italië, 23-10-44 ..... 6219 C
Reg. afgetreden, 23-5-45 ..... 6302 H
Churchill vormt nwe reg., 26-5-45 6302 K
Verkiezingen
Uitstel der verkiezingen, 1-10-44 .. 6136 C
Felle verkiez.strijd, 5-6-45 ..... 6311 E

VERKEER EN ENERGIE
Scheepvaart; na-oorlogsche positie, 8-44 ..... 6070 C
Contrôle op de scheepvaart, 3-11-44 6143 B

VOEDSELVOORZIENING
Levensmidd.positie en hulpverl. aan bevrijde geb., 22-3-45 ..... 6244 A
Verlaging voedselrants., 23-5-45 .. 6302 I

FINLAND

ALGEMEEN
Maarsch. Mannerheim ontv. Duitsche onderscheiding, 8-44 ..... 6067 B

ARBEID
Arbeidsmobilisatie, 8-44 ..... 6054 G

BEVOLKING
Evac. N.-Finsche gem., 5-10-44 .. 6109 D

BUITENLAND
Algemeen
Wapenst.st.del. te Moskou, 15-9-44 6088 F
Wapenstst.voorw., 20-9-44 ..... 6093 A
Castren over verhoud. tot Sovjet-Unie, 4-10-44 ..... 6109 C
Oorl.verkl. a. D'land, 4-3-45 ..... 6225 A
Verkl. o. buitenl. pol., 30-4-45 .... 6262 G
Diplomatieke betrekkingen
Bezoek Von Ribbentrop; toezegg. D'schen steun, 7-44 ..... 6006 A
Ver. Staten; dipl. betr. verbr., 7-44 6014 A
Betr. m. D'land verbr., 4-9-44 .... 6078 D
Betr. m. Hongarije, Kroatië, Slowakije en Japan verbr., 20-9-44 .. 6093 A
Herst. betrekk. met Sovjet-Unie, 1-2-45 ..... 6205 D

HERSTELBETALINGEN
Schadeverg. a. Sovjet-Unie, 3-11-44 6136 F
Uitlev. der handelsvloot, 4-11-44 .. 6136 G

MILITAIRE ZAKEN
Voortzett. Sovjet-offensief, 1-7-44 6008 A
Aanh. druk der Sovjets, 10-7-44 .. 6016 A
Wapenst.st. m. Sovjet-Unie, 4-9-44 6078
Wapenst.st.onderh. m. S.U., 6-9-44 6079
Duitsche troep. slaags m. Finnen, 17-9-44 ..... 6088 F
Mannerheim uit mil. dienst, 4-1-45 6183 F
Oorl.verkl. a. Dld., 4-3-45 ..... 6225 A

ONDERWIJS
Geen Duitsch meer op F. scholen, 28-5-45 ..... 6306 H

SOCIALE ZAKEN
Lotta-organ. ontbonden, 1-11-44 .. 6136 E

STAATKUNDE
Rede Linko min., 7-44 ..... 6014 A
Mannerheim president, 8-44 ..... 6054 G
Dagorder v. Mannerheim, 8-44 .. 6054 G
Hackzell min.-pres. in nwe kab., 8-44 ..... 6054 G
Nieuw kabinet, 21-9-44 ..... 6093 A
Twee ministers afgetr., 9-11-44 .. 6144 A
Kab. Paasiviki gevormd, 17-11-44 .. 6150 F
Binnenl. hervormingen, 4-3-45 .... 6225 B
Uitsl. Rijksdagverk., 19-3-45 ..... 6244 B
Sluiting en opening v. d. Rijksdag, 6-4-45 ..... 6252 D
Reconstr. parl. Paasikivi, 17-4-45 .. 6262 F

FRANKRIJK

ARBEID
Arb. dienstpl. voor mannen, 22-1-45 6201 E

BEVOLKING
Slachtoffers D. oorl.misd., 4-5-45 .. 6277 B

BEZETTING
Grohé, rijkscomm. N.-Frankrijk; ambtsaanv.; toespr. secr.-gen., 7-44 ..... 6029 A
Rijverbod voor auto's, 8-44 ..... 6046 F
Junclaus mil. bevelhebber in N. Frankrijk, 8-44 ..... 6061 H

BUITENLAND
Algemeen
Com. de Gaulle erkend, 7-44 ..... 6021 A
Bezoek v. Churchill en Eden, 12-11-44 ..... 6144 E
Churchill e. Eden n. Parijs, 14-11-44 6149 R
Churchills bezoek aan Parijs - Comment. Radio Oranje, 11-44 .. 6155 H
Bez. gen. De Gaulle a. Moskou, 2-12-44 ..... 6166 D
Erk. door Vaticaan, 11-12-44 ..... 6172 A
Erkenn. com. te Lublin, 29-12-44 .. 6181 B
Bezett. linker Rijnoever, 26-1-45 .. 6201 F
Gen. De Gaulle over buitenl. pol, 7-2-45 ..... 6210 E
Delegatie te San Francisco, 27-3-45 6248 F
Geall. leveringen, 4-4-45 ..... 6252 E
Protestnota a. Spanje i.z. Laval, 8-5-45 ..... 6288 B
Grenswijz. v. Italië verlangd, 18-5-45 ..... 6297 B
Protest t. Sovjet-Unie, 28-5-45 .... 6306 G
Diplomatieke betrekkingen
Dipl. betrekk. d. Zweden en Turkije beëindigd, 8-44 ..... 6067 E
Jefferson Caffery benoemd tot ambass. d. Ver. Staten, 22-9-44 .. 6093 B
Gen. Catroux ambass. te Moskou, 31-12-44 ..... 6181 A
Hervatt. dipl. betr. met Italië, 1-3-45 ..... 6225 C
Verdragen en overeenkomsten
Annuleering der handelsverdragen, 2-10-44 ..... 6109 F
Overeenk. m. Ned. i.z. repatr. Nederl., 16-10-44 ..... 6119 A
Verdrag m. Sovjet-Unie, 10-12-44 6166 E
Tekst Fransch-Russisch verdrag, 17-12-44 ..... 6176 A
Engelsch-Fransche financ. overeenk., 29-3-45 ..... 6248 D
Fransch-Zwitsersche financ. overeenkomst ..... 6257 R

ECONOMIE
Econ. leven onder staatstoezicht, 14-11-44 ..... 6150 I

EVACUATIE
Evacuatie v. Parijs, 7-44 ..... 6030 B

GELD EN BANKWEZEN
Financ. maatr., 14-10-44 ..... 6115 G
Financ. maatr., 17-10-44 ..... 6121 F
Geblokk. saldi vrij, 27-10-44 ..... 6130 A
Saneering staatsfin.. 8-11-44 ..... 6144 B
Financ. saneering, 19-11-44 ..... 6150 K
Fin. saneering - leening, 8-1-45 .. 6191 B
Financ. saneering, 19-1-45 ..... 6196 D
Waardevermind. v. d. fr., 12-3-45 .. 6237 C
Fransch-Zwitsersche fin. overeenkomst ..... 6257 R
Geldsaneering, 26-5-45 ..... 6303 B

HANDEL EN NIJVERHEID
Nationalisatie der kolenmijnen, 30-9-44 ..... 6109 G
Geallieerde leveranties, 4-4-45 .... 6252 E
Handelsovereenk. m. Zwitserland, 7-4-45 ..... 6252 H

JUSTITIE
Moordaansl. Henriot, 7-44 ..... 6006 G
— 20 mill. fr. belooning, 7-44 .... 6013 B
Positie „Maquisards"; verkl. Eden, 7-44 ..... 6013 B
Oudmin. Mandel gedood, 7-44 .... 6021 A
Positie „Maquisards"; Duitschl. houding, 7-44 ..... 6030 B
Daders aansl. Henriot gearrest., 7-44 ..... 6030 B
Arrestatiebevel tegen Pétain, 16-9-44 ..... 6087 C
Strafmaatr. t. collabor., 17-9-44 .. 6087 C
Hoogger.hof v. leden Vichy-reg., 31-10-44 ..... 6136 H
Dr. Petiot gearrest., 3-11-44 ..... 6137 A
Zuivering, 9-11-44 ..... 6144 C
Fransch nationaliteit voor Baron de Rotschild, 10-11-44 ..... 6144 D
Kroon v. Napoleon gest., 13-11-44 6150 G
Overz. zuiv.acties, 11-1-45 ..... 6191 A
Charles Maurras veroord., 29-1-45 6206 E
Doodvonn. t. collab., 13-2-45 ..... 6213 M
Adm. Astava veroord., 13-3-45 .... 6238 A
Berechting v. collab., 7-4-45 ..... 6252 G
Polit. zuivering, 9-4-45 ..... 6257 Q
Proc. tegen gen. Deutz, 10-4-45 .. 6258 A
Proc. t. maarsch. Petain, 24-4-45 .. 6267 B
Laval in Spanje gearrest., 4-5-45 .. 6277 A
Advocaat weigert verded. Pétain, 5-5-45 ..... 6277 C
Protestnota a. Spanje i.z. Laval, 8-5-45 ..... 6288 B
Laval uitgeleverd, 19-5-45 ..... 6297 I
Groot-Moefti huisarrest, 28-5-45 .. 6306 E
De bewaking v. Laval. 28-5-45 .... 6307 L
Pétains houding na Dieppe, 21-6-45 6332 D

KUNST
Romain Rolland overl., 3-1-45 .... 6237 E

MILITAIRE ZAKEN
Positie „Maquisards", verklaring Eden, 7-44 ..... 6013 B
Dienstpl. in d. geall. bezette gebieden, 7-44 ..... 6021 A
Positie „Maquisards" - Duitschlands houding, 7-44 ..... 6030 B
Mobilis.-maatr.. 13-10-44 ..... 6115 K
Benoem. bevelh. in den Elzas, 27-12-44 ..... 6180 F
Sterkte v. leger en vloot, 15-1-44 6196 C
Elba onder Fr. souvereiniteit, 3-2-45 ..... 6206 F
Kosten Duitsche bezett., 25-2-45 .. 6219 E
Exp.leger voor bevrijd. Indo-China, 11-5-45 ..... 6288 C
Fr. bezett.zone in Duitschl., 19-5-45 6297 H

MIJNBOUW
Nationalisatie der mijnen, 13-3-45 6237 D
Deskund. naar mijnen in Saargebied, 7-4-45 ..... 6252 F

OORLOGSSCHADE
Oorl.schade aan geb., 24-5-45 .... 6303 C

OPENBARE WERKEN EN WEDEROPBOUW
Reg.plannen v. wederopb., 3-3-45 6225 D

OVERZEESCHE GEBIEDEN
Algerië
Relletjes in Algiers, 15-5-45 ..... 6297 E
Indo-China
Zelfbestuur voor Indo-China, 26-3-45 ..... 6248 E
Exp.leger v. bevrijd. Indo-China, 11-5-45 ..... 6288 C
Syrië
Onderh. afgebr. - Arab. steun v. Syrië en Libanon - Br. verkl., 21-5-45 ..... 6303 M
Toenemende spann., 28-5-45 ..... 6307 D
Egyptische nota, 31-5-45 ..... 6307 E
Toest. blijft gespannen - De Gaulle stelt Eng. verantw., 5-6-45 ..... 6311 I
Botsingen m. Fr. troepen, 13-6-45 6320 C

PERS
Reorgan. v. d. pers, 19-9-44 ..... 6093 B

STAATKUNDE
Algemeen
Oud-min. Cailleux overl., 22-11-44 6155 I
Doriot gesneuveld, 23-2-45 ..... 6219 D
Politieke partijen
Gen. Giraud leider conserv. oppositie, 16-11-44 ..... 6155 G
Communisten achter De Gaulle, 22-1-45 ..... 6201 D
Regeering
Henriot, Ph. vermoord, 7-44 ..... 6006 G
Parmentier secr.generaal binnenl. zaken, 7-44 ..... 6021 A
Marion en Bonnefoy opv. Henriot, 7-44 ..... 6021 A
Oud-min. Mandel gedood, 15-7-44 .. 6021 A
Vichy verlaten, 8-44 ..... 6061 G
Voorloop. reg. gevormd, 29-8-44 .. 6080 A
Uitbr. voorl. regeering, 13-9-44 .. 6087 B
Pétain in Duitschl., 30-9-44 ..... 6099 I
Radiotoespr. v. De Gaulle, 15-10-44 6115 H
Pres. Lebrun afgetr., 13-10-44 .... 6115 I
Reg. De Gaulle door geall. erk., 23-10-44 ..... 6129 F
De Gaulle over binnenl. en buit.l. problemen, 25-10-44 ..... 6129 G
Uitbreid. kab. De Gaulle, 15-11-44 6150 H
De Gaulle over buitenl. politiek, 7-2-45 ..... 6210 E
Reg.progr. v. De Gaulle, 25-5-45 .. 6303 A
Verkiezingen
Uitslag gem.raadsverk., 15-5-45 .. 6297 F
Wetgeving
Statuut Maarschalk Pétain afgeschaft, 12-9-44 ..... 6087 C

VERKEER EN ENERGIE
Rijverbod auto's Noord-Frankrijk, 8-44 ..... 6046 F
Herstel geregeld scheepvaartverkeer, 5-1-45 ..... 6185 A

VERZETSBEWEGING
Compromisvoorstel verzetbeweging, 3-11-44 ..... 6136 I
Ontwap. en ontbinding - Patriott. militie gelast, 30-10-44 ..... 6136 K
Eischen v. d, verzetsbeweging, 23-5-45 ..... 6302 L

VOEDSELVOORZIENING
Volkstuinen, 7-44 ..... 6030 B
Levensmidd.rantsoen verh., 29-11-44 6162 E

ZUIVERING V. H. OPENB. LEVEN
Zuiveringsacties, 21-9-44 ..... 6093 B
Zuiveringsacties, 9-10-44 ..... 6115 F
Zuivering, 9-11-44 ..... 6144 C
Overz. zuiv.acties, 11-1-45 ..... 6191 A
Charles Maurras veroord., 29-1-45 6206 E

GRIEKENLAND

ARBEID
Ongeregeldheden en stakingen, 4-12-44 ..... 6166 H

BUITENLAND
Eischen aan Bulgarije ..... 6069 A
Verhouding m. Bulgarije, 30-9-44 .. 6099 K
Anti-Bulg. stemming, 15-11-44 .. 6150 L
Terr. eischen aan Bulg., 22-11-44 6156 A
Churchill en Eden voeren bespr. te Athene, 26-12-44 ..... 6181 C
Churchill en Eden naar Londen terug, 28-12-44 ..... 6181 D
Nat. comité in Duitschl. gevormd, 11-1-45 ..... 6191 I

GELD EN BANKWEZEN
Inflatie, 7-44 ..... 6022 B
Inflatie, 30-8-44 ..... 6078 C
Saneering staatsfin., 11-11-44 ..... 6144 F

MILITAIRE ZAKEN
Herstel v. h. leger, 17-11-44 ..... 6150 M
Britsch bevelhebber eischt terugtr. Elzastroepen, 4-12-44 ..... 6166 F
Milit. acties, 5-12-44 ..... 6166 K
Verklar. Churchill en Eden i.z. Griekenland, 5-12-44 ..... 6167 A
Overzicht mil. en pol. situatie .. 6172 B
De mil. toestand, 18-12-44 ..... 6176 B
Wapenst.st.onderhand., 1-1-45 .... 6185 B
Strijd in Athene beëindigd ..... 6185 E
Plastiras over burgeroorl., 8-1-45 6191 C
Wapenstilstand, 12-1-45 ..... 6191 D
Maatr. t. E.A.M. leiders, 9-1-45 .... 6191 E
Lot der gijzelaars, 9-1-45 ..... 6191 F
Plastiras over wapenst.st., 13-1-45 6191 G
Schade burgeroorlog, 13-1-45 ..... 6191 H
Liquid. burgeroorl.. 21-1-45 ..... 6196 E
Churchill over begin burgeroorlog, 22-1-45 ..... 6201 G
Liquid. burgeroorl., 1-2-45 ..... 6206 G
Elzas gijzelaars vrijgel., 27-1-45 .. 6207 A
Overeenst. reg. en E.A.M., 11-2-45 6211 A
Bez. Churchill en Eden - Opheff. oorlogstoestand, 14-2-45 ..... 6213 N

SOCIALE ZAKEN
Loon in natura, 20-6-44 ..... 6022 B

STAATKUNDE
Algemeen
Onlusten te Athene, 3-12-44 ..... 6162 G
Ongeregeldh. en stakingen, 4-12-44 6166 H
Overz. mil. en pol. situatie ..... 6172 B
Pol. toestand, 12-44 ..... 6176 C, D, E
Maatr. tegen E.A.M. leiders, 9-1-45 6191 E
Kab.crisis, 21-2-45 ..... 6219 F
Regeering
Reg. te Caïro., 30-8-44 ..... 6078 C
Reg. te Athene teruggekeerd, 18-10-44 ..... 6121 G
Reorgan. v. h. kab., 24-10-44 ..... 6130 B
Zes ministers afgetreden, 3-12-44 6162 F
Min.-pres. Papandroe afgetreden, 5-12-44 ..... 6166 I
Kab. Papandroe afgetr. - Aartsbisschop Damaskinos regent, 1-1-45 ..... 6185 C
Gen. Plastiras min.-pres., 3-1-45 .. 6185 D
Kab. Plastiras afgetr., 8-4-45 ..... 6252 I
Kab. Vulgaris gevormd, 9-4-45 .... 6258 B

VOEDSELVOORZIENING
Gebrek aan levensmidd., 4-12-44 6166 G

GUATAMALA

Opstand; pres. Ubico verjaagd, 7-44 6021 E
Diplom. betrekk. m. Spanje verbroken, 24-1-45 ..... 6201 H

HONGARIJE

ARBEID
Arbeidsorg. gesticht, 8-44 ..... 6046 D
Arb.dienstplicht, 12-9-44 ..... 6088 G

BUITENLAND
Roemenië verklaart Hongarije de oorlog, 8-9-44 6077
Oorl.toest. m. Roemenië, 7-9-44 6078
Horthy verz. wapenst.st., 16-10-44 6121 H
Horthy afgetr. - Wapenstilstandsverzoek ingetrokken, 16-10-44 .. 6121 I
Wapenst.stand m. geall., 22-1-45 .. 6201 I

GELD EN BANKWEZEN
Confiscatie Joodsche vermogens, 5-11-44 ..... 6137 C
Goudres. teruggevonden, 21-5-45 .. 6303 D

JUSTITIE
Uitlev. Horthy geëischt, 13-2-45 .. 6214 A

MILITAIRE ZAKEN
Horthy verz. wapenst.st., 16-10-44 6121 H
Wapenst.st.verzoek ingetrokken, 16-10-44 ..... 6121 I
Reg.proclam. - Voortzett. strijd, 17-10-44 ..... 6122 C
Generaals n. Russ. leger overgeloopen, 17-10-44 ..... 6122 D

STAATKUNDE
Politieke partijen
Opheff. pol. part., 8-44 ..... 6068 B
Regeering
Plv. min.-pres. Rasch afgetr., 7-44 6027 C
Mutaties, 8-44 ..... 6053 A
Verklaring, 8-44 ..... 6053 A
Stogay afgetr. - Lakatos min.pres., 29-8-44 ..... 6078 A
Mutaties in 't parlement, 1-9-44 .. 6078
Reg.verklar. min.-pres. Lakatos, 21-9-44 ..... 6093 C
Horthy afgetr. - Regeer. Szalasi gevormd, 16-10-44 ..... 6121 I
Reg.decreet - Regentsch.raad gevormd, 16-10-44 ..... 6122 B
Reg. procl.: voortzetting strijd, 17-10-44 ..... 6121 C
Progr. reg. Szalasi, 19-10-44 ..... 6122 F
Horthy in Duitschland, 21-10 44 .. 6122 F
Beschouwing Radio-Oranje over Hong. kwestie, 11-10-44 ..... 6122 G
Optreden v. Horthy, 23-10-44 ..... 6130 C
Opvolging v. Horthy, 2-11-44 ..... 6137 B
Szalasi door Hitler ontv., 6-12-44 6167 B
Parlement
Voorl. Nat. verg., 23-12-44 ..... 6176 G

INDO-CHINA

Spec. volmachten v. Decoux, 8-44 6068 F
Bezett. door Jap. troepen, 12-3-45 6238 A

INTERNATIONAAL

ALGEMEEN
Nederl. positie i. d. Eur. landb.; rede min. Backe, 7-44 ..... 6001 A
Britsch adm noemt verliescijfers, 15-6-45 ..... 6327 G

ARBEID
Vergad. int. arb.bureau, 23-12-44 6176 G

Vergad. zeevaartscom. int. arb.-bureau, 9-1-45 ..... 6191 K
Vergad. int. arbeidsbureau, 19-1-45 6196 F
Wederinschakeling vakbew., 6-1-45 6196 G
Intern. vakb.conf., 3-2-45 ..... 6207 B
Idem, 9-2-45 ..... 6211 C
Idem, 18-2-45 ..... 6214 C
Idem, 22-2-45 ..... 6219 G
Wereldvakver.congres niet op int. conf., 10-5-45 ..... 6288 F

CONFERENTIES

Intern. valutaconf. Bretton Woods. 7-44 ..... 6019 A
Führer-Duce, 1-8-44 ..... 6037 A
Int. val. conf. Brett. Woods, 1-8-44 6038 A
Dumberton Oaks; viermogendh.-conf., 8-44 ..... 6068 C
Confer. Dumb. Oaks, 28-8-44 ..... 6068 C
Churchill-Roosevelt, 11-9-44 ..... 6086 B, 6087
Conf. Dumberton Oaks, 9-10-44 .. 6115 L
Conf. te Moskou. 9-10-44 ..... 6116 A
Moskou conf. communiqué, 16-10-44 6123 A
Duitsch commentaar, 16-10-44 .... 6123 B
Churchill o. Moskou conferentie, 23-10-44 ..... 6130 D
Luchtvaartconf. te Chicago, 1-11-44 6145 H
Econ. conf. te Rye, 25-11-44 ..... 6156 B
Luchtvaartconf., 20-11-44 ..... 6156 C
Joodsch wereldcongres, 29-11-44 6162 H
Int. luchtv.conf., 9-12-44 ..... 6167 C
Stille Zuidzeeconf., 25-1-45 ..... 6202 B
Confer. v. drie, 7-2-45 ..... 6211 B
Krimconferentie, 12-2-45 ..... 6214 B
Int. conf. te San Francisco, 14-2-45 6215 B
Wederopr. tweede intern., 3-3-45 6225 F
Krimconf., 2-3-45 ..... 6225 I
Churchill o. conf., 27-2-45 6226
Int. conf. San Francisco, 6-3-45 .. 6231 C
Ned. del. te S. Francisco, 18-3-45 .. 6235 C
Eden over int. conferentie San Francisco, 22-3-45 ..... 6244 C
Fransche deleg. te San Francisco, 27-3-45 ..... 6248 F
Poolsche deeln. aan int. conf. - Roosevelt president, 7-4-45 ..... 6252 K
Nederl. standpunt t.a.v. int. conf., 12-4-45 ..... 6257 A
Italië niet op int. conf., 9-4-45 .... 6258 D
Turk. delegatie n. int. conf., ...
Ned. del. te San Francisco, 20-4-45 6261 B
Poolsche kwestie op int. conf., 20-4-45 ..... 6262 L
Int. conf.: Pool. kwestie, verklar. van Van Kleffens, 24-4-45 ..... 6267 C
Opening der conf. - Regeling voorzittersch. - Eerste plenaire zitting, 26-4-45 ..... 6268 A
Van Kleffens over Neerlands bevrijding 6276
Argentinië toegelaten tot intern. conf., 1-5-45 ..... 6277 D
Molotov naar Moskou terug, 1-5-45 6277 E
Besprek. Pool. kwestie afgebroken, 6-5-45 ..... 6277 F
Molotov n. Moskou terug, 10-5-45 6288 D
Poolsche kwestie op int. conf., 10-5-45 ..... 6288 E
Arb.congres niet op int. conf., 10-5-45 ..... 6288 F
Balkanperikelen 6288
Int. conf. te San Franc., 18-5-45 .. 6297 M
Min. Attlee optimistisch, 19-5-45 .. 6297 N
Verkl. v. De Schrijver, 15-5-45 .... 6297 O
Overeenst. i.z. stemrecht, 24-5-45 6303 E
Overeenst. i.z. regionale veiligh. en het mandaatsysteem, 25-5-45 6303 F
Int. conf. - Overw. kleine mogendheden - Punten v. overeenstemming, 28-5-45 ..... 6306 I
Int.conf. te San Franc., 8-6-45 .... 6311 F
Int. conf.: recht veto, 13-6-45 .... 6319 D
Int. conf.: Spanje uitgesl. - Ned. tegen veto-recht - Ontw. Handvest gereed, 20-6-45 ..... 6328 A
Slotconf. te San Franc.: Handvest goedgekeurd - Doel en grondslagen - Rede v. Truman ..... 6332 E
Tekst Handvest ..... 6335 v. v.

EUROPEESCHE SAMENWERKING

Eng. plan voor West. blok, 14-11-44 6156 D
Econ. blok, 15-11-44 ..... 6156 E
Russ. comment., 21-11-44 ..... 6156 F
Zweedsche en Am. persstemmen, 21/23-11-44 ..... 6156 G
Russ. protest t. blokvorming van West-Europa, 14-6-45 ..... 6320 A

GEESTELIJK LEVEN

R.K. Kerk; karl. Maglione overl., 8-44 ..... 6070 E

GELD EN BANKWEZEN

Intern. valutaconf. Bretton Woods, 7-44 ..... 6019 A
Valutaconf. Bretton Woods; quota en stemmen d. deeln. landen, 8-44 6038 A
Zwitserl.; export m. staatsmedewerking, 8-44 ..... 6038 G

GRONDSTOFFEN

Aardappelen; vitaminegehalte, 7-44 6022 C
IJzer; uitputting wereldvoorr., 7-44 6022 D
Koffie; wereldproductie 40-'43, 7-44 6022 D
Koper; uitputt. wereldvoorr., 7-44 6022 D
Petroleum; uitputting wereldvoorraad, 7-44 ..... 6022 D
Steenkool; uitputting wereldvoorraad, 7-44 ..... 6022 D
Suiker; intern. samenwerk., 7-44 .. 6022 D
— Engelsch-Am. overeenk., 8-44 .. 6053 B
Tin; wereldprod., 8-44 ..... 6053 B
Wol; wereldvoorr., 8-44 ..... 6053 B
Rubber; intern. overeenk., 8-44 .. 6061 I
Wijn; wereldprod. en verbruik, 8-44 6062 A
Energie; wereldproductie, 8-44 .... 6069 C
Vet; Europ. prod., 8-44 ..... 6069 C
Tarwe; als brandstof, 8-44 ..... 6070 F
Wereldprod. koper, 7-11-44 ..... 6144 G
Bijeenk. int. rubbergr., 18-1-45 .... 6195 B
Wereld-goudproductie, 12-4-45 .... 6258 C

JUSTITIE

Voorbereiding int. gerechtshof, 5-4-45 ..... 6251 D
Opstell. lijsten oorl.misdadigers, 2-4-45 ..... 6253 I
Eng. parl.leden n. D. concentratiekampen, 19-4-45 ..... 6262 C
Plannen v nieuw Hof int. justitie, 21-4-45 ..... 6262 H
Rapp. Eng. Parl.leden o. Buchenwald, 28-4-45 ..... 6267 A
Int ber oorl.misd., 17-5-45 ..... 6297 K
Int. Hof v. Justitie te Den Haag, 25-5-45 ..... 6303 G
De bestraff. v. oorl.misd., 30-5-45 6305 W
Poolsche lijst v. oorl.misd., 4-6-45 6312 A

KUNST

Knut Hamsun 85 jr., biografie, 8-44 6042 A
Emil Jannings 60 jaar, 7-44 ..... 6028 A
Gigli, B. gefusilleerd, 8-44 ..... 6054 D
Redd. Eur. kunstschatten, 29-12-44 6194

PAN-AMERIKAANSCHE UNIE

Argentinië uit Pan-Amer. Unie, 11-1-45 ..... 6190 G

ROODE KRUIS

Hulp aan St. Nazaire en Roemenië, 2-4-45 ..... 6252 L

VERDRAGEN EN OVEREENKOMSTEN

Intern. Valutaovereenk., 7-44 .... 6019 A
Eng.-Am. petroleumovereenk., 8-44 6053 B
Vierde verj. driemogendh.-pact, 28-9-44 ..... 6099 F
Econ. verbond tusschen België, pleit, 6-1-45 ..... 6185 F
Nederl., Frankr. en Engeland be-
Econ. overeenk.: Zwitserl., V.S., Engeland en Frankr., 9-3-45 .... 6231 D

VER. VOLKEN

Aantal leden Ver. Volken ..... 6201 K
Handv. goedgek. op slotconf. te San Francisco - Doel en grondslagen - Rede van Truman - Rede gen. Smuts - Rede Gromyko - Engeland dringt aan op correctie 6232, 6333
Het handvest der Ver. Volkeren, 6335 t/m 6342
Het ontstaan van de U.N.O., ... 6342 A

VERKEER EN ENERGIE

Wereldprod., 28-8-44 ..... 6069 C

VOEDSELVOORZIENING

Aarlappelen: vit.-onderzoek, 7-44 .. 6022 C
Zuivelproductie, 7-44 ..... 6027 B
Wereldoogst 1944, 12-1-45 ..... 6191 N
Het Eur. voed.probl., 14-5-45 .... 6297 L
Voedselschaarschte in Eur. verw., 28-5-45 ..... 6306 K
Ernstige voedselpos. - Voedselzending uit Denemarken voor Nederland, 7-6-45 ..... 6311 H
Voedselconf. te Londen, 15-6-45 .. 6319 C

IRAN

ALGEMEEN

Ex-sjah Riza Pahlavi overl., 8-44 .. 6037 D
Sovjet-Unie wenscht olie-concessies, 30-10-44 ..... 6137 D
Regeering afgetr., 1-11-44 ..... 6137 E
Olieconcessie aan Rusl. geweigerd, 2-11-44 ..... 6137 F
Oorlogsverkl. a. Japan, 2-3-45 .... 6225 G
Ontruim. v. Iran - Ruslands houding, 9-6-45 ..... 6319 F

ITALIE

ALGEMEEN

Littora wordt Latinia, 23-11-44 .. 6157 A
Italië niet op int. conf., 9-4-45 .... 6258 D
Alban. reg. erkend, 9-4-45 ..... 6258 E

BUITENLAND

Bulgarije verbr. dipl. betr., 7-9-44 6077
Herstel diplom. betrekk. m. Sovj.-Rusland, 26-10-44 ..... 6130 E
Moeilijkh. i.z. Triëst, 10-5-45 ..... 6288 G

GEESTELIJK LEVEN

Restaur. abdij Monte Cassino, 16-3-45 ..... 6238 E

GELD EN BANKWEZEN

Geall. nemen goud in besl., 20-5-45 6297 Q

JUSTITIE

Onderz. n. ill. verrijking, 13-9-44 .. 6088 B
Gen. Roatta gearrest., 17-11-44 .... 6150 N
Skorzeny gevangen gen., 17-5-45 .. 6297 P

KUNST

Gigli, B., gefusilleerd, 8-44 ..... 6054 D

MILITAIRE ZAKEN

Conf. Mussolini-Hitler, 8-44 ..... 6037 A
Militarisatie fac. partij, 8-44 ..... 6038 B
Maarsch. Graziani opperbevelhebber D'sche-It. leger, 8-44 ..... 6044 C
Insp.tocht v. Mussolini, 8-44 ..... 6062 C
Comm. Nat. garde afgetr., 8-44 .... 6070 D
Oorl.schip i. Spanje vrijgeg., 17-1-45 6197 C
Gen. Roatta ontsnapt, 5-3-45 ..... 6231 E
Geen verlichting wapenstilstandsvoorwaarden, 6-3-45 ..... 6231 F
Wapenstilstandsvoorw., 15-3-45 .... 6238 D
Nobile actief lid Ital. luchtmacht, 22-3-45 ..... 6244 D

OPVOEDING

Verz. v. examens, 8-44 ..... 6054 D

STAATKUNDE

Algemeen

Politieke godsvrede ingest.. 13-12-44 6172 C
Geheime fascist. organ., 12-3-45 .. 6238 C
Geheime fascist. organ., 23-3-45 .... 6244 E
Herstel It. bestuur, 11-5-45 ..... 6289 A

Regeering

Zuiveringsacties, 7-44 ..... 6021 C
Fascisten gefusilleerd; represailles rep.reg., 8-44 ..... 6021 C
Croce afgetr., 8-44 ..... 6038 C
Optr. tegen fascisten, 8-44 ..... 6038 C
Ruimer zelfbestuur, 27-9-44 ..... 6099 L
Kab. Bonomi afgetr. - Sforza uit politiek, 26-11-44 ..... 6162 I
Nieuw kabinet Bonomi. 10-12-44 .. 6168 A
Mussolini terechtgest., 30-4-45 .... 6277 G
Overeenk. tusschen reg. en patriotten, 13-5-45 ..... 6289 B
Reg. Bonomi afgetr., 13-6-45 ..... 6319 G
Parri vormt regeering, 20-6-45 .. 6326 B

VERZETSBEWEGING

Overeenk. tusschen reg. en patriotten, 13-5-45 ..... 6289 B

JAPAN

ARBEID

Arbeidsdienstpl. v .vrouwen, 8-44 6070 B

BUITENLAND

Turksch gezant geïnt., 29-1-45 .... 6207 D
Sovjets zeggen neutr.pact op, 5-4-45 6252 N

MILITAIRE ZAKEN

Mutaties legerleiding, 7-44 ..... 6030 A
Vlootleiding, mutaties, 8-44 ..... 6044 B
Bewapening bevolking, 8-44 ..... 6054 B
Toestand krijgsgevangenen op Formosa, 8-44 ..... 6070 B
Totale mobilisatie. 13-1-45 ..... 6191 L
Vorming Volksstorm, 24-3-45 .... 6244 F
Mutaties in legerleiding, 11-4-45 .. 6258 F
Hoe lang kan Japan het uithouden 6289 C
Jap. psyche en Jap. misrekening 6298 A
Nieuwe defensiemaatregelen 6308
Vrees voor invasie. 15-6-45 ..... 6328 C
Crisistoestand in Japan, 27-6-45 .. 6333 A

STAATKUNDE

Politieke partijen

Groot Japansche partij opgericht, 3-4-45 ..... 6252 M

Regeering

Verl. v. Saipan; Rede Tojo, 7-44 .. 6030 A
Mutatie, 7-44 ..... 6030 A
Afgetreden, 7-44 ..... 6030 A

Samenstelling, 7-44 ..... 6030 A
Levensbeschr. Koiso en Jonai, 7-44 6030 A
Reg.verkl., 8-44 ..... 6037 E
Reg.programma, 8-44 ..... 6044 B
Rijksdagrede min.-pres. Koiso, 6-9-44 ..... 6079 B
Opening v. h. parlement, 26-12-44 6181 E
Reg.progr., 13-1-45 ..... 6191 L
Open. parlement - Rede Koiso, 21-1-44 ..... 6196 H
Kab. Koiso afgetr., 5-4-45 ..... 6253 A
Adm. Soezoeki min.-pres., 8-4-45 6353 B
Reg.verklaring ..... 6353 C
Kab. in spoedzitting bijeen 6308

JOEGO-SLAVIE

BUITENLAND

Geen Engelsche steun aan Mihailowitsj, 7-44 ..... 6014 B
Tito naar Sovjet-Unie, 5-4-45 ..... 6253 K
Verdrag m. Rusland, 12-4-45 ..... 6258 H

STAATKUNDE

Reorg. kab., 7-44 ..... 6014 B
Overeenk. maarsch. Tito en min.-pres. Soebasjitsi, 7-44 ..... 6014 B
Verh. koning Peter en maarsch. schalk Tito, 7-44 ..... 6021 F
Overeenk. koning Peter en maar- Tito, 8-44 ..... 6067 C
Voorl. reg. gevormd. 13-12-44 ..... 6172 D
Reg. Sjoebasjitsi afgetr., 22-1-45 .. 6202 E
Nieuw kabinet Sjoebasjitsi, 29-1-45 6207 G
Vorming regentschapsraad, 2-3-45 6225 H
Kab. Tito gevormd, 6-3-45 ..... 6231 G
Klachten en beloften van Tito, 28-5-45 ..... 6307 C

KROATIE

Bulgarije verbr. dipl. betr., 7-9-44 6077
Pawelitsj bij Hitler, 20-9-44 ..... 6093 D

LUXEMBURG

Tolunie m. Nederl., 6-9-44 ..... 6074 A
Terugkeer v. d. Groothertogin, 15-4-45 ..... 6258 G

MONACO

Kroonprinses afgetr.; prins Ranier opvolger, 7-44 ..... 6005 C

NEDERLAND (Bezet)

AANSLAGEN

(Zie „Justitie")

ALGEMEEN

Zaalberg overleden, 7-44 ..... 6011 A
Ned. onderscheiden in D'land, 7-44 6018 B
Spertijd gewijzigd; 10 uur binnen, 7-44 ..... 6027 A
Naamgeving N.O.polder. 7-44 .... 6027 A
N.O. polder ontw., 8-44 ..... 6058 A
Overstroomingen i. d. Betuwe, 3-12-44 ..... 6161 C
Dr. v. d. Vlugt oud-burgemeester v. A'dam overl., 10-2-45 ..... 6209 G
Ir. Jon Lely overl., 4-4-45 ..... 6251 I

ARBEID

Algemeen

Loonbet. bij verpl. verzuim, 8-44 6005 A

Arbeidsdienst

Hoogere bezoldiging A.D. kader, 7-44 ..... 6003 A
Oproepen tot aanmelding, 6-10-44 6107 H

Arbeidsinzet

Toestemming v. vrouw. arbeidsters vereischt, 7-44 ..... 6018 B
Z.S. kaarten v. industrie en econ. ver., 7-44 ..... 6018 B
Ned. in D'land ondersch., 7-44 .. 6018 B
Z.S. procedure v. bankwezen, 8-44 6042 B
Z.S. procedure v. bouwvak, 8-44 .. 6051 A
Z.S. procedure v. wegvervoer, hout- en boschbedrijf, 8-44 ..... 6059 A
Z.S. procedure v. Indische onderneming, 8-44 ..... 6066 B

Organisaties

Propag.-actie; rede Zwertbroek, 7-44 ..... 6018 B
Geschil m. meelfabriek, Schiedam, 8-44 ..... 6035 A

Stakingen

Commentaar op spoorwegstaking, 6-10-44 6105

BELASTINGEN

Ontduiking; aank. prijzen Staatsloterij, 8-44 ..... 6035 A
Tabaks- en bieraccijns, verh., 8-44 6050 B

BEVOLKING

Stijgend geboortecijfer '43. 7-44 .. 6018 B
Overzicht 1939-'43, 8-44 ..... 6042 B
Regeling begrafenissen te A'dam, 27-1-45 ..... 6200 A
Stijgend sterftecijfer te A'dam, 10-2-45 ..... 6209 F
Maatr. i.z. het begraven, 14-2-45 .. 6213 D
Verhoogde sterfte te A'dam, 12-2-45 6213 C
Hoogere sterftecijfers te A'dam, 24-2-45 ..... 6218 F
Dalend sterftecijfer te A'dam, 13-3-45 ..... 6236 B
Gem. begrafenissen te A'dam, 24-3-45 ..... 6241 K

BEZETTING

Algemeen

Mededeel. a. krijgsgevangenen, 4-9-44 6075
Waarschuwing tegen geruchten, 6-9-44 6075
Inspectietocht Rijkscomm., 11-9-44 6085
Duitsche repressailles, 8-9-44 ..... 6086 A
Razzia's tegen niet-actieve Ned., 9-44 6086
Seys-Inq.: Milit. situatie - Spoorwegstaking, 30-9-44 ..... 6098 E
Waarschuw. tegen spitten - Deportatieplannen, 8-10-44 ..... 6107 A
Duitsche oorl.misd. - Concentr.-kamp Vught - Drijfjachten, 10-10-44 ..... 6113 B
Roode Kruis-teeken mag niet misbruikt worden, 10-10-44 ..... 6113 H
Plunderaars doodgeschoten, 11-10-44 6113 I
D'sche razzia's op mannen, 23-10-44 6127 B
Rede's van Mussert en Seyss-Inq., 24-10-44 ..... 6128 B
Duitsche requir. v. kleeding en beddegoed, 30-10-44 ..... 6135 A
Razzia's beschouwing, 25-11-44 .... 6153 D
Rede Seyss-Inquart, 12-3-45 ..... 6235 E
Spertijd te A'dam verscherpt, 11-4-45 ..... 6257 D
Seyss-Inquart: Hitler's verj., 23-4-45 6266 G

Verordeningen

Verbod t. betreden geïnundeerde gebieden, 7-44 ..... 6011 A
Visscherijverbod N. Waterweg, 7-44 6022 A
Om 10 uur binnen, 7-44 ..... 6027 A
Rijkscomm. over uitzond.tiestand, 4-9-44 6075
Om 8 uur n.m. binnen, 4-9-44 6075
Verbod v. vergaderingen, 13-9-44 6086
Proviand. op eigen gelegenh. verboden, 13-9-44 6086
Rijkscomm. houdt bespr. in div. plaatsen o. de toestand, 14-10-44 6114 A
Kappen v. boomen verb., 19-10-44 6119 G
Verbod tot fotografeeren, 20-11-44 6154 C
Demarcatielijn v. mannen tusschen O. en W. Nederl., 6-12-44 ..... 6165 C
Tot 5 uur binnenshuis, 30-1-45 .... 6205 B
Wijz. uitgaansverbod, 30-3-45 ..... 6247 E

BUITENLAND

Amer. hulp. v. Nederland, 22-10-44 6123 F
Inzameling in Zuid-Afrika voor Nederland, 16-11-44 ..... 6151 G

BURGERLIJKE STAND

Zie Bevolking

DISTRIBUTIE

Zie Voedselvoorziening

EFFECTEN

Zie Geld en Bankwezen

GELD EN BANKWEZEN

Algemeen

Regeling hypotheekrenten, 7-44 .. 6004 A
Rijkspostspaarb. '43, 8-44 ..... 6035 A
Scheepshyp.banken '39-'43, 8-44 .. 6036 A
Hypotheken minimumrenten, 8-44 6043 A
Bouwspaarb. ontw., 8-44 ..... 6059 A
Spaarbanken; provinc. overz., 8-44 6067 A
Beperk. bet.verk., 5-9-44 6075
Beperk. bet.verk., 9-44 6086
J. L. Pierson overl., 9-11-44 ..... 6141 F
Overval Ned.. Bank te Almelo, 18-11-44 ..... 6149 K
Uitgifte ∫ 5.— bankbilj., 21-11-44 .. 6154 D
Bankbilj.circ. boven 5 milliard gulden, 30-11-44 ..... 6161 D
Overval te Almelo opgehelderd, 2-12-44 ..... 6161 G
Overz. der Staatsschuld ..... 6241 L
Achterstand bij de Postcheque en girodienst, 7-4-45 ..... 6251 H

Effecten

Daling aand. koersen, 7-44 ..... 6011 A
Wijz. eff. provisie, 8-44 ..... 6051 A
Div. overzichten, 8-44 ..... 6060 A
Beurssluiting, 5-9-44 6075
Beperkte verhand.mogelijkh. eff., 22-2-45 ..... 6218 C

Gemeente-financiën

Begrooting gem. Rotterdam, 15-8-44 6058

Ned. Bank

Jaarverslag 1943-'44, 7-44 ..... 6002 B
— commentaar De Telegraaf, 7-44 6014 F

GEMEENTEN

Arnhem, burg. Bloemers gepens., 8-44 ..... 6035 A
Rotterdam - Begrooting, 8-44 .... 6058 A
De voedsel- en brandstofvoorz. v. Amsterdam, 12-10-44 ..... 6113 K
Van Maasdijk plv. burgem. van Den Haag, 16-3-45 ..... 6236 E
Boomen v. Amsterdam verdwijnen, 19-3-45 ..... 6236 F

GODSDIENST

R.K episcopaat en R.K. pers, 8-44 6036 A
Geref. Kerken, conflict; prof. Schilder ontslagen, 8-44 ..... 6043 A
Mgr. dr. G. C. v. Noort 60 jaar priester, 8-44 ..... 6060 A
Waarsch. episcopaat t. zw. handel, 8-44 ..... 6060 A
Geref. kerken, conflict, 8-44 ..... 6060 A
Optreden t. Kerk. organen, 16-9-44 6085
Het conflict in de Ger. Kerken, 7-9-44 6086
Het conflict in de Ger. Kerken, 7-11-44 ..... 6141 I
Zesde eeuwfeest mirakel v. A'd., 3-45 ..... 6236 A

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen

Duitsche K. v. K. 10 j. bestaan, 7-44 6011 A
dam, 8-44 ..... 6035 A
Geschil N.A.F.-Meelfabr. Schie-Groentenhandel, centralisatie, 8-44 6051 A
50 j. bestaan Ned. Scheepsb. Mij.. 8-44 ..... 6067 A
Lucifers gebrek, 25-10-44 ..... 6128 C
W. Graad v. Roggen overl., 3-5-45 6271 I

Prijsvorming en prijsbeheersching

Contr. luxe art.; tentoonst. Deventer, 7-44 ..... 6004 A
Spakenburg gestraft, 7-44 ..... 6018 B
— idem, 7-44 ..... 6027 A
Episcopaat waarsch. t zw. handel, 8-44 ..... 6060 A
C.CD. contr. vermoord, 8-44 ..... 6066 B

HAVENBEDRIJF

Zie Verkeer en Energie

HOOGER ONDERWIJS

Zie Opvoeding

JEUGDBEWEGING

Zie Opvoeding

LANDSTORM

Zie Militaire Zaken

LUCHTAANVALLEN

Zie Militaire Zaken

JUSTITIE

Algemeen

Bescherming van schuldenaren, 20-12-44 ..... 6175 F
Vereenvoud. der echtscheiding, 20-12-44 ..... 6175 G
Noodmisdrijvenbesluit afgekond., 3-2-45 ..... 6209 E
Vereenv. rechtspleging - Uitbreid. bevoegdh. kantonrechters, 12-2-45 6213 F
Tuchthuisstraf v. gebruik stroom, 26-2-45 ..... 6223 B

Aanslagen

W.A.man gewond; politieambtenaar gedood, 7-44 ..... 6010 B
Politieambtenaar doodgesch., 7-44 6010 B
Op Huis van Bewaring A'dam. 7-44 6027 A
Op Postkant. R'dam, 7-44 ..... 6027 A
Opperstorml. Elferink verm., 8-44 6035 A
C.C.D. contr. vermoord, 8-44 ..... 6066 B
Roofoverval te Rotterdam, 8-10-44 6108 B
Mr. J. Feitsma neergesch., 6-2-45 6209 D
Dynamietaanslagen, 11-4-45 ..... 6257 D

Processen

Terroristen en saboteurs standrechtelijk doodgeschoten, 7-44 .. 6027 A
Geschil N.A.F.-Meelfabriek Schiedam, 8-44 ..... 6035 A
Terroristen gefusilleerd, 8-44 ..... 6035 A
Rector Magnificus van Delft veroordeeld, 8-44 ..... 6043 A
Doodvonn. w. illeg. actie, 8-44 .... 6043 A
Berechting loonovertredingen, 8-44 6043 A
Doodvonn. w. illeg. actie, 8-44 .... 6050 B

Doodvonn. w. illeg. actie en spionnage, 8-44 ..... 6066 B
Bestraff. v. landverraders, 28-9-44 6098 C
Doodvonn. wegens moord op onderduikers. 5-12-44 ..... 6165 F

KERKELIJKE ZAKEN
Zie Godsdienst

KUNST - CULTUUR
Algemeen
M. Dudok 60 j., 7-44 ..... 6010 B
Rembrandtherdenking; rede jhr. de Ranitz; Rembrandtpenning prof. dr. de Vries, 7-44 ..... 6027 A
Restaur. Groote Kerk te Schiedam, 8-44 ..... 6043 A
Kunstsubs. gem. A'dam, 30-11-44 .. 6161 E
Koos Speenhoff gesneuveld ..... 6229 E
Beeldende kunsten
Prof. v. d. Pluym ontslagen, 8-44 6043 A
Polet, Joh., 60 jaar, 8-44 ..... 6060 A
Lizzy Ansingh, 70 jaar, 10-3-45 .. 6230 B
literatuur
Staatsprijzen 1943, 8-44 ..... 6035 A
Geschiedenisboek, uitsl. prijsvraag, 8-44 ..... 6043 A
Ammers-Küller, J. v., 60 jaar, 8-44 6051 A
Huldiging, Lod. v. Dyssel. 22-9-44 6092a
Roland-Holst. 75 jaar, 27-12-44 .. 6180 A
Ina Boudier-Bakker, 70 j., 16-4-45 6261 G
Muziek
Herman Rutters, 65 jaar, 22-12-44 6175 H

LAND EN TUINBOUW
Zie Voedselvoorziening.

LIJFRENTEN
Zie Verzekeringen.

MILITAIRE ZAKEN
Algemeen
Bezold. voorm. personeel, 8-44 .. 6043 A
Lombok. 50 j. herdenking v. overval, 8-44 ..... 6061 B
E. Zaagmans overleden. 26-10-44 .. 6128 E
Vorming Jeugdstormbataljon, 17-11-44 ..... 6154 B
Verbod tot fotografeeren. 20-11-44 6154 C
Demarcatielijn voor mannen tusschen O. en W. Nederland, 6-12-44 6165 C
Oproep Dienstneming bij S.S., 4-1-45 ..... 6183 D
Dagorder Gen. Oberst Blaskowitz, 3-5-45 ..... 6273 F
Duitsche capitulatie in Nederland en Denemarken 6274
Landstorm
Beëediging nieuwe formaties, 8-44 6066 B
Beëediging vrijwil. landstorm, 2-11-44 ..... 6135 I
Luchtaanvallen
Treinen, auto's, tram beschoten, 7-44 ..... 6002 B
Personentrein beschoten, 7-44 .... 6010 B
Op Oosten des lands, 7-44 ..... 6027 A
Op treinen. 8-44 ..... 6043 A
— id., 8-44 ..... 6060 A
Beschieting vervoermiddelen, 13-9-44 6086
Luchtaanvallen op het Oosten des lands, 14-10-44 ..... 6113 L
Luchtaanval op Leiden, 15-12-44 .. 6171 I
Ruim 100 dooden bij aanvallen op W.-Ned., 27-2-45 ..... 6223 E
Luchtaanval op Den Haag, 5-3-45 6229 D
Verliezen der bevolking, 29-3-45 .. 6247 G
Oorlogshandelingen
Strijd rond Arnhem (ooggetuigenverslag), 30-9-44 ..... 6098 G
Overstromingen en bombardementen op Walcheren, 2-10-44 ..... 6106 A
Den Bosch als frontstad, 13-10-44 6114 B
Luchtaanval op stad in 't Oosten van Nederland, 28-10-44 ..... 6128 A
Duitschers blazen stadhuis van Heusden op, 10-11-44 ..... 6141 E

MUSSERT
Zie N.S.B.

MUZIEK
Zie Kunst.

NED. BANK
Zie Geld en Bankzaken.

N.S.B. ENZ.
Algemeen
M. Blokzijl over Ned. Emigr.reg., 7-44 ..... 6001 A
Jeugdstormers n. Oostland, 7-44 .. 6004 A
Zonnewendefeest; rede Feldmeijer, 7-44 ..... 6005 A
Bijeenk R'dam, 7-44 ..... 6005 A
Blokzijl, M., radiopraatje: recht v. d. kleine groep, 7-44 ..... 6010 B
W.A.-man gewond, 7-44 ..... 6010 B
Kab. v. d. Leider; jhr. de B. v. Scheltinga afgetreden, 8-44 .... 6035 A
— dr. K. van Eijbergen, waarn. chef, adresverandering, 9-44 .... 6043 A
H. Ovink, overl., 8-44 ..... 6059 A
Limburgsche volksdag, 8-44 ..... 6060 A
Jeugdstormfrontfonds, 8-44 ..... 6060 A
Perscommentaren op houd. N.S.B. op 5 en 6 Sept., 9-44 ..... 6076 A
Overzicht situatie, 11-17 Sept., 10-9-44 ..... 6085 A
N.S.B. over de rijwielvordering, 23-9-44 ..... 6092 A
De N.S.B. na de bevrijding, 9-44 .. 6092 A
Oproep aan de N.S.B.-ers, 25-9-44 6098 F
Bijzondere rechtbank ingesteld, 3-10-44 ..... 6107 F
Rede v. Mussert te Groningen, 4-10-44 ..... 6107 G
Rede v. Mussert te Den Haag, 24-10-44 ..... 6128 B
N.S.B. functionarissen geschorst, 27-10-44 ..... 6128 D
Beëediging vrijw. Landstorm, 2-11-44 ..... 6135 L
13-jarig bestaan der partij Mussert voor de radio. 14-12-44 ..... 6171 H
Bilderbeek, F. W., doodgeschoten, 15-12-44 ..... 6171 K
Feldmeyer gesneuveld ..... 6218 E
Dr. Seyss Inquart over Nat. Soc., 12-3-45 ..... 6235 E
Mr. Rost v. Tonningen n. h. front, 27-3-45 ..... 6247 B
Mussert
Rede te Rotterdam, 7-44 ..... 6005 A
Rembrandtherdenking: kunstenaars en geleerden ontvangen, 7-44 .. 6017 A
Rede aanslag op Hitler, 8-44 .... 6034 B
Rede Limb. volksdag, 8-44 ..... 6060 A
Rede Landstorm, 8-44 ..... 6066 B
Radio rede Mussert, 10-9-44 ..... 6085 A
Rede te Groningen, 4-10-44 ..... 6107 G
Rede te Den Haag, 24-10-44 .... 6128 B
Rede bij 13 jar. bestaan, 14-12-44 .. 6171 H
Volksdienst
Mutatie leiding A'dam, 8-44 .... 6032 A

ONDERWIJS
Zie Opvoeding.

OORLOGSSCHADE, ENZ
Beperking molestschadeuitkeering, 7-44 ..... 6027 A
V 1 bij Den Haag neergestort, 31-10-44 ..... 6135 G

OORLOGSHANDELINGEN
Zie Militaire Zaken.

OPVOEDING, ONDERWIJS EN JEUGDBEWEGING
Algemeen
Jeugdstormers n. Oostland, 6-44 .. 6004 A
Jeugdleidersconferentie, 7-44 .... 6011 A
Geen terugbetaling rijksbeurzen, 7-44 ..... 6027 A
Geschiedenisboek, uitsl. prijsvraag, 8-44 ..... 6043 A
Opstaan in treinen, 8-44 ..... 6058 A
Muziekonderw., E. v. Beijnum, inspecteur, 8-44 ..... 6060 A
Jeugdstormfrontfonds, 8-44 ..... 6060 A
A. W. Groote, (steno), overleden, 4-9-44 6086
Hoger onderwijs
Amsterdam, prof. v. d. Pluym, ontsl., 8-44 ..... 6043 A
Delft, prof. Ir. J. Muysken, veroord., 8-44 ..... 6043 A
— prof. G. Wiersma, overleden, 8-44 ..... 6043 A
— prof. ir. J. Muysken, ontsl., 8-44 ..... 6059 A
Leiden, prof. E. C. Wiersma, overl., 8-44 ..... 6043 A
— prof. dr. B. J. H. Ovink, overleden, 8-44 ..... 6059 A

P.T.T.
Zie Verkeer en energie.

PERS
Inkrimping dagbladen, 7-44 .... 6011 A
Holdert overleden, 7-44 ..... 6027 A
Nwsbl. v. h. Noorden opgeheven, 8-44 ..... 6035 A
Houding R.K. episcopaat, 8-44 .... 6036 A
Gepen uit ondergrond. pers, 10-44 6120 B
De Roode, J. J., overleden, 16-1-45 6195 F
Dagbladen in miniatuur formaat, 17-4-45 ..... 6261 E

PENSIOENEN
Zie Verzekeringen.

POLITIE
Zie Justitie.

PROCESSEN
Zie Justitie.

PRIJSVORMING EN PRIJSBEHEERSCHING
Zie Handel en Nijverheid.

RADIO
Zie Verkeer en energie.

RAMPEN E.D.
Technische noodhulp, 20-12-44 .... 6175 K
Scheepsramp op IJsselmeer, 11-1-44 6190 F

RELIGIE
Zie Godsdienst.

ROODE KRUIS
C. Piek, secr.-gen., Roode Kruis, 21-11-44 ..... 6154 E
Verklaring van Piek, 24-11-44 .. 6154 F
Bepal. i.z. voeren R. Kruisteeken, 12-44 ..... 6165 D
W. Dyserink, onder-voorz. Ned. R. Kruis, 9-12-44 ..... 6165 E

SCHEEPVAART
Zie Verkeer en energie.

SOCIALE ZAKEN
Loon- en salarisbeschikking, 7-44 6005 A
Loonbetaling bij verplicht verzuim, 7-44 ..... 6005 A
Gem. v. d. Arbeid: uitspraak geschil N.A.F.-Meelfabriek Schiedam, 8-44 ..... 6035 A
— Berechting loonovertredingen, 8-44 ..... 6043 A
Wachtgeldregeling in stopgelegde bedrijven, 12-9-44 6086
Inval. en ouderdomswet - Rententrekkende per 1 Juni 1944, 2-10-44 6135 H
Hout voor Haagsche armen en zieken, 6-11-44 ..... 6141 H

SPOORWEGEN
Zie Verkeer en energie.

SPORT
Bezoek sportleider Breitmeyer, 7-44 ..... 6022 A
Ned. Gymn. Verb. jaarverslag, 8-44 6050 B
Westeinder en Brasemermeer vrij v. watersport, 8-44 ..... 6058 A
Paadensport 1944, 7-10-44 ..... 6108 A

STAATKUNDE
Algemeen
Seyss-Inuart over de toestand, 8-1-45 ..... 6189 D
Mr. dr. D. Koolen, overleden, 25-3-45 ..... 6247 A
Majoor Kruyt, overleden, 10-4-45 6257 G
Proclam. Seyss-Inquart, 3-5-45 .. 6273 F
Wetgeving
Strafbepalingen loon- en salarisbesch., 7-44 ..... 6005 A

STAKINGEN
Zie Arbeid.

TECHNIEK
Zie Wetenschap.

VAKVEREENIGINGEN
Zie Arbeid.

VEETEELT
Zie Voedselvoorziening.

VLOOT
Zie Militaire Zaken.

VERKEER EN ENERGIE
Algemeen
Koppelnetten N. en Z. Nederland, 7-44 ..... 6004 A
Beperking taxi's en spoorwegen, 8-44 ..... 6051 A
Generatoren, toenemend aantal, 8-44 ..... 6058 A
Depart. v. Verkeer en Energie ingest., Ir. E. v. Dieren, secr.-gen., 8-44 ..... 6058 A
Generatoren, toenemend aant., 8-44 6058 A
Zuinigheid m. gas en electr., 7-9-44 6075
Maatregelen v. energiebesparing, 9-44 6085
Maatregelen v. energiebesparing, 18-21-9-44 ..... 6092 A
Stopzetting stroomlevering te A'dam, 6-10-44 ..... 6107 I
Gaslevering stopgezet te A'dam, 20-10-44 ..... 6120 A
Gas en electra te R'dam stopgezet, 22-12-44 ..... 6175 I
Pontverb. te A'dam gestaakt, 3-45 6236 H

Havenbedrijf
Havenwerken v. A'dam vernield, 25-9-44 ..... 6098 A
P.T.T.
Opheffing telef. oproepberichten, 8-44 ..... 6043 A
Beperking briefverkeer, 23-1-45 .. 6200 C
Radio
Scheveningen-Radio, 40 j., 13-9-44 6086
Scheepvaart
Optreden N.Z.H. reddingmij. 7-44 6011 A
Spoorwegen
Beperking spoorwegverk., 8-44 .. 6051 A
Goederenvervoer maatregelen, 8-44 6058 A
Jeugd verpl. tot opstaan, 8-44 .. 6058 A
Electr. A'dam-Amersfoort, 8-44 .. 6066 B
Contrôle op de spoorwegen, 21-9-44 6092 A
VERORDENINGEN
Zie **Bezetting.**
VERZEKERINGEN, LIJFRENTEN EN PENSIOENEN
Opzeg. molesttransp. verzek., 7-9-44 6075
Beperk. levensverz. uitkeeringen, 15-9-44 6086
VOEDSELVOORZIENING
Algemeen
Bewindvoerders voor verlaten voedselbedrijven, 25-9-44 ..... 6098 D
Seyss-Inquart o. voedselvoorzien., 8-1-45 ..... 6189 D
Stadskinderen n. Noorden en Oosten, 10-1-45 ..... 6190 A
Schepen varen n. h. Westen, 10-1-45 ..... 6190 B
Vetgehalte melk verlaagd, 12-1-45 6190 D
Scheepsramp op IJsselmeer, 11-1-45 6190 F
Dr. Hirschfeld: nood i. h. Westen, 18-1-45 ..... 6195 D
Voute (Burg. A'dam) nood in het W., 17-1-45 ..... 6195 E
De nood in het Westen - noodmisdrijvenbesluit, 3-2-45 ..... 6209 E
Nood in W. - verhoogde sterfte, 12-2-45 ..... 6213 C
Overschrijden IJsel-linie verboden, 22-2-45 ..... 6218 G
Dreigend gebrek a. drinkwater te A'dam, 27-2-45 ..... 6223 C
Org. wegverv. Voedselvoorz. opgericht, 27-2-45 ..... 6223 D
v .d. Wense over voedselpositie, 3-3-45 ..... 6223 F
Toenemende bedelarij, 5-3-45 .... 6230 A
Dalende sterftecijfer, 13-3-45 .... 6236 B
Maatregelen tot hulp voor bezette gebieden, 28-3-45 ..... 6247 F
Kinderuitzend. stopgezet, 6-4-45 .. 6251 F
Stopzet. drinkw.voorz. in N.-H., 12-4-45 ..... 6257 F
Voeding en volksgezondheid ..... 6261 F
Distributie
Aardappelrants. 3 k. p. w., 7-44 .. 6011 A
Gasloze uren in div. gemeenten, 7-44 ..... 6022 A
Aardapp.rants. verl., zeep tegen beenderen, 8-44 ..... 6035 A
's-Gravenhage; groentevoorziening, 8-44 ..... 6035 A
Rotterdam; groentevoorziening, 8-44 ..... 6035 A
Ransoenen, overzicht '41-'43, 8-44, 6051 A
Bloem voor kinderen; aardappelrants. verh., 8-44 ..... 6051 A
Centralisatie groentenhandel, 8-44 6051 A
Textiel; bereidverklaringen noodig, 8-44 ..... 6058 A
Tabak; rantsoen verlaagd, 8-44 .. 6058 A
Episcopaat waarsch. t. zwarten handel, 8-44 ..... 6060 A
C.C.D. contr. vermoord, 8-44 .... 6066 B
Rost v. Tonningen over groentevoorziening, 8-44 ..... 6067 A
Gas en electr. rantsoen verlaagd, 8-44 6067
Nood-bonkaarten uitgereikt, 12-9-44 6086
Distr. op noodbonkaarten - Einde suikerdistributie, 26-9-44 ..... 6098 B
Stopzetting toeslag bijz. arbeid, 9-44 ..... 6108 C
Zout komt op de bon, 10-10-44 .. 6113 G
Waarsch. Ned. Reg. tegen aard. rooien, 18-10-44 ..... 6119 A
Oproep a. A'dam voor aardappelrooien, 17-10-44 ..... 6119 E
Centrale keukens te A'dam, 23-10-44 ..... 6127 E
Texel schenkt A'dam levensmidd., 31-10-44 ..... 6135 E
Centr. keukens te A'dam, 31-10-44 6135 F
Verscherpte maatregelen - Vermindering rantsoenen, 12-11-44 .. 6141 G
Aardappelen uit Drente aangekomen, 14-11-44 ..... 6149 D
A'dam aardap.rooiers teruggehaald, 23-11-44 ..... 6154 G
Verlaging broodrantsoen, 2-12-44 6161 F
A'dam aardap.rooies terug, 10-12-44 6171 G
Centr. Reederij voedselvoorziening opgericht, 18-12-44 ..... 6175 D
De rantsoenen in W. Nederland, 18-12-44 ..... 6175 E
Steeds meer eters bij Centr. keuken te A'dam, 22-1-45 ..... 6199 F
Broodrantsoen 500 gr. per week, 26-1-45 ..... 6199 G
Levensmid. uit Friesland, 29-1-45 .. 6200 B
Levensmid. vervoer per trein, 27-1-45 ..... 6200 D
Distr. Zweedsche gaven, 13-2-45 j 6213 E
337.000 eters bij Centr. keuken te A'dam, 19-3-45 ..... 6241 I
Zweedsche hulp voor het Westen, 25-3-45 ..... 6247 C
Broodrantsoen in 't Westen tot 600 gr. verlaagd, 6-4-'45 ..... 6251 G
Dreigende sluiting Centr. keuken te A'dam, 9-4-45 ..... 6257 E
Broodrantsoen verlaagd tot 400 gr. p. w., 18-4-45 ..... 6261 C
Centr. keuken A'dam halveert verstrekkingen, 17-4-45 ..... 6261 D
Voedsel door de lucht aangevoerd, 30-4-45 ..... 6265 F
De rantsoenen in April, 23-4-45 .. 6265 G
Centr. keuken te A'dam gesloten, 23-4-45 ..... 6266 A
Zweed. Roode Kruisschip n. Ned. vertrokken, 26-4-45 ..... 6266 B
Voedselaanvoer d. geall. vliegtuigen, 1-5-45 ..... 6271 G
Het afwegen d. levensmiddelen, 2-5-45 ..... 6271 H
Land en tuinbouw
Nederl. positie in Eur. landb.; rede minister Backe, 7-44 .... 6001 A
Kersen eten in boomgaarden verboden, 7-44 ..... 6002 B
Landbouwinventarisatie '42-43, 7-44 6003 A
Mutaties in leiding Landstand, 8-44 6067 A
Oproep a d. boeren, 7-9-44 6075
Veeteelt en Visscherij
Vischverbod N. Waterweg, 7-44 .. 6022 A
Noordzeevisscherij overzicht, 8-44 6041
Verplicht. rundv. lev., 8-44 ..... 6058 A
Verwerking vischschubben, 14-3-45 6236 G
VOLKSDIENST
Zie **N.S.B.**
WETGEVING
Zie **Staatkunde.**

NEDERLAND (Bevrijd)

ALGEMEEN
Spec. mededeel. aan bevolk. v. Rotterdam, 5-9-44 ..... 6083a
Oproep aan alle vluchtelingen, 5-9-44 ..... 6083a
Waarschuw. t. voorbarig vlaggen, 23-9-44 ..... 6091 A
Plunderingen door Landwacht en S.D., 19-9-44 ..... 6091 A
f 40 v. bioscoopkaart, 9-6-45 ..... 6317 C
Nederl. Fin. en Ec. positie, 18-6-45 6321
ANNEXATIE
Schadevergoed. door annexatie, 18-5-45 ..... 6294 A
Nat. actie voor annexatie, 26-5-45 6300 F
Adres i.z. D. herstelbet., 16-6-45 .. 6322 B
ARBEID
Algemeen
Oproep a. Ned. arbeid. in Duitschl., 13-9-44 6083
Spoorwegstaking afgekondigd, 17-9-44 6084
Spoorwegstaking geslaagd, 19-9-44 6091 A
Ontslagverbod, 12-10-44 ..... 6113 E
Prof. Gerbrandy over spoorwegstak., 21-11-44 6153
Reg.verklar. i.z. arbeidsinzet, 2-1-45 6183a
Gerbrandy o. arbeidsinzet, 9-1-45 6189 B
Spoowegstaking reg. oproep, 25-1-45 ..... 6199 D
Sal. personeel in Overheidsdienst, 27-1-45 ..... 6199 E
Invoer. arbeidsregistratieplicht, 2-5-45 ..... 6271 E
Functie gemachtigde voor den arbeid opgeheven, 19-5-45 ..... 6294 L
Instelling D.U.W., 15-6-45 ..... 6314 D
Hoger lonen - 6 ur. werkdag, 9-6-45 ..... 6317 L
Loonschade - Verhog. kinderbijsl., 22-6-45 ..... 6326 C
Stakingen
St. bij arbeidsres. te A'dam, 2-6-45 6305 E
St. i. Rottd. haven, 30-6-45 ..... 6330 F
Vakvereenigingen
Reorganisatie der vakbeweging, 12-10-44 ..... 6113 C
Samenwerk. tusschen vakorg., 13-1-45 ..... 6189 C
Reg. erkent vakver., 28-4-45 ..... 6265 E
R. v. Vakcentralen, 15-6-45 ..... 6316 C
BEDRIJFSORGANISATIE
De raad voor het bedrijfsleven, 30-5-45 ..... 6305 F
Min. rondschrijv., 13-6-45 ..... 6322 A
Bedr. org. mijnbedr., 6-45 ..... 6325 E
d. H. M. goedgek., 27-6-45 ..... 6330 C
BELASTINGEN
Zekerheidstelling zwarte gelden, 16-1-45 ..... 6313 G
Verm. inkomstenbel., 30-6-45 .... 6330 A
BEVOLKING
Vier millioen menschen n. Engeland, 28-11-44 ..... 6159 C
Kinderuitzend. n. Engeland, 30-11-44 ..... 6161 B
Repatr. arb. uit Duitschl., 1-3-45 .. 6223 A
Kinderuitzend. n. Zwitserl., 16-3-45 6285 A
Kinderuitzend. n. Engeland en Zwitserland, 11-5-45 ..... 6285 M
Slachtoffers hongersnood in Amsterdam, 12-5-45 ..... 6285 P
„Avondklok" te A'dam, 8-5-45 .. 6286 B
Huwelijk tusschen Ned. en D. vrouwen, 14-6-45 ..... 6313 C
Oorl.pleegk., 6-45 ..... 6324 D
Sterfte den Haag, 6-45 ..... 6324 E
BINNENL. STRIJDKRACHTEN
Zie **Mil. Zaken.**
BUITENLAND
Algemeen
Ned. aanspraken op Duitsch gebied, 29-10-44 ..... 6127 A
Engeland steunt Ned. annexatieplannen, 9-11-44 ..... 6141 A
Telegramwis. Kon. Wilhelmina-Roosevelt, 11-11-44 ..... 6141 C
Telegram Kon. Wilhelmina aan Kalinin, 10-11-44 ..... 6141 D
Gelukwenschen v. Kon. Wilhelmina aan Roosevelt, 15-11-44 .... 6149 A
Stopzetting grensverk. m. België, 13-11-44 ..... 6149 C
Amer. leen. voor 100 mill. dollar, 20-2-45 ..... 6209 B
Eng. hulpactie v. Nederland, 19-2-45 6217 B
Kinderuitzend. n. Zwitserland, 16-3-45 ..... 6235 A
Zwits. steun voor Ned. Universiteiten, 16-3-45 ..... 6235 B
Ned. del. te San Francisco, 18-3-45 6235 C
Besprek. m. Frankrijk, 20-3-45 .. 6241 B
Ned. deeln. aan voorbereid. int. gerechtshof, 5-4-45 ..... 6251 D
Ned. standpunt i.z. int. conferentie, 12-4-45 ..... 6257a
Ned. del. te San Francisco, 20-4-45 6261 B
v. Kleffens bij int. conf. over bevrijding 6276
Boodschap Eng. koning aan Kon. Wilhelmina, 9-5-45 ..... 6280 A
Gelukwenschen v. Kon. Wilhelmina, 9-5-45 ..... 6280 B
Gelukwenschen v. Z. H. den Paus, 13-5-45 ..... 6280 C
Kinderuitzend. n. Engeland en Zwitserland, 11-5-45 ..... 6285 M
H. M. dankt Canada, 18-5-45 .... 6291 H
H. M. dankt Zweden, 18-5-45 .. 6291 I
Zweedsche en Zwitsersche hulp, 19-5-45 ..... 6294 G
Canadeesch fonds gevormd, 19-5-45 ..... 6294 H
50.000 kinderen n. Frankrijk, 18-5-45 ..... 6294 K
Duitschers moeten zich melden, 21-5-45 ..... 6299 D
Vertrek der Duitschers, 25-5-45 .. 6300 C
Comm.-Gen. voor Ned. econ. belangen in D. benoemd, 23-5-45 .. 6300 G
Raad econ. samenw. m. Frankrijk, 24-5-45 ..... 6300 I
Afstand ex-territ. rechten in China, 30-5-45 ..... 6305 M
Credieten in Amerika en bij neutralen, 7-6-45 ..... 6310 H
Huwelijk tusschen Ned. en D. vrouwen, 14-6-45 ..... 6313 C
Verkeer m. Duitschland, 11-6-45 .. 6314 D
Verteg. Lond. Voedselcong., 12-6-45 6316 D

Gerbrandy dankt Engeland, 9-6-45 6319 B
Adres i.z. D. herstelbet., 16-6-45 .. 6322 B

Diplom. betrekkingen

Ned. en Fankrijk benoemen ambassadeurs, 17-5-45 ..... 6293 C
Amb. v. Canada en Sovj. Unie - De titel v. ambassadeur, 23-6-45 6326 E

Verdragen

Tolunie met België en Luxemb., 6-9-44 ..... 6074 A
Credietovereenkomst met Zweden, 2-10-44 ..... 6107 C
Credietoveeenkomst m. Zwitserland, 10-10-44 ..... 6113 F
Overeenkomst m. Frankrijk i.z. repatrieering v. Ned., 16-10-44 .. 6119 A
Overeenkomst m. België i.z. vluchtelingen, 4-1-45 ..... 6183 B
Econ. overeenk. met België, Luxemburg en Frankrijk, 20-3-45 .. 6241 C
Bruikleenovereenk. met V. S., 1-5-45 ..... 6271 D

DEPORTATIE

Zie **Evacuatie.**

DIPLOMATIEKE BETREKKINGEN

Zie **Buitenland.**

DISTRIBUTIE

Zie **Voedselvoorziening.**

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Commissie v. h. econ. leven benoemd, 18-11-44 ..... 6149 H

EFFECTEN

Zie Geld en Bankwezen

EVACUATIE - DEPORTATIE EN REPATR.

Waarschuw. t. massa-deportatie, 19-9-44 ..... 6091 A
Overeenk. i.z. repatr. v. Ned. m. Frankrijk, 16-10-44 ..... 6119 A
Overeenk. i.z. vluchtelingen met België, 4-1-45 ..... 6183 B
Repatr. arbeid uit Duitschl., 1-3-45 6223 A
Repatr. krijgsgevang. uit Duitschl., 10-3-45 ..... 6229 C
Repatr. uit Duitschland, 25-5-45 .. 6299 G
Uitsluitend repatr. door M. G., 26-5-45 ..... 6300 D
Repatr. uit Duitschland, 5-6-45 .. 6310 G
Geld v. repatr., 15-6-45 ..... 6317 H
Zorg v. rep. kijgsgev., 23-6-45 .... 6324 B
Stand rep. u. Dld., 30-6-45 ..... 6330 H

GODSDIENST

Dankdiensten in de kerken, 13-5-45 6285 B
Synagoge te A'dam heropend, 11-5-45 ..... 6291 K
Ned. Herv. predikanten geschorst, 26-5-45 ..... 6301 F
Kerk als dankoffer te A'dam, 6-5-45 ..... 6309 G
Vermoorde Joden, 27-6-45 ..... 6329 F
Herd. schr,v. i.z. oorl.sch., 25-6-45 6330 I
Bevrijd.bijeenk. te A'dam, 29-6-45 6331 A
„De vernieuw. v. d. Kerk", 26-6-45 ..... 6331 B

GELD EN BANKWEZEN

Algemeen

De financieele situatie, 16-5-45 .. 6294 C
Geldverkeer in N.-H. vrij, 19-5-45 6294 D
Canadeesch crediet, 23-5-45 ..... 6300 H
Ned. fin. pos. - Bez.kosten enz. - Alg. overz., 16-6-45 6321
Zilv. munt. niet in circ., 21-6-45 .. 6325 F

Effecten

Handel in effecten verboden, 10-5-45 ..... 6285 D

Ned. Bank

Bestuur der Ned. Bank, 9-5-45 .. 6285 C
Eerste bankstaat Ned. Bank, 10-5-45 ..... 6285 I
De fin. situatie, 16-5-45 ..... 6294 C

Staatsfinanciën

De gulden en int. ruilverkeer, 9-9-44 6074
Geldverkeer, 13-11-44 ..... 6149 B
Amer. leen. van 100 millioen dollar, 10-2-45 ..... 6209 B
Pos. Gulden - Zwart geld, 6-45 .. 6329 K

GEMEENTEN

De toestand te Nijmegen, 4-1-45 .. 6183 C
Tijdelijke gemeenteraden, 17-4-45 6261 A
Waarn. burgemeester v. A'dam benoemd, 8-5-45 ..... 6282 A
Burgemeesters in hun functie hersteld, 10-5-45 ..... 6282 B
Uitgangsverbod te A'dam opgeheven, 17-5-45 ..... 6291 M
Duitsche repressaillemaatregel te Putten, 16-5-45 ..... 6294 B
De wederopbouw van R'dam, 24-5-45 ..... 6300 B
Eigendom v. Duitschers en N.S.B.-ers, 17-5-45 ..... 6310 A

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen

Handelsverk. m. Frankrijk, 2-4-45 6251 C
Import Br. fietsen, 9-6-45 ..... 6317 K
Cijfers 1e levensbehoeften, 12-6-45 6317 D
Aankoopprog. Lond. Reg., 19-6-45 6323 F
Wegvoer goed. uit Dld. stopgezet, 24-6-45 ..... 6323 G
Commiss. R.herstel, 21-6-45 ..... 6325 G
Klantenbinding, 27-6-45 ..... 6320 G

Prijsvorming en Prijsbeheersching

Handhaving prijspeil, 18-9-44 .... 6091 A
Drs. G. Brouwers, wnd. dir.-gen. v. d. prijzen, 28-5-45 ..... 6305 G
Prijsbeh. t. t. v. bezett., 12-6-45 .... 6322 D

Rechtsherstel

Mil. Commissariaat, 21-6-45 ..... 6325 G

HUISVESTING

100.000 won. verw., 24-6-45 ..... 6326 D

JEUGDBEWEGING

Zie **Opvoeding.**

JUSTITIE

Algemeen

Rechtspraak in „Naam der Koningin", 15-11-44 ..... 6149 E
Executie van straffen gestaakt, 15-11-44 ..... 6149 F
Duitschers moeten zich melden, 21-5-45 ..... 6299 D
Oud-min. de Geer voor den rechter, 7-6-45 ..... 6310 E

Pol. delinquenten

Bestraffing landverraders, 26-9-44 6097 D
Doodvonn. wegens spionnage, 9-1-45 ..... 6189 A
Mussert e.a. N.S.B.-ers gearresteerd, 9-5-45 ..... 6282 D
Eigendommen D. aan staat; van N.S.B.-ers onder beheer, 14-5-45 6291 F
Seyss-Inquart gearresteerd, 9-5-45 6285 F
Seyss-Inquart n. Engeland, 21-5-45 6300 A
Rost v. Tonningen pleegt zelfmoord, 9-6-45 ..... 6310 F
Rauter gearresteerd, 3-6-45 ..... 6311 D
Bijz. R. v. Cass. en Bijz. Ger.-hoven ingest., 16-6-45 ..... 6316 F
Landverr. geëxec., 25-6-45 ..... 6329 G
Collab. gearrest., 29-6-45 ..... 6329 H
Volksger. verboden, 27-6-45 ..... 6329 E

KONINKLIJK HUIS

Pr. Bernard opperbevelh. Ned. strijdkrachten, 9-44 6073
Oder Pr. Bernard, 9-44 6073
Prinses Juliana in Engeland - Prins Bernard aan het front, 9-9-44 6083
Kon. Wilhelmina onderscheiden, 25-9-44 ..... 6097 E
Radiorede Kon. Wilhelmina, 8-10-44 ..... 6113a
Telegramwiss. Kon. Wilhelmina-Roosevelt, 11-11-44 ..... 6141 C
Telegram Kon. Wilhelmina aan Kalinin, 10-11-44 ..... 6141 D
Gelukwensch Kon. Wilhelmina a. Roosevelt, 15-11-44 ..... 6149 A
Radiotoespraak Kon. Wilhelmina, 28-11-44 ..... 6159 A
Kerst- en Nieuwjaarsboodschap d. Koningin, 25-12-44 ..... 6179a
Toespraak H. M. de Koningin, 23-2-45 ..... 6217 C
H. M. bezoekt bevrijd Nederland, 20-3-45 ..... 6241 D
Prins Bernard tot B. S., 24-3-45 .. 6241 F
Boodschap H. M. voor bevr. gebied, 24-3-45 ..... 6241 H
H. M. betuigt deeln. bij overlijden Pr. Roosevelt, 13-4-45 ..... 6257 C
H. M. de Koningin en Pr. Juliana bezoeken Nederland, 3-5-45 .... 6271 F
Rede H. M. de Koningin bij capitulatie, 5-5-45 6274
Toespraak Prins Bernhard, 7-5-45 6279
H. M. dankt Canada, 18-5-45 .... 6291 H
H. M. dankt Zweden, 18-5-45 .... 6291 I
Gift H. M. stichting 1940—1945, 12-6-45 ..... 6313 H
Koningin ontv. Mgr. De Jong, 13-6-45 ..... 6316 E
Pr. Juliana in New York, 30-6-45 6329 A
Ben. bij 't secretar. v. H. M. de Koningin, 9-6-45 ..... 6329 B

KUNST

Kunstschatten teruggevonden, 18-9-44 ..... 6091 A
Prof. A. Donkersloot hoofd zuivering kunstkringen, 2-6-45 .... 6305 N

LANDBOUW

Zie **Voedselvoorziening.**

LUCHTVAART

Zie **Verkeer.**

M. G.

Zie **Militaire Zaken.**

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Pr. Bernard opperbevelh. Ned. strijdkrachten - Instructies a. h. Ned. volk - Aanwijz. v. Ned. in Duitschland, 9-44 6073
Order Pr. Bernhard, 9-44 6073
Afkond. Bijz. staat v. beleg, 5-9-44 6074
Gen. maj. Kruls chef gen. staf, 7-9-44 6074
Prins Bernard tot B.S., 12-9-44 .. 6083
Bevrijding v. Maastricht en Eysden, 15-9-44 6083
Nederlandsche vrijwilligers, 23-9-44 6091 A
Aankomst Ned. Vrouwen Hulpcorps, 16-11-44 ..... 6149 D
Vrouwencorps bij de Marine, 4-12-44 ..... 6165 A
De „Tromp" beschadigd, 16-12-44 6171 F
Geheel Nederland bevrijd 6279
Proclam. Can. bevelhebb. Foulkes, 8-5-45 6279
Bijz. staat v. beleg ingesteld, 8-5-45 6280
Gen. Winkelman en Luit.-Gen. Baron v. Voorst tot Voorst keeren terug, 13-5-45 ..... 6282 C
Intocht der geallieerde troepen, 7-5-45 ..... 6282 E
Schietpartij te A'dam, 9-5-45 .... 6282 F
West. Nederland in quarantaine, 6-5-45 ..... 6285 A
Verbod tot dragen van vuurwapenen, 12-5-45 ..... 6291 G
Geschied. v. d. Pr. Irene brigade 6293 A
Strijd tusschen Russen en Duitschers op Texel, 17-5-45 ..... 6293 B
Vertrek geall. troepen ..... 6294 Q
Duitsche represaillemaatregel te Putten, 16-5-45 ..... 6294 B
De bevrijd. v. Ned. Indië, 17-5-45 6295 F
Comm. „Onze marine" herleeft, 23-5-45 ..... 6299 E
Overwinn.parade 1e Canad. leger, 21-5-45 ..... 6299 F
Vertrek v. d. Duitschers, 25-5-45 6300 C
Vlootverliezen, 1-6-45 ..... 6305 D
Kader moet zich melden, 9-6-45 .. 6309 H
Alle auto's gevorderd, 9-6-45 .. 6309 O
Oproep voor leger en vloot, 7-6-45 6309 F
Vijwilligers voor uitzend. naar Indië, 15-6-45 ..... 6313 D
Benoem. hoofdaalmoezenier, 14-6-45 ..... 6313 E
Canad. vinden door D. gerooofde goederen, 17-6-45 ..... 6314 E
Sectie Soc. Z. Staf Pr. Bernh., 18-6-45 ..... 6323 C
Beschikk. Oorl.buit, 23-6-45 ..... 6323 I
Wegv. goed. n. Dld. stopgezet, 24-6-45 ..... 6323 G
Positie O.V.W., 23-6-45 ..... 6323 D
Zorg v. rep. krijgsgev., 23-6-45 .. 6324 B
Stoottroepen, 6-45 ..... 6329 C
De strijd tegen Japan. Diverse verklaringen, 21-6-45 ..... 6326 F

Binnenl. strijdkrachten

Pins Bernhard tot B.S., 12-9-44 .. 6083
Prins Bernhard tot B.S., 24-3-45 .. 6241 F
Boodschap geall. opperbev. aan B.S., 24-3-45 ..... 6241 G
Reorganisatie B.S., 15-5-45 ..... 6294 N

M. G.

Militair Gezag, 23-9-44 ..... 6091 A
Biografie Gen. Kruls ..... 6097 A
Commiss. v. h. econ. leven benoemd, 18-11-44 ..... 6149 H
M. G. verplaatst n. Nederland, 13-4-45 ..... 6257 B

Operaties

Off. comm. omtrent luchtlandingen, 17-9-44 6084
Instructies bevolking ten Z. Rijn en Lek, 17-9-44 6084
Boodschap v. Prins Bernhard, 17-9-44 6084
Voorbarige demonstraties - Geen bloemen, 15-9-44 6084

Vloot
Kruiser „Sumatra" op mijn gelooopen, 7-44 ..... 6011 A
Kruiser „Tromp" verloren, 8-44 .. 6059 A

NED. BANK
Zie Geld en Bankwezen

ONDERWIJS
Zie Opvoeding.

OVEREENKOMSTEN
Zie Buitenland.

MIJNBOUW
Toestand in Limb. mijnen, 20-3-45 6241 A
Reg. bijdrage kosten pensioenreg. mijnbedrijf, 24-5-45 ..... 6299 C
Mijnen onder staatsbeheer, 16-6-45 6313 B
Bedr. org. mijnbedr., 6-45 ..... 6325 E
Id. d. H.M. goedgek., 27-6-45 .. 6330 C

N.S.B.
Mussert e.a. N.S.B.-ers gearresteerd, 9-5-45 ..... 6282 D

ONDERSCHEIDINGEN
Hooge Brit. onderscheid. voor twee Nederl., 28-10-44 ..... 6127 D

OORLOGSSCHADE
De overstooming v. Walcheren, 31-10-44 ..... 6135 B
De drooglegging v. Walcheren, 22-10-44 ..... 6153 B
De toestand te Nijmegen, 4-1-44 .. 6183 C
De oorlogsschade te Groningen, 14-5-45 ..... 6291 L
Voorl. overzicht v. d. schade aan den grond, 10-5-45 ..... 6294 F
Zware ontploffing te Dussen, 1-6-45, ... 6305 C
Oorlogsschade 15 milliard, 8-6-45 6309 C
Verl. Ned. tankvloot, 17-6-45 .... 6316 H
Verliez. koopvaardij, 11-6-45 .... 6317 B
In N. Limburg, 17-6-45 ..... 6317 F
In Wieringermeer, 9-6-45 ..... 6317 I
Ovezicht oorlogssch., 18-6-45 6321
100.000 won. verw., 24-6-45 ..... 6326 D
Herderl. schrijven, 25-6-45 ..... 6330 I

OORLOGSSLACHTOFFERS
Hulp aan oorlogsslachtoffers, 15-11-44 ..... 6149 G

OPENBARE WERKEN EN WEDEROPBOUW
Dep. v. Waterstaat en Wederopbouw, 18-5-45 ..... 6291 D
Coll. v Alg. comm. v. d. wederopbouw, 20-5-45 ..... 6291 E
De wederopbouw v. Rottedam, 21-5-45 ..... 6300 B
Idem R. d. haven, 18-6-45 ..... 6325 C

OPVOEDING, ONDERWIJS EN JEUGDBEWEGING
De voorsp. der „loyale" studenten, 27-9-44 ..... 6097 F
Universiteit Zurich adopt. Leid. Universiteiten, 18-1-45 ..... 6195 C
Zwits. steun aan Ned. Universiteiten, 16-3-45 ..... 6235 B
Universiteiten weldra open, 5-6-45 6309 K
Ontslag hoogleraren, 6-48 ..... 6314 C
Opricht. Ned. Jeugdgem., 16-6-48 6315 C

OVERZEESCHE GEBIEDEN
Dr. v. Mook over vorming, voorl. Ned. Ind. regeering, 18-10-44 .. 6119 C
G. G. naar Mandsjoerije overgebracht, 20-2-45 ..... 6217 A
Toespraak Dr. v. Mook, 7-3-45 .. 6229 A
Volksraad met Ind. meerderheid, 23-5-45 ..... 6301 G
Vorming autonome lichamen, 22-5-45 ..... 6302 A
De strijd tegen Japan - Diverse verklaringen, 21-6-45 ..... 6326 F

P.T.T.
Zie Verkeer en energie.

PERS
Reorgan. v. d. pers, 7-9-44 6074
Dagblad „Vliegende Hollander", 3-10-44 ..... 6107 D
Oproep tot samenwerking, 10-11-44 6141 B
Voorl. comm. voor perszuiv., 14-12-44 ..... 6171 B

POLITIEKE DELINQUENTEN
Zie Justitie.

POLITIEKE PARTIJEN
Zie Staatkunde.

PROVINCIES
Comm. der Kon. v. N. Holland benoemd, 9-5-45 ..... 6281 C
Noodtoest. N. Limburg, 17-6-45 .. 6317 F

PRIJSVORMING EN PRIJSBEHEERSCHING
Zie Handel en Nijverheid.

RADIO
Zie Verkeer en energie.

RECHTSHERSTEL
Zie Handel en Nijverheid.

REGEERING
Zie Staatkunde.

RELIGIE
Zie Godsdienst.

REPATRIEEERING
Zie Evacuatie.

ROODE KRUIS
Voedselaanvoer door Roode Kruis, 28-5-45 ..... 6305 H
Activiteit ged. oorl., 16-6-45 ..... 6316 G
Verh. N.V.H.-H.A.R.K., 18-6-45 .. 6324 A
Inz. voor W. gestaakt, 21-6-45 .. 6324 A

SCHEEPVAART
Zie Verkeer en energie.

SOCIALE ZAKEN
Econ. herstel wachtgeldregeling, 5-10-44 ..... 6135 D
Opricht. „Ned. Volksherstel", 9-5-45 ..... 6285 G
Reg. bijdrage pensioen mijnbedrijf, 24-5-45 ..... 6299 C
Stichting 1940—1945, 24-5-45. ..... 6301 A
Gift H. M. aan stichting 1940-1945 6313 H
Prinses Margriet Sticht., 17-6-45 6315 D
Maatsch. Werk. Hum. Gr.sl., 15-6-45 ..... 6315 B
Sticht. '40—'45, 9-6-45 ..... 6316 B
Hout v. kind. en zieken, 9-6-45 .. 6317 M
Gift aan „Help Holland Council", door Eng. firma's, 17-6-45 .. 6319 A
Sectie S.Z. Staf Pr. Bernhard, 18-6-45 ..... 6323 C
Verh. N.V.H.-H.A.R.K., 18-6-45 .. 6324 A
Inzam. v. W. gest., 21-6-45 ..... 6324 C
Oorl. pleegkinderen, 6-45 ..... 6324 A
Verhog. kinderbijsl., 22-6-45 .... 6326 C

SPOORWEGEN
Zie Verkeer en energie.

SPORT
Geen totalisator bij draverijen, 18-6-45 ..... 6330 B

STAATKUNDE
Algemeen
Dr. H. Colijn overleden, 12-11-44 .. 6153 F
Min. Burger: herstel burg. bestuur, 16-12-44 ..... 6171 E
Reg. Gerbrandy biedt ontslag aan, 16-5-45 ..... 6291 A
Benoem. secret.-generaal, 15-5-45 . 6291 B
Eigendommen D. aan staat; die van N.S.B.-ers onder beheer, 14-5-45 ..... 6291 F
Oproep Ned. volksbeweging, 17-5-45 ..... 6293 E
Nat. Adviescomm., 14-5-45 ..... 6315 E
N.V.B. gesticht, 24-5-45 ..... 6315 F
Politieke partijen
Oproep tot samenwerking, 10-11-44 6141 B
Geen terugkeer oude Comm. partij, 26-5-45 ..... 6300 E
Zuivering i. d. S.D.A.P., 5-6-45 .. 6310 C
Heropr. R.K. Staatsp., 16-5-45 .... 6315 A
Regeering
Samenstelling, 7-44 ..... 6001 A
Wolff en v. Zwanenberg adviseurs, 7-44 ..... 6003 A
Radiorede prof. dr. Gerbrandy tot overheid en bevrijd. Ned.-Indië, 9-44 6073
Afscheid Ned. reg. v. Engeland, 6-9-44 ..... 6074 A
Mededelingen a. burg. autoriteiten, 9-9-44 6074
Mededeelingen i.z spoorwegstaking, 2-10-44 6105
Gerbrandy: reden en gevolgen spoorwegstaking, 5-10-44 6105
Gerbrandy en Van Kleffens over Duitsche vernielingen en inundaties, 6-10-44 ..... 6106 B
Regeling v nabestaanden der gevallenen in verzetsbeweging, 2-10-44 ..... 6107 B
Mededeeling i.z. noodtoestand, 18-10-44 ..... 6119 B
Ned. aanspraken op Duitsch gebied, 29-10-44 ..... 6127 A
Prof. Gerbrandy over spoorwegstaking, 21-11-44 ..... 6153 A
Bezoek van Gerbrandy e.a. ministers, 26-11-44 ..... 6153 E
Radiotoespraak prof. Gerbrandy, 27-11-44 ..... 6159 B
Comment. op komst prof. Gerbrandy, 30-11-44 ..... 6161 A
Persconf. prof. Gerbrandy. 5-12-44 6165 B
Gerbrandy over inscnakeling verzetsbew., 12-12-44 ..... 6171 A
Kerst- en nieuwjaarsboodschap der koningin, 25-12-44 ..... 6179 A
Gerbrandy tot Ned. volk, 31-12-44 6179
Gerbrandy over arbeidsinzet, 9-1-45 6189 B
Min. Burger afgetreden, 26-1-45 .. 6199 A
Reg. oproep: voortzett. spoorwegstaking, 25-1-45 ..... 6199 D
Kab. Gerbrandy afgetr., 8-2-45 .... 6209 A
G.G. v. Ned.-Indië n. Mandsjoerije overgebracht, 20-2-45 ..... 6217 A
Toelichting samenst nieuwe kab., 23-2-45 ..... 6217 D
Reconstructie kab. Gerbrandy, 24-2-45 ..... 6218 A
Reger.verklar. i.z. nieuw kab., 23-2-45 ..... 6218 B
Nieuwe ministers benoemd, 6-4-45 6251 A
Toespr. prof. Gerbrandy, 6-4-45 .. 6251 B
Toespr. min.-pres. Gerbrandy, 5-5-45 6275
Waarschuw. der reg., 6-5-45 6276
Geheel Nederland bevrijd 6279
College v. vertrouwensmannen, 7-5-45 6279
Telegram Coll. v. vertrouwensmannen aan H.M., 9-5-45 ..... 6280 D
Proclamatie Coll. v. vertrouwensmann, 9-5-45 ..... 6281 A
Eerste bestuursmaatregelen, 9-5-45 6281 B
De positie der vertrouwensmannen, 17-5-45 ..... 6291 C
Dep. v. Waterstaat en wederopb., 18-5-45 ..... 6291 D
Zetel reg. weer in Nederl., 23-5-45 6299 A
Coll. v. vertrouwensmannen legt taak neer, 23-5-45 ..... 6299 B
De kab.formatie, 26-5-45 ..... 6300 K
De kab. formatie (Schermerhorn-Drees), 30-5-45 ..... 6305 A
Schermerhorn en Drees kab. formateurs ..... 6313 A
Kab.form. geslaagd, 23-6-45 ..... 6323 A
Aankoopprogr. en oorlogsschuld Lond. reg., 19-6-45 ..... 6323 F
Min. Gispen dankt geall.. 18-6-45 6323 H

Wetgeving
Beperking rechtsverkeer, 5-10-44 .. 6107 E

STAATSFINANCIEN
zie Geld en Bankwezen

STAKINGEN
zie Arbeid

TECHNIEK
zie Wetenschap

TUINBOUW
zie Voedselvoorziening

VAKVEREENIGINGEN
zie Arbeid

VEETEELT
zie Voedselvoorziening

VERDRAGEN
zie Buitenland

VERKEER EN ENERGIE
Algemeen
Auto's beschikb. v. Koningin van Engeland, 15-12-44 ..... 6171 C
De toestand der bruggen, 18-5-45 .. 6295 C
Herverdeel. gevord. auto's en rijwielen, 17-5-45 ..... 6295 D
Wijz. reisverbod, 1-6-45 ..... 6305 B
Twee bruggen over de IJsel, 30-5-45 6305 K
Gas en electr.voorz., 7-6-45 ..... 6309 D
Electr. aanvoer en productie ..... 6309 E
Alle auto's gevorderd, 9-6-45 ..... 6309 O
Import Eng. fietsen, 9-6-45 ..... 6317 K
Electr.voorz. hervat, 13-6-45 ..... 6317 N

Luchtvaart
De toestand der vliegvelden, 17-5-45 6295 B
Wederopb. Schiphol, 23-6-45 ..... 6325 I
Stud. comm. luchtv. + scheepv. samenw.. 20-6-45 ..... 6325 K

P.T.T.
Dir.-gen. der PTT benoemd, 8-5-45 6285 N
Hervatt. verzend. briefkaarten, 11-5-45 ..... 6285 C
P.verk. m. buitenl. hervat, 22-6-45 6325 L

Radio
Zender „Herrijzend Ned.", 21-10-44 6119 I
Toespr. voor Radio-Oranje 6160
Einde Radio-Oranje, 5-6-45 ..... 6309 I
Commissie-Oranje. 6-45 ..... 6314 A

Scheepvaart
Havenwerken t. Den Helder, 18-5-45 6294 O
De havens v. Rotterdam, 15-5-45 .. 6294 P
Havens v. A'dam toegankel., 19-5-45 6294 R
Eerste Ned. schip in R'damsche haven, 25-5-45 ..... 6301 D
Landmijnen a. d. kust, 8-6-45 .... 6309 I
Noorzeekanaal wordt vrijgegeven, 4-6-45 ..... 6309 M
1e sch. in A'dam, 16-6-45 ..... 6316 A
1e tankers in R'dam, 17-6-45 ..... 6316 H
Herstel H.A.L., 12-6-45 ..... 6316 I
Verliez. koopv., 11-6-45 ..... 6317 B
Wed.opb. R'dam. havens, 18-6-45 6325 C
Samenw. scheepv.-luchtv., 20-6-45 6325 K

Spoorwegen
Locomotieven uit Zweden, 20-12-44 6175 A
Goudriaan, prof. ir. afgetr., 19-5-45 6295 A
Toekomstplannen d. N.S., 23-5-45 6301 E
Verb. R'dam, Utr., Alkm., A'dam, 21-6-45 ..... 6326 B

VERZETSBEWEGING
Steun a. verz.slachtoffers, 24-9-44 6091 A
Organ. verz.bew. Opr. Pr. Bernhard, 25-9-44 ..... 6097 B
Instructie arb. in D'land, 26-9-44 6097 C
Terroristen en saboteurs standrecht. doodgeschoten, 24-10-44 .. 6127 F
Overval op Ned. Bank te Almelo, 18-11-44 ..... 6149 K
Probleem der ill., 25-11-44 ..... 6153 C
Wapendepot in Kerk te Lemele, 24-11-44 ..... 6154 H
Gerbrandy over inschakeling verzetsbew., 12-12-44 ..... 6171 A
Positie der ex-illegalen, 20-12-44 .. 6175 B
Manifest oud illegalen, 12-2-45 .. 6213 A
Raad der illegaliteit, 19-5-45 .... 6294 M
Stichting 1940—1945, 24-5-45 ..... 6301 A
Massagr. bij Bloemendaal, 2-6-45 6305 L
Reden Gerbrandy en v. Randwijk, 6-45 ..... 6314 F
Sticht. '40-'45, 9-6-45 ..... 6316 B
Massagraf b. d. Haag, 27-6-45 .. 6329 D
Med. contact bijeen, 18-6-45 .... 6331 C

VISSCHERIJ
Zie **Voedselvoorziening.**

VOEDSELVOORZIENING
Algemeen
Voedsel en grondstofvoorz., 20-9-44 6091 A
Ned. Regeer. waarschuwt A'dam v. aardappelrooien, 19-10-44 .... 6119 F
Levensomstandigheden in bevrijd gebied, 24-10-44 ..... 6127 C
Voedselschaarschte-staking te Eindhoven, 22-11-44 ..... 6154 A
Plan t. verb. voedselvoorz., 15-12-44 6171 D
Voedselvoorz. in Nederl., 18-1-45 6195 A
Prot. artsen voedselnood, 23-1-45 6199 B
De nood in h. W. Hulp Zweedsche Roode Kruis, 28-1-45 ..... 6205 A
Hulpactie „Zuid-Noord", 17-2-45 6213 B
Prijzen levensmiddelen, 7-3-45 .. 6229 B
Hulpverl. a. bezet Ned., 18-3-45 .. 6235 D
Levensmiddelenvoorz. Noord-Ned., 7-4-45 ..... 6251 E
Geall. voedselaanv. per vliegtuig, 25-4-45 ..... 6265 A
Med. a. D. garnizoen in Holland over voedselaanvoer, 25-4-45 .. 6265 B
D. accepteeren voedselvoorz.plan niet, 25-4-45 ..... 6265 C
Geall. wijzigen hun plan, 28-4-45 6265 D
Levensmiddelenaanv. voor bez. gebied, 2-5-45 ..... 6271 A
Voedselaanv. d. vliegt., 1-5-45 .. 6271 B
Voedselaanvoer door geallieerde vrachtauto's, 3-5-45 ..... 6271 C
Voedselaanv. door geall. vliegtuigen, 7-5-45 ..... 6285 E
Voedselaanv. p. schip, 9-5-45 .... 6285 H
Centr. keukens hervatten het bedrijf, 9-5-45 ..... 6285 K
Slachtoffers hongersn. in A'dam, 12-5-45 ..... 6285 P
Zweedsche en Zwitsersche hulp, 19-5-45 ..... 6294 G
Canadeesch fonds gev., 19-5-45 .. 6294 H
Hongeroed. in W. Ned., 16-5-45 .. 6294 I
Voedselaanv. d. R. Kr., 28-5-45 .. 6305 H
Hongerslachtoff. te A'dam, 2-6-45 6305 I
Voedselvoorz. 1945, 4-6-45 ..... 6309 A
De privé-voorr. v. Seyss-Inquart, 4-6-45 ..... 6309 B
Aant. dln. Centr. keuken, 14-6-45 6317 F
Vooruitz. voedselvoorz., 6-45 .... 6323 E
In besl.nem. d. D. ger. goed., 27-6-45 ..... 6330 D

Distributie
Speciale distributiebonnen, 18-9-44 6094 A
Hervat. groentendistributie, 8-5-44 6285 L

Land- en tuinbouw
Oproep a. d. boeren, 16-9-44 6082

Veeteelt
Omvang veestapel, 27-6-45 ..... 6330 F

Visscherij
Vischvangst hervat, 9-6-45 ..... 6317 A
1e haringviss. uitgev., 19-6-45 .... 6326 A

VOLKSGEZONDHEID
Protest artsen voedselnood, 23-1-45 6199 B
Gebrek verpleg. personeel voor hongerpatiënten, 6-6-45 ..... 6309 N

WATERSTAAT
De inundatie v. d. Wieringerm., 17-5-45 ..... 6294 E
Drooglegg. idem, 9-5-45 ..... 6317 I

WEDEROPBOUW
Zie **Openbare werken.**

WETGEVING
zie **Staatkunde**

ZUIVERING V. H. OPENB. LEVEN
Hooge Raad, 13-10-44 ..... 6113 D
Maatregelen, 5-11-44 ..... 6135 C
Politiekorps, 21-12-44 ..... 6175 C
Kunstenaars, 23-5-45 ..... 6301 B
Overheidsorganen, 26-5-45 ..... 6301 C
Prof. Donkersloot, hoofd zuivering kunstkringen, 2-6-45 ..... 6305 N
Wiltons leiding geschorst, 7-6-45 6310 D
Overheidspersoneel, 12-6-45 ..... 6313 F
Eerer. Kunsten herroepen, 20-6-45 6325 A
Werkverg. kunstenaars, 18-6-45 .. 6325 B
Overh.dienst en bedrijv., 22-6-45 .. 6325 H
Openb. berisp. cultuurk.leden, 29-6-45 ..... 6329 I

NED. OOST INDIE

ALGEMEEN
Amer. aanspr. op steunpunten, 8-44 6061 A
Lombok, 50-j. herdenking overval, 8-44 ..... 6061 D

ARBEID
Arbeidsmobilisatie van Aziaten op Java, 8-44 ..... 6061 D

HANDEL EN NIJVERHEID
Houtproductie Java, 8-44 ..... 6061 D
Industr., 8-44 ..... 6061 D
Herstel v. d. prod. - Uitbreiding handel m. Australië, 12-6-45 .... 6318 A

MILITAIRE ZAKEN
De landing op Morotai, 9-44 ..... 6088 A
Strijd tegen Japan, 19-9-44 ..... 6091 B
Landing op Tarakan 6290
De bevrijd. v. Ned.-Indië, 17-5-45 6295 F
De strijd tegen Japan - Diverse verklaringen, 21-6-45 ..... 6326 F

STAATKUNDE
Voorloopige Ned. Ind. regeering samengesteld, 14-9-44 6083
Dr. v. Mook n. Australië, 19-9-44 6092
Japan. stellen onafh. comité in .. 6295 G
Volksraad met Ind. meerderheid, 23-5-45 ..... 6301 G
Autonome lichamen, 22-5-45 ..... 6302 A
Gelijkberechtigheid, 11-6-45 ..... 6317 N

NED. WEST INDIE

ALGEMEEN
Kol. West-Indië tijdens den oorl., 18-6-45 ..... 6329 K

CURAÇAO
Amerik. troepen vertr., 17-10-44 .. 6120 D
Nat. fonds voor Nederland, 24-1-45 6199 C

SURINAME
Waarborgen v. econ. toekomst gevraagd ..... 6295 H

NOORWEGEN

BUITENLAND
Duitsch transitoverk verb., 10-9-44 6079 C
Quisling bij Hitler, 28-1-45 ..... 6211 D

KON. HUIS
Terugkeer v. Kon. Haakon. 8-6-45 6310 L

KUNST EN CULTUUR
Knut Hamsun 85 jr., 8-44 ..... 6042 A

JUSTITIE
Knut Hamsun in arrest, .. 29-5-45 6307 F

MILITAIRE ZAKEN
Duitsche capit. onderteekend, 9-5-45 ..... 6289 D
Aankomst v. geall. troepen, 11-5-45 6289 G
Bergen als marinehaven ..... 6307 G

NAT. SOC.
Quisling geeft zich over, 9-5-45 .. 6289 E
Terboven pleegt zelfmoord, 11-5-45 6289 F

STAATKUNDE
Kab.-Gerhardsen, 21-6-45 ..... 6333 B

OOSTENRIJK

BUITENLAND
Geall. aanw., 2-10-44 ..... 6108 F

KUNST
Frans Léhar 70 jaar, 30-4-45 ..... 6277 H

STAATKUNDE
Voorl. reg. gevormd, 29-4-45 ..... 6288 B
— Samenstelling, 30-4-45 ..... 6277 I
— niet door V.S. erkend, 1-5-45 .. 6277 K

OVERZICHTSPAGINA'S

Aanslag op Adolf Hitler, 7-44 .... 6025 A
Aanslag Hitler, verkl. dr. Goebbels, 8-44 ..... 6033 A
— id. zitting volksgerecht, 8-44 .... 6049 A
Duitschl. pos. in 5e oorlogsjaar 7-44 6009 A
D'sche mil. sit.v. gen Dittmar, 8-44 6057 A
Intern. Valutaconferentie Bretton Woods, 7-44 ..... 6019 A
Rembrandtherdenking, 7-44 ..... 6017 A
Visscherij, opbr. Noordzee, 8-44 6041

PALESTINA

Groot Moefti te Parijs, 28-5-45 .... 6306 E

POLEN

BEVOLKING
5.000.000 Polen gedood, 5-1-45 ..... 6186 E
7.5 millioen Polen verh., 5-6-45 .... 6312 B
Roethenië deel der Sovjet-Unie, 29-6-45 ..... 6334 C

BUITENLAND
Onderh. m. d. Sovjet-Unie, 8-44 .. 6037 B
— idem, 8-44 ..... 6045 B
— idem, 8-44 ..... 6054 C
Memorand. a. Sovj. Unie, 29-8-44 6080 B
Churchill over grensreg., 15-12-44 6172 E
Territoriale eischen van reg. te Lublin, 27-1-45 ..... 6201 D
Tsjecho-Slow. breekt met Poolsche emigr.reg., 2-2-45 ..... 6207 E
Reg. te Londen niet accoord m. Jalta, 18-2-45 ..... 6215 A
Eden over Poolsche kwestie, 6-3-45 6231 H
Danzig bij Polen, 3-4 45 ..... 6253 D
Russ. verkl. i.z. gearresteerde Polen, 19-5-45 ..... 6298 B
Lond. reg. over gearrest. Polen, 23-5-45 ..... 6303 K
Dipl. betrekk. m. S.U. en Denemarken hervat, 22-5-45 ..... 6303 L

GEESTELIJK LEVEN
Kard. Hlond over Kath. Kerk, 14-6-45 ..... 6319 I

JUSTITIE
Lijst oorlogsmisdadigers, 4-6-45 .. 6312 A
Proces der 16 Polen. 19-6-45 ..... 6333 D

MILITAIRE ZAKEN
Opstand te Warschau, 8-44 ..... 6069 D
Opperbevelhebber, 23-5-45 ..... 6307 H

STAATKUNDE
Poolsche Sovjet Lublin bijeen, 8-44 6061 B
Mikolajczyk afgetreden - Kwapinski opvolger, 25-11-44 ..... 6157 B
Kab. Arciszowski te Londen gevormd, 30-11-44 ..... 6162 K
Mikolajczyk naar Lublin, 19-12-44 6176 H
Positie Poolsche reg. te Londen, 22-12-44 ..... 6176 I
Afwijz. fin. verplicht. a. Londenreg., 3-1-45 ..... 6185 G
Protest d. Londenreg., 3-1-45 .... 6185 H
Nat. raad te Londen tot reg uitgeroepen, 3-1-45 ..... 6185 I
Verklaring v. Morawsky ..... 6186 A
Houding v. Engel. en V.S., 5-1-45 6186 B
Regeer. te Lublin d. Sovjet-Unie erkend, 5-1-45 ..... 6186 C
Standpunt reg. te Londen, 6-1-45 6186 D
Londen reg. niet n. San Francisco, 15-3-45 ..... 6238 G
Danzig bij Polen, 3-4-45 ..... 6253 D
Poolsche afgev. spoorloos verdwenen, 7-4-45 ..... 6253 E
Lond. reg. over verhoud. tot Sov.-Unie, 24-4-45 ..... 6268 C
Lond. reg. over Russ. arrestatie van Polen, 23-5-45 ..... 6303 K
Vorming Democr. Reg., 15-6-45 .. 6319 H
Samenstell. nieuwe regeer. ..... 6328 D
Protest tegen nieuwe voorl. regeering, 27-6-45 ..... 6334 A

PORTUGAL

Reorgan. der regeering, 8-9-44 .. 6080 C

ROEMENIE

BEVOLKING
Duitschers n. S.-U., 16-1-45 .... 6197 B

BUITENLAND
Sovjet-Unie; wapenstilstand; capitulatievoorwaarden, 8-44 6070
Duitsch gezantsch. geïsol., 26-8-44 6070 A
Oorlogstoest. m. Hongarije, 8-9-44 6077
Oorlogstoest. m. Hongarije, 7-9-44 6078
Duitsch gezant gesneuveld, 15-9-44 6087 B
Telegramwiss. met Duitsl., 4-10-44 6108 I
Geall. memorandum i.z. nakomen wapenstilstandsvoorw. v. Roemenië, 5-11-44 ..... 6144 H
Russen willen oliebelangen overnemen, 1-45 ..... 6191 M

JUSTITIE
Maarsch. Antonescu gearr., 18-9-44 6093 F

MILITAIRE ZAKEN
Wapenstilst. m. d. Sovj.-Unie, 8-44 6070 A
Nat. groep wil strijd voortz., 8-44 6070 A
Wapenstilst.del. te Moskou, 31-8-44 6077
Sovjets bezetten Roemenië, 3-9-44 6077
Wapenstilstand m. Sovjets geteekend, 13-9-44 ..... 6087 B
Antonescu uit leger ontsl., 8-2-45 6211 F

STAATKUNDE
Omwenteling, 8-44 ..... 6070 A
Omwenteling, 27-8-44 ..... 6077 A
Opheffing Jodenwetten, 13-12-44 .. 6173 A
Zeven ministeries onbeh., 16-10-44 6123 C
Regeeringswijziging, 1-11-44 .... 6137 G
Kab. Sanatescu afgetr., 4-12-44 .. 6168 B
Reg. Radulescu gevormd, 8-12-44 6168 C
Antonescu uit leger ontsl., 8-2-45 6211 F
Onlusten - Kab. crisis, 25-2-45 .. 6219 H
Demonstraties tegen Radulescu duren voort, 27-2-45 ..... 6226 A
Reg. Radulescu afgetreden, 1-3-45 6226 B
Kab. Groza gevormd, 6-3-45 .... 6232 A
Min. Eden o. pol. situatie, 14-3-45 6238 H

VOEDSELVOORZIENING
Liquidatie groot grondbez., 20-3-45 6244 G

PARAGUAY

Oorl.verkl. a. asmogendh., 10-2-45 6211 E

PERU

Aardbev. te Lima, 21-1-45 ..... 6197 A
Oorlogsverkl. a. Duitschl. en Japan, 15-2-45 ..... 6214 D

PHILIPPIJNEN

Intern. Europ. geestelijken, 7-44 .. 6021 H
Ex-pres. Quezon overl., 8-44 .... 6046 E
Oorlog met Engeland en Ver. Staten, 23-9-44 ..... 6093 E
Philippijnen in 1946 onafhankelijk - Econ. hulp in ruil voor vlootsteunpunten, 30-6-45 ..... 6333 C

SOVJET-UNIE

ARBEID
Eng.-Russ. vakbondcom. o. Duitsche misstanden, 19-10-44 .... 6121 E
Duitsche arbeiders in Sovjet-Unie tewerk gesteld, 9-3-45 ..... 6231 A

BUITENLAND
Uitl. emigr. verlangd, 7-44 ..... 6021 D
Polen; onderh. met emigr.-com. en emigr.-reg., 8-44 ..... 6037 B
Turkije; onderhandel., 8-44 ..... 6038 D
Polen; onderhoud met emigr.-comité, 8-44 ..... 6045 B
— idem, 8-44 ..... 6054 C
Oorlogsverkl. a. Bulgarije, 8-9-44 6077
Bulgarije vraagt wapenstilstand, 6-9-44 6077
Wapenstilst m. Finland, 4-9-44 .. 6078 D
Wapenstilstandsonderhoud met Finland, 6-9-44 6079
Poolsch memorandum, 29-8-44 .. 6080 B
Onderscheid. v. Beaverbrook en Lyttleton, 5-10-44 ..... 6108 K
Schadevergoed. v. Finsche nikkelmijnen, 21-10-44 ..... 6120 C
Anti-Spaansche houd. i. Sovj.-pers, 3-11-44 ..... 6145 A
Actie pers tegen Franco, 27-11-44 6162 L
De Gaulle te Moskou, 2-12-44 .. 6166 D
Himmler is oorlogsmisd., 24-12-44 6176 K
Verhoud. tot Zwitserland, 20-12-44 6177 B
Oorlogslev. v. Amerika, 24-1-45 .. 6202 D
Amer. leveranties, 3-2-45 ..... 6207 F
Boodschap Churchill-Stalin-Truman, 27-4-45 6269
Russ. tr. op Bornholm, 12-5-45 .. 6286 H
Stalin: gearrest. Polen, 19-5-45 .. 6298 B
Protest tegen „blokvorming" in West-Europa, 14-6-45 ..... 6320 A
Russ. bases a. Dardanellen, 29-6-45 6334 D

Diplom. betrekkingen
Syrië; dipl. betrekkingen m., 8-44 6045 D
Met Italië hersteld, 26-10-44 .... 6130 E
Met Zwitserland geweig., 4-11-44 6146 B
Poolsche Lublin reg. erk., 5-1-45 6186 C
Met Finland hersteld, 1-2-45 .. 6206 D

Verdragen
Met Frankrijk, 10-12-44 ..... 6166 E
— Tekst, 12-44 ..... 6176 A
V. m. Turkije opgez., 21-3-44 .. 6244 H
Neutr. p. m. Japan opgez., 5-4-45 6252 N
Verdrag m. Joego-Slavië, 12-4-45 6258 H
Sovjet-Unie en leen- en pachtwet, 26-6-45 ..... 6334 B
Sovjet-Tsjech. overeenk., 29-6-45 6334 C

ECONOMIE (ALGEMEEN)
Petroleumbronnen bij Bakoe ontdekt, 16-11-44 ..... 6151 C

GODSDIENST
Politiek t.a.v. den Godsd., 13-6-45 6320 B

HANDEL EN NIJVERHEID
Ver. Staten; econ. onderhand., 8-44 6061 F
Stand oorlogsproductie, 11-11-44 .. 6144 I
Sovjet-Unie en de leen- en pachtwet, 26-6-45 ..... 6334 B

JUSTITIE
Stalin over gearrest. Polen, 19-5-45 6298 B
Het proces d. 16 Polen, 19-6-45 .... 6333 D

MILITAIRE ZAKEN
Wapenstilstand m. Roemenië geteekend, 13-9-44 ..... 6087 B
Stand oorlogsproductie, 11-11-44 . 6144 I
Overz. milit. verliezen, 13-11-44 .. 6151 B
Vlootversterking m. Amer. eenheden, 31-3-45 ..... 6248 G
Militaire opleiding, 31-5-45 ..... 6307 K
Gen. Berzarin overleden ..... 6327 E
Russ. bases a. Dardanellen, 29-6-45 6334 D

STAATKUNDE
27e verj. Octoberrev.-rede Stalin, 6-11-44 ..... 6144 K
Opperste Sovjet bijeenger., 10-4-45 6263 B
Nationale Feestdag, 10-5-45 .... 6289 H

VERKEER EN ENERGIE
Hervatting scheepvaart, 28-5-45 .. 6307 I

SPANJE

ALGEMEEN
Rede v. Franco, 7-44 ..... 6028 B

BEVOLKING
Overzicht, 8-44 6061

BUITENLAND
Anti-Spaansche houding der Sovj.-pers, 3-11-44 ..... 6145 A
Franco zoekt toenad. tot geall., 10-11-44 ..... 6145 B
Eng. tegen aanwezigh. Spanje op de a.s. vredesconferentie, 15-11-44 6151 D
Russ.perscamp. t. Franco, 27-11-44 6162 L
Ital. oorlogssch. vrijgeg., 17-1-45 .. 6197 C
Guatamala verbreekt pol. betekk., 24-1-45 ..... 6201 H
Lequerica o. buitenl. pol., 23-1-45 6201 M
Protest bij Japan i.z. mishand. Spaanse onderdanen, 24-3-45 .... 6244 I
Dipl. betrekk. m. Japan afgebr., 12-4-45 ..... 6258 I
Beperk. D. activiteit, 19-4-45 .... 6263 C
Bewaking v. Laval, 28-5-45 ..... 6307 L

STAATKUNDE

Algemeen
Acties der Sovjet-Spaansche maquis, 23-10-44 ..... 6130 F
Franco onder buitenl. druk. De monarchie-moeilijkh. i.z. Tanger 6328 E

Regeering
Jordana, min. v. Buitenl. Zaken, overleden, 8-44 ..... 6044 D
Lequerica, min. v. buitenl. Z., 8-44 6054 F
Lequerica over btl. pol., 23-1-45 .. 6201 M

SYRIE

Dipl. betr. m. d. Sovj.-Unie, 8-44 6045 D
Oorl.verkl. a. asmogendh., 26-2-45 6226 C
Reconstr. kab., 9-4-45 ..... 6258 K
Onderh. m. Frankrijk afgebroken - Arab. steun voor Syrië en Libanon - Britsche troepen teruggetrokken, 21-5-45 ..... 6303 M
Toenemende spanning, 28-5-45 .. 6307 D
Egyptische nota, 31-5-45 ..... 6307 E
Toestand blijft gespannen, 5-6-45 6311 I
Botsingen m. Fr. troepen, 13-6-45 6320 C

TRIëST

Moeilijkheden, 10-5-45 ..... 6288 G
V.S. en Engeland tegen Tsjecho-Slow. bestuur, 15-5-45 ..... 6298 C
Titos troepen terug achter de Isonzo, 17-5-45 ..... 6298 D
Joego-Slaafsche aanspr., 18-5-45 . 6298 E
Geall. breiden bez. uit, 23-5-45 .. 6303 N
Overeenkomst i.z. Triest, 11-6-45 .. 6309 E

TSJECHO-SLOWAKIJE

ALGEMEEN
Dr. Hodza overleden, 7-44 ..... 6006 E
Regeeringsoproep, 8-44 ..... 6068 E

BUITENLAND
Bulgarije verbr. dipl. betr., 7-9-44 6077
Betr. met Poolsche emigr. reg. verbr., 2-2-44 ..... 6207 E
Dr. Benesj o. herstel grenzen, 28-3-45 ..... 6248 H
Dr. Benesj o. buitenl. pol., 8-4-45 6253 F

JUSTITIE
Tiso gearresteerd, 22-5-45 ..... 6304 A

MILITAIRE ZAKEN
Opstand te Praag, 6-5-45 ..... 6277 L
Russ. troepen in Praag, 9-5-45 .. 6289 I

NAT. SOC.
Konrad Henlein pleegt zelfmoord, 11-5-45 ..... 6289 L

STAATKUNDE

Algemeen
Opstand - Bezet. d. D. troepen, 30-8-44 ..... 6078 B
Radiorede dr. Tiso, 31-8-44 6078
Dr. Benesj o. herstel d. grenzen, 28-3-45 ..... 6248 H
Verhoud. Tsjechen en Slowaken, 9-4-45 ..... 6258 L
Samenst. regeer. - Dr. Fierlinger min.-president, 11-4-45 ..... 6258 M
Autonomistische bew. in Roethenië, 16-5-45 ..... 6298 F
Verhoud. tusschen Tsjechen en Slowaken, 7-6-45 ..... 6312 C
Nationaal blok gevormd, 19-6-45 .. 6328 F

Regeering
Kab. Tuka afgetreden - Dr. Tiso min.-pres., 5-9-44 6078
Terugkeer der regeer., 12-3-45 .. 6238 I
Dr. Benesj vormt n. kab., 31-3-45 6248 I
President en reg. n. Praag, 11-5-45 6289 K

TURKIJE

BUITENLAND
Hern. druk geallieerden, 7-44 .... 6021 G
Onderh. m. Sovj.-Unie, 26-7-48 .. 6038 D
Toenemende pressie d. geall. Nat. vergad. bijeen, 8-44 ..... 6045 A
Duitschland, dipl. betr. verbr., 8-44 6045 A
— v. Papen b. Saraciogloe; rede Saraciogloe; D. comment., 8-44 6045 A
— v. Papen te Berlijn, 8-44 ..... 6053 C
Frankijk (Vichy); dipl. betrekk. beëindigd, 8-44 ..... 6067 E
Openstell. d. Dardanellen, 26-10-44 6130 G
Dipl. betr. m. Japan verbr., 3-1-45 6186 F
Dardanellen op v. geall. scheepv., 13-1-45 ..... 6191 C
Openstell. d. Dardanellen, 15-1-45 6197 D
Oorogsverkl. a. Duitschl. en Japan, 23-2-45 ..... 6220 A
Geall. convooi door Dardanellen, 25-2-45 ..... 6226 D
Nota a. Sovjet-Unie i.z. opzegg. vriendschapsverdrag, 8-4-45 .... 6253 G
Turk. delegatie n. San Fancisco .. 6258 N

JUSTITIE
Daders aansl. Von Papen vrij, 8-44 6053 C

MILITAIRE ZAKEN
Mobilisatiemaatr., 8-44 ..... 6053 C

STAATKUNDE
Hasan Saka min. B. Z., 14-9-44 .. 6088 C

VERKEER EN ENERGIE
Scheepv. Zw. Zee gestaakt, 8-44 .. 6038 I
Verdere beperking van scheepv. verk., 8-44 ..... 6045 A

VATICAAN

Rede v. Paus Pius XII, 1-9-44 .. 6080 I
Reg. de Gaulle erkend, 11-12-44 .. 6172 A
Kerstboodschap Paus Pius XII, 24-12-44 ..... 6181 F
Toespr. Paus Pius XII over geest en soc. herv., 18-1-45 ..... 6226 F
Radiorede Z. H. de Paus, 9-5-45 .. 6289 M

VER. STATEN

BUITENLAND

China (Tsjoenking); bezoek van Wallace, 7-44 ..... 6005 B
D'land; protest wegens moord op krijgsgevangenen, 8-44 ..... 6052 A
Scheepvaartbeperking voor Argentinië, 28-9-44 ..... 6099 A
Hulpverleen. a. oorl.slachtoffers, 15-10-44 ..... 6116 C
Hulpverleen. a. Nederland, 16-10-44 6123 D
Dewey over buitenl. politiek, 19-10-44 ..... 6123 E
Roosevelt over buitenl. politiek, 22-10-44 ..... 6123 F
Leveringen via leen en pachtwet, 23-10-44 ..... 6131 A
Gen. Stilwell uit China teruggeroepen, 28-10-44 ..... 6131 C
Telegramwiss. Kon. Wilhelmina - Roosevelt, 10-11-44 ..... 6141 C
Ontslag gen. Stilwell, 1-11-44 ..... 6146 A
Oorlogslev. aan Sovj.-Unie, 24-1-45 6202 D
Leveringen a. Sovj.-Unie, 3-2-45 .. 6207 F
Int. conf. te San Francisco - Amer. delegatie, 14-2-45 ..... 6215 B
Roosevelt in Afrika, 23-2-45 ..... 6220 B
Verkl. Roosevelt o. Krimconferentie, 2-3-45 ..... 6225 I
Churchill o. Krimconf., 27-2-45 6226
Boodsch. Churchill, Stalin, Truman, 27-4-45 6269
De buitenl. handelspolitiek, 26-5-45 6308 B

Diplom. betrekkingen

Bolivia; kabinet erkend, 7-44 .... 6006 F
Finland; dipl. betr. verbroken, 7-44 6014 A
Frankrijk; com. De Gaulle erk., 7-44 ..... 6021 A
Argentinië; ambass. uit Washington teruggeroepen, 8-44 ..... 6037 C
Ambassadeur in China afgetreden, 31-10-44 ..... 6137 H

Verdragen

Engeland; petroleumovereenk., 8-44 6053 B
Steunpunten, ook in Indië, 8-44 6061 A
Verdrag met Denemarken i.z. Groenland, 10-5-45 ..... 6286 G
Wijziging bruikleenovereenkomsten, 15-5-45 ..... 6298 G
Leveringen bruikleenwet, 23-5-45 6304 B

ECONOMIE

Productie 1943-1944, 14-3-45 ..... 6238 F

GELD EN BANKWEZEN

E. R. Stettinius, biografie, 7-44 .. 6010 A
Waarschuwing tegen te hooge grondprijzen, 29-10-44 ..... 6131 D
Voorstellen i.z. gouddekking, 12-4-45 ..... 6258 P
Omvang bankbilj.circ. ..... 6258 R

HANDEL EN NIJVERHEID

Aanb. „Liberty"-schepen gestaakt, 8-44 ..... 6051 B
Petr., overeenk. m. Engel., 8-44 .. 6053 B
Sovjet-Unie; econ. onderhandelingen, 8-44 ..... 6061 F
Scheepsbouw; prod. 1943-'44 ..... 6067 D
Waarsch. der reg. tegen te hooge grondprijzen, 29-10-44 ..... 6131 D
Productie civiele vliegtuigen, 17-11-44 ..... 6151 F
Overzicht export 1943-1944, 12-4-45 6258 Q
Wijz. bruikleenovereenk., 15-5-45 6298 G
Levering bruikleenwet, 23-5-45 .. 6304 B
De buitenl. handelspolitiek, 28-5-45 6308 B

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Gen. Eisenhower opperbevelh. i. Frankr., 8-44 ..... 6061 E
Bevel Middell. Zeegebied, 8-44 .. 6061 E
Verliezen, 8-44 ..... 6067 D
Oorlogsproductie, 9-44 ..... 6080 D
Militaire verl. in Italië, 6-10-44 .. 6109 H
Gen. Stilwell uit China teruggeroepen, 28-10-44 ..... 6131 C
Overz. mil. verl., 10-44 ..... 6137 I
Ontslag gen. Stilwell, 1-11-44 .... 6146 A
Gen. Wheeler, opvolger v. Stilwell, 18-11-44 ..... 6151 E
Radiorede gen. Eisenhower, 20-11-44 6157 C
Verliescijfers leger in W.-Europa, 19-12-44 ..... 6177 A
Nieuwe inlijvingen, 11-1-45 ..... 6192 A
Uitbreid. oorlogsprod., 13-1-45 .... 6192 B
Overz. mil. verl. en bewapening 6192 C
Mobilisatie d. wetenschap ..... 6192 D
Biografie Eisenhower ..... 6194 A
Overz. mil. verliezen, 10-2-45 ..... 6211 G
Verliescijfers Amer. strijdkrachten, 16-3-45 ..... 6238 K
Wijziging in legerleiding, 6-4-45 6253 H
Overz. mil. verl., 10-4-45 ..... 6258 O
Vertrek Am. troepen uit Europa, 10-5-45 ..... 6289 O
Truman procl. overw. op D'land, 8-5-45 ..... 6298 N
Jap. ballons m. springstof, 22-5-45 6304 D
Jap. vliegende bommen op Amerika, 30-5-45 6308

Vloot

Mutaties in opperbevel der vloot, 6-10-44 ..... 6109 I
Vlootdag - Wapenproductie en mil. sterkte, 28-10-44 ..... 6131 B
Vlootsterkte, 15-12-44 ..... 6173 B
Verl. der oorl.vloot, 17-5-45 ..... 6298 H

OORLOGSSCHADE

Jap. ballons met springstof, 22-5-45 6304 D
Jap. vliegende bommen, 30-5-45 .. 6308

RECORDS

Recordvlucht 7000 km. over zee, 16-6-45 ..... 6320 D

SOCIALE ZAKEN

Verhoog. werklozensteun, 28-5-45 6308 A

STAATKUNDE

Algemeen

Wendell Wilkie overl., 9-10-44 .... 6116 B

Congres

Verkiez. huis v. afgevaard. en senaat, 8-11-44 ..... 6145 F
Truman spreekt congres toe, 16-4-47 ..... 6263 D

Regeering

Roosevelt ten derde male tot pres. gekozen, 6-11-44 ..... 6145 C
Britsche perscommentaren, 8-11-44 6145 D
Duitsche perscomment., 8-11-44 .. 6145 E
Ickes afgetreden, 11-11-44 ..... 6145 G
Cordell Hull afgetr. - Stettinius min. v. buitenl. zaken, 26-11-44 6157 D
Crew onderstaatssecretaris van buitenl. zaken, 4-12-44 ..... 6168 D
Congres-boodschap v. Roosevelt, 6-1-45 ..... 6186 G
Pres. Roosevelt geïnstall., 21-1-45 6197 E
Wijziging i. h. kab., 22-1-45 ..... 6202 A
Roosevelt overl. - Truman opvolger, 13-4-45 ..... 6259 A
Truman proclam. overwinning op Duitschland, 8-5-45 ..... 6289 N
Wijz. i. d. reg., 24-5-45 ..... 6304 C

Verkiezingen

Roosevelt candidaat, 8-44 ..... 6038 E
Dewey, Th., biografie, 8-44 ..... 6050 A
Roosevelt herkozen, 6-11-44 ..... 6145 C
Huis v. afgevaard. en senaat, 8-11-44 ..... 6145 F

VERKEER EN ENERGIE

Nw. electr. vervoersysteem, 25-1-45 6202 C
De prestatie der scheepsbouwindustrie, 24-5-45 ..... 6308 C

IJSLAND

Reg. Thordarson afgetr., 17-9-44 .. 6088 D
Regeer.wisseling, 22-10-44 ..... 6123 G

ZUID-AFRIKA

Inzameling voor Ned., 16-11-44 .. 6151 G
Verzet t. best.wijz. mand.gebieden, 19-5-45 ..... 6304 F

ZWEDEN

BUITENLAND

Ver. Staten. Amerik. noodlandingen. Verz. t. vrijlat. afgew., 7-44 6014 E
Frankrijk (Vichy); dipl. betr. geëind., 8-44 ..... 6067 E
Beperking asylrecht, 6-9-44 ..... 6079 C
Transitoverk. a. Duitschl. verboden, 10-9-44 ..... 6079 C
Grensincid. met D. soldaten aan Noorsche grens, 16-11-44 ..... 6151 H
Luchtvaartverk. m. Finland gestaakt, 2-3-45 ..... 6226 F
Afstand ex-terr. rechten in China, 9-4-45 ..... 6259 B

GELD EN BANKWEZEN

G. Cassel, biografie, 7-44 ..... 6002 A

HANDEL EN NIJVERHEID

Pos. koopv.vloot, 8-44 ..... 6054 H
Beperking leveranties a. Duitschl., 19-9-44 ..... 6093 G

KON. HUIS

Troonrede Kon. Gustaaf, 11-1-45 .. 6192 E
Morgan. huw. v. pr. Karel Johan, 21-5-45 ..... 6304 G

MILITAIRE ZAKEN

Sluiting der territoriale wateren, 25-9-44 ..... 6109 L
Ontruiming v. Haparanda, 5-10-44 6109 M
Uitbreid. mil. maatregelen, 24-10-44 6131 E

STAATKUNDE

Kamerverkiezingen, 18-9-44 .... 6093 G
Kabinetswijziging, 30-9-44 ..... 6109 K
Troonrede Kon. Gustaaf, 11-1-45 6192 E

ZWITSERLAND

ALGEMEEN

Opheff. verduistering, 12-9-44 .... 6087 D

BUITENLAND

Algemeen

De verhoud. tot de Sovjet-Unie, 20-12-44 ..... 6176 B
Geen asyl v. oorlogsmisd., 10-4-45 6259 C

Verdragen en overeenkomsten

Credietovereenkomst m. Nederl., 10-10-44 ..... 6113 F

Diplom. betrekkingen

Rusland weigert herstel dipl. betrekk., 4-11-44 ..... 6146 B

GELD EN BANKWEZEN

Duitsche credieten geblokk., 18-2-45 6215 D

HANDEL EN NIJVERHEID

Export, 8-44 ..... 6038 G
Wetensch. onderz., 8-44 ..... 6054 A
Uitv. oorlogsmat. gest., 30-9-44 .. 6100 C

JUSTITIE

Zuivering v. h. publ. leven, 28-5-45 6308 D

MILITAIRE ZAKEN

Militaire maatregelen, 9-44 .... 6079 D

STAATKUNDE

Min. v. Binnenl. Zaken afgetreden, 10-11-44 ..... 6146 C
Steiger tot president gek., 14-12-44 6173 D

WERELDOORLOG

ALGEMEEN

Duitschl. pos. in 5e oorlogsjaar; verkl. gen. Dittmar, 7-44 ..... 6009 A
Einde convooistelsel ..... 6307 A
2.500.000 krijgsgevangenen n. huis 6307 B
Britsche adm. geeft cijfers over verliezen, 15-6-45 ..... 6327 G

LUCHTOORLOG

Aanvallen op Boedapest, Belgrado, Kroonstad, Kiel, Weenen, Leipzig, Opper-Silezië; Vergeldingsvuur op Eng. voortgez., 7-44 6008
Aanv. op Weenen, Ploesti, München en Boedapest; zwaar vergeldingsvuur op Londen, 7-44 .. 6016
Aanv. op Ploesti, Saarbrücken, Augsburg, München, Weenen, Kiel, Keulen, Roergebied, Berlijn, Koblenz, Schweinfurt, Friedrichshafen, Wetzlar, Leipzig; Hamburg, Mannheim en Ludwigshafen, 7-44 6024
Zwaar vergeldingsvuur op Londen, 7-44 6024
Aanv. Ploesti, Kiel, Berlijn, Stuttgart, Boedapest, Wiesbaden, Merseburg en Hamburg, 7-44 .. 6032
Vergeld.vuur op Londen voortgezet, 7-44 6032
Aanvallen op Midden-, Duitschl., Bremen, Boedap. Kroatië, Boekarest, Ploesti, München, Mannheim, Ludwigshafen, Frankenthal, Friedrichshafen, Saarbrücken, Kempten; opgave Anglo-Amerik. vliegtuigverliezen, 8-44 6040
Aanv. op Bremen, Hamburg, Anklam, Schwerin, Maagdenburg, Brunswijk, Berlijn, Opper-Silezië, Boedapest, Ploesti, Saarbrücken, Karsruhe, Primaseno en Luxemburg; voortzetting V1-bimbardement, 8-44 6048
Aanv. op Straatsburg, Saarbrücken, Metz, Brunswijk, Hildesheim, Rüsselheim, Mühlhausen, Berlijn, Kiel, Mannheim, Ludwigshafen, Trier, Kaiserslautern, Maagdenburg, Dessau, Stettin, Kiel, Ploesti, Bremen; voortzetting V1 actie, 8-44 6056
Aanv. op Ploesti, Hongarije, Opper-Silezië, Weenen, Sudetenland, Bohemen, Kiel, Pardubitz, Rostock, Wismar, Schwerin, Brünn, Rüsselsheim, Darmstadt, Rijnland, Westfalen, 8-44 6064

Aanv. op Mannheim, Ludwigshafen, Kiel, Koningsbergen, Berlijn, Hamburg, Tilsit, Duisburg, Emden, Weenen, Ostrau, Oderberg, Stettin, Bremen; voortzetting V1 actie; overzicht geall. verliezen in Augustus, 8-44 6072
Mannheim, Ludwigshafen, Hannover, Karlsruhe, Mainz en Dusseldorf gebombardeerd, 9-44 6082
Düsseldorf, Mainz, Mannheim, München-Gladbach, Brunswijk, Ulm, Heilbronn, Stuttgart, Neurenberg, Weenen, Hannover, Maagdenburg, Eisenach, Darmstadt, Berlijn, aangevallen. Haven v. d. Helder gebomb., 9-44 6090
Zware bombardementen op Duitsche steden, 9-44 6096
Zware bombardementen op Duitsche steden, 9-44 6104
22.400 ton op Duitschland en bezet gebied geworpen - Zeedijk op Walcheren gebombard., 10-44 .. 6112
Verscherpt luchtoffensief tegen Duitschland, 10-44 6113
Zware aanvallen op Duitsl., 10-44 6126
Eerste luchtaanv. m. landvliegtuigen op Tokio 6158
München met bommen van 5500 KG aangevallen 6164
Massale luchtaanv. op D'land 6170
In Febr. 135.000 ton bommen op Duitschl. geworpen 6228
Geall. nemen bommen van 10 ton in gebruik 6240
Zware luchtaanv. op Kobe, Osahe en Nagoya 6312

OOSTELIJK FRONT

Sloesk, Borissof, Minsk, Polozk, Kowel, Baranowitze d. bolsjewisten heroverd; Wilna bedreigd, 7-44 ..... 6007 A
Voortzetting Russische aanval op Finland, 7-44 ..... 6008 A
Lida. Pinsk, Wilna ontruimd; verdediging Baltische landen; overzicht Sovjet-offensief, 7-44 .... 6015 A
Toen. strijd; Ostrof, Pleskau, Lublin, Narwa, Lemberg, Brest-Litowsk, Bialystok en Dunaberg ontruimd; Overzicht, 7-44 .... 6031 A
Siedice, Kalvaria, Wilkowisjken, Milau en Kowno ontruimd; Birsen en Radzymin heroverd; aan-
Druk op het Finsche front, 7-44 .. 6016 A
Grote activiteit geh. Oostfront; Grodno ontruimd; Overz., 7-44 6023 A
vallen op Warschau afgeslagen; opgave Sovjet-tankverl. in Juli, 8-44 ..... 6039 A
Bolsjewistische aanvallen en doorbraakpogingen afgeslagen; Wilkowisjken heroverd, 8-44 6047
Stabilisatie; bolsjew. heroveren Wilkowisjken, 8-44 6055
Sovjet-offensief op Zuidel. vleugel hervat; Jassy opgegeven; omwenteling in Roemenië, 8-44 6064
Sovj.-zomeroffensief opgevangen; aanval op Warschau afgeslagen; Sovj.-tr. bezetten Roemenië, 8-44 6071
Sovjets in aanval bij Wijsshof - Sovjets steken Narwa over - Titos partisanen in offensief - Sovjets passeeren op drie plaatsen Bulgaarsche grens - Varna bezet, Vijand. met Finland gestaakt, 9-44 6082
Russen veroveren Lomscha en Praga - Russ. offensief in Letland en Estland, 9-44 6090
Nieuwe Russ. offensieven in Oostzeestaten en in Hongarije, 9-44 6095
Russen en Roemenen dringen Hongarije binnen, 9-44 6103
Verzet in Warschau gestaakt - Verdere opmarsch in Hongarije, 10-44 6111
Belangrijke Russ. vorderingen in Oostzeestaten - Riga bevrijd - Snelle opmarsch in Joego-Slavië en Hongarije: Szegedin bevrijd; gevechten in Belgrado, 10-44 .. 6117
Belgrado bevrijd, 10-44 6124
Russ. opmarsch in Oost-Pruisen en in den Balkan, 10-44 6132
Vorderingen in Hongarije en Tsj.-Slowakije - Russ. opmarsch naar Boedapest, 10-44 ..... 6138, 6139
Russen voor Boedapest - Strumitza-dal ontruimd 6147
Russen blijven vorderingen maken in Hongarije 6152
Toenemende bedreiging voor Boedapest 6158
Snelle Russ. opmarsch in Zuid-Hongarije 6163
Russen naderen Boedapest 6169, 6170
Russen staan v. Boedapest 6173, 6174
Vier-vijfde van Hongarije in Russische handen 6177, 6178
Boedapest omsingeld 6182
Verbitt. gevechten in Boedapest .. 6187
Groot Russ. offens. in Polen 6192, 6193
Russ. offensief tusschen Karpaten en Memel - Warschau in Russische handen 6197, 6198
Russen dringen door op Duitsch gebied 6203
Oost Pruisen in Russ. handen 6207, 6208
Russen passeeren de Oder 6218
Garnizoen v. Boedapest capit. .. 6215
Russen veroveren Posen .. 6220, 6221
Russen vord. in Pommeren .. 6227, 6228
Pommeren vrijwel geheel in Russ. handen - Danzig bedreigd 6232, 6233
Russen dringen op naar Danzig en Gdynia 6239
Russ. terreinw. in Hongarije 6245, 6246
Russen veroveren Küstrin, Danzig en Gdynia en maken vorderingen in Hongarije. Zij dringen Oostenrijk binnen 6249, 6250
Hongarije geheel in Russ. handen. In Weenen wordt gevochten 6254, 6255
Russen veroveren Weenen en Koningsbergen 6260
Russ. offensief tegen Berlijn .. 6264
Amerikanen en Sovjet-troepen maken contact a. d. Elbe 6269, 6270
Russen veroveren Breslau - Onvoorwaardelijke capit. van alle Duitsche troepen 6290

RECAPITULATIE

1 Jan.—13 Febr. 1944 6065
11 Jan.—28 Febr. 1944 6228

VERRE OOSTEN

Overz. strijd b. d. Marianen; Am. aanv. o. d. Bonineil.; Tsjoetsjau d. Japanners bezet; Likow en Hengjang ingesloten, 7-44 .... 6008 B
Wederz. verliezen in Birma; luchtaanval op Kioesjoe; Joengfeng (China) veroverd, 7-44 .. 6016 B
Laatste strijd op Saipan; luchtaanval Madoera; Offensief b. Hengjang (China); Landing op Goeam; overzicht, 7-44 ..... 6024 A
Am. landing op Tinian; hevige gevechten op Goeam; Hengjang (China) d. Japan bezet; luchtaanval op Hondo, 8-44 ..... 6048 A
Overz. strijd in Birma, 8-44 6056
Overz. strijd in China, 8-44 6056
Luchtaanv. op Palembang, 8-44 .. 6056
Luchtaanv. op Kiosjoe, Formosa, Mindanao, Halmaheira en Celebes. In Birma Tengjoe op Jap. veroverd. Jap. successen in China. Amerikanen landen op Palanë-eilanden en Morotai, 9-44 .. 6082
Nieuwe landingen op Palaoeeilanden - Bombardementen op Ned. O. Ind., havens en steden, 9-44 6096
Tinian en Goeam veroverd, 9-44 .. 6104
Balikpapan gebombardeerd en Fotsjau in China door Japan bezet, 10-44 6109
Grote geallieerde aanval op Formosa, 10-44 6118
Amerik. landing op Philippijnen, 10-44 6126
Amerik. landing op Samar - Zeeslagen bij de Philippijnen, 10-44 6134
Amerik. opmarsch op Leyte en Samar - Japansche landing op Leyte, 10-44 6140
Singapore gebombardeerd 6148
Zware Japan. verliezen bij poging om garnizoen van Leyte te versterken 6164
Amerikanen versterken hun positie op Leyte 6170
Nieuwe Amerik. landing op Philippijnen 6174
Japan. tegenstand op Leyte ten einde 6178
Vrijwel geheel N. Birma gezuiverd 6188
Amer. landen op Luzon 6193
Amer. opmasch n. Manilla 6198
Amer. 25 K.M. van Manilla 6208
Amer. dringen Manilla binnen .. 6212
Massale luchtaanv. op Tokio ... 6216
Amer. landen op Iwojima 6222
Strijd om Mandalay in Birma 6233, 6234
Amerik. landen op Okinawa 6250
Amer. vernietigen Jap. slagschip „Jamato" 6256
Amer. landen op Mindanao 6264
Brit. troepen veroveren Rangoon - Geall. troep. landen op Tarakan 6278
De landing op Tarakan 6290
Groote Jap. verliezen op Philippijnen - Vredesgeruchten 6308
Geall. landingen op Br. Borneo .. 6312
Geall. landing op Br. N. Borneo - Nieuwe vorderingen der Chineezen - Laatste verzet der Japanners op Okinawa 6320

WESTELIJK FRONT

Geall. doorbraakpog. b. Caen; Am. aanv. bij Carentan; terroristen en saboteurs in gevechten gedood; overzicht geall. verliezen 1e invasiemaand, 7-44 ..... 6007 A
Voortz. slag om Caen; aanvallen bij La Hay du Puits afgesl., Am. doorbraakpoging bij St. Lô verijdeld; terroristen- en sabotagegroepen vernietigd, 7-44 ..... 6015 A
Zware geall aanv. in Normandië; St. Lô ontruimd; terroristen gedood, 7-44 ..... 6023 A
Engelsch-Amerik. aanvallen in gebieden v. Caen en St. Lô; geall. terreinwinst; teroristen doodgeschoten, 7-44 6032
Amerik. doorbraak t. Z. v. Aranches; resultaten zuiveringsacties tegen bandieten; Eng. aanvallen bij Caen afgeslagen, 8-44 6040
Eng. aanval op Caen afgeslagen; Am. terreinwinst in Bretagne; aanv. op Brest, Lorient, St. Nazaire en St. Malo afgeslagen; Angloamerik. omsingelingsoperaties, 8-44 6047
Anglo-Amer. omsingelingsoperaties in Bretagne; gevechten in Chartres en Orléans; St. Malo gevallen; land. a. d. Rivièra, 8-44 6055
Eisenhower bevelh. in W. Frankr., 15-8-44 ..... 6061 E
D'sche distancieeringen in W. en Z. Frankrijk; gevechten in en om Parijs; Am. landing bij St. Juan de Luz; optreden d. „maquis", 8-44 6063
Geall. opmarsch in N. Frankrijk; Amiens en Verdun ontruimd; afweergevechten in Rhônedal bij Valence; trommelvuur op Engelsche kust, 8-44 6071
Roemeensche wapenstilst. del. te Moskou, 31-8-44 6077
Sovjet-troep. bezetten Roemenië, 3-9-44 6077
Brussel bevrijd - Siegfriedlinie bereikt - Kanaalkust geïsoleerd - Duits. troep. ontruimen Metz en Nancy - Model opvolger van v. Kluge - Luik en Ostende bevrijd, 9-44 6081
Maastricht bevrijd - Luchtland.-troepen bij Tilburg, Eindhoven, Arnhem en Nijmegen gedaald - Zeebrugge bezet - Britsche patrouilles op Ned. grondgebied - Stad Luxemburg bevr. - Eupen, Malmedy, Le Havre, Neufchateau, Nancy en Epinal bevr., 9-44 6089
Zware strijd bij Arnhem - Eindhoven en Nijmegen bevrijd - Hevige gevechten om Aken - Brest en Boulogne gevallen 6094, 6095
Einde van strijd bij Arnhem - Langzame verbreding v. d. corridor - Kanaal Antwerpen-Turnhout overschreden - Calais veroverd, 9-44 ..... 6101 A
Voortgezette strijd bij Nijmegen - Canadeezen dringen Z. Vlaanderen binnen - Zeedijk op Walcheren gebombardeerd - Slag om Aken - Nieuw geall. offensief tuss. Metz en Nancy, 10-44 6110
Hevige strijd om Zeeland - Amerik. dringen Aken binnen, 10-44 6115
Zware strijd voor Scheldemond. - Aken veroverd, 10-44 ..... 6124 A
Brabantsche steden en dorpen bevrijd - Amerik. vorderingen in Vogezen, 10-44 ..... 6131, 6132

Britsche landing op Walcheren - Amerik. vorderingen bij Aken - Gev. in de Vogezen, 10-44 6137, 6138
Duitsche terugtocht over Holl. Diep en Bergsche Maas - Am. offens. tuss. Metz en Nancy 6146, 6147
Nieuwe slag bij Aken 6151
Snelle geall. vorderingen in Lotharingen en den Elzas 6157
Geallieerden dringen op naar Saargebied 6163
Stellingen b: Arnhem geïnund. - Hevige strijd in Saargebied 6169
Hevige strijd in de Elzas - Geall. vorderingen in Saargebied 6173
Duitsch tegenoffensief - Gevechtsfront tusschen Trier en Monschau 6177
Front in Z. België en Luxemburg gestabiliseerd 6181
Commandowisseling bij Britsche leger, 5-1-45 ..... 6183 E
Hevige slag in de Ardennen 6186
Duitschers trekken terug in de Ardennen 6192
Voortgezette D. terugtocht uit Ardennen 6197
Duitsche saillant in Ardennen geheel opgeheven 6203
Invasie-omvang der operaties, 31-1-45 ..... 6207 C
Reeds 800.000 D. gevangen genomen 6211
Kleef en Rijnswoud veroverd 6215
Nieuw Amer. offensief a. d. Roer 6220
Duitsche terugtocht ten W. van de Rijn - Roermond en Venlo bevrijd 6227
Amer. veroveren Keulen - Bruggehoofd bij Remagen 6232
Amer. vergrooten bruggenhoofd bij Remagen - Nieuw geall. offensief 6238, 6239
D'schers ontr. Saargeb. en Rijn-Paltz. Bij Wesel groot geall. offensief 6245
Rijn op vele punten overschreden - Roergeb. met omsingeling bedreigd 6248, 6249
Strijd in Oost-Ned. - Roergebied omsingeld 6253, 6254
Snelle geall. vorderingen in O.-Ned. - Arnhem bevrijd. Am. bereiken Elbe bij Maagdenburg .. 6259, 6260
Oost-Ned. vrijwel geheel bevrijd - Canadeezen aan Grebbe-linie - Maagdenburg e.a. steden genomen - Amer. tot in Tsjecho-Slowakije doorgedrongen - Strijd in Roergebied ten einde .. 6263, 6264
Am. en Sovjet-troepen maken contact a. d Elbe 6268, 6269
Berlijn, Hamburg en München veroverd - D. troepen in N.W.-Duitschland, Denemarken en Ned. capituleren 6728
Am. nabij Praag - Onvoorwaardelijke capitulatie onderteekend .. 6290
Olie-leidingen i. h. Kanaal, 24-5-45 6304 E
Nieuw geall. offensief a. d. Adriatische kust, 8-44 6072
Geall. troepen doorbreken Cothenlinie - Amer. bezetten Lucca en Pratto, 9-44 6082
Cothenlinie definitief doorbroken, 9-44 6096
Belaria veroverd, 9-44 6104
Engelsche troepen op Grieksche vasteland geland, 10-44 6112
Ontruiming van Griekenland - Athene bevrijd, 10-44 6118
Griekenland voor de helft bevrijd, 10-44 6125
Hevige strijd om Bologna, 10-44 .. 6133
Grieksche vasteland geheel bevrijd, 10-44 6139
Forli genomen 6148
Ravenna veroverd 6170
Faenza veroverd 6174
Geall. bereiken de Povlakte 6264
D. troepen in Italië capituleeren 6278

ZEEOORLOG

11.000 ton d. duikb., kruiser en torpedojager d. marinestijdmiddelen vernietigd, 7-44 6016
74.000 ton en 2 torpedojagers d. duikbooten vernietigd, 7-44 6024
149.000 ton geall. handelstonn. en 27 oorlogsschepen in Juli vernietigd; duikboot- en eenmanstorpedo-actie, 8-44 6040
31.000 ton geall. scheepsruimte d. duikbooten vernietigd; 25.500 t. door éénmanstorpedo, 8-44 6048
22.000 ton geall. scheepsruimte d. duikb. vernietigd; actie lichte strijdmiddelen en éénmanstorpedo's, 8-44 6056
40.000 ton geall. scheepsruimte, Engelsche kruiser, vliegtuigmoederschip en 4 torpedojages d. duikbooten vernietigd; actie t. comm. benden in de Egeïsche Zee, 8-44 6064
Actie v. D'sche duikbooten in de N. IJszee; 225.000 ton scheepsruimte door duikbooten en 15 oologsschepen door éénmanstorpedo's vern.; 36.000 t. scheepsruimte i. Kanaal en Ind. Oceaan tot zinken gebracht; 226.500 geall. tonnage in Augustus vernietigd; 262.000 t. beschadigd, 8-44 6072
Eng. vliegtuigen vallen „Tirpitz" aan - Embden beschoten, 9-44 . 6082
De „Tirpitz" t. zinken gebracht 6152
Toegenomen D. duikbootactiviteit 6193
Geallieerde zeeverliezen ..... 6306 C

ZUIDELIJK FRONT

Geall. opmarsch in Italië; Siena ontruimd, 7-44 6008
Aanvallen bij Volterra; geringe geall. terreinwinst, 7-44 6016
Afweerslag voortgezet; Arezzo, Livorno en Ancona ontruimd, 7-44 6024
Aanvallen op Florence afgesl., 7-44 6032
Aanvallen op Florence afgeslagen; verliezen comm. benden op Balkan; aanval op Korcoela afgeslagen, 8-44 6040
D'sche troepen ten N. van Florence teruggetrokken; pogingen tot passeeren v. d. Arno afgeslagen, 8-44 6048
De terroristen vernietigd; aanvallen a. d. Arno afgesl., 8-44 6056

WETENSCHAP EN TECHNIEK

Penicilline; Ned. onderz., 8-44 .... 6053 D
Temperatuurstijging Noordpool, 8-44 ..... 6062 B
Louis Lumière 80 j., 5-10-44 ..... 6109 E
Nobelprijzen uitgereikt, 13-12-44 .. 6173 C
Dr. Jac. Thysse overleden, 11-1-45 6190 C
Mobilisatie der wetenschap, ... 6192 D
Dr. F. H. Fischer overleden, 24-1-45 6200 E
Prof. dr. Huizinga overleden, 5-2-45 ..... 6209 C
Prof. ir. J. v. d. Steur overleden, 20-2-45 ..... 6218 D
Prof. mr. V. Rutgers overleden, 27-3-45 ..... 6247 D
Prof. dr. W. Aalders overleden, 31-3-45 ..... 6247 H
Rijksbureau voor oorlogsdocumentatie opgericht, 15-5-45 ..... 6293 D
Magnetische Noordpool verschoven, 27-5-45 ..... 6303 H
Onderz. n. atoombommen, 22-5-45 6303 I
Olieleidingen i. h. Kanaal. 24-5-45 6304 E
Kuyper-bibliotheek terecht, 4-6-45 6310 B
Bouw stratosfeervliegtuig, 30-6-45 6332 B

Index van 3 Juli 1944—1 Juli 1945

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN MET VOORTDUREND BIJGEWERKTEN INDEX

PERMANENTE INDEX VOOR DE PERIODE 1 JULI 1945—30 JUNI 1946

Handleiding bij het gebruik van den index

De verwijzing naar het berichtenmateriaal geschiedt in den index door vermelding van pagina, kenletter, maand en jaartal (7-45 is Juli 1945). De berichten zijn gerangschikt volgens Landen of Gebieden (België, Italië, Nederlandsch Indië enz.) en enige andere rubrieken als:

AFBEELDINGEN (Binnen. tekst, Buiten tekst, Landkaarten enz.)
BIOGRAFIEEN
INTERNATIONAAL NIEUWS
WERELDOORLOG
WETENSCHAP EN TECHNIEK

Alle bovenvermelde rubrieken zijn alphabetisch gerangschikt.

De in iedere rubriek opgenomen berichten zijn verdeeld in groepen, welke worden aangegeven door alphabetisch gerangschikte trefwoorden. Voor Nederland luiden deze trefwoorden o.a.

ARBEID
BELASTINGEN
BEVOLKING
BUITENLAND
DISTRIBUTIE
GELD- EN BANKWEZEN
GEESTELIJK LEVEN
HANDEL - NIJVERHEID
JUSTITIE (Politie)
KONINKLIJK HUIS
KUNST
MILITAIRE ZAKEN
MIJNBOUW
OPVOEDING, ONDERWIJS EN JEUGDBEWEGING
OORLOGSSCHADE
OPENBARE WERKEN
SOCIALE ZAKEN
SPORT
STAATKUNDE
VERKEER EN ENERGIE
VERZEKERINGEN
VOEDSELVOORZIENING (Distributie, Land- en Tuinbouw, Veeteelt en Visscherij)
VOORLICHTING
WATERSTAAT

Voor KRIJGSVERRICHTINGEN der diverse landen, zie het chronologisch overzicht onder „WERELDOORLOG (2e)".

A

ABESSYNIE

ALGEMEEN

Aanspraak op vroegere It. koloniën, 9-3-46 ..... 6654 C
De aanspraken op Erythrea en Ital. Somaliland, 17-6-46 ..... 6775 D
Opening Russ. ziekenhuizen, 17-6-46 6775 E
Smuts over v.m. Ital. kol., 20-6-46 6778 L

BUITENLAND

Timosjenko Russ. gezant, 28-2-46 6649 H
Timosjenko aangekomen, 17-6-46 6775 E

AFBEELDINGEN

BINNEN TEKST

Acher Achille, 1-4-46 6680
Acte van beschuldiging tegen Goering en andere Nazi-leiders, 19-10-45 ..... 6485 F
America (Peel), uitgew. pamflet, 15-8-45 ..... 6410 D
Atoombom, 29-9-45 ..... 6455, 6456
Attlee, C., 26-7-45 6376
Banning, Dr. W. 13-9-45 ..... 6440 B
Beel, Dr. L. J. M., 22-9-45 ..... 6449 E
Bevin, E., 21-8-45 ..... 6412 A
Bidault, George, 15-6-45 6777
Bidault, Georges 22-11-45 6517
„Big Three" tijdens conf. Teheran 16-12-45 6555
Blokzijl, M. 12-9-45 6433
Boer, F. de, 28-2-46 ..... 6644 E
Churchil, aankomst te Fulton, 5-3-46 6657
Clark Kerr, 3-3-46 ..... 6647 A
Doorman, Schout bij Nacht K., 23-2-46 6635
Francellar, 3-5-46 6726
Frankrijk, teek. samenstelling der Constituante 14-11-45 6509
Garantie verstrekt d. d. Ned. reg. te Londen ten behoeve v. h. Nat. Steunfonds 11-11-45 6503
Gasperi, Alcide de, 10-6-46 6770
Genechten, Mr. Dr. van, i. d. bekl. bank 3-10-45 6458
George, Koning v. Engeland, 11-1-46 6585 D
Gevechtsschepen, grootte en sterkte, 27-1-46 6610
Gillard, Frank, 3-5-46 6726
Giral José, 23-2-46 6642
Göring, 9-15-6-46 6769
Gouin Felix, Min. pres., 28-1-46 .. 6609 A
Gouden med. v. d. stad A'dam aan gen. Eisenhower, 12-12-45 ..... 6554 D
Grese, Irma (Bergen Belsen) 21-9-45 ..... 6444 I
Guardia, La, 3-12-45 ..... 6534 K
Halley, Sir William, 3-5-46 6726
Harriman 1-11-45 ..... 6494 D
Hatta, Moh. Ir. 14-10-45 6477
Helfrich, C. E. L., 1-9-45 ..... 6422 D
Hirohito, 14-8-45 ..... 6405 H
Hitler, Huw. acte, 13-19-1-46 6587
Hondo gebomb. 16-7-45 6370
Hoover, Herbert, 6-4-46 6690
Inönu, pres. Turkije 7-11-45 ..... 6502 E
Jackson, Robert H. 20-11-45 6563
Jong, Kard. de bij benoeming gelukw. door Min. Schermerhorn, 27-12-45 ..... 6574 B
Kalinin, 4-6-46 6762
Kleffens, Min. dr. van, 9-2-46 ..... 6640 F
Kolfschoten mr. H. A. F. 20-10-45, 6480 C
Kramer, Joseph (Bergen Belsen) 21-9-45 ..... 6444 I
Kruls, lt.-gen. Mr. H., 27-10-45 .... 6488 C
Landbouw- en Veeteelt statistiek 3-11-45 ..... 6506 B
Laval, P., 31-7-45 6386 B, 10-10-45 6470 A
Lehman, Herbert, H., 22-3-46 ..... 6666 C
Leopold, Koning, 19-7-45 ..... 6365 A
Lie, Trygre, secr. gen. U.N.O., 2-2-46 6617 F
Lieftinck, Prof. Mr. P., 7-45 6355
Logemann, Min. Prof. Dr. J. H. A., 5-10-45 6461
Manoeilski, dr. 18-1-46 ..... 6601 G
Menthon, François de, 18-1-46 .... 6593 C
Molotov, W. M. 9-8-45 ..... 6395 A
Mook, Lt. Gouv. Gen. Dr. 13-10-45 ..... 6467 H
Nat. Steunfonds, micro-foto van garantie, verstr. d. Ned. reg. t. Londen t. beh. v., 11-11-45 6503
Palestina. Bevolkingsvraagst., 20-1-46 6602
Patton, Gen., 22-12-45 6578
Peron, 3-7-6-46 6766
Pétain, H. Ph., 23-7-45 6377
Peter, Koning v. Joego-Slavië m. zijn gemalin, 30-11-45 ..... 6533 H
Petiot in beklaagde bank, 5-4-46 6697
Quisling, V., 23-8-45 ..... 6413 D
Renner, Dr. Karl, 20-12-45 ..... 6570 H
Ritter, Dr. P. H. Jr., 7-45 6344
Roedenko, lt. gen., 9-2-46 ..... 6624 A
Romijn, Kapt. A. en dochter, 6-2-46 6613 A
Roosevelt, Mevr. gedel. U.N.O., 13-2-46 ..... 6624 D
Rosenberg, 9-15-6-46 6769
Royen, min. mr. J. H. van, 26-2-46 6637 A
Savornin Lohman, prof. de 18-3-46 6662 A
Schaik, Mr. J. R. H. van, 25-9-45 6448 A
Schermerhorn en Mgr. de Jong, 27-12-45 ..... 6574 B
Schouten, J., 5-9-45 ..... 6423 I
Seyss-Inquart in bekl. bank, 29-12-45 ..... 6573 A
Seyss Inquart, 11-20-6-46 6785
Sjahir, 22-2-46 ..... 6632 D
Snogger, John, 3-5-46 6726
Soekarno, Ir., 11-10-45 6468
Spaak, P. H. voorz. Alg. Verg. der U. N. O., 1-46 ..... 6592 C
Thorez, Maurice, 24-25-6-46 6784
Truman, H., 10-8-45 ..... 6404 G
Tweede Kamer kiezerslijsten .... 6706 I
Verzetskruis, Ned., 7-5-46 6731
Volkshuishouding, Ned. 6716
Vorrink, J. J. 8-9-45 ..... 6434 B
Wyshinski bij Veiligh. Raad, 26-1-46 ..... 6609 E

BUITEN TEKST

Amer. surplus-voorraden, 17-2-46 6634b
Arnhem, Luchtlandingen 9-45 .... 6438a
Arnhem, strijd en verwoesting 9-45 6438b
Atoombom, verwoesting Hiroshima, Nagasaki, 9-45 ..... 6454b
Atoombom, Nagasaki. 10-45 .... 6462b
Atoombom, proefneming in N. Mexico, 10-45 ..... 6462a
Birma-weg door U.S.A. geaband. 17-3-46 ..... 6666b
Bredius, Dr. A., 31-3-46 ..... 6682a
Breskens, bunkerstad, 8-45 ..... 6414a
Brits Indië bespr., 5-5-46 ..... 6730a
Broekhoff, K. H. overlden, 14-4-46 6698a
Bunker v. onderzeeërs te IJmuiden, 3-11-45 ..... 6494b
Catharine Miller-Bridge te Deventer, 3-11-45 ..... 6494a
Churchill, het geschenk van Ned. aan 10-11-45 ..... 6502a
Churchill in Ned., 12-5-46 ..... 6738a
Churchill op Binnenhof, 12-5-46 .. 6738b
Concentratiekamp Ohrdruf 9-45 .. 6446b
Conf. Min. B.Z. Londen (Bevin, Molotof, Byrnes, Bidault), 9-45 6454a
Cordell Hull, 17-11-45 ..... 6510a
Einstein, Albert, 20-1-46 ..... 6602a
Eisenhower bezoekt Nederland, 13-10-45 ..... 6470a
Eng.-Ned. bespr. op Chequers, 27-12-45 ..... 6578a
v. Eyck, Dr. J., portret, 7-4-46 .... 6690a
Firefly, jager-verkenner, 6-1-46 .. 6586a
Fonsie: raket-batterij, 13-1-46 .... 6594b
Gaulle, gen. Ch. de, 27-1-46 ..... 6610a
Gouden masker Graf in Egypte ontdekt, 24-2-46 ..... 6642b
Herd. door D. gefus. in St. Bavo te Haarlem, 1-12-45 ..... 6526a
Herdenkingsspel A'dam, 8-45 .... 6430b
Hopkins, Harry L., 17-2-46 ..... 6634a
Hongarije, inflatie, 5-5-46 ..... 6730b
Ind. del. op slot Hubertus, 14-4-46 6693b
Intern. kampen, 7-45 ..... 6370a
Japan, onderteek. cap., 2-9-45 .... 6478a
Jong, Kard. dr. J. de, 3-3-46 ..... 6650a
Juan, Don Sp. troonpretend., 6-1-46 6586b
Kaartje confl. China, 27-12-45 .... 6578b
Kabinet Schermerhorn, 7-45 .... 6354a
Kabinet Soekarno 17-11-45 ..... 6510b
Kardinalen ontv. roode bonnet, 3-3-46 ..... 6650b
Konk. fam. te Rome, 26-5-46 ..... 6754b
Kremlin te Moskou, 13-1-46 ..... 6594a
Leopold, Koning met zijn gemalin i. Zwitserl. 8-12-45 ..... 6534b
Meteor, Eng. eenpersoons gevechtsvliegt. 27-10-45, ... 6486b
Monetaire zuivering, 7-45 ..... 6380a
Montgomery, bezoek A'dam, 9-45 6430a
Mook, Lt. g.g. dr. H. J. v. tijdens persconferentie Batavia 15-12-45 .. 6554a
Mussert, ir. A. proces 1-12-45 .... 6526b
Ned. en de oorlog tegen Japan, 7-45 ..... 6388a
Ned.-Indië 1945: Ind. opschriften op winkels te Batavia, 22-12-45 6562a
Ned. Indië 1945: Jeugdige leden v. h. nat. leger oefenen m. Jap. wapenen, 22-12-45 ..... 6562b
Neurenberg, proces, overzicht beklaagdenbk. 8-12-45 ..... 6534a
Nieuwe Fransche regeering, 3-2-46 6618a
Noodwoningen, 8-45 ..... 6422b
Olieboringen i. h. land v. Coevorden, 13-10-45 ..... 6470b
Oorlogsschade (Ned.), 7-45 ..... 6362a
„ (Betuwe), 7-45 .... 6380b
„ (Limburg), 8-45 .. 6406b
Permanente hof van Intern. Justitie 10-11-45 ..... 6502b
Piet Hein, torpedojager bij vertrek naar Ned. O. Indië, 27-10-45 .... 6486a
Potsdam, conf., 8-45 ..... 6396b
Prinselijk gezin, 8-45 ..... 6396a
Prins. paar bez. Magleby, 14-4-46 6698b
Repatr. uit N.O.I., 10-2-46 ..... 6626a
Rubens, mid.st. drieluik, 7-4-46 .. 6690b
Saodi-Arabië, Koning n. Egypte, 3-2-46 ..... 6618b
Scheepsbranden in Eng. havens, 10-3-46 ..... 6658b
Scholten, prof. overleden, 19-5-46 .. 6746a
Sjahrir en Sjarifoedin, 29-12-45 .. 6570b
Sjarifoedin en Sjahrir, 29-12-45 .. 6570b
Soekarno, ir. tijdens toespraak t. nat. jeugd 15-12-45 ..... 6554b
State-department over docum. Spaansch-Duitsche verhouding, 17-3-46 ..... 6666a
Tjarda van Starkenborch Stachouwer, Jhr. Mr. A. W. L., 9-45 .... 6422a
Tjideng komp. geint., 28-4-46 ..... 6722b
Tencil raket batterij, 13-1-46 ..... 6694 B
Troonrede H.M. in Ridderzaal, 24-11-45 ..... 6518a
Trygve Lie, secr. U.N.O., 21-4-46 .. 6706a
Tweede Kamer, overzicht, 20-10-45 6478b
Umberto II v. Italië, 26-5-46 ..... 6754a
Universiteit Leiden, heropening 15-9-45 ..... 6446a
V-2 raketwapen, de start 24-11-45 6518b
Veiligheidsraad, 1e zitting, 27-1-46 6610b
Veiligheidsraad, opr. vergad., 31-3-46 ..... 6682b
Veiligheidsraad, Disc. Big Three, 31-3-46 ..... 6682b
Vereenigde Volken, 10-2-46 ..... 6626b
Verre Oosten, oorlogsterrein, 8-45 6414b
Verre Oosten, opperbevelhebbrs, 8-45 ..... 6406a
„Victorious", vliegdekschip, 7-45 6370b
Viermogendh.conf. Parijs, 28-4-46 .. 6722a
Walcheren, overstrooming, 7-45 .. 6388b
Wandschilderingen Kathedr. Weenen, 20-1-46 ..... 6602b
Warschau 1946, 19-5-46 ..... 6746b
Waterlooplein, Groote staking 1941 24-2-46 ..... 6642a
Weerbare democratie, 10-3-46 ..... 6658a
Wieringermeer, overstrooming, 7-45 6354b
Wieringermeer, Slootdorp, 29-12-45 6570a
Yangtse, prog. stuwdam, 21-4-46 .. 6706b

LANDKAARTEN

China
Eenvoudig overzicht Oostelijk deel, 26-11-45 6523
Overzicht Mandsj. en Korea, 27-12-45 ..... 6578b
Duitschland
Bezetingszônes, 17-12-45 6560
Iran
Eenvoudig overzicht (Azerbeidsjan), 27-11-45 ..... 6525 D
Japan
Overzicht strijdgebied „Pacific" 7-45 ..... 6362b
Hondo gebomb, 16-7-45 6370
Gebomb. gebieden, 29-7-45 6396
Nederland
A'dam-Rijnkanaal, 11-2-46 ..... 6621 D
Ned. Indië
Java situatieschets, 22-11-45 ..... 6522 F
Batavia e.o., 5-6-46 ..... 6765 G
Situatie bij Tongerong, 5-12-5-46 .. 6765
Oostenrijk
Bezett.zônes, 11-9-45 ..... 6437 D
Palestina
Eenvoudig overzicht, 17-10-45 .... 6486 B
Verre Oosten
Overzicht strijdgebied „Pacific", 7-45 ..... 6362b

AFGHANISTAN

BUITENLAND

Grensverdrag m. Rusland. 15-6-46 6778 G

ALBANIE

ALGEMEEN
Uitslag verkiezingen; Erkenn. door Eng. 5-12-45 ..... 6551 N
Uitroep. republiek, 12-1-'46 ..... 6584 F

BUITENLAND
Verhoud. t.o.z. v. Engeland en nabuurstaten, 5-4-46 ..... 6688 F

ARGENTINIE

ALGEMEEN
Antwoord op Blauwboek V.S., 30-3-46 ..... 6680 A
Ver. St. herzien hun standpunt, 12-4-46 ..... 6698 I

BEVOLKING
Immigratiemogelijkheden 12-45 .. 6559 K
Onderhoud over immigratie, 25-5-46 6751 F

BUITENLAND
Door Ver. Staten beschuld. van coll. met „as", 13-2-46 ..... 6626 A
Dipl. betrek. met Rusland hervat, 3-7-6-46 ..... 6766 B

ECONOMIE
Stijging volksinkomen 1935-1945, 28-3-46 ..... 6688 G

GELD- EN BANKWEZEN
Reg. maatr. tegen gecamoufleerd Duitsch kapitaal, 12-11-45 ..... 6508 A

ONDERWIJS
Duitsche en Jap. scholen gesloten, 20-5-46 ..... 6744 C

STAATKUNDE:
Farrell over verkiezingen en toest. van het land, 6-7-45 6352
Vloot in oppositie tegen regeering; Comm. partij toegelaten, 1-8-45 ..... 6383 C
Reg. afgetreden; Kol. Peron gearr., Driemanschap neemt reg. over, 14-10-45 ..... 6477 A
Nieuwe regeering, Kol. Peron „held v. Arg.", 22-10-45 ..... 6484 A
Peron president, 28-3-46 ..... 6679 A
Peron, def. president, 3/7-6-46 .... 6766 B
Nieuw kab. samengesteld, 3-7-6-46 6766 B

AUSTRALIE

ARBEID
Staking Ind. en Austr. havenarb., 28-3-45 ..... 6450 E
Actie tegen Ned. schepen, 9-1-46 6584 E
Einde boycot Ned. schepen, 20-2-46 6632 E
Houding havenarbeiders, 14-3-46 6654 D

BEVOLKING
Voorloopig geen immigratie van Nederlanders, 20-11-45 ..... 6515 C
Immigratie mogelijkheden, 20-5-46 6744 D

BUITENLAND
Menzies over legering Ned. strijdkrachten, 1-8-45 ..... 6383 E
Chifley over legering Ned. strijdkrachten, 13-8-45 ..... 6402 B
Commun. Ned. Ind. regeering i.z. staking, 28-9-45 ..... 6450 E
Ned. Ind. commissie in Australië, 10-45 6471
Protest v. d. Ned. reg., 3-11-45 .. 6491 D
Austr. waarn. bij Ned.-Ind. besprekingen, 25-2-46 ..... 6639 B
Ned. Indië, critiek Menzies op reg.beleid i.z., 7-3-46 ..... 6646 E
Ver. St., contrôle over Austr. rechtsgeb. door V.S. niet gewenscht. 18-3-46 ..... 6663 E
Evat. Dr. over Indon. kwestie, 4-4-46 ..... 6688 H
Veto tegen uitreis Ned. Schepen, 17-4-46 ..... 6696 C
Keith, Frank off. gezant, 10-5-46 .. 6737 C
Chifley over betr. m. Ned., 20-6-46 6775 G
N.O.I. overeenk. m. Australiërs, 24-1-46 ..... 6614 H

DEPORTATIE, EVACUATIE, ENZ.
Nederlanders in Australië, 17-4-46 6703 F

GELD- EN BANKWEZEN
Leening a. N.O.I., 20-4-46 ..... 6703 G

HANDEL EN NIJVERHEID
N.O.I. bestelling geannuleerd, 11-4-46 ..... 6687 A

MILITAIRE ZAKEN
Chifley over verd. Stille Zuidzee, 20-6-46 ..... 6775 F

STAATKUNDE:
Curtin overleden, 4-7-45 ..... 6352 A
Chifley opvolger Curtin, 12-7-45 6359 A
Chifley over onvoorw. overgave Japan, 25-7-45 ..... 6383 D
Verzet tegen Am. contrôle, 18-3-46 6663 E

VERKEER EN ENERGIE:

Luchtvaart:
Verbinding Engeland, 15-5-45 .. 6367 H

Scheepvaart
Veto uitreis Ned. schepen, 17-4-46 6696 C
„Tasman" vertrokken, 3-6-46 ..... 6758 B
Weigering rep. a. Ned. schepen, 11-6-46 ..... 6766 C

B

BELGIE

ALGEMEEN
Opheffing staat van beleg, 26-1-46 6615 B
Ned. Belg. cult. accoord, 14-1-46 6589 D
Protest dr. v. Mierlo tegen spellingontw., 25-5-46 ..... 6751 G
Terrein IJzer Toren onteigend, 18-6-46 ..... 6775 H
Spaak over West.blok en Duitschland, 21-6-46 ..... 6783 B

ARBEID

Stakingen
Mijnwerkersstaking Luik e. o., 23-5-46 ..... 6751 H
v. Acker over stakingen, 27-5-46 .. 6751 I

BEVOLKING
Tegenstelling Wallonië - Vlaanderen, 6-8-45 ..... 6391 A
Min. Vos over Vlaamsche bew., 8-9-45 ..... 6436 B
Waalsch nat. congres - Anti Belgisch standpunt, 23-10-45 ..... 6484 A

BUITENLAND

Algemeen
Bezoek De Gaulle Brussel, 10-10-45 6469 C
Bezoek Churchill Belg. 16-11-45 .. 6516 A
Toespraak Churchill i. h. parlement 16-11-45 ..... 6516 A
Ned.-Belg. spellingscomm. geïnstall. 1-12-45 ..... 6522 O
Verkeer met Ned. zonder passiva, 16-2-46 ..... 6631 D
Niet uit Duitschl. teruggekeerde pol. gevangenen, 18-2-46 ..... 6632 F
Nat. Rijkdom gehalveerd, 26-3-46 6680 B
De kwestie, Ruhr, Rijn en Saargebied, 23-4-46 ..... 6720 F
De Grelle klacht bij V. R. omtrent uitlevering, 6-5-46 ..... 6727 E
Schermerhorn te Leuven, 22-5-46 6742 D
Senaat over buitenl. politiek en probleem Duitschland ..... 6775 I

Diplom. betrek. m. h. buitenland
Belgisch-Nederl. betrekkingen, 6-8-45 ..... 6392 B
Ned. Amb. over Belg.-Ned. betrekkingen, 25-8-45 ..... 6418 M
Cult. betrekkingen met buitenl. 17-9-45 ..... 6444 G
Handelsverdrag met Ned. Glaslever. 9-11-45 ..... 6504 H

ECONOMIE (ALGEMEEN)
Van Acker over kolenprod., handelspol., 7-8-45 ..... 6392 A
Van Acker over werkl.h., kolenvoorz., haven Antw., 24-9-45 .. 6451 B
Wetsvoorstel Nationalisatie bedrijven, 11-4-46 ..... 6696 D
Loon en prijsstop aangekondigd, 15-4-46 ..... 6704 F
Prijsverlaging voor 10% voorgest., 14-5-46 ..... 6737 D
National. der mijnen, 21-5-46 ..... 6744 E
v. Acker over loon- en prijspol., 27-5-46 ..... 6751 I

GELD- EN BANKWEZEN
Stabilisatie, monetaire maatregelen, 21-7-45 ..... 6391 D
Van Acker over monetaire zuivering, 7-8-45 ..... 6392 A
Staatsschuld, 31-8-45 ..... 6427 C
„Belga" afgeschaft 20-12-45 ..... 6559 L
Tolunie m. Ned. en Lux., 20-4-46 6701 B
Nationalisatie Nat. Bank, 24-4-46 6720 G
Leening v. Canada, 7-5-47 ..... 6727 F

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen
Diamantbeurs heropend, 31-1-46 6615 C
Uitbreiding koopvaardijvloot, 18-2-46 ..... 6639 D
Ned. K. v. K. vergadert te Brussel, 15-4-46 ..... 6704 G
Philipsfabrieken te Leuven, 4-6-46 6757 G
Ned. Belg. samenw. gem. secr., 21-6-46 ..... 6781 G

Overeenkomsten
Tolunie met Nederl. en Luxemburg, 20-4-46 ..... 6701 B
Handelsverdr. m. Nederl., 28-5-46 6750 D
Handelsverdr. m. Spanje, 12-4-46 6682 E
Ned. K. v. K. over samenwerk. met Ned. en Luxemb. Rede Dr. Kortenhorst, 15-4-46 ..... 6704 G

JUSTITIE

Politieke delinquenten
Vonnissen collaborateurs, 8-8-45 6392 C
Aantal geïntern. pol. delinq. 19-11-45 ..... 6552 A
Borms ter dood veroordeeld, 7-1-46 ..... 6591 C
Terechtst. Burg. en districtsh. v. Groot-Luik, 8-2-46 ..... 6623 C
Doodv. en terechtst. sedert bevr., 14-3-46 ..... 6663 K
Dr. Borms terechtgesteld, 12-4-46 6696 F
Prof. F. Daels ter dood veroord., 27-6-46 ..... 6783 C

KONINKLIJK HUIS
Koningskwestie, Weigering aftreden Leopold, Voorgeschiedenis, 19-7-45 ..... 6365 A
Kamerdebatten i. z. Koningskwestie, 27-7-45 ..... 6374 G
Vertrouwensvotum, 7-8-45 ..... 6392 A
Koningskwestie, 5-9-45 ..... 6427 D
Koning naar Zwitserl., 4-9-45 .... 6430 D
Koning Leopold in Zwitserl., proclam., 7-10-45 ..... 6468 A
Koningskw.; Doc. i. z. onderhoud Hitler-Leopold; Antw. v. Koning 3-11-45 ..... 6499 B
Spaak over Koning Leopold III, rede i. d. Senaat 12-11-45 ..... 6508 C
Kon. Leopold wil refer., weig. Belg. reg., 21-1-46 ..... 6600 C
Pirenne weerlegt besch. tegen Leopold, 13-2-46 ..... 6623 B
Leopold doet geen afstand, 26-3-46 6671 D

KUNST
Bert Decorte staatsprijs poëzie, 1-46 ..... 6608 F
Geroofde kunstschatten uit Dld. terug, 12-3-46 ..... 6654 F
Cult. cont. met Ned., 22-26-3-46 .. 6670 A

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen
Van Acker over leger, 7-8-45 .. 6392 A
IJzer mon. verwoest, 18-3-46 ..... 6663 L
Opricht. vlootmacht, 28-3-46 ..... 6671 F
Belg. troep. n. Britse zone in D., 3-4-46 ..... 6680 C
Op terrein IJzer Toren heldengedenkteken, 18-6-46 ..... 6775 H

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING
Verklaring van Acker, 7-8-45 .... 6392 A
Geroofde kunstschatten uit Dld. terug, 12-3-46 ..... 6654 F
Raming oorlogsverliezen, 26-3-46 .. 6680 B
De oorlogsverliezen, 6-6-46 ..... 6766 D
De koopvaardijvloot 1940-1945, 13-6-46 ..... 6766 E

OPVOEDING
Ned. Belg. cult. accoord, 14-1-46 6589 D

PERS
Schorsing v. d. Quotidien, 6-10-45 6469

PRIJSVORMING EN -BEHEERSING
Loon en Prijsstop, 15-4-46 ..... 6704 F
10% prijsverlaging voorgest., 14-5-46 6737 D
v. Acker over loon en prijspol., 27-5-46 ..... 6751 I

SPORT
Nederland—België 6—3, 13-5-46 .... 6732 H

STAATKUNDE

Algemeen
Tegenstelling Wallonië-Vlaanderen, 6-8-45 ..... 6391 E

Kabinet
v. Acker nieuw kabinet, 1-4-46 .... 6680 D
Motie v. vertr. goedgek., 5-4-46 .. 6688 I
Motie v. vertr. aangenomen, 12-4-46 6696 E

Politieke partijen
R.K. ministers afgetreden, 19-7-45 6365 A
Kath. in oppositie, 27-7-45 ..... 6374 G
Elias, leider V.N.V. gearresteerd, 1-8-45 ..... 6384 A

Kath. in oppositie, 2-8-45 ..... 6384 B
Macht lib. partij versterkt, 2-8-45 6384 B
Herleving V.N.V., 6-8-45 ..... 6391 E
Chr. Volkspartij, eerste congres, program, 22-8-45 ..... 6411 B
Verh. Social. Comm., 27-8-45 .... 6427 A
Min. Vos over Vl. Bew. 8-9-45 .. 6436 B
Waalsch Nat. Congres, 23-10-45 .. 6484 B

Regeering

Motie van vertrouwen in Regeering van Acker, 27-7-45 ..... 6374 G
Nieuwe ministers benoemd, 2-8-45 6384 B
Ontbinding Parlement, 10-1-46 .. 6591
Reg. verklaring Van Acker, 7-8-45 ..... 6692 A
V. Acker over W.-Entente, 10-11-45 6508
10-11-45 6508
Kab. V. Acker afgetreden, 19-2-46 6632 G
Verloop reg. crisis (De Schrijver, Spaak), 1-3-46 ..... 6646 G
Kab. Spaak (soc. en special.), 14-3-46 ..... 6654 E
Kab. Spaak volledig, 15-3-46 ..... 6663 H
Kab. Spaak afgetreden, 20-3-46 6664 A
Inform. opdracht De Schrijver, 22-3-46 ..... 6664 B
Reg. crisis. v. d. Acker formateur, 26-3-46 ..... 6671 E
Progr. v. Acker aanvaard, 15-4-46 6704 F
v. Acker stelt 10% prijsverl. voor, 14-5-46 ..... 6737 D
v. Acker over loon en prijspol., 27-5-46 ..... 6751 I
Senaat over buit. politiek en probleem Duitschland ..... 6775 I

Volkvertegenwoordiging

v. Acker reg.verkl., 5-4-46 ..... 6688 I
Kab. v. Acker aanvaard, 12-4-46 .. 6696 E

Wetgeving

Nieuwe spelling Ned. Taal, 16-3-46 6663 F
Wetsvoorstel nat. bedrijv., 11-4-46 6696 D

VERKEER EN ENERGIE

Algemeen

Verkeer met Ned. zonder pasvisa, 16-2-46 ..... 6631 D
K.L.M. verbinding met Ned., 10-3-46 6652 A

Scheepvaart

Verbind. Albert- en Julianakanaal „Stop van Lanacken", 21-9-45 .. 6451 A
Uitbreid. koopvaardijvloot, 18-2-46 6639 D
De koopvaardijvloot 1940-1945, 13-6-46 ..... 6766 E

Spoorwegen

Treinen Antwerpen—Brussel in 25 min., 19-3-46 ..... 6663 I

ZUIVERING v. h. OPENBARE LEVEN

Verklar. inzake zuivering, 31-8-45 6427 B

BIOGRAFIEEN

Beel, Dr. L. J. M., 23-6-45 6343
Boer, F. de, waarn. burg. v. Amsterdam, 28-2-46 ..... 6644 E
Booy, J. M. de, 23-6-45 6343
Bredius, Dr. A. 15-3-46 ..... 6662 B
N.O.I., 28-2-46 ..... 6639 C
Clark Kerr, Arch., 3-3-46 ..... 6647 A
Drees, W., 23-6-45 6343
Hopkins Harry, L., 30-1-46 ..... 6610 C
Jong, Kard. J. de, 27-12-45 6574
Jong, Kard. de, 27-12-46 6578
Keyes, Adm. Lord, 26-12-45 ..... 6585 A
Kleffens, Mr. E. N. van, 23-6-45 .. 6343
Kolfschoten, Mr. H. A. M. T., 23-6-45 6343
Krug, Julius, 27-2-46 ..... 6650 B
Leeuw, Prof. Dr. G. v. d., 23-6-45 6343
Lieftinck, Prof. Mr. P., 23-6-45 .. 6343
Logemann, Prof. Dr. J. H. A., 23-6-45 6343
Mansholt, Ir. S. L., 23-6-45 6343
Meynen, Mr. J., 23-6-45 6343
Patton, Gen. George, 22-12-45 6578
Ringers, Dr. Ir. J. A., 23-6-45 .. 6344
Ritter Jr., Dr. P. H., 23-6-45 6344
Royen, Dr. J. H. van, 23-6-45 .. 6343
Savornin Lohman, Prof. Jhr. Mr. B. C., 18-3-46 ..... 6662 A
Schaik, Ir. Th. S. G. J. M. van, 23-6-45 6344
Schermerhorn, Prof. Ir. W., 23-6-45 6343
Verschuur, Mr. Dr. T. J., 19-7-45 6371 B
Vos, Ir. H., 23-6-45 6343

BRAZILIE

Omwenteling op 29-10-45 ..... 6493 A
Presidentsverkiez. 7-12-45 ..... 6552 B

BRITSCH INDIE

ALGEMEEN

Simla conferentie mislukt, 7-45 .. 6366 A
Nehroe over Z. Aziatische Statenbond, 4-8-45 ..... 6392 D
Church over landingen op Malakka, 17-8-45 ..... 6393 B
Soebhas Chandra Bose overleden, 23-8-45 ..... 6411 C
Deeln. nat. aan verkiez., 14-9-45 .. 6436 C
Wavell en Attlee over status Britsch-Indië, 20-9-45 ..... 6444 H
Resolutie Al-Ind. congres, 23-9-45 .. 6451 C
Soebhas Chandra Bose zou nog leven, 3-1-46 ..... 6591 E
Attlee over toekomst van India, 23-3-46 ..... 6665 F
Terugtrek. Brit.-Ind. troepen uit N.O.I., 28-3-46 ..... 6639 C
Gandhi over onafhankelijkheid, 3-4-46 ..... 6688 K
Confer. v. Simla mislukt, 13-5-46 .. 6737 E
Gandhi over Britsche voorstellen, 4-6-46 ..... 6766 F
Moslem-Liga aanv. Br. voorst., 8-6-46 6767
Geen inter.-regeering, 27-6-46 ..... 6784 C

GEESTELIJK LEVEN

Comm. vijanden v. d. Islam, 21-5-46 6744 F

JUSTITIE

Proc. „doodenlijn" Birma, 21-5-46 6744 G

BUITEN MONGOLIE

Verdrag met Rusland, 2-3-46 .... 6647 B

BULGARIJE

Nota v. Engel. over de verkiezingen, 22-8-45 ..... 6412 B
Dimitroff cand. Comm. partij, 21-8-45 ..... 6414 C
Verkiezingen uitgesteld, 25-8-45 .. 6419 A
Datum verk. vastgesteld, 3-9-45 .. 6427 F
Bulgarije republiek? 12-45 ..... 6559 M
Kolarov pres. v. d. Sobranje 12-45 6559 M
Am. memor. aan Reg., 13-3-46 .. 6664 C
Kabinet Georgiev, 1-4-46 ..... 6680 E
Memor. a. conf. 4 min. te Parijs, 1-5-46 ..... 6727 G
Vorming interim regering, 17-6-46 6777 C

C

CANADA

Algemeen

De verdediging N. Canada met V. S. geregeld ..... 6776 B

ARBEID

Stakingen

Scheepvaartstakingen, 28-5-46 .... 6752 A

BEVOLKING:

Oorlogshuw., 29-10-45 ..... 6493 B

BUITENLAND:

Bespr. Mackenzie King-de Gaulle, 29-8-45 ..... 6422 C
Overeenk. tusschen Am. Canada en Engl. i. z. geheim atoombom 16-11-45 ..... 6518 B
Russ. spionnage i.z. atoombom, 16-2-46 ..... 6632 I
Russ. spionnage, rapport Mack King i.z., 5-3-46 ..... 6654 G
Russ. amb. over spionage-aff., 5-4-46 ..... 6689 D

GEESTELIJK LEVEN

Russ. orth. in V. S. en Canada cont. Patriach v. Moskou, 20-4-46 6722 A

GELD- EN BANKWEZEN

Overeenkomst m. h. buitenland

Cred. overk. met Nederland, 16-1-46 6589 E
Canad. cred. aan Nederland, 13-2-46 6621 C
Leening aan België, 7-5-47 ..... 6727 F

JUSTITIE

1e Vonnis der spion.aff., 13-4-46 .. 6696 G
Verrad. atoomgeheim in Engeland gestraft, 3-5-46 ..... 6728 C
Spionnen gestraft, 26-6-46 ..... 6776 A

MILITAIRE ZAKEN

1ste Canadeesche leger ontbonden, 23-7-45 ..... 6375 A
Oorlogsverliezen, 29-10-45 ..... 6493 B
Verded. N. Canada met V. S. geregeld ..... 6776 B

STAATKUNDE

Alexander G. G. van Canada, 1-8-45 ..... 6384 C
Verkl. Mackenzie King over souvereiniteit en Wereldreg. 18-12-45 6559 N
Rapport Mack King over Russ. spionnage, 5-3-46 ..... 6654 G

VERKEER EN ENERGIE

Scheepvaart

Stakingen, 28-5-46 ..... 6752 A

CHILI

Presid. Rios overleden, 27-6-47 .... 6783 D

CHINA

ALGEMEEN

Schermutseling tusschen comm. en reg. troepen, 7-11-45 ..... 6499 C

BEVOLKING

25 millioen evacué's, 17-8-45 ..... 6492 D

BUITENLAND

Algemeen

Soeng door Stalin ontvangen, 7-7-45 ..... 6353 D
Soeng te Moskou, 16-7-45 ..... 6366 B
Hirohito, oorlogsmisdadiger verklaard, 16-7-45 ..... 6366 C
Besprekingen Soeng-Stalin onderbroken, 16-7-45 ..... 6369 C
Bespr. Soeng-Stalin hervat, 8-8-45 6395 C
Russ. eischen i. z. Mandsjoerije 25-11-45 ..... 6522 P
Am. waterbouwexp. n. China i. v. m. regul. v. d. Yang-Tse 29-11-45 ..... 6532 G
Fransch. exterr. rechten opgeheven, 1-3-46 ..... 6647 C
Russ. antw. op Am. protest i. z. Mandsjoerije, 27-4-46 ..... 6720 H
Nota massamoord aan Ned. Reg., 5-12-6-46 ..... 6765 G
Moord op Chineezen in N.O.I., 17-6-46 ..... 6775 C

Verdragen en overeenkomsten

Vermoedens i.z. Russisch-Chin. verdrag, 17-8-45 ..... 6402 D
Verdrag met Rusl. gesloten, Soeng uit Moskou, 17-8-45 ..... 6404 D
Russ.-Chin. verdrag gepubliceerd, 27-8-45 ..... 6421 D

HANDEL EN NIJVERHEID

De industrieele toestand v. Mandsjoerije ..... 6788 C

MILITAIRE ZAKEN

Strijd Regeeringstroepen tegen Communisten, 31-7-45 ..... 6384 E
Botsing Comm.-Reg.troepen, 17-8-45 6402 D
Chin. troepen naar Indo-China, 1-9-45 ..... 6427 G
Mandsjoerije terug. Russ. troepen, 29-9-45 ..... 6462 E
Schermuts. tusschen Comm. en reg. 7-11-45 ..... 6499 C
Einde v. d. binnenl. strijd, 11-1-46 ..... 6584 G
Reg. troepen in Moekden, 17-1-46 ..... 6600 D
Opnieuw conflict in Mandsjoerije, 18-2-46 ..... 6633 A
Russ. troepen in Mandsjoerije, 27-2-46 ..... 6639 E
Anti Russ. betoogingen. 8-3-46 .. 6654 H
Mandsjoerije. Ook Br. protest, 13-3-46 ..... 6664 D
Oorlogsbuit. Repatr. Japanners, 11-3-46 ..... 6655 A
Am. protest i.z. Russ. troep. in Mandsjoerije. 6-3-46 ..... 6650 D
Amer. troep vertrekken, 2-4-46 .. 6689 B
Rus. troep. uit Mandspoerije, 15-4-46 ..... 6696 H
Tsjangtsjoen herov. op commun. 25-5-46 ..... 6752 B
Japanners gebruiken Narcotica .. 6767 A
Wapenstilstand in Mandsjoerije, 7-17-6-46 ..... 6776 C

STAATKUNDE

Rede van Tsjiang Kai-sjek, (8-j. oorlog), 7-7-45 ..... 6352 B
Politieke Raad, rede Tsjiang Kai-sjek, 20-7-45 ..... 6366 C
Wang minister v. B. Z., 30-7-45 .. 6384 D
Soeng eerste min., 30-7-45 ..... 6384 D
Spanning Tsjoenking-Communisten, 31-7-45 ..... 6384 E
Onderhandelingen met Comm., 31-7-45 ..... 6384 E
Nankingreg. ontbonden, 16-8-45 .. 6402 C
Confl. tusschen reg. en comm. 7-11-45 ..... 6499 C
Samenst. nat. vergad., 1-2-46 .... 6615 D

CONGO (BELG.)

Ontwikkel. gedurende d. oorlog 11-12-45 ..... 6559 O

D

DENEMARKEN

BUITENLAND
Hulp aan Ned., 6-2-46 ..... 6623 D
ECONOMIE (Algemeen)
Econom. situatie, 1-11-45 ..... 6493 C
GELD- EN BANKWEZEN
Mogelijke devaluatie Kroon, 31-7-45 6384 F
Inwisseling bankbiljetten, 8-45 .. 6392 E
Monetair verdr. met Ned., 1-2-46 6614 G
Wetsontwerp kapitaalheffing, 27-5-46 ..... 6752 C
HANDEL EN NIJVERHEID
Handelsbespr. met Engeland, Boter-export, 31-7-45 ..... 6384 F
Overeenkomst m. Nederl., 1-4-46 6676 F
MILITAIRE ZAKEN
Am. verlaten Groenland, 21-12-45 6569 B
Russen ontruim. Bornholm, 4-4-46 6680 F
STAATKUNDE
Verkiezingen
Uitslag verkiez. 1-11-45, ... 6493 C
Wetgeving
Wetsontwerp Kap. heff., 27-5-46 .. 6752 C
VERKEER EN ENERGIE
Luchtvaart
K.L.M.-verb. met Ned., 10-3-46 6652 A
VOEDSELVOORZIENING:
Situatie zuivelproductie, 31-7-45 .. 6384 F

DUITSCHLAND

ALGEMEEN
Hugenberg over Duitschl. toekomst, 17-7-45 ..... 6367 C
Am. vlag in Berlijn geheschen, 20-7-45 ..... 6375 B
Toestand in Dld. volgens Montgomery, 2-10-45 ..... 6461 A
Behoud. v. Dld., 25-11-45 6519
Jaarwedde voor Stauffenberg's weduwe 26-11-45 ..... 6523 D
Schuld aan oorlog - Enquête onder Amer. sold., 25-1-46 .... 6608 G
Min. Stansgate over Ruhr en Rijn, 25-1-46 ..... 6608 H
Goederen terug n. Ned., 11-2-46 6622 A
Kunstschat n. België terug, 12-3-46 6654 E
Ontploff. in pol. kazerne, 18-3-46 6665 C
Lord Vansittard voor fed. Dtl., 17-4-46 ..... 6705 B
Duitsche belang. in Spanje, 25-4-46 6730 C
Duitsche roof in Nederland, 12-6-46 6765 A
Duitschl. en de Ned. havens, 10-6-46 6765 B
Toekomst v. Duitschl., 21-6-46 .... 6783 F
Controle op 't Ruhrgebied ..... 6798 D
ARBEID
Vakvereen. toegestaan, 22-7-45 .. 6375 C
BEVOLKING
Onwettige geboorten in Am.zone, 18-5-46 ..... 6144 H
Oorlogsverliezen, 8-45 ..... 6392 F
Zelfmoordepidemie, 22-8-45 ..... 6411 E
Oorlogsverliezen volgens Attlee, 23-10-45 ..... 6484 C
Sterftecijfer Berlijn, 4-12-45 ..... 6552 C
Vroegere Gauleiter van Luxemburg pleegt zelfmoord, 21-12-45 ..... 6573 B
Afscheid van Sleesw. Unie v. Duitschland, 12-2-46 ..... 6623 G
Tijdens oorlog genaturaliseerde Franschen, 11-3-46 ..... 6655 I
Positie Duitsche joden, 1-8-46 ..... 6670 E
Duitschers uit Polen uitgewezen, 21-6-46 ..... 6786 E
BUITENLAND
Geall. hulp, 9-7-45 ..... 6360 C
Stevens en Best (grensinc. Venlo) teruggevonden, 3-8-45 ..... 6392 H
Schending van verdragen, 6-12-45 6559 P
Vroegere Gauleiter van Luxemburg pleegt zelfmoord, 21-12-45 6573 B
Christiansen uitgelev. aan Ned., 22-1-46 ..... 6598 F
Rauter in gevang. te Scheveningen, 14-2-46 ..... 6621 H
Duitsche journalisten en diplom. moeten Portugal verlaten, 1-3-46 ..... 6649 F
Duitsche geleerden n. Rusland, 19-3-46 ..... 6665 B
Verbet. voedselvoorz. Ned. in D., 21-5-46 ..... 6740 I
Belgische senaat over probl. Duitschland ..... 6775 I
CONCENTRATIEKAMPEN - OORLOGSMISDADEN
Aantal slachtoffers concentratiekampen, 23-8-45 ..... 6411 F
Proces Bergen Belsen 21-9-45 .... 6444 I
Berecht. Duitschers in Nederl., 25-3-46 ..... 6669 C
Monument te Belsen, 14-4-46 ..... 6727 I
Leider Centr. bur. S.S. gearr., 29-5-46 ..... 6752 D
DEPORTATIE, EVACUATIE EN REPATRIEERING
Repatr. buitenl. arb., 23-7-45 .... 6375 D
Repatr. uit Centraal Europa, plan geall. Contrôle Raad 10-12-45 .. 6560 B
Poolsche vluchtelingen repatr. niet, 15-4-46 ..... 6698 F
DISTRIBUTIE
Voedselrantsoenen voor Berlijn, 11-7-45 ..... 6360 A
Voedselrantsoenen voor Duitschl., 19-7-45 ..... 6367 D
ECONOMIE (ALGEMEEN):
Econ. maatregelen bezettende mogendheden, 8-7-45 ..... 6359 C
Hugenberg over ec. wederopbouw, 17-7-45 ..... 6367 C
Grootgrondbezit verdeeld, 6-9-45 .. 6428 B
Pap. v. Price en gen. Eisenhower over toestand, 1-12-45 6532
Geall. steun, 9-7-45 ..... 6359 C
Hervorming grondbezit, 6-10-45 6469 A
Hervorming grondbezit, 2-1-46 .. 6595
Vrije markten in Berlijn, 18-3-46 6672 A
Econ. herstel en de geall., 29-3-46 6680 L
Saargeb. econ. geheel m. Frankrijk, 30-4-46 6727
Ned. havens en Duitschl., 10-6-46 6765 B
GEESTELIJK LEVEN
Herstel godsdienstvrijheid, 19-7-45 6367 G
Kard. Faulhaber: „Wir haben Schuld", 22-9-45 ..... 6451 E
Confl. kard. Faulhaber m. d. Am. contr. raad, 13-11-45 ..... 6508 E
Kard. v. Galen overleden, 23-3-46 6680 G
Protest Duitsch episcopaat, 20-5-46 6744 G
GELD- EN BANKWEZEN
Berlijn. banken d. Russ. troepen bezet, 7-3-46 ..... 6647 D
Berlijn. banken niet door Russ. troepen bezet. 13-3-46 ..... 6655 C
Betaalmid. geall. troep in Br.zone, 23-5-46 ..... 6744 L
Herstelbet. Am. zone opgeschort, 28-5-46 ..... 6752 E
Duitsche tegoeden in Zweden, 16-4-46 ..... 6722 I
Duitsche activa in Zwitserland, 22-5-46 ..... 6746 M
Hongaarsch goud in D., 20-6-46 .. 6777 B
HANDEL EN NIJVERHEID
I. G. Farben opgebl., Russen eischen 40 fabr., 26-10-45 ..... 6484 D
Industrieën als herstelbetaling, 26-9-'45 ..... 6451 G
Geheim verdr. Churchill en Roosevelt i.z. Duitsche ind., 13-11-45 6508 D
Krupp fabr. eigendom van de geall.. 24-11-45 ..... 6523a
I.G. Farben en de oorlog, 12-12-45 6560 A
Mijnen in Saargeb. d. Franschen in beslag genomen, 23-12-45 .... 6569 C
Staalproductie-besprek. in contrôleraad, 23-1-46 ..... 6600 G
Vrije markten te Berlijn, 18-3-46 .. 6672 A
Duitsche technici in Britsche dienst, 15-5-46 ..... 6737 I
Duits. handelsart. aan banden, 16-4-46 ..... 6698 H
Ned. havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Productie v. Rusl. en Duitschl. in 1950 ..... 6776 H
Steenkolen n. Finland en Italië, 25-6-46 ..... 6783 E
HERSTELBETALINGEN
Industr. als herst.bet., 26-9-45 .... 6451 G
Fransche schadeverg.eisch, 5-12-45 6532 N
Herstelbet. Am. zone opgeschort, 28-5-46 ..... 6752 E
Duitsche herstelbetalingen, 30-5-46 6761 A
JUSTITIE
Algemeen
Arrest. comm. leiders te Berlijn, 11-3-46 ..... 6655 A
Massa-arrestaties, 11-7-45 ..... 6360 A
Massa-arrestaties. 15-7-45 ..... 6367 A
Arrestaties-aanslagen, 3-9-45 .... 6427 H
Arrestatie kolenproducenten, 7-9-45 ..... 6428 C
Meisinger gearresteerd, 7-9-45 .... 6428 D
Duitsche rechtspleging in nwe banen, 3-11-45 ..... 6500 B
Nieuwe bijz. i.z. Rijksdagbrand 6591 F
Razzias op de Donau, 22-5-46 ..... 6744 K
Oorlogsmisdaden
Christiansen uitgel. aan Ned., 22-1-46 ..... 6598 F
Rauter in gevang. te Scheveningen, 14-2-46 ..... 6621 H
Aantal slachtoffers concentratiekampen, 23-3-45 ..... 6444 I
Massagraf te Lonsdorf, 4-2-45 .... 6623 E
Massamoord tijdens Ardennenoffensief, 6-3-46 ..... 6655 D
Niet teruggekeerde Belg. pol. gevangenen, 18-2-46 ..... 6632 F
Berechting oorlogsmisdadigers, 9-8-45 ..... 6393 G
Eerste lijst oorlogsmisdadigers, 30-8-45 ..... 6419 B
Oorlogsmisdadigers naar Neurenberg, 8-9-45 ..... 6436 D
v. Neurath gearresteerd, 22-9-45 .. 6451 F
Schoengarth oorlogsmisd. in Nederland, 13-2-46 ..... 6633 B
Processen
Vonnis i.z. pro Fransche inlijvingspropaganda Saargebied, 7-7-45 .. 6352 C
Proces Bergen Belsen, 21-9-45 .... 6444 I
Duitsche oorlogsmisdadigers te Smolensk berecht, 20-12-45 .... 6578 D
Neurenberg, Acte v. beschuldig., 19-10-45 ..... 6485 F
Neurenberg, Ley, Dr. Robert pleegt zelfmoord, 25-10-45 ..... 6493 D
Neurenberg, Bormann nog voortvlucht., 25-10-45 ..... 6493 D
Proces Bergen Belsen, uitspraak 19-11-45 ..... 6516 B
Hess, Rudolf simuleerde geheugenverlies 1-12-45 ..... 6523 C
Proces Bergen-Belsen, beulen geëxecuteerd 14-12-45 ..... 6552 D
Dachau, zes en dertig doodvonnissen 14-12-45 ..... 6552 E
Neurenberg, Schending v. verdragen 6-12-45 ..... 6559 P
Neurenberg, D'tschers roofden 22.000 kunstwerk. uit West-Europa 19-12-45 ..... 6561 A
Neurenberg, voorbereiding; akte van beschuldiging, 20-11-45 6563
Proc. Neugamme begonnen, 19-3-46 6672 G
KUNST
Algemeen
Herstel cultureele leven, 21-8-45 .. 6411 D
Letterkunde
Keyserling overleden, 29-4-46 .... 6720 I
Hauptman, Gerhardt, overleden, 11-6-46 ..... 6776 G
MIJNBOUW
Franschen leggen beslag op mijnen in Saargebied, 23-12-45 ..... 6569 C
MILITAIRE ZAKEN
Algemeen
Oorlogspol. (rap. Comm. Kilgore), 11-7-45 ..... 6360 C
Christiansen uitgeleverd aan Nederland, 22-1-46 ..... 6598 F
Oorlogsverliezen, 8-45 ..... 6392 F
Invasieplannen in Engeland in 1940, 13-10-45 ..... 6469 B
Oorlogsverliezen, volgens Attlee, 23-10-45 ..... 6484 C
„Bismarck" grootste slagschip, 29-11-45 ..... 6523 B
Oorlogsverliezen, 8-45 ..... 6392 F
Inv.pl. Eng. in 1940, 13-10-45 .... 6469 B
Oorlogsverliezen, vlg. Attlee, 23-10-45 ..... 6484 C
v. Blomberg overleden, 14-3-46 .... 6672 B
Duitschers kenden Ned. code, 15-6-46 ..... 6773 D
Duur der bezetting, 11 en 21-6-46 .. 6776 D
Vloot
De vlootverliezen, 10-5-46 ..... 6729 D
OORLOGSCHADE EN VERGOEDING
Verwoesting van Berlijn, 11-7-45 6360 C
Oorlogsverliezen, 8-45 ..... 6392 F
Lawson over teruggave door D. geroofde goederen, 22-8-45 .... 6412 C
Schade in Essen, 15-5-46 ..... 6737 G
Puinruimen in Berlijn, 28-5-46 .... 6752 F

OPVOEDING

Anti-fasc. jeugdorg., 3-7-45 .... 6352 C
Priestly over het Duitsche kind 14-9-45 .... 6436 E
Montgomery over jeugd, 2-10-45 6461 A
D. scholen in Argentinië gesloten, 20-5-46 .... 6744 C

PERS

Duitsche journal. en diplomaten moeten Portugal verlaten, 1-3-46 6649
Journalisten in Sovjet-zone toegelaten, 15-12-'45 .... 6560 C

STAATKUNDE

Algemeen

Geen invoering Sovjet-systeem, 8-7-45 .... 6359 C
Bezettingszones en problemen, 11-7-45 .... 6360a
Gedragsregels voor Duitschland, 26-9-45 .... 6451 H

Bestuur

Bestuur Beieren, 3-7-45 .... 6352 C
Regeering in Russ. zone, 3-9-45 .. 6427 I
Reg. wisseling in Beieren, 6-10-45 6469 A
Fr. wenscht auton. in Rijnbekken, 17-10-45 .... 6478 C
Verklar. van Byrnes over Centr. bestuur, 5-12-45 .... 6532 I
Verbod massabetooging in Am. zone, 17-1-46 .... 6600 F
Staten in Am. zone, 24-6-46 .... 6783 G

Geallieerde Politiek

Geallieerde steun, 9-7-45 .... 6359 C
Vergadering mil. gouveneurs, 11-7-45 .... 6360 A
Bezettingszonen en problemen, 11-7-45 .... 6360 A
Afschaffing Naziwetten, 8-7-45 .... 6360 C
Radioreden Eisenhouwer en Montgomery, 7-8-45 .... 6392 G
Gedragsregels voor Duitschland v. geallieerd controleraad, 26-9-45 6451 H
Beleid Patton in Beieren, 26-9-45 6454 G
Montgomery over toestand, 2-10-45 6461 A
Hervorming grondbezit, 6-10-45 .. 6469 A
Patton van zijn taak ontheven, 6-10-45 .... 6469 A
Eisenhower over dood Hitler, 15-10-45 .... 6477 B
Fr. wenscht Auton. Rijnbekken, 17-10-45 .... 6478 C
Russen eischen 40 fabrieken, 26-10-45 .... 6484 D
I. G. Farben worden opgeblazen, Russische eischen, 26-10-45 .... 6484 D
Britsch rapport i. z. dood van Hitler 2-11-45 .... 6500 A
Geheimverdr. Churchill-Roosevelt met betrekk. tot de D'tsche ind. 13-11-45 .... 6508 D
Confl. kard. Faulhaber m. d. Am. contrôleraad 13-11-45 .... 6508 E
Behandeling v. D'land 25-11-45 .. 6519
Krupp-fabr. eigendom geall. 24-11-45 .... 6523 A
Rapp. v. Byron Price en gen. Eisenhower over toestand in D'land; Frankr. beschuld. v. obstructie 1-12-45 .... 6532 H
Verkl. v. Byrnes over Centr. bestuur 5-12-45 .... 6532 I
Civiel bestuur in Am. zône 11-12-45 6560 D
I. G. Farben en de oorlog, med. Comm. v. Ondezoek v. Kartels 12-12-45 .... 6560 A
Journalisten in Sovjet-zône toegelaten 15-12-45 .... 6560 C
Mijnen i. h. Saargebied d. Franschen in besl. genomen, 23-12-45 6569 C
Vorming pol. part. in Fr. zône toegestaan, 23-12-45 .... 6569 D
Schermerhorn over geallieerde politiek in Duitschland, 2-1-46 .. 6572 A
Hervorming grondbezit, 2-1-46 6595
Verbod massabetoogingen in Am. zone, 17-1-46 .... 6600 F
Besprekingen controle-raad i. z. staalproductie, 23-1-46 .... 6600 G
Min. Stansgate over Ruhr en Rijn, 25-1-46 .... 6608 H
Shalto Douglas opperbevelhebber in Britsche zone, 14-2-46 .... 6623 F
Berlijnsche banken door Russen bezet, 7-3-46 .... 6647 D
Vermindering rantsoenen in Br. zone, 28-2-46 .... 6654 I
Berlijnsche banken niet door Russen bezet, 13-3-46 .... 6655 C
Russ. troepen door militaire politie vervangen, 18-3-46 .... 6665 D
Belg. troep. in Britsche zone, 3-4-46 6680 C
Sokolovski lid geal. contr. comm., 12-4-46 .... 6696 I
Critiek van Beveridge, 29-4-46 .... 6721 B
Ned. Huender Dr. hoofd Ned. Missie bij A.C.C., 20-5-46 .... 6740 K
Razzias op de Donau, 22-5-46 .... 6744 K
Betaalm. geall.troep. Br. zone, 23-5-46 .... 6744 L
Herstelbet. Am. zone opgeschort, 28-5-46 6752
Ned. troep. n. Duitschl., 31-5-46 .. 6752 K
„The Economist" over Duitschl., 2-8-6-46 6759
Bevin over Ruhr en Saargebied, 5-6-46 .... 6760 B
Koenig en Eisenhouwer over duur der bezetting, 11 en 21-6-46 .... 6776 B
Beperk. pol. partijen in Brits zone, 18-6-46 .... 6776 E
Contrôle op 't Ruhr gebied .... 6788 D

Nat.-Socialisme

Goebbels lijk gevonden, 3-7-45 .. 6352 C
Salaris van Hitler, 4-9-45 .... 6428 A
Nazileidersinkomsten, 2-11-45 .... 6493 E
Testament van Hitler, 1-46 6587
Ley pleegt zelfmoord, 25-10-45 .... 6493 D
Bonnon nog voortvluchtig, 25-10-45 6493 D
Hess simuleert geheugenverlies, 1-12-45 .... 6523 C
Eisenhower over dood Hitler, 15-10-45 .... 6477 B
Duitsch rapport i.z. dood Hitler, 2-11-45 .... 6500 A
Gestapo en communisme, 13-9-45 .. 6451 D
Denazificatie, 2-10-45 .... 6461 A
Ondergr. Nazi-org. ontdekt, 1-4-46 6680 A
Geheim verdr. Franco-Hitler, 30-4-46 .... 6722 C

Politieke partijen

Comm. partij over stichting anti-fasc. jeugdorg., 3-7-45 .... 6352 C
Orientatie Duitsche pol. partijen, 8-7-45 .... 6359 C
Verbod pol. activiteit en partijvorming, 8-7-45 .... 6359 C
Lib.-dem. partij opgericht, 15-7-45 6367 B
Conf. anti-fasc. part,. 19-7-45 .... 6367 E
Eerste partij verg. S.D.A.P. en Comm. 20-9-45 .... 6445 A
Organisatie pol. partijen in Fr. zone toegestaan, 23-12-45 .... 6569 D
Comm. leiders te Berlijn gearresteerd, 11-3-46 .... 6655 A
Dem. Social. Unie opgericht, 13-3-46 .... 6655 B
Soc. Eenheidspartij - Russ. zone, 2-3-46 .... 6654 K
Soc. dem. tegen fusie m. comm., 1-4-46 .... 6680 I
Löbe uit partijbest. S.D.P., 17-4-46 6696 K
Labourparty en Soc.Dem., 10-4-46 6696 L
Fusie comm. en social., 23-4-46 .... 6705 A
Labour keurt fusie comm. en soc. af, 9-5-46 .... 6728 B
Erkenning Soc. Partij, 23-5-46 .... 6752 G
Beperk. pol. part. in Britsche zone, 18-6-46 .... 6776 E
Bijeenk. Chr. democraten, 17-6-46 6776 F
Schumacher over toekomst v. D., 21-6-46 .... 6783 F

Verkiezingen

Eerste vrije verkiez. sinds 1933, 17-1-46 .... 6600 E

VERKEER EN ENERGIE:

Transport-systeem door Geallieerden hersteld, 9-7-45 .... 6360 C

Postverkeer

Postverk. m. Ned., 3-4-46 .... 6763 G
Postverkeer m. Nederland, 11-6-46 6763 G

Scheepvaart

Verdeel. koopvaard.vl., 30-5-46 .... 6761 A
Ned. havens en Duitschl., 2-6-46 6765 B

VOEDSELVOORZIENING

Algemeen

Graan naar Duitschl., 9-7-45 .... 6360 C
Russisch voedsel voor Berlijn, 11-7-45 .... 6360 C
Voedselvoorziening, 19-7-45 .... 6367 D
Groot grondbezit verdeeld, 6-9-45 6428 B
Graanimp., 2-10-45 .... 6461 A
Hervorming grondbezit, 6-10-45 .. 6469 A
Hervorming grondbezit, 3-1-46 6595
Voedselvoorz. critiek, 11-3-46 .... 6654 K
Vermind. der voedselrants., 1-4-46 6680 K
Verbet. voedselvoorz. Ned., 21-5-46 6740 I

Distributie

Voedselrantsoenen voor Berlijn, 9-7-45 .... 6360 C
Voedselrantsoenen voor Duitschl., 19-7-45 .... 6367 D
Vermind. rantsoenen in Britsche zone, 28-2-46 .... 6654 I

E

EGYPTE

ALGEMEEN

Troonrede Koning Faroek 13-11-45 6508 F
Osman Pasja doodgeschoten, 7-1-46 6584 H
Eisch tot ontruim. Caïro en Alexandrië, 28-2-46 .... 6639 G

BUITENLAND

Arab. rechten in Palestina, 1-46 .. 6591 G
Eng. Egypt. verdrag herzien, 31-1-46 .... 6615 M
Brits-Egypt. onderhand., 8-5-46 .. 6728 A
Brits-Egypt. onderhand., 3-6-46 .. 6760 A
Herzien. Eng.-Eg. verdrag .... 6767 C
Smuts over Eng.-Egypt. onderh., 20-6-46 .... 6778 L

MILITAIRE ZAKEN

Smuts over ontruim. Egypte, 26-4-46 .... 6721 A
De Britsche troepen, 25-5-46 .... 6752 I

STAATKUNDE

Nieuw kabinet, 18-2-46 .... 6639 F

WETENSCHAP

Graf uit oudheid ontdekt, 21-2-46 6633 C

ENGELAND

ALGEMEEN

Verdachte scheepsbranden, 11-3-46 6655 E
Toekomst van India, 23-3-46 .... 6665 F
Toekomst Eng. Democr. 17-23-3-46 6659

ARBEID

Algemeen

Arbeidstoestand in cijfers, 3-46 .. 6665 E

Stakingen:

Havenstakingen, 20-7-45 .... 6368 A
Stakingsactie, 1-8-45 .... 6385 F
Staking afgeloopen, 14-8-45 .... 6403 A
Havenstakingen, 17-10-45 .... 6478 A
Havenstakingen beëindigd; Nat. stakingscomm. contra Trade-Union, 5-11-45 .... 6500 D
Haven-conflict, arbeid. weigeren aangeb. loonsverh., 3-12-45 .... 6532 M

BUITENLAND

Algemeen

Eden-Saka over territoriale Balkan-wijzigingen, 11-7-45 .... 6361 E
Deken Canterbury over Stalin, 18-7-45 .... 6367 L
Druk in Syrië uitgeoefend, 18-7-45 6369 A
Politiek t.o.v. Triest, 17-7-45 .... 6369 E
Alexander G. G. v. Canada, 1-8-45 6384 C
Witboek tegen Laval, 1-8-45 .... 6385 I
Montgomery tot Duitsche volk, 7-8-45 6392
Laski over politiek t.o.v. Griekenl. en Spanje, 11-8-45 .... 6402 F
Bevin over buitenl. politiek, 21-8-45 .... 6412 A
Houding t.a.v. Balkanprobleem, nota aan Bulgarije, 22-8-45 .... 6412 B
Lawson over teruggave door Duitschland geroofde goederen, 22-8-45 .... 6412 C
Reactie Nederl. nota, 21-8-45 .... 6413 A
Sir John Chanceller over Palestina, 24-8-45 .... 6419 E
Handvest Ver. Volkeren goedgek., 24-8-45 .... 6419 F
Palestina vraagstuk, 24-9-45 .... 6452 B
Procl. Mountbatten a. d. bevolk. v. Ned. Indië, 6-10-45 6460
Verkl. vice-adm. Patterson en gen. Christison i.z. Ned.-Indië, 6-10-45 6460
Bevin over misl. conf. Londen, 11-10-45 .... 6470 C
Attlee over Indië, 15-10-45 .... 6477 C
Bevin over Ned. Indië, 26-10-45 .. 6483
Besprek. tusschen Christison, Denning en Soekarno, 26-10-45 6483
Attlee, mededd. D'tsche oorlogsverkl., 23-10-45 .... 6484 C
Standp. i.z. Palestina, 17-10-45 .... 6486 B
Churchill ontvangt geschenk v. h. Ned. Volk, 3-11-45 .... 6489 B
Dood v. Hitler, Br. rapport 2-11-45 6500 A

Lord Gort, hooge comm. van Palestina afgetreden, 2-11-45 ..... 6502 A
Verkl. Bevin i. z. Palest. kwestie, 14-11-45 ..... 6510 D
Attlee i. z. Ned. Indië, 20-11-45 .. 6516
Overeenk. tusschen Am. Canada en Eng. i. z. geheim v. d. atoombom, 16-11-45 ..... 6518 B
Laski, antwoord v. d. S.D.A.P. a. i. z. Ind. beleid, 1-12-45 ..... 6550 K
Lagerhuisdebat over Ned. Indië en Fransch Indo-China, 12-12-45 6552 H
Geen wapens naar Spanje, 20-12-45 6569 G
Deleg. Alg. Verg. Vereen. Volkeren, 20-12-45 ..... 6576 A
Lagerhuislid te Batavia, 14-1-46 6590 G
Protest Poolsche troepen tegen reg. Warschau, 17-1-46 ..... 6594 D
Min. Stansgate over Ruhr en Rijn, 25-1-46 ..... 6608 H
Lord Vansittart voor Westersch blok, 25-1-46 ..... 6615 G
Leidsch eere-doct. voor Churchill, 9-2-46 ..... 6621 F
Egypt. reg. eischt ontruiming v. Caïro en Alexandrië, 28-2-46 .. 6639 C
Churchills onthull. over Darlan (Fr.), 3-4-46 6648
Hulp aan Griekenl. voor econ. herstel, 26-1-46 ..... 6616 C
Britsche troepen zouden Griekesche reactionairen helpen, 23-1-46 ..... 6601 B
Prins Bernhard onderscheiden, 19-2-46 ..... 6628 D
Sir Clark Kerr naar Batavia als bijz. ambassadeur, 21-1-46 ..... 6600 B
Sir Stafford te Batavia, 1-2-46 .. 6614 L
Ind. extremisten vallen Britsche convooien aan, 12-3-46 ..... 6662 D
Britsch-Am. Palestijn. comm. in Jeruzalem, 15-3-46 ..... 6658 F
Serawak aan Br. Kroon, 6-2-46 .. 6623 I
Mountbatten over Ind. kwestie, 26-3-46 ..... 6670 F
Churchill over Rusland, 16-3-46 .. 6672 C
Verh. met Albanië, 5-4-46 ..... 6688 F
Smuts over ontruim. Egypte, 26-4-46 6721 A
Onderh. met Egypte, 8-5-46 ..... 6728 A
Standpunt t.a.v. Russ. olieconc. in Iran, 18-4-46 ..... 6696 M
Lord Vansittard voor fed. Duitsl., 17-4-46 ..... 6705 B
Maleische Unie verzet der sultans, 1-4-46 ..... 6705 D
Beveridge over geall. pol. t.a.v. Duitschl., 29-4-46 ..... 6721 B
Steun opbouw Fr. luchtmacht, 31-5-46 ..... 6752 H
Troep. in Egypte. Deb. in L.Huis, 25-5-46 ..... 6752 I
Verkl. Eng. L.Huis Ned. troepen naar Duitschl., 31-5-46 ..... 6752 K
Getuigenis over Mihailowitsj, 23-5-46 ..... 6746 D
Churchill in Nederland, 8-5-46 .. 6723
Eere prom. Churchill in Ned., 10-5-46 ..... 6735 A
Brits-Ned. besprek. i.z. Indië, 12-4-46 ..... 6694 A
„The Economist" over geal. pol. in Duitschland, 2-8-6-46 6759
Het Roer en Saargebied, Bevin, 5-6-46 ..... 6760 B
Engels. protest nota a. Roemenië, 1-6-46 ..... 6762 B
Gandhi en Moslem-Liga accoord met voorstellen, 4-6-46 ..... 6766 F
Lagerhuisdebat over buitenl. politiek, 6-6-46 ..... 6767 B
Gruber (Oostenrijk) bij Bevin .... 6770 C
Antw. v. Roemenië op nota, 6-6-46 6770 D
Bevin en wapenstilstand in Mandsjoerije, 7-17-6-46 ..... 6776 C
Duur bezet. v. Duitschl., 11-6-46 .. 6776 D
Vorming inter. reg. in Br. Indië, 17-6-46 ..... 6777 C
Smuts over onderh. Eng.-Egypte, 20-6-46 ..... 6778 L
Verded. raad en polit.com. voor Z.O. Azië 20-6-46 ..... 6783 H

Diplomatieke betrekkingen

Sir M. Drummond Peterson amb. Moskou, 3-2-46 ..... 6615 L
Erk. Poolsche reg. Warschau, 5-7-45 ..... 6352 D
Telegrammen Attlee-Damaskinos, 8-8-45 ..... 6393 A
Telegr. Kon. George-Kon. Wilhelmina, 8-45 ..... 6399 B
Britsch ambass. tot Ned. volk, 18-8-45 ..... 6399 C
Briefwiss. Churchill-Franco, 19-9-45 ..... 6452 A
Eng. reg. verafschuwt Franco-regeering, 5-12-45 ..... 6552 G
Oostenr. reg. erkend, 8-1-46 ..... 6586 B
Alban. reg. erkend, 5-12-45 ..... 6551 D
Clark Kerr naar Batavia als bijz. amb., 21-1-46 ..... 6600 B

Verdragen en overeenkomsten

Geen gentlemans agreement met Vichy, 16-7-45 ..... 6367 K
Handelsbesprek. Denemarken, 31-7-45 ..... 6384 F
Financieele overeenkomst met Ned., 11-8-45 ..... 6401 F
Handvest Ver. Volken goedgekeurd, 24-8-45 ..... 6419 F
Bespr. m. Ver. St. n.a.v. einde leen- en pachtwet, 10-9-45 ..... 6446 C
Besprek. tusschen Christison, Denny en Soekarno, 26-10-45 .. 6483
Atoombom - Bez. Attlee aan Truman - Geheime Eng.Am. overeenkomst, 30-10-45 ..... 6493 F
Britsch-Am. comm. gevormd i.z. Pol. kwestie, 14-11-45 ..... 6510 D
Eng.-Am. fin. overeenkomst, 12-12-45 ..... 6554 E
Fransch-Eng. overeenkomst i.z. Syrië en den Libanon, 14-12-45 6561 B
Eng.-Ned. besprek. i.z. N.O.-I. - verkl. v. Mook, 27-12-45 6569
Vredesverdrag met Siam, 6-1-46 6586 I
Eng.-Egypt. verdrag herzien, 31-1-46 ..... 6615 M
Hulp aan Griekenl. voor econ. herstel, 26-1-46 ..... 6616 C
Brits-Egyptische onderhand., 3-6-46 6760 A
Betrek. m. Rusland, Bevin, 5-6-46 6760 B
Herzien. Engelsch-Egyptisch verdr. 6767 C
Transpordanië onafhankelijk .... 6770 E

EMPIRE (Overzeesche gebieden)

Serawak (Br. Borneo) aan Brits. kroon, 6-2-46 ..... 6623 I

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Reactie beurs op verkiezingen, 30-7-45 ..... 6385 D
Kosten levensonderhoud, 27-7-45 6385 G
Attlee en Churchill over oph. leen- en pachtwet, 18-8-45 ..... 6419 C
Bespr. met V. S. n.a.v. eind leen- en pachtwet, 10-9-45 ..... 6446 C
Lv. electr. centr. a. Spanje, 24-3-46 6672 E
Oliemijnen in Mid. Oosten, 29-3-46 6674 C
Standp. t.a.v. Russ. olieconc. in Iran, 18-4-46 ..... 6696 M
Lord Keyns overl., 23-4-46 ..... 6705 E
Oorlogskosten en schulden, 29-1-46 6623 H

GELD- EN BANKWEZEN

Algemeen

Reactie beurs op verkiezingen, 30-7-45 ..... 6385 D
Bk. v. Engel. onder Reg. beheer, 22-8-45 ..... 6412 D
Nation. Bank v. Eng., 2-11-45 .... 6494 A
Nat. Bank v. Engl. wet aangenomen, 20-12-45 ..... 6569 F
Betalingbalans, 7-1-46 ..... 6584 I
Lord Keynes, gouv. Int. Bk. Herst. en W., 20-2-46 ..... 6633 D

Overeenkomst met het buitenland

Finant. overeenk. met Ned., 11-8-45 6401 F
Attlee en Churchill over opbr. leen- en pachtwet, 18-8-45 6419
Fin. bespr. met Ver. St., 10-9-45 .. 6446 C
Eng.-Am. fin. overeenk., 12-12-45 .. 6554 E
Finant. accoord met V.S., 11-4-46 6689 C
V. S. keuren leening goed, 11-5-46 6738 M

GEESTELIJK LEVEN

Deken v. Canterbury over Stalin, 18-7-45 ..... 6367 L
Mgr. Griffin over Polen, 27-7-45 .. 6385 H
Opperrabbijn dr. J. Hertz overl., 14-1-46 ..... 6600 H
Bisschop v. Chichester o. gedw. volksverk., 4-3-46 ..... 6647 F

HANDEL EN NIJVERHEID

Staalindustrie, 5 jarenplan, 25-7-45 6375 E
Laski over nationalisatie, 7-8-45 .. 6402 E
Mijneigenaren accoord met nationalisatie, 6-9-45 ..... 6428 E
Reg. kondigt Nationalisatie programma aan, 26-11-45 ..... 6523 E

Algemeen

De Nat. staalindustrie, 8-4-46 .... 6705 C
Herstel der koffiemarkt, 10-5-46 .. 6737 H
Duits. technici in Britsche dienst, 15-5-46 ..... 6737 I
Bloembollen uit Nederl., 21-5-46 .. 6749 C

JUSTITIE

Joyce ter dood veroordeeld, 20-9-45 6445 B
W. Joyce (Lord Haw Haw) terechtgest., 3-1-46 ..... 6585 B
Verrad. atoomgeheim gestraft, 3-5-46 ..... 6728 C

KONINKLIJK HUIS

Church. weigert orde kouseband, 30-7-45 ..... 6385 C
Ontmoeting Koning-Truman, 2-8-45 6385 E
Kon. George ontvangt Samoerai zwaard, 28-2-46 ..... 6647 E

KUNST

E. Phillips Oppenheim overl., 3-2-46 ..... 6615 H

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Verliezen, 16-7-45 ..... 6367 I
Mil. elementen in Lagerh. vertegenw., 27-7-45 ..... 6385 A
Churchill over voorbereide landingen Verre Oosten, 17-8-45 .. 6398 B
Toespraak Attlee na capitulatie Japan, 10-8-45 ..... 6406 A
Plannen voor D'tsche invasie in 1940, 13-10-45 ..... 6469 B
Christison neemt maatr. in N.O.I., 27-12-45 ..... 6575 F
Firefly vliegtuigen aan Nederl. verkocht, 5-1-46 ..... 6580 A
Verliezen in N.O.I., 7-1-46 ..... 6584 C
Amer. memor. val Singapore, 14-12-45 ..... 6586 N
Gen. Christison over Britsche critiek, 18-1-46 ..... 6591 B
Britsche troepen in Griekenland zouden reactionnairen helpen, 23-1-46 ..... 6601 B
Lt.-gen. Christison wordt vervangen, 28-1-46 ..... 6608 C
Parade Ned. en Britsche troepen, 1-2-46 ..... 6614 K
Gen. Mallaby in N.O.I. gesneuveld, 22-2-46 ..... 6632 B
Egypte eischt ontr. van Caïro en Alexandrië, 28-2-46 ..... 6639 G
Sterkte beroepsleger, 21-2-46 .... 6640 B
Prov. Hirosjima (Jap.) wordt Br. bezett.zone, 26-2-46 ..... 6649 D
Ontruim. van Libanon, 12-3-46 .. 6658 E
Verkl. over Rus. duikb. in Javazee, 27-3-46 ..... 6670 G
Ned. neemt tanks over, 10-4-46 .. 6687 I
Brits. verliezen in N.O.I., 3-4-46 .. 6688 B
Britten op Java, 5-4-46 ..... 6688 C
Belg. troepen in Brits. zone, 3-4-46 6680 C
Botsingen Brit. troepen en extrimisten op Java, 29-5-46 ..... 6751 E
Troepen in Egypt. Deb. Lagerhuis, 25-5-46 ..... 6752 I
De Gaulle bij overw. feest, 28-5-46 6753 A
Britsche troepen in N.O.I., Bevin, 5-6-46 ..... 6760 B
Britsch ultimatum aan Indon. troepen, 15-6-46 ..... 6775 B
Chifley (Australië) over verdediging Stille Zuidzee, 20-6-46 ..... 6775 F
Duur bez. v. Duitschl., 11-6-46 .... 6776 D
Steunpunt op Azoren verlengd, 5-6-46 ..... 6778 F
Britsche bases in Italië, 24-6-46 .. 6786 B

Leger

Herv. Ned. legerleiding naar Br. voorbeeld, 21-12-45 ..... 6589 F
Montgomery, Chef Imp. Gen. Staf, 1-2-46 ..... 6615 F
Sir Shalto Douglas opperbevelhebber in Britsche zone in Duitschland, 14-2-46 ..... 6623 F

Luchtmacht

R.A.F. oorlogsverliezen, 13-11-45 6508 H
Firefly vliegtuigen aan Ned. verkocht, 5-1-46 ..... 6580 A
Onbemande bommenwerpers, 3-5-46 6729 A
R.A.F. boodschap aan Kon. Wilhelmina, 29-4-46 ..... 6720 A

Vloot

Dam voor Scapa Flow, 2-7-45, .. 6352 D
Vloot in Singapore, 4-9-45 ..... 6427 E
Adm. Keyes overleden, 26-12-45 .. 6585 A
Sir Willis opperbev. Midd.-Zeevloot, 21-2-45 ..... 6640 A

MIJNBOUW

Mijneigenaren accoord met nationalisatie, 6-9-45 ..... 6428 E
Nation. der mijnen, 5-2-46 ..... 6615 K

OORLOGSSLACHTOFFERS

Aant. oorlogsslachtoffers, 16-7-45 6367 I

OORLOGSSCHADE EN WEDER-OPBOUW

Schade V. 1 prog. in Londen, 14-11-45 ..... 6552 F
Woningbouw - nieuwe steden, 28-4-46 ..... 6728 D

OPVOEDING

Priestley over het Duitsche kind 14-9-45 ..... 6436 E

STAATKUNDE

Algemeen

Afscheid Churchill, 26-7-45 .... 6376 A
Nieuwe Regeering, 26-7-45, ... 6376 B
Verklaring Attlee en Eden, 7-45 6377 A
Benoemingen kab. Attlee, 4-8-45 6384 G
Mil. element in Lagerhuis vertegenw., 27-7-45 ..... 6385 A
Actief politicus, Churchill weigert Kouseband, 30-7-45 ..... 6385 C
Kabinet volledig, inner council, 7-8-45 ..... 6392 I
Troonrede, program Labour regeering, 17-8-45 ..... 6402 G
Adviescomm. atoomenergie, 21-8-45 6403 C
Bevin over buitenl. politiek, 21-8-45 ..... 6412 A
Lawson over teruggave door Duitschl. geroofde goederen, 22-8-45 ..... 6412 C
Bk. v. Engl. onder Reg. beheer, 22-8-45 ..... 6412 D
Attlee en Churchill i.z. oph. leen- en pachtwet, 18-8-45 ..... 6419 C
Parl. pct. i.z. Indo-China en N.-O. Indië, 25-10-45 ..... 6485 A
Dalton, begrootingsrede min., 24-10-45, ... 6485 B
Attlee, med. Lagerhuis bezoek Truman; bespr. i. h. Lagerhuis over geheime Eng.-Am. overeenkomst, 30-10-45 6493
Attlee med. Lagerhuis over proefstation atoomenergie, 29-10-45 6494 B
Lagerhuis, Bevin over buitenl. politiek: rede Churchill over buitenl. pol., 7-11-45 ..... 6500 C
Lagerhuis, Eden over buitenl. pol., 23-11-45 ..... 6523 F
Bevin, voorstel v. e. wereldparlement, 23-11-45 ..... 6523 G
Bevin over Ned.-Indië, rede Lagerhuis, 23-11-45 ..... 6523 H
Lagerhuis, debat over Eng. fasc., 20-12-45 ..... 6569 E
Churchill krijgt Orde v. Verdienste, 2-1-46 ..... 6584 K
Bevins popul. gestegen, 7-3-46 .. 6648 A
Lagerhuis, Bevin over buitenlandsche politiek, 22-2-46 ..... 6639 H
Lagerhuislid te Batavia, 14-1-46 6590 G
Decentr. buitenl. politiek, 24-5-46 6752 M

Politieke partijen

Communisten steunen Labour, 31-7-45 ..... 6385 B
Churchill leider conservatieve oppositie, 30-7-45 ..... 6385 C
Laski over nationalisatie, 7-8-45 .. 6402 E
Laski over politiek t.o.v. Spanje en Griekenl., 11-8-45 ..... 6402 F
Churchill in oppositie, 17-8-45 .... 6402 G
Commonwealth partij ontbonden, 13-8-45 ..... 6403 B
Laski besch. Vat. i.z. Spanje, 27-9-45 ..... 6462 F
Rede Churchill, felle aanval op Labourpartij, 28-11-45 ..... 6532 K
Verkl. v. Sir Oswald Mosley, de voorm. Eng. fascistenleider, 3-12-45 ..... 6532 L
Hitlervereering, 10-12-45 ..... 6552 I
Toekomst der democratie, 17-3-46 6659
Labour party contra communn., 26-3-46 ..... 6672 D
Brief Lab. part. aan Sjahrir, 18-3-46 ..... 6671 A
Labour en Duitsche Soc. Dem., 10-4-46 ..... 6696 L
Afkeur. fusie Soc. en comm. in D., 9-5-46 ..... 6728 B
Bevin op labour congres, 13-6-46 .. 6768 A

Regeering

Bevin in Lagerhuis, 5-6-46 ..... 6760 B
Lagerhuisdebat over buitenl. pol., 6-6-46 ..... 6767 B
Noel Baker over Ind. politiek, 25-6-46 ..... 6783 I

Verkiezingen

Verkiezingen, 5-7-45 ..... 6352 D
Labouroverwinning bij verkiezingen, 26-7-45 6376
Reactie beurs op verkiezingen, 30-7-45 ..... 6385 D

VERKEER EN ENERGIE

Luchtvaart

Verbinding Australië, 15-5-45 ..... 6367 H
Radar, laatste kolom onderaan .. 6411 G
Nationalisatie burgerluchtvaart, 2-11-45 ..... 6494 A
Wereldsnelheidsrecord, 7-11-45 .... 6508 G
„Gloster Meteor" spoorloos verdwenen, 20-11-45 ..... 6516 C
K.L.M.-verb. met Ned., 10-3-46 .. 6652 A
Organ. burger luchtvaart, 20-4-46 6728 E
Nat. Eng. luchtmacht, 4-5-46 ..... 6744 M
Bouw nieuwe luchtvloot, 2-8-6-46 6760 C

Post, Telefoon, Telegrafie

Nationalisatie Tel. en Tel.dienst, 2-11-45 ..... 6494 A

Radio

Ned. dankt B.B.C., 25-5-46 ..... 6749 H

Scheepvaart

Verdachte scheepsbranden, 11-3-46 6655 E
Herstel dienst R'd.-Hull, 21-3-46 6668 F

VOEDSELVOORZIENING

Distributie

Drastische verlaging der rantsoenen, 2-2-46 ..... 6615 I
Min. Smith afgetr., 28-5-46 ..... 6752 L
Brood gerantsoeneerd, 28-6-46 .... 6783 L

F

FINLAND

BEVOLKING

Een millioen Finnen wil emigreeren, 11-4-45 ..... 6668 D

BUITENLAND

Algemeen

Herstelbet. aan Rusland, 2-1-46 .. 6585 C

Diplomatieke betrekkingen

Rusland herstelt dipl. betr., 8-45 6395 D
Herstel dipl. betrekk. met Ver. Staten, 30-8-45 ..... 6429 E
Dipl. vertegenw. naar Rusl., 14-9-45 6436 F

Verdragen met buitenland

Conf. Min. B. Z. Londen over vredesverdrag, 21-9-45 ..... 6445 D

HANDEL EN NIJVERHEID

Handelsbetrek. m. Nederland, 21-5-46 ..... 6743 B
Handelsverdr. m. Nederland, 3-6-46 6755 B
Steenkolen uit Duitschland, 25-6-46 6783 E

JUSTITIE

Staatslieden veroordeeld, 22-2-46 .. 6640 C

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING

Oorlogsschuld 1914-1918 afbetaald, 19-12-45 ..... 6569 H
Oorlogsverliezen, 17-1-46 ..... 6592 A
Herstelbetaling aan Rusl., 2-1-46 .. 6585 C

PERS

Beperking persvrijheid, 28-1-46 .... 6615 N

STAATKUNDE

Pres. Mannerheim afgetr., 5-3-46 .. 6655 F

VERKEER EN ENERGIE

Sterkte koopvaardijvloot, 30-1-46 .. 6616 A

FRANKRIJK

ALGEMEEN

Duits. natur. tijdens oorlog, 11-3-46 6784 A
Herdenking 18 Juni 1940, 18-6-46 .. 6784 A

ANNEXATIE

Roergebied en Rijnland, 1-4-46 .. 6681 D

ARBEID

Vakvereenigingen

C.G.T. eischt loonsverhooging, 7-6-46 ..... 6768 B
C.G.T. handh. eisch tot loonsverh., 26-6-46 ..... 6783 L

Stakingen

Artsenstak. in 18 depots, 25-5-46 .. 6753 B

BEVOLKING

Statistieken, 1-12-45 ..... 6561 D
Staatsb.schap. inw. overz. geb., 26-4-46 ..... 6721 C
Toelaten 2 millioen immigr., 6-4-46 6697 A

BUITENLAND

Algemeen

Overdracht „troupes spéciales" aan Syrië en den Libanon, 8-7-45 .. 6361 B
Engelsch Witboek tegen Laval, 1-8-45 ..... 6385 I
Laval uit Spanje gezet, 31-7-45 .. 6386 B
Bespr. de Gaulle-Truman, de Gaulle-Mackenzie King, 29-8-45 6422 C
Bezoek De Gaulle aan Brussel, 10-10-45 ..... 6469 C
De Gaulle wijst ann. af, Westersch blok, 13-10-45 ..... 6469 C
Fr. wenscht autonoom Rijnbekken, 17-10-45 ..... 6478 C
Bidault tegen centr. D'tsche reg., vóór „Westel. blok", 5-11-45 .... 6501 A
Fr. eisch tot schadevergoeding 5-12-45 ..... 6532 N
Polit. t.o.v. Saar- en Roergebied, 18-1-46 ..... 6592 B
Russ. critiek op Fr. socialisten, 5-2-46 ..... 6625 F
Blum in Am., 22-3-46 ..... 6672 F
Fransch voorst. i.z. Spaans. kwestie, 27-3-46 ..... 6674 C
Smokkel aand. Kon. Olie, 6-4-46 6689 E
de Gaulle bij overw.feest te Londen, 28-5-46 ..... 6753 A
Grensschend. v. Siam, 28-5-46 .... 6753 H
Graanleen. v. Nederland, 8-4-46 .. 6694 C
Groot Moefti ontsnapt, 13-6-46 .... 6770 B
Duur bez. v. Duitschl., 21-6-46 .... 6776 D

Diplomatieke betrekkingen

Oostenr. reg. erkend, 8-1-46 ..... 6586 B
Betrekk. met Spanje, 3-8-45 .... 6393 C
Betrekk. met Spanje, 19-1-46 .... 6600 I
Léon Blum, buitengew. amb., 29-1-46 ..... 6609 B
Jhr. mr. Tj. Starkenborgh amb. te Parijs, 4-2-46 ..... 6614 E
Fr. maatr. t.o. v. Spanje, 26-2-46 6649 K

Verdragen en overeenkomsten

Geen gentlem.-agreement Vichy-Engeland, 16-7-45 ..... 6367 K
Herstelbetalingen, 19-7-45 ..... 6368 C
Overeenkomst met China i.z. N.-Indo-China, 26-12-45 ..... 6576 F
Samenw. m. Italië in Europeesch verband, 10-11-45 ..... 6509 F
Fr.-Eng. overeenk. i.z. Syrië en de Libanon, 14-12-45 ..... 6591 B
Handelsverdr. m. Nederland, 10-4-46 ..... 6683 A

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Debat i. z. herstelbetalingen, 19-7-45 ..... 6368 C
Fin. toestand en saneeringsplannen, 11-7-45 ..... 6385 K
Econ. wederopbouw, 13-9-45 .... 6452 C
Saargebied econom. eenheid met Frankr., 30-4-46 ..... 6727 H
Vier jarenpl. ijzer en staalprod.. 21-5-46 ..... 6744 N

GELD- EN BANKWEZEN

Door D'tschers gestolen aand. „Kon. Nikkijke" op Parijsche beurs, 21-11-45 ..... 6516 E
National. Banque de France, 3-12-45 6552 K
Devaluatie v d. franc, 26-12-45 .. 6570 B
Monetaire positie précair, 2-2-46 6616 B
Goudvoorraad raakt op, 16-4-46 .. 6697 B
Begrootingstek. en buitenl. cred., 25-3-46 ..... 6681 B
Am. credieten, 29-5-46 ..... 6753 E

HANDEL EN NIJVERHEID

Handelsverdr. m. Nederland, 10-4-46 ..... 6683 A
Scheepsbouwopdr. in Nederland, 8-4-46 ..... 6694 D
Confisc. couranten bedrijven, 17-4-46 ..... 6697 C
Vier jarenpl. ijzer en staalprod., 21-5-46 ..... 6744 N

JUSTITIE

Politieke delinquenten

Proces Pétain begonnen, 23-7-45 .. 6377
Laval getuige in proces-Pétain, 31-7-45 ..... 6386 B
Laval gearresteerd, 31-7-45 ..... 6386 B
Proces Pétain, Clemenceau en Herriot getuigen, 31-7-45 ..... 6386 D
Pétain veroordeeld, naar Portalet, 11-8-45 ..... 6420 B
Proces Laval, 5-10-45 ..... 6462 A
Proces Laval, geen nieuwe proces, 13-10-45 ..... 6469 A

Laval ter dood veroordeeld, 9-10-45 ..... 6470 A
Laval, geëxecuteerd, 15-10-45 .... 6478 B
Pétain naar eiland d'Yeu overgebracht, 20-11-45 ..... 6516 D
Moordenaar van Darlan gerehabiliteerd, 23-12-45 ..... 6570 A
Polit. amnestie bepleit, 8-3-46 .... 6655 G
Fransche ex-terroristen in China opgehangen, 1-3-46 ..... 6647 C
Petiot ter dood veroordeeld, 5-4-46 6697 D
Petiot terechtgesteld, 25-5-46 .... 6753 D
Groot Moefti ontsnapt, 12-6-46 .... 6770 B

KUNST

Paul Valéry overleden, 25-7-45 .. 6379 B
Prix Concourt v. Jean Bary, 11-12-45 ..... 6561 E
Schrijver Maurois in opspraak, 19-1-46 ..... 6608 I
Nieuwe led. Acad. Franc., 9-4-46 6706 A
Bekroningen der Acad. Franc., 26-6-46 ..... 6788 E

MILITAIRE ZAKEN

Oorlogsverliezen, 4-8-45 ..... 6393 B
Benoem. legerleiding 1-12-45 .... 6561 C
Mil. uitgaven gehalveerd, 12-2-46 6633 E
Ontruim. Libanon, 12-3-46 ..... 6658 E
De Gaulle aan graf Clemenceau, 14-5-46 ..... 6738 B
De Gaulle bij overw.feest te Londen, 28-5-46 ..... 6753 A
Grenschend. v. Siam, 28-5-46 ..... 6753 H
Duur bez. v. Duitschl., 11-6-46 .... 6776 D

Luchtmacht

Britsche steun, 31-5-46 ..... 6752 H

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING

Debat herstelbetalingen, 19-7-45 .. 6368 C
Oorlogsverliezen, herstelbetalingen, 4-8-45 ..... 6393 B
Oorlogsschade, 27-8-45 ..... 6420 A
Herstelbetalingen, 30-8-45 ..... 6420 C
Herstelbetal. Fr. schadeverg. eisch 5-12-45 ..... 6532 N
Amer. vergoedt verlies „Normandië", 16-5-46 ..... 6738 A

SPORT

Comm. onderz. houding Aljechin, 28-2-46 ..... 6648 B

STAATKUNDE

Algemeen

Referendumplan terug verwezen, 19-7-45 ..... 6368 B
Proces Pétain begonnen, 23-7-45 .. 6377
De Gaulle over verkiezingsplannen, 23-7-45 ..... 6379 A
Referendumpl. verworpen, 30-7-45 6386 A
Nieuw referendumplan, 31-7-45 .. 6386 C
Data ref. en verkiezingen vastgesteld, 8-8-45 ..... 6393 D
Tardieu overleden, 17-9-45 ..... 6445 C
De Gaulle wijst annexatie af; Westersch blok, 13-10-45 ..... 6469 C
Comm. voorst. nieuwe grondwet, 30-11-45 ..... 6524 B
Twee-Kamerstelsel, 1-3-46 ..... 6648 C
Onthullingen v. Churchill over rol van Darlan, 3-4-46 6648
Int. politiek, 22-3-46 ..... 6672 E
Viermogendheden conf., 25-4-46 .. 6706 D
Parijsche conf. verdaagd, 17-5-46 .. 6745 G
De Gaulle over Staatsinr. v. Fr., 16-6-46 ..... 6777 A

Politieke partijen

Slotverg. Assemblée Consultative, 3-8-45 ..... 6393 C
Verkiez. drie partijen - Overwinning v. De Gaulle, 22-10-45 6485 D
Overeenk. tusschen communisten en soc. i.z. reg. program; medewerking Repl. Volksbew. gevraagd, 7-11-45 ..... 6501 C
Commun. voorstel nieuwe grondwet, 30-11-45 ..... 6524 B
Congres Fr. socialisten, enz., 8-45 6419 G
Soc. treden uit „deleg. linksche groepen", 29-12-45 ..... 6576 C
Verkiezingen en S.F.I.O., 3-4-46 .. 6681 C
Spaans. soc. wijzen comm. af, 25-5-46 ..... 6753 C
Verliezen voor Comm. en Soc., winst M.R.P., 4-6-46 ..... 6760 D
Programma der M.R.P., 13-6-46 .. 6768 C
Anti-commun. betooging, 18-6-46 6784 A

Regeering

Gouin Minister-president, 28-1-46 6609 A
Overwinning voor De Gaulle, 22-10-45 ..... 6485 D
De constituante voor 't eerst bijeen, 7-11-45 ..... 6501 B
Overeenst. tusschen comm. en soc. i.z. reg. program; medew. repl. volksbew. gevraagd, 7-11-45 6501 G
De Gaulle pres. voorl. reg., 14-11-45 ..... 6503 J
Verklaring van De Gaulle, 14-11-45 6508 I
Nieuw kabinet De Gaulle, 22-11-45 6516 F
Reg.progr. d. Constituante goedgekeurd, 24-11-45 ..... 6524 A
De Gaulle dreigt met aftreden, 2-1-46 ..... 6576 D
De Gaulle afgetreden, 21-1-46 .... 6600 K
Twee-kamerstelsel, 1-3-46 ..... 6648 C
Begrotingstekort, 25-3-46 ..... 6681 B
Nieuwe constituante bijeen - Reg. Gouin neemt omtslag, 13-6-46 .. 6768 C
Auriol voorz. Ass. Const. Bidault hoofd der reg., 15-6-46 ..... 6776 I
Samenst. kab. Bidault, 24-6-46 .. 6783 M

Verkiezingen

Bespr. over verkiezingen, 7-7-45 6353 A
De Gaulle over verkiez.plannen. 23-7-45 ..... 6379 A
Datum verkiez. vastgesteld, 8-8-45 6393 D
Gemeenteraadsverkiez. in Algerije, 6-8-45 ..... 6393 E
Uitslag depart. verkiez., 26-9-45 6452 D
Verkiez. drie partijen - overwin. van De Gaulle, 22-10-45 ..... 6485 D
Uitslag verkiez. Ass. Constit., 4-6-46 6760 D

Wetgeving

Besprek. over nieuwe grondwet, 7-7-45 ..... 6353 A
Volksstemming i.z. nieuwe president, 14-7-45 ..... 6361 A
Commun. voorstel nieuwe grondwet, 30-11-45 ..... 6524 B
Grondwet aangen. d. Constituante, 20-4-46 ..... 6705 F
Grondwet bij ref. verworpen, 6-5-46 6729 B

VERKEER EN ENERGIE

Overz. koopvaardijvloot, 30-11-45 .. 6524 C
K.L.M.-verbind. m. Nederl, 10-3-46 6652 A
Reizen v. Ned. n. Frankrijk, 2-4-46 6676 G

Scheepvaart

Amer. vergoedt verlies Normandië, 16-5-46 ..... 6738 A

VERZEKERING, LIJFRENTE EN PENSIOENEN

Min. v. Arbeid over sociale verzekering, 3-7-45 ..... 6352 E
Nat. verzek. Mij., 14-5-46 ..... 6745 A

VOEDSELVOORZIENING

Algemeen

Verzoek. a. Rusland v. graanlever., 27-2-46 ..... 6640 D
Oogst 1945 zeer slecht, 11-3-46 .... 6655 H
Léon Blum buitengew. amb., mede voor verb. der voedselvoorziening, 29-1-46 ..... 6609 B
Graanleen. v. Nederland, 8-4-46 .. 6694 C
Graanlev. v. Nederland, 21-5-46 .. 6745 B

Distributie

Broodkaart opnieuw ingevoerd, 28-12-42 ..... 6576 B

ZUIVERING

Aljechins gedragingen onderzocht, 22-2-46 ..... 6648 B
Confisc. courantenbedrijven, 17-4-46 6697 C

G

GRIEKENLAND

ALGEMEEN

Toenemende onrust, 13-7-45 ..... 6359 B
Zakithynos: Griekenl. recht op Dodekanesus, 30-7-45 ..... 6387 B
Br. hulp voor Econ. herstel 26-1-46 6616 C
Burgeroorlog - Eng. zouden react., steunen, 23-1-46 ..... 6601 B

BUITENLAND

Spanning om Griekenl., 13-7-45 .. 6359 B
Grieksch-Turksche betrekkingen, 11-7-45 ..... 6361 E
Telegrammen Attlee-Damaskinos, 8-8-45 ..... 6393 A
Uitnoodiging Groote Mogendh. v. toezicht verkiezingen, 22-8-45 .. 6412 B
Adv. van Engel., V.S., Frankrijk, 20-9-45 ..... 6446 A

Diplomatieke betrekkingen:

Grieksch-Turksche betrekkingen, 11-7-45 ..... 6361 E
Russ. amb. in Gr. benoemd, 29-11-45 ..... 6524 E

ECONOMIE (Algemeen)

Brit. hulp voor Econ. herstel, 26-1-46 ..... 6616 C

JUSTITIE

Algemeen

Veiligheidsmaatr., 7-7-45 ..... 6353 B
Amnestie, 12-12-45 ..... 6561 F

STAATKUNDE

Regeering

Min. van B. Z. afgetreden, 23-7-45 6374 F
Onrust; Regeering afgetreden, 30-7-45 ..... 6387 A
Nieuwe regeering, 24-11-45 ..... 6524 D
10 Ministers afgetreden, 11-3-46 .... 6656 A
Plebec. koningschap, 11-5-46 ..... 6753 F

Politieke partijen

Oproep EAM, 13-7-45 ..... 6359 B
Arrestaties ELAS aanhangers, 13-7-45 ..... 6359 B
Communistische critiek, 30-7-45 .. 6387 A
Leider Liberalen over Koning, 29-8-45 ..... 6420 D
E.A.M. veroorz. ongeregeldh. 28-12-45 ..... 6576 E
Burgeroorlog - Eng. bezettingstr., zouden react. beschermen, 23-1-46 6601 B
E.A.M. stelt eischen, 11-2-46 ..... 6623 A

H

HONGARIJE

ALGEMEEN

Staat van Beleg afgekondigd, 12-11-45 ..... 6509 A

BUITENLAND

Diplomatieke betrekkingen

Overeenk. diplom. betrekkingen met Ver. St., 1-10-45 ..... 6462 G
Amerikaansch gezant, 6-12-45 .... 6554 F

Verdragen en overeenkomsten

Econ. pact met Rusland, 24-9-45 .. 6452 E
Engelsch protest tegen econ. pact met Rusland, 12-11-45 ..... 6509 A
Hong.-Russ. handelsmij. ontbonden, 12-12-45 ..... 6552 M
Rusland pacht vliegvelden, 11-3-46 6656 B

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Econ. toestand, 29-11-45 ..... 6524 H
Maatreg. op ec. gebied, 4-4-46 .... 6689 F

GEESTELIJK LEVEN

Progrom in dorp, 27-5-46 ..... 6753 G

GELD- EN BANKWEZEN

Algemeen

Inflatie van de pengö, 3-5-46 ..... 6721 E
Bankbilj. v. 1 milliard, 16-5-46 .. 6738 C
Hong. goud in Duitschl., 20-6-46 .. 6777 B
De inflatie, 20-6-46 ..... 6784 B
Amer. credieten, 20-6-46 ..... 6777 B

JUSTITIE

Imredy ter dood veroordeeld, 23-11-45 ..... 6524 G
Bardossy terechtgesteld, 10-1-46 .. 6691 C

STAATKUNDE

Algemeen

Terugkeer graaf Karolyé, 7-5-46 .. 6729 C

Regeering

Reg. Tildy, samenst., 12-11-45 .... 6509 A
Zoltan Kodaly parl.lid, 20-11-45 .. 6524 F
Hooge Raad gekozen, 10-12-45 .... 6552 L
Republiek uitgeroepen, 3-2-46 .... 6616 D

Verkiezingen

Verk. gem. raad Boedap., 9-10-45 6470 B
Alg. verkiezingen, 4-11-45 ..... 6509 A

I

IERLAND

BUITENLAND

Hulpverleening aan Ned. 26-10-45 6494 C
Wells voor toelat. tot UNO, 3-1-46 6594 K

INDO-CHINA (FR.)

Vervang. Britsche troep. door Fransche, 7-12-45 ..... 6532 O
Fransch-Chin. overeenkomst i.z. Noord-Indo-China, 26-12-45 ..... 6576 F
Fr. regeer. erkent Viet-Nam, 16-3-46 ..... 6656 C

INTERNATIONAAL

ALGEMEEN

Ned. nota over schadevergoedingen, 18-8-45 ..... 6399 D
Pauley over schadevergoedingen, 15-8-45 ..... 6403 D

Verh. kl. naties-„big three"; Engelsche reactie Nederl. nota, 21-8-45 ..... 6413 A
Status van Tanger, 23-8-45 ..... 6420 F
Spaansch protest i. z. Tanger, 6-9-45 ..... 6429 B
Sp. troepen uit Tanger terug, 13-9-45 ..... 6438 C
Advies Engel., V.S., Frankrijk aan Griekenl., 20-9-45 ..... 6446 A
Laatste herdenkingsdag wapenstilstand 1918, 12-11-45 ..... 6509 C
Nobelprijzen v. Cordell Hull en Int. Roode Kruis, 13-11-45 ..... 6509 E
Herstelbetal. Fransche eisch 5-12-45 6532 N
Uitlever. v. d. D'schers geroofd goud aan geall. 16-12-45 ..... 6570 C
Recap. wereldgebeuren 1945, 31-12-45 6571
Persstemmen Conf. te Moskou, 23-12-45 ..... 6577 A
Dollarkoers op Eur. zw. markten, 1-1-46 ..... 6586 A
Kosten wereldoorlogen, 12-1-46 .. 6592 H
Hervorm. Duits. grondbez., 20-26-1-46 6595
U. N. Mandaatgebieden, 16-1-46 .. 6609 C
Emigr. en verpl. pers., 1-2-46 .... 6617 A
Liquidatie Volkenbond, 31-1-46 .. 6617 B
Aantal vermoorde Eur. Joden, 6-2-46 ..... 6617 C
Capac. waterkracht install., 23-2-46 ..... 6649 B
Duikbootverliezen v. d. As, 8-3-46 6656 E
Churchill. Samengaan Eng. sprekende volken. Critiek op Stalin Antw. v. Stalin, 5-3-46 ..... 6657 B
Herstel Rijnscheepvaart, 1-3-46 .. 6649 A
Bis. van Chichester (Eng.) over gedw. volksverhuizing, 4-3-46 .. 6647 F
Int. Persmuseum te Den Haag, 9-2-46 ..... 6621 L
Encycliek Quemadmodum, 5-1-46 6586 K
Testament van Hitler, 13-19-1-46 6587
De Iraansche kwestie, 14-3-46 6666
Churchill over Rusland, 16-3-46 .. 6672 C
Unra crit. op Russ. beleid in Oostenrijk, 26-3-46 ..... 6673 A
Spaansche kwestie v. Veiligh.-raad, 11-4-46 ..... 6690 C
Poolsche aankl. tegen reg. Franco, 18-4-46 ..... 6697 E
Elf millioen wezen in Europa, 23-4-46 ..... 6706 B
Vlootverliezen Duitschl. en Italië, 10-5-46 ..... 6729 D
Vraagstuk displaced persons, 1-6-46 6760 E

ARBEID

Intern. Christ. Vakverbond bijeen .... 6768 D

COMMISSIES

Ver. Volken einde zitting, 23-12-45 6570 E
Com. voor Carib. eilanden, 21-12-45 6578 A
Com. voor atoomenergie, 24-1-46 .. 6609 D
Com. voor 't Verre Oosten, 10-3-46 6658 A
Ver. voor int. rechtsorde, 8-1-46 6582 G
Geallieerde Raad hoogste gezag, 8-1-46 ..... 6585 B
Eng.-Am. com. bijeen, 9-1-46 ..... 6586 D
Pol. com. voor het Verre Oosten, 29-9-45 ..... 6462 B
Adv. Com. voor het Verre Oosten, 12-10-45 ..... 6470 D
Eerste bijeenk. adv. com. Ver. O., 30-10-45 ..... 6533 C
Dag. best. com. Verre Oosten, 3-46 6658 A

CONFERENTIES

Smuts over San Fr. conf., 7-7-45 6352 D
Potsdam conf. geopend, 17-7-45 .. 6368 D
Ec. conf. België, Frankrijk, Nederl., Luxemburg, 19-7-45 ..... 6368 E
Ver. Staten erkennen Bretton Woods, 20-7-45 ..... 6369 I
Potsdam conf. beëindigd, 3-8-45 .. 6387 C
Medisch congres Moskou over Longkanker, 30-7-45 ..... 6388 D
Ver. Staten erkennen handvest V.V., 28-7-45 ..... 6388 G
Communiqué Potsdam, I, 3-8-45 .. 6394
Morgenthau over Bretton Woods, 8-8-45 ..... 6395 F
Communiqué Potsdam, II, 8-45 .. 6403
Rusl. ratificeert handvest V.V., 8-45 ..... 6414 D
Zionistische wereldconf., 23-8-45 .. 6419 D
Goedk. Engelsche Lagerh. handvest V.V., 24-8-45 ..... 6419 F
Begin conf. Raad Min. B. Z. in Londen; Molotov over Rusl. t.o.v. Balkan; Comm. i.z. Ital. grens; status Triëst; Vredesverdrag met Finl. en Roemenië, 18-9-45 ..... 6445 D
Nederl. aanvaardt handvest V.V., 26-9-45 ..... 6448 C
Conf. minist. B. Z., verl. onbevr. conflict Molotof, 24-9-45 ..... 6453 A
Truman over conf. Londen, 26-9-45 6454 F
Comment. Conf. v. Londen, 3-10-45 6462 C
Wereldcongres van Vakver., 4-10-45 ..... 6462 D
Bevin over mislukte conf. Londen, 11-10-45 ..... 6470 C
„Observer" over misl. conf. Londen, 15-10-45 ..... 6478 E
Ned. deleg. conf. F.A.O. te Quebec, 17-10-45 ..... 6480 D
Ned. deleg. herstelbetalingsconf. te Parijs, 9-11-45 ..... 6504 G
Conf. herstelbet. te Parijs, 9-11-45 6509 B
Wereld-federatie d. democr. jeugd 13-11-45 ..... 6509 D
Deleg. Voorber. comm. Ver. Volken, 20-11-45 ..... 6513 F
Ned. Voorstel op de zitting der voorb. Comm. Ver. Volken, 29-11-45 ..... 6525 A
Maritieme-conf. te Kopenhagen, pensioenen v. Zeelieden, 28-11-45 6532 P
Herstelbet. conf.; Ned.-schadevergoedingseisch, 9-11-45 ..... 6533 A
Herstelbet. conf. drie voorst. aangenomen betr. D'tsche activa in het buitenland, 5-12-45 ..... 6533 B
Ned. voorstel o. d. zitt. der Voorb. Comm. d. Ver. Volk. verworpen, 8-12-45 ..... 6553 A
Verkl. Ned. delegatie wereld-jeugdconf., 12-12-45 ..... 6553 B
Statuut v. d. herstelbet. comm. vastgesteld, 10-12-45 ..... 6561 G
„Bretton Woods" verzekerd, 15-12-45 ..... 6561 H
Conf.-Molotov-Byrnes-Bevin te Moskou begonnen, 16-12-45 ..... 6561 I
Herstelbet. conf. Door D'tschers weggevoerde goud zal aan eigen. worden teruggeg., 17-12-45 ..... 6561 L
Herstelbet. conf. te Parijs, slotzitting; percentages vastgest.; perm. bureau opger. 22-12-45 .... 6570 D
Voorber. Comm. Ver. Volken, einde zitting, 23-12-45 ..... 6570 E
Conf. te Moskou - Slotcommuniqué, 28-12-45 ..... 6576 G
Ned. Del. bij Ver. Volken, 5-1-46 6582
Charter voor mijnwerkers, 18-1-46 6592 G
Uitv. overeenk. Bretton Woods, 29-1-46 ..... 6610 B
Geheim pact tuss. Big Three, 30-1-46 ..... 6616 E
Int. spoorwegcongres te Brussel, 3-2-46 ..... 6624 B
Atlantic Shipping Conference, 6-2-46 ..... 6625 C
West Ind. Conf. geopend, 22-2-46 .. 6634 B
Herstelbet. Ned. gedelegeerde te Brussel, 27-2-46 ..... 6649 C
Fr. voorstel Conf. van vier, 5-3-46 6656 D
West-Ind. conf. geëindigd, 14-3-46 6657 A
Voedselconf. te Londen 4-4-46 .... 6681 F
Wereldvoedselconf., 6-4-46 ..... 6690 A
Viermogendhedenconf. te Parijs 25-4-46 ..... 6706 D
Wereldomroep conf., 30-4-46 ..... 6721 G
Socialisten int. bijeenkomst 20-5-46 — ..... 6745 C
Parijs conf. verdaagd 17-5-46 ..... 6745 G
Voedselconf. 23-5-46 ..... 6746 A
Voedselconf. beëindigd 29-5-46 .... 6753 I
Molotov op Parijs. conf. 27-5-46 .... 6753 K
Steenkoolconf. te Parijs 24-5-46 .... 6753 L

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Ec. Conf. België, Frankrijk, Nederland, Luxemburg, 19-7-45 ..... 6368 E
V.S. erkenn. Br. Woods, 20-7-45 .. 6369 I
Morgenthau ov. Br. Woods, 8-8-45 6395 F
Kolenvoorz. Europa, 5-9-45 ..... 6436 G
Nederl.-België-Luxemburg; mon. overeenk., 9-45 ..... 6448 D
Scheepvaartpool opheffing, 13-10-45 6478 D
Overzicht groothandelsprijzen, 27-10-45 ..... 6525 B
Wetsontwerp i. z. Bretton Woods in Ned. aang., 13-12-45 ..... 6557 A
Plan voor Intern. handelsorg. 27-12-45 ..... 6593 A
Wereldtekort voedsel, 13-2-46 .... 6625 A
Voedselpos. graan- en rijstprod. 13-2-46 ..... 6625 B
Ver.St. bankiers der wereld 6626
Ned. Walvischvaart mij. opgericht 2-3-46 ..... 6644 B
Herstel Rijnscheepvaart 1-3-46 .... 6649 A
Min. Mansholt over wereld voedselpos. 23-3-46 ..... 6668 C
Voedseldistrib. over hele wereld 26-3-46 ..... 6673 A
Tarwemarkt ..... 6673 B
Raming wereldroggeprod. ..... 6673 C
Wereld varkensstapel ..... 6673 D
Engel. en Am. oliemijen in 't Midden Oosten 29-3-46 ..... 6674 C
Tolunie Ned. Belg. Iux., 20-4-46 .. 6701 B
Samenwerk. v. d. tolunie 10-5-46 .. 6738 G

GEESTELIJK LEVEN

Russ. orth. in U.S. en Canada contra Patriarch Moskou, 20-4-46 .. 6722 A
Nieuwe chef Leger d. Heils 10-5-46 6738 G

HERSTELBETALINGEN EN WEDEROPBOUW

Engelsman Lord Keynes gouv. Int. Bk. Herstel en Wederopbouw 20-2-46 ..... 6633 D
Ned. nota over schadevergoeding, 18-8-45 ..... 6399 D
Pauley over schadeverg. 15-8-45 .. 6403 D
Fransche eischen i. z. herstelbet. 5-12-45 ..... 6532 N
Statuut comm. herstelbet. vastgesteld, 10-12-45 ..... 6561 G
Door Duitsl. geroofd goud terug naar eigenaars, 17-12-45 ..... 6561 L
Slotzitting conf. te Parijs Perc. vastgesteld Perm.bur. opger. 22-12-45 ..... 6570 D
Finsche herstelbet. aan Rusland, 3-1-46 ..... 6585 C
Lord Keyns gouv. Int. bank voor Herstel en Wederopbouw 20-2-46 6633 D
Herstelbet.bureau te Brussel 26-2-46 — ..... 6640 E
Herstel Rijn scheepvaart, 1-3-46 .. 6694 A
Duitsche herstelbet. in Am. zône opgeschort, 28-5-46 ..... 6752 E
Duitsche herstelbetaling 30-4-46 .... 6761 A

JUSTITIE

Algemeen

Berechting oorlogsmisdadigers 9-8-45 ..... 6393 G
Eerste lijst oorlogsmidadigers 30-8-45 ..... 6393 G
Ned. openb. aankl. bij Int. Mil. Trib. 24-9-45 ..... 6449 D
Rechters int. Hof. van Justitie 7-2-46 ..... 6617 D
Motie Uruguay. Geen doodstraf tegen oorlogsmisdadigers 7-2-46 .... 6618 B
Proc. Neugamme te Hamburg begonnen 19-3-46 ..... 6672 G
Acte v. beschuldig. proces Neurenberg, 19-10-45 ..... 6485 F
Neurenberg, Ley, dr. R., pleegt zelfm., 25-10-45 ..... 6493 D
Neurenberg, Bormann nog voortvluchtig, 25-10-45 ..... 6493 D
Proces geopend, Hindenburgs Pol. testam. werd vervalst, 20-11-45 .. 6517
Neurenberg, Hess, R. simuleerde geheugenverl., 1-12-45 ..... 6523 C
Voorbereiding, acte van beschuldiging, 20-11-45 6563
Seyss-Inquart, 15-1-46 ..... 6593 B
Seyss Inquart over N.S.B., verraad en Mussert, Ned. aan Oostfr. 29-12-45 ..... 6573 A
Seyss-Inquart vraagt Ned. getuigen, 15-1-46 ..... 6593 B
Aankl. van West-Europa, 18-1-46 .. 6593 C
Plundering v. Ned., 22-1-46 ..... 6616 F
Russ. aanklacht, 9-2-46 ..... 6624 A
Gen. v. Paulus getuige, 9-2-46 ..... 6624 A
Massamoord bosch van Katyn, 9-2-46 ..... 6624 A
Goering en Ned. aan 't Oostfront, 21-2-46 ..... 6634 A
Acte van schuld tegen Jap. oorlogsmisdadigers, 30-4-46 ..... 6721 K
Int. Crim. oorl.bureau opgericht, 26-3-46 ..... 6678 B
Jackson n. Nederland, 17-5-46 .... 6742 C
Uitlevering de Grelle in V. R., 6-5-46 ..... 6727 E
Proc. Neurenberg: Verhoor en verdediging, ... 6769
Proc. Neurenberg, verhoor Seyss Inquart, ... 6785

MILITAIRE ZAKEN

Duitbootverliezen van de as, 8-3-46 ..... 6656 E

NOBELPRIJZEN

Cordell Hull voor den vrede 1945, 13-10-45 ..... 6509 E
Ontstaan en stichting Nobelprijzen, 13-10-45 ..... 6509 E
Voor Int. Roode Kruis, 13-11-45 .. 6509 E
Voor ontdekker Penicilline, 26-10-45 6485 C

ORGANISATIES

Algemeen

Unrra: progr. rede Lehmann, 3-7-45 ..... 6353 E
Ontbind. Schaeff, 14-7-45 ..... 6361 C
Int. org. der opvoeding, 8-8-45 .. 6393 F
Int. gerechtsh. oorlogsmisd. 9-8-45 6393 G
Int. Chr. Vakverbond herleeft, 20-8-45 ..... 6412 E
Opr. int. verb. van Vakver., 4-10-45 6462 D
Opheff. Scheepv. Pool, 13-10-45 .. 6478 D
Oud-int. vakverb. opgeh., 16-12-45 6561 K
Unrra: Lehmann afgetr. als dir., 13-3-46 ..... 6666 C
Ned. ver. voor int. rechtsorde opgericht, 8-1-46 ..... 6532 G
Plan voor int. hand.org., 13/19-1-46 ..... 6593 A
Uitvoer. Bretton Woods, 29-1-46 6610 B
Liquidatie Volkenbond, 31-1-46 .. 6617 B
Vergad. int. spoorwegcongres, 3-2-46 ..... 6624 B
Unnra: La Guardia dir., 13-3-46 6666 C
Unnra: Verg. in Atlantic City, 26-3-46 ..... 6673 A
Diamant-industrie, 4-4-46 ..... 6682 B
Het industrieele programma der UNNRA, 29-6-46 ..... 6788 F

Ver. Volken

Prof. Eysinga n.a.v. Handvest Ver. Volken, 22-8-45 ..... 6413 B
Oostenrijk wil lid worden Vereenigde Volkeren, 26-9-45 ..... 6454 B
Handv. Ver. Volk. van kracht, 25-10-45 ..... 6485 E
Organisatie der Vereenigde Volk., Overzicht, 4-11-45 6495
Zetel. d. Ver. Volken in Amerika? 18-12-45 ..... 6561 M
Br. deleg. Alg. Verg. Vereen. Volken, 20-12-45 ..... 6576 A
Eerste Alg. Verg. der U.N.O., 10-1-46 ..... 6585 D
Rede Min. Schermerhorn voor de U.N.O., 11-1-46 ..... 6592 C
Norman Makim voorz. Veiligh.-raad, 17-1-46 ..... 6592 D
U.N.O. Veiligh.raad en versch.-comm., 11-1-46 ..... 6592 E
Wereldfed. Vakv. toelating tot U.N.O., 16-1-46 ..... 6592 F
Toel. Zwed., Zwits., Eire, Port. tot U.N.O., 3-1-46 ..... 6594 K
U.N.O. - Salaris secr.-generaal, 22-1-46 ..... 6601 E
Wyshinski hoofd Russ. delegatie U.N.O., 22-1-46 ..... 6601 F
Perz., Indon., Grieksche kwestie voor Veiligheidsraad, 18-1-46 .. 6601 G
Opricht. Com. v. Atoomenergie aangenomen, 24-1-46 ..... 6609 D
Veiligh.raad Perz., Indon., Griekenland, 26-1-46 ..... 6609 E
Veiligh.raad Iran-Russ. overleg, 29-1-46 ..... 6610 A
Comm. mil. staf U.N.O. bijeen, 4-2-46 ..... 6617 E
V.V. - Trygve Lie secr.-gen., 2-2-46 ..... 6617 F
Grieksche kw. in Veiligheidsraad, 2-2-46 ..... 6617 G
Syrië, Libanon eischen terugtr. Br. en Fr. troepen, 5-2-46 ..... 6618 A
Uruguay protest. tegen doodstr. oorlogsmisd., 7-2-46 ..... 6618 B
Perm. zetel U.N.O. in Amerika, 12-2-46 ..... 6624 C
Vrouwelijke gedeleg. U.N.O., 13-2-46 ..... 6624 D
Spaak voorzitter U.N.O., 6-2-46 .. 6624 E
Slotverg. Vereen. Volken in Londen, 15-2-46 ..... 6633 F
5-2-46 ..... 6633 G
Levant-kwestie in Veiligh.raad 15-2-46 ..... 6633 G
Adj. secr.-gen. Vereen. Volken, 7-2-46 ..... 6633 H
Ind. kwestie in Veiligheidsraad, 8-2-46 ..... 6640 F
Iraansche kwestie - Verkl. Bevin, 14-3-46 ..... 6666 B
Protest bij Veiligheidsraad, 14-3-46 ..... 6666 B
Iraansche kwestie in Veiligh.-raad - Russen verlaten verg. Veiligh.raad, 28-3-46 ..... 6672 H
Stalin over Ver. Naties, 23-3-46 .. 6674 D
Spaansche kwestie niet in Veil.-raad, 27-3-46 ..... 6674 E
Spaansche kwestie, 11-4-46 ..... 6690 C
Spanje in veiligh.raad, 30-4-46 .. 6721 F
Siam klaagt over grensschend., 28-5-46 ..... 6753 H
Betaling contributie, 2-4-46 ..... 6681 E
Iraansche kwestie, 4-4-46 ..... 6682 A
Zetel U.N.O. Long Island, 11-4-46 6690 B
Iraansche kwestie op agenda, 24-4-46 ..... 6706 C
Aanhouden Ir. kwestie, 9-5-46 .... 6729 F
Lidmaatsch. Veil.raad, 18-5-46 .. 6745 E
Iraansche kw. in Veiligh.r., 23-5-46 6745 F
Gromyko perman. vert. Veiligheidsraad, 12-4-46 ..... 6698 G
Stettinius neemt ontslag, 31-5-46 6754 I
Uitlev. Degrelle in Veiligheidsraad, 6-5-46 ..... 6727 E
Vergadering Vluchtelingencommissie, 1-6-46 ..... 6760 E
Rapport i.z. Spanje in Veiligh.-raad, 2-6-46 ..... 6761 B
Austin volgt Stettinius op in V.R., 6-6-46 ..... 6768 E
Contrôle op atoomenergie, 15/18-6-46 ..... 6777 D
Spaansche kw. in V.R., 20-6-46 .. 6778 A
Russ. veto in Spaansche kwestie, 27-6-46 ..... 6784 E

VERKEER EN ENERGIE

Algemeen

Capac. waterkracht install., 23-2-46 6649 B
2-46 ..... 6649 B
K.L.M. verbindingen, 3-46 ..... 6652 A
Russ.-Hong. luchtv.mij., 11-3-46 6656 B
K.L.M. naar Oslo, 18-3-46 ..... 6660 A

Scheepvaart

Opheff. int. scheepv. pool., 13-10-45 6462 D
Wereldkoopvaardijvloot, 21-1-46 .. 6601 D
Verdeeling Duitsche Koopvaardijvloot, 8-3-46 ..... 6656 F
Atlantic ship conf. te Londen, 13-2-46 ..... 6625 C
Herstel Rijnscheepv., 1-3-46 ..... 6649 A
Frankrijk en opheff. uit scheepvaartpool, 7-3-46 ..... 6655 K
Dienst Ned.-Hull hervat, 21-3-46 .. 6668 F
Rott. Lloyd herv. dienst op Indië, 27-3-46 ..... 6668 G
Verdeeling Duitsche koopvaardijvloot, 30-6-46 ..... 6761 A
Winst en verlies geallieerde vloten, 30-6-46 ..... 6761 A
Int. scheepv.congres te A'dam, 27-6-46 ..... 6784 D

Spoorwegen

Spoorwegcongres te Brussel, 3-2-46 6624 B

VOEDSELVOORZIENING

Voedselconferentie te Londen, 4-4-46 ..... 6681 F
Wereldvoedsel confer., 6-4-46 .... 6690 A
Voedselschaarste, 21-5-46 ..... 6745 D
Voedselconf., 23-5-46 ..... 6746 A
Voedselconf. beëindigd, 29-5-46 .. 6753 I

IRAN

ALGEMEEN

Britsche en Sovjettroepen in Iran, 20-7-45 ..... 6379 C
Vertrek Am. troepen, 29-8-45 .... 6428 F
Am. voorstel i. z. ontruiming van Iran, 27-11-45 ..... 6525 D
Britsche nota aan Rusland, 27-11-45 6525 D
Neg. Russ. antwoord op Iraansche nota, 29-11-45 ..... 6525 F
Russ. antw. op verzoek v. Teheran 3-12-45 ..... 6533 D
Nieuwe Iraansche nota aan Rusland; evac. der geall. troepen gevr., 3-12-45 ..... 6533 D
Russ. antw. op de Britsche nota 3-12-45 ..... 6533 D
Russen verwerpen voorstel van vertr. geall. troepen per 1 Jan. 4-12-45 ..... 6533 E
Teheran protesteert, 17-12-45 .... 6561 N
Sovjet-Russ. olieboringen in Iran z. toest. Ir. reg., 8-12-45 ..... 6562 A
Geschil met Rusland, 20-2-46 .... 6634 C
Iraansche kwestie voor V.R., 4-4-46 ..... 6682 A
Kwestie op agenda U.N.O., 24-4-46 6706 C
Aanhouden der kwestie d. U.N.O., 9-5-46 ..... 6729 F
Kwestie in Veil.raad, 23-5-46 .... 6745 F
Verhouding Teheran-Arbeidsjan, 23-4-46 ..... 6706 E
Verklaring Soetanek, 31-5-46 .... 6754 A
Accoord met Moskou, 5-4-46 ..... 6682 C

ECONOMIE

Brits standp. i.z. Russ. olieconc., 18-4-46 ..... 6696 M

MILITAIRE ZAKEN

Iran en Azerbeidsj. slaags, 20-5-46 6746 B

STAATKUNDE

Separistische beweging door dem. partij begonnen, 20-11-45 ..... 6518 A
Nat. congres v. Azerbeidsjan eischt autonomie, 20-11-45 ..... 6525 E
„Republiek Azerbeidsjan" uitgeroepen; Russische persstemmen, 17-12-45 ..... 6561 N
Min. v. binnenl. Zaken afgetreden, 21-12-45 ..... 6570 F
Capitulatie v. Tebris; comm. gearresteerd, 21-12-45 ..... 6570 F
Nieuwe regeer., 8-3-46 ..... 6658 B
Reg. Hakimi afgetr., 22-1-46 ..... 6601 H
Nieuwe min.-pres., 28-1-46 ..... 6618 C
Iraansch-Russ. bespr. mislukt, 8-3-46 ..... 6658 C
Protest bij Veiligheidsraad, 14-3-46 6666 B
De kwestie in Veil.raad - Russ. eischen a. Iran, 28-3-46 ..... 6672 H
Separ. bew. der Koerden, 21-3-46 6674 A

ITALIE

ALGEMEEN

Gravin Ciano geïnterneerd, 1-9-45 6428 G
Stoff. overschot v. Mussolini geroofd, 24-4-46 ..... 6706 F
Italië wordt republiek, 5-6-46 .... 6761 C
Onrust na het referendum, 10-6-46 6770 A
Italië officieel Republiek - Umberto in Portugal, 19-6-46 ..... 6778 B
Amnestie voor pol. gevangenen, 22-6-46 ..... 6786 A

BUITENLAND

Oorlogsverklaring aan Japan 15-7-45 ..... 6368 F
Triëst. politiek t.o.v., 17-7-45 ..... 6369 E
Briefwiss. Gasperi-Byrnes over toek. grenzen, 8-11-45 ..... 6501 E
Samenwerk. m. Frankrijk in Europ. verband, 10-11-45 ..... 6509 F
Aanspr. op Erythrea en Somaliland, 9-3-46 ..... 6654 C
Smuts over voorm. Ital. kol., 20-6-46 ..... 6778 L

GELD- EN BANKWEZEN

Ver. St. leenen 60 millioen dollar, 12-2-46 ..... 6634 D
Protest tegen conf.gelden in Nederland, 26-3-47 ..... 6669 E

JUSTITIE

Gravin Ciano gearresteerd, 1-9-45 6428 G
Scorza, vroeg. Secr. fac. partij gearrest., 17-12-45 ..... 6562 B
Edda Ciano verbannen naar Liparische eiland, 20-12-45 ..... 6593 D
Amnestie voor pol. gevangenen, 22-6-46 ..... 6786 A

HANDEL EN NIJVERHEID

Steenkolen uit Duitsland, 25-6-46 6783 E

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Oorlogsverklaring aan Japan, 15-7-45 ..... 6368 F
Wapenstilstandsvoorw. gepubl.; Italië niet in staat tot herstelbet. 6-11-45 ..... 6501 D
Britsche bases in Italië, 24-6-46 .. 6786 B

Vloot

Geen overdracht schepen aan Rusland, 25-7-45 ..... 6387 D
Vlootverliezen, 10-5-46 ..... 6729 D

STAATKUNDE

Siciliaansche separatisten, 18-7-45 6368 G
Regeering Parri afgetreden, 26-11-45 ..... 6525 C
Nieuw kabinet gevormd, 10-12-45 6553 C
Katholieken voor republiek, 29-4-46 ..... 6721 H
Troonsafstand Vict. Emanuel, 10-5-46 ..... 6738 D
Italië wordt republiek, 5-6-46 .... 6761 C
Gasperi tijd. staatshoofd, 10-6-46 .. 6770 A

Politieke partijen

Social. congr. te Florence, 18-4-46 6693 B

Verkiezingen

De parlementsverk.. 5-6-46 ..... 6761 C
Definitieve uitslagen, 18-6-46 ..... 6778 C

Volksvertegenwoordiging

Stand parlementsverk., 5-6-46 .... 6761 C

J

JAPAN

ALGEMEEN

Onrust, 20-8-45 ..... 6406 F
Zelfmoordpoging Tojo, 14-9-45 .. 6438 G

Behandeling van Japan, 25-11-45 .. 6519
Prins Konoge pleegt zelfmoord, 17-12-45 ..... 6562 C

BEVOLKING
Verbroederingsverbod, 22-8-45 .. 6414 K

BUITENLAND
Algemeen
Italiaansche oorlogsverklaring, 15-7-45 ..... 6368 F
Russ. oorl.verkl., 9-8-45 ..... 6395 A
Japansche vredesaanbod, 9-8-45 .. 6395 B
Dipl. betrekkingen
Dipl. betrekk. met buitenland verbroken, 17-12-45 ..... 6562 C

ECONOMIE
Behandeling van Japan, 25-11-456519
Japan uitgeschakeld als exportland, 14-3-46 ..... 6658 D
MacArthur bep. afschaf. grootgrondbezit, 17-12-45 ..... 6562 C

HANDEL EN NIJVERHEID
Desindustr. door de geallieerd., 23-1-45 ..... 6525 G
Japan uitgesch. als exportland, 14-3-46 ..... 6658 D

JUSTITIE
Keizer als oorlogsmisdaiger, 20-7-45 ..... 6366 C
Arrestaties, 14-9-45 ..... 6438 G
Proces tegen 300 oorlogsmisd. begonnen, 17-12-45 ..... 6562 C
Keizer geen oorlogsmisdadiger, 19-12-45 ..... 6570 G
Yahasmita ter dood veroordeeld, 5-2-46 ..... 6625 D
Yamashito geëxectueerd, 22-2-46 6634 E
Ned. Mr Röling lid int. Hof ter ber. Jap. oorlogsmisd., 1-2-46 .. 6612 G
Mr. Borgerhof Mulder bij het Int. Tribunaal te Tokio, 28-2-46 6645 E
Jap. oorlogsmisd. op Java, 21-12-45 6575 D
Oorlogsmisdadigers acte v. beschuld., 30-4-46 ..... 6721 K
Moord op guerillastrijders, 27-6-46 6786 C

KUNST
Samoerai Zwaard aan Kon. George (Eng.) geschonken, 28-2-46 ..... 6647 E

MILITAIRE ZAKEN
Algemeen
Ital. oorlogsverklaring, 15-7-45 .. 6363 F
Russische oorlogsverkl., 9-8-45 .. 6395 A
Wat Japan verliest, 18-8-45 ..... 6406 E
Oorlogsverliezen. 23-8-45 ..... 6414 L
Russen trekken terug uit Mandsjoerije, 29-9-45 ..... 6462 E
Slag in Javazee. 23-2-46 6635
Ned. mil. in Jap. krijgsgevangenschap, 27-2-46 ..... 6644 A
Chineesche oorlogsbuit. 11-3-46 6665 A
Ind. volksleger mag Japs ontwapenen, 24-12-45 ..... 6575 C
Sterkte Jap. oorlogsvloot en vergelijking met de Am. oorlogsvloot, 14-1-46 ..... 6610 D
Complot tegen M. Arthur, 30-4-46 6721 I
M. Arthur keurt parlement goed, 21-5-46 ..... 6746 C
Narcotica als strijdmiddel tegen China ..... 6767 A
Capitulatie
Geallieerde oproep tot overgave, 26-7-45 6380
Afwijzing Potsdam ultimatum, 29-7-45 6396
Capitulatie; Rede Hirohito, 14-8-45 6405 E
Japansche vertegenw. naar Manilla, 20-8-45 ..... 6406 D
Staking vijandelijkheden in Mandsjoerije, N.-Guinea, Java, 8-45 ..... 6406 E
Hirohito over oorz. nederlaag, 5-9-45 ..... 6430 C
Nederl. bij overgave vertegenwoordigd, 20-8-45 ..... 6414 H
Einde bespreking Manilla; onderteekenaars acte v. overgave, 22-8-45 ..... 6414 I
Bezetting Japan, overgave en ontwapening, Sabang ontruimd, 1-9-45 ..... 6422 D
Overgave geteekend, 3-9-45 ..... 6430 A
Jap. overgave op Bali, 11-3-46 .. 6653 C
26.000 Japs vrij op midden-Java, 23-3-46 ..... 6670 C

OORLOGSSCHADE
Oorlogsverliezen, 23-8-45 ..... 6414 L
Verliezen vloot, 22-8-45 ..... 6414 M
Verwoesting Hirosjima, 5-9-45 .... 6430 B
Toekomst Japan, 22-9-45 ..... 6453 C
Aant. slachtoffers atoombom 4-12-45 ..... 6533 F
Vloot
Verliezen vloot, 22-8-45 ..... 6414 M
N.O.I. eischt schadevergoeding, 30-3-46 ..... 6679 D

ONDERWIJS
Jap. scholen in Argentinië gesloten, 20-5-46 ..... 6744 C

STAATKUNDE
Algemeen
Nieuw kabinet gevormd, 10-8-45 .. 6406 B
Regeeringsverklaring, 18-8-45 .... 6406 G
Totalitaire partij ontbonden, 19-8-45 6414 G
Rijksdagzitting, rede: Hirohito en Higasjikoeni, 5-9-45 ..... 6430 C
Vijf ministers afgetreden, 12-1-46 .. 6593 E
Bestuur
Parlements verkiezingen, 15-4-46 6698 C
Complot tegen Mac Arthur, 30-4-46 6721 I
Kab. Sjidehara afgetred., 7-5-46 .. 6729 G
Nieuw kab. goedkeur. Mac Arthur, 21-5-46 ..... 6746 C
Geallieerde politiek
Verbroederingsverbod, 22-8-45 .... 6414 K
V. S. en Rusland over bez. maatr. 14-9-45 ..... 6438 E
Amer. bezet. pol. verklar. Wilson. Nieuwe instructies voor Mac Arthur, 25-9-45 ..... 6453 B
Mac Arthur wijst contrôle af, 13-10-45 ..... 6470 E
Behoud v. Japan, 25-11-45 6519
Desindustrialisatie door geallieerden, 23-11-45 ..... 6525 G
Amer. soldaten vernietigen cyclotrons (atoom-onderzoek), 4-12-45 6533 G
Mac Arthur schaft groot-grondbezit en thintoïsme af; verbr. dipl. betr. m. buitenland, 17-12-45 .... 6562 C
Mac Arthur handhaaft den Keizer, Hirohito geen oorl.misdadiger, 19-12-45 ..... 6570 G
Hirosjima, Brit. bez. zone, 26-2-46 6649 D

VOEDSELVOORZIENING
Algemeen
Mac Arthur bep. afschaffing groot grondbezit, 17-12-45 ..... 6562 C

JOEGO-SLAVIE

BUITENLAND
Verhouding tot Griekenland, 13-7-45 6359 B
Politiek t.o.v. Triëst, 17-7-45 .... 6369 E
Moeilijkh. met Griekenl., nota aan „Big Four", 4-9-45 ..... 6425 I

GODSDIENST
Katholieken t.o.v. Tito, 17-7-45 6368 H
Verdragen met Polen en Tsjecho-Slowakije, 9-5-46 ..... 6738 E
Wapenlev. verdrag met Rusland, 11-6-46 ..... 6778 D

JUSTITIE
Proces tegen leden Nat. Comité, 1-8-45 ..... 6387 F
Amnestie, 8-8-45 ..... 6393 H
Arrestatie Mihailowitsj, 5-4-46 .... 6698 D
Brits-Am. getuigenis over Mih., 23-5-46 ..... 6746 D

MILITAIRE ZAKEN
Gedeeltelijke demobilisatie, 19-7-45 6368 I
Gen. Mihailowitsj gearrest., 26-3-46 ..... 6674 B
Wapenlev. v. Rusland, 11-6-46 .... 6778 D

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING
Oorlogsschade, 7-12-45 ..... 6594 A

STAATKUNDE
Algemeen
Katholieken t.o.v. Tito, 17-7-45 .. 6368 H
Tito contra monarchie, 8-8-45 .... 6393 H
Wet op socialisatie land, 23-8-45 .. 6413 C
Tito candid. Volksfront, 12-9-45 .. 6437 A
Uitroeping republiek, 29-11-45 .... 6525 H
Mihailowitz spoort tot opstand aan 29-11-45 ..... 6525 H
Verkl. Koning Peter II, 30-11-45 .. 6533 H
Van koninkrijk tot republiek, overzicht, 30-11-45 ..... 6534 A
Presidium gekozen, 7-12-45 ..... 6553 D
Verkiezingen
Voorber. verkiez., 29-7-45 ..... 6387 E
Datum verkiez., 3-9-45 ..... 6428 H
Uitsl. verkiez., 13-11-45 ..... 6510 A
Russ. en Amer. bez. politiek, 2-8-6-46 ..... 6761 D

LIBANON

Ontruiming door Br. en Fr. troepen, 12-3-46 ..... 6658 E

LUXEMBURG

ALGEMEEN
Voorm. Gauleiter pleegt zelfmoord, 21-12-45 ..... 6578 B

ECONOMIE (ALGEMEEN)
Handelsv. m. Ned. glaslev., 9-11-45 6504 H
Econ. toestand, 10-12-45 ..... 6553 E
Tolunie met België en Ned., 20-4-46 6701 B
Samenwerk. i. d. tolunie, 10-5-46 6729 E

HANDEL EN NIJVERHEID
Algemeen
Dr. Kortenhorst in Ned. K. v. K. te Brussel voor samenwerk. m. Nederl. en België, 15-4-46 ..... 6704 G

SPORT
Voetbal: Ned. wint van Lux. 6—2, 10-3-46 ..... 6652 E

STAATKUNDE
Verkiezingen:
Uitslag, 27-10-45 ..... 6501 F

N

NABIJE OOSTEN

Bijeenkomst Arab. staatshoofden, 31-5-46 ..... 6761 E
Groot-Moefti uit Frankrijk ontsnapt, 13-6-46 ..... 6770 B
de Moefti in Cairo, 20-6-46 ..... 6786 D

NEDERLAND

ALGEMEEN
5 Mei nationale feestdag, 10-8-45 6398 E
Opheffing Am. recreation centers, 30-8-45 ..... 6418 G
Montgomery in A'dam, 1-9-45 .... 6423 B
Civil Affairs verdwenen, 4-9-45 .. 6423 C
Herdenkingsmanifestatie A'dam, 1-9-45 ..... 6425 H
„Oog en Oor" A'dam, 4-10-45 .... 6465 C
Eisenhower, gen., in Ned., 6-10-45 6465 E
Ned. kinderen n. h. buitenland, 20-10-45 ..... 6482 A
Artsen protesteeren i. z. vervoermidd., 2-11-45 ..... 6496 F
Haarlem bestaat 700 jaar, 23-11-45 6522 D
Gouden med. v. A'dam v. gen. Eisenhower, 5-12-45 ..... 6529 B
Nation. Welvaartsplan, reg. nota 11-12-45 6544
Afbeeld. gouden med., 12-12-45 .... 6554 D
Schiermonnikoog Ned. bezit, 27-12-45 ..... 6573 D
Min. Lieftinck tegen loterijspel, 7-1-46 ..... 6581 D
Deleg. Alg. Verg. Ver. Volken, 5-1-46 ..... 6582 E
Cultur. contact met V.S. en Engl., 7-1-46 ..... 6582 H
Opinie Oorlog of vrede, 19-12-45 .. 6583 A
Landelijk Com. voor Rechtszekerheid, 14-1-46 ..... 6598 D
Contact Com. Onroerende Zaken, 19-1-46 ..... 6598 G
Nat. feestdag 4 Mei, 26-1-46 ..... 6612 H
Min. Kleffens v., perm. verteg. voor Ned. in veiligheidsraad, 26-2-46 ..... 6637 A
H. Mansfield Kruis v. Verd., 26-2-46 ..... 6638 F
Min. Schermerhorn Gentsch Eeredoct., 11-3-46 ..... 6651 E
Oproer polit. delinquenten A'dam, Drente, 9/15-6-46 ..... 6763 C
conf. 17-12-45 ..... 6557 B
Kon. Olie attend. op oliegebied in 11-3-46 ..... 6652 F
Onderz. gedr. Konk. vereen., 23-6-46 6669 D
Pacifistische org. opgericht, 20-4-46 6703 B
Churchill in Nederland, 3-5-46 6723
Bevrijding herdacht, 4-5-46 ..... 6723 A
Gerbrandy Groot Kruis Ned. Leeuw, 6-5-46 ..... 6725 G
Winkelman, gen. onderscheiden, 14-5-46 ..... 6731 G
Congres ambtenarenbond, 11-5-46 6732 E
Huwelijk met vreemde onderd., 10-5-46 ..... 6734 B

Eerepromotie v. Churchill, 10-5-46 6735 A
Ambtenaren centr. gesticht, 25-5-46 6784 F
Belg. prot. tegen spellingsovereenkomst, 25-5-46 6751 G
Beleid mr. v. Spaendonck, 2-8-6-46 6757 E
Delft bestaat 700 jaar, 29-5-46 6757 H
De Rijksconferentie, 17-6-46 6771 C
Ongeregeldh. intern. kamp Duindorp, 17-6-46 6773 F
Onderscheidingen, 20-6-46 6774 F
Deput. uit W.N.I. in ons land, 26-6-46 6779 A
Ir. Otto over Indon. proleem 6779 B
Schermerhorn over wereldproblemen, 27-6-46 6787 A
't Werk van de H.A.R.K., 24-6-46 6787 B
Aantal onderscheid. wordt beperkt 25-6-46 6787 C

ANNEXATIE

Schermerhorn over annexatie, 27-6-45 6346
Rapport v. d. Wal acht annexatie noodz., 11-7-45 6357 A
Annexatie - Comité opgericht, 19-7-45 6364 D
Landbouwkringen over annexatie, 13-7-45 6383 A
Staats-Comm. onderzoekt annexatie-vraagstuk, 18-8-45 6399 F
Staats-Comm. annexatie; leden, 22-8-45 6407 E
Mijnwezen en annexatie, 18-8-45 6407 L
Openb. Ann. vergadering, 24-8-45 6417 B
Anti-ann.comm. Ned. gevormd, 29-9-45 6459 B
Staats-Comm. ann.; voorl. versl., 29-9-45 6459 C
Am. blad i.z. ann., 10-10-45 6465 D
Schermerhorn, ann.probleem, 31-10-45 6487 C
Zuidelijke prov. voor annexatie, telegr. comité's v. gebiedsuitbr. 8-11-45 6506 E
Kath. Arbeidsbew. vóór annexatie 22-11-45 6514 D
Annexatie niet v. d. baan, verkl. min. Schermerhorn op een pers-

ARBEID

Algemeen

Schermerhorn over rechtsorde v. d. arbeid, 27-6-45 6348
Mansholt over arb. situatie in land- en tuinb., 11-7-45 6356 A
Mansholt over arb.voorw. landb. 23-7-45 6371 D
Wachtgeldregeling, 24-7-45 6373 C
Kosten Arbeidsdienst, 6-8-45 6390 F
Band N.V.V. en S.D.A.P. verbroken, 6-8-45 6390 G
Verpl. arb. bij Wederopbouw, 11-8-45 6398 G
Adv. St. v. d. Arb. i.z. salarisverh. 12-9-45 6434 D
Uitz. arb. naar geteisterde. geb. 20-9-45 6442 A
Drees over 5 dag. werkweek, 18-9-45 6442 B
Wijz. arb. in geteisterde geb., 9-10-45 6466 A
Trib. over N.A.D., 18-10-45 6476 A
Winkelsl. Nwe reg., 16-10-45 6475 C
Coll. Rijksbem., 17-10-45 6480 B
Buitengew. besl. arbeidsverh. 1945, 17-10-45 6481 B
Herplaatsing personeel, 31-10-45 6487 B
Voorm. P.T.T. person. protest. achterstelling bij ambten. in D'land, 7-11-45 6496 G
Een partij v. d. arbeid, 50 pred. richten brief tot S.D.A.P., 9-11-45 6506 A
Nieuwe loonreg. bouwbedrijf, 12-11-45 6513 B
Overdruggingsuitk., ten deele buiten werking, 29-11-45 6520 H
Werkloosheid, aantal 20-11-45 6520 M
Loon- en prijspolitiek, reg. nota, 11-12-45 6540
Wachtgeldregeling, reg. nota, 11-12-45 6541
Arbeidsbemiddeling, reg. nota, 11-12-45 6542
Soc. Hulpverl. aan werkl. arb. 11-12-45 6542
Rechtsherstel ambt. Ontslag tijdens bez. 4-12-45 6545 B
Limb. mijnen vragen 6000 arbeiders, 14-12-45 6550 H
Medezeggenschap i. h. bedrijf verleend, 13-12-45 6558 E
Fin. toestand burg. rijkspers. en onderwijzers, 16-1-46 6589 A
Werkloosheid per 31 Dec. '45, 31-1-46 6613 E
Nat. Welvaartsplan, 28-3-46 6667 A
Liq. Ned. Arb. Front, 10-4-46 6685 C
Dienstbodenprobleem, 27-4-46 6719 C
Geïnt. werkers in mijnen, 7-5-46 6732 G
Verloren dagen d. geschillen, 19-5-46 6740 F
Vacantie v. bakkers, 25-5-46 6748 G
Loon pol. delinq., 28-5-46 6749 A
Arbeiders in kampen, 15-4-46 6701 E
E.V.C. dagvaart Staat, 5-6-46 6756 F
Com. adv. arb. vrouwen geïnstalleerd, 1-6-46 6757 A
Herop. inst. arbeidsontw., 24-6-46 6782 I

Stakingen:

Staking in Mauritsmijn, 3-7-45 6350 A
Staking in Rotterd. haven, 7-7-45 6351 A
Schermerhorn over stakingen, 14-7-45 6358 A
Overeenstemming Rotterd. haven, 21-7-45 6373 B
Vakbonden wijzen havenstakingen af, 18-8-45 6400 G
Overzicht Rotterd. stakingen, 21-8-45 6408
Rede (niet uitgespr.) Drees over stakingsrecht, 21-8-45 6408 A
Confl. R'd. haven, uitspr. rijksbem., 16-10-45 6475 F
Zeelieden en havenarb., 10-5-46 6724 G
Zeelieden, 26-5-46 6748 G
Veembedrijven, 28-5-46 6748 D
Staking op Schiphol duurt voort, 28-5-46 6748 E
Havenstaking, 16-5-46 6733 A
Schermerhorn en E.V.C., 20-5-46 6739 H
Reeders weigeren E.V.C.-voorstel, 21-5-46 6739 I
Staking bij A.D.M., 22-5-46 6740 A
Havenstak. duren voort, 3-6-46 6757 D
Zeeliedenconflict - contact met reg., 18-6-46 6774 C
Stakingen op Schiphol en bij de dokken: N.D.S. en A.D.M., 17/26-6-46 6779 D

Vakvereenigingswezen

Open brief E.V.B. aan Min. Pres., 3-8-45 6382 B
Antwoord Reg. aan E.V.B., 7-8-45 6389 F
Liquidatie N.A.F., 31-7-45 6390 E
Band N.V.V. en S.D.A.P. verbroken; samenw.-confess. vakb. in bezetting, 6-8-45 6390 G
Vakbond tegen havenstakingen, 18-8-45 6400 G
R.K. Arb. Ver.; feest v. d. arb. Tilburg, 3-45 6407 M
Conf. R. v. Vakcentr. met min. Drees, 23-8-45 6416 C
Vakbew. in nieuwe banen; „Stichting v. d. Arbeid", 4-9-45 6423 H
Geen overeenst. E.V.C. en Sch. Ver. „Zuid", 8-9-45 6434 C
R. K. Werkl.verb. inst. zeven raden, 6-10-45 6467 B
Protestschrijven E.V.C. i.z. uitspr. rijksbem., 16-10-45 6475 F
N.V.V., loonen en prijzen, 31-10-45 6490 B
Fusie Ned. Kath. Arbeidersbew. met andere vakvereen. afgewezen, 20-11-45 6514 A
Nota Sticht. v. d. Arbeid, i. z. de loonvorming, 21-11-45 6514 C
Alg. eischen E.V.C., 12-11-45 6520 L
Eerste congres Stichting v. d. Arbeid, 28-11-45 6521 A
Bespr. N.V.V.-E.V.C. gestaakt 6-12-45 6528 H
Chr. Nat. Vakverbond. Ledenaant. 12-12-45 6550 I
Fusie Bond v. Nederl. Onderw. en Nederl. Onderw. Genootschap, 10-12-45 6551 C
Alg. Ned. Graf. Bond opgericht, 11-1-46 6580 G
Acc. fusie N.V.V.-E.V.C., 14-2-46 6620 C
Unie Ned. Ambtenaren, 11-3-46 6651 G
Verb. Prot. Chr. werkgevers tegen voorontwerp min. Vos bedrijfsorg., 25-2-46 6645 D
Ned. Herv. Kerk en vakbeweging, 11-5-46 6734 E
Schermerhorn en E.V.C., 20-5-46 6739 H
Reeders wijzen E.V.C.-voorstel af, 2-5-46 6739 I
Int. Christ. Vakverbond congresseert te Amsterdam 6768 D
Mijnwerkersfondscom. gekozen, 19-6-46 6774 B

BELASTINGEN

Schermerhorn over belastingen, 27-6-45 6355
Lieftinck over bel. en zwarten handel, 9-7-45 6355
Herziening bel.stelsel; navorderingsbesluit, 15-8-45 6401 E
Fiscaal Recherchebesl., 1-10-45 6459 G
Leen-overeenk. met Ver. Staten, 21-10-45 6481 E
Radio-belasting, ingevoerd, 1-11-45 6490 C
Invoerrechten geschorst; accijns op wijn; handel m. België, 20-11-45 6520 B
Beschikk. geblokkeerde saldi en belastingen, 7-12-45 6557 E
Belastingvold. uit geblokk. tegoed, 23-12-45 6565 D
Consentgeld ter financiering Rijksbur., 3-1-46 6572 B
Regeer. nota i.z. financ. beleid, 22-1-46 6597
Venn. belasting Buitenl. Kap. verst., 16-1-46 6597 A
Regeer. nota div. belast., 27-1-46 6606
Betaling met geblokk. geld, 18-2-46 6629

BEVOLKING

Huwelijken met Canadeezen, 24-7-45 6371 E
Aantal gedeport. Ned., 8-8-45 6391 B
Aantal gedep. Joden, 8-8-45 6391 B
Opinie onderz. i.z. sympathieën bevolking, 22-8-45 6410 E
Volksgez.heid, reg. nota, 11-12-45 6542
Tuberculose bestr., 8-12-45 6558 C
Aantal oorlogsslachtoffers Nijmegen, 12-11-45 6506 C
Aantal oorlogsslachtoffers in vergelijk. met Engeland, 10-11-45 6506 D
Aant. burgerslachtoffers bombard. R'dam, 12-45 6558 D
Nog niet terugegek. ged. Ned., 10-10-45 6475 A
Overtocht naar Canada van met Canad. soldaten geh. vrouwen, 18-12-45 6568 D
Uitwijzing ongewenschte Duitschers, 3-10-45 6465 B
Repatr. Sovjet-burgers uit Ned., 15-2-46 6629 C
Emigranten uit Rusland, 10-2-46 6621 M
Nederl. uit Rusland teruggek., 25-1-46 6621 D
Huwelijk m. vreemde onderd., 10-5-46 6734 B
Repatr. uit Rusland, 27-5-46 6750 F
10.000 displ. pers. n. Suriname, 1-6-46 6760 E

BUITENLAND

Algemeen

Schermerhorn over buitenl. politiek, 27-6-45 6345
Doel en methode geldzuivering, 9-7-45 6355
Teruggave Ned. bezit in Duitschl., 24-7-45 6372 E
Ned. bankbilj. in V.S., 25-7-45 6372 I
Notawisseling i.z. opl. strijdkr. in Australië, 1-8-45 6383 E
Incident bij Venlo 1940, 3-8-45 6392 H
Toespraak Br. ambassad., 18-8-45 6399 C
Nota aan V.S., Engel., Rusl., Frankrijk i.z. schadevergoeding, 18-8-45 6399 D
Vos over buitenl. ec. betr. 14-9-45 6432 B
Amb. Loudon over verh. met V.S. 19-9-45 6442 E
Drie millioen dollar voor ons land, 24-9-45 6450 D
Vatic. waarsch. v. D'tschen inv. 1940, 25-9-45 6454 D
Uitw. ongew. D'tschers, 8-10-45 6465 B
Deleg. voedselconf. Quebec, 17-10-45 6480 D
Schadevord. op D'land, 20-10-45 6480 E
Ned. kinderen n. h. buitenland, 20-10-45 6482 A
Ned. geschenk v. Churchill, 3-11-45 6489 B
Eischen v. deblokk. v. bevr. activa in Amerika, 31-10-45 6491 A
Ned. protest te Canberra, 3-11-45 6491 D
Iersche hulpverl. aan Ned., 26-10-45 6494 C
Fransche reg. stelt studiebeurzen ter beschikking, 5-11-45 6496 B
Christiansen, gen. wordt uitgeleverd, 5-11-45 6497 C
Deleg. herstelbet. conf. te Parijs, 9-11-45 6504 G
Min. v. Kleffens over organ. Ver. Volken, 17-11-45 6513 E

Deleg. bijeenk. voorb. comm. Ver. Volken, 20-11-45 ..... 6513 F
Voorl. geen immigratie in Australië, 20-11-45 ..... 6515 C
Schermerhorn over geall. politiek in Duitschland, Oudejaarsrede, 2-1-46 ..... 6572 A
Verkeer België-Nederland zonder pasvisa, 15-2-46 ..... 6631 D
Hulp uit Denemarken, 6-2-46 .... 6623 D
Van Kleffens lid atoomcom., 25-3-46 ..... 6668 B
Verbetering voedselvoorz. Ned. in Duitschland, 21-5-46 ..... 6740 I
Huender Dr. hoofd Ned. missie A.C.C., 20-5-46 ..... 6740 K
Graanzend. aan Frankrijk, 21-5-46 6745 B
Amer. onderscheid. voor A. Dyxhoorn, 9-4-46 ..... 6687 B
Brits onderscheid. voor T. van Starkenborgh, 16-4-46 ..... 6695 D
Graanleen. aan Frankrijk, 8-4-46 6694 C
Schermerhorn té Leuven, 22-5-46 6742 D
Geen bedelbrieven naar Amerika, 8-6-46 ..... 6764 C
Wat Duitschland roofde, 12-6-46 6765 A
Onze havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Chineesche nota a. Ned. Regeer., 5/12-6-46 ..... 6765 G

Diplomatieke betrekkingen

Gezantschap in Rome, 24-8-45 .... 6407 H
Cult. attachés i. h. buitenland, 29-9-45 ..... 6459 H
Cult. contact m. buitenl.; Novum i. d. Ned. dipl. gesch. 13-11-45 6505 B
Gezant te Madrid ben. 16-11-45 .. 6513 C
Gezant in Portugal ben., 19-11-45 .. 6513 D
Gezant in Argent., Paraguay, en Uruguay, 30-11-45 ..... 6528 A
Gezant in Tsjecho-Slowakije benoemd, 4-1-46 ..... 6582 I
Jhr. Mr. Tj. Starkenborgh Stach. amb. te Parijs, 4-2-46 ..... 6614 E
Bar. v. Leynden 1e gez. secr., 20-4-46 ..... 6703 D
Rychevorsel jhr., 1e gez. secr., 20-4-46 ..... 6703 D
Keith Frank off. gezant in Australië, 10-5-46 ..... 6737 C
Chifley (Australië) over betrek. m. Ned., 20-6-46 ..... 6775 G

Verdragen

Notawiss. i.z. opl. strijdkr. in Australië, 1-8-45 ..... 6383 E
Belg.-Ned. betrekk, 6-8-45 ..... 6392 B
Nota aan V.S., Engl., Rusl. en Frankr. omtr. schadevergoed,. 18-8-45 ..... 6399 D
Fin. overeenk. met Engel., 11-8-45 6401 F
Cult. betr. m. België, 17-9-45 .... 6444 G
Handv. d. Ver. Volk. door Ned. aanvaard, 26-9-45 ..... 6448 C
Nederl.-Belg. bespr. inzake spelling, 17-10-45 ..... 6475 A
Ned. spellings-comm. ingeïnstalleerd, 1-12-45 ..... 6522 O
Buitenl. handelspol. reg. nota, 11-12-45 6543
Buitenl. leeningspol., 27-1-46 6605
Erkenn. Oostenrijk-reg., 5-2-46 .. 6614 F
Overeenkomst m. Denemarken, 1-4-46 ..... 6676 F
Handelsverdr. m. Frankr., 10-4-46 6683 A
Comité Benelux samenw., 12-4-46 6685 A

DEPORTATIE, EVACUATIE EN REPATRIEERING

Deportatie uit Putten, 9-7-45 .... 6356 A
Aantal gedeporteerde Ned., 8-8-45 6391 B
Aantal gedeporteerde Joden, 8-8-45 6391 B
Nog niet teruggek. gedep. Ned., 10-10-45 ..... 6475 A
Med. persconf. over repatr. uit Indië, 6-12-45 ..... 6528 F
Totaalcijfers Rep. uit D'land en Rusland, 7-12-45 ..... 6547 C
Radiotoespr. Kon. Repatr.-groep uit Indië, 4-1-46 ..... 6582 C
Emigranten uit Rusland, 10-2-46 6621 M
Nederlanders uit Rusland teruggekeerd, 25-1-46 ..... 6621 D
Repatrieering Sovjet-burgers, 15-2-46 ..... 6629 C
Koers der ingelev. Marken door repatr., 25-1-46 ..... 6613 B
Repatr. uit Rusland, 27-5-46 ..... 6750 B
Repatr. uit N.O.I. stop, 11-4-46 .. 6688 E
Ned. in Australië, 17-4-46 ..... 6703 F
Repatr.cijfers i. Nederl., 15-5-46 .. 6736 K
Evac. op Java vertraagd, 22-5-46 6743 E
Sjahrir en geïntern., 28-5-46 ..... 6751 B

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Schermerhorn over econ. herstel, 27-6-45 6347
Raad v. Econ. Zaken, 27-6-45 6349
Lieftinck over ec. toestand, 9-7-45 6355
Opheffing ec. sectie M.G., 9-7-45 6356 A
Mansholt over econ. situatie landbouw, 23-7-45 ..... 6371 D
Koers overzeesche valuta, 8-45 .. 6415 G
Econ. situatie, rede min. Vos, 29-8-45 ..... 6416 B
Econ. situatie, rede Min. Vos, 8-9-45 ..... 6432 A
Vos over buitenl. econ. betr. 14-9-45 6432 B
Sociaal-econ. raad v. d. stad Tilburg, 27-12-45 ..... 6568 H
Nat. Welvaartsplan, 28-3-46 ..... 6667 A
Dr. G. Brouwer over loon- en prijspol., 27-3-46 ..... 6667 D
Tolunie met België en Lux., 20-4-46 ..... 6701 B
Samenwerk. i. d. tolunie, 10-5-46 6729 E
Staatscontr. en vrije concurr., 11-4-46 ..... 6701 D
Missie Steenberghe opgeheven, 22-5-46 ..... 6739 G
Levensonderhoud arbeidsgezinnen, 9/15-6-46 6763
Wat Duitschland roofde, 12-6-46 .. 6765 A
Onze havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Ir. Otten over Indon. probleem, 6779 B

GEESTELIJK LEVEN

Boodschap Prot. Kerken, 16-7-45 6363 D
Brief R.K. Episcopaat, 16-7-45 .. 6363 E
Afscheid Deken v. Noort, 13-9-45 .. 6435 F
Conflict Geref. Kerken, 10-9-45 .. 6441 D
Installatie Deken in A'dam, 17-9-45 6442 D
Vermaning der Kerken i.z. de pol. delinquenten, 29-10-45 ..... 6491 C
Mgr. J. W. M. Baeten, coadjutor; opvolger v. d. bisschop van Breda, 5-11-45 ..... 6497 F
Nieuwe leiders bij h. Leger des heils, 14-12-45 ..... 6548 C
Gen. Synode der Ned. Herv. Kerk, Kerstboodschap, 27-12-45 ..... 6568 G
Mgr. de Jong, benoeming Kardinaal, 27-12-45 ..... 6574 B
Bisschopswijding Mgr. Baeten, 29-12-45 ..... 6574 C
Kerkelijk leven in 1945, 29-12-45 .. 6574 D
Symp. bet. vorming leger doordr. van chr. beginselen, 1-46 ..... 6579 C
Doodstraf - vóór en tegen, 18-1-46 6589 C
Prof. Kraemer Br. eere-doctoraat, 30-1-46 ..... 6614 C
Humanistisch verbond, 18-2-46 .. 6629 B
Gen. Syn. Geref. Kerken, 19-2-46 6631 C
Kard. de Jong geïnst. en gehuldigd, 28-2-46 ..... 6644 F
Vastenbrief R.K. bisschoppen, 3-3-46 ..... 6644 G
Geref. Kerken in hersteld verb., 7-3-46 ..... 6645 A
Eerste Stille Omgang, 18-3-46 .. 6660 B
Herd. schrijv. Gen. Synode over Indië, 26-3-46 ..... 6669 H
Eere doc. voor mgr. H. de Jong en ds. Gravemeyer, 27-3-46 .... 6669 I
Ned. Herv. Predikant. te Utrecht, 1-5-46 ..... 6725 C
Verklar. Bisschoppen bij verkiez., 13-5-46 ..... 6731 F
Hereen. Geref. Kerk en N. Herv. Kerk, 16-5-46 ..... 6734 D
Ned. Herv. Kerk en vakbeweging, 11-5-46 ..... 6734 E
Opperrabijn v. Palestina in ons land, 15-6-46 ..... 6773 D
Mirakelfeesten te A'dam - Plechtigheid in Stadion, 22/24-6-46 .. 6780 H
Kath. cult. federatie opgericht, 24-6-46 ..... 6781 H

GELD- EN BANKWEZEN

Algemeen

Schermerhorn over 's lands fin., 27-6-45 6348
Koers overzeesche valuta, 8-45 .. 6415 G
Crediet v. d. Middenst., 10-10-45 6467 A
Financ. v. h. verzet; onthulling v. mr. G. v. Hall, 11-11-45 6503
Ambtenaren mogen invasiegeld behouden, 10-11-45 ..... 6504 B
Ontsl. mr. Albarda als secr.-gen. dep. v. financ., 15-11-45 ..... 6504 D
Benoem. mr. Jacobs tot secr.-gen. dep. v. financ., 15-11-45 .. 6504 D
Verplicht betalen v. schulden aan vijanden en afgifte van geld en geldsw. papieren en doc., 23-11-45 ..... 6520 C
Reg. nota fin. voorz. met betrek. tot oorlogsschade, 11-12-45 6538
Door gerepatr. ingelev. Duitsch geld wordt terugbet., 29-2-45 .. 6568 K
Effecten-verkoop. Open. A'damsche beurs, 29-12-45 ..... 6572 D
Verlaging rente Rijkspostspaarbank, 1-1-46 ..... 6581 A
Cont. com. voor onroer. zaken, 19-1-46 ..... 6598 G
Ver. effect.handel wijst bedrijfschappen af, 28-1-46 ..... 6607 B
Koers ingelev. Rijksmarken door repatr., 25-1-46 ..... 6613 B
Effecten registratie, 30-1-46 ..... 6613 C
Ned. saldi in V.S. gedeblokk., 18-2-46 ..... 6637 F
Joods vermogen, 15-3-46 ..... 6661 D
Betaling met geblokkeerd geld, 18-2-46 6629
Ned. gulden gelijk aan N.O.I.-gulden, 4-3-46 ..... 6646 A
Sjahrir protesteert tegen invoer Ned. geld, 16-3-46 ..... 6662 C
Ital. protest. tegen confisc. Ital. gelden, 26-3-46 ..... 6669 E
Dr. Holtrop, dir. Ned. Bank, 6-4-46 ..... 6695 G
Tolunie met Belg. en Luxemburg, 20-4-46 ..... 6701 B
Beurshandel hervat, 11-5-46 ..... 6732 D
Dec. '45, 2/8-6-46 ..... 6755 D
Nederl. Bank, verslag '44-'45 .... 6755 D
Critiek op fin. pol. door Prof. Brouwers, 29-5-46 ..... 6756 A
De deviezenpositie met ponden en dollar-saldi, 13-6-46 ..... 6764 B
Jaarverslagen: A'dam. Bank - Incasso Bank - Philips, 8/19-6-'46 6773 H

Deviezen

Dev. noodig v. buitenl. reizen, 30-10-45 ..... 6496 B
Dev.-budget toegest. ten behoeve van Ned. studenten n. h. buitenland, 3-11-45 ..... 6496 B
Dev. beschikb. voor aankoop buitenl. boeken, 13-11-45 ..... 6505 B

Geldzuivering

Inlevering 100 gulden-bilj., 9-7-45 6355
Doel en methode geldzuivering (min. Lieftinck), 9-7-45 6355
Uitz. blokkeeringsmaatregelen, 16-7-45 ..... 6363 A
Inlevering Fr. bankbilj., 19-7-45 .. 6363 B
Belegging bankbilj. in schatkistpromessen, 25-7-45 ..... 6372 G
Deblokkeering ƒ 100-bilj., 25-7-45 .. 6372 H
Ned. bankbilj. in de V.S., 25-7-45 6372 I
Bankbiljetten-circ. gedaald, 25-7-45 6373 A
Beschikking geldzuivering 1945, Rede Lieftinck, 12-9-45 6431
Deblokkeering bilj. 500 en 1000 gld; toel. Lieftinck, 13-9-45 ..... 6431 A
Inl., 500 en 1000 gld bilj., 19-9-45 .. 6441 B
Straffen voor oppotten zinkgeld, 21-9-45 ..... 6441 C
Deblokkeering bankbilj., verkl. Lieftinck, 27-9-45 6447
Fiscaal recherche besluit, 1-10-45 6459 G
Circ. nieuw geld, 10-10-45 ..... 6466 F
Deblokk. bij huw., geboorte en begrafenis, 25-10-45 ..... 6481 A
Deblokk. bij huwelijk v. aank. huish.art., 3-11-45 ..... 6496 D
Geldsaneering, resultaten, radiorede min. Lieftinck, 13-11-45 .... 6504 C
Blokk. safe-lok., Fisc. onderz. n. inhoud, 19-11-45 ..... 6513 G
Centr. vermogensopsporingsdienst ingest., 8-12-45 ..... 6545 C
Belastingvold. uit geblokk. tegoed, 23-12-45 ..... 6565 D
Monetaire zuivering gesl., inflatie afgewend, radiorede min. Lieftinck, 21-12-45 ..... 6566 A
Reg. nota geldzuivering, 3-2-46 .. 6611
Effecten registratie, 30-1-46 ..... 6613 C
Gebr. geblokk. geld, 18-2-46 6629
Aankoop eff. en staatsleeningen, etc. op geblokk. geld, 18-2-46 .. 6630
Geldzuiv. geblokk. saldi, 28-2-46 .. 6637 E
Ned. saldi in V.S. gedeblokk, 18-2-46 ..... 6637 F
Prod. invest. geblokk. tegoed, 11-3-46 ..... 6651 B
Verpl. inlev. goud etc, 12-3-46 .. 6651 C
Hyp. geldleen. in vrij geld, 3-4-46 6694 B
Deblok. aanvragen, 13-5-46 ..... 6736 D
Inschrijv. 3 pct. Grootboekschuld, 21-5-46 ..... 6739 F
Geldzuiv. verlengd, 28-5-46 ..... 6749 D

Lieftinck adv. geblok. geld op Grootboek, 21-5-46 ..... 6755 C

Gemeente financiën

Reg. nota betr. gem. fin. en verh. Rijk en gem., 17-12-45 6545
Fin. zelfstandigh. gemeente en prov., 28-1-46 ..... 6607 A

Herstelbank

Oprichting herstelbank, 24-9-45 .. 6450 C
Herstelbank opgericht, 2-11-45 .. 6490 D
Buitengew. comm. Herstelbank, 5-1-46 ..... 6581 B
Herstelcredieten, 27-1-46 6605
De molest-uitkeer., 22-3-46 ..... 6667 E

Ned. Bank

Goudvoorraad Ned. Bank; herwaard., 2-7-45 ..... 6350 A
Statuut Nederl. Bk., 10-10-45 .... 6466 E
Trip, pres. Ned. Bank, 10-10-45 .... 6466 E
Com. v. adv. inzake statuut Ned. Bank ingesteld, 6-11-45 ..... 6496 E

Overeenkomst m. h. buitenland

Crediet in V.S., 2-7-45 ..... 6350 A
Fin. overeenk. m. Engel., 11-8-45 6401 F
Monetair acc. met Engl. koers bepaald, 7-9-45 ..... 6424 G
Toep. mon. overeenk. Ned.-Belg.-Luxemb., 18-9-45 ..... 6448 D
Ec. overeenk. met V.S., 21-10-45 6481 E
Leenovereenk. m. V.S., 31-10-45 6490 E
Eischen voor deblokk. bevroren activa in V.S., 31-10-45 ..... 6491 A
Tweede leen. overeenk. met V.S., 3-11-45 ..... 6496 C
Handel en bet.-verkeer met V.S., 17-1-46 ..... 6596 A
Valutapolit. en monet. accoorden, 27-1-46 6603
Monetair verdrag met Denem., 1-2-46 ..... 6614 G
Am. leen- en pachtleveranties, 7-2-46 ..... 6621 A
Actie reg. te New-York niet afgeleverde bommen, 7-2-46 ..... 6621 B
Canadeesch crediet, 13-2-46 ..... 6621 C
Totaal der Amer. credieten, 27-2-46 ..... 6637 G
Ned. goud in Amerika, 5-3-46 .... 6643 B
Buitenl. leeningspolitiek, 27-1-46 .. 6605
Amer. credieten, 8-3-46 6675
Activa in Zwitserland vrij, 31-3-46 6676 E
Amer. cred. verloopt vlot, 27-4-46 6719 G

Rijks-financiën

Millioenennota, 12-12-45 6546
Gr.boekschuld 1946 - Spaarcertif., 5-1-46 ..... 6581 C
Regeer.nota i.z. fin. beleid, 22-1-46 6597
Vervolg reg.-nota fin. beleid, 27-1-46 6603
Valuta polit. en monet. accoord, 27-1-46 6603
Herstelcredieten, 27-1-46 6605
Reg.-nota over fin. beleid, 3-2-46 6611
Inschr. Grootb. en Spaar-certif., 16-2-46 ..... 6628 F
Aankoop effect. en staatsleen., etc. op geblokk. geld, 18-2-46 .. 6630
Ned. goud in Amerika, 5-3-46 .... 6643 B
Buitenl. leeningspolitiek, 27-1-46 6605
Ned. gulden gelijk aan N.O.I. gulden, 4-3-46 ..... 6646 A
Sjahrir protesteert tegen invoer Ned. geld, 16-3-46 ..... 6662 C
Toestand Rijksfin., 6-4-46 ..... 6684 A
Duitsche bezetting kostte 9½ milliard, 9-4-46 ..... 6692 C
Rijksbegroot. 1946, 12-4-46 6699
Vervolg Rijksbegroot. 1946, 28-4-46 6715
Saneer. staatfinanc., 17-5-46 ..... 6742 F
Bezorgdheid omtr. staatsfin., 13-5-46 ..... 6743 A
Plan san. staatsfin., 28-5-46 ..... 6749 E

GODSDIENST zie Geestelijk leven

GRONDSTOFFEN

Kolen uit Roergebied, 11-7-45 6356
Koninklijke in 1944, 31-7-45 ..... 6390 I
Kolen uit Duitschland, 13-8-45 .... 6401 C
Consentgeld ter financiering Rijksbureau, 3-1-46 ..... 6572 B
Papierpositie, 24-4-46 ..... 6703 A
Prijzen benzine en gasolie, 29-4-46 6719 D
Oliewinning in Drente, 9/15-6-46 .. 6763 C

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen

Schermerhorn over socialisatie, 27-6-45 6348
Credietverleening bedrijfsleven, 30-7-45 ..... 6381 C
Voorrang „goede" bedrijven, 7-9-45 ..... 6432 E
Boekenprod. in oorlogstijd, 7-9-45 6432 F
Aant. Middenst. bedrijven, 10-45 6467 A
Nieuwe regeling winkelsluiting, 16-0-45 ..... 6475 C
Consentgeld ter fin. van Rijksbureaux, 3-1-46 ..... 6572 B
Arrestaties bij Unilever, 13-2-46 6638 I
Schenking B.P.M. voor wetensch. doeleinden, 28-2-46 ..... 6638 J
Nat. Welvaartsplan, 28-3-46 ..... 6667 A
Prof. Kaag reg. vert. bij Unilever, 22-3-46 ..... 6668 A
Suikerleen. van Engeland, 23-3-46 6668 C
Jaarbeurs te Utrecht, 12-4-46 .... 6684 C
Smokkel. in Frankr. m. Kon. Olie, 6-4-46 ..... 6689 C
Fransche orders v. Ned. scheepsbouw, 8-4-46 ..... 6694 D
Aankoop Am. surpl. voorraden, 8-5-46 ..... 6725 B
Maatr. tegen smokkelhandel, 22-5-46 ..... 6740 G
Omzetten der Industrie, 26-5-46 .. 6750 A
Dr. Kortenhorst te Brussel in Ned. K.v.K. over samenwerking m. Belg. en Luxemb., 15-4-46 .. 6704 G
Het Unielever-proces, 4-6-46 ..... 6756 C
Winst bij Unilever, 29-5-46 ..... 6757 G
Philipsfabrieken in België, 4-6-46 6758 G
Fokker eenige vliegtuigfabriek, 6764 A
Wat Dutschland roofde, 12-6-46 .. 6765 A
Onze havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Overzicht schepen in aanbouw .. 6772 D
Toekomst vliegt.industrie: overeenk. Fokker-B. Aircraft en het luchttaxibedrijf, 25-6-46 ..... 6780 B
Ned. Belg. samenw. - Gemeenschapp. secr., 21-6-4 ..... 6781 G

Handelsverdragen

Verdrag met België en Luxemburg inzake glaslev., 9-11-45 .. 6504 H
Cred.-overeenkomst met Canada, 16-1-46 ..... 6589 E
Handels- en bet.-verkeer met Ver. St., 17-1-46 ..... 6595 A
Handelsverdrag m. Frankr., 10-4-46 6683 A
Overeenk. m. Denemarken, 1-4-46 6676 F
Handelsbetr. m. Finl., 21-5-46 .... 6743 B
Handelsverdr. m. België, 28-5-46 6750 D
Handelsverdr. m. Finl., 3-6-46 .... 6755 B

Import en export

Invoer regeeringsgoederen, 1-8-45 6381 D
Regeering koopt vrachtauto's, 31-7-45 ..... 6381 E
Aankoop vliegtuigen in V.S., 1-8-45 6382 F
Bestellingen in Amerika, 9-8-45 .. 6390 C
Import auto's, 6-8-'45 ..... 6390 D
Aankoopen in buitenl., 13-8-45 .... 6401 D
Aankoopen in V.S., 20-8-45 ..... 6409 A
Door C. A. geïmp. goederen, 4-9-45 6423 C
Reg. aankoop wol, 4-9-45 ..... 6424 K
Cijfers i.z. inv. reg. wege, 9-45 .. 6432 C
Diamant import, 7-9-45 ..... 6432 D
Louwes over voedselaank. in V.S., 19-9-45 ..... 6442 F
Nederl. leger-aank. in Canada, 20-10-45 ..... 6481 C
Import 3½ millioen kg. vleesch, 24-11-45 ..... 6521 C
Export bloembollen, 5-9-45 ..... 6424 H
Geraamde im- en export 1946, 3-46 6651 H
Aank. Amerik. bouwmat., 5-1-46 6581 H
Aank. en pacht Amer. vliegtuigen, 1-3-46 ..... 6644 C
Aankoop Am. auto's, 22-5-46 .... 6741 E
Bloembollen n. Engeland, 21-5-46 6749 C
Export kleed. industrie, 7-6-46 .... 6763 B
Groenten n. Amer. bez. troep. in Duitschland, 22-6-45 ..... 6781 C

Industrie

Tinbaggermolens voor Indië, 9-7-45 6356 A
Hervatting zoutprod. Boekelo en Hengelo, 9-7-45 ..... 6356 A
De „Koninklijke" in 1944, 31-7-45 6390 I
Nieuwe vliegtuig industrie, 4-9-45 6424 K
Fokker ontw. volksvliegtuig, 22-9-45 ..... 6450 A
Adv.-com. v. d. bouw v. vliegt.-mat. in Ned., 28-9-45 ..... 6459 K
Productie leder- en schoen-prod., 25-10-45 ..... 6482 B
Hoogovens en staalfabr. hervatten productie, 26-10-45 ..... 6482 C
Walserij Hoogovens terug uit Duitschland, 24-1-46 ..... 6599 A
Buitenl. opdrachten voor scheepsbouw, 27-3-46 ..... 6668 I

Organisatie bedrijfsleven

Schermerhorn over bedrijfsorg., 27-6-45 6348
Schermerhorn over socialisatie, 27-6-45 6348
Onderzoek beleid Woltersom, 3-45 6407 I
Voorl. regeling Bedrijfsorg., 27-6-45 6407 K
Radiorede mr. de Jongh, Woltersomsche bedr.org., 5-9-45 ..... 6425 A
Reorganisatie bedrijfsl.; rede Min. Vos, 8-9-45 ..... 6432 A
Voorrang „goede" bedrijven, 7-9-45 6432 E
Groothoff over nwe org. bedr.l., 24-8-45 ..... 6450 B
Centr. Zuiveringsraad voor bedrijfsleiders ingesteld, 5-10-45 .. 6466 D
Organ. v. h. bedrijfsleven, reg. nota 11-12-45 6543
Verb. Prot.-Chr. werkgevers tegen voorontw. van Min. Vos inzake bedrijfsorg., 25-2-46 ..... 6645 D

Prijsvorming en prijsbeheersching

Schermerhorn over ontoelaatbare prijsstijging in zijn fin. overzicht bij reg.-verkl., 27-6-45 6348
Ingrijpen prijsbeh. op meubelveilingen, 27-6-45 ..... 6416 A
Zwarte handel is Gifhandel, oproep reg., 21-11-45 ..... 6513 H
Proc.-verbaal prijsovertr., 5-2-46 6622 B
Dr. G. Brouwer over loon en prijspolitiek, 27-3-46 ..... 6667 D
Prijsbesch. pensions en logies, 17-4-46 ..... 6692 B
Prijs kolen verhoogd, 11-5-46 .... 6743 C
Loonen en prijzen prof. Brouwer, 29-5-46 ..... 6756 A
Prijzenbeschikk heerenmaatkleed., 7-6-46 ..... 6763 B
Max. prijs haring - handel. protest, 20-6-46 ..... 6773 G

HUISVESTING

Schermerhorn over volkswoningbouw, 27-6-45 6348
Aanbouw noodwoningen, 30-8-45 .. 6418 F
Verhoog. huren zonder toestemm. verboden, 19-12-45 ..... 6565 E
Woonruimte in A'dam, 22-5-46 .... 6740 D
Huurverhooging prof. Brouwer, 29-5-46 ..... 6756 A
Controle pensionprijzenn, 5-6-46 .. 6756 D

JUSTITIE

Algemeen

M. G. over wijziging tribunaal besluit, 12-7-45 ..... 6357 A
Toestand intern. kampen; rapport Kruls, 24-8-45 ..... 6415 C
Dir. Gen. voor bijz. rechtspleging; misstanden in intern.kampen Vught, Harderwijk; Verklaring Vorrink, 15-9-45 6443
Comité tegen doodstraf, 22-9-45 .. 6449 B
Verbod van M. G. tot verwijd. v. tatoueer., 1-10-45 ..... 6459 F
Briefw. Regeering en Hooge Raad, 26-9-45 6479
Toestand over intern. kamp volgens kol. P. Snijders, 5-11-45 .. 6497
Adv. Gen. bij den Hooge Raad benoemd, 7-12-45 ..... 6546 C
Amst. advocaten over de doodstraf, 10-12-45 ..... 6547 A
Lond. comm. v. rechtzekerheid, 14-1-46 ..... 6593 D
Mr. Röling lid uit Hof ter berecht. Jap. oorlogsmisd., 1-2-46 ..... 6612 G
Afschaf. bezet.recht, 13-2-46 ..... 6620 A
Mr. Borgerhof Mulder bij Int. trib. te Tokio, 28-2-46 ..... 6645 E
Centr. coll. reclasseering, 11-3-46 .. 6651 D
Rechteloosheid en rechtzekerh., 16-3-46 ..... 6661 A
Int. Crim. Voorl. bureau opgericht, 26-3-46 ..... 6678 B
Unilever proces off. in hoog. beroep, 4-6-46 ..... 6756 C
Opperrabijn v. Palestina bij min. v. Justitie, 15-6-46 ..... 6773 D
Geding P.R.A. - „Ochtendpost", 24-6-46 ..... 6781 F
Bureau Nat. Veiligh. opgeheven, 22-6-46 ..... 6782 F

Politieke delinquenten

Begrip collaboratie, 12-7-45 ..... 6357 A
Zuivering; rechtspositie pol. gevangenen, 16-7-45 .....6363 C
Rechtsport. pol. gevang., 16-7-45 .. 6363 C
Bijz. Gerechtshof A'dam, 24-7-45 .. 6373 D
Bijzonder gerechtshof A'dam, 24-7-45 ..... 6373 D

Schermerhorn over rechtspos. pol. gevangenen; proces Blokzijl; v. Genechten, 18-8-45 ..... 6400 D
N.A.C. advies over pol. gevangenen, 18-8-45 ..... 6400 E
1ste zitting bijz. gerechtshof Den Haag; (principieele uitspr.), 21-8-45 ..... 6409 B
Pol. gevangenen; aantal; naar Duitschl.? 22-8-45 ..... 6409 C
Protest N.B.S. i.z. vrijlating pol. gevangenen, 23-8-45 ..... 6409 D
Protesten i.z. vrijlating N.S.B.ers, 24-8-45 ..... 6415 D
Vrijlating geïnterneerden, 24-8-45 6415 E
N.A.C. advies i.z. vrijlating geintern., rapport P.O.D., 1-9-45 .. 6415 F
Bijz. Raad v. Cassatie ingesteld, 27-8-45 ..... 6417 D
Vrijl. geïntern.; houding Reg., 4-9-45 ..... 6424 L
Bijz. gerechtshof den Haag, doodstraf uitgesproken, 4-9-45 ..... 6424 M
Proces Blokzijl, 12-9-45 6433
Proces De Blocq v. Scheltinga, 12-9-45 ..... 6433 A
Blokzijl, ter dood veroordeeld, De Blocq van Scheltinga, levenslang, 25-9-45 ..... 6449 C
Openb. aanklager voor Ned. b. h. Int. Mil. Trib., 24-9-45 ..... 6449 D
Proces v. Genechten, 3-10-45 6458
Doodstraf v. verrader, 25-9-45 .... 6459 A
Herstel cassatierechtspraak, 13-10-45 6465 A
Schermerhorn over bestr. v. pol. delinquenten, 4-10-45 ..... 6465 C
Voorz. V.B.N.A. gearresteerd, 10-10-45 ..... 6467 D
Mussert, dagvaarding, 13-10-45 .. 6475 G
Bijz. Raad v. Cass. eerste zitting, 17-10-45 ..... 6475 H
Meen. Tribun. Den Bosch over N.A.D., 18-10-45 ..... 6476 A
v. Genechten, ter dood veroordeeld, 17-10-45 ..... 6476 B
Pol. delinquenten, rede min. Kolfschoten, 20-10-45 ..... 6480 C
Bijz. Gerechtshof A'dam, doodstr. v. verraders, 26-10-45 ..... 6482 E
Pol. delinq., besluit, 23-10-45 .... 6491 B
Pol. delinq. Vermaning der Kerken, 29-10-45 ..... 6491 C
Christiansen, gen. wordt uitgeleverd, 5-11-45 ..... 6497 C
Bijz. Rechtspleging, dir.-gen. benoemd, 6-11-45 ..... 6497 E
Aanbrenger ter dood veroord., gevangenisstraf v. bunkerbouwers, 9-11-45 ..... 6505 A
Landw. geen vreemde krijgsdienst uitspr. bijz. raad v. cassatie, 14-11-45 ..... 6505 D
Voorzitter V.B.N.A. weer in vrijheid gesteld, 10-11-45 ..... 6505 E
Doodstraf, onderz. publ. opinie, 13-11-45 ..... 6505 F
Berechting pol. delinq., opr. A'd. comité t. reg. en Ned. volk., 14-11-45 ..... 6505 G
Blokzijl in cassatie, eisch doodstraf, 15-11-45 ..... 6514 B
Dienstneming N.S.K.K. gestraft, 19-11-45 ..... 6514 E
Proces Mussert begonnen, 27-10-45 6520 G
Proces Blokzijl, Cassatieber. verworpen, 5-12-45 ..... 6529 D
De Blocq v. Scheltinga in cass. 20 jaar, 5-12-45 ..... 6529 E
Proces Mussert, doodstr. geëischt, 27-11-45 ..... 6529 F
Beleid d. reg. t. a. v. pol. delinq. reg. nota, 11-12-45 6537
Gratieverzoek Blokzijl ingediend, 17-12-45 ..... 6547 A
Mussert ter dood veroordeeld, 12-12-45 ..... 6547 B
Genechten, Dr. van, pleegt zelfmoord, 13-12-45 ..... 6548 A
Eerste doodvonnis zonder recht v. cassatie, 17-12-45 ..... 6556 F
Genechten, dr. v., schrijven waarom hij zelfm. pleegde, 19-12-45 6567 F
Ned. en proces Neurenberg. Seyss-Inquart over N.S.B.-verraad en Mussert, 29-12-45 ..... 6573 A
Doodstraf vóór of tegen, 18-1-46 .. 6689 C
Landwacht geen Duitsche dienst, 2-1-46 ..... 6573 C
Vraag aan Min. van Justitie over Financiering N.S.B., 7-1-46 .... 6582 A
Taak tribunaal Leekenelement, 9-1-46 ..... 6582 B
Stemrecht polit. delinquenten, 16-1-46 ..... 6596 C
Nederl.schap oud-Spanjestr., 5-1-46 6598 C
Christiansen, uitgel. a. Ned. autor., 14-1-46 ..... 6598 E
Spion ontsnapt - vergaan v. „Simon Bolivar", 29-1-46 ..... 6607 D
Berechting oorlogsmisdadigers, 26-1-46 ..... 6611 A
Rauter i. gevangenis Schev., 14-2-46 6621 H
Doodstr. geëischt Overste J. Feenstra, 9-2-46 ..... 6621 I
Mussert voor Bijz. Raad v. Cassatie, 20-2-46 6627
Wijz. Besluit polit. delinquenten, 20-2-46 ..... 6628 G
Politieke moord. Doodstr. 5 daders, 13-2-46 ..... 6628 H
Voorw. gevang.str. collaborateurs, 15-2-46 ..... 6628 I
Doodstraf voor verraders, 5-3-46 .. 6645 F
Proces Carp, 5-3-46 ..... 6653 A
Doodvonnis Blokzijl voltr., 16-3-46 6660 F
S.S.-man Mooyman gearr., 18-3-46 6660 G
Dr. Carp 18 jaar gevangenisstraf, 19-3-46 ..... 6661 B
Oorlogsmisd. Schoengarth d. „Sich. Polizei" ter dood veroordeeld, 13-2-46 ..... 6633 B
Oproer. pol. del. te A'dam, 11-3-46 6652 F
Mussert in cassatie, 20-3-46 ..... 6669 A
Doodstraf voor verrad. Eng.-vaarders, 25-3-46 ..... 6669 B
Berecht. Duitschers in Ned., 25-3-46 6669 C
Aanslag op Rauter opgeheld., 30-46 6677 F
Broekhoff overleden, 10-4-46 .... 6683 B
Geïnterneerd werken in mijnen, 7-5-46 ..... 6732 G
Schrieke ter dood veroord., 2-4-46 6677 G
Rumoer rond Arnold Meyer, 12-4-46 6693 A
Müller E. E. 10 jaar gevang., 16-4-46 6695 E
Doodstr. beul v. Ommen, 17-4-46 6702 A
Affaire de Geer, 8-5-46 ..... 6725 A
Vonnis Mussert voltrokken, 7-5-46 6732 I
Marchant d'Ans. veroord., 14-5-46 6734 A
Min. over Meyer, 21-5-46 ..... 6741 F
Meijer komt voor, 23-5-46 ..... 6741 G
Meyers aanhang verspreiden valsche stembiljetten, 20-5-46 ..... 6741 H
Jackson n. Nederland, 17-5-46 .... 6742 C
Loon v. pol. delinq., 28-5-46 ..... 6749 A
Huisraad gedetin., 24-5-46 ..... 6749 B
Vonnis de March. et d'Ans., 28-5-46 6749 K
Stemvervalsch. vrij, 24-5-46 ..... 6749 M
Aantal polit. gevangen, 3-4-46 .... 6678 A
Vrijlat. pol. delinq., 23-4-46 ..... 6702 B
Pol. delinq. stemmen niet, 16-5-46 6731 E
Toestand in int. kampen, 2/8-6-46 6756 B
Doodstraf Ganzevis, 4-6-46 ..... 6756 G
Dr. Goedewagen gearrest., 11-6-46 6765 C
Silbertanne moorden opgelost, 15-6-46 ..... 6772 B
Mijer Schwenke gearresteerd, 17-6-46 ..... 6773 A
Dr. Carp veroordeeld, 17-6-46 .. 6773 B
Ongeregeldh. in intern. kamp Duindorp, 17-6-46 ..... 6773 F
Aantal vrijgel. pol. delinq., 22-6-46 6781 B
Meyer veroordeeld, 13/26-6-46 .... 6781 D
Kief in vrijheid, 24-6-46 ..... 6781 D
Ganzevis ter dood veroord., 18-6-46 6781 E
Verhoor Seyss-Inquart 6785
Zwol. tribunaal staakt, 26-6-46 .... 6787 D

Politie

P.O.D. blijft zelfst. pol. orgaan, 13-8-45 ..... 6400 C
P.O.D. te Hilversum, belangr. stuk in handen i.z. revolutieontk. N.S.B. 1940, 22-9-45 ..... 6448 G
Politie, organisatie, 8-11-45 ..... 6505 C

Processen (gew. str.recht en civ. recht)

Beleed. M.G. aanklacht Gen. Kruls, 22-2-46 ..... 6593 F
Arrestaties bij Unilever, 13-2-46 .. 6633 I
Overtred. persbesluit 1945, 15-3-46 .. 6661 C
Maatregelen Bond Oud-Ill. werk, 10-4-46 ..... 6683 C
Autor. streven der O.D., 15-5-46 .. 6734 C
P.R.A. contra „Ochtendpost", 24-6-46 ..... 6781 F

Zuivering

Schermerhorn over zuivering, 27-6-45 6347
Zuivering, 16-7-45 ..... 6363 C
G.A.C. en voordracht lidmaatsch. Hoogen Raad, 27-12-45 ..... 6573 B

KONINKLIJK HUIS

H. M. leidt Reg.-Schermerhorn in, 27-6-45 6345
Prinses in Ottawa, 1-7-45 6349
H. M. in Den Haag, 6-7-45 6349
H. M. bezoekt Putten, 9-7-45 ..... 6356 A
Prins Bernhard onthult gedenkplaat in Wageningen, 11-7-45 .. 6356 A
Prinses Juliana neemt afscheid van Canada, 12-7-45 ..... 6356 A
Prins Bernhard tot de B.S., 16-7-45 6364 A
Vertrek Prinsessen uit Canada, 17-7-45 ..... 6364 B
H. M. ongesteld, 18-7-45 ..... 6364 C
H.M. hersteld, 23-7-45 ..... 6372 A
Prinses Juliana in Nederland terug, 23-7-45 ..... 6372 B
Prins Bernhard onderscheidt Eisenhower, Bedell Smith, Crerar, 23-7-45 ..... 6372 C
Prins Bernhard bij ontbinding Irene Brigade, 25-7-45 ..... 6374 E
Terugkeer Prinselijk gezin, 3-8-45 6382 D
Radiotoespraak Prinses, 4-8-45 .. 6389 C
Kinderfeest Soestdijk, 6-8-45 .... 6389 D
Gezondheidstoestand H. M., 7-8-45 6389 E
Prinses over Roode Kruis in Indië, 15-8-45 ..... 6397 C
Prins Bernhard over zijn staatsrechtelijke positie, 9-8-45 ..... 6398 D
Prins Bernhard in Engeland, 8-45, 6399 A
Telegramwisseling H. M. en Koning George, 8-45 ..... 6399 B
Am. onderscheiding voor Prins Bernhard, 23-8-45 ..... 6410 B
Prinses leidt herdenkingsweek in, 27-8-45 ..... 6417 F
Prinses voorz. Volksherstel, 30-8-45 6417 G
Viering Koninginnedag, 1-9-45 .... 6423 F
Koningin in Scheveningen, 7-9-45 6423 G
Prins Bernhard over Com. „Nederl. helpt Indië", 10-9-45 ..... 6435 B
Prinsesjes naar school, 12-9-45 .... 6435 C
H.M. in Rotterdam, 24-9-45 .... 6449 F
H.M. ontvangt buitenl. amb., 26-9-45 ..... 6449 G
Prins Bernhard Insp. Gen. Kon. Landm., 22-9-45 ..... 6449 H
H. M. en de ex-illig. werkers, 28-9-45 ..... 6459 D
H. M., rede op 6 Dec. 1942, 7-10-45 6463
Prins Bernhard ontvangt Am. onderscheiding, 1-11-45 ..... 6489 A
H. M. biedt Churchill geschenk v. h. Ned. volk aan, 3-11-45 ..... 6489 E
Prins Bernhard, Buitengew. comm. v. d. Herstelbank, 2-11-45 ..... 6490 D
H. M. conf. te Londen met Schermerhorn en Logemann i.z. Ind. kwestie, 2-11-45 6492
Troonrede van H. M. bij de opening v. d. Staten Gen., 20-11-45 6511
Gedeelte v. h. Koninkl. trein bij München teruggevonden, 24-11-45 6521 H
Prinses, radiorede over, Ned. helpt Indië", 8-12-45 ..... 6548 B
H.M. geeft gift v. „Ned. helpt Indië", 8-12-45 ..... 6548 B
Kerstboodschap v. H. M. de Koningin, 21-12-45 ..... 6567 D
H.M. decoreert Koopv.leden, 22-1-46 6599 B
H.M. verdeelt giften uit Curaçao en buitenland, 23-1-46 ..... 6599 C
Rede H.M. - Dies Leidsche Univ., 9-2-46 ..... 6621 E
Prins Bernh. in Engel. ondersch., 19-2-46 ..... 6628 D
Prins Bernh. moet rust nemen, 27-2-46 ..... 6636 E
Prins en Prinses met vacantie in Berner Oberland, 12-3-46 ..... 6660 C
Radiotoespr. H.M. tot repatr. uit Indië, 4-1-46 ..... 6582 C
Open brief Van Hamel aan H.M., 14-1-46 ..... 6590 F
Prins. paar n. Scandinavië, 14-4-46 6695 A
Boodschap R.A.F. aan H.M., 29-4-46 ..... 6720 A
Verjaardag Prinses Juliana, 30-4-46 6720 B
Gratieverl. d. Koningin, 3-5-46 .. 6724 B
Prins. paar n. Zwitserland, 23-5-46 6724 E
Sur. com. bij H.M., 20-5-46 ..... 6739 D
Fractieleid. bij H.M., 25-5-46 ..... 6739 B
Prinses over noodgebieden en hulp, 17-6-46 ..... 6771 B
Prins Bernhard sticht fonds, 17-6-46 ..... 6771 B
Opperrabijn v. Palestina bij H.M., 5-6-46 ..... 6773 D
Pr. Bernhard onthult gedenkteeken gen. Snijders, 18-6-46 ..... 6774 D
H.M. verleent onderscheidingen, 20-6-46 ..... 6774 F
H.M. ontvangt deput. N.W.I., 26-6-46 ..... 6779 A

KUNST

Algemeen

Schermerhorn over cultureele zaken, 27-6-45 6348
Eereraden, uitspraken, 5-7-45 .. 6350 A
Soc. Gesch., Intern. Inst. voor, 2-7-45 6351
Wie door eereraden berechtigd worden, 11-7-45 6358
Rijksmuseum heropend, 16-7-45 .. 6374 A
Reinink over reorganisatie cultureele leven, 11-8-45 ..... 6401 I
Verpl. documentatie kunstbezit, 8-45 ..... 6416 D
Kol. Instituut, naamsverandering, 27-8-45 ..... 6418 H
Prof. B. Schrieke overl., 13-9-45 .. 6435 E
Actie tot Rechtsherstel Ned. Kunstenaars, 19-9-45 ..... 6443 A
Expert voor kunstschatten naar D'land, 22-9-45 ..... 6449 A
Cult. Attach. i. h. buitenl. 29-9-45 6459 H
Fed. v. Kunstenaars Dr. C. v. d. Leeuw voorz., 6-10-45 ..... 6467 E
Colenbrander, Prof. Dr. Th. overl., 10-10-45 ..... 6467 G
Vergunning aan kunstenaars, 15-10-45 ..... 6476 C
Fransche reg. stelt studiebeurzen ter beschikking, 5-11-45 ..... 6496 B
Beysens, Mgr. prof. dr. J. Th. overleden 18-11-45 ..... 6522 B
Ned. Kasteelensticht. geïnstall., 5-12-45 ..... 6550 M
Ned. Ver. van kunstenaars opgericht, 7-1-46 ..... 6583 D
Cult. contact met Ver. St. en Engeland, 7-1-46 ..... 6582 H
Cult cont. België en Ned., 22/26-3-46 ..... 6670 A
Verzam. Bredius a. Staat, 2-4-46 6678 E
Wet zuivering kunstenaars, 25-4-46 6724 F

Beeldende kunst

Eereraden tegen beeldende kunstenaars, 1-8-45 ..... 6383 B
Dr. A. Bredius overleden, 15-3-46 6662 B
Geroofde schilderijen terug, 10-10-45 ..... 6467 F
V. d. Velde teruggev. te Berlijn, 4-4-46 ..... 6725 H

Bouwkunst

Raadhuis A'dam, 13-8-45 ..... 6402 A

Film

Ivens weigert opdr. voor Indiëfilm, 24-11-45 ..... 6522 E
Kriterionbioscoop te A'dam door studenten geëxploiteerd, 6-11-45 6497 B
Conflict Ned. Bioscoopbond en Amer. filmmij., 10-4-46 ..... 6685 D

Letterkunde

Litteraire prijzen uitgereikt, 24-7-45 ..... 6374 B
Eereraad, uitspraken, 11-8-45 .... 6401 K
Eereraad, uitspraak, 9-45 ..... 6425 C
Eereraad, uitspraken, 4-10-45 .... 6459 I
Ginneken, prof. J. v. overl., 22-10-45 6481 I
Eereraad, uitspraak, 23-10-45 ..... 6482 G
Van der Hoogtprijs 1941 en 1945, 27-12-45 ..... 6583 B
Prof. dr. F. Sassen hoogl. Leiden, 27-2-46 ..... 6637 B
Vlaamsche schrijvers in Ned., 20-5-46 ..... 6742 B
Jaarverg. „Ver. v. Letterkundigen", 25-6-46 ..... 6782 D

Muziek

Eereraad, uitspraken, 5-7-45 ..... 6350 A
Eereraad, uitspraken, 27-8-45 ..... 6417 E
Ontslagaanvrage Koetsier, 5-9-45 .. 6425 D
Jan Koetsier uitgesloten, 15-9-45 6443 B
Eereraad, collect. uitspraak over musici, 18-10-45 ..... 6482 F
Schorsing zonder sanctie, 11-12-45 6551 B
Rudolf Escher muziekprijs, 3-1-46 6583 C

Tooneel

Eereraad, uitspraak, 5-7-45 ..... 6350 A
M. van Westerhoven overleden, 28-2-46 ..... 6638 H
Praag, E. v. overleden, 1-4-46 .... 6678 D

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Schermerhorn over oorlog Verre Oosten, 27-6-45 6345
Schermerhorn over leger en vloot, 27-6-45 6346
Raad v. alg. oorlogv., 27-6-45 6349
Onderscheidingen voor Eisenhower, Bedell Smith, Crerar, 23-7-45 ..... 6372 C
Vrijwilligers in Australië, 25-7-45 6374 D
Legering strijdkrachten in Australië, 1-8-45 ..... 6383 E
Verklaring Chifley over legering Ned. in Australië, 13-8-45 .... 6402 B
Ned. bij Jap. capitulatie vertegenw., 20-8-45 ..... 6414 H
Helfrich teekent Jap. cap.verdrag, 3-9-45 ..... 6430 A
Winkelman, gen. H. G. verlaat d. Censuur opgeheven, 13-9-45 ..... 6435 G
dienst, 10-10-45 ..... 6463 A
Aank. in Canada v. Ned. leger, 20-10-45 ..... 6481 C
Dijxhoorn, gen. maj. A. Q. H. lid v. h. Hoog Milit. Gerechtshof, 27-10-45 ..... 6488 B
Winkelman, gen. verkl. over ineenstorting v. Nederland in 1940 30-10-45 ..... 6488 E
Categor. v. personen die van werkelijken dienst zijn vrijgesteld, 8-12-45 ..... 6545 F
Min. Meynen roept vrijwilligers op voor Indië, 16-12-45 ..... 6556 A
Het opperbevel in Indië, beschikking, 19-11-45 ..... 6557 G
Landwacht geen Duitsche dienst, 2-1-46 ..... 6573 C
Ned. escadrille te Soerabjaa, 18-12-45 ..... 6575 A
Aftr. Gen. Reijnders '40. Brochure, 1-46 ..... 6579 A
Critiek op het nieuwe leger, 1-46 6579 B
Off. naar Amer. legercursus Biarritz, 4-1-46 ..... 6579 D
Ontslagaanvr. gen.-luit. v. Oyen; gen. Uhl met pensioen, 7-1-46 .. 6584 A
Nieuwe legerleiding - Br. voorb., 21-12-45 ..... 6589 F
Mil. keuring - Nieuw systeem, 13-1-46 ..... 6590 A
Ontslagaanvr. gen.-maj. v. Straaten, 11-1-46 ..... 6590 D
v. Oyen overdr.comm. aan lt.-gen. S. H. Spoor, 31-1-46 ..... 6608 D
Oorlogsmuseum te Overloon, 2-2-46 6612 F
Parade Ned. en Brit. troepen in N.O.I., 1-2-46 ..... 6614 K
Afschaffing bezettingsrecht, 13-2-46 6620 A
Actie Ned. Reg. terugbet. niet gelev. bommen, 7-2-46 ..... 6621 B
Doodstraf tegen overste Feenstra geëischt, 9-2-46 ..... 6621 I
Ned. oorlogsgravencomité, 4-2-46 .. 6621 K
Opheffing censuur post v. en n. Indië, 9-2-46 ..... 6622 C
Min. Meynen over opbouw nw. leger, 26-2-46 ..... 6636 A
Opheffing bijz. staat van beleg, 5-3-46 ..... 6643 A
Ned. troepen op Java geland, 9-3-46 ..... 6653 B
Jap. overgave op Bali, 11-3-46 .. 6653 D
Uitk. ineens mobil. slachtoffers, 18-3-46 ..... 6660 E
Hoofden van scholen vrij van mil. dienst, 22-3-46 ..... 6667 F
Landing Ned. troep. op Java, 29-3-46 ..... 6679 B
Britsche tanks overgenomen, 10-4-46 ..... 6687 I
Res.-off. onttrek. zich aan dienstplicht, 9-4-46 ..... 6693 B
Lidm. Ned. Bond v. Militairen - verbod, 5-4-46 ..... 6695 C
Rost v. Tonningen, Schout bij nacht, 12-4-46 ..... 6695 G
Oproeping dienstplichtigen, 17-4-46 6696 A
Plan bouw nieuwe vloot, 24-4-46 6702 C
Flott. „Tromp" terug in Ned., 3-5-46 ..... 6724 E
Winkelman, gen. onderscheiden, 14-5-46 ..... 6731 G
Onderscheidingen oorlogsdaden, 14-5-46 ..... 6732 A
Opruimen mijnen en munitie, 14-5-46 ..... 6732 C
Commando overdr. op O.-Java, 14-5-46 ..... 6737 B
Wijz. opperbevel in N.O.I., 21-5-46 6744 B
Ned. troepen n. Duitschland, 31-5-46 ..... 6752 K
Gevaarl. oorlogstuig, 28-5-46 ..... 6749 O
Britsche troepen in N.O.I., 5-6-46 6760 B
Soekarno: staat v. beleg op Java en Madoera, 8-6-46 ..... 6765 F
Intelligentiepeil lichting 1945, 19-6-46 ..... 6773 C
Ned. code was Duitschers bekend, 15-6-46 ..... 6773 D
Gedenkteeken gen. Snijders onthuld, 18-6-46 ..... 6774 D
Helfrich tegen samenvoeg. depart. Marine en Oorlog, 22-6-46 ..... 6780 E
Geen militairen in Vierdaagsche - Maj. Breunisse trekt zich terug, 22-6-46 ..... 6782 G
Troepenverplaats. bij Batavia .... 6783 A

Leger

Zuivering Officierskorps, 11-7-45 6357 A
Off. en O.O. naar Engeland voor expeditie-macht, 11-7-45 ..... 6358 A
Irene Brigade ontbonden, 25-7-45 6374 E
Opbouw nieuw leger, 3-8-45 .... 6381 A
Korps gezagstroepen ingesteld, 28-7-45 ..... 6382 C
Territoriale bevelh. gezagstroepen, 3-8-45 ..... 6391 C
Verkl. Chifley over legering Ned. in Austr., 13-8-45 ..... 6402 B
Inf. Bataljons naar Indië, 22-8-45 6410 I
Troepen voor Indië, 7-9-45 ..... 6423 D
Prins Bernhard, Inspecteur-Generaal Kon. Landm., 22-9-45 ..... 6449 H
Meynen over opb. v. h. leger, 29-9-45 ..... 6457 C
Ned. deelneming bezetting Japan, 29-9-45 ..... 6457 C
Deel res. officieren v. bezetting Duitschland, 29-9-45 ..... 6457 C
Ned. bataljons vertrokken n. N.O. Indië, 14-10-45 ..... 6474 C
Aank. in Canada v. h. Ned. leger, 20-10-45 ..... 6481 C
Kruls, mr. H., gen. maj. bevord. en chef Gen. Staf, 27-10-45 .... 6488 B
Kruls, Lt.-gen. meded. i.z. nieuwe Ned. leger, 27-10-45 ..... 6488 C
Legerraad, instell., 27-10-45 ..... 6488 D
Bergh, v. d. S. J. gen. maj. tot Kwartiermeester-Gen. benoemd, 23-11-45 ..... 6520 E
Lichting 1945 naar Indië, 24-11-45 .. 6520 F
v. Voorst tot Voorst, Gen. H. F. M. Baron, ontsl. veri. mil. dienst, 11-12-45 ..... 6545 G
Critiek op 't nieuwe leger, 1-46 .. 6579 B
Protest onderoff. tegen uitzending, 25-1-46 ..... 6612 D
Officieren van civielen dienst, 31-1-46 ..... 6612 E
Waarsch. mil. oproeping onderoff., 9-2-46 ..... 6621 G
Opbouw nieuwe leger, 26-2-46 .... 6636 A
Ned. landen op Lombok, 25-3-46 6670 D
Buurman, gen.-maj., 12-4-46 ..... 6695 G
Nieuwe korpsen opger., 10-5-46 .. 6732 B
Herd. plechtigh. 8 R.I., 11-6-46 .. 6765 D

Luchtmacht

Lib. vliegtuigen v. marine, 8-9-45 6357 A
Ned. vliegers tegen Japan, 19-7-45 6371 A
Ned. vliegers tegen Japan, 24-7-45 6374 C
Firefly jagers voor Marine, 5-1-46 6580 A
Oorlogsverliezen, 12-1-46 ..... 6580 B
School voor parachutisten, 7-5-46 6724 D

Militair Gezag

Schermerhorn over M.G., 27-6-45 .. 6346
Grondslag M.G., 1-7-45 ..... 6350 A
Opheff. Econ. sectie M.G., 9-7-45 6356 A
M.G. over tribunaal besluit, 12-7-45 ..... 6357 A
Kruls ontslag geweigerd, 21-7-45 .. 6364 E
Kruls territoriale bevelh., 3-8-45 6391 C
Inkrimping M.G., 26-9-45 ..... 6449 I
M.G. verwijd. tatoueeringen verboden, 1-10-45 ..... 6459 F
M.G. Liq., rede min. Schermerhorn, 27-10-45 ..... 6488 A
Kruls, gen., huldiging, 27-10-45 .... 6488 B
Org. v. d. Overheidsdiensten, M.G. reg. nota, 11-12-45 6537
Beleed. M.G. Aankl. door gen. Kruls, 22-1-46 ..... 6598 A
Opheff. bijz. staat v. beleg - Einde M.G., 5-3-46 ..... 6643 A
Gen. Kruls gehuwd, 12-3-46 ..... 6651 F

Vloot

Helfrich opperbevelh., 4-9-45 ..... 6423 E
Vloot naar Indië, 14-10-45 ..... 6474 C
In Am. opgeleide mariniers naar Indië, 15-12-45 ..... 6556 B
Meld.plicht vlootpers. in N.O.I., 31-12-45 ..... 6575 H
Mariniers te Priok geland, 31-12-45 6583 H
Adm. Helfrich naar Ned., 2-1-46 6583 K
Dagorder Helfrich, 3-1-46 ..... 6583 L
Schout bij nacht Pinke bevorderd, 14-12-46 ..... 6631 G
Slag in de Javazee, 23-2-46 6635
Demob. marine-pers., 4-2-46 ..... 6612 C
Lt.-gen. Helfrich in Ned. terug, 21-2-46 ..... 6628 E
13 officieren ontslagen, 15-2-46 .. 6631 K

Mariniers n. Indië, 21-3-46 ..... 6668 H
Bevord.mogelijkheid, 21-5-46 ..... 6741 G
Kon Marine tijdens oorlog ..... 6771 A
Tentoonst. Kon. Marine te A'dam, 22-6-46 ..... 6780 E
Ned vloot op Java-zee, 29-6-46 .... 6788 A

MIJNBOUW

Schermerhorn over socialisatie, 27-6-45 6348
Schermerhorn over nationalisatie, 27-6-45 6349
Staking in Maurits mijn, 3-7-45 6350 A
Groothoff over moeilijkheden, 9-7-45 ..... 6356 A
Productie, 9-7-45 ..... 6356 A
Groothoff over annexatie, 18-8-45 6407 L
Groothoff over onv. mijnprod., 24-9-45 ..... 6450 B
Toenemende kolenproductie, 28-9-45 ..... 6459 E
Limb. mijnen vragen zesduizend arb., 14-12-45 ..... 6550 H
Productie mijnen 1940-45, 5-1-46 6581 G
Kolenproductie verh., 15-3-46 .... 6660 H
Vergad. mijnindustrieraad, 11-5-46 6735 C
Mijnwerkersfondscom. gekozen, 17-6-46 ..... 6774 B

OPVOEDING, ONDERWIJS EN JEUGDBEWEGING

Onderwijs (Algemeen)

Schermerhorn over Volksopvoeding, 27-6-45 6348
Zorg voor N.S.B. kinderen, 9-7-45 6358 A
Ned. Jeugdgemeenschap, 25-7-45 .. 6373 E
Hervorming onderwijs, 10-8-45 .... 6401 G
Ned. kind. n. h. buitenl., 20-10-45 6482 A
Deviez.-budget voor studie in buitenland, 3-11-45 ..... 6496 B
Deviez. voor aankoop buitenl boeken, 13-11-45 ..... 6505 B
„Instituut Kerk en Wereld" te Driebergen geopend, 29-11-45 .. 6522 C
Kinderen N.S.B.-ers en Rijksduitschers gewoon n. school, 24-11-45 6546 A
Rijksdienst v. d. lich. opvoed. en d. sport ingesteld, 5-12-45 ..... 6550 N
A.N.O.V. Gen. appèl onderw. bonden, 31-12-45 ..... 6574 A
Fin. positie onderw. personeel, 16-1-46 ..... 6589 A
Ned.-Belg. cultureel accoord, 14-1-46 ..... 6589 D
Eerste Rijksbrandweerschool, 15-1-46 ..... 6596 D
Psychol. instituut voor Limburg, 6-2-46 ..... 6614 D
Dr. P. Idenburg, dir.-gen. onderwijs, 27-2-46 ..... 6637 B
Hoofden v. scholen vrij van milit. dienst, 22-3-46 ..... 6667 F
Min. v. d. Leeuw over onderwijshernieuw., 23-3-46 ..... 6668 D
Baldadigheid der Jeugd, 12-4-46 .. 6687 C
Studenten en politiek, 12-4-46 .. 6694 F
Congres te Utrecht, 24-4-46 ..... 6719 F
Opleid. inst. buitenl. dienst, 30-4-46 6725 F
Opening luchtvaartschool, 16-5-46 .. 6736 G
Herop. Inst. Arbeidsontw., 24-6-46 6782 I

Hooger onderwijs

Landbouw Hooge School geopend, 8-45 ..... 6409 F
Min. v. d. Leeuw over universit. leven, 25-8-45 ..... 6417 C
„Studenten teekenaars", positie, 4-9-45 ..... 6425 E
Studentenhuis A'dam, 5-9-45 ..... 6425 F
Berisping aan Univ. A'dam i.z. houding in oorl., 7-9-45 ..... 6435 D
Opening Univ., Leiden, A'dam, Delft, Nijmegen, 18-9-45 6441
Colenbrander, Prof. Dr. Th. overl., 10-10-45 ..... 6467 G
Ginneken, Prof. J. van overl. hoogl. Ned. taal en letterkunde, 22-10-45 ..... 6481 I
Senaat v. d. Technische Hoogeschool i. z. houding tijdens bez.; comm. studenten, 5-11-45 ..... 6497 A
Beysens, Mgr. prof. dr. J. Th. overl. oud hoogl. in de wijsbegeerte, 18-11-45 ..... 6522 B
Eere-promotie dr. ir. D. S. Huizinga, scheidend dir. v. d. Landbouwhoogeschool Wageningen, 3-11-45 ..... 6551 A
Protest v. studenten teekenaars i. z. zuivering, 10-12-45 ..... 6551 D
Rümke, prof. H. C., hoogl. psychiatrie Rijksuniversiteit Utr. neemt ontslag, 14-12-45 ..... 6568 B
Sticht. Kath. volkshoogescholen, 5-1-46 ..... 6583 E
H.M. bij Dies Leidsche Universiteit, 9-2-46 ..... 6621 E
Leidsch eere-doct. voor Churchill, 9-2-46 ..... 6621 F
Studentenzuivering, 16-2-46 ..... 6629 A
Prof. F. Sassen hoogleer. Leiden, 27-2-46 ..... 6637 B
Prof. Kaag reg.-com. bij Unilever, 22-3-46 ..... 6668 A
Eere doc. Mgr. de Jong en ds. Gravemeyer en A. v. d. Luyk, 25-3-46 ..... 6669 I
Pol. soc. facult. a. A'dam Univ. 6-4-46 ..... 6687 D
Reorg. Hoog. onderw., 2-5-46 .... 6725 E
Vernieuwing Hoog. Onderw., 15-5-46 6736 F
Amst. stud. eigen parlement, 20-5-46 6741 B

Lager Onderwijs

Sal. der onderw., 12-4-46 ..... 6694 B
Invasiegeld onderw., 2-5-46 ..... 6725 D
Herz. onderw.sal., 14-5-46 ..... 6736 C
Bezold. der onderw., 20-5-46 .... 6739 B

ONGELUKKEN, RAMPEN e.d.

s.s. „Meerkerk" op mijn geloopen, 17-6-46 ..... 6772 C

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING

Schade Putten, 9-7-45 ..... 6356 A
Fruitboomen in Betuwe geleden door inundatie en oorlogsschade, 12-9-45 ..... 6357 A
Rapport v. d. Wal over totale oorlogsschade in Ned., 11-7-45 6357 A
10% v. h. Ned. volk is alles kwijt, 11-7-45 ..... 6357 A
Oorlogsschade Rotterd. haven, 18-7-45 ..... 6363 G
Teruggave Ned. bezit in Duitschl., Comm. voor Ned. ec. belangen, 24-7-45 ..... 6372 E
Schade Ned. Spoorwegen vgl. Deutsche Reichsbahn, 8-8-45 .... 6390 J
Paarden terug uit Duitschl., 8-8-45 6391 A
Nota inzake schadevergoeding, 18-8-45 ..... 6399 D
Onderz. gest. goed. in Duitschl., 30-8-45 ..... 6417 A
Vordering op D'land, rede Min. Vos, 8-9-45 ..... 6432 A
Gas uit D'land en kolenvoorziening, 17-9-45 ..... 6439 A
Expert voor kunstschatten naar Duitschland, 22-9-45 ..... 6449 A
Opricht. van com. voor oorlogsschade, 24-9-45 ..... 6450 C
Geroofde schilderijen terug, 10-10-45 ..... 6467 F
Schadevord. op D'land, 20-10-45 6480 E
Binnenvaart, terugk. van de D'tschers gestolen schepen, 20-10-45 ..... 6481 D
Vraagstuk d. herstelbetal., inaugurale rede prof. dr. J. R. M. v. d. Brink, 26-10-45 ..... 6504 F
Besl. materieele oorlogsschade 1945 17-11-45 ..... 6512 D
Koninkl. trein bij München teruggevonden, 24-11-45 ..... 6521 H
Telefoonst. uit D'land terug, 6-12-45 ..... 6529 C
Elsch Ned. Schadeverg., 9-11-45 .. 6533 A
Fin. voorzieningen m. betr. tot oorlogsschade reg. nota, 11-12-45 6538
Cijfers oorlogsschade Zeeland en Brabant, 12-12-45 ..... 6550 F
45.000 auto's gingen verloren, 12-12-45 ..... 6550 G
Install. v. d. „Shell" in D'land teruggevonden, 18-12-45 ..... 6558 H
Spoorwegstations, oorlogsschade, 21-12-45 ..... 6567 C
Bomb. 14-5-40 R'dam, 11-1-46 .... 6580 C
Oorlogsschade aan huisraad, 9-1-46 ..... 6589 B
Walserij Hoogovens terug uit Duitschl., 24-1-46 ..... 6599 A
Door Duitschers geroofde goed., 11-2-46 ..... 6622 A
Schadereg. voor getroffen won., 13-2-46 ..... 6631 A
Herstel beschadigde won., 22-2-46 6631 B
Verg. in den landbouw, 20-3-46 .... 6667 E
Molestuitkeeringen, 22-3-46 ..... 6667 E

OORLOGSSLACHTOFFERS

Aantal Nijmegen, 12-11-45 ..... 6506 C
Aantal oorlogsslachtoffers, vergel. met Engeland, 10-11-45 .... 6506 D
Aantal burgerslachtoffers bombard. R'dam 12-45 ..... 6558 D
Ned. oorlogsgraven Comité, 4-2-46 6621 K

OPENBARE WERKEN EN WEDEROPBOUW

Schermerhorn over leniging van stoffelijke nood en economisch herstel, 27-6-45 6347
Schermerhorn over taak Min. van Openb. Werken en Wederopb., 27-6-45 6349
Schermerhorn over volkswoningb., Raad v. Wederopb., 27-6-45 6349
Herstel Wieringermeer, 4-7-45 .... 6350 A
Electr. treinen terug uit Duitschland, 9-7-45 ..... 6356 A
Hervatting zoutprod. in Boekelo en Hengelo, 9-7-45 ..... 6356 A
Investeeringsprogr. ontwikkeld voor herst. vooroorl. peil, 11-7-45 6357 A
Ringers over wederopb. en openb. werken, inundaties, 4-8-45 .... 6389 A
Wieringermeerdijk dicht, 6-8-45 .. 6389 B
Herstel Ned. Rijnvaart, 8-8-45 .... 6390 B
Verplichte arb. bij wederopbouw, 11-8-45 ..... 6398 G
Rede Britsch amb. tot Nederl. over den wederopbouw, 18-8-45 6399 C
Direct. voor herstel en voorz., 13-8-45 ..... 6401 D
Ringers over wederopbouw, 21-8-45 ..... 6407 C
Min. Vos over econ. situatie en wederopbouw, 29-8-45 ..... 6416 B
Bespr. i.z. schadeverg., Conf. den Haag en Frankfort, 24-8-45 .... 6416 E
Aanbouw noodwoningen, 30-8-45 .. 6418 F
Haven IJmuiden vrij, 3-9-45 ..... 6424 C
Walcheren's herstel. Nolledijk gedicht, 3-9-45 ..... 6424 D
Rijnvaart hervat, 6-9-45 ..... 6424 E
Uitz. arb. naar geteist. gebieden, 20-9-45 ..... 6442 A
3 Millioen dollar voor Ned. voor Amerik. Relief, 24-9-45 ..... 6450 C
Crediet v. d. Middenstand, 10-10-45 ..... 6459 K
Hoogovens en staalfabr. herv. prod., 26-10-45 ..... 6482 C
Schermerhorn, over Schadeloosstell. en Wederopbouw, 31-10-45 6487 C
Inundatie, herstel Walcheren, 27-10-45 ..... 6489 C
Herstel Wieringermeer, 27-10-45 6489 C
Opening spoorbrug bij Oosterbeek, 11-12-45 ..... 6550 C
Nog een Am. Ing. noodig voor herstel productiemiddelen, 11-12-45 6550 D
Wieringermeer is droog, 12-12-45 .. 6550 E
Aank. Amer. bouwmaterialen, 5-1-46 ..... 6581 H
Moerdijkbrug weer open, 2-1-46 .. 6573 E
Bouwplan 1946 Wederopbouw, 15-3-46 ..... 6659 A
Boeken uit D. terug, 5-4-46 ..... 6686 B
Financ. wederopbouw, 17-4-46 6691
Geen expert bij wederopb., 12-4-46 6701 E
Arbeiders in kampen, 15-4-46 .... 6701 E
Opruim. mijnen en munitie, 14-5-46 6732 C
Ned. eigend. in Duitschl., 27-5-46 .. 6749 I
Gevaarl. oorlogstuig, 28-5-46 .... 6749 O
Prinses over hulp voor noodgebieden, 17-6-46 ..... 6771 B

OVERZEESCHE GEBIEDSDEELEN

Schermerhorn over overz. geb. 27-6-45 6346
Logemann over N. O. I., 19-7-45 .. 6371 A
G.G. en Gen. ter Poorten in Ned., 10-9-45 ..... 6435 A
Logemann in Australië, 10-9-45 .. 6435 I
Voorbereiding Rijksconf., 12-9-45 6442 C
Dr. van der Plas gedesavoueerd, 6-10-45 6460
G. G. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer Jhr. Mr. A. W. L., ontslag, 16-10-45 ..... 6474 A
Oproep Ned. bladen i.z. Ind. beleid, 25-10-45 ..... 6481 H
Publieke opinie Ind. regeeringsbeleid, 13-11-45 ..... 6505 F
Buitengewesten van N.O.I. onder Ned. Bestuur, 2-2-46 ..... 6515 A
Soc. Adviescomm. v. d. Rijksconf. geïnst., 30-11-45 ..... 6520 K
Ontw. v. d. toestand en gebeurtenissen in Ned.-Indië, overz. reg. nota, 11-12-45 6535
Eng.-Ned. bespr. i.z. Ned. Indië, verkl. v. Van Mook, 27-12-45 6569
Verklaring dr. Van Mook en dr. Verboeket, 27-12-45 ..... 6574 E

Britsch-Ind.-Ned. politiecorps ingesteld, 27-12-45 ..... 6575 G
Bezw. Koningin tegen begrooting Curaçao, 31-12-45 ..... 6575 J
Repatr. uit Indië. Radiotoespraak Koningin, 4-1-46 ..... 6582 C
Ontslagaanvr. lt.-gen. v. Oyen; gen. Uhl met pensioen, 1-1-46 .. 6584 A
Min. Logemann reg. beleid Indië, 15-1-46 ..... 6588 D
Geen geh. overeenk. Van Mook en Sjahrir, 11-1-46 ..... 6588 C
Min. Logemann beantw. den Heer Welter, 12-1-46 ..... 6588 D
Instel. Ned. Mil. Gerechtshof in N.O.I., 4-1-46 ..... 6590 B
Scherpe critiek op Ind. beleid, 16-1-46 ..... 6593 A
Dr. Van Mook te Batavia, 31-1-46 6608 B
Overleg met N.O.I. massaverg. A'dam, 4-2-46 ..... 6613 F
Publ. opinie i.z. Ind. vraagstuk, 2-2-46 ..... 6613 G
Regeer. voorst. Gemeenebest Indonesië, 11-2-46 6619
Art. 73 Handvest San Francisco, 11-2-46 ..... 6619 A
Toelichting Min. Logemann, 11-2-46 ..... 6619 B
Ind. Eur. comité Vrij Indonesië, 26-2-46 ..... 6638 C
Kleine Soeda eil. bezet, 8-3-46 .. 6646 C
Ned. troepen op Java geland, 9-3-46 ..... 6653 B
Comm. van Poll. naar Indië, 16-3-46 ..... 6660 D
Bespr. tusschen dr. Van Mook en Sjahrir, 13-3-46 ..... 6662 E
Ned. troepen landen op Lombok, 25-3-46 ..... 6670 C
Bespr. Ned. en Ind. del., 25-3-46 .. 6670 E
Mountbatten over Ind. kwestie, 26-3-46 ..... 6670 F
Ned.-Ind. besprek., 1-4-46 ..... 6679 C
Ind. deleg. n. Ned., 8-4-46 ..... 6687 E
Wetsontw. geldleen., 16-4-46 ..... 6692 D
Brits-Ned. besprek., 12-4-46 ..... 6694 A
Reg.verklar. i.z. N.O.I., 2-5-46 6717
Bespr. op Hooge Veluwe, 25-4-46 6701 A
Rapp v. Poll, 3-5-46 6726
Rapport Van Poll, 3-5-46 6726
Sur. com. bij H.M., 20-5-46 ..... 6739 D
Dajakkers en trouw aan Nederl., 21-5-46 ..... 6744 A
Mr. Slamet over Ind. kwestie, 3-6-46 ..... 6757 I
Ind. kwestie voor Veiligheidsraad, 4-6-46 ..... 6758 A
Verklaring Sjahrir, 5-6-46 ..... 6758 C
Verwarde toestand O.Sumatra, 3-6-46 ..... 6758 D
Ontwerp 5-j. plan Suriname, 1-6-46 6758 E
Rapport over Curaçao, 2/8-6-46 .. 6758 F
10.000 displ. pers. n. Suriname, 1-6-46 ..... 6760 E
Verklaring Sjahrir, 5/12-6-46 ..... 6765 G
Massamoord op Chineezen - Nota, 5/12-6-46 ..... 6765 G
West-Ind. comm. in Ned., 14-6-46 6771 D
Sjahrir overhandigt voorstellen .. 6774 G
Aantal geïntern. op Java, 17-6-46 6774 H
Evacuatie der Japs, 18-6-46 ..... 6775 A
Brits ultimatum a. Indon. troepen, 15-6-46 ..... 6775 B
Deleg. N.W.I. in ons land: ontv. d. H.M. de Kon.; overhand. petities; zelfbestuur in Rijksverband, 26-6-46 ..... 6779 A
Ir. Otten over Indon. probleem, 6779 B
Java suikerind. genation., 21-6-46 6782 K
Voorbereid. rijksconf., 25-6-46 .... 6782 M
Baker over Ind. politiek, .. 25-6-46 6783 I
Britsche troepen verlaten Bandoeng, 28-6-46 ..... 6788 B

SOCIALE ZAKEN

Staking in Rotterdam, 7-7-45 .... 6351 A
Mansholt over situatie in land- en tuinb., 11-7-45 ..... 6356 A
Zorg voor N.S.B.-kinderen, 9-7-45 6358 A
Ziekenfondsbesluit gehandhaafd, 20-7-45 ..... 6371 C
Wachtgeldregeling, 24-7-45 ..... 6373 C
Sociale Verz., Ontwikkeling, 9-8-45 6400 F
Herziening Sociale Verz., 22-8-45 6407 F
Conf. Drees met R. v. Vakcentr., 23-8-45 ..... 6416 C
Raad v. Beheer Volksherstel, 30-8-45 ..... 6417 G
Drees over tekort verpleegsters, 8-9-45, ... 6434 E
Com. „Ned. helpt Indië" opger., 10-9-45 ..... 6435 B
Drees over 5 dag. werkweek en volksverz., 18-9-45 ..... 6442 B
Wachtgeldreg., reg. nota, 11-12-45 6541
Soc. Verzekering, reg. nota 11-12-45 6542
Soc. Hulp verl. aan werkl. arbeiders, reg. nota 11-12-45 6542
Onderst. gezinnen geint. pol. del. 14-12-45 ..... 6546 B
Opricht. sticht. „Puttens Jeugd", 25-3-46 ..... 6668 E
Hers.oord oud-ill. in 't Loo, 1-4-46 6678 F
Vac.-fonds v. d. lanb., ... 24-5-46 6749 G
E.V.C. dagv. Min. Drees, 5-6-46 .... 6756 E
Amerika en de H.A.R.K., 8-6-46 .. 6764 C
Mijnwerkersfonds gekozen, 19-6-46 6774 B
Kosten sonsum.-crediet, 19-6-46 .. 6780 D

SPORT

Athletiek

Turnfeest K.N.G.V., 11-6-46 ..... 6765 E

Wandelen

Geen militairen in vierdaagsche - Maj. Breunese trekt zich terug, 22-6-47 ..... 6782 G

Schaken

Dr. Euwe in dienst K.N.S.B., 4-4-46 6687 G
Dr. Euwe wint Zaansch tournooi, 15-6-46 ..... 6774 E

Voetbal

Ned.—België, 6—3, 13-5-46 ..... 6732 H
België—Ned., 2—2, 30-5-46 ..... 6750 E
Ned.—Luxemb., 6—2, 10-3-46 .... 6652 E

Wielrennen

Stayer en sprintkamp, 3-9-45 .... 6426 C

STAATKUNDE

Algemeen

Oud-min. Verschuur overleden, 19-7-45 ..... 6371 B
Staat v. Beleg verlengd, 22-8-45 .. 6407 D
Onderzoek beleid dr. Hirschfeld, Van Spaendonck, 8-45 ..... 6407 I
G.G. en Gen. ter Poorten in Ned., 10-9-45 ..... 6435 A
Comm. voorbereiding Rijksconf., 12-9-45 ..... 6442 C
G. G. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer Jhr. Mr. A. W. L. ontslag, 16-10-45 ..... 6474 A
Richtlijnen bij ben. reg. nota, 11-12 45 6544
Oud-min. Burger over zijn ontslag, 10-1-46 ..... 6580 D
Vereeniging voor Intern. Rechtsorde, 8-1-46 ..... 6582 G
Schermerhorn dankt Lord Inverchapel, 10-4-46 ..... 6687 F
Vorrink treedt af als reg. gevolm., 9-5-46 ..... 6724 C
Mr. Slamet over Ind. kw., 3-6-46 .. 6757 I
N.W.I. wenscht zelfbestuur in rijksverb., 26-6-46 ..... 6779 A

Bestuur

Raad v. binnenl. bestuur, 27-6-45 6349
M.G. en burgerlijk bestuur, 1-7-45 6350
Vorrink Comm. Gen., 25-7-45 .... 6371 F
Kerstens Ind. reg.-comm., 3-8-45 6381 B
Raad v. Rechtsh. ingesteld, 13-8-45 6400 B
Dir. voor herstel en voorz., 13-8-45 6401 D
R. v. Rechtsh. geïnstalleerd, 20-8-45 6407 B
Benoeming leden R. v. St., 23-8-45 6407 G
Dir.-gen. buit. ec. betr., 14-9-45 .. 6432 B
Comm. van Gelderl. treedt af, 9-11-45 ..... 6504 A
E. H. Ebels comm. in Groningen, 9-11-45 ..... 6504 A
Mr. H. P. Linthorst Homan, comm. in Friesland, 17-11-45 ..... 6513 A
Scholten, mr. J. H. lid v. d. Raad v. State, 29-11-45 ..... 6520 I
Comm. in Gelderland, jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford ben. 19-12-45 ..... 6565 C
Fin. zelfstandigh. Gem. en Prov., 28-1-46 ..... 6607 A
Eervol ontslag mr. A. B. baron v. Voorst tot Voorst, comm., 4-4-46 6677 A
Eerste vrouw burgemeester, 4-4-46 6677 B
Mr. Deckers lid R. v. State, 3-4-46 6695 G
Statenverkiezingen, 4-6-46 ..... 6756 E

Nationaal-socialisme

Doodstraf voor Schriecke, 2-4-46 .. 6677 G
Müller E.E. veroordeeld, 16-4-46 .. 6695 E
Vonnis Mussert voltrokken, 7-5-46 6732 I
Machant et d'Ans. veroord., 14-5-46 6734 A
Dr. Goedewagen gearrest., 11-6-46 6765 C

Nat. Adv. Commissie

Installatie N.A.C., 21-7-45 ..... 6364 F
N.A.C. over verantw. kab. Gerbrandy, 11-8-45 ..... 6398 F
N.A.C. over pol. gevangenen, 18-8-45 ..... 6400 E
N.A.C. over verkiezingen; meening dr. Brugmans, 28-8-45 .... 6415 A
Advies N.A.C. i.z. vrijlating geintern., 1-9-45 ..... 6415 F
Laatste bijeenkomst N.A.C., 16-11-45 6512

Politieke partijen

Schermerhorn over oude en nieuwe scheidingslijnen, 27-6-45 6346
Schermerhorn over Rott. staking, 7-7-45 6351
Drees, onderzoek Rott. staking, 7-7-45 ..... 6351 A
Lieftinck over strijd tegen „zwart" geld, 9-7-45 6355
Oud-min. Verschuur overleden, 19-7-45 ..... 6371 B
Vorrink Comm. Gen., 25-7-45 .... 6371 F
Schermerhorn afgetreden, Banning voorz. N.V.B., 3-8-45 .... 6382 G
S.D.A.P. bijeenkomst A'dam, 2-8-45 6382 H
Mansholt, Drees, Vos, Albarda over N.V.B., 2-8-45 ..... 6382 H
Witteman over R.K. Staatspartij, standpunt t.o.v. N.V.B., ontbinding Staatk. pol. Ver., 2-8-45 .. 6382 J
Vrijz. Dem. Bond hervat werkz., standpunt t.o.v. N.V.B., 2-8-45 6382 K
Band S.D.A.P.-N.V.V. verbroken, 6-8-45 ..... 6390 G
Manifest Comm. partij, 8-8-45 .. 6390 H
Samenwerking Kath. St.partij en N.V.B., 22-8-45 ..... 6409 E
Schouten voor de A.R.-partij, houding t.o.v. Reg. en N.V.B., 5-9-45 6423 I
Geen samenw. Communisten—S.D.A.P., 7-9-45 ..... 6424 A
Program verg. Chr. Hist. Unie, 7-9-45 ..... 6424 B
S.D.A.P. vergadering R'dam; rede Min. Vos, 8-9-45 ..... 6432 A
Rede Oud in V.D. verg.; samengaan met S.D.A.P.?, 7-9-45 ..... 6434 A
S.D.A.P. conf. rede Vorrink; verh. tot N.V.B., C.P.N., Godsd.; Drees over Kabinetsform., 8-9-45 ..... 6434 B
Constit. verg. N.V.B. program reden Banning en Schermerhorn, 13-9-45 ..... 6440 B
S.D.A.P. en C.P.N. motiv. afw., 15-9-45 ..... 6440 C
C.D.-Unie, plannen, 19-9-45 ..... 6441 A
N.V.B. over verk. rede Schermerhorn, 22-9-45 ..... 6448 B
S.D.A.P.-N.V.B. bespr., 22-9-45 .. 6448 E
Anti-Rev. Partij, Urgentieprogr., 24-9-45 ..... 6448 F
N.S.B. wilde in 1940 revol., 22-9-45 6448 G
Federatieve samenwerk. A.R. en C.H., 13-10-45 ..... 6474 D
Anti-Rev. partij, bijeenk. centraal convent., 2-11-45 ..... 6490 A
C. P. N., Roestam Effendi als lid geschorst, 27-11-45 ..... 6521 F
Onderz. naar gestes der Unie tijdens bezetting, 1-12-45 ..... 6521 G
Leden C.H. tegen samenwerk. met A.R., 5-12-45 ..... 6528 G
Antw. S.D.A.P. aan prof. Laski i. z. Ind. beleid, 1-12-45 ..... 6550 K
Onderhand. tusschen S.D.A.P., N. V.B., V.D.B. en Christofoor tot opr. soc. volkspartij, 13-12-45 .. 6550 L
R.K. Staatspartij wordt „Kath. Volkspartij", 22-12-45 ..... 6566 B
A.J.C. los van S.D.A.P. en N.V.V., 17-12-45 ..... 6568 C
Seys-Inquart over N.S.B.-verraad en Mussert, 29-12-45 ..... 6573 A
Partij van den Arbeid, 10-1-46 .. 6580 E
Roestam Effendi geroyeerd uit C.P.N., 12-1-46 ..... 6580 F
De financiering der N.S.B. - Vragen a. d. Min. van Just., 7-1-46 6582 A
Europ. actie voor Federale Unie, 2-1-46 ..... 6582 F
Eereraad voor Driemansch. Ned. Unie, 26-1-46 ..... 6607 C
Partijcongres C.P.N., 8-1-46 .... 6614 A
Fed. samenw. A.R. met C.H.Unie, 24-1-46 ..... 6614 B
1e Congres Partij van den Arb., 6-2-46 ..... 6620 B
K.V.P.-Urgentieprogram, 11-2-46 .. 6628 C
Bijz. Alg. Verg. der C.H.U., 28-2-46 ..... 6638 A
K.V.P. en Partij v. d. Arbeid, 28-2-46 ..... 6638 B
Mr. v. Walsum, voorzitter N.V.B., 22-2-46 ..... 6638 D

Deel C.D.U. naar C.H.U., 1-3-46 6645 B
Bestuur Partij v. d. Arbeid, 7-3-46 6645 C
Uittreden uit C.H.U., 11-3-46 .... 6652 C
Partij van de Vrijheid, 12-3-46 .. 6652 D
Samenwerk. uitgetr. C.H.U. en Herv. Staatspartij, 25-3-47 ..... 6669 F
Soc. Dem. centr. opger. in P. v. d. A., 30-3-46 ..... 6669 G
Lib. Staatsp. steunt P. v. d. Vr., 3-4-46 ..... 6678 G
Arnold Meyer veroordeeld, 13/26-6-46 ..... 6681 D
Commun. demonstr. te A'dam, 20-6-46 ..... 6682 C
Anti-Fascisme, 10-4-46 ..... 6683 C
Vorming Chr. Nat. partij, 30-3-46 .. 6686 A
P. v. d. A. tegen Franco, 11-4-46 .. 6686 C
C.H.U. en P. v. d. A., 16-4-46 .... 6695 F
Rumoer rond Arn. Meijer, 12-4-46 6693 A
Aanvoerders lijsten kieskr., 28-4-46 6706 I
Program pol. partijen, 28-4-46 6707
Debat Schermerhorn-de Vries, 25-4-46 ..... 6718 A
Viering 1 Mei, 3-5-46 ..... 6720 C
Oude S.D.A.P., 10-5-46 ..... 6732 F
Autoritair streven der O. D., 15-5-46 6734 C
Persstemm. over verkiez. uitslag, 18-5-46 6739
Fractieleid. bij H.M., 25-5-46 .... 6739 B
Romme fractiel. K.V.P., 21-5-46 .. 6739 C
Min. over Meyer, 21-5-46 ..... 6741 F
Meyer komt voor, 23-5-46 ..... 6741 G
Meyers aanhang verspreid valsche stembiljetten, 20-5-46 ..... 6741 H
Schermerhorn spreekt te Leuven, 22-5-46 ..... 6742 D
Uitslag verk. Prov. Staten, 29-5-46 6747
Comm. willen 3 part. reg., 27-5-46 6748 B
Verliezen C.H.U. bij Statenverk., 4-6-46 ..... 6756 E
Congres Utrecht - opricht. „oude S.D.A.P., 17-6-46 ..... 6774 A
Cand.lijst C.P.N. te Deventer en K.V.P.-lijst te Nijmegen te laat ingediend, 26-6-46 ..... 6782 E

Regering

Benoeming Kab. Schermerhorn, 23-6-45 6343
Inleiding H.M. de Koningin, 27-6-45 6345
Programma rede Schermerhorn, 27-6-45 6345
Schermerhorn over Kab. Gerbrandy, 27-6-45 6345
Schermerhorn over gezagsverh. 27-6-45 6346
Schermerhorn over Socialisatie, 27-6-45 6348
R. v. alg. oorlogv., R. v. binnenl. bestuur, R. v. econ. zaken, R. v. wederopbouw, 27-6-45 6349
Mansholt over land- en tuinbouw, 11-7-45 ..... 6356 A
Schermerhorn over geldzuivering, loon en prijspolitiek, 14-7-45 .. 6358 A
Logemann over N. I., 19-7-45 .... 6371 A
Mansholt over landbouw, 23-7-45 .. 6371 D
Schermerhorn over radio, 28-7-45 6371 G
Meynen over nieuw leger, 3-8-45 6381 A
Drees over Kab. Schermerhorn, Vos over woningbouw, Mansholt over regeeringsgoederen, 2-8-45 ..... 6382 H
Ringers over wederopbouw, 4-8-45 6389 A
Schermerhorn en Logemann over Japan's capitulatie, 15-8-45 6397
Memo Gerbrandy beleid Londensche regeering, 18-8-45 ..... 6399 E
Vraagstuk politieke gevangenen, 18-8-45 ..... 6400 E
Kolfschoten tot Raad v. Rechtsherstel, 20-8-45 ..... 6407 B
Ringers ov. wederopb. en zwarten handel, 21-8-45 ..... 6407 C
Leden R. v. State benoemd, 23-8-45 6407 G
Standpunt Reg. t.o.v. bedrijfsorg., 8-45 ..... 6407 K
Drees over stakingsrecht (niet uitgespr. rede), 21-8-45 ..... 6408 A
Rede Mansholt bij opening Landb. Hooge School, 8-45 ..... 6409 F
Ned. rechten i. h. Verre Oosten, 20-8-45 ..... 6410 F
Vos over Econ. situatie, 29-8-45 .. 6416 B
Conf. Drees met R. v. Vakcentr., 23-8-45 ..... 6416 C
Leeuw, v.d. over universit. leven, 25-8-45 ..... 6417 C
Schermerhorn over Illegaliteit, 1-9-45 ..... 6425 I
Lieftinck over geldzuivering, 8-9-45 ..... 6431 A
Vos over ec. situatie, 8-9-45 ..... 6432 A
Vos over buitenl. ec. betrekkingen, 14-9-45 ..... 6432 B
Drees op partijverg. S.D.A.P.; 8-9-45 ..... 6434 B
Drees over tekort aan verpl., 8-9-45 ..... 6434 E
Logemann in Australië, 10-9-45 .. 6435 I
v. Schaik over Verk. en energie, 17-9-45 ..... 6439 A
v. Schaik bij spoorw.staking herd., 17-9-45 ..... 6439 B
Schermerhorn, rede N.V.B. 13-9-45 6440 B
Lieftinck, rede deblokk. bankbilj., 27-9-45 6447
Schermerhorn over verk., 22-9-45 6448 B
Beel, rede ambtelijke zuivering, 22-9-45 ..... 6449 E
Meynen over opb. v. h. leger, 29-9-45 ..... 6457 C
Kab. en Annexat., 29-9-45 ..... 6459 B
Standp. d. regeering i.z. Indië, 1-10-45 6460
Logemann, rede over Indië, 5-10-45 6461
H. M., rede 6 Dec. 1942, 7-10-45 6463
Schermerhorn over bijz. rechtspl., 5-10-45 ..... 6465 C
Schermerhorn, rede over Indië, 12-10-45 6468
Logemann over ontslag G.G., 16-10-45 ..... 6474 A
Kolfschoten, rede pol. del. 20-10-45 6480 C
Mansholt, lid deleg. conf. F.A.O., 17-10-45 ..... 6480 D
Vos, lez. schadeverg. D'land, 20-10-45 ..... 6480 E
Leeuw, v. d. inst. persraad, 26-10-45 ..... 6480 F
Kleffens, van, interview met „Times" i.z. Ind. kwestie, 26-10-45 6483
Schermerhorn over Annexatie, Schadeloosstel. en Wederopbouw, 31-10-45 ..... 6487 C
Schermerhorn, radio-rede liq. M.G. 27-10-45 ..... 6488 A
Schermerhorn en Logemann, conf. met H. M. te Londen i.z. Ind. kwestie, 2-11-45 6492
Mansholt, radiorede over conf. int. voedsel- en landbouworg. Quebec 2-11-45 ..... 6496 A
Lieftinck, radiorede over resultaten geldsaneering, 13-11-45 ..... 6504 C
Kleffens, v. over Organ. d. Ver. Volken, 17-11-45 ..... 6513 E
Oproep ministers aan de bevolk. tot meewerk. vern. zwarte handel, 21-11-45 ..... 6513 H
Logemann, verkl. Indië, 16-11-45 6515
Voorz. raad v. min. voortaan door Koningin ben.; min. pres. off. titel; niet min. secr., 6-12-45 .... 6527 A
Nota i. z. regeeringsbeleid a. Staten-gen. aangeboden door min. pres. Schermerhorn, 11-12-45 6535
Kabinetsform. reg. nota, 11-12-45 6535
Door de Ned. reg. te Londen gevolgde beleid reg. nota, 11-12-45 6537
Leeuw, v. install. Ned. kasteelenstichting, 5-12-45 ..... 6550 M
Rijksdienst v. d. lich. opvoed. en d. sport ingesteld, ressort. onder min. v. onderw. kunsten en wetenschap., 5-12-45 ..... 6550 N
Meynen roept vrijwilligers op voor Indië, 16-12-45 ..... 6556 A
Schermerhorn vindt annex. niet van de baan, 17-12-45 ..... 6557 B
Min. Schermerhorn over geall. politiek in Duitschland. Oudejaarsrede, 2-1-46 ..... 6572 A
Bezwaren van Kon. tegen begrooting Curaçao, 31-12-45 ..... 6575 I
Min. Lieftinck tegen loterijspel, 7-1-46 ..... 6581 D
Radio Min. van Schaik, motorvoertuigen, 12-1-46 ..... 6581 I
Min. Schermerhorn over reg.beleid, 9-1-46 ..... 6588 A
Min. Logemann reg.beleid Indië, 15-1-46 ..... 6588 B
H.M. de Kon. decoreert Koopv.-leden, 22-1-46 ..... 6599 B
H.M. de Kon. verdeelt giften uit Curaçao en buitenland, 23-1-46 6599 C
Reactie op motie v. Poll in N.O.I., 19-1-46 ..... 6599 H
Rede H.M. de Kon. Dies Leidsche Universiteit, 9-2-46 ..... 6621 E
Ned. reg. tegen deval. Curaçaosche gulden, 14-2-46 ..... 6623 A
Comm. v. Poll samengesteld, 21-2-46 ..... 6628 B
Min. Meynen over opb. nieuwe leger, 26-2-46 ..... 6636 A
Min. v. Kleffens perm. vertegenwoord. Ned. in veiligheidsraad, 26-2-46 ..... 6637 A
Min. v. Royen Buitenl. Zaken, 26-2-46 ..... 6637 A
Comm. v. Poll n. Indië, 16-3-46 .. 6660 D
V. d. Leeuw install. Radioraad, 21-3-46 ..... 6667 C
V. Kleffens lid atoomcomm, 25-3-46 6668 B
Mansholt over voeds.positie, 23-3-46 6668 C
Van der Leeuw over onderw.-hernieuw., 23-3-46 ..... 6668 D
Schermerhorn over Sticht. „Putten's Jeugd", 25-3-46 ..... 6668 E
Dorp, mr. dr. v. overleden, 26-3-46 6678 C
Ned.-Ind. besprek., 1-4-46 ..... 6679 C
Amerik. onderscheid. v. oud-min. Dijxhoorn, 9-4-46 ..... 6687 B
Brits-Ned. besprek. i.z. Indië, 12-4-46 ..... 6694 A
Brit. onderscheid. v. Tj. v. Starkenborgh, 16-4-46 ..... 6695 D
Bespr. op Hooge Veluwe, 25-4-46 6701 A
Reg.verkl. beleid N.O.I., 2-5-46 .. 6717
Gerbrandy onderscheiden, 6-5-46 .. 6725 G
Affaire De Geer, 8-5-46 ..... 6725 A
Rapp. comm. v. Poll, 3-5-46 6726
Vorrink treedt af als reg.comm., 9-5-46 ..... 6724 C
Regeer.verkl. reactie N.O.I., 7-5-46 6727 A
Schermerhorn demiss., 18-5-46 .. 6739 A
Mansholt naar de F.A.O., 20-5-46 .. 6741 A
Schermerhorn te Leuven, 22-5-46 6742 D
Beel formateur, 27-5-46 ..... 6748 A
E.V.C. dagv. de staat, 5-6-46 ..... 6756 F
Min. Drees install. com. adv. arb. v. vrouwen, 1-6-46 ..... 6757 A
Sjahrir over Ned. voorstellen, 5-6-46 ..... 6758 C
Mansholt over voedselpositie, 3-6-46 ..... 8-6-46 6763 F
Lieftinck dient wet belast.herzien. in, 13-6-46 ..... 6763 H
West-Ind. comm. in Ned., 14-6-46 .. 6771 D
Bespr. m. reg. over zeeliedenconflict 18-6-46 ..... 6774 C
Sjahrir overhandigt voorstellen .. 6774 G
Nat. Havenraad ingesteld, 21-6-46 6780 A
Min. besprekingen te Londen, 24-6-46 ..... 6782 B
Commun. demonstr. te A'dam, 20-6-46 ..... 6782 C

Verkiezingen

N.A.C. over verkiezingen, 28-8-45 6415 A
Verkiezingen hebben voorrang, 22-9-45 ..... 6448 B
Reg.-nota over kieswet noodgem.raden en Prov. St., 11-12-45 6545
Stemrecht pol. del., 16-1-46 ..... 6598 C
Kieswetwijziging, 31-1-46 ..... 6612 B
Cand.stell. kamerverkiez., 10-4-46 6686 B
Statenverkiez., 17-4-46 ..... 6692 A
Opinie-onderzoek, 20-4-46 .....6701 C
Aanvoerd. lijst kieskringen P. St., 28-4-46 ..... 6706 I
Pol. delinq. stemmen niet, 16-5-46 6731 E
Verkl. Bisschoppen bij verkiez., 13-5-46 ..... 6731 F
Uitslag 2e Kamer, 17-5-46 6733
Persstemmen, 18-5-46 6739
Valsche stembiljetten (Meyer), 20-5-46 ..... 6741 H
Uitslag verkiez. Prov. Staten, 29-5-46 6747
Stemvervalschers vrij, 24-5-46 .... 6749 M
Samenst. 2e Kamer, 2/8-5-46 ..... 6755 A
Statenverkiez., 4-6-46 ..... 6756 E
Lijst C.P.N. te Deventer en lijst K.V.P. te Nijmegen te laat ingediend voor gem.raadsverk., 26-6-46 ..... 6782 E

Volksvertegenwoordiging (Alg.)

Schermerhorn over democratie en volksvertegenw., 27-6-45 6347
Zuivering Staten-Gen., 7-8-45 .... 6390 A
Aantal Kamerleden, 18-8-45 .... 6407 A
Zuivering St.-Gen., 24-8-45 ..... 6415 B
Rapp. zuiveringscomm. St. Gen.; ledenlijst, 18-9-45 ..... 6439 C
Wetsontwerp noodparlement, 9-45 6440 A
Samenstelling St.-Gen., voorl. versl., 2-10-45 ..... 6457 A
Noodparlement, mem. v. antw., 5-10-45 ..... 6457 B
Wetsontw. Voorl. Staten-Gen. Eerste K. neemt aan, 25-10-45 6480 A
Noodparlement, vacatures aangevuld, 8-11-45 ..... 6495 B
Opening Staten-Generaal 20-11-45 6511
Nota i. z. reg. beleid aan Stat. Gen. aangeb. 11-12-45 6535

Tweede Kamer, wetsontw. „Voorl. St. Gen.", 10-10-45 6464
Eerste Kamer, zitting, 18-10-45 6474 B
2 Tw. Kamerleden bedanken, 23-1-46 ..... 6598 B
Nieuwe Kamerleden benoemd, 22-2-46 ..... 6637 C
Prof. de Sav. Lohman overl., 18-3-46 ..... 6662 A
Statenverkiezingen, 17-4-46 ..... 6692 A
Lijstaanvoerders, 28-4-46 ..... 6706 I
Schadeloosstell. 2e Kamerleden, 10-5-46 ..... 6731 C
Ontbinding parlement, 16-5-46 .... 6731 D
Fractieleid. bij H.M., 25-5-46 ..... 6739 B
Uitslag verkiez. Prov. Staten, 29-5-46 6747
Commun. willen 3 part.-regeering, 27-5-46 ..... 6748 B
Voorl. zitting St.-Gen. gesloten - open. buitengew. zitting, 2/8-6-46 6755 A
Mr. v. Schaik voorz. 2e Kamer, 7-6-46 ..... 6763 A
Voorz. der afd. benoemd, 7-6-46 .. 6763 A
Engelbrink benoemd, 7-6-46 ..... 6763 A

Eerste Kamer

Zitting Eerste Kamer, 8-10 45 .. 6474 B
Wetsontw. voorl. St.-Gen. aangenomen, 25-10-45 ..... 6480 A
Handv. Ver. Volken aangenomen, 8-11-45 ..... 6495 A
Van Kleffens over Handvest Ver. Volken, 8-11-45 ..... 6496 A
Twee nieuwe leden benoemd, 16-11-45 ..... 6504 E
Open. St.-Gen., 20-11-45 6511
Vragen over Indië. 1-12-45 ..... 6528 E
Prof. de Sav. Lohman overl., 18-3-46 ..... 6662 A

Tweede Kamer

Open. Tw. Kamer; rede v. Van Schaik, 25-9-45 ..... 6448 A
Tw. Kamer behandelt wetsontw. voorl. samenst. St.-Gen., 10-10-45 6464
Verkl. Logemann over Indië, 16-10-46 ..... 6471, 6473
Debat over Indië, 19-10-45 ..... 6473 A
Logemann antwoordt leden, 19-10-45 ..... 6473 A
Van Kleffens bespr. Handvest Ver. Volken, 31-10-45 ..... 6487 A
Twee nieuwe leden benoemd, 16-11-45 ..... 6504 E
Open. St.-Gen. en Troonrede H. M. de Koningin, 20-11-45 6511
Mr. v. Schaik tot voorz. benoemd, 11-45 ..... 6520 D
Vragen over loon en prijspol., 23-11-45 ..... 6520 D
Min. Lieftinck biedt millioenennota aan, 12-12-45 6546
Vragen Koejemans over Jap. in Indië, 7-12-45 ..... 6556 C
Logemann antw. Tweede kamerl. Koejemans over Jap. in Indië, 17-12-45 ..... 6556 C
Lieftinck, exposé over „Bretton Woods" in Tw. Kamer, 13-12-45 .. 6557 A
Drees, debat Tweede Kamer, 19-12-45 ..... 6565 A
Mansholt, debat Tweede Kamer, 19-12-45 ..... 6565 A
Vos, debat Tweede Kamer, 19-12-45 6565 A
Kolfschoten, debat Tweede Kam., 19-12-45 ..... 6565 A
Volksgezondheid en Indië, 19-12-45 6565 A
Tweede Kamer.. Debatten regeeringsbeleid, 3-1-46 ..... 6583 A
Tweede Kamer, reg.beleid, 16-1-46 6598 A
2 Tw. Kamerleden bedanken, 23-1-46 ..... 6598 B
Tweede Kamer. Verg. oorlogsschade, etc., 24-1-46 ..... 6612 A
Tweede Kamer kieswetwijz., 31-1-46 ..... 6612 B
Tw. Kamer - ‚Critiek op R.V.D.-dienst, 1-2-46 ..... 6628 A
Nieuwe Kamerleden benoemd, 22-2-46 ..... 6637 C
Cand.stelling, 10-4-46 ..... 6686 D
Wetsontw. grondw.herz., 3-5-46 .. 6724 A
Uitslag verkiezingen, 17-5-46 6733
Grondwetherz., 3-5-46 ..... 6724 A
Samenstelling 2e Kamer, 2/8-6-46 6755 A
Verslag over toestand int.kampen, 2/8-6-46 ..... 6756 B
Mr. v. Schaik, voorzitter, 7-6-46 .. 6763 A
Voorzitters der afd. benoemd. 7-6-46 ..... 6763 A
Engelbrink tot lid benoemd, 7-6-46 6763 A
Wet „belast.-herzien." ingediend, 13-6-46 ..... 6763 H
Schermerhorn over Ned. Code, 19-6-46 ..... 6773 E

Wetgeving

Ontwerp K.B. collaboratie, 12-7-45 6357 A
Herz. belastingbesluit, 15-8-45 .. 6401 E
Spelling, regeling, 10-8-45 ..... 6401 H
Wetsontwerp reorg. Sociale Verz., 22-8-45 ..... 6407 F
Wetsontwerp noodparlement, 9-45 6440 A
Wetsontw. Voorl. St.-Gen. door Tw. Kamer aangen., 10-10-45 .. 6464
Uitwijz. ongew. D'tschers, 8-10-45 6465 B
Wetsontw. Voorl. St. Gen. door Eerste Kamer aangen., 25-10-45 6480 A
Besluit pol. delinq., 23-10-45 ..... 6491 B
Wet goedkeuring Handvest v. S. Francisco, afgek. 16-11-45 ..... 6520 A
Schorsing invoerrechten; accijns op wijn, 20-11-45 ..... 6520 B
Besl. Huwelijken met vijandel. en niet vijand. vreemdelingen, 28-11-45 ..... 6528 C
Staatsloterij in ouden vorm, 30-11-45 ..... 6528 D
Rechtskracht wetsbesluiten, reg. nota, 11-12-45 6537
Kiesw. noodgem.raden, Prov. Staten reg. nota 11-12-45 6545
Wetsontw. i.z. Ing. Curaçao aangenomen, 19-12-45 ..... 6565 B
K.B. verlaging rente Rijkspostspaarbank, 1-1-46 ..... 6581 A
Kieswetwijziging, 31-1-46 ..... 6612 B
Grondwetsherziening, 28-2-46 .... 6637 D
Wijz. tijd persbesluit, 29-3-46 ..... 6676 C
Wetsontwerp cons.crediet, 1-4-46 .. 6676 D
Wetsontw. wijz. grondwet, 9-4-46 .. 6691 A
Wetsontw. geldleen. N.O.I., 16-4-46 6692 D
Grondwetherz. in 2e Kamer, 3-5-46 6724 A
Zuivering kunstenaars, 25-4-46 .. 6724 F
Wetsontw. grondw.herz., 3-5-46 6724 A
Herz. ontslagen ambtenaren, 15-5-46 6736 I
Wet „belast.herzien." ingediend, 13-6-46 ..... 6763 H
Kosten cons.crediet, 19-6-46 ..... 6780 D
Noodwet voor te laat ingediende cand.lijsten gem.raad, 26-6-46 .. 6782 E

VERKEER EN ENERGIE

Algemeen

Schermerhorn over verkeer en energie, 27-6-45 6349
Regeling reizen naar Duitschland, 2-7-45 ..... 6350 A
Opheffing reisverbod, 2-8-45 ..... 6382 E
Censuur opgeheven, 13-9-45 ..... 6435 G
v. Schaik over verk. en energie; kolentoevoer en wagens; gas uit Duitschl., 17-9-45 ..... 6439 A
Corresp. met Ned. Indië, 23-10-45 6481 G
Postduiven, geschenk v. d. R.A.F. v. Ned., 5-12-45 ..... 6550 A
Reizen n. buitenland, 10-1-46 .... 6582 D
België geen pas visa noodig, 16-2-46 6631 D
Verk. België-Ned. zonder pas visa, 18-2 46 ..... 6632 F
Reizen naar Frankrijk en Spanje, 2-4-46 ..... 6676 G
Wegenwacht A.N.W.B., 16-4-46 .... 6702 F
Aankoop Amer. auto's, 22-5-46 .. 6741 E
Autobevrachtingsdienst opgeh., 5-6-46 ..... 6757 C
Coöp. wegvervoer in voorber., 22-6-46 ..... 6780 G

Electriciteit

Weer electr. stroom voor huish. verbruik, 2-7-45 6350
Stroom uit Duitschl., 2-7-45 ..... 6350 A
Stroom uit Duitschl., 18-7-45 .... 6372 D
v. Schaik over electr., 17-9-45 .... 6439 A
Electr. en gasrantsoen verh., 19-10-45 ..... 6475 D

Havenbedrijf

Stakingen in Rotterdam, 7-7-45 .. 6351 A
Capaciteit Rott. haven, 18-7-45 .... 6363 G
Overeenstemming Rott. haven, 21-7-45 ..... 6373 B
Open brief aan Min.-Pres., 3-8-45 6382 B
Antwoord regeering, 7-8-45 ..... 6389 F
Vakbonden wijzen havenstaking af, 18-8-45 ..... 6400 G
Overzicht Rott. staking, 21-8-45 .. 6403
Haven IJmuiden weer vrij, 3-9-45 6424 C
Toekomst Rotterd. havens, 2-4-46 6685 B
R'dam concur. m. D'tsche havens, 20-4-46 ..... 6702 G
Staking zeelieden en havenarb., 10-5-46 ..... 6724 G
Havenstaking, 16-5-46 ..... 6733 A
Schermerhorn en E.V.C., 20-5-46 .. 6739 H
Reeders wijzen E.V.C.-voorstel af. 21-5-46 ..... 6739 I
Staking bij A.D.M., 22-5-46 ..... 6740 A
Havenstak. duren voort, 3-6-46 .. 6757 D
Onze havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Zeeliedenconflict, 18-6-46 ..... 6774 C
Nat. havenraad ingesteld, 21-6-46 .. 6780 A

Luchtvaart

Plesman in V. St. voor aankoop vliegtuigen, 1-8-45 ..... 6382 F
Luchtpostverbinding met buiteni.,. 11-8-45 ..... 6401 A
Regeeringsvliegdienst, 17-8-45 .... 6401 B
Fokkerfabr. ontw. volksvliegtuig, 22-9-45 ..... 6450 A
Comm. Nat. Vliegtuigindustrie, 28-9-45 ..... 6459 K
Regeeringsvliegdienst N.O., 9-10-45 6467 C
Schiphol intercont. luchthaven, 11-10-45 ..... 6475 E
K.L.M.; pos., 31-10-45 ..... 6491 E
Eerste retourvlucht reg. transportdienst n. Indië, 23-10-45 ..... 6514 G
Aank. en pacht Amer. vliegtuigen, 1-3-46 ..... 6644 C
Herstel verbindingen K.L.M., 10-3-46 ..... 6652 A
K.L.M.-luchtlijn op Oslo, 18-3-46 6660 A
Opening vliegdiensten K.L.M., 8-4-46 ..... 6694 F
Toek. Ned. luchtvaart, 20-4-46 .... 6702 D
Reg.vliegdienst opgeheven, 29-4-46 6719 A
Eerste Ned. vliegt. n. Moskou, 28-4-46 ..... 6719 B
Luchtvaartschool geopend, 16-5-46 6736 G
Leiding v. d. K.L.M., 15-5-46 ..... 6736 H
Luchtd. A'd.-New York geopend, 23-5-46 ..... 6740 C
Luchtlijn n. Bazel, 28-5-46 ..... 6749 F
Fokker eenige vliegtuigfabriek, 6764 A
Toekomst vliegtuigind., 25-6-46 .. 6780 B
K.L.M.-verbind. m. N.- en Zuid-Amerika, 21-6-46 ..... 6780 C

P.T.T.

Uitbreiding telegr.-verkeer, 2-7-45 6350 A
Corresp. m. Ned.-Indië mogelijk, 23-10-45 ..... 6481 G
Telefoonverbind. met Denem. herop. 12-11-45 ..... 6506 G
Luchtpost naar Indië drie maal p. week, 18-12-45 ..... 6556 D
Censuur corresp. v. en n. Indië opgeheven, 9-2-46 ..... 6622 C
Internat. pakketpost, 31-3-46 ..... 6676 A
Postverkeer met Duitschl., 3-4-46 6676 B
Postverk. m. Duitschl. moeilijk. 4-6-46 ..... 6757 B
Postverz. n. Duitsl., 11-6-46 ..... 6763 G

Radio

Schermerhorn over radio, 27-6-45 6348
Schermerhorn over radio, 28-7-45 6371 G
Stichting Ned. Radio Omr. in den overgangstijd, 28-7-45 ..... 6371 G
A.V.R.O. en N.C.R.V. weigeren medew. N.E.R.O., 30-8-45 ..... 6418 D
Staking radio personeel, 5-9-45 .. 6425 B
Radiotelefoonverkeer, open. met Suriname, 23-10-45 ..... 6481 F
Radio-belasting, 1-11-45 ..... 6490 C
Episcopaat verl. terugk. K.R.O.; Syn. der Ned. Herv. Kerk v. Nat. omroep, 8-11-45 ..... 6506 F
Overeenst. tusschen regeer. en omroepver. 17-11-45 ..... 6512 A
Min. v. d. Leeuw voor Nat. Omroep, 24-12-45 ..... 6563 E
Radio-stichting, bestuur, 27-12-45 .. 6568 F
Nieuwe radioregeling, 19-1-46 .. 6599 D
Manifest. voor Nat. radio-omroep, 22-1-46 ..... 6599 E
Nieuwe leden Radioraad, 1-3-46 6644 D
Instal. Radioraad, 21-3-46 ..... 6667 C
Mr. v. Rhijn, lid Radioraad, 12-4-46 6695 G
Radio-tel. met Curaçao, 18-4-46 .. 6702 E
Ned. dankt B.B.C., 25-5-46 ..... 6749 H
Moeilijkheden bij „Radio Nederl.", 25-6-46 ..... 6781 A

Scheepvaart

Schermerhorn over scheepvaart, 27-6-45 6348
Nederl. Rijnvaart belangen, 8-8-45 6390 B
Plannen K.P.M., 29-8-45 ..... 6418 K
Rijnvaart hervat, 6-9-45 ..... 6424 E
Binnenvaart, terugk. v.d. D'tschers gest. schep., 20-10-45 ..... 6481 D
Stoomvaart Mij. „Nederland" i. d. oorlogsjaren, 18-11-45 ..... 6514 F
Scheepvaart, reg. nota, 11-12-45 .. 6544
Vloot K.P.M., 10-12-45 ..... 6550 B
s.s. „Trompenberg" vergaan, bem. gered, 15-12-45 ..... 6558 B

Scheepv.beweging R'dam en Amsterdam toegenomen, 3-1-46 .... 6572 C
Zeesleepvaartvloot L. Smit & Co, 31-12-45 ..... 6573 F
Actie tegen Ned. sch. in Australië, 9-1-46 ..... 6584 E
H. M. decor. koopv.leden, 22-1-46 6599 B
Spion Kloosterboer ontsnapt - Vergaan „Simon Bolivar", 29-1-46 ..... 6607 D
A. Romijn, dapperste kap. der Koopv., 6-2-46 ..... 6613 A
Amsterd.-Rijnkanaal, 11-2-46 .... 6620 D
Lijndienst Rotterdam-Hull herst., 21-3-46 ..... 6668 F
Rott. Lloyd regelm. n. Indië, 27-3-46 6668 G
Vord. v. schippers op de geallieerde vloot, 1-4-46 ..... 6677 C
Verliezen K.P.M., 2-4-46 ..... 6677 D
Verliezen tankvloot, 2-4-46 ..... 6677 E
Austr. veto uitreis Ned. schepen, 17-4-46 ..... 6696 C
„Tasman" uit Australië vertrokken, 3-4-46 ..... 6758 B
Kustvaartuigen aan reeders, 8-6-46 6763 D
Onze havens en Duitschl., 12-6-46 6765 B
Austr. weigert repar. aan Nederl. schepen, 11-6-46 ..... 6766 C
s.s. „Meerkerk" op mijn gelopen, 17-6-46 ..... 6772 C
Overzicht Ned. schepen in aanbouw, ... 6772 D
m.s. „Westerdam" op Holl.-Amerlijn, 25-6-46 ..... 6779 C
Ned. kustvaarders n. Middell. Zee, 24-6-46 ..... 6782 A
Int. Scheepv.congres te A'dam, 27-6-46 ..... 6784 D

Spoorwegen

Electr. treinen terug uit Duitschl., 9-7-45 ..... 6356 A
Overzicht Ned. Spoorwegen, 8-8-45 6390 J
Onbruikb. mat. uit Indië terug, 27-8-45 ..... 6418 A
Meer wagens voor vervoer, 28-8-45 6418 B
v. Schaik over N.S. bij herd. staking, 17-9-45 ..... 6439 B
Opening spoorbrug bij Oosterbeek, 11-12-45 ..... 6550 C
Opbouw modern bedrijf, 29-1-46 .. 6603 A
Electrific. van diverse lijnen, 19-6-46 ..... 6772 A

Wegverkeer

Canad. hulp bij busdiensten, 27-8-45 6418 A
Aankoop auto's 27-10-45 ..... 6491 F
Toewijz. verkeersmid. te traag, 2-11-45 ..... 6496 F
Moerdijkbrug weer open, 2-1-46 .. 6573 E
Min. v. Schaik over motorvoert., 12-1-46 ..... 6581 I

VERZEKERING, LIJFRENTE EN PENSIOENEN

Afkoopen beleening verzekeringen, 23-7-45 ..... 6372 F
Regeling ∫ 100-bilj. gepensionneerden, 1-8-45 ..... 6382 A
Toekomstige sociale verz., 9-8-45 .. 6400 F
Herziening sociale verz., 22-8-45 .. 6407 F
Drees over wenschelijkh. volksverz., 18-9-45 ..... 6442 B
Tariefverh. levensverz., 29-11-45 .. 6521 B
Beschikking Levensverzek. uitkeeringen 1945, 8-11-45 ..... 6557 D
Premies levensverz. verhoogd, 6-5-46 ..... 6735 B

VERZETSBEWEGING

Min. in verzetsbew., 23-6-45 6343
Schermerhorn over de illegaliteit, 27-6-45 6346
Schermerhorn over B.S., 27-6-45 6346
Maj. Claessens over advies illegaliteit bij zuivering, 12-7-45 ..... 6357 A
Prins Bernhard tot de B.S., 16-7-45 6364 A
Drees over Vaderl. en Groot Burger Comité, 21-7-45 ..... 6364 F
Opheffing B.S., 28-7-45 ..... 6382 C
Gefusilleerde gijzelaars herdacht, 18-8-45 ..... 6400 A
N.B.S., protest vrijlating pol. gevangenen, 23-8-45 ..... 6409 D
Gefusilleerden begraven op Leusderheide, 22-8-45 ..... 6410 A
America (Peel) hielp geallieerde vliegers, dank der Amerikanen, 15-8-45 ..... 6410 D
Am. onderscheiding voor Prins Bernhard, 23-8-45 ..... 6410 E
Prinses over hulp aan verz.bew., 27-8-45 ..... 6417 F
Rede Schermerhorn; Stichting 1940—1945; positie illegaliteit, 1-9-45 ..... 6425 I
Vught, slachtoffers herdacht, 4-9-45 6426 A
Herdenking spoorw.staking, 17-9-45 6439 B
H. M. en de ex-illeg. werkers, 28-9-45 ..... 6459 D
Slachtoffers I.D.- en O.D. proces 1943 met mil. eer begraven, 22-11-45 ..... 6521 D
Herdenk. 422 gefus. te Haarlem, 27-11-45 ..... 6521 E
Leden Parool-groep te Overveen bijgezet, 19-12-45 ..... 6558 F
Herst.oord oud-ill. in 't Loo, 1-4-46 6678 F
Herd. opstand Georgiërs Texel, 8-4-46 ..... 6693 D
Comité v. corlogsgraven, 27-4-46 6719 E
Verzetskruis ingesteld, 7-5-46 .... 6731 A
Oorlogsherinn.kruis, 10-5-46 ..... 6731 B
Gedenkplaat L. Polak, 27-5-46 .... 6750 F
Oorlogsmuseum Overloon, 27-5-46 6750 G

VOEDSELVOORZIENING

Algemeen

Schermerhorn over voedselvoorz., 27-6-45 6348
Vooruitzichten voor fruit, suiker, eieren, 12-7-45 ..... 6357 A
Kosten ingevoerd voedsel (Schermerhorn), 14-7-45 ..... 6359 A
Louwes in Am. over Ned. behoeften, 19-9-45 ..... 6442 F
Louwes over voedselpositie, 5-10-45 ..... 6466 B
Ned. deleg. conf. F.A.O., 17-10-45 6480 D
Landbouw, Visscherij en Voedselvoorz. reg. nota, 11-12-45 6543
Nat. productie 75% voor consumptie, meded. min. Vos, 19-12-45 .. 6567 B
Aantal levensmid. in vrije verkoop, 1-1-46 ..... 6581 E
Hulp uit Denemarken, 6-2-46 .... 6623 D
Buitenl. hulp in 1945, 22-2-46 6643
Wetsontw. cons.crediet, 1-4-46 .... 6676 D
Prijsstijging indexcijfers, 23-3-46 .. 6678 I
Hoover in Ned., 9-4-46 ..... 6687 A
Subsid. voedselpakket, 12-4-46 .... 6693 C
Graanlen. a. Frankrijk, 8-4-46 .... 6694 C
Reh. ir. Louwes, 10-5-46 ..... 6736 B
Verbet. voedselvoorz. Nederl. in Duitschland, 21-5-46 ..... 6740 I
Mansholt n. Am. F.A.O., 20-5-46 .. 6741 A
Graanlev. aan Frankrijk, 21-5-46 .. 6745 B
Levensonderh. arbeidersgezinnen, 9/15-6-46 ..... 6763 E
Mansholt over positie suiker, vet en haring, 8-6-46 ..... 6763 F

Distributie

Electr. stroom voor huish. verbruik, 2-7-45 ..... 6350 A
Uniform rantsoen-schema, 16-7-45 6363 F
Textiel-distributie, 25-7-45 ..... 6371 H
Schoenendistributie, 8-9-45 ..... 6432 A
Gas- en electr.rantsoen verh., 19-10-45 ..... 6475 D
Tabak en versnaperingen, 23-10-45 6482 D
Vereenv. textiel-distr., 8-12-45 .. 6545 D
Aantal levensm. in vrijen verkoop, 1-1-46 ..... 6581 E
Verlaging broodrants., 23-3-46 .. 6668 C
Verlaging broodrantsoen, 22-5-46 .. 6740 E
Benzine, smeerolie, e.d. vrij. 11-5-46 ..... 6743 C
Beleid mr. v. Spaendonck, 2/8-6-46 6757 E
Distributie ruwe suiker, 20-6-46 .. 6780 F

Land- en tuinbouw

Schermerhorn over land- en tuinbouw, 27-6-45 6348
Mansholt over probl. van land- en tuinb., 11-7-45 ..... 6356 A
„Oogst moet binnen" (Schermerhorn), 14-7-45 ..... 6358 A
Mansholt over landb. problemen, 23-7-45 ..... 6371 D
Landbouwkringen over annexatie, 13-7-45 ..... 6383 A
Landbouw in cijfers, 3-11-45 ..... 6506 B
Behandeling in Reg. nota, 14-12-45 6543
Eere-promotie dr. ir. D. S. Huizinga, scheidend dir. Landbouwhoogeschool Wageningen, 3-11-45 6551 A
Beschikk. Pachtreg. 1945 17-11-45 6557 F
Ir. S. L. Louwers adviseur F.A.O., 31-1-46 ..... 6613 D
Graanpositie slecht. 21-5-46 ..... 6740 H
Export bloembollen n. Engeland, 21-5-46 ..... 6749 C
Vacantiefonds v. landbouw, 24-5-46 ..... 6749 G
Uitmalingsperc. tarwe, 22-5-46 .... 6749 N
Groenten n. Am. milit. in D'tschland, 22-6-46 ..... 6781 C

Veeteelt

Mansholt over veeteelt, 23-7-45 .. 6371 D
Toestand veehouderij, 10-10-45 .... 6466 C
Veeteelt in cijfers, 3-11-45 ..... 6506 B
Tax.markt voor gebruiksvee afgeschaft, 13-11-45 ..... 6512 B

Visscherij

Toestand visschersvloot, 6-9-45 .... 6424 F
Plannen walvischvaart, 4-1-46 .... 6581 F
Mij. walvischvaart opger., 2-3-46 .. 6644 B
Stichting Unievisch, 11-3-46 ..... 6652 B
Haringvisscherij 1945, 15-4-46 ..... 6692 E
Max.-prijs haring - handel protesteert, 20-6-46 ..... 6773 G

VOORLICHTING

Algemeen of R.V.D.

Schermerhorn over reg. voorl. dienst, 27-6-45 6349
Taak Reg. voorl. dienst, 1-9-45 .. 6423 A
Open. afd. „Oog en Oor" (R.v.D.), 4-10-45 ..... 6465 C
Reg. nota over R.v.D., 11-12-45 6537

Pers

Oprichting Ned. Dagbladpers 1945, 31-7-45 ..... 6382 L
Henr. v. d. Mey overleden, 26-8-45 6418 C
Telegraaf en „Courant" geschorst, 30-8-45 ..... 6418 E
Positie Telegraaf, 6-9-45 ..... 6425 G
Persbesluit 1945, 20-9-45 ..... 6443 C
Inst. Persraad, 26-10-45 ..... 6480 F
Oproep Ned. bl. Ind. beleid, 25-10-45 ..... 6481 H
Persstemmen nota reg. beleid, 13-12-45 ..... 6545 A
Persstemmen over begroting, 14-12-45 ..... 6549 A
Bovene van, G. A., oud hoofdred. Aneta te Batavia, te 's-Hage overleden, 17-12-45 ..... 6556 E
D. Hans overleden, 5-1-46 ..... 6583 F
G. D. J. Lambooy hoofdred. A.N.P., 8-1-46 ..... 6583 G
Internationaal persmuseum, 9-2-46 6621 L
Opheffing censuur post v. en n. Indië, 9-2-46 ..... 6622 C
Overtreding persbesluit 1945, 15-3-46 6661 C
Wijz. tijd persbesluit, 29-3-46 ..... 6676 C
Broekhoff overleden, 10-4-46 .... 6683 B
Papierpositie, 24-4-46 ..... 6703 A
Persstemmen o. verkiez., 18-5-46 .. 6739
Dr. Goedewagen gearresteerd, 11-6-46 ..... 6765 C
Meyer Schwenke gearresteerd, 17-6-46 ..... 6773 A
Geding P.R.A.-Ochtendpost, 24-6-46 6781 F

WATERSTAAT

Herstel Wieringermeer, 4-7-45 6350
Wieringermeerdijk dicht, 6-8-45 .. 6389 B
Haven IJmuiden vrij, 3-9-45 ..... 6424 C
Nolledijk (Walcheren) gedicht, 3-9-45 ..... 6424 D
Wieringermeer droog, 12-12-45 .... 6550 E
Amsterdam-Rijn-Kanaal, 11-2-46 .. 6620 D

ZUIVERING VAN HET OPENBARE LEVEN

Schermerhorn over zuivering, 27-6-45 6347
Uitspr. eereraden, 5-7-45 6350
M.G. over wijziging Tribunaalbesluit, 12-7-45 ..... 6357 A
Zuivering Officierscorps, 11-7-45 .. 6357 A
Rechtspositie pol. gevangenen, 16-7-45 ..... 6363 C
Collaboratie, begrip, 16-7-45 .... 6363 C
Bijzonder Gerechtshof A'dam, 24-7-45 ..... 6373 D
Maatregelen tegen beeldende kunstenaars, 1-8-45 ..... 6383 B
Zuivering Staten-Gen., 7-8-45 .... 6390 A
Uitspraken tegen letterkundigen, 11-8-45 ..... 6401 K
Onderzoek beleid Hirschfeld, v. Spaendonck, Woltersom, 8-45 .. 6407 I
Bijz. Gerechtshof den Haag, doodstraf geëischt, 21-8-45 ..... 6409 B
Pol. gevangenen, aantal, naar Duitschl., 22-8-45 ..... 6409 C
Protest N.B.S. i.z. vrijlating pol. gevangenen, 23-8-45 ..... 6409 D
Landbouw Hooge School gezuiverd, 8-45 ..... 6409 F
Zuivering St.-Gen., 24-8-45 ..... 6415 B
Toestand intern. kampen, rapport Kruls, 24-8-45 ..... 6415 C

Protesten i.z. vrijlating N.S.B.ers, 24-8-45 ..... 6415 D
Vrijlating geïnterneerden, 24-8-45 6415 E
N.A.C., advies i.z. vrijlating geintern. rapport P.O.D., 1-9-45 .. 6415 F
Uitspraken tegen musici, 27-8-45 .. 6417 E
Vrijl. geïntern.; houding Reg., 4-9-45 ..... 6424 L
Zuivering bedrijfsleven, 5-9-45 .... 6425 A
Zuivering radio, 5-9-45 ..... 6425 B
Rapport zuiveringscomm. St. Gen., 18-9-45 ..... 6439 C
Actie tot rechtsherstel Ned. Kunstenaars, 19-9-45 ..... 6443 A
Uitspraken Eereraden, 15-9-45 .... 6443 B
Zuivering Pers, Besl. 1945, 20-9-45 6443 C
Ambtelijke zuivering, rede min. Beel, 22-9-45 ..... 6449 E
Eereraad Litteratuur, uitspr., 3-10-45 ..... 6459 I
Uitwijzing ongew. D'tschers, 8-10-45 ..... 6465 B
Centr. Zuiveringsraad bedrijfslieven, 5-10-45 ..... 6466 D
Vergunning aan kunstenaars, 15-10-45 ..... 6476 C
Kolfschoten over polit. del., 20-10-45 ..... 6480 C
Inst. Persraad, 26-10-45 ..... 6480 F
Eereraad; Muziek, collect. uitspr. o. musici, 18-10-45 ..... 6482 F
Eereraad, Litteratuur, uitspr., 23-10-45 ..... 6482 G
Perszuiv., adres Haagsche dagbl.-direct. a. d. minister, 17-11-45 .. 6522 A
Staking ambt. opgeheven; Centr. Org. Zuivering neemt ontslag, 26-11-45 ..... 6528 B
Zuivering, reg. nota, 11-12-45 6544
Kunstzuivering, schorsing zonder sanctie, 11-12-45 ..... 6551 B
Protest v. studenten-teekenaars i. z. zuivering, 10-12-45 ..... 6551 D
Kon. besluit regelt zuivering rechterlijke macht, 18-12-45 ..... 6558 A
Ben. Hooge College v. d. rechterl. macht, 18-12-45 ..... 6558 A
Eervol ontslag Mr. Frederiks, 14-1-46 ..... 6596 B
Eereraad voor Driemansch. Ned. Unie, 26-1-46 ..... 6607 C
Studentenzuivering, 16-2-46 ..... 6629 A
Wetsontw. tijd Persbesluit 1945, 29-3-46 ..... 6676 C
Collab. Amst. Ballast Mij., 1-4-46 6677 H
Aant. polit. gevangenen, 3-4-46 .. 6678 A
Vrijlat. pol. deliq., 23-4-46 ..... 6702 B
Wet zuivering kunstenaars, 25-4-46 6724 F
Polit. delinq. mogen niet stemmen, 16-5-46 ..... 6731 E
Rehabil. ir. Louwes, 10-5-46 ..... 6736 B
Zuivering v. d. adel, 21-4-46 ..... 6740 B
Hirschfeld eerv. ontslagen, 20-5-46 6741 D
Hirschfeld in beroep. 27-5-46 ..... 6749 L
Beleid mr. v. Spaendonck, 2/8-6-46 6757 E

NED. O. INDIE

ALGEMEEN

Schermerhorn over overz. gebieden, 27-6-45 6346
Logemann over N.O.I., 19-7-45 .. 6371 A
Strooibiljetten, 21-8-45 ..... 6410 H
Min. Logemann in Australië, 10-9-45 ..... 6435 I
Indon. terug naar Indië, 19-9-45 6444 E
R.A.P.W.I. gemol., 13-10-45 6468
Corresp. m. Ind., 23-10-45 ..... 6481 G
Oproep Ned. bl. i.z. Ind. beleid, 25-10-45 ..... 6481 H
Reg. v. Mook i.z. fin. steunverl., 26-10-45 6483
Oud-krijgsgev. en geïntern. buiten Java ontevred., 30-11-45 ..... 6522 L
Repatrieering, 3400 Ned. uit Batavia vertr., 1-12-45 ..... 6532 A
Indon. bestuursambt. door extrem. vermoord, 12-12-45 ..... 6559 B
Jap. rapport i.z. Indië, 15-12-45 .. 6569 A
Aanslag op Sharir, 27-12-45 ..... 6575 E
Fin. der N.S.B. - Vragen aan Ned. Min. van Justitie, 7-1-46 ..... 6582 A
Repatr. naar Ned. 1e groep, 4-1-46 6582 C
Br. verliezen in N.O.I., 7-1-46 .... 6584 C
Alle Japs. van Java naar Galang, 8-1-46 ..... 6584 D
Samenwerking op Borneo, 12-1-46 6590 E
Mas Hamet open brief aan H.M. de Kon., 14-1-46 ..... 6590 F
Com. voor gebiedsuitbreiding, 14-1-46 ..... 6599 F
Com. voor gebiedsuitbreiding, 14-1-46 ..... 6599 F
Dem. Liga - Tegen Soekarno, 17-1-46 ..... 6600 A
Kunstschatten op Java „Derima Coll", 29-1-46 ..... 6608 E
Opheffing censuur post van en 22-2-46 ..... 6615 A
Buitengew. onder Ned. bestuur, 2-2-46 ..... 6615 A
Java in bezettingstijd, 4-2-46 .... 6622 E
Petitie Democr. Liga, 15-2-46 ..... 6631 E
Muiterij te Menado, 22-2-46 ..... 6631 L
Europ. in Indon. handen, 18-2-46 6632 A
Muiterij Minahassa geëindigd, 13-3-46 ..... 6653 E
Reactie invoering nieuw geld, 9-3-46 ..... 6654 A
Pest in Bandoeng, 11-1-46 ..... 6590 C
Com. v. Poll naar Indië, 16-3-46 6660 D
Extra-uitkeer. ambtenaren, 3-4-46 6679 E
Van Mook terug in Batavia, 8-5-46 6727 B
Van Mook is optimistisch, 16-5-46 6737 A
Van Mook v. d. radio, 22-5-46 .... 6743 D
Dajakkers en trouw aan Nederl., 21-5-46 ..... 6744 A
Van Mook te Singapore, 27-5-46 6751 A
Verwarde toest. op O.-Sumatra, 3-6-46 ..... 6758 D
De Rijksconferentie, 17-6-46 ..... 6771 C
Aant. geïnt. op Java ..... 6774 G
Ir. Otten over Indon. probleem 6779 B
Voorbereid. v. d. Rijksconf., 25-6-46 6782 M
Baker over Ned. pol. in Indië, 25-6-46 ..... 6783 I

ARBEID

Stakingen

Havenarb. in Australië, 28-9-45 .. 6450 E
Comm. der Ned. Ind. Reg., 28-9-45 6450 E
Havenarb. in Singap. en Sydney, 26-10-45 6483
Door stakingen in Australië worden levensmidd. bestemd voor N.O.I. niet vervoerd, 3-12-45 .. 6532 D
Actie tegen Ned. schepen in Australië, 9-1-46 ..... 6584 E

BUITENLAND

Overeenkomst met Australiërs, 24-1-46 ..... 6614 H
Art. 73 handvest San Francisco, 11-2-46 ..... 6619 A
Critiek Menzies op Austr. reg.beleid i.z. Ned.-Indië, 7-3-46 ..... 6646 E

BEVOLKING

De positie der Chineezen, 24-6-46 6782 O

DEPORTATIE, EVACUATIE, ENZ.

Japs en geïnt. geevacueerd, 4-4-46 6679 F
Stopzetting evac. n. Nederl., 11-4-46 6688 E
Nederl. in Australië, 17-4-46 ..... 6703 F
Cijfers v. d. repatrieering, 15-5-46 6736 K
Evac. op Java vertraagd, 22-5-46 6743 E
Aanbod Sjahrir omtr. geïntern., 28-5-46 ..... 6751 B
Aantal geïnt. op Java ..... 6774 G
Evacuatie der Japs, 18-6-46 ..... 6775 A
Britse troepen bevrijden gevangenen, 24-6-46 ..... 6782 L

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Econ. toestand N.O.I., 8-45 ..... 6398 A

GELD- EN BANKWEZEN

Algemeen

Jap. geld door N.O.I. geld vervangen, 6-3-46 ..... 6645 H
Ned.-Ind. gulden gelijk aan Ned. gulden, 4-3-46 ..... 6646 A
Reactie invoering nieuw geld, 9-3-46 ..... 6654 A
Protest Sjahrir invoer Ned. geld, 16-3-46 ..... 6662 C

Overeenk. m. h. buitenland

Wetsontw. geldl. v. Ned., 16-4-46 6692 D
Australische leening, 20-4-46 ..... 6703 G

GOUV.-GEN.

G.G. bevrijd, 19-8-45 ..... 6398 C
G.G. in Tsjoengking, 8-45 ..... 6418 L
G.G. en Lt.-Gen. ter Poorten in Ned., 10-9-45 ..... 6435 A
Mevr. Tjarda in kamp Tjideng, 16-9-45 ..... 6444 C
G.G. ontslag, 16-10-45 ..... 6474 A

GRONDSTOFFEN

Kinine prod. intact, 13-9-45 ..... 6436 A
De tinmijnen op Banka, 5-1-46 .. 6583 I
Suikerproductie 1942-1945, 9-2-46 .. 6622 F

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen

Australië annul. bestell., 11-4-46 6687 A
Java, suikerind. genational., 21-6-46 6782 K

Industrie

Tinbaggermolens voor N.O.I., 9-7-45 6356
Order voor schepen, 28-8-45 .... 6426 F
Kinine-prod. intact, 13-9-45 ..... 6436 A
Commissie Nat. Vliegtuigindustrie, 28-9-45 ..... 6459 K
De tinmijnen op Banka, 5-1-46 .. 6583 I
Suikerproductie 1942-1945, 9-2-46 .. 6622 F
Prijzen der levensmidd., 27-3-46 .. 6670 H

HULP AAN INDIE

Kerstens en Hoogstraten o. Nica, 3-8-45 ..... 6381 B
Werving Nica-personeel, 15-8-45 .. 6397 B
Prinses over Roode Kruis in Indië, 15-8-45 ..... 6397 C
Medische hulp, 28-8-45 ..... 6418 I
Nica plan, 27-8-45 ..... 6426 D
„Ned. helpt Indië" com. opger., 10-9-45 ..... 6435 B
Hulp aan geïnterneerden; Indon. rep. moet ontbonden, 8-9-45 .... 6435 H
v. Mook over fin. steun verleen., 26-10-45 6483
Reorgan. Nica, 10-11-45 6507
Medic. voor burgerbevolking, 16-3-46 ..... 6663 D
Herd. schrijv. Gen. Synode in Ned., 26-3-46 ..... 6669 H

JUSTITIE

Opr. bijz. gerechtshoven, 4-1-46 .. 6590 B
Gener. pardon voor pol. overtr., 1-3-46 ..... 6645 G
Journalisten gearresteerd, 24-4-46 6704 D
Repatr. uit Australië gearresteerd, 15-4-46 ..... 6704 E

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Intern. kampen, Batavia, 12-9-45 .. 6444 A
Ned. krijgsgevangenen, 16-9-45 .. 6444 B
Toest. op Born., Cel., Mol. en Sum., 13-10-45 6468
Amb. uit Batavia teruggetrokken, 21-11-45 6516
Verz.schrift Nederl. vrouwen om Ambonneezen niet weg te zenden uit Bat., 24-11-45 ..... 6522 H
Extr. voeren duizend gijzelaars weg uit Soerabaja, 17-12-45 ..... 6559 G
Alle Japs van Java naar Galang.
Jap. oorlogsmisd. op Java, 21-12-45 6575 D
8-1-46 ..... 6584 D
Inst. Ned. Mil. Gerechtsh., 4-1-46 .. 6590 B
Samenwerking op Borneo, 12-1-46 6590 E
Ned. offic. protesteeren tegen uitzending, 25-1-46 ..... 6612 D
Parade Ned. en Br. troepen, 1-2-46 6614 K
Luit.-gen. Helfrich in Ned. terug, 21-2-'46 ..... 6628 E
Slag in de Javazee, 23-2-46 6635
Engelsche verliezen, 7-1-46 ..... 6640 B
Nog 20.0000 Japs op Midden-Java, 23-3-46 ..... 6670 C
Russische duikboot in Java-zee, 27-3-46 ..... 6670 G
Landing Ned. troepen op Java, 29-3-46 ..... 6679 B
Britsche tanks overgenomen, 10-4-46 ..... 6687 I
Britsche verl. op Java en Sumatra, 3-4-46 ..... 6688 B
Britten op Java, 5-4-46 ..... 6688 C
Oproeping dienstplichtigen, 17-4-46 6696 A
Protest Ned.-Ind. regeer., 1-5-46 .. 6720 D
Commando-overdr. op Oost-Java, 14-5-46 ..... 6737 B
Wijz. opperbevel, 21-5-46 ..... 6744 B
Botsing Britsche troepen en extr., 29-5-46 ..... 6751 E
Britsche troepen in N.O.I. (Bevin), 5-6-46 ..... 6760 B
Evacuatie der Japs, 18-6-46 ..... 6775 A
Britsch ultimatum aan Indon. troepen bij Soerabaja, 15-6-46 .. 6775 B
Britsche troepen bevrijden gevangenen, 24-6-46 ..... 6782 L
Ind. protest bij geall. bevelhebbers, 22-6-46 ..... 6782 N
Troepenverplaats. in omgeving Batavia ..... 6783 A
Britsche troepen verlaten Bandoeng, 28-6-46 ..... 6788 B

Britsche troepen

Herbezetting door Britsche troepen, Herstel Ned. gezag, 13-8-45 6397 A
Invasie Indië voorbereid (Rede Churchill), 17-8-45 ..... 6398 B
Aant. geall. krijgsgev. Java, 5-9-45 6426 B
Bezetting Java, 24-9-45 ..... 6450 E
Br. bezett. plaats. Java en Sum., 13-10-45 ..... 6476 D

Bez. Sem., Soerab.; mil. toest. andere eil., 26-10-45 6483
Gen. Mallaby vermoord. Eng. reacties, 25-10-45 ..... 6491 G
Toest. buiten Java, 2-11-45 6492
Opnieuw strijd te Soerabaja, 10-11-45 6507
Nog steeds gevechten in Soer.; eveneens onl. in Sem. en Batavia, 15-11-45 ..... 6515 D
Gevechten in Sem., 26-11-45 ..... 6522 I
Soerabaja bezet, 29-11-45 ..... 6522 K
Bezoek van Christison aan Sumatra, 3-12-45 ..... 6532 B
Britsch ultimat. aan extr. te Bandoeng, 1-12-45 ..... 6532 N
Handgran. naar toestel van Christison, 8-12-45 ..... 6551 G
Toestand in de buitengewesten, 10-12-45 ..... 6551 I
Tjibadak met grond gelijk gemaakt als repr.-aanval op Eng. convooi, 11-12-45 ..... 6551 K
Nieuwe Britsche troepen in Batavia, 14-12-45 ..... 6559 F
Britsche strafexpeditie verwoest Bekassi, 17-12-45 ..... 6559 I
Br. verliezen in N.O.I., 7-1-46 .... 6584 C
Gen. Christison over verhoud. tusschen Ned. en Engelschen, 18-1-46 ..... 6591 B
Gen. Mallaby gesneuveld, 22-2-46 6632 B

Extremisten

Aanvallen op Ambarawa, 1-12-45 6522 M
Br. Ultimatum aan extrem. te Bandoeng, 1-12-45 ..... 6522 N
Br. vliegtuigbem. door extrem. vermoord, 3-12-45 ..... 6532 C
Gev. in Bandoeng, 7-12-45 ..... 6532 F
Indon. bestuursambt door extr. vermoord, 12-12-45 ..... 6559 B
Extr. voeren duizend gijzelaars weg uit Soerabaja, 17-12-45 ..... 6559 G
Arrestaties van de T.R.I., 23-3-46 6670 B
Japansche instructie v. T.R.I., 15-5-46 ..... 6736 L
Massamoord op Chineezen, 5/12-6-46 ..... 6765 G
Moord op Chineezen, 17-6-46 ..... 6775 C
Indon. protest bij geall. bevelhebbers, 22-6-46 ..... 6782 N

Nederlandsche leger

Aantal N. I. krijgsgevangenen, 21-8-45 ..... 6410 F
Inf. bataljons naar Indië, 22-8-45 6410 I
Troepen voor Indië, 7-9-45 ..... 6423 D
Ned. troepen, 27.000 man n. Indië, 29-9-45 ..... 6457 C
Ned. troepen mogen niet landen, 19-11-45 ..... 6515 D
Dienstpl. mogen Java niet verlaten, 12-45 ..... 6551 H
Inh. soldaten K.N.I.L., 27-12-45 .. 6574 E
Indon. volksleger mag Japs ontwapenen, 24-12-45 ..... 6575 C
Ontslagaanvr. lt.-gen. Van Oyengen. Uhl met pensioen, 7-1-46 .. 6584 A
Ontslagaanvr. gen.-maj. v. Straaten, 11-1-46 ..... 6590 D
Lt.-gen. Chistison wordt verv., 28-1-46 ..... 6608 C
Lt.-gen. v. Oyen overdr. comm. aan lt.-gen. S. H. Spoor, 31-1-46 6608 D
Sir Montague Stopford te Batavia, 1-2-46 ..... 6614 L
Buitengew. onder Ned. bestuur, 2-2-46 ..... 6615 A
Militaire mutaties, 16-2-46 ..... 6631 H
Verjong. officierencorps K.N.I.L., 21-2-46 ..... 6631 I
Kleine Soenda-eil. bezet, 8-3-46 .. 6646 C
Ned. troepen op Java geland, 9-3-46 ..... 6653 B
Twee dagorders Gen. Spoor, 12-3-46 6653 C
Jap. overgave op Bali, 11-3-46 .. 6653 D
Nieuwe benoem. bij K.N.I.L., 12-3-46 ..... 6663 B
N.-I. Leger bezet Depok, 25-3-46 .. 6670 D
Ned. land. op Lombok, 25-3-46 .... 6670 D

Nederlandsche luchtmacht

Ned. escadrille te Soerabaja, 18-12-45 ..... 6575 A
Sticht. Indon. luchtmacht, 17-4-46 6703 E

Nederlandsche vloot

Marine-activ. Indonesiërs, 20-12-45 6575 B
Meldingspl. vloot-personeel, 31-12-45 ..... 6575 H
Mariniers te Priok geland, 31-12-45 6583 H
Adm. Helfrich naar Ned., 2-1-46 6583 K
Dagorder Helfrich, zelfbeh. en dicipl., 8-1-46 ..... 6583 L
Schout bij Nacht Pinke bevorderd, 14-2-46 ..... 6631 G
13 officieren ontslagen, 15-2-46 .. 6631 K
Mariniers uit Ned., 21-3-46 ..... 6668 H
Ned. vloot patrouill. op Java-zee, 29-6-46 ..... 6788 A

OPENBARE WERKEN EN WEDEROPBOUW

Plannen K.P.M., 29-8-45 ..... 6418 K
Order voor schepen, 28-8-45 ..... 6426 F
Schadeverg. d. Japan. 30-3-46 .... 6679 D

OPVOEDING

Republ. universiteit geopend, 9-3-46 ..... 6654 B

PERS

Journalisten gearresteerd, 24-4-46 6704 D

RADIO

Radio en pers te Batavia onder censuur, 26-1-46 ..... 6614 I

STAATKUNDE

Algemeen

Kerstens en Hoogstraten over Ind. regeering, Nica en ec. wederopbouw, 3-8-45 ..... 6381 B
Rede Schermerhorn en Logemann n.a.v., Jap. capitulatie, houding G.G., Toekomstige status N. I., 16-8-45 6397
Eenh. koninkrijk, grondslag voor eventueel overleg, 3-9-45 6460
Rede van Logemann, 5-10-45 6461
Rede van Schermerhorn, 12-10-45 6468
Rede van Logemann, 16-10-45 .... 6471/3
Verklaringen van Van Kleffens en Hoogstraten, 26-10-45 6483
Conf. te Londen met H.M. de Kon., Logemann en Schermer-
Verkl. v. Logemann, 16-11-45 .... 6515 D
Med. v. R.V.D., 21-11-45 6516
Onderhoud Logemann met B.B.C.-correspondent, Cnester Willinot, 28-11-45 ..... 6532 F
Min. Logemann over reg.bel. in N.O.I., 15-1-46 ..... 6588 B
Geen geheime overeenkomst tusschen Van Mook en Sjahrir, 11-1-46 ..... 6588 C
Min. Logemann beantw. dhr. Welter, 12-1-46 ..... 6588 D
Samenwerking op Borneo, 12-1-46 6590 E
Scherpe critiek op Ind. beleid, 16-1-46 ..... 6598 A
Overleg met Ned.-Ind. massaverg. te A'dam, 4-2-46 ..... 6613 F
Publ. opinie i.z. Ind. vraagstuk, 2-2-46 ..... 6613 G
Overeenk. met Australiërs, 24-1-46 6614 H
Buitengewesten onder Ned. bestuur, 2-2-46 ..... 6615 A
Reg. voorst. gem. best. Indonesië, 11-2-46 6619
Art. 73 Handvest San Francisco, 11-2-46 ..... 6619 A
Toclicht. Min. Logeman, 11-2-46 .. 6619 B
Ind.-Europ. com. „Vrij Indonesië", 26-2-46 ..... 6638 C
Comm. v. Poll naar Indië, 16-3-46 6660 D
Partij v. d. Arbeid opgericht, 9-3-46 ..... 6663 A
Sumatra-vorsten vermoord, 24-4-46 6703 H
Reg.verkl. over Ind. reactie, 7-5-46 6727 A
Zelfbestuur buitengewesten, 28-5-46 6751 D
Mr. Slamet over Ind. kwestie, 3-6-46 ..... 6757 I
Chin. nota a. Ned. reg over massamoord, 5/12-6-46 ..... 6765 G

Besprekingen

Van Mook ontmoet nat. leiders. Van Mook gedesavoueerd, 1-11-45 6492
Bespr. tusschen Ned., Ind. en Eng. teleurstellend, 17-11-45 .... 6515 D
Conf. te Singapore tusschen dr. Van Mook, Mountbatten en Christison, 6-12-45 ..... 6551 G
Indon. weigeren bespr. met Ned., 22-11-45 ..... 6522 F
Eng.-Ned. bespr. inzake Indië - Verklaring van Van Mook, 27-12-45 6559
Bespr. Ned. en Ind. deleg., 25-3-46 6670 E
Mountbatten over besprek.. 26-3-46 ..... 6670 F
Ned.-Ind. besprek., 1-4-46 ..... 6679 C
Ind. deleg. n. Ned., 8-4-46 ..... 6687 E
Comm. Van Poll in N.O.I., 11-4-46 6687 K
Evatt, dr. over Indon. kwestie, 4-4-46 ..... 6688 H
Wetsontw. geldleen., 16-4-46 ..... 6692 D
Brits-Ned. besprek., 12-4-46 ..... 6694 A
Bespr. op „Hooge Veluwe", 25-4-46 6701 A
Reg.verklaring, 2-5-46 6717
Rapp. comm. Van Poll, 3-5-46 6726
Reg.verkl. over Ind. reactie,7-5-46 6727 A
Conf. te Djokjakarta, 28-5-46 ..... 6751 C
Mr. Slamet over Ind. kwestie. 3-6-46 ..... 6757 I
Ind. kwestie voor Veiligh.raad, 4-6-46 ..... 6758 A
Sjahrir over Ned. voorstellen, 5-6-46 ..... 6758 C
Verklaring Sjahrir over massamoord op Chineezen, 5/12-6-46 .. 6765 G
Sjahrir overhandigt voorstellen 6774 G
Pol. partijen in Indië en de onderhand., 16-6-46 ..... 6774 H

Geallieerde politiek

Boodschap v. MacArthur aan V. Mook, 23-8-45 ..... 6411 A
Proclam. van Mountbatten aan de bevolking, 6-10-45 6460
Verkl. vice-adm. Patterson, 6-10-45 6460
Verkl. gen. Christison, 6-10-45 6460
Bespr. te Singapore, 13-10-45 .... 6467 H
Verkl. Attlee i.z. N.O. Indië, 15-10-45 ..... 6477 C
Am. stemmen i.z. Ind. kw., 26-10-45 6483
Christison, ult. Ind. rebellen, 31-10-45 6492
Med. van min. Attlee i. z. Indië, 20-11-45 6516
Bevin over Ned.-Indië, rede Lagerhuis, 23-11-45 ..... 6523 H
Conf. Singapore tusschen Mountbatten, Dr. v. Mook en Gen. Christison. Geen bijz. bekend, 6-12-45 ..... 6551 G
Conf. Singapore, taak Gen. Christison nader omschr., 10-12-45 .... 6558 I
Jap. oorlogsmisdadigers op Java, 21-12-45 ..... 6575 D
Christison neemt act. maatr., 27-12-45 ..... 6575 F
Br.-Ind.-Ned. politiecorps ingest., 27-12-45 ..... 6575 G
Br. Lagerhuislid in Batavia, 14-1-46 ..... 6590 G
Gen. Christison over Br. critiek, 8-1-46 ..... 6591 B
Nieuwe politie in Batavia, 15-1-46 6599 G
Sir. A. Clark Kerr, bijz. amb. te Batavia, 21-1-46 ..... 6600 B
Radio en pers te Batavia onder censuur, 26-1-46 ..... 6614 I
Clark Kerr ontvangt Sjahrir, 4-2-46 ..... 6622 D
Ex-lid Volksraad. collab. gearrest., 21-2-46 ..... 6631 F
Gen. Mallaby gesneuv., niet vermoord, 22-2-46 ..... 6632 B
Terugtr. Br.-Ind. troepen, 28-2-46 6639 C

Nation. beweging

Onger. Java, Soekarno en Ind. Rep., 18-9-45 ..... 6444 D
In. Rep. Soekarno, 28-9-45 ..... 6450 E
Soek. verlaat Bat., 5-10-45 6461
Sterkte Soek. leger, 5-10-45 6461
Samenst. reg. Soek., 13-10-45 .. 6476 D
Oorlogsverkl. z.g. Ind. volksleger, 13-10-45 ..... 6476 D
„Republ.-Ind." neemt part. eigend. in besl.; nwe jeugdorg., 13-10-45 6476 D
Abdoel-Kadir-Soek. onderhoud, 15-10-45 ..... 6476 D
Hatta, vijf eischen, 19-10-45 6477
Verkl. Sjarifoedin, 26-10-45 6483
Christison ult. Ind. rebellen, 31-10-45 6492
Mook, dr. v. ontm. Nat. leiders, 1-11-45 6492
Soek. aank. verz., 1-11-45 6492
Sjarifoeddin geen communist, 3-11-45 ..... 6499 A
Soek. wijst Ind. program af, 11-11-45 ..... 6506 H
Soek. doet beroep op Truman en Attlee, 9-11-45 ..... 6506 H
Kab. Soek. afgetreden; Nieuw kabinet, 11-11-45 6507
Twee verkl. v. h. kabinet Sjahrir, 20-11-45 6516
Indon. weigeren bespr. met Ned., 22-11-45 ..... 6522 F
Vertrouwen v. Nat. conventie in Sjahrir, 27-11-45 ..... 6522 G
Verkl. Sjahrir eerst erk. onafhankel., 4-12-45 ..... 6551 E

Dreigende taal v. Sjahrir en Soetomo, 12-12-45 ..... 6551 L
Jap. steunden national., 13-12-45 .. 6558 L
Indon. bestuursambt. door extremisten vermoord, 12-12-45 ..... 6559 B
Sultan v. Langkat opgesl., later weer vrijgelat. nadat hij verkl. ondert. had, 18-12-45 ..... 6559 C
Twee min. „kabinet"-Sharir afgetreden, 19-12-45 ..... 6559 E
Extremisten en excessen, 27-12-45 6574 E
Aanslag op Sjahrir, 27-12-45 .... 6575 E
Uitbr. kabinet-Sjahrir, 7-1-46 .... 6584 B
Reactie Sjahrir, bespr. Chequers, 16-1-46 ..... 6591 A
Mr. Peradiredja over oorzaken van de moeilijkheden, 17-1-46 .. 6599 H
Reactie op motie Van Poll, 19-1-46 6599 I
Dem. Liga tegen Soekarno, 17-1-46 6600 A
Vorming volksfront op Java, 1-2-46 ..... 6614 M
Republ. leger van naam veranderd, 2-46 ..... 6622 G
Onderh. nog niet begonnen, 19-2-46 ..... 6632 C
Indon. Werk Com. wijst Ned. voorst. af, 21-2-46 ..... 6632 D
Toelichting op Regeeringsvoorstellen, 26-2-46 ..... 6639 A
Austr. waarn. bij Ned.-Ind. bespr., 25-2-46 ..... 6639 B
Bijeenk. Centr. Nation. Comité, 1-3-46 ..... 6646 B
Nieuw Kabinet Sjahrir, 12-3-46 .. 6653 F
Protest Sjahrir invoer Ned. geld, 16-3-46 ..... 6662 C
Extrem. vallen Br. convooien aan, 12-3-46 ..... 6662 D
Bespr. tusschen dr. Van Mook en Sjahrir, 13-3-46 ..... 6662 E
2 nieuwe politieke groepeeringen, 14-3-46 ..... 6662 F
Republ. leger trekt verloven in, 15-3-46 ..... 6663 C
Tan Malakka en Soebardjo door T.R.I. gearr., 23-3-46 ..... 6670 B
Brief Labour-partij aan Sjahrir, 18-3-46 ..... 6671 A

N.-I. Regeering
Kerstens Indisch reg. comm., 3-8-45 ..... 6381 B
Communiqué N.I. Reg., 28-9-45 .. 6450 E
Standpunt reg. i.z. Soek., 1-10-45 6460
In. meerderh. i. Volksr., 3-10-45 6460
v. Mook te Bat., 5-10-45 6460
Plas, Dr. v. d. gedesav., 6-10-45 6460
Schermerhorn laakt Austr. arb., 13-10-45 6468
v. Mook, verkl., 15-10-45 ..... 6476 D
Van Mook i.z. fin. steunverl., 26-10-45 6483
Mook, v. ontm. nat. leiders; v. Mook gedesav., 1-11-45 6492
Conf. Londen met H. M., Logem. en Schermerhorn, 2-11-45 6492
Mook v., door reg. tot publ. gedwongen, 5-11-45 ..... 6497 G
Verkl. Ned. Ind. reg. i. z. Ind. kwest.e, 7-11-45 ..... 6497 H
Troonrede passus Ned.-Indië, 20-11-45 6511
Nieuwe bespr. tusschen Ned. Ind. en Eng. teleurstelling, 17-11-45 6515 D
Ontw. en gebeurt. in Ned. Indië, overzicht reg. nota, 11-12-45 6535
Rapport over kap. F. J. G. Huyer te Soerabaja, 7-12-45 ..... 6551 F
Conf. Singapore tusschen Dr. v. Mook, Mountbatten en Christison, geen bijz. bekend, 6-12-45 6551 G
Plas, v. d. Dr. vraagt ontslag als lid Raad v. Indië, 15-12-45 ..... 6558 K
Eng.-Nederl. bespr. i.z. Ned.-Indië, verkl. v. Van Mook, 27-12-45 6559
Straten v. gen. aftgetreden als hoofd v. h. geall. M.G. afd. burg. bestuur, 17-12-45 ..... 6559 A
Dr. v Mook naar Indië, 18-12-45 .. 6559 D
Verkl. dr. Van Mook en dr. Verboeket, 27-12-45 ..... 6574 E
Geen geh. overeenk. tusschen v. Mook en Sjahrir, 11-1-46 ..... 6588 C
Dr. v. Mook te Batavia, 31-1-46 6608 B

Politieke partijen
Hoofd Kempetai op Java gearrest., 4-4-46 ..... 6688 A
Volksfront op Sumatra, 8-4-46 .... 6638 D
Nat. Com. en Raad v. extrem. op Sumatra opgericht, 20-4-46 ..... 6704 A
K. H. Mansoer gearrest., 20-4-46 .. 6704 B

VERKEER EN ENERGIE

Algemeen
Opheffing censuur post van en naar Indië, 9-2-46 ..... 6622 C
Doodenlijn Bangkok—Moulsmain, 28-3-46 ..... 6679 A

Luchtvaart
K.L.M.-verbind. met Ned., 10-3-46 6652 A

Radio
Radio en pers te Batavia onder censuur, 26-1-46 ..... 6614 I

Scheepvaart
Rott. Lloyd vaart n. Ned.-Indië, 10-3-46 ..... 6622 C
„Tasman" uit Australië vertrok., 3-6-46 ..... 6758 B

VERZETBEWEGING
Atjeh onder Jap. bezetting, 6-5-46 6727 C

VOEDSELVOORZIENING

Algemeen
Prijzen der levensmidd., 27-3-46 .. 6670 H

Land- en tuinbouw
Schade aan de theecultuur, 11-3-46 6679 G
Groote rijstoogst, 24-4-46 ..... 6704 C
Suiker en rubber. 3-5-46 ..... 6720 E

NED. W. INDIE

ALGEMEEN
H.M. verdeelt giften uit Curaç. en buitenland, 23-1-46 ..... 6599 C
Toek. N.W.I., beschr. in Maasbode, 20-3-46 ..... 6671 B
Surin. comm. bij H.M. de Kon., 20-5-46 ..... 6739 D
Vijfjarenplan Suriname, 1-6-46 .... 6758 E
Rapport over Curaçao, 2/8-6-46 .... 6758 F
De Rijksconferentie, 17-6-46 ..... 6771 C
West-Ind. comm. in Ned., 14-6-46 6771 D
Deleg. door H.M. ontv., 26-6-46 6779 A

ARBEID
Arbeidsbemidd. op Curaçao, 4-3-46 6646 D

BEVOLKING
10.000 displac. pers. n. Suriname, 1-6-46 ..... 6760 E

ECONOMIE

Algemeen
Suriname, econ. ontwikkeling, 24-8-45 ..... 6426 G

GELD- EN BANKWEZEN
Geen devaluatie te Curaç., 14-2-46 6623 A

HULP AAN NEDERLAND
Curaç. Roode Kruis adop. 1000 kinderen, 4-1-46 ..... 6575 K

ONDERWIJS
Jurid. Hoogeschool op Curaçao, 27-3-46 ..... 6671 C

STAATKUNDE

Algemeen
Suriname, begrooting, 8-12-45 .... 6551 M
Lng. Curaçao door Kamer aangen., 19-12-45 ..... 6565 B
Bezwaren H.M. tegen begroot., 31-12-45 ..... 6575 I
Curaçao, opening Staten Generaal, 16-4-46 ..... 6696 B
Suriname en rede H.M. Dec. '42, 6-5-46 ..... 6727 D
Begrooting 1947 van Curaçao, 11-6-46 ..... 6766 A

VERKEER EN ENERGIE
Suriname, radiotelef. geopend, 24-8-45 ..... 6426 G
Tel. verb. Curaçao-St. Maarten, 18-9-45 ..... 6444 F
Radio-tel. met Ned., 18-4-46 ..... 6702 E

NOORWEGEN

JUSTITIE
Proces Quisling begonnen, 23-8-45 6413 D
Proces Quisling, 29-8-45 ..... 6421 A
Doodstraf Quisling geëischt, 31-8-45 6421 B
Quisling ter dood veroord., 11-9-45 6437 B
Quisling gefusilleerd, 24-10-45 .... 6486 A

STAATKUNDE

Politieke partijen
Geen samenw. social.-Comm., 3-9-45 6428 K

Regeering
Halvard Lange min. v. Buitenl. Zaken, 1-2-46 ..... 6625 E

VERKEER EN ENERGIE
K.L.M. luchtlijn op Oslo, 18-3-46 .. 6660 A

O.

OOSTENRIJK

BUITENLAND
Erkenning door Eng., Ver. St., Frankr. en Rusland, 8-1-46 .... 6586 B
Ned. erkent Oostenr. regeering, 5-2-46 ..... 6614 F
UNRRA - critiek op Russ. beleid, 26-3-46 ..... 6673 A

GELD- EN BANKWEZEN
Schilling eenige wettige betaalmiddel, 5-12-45 ..... 6553 F

JUSTITIE
Advoc. weigeren Seyss-Inq. te verdedigen, 15-11-45 ..... 6510 B
Schuschnigg als gevang. der Nazi's, 12-12-45 ..... 6553 H
Moorden. van Dolfus gearresteerd, 7-2-46 ..... 6618 D

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen
Deel Russ. troepen teruggetrokk., 8-6-46 ..... 6778 E

STAATKUNDE

Algemeen
Los van Duitschl., Binnenl. bestuur, 8-8-45 ..... 6393 I
Schuschnigg over zijn beleid, 11-9-45 ..... 6437 C
Opr. Geall. doel onafh. Oostenr., 11-9-45 ..... 6437 D
Renner over verk., 25-9-45 ..... 6454 A
Oostenrijk lid van Ver. Volk., 26-9-45 ..... 6454 B
Renner over pos. van Oostenrijk, 3-11-45 ..... 6501 G
Eisch Noord. deel Z. Tirol - Trentino, 26-12-45 ..... 6586 C
Monarch. activiteit in Tirol, 19-1-46 6594 B
Monarch. partijen vormen geen partijen, 28-2-46 ..... 6649 E
Handhav. grondwet 1929, 15-4-46 .. 6698 I
Gruber bij Bevin, ... 6770 C

Regeering
Ontsl. kabinet Renner, 29-11-45 .. 6525 I
Kabinet Figl gereed, 10-12-45 .... 6553 G
Renner, Dr. Karl, bondspresid., 20-12-45 ..... 6570 H
Samenstelling kabinet, 20-12-45 .. 6578 C

Verkiezingen
Renner over verkiez., 25-9-45 .... 6454 A
Uitslag, 25-11-45 ..... 6525 I

Wetgeving
Grondwet v. 1929 in werk getreden, 20-12-45 ..... 6570 H

VERKEER EN ENERGIE
K.L.M. verbind. met Ned., 11-3-46 6652 A

P

PALESTINA

ZIONISME
Autonomen Joodschen Staat gewenscht, 16-7-45 ..... 6369 B
Zionistische wereldconf., 23-8-45 .. 6419 D
Sir John Chanceller over Palestina, 24-8-45 ..... 6419 E
Zionisten bijeenk. A'dam, 4-9-45 .. 6426 B
Joodsche immigratie, 3-9-45 ..... 6428 L
Pal. vraagstuk in Raad V.V.? Gesp. toest. Palestina; brief Truman, 24-9-45 ..... 6452 B
Standpunt Eng. en Ver. St., 17-10-45 ..... 6486 B
Arabieren alg. staking; anti-joodsche demonstr. in Egypte, 2-11-45 6502 A
Lord Gort afgetreden, 2-11-45 .... 6502 A
Sir Allan Cunningham opvolger Lord Gort, 9-11-45 ..... 6510 C
Verkl. v. Bevin en Truman, 14-11-45 ..... 6510 D
Britsch-Am. comm. gevormd, 14-11-45 ..... 6510 D
Overzicht Palest. laatste jaren, 2-12-45 6527
Eng.-Amer. commissie bijeen, 9-1-46 6586 D
Br.-Amer. Palest. comm. in Jeruz., 15-3-46 ..... 6658 F
Rapp. Britsch-Amerik. Commissie, 2-5-46 ..... 6729 H

PERZIE

Verhoud. Teheran-Azerbeidsjan, 23-4-46 ..... 6706 E
Iran en Azerbeidsjan slaags, 20-5-46 ..... 6746 B

POLEN

ALGEMEEN

Poolsche bezitt. in Engeland, 7-7-45 ..... 6353 C
Brief Oostenr. lt. i. z. massagraf Katyn, 11-12-45 ..... 6553 I
Positie der Joden, 12-12-45 .....6562 D

BUITENLAND

Algemeen

Poolsch bezit in Engeland, 7-7-45 6353 C
Mgr. Griffin over Polen, 27-7-45 6385 H
Bepal. Russ.-Poolsche grens, 16-8-45 ..... 6404 C
Meded. v. Bevin over terugkeer van soldaten n. Polen, 23-11-45 6526 A
Repatr. uit Rusland, 30-1-46 .... 6618 E
Poolsche troepen buiten Polen, 21-3-46 ..... 6666 D

Diplomatieke betrekkingen

Herstel dipl. betr. Roem., 14-9-45 6437 G

Verdragen en overeenkomsten

Engeland erkent reg. in Warschau, 5-7-45 6352
Ver. St. erkennen reg. Warschau, 5-7-45 6353
Verdrag met Vaticaan beëindigd, 14-9-45 ..... 6437 F
Verdrag met Joego-Slavië, 9-5-46 6738 E
Handelsbetrekkingen met Italië gestaakt, 20-5-46 ..... 6746 E
Luchtvaart-overeenk. m. Rusland, 24-3-46 ..... 6682 E
Gen. Bos in New York, 28-5-46 .. 6762 G

DEPORT. EVACUATIE EN REPATRIEERING

Repatrieering uit Rusland, 30-1-46 6618 E
Vluchtelingen in Duitschl. repatr. niet, 15-4-46 ..... 6698 F
Troepen repatr. niet, 7-5-46 ..... 6730 B
Aantal uitgewezen Duitschers, 21-6-46 ..... 6786 E

GEESTELIJK LEVEN

Nat. Poolsche Kath. Kerk, 14-2-46 6634 F

GELD- EN BANKWEZEN

Crediet van de V.S., 25-4-46 ..... 6722 F

HANDEL EN NIJVERHEID

Industrie

Kolen-, staal- en textielprod., 27-12-45 ..... 6586 E
Nationalisatie industrie, 26-1-46 .. 6618 F

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen

Meded. v. Bevin over terugkeer v. soldaten n. Polen, 23-11-45 .. 6526 A
Poolsche troepen buiten Polen, 21-3-46 ..... 6666 D
Gen. Bor in New York, 28-5-46 .. 6762 G

STAATKUNDE

Politieke partijen

Splitsing boerenpartij, 1-9-45 .... 6428 M
Pol. part. over wet o.d. landb.-herv., 10-9-45 ..... 6437 E
Boerenpartij in oppos., 1-5-46 .... 6730 A
Leider boerenpartij gearr., 15-5-46 6738 F
Boerenpartij tegen afschaffing Senaat, 4-6-46 ..... 6762 A

Regeering Londen

Houding Reg., 7-7-45 ..... 6353 C
Liquidatie reg. Arciszewski, 7-7-45 ..... 6353 C
Poolsche bezittingen in Engel., 7-7-45 ..... 6353 C

Regeering Warschau

Annexatie Duitsch grondgebied, 7-7-45 ..... 6353 C
Poolsche bezittingen in Engeland, 7-7-45 ..... 6353 C
Regeeringsplan, 24-7-45 ..... 6379 D
Nationalisatie industrie, 15-1-46 .. 6594 C
Protest te Londen - P. troepen in Engeland, 17-1-46 ..... 6594 D

Wetgeving

Nieuwe echtscheid.wet, 6-4-46 .... 6690 D

VERKEER EN ENERGIE

Luchtvaartovereenk. met Rusl., 24-3-46 ..... 6682 E

PORTUGAL

BUITENLAND

Welles voor toelating tot U.N.O., 3-1-46 ..... 6594 K
Duitsche dipl. en journalisten moeten het land verlaten, 1-3-46 6649 F
Ex-kon. Umberto in Portugal, 19-6-46 ..... 6778 B

MILITAIRE ZAKEN

Twee div. voor Timor gereed, 15-8-45 ..... 6404 A
Eng. en Amerik. steunpunten op Azoren blijven voorl., 5-6-46 .... 6778 F

SPORT

Aljechin overleden, 26-3-46 ..... 6682 D

STAATKUNDE

Verbod pol. verg., 13-11-45 ..... 6510 E
Democratie en dictatuur; verkiezingen, 19-11-45 ..... 6526 B

R

ROEMENIE

BUITENLAND

Algemeen

Verzoek Koning aan Big Three i.z. vorming Reg., 22-8-45 ..... 6414 A
Rusl. reactie op verz. Koning; Groza naar Rusl. 10-9-45 ..... 6438 A
Conf. Min. B.Z. Londen over vredesverdrag, 21-9-45 ..... 6445 D
Eng. en Amerik. protestnota's, 1-6-46 ..... 6762 B
Antwoord a. Engeland en Ver. St., 6-6-46 ..... 6770 D

Diplomatieke betrekkingen

Rusl. herstelt dipl. betrekkingen, 8-45 ..... 6395 D
Herstel dipl. betr. Polen, 14-9-45 6437 G
Betrekk. m. Franco verbroken, 4-4-46 ..... 6690 E

JUSTITIE

Antonescu terechtgesteld, 3-6-46 .. 6762 C

STAATKUNDE

Politieke partijen

Samengaan soc. en comm., 11-3-46 6658 G

Regeering

Uitbreiding regeer., 9-1-46 ..... 6594 E

Verkiezingen

Verkiezingen aangekondigd, 9-1-46 ..... 6594 E

RUSLAND

ALGEMEEN

Herdenking revolutie, rede Molotov, 7-11-45 ..... 6502 C
Stalin nog op vacantie, 7-11-45 .. 6502 D
Het na-oorlogsche Rusland, overz., 12-45 6555
Stalin in Moskou terug, 18-12-45 .. 6562 F
Geen deeln. aan Bretton Woods, 16-1-46 ..... 6594 F
Polemiek tegen U.S.A. i.z. Korea, 27-1-46 ..... 6618 G
Critiek op Fr. socialisten, 5-2-46 .. 6625 F
Stalin over de Ver. Naties. 23-3-46 6674 D
Kalinin overleden, 4-6-46 ..... 6762 D

ARBEID

Tekort aan arb.krachten, 24-7-45 6388 B

BEVOLKING

Emigranten naar Nederland, 10-2-46 6621 M
Repatr. Sovjet-burgers uit Nederlanders, 15-2-46 ..... 6629 C
Beperking echtscheiding, 22-2-46 .. 6634 H

BUITENLAND

Algemeen

Eischen aan Turkije i.z. herz. grenzen Kaukasus, 4-7-45 ..... 6353 D
Stalin ontvangt Chin. Min. van B. Z., 7-7-45 ..... 6353 D
Reactie op Britsche Labour overwinning, 29-7-45 ..... 6388 C
Oorlogsverkl. aan Japan, 9-8-45 .. 6395 A
Japansch vredesaanbod, 9-8-45 .. 6395 B
Bepaling Russisch-Poolsche grens, 16-8-45 ..... 6404 C
Waardeering v. Bulgarije, 22-8-45 6414 E
Rusl. over verzoek steun Koning Michael, 10-9-45 ..... 6438 A
Reacties bezetting Japan, 14-9-45 6438 E
Russische belangst. i.z. Palestina, 17-10-45 ..... 6486 B
Boodschap Truman en Stalin, 1-11-45 ..... 6494 D
Russ. eischen i. z. Mandsjoerije aan Chin. reg. overhandigd, 25-11-45 ..... 6522 P
Russ. antw. op verzoek van Teheran, 3-12-45 ..... 6533 D
Russ. antw. op Britsche nota i. z. Iran, 3-12-45 ..... 6533 D
Russ. verwerpt voorstel tot terugtrekk. geall. troepen uit Iran per 1 Jan. '46, 4-12-45 ..... 6533 E
Territoriale eischen aan Turkije, 20-12-45 ..... 6570 I
Conf. te Moskou. Comm. Big Three, 28-12-45 ..... 6576 G
Wyshinski hoofd Russ. delegatie U.N.O., 22-1-46 ..... 6601 F
Russ. spionnage i.z. atoombom in Canada, 16-2-46 ..... 6632 I
Iraansch geschil, 20-2-46 ..... 6634 C
Spionnage in Canada erkend, 21-2-46 ..... 6634 G
Rapport van Mackenzie King i.z. Russ. spionnage, 5-3-46 ..... 6654 G
Russ.-Iraansche bespr. mislukt. 8-3-46 ..... 6658 C
Anti-Russ. betoog in China, 8-3-46 6664 D
Churchill over Rusland, 16-3-46 .. 6672 C
Iraansche kw. voor veiligh.raad - Russen verl. de verg., 28-3-46 .. 6672 H
Unnra-crtiek op beleid in Oostenrijk, 26-3-46 ..... 6673 A
Amb. in Canada over spionnage-affaire, 5-4-46 ..... 6689 D
Antwoord op Amer. protest i.z. Mandsjoerije, 27-4-46 ..... 6720 H
Nederl. repatr. uit Rusland, 27-5-46 6750 B
Molotov op Parijsche conferentie, 27-5-48 ..... 6753 K
Truman Stalin twee maal uitgenoodigd, 1-6-46 ..... 6762 F
Voorstel bij U.N.O. contr. atoomenergie, 15/18-6-46 ..... 6777 D

Diplomatieke betrekkingen

Russ.-Turk. betrekkingen, 2-7-45 6361 E
Soeng te Moskou, 16-7-45 ..... 6366 B
Besprek. Soeng-Stalin onderbroken, 16-7-45 ..... 6369 B
Besprek. Soeng-Stalin hervat, 6-8-45 ..... 6395 C
Herstel dipl. betr. Roemenië en Finland, 8-45 ..... 6395 D
Dipl. betrekk. m. Finland hervat. 14-9-45 ..... 6438 A
Molotov over politiek ten aanzien van Balkan, 19-9-45 ..... 6445 D
Chabanov over Russ.-Slavische betrekkingen, 15-8-45 ..... 6494 B
Sir Clark Kerr naar Batavia, 21-1-46 ..... 6600 B
Sir Peterson Eng. amb. te Moskou, 3-2-46 ..... 6615 L
Timosjenko gezant in Abessinië, 28-2-46 ..... 6649 H
Dipl. betr. met Zwitserland, 19-3-46 ..... 6666 F
Novikov ambass. Ver. St., 12-4-46 6698 G
Gromyko perman. vertegenw. in Veil.h.raad, 12-4-46 ..... 6698 G
Bevin over betrekk. Engeland-Rusland, 5-6-46 ..... 6760 B
Argentinië hervat dipl. betrekkingen m. Rusland, 3/7-6-46 ..... 6766 B

Verdragen en overeenkomsten

Vermoeden Russ.-Chin. verdrag, 17-8-45 ..... 6402 D
Russ.-Chin. verdr. gesloten, 17-8-45 6404 D
Handvest San Francisco geratificeerd, 8-45 ..... 6414 D
Russ.-Chin. verdrag gepubliceerd, 27-8-45 ..... 6421 D
Rusl. vraagt leening aan Ver. Staten, 21-9-45 ..... 6446 B
Econ. pact met Hongarije, 24-9-45 6452 E
Turksch-Russ. vriendschapsverdrag afgeloopen, 7-11-45 ..... 6502 E
Fransch verzoek om graanlev., 27-2-46 ..... 6640 D
Verdrag met Buiten-Mongolië, 2-3-46 ..... 6647 B
Verzoek aan U.S.A. om leening, 2-3-46 ..... 6649 I
Vliegvelden gepacht in Hongarije, 11-3-46 ..... 6656 B
Accoord met Iran, 5-4-46 ..... 6682 C
Luchtvaartovereenk. met Polen, 24-3-46 ..... 6682 E
Wapenlev.verdr. m. Joego-Slavië, 11-6-46 ..... 6778 D
Grensverdr. m. Afghanistan, 15-6-46 6778 G

DEPORTATIE, EVACUATIE, ENZ.

Polen repatr. uit Rusland, 30-1-46 6618 E
Nederlanders naar huis, 25-1-46 .. 6621 D
Emigranten naar Nederland, 10-2-46 6621 M
Repatr. Sovjetburgers uit Nederland, 15-2-46 ..... 6629 C

ECONOMIE (ALGEMEEN)
Economische positie, 13-10-45 .... 6470 F
Geol. onderz. ten dienste Econ., 25-12-45 ..... 6594 G

GEESTELIJK LEVEN
Geestelijkh. en komende verkiez., 19-11-45 ..... 6586 G
Patriottisme Russ. Kerk, 8-1-46 .. 6602 A
Patriarch Moskou contr. Russische Orth. in U.S.A. en Canada, 20-4-46 ..... 6722 A

GELD- EN BANKWEZEN
Overeenkomsten m. h. buitenland
Leening aan V.S. verzocht, 21-9-45 6446 B
Crediet van de V.S., 20-4-46 ..... 6722 E

HANDEL EN NIJVERHEID
Algemeen
Prod. Rusl. en Duitschl. in 1950 6776 H
Industrie
Industrie op oorlogsbasis, 24-7-45 6388 B
Overeenk. m. h. buitenland
Wapenleveranties aan J.-Slavië, 11-6-46 ..... 6678 D

JUSTITIE
Oorlogsmisd. te Smolensk berecht, 20-12-45 ..... 6578 D

KUNST
Herdenking Tsiolkofski, 4-9-45 .... 6426 P

MILITAIRE ZAKEN
Algemeen
Oorlogsverkl. aan Japan, 9-8-45 .. 6395 A
Strijd in Mandsjoerije begonnen, 9-8-45 ..... 6395 A
Bezetting Z. Sachalin, aantal Koerillen, 29-8-45 ..... 6428 N
Sachalin en Koerillen opgeëischt, 3-9-45 ..... 6428 O
Terugtr. troepen uit Mandsjoerije, 29-9-45 ..... 6462 E
Mannen boven 33 jaar gedemob., 11-1-46 ..... 6586 H
Russ. troepen in Mandsjoerije, 27-2-46 ..... 6639 E
Russ. troepen bezetten Berlijnsche banken, 7-3-46 ..... 6647 D
Stalin Volkscomm. Russ. strijdkr., 26-2-46 ..... 6649 G
Amer. protest i.z. Russ. troep. in Mandsjoerije, 6-3-46 ..... 6650 D
Berlijnsche banken niet door Russen bezet, 13-3-46 ..... 6655 C
Britsch protest omtrent houd. der Russ. in Mandsjoerije, 13-3-46 .. 6664 D
Russ. troepen door mil. pol. vervangen, 18-3-46 ..... 6665 D
Russen ontr. Bornholm, 4-4-46 .. 6680 F
Rus. troespen uit Mandsj. terug, 15-4-46 ..... 6696 H
Rus. troepen door Tsj.-Slowakije, 21-5-46 ..... 6746 G
Geen troep. n. overw.feesten te Londen, 28-5-46 ..... 6754 C
Deel Russ. troep. terug uit Oostenrijk, 8-6-46 ..... 6778 E
Vloot
Vlootdag, dagorder Stalin, 22-7-45 6379 E
Geen overdracht van It. schepen, 25-7-45 ..... 6387 D
Russ. duikboot in Javazee, 27-3-46 6670 G

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING
Offic. cijfers over oorlogsschade, 14-12-45 ..... 6553 K
Finsche herstelbetalingen, 2-1-46 .. 6585 C

OPENBARE WERKEN EN WEDEROPBOUW
Opbouw in Oekraine, 3-7-45 ..... 6353 D

STAATKUNDE
Algemeen
Dimitroff afgetreden, 21-8-45 .... 6414 C
4de 5-jarenplan, 21-8-45 ..... 6421 C
Rede Molotov bij herd. revolutie, 7-11-45 ..... 6502 C
4de 5-jarenplan, 11-12-45 ..... 6554 A
1 Mei-viering, 2-5-46 ..... 6722 B
Politieke partijen
Rede Kalinin voor Liga v. Jonge comm., 3-12-45 ..... 6534 B
Soc. eenheidspartij in Russ. zone v. Duitschl., 2-3-46 ..... 6654 K
Regeering
Molotov op Parijsche conf., 27-5-46 6753 K
Kalinin overleden, 4-6-46 ..... 6762 D
Verkiezingen
Candidatuur Stalin, 4-1-46 ..... 6586 F
Geestelijkh. en komende verkiezingen, 19-11-45 ..... 6586 G
Verkiezingsuitslagen, 15-2-46 .... 6641 A

VERKEER EN ENERGIE
Luchtvaart
Luchtlijnen met V.S., 21-8-45 .... 6414 P
Ned. vliegtuig n. Moskou, 28-4-46 6719 B
Luchtvaartovereenk. m. Polen, 24-3-46 ..... 6682 E
Scheepvaart
Bouw koopvaardijvloot, 14-5-46 .. 6738 H

VOORLICHTING
Censuur op persberichten minder streng, 5-12-45 ..... 6534 C
Weer strenge censuur op persberichten, 8-12-45 ..... 6570 I

S

SIAM

BUITENLAND
Vredesverdr. met Eng. - Herstel v. dipl. betr. met Ver. St., 6-1-46 .. 6586 I

KONINKLIJK HUIS
Koning Ananda Mahidol uit Zwitserl. vertrokk., 30-11-45 ..... 6534 D

MILITAIRE ZAKEN
Frankrijk schendt de grens, 28-5-46 6753 H
Koning v. Siam overleden ..... 6786 K

SPANJE

ALGEMEEN
Vlaggen in verband einde oorlog, 15-8-45 ..... 6404 E
Decr. 1937 ingetrokken pol. part. toegelaten, 13-9-45 ..... 6438 B
Latende burgeroorlog, 13-11-45 .. 6510 F
Antwoord op Amer. witboek, 19-3-46 ..... 6656 E
P.v.d.A. in Ned. tegen Franco, 11-4-46 ..... 6686 C
Kwestie voor Veil.raad, 11-4-46 .. 6690 C
Poolsche aankl. tegen Franco, 18-4-46 ..... 6697 E
Spanje in veiligh.raad, 30-4-46 .... 6721 F
De uitlev. van Degrelle, 6-5-46 .. 6727 E
Rapport Veiligh.raad, 2-6-46 ..... 6761 B
Spaansche kwestie - veto Rusland, 20-6-46 ..... 6778 A
Veto's van Rusland in Veiligh.-raad, 27-6-46 ..... 6784 E

BUITENLAND
Algemeen
Laval uit Spanje gezet, 31-7-45 .. 6386 B
Protest i. z. Tanger, 6-9-45 ..... 6429 B
Briefwisseling Churchill-Franco, 19-9-45 ..... 6452 A
Verhouding tot de Ver. Staten, 23-9-45 ..... 6454 E
Vat. wijst beschuld. v. Laski i.z. Sp. kw. af, 27-9-45 ..... 6462 F
Druk op Franco - Terechtst. republiek, 26-2-46 ..... 6649 K
Spaans-Fransche kwestie niet in Veiligh.raad, 27-3-46 ..... 6674 E
Nota aan Ver. Staten, 27-3-6 ..... 6674 E
Beslissing sub.-comm. Ver. Naties niet erkend, 29-5-46 ..... 6754 D
Diplomatieke betrekkingen
Zuid-Am. verbreken dipl. betrekkingen, 13-11-45 ..... 6510 F
Betrekkingen met Frankrijk, 19-1-46 ..... 6600 I
Roemenië verbreekt dipl. betrek., 4-4-46 ..... 6690 E
Veiligh.raad - Advies verbreking polit. betr., 2-6-46 ..... 6761 B
Overeenk. m. h. buitenland
Handelsverdr. m. België, 12-4-46 .. 6682 E
Duitsche handelsactiviteit aan banden, 16-4-46 ..... 6698 H
Geheim verdrag Franco-Hitler, 30-4-46 ..... 6722 C
Duitsche belangen in Spanje, 25-4-46 ..... 6730 C

JUSTITIE
Tegenstanders v. Franco veroord., 13-12-45 ..... 6554 B
Gen. L. Castello vrijgelaten, 10-1-46 ..... 6594 H

KUNST
Ortega van Gasset teruggekeerd, 9-8-45 ..... 6395 E

MILITAIRE ZAKEN
Spaansche troepen terug uit Tanger, 13-9-45 ..... 6438 C
Nederlanderschap oud-Spanjestrijders, 5-1-46 ..... 6598 C

STAATKUNDE
Algemeen
Don Juan aanspr. op troon, 30-3-46 6682 F
Opening Cortez, 15-5-46 ..... 6738 I
Bestuur
Nieuw kabinet. Reg.verklaring, 22-7-45 ..... 6379 F
Zwenking naar democratie, 23-8-45 6414 F
Monarchie
Franco over monarchie, 17-7-45 6369 D
Don Juan over monarchie, 19-7-45 6369 D
Mgr. Daniel over monarchie, 2-9-45 6429 A
Vaticaan weerlegt beschuld. Laski, 27-9-45 6462
Plannen eventueele monarchie, 25-9-45 ..... 6510 F
Politieke partijen
Spaansche soc. wijzen Fransche commun. af, 25-5-46 ..... 6753 C
Republiek
Negrin over vorming republiek, 17-7-45 ..... 6369 D
Bespr. Republikeinen - Spaansche Cortez, 31-7-45 ..... 6388 E
Republiek in ballingschap. 22-2-46 6641

VERKEER EN ENERGIE
Reizen v. Nederl. naar Spanje, 2-4-46 ..... 6676 G
K.L.M.-verbind. met Ned., 10-3-46 6652 A

SYRIE

BUITENLAND
Commando „troupes spéciales" aan Syrië en Libanon, 8-7-45 ..... 6361 B
Britsche druk, 18-7-45 ..... 6369 A
Fransch-Britsch accoord?, 25-7-45 6388 A

T

TRANSJORDANIE

ALGEMEEN
Emir Abdullah wenst Groot-Syrië, 10-5-46 ..... 6738 K
Onafhankelijkheid koningskroning 6770 E

TSJECHO SLOWAKIJE

ALGEMEEN
Demonstr. ten gunste v. Tiso; Slowaken vragen autonomie, 12-12-45 ..... 6554 C

BUITENLAND
Diplomatieke betrekkingen
Ned. gezant benoemd, 4-1-46 .... 6582 I
Overeenkomsten, enz.
Verdrag met Joego-Slavië, 9-5-46 6738 E

JUSTITIE
Frank ter dood veriordeeld, 25-5-46 6746 H

STAATKUNDE
Geallieerde politiek
Terugtrekk. Russ. en Am. troepen, 12-11-45 ..... 6510 G
Regeering
Parlement Fierlinger afgetred., 12-11-45 ..... 6510 G
Parlement heropend, 12-11-45 .... 6510 G
Dr. Benesj, president, 20-6-46 ..... 6778 H
Verkiezingen
Voorl. nation. vergadering, Verkiezingen, Ec. plan, Bevolkingspolitiek, 12-7-45 ..... 6361 D
Uitslag verkiezingen, 27-5-46 ..... 6754 E
Benesj tot president herkozen, 29-5-46 ..... 6754 F

TURKIJE

BUITENLAND
Algemeen
Sovjet-eischen i.z. herz. grenzen Kaukasus, 4-7-45 6353
Saradjogloe over buitenl. polit., 11-7-45 ..... 6361 E
Saka-Eden over territoriale Balkan wijzigingen, 11-7-45 ..... 6361 E
Saka over verh. tot Rusland, 11-7-45 ..... 6361 E

Standpunt t.o.v. Dardanellen, 14-9-45 ..... 6438 D
Turksch-Russ. vriendschapsverdrag afgeloopen, 7-11-45 ..... 6502 E
Am. memorandum i. z. Dardanellen, 2-11-45 ..... 6502 E
Am. en Britsche memoranda i.z. Dardanellen - Turkije in principe bereid deze aan te nemen, 6-12-45 6534
Sovjet-eischen i.z. Turksche gebiedsdeelen, 20-12-45 ..... 6570 I

STAATKUNDE

Politieke partijen

Nieuwe Dem. partij, 9-1-46 ..... 6594 I
Congr. Republ. Volkspartij, 13-5-46 6738 L

Regeering

Inönu, rede eerste zitting Nat. Verg., 2-11-45 ..... 6502 E

Wetgeving

Wijziging kieswet, 17-5-46 ..... 6746 I

V

VATICAAN

ALGEMEEN

Paus over film-journaals, 1-9-45 .. 6429 C
Paus over doodstraf, 16-11-45 .... 6526 C
Pauselijk staatssecr. uitgebreid, 24-5-46 ..... 6754 G
Radiotoespraak Z.H. de Paus, 3-6-46 6762 E

AUDIENTIES

Paus ontvangt Am. Congresleden, Paus over plichten overwinnaars, 30-8-45 ..... 6421 E

BUITENLAND

Polen verbreekt polit. betrekkingen, 14-9-45 ..... 6437 F
Waarschuw. v. d. Paus - Duitschers inv. in Nederland, 25-9-45 6454 D
Beschuld. van Laski i.z. Spaansche kwestie weerlegd, 27-9-45 6462
Nooit vredesplannen voorgesteld, 12-2-46 ..... 6650 A
M. Taylor n. Vaticaan, 6-5-46 .... 6730 E

KERKELIJKE ZAKEN

Nieuwe kardinalen benoemd, 24-12-45 ..... 6578 E
Kerstboodschap v. d. Paus, 27-12-45 6578 F
Encycl. Quemadmodum, 5-1-46 .. 6586 K
Rome en Roetheensche Kerk, 21-1-46 ..... 6602 B

VENEZUELA

ALGEMEEN

Revolutie, 22-0-45 ..... 6486 C

VERENIGDE STATEN

ALGEMEEN

Immigratie 1940-1945, 1-46 ..... 6594 L
Spionnen en saboteurs, 1-46 ..... 6594 M
Harry L. Hopkins overleden. 30-1-46 ..... 6610 C
Vloedgolf Hawaii-eiland, 2-4-46 .. 6682 H
Sterfdag Roosevelt herdacht, 13-4-46 .....6698 K
Stettinius neemt ontslag V.N., 31-5-46 ..... 6754 I

ARBEID

Algemeen

Rapport v. H. Wallace over werkl., stak. en nat. inkomen, 1-12-45 .. 6554 G
Begrootingsplan - Loonsverh., 22-1-46 ..... 6602 C
Vakvereenigingswezen, 4-1-46 .... 6625 H
Aankondiging nieuwe loon- en prijspolitiek, 15-2-46 ..... 6634 I

Stakingen

Kap. en arb., stakingen, 8-45 .... 6421 G
Stakingsgolf en werkeloosheid, 17-10-45 ..... 6478 F
Zeshonderdduizend stakers, 28-11-45 6526 F
Staalindustrie in staking, 21-1-46 6602 D
Einde staking General Motors, 14-3-46 ..... 6658 H
Staking steenkolenindustrie, 8-5-46 6730 H
Mijnstaking onderbroken, 11-5-46 6738 N
Spoorwegen staken, 24-5-46 ..... 6746 K
Arbitr. mijnstak. verworpen, 17-5-46 ..... 6746 L
Spoorw.staking geëindigd, 27-5-46 6754 H
Einde mijnstaking, 31-5-46 ..... 6754 K
Ned. en de Amer. hulp, 8-6-46 .... 6764 C
Zeeliedenstaking voorkomen, 17-6-46 ..... 6786 I

BEVOLKING

Aantal oorlogsslachtoffers, 16-7-45 6369 F
Aantal oorlogsslachtoffers, 9-8-45 .. 6404 F
Aantal inwoners, 22-11-45 ..... 6526 D

BUITENLAND

Algemeen

Hulp aan Europa (Lehmann), 3-7-45 6353 E
Critiek op Poolsche Regeering Warschau, 19-7-45 ..... 6369 H
Rede Truman bij vlaghijsching te Berlijn, 20-7-45 ..... 6375 B
Aanspraken Japansch grondgeb., Vredesvoorwaarden, 24-7-45 .... 6388 F
Eisenhower tot Duitsche volk, 7-8-45 ..... 6392 G
Pauley over schadevergoedingen, 15-8-45 ..... 6403 D
Bespr. Truman - De Gaulle, 29-8-45 6422 C
Brief Truman i.z. Palestina kwestie, 24-9-45 ..... 6452 B
Bezettingspol. Japan, 25-9-45 .... 6453 B
Truman over conf. Londen, 26-9-45 6454 F
Standpunt V. St. i.z. Palestina, 17-10-45 ..... 6486 B
Am. Onderscheidng v. Prins Bernhard, 1-11-45 ..... 6489 A
Attlee meded. Lagerhuis bezoek Truman; bespr. in h. Lagerhuis over geheime Eng.-Am. overeenkomst, 30-10-45 6493
Truman, rede over buitenl. politiek, 27-10-45 ..... 6494 E
Truman over Palest. kwestie, 14-11-45 ..... 6510 D
Britsch-Am. comm. gevormd i. z. Palest. kwestie, 14-11-45 ..... 6510 D
Am. waterbouw exp. n. China, 29-11-45 ..... 6522 G
Gouden med. v. Amsterdam v. gen. Eisenhower, 5-12-45 ..... 6529 B
Afbeeld. gouden med. 12-12-45 .. 6554 D
Truman doet beroep op Chin. tot staking vijand., 17-12-45 ..... 6562 H
Ned. ondersch. voor La Guardia, 5-12-45 ..... 6562 I
Antwoord Ned. inz. Indië, 24-12-45 6568 A
„Statedepartment" over Ned. Indië, 19-12-45 ..... 6570 K
Buitenl. handel 1941-'44, 7-1-46 .. 6586 L
Sumner Welles voor toelating Zwed., Zwits., Eire en Portugal tot U.N.O., 3-1-46 ..... 6594 K
Russische polemiek tegen U.S.A. i.z. Korea, 16-1-46 ..... 6618 G
Argentinië beschuld. van collab. met „as", 13-2-46 ..... 6626 A
Ned. Kruis v. verdienste voor H. Mansfield, 26-2-46 ..... 6638 F
Witboek over Spanje, 5-3-46 .... 6649 K
Buiteni. politiek - Rede Byrnes, 2-3-46 ..... 6650 C
Australië wenscht geen contr. v. Ver. Staten, 18-3-46 ..... 6663 E
Memorandum aan Bulg. regeering, 13-3-46 ..... 6664 C
Brit.-Am.-Palest. comm. in Jeruzalem. 5-3-46 ..... 6656 F
Spaansch antwoord op Am. Witboek, 19-3-46 ..... 6666 E
Blum in Am., 22-3-46 ..... 6672 F
Spaansche nota, 27-3-46 ..... 6674 E
De Birma-weg, 7-4-46 6683
Oud-min. Dijxhoorn onderscheiden, 9-4-46 ..... 6695 D
Herz. standp. t.o.v. Argentinië, 12-4-46 ..... 6698 I
Off. verk'. troepenterugtrekk. uit Iran, 15-4-46 ..... 6698 L
Russ. antwoord op prot. inzake Mandsjoerije, 27-4-46 ..... 6720 H
Uitnood. bijwonen proev. atoombom, 8-5-46 ..... 6730 D
Vergoed. voor Frankr. voor verl. Normandië, 16-5-46 ..... 6738 A
Getuigenis over Mihailowitz, 23-5-46 ..... 6746 D
Congr. over Ind. kwestie, 4-6-46 .. 6758 A
Protestnota aan Roemenië, 1-6-46 6762 B
Stalin tweemaal uitgenoodigd, 1-6-46 ..... 6762 F
Pools gen. Bos in New York, 28-5-46 ..... 6762 G
Antwoord van Roemenië, 6-6-46 .. 6770 D
Voorstel bij U.N.O. contr. atoomenergie, 15/18-6-46 ..... 6777 D

Verdragen, overeenkomsten en econ. betrekkingen

Aanval v. Hurley o. h. „state-department", 27-11-45 ..... 6526 E
Erken. Poolsche regeer. te Warschau, 5-7-45 6353
Aanvaard. Bretton Woods, 20-7-45 6369 I
Senaat ratificeert handvest San Francisco, 28-7-45 ..... 6388 G
Buitenl. fin. transacties, 1-8-45 .... 6388 K
Betrekkingen met Argentinië en en Spanje, 29-7-45 ..... 6388 I
V.S. desavoueeren Bulg. reg., 18-8-45 ..... 6405 D
Rusland vraagt leening, 21-9-45 .. 6446 B
Am. Relief 3 mill. voor Ned., 24-9-45 ..... 6450 D
Verhouding Spanje, 23-9-45 ..... 6454 E
Am. leen. overeenk. met Nederl., 21-10-45 ..... 6481 E
Boodschap Truman aan Stalin, 24-10-45 ..... 6494 D
Am. tweede leen. overeenk. met Ned., 3-11-45 ..... 6496 C
Overeenkomst Am., Can. en Eng. i.z. geheim atoombom, 16-11-45 6518 B
Verkl. Truman over herz. besluiten Potsdam, 30-11-45 ..... 6534 F
Eng.-Amerik. fin. overeenkomst, 12-12-45 ..... 6554 E
Am. polit. in China verkl. Byrnes v. d. Senaatscomm., 8-12-45 .... 6562 G
Oostenrijksche reg. erkend, 8-1-46 6586 B
Leening van 60 mill. dollar aan Italië, 12-2-46 ..... 6634 D

Diplomatieke betrekkingen

Herstel dipl. betrekk. m. Finland, 30-8-45 ..... 6429 E
Overeenk. herstel diplom. betrekk. met Hongarije, 1-10-45 ..... 6462 G
Hurley afgetr. als amb. in China, Marshall opvolger, 27-11-45 ..... 6526 E
Gezant in Hongarije benoemd, 5-12-45 ..... 6554 F
Dipl. betrekk. met Siam, 6-1-46 .. 6586 I
Dipl. privil. voor leden Uno en andere intern. organ., 20-2-46 .. 6642 B
Novikor, Russisch ambass., 12-4-46 6698 G
M. Taylor n. Vaticaan, 6-5-46 ..... 6730 E

ECONOMIE (ALGEMEEN)

Crowley over buitenl. fin. transacties (leen en pachtwet), 1-8-45 6388 K
Morgenthau over mon. pol. en Bretton Woods, 8-8-45 ..... 6395 F
Leen- en pachtwet geannuleerd, 22-8-45 ..... 6421 H
Rapport i.z. leen- en pachtsteun, 4-9-45 ..... 6429 H
Rusl. vraagt leening, 21-9-45 ..... 6446 B
Eng. Am. bespr. n.a.v. einde leen- en pachtwet, 10-9-45 ..... 6446 C
Oliemijnen in het Midden-Oosten, 29-3-46 ..... 6674 C
Surplusvoorraden, 27-3-46 ..... 6682 G
Prijsstijging, 13-4-46 ..... 6730 K

GEESTELIJK LEVEN

Russ. Orth. in Ver. St. en Canada contra Patriarch v. Moskou, 20-4-46 ..... 6722 A

GELD- EN BANKWEZEN

Algemeen

Staatsfinanciën 1940-1945, 7-1-46 .. 6586 M
Export- en Importbank, 12-1-46 .. 6602 E
Bankiers der wereld, 9-2-46 6626

Overeenkomst m. h. buitenland

Buitenl. fin. transacties (leen en pachtwet), 1-8-45 .....
Rusl. vraagt Leening, 21-9-45 .... 6429 F
Am. leeningsovereenkomst met Ned. gesloten, 21-10-45 ..... 6481 E
Am. leeningsovereenkomst met Ned. gesloten, 3-11-45 ..... 6496 C
Deblok. buitenl. activa, 6-12-45 .. 6534 L
Eng.-Am. fin. overeenk., 12-12-45 6554 E
Hand. en bet.verkeer met Ned., 17-1-46 ..... 6596 A
Ned. wil geld terug van niet afgelev. bommen, 7-2-46 ..... 6621 B
Leening van 60 mill. dollar aan Italië, 12-2-46 ..... 6634 D
Ned. saldi in Ver. St. geblokkeerd, 18-2-46 ..... 6637 F
Tot. der Am. credieten, 27-2-46 .. 6637 G
Credieten aan Nederland, 8-3-46 .. 6675
Finant. accoord met Engeland, 11-4-46 ..... 6689 C
Crediet aan Rusland, 20-4-46 ..... 6722 E
Crediet aan Polen, 25-4-46 ..... 6722 F
Senaat keurt Eng. leening goed, 11-5-46 ..... 6738 M
Crediet aan Frankrijk, 29-5-46 .... 6753 E
Crediet aan Hongarije, 20-6-46 .... 6777 B

HANDEL EN NIJVERHEID

Algemeen

Ned. koopt surplusvoorraden, 8-5-46 ..... 6725 B
Autoproductie onvoldoende, 9-5-46 6754 L

Industrie
Vliegtuigproductie, 14-8-45 ..... 6405 B
Han.- en bet.verkeer met Nederland, 17-1-46 ..... 6596 A
Actie Ned. reg. over niet afgelev. bommen, 7-2-46 ..... 6621 B
Scheepsbouw 1939-1945, 7-2-46 .... 6625 L
Verkoop en pacht vliegtuigen, aan Nederland, 1-3-46 ..... 6644 C
Vliegtuigprod. 1942-1944, 22-2-46 .. 6650 E
Japan uitgeschakeld als exporteur van industrieele producten, 14-3-46 ..... 6653 D

Overeenk. m. h. buitenland
Rubber uit het Verre Oosten, ... 6786 F

KUNST

Algemeen
Kunstobjecten in kaart gebracht, 8-45 ..... 6416 D
Fr. Werfel overleden, 28-8-45 .... 6422 B

Film
Filmmij. in conflict met Ned. Bioscoopbond, 10-4-46 ..... 6685 D

OORLOGSSCHADE EN VERGOEDING
Aantal oorlogsslachtoffers, 16-7-45 6369 F
Aantal oorlogsslachtoffers, 9-8-45 6404 F

MILITAIRE ZAKEN

Algemeen
Oorlogsverliezen, 16-7-45 ..... 6369 F
Oorlogsverliezen, 9-8-45 ..... 6404 F
Recruteering en demobilisatie, 14-8-45 ..... 6405 A
Rede Truman na capitulatie Japan, 10-8-45 ..... 6406 A
Geen snelle demobilisatie, 27-8-45 6422 A
Troepen weg uit Iran, 29-8-45 .... 6428 F
Rapport i.z. Pearl Harbour, 30-8-45 6429 F
Voorl. verliezen, 3-9-45 ..... 6429 G
Mac Arthur over bezet Japan, 14-9-45 ..... 6438 E
Beleid Patton in Beieren, 26-9-45 6454 G
Truman, wetsontwerp alg. dienstpl., 23-10-45 ..... 6494 E
Bericht i. z. inmeng. en deeln. v. Amerik. mariniers gedementeerd, 1-11-45 6500
Troepen v. d. veiligheidsraad; wetsontw. d. Senaat goedgekeurd, 8-11-45 ..... 6510 H
Marshall, gen. afgetreden, Eisenhower tot opvolger ben., 21-11-45 6518 C
Amerik. troepen nog 10 j. in Dl., 29-11-45 ..... 6526 G
Oorlogsvet. en pol. partijen voor alg. dienstpl., 20-11-45 ..... 6534 G
Krijgsgev. der „as" in Am., 2-12-45 6534 H
Gen. Patton overleden, 22-12-45 .. 6578 G
Ned. off. op legercursus te Biarritz, 4-1-46 ..... 6579 D
Memorand. val Singapore, 14-12-45 6586 N
Actie Ned. reg. terugbet. niet afgeleverde bommen, 7-2-46 ..... 6621 B
Am. sold. verlaten China, 2-4-46 6639 B
Legerdag m. rede Truman, 8-4-46 6690 G
Compl. tegen MacArthur, 30-4-46 6721 K
Veiligheid der V.S., 30-4-46 ..... 6722 D
Intern. Am. milit. samenwerking, 6-5-46 ..... 6730 F
Begroot. Am. leger, 7-5-46 ..... 6730 G
Gemeensch. mil. basis op IJsland, 3-5-46 ..... 6730 M
Verd. Noord Canada geregeld .... 6776 B
Steunp. op Azoren verlengd, 5-6-46 6778 F
Eenhoofdige leiding strijdkrachten, 17-6-46 ..... 6786 G
Vliegtuigproductie, 14-8-45 ..... 6405 B

Luchtmacht
Vredessterkte, 30-8-45 ..... 6429 D
Recordvlucht lange afst. Boeing 29, 21-1-45 ..... 6519 D
Spaatz opperbevelh. luchtstrijdkrachten, 26-1-46 ..... 6618 H
Naoorlogsche sterkte, datum .... 6618 I

Vloot
Aanbouw oorlogsschepen, 18-7-45 6369 G
Vlootbases, 7-9-45 ..... 6429 K
Nimitz, Chester Adm. als opvolger van adm. E. J. King ben. tot bevelhebber der Am. vloot, 21-11-45 6518 C
Enquête onder Am. soldaten omtrent Duitsche schuld aan oorl., 25-1-46 ..... 6603 G
Oplegg. oorlogsvloot; wet vredessterkte marine-pers., 3-12-45 .... 6534 I
Organ. oorlogsvloot, 14-1-46 ..... 6610 D
Sterkte oorlogsvl. vergeleken m. Japan, 12-45 ..... 6610 E

STAATKUNDE

Algemeen
Geen verand. in buitenl. politiek, 3-7-45 ..... 6353 E
Ontmoet. Truman-Engelsche koning, 2-8-45 ..... 6353 E
Rede Truman, rekensch. over Potsdam, 15-8-45 ..... 6404 G
Truman 12 punten buitenl. politiek, 27-10-45 ..... 6494 E
Sterfdag Roosevelt herdacht, 13-4-46 ..... 6693 K
Snijder min. v. financiën, 26-6-46 6786 H

Bestuur
Guardia, La, afgetr. als burgem. v. New York, wordt radiocommentator, 3-12-45 ..... 6534 K
O'Dwyer Bill, burg. v. New York, 15-12-45 ..... 6562 I

Kabinet
Morgenthau afgetreden, 6-7-45 .. 6353 E
Byrnes opvolger Stettinius als min. B. Z., 2-7-45 ..... 6353 E
Grew afgetreden, Acheson benoemd, 16-8-45 ..... 6405 C
Min. Ickes neemt ontslag, 14-2-46 6625 G
Krug opvolger van Ickes, 27-2-46 6650 B
Prot. reg. Russ. troepen Mandsj., 6-3-46 ..... 6650 D

Pol. Partijen
Comm. partij heropgericht, 28-7-45 6388 H

Wetgeving
Ontwerp alg. dienstpl., 23-10-45 6494 E
Wetsontw. troepen v. d. veiligheidsraad goedgek. d. Senaat, 8-11-45 ..... 6510 H

VERKEER EN ENERGIE

Luchtvaart
Wereld- en hoogterecord autogiro, 14-1-46 ..... 6610 F
K.L.M.-verbind. met Ned., 10-3-46 6652 A
Dienst A'dam-New-York geopend, 23-5-46 ..... 6740 C

VOORLICHTING

Algemeen
Rede Truman; Vredespolitiek, 7-9-45 ..... 6429 I
Briefwiss. Gasperi-Byrnes over toekomstige grenzen Italië, 8-11-45 ..... 6501 E
Am. memorandum i. z. Dardanellen aan min. van Turkije overhandigd, 2-11-45 ..... 6502 E

Pers
Journalisten naar Polen en Bulg., 25-8-45 ..... 6421 F

WERELDOORLOG

JAPAN
Landing op Borneo, 1-7-45 6354
MacArthur over bevrijding Philippijnen, 4-7-45 6354
Opmarsch in Z.O. China, Lioet-Sjeng genomen, 4-7-45 6354
Japansche opmarsch in Birma, 5-7-45 6354
Startbaan op Okinawa aangelegd, 7-7-45 6354
Korea beschoten, 8-7-45 6362
Vorderingen op Borneo, 9-7-45 .. 6362
N.I. troepen in strijd op Borneo, 10-7-45 6362
Geallieerden in O. Birma teruggeslagen, 10-7-45 6362
Sabang gebombardeerd, 12-7-45 .. 6362
Chineesche vorderingen bij Kanton, 12-7-45 6362
Bombardementen op Japan, 7-45 6370
Japansche verliezen, 7-45 6370
Gecombineerde Anglo-Am. vloot tegen Japan, 19-7-45 6370
Baai v. Balikpapan veroverd, 16-7-45 6370
Sambodja veroverd, 20-7-45 6370
Strijd in Birma, 7-45 6370
Vliegveld Kausien en Kankhow veroverd, 18-7-45 6370
Strijd in N.-Guinea, 19-7-45 6370
Ned. vliegers tegen Japan, 24-7-45 6374 C
Geallieerde oproep tot overgave, 26-7-45 6380
Bombardementen op Japan, 22-7-45 6380
Jap. verliezen in Birma, 22-7-45 .. 6380
Verliezen op Borneo, 22-7-45 6380
Chineesche opmarsch, 22-7-45 .. 6380
Strijd op N. Guinea 6380
Japan wijst Potsdam ultimatum af, 29-7-45 6396
Oshima naar Tokio, 30-7-45 6396
Atoombom, eerste gebruik, 6-8-45 6396
Russische oorlogsverklaring, offensief in Mandsjoerije, 9-8-45 .. 6396
Japan bereid tot voorwaardelijke overgave, 10-8-45 6396
Strijd gaat voort, 14-8-45 6405
Reden Hirohito, Attlee, Truman, Stalin, 15-8-45 6405
Staking vijandelijkheden, 8-45 .. 6406 E
Bezetting Japan, overgave en ontw. Sabang ontruimd, 1-9-45 ..... 6422 D
Overgave geteekend, 3-9-45 ..... 6430 A
Verwoesting Hirosjima, 5-9-45 .. 6430 B
Higasjikoeni over oorz. nederl., 5-9-45 ..... 6430 C

WETENSCHAPPEN

ALGEMEEN
Schermerhorn over techn. en wetensch. achterstand, 27-6-45 6348
Lond. Waterloo-bridge n. Ned., 19-11-45 ..... 6515 B
Noordpool wordt warmer, 1-12-45 6526 H
Duitsche geleerden naar Rusland, 19-3-46 ..... 6665 B
E. Philips Oppenheim overleden, 3-2-46 ..... 6615 H
Leidsch Eere-doct. voor Churchill, 9-2-46 ..... 6621 F
Schenkingen Bat. Petr. Mij. Wetensch. doeleinden, 28-2-46 .... 6638 G
Min. Schermerhorn Gent's eeredoctor, 11-3-46 ..... 6651 E
Duitsche geleerden in Amerika, 22-3-46 ..... 6674 G
Van Dorp, mr. dr. E., overleden, 26-3-46 ..... 6678 C
Boeken uit Duitschland terug, 5-4-46 ..... 6686 D
Eere promotie Churchill in Nederland, 10-5-46 ..... 6735 A
Wetenschap. onderz. toegestaan, 10-5-46 ..... 6737 F
IJzergebied poolzeeën wordt kleiner ..... 6778 I
Baas Becking, kol. prof. in Ned. 23-4-46 ..... 6703 C
Amer. Bussiness-men club in Ned., 15-5-46 ..... 6732 K
Portielje, eere-doctor, 15-5-46 .... 6736 A
J. P. Thijssefonds, 25-5 46 ..... 6750 H
Kath. cult. federatie opger., 24-6546 6781 H
6-46 ..... 6781 H
Cordell Hull wint vredesprijs, 13-10-45 ..... 6509 E

CHEMIE
50 soorten synthetische rubber 6778 K

GENEESKUNDE
Medisch congres Moskou over Longkanker, 30-7-45 ..... 6388 D
Nobelprijs ontd. penicilline, 26-10-45 ..... 6485 C

GEOLOGIE
Geolog. onderz. ten dienste economie, 25-12-45 ..... 6594 G
Zeebodem-onderzoek, 17-5-46 ..... 6746 F

PHYSICA
Pract. toep. atoomenergie, 29-5-46 6754 B
Br. Adv. comm. atoomenergie, 21-8-45 ..... 6403 C
Atoombom, beschouwing Eng. Proefstation atoomenergie, 29-9-45 6455
Radar ..... 6411 G
Atoomenergie, proefstation 29-10-45 6494 B
Russ. pr. met atoomenergie, 30-10-45 6502 B
Atoombom: motie afd. Natuurk. v. d. Kon. Ned. Acad. v. Wetenschap, 17-11-45 ..... 6515 A
Br. overeenk. tusschen Am., Canada en Eng. i.z. geheim v. d. atoomenergie, 16-11-45 6518
Niels Bohr. dr., atoomenergie en pleidooi v. intern. samenw., 1-12-45 ..... 6526 I
Atoom-onderz. bij Philips, 7-12-45 6529 A
Amer. sold. vernietigen D. cyclotrons (atoomonderzoek), 4-12-45 6533 G
Zw. comm. v. atoomonderzoek ingested, 6-12-45 ..... 6562 L
Atoomenergie en med. wetensch., 1-46 ..... 6594 N
Fr. Hooge Comm. benoemd voor atoom-energie, 5-1-46 ..... 6601 A
Atoomonderzoek bij Didcut., 30-1-46 6615 E
Radar en weervoorspelling, 5-6-46 6770 F

Ziekteverschijn. d. atoombom-aanvallen, ... 6786 L
Radar gedeelt. vrijgegeven, 1-5-46 6730 I

Spelling
Maatregelen reg. spelling, 10-8-45 . 6401 H
Ned.-Belg. bespr. inzake spelling, 17-10-45 ..... 6475 B
Nieuwe schrijfwijze Ned. Taal in België, 16-3-46 ..... 6663 F
Spellingskwestie, voorstand. 30-3-46 6678 H
Belg. protest. tegen spelling - overeenk.. 25-5-46 ..... 6751 G

STERRENKUNDE
Grootste telescoop ter wereld, 28-4-46 ..... 6722 G

IJ

IJSLAND

Aankoop invasie-havens, 7-5-46 .. 6730 L
Geen mil. basis voor U.S.A., 3-5-46 6730 M

Z

ZUID-AFRIKA

ALGEMEEN
Smuts over San-Francisco-conf., 7-7-45 ..... 6352 D
Smuts over immigratie, 4-12-45 .. 6562 K
Belangr. goudontdekking, 26-4-46 6722 H

BEVOLKING
Toelating immigranten, 13-6-46 .. 6770 G

BUITENLAND

Algemeen
Smuts over ontruim v. Egypte, 26-6-46 ..... 6721 A
Rede Smuts: Eng.Egypt. onderhand.; v.m. Ital. kol.; vredesconferenties, 20-6-46 ..... 6778 L

STAATKUNDE
Kabinetswijziging, 10-11-45 ..... 6510 I

ZWEDEN

BUITENLAND
Welles voor toelating tot U.N.O., 3-1-46 ..... 6594 K
Meening Jungs betr. aansluiten bij U.N.O., 5-3-46 ..... 6650 F

GELD- EN BANKWEZEN
Duitsche tegoeden in Zweden, 16-4-46 ..... 6722 I

STAATKUNDE
Nieuwe regeering Hansson, 1-8-45 6388 L
Min. v. buitenl. Zaken tegen „Westel. Blok", 22-11-45 ..... 6526 K

VERKEER EN ENERGIE
K.L.M.-verb. met Ned., 10-3-46 .. 6652 A

ZWITSERLAND

ALGEMEEN
Koning Leopold toegel., 4-9-45 .. 6430 D
Koning Leopold te St. Gallen, 7-10-45 ..... 6468 A
Neutr. pol. verkl. Min. v. Landsverdediging, 6-12-45 ..... 6562 L
Ned. Prins. paar op vacantie in Berner Oberland, 12-3-46 ..... 6660 C
Ned. Prins. paar in Zw., 23-5-46 6742 E

BUITENLAND

Algemeen
Welles voor toelating tot UNO, 3-1-46 ..... 6594 K

Diplomat. betrekkingen
Dipl. betr. met Sovjet-Unie, 19-3-46 ..... 6666 F

Verdragen en overeenkomsten
Geheime overeenk. met Nazi volgens Am beschuld., 15-11-45 .. 6510 K

GELD- EN BANKWEZEN
Opheffing bankgeheim, 30-11-45 .. 6534 M
Duitsche activa, 22-5-46 ..... 6646 M
Ned. activa vrij, 31-3-46 ..... 6676 E

VERKEER EN ENERGIE
K.L.M.-verbind. met Nederland, 10-3-46 ..... 6652 A
Luchtlijn Ned.-Bazel, 28-5-46 ..... 6749 F

WETENSCHAP EN TECHNIEK

BIJLAGE BEHOORENDE BIJ KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF No. 762 VAN 20—26 JANUARI 1946
MET VOORTDUREND BIJGEWERKTEN INDEX

Radiotechniek

A. RADAR

Het woord Radar wordt algemeen gebruikt, maar slechts weinigen weten iets van deze merkwaardige en zeer gecompliceerde, voornamelijk door Engelsche technici ontwikkelde vinding, die tijdens den oorlog zoo'n belangrijke rol heeft gespeeld. Oorspronkelijk werd de term Radiolocation gebruikt, die duidelijker dan Radar aanduidt, dat het gaat om radiotoestellen, voor het bepalen van de plaats van allerlei voorwerpen. De Amerikanen noemden het Radar, welk woord is afgeleid van „Radio Detection and Ranging".

Het principe dat aan Radar ten grondslag ligt, is geheel te vergelijken met dat der peiltoestellen, berustend op de geluidecho. Hierbij wordt een sterk kort geluid (desnoods onhoorbare toonen), uitgezonden en met een gevoelige apparatuur wordt de echo, ontstaan door terugkaatsing tegen den bodem of tegen een andere vaste massa opgevangen. Uit het automatisch opgeteekende tijdsverschil tusschen uitzending van het geluid en het opvangen van het teruggekaatste, is de afstand van het terugkaatsende voorwerp (bijv. de zeebodem) gemakkelijk te berekenen, als men weet dat het geluid per 3 secunden een kilometer aflegt.

Bij Radar wordt gebruik gemaakt van zeer korte, doch zeer sterke radio-stooten (pulses: korte reeksen van radiogolven); ze zijn ter sterkte van vele honderden kilowatts en duren een paar millioenste tot tien milioenste deelen van een secunde.

Zijn twee punten A en B op een afstand van een mijl van elkaar gelegen, dan hebben de stooten ongeveer een millioenste secunde noodig om van A naar B te komen. Het basisinstrument is de kathodestraalbuis, die ook gebruikt wordt in de televisie. Hierin veroorzaakt een fijne straal van electronen een lichtende vlek op een wand. Die vlek kan bewogen worden door middel van electrische of magnetische krachten, welke bijv. worden opgewekt door middel van klossen, waarvan één stel zorgt voor horizontalen en een ander voor verticalen uitslag van het lichtpunt. Het lichtend punt valt op een fluoresceerend scherm. Zijn de klossen in werking dan teekent zich op het scherm een lijn af. Het oog kan alles gemakkelijk volgen en alles kan ook fotografisch vastgelegd worden. De uitgezonden en teruggekaatste golven veroorzaken afwijkingen in de stroompjes der klossen en hierdoor vormt de lichtende lijn grootere of kleinere heuveltjes.

Een paar stalen masten van ruim 100 M. hoogte dragen een zendantenne die zoo is opgesteld, dat de „pulses" zich over een breed front naar voren uitbreiden en slechts weinig naar den achterkant, waar ze eigen vliegtuigen zouden kunnen storen in hun radio-uitzending. Voor het bereiken van groote afstanden, zenden wij nu elke 25ste secunde (dus telkens na 40.000 microsecunden) een pulse uit, gedurende een enkele microsecunde (het millioenste deel van een secunde).

Zoodra men gaat seinen, wordt ook de kathodestraalbuis ingeschakeld en begint het lichtende punt bijv. van links naar rechts te bewegen, aldus een lichtende lijn vormend. Elke pulse veroorzaakt in deze lijn gedurende eenige microsecunden een vrij sterken golftop (zie fig. 1). Om de 40.000 microsecunden herhaalt zich het spel en de achtereenvolgende stooten veroorzaken steeds een zelfde golf, die op de vorige ligt.

De uitgezonden golven worden door de voorwerpen, welke zij op hun weg ontmoeten (bijv. een vliegtuig) teruggekaatst. Op ongeveer 100 M. afstand van de zendantenne bevindt zich op houten masten van circa 75 M. hoogte een ontvangst-antenne, die deze echo-pulses ontvangt en doorseint naar de ontvangst-centrale. Voor elke mijl, dat een (weerkaatsend) vliegtuig van de antenne verwijderd is, zal het echo-sein 10 microsecunden later ontvangen worden. Op dat moment zal de lichtende streep op het scherm in de ontvangstcentrale een golfje gaan vertoonen. Het vliegtuig, waarvandaan de echo komt, beweegt zich en de overeenkomstige golfjes bewegen zich ook. Is langs de lichtende lijn een verdeeling

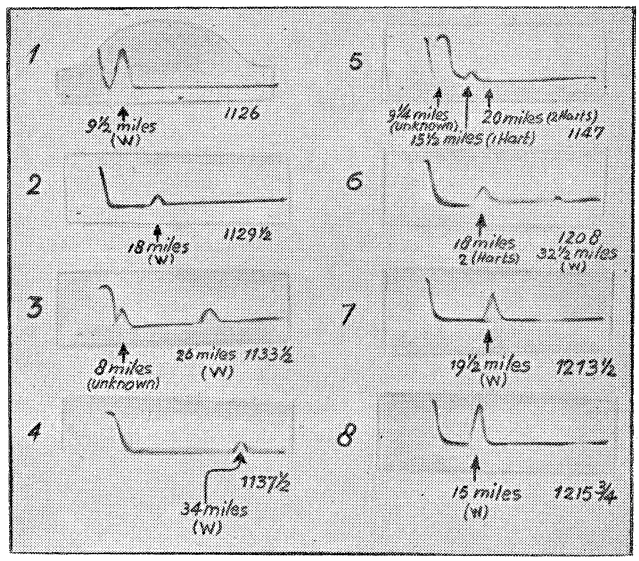

Eerste fotografische weergave van Radar (Juli '35)

aangebracht in mijlen (d.w.z. in 10 microsecunden) dan is de snelheid van het vliegtuig in de richting van het toestel gemakkelijk na te gaan. Als voorbeeld wordt hier besproken de eerste foto, genomen in Juli 1935 van de echo's van een speciaal daarvoor gebruikt vliegtuig, gemerkt w, zooals die met behulp van een kathodestraalbuis op een fluoresceerend scherm werden geregistreerd.

De 4 opnamen 1 tot en met 4, geven duidelijk het verder gaan van het golfje aan. De afstanden in mijlen zijn telkens aangegeven. In fig. 3 werd nog een apart sein opgevangen van een vliegtuig op 8 mijlen afstand, dat niet verder vervolgd kon worden. De figuren 5 tot

en met 8 geven de echo's aan van het terugkeerende vliegtuig w. Fig. 5 vertoont nog een onbekend vliegtuig op 9¼ mijl en verder op 15½ mijl een bekend vliegtuig (Hart) en op 2 mijlen 2 andere Harts, die ook op andere wijze gesignaleerd werden.

In de figuren zijn telkens de tijden van opname in 100ste secunden aangeduid. Om de juiste *plaats* van het vervolgde vliegtuig te vinden, moet behalve de *afstand* nog meer bekend zijn, n.l. de *richting* en *hoogte*.

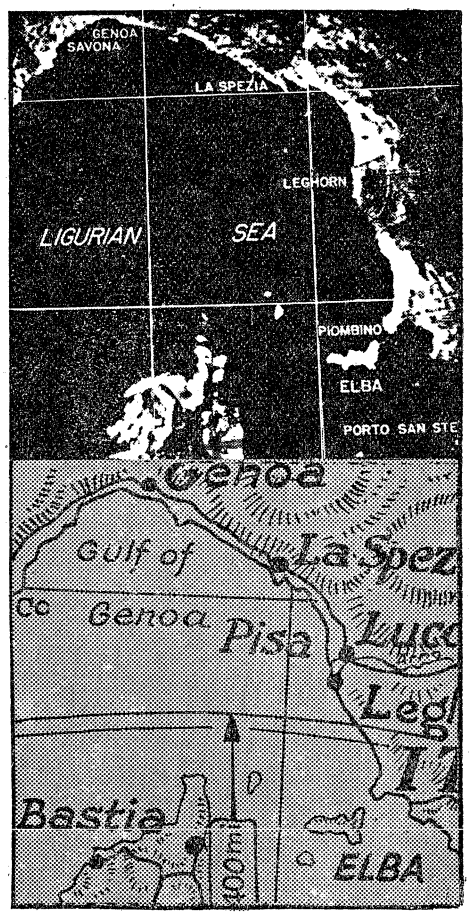

Bovenstaande afbeelding illustreert de belangrijkheid van Radar voor de luchtnavigatie. Onder: een gewone kaart van de Golf van Genua. Boven: De Golf van Genua gezien door het „radaroog".

Om de juiste *richting* te vinden wordt gebruik gemaakt van een 2de ontvangst-antenne, waarvan een draad precies Noord-Zuid is gespannen en een tweede draad precies Oost-West. Een radiogoniometer geeft een maximale golf, als de klos precies in de richting van het vliegtuig wijst en de golf verdwijnt als de klos loodrecht op die richting staat. Een wijzer glijdt langs een schaalverdeeling en registreert zoo de maximale uitslag. De *vlieghoogte* wordt gemeten met behulp van 2 andere ontvangstantennes, waarvan de eene zeer hoog en de andere vrij laag is gespannen. De echopulses komen, zoowel rechtstreeks als na terugkaatsing op den grond, op deze beide antennes, met dien verstande, dat de bovenantenne voornamelijk de directe, de lage antenne, de door de aarde teruggekaatste echopulses opvangt. Deze directe en indirecte echopulses vernietigen elkaar als de richtingen der echopulses samenvallen en versterken elkaar, als die richtingen grootere hoeken maken. Met behulp van den radiogoniometer kan men nu weer berekenen hoe hoog het (terugkaatsende) vliegtuig is.

Vliegtuigen kunnen op afstanden van 100 tot 300 mijlen gevonden worden met een nauwkeurigheid van ongeveer een mijl. De fout bij het bepalen van de richting is ongeveer 2° en op 60 mijlen afstand kan de hoogte bepaald worden met een fout van ongeveer 450 M. Voor het vinden van vliegtuigen met behulp van jagers is dit nauwkeurig genoeg. Het beschouwen der foto's leert echter nog meer zooals blijken kan uit een bespreking van de eerste foto. Zoo liep de golf in fig. 6 op tot bijna dubbele grootte in fig. 7. Dit voerde tot de conclusie dat die golf veroorzaakt werd door 2 vliegtuigen.

Op den duur werden de waarnemers der Radartoestellen zoo geoefend dat ze in staat waren met een fout van 10% de aantallen vliegtuigen tot 150 toe nauwkeurig op te geven. Vijandelijke vliegtuigen werden onderscheiden van de eigen, doordat deze laatste een speciaal radiotoestelletje bezaten, dat bij het treffen door Radarseinen automatisch terugseinde „Ik ben een vriend" of iets dergelijks.

Vliegtuigen werden voorzien van speciale Radartoestellen, die mogelijk maakten een vijandelijk doel te volgen, op afstanden tusschen 2½ en 4 mijl. Buiten deze afstanden was de hulp noodig van grondstations. Speciale toestellen werden ontwikkeld voor vliegtuigen, die mogelijk maakten door heen en weer gaande banden van radioseinen de plaats van een schip of onderzeeër te bepalen en een dergelijk doel tijdens de vaart precies te volgen. Ook speciale zoeklichten werden geconstrueerd, die te richten waren met behulp van die toestellen. Deze toestellen deden het duikbootengevaar teniet.

Toen bleek, dat de Duitschers in staat waren de gewone Radarseinen op te vangen en zoo de nabijheid van geallieerde schepen en vliegtuigen konden waarnemen, construeerde men radartoestellen met een golflengte van enkele centimeters. Deze waren medio 1943 in zoo grooten getale in gebruik, dat ze het Duitsche plan, om onderzeeërs uit te rusten met radiotoestellen die de gewone radarseinen konden opvangen, deden mislukken.

De Duitschers hadden den schrik te pakken voor de radar en trachtten op allerlei wijze dit vrijwel onfeilbare apparaat werkeloos te maken. Zoo gebruikten zij kleine ballons, gevuld met waterstof. Het rubber-oppervlak was beplakt met reepjes aluminiumfoelie, waartegen de radargolven teruggekaatst werden. De Engelsche waarnemers echter, zagen, dat het terugkaatsende voorwerp zich bewoog met de snelheid van den wind, en het dus geen vliegtuig kon zijn. Toen de Geallieerden de overtuiging hadden dat de Duitschers in staat waren om een soort radar te maken, voorzagen zij hun vliegmachines van enorme hoeveelheden reepjes zilverpapier die uitgeworpen werden en door de terugkaatsing van de electrische golven de observaties in de war stuurden. *Dit verklaart waarom telkens overal in ons land die reepjes aluminiumfoelie werden gevonden.* Verder maakten de Duitschers gebruik van een apparaat, dat het midden hield tusschen een gewonen speelgoedvlieger en een

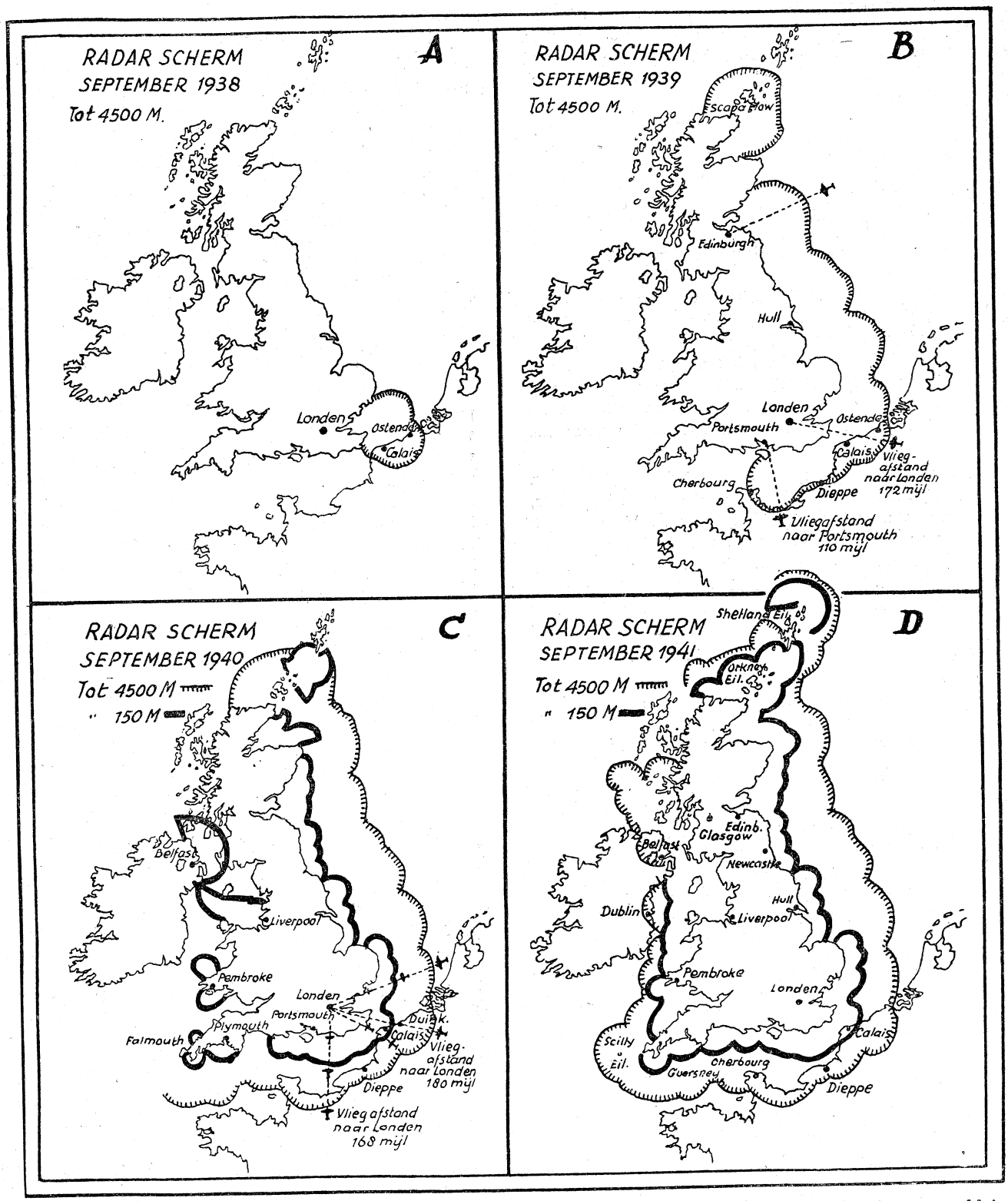

A. Toen Chamberlain in Sept. 1939 de conferentie van München bijwoonde, bestreek het Britsche Radarschema een klein deel van het continent, echter werd alleen de voor Engeland zoo vitale toegang tot Londen afgeschermd. Slechts hoog vliegende vliegtuigen (tot 4500 m.) konden gesignaleerd worden.

B. Op 3 Sept. 1939 was practisch de geheele Engelsche Oostkust van een Radarscherm voorzien (zelfde hoogte). De „Firth of Forth" (vlootbasis) was eveneens afgeschermd.

C. „Battle of Britain" (slag om Engeland, Sept. 1940): ook de laag vliegende vijandelijke „raiders", die tot dan toe moeilijk te signaleeren waren, konden voortaan „onderschept" worden (150 m.), zelfs vóór zij het Kanaal bereikt hadden.

D. Een jaar later beschermde een radarscherm het geheele Vereenigd Koninkrijk. In de jaren daarop volgend werd het scherm vervolmaakt.

(naar Discovery Sept. 1945)

helicoptère. Voer bijv. een onderzeeër tegen den wind in, dan werd de vlieger opgelaten. Deze bevatte een kleinen motor die een schroef in beweging bracht, welke het toestel in de lucht kon houden, onafhankelijk van de windrichting. Het kon een observator meevoeren die een telefonische verbinding had met den onderzeeër. Hij had het gewoonlijk zoo druk met het op de juiste hoogte houden van zijn apparaat, dat hij weinig gelegenheid had om uit te kijken. Was bovendien een vliegtuig in het zicht, dan was er vrijwel geen tijd om toestel en observator weer op tijd binnenboord te halen; de kabel moest gekapt worden en de observator viel met het apparaat in zee.

De radiotoestellen der Duitschers werden weldra zoo verbeterd, dat zij een radartoestel van een geallieerd vliegtuig op ongeveer 40 km. afstand konden hooren, terwijl de radarinstallatie van het vliegtuig slechts een tiental kilometers kon bestrijken. Toen voerden de Engelschen hun verbeterde radar met veel grooter frequentie in, waardoor de Duitsche luisterapparaten waardeloos werden.

De relatief zeer vlakke zee weerkaatst deze extra kleine golven vrijwel niet, maar boven land geven de heuvels, gebouwen, etc. wel een duidelijke echo. Vandaar het gebruik van dergelijke toestellen met kleine golflengte op bombardeeringsvliegtuigen. Die toestellen teekenden als het ware een landkaart, die als richtsnoer kon dienen voor het bombardeeren, ook al konden de objecten zelf niet gezien worden.

Radar werd steeds verder ontwikkeld en b.v. de Lancasters hadden van 40 tot 50 verschillende radio-boxes met totaal 300 lampen, teneinde alle noodige seinen te kunnen opvangen en te geven.

Behalve de gewone toestellen voor het geven en ontvangen van seinen, zijn er speciale voor het scherp bepalen van de plaats van het toestel. In de buurt van de kust worden speciale seinen opgevangen om den navigator behulpzaam te zijn. Weer een ander toestel helpt mee voor het bepalen van de juiste richting. Bij het vliegveld hoort de vlieger een bepaalden toon, als hij langs de juiste lijn nadert; anders hoort hij een reeks Morse seinen, die automatisch berichten of hij links of rechts afwijkt. De signalen van het vliegveld moeten telefonisch opgevangen kunnen worden. Als allerlei toestellen weigeren, moet er toch contact gevonden kunnen worden. De grenzen van het vliegveld moeten ook bij mist volledig duidelijk aangegeven en opgevangen kunnen worden. Andere vliegtuigen moeten zoonoodig aangeroepen kunnen worden, terwijl ook communicatie mogelijk moet zijn met zeer ver af gelegen radiostations.

Vriend of vijand moet snel herkend worden, als het vliegtuig in nood is. Bommenwerpers moeten gewaarschuwd kunnen worden tegen een aanval van vijandelijke vliegers. Een speciaal sein (de „berggeit") geeft een hoorbare waarschuwing, als er bergen in de buurt zijn, etc. etc.

Het moderne groote vliegtuig is een buitengewoon ingewikkeld toestel geworden, te gecompliceerd om door een leek in zijn geheel overzien te worden. De veiligheid ervan is buitengewoon verhoogd door de diverse radarinstallaties of door die welke tengevolge hiervan ontwikkeld konden worden.

Metallurgie

A. POEDER-METALLURGIE

Deze belangrijke methode om allerlei metalen voorwerpen te maken in vormen, die anders niet te krijgen zouden zijn, of uit onsmeltbare materialen, is reeds vrij oud. In deze eeuw en vooral in de oorlogsjaren heeft die methode echter zeer belangrijke vorderingen gemaakt. Het metaal moet stoffijn verdeeld zijn en wordt in fijn afgewerkte (meestal stalen) vormen gebracht, waarin het aan sterken druk en hooge temperatuur wordt blootgesteld. Het smelt niet, maar de deeltjes „sinteren" samen tot een poreuze massa, na gloeien bruikbaar voor zelf smerende lagers en tandraderen, filters voor dieselolie, wrijvingsvlakken voor remmen, etc. Van buitengewoon groot belang is de methode ook voor het verkrijgen der uiterst harde punten voor allerlei sneldraaistalen. Hiertoe wordt b.v. een mengsel van wolfraamcarbide met cobalt sterk samengeperst in vormen en gegloeid. Ook diamantpoeder, gemengd met cobalt of ander metaal, kan op die wijze tot uiterst harde beitelpunten of treksteenen verwerkt worden, evenals tal van carbiden van borium, tantalium, etc.

In 1935 werden ongeveer 3.000 ton fijngepoederde metalen voor deze techniek in Amerika verwerkt en in 1942 reeds het dubbele ervan.

Poedertechniek wordt vooral toegepast voor het maken van ingewikkelde onderdeelen van allerlei toestellen, die anders niet of zeer moeilijk en met groote materiaalverliezen geconstrueerd zouden kunnen worden. De moderne auto bevat meestal reeds 24 van dergelijke onderdeelen, die samen niet meer wegen dan een kilo. Een bezwaar tegen de methode is dikwijls de hooge prijs van fijngepoederd zuiver metaal. De installaties voor het maken der voorwerpen (vooral de vormen) zijn meestal ook erg duur en rendeeren alleen bij hooge productie.

Werktuigkunde

B. PASMATEN

Het gebruik van pasmaten is tijdens den oorlog buitengewoon sterk toegenomen. Massaproductie eischt steeds verwisselbare onderdeelen, die zooveel mogelijk aan elkaar gelijk moeten zijn. Vandaar dat de aflevering in en uit de fabriek steeds voorafgegaan moet zijn door nauwkeurig nameten van alle belangrijke maten, hetgeen door middel van pasmaten geschiedt. Hoe sterk dit is toegenomen kan blijken uit enkele getallen. Een Amerikaansche wapenfabriek gaf in 1941 werk aan 270 matencontroleurs en in 1942 aan 1500. Een groote werktuigenfabriek telde ten slotte een controleur op elke vier arbeiders. De pasmaten zelf worden regelmatig gecontroleerd met behulp van standaardmaten.

Steeds wordt van een werkstuk de „tolerantie" tevoren vastgesteld. Die tolerantie geeft aan hoe groot de afwijking van de standaardmaten mag zijn, wil het stuk nog juist als bruikbaar toegelaten worden.

Er worden dan ook steeds stellen pasmaten gebruikt, waarvan de eene iets te groot en de andere iets te klein is. Wat daartusschen ligt wordt goedgekeurd.

Gewoonlijk werden pasmaten uit werktuigstaal gemaakt, maar tegenwoordig wordt zeer dikwijls glas gebruikt, dat veel minder slijt dan staal. Zoo kon een glazen pasmaat 260.000 keeren gebruikt worden alvorens ze afgekeurd moest worden, tegen een stalen 65.000 maal.

Verdere voordeelen zijn dat glazen pasmaten niet aangetast worden door zweet en niet beschermd behoeven te worden tegen roesten. De controleur kan veel beter alles bekijken en de warmte der handen heeft veel geringer invloed op de afmetingen van de pasmaten; verder hebben de maten slechts ongeveer het derde van het gewicht van stalen maten; ze maken minder krassen en kleven veel minder aan de materialen vast. Het maken kost evenveel als die uit staal.

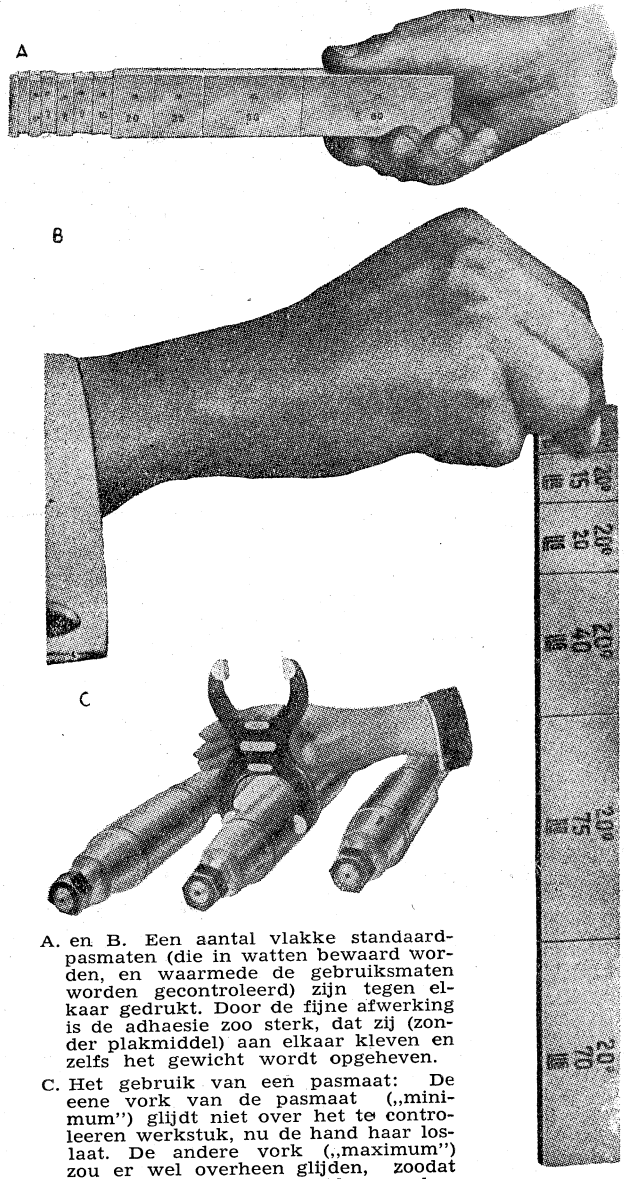

A. en B. Een aantal vlakke standaardpasmaten (die in watten bewaard worden, en waarmede de gebruiksmaten worden gecontroleerd) zijn tegen elkaar gedrukt. Door de fijne afwerking is de adhaesie zoo sterk, dat zij (zonder plakmiddel) aan elkaar kleven en zelfs het gewicht wordt opgeheven.

C. Het gebruik van een pasmaat: De eene vork van de pasmaat („minimum") glijdt niet over het te controleeren werkstuk, nu de hand haar loslaat. De andere vork („maximum") zou er wel overheen glijden, zoodat het werkstuk goedgekeurd kan worden.

Talrijke „fixtures" werden gemaakt om meerdere pasmaten tegelijk te gebruiken. Dit had b.v. tengevolge, dat het controleeren van een Rolls-Royce-motor, dat vroeger een week arbeid vergde, thans door slechts twee man in een enkel uur gedaan wordt. Ook zijn talrijke gecompliceerde instrumenten gebouwd, om pasmaten te vervangen, zoodat met optische of electrische hulpmiddelen eventueele afwijkingen in sterke vergrooting gemeten kunnen worden. Zoo gebruikte een groote metaalfabriek een dergelijke comparator gedurende 130.000.000 metingen en zelfs toen was er nog geen spoor van slijtage te ontdekken. Fouten van een achthonderdste van een millimeter konden met zoo'n toestel gevonden worden en wel meer dan 3000 per uur.

Ook wel wordt de schaduw van een werkstuk geprojecteerd op een scherm waarop de juiste omtrek geteekend is. Zoo worden b.v. de tanden van tandraderen gecontroleerd.

Metallurgie

A. DE VOORUITGANG IN DE MAGNESIUM-INDUSTRIE

Een der gevolgen van den laatsten oorlog is, dat de Amerikaansche productie van metallisch magnesium sinds 1939 honderd maal zoo groot is geworden. Vooral voor brandbommen waren enorme hoeveelheden noodig (ongeveer 300.000 ton per oorlogsjaar). In 1940 werkte in Amerika een enkele fabriek voor de bereiding van dit metaal en in 1943 reeds vijftien.

Als grondstof wordt gebruik gemaakt van gesteenten als magnesiet en dolomiet, van magnesiumzouten, zeewater, etc. De grondstoffen worden electrolytisch verwerkt tot het metaal, of langs thermischen weg met behulp van ferrosilicium, of thermisch in electrische ovens.

Het metaal werd aanvankelijk vooral electrolytisch bereid, maar de nieuwste berichten wijzen op andere, relatief goedkoopere, methoden. Zoo wordt uit Amerika een belangrijke vooruitgang gemeld in een nieuwe methode voor bereiding van zuiver magnesium. Magnesiumcarbonaat wordt in een sterke retort verhit tot 1.100 à 1.400° C., terwijl de retort vrijwel luchtledig wordt gepompt. Kooloxyde, kooldioxyde en koolstof komen vrij, terwijl metallisch magnesium verdampt en in een leiding condenseert. Volgens een andere, eveneens nieuwe, methode wordt magnesiumsilicaat fijngepoederd, gemengd met cokes en met teer tot briketten geperst, die verhit worden in een roteerenden oven, zoodat magnesiumoxyde en silicum ontstaat. De massa wordt dan gemengd met ongebluschte kalk en opnieuw tot briketten geperst, die bij hooge temperatuur en sterk vacuum overgaan tot zuiver magnesiummetaal en calciumsilicaat. Door deze methoden verwacht men productie tegen zeer lagen prijs.

Magnesium is twee derde zoo zwaar als aluminium en vertoont in legeering met andere metalen een groote sterkte; vandaar toepassing op groote schaal in den vliegtuigbouw, voor draagbaar gereedschap, textielmachines, schrijfmachines, stofzuigers, electromotoren, auto-onderdeelen, etc. In poeder- of bandvorm wordt magnesium gebruikt voor de fotografie, voor het wegnemen van zuurstof uit allerlei gesmolten metalen en bij de fabricage van electrische lampen en radiobuizen.

Een aanzienlijk deel der Amerikaansche fabrieken zal waarschijnlijk blijven werken. Door den verwachten lageren prijs, zal dit lichte metaal kunnen concurreeren met aluminium, staal, kunsthars en triplex. De lichtheid doet zelfs ruime toepassing verwachten voor den bouw van autobussen, spoorwegwagons, etc.

Tandheelkunde

B. AIRBRASIVE (vervanging tandartsenboor)

Een Amerikaansch blad voor tandartsen vermeldt o.a. het volgende: De tandartsenboor kan nu volkomen vervangen worden door een nieuw toestel, dat zonder pijn

of lawaai werkt. Het is „Airbrasive" genoemd en werkt volgens het principe van den zandstraal der metaal- en steen-techniek.
Een uiterst fijn verdeeld slijpmiddel van de hardste soort, zooals aluminiumoxyde of boorcarbide wordt door een zeer fijnen luchtstroom tegen de anders te boren plaats gespoten. De luchtstroom is zoo fijn als de punt van een speld. Het toestel bevat een tweede buis, waardoor alle gebruikt slijpmiddel en de van den tand afgeslepen deeltjes weggezogen worden. Men voelt geen druk en hoort alleen een zacht gesis. Merkwaardig is ook, dat de snel bewegende harde deeltjes alleen werken op de tanden en geen invloed hebben op tong of tandvleesch en ook de vingers van den tandarts niet in gevaar brengen. Ook trilling en hitte, die altijd bij het boren te merken zijn, worden bij het gebruik van airbrasive vermeden.
De nieuwe apparatuur werkt ongelooflijk snel, zoodat een erg nerveuse patiënt eigenlijk niet wilde gelooven, dat de tand behandeld was.
Ook vlekken op tanden, die anders aanleiding kunnen geven tot putten met al hun kwade gevolgen, zijn zeer snel en volkomen glad weg te nemen.

Brandstoffen

A. DE VOORUITGANG VAN VLIEGTUIGBENZINE „OCTAANGETAL"

Om dezen te kunnen begrijpen, dient men bekend te zijn met de beteekenis van den term „octaangetal". Het „kloppen" van een motor wordt veroorzaakt door snelle oncontroleerbare ontploffingen van de brandstof in den motorcylinder. Hierdoor wordt de cylinderkop en de zuiger zeer heet en de cylinderkop kan zelfs van de machine afgestooten worden. Het kloppen wordt voorkomen door gebruik van een brandstof, die regelmatig verbrandt en dus ook den zuiger regelmatig terugduwt. Tot voor korten tijd was „iso-octaan" de vloeistof, die bij hooge compressie het minst klopte, terwijl heptaan dit het sterkst deed. Voordat men tegenwoordig een nieuwe soort benzine in den handel brengt, gaat men in speciale motoren de werking er van vergelijken met die van mengsels van iso-octaan en heptaan van bekende samenstelling. Zoodra nu een dergelijk mengsel den motor op gelijke wijze doet kloppen als de te onderzoeken kenzine, weet men dat het „octaangetal" van de nieuwe benzine gelijk is aan het percentage iso-octaan van het mengsel. Dat wil dus enkel zeggen, dat de nieuwe benzine zich gedraagt als een bepaald mengsel van iso-octaan en heptaan, *niet,* dat zij iso-octaan bevat. Is het kloppen gelijk, bij een gehalte aan 70% iso-octaan (van het mengsel), dan is het octaangetal van de nieuwe benzine 70. Vroeger werd 100 als het hoogst bereikbare octaangetal beschouwd. In 1945 werd echter ontdekt, dat „triptane" (paraffin-trimethyl-butaan) nog 50% beter werkte dan zuiver iso-octaan en er dus vloeistoffen bereid konden worden van hooger octaangetal dan 100.
In 1930, toen men studie begon te maken van het octaangetal, was het hoogst bereikbare getal 87. Nu geeft, in vergelijking hiermede, 100-octaanbenzine 20—25% meer vermogen aan den motor. Hierdoor wordt bijv. de aanloop van een vliegtuig 45% korter en het brandstofverbruik 12 tot 15% lager. Bij een vlucht van 2.200 km. kan een groot vliegtuig daarom 540 kg. minder benzine verbruiken, zoodat het veel meer passagiers, vracht of bommen mee kan voeren. De diverse voordeelen van 100-octaan benzine boven 87-octaan zijn opgesomd in de volgende tabel:

	87-octaan	100-octaan
Grootste snelheid bij 2.700 rev./min.	380 km./u.	415 km./u.
Hoogte voor max. snelheid	4.700 m.	5.200 m.
Kruissnelh. bij 60% kracht	307 km./u.*	340 km./u †
Stijging op zeeniveau ..	450 m./min.	650 m./min.
Idem op 1.950 m.	490 m./min.	700 m./min.
Idem op 3.900 m.	520 m./min.	760 m./min.
Idem op 5.850 m.	366 m./min.	610 m./min.
Stijgtijd tot 1.950 m. ..	4.2 min.	2.9 min.
Idem tot 3.900 m.	8.0 min.	5.6 min.
Idem tot 5.850 m.	12.3 min.	8.3 min.
Idem tot 7.800 m.	19.4 min.	12.2 min.
Gewoon plafond	9.540 m.	10.700 m.
Maximaal plafond	9.850 m.	11.000 m.
Hoogste effect v. d. motor	830 pk.	1.050 pk.
Hoogte voor max. vermogen	4.500 m.	4.670 m.

Om de nieuwere brandstof van 115 octaan met optimaal resultaat te kunnen toepassen, zullen de motoren geheel herzien moeten worden.

* hoogte 4.700 m. † hoogte 5.200 m.

Plastische stoffen

B. DE VOORUITGANG IN „PLASTICS"

Onder den naam „plastics" vat men in Amerika samen: „Synthetische materialen, die gegoten of mechanisch vervormd kunnen worden tot voorwerpen, die eventueel na een warmtebehandeling een meer of minder stevigen permanenten vorm aannemen".
De toepassing van plastics heeft vooral sedert 1941 een groote vlucht genomen. Zij worden gebruikt als grondstof voor lampekappen, auto-onderdeelen, speelgoed, electrische artikelen, grammofoonplaten enz. enz. De productie van plastisch materiaal in Amerika steeg geleidelijk van 25 millioen pond in 1927 tot 310 millioen pond in 1940. In 1941 bedroeg de productie 490 millioen pond en in 1944 865 millioen pond.
Alle plastics bevatten een hars of een organischen „binder" en meestal ook een of andere vulstof.
De warmtebehandeling veroorzaakt bij „thermoplastische plastics" meestal polymerisatie, d.w.z. de moleculen van de grondstof gaan groote reeksen vormen, zonder dat ze op zich zelf sterke veranderingen ondergaan. De „thermosetting plastics" condenseeren bij verwarming, d.w.z. de moleculen worden onderling verbonden doordat atomen ervan naar andere groepen verplaatst worden. De thermoplastische stoffen kunnen telkens door verwarming en druk tot andere vormen gebracht worden. De thermosetting plastics behouden bij verwarming hun vorm. De „lignine-plastics" staan tusschen beide groepen in.
Tegenwoordig zijn de belangrijkste Anglo-Amerikaansche typen en vormen:
1. Plastics in dunne vellen, meestal verkregen door persen tusschen platen. Deze zijn:

Soort:	Physische eigenschappen:	Typische toepassingen:
Cellulose-acetaat	Doorzichtig, kleurbaar, taai, onbrandbaar	Lampekappen, speelkaarten, tusschenlaag v. veiligheidsglas, doorschijnend vaatwerk
Cellulose-nitraat	Taai, kleurbaar, doorzichtig, sterk ontvlambaar	Reclame-artikelen, neuzen voor schoenen, veiligheidsglas
Acrylaten	Zeer doorzichtig en kleurbaar	Reflectoren, ruiten, windbeschermers, schermen, decoratie-artikelen, etc.
Vinylharsen	Doorzichtig, taai, permanent in eigenschappen, buigbaar bij lage temperatuur	Tusschenlaag voor veiligheidsglas
Phenol-hars-multiplex-papier of -weefsel	Sterk, duurzaam, bestand tegen hitte, water, solvents, etc. hooge electrische weerstand, stijf, doorschijnend	Tandraderen, electrische apparatuur, paneelwerk, onderdeelen voor verlichting

2. Plastics in platen, staven, buizen, etc. De platen worden meestal verkregen door persen tusschen gepolijste metalen platen; staven en buizen worden gemaakt door persen uit openingen van verwarmde hydraulische persen. Kleinere voorwerpen worden in vormen geperst. Deze plastics bestaan uit:

Cellulose-nitraat	Goed kleurbaar, gemakkelijk te bewerken, taai	Vulpennen, kammen, toiletgereedschap
Acrylaten	Goed kleurbaar en bewerkbaar, zeer helder, stijf, goed lichtdoorlatend	Onderdeelen voor lampen, kleine sieraden, parapluknoppen, knoopen, ornamenten
Caseïne	Gemakkelijk te bewerken, te kleuren en te polijsten	Knoopen, gespen, spelbenoodigdheden, luxe artikelen

3. Geperste of gestuikte en geblazen plastics. De eerste twee worden geperst in vormen. Bij blazen worden dunne platen op elkaar gelegd in vormen. Er wordt dan heete lucht tusschen geblazen, zoodat de platen krachtig geperst worden tegen de inwendige oppervlakken der vormen en na afkoeling blijvend den vorm behouden. Ook blazen op de wijze van glas komt voor. Het zijn:

Cellulose-acetaat	Gemakkelijk te fabriceeren en te kleuren, onbrandbaar	Speelgoed, luxe artikelen, stelen voor tandenborstels, doosjes, emballage
Cellulose-nitraat	Gemakkelijk kleurbaar en verwerkbaar, taai en sterk ontvlambaar	Dobbelsteenen, doppen voor schrijfmachinetoetsen, stelen voor tandenborstels, luxe artikelen

4. Plastics geperst uit een fijn poeder in verhitte vormen, ook wel door spuiten van vormpoeder in die vormen, alleen bruikbaar voor massa-artikelen. Zij bestaan uit:

Cellulose-acetaat	Hooge kleurbaarheid, gemakkelijk te spuiten of te persen, zeer taai	Auto-artikelen, vulpennen en potlooden, kleine sieraden
Acrylaten	Zeer doorzichtig, kleurbaar, bestand tegen water, permanent in afmetingen	Holle gebruiksvoorwerpen, reflectoren, lenzen, sieraden, ornamenten
Phenolharsen	Gemakkelijk te vormen, bestand tegen warmte, oplosmiddelen en chemicaliën, goedkoop	Electrische onderdeelen, verdeelkoppen, radiobuizen, telephonen, vaatwerk, aschbakjes, etc.
Ureum-harsen	Goed kleurbaar, doorschijnend, bestand tegen warmte	Reflectors, tafelgereedschap, vaatwerk
Vinyl-harsen	Gemakkelijk te vormen en te kleuren	Grammofoonplaten, bekleeden van metalen paneelen
Styrol-harsen	Gemakkelijk spuitbaar, bestand tegen vocht, bros, goede electrische eigenschappen	Kleine electrische isoleerende onderdeelen

Groote vooruitgang is gemaakt in het gebruik van lakken en andere oplossing van kunstharsen voor het impregneeren en plakken van hout voor onderdeelen van vliegmachines en auto's. Uit phenolharsen worden wel vormen gegoten voor het persen en spuiten van andere kunstharsen, die veel goedkooper en even goed zijn als metalen vormen. Vooral ook vormen uit ethylcellulose kunnen als persvormen bij lage temperatuur gebruikt worden. Phenolharsen worden veel gebruikt voor het maken van lagers, die gesmeerd kunnen worden met water.

Siliconen

Een zeer bijzondere nieuwe groep van kunstharsen wordt gevormd door de „silicones". Chemisch vertoonen ze het zeer bijzondere, dat in de moleculen naast koolstof, waterstof en zuurstof vooral ook silicium voorkomt. Ze worden op twee manieren gemaakt. Men kan uitgaan van siliciumchloride, dat met een gechloreerde koolwaterstof, met behulp van metallisch magnesium wordt omgezet en dan na hydrolyseering overgaat in „silicols". Dit dient dan tot grondstof voor silicones.

Een andere methode gaat uit van „metallisch" silicium en gechloreerde koolwaterstoffen, die met elkaar worden verbonden tot silicols bij 300° C. onder invloed van metallisch koper. Deze methode is goedkooper dan de eerste.

Tal van geheel verschillende soorten van kunstharsen kunnen door polymerisatie uit die silicols gemaakt worden. De moleculen binden elkaar daarbij tot lange reeksen, die met andere reeksen dwarsverbindingen bezitten en soms zelfs ringvormig verbonden zijn. De verkregen siliconen zijn zeer groot in aantal en verschillend in eigenschappen. Het zijn soms vloeistoffen, kokend tot boven 300° C., dan weer rubberachtige polymeren en ook wel andere, die bij verhitting pas tot kunstharsen overgaan.

De vloeibare siliconen, die tot ongeveer 250° C. chemisch stabiel zijn, en pas ver beneden 0° bevriezen, kunnen goed gebruikt worden als hydraulische of rem-vloeistoffen of voor temperatuurbaden en electrische baden, omdat ze bovendien sterk isoleerend zijn. Ze zijn sterk waterafstootend en worden niet opgelost door organische solvents (oplosmiddelen) en dienen daarom voor het waterproof maken van hout, andere plastics, glas, etc. De damp van eenige siliconen verleent aan de oppervlakte van papier, leder en textiel sterk waterafstootende werking, zoodat men verwacht, dat zij in de toekomst veelvuldig toegepast zullen worden.

Enkele soorten bezitten een sterk electrisch weerstandsvermogen en kunnen gebruikt worden als isolatoren voor draad, dat blootgesteld wordt aan temperaturen, waarbij organische isolatoren zouden verkolen. Door de toepassing van een met deze siliconen geïmpregneerde isolatie van glasvezels in electro-motoren, worden deze veel meer betrouwbaar in gevallen, waarin zij gedurende korten tijd overbelast worden.

De rubberachtige soorten van siliconen zijn vooral geschikt voor het impregneeren van glasweefsels voor het maken van pakking voor afsluitingen van chemische apparatuur, noodig voor temperaturen tot 250° C.; ook voor bekleeding van kabels zijn ze zeer geschikt.

De soort siliconen, die door een warmtebehandeling tot kunstharsen overgaan, zijn vooral van belang voor het bekleeden van metalen leidingen, die beschermd moeten worden tegen hitte, water en corrosie door atmosferische invloeden.

Een bijzondere toepassing verdient nog vermelding, n.l. het vormen van halfvaste smeermiddelen uit vloeibare siliconen, ingedikt met zwartsel of met metaalzeepen. Deze zijn zeer resistent tusschen —40° en +200° C., niet vluchtig en bestand tegen tal van chemicaliën.

De siliconen zijn nog zoo nieuw, dat nog onverwachte toepassingen mogelijk zijn. Een Amerikaansch bericht er over zegt, dat „door het vinden van deze producten een nieuwe industrie geboren is."

Ook de Duitsche chemische industrie heeft veel bijgedragen tot het vinden van nieuwe en verbeterde kunstharsen. Zoo is bij een Amerikaansch onderzoek in Duitschland gebleken, dat belangrijke vooruitgang is gemaakt in polyvinylpyrrolidones, bereid uit gamma butyrolacton, ammoniak en acetyleen. De verkregen polymeren gelijken in vele opzichten op eiwitten. Speciale aandacht verdient dan ook „Periston", een dier kunstharsen, waarvan de oplossing van 2.5% veel eigenschappen gemeen heeft met bloed. Zelfs kan die oplossing met goed gevolg gebruikt worden om bloed te vervangen bij verwondingen, waar anders bloedtransfusie noodig zou zijn. Het rapport vermeldt, dat hiervan 300.000 eenheden voor dat doel zijn gebruikt, maar hoe groot die eenheden waren, werd niet gezegd.

Speciaal op het gebied der ureumharsen is er veel bereikt. Zoo werden uit „igamid", waardevolle vezels en borstels gemaakt en ook vervangingsmiddelen voor leder. Andere soorten leverden uitstekende plakmiddelen voor triplex. Weer andere waren onsmeltbaar en konden zeer goed verwerkt worden tot weervaste en voor gassen vrijwel ondoordringbare lakken.

De prijs van de meeste plastics is veel hooger dan die van metalen. Vooral indien de vormen zeer gecompliceerd zijn worden de kosten hoog. Ze zijn echter dikwijls zoo gemakkelijk te maken en hebben ook wel zulke speciale eigenschappen, dat ze zeker behooren tot de materialen der toekomst.

Het aantal kunstharsen neemt vrijwel dagelijks toe en daar de meeste verhandeld worden onder fantasienamen, is het noodig geworden speciale woordenlijsten uit te geven, om de hoofd- en ondergroepen aan te duiden, waartoe de diverse producten behooren. Deze bevatten reeds duizenden namen, zoodat het eerlang wel noodig zal zijn voor deze en andere producten dwingend voor te schrijven, dat bij den fantasienaam telkens klasse en groep aangeduid worden.

Brandstoffen

A. EEN NIEUWE MAALMACHINE VOOR POEDERKOOL

Am-patent 2.385.508 beschrijft een nieuwe machine voor het maken van uiterst fijn verdeelde anthraciet of steenkool, die in staat is de brandstof, zelfs van zeer hoog aschgehalte, zoo fijn te verdeelen, dat het rendement dat van gas benadert.

Poederkool als brandstof heeft indertijd vrijwel een revolutie veroorzaakt in het stoken der ketels van groote centrales, waardoor het rendement sterk opgevoerd kon worden. De nieuwe vinding wil zelfs slechte brandstof er voor geschikt maken. Ze bestaat in het uiterst fijn

maken van de reeds fijn vermalen kolen in een sterke stalen buis in den vorm van een groote ellips. De vermalen massa wordt aan het eene einde in de buis geblazen door een stroom oververhitten stoom, terwijl op zij kleinere stoomstraaltjes de massa dwingen de buis herhaalde malen rond te loopen. De deeltjes wrijven elkaar daarbij veel fijner en alles wordt automatisch zoo verdeeld, dat de allerfijnste deeltjes zich in het midden van de buis bevinden en de grovere langs de wanden. Door middel van een speciale buis wordt nu de fijnste massa uit het centrum weggenomen, zoodat deze massa direct onder den stoomketel verbrand kan worden.

Chemie

A. KUNSTVEZELS IN DE TEXTIELINDUSTRIE

Tijdens den laatsten oorlog is op dit gebied vrijwel niets gevonden, maar de toepassing er van is sterk uitgebreid. In 1939 bestond ongeveer 8% van alle vezelstoffen uit synthetische vezels en dus vooral uit kunstzijde. Vermoedelijk zal in 1950 dit percentage verhoogd zijn tot 25 of 30.

Nylon

Groote verwachtingen heeft men speciaal van nylon. Deze zeer merkwaardige kunstvezel wordt langs omslachtigen weg gemaakt uit de phenol (carbol) der teerdistilleerderijen of der synthetische phenolfabrieken. Meestal wordt nylon gesmolten en onder hoogen druk uit een sterk geperforeerden spindop gespoten. Aan de lucht ontstaan dan fijne draden, die in verlangde aantallen samen getwijnd en tot viervoudige lengte uitgerekt worden. Dit rekken gebeurt in alcoholachtige vloeistoffen, waarin de vezels gebed worden. Tijdens het rekken groepeeren de lange moleculen zich in de lengterichting en binden zij elkaar onderling. Er ontstaan hierdoor draden van groote sterkte, zij het ook in natten staat 30% minder sterk dan in drogen (alle kunstzijde is nat minder sterk dan droog). De knikvastheid is even groot als die van wol, maar vervilten is niet mogelijk. Het isoleerend vermogen tegen warmte en koude is zeer groot. Nylon neemt uit de lucht slechts weinig vocht op; het smeltpunt is zeer hoog en de brandbaarheid gering. Verder is de schuurvastheid zeer hoog, zoodat nylon uitnemend geschikt is voor dameskousen. Deze worden na het weven over metalen vormen getrokken, om bij ongeveer 100° C. geverfd te worden. Na afkoeling blijven ze den verkregen vorm behouden.

De geheele Amerikaansche productie werd tijdens den oorlog gebruikt voor het maken van sterk oorlogstouwwerk, tenten, schoenveters, etc. Wegens de bestendigheid tegen schimmels werd veel textiel, dat in de tropen door de militairen gedragen moest worden, uit nylon geweven. De hierboven genoemde eigenschappen en vooral ook het behouden van den vorm bij het „stoomen" en wasschen maken, dat nylon vermoedelijk ook veel gevraagd zal worden voor het maken van ondergoed, bovenkleeren, gordijnen, gaas en meubelbekleedingstoffen.

Ook voor zeer sterke en resistente filterdoeken en voor het builen van allerlei fijn verdeeld materiaal is het bij uitstek geschikt, alsook voor naaigaren, fluweel, etc.

Wordt nylon gespoten uit doppen met wijdere of anders gevormde openingen, dan kunnen er dikkere of plattere vezels uit verkregen worden. De dikkere worden reeds in groote hoeveelheden gebruikt voor tanden- en andere borstelharen, voor zeven, vischtuig, snaren voor raketten en violen, catgut, vlechten voor hoeden, etc. De plattere vezels zullen gebruikt worden voor een weefsel, dat niet gemakkelijk vuil wordt en derhalve bij uitstek geschikt is voor het bekleeden van zittingen in openbare voertuigen.

Nylon kan ook gevormd worden tot allerlei technische onderdeelen, voor het maken van buizen en zelfs voor de haakjes van treksluitingen.

Een nadeel is de vrij hooge prijs, maar door den langen gebruiksduur kunnen artikelen uit nylon dikwijls goedkooper zijn dan die van andere soorten kunstzijde.

Uit dezelfde grondstoffen kunnen iets afwijkende kwaliteiten verkregen worden, waarvan de eigenschappen weer beter zijn voor speciale toepassingen.

Velon (of Vinyon)

In sommige opzichten kan het nieuwere product velon (of vinyon)) een concurrent zijn voor nylon. Dit wordt bereid uit bepaalde vinylverbindingen (bereid uit gassen der petroleumraffinaderij). Dit product wordt uit oplossingen gespoten en vormt dan draden, die specialen weerstand vertoonen tegen allerlei chemicaliën. De weefsels er uit zijn daarom bijzonder geschikt voor het maken van werkkleeding in chemische fabrieken, laboratoria en ziekenhuizen, alsook voor filterdoeken. De vezels hebben het voordeel van onbrandbaarheid, maar door de smeltbaarheid mogen weefsels, er uit gemaakt, niet gestreken worden, een euvel, dat ze deelen met die van acetaatzijde. Wel kan van deze eigenschap misschien gebruik gemaakt worden bij het maken van kleeden, door de zoomen zoo sterk te verwarmen met een heet strijkijzer, dat de naden aaneen smelten en dus niet genaaid behoeven te worden.

Rayon e.d.

Toch verwacht men in den eerstkomenden tijd een sterke opleving van de gewone soorten kunstzijde, waarvan enkele veel verbeterd en sterker gemaakt zijn. De fabrieken van nylon en velon zullen wel sterk uitgebreid worden in aantal, maar vóór de productie voldoende opgevoerd zal kunnen worden, hebben de van vroeger bekende producten weer hun kans, mede tengevolge van de veel lagere prijzen en de nijpende textielpositie in de geheele wereld.

Plexon-garens

Ook plexon-garens en weefsels zullen een goede kans maken. Volgens de plexon methode worden garens uit kunstzijde, katoen of fiberglas bedekt met een uiterst dun laagje van een oplossing van een kunsthars. Tegelijk kan het garen gekleurd, dof of glanzend, waterproof en waterafstootend gemaakt worden en zelfs ook onbrandbaar, terwijl de sterkte aanzienlijk grooter kan worden. Zelfs is het mogelijk tegelijk weerstandsvermogen te geven tegen zweet, chemicaliën, olie, etc. Ze kunnen stijf of zacht gemaakt worden, doorschijnend of lichtdicht en de garens kunnen verwerkt worden op gelijke wijze als de gewone van katoen, wol, kunstzijde, etc.

Speciaal wordt bericht, dat uit stijve plexon-garens sterke gazen schermen geweven kunnen worden, die eigenlijk veel beter zijn dan metalen schermen en speciaal geschikt zijn voor de tropen. Ze behoeven niet geverfd, gelakt of

geborsteld te worden en zijn van groote waarde voor malariabestrijding. Een zachtere soort wordt vooral gebruikt voor muskietennetten.

Optiek

A. LENZEN UIT KUNSTHARS

Reeds vrij lang voor den oorlog was het bekend, dat glasheldere kunstharsen zeer geschikt zijn voor het maken van lenzen en prisma's voor allerlei optische instrumenten. Toch werd er niet veel kunsthars voor gebruikt, omdat deze groep van stoffen het nadeel heeft veel minder hard te zijn dan glas. Wegens de grootere krasbaarheid van kunstharsen, zou men de buitenste laag van zoo'n lens uit glas moeten maken. Dit maakt dergelijke lenzen evenwel veel duurder, dan zuivere „Plastic" lenzen.

Tijdens den oorlog hadden Engeland en Amerika millioenen lenzen noodig voor kijkers en prisma's voor oorlogsgebruik. De vraag was zoo groot dat het niet mogelijk was om voldoende ervaren glasslijpers op te leiden. Men nam toen zijn toevlucht tot kunstharsen. In totaal werden 113 soorten onderzocht en twee geschikt bevonden. Dit zijn polycyclohexyl-methylacrylaat en ook een styrolhars.

De smeltbare harsen werden gegoten in metalen vormen, die met de uiterste nauwkeurigheid afgewerkt waren. Het gieten maakte mogelijk, dat achter elkaar duizenden lenzen of prisma's gegoten konden worden van een afwerking, volkomen vergelijkbaar met die van de fijnst bewerkte lens van glas.

Het nadeel der zachtheid, waardoor het oppervlak veel gemakkelijker kraste dan glas, werd ondervangen, door bij elk instrument meerdere stellen lenzen te leveren, zoodat een onbruikbaar geworden stuk in een oogwenk door een nieuw vervangen kon worden.

Men is nu zoekende naar middelen, om de oppervlakte voldoende hardheid te geven. Vindt men die en is de toepassing goedkoop, dan staan we voor een ware revolutie in de optiek, zelfs in die van gecompliceerde brillenglazen.

(V. b. 6 B)

Radiotechniek

B. EEN RADIO-ONTSTEKING VOOR BOMMEN EN GRANATEN —

In Amerika wordt gezegd, dat een op het radar-principe berustende ontsteking, die tijdens den oorlog is ontwikkeld voor anti-vliegtuigbommen, bijna evenveel bijdroeg tot het beëindigen van den oorlog als de atoom-splitsende bom.

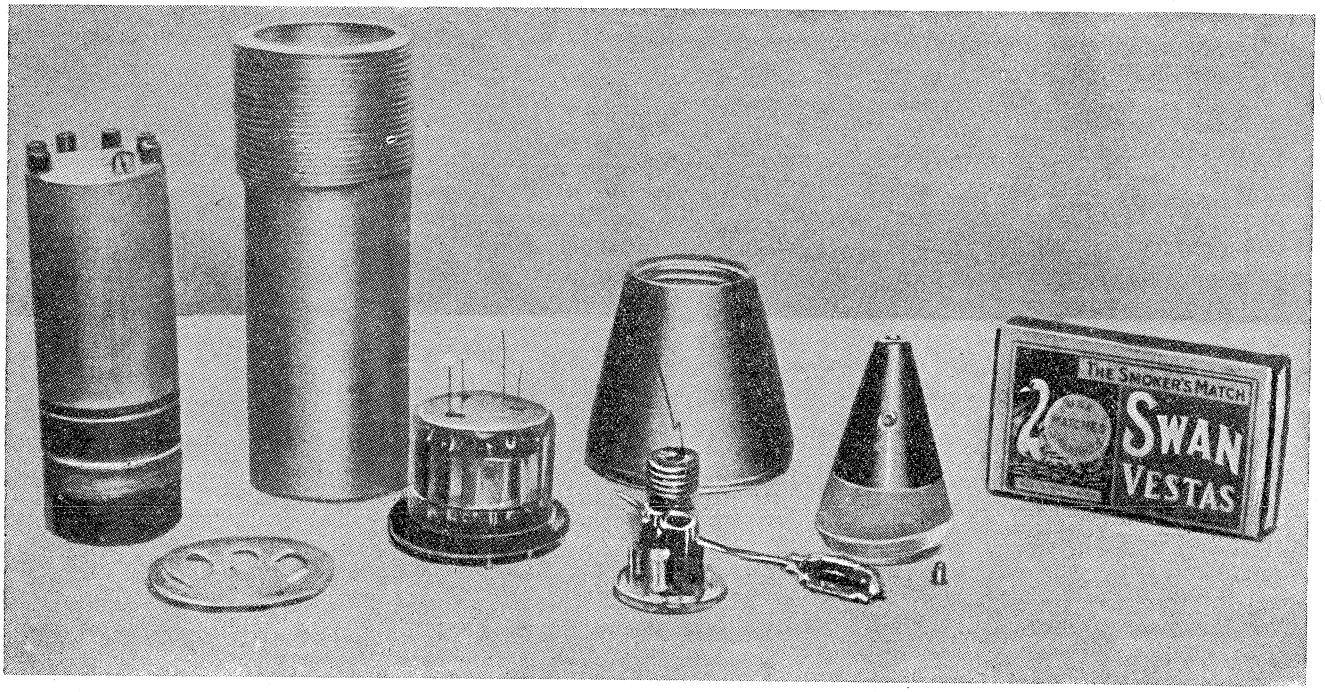

Onderdeelen der V.T. fuse. Afmetingen te vergelijken met die van het lucifersdoosje. („Discovery")

Deze ontsteking weegt ongeveer 850 gram en bevat een miniatuur radio-apparaat met vijf lampen en een zendlamp. Alles is in miniatuur, maar zoo stevig gebouwd, dat het in staat is den ontzettenden schok van het afschieten van het projectiel en het snel roteeren te verdragen. Het ondervindt hierbij krachten 20.000 maal zoo groot als de zwaartekracht. De ontsteking werkt volgens het principe van Doppler. Dit is het beste toe te lichten met een klein getallen voorbeeld uit de theorie van het geluid. Stel dat een vliegtuig en een kogel elkaar naderen met de snelheid van het geluid (333 m. per secunde) en dat de kogel een fluittoon uitzendt van 500 trillingen per secunde. De trillingen worden door het vliegtuig teruggekaatst, zoodat over een weg van 333 meter op een gegeven oogenblik 500 teruggekaatste trillingen merkbaar zijn. Gedurende de secunde, dat de kogel langs die 333 meter beweegt, ontmoet hij al die trillingen en bovendien nog alle, die gedurende die secunde, dat hij beweegt, teruggekaatst worden. In totaal vangt de kogel dus 1000 trillingen op per secunde!

Nu is gezorgd, dat de zendlamp van de ontsteking

tijdens de vlucht van den kogel electromagnetische golven uitzendt van een bepaald aantal trillingen. Deze planten zich voort met de snelheid van het licht (dus 300.000 km. per sec.) en worden b.v. door een vliegtuig teruggekaatst en voor een zeer klein deel weer opgevangen door het kleine radiotoestel. Zoodra dit op 20 meter afstand van het vliegtuig is gekomen, vangt dit voldoende energie op uit de teruggekaatste golven, die een veel hooger trillingsgetal hebben dan de uitgezonden golven (vergelijk het voorbeeld hierboven), om een detonator in werking te brengen, die de lading van het

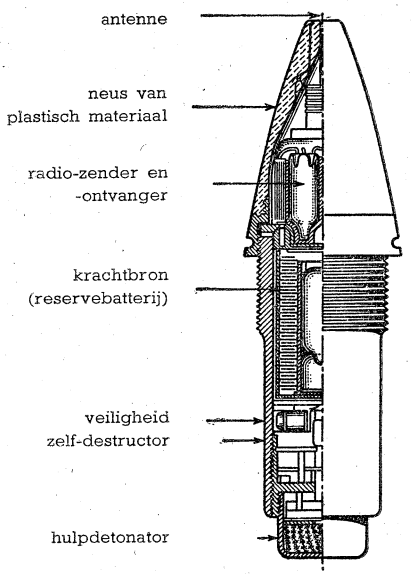

Doorsnede V.T. fuse (naar „Discovery")

projectiel doet ontploffen. Men dient n.l. te bedenken, dat de golven ontvangen door het radio-toestel een veel grootere frequentie hebben dan de uitgezonden golven. (Zie voorbeeld hierboven).

De onderdeelen van de ontsteking werden gemaakt in 110 verschillende fabrieken en de toestellen zelf werden gemonteerd in 5 fabrieken. In 1942 was men zoover, dat de productie in het groot kon beginnen. Elke ontsteking kostte toen $ 40 (*f* 100). In 1944 was de prijs reeds gedaald tot $ 18 (*f* 45) per stuk.

De vijand schreef de uitwerking toe aan buitengewoon nauwkeurig richten van het afweergeschut. In werkelijkheid was het een toestelletje, dat een beschoten vliegtuig als het ware in alle richtingen 40 meter grooter maakte en dus de trefkans sterk vergrootte. Het is gevonden door samenwerking van tal van onderzoekers in vele wetenschappelijke instituten van Amerika. De ontsteking is in Amerika bekend als VT-fuse.
(V. b. Radar: 1 A)

Metallurgie

A. DE TOEKOMST VAN ALUMINIUM

In 1939 was de totale productie van dit metaal ongeveer 650.000 ton en in 1944 1.750.000 ton; hiervan kwam iets minder dan de helft voor rekening der Europeesche landen. De sterk verhoogde productie was een direct oorlogsgevolg, daar vooral de vliegtuigbouw verreweg het grootste deel ervan opnam.

De productie van vliegtuigen zal ook in de toekomst in relatief hooge mate aluminium vereischen, maar lang zooveel niet als gedurende den oorlog. Zelfs zal rekening gehouden moeten worden met het feit, dat de afgewerkte, verouderde en neergeschoten vliegtuigen een zoo groote hoeveelheid oud aluminium op de markt zullen brengen, dat de productie van nieuw (virgin) aluminium er door geschaad zal worden. Gemiddeld is gedurende de zes oorlogsjaren per jaar een millioen ton aluminium verbruikt en wel in hoofdzaak voor vliegtuigbouw. Men zal derhalve een aanzienlijk deel van die 6.000.000 ton als oud materiaal op de markt zien komen en met dit feit zal ter dege rekening gehouden moeten worden.

Dit klemt temeer, omdat er nieuwe methoden gevonden zijn, om uit oud aluminium zeer zuivere grondstof voor de bereiding van nieuw metaal te maken. Zelfs allerlei gesmolten legeeringen kunnen n.l. door electrolyse zeer zuiver aluminium opleveren In tegenstelling met vroeger, toen veel, betrekkelijk onzuiver, aluminium werd verwerkt zal in de toekomst het zuivere aluminium zonder twijfel de markt gaan beheerschen, wegens de veel betere eigenschappen dan die van de soort, die onzuiverheden bevat, zij het ook slechts ½%.

De totale hoeveelheid aluminium, noodig voor de vredesproductie van vliegtuigen, zal evenwel slechts een gering percentage uitmaken van de totale jaarlijksche productie van dit metaal. Vermoedelijk zullen aluminium-legeeringen van zeer groot belang zijn voor transporttoestellen van allerlei aard, zooals locomotieven, wagons, bussen, schepen, auto's enz. De verarming van de geheele wereld zal hiertoe dwingen, omdat het lagere gewicht dier toestellen een veel grootere vervoerscapaciteit tengevolge zal hebben, gepaard aan lagere kosten voor transportenergie.

Tijdens den oorlog stond de leverantie van gebruiksvoorwerpen uit aluminium vrijwel stil, terwijl door slijtage en door de bombardementen zeer veel is vernield.

Tengevolge hiervan is er een groote vraag naar gegoten, geperste en geslagen aluminium voorwerpen. In het algemeen verwacht men een sterke toeneming van het gebruik van aluminium voor huishoudelijke artikelen, zooals stofzuigers, keukengereedschap, meubels en electrische apparatuur, benevens voor kantoormeubels en -toestellen, rijwielen, doodkisten, etc. Zelfs verwacht men, dat aanzienlijke hoeveelheden aluminium noodig zullen zijn voor dameskleeding, daar het gemakkelijk tot uiterst dunne draden te trekken is, die met andere garens samen verwerkt kunnen worden tot allerlei modestoffen, die zeker als zomerdracht erg luchtig zullen zijn.

Ook aluminiumfoelie (zilverpapier) al of niet geplakt op andere materialen zal vermoedelijijk op groote schaal worden gebruikt voor het verpakken van allerlei voedingsmiddelen, voor tubes, voor het vocht- en luchtdicht afsluiten van wanden en vooral ook voor isoleering tegen uitstraling van warmte of koude.

Aluminium kan zeer gemakkelijk vrijwel volledig bestand gemaakt worden tegen corrosie van allerlei aard, terwijl het aaneenzetten van stukken volgens verschillende methoden kan gebeuren, zooals lasschen, klinken, nieten, ja zelfs plakken met behulp van speciale plakmiddelen, uit kunstharsen bereid. Het kan dan ook geplakt worden

op andere materialen, zooals onzuiver aluminium of aluminiumlegeeringen, triplex, kunsthars, etc. etc.
Aluminium is gemakkelijker te bereiden dan magnesium, dat als lichter metaal een sterke concurrent zal kunnen worden, als de prijs het toelaat. Ook diverse soorten stainless steel, plastics en geïmpregneerd triplex kunnen concurrenten zijn en de prijzen dier materialen zullen telkens sterk tegen elkaar afgewogen moeten worden.
De Europeesche aluminiumindustrie staat er slecht voor. Engeland heeft een capaciteit van 50.000 ton en zal die wel gebruiken voor binnenlandsch gebruik. De sterk uitgebreide Noorsche industrie heeft een zoo groote capaciteit, dat reeds nu drie kwart der fabrieken stil gelegd moest worden. De Duitsche productie zal wel geheel lam gelegd worden. Frankrijk heeft voldoende grondstoffen, maar de chaos aldaar ook op dit gebied schijnt al zeer erg te zijn. Zwitserland kan als financieel krachtig land met veel waterenergie, veel produceeren. De hooge koers van den franc zal echter de meeste klanten wel weerhouden. Van Rusland en Italië is tot dusver weinig bekend.
De twee belangrijkste producenten zijn U.S.A. en Canada. Ook van deze landen kan niet veel uitvoer verwacht worden, gezien de hooge koersen van hun dollars en de nog steeds sterke protectionistische neigingen van N.-Amerika. De Z. Amerikaansche staten zouden als koopers kunnen optreden, maar ook daar is neiging te bespeuren om de grondstoffen voor aluminium uit eigen bron of uit die der buurtstaten zelf te gaan verwerken tot metaal.
In Nederland zou een aluminium-industrie zeer wel rendabel gemaakt kunnen worden, vooral als gebruik gemaakt wordt van de goedkoope nachtstroom, terwijl de productie gericht zou moeten zijn op levering van de allerbeste kwaliteit. Eenerzijds zou veel aan deviezen bespaard kunnen blijven (daar nog slechts grondstoffen, geen afgewerkt product ingevoerd behoefde te worden), anderzijds zou prima aluminium een belangrijk exportartikel kunnen worden.
(V. b. Magnesium: 5 A)

Chemie

A. INSECTICIDEN

De strijd tusschen mensch en insect, die lange jaren onbeslist scheen, is nu feitelijk beslist door het vinden van enkele buitengewoon krachtige bestrijdingsmiddelen van insecten, die vooral in de tropische streken een geweldigen invloed kunnen uitoefenen.
In onze streken dacht het publiek niet veel na over de schadelijkheid van insecten, al werd het soms opgeschrikt door berichten over den colorado-kever, die den aardappeloogst bedreigde of andere insecten, die b.v. in 1945 den Nederlandschen oogst van allerlei soorten kool hebben doen mislukken. Hier te lande waren luizen, vlooien, wandluizen e.d. geen erge plaag en pas de oorlog met zijn afschuwelijke Duitsche concentratiekampen heeft menigeen aan den lijve doen voelen, wat die plagen beteekenen door de voortdurende jeuk en door het groote gevaar van vlektyphus.

Oudere insecticiden

De aloude middelen, meestal bestaande uit arsenic-verbindingen (loodarsenaat, calciumarsenaat, Schweinfurter groen, witte arsenic of rattenkruit) werden in toenemende mate bereid uit de bijproducten der zwavelzuur- en ertsverwerkende fabrieken en gemengd met allerlei klevende stoffen verspoten over velden en boomen. Speciaal N.-Amerika heeft zich er op toegelegd, omdat anders de cultuur van vruchten in de meer subtropische streken van dit groote land ten doode opgeschreven zou zijn en ook de appelcultuur gevaar zou loopen, evenals die van katoen en van tal van andere producten.
Een der oudere producten, waarvan de productie geweldig is toegenomen is „insectenpoeder". Dit bestaat uit de gedroogde en fijn vermalen bloemen van de Chrysanthemum cinerariaefolium, een bloem, die vooral in het wild groeide in Dalmatië en met de goedkoope werkkrachten uit dat gebied verzameld werd.
Zooals de naam aanduidt werd het poeder vooral gebruikt ter bestrijding van insecten op het menschelijk lichaam, zooals vlooien en luizen. Het bleek, dat dit poeder ook uitstekend voldeed tegen insecten op planten, zoodat een uitgebreide cultuur er van plaats vond en wel eerst in Japan en later in Afrika (Kenya), dat even voor den oorlog de belangrijkste leverancier is geworden.
Ook extracten werden er uit gemaakt, die de doodende stoffen bevatten en gemakkelijk opgelost konden worden voor het versproeien. Een groot voordeel van dergelijke stoffen is de ongevaarlijkheid voor mensch en huisdier.
Van groot belang waren allerlei extracten van tabaks-afval, die door het buitengewoon giftige nicotine allerwege als insecticide toegepast werden. Men hoopt zelfs speciale soorten tabak te kweeken, die door extra hoog nicotinegehalte kunnen rendeeren voor genoemd doel.
Ongeveer een tiental jaren vóór den laatsten oorlog werd, vooral in N.-Amerika veel ROTENON gebruikt. Deze verbinding wordt gevonden in wortels van enkele Derrissoorten uit het Oosten en van de Toeba uit Z.-Amerika. Eerst werden de gedroogde wortels van wilde planten gebruikt, maar weldra werd alles in het groot aangeplant, vooral op Malakka en in Ned.-Indië, vanwaar belangrijke hoeveelheden werden uitgevoerd.

Nieuwere insecticiden

Tegen en tijdens den oorlog werden zeer belangrijke ontdekkingen gedaan op het gebied van insecticiden. Een Zwitsersch laboratorium ontdekte de buitengewoon insecticide eigenschappen van een chemisch product, dat reeds omstreeks 1870 bekend was, maar waarvan de eigenschappen pas tegen het begin van den oorlog nader bestudeerd werden. Het product wordt algemeen aangeduid als DDT, maar komt ook onder fantasienamen in den handel.
Reeds in uiterst geringe hoeveelheden werkt dit product in op tal van insecten, zooals vliegen, muskieten, luizen, wandluizen, vlooien, etc. etc. De werking is niet plotseling, maar binnen 24 uren volkomen doodelijk. Voor snellere werking wordt het gemengd met extracten van insectenpoeder e.d.
De geallieerde legers hebben enorme hoeveelheden DDT gebruikt ter bescherming van soldaten tegen de tallooze insecten, die vooral in tropische streken erger vijanden waren dan de Jappen. Ook de naar Duitschland gevoerde dwangarbeiders werden er bij hun terugkeer mee behandeld ter voorkoming van vlektyphus, die door luizen

wordt overgebracht. De Duitsche kampen waren volkomen verluisd. De Duitschers kenden het bestaan van DDT en de vrij eenvoudige bereidingswijze zeer goed en maakten groote hoeveelheden, maar lieten de toepassing op gevangenen, uit sadistische overwegingen, na.

DDT is een wit poeder, vrij gemakkelijk te bereiden uit alcohol, benzol en chloor. Gemengd met gewoon talkpoeder (strooipoeder voor toiletdoeleinden) werkt het reeds bij een gehalte van 5% afdoende; ook in sterker concentratie komt het in den handel en ook gemengd met fijngepoederde stoffen, die gemakkelijk vocht vasthouden en daardoor ook DDT beter doen kleven aan plantendeelen. Verder worden er oplossingen van gemaakt in allerlei oplosmiddelen, zooals petroleum of kunst-terpentijn. Hierdoor is het verstuiven op huishoudelijke goederen zeer gemakkelijk. Het heeft in de huishouding ongetwijfeld groote toekomst voor het besproeien van stoelen, matrassen, kleeren om mot afdoende te doen verdwijnen, terwijl het bij juist gebruik voor mensch en huisdier volkomen onschadelijk geacht kan worden. De oplosmiddelen evenwel, zooals petroleum, kunnen op de huid een zeer nadeeligen invloed uitoefenen. Speciaal voor verdelgen van teken op vee is het van groot belang.

In het groot wordt het toegepast door versproeien met speciale kleine toestellen en ook met vliegtuigen. Jammer is het, dat het ook voor bijen een doodelijk vergif is, zoodat het gebruik in de buurt van imkerijen zeker uiterst voorzichtig zal moeten gebeuren.

In Duitschland heeft men tijdens den oorlog geprobeerd om DDT nog te verbeteren. Men prepareerde er een fluorverbinding die er op lijkt en als nog beter wordt beschouwd, maar ook veel duurder is.

Men maakte er ook „Lausete neu" (chloormethyl. 4-chloorphenyl-sulfonzuur) dat beter zou werken dan DDT op luizen en wandluizen, maar minder goed op vliegen; ook andere synthetische insecticiden voldeden minder goed dan DDT; sommige waren sterker werkend tegen wandluizen en andere weer lager in prijs. Ook plaatsvervangers van nicotine zijn gezocht en voor een deel gevonden. De lange rij van eulansoorten voor motbestrijding werd weer uitgebreid, en van eulan NK werd beweerd, dat het ook na het wasschen van de wol nog motwerende eigenschappen bleef verleenen.

Tijdens den oorlog werd in Engeland het reeds oude „gammexane" bestudeerd en herkend als een prima desinsectans, waarvan meermalen de uitwerking nog beter is dan van DDT. Dit wordt gemaakt uit chloor en benzol en in Engeland is er een groote reclame voor gemaakt, b.v. als afdoend bestrijdingsmiddel van aardvlooien en muskieten.

Dergelijke insecticiden kunnen ook van zeer groot belang worden voor het impregneeren van jute en papieren zakken, die den inhoud tegen van buiten doorgedrongen insecten moeten beschermen. Langdurige proeven hebben de mogelijkheid hiervan afdoende bewezen en op eenvoudige goedkoope manier kan daardoor een enorm verlies van kostbaar materiaal voorkomen worden.

Naast de insectendoodende stoffen hebben ook afweerstoffen groote waarde zoowel voor mensch en dier als voor fruitbouw.

Muskieten zijn uiterst gevaarlijk als overbrengers van malaria en bovendien uiterst lastig voor mensch en dier. D.D.T. is een der middelen, waardoor muskieten op de moerassige broedplaatsen vernietigd kunnen worden. Als afweermiddel op de huid werkt het te langzaam. De infectie heeft plaats, voordat het insect gedood is.

Andere middelen tegen muskieten werden gevonden, maar deze bleken wel allerlei stekende muskieten af te weren, maar niet de malaria-muskiet.

Het is daarom van belang, dat een officieel Amerikaansch „research" instituut een stof heeft gevonden, die in staat is muskieten van vijf tot tien uren op een afstand te houden, na besproeiing van de onbedekte plekken van het lichaam, ongeveer op de wijze zooals eau de Cologne wordt gebruikt. Het nieuwe middel wordt tot dusver aangeduid met NMRI 407; het is reukeloos en onschadelijk voor den mensch en wordt bereid uit phthaalzuur, een stof, die uit naphthaline bereid kan worden en dus een teerproduct is. Men beschouwt de fabricage van dit middel als van buitengewoon belang voor de bestrijding van malaria, gele koorts etc.

Dergelijke stoffen zijn ook van groot belang voor den fruitbouw. Zoo werd in Amerika een stof gevonden (ferri-dimethyl-dithiocarbamaat), in den handel gebracht onder den naam „Fermate", die tal van torren afweert, zooals de zeer vraatzuchtige „Japansche tor" en ook andere gevaarlijke torren. Dit product werkt als fungicide tegen allerlei schimmels, b.v. van tabak.

Verkeer

A. DE AUTO DER TOEKOMST

Een der hoofden van de „General Motors" heeft zich uitgelaten over de toekomstige auto. Hij is van meening, dat de toekomstige veranderingen in de auto eerder evolutionnair dan revolutionnair zullen zijn, al kan het uiterlijk misschien sterk gewijzigd worden. Het maken van geheel nieuwe modellen is echter zoo kostbaar en vereischt zoo langen tijd van voorbereiding, dat men ook wat uiterlijk betreft niet teveel kan verwachten. Hoogstens krijgt men andere vormen (uitwendig) van radiatoren, bumpers en andere uitwendige deelen, waarvan de vorm echter geen fundamenteele beteekenis heeft. De fabrikanten durven het niet aan om met werkelijk nieuwe modellen te komen. De constructie er van kost tijd en zij vreezen, dat andere fabrikanten intusschen van de groote vraag naar auto's gebruik zullen maken om auto's van het oude model te produceeren en te verkoopen, en zij dus achter het net zullen visschen. Wel worden in de eerstvolgende jaren talrijke kleinere verbeteringen verwacht. B.v. de transmissie wordt waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk automatisch. Dit maakt het rijden aangenamer en vermindert slijtage en breuk van tandwielen. Vermoedelijk komt er ook een eenvoudiger apparatuur voor het koelen van de zuigers. Onder elken zuiger wordt dan een koelende machineolie gespoten door middel van een speciaal buizenstelsel; de olie wordt weer weggezogen, gekoeld en weer in de circulatie opgenomen. Dit kan kloppen en zuigerslijtage sterk doen verminderen.

Ook wordt een ander soort koeling verwacht. Men tracht een niet bevriezende vloeistof in een gesloten stelsel te doen circuleeren. Hierdoor zal het bijvullen van water en het bijvoegen van een of andere antifreese in winter-

tijd geheel vervallen. Allerlei ongemakken verdwijnen hierdoor, al zal het noodig zijn speciale aandacht te schenken aan den bouw van den koeler van den radiator, daar in verband met het speciale karakter van de vloeistof een lek de auto snel onbruikbaar zal doen worden. In den loop van den tijd zullen de motoren wel eenigszins gewijzigd moeten worden, nu benzine van zeer hoog octaangetal in groote hoeveelheden bereid kan worden. Aangezien door het gebruik van deze benzine ook het vermogen van de motoren verhoogd wordt, kan met motoren van geringer aantal PK hetzelfde bereikt worden als vroeger met sterkere.

Zoowel voor de motoren als voor het chassis zullen de lichte metalen aluminium en magnesium en hun legeeringen zeker meer en meer toegepast worden. Vooral belangrijke chassis onderdeelen en ook het dashboard zullen van dergelijke materialen gemaakt worden.

Men verwacht vele onderzoekingen naar de mogelijkheid van de constructie van de carosserie uit bepaalde soorten triplex en uit „plastics" (kunstharsen). Deze hebben in den vliegtuigbouw tijdens den oorlog zeer goed voldaan, ook voor zeer ingewikkelde gebogen onderdeelen, zoodat men ze ook van belang acht voor de auto-carosserie. Regelmatig wordt nog gezocht naar het plaatsen van den motor aan het achtereind, hetgeen het uiterlijk van de auto ten zeerste zal beïnvloeden. Men zoekt voorts naar de mogelijkheid om de deuren glijdend te maken in plaats van draaiend.

Voor de binnenbekleeding verwacht men veel van moderne kunstvezels, zooals nylon. Deze kunnen een bekleeding opleveren, die zeer sterk en mooi is en bovendien niet gemakkelijk vuil aanneemt, en dus ook niet afgeeft.

Het streven naar een zeer lichte auto, extra goed gestroomlijnd en voorzien van een zeer lichten motor met erg zuinig benzine-gebruik is duidelijk overal merkbaar en er wordt niet aan getwijfeld of men zal in enkele jaren dergelijke lichte, goedkoope en zuinigwerkende auto's op de markt zien komen. Het verarmde Europa zal vermoedelijk hierin voorgaan en Amerika, waarvan de welvaart in de toekomst ook nog niet zoo erg zeker is, zal zeker moeten volgen.

(V. b. Octaangetal: 6 A; „Plastics": 6 B; Magnesium 5 A; Kunstvezels 9 A)

Voeding

A. NIEUWERE CONSERVEERING VAN VOEDSEL

Men kan veilig aannemen, dat ook in Europa de periode van het dienstmeisje vrijwel voorbij is en dit feit brengt met zich mede, dat de huishouding op geheel andere wijze bedreven zal moeten worden als vroeger. Het zal niet meer zoo gemakkelijk zijn als vroeger om alle voedsel thuis te krijgen en de bereiding er van zal er niet gemakkelijker op worden. Voor deze feiten kan men zich spiegelen aan de Vereenigde Staten. Wegens het ontbreken van dienstboden bestaat hier geen dienstbodenvraagstuk. Alleen de betrekkelijk weinige zeer rijke lieden kunnen zich dienstboden permitteeren. Een der gevolgen is, dat ander en anders toebereid voedsel algemeen gebruikt wordt.

Men heeft berekend, dat reeds vóór den tweeden wereldoorlog meer dan 75% van alle voedsel geheel of gedeeltelijk in fabrieken werd toebereid, terwijl slechts 25% den verbruiker in rauwen vorm bereikte. Natuurlijk zijn die cijfers sterk veranderd tijdens den oorlog, maar ten voordeele van het fabriekmatig behandelde product.

Terwijl N.-Amerika vroeger ongelooflijke hoeveelheden voedsel in blik verbruikte, ging de hoeveelheid hiervan relatief en absoluut sterk achteruit, wegens gebrek aan tin en dus aan goed wit blik. Nog steeds is de tinsituatie moeilijk en vermoedelijk zullen andere conserveeringsmethoden mede tengevolge hiervan meer en meer de overhand krijgen.

Naast de oudere methoden van conserveeren in blik en glas, door zouten en gisten, rooken, etc. zijn vooral naar voren gekomen het „snel vriezen" en het „dehydreeren" (kunstmatig drogen).

Koelen van vleesch, fruit, groenten, eieren, etc. is reeds lang toegepast, maar hierbij was van bevriezen geen sprake. Wel werden ook groote hoeveelheden vleesch werkelijk bevroren, maar het vriesproces verliep dan zoo langzaam, dat allerlei veranderingen in het vleesch konden plaats hebben, totdat de temperatuur al te laag werd. „Snel vriezen" duidt in den naam reeds aan, dat het vriesproces in zeer korten tijd afgeloopen is. Het geschiedt n.l. zoo snel, dat van verandering in de weefsels weinig sprake kan zijn. Om dit te bereiken stelt men de materialen, liefst in dunne lagen, bloot aan temperaturen van ongeveer minus dertig graden Celsius (ongeveer -22° F.), zoodat in enkele oogenblikken alles door en door bevriest en bewaard kan worden bij ongeveer -20° C. (ongeveer 0° F.). Het bevriezen gebeurt veelal door al of niet verpakte eetwaar te dompelen in sterk onderkoelde pekel of te persen tusschen metalen banden zonder eind, die met sterk onderkoelde pekel bespoten worden. De pakketjes vleesch of visch vriezen dan wel aan die banden vast, maar zijn er door eventjes verwarmen van los te maken.

Natuurlijk worden vleesch- of vischfilets nauwkeurig toebereid en verpakt in cellophaan. Deze verpakking belet het indrogen, het ranzig worden van vetten en vuil worden van het geheel.

Bij het snel bevriezen ontstaan in de cellen zelf kleine ijskristalletjes die later, bij het ontdooien, weer water opleveren, dat door de cellen geabsorbeerd wordt. Er is geconstateerd, dat deze wijze van behandelen slechts geringe verliezen aan vitamine C met zich mee brengt. Als allernieuwste toepassing dient vermeld te worden het snel bevriezen van gekookt voedsel. Zoo mocht het geliefde Amerikaansche voedsel „pork and beans" (boonen met spek) niet meer in blik geconserveerd worden, toen tijdens den oorlog blikgebrek ontstond. In plaats daarvan pasten groote fabrieken na het koken de snelvriesmethode toe; de bevroren pakjes werden in karton gedaan en bij 0° F. opgeslagen. Ook spaghetti in tomatensaus, gehakt vleesch, etc. werden volledig gekookt en voor de consumptie klaar gemaakt, om in snel bevroren pakjes verkocht te worden.

De opslag en de verkoop van snel bevroren visch, vleesch, groenten, fruit, etc. was in Amerika gemakkelijk door de alom verspreide vriespakhuizen die regelmatig konden blijven functionneeren en door de aan-

wezigheid van groote vrieskasten bij de verkoopplaatsen en in de meeste huizen. Het vervoer per trein was zeer gemakkelijk, doordat de vrieswagens gekoeld konden worden met koolzuurijs.

In onze streken waren de vriesgelegenheden geringer in aantal dan in Amerika en bovendien werd door de Duitschers en in Duitschland door de bombardementen veel verwoest. Ook de vrieswagens hebben zeer geleden. Van algemeene toepassing van koelkasten is nog geen sprake. Men zal dus speciale maatregelen moeten nemen, om de snel bevroren voedingsmiddelen op de juiste wijze te kunnen bewaren en distribueeren.

Men zou hier gebruik kunnen maken van fijnvermalen ijs, gemengd met sterk ontsmettende middelen, zooals formaldehyde (formaline), waterstofsuperoxyde, ozon, etc. De temperatuur om het vriespunt, gepaard aan de ontsmettende werking der genoemde middelen, houden versche gekoelde visch en vleesch buitengewoon lang goed, zij het ook, dat de consistentie minder stevig kan zijn dan bij snel invriezen.

Dehydreeren (d.i. drogen langs kunstmatigen weg, dus niet in de zon) kan men op velerlei manieren. Vloeistoffen (bijv. melk, bloed enz.) worden versproeid tegen een stroom heete lucht en de vaste bestanddeelen er van vallen neer als een zeer fijn poeder. Soms worden vloeistoffen geleid over sterk verwarmde trommels, zoodat ze snel drogen en de droge massa met een rakel er af gehaald kan worden. Dit gebeurt ook wel in vacuumketels, waarin het geheel besloten is. Ook wel worden dunne lagen der te drogen materialen op banden in lange verhitte tunnels geleid, etc.

Reeds in de laatste jaren voor den tweeden wereldoorlog was er groote vooruitgang gemaakt in het dehydreeren van voedingsmiddelen.

Voor het drogen van groenten en fruit moet men uitgaan van prima versche waar, die snel gereinigd, eventueel geschild, fijn gemaakt, geblancheerd en soms zelfs chemisch behandeld moet worden. Meestal daalt het gehalte aan vitamine C snel en sterk.

10 kg. versche groenten leveren 1 kg. gedroogde op; 11 kg. ondermelk leveren 1 kg. gedroogde waar; ruim 4 kg. eieren (80 stuks) geven 1 kg. gedroogd eipoeder, 4 kg. versch vleesch geven tot 1 kg. gedroogd.

Na het drogen wordt alles weer bemonsterd en gecontroleerd op uiterlijk, kleur, smaak en reuk, om dan tot kleine pakjes verpakt te worden, liefst weer in cellophaan, dat geen vocht doorlaat en zoo weinig mogelijk licht.

Vleesch wordt gedroogd door het eerst tot stukjes te snijden, die in open dubbelwandige ketels gekookt worden. Daarna wordt alles fijn vermalen en gedroogd. Ook wel wordt onder druk gekookt en wordt rauw vleesch fijn vermalen, om op een heeten trommel gedroogd te worden. Bijna altijd wordt het gedroogde vleesch onder druk in blikken geperst of onder zeer hoogen druk tot pakketten, teneinde ruimte te sparen. Dikwijls werd het gedroogde vleesch eerst snel bevroren, om alle vetdeeltjes hard te doen worden en te doen blijven onder den hoogen druk.

Voor het maken van gedroogde lever is een speciale methode ontwikkeld. Vroeger werd lever vrijwel altijd verzonden in bevroren staat, maar dit vereischt veel ruimte. Tegenwoordig laat men papaine inwerken op fijn verdeelde lever. Papaine is een stof bereid uit papayavruchten uit tropische streken, die eigenschappen bezit, vergelijkbaar met pepsine uit de maag. De levermassa wordt hierdoor omgezet tot een vloeibare massa; het vocht en de vaste resten worden afgeperst en dan wordt de overblijvende vloeistof gedroogd door versproeien in een luchtledige ruimte. Er ontstaat dan een uiterst fijn bruin poeder, dat alle waardevolle stoffen van de lever bevat en zonder bevriezen onbeperkt bewaarbaar is. Vooral voor bepaalde soorten van bloedarmoede is dit gedroogde leverpoeder een hoogwaardig voedsel, dat echter niet goedkoop kan zijn.

In het algemeen is gedroogd voedsel niet goedkoop, misschien met uitzondering van gedroogde vruchten. Deze worden weliswaar in groote fabrieken behandeld, maar vrijwel zonder uitzondering in de open lucht door de zon gedroogd. Dit verklaart den relatief lagen prijs, vergeleken met dien van gedehydreerde waren. Ook in de zon gedroogd mager vleesch is reeds zeer lang bekend, maar heeft het nadeel, dat het niet gemakkelijk tot een voor ons smakelijke spijs omgezet kan worden. Ook hiervan is de prijs niet hoog, als men de groote voedingswaarde in aanmerking neemt.

Metallurgie

A. VERBETERDE STAAL-LEGEERINGEN — INVAR EN KOVAR

Invar is een nikkelstaal met 36% nikkel en waarvan de uitzettingcoëfficiënt slechts 1/10 is van die van gewoon staal, tenminste bij temperaturen tot ruim 200° C. De uiterst geringe uitzettingscoëfficiënt is de oorzaak, dat dergelijke metaallegeeringen gebruikt kunnen worden voor regeling van uurwerken, thermostaten, electronenapparatuur etc.

Invar heeft echter het groote bezwaar, dat het uiterst lastig te bewerken is op de draaibank. Nu heeft een Amerikaansche firma de legeering verbeterd, door er een zeer geringe hoeveelheid selenium in te doen smelten. De uitzettingscoëfficiënt bleek hierdoor niet te veranderen, maar de legeering werd buitengewoon gemakkelijk te verwerken op de draaibank, zoodat de bewerkingsduur daalde tot ongeveer een derde. Als gevolg hiervan zal de toepassing van dit nuttige staal vermoedelijk zeer sterk toenemen.

Een andere legeering, die tijdens den oorlog van zeer groot belang is geworden is kovar. Dit oorspronkelijk Europeesche product wordt uitgetrokken tot uiterst dunne draadjes, die per kg. ongeveer 10 kilometers lang zijn. Deze worden ter lengte van bijna een meter zeer fijn opgerold tot spiraaltjes en dienen dan als thermometerdraad. De electrische weerstand van kovar verandert n.l. sterk met de temperatuur, zoodat een stroomkring, waarin zoo'n spiraal is opgenomen, een andere stroomsterkte krijgt, als de temperatuur verandert. Het spiraaltje wordt bijv. besloten in een metalen buisje en opgenomen in den stroomkring, gedompeld in de olie van een vliegtuigmotor. Bij werkenden motor wordt de olie heeter en dus ook het spiraaltje en daardoor beweegt een wijzer in een meter, die de temperatuur duidelijk zichtbaar voor den piloot aangeeft.

De aantallen vliegtuigen, die van zulke meters voorzien moesten worden, namen zoo geweldig toe, dat in Amerika

de uit Europa afkomstigen voorraad kovar weldra was uitgeput, hoewel hij in normalen tijd nog tientallen jaren voldoende geweest zou zijn. Er moest dus kovar gemaakt worden van volkomen gelijke samenstelling, daar het geheele instrument anders opnieuw geconstrueerd zou moeten worden, conform met een legeering van iets afwijkende eigenschappen, hetgeen een langdurige en kostbare kwestie zou zijn geweest. Tenslotte gelukte het kleine stukken van een legeering te maken, waarvan de electrische weerstand bij diverse temperaturen precies overeenkwam met die van de oude kovar. Het was toen gemakkelijk genoeg met de electrische proef-ovens zes staven van 6 kg. elk te maken, die uitgetrokken konden worden tot totaal 624 kilometer fijn draad, voldoende voor eenige honderdduizenden vliegtuigen.

Geneeskunde

A. EEN NIEUW CENTRUM VOOR KANKERONDERZOEK

De voorzitter van de „General Motors", Sloan, heeft bekend gemaakt, dat de „Sloan Foundation" $ 4.000.000 (dus meer dan *f* 10.000.000) ter beschikking stelt voor het bouwen en doen werken van een speciaal research centrum voor kanker.

Het nieuwe instituut zal samenwerken met het New York City's Memorial Hospital, dat speciaal kankerpatiënten opneemt.

Tien jaren lang zal $ 200.000 gegeven worden om de kosten van het nieuwe instituut te bestrijden. Het instituut zal geheel onafhankelijk zijn van de General Motors en beheerd worden door een bestuur, bestaande uit mannen, ervaren op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

De fondsen mogen alleen besteed worden voor wetenschappelijk kanker-onderzoek. De noodige klinieken en ander materiaal worden ter beschikking gesteld door het Memorial Hospital. Men zal zoeken naar voorkómen, diagnose en behandeling van kanker en ten slotte hoopt men de oorzaak van deze ziekte te vinden. Aangezien van elke negen sterfgevallen één veroorzaakt wordt door kanker, is deze ziekte voor den mensch een der belangrijkste nog niet opgeloste problemen.

Men hoopt te gaan werken op gelijke manier, als tijdens den oorlog gebeurde in de research instituten voor de oorlogsindustrie, zoodat door teamwerk het probleem van alle kanten aangepakt kan worden.

Chemie

B. SYNTHETISCHE VETTEN

Reeds vóór 1939 werden in Duitschland ter besparing van deviezen synthetische vetten bereid uit inlandsche producten. Tijdens den oorlog maakte de blokkade die synthese nog meer noodzakelijk en jaarlijks werden meer dan 100.000 ton van verschillende vetzuren synthetisch bereid.

Hierbij werd gebruik gemaakt van de groote hoeveelheden inferieure paraffine, gewonnen bij het hydreeren van steenkolen tot minerale olie en bij het bereiden van synthetische benzine. Het procédé is ongeveer als volgt:

De gesmolten paraffine wordt met behulp van een katalysator met lucht geoxydeerd in groote autoclaven. Als katalysator wordt meestal gebruikt een mengsel van mangaanzeep en vetzuur. De temperatuur ligt tusschen 70° en 180° C. Voor een groot deel worden de lange rechte moleculen van de paraffine door de zuurstof in het midden aangetast, zoodat vetzuren gevormd worden waarvan de moleculen ongeveer half zoo lang zijn als die van de paraffine. Echter vindt ook oxydatie plaats op andere plaatsen van de moleculen, zoodat een groot aantal vetzuren wordt gevormd, telkens van verschillende moleculaire lengte.

In 24 uren is ongeveer 40% van de paraffine omgezet. Alles wordt dan behandeld met soda of met bijtende soda, zoodat zeepen ontstaan, die gemakkelijk gescheiden kunnen worden van de rest, die opnieuw behandeld wordt. Het zeepmengsel wordt gezuiverd door de onverzeepbare bestanddeelen die er in voorkomen op te lossen in alcoholische mengsels.

De zeep wordt meestal ontleed met behulp van zuren, zoodat vrije vetzuren gevormd worden. Deze kunnen dan na wasschen met water door zorgvuldige distillatie gescheiden worden in afdeelingen met lange moleculen en in andere met korte.

Het ruwe mengsel bevat zuren vanaf de laagste met slechts een enkel koolstofatoom per molecule tot die met 24 koolstofatomen toe.

In het waschwater bevinden zich de oplosbare vetzuren, die gescheiden worden in:

Mierenzuur voor behandeling van veevoer in silo's, enz.

Azijnzuur en boterzuur voor het maken van celluloseesters.

Propionzuur, waarvan meestal het kalkzout wordt bereid, bruikbaar voor het conserveeren van brood.

Zuren met 5 tot 9 koolstofatomen per molecule, die gereduceerd worden tot de overeenkomstige alcoholen. Deze worden weer met phthaalzuuranhydride gecondenseerd voor het vormen van glyptaalharsen; de zuren met 7 tot 9 koolstofatomen worden gebruikt voor schuimblussching.

Die met 9 tot 11 koolstofatomen worden toegepast bij het floteeren van ertsen, ten einde waardevolle mineralen van de bijmengselen te scheiden.

Die met 10 tot en met 18 atomen worden gebruikt voor het maken van gewone zeepsoorten.

De groep met 9 tot 16 koolstofatomen kan na zuivering van bepaalde bestanddeelen gebruikt worden om er behoorlijk eetbare vetten van te maken.

De hoogste vetzuren met 18 tot 24 koolstofatomen worden ook tot metaalzeepen verwerkt, die gebruikt worden voor vaste smeermiddelen, voor het zacht maken van leder, etc.

Na de distillatie blijft een soort pik over, bruikbaar in zwarte lakken en chemisch om te zetten tot koolwaterstoffen met zeer lange ketens, bruikbaar als vervangmiddelen voor de mindere soorten vaseline.

Vrijwel alle hierboven genoemde fracties kunnen weer gereduceerd worden tot hoogere alcoholen en aldehyden, bruikbaar voor vele chemische doeleinden.

Nu de oorlog afgeloopen is, zal de hierboven aangeduide omzetting wel weer verlaten worden, daar de producten aldus verkregen, goedkooper uit de gewone vetten gemaakt kunnen worden, of op andere wijzen worden verkregen. Toch verwacht men, dat het wetenschappelijk onderzoek in deze richting voortgezet zal worden.

Verpakkingstechniek

A. NIEUWE EMBALLAGE TIJDENS EN NA DEN OORLOG —

Gedurende den oorlog was het noodig, dat de te verzenden goederen de legers in perfecten staat zouden bereiken, ondanks een buitengewoon ruwe behandeling onderweg. Om deze reden werd extra zorg aan de diverse soorten emballage besteed en hoewel in vredestijd de kostenkant weer veel sterker naar voren zal treden, is er alle kans, dat verbeteringen, tijdens den oorlog gevonden, ook naderhand een rol zullen spelen.

Het fabriceeren van een werkelijk goed beschermende emballage is niet gemakkelijk, zeker niet onder oorlogsomstandigheden. De verpakking moet niet alleen den inhoud volledig beschermen en in staat zijn sterke vervormende krachten te weerstaan, maar zij moet ook zoo weinig mogelijk ruimte innemen, vooral in verband met het gebrek aan scheeps- en spoorruimte.

Natuurlijk ging men uit van de reeds bekende materialen en methoden, zoodat gebruik gemaakt werd van kisten, kratten, doozen, „fiber cans", zakken. Menigmaal moesten deze gemaakt worden van speciale materialen of een behandeling ondergaan, die ze geschikt maakten voor verzending van gevoelige materialen en bestand tegen omstandigheden, die verre van normaal waren.

Een der meest belangrijke methoden voor verpakking van metalen is het bedekken van het metaal met een corrosie-werende laag. Men gebruikte hiervoor vaselineachtig materiaal, dat gemakkelijk op de oppervlakte gebracht kan worden en daar verhardt na afkoeling. Deze laag is echter uiterst lastig te verwijderen, daar in de meeste gevallen verwarmen der voorwerpen niet toelaatbaar is. Ook speciale smeeroliën werden gebruikt. Een ervan verdient bijzondere aandacht, omdat ze gemengd is met andere materialen, die zuren kunnen neutraliseeren. Vandaar dat dit mengsel toegepast wordt als smeerolie voor motoren, die benzine van hoog octaangetal gebruiken. Bij gebruik van deze benzine ontstaat n.l. aan den binnenkant van de cylinders corrosie, die verhoed moet worden. Andere soorten oliën werden gemaakt door mengen van vaselineachtige stoffen met smeeroliën; ook deze leveren een verhardende laag, die zeer lastig te verwijderen is. Ook thermoplastische bescherming van metalen en andere stoffen werd toegepast. Zoo maakte men een mengsel van rubber en wassoorten, dat aangebracht werd op de kartonnen verpakking voor voedsel of andere producten. Er ontstaat dan een volkomen samenhangende film, ondoordringbaar voor gassen, reukeloos, smakeloos, niet giftig, ongevoelig voor temperatuursveranderingen beneden het smeltpunt van het mengsel, etc. De Amerikaansche veldrantsoenen werden hiermede afgedekt.

Ook synthetische harsen werden toegepast voor velerlei doeleinden, zooals in karton, vaten, fiber cans, etc. Zelfs voor het inwendig bedekken van tanks zijn ze gebruikt en voor het bedekken van allerlei toestellen en constructies aan dek der schepen. B.v. een kunsthars van het polyvinyl-chloride type werd gebruikt om gewone en machinegeweren te bespuiten, een taaie laag werd gevormd, die tegen alle vocht beschermde en met een mes in een oogwenk er af gehaald kon worden.

Kostbare instrumenten en machinerieën werden, na eenige mislukte zendingen, op speciale wijze ingepakt. Ze werden op veerende stukken geplaatst en gewikkeld in een lap geprepareerd papier of weefsel. Dit was vochtdicht gemaakt en zoo geprepareerd, dat het door hitte geheel dicht afgesloten kon worden op de vouwen. Het werd zoo om de apparaten gewikkeld, dat er vrijwel geen lucht meer in zat; een tweede dergelijke laag kwam er omheen. Speciale lichte, veerkrachtige en toch sterke versterkingsstukken (bracings) werden in den juisten vorm gemaakt. Als materiaal hiervoor gebruikte men gegolfd

Hoe ingewikkeld de moderne verpakking kan zijn, blijkt uit onderstaande afbeeldingen. Figuur 1 en 2: versterkingsstukken omgeven als een soort raamwerk de te verpakken voorwerpen; fig. 4 i.p.v. mandflesschen met hun lastige vormen een verpakking met rechthoekigen eindvorm.

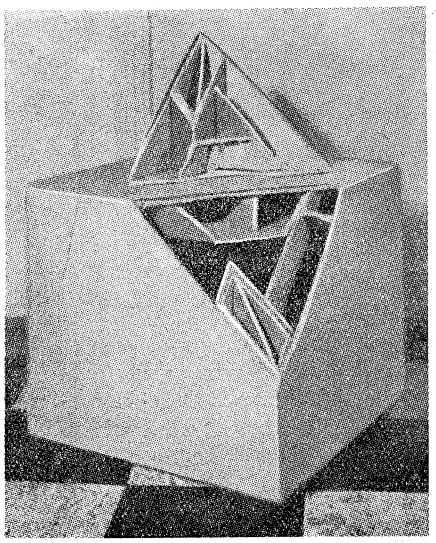

fig. 1.

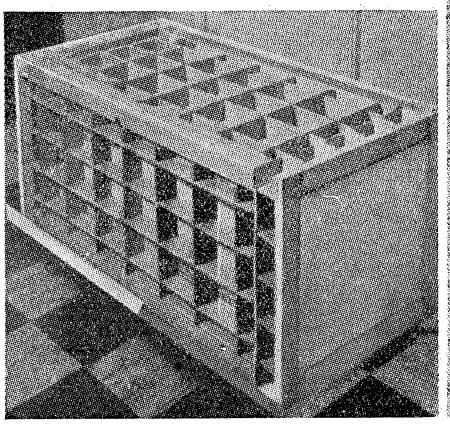

fig. 2.

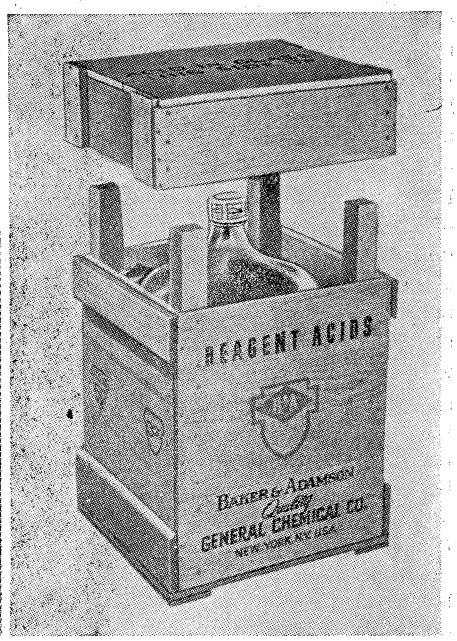

fig. 4.

karton, geïmpregneerd met een ureum-kunsthars. Deze versterkingsstukken werken als een soort van raamvakwerk en omgeven het geheele pak zoo, dat het als het ware zweeft tusschen de veerkrachtige stukken, terwijl nu alles een rechthoekige eindvorm heeft, zoodat het geplaatst kan worden in een kartonnen doos. Deze gaat weer in een grootere doos, terwijl alle kanten rusten tegen of beschermd zijn door een raamwerk van hetzelfde geïmpregneerde karton, gelijkend op een groot eierrek. Het geheel is zeer sterk, vrij groot, maar zeer licht en veerkrachtig. (Zie fig. 1 en 2).

Menigmaal werden voor vocht gevoelige apparaten zoo verpakt, dat binnen de afsluitende emballage silica-gel werd gedaan. Dit is een zacht niet corrodeerend poeder, dat gemakkelijk vocht en dampen opneemt en vast houdt. Dit poeder omgaf materialen, als machinegeweren, vliegtuigmotoren en allerlei andere militaire benoodigdheden. Het geheel werd verpakt in zakken, gemaakt uit allerlei doorzichtige films, zooals pliofilm (uit rubber), caseïnefilm of films uit kunstharsen.

Menigmaal konden de voorwerpen dan veilig in kisten of doozen verpakt worden en soms was het zelfs voldoende de beschermende laag weer te omgeven met andere lagen, zooals bladmetaal, cellophaan, geparaffineerd papier, films uit kunsthars, etc. Deze lagen werden soms bedekt met was, nitrocellulose, hars, vernis, etc.

Zeer veel werd gebruik gemaakt van „laminated sheetings" (op elkaar geplakte vellen van diversen aard), waarvan allerlei soorten gemaakt en gebruikt worden. Een der meest gebruikte voor het maken van zakken bestaat uit minstens drie lagen kraftpapier, op elkaar geplakt met asfalt, voorzien van een vrij langen inlooptrechter. Soms zijn deze zakken ook bestand tegen insecten; is dit niet het geval dan kan een of meer der lagen kraft geïmpregneerd worden met een sterk insecticide, onschadelijk voor mensch of dier, zooals DDT of gammexane. Het vochtafwerend vermogen is meestal groot genoeg en de stevigheid kan vergroot worden door meer lagen papier op elkaar te plakken. Soms wordt kraft wel geplakt op bladlood, dat aan den anderen kant bedekt is met cellophaan, door middel van een vochtwerende kunstharslijm. Deze dure emballage komt goedkoop uit voor het verpakken van fijne instrumenten en onderdeelen, die tegen vocht, licht, gas, water, fluctueerende temperaturen en insecten beschermd moeten worden. (Zie fig. 3).

Voor allerlei soorten van voedsel in kleinere hoeveelheden werd veel gebruik gemaakt van een „laminated sheet", opgebouwd uit vochtwerende thermoplastische cellophaan, geplakt op een dubbele laag doorzichtig vetvrij papier. Vooral ook het feit, dat dit multiplexpapier door verwarming volkomen dichte afsluitingen oplevert, maakte het voor voedingsmiddelen en voor het verpakken van kleine onderdeelen buitengewoon geschikt.

Ook al of niet gegolfd karton was reeds vóór den oorlog algemeen in gebruik. Het werd evenwel verbeterd door impregneering met kunstharsvernissen of andere vochtresistente materialen. Ook werd gebruikt beplakt karton, waarvan de buitenlaag of het plakmiddel een voor vocht ondoordringbare laag vormde. Combinatie van het juiste soort karton met het juiste filmvormende plakmiddel zal in de toekomst zeker maken, dat deze emballage een groot deel van blikemballage zal kunnen vervangen.

Speciaal de chemische industrie zal van geïmpregneerd karton en papier in de toekomst veel gebruik kunnen maken, omdat deze emballage uitmunt door lichtheid, onaantastbaarheid en goedkoopte. Menigmaal zal met voordeel het gebruik van houten of metalen vaten vermeden kunnen worden.

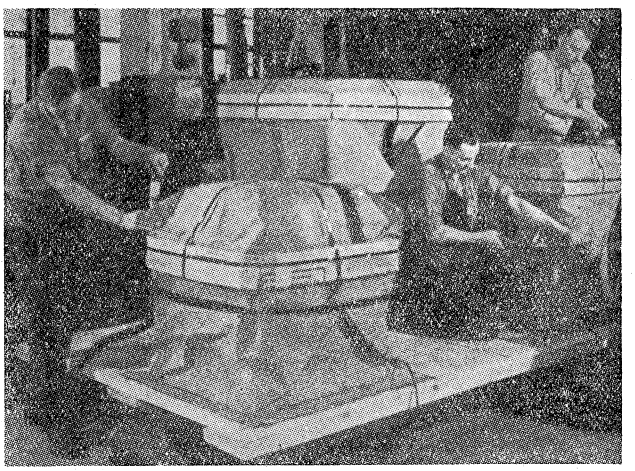

fig. 3.

Op veerende voetstukken geplaatst, worden kostbare voorwerpen gewikkeld in speciaal geprepareerd papier, dat luchtdicht afsluit.

In Amerika is tijdens den oorlog het gebruik van de „fiber drum" zeer sterk toegenomen. Het is een cylinder bestaande uit meerdere om een kern geplakte lagen van al of niet geïmpregneerd kraft. Hierin worden dan bodem en top van hout of van multiplex materiaal bevestigd en wel zoo, dat waterdichtheid gegarandeerd kan worden. Speciale soorten van deze drums zijn zelfs voor gevoelige en gevaarlijke chemicaliën gebruikt. Ook hierbij is de lichtheid en het feit, dat ze niet teruggezonden behoeven te worden van primair belang.

Het ijzeren vat krijgt meer en meer concurrentie van de geperste of geflensde lichte ijzeren drum. Het normale ijzeren vat weegt 34 tot 50 kg. leeg en een drum van denzelfden inhoud slechts 23 kg. Daarom zullen de kosten voor vracht zooveel lager zijn, dat de drum met voordeel als „one trip drum" gebruikt en afgeschreven zal kunnen worden.

Vooral voor bijtende chemicaliën in betrekkelijk geringe hoeveelheden zal glas (of aluminium) wel steeds aangewezen blijven voor verpakking. In Amerika zijn voor het omhullen van demi-johns (carboys) in plaats van manden of ijzeren vlechtwerk kisten van geprepareerd hout in gebruik gekomen. De glazen vaten van 6 gallons inhoud zijn dan geplaatst in een sterke kist met veerkrachtige binnenlaag. Het zeer breede deksel kan er af genomen worden en de mond van de flesch steekt dan ver genoeg naar buiten, om gemakkelijk uitgieten toe te laten. Een speciaal mondstuk is aangebracht, dat goed gesloten kan worden met een schroefdop uit kunsthars; de deksel glijdt over sterke naar boven uitstekende stijlen, die het hanteeren vergemakkelijken. Ook de

groote stuwbaarheid dier volkomen rechthoekige kisten is een voordeel. (Zie fig. 4).
Voor het dichtmaken van kartonnen doozen, anders dan met plakband, wordt in Amerika tegenwoordig gebruik gemaakt van zoogenaamd „fiber steel". Dit bestaat uit een binnenlaag van zeer buigbaar dun staal, dat omgeven is door een taai waterproof omhulsel van kraftpapier van groote sterkte. Deze band schuift niet gemakkelijk weg en kan strak aangetrokken worden zonder te bijten in het karton. Zelfs kan deze band volkomen veilig gebruikt worden in direct contact met geëmailleerde of gelakte oppervlakten, daar van krassen geen sprake is. Een meisje kan dergelijke banden behandelen, zonder gevaar

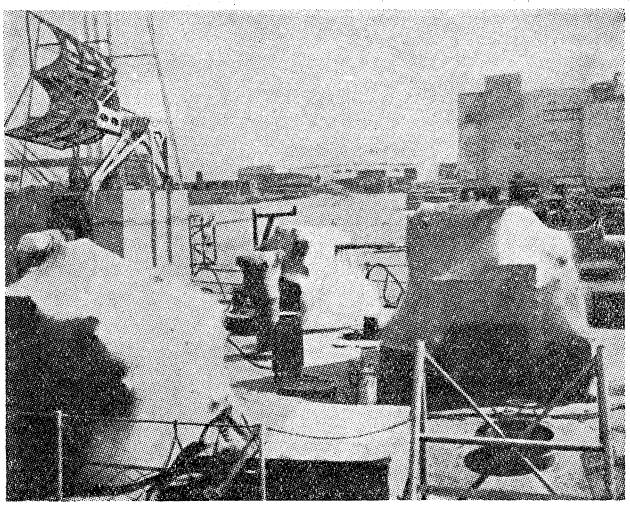

fig. 5.

Op bovenstaande foto kan men in den linker bovenhoek ook nog een radar-antenne onderscheiden. (V. b. Radar 1 A)

van kwetsuren aan de handen, De banden kunnen met firmanaam of reclames bedrukt worden.
Een zeer merkwaardige emballagekwestie doet zich in Amerika en Engeland voor bij de marine, die voor een groot deel non-actief wordt en nu voor de taak staat om de kostbare kanonnen en andere installaties gebruiksklaar te doen blijven. Ze worden aan boord ingepakt in een soort „cocon" (fig. 5), bestaande uit een netwerk dat bespoten wordt met een plastisch materiaal, dat de voorwerpen luchtdicht afsluit.

Geneeskunde

A. „PROMIN", NIEUW MIDDEL TEGEN LEPRA —

In onze streken kent men deze vreeselijke ziekte vrijwel heelemaal niet, al is ze eenmaal ook hier een ware geesel geweest. De herinnering er aan leeft nog voort in oude namen, zooals b.v. Lazarus-steeg in Amsterdam, in gezegden zooals „met de klap loopen" (wijzend op de toenmalige voorschriften dat bedelende melaatschen hun tegenwoordigheid met een ratel kenbaar moesten maken). In Ned. O. en W. Indië en in vele andere gebieden der aarde komt de ziekte nog zeer veel voor en tot nu toe was er vrijwel geen kruid tegen gewassen. Men gebruikt er b.v. chaulmagra-olie voor, gewonnen uit zaden van een Indische wilde plant, maar die niet altijd goed wordt verdragen. Berichten uit het Amerikaansche „National Leprosarium" vermelden, dat een nieuw product is gevonden „Promin" genaamd, dat beter dan eenig ander middel voldoet. Het middel is synthetisch gemaakt en gelijkt in de verte op de bekende sulfaniline-producten.
Het middel is tot dusver gegeven aan 137 patiënten en bij dezen heeft het den voortgang der ziekte verhinderd en soms zelfs gemaakt, dat de vreeselijke zweren sterk verbeterden, terwijl ook andere symptomen minder werden. Bij 10% van de 62 patiënten, die een jaar lang behandeld werden met promin, was de genezing zoo volkomen dat geen bacteriën aangetoond konden worden. Bij een verdere 30% waren de bacteriologische proeven af en toe negatief. Slechts twee patiënten konden de behandeling niet verdragen.
De doktoren meenen, dat de resultaten geheel het gevolg zijn van het geneesmiddel en niet van psychologische invloeden. De werking is zeer langzaam, zoodat een behandeling van minstens zes maanden noodig is, om de eerste resultaten te kunnen verkrijgen. Hoe langer de behandeling duurt en hoe meer promin gegeven wordt, des te grooter is de verbetering, zooals bleek na een driejarige periode van proeven.

Physica

B. IETS OVER RAKETTEN —

Raketten berusten op een der grondwetten der natuur, die meestal omschreven wordt door de uitdrukking „actie is gelijk aan reactie"; m.a.w. als een lichaam een kracht uitoefent, ondervindt het zelf een volkomen gelijke maar tegengesteld gerichte kracht. Ter illustratie het volgende: Terwijl de ontplofte lading van een patroon in een geweer, een druk uitoefent, die den kogel een zeer groote snelheid geeft, ondervindt het geweer in tegengestelden zin een kracht, die tracht dit achteruit te duwen. Vandaar dat die druk gebruikt kan worden voor het uitwerpen van de huls en voor het werken van den automaat, die een nieuwe patroon in den loop brengt. Het terugspringen van den loop van een kanon is een geheel analoog verschijnsel. In den laatsten tijd zijn booten geconstrueerd, waarin een krachtige machine water aanzuigt en dit weer met groote kracht uit een speciaal gevormde uitstroomingsbuis perst in achterwaartsche richting. Als gevolg hiervan wordt de geheele boot met groote kracht en snelheid vooruit geduwd. Ook voor schroeflooze vliegmachines wordt dit principe toegepast.
Een raket is een lange cylindrische buis van een of ander stevig materiaal, aan den voorkant gevormd als een granaat en aan den achterkant open. Wordt binnenin op een of andere manier een sterk samengeperste damp ontwikkeld, die achteruit kan ontwijken, dan drukt die damp aan het achtereind de lucht weg en tegelijk ondervindt de raket een evengroote kracht, die ze naar voren duwt.
We onderstellen dat in de buis een hoeveelheid aanwezig is van een ontploffingsmiddel, dat met matige snelheid opbrandt, of van een brandstof, die snel verbrandt en zoodoende voortdurend een aanzienlijke hoeveelheid gassen van hoogen druk fabriceert. Die gassen stroomen uit de opening en oefenen voortdurend een achterwaartsche kracht uit op de raket.
Een kracht van constante grootte geeft elke secunde een

gelijkblijvende vergrooting van de snelheid aan het voorwerp, waarop die kracht werkt. De totale druk dier gassen zal dus tot gevolg hebben, dat de snelheid van de raket elke secunde regelmatig grooter wordt, zoodat zij ten slotte ongelooflijk groote snelheden zal kunnen bereiken. De beruchte V_2 levert hiervan een bewijs.

Raketten voor oorlogsdoeleinden zijn reeds vrij oud en vooral Engeland gebruikte ze als oorlogswapen, totdat het sterk verbeterde geschut dit overbodig maakte. Pas na den eersten wereldoorlog leefde de belangstelling voor raketten weer op en werden o.a. in Duitschland proeven gedaan om met raketten post te verzenden over groote afstanden. Ook in Amerika werden belangrijke proeven

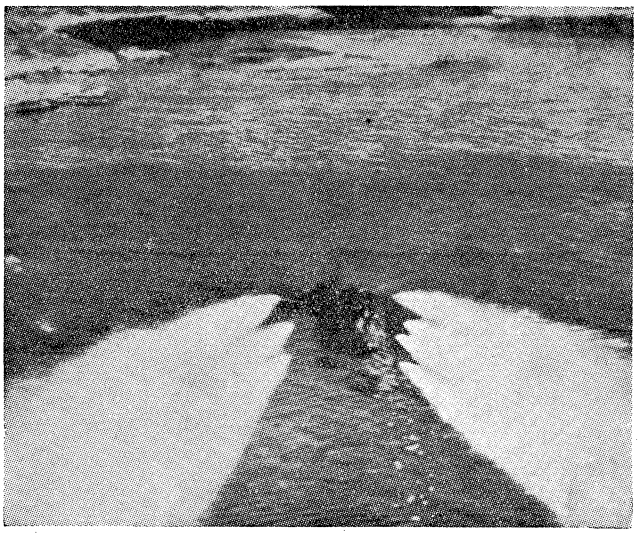

fig. 1.

Een raket salvo van een „Beaufighter" op een Duitsch escorte-vaartuig.

genomen en studiën gemaakt. Men gebruikte daar o.a. raketten, die voortgestuwd werden door middel van benzine of alcohol, verbrand door een voorraad vloeibare lucht. De verbrandingsgassen leverden den benoodigden hoogen druk, die evengroot bleef, zoolang de voorraad benzine en vloeibare lucht voldoende bleef.

De Anglo-Amerikaansche experimentatoren zagen in, dat als voortstuwingsmiddel (propellant) gebruik gemaakt diende te worden van een ontploffingsmiddel, waarvan de zeer snelle verbranding regelbaar moest zijn. Het meest geschikt leek een nitroglycerine-nitrocellulosemengsel, dat bereid kon worden in den vorm van een colloied, zonder dat veel oplosmiddel of zachtmakers er in noodig waren. In de groote oorlogvoerende landen werden, vooral in den laatsten wereldoorlog, belangrijke onderzoekingen verricht, die groote resultaten opleverden, waarbij echter tal van moeilijkheden ondervonden werden. Zoo was het afschieten van een groot raket een uiterst gevaarlijk werkje, omdat de beginnende ontploffing, of snelle verbranding die de raket naar boven moest werpen, funeste gevolgen kon hebben voor de omgeving. Degenen, die in ons land getuigen geweest zijn van het afschieten der Duitsche V_2's kunnen gezien hebben hoeveel slachtoffers gemaakt werden onder de afschietende bemanningen (al waren die gekleed in asbestkleeding) en ook hoevele malen de raket weer neerviel en de omgeving verwoestte.

Zeer dikwijls moesten raketten afgeschoten worden vanuit kleine schepen, vliegtuigen, etc., zoodat het noodig was het ontploffingsmiddel en de raket zoo te construeeren, dat speciaal bij het afschieten de omgeving geen gevaar zou loopen. Men gebruikte daarvoor ontploffingsmiddelen, die gemengd zijn met een donker pigment, waardoor de straling van het brandende eind gemakkelijker opgenomen werd en het materiaal beter verbrandde. Er waren ook kalizouten in verwerkt, omdat die de eigenschap hebben de vlammen kleiner te maken, terwijl ze de stralende hitte verhoogen.

De staven ontploffingsmiddel werden met X-stralen onderzocht, om minder homogene stukken te kunnen wegnemen.

Op den vasten grond waren leidrails noodig, om de raket te geleiden bij het afschieten, tot deze snelheid genoeg kreeg om weg te vliegen. Merkwaardigerwijze is dat op vliegtuigen geheel overbodig. Immers de raket heeft reeds de snelheid van het vliegtuig en er is slechts een geringe extra snelheid noodig om haar los te maken van het vliegtuig, terwijl zij dan in totaal reeds een aanzienlijke snelheid bezit, die dan door het ontbranden direct snel vergroot wordt, zoodat de raket het vliegtuig snel achter zich laat.

Voor het stabiliseeren van de raket en het snel rondddaaien om haar as wordt meestal gebruik gemaakt van een reeks mondstukken, geplaatst onder een hoek van 10°, waardoor geringe hoeveelheden der gassen zoo kunnen ontsnappen, dat het projectiel een zeer snel draaiende beweging om zijn as verkrijgt. Deze zorgt, dat krachten, die afwijkingen van richting zouden veroorzaken, zeer weinig uitwerking kunnen hebben. Sommige soorten raketten worden gestabiliseerd met een viertal „vinnen" aan het achtereinde.

Ook de ontsteking van het ontploffingsmiddel vereischte veel studie. Het rooklooze kruidmengsel, gebruikt als propellant, is zeer moeilijk te ontsteken en dit moest toch gebeuren binnen enkele duizendste secunden na het afvuren, wil de raket veilig het afvurende vliegtuig of een boot verlaten. Tegenwoordig wordt meestal gebruik gemaakt van gewoon buskruit, dat door een electrische vonk ontstoken wordt en dan het rooklooze kruit aansteekt. Het buskruit is bevat in een omhulsel van ethylcellulose, dat vrijwel geen nitroglycerine aan het rooklooze kruit onttrekt. Deze patroon past precies in de eigenlijke lading.

Vooral voor bestrijding van tanks en schepen (zie fig. 2) hebben raketten (de Amerikaansche soldaten noemden ze „bazooka") buitengewoon belangrijk werk gedaan. Men rekent dat een vliegtuig met een lading raketten evenveel uitwerking heeft als een salvo van de volledige bewapening van een torpedobootjager zou hebben.

Natuurlijk bevatten de raketten aan den kop een lading van speciale ontploffingsmiddelen, ontploffend bij aanraking met het te bombardeeren object. Deze lading is volkomen afgescheiden van den eigenlijken propellant.

De samenstelling van de Duitsche groote raketten is reeds door de Geallieerden onderzocht; ze werkten ongeveer als volgt:

(Wordt vervolgd)

Men gebruikte in plaats van een soort rookloos kruit methyl- of ethylalcohol met vloeibare lucht, of er werd gebruik gemaakt van zeer sterke waterstofperoxyde met permanganaat, gevolgd door een brandstof-zuurstof mengsel. B.v. in een sterken ketel liet men sterke waterstofperoxyde en permanganaat op elkaar inwerken, waardoor oververhitte stoom ontstond, die een turbine dreef voor beweging der pompen. De pompen persten waterstofperoxyde en hydrazine-hydraat in een verbrandingskamer, waarin zich een chemische omzetting afspeelde, die veel warmte ontwikkelde. Als de verbrandingskamer heet genoeg geworden was, werd automatisch de toevoer van peroxyde en permanganaat afgesloten en het vloeibare mengsel van alcohol en zuurstof begon door verbranding de raket te drijven. Men was aan het einde van den oorlog ook bezig een dergelijke methode te probeeren voor het drijven van torpedo's onder water.

De V_2's vormden een blind vernielend wapen, dat vooral aan de civiele bevolking van Engeland en ook in Nederland, veel schade heeft gedaan.

Vermoedelijk zullen ze nog sterk verbeterd worden.

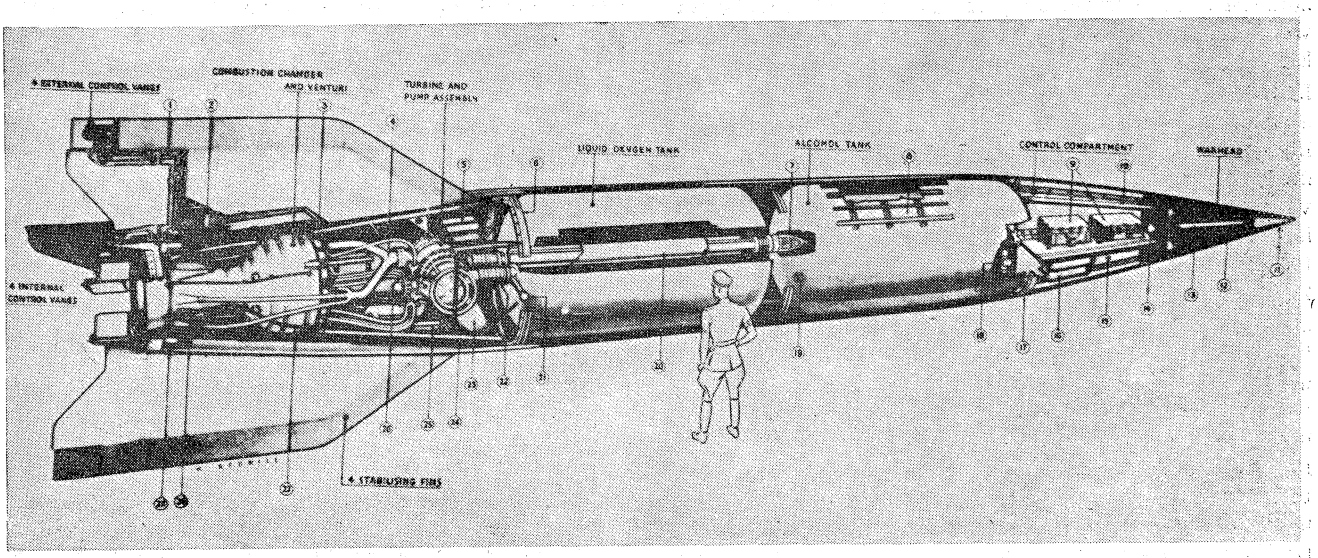

Doorsnede van V 2: V.l.n.r. (bovenkant): vier uitwendige en vier inwendige vinnen voor het houden van de richting; tusschen 2 en 3: verbrandingskamer; tusschen 4 en 5: turbine en pompen; tusschen 6 en 7: tank voor vloeibare zuurstof; 8: tank voor alcohol; 9 en 10: contrôle-apparaten; aan de punt: bomlading. Onderkant (achter): vier vinnen voor het stabiliseeren. (naar „Discovery" Juni 1945)

Physica

A. DRAAD-FONOGRAAF

Reeds vele jaren geleden werd door den Deen Poulsen een fonograaf geconstrueerd, waarvan de plaat vervangen was door een stalen draad, die tusschen twee polen van een magneet getrokken werd. Deze electromagneet was omgeven met een klos, waardoor de stroom ging van een microfoon, zoodat variaties in het geluid weer schommelingen in den stroom veroorzaakten, die de sterkte van de magneetpolen beïnvloedden. Hierdoor werd de draad ook weer verschillend gemagnetiseerd. Werd die draad tusschen twee andere magneetpolen getrokken, dan had het omgekeerde plaats, zoodat ten slotte een telefoon, of een luidspreker het geluid trouw weergaf.

Bij de oude constructies voldeed deze methode niet, omdat de juiste toestellen voor het versterken van die varieerende stroomen nog niet voldoende geperfectioneerd waren.

Bij de nieuwere constructies verloopt alles op de wijze, zooals hierboven is aangeduid. Er is echter dit verschil, dat gebruik is gemaakt van versterkingslampen, zoowel bij het opnemen als bij het weergeven. Dit maakt een enorm verschil en het nieuwe toestel is tijdens den oorlog, vooral in Amerika, een buitengewoon succes geworden en werd voor tal van militaire doeleinden toegepast.

De draad kan gemakkelijk twee mijlen (3200 meter) lang zijn, daar ze wordt opgewonden op een klos. Hij is gemaakt van uiterst fijn uitgetrokken „stainless steel" en slijt bij het trekken tusschen de magneetpolen practisch niet. De capaciteit van een enkelen draad is zoo groot, dat een geheele symphonie er mee opgenomen kan worden. Ook de onbreekbaarheid en onaantastbaarheid geeft den draad een groot voordeel boven de gewone platen, die steeds slijten en erg breekbaar zijn. Een opnametoestel voor gebruik bij het leger woog met batterij mee ongeveer 1.250 gram. Het toestel werkt in alle mogelijke posities, zoodat het b.v. in gevechtsvliegtuigen gebruikt kon worden voor het vastleggen van allerlei bevelen en feiten.

In Amerika verwacht men, dat deze kleine draagbare toestellen in tal van gevallen een notitie of stenografisch verslag zullen vervangen, daar zij een gesprek volkomen kunnen weergeven.

Speciaal ook wil men het toestel gaan gebruiken voor het vastleggen van telefonische gesprekken, eventueel zelfs om gesprekken op te nemen, die bij afwezigheid van een opnemer telefonisch binnenkomen. Ook voor het vastleggen van radioberichten of uitgezonden concerten wil men het gaan gebruiken. Men verwacht dat nieuwe radiotoestellen gemaakt zullen worden, voorzien van zoo'n opneemtoestel, die ongeveer $ 75 meer zullen kosten dan de normale.

A. VIJFTIG JAREN HELIUM

Helium is een der „edelgassen". Deze gassen worden vanouds „edel" genoemd, omdat zij op geenerlei wijze eenige chemische affiniteit vertoonen met de andere elementen. Ondanks dit feit spelen ze in wetenschap en techniek een zeer merkwaardige rol. Hun ontdekking is karakteristiek voor de nauwkeurigheid der metingen door de mannen der wetenschap.

Ongeveer 160 jaar geleden liet de Engelsche geleerde Cavendish electrische vonken slaan door een ballon, gevuld met lucht en waarin hij voortdurend versche zuurstof liet stroomen. De gevormde stikstofverbindingen werden gebonden aan alkalische stoffen. Hij hield een klein beetje gas over, waarmee niemand raad wist.

In 1893 maakte Rayleigh synthetische lucht, door zuivere stikstof en zuurstof in de juiste verhouding te mengen. Bij wegen constateerde hij, dat die synthetische lucht iets zwaarder was dan gewone lucht. Hij herhaalde de proef van Cavendish en hield ten slotte een geringe hoeveelheid gas over, dat geen enkele chemische affiniteit vertoonde en dat hij daarom „argon" noemde (argon = lui). Zijn gas bleek later een mengsel te zijn van meerdere „edelgassen", waaronder helium. Een tijdgenoot van Rayleigh, Ramsay volgde een anderen weg om die luie gassen apart te krijgen. Hij zorgde n.l., dat de zuurstof en de stikstof uit de lucht weggenomen werden door middel van het metaal magnesium.

In 1868 had de Franschman Janssen bij een zonsverduistering een lijn in het zonne-spectrum ontdekt, niet behoorend bij een bekend op de aarde voorkomend element. De Engelsche astronoom gaf het onbekende element den naam *Helium,* als zijnde afkomstig van de zon (Grieksch Helios). Spoedig daarop separeerde Ramsay een mengsel van helium en argon uit het mineraal cleveiet.

Weldra werd bekend dat helium in een verhouding van een deel op 185,000 deelen lucht in de atmosfeer voorkomt. Met de moderne toestellen voor het vloeibaar maken van gassen kan uit lucht een mengsel van helium en het edelgas neon verkregen worden, zij het ook tegen zeer hoogen prijs. Vermoedelijk is het in de lucht aanwezig omdat het afkomstig is van de ontleding van het in de aarde aanwezige radium, uranium. Tengevolge van deze ontleding komt het ook voor in de Italiaansche soffioni en vooral in natuurgas. In Amerika en Canada bevat natuurgas een betrekkelijk hoog gehalte aan helium. Bij het vloeibaar maken der petroleumbestanddeelen van dit natuurgas, wordt helium gemakkelijk apart verkregen en door herhaalde samenpersing en afkoeling ten slotte zeer zuiver bereid. Vroeger was het een zeer duur gas, maar de Amerikaansche regeering, die het monopolie der bereiding bezit, kan het nu maken voor ongeveer een dollarcent per kubieke voet (28.3 liter) van gewonen druk. De regeeringsfabriek te Amarillo kan jaarlijks ongeveer 4.000.000 m^3. produceeren en de reserves zijn nog steeds zeer groot.

Het is het moeilijkst vloeibaar en vast te maken gas. In het Cryogeen Laboratorium te Leiden slaagde men er het eerst in, het vloeibaar en vast te maken. Dit was voor den vooruitgang der wetenschap van zeer groot belang.

Helium is ongeveer tweemaal zoo zwaar als waterstof en daarom zeer geschikt voor het vullen van luchtschepen e.d. Bovendien is het volkomen onbrandbaar. Bij gebruik voor luchtschepen diffundeert er voortdurend wat lucht in, hetgeen regelmatige zuivering van het gas noodzakelijk maakt. Het jaarlijksche verlies wordt per luchtschip geraamd op twee vullingen, terwijl bij gebruik van waterstof alles tienmaal per jaar verloren gaat. Vandaar dat het dure gas helium voor het gebruik in luchtschepen nog goedkooper uitkomt dan het goedkoope waterstof, om niet te spreken van de grootere veiligheid.

De oplosbaarheid van helium in bloed is veel minder dan die van stikstof. Daarom worden mengsels van zuurstof en helium gebruikt voor de inademing in duiktoestellen, caissons en ook wel in ziekenhuizen bij bepaalde gevallen. Deze toepassing voorkomt dan de „caissonziekte", veroorzaakt door stikstofgasbellen, die in het bloed gevormd worden bij het snel verminderen van den hoogen druk tot den normalen.

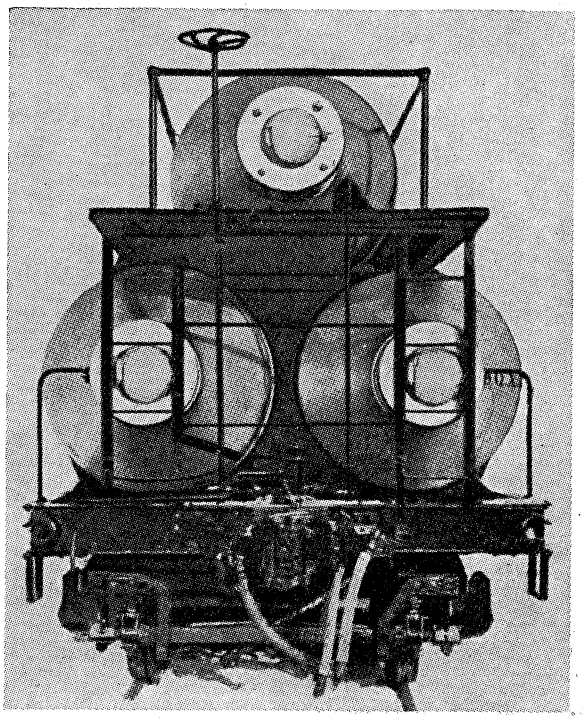

Speciaal voor het transport van helium gebouwde tankwagen. In gebruik in Amerika.

Tijdens den oorlog, toen magnesium in groote hoeveelheden gelascht moest worden, zijn aanzienlijke hoeveelheden helium gebruikt om de laschvlammen of lichtbogen te omgeven, zoodat geen zuurstof kon toetreden bij dit zoo ontvlambare metaal.

Verder wordt helium gebruikt in allerlei electrische buizen voor mooi rood gekleurde advertentie- en andere lampen.

Chemie

B. AETHYLEEN UIT LICHTGAS

Aethyleen is een der „onverzadigde" koolwaterstoffen, die voorkomen in petroleumgassen en in lichtgas. Het speelt een bijzonder groote rol (vooral in Amerika) bij de bereiding van aethylchloride, alcohol, aethyleenglycol, vinylchloride, styrol, aethyleen-cyanohydrine en

-chloorhydrine. Vooral de laatst genoemde vier materialen zijn van zeer groot belang voor de bereiding van diverse kunstharssoorten, die een toenemend belangrijke rol spelen.

Hoewel Amerika zeer groote hoeveelheden aethyleen (en ook propyleen) wint uit petroleumgassen, was de behoefte er aan zoo groot, dat ook gezocht werd naar goedkoope middelen om aethyleen (en ook een weinig propyleen) te winnen uit cokesovengas en lichtgas. Men vond een relatief eenvoudige en goedkoope continue-methode, om zelfs groote hoeveelheden gas te ontdoen van dit kostbare bestanddeel.

Hiertoe werd op een zeer langen band zonder eind een laag actieve kool uitgespreid, die bewoog tegen een stroom van versch lichtgas (resp. cokesovengas). Deze actieve kool adsorbeert vooral aethyleen uit het gas.

De gasstroom wordt weggezogen om verder gebruikt te worden, terwijl de band zonder eind met de actieve kool gevoerd wordt door een kanaal, waarin ze met stoom wordt verhit, zoodat alle geadsorbeerde gassen weer vrijgemaakt worden. Zij worden apart weggezogen en direct verder verwerkt of gecomprimeerd.

De aldus gereinigde actieve kool koelt af en keert weer naar den adsorptie-tunnel terug. Ook in Engeland overweegt men de toepassing van deze methode, vooral in verband met de geringe kosten en ter verbetering van het financieel rendement van gasfabrieken, die nu onder meer centraal beheer geplaatst worden, teneinde versnippering te vermijden.

Werktuigkunde

A. PASMATEN

In ons artikel over „pasmaten" gaven we reeds aan, dat deze dienden als basis voor de contrôle van de buitengewoon nauwkeurig afgewerkte onderdeelen van machines.

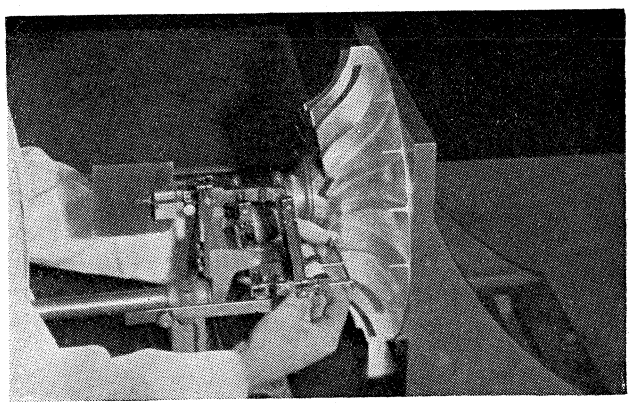

fig. 1.

De foto (welwillend afgestaan door de British Information Service) vertoont de inspectie van een onderdeel van een compressor voor de samengeperste lucht, noodig om in vliegmachines op zeer groote hoogte, aan den motor voldoende zuurstof toe te voeren.

De juiste kromming van de schoepen wordt gecontroleerd met een toestel, gelijkend op een pantograaf. Precies ingestelde stalen staven worden langs de schoepen bewogen en telkens beschrijft dan een stift, met die staven door hefboomen verbonden, een kromme lijn op een beroete plaat. Deze is in de figuur op den linkerarm van den controleur zichtbaar.

De kromme lijnen, op die plaat geteekend, worden met een schellakoplossing gefixeerd en dan op een doek sterk vergroot geprojecteerd, tegelijk met de afbeelding van den idealen vorm van die lijnen. De afwijkingen van het ideaal kunnen dus oogenblikkelijk gezien en gemeten worden. Overtreffen de fouten de tevoren vastgestelde grootte, dan wordt het werkstuk afgekeurd.

De controleurs werden in Engeland „Key-men" genoemd, omdat ze werkelijk een sleutelpositie innemen. Zonder hun zeer accuraat werk is een massa-productie van ingewikkelde werktuigen en apparaten volslagen onmogelijk.

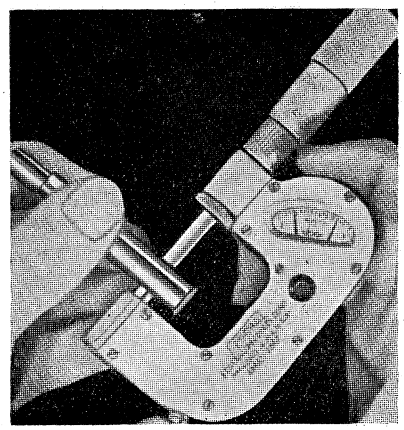

fig. 2.

Fig. 2 illustreert de contrôle van den diameter van een cylinder met behulp van een zeer nauwkeurigen registreerenden micrometer. (V. b. Pasmaten 4 B)

Geneeskunde

B. BESTRIJDING VAN HOOIKOORTS

Hooikoorts is een allergische ziekte, veroorzaakt door vliegend stuifmeel. De ingeademde uiterst fijne deeltjes brengen op de slijmvliezen van neus en mond eiwitten, die dikwijls door den mensch niet verdragen worden. Er ontstaat dan een reactie, die gelijkt op een sterke verkoudheid of zelfs op influenza.

Het bleek, dat injecties met extracten van allerlei stuifmeel een gunstige uitwerking hadden op de patiënten.

Een nader onderzoek heeft aangetoond, dat voor het tegengaan van de gevolgen van een bepaald soort stuifmeel, men volstaan kan door een extract in te spuiten van stuifmeel van planten van diezelfde familie. In Amerika bleken in totaal vier families van planten voldoende te zijn, om het geheele gebied van de hooikoortsaandoeningen te kunnen bestrijken.

Men gebruikt daar de vier extracten ook, om in twijfelgevallen vast te stellen, dat men niet te doen heeft met gewone hooikoorts. Bij nader onderzoek blijkt de ware oorzaak te vinden te zijn in haren van huisdieren, vullingen van matrassen en ander vreemd stof, ontwikkeld in huis of werkplaats.

Luchtvaart

C. DRIJVENDE VLIEGVELDEN

Een der belangrijkste vindingen op luchtvaartgebied is gedaan door den Engelschman Hamilton. Na drie jaren experimenteeren slaagde hij er in een goed bruikbaar

drijvend vliegveld te construeeren, tijdens den oorlog aangeduid als *Lily*. De afbeeldingen, welwillend afgestaan door de British Information Service, geven een duidelijk beeld van deze vinding.

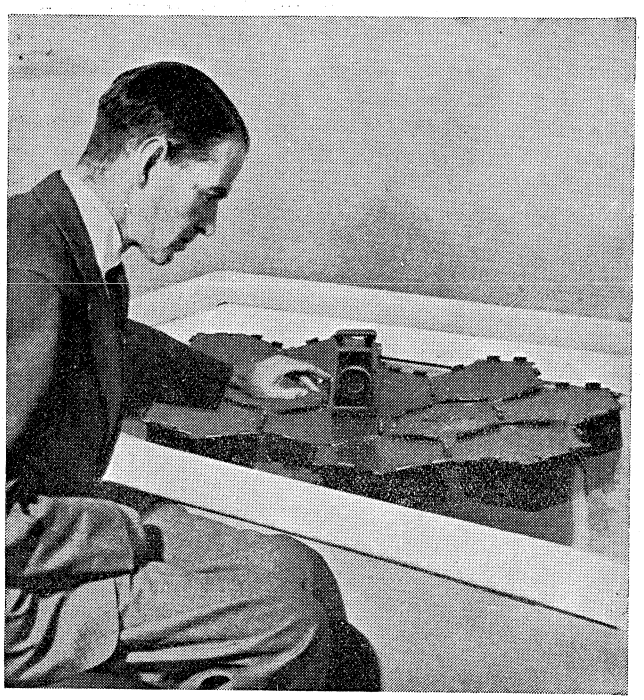

fig. 1.

Fig. 1 vertoont den uitvinder, bezig in een bad proeven te doen met een model vervaardigd uit blik. Men ziet duidelijk de zeszijdige prisma's, stevig en toch beweeglijk samengehouden, ingedeukt door een zwaar gewicht. Fig. 2 vertoont een stuk van een drijvend vliegveld in gebruik tijdens het landen van een vliegtuig, dat (zoo als het gewicht in het bad) door zijn gewicht het veld iets indeukt.

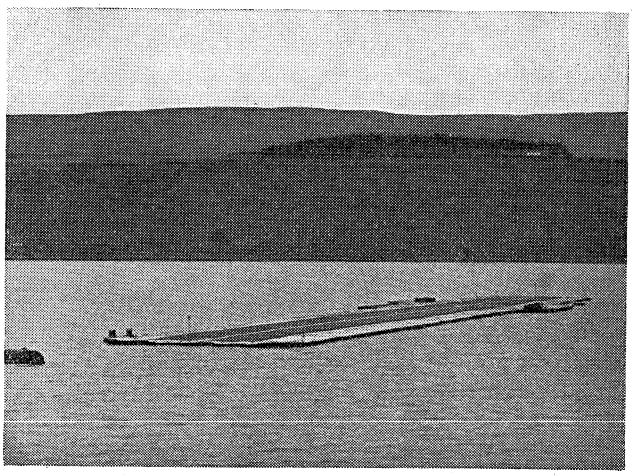

fig. 2.

Een gezicht op een compleet vliegveld, vlak bij de Engelsche kust geeft fig. 3. Dit vliegveld is 156 meter lang en 36 meter breed en bevat in het midden een breede start- en landingsbaan, geheel bedekt met een sterke mat, die landen en wegvliegen zeer gemakkelijk maakt.
Men hoopt van die drijvende zeszijdige prisma's ook gebruik te maken, om ze op te bouwen tot een hoefijzervormigen pier, drijvend in zee, zoodat het open gedeelte gebruikt kan worden als veilige vlieghaven voor vliegbooten.
Een volledig drijvend vliegveld werd in een half uur door 80 man opgebouwd.

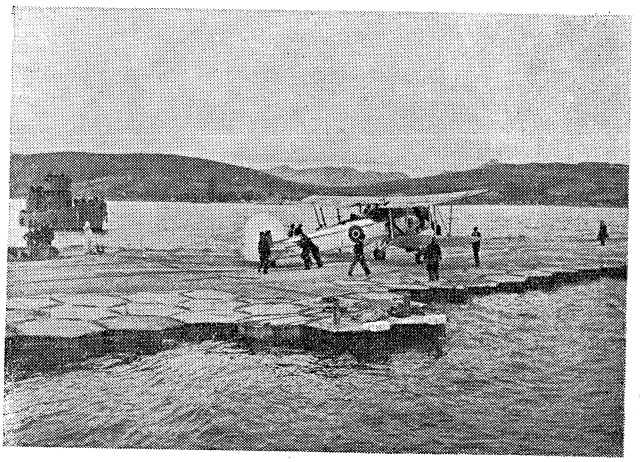

fig. 3

Men verwacht dat deze vliegvelden ook in vredestijd toegepast zullen worden. Men zal dan echter de prisma's moeten maken van staalsoorten, bestand tegen de sterke corrosie van zeewater, terwijl ook overwogen wordt ze op te bouwen uit gewapend beton, dat tegenwoordig zoo buitengewoon sterk en bestand tegen corrosie gemaakt kan worden.

Voeding

A. KAAS IN POEDERVORM

Teneinde scheepsruimte te sparen, werd in Amerika tijdens den oorlog van enkele kaassoorten een poeder gemaakt. De nog vrij versche kaas wordt fijngemaakt en gedroogd in een tunneldroger, of op een sterk verwarmden trommel. Er ontstaat dan een fijn droog poeder, dat ongeveer de helft van de ruimte in beslag neemt van gewone kaas. Het poeder voldeed aan de eischen van de voedingsautoriteiten van het leger. Het bevat alle voedende bestanddeelen van melk, behalve suiker (die in de wei of door de gisting bij de kaasbereiding verdween) en wat zouten. Het poeder kan zonder koeling bewaard worden. Het kan gebruikt worden als smeersel (na goed mengen met water) en is ook te gebruiken bij de bereiding van een smakelijke soep.

(V. b. Drogen 14 A)

B. ELECTRISCH BLANCHEEREN VAN GROENTEN

Blancheeren van allerlei groenten is noodig, vooral in de conservenfabrieken, omdat de plantensappen allerlei enzymen bevatten, die ontleding van tal van stoffen veroorzaken. Hierdoor worden dikwijls geur en voedingswaarde sterk verminderd.

Meestal worden die enzymen werkeloos gemaakt door de groenten korten tijd bloot te stellen aan de inwerking van stoom of van kokend water, alvorens ze in de conservenfabrieken verder verwerkt worden.
Het bleek evenwel, dat bij het blancheeren aanzienlijke hoeveelheden provitamine, carotine en vitamine verloren gingen en speciaal ascorbinezuur (vitamine C). Zoo bleek het verlies bij behandeling met stoom 32% te bedragen en bij blancheeren met kokend water zelfs 40%.
Er zijn nu proeven genomen of eenzelfde uitwerking als blancheeren verkregen kan worden door middel van een hoogfrequenten stroom, waarvan men het veld gedurende 2½ minuut op de fijngesneden groenten laat inwerken. Bij metingen bleken de verliezen aan het belangrijke vitamine C slechts 3% te bedragen en dus minder dan 10% van die bij de oude methoden van blancheeren. Verdere proeven zijn nog aan den gang, maar het is nu reeds duidelijk, dat dit alles van zeer groot belang kan zijn voor de volksgezondheid en voor de conserven-industrie, die op deze wijze producten kan leveren, met grootere voedingswaarde dan die, bereid in de huishouding.

(V. b. Blancheeren 14 A)

A. KUNSTMATIGE VITAMINE C.

Tal van groenten, aardappelen (speciaal vlak onder de schil), fruit, rozebottels, etc. bevatten aanzienlijke hoeveelheden vitamine C (ascorbinezuur). Het feit dat blanke volken grootere kracht blijken te bezitten dan sommige gekleurde schrijft men wel eens toe aan de grootere hoeveelheid vitamine C, die door het hoofdvoedsel aardappelen dagelijks opgenomen wordt. Men schat, dat, als geen groote hoeveelheden sinaasappelen, citroenen e d. geregeld ter beschikking staan, per millioen inwoners per jaar 5.000 kg. ascorbinezuur extra opgenomen moet worden. Bij een gebruik van 50 milligram per dag en per persoon is dat nog slechts tusschen het derde en het vierde deel der totale behoefte.
De synthese van ascorbinezuur werd pas in 1933 uitgevoerd door den Engelschman Haworth, al legde de Fransman Bertrand reeds in 1896 den grondslag voor deze synthese. Tal van fabrieken hebben getracht speciale methoden voor de productie te vinden en te patenteeren. Zoowel de patenten, als de betrekkelijk hooge fabricage-kosten zijn de oorzaak van den vrij hoogen prijs van het synthetisch product.
Bij de productie wordt uitgegaan van glucose (in b.v. blanke aardappelstroop), die katalytisch gehydreerd (rijker aan waterstof gemaakt) wordt en zoodoende de stof „sorbitol" vormt. Deze moet weer zorgvuldig van den hierbij gebruikten nikkel-katalysator bevrijd worden, daar die de latere processen zou hinderen.
Ook door kathodische reductie van glucose in een oplossing van natriumsulfaat kan sorbitol (tegelijk met mannitol) verkregen worden en ook dit is een vrij lastig proces.
De volgende stap is het omzetten van sorbitol in sorbose. Dit gebeurt door een gistingsproces, waarbij een bepaalde microbe (acetobacter suboxydans) werkzaam is. Men gebruikt voor die gisting ondiepe bakken van aluminium. Op de van voedingszouten voorziene vloeistof vormt de microbe een „mat", die in de vloeistof het omzettingsproduct achter laat. Het rendement wordt bepaald door de verhouding van de oppervlakte van den bak tot den inhoud der vloeistof. Het fabriekmatig verkrijgen van de optimale verhouding is niet gemakkelijk en dikwijls kostbaar.
Tegenwoordig wordt, speciaal in Amerika, de ervaring bij de bereiding van andere stoffen door schimmels, ook op die van ascorbinezuur toegepast. In plaats van een „mat" wordt gebruik gemaakt van sporen, die uitgezaaid worden in de van voedingszouten voorziene sorbitoloplossing, die zich bevindt in een groot gesloten vat. Hierin wordt regelmatig een hoeveelheid zuurstof (of liever gezuiverde lucht) geblazen, die de oxydatie mogelijk maakt en tegelijk alles zoo roert, dat de zich ontwikkelende en vermeerderende cellen regelmatig in de vloeistof verdeeld blijven. Nadat de maximale hoeveelheid sorbose ontstaan is, kan de vloeistof gemakkelijk door filtreeren gezuiverd worden.
Sorbose kan op vele manieren geoxydeerd worden tot ketogulonzuur, dat weer gemakkelijk is om te zetten in ascorbinezuur. Dit kan in geheel zuiveren staat uitkristalliseeren. Per kg. glucose wordt ongeveer 400 gram ascorbinezuur gewonnen; de rest gaat bij het ingewikkelde proces verloren.

Scheepsbouw

B. SCHEPEN EN DRIJVENDE DOKKEN UIT BETON

Reeds in den eersten wereldoorlog werden in de Geallieerde landen en ook hier te lande, schepen, goederenwagens, etc. van beton gemaakt. Na 1918 hoorde men niets meer hiervan, maar tijdens den tweeden wereldoorlog werd opnieuw van gewapend beton gebruik gemaakt voor den bouw van (zelfs groote) vrachtschepen, drijvende dokken, sleepkanen, etc.
In Amerika werden 104 groote zeeschepen gebouwd van gewapend beton, benevens vele sleepkanen van 1.000 ton en drijvende dokken. De groote schepen maten meer dan 10.000 reg. ton en hebben een laadvermogen van 4.400 ton. Ze zijn voorzien van motoren van 1.300 P.K. en hebben een snelheid van ruim 10 knoopen (18.5 km). De dwarsdoorsnede is rechthoekig. De romp is eigenlijk een stijf raamwerk, versterkt door dwarswanden, die het schip verdeelen in laad-, machine- en woonruimten; bovendien is de romp versterkt door horizontale en verticale raamwerken. De dikte der wanden varieert van 14 tot 16½ cm. De bewapeningsstaven werden overal aan elkaar gelascht. De grootste dikte der staven was 25 mm. en de geringste 10 mm.
De betonnen schepen zijn vrijwel even duur als stalen; de besparing aan ijzer bedraagt 20 tot 40%. Ze hebben het zeer groote voordeel dat b.v. een sleepkaan in 6½ dag klaar kan zijn, hetgeen heel wat korter is dan bij gebruik van staal.
Sinds den eersten wereldoorlog is in den bouw van betonnen schepen een zeer groote vooruitgang te bespeuren, met name is het mogelijk geworden een hooge vastheid te paren aan relatief gering gewicht, al is dit veel zwaarder dan bij stalen schepen. Ook de waterdichtheid is, door gebruik van noduliet in plaats van gewoon grind, zeer verbeterd. Noduliet is een kunstmatig gesteente, bereid uit volaarde (een vulkanische soort kleiaarde, van groot belang als bleekaarde en bij het maken van laken). De fijn verdeelde volaarde wordt in draaiende cylinders met water beregend en de fijne korreltjes vormen met de waterdruppeltjes bolletjes van

verschillende afmetingen, die later in een specialen oven gebrand worden. Het is dus een relatief duur product.
Verder wordt de cement gemengd met fijn zand en met „plastiment", een middel, dat het beton veel dichter maakt, doch waarvan de samenstelling niet wordt opgegeven. Het hechten aan het ijzer wordt er door verbeterd, terwijl ook de voegen zeer dicht worden.
Na het gieten van het beton wordt deze dichter gemaakt door middel van speciale „vibratoren", zoodat feitelijk een soort „trilbeton" gevormd wordt.
Drie schepen, elk van meer dan 100 meter lengte, werden in Amerika tegelijk gebouwd in een soort droogdok van

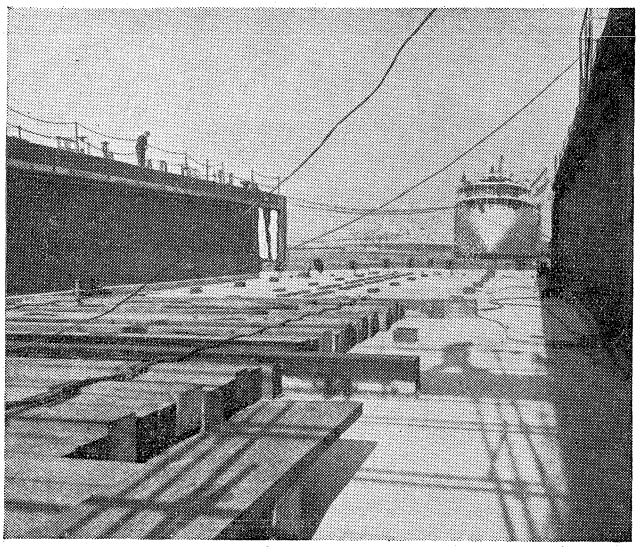

Drijvend dok van beton, waarin de grootste schepen gedokt kunnen worden.

336 meter lengte en 25 meter breedte. Zoodra de romp en bovenbouw klaar waren, werd water in het dok toegelaten, de rompen werden aan kaaien gemeerd, en buiten het dok afgewerkt. Het dok kwam zoo vrij voor een drietal nieuwe schepen.
Men is over die nieuwe betonnen schepen zeer tevreden. Ze vereischen minder onderhoud dan stalen schepen, daar van corrosie geen sprake is. Ze zijn veel zwaarder dan stalen schepen en liggen daardoor vaster (maar hebben ook geringer draagvermogen!). Bij botsingen met andere schepen of met bruggen bleken ze veel sterker te zijn en zelfs bij treffers uit kanonnen hielden ze zich veel beter.
De laadruimten kunnen als volkomen waterdicht beschouwd worden, zelfs als de wanden geen enkele beschermende laag kregen.
Ook bij den bouw van drijvende dokken uit staal, hout, staal en hout en gewapend beton zijn belangrijke verbeteringen ingevoerd.
Het onderste gedeelte, de ponton met de ruimten voor water, draagt aan weerskanten groote ruimten, waarin de machinekamer, pompenkamer, tanks, werkplaatsen en woonruimten zijn ondergebracht. De voor- en achterkanten kunnen door beweeglijke platen afgesloten worden.
Soms worden dokken als eenheden gebouwd, die samengevoegd kunnen worden, om zelfs zeer groote schepen op te kunnen nemen. Meestal bezitten deze dokken geen machines voor de voortbeweging, maar enkele malen zijn er gebouwd, die zich wel door eigen kracht konden bewegen en met convooien mee gingen, om eventueel schepen onderweg op te nemen en te repareeren.
De dokken uit gewapend beton zijn veel goedkooper dan de stalen, ook de onderhoudskosten zijn veel lager.
De manoeuvreerbaarheid en het weerstandsvermogen tegen vijandelijke aanvallen zijn buitengewoon groot gebleken. In Amerika zijn twee typen geconstrueerd; een voor tankschepen en landingsbooten van 405 en een voor grootere schepen van 2.840 ton. Ze zijn zoo geconstrueerd, dat ze gemakkelijk gesleept kunnen worden en deden in den Stillen Oceaan bij alle vlootoperaties dienst. Met een gedokt schip er in heeft het grootste

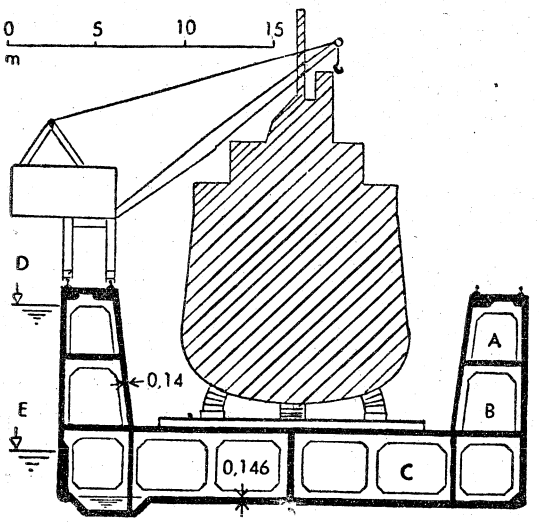

Doorsnede van betonnen dok, met er in opgenomen: schip en loopkraan.

type een waterverplaatsing van 8.650 reg. ton. Ook de dokken moesten waterdicht zijn, hetgeen werd bereikt door toepassing van plastiment en van vibratoren, hierdoor werd een sterk dok verkregen van relatief laag gewicht. Ook hierbij werd het bewapeningsijzer gelascht.
De dokken zijn gebouwd in speciaal daarvoor gegraven bassins. Het is zeer wel mogelijk, dat ook in vredestijd dokken uit gewapend beton voordeeliger zullen blijken dan die uit staal, mits van alle ervaringen, opgedaan tijdens den oorlog, gebruik gemaakt wordt.
N. Z. Ztg. 13-2-'46

Atoomenergie

A. Dr. J. R. OPPENHEIMER OVER DE ATOOMBOM

Bij een officieele enquête onder geleerden te Amerika, heeft een der belangrijkste medewerkers aan de constructie van de atoombom o.m. verklaard, dat bij de ontwikkeling van atomaire wapens geen fundamenteele ontdekkingen hebben plaats gehad. Ook geen werkelijke vermeerdering van onze kennis der natuur en zelfs geen belangrijke wetenschappelijke vragen voor de toekomst zijn er uit voortgevloeid. Het beteekende slechts een enorme ontwikkeling in de technische installaties, die in de toekomst van groot nut zal kunnen zijn. Het was echter geen wetenschap, het geheele werk werd eigenlijk gekenmerkt door een krankzinnige en tamelijk meedoogenlooze exploitatie van reeds bekende feiten.

Metallurgie

A. VERBRUIK VAN ALUMINIUM

Een uitgebreide enquête onder aluminiumverbruikers in N.-Amerika voerde tot de volgende taxatie voor het verbruik van aluminium in de eerstkomende jaren. De kostenkant speelt bij dit verbruik een zeer groote rol, zooals uit de tabel blijkt.

	Verwacht verbruik bij een prijs, per Eng. pond, van $ 0.15:	$ 0.10:
Industrie-totaal	643.000	850.000
Totaal voor transport	380.000	474.000
Auto's	180.000	270.000
Bussen	5.400	5.400
Trailers	——	3.600
Spoorwegen	166.000	166.000
Vliegtuigen	30.000	30.000
IJzerindustrie totaal	158.000	200.000
Staalindustrie	113.000	113.000
Gebouwen	45.000	87.000
Electrische Industrieën totaal	43.000	62.000
Kabels	6.800	8.100
Seinwezen	3.500	7.000
Verlichting	1.000	2.200
Radio		
Laagste raming	340	3.600
Midden raming	2.300	2.300
Hoogste raming	11.000	12.000
Schakelaars	70	4.700
Waschmachines	6.800	15.000
Diversen	22.000	30.000
Metalen gegoten en geperste voorw.	22.000	44.000
Kookgereedschap	20.000	30.000
Klimatiseeren en koelen	8.000	14.000
Kantoormachines	1.000	1.200
Kranen en torens	10	320
Motoren en stoommachines	1.000	1.000
Machines v. h. maken van banden	900	2.500
Diverse machines	1.300	3.400
Aluminiumfoelie	6.800	6.800

Duidelijk blijkt uit die raming, dat overal waar niet het materiaal, maar de dure bewerkingen de hoofdzaak zijn voor den kostprijs, het verschil in geraamd verbruik bij de twee genoemde prijzen vrijwel wegvalt.
(V. b. Aluminium 11 A)

Radiotechniek

B. RADARCOMMUNICATIE MET DE MAAN

Op 10 Januari 1946 werd voor het eerst, door middel van radar, verbinding verkregen met de maan. Fig. 1 vertoont den top van den hoogen seintoren met de antennen, gericht op de maan. Op het moment van uitzending was de afstand van de maan tot de aarde 238.000 mijlen (382.800 km.). Daar de maan een ellips beschrijft rondom de aarde, is deze afstand niet constant. Fig. 2 vertoont een reproductie van de seinen op den „radarscope", die duidelijk den grooten golf aangeeft op het moment van uitzending en de kleinere, veroorzaakt door den teruggekaatsten golf, die 2½ secunde na het uitzenden werd ontvangen.
Aangezien de snelheid van de electro-magnetische golven bekend is en dus de afstand van maan tot aarde nauwkeurig berekend kan worden, wil men probeeren met behulp van de zeer krachtige installatie het oppervlak van de maan nauwkeurig te bestudeeren. Zulks ter aanvulling van de overigens ook nauwkeurige sterrenkundige berekeningen.
Of men ook spoedig contact zal kunnen maken met de andere hemellichamen van ons zonnestelsel, is zeer de vraag. Men dient te bedenken, dat de zon ongeveer 375 maal zoover van de aarde verwijderd is als de maan,

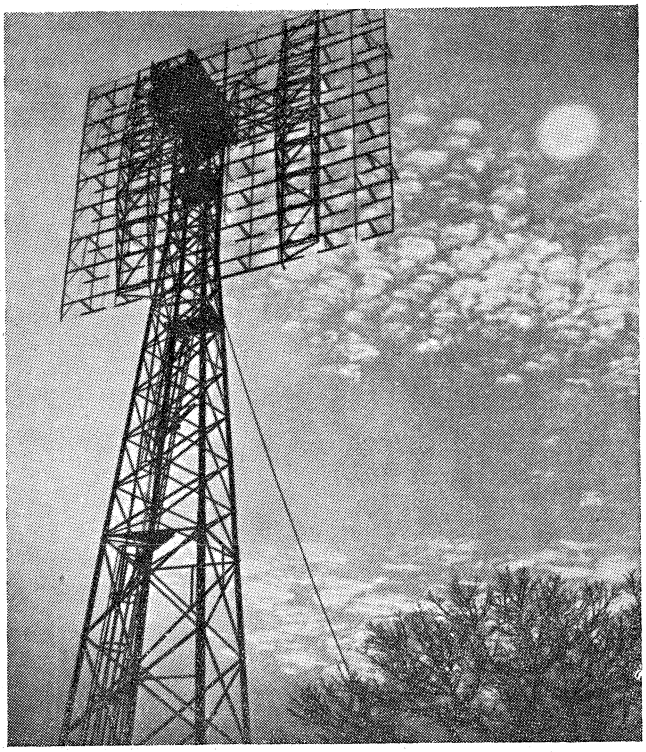

fig. 1.

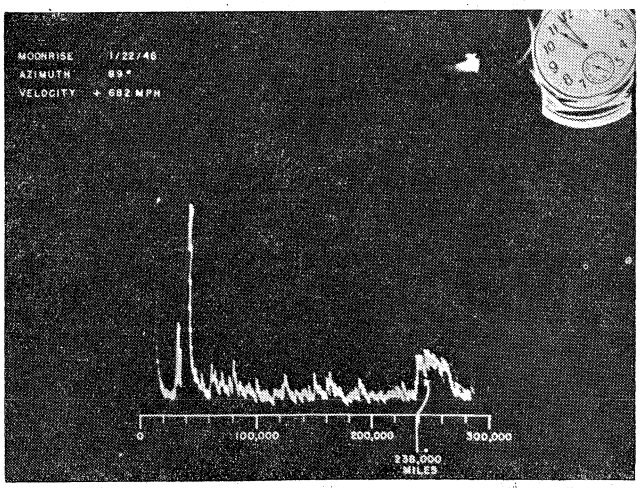

fig. 2.

terwijl de veranderlijke afstanden van de planeten vele malen grooter zijn, zoodat de door de planeten (en de aarde) afgelegde afstanden gedurende het seinen zeer nauwkeurig berekend moeten worden, wil men eenige kans hebben, dat de gerichte straal de planeet zal treffen en voldoende energie afgeeft voor de echo, die de aarde en het toestel weer moet bereiken.

Men bericht intusschen uit Australië, dat radar-contact is verkregen met de zon. De echo's waren van geheel ander karakter dan normaal, hetgeen niet te verwonderen is, omdat de buitenste laag van de zon geheel bestaat uit soms zeer ijle gassen, electronen etc., die de binnenste, veel dichtere massa, omgeven. Men verwacht dat voortgezette proeven belangrijke uitkomsten zullen kunnen geven.

Chemie

A. SYNTHETISCHE RUBBER

Daar de geallieerden tengevolge van den oorlog afgesloten waren van de meeste rubberproduceerende gebieden, ging men zich ook daar meer toeleggen op de fabricage van synthetische rubber. In Duitschland en Rusland was deze ontwikkeling reeds eerder begonnen, doordat vooral Duitschland zich uit eigen beweging van de rest der wereld afsloot, om deviezen te sparen voor zijn oorlogsvoorbereiding.

Een aantal (veelal Joodsche) geleerden, die werkzaam waren geweest in de Duitsche industrie van synthetische rubber was op tijd uit die hel gevlucht en werkte in Amerikaansche laboratoria, die reeds voor 1939 proeven namen. Vandaar dat een kern aanwezig was, die betrekkelijk snel uitgebreid kon worden, toen men de noodzaak, inzag om enorme hoeveelheden rubber ter beschikking te hebben. In het begin van 1941 was de Amerikaansche rubber-capaciteit nog zeer gering, maar eind 1944 bedroeg ze reeds meer dan 900.000 ton, zoodat de totale behoefte gedekt kon worden met aanvulling van de echte rubber uit Ceylon, Brazilië, Afrika, Libanon en van de guyaule-rubber uit Mexico en U.S.A.

In Duitschland werd vooral kunstrubber gemaakt uit butadieen, een stof bereid uit alcohol. Bij de bereiding werd metallisch natrium gebruikt, vandaar dat de beginletters van BUtadieen en NAtrium den naam BUNA aan het product bezorgden. Langs katalytischen weg werden de betrekkelijk kleine moleculen butodieen aaneengeregen tot veel grootere. Men kreeg zoodoende de „getallen buna", omdat het aantal gecondenseerde groepen door een getal aangeduid werd. De soort Buna-S werd gemaakt door copolymerisatie van butadieen met styrol (een product bereid uit benzine). De overeenkomstige Amerikaansche kwaliteit werd GR-S (Government Rubber-Styrene) genoemd. Deze soort werd gekozen, omdat ze het meest gelijkt op natuurlijke rubber. 80% van de totale productie in Amerika zou uit deze soort bestaan. Naast deze soort werd vooral gemaakt de gasdichte „butyl-rubber" zoo genoemd, omdat een belangrijke grondstof bestaat uit isobutyleen, een der petroleumgassen. Amerika kon het benoodigde butadieen ook bereiden uit petroleumgassen. In geringe hoeveelheid wordt het, eventueel ook samen met isoprene, in de butylrubber verwerkt.

In Duitschland werden ook aanzienlijke hoeveelheden Buna-N gemaakt, dat acronitrile bevat. De Amerikaansche er mee overeenkomende soort is GR-N. Deze kwaliteiten munten uit door hun bestendigheid tegen chemische invloeden.

Ook enkele andere producten waren voor den oorlog reeds in aanzienlijke hoeveelheden in Amerika geproduceerd, omdat ze rubberachtige eigenschappen bezitten. De belangrijkste zijn NEOPRENE, een polymerisatieproduct van chloroprene, bereid uit monovinyl-acetyleen met zoutzuur. Dit product bezit, naast enkele eigenschappen van echte rubber, een grooten weerstand tegen petroleumproducten, tegen vele chemicaliën, zonlicht, zuurstof, etc.

Verder werd bereid KOROSEAL, een rubberachtige polymeer verkregen uit gepolymeriseerd vinylchloride door plasticeeren met trikresylfosfaat.

Geheel verschillend van rubber in samenstelling, maar gelijkend in sommige eigenschappen is THIOKOLL, bereid uit polysulphiden en gechloreerde koolwaterstoffen.

In alle belangrijke landen waren onderzoekingen gedaan over de diverse stadia van de bereiding van synthetische rubber. Het vormen der groote reeksen moleculen (de polymerisatie) werd nauwkeurig nagegaan in temperatuur, druk en katalysatoren. Allerlei chemicaliën werden gevonden, die het verloop van de vorming konden beinvloeden. Ook werd de verwerking van de synthetische rubber goed bestudeerd en het bleek, dat hiervoor afwijkende materialen en methoden noodig waren, b.v. veel meer carbon-black.

In hoofdzaak werd GR-S gemaakt voor de banden voor de tallooze auto's, tanks, etc. GR-N dient vooral voor kogelvaste tanks voor benzine en voor buizen. Neoprene was een belangrijke grondstof voor buizen en pakking en voor producten, die bestand moeten zijn tegen petroleum. Butylrubber werd vooral gemaakt voor buizen, allerlei rubberwaren, banden zonder eind en voor gewone autobanden. Thiokoll is goed bestand tegen zuren en logen en is bestemd voor voering in tanks, voor pakking en ook voor gewone rubberbanden voor auto's.

De chemie van de synthetische rubbersoorten is te ingewikkeld, om er hier een overzicht van te geven. Enkele korte mededeelingen kunnen echter doen inzien, wat er bij de bereiding van kunstrubber wel zooal te pas komt. Als voorbeeld worden hier de hoofdpunten nagegaan van de bereiding van butylrubber uit isobutyleen.

Koolwaterstoffen uit de petroleumraffinaderijen, die isobutyleen bevatten worden door pijpleidingen aangevoerd en sterk verhit: stoom wordt tegelijkertijd sterk oververhit. Beide dampen worden in speciale reactievaten goed gemengd en het mengsel wordt geleid door lagen van een katalysator, die van een deel van het isobutyleen waterstof onttrekt en dan dus butadieen doet ontstaan. De gassen en dampen worden oogenblikkelijk gekoeld met waterstralen, om geen verdere ontleding mogelijk te maken. Alles wordt dan geleid door koeltorens, waarin stoom condenseert en alles koud wordt.

Het overblijvende mengsel moet gescheiden worden in butadieen en onveranderde isobutyleen. Dit geschiedt in absorptietorens, waarin de dampen een laag olie passeeren, die isobutyleen oplost en butadieen niet. De overblijvende gassen en dampen worden dan door andere absorptietorens geleid, waarin een speciaal oplosmiddel

voor butadieen neerdruppelt en daardoor die stof oplost. De oplossing wordt gezuiverd en dan sterk verwarmd, waardoor de butadieen weer er uit verdampt en apart opgevangen wordt.

Dit alles is zeer moeilijk werk en wordt uitgevoerd door menschen, die minstens een ervaring van vijf jaren hebben in groote petroleumdistilleerderijen, waar ze alle knepen van het oplossen, distilleeren, etc. hebben geleerd. Voor de verwerking tot kunstrubber wordt butadieen met styrol (of met acronitrile) gebracht in een reactievat, terwijl tevoren de butadieen zorgvuldig is gedistilleerd, om een chemische stabilisator te verwijderen, die er expres is bijgedaan, om vroegtijdige polymerisatie te beletten. In het reactievat komen ook tal van chemicaliën voor het maken van een emulsie, het beletten van exydatie, de noodige katalysatoren, etc.

Nu wordt alles gepolymeriseerd tot een soort latex (ruw rubbersap). Na afloop van de reactie gaat alles naar andere autoclaven, waaruit de resteerende butadieen en styrol afgelaten kunnen worden. Anti-exydantia worden goed door de achterblijvende latex gemengd en deze wordt gemengd met andere soorten latex, om de juiste samenstelling te verkrijgen.

De latex wordt in groote roervaten gepompt en innig gemengd met azijnzuur, waardoor de kleine rubberbolletjes tot grootere samenballen. Deze stukjes worden met water uitgewasschen en dan van water bevrijd. De verkregen droge stukjes worden uiteengetrokken tot de juiste grootte en geheel gedroogd in lange droogtunnels, waarna het materiaal klaar is om tot vellen verwerkt te worden, die op de bekende wijze van de rubberfabricage verwerkt zullen worden.

Natuurlijk is alles hierboven slechts zeer kort en oppervlakkig aangeduid. Men krijgt eenig idee van de grootte der fabrieken, als men weet, dat N.-Amerika op het eind van den oorlog ongeveer 1.000.000 ton synthetische rubber produceerde (per jaar). De bereiding van butadieen vereischte per jaar en per 126 ton een arbeider, terwijl voor 200 ton styrol ook één arbeider noodig is. Voor de synthese van GR-S is een employé noodig per 144 ton. Neemt men alles samen, dan is er een employé voor elke 70 ton synthetische rubber per jaar. Dit zijn slechts gemiddelden. De kleinere fabrieken vereischen relatief heel wat meer menschen dan de groote.

Het wereldverbruik aan rubber over de eerstkomende jaren wordt geraamd op ongeveer 1 500.000 ton. Vermoedelijk zal over 1946 in totaal 600.000 ton natuurlijke rubber ter beschikking staan, zoodat nog een aanzienlijke productie van synthetische rubber noodig zal zijn, wil het enorme tekort gedekt kunnen worden.
Het uiteindelijke evenwicht zal bepaald worden door de prijzen van echte en synthetische rubber. De synthetische kan tegenwoordig met behoorlijke winst verkocht worden tegen $ 0.185 per lb. of ruim een gulden per kg. Vermoedelijk zal de prijs van prima plantagerubber belangrijk hier beneden kunnen blijven.
Toch gaat ook dan de synthetische rubber niet meer uit den handel, want in Amerika is men besloten jaarlijks minstens 300 000 ton te blijven produceeren, terwijl een totale capaciteit van veel grooter omvang gehandhaafd zal blijven met het oog op een mogelijken nieuwen oorlog!

Metallurgie

A. NIEUWE TOEPASSINGEN VAN EXTRUSIE

Doordat ons land betrekkelijk laat geïndustrialiseerd is, heeft het technisch spraakgebruik vele woorden ontleend aan andere talen.

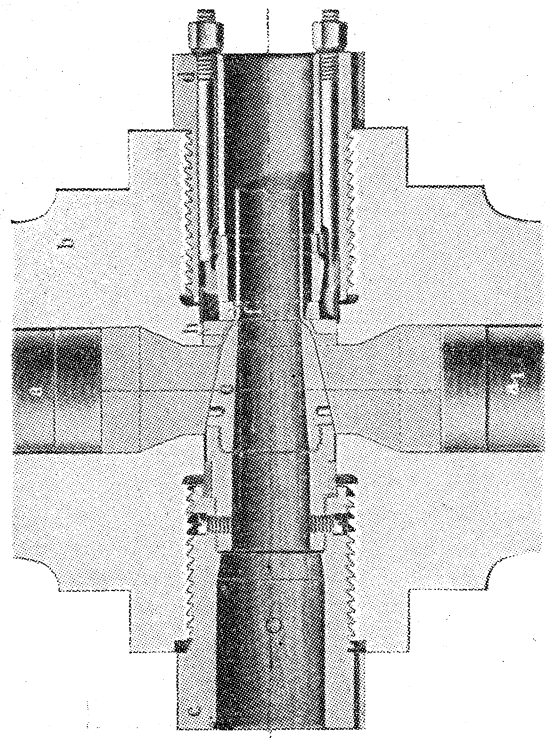

fig. 1

Het Engelsch-Amerikaansche woord „extrusion" wordt gebruikt voor het persen van materialen met behulp van zware persen uit allerlei geprofileerde mondstukken, zoodat buizen of geprofileerde massieve staven en platen ontstaan.
Voor zachte materialen is deze techniek reeds vrij oud, b.v. voor het persen van buizen uit kleiaarde, van looden pijpen e.d. Tegenwoordig worden ook staven en buizen uit kunsthars, kunsthoorn e.d. door extrusie verkregen. Fig. 1 vertoont de doorsnede van een pers die zoowel voor looden buizen als voor het omgeven van kabels

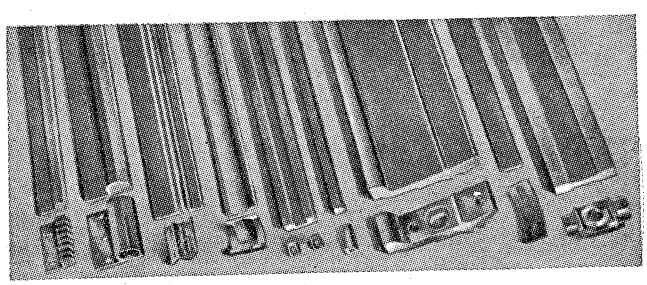

fig. 2

met een mantel van lood, gebruikt kan worden. Met de moderne sterke persen kan ook aluminium tot buizen geperst worden.
Buizen uit aluminiumbrons moeten uit zeer heet metaal geperst worden. De ram van de hydraulische pers draagt

dan een doorn, die eerst door het heete blok metaal geduwd wordt, zoodat uit het mondstuk een massieve cylinder wordt gedreven. Daarna wordt de rest van het metaal door het mondstuk en om den doorn geperst, waardoor de buis wordt gevormd. Ook buizen uit monelmetaal en andere legeeringen worden tegenwoordig op dergelijke manier gemaakt.

Ook zink en zijn legeeringen worden door extrusie geperst tot buizen of lange reepen van dikwijls zeer ingewikkelde doorsnede. Zij kunnen tot kleine stukjes gesneden of gezaagd worden, die met zeer geringe bewerking veranderd kunnen worden tot afgewerkte stukken. Deze zouden anders alleen gemaakt kunnen worden met opoffering van veel materiaal en door middel van speciale werktuigen. Fig. 2 vertoont een aantal van dergelijke lange geprofileerde reepen met er voor geplaatst kleine stukjes, die er van af zijn gezaagd en door boren, frezen of persen snel tot een afgewerkt stuk gemaakt zijn. Fig. 3 vertoont een stuk van een lange staaf met wigvormige doorsnede, die uit vele metalen geperst kan worden,

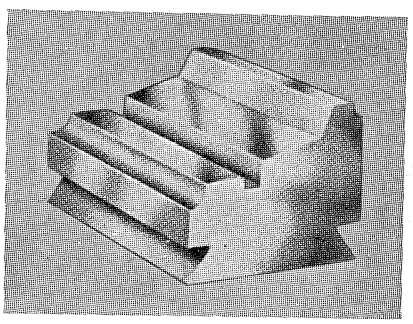

fig. 3

zoowel om in hun geheel gebruikt, als om stuk gezaagd te worden tot platte wigvormige stukken. Deze werden vroeger gemaakt door uit te gaan van stukken met rechthoekige doorsnede, waarvan al het overtollige materiaal weggenomen moest worden, hetgeen veel duurder uitkomt. (V. b. Kunsthars: 10 A)

Physica

A. ATOOM-ENERGIE VOOR MILITAIRE DOELEINDEN

Uit het officieele rapport hierover, samengesteld door De Wolf Smyth, worden hier enkele hoofdpunten medegedeeld, natuurlijk sterk verkort, daar het geheele rapport 264 pagina's beslaat (met een ware schat van inlichtingen over de kerntheorie en -praktijk).

HET ATOOM: We stellen ons voor, dat we een atoom 100.000.000 keeren gaan vergrooten. We krijgen dan een kern, die een middellijn heeft van een duizendste van een millimeter, bestaande uit zware stof. Op een afstand van een centimeter draaien om die kern een aantal negatieve electronen, terwijl overigens alles leege ruimte is. Verreweg het grootste deel van het atoom is dus geheel leege ruimte.

De kern is positief geladen. Het aantal positieve ladingen van de kern wordt aangeduid door haar atoomnummer en is steeds een geheel getal (van 1 tot 94). Het aantal negatieve electronen, draaiend om de kern is steeds gelijk aan dat atoomnummer, zoodat het atoom in zijn geheel naar buiten volkomen neutraal schijnt te zijn. De negatieve electronen bewegen telkens in beperkte aantallen in kringen, waarvan de uiterste kring het chemische karakter van het atoom bepaalt.

De kern is opgebouwd uit protonen (waterstofkernen), neutronen (ontladen waterstofkernen) en electronen. De lading van de kern en dus haar atoomnummer verandert niet, wanneer er meer of minder neutronen gebonden in voorkomen. Voorts komen veelal in de kern voor: alphadeeltjes (geladen heliumatomen) die vermoedelijk op hun beurt opgebouwd zijn uit protonen en electronen.

Elementen van gelijk atoomnummer heeten isotopen. Op welke wijze de protonen, neutronen, etc. de kern opbouwen is niet bekend. We weten alleen dat ze met enorme krachten samengebonden zijn en dat, als het gelukken zou dien samenhang te verbreken, enorme hoeveelheden energie vrij zouden komen.

Het is nu mogelijk gebleken zoo'n geladen kern uiteen te doen vallen door „beschieting" met (ongeladen) neutronen. Een neutron wordt n.l. niet door de electrische lading van de kern tegengehouden. Het is niet gemakkelijk om neutronen de voor deze beschieting noodige snelheid te geven, terwijl de kans, dat een in het wilde weg afgeschoten neutron de uiterst kleine kern treft al zeer gering is. Alleen wanneer zoo'n neutron de kern treft en deze uiteenvalt en zelf neutronen begint uit te zenden, is er kans dat die nieuwe neutronen weer een andere kern zullen treffen en deze op haar beurt uiteen zullen doen vallen. M.a.w. Alleen door kettingreacties kan men verwachten, dat ten slotte geheele zwermen van neutronen vrij zullen komen, voldoende in aantal en snelheid om een enorm aantal kernen uiteen te doen vallen en tegelijk een enorme hoeveelheid energie te doen vrijmaken.

Van Uranium (element 92) bestaan drie isotopen en wel met atoomgewichten 234, 235 en 238. Alleen de soort met atoomgewicht 235 valt wanneer zij met betrekkelijk langzame neutronen gebombardeerd wordt uiteen. Het gebombardeerd U 235 gaat zelf weer neutronen uitzenden. Er ontstaat zoo een kettingreactie, die eindigt met het geheel uiteenvallen der U 235-kernen.

Wordt een bol van U 235 aldus gebombardeerd, dan ontsnappen de neutronen door de oppervlakte heen. Worden ze echter door een stukje U 235 opgevangen, dan komen ze ergens in de massa terecht. De uitzending van neutronen bij U 235 is dus een oppervlakte functie en hangt af van het kwadraat van den straal, terwijl het opnemen dier neutronen afhangt van de derde macht van den straal. Hoe grooter dus de bol van uranium is, des te grooter wordt de kans, dat de neutronen opgevangen zullen worden en aanleiding zullen geven tot het uiteenvallen der kernen en het ontwikkelen van de enorme massa energie. Er is dus een minimum grens voor de grootte van het te bombardeeren stuk U 235, beneden welke geen kettingreactie kan plaats hebben, omdat de uitgezonden neutronen veel meer kans hebben door het oppervlak te ontsnappen, dan om in de massa opgenomen te worden.

Is die kleinste hoeveelheid uranium aanwezig, dan is er een mogelijkheid, dat de uraniumbol zoo getroffen

wordt door straling, komend van buiten de aarde, (de z.g. „hoogtestraling"), dat die uraniumbol zou kunnen ontleden. Dit zou vooral kunnen gebeuren, als een uraniumbol door een vliegmachine op groote hoogte wordt meegevoerd, omdat daar de „hoogtestraling" het sterkst is. Om deze reden werd besloten de uraniumbol in twee stukken, elk beneden de kritische grootte, te verdeelen. Op het moment, dat de bol moet ontploffen dienen de twee stukken tot een enkel stuk vereenigd te worden. Dit wordt uitgevoerd door middel van een soort geweer, geladen met een projectiel van uranium, dat op het juiste moment wordt afgeschoten tegen het andere stuk uranium en er zoodoende mee vereenigd wordt om het stuk van de juiste grootte te vormen.

Natuurlijk uranium bevat voor ongeveer het honderd en veertigste deel aan uranium 235. Allerlei methoden werden voorgesteld om U 235 te scheiden van U 238, het hoofdbestanddeel van natuurlijk uranium, waarover meer in een volgend artikel („Warmtediffusie en de atoomsplitsende bom").

Het bovengenoemd rapport geeft een zeer groot aantal bijzonderheden meer, dan hierboven uiteengezet zijn. Tal van speciale proeven en de overwegingen, waarom ze genomen werden, met allerlei bijzonderheden zijn erin opgenomen en voor physici en chemici van groot belang. Hierboven is alleen overgenomen hoe het verlangde U 235 moest werken. Een stuk van ongeveer 2 kg. is de kern van de bom, maar in het rapport wordt zorgvuldig alles verzwegen, waaruit conclusies getrokken zouden kunnen worden hoe de in totaal vrij groote en zware bom was ingericht. Men kan alleen het volgende gissen: Het stuk uraan moet na de vereeniging tot een massief stuk bestraald worden door neutronen van bepaalde niet te groote snelheid. Daarom moet een toestel aanwezig geweest zijn, dat de neutronen ontwikkelde en er moet tegelijk een „moderator" aanwezig geweest zijn, die de snelheid ervan regelde. Of dit zuivere grafiet, dan wel zwaar water is geweest of iets anders, werd niet gezegd in het rapport.

Het toestel, dat de neutronen ontwikkelde was ongetwijfeld van den aard van een electronenbuis, zoodat er dan ook apparatuur aanwezig geweest moet zijn om electrische hooggespannen stroomen op te wekken.

Het geheel was dus zeker een zeer ingewikkeld samenstel van allerlei speciale onderdeelen, die op den juisten tijd in werking gebracht moesten worden op het moment, dat de piloot de bom aan een parachute deed neerdalen. Van de proefbom, opgehangen aan een hoogen stalen toren in een woestijn in Amerika zegt het rapport o.a.: Op den bepaalden tijd ontstond een verblindende lichtstraal, die de geheele omgeving helderder deed oplichten dan bij het helderste daglicht. . . . . Toen een geweldig vrij langdurig gebrul en een zware drukgolf, die twee mannen, staande buiten het contrôlestation, tegen den grond sloeg. Direct hierop kookte een reusachtige veelkleurige oprijzende wolk op tot een hoogte van meer dan 12.000 meter. Wolken op het pad van die groote wolk verdwenen. Weldra verwaaiden de substratosferische winden de massa, die toen grijs geworden was.

De stalen toren was geheel verdampt. Waar de toren gestaan had bevond zich een groote hellende krater.

(V. b. Atoomenergie: 26 A; zie ook K.H.A. 6455)

Vliegtuigbouw

A. EEN STARTER VOOR ZWARE VLIEGTUIGEN

In Amerika is een merkwaardig toestel geconstrueerd, waarmee zelfs de zwaarste bommenwerpers zonder eenige moeite in bedrijf gebracht kunnen worden. De hoofdzaak is een spiraalveer van buitengewone kracht, die het arbeidsvermogen van een ontploffende brandstof kan opnemen om ze op een bepaald oogenblik weer af te geven doordat de gespannen veer een as met groote kracht aan het draaien brengt.

Een „patroon" gevuld met de ontplofbare brandstof wordt gelegd in een soort klein kanon (zie de figuur). Laat men de patroon ontploffen, dan ontwikkelen zich groote hoeveelheden gas onder grooten druk. De ontploffing is zoo geregeld, dat de druk niet al te plotseling oploopt, maar regelmatig tot de verlangde hoogte stijgt.

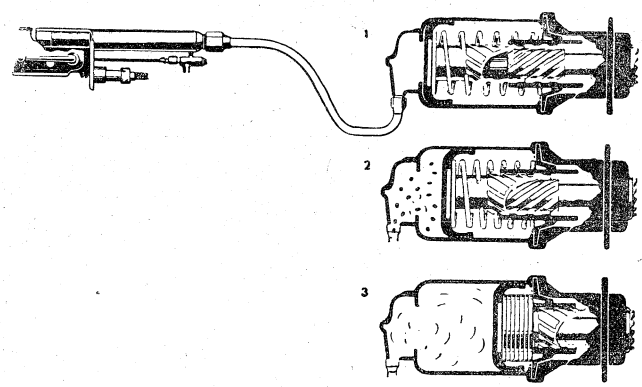

De ontploffingsgassen, al verder ontbrandend, worden geleid tegen een zuiger (zie bij 1 en 2), zoodat deze teruggeduwd en tegelijk een sterke spiraalveer spant. Is de zuiger en de veer in den stand 3 gekomen, dan wordt een kracht van totaal 30.000 kg. uitgeoefend en zorgt de as van den zuiger, waarin groeven van zoo hoogen spoed zijn aangebracht, dat de krukas een drietal omwentelingen maakt. Tegelijk wordt de zuiger teruggeduwd en ontwijken de verbrandingsgassen. Bij een druk van 30.000 kg. kan de krukas per minuut 180 omwentelingen maken, zoodat het vliegtuig volkomen aangezet is.

Het toestel is met de uiterste zorg vervaardigd uit speciaal staal en alle onderdeelen zijn zoo sterk gemaakt, dat het geheel veilig is in het gebruik. Het maakt allerlei electrische aanzetters overbodig.

Sc. Am. Jan. '46

Radiotechniek

B. MICRO-GOLVEN —

De gewone radio-berichtgeving maakt tegenwoordig vooral gebruik van electromagnetische golven van een golflengte van ongeveer 300 tot 500 meter. Korte golven hebben een veel kleinere lengte, terwijl micro-golven een lengte bezitten van ongeveer 10 cm. en korter.

Vooral de uitwerking van RADAR heeft aan de microgolven grooter bekendheid gegeven en allerwege doen inzien, dat ze ongekende mogelijkheden hebben geopend op velerlei gebied en speciaal op dat der seingeving i.h.a.

De gewone middel- en korte golven van de radio kunnen zich uitbreiden beneden den horizon en worden door gebouwen en heuvels niet tegengehouden.

Microgolven gelijken veel meer op lichtgolven, zoodat

b.v. de gebouwen of heuvels welke zij op hun weg ontmoeten een „radio-schaduw" veroorzaken. Ze kunnen niet langs metalen draden voortgeleid worden, maar vereischen buizen. Terwijl de gewone radiogolven vanaf de zendantenne naar alle kanten uitstralen, is het mogelijk zulke antennes te maken, dat de microgolven als een sterk begrensde stralenbundel worden uitgezonden, ongeveer zooals de lichtstralen van een schijnwerper. Ze zijn verder vrij van statische stoornissen.

Microgolven worden opgewekt door middel van speciale zenders, de zoogenaamde „magnetrons" (waarover later meer).

Behalve voor radar zijn de mogelijke en waarschijnlijke toepassingen legio. Zoo is een groote firma bezig op heuveltoppen tusschen New York en Boston hooge torens op te richten. Vanuit den top dier torens zullen microgolven uitgezonden worden, die wegens de hoogte een veel grooter gebied kunnen bestrijken dan vanaf den grond. Het doel is een nieuwe radiografische verbinding tusschen de beide steden en die er tusschen in liggen.

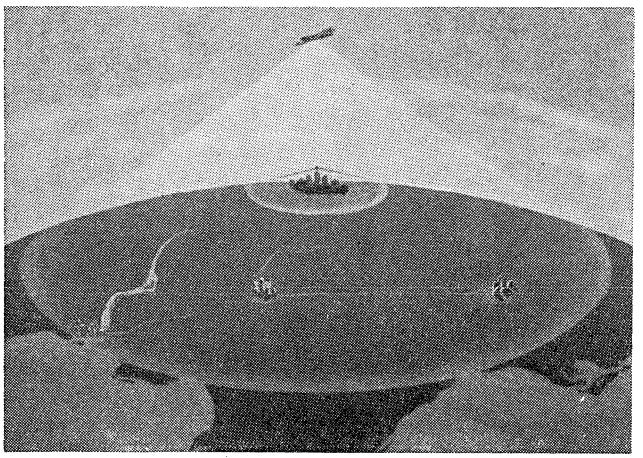

Een der grootste telegraaf-firma's is bezig op die wijze alle telegraafverbindingen (langs draden op palen) op te heffen. Zelfs gaat een firma, die eerst gebruik maakte van de zeer kostbare coaxiale kabels, ertoe over de heuveltoppen met torens te gebruiken. Nog merkwaardiger is het plan om van den grond af met een straal van microgolven voortdurende verbinding te zoeken met een vliegtuig, dat op zeer groote hoogte boven het zendstation cirkelt. Van dit vliegtuig uit kunnen de berichten dan over een geweldig groot gebied verspreid worden (zie de afbeelding). Zelfs bestaan er plannen om onbemande vliegtuigen tot in de stratosfeer te doen opstijgen, zoodat Televisie-uitzendingen via deze vliegtuigen in een groot deel van de wereld gezien en gehoord kunnen worden. Zouden televisie-uitzendingen op dergelijke wijze een groot gebied kunnen bestrijken, dan zou dit aan handel en industrie veel tijd besparen, daar dan telefonische en televisische onderhandelingen mogelijk zouden worden, met ongeveer gelijke voordeelen als die in een persoonlijk gesprek, of in een vergadering.

Buitengewoon merkwaardig is een proef, die onlangs genomen werd met microgolven volgens de „pulse time modulation". Hierbij wordt gebruik gemaakt van den „cyclophon". Dit is een radiobuis, verbonden met b.v. 24 microfonen, terwijl een electronen-schakelaar 8.000 keeren per secunde langs de telefonische verbindingen „veegt". Een tweede toestel werkt synchroon met het eerste en is verbonden met 24 telefonen. Juist op tijd worden dus de geluidsgolven in een microfoon weer in geluidsgolven omgezet, zoodat de bijbehoorende telefoon het geluid zonder eenige storing opneemt.

De microgolven zullen een buitengewone revolutie teweeg brengen op het gebied van telegraaf en telefoon en alle draden, die nu nog onmisbaar zijn, doen verdwijnen.

(V. b. Radar: 10 B) (Sc. Am. Jan. '46)

Biologie

A. ELECTRISCHE VISSCHEN —

Het is merkwaardig, dat pas de vindingen van den laatsten oorlogstijd inzicht gegeven hebben in tot nu toe onbekende feiten uit de dierenwereld. Zoo is bekend geworden, dat vleermuizen hun weg vinden door middel van een ultrasonore echo (waarover later), terwijl nu door proeven in een aquarium aangetoond is, dat electrische visschen gebruik maken van een soort „radar". Zij zenden regelmatig electrische golven uit, en vangen de door andere visschen, kikvorschen, etc. teruggekaatste echo-golven met speciale organen weer op. Wanneer deze echo's de nabijheid van een prooi signaleeren, zenden de visschen zeer sterke electrische golven uit, die de prooi dooden of verdooven.

Dit werd aangetoond door twee electroden aan te brengen in de uiterste zijkanten van een aquarium, waarin zich twee electrische palingen bevonden van elk 120 cm. lengte. De electroden waren verbonden met een electrischen oscillograaf, die alle electrische golven zichtbaar maakte. De door de visschen uitgezonden golven bleken in staat om 33 neon-lampen van elk twee watt te doen oplichten. Dergelijke sterke ontladingen vereischen spanningen van enkele honderden volts. Speciale organen zorgen hiervoor.

Optiek

B. TOEPASSING VAN KUNSTHARS —

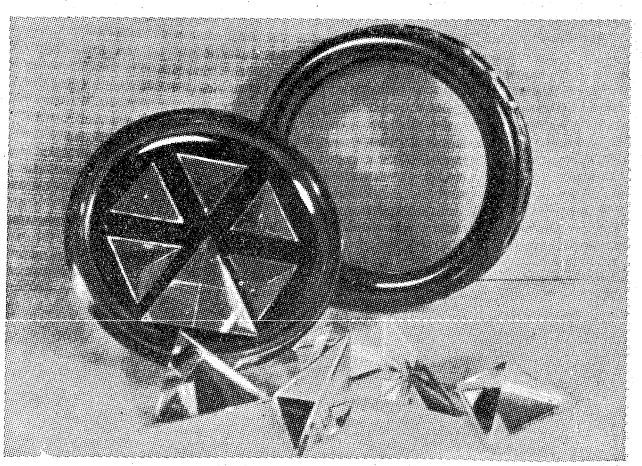

Voorbeelden van (optische) prisma's, gemaakt uit kunsthars. In een ringvormigen houder zijn zes prisma's aangebracht. (zie ook: 10 A)

Diamant

A. RUWE DIAMANT IN DE INDUSTRIE

Diamant is de allerhardste stof en is tegelijkertijd zeer taai. Het samengaan dier eigenschappen maakt, dat vooral sinds het uitbreken van den laatsten oorlog geweldige hoeveelheden diamant zijn gebruikt voor het maken van afdraaiers voor slijpsteenen en draaibeitels voor de afwerking van „niet-ijzer" metalen, zooals brons, geelkoper, lager metaal, edele metalen, porcelein, diverse soorten van steen, harde rubber-soorten, kunsthars, harde houtsoorten en ook multiplexhout.

Behalve porcelein, brons en diverse steenen, zijn de genoemde stoffen zelf niet erg hard; zij hebben echter een zoodanig slijpende („versmeerende") werking op stalen beitels, dat de dure diamanten gereedschappen toch nog veel goedkooper uitkomen dan de goedkoope gewone. In Amerika heeft men tijdens den oorlog berekeningen gemaakt, die bewezen, dat zeer dure diamanten gereedschappen nog dikwijls 30 tot 40% goedkooper waren in het gebruik dan die uit staal. Vandaar dan ook, dat N. Amerika reeds in de eerste twee oorlogsjaren ongeveer 4.000.000 karaat technische diamant heeft ingevoerd. Ford berekende, dat vóór den oorlog elke auto een dollar kostte aan diamant. Dit zal nu vermoedelijk wel het dubbele zijn.

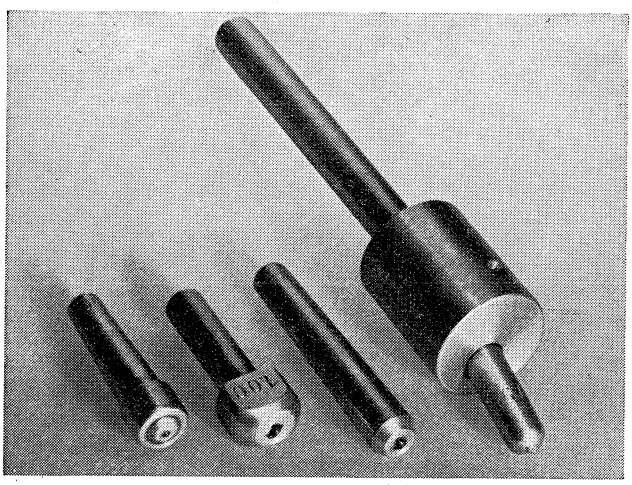

Fig. 1

Afb. 1 vertoont een aantal afdraaiers voor slijpsteenen e.d. Ze bestaan uit een houder, die aan den top een kleinen diamant draagt, varieerend van 0.20 tot 2.50 karaat (een karaat = 0.2 gram). Die diamant wordt gezet in een holte, aangebracht in een drager van prima staal. Het nog zachte staal wordt tegen den steen aangestempeld en iets bijgesoldeerd met een legeering van een vastheid van 38 tot 42 kg. per vierkante millimeter. Een prima steen heeft 3 tot 5 (hoogstens 6) bruikbare punten en als een punt afgesleten is, kan de steen „gekanteld" worden, zoodat een andere punt als snijpunt naar buiten komt. Het goed zetten van deze diamanten is een groote kunst, die slechts enkele ervaren technici goed kennen. Relatief is het niet duur.

Afdraaiers zijn van buitengewoon belang, daar zij mogelijk maken de tallooze slijpsteenen van de werktuigfabrieken steeds zuiver van vorm te doen blijven. Het groote belang hiervan wordt b.v. aangetoond door het gebruik voor het bijwerken van de slijpschijven, die de tanden van tandwielen zoo zuiver mogelijk moeten afslijpen. Die slijpschijven slijten betrekkelijk snel en geven in gesleten toestand de tanden een geheel verkeerden vorm. Zij moeten dus regelmatig bijgewerkt worden en dit gebeurt steeds door middel van afdraaiers. Afdraaiers moeten volkomen trilvrij zijn, zoodat in vele gevallen er speciale zware machines voor gebouwd zijn. Ze worden bij het gebruik zeer heet en mogen dan nooit snel afgekoeld worden, omdat dit den diamant zou kunnen doen springen.

Het slijpen der diamantjes, geschikt om in houders gezet te worden, is speciaal werk, waarvoor enkele geoefende diamantslijpers blijkbaar specialen aanleg hebben. De gereedschapmaker doet dit niet zelf, maar laat het doen in een diamantslijperij.

Ook boorkronen, b.v. voor het boren van de diepe putten in de petroleumvelden, bevatten ruwe diamanten. Deze

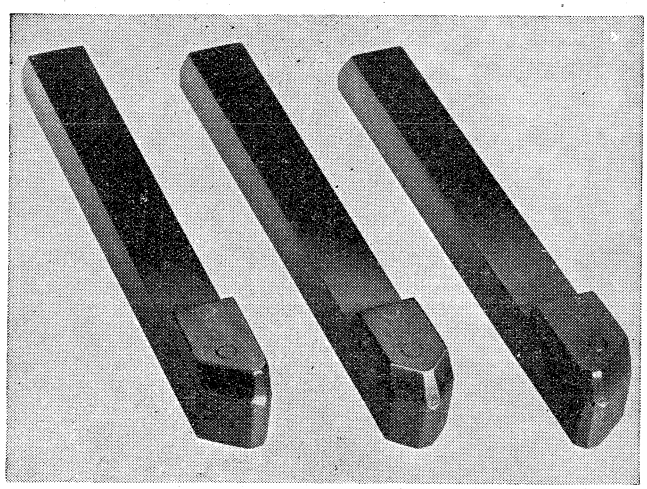

Fig. 2

zijn op boven beschreven wijze bevestigd in een ring van staal (zie fig. 3), die soms wel een middellijn heeft van 50 centimeters. Soms bevatten ze tot veertig karaat diamant. Gezien den betrekkelijk hoogen prijs van technische diamant is het te begrijpen, dat dergelijke boorkronen zeer dure gereedschappen zijn. Desondanks worden ze veel gebruikt, daar ze het boren der putten zeer sterk versnellen, zelfs in hard gesteente. Voor het boren door hard gesteente worden het liefst boorkronen gebruikt met zwarte Braziliaansche diamanten (carbon). Ruwe diamantjes van ongeveer 0.2 karaat worden zeer veel gebruikt voor het maken van „treksteenen" voor het trekken der allerfijnste draden van goud, zilver en wolfraam (voor electrische lampen). De steentjes worden doorboord met behulp van fijne stalen naalden, die aan de punt bedekt zijn met zeer fijne „boort" (uiterst fijn gestampte diamant, naar fijnheid verdeeld door slibben in olie). Ze zijn de dragers van de fijn verdeelde diamant en dit slijpt in de diamantjes langzaam een kegelvormig gaatje. Het kan wel een maand duren, eer zoo'n fijn gaatje geheel klaar is.

Uit Amerika komen berichten, dat dit doorboren van treksteentjes vele malen sneller kan gebeuren als de

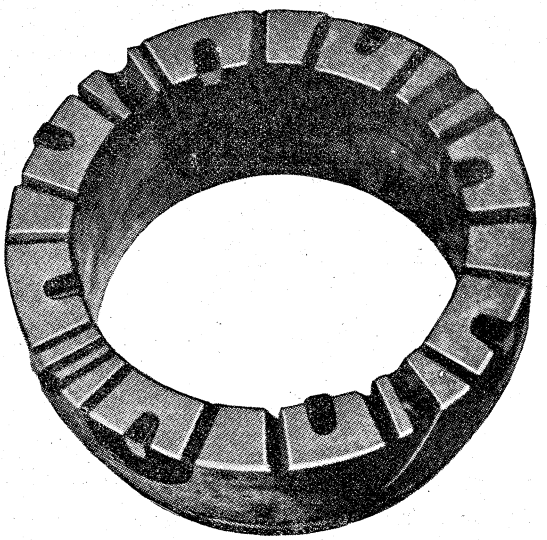

Fig. 3

naald verbonden is met een toestel, dat electrische golven van millioenen trillingen per secunde doet ontstaan. Volgens de berichten voldoet deze gepatenteerde methode uitstekend en versnelt zij het boren buitengewoon.

De treksteentjes zijn vastgezet in een stalen ring, die weer gevat is in een ring van brons, stevig vast te zetten in de trekbank. Bij het trekken wordt het metaal gesmeerd met een speciaal soort grafiet. Toch wordt na betrekkelijk korten tijd de diamant zoo uitgesleten door het enorme aantal kilometers draad, dat er door passeert, dat het gat uitgeboord moet worden voor gebruik van dikker draad.

Splinters van ruwe diamant, verkregen door kloven van grootere, worden in aanzienlijke hoeveelheden gevat in metaal. Zij worden dan gebruikt voor het graveeren van harde metalen en zelfs voor het afsnijden van papier in rotatiemachines. In vele gevallen geschiedt het afsnijden van vellen op die persen zoovele honderdduizenden malen per dag, dat zelfs het zachte papier hard staal in een zeer korten tijd stomp zou maken; vandaar het gebruik van diamant.

Voor glassnijders gebruikt men z.g. vitrietjes, dit zijn zeer kleine natuurlijk gevormde steentjes gem. 10 tot 50 in een karaat. Men snijdt dan met een ribbe *niet* met een punt. Het liefst heeft men z.g. appeltjes, omdat de ribbe van die appeltjes gebogen zijn en die nog beter snijden.

Uit ruwe technische diamant worden ook wel beiteltjes geslepen of scherpe boren die na de punt een zuiver vierzijdig prisma vormen en door het hardste metaal of steen een zuiver gat kunnen boren.

Gereedschappen met ruwe en geslepen diamanten worden in Amsterdam in een drietal fabrieken vervaardigd. Deze verzorgen niet alleen de binnenlandsche industrie, maar leveren ook naar het buitenland een prima product, dat wegens de deviezensituatie zeer zeker voor ons land van belang is. Deze industrie kan nog van veel grooter belang worden, als meer prima vaklieden opgeleid zijn en de aanvoer van technische diamant voldoende is, hetgeen thans nog niet het geval is.

Biologie

A. NIEUWE TOEPASSINGEN VOOR COLCHICINE

Colchicine is reeds vele eeuwen bekend, zij het ook dat men den chemischen kant er van niet kende en het product alleen gebruikte in de kwakzalverij.

Het wordt gewonnen uit een plant, door deze te drogen, fijn te maken en uit te trekken met water, chloroform of alcohol, waardoor een geelachtig wit poeder verkregen wordt. De plant is de Colchicum autumnale, hier te lande bekend als „herfsttijloos", naakte juffer", „droogbloeier" en in Centraal Europa als „herfst crocus" of „weide saffraan".

Oplossingen van het alkaloide, colchicine hebben een zeer merkwaardige eigenschap.

Normaliter, deelen bij het ontkiemen van zaden, de belangrijkste cellen zich als volgt: alle chromosomen (dragers der erfelijke eigenschappen) splitsen zich overlangs en verdeelen zich in twee groepen met hetzelfde aantal en dezelfde samenstelling als in de oorspronkelijke cel aanwezig waren. Tusschen deze twee groepen ontwikkelt zich een scheidingswand. De cel wordt dus op deze wijze verdeeld in twee nieuwe cellen, die elk even groot worden als de moedercel.

Na het drenken met colchicine heeft het splitsen der chromosomen als boven plaats, maar dan schijnt de cel in slaap geraakt, en „vergeet" een tusschenwand te vormen. Er ontstaat dus een groote cel met het dubbele aantal chromosomen. Na het „ontwaken" van de cel (d.w.z. nadat de colchicine uitgewerkt en afgescheiden is) gaat het leven van de cel gewoon door en bij den groei van de plant splitst zij zich opnieuw en vormt dan groote cellen elk met het dubbele aantal chromosomen.

De planten, die uit aldus behandelde zaden gevormd worden, zijn bijna steeds veel grooter, sterker en vruchtbaarder dan de normale.

Colchicine is als het ware een stuk gereedschap geworden voor den bioloog. Zoo gelukte het in Canada uit diverse grassen kruisingen te maken, die bij behandeling met het alkaloide, planten vormden van zeer groote vruchtbaarheid en die enorme mogelijkheden bieden.

In Zd. Saskatchewan waren jaren lang weiden omgeploegd, met het gevolg, dat een stofplaag ontstond, die enorme uitgestrektheden veranderde in een woestijn. Bovenbedoelde grashybride echter bleek vasten voet te kunnen krijgen in dien woestijngrond en dan een prima gras op te leveren. Men tracht nu die erosiewoestijnen van Zd. Saskatchewan en N. Montana weer te hervormen tot prima grasland, uitsluitend met behulp van de nieuwe hybride, die niet alleen een dubbel aantal chromosomen bezit, maar tegelijk ook volkomen vruchtbaar is, hetgeen met de meeste andere hybriden niet het geval is.

Toegepast op bloemen, werden veel grootere exemplaren verkregen. Zeer belangrijke resultaten werden verkregen met hybriden van allerlei klein fruit, zooals bessen, kersen- en pruimensoorten, etc. etc. De pitten van appelen gingen dood na de gewone behandeling met colchicine, maar als ze tevoren gedopt waren, bleken ze vruchtbaar te blijven en veel gemakkelijker te ontkiemen.

Een berichtgever schreef er over: „Dit alles is geen droom, maar een wetenschappelijk bewezen feit; het is misschien wel de grootste botanische ontdekking sinds Mendel".

Physica

A. DE CYCLOTRON EN BETATRON

De bekende constructeur van de cyclotron, E. O. Lawrence, die voor zijn ontdekking een Nobelprijs heeft gewonnen, deelde onlangs mede, dat reeds in 1940 werd begonnen met den bouw van een cyclotron van 4.000.000 kg. gewicht, de grootste ter wereld. In 1942 moest de bouw ervan gestaakt worden, daar aller krachten noodig waren voor het onderzoek, dat tot de atoomsplitsende bom zou voeren, maar nu wordt de constructie voortgezet en in den zomer van '46 kan het apparaat klaar zijn.

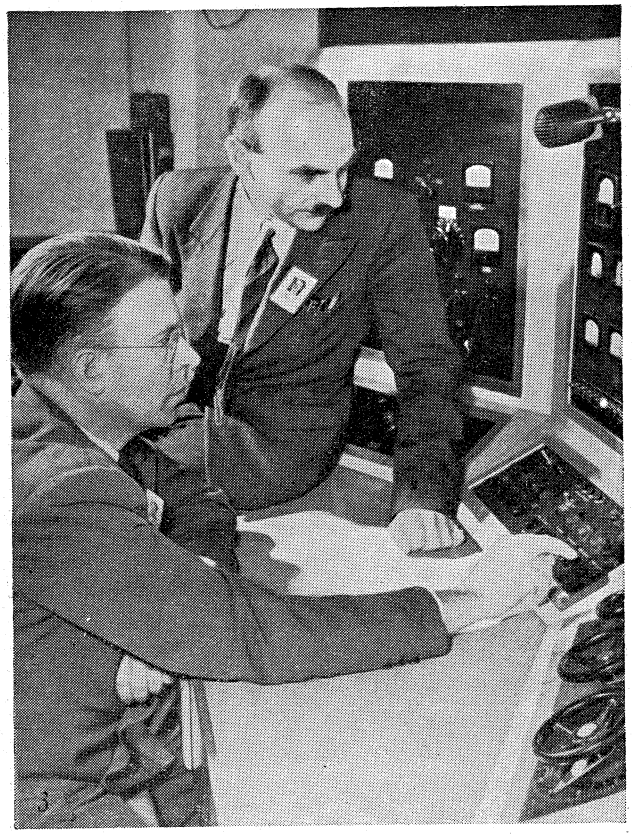

Op foto, links: E. O. Lawrence, bezig met het in werking stellen van den cyclotron. Deze staat op een grooten afstand opgesteld, teneinde gevaren voor de bediening te voorkomen.

De cyclotron berust op het volgende principe.

In een magnetisch veld, waarvan de krachtlijnen evenwijdig loopen, moet een negatief electron volgens de wetten der natuurkunde een cirkel beschrijven. Nu zijn twee platte bijna luchtledige doozen met de doorsnede van een letter D op geringen afstand van elkaar gelegd in een sterk electro-magnetisch veld, zoodat de krachtlijnen loodrecht staan op de vlakken dier doozen. De beide doozen zijn elk verbonden met een pool van een wisselstroommachine, zoodat ze afwisselend positief en negatief geladen worden.

Men denke zich nu ongeveer in het midden (zie fig. 1 bij P) een buis die electronen uitzendt, terwijl op dat moment „doos" A positief geladen is. De electronen zullen dan in A doordringen en onder invloed der magnetische krachtlijnen een cirkel gaan beschrijven. Als

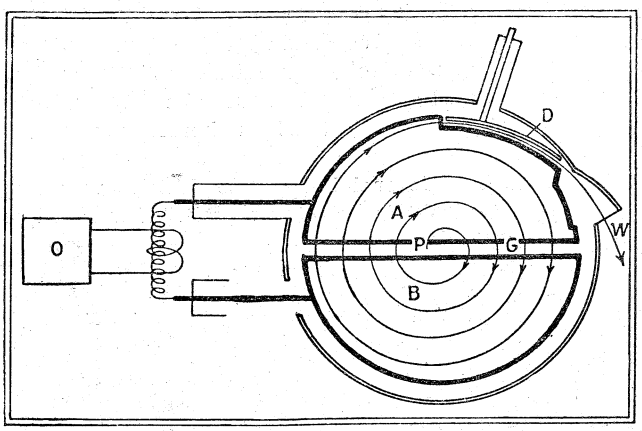

fig. 1

een halve cirkel beschreven is, wordt A negatief geladen en B positief, met het resultaat, dat de electronen den verticalen wand van A passeeren en ook de spleet tusschen A en B; zij worden door B aangetrokken en komen hierin terecht. De snelheid van elk electron wordt door die aantrekking vergroot en in B wordt opnieuw een iets grootere halve cirkel beschreven. Op het moment, dat de electronen den verticalen wand van B bereiken, herhaalt het spel zich en de electronen krijgen weer grootere snelheid in A, etc. etc. Ten slotte wordt een halve cirkel beschreven, ongeveer gelijk aan den omtrek van een doos en op dat moment komen de electronen onder den invloed van plaat D, die met zoo hooge spanning is geladen, dat de electronen door het venster W naar buiten ontwijken.

De tijd, die een electron noodig heeft om een completen cirkel te beschrijven, is steeds even groot, zoodat dus de wisselstroom zoo in overeenstemming met de sterkte van het magnetisch veld gebracht kan worden, dat de aantrekking en afstooting precies gebeurt op het moment, dat de electronen de spleet tusschen de beide halve doozen passeeren. Die doozen zijn besloten in een sterk metalen omhulsel, dat ook luchtledig wordt gehouden.

In plaats van electronen kunnen ook ionen en positief geladen kernen aan de versnellende werking van een cyclotron onderworpen worden.

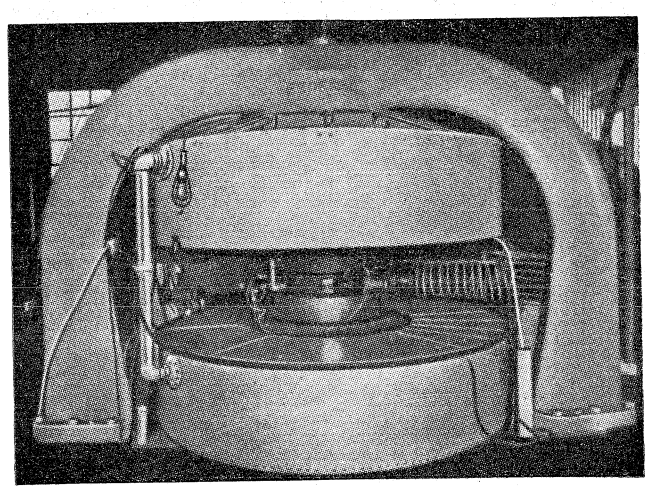

fig. 2

Fig. 2 geeft een afbeelding van een cyclotron, zooals die zich in 1938 in de universiteit van Berkeley bevond. Fig. 3 vertoont een deutonenstraal komend uit het venster van een cyclotron bruikbaar voor het bombardeeren van allerlei elementen, teneinde kernreacties op te wekken.

De energie van de snel bewegende deeltjes wordt gewoonlijk uitgedrukt in „electronen-volts" d.w.z. in hoe-

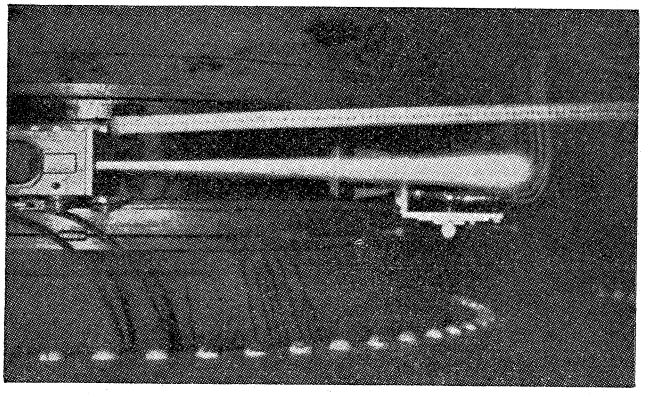

fig. 3

veelheden energie noodig, om een electron bij een potentiaal verschil van één volt, te doen bewegen. Aanvankelijk was de energie, welke de nieuwe cyclotron zou opleveren geraamd op 100.000.000 electronen-volts. Op grond van ervaringen met andere cyclotrons, schat men deze energie thans op 200.000.000 electronen-volts, terwijl alpha-deeltjes en protonen de dubbele energie zullen kunnen krijgen.

De geweldige electromagneet van het toestel alleen al krijgt een gewicht van 3.700.000 kg.

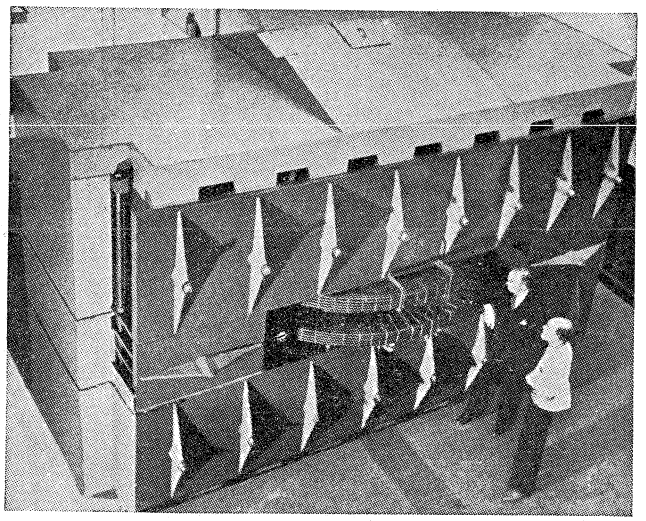

fig. 4

Een ander electronentoestel, dat aan electronen een energie geeft van 100.000.000 electronen-volts, heeft tot doel om met behulp van die snelle electronen de krachtigste X-stralen op te wekken, die tot dusver kunstmatig verkregen zijn. Het toestel heet BETATRON en heeft als zeer belangrijk onderdeel een electro-magneet, die 4.5 meter lang, 1.8 meter breed en 2.7 meter hoog is (zie fig. 4). De polen zijn omgeven door koperen spoelen van geïsoleerd koperdraad van 2.5 cm. middellijn. Door die spoelen kan gedurende het 240e deel van een secunde een stroom gaan, afkomstig van een batterij van Leidsche flesschen van 24.000 volt.

Tusschen de polen van den magneet bevindt zich een cirkelvormige glazen buis (fig. 5), opgebouwd uit kleine stukken, die zoo goed verbonden zijn, dat de buis gemakkelijk luchtledig gemaakt en gehouden kan worden. In die buis wordt weer een straal electronen opgewekt, die de buis herhaalde malen doorloopt. De electronen krijgen telkens een energie er bij ter grootte van 400 electronen-volts. In het 240e deel van de secunde, gedurende welke de batterij zich via de koperen klossen ontlaadt, gaan die electronen 250.000 malen door de buis en krijgen dus een energie van 100.000.000 electronen-volts. Op het moment van het bereiken van die hooge energie, geven twee spoelen, daartoe aangebracht op de polen van den magneet, een stoot, die de electronen uit hun baan doen afwijken en ze werpt tegen een plaat wolfraam. Hierdoor zendt deze plaat X-stralen uit van vroeger ongekende energie.

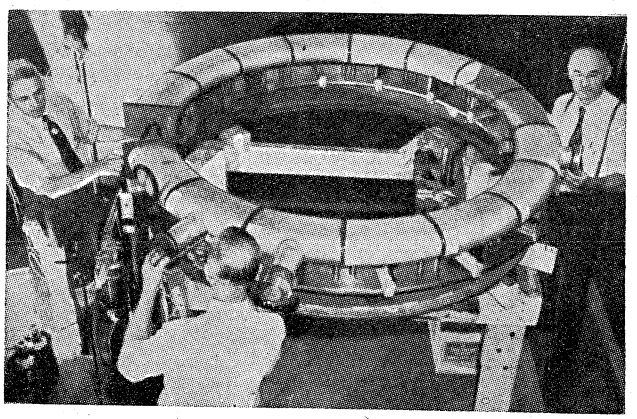

fig. 5

Ook deze buitengewoon krachtige straal wordt gebruikt voor proeven, om de kernen der atomen te beïnvloeden, b.v. om ze kunstmatig radioactief te maken en zoodoende de atomen te doen overgaan tot die van een element van lageren rang.

Ook dit toestel werd gebouwd voor proeven voor de atoom splitsende bom en was in 1943 klaar. Eerst in den laatsten tijd werd verlof gegeven iets er over mede te deelen en bijgaande afbeeldingen te publiceeren.

A. WARMTE-DIFFUSIE EN DE ATOOM SPLITSENDE BOM

De moderne natuurkunde leert, dat warmte een vorm van arbeidsvermogen is. Alle moleculen, atomen, ionen, electronen bewegen zich en wel zoo, dat bij gelijke temperatuur het arbeidsvermogen van elk deeltje gelijk is. Dit beteekent niet, dat de snelheid van alle deeltjes bij gelijke temperatuur gelijk moet zijn. Immers het arbeidsvermogen van beweging hangt af van het kwadraat van de snelheid, terwijl het verder bepaald is door de massa van het deeltje.

Het is bewezen, dat de moleculen waterstof zich bij 0° C. bewegen met een snelheid van ruim 1800 meter per secunde. Nu is elk molecule zuurstof 16 maal zoo zwaar,

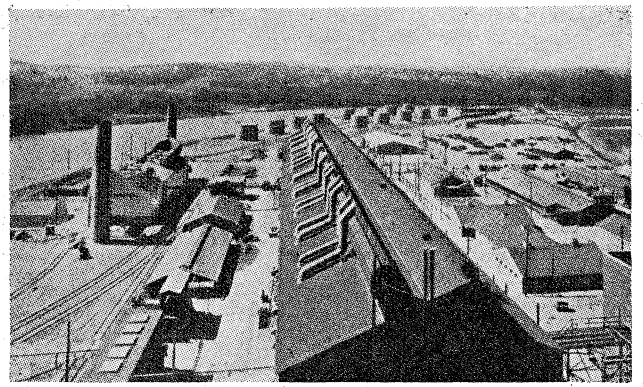

Het groote gebouw in het midden bevat de uitgebreide apparatuur voor het brengen van het gehalte aan U 235 van 0.7% tot 1.4%. Het gebouw met de twee schoorsteenen (links) is de electr. centrale. Het enorme ketelhuis is hier weggelaten.

zoodat deze moleculen zich bij 0° C. bewegen met een snelheid van ongeveer 420 meter per secunde, daar zij immers een gelijk arbeidsvermogen moeten hebben als die van waterstof bij die temperatuur. Bij hoogere temperaturen worden die snelheden steeds grooter.

Bij een gas, bestaande uit twee stoffen van verschillend moleculair gewicht, zullen de lichtste moleculen ten gevolge van de eigen snelheid meer neiging vertoonen om in de bovenste laag terecht te komen dan de zwaardere. Van dit feit is o.a. gebruik gemaakt om het geringe gehalte aan uranium 235 in gewoon uranium 238 te versterken. Men bereidt dan uraniumhexafluoride, dat 0.7% aan U 235 bevat, welk gehalte door thermische diffusie gebracht kan worden tot 1,4%. Dit gehalte kan volgens andere methoden nog aanmerkelijk verhoogd worden.

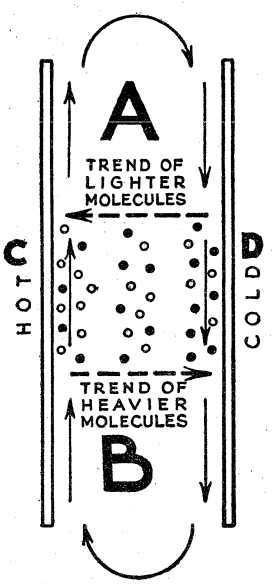

Dit schema geeft het principe weer van de scheiding van lichtere en zwaardere moleculen door middel van warmte diffusie gepaard aan convectie (beweging van een groep moleculen, als groep)
A ruimte relatief rijk aan lichte moleculen (ringetjes)
B idem rijk aan zware moleculen (zw. puntjes)
C Heete wand
D Koude wand

Wordt een dunne laag gasvormig uraniumfluoride in een vat met een heeten en een kouden wand gebracht, dan zal het in strooming komen, zoodat langs den heeten wand de stroom omhoog is gericht en langs den kouden wand omlaag. De beide soorten moleculen in het mengsel zullen door diffusie zoo bewegen, dat de lichte moleculen zich relatief meer naar den heeten wand bewegen dan de zware die zich meer naar den kouden wand bewegen. De strooming en de diffusie hebben dan tot gevolg, dat aan den top wat meer lichtere moleculen aanwezig zullen zijn en aan den bodem meer zwaardere. Het gelukt zoodoende, door regelmatig de stof aan den top weg te nemen, een mengsel te krijgen waarvan het aantal lichte moleculen dubbel zoo groot is als van het oorspronkelijke mengsel.

Het construeeren der toestellen voor de thermo-diffusie was zeer moeilijk. Ze werden geconstrueerd als kolommen, bestaande uit drie concentrische buizen van zulke metalen, dat ze bestand waren tegen de sterke corrodeerende werking van uraniumfluoride en de sterke spanningen, die onvermijdelijk er in moesten optreden.

De binnenste buis wordt doorstroomd door verzadigden stoom, zoodat deze kan condenseeren en water oplevert van steeds gelijkblijvende temperatuur. De wand van deze binnenste buis vormt met die van de tweede buis een ringvormige ruimte.

Tusschen de buitenste en de binnenste buis stroomt koelwater van constante lage temperatuur. De eerste ringvormige ruimte wordt dus begrensd door een kouden en een heeten wand. Wordt er damp van uraniumfluoride in toegelaten, dan kan aan den top de aan U 235 rijkste en aan den bodem de aan U 235 armste vloeistof afgetapt worden.

Hout

A. DE TOEKOMST VAN TRIPLEX EN MULTIPLEX

De voornaamste vooruitgang in de fabricagemethoden voor dit belangrijke product bestaat in vermeerderd gebruik van kunsthars als impregneer- en bindmiddel en in het vinden van de methode van Vidal. Door impregneeren kan het vrijwel onbrandbaar gemaakt worden, terwijl het sterk bestand gemaakt kan worden tegen water en goede isoleerende eigenschappen kan verkrijgen. Menigmaal zal het veel sterker kunnen zijn dan concurreerende materialen, bij gelijk gewicht.

Men verwacht daarom toenemend gebruik voor allerlei constructies bij gebouwen, voor vliegtuigen en voor meubels. Het is mogelijk gebleken triplex in het groot te fabriceeren voor constructie van balken en raamwerken. Zelfs zijn de groote „mail-order-houses" van N.-Amerika van plan allerlei onderdeelen in het groot te laten maken voor het bouwen van graansilo's, kippenhokken en schuren. De klanten kunnen uit den catalogus de typen bestellen en de onderdeelen in korten tijd zelf gebruiken voor den bouw.

Gedurende den oorlog werden ook zeer sterke en tegelijk zeer lichte spoorwagens voor goederenvervoer gebouwd op onderstellen, geschikt voor snelvervoer. Bij wijze van proef zijn zeer lichte auto's er van gebouwd, maar dit belooft voorloopig nog niet veel.

Het fineer, noodig voor het maken van triplex wordt voor 90% gemaakt door cylindrische blokken af te schillen en overigens door blokken in uiterst dunne laagjes te schaven; deze soort wordt graag gebruikt in den vliegtuigbouw. De laagjes worden met den draad in verschillende richtingen op een centrale laag geplakt en wel zoo, dat 3, 5, 7, 9, 11 tot 13 lagen aanwezig zijn. Ook wel wordt fineer zoo op elkaar geplakt, dat alle vezels evenwijdig loopen. Men krijgt dan een soort, die uitmunt in sterkte in die eene bepaalde richting.

Van zeer groot belang is geworden „geïmpregneerd triplex", waarvan de afzonderlijke lagen fineer onder

druk geïmpregneerd zijn met een kunsthars waarna ze met een of ander kunsthars-plakmiddel tot een enkel stuk verbonden worden. Het product is harder en zwaarder dan het normale triplex, maar veel sterker en met veel meer weerstand tegen invloeden van buiten. De snelste Engelsche jacht-vliegtuigen werden van dit materiaal gemaakt en hun succes wordt vooral aan deze materialen toegeschreven.

Gewoonlijk werd triplex gemaakt door gebruik te maken van plakmiddelen als bloed-albumine, caseïne (dierlijk en uit soya). Tegenwoordig worden steeds meer kunstharsen gebruikt. Deze laatste dateeren van 1930, hoewel ze vóór 1935 vrij zeldzaam gebruikt werden. Door hun duurzaamheid en sterkte kunnen ze de gewone lijmsoorten vervangen, als massa-productie de dure installaties voor het gebruik er van rechtvaardigen. Gewoonlijk werden phenolharsen gebruikt in fineer, die bij hooge temperaturen geperst moeten worden. Ook werd zijdepapier, geïmpregneerd met dergelijke harsen gebruikt als plakmiddel. Gedurende de laatste jaren van den oorlog werden echter ook ureumharsen ontwikkeld, die in kouden toestand gebruikt kunnen worden, al zijn de er mee geplakte lasschen iets minder sterk dan de geperste phenolhars-lasschen.

Triplexplaten tot een dikte van 2.5 cm. kunnen in verhitte hydraulische persen gemaakt worden, zonder de uiterste lagen te sterk te verhitten. Dikkere lagen konden vroeger niet behoorlijk aldus behandeld worden, maar tijdens den oorlog werd dit mogelijk, door gebruik te maken van hoog-frequente inductiestroomen. Hierdoor worden de voegen iets hooger verhit dan de fineerlaagjes, maar het geheel wordt vrijwel egaal verhit en geperst, mits men te doen heeft met plat werk.

Voor gebogen werk maakt men sinds 1942 gebruik van de methode van Vidal: Met kunsthars geïmpregneerde reepen fineer worden om een vorm gewikkeld en al of niet met metaal versterkt. De aldus bekleede vorm wordt in een luchtdichten zak geplaatst, waarna de lucht uit dien zak wordt weggenomen. Hierdoor wordt de zak tegen het fineer aangedrukt door den luchtdruk, die overal egalen druk uitoefent. Daarna wordt het geheel in een autoclaaf gereden, waarin stoom en samengeperste lucht voldoende temperatuur en druk veroorzaken voor complete „afbinding" (verharding).

Eventueel is de vorm voorzien van gleuven, waarin versterkingen gelegd worden, die dan later niet buiten het triplex uitsteken. Op deze wijze werden b.v. neuzen van vliegtuigen en andere gebogen onderdeelen vervaardigd. Ook de geheele schuitjes werden zoo gemaakt, als ook groote hoeveelheden luchtschroeven. Ook van vlak triplex werd in vliegtuigen veel gebruik gemaakt.

Plastisch geplakt triplex, al of niet in gebogen vorm, wordt ook gebruikt voor het bouwen van booten, die niet rotten of vermolmen, terwijl de producten lichter, sneller en gemakkelijker manoeuvreerbaar zijn. Zelfs stukken van 25 bij 2.5 meter worden in massa gefabriceerd.

Er zijn proeven aan den gang, om dergelijk triplex te gebruiken voor het maken van badkuipen, schrijfmachineramen, moeren en bouten, etc.

Nog steeds is triplex een product van de toekomst, al zal het de concurrentie moeten kunnen verdragen van de lichte metalen, kunstharsen, diverse staalsoorten, etc.

Metallurgie

A. IETS OVER BERYLLIUM

Tot de weinig bekende metalen, waarvan misschien de naam wel eens gehoord is, maar die overigens geen belangstelling opwekten, behoort zonder twijfel ook het metaal beryllium, dat de Engelschen glucinium noemen. De grondstof is bijna altijd beryl, een mineraal dat in vele landen wordt gevonden, maar vooral uit Br.-Indië werd geëxporteerd. Soms worden mooi gekristalliseerde stukken gevonden, die als edelsteen (smaragd) gebruikt worden. Het is een beryllium-aluminium silikaat met ongeveer 12—13% berylliumoxyde, waarvan het gehalte de waarde bepaalt.

Meestal wordt het mineraal chemisch omgezet tot beryl-

Een aantal gereedschappen uit beryllium-brons, bestemd voor de petroleumvelden op Java.

liumfluoride is verkregen, dat in gesmolten staat electrolytisch het metaal oplevert. Dit wordt bijna altijd samengesmolten met andere metalen en speciaal met koper tot een „master alloy" van hoog berylliumgehalte. Dit kan dan weer dienen om samen te smelten met andere metalen, die dan legeeringen vormen met het verlangde, meestal geringe gehalte aan beryllium. Vooral berylkoper wordt gemaakt, dat hoogstens 4% beryllium bevat en voornamelijk gebruikt wordt voor niet vonkende gereedschappen. Deze zijn speciaal voor de petroleumindustrie van het allergrootste belang, zoodat de dure gereedschappen van die legeering gemaakt gretig afzet vinden.

Ook spiraal- en platte veeren, bestand tegen zeer hooge temperaturen worden uit deze legeering gemaakt. Een legeering met chroom-nikkel-staal maakt dit sterk bestand tegen corrosie bij hooge temperaturen; een dergelijke legeering wordt ook graag gebruikt voor het maken van injectienaalden en horlogeveeren.

In geringe hoeveelheden wordt berylliummetaal gebruikt bij de constructie van de atoomsplitsende bom.

Bij bestraling met krachtige electronenstralen worden n.l. door beryllium een groot aantal neutronen uitgezonden, die weer kunnen dienen voor het bombardeeren van uranium 235 of andere metalen, waardoor de kernen zoo veranderd worden, dat ze gaan ontleden.

Oorlogstechniek

A. DE WEG DOOR EEN MIJNENVELD

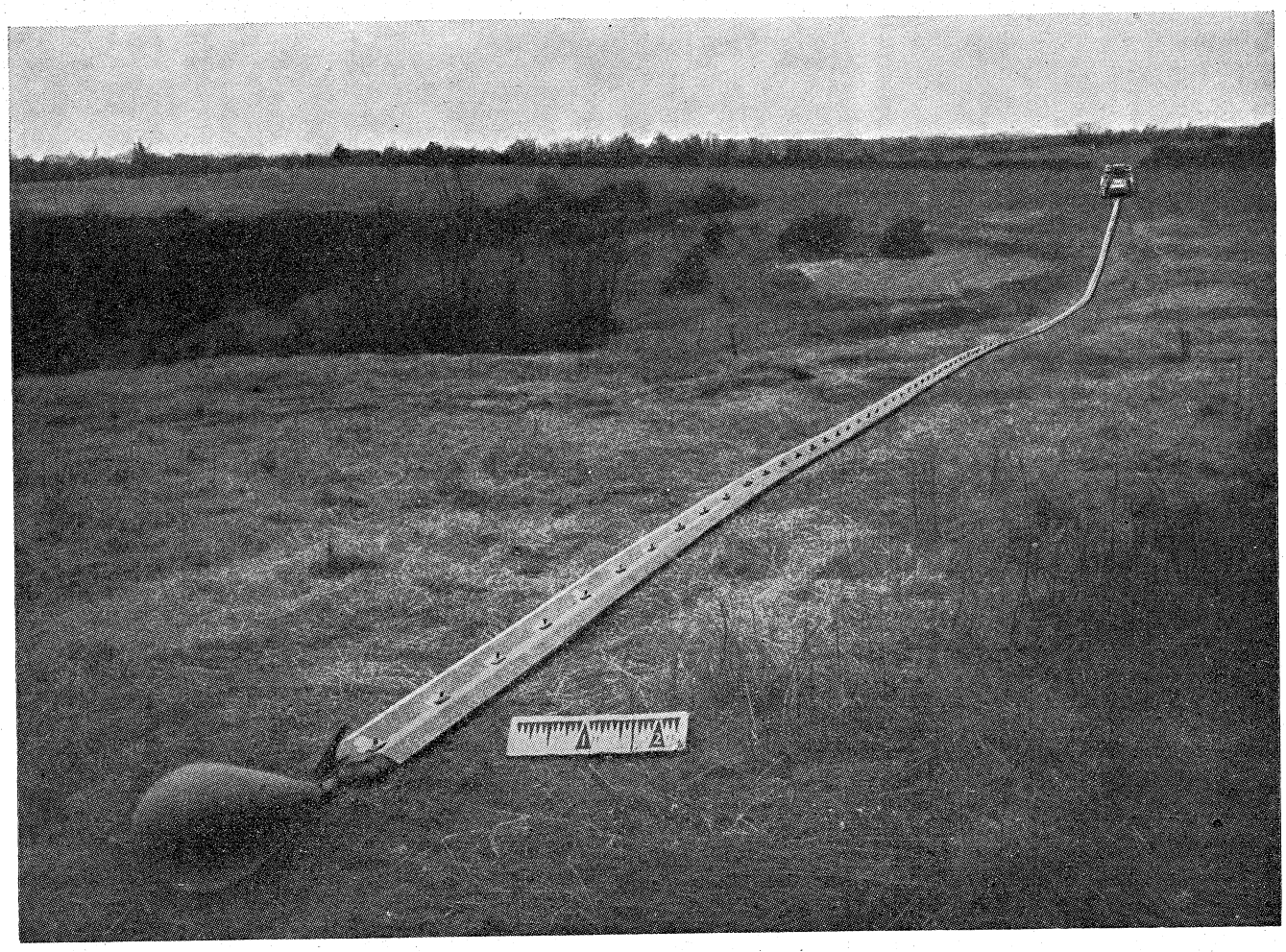

Fig. 1

De Duitschers hebben getracht door het leggen van uitgestrekte mijnenvelden den opmarsch der geallieerde legers in Frankrijk, België en Nederland tegen te houden. Dit is niet gelukt doordat die legers beschikten over een geheim wapen, dat pas onlangs ter algemeene kennis werd gebracht. Hoe heet „The snake" (de slang) en bestaat uit een 120 meter lange goot van aluminiumplaten, waarin een groot aantal ontploffingsladingen met een totaalgewicht van 2.000 kg. gelegd zijn. Een tank duwt zoo'n slang voor zich uit. De slang draagt aan den voorkant een peervormig stootkussen, dat bij het vooruit duwen tegen allerlei obstakels opklimt en zoodoende de slang leiding geeft (zie fig. 1).

Zij wordt des nachts in een mijnenveld geschoven (eventueel met gras en takken gecamoufleerd). In de goot zijn speciale detonatoren aangebracht, die door beschieting met machinegeweren in werking komen en de ladingen tot ontploffing brengen. Fig. 2 vertoont zoo'n slang midden in een tropische „jungle"; fig. 3 laat hetzelfde gebied zien nadat de slang haar werk gedaan heeft. Alle mijnen in de buurt werden door de ontploffende slang tot ontploffing gebracht en een breede weg werd geopend, waarover een reeks tanks veilig de vijandelijke linies

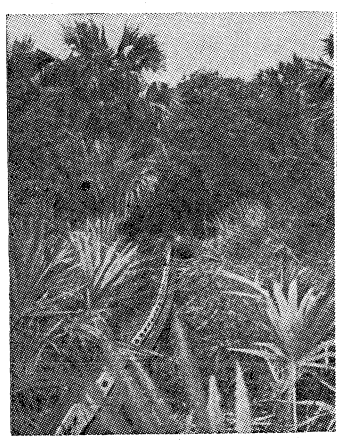

Fig. 2

Fig. 3

kon naderen. Met behulp van dergelijke slangen was men in staat in een tempo van twee mijl (3.200 m.) per uur een weg door een mijnenveld te banen.

Luchtvaart

A. DE HELICOPTER

In „Robur de Veroveraar" beschrijft Verne een fantastisch luchtschip, dat door middel van een groot aantal horizontaal draaiende luchtschroeven op willekeurige hoogte kan zweven. Zijn merkwaardige fantasie, die zoovele toekomstige vindingen als een werkelijkheid aan zijn lezer heeft kunnen voortooveren, heeft ook in dit

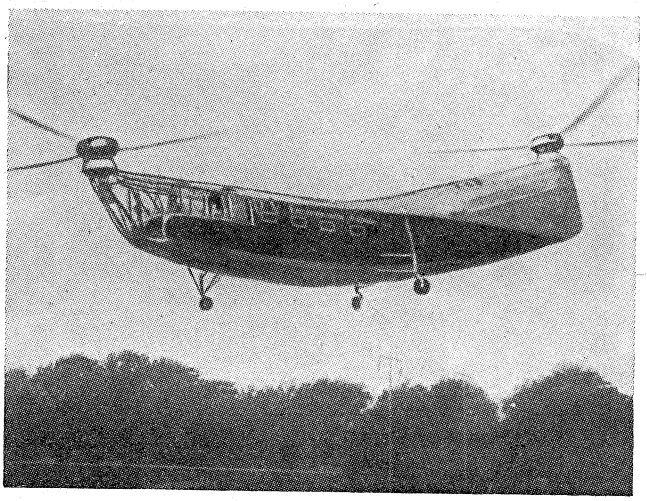

Fig. 1
Helicopter-vliegtoestel met twee schroeven. Vooraan de ruimte voor den piloot en de passagiers. De machine bevindt zich aan het achtereind.

boek, zij het slechts gedeeltelijk, in de toekomst weten te zien, nu men in de Vereenigde Staten een goed werkende helicopter heeft geconstrueerd.

Bijgaande foto's toonen twee verschillende modellen van een helicopter, beide met groote vierbladige schroeven, waarvan de stand geregeld kan worden. Zij kunnen zoo gesteld worden dat het toestel op bepaalde hoogte blijft zweven en ook zoo, dat het toestel omhoog gaat, zelfs bijna verticaal. Dikwijls is een staartrotor aanwezig, die de torsie, veroorzaakt door de andere rotors, teniet moet doen.

Het voorgedeelte van het toestel is bijna geheel venster. Dit veroorzaakt, dat de piloot in het begin meestal eenigszins duizelig wordt, vooral ook, omdat deze doorzichtigheid ten onrechte mindere sterkte suggereert. Trillingen van het geheel en van den knuppel zijn nog steeds niet volkomen geëlimineerd.

Merkwaardigerwijze is een helicopter veel moeilijker te bedienen dan een gewone vliegmachine. De piloot moet speciaal geoefend zijn, anders maakt hij zeker ongelukken. Het dalen vereischt veel oplettendheid.

Tegenover de nadeelen staan groote voordeelen. Mist hindert bij het stijgen en dalen in geen enkel opzicht, terwijl zeer kleine vliegveldjes geheel veilig gebruikt kunnen worden.

Voor groote snelheden, vergelijkbaar met die van de moderne vliegtuigen, is de helicopter niet bruikbaar. Met een machine van 450 pk. kan een kruissnelheid verkregen worden van ongeveer 170 km. per uur. Verticaal kan de machine ruim 200 meter per minuut stijgen en in schuine richting wel 300 meter. Het neerdalen midden in een stad met zeer hooge gebouwen, zooals in Amerika, gaat niet zoo gemakkelijk, omdat de diepe kloven tusschen de wolkenkrabbers allerlei windstooten kunnen veroorzaken. Op groote pleinen gaat het dalen echter heel makkelijk.

In Amerika verwacht men vooral veel van het transport per helicopter tusschen steden, die betrekkelijk dicht bij elkaar zijn gelegen. Voor ambulance en reddingswerk zijn zij buitengewoon geschikt. Gedurende den oorlog werden in Amerika in totaal meer dan 30.000 vlieguren voor dit doel aangewend. Speciaal voor het bespuiten van boomen kunnen zij beter gebruikt worden dan andere vliegtuigen, omdat de helicopter zeer laag met groote veiligheid kan vliegen en daarbij voldoenden wind veroorzaakt, om de bladeren sterk te doen bewegen, waardoor deze ook van onderen kunnen bespoten worden. Voor politiewerk, het vinden en bestrijden van boschbranden, voor geologisch en cartografisch werk, het vervoeren van kleinere vrachten naar afgelegen plaatsen, etc. schijnen deze toestellen speciaal geschikt.

De kosten zullen altijd wel hoog zijn. In Amerika raamt men den aankoopprijs op $ 25.000. Toch zijn die hooge aanschaffingskosten geen bezwaar, mits een goed programma voor het gebruik opgesteld wordt. In Amerika stelt men zich b.v. voor, den bezorgdienst der groote warenhuizen naar den omtrek der steden, met helicopters te doen. Voor ons land zou misschien snelvervoer van geheel versche visch van groot belang kunnen zijn en zeker het vervoer van zieken vanuit het platte land naar de groote ziekenhuizen in de steden.

In Amerika zijn proeven genomen met passagiersvervoer vanuit het centrum van N. York naar een plaatsje, dat

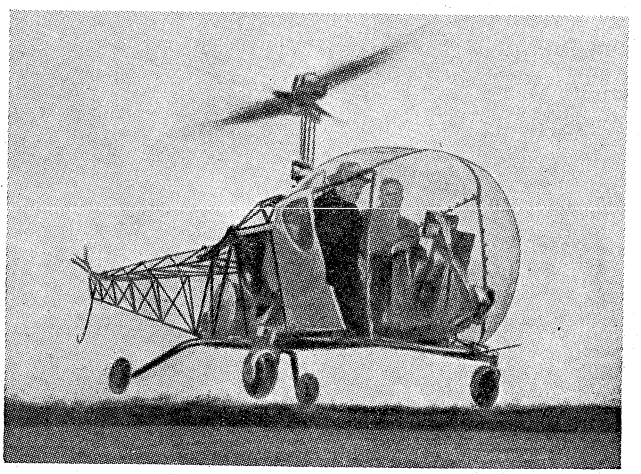

Fig. 2
Helicopter met twee schroeven boven elkaar, draaiend in tegengestelde richting. De foto werd genomen op een proefvlucht, waaraan Gouverneur Dewey (zittend naast den piloot) deelnam.

12 minuten vliegens verder ligt. De prijs per passagier moest $ 1.75 bedragen, hetgeen iets meer is dan de prijs voor bustransport, dat echter veel langer duurt en veel minder gerieflijk is.

De toestellen worden nog steeds verbeterd en de Amerikanen verwachten in 1947 er mee aan de markt te komen ten behoeve van de „vrachtrijderij" en eventueel van particulieren, die veiligheid stellen boven snelheid.

Oorlogstechniek

A. CAMOUFLAGE

De beide oorlogvoerende partijen hebben ook in den tweeden wereldoorlog ruim gebruik gemaakt van camouflage, zoowel om zich zelf te beveiligen als om den vijand er toe te brengen zijn krachten op waardelooze objecten te verspillen.

Vooral de geallieerden hebben het hierin vèr gebracht, gedwongen als zij werden installaties op het vaste land en in Engeland en ook schepen te beveiligen tegen bomaanvallen.

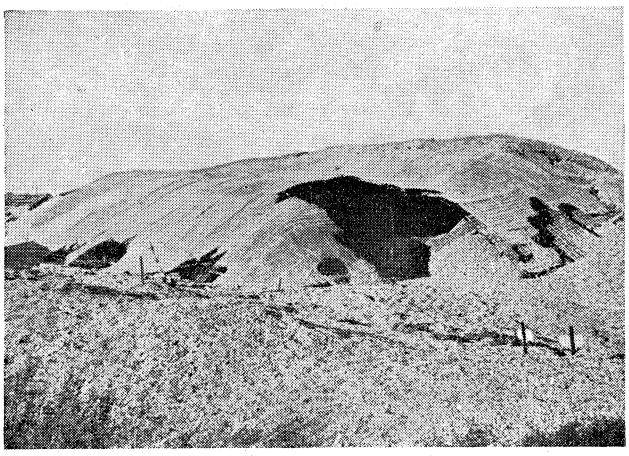

Fig. 1

Voorbeelden van toepassing van camouflage bij de geallieerden worden het beste toegelicht door eenige photo's. Zoo stelt fig. 1 de bedekking voor van een groot pompstation voor de benzine-pijpleidingen, die onder het Kanaal naar Cherbourg gelegd waren en vandaar diep het vaste land indrongen. Zonder die pijpleidingen en pompstations zou de opmarsch in Frankrijk en Duitschland volkomen onmogelijk zijn geweest, daar voldoende transportmiddelen ontbraken voor de enorme hoeveelheden benzine, die het reusachtige auto-leger dagelijks noodig had.

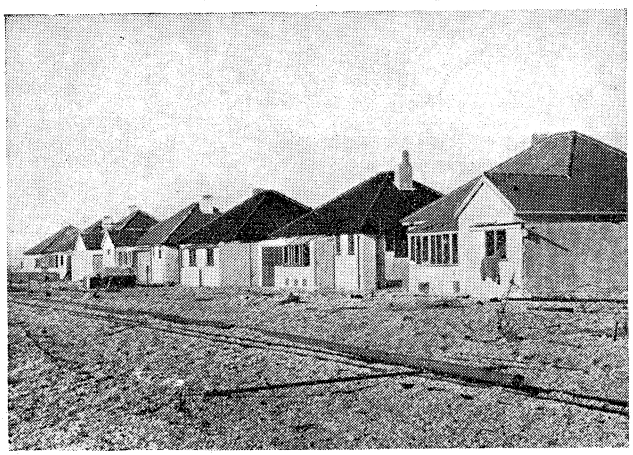

Fig. 2

De geheele pompinstallatie was afgedekt op een wijze, die haar volkomen deed gelijken op de omgevende grindgroeven. Geen enkele maal is dit station gebombardeerd. Fig. 2 vertoont een aantal „bungalows", zooals ze bij honderden voorkomen langs de Engelsche kust. Deze echter waren speciaal gebouwd, om als pompstation te dienen voor de benzineleiding, waarvan een enkele pijp (in constructie) voor die huisjes te zien is. Ook deze pompstations hebben nooit eenig wantrouwen opgewekt. Nog merkwaardiger is de camouflage, afgebeeld in fig. 3. Schijnbaar ligt een groote stoompont klaar voor het gebruik. In werkelijkheid was het geheel slechts een camouflagestuk, opgebouwd uit rubber en beschilderd doek.

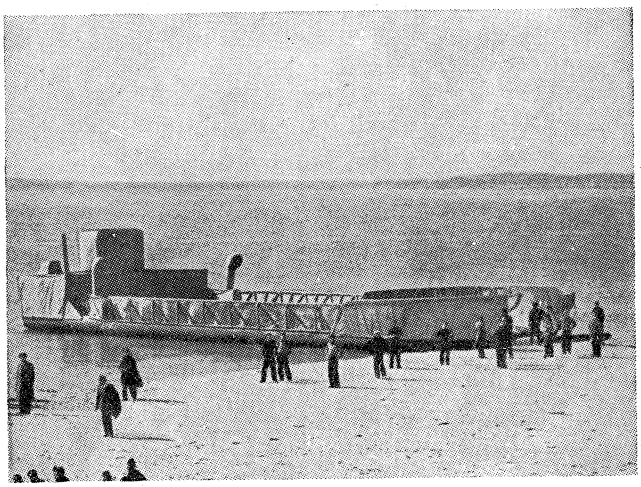

Fig. 3

Het eerste idee, om dergelijke camouflage toe te passen voor het misleiden van den vijand, kwam op tijdens den Afrikaanschen veldtocht, toen de Engelschen gebruik gingen maken van afgedankte barrage-ballons, om allerlei geschutsopstellingen e.d. te gaan voorstellen.

Talrijke fabrieken voor theaterbenoodigdheden en voor rubberartikelen werden te hulp geroepen. Allerlei rubberbuizen en beschilderde doeken werden in groote aantallen gemaakt, die in opgeblazen toestand opgesteld konden worden om b.v. een groot transportvaartuig, zooals in fig. 3 is afgebeeld, voor te stellen. Ongeveer 10% van een divisie was noodig, om in den nacht de zeer gecomprimeerde benoodigdheden aan te voeren en

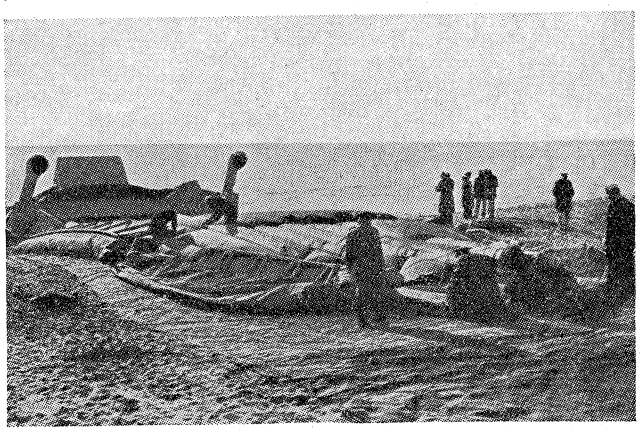

Fig. 4

op te stellen en om alles in schijnbaar prima staat te houden, tot het doel der misleiding bereikt was. Fig. 4 laat zien hoe uit opgeblazen buizen langzamerhand het vaartuig van fig. 3 ontstond.
Ook groote kanonnen, tanks etc. werden bedrieglijk nagebootst door middel van dergelijke buizen en beschilderde doeken. Zelfs op een afstand van slechts een paar honderd meter kon de camouflage niet van echt onderscheiden worden. Vooral enorme hoeveelheden doek, aan een kant bedekt of geheel geïmpregneerd met neopreen (een soort kunstrubber) zijn voor dit doel in Amerika gefabriceerd en b.v. tot buizen verwerkt; deze konden opgeblazen worden en verleenden dan vrij groote stevigheid aan het geheel.
Groote legers konden overgeplaatst worden naar bedreigde punten terwijl gecamoufleerde kanonnen, afweergeschut en tanks den verkennenden vijand den indruk gaven, alsof het leger nog steeds (klaar voor het gevecht) ter plaatse aanwezig was. (Sc. N. L. 15-12-'45)

Chemie

A. TEXTIEL — NIEUWE CHEMICALIEN MET OPPERVLAKTEWERKING

Tot de chemicaliën met oppervlaktewerking behoort in de eerste plaats en van ouds zeep, die tengevolge van haar specialen bouw zich vasthecht aan de oppervlakte van allerlei onreinheden van de huid of van textielgoederen en dan tegelijk met die onzuiverheden in het schuim opgenomen en weggevoerd wordt. Ook als natmaker voor allerlei oppervlakken en als emulgator vertoont zeep haar oppervlaktewerking.
In de laatste tien jaren vóór den tweeden wereldoorlog zijn tal van verbindingen gevonden en bereid, die zeep in vele opzichten kunnen vervangen en zelfs beter werken dan zeep, al zijn ze dan ook menigmaal veel duurder. Het aantal dier verbindingen is legio en het beste is ze te verdeelen in groepen met bestanddeelen van ongeveer gelijksoortige eigenschappen.
Cardinol is een fantasienaam voor zwavelzure verbindingen van hoogere alcoholen, bereid uit vetzuren door hydreeren onder druk. Zij worden vooral gebruikt in de textielfabrieken.
Igepon-achtige verbindingen bestaan uit hoogere alcoholen, gebonden aan lagere gesulfoneerde alcoholen of aan gesulfoneerde amideverbindingen.
Lissopol-achtige verbindingen worden verkregen uit gesulfoneerde vet-alcoholen, verkregen door reduceeren van vetzuren en binden aan zwavelzuur.
Van andere groepen noemen we verder: Igepal, Nacconol, Triton, Tergitol, geneutraliseerde alkyl-zwavelzuur, etc.
Tijdens den laatsten oorlog was in Duitschland vooral van belang Mersol, verkregen uit een bijproduct van de synthetische benzine door inwerking van chloorsulfonzuur. Dit middel, in Duitschland voorgeschreven voor de wasch, tast alle ijzer en apparatuur sterk aan. In Duitschland werden tijdens den oorlog jaarlijks ongeveer 36.000 ton van dergelijke middelen gemaakt en gebruikt, ook voor het maken van smeerolie-emulsies. Ze werden eventueel gemengd met geringe hoeveelheden zeep, waarmee wegens den vetnood uiterst zuinig omgegaan moest worden.
Eenige groepen van chemicaliën bezitten de tegengestelde werking als zeep en beletten het schuimen en de vorming of het voortbestaan van emulsies. Deze worden vooral gebruikt in de industrie van natuurlijke en synthetische petroleumproducten.
Het weerstandsvermogen van cellulose-achtige vezels tegen water moet menigmaal verhoogd worden. Dit gebeurt met tal van chemicaliën o.a. met behulp van emulsies van paraffine in water, die zirkoon-oxychloride bevatten. Een hiervan „persistol" genoemd, wordt zelfs geacht na het wasschen nog in de vezels achter te blijven en dan waterwerend te werken. Verder wordt ook gebruik gemaakt van dihydroxymethyl-phenolen, die na de behandeling de textielgoederen blijvend waterafstootend zouden maken. Ook dit moet nog bevestigd worden.
Tal van materialen, die moesten werken als natmakers, en om het verven en bedrukken te vergemakkelijken etc. bestaan uit combinaties van igepon en igepal, of bevatten speciale vinylaethers; meestal worden die stoffen gecombineerd met natuurlijke of synthetische oliën, om gebruikt te worden bij de afwerking van tal van textielgoederen. (V. b. Textiel 9 A)

Landbouw

B. HYDROPONICS —

Onder „hydroponics" worden verstaan bedden voor het kweeken van planten in water, waarin alle noodzakelijke voedingszouten opgelost zijn, dus zonder teelaarde. Men heeft er indertijd geweldige reclame voor gemaakt, maar het succes was gering, omdat ten slotte de gewone wijze van kweeken veel goedkooper uitkwam.
De oorlog dwong echter vooral het Amerikaansche leger

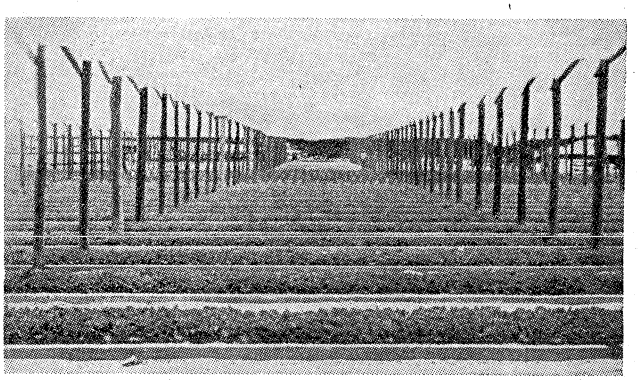

Gezicht op hydroponic-slavelden in Br. Guyana

allerlei vliegbases te vestigen in gebieden met geen of weinig cultuurgrond. Zoo werden op het eiland Ascension in den Atlantischen Oceaan, op Cocos-eiland en Iwo Jima in de Stille Zuidzee en bij een vliegveld in Br. Guyana hydropon-bedden aangelegd, elk 90 m. lang, 0.9 m. breed en 0.2 m. diep en opgevuld met gewasschen grind. Er werd een oplossing ingelaten van alle voedingszouten, noodig voor het kweeken van tomaten, sla, radijs, komkommers, paprika, etc. Deze oplossing werd elke 24 uur ververscht. Er werden goede resultaten bereikt. Op Ascension was zelfs geen water beschikbaar, zoodat dit (evenals het drinkwater) uit zeewater gedistilleerd moest worden.
Aan het einde van den oorlog begon men van Br. Guyana uit versche sla te exporteeren naar Suriname, Fr. Guyana, Trinidad, Brazilië en zelfs naar Porto Rico; men overweegt ook export van tomaten.

Voeding

A. DE WARE ZUINIGHEID MET VOEDSEL

De ellende van den hongerwinter is voorbij maar ondanks de groote verbetering in den voedseltoestand, waarvoor we dankbaar mogen zijn, is alles nog steeds niet zoo ruim te krijgen, dat we iets verloren mogen doen gaan. Integendeel, het wereldvoedseltekort blijft voorloopig een reëel gevaar.

Om werkelijk zuinig te kunnen zijn met allerlei belangrijk voedsel, zullen we het paradoxale besluit moeten nemen om eerst nogal wat geld uit te geven. We doen het best in al dergelijke kwesties goed te kijken naar Amerika, waar om tal van redenen de technische vooruitgang heeft geleid en moet leiden tot grooter zuinigheid met voedingsmiddelen en waar men ons in dit opzicht ver vooruit is.

Een Amerikaansch deskundige klaagde er onlangs over, dat bij een uitvoerig onderzoek is gebleken, dat 43% van alle groenten in Amerika terecht komt in den vuilnisbak; ze worden over zeer lange afstanden vervoerd, in de hand genomen en nog eens in de hand genomen, omgedraaid door de klanten, etc. etc.

De voorstellen om aan die verkwisting een einde te maken komen neer op: 1. goed schoonmaken van de versche waar en verwijderen van alles wat ondeugdelijk is. 2. Verpakken in vochtvrij cellophaan (al of niet gekleurd). 3. Koelen tot 0° C. of snel bevriezen. 4. Verzenden in koelwagens of vrieswagens. 5. Opslaan bij lage temperaturen.

1) Het sorteeren en reinigen is een kwestie van handwerk, dat echter door de hoogere waarde, die de producten verkrijgen zeker betaald kan worden. Bij vele vruchten en aardappelen kan dit werk gedaan worden door mechanische zeef- en borstelmachines, die homogene soorten bijeen brengen en alles aan de oppervlakte goed reinigen en dus beter bewaarbaar maken.

2) Tegenwoordig zijn vele soorten cellophaan of aanverwante producten in den handel, die geen waterdamp doorlaten en dus het indrogen van de waren beletten. Er zijn gekleurde soorten verkrijgbaar, die verkeerd werkend licht buitensluiten en dus menigmaal het vitaminegehalte en vooral ook de kwaliteit der vetten op peil houden.

3) Het koelen houdt inwendige chemische omzettingen voor een groot deel tegen en vertraagt of verhindert ook bacterieele en schimmelwerking. Het is gebleken, dat verpakte en gekoelde sperciebоonen na vijf dagen nog volkomen goed waren, terwijl de gewone volkomen onverkoopbaar bleken. Na 5 dagen waren verpakte en gekoelde bloemkool, spinazie en radijs voor 90% goed verkoopbaar en hetzelfde gold voor 30 andere soorten van groenten.

Het snelvriezen kan alleen gebeuren in behoorlijk mechanisch ingerichte installaties. Voor verdere bijzonderheden zie pag. 14 A.

Het opslaan bij lage temperatuur brengt bezwaren en groote kosten met zich mede, die echter in Amerika reeds voor een groot deel overwonnen zijn.

De industrie is er klaar, om binnen twee jaren op groote schaal speciale vrieskasten af te leveren, gelijkend op de gewone electrische koelkasten, zij kunnen geleverd worden voor $ 100 per stuk en vereischen voor het regelmatig werken jaarlijks 300 kwu. Transport en winst zullen den prijs zeker in ons land veel hooger maken. De stroomkosten zullen geen bezwaar zijn, vooral wanneer ook van nachtstroom gebruik gemaakt zal kunnen worden tegen zeer laag tarief.

Voor de tuinders worden groote kasten gebouwd van 450 tot 550 kubieke decimeter inhoud, die $ 300 zullen kosten. Bovendien worden in Amerika reeds meer dan 6.000 speciale „locker-plants" aangetroffen. Dit zijn groote vriespakhuizen, die een groot aantal laag gekoelde kasten verhuren, ongeveer op de wijze van de „safe-deposits" der banken.

Het is de bedoeling, dat de huurder via de verhuurinrichting allerlei bederfelijke waar in het groot inkoopt en dus weer 25 tot 40% op den prijs zal sparen. Bovendien kan hij andere bederfelijke producten, zooals groote stukken vleesch er in opslaan.

4) Het verzenden in gekoelden of bevroren toestand vereischt speciale wagons of trucks, of speciaal geïsoleerde laadbakken, die in de vriespakhuizen voorgekoeld dienen te worden, om onderweg de kou lang te kunnen vasthouden.

Dit alles liet hier te lande vóór den oorlog veel te wenschen over. Het is te hopen dat de nieuwe wagons, die gebouwd zullen moeten worden, beter geconstrueerd en geïsoleerd en strenger gecontrôleerd zullen worden. De kleinere afstanden in ons land stellen weliswaar niet zulke hooge eischen, maar men dient altijd te rekenen op de mogelijkheid van export.

Voor het vervoer over groote afstanden zijn vliegmachines voor de duurdere waren aangewezen. Ze kunnen gemakkelijk zoo ingericht worden, dat ze in de hooge koude luchtlagen koelend werken. Voor de kleinere afstanden in ons land, b.v. voor vervoer van versche al of niet bevroren visch, zouden eigenlijk helicoptères noodig zijn.

5) De opslag bij zeer lage temperatuur vereischt speciale vrieshuizen en vrieskasten, zooals hierboven reeds werd vermeld. De gewone koelkast was in de slagerijen vrij algemeen ingevoerd. Deze kasten werken veel beter dan de gewone ijskasten, waarvan enkele punten als laagste temperatuur ongeveer 7° C. hebben, behalve direct boven de ijsstaven, waar slechts zeer weinig ruimte beschikbaar is. Deze temperatuur is niet geschikt voor het lang bewaren. Voor zeer lage temperaturen zouden zeker de kasten werkend met koolzuurijs aan te bevelen zijn, maar men staat hierbij voor de moeilijkheid van den aanvoer van droog ijs en de hooge kosten hiervan.

(V. b. Voeding 24 A en B; Helicopt. 40 A)

Geneeskunde

B. BAL, MIDDEL TEGEN GIFGAS

Een der verrassingen van den laatsten oorlog is geweest, dat de Duitschers niet den moed gehad hebben, om gifgassen te gaan gebruiken al hadden ze blijkbaar groote hoeveelheden in voorraad.

De Geallieerden waren overigens volstrekt niet gerust en hebben allerlei maatregelen genomen voor het geval dat die gifmengers er toch mee zouden beginnen. Ze hebben hun wetenschappelijke mannen regelmatig aan het werk gezet voor het vinden van afweermiddelen en

zijn er ten slotte in geslaagd een prima middel te vinden tegen blaartrekkende arsenichoudende gifgassen, zooals het Engelsche Lewisite. Het middel er tegen werd genoemd „British Anti Lewisite", afgekort tot BAL. Chemisch heet het 2.3-dimercaptopropanol. In „Nature" van 24 Nov. 1945 werd de geschiedenis van dit middel onthuld. Men hoopt het ook te gebruiken in de medicijnen, als middel tegen dermatitis en encephalitis veroorzaakt door arsenichoudende geneesmiddelen. Ook tegen mosterdgas werden middelen gezocht.

Men ging uit van de gedachte, dat de arsenicverbindingen een speciale werking vertoonden op bepaalde enzymensystemen van het lichaam. Men begon met enkele eenvoudige verbindingen, tot men ten slotte tot BAL kwam, dat een succes bleek te zijn.

BAL-zalf kon de vergiftiging voorkomen en bij betrekkelijk versche gevallen alle verschijnselen terugdringen. Natuurlijk begon men met proeven in reageerbuisjes, om bij eenig succes over te gaan tot proeven op ratten en marmotten. Er werd een zalf bereid en een oplossing in water en beide gaven bij de behandelde dieren verlichting of genezing, als ze binnen twee uren na het begin der verschijnselen behandeld werden.

Na de dierproeven werden proeven genomen op menschen, die zich vrijwillig er voor ter beschikking hadden gesteld. Een uur na het rood worden of het opzwellen van de huid, als gevolg van lewisite of phenyldichloorarsine, bracht BAL hulp en dit feit werd ook door proeven op den mensch in N.-Amerika en Canada bevestigd.

Deze feiten werden reeds in de jaren 1940 tot 1942 in geheime rapporten vastgelegd.

De medische proeven worden in Engeland voortgezet onder toezicht van de „Medical Research Council". Arsenic vergiftigingen in fabrieken werden met succes bestreden met een BAL-zalf. Ook schijnen de toxische complicaties bij gebruik van therapeutische arsenichoudende preparaten met BAL-zalf tegen gegaan te kunnen worden.

In Amerika had men een oplossing van BAL gemaakt in ampullen, bevattende als oplosmiddel een oplossing van benzoyl-benzoaat in grondnotenolie, die geschikt was voor intramusculaire inspuitingen. Deze ampullen werden ook in Engeland toegepast met gunstige resultaten bij arsenicale complicaties, zooals huidaandoeningen en encephalitis.

Chemie

A. ACETYLEEN IN DUITSCHLAND

De Amerikanen zijn bezig nauwkeurig na te gaan wat Duitschland voor bijzonders presteerde op technisch gebied gedurende en voor den oorlog. Aan een desbetreffend rapport is het volgende ontleend:

Acetyleen was een der belangrijkste chemische grondstoffen van Duitschland. Een groot deel werd op de normale manier bereid uit carbid en water, maar een deel werd gemaakt uit afvalgassen der steenkolenhydreering of uit cokesgas (na het passeeren van toestellen van Linde voor sterke afkoeling). Uit het gasmengsel werd met behulp van den electrischen lichtboog acetyleen verkregen.

Vroeger was acetyleen een uiterst lastig te behandelen gas, omdat het reeds bij geringere drukken vanzelf kon ontploffen. Het is echter gebleken, dat met eenvoudige voorzorgsmaatregelen acetyleen veilig onder druk gebracht kan worden, terwijl water gebruikt kan worden als oplosmiddel, ongeveer op gelijke wijze als bij koolzuur het geval is.

Voor de electrisch verkregen acetyleen was per kg. van 9.5 tot 10.5 kwu. noodig. Het gas werd tot ongeveer 20 atmosferen samengeperst en kon op normale wijze zonder ongelukken gebruikt worden, zelfs tot temperaturen van 2.000° C. toe. Het werd in de eerste plaats gebruikt voor het vormen van butadieen voor synthetische rubber, voor de bereiding van acetyleen en acetylalcohol en door polymeriseeren werd er een smeerolie uit bereid.

Van groot belang was het, dat de vinylreactie (noodig voor de vorming van tal van kunstharsen) uitgevoerd kon worden op even veilige wijze, als tot dusver het sulfoneeren of nitreeren. Men gebruikte als katalysator natrium- of kalium-alcoholaat voor het bereiden van vinyl-aethers van alcoholen, die tot 18 koolstofatomen bevatten. Hieruit werden weer polymeeren gevormd, bruikbaar voor tal van doeleinden, zooals voor het appreteeren van textiel, het maken van plakmiddelen, impregneermiddelen voor hout en vezels, weekmakers, etc.

Zink- en cadmiumzouten van organische zuren werden gebruikt als katalysatoren voor de bereiding van vinylaminen en ook voor vinyl-isobutyl-phenol (Koresin), een belangrijk middel om synthetische rubber beter plakkend te maken.

Acetyleen verbindt zich gemakkelijk met koper en zilver en vormt dan acetyliden. Deze bleken van belang te zijn als katalysatoren voor de bereiding van tal van organische verbindingen, die evenals acetyleen een drie dubbele binding vertoonen, en voor de bereiding van butadieen voor kunstrubber.

Als vierde katalysator kan genoemd worden nikkelcarbonyl, dat gebruikt kan worden om de groep CO in moleculen in te voeren, b.v. voor de vorming van adipinezuur, een belangrijke grondstof voor de fabricage van de kunstzijde nylon.

In totaal worden in het rapport meer dan 30 belangrijke verbindingen genoemd, die uit acetyleen bereid werden. (V. b. Synth. rubber 28 A; Kunsthars 32 B; Nylon 9 A)

Luchtvaart

B. MISTBESTRIJDING — FIDO

Mist is steeds een groote belemmering geweest voor het luchtverkeer. En bij het steeds intensiever worden van den luchtoorlog was er den Geallieerden veel aan gelegen een doeltreffend middel ter bestrijding te vinden. De luchtmacht leed immers zware verliezen bij het landen in den mist.

Men weet, dat mist bestaat uit uiterst fijne waterdruppeltjes, ontstaan door zeer sterke afkoeling van verzadigden waterdamp in de lucht. Sterke verwarming doet deze druppeltjes weer verdampen: de mist verdwijnt.

Men ging nu enorme bakken construeeren, waarbinnen lange geperforeerde ijzeren pijpen werden gelegd. Op een afstand van ongeveer 45 meter omgeven deze pijpsystemen de startbanen van een vliegveld. De pijpen zijn gevuld met benzine. Bij mist wordt de benzine onder druk gebracht. Zij spuit door de perforatie naar buiten en wordt dan aangestoken. Aanvankelijk brandt de ben-

zine met sterk roetende vlammen, die eigenlijk nog erger zijn dan mist, maar na enkele minuten — als ook de buizen zelf heet geworden zijn — komt de benzine bijna gasvormig naar buiten en verbrandt zij snel met een felle, geel-witte, rooklooze, zeer heete vlam.

De mist wordt op deze manier verwarmd en stijgt op. Met deze methode, FIDO (Fog Investigation Dispersal Operation) genaamd, werden zeer goede resultaten bereikt.

Bij de eerste proef in het groot werd gebruik gemaakt van een pijpenstelsel van 450 meter lang, gelegd rondom den toegang van een startbaan. Toen een dikke mist over het veld was gedaald, werd de benzine aangestoken. Gedurende tien minuten gebeurde er niets, maar toen begon de mist boven de startbaan op te trekken en na zeven minuten werd de hemel weer zichtbaar.

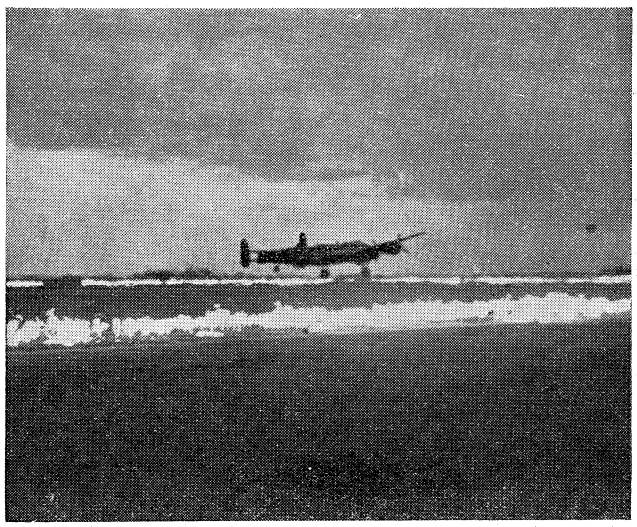

Een bommenwerper daalt op een door FIDO van mist bevrijd vliegveld.

Er was als het ware een breede diepe gleuf („canyon") in den mistbank boven de startbaan gevormd. Een officier steeg op met een vliegtuig en de vuren werden weer gedoofd. De mist spreidde zich weer uit over de geheele startbaan. Daarna werden de vlammen weer ontstoken en opnieuw werd de hemel boven de baan zichtbaar, zoodat het vliegtuig veilig kon landen.

Aan 't einde van den oorlog waren in Engeland 15 velden voorzien van een FIDO-installatie; een op het vaste land. De normale FIDO-installatie is in totaal 2.250 meter (2.500 yards) lang en om zulk een installatie een geheel uur te laten branden zijn 300.000 liters benzine noodig. Het totale benzineverbruik voor de mistbestrijding tijdens den oorlog wordt geraamd op ruim 110.000.000 liters, die ongeveer *f* 30.000.000 gekost hebben. Betere branders en betere methoden voor het ontsteken en dooven van de vlammen doen de kosten dalen.

Op een mistigen winterdag toen alle Engelsche vliegvelden dik onder den mist zaten, konden 106 groote Amerikaansche bombardementsvliegtuigen (waarde $ 50.000.000), met een totale bemanning van 1.080 man, dank zij FIDO, veilig landen.

Men verwacht, dat de belangrijkste vliegvelden in onze streken een FIDO-installatie zullen krijgen. Toepassing van FIDO en Radar zullen de veiligheid bij opstijgen en dalen ten zeerste verhoogen.

(V. b. Radar 31 B)

Verpakkingstechniek

A. VERPAKKING VOOR GEVOELIGE INSTRUMENTEN E.D.

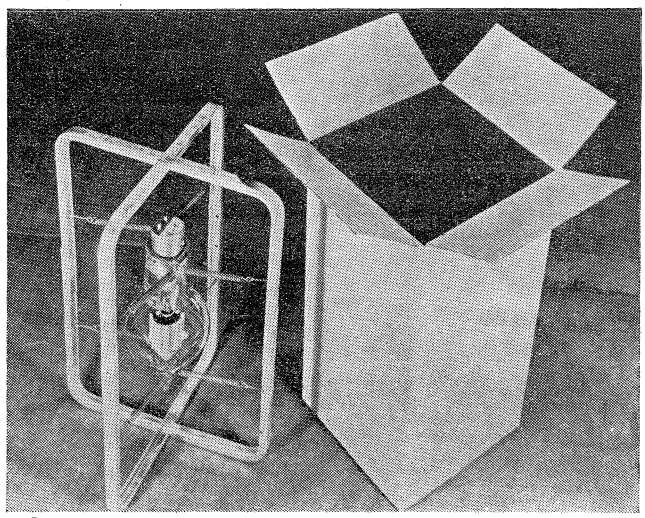

Fig. 3

De afbeelding vertoont de emballage van een uiterst gevoelige, kostbare radio-zendlamp, die over groote afstanden vervoerd moet worden. De lamp is door middel van niet krassende, soepele ringen en spiraalveeren opgehangen in een zeer eenvoudig stalen of houten raamwerk. Het geheel wordt neergelaten in een vierkante kartonnen doos, die dichtgeplakt wordt. Uit proeven is gebleken dat een aldus verpakte lamp kon vallen van een hoogte van zes meter, zonder ook maar in het minst beschadigd te worden.

(V. b. Emballage 17 A)

Oorlogstechniek

B. MIJNEN-VEEG-TANK

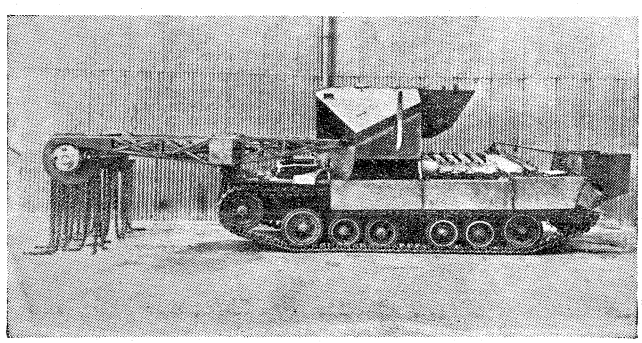

Het hierbij afgebeelde gevaarte, een mijnen-veeg-tank, heeft men ook in ons land, bij en na de bevrijding, kunnen zien. Ook zware tanks zijn tegen landmijnen niet bestand. Om nu mijnen, gelegd in wegen of elders, onschadelijk te maken, gebruikte men deze speciale mijnenveeg-tanks. Zij dragen aan het vooreinde een stalen

raamwerk. Hieraan is een trommel bevestigd, waaraan weer tal van zware kettingen vastgemaakt zijn. De trommel kan van den tank uit snel rondgedraaid worden. De kettingen slingeren dan rond en slaan tegen den bodem. Zijn mijnen aanwezig, dan zullen deze zeker ontploffen. De lengte van het raamwerk is zoo gekozen, dat ontploffende mijnen geen schade doen aan het voertuig.
(V. b. Landmijnen 36 A)

Glas

A. „SCHUIMGLAS" EN ANDERE NIEUWE GLAZEN ARTIKELEN

Bij de gewone glasfabricage wordt gezorgd, dat alle luchtblaasjes zooveel mogelijk uit het vloeibare glas, klaar voor verwerking, verdreven worden. Tegenwoordig maakt men echter „schuimglas" met ontelbare luchtblaasjes er in. Men krijgt dan een buitengewoon lichte massa, zeer geschikt voor isoleering tegen warmte en koude. Het schuimglas is volledig bestand tegen vocht, herbergt geen insecten enz. enz. Een nadeel is de vrij hooge prijs die pas lager kan worden, als het in massa geproduceerd zal worden. Fig. 1 bewijst de buitengewone lichtheid: de

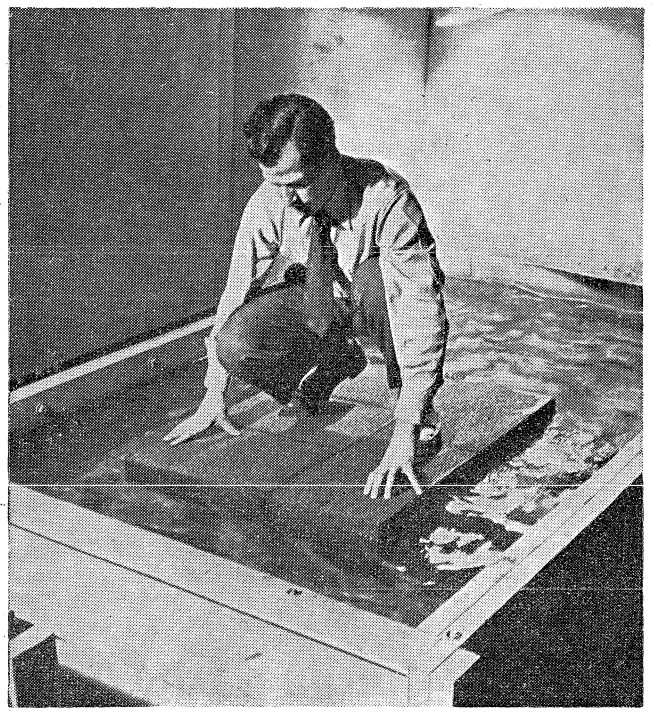

fig. 1

zes op het water drijvende tegels zijn in staat een volwassen man te dragen.

Glasvezels bezitten ook een merkwaardig isoleerend vermogen tegen warmte (en koude). Fig. 2 laat zien hoe een plaat, gemaakt uit een mengsel van glasvezels en een bindmiddel, en 5 centimeters dik, in staat is de zeer heete vlam van een grooten Bunsenschen brander (tot 1600° C. heet) te verdragen zonder dat de hitte aan den anderen kant door de hand gevoeld wordt.

De derde figuur vertoont een spiraalveer uit glas, die ingedrukt wordt met de hand, tot de windingen elkaar raken. Dergelijke glazen (of kwartsen) veeren gemaakt

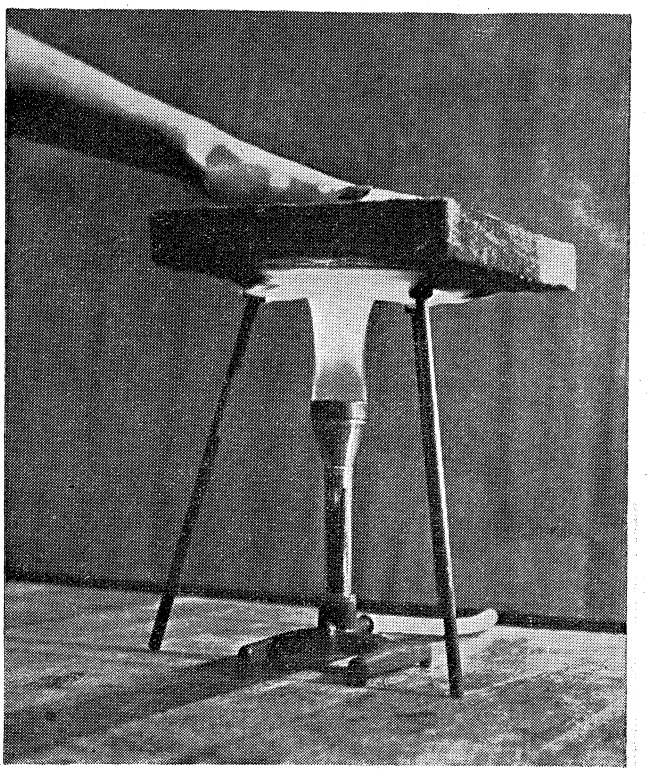

fig. 2

uit zeer fijne draadjes, worden vooral gebruikt voor het maken van de allerfijnste balansjes, die bruikbaar zijn in omstandigheden waarin metaal zou corrodeeren.

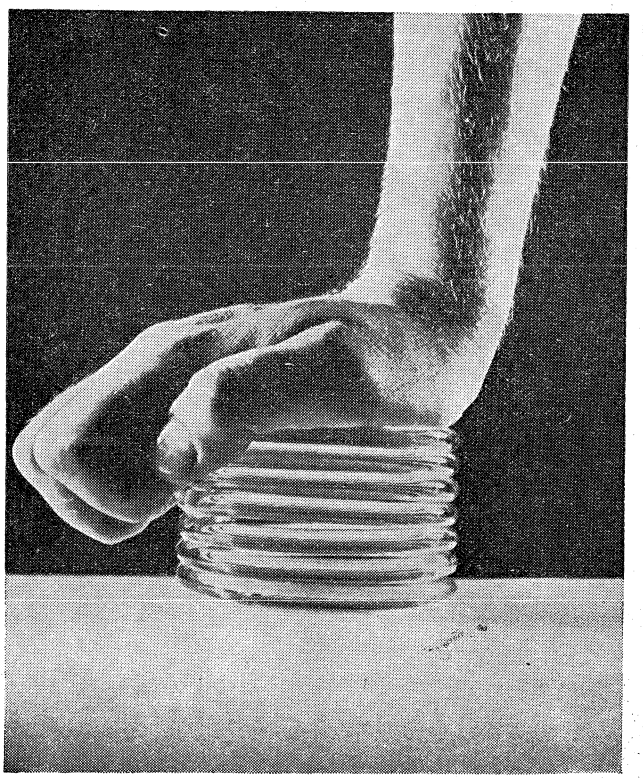

fig. 3